

အရှင် ဇနကာဘိဝံသ

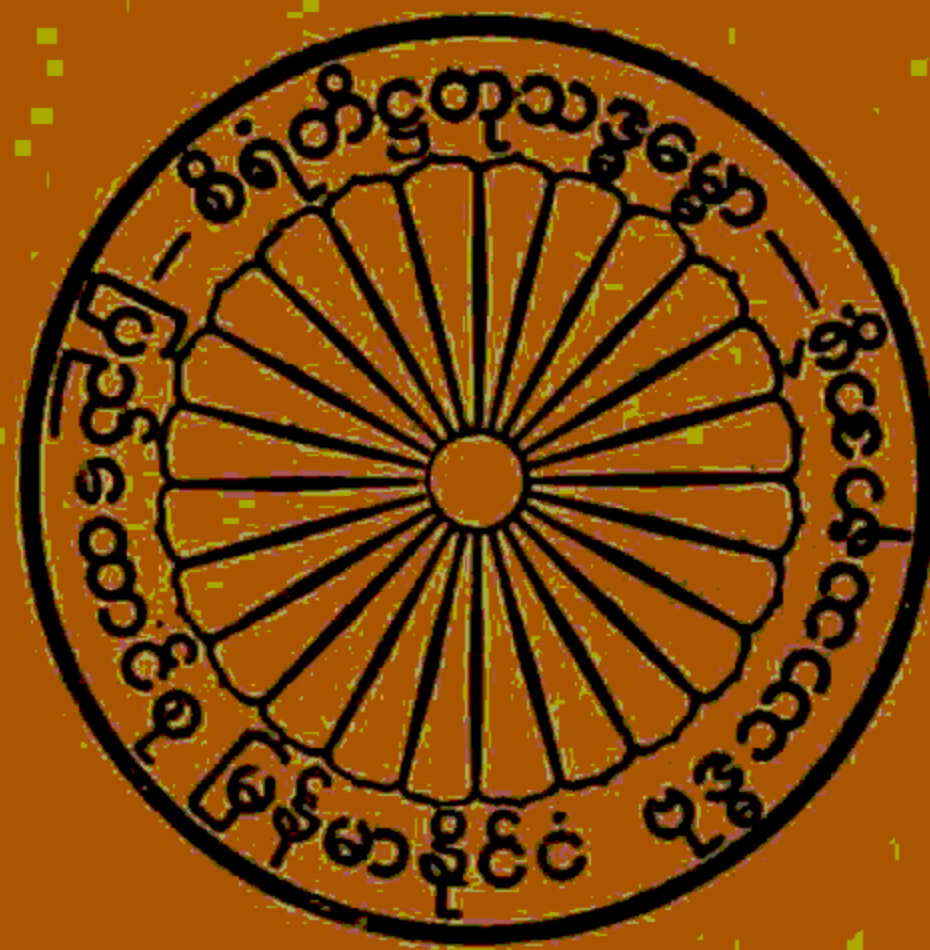
၏

အမှတ် (၃၅) ကျမ်းစာ

သမ္မောဟဝိနောဒနိဘာသာဋီကာ

ဒုတိယအုပ်

[နောက်ပိုင်း၌ မူလဋီကာနှင့် ပါဠိတော်နိဿယပါသည်။]

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်

သာသနာရေးဦးစီးဌာန

ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၂၁

ကောဇာ ၁၃၃၉

မေလ-၁၉၇၇

အရှင် ဇနကာဘိဝံသ

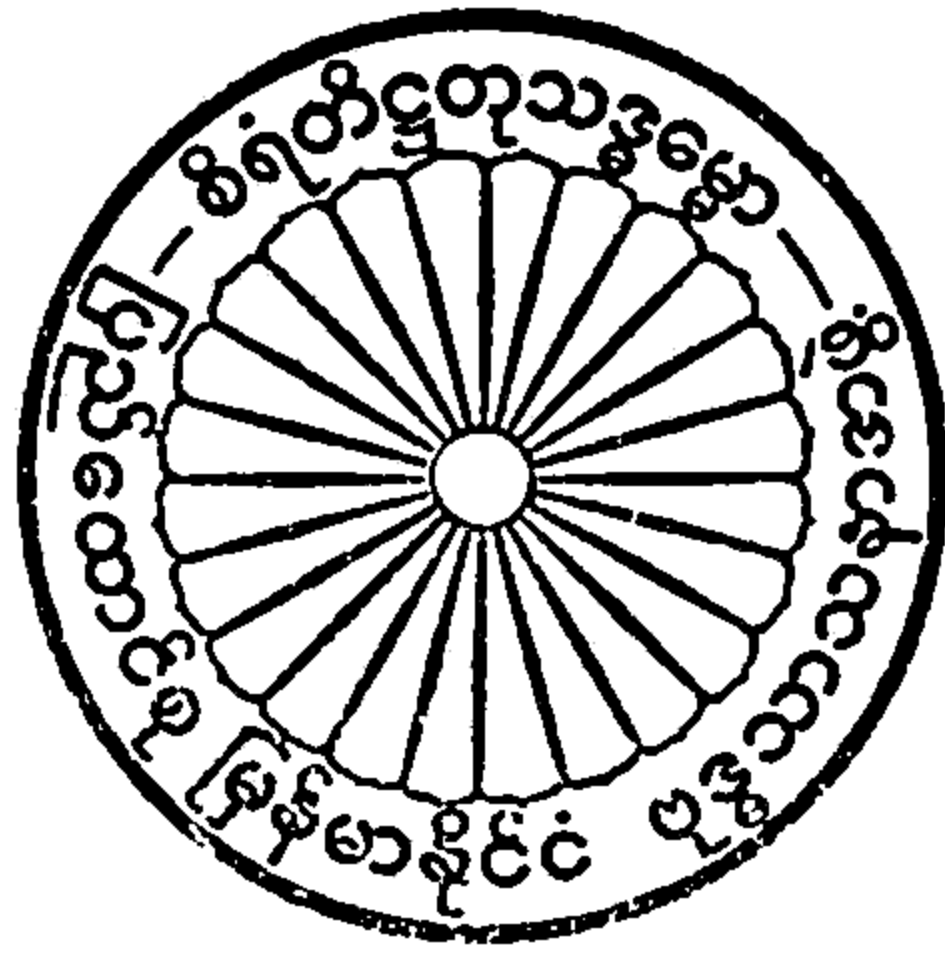
၏

အမှတ် (၃၅) ကျမ်းစာ

သမ္မောဟဝိနောဒနိဘာသာဋီကာ

ဒု တိ ယ အုပ်

[နောက်ပိုင်း၌ မူလဋီကာနှင့် ပါဠိတော်နိဿယ ပါသည်။]

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်

သာသနာရေးဦးစီးဌာန

ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၂၁

ကောဇာ ၁၃၃၉

မေလ-၁၉၇၇

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်တွင်
ဒု-ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးချစ်တင် (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၁၈၀၃/၀၂၂၆)က
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

သမ္မောဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာဘာသာသင်္ဂြိုဟ်

ဒုတိယတွဲ

အသေးစိတ်မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဣန္ဒြိယဝိဘင်း	
၁-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်	၁
ဣန္ဒြိယ အဓိပ္ပါယ်	၁
ဣန္ဒြိယလိင်္ဂဋ္ဌောစသည့် ပုဒ်အနက်အဓိပ္ပါယ်	၄
ပရမိဿရဘာဝ	၅-၅၁၉
စက္ခာဒိတို့က အစိုးရပုံ	၆
စက္ခုမြေ့စသည်တို့၏အစဉ်	၇
ပညိမြေ့နှင့် ဘုံ ၄-ပါး	၁၁
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်း	
၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်	၁၅
အနုလောမေဇ္ဇေန၏အနက်	၁၅
ပစ္စယာကာရ၏ အနက်	၁၆
အမရတပေါ	၁၆, ၅၈၈
အဋ္ဌိံ ကတွာ ရုပ်ပြုံးပုံ	၁၇, ၅၃၈
စာသင်စာချ အကျိုးရလက်ာ	၁၈
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ ဒေသနာ ၄-မျိုး	၁၉
ပုရိမာကောဋီ၏ အနက်	၂၅
အဝိဇ္ဇာကို စ၍ ဟောတော်မူပုံ	၂၅, ၁၈၉
အဝိဇ္ဇာ၏ အဝိနိယစသော အနက်	၂၉
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ ဝစနတ္ထ	၃၁
ပစ္စယော၏ သဒ္ဓတ္ထ-လက္ခဏတ္ထ	၃၁
ဥပကာရက၏ အနက်	၃၂

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဂေါဗလိဗဒ္ဒနည်း	၃၃
ဝေမေတဿ ကေဝလဿ	၃၃
အဝိဇ္ဇာဒီနံ လက္ခဏာစသည်	၃၈
သောကစသည်ကို ဟောတော်မူရကျိုး	၄၂
အဝိဇ္ဇာပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၄၃
ဇရာမရဏကို အင်္ဂါတပါးသာ ပြုပုံ	၄၃
အဝိဇ္ဇာ၏ ဖုံးရာဌာန ရှစ်ပါး	၄၄
ယာထာဝ သရသ လက္ခဏံ	၄၄-၅၆
အသံဂါဟနာ၌ ဂါဟူဓာတ်	၄၉
အပစ္စက္ခကမ္ပံ	၅၀
သင်္ခါရပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၅၄
ပုည-အပုည၏ဝစနတ္ထ	၅၄
အာနေဉ္ဇ၏ ဝစနတ္ထ	၅၅
ကာယဿ သင်္ခါရော	၅၆
အဘိဓမ္မာ၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတဖြစ်ကြောင်း	၅၇
ဒါနဝတ္ထု အမျိုးမျိုး	၅၉
သီလမယ ၄-မျိုး	၅၉
ဒွါရ ၆-ဖုံ အာရုံ ၆-တန် စသည်	၆၀
အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရပြု	၆၅
အပ္ပသာဒ၌ အပ္ပအနက်	၆၇
မရူပပါတံ	၆၇
အဝိဇ္ဇာက ပြုအပ်သောပစ္စည်းများ	၆၉
အကြောင်းအကျိုး တပါးစီပြရကျိုး	၇၂
ပဓာန, ပါကဋ, အသာဓာရဏအကြောင်း	၇၃
ဆန့်ကျင်-မဆန့်ကျင်သော အကြောင်း	၇၆
သဒိသ အသဒိသ အကြောင်း	၇၇
စုတူပပါတ စသည်၌ တွေ့ဝေ	၇၈
သူကာဏ်း လမ်းသွားသလို	၈၀
အပရိဏာယကော	၈၁, ၅၉၉
ဝိညာဏပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၈၂
ဂတိနိမိတ် (ရူပါရုံထင်ပုံ)	၉၄

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁၅၁၅

ယောနိဝသေန	၁၀၂
နိဗ္ဗာမတက္ကိကပေတ	၁၀၄
ယထာယောဂံ	၁၀၇
နဝ သတ္တ ပါတုဘာဝဒိဋ္ဌိ	၁၀၈
သဟဇာတသင်္ခါရာ ခိပဒ္ဓိ	၁၁၀
စုတိပဋိသန္ဓေနှင့် ရေမြောင်းကူး	၁၁၀
တဏှာ နာမေတိ	၁၁၀, ၆၃၅
ပဋိသောသ စသည်	၁၁၂
ကံပြုသူသာ ကံအကျိုးခံစားရ	၁၁၅
မျိုးစေ့ကို ပြုပြင်ပုံ	၁၁၆
အကျိုးရဘို့အာမခံ	၁၁၉
အကျိုးပေးပြီးနောက် တာဝန်မခံတော့	၁၂၀
ရေ၌ဣဋ္ဌာရုံ(မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်အတွက်)	၁၂၃
နတ်ပြည်၌ အနိဋ္ဌာရုံ	၁၂၄
ဗြဟ္မာဘုံ၌ အနိဋ္ဌာရုံ	၁၂၄
ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ၇-ပါး	၁၂၆
သတ္တာဝါသ ဘုံကိုးဝ	၁၂၈
နာမရူပပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၁၃၀
သန္တတိသိသာနိ	၁၃၃
နဠကလာပိယောဝိယ	၁၃၇
ဘိန္နဝါဟနိကာ	၁၃၇
ကေဒေသ သရူပေကသေသ	၁၃၉
သုတ္တန် ပကတူပနိဿယ	၁၄၁
ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ	၁၄၃
သဠာယတနပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၁၄၄
သဠာယတန၌ အတ္တကေသေသိ	၁၄၄
ဗဿပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၁၅၁
သဠာယတနအယူ ၂-မျိုး	၁၅၂
တဏှာပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၁၅၈
ဘဝ, ဝိဘဝတဏှာ	၁၅၉

အကြောင်းအရာ			စာမျက်နှာ
မမတ္တေန	၁၆၀
စိတ္တကာရ, ဂန္ဓဗ္ဗ, ဂန္ဓိက	၁၆၁
သုဒ္ဓ, တန္တဝါယ, ဝဇ္ဇ	၁၆၁
ဥပေက္ခာကို သုခဟုဆို	၁၆၂
ဥပါဒါနပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၁၆၃
အတ္တဝါဒုပါဒါန	၁၆၅
ကမ္မဘဝကို ကတ္တုသင်္ခါပူ	၁၇၀, ၆၇၁
ကာမဘဝ စသည်	၁၇၁
သညာဘဝ၏ ဝိဂ္ဂဟ ၂-မျိုး	၁၇၂
ကေဝေါကာရ၌ ဝေါကာရအနက်	၁၇၃
ဇာတိဇရာမရဏာဒိပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၁၈၁
အမှားမှားတို့၏ ကံချင်းမတူပုံ	၁၈၂
ဝေမေတဿ စသော နိဂုံးအဖွင့်	၁၈၃
သတတံ သမိတံ	၁၈၄
သောကာဒိဟိ အဝိဇ္ဇာ သိဒ္ဓါ	၁၈၄, ၁၈၅
ပရိယုဋ္ဌ(ဋ္ဌာန)ဋ္ဌာယိနော	၁၈၆
ဝဒေါ ဝေဒေယျော	၁၉၁, ၆၈၁
ကာရကဝေဒကရဟိတံ	၁၉၁
ပုဗ္ဗန္တာဟရဏတော	၁၉၂
အပရန္တသန္တာနတော	၁၉၂
ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိသမုဂ္ဂါတာယ	၁၉၃
သဿတဒိဋ္ဌိသမုဂ္ဂါတာယ	၁၉၃
ကမေနပါဌ်သာ ကောင်း	၁၉၄
တိဝနံ	၁၉၅
ဝဋ်လည်ပုံ	၁၉၅
တိသန္ဓိ	၁၉၆
စတုဘေဒသင်္ဂဟ	၁၉၆
သင်္ခေပနှင့် သင်္ဂဟ	၁၉၆
ဝိသတိအာကာရာရံ	၁၉၇
ဘဝစက် လှည်းဘီး	၁၉၇
ကောဝဇ္ဇနေသု	၁၉၉

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
သင်္ခါရနှင့် ဘဝ ၂-ပါးအထူး	၁၉၉,၁၇၅
ဣန္ဒြေရင့်မှ ကံအထမြောက်	၂၀၂
ကမ္မသမ္ဘာရာ	၂၀၃,၆၉၂
အဝိဇ္ဇာစသည်ကို ကံခေါ်ပုံ	၂၀၃
ဣတ္တရံ	၂၀၅
သစ္စပ္ပဘဝတော	၂၀၆
ကာရကဒဿန နိဝါရဏံ	၂၀၉
အတ္တသင်္ကန္တိ နိဝါရဏံ	၂၁၀
သနသညာ နိဝါရဏံ	၂၁၀
ဘဝစက်၏ ဥပမာတမျိုး	၂၁၁
ဘဝစက်၏ ဥပမာအမျိုးမျိုး	၂၁၄
ဂမ္ဘီရာဝဘာသော	၂၁၇,၇၀၀
အနုလောမ ပဋိလောမ....	၂၂၀
ဝိနိဗ္ဗောဂါ ဝိနိဗ္ဗောဂ	၂၂၁
အဘိနန္ဒိတ အဇ္ဈောသာန	၂၂၃
တကျာနဒီ	၂၂၃
တကျာလတာ	၂၂၃
အတ္တနယာ	၂၂၄
ကေတ္တနယ	၂၂၅
သဘာဝနိယာမ	၂၂၇
အင်္ဂါရိယဒိဋ္ဌိ(တမျိုး)	၂၂၇
နိယတဝါဒ	၂၂၈
အနုဗောဓ-သိ	၂၂၉
ပဋိဝေဓ-သိ	၂၂၉
တန္တောကုလကဇာတာ	၂၃၀
ကုလာဂဏ္ဍိကဇာတာ	၂၃၀
မုဉ္ဇပဗ္ဗဇာတာ	၂၃၀
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအပွင့်	၂၃၁
၁-ပစ္စယစတုက္ကအပွင့်	၂၃၃
သင်္ခါတလက္ခဏံ	၂၄၂
အဆိပ်ပင်မှ အချိုသီး	၂၆၉

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း		
၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်	၂၇၃
ဩကန္တိ(မိ)တုာ	၂၇၅
ဝိပလ္လာသ	၂၇၈
ကာယာနုပဿနာဥဒ္ဓေသအဖွင့်	၂၈၂
ကာယ၏အနက်	၂၈၂
ဝဝတ္ထာနုဿနဝိနိဗ္ဗောဂါဒိ	၂၈၄
ယံ ပဿတိ န တံ ဒိဋ္ဌိ	၂၈၆, ၂၆၇
အာတာပီ	၂၉၀
ဝေဒနာနုပဿနာဒိဥဒ္ဓေသအဖွင့်	၂၉၄
ကာယာနုပဿနာနိဗ္ဗောဂါဒိ	၂၉၇
ဣဓေဝ သမဏော	၂၉၈
အသုစိသဉ္ဇယတော(ဏယ)	၃၀၀
ဌာနံ တံ သံဝတ္ထေယျ	၃၁၅
သီတိဘာဝံ	၃၁၈
တာဠုဂဠုပဋ္ဌလသဏ္ဍာနံ	၃၂၉
ကဏ္ဍုလမကဠုသဏ္ဍာနာ	၃၃၁
သံသကပဋ္ဌဝေဌက	၃၃၄
သက္ခိတ ဘဠုပဏ္ဍ ပဋ္ဌလခဏ္ဍ	၃၃၆
အန္တဂုဏတည်နေပုံ	၃၄၁
ဝါယာပေသိ	၃၄၈
တေံ သရိက္ခကော	၃၅၈
စူဠသောတာပန်	၃၆၈
သတ္တဝါ ဟု မထင်တော့	၃၇၀
အယံ တွေ့ကော	၃၇၁
ဥဂ္ဂဟသန္ဓိနာမ	၃၇၁
ကေသာစသည် သုဘာနိမိတ်	၃၇၇
သွာဝတ္ထိတံ ဝဝတ္ထပေတိ	၃၈၂
ဝေဒနာနုပဿနာနိဗ္ဗောဂါဒိ....	၃၈၉
ဝေဒနာကို သည်းခံပုံ	၃၉၀

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
သမထဝိပဿနာ ၂-မျိုးရ	၃၉၈
စိတ္တရူပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၃၉၉
ဓမ္မာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ (နိဝရဏပဗ္ဗအဖွင့်)	၄၀၁
ဩဒိဿက အနောဒိဿက	၄၀၆
ဩဓိသော အနောဓိသော	၄၀၇
လေးလုပ်ငါးလုပ်စာ ချန်၍စား	၄၀၉
 ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗအဖွင့်	 ၄၁၂
ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယာ	၄၁၄
မုဒ္ဒပ္ပသန္တ (သဒ္ဓါလွန်သ)	၄၁၆
ကေရာဋ္ဌိကပက္ခံ (ပညာလွန်သ)	၄၁၇
ကာလကဉ္စိကအသုရာ	၄၂၀
ဆမ်းတံပူဇော်သောထေရ် ဝတ္ထု	၄၂၂
ဒါယဇ္ဇ၏ မဟတ္တဖြစ်ပုံ....	၄၂၅
အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ	၄၃၀
သံဝေဂဝတ္ထု ရှစ်ပါး	၄၃၂
 ၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်	 ၄၃၈
၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်	၄၄၀

သမ္ပပ္ပဓာနဝိဘင်း

၁-ဆုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်	၄၄၁
ဥပါယပ္ပဓာနာ	၄၄၁
အသမ္မောသာယ	၄၄၄
ဓမ္မစ္ဆန္ဒ	၄၄၅
ဈာန်ကစားသောသာမဏေ	၄၅၂
ဈာန်လျှောသောလူထွက်ကြီး	၄၅၇
ကာယဒဠိဗဟုလဿ	၄၆၃
ကိလေသာပယ်ပုံ ဥပမာများ	၄၆၈
 ၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်	 ၄၇၂
၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်	၄၇၃

အကြောင်းအရာ				စာမျက်နှာ
	ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်း			
၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်	၄၇၅
ဣဒ္ဓိပါဒ	၄၇၅
ဆန္ဒ သမာဓိ	၄၇၆
ပဓာနသင်္ခါရ	၄၇၇
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်	၄၈၈
၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်	၄၈၈
	ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်း			
၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်	၄၉၀
ဗောဇ္ဈင်္ဂ၏လက္ခဏာ	၄၉၀
ကေဝလဉ္စေတီ	၅၀၄
ဝေါသဂ္ဂပရိကာမိ	၅၀၅
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်	၅၀၆
၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်	၅၀၈
	မဂ္ဂင်္ဂဝိဘင်း			
၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်	၅၀၉
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်	၅၀၉
၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်	၅၁၆

ဝိဘင်္ဂမူလဒီကာနိဿယ

ဒုတိယပိုင်း

မာ တိ ကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဣန္ဒြိယဝိဘင်း

၁-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်	၅၁၉
စက္ခုဒွါရဘာဝေ	၅၁၉
လိင်္ဂ	၅၂၂
ဘာဝရုပ်တို့ ဣန္ဒြိယမည်ပုံ	၅၂၇
သုခ စသည်တို့ ဣန္ဒြိယဖြစ်ပုံ	၅၂၉
၂-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်	၅၃၂

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်	၅၃၄
ဝိဘဇ္ဇဝါဒီ	၅၃၄
မဟာပဒေသ ၄-ပါး	၅၃၆
နွယ်နှင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၅၃၉
ဝဠာဂါဝိ၏ ရေသောက်ခြင်း	၅၄၉
အာယုဟနရသာ	၅၅၉
ရာသိကရဏ	၅၅၉
အဝိဇ္ဇာပဒနိဒ္ဓေသအဖွင့်	၅၆၆
သံဃိက ဗလဒေဝ....နဂ်လာဒီနိ	၅၆၈
သင်္ခါရပဒနိဒ္ဓေသအဖွင့်	၅၇၁
ပုနာတိတိ ပုညံ စသည်....	၅၇၁
သဗ္ဗညုဘာသိတ	၅၇၂
ပထဝီ-ပထဝီတိအာဒိဘာဝနာ	၅၇၃
ယဒုရိယော	၅၇၄

အကြောင်းအရာ			စာမျက်နှာ
အဘိညာဓေတနာအကျိုး	၅၇၆
ဥဒ္ဓစ္စ၏အကျိုး	၅၈၃
တာဝ၏အနက်များ	၅၉၀
ကေကာရဏဝါဒေါ	၅၉၂
ရောဂါရခြင်း၏ အကြောင်းများ	၅၉၄
ဂေါလောမာဝိလောမာနိ	၅၉၇
နိယတိ, သင်္ဂတိဘာဝပရိဏတ	၅၉၈
ဝိညာဏပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၆၀၀
သင်္ကံဝါ (တဒါရမ္မဏံ)....	၆၀၁
ဣန္ဒြိယ ပဝတ္တိ အာနုဘာဝတော	၆၀၃
ဇနကံ တံ သမာနံ ဝါ	၆၀၄
အကုသိုလ်ဘာဝနာ	၆၀၅
ကြိတ်ချေအပ်သော ယင်ငယ်၏ ဝီထိ	၆၀၇
သန္တာနေ ဝိနာမိတေ စိတ္တဉ္စ	၆၁၀
ဒွိန္ဒံ ဂတိနံ အညတရံ	၆၁၁
မရဏာသန္တဝီထိ၏အာရုံ	၆၁၃
ပဉ္စဒ္ဓါရဝီထိ၏ ညံပုံ	၆၁၆
အဝရုဒ္ဓါ	၆၁၉
ယထာသမ္ဘဝယောဇနာ	၆၂၀
စက္ခုသတ္တက ။ပေ။ ဇီဝိတဆက္က	၆၂၄
စက္ခုဒသက စသည် အနုဋီကာ	၆၂၈
စက္ခုသောတ, ဃာန ဘာဝါ	၆၃၁
ပဋိဿောသ, ပဒိပ, မုဒ္ဓါ	၆၃၇
စတုမရေရည် စသည်ဖြင့် ထုံစေခြင်း	၆၄၀
ကလေးတုန်းက ပြုအပ်သော အတတ်သင်မှု	
ဆေးကျေးမှု အကျိုးရပုံ	၆၄၀
နာမရူပပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၆၄၅
သဠာယတနပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၆၅၃
ဖဿပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၆၆၀
ဝေဒနာပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၆၆၃
တဏှာပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်	၆၆၃

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဝုသိမတော	၆၆၆
ဥပါဒါနပဒနိဒ္ဒေသအဖွဲ့	၆၆၇
ဘဝနိကန္တိနှင့် ကာမုပါဒါနိ	၆၇၀
ဘဝပဒနိဒ္ဒေသအဖွဲ့	၆၇၁
သညာဘဝ	၆၇၂
ပုရာဏ်ကျမ်း	၆၇၆
ပသုဗန္ဓဝိဓိ	၆၇၆
ဇာတိဇရာမရဏာဒိပဒနိဒ္ဒေသအဖွဲ့	၆၇၈
ဥပနိဿယကောဋီ	၆၇၉
ဘဝစက္ကကထာအဖွဲ့	၆၇၉
ကာမယာန, ကာမယမာန	၆၇၉
အဝိဇ္ဇာကို ပဓာနဓမ္မဟု ဆို	၆၈၁
ကိလေသာစသည်တို့ ဝဋ္ဋအမည်ရပုံ	၆၈၈
သင်္ခေပဘာဂါဓိဝစန	၆၉၃
ဟေတုသမ္ဘာရာ	၆၉၄
အတ္တစွဲမှ သဿတုဇ္ဈေဒဖြစ်	၆၉၅
ဂဏ္ဍဘေဒ ပိဋက	၆၉၈
ဝဋ္ဋဿ အန္တောယေဝ	၆၉၉
ဇာတိပစ္စယ သမ္ဘူတ သမုဒါဂတ	၇၀၀
အတ္တနယာ နိယန္တိ	၇၀၆
သန္တာနာနုပစ္စေဒေါ	၇၀၈
ဂုဏာဂုဏိက ဇာတာ	၇၁၀
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွဲ့	၇၁၁
၁-ပစ္စယစတုက္ကအဖွဲ့	၇၁၃
ပဓာနယောနိ(ဩပပါတိက)	၇၂၂
၂-ဟေတုစတုက္ကအဖွဲ့	၇၂၄
၄-အညမညစတုက္ကအဖွဲ့	၇၃၀
သင်္ခါရာဒိ မူလကနယ မာတိကာအဖွဲ့	၇၃၃
အကုသလနိဒ္ဒေသ ပစ္စယစတုက္ကအဖွဲ့	၇၃၈

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
ကုသလာ ဗျာကတနိဒ္ဒေသအဖွဲ့	၇၇၃
အဝိဇ္ဇာမူလက ကုသလနိဒ္ဒေသအဖွဲ့	၇၇၄
ကုသလမူလက ဝိပါကနိဒ္ဒေသအဖွဲ့	၇၇၆
ဘဝင်္ဂါဝဋ္ဋနမတ္တံ	၇၇၈
အစဉ်အတိုင်းသင်၍ ကျင့်မှ	၇၇၁

သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနီယ (ဥဒ္ဒေသဝါရအဖွဲ့)	၇၇၂
ပရလောက နိရပေက္ခော	၇၇၉
ပကရဏ နယော	၇၆၀
ကာယာနုပဿနာ ဥဒ္ဒေသအဖွဲ့	၇၆၅
အဝယဝိဂါဟ	၇၆၅
သမညာတိဓာဝန	၇၆၅
သဗ္ဗတ္ထိကံ ဝဒါမိ	၇၆၉
သဗ္ဗတ္ထိက (စတုရရက္ခ) ကမ္မဋ္ဌာန်း	၇၇၀
ဝေဒနာနုပဿနာဒိ ဥဒ္ဒေသအဖွဲ့	၇၇၁
ဌိတိသုခ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ	၇၇၁
ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွဲ့	၇၇၃
နိသဇ္ဇဝါရ တကြိမ်	၇၇၆
ဥဂ္ဂဟ ကောသလ္လံ	၇၇၆
အဓိစိတ္တံ အနုယုတ္တေန	၇၇၉
အာလိမ္မေတိ, အာဒိပေတိ, ဇာလေတိ....	၇၈၀
ဝေမတ္တသဒ္ဓေဟိ	၇၈၃
အာတပပစ္စယ, ဆာယုပ္ပါဒက	၇၈၆
ကမ္မဋ္ဌာန်	၇၈၉
ဝေဒနာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွဲ့....	၇၉၃
သမသိသိ ရဟန္တာ	၇၉၄
စိတ္တာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွဲ့	၇၉၇
ဓမ္မာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ နိဝရဏပဗ္ဗအဖွဲ့	၇၉၇

အကြောင်းအရာ				စာမျက်နှာ
ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗအဖွင့်	၈၀၅
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်	၈၀၈

သမ္ပပ္ပဓာနဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်	၈၀၉
ဘူမိလဒ္ဓစသော ဥပ္ပန္နအမျိုးမျိုး	၈၁၀
အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္န	၈၁၀
အဝိက္ခမိတုပ္ပန္န	၈၁၀
အသမ္ပုဂ္ဂါတိတုပ္ပန္န	၈၁၀
ကိလေသာပယ်ရာ၌ အစေးရှိသောသစ်ပင်ဥပမာ	၈၁၅

ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်	၈၁၈
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်	၈၂၉
၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်	၈၃၀

ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်	၈၃၁
ကာမာမိသ	၈၃၅
လောကာမိသ	၈၃၅
ဝဇ္ဇာမိသ	၈၃၆
ဒုတိယနည်းအဖွင့်	၈၃၆
တတိယနည်းအဖွင့်	၈၃၈
၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်	၈၃၉

မဂ္ဂင်္ဂဝိဘင်း

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်	၈၄၀
-----------------------	------	------	------	-----

ဝိဘူတိပေါဠိတေဝိနိဿယ

ဒုတိယပိုင်း

ပာတိကာ

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
	ဣန္ဒြိယဝိဘင်း	
၁-အဘိဓမ္မဘာဇနိယ	-	၈၄၅
	ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်း	
၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ	၈၄၅
	သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း	
၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ	၈၄၈
၁-ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ	၈၄၈
၂-ဝေဒနာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ	၈၅၁
၃-စိတ္တာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ	၈၅၂
၄-ဓမ္မာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ	အဇ္ဈတ္တနိဝရဏပဗ္ဗ	၈၅၃
	ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗ	၈၅၃
၅-အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်းနှင့် ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်း.....	၈၅၃
	သမ္ပပ္ပဓာနဝိဘင်း	
၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ	၈၅၄
	ဣဒ္ဓိပါဒ်ဝိဘင်း	
၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ	၈၅၆
	ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်း	
၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ	၈၅၇

သမ္မောဟဝိနောဒနိ

အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

ဒုတိယတွဲ

ဣန္ဒြိယဝိဘင်း

၁-အဘိဓမ္မဘာဇနိယ အဖွင့်

၂၁၉။ ဣဒါနိ၊ သစ္စဝိဘင်းကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ တဒနန္တရေ၊ ထိုသစ္စဝိဘင်း၏ အခြားမဲ့၌။ (ဝုတ္တေ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။) ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ ဗာဝိသတိတိ၊ တိဟူသော သဒ္ဒါသည်။ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ အရေအတွက်ဖြင့် ဣန္ဒြေတို့ကို ပိုင်းခြားကြောင်းသဒ္ဒါတည်း။ ဣန္ဒြိယာနီတိ၊ ဟူသောသဒ္ဒါသည်။ ပရိစ္ဆိန္နဓမ္မနိဒဿနံ၊ ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော တရားတို့ကို ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဒါ တည်း။ ဣဒါနိ၊ ပရိစ္ဆိန္နဓမ္မတို့ကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ တာနိ၊ ထိုပရိစ္ဆိန္နဓမ္မ ဖြစ်သော ဣန္ဒြေတို့ကို။ သရူပတော၊ သရုပ်အားဖြင့်။ ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလို သည်။ (ဟုတု၊ ရှိ။) စက္ခုန္ဒြိယန္တိ အာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုစက္ခုန္ဒြိယ အစရှိသောစကားရပ်၌။ (အတ္ထော၊ ကို။ ဧဝံ၊ ဝေဒိတဗျော။ ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ အကြင်တရားသဘောသည်။) စက္ခုဒ္ဓါရေ၊ စက္ခုဒ္ဓါရ၏အဖြစ်ကြောင့်။ (စက္ခု ဒ္ဓါရ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရူပါရုံကို ယူခြင်းကိစ္စကြောင့်။ ဤသို့ ဟိတ်အနက် ပေးရပုံကို ဋီကာအဓိပ္ပါယ် ကြည့်ပါ။) ဣန္ဒြိယံ၊ ဣန္ဒြိယဒ္ဓါရ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သဒ္ဒပဝတ္တိနိမိတ် အနက်ကို။ ဝါ၊ မိမိ၏ အစိုးရသည်၏အဖြစ် ဟူသော ရာထူး ဌာနန္တရကို။ (တံဒ္ဓါရိကေဟိ၊ ထိုစက္ခုဒ္ဓါရ၌ဖြစ်သော တရားတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။) ကာရေတိ၊ ပြုစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ ဓမ္မဇာတံ) စက္ခုန္ဒြိယံ၊ မည်၏။

[သောတဒ္ဓါရေ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိတိ သောတိန္ဒြိယံ စသည်ကို ပေယျာလ မြှုပ်ထားသည်။ ဖော်၍အနက်ပေးမည်။] ယံ ဓမ္မဇာတံ၊ သောတဒ္ဓါရေ၊ ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ကို။ (တံဒ္ဓါရိကေဟိ၊ ထိုသောတဒ္ဓါရ၌ဖြစ်သော တရားတို့ကို။) ကာရေတိ။

ဣန္ဒြိယံ ။ ။ ဣန္ဒြိယံကို “ဣန္ဒြိယာဝံ” ဟု ဋီကာဖွင့်၏။ ထိုသို့ ဖွင့်ခြင်း၌ “ဣန္ဒြိယ + အတ္ထ” ဟု ပုဒ် ခွဲ၍ “အတ္ထ” အရ “သဒ္ဒပဝတ္တိအနက်ကို ယူပါ” ဟု သိစေသည်။ (ဣန္ဒြိယံ) ထို သဒ္ဒပဝတ္တိနိမိတ် အနက်ဟူသည် ရူပါရုံကို သိခြင်းကိစ္စ၌ အလွန်အစိုးရသောတရား၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာအစိုးရ မှဟူသောရာထူးတည်း။ ထို့ကြောင့် ဣန္ဒြိယာဝံကို “ပရမိဿရဘာဝံ” ဟု ဋီကာဆင့်၍ဖွင့် သည်။ “ပရမံ၊ အလွန် + ဣဿရဘာဝံ၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်” ဟူသည် ရာထူးဌာနန္တရတည်း။ ကြွင်းသောအဓိပ္ပါယ်အကျယ်ကို အဋ္ဌသလိနိဘာသာဋီကာ မေ့ဒွေသအဖွင့်၌ ရှုပါ။

ဣတိ (တံ ဓမ္မဇာတံ၊ သညံ။) သောတိန္ဒြိယံ၊ ယ မည်၏။ (ယံ ဓမ္မဇာတံ) သာနဒ္ဒါရော၊ ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ကိ။ (တံဒ္ဒါရိကေဟိ၊ ထိံသာနဒ္ဒါရံ၊ ဖြစ်သော တရားတို့ကို။) ကာရေတိ။ ဣတိ (တံ ဓမ္မဇာတံ) သာနိန္ဒြိယံ။ (ယံ ဓမ္မဇာတံ) ဇိဝှိဒ္ဒါရော၊ ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ကိ။ (တံဒ္ဒါရိကေဟိ၊ ထိံဇိဝှိဒ္ဒါရံ၊ ဖြစ်သော တရားတို့ကို။) ကာရေတိ။ ဣတိ (တံ ဓမ္မဇာတံ) ဇိဝှိန္ဒြိယံ။ (ယံ ဓမ္မဇာတံ) ကာယဒ္ဒါရော၊ ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ကိ။ (တံဒ္ဒါရိကေဟိ၊ ထိံကာယဒ္ဒါရံ၊ ဖြစ်သော တရားတို့ကို။) ကာရေတိ။ ဣတိ (တံ ဓမ္မဇာတံ) ကာယိန္ဒြိယံ။ ဝိဇာနနုလက္ခဏေ၊ သညာ ပညာတို့သိပုံမှ တမျိုးတဖုံသိခြင်း လက္ခဏာကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ကိ။ (တံဒ္ဒါရိကေဟိ၊ တို့ကို။) ကာရေတိ၊ ပြုစေတတ်၏။ ဣတိ၊ မနိန္ဒြိယံ။

ဣတ္ထိဘာဝေ၊ ဣတ္ထိဘော၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ မိမိ၏အစိုးရ၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ရာထူးဌာနန္တရကို။ ကာရေတိ၊ သဟဇာတဓမ္မတို့ကို ပြုစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ။ ပုရိသဘာဝေ၊ ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ကိ။ ကာရေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ပုရိသိန္ဒြိယံ။ အနုပါလနုလက္ခဏေ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်း လက္ခဏာကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ကိ။ ကာရေတိ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မ သဟဇာတဓမ္မတို့ကို ပြုစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ဇိဝှိတိန္ဒြိယံ။ [ကလာပ်တူရုပ်တို့ကို “သဟဇာတဓမ္မ” ဟု ခေါ်သည်။ နာမ် ဇိဝှိတိန္ဒြိယလည်း ပါသောကြောင့် သမ္ပယုတ္တဓမ္မကိုလည်း ထည့်ရသည်။] သုခလက္ခဏေ၊ ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ကိ။ ကာရေတိ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့ကို ပြုစေတတ်၏။ ဣတိ၊ သုခိန္ဒြိယံ။ ဒုက္ခလက္ခဏေ၊ ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ကိ။ ကာရေတိ။ ဣတိ၊ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ။ သောမနဿ လက္ခဏေ၊ ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ကာရေတိ။ ဣတိ၊ သောမနဿိန္ဒြိယံ။ ဒေါမနဿ လက္ခဏေ၊ ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ကာရေတိ။ ဣတိ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ။ ဥပေက္ခာလက္ခဏေ၊ ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ကာရေတိ။ ဣတိ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။

အဓိမောက္ခလက္ခဏေ၊ ယုံကြည်ဘယ်ဝတ္ထုကို ယုံကြည်သော အားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းလက္ခဏာကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ကာရေတိ။ ဣတိ၊ သိဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ ပဂ္ဂဟလက္ခဏေ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်းလက္ခဏာကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ကာရေတိ။ ဣတိ၊ ဝီရိယိန္ဒြိယံ။ ဥပဋ္ဌာနလက္ခဏေ၊ အာရုံသို့ ကပ်၍တည်ခြင်း လက္ခဏာကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ကာရေတိ။ ဣတိ၊ သတိန္ဒြိယံ။ အဝိက္ခေပလက္ခဏေ၊ ဝိက္ခေပ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် လက္ခဏာကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ကာရေတိ။ ဣတိ၊ သမာဓိန္ဒြိယံ။ ဒဿနလက္ခဏေ၊ ဒုက္ခသစ္စာ အစရှိသည်ကို မြင်ခြင်းလက္ခဏာကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ကာရေတိ။ ဣတိ၊ ပညိန္ဒြိယံ။ အနညာတံ၊ အနမတဂ္ဂသံသရာယ် တကြိမ်တခါမျှ မသိ အပ်သေးသော သစ္စာလေးပါးကို။ ဉာဿာမိ၊ သိအံ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဝတ္ထေ၊ ဖြစ်သော။ ဇာနနုလက္ခဏေ၊ သိခြင်းလက္ခဏာကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ကာရေတိ။ ဣတိ၊ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ။ ဉာတာနံယေဝ၊ အောက်မဂ်တို့ သိအပ်ပြီးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို။ ပုန၊ တဖန်။ အာဇာနနေ၊

သိခြင်းကိစ္စကြောင့်။ ဣန္ဒြိယ ကာရေတိ။ ဣတိ, အညိန္ဒြိယံ။ အညာတာဝိဘာဝေ၊ သိပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ပြီးပြီးသော သိခြင်းကိစ္စကြောင့်။ ဝါ၊ သိပြီးသော သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ပြီးပြီးသော သိခြင်းကိစ္စကြောင့်။ ဣန္ဒြိယ ကာရေတိ။ ဣတိ, အညာတာဝိန္ဒြိယံ။

ဣဓ၊ ဤ ဣန္ဒြိယဝိဘင်း၌။ သုတ္တန္တဘာဇနိယံ နာမ၊ သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း မည်သည်ကို။ (ဘဂဝတာ)န ဂဟိတံ၊ ယူတော်မမူအပ်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဣဓ သုတ္တန္တဘာဇနိယံနာမ, န ဂဟိတံ၊ သနည်း။) သုတ္တန္တေ၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌။ ဣမာယ ပဋိပါဠိယာ၊ ဤ အစဉ်အားဖြင့်။ ဗာဝိသတိယာ၊ နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ အနာဂတတ္တာ၊ မလာကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဣဓ သုတ္တန္တဘာဇနိယံနာမ, န ဂဟိတံ၊ အပ်။) ဟိ၊ ချဲ့။ သုတ္တန္တသ္မိံ၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌။ (သာမညာဓာရ)။ ကတ္ထစိ၊ အချို့ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌။ (ဝိသေသာဓာရ)။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့ကို။ ကထိတာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ကတ္ထစိ၊ ၌။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ (ဣန္ဒြိယာနိ ကထိတာနိ။) ကတ္ထစိ၊ ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ (ဣန္ဒြိယာနိ ကထိတာနိ။) ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤနည်းအားဖြင့်။ နိရန္တရံ၊ အကြားမရှိအောင်။ ဝါ၊ အဆက်မပြတ်။ ဒွါဝိသတိ၊ နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော။ အာဂတာနိနာမ၊ လာသောဣန္ဒြေတို့ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ အပရနယမှ ရှေးဦးစွာ။ ဧတ္ထ၊ ဤစက္ခုန္ဒြိယံ အစရှိသောပါဌ၌။ အဋ္ဌကထာနယော၊ ရှေးအဋ္ဌကထာနည်းတည်း။ [“ဤ ပြအပ်ခဲ့သော စက္ခုဒွါရေ ဣန္ဒြိယ ကာရေတိ စသော နည်းသည် ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ လာသောနည်း ဖြစ်သည်” ဟူလို့။ ဧတ္တာတိ စက္ခုန္ဒြိယန္တိ အာဒိ ဝစနေ။ - ယောဇနာ။ ရှေးနိဿယ၌ “ဧတ္ထ၊ ဤဣန္ဒြိယဝိဘင်း၌” ဟု အနက်ပေးသည်ကား ယောဇနာနှင့် မည်။]

ပန၊ ကား။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အပရော၊ ရှေးအဋ္ဌကထာနည်းမှ တပါးသော။ နယော၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဧတေသု၊ ဤဣန္ဒြေတို့၌။ (ဝိဇာနိယာ၌စပ်)။ အတ္ထတော၊ အနက်အားဖြင့်၎င်း။ လက္ခဏာဒီဟိ၊ လက္ခဏာ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၎င်း။ ကမတောစ၊ အစဉ်အားဖြင့်၎င်း။ ဘေဒါဘေဒါ၊ ကွဲပြားခြင်း မကွဲပြားခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ တထာ၊ ထိုမျှ။ ကိစ္စာ၊ ကိစ္စအားဖြင့်၎င်း။ ဘူမိတော စ၊ ဘုံအားဖြင့်၎င်း။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ အဆုံးအဖြတ်ကို။ ဝိဇာနိယာ၊ သိရာ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအတ္ထ, လက္ခဏာ အစရှိသည်တို့တွင်။ (အတ္ထော ပကာသိတော ၌စပ်။) တနည်း— တတ္ထ၊ ထိုဂါထာ၌။ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော။) စက္ခာဒီနံ၊ စက္ခုအစရှိသောပုဒ်တို့၏။ (အတ္ထော၌စပ်။) တာဝ၊ ဣန္ဒြိယဋ္ဌ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ စက္ခတိ-တိစက္ခုတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ အတ္ထော၊ ကို။ ပကာသိတော၊ ပြအပ်ပြီ။ (အာယတနဝိဘင်း အဋ္ဌကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ။)

ပန၊ ကား။ ပစ္စိမေသု၊ နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ တိသု၊ ၃-ပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့တွင်။ ပဌမံ၊ ပဌမဣန္ဒြေကို။ (ဝုတ္တံ ခွဲစပ်။) ပုဗ္ဗဘာဂေါ၊ မဂ်မရမိ ရှေး အဘိဋ္ဌံ။ (ဥပုဇ္ဇနတော ခွဲစပ်။ အဟံ၊ သည်။) အနညာတံ၊ အနမတဂ္ဂသံသရာဝယ် တကြိမ်တခါမျှ မသိအပ်သေးသော။ အမတံ၊ မအိုမသေ အမြုတေဖြစ်သော။ ပဒံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ (ဇာနိဿာမိ၊ သိအံ။ ဝါ၊ သိအောင်အားထုတ်အံ။) ဝါ၊ တနည်း။ စတုသစ္စမ္ပေ၊ လေးပါးသောသစ္စာတရားကို။ ဇာနိဿာမိ၊ အံ။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့။ ပဋိပန္နဿ၊ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဥပုဇ္ဇနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ [ဤစကားဖြင့် အနညာတည- ဿာမိတိ၏ ဝစနတ္ထကို ပြသည်။] ဣန္ဒြိယဥသမ္ဘဝတောစ၊ ဣန္ဒြိယအနက်၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟော တော်မူအပ်ပြီ။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ပါးမြောက်ဣန္ဒြေကို။ အာဇာနနတောစ၊ သောတာ- ပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သည် သိအပ်ပြီးသော သစ္စာ ၄-ပါး အပိုင်းအခြားကို မလွန်မူ၍ သိတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဣန္ဒြိယဥသမ္ဘဝတော စ၊ ၎င်း။ အညိန္ဒြိယန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဝုတ္တံ)။ တတိယံ၊ ၃-ပါးမြောက် ဣန္ဒြေကို။ အညာတာဝိနော၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိပြီးသော။ စတုသု၊ ကုန်သော။ သစ္စေသု၊ တို့၌။ နိဋ္ဌိတညာဏ ကိစ္စ- ဿ၊ ပြီးပြီးသောဉာဏ်၏ ကိစ္စရှိသော။ (အညာတာဝိနောကို ထပ်ဖွင့်သည်။) ခိဏာသဝဿေဝ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌သာ။ ဥပုဇ္ဇနတောစ၊ ဖြစ်ခြင်း ကြောင့်၎င်း။ ဣန္ဒြိယဥသမ္ဘဝတောစ၊ ၎င်း။ အညာတာဝိန္ဒြိယန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဝုတ္တံ)။ [ဤပုဒ်တို့၏ ဝစနတ္ထကို အဋ္ဌသာလိနိဘာသာဋီကာ လောကုတ္တရာကုသိုလ်အဖွင့် ခွဲ၎င်း၊ လောကုတ္တရာဝိပါက် အဖွင့်ခွဲ၎င်း ပြခဲ့ပြီ။]

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမ္ပတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ။ သေ (သော) ဣန္ဒြိယဋ္ဌောနာမ၊ ဤ ဣန္ဒြိယဋ္ဌမည်သည်။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဣန္ဒ္ဓလိဂံဋ္ဌော၊ ဣန္ဒ္ဓမည်သောကံကို သိစေတတ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော အနက်သည်။ ဣန္ဒြိယဋ္ဌော၊ ဣန္ဒြိယသဒ္ဒါ၏ အနက်တည်း။ ဣန္ဒ္ဓဒေသိ- တဋ္ဌော၊ ဣန္ဒ္ဓမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ် ဟူသောအနက်သည်။ ဣန္ဒြိယဋ္ဌော၊ တည်း။ ဣန္ဒ္ဓဒိဋ္ဌဋ္ဌော၊ ဣန္ဒ္ဓမည်သော မြတ်စွာ ဘုရားသည် သိမြင်တော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောအနက်သည်။ ဣန္ဒြိယဋ္ဌော။ ဣန္ဒ္ဓသိဋ္ဌဋ္ဌော၊ ဣန္ဒ္ဓမည်သောကံသည် ပြုစီမံအပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက် သည်။ ဣန္ဒြိယဋ္ဌော။ ဣန္ဒ္ဓဇဋ္ဌဋ္ဌော၊ ဣန္ဒ္ဓမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် မှီဝဲအပ် သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သည်။ ဣန္ဒြိယဋ္ဌော။ သဗ္ဗောပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော။ သော၊ ထိုဣန္ဒြိယဋ္ဌကို။ ဣမ၊ ဤ ဣန္ဒြိယသဒ္ဒါ၏အနက်ကို ပြရာ၌။ [ယောဇနာဝယ် “ဣဓာတိ ဣမေသု ဣန္ဒြိယေသု” ဟု ဖွင့်၏။] ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ယုဇ္ဇတိ၊ ယှဉ်စပ်အပ်၏။ ဝါ၊ သုံးစွဲအပ်၏။

ဟိ၊ ချဲ့။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ မဖောက်၊ ပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင် သိတော်မူပြီးသော။
 ဘဂဝါ၊ သည်။ ပရမိဿရဘာဝတော၊ အလွန် အစိုးရတော်မူသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဣန္ဒော၊ ဣန္ဒ မည်တော်မူ၏။ ကုသလာ ကုသလံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်
 ဖြစ်သော။ ကမ္မံစကံသည်လည်း။ ဣန္ဒော၊ ဣန္ဒမည်၏။ (ကဿာ၊ နည်း။) ကမ္မေသု၊
 ကံတို့၌။ (ကံတို့အပေါ်၌)။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်၏။ ဝါ၊ က။ ဣဿရိယာ-
 ဘာဝတော၊ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ တေနော၊
 ထို့ကြောင့်ပင်။ (ထိုသို့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံ၏ ဣန္ဒမည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 ပင်။) ဧတ္ထ၊ ဤဣန္ဒတို့တွင်။ ကမ္မသဉ္ဇနိတာနိ၊ ကံသည် ကောင်းစွာဖြစ်စေ
 အပ်ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခုန္ဒြေ အစရှိသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ ကုသလာ-
 ကုသလကမ္မံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဖြစ်သော ရှေးကံကို။ (မိမိတို့ကို ပြုစီမံလိုက်သော
 ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဖြစ်သော ရှေးကံကို။) ဥလ္လိဂေန္တိ၊ ထင်ရှားပြတတ်ကုန်၏။
 တေနစ၊ ထိုရှေးကံသည်လည်း။ (ကမ္မသဉ္ဇနိတာနိ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊
 တို့ကို။) သိဋ္ဌာနိ၊ စီမံအပ် ဖြစ်စေအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝါ၊ ဤနည်းအားဖြင့်။
 ဣန္ဒလိဂ်ဋ္ဌေန၊ ဣန္ဒမည်သော ရှေးကံကို သိစေတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်
 ကြောင့်၎င်း။ ဣန္ဒသိဋ္ဌဋ္ဌေန စ၊ ဣန္ဒမည်သော ရှေးကံသည် စီမံအပ် ဖြစ်စေအပ်
 သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့မည်၏။

ပရမိဿရဘာဝတော။ ။စာအုပ်တို့၌ “ပရမိဿရိယဘာဝတော”ဟု ရှိသော်လည်း
 “ဣန္ဒတိ ပရမိဿရိယံ ကရောတိ” ဟူသော ဝစနတ္ထကို ဖွင့်သောကြောင့် “ပရမိဿရ-
 ဘာဝတော”ဟုသာ ရှိသင့်၏။ ပရမိဿရ၌ “ပရမ+ဣဿရ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်။ “ပရ+ဣဿရ”
 ဟု ပုဒ်မဖြတ်နှင့်။ ပရမိဿရိယ၌ ဣယလည်း ဘာဝအနက်ဟောတည်း။ ဘာဝသဒ္ဓါ
 တိုက်ရိုက်ပါရာ၌ ထိုဣယသဒ္ဓါမလို။ ဣယ၌ ဘာပတ္တ ဣ-ပစ္စည်း၊ ဣဿရမ္ပ အ-ကို ဣ-ပြု။
 ဣန္ဒာ၌လည်း “ဣန္ဒတိ ပရမိဿရိယံ ကရောတိ ဣန္ဒာ”ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ဘုရားရှင်ကို
 အရကောက်ပါ။

ကုသလာကုသလဉ္စ ကမ္မံ။ ။ကမ္မံကို ဣန္ဒာဟူသော ထည့်ပါ၌စပ်။ “ကုသိုလ်ကံ
 အကုသိုလ်ကံသည် ဣန္ဒမည်၏” ဟူလို။ အဘယ့်ကြောင့် ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံသည်
 ဣန္ဒမည်သနည်း-ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ကမ္မေသု၊ ပေ။ အဘာဝတော”ဟု မိန့်သည်။
 “ကံတို့၏ အပေါ်၌ မည်သူကမ္ပ အစိုးရခြင်း မရှိသောကြောင့်”-ဟူလို။ “ဣဿရ၏
 ယှဉ်ရာ၌ ဆဋ္ဌိ သတ္တမိ သက်ရသည်”ဟု သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ ဆိုသောကြောင့် ဤ၌
 “ကမ္မေသု”ဟု သတ္တမိသက်ထားသည်။ ကဿစိကား ဣဿရိယဝယ် ဣ-ပစ္စည်း၏
 သမ္ပန်တည်း။

ဣန္ဒြိယာနိ ဥလ္လိဂေန္တိ။ ။စက္ခုက ကြည်ကြည်လင်လင်ဖြစ်လျှင် ထိုကံသည် ကောင်း
 သော ကုသိုလ်ကံတည်း။ စက္ခုက ချို့တဲ့နေလျှင် ထိုကံသည် မကောင်းသောအကုသိုလ်ကံ
 တည်း။ ဤသို့ စသောအားဖြင့် စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့က ရှေးဘဝကံကို ထင်ရှားပြကြသည်။

ပန၊ ကား။ (ဣန္ဒြိယလိင်္ဂဋ္ဌ ဣန္ဒြိယသိဋ္ဌဋ္ဌ အနက်မှတပါး ဣန္ဒြိယဒေသိတဋ္ဌ ဣန္ဒြိယဒိဋ္ဌဋ္ဌ ဣန္ဒြိယဇုဋ္ဌ အနက်၏အကျယ်ကား။) သဗ္ဗာနေဝ၊ ကုန်သော။ တောနိ၊ ဤနှစ်ဆယ်နှစ်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ယထာဘူတတော၊ အကြင်အကြင် ထင်ရှားရှိတိုင်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်အားဖြင့်။ ပကာသိတာနိစ၊ ထင်ရှားလည်း ဟောပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ အဘိသမ္မုဒ္ဓါနိစ၊ ထိုးထွင်း၍လည်း သိတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝါ၊ ဤနည်းအားဖြင့်။ ဣန္ဒြိယဒေသိတဋ္ဌေန၊ ဣန္ဒြိယ မည်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောပြတော်မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း။ ဣန္ဒြိယဒိဋ္ဌဋ္ဌေနစ၊ ဣန္ဒြိယ မည်တော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရားသည် သိမြင်တော်မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့မည်၏။ မုနိန္ဒေန၊ မုနိတို့၏ဣန္ဒြိယ ဖြစ်တော်မူသော။ တေနော ဘဂဝတာ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်ပင်။ ကာနိစ၊ အချို့ သော ဣန္ဒြေတို့ကို။ ဂေါစရာသေဝနာယ၊ ကျက်စားရာအာရုံဟူသော မှီဝဲခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ ကာနိစ၊ တို့ကို။ ဘာဝနာသေဝနာယ၊ ကိုယ်တော် သန္တာန်၌ ဖြစ်စေခြင်းဟူသော မှီဝဲခြင်း အားဖြင့်၎င်း။ (သဒ္ဓိန္ဒြေ စသည်တို့ကို ရည်ရွယ်သည်။) သေဝိတာနိ၊ မှီဝဲအပ် ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဣန္ဒြိယဇုဋ္ဌဋ္ဌေနပိ၊ ဣန္ဒြိယမည်တော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရားသည် မှီဝဲတော်မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်လည်း။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့မည်၏။ [ဇုဋ္ဌဋ္ဌ သေဝန အနက်ဟော၊ ဇုသိ-ဓာတ်၊ တ-ပစ္စည်း။]

အပိ စ၊ သည်သာ မကသေး။ (ဣန္ဒြိယလိင်္ဂဋ္ဌ စသော အနက်သာ မကသေး။) အာပေစ္စသင်္ခါတေန၊ အဓိပတိ၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဣဿရိယဋ္ဌေနာပိ၊ အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်လည်း။ တောနိ၊ ဤစက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြိယတို့မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ စက္ခုဝိညာဏာဒိပ္ပဝတ္တိယံ၊ စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း၌။ စက္ခာဒိနံ၊ စက္ခု အစရှိသော ဣန္ဒြေတို့၏။ အာဓိပစ္စံ၊ အစိုးရသည်၏အဖြစ်သည်။ သိဒ္ဓံ၊ ပြီးစီး၏။ ဝါ၊ ထင်ရှား ၏။ (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ စက္ခုဝိညာဏာဒိပ္ပဝတ္တိယံ၊ ၌။ စက္ခာဒိနံ၊ တို့၏။ အာဓိပစ္စံ၊ သည်။ သိဒ္ဓံ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တသ္မိံ၊ ထို စက္ခုအစရှိသော ဣန္ဒြေသည်။ တိက္ခေ၊ ထက်မြက်လသော်။ (စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ၊ တို့၏။) တိက္ခတ္တာ၊ ထက်မြက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (တသ္မိံ၊ သည်။) မန္တေ၊ နဲ့ လသော်။ ဝါ၊ ညံလသော်။ (စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ၊ တို့၏။) မန္တတ္တာ စ၊ နဲ့ ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ ညံကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ စက္ခုဝိညာဏာဒိပ္ပဝတ္တိယံ၊ ၌။ စက္ခာဒိနံ၊ တို့၏။ အာဓိပစ္စံ၊ သည်။ သိဒ္ဓံ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ (ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ ၏။) ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ လက္ခဏ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ဧတ္ထ၊ ဤ စက္ခုအစရှိသော ဣန္ဒြေတို့၌။ အတ္ထတော၊ အနက်အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။

လက္ခဏာဒီဟိတိ(ပဒဿ)၊ ၎်။ (အတ္ထော ဌှစ်ပပ်။) လက္ခဏာရသပစ္စုပဋ္ဌာနံ ပဒဋ္ဌာနေဟိပိ၊ လက္ခဏာ ရသ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ ပဒဋ္ဌာနံတို့ဖြင့်လည်း။ စက္ခာဒီနံ၊ စက္ခု အစရှိသည်တို့၏။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ အဆုံးအဖြတ်ကို။ ဝိဇာနိယာ၊ သိရာ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ နေသံ၊ ထို စက္ခုအစရှိသော ဣန္ဒြေတို့၏။ တာနိ လက္ခဏာဒီနိ၊ ထို လက္ခဏာ အစရှိသည်တို့ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက် အဋ္ဌသာလိနိဋ္ဌံ။ ဝုတ္တာနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးကုန်သည်သာ။ ဟိ၊ မှန်။ ပညိန္ဒြိယာဒီနိ၊ ပညိန္ဒြေ အစရှိကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ လေးပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ အတ္ထတော၊ တရားကိုယ် အနက်အား ဖြင့်။ အမောဟောယေဝ၊ အမောဟချည်းသာတည်း။ သေသာနိ၊ ပညိန္ဒြေအစ ရှိသည်မှ ကြွင်းသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ တတ္ထ၊ ထို အဋ္ဌသာလိနိဋ္ဌံ။ သရူပေနေဝ၊ သရုပ်သကောင်အားဖြင့်သာ။ အာဂတာနိ၊ လာကုန်ပြီ။

ကမတောတိ(ပဒဿ)၊ ဟူသောမာတိကာပုဒ်၏။ (ဝိတ္တာရော၊ဇေံ၊ ဝေဒိ- တဗ္ဗော။) အယမိ၊ ဤ ဣန္ဒြေ ၂၂-ပါးအစဉ်သည်လည်း။ ဒေသနာက္ကမောဝ၊ ဒေသနာက္ကမပင်တည်း။ တတ္ထ၊ ထို ၂၂-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့တွင်။ အဇ္ဈတ္တဓမ္မံ၊ အဇ္ဈတ္တတရားကို။ (စက္ခု၊ သောတ၊ သာန၊ ဇိဝှိ၊ ကာယ၊ မန ဟူသော ဣန္ဒြေ ၆-ပါးကို။) ပရိညာယ၊ ပိုင်းခြားကာသိ၍။ ဝါ၊ ပိုင်းခြားကာ သိခြင်းကြောင့်။ အရိယဘူမိပဋိလာဘော၊ အရိယဘုံကိုရခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အတ္တဘာဝပရိယာပန္နာနိ၊ အတ္တဘော၌ အကျိုးဝင်ကုန်သော။ စက္ခုန္ဒြိယာဒီနိ၊ စက္ခုန္ဒြေ အစရှိသော ၆-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒေသိတာနိ၊ ဟော တော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ သော အတ္တဘာဝေါ၊ ထို အတ္တဘောသည်။ ယံ ဓမ္မံ၊ အကြင်တရားကို။ ဥပါဒါယ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်ယူ၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ ဣတ္ထိတိဝါ၊ ဣတ္ထိ ဟူ၍၎င်း။ ပုရိသောတိ ဝါ၊ ပုရိသော ဟူ၍၎င်း။ သင်္ခံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ် သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ သော၊ ထိုဣတ္ထိ ပုရိသဟု ကွဲပြားကြောင်း တရားသည်။ အယံ၊ ဤ ဣန္ဒြေ ၂-ပါးတည်း။ ဣတိ (ဣမဿ အတ္တဿ)၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ နိဒဿနတ္ထံ၊ ညွှန်ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ တတော၊ ထို အဇ္ဈတ္တိကဣန္ဒြေ ၆-ပါးမှနောက်၌။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေကို၎င်း။ ပုရိသိန္ဒြိယံ စ၊ ပုရိသိန္ဒြေကို၎င်း။ (ဒေသိတံ)။ ဒုဝိဇောပိ၊ ၂-ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ သော၊ ထိုဣတ္ထိ ပုရိသအားဖြင့် ကွဲပြားသော အတ္တဘောသည်။ ဇီဝိတိန္ဒြိယပဋိ- ဗဒ္ဓုတ္တိ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ ဌှစ်ပပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ (ဣမဿ အတ္တဿ)၊ ကို။ ဉာပနတ္ထံ၊ သိစေခြင်းအကျိုးငှါ။ တတော၊ ထိုဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေမှ နောက်၌။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေကို။ (ဒေသိတံ)။

ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ တဿ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေ၏။ ပဝတ္ထိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ တာဝ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေဖြစ်တည်သမျှကာလပတ်လုံး။ ဧတေသံ ဝေဒယိ- တာနံ၊ ဤဝေဒနိန္ဒြေတို့၏။ အနိဝတ္ထိ၊ မဆုတ်နစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ စ၊

ဆက်။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံသော။ ဝေဒယိတံ၊ ဝေဒနာ သည်။ (အတ္တိ)။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ(ဝေဒယိတံ)၊ ထို ဝေဒနာသည်။ သုခဒုက္ခံ၊ သုခ ဒုက္ခ ၂-မျိုးသာတည်း။ ဣတိ(ဣမဿ အတ္တဿ)၊ ဉာပနတ္ထံ၊ စ၊ တတော၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေမှနောက်၌။ သုခိန္ဒြိယာဒိနိ၊ သုခိန္ဒြေအစရှိသည်တို့ကို။ (ဒေသိတာနိ)။ [ဥပေက္ခိန္ဒြေလည်း သန္တုဖြစ်သော သုခ၌ ပါဝင်၏။] ပန၊ ဆက်။ [“အဘိတပါး ကား”ဟု အချို့ ဆရာတို့အလို အနက်ပေးပါ။] တံနိရောဓတ္ထံ၊ ထို သုခိန္ဒြေအစ ရှိသည်တို့၏ ချုပ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဧတေ မ္ဗော၊ ဤ သဒ္ဓိန္ဒြေအစရှိသော တရား တို့ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိပတ္တိ- ဒဿနတ္ထံ၊ ပဋိပတ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ တတော၊ ထိုဝေဒနိန္ဒြေတို့မှ နောက်၌။ သဒ္ဓါဒိနိ၊ သဒ္ဓါအစရှိသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ (ဒေသိတာနိ)။

ဣမာယ ပဋိပတ္တိယာ၊ ဤအကျင့်ကြောင့်။ သေ ဓမ္မော၊ ဤအနညာတညဿာ- မိတိန္ဒြေဟူသောတရားသည်။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ ပါတုဘဝတိ၊ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိပတ္တိယာ၊ အကျင့်၏။ အမောဗဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ အချည်းနှီး မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ တတော၊ ထို သဒ္ဓိန္ဒြေ အစရှိသော ၅-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့မှ နောက်၌။ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံ၊ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေကို။ (ဒေသိတံ)။ တဿေဝ၊ ထိုအနညာတညဿာမိတိ- န္ဒြေ၏ပင်။ ဖလတ္တာစ၊ အကျိုး၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တတော၊ ထိုအနညာ- တညဿာမိတိန္ဒြေမှ။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဘာဝေတဗ္ဗတ္တာ စ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တတော၊ ထိုအနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ မှနောက်၌။ အညိန္ဒြိယံ၊ အညိန္ဒြေကို။ (ဒေသိတံ)။ ဣတော၊ ဤ အညိန္ဒြေမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာအားဖြင့်။ ဣမဿ၊ ဤ အညာတာဝိန္ဒြေကို။ အဓိဂမော၊ ရခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ပန၊ ဆက်။ ဣမသ္မိံ၊ ဤ အညာတာ- ဝိန္ဒြေကို။ အဓိဂတေစ၊ ရအပ်ပြီးသော်ကား။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ ကရဏီယံ၊ ပြုဘွယ်ကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဣတိ(ဣမဿ အတ္တဿ) ဉာပနတ္ထံ၊ အန္တေ၊ အဆုံး၌။ ပရမဿာသဘူတံ၊ အလွန် သက်သာရာဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ အညာတာဝိန္ဒြိယံ၊ ကို။ ဒေသိတံ။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ၂၂-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၌။ ကမော၊ ဟောစဉ်တည်း။

ဘေဒါဘေဒါတိ (ပဒဿ)၊ ဘေဒါဘေဒါ ဟူသော မာတိကာ ပုဒ်၏။ (ဝိတ္တာရော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ၂၂-ပါးသောဣန္ဒြေတို့တွင်။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿေဝ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏သာ။ ဘေဒေါ၊ ကွဲပြားခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ရှိ၏။) ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ၎င်း။ အရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ နာမ်ဇီဝိတိန္ဒြေ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒုဝိဓံ၊ ၂-ပါး အပြား ရှိသည်။ ဟောတိ။ သေသာနံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေမှကြွင်းသော ဣန္ဒြေတို့၏။ အဘေဒါ၊

မကွဲပြားခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤ ၂၂-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၌။ ဘေဒါဘေဒတော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ ကို။ ဝိဇာနိယာ၊ ဧ။

ကိုစွာတိ ပဒဿ၊ ကိစ္စဟူသော မာတိကာပုဒ်၏။ (ဝိတ္တာရော ဝေ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော။) ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စဟူသည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ စေ၊
ဤသို့ မေးအံ့။ တာဝ၊ သောတိန္ဒြေ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ၊ သော။)
စက္ခုန္ဒြိယဿ၊ စက္ခုန္ဒြေ၏။ (ကိစ္စံ ခြံစပ်။) စက္ခယတနံ။ ပေ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။
ဝစနတော၊ ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယပစ္စယ ဘာဝေန၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။
သာဓေတဗ္ဗံ၊ ပြီးစေထိုက်သော။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသော စက္ခုပသာဒ၏။ တိက္ခ-
မန္ဒာဒိဘာဝေန၊ တိက္ခ မန္ဒ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စက္ခုဝိညာဏာဒိ-
ဓမ္မာနံ၊ စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသော ပစ္စယပုဒ်တရားတို့၏။ တိက္ခမန္ဒာဒိသင်္ခါတံ၊
တိက္ခ မန္ဒ အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော။ ယံ တံ အတ္တာကာရာနုဝတ္တာပနံ၊ အကြင်
မိမိ၏ အခြင်းအရာသို့ အစဉ်လိုက်စေခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) ဣဒံ၊ ဤ မိမိ၏
အခြင်းအရာသို့ အစဉ်လိုက်စေခြင်းသည်။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စတည်း။ ဝေ၊ တူ။ သောတ-
ဃာန ဇိဝှိ ကာယာနံ၊ သောတိန္ဒြေ ဃာနိန္ဒြေ ဇိဝှိန္ဒြေ ကာယိန္ဒြေတို့၏။ (အတ္တာ-
ကာရာနုဝတ္တာပနံ၊ သည်။ ကိစ္စံ၊ တည်း။) ပန၊ ကား။ မနိန္ဒြိယဿ၊ ဧ။ (ဣန္ဒြိယ-
ပစ္စယဘာဝေန သာဓေတဗ္ဗံ။) သဟဇာတဓမ္မာနံ၊ တက္ခုဖြစ်ဘက် တရားတို့ကို။
အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝသဝတ္တာပနံ၊ အလိုသို့ လိုက်စေခြင်းသည်။ (ကိစ္စံ။)

ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏။ (ဣန္ဒြိယ ပစ္စယဘာဝေန သာဓေတဗ္ဗံ။) သဟ-
ဇာတဓမ္မာနုပါလနံ၊ တက္ခုဖြစ်ဘက်တရားတို့ကို အစဉ်စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်။
(ကိစ္စံ။) ဣတ္ထိန္ဒြိယ ပုရိသိန္ဒြိယာနံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေတို့၏။ ဣတ္ထိ ပုရိသ နိမိတ္တ-
ဣတ္တာကပ္ပိကာရာနုဝိဓာနံ၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တ ဣတ္ထိကုတ္တ ဣတ္တာကပ္ပဟူသော အခြင်း
အရာ၊ ပုရိသနိမိတ္တ ပုရိသကုတ္တ ပုရိသကပ္ပဟူသော အခြင်းအရာကို လျော်စွာ
စီမံခြင်းသည်။ (ကိစ္စံ။) [ဣန္ဒြိယပစ္စည်း မတပ်သောကြောင့် “ဣန္ဒြိယ ပစ္စယ-
ဘာဝေန သာဓေတဗ္ဗံ” ဟု မထည့်ရ။] သုခ ဒုက္ခ သောမနဿ ဒေါမနသိန္ဒြိ-
ယာနံ၊ တို့၏။ (ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန သာဓေတဗ္ဗံ။) သဟဇာတဓမ္မေ၊ တို့ကို။
အဘိဘဝိတော၊ လွမ်းမိုး၍။ ယထာသကံ၊ အကြင် အကြင် မိမိဥစ္စာ အတိုင်း။
ဩဠာရိကာ ကာရာနုပါပနံ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အခြင်းအရာသို့ အစဉ်
ရောက်စေခြင်းသည်။ (ကိစ္စံ။) [ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ အခြင်းအရာက မထင်ရှားသော

တိက္ခမန္ဒာဒိ။ . မှီရာဖြစ်သော စက္ခုပသာဒက ကြည်ကြည်လင်လင်ဖြစ်၍ ထက်လျှင်
စက္ခုဝိညာဉ်စသော အမှီတရားတို့သည် အမြင် အားကောင်းသောအားဖြင့် ထက်ကုန်၏။
စက္ခုပသာဒက ညံ့လျှင် အမှီတရားတို့လည်း ညံ့ကုန်၏။ မှီရာပသာဒက အလယ်အလတ်
အားရှိလျှင် အမှီတရားတို့လည်း အလယ်အလတ်သာ ဖြစ်ကုန်၏။

ကြောင့် သုခိန္ဒြေ အစရှိသည်တို့၏ အခြင်းအရာကို “ဩဠာရိကာ ကာရ”ဟု ဆိုသည်။] ဥပေက္ခိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း။ (ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန သာဓေတဗ္ဗံ။) (သဟဇာတဓမ္မေ အဘိဘဝိတာ)။ သန္တပဏိတ မဇ္ဈတ္တကာရာနုပ္ပါပနံ၊ ငြိမ်သက်သော အခြင်းအရာ၊ မှန်မြတ်သော အခြင်းအရာ၊ မဇ္ဈတ္တအခြင်းအရာသို့ အစဉ်ရောက်စေခြင်းသည်။ (ကိစ္စံ)။ သဒ္ဓါဒိနံ၊ သဒ္ဓါအစရှိသော ဣန္ဒြေတို့၏။ (ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန၊ သာဓေတဗ္ဗံ)။ ပဋိပက္ခာဘိဘဝနံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့ကို လှမ်းမိုးနိုင်ခြင်းသည်၎င်း။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာနံ၊ သမ္ပယုတ် တရားတို့၏။ ပသန္နာကာရာဒိဘာဝသမ္မာပနံ၊ ကြည်လင်သောအခြင်းအရာ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းသည်၎င်း။ (ကိစ္စံ)။ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း။ (ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန၊ သာဓေတဗ္ဗံ)။ သံယောဇနတ္ထယ ပဟာနဉ္စေ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသဟူသော သံယောဇနသုံးပါးအပေါင်းကို ပယ်ခြင်းသည်၎င်း။ သမ္ပယုတ္တကာနံ၊ တို့၏။ တပုဟာနာဘိမုခဘာဝ ကရဏံ စ၊ ထို သံယောဇနသုံးပါးအပေါင်းကို ပယ်ခြင်းသို့ ရှေးရှုကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်းသည်၎င်း။ (ကိစ္စံ၊ တည်း။)

အညိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း။ (ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန သာဓေတဗ္ဗံ)။ ကာမရာဂဗျာပါဒါဒိတနုကရဏပဟာနဉ္စေ၊ ကာမရာဂ ဗျာပါဒ အစရှိသော သံယောဇနတို့ကို နည်းပါးအောင်ပြုခြင်း၊ ပယ်ခြင်းသည်၎င်း။ (သကဒါဂါမိမဂ်က နည်းပါးအောင်ပြုခြင်း၊ အနာဂါမိမဂ်က ပယ်ခြင်းတည်း။) သဟဇာတာနံ၊ တကွဖြစ်ဘက်တရားတို့ကို။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝသာနုဝတ္တာပနံ စ၊ အလိုသို့ လိုက်စေခြင်းသည်၎င်း။ (ကိစ္စံ)။ အညာတာဝိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း။ (ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန သာဓေတဗ္ဗံ)။ သဗ္ဗကိစ္စေသု၊ အလုံးစုံသော ပယ်ခြင်းကိစ္စတို့၌။ ဥဿုက္ကပဟာနဉ္စေ၊ အားထုတ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပယ်ခြင်းသည်၎င်း။ (အားထုတ်မှုကို ပယ်ခြင်းဟူသည် အားမထုတ်ခြင်းတည်း။) သမ္ပယုတ္တာနံ၊ တို့၏။ အမတာဘိမုခဘာဝပစ္စယတာစ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေးရှုကုန်သည်၏အဖြစ်၏အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ (ကိစ္စံ)။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤ ၂၂-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၌။ ကိစ္စတော၊ ကိစ္စအားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ ကို။ ဝိဇာနိယာ၊ ၎င်း။

အမတာဘိမုခ။ ပေ။ သမ္ပယုတ္တာနံ။ ။ အမတာဘိမုခဘာဝသည် အညာတာဝိန္ဒြေ၏ မူလကိစ္စတည်း။ ထို အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေးရှုသည်၏ အဖြစ်၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကား သမ္ပယုတ်တရားတို့အား ကျေးဇူးပြုရသောကိစ္စတည်း။ ထို့ကြောင့် “အမတာဘိမုခဘာဝေါ စ တဗ္ဗာဝပစ္စယတာ စ သမ္ပယုတ္တာနံ”ဟု ရှိလျှင် သာ၍ ကောင်းမည် ထင်သည်။ ဋီကာအဖွင့်ကို ကြည့်ပါ။ အမတာဘိမုခဘာဝေါ စ-သည် အညာတာဝိန္ဒြိယဿ၏ စပ်ပုဒ်၊ တဗ္ဗာဝပစ္စယသည် သမ္ပယုတ္တာနံ၏ စပ်ပုဒ်၊ တာ-ပစ္စည်းသည် အညာတာဝိန္ဒြိယဿ၏ စပ်ပုဒ်တည်း။

ဘူမိတောတိ(ပဒဿ)၊ ၎င်း။ (ဝိတ္တာရော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော)။ စ၊ ဆက်။
 ဧတ္ထ၊ ဤ ၂၂-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့တွင်။ စက္ခု။ပေ။ဒေါမနဿိန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခုန္ဒြေ
 သောတိန္ဒြေ သ္မာနိန္ဒြေ ဇိဝိန္ဒြေ ကာယိန္ဒြေ ဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေ သုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေ
 ဒေါမနဿိန္ဒြေတို့သည်။ ကာမာဝစရာနေဝ၊ ကာမာဝစရတို့သာတည်း။ မနိ-
 န္ဒြိယ ဇိဝိတိန္ဒြိယ ဥပေက္ခိန္ဒြိယာနိ၊ မနိန္ဒြေ ဇိဝိတိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့သည်၎င်း။
 သဒ္ဓါ။ပေ။ပညိန္ဒြိယာနိ စ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝီရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေ
 တို့သည်၎င်း။ စတုဘူမိပရိယာပန္နာနိ၊ ၄-ပါးသော ဘုံတို့၌ အကျုံးဝင်ကုန်၏။
 သောမနဿိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ကာမာဝစရ ရူပါဝစရ လောကုတ္တရဝသေန၊ ကာမာ-
 ဝစရ ရူပါဝစရ လောကုတ္တရတို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဘူမိတ္တယပရိယာပန္နံ၊ ဘုံ ၃-ပါး
 အပေါင်း၌ အကျုံးဝင်၏။ အဝသာနေ၊ အဆုံး၌။ တိဏိ၊ ၃-ပါးသော ဣန္ဒြေ
 တို့သည်။ လောကုတ္တရနေဝ၊ လောကုတ္တရတို့သာတည်း။ ဣတိ ဧဝံ သို့။ ဘူမိ-
 တောပိ၊ ဘုံအားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယံ ဝိဇာနိယာ။ဟိ၊ အကျိုးကို ဆိုဦးအံ့။ ဧဝံ
 သို့။ ဝါ၊ ဤ အတ္ထ စသော ဝိနိစ္ဆယအားဖြင့်။ ဝိဇာနန္တော၊ အထူးသိသော။
 သံဝေဂဗဟုလော၊ များသောသံဝေဂရှိသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဣန္ဒြိယသံဝရေ၊
 ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ၌။ ဌိတော၊ တည်လျက်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေ
 တို့ကို။ ပရိညာယ၊ ပိုင်းခြားကာသိ၍။ ဒုက္ခဿ၊ တေဘူမက ဝဋ်ဒုက္ခ၏။ အန္တံ၊
 အဆုံးဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်သို့။ နိဂစ္ဆတိ၊ ရောက်နိုင်၏။ ဣတိ၊ဤကား အကျိုးတည်း။

၂၂၀။ နိဒ္ဒေသဝါရေ၌။ယံ စက္ခု စတုန္ဒံ မဟာဘူတာနန္တိ အာဒိ၊အစရှိသော။
 သဗ္ဗံ၊အလုံးစုံသောစကားရပ်ကို။ ဓမ္မသင်္ဂဏိယံ၊ ၌။ ပဒဘာဇနေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေ-
 နေဝ၊ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ စ၊ ဆက်။ဝီရိယိန္ဒြိယသမာဓိ-
 န္ဒြိယ နိဒ္ဒေသဒီသု၊ ဝီရိယိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ သမာဓိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ အစရှိသည်တို့၌။
 သမ္မာဝါယာမော။ပေ။ မိစ္ဆာသမာဓိတိ အာဒိနိ၊ သမ္မာဝါယာမော မိစ္ဆာ-
 ဝါယာမော သမ္မာသမာဓိ မိစ္ဆာသမာဓိ အစရှိသောစကားတို့ကို။ န ဝုတ္တာနိ၊
 ဟောတော်မမူအပ်ကုန်။[မဟောပုံကို ပါဠိတော်၌ ကြည့်ပါ။] ကသ္မာ၊ အဘယ်
 ကြောင့်နည်း။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကတ္တာ၊ အလုံးစုံသောဝီရိယ အလုံးစုံသောသမာဓိ

ပညိန္ဒြိယာနိ စတုဘူမိပရိယာပန္နာနိ။ ။ဤ၌ ပညိန္ဒြိယကို “စတုဘူမိပရိယာပန္န” ဟု ဆိုထား၏။ ရှေးက အဘိဓမ္မာ ညဝါအကောက်တို့၌ “ပညိန္ဒြိယ”အရ လောကီပညာကိုသာ ကောက်ကြသည်။ ဤအဆိုနှင့် မညီပါ။

သဗ္ဗသင်္ဂါဟကတ္တာ။ ။ဝီရိယဟုဆိုလျှင် သမ္မာဝီရိယဖြစ်စေ မိစ္ဆာဝီရိယဖြစ်စေ သမ္မာ မိစ္ဆာတွင် မပါဝင်သော အဗျာကတဝီရိယဖြစ်စေ ဝီရိယအားလုံးကို သိမ်းယူနိုင်ခြင်းကို “သဗ္ဗသင်္ဂါဟက”ဟု ဆိုသည်။ သမာဓိန္ဒြိယ၌လည်း နည်းတူ။ ဤသို့ ဝီရိယအားလုံး သမာဓိ အားလုံးကို သိမ်းယူနိုင်သောကြောင့် သမ္မာဝါယာမ သမ္မာသမာဓိ စသည်ဖြင့် ခွဲခြား၍ ဟောတော်မမူတော့”ဟူလို။

တို့ကို သိမ်းယူနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဓ၊ ဤဣန္ဒြိယ
 ဝိဘင်း၌။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကာနိ၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကဖြစ်ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။
 ကထိတာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဧဝံ သန္တေပိ၊ ဤသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း။
 ဧတ္ထ၊ ဤဣန္ဒြေတို့တွင်။ ဒသဣန္ဒြိယာနိ၊ ၁၀-ပါးသော စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့
 သည်။ လောကီယာနိ၊ လောကီတို့သည်။ (ဟုတွာ)။ ကာမာဝစရာနေဝ၊ ကာမာ-
 ဝစရာတို့သည်သာ။ (ဟောန္တိ)။ ဘိဏိ၊ ၃-ပါးသောဣန္ဒြေတို့သည်။ လောကုတ္တရာ-
 နိ၊ လောကုတ္တရာတို့တည်း။ နဝ၊ ၉-ပါးသော မနိန္ဒြေအစရှိသော ဣန္ဒြေတို့သည်။
 လောကီယသောကုတ္တရာမိဿကာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့် ပြီး၏။

၂-ပဉ္စာပုစ္ဆက အဖွင့်

၂၂၁-၃။ ပဉ္စာပုစ္ဆကော၌။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့၏။ ကုသလာ-
 ဒိဝိဘာဂေါ၊ ကုသလအစရှိသော ဝေဘန်အပ်သောအထူးကို။ ပါဠိနယာနုသာ-
 ရေနေဝ၊ ပါဠိတော်နည်းကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၏။ ပန၊
 ဆက်။ အာရမ္မဏတ္တိကေသု၊ အာရမ္မဏတိက်တို့၌။ သတ္တိန္ဒြိယာ အနာရမ္မဏာတိ၊
 သတ္တိန္ဒြိယာ အနာရမ္မဏာဟူသောစကားကို။ စက္ခု။ ပေ။ ပုရိသိန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခုန္ဒြေ
 သောတိန္ဒြေ ဃာနိန္ဒြေ ဇိဝိန္ဒြေ ကာယိန္ဒြေ ဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေတို့ကို။ (ရုပ်
 သက်သက် ဣန္ဒြေတို့ကို။) သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ
 ပန၊ ဇိဝိတိန္ဒြေကိုကား။ အရူပမိဿကတ္တာ၊ နာမ်ဇိဝိတိန္ဒြေနှင့် ရောနေသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤသတ္တိန္ဒြိယာ အနာရမ္မဏာဟူသော စကားရပ်၌။ အနာ-
 ဘဠံ၊ ဟောတော်မူအပ်။ ဒိန္ဒြိယာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒေ ၂-ပါးကုန်သော။
 ဣန္ဒြိယာ၊ တို့သည်။ (“ပရိတ္တာရမ္မဏာ”၌စပ်။) တေ၊ ဤ ဒိန္ဒြိယာ ပရိတ္တာ-
 ရမ္မဏာဟူသောစကားကို။ သုခဒုက္ခဒယံ၊ သုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေ ၂-ပါးအပေါင်းကို။
 သန္ဓာယ၊ ရှိ။ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုသုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေသည်။ ဧကန္တ-
 ပရိတ္တာရမ္မဏံ၊ ဧကန် ကာမတရားဟူသောအာရုံရှိ၏။

ဧဝံသန္တေပိ။ ။ ဤသို့ ဣန္ဒြေအားလုံးကို သိမ်းယူနိုင်လျှင် ထိုထိုဘုံ၌ မရှိသောဣန္ဒြေ
 တို့ကိုလည်း ထိုထိုဘုံဖြင့် သိမ်းယူနိုင်ပါသလော-ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ဧဝံ သန္တေပိ”
 စသည်ကို မိန့်သည်။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကတ္တဖြစ်သော်လည်း ထိုထိုဘုံ၌ မရှိသော ဣန္ဒြေတို့ကို သိမ်း
 ယူသော သဗ္ဗသင်္ဂါဟကတ္တမဟုတ်၊ ဝီရိယိန္ဒြေဟုဆိုလျှင် သမ္မာ မိစ္ဆာ ဟုတ်-မဟုတ် ဝီရိယ
 အားလုံးကို သိမ်းယူနိုင်သော သဗ္ဗသင်္ဂါဟကတ္တဖြစ်သည်—ဟူလို၊ ထို့ကြောင့် ဘုံအားဖြင့်
 သဗ္ဗသင်္ဂါဟကတ္တ မဟုတ်ကြောင်းကို သိစေလို၍ “ဧဝံ သန္တေပေတ္ထ။ ပေ။ ကာမာဝစရာ-
 နေဝ” စသည်ကို မိန့်သည်။

ဒေါမနသိန္ဒြိယံ။ပေ။မဟဂ္ဂတာရမ္မဏန္တိ၊ ကား။ ကာမာဝစရဓမ္မေ၊ ကာမာ-
 ဝစရတရားတို့ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ ပဝတ္တိကာလေ၊ ဖြစ်ရာအခါ၌။ ပရိတ္တာ-
 ရမ္မဏံ၊ ကာမတရားဟူသော အာရုံရှိသည်။ ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ ရူပါဝစရ-
 ရူပါဝစရေ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရတရားတို့ကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ပဝတ္တိကာလေ၊ ၌။
 မဟဂ္ဂတာရမ္မဏံ၊ မဟဂ္ဂုတ်တရားဟူသော အာရုံရှိသည်။ (ဟောတိ)။ ပဏ္ဏတ္တိံ ၊
 ပညတ်ကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ပဝတ္တိကာလေ၊ ၌။ န ဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏံ၊ ကာမ မဟဂ္ဂုတ်
 ဝိမုတ်ဟု မဆိုထိုက်သော အာရုံရှိသည်။ (ဟောတိ)။ နဝိန္ဒြိယာ သိယာ ပရိတ္တာ-
 ရမ္မဏာတိ၊ ကား။ မနိန္ဒြိယံ ။ပေ။ ဥပေက္ခိန္ဒြိယာနိ စေဝ၊ မနိန္ဒြိယံ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ
 သောမနသိန္ဒြိယံ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံတို့ကို၎င်း။ သဒ္ဓါဒိ ပဉ္စကဉ္စ၊ သဒ္ဓါ အစရှိသော
 ငါးပါးသော ဣန္ဒြိယအပေါင်းကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဣဒံ၊ ဤနဝိန္ဒြိယာ သိယာ
 ပရိတ္တာရမ္မဏာဟူသောစကားကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ကို။
 ရူပမိဿကတ္တာ၊ ရုပ်နှင့် ရောနေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနာရမ္မဏေသု၊ အာရုံ
 မရှိကုန်သော။ ဝါ၊ အာရုံကို မယူတတ်ကုန်သော။ ရူပဓမ္မေသု၊ ရုပ်ဘုရားတို့၌။
 သင်္ဂဟိတံ၊ သိမ်းယူအပ်ပြီးသည်။ (သမာနံ)ပိ၊ လည်း။ အရူပကောဠာသေန၊
 နာမ်ဇီဝိတိန္ဒြိယဟူသော အဘို့အစုဖြင့်။ သိယာပက္ခေ၊ သိယာအဘို့၌။ သင်္ဂဟိတံ၊
 သိမ်းယူအပ်ပြီ။

စတ္တာရိ ဣန္ဒြိယာနီတိ၊ ကား။ သုခ။ပေ။ အညာတာဝိန္ဒြိယာနိ၊ သုခိန္ဒြိယံ ဒုက္ခိ-
 န္ဒြိယံ ဒေါမနသိန္ဒြိယံ အညာတာဝိန္ဒြိယံတို့ကို။ (န ဝတ္တဗ္ဗာ ၌စပ်။) [ပါဠိတော်
 စာအုပ်တို့၌ “စတ္တာရိန္ဒြိယာ န ဝတ္တဗ္ဗာ” ဟု ရှိ၏။] ဟိ၊ မှန်။ တာနိ၊ ထို သုခိန္ဒြိယံ
 ဒုက္ခိန္ဒြိယံ ဒေါမနသိန္ဒြိယံ အညာတာဝိန္ဒြိယံတို့သည်။ မဂ္ဂါရမ္မဏတ္တိကေ၊ ၌။ နဘဇန္တိ၊
 မကပ်ဝင်ကုန်။ မဂ္ဂဟေတုကန္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ သဟဇာတဟေတု၊
 သဟဇာတဟိတ်ကို။ သန္ဓာယ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဝိရိယ ဝိမံသဇေဋ္ဌကကာလေ၊
 ဝိရိယ ဝိမံသတို့၏ အကြီးအကဲဖြစ်ရာအခါ၌။ သိယာ၊ ရံခါ။ မဂ္ဂါဓိပတိ၊ မဂ္ဂါ-
 ဓိပတိဟူသော သဟဇာတ ပစ္စည်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဆန္ဒစိတ္တကာလေ၊ ဆန္ဒ
 စိတ္တတို့၏ အကြီးအကဲဖြစ်ရာအခါ၌။ သိယာ၊ ရံခါ။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဂ္ဂဟေတုက မဂ္ဂါ-
 ဓိပတိဟု မဆိုထိုက်သည်။ (ဟောတိ)။ [အနညာတညဿာမိတိန္ဒြိယံဟု ကတ္တား
 ရှိသောကြောင့် “န ဝတ္တဗ္ဗံ” ဟု ပါဠိတော်အတိုင်းရှိပါစေ။ အညိန္ဒြိယံဟု ကတ္တား
 ရှိရာ၌လည်း “န ဝတ္တဗ္ဗံ” ပင်တည်း။]

ဒသိန္ဒြိယာ။ပေ။ဥပ္ပါဒိနောတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ သတ္တ၊ နံသော။
 ရူပိန္ဒြိယာနိ၊ ရုပ်ဣန္ဒြိယတို့ကို၎င်း။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကိန္ဒြိယာနိစ၊ ဝိပါကိ
 ဣန္ဒြိယတို့ကို၎င်း။ သန္ဓာယ(ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ။ ဒသိန္ဒြိယာနိ၊ ဒသိန္ဒြိယတို့ဟူသည်။
 ဒေါမနသေန၊ ဒေါမနသိန္ဒြိယံ။ သဒ္ဓိံ ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝုတ္တာနေဝ၊
 ဆိုအပ်ပြီးသော နဝိန္ဒြိယတို့ပင်တည်း။ တတ္ထ၊ ထို ၁၀-ပါးသော ဣန္ဒြိယတို့တွင်။

ဒေါမနသိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ပဏ္ဍိတိံ ၊ ကိံ။ အာရဗ္ဗ၊ ရှိ။ ပဝတ္တိကာလေ၊ ဌံ။ နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏံ၊ ဥပ္ပန္န ဥပ္ပါဒိဟု မဆိုထိုက်သော အာရုံရှိသည်။ (ဟောတိ)။ သေသာနိ၊ ဒေါမနသိန္ဒြေမ္မ ကြင်းသော ၉-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ (မနိန္ဒြေ ဇီဝိတိန္ဒြေ သောမနသိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေ သဒ္ဓါဒိပဉ္စကိန္ဒြေတို့သည်။) နိဗ္ဗာန ပစ္စဝေက္ခဏကာလေပိ၊ နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်ရာအခါ၌လည်း။ (နဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာနိ ဟောန္တိ။) [ပိဖြင့် ပဏ္ဍိတိံ အရကိုပေါင်း။] တိဏိန္ဒြိယာနိ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာနိတိ၊ ကား။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ လောကုတ္တရိန္ဒြိယာနိ၊ လောကုတ္တရာဣန္ဒြေတို့သည်။ (ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာနိ၊ ဗဟိဒ္ဓါဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံရှိကုန်၏။) စတ္တာရိတိ၊ ကား။ သုခ ဒုက္ခသောမနဿ ဒေါမနဿာနိ၊ သုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေ သောမနသိန္ဒြေ ဒေါမနသိန္ဒြေတို့သည်။ (သိယာ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာ-စသောပါဠိတော်၌စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ တာနိ၊ ထို သုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေ သောမနသိန္ဒြေ ဒေါမနသိန္ဒြေတို့သည်။ အဇ္ဈတ္တဓမ္မေပိ၊ အဇ္ဈတ္တတရားတို့ကို၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါ ဓမ္မေပိ၊ ဗဟိဒ္ဓါတရားတို့ကို၎င်း။ အာရဗ္ဗ၊ ရှိ။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ အဋ္ဌိန္ဒြိယာတိ၊ ကား။ မနိန္ဒြိယ ဇီဝိတိန္ဒြိယ ဥပေက္ခိန္ဒြိယာနိ စေဝ၊ မနိန္ဒြေ ဇီဝိတိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့သည်၎င်း။ သဒ္ဓါဒိပဉ္စကဉ္စ၊ သဒ္ဓါအစရှိသော ၅-ပါးသော ဣန္ဒြေအပေါင်းသည်၎င်း။ (သိယာ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာ-စသော ပါဠိတော်၌စပ်။) တတ္ထ၊ ထို ၈-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၌။ အာကိဉ္စညာယတနကာလေ၊ အာကိဉ္စညာယတနဈာန် ဖြစ်ရာအခါ၌။ န ဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏတာ၊ န ဝတ္တဗ္ဗတရားဟူသော အာရုံရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။

ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ဣမသိမ္ဗိ ပဉ္စာပုစ္ဆကေ၊ ၌လည်း။ ဒသ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ ကာမာဝစရာနိ၊ ကာမာဝစရဣန္ဒြေတို့ကို၎င်း။ တိဏိ၊ ၃-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ လောကုတ္တရာနိ၊ လောကုတ္တရာ ဣန္ဒြေတို့ကို၎င်း။ နဝ၊ ၉-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ လောကိယလောကုတ္တရ မိဿကာနေဝ၊ လောကီ လောကုတ္တရာ ရောသော ဣန္ဒြေတို့ကိုပင်၎င်း။ ကထိတာနိ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အယမ္ဗိ၊ ဤပဉ္စာပုစ္ဆကနည်းသည်လည်း။ အဘိဓမ္မဘာဇနိယေန၊ အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ ။ ကေပရိစ္ဆေဒေါ၊ တူသော အပိုင်းအခြားရှိသည်သာ။ ဟောတိ။ ပန၊ ဆက်။ အယံ ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂေါ၊ ဤ ဣန္ဒြိယဝိဘင်းကို။ ဒွိပရိဝနံ၊ ၂-ပါးသော ပြောင်းလွှဲကြောင်းနည်းရှိအောင်။ နိဟရိတွာ၊ ရှိ။ ဘာဇေတွာ၊ ရှိ။ ဒဿိတော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ [“ဒွေပရိဝနံ”ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏။ သမာသ်ပြီးသော အခါ “ဒွိပရိဝနံ”ရှိမှ ကောင်းသည်။ သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း မပါသောကြောင့် “ဒွိပရိဝနံ”ဟု ဆိုသည်။]

သမ္မောဟဝိနောဒနိယာ ဝိဘင်္ဂဋ္ဌကထာယ ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဣန္ဒြိယဝိဘင်းအဖွင့် ပြီး၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ

ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်

၂၂၅။ ဣဒါနိ၊ ဣန္ဒြိယဝိဘင်းကို ဖွင့်ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ (“အတ္တသံဝဏ္ဏနာ ကာတဗ္ဗာ ဟောတိ” ၌စပ်။) တဒနန္တရေ၊ ထို ဣန္ဒြိယဝိဘင်း၏ အခြားမဲ့၌။ (ဝုတ္တေ၊ သော။) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်္ဂေ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်း၌။ အင်္ဂုဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ယာ အယံ တန္တိ၊ အကြင်ပါဠိ တော်ကို။ (ဘဂဝတာ)နိက္ခိတ္တာ၊ ချထားတော်မူအပ်ပြီ။ တဿာ (တန္တိယာ)၊ ထို ပါဠိတော်၏။ အတ္တသံဝဏ္ဏနံ၊ အနက် အဖွင့်ကို။ ဝါ၊ အနက်ကို ဖွင့်ကြောင်း ဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာကို။ ကရောန္တေန၊ ပြုသော သံဝဏ္ဏနာဆရာသည်။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိ-မဏ္ဍလံ၊ ခွဲခြားဝေဘန်၍ ပြောဟောလေ့ရှိသော သာဝကတို့၏ အပေါင်းသို့။ ဝါ၊ ခွဲခြားဝေဘန်၍ ဟောတော်မူလေ့ရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိသတ်သို့။ သြတရိတော၊ ဉာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်၍။ အာစရိယေ၊ ရှေးဆရာတို့ကို။ (မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော အနက်ကို ဖွင့်ပြကြသော ရှေးဆရာတို့ကို။) အနုဗ္ဗာစိက္ခန္တေန၊ မစွပ်စွဲသည်။ (ဟုတော)စ၊ ဖြစ်၍၎င်း။ (ထိုအဆိုအတိုင်း မဖောက်မပြန်ဖွင့်ဆိုလျှင် စွပ်စွဲရာမရောက်။) သကသမယံ၊ မိမိ၏ဥစ္စာဖြစ်သော အယူကို။ အဝေါက္ကမန္တေန၊ မဖဲ မရှောင်သည်။ (ဟုတော)စ၊ ၎င်း။ ပရသမယံ၊ သူတပါးတို့၏ အယူကို။ အနာယူဟန္တေန၊ အားမထုတ်သည်။ ဝါ၊ ပေါင်း၍မယူသည်။ (ဟုတော)စ၊ ၎င်း။ [ဝေါက္ကမနုဖြစ်ပုံ၊ အနာယူဟနုဖြစ်ပုံကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။]

သုတ္တံ၊ ပါဠိတော်ကို။ အပ္ပဋိဗာဟန္တေန၊ မတားမြစ်သည်။ (ဟုတော)စ။ ဝိနယံ၊ ဝိနည်းကို။ အနုလောမေန္တေန၊ လျော်စွာပြုသည်။ (ဟုတော)စ။ မဟာ-ပဒေသေ၊ မဟာပဒေသ ၄-ပါးတို့ကို။ သြလောကေန္တေန၊ ကြည့်ရှုသည်။ (သုတ္တန်၌လာသော မဟာပဒေသ ၄-ပါးတို့ကို ကြည့်ရှုသည်။) ဓမ္မံ၊ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်ကို။ ဒီပေန္တေန၊ ထင်ရှားပြသည်။ (ဟုတော)စ။ အတ္ထံ၊ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်၏အနက်ကို။ သင်္ဂဟန္တေန၊ သိမ်းယူသည်။ (ဟုတော)စ၊ ၎င်း။ [တတ္ထ ကတမာ အဝိဇ္ဇာ ဒုက္ခေ အညာဏံ-စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်ကို ပါဠိတော် ချင်းဖွင့်သော အနက်ရှိ၏။ ထိုအနက်အဖွင့်ကို သိမ်းယူလျက်-ဟုလို။] တမေဝတ္ထံ၊ ထိုအနက်ကိုပင်။ ပုန၊ တဖန်။ အာဝတ္တေတွာ၊ လည်စေ၍။ အပရေဟိပိ၊ အခြား

အနုလောမေန္တေန။ ။အနုလောမေန္တပုဒ်ကို “လျော်စေသည်” ဟု၎င်း၊ “မဆန့်စေ သည်”ဟု၎င်း ကာရိတ်အနက် ပေးကြ၏။ အနုလောမပုဒ်က ဓာတ်မဟုတ်သောကြောင့် ကာရိတ် ဇာတိ-ပစ္စည်း မသက်နိုင်၊ ကရ-ဓာတ်၏ အနက်၌ ဣ-ပစ္စည်းသက်၍ ဇ-ပြု၊ အန္တ-ပစ္စည်းမှ (အ)ကို ချေ။

လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပရိယာယေဟိ၊ ပရိယာယ်အနက်တို့ဖြင့်။ နိဒ္ဒိသန္ဓေန၊ အကျယ် ညွှန်ပြသည်။ (ဟုတော)စ၊ ၎င်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္တသံဝဏ္ဏနာ၊ အနက်ကိုဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်။ ဝါ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ပြုထိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ (ဤ “ယသ္မာ”စသော ဝါကျကို “တသ္မာ အညတြ”စသော ဝါကျနှင့် တွဲပါ။)

စ၊ ဆက်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏။ အတ္တသံဝဏ္ဏနာ၊ အနက်ကို ဖွင့်ကြောင်း ဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာကို။ ပကတိယာပိ၊ ပင်ကိုယ်အားဖြင့်လည်း။ ဒုက္ခရာဝ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်သည်သာ။ ဝါ၊ ပြုနိုင်ခဲ့သည်သာ။ ယထာ (ယေန ကာရဏေန)၊ အကြင် အကြောင်းကြောင့်။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၎င်း။ အတ္တသံဝဏ္ဏနာ၊ ကို။ ပကတိယာပိ၊ လည်း။ ဒုက္ခရာဝ၊ သည်သာ။ တထာ တေန ကာရဏေန၊ ကြောင့်။) ပေါရာဏာ၊ ရှေး၌ဖြစ်ပေါ် ဆရာတော်တို့သည်။ အာဟု၊ ဆိုကြကုန်ပြီ။ (ကိံ ၊ နည်း။) သစ္စံ၊ သစ္စာတရား၎င်း။ သတ္တော၊ သတ္တဝါ ဟူသော အမည်ပညတ်၎င်း။ ဝါ၊ သတ္တမ္မကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်၎င်း။ ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေ၎င်း။ ပစ္စယာကာရမေဝ စ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပင်လျှင်၎င်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့။) စတုရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဒုဒ္ဒသ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် သိမြင်အပ်ကုန် ၎င်း။ ဝါ၊ သိမြင်နိုင်ခဲ့ကုန်၏။ ဒေသေတုံစ၊ ဟောခြင်းငှါလည်း။ သုဒုက္ခရာ၊ အလွန် ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ အလွန်ပြုနိုင်ခဲ့ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟု)။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်မြတ်၏ အာစရိယေ အနုဗ္ဗာစိက္ခန္ဓေန စသော အစီအရင်ဖြင့် ဖွင့်ပြုထိုက်သည်၏ အဖြစ်၊ ပင်ကိုယ် အားဖြင့်လည်း အတ္တသံဝဏ္ဏနာ၏ ခဲယဉ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) အာဂမာဓိ-ဂမပ္ပတ္တေဟိ၊ အာဂမဟူသော ပရိယတ်၊ အဓိဂမဟူသော ပဋိဝေဓသို့ ရောက် ကုန်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အညတြ၊ ကြည့်၍။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ပဋိစ္စ

ပကတိယာပိ ။ ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကိုဖွင့်ရာ၌ အဋ္ဌကထာသည် အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်ပုံ၊ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဉ်ဖြစ်ပုံကို ဖွင့်ရလိမ့်မည်။ ဤသို့ ပင်ကိုယ်ပါဠိရှိ အတိုင်း ပင် ခဲယဉ်းလှလေပြီ။ “အဝိဇ္ဇာသည် သင်္ခါရအား မည်သည့် ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏” စသောအားဖြင့် ချဲ့ထွင်၍ ဖွင့်ဆိုရေးသားရာ၌ ခဲယဉ်းကြောင်းမှာ ဆိုဘွယ်မလိုတော့— ဟူလို့ အပိသဒ္ဒါကို သမ္ဘာဝနာဇောတက-ဟု ရှေးနိဿယ၌ ဆို၏။

ပစ္စယာကာရ။ ။ အဝိဇ္ဇာဒိကဿ၊ သော။ ပစ္စယဓမ္မဿ၊ ၎င်း။ သင်္ခါရာဒိပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မံ ပတိ၊ သင်္ခါရ အစရှိသော ပစ္စယုပ္ပန်တရားကိုစွဲ၍။ ဟေတုအာဒိနာ ပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယ-ဘာဝေါ၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ပစ္စယာကာရော၊ မည်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါတိ အတ္တော။—အနု။ “ပစ္စယဿ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတရား၏+အာကာရော၊ ဟေတုစသော သတ္တိဖြင့် သင်္ခါရ အစရှိသည်တို့အား ကျေးဇူးပြုပုံ အခြင်းအရာတည်း။ ပစ္စယာကာရော၊ ရာ။

သမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်မြတ်၏။ အတ္တသံဝဏ္ဏနာ၊ အနက်အဖွင့်ကို။ ဝါ၊ အနက်ကို ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာကို။ န သုကရာ၊ လွယ်ကူစွာ မပြုအပ် မပြုနိုင်ပါ တကား။ ဣတံ၊ သို့။ ပရိတုလယိတွာ၊ အဖန်ဖန် နှိုင်းချိန်၍။ (တသွာ အာရဘိ- သာမိ - ဌိစပ်။)

ဂါထာ။ ။အဟံ၊ ငါသည်။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ ပစ္စယာကာရဝဏ္ဏနံ၊ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်မြတ်၏ အဖွင့်အဋ္ဌကထာကို။ ဝတ္ထုကာမော၊ ဆိုခြင်းငှါအလို ရှိသည်။ (သမာနော၊ ဖြစ်လသော်။) သာဂရံ၊ သမုဒ္ဒရာသို့။ အဇ္ဈောဂါဇ္ဇော၊ သက်ဝင်သော ယောက်ျားသည်။ ပတိဋ္ဌံ၊ ထောက်တည်ရာကို။ (နာဓိဂစ္ဆတိ) ဣဝ၊ မရသကဲ့သို့။ (တထာ။ အတ္တနောယေဝ၊ မိမိ၏သာ။ ဉာဏပလေန၊ ဉာဏ် အစွမ်းဖြင့်။) ပတိဋ္ဌံ၊ ထောက်တည်ရာ နည်းလမ်းကို။ နာဓိဂစ္ဆာမိ၊ မရပါ တကား။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မိမိ၏ဉာဏ်ဖြင့် ထောက်တည်ရာနည်းလမ်းကို မရပါ သော်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ သာသနံ၊ ဤပါဠိတော်ဟူသော ပရိယတ် သာသနာတော်ကို။ ဝါ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပါဠိတော်ဟူသော သာသနာတော် ကို။ နာနာဒေသနာနယ မဏ္ဍိတံ၊ အမျိုးမျိုးသော ဒေသနာနည်းတို့ဖြင့် တန်ဆာ ဆင်အပ်၏။ ပုဗ္ဗာစရိယမဂ္ဂေါ စ၊ ရှေးဆရာတို့၏ လမ်းစဉ်ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာ သည်လည်း။ အဗ္ဗောဓိန္ဒော၊ မပြတ်သည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။) ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တည်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒုဘယံ၊ ထို နာနာဒေသနာနယမဏ္ဍိတံ၊ ပုဗ္ဗာစရိယမဂ္ဂ ဟူသော နှစ်ပါးစုံကို။ သန္နိဿာယ၊ ကောင်းစွာမှီ၍။ ဧတဿ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်မြတ်၏။ အတ္တဝဏ္ဏနံ၊ အနက်အဖွင့်ကို။ ဝါ၊ အနက်ကို ဖွင့်ကြောင်း ဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာကို။ အာရဘိသာမိ၊ အားထုတ်ပါအံ့။ တံ၊ ထို အဋ္ဌကထာကို။ (တုမေ၊ အသင်သောတုတို့သည်။) သမာဟိတာ၊ ကောင်းစွာ အာရုံ၌ထားအပ် သောစိတ်ရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။) သုဏာထ၊ နာယုလေ့ကျက် ဆောင်ရွက် ကြကုန်လော့။

ဟံ၊ သာဓကကား။ ပုဗ္ဗာစရိယေဟိ၊ ရှေး၌ဖြစ်ပေါ် ဆရာတော်တို့သည်။ ယော ကောစိမံ အဋ္ဌိံ ကတွာ သုဏေယျ။ ပေ။ အဒဿနံ မစ္စုရာဇဿ ဂစ္ဆေတိ။ ဟူသော။ ဧတံ (ဂါထာဝစနံ)၊ ဤဂါထာစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ [ယော ကောစိ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမံ၊ ဤတရားကို။ အဋ္ဌိံ၊ မိမိ၏စီးပွားကို။ ဝါ၊ မိမိမှာ စီးပွားရှိသည်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ (တနည်း) အဋ္ဌိံ ကတွာ၊ မမေ့စေဘဲ အရိုးစွဲအောင်ပြု၍။ သုဏေယျ၊ နာယုလေ့ကျက်

အဋ္ဌိံ ကတွာ။ ။ဋီကာ၌ “အတ္တံ ကတွာ” ဟု ဖွင့်၏။ တွ-ကို ငွ-ပြု၍ သုတ္တံ၌ စိ-ပစ္စည်း၊ တနည်း ဤ-ပစ္စည်းဟု ကြံပါ။ [မရ၌ကား ဣ-အာဂံဟု ဆို၏။] အတ္တံကို “ဟိတံ” ဟု အနုဖွင့် ၏။ “အတ္တသဒ္ဒါဟိတအနက်ဟော” ဟူလို၊ “တရားတော်သည် ငါ၏စီးပွားဖြစ်၏” ဟု သဘော ထား၍ နာယုခြင်းကို “အဋ္ဌိံ ကတွာ သုဏေယျ” ဟု ဆိုသည်။

ဆောင်ရွက်ရာ၏။ (သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ပုဗ္ဗာပရိယံ၊ ရှေးကာလ နောက်
 ကာလ၌ဖြစ်သော။ ဝါ၊ စ၍နာယုရာရှေးကာလမှစ၍ နောက်ကာလ၌ဖြစ်သော။
 ဝိသေသံ၊ သုတမယဉာဏ် စိန္တာမယဉာဏ် အစရှိသော ဉာဏ်အထူးကို။ ဝါ၊
 တဒဂံ ဝိက္ခမ္ဘနအစရှိသည်ဖြင့် ကိလေသာကုန်ခြင်းအထူးကို။ လဘေထ၊ မချွတ်
 ကေန် အမှန်ရနိုင်၏။ ပုဗ္ဗာပရိယံ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ဝိသေသံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။
 လဒ္ဓါန၊ မချွတ်ကေန် အမှန်ရ၍။ ဝါ၊ ရခြင်းကြောင့်။ မစ္စုရာဇဿ၊ သုံးဆယ့်တစ်
 အလုံးစုံကို အကုန်မေ့နှင်း ရှင်သေမင်း၏။ ဝါ၊ သည်။ အဒဿနံ၊ မမြင်အပ်
 မမြင်နိုင်သော နိဗ္ဗာန်သို့။ ဂစ္ဆေ၊ ကေန်ထုတ်ချောက် ရောက်နိုင်ပေသတည်း။]

အနုဋီကာ။ “အဋ္ဌိ” ကတွာ” ဟူသော ဤအဋ္ဌကထာကိုပင် အနုဋီကာ၌ “အတ္တာနံ
 အတ္ထိကံ ကတွာ” ဟု ဋီကာနည်းမှ တနည်းဖွင့်သေး၏။ တရားနာသောအခါ “မိမိမှာ စီးပွား
 ရှိသည်ကိုပြု၍ = တရားကိုသိရခြင်းမှာ မိမိမှာ စီးပွားတိုးတက်လာသည်ဟု သဘောထား၍
 နာပါ” ဟုလို့ ဤနည်း၌ “အတ္တာ ယဿ အတ္ထိတိ အဋ္ဌိ” ဟု အဿတ္ထိအနက်၌ ဤ-ပစ္စည်း
 ဟု ကြံပါ။

တနည်း။ ။ဋီကာ၌ “ယထာ ဝါ နနဿတိ။ ပေ။ အဋ္ဌိ” ကတွာ” ဟု အဋ္ဌကထာကို တနည်း
 ဖွင့်သေး၏။ ဤနည်း၌ကား အဋ္ဌိသဒ္ဓါသည် “အရိုး” အနက်ဟောတည်း။ တရားနာသောအခါ
 ထိုတရားကို နောက်နောက်ကာလ၌ ပျောက်ပျက်၍ မသွားဘို့ရာ “အရိုးစွဲအောင် မှတ်မှတ်
 သားသားနာယူပါ” ဟု ဆိုလိုသည်။ ဤနည်း၌ “အဋ္ဌိဂတံ” ဟု ဆိုလိုလျက် ဂတပုဒ် အကြေ
 ကြံပါ။

ပုဗ္ဗာပရိယံ ဝိသေသံ။ ။ ပုဗ္ဗော စ၊ စ၍နာယုရာ ရှေးကာလလည်း။ အပရော စ၊ နောက်
 ကာလလည်း။ ပုဗ္ဗာပရံ၊ ရှေးကာလ နောက်ကာလ (သမာဟာရဒ္ဓန်)။ ပုဗ္ဗာပရေ + ဘဝံ ပုဗ္ဗာပရိ-
 ယံ၊ ဝိသေသံကို “ဉာဏဝိသေသံ၊ ကိလေသက္ခယဝိသေသံ စ” ဟု ဋီကာ၌ ၎င်း “သုတစိန္တာမယာ-
 ဒိ” ဉာဏဝိသေသံ၊ တဒဂံဝိက္ခမ္ဘနာဒိနာ ကိလေသက္ခယဝိသေသံ” ဟု အနုဋီကာ၌ ၎င်း ဖွင့်၏။
 ထိုအဖွင့်အတိုင်းပင် ပိဋကတ်ကျမ်းစာများကို လိုလိုချင်ချင် သင်ယူပို့ချသူသည် သင်ရင်း
 ချရင်းပင် (လိုလိုချင်ချင် မနာယူသူတို့ မရနိုင်သော) သုတမယဉာဏ်အထူးကို ၎င်း၊ ကျမ်းစာကို
 အခြေခံ၍ ကြံစည်စဉ်းစားတတ်သော စိန္တာမယဉာဏ်အထူးကို ၎င်း ရပါသည်။ ကျမ်းစာကို
 ကြည့်ရှုပို့ချသင်ယူရသောအခါ ရာဂ ဒေါသ ဣဿာ မစ္ဆရိယ စသော အကုသိုလ်များကို
 တဒဂံပဟာန်အားဖြင့် ၎င်း၊ အတော်ကြာအောင် ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်အားဖြင့် ၎င်း ပယ်နိုင်ပါ
 သည်။

[ဆောင်] စာချ စာသင်၊ အလုပ်ခွင်ဝယ်၊ နေ့စဉ်မွေ့လျော်၊ များသူတော်တို့၊ ရှင်ပျော်
 လုံ့လ၊ သဒ္ဓါကြံ၍၊ ဉာဏစင်ဖြူ၊ သင်ချမှုကား၊ ... ထိုသူစီးပွား၊ သုတများ
 သဖြင့်၊ စဉ်းစားဉာဏ်ကြွယ်၊ အမြင်ကျယ်၏။ ... မကွယ်စေကာ၊ ကိလေသာ
 လည်း၊ သူ ငါ ရုန်ကြမ်း၊ ဖြစ်စတမ်းသို့၊ ဗရမ်းဗတာ၊ မဖြစ်လာဘဲ၊ ဣဿာ
 မစ္ဆရ၊ မထကြွဘူး၊ ရာဂ ဒေါသော၊ မာန မောတို့၊ အပြောမကျယ်၊ သေး
 ငယ်ငယ်မှ၊ စ၍ ပဟာန်၊ တဒဂံနံနှင့်၊ ဝိက္ခမ္ဘန၊ ပယ်နိုင်ကြသည်၊ ... သင် ချ
 အကျိုး၊ စာတန်ခိုး။

ဟိ၊ ချဲ့။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ အာဒိတောယေဝ၊ အစမှစ၍ သာလျှင်။ တာဝ၊ အစဉ်အတိုင်း။ [ယောဇနာ၌ တာဝကို “ပဌမံ” ဟု ဖွင့်၏။] ဒေသနာဘေဒတော၊ ဒေသနာ အပြားအားဖြင့် ၎င်း။ အတ္ထုလက္ခဏေကဝိဓာဒိတော၊ အတ္ထု၊ လက္ခဏ၊ ကေဝိဓ အစရှိသော အားဖြင့်၎င်း။ အင်္ဂါနံ၊ အင်္ဂါတို့ကို။ ဝဝတ္ထာနာစ၊ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်းအား ဖြင့်၎င်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

တတ္ထ၊ ထိုဂါထာ၌။ (တနည်း) တတ္ထ၊ ထိုဒေသနာဘေဒတော အစရှိသော ပုဒ်တို့တွင်။ ဒေသနာဘေဒတောတိ၊ ဟူသော မာတိကာပုဒ်၏။ (ဝိတ္ထာရံ၊ ကို။) ဟိ (ဥဒ္ဓရိတွာ ဒဿေမိ)၊ အံ။ ဝလ္လိဟာရကာနံ၊ နွယ်ကို ပယ်ရှားကုန်သော။ စတုနံ၊ လေးယောက်ကုန်သော။ ပုရိသာနံ၊ တို့၏။ ဝလ္လိဂ္ဂဟဏံ ဝိယ၊ နွယ်ကို ဆွဲယူခြင်းကဲ့သို့။ (တထာ) ဘဂဝတော၊ ၏။ အာဒိတောဝါ၊ အစမှသော်၎င်း။ မဇ္ဈတောဝါ၊ အလယ်မှသော်၎င်း။ ပဌာယ၊ စ၍။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ပရိယောသာနံ၊ အဆုံးသည်။ (အတ္ထိ။ တာဝ၊ ထို အဆုံးတိုင်အောင်၎င်း။) (ဤ စကားဖြင့် ဟောတော်မူနည်း ၂-နည်းကို ပြ၏)။ တထာ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ပရိယော- သာနတောဝါ၊ အဆုံးမှသော်၎င်း။ မဇ္ဈတောဝါ၊ သော်၎င်း။ ပဌာယ၊ ၍။ ယာဝ၊ လောက်။ အာဒိ၊ အစသည်။ (အတ္ထိ။ တာဝ၊ ထို အစတိုင်အောင်၎င်း။) (ဤလည်း ၂-နည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုဗ္ဗိဓော၊ ၄-ပါး အပြားရှိသော။ ပဋိစ္စ- သမုပ္ပါဒဒေသနာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်သည်။ (ဟောတိ)။

ဟိ၊ ချဲ့။ [ဥပမာအကျဉ်း ပါပြီးဖြစ်၍ ဟိကို ဝိတ္ထာရဟု ဆိုသည်။ ယောဇနာ၌ တပျါကဋီကရဏဟု ဖွင့်၏။] ဝလ္လိဟာရကေသု၊ ကုန်သော။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ပုရိသေသု၊ တို့တွင်။ ဧကော၊ တယောက်သော ယောက်ျားသည်။ ဝလ္လိယာ၊ နွယ်၏။ မူလမေဝ၊ အရင်းအစကိုသာ။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ သော၊ ထို ယောက်ျားသည်။ တံ၊ ထိုနွယ်ကို။ မူလေ၊ အရင်း၌။ ဆေတွာ၊ ပြတ်၍။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ အာကခိုတွာ၊ ဆွဲငင်၍။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ကမ္မေ၊ ဆိုင်ရာအလုပ်၌။ (နွယ်ဖြင့် ချည်တုပ်၍ ပြုဘွယ်အလုပ်၌။) ဥပနေတိ ယထာ၊ ကပ်ဆောင်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။) ပေ။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ အာဒိတော၊ အစဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာမှ။ ပဌာယ၊ ၍။ ယာဝ ပရိယောသာနာပိ၊ အဆုံးဖြစ်သော ဇရာ မရဏတိုင်အောင်လည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ၊ ကို။ ဒေသေတိ။

ပန၊ ကား။ တေသု ပုရိသေသု၊ ထိုယောက်ျား ၄-ယောက်တို့တွင်။ ဧကော၊ သည်။ ဝလ္လိယာ၊ ၏။ မဇ္ဈံ၊ အလယ်ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပဿတိ၊ ၏။ သော၊ သည်။ မဇ္ဈေ၊ ၍။ ဆိန္ဒိတွာ၊ ၍။ ဥပရိဘာဂံယေဝ၊ အထက်အဘို့ကိုသာ။ အာကခိုတွာ၊

၍။ အာဒါယ၊ ၍။ ကမ္မေ၊ ဌ။ ဥပနေတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘဂဝါ၊ သည်။
 တံ ဝေဒနံ၊ ထိုဝေဒနာကို။ အဘိနန္ဒတော၊ အလွန်နှစ်သက်သော။ အဘိဝဒ-
 တော၊ ကောင်းလေစွဟု အားရနှစ်လို ပြောဆိုသော။ အဇ္ဈောသာယ၊ စားမျို
 သည့်အနေ ပြီးဆုံးစေ၍။ တိဋ္ဌတော၊ တည်သည်လည်းဖြစ်သော။ တဿ၊ ထို
 ယောက်ျား၏။ နန္ဒိ၊ နှစ်သက်တတ်သောတဏှာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ဝေဒနာသု၊
 တို့၌။ ယာ နန္ဒိ၊ အကြင်နှစ်သက်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ အကြင်နှစ်သက်တတ်သော
 တဏှာ သည်။ (အတ္တိ)။ တံ၊ ထိုတဏှာသည်။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်တည်း။
 တဿ၊ ထိုယောက်ျား၏။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဘဝေါ၊ သည်။ (သမ္ဘဝ-
 တိ)။ ဘဝပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ မဇ္ဈတော၊
 အလယ်ဖြစ်သော ဝေဒနာမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာဝ ပရိယောသာနာပိ၊ အဆုံး
 ဖြစ်သော ဇရာမရဏတိုင်အောင်လည်း။ ဒေသေတိ။

စ၊ သည်သာမကသေး။ တေသု ပုရိသေသု၊ တို့တွင်။ ဧကော၊ သည်။ ဝလ္လိ-
 ယာ၊ ၎င်း။ အဂ္ဂံ၊ အဖျားကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပဿတိ၊ ၎င်း။ သော၊ သည်။ အဂ္ဂေ၊ ဌ။
 ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ အဂ္ဂါနုသာရေန၊ အဖျားကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ယာဝ
 မူလာ၊ အရင်းတိုင်အောင်။ သဗ္ဗံ၊ ကို။ အာဒါယ၊ ၍။ ကမ္မေ၊ ဌ။ ဥပနေတိ
 ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ၊ ဟူ၍။
 ဣတိ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ (မယာ၊ ငါဘုရားသည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
 ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ) နုခေါ၊ ဖြစ်သလော။
 ဝါ၊ သို့မဟုတ်။ နော(ဟောတိ)၊ မဖြစ်သလော။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဧတ္ထ၊
 ဤပြဿနာ၌။ ဝေါ၊ တို့၏။ (မတိ၊ အလိုသည်။) ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊
 ဤသို့မေးတော်မူပြီ။ [“ကထံ ဝါ” ဟုရှိသော်လည်း “ကထံ ဝေါ” ဟု ရှိမှ
 ကောင်းမည်ထင်သည်။] ဘန္တေ၊ မြတ်စွာဘုရား။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇရာ-
 မရဏံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။) ဧဝံ၊ ဤအတိုင်းသာ။ ဧတ္ထ၊ ဤပြဿနာ၌။
 ဇာတိပစ္စယာ ဇရာ မရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဇာတိကြောင့် ဇရာ မရဏဖြစ်၏
 ဟူ၍။ နော၊ တပည့်တော်တို့၏။ (မတိ၊ အလိုသည်။) ဟောတိ၊ ဖြစ်ပါ၏။ (ဣတိ၊
 ဤသို့လျှောက်ပြီ။) ဘဝပစ္စယာဇာတိံ။ ပေ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူ၍။
 ဣတိ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ (မယာ) ဝုတ္တံ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊
 ကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ) နုခေါ၊ ဖြစ်ကုန်သလော။ ဝါ၊ သို့မဟုတ်။
 နော (ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်သလော။ ကထံ၊ လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဌ။ ဝေါ၊ သင်တို့၏။
 (မတိ၊ အလိုသည်။) ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးတော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊
 အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (သမ္ဘဝန္တိ)။ ဧဝံ၊ သာ။ ဧတ္ထ၊
 ဤပြဿနာ၌။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ
 တို့ဖြစ်ကုန်၏ ဟူ၍။ နော၊ တို့၏။ (မတိ၊ သည်။) ဟောတိ။ (ဣတိ၊ ဤသို့

လျှောက်ပြီ။) (ဣတိ၊ သို့။) ပရိယောသာနတော၊ အဆုံးဖြစ်သော ဇရာ မရဏမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ယာဝ အာဒိတောပိ၊ အစဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ တိုင်အောင်လည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ကိ။ ဒေသေတိ၊ ၏။

ပန၊ ကား။ တေသု ပုရိသေသု၊ တို့တွင်။ ဧကော၊ သည်။ ဝလ္လိယာ၊ ၏။ မဇ္ဈ-
မေဝ၊ အလယ်ကိုသာ။ ပဋ္ဌမံ၊ စွာ။ ပဿတိ၊ ၏။ သော၊ သည်။ မဇ္ဈေ၊ ၌။ ဆိန္ဒူ-
တွာ၊ ရှိ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်သို့။ ဩတရန္တော၊ သက်ဆင်းလျက်။ ယာဝမူလာ၊
တိုင်အောင်။ အာဒါယ၊ ရှိ။ ကမ္မေ၊ ၌။ ဥပနေတိယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘဂဝါ၊
သည်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမေ အာဟာရာ၊ ဤ
အာဟာရတို့သည်။ ကိံ နိဒါနာ၊ အဘယ်အကြောင်း နိဒါန်းရှိကုန်သနည်း။ ကိံ
သမုဒယာ၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် အဘယ် ဖြစ်ကြောင်း
ရှိကုန်သနည်း။ ကိံ ဇာတိကာ၊ အဘယ်ဇာတ်ဖြစ် ရှိကုန်သနည်း။ (အဘယ်
ဖြစ်ကြောင်း ဇာတိ ရှိကုန်သနည်း။) ကိံ ပဘဝါ၊ အဘယ် အစအမှန်ရှိကုန်
သနည်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အာဟာရာ၊ တို့သည်။ တဏှာနိဒါနာ၊ တဏှာ
ဟူသော အကြောင်းရှိကုန်၏။ တဏှာသမုဒယာ၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့်
ပေါင်းမိလသော် တဏှာဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်၏။ တဏှာ ဇာတိကာ၊
တဏှာဟူသော ဇာတ်ဖြစ်ရှိကုန်၏။ တဏှာ ပဘဝါ၊ တဏှာဟူသော အစအမှန်
ရှိကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ စ တဏှာ၊ ဤ တဏှာသည်လည်း။ ကိံ နိဒါနာ၊
အဘယ်အကြောင်း ရှိသနည်း။ [ကိံ သမုဒယာ စသည်ကို ပေယျာလ မြှုပ်ထား
သည်။ ထို့နောက် “တဏှာ ဝေဒနာနိဒါနာ” စသော အဖြေဝါကျကိုလည်း
မြှုပ်ထားသည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေယျာလမြှုပ်ထားပုံကို သိပါ။] သင်္ခါရာ၊
သင်္ခါရတို့သည်။ ကိံ နိဒါနာ၊ ကုန်သနည်း။ ပေ။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။
အဝိဇ္ဇာနိဒါနာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသောအကြောင်း ရှိကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာ သမုဒယာ၊
ကြွင်းသော အကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် အဝိဇ္ဇာ ဟူသော ဖြစ်ကြောင်း
ရှိကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာဇာတိကာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော ဇာတ်ဖြစ်ရှိကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာ
ပဘဝါ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အစအမှန်ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မဇ္ဈတော၊ အလယ်
ဖြစ်သောတဏှာမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ယာဝ အာဒိတော၊ အစဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ
တိုင်အောင်။ ဒေသေတိ။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊
သို့။ ဝါ၊ ဤ ၄-မျိုး အပြားအားဖြင့်။ ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူသနည်း။ ဣတိ၊
ဤကား အမေးတည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်မြတ်၏။
သမန္တဘဒ္ဒကတ္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင် ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သယံ၊
ကိုယ်တော်တိုင်။ ဒေသနာ ဝိလာသပုတ္တတ္တာ စ၊ ဒေသနာတော်၏ တင့်တယ်

စမ္ပယ်ကြောင်းဖြစ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သို့ ရောက်တော်မူသည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်၎င်း။ (ဝေံ၊ သို့။ ဒေသေတိ၊ ၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ သမန္တဘဒ္ဒကော၊ သော။ ပဋိစ္စ-
 သမုပ္ပါဒေါ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ (အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရားသည်။)
 တတော တတော၊ ထိုထို ဒေသနာအားဖြင့်။ ဉာယပုဋ္ဌိဝေဓာယ၊ သိသင့်သိထိုက်
 သော မဂ်တရားတို့ကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ။ ဝါ၊ သိသင့် သိထိုက်သော ပဋိစ္စ
 သမုပ္ပါဒ်တရားကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိယေဝ၊ ဖြစ်နိုင်သည်သာ။
 စ၊ သည်သာ မကသေး။ (သမန္တဘဒ္ဒကမ္ပတပါး ဒေသနာဝိလာသဖြစ်ပုံကား။)
 ဘဂဝါ၊ သည်။ စတုဝေသာရဇ္ဇပုဋ္ဌိသမ္ဘိဒါယောဂေန၊ ၄-ပါးသော ဝေသာရဇ္ဇ
 ဉာဏ်၊ ၄-ပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်တို့နှင့် ယှဉ်တော်မူခြင်း ကြောင့်၎င်း။
 စတုဗ္ဗိဓမ္မိရာဘာဝပုတ္တိယာ စ၊ ဓမ္မ အတ္ထ ဒေသနာ ပဋိဝေဓအားဖြင့် ၄-ပါး
 အပြားရှိသော နက်နဲသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဒေသနာ-
 ဝိလာသပုတ္တော၊ ဒေသနာဝိလာသသို့ရောက်တော်မူပြီ။ သော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား
 သည်။ ဒေသနာဝိလာသပုတ္တတ္တာ၊ ဒေသနာဝိလာသသို့ ရောက်တော်မူသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ နာနာနယေဟေဝ၊ အမျိုးမျိုးသော နည်းတို့ဖြင့်သာ။ မွေံ၊ ကိ။
 ဒေသေတိ။

ပန၊ အထူးကား။ ဝိသေသတော၊ အထူးအားဖြင့်။ အဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား
 သည်။ (ပဝတ္တိတာ ဌံ ပဓာနစပ်။) ဝါ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ (ဒေသနာ ဌံ
 အပဓာနစပ်။) (တနည်း) အဿ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ (ဒေသနာ ဌံ ဋီကာ
 စပ်သည်။) အာဒိတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ယာ အနုလောမဒေသနာ၊ အကြင်
 အနုလောမဒေသနာသည်။ (ပဝတ္တာ၊ ပြီ။) [နောက်၌ “ယာဝ ပရိယောသာနာ
 ပဝတ္တာ” ဟု လာလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် “ပဝတ္တာ” ဟု ထည့်သည်။] သာ၊ ထို
 အနုလောမဒေသနာကို။ (ပဝတ္တိတာ ဌံစပ်။) ပဝတ္တိကာရဏဝိဘာဂသမ္ပုဋ္ဌံ၊
 ခွဲခြားဝေဘန်အပ်သောဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၌ ပြင်းစွာတော့ဝေသော။ ဝိနေယျ-
 ဇနံ၊ ဆုံးမထိုက်သော သတ္တဝါအပေါင်းကို။ သမနုပဿတော၊ ကောင်းစွာ
 အဖန်ဖန် မြင်တော်မူသည်ဖြစ်၍။ (တနည်း) သမနုပဿတော၊ ကောင်းစွာ
 အဖန်ဖန် မြင်တော်မူသော။ အဿ၊ ထို မြတ်စွာဘုရားသည်။ ယထာသကေဟိ၊

ဝိသေသတော ပနဿ။ ။ သမန္တဘဒ္ဒက၏ အဖြစ်၊ ဒေသနာဝိလာသပုတ္တ၏
 အဖြစ်သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်ကို ၄-မျိုး ၄-စား ဟောတော်မူခြင်း၌ တူမျှသော
 အကြောင်း ဖြစ်၏။ ယခုအခါ၌ အနုလောမ ဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူခြင်း၏
 အကြောင်း၊ ပဋိလောမဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူခြင်း၏အကြောင်း၊ အလယ်မှ
 စ၍ အဆုံးတိုင်အောင် ဟောတော်မူခြင်း၏အကြောင်း၊ အဆုံးမှစ၍ အစတိုင်အောင်
 ဟောတော်မူခြင်း၏အကြောင်း—ထိုအကြောင်းအသီးအသီးကို ခွဲ၍ ပြလိုသောကြောင့်
 “ဝိသေသတော ပနဿ” စသည်ကို မိန့်သည်။

အကြင် အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ပဝတ္တိသန္ဓေသန္တံ၊ ဖြစ်ပုံကို ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှါ ၎င်း။ ဥပုတ္တိကမသိန္ဓေသန္တံ၊ ဖြစ်ပုံအစဉ်ကို ပြတော်မူခြင်း အကျိုးငှါ၎င်း။ ပဝတ္တိတာ၊ ဖြစ်စေတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာတဗ္ဗာ၊ သိထိုက်၏။

ပရိယောသာနတော၊ အဆုံးဖြစ်သော ဇရာမရဏမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ယာ ပဋိလောမဒေသနာ၊ အကြင်ပဋိလောမဒေသနာတော်သည်။ (ပဝတ္တာ)။ သာ၊ ထိုပဋိလောမဒေသနာတော်ကို။ (ပဝတ္တိတာ-ထည့်ပါ၌စပ်။) အယံလောကော၊ ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ကိစ္ဆံ၊ ဆင်းရဲ ပင်ပန်းခြင်းသို့။ အာပန္နော ဝတ၊ ရောက်ရှာလေစွတကား။ ဇာယတိ စ၊ ဖြစ်လည်း ဖြစ်ရ၏။ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေလည်း နေရ၏။ ဇီယတိ စ၊ အိုလည်း အိုရ၏။ မိယတိ စ၊ သေလည်း သေရ၏။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ [သုတ်မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာပဒါနသုတ်။] နယေန၊ ဖြင့်။ ကိစ္ဆံ၊ သို့။ အာပန္နံ၊ ရောက်သော။ လောကံ၊ ကို။ အနုဝိလောကယတော၊ အဖန်ဖန်ကြည့်ရှုတော်မူလသော်။ ဝါ၊ အဖန်ဖန် ကြည့်ရှုတော်မူသော။ (အဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။) ပုဗ္ဗဘာဂပုဋိဝေဓာနုသာရေန၊ ရှေးအဘို့၌ ယိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဇရာမရဏာဒိကဿ၊ ဇရာ မရဏ အစရှိသော။ တဿ တဿ ဒုက္ခဿ၊ ထိုထို ဒုက္ခ၏။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တော်တိုင်။ အဓိဂတ-ကာရဏသန္ဓေသန္တံ၊ သိတော်မူအပ်သော အကြောင်းကို ကောင်းစွာ ပြခြင်း အကျိုးငှါ။ (ပဝတ္တိတာ၊ ဖြစ်တော်မူအပ်ပြီ။) [ပဝတ္တိတာတိ ဉာတဗ္ဗာ-မှ ပဝတ္တိတာကို လိုက်စေသည်။]

ပန၊ ကား။ မဇ္ဈတော၊ အလယ်ဖြစ်သော တဏှာမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ အာဒိ၊ အစဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာသည်။ (အတ္တိ)။ တာဝ၊ ထို အစဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာတိုင်အောင်။ ယာ(ဒေသနာ)၊ သည်။ (ပဝတ္တာ၊ ၎င်း။) သာ၊ ထိုဒေသနာကို။ အာဟာရနိဒါနဝတ္ထာပနာနုသာရေန၊ အာဟာရတို့၏ အကြောင်းကို အသီးအသီး ပိုင်းခြား၍ တည်စေခြင်းကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနံ၊ အခွန်သည်။ (အတ္တိ)။ တာဝ၊ ထို အတိတ် အခွန်တိုင်အောင်။ [“အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာ အတိတော အဒ္ဓါ”အရ အဝိဇ္ဇာတိုင်အောင်ကို ဆိုသည်။] အတိဟရိတွာ၊ ရှေးရှုဆောင်ပြီး၍။ ပန၊ တဖန်။ အတိတဒ္ဓတော၊ အတိတ် အခွန်မှ။ (အဝိဇ္ဇာ-မှ။) ပဘုတိ၊ စ၍။

ယာ ပန မဇ္ဈတော။ပေ။အာဒိ။ ။တဏှာဟူသော အလယ်မှစ၍ အဝိဇ္ဇာ တည်းဟူ သော အစတိုင်အောင်ကို “ယာ ပန။ပေ။အာဒိ”ဟု ဆိုသည်။ ဣမေ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရော အာဟာရာ ကိ နိဒါနာ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူပုံကို ပြန်၍ကြည့်ပါ။ “သင်္ခါရာ အဝိဇ္ဇာ- နိဒါနာ” စသည်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာတိုင်အောင် ဟောတော်မူထားသည်။

ဟေတုဖလပဋိပါဠိသန္ဓသနတ္ထံ၊ အကြောင်းအကျိုးတို့၏ အစဉ်ကို ကောင်းစွာ ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ပဝတ္တိတာ၊ ပြီ။) ပန၊ ကား။ မဇ္ဈတော၊ အလယ်ဖြစ်သော တဏှာမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ယာဝ ပရိယောသာနာ၊ အဆုံးဖြစ်သော ဇရာ မရဏ တိုင်အောင်။ ယာ(ဒေသနာ)၊ အကြင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်သည်။ ပဝတ္တော၊ ပြီ။ သာ၊ ကို။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနေ၊ ကာလ၌။ ဝါ၊ ကာလဝယ် ပါဝင်သော တရားအပေါင်း၌။ (ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ် အစရှိသော တရား ဂ-ပါး၌။) အနာဂတဒ္ဓဟေတု သမုဋ္ဌာနတော၊ အနာဂတ် အစွန့်၏ အကြောင်း၏ဖြစ်ကြောင်းမှ။ ပဘုတိ၊ ရှိ။ အနာဂတဒ္ဓသန္ဓသနတ္ထံ၊ အနာဂတ် အစွန့်ကို ကောင်းစွာပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ပဝတ္တိတာ၊ ပြီ။)

တာသု၊ ထို ၄-မျိုးသော ဒေသနာတို့တွင်။ (ယာသာ အနုလောမဒေသနာ ၌စပ်။) ပဝတ္တိကာရဏသမ္မုဋ္ဌဿ၊ သံသရာဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၌ ပြင်းစွာ တွေဝေသော။ ဝိနေယျဇနဿ၊ ဝေနေယျသတ္တဝါအပေါင်းအား။ ယထာသကေ-ဟိ၊ အကြင်အကြင် မိမိ၏ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ပဝတ္တိသန္ဓသနတ္ထံ၊ သံသရာဖြစ်ပုံကို ကောင်းစွာပြခြင်း အကျိုးငှါ၎င်း။ ဥပ္ပတ္တိကမသန္ဓသနတ္ထံ၊ ဖြစ်ခြင်း၏အစဉ်ကို ကောင်းစွာပြခြင်း အကျိုးငှါ၎င်း။ အာဒိတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ယာသာ အနုလောမဒေသနာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ သာ၊ ထို အနုလောမဒေသနာတော်ကို။ ဣဓ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်း ပါဠိတော်၌။ နိက္ခိတ္တာ၊ ချထားတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတံ၊ ဝေဒိတဗျာ။ [“အဝိဇ္ဇာ-ပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ” စသည်ဖြင့် အနုလောမဒေသနာ တော်ကို ဟောထားတော်မူသည်-ဟူလို။]

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အနုလောမဒေသနာတော်၌။ (တနည်း) ဧတ္ထ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာအစရှိသည် တို့တွင်။ အပိဇ္ဇာ၊ ကို။ အာဒိတော၊ အစ၌။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သနည်း။

သာ။ပေ။ပဋိပါဠိဒဿနတ္ထံ။ ။ထိုအလယ်မှစ၍ အစတိုင်အောင် ဟောတော်မူအပ် သော ဒေသနာတော်ကိုကြည့်လျှင် “ဣမေ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရော အာဟာရာ။ပေ။ ဣမေ စတ္တာရော အာဟာရာ တဏှာနိဒါနာ” စသည်ဖြင့် အာဟာရတို့၏ အကြောင်းကို ပိုင်းခြား ၍ တည်စေတော်မူပြီးလျှင် “တဏှာ စာယံ ဘိက္ခဝေ ကိံနိဒါနာ။ပေ။ ဝေဒနာနိဒါနာ၊ ဝေဒနာ စာယံ ဘိက္ခဝေ ကိံ နိဒါနာ။ပေ။ ဖဿနိဒါနာ” စသည်ဖြင့် တဏှာနိဒါနာ စသည်ကို ပိုင်းခြားတော်မူသည်။ ထိုပိုင်းခြားပုံကို အစဉ်လျှောက်သောအခါ “သင်္ခါရာ အဝိဇ္ဇာနိဒါနာ” စသည်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာတိုင်အောင် ရောက်သွားသည်။ ထို့ကြောင့် “ယာဝ အတိတံ အဒ္ဓါနံ အတိဟရိတွာ” ဟု ဆိုသည်။ ထို အဝိဇ္ဇာတိုင်အောင် ရောက်ပြီးနောက် “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ” စသည်ဖြင့် အကြောင်းအကျိုး အစဉ်အဆက်ကို ပြတော် မူသည်။ ပါဠိတော်ရင်း ကြည့်ပါ။

ပကတိဝါဒီနံ၊ ပကတိကို ပြောဆိုလေ့ရှိကုန်သော ကာပိလဆရာတို့၏။ ပကတိ၊ ပကတိသည်။ (အကာရဏံ၊ သူ့အတွက် အကြောင်းမရှိသော။ လောကဿ၊ သတ္တလောက၏။ မူလကာရဏံ၊ မူလအကြောင်းသည်။ ဟောတိ) ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ ထိုအတူ။) အဝိဇ္ဇာပိ၊ သည်လည်း။ အကာရဏံ၊ သူ့အတွက် အကြောင်းမရှိသော။ လောကဿ၊ ၏။ မူလကာရဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ) ကံ၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ (အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။) အကာရဏံ၊ သော။ (မူလကာရဏံ၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ မှန်၏။ အာသဝသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယောတိ၊ ဟူ၍။ [မူလပဏ္ဏာသ၊ မူလပရိယာယဝဂ်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ်။] အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ အဝိဇ္ဇာ၏အကြောင်း ရှိပါသော်လည်း။ ယေန (ပရိယာယေန)၊ အကြင် ပရိယာယ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အကြင် အကြောင်းကြောင့်။ (အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။) မူလကာရဏံ၊ မူလအကြောင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်၏။ (သော) ပရိယာယော၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ သော၊ ထိုအကြောင်း ဟူသည်။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ (သော ပရိယာယော၊ ထိုအကြောင်းဟူသည်။) ဝဇ္ဇကထာယ၊ ဝဇ္ဇကထာ၏။ ဝါ၊ ဝဋ်ကို ဟောကြောင်း တရားစကား၏။ သီသဘာဝေါ၊ အဦးပဓာန၏ အဖြစ်တည်း။ [ဝဋ်တရားတွင် အဝိဇ္ဇာ တဏှာဟူသော ဝဋ်မြစ် ၂-ပါးရှိ၏။ ထို ဝဋ်မြစ် ၂-ပါး တွင်လည်း အဝိဇ္ဇာသည် တဏှာ၏လည်း အကြောင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဝဋ်ကထာယ သီသဘာဝေါ”ဟု ဆိုသည်။ တဏှာ၏ အကြောင်းဖြစ်ပုံကို ဋီကာ၌ ပြထားသည်။] ဟိ၊ ချဲ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝဋ်ကထံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ကထေန္တော၊ ဟောတော်မူလသော်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကိုသော်၎င်း။ ဘဝတဏှဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့ကို။ သိသံ၊ အဦးပဓာနကို။ ကတွာ၊ ၍။ ကထေသိ၊ ပြီ။ ယထာဟ၊ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣတော၊ အခါမှ။ ဝါ၊ ဤမည်သော မင်း၊ ဤမည်သော ဘုရားလက်ထက်မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ နာဟောသိ၊ မဖြစ်သေး။ အထပစ္စာ၊ ထိုမှ နောက်၌။ ဝါ၊ ထိုမည်သောမင်း၊ ထိုမည်သော ဘုရားလက်ထက်မှနောက်၌။ သမဘဝီ၊ စ၍ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပုရိမာ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ ကောဋီ၊ အစွန်းအစ အပိုင်းအခြားသည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်ရှား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဧတံ၊ ဤအဝိဇ္ဇာ၏ ပုရိမကောဋီ၏

ပုရိမာ ကောဋီ န ပညာယတိ။ ။ပုရိမမရိယာဒါ န ဒိဿတိ။—နိဒါနဝဂ္ဂ၊ အနုမတဂ္ဂသံယုတ်—ဋ။ ဤ၌ ကောဋီသဒ္ဓါ၏ မရိယာဒါအနက်ကို ဖွင့်သည်။ ထို အပိုင်း အခြားဟူသည်လည်း ပုရိမသဒ္ဓါကိုထောက်၍ ရှေး အစွန်း=အစွန်း (အာ)ဟု သိရ၏။

မထင်ရှားခြင်းကို။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ အထစ ပန၊ ထိုသို့ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ဣဒပုစ္စယာ၊ ဤအာသဝေါတရားဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ဟောတော်မူပြီ။

ဘဝတဏှဝါ၊ ကိုသော်လည်း။ (သိသံ၊ ကို။ ကတော၊ ရှိ။ ကထေသိ၊ ပြီ။) ယထာဟ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣတော၊ မှ။ ဝါ၊ မှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ ဘဝတဏှာ၊ သည်။ နာဟောသိ၊ သေး။ အထပစ္ဆာ၊ ၌။ ဝါ၊ ၌။ သမဘဝီ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဝတဏှာယ၊ ၏။ ပုရိမာ၊ သော။ ကောဋီ၊ သည်။ န ပညာယတိ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ဝါ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဧတံ၊ ဤဘဝတဏှာ၏ ပုရိမကောဋီ၏ မထင်ရှားခြင်းကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အထစ ပန၊ ထိုသို့ ဘဝတဏှာ၏ ပုရိမကောဋီ၏ မထင်ရှားခြင်းကိုဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ဣဒပုစ္စယာ၊ ဤ ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဘဝတဏှာ၊ သည်။ ပညာယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူပြီ။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမုတပါး စေဒံဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကဿ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဝေဋကထံ၊ ဝေဋကထာကို။ ဝါ၊ ဝဋ်ကိုဟောကြောင်း တရားစကားကို။ ကထေန္တော၊ သော်။ ဒေဝ၊ ၂-ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မေ၊ အဝိဇ္ဇာတဏှာဟူသော ဤတရားတို့ကို။ သိသံ၊ အဦးပဓာနကို။ ကတော၊ ရှိ။ ကထေသိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိဂါမိနော၊ သုဂတိဘဝ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ ဝိသေသဟေတုဘူတတ္တာ၊ ထူးသောအကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဒေဝ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ သိသံ၊ ကို။ ကတော၊ ရှိ။ ကထေသိ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဒုဂ္ဂတိဂါမိနော၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ဝိသေသဟေတု၊ ထူးသောအကြောင်းတည်း။ ကဿ၊ ကြောင့်။ (အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဒုဂ္ဂတိဂါမိနော၊ သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ဝိသေသဟေတု၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာဘိဘူတော၊ အဝိဇ္ဇာသည် လွှမ်းမိုး နှိပ်စက်အပ်သော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ အဂ္ဂိသန္တာပလဂုဠာဘိသာတ ပရိသမာဘိဘူတာ၊ မီးဖြင့် ပြင်းစွာမြှိုက်ခြင်း၊ လက်ရိုက်ဖြင့် ပြင်းစွာရိုက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ပင်ပန်းခြင်းသည် လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သော။ ဝဇ္ဈဂါဝိ၊ သတ်ထိုက်သော နွားမသည်။ တာယ ပရိဿမာတုရတာယ၊ ထို ပင်ပန်းခြင်းဖြင့် လွန်စွာနာကျင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိရဿာဒမ္ပိ၊ မသာယာ ထိုက်သည်လည်းဖြစ်သော။ အတ္တနော၊ ဒိမိ၏။ အနတ္တာဝဟမ္ပိစ၊ စီးပွားမဲ့ကို ဆောင်နိုင်သည်လည်းဖြစ်သော။ [ပိ-သဒ္ဓါသည် ဂရဟာဇောတက၊ စ-သဒ္ဓါသည် သမုစ္စည်း။] ဥဏှောဒကပါနံ၊ ရေပူကိုသောက်ခြင်းကို။ (အာရဘတိ) ဝိယ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ကိလေသသန္တာပတော၊ ကိလေသာ၏

ပြင်းစွာပူလောင်ခြင်းကြောင့်။ နိရဿာဒမ္ပိ၊ မသာယာအပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတတော၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ ကျရောက်စေနိုင်ခြင်းကြောင့်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ အနုတ္တာဝဟမ္ပိ စ၊ စီးပွားမဲ့ကိုဆောင်နိုင်သည်လည်းဖြစ်သော။ ပါဏာတိပါတာဒိံ၊ ပါဏာတိပါတ အစရှိသော။ အနေကပ္ပကာရံ၊ တပါးမက များသော အပြားရှိသော။ ဒုဂ္ဂတိဂါမိကမ္ပံ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ ရောက်ကြောင်းကံကို။ အာရဘတိ၊ အားထုတ်မိ၏။

ပန၊ ကား။ ဘဝတဏှာ၊ ဘဝကိုတောင်တတ်သော တဏှာသည်။ သုဂတိဂါမိနော၊ သုဂတိဘဝသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ဝိသေသဟေတု၊ တည်း။ ကဿ၊ ကြောင့်။ (ဘဝတဏှာ၊ သည်။ သုဂတိဂါမိနော၊ သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ဝိသေသဟေတု၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဝတဏှာဘိဘူတော၊ ဘဝတဏှာသည် လွမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်သော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ယထာ ဝုတ္တပ္ပကာရာ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော။ ဂါဝိ၊ နွားမသည်။ သိတုဒကတဏှာယ၊ ရေအေး၌ တပ်မက်သော တဏှာဖြင့်။ သအဿာဒံ စ၊ သာယာဘွယ်နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော။ အတ္တနော၊ ၏။ ပရိဿမဝိနောဒနဉ္စ၊ ပင်ပန်းခြင်းကို ပယ်ဖျောက်နိုင်သည်လည်းဖြစ်သော။ သိတုဒကပါနံ၊ ရေအေးကိုသောက်ခြင်းကို။ (အာရဘတိ)ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တဏှာ၊ တူ။) ကိလေသသန္တာပဝိရဟတော၊ ကိလေသာ၏ ပြင်းစွာပူလောင်ခြင်းမှ ကင်းခြင်းကြောင့်။ သအဿာဒံ စ၊ သာယာဘွယ်နှင့်လည်း တကွဖြစ်သော။ သုဂတိသမ္မာပနေန၊ သုဂတိဘဝသို့ ကောင်းစွာ ရောက်စေနိုင်ခြင်းကြောင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဒုဂ္ဂတိဒုက္ခ ပရိဿမဝိနောဒနဉ္စ၊ ဒုဂ္ဂတိဒုက္ခဟူသော ပင်ပန်းခြင်းကို ပယ်ဖျောက်နိုင်သည်လည်း ဖြစ်သော။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိအာဒိံ၊ ပါဏာတိပါတာဝေရမဏိ အစရှိသော။ အနေကပ္ပကာရံ၊ သော။ သုဂတိဂါမိကမ္ပံ၊ ကို။ အာရဘတိ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်။ ဝဇ္ဇကတာယ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ သိသဘူတေသု၊ အဦးပခာန ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ တေသု ဓမ္မေသု၊ အဝိဇ္ဇာတဏှာဟူသော ဤတရားတို့တွင်။ ကတ္တစိ၊ အချို့သုတ်၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဧဝမ္မဗူလိကံ၊ တပါးသော တရားဟူသော မူလရှိသော။ ဒေသနံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ၏။ သေယျထိဒံ၊ အဘယ်ဒေသနာနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အဝိဇ္ဇူပနိသ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော မှီရာအကြောင်းရှိကုန်၏။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ သင်္ခါရူပနိသံ၊ သင်္ခါရဟူသော မှီရာအကြောင်းရှိ၏။ ဣတိ အာဒိံ၊ ဤသို့ အစရှိသော ဒေသနာတော်တည်း။ [အာဒိနေရာ၌ “အာဒိံ” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။ “ဣတိ အာဒိံ” ဤသို့ အစရှိသော။ ဒေသနံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ၏”ဟု ပေးပါ။ နောက်၌လည်း နည်းတူ။ နိဒါနသံယုတ်၊ ဒသဗလဝဂ်၊ ဥပနိသသုတ်။]

တထာ၊ ထိုမှတပါး။ (အဝိဇ္ဇာကိုမူထားပုံမှတပါး တဏှာကိုမူထားပုံကား။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥပါဒါနိယေသု၊ ဥပါဒါနိ၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ အဿာဒါနုပဿိနော၊ သာယာဘွယ်ဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ တဏှာ၊ သည်။ ပဝဗ္ဗတိ၊ တိုးပွား၏။ တဏှာ-ပစ္စယာ၊ကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၏။) ဣတိ အာဒိ၊ တည်း။ [နိဒါန သံယုတ်၊ ဒုက္ခဝဂ်၊ ဥပါဒါနသုတ်။] ကတ္တစိ၊ အချို့သုတ္တန်၌။ ဥဘယမူလိကမ္ပိ၊ ၂-ပါးစုံသော မူလရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ (ဒေသနံ၊ ကို။ ဒေသေတိ၊ ၏။) သေယျထိဒံ၊ အဘယ်ဒေသနာနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏဿ၊ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏရှိသော။ တဏှာယ၊ နှင့်။ သံယုတ္တဿ၊ စပ်ယှဉ်သော။ [ဋီကာ၌ “သံယုတ္တဿ” ဟု ရှိ၏။ “တဏှာပဋိဗဒ္ဓဿ” ဟု ဖွင့်သော ယောဇနာအလိုကား သံယုတ္တဿဟု ရှိမှ သင့်သည်။ သို့သော် အင်္ဂုတ္တိရ်ပါဠိ အဋ္ဌကထာတို့၌လည်း “သမ္ပယုတ္တ” ဟု ရှိလေ၏။] ဗာလဿ၊ မိုက်သော သတ္တဝါ၏။ [ယောဇနာ၌ သမ္ပဒါနံဟု ဖွင့်၏။ မကောင်း။] ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းကြောင့်။ အယံ ကာယော၊ ဤ သင်္ဂြိုဟ်က ခန္ဓာပဉ္စကဟူသော ကိုယ်သည်။ ဝါ၊ ဤ အာယတနဆက္ကဟူသော ကိုယ်သည်။ သမုဒါဂတော၊ ဖြစ်ပြီ။ [သမုဒါဂတောတိ ဥပ္ပန္နော။ ဋီကာ။]

ဣတိ၊ ဤသို့။ အယဉ္ဇေဝ ကာယော၊ ဤ အဇ္ဈတ္တဖြစ်သော ကိုယ်သည်၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဉ္စ။ နာမရူပံ စ၊ နာမ်ရုပ်သည်၎င်း။ ဣတ္ထံ၊ ဤသို့ အပြားရှိသော။ ဧတံ ဒွယံ၊ ဤတရား ၂-ပါး အပေါင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဒွယံ၊ တရား ၂-ပါး အပေါင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ စုံ၍။ ဖဿော၊ သည်၎င်း။ သဠေဝ၊ ၆-ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန် သော။ အာယတနာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ)။ ယေဟိ၊ ယင်း ၆-ပါးသော အာယတနတို့ကြောင့်။ (ဥပ္ပန္နေန၊ ဖြစ်သော။ ဖဿေန၊ သည်။) [ဤသို့ ထည့်ရ ပုံကို ဋီကာ၌ ဖွင့်ထားသည်။] ဖုဠော၊ တွေ့ထိအပ်သော။ ဗာလော၊ သည်။ သုခ-ဒုက္ခံ၊ သုခဒုက္ခကို။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစားရ၏။ ဣတိ အာဒိ၊ တည်း။ [နိဒါန သံယုတ်၊ အာဟာရဝဂ်၊ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်။ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် ဋီကာ၌ အာဒိ-သဒ္ဓေန “ဧတေသံ ဝါ အညတရေန၊ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏဿ ဘိက္ခဝေ ပဏ္ဍိတဿ

ဝေမယံ ကာယော။ ။ “ဝေန္တိ အဝိဇ္ဇာယ နိဝုတတ္တာ တဏှာယ သံယုတ္တတ္တာ စ” ဟု ဋီကာ ဖွင့်၏။ “ဧဝံ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာသည် ပိတ်ဆို့အပ်သည်၏ အဖြစ်၊ တဏှာနှင့် စပ်ယှဉ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော အကြောင်းကြောင့်” ဟူလို။ “အဝိဇ္ဇာနိဝရဏဿ ဘိက္ခဝေ ဗာလဿ တဏှာယ သံယုတ္တဿ” ကိုပင် ဟေတုမန္တ ဝိသေသန ဟု ယူဆ၍ ဤသို့ အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်သည်။ “အယံ ကာယောတိ သင်္ဂြိုဟ်ကကာယော ခန္ဓပဉ္စကံ” ဟု ပဌမနည်း ဖွင့်၏။ နောက်၌ “ဒွယံ ပဋိစ္စ ဖဿော သဠေဝါယတနာနိ” ကို ကြည့်၍ “အာယတနဆက္ကံ ဝါ” ဟု ဋီကာ၌ တနည်းဖွင့်သည်။

တဏှာယ သံယုတ္တဿာ”တိအာဒိ ယောဇေတဗ္ဗံ ဟု ဆို၏။ ဗာလဿ နေရာ၌ ပဏှိတဿကိုထည့်၍ ဆိုရုံသာတည်း။ ပါဠိတော်၌လည်း ထိုအတိုင်းပင် ရှိသည်။] တာသု တာသု ဒေသနာသု၊ သုတ္တန်၌လာသော ထိုထို ဒေသနာတို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာ-ပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူသော။ အယံ၊ ဤဒေသနာတော်သည်။ ဣမ၊ ဤ ပဋိစ္စ-သမုပ္ပါဒ် ဝိဘင်းပါဠိတော်၌။ အဝိဇ္ဇာဝသေန၊ အဝိဇ္ဇာ၏အစွမ်းဖြင့်။ [အဝိဇ္ဇာ-သိသေနဟုဆိုလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်။] ဧကဓမ္မမူလိကာ၊ သော။ ဒေသနာ၊ တည်း။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ တာဝ၊ အတ္တ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဥဒ္ဓေသဝါရ၌။ ဒေသနာဘေဒတော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

အတ္တတောတိ(ပဒဿ)၊အတ္တတောဟူသော မာတိကာပုဒ်၏။ (ဝိတ္ထာရော၊ ဧဝံဝေဒိတဗ္ဗော)။အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိကုန်သော။ ပဒါနံ၊ တို့၏။ အတ္တ-တော၊ အနက်အားဖြင့်။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။) သေယျထိဒံ၊ ထိုအနက် ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ပူရေတုံ၊ ပြည့်စေခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ဖြည့်ကျင့်ခြင်းငှါ။ အယုတ္တဋ္ဌေန၊ မသင့်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်။ (ပြည့်လေ မကောင်းလေ ဖြစ်သောကြောင့်။) ကာယဒုစရိတာဒိ၊ ကာယဒုစရိုက် အစရှိ သောမကောင်းမှုသည်။ အဝိနိယံနာမ၊ အဝိနိယမည်၏။ အလဒ္ဓဗ္ဗံ၊ မရထိုက်သော တရားမည်၏။ ဣတိအတ္ထော။ (ယဝံ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။) တံ အဝိနိယံ၊ ထိုမရထိုက်သော ကာယဒုစရိုက်အစရှိသော မကောင်းမှုကို။ ဝိနိတိ၊ ရတတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့မရထိုက်သော ကာယဒုစရိုက် အစရှိသော မကောင်းမှုကို ရတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သဝံ၊ သည်။) အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။ တဗ္ဗိပရိတတော၊ ထို အဝိနိယ၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်။ ကာယသုစရိတာဒိ၊ ကာယသုစရိုက်အစရှိသော ကောင်းမှုသည်။ ဝိနိယံနာမ၊ ဝိနိယ မည်၏။ (ယာ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။) တံ ဝိနိယံ၊ ထို ရထိုက်သော ကာယသုစရိုက် အစ ရှိသောကောင်းမှုကို။ န ဝိနိတိ၊ မရတတ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ ရထိုက် သော ကာယသုစရိုက် အစရှိသော ကောင်းမှုကို မရတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သာ၊ သည်။) အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။

တံ အဝိနိယံ။ပေ။န ဝိနိတိ။ ။ဤ ၂-ဝါကျသည် လဟုကနည်းအားဖြင့် အဝိဇ္ဇာ၏ဝိဂြိုဟ် ကိုပြသော ဝါကျတည်း။ ဝိနိတိတိ ဝိဇ္ဇာ=မရထိုက်သော ဒုစရိုက်ကို မရဘဲ၊ ရထိုက်သော သုစ ရိုက်ကို ရတတ်သောကြောင့် ဉာဏ်သည် ဝိဇ္ဇာမည်၏။ ရှုခာဒိ ဝိဒ-ဓာတ်သည် လာဘအနက် ကိုဟော၏။ ဣ-ပစ္စည်း၊ ဒျကိုဇပြု၊ ဇဒ္ဓေဘော်လာ၊ ဣတ္ထိဇောတက အာ-ပစ္စည်းသက်။ “န + ဝိဇ္ဇာ အဝိဇ္ဇာ” ဟုပြု၍ ဝိဇ္ဇာ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော မောဟကို အရကောက်ရသည်။

(ယာ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။) ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ရာသဋ္ဌံ၊ အစုဟူသော အနက်ကို၎င်း။ အာယတနာနံ၊ စက္ခု စသော အာယတနတို့၏။ အာယတနဋ္ဌံ၊ မိမိ၌မီသော စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော တရားတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ် ဟူသောအနက်ကို၎င်း။ ဓာတုနံ၊ တို့၏။ သုညဋ္ဌံ၊ သတ္တဇီဝမူ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကို၎င်း။ သစ္စာနံ၊ တို့၏။ တထဋ္ဌံ၊ ထို ပိဋေန စသည်အတိုင်း ဖြစ်သည်၏အဖြစ် ဟူသောအနက်ကို၎င်း။ [“ဒုက္ခဿ ပိဋေနဋ္ဌော” စသည်ကို သတိပြုပါ။] ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ အဓိပတေယုဋ္ဌံ၊ အကြီးအကဲ၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကို၎င်း။ အဝိဒိတံ၊ မသိအပ်သည်ကို။ ဝါ၊ မသိအောင်။ ကရောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သာ၊ သည်။) အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။ (ယာ၊ သည်။) ဒုက္ခာဒိနံ၊ ဒုက္ခ သစ္စာ အစရှိသည်တို့၏။ ပိဋေနာဒိဝသေန၊ ပိဋေန အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော။ စတုပ္ပိဓံ စတုပ္ပိဓံ၊ ၄-ပါးအပြားရှိသော ၄-ပါးအပြားရှိ သော။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ အဝိဒိတံ၊ ကို။ ဝါ၊ အောင်။ ကရောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိပိ၊ ထို့ကြောင့်လည်း။ (သာ၊ သည်။) အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။

(ယာ၊ သည်။) အန္တဝိရဟိတေ၊ အဆုံးမူကင်းသော။ သံသာရေ၊ သံသရာ၌။ (အဝိဇ္ဇာအားကြီးသော လူမိုက်များအတွက် သံသရာသည် အဆုံးမရှိ။) သဗ္ဗ-ယေဒနံ ဂတိ ဘဝ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသေသု၊ အလုံးစုံသော ယောနိ၊ အလုံးစုံသော ဂတိ၊ အလုံးစုံသော ဘဝ၊ အလုံးစုံသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ အလုံး စုံသောသတ္တာဝါသတို့၌။ သတ္ထေ၊ တို့ကို။ ဇဝါပေတိ၊ သွားစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သာ၊ သည်။) အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။ (ယာ၊ သည်။) ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ္ထ အားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇမာနေသု၊ ထင်ရှားမရှိကုန်သော။ ဣတ္ထိပုရိသာဒိသု၊ ဣတ္ထိပုရိသ အစရှိသော ပညတ်တို့၌။ ဇပတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ၊ ထင်ရှားရှိသည် လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာဒိသု၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၌။ န ဇဝတိ၊ မဖြစ်တတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သာ၊ သည်။) အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။ [“အဝိဇ္ဇမာနဇဝါ” ဟု ဆိုလို လျက် “အဝိ+ဇာ” ကိုယူ ကျန်သမျှကိုချေ၊ ဒွေဘော်လာ။]

အဝိဒိတံ ကရောတိ။ ။ ဤစကားလည်း ဝိဂြိုဟ်ပြပင်၊ ဝိဂြိုဟ်စစ်မှာ “ဝိဒိတိတိ ဝိဇ္ဇာ” ဟူပြု၊ ဤ၌ ဝိဒိ-ဓာတ်သည် ဉာဏ အနက်ဟောတည်း။ ထို့နောက် “န+ဝိဇ္ဇာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဆက်၊ မှန်၏—“မသိအပ်သည်ကို ပြုတတ်” နှင့် “မသိတတ်” မှာ သဘောတူပင်တည်း။

အန္တဝိရဟိတေ။ ပေ။ ဇဝါပေတိ။ ။ အန္တမှ(အ)ကို၎င်း၊ ဝိရဟိတမှ(ဝိ)ကို၎င်း၊ ဇဝမှ (ဇ)ကို၎င်း ယူ၍ နန္တ၊ ရဟိတ၊ ဝ တို့ကို ဝဏ္ဏနာသ နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် ချေ၍၎င်း၊ ဒုတိယ ဇ အက္ခရာကို ဝဏ္ဏာဂမ နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် လာစေ၍၎င်း၊ ရိုးရာအတိုင်း အာ-ပစ္စည်း သက်၍၎င်း “အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဖြစ်ရသည်။

[ဝိဂ္ဂိုဟ်ဝါကျ အနက်ဖြစ်သော သဒ္ဒတ္တမှတပါး အဝိဇ္ဇာ၏ သဘာဝတ္ထ လက္ခဏတ္တကို ပြုလိုသောကြောင့် “အပိစ” စသည်ကို မိန့်။] အပိစ၊ သည်သာ မကသေး။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်အစရှိသည်တို့၏။ ဝတ္ထာရမ္မဏာနံ၊ ဝတ္ထုအာရုံဖြစ်ကုန်သော။ (ဓမ္မာနံစ၊ တရားတို့ကို၎င်း။) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာနံ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးပဋိစ္စသမုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံစ၊ တို့ကို၎င်း။ ဆာဒနတောပိ၊ ဖုံးလွှမ်း တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။

ယံ၊ အကြင်အကြောင်းကို။ ပဋိစ္စ၊ ရှေးရှုရောက်၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ ဖလံ၊ အကျိုး သည်။ ဧတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ သော၊ ထိုအကြောင်းသည်။ (အကျိုးတရား၏စွဲ၍ ဖြစ်ကြောင်းသည်။) ပစ္စယော၊ ပစ္စယမည်၏။ ပဋိစ္စာတိ(ပဒဿ)၊ ပဋိစ္စဟူသော ပုဒ်၏။ တေန၊ ထိုအကြောင်းနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ န (ဧတိ)၊ မဖြစ်တတ်။ တံ၊ ထို အကြောင်းကို။ အပ္ပစ္စက္ခိတော၊ မစွန့်မူ၍။ (ဧတံ၊ ဖြစ်တတ်၏။) ဣတိ အတ္ထော။ ဧတိတံ၊ ကား။ ဥပ္ပဇ္ဇတိစေဝ၊ စ၍လည်း ဖြစ်တတ်၏။ ဝါ၊ ဥပါဒ်လည်း ဥပါဒ် တတ်၏။ ပဝတ္တတိစ၊ ဥပါဒ်ပြီးနောက် ဖြစ်တည်လည်း ဖြစ်တည်တတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ [ပဝတ္တတိ၌ ပ-သည် ပစ္စာ-အနက်ဟော။]

အပိစ၊ သည်သာ မကသေး။ ဥပကာရကဋ္ဌော၊ လျော်သော အကျိုးကို ပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်သည်။ ဝါ၊ လျော်သောကျေးဇူးကို ပြုတတ် သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သည်။ ပစ္စယဋ္ဌော၊ ပစ္စယသဒ္ဒါ၏ အနက်တည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ။ ။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ “ပဋိစ္စ + သံ + ဥပ္ပါဒ” ဟု ၃-ပုဒ်ခွဲ၊ ပဋိစ္စ၌ ပတိရှေး ရှိသော ဣ-ဓာတ်၊ တွာ-ပစ္စည်းတည်း။ “ရှေးရှုရောက်” ဟု သဒ္ဒတ္တဖြစ်၏။ “စွဲ၍” ဟူသော အနက်ကား ဝေါဟာရတ္ထတည်း။ ပဋိစ္စ၏ကံကို “ပစ္စယသာမဂ္ဂိ” ဟု အခြားနေရာ၌ ထည့် သည်။ သံသည် “သင်္ဂတိ” အနက်ဟောတည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ တေသ္မာတိ ဥပ္ပါဒေါ၊ သင်္ဂမ္မ + ဥပ္ပါဒေါ သမုပ္ပါဒေါ၊ ပဋိစ္စ + သမုပ္ပါဒေါ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ။

ပစ္စယော။ ။ “ပတိ + ဣ-ဓာတ်” ဟု ခွဲ၍ ဣ-ကို ဧ-ပြု၊ ဧ-ကို အယ-ပြု၍ “ပစ္စယ” ဟု ဖြစ်၏။ ပတိကို “ပဋိစ္စ” ဟု ဖွင့်၏။ “ယံ ပဋိစ္စ၊ အကြင်အကြောင်းကိုစွဲ၍” ဟူသော စကား ကို ကောက်ချက်ချလျှင် “အကြင် အကြောင်းကြောင့်” ဟု အဓိပ္ပါယ် ရ၏။ ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန်း အဋ္ဌကထာ၌ “ပဋိစ္စ တေသ္မာ ဧတိတံ ပစ္စယော” ဟု ဝစနတ္ထပြုသည်။ “တေသ္မာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်” ဟု ကာရကအနက် ပေးပါ။ “အကျိုးတရား၏ စွဲမှီ၍ဖြစ်ကြောင်း တရား” ဟုလို့၊ ဤကား ပစ္စယသဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထတည်း။

အပိစ။ ။ သဒ္ဒတ္တကိုပြုပြီး၍ လက္ခဏတ္တကို ပြုလိုသောကြောင့် “အပိစ ဥပကာရက- ဋ္ဌော ပစ္စယဋ္ဌော” ဟု မိန့်သည်။ မှန်၏—ပစ္စည်းတရားဟူသမျှသည် ဥပကာရကလက္ခဏာ ရှိသည်ချည်းတည်း။ လက္ခဏတော ပန ဥပကာရကလက္ခဏော ပစ္စယော။ — ပဋ္ဌာန်း အဋ္ဌကထာ။

အဝိဇ္ဇာစ၊ အဝိဇ္ဇာလည်း ဟုတ်၏။ သာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာဟူသည်။ ပစ္စယောစ၊ အကျိုးတရား၏ စွဲ၍ဖြစ်ကြောင်းလည်း ဟုတ်၏။ ဝါ၊ လျော်သော အကျိုးကို ပြုတတ်သော အကြောင်းလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယော၊ ၏။ တသ္မာ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (အဝိဇ္ဇာ ဟူသော လျော်သောအကျိုးကို ပြုတတ်၊ လျော်သော ကျေးဇူးကို ပြုတတ်သော အကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ သမ္ဘဝန္တိ ဌာဝပ်။)

(ယေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။) သင်္ခတံ၊ ပြုစီမံအပ်သောအကျိုးကို။ အဘိသင်္ခရေန္တိ၊ ပြုစီမံတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။) သင်္ခါရာ၊ တို့မည်၏။ အပိစ၊ သည်သာ မကသေး။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရ တို့၎င်း။ သင်္ခါရသဒ္ဓေန၊ သင်္ခါရသဒ္ဓါဖြင့်။ အာဂတသင်္ခါရာစ၊ လာသောသင်္ခါရ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဒုဝိဓာ၊ တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင်။ ပုညာ-ပုညာနေဉာဘိသင်္ခါရာ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အာနေဉာဘိ-သင်္ခါရဟူကုန်သော။ တယော၊ ၃-ပါးသော သင်္ခါရတို့၎င်း။ ကာယဝစိစိတ္တ-သင်္ခါရာ၊ ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစိသင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရ ဟူကုန်သော။ တယော၊

ဥပကာရက။ ။ထောမနိဓိဝယ် ဥပကာရက၏ အနက်ကို ပြရာ၌ “ပဓာနဿ အနု-ဂုဏဿ သမ္မာဒနေ=ပဓာနအား+လျော်သောဂုဏ်ကို+ပြီးစေခြင်း”ဟု ပြ၏။ ထို၌ “အနု= အလျော်”ဟူသော အနက်ကို ထောက်၍ ပစ္စယောနှင့်တူရာဝယ် ရှေ့ပုဒ်၌ စတုတ္ထဝိဘတ် ဖြင့် “ဓမ္မာနံ+ပစ္စယော”ဟု သုံးစွဲလေ့ရှိသည်။ အနုသဒ္ဓါ၏အနက် မပါဘဲ “ပစ္စယော= ကျေးဇူးပြု”ဟု အများပေးရိုး အနက်၌ ရိုးရာဖြစ်သောကြောင့် “နားအကြား”ခံသာ သော်လည်း “တရားတို့အား+ကျေးဇူးပြု”ဟု စာစပ်၍ မရသောကြောင့် သဒ္ဓါနည်း မမှန်ပါ။ “အနုဂုဏ”အရဝယ် ဂုဏ် ဟူရာ၌လည်း အဘိဓာန်လာ ဂုဏသဒ္ဓါ၏ အနက်တို့တွင် အာနိသံသ (အကျိုး) ဟူသော အနက်နှင့်သာ လျော်၏။ ထို့ကြောင့် “ဥပကာရက= လျော်သောအကျိုးကို ပြုတတ်”ဟု အနက်မှတ်ပါ။

ဒုဝိဓာ သင်္ခါရာ။ ။သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရကိုပြရာ နောက်နား၌ အဘိ-သင်္ခါရဏကသင်္ခါရ ပါ၏။ ထို အဘိသင်္ခါရဏကသင်္ခါရဟူသည် တရားကိုယ်အားဖြင့် တေဘူ-မကကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် စေတနာများဖြစ်သောကြောင့် အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာနှင့် အရ တူဖြစ်နေ၏။ သို့ဖြစ်လျှင် သင်္ခါရ ၂-မျိုး မပြားနိုင်၊ သင်္ခါရသဒ္ဓါတမျိုးထည်း၌ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရတို့လည်း ပါဝင်နိုင်ရကား “ဒုဝိဓာ သင်္ခါရာ”အရ အဘယ်သို့ မှတ်ရပါမည်နည်း ဟု မေးဘွယ်ရှိ၏။

အဖြေကား။ ။သင်္ခါရသဒ္ဓါဖြင့် လာသော သင်္ခါရအရ၌ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ နှင့် အရတူဟု ဆိုအပ်သော အဘိသင်္ခါရဏက သင်္ခါရတို့လည်း ပါဝင်နေသည်ကား မှန်၏။ သို့သော် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာကို ပြရာဖြစ်သော ဤနေရာ၌ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ”အရ ယူရသော သင်္ခါရက လိုရင်းပဓာန ဖြစ်သောကြောင့် သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရာ၌ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာနှင့် အရတူသော အဘိသင်္ခါရဏကသင်္ခါရကို

၃-ပါးသော သင်္ခါရတို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမေ ဆ၊ ဤ ၆-ပါးသော သင်္ခါရ
 တို့သည်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရတို့တည်း။ သဗ္ဗေပိ၊
 အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေ၊ ထို အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်
 ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့သည်။ လောကံယ ကုသလကုသလ စေတနာမတ္တမေဝ၊
 လောကီဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် စေတနာမျှသည်သာ။ ဟောန္တိ။ [ဝေ
 ဖြင့် လောကုတ္တရာကို ကန့်။]

ပန၊ ကား။ သင်္ခတသင်္ခါရော၊ သင်္ခတသင်္ခါရ၎င်း။ အဘိသင်္ခတသင်္ခါရော၊
 အဘိသင်္ခတသင်္ခါရ၎င်း။ အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရော၊ အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရ-
 ၎င်း။ ပယောဂါဘိသင်္ခါရော၊ ပယောဂါဘိသင်္ခါရ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမေ
 စတ္တာရော၊ ဤ ၄-ပါးတို့သည်။ သင်္ခါရသဒ္ဓေန၊ သင်္ခါရသဒ္ဓါဖြင့်။ အာဂတ-
 သင်္ခါရာ၊ လာသောသင်္ခါရတို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထို ၄-ပါးသော သင်္ခါရတို့တွင်။
 သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ဝါ၊ ကံစသော အကြောင်းတရားတို့ ကပ်ရောက်၍
 ပြုစီမံအပ်သောတရားတို့သည်။ ဝတ၊ စင်စစ်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။ ဣတိ အာဒိသု၊
 ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ (မဟာဝဂ္ဂ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၌။) ဝုတ္တာ၊
 ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ သပ္ပစ္စယာ၊ ကံ စသော
 အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သင်္ခတသင်္ခါရာနာမ၊ သင်္ခတ
 သင်္ခါရတို့ မည်၏။ ဝါ၊ ကံစသော အကြောင်းတို့ ကောင်းစွာကပ်ရောက်၍ ပြုစီမံ
 အပ်သော သင်္ခါရတို့ မည်၏။ ကမ္မနိဗ္ဗတ္တာ၊ ကံကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ တေဘူမ-
 ကာ၊ ဘုံ ၃-ပါး၌ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါရူပဓမ္မာ၊ ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့သည်။
 အဘိသင်္ခတသင်္ခါရာ၊ အဘိသင်္ခတသင်္ခါရတို့တည်း။ ဝါ၊ ကံသည် ရှေးရူပြုစီမံ
 အပ်သော သင်္ခါရတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌကထာသု၊ ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌။
 ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ တေပိ၊ ထို အဘိသင်္ခတသင်္ခါရတို့သည်လည်း။ အနိစ္စာ

မသွင်းဘဲ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ ဟူသော နာမည်ဖြင့် သီးခြားယူရသည်။ ထို့ကြောင့်
 ဒုဝိဇာ သင်္ခါရာ၌ သင်္ခါရ ၂-မျိုး ရနိုင်ပါသည်—ဟူလို။ [ယဒိပိ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာပိ
 သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတာ၊ တေ ပန ဣမိဿာ ဒေသနာယ ပဓာနာတိ ဝိသု ဝုတ္တာ။—
 ဋီကာ။]

ဂေါဗလီဗဒ္ဓနည်း။ ။ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ” အရ ယူအပ်သော သင်္ခါရတို့ကို
 သီးခြားယူပြီးဖြစ်သောကြောင့် သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတာ သင်္ခါရာ—အရ၌ သွင်း၍ မယူရ
 ခြင်းကို ဂေါဗလီဗဒ္ဓနည်းဟု အနုဋီကာ၌ ဆိုသည်။ “ဂေါ” အရ၌ နှားအားလုံး (ဝစ္ဆ၊ ဒမ္မ၊
 ဗလီဗဒ္ဓ၊ ဇရဂ္ဂ) တို့ကို ယူနိုင်သော်လည်း ဗလီဗဒ္ဓကို သီးခြားယူပြီးဖြစ်၍ “ဂေါ” အရ၌
 မယူရသကဲ့သို့တည်း။ [ဒုဝိဇာပိတိ ဧတ္ထ အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရံ သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတံ
 သန္ဓာယ တတ္ထ ဝုတ္တမ္ပိ ဝဇ္ဇေတွာ သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရာ ယောဇေတဗ္ဗာ။—
 ဋီကာ။] ဋီကာ၌ နောက်တနည်း ပြသေး၏။

ဝတ သင်္ခါရာတိ ဧတေဝ၊ အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာဟူသော ဤပါဠိ၌ပင်။ သင်္ဂဟံ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ပိသံပန၊ အသိးအခြားကား။ နေသံ၊ ထို အဘိသင်္ခတ သင်္ခါရာတို့၏။ အာဂတဋ္ဌာနံ၊ လာရာ ပါဠိရပ်သည်။ န ပညာယတိ၊ မထင်ရှား။ [ရှေးအဋ္ဌကထာတို့၌ သုံးစွဲရိုးရှိသော်လည်း ပါဠိတော်၌ သိးခြား သုံးစွဲအပ်သောနေရာကို မတွေ့ရ။ ထို့ကြောင့် “အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ” ဟူသော ပါဠိအတွင်း သွင်း၍ယူပါ-ဟူလို။]

ပန၊ ကား။ တောဘူမက ကုသလာ ကုသလ စေတနာ၊ ဘုံ၃-ပါး၌ဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာကို။ အဘိသင်္ခရဏက သင်္ခါရောတိ၊ အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရဟူ၍။ ဝါ၊ ပြုစီမံတတ်သော သင်္ခါရဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထို အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရ၏။ (အာဂတဋ္ဌာနံ ၌စပ်။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဝိဇ္ဇာဂတော၊ ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာရှိသော။ အယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ပုညံ၊ ပုည ဖြစ်သော။ သင်္ခါရံ၊ ကို။ စေ အဘိသင်္ခရောတိ၊ အကယ်၍ ပြုစီမံအံ့။ ဣတိ အာဒိသု၊ ဤသို့ အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌။ (နိဒါနသံယုတ်၊ ဒုက္ခဝဂ်၊ ပရိဝိမံသန သုတ်၌။) အာဂတဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ [အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာနှင့် သဘောတူပင်တည်း။]

ပန၊ ကား။ ကာယိကစေတသိကံ၊ ကိုယ်၌လည်းဖြစ်၊ စိတ်၌လည်းဖြစ်သော။ ဝီရိယံ၊ ကို။ ပယောဂါဘိသင်္ခါရောတိ၊ ပယောဂါဘိသင်္ခါရဟူ၍။ ဝါ၊ လုံ့လ ပယောဂဖြစ်သော ပြုစီမံတတ်သော သင်္ခါရဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သော၊ ထို ပယောဂါဘိသင်္ခါရသည်။ (အာဂတော ၌စပ်။) ယာဝတိကာ၊ အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အဘိသင်္ခါရဿ၊ စက်ဘီးကို လည်အောင် ပြုစီမံတတ်သော လုံ့လပယောဂ၏။ ဂတိ၊ အဟုန်အားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ တာဝတိကံ၊ ထို အဟုန်အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းတိုင်အောင်။ ဂန္ဓာ၊ လိမ့်ကာ လိမ့်ကာ သွားပြီး၍။ အက္ခာဟတံ မညေ(အက္ခေ+အာဟတံမညေ)၊ ဝင်ရိုး၌ ထည့်သွင်းအပ်သော စက်ဘီးကဲ့သို့။ အဋ္ဌာသိ၊ မတ်မတ် ရပ်တည်ပြီ။ ဣတိ အာဒိသု၊ ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ (အင်္ဂုတ္တိရ်၊ တိကနိပါတ်၊ ရထကာရဝဂ်၊ သစေတန သုတ်၌။) အာဂတော၊ ပြီ။

အဘိသင်္ခါရဿ။ပေ။အဋ္ဌာသိ။ ။အဘိသင်္ခါရဿ ဂတိ-ပယောဂဿ ဂမနံ၊ အက္ခာ-ဟတံ မညေ—အက္ခေ ပဝေသေတွာ ငြုပ်တမိဝ၊ (စက်ဘီးသည် လိမ့်၍ လိမ့်၍ သွားပြီးနောက် အဟုန်ကုန်သောအခါ ဝင်ရိုး၌တပ်အပ်သော စက်ဘီးသည် မြေကြီးပေါ်၌ လဲ၍ မသွားဘဲ မတ်မတ်ရပ်တည်သကဲ့သို့ မတ်မတ်ရပ်တည်နေသည်—ဟူလို။) [အဘိသင်္ခါရဿ ဂတိ ပဝတ္တနတ္ထံ=(လည်စေခြင်းအကျိုးငှါ)၊ အဘိသင်္ခါရဏံ အဘိသင်္ခါရော၊ တဿ ဂတိ ဝေဂဿ ပဝတ္တံ=(အဟုန်အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း)၊ တံ သန္ဓာယာဟ ပယောဂဿ ဂမနံ။—သစေတနသုတ် ဒီကာ။]

စ၊ ဆက်။ ကေဝလံ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော သင်္ခါရမဖက် သက်သက်။ ဧတေ-
ယေဝ၊ ဤ သင်္ခါရသင်္ခါရ စသော ၄-မျိုးတို့သည်သာ။ (သင်္ခါရသဒ္ဓေန၊ သင်္ခါရ
သဒ္ဓါဖြင့်။ အာဂတာ၊ လာသော သင်္ခါရတို့သည်။) န၊ မဟုတ်သေး။ အညေပိ၊
သင်္ခါရသင်္ခါရ စသော ၄-မျိုးတို့မှ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ (အနေကသင်္ခါရ
၌စပ်။) အာဝုသော ဝိသာခ၊ ဒါယကာဝိသာခ။ [ဓမ္မဒိန္နာဘိက္ခုနီက ခင်ပွန်း
ဟောင်းကိုခေါ်သော အာလုပ်။] သညာဝေဒယိတနိရောခံ၊ သညာဝေဒနာတို့၏
ချုပ်ရာ နိရောဓသမာပတ်သို့။ သမာပဇ္ဇန္တဿ၊ ကောင်းစွာရောက်သော။ ဝါ၊
ဝင်စားသော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဝစီသင်္ခါရော၊ ဝစီသင်္ခါရသည်။
(စကားလုံးကို ပြုစီမံတတ်သော ဝိတက် ဝိစာရသည်။) နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။
တတော၊ ထို ဝစီသင်္ခါရ ချုပ်ရာကာလမှ နောက်၌။ ကာယသင်္ခါရော၊ ကာယ
သင်္ခါရသည်။ (ကာယကို ပြုစီမံတတ်သော အဿာသ ပဿာသသည်။) (နိရုဇ္ဈ-
တိ၊ ၏။) တတော၊ ထို ကာယသင်္ခါရချုပ်ရာကာလမှ နောက်၌။ စိတ္တသင်္ခါရော၊
စိတ္တသင်္ခါရသည်။ (စိတ်သည် ပြုစီမံအပ်သော ဝေဒနာသညာစသောစေတသိက်
သည်။) (နိရုဇ္ဈတိ၊ ၏။) ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ (မူလပဏ္ဏာသ၊ စူဠ
ယမကဝဂ်၊ စူဠဝေဒလ္လသုတ် အစရှိသော။) နယေန၊ နည်းဖြင့်။ သင်္ခါရသဒ္ဓေန၊
ဖြင့်။ အာဂတာ၊ လာကုန်သော။ အနေကသင်္ခါရ၊ တပါးမက များစွာကုန်သော
သင်္ခါရတို့သည်။ (သန္တိ)။ တေသု၊ ထို သင်္ခါရတို့တွင်။ ယော၊ အကြင် သင်္ခါရ
သည်။ သင်္ခါရ သင်္ခါရော၊ သင်္ခါရ သင်္ခါရ၌။ သင်္ဂဟံ၊ သိမ်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်သို့။
န ဂစ္ဆေယျ၊ မရောက်ရာ။ သော သင်္ခါရော၊ သည်။ နတ္ထိ။

ဣတော၊ ဤ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရဟူသောပုဒ်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ သင်္ခါရ-
ပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ အာဒိသု၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ အစရှိသောပုဒ်တို့၌။
ယံ၊ အကြင်ပုဒ်ကို။ (ပစ္စယာပုဒ်ကို၎င်း၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်တွဲပုံကို၎င်း။) ဝုတ္တံ၊ ဖွင့်ဆို
အပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသောပုဒ်ကို။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်း
ဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပန၊ ကား။ အဝုတ္တော၊ မဖွင့်ဆိုအပ်သေးသော ပုဒ်၌။
(အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) (ယံ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။) ဝိဇာနာတိ၊
သညာ ပညာတို့သိပုံမှ တမျိုးတဖုံသိတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ ထိုသဘော
တရားသည်။) ဝိညာဏံ၊ မည်၏။ (ယံ၊ သည်။) နမတိ၊ အာရုံသို့ ညွတ်တတ်၏။
ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ သည်။) နာမံ၊ နာမ မည်၏။ (ယံ၊ သည်။) ရူပတိ၊ ဖောက်ပြန်
တတ်၏။ ဝါ၊ ဖောက်ပြန်စေအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ သည်။) ရူပံ၊ ရူပ
မည်၏။ (ယံ၊ သည်။) အာယေ၊ ထိုထို ဒွါရ အာရုံတို့၌ ဖြစ်တတ်သော စိတ်
စေတသိက်တရားတို့ကို။ [အာယေပုဒ်၏အနက်ကို အာယတနဝိဘင်း အဋ္ဌကထာ
ဋီကာကို ကြည့်၍ပေးသည်။ ယောဇနာ၌ကား “အာယေ သံသာရဒုက္ခေ”ဟု
ဖွင့်၏။] တနောတိ၊ ချဲ့ထွင်တတ်၏။ (ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ သည်။) အာယတနံ၊

အာယတနမည်၏။ (ယံ၊ သည်။) အာယတံ စ၊ ရှည်လျားလှစွာသော သံသာရ ဒုက္ခကိုလည်း။ နယတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ သည်။) အာယတနံ၊ အာယတန မည်၏။ (ယော၊ သည်။) ဖုသတိ၊ တွေ့ထိတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) ဖဿ မည်၏။ (ယာ၊ သည်။) ဝေဒယတိ၊ ခံစား တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သာ၊ သည်။) ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ မည်၏။

(ယာ၊ သည်။) ပရိတဿတိ၊ ထက်ဝန်းကျင် မှတ်သိပ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သာ၊ သည်။) တဏှာ၊ တဏှာမည်၏။ [တသ-ဓာတ်၊ ဣ-ပစ္စည်း၊ ဣတ္ထိ ဇောတက အာ-ပစ္စည်းဖြင့် “တဏှာ” ဟု ပြီး၏။] (ယံ၊ သည်။) ဥပါဒိယတိ၊ ကပ်၍ယူတတ်၏။ ဝါ၊ စွဲလမ်းတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ သည်။) ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန မည်၏။ (ယော၊ သည်။) ဘဝတိ စ၊ ကံကြောင့်လည်း ဖြစ်တတ်၏။ ဘာဝယတိ စ၊ ဥပပတ္တိဘဝကိုလည်း ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော။) ဘဝေါ၊ ဘဝ မည်၏။ ဇနနံ၊ ဖြစ်ခြင်း။ ဇာတိ၊ ဖြစ်ခြင်း။ ဇိရဏံ၊ ဆွေးမြည့် ယိုယွင်း အိုမင်းခြင်း။ ဇရာ၊ ဆွေးမြည့်ယိုယွင်း အိုမင်းခြင်း။ ဇတေန၊ ဤသဘော တရားဖြင့်။ (ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်။) မရန္တိ၊ အသက်ကို စွန့်ကြဲကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ သည်။) မရဏံ၊ မရဏ မည်၏။ သောစနံ၊ ဝမ်းနည်းခြင်း။ သောကော၊ ဝမ်းနည်းခြင်း။ [“စိုးရိမ်ခြင်း” ဟု မပေးနှင့်။] ပရိဒေဝနံ၊ ငိုကြွေး ခြင်း။ ပရိဒေဝေါ၊ ငိုကြွေးခြင်း။ (ယံ၊ သည်။) ဒုက္ခယတိ၊ ဆင်းရဲစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ သည်။) ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခမည်၏။ ပါ၊ တနည်း။ (ယံ၊ သည်။) ဥပါဒဋ္ဌိတိဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်း တည်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဒွေဓာ၊ ၂-ပါးအပြား အားဖြင့်။ ခဏတိ၊ တူးဖြိုတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ သည်။) ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ မည်၏။ ဒုမ္မနဿ၊ မကောင်းသောစိတ်၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း။ ဒေါမနဿံ၊ မကောင်းသောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ။ ဘုသော၊ ပြင်းပြသော။ အာယသော၊ ပင်ပန်းခြင်းတည်း။ ဥပါယာသော၊ ပြင်းပြသော ပင်ပန်းခြင်း။ [ဥပသဒ္ဓါ ဘုသအနက်ဟော။]

သမ္ဘဝန္တိတိ၊ ကား။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ကေဝလံ၊ အဝိဇ္ဇာ- ပစ္စယာ သင်္ခါရာစသည်တို့ မဖက် သက်သက်။ သောကာဒိဟေဝ၊ သောကအစရှိ သောပုဒ်တို့နှင့်သာ။ (သမ္ဘဝန္တိသဒ္ဓဿ၊ သမ္ဘဝန္တိသဒ္ဓါကို။ ယောဇနာ၊ ယှဉ်စေ ခြင်းကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ပြုထိုက်သည်ကား။) န၊ မဟုတ်သေး။ အထ ခေါ၊ အဟုတ် ကား။ သဗ္ဗပဒေဟိ(ပိ)၊ အလုံးစုံသော အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ အစရှိသောပုဒ် တို့နှင့်လည်း။ သမ္ဘဝန္တိသဒ္ဓဿ၊ ကို။ ယောဇနာ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။ (အဝိဇ္ဇာ- ပစ္စယာ သင်္ခါရာ သမ္ဘဝန္တိ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ သမ္ဘဝတိ စသည်ဖြင့် ပုဒ်တိုင်းနှင့်ယှဉ်ပါစေ- ဟူလို။) ဟိ၊ လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ ဣတရထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (သမ္ဘဝန္တိသဒ္ဓါကို အလုံးစုံသောပုဒ်တို့နှင့်

ယှဉ်စေခြင်းဟူသော အခြင်းအရာမှတစ်ပါး သောက စသော ပုဒ်တို့နှင့်သာ ယှဉ်စေခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။) အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်သော်။ [လက္ခဏပုဒ် တိုက်ရိုက်ပါသောကြောင့် ဣတရထာ နောက်၌ “အတ္ထေ ဂယုမာနေ” ဟု မထည့်ရတော့။] (အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။) ကိံ၊ မည်သည့်အရာကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ န ပညာယေယျ၊ မထင်ရှားကုန်ရာ။ ပန၊ အနွယ်ကား။ သမ္ဘဝန္တိတိ၊ ဟူ၍။ (အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဟူ၍။) ဟောဇနာယ၊ ပုဒ်ကိုယှဉ်စေခြင်းသည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ အဝိဇ္ဇာ စ၊ အဝိဇ္ဇာ လည်းဟုတ်၏။ သာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာဟူသည်။ ပစ္စယော စ၊ အကြောင်းလည်းဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ဤ ၂-ပါးသော သတ္တိကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယော၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယ မည်၏။ တဿ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ထို အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ အကျိုးဖြစ်သော သင်္ခါရာတို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပစ္စယ-ပစ္စယပုဒ်ဝတ္ထာနံ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော ပစ္စည်း၊ သင်္ခါရာဟူသော ပစ္စယပုဒ်ကို ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရာပစ္စယာ ဝိညာဏံ အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ ဧသ(ဧသော)၊ ဤ အစီအရင်သည်။ နယော၊ အနက်ကိုဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း။

ဝေန္တိ၊ ဧဝံဟူသော သဒ္ဒါသည်။ နိဒ္ဒိဋ္ဌနယနိဒဿနံ၊ ညွှန်ပြအပ်ပြီးသော နည်းကို ညွှန်ပြကြောင်း သဒ္ဒါတည်း။ [“အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရာတို့ဖြစ်ကြ၏။ သင်္ခါရာကြောင့် ဝိညာဉ်ဖြစ်ရ၏” စသည်ဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သောနည်းကို နိဒ္ဒိဋ္ဌနယ ဟု ဆိုသည်။] တေန၊ ထိုဧဝံဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာဒီဟိ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိကုန် သော။ ကာရဏေဟိ ဝေ၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်သာ။ (သင်္ခါရာဒယော၊ သင်္ခါရာ အစရှိသော အကျိုးတရားတို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။) ဣဿရနိမ္မာနာ-ဒီဟိ၊ ဗြဟ္မာ ဗိဿဏိုး အစိုးရသူတို့၏ ဖန်ဆင်းခြင်း အစရှိသည်တို့ကြောင့်။ န၊ ဖြစ်ကုန်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ [“သဗ္ဗပဒံ သာဝဓာရဏံ” နှင့်အညီ “အဝိဇ္ဇာဒီဟေဝ ကာရဏေဟိ” ဟု ဧဝသဒ္ဒါ ထည့် နိုင်၏။ ထို ဧဝသဒ္ဒါရှိလျှင် နိဝတ္တေတဗ္ဗလည်း ရနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “န ဣဿရ-နိမ္မာနာဒီဟိ” ဟု နိဝတ္တေတဗ္ဗတ္ထကိုပြသည်။] တေဿာတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တဿ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော။ (ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ ဌိစပ်။) ဧဝသဒ္ဒါတိ၊ ကား။ အသမ္ပိဿဿ၊ သုခနှင့် မရောသော။ ဝါ၊ တနည်း။ သကလဿ၊ အလုံးစုံ သော။ (တေဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ ဌိစပ်။) ဒုက္ခက္ခန္ဓဿာတိ၊ ကား။ ဒုက္ခသမူဟဿ၊ ဒုက္ခအပေါင်း၏။ (သမုဒယော ဟောတိ ဌိစပ်။ ခန္ဓသဒ္ဒါ သမူဟ(ရာသိ)အနက် ဟော။) သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏။ (သမုဒယော၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ သုခသုဘာဒီနံ၊ သုခသုဘ အစရှိသည်တို့၏။ (သမုဒယော၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ သမုဒယောတိ၊

ကား။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတီတိ၊ ကား။ သမ္ဘဝတိ၊ ကောင်းစွာထင်ရှား၏။ [“သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏” ဟု အနက်မပေးဘဲ ပရိယာယ်ကဲ့အောင် “ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏” ဟု အနက်ပေးပါ။ “ဘူဟု-သတ္တယံ” ဟူသော ဓာတ်နက်နှင့် အညီတည်း။] ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ဧတ္ထ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဝါ၊ ဤဥဒ္ဓေသဝါရ၌။ အတ္တတော၊ အနက်အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၎င်း။

လက္ခဏာဒိတောတိ(ပဒဿ)၊ လက္ခဏာဒိတောဟူသော မာတိကာပုဒ်၏။ (ဝိတ္ထာရော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော တရားတို့၏။ လက္ခဏာဒိတော၊ လက္ခဏာအစရှိသောအားဖြင့်။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။) သေယျထိဒံ၊ အဘယ်လက္ခဏာ အစရှိသည်နည်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အညာဏ-လက္ခဏာ၊ ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ သမ္မောဟန-ရသာ၊ တံသမဂီပုဂ္ဂလ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့ကို လွန်စွာတော့ဝေစေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ဆာဒနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ အာရုံ၏သဘောကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သောတရားဟု ယောဂီတို့ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။ အာသဝပဒဋ္ဌာနာ၊ အာသဝေါတရား ဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ [“အာသဝသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယော” ဟု မိန့်တော်မူသောကြောင့် “အာသဝပဒဋ္ဌာနာ” ဟု ဆိုသည်။] သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရ တို့သည်။ အဘိသင်္ခရဏလက္ခဏာ၊ ပြုစီမံခြင်း လက္ခဏာရှိကုန်၏။ အာယုဟန-ရသာ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ အားထုတ်ခြင်းကိစ္စ ရှိကုန်၏။ (တနည်း) အာယုဟနရသာ၊ ဝိညာဉ် နာမ်ရုပ်ဟူသော အကျိုးတရား အစုကို ပေါင်းယူခြင်းကိစ္စရှိကုန်၏။ [ဋီကာကြည့်ပါ။] စေတနာပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ စေတနာ ပဓာနဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာပဒဋ္ဌာနာ၊ အဝိဇ္ဇာ ဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိကုန်၏။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ ဝိဇာနန-လက္ခဏံ၊ သညာ ပညာတို့သိပုံမှ တမျိုးတဖုံ သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ပုဗ္ဗင်္ဂမရသံ၊ နာမ်ရုပ်တို့၏ ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်၏ အဖြစ်ဟူသော ကိစ္စရှိ၏။ (“ဝိညာဏ-ပစ္စယာ နာမရူပံ” ကို ရည်ရွယ်သည်။) ပဋိသန္ဓိပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ရှေးဘဝနှင့်တကွ ဆက်စပ်တတ်သောတရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။ [ပဋိသန္ဓေ ဟူသည် ရှေးဘဝ စုတံ၏ အခြားမဲ့၌ ဖြစ်သောကြောင့် ရှေးဘဝ အပြတ်၌ ဆက်စပ်သော တရားတည်း။] သင်္ခါရပဒဋ္ဌာနံ၊ သင်္ခါရဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝတ္ထာရမ္မဏာဒဋ္ဌာနံ၊ ဝတ္ထုအာရုံ ဟူသော နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။

နာမံ၊ နာမ်သည်။ နမနလက္ခဏံ၊ အာရုံသို့ညွတ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ သမ္ပယောဂ်ရသံ၊ ဝိညာဉ်နှင့်တကွ ယှဉ်စပ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ [ယှဉ်စပ်ခြင်းကိစ္စ ရှိလျှင် ယှဉ်စပ်တတ်၏-ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “ဝိညာဏေန

သဟ သမ္ပယုဇ္ဇတိ”ဟု ဖွင့်သည်။] အဝိနိဗ္ဗောဂပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ အသီးအသီး ခွဲခြား၍မရသော စေတသိက်တရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။ [စိတ်တခုဝယ် ဖော်သိက်များယှဉ်ရာ၌ ထို စေတသိက်အချင်းချင်း ခွဲခြား၍ မရ။] ဝိညာဏပဒဋ္ဌာနံ၊ ဝိညာဉ်ဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ရူပနုလက္ခဏံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝိကိရဏရသံ၊ ရုပ် အချင်းချင်း မတူ ကျဲခြင်းကိစ္စရှိ၏။ [ဋီကာကြည့်ပါ။] အဗျာကတပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ အဗျာကတတရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။ ဝိညာဏပဒဋ္ဌာနံ၊ ဝိညာဉ်ဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ [“ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ” နှင့် အညီ နာမ်၏ ပဒဋ္ဌာန်လည်း ဝိညာဉ်၊ ရုပ်၏ ပဒဋ္ဌာန်လည်း ဝိညာဉ်ပင်ဖြစ် သည်။] သဋ္ဌာယတနံ၊ သဋ္ဌာယတနသည်။ အာယတနလက္ခဏံ၊ အားထုတ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ အာယမည်သော စိတ် စေတသိက်တရားတို့ကို ချဲ့ထွင်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဒဿနာဒိရသံ၊ မြင်ခြင်းအစရှိသောကိစ္စရှိ၏။ [အာဒိဖြင့် သဝန စသည်ကို ယူ။] ဝတ္ထုဒ္ဓါရဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ဝတ္ထု၏အဖြစ်၊ ဒ္ဓါရ၏အဖြစ်ဖြင့် ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။ နာမရူပပဒဋ္ဌာနံ၊ နာမ်ရုပ် ဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။

ဖဿော၊ ဖဿသည်။ ဖုသနုလက္ခဏော၊ အာရုံကိုထိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ သဃ်ဋ္ဌနုရသော၊ အာရုံ၌ ထိခတ်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ သင်္ဂတိပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ ဝတ္ထု အာရုံ ဝိညာဉ် ၃-ပါးတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်ဖြစ်သောတရား ဟု ယောဂီ တို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။ [“တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိ ဖဿော”အရ ဆိုသည်။] သဋ္ဌာယတနပဒဋ္ဌာနော၊ သဋ္ဌာယတနဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ အနုဘဝနုလက္ခဏာ၊ အာရုံကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝိသယရသသမ္ဘောဂရသာ၊ အာရုံ၏အရသာကို သုံးဆောင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ သုခဒုက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ သုခဒုက္ခတရား၏အဖြစ်ဖြင့် ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်လာ၏။ ဖဿပဒဋ္ဌာနာ၊ ဖဿဟူသော နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ ဟေတုလက္ခဏာ၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာ ရှိ၏။ အဘိနန္ဒနုရသာ၊ ရူပစသော အာရုံတို့ကို အလွန်နှစ်သက်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ အတိတ္တိဘာဝ ပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ တင်းတိမ်ခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ယောဂီတို့ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။ [အာရုံများလေ တဏှာပွားလေ ဖြစ်သောကြောင့် “ရူပ စသော အာရုံကိုယူရာ၌ တဏှာသည် တင်းတိမ်မှုမရှိ”ဟု ရှေးရှုထင်လာ ၏။] ဝေဒနာပဒဋ္ဌာနာ၊ ဝေဒနာဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။

ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်သည်။ ဂဟဏလက္ခဏံ၊ စွဲမြဲစွာယူခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ အမုဉ္ဇနုရသံ၊ အာရုံကို မလွှတ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ တဏှာဒဋ္ဌတ္တဒိဋ္ဌိပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ တဏှာ၏ ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်ဟု၎င်း၊ ဒိဋ္ဌိဟု၎င်း၊ ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှု

ထင်လာ၏။ [ကမုပါဒါန်အတွက် တဏှာဒဋ္ဌတ္တပစ္စုပ္ပန်၊ ဒိဋ္ဌပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်တို့အတွက် ဒိဋ္ဌိပစ္စုပ္ပန်တည်း။] တဏှာ-ပဒဋ္ဌာနံ၊ တဏှာဟူသော နီးစွာသောအကြောင်းရှိ၏။ ဘဝေါ ဘဝသည်။ ကမ္မ-ကမ္မဖလလက္ခဏော၊ ကံဟူသော လက္ခဏာ၊ ကမ္မဖလဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ [ကမ္မဘဝအတွက် ကမ္မလက္ခဏာဟု၎င်း၊ ဥပပတ္တိဘဝအတွက် ကမ္မဖလလက္ခဏာဟု၎င်း ဆိုသည်။] ဘာဝနဘဝနရသော၊ ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စ၊ ဖြစ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ [ဥပပတ္တိဘဝကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် ကမ္မဘဝကို ဘာဝနရသဟု၎င်း၊ ကံကြောင့်ဖြစ်ရသောကြောင့် ဥပပတ္တိဘဝကို ဘဝနရသဟု၎င်း ဆိုသည်။] ကုသလာကုသလာဗျာကတပစ္စုပ္ပန်နော၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာ-ကတဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။ [ကမ္မဘဝအတွက် ကုသလာ-ကုသလပစ္စုပ္ပန် ဟု၎င်း၊ ဥပပတ္တိဘဝအတွက် အဗျာကတပစ္စုပ္ပန် ဟု၎င်း ဆိုသည်။] ဥပါဒါနပဒဋ္ဌာနော၊ ဥပါဒါန်ဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ဇာတိအာဒိနံ၊ ဇာတိ အစရှိသော တရားတို့၏။ လက္ခဏာဒိနိ၊ လက္ခဏာ အစ ရှိသည်တို့ကို။ သစ္စဝိဘင်္ဂေ၊ ဌံ။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗျာနိ၊ ကုန်၏။ ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့၌။ ဝါ၊ ဤ ဥဒ္ဒေသဝါရ၌။ လက္ခဏာဒိတောပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။

ကေဝိဓာဒိတောတိ ဧတ္ထ၊ ဤ ကေဝိဓာဒိတော ဟူသော မာတိကာပုဒ်၌။ (ဝိတ္ထာရော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အညာဏာဒဿနမောဟာဒိ-ဘာဝတော၊ မသိခြင်း၊ မမြင်ခြင်း၊ တွေ့ဝေခြင်း အစရှိသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ ကေဝိဓာ၊ တပါးသာ အဘို့ရှိ၏။ အပ္ပဋိပတ္တိမိစ္ဆာပဋိပတ္တိတော၊ လုံးလုံးမကျင့် ခြင်း၊ မှားမှားယွင်းယွင်း ကျင့်ခြင်းအားဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ ၏။ တထာ၊ တူ။ သင်္ခါရာ-သင်္ခါရတော၊ သင်္ခါရရှိသော မောဟ၊ သင်္ခါရမရှိသော မောဟအားဖြင့်။ ဝါ၊ သသင်္ခါရမောဟ၊ အသင်္ခါရမောဟအားဖြင့်။ (ဒုဝိဓာ)။ ဝေဒနာတ္တယသမ္ပ-ယောဂတော၊ ဝေဒနာ ၃-ပါးအပေါင်းနှင့် ယှဉ်ခြင်းအားဖြင့်။ တိဝိဓာ၊ ၏။ စတုသစ္စအပ္ပဋိဝေဓတော၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းအားဖြင့်။ စတု-ပ္ပိဓာ၊ ၏။ ဂတိပဉ္စကာဒိနဝစ္ဆာဒနတော၊ ဂတိ ၅-ပါး အပေါင်း၏ အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓာ၊ ၏။ ပန၊ ကား။ ဒွါရာရမ္မဏတော၊ ၆-ပါးသော ဒွါရ၊ ၆-ပါးသော အာရုံအားဖြင့်။ သဗ္ဗေသုပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ (အဝိဇ္ဇာသာ မက အားလုံးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။) အရူပဓမ္မေသု၊ နာမ်တရား တို့၌။ ဆဗ္ဗိတော၊ ၆-ပါးအပြားရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗျာ၊ ၏။

သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ သာသဝ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာဒိ ဘာဝတော၊ အာသဝေါတရားနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်၊ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မ၏အဖြစ် အစရှိ သည်တို့၏အဖြစ်အားဖြင့်။ ကေဝိဓာ၊ တပါးသာ အဖို့ရှိ၏။ [သာသဝ အနာသဝ

ဟု ၂-ဖို့မရှိ၊ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မ၊ ဝိပါကဓမ္မဟု ၂-ဖို့မရှိ၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ၁-ဖို့စီသာ ရှိသည်။] ကုသလာကုသလတော၊ ကုသိုလ်သင်္ခါရ၊ အကုသိုလ်သင်္ခါရအားဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ ၎င်း။ ပရိတ္တ မဟဂ္ဂတ ဟိန မဇ္ဈိမ မိစ္ဆတ္တနိယတာနိယတတော၊ ပရိတ္တ မဟဂ္ဂတ အပြား၊ ဟိနမဇ္ဈိမအပြား၊ မိစ္ဆတ္တနိယတ အနိယတ အပြားအားဖြင့်။ တထာ၊ ထို့အတူ ၂-ပါးအပြားရှိ၏။ ပုညာဘိသင်္ခါရာဒိဘာဝတော၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ တိဝိဓာ၊ ၎င်း။ စတုယောနိသံဝတ္တနတော၊ ၄-ပါးသောယောနိကို ဖြစ်စေခြင်းအားဖြင့်။ စတုပ္ပိဓာ၊ ၎င်း။ ပဉ္စဂတိဂါမိတော၊ ၅-ပါးသော ဂတိသို့ ရောက်ကြောင်းအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓာ၊ ၎င်း။

ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ လောကိယဝိပါကာဒိဘာဝတော၊ လောကီဝိပါက ဝိညာဉ်အစရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဧကဝိဓံ၊ ၁-ပါးသာ အဖို့ရှိ၏။ သဟေတုကာဟေတုကာဒိတော၊ သဟေတုကဝိညာဉ် အဟေတုကဝိညာဉ် အစရှိသော အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ ၎င်း။ ဘဝတ္တယပရိယာပန္နတော၊ ဘဝ ၃-ပါးအပေါင်း၌ အကျုံးဝင်သောအားဖြင့်၎င်း။ ဝေဒနာတ္တယသမ္ပယောဂတော၊ ဝေဒနာ ၃-ပါး အပေါင်းနှင့်ယှဉ်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ အဟေတုက ဒုဟေတုက တိဟေတုကတော စ၊ အဟေတုကဝိပါကဝိညာဉ်၊ ဒုဟေတုကဝိပါကဝိညာဉ်၊ တိဟေတုကဝိပါက ဝိညာဉ်အားဖြင့်၎င်း။ တိဝိဓံ၊ ၎င်း။ ယောနိဂတိဝသေန၊ ၄-ပါးသောယောနိ၊ ၅-ပါးသောဂတိတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ စတုပ္ပိဓံ စ၊ ၄-ပါးအပြားရှိသည်၎င်း။ ပဉ္စဝိဓံ စ၊ ၅-ပါးအပြားရှိသည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ ဝိညာဏသန္နိဿယတော၊ ဝိညာဉ်ဟူသော မှီရာရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ ကမ္မပစ္စယတော စ၊ ကံဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ ဧကဝိဓံ၊ ၎င်း။ သာရမ္မဏာနာရမ္မဏတော၊ သာရမ္မဏ အနာရမ္မဏအားဖြင့်။ (နာမ်က သာရမ္မဏ၊ ရုပ်က အနာရမ္မဏအားဖြင့်။) ဒုဝိဓံ၊ ၎င်း။ အတိတာဒိတော၊ အတိတ် အစရှိသောအားဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ ၎င်း။ ယောနိဂတိဝသေန၊ အားဖြင့်။ စတုပ္ပိဓံ စ၊ သည်၎င်း။ ပဉ္စဝိဓံစ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။)

သဠာယတနံ၊ သဠာယတနသည်။ သဠာတိသမောသရဏဠာနတော၊ ကောင်းစွာ ပေါက်ဖွားရာဠာန၊ ပေါင်းဆုံရာဠာနအားဖြင့်။ ဧကဝိဓံ၊ ၎င်း။ ဘူတပ္ပုသာဒဝိညာဏာဒိတော၊ ဘူတရုပ်၌မှီသော ပုညာဒရုပ်၊ ဝိညာဉ် အစရှိသော အားဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ ၎င်း။ [စက္ခာယတနစသည်ကို ဘူတပုညာဒဟု၎င်း၊ မနာယတနကို ဝိညာဏဟု၎င်း ဆိုသည်။ အာဒိဖြင့် ဝတ္ထုဝိညာဉ်ဟူသော ဒုက၊ ရုပ်နာမ်ဟူသော ဒုက စသည်ကိုယူ။] သမ္ပတ္တာသမ္ပတ္တနောဘယ ဂေါစရတော၊ ရောက်သော အာရုံဟူသော ကျက်စားရာ ရှိသည်၏အဖြစ်၊ မရောက်သောအာရုံ ဟူသော ကျက်စားရာရှိသည်၏အဖြစ်၊ ၂-ပါးစုံမဟုတ်သော ကျက်စားရာရှိသည်၏အဖြစ် အားဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ ၎င်း။ [စက္ခု သောတကိုရည်ချွယ်၍ သမ္ပတ္တဂေါစရ၊ သာနာ-

ဒိတ္တယကိုရည်ရွယ်၍ အသမ္ပတ္တဂေါစရ၊ မနာယတနကိုရည်ရွယ်၍ နောဘယ-
 ဂေါစရ ဟု ဆိုသည်။] ယောနိဂတိပရိယာပန္နတော၊ ယောနိဂတိ၌ အကျုံးဝင်
 သောအားဖြင့်။ စတုပ္ပိမံ စ၊ သည်၎င်း။ ပဉ္စဝိမံ စ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ ဣမိနာ နယေန၊ အားဖြင့်။ ဖဿာဒိနမ္ပိ၊ ဖဿ အစရှိသည်တို့၏လည်း။
 ဧကဝိဓာဒိဘာဝေါ၊ ဧကဝိဓ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ
 ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဥဒ္ဓေသဝါရ၌။ ဝါ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာအစရှိသည်တို့၌။ ဧက-
 ဝိဓာဒိတောပိ၊ ဧကဝိဓ အစရှိသောအားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ဝိညာတဗ္ဗော။

အင်္ဂါနဉ္စ ဝဝတ္ထာနာတိ၊ ဟူသော မာတိကာပုဒ်၏။ (ဝိတ္ထာရော ဧဝံ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗော)။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါတို့၌။ သောကာဒယော၊
 သောက အစရှိသည်တို့ကို။ ဘဝစက္ကယ၊ ဘဝစက်ဝိုင်း၏။ အဝိဇ္ဇေဒဒဿနတ္ထံ၊
 မပြတ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တာ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဇရာ-
 မရဏဗ္ဗာဟတဿ၊ ဇရာမရဏသည် နှိပ်စက်အပ်သော။ ဗာလဿ၊ မိုက်သော
 သတ္တဝါ၏(သန္တာန်၌)။ တေ၊ ထို သောကအစရှိသောတရားတို့သည်။ သမ္ဘဝန္တိ၊
 ကုန်၏။ ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ အဿုတဝါ ဘိက္ခဝေ
 ပုထုဇ္ဇနော။ ပေ။ သမ္မောဟမာပဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
 အဿုတဝါ၊ ကြားနာအပ်ပြီးသော အာဂမ အဓိဂမ မရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊
 သည်။ သာရီရိကာယ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော။ ဒုက္ခာယ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ ဝေဒနာယ၊
 သည်။ ဖုဋ္ဌော၊ တွေ့ထိအပ်သည်။ သမာနော၊ သော်။ သောစတိ၊ ဝမ်းနည်း၏။
 ကိလမတိ၊ ပင်ပန်း၏။ ပရိဒေဝတိ၊ ငိုကြွေး၏။ ဥရတ္တာဋ္ဌိံ ၊ ရင်ကို ထ၍ထု၍။
 (ကြိယာဝိသေသန)။ ကန္တတိ၊ မြည်တမ်း၏။ သမ္မောဟံ၊ ပြင်းစွာတွေ့ဝေခြင်းသို့။
 အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။]

စ၊ ဆက်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ တေသံ၊ ထို သောက အစရှိသောတရား
 တို့၏။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။)တာဝ၊ ထို သောကစသည်တို့ ဖြစ်ခြင်း
 ရှိသမျှ ကာလပတ်လုံး။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ (ပဝတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊
 ထို့ကြောင့်။ ပုနပိ၊ တဖန်လည်း။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။
 (သမ္ဘဝန္တိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘဝစက္ကံ၊ ဘဝစက်ဝိုင်းသည်။ သမ္ပန္နမေဝ၊ ဆက်စပ်
 သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသမ္ပိ၊ ထို သောက အစရှိ
 သည်တို့ကိုလည်း။ (ဧကသင်္ခေပံ ကတော ချုပ်။) ဇရာမရဏေနေဝ၊ ဇရာမရဏ
 ဖြင့်သာ။ ဧကသင်္ခေပံ၊ တပေါင်းတည်း ချုံးချင်းမှုကို။ ကတော၊ ပြု၍။ ဒွါဒေဝေ၊
 ၁၂-တို့သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါနိ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါ
 တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဥဒ္ဓေသဝါရ၌။
 ဝါ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့၌။ အင်္ဂါနိ၊ အင်္ဂါတို့ကို။ ဝဝတ္ထာနတောပိ၊
 ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ခြင်းအားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။ အယံ၊ ဤ

ဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ နိဒ္ဒေသဝါရမှ ဦးရှေးစွာ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
ဝိဘင်း၌။ ဥဒ္ဒေသဝါရဝယေန၊ ဥဒ္ဒေသဝါရ၏ အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ခေပကထာ၊
အကျဉ်းအားဖြင့် ဟောတော်မူကြောင်းဖြစ်သော စကားတည်း။

ဥဒ္ဒေသဝါရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အဝိဇ္ဇာပဒနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၂၂၆။ ဣဒါနိ၊ ဥဒ္ဒေသဝါရကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ နိဒ္ဒေသဝါရ-
ဝယေန၊ နိဒ္ဒေသဝါရ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝိတ္တာရကထာ၊ အကျယ်အားဖြင့် ဟောတော်
မူကြောင်းစကားသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်တော့လတ္တံ့။ ဟိ၊ ချဲ့။ အဝိဇ္ဇာ-
ပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ။ တတ္ထ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ
ဟူသောပါဠိရပ်၌။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယေသု၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းရှိကုန်သော။
သင်္ခါရေသု၊ သင်္ခါရအကျိုးတရားတို့ကို။ ဒယေတဗ္ဗေသု၊ ပြုထိုက်ကုန်လသော်။
[အင်ဇ္ဇံ ဒယေတံ ၌စပ်။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုတ္တော၊ အကျိုးဖြစ်သောသားကို။
ကထေတဗ္ဗေ၊ ပြောပြထိုက်သော်။ (တစုံတယောက်သောသူက ပြောပြထိုက်
သော်။ ဝါ၊ ပြောပြထိုက်ရာအခါ၌။) ပဌမံ၊ သားကိုမပြောပြမီ ရှေးဦးစွာ။ ပိတာ၊
အဘကို။ ကထိယတိ၊ ပြောပြအပ်၏။ ဟိ၊ လဒ္ဒဂုဏ်ကို ဆိုဦးအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့
အဘကို ရှေးဦးစွာ ပြောပြခြင်းသည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ မိတ္တဿ၊ မိတ္တ
မည်သော အဘ၏။ ပုတ္တော၊ သားတည်း။ ဒတ္တဿ၊ ဒတ္တမည်သော အဘ၏။
ပုတ္တော၊ သားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုတ္တော၊ သားသည်။ ဝါ၊ ကို။ သုကထိတော၊

ဇရာမရဏကို အင်္ဂါတပါးသာပြုပုံ။ ။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါကိုပြရာ၌ ဇရာမရဏ ၂-ပါး
ကို အဘယ်ကြောင့် အင်္ဂါတပါးတည်း ပြုထားပါသနည်း-ဟု မေးဘယ်ရှိ၏။ အဖြေကား—
ထို ၂-ပါးလုံးသည် ဇာတိကြောင့် ဖြစ်ရခြင်းအားဖြင့် တူမျှ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ရာဝယ် မအိုဘဲ
သေသူမရှိ၊ အနည်းဆုံး ဌီအိုက်၌ ရင့်ရ အိုရသေး၏။ အိုခြင်းဟူသမျှလည်း မသေသော အို
ခြင်းမရှိ၊ ဌီအိုက်ရောက်၍ အိုလျှင် ဘင်အိုက်၌ ကော်နပျက်ရမည်သာ။ ထို ၂-ပါးတွင်
လည်း မရဏသည် ဇရာကြောင့် ဖြစ်ရမည်မဟုတ်၊ ဇာတိကြောင့်သာဖြစ်ရ၏။ ထို့ကြောင့်
ထို ၂-ပါးကို အင်္ဂါတပါးတည်းအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်။

အနုဋီကာ။ ။ယသ္မာ ပန န အမရဏာ ဇရာ အတ္ထိ၊ သဗ္ဗေသံ ဥပ္ပတ္တိမန္တာနံ (ဖြစ်
ခြင်းရှိသော တရားအားလုံးတို့၏) ပါကာနန္တရဘေဒတော (ဌီအိုက်၌ ရင့်၍ ရင့်ခြင်း၏
အခြားမဲ့၌ ပျက်ရခြင်းကြောင့်တည်း။) န ဘာဇရံမရဏံ (မအိုသော သေခြင်းလည်း မရှိ၊)
အပါကဘေဒါဘာဝါ(ဌီအိုက်၌ မရင့် မအိုဘဲ ပျက်ခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။) တသ္မာ
တဒုဘယမေကမင်္ဂံ ကတံ။

လွယ်ကူစွာပြောပြအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ (ထိုသို့အဘကို ရှေးဦးစွာပြောပြအပ်ပြီးမှ သားကိုပြောပြလျှင် လွယ်ကူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ သုတပါး သိလွယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) ဒေသနာကုသလော၊ တရား ဟောပြောတော်မူခြင်း၌ ကျမ်းကျင်တော်မူသော။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သင်္ခါရာနံ၊ အကျိုးဖြစ်သော သင်္ခါရတို့ကို။ ဇနကတ္တေန၊ ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ [ပိတုသဒိသံ၌ ဟိတ်အဖြစ်ဖြင့်စပ်။ ယောဇနာ၌ တတိယာ ဝိသေသနဟု ဖွင့်လေ၏။ ရှေးနိဿယ၌ “ဇနကတ္တေန၊ ဖြစ်စေတတ်သောအနက် ကြောင့်”ဟု ပေးလေ၏။] ပိတုသဒိသံ၊ အဘနှင့်တူသော။ အဝိဇ္ဇာ၊ အကြောင်း ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကို။ တာဝ၊ သင်္ခါရတို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ဒဿေတုံ၊ ပြတော်မူ ခြင်းငှါ။ တတ္ထ ကတမာ အဝိဇ္ဇာ ဒုက္ခေ အညာဏံတိ အာဒိံ၊ အစရှိသောစကား ရပ်ကို။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။

တတ္ထ၊ ထိုဒုက္ခေ အညာဏံ အစရှိသောပါဌ်၌။ [ဒုက္ခေ အညာဏံတိ ဝုစ္စတိ ၌စပ်။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဒုက္ခသစ္စဿ၊ ဧ။ ယာထာဝ- သရသလက္ခဏံ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော မိမိ၏ သဘောလက္ခဏာကို။ ဇာနိတုံ၊ သိခြင်းငှါ။ ဝါ၊ သိခွင့်ကို။ ပဿိတုံ၊ မြင်ခြင်းငှါ။ ဝါ၊ မြင်ခွင့်ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍သိခွင့်ကို။ န ဒေတိ၊ မပေး။ ဆာဒေတော၊ ဖုံးလွှမ်း၍။ ပရိယောနန္ဒိတော၊ မြေးယှက်၍။ ဂဇ္ဇေတော၊ ထုံးဖွဲ့၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခေ အညာဏံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ တထာ၊ တူ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ (အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။) ဒုက္ခသမုဒယဿ၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့်ပေါင်းမိလသော် ဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်းသမုဒယသစ္စာ၏။ (ယာထာဝသရသလက္ခဏံ၊ ဇာနိတုံ ပဿိတုံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ န ဒေတိ၊ ဆာဒေတော ပရိယောနန္ဒိတော ဂဇ္ဇေတော တိဋ္ဌတိ၊ တသ္မာ ဒုက္ခသမုဒယေ အညာဏံတိ ဝုစ္စ- တိ။) [ဤပုဒ်များကို ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်။] (အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။) ဒုက္ခ- နိရောဓဿ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ကြောင်း နိရောဓသစ္စာ၏။ (ယာထာဝသရသလက္ခဏံ ။ပေ။ဒုက္ခနိရောဓေ အညာဏံတိ ဝုစ္စတိ။) (အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။) ဒုက္ခနိရောဓ-

ယာထာဝသရသလက္ခဏံ။ ။အဝတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိတိ အဝေါ=ဖြစ်သောတရား၊ ယော ယော+အဝေါ ယထာပံ=ဖြစ်တိုင်းသောတရား၊ ယထာဝဿ+ဘာဝေါ ယာထာဝေါ= ဖြစ်သောတရားတိုင်း၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဖုသနစသော မှန်ကန်သော သဘော၊ ရသိတဗ္ဗော (ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗော)တိ ရသော၊ သဿ+ရသော သရသော=(ဖဿစသော မိမိ၏ ထိုးထွင်း၍သိ ထိုက်သော ဖုသနစသော သဘော)၊ လက္ခိယတိ အနေနာတိ လက္ခဏံ=(မှတ်သားကြောင်း ဖုသနစသော လက္ခဏာ)၊ သရသော စ+သော+လက္ခဏံ စာတိ သရသလက္ခဏံ၊ ယာထာ- ဝေါ စ+သော+သရသလက္ခဏာတိ ယာထာဝသရသလက္ခဏံ။

ဂါမိနိယာ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒါယ၊ အကျင့်ဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာ၏။ ယာထာဝသရသလက္ခဏံ၊ ကို။ ဇာနိတုံ ပဿိတုံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ န ဒေတိ။ ဆာဒေတွာ ပရိယောနန္ဒိတွာ ဂန္ဓေတွာ တိဋ္ဌတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ အညာဏံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ စတုသု၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမေသု ဌာနေသု၊ (ဒုက္ခေ အညာဏံ အစရှိသော) ဤ ပါဠိရပ်တို့၌။ သုတ္တန္တိက ပရိယာယေန၊ သုတ္တန်၌လာသော ဒေသနာတော် နည်းအားဖြင့်။ အညာဏံ၊ ဉာဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟကို။ အဝိဇ္ဇာတိ၊ ဟူ၍။ ကသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ နိက္ခေပကဏ္ဍေ၊ နိက္ခေပကဏ္ဍ၌။ (ဓမ္မသင်္ဂဏီ နိက္ခေပ-ကဏ္ဍ၌။) အဘိဓမ္မပရိယာယေန၊ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့်။ ပုဗ္ဗန္ဓေ အညာဏံတိ၊ ပုဗ္ဗန္ဓေ အညာဏံ အစရှိသည်ဟူ၍။ အပရေသုပိ၊ ဒုက္ခေ အညာဏံ အစရှိသည်တို့မှ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ ဌာနေတို့၌။ အညာဏံ၊ ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟကို။ ဂဟိတံ၊ ယူတော်မူအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ပုဗ္ဗန္ဓေ အညာဏံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ပုဗ္ဗန္ဓေ-တိ၊ ကား။ အတိတော၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါ၊ ကာလတည်း။ အတိတာနိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓဓာတု အာယတနာနိ၊ ခန္ဓာ ဓာတ် အာယတနတို့တည်း။ [မျှားသော အားဖြင့် “သရသချံာ နည်းရာရွှေကျ” ဟု ဒွန်ပုဒ်စည်းကမ်းရှိသောကြောင့် သရ နည်းသော ဓာတုကို အာယတန၏ရွှေ၌ ထားသည်။] အပရန္တေတိ၊ ကား။ အနာဂတော၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါ၊ တည်း။ အနာဂတာနိ၊ ဖြစ်ကုန် သော။ ခန္ဓဓာတု အာယတနာနိ၊ တို့တည်း။ ပုဗ္ဗန္တောပရန္တေတိ၊ ကား။ တဒု-ဘယံ၊ ထို ၂-ပါးစုံသော အတိတ် အနာဂတ်ကာလတည်း။ ဝါ၊ ထို ၂-ပါးစုံသော ခန္ဓာ ဓာတ် အာယတနတည်း။ ဣဒပ္ပစ္စယတာတိ၊ ကား။ သင်္ခါရာဒီနံ၊ သင်္ခါရ အစရှိသောအကျိုးတရားတို့၏။ ကာရဏာနိ၊ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာ-ဒီနိ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိကုန်သော။ အင်္ဂါနိ၊ အင်္ဂါတို့တည်း။ [ဣမေသံ+ပစ္စယာ ဣဒပ္ပစ္စယာ၊ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဝေ ဣဒပ္ပစ္စယတာ။] ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မာတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒီဟိ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန် သော။ သင်္ခါရာဒယော၊ သင်္ခါရအစရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ အကျိုးတရားတို့တည်း။ [ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ရွှေ၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

တတြ၊ ထို ပုဗ္ဗန္ဓေ အညာဏံ အစရှိသော စကားရပ်၌။ အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတိတာနိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာဒီနံ၊ တို့၏။ ယာထာဝသရသ-လက္ခဏံ၊ အကြင်အကြင် ဖြစ်တိုင်း၏ အဖြစ်ဟူသော မိမိ၏သဘောလက္ခဏာကို။ ဝါ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သော မိမိ၏ သဘောလက္ခဏာကို။ ဇာနိတုံ ပဿိတုံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ န ဒေတိ။ ဆာဒေတွာ ပရိယောနန္ဒိတွာ ဂန္ဓေတွာ တိဋ္ဌတိ။ တသ္မာ၊

ကြောင့်။ ပုဗ္ဗန္တေ အညာဏံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎်။ တထာ၊ တူ။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနာဂတာနံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာဒီနံ၊ တို့၏။ (ယာထာဝသရသလက္ခဏံ။ ပေ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အပရန္တေ အညာဏံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။) (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။) အတိတာနာဂတာနံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာဒီနံ၊ တို့၏။ (ယာထာဝသရသလက္ခဏံ ။ ပေ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုဗ္ဗန္တေ အညာဏံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎်။) (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။) ဣဒပ္ပတ္တယတာယ စေဝ၊ ဤ သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရား၏၎င်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န- ဓမ္မာနဉ္စ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရားကို စွဲ၍ဖြစ်သော သင်္ခါရ အစ ရှိသော အကျိုးတရားတို့၏၎င်း။ ယာထာဝသရသလက္ခဏံ ဇာနိတံ ပဿိတံ ပဋိ- ဝိဇ္ဇိတံ န ဒေတိ။ ဆာဒေတွာ ပရိယောနန္ဒိတွာ ဂန္တေတွာ တိဋ္ဌတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒပ္ပတ္တယတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု၊ ဤသင်္ခါရအစရှိသော အကျိုး တရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သောတရား၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရားကို စွဲ၍ဖြစ်သော သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၌။ အညာဏံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎်။ အဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ဌာနေသု၊ ဤ ပုဗ္ဗန္တေအစရှိသော ဌာနတို့၌။ အဘိဓမ္မပရိယာယေန၊ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့်။ အညာဏံ၊ ကို။ အဝိဇ္ဇာတိ၊ ဟူ၍။ ကထိတံ၊ ပြီ။

ဝေံ၊ ဤသို့ အဘိဓမ္မာဒေသနာနည်းအားဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သည်ရှိသော်။ ကိံ ၊ အဘယ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ကိစ္စတော စေဝ၊ ကိစ္စအားဖြင့်၎င်း။ ဇာတိတော စ၊ ဖြစ်ရာဌာနအားဖြင့်၎င်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကထိတာနာမ၊ ဟောတော်မူအပ်သည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၎်။ ကထိ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ ဟိ၊ အဖြေကား။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ ဌာနာနိ၊ ဤ ပုဗ္ဗန္တေ အစရှိသော ဌာနတို့ကို။ ဇာနိတံ၊ ပဿိတံ၊ ပဋိဝိဇ္ဇိတံ၊ န ဒေတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကိစ္စတော၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ဖုံးလွှမ်းခြင်းကိစ္စအားဖြင့်။ ကထိတာ၊ ပြီ။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ဌာနေသု၊ ဤ ပုဗ္ဗန္တေ အစ ရှိသော ဌာနတို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎်။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာတိတောပိ၊ ဖြစ်ရာဌာနအားဖြင့် လည်း။ ကထိတာ၊ ပြီ။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ကထေတွာ၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ ယံ ဝေရူပံ အညာဏံ အဒဿနံတိ အာဒီနိ၊ အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စဝိသတိ၊ ၂၅-ပါးသော။ ပဒါနိ၊ ပုဒ်တို့ကို။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၎်။ လက္ခဏံ၊ မှတ်သားထိုက်သော လက္ခဏာကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ဂဟိတာနိ၊ ယူတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

တတ္ထ၊ ထို အညာဏံ အဒဿနံ အစရှိသော ဓမ္မသင်္ဂဏီ နိက္ခေပကဏ္ဍ၌။ [ပဉ္စဝိသတိ ပဒါနိ ကထိတာနိ ဌာနံ။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ [သုကထိတာ နာမ န ဟောတိ၊ သုကထိတာနာမ ဟောတိ-တို့၌ စပ်။]

အဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (ပုဗ္ဗန္တေ အညာဏံ အစရှိသော ပုဒ်တို့ဖြင့်။) ကထိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။ (သမာနာ)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ပုန၊ တဖန်။ ပဉ္စဝိသတိယာ၊ သော။ ပဒေဟိ၊ အညာဏံ အဒဿနံ အစရှိသော ပုဒ်တို့ဖြင့်။ လက္ခဏေ၊ မှတ်သားထိုက်သော သဘောကို။ အကထိတေ၊ မဟောအပ်သော်။ သုကထိတာနာမ၊ ကောင်းစွာ ဟောအပ်သည်မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သေး။ ပန၊ အန္ဓယကား။ လက္ခဏေ၊ မှတ်သားထိုက်သော သဘောကို။ ကထိတေယေဝ၊ ဟောအပ်သော်သာ။ သုကထိတာနာမ၊ သည်။ ဟောတိ။ ပုရိသော၊ သည်။ နဋ္ဌံ၊ ပျောက်သော။ ဂေါဏံ၊ နွားကို။ ပရိယေသမာနော၊ ရှာလသော်။ မနုဿေ၊ တို့ကို။ ပုစ္ဆေယျ၊ မေးရာ၏။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ မေးရာသနည်း။) အယျာ၊ အရှင်တို့။ သေတံ၊ ဖြူသော။ ဂေါဏံ၊ ကို။ ပဿထ အပိ၊ မြင်လိုက်ကြပါကုန်၏လော။ ရတ္တံ၊ နိသော။ ဂေါဏံ၊ ကို။ ပဿထ (အပိ)၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။ (ပုစ္ဆေယျ၊ မေးရာ၏။) တေ၊ ထိုလူတို့သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝဒေယျ၊ ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ ပြောဆိုကုန်ရာသနည်း။)

ဣမသ္မိံ ရဋ္ဌေ၊ ဤနိုင်ငံ၌။ သေတရတ္တာနံ၊ ဖြူကုန်၊ နီကုန်သော။ ဂေါဏာနံ၊ တို့၏။ အန္တော၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တေ၊ အသင်၏။ ဂေါဏဿ၊ ၏။ လက္ခဏံ၊ အမှတ်အသားသည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒေယျ၊ ကုန်ရာ၏။) အထ၊ ပြောဆိုရာ ထိုအခါ၌။ တေန၊ ထိုနွားရှင်ယောက်ျားသည်။ (ဂေါဏဿ၊ ၏။ လက္ခဏံ၊ အမှတ်အသားသည်။) သဿံသိ၊ ဆက်စပ်နေသော ဦးချိုတည်း။ (ဣတိ)ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ နဂံလံ၊ ထွန်တုံးနှင့်တူသော ဦးချိုတည်း။ ဣတိ ဝါ၊ သော်၎င်း။ ဝုတ္တေ၊ အပ်သော်။ ဂေါဏော၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ သုကထိတောနာမ၊ မည်သည်။ ဘဝေယျ ယထာ၊ ဖြစ်ရာသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ လျှင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ အဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကထိတာ၊ (သမာနာ)ပိ။ ပုန ပဉ္စဝိသတိယာပဒေဟိ လက္ခဏေ အကထိတေ သုကထိတာ နာမ န ဟောတိ။ လက္ခဏေ ပန ကထိတေယေဝ သုကထိတာ နာမ ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ၏။ လက္ခဏဒဿနတ္ထံ၊ လက္ခဏာကို ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှါ။ ပဉ္စဝိသတိ၊ သော။ ယာနိ ပဒါနိ၊ တို့ကို။ ကထိတာနိ၊ ကုန်ပြီ။ [ရှေ့က “တတ္ထ” နှင့် ဤ “ကထိတာနိ” ကို ပေါင်း၍ “ထိုနိက္ခေပကဏ္ဍ၌ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ” ဟူလို။] တေသမ္ပိ ထို ၂၅-ပါးသော ပုဒ်တို့၏လည်း။ ဝဒေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

သေယျထိဒံ၊ ၂၅-ပုဒ်တို့ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဉာဏံနာမ၊ ဉာဏ်မည်သည်။ ပညာ၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော သဘောတည်း။ သာ၊ ဉာဏမည်သော ထိုပညာဟူသည်။ အတ္တတ္ထံ၊ အကျိုး အကျိုးကို၎င်း။ ဝါ၊ အကျိုးတိုင်းကို၎င်း။

(တနည်း) အတ္တတ္ထံ၊ အကျိုးဖြစ်သော အကျိုးကို၎င်း။ ဝါ၊ မှန်ကန်သော အကျိုးကို၎င်း။ ကာရဏကာရဏံ၊ အကြောင်းအကြောင်းကို၎င်း။ ဝါ၊ အကြောင်းတိုင်းကို၎င်း။ (တနည်း) ကာရဏကာရဏံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော အကြောင်းကို၎င်း။ ဝါ၊ မှန်ကန်သော အကြောင်းကို၎င်း။ စတုသစ္စဓမ္မံ၊ ၄-ပါးသော သစ္စာတရားကို၎င်း။ ဝိဒိတံ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ [“ဝိဒိတံ”ကို“ပါကဋ္ဌံ”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။] ပန၊ ကား။ အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ဖြစ်လသော်။ တံ၊ ထို အတ္တအတ္တ ကာရဏကာရဏ၊ စတုသစ္စဓမ္မကို။ ဝိဒိတံ ပါကဋ္ဌံ၊ ကို။ ကာတံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ပြုခွင့်ကို။ န ဒေတိ။ ဣတိ ဉာဏပစ္စနိကတော၊ ဤသို့ ဉာဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အညာဏံ၊ အညာဏမည်၏။ [“အ”သဒ္ဒါ ဝိရုဒ္ဓ အနက်ဟော-ဟူလို။] ဒဿနန္တိပိ၊ မြင်တတ်သော သဘောတရား ဟူသည်လည်း။ ပညာ၊ ပညာပင်တည်း။ သာပိ၊ ထို ဒဿနမည်သော ပညာသည်လည်း။ တံ အာကာရံ၊ ထို အတ္တအတ္တ၊ ကာရဏကာရဏ၊ စတုသစ္စဓမ္မဟူသော အခြင်းအရာကို။ ပဿတိ၊ မြင်တတ်၏။ ပန၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ၍။ ဝါ၊ လသော်။ တံ၊ ထိုအတ္တအတ္တစသော အခြင်းအရာကို။ ပဿတံ၊ မြင်ခြင်းငှါ။ ဝါ၊ မြင်ခွင့်ကို။ န ဒေတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဒဿနံ၊ အဒဿနမည်၏။ အဘိသမယောတိပိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော သဘောတရား ဟူသည်လည်း။ ပညာ၊ တည်း။ သာ၊ ထို အဘိသမယမည်သော ပညာသည်။ တံ အာကာရံ၊ ကို။ အဘိသမေတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတတ်၏။

ပန၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ၍။ ဝါ၊ သော်။ တံ၊ ထို အတ္တအတ္တ စသော အခြင်းအရာကို။ အဘိသမေတံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခွင့်ကို။ န ဒေတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနဘိသမယော၊ မည်၏။ အနုဗောဓော (တိပိ)၊ လျော်စွာ သိတတ်သော သဘောတရားဟူသည်လည်း။ (ပညာ၊ တည်း။) သမ္မောဓော (တိပိ)၊ မဖောက်မပြန် အမှန်အတိုင်း သိတတ်သော သဘောတရား ဟူသည်လည်း။ (ပညာ၊ တည်း။) ပဋိဝေဓော (တိပိ)၊ ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော သဘောတရားဟူသည်လည်း။ ပညာ၊ တည်း။ သာ၊ ထို အနုဗောဓ၊ သမ္မောဓ၊ ပဋိဝေဓမည်သော ပညာသည်။ တံ အာကာရံ၊ ကို။ အနုဗုဇ္ဈိတံ၊ လျော်စွာ သိတတ်၏။ သမ္မုဇ္ဈိတံ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်အတိုင်း သိတတ်၏။ ပဋိဝိဇ္ဈိတံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတတ်၏။ ပန၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ၍။ ဝါ၊ သော်။ တံ၊ ထိုအတ္တ အတ္တစသော အခြင်းအရာကို။ အနုဗုဇ္ဈိတံ၊ လျော်စွာ သိခြင်းငှါ။ ဝါ၊ လျော်စွာ သိခွင့်ကို။ သမ္မုဇ္ဈိတံ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်အတိုင်း သိခြင်းငှါ။ ဝါ၊ မဖောက် မပြန် အမှန်အတိုင်း သိခွင့်ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈိတံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခွင့်ကို။ န ဒေတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုဗောဓော၊ မည်၏။ အသမ္မောဓော၊ မည်၏။ အပုဋိဝေဓော၊ မည်၏။

သင်္ဂါဟနာတိပိ၊ သက်ဝင်တတ်သော သဘောတရား ဟူသည်လည်း။ ပညာ၊ တည်း။ သာ၊ ထို သင်္ဂါဟနာမည်သော ပညာသည်။ တံ အာကာရံ၊ သို့။ ဂါဟေတော၊ သက်ဝင်၍။ ဗံသိတော၊ ပွတ်တိုက်၍။ [ရှေးနိဿယ၌ “ညှစ်၍” ဟု ပေး၏။] ဂဏှာတိ၊ ၏။ ပန၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ၍။ ဝါ၊ သော်။ တံ၊ သို့။ ဂါဟေတော၊ ၍။ ဗံသိတော၊ ၍။ ဂဏှိတုံ၊ ယူခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ယူခွင့်ကို။ န ဒေတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသင်္ဂါဟနာ၊ မည်၏။ ပရိယောဂါဟနာတိပိ၊ ထက်ဝန်းကျင် သက်ဝင်တတ်သော သဘောတရား ဟူသည်လည်း။ ပညာ၊ တည်း။ သာ၊ ထို ပရိယောဂါဟနာမည်သော ပညာသည်။ တံ အာကာရံ၊ သို့။ သြဂါဟိတော၊ သက်ဝင်၍။ အနုပဝိသိတော၊ အစဉ်အတိုင်းဝင်၍။ ဂဏှာတိ။ [“သြဂါဟိတော” ကို “အနုပဝိသိတော” ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။] ပန၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇိတော တံ သြ- ဂါဟိတော၊ အနုပဝိသိတော။ ဂဏှိတုံ၊ ယူခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ယူခွင့်ကို။ န ဒေတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပရိယောဂါဟနာ၊ မည်၏။ သမပေက္ခနာတိပိ၊ အညီအမျှ ရှုတတ် သော သဘောတရားဟူသည်လည်း။ ပညာ၊ တည်း။ သာ၊ ထို သမပေက္ခနာ မည်သော ပညာသည်။ တံ အာကာရံ၊ ကို။ သမံ၊ အညီအမျှ၎င်း။ သမ္မာစ၊ ကောင်းစွာ၎င်း။ ပေက္ခတိ၊ ရှုတတ်၏။ ပန၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇိတော။ တံ သမံ သမ္မာ စ ပေက္ခိတုံ၊ ရှုခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ရှုခွင့်ကို။ န ဒေတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အသမ- ပေက္ခနာ၊ မည်၏။ [“သမံ + ပေက္ခနာ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ “သမံ ပေက္ခတိ” ဟု ၎င်း၊ “သံ + အပေက္ခနာ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ “သံကို သမ္မာ” ဟု ၎င်း ဖွင့်သည်။] ပစ္စဝေက္ခဏာ- တိပိ၊ တဖန် ရှုတတ်သော သဘောတရား ဟူသည်လည်း။ ပညာ၊ တည်း။ သာ၊ ထို ပစ္စဝေက္ခဏာမည်သော ပညာသည်။ တံ အာကာရံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ တဖန် ရှုတတ်၏။

ပန၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ တံ၊ ထို အတ္တတ္ထစသော အခြင်းအရာကို။ ပစ္စဝေက္ခိတုံ၊ တဖန် ရှုခြင်းငှါ။ ဝါ၊ တဖန် ရှုခွင့်ကို။ န ဒေတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပစ္စဝေက္ခဏာ၊ မည်၏။ အဿာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ၏။ ပစ္စက္ခံ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်

အသံဂါဟနာ။ ။ ဂဟ-ဓာတ်သည် ယူခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ဂါဟု-ဓာတ်ကား သက် ဝင်ခြင်း အနက်ကို ဟော၏။ အတွင်းသို့ သက်ဝင်ဟူသည် သမုဒြာထည်းသို့ သက်ဆင်းသကဲ့ သို့ အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “တံ အာကာရံ ဂဟေတော” နေရာ၌ “ဂါဟေတော” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။ “သက်ဝင်၍” ဟု ပေးပါ။ ထို ဂါဟေတောကိုပင် “ဗံသိ- တော၊ ပွတ်တိုက်၍” ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်။ ဂဏှာတိကား ထိုဂါဟု၏ ဓာတ်နက်ကို ဖွင့်ခြင်း မဟုတ်၊ အဓိပ္ပါယ်ကိုဖွင့်ခြင်းတည်း။ ထိုအတိုင်းမှန်လျှင် “အဝိဇ္ဇာ ပန ဥပ္ပဇ္ဇိတော တံ ဂဟေတော” ၌လည်း “ဂါဟေတော” ဟု ရှိရပေလိမ့်မည်။ “ပရိယောဂါဟနာ” ၌လည်း ပရိ + အဝ + ဂါဟုဓာတ် ယု-ပစ္စည်းပင်တည်း။ ဤသို့ ဂါဟု-ဓာတ်ဖြစ်သောကြောင့် န-ကို ဣ-မပြန်ဘဲ ရှိရပေသည်။

သော။ ကိဉ္စိကမ္မံ၊ တစုံတခုသော အမှုသည်။ န အတ္တိ။ သယဉ္ဇ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော မိမိကိုယ်တိုင်လည်း။ အပစ္စဝေက္ခိတော၊ မစူးစမ်း မဆင်ခြင်ဘဲ။ ကမ္မံ၊ အလုပ်ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပစ္စက္ခကမ္မံ (မ္မာ)၊ မည်၏။ ဒုမ္မေဓဘာဝ-
 တာယ၊ ပညာမရှိသူ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုမ္မေဇ္ဈံ၊ မည်၏။ ဗာလတာယ၊ မလိမ္မာ
 သူ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗာလံ၊ ဗာလျမည်၏။ [ဤပုဒ်တို့၏အဖွင့်ကို အဋ္ဌသာလိနိ
 ဘာသာဋီကာ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ အကုသလပဒဘာဇနိအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။ “ဘာဝတာ-
 ယ”ဟု ရှေးပါဌ်ရှိရာ၌ကား ဘောအနက် ၂-ချက် မဖြစ်နိုင်။]

သမ္ပဇညံတိပိ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော သဘောတရား
 ဟူသည်လည်း။ ပညာ၊ တည်း။ သာ၊ ထိုသမ္ပဇညမည်သောပညာသည်။ အတ္တ-
 တ္တံ၊ အကျိုး အကျိုးကို၎င်း။ ဝါ၊ အကျိုးတိုင်းကို၎င်း။ (တနည်း) အတ္တတ္တံ၊
 အကျိုးဖြစ်သော အကျိုးကို၎င်း။ ဝါ၊ မှန်ကန်သောအကျိုးကို၎င်း။ ကာရဏ-
 ကာရဏံ၊ အကြောင်း အကြောင်းကို၎င်း။ ဝါ၊ အကြောင်းတိုင်းကို၎င်း။
 (တနည်း) ကာရဏကာရဏံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော အကြောင်းကို၎င်း။ ဝါ၊
 မှန်ကန်သော အကြောင်းကို၎င်း။ စတုသစ္စဓမ္မံ၊ ကို၎င်း။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။
 ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့်သိတတ်၏။ ပန၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊
 ရှိ။ ဝါ၊ လသော်။ တံ အာကာရံ၊ ထိုအတ္တတ္တ စသောအခြင်းအရာကို။ ပဇာနိတံ၊
 အပြားအားဖြင့် သိခြင်းငှါ။ ဝါ၊ အပြားအားဖြင့် သိခွင့်ကို။ န ဒေတိ။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ အသမ္ပဇညံ၊ မည်၏။ မောဟနဝသေန၊ တွေဝေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
 မောဟော၊ မည်၏။ ပမောဟနဝသေန၊ အားကြီးသော တွေဝေခြင်း၏အစွမ်း
 ဖြင့်။ ပမောဟော၊ မည်၏။ သမ္မောဟနဝသေန၊ ထက်ဝန်းကျင် တွေဝေခြင်း၏
 အစွမ်းဖြင့်။ သမ္မောဟော၊ မည်၏။ အဝိနိယံ၊ မရထိုက်သော ကာယဒုစရိုက်
 စသည်ကို။ ဝိနွတိ၊ ရဘတ်၏။ ဣတိအာဒိဝသေန၊ ဤသို့အစရှိသော အနက်၏
 အစွမ်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ မည်၏။ ဝဋ္ဋသ္မိံ၊ ဝဋ္ဋဆင်းရဲ၌။ ဩဟနတိ၊ နှစ်သက်တတ်၏။
 ဩသိဒါပေတိ၊ နှစ်မြုပ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာသော၊ မည်၏။ ဝဋ္ဋ-
 သ္မိံ၊ ။ ယောဇေတိ၊ ယှဉ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ မကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာယောဂေါ၊
 မည်၏။ အပ္ပဟိနဝသေန၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။

အပစ္စက္ခကမ္မံ။ ။ “ပစ္စက္ခံ+ကမ္မံ ပစ္စက္ခကမ္မံ၊ နတ္ထိ+ပစ္စက္ခကမ္မံ တေိဿာတိ အပစ္စက္ခ-
 ကမ္မံ”ဟု ဝစနတ္ထုပြုစေလို၍ “နာဿာ ကိဉ္စိ ကမ္မံ အတ္တိ”ဟု ပဌမဖွင့်သည်။ “သယဉ္ဇ”၌
 သယံသည် တတိယန္တနိပါတ်ပုဒ်ဆိုလျှင် “ကတံ ကမ္မံ”ဟု ရှိသင့်၏။ ပဌမန္တနိပါတ်ပုဒ်ဆိုလျှင်
 “ကတကမ္မံ”ဟုရှိမှ သင့်မည်။ “အပစ္စက္ခံ+ကမ္မံ ယေန အဝိဇ္ဇာသညောဇနေနာတိ အပစ္စက္ခ-
 ကမ္မံ”ဟု ပြုစေလိုသည်။ ပါဠိတော်၌ “အဝိဇ္ဇာသညောဇနံ”ဟု ရှိသောကြောင့် “အပစ္စက္ခ-
 ကမ္မံ”ဟု ထားသည်။ အဝိဇ္ဇာကို၎င်းလျှင် “အပစ္စက္ခကမ္မာ”ဟု ရှိရမည်။

ပုနပုနံ၊ အဖန်ဖန်။ ဥပ္ပဇ္ဇနတောစ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ အဝိဇ္ဇာနုသယော၊ မည်၏။ [အနုသယသဒ္ဓါသည် အပ္ပဟိနအနက်ကိုလည်း ဟော၏။ ထို့ကြောင့် “အပ္ပဟိနဝသေန”သည် အနုသယ၏ အနက်တမျိုးတည်း။ “ပုနပုနံ ဥပ္ပဇ္ဇနတော”ဖြင့် အနုသယ၏ အနက်တမျိုးကို ပြပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် စ-သဒ္ဓါဖြင့် ဆိုသည်။ ပုနပုနံသည် အနု၏အနက်၊ ဥပ္ပဇ္ဇနသည် သယ၏ အနက်တည်း။]

မဂ္ဂေ၊ လမ်းခရီး၌။ ပရိယုဋ္ဌိတစောရာ၊ ထကြွသောသူပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အဒ္ဓိကေ၊ ခရီးသွားသူတို့ကို။ (ပရိယုဋ္ဌန္တိ) ဝိယ၊ လုယုကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ကုသလ-စိတ္တံ၊ ကုသိုလ်စိတ်ကို။ ပရိယုဋ္ဌာတိ၊ လုယုဟတ်၏။ ဂဏှာတိ၊ ယူတတ်၏။ ဝိလုမ္ပတိ၊ လုယက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပရိယုဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ နဂရဒ္ဓါရေ၊ မြို့တံခါးပေါက်၌။ ပလိခာသခါတယ၊ တံခါးကျည်ဟု ဆိုအပ်သော။ လဿိယာ၊ တံခါးကျည်သည်။ ပတိတာယ၊ ကျပြီးလသော်။ (တနည်း)လဿိယာကို။ ပါတိတာယ၊ ချအပ်ပြီးလသော်။ အန္တောနဂရေ၊ မြို့တွင်း၌။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ ဗဟိနဂရမနမ္ပိ၊ မြို့ပြင်သို့ သွားခြင်းသည်၎င်း။ ဗဟိနဂရေ၊ ၌။ မနုဿာနံ၊ အန္တောနဂရပဝေသနမ္ပိ၊ မြို့တွင်းသို့ ဝင်ခြင်းသည်၎င်း။ ပစ္ဆိမ္မတ္တိယထာ၊ ပြတ်စဲသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သက္ကာယနဂရေ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ခန္ဓာ ၅-ပါး အပေါင်းဟူသော မြို့၌။ [“သန္တော+ကာယော သက္ကာယော”ကို ရည်ရွယ်သည်။] အယံ၊ ဤအဝိဇ္ဇာသည်။ ပတိတာ၊ ကျရောက်ပြီ။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိဗ္ဗာနသမ္ပာပကံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေနိုင်သော။ ဉာဏမနံ၊ ဉာဏ်၏ သွားခြင်းသည်။ ပစ္ဆိမ္မတ္တိ၊ ပြတ်စဲ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ လဿိနာမ၊ လဿိမည်သည်။ ဟောတိ။

အကုသလဉ္စ၊ အကုသိုလ်လည်းဟုတ်၏။ တံ၊ ထိုအကုသိုလ်ဟူသည်။ မူလဉ္စ၊ မူလလည်း ဟုတ်၏။ (ဣတိ၊ ကြောင့်။ အကုသလမူလံ၊ မည်၏။) [ဤအလို ကမ္မဓာရည်းတို့။] ဝါ၊ တနည်း။ အကုသလာနံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော စိတ် စေတသိက်တို့၏။ မူလံ၊ အရင်းအမြစ်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အကုသလမူလံ၊ မည်၏။ [ဤအလို ဆဋ္ဌိတပုရိသ်တို့။] ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုအကုသလမူလသည်။ အညံ၊ မောဟမှ အခြားသော တရားသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣမ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသ၌။ အဓိပေတော၊ အလိုရှိအပ်သော။ မောဟော၊ မောဟပင်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မောဟော၊ မောဟသည်။ အကုသလမူလံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော မူလတည်း။ ဝါ၊ အကုသိုလ်တို့၏ အရင်းအမြစ်တည်း။ အယံ ဝုစ္စတိ အဝိဇ္ဇာတိ၊ ကား။ ဝေလက္ခဏာ၊ ဤသို့ လက္ခဏာရှိသော။ အယံ၊ ဤသဘောတရားကို။ အဝိဇ္ဇာနာမာတိ၊ အဝိဇ္ဇာမည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ ပဉ္စဝိသတိ ပဒေဝသေန၊ ၂၅-ပါးသောပုဒ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ လက္ခဏံ၊ မှတ်သားထိုက်သော သဘောကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ လက္ခဏာ၊ ဤသို့သော လက္ခဏာရှိသော။ အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဒုက္ခာဒိသု၊ ဒုက္ခသစ္စာ အစရှိသည်တို့၌။ အညာဏံ၊ ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်။ (သိမာနာ)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဒုက္ခသစ္စဿ၊ ၏။ ဧကဒေသော၊ တစ်စိတ်တစ်ဖွဲ့သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ [တရားကိုယ်အားဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာတွင် ပါဝင်သော မောဟ ဖြစ်သောကြောင့် “ဒုက္ခသစ္စဿ ဧကဒေသော”ဟု ဆိုသည်။] သဟဇာတာ၊ တကွဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထို ဒုက္ခသစ္စာကို။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ ကရောတိ၊ ပြုနိုင်၏။ ဆာဒေတိ၊ ဖုံးလွှမ်းနိုင်၏။ သမုဒယသစ္စဿ၊ ၏။ ဧကဒေသော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ သဟဇာတာ၊ သည်။ ဟောတိ။ [လောဘမူစိတ် ဖြစ်ခိုက် အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာတို့ သဟဇာတ ဖြစ်ကြသည်။] တံ၊ ထိုသမုဒယသစ္စာကို။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဆာဒေတိ၊ ၏။

နိရောဓသစ္စဿ၊ ၏။ ဧကဒေသော၊ သည်။ နေဝ ဟောတိ။ သဟဇာတာ၊ သည်။ န (ဟောတိ)။ တံ၊ ထိုနိရောဓသစ္စာကို။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ န ကရောတိ။ ဧကဝလံ၊ အာရုံပြုခြင်းမဖက် သက်သက်။ ဝါ၊ ဧကဒေသစသည် မဖက် သက်သက်။ ဆာဒေတိ၊ ၏။ မဂ္ဂသစ္စဿာပိ၊ ၏လည်း။ ဧကဒေသော၊ သည်။ န (ဟောတိ)။ သဟဇာတာ၊ န(ဟောတိ)။ တံ၊ ထိုမဂ္ဂသစ္စာကို။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ န ကရောတိ။ ဧကဝလံ၊ အာရုံပြုခြင်းမဖက် သက်သက်။ ဝါ၊ ဧကဒေသ စသည်မဖက် သက်သက်။ ဆာဒေတိ၊ ၏။ ဒုက္ခာရမ္မဏတာ၊ ဒုက္ခသစ္စာ ဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ [“ဒုက္ခာရမ္မဏတာယ” ဟု ဆိုလိုလျက် “ယ” ကြေသည်။ ဋီကာ၌ အခြားနည်းကိုလည်း ပြသေး၏။] တဉ္စ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာကိုလည်း။ ဆာဒေတိ၊ ၏။ သမုဒယာရမ္မဏတာ၊ သမုဒယ သစ္စာဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တဉ္စ၊ ထို သမုဒယ သစ္စာကိုလည်း။ ဆာဒေတိ၊ ၏။ နိရောဓာရမ္မဏတာ၊ နိရောဓသစ္စာ ဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ နုပ္ပဇ္ဇတိ။ တဉ္စ၊ ထို နိရောဓသစ္စာကိုလည်း။ ဆာဒေတိ၊ ၏။ မဂ္ဂါရမ္မဏတာ၊ မဂ္ဂသစ္စာဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ နုပ္ပဇ္ဇတိ။ တဉ္စ၊ ထို မဂ္ဂသစ္စာကိုလည်း။ ဆာဒေတိ၊ ၏။

ဒွေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ သစ္စာ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာတို့သည်။ ဒုဒ္ဒ- သတ္တာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ မြင်နိုင်ခဲကုန် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂမ္ဘီရာ၊ နက်နဲကုန်၏။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သစ္စာ၊ နိရောဓ သစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာတို့သည်။ ဂမ္ဘီရတ္တာ၊ သဘောအားဖြင့် နက်နဲကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဒ္ဒသ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ မြင်နိုင်ခဲကုန် သည်။ (ဟောန္တိ)။ အပိစ၊ သည်သဘုမကသေး။ ဒုက္ခနိရောဓံ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ကြောင်း ဖြစ်သော။ အရိယသစ္စံ၊ အရိယသစ္စာသည်။ ဂမ္ဘီရဉ္စေ၊ နက်နဲသည်၎င်း။ ဒုဒ္ဒသ-

ဥ။ ခဲယဉ်းသဖြင့် မြင်အပ်သည်၎င်း။ ဝါ။ မြင်နိုင်ခဲသည်၎င်း။ (ဟောတိ)။
 တတ္ထ၊ ထို သစ္စာတို့တွင်။ ဒုက္ခံ နာမ၊ ဒုက္ခ မည်သည်။ ပါကဋံ၊ ထင်ရှား၏။
 [ထင်ရှားသည့်အတွက်ကြောင့် အိုရ၊ နာရလျှင် “ဒုက္ခ-ဒုက္ခ”ဟု ပြောကြသည်။]
 ဗန၊ ထိုလျှင် ထင်ရှားပါသော်လည်း။ လက္ခဏဿ၊ မှတ်သားအပ်သော
 သဘော၏။ ဝါ။ ကို။ ဒုဒ္ဒသတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝါ။ ကြောင့်။ ဂမ္ဘီရံနာမ၊ နက်နဲသည်
 မည်သည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်ပြီ။ သမုဒယေပိ၊ သမုဒယသစ္စာ၌လည်း။ ဧသေဝ၊ ဤ
 ဆိုအပ်ပြီးသောအစီအရင်သည်ပင်။ နယော၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုဆောင်ကြောင်း
 အစီအရင်တည်း။

ပန၊ ကား။ မဟာသမုဒ္ဒံ၊ ကို။ မန္တေတွာ၊ မှေ့တံဖြင့်မှေ့၍။ [နို့ဓမ်းကိုမှေ့၍
 အဆီထုတ်ရသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း အဆီထုတ်ဘို့ရန် မှေ့၍-ဟုလို။ ရှေးနိဿယ၌
 “မဒ္ဒေတွာ၊ နယ်၍၊ ညှစ်၍”ဟု ရှိ၏။] သြဇာယ၊ အဆီသြဇာကို။ နိဟရဏံ
 နာမ၊ ထုတ်ဆောင်ခြင်း မည်သည်။ ဘာရော ယထာ၊ ဝန်လေးသကဲ့သို့၎င်း။
 သိနေရပါဒတော၊ မြင်းမိုရ်တောင်ခြေမှ။ ဝါလိကာယ၊ သဲကို။ ဥဒ္ဓရဏံနာမ၊
 ထုတ်ဆောင်ခြင်းမည်သည်။ ဘာရော(ယထာ)၊ ဝန်လေးသကဲ့သို့၎င်း။ ပဗ္ဗတံ၊
 မြင်းမိုရ်တောင်ကို။ ပိဋေတွာ၊ ညှစ်၍။ ရသဿ၊ အရည်ကို။ နိဟရဏံနာမ၊
 မည်သည်။ ဘာရော(ယထာ)၊ ၎င်း။ ဧဝမေဝ၊ လျှင်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သစ္စာနိ၊
 နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာတို့သည်။ ဂမ္ဘီရတာယ ဧဝ၊ နက်နဲကုန်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်ပင်။ ဒုဒ္ဒသာနိ၊ ကုန်သည်။ ဝါ။ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။ နိရောဓသစ္စံ
 ပန၊ သည်ကား။ အတိဂမ္ဘီရဉ္စ၊ မဂ္ဂသစ္စာထက် သာလွန်၍ နက်နဲသည်၎င်း။
 အတိဒုဒ္ဒသဉ္စ၊ မဂ္ဂသစ္စာထက် သာလွန်၍ မြင်နိုင်ခဲသည်၎င်း။ (ဟောတိ)။ ဣတိ
 ဧဝံ၊ သို့။ ဒုဒ္ဒသတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဝါ။ ကြောင့်။ ဂမ္ဘီရာနံ၊ ကုန်သော။ [ရှေးသစ္စာ
 ၂-ပါးကို ဆိုသည်။] ဂမ္ဘီရတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဒုဒ္ဒသာနံ စ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် မြင်အပ်
 သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ [နောက်သစ္စာ ၂-ပါးကို ဆိုသည်။] စတုန္ဒံ၊ ကုန်သော။
 အရိယသစ္စာနံ၊ တို့ကို။ ပဋိစ္ဆာဒကံ၊ ဖုံးလွှမ်းတတ်သော။ မောဟန္ဓကာရံ၊ မောဟ
 တည်းဟူသောအမှိုက်မှောင်ဖြစ်သော။ အယံ၊ ဤသဘောတရားကို။ အဝိဇ္ဇာတိ၊
 အဝိဇ္ဇာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ [အဘိဓာန်၌ “အန္ဓကာရော”ဟု ပုလိင်ရှိသောကြောင့်
 “ပဋိစ္ဆာဒကော မောဟန္ဓကာရော”ဟု ရှိမှ အယံနှင့် လိုက်လျော၍ ကောင်းမည်
 ထင်သည်။] (ဣတိ၊ အပြီးတည်း)။

· အဝိဇ္ဇာပဒနိဒ္ဒေသော၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။)
 အဝိဇ္ဇာပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့် ပြီး၏။

သင်္ခါရပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

သင်္ခါရပဒေ၊ သင်္ခါရပုဒ်၌။ [အနာမသိတွာ သင်္ခါရေယေဝ ဒဿေန္တော
 ၌စပ်။] ဟေဋ္ဌာ၊အောက်၌။ (အောက်ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရဟူသော
 ဥဒ္ဒေသ အဖွင့်၌။) ဝုတ္တသင်္ခါရေသု၊ ဆိုအပ်ပြီးသော သင်္ခါရတို့တွင်။ သင်္ခါရ-
 သဒ္ဒေန၊ ကြောင့်။ အာဂတသင်္ခါရေ၊ လာသော သင်္ခါရတို့ကို။ အနာမသိတွာ၊
 မသုံးသပ်မရှိ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရေယေဝ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်း
 ကြောင့်ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့ကိုသာ။ ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ (တနည်း) ဒဿေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသော။ (ဘဂဝါ၊ သည်။) တတ္ထ
 ကတမေ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရေတိ အာဒိံ၊ အစရှိသော
 စကားရပ်ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို တတ္ထ ကတမေ အစရှိသော စကားရပ်၌။
 (ယော၊အကြင်သဘောတရားသည်။) အတ္တနော၊မိမိကို။ ကာရကံ၊ပြုတတ်သော
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပုနာတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်စေအောင် သုတ်သင်တတ်၏။
 ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (ထိုသို့ မိမိကိုပြုသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ဖြစ်စေအောင်သုတ်သင်တတ်
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) (သော၊ ထိုသဘောတရားသည်။) ပုညော၊ပုညမည်၏။
 (ယော၊သည်။) အဿ၊ ထို မိမိကိုပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဇ္ဈာသယံစ၊ အလိုဆန္ဒကို
 လည်း။ ပူရေတိ၊ပြည့်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ မိမိကိုပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏
 အလိုဆန္ဒကိုလည်း ပြည့်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) သော၊ သည်။ ပုညော၊
 မည်၏။ (ယော၊သည်။) ပုဇ္ဇံ၊ ပူဇော်ထိုက်သော။ ဘဝံ စ၊ သုဂတိဘဝကိုလည်း။
 နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ပူဇော်ထိုက်သော သုဂတိ
 ဘဝကိုလည်း ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) (သော၊ သည်။) ပုညော၊
 မည်၏။

ပုနာတိ အတ္တနော ကာရကံ။ ။ဤနည်း၌ “ပု-သောဓေ”ဟူသော ဘူဝါဒိ ကိယာဒိ
 ဓာတ်တည်း၊ ကိယာဒိဖြစ်သောကြောင့် နာ-ပစ္စည်းဖြင့် “ပုနာတိ” ဟု ဆိုသည်။ “ပုနာတိတိ
 ပုညော” ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုပါ။ ပု-ဓာတ်၊ ယ-ပစ္စည်း၊ န-လာ ချ-ကို ဥ-ပြု၊ ဒွေဘော်လာ၊ မိမိကို
 ပြုတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို ဖြစ်စေပုံကို ဋီကာ၌ကြည့်ပါ။

ပူရေတိ စဿ။ ။ဤနည်း၌ “ပူရေတိတိ ပူရကော” ဟု ဆိုလိုလျက် နိရုတ္တိနည်း
 အားဖြင့် ပု-၌ ဥ-ကို ရဿ၊ ရ-နှင့် က-ကို ဥ-ပြု၍ “ပုည” ဟု ပြီးရသည်။ ကောင်းမှု
 ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏ အဇ္ဈာသယကို ပြည့်ဝစေပုံကိုလည်း ဋီကာ၌ ရှုပါ။

ပုဇ္ဇေ ဘဝံ။ ။ဤနည်း၌ကား “ပုဇ္ဇံ နိဗ္ဗတ္တေတိတိ ပုဇ္ဇနိဗ္ဗတ္တကော” ဟု ဆိုလိုလျက်
 ဇ္ဇ-ကို ဥ-ပြု၊ နိဗ္ဗတ္တက-ပုဒ်ကိုလည်း ချေ၍ “ပုည” ဟု ပြီးရသည်။ ပုဇ္ဇ-၌ ပုဇ္ဇ-ဓာတ်၊
 ထောမနိဓိ-၌ “ယတ်-ပစ္စည်း” ဟု ဆို၏။ ပူဇော်တော် ပုဇ္ဇော(ဘဝါ)။ [ပူရကော ပုဇ္ဇ-
 နိဗ္ဗတ္တကော စ နိရုတ္တိလက္ခဏေန “ပုညော” တိ ဝေဒိတဗျော။—ဋီကာ။]

(ယော၊ သည်။) ဝိပါကံ၊ နာမ်ဝိပါကံအကျိုးကို၎င်း။ ကဋ္ဌတ္တာရူပဉ္စ၊ ကဋ္ဌတ္တာရုပ်အကျိုးကို၎င်း။ အဘိသင်္ခရေတိ၊ ပြုစီမံတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ နာမ်ဝိပါကံအကျိုးကို၎င်း၊ ကမ္မဇရုပ်အကျိုးကို၎င်း ပြုစီမံတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) (သော၊ သည်။) အဘိသင်္ခါရော၊ မည်၏။ ပုညောဝ၊ မိမိကိုပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော သဘောတရားသည်ပင်။ ဝါ၊ မိမိကိုပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုဆန္ဒကိုလည်း ပြည့်စေတတ်သော သဘောတရားသည်ပင်။ ဝါ၊ ပူဇော်ထိုက်သော သုဂတိဘဝကို ဖြစ်စေတတ်သော သဘောတရားသည်ပင်။ အဘိသင်္ခါရော၊ အဘိသင်္ခါရတည်း။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ ပုညသည်ပင် အဘိသင်္ခါရ။

ပုညပဋိပက္ခတော၊ ပုည၏ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပုညော၊ အပုညမည်၏။ [အ-သဒ္ဒါ ဝိရုဒ္ဓအနက်ဟော။] အပုညောဝ၊ ပုည၏ဆန့်ကျင်ဘက်သည်ပင်။ အဘိသင်္ခါရော၊ တည်း။ အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ ပုည၏ဆန့်ကျင်ဘက်သည်ပင် အဘိသင်္ခါရ။ န ဣဉ္စတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာနေဉ္စ၊ မည်၏။ အာနေဉ္စမေဝ၊ မတုန်လှုပ်တတ်သော တရားသည်ပင်။ အဘိသင်္ခါရော၊ အကျိုးဝိပါကံကို ပြုစီမံတတ်သော တရားတည်း။ အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရော၊ ရား။ (ယော၊ သည်။) အာနေဉ္စ၊ မတုန်လှုပ်တတ်သော။ ဘဝံစ၊ ဘဝကိုလည်း။ အဘိသင်္ခါရေတိ၊ ပြုစီမံတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရော၊ မည်၏။

ကာယေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တိတော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖြစ်စေအပ်သော။ သင်္ခါရော၊ သင်္ခါရတည်း။ ကာယသင်္ခါရော၊ ကိုယ်ဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော သင်္ခါရ။... [ယောဇနာ၌ ကာယေနကို ကတ္တားအနက် ဖွင့်၏။ ထိုအလို “ကိုယ်သည်” ဟု ပေးရလိမ့်မည်။ စဉ်းစားပါ။] ဝါ၊ တနည်း။ ကာယတော၊ ကိုယ်ကြောင့်။ ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော။ (သင်္ခါရော၊ တည်း။) ကာယသင်္ခါရော၊ ကိုယ်ကြောင့်

အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရော။ ။ “န ဣဉ္စတိ အာနေဉ္စ” သည် လဟုကနည်းအားဖြင့် ပြုအပ်သော ဝစနတ္ထတည်း။ “န ဣဉ္စတိ အနိဉ္စ” သူတ္တံ၌ ဣ-ပစ္စည်းသက်၍ “အနိဉ္စယေဝ အာနေဉ္စ” ဟု ပြုပါ။ ဣ-အနုဇနကြောင့် အာဉ္စ ဝုဒ္ဓိ၊ နိဉ္စကား ဣကို သုတ်ကြီးဖြင့် ပြုပါ။ သမာဓိ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ကာမစ္ဆန္ဒစသော နိဝရဏတို့၏ အလွန်ဝေးကွာကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မတုန်မလှုပ်ဘတ်သော အရူပဈာန်ကို “အာနေဉ္စ” ဟု ခေါ်သည်။ ထိုအရူပဈာန်သည်ပင် အကျိုးဝိပါကံကို ပြုစီမံတတ်သောကြောင့် အဘိသင်္ခါရလည်း မည်၏။ ကဋ္ဌတ္တာရုပ်ကိုကား မပြုမစီမံတတ်။ နောက်နည်း၌ကား “အာနေဉ္စ” အရ အရူပဈာန်ကို မယူဘဲ ထိုဈာန်ကြောင့်ဖြစ်သော အရူပဘဝကို ယူရသည်။ ထို့ကြောင့် “အဘိသင်္ခရေတိတိ အဘိသင်္ခါရော၊ အာနေဉ္စ အဘိသင်္ခါရော အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရော” ဟု ဒုတိယာတပျရိသ် ပြုပါ။

ဖြစ်သော သင်္ခါရ။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာယဿ၊ ကာယဒွါရ၏။ သင်္ခါရော၊ သင်္ခါရ
တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယသင်္ခါရော၊ မည်၏။ ဝစီသင်္ခါရစိတ္တသင်္ခါရေသုပ္ပါ၊
ဝစီသင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရတို့၌လည်း။ သေဝ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်
သည်ပင်။ နယော၊ အနက်ကိုဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း။

တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးသောတိက်တို့တွင်။ ပဌမတ္ထိကော၊ ပဌမတိက်ကို။ (ပုညာဘိ-
သင်္ခါရ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရတိက်ကို။) ပရိဝိမံသနသုတ္တ-
ဝသေန၊ ပရိဝိမံသနသုတ်နှင့်စပ်သဖြင့်။ ဂဟိတော၊ ယူတော်မူအပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။
တတ္ထ၊ ထိုပရိဝိမံသနသုတ်၌။ ပုညဉ္ဇေ သင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရေတိ။ ပေ။ အာနေဉ္ဇ-
ပဂံ ဟောတိ ဝိညာဏံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ပုညံ၊ ပုညဖြစ်သော။ (ရှေ့အတိုင်း
အနက်အကျယ်ပေးပါ။) သင်္ခါရံ၊ အကျိုးတရားကို ပြုစီမံတတ်သောကံကို။ စေ
အဘိသင်္ခရေတိ၊ အကယ်၍ ပြုစီမံအံ့။ (ဧဝံသတိ၊ ဤသို့ ပုညသင်္ခါရကိုပြုစီမံလ
သော်။) ပုညပဂံ၊ ပုည၏အကျိုးဖြစ်သော ဘဝသမ္ပတ္တိသို့ ကပ်ရောက်တတ်သော။
ဝိညာဏံ၊ ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အပုညံ၊ ပုည၏ ဆန့်ကျင်ဘက်
ဖြစ်သော။ သင်္ခါရံ၊ ကို။ စေ အဘိသင်္ခရေတိ၊ အံ့။ (ဧဝံသတိ၊ ဤသို့ အပုည
သင်္ခါရကို ပြုစီမံလသော်။) အပုညပဂံ၊ အပုည၏အကျိုးဖြစ်သော ဘဝဝိပတ္တိသို့
ကပ်ရောက်တတ်သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ။ အာနေဉ္ဇံ၊ မတုန်လှုပ်တတ်
သော။ (သမာဓိ၏ဆန့်ကျင်ဘက် နီဝရဏတို့ ဝေးကွာသည့်အတွက် မတုန်လှုပ်
တတ်သော။) သင်္ခါရံ၊ အကျိုးတရားကို ပြုစီမံတတ်သော အရူပကံကို။ စေ အဘိ-
သင်္ခရေတိ - ပေ။ အံ့။ (ဧဝံသတိ၊ ဤသို့ အာနေဉ္ဇသင်္ခါရကို ပြုစီမံလသော်။)
အာနေဉ္ဇပဂံ၊ အာနေဉ္ဇကံ၏အကျိုးဖြစ်သော အရူပဘဝသို့ ကပ်ရောက်တတ်
သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ။ - နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ဒုက္ခဝဂ်။]

ဒုတိယတ္ထိကော၊ ကာယသင်္ခါရအစရှိသော ဒုတိယတိက်ကို။ တဒနန္တရဿ၊
ထိုပရိဝိမံသနသုတ်၏အခြားမဲ့၌ ဖြစ်သော။ ဝိဘင်္ဂသုတ္တဿ၊ ဝိဘင်္ဂသုတ်၏။ ဝါ၊
ဝိဘင်္ဂသုတ်နှင့်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ဂဟိတော၊ ပြီ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-
သုတ္တပရိယာယေန၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ် ဒေသနာတော်အားဖြင့်။ ဂဟိတော၊ ပြီ။
ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝတ္တံ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ သင့်သည်သာ။ ဟိ၊ မှန်။
တတ္ထ၊ ထို ဝိဘင်္ဂသုတ်၌။ တယောမေ။ ပေ။ စိတ္တသင်္ခါရေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။
[ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တယော၊ ၃-ပါးကုန်သော။ ဣမေ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ)။

ကာယဿ သင်္ခါရော။ ။ရှေးနိဿယ၌ “ကာယဿ၊ ကာယဒွါရသည်” ဟု ကတ္တား
အနက်ပေးလေ၏။ ယောဇနာ၌ကား “ကာယဿာတိ ပဒံ သင်္ခါရေတိပဒေ သာမိ” ဟု
ဖွင့်သည်။ “ကာယ၏သင်္ခါရ၊ ဝါ-ကာယနှင့်ဆိုင်သော သင်္ခါရ” ဟုလို့၊ ထို့ကြောင့် ယောဇနာ
ဖွင့်ပုံက ကောင်းသည်။ ကောင်းရုံသာမက “ကာယဿာတိ ဒွါရဿ၊ သာမိဘာဝေနနိဒ္ဒေ-
သော ကတော” ဟူသော ဋီကာနှင့်လည်း ညသည်။

ကတမေ တယော။ ကာယသင်္ခါရော၊ ကာယသင်္ခါရဂင်း။ ဝစီသင်္ခါရော၊ ဝစီ
 သင်္ခါရဂင်း။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ စိတ္တသင်္ခါရဂင်းတည်း။] ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမ္ပတပါး
 စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကဿ၊ ကြောင့်။ တေသံ သုတ္တာနံ၊ ဤ ပရိဝိမံသန
 သုတ်၊ ဝိဘင်္ဂသုတ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ တေ၊ ထိုပုညာဘိသင်္ခါရ
 အစရှိသောသင်္ခါရတို့ကို။ ဂဟိတာ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။
 အယံ အဘိဓမ္မောနာမ၊ ဤအဘိဓမ္မာတရားတော်မည်သည်ကို။ အခုနာ၊ ယခုမှ။
 န ကတော၊ ပြုအပ်သည် မဟုတ်။ ဗာဟိရကဣသီဟိဝါ၊ သာသနာပဖြစ်သော
 ရသေ့တို့သည် သော်ဂင်း။ သာဝကေဟိ ဝါ၊ သာဝကတို့သည် သော်ဂင်း။
 ဒေဝတာဟိ ဝါ၊ နတ် ဗြဟ္မာတို့သည်သော်ဂင်း။ နာပိ ဘာသိတော၊ ဟောအပ်
 သည်လည်း မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ အယံ၊ ဤ အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို။
 သဗ္ဗညုဇိနဘာသိတော၊ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်သည် ဟောတော်မူအပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။
 အဘိဓမ္မေပိ၊ အဘိဓမ္မာ ပါဠိတော်၌ဂင်း။ သုတ္တေပိ၊ ဘုရားဟောအပ်သော
 သုတ္တန်ပါဠိတော်၌ဂင်း။ ဧကသဒိသာဝ၊ တထပ်တည်းတူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။
 တန္တိ၊ ပါဠိတော်ကို။ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ ညွှန်ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ ဣမဿ အတ္ထဿ၊
 ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒီပနတ္ထံ၊ ပြခြင်း အကျိုးငှါ။ ဝါ၊ ပြလိုခြင်းဟူသော
 အကြောင်းကြောင့်။ (တေသံ သုတ္တာနံ ဝသေန တေ ဂဟိတာ။ ဣတိ၊ ဤကား
 အဖြေတည်း။)

ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ တေ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ပဘေဒတော၊ အပြားအားဖြင့်။
 ဒဿေတံ၊ ငှါ။ တတ္ထ ကတမော ပုညာဘိသင်္ခါရေတိ အာဒိံ၊ အစရှိသော
 စကားရပ်ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို တတ္ထ ကတမော ပုညာဘိသင်္ခါရော အစ
 ရှိသော စကားရပ်၌။ ကုသလာ စေတနာတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ အနိယမတော၊
 မည်သည့် ကုသိုလ်စေတနာဟု သတ်မှတ်ခြင်းမရှိသောအားဖြင့်။ စတုဘူမိက-
 စေတနာပိ၊ ဘုံ ၄-ပါး၌ဖြစ်သော စေတနာကိုလည်း။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူ
 အပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ကုသလာ စေတနာဟူသောပါဠိဖြင့် စတုဘူမိကစေတနာကို
 ဟောတော်မူအပ်ပါသော်လည်း။ ကာမာဝစရာ ရူပါဝစရာတိ၊ ဟူ၍။ နိယမိ-
 တတ္တာ၊ မှတ်သားအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရ-

အယံ အဘိဓမ္မော နာမ။ ။ အဋ္ဌသာလိနိ နိဒါနကထာ၌ ပြုအပ်သည့်အတိုင်း
 ဝိတဏှဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့က အဘိဓမ္မာကို ဇိနဘာသိတဟု မယူလိုကြ၊ ထိုဝါဒကို ပယ်ပြီး
 ဖြစ်အောင် ပရိဝိမံသနသုတ်၊ ဝိဘင်္ဂသုတ်တို့၌လာသော ပုညာဘိသင်္ခါရ စသည်တို့ကို
 ဤ၌ ထုတ်ပြရသည်။ မှန်၏ - ထိုသုတ်တို့ကိုကား ဇိနဘာသိတ မဟုတ် ဟု မပယ်ကြ၊
 ဇိနဘာသိတဟု အားလုံး လက်ခံထားအပ်သော ထိုသုတ်များနှင့် ဤ အဘိဓမ္မာ၏
 တထပ်တည်းဖြစ်သောကြောင့် ဤ အဘိဓမ္မာပါဠိတော်၏ ဇိနဘာသိတ ဖြစ်ကြောင်း
 ထင်ရှားသည်-ဟူလို။

ကုသလစေတနာ၊ တို့၎င်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ရူပါဝစရကုသလစေတနာ၊ တို့၎င်း။
 ဣတိ၊ သို့။ တေရသ၊ ကုန်သော။ စေတနာ၊ တို့သည်။ ပုညာဘိသင်္ခါရောနာမ၊
 မည်၏။ ဒါနမယာတိ အာဒိဟိ၊ အစရှိသောပါဌ်တို့ဖြင့်။ တာဗံ ယေဝ စေတနာ-
 နံ၊ ထိုစေတနာတို့၏ပင်။ ပုညကြိယဝတ္ထုဝသေန၊ ပုညကြိယဝတ္ထု၏အဖြစ်ဖြင့်။
 ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝါ၊ ဖြစ်ပုံကို။ ဒဿိတာ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။

တတ္ထ၊ ထို ဒါနမယ အစရှိသော စေတနာတို့တွင်။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ကာမာ-
 ဝစရာဝ၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်စေတနာတို့သည်သာ။ ဒါနသီလမယာ၊ ဒါန-
 မယ သီလမယတို့သည်။ ဟောန္တိ။ ဘာဝနာမယာပန၊ ဘာဝနာမယစေတနာ
 တို့သည်ကား။ တေရသပိ၊ တို့သည်လည်း။ (ဟောန္တိ)။ ဟိ၊ ထင်ရှားအောင်
 ပြဦးအံ့။ ပဂုဏံ၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်ပြီးသော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဝါ၊ ပါဠိကို။
 သဗ္ဗာယမာနော၊ သရဗ္ဗာယ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧကံ အနုသန္ဓိဂတံပိ၊ တခုသော
 အနုသန္ဓေကို လွန်သွားပြီးသောတရားကို၎င်း။ ဒေ အနုသန္ဓိဂတေပိ၊ နှစ်ခုသော
 အနုသန္ဓေတို့ကို လွန်သွားပြီးသော တရားတို့ကို၎င်း။ န ဇာနာတိ၊ မသိလိုက်။
 ပစ္စာ၊ နောက်၌။ ဝါ၊ နောက်မှ။ အာဝဇ္ဇန္တော၊ ဆင်ခြင်လသော်။ ဇာနာတိ
 ယထာ၊ သိသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ကသိဏပရိကမ္မံ၊ ကသိုဏ်း
 ပရိကမ်ကို။ ကရောန္တဿ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ပဂုဏဗ္ဗာနံ၊ အဝါးဝစွာ
 လေ့လာအပ်ပြီးသော ဈာန်ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။
 ပဂုဏကမ္မဋ္ဌာနံ၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်ပြီးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ မနသိ ကရော-
 န္တဿ စ၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဉာဏဝိပုယုတ္တာပိ၊ ဉာဏဝိပုယုတ်
 လည်းဖြစ်သော။ ဘာဝနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဘာဝနာမယာ
 ပန တေရသပိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။

တတ္ထ ဒါနမယာဒိသု၊ ထိုဒါနမယ အစရှိသည်တို့တွင်။ [“တတ္ထ ဒါနမယာ-
 ဒိသုတိ နိဒ္ဒါရဏံ”ဟု ယောဇနာရှိသောကြောင့် တတ္ထနှင့် ဒါနမယာဒိသုကို
 အရတူ စွဲလိုက်ရသည်။ ရှေးစာအုပ်တို့၌ “ဒါနမယာဒိသု” ပါဟန်မတူ။] ဒါနံ၊
 ဒါနကို။ အာရဗ္ဗ၊ အကြောင်းပြု၍။ ဒါနံ၊ ကို။ အဓိကိစ္စ၊ စွဲ၍။ ယာ စေတနာ၊
 အကြင် စေ့ဆော်ခြင်းသည်။ ယာ သဗ္ဗေတနာ၊ အကြင် ကောင်းစွာစေ့ဆော်ခြင်း
 သည်။ ယံ စေတယိတတ္ထံ၊ အကြင်စေ့ဆော်တတ်သောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
 သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤစေတနာကို။ ဒါနမယော ပုညာဘိသင်္ခါရောတိ၊
 ဒါနမယ ပုညာဘိသင်္ခါရဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သီလံ၊ ကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ [“သီလံ
 အဓိကိစ္စ ယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စေတနာ သဗ္ဗေတနာ စေတယိတတ္ထံ၊ အယံ ဝုစ္စတိ သီလ-
 မယော ပုညာဘိသင်္ခါရောတိ”ကို ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်။] ဘာဝနံ၊ ကို။
 အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ဘာဝနံ အဓိကိစ္စ ယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စေတနာ သဗ္ဗေတနာ စေတယိ-
 တ္ထံ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဘာဝနာမယော ပုညာဘိသင်္ခါရောတိ။ အယံ၊ ဤ ဒေသနာ

တော်သည်။ သင်္ခေပဒေသနာ၊ အကျဉ်းဖြစ်သော ဒေသနာတော်တည်း။ [ဉာဏ
ဝိဘင်း၊ တိကနိဒ္ဒေသဉ္စကား စေတနာဟု မလာ။ ပညာဟုသာ လာသည်။]

ပန၊ ဆက်။ စိဝရာဒိသု၊ သင်္ကန်းအစရှိကုန်သော။ စတုသု၊ ကုန်သော။
ပစ္စယေသု၊ ပစ္စည်းတို့တွင်။ [ဝိနည်း၌လာသော ဒါနပစ္စည်းကို ပြသည်။] (တံတံ၊
ထိုထိုပစ္စည်းကို။ ဒေန္တဿ၊ ပေးလှူသောပုဂ္ဂိုလ်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ ရူပါဒိသု၊
ရူပါရုံအစရှိကုန်သော။ ဆသု၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ အာရုံတို့တွင်။
[အဘိဓမ္မာ၌လာသော ဒါနအာရုံကို ပြသည်။] (တံတံ၊ ထိုထိုအာရုံကို။ ဒေန္တ-
ဿ၊ ၏။) ဝါ၊ တနည်း။ အန္ဓာဒိသု၊ အန္ဓ အစရှိကုန်သော။ ဒသသု၊ ကုန်သော။
ဒါနဝတ္ထုသု၊ ဒါနဝတ္ထုတို့တွင်။ [သုတ္တန်၌လာသော ဒါနဝတ္ထုတို့ကို ပြသည်။]
တံတံ၊ ထိုထို ဒါနဝတ္ထုကို။ ဒေန္တဿ၊ ၏။ တေသံ၊ ထိုပစ္စည်းတို့ကို။ ဝါ၊ ထို
အာရုံတို့ကို။ ဝါ၊ ထို အန္ဓအစရှိသော ဒါနဝတ္ထုတို့ကို။ ဥပ္ပါဒနတော၊ ဖြစ်စေရာ
အခါမှ။ (ဖြစ်အောင် စုဆောင်းရာအခါမှ။) ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ မစွန့်ကြဲမီ
ရှေ့အဘို့ကာလ၎င်း။ [ဣတိ ဌှစ်ပံ၊ ပုဗ္ဗစေတနာ ဖြစ်ရာကာလကိုပြသည်။] ပရိ-
စွာဂကာလေ၊ စွန့်ကြဲရာကာလ၎င်း။ [မုဗ္ဗစေတနာ ဖြစ်ရာကာလကို ပြသည်။]
ပစ္ဆာ၊ စွန့်ကြဲပြီးရာကာလမှ နောက်၌။ သောမနဿစိတ္တေန၊ သောမနဿနှင့်
ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့်။ အနုဿရဏေစ၊ အောက်မေ့ရာကာလ၎င်း။ [အပရစေတနာ
ဖြစ်ရာကာလကို ပြသည်။] ဣတိ၊ ဤသို့။ တီသု၊ ကုန်သော။ ကာလေသု၊ ကာလ
တို့၌။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။ စေတနာ၊ သည်။ ဒါနမယာနာမ၊ ဒါနမယာ မည်၏။
ဝါ၊ ဒါနဖြစ်သော စေတနာ မည်၏။ [မယ အနက်မရှိ။] (တနည်း) ဒါနမယာ
နာမ၊ ရှေးရှေးဒါနသည် ဖြစ်စေအပ်သော နောက်နောက်ဒါန မည်၏။ [ဤအလို
နိဗ္ဗတ္တအနက်၌ မယ-ပစ္စည်းသက်။]

ပန၊ ကား။ သီလံ၊ သီလကို။ ပရိပူရဏတ္ထာယ၊ ပြည့်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝါ၊
ပြည့်ကျင့်ခြင်းအကျိုးငှါ။ [ကာရိတ်ပစ္စည်း အကြေကြံ။] ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ရှင်ရဟန်း
ပြုအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဝိဟာရံ၊ ကျောင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တဿ၊ သွားသောပုဂ္ဂိုလ်၏
သန္တာန်၌၎င်း။ [ပဝတ္တာ စေတနာ ဌှစ်ပံ။] ပဗ္ဗဇန္တဿ၊ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့
ကပ်ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၎င်း။ မနောရထံ၊ စိတ်၏အလိုကို။ မတ္တကံ၊
အထွတ်အထိပ်သို့။ ဝါ၊ အပြီးအဆုံးသို့။ ပါပေတွာ၊ ရောက်စေ၍။ (အဟံ၊ သည်။)
ပဗ္ဗဇိတော၊ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ပြီးသည်။ အမှိဝတ၊ ဖြစ်ပေပေါ့
တကား။ သာဓု၊ ကောင်းလေစွ။ သုဋ္ဌု၊ ကောင်းလေစွ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဝဇ္ဇ-
န္တဿ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၎င်း။ ပါတိမောက္ခံ၊ ပါတိမောက်၌
လာသောသီလကို။ သံဝရန္တဿ၊ စောင့်စည်းသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၎င်း။
[ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို ပြသည်။] စိဝရာဒယော၊ သင်္ကန်းအစရှိကုန်သော။
ပစ္စယေ၊ ပစ္စည်းတို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၎င်း။

[ပစ္စယသန္ဓိသိတသီလကို ပြသည်။] ရူပါဒီသု၊ ရူပအစရှိသော အာရုံတို့သည်။ အာပါတဂတေသု၊ ရှေးရှုကျခြင်းသို့ ရောက်ကုန်လသော်။ စက္ခုဒွါရာဒီနိ၊ စက္ခုဒွါရ အစရှိသော ဒွါရတို့ကို။ သံဝရန္တဿ၊ ခွံ့၎င်း။ [ဣန္ဒြိယသံဝရသီလကို ပြသည်။] အာဇီဝံ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းကို။ သောဓေန္တဿစ၊ သုတ်သင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်ခွံ့၎င်း။ [အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလကို ပြသည်။] ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။ စေတနာ၊ သည်။ သီလမယာနာမ၊ သီလမယာ မည်၏။ ဝါ၊ သီလဖြစ်သော စေတနာ မည်၏။ (တနည်း) သီလမယာနာမ၊ ရှေးရှေးသီလသည် ဖြစ်စေအပ်သော နောက်နောက်သီလ မည်၏။

ပဋိသမ္ဘိဒါယံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်၌။ ဝုတ္တေန၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဝိပဿနာမဂ္ဂေန၊ ဝိပဿနာအစဉ်ဖြင့်။ စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်၎င်း။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခအားဖြင့်၎င်း။ အနတ္တတော၊ အနတ္တအားဖြင့်၎င်း။ ဘာဝေန္တဿ၊ ဖြစ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်ခွံ့၎င်း။ ဝါ၊ တိုးပွားစေသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်ခွံ့၎င်း။ [ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်၌လာသော နည်းတို့တွင် ဒွါရ ၆-ဖုံကို ပြပြီး၍ အာရုံ ၆-တန်ကို ပြလိုသောကြောင့် “ရူပေ” စသည်ကို မိန့်။] ရူပေ၊ ရူပါရုံတို့ကို။ ပေ။ ဓမ္မေ၊ ဓမ္မာရုံတို့ကို။ (အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဘာဝေန္တဿ။) [အာရုံ ၆-တန်ကို ပြပြီး၍ ဝိညာဉ် ခြောက်ဝကို ပြလိုသောကြောင့် “စက္ခုဝိညာဏံ” စသည်ကို မိန့်။] စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ကို။ ပေ။ မနောဝိညာဏံ၊ ကို။ (အနိစ္စတော။ ပေ။ ဘာဝေန္တဿ။) [ဝိညာဉ်ခြောက်ဝကို ပြပြီး၍ ဖဿ ၆-ထွေကို ပြလိုသောကြောင့် “စက္ခုသမ္မဿ” စသည်ကို မိန့်။] စက္ခုသမ္မဿံ၊ စက္ခုသမ္မဿကို။ ဝါ၊ စက္ခုဒွါရ၌ ဖြစ်သော သမ္မဿကို။ ပေ။ မနောသမ္မဿံ၊ ကို။ (အနိစ္စတော။ ပေ။ ဘာဝေန္တဿ။) [ဖဿ ၆-ထွေကို ပြပြီး၍ ဝေဒနာ ၆-ကို ပြလိုသောကြောင့် “စက္ခုသမ္မဿဇံ ဝေဒနံ” စသည်ကို မိန့်။] စက္ခုသမ္မဿဇံ၊ စက္ခုသမ္မဿကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ပေ။ မနောသမ္မဿဇံ၊ မနောသမ္မဿကြောင့်ဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ (အနိစ္စတော။ ပေ။ ဘာဝေန္တဿ။) [ဝေဒနာ ၆-ကို ပြပြီး၍ သညာ ၆-ကို ပြလိုသောကြောင့် “ရူပသညံ” စသည်ကို မိန့်။] ရူပသညံ၊ ရူပါရုံ၌ဖြစ်သောသညာကို။ ပေ။ ဓမ္မသညံ၊ ဓမ္မာရုံ၌ ဖြစ်သော သညာကို။ (အနိစ္စတော။ ပေ။ ဘာဝေန္တဿ။) [သညာ ၆-ကို ပြပြီး၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို အမြက်မျှ ပြလိုသောကြောင့် “ဇရာမရဏံ” စသည်ကို မိန့်။] ဇရာမရဏံ၊ ကို။ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဘာဝေန္တဿ ပဝတ္တာ စေတနာ ဘာဝနာမယာ နာမ၊ ဘာဝနာမယ မည်၏။ ဝါ၊ ဘာဝနာဖြစ်သော စေတနာ မည်၏။ (တနည်း) ဘာဝနာမယာ နာမ၊ ရှေးရှေးဘာဝနာသည် ဖြစ်စေအပ်သော နောက် နောက်ဘာဝနာ မည်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဝိတ္တာရကထာ၊ အကျယ်ကိုဆိုကြောင်း စကားတည်း။

အပုညာဘိသင်္ခါရနိဒ္ဒေသေ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရ နိဒ္ဒေသဌ်။ အကုသလာ စေတနာတိ၊ ကား။ ဒွါဒေသ အကုသလစိတ္တသမ္ပယုတ္တာ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော အကုသိုလ်စိတ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ စေတနာ၊ တည်း။ ကာမာဝစရာတိ၊ ကာမာဝစရာဟူသော ပါဠိဖြင့်။ (ဝုတ္တာ ဌ်စပ်)။ တတ္ထ၊ ထို ၁၂-ပါးသော အကုသိုလ် စေတနာတို့တွင်။ ဒေ၊ ကုန်သော။ ဒေါမနဿသဟဂတစေတနာ၊ ဒေါမနဿသဟဂုတ် စေတနာတို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ သေသာ၊ ဒေါမနဿ သဟဂုတ်စေတနာမှ ကြွင်းကုန်သော ၁၀-ပါးသော အကုသိုလ်စေတနာတို့သည်။ ရူပါရူပဘဝေပိ၊ ရူပဘဝ အရူပဘဝ၌လည်း။ ကိဉ္ဇာပိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်နိုင်ပါပေကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်နိုင်ပါကုန်သော်လည်း။ တတ္ထ၊ ထိုရူပဘဝ အရူပဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ကို။ န အာကစ္ဆန္တိ၊ မငင်နိုင်ကုန်။ ကာမာဝစရေယေဝ၊ ကာမာဝစရာဘဝ၌သာ။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ အဝစာရေန္တိ၊ ဖြစ်စေကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာမာဝစရာတွေဝ၊ ကာမာဝစရာတို့ဟူ၍သာ။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။

အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရနိဒ္ဒေသေ၊ ဌ်။ ကုသလာ စေတနာ အရူပါဝစရာတိ၊ ကား။ စတဿော၊ ကုန်သော။ အရူပါဝစရကုသလစေတနာ၊ အရူပါဝစရ ကုသိုလ်စေတနာတို့သည်။ (အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော၊ မည်၏။) ဟိ၊ မှန်။ စတ-ဿော၊ ကုန်သော။ တော၊ ဤ အရူပါဝစရကုသိုလ် စေတနာတို့ကို။ အနိဉ္ဇန-ဌေန၊ မတုန်လှုပ်တတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အနိဉ္ဇနဿ၊ မတုန်လှုပ် သော အကျိုးဝိပါကံကို။ အဘိသင်္ခါရဏဌေနစ၊ ပြုစီမံတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၎င်း။ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ရူပါဝစရ-စတုတ္ထဇ္ဈာနတော၊ ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်မှ။ တိဿော၊ ကုန်သော။ ကုသလ-ဝိပါက ကြိယစေတနာ၊ ကုသိုလ်၊ ဝိပါကံ၊ ကြိယာစေတနာတို့၎င်း။ ဒွါဒေသ၊ ကုန်သော။ အရူပါဝစရစေတနာ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စဒေသ၊ တဆယ့် ငါးပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ နိစ္စလဌေန၊ မတုန်လှုပ်တတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဖန္ဒနဌေန၊ မတုန်လှုပ်တတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အာ-နေဉ္ဇာ နာမ၊ အာနေဉ္ဇာတို့မည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုစေတနာတို့တွင်။ ရူပါဝစရာ၊ သော။ ကုသလာ၊ သော။ စေတနာ၊ သည်။ အနိဉ္ဇာ၊ မတုန်လှုပ်သည်။ သမာနာပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အတ္တနာ၊ မိမိနှင့်။ သရိက္ခကမ္မိ၊ တူသည်လည်း ဖြစ်သော။ အသရိက္ခကမ္မိ၊ မတူသည်လည်းဖြစ်သော။ သဏ္ဍနမ္မိ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့်တကွ လည်းဖြစ်သော။ အနိဉ္ဇနမ္မိ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ရူပါရူပံ၊ ရုပ်ဝိပါကံ နာမ်ဝိပါကံကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အာနေဉ္ဇာဘိ-သင်္ခါရော နာမ၊ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရ မည်သည်။ န ဟောတိ။ [ရုပ်ဝိပါကံကို “အသရိက္ခက, သဏ္ဍန”ဟု ဆိုသည်။]

ပန၊ ကား။ ဝိပါကကြိယစေတနာ၊ ရူပါဝစရဝိပါကစေတနာ၊ ရူပါဝစရ
 ကြိယာစေတနာတို့သည်။ အဝိပါကတ္တာ၊ အကျိုးမရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ဝိပါကံ၊ ကို။ န အဘိသင်္ခရောန္တိ၊ မပြုစီမံနိုင်ကုန်။ တထာ၊ တူ။ အရူပါဝစရာ
 ကုန်သော။ ဝိပါကကြိယစေတနာပိ၊ ဝိပါကစေတနာ၊ ကြိယာစေတနာတို့သည်
 လည်း။ (အဝိပါကတ္တာ၊ ဝိပါကံ န အဘိသင်္ခရောန္တိ။) ဣတိ၊ သို့။ ကောဒသပိ၊
 ဘာ-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တော စေတနာ၊ တို့သည်။ အာနေဉ္ဇာဝ၊ အာနေဉ္ဇ
 တို့သာမည်၏။ န အဘိသင်္ခါရာ၊ အဘိသင်္ခါရတို့ မမည်။ ပန၊ ကား။ စတုပ္ပိဓာ၊
 ၄-ပါး အပြားရှိသော။ အရူပါဝစရကုသလစေတနာ၊ အရူပါဝစရကုသိုလ်
 စေတနာကို။ ဝါ၊ သည်။ [“ဇနေတိ၊ ဝုစ္စတိ”တို့၌ စပ်။] ဟတ္ထိအဿာဒိနံ၊ ဆင်၊
 မြင်းအစရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့၏။ သဒိသာဝ၊ တူသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။
 ဆာယာ၊ အရိပ်တို့သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အတ္တနာ၊
 နှင့်။ သဒိသံ၊ တူသော။ နိစ္စလံ၊ မတုန်လှုပ်သော။ အရူပမေဝ၊ အရူပဝိပါကံကိုသာ။
 ဇနေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊
 ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဧဝံ၊ တူ။ ပုညာဘိသင်္ခါရဝသေန၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ၏အစွမ်းဖြင့်။ တေရသ၊
 ၁၃-ပါးကုန်သော စေတနာတို့၎င်း။ အပုညာဘိသင်္ခါရဝသေန၊ ဖြင့်။ ဒွါဒသ၊
 ၁၂-ပါးကုန်သော စေတနာတို့၎င်း။ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရဝသေန၊ ဖြင့်။ စတ-
 သော၊ ၄-ပါးကုန်သော စေတနာတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော။ တော၊ ဤ စေတနာတို့သည်။ ပရိပိဏ္ဍိတာ၊ ထက်ဝန်းကျင်
 ပေါင်းအပ်ကုန်သည်။ (သမာနာ)။ ကေုနတိ သ၊ တခုယုတ် သုံးဆယ်သော။
 စေတနာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အပရိမာဏေသု၊
 အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်သော။ စက္ကဝါဠေသု၊ စကြဝဠာတို့၌။ အပရိမာဏာနံ၊
 ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနက ကုသလာကုသလ-
 စေတနာ၊ ဖြစ်ကုန်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာတို့ကို။ [“ဓာရယမာနော”
 စသည်၌ စပ်။] မဟာတုလာယ၊ ကြီးစွာသော ချိန်ခွင်ဖြင့်။ [ရှေးက“ရာဇူ”ဟု
 ခေါ်အပ်သော ချိန်ခွင်ကြီးတည်း။ ယခုအခါ “ကတ္တား”ဟုလည်း ခေါ်ကြ၏။]
 ဓာရယမာနော ဝိယ၊ ဆောင်သကဲ့သို့၎င်း။ ဝါ၊ ချိန်သကဲ့သို့၎င်း။ နာဠိယံ၊
 ကွမ်းစားခွက်၌။ ပက္ခိပိတာ၊ ထည့်၍။ မိနမာနောဝိယ၊ ချင့်သကဲ့သို့၎င်း။ သဗ္ဗ-
 ညုတညာဏေန၊ တော်ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတာ၊ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍။ ကေုနတိ သ-
 မေဝ၊ တခုယုတ် သုံးဆယ်သော စေတနာကိုသာ။ ဒသေသိ၊ ပြတော်မူပြီ။

ဣဒါနိ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ စသည်ကို ပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ အပရိမာဏေသု၊
 ကုန်သော။ စက္ကဝါဠေသု၊ တို့၌။ အပရိမာဏာ၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။
 ကုသလာကုသလကမ္မံ၊ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံကို။ အာယူဟမာနာ၊ အားထုတ်

ကုန်လသော်။ ယေဟိ ဒွါရေဟိ၊ အကြင်ဒွါရတို့ဖြင့်။ အာယုဟန္တိ၊ အားထုတ်ကြ
 ကုန်၏။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ တာနိ ကမ္မဒွါရာနိ၊ ထိုကံကို အားထုတ်ကြောင်း
 ဒွါရတို့ကို။ ဒဿေဇိန္တာ၊ ပြုတော်မူလိုသည်။ (ဟုတ္တာ)။ တတ္ထ။ ပေ။ ကာယ-
 သဉ္ဇေတနာတိ အာဒိံ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ (ဘဂဝါ)အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊
 ထို တတ္ထ ကတမော ကာယသင်္ခါရော ကာယသဉ္ဇေတနာအစရှိသော စကားရပ်၌။
 ကာယသဉ္ဇေတနာတိ၊ ကား။ ကာယဝိညတ္တိံ ၊ ကိ။ သမုဋ္ဌာပေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။
 ကာယဒွါရတော၊ ကာယဒွါရကြောင့်။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။
 ကာမာဝစရကုသလစေတနာ၊ တို့၎င်း။ ဒွါဒသ၊ ကုန်သော။ အကုသလစေတ-
 နာ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သမဝိသတိ၊ အတိကျနှစ်ဆယ်သော။ စေတနာ၊ တို့သည်။
 (ကာယသင်္ခါရော၊ မည်၏။) [ကာယတော၊ ကာယဒွါရကြောင့်။ ပဝတ္တာ၊
 ဖြစ်သော။ သင်္ခါရော၊ တည်း။ ကာယသင်္ခါရော၊ ရ။] ကာယသင်္ခါရော ၌။
 အာဒါနဂ္ဂဟဏစောပနံ၊ ဆွဲငင်၍ယူခြင်း၊ အဆင်သင့် ယှဉ်လာသည်ကိုယူခြင်း၊
 လှုပ်ရှားစေခြင်းသို့။ ပါပယမာနာ၊ ရောက်စေကုန်လျက်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။
 ဝိသတိ၊ သော။ ကုသလာကုသလစေတနာ၊ တို့သည်။ (ကာယသင်္ခါရော၊
 မည်၏။) ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝတ္တု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။

ဝစီသဉ္ဇေတနာတိ၊ ကား။ ဝစီဝိညတ္တိံ ၊ ကိ။ သမုဋ္ဌာပေတွာ၊ ၍။ ဝစီဒွါရ-
 တော၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။ ဝိသတိ၊ သော။ တာယေဝ၊ ထို စေတနာ
 တို့သည်ပင်။ (ဝစီသင်္ခါရော၊ မည်၏။) ဝစီဒွါရော ၌။ ဟန္တသဉ္ဇောပနံ၊ မေး၏
 လှုပ်ရှားခြင်းသို့။ ဝါကျဘေဒံ၊ စကားလုံး၏ ကွဲပြားခြင်းသို့။ ပါပယမာနာ၊
 ရောက်စေကုန်လျက်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ ဝိသတိ၊ သော။ စေတနာ၊ တို့သည်။
 (ဝစီသင်္ခါရော၊ မည်၏။)ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝတ္တု၊ ဝဇ္ဇတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊
 ဤ ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစီသင်္ခါရကို ယူခြင်း၌။ ဝါ၊ ဤ ကာယသဉ္ဇေတနာ၊ ဝစီ-
 သဉ္ဇေတနာကို ယူခြင်း၌။ အဘိညာစေတနာ၊ အဘိညာဉ်စေတနာကို။ [န
 ဂဟိတာ ၌စပ်။] ဝါ၊ သည်။ ပရတော၊ နောက်၌။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိပါက်ဝိညာဉ်
 အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ။ [သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံအရ၌ အဘိညာဉ်
 စေတနာက ဝိညာဉ်အကျိုးကို မပေးနိုင်-ဟူလို။] ဣတိ၊ ကြောင့်။ န ဂဟိတာ၊
 မယူအပ်။ စ၊ ဆက်။ အဘိညာစေတနာ၊ သည်။ (ဝိညာဏဿ ပစ္စယော န
 ဟောတိ) ယသာ။ ဝေ၊ တူ။ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာပိ၊ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာသည်လည်း။
 (ဝိညာဏဿ ပစ္စယော) န ဟောတိ။ တဿ၊ ကြောင့်။ သာပိ၊ ထိုဥဒ္ဓစ္စ
 စေတနာကိုလည်း။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိပါက်ဝိညာဉ်၏။ ပစ္စယဘာဝေ၊ အကြောင်း
 ၏အဖြစ်၌။ အပနေတဗ္ဗာ၊ ပယ်ရှားထိုက်၏။ ပန၊ ဆက်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊
 ကြောင့်။ သဗ္ဗာပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ (အဘိညာဉ်စေတနာ၊ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာ
 လည်း ပါကုန်သော။) တော၊ ဤ နှစ်ဆယ်သော စေတနာတို့သည်။ ဟောန္တိ။

မနောသဉ္ဇေတနာတိ၊ ကား။ ဥဘောပိ၊ နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝိညတ္တိ-
ယော၊ ဝိညတ်တို့ကို။ အသမုဋ္ဌာပေတွာ၊ မဖြစ်စေမူ၍။ မနောဒွါရေ၊ ခွဲ။ ဥပ္ပန္နာ၊
ကုန်သော။ သဗ္ဗာပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကေုနတိံ သ၊ တခုယုတ်
သုံးဆယ်သော။ စေတနာ၊ တို့သည်။ (စိတ္တသင်္ခါရော၊ မည်၏။) ဣတိ၊ သို့။
ဘဂဝါ၊ အပရိမာဏေသု၊ ကုန်သော။ စက္ကဝါဠေသု၊ တို့၌။ အပရိမာဏာ၊
ကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ကုသလာကုသလကမ္မံ၊ ကို။ အာယုဟ-
မာနာ၊ အားထုတ်ကုန်လသော်။ တိဟိ၊ ၃-ပါးကုန်သော။ ဣမေဟိ ဒွါရေဟိ၊
တို့ဖြင့်။ အာယုဟန္တိ။ ဣတိ၊ သို့။ အာယုဟနကမ္မဒွါရံ၊ အားထုတ်ကြောင်း ကမ္မ-
ဒွါရကို။ (ဘဂဝါ) ဒဿေသိ၊ ပြတော်မူပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ဒွိန္ဒပိ၊ ၂-ပါးလည်း
ဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေသံ တိကာနံ၊ ဤတိက်တို့၏။ (ပုညာဘိသင်္ခါရ စသောတိက်၊
ကာယသဉ္ဇေတနာစသော တိက်တို့၏။) အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ သမ္ပယောဂေါ၊
ယှဉ်တွဲပုံကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ သိထိုက်သနည်း။ ဟိ၊
ခွဲ။ (တနည်း)ဟိ၊ အဖြေကား။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ကာယဒုစရိတာ၊
ကာယဒုစရိုက်မှ။ ဝိရမန္တဿ၊ ရှောင်ကြဉ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သိယာ၊ ရံခါ။ ဝါ၊
အချို့သော ပုညာဘိသင်္ခါရသည်။ ကာယသင်္ခါရော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဝစိ-
ဒုစရိတာ၊ မှ။ ဝိရမန္တဿ၊ ရှောင်ကြဉ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သိယာ။ ဝစိသင်္ခါရော၊
သည်။ (ဟောတိ)။ ဝေံ၊ ဤသို့။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ကုသလစေတနာ၊ ကုသိုလ်
စေတနာ ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမာဝစရာ၊ ကာမာဝစရစေတနာတို့သည်။ ပုညာ-
ဘိသင်္ခါရော စ၊ သည်၎င်း။ ကာယသင်္ခါရော စ၊ သည်၎င်း။ ဝစိသင်္ခါရော စ၊
သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ ကား။ မနောဒွါရေ၊ ခွဲ။ ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ တေရဿ၊ ကုန်သော။
[မဟာကုသိုလ်၊ ရူပကုသိုလ်ကိုဆိုသည်။] စေတနာ၊ တို့သည်။ ပုညာဘိသင်္ခါရော စ
စိတ္တသင်္ခါရော စ ဟောတိ။ အပုညာဘိသင်္ခါရောပိ၊ သည်လည်း။ ကာယဒုစရိတ-
ဝသေန၊ ကာယဒုစရိုက်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တိယံ၊ ဖြစ်ရာအခါ၌။ သိယာ၊ ရံခါ။
ဝါ၊ အချို့သော အပုညာဘိသင်္ခါရသည်။ ကာယသင်္ခါရော၊ သည်။ (ဟောတိ)။
ဝစိဒုစရိတဝသေန၊ ဝစိဒုစရိုက်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တိယံ၊ ခွဲ။ သိယာ။ ဝစိ-
သင်္ခါရော(ဟောတိ)။ ဒေ၊ ကုန်သော။ ဒွါရနိ၊ တို့ကို။ (ကာယဒွါရ ဝစိဒွါရ
တို့ကို။) မုဋ္ဌိတွာ၊ လွတ်၍။ မနောဒွါရေ၊ ခွဲ။ ပဝတ္တိယံ သိယာ။ စိတ္တသင်္ခါရော။
(ဟောတိ)။ ဣတိဝေံ၊ ဤသို့။ အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ကာယသင်္ခါရောပိ၊
သည်၎င်း။ ဝစိသင်္ခါရောပိ၊ စိတ္တသင်္ခါရောပိ။ ဟောတိ။ [ပုညာဘိသင်္ခါရ၊
အပုညာဘိသင်္ခါရတို့၏ ကာယသင်္ခါရ စသည်တို့နှင့် ယှဉ်တွဲပုံကို ပြသော်လည်း
အာနေဉာဘိသင်္ခါရမှာ စိတ္တသင်္ခါရ တမျိုးသာရှိ၍ ထင်ရှားသောကြောင့် ယှဉ်
တွဲပုံကို အထူးမပြောဘူး။ - ဋီကာ။]

[ပုညာဘိသင်္ခါရ-စသည်ကို မှတည်၍ ကာယသင်္ခါရ-စသည်တို့နှင့် ယှဉ်တွဲပုံကို ပြုပြီးလျှင် ကာယသင်္ခါရ-စသည်ကို မှတည်၍ ပုညာဘိသင်္ခါရ-စသည်တို့နှင့် ယှဉ် တွဲပုံကို ပြုလိုသောကြောင့် “ကာယသင်္ခါရော ပန” စသည်ကိုမိန့်။] ပန၊ ကား။ ကာယသင်္ခါရော၊ သည်။ သိယာ၊ ရံခါ။ ဝါ၊ အချို့သော ကာယသင်္ခါရသည်။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ သိယာ အပုညာဘိသင်္ခါရော။ (ဟောတိ)။ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ န (ဟောတိ)။ ဝစီသင်္ခါရော၊ သည်။ တထာ၊ ထိုအတူတည်း။ ပန၊ ကား။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ သည်။ သိယာ၊ ရံခါ။ ဝါ၊ အချို့ သော စိတ္တသင်္ခါရသည်။ ပုညာဘိသင်္ခါရော (ဟောတိ)။ သိယာ အပုညာဘိ- သင်္ခါရော (ဟောတိ)။ သိယာ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမေ၊ ဤသင်္ခါရတို့သည်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရ နာမ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရ တို့မည်၏။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကိုဆိုဦးအံ့။ ကထံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ ဣမေ သင်္ခါရ၊ တို့သည်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသောကြောင်းကြောင့်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိတေ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဇာနိတဗျံ၊ သိနိုင်သနည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။) အဝိဇ္ဇာဘာဝေ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ရှိခြင်းသည်။ (သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ ဣမေသံ သင်္ခါရနံ၊ တို့၏။) ဘာဝတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (ဇာနိတဗျံ၊ သိနိုင်၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ ဒုက္ခာဒိသု၊ ဒုက္ခ အစရှိသော သစ္စာ ၄-ပါးတို့၌။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါတံ၊ အဝိဇ္ဇာဟုဆိုအပ်သော။ အညာဏံ၊ ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်မောဟသည်။ ဝါ၊ ကို။ အပုဟိနံ၊ မပယ်အပ် သေးသည်။ ဟောတိ။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တာဝ၊ သမုဒယသစ္စာ-စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ)။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၌၎င်း။ ပုဗ္ဗန္တုဒိသုစ၊ ပုဗ္ဗန္တု-အစရှိသည် တို့၌၎င်း။ အညာဏေန၊ မသိခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်မောဟ ကြောင့်။ သံသာရဒုက္ခံ၊ သံသာရ၌ဖြစ်သော ဒုက္ခကို။ သုခသညာယ၊ သုခဟူသော အမှတ်သညာဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ (စွဲလမ်းမှတ်ထင်၍။) တဿ၊ ထိုသံသာရ ဒုက္ခ၏။ ဟေတုဘူတေ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ တိဝိဓေပိ၊ လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ အာရဘတိ၊ အားထုတ်၏။

သမုဒယေ၊ သမုဒယသစ္စာ၌။ အညာဏေန၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဟေတုဘူတေပိ၊ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်၍လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တဏှာပရိက္ခာရေ၊ တဏှာ၏ အခြံအရံဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ တဏှာသည် ဆင်ပြင်အပ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ သုခဟေတုတော၊ သုခ၏အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ မညမာနော၊ မှတ်ထင် သည်။ (ဟုတွာ)။ အာရဘတိ။ ပန၊ ကား။ နိရောဓေ၊ နိရောဓသစ္စာ၌၎င်း။ မဂ္ဂေစ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၌၎င်း။ အညာဏေန၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဿ၊ ၏။ အနိရောဓဘူတေ- ပိ၊ နိရောဓ မဟုတ်သည်ဖြစ်၍လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဂတိဝိသေသေ၊ ဂတိအထူး

တို့ကို။ (လောကထုပိကာဟု မှတ်ထင်အပ်သော နေဝသညာနာသညာယတန စသော ဂတိအထူးတို့ကို။) ဒုက္ခနိရောဓသည်၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာဟု မှတ်ထင်ခြင်း ရှိသည်။ ဟုတော၊ ဖြစ်၍၎င်း။ နိရောဓ၊ နိရောဓသစ္စာ၏။ ‘အမဂ္ဂဘူတေသုပိ၊ လမ်းကြောင်းမဟုတ်သည် ဖြစ်၍လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ယညာမရတပါဒီသု၊ ယဇ်ပူဇော်ခြင်း၊ မအိုမသေဘို့ရန် ကျင့်ခြင်း အစရှိသည်တို့၌။ [“အမရတပေါ”၏ အဖွင့်ကို ဋီကာ၌ ၂-နည်းဖွင့်သေး၏။ ထိုအတိုင်းလည်း ပေးပါ။] နိရောဓမဂ္ဂ- သည်၊ နိရောဓ၏လမ်းကြောင်းဟု မှတ်ထင်ခြင်းရှိသည်။ ဟုတော၊ ၍၎င်း။ ဒုက္ခ- နိရောဓံ၊ ဒုက္ခ၏ချုပ်ခြင်းကို။ ပတ္တယမာနော၊ တောင့်တသည်။ (ဟုတော၊ ၎င်း။) ယညာမရတပါဒီမုခေ၊ ယည အမရတပ အစရှိသည်ကို အဦးပြုသဖြင့်။ တိဝိဓေ- ပိ၊ ရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစီသင်္ခါရ၊ စိတ္တ- သင်္ခါရတို့ကို။ အာရဘတိ။

အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ သော၊ ထိုသတ္တဝါသည်။ (“ယဿ ဟိ ဒုက္ခာ- ဒီသု”စသည်ဖြင့် ပြအပ်ခဲ့သောသတ္တဝါသည်။)စတုသု၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သစ္စေ- သု၊ တို့၌။ တာယ အပ္ပဟိနာင်ဇ္ဇတာယ၊ ထို မပယ်အပ်သေးသော အဝိဇ္ဇာ- ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ထိုအဝိဇ္ဇာကို မပယ်ရသေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) ဝိသေသတော၊ အထူးအားဖြင့်။ ဇာတိ ဇရာ ရောဂ မရဏာဒိ အနေကာဒိနဝ- ဝေါကိဏ္ဍံ၊ ဇာတိဒုက္ခ၊ ဇရာဒုက္ခ၊ ရောဂဒုက္ခ၊ မရဏဒုက္ခအစရှိသော တပါး မက များသောအပြစ်တို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသော။ ပုညဖလသင်္ခါတံ၊ ကောင်းမှု၏

အမရတပေါ။ ။အမရဏတ္တာတိ ဂဟိတာ ဒုက္ခရကိရိယာ အမရတပေါ၊ အမရဖြင့် အမရအကျိုးကို ယူပါ။ အမရောတိ ဂဟိတော တပေါ အမရတပေါ၊ မအိုမသေ အမြဲ နေရခြင်း (နိဗ္ဗာန်) ဟူသော အကျိုးရှိ၏ဟု မှတ်ယူအပ်သော’ ဒုက္ခရအကျင့်၊ [ဇ္ဇေအခါ ဝယ် နေပူသောအရပ်၌ မီး ၄-ဖိုပတ်ပတ်လည် ဖို၍ ထို၅-မျိုးသော အပူကို ခံခြင်းဟူသော အကျင့်ကို “ပဉ္စာတပတပုန” ဟု ခေါ်၏။ ထိုသို့ အပူခံခြင်းစသော အကျင့်ကို “ဒုက္ခရ အကျင့်”ဟု ဆိုသည်။] (တနည်း) အမရသဒ္ဒါသည် လူတို့ကဲ့သို့ မြန်မြန် မသေသော နတ် ဟူသောအနက်ကို ဟော၏။ အမရတ္ထံ + တပေါ အမရတပေါ = နတ် ဖြစ်ဘို့ရန် ကျင့်ခြင်း။

• တနည်း။ ။မာရေတိတိ မရော၊ မရ-ဓာတ်၊ ကာရိတ်-ပစ္စည်းကို ချေ၊ အ-ပစ္စည်း၊ ဆင်းရဲလွန်းသည့်အတွက် မိမိကိုယ်ကို မိမိ သတ်သေသောအကျင့်ကို “အမရတပ” ဟု ခေါ်၏။ ဤ၌ မရ ကိုပင် “အမရ”ဟု ဆိုထားသည်။ ဥပမာ—လိမ်၍ပြောရာ၌ “မြင်အပ် သော ဒိဋ္ဌကိုပင် အဒိဋ္ဌ”ဟု ပြောရာဝယ် ဒိဋ္ဌသဒ္ဒါသည် အဒိဋ္ဌနှင့် အနက်တူသကဲ့သို့ တည်း။ ထို့ကြောင့် ဤ “အမရ”လည်း “မရ”နှင့် အနက်တူဟု မှတ်ပါ။ [ဒုက္ခတ္တာ ဝါ မရော မာရကော တပေါ အမရတပေါ၊ ဒိဋ္ဌေ အဒိဋ္ဌသဒ္ဒေါ ဝိယ မရေသု (သေတတ် သော သတ္တဝါတို့၌) အမရသဒ္ဒေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။]

အကျိုးဟုဆိုအပ်သော။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခကိံ။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဒုက္ခဟူ၍။ အဇာနန္ဒော၊ မသိသည်။ (ဟုတော)။ တဿ၊ ထိုကောင်းမှု၏အကျိုးကို။ အဓိဂမာယ၊ ရခြင်းငှါ။ ကာယဝစီ စိတ္တသင်္ခါရဘေဒံ၊ ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစီ-သင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရအပြားရှိသော။ ပုညာဘိသင်္ခါရံ၊ ကိံ။ အာရဘတိ၊ ၏။ (ကော ဝိယ၊ အဘယ်သူကဲ့သို့နည်း။) ဒေဝစ္စရကာမကော၊ နတ်သွီးကို အလိုရှိသော ယောက်ျားသည်။ မရူပပါတံ၊ သိကြား သစ်ပင်၊ ဗြဟ္မာ၏တောင်ထွတ်ဟု သမုတ်အပ်သော အရပ်မှ ခုန်ချခြင်းကို။ (အာရဘတိ)ဝိယ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့တည်း။

စ၊ သည်သာမကသေး။ သုခသမ္မတဿာပိ၊ သုခဟု သမုတ်အပ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ တဿ ပုညဖလဿ၊ ထို ကောင်းမှု အကျိုး၏။ အန္တေ၊ အဆုံး၌။ မဟာပရိဋ္ဌာဟဇနကံ စ၊ ကြီးစွာသော ပူလောင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ [ဘာဝပဓာန ဘာဝလောပကြံ။] ဝိပရိကာမဒုက္ခတံ စ၊ ဝိပရိကာမ ဒုက္ခ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ (အဆုံးမရောက်ခင် မသေမီ အကြား၌ သုခ၏ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးခြင်းဟူသော ဝိပရိကာမဒုက္ခကို၎င်း။) အပ္ပဿာဒတဉ္စ၊ အနည်းငယ်သာ သာယာဘွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ အပဿန္တော၊ မမြင်နိုင်သည်။ (ဟုတော)ပိ၊ ၍လည်း။ တပုစ္စယံ၊ ထို ဒုက္ခ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ [ယောဇနာ၌ “ကောင်းမှုအကျိုး၏ အကြောင်းဖြစ်သော”ဟု ငပးလေ၏။] ဝုတ္တပ္ပကာရမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ပုညာဘိ-

မရူပပါတံ။ ။ဇာတိအစရှိသောဒုက္ခသို့ ကျရောက်ခြင်းသည် မရူပပါတသို့ ကျရောက်ခြင်းနှင့်တူ၏။ ဣန္ဒဒုမ ဗြဟ္မကုဋ္ဌသညိတ ပဗ္ဗတသိခရပုပါကော မရူပပါတော။-အနု။မရူသဒ္ဓါသည် နတ် ဗြဟ္မာဟူသော အနက်ကိုဟော၏။ ဤနေရာ၌ “ဣန္ဒဒုမ=သိကြား၏သစ်ပင်”ဟု သမုတ်အပ်သော အလွန်မြင့်သော သစ်ပင်ကို၎င်း၊ ဗြဟ္မကုဋ္ဌ=ဗြဟ္မာ၏ အထွတ်”ဟု သမုတ်အပ်သော တောင်ထွတ်ကို၎င်း “မရူ”ဟု ယူပါ။ မရူတော၊ သိကြားသစ်ပင်၊ ဗြဟ္မာ၏ တောင်ထွတ်ဟု သမုတ်အပ်သောအရပ်မှ။ ပပါတော၊ ခုန်ချခြင်းတည်း။ မရူပပါတော၊ ခြင်း။ ထိုကဲ့သို့ ခုန်ချလျှင် နတ်သွီးကိုရသည်”ဟု ပြောဆိုကြသောကြောင့် ထိုနေရာမှ ခုန်ချခြင်းနှင့် ဇာတိဒုက္ခ အစရှိသော ဒုက္ခသို့ ကျရောက်ခြင်းသည် တူ၏။ [စာအုပ်တို့၌ “ဣန္ဒဒုဒ္ဓ”ဟု ရှိ၏။]

အပ္ပဿာဒတံ စ။ ။ကောဒသကနိပါတ် ပါနိယဇာတ်၌ “မဟဿာဒါ သုခါ ကာမာ” ၏ပြောင်းပြန် “အပ္ပဿာဒါ ဒုခါ ကာမာ”ဟု ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် “အပ္ပဿာဒ” ၌ အပ္ပ+အဿာဒဟု ပုဒ်ဖြတ်ပါ။ အပ္ပေါ+အဿာဒေါ ယဿာတိ အပ္ပဿာဒံ (ပုညဖလံ)၊ အပ္ပဿာဒဿ ဘာဝေါ အပ္ပဿာဒတာ။ ရှေးနိဿယ၌ကား “အပ္ပဿာဒတဉ္စ၊ ချမ်းသာခြင်းကင်းသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း”ဟု ပေး၏။ အချို့ဆရာများလည်း “အပ္ပဟရိတေ”ပုဒ်၌ကဲ့သို့ အပ္ပသဒ္ဓါ၏ အဘာဝအနက်ကိုယူ၍ “သာယာဘွယ် မရှိသည်၏အဖြစ်”ဟု ပေးကြ၏။ စဉ်းစားပါလေ။

သင်္ခါရံ၊ ကိံ။ အာရဘတိ၊ ဧ။ (ကောဝိယ၊ အဘယ်သူကဲ့သို့နည်း။) သလဘော၊ ပိုးပရံသည်။ ဒိပသိခါဘိနိပါတံ၊ မီးလျှံသို့ရှေးရှု ကျရောက်ခြင်းကို။ (မီးလျှံသို့ အတင်းတိုးခြင်းကို။) (အာရဘတိ) ဝိယ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့၎င်း။ မဓုဗိန္ဒု- ဂိဒ္ဓေါ၊ ပျားရည်ပေါက်၌ မက်မောသောယောက်ျားသည်။ မဓုလိတ္တသတ္တဓာရာ- လေဟနံ၊ ပျားရည်ဖြင့် သုတ်လိမ်းအပ်သော ဓားသွားကို လျက်ခြင်းကို။ (အာ- ရဘတိ) ဝိယစ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့၎င်းတည်း။

စ၊ အဘူတပါးကား။ (ပုညာဘိသင်္ခါရကို အားထုတ်ပုံမှတပါး အပုညာဘိ- သင်္ခါရကို အားထုတ်ပုံကား။) သဝိပါကေသု၊ မခကောင်းသောအကျိုးနှင့် တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမုပသေဝနာဒိသု၊ ကာမကို မှီဝဲခြင်း အစရှိသည်တို့၌။ အာ- ဒိနဝံ၊ အပြစ်ကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်သည်။ (ဟုတွာ)။ [“ဒု-သ-န-သော”ဟု အော်ကြသော သဌေးသားတို့၏ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရဖြင့် ကာမကိုမှီဝဲခြင်းသည် လောဟကုမ္ဘီဇရံ၌ ဖြစ်ရခြင်းဟူသော အကျိုးဝိပါက်နှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ဤသို့ ကာမမှီဝဲမှု စသည်တို့၌ အပြစ်ကို မမြင်သည်ဖြစ်၍။] သုခသညာယစေဝ၊ သုခ ဟူသော သညာကြောင့်၎င်း။ ကိလေသာဘိဘူတတာယစ၊ ကိလေသာသည် လွှမ်းမိုးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဒွါရတ္တယပ္ပဝတ္တမ္ပိ၊ ကာယ၊ ဝစီ၊ မနော သုံးပါးသော ဒွါရအပေါင်း၌ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ အပုညာဘိသင်္ခါရံ၊ ကိံ။ အာရဘတိ၊ ဧ။ (ကောဝိယ၊ အဘယ်သူကဲ့သို့နည်း။) ဗာလော၊ ကလေး သည်။ ဂူထကီဠနံ၊ ကျင်ကြီးကို ကစားခြင်းကို။ (အာရဘတိ) ဝိယ၊ အားထုတ် သကဲ့သို့၎င်း။ မရိတုကာမော၊ သေခြင်းငှါ အလိုရှိသော ယောက်ျားသည်။ ဝိသခါဒနံ၊ အဆိပ်ကို စားခြင်းကို။ (အာရဘတိ) ဝိယစ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့ ၎င်းတည်း။ စ၊ ကား။ အာရပ္ပဝိပါကေသု အပိ၊ အရူပဝိပါက်တို့၌ သော်မှလည်း။ [အလွန် အထက်တန်းကျသော ဝိပါက် ဖြစ်သောကြောင့် သမ္ဘာဝနာအပီဖြင့် ဆိုသည်။] သင်္ခါရဝိပရိဏာမဒုက္ခတံ၊ သင်္ခါရဒုက္ခ၏အဖြစ်၊ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၏ အဖြစ်ကို။ အနဝဗုဇ္ဈမာနော၊ ထိုးထွင်း၍မသိနိုင်သည်။ (ဟုတွာ)။ သဿတာဒိ- ဝိပလ္လာသေန၊ သဿတ အစရှိသော ဖောက်ပြန်ခြင်းဖြင့်။ စိတ္တသင်္ခါရဘူတံ၊ စိတ္တသင်္ခါရဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရံ၊ ကိံ။ အာရဘတိ၊ ဧ။ (ကော ဝိယ၊ အဘယ်သူကဲ့သို့နည်း။) ဒိသာမူဠော၊ အရပ်မျက်နှာ၌ တွေ့ဝေသော ယောက်ျားသည်။ (မျက်စိလည် လမ်းမှားသော ယောက်ျားသည်။) ပိသာစ- နဂရာဘိမုခ မဂ္ဂဂမနံ၊ ဘီလူးမြို့သို့ ရှေးရှုနေသောလမ်းကို သွားခြင်းကို။ (အာ- ရဘတိ) ဝိယ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့တည်း။

[နိဂုံးကို ပြလို၍ “ခဝံ” စသည်ကို မိန့်။] ဝေံ၊ ဤသို့လျှင်။ ဝါ၊ ဤနည်း အားဖြင့်။ [“ဇာနိတဗ္ဗမေတံ” စသည်၌ စပ်။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာဘာဝ- တောဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ရှိခြင်းကြောင့်သာ။ [“အဝိဇ္ဇာယ ဘာဝတောဝ”ဟု ရှိလျှင်

ကောင်း၏။] သင်္ခါရဘာဝေါ၊ သင်္ခါရတို့၏ ရှိခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။) (အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။) အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ မရှိလျှင်။ (သင်္ခါရဘာဝေါ၊ သင်္ခါရတို့၏ ရှိခြင်းသည်။) န(ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ အဝိဇ္ဇာ ရှိခြင်းကြောင့်သာ သင်္ခါရတို့၏ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်၊ အဝိဇ္ဇာ မရှိလျှင် သင်္ခါရတို့၏ မရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဣမေ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသောအကြောင်း ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။ ဝါ၊ သိနိုင်၏။ စ၊ သာဓကကား။ အဝိဒ္ဓါ ဘိက္ခဝေ။ပေ။ အဘိသင်္ခရေတိတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ (သုတ္တံ)၊ ဤ ပါဠိတော်ကို။ (ဘဂဝတာ)ပိ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ဘိက္ခဝေ၊တို့။ အဝိဒ္ဓါ၊ ဉာဏ်ပညာမရှိသော သတ္တဝါသည်။ (ဝိဒေါ ယဿ အတ္တိတိ ဝိဒ္ဓါ၊ န ဝိဒ္ဓါ အဝိဒ္ဓါ။) အဝိဇ္ဇာဂတော၊ ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာရှိသည်။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံသည်။ (ဟုတော)။ ပုညာဘိသင်္ခါရမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ အဘိသင်္ခရေတိ၊ စိမ့်ပြုလုပ် အားထုတ်၏။ အပုညာဘိသင်္ခါရမ္ပိ၊ အဘိသင်္ခရေတိ၊ အာနေညာဘိသင်္ခါရမ္ပိ၊ အဘိသင်္ခရေတိ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယတော၊ အကြင်အခါ၌။ ဝါ၊ အကြင် အကြောင်းကြောင့်။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်း၏ သန္တာန်၌။ ဝါ၊ ရဟန်းသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ပြီ။ ဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ပြီ။ (တတော၊ ထို အကြောင်းကြောင့်။) သော၊ ထို ရဟန်းသည်။ အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ၊ အဝိဇ္ဇာကို ပယ်ပြီးခြင်းကြောင့်။ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါ၊ ဝိဇ္ဇာ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ပုညာဘိသင်္ခါရံ၊ ကို။ နေဝ အဘိသင်္ခရေတိ၊ မစိမ့် မပြုလုပ် အားမထုတ်တော့။]

ဧတ္ထ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်ပုံကို ပြရာ၌။ (ဌတော၊ ရပ်တန့်၍။ စောဒကော၊ စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည်။) အာဟ၊ ပြီ။ (ကိံ ၊ အဘယ်သို့ ဆိုသနည်း။) အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သင်္ခါရနံ၊ တို့အား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ ဧဝံ၊ ဤ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ တာဝ ဂဏှာမ၊ မှတ်ယူနှင့်ပါကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မှတ်ယူနှင့်ပါကုန်သော်လည်း။ ဣဒံ၊ ဤ ပြဿနာကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက် သေး၏။ (ကိံ ၊ အဘယ်သို့ ဆိုထိုက်သေးသနည်း။) ကတမေသံ သင်္ခါရနံ၊ တို့အား။ ကထံ၊ အဘယ်အပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ(ဣဒံ)၊ ဤ ပြဿနာကို။ (ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သေး၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ပြီ။) တတြ၊ ထိုစောဒနာစကားရပ်၌။ ဣဒံ၊ ဤအဖြေကို။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ် ၏။ (ကိံ ၊ အဘယ်သို့ ဆိုအပ်သနည်း။) (အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။) ပုညာနံ၊ ပုညတို့အား။ ဝါ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရတို့အား။ ဒုဝိဓာ၊ ၂-ပါး အပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ။ ပဇေသံ ပန၊ ပုညမှတစ်ပါးသော အပုညတို့အားကား။ ဝါ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရမှတစ်ပါးသော အပုညာဘိသင်္ခါရတို့အားကား။ အနေကဓာ၊

တပါးမက များသောအပြားအားဖြင့်။ (ပစ္စယော၊ ဟောတိ။) သာ၊ ထို အဝိဇ္ဇာကို။ ပစ္စိမာနံ၊ နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရတို့အား။ ကေဓာ၊ တပါးသောအဘို့အားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြု၏ ဟူ၍။ ဟေ၊ ဟေ။

တတ္ထ၊ ထို ဂါထာ၌။ ပုညာနံ ဒုဝိဓာတိ၊ ကား။ အာရမ္မဏပစ္စယေန စ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၎င်း။ ဥပနိဿယပစ္စယေန စ၊ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒေဓာ၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ဟောတိ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ သာ၊ ထို အဝိဇ္ဇာသည်။ [“ပစ္စယော ဟောတိ”၌စပ်။] အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ ခယတော၊ ကုန်ခြင်းသဘော အားဖြင့်၎င်း။ ဝယတော၊ ပျက်ခြင်းသဘော အားဖြင့်၎င်း။ သမ္မသနကာလေ၊ သုံးသပ်ရာအခါ၌။ ကာမာဝစရာနံ၊ ကုန်သော။ ပုညာဘိသင်္ခါရနံ၊ တို့အား။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ဟောတိ။ အဘိညာစိတ္တေန၊ အဘိညာဉ်စိတ်ဖြင့် (စေတောပရိယဉာဏံ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ၊ အနာဂတံသဉာဏံဖြင့်။) သမောဟစိတ္တဇာနနကာလေ၊ မောဟနှင့် တကွဖြစ်သော စိတ်ကိုသိရာအခါ၌။ ရူပါဝစရာနံ၊ ကုန်သော။ (ပုညာဘိသင်္ခါရနံ၊ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော ဟောတိ။) ပန၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာသမတိက္ကမနတ္ထာယ၊ အဝိဇ္ဇာကို လွန်မြောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဒါနာဒီနိ၊ ဒါနအစရှိကုန်သော။ ကာမာဝစရ ပုညကိရိယဝတ္ထုနိ၊ ကာမာဝစရ ပုညကိရိယဝတ္ထုတို့ကို။ ပူရေန္တဿ စေ၊ ဖြည့်ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၎င်း။ ရူပါဝစရဇ္ဈာနာနိ၊ တို့ကို။ ဥပ္ပါဒေန္တဿ စ၊ ဖြစ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌၎င်း။ ဒိန္နံပိ၊ ၂-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထို ကာမာဝစရပုညာဘိသင်္ခါရ၊ ရူပါဝစရပုညာဘိသင်္ခါရတို့အား။ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာသမုဉ္ဇတ္တာ၊ အဝိဇ္ဇာဖြင့် ပြင်းစွာ တွေ့ဝသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာမဘဝရူပဘဝသမ္ပတ္တိယော၊ ကာမဘဝသမ္ပတ္တိ၊ ရူပဘဝသမ္ပတ္တိတို့ကို။ ပတ္တေတော၊ ၍။ တာနေဝ ပုညာနိ၊ ထို ပုညတို့ကိုပင်။ ကရောန္တဿ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ တထာ၊ ထို့အတူ။ (ဒိန္နံပိ၊ ၂-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ တို့အား။ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော ဟောတိ။)

အနေကဓာ ပန ပရေသန္တိ၊ ကား။ အပုညာဘိသင်္ခါရနံ၊ တို့အား။ အနေကဓာ၊ တပါးမက များသောအပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ကထံ၊ အဘယ် သို့လျှင်။ (အပုညာဘိသင်္ခါရနံ အနေကဓာ ပစ္စယော ဟောတိ၊ နည်း။) ဟိ၊ အဖြေကား။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ သော၊ ဤ အဝိဇ္ဇာသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ ရာဂါဒီနံ၊ ရာဂ အစရှိကုန်သော အကုသိုလ်တို့၏။ ဥပ္ပဇနကာလေ၊ ဖြစ်ရာအခါ၌။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ အာရမ္မဏပစ္စယ သတ္တိဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ။) (အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။) ဂရုံကတော၊ အလေးဂရုပြု၍။ အသာဒနကာလေ၊ သာယာရာ အခါ၌။ အာရမ္မဏာဓိပတိ အာရမ္မဏပနိဿယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။

(ပစ္စယော ဟောတိ။) အဝိဇ္ဇာသမ္ပုဇ္ဈဿ၊ အဝိဇ္ဇာဖြင့် ပြင်းစွာတွေဝေသော။
 ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာဖြင့် ပြင်းစွာတွေဝေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ [ဟေတုမန္တဝိသေသန။]
 အနာဒိနဝဒဿာဝီနော၊ (ပါဏာတိပါတ စသည်တို့၏) အပြစ်ကို ရှုလေ့ မရှိ
 သည်ဖြစ်၍။ ပါဏာတိပါတာဒိနိ၊ ပါဏာတိပါတ အစရှိသော အမှုတို့ကို။
 ကရောန္တဿ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ ပကတူပ-
 နိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ။) ဒုတိယဇဝနာဒိနိ၊ ဒုတိယဇော
 အစရှိသည်တို့အား။ အနန္တရ။ ပေ။ ဝိဂတပစ္စယေဟိ၊ အနန္တရပစ္စယသတ္တိ၊
 သမနန္တရပစ္စယသတ္တိ၊ အနန္တရပနိဿယပစ္စယသတ္တိ၊ အာသေဝနပစ္စယသတ္တိ၊
 နတ္တိပစ္စယသတ္တိ၊ ဝိဂတပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ။) ယံ ကိဉ္စိ၊
 အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော။ အကုသလံ၊ ကို။ ကရောန္တဿ၊ ပြုဆဲပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်
 ၌။ ဟေတုသဟဇာတ။ ပေ။ အဝိဂတပစ္စယေဟိ၊ ဟေတုပစ္စယသတ္တိ။ ပေ။ တို့ဖြင့်။
 (ပစ္စယော ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့။ အနေကဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။

ပစ္ဆိမာနံ သာ ကေဓာ ပစ္စယော မတာတိ၊ ကား။ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရာနံ၊
 တို့အား။ ဥပနိဿယပစ္စယေနော၊ ပကတူပနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့် သာလျှင်။
 ကေဓာ၊ တပါးသော အဘို့အားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြု၏ဟူ၍။ မတာ၊
 သိအပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ အဿာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ၏။ သော ဥပနိဿယပစ္စယဘာဝေါ၊
 ထို ဥပနိဿယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို။ (အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရတို့အား ဥပနိဿယ
 သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်ကို။) ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ ၌။ ဂုတ္တနယေနော၊
 ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤကားအကျယ်တည်း။
 (“ပစ္စယော ဟောတိ ပုညာနံ” ဂါထာ၏အကျယ်တည်း။)

ဧတ္ထ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာ၏သင်္ခါရတို့အား ကျေးဇူးပြုပုံကိုပြရာ၌။ (ဌတော၊ တန်ရပ်၍။
 စောဒကော၊ သည်။) အာဟ၊ ဆိုပြီ။ (ကိံ)။ ကိံ ပန၊ အသို့ပါနည်း။ အယံ
 အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ကော၊ တပါးတည်းသည်။ (ဟုတော)၊ ဖြစ်၍သာလျှင်။ သင်္ခါရာနံ၊
 တို့အား။ ပစ္စယော (ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။) ဥဒါဟု၊ သို့မဟုတ်။ အညေပိ၊
 အဝိဇ္ဇာမှတပါး အခြားသော တရားတို့သည်လည်း။ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ (အာဟ)။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်ပုံကို စောဒနာရာ၌။
 (တယာ၊ သင် စောဒကသည်။) ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော အပြစ်တင်စကားကို။
 (ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သေး၏။ တဝ၊ သင်၏။ စောဒနာ၊ စောဒနာသည်။ အသမတ္တာ၊
 အပြီးသို့မရောက်သေး။ (မပြည့်စုံသေး။) အဝသိဋ္ဌံ၊ ကြွင်းကျန်သော အပြစ်တင်
 စကားကို။ တာဝ ဗြူဟိ၊ ဆိုပါဦးလော့။) [ဤ “ကိဉ္စေတ္ထ” ပုဒ်၏အဖွင့်ကို
 အဋ္ဌသာလိနိဘာသာဋီကာ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ မာတိကာအဖွင့်၌ပြခဲ့ပြီ။] တာဝ၊
 အခြားတရားတို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ကောဝ၊ တပါးတည်းသာလျှင် ဖြစ်သော။
 (အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သင်္ခါရာနံ ပစ္စယော) ယဒိ (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။

(ဧဝံသတိ၊ သေဝံ။) ဧကကာရဏဝါဒေါ၊ တခုတည်းသောအကြောင်းရှိ၏ဟု ပြောဆိုကြောင်း ဝါဒသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အထ၊ သို့မဟုတ်။ အညေပိ၊ အဝိဇ္ဇာမှတစ်ပါး အခြားတရားတို့သည်လည်း။ (ယဒိ) သန္တိ၊ အံကယ်၍ရှိကုန်အံ့။ (ဧဝံသန္တေသု)။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူ၍။ ဧကကာရဏနိဒ္ဒေသော၊ တစ်ပါးသော အကြောင်းကို ညွှန်ပြခြင်းသည်။ နုပပဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တာဝ ဗြူဟိ၊ ဆိုပါဦးလော့။ (ဧကကာရဏနိဒ္ဒေသော၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော တစ်ပါး သော အကြောင်းကို ညွှန်ပြတော်မူခြင်းသည်။) နုပပဇ္ဇတိ၊ မသင့်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ဥပပဇ္ဇတိယေဝ၊ သင့်သည်သာ။) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဥပပဇ္ဇတိ၊ သင့်သနည်း။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကတော၊ တခုသော အကြောင်းကြောင့်။ ဧကံ၊ တခုသောအကျိုးသည်။ န (အတ္ထိ)၊ မရှိနိုင်။ ဧက- တော၊ ကြောင့်။ အနေကံ၊ တစ်ပါးမက များသောအကျိုးသည်။ န (အတ္ထိ)၊ မရှိနိုင်။ အနေကတောမိ၊ တစ်ပါးမက များသောအကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဧကံ၊ တခု သော။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ နော အတ္ထိ၊ မရှိနိုင်။ ပန၊ ထိုသို့ မရှိနိုင်ပါသော်လည်း။ ဧကဟေတုဖလဒီပနေ၊ တခုသောအကြောင်း၊ တခုသော အကျိုးကို ပြခြင်း၌။ အတ္ထော၊ အကျိုးပယောဇဉ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။

ဟိ၊ ချဲ့။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကတော၊ တခုသော။ ကာရဏတော၊ အကြောင်းကြောင့်။ ကိဉ္ဇိ၊ တစုံတခုသော။ ဧကံဖလံ၊ တခုသော အကျိုးသည်။ န အတ္ထိ။ (ဧကတော၊ သော။ ကာရဏတော၊ ကြောင့်။) အနေကံ၊ တစ်ပါးမက များသောအကျိုးသည်။ န (အတ္ထိ။) အနေကေဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိအပိ၊ တို့ကြောင့်လည်း။ ဧကံ၊ သော။ (ဖလံ၊ သည်။) န (အတ္ထိ)။ ပန၊ အနွယ်ကား။ အနေကေဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ အနေကမေဝ၊ တစ်ပါးမက များစွာသာလျှင်ဖြစ်သော။ (ဖလံ၊ သည်။) ဟောတိ၊ ၏။ တထာဟိ၊ ထိုစကား မှန်၏။ အနေကေဟိ၊ ကုန်သော။ ဥတု ပထဝီ ဗီဇ သလိလသင်္ခါတေဟိ၊ ဥတု၊ မြေ၊ မျိုးစေ့၊ ရေဟုဆိုအပ်ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ အနေကမေဝ၊ သော။ ရူပဂန္ဓရသာဒိအင်္ဂုရသင်္ခါတံ၊ ရူပ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ အစရှိသော အညွန့်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ ဥပုဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်သည်ကို။ ဒိဿတိ၊ တွေ့မြင်အပ် ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင်များစွာသောအကြောင်းတို့ကြောင့် များစွာဖြစ်သော အကျိုး ကို တွေ့မြင်အပ်ပါသော်လည်း။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာ- ဏန္တိ၊ အစရှိသည်ဟူ၍။ ယံ ဧတံ ဧကေကဟေတုဖလဒီပနံ၊ အကြင် တခုတခုသော အကြောင်း၊ တခုတခုသော အကျိုးကိုပြခြင်းကို။ ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို တခုတခုသောအကြောင်း၊ တခုတခုသောအကျိုးကိုပြရာ၌။ အတ္ထော၊ အကျိုး ပယောဇဉ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ပယောဇနံ၊ ပယောဇဉ်သည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိ၏။ (အတ္ထောကို ပယောဇနံ ဟု၎င်း၊ အတ္ထိကို ဝိဇ္ဇတိဟု၎င်း ဖွင့်သည်။)။

ဟိ၊ ချဲ့။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကတ္တစိ၊ အချို့ပါဠိရပ်၌။ ပဓာနတ္တာ၊ ပဓာန၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကတ္တစိ၊ ၌။ ပါကဋတ္တာ၊ ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကတ္တစိ၊ ၌။ အသာဓာရဏတ္တာ၊ မဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒေသနာ-ဝိလာသဿ စ၊ ဒေသနာတော်၏ တင့်တယ်စမှယ်ကြောင်းဖြစ်သော သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်အား၎င်း။ ဝိနေယျာနဉ္စ၊ ဆုံးမထိုက်သူ နတ်လူဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့အား ၎င်း။ အနုရူပတော၊ လျော်သောအားဖြင့်။ ဧကမေဝ၊ တခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဟေတုံ၊ အကြောင်းကိုသော်၎င်း။ ဖလံ၊ အကျိုးကိုသော်၎င်း။ ဒီပေတိ၊ ပြတော်မူ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ (နိဒ္ဒေသမှတပါး ပဋိနိဒ္ဒေသကိုပြဦးအံ့။) ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာတိ၊ ဟူ၍။ ဧကမေဝ၊ သော။ ဟေတုံ၊ ဖဿဟူသော အကြောင်းကို၎င်း။ ဖလဉ္စ၊ ဝေဒနာဟူသောအကျိုးကို၎င်း။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဖဿော၊ ဖဿသည်။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၏။ ပဓာနဟေတု၊ ပဓာနအကြောင်း တည်း။ (ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။) ယထာဖဿံ၊ ဖဿအားလျော်စွာ။ ဝေဒနာဝဝတ္တာနတော၊ ဝေဒနာ၏ အသီးအသီး ပိုင်းခြား၍တည်ခြင်းကြောင့် တည်း။ ဝေဒနာစ၊ သည်လည်း။ ဖဿဿ၊ ၏။ ပဓာနဖလံ၊ ပဓာနအကျိုးတည်း။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) ယထာဝေဒနံ၊ ဝေဒနာအားလျော်စွာ။ ဖဿဝဝတ္တာနတော၊ ဖဿ၏ အသီးအသီး ပိုင်းခြား၍ တည်ခြင်းကြောင့်တည်း။ [“ဝဝတ္တာန”ကို ဝိ+အဝ+ထာန ဟု ပုဒ်ဖြတ်။ ဝိ=ဝိသံဝိသံ+အဝ=အဝစ္ဆိန္ဒိတော+ထာနံ၊ ဤသို့ အသီးအသီး ပိုင်းခြား၍ တည်ခြင်းကိုပင် “ပိုင်းခြား သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်း” ဟု ဆိုကြသည်။]

[ပဓာနတ္တာ၏ အကျယ်မှတပါး ပါကဋတ္တာ၏ အကျယ်ကို ပြလို၍ “သေမှ-သမုဋ္ဌာနာ”စသည်မိန့်။] သေမှသမုဋ္ဌာနာ၊ သလိပ်ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန် သော။ အာဗာဓာ၊ အနာရောဂါတို့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပါကဋတ္တာ၊ ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကံ ဟေတုံ၊ တခုသောအကြောင်းကို။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အနာရောဂါ၏ ဖြစ်ကြောင်းတို့တွင်။ [ယောဇနာ၌ “ဧတ္ထ အာဗာဓေသု”ဟု စွဲလေ၏။] သေမှော၊ သလိပ်သည်။ ပါကဋော၊ ထင်ရှား၏။ ကမ္မာဒယော၊ ကံ အစရှိသော အကြောင်းတို့သည်။ န(ပါကဋာ)၊ မထင်ရှား ကုန်။ [ပါကဋတ္တာ၏ အကျယ်မှတပါး အသာဓာရဏတ္တာ၏ အကျယ်ကို ပြလို၍ “ယေကေစိ” စသည်မိန့်။] ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယေကေစိ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥသို့ အလုံးစုံကုန်သော။ အကုသလာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ)။ သဗ္ဗေ ကုန်သော။ ဧတေ၊ ဤ အကုသိုလ်တရားတို့သည်။ အယောနိသော မနသိကာရ-မူလကာ၊ အယောနိသော မနသိကာရဟူသော အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အသာဓာရဏတ္တာ၊ မဆက်ဆံသော အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကံ၊ ဟေတုံ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ အယောနိသော မနသိကာရော၊ သည်။

အကုသလာနံ၊ တို့၏။ အသာဓာရဏော၊ မဆက်ဆံသော အကြောင်းတည်း။
 ဝတ္ထုရမ္မဏာဒီနိ၊ ဝတ္ထုအာရုံ အစရှိသော အကြောင်းတို့သည်။ သာဓာရဏာနိ၊
 အခြားသော ကုသိုလ် အဗျာကတ တရားတို့နှင့် ဆက်ဆံသော အကြောင်းတို့
 တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ (ပဓာန၊ ပါကဋ္ဌ၊ အသာဓာရဏ စသော အကြောင်း
 ကြောင့် တခုတည်းသော ဟေတုဖလကို ပြတော်မူခြင်းဟူသော ထိုအကြောင်း
 ကြောင့်။) ဣဓ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်မြတ်၌။ အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ [“ဒီပိ-
 တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ”တို့၌ စပ်။] ဝါ၊ သည်။ [“ဟေတု” ၌စပ်။] အညေသု၊
 အဝိဇ္ဇာမှ အခြားကုန်သော။ ဝတ္ထုရမ္မဏ သဟဇာတဓမ္မာဒီသု၊ ဝတ္ထု၊ အာရုံ၊
 တက္ခုပြစ်ဘက်တရား အစရှိကုန်သော။ သင်္ခါရကာရဏေသု၊ စေတနာဟူသော
 သင်္ခါရ၏ အကြောင်းတို့သည်။ [သဟဇာတဓမ္မ အရ၌ ဖဿ ဝေဒနာ တဏှာ
 စသည်တို့လည်း ပါ၏။] ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ၊ ထင်ရှား ရှိပါကုန်သော်လည်း။
 အဿာဒါနုပဿိနော၊ သာယာဘွယ် ဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏
 သန္တာန်၌။ တဏှာ၊ သည်။ ပဝစုတိ၊ တိုးပွား၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။ အဝိဇ္ဇာ-
 သမုဒယာ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အာသဝသမုဒယော၊ အာသဝေါတို့၏

အယောနိ။ပေ။အသာဓာရဏော။ ။“အယောနိသော ဘိက္ခဝေ မနသိကရောတော
 အနုပ္ပန္နာ စေဝ အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့် “အယော-
 နိသော မနသိကာရသည် အကုသိုလ်တို့၏ အသာဓာရဏ အကြောင်းတည်း” ဟု သိရ၏။
 ထို အယောနိသောမနသိကာရ ဟူသည်လည်း အကုသိုလ်ဇော ဝိထိတွင် ပါဝင်သော အာ-
 ဝဇ္ဇန်းပင်တည်း။ ဝတ္ထုအာရုံတို့ကား စက္ခုဝတ္ထုသည် ကုသိုလ်၏အကြောင်းလည်း ဖြစ်
 နိုင်၏။ အဗျာကတ၏ အကြောင်းလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ ရူပါရုံတခုထည်းသည်ပင် ကုသိုလ်၏
 အကြောင်းလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ အဗျာကတ၏ အကြောင်းလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့်
 သာဓာရဏအကြောင်းများတည်း။

အဿာဒါနုပဿိနော။ ။ပါဠိတော်ရင်းဖြစ်သော နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ဒုက္ခဝဂ်၊ ဥပါ-
 ဒါနသုတ်၌ “ဥပါဒါနိယေသု ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေသု အဿာဒါနုပဿိနော” ဟု ရှိ၏။ (ဋီကာ၌
 ကား အခြားတသုတ်ကို ပြထားသည်။) ဆို၌ “အဿာဒ=သာယာဘွယ် ဟူ၍ + အနုပဿ=
 အဖန်ဖန်ရှုတတ်သော တရားဟူသည် (မသာယာထိုက်သည်ကို သာယာဘွယ်ဟု အမှားရှု
 နေသော မိစ္ဆာဉာဏ်) အဝိဇ္ဇာတည်း။ ထို အဝိဇ္ဇာကြောင့် တဏှာတိုးပွားရကား အဝိဇ္ဇာ
 သည် တဏှာ၏အကြောင်းလည်း ဖြစ်၏။ [ဋီကာ၌ ဤ အဓိပ္ပါယ်ကို “တဏှာဝါ” စသော
 နောက်နည်း၌သာ ပြသည်။]

အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ။ ။ဤ ပါဠိတော်ကား မူလပဏ္ဏာသ၊ မူလပရိယာယဝဂ်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ
 သုတ်တည်း။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် ကာမာသဝ(တဏှာ) ဘဝါသဝ၊ ဒိဋ္ဌာသဝ၊ နောက်နောက်
 အဝိဇ္ဇာသဝတို့ ဖြစ်သောကြောင့် အဝိဇ္ဇာသည် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့အကြောင်းလည်း ဖြစ်၏ဟု
 သိရ၏။

ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိစ၊ ဤသို့၎င်း။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ အညေသံပိ၊ အဝိဇ္ဇာမှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရဟေတုနံ၊ သင်္ခါရ၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဟဏှာဒိနံ၊ တဏှာ အစရှိသည်တို့၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ (တသ္မာ) ပဓာနတ္တာ၊ ဤသို့ ပဓာနအကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဝိဒ္ဓါ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာဂတော၊ သည်။ (ဟုတော) ပုညာဘိသင်္ခါရံပိ၊ ကိုလည်း။ အဘိသင်္ခရေတိ၊ ၏။ [ဤပုဒ်များ၏ အနက်ကို ရှေ့၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣတိ (တသ္မာ) ပါကဋတ္တာ၊ ဤသို့ ထင်ရှားသော အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သင်္ခါရနံ၊ တို့၏။ အသာဓာရဏတ္တာစ၊ မဆက်ဆံသောအကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (သင်္ခါရနံ၊ တို့၏။) ဟေတုဘာဝေန၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဒီပိတော၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ စ၊ ဆက်။ ဧတေနော ဧကေက ဟေတုဖလ ဒီပန ပရိဟာရ ဝစနေန၊ ဤ တခုတခုသော အကြောင်းအကျိုးကို ပြခြင်း၌ဖြေရှင်းကြောင်းစကားဖြင့်ပင်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဉ်ဖြစ်ခြင်း အစရှိသည်တို့၌။ ဧကေကဟေတုဖလဒီပနေ၊ တခုတခုသော အကြောင်းအကျိုးကိုပြခြင်း၌။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဧတ္ထ၊ ဤအဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်ရာ၌။ (ဌတော၊ ရှိ။ စောဒကော၊ သည်။) အာဟ။ (ကိံ၊ နည်း။) ဧဝံ သန္တေပိ၊ ဤသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း။ (အကြောင်းတပါး၊ အကျိုးတပါးကိုပြခြင်း၌ အကျိုးပယောဇနံရှိပါသော်လည်း။) ဧကန္တာနိဋ္ဌဖလာယ၊ ဧကန် အနိဋ္ဌဖလရှိသော။ သာဝဇ္ဇာယ၊ အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ကထံ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ပုညာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရပစ္စယတ္တံ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရတို့၏အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ (အနဝဇ္ဇာသုခဝိပါကဖြစ်သော ပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရတို့၏ အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။) ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်ပါအံ့နည်း။ ဟိ၊ စောဒနာသင့်၏။ နိဗ္ဗုဗိဇတော၊ ခါးသော တမာစေ့မှ။ ဥစ္ဆု၊ ချိုသောကြံပင်သည်။ န ဥပ္ပဇတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ပြီ။) ကထံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ န ယုဇ္ဇိဿတိ၊ မသင့်လတ္တံ့နည်း။ (ယုဇ္ဇိဿတိဝေ၊ သင့်လတ္တံ့သည်သာ။) ဟိ၊ မှန်။ လောကသ္မိံ၊ လောက၌။ ဓမ္မာနံ၊ အကျိုးတရားတို့၏။ ဝိရုဒ္ဓေါစ၊ ဆန့်ကျင်သည်လည်းဖြစ်သော။ အဝိရုဒ္ဓေါစ၊

အညေသံပိ တဏှာဒိနံ။ ။တဏှာဒိနံနှင့် သင်္ခါရဟေတုနံသည် အရတူ၏။ အညေသံ၌ အည၏ အပါဒါန်ကို အဝိဇ္ဇာခံ၍ သင်္ခါရဖြစ်ဘို့ရန် အကြောင်းတို့တွင် အဝိဇ္ဇာမှတပါးသော တဏှာစသော အခြားအကြောင်းများလည်း ရှိသေး၏။ သို့သော် ထိုတဏှာစသော အကြောင်းတို့ထက် အဝိဇ္ဇာသည်သာ ပဓာနအကြောင်းဖြစ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ ဘာကြောင့်နည်း—အဝိဇ္ဇာက သင်္ခါရ၏အကြောင်းဖြစ်သော တဏှာစသည်တို့၏ အကြောင်းလည်း ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

မဆန့်ကျင်သည်လည်းဖြစ်သော။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ သဒိသော၊ တူသည်လည်း ဖြစ်သော။ အသဒိသော၊ မတူသည်လည်းဖြစ်သော။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ သိဒ္ဓေါ၊ ထင်ရှား၏။ တေစ၊ ထိုအကျိုးတရားတို့သည်လည်း။ ဝိပါကာဝေ၊ ဝိပါက်တို့ချည်းသာ။ န၊ မဟုတ်ကုန်။

ဟိ၊ ချဲ့။ လောကေ၊ လောက၌။ ဓမ္မာနံ၊ အကျိုးတရားတို့၏။ ဌာနသဘာဝ- ကိစ္စာဒိဝိရုဒ္ဓေါ၊ ဌာန၊ သဘာဝ၊ ကိစ္စ အစရှိသောအားဖြင့် ဆန့်ကျင်သော။ ပစ္စယောစ၊ အကြောင်းသည်၎င်း။ အဝိရုဒ္ဓေါ၊ ဌာန၊ သဘာဝ၊ ကိစ္စ အစရှိသော အားဖြင့် မဆန့်ကျင်သော။ (ပစ္စယော) စ၊ ၎င်း။ သိဒ္ဓေါ၊ ထင်ရှား၏။ ဟိ၊ ထပ်၍ ချဲ့ဦးအံ့။ ပုရိမစိတ္တံ၊ ရှေ့၌ဖြစ်သောစိတ်သည်။ အပရစိတ္တဿ၊ နောက်၌ဖြစ်သော စိတ်၏။ ဌာနဝိရုဒ္ဓေါ၊ ထင်ရှားတည်ရှိခြင်းအားဖြင့် ဆန့်ကျင်သော။ (တနည်း) ဌာနဝိရုဒ္ဓေါ၊ တည်ရာဌာနအားဖြင့် ဆန့်ကျင်သော။ ပစ္စယော၊ အကြောင်း တည်း။ [သာသနာတော်၏အကြောင်းကိုပြုပြီး၍ လောကီအကြောင်းကို ပြလို သောကြောင့် “ပုရိမသိပ္ပါဒိသိက္ခာ” စသည်မိန့်။ နောက်၌လည်း နည်းတူ။] ပုရိမသိပ္ပါဒိသိက္ခာစ၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော အတတ်စသည်ကို သင်ယူခြင်းသည်လည်း။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ ပဝတ္တမာနာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သိပ္ပါဒိကိရိယာနံ၊ အတတ်ကို သင်ယူခြင်းအစရှိသော အလုပ်တို့၏။ (ပစ္စယော)။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ သဘာဝဝိရုဒ္ဓေါ၊ သဘောအားဖြင့် ဆန့်ကျင်သော။ ပစ္စယော၊ တည်း။ ဒီရာဒိနိစ၊ နို့ရည် အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ ဒဓိအာဒိနံ၊ နို့ဓမ်း အစရှိသည် တို့၏။ (ပစ္စယော)။ အာလောကော၊ အရောင်အလင်းသည်။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ စက္ခုဝိညာဉ်၏။ ကိစ္စဝိရုဒ္ဓေါ၊ ကိစ္စအားဖြင့် ဆန့်ကျင်သော။ (ပစ္စယော)။ ဂုဠာ- ဒယောစ၊ တင်လဲ အစရှိသော အဆောက်အဦတို့သည်လည်း။ အာသဝါဒိနံ၊ အရက် အစရှိသည်တို့၏။ (ပစ္စယော)။ ပန၊ ကား။ စက္ခုရူပါဒယော၊ စက္ခု- ပသာဒ ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့သည်။ စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ၊ တို့အား။ ဌာနဝိရုဒ္ဓေါ၊ ထင်ရှားတည်ရှိခြင်းအားဖြင့် မဆန့်ကျင်ကုန်သော။ (တနည်း) ဌာနဝိရုဒ္ဓေါ၊ တည်ရာဌာနအားဖြင့် မဆန့်ကျင်ကုန်သော။ ပစ္စယော၊ တို့တည်း။ ပုရိမဇဝနာ- ဒယော၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော ဇော အစရှိသည်တို့သည်။ ပစ္ဆိမဇဝနာဒိနံ၊ နောက်၌ ဖြစ်သော ဇောအစရှိသည်တို့အား။ သဘာဝါဝိရုဒ္ဓေါ၊ သဘောအားဖြင့် မဆန့် ကျင်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကိစ္စာဝိရုဒ္ဓေါ စ၊ ကိစ္စအားဖြင့် မဆန့်ကျင်သည် လည်းဖြစ်ကုန်သော။ (ပစ္စယော၊ အကြောင်းတို့တည်း။)

စ၊ သည်သမကသေး။ ဝိရုဒ္ဓါဝိရုဒ္ဓါ၊ ဆန့်ကျင် မဆန့်ကျင်ကုန်သော။ ပစ္စယော၊ တို့သည်။ သိဒ္ဓါ ယထာ၊ တင်ရှားကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ သဒိသာ- သဒိသာပိ၊ တူကုန် မတူကုန်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ (ပစ္စယော သိဒ္ဓါ။) ဟိ၊ ချဲ့။ သဒိသမေဝ၊ တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဥတုအာဟာရသင်္ခါတံ၊ ဥတု

အာဟာရဟု ဆိုအပ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်တရားသည်။ ရူပဿ၊ ဥတုဇရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ်၏။ ပစ္စယော ဟောတိ။ စ၊ ကား။ (တနည်း) စ၊ ဓမ္မတို့၏တူပုံမှတစ်ပါး လောကပစ္စည်းတို့၏ တူပုံကား။ သာလိဗီဇာဒိနိ၊ သလေးမျိုးစေ့ အစရှိသော အကြောင်းတို့သည်။ သာလိဖလာဒိနိ၊ သလေးသီး အစရှိသော အကျိုးတို့၏။ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ အသဒိသမ္ပိ၊ မတူသည်လည်းဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်တရားသည်။ အရူပဿ၊ နာမ်တရား၏၎င်း။ အရူပံစ၊ နာမ်တရားသည်လည်း။ ရူပဿ၊ ရုပ်တရား၏၎င်း။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဂေါလောမာဝိလောမ ဝိသာဏဒဓိတိလပိဋ္ဌာဒိနိစ၊ နွားမွေး၊ ဆိတ်မွေး၊ ဦးချို၊ နို့ဓမ်း၊ နှမ်းမုံညက် အစရှိသော အကြောင်းတို့သည်လည်း။ ဒဗ္ဗဘူတနကာဒိနိ၊ နေဇာမြက်၊ ရုံးပင် အစရှိသော အကျိုးတို့၏။ (ပစ္စယော၊ မတူသော အကြောင်းသည်။ ဟောတိ)။ [ယောဇနာ၌ အဝိက္ခိ “ရတ္တဇဠက” ဟု ဖွင့်၏။ (သိုး) ဟု အနက်ဆိုကြ၏။ “ဘူတန၊ ရုံးပင်” ဟု ဦးဟုတ်စိန် အဘိဓာန်၌ဆို၏။ ယောဇနာ၌ “ဩသဓိဝိသေသ၊ ဆေးပင်အထူး” ဟု ဖွင့်သည်။]

[“ဝိပါကာ ဝေ တေစန” ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “ယေသဉ္စ ဓမ္မာနံ” စသည်မိန့်။] စ၊ ဆက်။ ယေ၊ အကြင် အကြောင်းတရားတို့သည်။ ယေသံ ဓမ္မာနံ၊ အကြင် အကျိုးတရားတို့၏။ ဝိရုဒ္ဓါဝိရုဒ္ဓါ၊ ဆန့်ကျင်ကုန်၊ မဆန့်ကျင်ကုန်သော။ သဒိသာ သဒိသာ၊ တူကုန်၊ မတူကုန်သော။ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ တေ ဓမ္မာ၊ ထို အကျိုးတရားတို့သည်။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထို အကြောင်းတရားတို့၏။ ဝိပါကာယေဝ၊ ဝိပါက်တို့ချည်းသာ။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဝိပါကဝသေန၊ ဝိပါက်၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ဝိပါက်နှင့် စပ်သဖြင့်၎င်း။ ဧကန္တာနိဋ္ဌဖလသဘာဝဝသေန စ၊ ဧကန် အနိဋ္ဌဖလသဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ သာဝဇ္ဇာ၊ အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်သည်။ သမာနာပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ သဗ္ဗေသမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေသံ ပုညာဘိသင်္ခါရာဒိနိ၊ ဤ ပုညာဘိသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့၏။ (“ပစ္စယော” ၌စပ်။) ယထာနုရူပံ၊ အကြင်အကြင် အလျော်အတိုင်း။ ဝါ၊ အလျော်အားလျော်စွာ။ ဌာနကိစ္စ သဘာဝ ဝိရုဒ္ဓါဝိရုဒ္ဓ ပစ္စယဝသေန၊ ဌာန၊ ကိစ္စ၊ သဘာဝအားဖြင့် ဆန့်ကျင်၊ မဆန့်ကျင်သော အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ သဒိသာသဒိသပစ္စယဝသေနစ၊ တူ၊ မတူသော အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

စ၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ၏။ သော ပစ္စယဘာဝေါ၊ ထိုအကြောင်း၏ အဖြစ်ကို။ [ဝုတ္တော ဝေ ၌စပ်။] ယဿ ဟိ။ ပေ။ သင်္ခါရေ အာရဘတိတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တောဝေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။ [“ကထံ ပနေတံ ဇာနိတဗ္ဗံ” စသော ပုစ္ဆာ၏ အဖြေ၌ ဆိုခဲ့ပြီ-ဟူလို။] အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အညောပံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းမှ အခြား

လည်းဖြစ်သော။ ပရိယာယော၊ အကြောင်းတည်း။ [ပရိယာယောတိ ကာရဏံ။ ယောဇနာ။] ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ စုတုပပါတေ၊ စုတေခြင်း၊ ပဋိသန္ဓေ နေခြင်း၌၎င်း။ သံသာရေ၊ သံသရာ၌၎င်း။ သင်္ခါရာနံ၊ ဟို၏။ လက္ခဏေစ၊ လက္ခဏာ၌၎င်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နမေသုစ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန်တရားတို့၌၎င်း။ ဝိမုယုတိ၊ တွေဝေ၏။ သော၊ ထိုစုတုပပါတ စသည်၌ တွေဝေသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယတော၊ အကြင်ကြောင့်။ တိဝိဓေ၊ ၃-ပါးအပြားရှိကုန်သော။ ဧတေ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အဘိသင်္ခရေတိ၊ စီမံပြုလုပ်အားထုတ်၏။ တတော၊ ထို့ကြောင့်။ အယံ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ တိဝိဓာနံပိ၊ ၃-ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထို သင်္ခါရတို့၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။) [“တတော ပစ္စယော” သည် ဉာပကဟိတ်ဖြစ်သောကြောင့် “ဣတိ ဝိညာယတိ” ဟု ထည့်၍စပ်သည်။ တိဝိဓာနမ္ပိယံ ကို “တိဝိဓာနမ္ပိ အယံ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်။]

ပန၊ ပရိဟာရ။ ပေ။ အံ။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကထံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ ဧတေသု၊ ဤစုတုပပါတ စသည်တို့၌။ ဝိမုယုတိ၊ တွေဝေ၏။ သော၊ ထိုတွေဝေ သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တိဝိဓေပိ၊ ကုန်သော။ ဧတေ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ကရေတိ၊ ပြုသနည်း။ ဣတိစေ၊ ဤသို့မေးအံ့။ တာဝ၊ ပဋိသန္ဓေ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ စုတိယာ၊ စုတေခြင်း၌။ ဝိမုဇ္ဇော၊ တွေဝေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံး စုံသော ဘဝတို့၌။ [“စုတုပပါတာဒိသု” ဟု ယောဇနာ ဖွင့်လေ၏။] ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတို့၏။ ဘေဒေါ၊ ပျက်စီးခြင်းသည်။ မရဏံ၊ မရဏတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စုတိံ၊ ခန္ဓာတို့၏ ပျက်စီးခြင်းဟူသော စုတိကို။ အဂ္ဂဏှန္ဓော၊ ဉာဏ်ဖြင့်မယူနိုင် သည်။ (မသိသည်။) (ဟုတွာ)။ သတ္တော၊ သည်။ မရတိ၊ သေ၏။ သတ္တဿ၊ ၏။ ဒေသန္တရသင်္ကမနံ၊ အရပ်တပါးသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ အာဒိနိ၊ ဤသို့ အစရှိသော အကြံတို့ကို။ ဝိကပ္ပေတိ၊ အထူးထူးကြံစည်၏။ ဥပ- ပါတေ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၌။ ဝိမုဇ္ဇော၊ သည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဘဝတို့၌။ ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတို့၏။ ပါတုဘာဝေါ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်။ ဇာတိ၊ ဇာတိတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပပါတံ၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းကို။ အဂ္ဂဏှန္ဓော၊ ဉာဏ်ဖြင့် မယူနိုင် သည်။ (မသိသည်။) (ဟုတွာ)။ သတ္တော၊ သည်။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ပဋိသန္ဓေနေ၏။ သတ္တဿ၊ ၏။ နဝသရိရပါတုဘာဝေါ၊ အသစ်ဖြစ်သောကိုယ်၏ ထင်ရှားဖြစ် ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ အာဒိနိ၊ ဤသို့ အစရှိသော အကြံတို့ကို။ ဝိကပ္ပေ- တိ၊ ၏။

[“စုတုပပါတေ”ကို အကျယ်ပြုပြီး၍ “သံသာရေ”ကို အကျယ်ပြုလိုသော ကြောင့် “သံသာရေ ဝိမုဇ္ဇော” စသည်ကို မိန့်။] သံသာရေ၊ ၌။ ဝိမုဇ္ဇော၊ သည်။ ခန္ဓာနုဉ္စ ပဋိပါဠိ။ ပေ။ သံသာရေတိ ပဝုစ္စတိတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝဏ္ဏိတော၊ ဖွင့်ဆိုအပ်သော။ ယော သေ သံသာရေ၊ အကြင်သံသရာသည်။ (အတ္ထိ)။ [ဤ

ခန္ဓာနုဉ္စ ပဋိပါဋိ စသော ဂါထာ၏အနက်ကို အဋ္ဌသာလိနိဘာသာဋီကာ နိဒါနကထာ၊ သံသာရစိန္တာအဖွင့်၌ ရေးခဲ့ပြီ။] တံ၊ ထိုသံသရာကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ (ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်တို့၏ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော အစဉ်ဟူ၍။) အဂ္ဂဏှန္ဓော၊ ဉာဏ်ဖြင့် မယူနိုင်သည်။ (မသိသည်။) (ဟုတွာ)။ အယံသတ္တော၊ သည်။ အသ္မာလောကာ၊ ဤလောကမှ။ ပရံလောကံ၊ နောက်လောကသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ ပရသ္မာ လောကာ၊ တပါးသော ရွှေလောကမှ။ ဣမံ လောကံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ လာခဲ့၏။ ဣတိအာဒီနိ၊ ဤသို့အစရှိသော အကြံတို့ကို။ ဝိကပေတိ၊ ။ [သံသာရေကို အကျယ်ပြုပြီး၍ “သင်္ခါရနုဉ္စ လက္ခဏေ”ကို အကျယ်ပြုလိုသောကြောင့် “သင်္ခါရနံ လက္ခဏေ” စသည်မိန့်။] သင်္ခါရနံ၊ တို့၏။ လက္ခဏေ၊ ၌။ ဝိမူဠော၊ သည်။ သင်္ခါရနံ၊ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့၏။ သဘာဝလက္ခဏံ၊ သဘောလက္ခဏာကို၎င်း။ [သ၊ မိမိ၏။ ဘာဝ၊ အမှတ်အသား။ ပထဝီဓာတ်၏ ကက္ခဋ္ဌလက္ခဏာ၊ ဖဿ၏ ဖုသနလက္ခဏာ စသည်ကို ဆိုသည်။] သာမညလက္ခဏဉ္စ၊ သာမညလက္ခဏာကို၎င်း။ ဝါ၊ တူသည်၏အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာကို၎င်း။ [ရုပ်အားလုံး၏ ရူပနလက္ခဏာ၊ နာမ်အားလုံး၏ နမနလက္ခဏာကို ဆိုသည်။] အဂ္ဂဏှန္ဓော၊ သည်။ (ဟုတွာ)။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ အတ္တတော၊ အတ္တအားဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ အတ္တဟူ၍၎င်း။ အတ္တနိယတော၊ အတ္တ၏ဥစ္စာအားဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဓုဝတော၊ ခိုင်မြဲသောအားဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ခိုင်မြဲ၏ဟူ၍၎င်း။ သုဘတော၊ တင့်တယ်သောအားဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ၍ဟူ၍၎င်း။ သုခတော၊ သုခအားဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝိကပေတိ၊ ၍။

[“သင်္ခါရနုဉ္စ လက္ခဏေ”ကို အကျယ်ပြုပြီး၍ “ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မေသု”ကို အကျယ်ပြုလိုသောကြောင့် “ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မေသု ဝိမူဠော” စသည်မိန့်။] ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဓမ္မေသု၊ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းကိုစွဲ၍ ကောင်းစွာဖြစ်သော အကျိုးတရားတို့၌။ ဝိမူဠော၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာဒီဟိ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ သင်္ခါရဒီနံ၊ သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ ပဝတ္တိံ၊ ဖြစ်ပုံကို။ အဂ္ဂဏှန္ဓော၊ သည်။ (ဟုတွာ)။ အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ ဇာနာတိဝါ၊ သိလည်း သိ၏။ န ဇာနာတိဝါ၊ မသိလည်း မသိ။ သော ဧဝ၊ ထိုအတ္တသည်သာ။ ကရေတိ စ၊ ကိုယ်တိုင်လည်း ပြု၏။ ကာရေတိ စ၊ သူတပါးကိုလည်း ပြုစေ၏။ သော၊ ထို အတ္တသည်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တဿ၊ ထိုအတ္တ၏။ အဏုဣဿရာဒယော၊ အဏုမြူ အစိုးရသူ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ကလလာဒိဘာဝေန၊ ကလလရေကြည် အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သရီရံ၊ ကိုယ်ကို။ သဏ္ဍာပေတွာ၊ ကောင်းစွာတည်စေ၍။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ သမ္မာဒေန္တိ၊ ပြီးစီးစေကုန်၏။ သော၊ ထိုအတ္တသည်။ ဣန္ဒြိယသမ္ပန္နော၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့နှင့် ပြည့်စုံသည်။ (ဟုတွာ)။ ဖုသတိ၊ တွေ့ထိ၏။

ဝေဒယတိ၊ ခံစား၏။ တဏှိယတိ၊ မှတ်သိပ်ဆာလောင်မှု တဏှာကို ပြု၏။
 [“တဏှာ” နာမ်ပုဒ်နောင်ကရ-ဓာတ်အနက်၌ ဣယ-ပစ္စည်းသက်။] ဥပါဒိယတိ၊
 စွဲလမ်း၏။ သဋ္ဌိယတိ၊ ရှေးဘဝနှင့် နောက်ဘဝ၏ ဆက်စပ်မှုကိုပြု၏။ [ဤ၌လည်း
 ကရ-ဓာတ်၏အနက်၌ ဣယ-ပစ္စည်း၊ စုရာဒိဖြစ်၍ သဋ္ဌယတိ ရှိလျှင် ကောင်း၏။
 “ရှေးဘဝနှင့် နောက်ဘဝကို ဆက်စပ်၏” ဟု ပေးပါ။]

သော၊ ထို အတ္တသည်။ ပုန၊ တဖန်။ ဘာန္တရေ၊ ဘဝတပါး၌။ ဘဝတိ၊
 ဖြစ်၏။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ နိယတိ
 သင်္ဂတိ ဘာဝပရိဏတာ၊ မြဲသောအားဖြင့် ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် ဒေဝ မနုဿ
 စသော ထိုထို အဖြစ်တို့၌ ကိုင်းညွတ်ကြကုန်၏။ ဝါ၊ မြဲသော ပေါင်းဆုံခြင်း
 ကြောင့် ဒေဝ မနုဿ စသော ထိုထိုအဖြစ်တို့၌ ကိုင်းညွတ်ကြကုန်၏။ ဣတိဝါ၊
 သော်၎င်း။ ဝိကပေတိ၊ ၏။

သော၊ ထိုသတ္တဝါသည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊
 သည်။ အန္တိကတော၊ မကောင်းသော်လည်း ကောင်းသကဲ့သို့ ပြုအပ်သည်။
 (ဟုတ္တာ)။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဝိကပေန္တော၊ ကြံစည်
 လျက်။ [အဘိသင်္ခရေတိ ၌စပ်။] ယထာနာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ အန္တော၊
 မျက်စိ ၂-ဖက်လုံး ပျက်သူသည်။ ပထဝိယံ၊ မြေပေါ်၌။ ဝိစရန္တော၊ လှည့်လည်
 လသော်။ မဂ္ဂမ္ပိ၊ လမ်းမှန်ကိုလည်း။ (ပဋိပဇ္ဇတိ ယထာ၊ သွားမိသကဲ့သို့။)
 အမဂ္ဂမ္ပိ၊ လမ်းမှားကိုလည်း။ (ပဋိပဇ္ဇတိ ယထာ။) ထလမ္ပိ၊ ကြည်းကုန်းအရပ်
 ကိုလည်း။ (ပဋိပဇ္ဇတိ ယထာ။) နိန္ဒမ္ပိ၊ ချိုင့်ဝှမ်းအရပ်ကိုလည်း။ (ပဋိပဇ္ဇတိ
 ယထာ။) ဝိသမံပိ၊ မညီညွတ်သော အရပ်ကိုလည်း။ ပဋိပဇ္ဇတိယထာ၊ သွားမိ
 သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ပုညံ၊ ပုညဖြစ်သော။ (သင်္ခါရံပိ၊ သင်္ခါရကိုလည်း။
 အဘိသင်္ခရေတိ၊ ပြုမိ၏။) အပုညံ၊ အပုညဖြစ်သော။ (သင်္ခါရံပိ၊ အဘိသင်္ခရေ-
 တိ။) အာနေဉ္စ၊ အာနေဉ္စဖြစ်သော။ သင်္ခါရံပိ၊ ကိုလည်း။ အဘိသင်္ခရေတိ၊
 ပြုမိ၏။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။

သော ဧဝံ။ပေ။အဘိသင်္ခရေတိ။ ။“ဧဝံ အဝိဇ္ဇာယ အန္တိကတော”ဖြင့် စုတူပပါတ
 စသည်၌ ဝိမုဇ်ဖြစ်ခဲ့ပုံကို ညွှန်ပြသည်။ “ဧဝံ ဝိကပေန္တော”ဖြင့် “သတ္တာ မရတိ။ပေ။
 ဝိကပေတိ” စသည်ဖြင့် ဝိကပေတိ ကြိယာပါသော ဝါကျများကို ညွှန်ပြသည်။ “ဤ ဆိုအပ်
 ပြီးသောနည်းဖြင့် အဝိဇ္ဇာက ကောင်းသကဲ့သို့ဖြစ်အောင် ပြုအပ်သည်ဖြစ်၍ ဤ ဆိုအပ်ပြီး
 သောနည်းဖြင့် အမျိုးမျိုးကြံသည်” ဟုလို့ ထိုသို့ အဝိဇ္ဇာက ကောင်းအောင် ပြုအပ်သည်
 ကိုပင် ဋီကာ၌ “အဝိဇ္ဇာ အကုသလံ စိတ္တံ ကတာ” ဟု ဆိုသည်။ အဝိဇ္ဇာက စိတ်ကို
 အကုသလဖြစ်အောင်(အပြစ်မကင်းအောင်)ပြုအပ်သည်ကို “အကုသလံ စိတ္တံ ကတာ” ဟု
 ဆိုသည်။ ထိုအကုသလသဒ္ဓါသည် သာဝဇ္ဇ အနက်ဟောတည်း။

တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ယထာပိ နာမ ဇစ္စန္ဓော။ပေ။ဥပသန္ဓော စရိယတီတိ၊ ဟူသော၊ ဧတံ (ဂါထာဝစနံ)၊ ဤ ဂါထာစကားကို။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ [ယထာပိ နာမ၊ ဥပမာမည်စည်ကား။ ဇစ္စန္ဓော၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကာဏ်းသော။ နရော၊ သတ္တဝါသည်။ အပရိဏာယကော၊ ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ မရှိသည်။ (သမာနော၊ ဖြစ်လသော်။)ကေဒါ၊ တရံတခါ၌။ မဂ္ဂေန၊ မှန်သောလမ်းဖြင့်။ ယာတိ၊ သွား မိ၏။ ကေဒါ၊ ၌။ ဥမ္မဂ္ဂေနာပိ၊ မှားသောလမ်းဖြင့်လည်း။ ယာတိ၊ သွားမိ၏။ တထာ၊ တူ။ သံသာရေ၊ သံသရာ၌။ သံသရံ (သံသရန္ဓော)၊ ကျင်လည်ရသော။ ဗာလော၊ အဝိဇ္ဇာဖုံးလွှမ်းသဖြင့် မိုက်ကာဏ်းနေသော သတ္တဝါသည်။ အပရိ- ဏာယကော၊ ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ ကလျာဏမိတ္တ မရှိသည်။ (သမာနော၊ သော်။) ကေဒါ၊ ၌။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုကို။ ကရေတိ၊ ပြုမိ၏။ ကေဒါ၊ ၌။ အပုညံ အပိ၊ မကောင်းမှုကိုလည်း။ ကရေတိ၊ ပြုမိ၏။

ယဒါစ၊ အကြင်အခါ၌ကား။ သော၊ ထိုသတ္တဝါသည်။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာ ၄-ပါး ဟောညွှန်းထားသည့် တရားတော်မြတ်ကို။ ဥ တွာ၊ သိရ၍။ သစ္စာနိ၊ သစ္စာတို့ကို။ အဘိသမေဿတိ၊ ထိုးထွင်း၍သိလတ္တံ့။ တဒါ၊ သစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်း၍သိရာ ထိုအခါ၌။ အဝိဇ္ဇာပသမာ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ငြိမ်းအေးခြင်းကြောင့်။ ဥပသန္ဓော၊ ငြိမ်းအေးလျက်။ စရိယတိ၊ လှည့်လည်ရလတ္တံ့။]...အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ ပဒသ္မိံ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာဟူသောပုဒ်၌။ ဝိတ္ထာရကထာ၊ အကျယ်ဖြစ်သော စကားတည်း။

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရပဒနိဒ္ဒေသော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။
 သင်္ခါရပဒ နိဒ္ဒေသအဖွင့် ပြီး၏။

အပရိဏာယကော။ ။ပရိ+နိ-ဒတ်,ဏှ-ပစ္စည်း, ရ-ကြောင့် န-ကို ဏ-ပြန်၊ ပရိဏေ- တီတိ ပရိဏာယကော=ထက်ဝန်းကျင်ပို့ဆောင်တတ်သော ကလျာဏမိတ္တ၊ ထိုကလျာဏ- မိတ္တ မရှိသူသည် “နတ္ထိ ပရိဏာယကော ယဿာတိ”ဟူသော ဝစနတ္ထအရ အပရိဏာယက မည်၏။ “ပရိဏာယက”အရ အရဟတ္တမဂ်ကို ပြီးစေတတ်သော ကလျာဏမိတ္တကို၎င်း၊ အရ- ဟတ္တမဂ် အဆုံးရှိသော ဉာဏ်ကို၎င်း ဋီကာ၌ ၂-နည်းပြ၏။ ထိုတွင် ပဌမနည်းအလို “ရှေ့ဆောင် လမ်းပြအရဟတ္တမဂ်ကို ပြီးစေတတ်သော ကလျာဏမိတ္တ မရှိသော”ဟု ပေး၊ ဒုတိယနည်း အလို “နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့ဆောင်တတ်သော အရဟတ္တမဂ်တိုင်အောင်သော ဉာဏ်မရှိသော”ဟု ပေးပါ။

ဋီကာ။ ။အပရိဏာယကော ဗာလောတိ အရဟတ္တမဂ္ဂသမ္ပုဋိပါဒကကလျာဏမိတ္တ- ရဟိတောတိ အတ္ထော၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါဝသာနံ ဝါ ဉာဏံ။ပေ။ပရိဏာယကန္တိ ဝုတ္တံ။

ဝိညာဏပဒနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၂၂၇။ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏပဒနိဒ္ဒေသေ ဌ။ စက္ခုဝိညာဏံတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတဗျော။) စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်သည်။ ကုသလဝိပါကံ၊ ကုသလဝိပါကံ စက္ခုဝိညာဉ်၎င်း။ အကုသလဝိပါကံ၊ အကုသလဝိပါကံ စက္ခုဝိညာဉ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒုဝိဓံ၊ ၂-ပါးအပြား ရှိသည်။ ဟောတိ။ သောတ ဃာန ဇိဝှိ ကာယဝိညာဏာနိ၊ သောတဝိညာဉ်၊ ဃာနဝိညာဉ်၊ ဇိဝှိဝိညာဉ်၊ ကာယဝိညာဉ်တို့သည်။ တထာ၊ ထို့အတူ ၂-ပါးစီတို့ တည်း။ ပန၊ ကား။ မနောဝိညာဏံ၊ သည်။ [“ဗာဝိသတိဝိဓံ ဟောတိ”၌စပ်။] ကုသလာ ကုသလဝိပါကာ၊ ကုသလဝိပါကံ၊ အကုသလဝိပါကံ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ မနောဓာတုယော၊ မနောဓာတ်တို့၎င်း။ တိဿော၊ ၃-ပါး ကုန်သော။ အဟေတုက မနောဝိညာဏဓာတုယော၊ အဟိတ်မနောဝိညာဏ ဓာတ်တို့၎င်း။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ သဟေတုကာနိ၊ သဟိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမာဝစရ ဝိပါကစိတ္တာနိ၊ ကာမာဝစရဝိပါကံစိတ်တို့၎င်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ရူပါဝစရနိ၊ ရူပါဝစရဝိပါကံစိတ်တို့၎င်း။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အရူပါဝစရနိ၊ အရူပါဝစရဝိပါကံစိတ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဗာဝိသတိဝိဓံ၊ ၂၂-ပါး အပြား ရှိသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ ဝိညာဏေဟိ၊ ဤ ဝိညာဉ်တို့ဖြင့်။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဗာတ္ထိံသ၊ ၃၂-ပါး သော။ လောကီယဝိပါက ဝိညာဏာနိ၊ လောကီဝိပါကံ ဝိညာဉ်တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ သင်္ဂဟိတာနိ၊ သိမ်းယူအပ်ပြီးကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ [ဤစကားဖြင့် ဝိညာဏံအရ လောကီဝိပါကံဝိညာဉ်ကိုရယူပုံကို သိပါ။] လောကုတ္တရာနိ ပန၊ လောကုတ္တရာဝိပါကံတို့ကိုကား။ ဝဋ္ဋကထာယံ၊ ဝဋ္ဋကို ဆိုရာဆိုကြောင်း စကား ရပ်၌။ န ယုဇ္ဇန္တိ၊ မယှဉ်စပ်အပ်ကုန်။ ဝါ၊ မသုံးစွဲအပ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နဂဟိတာနိ၊ မယူအပ်ကုန်။

တတ္ထ၊ ထို ဝိပါကံဝိညာဉ်ကိုသာ ယူရာ၌။ [ယောဇနာ၌ “တသ္မိံ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံတိဝစနေ” ဟု ဖွင့်လေ၏။] (စောဒနာ၊ ။ ဤဒိသိ၊ ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ စောဒနာ၊ သည်။) သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ကိဒိသိ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ စောဒနာ၊ သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာသနည်း။) ပန၊ စောဒနာပါဦးအံ့။ ဝုတ္တပ္ပကာရံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော။ ဣဒံ ဝိညာဏံ၊ ဤဝိပါကံဝိညာဉ် သည်။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ သင်္ခါရဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ ဧတံ (အတ္ထဇာတံ)၊ ဤအနက်ကို။ ကထံ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်ပါသနည်း။ ဝါ၊ သိနိုင်ပါသနည်း။ (ဣတိ ဤဒိသိ၊ ဤကဲ့သို့ရှုအပ်သော။ စောဒနာ၊ စောဒနာသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။) ဥပစိတကမ္မာဘာဝေ၊

ဆည်းပူးအပ်သောကံ၏ မရှိခြင်းသည်။ (သတိဖြစ်လသော်။) ဝိပါကာဘာဝ-
 တော၊ အကျိုး၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (ဝုတ္တပ္ပကာရံ၊ သော။ ဣဒံ ဝိညာဏံ၊ သည်။
 သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထဇာတံ၊ ကို။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ၏။)
 ဟိ၊ ခဲ့။ ဧတံ၊ ဤသင်္ခါရကြောင့်ဖြစ်သော ဝိညာဉ်သည်။ ဝိပါကံ၊ ဝိပါကံဝိညာဉ်
 တည်း။ ဝိပါကဉ္စ၊ ဝိပါကံဝိညာဉ်သည်လည်း။ ဥပစိတကမ္မာဘာဝေ၊ ဆည်းပူး
 အပ်ပြီးသောကံ၏ မရှိခြင်းသည်။ (သတိ)။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ (ဝိပါကဉ္စ၊
 သည်လည်း။ ဥပစိတကမ္မာဘာဝေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။) ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊
 အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံသတိ၊ သော်။) သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏
 သန္တာန်၌။ သဗ္ဗဝိပါကာနိ၊ အလုံးစုံသော ဝိပါကံတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ၊ ဖြစ်ကုန်
 ရ၏။ စ၊ စင်စစ်ကား။ (သဗ္ဗေသံ သဗ္ဗဝိပါကာနိ) န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊
 ထို့ကြောင့်။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ ဝိညာဏံ၊ ဤ ဝိပါကံဝိညာဉ်သည်။
 ဟောတိ။ ဣတိ ဧတံ (အတ္ထဇာတံ)၊ ကို။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။ ဝါ၊ သိနိုင်၏။

ကတရသင်္ခါရပစ္စယာ၊ အဘယ်သင်္ခါရဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ကတရ-
 ဝိညာဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ဣတိ စေ၊ ဤသို့မေးအံ့။ တာဝ၊ ရူပါဝစရ-
 ပုညာဘိသင်္ခါရစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ သော။) ကာမာဝစရပုညာဘိ-
 သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ကုသလဝိပါကာနိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ စက္ခု-
 ဝိညာဏာဒီနိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်အစရှိသောစိတ်တို့၎င်း။ မနောဝိညာဏေ၊ မနော
 ဝိညာဉ်၌။ (မနောဝိညာဉ်ထဲက)။ ဧကော၊ တပါးသော။ မနောဓာတု၊ မနော
 ဓာတ်၎င်း။ [ပါဠိတော်၌ ဝိညာဉ် ၆-ပါးသာပြသောကြောင့် မနောဝိညာဉ်ထဲက
 ကုသလဝိပါကံ သမ္ပုဋ္ဌိစွဲနိုးတည်းဟူသော မနောဓာတ်ကို “မနောဝိညာဏေ
 ဧကော မနောဓာတု”ဟု ဆိုသည်။] ဒွေ၊ ကုန်သော။ မနောဝိညာဏဓာတုယော၊
 တို့၎င်း။ [ကုသလဝိပါကံ သန္တိရဏ ၂-ပါးကို ဆိုသည်။] အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။
 ကာမာဝစရမဟာဝိပါကာနိ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သောဋ္ဌဿ၊ ၁၆-ပါးသော
 ဝိပါကံဝိညာဉ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။) ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ဟော
 တော်မူသနည်း။ ကာမာဝစရဿ ကုသလဿ ကမ္မဿ။ ပေ။ သသင်္ခါရေနာတိ၊
 ဟူ၍။ (အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။) [ဤပါဠိများ၏အနက်ကိုဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်
 နိဿယ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ အဗျာကတာ ဓမ္မာ၏ ပဒဘာဇနိ၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

ပန၊ ကား။ ရူပါဝစရပုညာဘိသင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ရူပါ-
 ဝစရ ဝိပါကာနိ၊ ရူပါဝစရ ဝိပါကံစိတ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ယထာဟ၊ နည်း။
 တဿေဝ ရူပါဝစရဿ။ ပေ။ ဝိဟရတိတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။)
 [ဤပါဠိတို့၏ အနက်ကိုလည်း ထိုနေရာ၌ပင်ရေးခဲ့ပြီ။] ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ပုညာဘိ-
 သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဧကဝိသတိဝိခံ၊
 ၂၁-ပါး အပြားရှိသော။ ဝိညာဏံ၊ ဝိပါကံဝိညာဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊

ကား။ “အပုညာဘိသင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ အကုသလဝိပါကာနိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ၊ ကော မနောဓာတု၊ ကော မနောဝိညာဏဓာတု၊ မနောဝိညာဏဓာတ်၎င်း။ ဣတိဝေံ၊ ဤသို့။ သတ္တဝိဝံ၊ ၇-ပါး အပြားရှိသော။ ဝိညာဏံ၊ ဝိပါကံဝိညာဉ်သည်။ ဟောတိ။ ယထာဟ၊ နည်း။ အကုသလဿ ကမ္မဿ။ ပေ။ ဥပ္ပန္နာ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) [ဤပါဠိတို့၏ အနက်များ ကိုလည်း ထိုဥပင် ရေးခဲ့ပြီ။] ပန၊ ကား။ အာနေဉ္စဘိသင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အရူပဝိပါကာနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိဝေံ၊ သို့။ စတု-ဗ္ဗိဝံ ဝိညာဏံ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ယထာဟ၊ နည်း။ တဿေဝ အရူပါဝစရဿ။ ပေ။ ဝိဟရတိတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) [ဤပါဠိတို့၏ အနက် များကို ထိုနေရာဥပင် ရေးခဲ့ပြီ။]

[ထိုဝိညာဉ်တို့၏ဖြစ်ပုံကို ပြလိုသောကြောင့် “ဝေံ” စသည်မိန့်။] ဝေံ၊ ဤသို့ လျှင်။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ယံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဟောတိ။ တံ (ဝိညာဏံ)၊ ထိုဝိညာဉ်ကို။ ဥ တွာ၊ သိပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ဌ။ အဿ၊ ထိုဝိညာဉ်၏။ ဝေံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ပုံကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိထိုက်၏။ ဟံ၊ ချဲ့။ သဗ္ဗမေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဣဒံ၊ ဤဝိညာဉ်သည်။ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓိ-ဝသေန၊ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓေတို့၏အပြားအားဖြင့်။ ဒ္ဓိဓာ၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေတို့တွင်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စဝိညာဏာနိ၊ တို့၎င်း။ (ဒွေ ပဉ္စဝိညာဉ် ၁၀-တို့၎င်း။) ဒွေ မနောဓာတုယော၊ တို့၎င်း။ [သမ္ပုဋ္ဌိစွဲနိုးဒွေကို ဆိုသည်။] သောမနဿသဟဂတာဟေတုက မနောဝိညာဏဓာတု၊ ၎င်း။ [သောမနဿသန္တိရဏကိုဆိုသည်။] ဣတိ၊ သို့။ တေရဿ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ၊ ဤဝိညာဉ်တို့သည်။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ၌။ ပဝတ္တိယံယေဝ၊ ပဝတ္တိအခါ၌သာ။ ပဝတ္တန္တိ။ သေသာနိ၊ ကြွင်းကုန်သော။ ဧကုနဝိသတိ၊ သော။ (ဝိညာဏာနိ၊ တို့သည်။) [ပဋိသန္ဓေစိတ်တရယုတ် ၂၀-ကိုဆိုသည်။] တီသု၊ ကုန်သော။ ဘဝေသု၊ တို့၌။ ယထာနုရူပံ၊ အကြင်အကြင်လျော်သည့်အတိုင်း။ ပဝတ္တိယံပိ၊ ပဝတ္တိအခါ၌၎င်း။ ပဋိသန္ဓိယံပိ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌၎င်း။ ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။

ကထံ၊ အဘယ်သို့။ (ပဝတ္တန္တိ၊ ကုန်သနည်း။) တာဝ၊ မနောဓာတ်စသည် တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ)။ ကုသလဝိပါကာနိ၊ ကုန်သော။ စက္ခုဝိညာဏာ-ဒီနိ။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးသောဝိညာဉ်တို့သည်။ ကုသလဝိပါကေနဝါ၊ ကုသလဝိပါကံ အားဖြင့်သော်၎င်း။ အကုသလဝိပါကေနဝါ၊ အကုသလဝိပါကံအားဖြင့်သော် ၎င်း။ နိဗ္ဗတ္တဿ၊ ဖြစ်ရသော။ ယထာက္ကမံ၊ အကြင်အကြင် အစဉ်အတိုင်း။ ဝါ၊ အစဉ်အားလျော်စွာ။ ပရိပါကံ၊ ရင့်ကျက်ခြင်းသို့။ ဥပဂတိန္ဒြိယဿ၊ ကပ်ရောက် သော ဣန္ဒြေရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ စက္ခာဒီနိ၊ စက္ခုပသာဒ အစရှိသည်

တို့၏။ အာပါတဂတံ၊ ရှေးရှုကျရောက်သော။ ဣဋ္ဌံ ဝါ၊ ဣဋ္ဌမူလည်းဖြစ်သော။ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တမူလည်း ဖြစ်သော။ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ၊ ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံကို။ အာရဗ္ဘံ၊ ရှိ။ စက္ခုဒိပသာဒံ၊ စက္ခု အစရှိသော ပသာဒကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဒဿနံ၊ ပေ။ ကိစ္စံ၊ မြင်ခြင်းကိစ္စ၊ ကြားခြင်းကိစ္စ၊ နံခြင်းကိစ္စ၊ သာယာခြင်းကိစ္စ၊ တွေ့ထိခြင်းကိစ္စတို့ကို။ သာဓယမာနာနိ၊ ပြီးစေကုန်လျက်။ ပဝတ္တန္တိ။ အကုသလဝိပါကာနိ၊ ကုန်သော။ (စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ၊ ကုန်သော။) ပဉ္စ၊ ၅-ပါးသော ဝိပါက်တို့သည်။ တထာ၊ တူ။ (ပဝတ္တန္တိ)။ [အလုံးစုံတူသည်ဟု ထင်မည်စိုး၍ “ကေဝလံ ဟိ” စသည်မိန့်။] ဟိ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဘွယ် အထူးကား။ ကေဝလံ၊ ဣဋ္ဌ၊ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တမဖက် သက်သက်။ တေသံ၊ ထိုအကုသလ ဝိပါက်ဝိညာဉ်တို့၏။ အနိဋ္ဌံ၊ အနိဋ္ဌမူလည်းဖြစ်သော။ အနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တံ ဝါ၊ မူလည်း ဖြစ်သော။ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ။ အယမေဝ၊ ဤ အနိဋ္ဌ၊ အနိဋ္ဌ မဇ္ဈတ္တအာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်သာ။ ဝိသေသော၊ ကုသလဝိပါက် စက္ခု ဝိညာဉ်စသည်တို့မှ ထူး၏။ စ၊ ဆက်။ ဒသာပိ၊ ကုန်သော။ တောနိ၊ ဤ ဒေပဉ္စ ဝိညာဉ်တို့သည်။ နိယတဒွါရာရမ္မဏဝတ္ထုဋ္ဌာနာနိ၊ မြဲသောဒွါရ၊ မြဲသောအာရုံ၊ မြဲသောဝတ္ထု၊ မြဲသောဌာန ရှိကုန်သည်၎င်း။ နိယတကိစ္စာနေဝ စ၊ မြဲသောကိစ္စ ရှိကုန်သည် သာလျှင်၎င်း။ ဘဝန္တိ။ [စက္ခုဝိညာဉ်တို့သည် စက္ခုဒွါရ၌သာ ရူပါရုံကို အာရုံပြု၍သာ စက္ခုဝတ္ထုကိုမှီ၍သာ ပဉ္စဝိညာဉ်ဌာန၌သာ ဒဿနကိစ္စ ရှိသည်ဖြစ်၍ အမြဲဖြစ်ကြ၏။ သောတဝိညာဉ် စသည်တို့၌လည်း နည်းတူ။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ ပကိဏ်းပိုင်းက ဒွါရသင်္ဂဟ စသည်ကို သတိပြုပါ။]

တတော၊ ထို ၁၀-ပါးသော ဝိညာဉ်တို့တွင်။ [ယောဇနာ၌ “ဒသသု ဝိညာဏေသု”ဟု ရှိ၏။ အနန္တရံဟု လာလတ္တံ ဖြစ်သောကြောင့် “တတော၊ ထိုမှ နောက်၌”ဟု မပေးထိုက်။] ကုသလဝိပါကာနိ၊ ကုန်သော။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ တို့၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ကုသလဝိပါကမနောဓာတု၊ သည်။ တေသညေဝ၊ ထို စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသည်တို့၏ပင်။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ အာရဗ္ဘံ၊ ရှိ။ ဟဒယဝတ္ထု၊ ကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ သမ္ပုဋ္ဌိန္နကိစ္စံ၊ အာရုံကို ခံယူခြင်းကိစ္စကို။ သာဓယမာနာ၊ လျက်။ ပဝတ္တတိ။ တထာ၊ တူ။ အကုသလဝိပါကာနိ၊ ကုန်သော။ (စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ တို့၏။) အနန္တရာ၊ ၌။ အကုသလဝိပါကာ၊ သော။ (မနောဓာတု တေသညေဝ အာရမ္မဏံ အာရဗ္ဘံ ဟဒယဝတ္ထု နိဿာယ သမ္ပုဋ္ဌိန္နကိစ္စံ သာဓယမာနာ ပဝတ္တတိ။) စ ပန၊ ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့။ ဣဒံ ဒွယံ၊ ဤ သမ္ပုဋ္ဌိန္နိန်း ၂-ပါး အပေါင်းသည်။ အနိယတဒွါရာရမ္မဏံ၊ မမြဲသောဒွါရ၊ မမြဲသောအာရုံ ရှိသည်၎င်း။ နိယတဝတ္ထုဋ္ဌာနံ၊ မြဲသောဝတ္ထု၊ မြဲသောဌာန ရှိသည်၎င်း။ နိယတကိစ္စာ၊ မြဲသောကိစ္စရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ။ [အနိယတဒွါရာရမ္မဏ စသည်ဖြစ်ပုံကို ဝီထိဆိုရိုး နားလည်မှ သိနိုင်မည်။]

ပန၊ ကား။ သောမနဿသဟဂတာ၊ သော။ အဟေတုကမနောဝိညာဏ-
 ဓာတု၊ အဟိတ် မနောဝိညာဏဓာတ်သည်။ [သောမနဿ သန္တိရဏကို ဆို
 သည်။] ကုသလဝိပါကမနောဓာတုယာ၊ ၎။ အနန္တရံ၊ ဤ။ တဿာ ဝေ၊ ထို
 ကုသလဝိပါက မနောဓာတ်၏ပင်။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ အာရပ္ပ၊ ၍။ ဟဒယဝတ္ထု။
 နိဿယ၊ ၍၎င်း။ သန္တိရဏကိစ္စံ သာယေမာနာ၊ သည်။ (ဟုတွာ)စ၊ ၎င်း။
 ဆဿ၊ ကုန်သော။ ဒွါရေသု၊ တို့၍။ ဗလဝါရမ္မဏေ၊ အားရှိသော အာရုံ၍။
 [တဒါရုံ ကျမည်ဖြစ်သောကြောင့် “ဗလဝါရမ္မဏေ”ဟု ဆိုသည်။] ကာမာဝစရ-
 သတ္တာနံ၊ တို့၏ သန္တာန်၍။ [ရူပါရူပသတ္တဝါတို့မှာ တဒါရုံ မကျသောကြောင့်
 “ကာမာဝစရသတ္တာနံ”ဟုဆိုသည်။] ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။ လောဘသမ္ပယုတ္တ-
 ဇဝနာဝသာနေ၊ လောဘသမ္ပယုတ်ဇော၏အဆုံး၍။ ဘဝင်္ဂဝိထိံ၊ ဘဝင်အစဉ်
 ကို။ ပစ္ဆိန္ဒိတွာ၊ ဖြတ်၍။ (ဘဝင် မကျစေသေးဘဲ ဖြတ်၍။) ဇဝနေ၊ ဇောသည်။
 ဂဟိတာရမ္မဏေ၊ ယူအပ်ပြီးသော အာရုံ၍။ တဒါရမ္မဏဝသေန စ၊ တဒါရုံ၏
 အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ သကိံ ဝါ၊ တကြိမ်သော်၎င်း။ ဒွိက္ခတ္တု ဝါ၊ သော်၎င်း။
 ပဝတ္တတိ၊ ၎။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ၁-ကြိမ်၊ သို့မဟုတ် ၂-ကြိမ် ဖြစ်နိုင်ပါသော်လည်း။
 စိတ္တပုဝတ္တိဂဏနာယံ၊ စိတ်ဖြစ်ပုံကို ရေတွက်ရာအခန်း၍။ သဗ္ဗဒွါရေသု၊ တို့၍။
 တဒါရမ္မဏေ၊ တဒါရုံဖြစ်ရာအခါ၍။ ဒွေ ဝေ၊ ၂-ကြိမ်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။
 စိတ္တဝါရာ၊ စိတ်အကြိမ်တို့သည်။ အာဂတာ၊ လာကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဣဒံ စိတ္တံ၊
 ဤ တဒါရုံကိစ္စတပ်သော စိတ်သည်။ တဒါရမ္မဏံတိ စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ပိဋ္ဌဘဝင်္ဂံ တိ
 စ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ နာမာနိ၊ တို့ကို။ လဘတိ။ [ပိဋ္ဌဘဝင်
 အမည်ရပုံကို အဋ္ဌသာလိနီဘာသာဋီကာ အဗျာကတဝိပါကုဒ္ဒါရကထာ အဖွင့်၌
 ပြခဲ့ပြီ။]

အနိယတ ဒွါရာရမ္မဏံ၊ မမြဲသော ဒွါရ၊ မမြဲသော အာရုံရှိသည်၎င်း။
 နိယတဝတ္ထုကံ၊ မြဲသော ဟဒယဝတ္ထုရှိသည်၎င်း။ အနိယတဋ္ဌာနကိစ္စဉ္စ၊ မမြဲ
 သောဋ္ဌာန၊ မမြဲသောကိစ္စရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ။ ဣတိဝေ၊ သို့။ တာဝ၊ ပဋိသန္ဓေ
 စိတ် စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ။) တေရသ၊ ၁၃-ပါးသော စိတ်တို့သည်။
 ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ ပဝတ္တိယံယေဝ ပဝတ္တန္တိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗျာနိ။ သေသေသု၊
 ကုန်သော။ ဧကေနဝိသတိယာ၊ သော။ စိတ္တေသု၊ တို့တွင်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော
 စိတ်သည်။ အတ္တနော၊ မိမိအား။ အနုရူပါယ၊ လျော်သော။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ အား
 ဖြင့်။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ပဝတ္တတိ ဝေ၊ ဖြစ်သည်သာ။)

ပန၊ ကား။ ပဝတ္တိယံ၊ ၍။ တာဝ၊ သဟိတ် ကာမာဝစရစိတ်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။
 (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ)။ ကုသလာကုသလဝိပါကာ၊ ကုသလဝိပါကံ၊ အကုသလဝိပါကံ ဖြစ်
 ကုန်သော။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ အဟေတုက မနောဝိညာဏဓာတုယော၊ အဟိတ်
 မနောဝိညာဏဓာတ်တို့သည်။ [အဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ၂-ခုကိုဆိုသည်။] ပဉ္စဒွါရေ၍။

ကုသလာကုသလဝိပါက မနောဓာတုနံ၊ ကုသလဝိပါကံ၊ အကုသလဝိပါကံ
 ဖြစ်သော မနောဓာတ်တို့၏။ [သမ္ပုဒ္ဓိစွဲနှိုးစိတ်ကို ဆိုသည်။] အနန္တရံ၊ အခြား
 မဲ့၌။ သန္တိရဏကိစ္စံ၊ သန္တိရဏကိစ္စ၎င်း။ [ဣတိ ၌စပ်။] ဆဿ၊ ကုန်သော။
 ဒွါရေဿ၊ တို့၌။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်
 သာလျှင်။ (“ဗလဝါရမ္မဏေ ကာမာဝစရသတ္တာနံ ယေဘုယျေန”ဟု ဆိုအပ်
 ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။) တဒါရမ္မဏကိစ္စံ၊ ၎င်း။ အတ္တနာ၊ မိမိသည်။ ဒိန္န-
 ပဋိသန္ဓိတော၊ ပေးအပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေမှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော နောက်
 ကာလ၌။ ဘဝဂံပစ္ဆေဒကေ၊ ဘဝင်ကိုဖြတ်တတ်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒေ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်
 သည်။ အသတိံ၊ မရှိလသော်။ ဘဝဂံကိစ္စံ၊ ၎င်း။ အန္တေ၊ ဘဝ၏အဆုံး၌။ စုတိ-
 ကိစ္စဉ္စ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ကိစ္စာနိ၊ တို့ကို။ သာဓယမာနာ၊
 ပြီးစေကုန်လျက်။ နိယတဝတ္ထုကာ၊ မြဲသော မှီရာဝတ္ထုရှိကုန်သည်၎င်း။ (ဟဒယ
 ဝတ္ထုကိုသာ မှီကုန်သည်၎င်း။) အနိယတဒွါရာရမ္မဏဌာနကိစ္စာ၊ မမြဲသော
 ဒွါရ၊ မမြဲသော အာရုံ၊ မမြဲသော ဌာန၊ မမြဲသောကိစ္စ ရှိကုန်သည်၎င်း။ ဟုတော့။
 ပဝတ္တန္တိ။

အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရသဟေတုကစိတ္တာနိ၊ သဟိတ် ကာမာဝစရ
 ဝိပါကံစိတ်တို့သည်။ ပဝတ္တိယံ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်
 သာလျှင်။ (ဗလဝါရမ္မဏေ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် သာလျှင်။)
 ဆဿ၊ ဒွါရေဿ၊ တို့၌။ တဒါရမ္မဏကိစ္စံ၊ ၎င်း။ အတ္တနာ၊ ဒိန္နပဋိသန္ဓိတော ဥဒ္ဓံ
 ဘဝဂံပစ္ဆေဒကေ စိတ္တုပ္ပါဒေ အသတိံ။ ဘဝဂံကိစ္စံ။ အန္တေ စုတိကိစ္စံ စ ဣတိ
 တိဏိ ကိစ္စာနိ။ သာဓယမာနာနိ၊ ပြီးစေကုန်လျက်။ နိယတဝတ္ထုကာနိ၊ မြဲသော
 မှီရာဝတ္ထုရှိကုန်သည်၎င်း။ အနိယတဒွါရာရမ္မဏဌာနကိစ္စာနိ၊ မမြဲသော ဒွါရ၊
 မမြဲသောအာရုံ၊ မမြဲသောဌာန၊ မမြဲသောကိစ္စ ရှိကုန်သည်၎င်း။ ဟုတော့ ပဝတ္တန္တိ။

ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ရူပါဝစရာနိ၊ ရူပါဝစရဝိပါကံတို့သည်၎င်း။ စတ္တာရိ၊
 ကုန်သော။ အရူပါဝစရာနိ၊ အရူပါဝစရဝိပါကံတို့သည်၎င်း။ အတ္တနာ၊ ဒိန္နပဋိ-
 သန္ဓိတော ဥဒ္ဓံ ဘဝဂံပစ္ဆေဒကေ စိတ္တုပ္ပါဒေ အသတိံ။ ဘဝဂံကိစ္စံ။ အန္တေ
 စုတိကိစ္စံ စ။ ဣတိ၊ သို့။ ကိစ္စဒယံ၊ ကိစ္စ ၂-ပါး အပေါင်းကို။ သာဓယမာနာနိ၊
 ကုန်လျက်။ ပဝတ္တန္တိ။ တေဿ၊ ထို ရူပါဝစရဝိပါကံ၊ အရူပါဝစရဝိပါကံတို့တွင်။
 ရူပါဝစရာနိ၊ ရူပါဝစရဝိပါကံတို့သည်။ နိယတဝတ္ထာရမ္မဏာနိ၊ မြဲသော ဝတ္ထု၊
 မြဲသောအာရုံ ရှိကုန်သည်၎င်း။ အနိယတဌာနကိစ္စာနိ၊ မမြဲသောဌာန၊ မမြဲ
 သောကိစ္စ ရှိကုန်သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ)။ ဣတရာနိ၊ ရူပါဝစရဝိပါကံမှ အခြား
 သော အရူပါဝစရဝိပါကံတို့သည်။ အဝတ္ထုကာနိ၊ မှီရာဝတ္ထု မရှိကုန်သည်၎င်း။
 နိယတာရမ္မဏာနိ၊ မြဲသောအာရုံ ရှိကုန်သည်၎င်း။ အနိယတဌာနကိစ္စာနိ၊
 မမြဲသောဌာန၊ မမြဲသောကိစ္စ ရှိကုန်သည်၎င်း။ ဟုတော့ ပဝတ္တန္တိ။ ဣတိ ဝေ။

သို့။ တာဝ၊ ကောဒသ တဒါရမ္မဏစိတ်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌံ)။ ဗာတ္ထိံ သ-
 ဝိဓံပိ၊ ၃၂-ပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ ပဝတ္တိ-
 ယံ၊ ဌံ။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ရှေးဘဝက သင်္ခါရ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။
 ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုပဝတ္တိအခါ၌။ အဿ၊ ထိုဗာတ္ထိံ သဝိဓဝိညာဉ်အား။
 တေ တေ သင်္ခါရာ၊ ထိုထို သင်္ခါရတို့သည်။ ကမ္မပစ္စယေန စ၊ ကမ္မပစ္စယသတ္တိ
 ဖြင့်၎င်း။ ဥပနိဿယပစ္စယေန စ၊ ပကတူပနိဿယပစ္စယသတ္တိဖြင့်၎င်း။ ပစ္စယာ၊
 ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ ဟောန္တိ။

တတ္ထ၊ ထို ၃၂-ပါးသော ဝိညာဉ်တို့၌။ [အပေါင်းအာဓာရ အစိတ်အာဓေယံ
 စပ်။] ဝါ၊ တို့တွင်။ ကောဒသ၊ ကုန်သော။ ယာနိ တောနိ တဒါရမ္မဏစိတ္တာနိ၊
 အကြင် တဒါရုံစိတ်တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ တေသု၊ ထို တဒါရုံစိတ်တို့
 တွင်။ ကေပိ၊ တခုသောစိတ်သည်လည်း။ ရူပါရူပဘဝေ၊ ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝ၌။
 တဒါရမ္မဏံ၊ တဒါရုံသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ (တနည်း) တဒါရမ္မဏံ ဟုတွာ၊
 တဒါရုံအဖြစ်ဖြင့်။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ (တေသု၊ ထို
 စိတ်တို့တွင်။ ကေပိ၊ ရူပါရူပဘဝေ၊ တဒါရမ္မဏံ ဟုတွာ။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်
 သနည်း။) ဗိဇာဘာဝါ၊ မျိုးစေ့၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (တေသု၊ ကေပိ ရူပါရူပဘဝေ
 တဒါရမ္မဏံ ဟုတွာ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။) ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ ယံ၊
 အကြင် ပဋိသန္ဓေ မျိုးစေ့သည်။ ရူပါဒီသု၊ ရူပါရုံ အစရှိကုန်သော။ အာရမ္မဏေ-
 သု၊ တို့၌။ ပဝတ္တိယံ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ တဿ၊ ထို တဒါရုံကို။ ဇနကံ၊ ဖြစ်စေတတ်
 သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တတ္ထ၊ ထို ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝ၌။ ကာမာဝစရ-
 ဝိပါကသင်္ခါတံ၊ ကာမာဝစရဝိပါကဟု ဆိုအပ်သော။ (တံ)ပဋိသန္ဓိဗိဇံ၊ ထို ပဋိ
 သန္ဓေ မျိုးစေ့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [ဤ အဓိပ္ပါယ်ကိုယူ၍ အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီ၌
 “ဗိဇဿာဘာဝတော နတ္ထိ၊ ဗြဟ္မာနမ္ပိ ဣမဿ ဟိ၊ ပဋိသန္ဓိမနော ဗိဇံ၊ ကာမာ-
 ဝစရသညိတံ”ဟု ဆိုသည်။]

(ဝေံသတိ၊ ဤသို့ဖြစ်လသော်။) (ပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့၏မရှိခြင်းကြောင့် တဒါရုံ
 မဖြစ်လသော်။) စက္ခုဝိညာဏာဒိနံပိ၊ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော စိတ်တို့၏လည်း။
 (ဝိပါကချင်းတူသော စိတ်တို့၏လည်း။) ရူပဘဝေ၊ ဌံ။ အဘာဝေါ၊ မဖြစ်ခြင်း
 သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာသည် မဟုတ်လော။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ မေးအံ့။
 (စက္ခုဝိညာဏာဒိနံပိ ရူပဘဝေ အဘာဝေါ) န (အာပဇ္ဇတိ)၊ မဖြစ်။
 (ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း။) ဣန္ဒြိယပဝတ္တိအာနုဘာဝတော၊ စက္ခုန္ဓေ၊
 သောတိန္ဓေတို့၏ ဖြစ်ခြင်း၏ အာနုဘော်ကြောင့်၎င်း။ ဒွါရဝိထိဘောဒေ၊ ဒွါရ
 အထူးအပြား၊ ဝိထိ အထူးအပြား၌။ စိတ္တနိယမတော စ၊ စိတ်၏ မြဲခြင်းကြောင့်
 ၎င်းတည်း။ [ဤ အဓိပ္ပါယ်များကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ ဝိထိပိုင်း တဒါရမ္မဏ-
 နိယမအခန်း၌ ဤ ဟိတ်တို့အတိုင်း ပြခဲ့ပါပြီ။]

စ၊ ဆက်။ ဧတံ တဒါရမ္မဏံ၊ သည်။ ဧကန္တေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ရူပါရူပ-
 ဘဝေ၊ ဌ။ န ပဝတ္တတိယထာ၊ မဖြစ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။
 အကာမာဝစရေ၊ ကာမာဝစရမဟုတ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့သို့။ နာနုဗန္ဓ-
 တိ၊ အစဉ်မလိုက်။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ (အကာမာဝစရဓမ္မာနံ၊
 တို့၏။) အဇနကတ္တာစေဝ၊ မိမိကို မဖြစ်စေတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
 ဇနကဿ၊ မိမိကိုဖြစ်စေတတ်သောတရား၏ (သဘောနှင့်)။ အသဒိသတ္တာစ၊
 မတူကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ယထာနာမ၊ မည်သည်ကား။
 ဂေဟာ၊ မှ။ နိက္ခမိတော၊ ရှိ။ ဗဟိ၊ အိမ်အပြင်သို့။ ဂန္တုကာမော၊ သွားလိုသော။
 တရုဏဒါရကော၊ နှုတ်သောကလေးသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဇနကံ၊
 သော။ ပိတရံ ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ အညံ၊ အဘမှအခြားသော။ ပိတုသဒိသံ၊ သော။
 ဟိတကာမံ၊ စီးပွားကို လိုလားသော။ ဉာတိံ ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ အင်္ဂုလိယံ၊
 လက်ချောင်း၌။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ အနုဗန္ဓတိယထာ၊ အစဉ်မလိုက်သကဲ့သို့။
 အညံ၊ အဘ၊ အဘနှင့်တူသော ဆွေမျိုးမှ အခြားသော။ ရာဇပုရိသာဒိံ၊ မင်း
 ခစားယောက်ျားအစရှိသူကို။ (အင်္ဂုလိယံ၊ ဂဟေတွာ။) န (အနုဗန္ဓတိ)ယထာ၊
 အစဉ်မလိုက်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ဧတံပိ၊ ဤ တဒါရုံသည်လည်း။ ဘဝင်္ဂါ-
 ရမ္မဏတော၊ ဘဝင်၏အာရုံမှ။ ဗဟိ၊ ပြင်ဘက်သို့။ နိက္ခမိတုကာမံ၊ ထွက်ခြင်းငှါ
 အလိုရှိသည်။ (သမာနံ၊ ဖြစ်လသော်။) သဘာဂတာယ၊ သဘောတူသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဇနကံ၊ သော။ ပိတရံ ဝါ၊ အဘမူလည်း
 ဖြစ်သော။ ပိတုသဒိသံ ဝါ၊ အဘနှင့်တူသူမူလည်းဖြစ်သော။ ကာမာဝစရဇဝန-
 မေဝ၊ ကာမာဝစရဇောသို့သာ။ အနုဗန္ဓတိ၊ အစဉ်မလိုက်၏။ အညံ၊ ကာမာဝစရ-
 ဇောမှ အခြားသော။ မဟဂ္ဂတံဝါ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဇောသို့သော်၎င်း။ အနုတ္တရံဝါ၊
 လောကုတ္တရာဇောသို့သော်၎င်း။ န (အနုဗန္ဓတိ)၊ အစဉ်မလိုက်။ [ဤအဓိပ္ပာယ်ကို
 ယူ၍ “ဇနကံ တံသမာနံဝါ၊ ဇဝနံ အနုဗန္ဓတိ။ န တု အညံ တဒါလမ္ပံ၊ ဗာလ-
 ဒါရကလိလယာ”ဟု အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီ၌ ဆိုထားပြီ။]

စ၊ ဆက်။ ဧတံ၊ ဤ တဒါရုံသည်။ မဟဂ္ဂုတ်လောကုတ္တရေ၊ မဟဂ္ဂုတ်
 လောကုတ္တရာဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့သို့။ နာနုဗန္ဓတိယထာ၊ အစဉ်
 မလိုက်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ယဒါ၊ ဌ။ ဧတေကာမာဝစရဓမ္မာပိ၊ ဤ ကာမာ-
 ဝစရ တရားတို့သည်လည်း။ မဟဂ္ဂတာရမ္မဏာ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဟူသော အာရုံရှိကုန်
 သည်။ ဟုတွာ ပဝတ္တန္တိ။ တဒါ၊ မဟဂ္ဂုတ်ကိုအာရုံပြု၍ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။ တေပိ၊
 ထို ကာမာဝစရတရားတို့သို့လည်း။ နာနုဗန္ဓတိ၊ အစဉ်မလိုက်။ ကသ္မာ၊ နည်း။
 အပရိစိတဒေသတ္တာ၊ မလေ့ကျက်အပ်သောအရပ်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (တဒါ-
 ရမ္မဏဿ၊ ၏။) အစန္တ ပရိတ္တာရမ္မဏတ္တာ စ၊ စင်စစ် ကာမတရားဟူသော
 အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။

ဟိ၊ ချဲ့။ တံ၊ ထိုတဒါရုံသည်။ [“ဓမ္မေ အနုဗန္ဓတိ” ၌ လှမ်းစပ်။] ပိတရံ ဝါ၊ အဘသို့သော်၎င်း။ ပိတုသဒိသံ၊ အဘနှင့်တူသော။ ဉာတိံ ဝါ၊ ဆွေမျိုးသို့သော်၎င်း။ အနုဗန္ဓန္တောပိ၊ အစဉ်လိုက်ပါသော်လည်း။ ဝါ၊ အစဉ်လိုက်သည်လည်း ဖြစ်သော။ တရုဏဒါရကော၊ နုနယ်သောကလေးသည်။ သရဒ္ဓါရအန္တရဝိထိ- စတုက္ကာဒိမ္ပိ၊ အိမ်တံခါးပေါက်၊ လမ်းအကြား၊ လမ်း ၄-ခု အဆုံရှိသော။ ပရိစိ- တေ ယေဝ၊ လေ့ကျက်အပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဒေသေ၊ အရပ်၌။ အနုဗန္ဓတိ ယထာ၊ အစဉ်လိုက်သကဲ့သို့။ အရညံ ဝါ၊ တောသို့သော်၎င်း။ ယုဒ္ဓဘူမိံ ဝါ၊ စစ်မြေပြင်သို့သော်၎င်း။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားသော အဘနောက်သို့။ ဝါ၊ သွားသော ဆွေမျိုးနောက်သို့။ န (အနုဗန္ဓတိယထာ)၊ အစဉ်မလိုက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ကာမာဝစရဓမ္မေ၊ တို့သို့။ အနုဗန္ဓန္တမ္ပိ၊ အစဉ်လိုက်ပါသော်လည်း။ ဝါ၊ အစဉ် လိုက်သည်လည်းဖြစ်သော။ (တံ၊ ထိုတဒါရုံသည်။) [“တဉ္စိ” မှ တံကိုပြန်စွဲသည်။] အမဟဂ္ဂတာဒိမ္ပိ၊ မဟဂ္ဂုတ်မဟုတ်သော ကာမာဝစရအစရှိသော။ ပရိစိတေ ယေဝ၊ လေ့ကျက်အပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဒေသေ၊ အရပ်နှင့်တူသော အာရုံ၌။ ပဝတ္တမာနေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ ကာမာဝစရတရားတို့သို့။ အနုဗန္ဓတိ။ မဟဂ္ဂတလောကုတ္တရဓမ္မေ၊ တို့ကို။ အာရဗ္ဗ။ ပဝတ္တမာနေ၊ ကုန်သော။ (ဓမ္မေ၊ ကာမာဝစရတရားတို့သို့။) န(အနုဗန္ဓတိ)၊ အစဉ်မလိုက်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ် အပ်၏။ [ဤအဓိပ္ပါယ်ကိုယူ၍ အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီ၌ “ဌာနေ ပရိစိတေ ယေဝ။ တံ ဣဒံ ဗာလကော ဝိယ။ အနုယာတိတိ နာညတ္ထ၊ ဟောတိ” ဟု ဆိုထားသည်။]

စ၊ သည်သာမကသေး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထို တဒါရုံ၏။ သဗ္ဗော၊ သော။ ကာမာဝစရဝိပါကော၊ သည်၎င်း။ ကိရိယမနောဓာတု၊ သည်၎င်း။ [ပဉ္စ- ဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းကို ဆိုသည်။] သောမနဿသဟဂတာ၊ သော။ ကိရိယအဟေတုက- မနောဝိညာဏဓာတု၊ အဟိတ်ကြိယာဖြစ်သော မနောဝိညာဏဓာတ်သည်၎င်း။ [ဟသိတုပ္ပါဒ်ကို ဆိုသည်။] ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤ ၂၅-ပါးသော တရားတို့သည်။ ပရိတ္တာရမ္မဏာ၊ ကာမတရားဟူသော အာရုံရှိကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အစန္တပရိတ္တ- မေဝ၊ စင်စစ် ကံမတရားသာလျှင်ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီး။ တသ္မာပိ၊ ထို့ကြောင့်လည်း။ ဧတံ၊ ဤ တဒါရုံသည်။ မဟဂ္ဂတလောကုတ္တရာရမ္မဏေ၊ မဟဂ္ဂုတ်လောကုတ္တရာဟူသော အာရုံရှိကုန်သော။ ကံမာဝစရဓမ္မေပိ၊ ကာမာ- ဝစရတရားတို့သို့သော်လည်း။ နာနုဗန္ဓတိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဝါ၊ တနည်း။ ဣမာယ ယုတ္တိကထာယ၊ ဤ အသင့်ယုတ္တိကို ဆိုကြောင်း စကားဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ရှေး အဋ္ဌ- ကထာ၌။ ဧကန္တေနေဝ၊ စင်စစ်အားဖြင့်သာလျှင်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သနည်း။) ဧကံဒသ၊ ကုန်သော။ တဒါရမ္မဏစိတ္တာနိ၊ တဒါရုံ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ စိတ်တို့သည်။ [တကယ် တဒါရုံမဟုတ်၊ တဒါရုံ

ကိစ္စတပ်နိုင်သောစိတ်သာ ဖြစ်သည်။] နာမဂေါတ္တံ၊ နာမညံ၊ အန္တယ်ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ ဇဝနော၊ ဇောသည်။ ဇဝိတေ၊ စောလသော်။ တဒါရမ္မဏံ၊ တဒါရုံ၏အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ ထို ဇော၏အာရုံကို။ န ဂဏ္ဍန္တိ၊ မယူနိုင်ကုန်။ [ဤသို့ ၂-နက်ပေးရပုံကို ဋီကာ၌ကြည့်ပါ။] ပဏ္ဏတ္တိံ၊ ပညတ်ကို။ (နာမဂေါတ္တပညတ်မှ တပါးသော ပညတ်ကို။) အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ဇဝနော ဇဝိတေ။ တဒါရမ္မဏံ၊ ကို။ န လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ တိလက္ခဏာရမ္မဏံကဝိပဿနာယ၊ ၃-ပါးသော လက္ခဏာ ဟူသော အာရုံရှိသော ဝိပဿနာဖြစ်ရာအခါ၌။ တဒါရမ္မဏံ န လဗ္ဘတိ။ ဝုဠာနဂါမိနိယာ၊ သင်္ခါရပဝတ္တတို့မှ ထမြောက်သောမဂ်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ဗလဝဝိပဿနာယ၊ အားကြီးသော ဝိပဿနာဖြစ်ရာအခါ၌။ တဒါရမ္မဏံ န လဗ္ဘတိ။

ရူပါရူပဓမ္မေ၊ ရူပါဝစရတရား၊ အရူပါဝစရတရားတို့ကို။ [“ရုပ်တရား၊ နာမ် တရားတို့ကို”ဟု မပေးနှင့်။] အာရဗ္ဗ ဇဝနော ဇဝိတေ တဒါရမ္မဏံ န လဗ္ဘတိ။ မိစ္ဆတ္တနိယတ ဓမ္မေသု၊ မိစ္ဆတ္တနိယတ တရားတို့၌။ တဒါရမ္မဏံ န လဗ္ဘတိ။ သမ္မတ္တနိယတ ဓမ္မေသု၊ သမ္မတ္တနိယတ တရားတို့၌။ တဒါရမ္မဏံ န လဗ္ဘတိ။ လောကုတ္တရဓမ္မေ အာရဗ္ဗ ဇဝနော ဇဝိတေ တဒါရမ္မဏံ န လဗ္ဘတိ။ အဘိညာဉာဏံ၊ အဘိညာဉ်ဉာဏ်ကို။ အာရဗ္ဗ ဇဝနော ဇဝိတေ တဒါရမ္မဏံ န လဗ္ဘတိ။ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ကို။ အာရဗ္ဗ ဇဝနော ဇဝိတေ တဒါရမ္မဏံ န လဗ္ဘတိ။ ကာမာဝစရေ၊ ကာမာဝစရဖြစ်သော။ ဒုဗ္ဗလာရမ္မဏေ၊ အားမရှိသောအာရုံ၌။ (တဒါရုံဖြစ်လောက်အောင် အသက်မရှည်သောအာရုံ၌။) တဒါရမ္မဏံ န လဗ္ဘတိ။ ဆသု ဒွါရေသု၊ ဗလဝါရမ္မဏေ၊ အားကြီးသော အာရုံသည်။ အာပါတဂတေယေဝ၊ ရှေးရှု ကျရောက်သော်သာ။ (တဒါရမ္မဏံ) လဗ္ဘတိ။ လဗ္ဘမာနဉ္စ၊ ရအပ်ပြန်သော်လည်း။ ကာမာဝစရေယေဝ၊ ကာမာဝစရ အာရုံ၌သာ။ လဗ္ဘတိ။ ရူပါရူပဘဝေ၊ ၌။ တဒါရမ္မဏံနာမ၊ တဒါရုံမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဝုတ္တံ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။)

ပန၊ဆက်။ သေသေသု။ပေ။ န ပဝတ္တတိတိ၊ ဟူသော။ ယံ၊အကြင်စကားကို။ (မယာ) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (“ပဝတ္တိယံ ပန ကုသလာ ကုသလဝိပါကာ”၏ အထက်နား၌ ဆိုခဲ့ပြီ။) တံ၊ထိုစကားကို။ (တဿ၊ ထိုစကား၏။) အတိသဒ္ဓိတ္တတ္တာ၊ အလွန် ချိုးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဗ္ဗိဇာနံ၊ မသိအပ် မသိနိုင်။ ဝါ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် သိအပ်၏။ တေန၊ ထိုသို့ အလွန် ချိုးအပ်သည့်အတွက် မသိအပ်၊ မသိနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အလွန် ချိုးအပ်သည့်အတွက် ခဲယဉ်းသဖြင့် သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုစကား၏။ ဝိတ္တာရနယ ဒဿနတ္ထံ၊ အကျယ်ဖြစ်သောနည်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ပဋိသန္ဓိယော၊ ပဋိသန္ဓေတို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှလောက်တို့နည်း။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တာနိ၊ ပဋိသန္ဓေ စိတ်တို့သည်။

ကတိ၊ တို့နည်း။ ကေန၊ အဘယ်စိတ်ဖြင့်။ ကတ္ထ၊ အဘယ်ဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ဤ။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ ကိံ၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊ ဤ ပြဿနာကို။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

[ကတိ ပဋိသန္ဓိယော၊ ကတိ ပဋိသန္ဓိစိတ္တာနိ စသော ပြဿနာ၏ အဖြေကို ပြလို၍ အသညပဋိသန္ဓိယာ စသည်မိန့်။] အသညပဋိသန္ဓိယာ၊ သညာမရှိသော ရုပ်ပဋိသန္ဓေနှင့်။ (အသညဘုံ၌ဖြစ်သောရုပ်ပဋိသန္ဓေနှင့်။) သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဝိသတိ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိယော၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ [ကတိ ပဋိသန္ဓိယော၏အဖြေတည်း။] ဝုတ္တပ္ပကာရာနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ (“သေသေသု ကေနဝိသတိယာ စိတ္တေသု” ဟု ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသည် သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။) ကေနဝိသတိ၊ တခုယုတ် ၂၀-သော။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ [ကတိ ပဋိသန္ဓိစိတ္တာနိ၏အဖြေတည်း။] တတ္ထ၊ ထိုတခုယုတ် ၂၀-သော ပဋိသန္ဓေစိတ်တို့တွင်။ အကုသလ ဝိပါကာယ၊ အကုသလ ဝိပါက် ဖြစ်သော။ အဟေတုက မနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ အဟိတ် မနောဝိညာဏ ဓာတ်ဖြင့်။ [အကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာ သန္တိရဏကို ဆိုသည်။] အပါယေသု၊ အပါယ်ဘုံတို့၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ကုသလဝိပါကာယ၊ ကုသလ ဝိပါက်ဖြစ်သော။ (အဟေတုက မနောဝိညာဏဓာတုယာ၊ ဖြင့်။) မနုဿ- လောကေ၊ လူ့ပြည်၌။ ဇစ္စန္ဓ ဇာတိဗခိရဇာတိဥမ္ပတ္တက ဇဠမူဂ နပုံသကာဒိနံ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကာဏ်းသု၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် နားထိုင်းသု၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ရူးသု၊ အရည်ယိုသော ခံတွင်းရှိသု၊ နပုံးပဏ္ဍုက် အစရှိသတို့၏။ (ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ။) [ဤစကားကိုယူ၍ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ၌ “ကုသလဝိပါကောပေက္ခာ- သဟဂတသန္တိရဏံ ပန ကာမသုဂတိယံ မနုဿာနဒဉ္စ ဇစ္စန္ဓာဒိနံ” စသော စကားကို ဆိုသည်။ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ထို၏ အခြေပြု၍ ရေးခဲ့ပြီ။]

အဋ္ဌဟိ၊ ကုန်သော။ သဟေတုက မဟာဝိပါကေဟိ၊ သဟိတ် မဟာဝိပါက် တို့ဖြင့်။ ကာမာဝစရဒေဝေသု စေဝ၊ ကာမာဝစရနတ်တို့၌၎င်း။ မနုဿေသု စ၊ တို့၌၎င်း။ ပုညဝန္တာနံ၊ ဘုန်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ရူပါဝစရ ဝိပါကေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ရူပီ ဗြဟ္မလောကေ၊ ရုပ်ရှိသော ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌။ (ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ။) စတူဟိ၊ ကုန်သော။ အရူပါဝစရဝိပါကေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အရူပလောကေ ၌။ (ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ယေန စ၊ အကြင်စိတ်ဖြင့်လည်း။ ယတ္ထ၊ အကြင်ဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ။ သာ ဝေ၊ ထို ပဋိသန္ဓေသည်ပင်။ တဿ၊ ထိုစိတ်၏။ ဝါ၊ အား။ အနုရူပပဋိသန္ဓိ နာမ၊ လျော်သော ပဋိသန္ဓေ မည်၏။ [“န ကိဉ္စိ အတ္တနော အနုရူပါယ ပဋိသန္ဓိယာ န ပဝတ္တတိ” ဟု ဆိုခဲ့သောစကားနှင့်လျော်အောင် “တဿ အနုရူပပဋိသန္ဓိ နာမ” ဟု ဆိုသည်။ တတ္ထ အကုသလဝိပါကာယမှစ၍ ဤ တိုင်အောင်သော စကားဖြင့်

“ကေန ကတ္တပဋိသန္ဓိ ဟောတိ” ဟူသော ပြဿနာ၏ အဖြေကို ပြုပြီးပြီ။ ယခု အခါ ကံ ပဋိသန္ဓိယာ အာရမ္မဏံ၏အဖြေကို ပြုလိုသောကြောင့် “သင်္ခေပတော ပဋိသန္ဓိယာ” စသည်မိန့်၊] သင်္ခေပတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၎င်း။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။ ကမ္မံ၊ ကံအာရုံ၎င်း။ ကမ္မနိမိတ္တံ၊ ကမ္မနိမိတ်အာရုံ၎င်း။ ဂတိနိမိတ္တံ၊ ဂတိနိမိတ်အာရုံ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသည် တို့တည်း။ (တနည်း) သင်္ခေပတော၊ အားဖြင့်။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၎င်း။ ကမ္မံ၊ ၎င်း။ ပေ။ ဂတိနိမိတ္တံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တီဏိ အာရမ္မဏာနိ ဟောန္တိ။ (ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏။) တတ္ထ၊ ထို ၃-ပါးသော အာရုံတို့တွင်။ ကမ္မံနာမ၊ ကံမည်သည်။ အာယုဟိတာ၊ အားထုတ်အပ်ပြီးကုန်သော။ ကုသလာကုသလ စေတနာ၊ ကုသိုလ်စေတနာ၊ အကုသိုလ်စေတနာတို့တည်း။ ယံ ဝတ္ထု၊ အကြင်ဝတ္ထုကို။ (ဒါနဝတ္ထုစသည်ကို။) အာရမ္မဏံ ကတော၊ အာရုံပြု၍။ ကမ္မံ၊ ကံ။ အာယုဟတံ၊ အားထုတ်၏။ (တံ ဝတ္ထု၊ သည်။) ကမ္မနိမိတ္တံနာမ၊ မည်၏။ (ကံ၏အကြောင်း မည်၏။) တတ္ထ၊ ထိုကံ၊ ကမ္မနိမိတ်တို့တွင်။ အတီတော၊ သော။ ကပ္ပကောဋိ- သတသဟဿမတ္ထကသ္မိံ ပိ၊ ကမ္ဘာကုဋေတသိန်းတို့၏ အထက်၌သော်မှလည်း။ (ပိသဒ္ဓါ သမ္ဘာဝနာဇောတက။) ကမ္မေ၊ ကံကို။ ကတော၊ ပြုအပ်ပြီးသော်။ တသ္မိံ ခဏော၊ ထို မရဏာသန္ဓေဇာန်။ [တသ္မိံ ခဏောတိ “တသ္မိံ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ” ဟု ယောဇနာ၌ စွဲလေ၏။] ကမ္မံဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ ကမ္မနိမိတ္တံဝါ၊ သည်သော် ၎င်း။ အာဂန္ဓာ၊ လာသကဲ့သို့ဖြစ်၍။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၎င်း။ [အာဂန္ဓာတိ အာဂတံ ဝိယ ဟုတော။ - ဋီကာ။ တကယ်မလာနိုင်သောကြောင့် “အာဂတံဝိယ” ဟု ဆိုသည်။]

တတြ၊ ထိုကံ၊ ကမ္မနိမိတ်တို့တွင်။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ကမ္မနိမိတ္တ- ယ၊ ၎င်း။ ဥပဋ္ဌာနေ၊ ထင်ခြင်း၌။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုတည်း။ ကိရ၊ ချဲ့။ ဂေါပကသီဝလိ နာမ၊ ဂေါပကသီဝလိမည်သူသည်။ (မင်း၏စီးပွားဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်တတ် သော ဂေါပကအမျိုး၌ဖြစ်သော သီဝလိမည်သူသည်။) တာလပိဋ္ဌိကဝိဟာရေ၊ တာလပိဋ္ဌိကကျောင်းတိုက်၌။ စေတိယံ၊ စေတီတော်ကို။ ကာရေသိ၊ ပြုစေပြီ။ တဿ၊ ထို ဘုရားဒကာဖြစ်သော ဂေါပကသီဝလိအား။ [ဥပဋ္ဌာသိ ချစ်စပ်။] ဝါ၊ သည်။ မရဏမဉ္ဇေ၊ သေရာညောင်စောင်း၌။ နိပန္နဿ၊ လျောင်းစဉ်။ စေတိ- ယံ၊ စေတီတော်သည်။ ဥပဋ္ဌာသိ၊ ထင်လာပြီ။ သော၊ ထိုဘုရားဒကာဖြစ်သော ဂေါပကသီဝလိသည်။ တဒေဝနိမိတ္တံ၊ ထိုစေတီတော်ဟူသောအာရုံကိုပင်။ ဂဏိ- တော၊ ယူ၍။ ကာလံ၊ ကယ်လွန်ချိန်ကို။ ကတော၊ ၍။ ဒေဝလောကေ၊ နတ်ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ရပြီ။ (ဣတိ၊ ဤကား ဝတ္ထုတည်း။)

အညာ၊ အခြားသော။ သမ္ပုဋ္ဌကာလကိရိယာနာမ၊ ပြင်းစွာတွေ့ဝေသော သေခြင်းကိုပြုခြင်း မည်သည်။ ဟောတိ၊ ရှိ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပရမ္မုခံ၊ မျက်ကွယ်အရပ် သို့။ ဂစ္ဆန္တဿ၊ သွားနေသူ၏။ ပစ္စတော၊ နောက်မှ။ တိခိဏေန၊ ထက်စွာသော။

အသိနာ၊ သန်လျက်ဖြင့်။ သီသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ဆိန္ဒန္တိ၊ ဖြတ်ကုန်၏။ နိပ္ပဇ္ဇိတော၊
 လျောင်း၍။ နိဒ္ဒါယန္တဿာပိ၊ အိပ်ပျော်နေသူ၏လည်း။ တိခိဏေန အသိနာ
 သီသံ ဆိန္ဒန္တိ။ ဥဒကော၊ ရေ၌။ သြသိဒါပေတော၊ နှစ်မြုပ်စေ၍။ ဝါ၊ နှစ်၍။
 မာရေန္တိ၊ သေစေကြကုန်၏။ ဝါ၊ သတ်ကြကုန်၏။ ဝေရူပေ၊ ဤသို့သဘောရှိ
 သော။ ကာလေပိ၊ အခါ၌သော်မှလည်း။ အညတရံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါး
 သော။ ကမ္မံဝါ၊ ကံအာရုံသည်သော်၎င်း။ ကမ္မနိမိတ္တံဝါ၊ ကမ္မနိမိတ် အာရုံ
 သည်သော်၎င်း။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်လာ၏။

အညံ၊ သမ္မုဇ္ဇကာလကိရိယာမှ အခြားသော။ လဟုကမရဏံနာမ၊ လျင်မြန်
 သော သေခြင်းမည်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ နိခါဒနဒဏ္ဍကမတ္တကသ္မိံ၊
 ဆောက်ရိုး၏ထိပ်၌။ နိလိနမက္ခိကံ၊ နားနေသော ယင်ကောင်ငယ်ကို။ မုဂ္ဂရေန၊
 လက်ရိုက်ဖြင့်။ ပဟရိတော၊ ပုတ်ခတ်၍။ ပိသန္တိ၊ ကြိတ်ချေကြကုန်၏။ ဝေရူပေ
 ကာလေပိ ကမ္မံ ဝါ ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ ဥပဋ္ဌာတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပိသိယ-
 မာနာယ၊ ကြိတ်ချေအပ်သော။ မက္ခိကာယ၏။ ပဋ္ဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ကာယဒွါရာ-
 ဝဇ္ဇနံ၊ ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သော အာဝဇ္ဇန်းစိတ်သည်။ ဘဝဂံ၊ ကို။ နာဝဇ္ဇေတိ၊
 မလည်စေနိုင်။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနမေဝ၊ မနောဒွါရ၌ ဖြစ်သော အာဝဇ္ဇန်းစိတ်
 သည်သာ။ (ဘဝဂံ၊ ကို။) အာဝဇ္ဇေတိ၊ လည်စေနိုင်၏။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။
 ဇဝနံ၊ ဇောသည်။ ဇဝိတော၊ စောပြီး၍။ ဝါ၊ စောပြီးခြင်းကြောင့်။ ဘဝဂံ၊
 သည်။ သြတရတိ၊ သက်ရောက်၏။ ဒုတိယဝါရေ၊ ဒုတိယဝိထိအကြိမ်၌။ ကာယ-
 ဒွါရာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ [ပဋ္ဌဒွါရာဝဇ္ဇန်းကိုဆိုသည်။] ဘဝဂံ၊ ကို။ အာဝဇ္ဇေတိ၊ ၏။
 တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ကာယဝိညာဏံ၊ ၎င်း။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆနံ၊ ၎င်း။ သန္တိရဏံ၊
 ၎င်း။ ဝေါဋ္ဌပနံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိထိစိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ။ ဇဝနံ
 ဇဝိတော ဘဝဂံ၊ သြတရတိ။ တတိယဝါရေ၊ တတိယဝိထိအကြိမ်၌။ မနောဒွါရာ-
 ဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဘဝဂံ၊ အာဝဇ္ဇေတိ။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ ဇဝနံ ဇဝိတော ဘဝဂံ၊
 သြတရတိ။ တေသ္မိံ ဌာနေ၊ ဤတတိယဝိထိ၏ဘဝင်ကျရာဌာန၌။ ကာလကိရိယံ၊
 သေချိန်ကို ပြုခြင်းကို။ ဝါ၊ ပြုအပ်သောသေခြင်းကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣဒံ၊ ဤ
 စကားကို။ ကိမတ္ထံ၊ အဘယ်အကျိုးငှါ။ အာဘတံ၊ ဆောင်ပြုအပ်သနည်း။ အရူပ-
 ဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရားတို့၏။ ဝိသယောနာမ၊ အာရုံမည်သည်။ ဝေလဟုကော၊
 ဤသို့လျင်မြန်စွာထင်၏။ ဝါ၊ သို့ကလောက် လျင်မြန်စွာထင်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်
 အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒီပနတ္ထံ၊ ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ (အာဘတံ၊ ပြီ။)

ဂတိနိမိတ္တံနာမ၊ ဂတိနိမိတ်မည်သည်။ နိဗ္ဗတ္တနုကဿကာသေ၊ ဖြစ်လတ္တံ့
 သောအရပ်၌။ ဧကော၊ တချိုးသော။ ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းသည်။ ဥပဋ္ဌာတိ။ တတ္ထံ၊
 ထိုနိဗ္ဗတ္တနုကဿကာသတို့တွင်။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ (နိမိတ္တေ၊ သည်။) ဥပဋ္ဌဟန္တေ၊
 ထင်လာလသော်။ လောဟကုမ္ဘိသဒိသော၊ သံအိုးကြီးနှင့်တူသည်။ ဟုတော၊

ဥပဋ္ဌာတိ။ မနုဿလောကေ ဌ။ (နိမိတ္တေ)ဥပဋ္ဌဟန္တေ၊ လသော်။ မာတုကုစ္စိ၊ အမိဝမ်းရေသည်။ ကမ္မလယာနသဒိသာ၊ ကမ္မလယာဉ်နှင့် တူသည်။ ဟုတုာ ဥပဋ္ဌာတိ။ ဒေဝလောကေ ဌ။ (နိမိတ္တေ)ဥပဋ္ဌဟန္တေ၊ လသော်။ ကပ္ပရုက္ခဝိမာန- သယနာဒိနိ၊ ပဒေသာပင်၊ ဗိမာန်၊ အိပ်ရာ အစရှိသည်တို့သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ ဝေံ၊ သို့။ ကမ္မံ၊ ၎င်း။ ကမ္မနိမိတ္တံ၊ ၎င်း။ ဂတိနိမိတ္တံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သင်္ခေပတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၎င်း။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။

အပရော နယော၊ အခြားတနည်းကား။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်၏။ အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော အာရုံ၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော အာရုံ၎င်း။ န ဝတ္တဗ္ဗု၊ အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဟု မဆိုထိုက်သော ပညတ်အာရုံ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) တိဏိ အာရမ္မဏာနိ ဟောန္တိ။ အသည် ပဋိသန္ဓိ၊ သညာမရှိသော ရုပ်ပဋိသန္ဓေ သည်။ (အသညသတ်ပဋိသန္ဓေသည်။) အနာရမ္မဏာ၊ အာရုံမရှိသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ဣတိ ပိုဟန်တူသည်။ ရှေးနိဿယ၌လည်း မပါ။] တတ္ထ၊ ထို အတိတ်စသော အာရုံတို့တွင်။ ဝိညာဏဉ္စ၊ ပေ။ ပဋိသန္ဓိနံ၊ ဝိညာဏဉ္စာ- ယတနပဋိသန္ဓေ၊ နေဝသညာနာသညာယတနပဋိသန္ဓေတို့၏။ အတိတမေဝ၊ အတိတ်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏံ (ဟောတိ။) [ဤ အဓိပ္ပါယ်ကို ယူ၍ “အတိတံတွက်၊ မဟဂ္ဂုတ်မျိုး”ဟု၎င်း၊ “မဟဂ္ဂုတ်မှာ၊ မြဲပြုလာ၊ ဝိညာ၊ နေဝါ ခြောက်”ဟု၎င်း စသည်ဖြင့် အခြေပြု အာရမ္မဏသင်္ဂဟ၌ပင် အကျယ်ပြုခဲ့ပြီ။] ဒသန္တံ၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရာနံ၊ ကာမာဝစရ ပဋိသန္ဓေတို့၏။ အတိတံ ဝါ၊ အတိတ်မူလည်း ဖြစ်သော။ ပစ္စုပ္ပန် ဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန်မူလည်းဖြစ်သော။ (အာရမ္မဏံ ဟောတိ။) သေသာနံ၊ ကြွင်းကုန်သော ပဋိသန္ဓေတို့၏။ န ဝတ္တဗ္ဗု၊ အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဟု မဆိုထိုက်သော ပညတ်ဖြစ်သော။ (အာရမ္မဏံ ဟောတိ။) ပန၊ ဆက်။ ဝေံ၊ သို့။ တီသု၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တမာနာ၊ သော။ ပဋိ- သန္ဓိ၊ သည်။ [ဟောတိ၊ နတ္ထိတို့၌စပ်။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတိတာရမ္မဏသဝါ၊ အတိတ် ဟူသော အာရုံ ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ န ဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏသ ဝါ၊ အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဟု မဆိုထိုက်သော ပညတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်မူလည်း ဖြစ် သော။ စုတိစိတ္တဿ၊ ၎င်း။ အနန္တရမေဝ၊ အခြားမဲ့၌သာ။ ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဟူသော အာရုံရှိသော။ စုတိစိတ္တံနာမ၊ စုတိစိတ် မည် သည်။ နတ္ထိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒီသု၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့တွင်။ အည- တရာရမ္မဏာယ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော အာရုံရှိသော။ စုတိယာ၊ ၎င်း။ အနန္တရံ၊ ၌။ တီသု အာရမ္မဏေသု၊ တို့တွင်။ အညတရာရမ္မဏာယ၊ ရှိသော။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၎င်း။ သုဂတိဒုဂ္ဂတိဝသေန၊ သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တနာ- ကာရော၊ ဖြစ်ပုံ အခြင်းအရာကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။

သေယျထိဒံ၊ အဘယ်ဖြစ်ပုံ အခြင်းအရာနည်း။ တာဝ၊ ဒုဂ္ဂတိမှ ခရီးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာယံ၊ သော။) ကာမာဝစရသုဂတိယံ၊ ကာမာဝစရသုဂတိဘုံ၌။ ဌိတဿ၊ တည်သော။ ပါပကမ္မိနော၊ မကောင်းမှုကံရှိသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ သည်။ တာနိဿ။ ပေ။ သြလမ္မန္တိတိ အာဒိဝစနတော၊ တာနိဿ။ ပေ။ သြလမ္မန္တိ အစရှိသည်တို့ကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ (“ထိုသေခါနီးအခါ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ထိုအာရုံတို့သည် တဲ့ရဲ့ ဆွဲသကဲ့သို့ ထင်လာကုန်၏။ ဤသို့ အစရှိသည်ကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။) မရဏမဉ္ဇေ၊ သေရာ ညောင်စောင်း၌။ နိပန္နဿ၊ လျောင်းစဉ်။ ယထူပစိတံ၊ အကြင်အကြင် ဆည်းပူးအပ်ပြီးသော။ ပါပကမ္မံဝါ၊ မကောင်းမှုကံ သည်သော်၎င်း။ ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ၊ ကမ္မနိမိတ် သည်သော်၎င်း။ မနောဒွါရေ ၌။ အာပါတံ၊ ရှေးရှုကျခြင်းသို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ တံ၊ ထို အာရုံကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ဥပ္ပန္နာယ၊ ဖြစ်သော။ တဒါရမ္မဏပရိယောဒသာနာယ၊ တဒါရုံ အဆုံးရှိသော။ (ဇဝနဝီထိယာ ဝါ၊ ဇောဝီထိ၏သော်၎င်း။) သုဒ္ဓါယ၊ တဒါရုံ မဖက် သက်သက်သော။ ဇဝနဝီထိယာ ဝါ၊ သော်၎င်း။ အနန္တရံ ၌။ ဘဝင်္ဂဝိသယံ၊ ဘဝင်၏အာရုံကို။ အာရမ္မဏံ ကတာ၊ ၍။ စုတိစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ [တဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေ၊ ဘဝင်၊ စုတိတို့မှာ အာရုံတူမြဲ ဖြစ်သောကြောင့် “ဘဝင်္ဂဝိသယံ အာရမ္မဏံ ကတာ စုတိစိတ္တံ” ဟု ဆိုသည်။] တသ္မိံ၊ ထို စုတိစိတ်သည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်ပြီးလသော်။ အာပါတဂတံ၊ ရှေးရှုကျခြင်းသို့ ဆောက်သော။ တဒေဝ ကမ္မံ ဝါ၊ ထို ကံအာရုံကိုသော်၎င်း။ တဒေဝ ကမ္မနိမိတ္တံဝါ၊ ထို ကမ္မနိမိတ်ကိုသော်၎င်း။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ အနုပစ္ဆိန္နကိလေသဗလဝိနာမိတံ၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်ဖြတ်အပ် သေးသော အဝိဇ္ဇာ တဏှာစသော ကိလေသာတို့၏ အစွမ်းသည် ညှတ်စေအပ် သော။ ဒုဂ္ဂတိပရိယာပန္နံ၊ ဒုဂ္ဂတိ၌ အကျုံးဝင်သော။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အတိတာရမ္မဏာယ၊ အတိတ်ဟူသော အာရုံရှိသော။ စုတိယာ၊ ၎င်း။ အနန္တရာ၊ ဖြစ်သော။ အတိတာရမ္မဏာ၊ ရှိသော။ ပဋိသန္ဓိ ပဋိသန္ဓေတည်း။

အပရဿ၊ အခြားသော သတ္တဝါ၏။ မရဏသမယေ၊ ၌။ ဝုတ္တပ္ပကာရကမ္မဝသေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော ကံ၏အစွမ်းကြောင့်။ နရကာဒိသု၊ ငရဲ အစရှိသည်တို့၌။ အဂ္ဂိဇာလဝဏ္ဏာဒိကံ၊ မီးတောက် မီးလျှံ အဆင်း အစ ရှိသော။ ဒုဂ္ဂတိနိမိတ္တံ၊ သည်။ မနောဒွါရေ အာပါတံ အာဂစ္ဆတိ။ တဿ၊ ထို သတ္တဝါ၏။ ဒွိက္ခတ္တံ၊ ၂-ကြိမ်။ ဘဝင်္ဂေ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ဖြစ်၍။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ် ပြီးလသော်။ တံ အာရမ္မဏံ၊ ထို ထင်လာသောအာရုံကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု ၍။ ဧကံ၊ တချက်သော။ အာဝဇ္ဇနံ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၎င်း။ မရဏဿ၊ သေ ခြင်း၏။ အာသန္နဘာဝေန၊ နီးကပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ နီးကပ်သည့် အတွက်။ မဒ္ဓိဘူတဝေဂတ္တာ၊ နဲ့သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော အဟုန်ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်

ကြောင့်။ ပဉ္စ ဇဝနာနိ၊ တို့၎င်း။ ဒွေ တဒါရမ္မဏာနိ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဏိ
ဝီထိစိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ဘဝဂံဝိသယံ၊ ဘဝင်၏အာရုံကို။
အာရမ္မဏံ ကတာ။ ဧကံ၊ စုတိစိတ္တံ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ တောဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်း
အရှည်ရှိသော စိတ်အစဉ်ဖြင့်။ ဧကောဒသ၊ တဆယ့်တချက်ကုန်သော။ စိတ္တက္ခဏာ၊
စိတ္တက္ခဏာတို့သည်။ အတီတာ၊ ကုန်လွန်ပြီးသည်။ ဟောန္တိ။ အထ၊ ထိုမှ
နောက်၌။ အဝသေသ ပဉ္စ စိတ္တက္ခဏာယုကေ၊ ကြွင်းကျန်သော ၅-ချက်သော
စိတ္တက္ခဏာအသက်ရှိသော။ တသ္မိ ယေဝ အာရမ္မဏေ၊ ၌ပင်။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇ-
တိ။ [ဤအဓိပ္ပါယ်များကို အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ မရဏုပ္ပတ္တိအခန်း၌ပြုပြီးဖြစ်သည်။
အာရုံ၏အသက်ကို ၁၆-ချက်ဖြင့် ပိုင်းခြားထားသည်။] အယံ၊ ဤသည်ကား။
အတီတာရမ္မဏာယ စုတိယာ အနန္တရာ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ။ ပဋိသန္ဓိ၊ တည်း။

အပရဿ၊ အခြားသောသတ္တဝါ၏။ မရဏသမယေ၊ ၌။ ပဉ္စန္ဒ ဒွါရာနံ၊
တို့တွင်။ အညတရသ္မိ ဒွါရေ၊ ၌။ ရာဂါဒိဟေတုဘူတံ၊ ရာဂ အစရှိသည်တို့၏
အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဟိနံ၊ ယုတ်ညံ့သော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ အာပိတံ
အာဂစ္ဆတိ။ တဿ၊ ထိုသတ္တဝါ၏။ ယထာက္ကမေန၊ အကြင်အကြင်အစဉ်အားဖြင့်။
ဥပ္ပန္နဝေါဋ္ဌပနာဝသာနေ၊ ဖြစ်သော ဝုဋ္ဌောစိတ်၏အဆုံး၌။ မရဏဿ အာသန္န-
ဘာဝေန မန္တိဘူတဝေဂတ္တာ ပဉ္စ ဇဝနာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ ဒွေ တဒါရမ္မဏာနိ စ၊
တို့သည်၎င်း။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တတော၊ ၌။ ဘဝဂံဝိသယံ အာရမ္မဏံ ကတာ ဧကံ စုတိ-
စိတ္တံ။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ တောဝတာ၊ ဖြင့်။ ဒွေ ဘဝဂံါနိ၊ ၎င်း။ အာဝဇ္ဇနံ၊ ၎င်း။ ဒဿနံ၊
မြင်တတ်သော စက္ခုဝိညာဉ်၎င်း။ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယံ၊ သန္တိရဏံ၊ ဝေါဋ္ဌပနံ၊ ပဉ္စ
ဇဝနာနိ၊ ဒွေ တဒါရမ္မဏာနိ၊ ဧကံ စုတိစိတ္တံ။ ဣတိ ပဉ္စဒသ စိတ္တက္ခဏာ အတီ-
တာ ဟောန္တိ။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ အဝသေသ ဧကံစိတ္တက္ခဏာယုကေ၊ တသ္မိ -
ယေဝ အာရမ္မဏေ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံပိ၊ ဤပဋိသန္ဓေသည်လည်း။
အတီတာရမ္မဏာယ စုတိယာ အနန္တရာ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိ၊
တည်း။ သေ၊ ဤသည်ကား။ တာဝ၊ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာယ)။
အတီတာရမ္မဏာယ သုဂတိစုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ အတီတပစ္စုပ္ပန္နာ-
ရမ္မဏာယ၊ ရှိသော။ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ ပဝတ္တနာကာရော၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ ဒုဂ္ဂတိယံ၊ ၌။ ဌိတဿ၊ သော။ ဥပစိတာနဝဇ္ဇကမ္မဿ၊ ဆည်းပူး
အပ်သော အပြစ်မရှိသော ကံရှိသောသတ္တဝါ၏။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာ။ တံ အန-
ဝဇ္ဇကမ္မံ ဝါ၊ ထိုအပြစ်မရှိသောကံသည်သော်၎င်း။ ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ၊ သော်၎င်း။
မနောဒွါရေ အာပိတံ အာဂစ္ဆတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ကဏ္ဍပက္ခေ၊ ၌။ သုက္ကပက္ခံ၊ ကို။
ဌပေတွာ၊ ၍။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောအစီအရင်ကို။ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အတီတာရမ္မဏာယ၊ ဒုဂ္ဂတိစုတိယာ အနန္တရာ
အတီတပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာယ သုဂတိပဋိသန္ဓိယာ ပဝတ္တနာကာရော။

ပန၊ ကား။ သုဂတိယံ၊ ဌိ။ ဌိတဿ၊ တည်သော။ ဥပစိတာနဝဇ္ဇကမ္မဿ၊ ဆည်းပူးအပ်သော အပြစ်မရှိသော ကံရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ တာနိဿ တမ္ပိသမယေ ဩလမ္မန္တိတိ အာဒိ ဝစနတော၊ တာနိ။ ပေ။ ဩလမ္မန္တိ အစရှိသည်ကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ မရဏမဉ္ဇေ၊ ဌိ။ နိပန္နဿ၊ လျောင်းစဉ်။ ယထူပစိတံ၊ အကြင်အကြင် ဆည်းပူးအပ်ပြီးသော။ အနဝဇ္ဇကမ္မံ ဝါ၊ အပြစ်မရှိသော ကံသည်သော်၎င်း။ ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ၊ ကမ္မနိမိတ်သည်သော်၎င်း။ မနောဒွါရေ၊ ဌိ။ အာပါတံ အာဂစ္ဆတိ။ တဉ္စ၊ ထိုကံ၊ ကမ္မနိမိတ် အာရုံသည်လည်း။ ဥပစိတ ကာမာဝစရာ နဝဇ္ဇကမ္မဿေဝ၊ ဆည်းပူးအပ်သော ကာမာဝစရာ ဖြစ်သော အပြစ်မရှိသောကံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သာ။ (မနောဒွါရေ အာပါတံ အာဂစ္ဆတိ။) ပန၊ ကား။ ဥပစိတမဟဂ္ဂတကမ္မဿ၊ ဆည်းပူးအပ်သောမဟဂ္ဂုတ်ကံရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကမ္မနိမိတ္တမေဝ၊ သည်သာ။ [“ဝေ”ဖြင့် ကံကို ကန့်။] အာပါတံ အာဂစ္ဆတိ။ တံ၊ ထိုအာရုံကို။ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပန္နဿ၊ သော။ တဒါရမ္မဏပရိယောသာနာယ၊ တဒါရုံ အဆုံးရှိသော။ (ဇဝနဝီထိယာ ဝါ၊ ဇောဝီထိ၏ သော်၎င်း။) သုဒ္ဓါယ၊ တဒါရုံမဖက် သက်သက်သော။ ဇဝနဝီထိယာ ဝါ၊ ဇောဝီထိ၏သော်၎င်း။ အနန္တရံ၊ ဌိ။ ဘဝင်္ဂဝိသယံ၊ ဘဝင်၏အာရုံကို။ အာရမ္မဏံ ကတာ စုတိစိတ္တံ ဥပ္ပဇတိ။ တသ္မိံ၊ ထိုစုတိစိတ်သည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်ပြီးလသော်။ တဒေဝ ကမ္မံ ဝါ၊ ထိုကံကိုသော်၎င်း။ (တဒေဝ) ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ အာရဗ္ဘ။ အနုပစ္စိန္နကိလေသဗလဝိနာမိတံ၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်ဖြတ်အပ်သေးသော အဝိဇ္ဇာတဏှာစသော ကိလေသာတို့၏အစွမ်းသည် ညှတ်စေအပ်သော။ သုဂတိပရိယာပန္နံ၊ သုဂတိ၌ အကျုံးဝင်သော။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ဥပ္ပဇတိ။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အတိတာရမ္မဏာယ၊ ရှိသော။ စုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ဌိ။ အတိတာရမ္မဏာ ဝါ၊ ရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ န ဝတ္တဗျာရမ္မဏာ ဝါ၊ အတိတ်ပစ္စုပ္ပန် ဟု မဆိုထိုက်သော ပညတ်အာရုံရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိ၊ တည်း။

အပရဿ၊ အခြားသောသတ္တဝါ၏။ မရဏသမယေ၊ ဌိ။ ကာမာဝစရာ နဝဇ္ဇကမ္မဝသေန၊ ကာမာဝစရာဖြစ်သော အပြစ်မရှိသောကံ၏ အစွမ်းဖြင့်။ မနုဿလောကေ၊ ဌိ။ မာတုကုစ္ဆိဝဏ္ဏသင်္ခါတံ ဝါ၊ အမိ၏ ဝမ်းရေအဆင်းဟု ဆိုအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဒေဝလောကေ၊ ဌိ။ ဥယျာနကပ္ပရက္ခာဒိဝဏ္ဏသင်္ခါတံ ဝါ၊ ဥယျာဉ်၊ ပဒေသာပင် အစရှိသည်တို့၏ အဆင်းဟု ဆိုအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ သုဂတိနိမိတ္တံ၊ သုဂတိနိမိတ်ဖြစ်သော ရူပါရုံသည်။ မနောဒွါရေ အာပါတံ အာဂစ္ဆတိ။ တဿ၊ ထိုသတ္တဝါ၏။ ဒုဂ္ဂတိနိမိတ္တေ၊ ဒုဂ္ဂတိနိမိတ်၌။ ဒဿိတာနုက္ကမေနေဝ၊ သာလျှင်။ စုတိစိတ္တာနန္တရံ၊ ဌိ။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ဥပ္ပဇတိ။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အတိတာရမ္မဏာယ၊ ရှိသော။ စုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ သော။ ပစ္စုပ္ပန်ာရမ္မဏာ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိ၊ တည်း။

အပရဿ၊ မရဏသမယေ၊ ဉာတကာ၊ တို့သည်။ တာတ၊ အမောင်။ တဝတ္ထာယ၊ သင်၏အကျိုးငှါ။ (သင့်အတွက်။) အယံ ဗုဒ္ဓပူဇာ၊ ဤ ဘုရားကို ပူဇော်ခြင်းကို။ ကရိယတံ၊ ပြုအပ်၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပသာဒေဟိ၊ ကြည်လင်စေပါလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတော၊ ပြောဆို၍။ ပုပ္ဖ ဒါမ ဓဇပဋ္ဌကာဒိဝသေန၊ ပန်းကုံး၊ တံခွန်၊ ကုက္ကား အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ရူပါရမ္မဏံ၊ ရူပါရုံကို သော်၎င်း။ [ဥပသံဟရန္တိ ခွဲစပ်။] ဓမ္မဿဝန တူရိယပူဇာဒိဝသေန၊ တရားနာခြင်း၊ တူရိယာဖြင့် ပူဇော်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ သဒ္ဓါရမ္မဏံ ဝါ၊ သဒ္ဓါရုံကိုသော်၎င်း။ ဓူမဝါသ ဂန္ဓာဒိဝသေန၊ အခိုး၊ အထုံ၊ အနံ့ အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဂန္ဓာရမ္မဏံ ဝါ၊ ဂန္ဓာရုံကိုသော်၎င်း။ တာတ၊ အမောင်။ ဣဒံ၊ ဤ လျက်ဖွယ်ကို။ သာယဿ၊ သာယာစမ်းပါလော့။ တဝတ္ထာယ၊ သင်၏အကျိုးငှါ။ (သင့်အတွက်။) ဒါတဗ္ဗံ၊ ပေးလှူထိုက်သော။ ဒေယျဓမ္မံ၊ ဒေယျဓမ္မတည်း။ ဝါ၊ လှူဘွယ်ဝတ္ထုတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတော၊ ၍။ မဓုဖာဏိတာဒိဝသေန၊ ပျားရည်၊ တင်လဲ အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ရသာရမ္မဏံ ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ တာတ၊ အမောင်။ ဣဒံ၊ ဤဝတ္ထုကို။ ဖုဿဿ၊ တွေ့ထိစမ်းပါလော့။ တဝတ္ထာယ၊ ဒါတဗ္ဗံ၊ ဒေယျဓမ္မံ။ ဣတိ ဝတော စိနပဋ္ဌသောမာရပဋ္ဌာဒိဝသေန၊ စိန်တိုင်း၌ဖြစ်သော အဝတ်၊ သောမာရတိုင်း၌ ဖြစ်သောအဝတ် အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမ္မဏံ ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ ပဉ္စဒ္ဓါရေ၊ ပဉ္စဒ္ဓါရ၌။ ဥပသံဟရန္တိ၊ ကပ်၍ ဆောင်ကြကုန်၏။

တဿ၊ ထို သတ္တဝါ၏။ ဝါ၊ သည်။ အာပါတဂတေ၊ ရှေ့ရှုကျခြင်းသို့ ရောက်သော။ တသ္မိံ ရူပါဒိအာရမ္မဏေ၊ ထို ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံ၌။ ယထာက္ကမေန၊ ဖြင့်။ ဥပန္နဝေါဋ္ဌပနာပသာနေ၊ ဖြစ်သော ဝုဋ္ဌော၏အဆုံး၌။ မရဏဿ၊ သေခြင်း၏။ အာသန္နဘာဝေန၊ နီးကပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အတွက်။ မန္ဒိဘူတ ဝေဂတ္တာ၊ နံ့သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော အဟုန် ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဉ္စ ၅-ကြိမ်ကုန်သော။ ဇဝနာနိ၊ ဇောတို့သည်၎င်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ တဒါရမ္မဏာနိ စ၊ တို့သည်၎င်း။ ဥပုဇ္ဇန္တိ။ တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ ဘဝဂံဝိသယံ၊ ဘဝင်၏အာရုံကို။ (ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်တို့တွင် တပါးပါးသော အာရုံကို။) အာရမ္မဏံ ကတာ၊ ကေ စုတိစိတ္တံ။ (ဥပုဇ္ဇတိ)။ တဒဝသာနေ၊ ထိုစုတိ၏အဆုံး၌။ ကေစိတ္တက္ခဏဌိတိကေ၊ စိတ္တက္ခဏတချက်မျှသာတည်ခြင်းရှိသော။ တသ္မိံ ယေဝ အာရမ္မဏေ၊ ထိုအာရုံ၌ပင်။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ဥပုဇ္ဇတိ။ အယံပိ၊ ဤသည်လည်း။ အတိတာရမ္မဏာယ စုတိယာ အနန္တရာ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ ပဋိသန္ဓိ၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ အပရဿ၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ ပထဝီကသိဏဇ္ဈာနာဒိဝသေန၊ ပထဝီ ကသိဏဇ္ဈာန် အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိလဒ္ဓမဟဂ္ဂတဿ၊ ရအပ်ပြီးသော မဟဂ္ဂုတ်ဇ္ဈာန် ရှိသည်ဖြစ်၍။ သုဂတိယံ၊ သုဂတိဘဝ၌။ ဌိတဿ၊

တည်စဉ်။ မရဏသမယေ၊ ဤ။ ကာမာဝစရဏုသလကမ္မ ကမ္မနိမိတ္တ ဂတိနိမိတ္တာ-
 နံ၊ ကာမာဝစရဖြစ်သော ကုသိုလ်ကံ၊ ကုသိုလ်ကံ၏ အာရုံဖြစ်သော ကမ္မနိမိတ်၊
 ဂတိနိမိတ်တို့တင်။ အညတရံ၊ သော။ ပထဝီကသိဏာဒိကံ၊ ပထဝီကသိုဏ်း
 အစရှိသော။ နိမိတ္တံ ဝါ၊ ကမ္မနိမိတ်သည်သော်၎င်း။ မဟဂ္ဂတစိတ္တံ ဝါ၊ မဟဂ္ဂုတ်
 စိတ်ဟူသော ကံသည်သော်၎င်း။ မနောဒွါရေ အာပိတံ အာဂစ္ဆတိ။ စက္ခု-
 သောတာနံ၊ စက္ခုဒွါရ၊ သောတဒွါရတို့တင်။ အညတရသ္မိံ ဝါ၊ အမှတ်မထား
 တပါးပါးသော ဒွါရဒ္ဓိမူလည်း။ ကုသလုပ္ပတ္တိဟေတုဘူတံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း၏
 အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ပဏိတံ၊ မှန်မြတ်သော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ အာပိတံ
 အာဂစ္ဆတိ။ တဿ၊ ထို သတ္တဝါ၏။ ယထာက္ကမေန ဥပ္ပန္နဝေါဋ္ဌပနာဝသာနေ၊ ဤ။
 မရဏဿ အာသန္နဘာဝေန မဒ္ဒိဘူတဝေဂတ္တာ ပဉ္စ ဇဝနာနိ ဥပ္ပဇန္တိ။

ပန၊ ဆက်။ မဟဂ္ဂုတဂတိကာနံ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဂတိ ရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ (ရူပ
 ဘုံသို့ သွားမည့်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။) တဒါရမ္မဏံ နတ္ထိ။ တဿ၊ ကြောင့်။ ဇဝနာ-
 နန္တရံယေဝ၊ ဇော၏အဆုံး၌သာ။ ဘဝဂံဝိသယံ၊ ဘဝင်၏အာရုံကို။ အာရမ္မဏံ
 ကတာ ဧကံ စုတိစိတ္တံ ဥပ္ပဇတိ။ တဿ၊ ထို စုတိ၏။ အဝသာနေ၊ ဤ။ ကာမာ-
 ဝစရမဟဂ္ဂုတသုဂတိနံ၊ ကာမာဝစရသုဂတိ၊ မဟဂ္ဂုတသုဂတိတို့တင်။ အညတရ-
 သုဂတိ ပရိယာပန္နံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော သုဂတိ၌ အကျုံးဝင်
 သော။ [ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ဤစပ်။] ယထူပဋိတေသု၊ အကြင်အကြင် ရှေ့ရှုထင်လာပြီး
 ကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့တင်။ အညတရာရမ္မဏံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါး
 သော အာရုံရှိသော။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ဥပ္ပဇတိ။ အယံ၊ ဤသည်ကား။ န ဝတ္တဗ္ဗာ-
 ရမ္မဏာယ၊ အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဟု မဆိုထိုက်သော ပညတ်အာရုံရှိသော။ သုဂတိ-
 စုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ သော။ အတိတပစ္စုပ္ပန္န န ဝတ္တဗ္ဗာနံ၊ အတိတ်အာရုံ၊
 ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ၊ ပညတ်အာရုံတို့တင်။ အညတရာရမ္မဏာ၊ ရှိသော။ ပဋိသန္ဓိ၊
 တည်း။ ဧတေန အနုသာရေန၊ ဤ အစဉ်လိုက်အပ်သော ရူပါဝစရစုတိ၏
 အခြားမဲ့၌ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေနည်းဖြင့်။ အာရုပ္ပစုတိယာပိ၊ အာရုပ္ပစုတိ၏လည်း။
 [ပိဖြင့် ရူပါဝစရစုတိကို ပေါင်း။] အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။
 ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ အတိတနုတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာယ၊ အတိတ်
 အာရုံ၊ ပညတ်အာရုံရှိသော။ သုဂတိ စုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ဤ။ အတိတ-
 န ဝတ္တဗ္ဗ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာယ၊ အတိတ်အာရုံ၊ ပညတ်အာရုံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ
 ရှိသော။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ ပဝတ္တနာကာရော၊ ဖြစ်ပုံ အခြင်းအရာတည်း။

ပန၊ ကား။ ဒုဂ္ဂတိယံ၊ ဤ။ ဌိတဿ၊ သော။ ပါပကမ္မိနော၊ ၏။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊
 ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ (“သုဂတိယံ ဌိတဿ ပန” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်
 ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။) တံ ကမ္မံ ဝါ၊ ထိုကံသည်သော်၎င်း။ ကမ္မနိမိတ္တံ ဝါ၊
 သည်သော်၎င်း။ ဂတိနိမိတ္တံ ဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ မနောဒွါရေ၊ ဤ။ (အာပိတံ

အာဂစ္ဆတိ။) ပဉ္စဒ္ဓါရေ ပန၊ ပဉ္စဒ္ဓါရဉ္စကား။ အကုသလပုတ္တိ ဟေတုဘူတံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ အာပါတံ အာဂစ္ဆတိ။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုသတ္တဝါ၏။ ယထာက္ကမေန၊ အကြင် အကြင် အစဉ်အားဖြင့်။ စုတိစိတ္တာဝသာနေ၊ စုတိစိတ်၏အဆုံး၌။ ဒုဂ္ဂတိ ပရိယာ- ပန္နံ၊ ဒုဂ္ဂတိဘုံ၌ အကျုံးဝင်သော။ တေသု အာရမ္မဏေသု၊ ထို ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် အာရုံတို့တွင်။ အညတရာရမ္မဏံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော အာရုံ ရှိသော။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အတိတာရမ္မဏာ- ယ၊ သော။ ဒုဂ္ဂတိစုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ အတိတ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာယ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ ပဝတ္တနာကာရော၊ ကည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ ဧကုနဝိသတိ- ဝိဓဿာပိ၊ တခုယုတ် နှစ်ဆယ်အပြား ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ (ပဋိသန္ဓေ၊ ဘဝင်၊ စုတိကိစ္စတပ်သောဝိညာဉ်၏။) ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ပုံသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒီပိတာ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ။

သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ တယိဒံ၊ ထို ဝိညာဉ်သည်။ ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ် ပြီးသောနည်းဖြင့်။ (ရှေ့၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။) သန္ဓိမ္ပိ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်လသော်။ ဒွိဓာ၊ ၂-ပါးအပြားရှိသော ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ကမ္မေန၊ ကံကြောင့်။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ စ၊ ဆက်။ အဿ၊ ထို ဝိပါက်ဝိညာဉ်၏။ မိဿာ- ဒီဟိ၊ ရောနှောခြင်း အစရှိကုန်သော။ ဘေဒေဟိ၊ အပြားတို့ဖြင့်။ ဒုဝိဓာဒိကော၊ ဒုဝိဓ အစရှိသော။ ဘေဒေါ၊ အပြားကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။) [ဘေဒဿ ဘေဒေါ+အဿ-ယောဇနာ။] ဟိ၊ ချဲ့။ ဧကုနဝိသတိ ဝိဓမ္ပိ၊ သော။ ဣဒံ ဝိပါက- ဝိညာဏံ၊ ဤ ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ [“တယိဒံ သဗ္ဗမ္ပိ ဧဝံ”ကို အကျယ်ချဲ့သော စကားတည်း။] ပဋိသန္ဓိမ္ပိ၊ ၌။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်လသော်။ ဒွိဓာ၊ ၂-ပါး အပြား ရှိသော ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ကမ္မေန၊ ကံကြောင့်။ ဝတ္တတိ။ ဟိ၊ မှန်။ ယထာသကံ၊ အကြင်အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ တေဿ၊ ဤဝိပါက်ဝိညာဉ်ကို။ ဇနကံ၊ ဖြစ်စေ တတ်သော။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စယေန စေဝ၊ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်းအားဖြင့်၎င်း။ ဥပနိဿယပစ္စယေန စ၊ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း အား ဖြင့်၎င်း။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဟိ၊ သာဓကကား။ ကုသလာ ကုသလံ။ ပေ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ(သုတ္တံ)၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဝတ္တမာနဿ၊ ဖြစ်သော။ အဿ၊ ထို ဝိပါက် ဝိညာဉ်၏။ မိဿာဒီဟိ၊ ရောနှောခြင်း အစရှိကုန်သော။ ဘေဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒုဝိဓာဒိကော၊ ဒုဝိဓ အစရှိသော။ ဘေဒေါပိ၊ ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ သေယုထိဒံ၊ ဒုဝိဓ အစရှိသော အပြားဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဣဒံ၊ ဤ ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေ၏ အဖြစ်ဖြင့်။

ကေဓာ၊ တပါးသော အဘို့အားဖြင့်။ ဝတ္တမာနမ္ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ရူပေန၊ ရုပ်နှင့်။ သဟ၊ မိဿာမိဿဘေဒတော၊ ရောနှောခြင်း၊ မရောနှောခြင်းတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ ရောနှောအပ်သော ဝိညာဉ်၊ မရောနှောအပ်သောဝိညာဉ် တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ သည်၎င်း။ ကာမရူပါရူပဘဝဘေဒတော၊ ကာမဘဝ၊ ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ တိဝိဓံ၊ သည်၎င်း။ အဏ္ဏဇ ၂။ပေ။ ယောနိဝသေန၊ အဏ္ဏဇယောနိ၊ ဇလဗုဇယောနိ၊ သံသေဒဇယောနိ၊ သြပပါတိကယောနိတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သည်၎င်း။ ဂတိဝသေန၊ သွားရောက်အပ်သော ဂတိ၏အပြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ လားရာဂတိ၏ အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓံ၊ သည်၎င်း။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိဝသေန၊ ဝိညာဉ်တည်ရာတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ သတ္တဝိဓံ၊ သည်၎င်း။ သတ္တာဝါသဝသေန၊ သတ္တဝါတို့၏ တည်နေရာတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ သည်၎င်း။ ဟောတိ။

တတ္ထ၊ ထို မိဿာမိဿစသော အပြားတို့တွင်။ မိဿံ၊ ရုပ်နှင့် ရောနှော အပ်သော ဝိပါက်ဝိညာဉ်သည်။ ဘာဝဘေဒါ၊ ဘာဝရုပ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒွိဓာ၊ သဘာဝ၊ အဘာဝဟူသော ၂-ပါးအပြားအားဖြင့်။ (ဟောတိ)။ တတ္ထ စ၊ ထို သဘာဝ၊ အဘာဝ ၂-ပါးအပြားတွင်လည်း။ သဘာဝံ၊ ဘာဝရုပ်နှင့် တကွ

ယောနိဝသေန။ ။ယောနိသဒ္ဓါသည် အဘိဓာန်(၈၄၇)၌လာသော အနက်တို့တွင် ခန္ဓကောဋ္ဌာသ (ခန္ဓာတို့၏ အဘို့အစု) အနက်ဟောတည်း။ “ခန္ဓာတို့၏ အစု” ဟူရာ၌ အစုသာမည မဟုတ်၊ ခန္ဓာတို့၏ အစုအားဖြင့် (တစုနှင့်တစု မတူသော) ဖြစ်နေပုံ အထူး တည်း။ အဏ္ဏဇ သတ္တဝါတို့၏ ခန္ဓာအစု ဖြစ်နေပုံသည် ပဋိသန္ဓေ တည်စကပင် ဇလဗုဇ၊ သံသေဒဇ၊ သြပပါတိက သတ္တဝါတို့၏ စုဝေးတည်နေပုံနှင့်မတူ၊ အဏ္ဏဇ သတ္တဝါအချင်းချင်း လည်း ခန္ဓာအစုဖြစ်ပုံ မတူသေး။ အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် ကြက်မျိုး၊ ငှက်မျိုး စသည်ဖြင့် ခွဲနိုင်သေး၏။

မူလပံ ဋီကာ။ ။ယုဝန္တိ တာယ သတ္တာ အမိဿိတာပိ သမာနဇာတိတာယ မိဿိတာ ဟောန္တိတိ ယောနိ၊ (သတ္တဝါတို့သည် ပင်ကိုယ်က အချင်းချင်းမရောကြသော်လည်း အကြင် ခန္ဓကောဋ္ဌာသဖြစ်ပုံ အထူးကြောင့် တူသော ဇာတ်ရှိသည့်အတွက် ရောနှောလျက် ဖြစ်ကြ ရကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ယောနိ အမည်ရသည်။) [“ယု-မိဿနေ” ဟူသော ဓာတ်နက်၊ နိ-ပစ္စည်း။] သာ ပန အတ္ထတော (တရားကိုယ် အနက်အားဖြင့်) အဏ္ဏာဒိဉ္စပုတ္တိဋ္ဌာနဝိသိဋ္ဌော ခန္ဓာနံ ဘာဂသော (အဘို့အစုအားဖြင့်) ပဝတ္တိဝိသေသောတိ အာဟ—ခန္ဓကောဋ္ဌာသော ယောနိ နာမာတိ။—မဟာသီဟနာဒသုတ်အဖွင့်။

မှတ်ချက်။ ။ဤ ဋီကာ စကားအရ အခွံစသော ဖြစ်ရာဌာနအားဖြင့် အထူး ပြုအပ် ခဲ့ခြားအပ်သော ခန္ဓာတို့၏ ကိုယ်အုပ်စုနှင့်ကိုယ် ဖြစ်နေပုံအထူးကို “ယောနိ” ခေါ်သည် ဟု မှတ်ပါ။ “သမာနဇာတိတာယ” ဟု ဆိုသောကြောင့် ထိုယောနိကိုပင် “ဇာတ်တူအမျိုး” ဟုလည်း ခေါ်နိုင်သည်။ ဝိပျိဟ်ပြုရာ၌ “ယုဝန္တိ မိဿိ ဘဝန္တိ သတ္တာ ကောယာတိ ယောနိ” ဟု အတိုချုပ်ပြုပါ။

ဖြစ်သော ဝိပါကဝိညာဉ်သည်။ ဒွိဓာ၊ ဣတ္ထိဘာဝ၊ ပုရိသဘာဝဟူသော ၂-ပါး အပြားအားဖြင့်။ (ဟောတိ)။ အာဒိနာ၊ အစဖြစ်သော ရူပမိဿ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်နှင့်။ သဟ၊ တက။ ဩမတော၊ ယုတ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ (ဩမကပရိစ္ဆေဒအားဖြင့်။) ဒွေဝါ၊ ၂-ပါးသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ တယောဝါ၊ ၃-ပါးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဒသကာ၊ ဒသကတို့သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ)။ မိဿံ ဒွိဓာ ဘာဝဘေဒါတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (ဂူဇ္ဇတ္ထံ၊ ကိံ။) ဟိ (ဥဒ္ဒရီတော ဒဿေမိ)။ ဧတ္ထ၊ ဤမိဿ အမိဿ ၂-ပါးအပြားတွင်။ အရူပဘဝါ၊ ကိံ။ အညတြ၊ ကြည်၍။ ရူပမိဿံ၊ ရုပ်နှင့်ရောနှောသော။ ယံ ဧတံ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏံ၊ အကြင်ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တံ၊ ထိုရုပ်နှင့်ရောသော ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်သည်။ ရူပဘဝေါ ချံ။ ဣတ္ထိန္ဒြိယ ပုရိသိန္ဒြိယသင်္ခါတေန၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေ ဟု ဆိုအပ်သော။ ဘာဝေန၊ ဘာဝရုပ်နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ကာမဘဝေါ ချံ။ ဇာတိပဏ္ဍကပဋိသန္ဓိယာ၊ ပဋိသန္ဓေ အားဖြင့် ပဏ္ဍုက်ဖြစ်သူ၏ ပဋိသန္ဓေကို။ အညတြ၊ ကြည်၍။ ဘာဝေန၊ သဟ၊ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ကြောင့်၎င်း။ သဘာဝံ၊ ဘာဝရုပ်နှင့်တကွဖြစ်သောပဋိသန္ဓေဝိညာဉ် ၎င်း။ အဘာဝံ၊ ဘာဝရုပ် မရှိသော ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓံ ဟောတိ။ သဘာဝံ တတ္ထ စ ဒွိဓာတိ၊ ကား။ တတ္ထာပိ၊ ထို သဘာဝ၊ အဘာဝ ပဋိသန္ဓေ ၂-မျိုးတွင်လည်း။ ယံ၊ အကြင်ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည်။ သဘာဝံ၊ ဘာဝ ရုပ်နှင့် တကွဖြစ်၏။ တံစ၊ ထို ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည်လည်း။ ဣတ္ထိပုရိသဘာဝါ- နံ၊ ဣတ္ထိဘာဝ၊ ပုရိသဘာဝတို့တွင်။ အညတရေန၊ အမှတ်မထား တပါးပါး သော ဘာဝနှင့်။ သဟ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ကြောင့်။ ဒုဝိဓမေဝ၊ ဟောတိ၊ ၎်။

ဒွေဝါ။ပေ။ သဟာတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (ဂူဇ္ဇတ္ထံ။) ဟိ (ဥဒ္ဒရီတော ဒဿေမိ။) မိဿံ၊ ရုပ်နှင့်ရောသော ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၎င်း။ အမိဿံ၊ ရုပ်နှင့် မရောသော ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတ္ထ ဒွယေ၊ ဤ ၂-ပါးအပေါင်း တွင်။ အာဒိဘူတံ၊ အစဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ရူပမိဿံ၊ သော။ ယံ ဧတံ ပဋိသန္ဓေ- ဝိညာဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ တေန၊ ထို ရူပမိဿ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်နှင့်။ သဟ၊ [“အာဒိနာ သဟ” ၎် အကျယ်။] ဝတ္ထုကာယဒသကဝသေန၊ ဝတ္ထုဒသက၊ ကာယဒသကတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒွေဝါ၊ ၂-ပါးသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝတ္ထုကာယဘာဝဒသကဝသေန၊ အားဖြင့်။ တယောဝါ၊ ကုန်သော။ ဒသကာ၊ တို့သည်။ ဩမတော၊ အားဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဣတော၊ ဤ ၂-ပါး၊ ၃-ပါးထက်။ ပရံ၊ အလွန်။ ရူပပရိဟာနိ၊ ရုပ်တို့၏ ယုတ်လျော့ခြင်းသည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ဤကား ဂါထာအကျယ်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ တံ ဧတံ၊ ထိုပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်နှင့် ရော၍ဖြစ်သောရုပ်သည်။ ဩမက ပရိမာဏံ၊ ယုတ်လျော့ သော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ (ဟုတော)။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်လသော်။ [ဟုတော

ဥပ္ပဇ္ဇတိဉ္စပိ။] အဏ္ဏဇ ဇလာဗုဇနာမိကာသု၊ အဏ္ဏဇအမည်ရှိကုန်၊ ဇလာဗုဇ အမည်ရှိကုန်သော။ ဒိဿ၊ ကုန်သော။ ယောနိဿ၊ ယောနိတို့၌။ ဇာတိဥက္ကာယ၊ မွေးဖွားခါစ ကာလ၌ဖြစ်သော သိုးငယ်၏အမွေး၏။ ဝါ၊ အံမိဝမ်းဝယ်ပဋိသန္ဓေ နေစဉ် ခွဲထုတ်၍ယူအပ်သော သိုးငယ်၏ အမွေး၏။ ဧကေန၊ တမျှင်သော။ အံသုနာ၊ အမွေးမျှင်ဖြင့်။ ဥဒ္ဓတတေလသပ္ပိမဏ္ဍပုမာဏံ၊ အတွင်းသို့ နှစ်၍ ထုတ်ဆယ်အပ်သောဆီကြည်၊ ထောပတ်ကြည် ပမာဏရှိသည်၎င်း။ ကလလန္တိ၊ ကလလရေကြည်ဟူ၍။ လဒ္ဓသခံ၊ ရအပ်သော အခေါ်အဝေါ် ရှိသည်၎င်း။ ဟုတော၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ [အကျယ်ကို ခန္ဓဝိဘင်္ဂ ပကိဏ္ဏကကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

တတ္ထ၊ ထိုရူပမိဿ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်အရာ၌။ ယောနိနံ၊ ၄-ပါးသော ယောနိ တို့၏။ ဂတိဝသေန၊ ၅-ပါးသော ဂတိ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ ၅-ပါးသော ဂတိနှင့် စပ်သဖြင့်။ သမ္ဘဝဘေဒေါ၊ ထင်ရှားရှိခြင်း၏အပြားကို။ ဝါ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်း၏ အပြားကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဟိ၊ ချဲ့။ တောသု၊ ဤဂတိတို့တွင်။ နိရယေ၊ ငရဲ၌၎င်း။ ဘုမ္မဝဇ္ဇေသု၊ ဘုမ္မဇိုင်းသည် ကြည်အပ်ကုန်သော။ ဒေဝေသုစ၊ နတ်တို့၌၎င်း။ ပုရိမိကာ၊ ရှေ့၌ဖြစ်ကုန်သော။ တိဿော၊ ၃-ပါးကုန်သော။ ယောနိယော၊ ယောနိတို့သည်။ (အဏ္ဏဇ၊ ဇလာဗုဇ၊ သံသေဒဇတို့သည်။) န (သန္တိ)၊ မရှိ ကုန်။ ဂတိတ္တယေ၊ ကြွင်းသော ဂတိ ၃-ပါးအပေါင်း၌။ စတဿောပိ၊ ၄-ပါး လည်းဖြစ်ကုန်သော။ (ယောနိယော၊ တို့သည်။) ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ နိရယေစ၊ ၌၎င်း။ ဘုမ္မဝဇ္ဇေသု၊ ကုန်သော။ ဒေဝေသုစ၊ တို့၌၎င်း။ (ပုရိမိကာ တိဿော ယောနိယော န သန္တိ) ယထာ၊ မရှိကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ နိဇ္ဈာမတဏှိကပေတေ သုစ၊ နိဇ္ဈာမတဏှိက ပြိတ္တာတို့၌လည်း။ ပုရိမိကာ တိဿော ယောနိယော န သန္တိ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ထို ငရဲသား၊ ဘုမ္မဝဇ္ဇနတ်၊ နိဇ္ဈာမတဏှိကပြိတ္တာတို့သည်။ ဩပပါတိကာဝေ၊ ဩပပါတိကတို့ချည်းသာ။ ဟောန္တိ။ [“နိရယေ ဘုမ္မဝဇ္ဇေသု” စသည်ကို ဖွင့်ပြပြီး၍ “စတဿောပိဂတိ- တ္တယေ” ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “သေသေ ပန” စသည်မိန့်။] ပန၊ ကား။

နိဇ္ဈာမတဏှိကပေတ။ ။နိဿေသံ စျမိယတေတိ နိဇ္ဈာမာ (တဏှာ)၊ “ဗျမ ဒါဟေ” ဟူသော ဓာတ်နောင် ၈-ပစ္စည်းဖြင့် “နိဇ္ဈာမာ” ဟု ကမ္မသာဓန ပြီးပါစေ ယောဇနာ၌ “နိဇ္ဈာမေတိ ဒဟတိတိ နိဇ္ဈာမာ” ဟု ကတ္တုသာဓန တွေ့ရ၏။ ပါဠိပျက် ဟန်တူသည်။ “နိဇ္ဈာမိယတေ ဒယုတေတိ နိဇ္ဈာမာ” ဟုသာဖြစ်သင့်သည်။ နိဇ္ဈာမာ စ + သာ + တဏှာ စာတိ နိဇ္ဈာမတဏှာ၊ နိဇ္ဈာမတဏှာ ယေသံ အတ္ထိတိ နိဇ္ဈာမတဏှိကာ။ ပေတနှင့် ကမ္မဓာရည်းတို့။ တကိုယ်လုံး အမြဲမီးလောင်နေသောကြောင့် ကာမတဏှာ ကိုလည်း အကြွင်းမဲ့ မီးလောင်အပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ရကား ကာမကိုလည်း မခံစားနိုင်။ သံသေဒဇလည်း မဖြစ်နိုင်။ ဩပပါတိကယောနိ တမျိုးသာ ဖြစ်နိုင်တော့သည်။ [ဋီကာကျော်နိဿယ၌ကား မဏိမဇ္ဈုသာကိုမိ၍ ဝိဂြိုဟ်ပြုခဲ့၏။ မကောင်းပါ။]

သေသေ၊ နိရယ စသည်တို့မှ ကြွင်းသော။ တိရစ္ဆာန်၊ ပေ၊ သင်္ခါတေ၊ တိရစ္ဆာန်
ဂတိ၊ ပြိတ္တာတို့၏အထူးဖြစ်ရာဂတိ၊ မနုဿဂတိဟု ဆိုအပ်သော။ ဂတိတ္တယေ၊
၌၎င်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေ့၌။ ဝဇ္ဇိတဘုမ္မဒေဝေယု၊ ကြည်အပ်ခဲ့သော ဘုမ္မဇိုဝ်းတို့၌၎င်း။
စတဿော၊ ယောနိယော ဟောန္တိ။

တတ္ထ၊ ထိုသတ္တဝါတို့တွင်။ ရူပီသု၊ ရုပ်ရှိသော ဗြဟ္မာတို့၌။ ဝါ၊ ရူပဗြဟ္မာတို့၌။
တိံသ၊ ၃၀-သော။ ရူပါနိစေဝ၊ ရုပ်တို့သည်၎င်း။ နဝ၊ ၉-ပါးကုန်သော။ ရူပါနိ
စေဝ (ဥပုဇ္ဇန္တိ)။ သံသေဒဇောပပါတိသု၊ သံသေဒဇသတ္တဝါ၊ ရူပဗြဟ္မာမှ
ကြွင်းသော သြပပါတိက သတ္တဝါတို့၌။ ဥက္ကံသတောဝ၊ အလွန်အားဖြင့်သာ။
သတ္တတိ၊ ၇၀-သော။ (ရူပါနိ၊ ဥပုဇ္ဇန္တိ။) အထဝါ၊ ကား။ အဝကံသတော၊
ယုတ်လျော့သောအားဖြင့်။ တိံသ၊ သော။ (ရူပါနိ ဥပုဇ္ဇန္တိ။) တာဝ၊ သံသေဒဇ၊
သြပပါတိကသတ္တဝါတို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေယု)။ သြပပါတိကယောနိကေသု၊
သြပပါတိကယောနိရှိသောသတ္တဝါတို့တွင်။ ရူပိဗြဟ္မေသု၊ တို့၌။ စက္ခုသောတ-
ဝတ္ထုဒသကာနံ၊ စက္ခုဒသက၊ သောတဒသက၊ ဝတ္ထုဒသကတို့၎င်း။ ဇီဝိတနဝ-
ကဿစ၊ ဇီဝိတနဝက၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ကလာပါနံ၊ တို့၏။
ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ တိံသ၊ သော။ ရူပါနိစ၊ တို့သည်၎င်း။ နဝ၊ ကုန်သော။
ရူပါနိစ၊ သည်၎င်း။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ဥပုဇ္ဇန္တိ။ ပန၊ ကား။ ရူပိ-
ဗြဟ္မေ၊ တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အညေသု၊ ကုန်သော။ သံသေဒဇ သြပပါတိကေ-
သု၊ သံသေဒဇသတ္တဝါ၊ သြပပါတိကသတ္တဝါတို့၌။ ဥက္ကံသတော၊ အားဖြင့်။ စက္ခု
။ ပေ။ ဒသကာနံ၊ စက္ခုဒသက။ ပေ။ ဝတ္ထုဒသကတို့၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ သတ္တတိ၊
သော။ (ရူပါနိ ဥပုဇ္ဇန္တိ။) စ၊ ဆက်။ တာနိ၊ ထို ၇၀-သောရုပ်တို့သည်။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။
ဒေဝေယု၊ တို့၌။ (ဥပုဇ္ဇန္တိ)။

- တတ္ထ၊ ထိုဒသကတို့တွင်။ ဝဏ္ဏော၊ အဆင်း၎င်း။ ဂန္ဓော၊ ၎င်း။ ရသော၊ ၎င်း။
သြဇော၊ ၎င်း။ စတဿော၊ ကုန်သော။ ဓာတုယောစာပိ၊ ဓာတ်ကြီးတို့၎င်း။ စက္ခု-
ပသာဒေါ၊ ၎င်း။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသရူပ ပရိမာဏော၊ ၁၀-ပါး
သော ရုပ်အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အယံ ရူပပုဉ္ဇော၊ ဤရုပ်အစုသည်။ စက္ခု-
ဒသကောနာမ၊ မည်၏။ ဧဝံ၊ တူ။ သေသော၊ ကြွင်းကုန်သော ဒသကတို့ကို။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ကား။ အဝကံသတော၊ အားဖြင့်။ ဇစ္စန္ဒပဓိရ အသာနက-
နပုံသကဿ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကာဏ်းသောသတ္တဝါ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် နား
ထိုင်းသောသတ္တဝါ၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ဃာနမရှိသောသတ္တဝါ၊ နပုံးပဏ္ဍုက်၏
(သန္တာန်၌)။ ဇိဝိကဿ ဝတ္ထုဒသကာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အားဖြင့်။ တိံသ၊
ရူပါနိ၊ ဥပုဇ္ဇန္တိ။ ပန၊ ဆက်။ ဥက္ကံသာဝကံသာနံ၊ အလွန်ဖြစ်သောရုပ်၊ အလျော့
ဖြစ်သောရုပ်တို့၏။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ အနုရူပတော၊ အလျော်အားဖြင့်။
ဝိကပေါ၊ အထူးပြုအပ်သော အစီအရင်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝိဒိတွာ၊ သိပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ စုတိသန္ဓိနံ၊ တို့၏။ ခန္ဓာရမ္မဏ။ ပေ။ ဝိစာရေဟံ၊ ခန္ဓာ၊ အာရုံ၊ ဂတိ၊ ဟိတ်၊ ဝေဒနာ၊ ပီတိ၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရတို့ဖြင့်။ ဘေဒါဘေဒဝိသေသော၊ ကွဲပြားခြင်း၊ မကွဲပြားခြင်းအထူးကို။ ပရိညေယျော၊ ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်သေး၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ မိဿာမိဿတော၊ ရုပ်နှင့်ရောသောပဋိသန္ဓေ၊ ရုပ်နှင့်မရောသော ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်။ ဒုဝိဓာ၊ ၂-ပါးအပြားရှိသော။ ယာ သော ပဋိသန္ဓိ၊ အကြင်ပဋိသန္ဓေသည်၎င်း။ အဿာ၊ ထိုပဋိသန္ဓေ၏။ အတိတာနန္တရာ၊ အတိတ်အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ (လွန်ခဲ့ရာဘဝ၌ဖြစ်သော)။ ယာ စုတိ၊ အကြင်စုတိသည်၎င်း။ (အတ္တိ)။ တာသံ၊ ထိုစုတိပဋိသန္ဓေတို့၏။ ဣမေဟိ ခန္ဓာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဘေဒါဘေဒဝိသေသော၊ ကွဲပြားခြင်း မကွဲပြားခြင်း အထူးကို။ ဉာတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။ ဣတိ အတ္တော။

ကထံ၊ အဘယ်သို့ သိထိုက်သနည်း။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ စတုက္ခန္ဓာယ၊ ၄-ပါးသော ခန္ဓာရှိသော။ အရူပစုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ စတုက္ခန္ဓာဝ၊ ၄-ပါးသောခန္ဓာ ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏတောပိ၊ အာရုံအားဖြင့်လည်း။ အဘိန္ဓာ၊ မကွဲပြားသော။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ ဟောတိ။ ကဒါစိ၊ ၌။ အမဟဂ္ဂတ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာယ၊ မဟဂ္ဂုတ်မဟုတ်သော ဗဟိဒ္ဓုပညတ် အာရုံရှိသော။ (အရူပစုတိယာ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ သော)။ မဟဂ္ဂတအဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဖြစ်သော အဇ္ဈတ္တတရားဟူသော အာရုံရှိသော။ (ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ။) အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ အရူပါဝစရစုတိ၊ ကာမာဝစရ ပဋိသန္ဓေစသည်တို့မှရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ သော။) အရူပဘူမိသုယေဝ၊ အရူပဘုံ အချင်းချင်းတို့၌သာ။ နယော၊ သိကြောင်းနည်းတည်း။

အာရမ္မဏကောပိ အဘိန္ဓာ။ ။ပိဖြင့် စတုက္ခန္ဓာဝကိုပေါင်း၊ ခန္ဓာအားဖြင့်သာ (၄-ပါးချင်းတူသောကြောင့်) အဘေဒဖြစ်သည် မဟုတ်သေး၊ အာရုံအားဖြင့်လည်း (ထိုဘုံ၌ ပြန်၍ ဖြစ်သောကြောင့်) အဘေဒဖြစ်သည်—ဟူလို။

အမဟဂ္ဂတ ။ပေ။ မဟဂ္ဂတအဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာ။ ။ပဌမအရူပဘုံမှ စုတေ၍ ဒုတိယအရူပဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေရာဝယ် စုတိသည် ဗဟိဒ္ဓုဖြစ်သော ကောင်းကင်ပညတ်ကို အာရုံပြု၍၊ ပဋိသန္ဓေက အဇ္ဈတ္တဖြစ်သော အာကာသာနဉ္စာယာန ကုသိုလ်ဈာန်ကို အာရုံပြုသည်။ တတိယာရူပမှ စတုတ္ထာရူပဘုံသို့ ပြောင်း၍ ပဋိသန္ဓေနေရာ၌လည်း နည်းတူ။

အရူပဘူမိသုယေဝ။ ။ဤ ပြခဲ့သောနည်းသည် အရူပဘုံ အချင်းချင်း၌ဖြစ်သောစုတိ ပဋိသန္ဓေသာတည်း။ ဤနည်းလည်း အပြည့်အစုံမဟုတ်သေး၊ မဟဂ္ဂတအဇ္ဈတ္တာရမ္မဏ စုတိ နောင် ထိုဘုံ၌ ပြန်၍ဖြစ်သော မဟဂ္ဂုတ် အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏ ပဋိသန္ဓေ၎င်း၊ မဟဂ္ဂုတ်မဟုတ်သော ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏ စုတိနောင် အထက်တတိယာရူပဘုံ၌ မဟဂ္ဂုတ်မဟုတ်သော ဗဟိဒ္ဓုအာရုံ ရှိသော ပဋိသန္ဓေ၎င်း၊ ထိုဘုံမှစုတေ၍ ထိုဘုံ၌ ပြန်၍ဖြစ်သော တတိယာရူပပဋိသန္ဓေ၎င်း ကျန်သေး၏။ ထို့ကြောင့် “နယော” ဟု ဆိုသည်။

ပန၊ ကား။ ကဒါစိ၊ ဌ။ စတုက္ခန္ဓာယ၊ သော။ အာရူပပုတိယာ၊ ဧ။ အနန္တရာ၊ သော။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ သော။ ကာမာဝစရပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ကဒါစိ၊ ဌ။ ပဉ္စက္ခန္ဓာယ၊ သော။ ကာမာဝစရပုတိယာ ဝါ၊ ကာမာဝစရပုတိ၏သော်၎င်း။ ရူပါဝစရပုတိယာ ဝါ၊ ဧသော်၎င်း။ အနန္တရာ၊ စတုက္ခန္ဓာ၊ အာရူပပဋိသန္ဓိ (ဟောတိ)။ ဝေ၊ တူ။ အတိတာရမ္မဏပုတိယာ၊ အတိတ်ဟူသော အာရုံရှိသော စုတိ၏။ (အနန္တရာ) အတိတနဝတ္တဗ္ဗ ပစ္စုပ္ပန်ရမ္မဏာ၊ အတိတ်အာရုံ၊ ပညတ်အာရုံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိသော။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဧကစ္စသုဂတိပုတိယာ၊ အချို့သောသုဂတိစုတိ၏။ (အနန္တရာ)။ ဧကစ္စဒုဂ္ဂတိ ပဋိသန္ဓိ၊ အချို့သော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေသည်။ (ဟောတိ)။ အဟေတုကပုတိယာ၊ ဧ။ (အနန္တရာ)။ သဟေတုကပဋိသန္ဓိ (ဟောတိ)။ ဒုဟေတုကပုတိယာ (အနန္တရာ)။ တိဟေတုကပဋိသန္ဓိ (ဟောတိ၊ ဧ။) ဥပေက္ခာသဟဂတပုတိယာ (အနန္တရာ) သောမနဿသဟဂတပဋိသန္ဓိ (ဟောတိ)။ အပ္ပိတိကပုတိယာ၊ အပ္ပိတိကစုတိ၏။ (အနန္တရာ) သပ္ပိတိကပဋိသန္ဓိ (ဟောတိ)။ အဝိတက္ကပုတိယာ (အနန္တရာ) သဝိတက္ကပဋိသန္ဓိ (ဟောတိ)။ အဝိစာရပုတိယာ (အနန္တရာ) သဝိစာရပဋိသန္ဓိ (ဟောတိ)။ အဝိတက္က အဝိစာရပုတိယာ (အနန္တရာ) သဝိတက္က သဝိစာရပဋိသန္ဓိ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တဿ တဿ၊ ထိုထို ယှဉ်အပ်ပြီးသောနည်း၏။ ဝိပရိတတောစ၊ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်လည်း။ ယထာယောဂံ၊ အကြင် အကြင် ယှဉ်ထိုက်သော အနက်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဝါ၊ ယှဉ်စေရာ၏။ [ဤဝါကျအရ ပြောင်းပြန် ယှဉ်စေပုံကို ဋီကာ၌ ပြထား၏။]

ဧကစ္စ သုဂတိ စုတိယာ။ ။ ရူပ အရူပ စုတိနောင် ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေ မဖြစ်နိုင်၊ ဘာကြောင့်နည်း— ထို ဈာန်များ၏ရှေ့ဖြစ်သော ဥပစာရ ကာမာဝစရဈာန်သည်သာ သုဂတိဘုံ၌ အကျိုးပေးခွင့်ရှိသောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဒုဂ္ဂတိဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေရ မည့် “ဧကစ္စ သုဂတိစုတိ”၏ အရ ရူပ အရူပစုတိကို ကြည့်ပါ။ [ဧကစ္စ သုဂတိတိ မဟဂ္ဂတဝဇ္ဇသုဂတိ အဓိပ္ပေတာတိ အာဟ၊—ရူပါရူပါဝစရနန္တိ အာဒိ။—အနု။]

ဧကစ္စ ဒုဂ္ဂတိ ပဋိသန္ဓိ။ ။ ဤ၌ ဧကစ္စသဒ္ဓါ ဆိုရခြင်းအကျိုးကို ဋီကာ၌ ပြထား၏။ “နာနတ္တကာယ နာနတ္တသည်” ဟူသည် လူနှင့် နတ်များတည်း။ ထိုနတ်တို့တွင် ဝိနိပါတိက အသုရာနတ်တို့ကို ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေရှိသူတို့ဟု ယူ၍ ထိုနတ်တို့ကို ကြည့်လိုသောကြောင့် “ဧကစ္စဒုဂ္ဂတိ”ဆိုသည် ဟု ပဌမဖွင့်၏။ အထဝါတက်နည်းမှာ ထင်ရှားပြီ။

ယထာယောဂံ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ။ “ဧကစ္စဒုဂ္ဂတိပုတိယာ ဧကစ္စသုဂတိပဋိသန္ဓိတိ အာဒိနာ ယံ ယံ (အတ္ထဇာတံ)ယုဇ္ဇတိ၊ တံ တံ ယောဇေတဗ္ဗံတိ အတ္ထော။—ဋီကာ။ ဤ ဋီကာအဖွင့်ကိုကြည့်၍ “ယံယံ+ယောဂံ ယထာယောဂံ”ဟု ပြပါ။ “ယှဉ်စပ်ထိုက်သော အရာသည် စုတိပဋိသန္ဓေတည်း။ ထို့ကြောင့် ဣတ္ထိလိန်ဖြင့် “ယောဇေတဗ္ဗံ”ဟု ဆိုသင့်သည် မဟုတ်ပါလော”ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ယုဇ္ဇမာနမက္ကာပေက္ခနဝသေန ။ပေ။ကတော”ဟု ဋီကာမိန့်သည်။

ဣတိ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ လဒ္ဒပစ္စယံ၊ ရအပ်သော အကြောင်း ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဧတံ ဓမ္မမတ္တံ၊ ဤ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားမျှသည်။ ဘဝန္တရံ၊ ဘဝ တပါးသို့။ ဥပေတိ၊ ကပ်ရောက်၏။ ဝါ၊ ကပ်ရောက်သည်ဟု ဆိုရ၏။ အဿ၊ ထို ရုပ်တရား၊ နာမ်တရား၏။ တတော၊ ထို ဘဝဟောင်းမှ။ သင်္ကန္တိ၊ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ တတော၊ ထို ဘဝဟောင်း၌။ ဝါ၊ ထိုဘဝဟောင်းက။ ဟေတု၊ အကြောင်းကို။ ဝိနာ၊ ကြဉ်၍လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

ဟိ၊ ချဲ့။ ဣတိ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ လဒ္ဒပစ္စယံ၊ ရအပ်သော အကြောင်းရှိသည် ဖြစ်၍။ (ပဋိသန္ဓေကျိုးပေးဘို့ရန် ကံ စသော ရအပ်သော အကြောင်း ရှိသည်ဖြစ်၍။) ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်သော။ ဧတံ ရူပါရူပဓမ္မမတ္တံ၊ ဤ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားမျှသည်။ (ပဋိသန္ဓေအခါ၌ဖြစ်သော ရုပ်တရား၊ နာမ်တရား မျှသည်။) ဘဝန္တရံ၊ သို့။ ဥပေတိ၊ ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ သတ္တဝါ သတ္တဝါသည်။ န(ဥပေတိ)၊ ကပ်ရောက်သည်မဟုတ်။ ဇီဝေါ၊ အသက်ကောင် သည်။ န (ဥပေတိ)။ တဿ၊ ထိုရုပ်တရား၊ နာမ်တရား၏။ အတိတဘဝတော၊ အတိတ်ဘဝမှ။ ဣဓ၊ ဤ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝသို့။ သင်္ကန္တိအပိ၊ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းသည် လည်း။ န အတ္တိ၊ မရှိ။ တတော၊ ထို အတိတ်ဘဝ၌။ ဝါ၊ ထို အတိတ်ဘဝက။ ဟေတု၊ ကံစသော အကြောင်းကို။ ဝိနာပိ၊ ကြဉ်၍လည်း။ ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ပါတုဘာဝေါ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်။ န(အတ္တိ)။ တယိဒံ(တံ ဣဒံ)၊ ထို ဆိုအပ် ပြီးသောအနက်ကို။ (လဒ္ဒပစ္စယ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားမျှသည် ဘဝတပါးသို့ ကပ်ရောက်၏ဟူသောအနက်ကို။) ပါကဋ္ဌေန၊ ထင်ရှားသော။ မနုဿစုတိပဋိသန္ဓေ- က္ကမေန၊ လူတို့၏စုတိ ပဋိသန္ဓေအစဉ်ဖြင့်။ ပကာသယိဿာမ၊ ထင်ရှားပြကုန်အံ့။

ဟိ၊ ချဲ့။ အတိတဘဝသို့*၊ လွန်ခဲ့ပြီးသောဘဝ၌။ သရသေန၊ မိမိ၏သဘော အားဖြင့်။ သမာသန္ဓမရဏဿ ဝါ၊ အလွန်နီးသော သေခြင်းရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော။ ဥပက္ကမေန၊ မိမိလုံ့လ၊ သူတပါးတို့၏ လုံ့လကြောင့်။ (မိမိဘာသာ အဆိပ်သောက်ခြင်းစသော လုံ့လ၊ သူတပါးတို့၏ သတ်ခြင်းစသော လုံ့လ

လဒ္ဒပစ္စယံ ။ပေ။ ဝိနာ ဟောတိ။ ။ဤဂါထာ၌ လဒ္ဒပစ္စယံ ။ပေ။ ဘဝန္တရမုပေတိ ဟူသော ပါဠိဖြင့် “ရှေးရှေးဘဝက ကံစသောအကြောင်းကို ရသည်ဖြစ်၍ ရုပ်တရား နာမ်တရားများသည် ဘဝအသစ်သို့ ပဋိသန္ဓေအဖြစ်ဖြင့် ကပ်ရောက်၏”ဟု ဆိုသော ကြောင့် “သတ္တဝါသည် (အတ္တသည်) သေလျှင် ပြတ်၏”ဟု ယူဆသော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို ပယ်ပြီးဖြစ်၏။ နာဿ တတော သင်္ကန္တိပါဠိဖြင့် “ရှေးဘဝက ရုပ်တရား၊ နာမ်တရား သည်(အတ္တသည်)ပြောင်းရွှေ့၍လာ၏”ဟူသော သဿတဒိဋ္ဌိကိုလည်း တားမြစ်ပြီးဖြစ်၏။ န တတော ဟေတု ဝိနာ ဟောတိ ပါဠိဖြင့် “သတ္တဝါသည် (အတ္တသည်)တစုံတယောက် ဖန်ဆင်းမှုကြောင့် ယခုအသစ်ဖြစ်ပေါ်လာ၏”ဟူသော နဝသတ္တပါတုဘာဝဒိဋ္ဌိကိုလည်း ပယ်ပြီးဖြစ်၏။

ကြောင့်။) သမာသန္ဓမရဏဿဝါ၊ အလွန်နီးကပ်သော သေခြင်းရှိသည်မူလည်း ဖြစ်သော။ [အသဟန္တဿ ဌှိ စပ်။] အသယှာနံ၊ သည်းမခံအပ်၊ သည်းမခံနိုင် ကုန်သော။ သဗ္ဗင်္ဂ ပစ္စင်္ဂသန္တိ ဗန္ဓနစ္ဆေဒကာနံ၊ အလုံးစုံသော အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ အဆက်အစပ်တို့ကို နှောင်ဖွဲ့တတ်သော အကြောတို့ကို ဖြတ်တတ်ကုန်သော။ မာရဏန္တိကဝေဒနာသတ္တာနံ၊ သေခြင်းဟူသော အဆုံးရှိသော ဝေဒနာတည်းဟူ သော လက်နက်တို့၏။ [“သတ္တာနံ”ဟု ရှိသည်ကား ပါဠိပျက်။] သန္တိပါတံ၊ ပြင်းစွာ ကျရောက်ခြင်းကို။ အသဟန္တဿ၊ သည်းမခံနိုင်သော သတ္တဝါ၏။ [“ဝိညာဏံ”ဌှိ ပဓာနစပ်။] အဝံတပေ၊ နေပူဌှိ။ ပက္ခိတ္တဟရိတတာလပဏ္ဏိဇ္ဇဝ၊ ပစ်ချအပ်သော စိမ်းစိုသော ထန်းရွက်သည်ကဲ့သို့။ ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ သရိ- ရေ၊ ကိုယ်သည်။ ဥပသုဿမာနေ၊ ခြောက်ကပ်လသော်။ စက္ခာဒိသု၊ စက္ခု အစ ရှိကုန်သော။ ဣန္ဒြိယေသု၊ တို့သည်။ နိရဒ္ဒေသု၊ ချုပ်ပြီးကုန်လသော်။ [ဤစကား အရ သေခါနီးအခါ၌ မျက်စိမမြင်မှု၊ နားမကြားမှု၊ နှာခေါင်းအနံ့မရမှု၊ လျှာ၏ အရသာမတွေ့မှု စသည်တို့ဖြစ်တတ်ကြသည်။ ချုပ် ဟူရာ၌ လုံးဝချုပ်သွားသည် မဟုတ်၊ စက္ခုစသည်တို့ အားနည်းနေကြသည်ဟု ဆိုလိုသည်။] ဟဒယဝတ္ထု- မတ္တေ၊ ဟဒယဝတ္ထုမျှသည်၎င်း၊ ကာယိန္ဒြိယ မနိန္ဒြိယ ဇီဝိတိန္ဒြိယေသု၊ တို့သည် ၎င်း။ ပတိဋ္ဌိတေသု၊ တည်ကုန်လသော်။ တခံဏာဝသေသံ၊ ထိုသေခါနီးအခါ၌ ကြွင်းကျန်သော။ ဟဒယဝတ္ထု သန္တိသိတံ၊ ဟဒယဝတ္ထုကို ကောင်းစွာမှီသော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ [“အာရဗ္ဗ ပဝတ္တတိ”ဌှိ စပ်။] ဂရုသမာသေဝိတာသန္ဓ ပုဗ္ဗ- ကတာနံ၊ ဂရုကံ၊ သို့မဟုတ် အမြဲမှီဝဲအပ်သော အာစိဏ္ဏကံ၊ သေခါနီးအခါ၌ ပြုအပ်သော အာသန္ဓကံ၊ ရှေးရှေးဘဝ ရှေးကာလ၌ ပြုအပ်သော ကဋ္ဌတ္တာကံ တို့တွင်။ အညတရံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။ [“ကမ္မံ ဝါ”ဌှိစပ်။] လဒ္ဒါ- ဝသေသ ပစ္စယသင်္ခါရ သင်္ခါတံ၊ ရအပ်ပြီးသော ကြွင်းသော အဝိဇ္ဇာတဏှာ စသော အကြောင်းရှိသော သင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သော။ (သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ အရ သင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သော။) ကမ္မံဝါ၊ ကံကိုသော်၎င်း။ တဒုပဋ္ဌာပိတံ၊ ထိုကံ သည် ထင်စေအပ်သော။ ကမ္မနိမိတ္တ ဂတိနိမိတ္တသင်္ခါတံ၊ သော။ ဝိသယံ ဝါ၊ အာရုံကိုသော်၎င်း။ အာရဗ္ဗ ပဝတ္တတိ။

ဝေံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ (ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်တို့တွင် တပါး ပါးကို အာရုံပြု၍ဟု ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။) ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်လသော်။ ဝါ၊ ဖြစ်သော။ တံ၊ ထိုဝိညာဉ်ကို။ (ဝိညာဏံ ဝိသယမာရဗ္ဗ ပဝတ္တတိ-ဟု ဆိုအပ် ခဲ့သော ထိုဝိညာဉ်ကို။) [နာမေတိ ဌှိစပ်။] တဏှာအဝိဇ္ဇာနံ၊ တဏှာ အဝိဇ္ဇာ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ အပ္ပဟိနတ္တာ၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်ကုန်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပဋိစ္ဆာဒိတာဒိနဝေ၊ အဝိဇ္ဇာသည် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော အပြစ်ရှိသော။ (အပြစ်ကို အဝိဇ္ဇာက ဖုံးလွှမ်းထားအပ်သော။) တသ္မိ ဝိသယေ၊

ထိုကံ အစရှိသော အာရုံတပါးပါး၌။ တဏှာ၊ သည်။ နာမေတိ၊ ညွတ်စေ၏။ သဟဇာတသင်္ခါရာ၊ ဝိညာဉ်နှင့်တကွဖြစ်သော သင်္ခါရတို့သည်။ ခိပန္နိ၊ ပစ်ချ ကုန်၏။ ဝါ၊ ပစ်ချသကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏။ တံ၊ ထိုဝိညာဉ်သည်။ သန္တတိဝသေန၊ အစဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ (တခုတည်းမဟုတ်ဘဲ ဝိညာဉ်အစဉ်၏ အစွမ်းဖြင့်။) တဏှာ-ယ၊ သည်။ နာမိယမာနံ၊ ကံစသော အာရုံတခုခုသို့ ညွတ်စေအပ်သည်၎င်း။ သင်္ခါရေဟိ၊ တကွဖြစ်သော သင်္ခါရတို့သည်။ ခိပ္ပမာနံ၊ ပစ်ချအပ်သကဲ့သို့ဖြစ် သည်၎င်း။ (ဟုတော) သြရိမတီရရက္ခဝိနိဗန္ဓရဇ္ဇ၊ ဤဘက်၌ဖြစ်သော ကမ်းပေါ်

တဏှာ နာမေတိ။ ။ “စုတေခါနီး၌ တဏှာက ကံစသော အာရုံကို အာရုံပြု နေသော စိတ်ဝိညာဉ်ကို ညွတ်စေသည်”ဟု ဆိုရာ၌ တဏှာသည် ထိုအချိန်၌ ဖြစ်ဆဲ မဟုတ်ပါဘဲလျက် အဘယ်နည်းဖြင့် ညွတ်စေသနည်း-ဟု မေးဘယ်ရှိ၏။ တဏှာသည် မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေးသောကြောင့်၎င်း၊ စုတေခါနီး စိတ်အစဉ်ကလည်း ပရိဏတ-ရင့်ကျက်၍ အဆုံးသို့ ရောက်နေသောကြောင့်၎င်း၊ စိတ်ဝိညာဉ်အစဉ်သည် ပဋိသန္ဓေ၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော ကံစသော အာရုံသို့ ညွတ်ယိမ်း ကိုင်းရှိုင်းနေ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းကို တဏှာကညွတ်စေသည်ဟု ဆိုပါသည်။ မှန်၏ - တဏှာကို ပယ်ပြီးဖြစ်လျှင် ရဟန္တာ၏ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီး စိတ်အစဉ်သည် ကံစသော အာရုံကို အာရုံပြုမည် မဟုတ်။

သဟဇာတသင်္ခါရာ ခိပန္နိ။ ။ “သင်္ခါရာ” အရ စုတေခါနီး ဇောစိတ်အစဉ်၌ ပါဝင်သော စေတနာကို ယူပါ။ (တနည်း) စေတနာနှင့် တကွဖြစ်သော ဖဿစသော ယှဉ်ဘက်စေတသိက်များကို ယူပါ။ ထိုသင်္ခါရတို့က ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ကို ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်စသော အာရုံတခုခုသို့ ရောက်အောင် ပစ်ချကြသည်-ဟူလို၊ [“ပစ်ချ” ဟု ဆိုသော်လည်း တကယ် ပစ်ချသည်မဟုတ်၊ ထို ကံစသော အာရုံ၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ် တည်ခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်လောက်အောင် သဟဇာတသင်္ခါရတို့က ဖြစ်နေကြသည်ကို ပစ်ချသကဲ့သို့ ဖြစ်နေရကား “ခိပန္နာ ဝိယ” ဟု ဋီကာ ဆိုသည်။] ဤအဓိပ္ပါယ်ကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ မရဏပုတ္တိကထာ၌လည်း ပြထားပါသည်။

တံ သန္တတိဝသေန။ ။ “တံ” အရ ဝိညာဉ်ကို ယူရ၏။ ထိုဝိညာဉ်ဟူသည် စုတိ ဝိညာဉ်၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်နှင့် ထိုထိုဝိညာဉ်တို့၏အနီး ရှေ့ကဖြစ်သော ဝိညာဉ်တည်း။ ထိုအားလုံးကိုပင် တစဉ်တတန်းတည်း ဖြစ်သောကြောင့် “တံ” ဟု ဧကဝုတ်ထားသည်။ ထိုသို့ တသန္တာန်တည်းဖြစ်ကြသော ဝိညာဉ်အများတွင် တဏှာက ညွတ်စေအပ်သော ဝိညာဉ်ဟူသည် စုတိအနီး ရှေ့ကဖြစ်သော ဝိညာဉ်တည်း။ သင်္ခါရတို့က ပစ်ချအပ်သော ဝိညာဉ်ဟူသည် နောက်ဘဝ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်တည်း။

သြရိမတီရ ။ပေ။ အတိက္ကမကော ဝိယ။ ။ ရေမြောင်းအနီးအပါး၌ ပေါက်သော သစ်ပင်ဝယ် ချည်ထားအပ်သောကြိုးကို ဆွဲကိုင်၍ မြောင်း၏ ဟိုဘက်ကမ်းသို့ ခုန်၍ ကျော်လွန်သော ယောက်ျားသည် ဤဘက်ကမ်း၌ ကြိုးကိုလွှတ်၍ ဟိုဘက်ကမ်းမြေ၌ ရပ်တည်ရသကဲ့သို့ ရှေးဘဝ၌ ထင်လာသော ကံ အစရှိသော အာရုံကို ကြိုးနှင့်တူ၏ ဟု၎င်း၊ တဏှာကို ဟိုဘက်ကမ်းသို့ ကူးလိုသော ဆန္ဒနှင့် တူ၏ ဟု၎င်း၊ ပစ်ချသော သင်္ခါရတို့ကို ဟိုဘက်ကမ်းသို့ခုန်လိုက်သော ပယောဂနှင့်တူ၏ဟု၎င်း မှတ်ပါ။

ဝယ် ပေါက်နေသော သစ်ပင်၌ ဖွဲ့ချည်အပ်သောကြိုးကို။ အာလမ္ပိတွာ၊ ဆွဲ
 ကိုင်၍။ မာတိကာတိက္ကမကော၊ မြောင်းကိုကျော်လွှားသော။ (ပုရိသော) ဝိယ၊
 ယောကျ်ားသည်ကဲ့သို့။ ပုရိမံ၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော။ နိဿယံစ၊ မှီရာအာရုံကိုလည်း။
 ဇဟတိ၊ စွန့်၏။ အပရံ၊ နောက်ဖြစ်သော။ ကမ္မသမုဋ္ဌာပိတံ၊ ကံသည်ဖြစ်စေအပ်
 သော။ နိဿယံစ၊ ကိုလည်း။ အဿာဒယမာနံဝါ၊ သာယာလျက်သော်၎င်း။
 ဝါ၊ ရလျက်သော်၎င်း။ အနဿာဒယမာနံဝါ၊ မသာယာလျက်သော်၎င်း။ ဝါ၊
 မရလျက်သော်၎င်း။ အာရမ္မဏာဒိဟိယေဝ၊ အာရုံအစရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်
 သော။ ပစ္စယေဟိ၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ပဝတ္တတိ။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ရှေ့စိတ်၊ နောက်စိတ်တို့တွင်။ ဝါ၊ ဤ စုတိပဋိသန္ဓေ
 တို့တွင်။ ပုရိမံ၊ ရှေ့၌ဖြစ်သောစိတ်ကို။ (ဝုစ္စတိစပ်။) စဝနတော၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှ
 ရှေ့လျှောက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စုတိတိ၊ စုတိဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၏။) ပစ္စိမံ၊
 နောက်၌ဖြစ်သောစိတ်ကို။ ဘဝန္တရာဒိပဋိသန္ဓာနတော၊ ဘဝဟောင်းအပြတ်
 တွင် တပါးသော ဘဝအသစ်ကို အစစွာ ဆက်စပ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ပဋိသန္ဓိတိ၊ ပဋိသန္ဓိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ တဒေတံ (တံ တေ)၊ ထိုဆိုင်အပ်ပြီးသော ဤ

ပုရိမဉ္စ အပရဉ္စ နိဿယံ။ ။ဟိုဘက်ကမ်းသို့ခုန်၍ ကျော်လွန်သော ယောကျ်ား
 သည် ဤဘက်ကမ်းကကြိုးကို လွတ်လိုက်သကဲ့သို့ စုတိအခိုက်၌ ဤဘက်က ကံစသော
 အာရုံကိုမယူဘဲ လွတ်၍ စုတိကို ကျော်လွန်ပြီးမှ နောက်ဘဝ၌ ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေသည်
 ကံစသော အာရုံချည်း မဟုတ်တော့ဘဲ ကံစသော အာရုံလည်းပါသော သမ္ပယုတ္တ
 စေတသိက်တို့လည်း ပါသောကြောင့် အာရမ္မဏပစ္စည်း၊ သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း၊ ရှေးက
 ဟူသော ကမ္မပစ္စည်းတို့၏ အစွမ်းကြောင့် ဖြစ်ရသည်။

ကမ္မသမုဋ္ဌာပိတံ နိဿယံ။ ။ဟိုဘက်ကမ်းသို့ ရောက်သော ယောကျ်ားသည်
 (ဟိုဘက်ကမ်း၌ သစ်ပင်ကိုချည်ထားအပ်သော ကြိုးကဲ့သို့) ဆွဲကိုင်စရာရှိလျှင် ဆွဲကိုင်၍
 မြေ၌ ရပ်တည်၏။ ဆွဲကိုင်စရာမရှိလျှင် မိမိအားအစွမ်း၊ မိမိပယောဂဖြင့် မြေ၌ ရပ်တည်
 ၏။ ထို့အတူ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည် ဘဝသစ်၌ မှီရာ ဟဒယဝတ္ထုရှိလျှင် ထိုဝတ္ထုကို
 မှီသောအားဖြင့် ရောက်လျှင်၎င်း၊ စတုဝေါကရဘုံဖြစ်၍ မှီရာမရှိလျှင် မမှီဘဲ၎င်း၊
 အာရမ္မဏ၊ သမ္ပယုတ္တ၊ ကမ္မပစ္စည်းတို့၏ အစွမ်းသက်သက်ကြောင့်သာ တည်သည်။
 [အဿာဒယမာနံပုဒ်၏ အနက်ကို ဋီကာ၌ ဖွင့်ထားသည်။]

စုတိ၊ ပဋိသန္ဓိ။ ။စုတိ ပဋိသန္ဓေ အမည်ရခြင်း၏ သဒ္ဒပုပ္ဖိနိမိတ်ကို ပြလို၍
 “စဝနတော၊ ဘဝန္တရာဒိပဋိသန္ဓာနတော” ဟု မိန့်သည်။ စဝတိတိ စုတိ၊ ပဋိသန္ဓဟ-
 တိတိ ပဋိသန္ဓိ” ဟု ပြပါ။ ထို ဘဝန္တရာဒိပဋိသန္ဓာနတောပုဒ်ကို “ဘဝန္တရဿ အာဒိ
 သမ္ပန္နနတော” ဟု ဋီကာ၌ဖွင့်၏။ ထို့ကြောင့် “ပဋိသန္ဓဟတိ၊ ဘဝဟောင်းအပြတ်တွင်
 ဘဝအသစ်ကို အစစွာ ဆက်စပ်တတ်၏။ ဣတိ ပဋိသန္ဓိ” ဟု အနက်ပေးပါ။ တနည်း—
 ဘဝန္တရာဒိ၌ အာဒိဖြင့် အသစ်ဖြစ်သော တပါးသော ယောနိ ဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ
 သတ္တာဝါသတို့ကိုယူ-ဟု ဋီကာဖွင့်၏။

ဝိညာဉ်ကို။ ဝါ၊ သည်။ (“တံသန္တတိဝသေန။ပေ။ ပစ္စယေဟိ ပဝတ္တတိ” ဟု ထိုဆိုအပ်ခဲ့သော ဤဝိညာဉ်ကို။ ဝါ၊ သည်။) ပုရိမဘဝါပိ၊ ရှေးအတိတ်ဘဝ မှလည်း။ ဣမ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝသို့။ န အာဂတံ၊ ရောက်လာသည်မဟုတ်။ တတော- ပံ၊ ထိုရှေးဘဝ၌လည်း။ ဝါ၊ ကလည်း။ ကမ္မသင်္ခါရနာမိတဝိသယာဒိဟေတု၊ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံ၊ စုတိအာသန္ဓေဇောဝိညာဉ်နှင့် တကွ ဖြစ်သော သင်္ခါရ၊ ညွတ်စေတတ်သော တဏှာ၊ ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ် အာရုံအစရှိသော အကြောင်းကို။ ဝိနာပိ၊ ကြည့်၍လည်း။ န ပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှား ဖြစ်သည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗွံ။

ဧတ္ထ၊ ဤပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏ ဘဝဟောင်းမှ မလာခြင်း၊ ဘဝဟောင်းက အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ရခြင်း၌။ [နောက်အကျယ်ကို ကြည့်၍ ပေးသည်။] ပဋိသောသာဒိကာ၊ ပဲ့တင်သံအစရှိသော အကြောင်းအရာ တို့သည်။ နိဒဿနာ- နိ၊ ညွှန်ပြကြောင်း ဥပမာတို့သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အထ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ (တေဿ၊ ဤပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏။) သန္တာနဗန္ဓတော၊ အစဉ်သန္တာန်အားဖြင့် ဖွဲ့စပ်ခြင်းကြောင့်။ ဧကတာပိ၊ တခုတည်း၏ အဖြစ်သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ နာနတာပိ၊ တသီးတခြား ကဲ့ပြားသည်၏ အဖြစ်သည်လည်း။ နတ္ထိ။

ကမ္မ ။ပေ။ ဟေတု။ ။ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်သော ရှေးကံကို “ကမ္မ”ဟု၎င်း၊ စုတေခါနီးဖြစ်သော ဇောဝိညာဉ်နှင့်တကွဖြစ်သော စေတနာ၊ (တနည်း) အလုံးစုံသော ဖဿစသော သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို “သင်္ခါရ”ဟု၎င်း၊ ညွတ်စေတတ်သော တဏှာကို “နာမိတ”ဟု၎င်း၊ ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ် တစ်ပါးပါးကို “ဝိသယ”ဟု၎င်း ဆိုသည်။ “ထိုအားလုံးကို ကြည့်၍လည်း ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ် မဖြစ်နိုင်” ဟူလို၊ ဝိသယာဒိဋ္ဌိ အာဒိဖြင့် အဝိဇ္ဇာ၏ ဖုံးလွှမ်းခြင်း စသည်ကို ယူပါ။

ပဋိသောသာဒိကာ။ ။ပတိ=တဖန် ပြန်၍ + သောသ=ကျယ်စွာသော အသံ၊ တောင်၏ အနီး၌ ဟစ်အော်လိုက်သော အခါ အသံသည် တောင်နံရံ၌ ထိခိုက်၍ ထို တောင်နံရံမှ ပြန်သောအသံဖြစ်၏။ ထိုအသံကို “ပဲ့တင်သံ”ဟု ခေါ်ကြသည်။ ထိုပဲ့တင် သံသည် မူလ ဟစ်အော်သောလူ၏ အသံလည်း မဟုတ်၊ ထို မူလ ဟစ်အော်သော လူ၏ အသံနှင့်လည်း ကင်း၍ မဖြစ်သကဲ့သို့၊ ထိုအတူ ဤပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်သည်လည်း မူလ ကံစသော ရှေးဘဝက အကြောင်းများလည်း မဟုတ်၊ ထိုအကြောင်းများနှင့်လည်း ကင်း၍မဖြစ်-ဟူလို။

အာဒိဖြင့်ယူဘွယ်။ ။ပဋိသောသာဒိဋ္ဌိ အာဒိဖြင့် ပဒိပ (မူလဆီမီးမှ ကူးယူ အပ်သော နောက်ဆီမီး) ကို၎င်း၊ မုဒ္ဒါ (တံဆိပ်တုံးကို စက္ကူ၌ နှိပ်လိုက်သောအခါ ထင်လာသော တံဆိပ်ရာ) ကို၎င်း၊ ဆာယာ (မှန်ကြည့်သောအခါ ထင်သာသော မျက်နှာရိပ်) ကို၎င်း ယူရသည်။ [ဆာယာကိုပင် “ပဋိဗိမ္ဗ = အတုရုပ်” ဟုလည်း သုံးစွဲသည်။]

စ၊ ဆက်။ (တနည်း) စ၊ ချဲ့။ တေဿ ဝိညာဏဿ၊ ဤ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏။ ပုရိမဘဝတော၊ ရှေး၌ဖြစ်သော ဘဝဟောင်းမှ။ ဣမ၊ ဤ ဘဝသစ်သို့။ ဧတ္ထ အနာဂမနေ၊ ဤသို့ မလာခြင်း၌၎င်း။ အတိတဘဝပရိယာပန္နဟေတုဟိ၊ အတိတ ဘဝဟောင်း၌ အကျိုးဝင်သော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ဧတ္ထ ဥပ္ပါဒေ စ၊ ဤသို့ ဖြစ်ရခြင်း၌၎င်း။ ပဋိသေသ ပဒီပ မုဒ္ဒါ ပဋိဗိမ္ဗပ္ပကာရာ၊ ပဲ့တင်သံ၊ ဆီမီး၊ တံဆိပ်ရာ၊ အတုအရုပ် အပြားရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ အကြောင်းအရာတို့သည်။ နိဒဿနာနိ၊ ညွှန်ပြကြောင်း ဥပမာတို့သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ပဋိသေသ ပဒီပ မုဒ္ဒစ္ဆာယာ၊ ပဲ့တင်သံ၊ ဆီမီး၊ တံဆိပ်ရာ၊ အရိပ်တို့သည်။ သဒ္ဓါဒိဟေတုကာ၊ မူလအသံအစရှိသော အကြောင်းရှိကုန်သည်။ (ဟုတော)။ အညတြ၊ အကျိုးက အကြောင်းရှိရာ အခြားအရပ်သို့။ (တနည်း) အညတြ၊ အကြောင်းက အကျိုးရှိရာ အခြားအရပ်သို့။ အဂန္နာ၊ မသွားမူ၍။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ဖြစ်ကုန် သကဲ့သို့။ [အဂန္တာဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။ “အဂန္တာ၊ မသွားကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ” ဟု ပေးပါ။] ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ ဤ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်စိတ်သည်။ (အညတြ၊ မူလကံစသော အခြားသော အကြောင်းရှိရာသို့။ (တနည်း) အညတြ၊ အကြောင်းကံစသည်နှင့်အတူ တည်ပြီးနောက်မှ ခွဲခွါ၍ အခြားသော အကျိုးဖြစ်ရာအရပ်သို့။ အဂန္တာ၊ ဟောတိ။)

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဘဝဟောင်းက အကြောင်းတရားတို့ကြောင့် ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်ဖြစ်ရာ၌။ သန္တာနုဗန္ဓတော၊ အစဉ်သန္တာနုအားဖြင့် ဖွဲ့စပ်ခြင်းကြောင့်။ ဧကတာပိ၊ တခုတည်း၏ အဖြစ်သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ နာနတာပိ၊ တသီး တခြား ကွဲပြားသည်၏ အဖြစ်သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း) ဟိ၊ လဒ္ဓ ဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ သန္တာနုဗန္ဓေ၊ အစဉ်သန္တာန်အားဖြင့် ဖွဲ့စပ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဧကန္တံ၊ စင်စစ်။ ဧကတာ၊ သည်။ ယဒိ ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (ဝေံသတိ)။ ခီရတော၊ ရှေ့အဘို့၌ဖြစ်သော နို့ရည်မှ။ ဒဓိ၊ နောက် အဘို့၌ဖြစ်သော နို့ဓမ်းသည်။ ဝါ၊ နို့ချဉ်သည်။ သမ္ဘူတံ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သည်။

အညတရ အဂန္တာ။ ။ဋီကာ၌ ၂-နည်း ဖွင့်၏။ ပဲ့တင်သံ၏ မူလအသံ ဖြစ်ရာ အရပ်သို့ မသွားခြင်း၊ ကူးယူအပ်သော ဆီမီးစသည်၏ မူလ ဆီမီး စသည် ရှိရာသို့ မသွားခြင်းကို “အညတြ အဂန္တာ” ဟု ဆိုရသကဲ့သို့ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်၏ မူလ ကံ စသော အကြောင်းရှိရာသို့ (အကျိုးက အကြောင်းရှိရာသို့) မသွားခြင်းကို “အညတြ အဂန္တာ” ဟု ဆိုရသည်။ ဋီကာ၌ အထ ဝါ စသည်ဖြင့် တနည်းဖွင့်သေး၏။ ထိုနည်းအလို အကြောင်းဖြစ်ရာအရပ်၌ အကြောင်းနှင့်အတူ စုံဝေးတည်နေပြီးနောက် အကြောင်းမှ ထွက်ခွါ၍ အကျိုးဖြစ်ရာအရပ်သို့ မသွားခြင်းကို “အညတြ အဂန္တာ” ဟု ဆိုသည်။ ထို ဆိုသည့်အတိုင်း ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်သည် အကြောင်းကံ စသည်နှင့် အတူတည်ပြီး၍ ထို့နောက်မှခွဲခွါ၍ အကျိုးဖြစ်ရာအရပ်သို့ မသွားပါ—ဟူလို။

န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ [“တခုတည်းဖြစ်သောကြောင့် နို့ရည်၊ နို့ဓမ္မ ၂ မျိုး မဖြစ်နိုင်ရာ-ဟူလို။] ကေန္တနာနတာ၊ ကေန တသီးတခြား ကွဲပြားသည်၏ အဖြစ်သည်။ အထာပိ ဘဝေယျ၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ)။ ဒဓိ၊ သည်။ ခိရဿ၊ နို့ရည်၏။ ဝါ၊ နှင့်။ အဓိနော၊ ဆက်စပ်သည်။ န သိယာ။ [ဒဓိက နပုံလိန်ဖြစ်သောကြောင့် “အဓိနံ” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။] သဗ္ဗဟေတု ဟေတု-သမုပ္ပန္နေသု၊ အလုံးစုံသောအကြောင်း၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သော အလုံးစုံသော အကျိုးတို့၌။ ယေ(ဧသော)၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်။ နယော၊ တည်း။

စ၊ ဆက်။ ဝေ၊ ဤသို့ ကေန္တ ကေတာ၊ ကေန္တနာနတာသည်။ သတိ၊ သော်။ သဗ္ဗလောက ဝေါဟာရလောပေါ၊ အလုံးစုံသော လောက အသုံးအနှုန်း၏ ကျေပျောက် ပျက်စီးခြင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သော စ၊ ထို သဗ္ဗလောက ဝေါဟာရလောပကိုလည်း။ အနိဋ္ဌော၊ အလိုမရှိထိုက်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ သဗ္ဗလောက ဝေါဟာရလောပကို အလိုမရှိထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဧတ္ထ၊ ဤ တခုတည်းသော အစဉ်သန္တာန်၌။ ကေန္တံ၊ စင်စစ်။ ကေတာဝါ၊ သို့၎င်း။ နာနတာဝါ၊ သို့၎င်း။ န ဥပဂန္တဗ္ဗာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် မကပ်ရောက်ထိုက်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဧတ္ထ၊ ဤ အကြောင်းကြောင့် ဝိညာဉ်ဖြစ်ရာ၌။ [ရှေးနိဿယ၌ “ဧတ္ထ၊ ဤ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ဖြစ်ရာ၌” ဟု စွဲ၏။] ဌတော၊ ၍။ (စောဒကော၊ သည်။) အာဟ၊ ဆိုပြီ။ (ကိ၊ နည်း။) ဝေ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အသင်္ကန္တံ ပါတုဘာဝေ၊ ရှေးဘဝမှ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ခြင်းမရှိဘဲ ဘဝသစ်ဝယ် ဝိညာဉ်၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ ဣမသ္မိံ မနုဿတ္တဘာဝေ၊ ဤ လူ့အတ္တဘော၌။ ယေ

သဗ္ဗပေ။ လောပေါ။ ။ “လောပ” ဟူသည် ထိုဝေါဟာရ အသုံးအနှုန်း၏ ပျောက်ခြင်းတည်း။ အကြောင်း အကျိုးသည် ကေတာ ဖြစ်လျှင်၎င်း၊ နာနတာ ဖြစ်လျှင်၎င်း၊ “ငါသည် ရှေးတုန်းက ရောဟိတဿ မည်သောရသေ့ ဖြစ်ခဲ့ပြီ” စသော အသုံး အနှုန်း မျိုး မဖြစ်နိုင်တော့-ဟူလို၊ ဘာကြောင့်နည်း-တခုတည်းဖြစ်လျှင် “ရှေးတုန်းက+ငါ” ဟုပင် မရှိနိုင်၊ အသီးအသီး ဖြစ်လျှင်လည်း ရောဟိတဿ ရသေ့လည်း တခြား၊ ယခု ငါလည်း တခြားပင် ဖြစ်ရကား “ရှေးတုန်းက+ငါ” ဟု မရှိနိုင်၊ ထို့ကြောင့် လောက အသုံးအနှုန်းတွေ ပျောက်ကွယ်စရာရှိတော့သည်-ဟူလို။

ဧတ္တာဟ။ ။ “န ကေန္တံ ကေတာဝါ၊ နာနတာဝါ ဥပဂန္တဗ္ဗာ” ဟူသော စကားနှင့် စပ်၍ စောဒနာကို ကိုယ်တိုင် ထုတ်ပြလိုသောကြောင့် “ဧတ္တာဟ” စသည်မိန့်၊ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်၏ ဘဝဟောင်းမှ မပြောင်းခဲ့ဘဲ ဘဝသစ်၌ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း ရှိခဲ့လျှင် “ဤဘဝ၌ ခန္ဓာတွေက ချုပ်ပြီးဖြစ်ခြင်း၊ နောက်ဘဝ အကျိုးပေးမည့်ကံလည်း ထို နောက်ဘဝသို့ မသွားခြင်းကြောင့်” စောဒနာစရာ ရှိနေသည်-ဟူလို။

ခန္ဓာ၊ တို့သည်။(သန္တိ)။တေသံ၊ ထိုခန္ဓာတို့၏။ နိရုဒ္ဓတ္တာ၊ ချုပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ • ဖလပစ္စယဿ၊ အကျိုးပိညာဉ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ တတ္ထ၊ ထိုဘဝသစ်သို့။ အဂမနတောစ၊ မသွားခြင်းကြောင့်၎င်း။ အညဿ၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ အညတောစ၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်ပြုအပ်သော ကံကြောင့်လည်း။ တံ ဖလံ၊ ထိုအကျိုးသည်။ သိယာ နနု၊ ဖြစ်ရာသည်မဟုတ် လော။ စ၊ ဆက်။ ဥပဘူဇကေ၊ ခံစားတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အသတိ၊ သော်။ ကဿ၊ အဘယ်သူ၏အပေါ်၌။ တံ ဖလံ၊ သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာတော့အံ့နည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ ဝိဓာနံ၊ ဧကန္တဧကတာ နာနတာသို့ မကပ်ရောက်ထိုက် ဟု ဆိုအပ်ပြီးသော ဤအစီအရင်သည်။ န သုန္ဒရံ၊ မကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (အာဟ၊ ပြီ။)

တတြ၊ ထိုစောဒနာစကားရပ်၌။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ သောအဖြစ်စကားကို။ (ပဏ္ဍိတေန၊ သည်။) ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သန္တာနေ၊ တခုတည်းသော ခန္ဓာအစဉ်၌။ ယံ ဖလံ၊ သည်။ (ဥပုဇ္ဇတိ)။ ဧတံ၊ ဤအကျိုးသည်။ အညဿ၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ [ကံပြုသူ၏သန္တာန်၌သာဖြစ်သည်- ဟူလို။] အညတောစ၊ အခြားသူပြုအပ်သော ကံကြောင့်လည်း။ န (ဟောတိ)။ [မိမိပြုအပ်သောကံကြောင့်သာဖြစ်သည်-ဟူလို။] ဗိဇာနံ၊ မျိုးစေ့တို့ကို။ အဘိ- သင်္ခါရော၊ ပြုပြင်စီရင်ခြင်းသည်။ ဧတဿ အတ္ထဿ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ သာဓကော၊ ပြီးစေတတ်၏။

ဟိ၊ ချဲ့။ ဧကသန္တာနသ္မိံ၊ တခုတည်းသော ခန္ဓာအစဉ်၌။ ဖလံ၊ သည်။ ဥပုဇ္ဇ- မာနံ၊ သော်။ တတ္ထ၊ ထို တခုတည်းသော ခန္ဓာအစဉ်၌။ [န ဟောတိ ၌စပ်။] ဧကန္တံ၊ စင်စစ်။ ဧကတ္တနာနတ္တာနံ၊ တခုတည်း၏အဖြစ်၊ တသီးတခြား ကွဲပြား ကုန်သည်၏အဖြစ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပဋိသိဒ္ဓတ္တာ၊ တားမြစ်အပ်ကုန်ပြီး၏အဖြစ် ကြောင့်။ (“န ဧကန္တမေကတာဝါ နာနတာဝါ ဥပဂန္တဗ္ဗာ”ဟု တားမြစ်အပ် ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အညဿ၊ အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ (ဥပုဇ္ဇ-

အညဿ အညတောစ။ ။အညဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ အညတော စ ပုဂ္ဂလဧတာ တံ ဖလံ နနု သိယာ။—ယောဇနာ။ ကံပြုသောပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ ထိုသူပြုအပ်သော ကံမှတပါး အခြားသူ ပြုအပ်သောကံကြောင့် အကျိုးဖြစ်စရာ ရှိသည် မဟုတ်ပါလော—ဟူလို။

ဥပဘူဇကေစ။ ပေ။ ဝိဓာနံ။ ။ကံ၏ အကျိုးကို ခံစားမည့်သူ မရှိလျှင်လည်း အဘယ်သူ့သန္တာန်မှာ ထို အကျိုးဖြစ်စရာ ရှိရာတော့အံ့နည်း။ ထို့ကြောင့် “ဧကန် ဧကတာအဖြစ်၊ နာနဘာအဖြစ်သို့မရောက်ထိုက်” ဟူသော ဤစကားသည် မကောင်းပါ ဟု စောဒနာသည်။

တိ)။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ အညတော၊ အခြားသူ ပြုအပ်သောကံကြောင့်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ ဣတိဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ (ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သည်။) န ဟောတိ။ စပန၊ ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့။ ဗီဇာနံ၊ မျိုးစေ့တို့ကို။ အဘိသင်္ခါရော၊ ပြုပြင်စီရင်ခြင်းသည်။ တေဿ အတ္တဿ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သာဓကော၊ ပြီးစေတတ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ အဗ္ဗဗီဇာဒိနံ၊ သရက်မျိုးစေ့ အစရှိသည်တို့ကို။ အဘိသင်္ခါရော၊ ပြုပြင် စီရင်မှုတို့ကို။ ကတေသု၊ ပြုအပ်ပြီးကုန်သော်။ တဿ ဗီဇဿ၊ ၎င်း၏။ သန္တာနေ၊ ဤ။ လဒ္ဓပစ္စယော၊ ရအပ်သော ပြုပြင်မှုအကြောင်း ရှိသော။ ကာလန္တရော၊ ပြုပြင်ရာကာလမှ အခြားသောကာလ၌။ ဖလဝိသေသော၊ အကျိုးအထူးသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ ဖြစ်လသော်။ အညဗီဇာနံ၊ အခြားမျိုးစေ့တို့၏အတွက်။ န (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ အညာဘိသင်္ခါရ ပစ္စယာပိ၊ အခြား ပြုပြင်မှုဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ တာနိ ဗီဇာနိစ၊ ထို မျိုးစေ့တို့သည်၎င်း။ တေ အဘိသင်္ခါရာဝါ၊ ထို ပြုပြင် စီရင်ခြင်းတို့သည်၎င်း။ ဖလဋ္ဌာနံစ၊ အသီးဖြစ်ရာ အရပ်သို့လည်း။ န ပါပုဏန္တိ (ယထာ)၊ မရောက်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဒံ သမ္ပဒံ၊ ဤ မချွတ်မယွင်း ပြီးစီးခြင်းရှိသော ဥပမာနကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း၏။

ဗာလသရီရော၊ ကလေး၏ကိုယ်၌။ (ကလေးအရွယ်တုန်းက ကိုယ်၌။) ဥပယုတ္တေဟိ၊ ယှဉ်စပ်အပ်ကုန်သော။ ဝါ၊ အသုံးပြုအပ်ကုန်သော။ ကာလန္တရော၊ အခြားသော ကြီးရာအခါ၌။ ဝုဗ္ဗသရီရာဒိသု၊ ကြီးရင့်သောကိုယ် အစရှိသည်တို့၌။ ဖလဒေဟိ၊ အကျိုးကိုပေးတတ်ကုန်သော။ ဝိဇ္ဇာသိပ္ပေါသဓာဒိဟိ စာပိ၊ စိတ်မှု နှုတ်မှုပညာ၊ စိတ်မှု လက်မှုအတတ်၊ ကျန်းမာရေး ဆေးကျွေးခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်း။ အယံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ [ဤအဓိပ္ပါယ်တို့ကို ဋီကာ၌ ပြုထားပြီ။]

ဥပဘုဉ္ဇကေ။ ပေ။ သိယာတိ၊ ဟူသော။ ယမ္ပိ၊ အကြင်စကားကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (ရှေ့နား၌ ဆိုခဲ့ပြီ။) တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ (ဝဒါမ၊ ဆိုကုန်ဦးအံ့။) ဖလဿ၊ အကျိုး၏။ ဥပ္ပတ္တိယာ ဧဝ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်သာ။ ဘုဉ္ဇက-

ဗီဇာနံ အဘိသင်္ခါရော။ ။သရက်စေ့မှ သာ၍ချိုသော အသီးရှိသော သစ်ပင်ပေါက်ဘို့ရန် သရက်စေ့ကို စတုမရုရည်ထည်း၌ စိမ်သောအားဖြင့် ဓာတ်ခိုး ဓာတ်ငွေ့တွေကို ထုံစေရ၏။ ရှောက်စေ့ကို ချိပ်ရည်ဖြင့် သွန်လောင်းသောအားဖြင့် ထုံစေရ၏။ ဤသို့ ထုံစေခြင်းကို “မျိုးစေ့တို့ကို ပြုပြင်ခြင်း”ဟု ဆိုသည်။—ဋီကာ။ မှန်၏—မကောင်းအောင် ထုံစေခြင်းလည်း ရှိသေး၏။ သရက်ပင်၏ အနီးအပါး၌ ခါးတောက်မြစ် (ခွေးတောက်မြစ်)ကို စိုက်လျှင် ထို သရက်ပင်၏ အချိုအရသာ ပျက်နိုင်၏ဟု ဒုကနိပါတ်၊ ဒမိဝါဟန ဇာတ်ဘော်၌ ဆိုသည်။ [“ခါးတောက်မြစ်ယှက်၊ စိုက်ရောဖက်သား၊ သရက်ပင်မင်း၊ သီးချိုကင်းသို့” —စတုဓမ္မသာရ၊ ကိုးခန်းပျို့။]

သမ္မုတိ၊ ခံစားတတ်သူဟူ၍ သမုတ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ခံစားတတ်သူဟူ၍ သမုတ်အပ်သော နာမည်ပညတ်သည်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီးစီး၏။ ရုက္ခဿ၊ သစ်ပင်၏။ ဖလပ္ပုဒေန၊ အသီး၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဖလတံ သမ္မုတိ၊ သီး၏ဟူ၍ သမုတ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ သီး၏ဟူ၍ သမုတ်အပ်သော နာမည်ပညတ်သည်။ သိဒ္ဓါယထာ၊ ပြီးစီးသကဲ့သို့တည်း။

ဟိ၊ ချဲ့။ ရုက္ခသင်္ခါတာနံ၊ သစ်ပင်ဟု ခေါ်ဝေါ်ပညတ်အပ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ ရုပ်တရား အဆက်ဆက်တို့၏။ ဧကဒေသ ဘူတဿ၊ တစ်စိတ်တဒေသ ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ရုက္ခဖလဿ၊ သစ်သီး၏။ ဥပ္ပတ္တိယာ ဝေ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်သာ။ ရုက္ခော၊ သစ်ပင်ကို။ ဖလတီတိဝါ၊ သီး၏ဟူ၍၎င်း။ ဖလိတောတိဝါ၊ ဖြစ်သော အသီးရှိ၏ ဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စတိ ယထာ၊ ဆိုအပ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဒေဝမနုဿ သင်္ခါတာနံ၊ နတ်လူဟု ခေါ်ဝေါ်ပညတ်အပ်ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဧကဒေသ ဘူတဿ၊ တစ်စိတ်တဒေသ ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဥပဘောဂသင်္ခါတဿ၊ သုံးဆောင် ခံစားဘွယ်ဟု ဆိုအပ်သော။ သုဒဒက္ခဖလဿ၊ ချမ်းသာ ဆင်းရဲ ဟူသော အသီး၏။ ဥပ္ပုဒေနေဝ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်သာ။ ဒေဝေါဝါ၊ နတ်ကို သော်၎င်း။ မနုဿောဝါ၊ လူကို သော်၎င်း။ (ဝုစ္စတိ ဌှပ်။) ဥပဘူတတီတိဝါ၊ သုံးဆောင် ခံစားတတ်၏ဟူ၍သော်၎င်း။ သုခိတောတိ ဝါ၊ ဖြစ်သော ချမ်းသာ ခြင်းရှိ၏ ဟူ၍သော်၎င်း။ ဒုက္ခိတောတိဝါ၊ ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်းရှိ၏ဟူ၍ သော်၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣတ္ထ၊ ဤတခုတည်းသော ခန္ဓာအစဉ်၌။ အညေန၊ အကျိုးဖြစ်ခြင်းမှ အခြားသော။ ဥပဘူတကေန နာမ၊ သုံးဆောင်ခံစား တတ်သူ မည်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့်။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ အတ္ထော၊ အကျိုးသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ယောပိ၊ အကြင် ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဝဒေယျ၊ ဆိုရာ၏။ (ကိံ နည်း။) ဧဝံ သန္တေပိ၊ ဤသို့ဖြစ်ပါသော်လည်း။ (အကျိုးတရားဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ဘူတကဟူသော သမ္မုတိပညတ်ဖြစ်ပါသော်လည်း။) ဧတေ သင်္ခါရာ၊ ဤသင်္ခါရ

တတ္ထ ။ပေ။ သိဒ္ဓါ။ ။ တတ္ထ၏စပ်ရာ မပါသောကြောင့် “ဝဒါမာတိ ဝစနသေသော” ဟု ဋီကာဖွင့်၏။ (တနည်း) တတ္ထကို သိဒ္ဓါ၌ စပ်စေလိုသောကြောင့် “တတ္ထဝါ။ ပေ။ သိဒ္ဓါ ဘူတက သမ္မုတိတံ သမ္မုန္ဓော” ဟု တနည်းဖွင့်သည်။ ဆိုလိုရင်းကား— “ခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ မရှိ” ဟု တရားတော်အရ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကို ပယ်ပြီးဖြစ်၏။ “ထိုသို့မရှိလျှင် ကံစသော အကျိုး သည် အဘယ်အပေါ်၌ ဖြစ်မည်နည်း” ဟု မေး၏။ ထိုအမေးကို “ဖလဿပ္ပတ္တိယာ” စသည်ဖြင့် ဖြေသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ဟု မရှိပါ။ ရုပ်နာမ်သာ (အစဉ်သန္တာန်တခု၌) ကံစသော အကြောင်း၊ ထို ကံ၏ အကျိုးအဖြစ်ဖြင့် ရှိ၏။ ထိုသို့ အကျိုးဖြစ်လာသောအခါ “ခံစားတတ်သူ” ဟူသော နာမည်ပညတ်သည် အလိုလိုပြီးစီးတော့သည်။—ဟူလို။ [ဥပမာကား ထင်ရှားပြီ။]

တို့သည်။(သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ အရ သင်္ခါရတို့သည်။) ဝိဇ္ဇမာနာ၊ ထင်ရှား ရှိကုန်သည်။ (ဟုတော)ဝါ၊ ဖြစ်၍မူလည်း။ ဖလဿ၊ အကျိုး၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ အဝိဇ္ဇမာနာ၊ ထင်ရှားမရှိကုန်သည်။ (ဟုတော)ဝါ၊ ဖြစ်၍မူလည်း။ (ဖလဿ၊ ပစ္စယာ၊ သိယံ။) စ၊ ဆက်။ (သင်္ခါရတို့သည်။)ဝိဇ္ဇမာနာ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတော၊ ၍။ ဖလဿ၊ ပစ္စယာ၊ ယဒိ သိယံ၊ အကယ်၍ဖြစ်ကုန်အံ့။) (ဧဝံ သန္တေသု။) ပဝတ္တိက္ခဏေယေဝ၊ သင်္ခါရတို့၏ ဖြစ်ဆဲခဏ၌သာ။ နေသံ၊ ထိုသင်္ခါရတို့၏။ ဝိပါကေန၊ အကျိုးသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အထ၊ သို့မဟုတ်။ (သင်္ခါရ) အဝိဇ္ဇမာနာ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတော။ ဖလဿ၊ ပစ္စယာ။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်အံ့။ ဧဝံ သန္တေသု။) ပဝတ္တိတော၊ အကျိုး၏ ဖြစ်ခြင်းမှ။ ဝါ၊ အကျိုး၏ဖြစ်ရာအခါမှ။ ပုဗ္ဗေစ၊ ရှေး၌၎င်း။ ပစ္စာစ၊ နောက်၌ ၎င်း။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒေယျ၊ ဆိုငြားအံ့။)

သော၊ ထိုပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ပြောဆိုထိုက်၏။ (ကိံ၊ နည်း။)ဧတေ၊ ဤသင်္ခါရတို့သည်။ကတတ္တာဝေ၊ ပြုအပ် ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာ။ (ပြုပြီးမှသာ။) ပစ္စယာ၊ အကျိုးတရား၏ အကြောင်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။) စ၊ ထိုသို့ပင်အကြောင်းဖြစ်နိုင် ပါကုန်သော်လည်း။ နိစ္စံ၊ ဖလဝဟာ၊ ကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ)။ တတ္ထ၊ ထို ပြုပြီးမှ အကြောင်းဖြစ်ရာ၌။ ဝါ၊ အမြဲအကျိုးကိုမဆောင်နိုင်ရာ၌။ပါဠိဘောဂါ- ဒိကံ၊ အာမခံခြင်း အစရှိသည်ကို။ နိဒဿနံ၊ ညွှန်ပြကြောင်း ဥပမာဟူ၍။ ဝေဒိ- တဗ္ဗံ၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ သင်္ခါရ၊ တို့သည်။ ကတတ္တာဝေ၊ ပြုအပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာ။ အတ္တနော၊ ၏။ ဖလဿ၊ ၏။ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာဝါ၊ ထင်ရှားရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အဝိဇ္ဇမာနတ္တာဝါ၊ ၎င်း။ (အတ္တနော ဖလဿ ပစ္စယာ)။ န(ဟောန္တိ)၊ မဟုတ် ကုန်။ ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ ကာမာဝစရဿ။ပေ။ ဥပ္ပန္နံ ဟောတီတိ အာဒိ၊ အစရှိသော။ ယံ၊ အကြင်စကားရပ်သည်။ (အတ္ထိ။ တံ၊ ထို စကားရပ်ကို။ ဘဂဝါ၊ အာဟ။) [ကာမာဝစရဿ၊ သော။ ကုသလဿ၊ သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်သာ။ ဥပစိ- တတ္တာ၊ ဆည်းပူးအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်သာ။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးဖြစ်သော။ စက္ခု- ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ခဏတ္တယသို့ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။]ယထာရဟဿ၊ ထိုက်တန်သည်အားလျော်သော။ အတ္တနော၊ ၏။ ဖလဿ၊ ၏။ ပစ္စယာစ၊ အကြောင်းတို့သည်လည်း။ ဟုတော၊ ဖြစ်ပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဖလာ- ဝဟာ၊ အကျိုးကို ဆောင်နိုင်ကုန်သည်။ န ဟောန္တိ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) ဝိပက္ခ- ဝိပါကတ္တာ၊ ရင့်ကျက်ပြီးသော အကျိုးရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (အကျိုးပေးပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။)

စ၊ ဆက်။ တေဿ အတ္တဿ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ (အကျိုးပေးပြီးလျှင် နောက်ထပ်အကျိုးကို မဆောင်နိုင်ဟူသော ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။) ဝိဘာဝနေ၊ ထင်စွာ ပြခြင်း၌၊ ဣဒံ ပါဠိဘောဂါဒိကံ၊ ဤ အာမခံခြင်း အစရှိသည်ကို။ နိဒဿနံ၊ ညွှန်ပြကြောင်း ဥပမာဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ [ပါဠိဘောဂါဒိကံ စသော ဥပမာ အကျဉ်းသည် ဂါထာ၌ ပါပြီးဖြစ်၏။ ထို ဥပမာကို ချဲ့ပြလိုသောကြောင့် “ယထာ ဟိ” စသည် မိန့်။] ဟိ၊ ချဲ့။ လောကေ၊ လောက၌။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ ကဿစိ၊ တစုံတခုသော။ အတ္တဿ၊ အစီးအပွားကို။ [ယောဇနာ၌ အတ္တဿကို “ပယောဇနဿ၊ အကျိုးကို” ဟု ဖွင့်၏။] နိယျာတနတ္ထံ၊ အပ်နှင်းခြင်း အကျိုးငှါ။ (ပြန်၍ဆပ်ခြင်း အကျိုးငှါ။) ပါဠိဘောဂေါ၊ ပြန်၍ ဆပ်ခြင်း၌ စောင့်ရှောက်သူသည်။ ဝါ၊ အာမခံသူသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘဏ္ဍံဝါ၊ ဘဏ္ဍာ ကိုမူလည်း။ ကိဏာတိ၊ ဝယ်အံ့။ ဣဏံဝါ၊ ကြွေးမြီကိုမူလည်း။ ဂဏှာတိ၊ ယူအံ့။ (တတ္ထံ၊ ထိုဘဏ္ဍာကိုဝယ်ခြင်း၊ ကြွေးမြီကို ယူခြင်း၌။) တဿ၊ ထိုအာမခံပုဂ္ဂိုလ် ၎င်း။ တံ ကိရိယာကရဏမတ္တမေဝ၊ ထို အာမခံမှုကြိယာကို ပြုခြင်းမျှသည်သာ။ ဝါ၊ ထို ဘဏ္ဍာဝယ်မှုကြိယာကို ပြုခြင်းမျှသည်သာ။ ဝါ၊ ထို ကြွေးမြီယူမှု အစ ရှိသော ကြိယာကို ပြုခြင်းမျှသည်သာ။ တဒတ္တနိယျာတနာဒိမ္မိ၊ ထိုစီးပွားကို ပြန်၍ ဆပ်ခြင်း အစရှိသည်၌။ ပစ္စဒယာ၊ အကြောင်း အထောက်အပံ့သည်။ ဟောတိ ယထာ။ ကိရိယာယ၊ ဝယ်ခြင်း ကြွေးယူခြင်း ကြိယာ၏။ ဝိဇ္ဇမာနတာဝါ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ အဝိဇ္ဇမာနတာဝါ၊ ထင်ရှား မရှိသည်၏

ပါဠိဘောဂေါ။ ။ဘောဂေါ၌ ပါလန အနက်ဟော ဘုဇ-ဓာတ်၊ ဣ-ပစ္စည်း၊ ပတိဒါနေ၊ ဘဏ္ဍာဘိုးကို ပေးခြင်း၊ ကြွေးကို ဆပ်ခြင်း၌+ဘောဂေါ၊ စောင့်ရှောက်သူ တည်း။ ပဋိဘောဂေါ၊ သူ။ ပဋိဘောဂေါ ဝေ + (သုတ္တံ၌ ဣ-ပစ္စည်းသက်၍) ပါဠိ-ဘောဂေါ=“အစားပေးခြင်း၊ အကြွေးပေးခြင်း၌ စောင့်ရှောက်သူ”ကိုပင် “အာမခံသူ= တာဝန်ခံသူ”ဟု ဆိုသည်။ လောင်းကစားရာ၌ ဒိုင်လုပ်သူကိုလည်း “ပါဠိဘောဂ” ဟု ခေါ်၏။

ဘဏ္ဍံဝါ။ပေ။ဂဏှာတိ။ ။ဤစကားဖြင့် ပါဠိဘောဂေါ ဟောတိကိုပင် ထပ်၍ သရုပ်ဖော်သည်။ ဘဏ္ဍာကို ဝယ်လျှင် ဘဏ္ဍာဘိုးကို ပြန်၍ ပေးရ၏၊ကြွေးကို ယူလျှင် အတိုးနှင့်တကွ ပြန်၍ ဆပ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် ဘဏ္ဍာကို ဝယ်ခြင်းသည်ပင် “အဖိုးပေးပါမည်” ဟု အာမခံရာ ရောက်၏။ အကြွေးယူခြင်းသည်ပင် “ပြန်၍ ဆပ်ပါမည်”ဟု အာမခံရာ ရောက်၏။

တံကိရိယာကရဏမတ္တမေဝ။ ။သာ ဝေ၊ ထို အာမခံခြင်းသည်ပင် + ကိရိယာ၊ ပြုခြင်း အမှုအရာတည်း။ တံကိရိယာ—တံကိရိယာယ၊ ကို+ကရဏံ၊ တံကိရိယာကရဏံ။ တံကိရိ-ယာကရဏံ + မတ္တံ တံကိရိယာကရဏမတ္တံ။ ဝေ သည် သန္တိဋ္ဌာနာဝဓာရဏ၊ ထိုသူ၏ အာမခံမှုကို ပြုရုံသာလျှင် (ကြွေးဆပ်ဘို့အတွက်) အကြောင်းဖြစ်သည်။ ထို အာမခံခြင်း ကြိယာ၏ ထိုအခိုက်၌ ထင်ရှားရှိခြင်း မရှိခြင်းမှာ လိုရင်းမဟုတ်ပါ-ဟူလို။

အဖြစ်သည်၎င်း။ (ပစ္စယော,န ဟောတိ၊ မဟုတ်။) စ၊ သည်သာ မကသေး။ တဒတ္တနိယျာတနာဒိတော၊ ထို စီးပွားကို ပြန်၍ ဆပ်ရာ အခါ အစရှိသည်မှ။ ပရံပိ၊ နောက်၌လည်း။ ဓာရကောဝ၊ ဆောင်ရွက်နေသည်သာ။ န ဟောတိ ယထာ၊ မဖြစ်တော့သကဲ့သို့။ ကသ္မာ၊ နည်း။ နိယျာတနာဒိနံ၊ အပ်နှင်းခြင်း အစရှိသည်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဝါ၊ ပြန်၍ဆပ်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ [အာဒိဖြင့် အတိုးပေးခြင်းတို့ကို ယူပါ။]

ဝေံ၊ တူ။ ကတတ္တာဝ၊ ပြုအပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာ။ သင်္ခါရာပိ၊ ကံဟူသော သင်္ခါရတို့သည်လည်း။ အတ္တနော၊၏။ဖလဿ၊ ၏။ ပစ္စယာ,ဟောန္တိ။ စ၊ သည်သာ မကသေး။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ဖလဒါနတော၊ အကျိုးပေးပြီးရာအခါမှ။ ပရံပိ၊ နောက်၌လည်း။ ဖလာဝဟာ န ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [“တယိဒံ သဗ္ဗမ္ပိ ဝေံ ပဝတ္တမာနံ သန္တိမ္ပိ” မှစ၍ “ဖလာဝဟာ ဟောန္တိ” တိုင်အောင် မိဿာမိဿအားဖြင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏ သင်္ခါရကြောင့် ဖြစ်ပုံကို ပြပြီးရကား နိဂုံးကိုပြလိုသောကြောင့် “တ္ထောဝတာ”စသည်ကို မိန့်။] တ္ထောဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ မိဿာမိဿဝသေန၊ မိဿအမိဿအပြားအားဖြင့်။ ဒွိဓာပိ၊ ၂-ပါး အပြားအားဖြင့်လည်း။ ပဝတ္တမာနဿ၊သော။ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏဿ၊၏။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ပုံသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒီပိတာ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

န စ။ပေ။ဓာရကောဝ။ ။မိမိတာဝန်ခံထားသောငွေ (ကြေး)ကို ပြန်၍ ပေးဆပ်ပြီးသောအခါ ထို တာဝန်ကို အာမခံသူက ဆက်၍ ဆောင်နေတော့သည် မဟုတ်။ ဆောင်နေဘယ်လည်း မလိုတော့သကဲ့သို့ ထို့အတူ ကံပြုလိုက်ခြင်းသည် အကျိုးပေးဘို့ရန် တာဝန်ခံခြင်း(အာမခံခြင်း)ဖြစ်၏။ အကျိုးပေးပြီးသောအခါ၌ကား ကံ၏သတ္တိအရှိန် ကုန်ပြီးသောကြောင့် ခန္ဓာအစဉ်၌ ထိုကံသည်(ကံ၏သတ္တိသည်) တည်ရှိနေတော့သည် မဟုတ်ပါ-ဟူလို။

ဖလဒါနတော ပရမ္ပိ။ ။ကံဟူသော သင်္ခါရတို့သည် ထိုက်တန်သော အကျိုးကို ပေးပြီးရာကာလမှ နောက်၌ ခန္ဓာအစဉ်ဝယ် ကံအဖြစ်ဖြင့် ဆက်၍ တည်ကြတော့သည် မဟုတ်။ ကြေးဆပ်ပြီးသောအခါ အာမခံသူသည် ဆက်၍ တာဝန်ကို မဆောင်တော့သကဲ့သို့ အကျိုးပေးဘို့ရန် ထပ်မံ၍ တာဝန်ကို မဆောင်ကြတော့။ ထို့ကြောင့် “အပရာ ပရိယဝေဒနိယကံသည် တတိယဘဝမှစ၍ နိဗ္ဗာန်မရမီ အကျိုးပေးသည်”ဟု ဆိုသော်လည်း ဆိုင်ရာအကျိုး မပေးရသေးလျှင်သာ နိဗ္ဗာန်ရသည့်ဘဝတိုင်အောင် လိုက်သည်။ ဆိုင်ရာ အကျိုးကို ပေးပြီးဖြစ်လျှင်ကား နိဗ္ဗာန်ရသည့် ဘဝတိုင်အောင် မလိုက်နိုင်-ဟု မှတ်ပါ။

ဣဒါနိ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏ သင်္ခါရကြောင့် ဖြစ်ပုံကို ပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ သဗ္ဗေသု၊ ကုန်သော။ ဧတေသု ဗာတ္တိံသ ဝိညာဏေသု၊ ဤ ၃၂-ပါးသော ဝိညာဉ်တို့၌။ (လောကီဝိပါကဝိညာဉ်တို့၌။) သမ္မောဟဝိသာတတ္ထံ၊ ပြင်းစွာ တွေ့ဝေခြင်းကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း အကျိုးငှါ။ [ဝိဇာနိတဗျာ ဌ်စပ်။] ဘဝါဒီသု၊ ဘဝအစရှိသည်တို့၌။ (ဘဝ၊ ယောနိ၊ ဂတိ၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတံ၊ သတ္တာဝါသတို့၌။) ပဋိသန္ဓိပဝတ္တိနံ၊ ပဋိသန္ဓေ၊ ပဝတ္တိအခါတို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဧတေ သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ [ဝိဇာနိတဗျာ ဌ် စပ်။] ဝါ၊ တို့သည်။ [ပစ္စယာ(ဟောန္တိ)ဌ် စပ်။] ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၎င်း။ ယေသံစ၊ အကြင်ဝိပါကဝိညာဉ်တို့ အား၎င်း။ ပစ္စယာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။ တထာ၊ ထိုအခြင်း အရာအားဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုဝိပါကဝိညာဉ်တို့အတွက်။) ဝိဇာနိတဗျာ၊ သိထိုက် ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဂါထာ၌။ [အတ္ထော ဌ် စပ်။] တယော၊ ၃-ပါးကုန်သော။ ဘဝါ၊ ဘဝတို့၎င်း။ စတသော ယောနိယော၊ တို့၎င်း။ ပဉ္စဂတိယော၊ တို့၎င်း။ သတ္ထ၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော၊ တို့၎င်း။ နဝ၊ သတ္တာဝါသာ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတေ၊ ဤအားလုံးတို့သည်။ ဘဝါဒယောနာမ၊ ဘဝါဒီတို့ မည်၏။ (ဘဝါဒီသုအရ ဘဝါဒီတို့မည်၏။) ဧတေသု ဘဝါဒီသု၊ တို့၌။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌ်၎င်း။ ပဝတ္ထေ စ၊ ဌ်၎င်း။ ဧတေ၊ ဤသင်္ခါရတို့ကို။ ဝါ၊ တို့သည်။ ယေသံ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့အား။ ပစ္စယာ (ဟောန္တိ)။ ယထာ စ၊ အကြင် အခြင်း အရာအားဖြင့်လည်း။ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ (တေသံ၊ ထိုဝိပါကဝိညာဉ်တို့အတွက်။) တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝိဇာနိတဗျာ၊ ၏။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

တတ္ထ၊ ထိုသင်္ခါရတို့တွင်။ တာဝ၊ အပုညဘိသင်္ခါရစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ၊ သော။) ပုညဘိသင်္ခါရေ၊ ၌။ ဝါ၊ တွင်။ ကာမာဝစရ အဋ္ဌ စေတနာ-ဘေဒေါ၊ ကာမာဝစရဖြစ်သော ဂ-ပါးသော စေတနာအပြားရှိသော။ ပုညဘိ-သင်္ခါရော၊ သည်။ [မဟာကုသိုလ် ဂ-ပါး၌ရှိသော စေတနာကို ဆိုသည်။] အဝိသေသေန၊ အထူး မဟုတ်သောအားဖြင့်။ ဝါ၊ အထူးမမ၊ သာမညအားဖြင့်။ ကာမဘဝေ၊ ကာမဘဝ၌။ သုဂတိယံ၊ သုဂတိဘုံ၌။ နဝန္တံ၊ ကုန်သော။ ဝိပါက-ဝိညာဏာနံ၊ ဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား။ (အဟိတ် ကုသလဝိပါက ဥပေက္ခာ သန္တိ-ရဏနှင့်တကွ မဟာဝိပါက ဝိညာဉ်တို့အား။) ပဋိသန္ဓိယံ၊ ၌။ နာနာက္ခဏိက-

အဝိသေသေန ကာမဘဝေ။ ။တိဟိတ် ပုညဘိသင်္ခါရသည် တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်အား ၂-ပါးသော ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် မခွဲခြားဘဲ “မဟာကုသိုလ်စေတနာ ပုညဘိသင်္ခါရ ဂ-ပါးလုံး၏ ကာမသုဂတိဘဝ၌ မဟာဝိပါက ဂ-ပါးနှင့် အဟိတ်ကုသလဝိပါက ဥပေက္ခာသန္တိရဏ၊ ဤ ၉-ပါးသော ဝိညာဉ်အား ကျေးဇူးပြု၏” ဤသို့စသည်ဖြင့် တလုံးတည်းပေါင်း၍ ပြသောကြောင့် “အဝိသေသေန” ဟု ဆိုသည်။ [အဝိသေသေနာတိ။ပေ။ သာမညတော၊ ပိဏ္ဏဝသေနာတိ အတ္ထော။—ဋီ။]

ကမ္မပစ္စယေနစေဝ၊ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စယသတ္တိ၎င်း။ ဥပနိဿယပစ္စယေန စ၊ ပကတူပနိဿယပစ္စယသတ္တိ၎င်း။ ဣတိ၊ ဒွိဓာ၊ ၂-ပါးအပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ရူပါဝစရ ပဉ္စ ကုသလစေတနာဘေဒေါ၊ ‘ရူပါဝစရဖြစ်သော ၅-ပါးသော ကုသိုလ်စေတနာ အပြားရှိသော။ ပညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ရူပဘဝေ၊ ဌ။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌ။ ပဉ္စန္ဒေ၊ ၅-ပါးကုန်သော ဝိပါကဝိညာဉ်တို့အားသာ။ (တနည်း)ပဋိသန္ဓိယံဝေ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌စ၍ပင်။ ပဉ္စန္ဒ၊ ၅-ပါးကုန်သောဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား။ (နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စယေနစေဝ၊ ဥပနိဿယပစ္စယေနစ၊ ဣတိ ဒွိဓာ ပစ္စယော ဟောတိ)။

ပန၊ ကား။ ဝုတ္တပ္ပဘေဒ ကာမာဝစရော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ၈-ပါး အပြား ရှိသော ကာမာဝစရ ပညာဘိသင်္ခါရသည်။ ကာမဘဝေ၊ ဌ။ သုဂတိယံ၊ ဌ။ ဥပေက္ခာ ။ပေ။ ဝဇ္ဇာနံ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် အဟိတ်မနောဝိညာဏ ဓာတ်သည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ (ဥပေက္ခာသန္တိရဏသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။) [ပဋိသန္ဓေ အခါမဟုတ်သောကြောင့် အဟိတ် မနောဝိညာဏဓာတ်ကို ကြဉ်ထားသည်။] သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ ပရိတ္တဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ အဟိတ်ဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား။ [အဟိတ် ကုသလဝိပါကဝိညာဉ်ကို ဆိုသည်။ အဟိတ် ကုသလဝိပါကဝိညာဉ်ကို မဟာဝိပါကလောက အကျိုးမကြီးသောကြောင့် “ပရိတ္တဝိပါကဝိညာဏာနံ”ဟု ဆိုထားသည်။] ဝုတ္တနုယေနစေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဒွိဓာ၊ အားဖြင့်။ ပဝတ္တေ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌ။ (ပစ္စယော) နော (ဟောတိ)။ သေဝ၊ ထို ဝုတ္တပ္ပဘေဒ ကာမာဝစရ ပညာဘိသင်္ခါရသည်ပင်။ ရူပဘဝေ၊ ဌ။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ ဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား။ (စက္ခုဝိညာဉ်၊ သောတဝိညာဉ်၊ သမ္ဗုဒ္ဓိစိုက်နား သန္တိရဏတို့အား။) တထေဝ၊ ထို့အတူ ၂-ပါး အပြားအားဖြင့်ပင်။ ပဝတ္တေ၊ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌ။ (ပစ္စယော) နော (ဟောတိ)။ ပန၊ ကား။ ကာမဘဝေ၊ ဌ။ ဒုဂ္ဂတိယံ၊ ဌ။ အဋ္ဌန္တံပိ၊ ရှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ (ဥပေက္ခာသန္တိရဏနှင့်လည်း တကွဖြစ်ကုန်သော။) ပရိတ္တဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ အဟိတ်ဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား။ [အဟိတ်ကုသလဝိပါကကိုဆိုသည်။] တထေဝ၊ ထို့အတူ ၂-ပါးအပြားအားဖြင့်ပင်။ ပဝတ္တေ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ပဋိသန္ဓိယံ (ပစ္စယော) နော (ဟောတိ)။

ပဋိသန္ဓိယံ ဝေ ပဉ္စန္ဒံ ။ ။ရူပါဝစရ ပညာဘိသင်္ခါရကုသိုလ်စေတနာ ၅-ပါးသည် ရူပဘုံဝယ် ပဝတ္တိအခါ၌လည်း ဘဝင်ကိစ္စ၊ စုတိကိစ္စတပ်၍ ဖြစ်သေး၏။ ထို့ကြောင့် “ပဋိသန္ဓိယံ ဝေ”၌ “ဝေ”ဖြင့် ပဝတ္တိအခါကိုမကန့်နိုင်ရကား ဝေကို “အဋ္ဌာနပယုဂ်” ဟု ကြံ၍ “ပဉ္စန္ဒံ ဝေတိ ယောဇေတဗ္ဗော”ဟု ယောဇနာဖွင့်သည်။ (တနည်း) ဝေကို နိယမတ္ထကြံ၍ “ပဋိသန္ဓေအခါကို ဥပလက္ခဏတ္ထ နိယမတ္ထအားဖြင့် မှတ်၍ ဆိုသည်။ ပဋိသန္ဓေအခါမှစ၍ ပဝတ္တိအခါ၌လည်း ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်”ဟုလို။—ယောဇနာ။

တတ္ထ၊ ထိုဒုဂ္ဂတိဘုံ၌။ ဝါ၊ တွင်။ နိရယေ၊ ၌။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနုတ္တေရဿ၊ ၏။ နရကစာရိကာဒိသု၊ ငရဲဝယ် ဒေသစာရိလှည့်လည်တော်မူရာအခါ အစရှိသည် တို့၌။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏံ သမာယောဂေ၊ ဣဋ္ဌာရုံနှင့်ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ (သတိ)။ (အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်၏ ရူပသဒ္ဒစသော ဣဋ္ဌာရုံနှင့် ပေါင်းမိသော်။) သော၊ ထို ကာမာဝစရ ပုညာဘိသင်္ခါရသည်။ ပစ္စယော၊ ပရိတ္တဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ တိရစ္ဆာနေသု၊ ကုန်သော။ နာဂသုပဏ္ဏ- ပေတ မဟိဒ္ဓိကေသုစ၊ တန်ခိုးကြီးသောနဂါး၊ ဂဠုန်၊ ပြိတ္တာတို့၌လည်း။ ဣဋ္ဌာ- ရမ္မဏံ၊ ကို။ လဗ္ဘတိယေဝ၊ ရအပ်သည်သာ။ သေဝ၊ ထိုကာမာဝစရ ပုညာဘိ- သင်္ခါရသည်ပင်။ ကာမဘဝေ၊ ၌။ သုဂတိယံ၊ ၌။ သောဠသန္ဓံပိ၊ တဆယ် ခြောက်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ ကုသလဝိပါက ဝိညာဉ်တို့အား။ [အဟိတ်ကုသလဝိပါကံ ဂ-ပါး မဟာဝိပါကံ ဂ-ပါးတို့အား။] တထေဝ၊ ထိုအတူပင်။ ပဝတ္တေစ၊ ပဋိသန္ဓိယံ စ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ အဝိသေသေ- န၊ အားဖြင့်။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ရူပဘဝေ၊ ၌။ ဒသန္ဓံ ဝိပါကဝိညာဏာနံ တထေဝ ပဝတ္တေ စ ပဋိသန္ဓိယံ စ ပစ္စယော (ဟောတိ)။

[ပုညာဘိသင်္ခါရ၏ ကျေးဇူးပြုပုံကိုပြုပြီး၍ အပုညာဘိသင်္ခါရ၏ ကျေးဇူး ပြုပုံကို ပြလိုသောကြောင့် “ဒွါဒသာ ကုသလစေတနာ” စသည်မိန့်။] ဒွါဒသာ- ကုသလစေတနာဘေဒေါ၊ ၁၂-ပါးသော အကုသိုလ် စေတနာအပြားရှိသော။ အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ကာမဘဝေ၊ ၌။ ဒုဂ္ဂတိယံ၊ ၌။ ဧကဿ၊ တပါး သော။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဉ်အားသာ။ (ပဋိသန္ဓေကိစ္စတပ်သော အကုသလ ဝိပါကံ ဥပေက္ခာသန္တိရဏအားသာ။) [ဝေသဒ္ဓါ လုတ္တနိဒ္ဓိဋ္ဌ။] တထေဝ ပဋိ-

အဝိသေသေန ။ပေ။ ပဋိသန္ဓိယဉ္ဇ။ ။ “မည်သည့်ပုညာဘိသင်္ခါရ” ဟု မခွဲခြားဘဲ ပုညာဘိသင်္ခါရ ကာမရူပအားလုံးကို တပေါင်းတည်း ယူသောကြောင့် “အဝိသေသေ- န” ဟု ဆိုသည်။ ရူပဘဝ၌ မဟာဝိပါကံများမဖြစ်နိုင်၊ ရူပဝိပါကံ ၅-ပါးနှင့် အဟိတ် ကုသလဝိပါကံ (စက္ခု၊ သောတဝိညာဉ်၊ သမ္မုဒ္ဓိစွိုင်း၊ သန္တိရဏ ၂-ပါး) တို့သာ ဖြစ်နိုင် သောကြောင့် “ဒသန္ဓံ ဝိပါကဝိညာဏာနံ” ဟု ဆိုသည်။ ထို ၁၀-ပါးတွင် ရူပဝိပါကံ တို့သာ ရူပပဋိသန္ဓေအခါ၌ ဖြစ်နိုင်ကြသည်။

ဒွါဒသာကုသလ ။ပေ။ ပဋိသန္ဓိယံ ။ ။ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာသည် ကျေးဇူး မပြုနိုင်သောကြောင့် ဤ၌ အပုညာဘိသင်္ခါရ ၁၂-ပါးလုံး ယူထားခြင်းကို စိစစ် ထိုက်၏ဟု ဋီကာဆို၏။ အနုဂ္ဂိကာ၌ကား “ဒွါဒသာကုသလစေတနာဘေဒေါ” ပုဒ်ကို သမာသ်ပုဒ်ဟု မယူဘဲ “ဒွါဒသတပုဒ်၊ အကုသလစေတနာဘေဒေါ တပုဒ်” ဟု ယူ၍ ဒွါဒသ၌ ပဌမာကိုလည်း ဘုမ္မတ္ထ (နိဒ္ဓါရဏတ္ထ) ဟု ယူလျှင် စိစစ်စရာ မလိုပါ။ ဒွါဒသာ တို့တွင်။ အကုသလစေတနာဘေဒေါ၊ ၁၁-ပါးသော အကုသိုလ်စေတနာ အပြားသည်။ (ပဋိသန္ဓေအခါကို ရည်ရွယ်သည်) ၊ ၁၂-ပါးသော အကုသိုလ်စေတနာ အပြားသည်။ (ပဝတ္တိအခါကို ရည်ရွယ်သည်)။ ဤသို့ ပေးလျှင် အဓိပ္ပါယ်မှန် ရနိုင်ပါသည်—ဟူလို။

သန္တိယံ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ပဝတ္ထေ (ပစ္စယော) နော (ဟောတိ)။ ဆန္ဒါပိး
 ကုန်သော ဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား။ [သန္တိရဏမုကြွင်းသော အကုသလဝိပါက
 ဝိညာဉ်များကိုဆိုသည်။] ပဝတ္ထေ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ ပဋိသန္တိယံ (ပစ္စယော)
 နော (ဟောတိ)။ သတ္တန္တံပိ ကုန်သော။ အကုသလဝိပါကဝိညာဉ်အား။
 ပဝတ္ထေစ ပဋိသန္တိယံစ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ ပန၊ ကား။ ကာမဘဝေ ဌံ။ သုဂတိ-
 ယံ ဌံ။ သတ္တန္တံ ကုန်သော။ တေသံယေဝ၊ ထိုအကုသလဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား
 ပင်။ တထေဝ ပဝတ္ထေ ပစ္စယော။ (ဟောတိ)။ ပဋိသန္တိယံ (ပစ္စယော) နော
 (ဟောတိ)။ ရူပဘဝေ ဌံ။ စတုန္တံ ကုန်သော။ ဝိပါကဝိညာဉ်အား။ အကုသလ
 ဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား။ (စက္ခုဝိညာဉ်၊ သောတဝိညာဉ်၊ သမ္ပုဋ္ဌိစိုဏ်း၊ သန္တိ-
 ရဏတို့အား။) တထေဝ ပဝတ္ထေ။ ပေ။ ပဋိသန္တိယံ (ပစ္စယော) နော (ဟောတိ)။

စ၊ ဆက်။ သော၊ ထိုအပူညာဘိသင်္ခါရသည်။ ကာမာဝစရေ၊ ကာမာဝစရ
 ဘုံ၌။ ဝါ၊ ကာမာဝစရဘုံက။ အနိဋ္ဌရူပဒဿနသဒ္ဓသဝနဝသေန၊ အနိဋ္ဌရူပါရုံကို
 မြင်ရခြင်း၊ အနိဋ္ဌသဒ္ဓါရုံကိုကြားရခြင်းတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ (ပစ္စယော၊ ဟောတိ)။
 ပန၊ ကား။ ဗြဟ္မလောကေ ဌံ။ အနိဋ္ဌာ၊ အနိဋ္ဌဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒယောနာမ၊
 ရူပါရုံအစရှိသည်တို့မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ကာမာဝစရဒေဝလောကေပိ၊
 ၌လည်း။ တထာ၊ ထိုအတူမရှိကုန်။ [ရူပဗြဟ္မာဘုံ၌ အနိဋ္ဌာရုံမရှိသောကြောင့်
 ကာမဘုံက အနိဋ္ဌရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံကို မြင်ရ ကြားရမှ ဗြဟ္မာတို့သန္တာန်ဝယ်
 အကုသလဝိပါက စက္ခုဝိညာဉ်စသည်ဖြစ်ကြသည်— ဟူလို။] အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါ-
 ရော၊ သည်။ အရူပဘဝေ ဌံ။ စတုန္တံ ကုန်သော။ ဝိပါက ဝိညာဉ်အား။ အရူပ
 ဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား။ တထေဝ ပဝတ္ထေ စ ပဋိသန္တိယံ စ ပစ္စယော (ဟောတိ)။

[ပူညာဘိသင်္ခါရ စသည်ကို ပြပြီး၍ ကာယသင်္ခါရ စသည်ကို ပြလိုသော
 ကြောင့် “ကာမာဝစရ” စသည်မိန့်။] ပန၊ ကား။ ကာမာဝစရကုသလာကုသလ-
 တော၊ ကာမာဝစရကုသိုလ် အကုသိုလ်အားဖြင့်။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကနယေန၊

တထာ ကာမာဝစရ။ ပေ။ ပိ။ ။ ဤစကားကို ဋီကာဆရာ မနှစ်သက်၊ ထို့ကြောင့်
 “ဒေဝါနံ ပန။ ပေ။ ကထံ န သိယာ” ဟု မိန့်သည်။ နတ်တို့၏ စူးတခါနီး၌ “ဆင်နား
 ပန်းညှိုး၊ ပုဆိုး နှမ်းပါး၊ ဂျိုင်းကြား ချွေးယို ကိုယ်ရောင် ဆင်းပျက်၊ နန်းထက်မမွေ့၊
 နတ်ဘုံဟေ့၊ စုတေ့ နိမိတ်ငါး” ဟု အနိဋ္ဌာရုံနိမိတ်များ ထင်လာတတ်၏ဟု သုတ်မဟာ
 ဝဂ္ဂ၊ မဟာပဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာ၌ ဆို၏။ ထိုအခါ ညှိုးနှမ်းသောပန်း စသည်တို့သည်
 အဘယ်မှာ အနိဋ္ဌာရုံမဟုတ်ဘဲ ရှိအံ့နည်း၊ အနိဋ္ဌာရုံအစစ်ပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်
 “တထာ ကာမာဝစရ ဒေဝလောကေပိ” စသောစကားကို ဋီကာဆရာ ပယ်လိုသည်။
 အနုဋီကာ၌ “ထို အနိဋ္ဌာရုံများသည် တချို့နတ်များ၌သာ တဘဝ တခါလောက်သာ
 ဖြစ်လေ့ရှိ၍ မများသောကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ မသုံးသပ်ဘဲ ကြည်ထားလိုက်ပါသည်” ဟု
 ဖာထေးသွားသည်။

အလုံးစုံကို သိမ်းယူကြောင်းနည်းဖြင့်။ ဝိသတိ စေတနာဘေဒေါပိ၊ ၂၀-သော စေတနာအပြား ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ကာယသင်္ခါရော၊ သည်။ ကာမဘဝေ၊ ဌိ။ ဒသန္တံ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့အား။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌိ။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မ-ပစ္စယေန စေဝ ဥပနိဿယပစ္စယေန စ ဣတိ ဒွိဓာ ပစ္စယော(ဟောတိ)။ သွေဝ၊ ထို ၂၀-သော စေတနာအပြားရှိသော ကာယသင်္ခါရသည်ပင်။ ကာမဘဝေ၊ ဌိ။ တေရသန္တံ၊ ကုန်သော။ (ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့အား၎င်း။) ရူပဘဝေ၊ ဌိ။ နဝန္တံ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့အား၎င်း။ တထေဝ ပဝတ္ထေ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ပဋိသန္ဓိယံ (ပစ္စယော)နော(ဟောတိ)။ သွေဝ၊ ထို ၂၀-သော စေတနာအပြားရှိသော ကာယသင်္ခါရသည်ပင်။ ကာမဘဝေ၊ ဌိ။ တေဝိသတိ-ယာ၊ ၂၃-ပါးသော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ တထေဝ ပဝတ္ထေ စ ပဋိသန္ဓိယံ စ ပစ္စယော(ဟောတိ)။ ဝစီသင်္ခါရေပိ၊ ဌိလည်း။ သေဝ နယော၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ အဋ္ဌဝိသတိ ဧကေနတိံသစေတနာ ဘေဒေါပိ၊ ၂၈-ပါးသော စေတနာအပြား၊ တခုယုတ် သုံးဆယ်သော စေတနာအပြား ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ သည်။ တိသု၊ ကုန်သော။ ဘဝေသု၊ ကာမ ရူပ အရူပဘဝ တို့၌။ ဧကေနဝိသတိယာ၊ သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ။ တထေဝ ပစ္စယော ပဋိသန္ဓိ-ယံ။ နော ပဝတ္ထေ။ သွေဝ၊ အဋ္ဌဝိသတိ ဧကေနတိံသ စေတနာ အပြားရှိသော ထို စိတ္တသင်္ခါရသည်ပင်။ ဒွိသု ဘဝေသု၊ ကာမ ရူပဘဝတို့၌။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။

သွေဝ ကာမဘဝေ။ပေ။ရူပဘဝေ။ ။ပဋိသန္ဓေ ကိစ္စတပ်သော သန္တိရဏ ၂-ပါးမှ ကြွင်းသော အဟိတ်ကုသလဝိပါကံ၊ အကုသလဝိပါကံကို “တေရသန္တံ” ဟု၎င်း၊ ရူပဘဝ၌ သာနု၊ ဇိဝှိ၊ ကာယဝိညာဉ်ဒွေတို့ကို ကြည့်၍ သန္တိရဏ ၂-ပါးကို ထည့်ပြီးလျှင် “နဝန္တံ” ဟု၎င်း ဆိုသည်။

ဧကေနတိံသ။ပေ။ဘေဒေါပိ။ ။ကာမကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာ ၂၀၊ မဟဂ္ဂုတ် ကုသိုလ် ၉-ပါးကို “ဧကေနတိံသ”ဟု ဆိုသည်။ ယောဇနာ၌ အဋ္ဌဝိသတိကို မဖွင့်၊ ယောဇနာလက်ထက်၌ ပါဟန်မတူ၊ ယခုစာအုပ်များ၌ “အဋ္ဌဝိသတိ၊ ဧကေနတိံသ”ဟု ရှိ၏။ စတုက္ကနည်းအားဖြင့် မဟဂ္ဂုတ်ဈာန်ကိုယူလျှင် ၈-ပါးသာ ရသောကြောင့် “အဋ္ဌဝိသတိစေတနာ” ဖြစ်၏။ မဟဂ္ဂုတ်စေတနာများကို ကာယဝစီသင်္ခါရ၌ မသွင်းဘဲ စိတ္တသင်္ခါရ၌သာ သွင်းခြင်းမှာ မဟဂ္ဂုတ်ဇောတို့က ကာယဝိညာတ်၊ ဝစီဝိညာတ်ကို မဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့်တည်း။

သွေဝ ဒွိသု ဘဝေသု။ ။စိတ္တသင်္ခါရသည် တခုယုတ် သုံးဆယ် ရှိသော်လည်း စိတ္တသင်္ခါရအဖြစ်ဖြင့် တူသောကြောင့် “သွေဝ”ဟု ဧကဝုစ် ဆိုသည်။ ထို တခုယုတ် သုံးဆယ်တွင် ကာမ—ရူပ နှစ်ဘဝ၌ ပဝတ္ထိအခါ သက်သက် ကျေးဇူးပြုသော စိတ္တသင်္ခါရ မှာ ကာမာဝစရ စိတ္တသင်္ခါရ တစိတ်သာတည်း။ ထို့ကြောင့် သွေဝကို အပေါင်း၏ အမည် ကို တစိတ်၌ တင်စားသော ဧကဒေသျှူပစာရစကား-ဟု မှတ်ပါ။ [တဒေကဒေသော ပန။ပေ။ သမုဒါယော ဝုတ္တော။—ဋီကာ။]

ဝုတ္တာနံ၊ ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော။ (“ကာမဘဝေ တေရသန္ဓံ၊ ရူပဘဝေ နဝန္ဓံ” ဟု ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော။) တေရသန္ဓု၊ ၁၃-ပါးသော ဝိညာဉ်တို့၎င်း။ နဝန္ဓံ စ၊ ၉-ပါးသော ဝိညာဉ်တို့၎င်း။ ဣတံ၊ ဤသို့။ ဒွါဝီသတိယာ၊ ၂၂-ပါးသော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တထေဝ ပစ္စယော ပဝတ္တေ။ နော ပဋိသန္ဓိယံ။ ပန၊ ကား။ တိသု ဘဝေသု၊ ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပဘဝတို့၌။ ဒုတ္တိံသာယပိ၊ ၃၂-ပါး လုံးလည်း ဖြစ်သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ တထေဝ ပစ္စယော ပဝတ္တေ စေဝ ပဋိသန္ဓိယံ စ။ ဝေ၊ ဤသို့။ တာဝ၊ ယောနိ ဂတိစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ဘဝေသု၊ တို့၌။ ပဋိသန္ဓိပဝတ္တိနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ တေ သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ [ဝိဇာနိတဗျာဉ်စပ်။] ယေသံ၊ အကြင်ဝိပါကဝိညာဉ်တို့အား။ ပစ္စယာ(ဟောန္တိ)။ ယထာ စ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ တထာ၊ ထို ဝိပါက ဝိညာဉ်တို့အား ကျေးဇူးပြုခြင်း ဟူသော ထို အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ ဝိဇာနိတဗျာ၊ ကုန်၏။ ဧတေနော၊ နယေန၊ ဖြင့်။ ယောနိ အာဒိသုပိ၊ ယောနိ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဝေဒိတဗျာ။

တကြ၊ ထို သင်္ခါရတို့၌။ ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အာဒိတော၊ အကျယ် ပြအပ်ပြီးသော ဘဝတည်းဟူသော အစမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ မုခမတ္တပ္ပကာသနံ၊ အကျဉ်း အမြက်မျှကို ပြခြင်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဣမေသု သင်္ခါရေသု၊ တို့တွင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တာဝ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော သော။) ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ဒွိသု၊ ဘဝေသု၊ ကာမ ရူပဘဝတို့၌။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ပဋိသန္ဓေကို။ ဒတွာ၊ ပေးပြီး၍။ အတ္တနော၊ ၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးဝိပါကံကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ အဏ္ဍဇာဒိသု၊ အဏ္ဍဇအစရှိကုန်သော။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ယောနိသု၊ ယောနိတို့၌။ တထာ၊ ထိုအတူ။ (ဇနေတိ)။ ဒေဝမနုဿသင်္ခါတာသု၊ နတ် လူဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဒွိသု ဂတိသု (တထာ ဇနေတိ။) နာနာတ္တကာယ ။ပေ။ သင်္ခါတာသု၊ နာနာတ္တကာယနာနတ္တသညိ

အာဒိတော ပဋ္ဌာယ။ ။ဘဝ အစရှိသည်တို့၌ ဝိပါကဝိညာဉ် ဖြစ်ပုံကို အကျယ် အားဖြင့် ပြခဲ့ပြီးဖြစ်၏။ သို့သော် နည်းအမြက်ကိုပြရာ၌ ဘဝကို အစပြု၍ ပြလိုသော ကြောင့် “အာဒိတော ပဋ္ဌာယ”ဟု မိန့်သည်။ [ယတ္ထ စ ဝိတ္တာရပ္ပကာသနံ ကတံ၊ တတော ဘဝဒကာ ပဋ္ဌာယ မုခမတ္တပ္ပကာသနံ ကာတုကာမော အာဟ “အာဒိတော ပဋ္ဌာယာ”တိ။—ဋီကာ။]

နာနာတ္တကာယနာနတ္တသညိ။ ။ [ကာယ-ဟူသည် ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်တည်း။ သညာ-ဟူသည် ပဋိသန္ဓေသညာဟည်း။] လူတို့၌ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်သည် တယောက်နှင့်တယောက် မတူကြ၊ ပဋိသန္ဓေသညာလည်း သူဂတိ အဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်အားဖြင့် အမျိုးမျိုး ရှိသောကြောင့် မတူကြ။ ထို့ကြောင့် လူတို့ကို “နာနာတ္တကာယ နာနတ္တသညိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ” ဟု ဆိုသည်။

ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ နာနတ္တကာယကေတ္တသညိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ ကေတ္တကာယနာနတ္တ
 သညိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ ကေတ္တကာယ ကေတ္တသညိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ဟု ဆိုအပ်ကုန်
 သော။ [ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု ဋ္ဌိစပ်။] မနုဿာနဉ္စေဝ၊ လူတို့၏၎င်း။ ပဌမ ဒုတိယ
 တတိယဇ္ဈာနဘူမိနဉ္စ၊ ပဌမဈာန်ဘုံ၊ ဒုတိယဈာန်ဘုံ၊ တတိယဈာန်ဘုံတို့၏၎င်း။
 ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ စသုသု၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊ တို့၌။ (တထာ ဇနေတိ)။
 ပန၊ အထူးကား။ ဧသ (ဧသော)၊ ဤပုညာဘိသင်္ခါရသည်။ အသညသတ္တာ-
 ဝါသေ၊ အသညသတ္တာဝါသ၌။ ရူပမတ္တမေဝ၊ ရုပ်မျှကိုသာ။ အဘိသင်္ခရေတိ၊
 ပြုစီမံ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စတုသုယေဝ၊ သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တာဝါသေသု
 စ၊ တို့၌လည်း။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ဒေဝာ၊ ပေးပြီး၍။ အတ္တနော သဗ္ဗံ ဝိပါကံ ဇနေတိ။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧသ (ဧသော)၊ ဤ ပုညာဘိသင်္ခါရသည်။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။
 ဧတေသု ဘဝေသု၊ ဤကာမဘဝ၊ ရူပဘဝတို့၌၎င်း။ စတုသု(တောသု)ဝိညာဏ-
 ဋ္ဌိတိသု၊ တို့၌၎င်း။ စတုသု (တောသု) ယောနိသု၊ တို့၌၎င်း။ ဒွိသု (တောသု)
 ဂတိသု၊ တို့၌၎င်း။ စတုသု (တောသု) ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊ တို့၌၎င်း။ စတုသု
 (ဧတေသု) သတ္တာဝါသေသုစ၊ သတ္တာဝါတို့၏တည်နေရာ ဘုံဌာနတို့၌၎င်း။ ကေ
 ဝိသတိယာ၊ သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့အား။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာလျှင်။
 ယထာသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဝတ္တေ စ ပစ္စယော
 ဟောတိ။

ပန၊ ကား။ အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေသ္မိံ ယေဝ၊
 သော။ ကာမဘဝေ၊ ၌၎င်း။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ယောနိသု၊ တို့၌၎င်း။ အဝသေ-
 သာသု၊ ဒေဝဂတိ၊ မနုဿဂတိမှ ကြွင်းကုန်သော။ တိသု ဂတိသု၊ တို့၌၎င်း။
 နာနတ္တကာယကေတ္တသညိသင်္ခါတယ၊ သော။ ကေဿာ၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယာ၊

ဗြဟ္မာများ။ ။ပဌမဈာန်ဗြဟ္မာတို့သည် ရုပ်ခန္ဓာချင်းမတူဘဲ ပဌမဈာန် ပဋိသန္ဓေ
 ချင်း တူသောကြောင့် နာနတ္တကာယ ကေတ္တသညိဝိညာဏဋ္ဌိတိ တို့တည်း။ ဒုတိယဈာန်
 ဗြဟ္မာတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်အားဖြင့် တူကြ၍ ပဋိသန္ဓေသညာအားဖြင့် အချို့က ဒုတိယ
 ဈာန်ဝိပါကံ၊ အချို့က တတိယဈာန်ဝိပါကံ ဖြစ်သောကြောင့် မတူကြ။ ထို့ကြောင့်
 ကေတ္တကာယနာနတ္တသညိဝိညာဏဋ္ဌိတိ တို့တည်း။ တတိယဈာန်ဗြဟ္မာတို့သည် ရုပ်ခန္ဓာ
 ချင်းလည်း တူ စတုတ္ထဈာန် ပဋိသန္ဓေဝိညာဋ်ချင်းလည်း တူကြသောကြောင့် ကေတ္တ
 ကာယ ကေတ္တသညိဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့တည်း။

ဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ ။အပုညာဘိသင်္ခါရ ဟူသော အကုသိုလ် စေတနာသည်
 ရှေ့ပါကျ၌ “ဒွိသု ဂတိသု” ဟု ပြအပ်ခဲ့သော မနုဿဂတိ၊ ဒေဝဂတိမှ ကြွင်းသော
 နိရယ၊ ပေတ၊ တိရစ္ဆာန်ဂတိ ၃-ပါးတို့၌၎င်း၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ၇-ပါးတွင် နာနတ္တကာယ
 ကေတ္တသညိ ဟူသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိ တပါး၌၎င်း၊ သတ္တာဝါသ ၉-ပါးတွင် နာနတ္တ
 ကာယကေတ္တသညိဟူသော သတ္တာဝါသ၌၎င်း ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေး၏။

ဦးရင်း။ တာဒိသေယေဝ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကေသ္မိံ၊ သတ္တာဝါသေစ၊ ဦးရင်း။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝိပစ္စတိံ၊ ရင့်ကျက်၏။ ဝါ၊ အကျိုးပေး၏။ [ဘဝ ဂတိံ။ပေ။ သတ္တာဝါသတို့သည် အရ် မကဲ့သောကြောင့် “တာဒိသေယေဝစ”ဟု စသဒ္ဓါ မပါလျှင် ကောင်း၏။ ဘာကြောင့်နည်း— အချင်းချင်း အနက်အရ မတူမှသာ ဆည်းဘို့ရာ အနက်ရှိသောကြောင့်တည်း။ သို့သော် ယောဇနာဦးကား “ကာမဘဝေ စ” စသည်ဖြင့် ဖွင့်ထားသောကြောင့် ရှေးကပင် ထို စသဒ္ဓါ ပါနေဟန်တူသည်။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေ(ဧသော)၊ ဤ အပုညဘိသင်္ခါရသည်။ ကေသ္မိံ၊ သော။ ဘဝေ စ၊ စတုသု ယောနိသစ၊ တီသု ဂတိသု စ၊ ကေဿာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယာ စ၊ ကေမိံ၊ သတ္တာဝါသေ စ။ [ဤဦးလည်း စသဒ္ဓါ အပိုပင်။] သတ္တန္တံ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ။ [နာနာကမ္မကမ္မပစ္စည်း၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းကို ညွှန်းသည်။] ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဝတ္တေ စ ပစ္စယော ဟောတိ။

ပန၊ ကား။ အာနေဉ္ဇောဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေသ္မိံ၊ သော။ အရူပဘဝေ၊ ဦးရင်း။ ကေဿာ၊ သြပပါတိကယောနိယာ၊ ဦးရင်း။ ကေဿာ ဒေဝဂတိယာ၊ အာကာသာနဉ္ဇာယတနာဒိသု၊ ကုန်သော။ တီသု၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့ဦးရင်း။ အာကာသာနဉ္ဇာယတနာဒိသု၊ ကုန်သော။ စတုသု၊ သတ္တာဝါသေသစ၊ သတ္တာဝါသတို့ဦးရင်း။ ပဋိသန္ဓိဝသေန၊ ဝိပစ္စတိံ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေ(ဧသော)၊ ဤအာနေဉ္ဇောဘိသင်္ခါရသည်။ ကေသ္မိံ ယေဝ ဘဝေ၊ ကေဿာ ယောနိယာ၊ ကေဿာ ဒေဝဂတိယာ၊ တီသု ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု စတုသု သတ္တာဝါသေသု၊ စတုန္တံ ဝိညာဏာနံ ဝုတ္တနယေနေဝ ပဋိသန္ဓိယံ ပဝတ္တေ စ ပစ္စယော ဟောတိ။

သတ္တာဝါသ။ ။သတ္တဝါတို့၏ တည်နေရာဌာနကို “သတ္တာဝါသ”ဟု ခေါ်၏။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ၇-ပါး၌ အသညသတ်တည်းဟူသော သတ္တာဝါသကိုထည့်သော် ၈-ပါး ဖြစ်၏။ နေဝသညီနာသညီသတ္တာဝါသကိုထည့်သော် ၉-ပါးဖြစ်၏။ [ဤဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ သတ္တာဝါသတို့ကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ ပဋိသန္ဓိစတုက္က အဆုံး၌ ဂါထာနှင့် တကွ ပြထားသည်။ အသညသတ်ဘုံ၌ ဝိညာဉ် မရှိ၊ နေဝသညာနာသညာယတန ဘုံ၌လည်း နေဝဝိညာဏ နာဝိညာဏဖြစ်၍ ထင်ရှားသောဝိညာဉ် မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ထို ၂-ဘုံသည် ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ၇-ပါး၌ မပါဝင်ကြ။ သတ္တဝါတို့၏ တည်နေရာဖြစ်သောကြောင့် “သတ္တာဝါသ ဘုံကိုးဝ”၌ကား ပါဝင်ကြသည်။]

စတုန္တံ ဝိညာဏာနံ။ ။ဘဝယောနိ ဂတိ သတ္တာဝါသအားဖြင့် ခွဲလျှင် အာရူပ ဝိပါကံ ဝိညာဉ် ၄-ပါးလုံး ရသောကြောင့် “စတုန္တံ ဝိညာဏာနံ”ဟု ဆိုထားသော်လည်း ဝိညာဏဋ္ဌိတိအားဖြင့် ခွဲလျှင် စတုတ္ထာရူပသည် ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ၇-ပါးတွင် မပါဝင်၊ ထို့ကြောင့် ဝိညာဏဋ္ဌိတိကိုလျှင် “တိဏ္ဍံ ဝိညာဏာနံ၊ တီသု ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု စ ပစ္စယော ဟောတိ”ဟု ယှဉ်စေသင့်ကြောင်းကို ဋီကာ၌ ဆိုထားသည်။

[ပုညာဘိသင်္ခါရစသည်ကို ပြုပြီး၍ ကာယသင်္ခါရ စသည်ကို ပြုလိုသောကြောင့် “ ကာယသင်္ခါရောပိ ” စသည်မိန့်။] ကာယသင်္ခါရောပိ၊ သည်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေသ္မိံ၊ သော။ ကာမဘဝေ၊ ဌ။ စတုသု ယောနိသု၊ ပဉ္စသု ဂတိသု၊ ဒိသု ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊ ဒိသု သတ္တာဝါသေသု၊ တိဋ္ဌိ။ [ဤ၌ အရတူနေသောကြောင့် စသဒ္ဒါ မပါခြင်းသည် ကောင်း၏။] ပဋိသန္ဓိံ ဒတွာ၊ အတ္တနောသဗ္ဗံ ဝိပါကံ ဇနေတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေ(ဧသော)၊ ဤကာယသင်္ခါရသည်။ ကေသ္မိံ ဘဝေ။ စတုသု ယောနိသု ပဉ္စသု ဂတိသု၊ ဒိသု ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊ ဒိသု သတ္တာဝါသေသု၊ တိဋ္ဌိ၎င်း။ [ဤ၌ စသဒ္ဒါ ပါပြန်သည်။ ရှေ့နောက်မညီ။] တေဝိသတိယာ၊ သော။ ဝိပါကဝိညာဏာနံ၊ တို့အား။ [ကာမဝိပါကံ တေဝိသကို ဆိုသည်။] တထေဝ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဝတ္တေ စ၊ ပစ္စယော(ဟောတိ)။ ဝစိသင်္ခါရောပိ ဧသေဝ နယော။

ပန၊ ကား။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေ၊ သော။ သတ္တာဝါသံ၊ ကို။ [အသညသတ် သတ္တာဝါသကို ဆိုသည်။] ဌပေတွာ၊ ၍။ ကတ္တစိ၊ တစုံတခုသော ဘဝ၊ ယောနိ၊ ဂတိ၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ သတ္တာဝါသဌိ။ န ဝိပစ္စတိ၊ မရင့်ကျက်သည်ကား။ ဝါ၊ အကျိုးမပေးသည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ဝိပစ္စတိ ယေဝ၊ ရင့်ကျက်သည်သာ။ ဝါ၊ အကျိုးပေးသည်သာ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေ(ဧသော)၊ ဤစိတ္တသင်္ခါရသည်။ တိသု ဘဝေသု၊ စတုသု ယောနိသု၊ ပဉ္စသု ဂတိသု၊ သတ္တသု ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊ အဋ္ဌသု သတ္တာဝါသေသု၊ တိဋ္ဌိ။ [ဤ၌ စသဒ္ဒါ မပါ။] ယထာယောဂံ၊ ယှဉ်ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ ဒုတ္တိံ သာယ၊ သော။ ဝိပါက ဝိညာဏာနံ၊ တို့အား။ တထေဝ ပဋိသန္ဓိယံ ပဝတ္တေ စ ပစ္စယော(ဟောတိ)။

ပန၊ ဆက်။ အဝိညာဏကေ၊ ဝိညာဉ်မရှိသော။ သတ္တာဝါသေ၊ အသညသတ် ဟူသော သတ္တာဝါသဌိ။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အပိစ၊ ထိုသို့ပင်မရှိပါသော်လည်း။ အသညသတ္တေသု၊ တိဋ္ဌိ။ ကဋ္ဌတ္တာရူပါနံ၊ ကဋ္ဌတ္တာရူပတို့အား။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စယေန၊ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စယ သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော(ဟောတိ)။ ဣတိ(ဣဒံ)၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ (အာဒိတော၊ အကျယ်ပြုအပ်ပြီးသော ဘဝတည်းဟူသော အစမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ မုခမတ္တပကာသနံ၊ အကျဉ်း အမြက်မျှကို ပြခြင်းတည်း။) [နိဂုံးကို ပြလို၍ “ ဧဝံ ” စသည်မိန့်။]

အပိစ ။ ပေ။ ပစ္စယောတိ။ ။ “ အဝိညာဏကေ ပန သတ္တာဝါသေ သင်္ခါရ-ပစ္စယာ ဝိညာဏံ နတ္ထိ ” ဟု ဆိုခဲ့ပြီးနောက် အသညသတ် သတ္တာဝါသဌိ ဝိညာဉ် မရှိစေကာမူ (ဝိညာဉ်မရှိသည့်အတွက် သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ အရတွင် မပါဝင်စေကာမူ) ပုညာဘိသင်္ခါရက ကျေးဇူးပြုနိုင်ပုံကို ပြလို၍ “ အပိစ ” စသည်ကိုမိန့်သည်။ ပစ္စယောတိ၌ ဣတိကို “ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ မုခမတ္တပကာသနံ ” ပြန်လှည့်ပါ။

ဝေံ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘဝါဒီသု၊ ဘဝ အစရှိသည်တို့၌။ ပဋိသန္ဓိပဝတ္တိနံ၊ ပဋိသန္ဓေ အခါ၊ ပဝတ္တိအခါတို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဧတေ သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ ဝါ၊ တို့သည်။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၎င်း။ ယေသံစ၊ အကြင် ဝိပါက် ဝိညာဉ်တို့အား၎င်း။ ပစ္စယာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ တေသံ၊ ထို ဝိပါက်ဝိညာဉ်တို့အတွက်။) ဝိဇာနိတဗ္ဗာ၊ သိထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ဝိညာဏပဒနိဒ္ဒေသော၊ သည်။
နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

နာမရူပပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၂၇။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ [ဝိညာတဗ္ဗော ဝိနိစ္ဆယော၌ စပ်။] ဒေသနာဘေဒတော၊ ဒေသနာတို့၏ အထူးအပြား အားဖြင့်၎င်း။ သဗ္ဗဘဝါဒီသု၊ အလုံးစုံသောဘဝ အစရှိသည်တို့၌။ ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ သင်္ဂဟာ၊ သိမ်းယူခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ ပစ္စယနယာ၊ ကျေးဇူးပြုပုံနည်းအားဖြင့်၎င်း။ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။ [ယောဇနာ၌ “ဝိညာတဗ္ဗော” နေရာဝယ် “ဝေဒိတဗ္ဗော” ဟု ရှိ၏။] ဒေသနာဘေဒတောတိ၊ ဟူသော စကားရပ်၌။ (ဝိနိစ္ဆယော၊ ဝေံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ ဝိညာတဗ္ဗော။) တတ္ထ ။ပေ။ ဥပါဒါယရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေံ၊ သို့။ တာဝ၊ နာမပဒမှရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ၊ သော။) သုတ္တန္တေ၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌၎င်း။ ဣဓ၊ ဤ အဘိဓမ္မာပါဠိတော်၌၎င်း။ ရူပပဒဿ၊ ရူပပုဒ်၏။ အဘေဒဟော၊ မကွဲပြားသောအားဖြင့်။ ဧကသဒိသာ၊ တထပ်တည်းတူသော။ ဒေသနာ၊ ကို။ ကတာ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ပန၊ ကား။ နာမပဒဿ၊ နာမပုဒ်၏။ ဘေဒတော၊ ကွဲပြားသောအားဖြင့်။ (ဒေသနာကတာ။)

ဟိ၊ မှန်။ သုတ္တန္တသ္မိံ ၊ ၌။ တတ္ထ။ပေ။ မနသိကာရောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣဓ၊ ဤအဘိဓမ္မာပါဠိတော်၌။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ။ပေ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓောတိ၊ ဟူ၍။ (ဝုတ္တံ)။ ဟိ၊ ချဲ့။ တတ္ထ၊ ထိုသုတ္တန်ပါဠိတော်၌။ စက္ခုဝိညာဏပစ္စယာ၊ စက္ခု ဝိညာဉ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ယမ္ပိ နာမံ၊ အကြင်နာမ်တရားသည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီးသော။ (တံစ၊ ထို နာမ်တရားသည်လည်း။) [ပါကဋ္ဌံ ၌ စပ်ပါ။] စိတ္တဿ၊ ၏။ ဌိတိ၊ တည်ကြောင်းတည်း။ အရူပိနံ၊ နာမ်ဖြစ်

ဒေသနာဘေဒတော။ ။နာမ်ရုပ်တို့ကို ဟောတော်မူရာဝယ် သုတ္တန် ပါဠိတော်၌ ဟောပုံတမျိုး၊ ဤ အဘိဓမ္မာပါဠိတော်၌ ဟောပုံတမျိုး၊ ဤသို့ ဟောတော်မူပုံ ကွဲပြားခြင်းကို “ဒေသနာဘေဒ” ဟု ဆိုသည်။—ဋီကာ။

ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အာယု၊ အသက်တည်း။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့။ အညဓမ္မသန္ဓိ-
 သယေန၊ အခြားတရားဟူသော မှီရာအားဖြင့်။ အဂ္ဂဟေတုတော၊ မယူထိုက်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှား၏။ တံ၊ ထိုနာမ်တရားကို။ ဒေသေန္တော၊
 ပြတော်မူလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စေတနာဖဿ မနသိကာရဝသေန၊ စေတနာ
 ဖဿ မနသိကာရတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓံ၊ ကို။ တိဓာ၊ ၃-ပါးအပြား
 အားဖြင့်။ ဘိန္ဒိတော၊ ခွဲခြား၍။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာ-
 က္ခန္ဓာတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ဒေသေသိ၊ ပြီ။ ပန၊ ကား။ ဣမ၊ ဤ အဘိဓမ္မာပါဠိတော်၌။
 (သင်္ကဏ္ဍန္တော အာဟဋ္ဌစပ်။) တတ္ထ၊ ထို သုတ္တန်ပါဠိတော်၌။ ဝုတ္တဉ္စ၊ ဟောတော်
 မူအပ်ပြီးသော နာမ်တရားကို၎င်း။ အဝုတ္တဉ္စ၊ မဟောအပ်သော နာမ်တရားကို
 ၎င်း။ သဗ္ဗံ၊ သော။ နာမံ၊ နာမ်တရားကို။ သင်္ကဏ္ဍန္တော၊ သိမ်းယူတော်မူလိုသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ တယော၊ ပေ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမ္ပတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ တယော၊ ကုန်သော။
 ဣမေ ခန္ဓာဝ၊ ဤ ခန္ဓာတို့သည်သာ။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ (ဟောတို့) ကိံ၊ ဖြစ်
 သလော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ နာမံနာမ၊ နာမ်မည်သည်။ န ဟောတိ(ကိံ)၊ မဖြစ်
 သလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ (ဝိညာဏံ၊ သည်။ နာမံ၊ နာမ်သည်။)
 န ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်ကား။ နော၊ မဟုတ်။ (ဟောတိ ဝေ၊ ဖြစ်သည်သာ။)

အညဓမ္မသန္ဓိသယေန။ ။စိတ္တဿ ဌိတိဟူသော ပုဒ်၌ “ဌိတိ-တည်ကြောင်းဖြစ်သော
 ဇီဝိတိန္ဒြေနာမ်သည် စိတ်ဟူသော အခြားတရားကို မှီ၍ဟောမှ ထင်ရှား၏။ “အရူပိနံ
 ဓမ္မာနံ အာယု”၌ အာယုဖြစ်သော ဇီဝိတိန္ဒြေနာမ်သည် အခြား အရူပိတရားတို့ကို မှီ၍
 ဟောမှ ထင်ရှား၏။ “မှီ”ဟု ဆိုရာ၌ အခြားတရားတို့နှင့် ဆက်သွယ်၍ ဟောတော်မူ
 ခြင်းတည်း။

ဝေ အဂ္ဂဟေတုတော ပါကဋ္ဌံ။ ။စက္ခုဝိညာဉ်ကြောင့်ဖြစ်သော နာမ်တရားသည်
 ဤသို့ အခြားတရားကိုမှီဘဲ ဉာဏ်ဖြင့်ယူအပ်သောကြောင့်(ယူနိုင်သောကြောင့်) ဝေဒနာ
 သညာ စေတနာ ဖဿ မနသိကာရအားဖြင့် ထင်ရှား၏။ ထို ထင်ရှားသော တရား
 တို့ကို ပြတော်မူလိုသောကြောင့် သုတ္တန်ပါဠိတော်၌ စေတနာ ဖဿ မနသိကာရ
 အားဖြင့် သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို ၃-ပါးခွဲခြား၍ ဝေဒနာ သညာဟူသော ခန္ဓာ ၂-ပါးနှင့်တကွ
 ဟောတော်မူသည်။

တယော ခန္ဓာ။ ။အဘိဓမ္မာပါဠိတော်ကို ဟောတော်မူရာ၌ “တယော ခန္ဓာ” ဟု
 သင်္ချာမပါ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော စသည်ဖြင့် သရုပ်သာပါ၏။ ထို သရုပ်က ခန္ဓာ ၃-ပါး
 ရှိသောကြောင့် “တယော ခန္ဓာ”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ထည့်၍ပြထားသည်။ “ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊
 သညာက္ခန္ဓော၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓော”ဟု တိုက်ရိုက် ဟောတော်မူလိုက်လျှင် ထိုပါဠိရုပ်က
 ခန္ဓာ ၃-ပါးရှိကြောင်းကို ပြစွမ်းနိုင်၏။ ထိုသို့ ပြစွမ်းနိုင်သည်ကိုပင် ဋီကာ၌ “အတ္ထတော
 ပန” ဟု ဆိုသည်။

[ထိုသို့ဖြစ်လျှင် အဘယ်ကြောင့် “ဝိညာဏ” ဟု မထည့်ပါသနည်း။ ဤသို့ မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “တသ္မိံ ပန” စသည်မိန့်။] ပန၊ ထိုသို့ပင် ဝိညာဉ်သည် နာမ်တရားဖြစ်ပါသော်လည်း။ တသ္မိံ ဝိညာဏေ၊ ထိုအကျိုးဖြစ်သော ဝိညာဉ်ကို။ ဂယုမာနေ၊ ယူအပ်သော်။ (နာမရူပအရ၌ သွင်း၍ယူအပ်သော်။) နာမဝိညာဏ- သာစ၊ နာမ်တရားဖြစ်သော ဝိညာဉ်၎င်း။ (နာမရူပဝယ် နာမအရ၌ ပါသော အကျိုး ဝိညာဉ်၎င်း။) ပစ္စယဝိညာဏသာစ၊ ပစ္စည်းဖြစ်သော ဝိညာဉ်၎င်း။ (ဝိညာဏပစ္စယာ၌ အကြောင်းဖြစ်သောဝိညာဉ်၎င်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဒိန္နံ၊ သော။ ဝိညာဏာနံ၊ တို့၏။ သဟဘာဝေါ၊ တကွဖြစ်ခြင်းသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်နေ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ ပစ္စယဋ္ဌာနေ၊ အကြောင်းနေရာ၌။ ဌပေတွာ၊ ထားပြီး၍။ ပစ္စယနိဗ္ဗတ္တံ၊ ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ နာမံ၊ စေတသိက်နာမ်ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ တယောဝ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ [ဝေဖြင့် ဝိညာဏက္ခန္ဓာကိုကုန်။] ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ် ၏။ ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ တာဝ၊ သဗ္ဗဘဝါဒီသု ပဝတ္တိတော စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ဒေသနာဘေဒတော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။

ပန၊ ကား။ သဗ္ဗဘဝါဒီသု ပဝတ္တိတောတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ (ဝိနိ- စ္ဆယော ဝေ ဝိညာတဗ္ဗော။) နာမံ၊ နာမ်သည်။ ဧကံ၊ သော။ သတ္တာဝါသံ၊ အသညသတ်သတ္တာဝါသကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ သဗ္ဗပေ၊ သတ္တာဝါသေသု၊ အလုံး စုံသော ဘဝ၊ အလုံးစုံသောယောနိ၊ အလုံးစုံသောဂတိ၊ အလုံးစုံသော ဝိညာဏ ဌိတိ အသညသတ်မှုကြွင်းသော အလုံးစုံသော သတ္တာဝါသတို့၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဘဝေသု၊ ကာမ၊ ရူပဘဝတို့၌၎င်း။ စတုသု ယောနိသု၊ ပဉ္စသု ဂတိသု၊ ပုရိမာသု၊ ရှေး၌ဖြစ်ကုန်သော။ (အာကာသာနဉ္စာ ယတနဘူမိစသော ၃-ပါး၏ရှေ့၌ ဖြစ်ကုန်သော။) စတုသု၊ ဝိညာဏဌိတိသု၊ တို့၌၎င်း။ (နာနတ္တကာယ နာနတ္တသညိစသော ဝိညာဏဌိတိ ၄-ပါးကိုဆိုသည်။) ပဉ္စသု၊ သတ္တာဝါသေသု စ၊ သတ္တာဝါသတို့၌၎င်း။ [ရှေ့ ၄-ပါး၌ အသညသတ် သတ္တာဝါသကို သွင်းပါ။] ပဝတ္တတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ဝေ၊ ဤသို့။ ပဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်သော။ ဧတသ္မိံ နာမရူပေ၊ ဤ နာမ်ရုပ်တွင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဘာဝက ဂဗ္ဘသေယျကာနံ၊ ဘာဝရုပ်မရှိသော ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တဝါတို့၏၎င်း၊ အဏ္ဏဇာ- နဉ္စ၊ အဘာဝက အဏ္ဏဇသတ္တဝါတို့၏၎င်း။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊ ၌။ ဝတ္ထုကာယ- ဝသေန၊ ဝတ္ထုဒသက၊ ကာယဒသကတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ရူပတော၊ အားဖြင့်။

အဘာဝက။ပေ။အဏ္ဏဇာနဉ္စ။ ။အဘာဝက(ဘာဝရုပ် မရှိသော) ဂဗ္ဘသေယျကတို့ အတွက် ဘာဝမပါဘဲ ဝတ္ထုဒသက၊ ကာယဒသက ၂-ပါးသာ ရထိုက်သကဲ့သို့ အဏ္ဏဇတို့ အတွက်လည်း ထို ၂-ပါးသာ ရထိုက်ပုံကို ပြသောကြောင့် “အဘာဝကပုဒ်ကို အဏ္ဏဇာနိ ခွဲလည်း ယှဉ်စေပါ”ဟု ဋီကာဆိုသည်။

ဒွေ၊ ကုန်သော။ သန္တတိသိသာနိ၊ ရုပ်အစဉ်၏ အဦးအစတို့သည်၎င်း။ တယော၊ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာစ၊ တို့သည်၎င်း။ ပါတုဘဝန္တိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုရုပ်နာမ်တို့၏။ ဝိတ္တာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ရူပရူပတော၊ ရူပရုပ်အားဖြင့်။ ဝိသတိ၊ သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့၎င်း။ [ဝတ္ထုဒသက၊ ကာယဒသကကလာပ်၌ ပါဝင်သောရုပ် ၂၀-ကို ဆိုသည်။] တယော၊ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာစ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တေဝိသတိ၊ သော။ ဧတေဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ပန၊ ကား။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန၊ မယူအပ်သေးသော တရားတို့ကို ယူခြင်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ ယူအပ်ပြီးသော တရားတို့ကို မယူခြင်းအားဖြင့်။ ဧကသန္တတိသိသတော၊ တခုသောသန္တတိသိသဖြစ်သော ဒသကမှ။ နဝ၊ ကုန်သော။ ရူပဓမ္မာ ရုပ်တရားတို့ကို။ (မဟာဘုတ် ၄-ပါး၊ ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ သြဇာ၊ ဇီဝိတဟူသော ရုပ်တရားတို့ကို။) အပနေတွာ၊ ဖယ်၍။ (ရုပ်ကလာပ် ၂-ခုတွင် တခုသောရုပ်ကလာပ်မှ ရုပ်၉-ခုတို့ကိုဖယ်၍။) စုဒ္ဒသ၊ ကုန်သော။ [ရုပ် ၁၀-ပါးနှင့် နာမ်ခန္ဓာ ၃-ပါးတို့ကိုဆိုသည်။] (ဓမ္မာ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။) သဘာဝကောနံ၊ ဘာဝရုပ်နှင့်တကွဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏။ ဘာဝဒသကံ၊ ဘာဝဒသကကို။ ပက္ခိပိတွာ၊ ထည့်၍။ တေတ္ထိံ သ၊ သော။ (ဓမ္မာ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။) တေသံပိ၊ ထိုရုပ်နာမ်တရားတို့၏လည်း။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန၊ အားဖြင့်။ သန္တတိသိသဒ္ဓယတော၊ သန္တတိသိသ ၂-ပါးအပေါင်းမှ။ အဋ္ဌာရသ၊ ကုန်သော။ ရူပဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အပနေတွာ၊ ၍။ ပန္နရသ၊ ကုန်သော။ (ဓမ္မာ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။)

စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သြပပါတိကသတ္တေသု၊ တို့တွင်။ ဗြဟ္မကာယိကာဒိနံ၊ ပဌမဈာန် ဗြဟ္မာအစရှိသည်တို့၏။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊ ၌။ စက္ခုသောတဝတ္ထုဒသကာနံ၊ တို့၏၎င်း။ ဇီဝိတိန္ဒြိယနဝကသစ၊ ၎င်း၎င်း။ ဝသေန၊ အပြားဖြင့်။ ရူပ-

သန္တတိသိသာနိ။ ။ပဋိသန္ဓေခဏ၌ ဖြစ်ကြသော ဝတ္ထုဒသက ကာယဒသက တို့သည် အစပဌမဖြစ်ရကား ပဋိသန္ဓေခဏ၌ ဖြစ်ကြသော ထိုဝတ္ထု၊ ကာယဒသကတို့ကို “သန္တတိသိသ” ဟု ခေါ်သည်။ [သန္တတိယာ၊ တဘဝလုံး ဖြစ်နေသော ရုပ်ကလာပ်အစဉ်၏ + သိသာနိ၊ ဦးခေါင်းပမာ အရင်းမူလ အစဖြစ်သော ရုပ်တို့တည်း။ သန္တတိသိသာနိ၊ တို့။ -ဋီကာ။]

ရူပ ရူပတော။ ။ [ရူပ+ ရူပ-ရုပ်ဟု နာမည်ရသည့်အတိုင်း တကယ် ဖောက်ပြန်တတ်သော နိပ္ပန္နရုပ်။] အာကာသဓာတ် စသော အနိပ္ပန္နရုပ်တို့သည် ပရမတ္ထသဘောအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသောကြောင့် “ရုပ်” ဟု သမုတ်ထားအပ်သော သမ္မုတိရုပ်များသာတည်း။ ထိုအနိပ္ပန္နရုပ်တို့ကို ရှောင်ကြဉ်လိုသောကြောင့် “ရူပရူပတော” ဟု အဘိဓမ္မာဝိသေသနပုဒ်ကို မိန့်သည်။ ဤ ရူပရူပတောကို ဝိသတိဓမ္မာ၌ အဘိဓမ္မာဝိသေသန စပ်ပါ။ ယောဇနာ၌ကား အပါဒါန်ဟု ယူ၍ “ဂယုမာနာ” ဟု ထည့်၍ စပ်လေ၏။ မကောင်း။

ရူပတော၊ ရူပရုပ်အားဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ သန္တတိသိသာနိ၊ ရုပ်ကလာပ်အစဉ်၏အဦးအစပဓာနရုပ်တို့သည်၎င်း။ တယော အရူပိနော၊ ခန္ဓာစ၊ တို့သည်၎င်း။ ပါတုဘဝန္တိ။ [ဇီဝိတိန္ဒြိယနဝကနှင့်စပ်၍ မှတ်တမ်းကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ ရုပ်ပိုင်း ရူပပဝတ္တိကမအခန်း၌ ရှုပါ။]

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုရုပ်နာမ်တို့၏။ ဝိတ္တာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ရူပရူပတော၊ အားဖြင့်။ ဧကေနစတ္တာလိသ၊ တခုယုတ်လေးဆယ်သော။ ဓမ္မာတို့၎င်း။ တယော အရူပိနော ခန္ဓာစ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွါစတ္တာလိသ၊ ၄၂-ပါးသော။ ဧတေဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပန၊ ကား။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန၊ အားဖြင့်။ သန္တတိသိသတ္ထယတော၊ သန္တတိသိသ ၃-ပါးအပေါင်းမှ။ သတ္တဝီသတိ၊ သော။ ဓမ္မေ တို့ကို။ အပနေတွာ၊ ၍။ ပန္နရသ၊ ကုန်သော။ (ဓမ္မာ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။)

ပန၊ ကား။ ကာမဘဝေ၊ ၌။ [ပါတုဘဝန္တိ ၌စပ်။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဘာဝကပရိပုဏ္ဏာယတနာနံ၊ ဘာဝရုပ်နှင့် တကွဖြစ်သော ပြည့်စုံသော အာယတနရှိကုန်သော။ သေသဩပပါတိကာနံ၊ ကြွင်းကုန်သော ဩပပါတိကသတ္တဝါတို့၏၎င်း။ သံသေဒဇာနံဝါ၊ သံသေဒဇ သတ္တဝါတို့၏၎င်း။ ပဋိသန္ဓိကုဏော၊ ၌။ ရူပရူပတော၊ သတ္တသန္တတိသိသာနိ၊ တယော အရူပိနော ခန္ဓာစ ပါတုဘဝန္တိ။ တသ္မာ၊ တေသံ၊ ထိုရုပ်နာမ်တို့၏။ ဝိတ္တာရေန ရူပရူပတော၊ သတ္တတိ၊ ၇၀-သော။ ဓမ္မာ၊ တို့၎င်း။ တယော အရူပိနော ခန္ဓာ စ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တေသတ္တတိ၊ ၇၃-ပါးသော။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန ပန၊ အားဖြင့်ကား။ သန္တတိသိသဆက္ကတော၊ သန္တတိသိသဆက္ကမှ။ စတုပညာသ၊ သော။ ဓမ္မေ တို့ကို။ အပနေတွာ။ ဧကေနဝီသတိ၊ တခုယုတ်နှစ်ဆယ်သော။ (ဓမ္မာ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။) သေ (သော)၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဥက္ကံသတေ၊ အလွန်အားဖြင့်။ (နယော၊ သိကြောင်းနည်းတည်း။)

သေသဩပပါတိကာနံ။ ။ ဆိုအပ်ပြီးမှ ကျန်သမျှကို “သေသ” ဟု ဆိုရိုးတည်း။ ဤ၌ ကာမဘဝအတွက် ဆိုအပ်ပြီး ဩပပါတိက မရှိသေး၊ ထို့ကြောင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ဂဗ္ဘသေယျက သံသေဒဇတို့ကို သေသ၏ အပါဒါနံ—ဟု ယူ။ [အဏှဇ ဂဗ္ဘသေယျကေဟိ ပန။ပေ။ ကတန္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။—ဋီကာ။]

တနည်း။ ။ “ဩပပါတိကသတ္တေသု ဗြဟ္မကာယိကာဒိနံ” စသည်ဖြင့် ဆိုခဲ့ပြီ။ ထို ဗြဟ္မကာယိကာဒိ ဩပပါတိကတို့ကို သေသ၏ အပါဒါနံ ခံပါ။ ထို သေသဩပပါတိကတို့လည်း ကာမဘုံသား၊ အရူပဘုံသားအားဖြင့် ၂-မျိုး ရှိသောကြောင့် အရူပဩပပါတိကတို့ကို တားမြစ်လို၍ “ကာမဘဝေ” ဟု အထူးပြုသည်။ [အထဝါ။ပေ။ ကာမဘဝေတိ ငုတ္တံ။—ဋီကာ။]

ပန၊ ကား။ အဝကံသေန၊ အယုတ်အားဖြင့်။ တံတံ ရူပသန္တတိသီသဝိ-
 ကလာနံ၊ ချိုတဲ့သော ထိုထို ရူပသန္တတိသီသရှိသော သတ္တဝါတို့၏။ တဿတဿ၊
 ထိုထို ချိုတဲ့သော ရုပ်ကလာပ်၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ဟာ-
 ပေတွာ ဟာပေတွာ၊ ယုတ်လျော့စေ၍ ယုတ်လျော့စေ၍။ သင်္ခေပတောစ၊
 အကျဉ်းအားဖြင့်၎င်း။ ဝိတ္တာရတောစ၊ အကျယ်အားဖြင့်၎င်း။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏ-
 ပစ္စယာ၊ မဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နာမရူပသင်္ခါတာ၊ နာမ်
 ရုပ် ဟု ဆိုအပ်သော တရားတို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပန၊ ကား။ အရူပီနံ၊ အရူပ
 ဗြဟ္မာတို့၏။ တယောဝ၊ ကုန်သော။ အရူပိနော ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ)။
 အသညီနံ၊ သညာမရှိသော ဗြဟ္မာတို့၏။ (အသညသတ်ဗြဟ္မာတို့၏။) ရူပတော၊
 ရုပ်အားဖြင့်။ ဇီဝိတိန္ဒြိယနဝကမေဝ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယနဝကသာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။
 (ဝေဒိတဗ္ဗံ)။ ဝေ (ဝေသော)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ ပဝတ္တိအခါမှ ရှေး
 ဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာယံ၊ သော။) ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ နယော၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ ပဝတ္တေ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော။ ရူပပဝတ္တိ-
 ဒေသေ၊ ရုပ်၏ဖြစ်ရာ အရပ်၌။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တဿ၊ ၏။ ဌိတိက္ခဏေ၊ ၌။ ပဋိသန္ဓိ-
 စိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ပဝတ္တဉာတုတော၊ ဖြစ်သော ဉာတုကြောင့်။ ဉာတုသမုဋ္ဌာနံ၊
 ဉာတုဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ သုဒ္ဓဋ္ဌကံ၊ သုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ်သည်။ ပါတု-
 ဘဝတိ။ [အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ၊ ရူပပဝတ္တိက္ခမ အခန်းက “ဌိတိကာလ မုပါဒါယ
 ဉာတုသမုဋ္ဌာန” နှင့် သဘောတူပင်တည်း။] ပန၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ၊ သည်။ ရူပံ၊
 ကို။ န သမုဋ္ဌာပေတိ၊ မဖြစ်စေနိုင်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)ဟိ၊ ချဲ့။ တံ၊ ထိုပဋိသန္ဓေ
 စိတ်သည်။ ပပါတေ၊ ကမ်းပါးပြတ်၌။ ပတိတ ပုရိသော၊ ကျသော ယောက်ျား
 သည်။ ပရဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ အထောက်အပံ့သည်။ ဟောတံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။
 န သက္ကောတိ ယထာ၊ သကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ ဝတ္ထုဒုဗ္ဗလတာယ၊ မှီရာဝတ္ထု၏
 အားမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ မှီရာဝတ္ထု၏ အားမရှိသည့်အတွက်။ ဒုဗ္ဗလ-
 တ္တာ၊ မိမိဟူသော ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ အားမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပံ သမုဋ္ဌာ-
 ပေတံ န သက္ကောတိ။ ပန၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တတော၊ မှ။ ဉဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော
 နောက်ကာလ၌။ ပဌမဘဝင်္ဂတော၊ ပဌမဘဝင်္ဂမှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနကံ၊
 စိတ်ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ သုဒ္ဓဋ္ဌကံ၊ သည်။ (ပါတုဘဝတိ)။ သဒ္ဓပါတု-
 ဘာဝကာလေ၊ သဒ္ဓရုပ်၏ ထင်ရှားဖြစ်ရာအခါ၌။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏတော၊ မှ။ ဉဒ္ဓံ၊
 ၌။ ပဝတ္တဉာတုတောစေ၊ ဖြစ်သော ဉာတုကြောင့်၎င်း။ စိတ္တတောစ၊ စိတ်ကြောင့်
 ၎င်း။ သဒ္ဓနဝကံ၊ သဒ္ဓနဝက ကလာပ်သည်။ (ပါတုဘဝတိ)။

ပန၊ ကား။ ကဗဠိကာရာဟာရူပဇီဝိနော၊ ကဗဠိကာရအာဟာရကိုမှီ၍
 အသက်ရှင်ကြရကုန်သော။ ယေ ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တာ၊ အကြင် ဂဗ္ဘသေယျက
 သတ္တဝါတို့သည်။ (သန္တိ)။ တေသံ၊ ထို ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တဝါတို့၏။ [အာဟာရ-

သမုဋ္ဌာနံ သုဒ္ဓဋ္ဌကံဉ္စစပ်။] အဿ၊ ထိုအမိဝမ်း၌ ကိန်းအောင်းသော သတ္တဝါ၏။ မာတာ၊ သည်။ အန္တံ၊ စားဖွယ်လည်းဖြစ်သော။ ပါနဉ္စ၊ သောက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်သော။ ယံဘောဇနံ၊ အကြင်အစာကို။ ဘူတံ၊ စား၏။ မာတုကုစ္ဆိဂတော၊ အမိဝမ်း၌ ရောက်နေသော။ သော နရော၊ ထို သတ္တဝါသည်။ တေန၊ ထိုအမိ စားအပ်သောအစာဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထို အမိဝမ်း၌။ ယာပေတံ၊ ရှည်သောကာလသို့ ရောက်စေရ၏။ ဝါ၊ မျှတရ၏။ ဣတံ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ (သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ဣန္ဒကသုတ်၌ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။) မာတရာ၊ သည်။ အဇ္ဈောဟရိတာဟာရေန၊ စားမျှအပ်သောအာဟာရသည်။ အနုဂတေ၊ အစဉ်လိုက်အပ်သော။ သရီရေ၊ ကိုယ်၌၎င်း။ ဩပပါတိကာနံ၊ တို့၏။ သဗ္ဗပဋ္ဌမံ၊ အလုံးစုံသော အစာတို့၏ ရှေးဦးစွာ။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ မုခဂတံ၊ ခံတွင်း၌ ရောက်သော။ ခေဋ္ဌံ၊ တံထွေးကို။ အဇ္ဈောဟရဏကာလေ၊ စားမျှရာအခါ၌၎င်း။ အာဟာရသမုဋ္ဌာနံ၊ အာဟာရဟူသောဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ သုဒ္ဓဋ္ဌကံ၊ သည်။ (ပါတုဘဝတံ)။

ဣတံ၊ သို့။ အာဟာရသမုဋ္ဌာနဿ၊ အာဟာရသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော။ သုဒ္ဓဋ္ဌကဿ၊ သုဒ္ဓဋ္ဌကကလာပ်၏၎င်း။ ဥတုစိတ္တသမုဋ္ဌာနာနံ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန်၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ဖြစ်ကုန်သော။ ဥက္ကံသတော၊ အားဖြင့်။ ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ နဝကာနံ၊ နဝက ကလာပ်တို့၏၎င်း။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ဆဗ္ဗိသတိဝိဓံ၊ ၂၆-ပါးအပြားရှိသောရုပ်၎င်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး ခန္ဓဝိဘင်း၌။ ဧကေကစိတ္တက္ခဏေ၊ တခုတခုသော စိတ္တက္ခဏ်၌။ တိက္ခတ္တံ၊ ၃-ကြိမ်။ (ဥပါဒ်၊ ဌိ၊ ဘင် ခဏအားဖြင့် ၃-ကြိမ်။) ဥပုဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်၏ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ခဲ့သော။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မ သမုဋ္ဌာန်ဖြစ်သော။ သတ္တတိဝိဓံ၊ ၇၀-အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော ရုပ်၎င်း။ ဣတံ၊ သို့။ ဆန္ဒဝုတိဝိဓံ၊ ၉၆-ပါးအပြားရှိသော။ ဣဒံ ရူပံ၊ ဤရုပ်၎င်း။ တယော အရူပိနော၊ ခန္ဓာစ၊ တို့၎င်း။ ဣတံ၊ သို့။ သမာသတော၊ အားဖြင့်။ နဝနဝုတိ၊ ၉၉-ပါးသော။ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ (ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗျာ။)

ဝါ၊ တနည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓရုပ်သည်။ အနိယတော၊ မမြဲ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) ကဒါစိဒေဝ၊ တရံတခါ၌သာ။ ပါတုဘာဝတော၊ ထင်ရှား ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုဝိဓံ၊ ၂-ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ (စိတ္တသမုဋ္ဌာန်၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန်အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။) တံ၊ ထိုသဒ္ဓရုပ်ကို။ အပနေတော၊ သတ္တနဝုတိ၊ ၉၇-ပါးသော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗျာ။ ဟိ၊ မှန်။ သုတ္တာနံ၊ အိပ်ပျော် သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပမတ္တာနံ၊ အမှတ်တမဲ့လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ စရန္တာနံ၊ လှည့်လည်သွားလာသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ခါဒန္တာနံ၊ ခဲစား

သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပိဝန္တာနံပိ၊ သောက်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။
 တေသံ၊ ထိုအလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့၏။ ဒိဝါစ၊ ခွဲ၎င်း။ ရတ္တိံ စ၊ ခွဲ၎င်း။ ဧတေ၊
 ဤ နာမ်ရုပ်တို့သည်။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊ စ၊ ဆက်။ နေသံ၊
 ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏။ တံဝိညာဏပစ္စယဘာဝံ၊ ထို ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းရှိကုန်
 သည်၏အဖြစ်ကို။ ပရတော၊ နောက်၌။ ဝဏ္ဏယိဿာမ၊ ဖွင့်ကုန်အံ့။

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤကံ စိတ် ဥတု အာဟာရတို့ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်တို့တွင်။
 [ကမ္မဇရူပံ တိသမုဋ္ဌာနိကံ ခွဲစပ်။] ယံ ဧတံ ကမ္မဇရူပံ၊ အကြင် ကမ္မဇရုပ်သည်။
 (အတ္တိ)။ တံ၊ ထို ကမ္မဇရုပ်သည်။ [န သက္ကောတိ ခွဲစပ်။] ဘဝ။ ပေ။ သတ္တာ-
 ဝါသေသု၊ ဘဝ၊ ယောနိ၊ ဂတိ၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ သတ္တာဝါသတို့၌။ သဗ္ဗပဌမံ၊
 အလုံးစုံသောရုပ်တို့၏ ရှေးဦးစွာ။ ပတိဋ္ဌဟန္တံပိ၊ တည်ရာပါသော်လည်း။ တိသမု-
 ဋ္ဌာနိကရူပေန၊ စိတ္တဇ၊ ဥတုဇ၊ အာဟာရဇဟူသော တိသမုဋ္ဌာနိကရုပ်သည်။
 အနုပတ္တဒ္ဓံ၊ မထောက်ပံ့အပ်သည်။ (သမာနံ၊ ဖြစ်လသော်။) သဏ္ဍာတုံ၊
 ကောင်းစွာတည်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ တိသမုဋ္ဌာနိကံပိ၊ တိသမုဋ္ဌာ-
 နိကရုပ်သည်လည်း။ တေန၊ ထို ကမ္မဇရုပ်သည်။ အနုပတ္တဒ္ဓံ၊ သည်။ (သမာနံ၊
 သဏ္ဍာတုံ) န (သက္ကောတိ)။ အထခေါ၊ စင်စစ်ကား။ ဝါတဗ္ဘာဟတာ၊ လေသည်
 တိုက်ခတ်အပ်ကုန်သည်။ (သမာနာ)ပိ၊ ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်သည်
 လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ စတုဒ္ဓိသဝဝတ္တာပိတာ၊ ၄-ပါးသော အရပ်မျက်နှာတို့၌
 အသီးအသီး ပိုင်းခြား၍ တည်စေအပ်ကုန်သော။ နဋ္ဌကလာပိယောဝိယ၊ ကျူ
 အစည်းတို့သည်ကဲ့သို့၎င်း။ ဥမိဝေဂဗ္ဘာဟတာ၊ လှိုင်းအဟုန်သည် ပုတ်ခတ်
 အပ်ကုန်သည်။ (သမာနာ)ပိ၊ ကုန်သော်လည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်
 သော။ မဟာသမုဒ္ဒေ၊ ၌။ ကတ္တစိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသောအရပ်၌။ (ကျန်းငယ်စသည်၌။)
 လဒ္ဓပတိဋ္ဌာ၊ ရအပ်သော တည်ရာရှိကုန်သော။ ဘိန္နဝါဟနိကာဝိယစ၊ အချင်း

စတုဒ္ဓိသဝဝတ္တာပိတာ။ ။ [ရုပ် ၄-မျိုးရှိသောကြောင့် ကျူစည်း ၄-စည်းဖြင့် ဥပမာ
 ပြသည်။] ကျူစည်း ၄-စည်းရှိ၏။ အရင်းဘက် (ခြေဘက်)၌ တစည်းနှင့်တစည်းမထိဘဲ
 ခွဲ၍ တည်စေအပ်သည်ကို “ဝဝတ္တာပိတာ” ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ ခြေဘက်က ခွဲခြားထားအပ်
 သော်လည်း အထက်(ဦးခေါင်း)ဘက်၌ အချင်းချင်းမရှိ၍ တည်နေသောကြောင့် လေတိုက်
 သော်လည်း မလဲဘဲ တည်နေနိုင်ကြသကဲ့သို့၎င်း။

ဘိန္နဝါဟနိကာ။ ။ တစင်းနှင့်တစင်း ကွဲပြား၍နေသည်ကို “ဘိန္န” ဟု ဆို၏။ ထိုသို့
 ဘိန္နဖြစ်သော်လည်း အချင်းချင်း တွဲဖက်၍ တည်သော လှေတို့ကို “ဘိန္နဝါဟနိကာ” ဟု
 ဆိုသည်။ ထိုလှေတို့သည် တစင်းနှင့်တစင်း (လည်ဖက်သကဲ့သို့) တွဲဖက်၍ တည်နေရကား
 အောက်ကလည်း ထောက်တည်ရာ ရနေသောကြောင့် လှိုင်းပုတ်စေကာမူ ကွဲကွာ၍ မသွား
 သကဲ့သို့၎င်း၊ ထို့အတူ ကမ္မဇရုပ်နှင့် တိသမုဋ္ဌာနိကရုပ်များသည် ခန္ဓာတကိုယ်ထည်းဝယ်
 အချင်းချင်း ထောက်မီ၍ တသက်လုံး တည်ကြသည်။

ချင်း မတူကွဲပြား ခြားနားသော လှေတို့သည်ကဲ့သို့၎င်း။ အညမညပတ္တဒ္ဒါနေဝ၊ အချင်းချင်းထောက်ပံ့အပ်ကုန်သည်သာ။ (ဟုတော)။ တောနိ၊ ဤစတုသမုဋ္ဌာနိက ရုပ်တို့သည်။ အပတမာနာနိ၊ မလဲ မပြိုကုန်သည်။ (ဟုတော)။ သဏ္ဍဟိတော၊ ကောင်းစွာတည်၍။ ဧကံပိ ဝဿံ၊ တနှစ်ပတ်လုံးသော်၎င်း။ ဒေဝံ ဝဿာနိ၊ ၂-နှစ်တို့ပတ်လုံးသော်၎င်း။ ပေ။ ဝဿသတံပိ၊ အနှစ်တရာ ပတ်လုံးသော်၎င်း။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ တေသံ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ အာယုက္ခယောဝါ၊ အသက်၏ ကုန်ခြင်းသည်သော်၎င်း။ ပုညက္ခယောဝါ၊ ကောင်းမှု၏ ကုန်ခြင်းသည်သော် ၎င်း။ (ဟောတိ)။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်တည်ကုန်၏။ ဣတိဝေ၊ သို့။ သဗ္ဗဘဝါဒီသု၊ တို့၌။ ပဝတ္တိတောပိ၊ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤ စတု သမုဋ္ဌာနိကရုပ်တို့၌။ [“ဧတ္ထ၊ ဤ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပနိဒ္ဒေသ၌” ဟု ရှေး နိဿယ စွဲ၏။] ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗျော။

စ၊ ဆက်။ သင်္ဂဟာတိ ဧတ္ထ၊ သင်္ဂဟာဟူသော ဤပါ၌။ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝိညာတဗျော။) အာရုပ္ပေ၊ အရူပဘုံ၌။ ပဝတ္တိပဋိသန္ဓိသု၊ တို့၌၎င်း။ ပဉ္စဝေါကာရ ဘဝေ ၌။ ပဝတ္တိယံစ၊ ၌၎င်း။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ယံနာမမေဝ၊ အကြင် နာမ်သည်သာလျှင်၎င်း။ အသညီသု၊ သညာမရှိသောသတ္တဝါတို့၌။ (အသညသတ် သတ္တဝါတို့၌။) သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပဋိသန္ဓေအခါ၊ ပဝတ္တိအခါ၌၎င်း။ ပဉ္စ ဝေါကာရဘဝေ ၌။ ပဝတ္တိယံစ၊ ၌၎င်း။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ယံ ရူပ-

ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ စ ပဝတ္တိယံ။ ။ ဒေပဉ္စဝိညာဉ် ၁၀-၏ ရုပ်ကိုမဖြစ်စေနိုင်ပုံကို အဘိ ဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ-ရူပပဝတ္တိကမအတိုင်း သိပါ။ ရှေးဘဝ ကမ္မဝိညာဉ်ကြောင့် ရုပ်ကို မဖြစ် စေနိုင်သော ပဉ္စဝိညာဉ်ဖြစ်ရာအခါ၌ နာမ်သာဖြစ်၏။ ရုပ်မဖြစ်၊ ဤဘဝ၌ ထိုပဉ္စဝိညာဉ် နှင့် စေတသိက်တို့ဖြစ်ရာဝယ် သဟဇာတဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် စေတသိက် နာမ်သာ ဖြစ်၏။ ရုပ်မဖြစ်၊ ဤကို ရည်ရွယ်၍ “ပဉ္စဝေါကာရဘဝေစ ပဝတ္တိယံ။ ပေ၊ နာမမေဝ” ဟု ဆိုသည်။ ထိုအခါ၌ “ဝိညာဏပစ္စယာ နာမံ” ဟုသာ ရနိုင်သည်။ [ရှေးဘဝက ဝိညာဉ် ကြောင့် ပဉ္စဝိညာဉ်မှတစ်ပါး အခြားဝိညာဉ်တို့ဖြစ်ပုံကို ရည်ရွယ်လျှင်ကား ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ “ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ” ဟု ဖြစ်နိုင်သည်။—ဋီကာ။]

အသညီသု။ ပေ။ ရူပမေဝ။ ။ အသညသတ်တို့၌ သဟဇာတဝိညာဉ်အတွက် ယုံမှားဘွယ် မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ရှေးဘဝ၌ ဖြစ်ခဲ့သော ကမ္မဝိညာဉ်ကိုသာ ရည်ရွယ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ “ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ စ ပဝတ္တိယံ” ၌လည်း ဘဝင်အစရှိသော နာမ်ဝိပါက်ကို ဖြစ်စေတတ် သော ရှေးကံမှ တစ်ပါးသော အခြား ရှေးကံကြောင့် ရုပ်ကိုသာ ‘ဖြစ်စေရာအခါကို ရည် ရွယ်၍ “ရူပမေဝ” ဟု ဆိုသည်။ ထို့ပြင်—နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားရာအခါ၌ ရှေးကမ္မဝိညာဉ် ကြောင့် ရုပ်သာဖြစ်၏။ ဘဝင်စသော ဝိပါက်စိတ်ဖြစ်ရာအခါမှ တစ်ပါးသော စိတ်ဖြစ်ရာ၌ လည်း ရှေးကမ္မဝိညာဉ်ကြောင့် ရုပ်သာဖြစ်နိုင်သည်။

မေဝ စ၊ အကြင် ရုပ်သည်သာလျှင်၎င်း။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ ဌ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပဋိသန္ဓေအခါ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ယံ နာမရူပံ စ၊ အကြင် နာမ်ရုပ်သည်၎င်း။ (သမ္ဘဝတိ)။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော နာမ်၊ ရုပ်၊ နာမ်ရုပ်ကို။ နာမဉ္စ၊ နာမ်လည်း။ ရူပဉ္စ၊ ရုပ်လည်း။ နာမရူပဉ္စ၊ နာမ်ရုပ်လည်း။ နာမရူပံ၊ နာမ်၊ ရုပ်၊ နာမ်ရုပ်။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ဧကဒေသသရူပေကသေသ နယေန၊ တစိတ်တပိုင်းအားဖြင့်တူသော ရုပ်သွင်ရှိသောပုဒ်တို့၏ တပုဒ်ထည်း ကြွင်းကျန်သော နည်းအားဖြင့်။ သင်္ဂဟေတွာ၊ သိမ်းယူ၍။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အသည်သု၊ အသည်သတ်တို့၌။ ဝိညာဏာဘာဝါ၊ ဝိညာဉ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဝစနံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံဟူသော စကားသည်။) အယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ စောဒနာအံ။ ဣဒံပိ၊ ဤ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံဟူသော စကားသည်လည်း။ အယုတ္တံ၊ အသည်သတ်အတွက် မသင့်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ယုတ္တမေဝ၊ သင့်သည်သာ)။

နာမရူပဿ၊ နာမ်ရုပ်၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းဖြစ်သော။ ယံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ (အတ္တိ)။ တံ၊ ထိုဝိညာဉ်ကို။ ဝိပါကံစ၊ ဝိပါက်ဝိညာဉ်၎င်း။ အဝိပါကံစ၊ ဝိပါက်ဝိညာဉ်မှ တပါးသော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာဝိညာဉ်၎င်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့။) ယတော၊ အကြွင်းကြောင့်။ ဒွိဓာ၊ ၂-ပါးအပြားအားဖြင့်။ မတံ၊ သိအပ်၏။ (တတော၊ ထို့ကြောင့်။) ဣဒံ၊ အသည်သတ်တို့၌ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံဟူသော ဤစကားသည်။ ယုတ္တမေဝ၊ သင့်သည်သာ။ ဟိ၊ ချဲ့။ နာမရူပဿ၊ ၏။

ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ သဗ္ဗတ္ထ။ ။ပဋိသန္ဓေအခါ ပဝတ္တိအခါကို “သဗ္ဗတ္ထ” ဟု ဆိုသည်။ ဤဘဝ၌ သဟဇာတဝိညာဉ်ကြောင့် စေတသိက်နာမ်လည်း ဖြစ်နိုင်၊ စိတ္တဇရုပ်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။ ရှေးဘဝ၌ ပြုအပ်ခဲ့သော ကမ္မဝိညာဉ်ကြောင့် (ပဉ္စဝိညာဉ်မှတပါးသော ဝိပါက်နာမ်ဖြစ်ရာအခါ၌) ဝိပါက်နာမ်လည်း ဖြစ်နိုင်၊ ကမ္မဇရုပ်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ” ဟု ဆိုသည်။

ဧကဒေသသရူပေကသေသ။ ။ဤစကားအရ “နာမဉ္စ + ရူပဉ္စ + နာမရူပဉ္စ” ဟု သုံးမျိုးထွက်၏။ ထို ၃-မျိုးတွင် တတိယဖြစ်သော နာမရူပံ၏ မိမိနှင့် တစိတ်တူသော ၁-နံပါတ် နာမံသို့၎င်း၊ ၂-နံပါတ် ရူပံသို့၎င်း ပေါင်း၍ မိမိဟူသော နာမရူပံပုဒ်က ကျေခြင်းကို “ဧကဒေသ သရူပေကသေသ” ဟု ဆိုသည်။

အသည်သု ။ပေ။ ဣဒံပိ။ ။အသည်သုတျာဒိ စောဒနာ၊ နာယုတ္တံ ဣဒံပိတျာဒိ ပရိဟာရေ။—ဤသို့ ယောဇနာရှိသောကြောင့် နာယုတ္တံနောက်၌ ပိုဒ်မရှိစေဘဲ “နာယုတ္တံ ဣဒံပိ” ဟု တဝါကျတည်း ရှိပါစေ၊ ဤသို့ ရှိမှသာ ဣဒံအတွက် နာယုတ္တံ လှည့်၍ စပ်ရသောကြောင့် စပ်ပုဒ်ရှိသည်။ ယခုစာအုပ်တို့၌ နာယုတ္တံနောက်၌ ပိုဒ်ခတ်၍ “ဣဒံပိ” ဟု ရှိသည်ကား မမှန်ပါ။

ဟေတု၊ သော။ ယံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ (အတ္တိ)။ တံ၊ ထို ဝိညာဉ်ကို။ ဝိပါကာ-
 ဝိပါကဘေဒတော၊ ဝိပါကဝိညာဉ်၊ ဝိပါကဝိညာဉ်မှ တပါးသော ကုသိုလ်
 အကုသိုလ် ကြိယာဝိညာဉ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒွိဓာ၊ ဖြင့်။ မတံ၊ သိအပ်၏။
 ဣဒံ၊ အသညသတ်ဘုံ၌ ဤရုပ်သည်လည်း။ အသညသတ္တေသု၊ တို့၌။ ကမ္မ-
 သမုဋ္ဌာနတ္တာ၊ ရှေးကံ ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဉ္စ-
 ဝေါကာရဘဝေ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ဘဝ၌။ (အသညသတ်ဘုံ မရောက်မီ ပဉ္စ-
 ဝေါကာရ ဘဝတုန်းက။) ပဝတ္တ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏ ပစ္စယာ၊ ဖြစ်သော
 အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ် ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ၊ ဖြစ်သော။)
 ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ပဉ္စဝေါကာရေ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌။ ပဝတ္တိယံ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။
 ကုသလာဒိ စိတ္တက္ခဏေ၊ ကုသိုလ် အစရှိသည်တို့၏ စိတ္တက္ခဏ၌။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ၊
 ကံ ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ (ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ တထာ၊ ထိုအတူတည်း။
 “အတိတ်ဘဝကဖြစ်ခဲ့သော အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်ကြောင့် ဖြစ်သောရုပ်-ဟူလို။)
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ အသညသတ်တို့၌ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ ဟူသော
 ဤစကားသည်။ ယုတ္တမေဝ၊ သင့်သည်သာ။ ဧဝံ၊ သို့။ သင်္ဂဟတောပိ၊ ရထိုက်
 သမျှကို သိမ်းယူခြင်းအားဖြင့်လည်း။ ဣတ္ထိ၊ ဤ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံဟူသော
 ပုဒ်၌။ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗော။

ပစ္စယနယာတိ ဣတ္ထိ၊ ဟူသော ဤပါဒ်၌။ (ဝိတ္တာရံ၊ ကို။) ဟိ (ဥဒ္ဓရိတွာ
 ဒဿေမိ)၊ ထုတ်၍ပြဦးအံ့။ ဝိပါကဝိညာဏံ၊ သည်။ နာမဿ၊ အား။ နဝဓာ၊
 ၉-ပါး အပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ လျော်သော ကျေးဇူးကို ပြုတတ်သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဝတ္ထုရူပဿ၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်အား။ နဝဓာ၊ ၉-ပါး အပြား
 အားဖြင့်၎င်း။ သေသရူပဿ၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်မှ ကြွင်းသော ရုပ်အား။ အဋ္ဌဓာ၊
 အားဖြင့်၎င်း။ (ပစ္စယော ဟောတိ။) အဘိသင်္ခါရဝိညာဏံ၊ ရှေးရှေးဘဝက
 ကမ္မဝိညာဉ်ဟူသော အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်သည်။ ရူပဿ၊ ရုပ်အား။ ဧကဓာ၊
 တပါးသောအဘို့အားဖြင့်။ (ပစ္စယော) ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ တဒညံ၊ ထို
 ဝိပါကဝိညာဉ်၊ အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်တို့မှ တပါးသော။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။
 တဿ တဿ၊ ထိုထို နာမ်ရုပ်အား။ ယထာရဟံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။
 (ပစ္စယော ဟောတိ)။

ကုသလာဒိ စိတ္တက္ခဏေ။ ။အာဒိဖြင့် အကုသလ ကြိယာစိတ္တက္ခဏသာ မက
 ဝိပါကစိတ္တက္ခဏကိုလည်း ယူပါ။ မှန်၏—အချို့သော ရှေးကံသည် ဝိပါကစိတ်ကို၎င်း၊
 ကမ္မဇရုပ်ကို၎င်း ဖြစ်စေတတ်သော်လည်း အချို့ကား ဝိပါကအကျိုးရင်းကို မဖြစ်စေ
 တတ်၊ ကမ္မဇရုပ်တို့ကိုသာ ဖြစ်စေနိုင်သည်။—ဋီကာ။ [ဝိပါကစိတ်သည် ရှေးကံ၏ မုချ
 အကျိုးတည်း၊ ကမ္မဇရုပ်ကား ရှေးကံ၏ နိဿန္တုဖလ (အကျိုးဆက်) တည်း။]

ဟိ၊ ချဲ့။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌သော်၎င်း။ ပဝတ္တိယံ၊ ပဝတ္တိအခါ၌
 သော်၎င်း။ ဝိပါကသင်္ခါတံ၊ ဝိပါကဟု ဆိုအပ်သော။ ယံ ဧတံ နာမံ၊ အကြင်
 နာမ်သည်။ (အတ္ထိ) ။ ရူပမိဿဿ၊ ရုပ်နှင့်ရောသော။ တဿ ဝါ၊ ထို ဝိပါက
 ဝိညာဉ်အားသော်၎င်း။ ရူပအမိဿဿ၊ ရုပ်နှင့်မရောသော။ (တဿ ဝါ၊ ထို
 ဝိပါကဝိညာဉ်အားသော်၎င်း။) ပဋိသန္ဓိကံ ဝါ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ဖြစ်သည်မူလည်း
 ဖြစ်သော။ အညံ ဝါ၊ အခြားအခါ၌ ဖြစ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဝိပါကဝိညာ-
 ကံ၊ သည်။ သဟဇာတ။ ပေ။ ပစ္စယေတိ၊ သဟဇာတပစ္စည်း။ ပေ။ အဝိဂတပစ္စည်း
 တို့ဖြင့်။ နဝခာ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဝတ္ထုရူပဿ၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်အား။ ပဋိ-
 သန္ဓိယံ၊ ၌။ ပေ။ ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ ဝတ္ထုရူပံ၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို။ ဌပေတွာ
 ရှိ။ သေသရူပဿ၊ ကြွင်းသော ရုပ်အပေါင်းအား။ နဝသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု၊
 ဤ ပစ္စည်းတို့တွင်။ အညမညပစ္စယံ၊ ကို။ အပနေတွာ၊ ဖယ်၍။ သေသေဟိ၊
 ကြွင်းကုန်သော။ အဋ္ဌဟိ ပစ္စယေဟိ ပစ္စယော ဟောတိ။

ပန၊ ကား။ အဘိသင်္ခါရဝိညာကံ၊ အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်သည်။ ဝါ၊ အကျိုး
 တရားကို ပြုစီမံတတ်သော ကမ္မဝိညာဉ်သည်။ အသညသတ္တ ရူပဿ ဝါ၊ အသည-
 သတ္တဝါတို့၏ ရုပ်အားသော်၎င်း။ ပဉ္စဝေါကာရေ၊ ၌။ ကမ္မဇဿ ဝါ၊ ကမ္မဇရုပ်
 အားသော်၎င်း။ သုတ္တန္တိက ပရိယာယေန၊ သုတ္တန်ဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့်။
 ဥပနိဿယ ဝသေန၊ ဥပနိဿယ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဧကဓာဝ၊ တပါးသောအဘို့အား
 ဖြင့်သာ။ ပစ္စယော ဟောတိ။ အဝသေသံ၊ အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်မှကြွင်းသော။
 ပဌမဘဝင်္ဂတော၊ ပဋိသန္ဓေနှောင် ပဌမဘဝင်္ဂမှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။
 ဝိညာကံ၊ သည်။ တဿ တဿ နာမရူပဿ၊ အား။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ပစ္စယော
 ဟောတိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပန၊ ဆက်။ ဝိတ္တာရတော၊ အားဖြင့်။ တဿ၊ ထို
 နာမ်ရုပ်အား။ ပစ္စယနယေ၊ ကျေးဇူးပြုပုံနည်းကို။ ဒဿိယမာနေ၊ ပြုအပ်သော်။
 သဗ္ဗာပိ၊ သော။ ပဌာနကထာ၊ ပဌာနကထာသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗာ၊
 အကျယ်ချဲ့ထိုက်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုကျေးဇူးပြုပုံနည်းကို။
 န အာရဘာမ၊ အားမထုတ်ကုန်တော့အံ့။

တတ္ထ၊ ထို ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ ဟူသော စကားရပ်၌။ (ဌတွာ၊ ရှိ။
 စောဒကဿ၊ ၏။ ဤဒိသိ၊ သော။ စောဒနာ၊ သည်။) သိယာ၊ ၏။ (ကိဒိသိ၊
 အဘယ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ စောဒနာ၊ သည်။ သိယာ၊ နည်း။) ပန၊ ပရိဟာရ

သုတ္တန္တိက ပရိယာယေန။ ။ အဘိဓမ္မာ ပါဠိတော်ဝယ် ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း၌ ရုပ်
 တရားအား ကျေးဇူးပြုပုံကို ဟောတော်မူ၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌ကား “ယသ္မိံ သတိ ယံ
 ဟောတိ=အကြင် အကြောင်းရှိလျှင် အကြင် အကျိုးဖြစ်၏၊ ထိုအကြောင်းသည် ထို
 အကျိုး၏ ဥပနိဿယတည်း”ဟု ဟောတော်မူသည်။

ပက္ခမုတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ပဋိသန္ဓိနာမရူပံ၊ ပဋိသန္ဓေနာမ်ရုပ်သည်။
 ဝါ၊ က။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဇေတံ၊ ဤအနက်
 အဓိပ္ပါယ်ကို။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိ
 ထိုက်သနည်း။ (ဣတိ၊ သို့။ ဤဒိသိ၊ သော။ စောဒနာ၊ သိယာ၊ ၏။) (ပဋိသန္ဓိ-
 နာမရူပံ၊ သည်။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိဇေတံ၊ ကို။)
 သုတ္တတောစ၊ ပါဠိတော်အားဖြင့်၎င်း။ ယုတ္တိတောစ၊ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့်၎င်း။
 (ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ သုတ္တော၊ ပါဠိတော်၌။ စိတ္တာနုပရိဝတ္တိနော၊ ဓမ္မာတိ
 အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဗဟုဓာ၊ များသောအားဖြင့်။ ဝေဒနာဒိနံ၊
 ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၏။ ဝိညာဏပစ္စယတာ၊ ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းရှိ
 ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီးစီး၏။ [စိတ္တာနုပရိဝတ္တိတရားဟူသည် စေ
 တသိက်နာမ်တရားတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဝေဒနာဒိနံ” ဟု ဆိုသည်။]

ပန၊ ကား။ ယုတ္တိတော၊ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့်။ [သိဇ္ဈတိ ဌစပ်။] ဣဓ၊ ဤ
 လောက၌။ ဒိဋ္ဌေန၊ တိုက်ရိုက်မြင်အပ်သော။ စိတ္တဇေန၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော။
 ရူပေန၊ ရုပ်ကြောင့်။ (စိတ်ကြည်လင်သော် ရုပ်ကြည်လင်ခြင်း၊ စိတ်မကြည်လင်
 သော် ရုပ်မကြည်လင်ခြင်းကြောင့်။) အဒိဋ္ဌဿာပိ၊ တိုက်ရိုက် မမြင်အပ်သည်
 လည်းဖြစ်သော။ ရူပဿ၊ ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အား။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပစ္စယော၊
 ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ သိဇ္ဈတိ၊ ပြီးစီး
 ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ စိတ္တော၊ သည်။ ပသန္ဓေဝါ၊ ကြည်လင်သော်၎င်း။ အပ္ပသန္ဓေဝါ၊
 သော်၎င်း။ တဒနုရူပါနိ၊ ထိုစိတ်အားလျော်ကုန်သော။ ရူပါနိ၊ ရုပ်တို့ကို။
 ဥပ္ပဇမာနာနိ၊ ဖြစ်သည်တို့ကို။ ဒိဋ္ဌာနိ၊ တွေ့မြင်အပ်ကုန်၏။ ဒိဋ္ဌေနစ၊ မြင်အပ်
 သော စိတ္တဇရုပ်ဖြင့်လည်း။ အဒိဋ္ဌဿ၊ တိုက်ရိုက်မမြင်အပ်သောရုပ်ကို။ အနုမာနံ၊
 လျော်စွာသိတတ်သော ဉာဏ်သည်။ ဝါ၊ မှန်းဆနိုင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဒိဋ္ဌေန၊ တိုက်ရိုက်မြင်အပ်သော။ ဣမိနာ စိတ္တဇ-
 ရူပေန၊ ဤစိတ္တဇရုပ်ကြောင့်။ အဒိဋ္ဌဿာပိ၊ တိုက်ရိုက်မမြင်အပ်သည်လည်းဖြစ်
 သော။ ပဋိသန္ဓိရူပဿ၊ အား။ ဝိညာဏံ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည်။ ပစ္စယော
 ဟောတိ။ ဣတိဇေတံ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိနိုင်၏။ ဟိ၊ မှန်။
 ကမ္မသမုဋ္ဌာနဿာပိ၊ ကံဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ တဿ၊
 ထိုရုပ်၏။ [ဝိညာဏပစ္စယတာ ဌစပ်။] စိတ္တသမုဋ္ဌာနဿေဝ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်၏
 ကဲ့သို့။ ဝိညာဏပစ္စယတာ၊ ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။
 ပဋ္ဌာနေ၊ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌။ အာဂတာ၊ လာပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။....
 ဇေတံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ပစ္စယနယတောပိ၊ ကျေးဇူးပြုပုံနည်းအား
 ဖြင့်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံပုဒ်၌။ ဝိနိစ္ဆယော၊ အဆုံးအဖြတ်
 ကို။ ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်း၌။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံတိ၊ ဟူ၍။ ဘာသမာနေန၊ ဟောတော်မူသော။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ [ပဝတ္တိတံ ဟောတိ ၌ စပ်။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပပရိက္ခမာနာနံ၊ စူးစမ်း ဆင်ခြင်တတ်ကုန်သော။ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ပညာရှိတို့၏ ဉာဏ်၌။ ပရမတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ နာမရူပမတ္ထမေဝ၊ နာမ်ရုပ်မျှကိုသာ။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်သည်ကို။ ဒိဿတိ၊ တွေ့မြင်အပ်၏။ သတ္တော၊ သတ္တဝါကို။ န (ဒိဿတိ)၊ မတွေ့မြင်အပ်။ ပေါသော၊ ယောက်ျားကို။ န (ဒိဿတိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမဏေနဝါ၊ သမဏအမည်ရသူသည်သော်၎င်း။ ဗြာဟ္မဏေနဝါ၊ ဗြာဟ္မဏ အမည်ရသူသည်သော်၎င်း။ ဒေဝေန ဝါ၊ နတ်သည်သော်၎င်း။ မာရေနဝါ၊ မာရ်သည်သော်၎င်း။ ဗြဟ္မာနာဝါ၊ ဗြဟ္မာသည်သော်၎င်း။ လောကသ္မိံ ၊ ၌။ ကေနစိဝါ၊ တစုံတယောက်သည်သော်၎င်း။ အပ္ပဋ္ဌိဝတ္တိယံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် မလည်စေအပ် မလည်စေနိုင်သော။ ဝါ၊ မတုန်းလှန်အပ် မတုန်းလှန်နိုင်သော။ အနုတ္တရံ၊ အတူမရှိ မြတ်သော။ ဓမ္မစက္ကံ၊ တရားတည်းဟူသောစက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေတော်မူအပ်သည်။ ဝါ၊ လည်စေတော်မူအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပပဒနိဒ္ဒေသော၊ သည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ။ ။ “ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ ” ဟု ဟောတော်မူသော ဘုရားရှင်သည် ဝိညာဉ်ကြောင့် နာမ်နှင့်ရုပ်မျှသာ ဖြစ်၏။ “ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ မရှိ ” ဟု ဟောတော်မူရာရောက်၏။ ထို ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်ကို မည်သူမျှ မတုန်းလှန်၊ မပယ်ဖျက်နိုင်၊ ထို့ ကြောင့် “ တရားတည်းဟူသော အာဏာစက်ကို ဖြစ်စေတော်မူအပ်ရာ (လည်စေတော်မူအပ်ရာ) ရောက်သည် ” ၊ ဤ အလို “ ဓမ္မစက္ကံ ” အရ “ ဘုရားရှင်၏ အာဏာစက် ” ဟု ယူပါ။

ဋီကာ။ ။ (တနည်း) “ နာမ်ရုပ်သာရှိ၏ ” ဟု ပြကြောင်းဖြစ်သော “ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ ” ဟူသော တရားတော်ဖြင့် အဆက်မပြတ် ဖြစ်၍နေသော နာမ်ရုပ်၏ ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်ကြောင်းကို ပြတော်မူ၏။ [သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ။] ဒုက္ခသစ္စာကို တိုက်ရိုက် ပြတော်မူသဖြင့် ထို၏အကြောင်းဖြစ်သော တဏှာ သမုဒယသစ္စာကိုလည်း ဖလူပစာရ အားဖြင့် ပြတော်မူ၏။ ထိုဒုက္ခ၏ချုပ်ကြောင်း နိရောဓကို၎င်း၊ ထိုနိရောဓ၏ အကြောင်း ဖြစ်သော မဂ္ဂကို၎င်း အဝိနာဘာဝနည်းအားဖြင့် ပြတော်မူ၏။ ဤသို့ သစ္စာ ၄-ပါးကို ပြတော်မူသော တရားတော်သည် ဓမ္မစက္ကပဝတ္တန သုတ်တော်ပင်တည်း။ မှန်၏—ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်၌ “ ဣဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စန္တိမေ ဘိက္ခဝေ ” စသည်ဖြင့် သစ္စာ ၄-ပါးကို ထင်ရှားပြခြင်းကိုပင် “ အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ ” ဟု ဟောတော်မူသည်။

သဠာယတနပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၂၉။ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနနိဒ္ဒေသေ၊ ဌှိ။ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗော။) ခန္ဓတ္တယံ၊ နာမ်ခန္ဓာ ၃-ပါးအပေါင်းကို။ နာမံ၊ နာမ်ဟူ၍။ မတံ၊ သိအပ်
 ၏။ ဘူတဝတ္ထာဒိကံ၊ ဘူတရုပ်၊ ဝတ္ထုရုပ် အစရှိသောရုပ်ကို။ ရူပံ၊ ရုပ်ဟူ၍။ (မတံ)။
 ကတေကသေသံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကေသေသံအဖြစ်ရှိသော။ တံ၊ ထို နာမရူပ
 သည်။ တာဒိသဿေဝ၊ ယ့်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ တဿ၊ ထိုသဠာ
 ယတနအား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ။) [“ကတေကသေသံ တံ၊
 တဿ”တို့ အရ သဒ္ဓါ ရသော်လည်း “ပစ္စယော” အရ ကျေးဇူးပြုသော
 တရားမှာ သဒ္ဓါမဟုတ်။ နာမ်ရုပ် သဠာယတနတရားတည်း။ ထို့ကြောင့် အနက်
 ပါ ယူရသော ဥပစာစကားဟု မှတ်ပါ။] ဟိ၊ ချဲ့။ သဠာယတနဿ၊ ၏။ ပစ္စယ-
 ဘူတံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ယံ ဧတံ နာမရူပံ၊ အကြင်နာမ်ရုပ်သည်။
 (အတ္ထိ)။ တတ္ထ၊ ထိုနာမ်ရုပ်တွင်။ ဝေဒနာဒိက္ခန္ဓတ္တယံ၊ ဝေဒနာ အစရှိသော
 ခန္ဓာ ၃-ပါးအပေါင်းကို။ နာမန္တံ၊ ဟူ၍။ (မတံ)။ ပန၊ ကား။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ [မတံ
 ဌှိ စပ်။] သကသန္တတိ ပရိယာပန္နံ၊ မိမိခန္ဓာအစဉ်၌ အကျုံးဝင်သော။ [ဘူတ-
 ဝတ္ထာဒိကံ ဌှိ စပ်။] နိယမတော၊ အမြဲအားဖြင့်။ ဝါ၊ ကေန်အားဖြင့်။ စတ္တာရိ၊
 ကုန်သော။ ဘူတာနိ၊ ဘူတရုပ်တို့၎င်း။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဝတ္ထုနိ၊ ဝတ္ထုရုပ်တို့၎င်း။
 ဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇိဝိတိန္ဒြေ၎င်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဘူတဝတ္ထာဒိကံ၊ ဘူတရုပ်၊ စက္ခု
 ဝတ္ထု အစရှိသော ရုပ်ဟူ၍။ မတံ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန၊ ဆက်။ နာမဉ္စ၊ နာမ်လည်း။ ရူပဉ္စ၊ ရုပ်လည်း။ နာမရူပဉ္စ၊ နာမ်ရုပ်လည်း။
 နာမရူပံ၊ နာမ်၊ ရုပ်၊ နာမ်ရုပ်။ ဣတိဧဝံ၊ ဤသို့။ ကတေကသေသံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော
 ကေသေသံ အဖြစ်ရှိသော။ တံ၊ ထိုနာမ်ရုပ်ကို။ [ဝေဒိတဗ္ဗံ ဌှိ စပ်။] ဝါ၊ သည်။
 [ပစ္စယော ဌှိ စပ်။] ဆဠာယတနဉ္စ၊ ၆-ခုမြောက် မနာယတနလည်း။ သဠာယတန-
 ဉ္စ၊ ၆-ပါးသော အာယတနလည်း။ သဠာယတနံ၊ ၆-ခုမြောက် မနာယတန၊
 ၆-ပါးသော အာယတန။ ဣတိဧဝံ၊ သို့။ ကတေကသေသဿေဝ၊ ပြုအပ်ပြီးသော

နိယမတော။ ။ ဤ နိယမတောဖြင့် မမြဲသော (တရံတခါသာ) ကျေးဇူးပြုခြင်းကို
 ကန့်သည့် မဟုတ်။ ကေန်ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြလို၍ ဆိုအပ်သော ဝိသသနတည်း။ [နိယမ-
 တောတိ စ ဣဒံ ။ ပေ။ ကေန္တေန သဠာယတနဿ ပဝတ္တမာနဿ ပစ္စယဘာဝံ သန္ဓာယ
 ဝုတ္တံ။—ဋီကာ။] ဤဋီကာ၌ ကေန္တေနသည် နိယမတော၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်တည်း။

ဆဠာယတနဉ္စ။ ပေ။ သဠာယတနံ။ ။ ဤ ကေသေသံပြုရာ၌ ဆဠာယတနံ
 ဟူသော ပုဒ်သည် ကြွင်းကျန်သော သဠာယတနံပုဒ်နှင့် သုတိ မတူသောကြောင့် သဒ္ဓါ
 သရူပေကသေသံ မဟုတ်။ အနက်အားဖြင့်ကား ဆဠာယတန ဟူသည် သဠာယတန၏
 တစိတ်တပိုင်း မနာယတနတည်း။ ထို့ကြောင့် အတ္ထကေဒေသ သရူပေကသေသံ-ဟု
 ဋီကာဖွင့်သည်။ အထ ဝါ စသော ဋီကာနည်းကို ဋီကာအဓိပ္ပာယ်၌ ကြည့်ပါ။

ကေသေသ်အဖြစ်ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ သဠာယတနဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ ဝေဒိတဗျံ၊ ၎င်း။ [“ကတေကသေသ”၌ ဘာဝပုဓာနကြံမှ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်ပြီးသောအခါ “သဠာယတနဿ”နှင့် အရ တူမည်။] ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ကတေကသေသံ၊ သော။ တံ၊ ထိုနာမ်ရုပ်ကို။ ဝါ၊ သည်။ ကတေကသေသသေဝ၊ သော။ သဠာယတနဿ၊ အား။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗျံ၊ နည်း။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာရုပ္ပေ၊ အရူပဘုံ၌။ နာမမေဝ၊ နာမ်သည်သာ။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ)။ တဉ္စ၊ ထို နာမ်သည်လည်း။ သဠာယတနသေဝ၊ ၆-ခုမြောက် မနာယတနအားသာ။ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ အညဿ၊ မနာယတနမှ အခြားသော ၅-ပါးသော အာယတနအား။ (ပစ္စယော)န(ဟောတိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ကတေကသေသံ၊ သော။ တံ၊ ထိုနာမ်ရုပ်ကို။ ဝါ၊ သည်။ ကတေကသေသသေဝ၊ သော။ သဠာ- ယတနဿ၊ အား။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗျံ၊ ၎င်း။) ဟိ၊ မှန်။ နာမ- ပစ္စယာ သဠာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ အဗျာကတဝါရေ၊ ၌။ ဝက္ခတိ၊ ဟောတော်မူ လတ္တံ့။ (ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်းဝယ် အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၊ အဗျာကတ- ဝါရ၌ ဟောတော်မူလတ္တံ့။) ဟိ၊ မှန်။ ဣဓ၊ ဤနာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ ဟူသောစကားရပ်၌။ သင်္ဂဟိတမေဝ၊ သိမ်းယူအပ်သော နာမ်ရုပ်ကိုသာ။ တတ္ထ၊ ထိုအဗျာကတဝါရ၌။ ဝိဘတ္တံ၊ ဝေဘန်တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ ဝေဒိတဗျံ၊ ၎င်း။

တတ္ထ၊ ထိုနာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံဟူသော ပါဠိရပ်၌။ (ဌတော၊ ၍။ စောဒကဿ၊ ၎င်း။ ဤဒိသိ၊ သော။ စောဒနာ၊ သည်။) သိယာ၊ ၎င်း။ (ကိဒိသိ၊ သော။ စောဒနာ၊ သည်။ သိယာ၊ နည်း။) ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ နာမရူပံ၊ သည်။ သဠာယတနဿ၊ အား။ ပစ္စယော။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဧတံ၊ ဤအကြောင်းကို။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ဇာနိတဗျံ၊ သိထိုက်ပါသနည်း။ ဝါ၊ သိနိုင်ပါသနည်း။ (ဣတိ ဤဒိသိ၊ သော။ စောဒနာ သိယာ၊ ၎င်း။) နာမရူပဘာဝေ၊ နာမ်ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ ရှိလ သော်။) ဘာဝတော၊ သဠာယတန၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (နာမရူပံ၊ သည်။ သဠာ- ယတနဿ၊ အား။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဣတိ ဧတံ၊ ကိ။ ဇာနိတဗျံ၊ သိထိုက်၏။ ဝါ၊ သိနိုင်၏။)

ဟိ၊ ချဲ့။ တဿ တဿ နာမဿ၊ ထိုထိုနာမ်၏၎င်း။ တဿ တဿ ရူပဿ စ၊ ထိုထိုရုပ်၏၎င်း။ ဘာဝေ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ ရှိလသော်။) တံတံ အာယတ- နံ၊ သည်။ ဟောတိ။ အညထာ၊ ထိုထိုနာမ်ရုပ်၏ ဖြစ်ခြင်းဟူသော အကြောင်းမှ တစ်ပါးသောအကြောင်းကြောင့်။ (တံတံ အာယတနံ၊ သည်။) န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်။ ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုသဠာယတန၏။ [ယောဇနာ၌ အဿကို “နာမရူပဿ”ဟုစွဲလေ၏။ ဘာဝိတာ၌ စပ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် မကောင်း။]

သာ တဗ္ဗာဝဘာဝိတာ၊ ထိုနာမ်ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်လေ့ရှိသည်၏အဖြစ် ဟူသော ထိုသဘောသည်။ ပစ္စယနယသ္မိညေဝ၊ ကျေးဇူးပြုပုံနည်းကို ပြရာ၌ပင်။ အာဝိ၊ စွာ။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။

တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ [နေယျံ ခွဲစပ်။] ပဋိသန္ဓိယံဝါ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌သော် ၎င်း။ ပဝတ္တေဝါ၊ သော်၎င်း။ ယံ၊ အကြင် နာမ်ရုပ်သည်။ ယဿ၊ အကြင်သဋ္ဌာ- ယတနအား။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ယထာစ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ ပစ္စယော ဟောတိ။ တထာ၊ ထိုနာမ်ရုပ်၏ ထိုသဋ္ဌာယတနအား ထိုပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံ အခြင်းအရာကို။ ဝိဘာဝိနာ၊ ပညာရှိသည်။ နေယျံ၊ ဆောင်ယူ ထိုက်၏။ ဝါ၊ သိထိုက်၏။ တတြ၊ ထိုဂါထာ၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အတ္ထဒီပနာ၊ အနက်ကို ထင်ရှားပြုခြင်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ အာရုပ္ပေ၊ အရူပဘုံ၌။ ပဋိ- သန္ဓိပဝတ္တိသု၊ တို့၌။ နာမမေဝ၊ နာမ်သည်သာ။ ဆဋ္ဌာ၊ ၆-ခုမြောက် မနာယတန အား။ သတ္တဓာ၊ ၇-ပါးအပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ တံ၊ ထို ၇-ပါး အပြားအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းသည်။ အဝကံသတော၊ အယုတ်အလျော့အား ဖြင့်။ ဟောတိ။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း။ တာဝ၊ ပဝတ္တိအခါမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာယံ၊ သော။) ပဋိသန္ဓိယံ၊ ၌။ အဝကံသတော၊ အားဖြင့်။ သဟဇာတ။ ပေ။ ပစ္စယေဟိ၊ သဟဇာတပစ္စည်း၊ အညမညပစ္စည်း။ ပေ။ အဝိဂတပစ္စည်းတို့ဖြင့်။ သတ္တဓာ၊ အားဖြင့်။ နာမံ၊ သည်။ ဆဋ္ဌာယတနဿ၊ ၆-ခုမြောက် မနာယတန အား။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပဋိသန္ဓေနာမ်တို့တွင်။ ကိဉ္စိ၊ အချို့နာမ်သည်။ ဟေတုပစ္စယေန၊ ဟေတုပစ္စယသတ္တိ၎င်း။ ကိဉ္စိ၊ အချို့နာမ် သည်။ အာဟာရပစ္စယေန၊ အာဟာရပစ္စယသတ္တိ၎င်း။ ဣတိဝေ၊ ဤသို့။ အည-

တဗ္ဗာဝဘာဝိတာ။ ။တဿ၊ ထိုနာမ်ရုပ်၏+ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ တဗ္ဗာဝေါ။ ဘဝတိ သီလေနာတိ ဘာဝိ၊ ဖြစ်လေ့ရှိသော သဋ္ဌာယတန။ တဗ္ဗာဝေ+ဘာဝိ တဗ္ဗာဝဘာ- ဝိ၊ ထိုနာမ်ရုပ်၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်လေ့ရှိသော သဋ္ဌာယတန။ တဗ္ဗာဝဘာဝိနော+ဘာ- ဝေါ တဗ္ဗာဝဘာဝိတာ။ ဤသို့သာ သဒ္ဓါအနက်ဖြစ်သင့်၏။ စာအုပ်တို့၌ “တဗ္ဗာဝဘာဝိဘာ- ဝတာ” ဟု ဘာဝတပုဒ်ပိုနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ၌ “တဗ္ဗာဝ ဘာဝိဘာ- ဝါကာရ” ကိုပင် “တဗ္ဗာဝဘာဝိတာ” ဟု ဆိုထားသည်။

ကိဉ္စိ ပနေတ္ထ။ ။ဝိပါက်နာမ်တို့တွင် အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟဟိတ်များသည် ပဋိသန္ဓေအခါ၌၎င်း၊ နောက်၌လာမည့် ပဝတ္တိအခါ၌၎င်း ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင် သေး၏။ ဖဿ စေတနာဟူသော အာဟာရတို့သည် အာဟာရပစ္စယသတ္တိဖြင့်လည်း ကျေးဇူးပြုနိုင်သေး၏။ ထို့ကြောင့် ဟေတုသတ္တိဖြင့် ပို၍ကျေးဇူးပြုသောအခါ အဋ္ဌဓာ ပစ္စယော ဖြစ်၏။ အာဟာရသတ္တိဖြင့်ပို၍ ကျေးဇူးပြုသောအခါ နဝဓာ ပစ္စယော ဖြစ်၏။ ဒီကာ၌ နာမ်ဣန္ဒြေတို့က ဣန္ဒြိယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသောအခါကို ရည်ရွယ်၍ ဒသဓာ ပစ္စယောကိုလည်း ပြသေး၏။

ထာပိ၊ အခြားသော ပစ္စယသတ္တိအားဖြင့်လည်း။ ပစ္စယော ဟောတိ။ တဿ၊ ထို အခြားသော ပစ္စယသတ္တိ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ဥက္ကံသာဝကံသော၊ အတိုးအလျော့ကို။ ဝေဒိတဗျော။

ပဝတ္ထေပိ၊ ပဝတ္တိအခါ၌လည်း။ ဝိပါကံ၊ ဝိပါကံနာမ်သည်။ ဝုတ္တနယေနဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် သာလျှင်။ (သတ္တဓာဟု၎င်း၊ အညထာပိဟု၎င်း ဆိုအပ် ပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင်။) ပစ္စယော ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ ဣတရံ၊ ဝိပါကံ နာမ်မှ အခြားသော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ကြိယာနာမ်သည်။ အဝကံသတော၊ အားဖြင့်။ ဝုတ္တပုကာရေသု၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော။ ပစ္စယေသု၊ ပစ္စည်းတို့တွင်။ ဝိပါကပစ္စယ ဝဇ္ဇေဟိ၊ ဝိပါကပစ္စည်းသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော။ ဆဟိ၊ ဇ-ပါးကုန်သော ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ ဣတ္ထ၊ ဤနာမ်တို့တွင်။ ကိဉ္စိ၊ အချို့နာမ်သည်။ ဟေတုပစ္စယေန၊ ၎င်း။ ကိဉ္စိ၊ သည်။ အာဟာရပစ္စယေန၊ ၎င်း။ ဣတိဝေ၊ သို့။ အညထာပိ၊ အခြားသော ပစ္စယသတ္တိ အားဖြင့်လည်း။ ပစ္စယော ဟောတိ။ တဿ၊ ထို အခြားသော ပစ္စယသတ္တိ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ဥက္ကံသာဝကံသော၊ ကို။ ဝေဒိတဗျော။

အညသ္မိံ၊ အရူပဘဝမှ အခြားသော။ ဘဝေပိ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ၌လည်း။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ၌။ ဆဋ္ဌဿ၊ ဇ-ခု မြောက် မနာယတနအား။ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ တံ၊ ထိုနာမ်သည်။ ဣတရေသံ၊ မနာယတနမှ အခြားကုန်သော အာယတနတို့အား။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာ- ရေဟိ၊ အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပစ္စယော(ဟောတိ)။ ဟိ၊ ချဲ့။ အာရူပတော၊ အရူပ ဘဝမှ။ အညသ္မိံ၊ သော။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေပိ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ၌လည်း။ တံ ဝိပါကနာမံ၊ ထိုဝိပါကနာမ်သည်။ ဟဒယဝတ္ထုနော၊ ဟဒယဝတ္ထု၏။ သဟာယံ၊ အဖော်သဟာသည်။ ဟုတုာ၊ ၍။ ဆဋ္ဌဿ၊ ဇ-ခုမြောက်ဖြစ်သော။ မနာယတနဿ၊ အား။ အာရူပေ၊ အရူပဘုံ၌။ ဝုတ္တံ ယထာ၊ ဆိုအပ်ပြီးကဲ့သို့။ တထေဝ၊ သာလျှင်။ အဝကံသတော၊ အားဖြင့်။ သတ္တဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ ဧတံ၊ ဤ ဝိပါကနာမ်သည်။ ဣတရေသံ၊ မနာယတနမှ အခြား ကုန်သော။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။ စက္ခာယတနာဒိနံ၊ စက္ခာယတန အစရှိသော အာယတနတို့အား။ စတုမဟာဘူတသဟာယံ၊ ၄-ပါးသော မဟာဘူတ်ဟူသော

ဥက္ကံသာဝကံသော။ ။၇-ပစ္စည်းသည် အယုတ်အလျော့ဆုံး အနည်းဆုံး ဖြစ်၏။ အဋ္ဌဓာ ပစ္စယောသည် သတ္တဓာ ပစ္စယောထက် ဥက္ကံသ ဖြစ်၏။ နဝဓာ ပစ္စယောသည် အဋ္ဌဓာ ပစ္စယောထက် ဥက္ကံသ ဖြစ်၏။ ဒိကာအလို ဒသဓာ ပစ္စယောသည် နဝဓာ ပစ္စယော ထက် ဥက္ကံသ ဖြစ်၏။ ဒသဓာ ပစ္စယောအောက် နဝဓာ ပစ္စယောသည် အဝကံသ ဖြစ်၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အဋ္ဌဓာ သတ္တဓာ ပစ္စယောတို့၏ အဝကံသဖြစ်ပုံကို သိပါ။

အဖော်သဟဲရှိသည်။ ဟုတော့၊ ရှိ။ သဟဇာတ။ ပေ။ အဝိဂတဝသေန၊ သဟဇာတ
 ပစ္စည်း။ ပေ။ အဝိဂတပစ္စည်းတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊
 တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ နာမ်တို့တွင်။ ကိဉ္စိ၊ အချို့
 နာမ်သည်။ ဟေတုပစ္စယေန၊ ၎င်း။ ကိဉ္စိ၊ သည်။ အာဟာရပစ္စယေန၊ ၎င်း။
 ဣတိ ဝေ၊ သို့။ အညထာပိ၊ အခြားသော ပစ္စယသတ္တိအားဖြင့်လည်း။ ပစ္စယော
 ဟောတိ။ တဿ၊ ထို အခြားသော ပစ္စယသတ္တိ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊
 စပ်သဖြင့်။ ဥက္ကံသာဝကံသော၊ ကို။ ဝေဒိတဗျော။

ပဝတ္တေပိ၊ ပဝတ္တိအခါ၌လည်း။ တထာ၊ တူ။ ပါကံ၊ ဝိပါက်နာမ်သည်။
 ပါကဿ၊ ဝိပါက်နာမ်အား။ ပစ္စယော ဟောတိ။ အပါကံ၊ ဝိပါက်နာမ်မှတစ်ပါး
 သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာနာမ်သည်။ အဝိပါကဿ၊ ဝိပါက်နာမ်မှ
 တစ်ပါးသော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာနာမ်ဖြစ်သော။ ဆဋ္ဌဿ၊ ၆-ခုမြောက်
 မနာယတနအား။ ဆဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပဝတ္တေပိ၊ ပဝတ္တိအခါ၌
 လည်း။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ၊ ၌။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ၌။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ)
 ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ ဝိပါကနာမံ၊ ဝိပါက်နာမ်သည်။
 ဝိပါကဿ၊ ဝိပါက်နာမ်ဖြစ်သော။ ဆဋ္ဌာယတနဿ၊ ၆-ခုမြောက် မနာယတန
 အား။ အဝကံသတော၊ အားဖြင့်။ သတ္တဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။ ပန၊ ကား။
 အဝိပါကံ၊ ဝိပါက်နာမ်မှ တစ်ပါးသော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာနာမ်သည်။
 အဝိပါကဿ၊ ဝိပါက်နာမ်မှ တစ်ပါးသော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာနာမ်
 ဖြစ်သော။ ဆဋ္ဌဿ၊ ၆-ခုမြောက် မနာယတနအား။ အဝကံသတောဝ၊ အားဖြင့်
 သာ။ တတော၊ ထို ၇-ပစ္စည်းမှ။ ဝိပါကပစ္စယံ၊ ကို။ အပနေတော၊ ဖယ်၍။
 ဆဓာဝ၊ အားဖြင့်သာ။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဝုတ္တနယေနော၊
 သာလျှင်။ (နာမမေဝ ဟိ အာရုပ္ပ စသော ဂါထာ၏အဖွင့်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော
 နည်းဖြင့်သာလျှင်။) ဧတ္ထ၊ ဤ ပဝတ္တေပိ တထာ ဟောတိ စသော ဂါထာ၌။
 ဥက္ကံသာဝကံသော၊ ကို။ ဝေဒိတဗျော။

တတ္ထေဝ၊ ထို ပဉ္စဝေါကာရဘဝ၌ပင်။ ဝိပါကံ၊ ဝိပါက်နာမ်သည်။ သေသ-
 ပဉ္စန္ဒံ၊ ဆဋ္ဌာယတနမှကြွင်းသော ၅-ပါးသော အာယတနတို့အား။ စတုဓာ၊
 အားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဘဝေ၊ ဖြစ်၏။ အဝိပါကံပိ၊ ဝိပါက်နာမ်မှတစ်ပါး
 သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာနာမ်ကိုလည်း။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။
 ပကာသိတံ၊ ထင်ရှား ပြအပ်ပြီ။ ဟိ၊ ချဲ့။ တတ္ထေဝ၊ ထို ပဉ္စဝေါကာရဘဝ၌ပင်။
 ပဝတ္တေ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ သေသာနံ၊ ဆဋ္ဌာယတနမှ ကြွင်းကုန်သော။ စက္ခာ-
 ယတနာဒိနံ၊ စက္ခာယတန အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ၅-ပါးသော အာယတန
 တို့အား။ စက္ခပသာဒါဒိဝတ္ထုကံပိ၊ စက္ခပသာဒ အစရှိသော မှီရာဝတ္ထု ရှိသည်
 လည်းဖြစ်သော။ ဣတရံပိ၊ စက္ခပသာဒအစရှိသော မှီရာဝတ္ထုမှ တစ်ပါးသော

ဟဒယဝတ္ထုဟူသော မှီရာဝတ္ထုရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဝိပါကနာမံ၊ သည်။
 ပစ္ဆာဇာတ။ပေ။ ပစ္စယေဟိ၊ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း၊ ဝိပုယုတ္တပစ္စည်း၊ အတ္ထိပစ္စည်း၊
 အဝိဂတပစ္စည်းတို့ဖြင့်။ စတုဇာ၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ။ စ၊ ဆက်။
 ဝိပါကံ၊ ဝိပါကနာမံကို။(ပကာသိတံ) ယထာ၊ ထင်ရှားပြအပ်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊
 သာလျှင်။ အဝိပါကံပိ၊ ကိုလည်း။ ပကာသိတံ၊ ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုသ-
 လာဒိဘေဒံပိ၊ ကုသိုလ်အစရှိသော အပြားရှိသော နာမ်သည်လည်း။ တေသံ၊
 ထိုစက္ခာယတနအစရှိသော ၅-ပါးသော အာယတနတို့အား။ စတုဇာ ပစ္စယော
 ဟောတိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ တာဝ၊ ရုပ်မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌံ)နာမ-
 မေဝ၊ သာ။ ပဋိသန္ဓိယံဝါ၊ ဌိသော်၎င်း။ ပဝတ္တေဝါ၊ ဌိသော်၎င်း။ ယဿ ယဿ
 အာယတနဿ၊ အကြင် အကြင် စက္ခာယအစရှိသော အာယတနအား။ ပစ္စယော
 ဟောတိ။ ယထာစ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ (ပစ္စယော)ဟောတိ။
 တထာ၊ ထိုထို အာယတနအား ထိုထို အခြင်းအရာအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို။
 ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤနာမ်ရုပ်တွင်။ ရူပံ၊ သည်။ အာရုပ္ပဘဝေ၊ ဌိ။ ကော-
 ယတနဿာပိ၊ တခုသော အာယတနအားလည်း။ ပစ္စယော န ဘဝတိ။ ပန၊
 ကား။ ပဉ္စက္ခန္ဓာဘဝေ၊ ၅-ပါးသော ခန္ဓာရှိသော ပဉ္စဝေါကာရဘဝဌိ။ ရူပတော၊
 ရုပ်တွင်။ [နိဒ္ဒါရဏေ တောပစ္စယော။-ယောဇနာ။] သန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါဌိ။
 ဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည်။ ဆဋ္ဌဿ၊ ၆-ခုမြောက် မနာယတနအား။ ဆဓာ၊
 အားဖြင့်။ ပစ္စယော(ဟောတိ)။ ဘူတာနိ၊ ဘူတရုပ်တို့သည်။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ၅-ပါးသော
 အာယတနတို့အား။ အဝိသေသတော၊ အထူးမဟုတ်သောအားဖြင့်။ ဝါ၊ အထူး
 မမ၊ သာမညအားဖြင့်။ စတုဇာ၊ အားဖြင့်။ (ပစ္စယော)ဟောန္တိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ရူပတော၊
 ရုပ်တွင်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌိ။ ဝတ္ထုရူပံ၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည်။ ဆဋ္ဌဿ၊ သော။ မနာ-
 ယတနဿ၊ အား။ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ-
 ပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဆဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဘူတာနိ
 ပန၊ ဘူတရုပ်တို့သည်ကား။ အဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌိ၎င်း။
 ပဝတ္တေ စ၊ ဌိ၎င်း။ [အဝိသေသတောကို ထပ်ဖွင့်။] ယံယံ အာယတနံ၊ သည်။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တဿတဿ၊ ထိုထိုအာယတန၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။
 ပဉ္စန္ဒံပိ၊ ငါးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ စက္ခာယတနာဒိနံ၊ စက္ခာယအစရှိသော
 အာယတနတို့အား။ သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ အဝိဂတပစ္စယေဟိ၊ တို့ဖြင့်။
 စတုဇာ ပစ္စယော၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ဧတေသံ၊ ဤစက္ခာယအစရှိသော ၅-ပါးသော အာယတနတို့အား။ ပဝတ္ထိယံ၊ ဌိ။
 ဇီဝိတံ၊ ဇီဝိတရုပ်သည်၎င်း။ အာဟာရေစ၊ ကဗဠိကာရာဟာရရုပ်သည်၎င်း။
 တိဓာ၊ အားဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ တာနေဝ၊ ထို စက္ခာယတနအစရှိသော

၅-ပါးသော အာယတနတို့သည်ပင်။ ဆဋ္ဌဿ၊ ဇေ-ခုမြောက် မနာယတနအား။ (စက္ခုဝိညာဉ်စသော မနာယတနအား။) ဆဓာ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ ဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည်။ တဿေဝ၊ ထို ဇေ-ခုမြောက် မနာယတနအားပင်။ ပဉ္စဓာ (ပစ္စယော ဟောတိ။) ပန၊ ချဲ့။ [ဧတေသံ ပနာတိ အာဒိ ဝိတ္တာရော။-ယော-ဇနာ။] စက္ခာဒိနံ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စနံ၊ ကုန်သော။ ဧတေသံ၊ ဤအာယတနတို့အား။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌိ၎င်း။ ပဝတ္ထေစ၊ ဌိ၎င်း။ အတ္ထိ အဝိဂတ ဣန္ဒြိယဝသေန၊ ဖြင့်။ ရူပဇီဝိတံ၊ ရုပ်ဇီဝိတသည်။ တိဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။

အာဟာရော စာတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (ဝိတ္တာရော ဧဝံ ဝေဒိ-တဗ္ဗော။) အာဟာရော စ၊ အာဟာရရုပ်သည်လည်း။ အတ္ထိ အဝိဂတ အာ-ဟာရဝသေန တိဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။ စ၊ ဆက်။ သော၊ ထိုအာဟာရသည်။ ယေ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အာဟာရူပဇီဝိနော၊ အာဟာရကိုမှီ၍ အသက်ရှင်လေ့ ရှိကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏။ အာဟာရနုဂတေ၊ အာဟာရသည် အစဉ် လိုက်အပ်သော။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ ပဝတ္ထိယံယေဝ၊ ပဝတ္ထိအခါ၌သာ။ (ပစ္စ-ယော ဟောတိ။) ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌိ။ (ပစ္စယော) နော (ဟောတိ။)

[တာနေဝ ဆဓာ စသည်ကို ဖွင့်ပြလို၍ “တာနိ ပန” စသည် မိန့်။] ပန၊ ကား။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ တာနိ စက္ခာယတနာဒိနံ၊ ထို စက္ခာယတန အစရှိသည်တို့သည်။ ဆဋ္ဌဿ၊ သော။ စက္ခုပေ။ သင်္ခါတဿ၊ စက္ခုဝိညာဉ်၊ သောတဝိညာဉ်၊ သာန ဝိညာဉ်၊ ဇိဝှိဝိညာဉ်၊ ကာယဝိညာဉ်ဟု ဆိုအပ်သော။ မနာယတနဿ၊ အား။ နိဿယ။ ပေ။ ဝသေန၊ နိဿယပစ္စည်း။ ပေ။ အဝိဂတပစ္စည်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဆဟိ အာကာရေဟိ။ ပဝတ္ထေ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ ပဋိသန္ဓိယံ (ပစ္စယာ) နော (ဟောန္တိ)။ ပန၊ ကား။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏာနိ၊ တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ တဿေဝ အဝသေသ မနာယတနဿ၊ ထိုကြွင်းသော မနာယတနအားပင်။ ဝတ္ထုရူပံ၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်သည်။ နိဿယ ပုရေဇာတ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ-ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဓာ ပဝတ္ထေ ပစ္စယော ဟောတိ။ ပဋိသန္ဓိယံ (ပစ္စယော) နော (ဟောတိ)။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ရူပမေဝ၊ ရုပ်သည်သာလျှင်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌိသော်၎င်း။ ပဝတ္ထေ ဝါ၊ ဌိသော်၎င်း။ ယဿ ယဿ အာယတန-ဿ၊ အား။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ယထာ စ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် လည်း။ (ပစ္စယော)ဟောတိ။ တထာ၊ ထိုထိုအာယတနအား ဆိုထိုအခြင်းအရာ အားဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန၊ ကား။ ဥဘယံ၊ ၂-ပါးစုံသော။ ယံ နာမရူပံ၊ အကြင် နာမ်ရုပ်သည်။ ယဿ၊ အကြင်သဋ္ဌာယတနအား။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ယထာစ၊ အကြင်အခြင်း အရာအားဖြင့်လည်း။ (ပစ္စယော ဟောတိ။) တမ္ပိ၊ ထို ၂-ပါးစုံသော နာမ်ရုပ်၏ ထိုပစ္စုပ္ပန်တရားအား ကျေးဇူးပြုပုံကိုလည်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပဋိသန္ဓေ

အခါ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ ဝိဘာဝိနာ၊ ပညာရှိသည်။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။
 သေယျထိဒံ၊ အဘယ်သို့ သိထိုက်သနည်း။ တာဝ၊ ပဝတ္တိအခါမှ ရှေးဦးစွာ။
 (နိဒ္ဒိဋ္ဌာယံ)။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ၌။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ၊ ၌။ ခန္ဓတ္တယဝတ္ထုရူပ-
 သင်္ခါတံ၊ နာမ်ခန္ဓာ ၃-ပါးအပေါင်း ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော။ နာမရူပံ၊
 သည်။ ဆဋ္ဌာယတနဿ၊ ၆-ခုမြောက် မနာယတနအား။ သဟဇာတ အညမည-
 နိဿယ ဝိပါက သမ္ပယုတ္တ ဝိပုယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ ပစ္စယာဒီဟိ၊ တို့ဖြင့်။
 ပစ္စယော ဟောတိ။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ နာမ်ရုပ် ၂-ပါးက
 သဋ္ဌာယတနအား ကျေးဇူးပြုရာ၌။ မုခမတ္တံ၊ အမြက်မျှတည်း။ (အကျဉ်းမျှ
 တည်း။) ပန၊ ဆက်။ ဝုတ္တနယာနုသာရေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းကို အစဉ်လိုက်
 သဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ယောဇေတံ၊ ယှဉ်စေခြင်းငှါ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း
 ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤနာမ်ရုပ် ၂-ပါးက သဋ္ဌာယတနအား ကျေးဇူးပြုရာ
 ၌။ ဝိတ္တာဓော၊ ကို။ န ဒဿိတော၊ မပြအပ်တော့။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

နာမရူပပစ္စယာ၊ သဋ္ဌာယတနနိဒ္ဒေသော၊ သည်။
 နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဖဿပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၃၀။ သဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော။)
 ဖဿာ၊ ဖဿတို့သည်။ သင်္ခေပါ၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ စက္ခုသမ္ပဿအာဒယော၊
 စက္ခုသမ္ပဿ အစရှိကုန်သော။ ဆဋ္ဌေဝ၊ ၆-ပါးတို့သာတည်း။ ဝိတ္တာရေန၊
 အကျယ်အားဖြင့်။ တေ၊ ထို ဖဿ ၆-ပါးတို့သည်။ ဝိညာဏမိဝ၊ ဝိညာဉ်သည်
 ကဲ့သို့။ (သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံတုန်းက ဝိညာဉ်သည်ကဲ့သို့။) ဗာတ္ထိံ သ၊
 ၃၂-ပါးသည်။ ဘဝန္တိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ သင်္ခေပတော၊ အားဖြင့်။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။
 စက္ခုသမ္ပဿောတိ အာဒယော၊ စက္ခုသမ္ပဿ အစရှိကုန်သော။ ဆဋ္ဌေဝ၊
 သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဖဿာ၊ တို့သည်။ အာဂတာ၊ လာကုန်ပြီ။ ဝိတ္တာရေန
 ပန၊ အားဖြင့်ကား။ စက္ခုသမ္ပဿာဒယော၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ကုသလ-
 ဝိပါကာ၊ ကုသလဝိပါက် ဖဿတို့၎င်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ အကုသလဝိပါကာ၊
 အကုသလဝိပါက် ဖဿတို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒသ၊ ၁၀-ပါးတို့၎င်း။ သေသာ၊
 စက္ခုသမ္ပဿ အစရှိကုန်သော ကုသလဝိပါက် အကုသလဝိပါက် ၁၀-ပါးတို့မှ
 ကြွင်းကုန်သော။ ဗာဝိသတိလောကီယဝိပါက ဝိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၊ ၂၂-ပါး
 သော လောကီဝိပါက်ဝိညာဉ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဗာဝိသတိ၊ သော။
 (ဖဿာ) စ၊ ဖဿတို့၎င်း။ ဣတိဧဝံ သို့။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော
 ဖဿတို့သည်။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တဝိညာဏမိဝ၊ ဟောတော်မူအပ်

သော ဝိညာဉ်သည်ကဲ့သို့။ ဗာတ္တိံ သ၊ သည်။ ဟောန္တိ။ ပန၊ ဆက်။ ဗာတ္တိံ သဝိဓ-
ဿာပိ၊ ၃၂-ပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ တေဿ ဖဿဿ၊ အား။ ယံ
သဠာယတနံ၊ အကြင် ၆-ပါးသော အာယတနသည်။ ပစ္စယော(ဟောတိ)။

တတ္ထ၊ ထို ၆-ပါးသော အာယတန၌။ ဆဋ္ဌေန၊ ၆-ခုမြောက် မနာယတနနှင့်။
သဟ၊ တကွ။ အဇ္ဈတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တဖြစ်သော။ စက္ခာဒိံ၊ စက္ခု အစရှိသော
အာယတနကို။ သဠာယတနံ၊ သဠာယတနဟူ၍။ ဝိစက္ခဏာ၊ ပညာရှိတို့သည်။
ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကုန်၏။ ဗာဟိရေဟိ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော ဗာဟိရာယတန
ဖြစ်ကုန်သော။ ဆဟိပိ၊ ၆-ပါးတို့နှင့်လည်း။ သဒ္ဓိံ ဝိစက္ခဏာ၊ တို့သည်။ သဠာ-
ယတနံ၊ သဠာယတနကို။ ဣစ္ဆန္တိ။ [ဗာဟိရေဟိပိ၌ “ပိ”ဖြင့် အဇ္ဈတ္တိကာယတန
ကို ပေါင်းပါ။ ထို့ကြောင့် “သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော” ၌ “သဠာယတန”
အရ စက္ခုစသော အဇ္ဈတ္တိကာယတနကိုသာ ယူသောနည်း၊ အဇ္ဈတ္တိကာယတန
နှင့် ဗာဟိရာယတန ၂-ပါးစုံကို ယူသောနည်းအားဖြင့် ၂-နည်းရှိသည်-ဟု
မှတ်ပါ။] တတ္ထ၊ ထို ဝိစက္ခဏ ၂-မျိုးတို့တွင်။ တာဝ၊ ဒုတိယ ဝိစက္ခဏမှ ရှေးဦး
စွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။) ယေ၊ အကြင် ဝိစက္ခဏတို့သည်။ အယံ၊ ဤ ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒကထာ၌။ ဥပါဒိန္နက ပဝတ္တိကထာ၊ သက်ရှိခန္ဓာအစဉ်ဝယ် ဖြစ်သော
ရုပ်နာမ်အပေါင်း၏ ဖြစ်ပုံကို ဆိုကြောင်း စကားတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧက-
သန္တတိ ပရိယာပန္နမေဝ၊ တခုသော အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ အကျုံးဝင်သည်သာလျှင်
ဖြစ်သော။ ပစ္စယံ၊ ပစ္စည်းတရားကို၎င်း။ (သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿောဝယ်
သဠာယတနကို၎င်း။) ပစ္စယပန္နဉ္စ၊ ပစ္စယပုန်တရားကို၎င်း။ ဒီပေန္တိ၊ ကုန်၏။

တေ၊ ထို ဝိစက္ခဏတို့သည်။ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ပါဠိ-
အနုဿာရတော၊ ပါဠိတော်ကို အစဉ်လိုက်သောအားဖြင့်။ အာရုပ္ပေ၊ အရူပဘုံ
၌။ သဠာယတနဉ္စ၊ သည်၎င်း။ အညတ္ထ၊ အရူပဘုံမှတစ်ပါးသော ပဉ္စဝေါကာရ
ဘုံ၌။ သဗ္ဗသင်္ဂဟတော၊ အလုံးစုံသော အာယတနတို့ကို သိမ်းယူခြင်းအားဖြင့်။
သဠာယတနဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ဖဿဿ၊ အား။ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။
ဧကဒေသသရူပေကသေသံ၊ ဧကဒေသ သရူပေကသေသံကို။ (“သဠာယတနဉ္စ
သဠာယတနဉ္စ သဠာယတနံ” ဟူသော ဧကဒေသ သရူပေကသေသံကို။) ကတော၊
၍။ ဆဋ္ဌေန၊ ၆-ခုမြောက် မနာယတနနှင့်။ သဟ။ အဇ္ဈတ္တံ၊ သော။ စက္ခာဒိံ၊
စက္ခုအစရှိသော အာယတနကို။ သဠာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဣစ္ဆန္တိ။ [ဤစကားဖြင့်
“ပဌမ ဝိစက္ခဏတို့က သဠာယတန အရ အဇ္ဈတ္တိကာယတန ၆-ပါးကိုသာ
ယူလိုသည်” ဟု မှတ်ပါ။] ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထို အဇ္ဈတ္တိကာယတနသည်။ သဠာယတ-
နဉ္စ၊ ၆-ခုမြောက် မနာယတနလည်း။ သဠာယတနဉ္စ၊ ၆-ပါးသော အာယတန
လည်း။ သဠာယတနံ၊ သဠာယတန သဠာယတန။ ဣတော၊ သို့သာ။ သင်္ခံ၊
ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။

ပန၊ ကား။ ယေ၊ အကြင် ဝိစက္ခဏတို့သည်။ ပစ္စယုပ္ပန္နမေဝ၊ ပစ္စယုပ္ပန်ကိုသာ။
 (ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော ဖဿကိုသာ။) ဧကသန္တတိ ပရိယာပန္နံ၊ တခုသော ခန္ဓာ
 အစဉ်၌ အကျုံးဝင်သော ဖဿကို။ ဒီပေန္တိ။ ပစ္စယံ ပန၊ ပစ္စည်းကိုကား။ (ပစ္စည်း
 ဖြစ်သော သဠာယတနကိုကား။) ဘိန္နသန္တာနံပိ၊ ကွဲပြားသောသန္တာန် ရှိသည်
 လည်းဖြစ်သော သဠာယတနကို။ (ဒီပေန္တိ)။ တေ၊ ထိုဝိစက္ခဏတို့သည်။ ယံယံ
 အာယတနံ၊ သည်။ ဖဿဿ၊ အား။ ပစ္စယော ဟောတိ။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံး
 စုံသော အာယတနကို။ ဒီပေန္တာ၊ ပြုလိုကုန်သည်။ (ဟုတော့)။ ဗာဟိရံပိ၊ ရူပါရုံ
 အစရှိသော ဗာဟိရုယတနကိုလည်း။ ပရိဂ္ဂဟေတော၊ သိမ်းယူ၍။ ဆဋ္ဌေန၊ နှင့်။
 သဟ၊ အဇ္ဈတ္တံ၊ သော။ တဒေဝ၊ ထိုအာယတနကိုပင်။ ဗာဟိရေဟိ၊ ကုန်သော။
 ရူပါယတနာဒီဟိပိ၊ တို့နှင့်လည်း။ သဒ္ဓိံ၊ သဠာယတနံတိ၊ ဟူ၍။ ဣစ္ဆန္တိ။ ဟိ၊
 မှန်။ တံပိ၊ ထိုဗာဟိရုယတနသည်လည်း။ [သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ၌စပ်။] ဆဠာယတနဉ္စ၊
 ဇ-ခုမြောက် ဓမ္မာယတနလည်း။ သဠာယတနဉ္စ၊ ရူပါယတနစသော ဇ-ပါး
 သော အာယတနလည်း။ သဠာယတနံ၊ ဆဠာယတန သဠာယတန။ ဣတိ၊ သို့။
 ဧတေသံ၊ ဤဆဠာယတန၊ သဠာယတနတို့၏။ ဧကသေသေ၊ ကိ။ ကတေ၊
 ပြုအပ်ပြီးသော်။ သဠာယတနံတေဝ၊ ဟူ၍သာ။ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ [ဤစကားဖြင့်
 “ဒုတိယ ဝိစက္ခဏတို့က သဠာယတနအရ အဇ္ဈတ္တိကာယတန ဇ-ပါးနှင့် ရူပါရုံ
 အစရှိသော ဗာဟိရုယတနကို ယူလိုသည်” ဟု မှတ်ပါ။]

တ္ထေ၊ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော ဟူသော ဤစကားရပ်၌။ (ဌတော
 စောဒကော၊ သည်။) အာဟ၊ ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) သဗ္ဗာယတနေဟိ၊ အလုံးစုံသော
 အာယတနတို့ကြောင့်။ ဧကော၊ သော။ ဖဿော၊ သည်။ န သမ္ဘောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။
 ဧကမ္ပာ၊ သော။ အာယတနာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဖဿာ၊
 တို့သည်။ န (သမ္ဘောန္တိ)၊ မဖြစ်နိုင်ကုန်။ အယံ စ၊ ဤ ဖဿကိုလည်း။ သဠာ-

န သဗ္ဗာ။ ပေ။ သမ္ဘောတိ။ ။ “သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော” ဟု ဖဿကို ဧကဝစနန္တ
 အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူရာ၌ အာယတန အားလုံးကြောင့် ဖဿ တပါးသာ ဖြစ်လျှင် ထို
 ဖဿော ဟူသော ဧကဝစနန္တ သဒ္ဓါသည် သင့်စရာရှိ၏။ [“ယဒိ သဗ္ဗာယတနေဟိ ဧကော
 ဖဿော။ ပေ။ ယုဇ္ဇေယျ”-ဋီကာ။] စင်စစ်မှာကား “အလုံးစုံသော အာယတနတို့ကြောင့်
 ဖဿတပါးသာ ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ စက္ခုသမ္ပဿ စသောအားဖြင့် ဖဿအများ ဖြစ်ကြ
 သည်” ဟုလို။

နာပိ ဧကမ္ပာ။ ပေ။ သဗ္ဗေ ဖဿာ။ ။ စက္ခုယတန စသော အာယတန တပါး
 တပါးကြောင့် စက္ခုသမ္ပဿ စသော အလုံးစုံသော ဖဿအများ ဖြစ်နိုင်လျှင် ထို ဖဿ
 အားလုံးကိုပင် သာမညနိဒ္ဒေသနည်းအားဖြင့် “ဖဿော” ဟု ဧကဝစနန္တ ဟောတော်မူ
 သင့်ရာ၏။ [အထာပိ ဧကောယတနာ။ ပေ။ တဒဘေဒဝသေန ဧကဿ ဝစနံ ယုဇ္ဇေယျ။—
 ဋီကာ။..... တဒဘေဒဝသေနာတိ တဿ ဖဿဿ အဘေဒဝသေန၊ ဖဿသာမည-
 တောတိ အတ္ထော။—အန။]

ယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဧကောဝ၊ တပါးတည်းသော ဖဿကိုသာ။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ သော၊ ထို တပါးတည်းသော ဖဿကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဝုတ္တော၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့။ (အာဟ၊ ပြီ။) တတြ၊ ထို စောဒနာ စကားရပ်၌။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ အဖြေတည်း။ ဧတံ၊ ဤစကား သည်။ (အလုံးစုံသော အာယတနတို့ကြောင့် ဟပါးသောဖဿ မဖြစ်နိုင်၊ တပါး သော အာယတနကြောင့်လည်း အလုံးစုံသော ဖဿတို့ မဖြစ်နိုင်ကုန် ဟူသော ဤစကားသည်။) သစ္စံ၊ မှန်ပါပေ၏။ သဗ္ဗေဟိ၊ အလုံးစုံသော အာယတနတို့ ကြောင့်။ ဧကော၊ တခုသော ဖဿသည်။ (န သမ္မောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။) ဝါ၊ တနည်း။ ဧကမ္ပာ၊ တပါးသော အာယတနကြောင့်။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော ဖဿတို့သည်။ န သမ္မောန္တိ။

ပန၊ အနွယကား။ အနေကေဟိ၊ တပါးမက များစွာကုန်သော အာယတန တို့ကြောင့်။ ဧကော၊ တပါးသော ဖဿသည်။ သမ္မောတိ။ ယထာ၊ ဥဒါဟရုဏ် ကား။ စက္ခုသမ္ပယော၊ စက္ခုသမ္ပယ တပါးတည်းသည်။ [သမ္မောတိ ဟု ထည့်၍စပ်။] စက္ခာယတနာ၊ ကြောင့်၎င်း။ ရူပါယတနာ၊ ကြောင့်၎င်း။ စက္ခု ဝိညာဏသင်္ခါတာ၊ သော။ မနာယတနာ၊ ကြောင့်၎င်း။ အဝသေသာ၊ မိမိ ဟူသော ဖဿမှကြွင်းသော။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာယတနာစ၊ သမ္ပယုတ်တရားဟူသော ဓမ္မာယတနကြောင့်၎င်း။ (သမ္မောတိ)။ ဣတိ(ဣဒံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ (ဝိသဇ္ဇနံ၊ တည်း။) ဧဝံ၊ ဤအတူ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော သမ္ပယုတ်တို့၌။ ယထာ- နုရူပံ၊ အကြင် အကြင် လျော်သည့်အတိုင်း။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ [“သောတသမ္ပယော သောတယတနာ သဒ္ဓါယတနာ သောတဝိညာဏ- သင်္ခါတာ မနာယတနာ အဝသေသာ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာယတနာ စ” ဤသို့ စသည် ဖြင့် ယှဉ်စေပါ။]

ဟိ၊ မှန်။ တသ္မာဝေ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ (ထိုသို့ များစွာသော အာယတနတို့ ကြောင့် ဖဿတပါး၏ ဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်ပင်။) [ဒီပိတော ၌စပ်။] တာဒိနာ၊ တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣဓ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ ဝိဘင်း၌။ (တနည်း) ဣဓ၊ ဤ သဗ္ဗာယတနပစ္စယာ ဖဿောဟူသော ပါဠိရပ်၌။ ဧကဝစနနိဒ္ဒေသေန၊ ဧကဝစ်ကို ညွှန်ပြခြင်းအားဖြင့်။ ဧကောပိ၊ တပါးတည်း သာ ဖြစ်သော။ အယံ ဖဿော၊ ကို။ အနေကာယဘနပုဘဝေါဣတိ၊ တပါးမက များစွာသော အာယတနဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏ ဟူ၍။ ဒီပိတော၊ ပြတော်

ဧကောပုနေကာ။ပေ။ပုဘဝေါ။ ။“ဧကောပိ+အနေကာယဘနပုဘဝေါ” ဟု ပုဒ်ခွဲ ဘို့ရန် ဋီကာ ဖွင့်သည်။ “ဖဿတပါးတည်းသည် များစွာသော အာယတန ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိ၏” ဟူရာ၌ “ယထာ စက္ခုသမ္ပယော” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော စကား ကိုပင် ပြန်၍ကြည့်ပါ။

မူအပ်ပြီ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ကေဝစန နိဒ္ဒေသေနာတိ၊ ကား။ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော-
တိ၊ ဟူသော။ ဣမိနာ ကေဝစနနိဒ္ဒေသေန၊ အားဖြင့်။ အနေကေဟိ၊ ကုန်သော။
အာယတနေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ ဧကော ဖဿော ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ တာဒိနာ၊
တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဒီပိတော၊ ပြီ။ ဣတိ
အတ္ထော၊ နက်။

ပန၊ ကား။ အာယတနေသု၊ တို့တွင်။ [ပဉ္စ စသည်၌စပ်။] ဆဓာ၊ ၆-ပါး
အပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယတ္ထေ၊ ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်၌။ ပဉ္စ၊ စက္ခာယတန အစ
ရှိသော ၅-ပါးသော အာယတနတို့ကို။ ဝိဘာဝယေ၊ ထင်စွာပြုရာ၏။ တတော၊
ထို ၅-ပါးသော အာယတနတို့မှ။ (ပရံ၊ နောက်ဖြစ်သော။) ဧကံ၊ တပါးသော
မနာယတနကို။ နဝဓာ၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယတ္ထေ၊ ၌။ ဝိဘာဝယေ။ ဗာဟိရာနိ၊
အပ၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဆ၊ ၆-ပါးသော အာယတနတို့ကို။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ စွာ။
တေဿ၊ ဤ မနောသမ္ဘယအား။ ပစ္စယတ္ထေ၊ ၌။ ဝိဘာဝယေ၊ ၏။

တတြ၊ ထို ဂါထာ၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဝိဘာဝနာ၊ ထင်စွာ
ဖြစ်စေခြင်းတည်း။ တာဝ၊ မနာယတနမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ)။ စက္ခာယတနာ-
ဒီနိ၊ စက္ခာယတနအစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးသော အာယတနတို့သည်။ စက္ခု-
သမ္ဘယာဒိဘေဒတော၊ စက္ခုသမ္ဘယအစရှိသော အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓဿ၊
သော။ ဖဿဿ၊ အား။ နိဿယ။ ပေ။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဆဓာ ပစ္စယာ
ဟောန္တိ။ တတော၊ ထို ၅-ပါးသော အာယတနတို့မှ။ ပရံ၊ နောက်ဖြစ်သော။
ဧကံ၊ သော။ ဝိပါကမနာယတနံ၊ ဝိပါကဖြစ်သော မနာယတနသည်။ အနေက-
ဘေဒဿ၊ တပါးမက များသော အပြားရှိသော။ ဝိပါကမနောသမ္ဘယဿ၊
ဝိပါကဖြစ်သောမနောသမ္ဘယအား။ သဟဇာတ။ ပေ။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။
နဝဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။

ပန၊ ကား။ ဗာဟိရေသု၊ ဗာဟိရာယတနတို့တွင်။ ရူပါယတနံ၊ သည်။ စက္ခု-
သမ္ဘယဿ၊ အား။ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ အတ္ထိ အဝိဂတဝသေန၊ အပြား
အားဖြင့်။ စတုဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။ သဒ္ဓါယတနာဒီနိ၊ တို့သည်။ သောတ-
သမ္ဘယာဒီနံ၊ တို့အား။ ကထာ၊ တူ။ (စတုဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။) ပန၊ ကား။
မနောသမ္ဘယဿ၊ အား။ တာနိ၊ ထို ရူပါယတန အစရှိသည်တို့သည်၎င်း။ ဓမ္မာ-
ယတနဉ္စ၊ သည်၎င်း။ တထာစ၊ ထို ဆိုအပ်ပြီးသော ၄-ပစ္စယသတ္တိအားဖြင့်၎င်း။

တထာ စ။ ။ “တာနိ” အရ ပစ္စုပ္ပန် ရူပါရုံစသည်ကို၎င်း၊ “ဓမ္မာယတနံ” အရ ပစ္စုပ္ပန်
ဖြစ်သော ရူပရုပ် (နိမ္မန္တရုပ်) ကို၎င်း ရည်ရွယ်၍ ထို အာယတနတို့က မနောသမ္ဘယအား
အာရမ္မဏ ပုရေဇာတ စသော ၄-ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို ဆိုသည်။

အာရမ္မဏပစ္စယမတ္တေနောစ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်းမျှဖြင့်သာလျှင်၎င်း။ (ပစ္စယာ
ဟောန္တိ။) ဣတိဝေံ၊ သို့။ ဗာဟိရာနိ၊ အပဉ္စ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဆ၊ ၆-ပါးသော
အာယတနတို့ကို။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ စွာ။ တေဿ၊ ဤမနောသမ္ဘယအား။ ပစ္စယ-
တ္တေ၊ ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်၌။ ဝိဘာဝယေ၊ ၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သဠာယတနပစ္စယာ၊ ဖဿပဒနိဒ္ဒေသော၊ သည်။

နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဝေဒနာပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၃၁။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ (အတ္ထော ဝေံ ဝေဒိတဗျော။)
ဒွါရတော၊ ဒွါရ ၆-ပါးအားဖြင့်။ စက္ခုသမ္ဘယဇာဒိကာ၊ စက္ခုသမ္ဘယဇာ အစရှိ
ကုန်သော။ ဆဠေဝ၊ ၆-ပါးပင်လျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တော၊
ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တာ၊ ထို ၆-ပါးသောဝေဒနာတို့ကို။ ပဘေဒေန၊ အပြား
အားဖြင့်။ ဧကေနနုတိ၊ တပါးဖြင့် ယုတ်လျော့သော ကိုးဆယ်ဟူ၍။ မတာ၊
သိအပ်ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ စက္ခုသမ္ဘယဇာ ဝေဒနာတိ အာဒိနာ၊ စက္ခုသမ္ဘယဇာ
ဝေဒနာ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ စက္ခုသမ္ဘယဇာဒိ-
ကာ၊ ကုန်သော။ ဒွါရတော၊ အားဖြင့်။ ဆဠေဝ၊ ကုန်သော။ ဣမာ ဝေဒနာ၊
တို့ကို။ ဝုတ္တော၊ ကုန်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ တာ၊ ထိုဝေဒနာတို့ကို။ ပဘေဒေန၊ အပြားဖြင့်။
ဧကေနနုတိယာ၊ သော။ စိတ္တေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တတ္တာ၊ အညီအမျှ ကေုပ္ပါဒ
တာ အစရှိသောအပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကေနနုတိတိ၊
တပါးဖြင့်ယုတ်လျော့သော ကိုးဆယ်ဟူ၍။ မတာ၊ ကုန်၏။

ပန၊ ဆက်။ တောသု ဝေဒနာသု၊ တပါးဖြင့် ယုတ်လျော့သော ကိုးဆယ်သော
ဤ ဝေဒနာတို့တွင်။ ဣမ၊ ဤ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာဟူသောပါဌ်၌။ ဝိပါက-
စိတ္တယုတ္တာဝ၊ ဝိပါကစိတ်နှင့်သာ ယှဉ်ကုန်သော။ ဗာတ္ထိံသ၊ ၃၂-ပါးသော။
ဝေဒနာ၊ တို့ကို။ အဓိပ္ပေတာ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဘာသိတာ၊ ရှေး
ဆရာတို့ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ၃၂-ပါးသော ဝေဒနာတို့တွင်။ ပဉ္စဒွါရမ္ပိ၊

အာရမ္မဏပစ္စယမတ္တေနော။ ။ပစ္စုပ္ပန်မဟုတ်သော(အတိတ် အနာဂတ် ကာလဝိမုတ်
ဖြစ်သော) ရူပါယတနစသော အာယတန ၆-ပါးလုံးနှင့် ပစ္စုပ္ပန် မဟုတ်သော ရူပရုပ်မှ
တပါးသော အခြား ဓမ္မာယတနကို ရည်ရွယ်၍ ထို အာယတနတို့က မနောသမ္ဘယအား
ပုရေဇာတစသည် မဖက် အာရမ္မဏ သက်သက်မျှဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို ဆိုသည်။ [တထာ
စာတိ။ပေ။သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ အာရမ္မဏပစ္စယမတ္တေနာတိ။ပေ။ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။—ဒီကာ။]

ပဉ္စဒါရဉ္စ။ ဖဿော၊ ဖဿသည်။ ပဉ္စန္ဒါ၊ ၅-ပါးသော ဝေဒနာတို့အား။ (စက္ခု-
 သမ္ပာယဇာတသော ၅-ပါးသော ဝေဒနာတို့အား။) အဋ္ဌဓာ၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယော
 (ဟောတိ)။ (ပဉ္စဒါရမိ၊ ပဉ္စဒါရဉ္စ။) ဖဿော၊ သည်။ သေသာနံ၊ ကြွင်းသော
 ကာမဝိပါက် ဝေဒနာတို့အား။ ဧကော၊ အားဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ။) မနော-
 ဒွါရေပိ၊ မနောဒွါရဉ္စလည်း။ သော၊ ထို ဖဿသည်။ တထာ၊ ထို ၈-ပါးအပြား
 တပါးသောအတို့အားဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ။)

ဟိ၊ ချဲ့။ တတ္ထ၊ ထို ၃၂-ပါးသော ဝေဒနာတို့တွင်။ ပဉ္စဒါရေ၊ ပဉ္စဒါရဉ္စ။
 စက္ခုပသာဒါဒိဝတ္ထုကာနံ၊ စက္ခုပသာဒ အစရှိသော မှီရာဝတ္ထုရှိကုန်သော။
 ပဉ္စန္ဒါ၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာနံ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့နှင့် ယှဉ်သော ဝေဒနာတို့
 အား။ စက္ခုသမ္ပာယဒိကော၊ စက္ခုသမ္ပာယ အစရှိသော။ ဖဿော၊ သည်။
 သဟဇာတ။ ပေ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အဋ္ဌဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ သေသာနံ၊
 စက္ခုပသာဒါဒိဝတ္ထု ပဉ္စဝေဒနာမှ ကြွင်းကုန်သော။ [ကာမာဝစရဝိပါက-
 ဝေဒနာနံ ဌှစ်ပ။] ဧကေကသ္မိံ ဒွါရေ၊ တပါးတပါးသော ဒွါရဉ္စ။ (ပဉ္စဒါရတွင်
 တပါးတပါးသော ဒွါရဉ္စ။) သမ္ပုဋ္ဌိစန္ဒရဏတဒါရမ္မဏ ဝသေန၊ သမ္ပုဋ္ဌိစုံနိုး၊
 သန္တိရဏ၊ တဒါရုံတို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရဝိပါက-
 ဝေဒနာနံ၊ တို့အား။ စက္ခုသမ္ပာယဒိကော၊ သော။ ဖဿော၊ သည်။ ဥပနိဿယ-
 ဝသေန၊ ဥပနိဿယ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဧကောဝ ပစ္စယော ဟောတိ။

မနောဒွါရေပိ သော တထာတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ (ဝိတ္ထာရံ၊ ကိ။) ဟိ (ဥဒ္ဓရိ-
 တွာ ဒဿေမိ၊ အံ။) မနောဒွါရေပိ၊ ဌှစ်လည်း။ တဒါရမ္မဏဝသေန၊ တဒါရုံ၏
 အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ ကာမာဝစရဝိပါကဝေဒနာနံ၊ တို့အား။
 သဟဇာတမနောသမ္ပာယသင်္ခါတော၊ တကွဖြစ်သော မနောသမ္ပာယဟု ဆိုအပ်
 သော။ သော ဖဿော၊ သည်။ တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ အဋ္ဌဓာ ပစ္စယော
 ဟောတိ။ စ၊ သည်သာ မကသေး။ ပဋိသန္တိဘဝဂံစုတိဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေ၊ ဘဝင်၊
 စုတိတို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တာနံ၊ ကုန်သော။ တေဘူမကဝိပါကဝေဒနာနံပိ၊ ဘုံ
 ၃-ပါး၌ဖြစ်သော ဝိပါက်ဝေဒနာတို့အားလည်း။ (သဟဇာတ မနောသမ္ပာယ-
 သင်္ခါတော၊ သော။ သောဖဿော၊ သည်။ တထေဝ အဋ္ဌဓာ ပစ္စယော ဟောတိ။)
 [ဤသို့ ရှေ့ပုဒ်တို့ကို လိုက်စေ၍ စပ်ရပုံကို ဋီကာ၌ ပြထားသည်။] ပန၊ ဆက်။

မနောဒွါရေပိ သော တထာ။ ။ တထာဖြင့် ပဉ္စဒါရဉ္စ ပြအပ်ပြီးသော အဋ္ဌဓာ
 ကို၎င်း၊ ဧကောကို၎င်း ပြန်၍ညွှန်းသည်။ မှန်၏—အကျယ်၌ “မနောဒွါရေပိ ဟိ”
 စသည်ဖြင့် “အဋ္ဌဓာ ပစ္စယော ဟောတိ” ဟု၎င်း၊ “ဧကော ပစ္စယော ဟောတိ” ဟု၎င်း
 ပြလိမ့်မည်။ [ယောဇနာ၌ကား “တထေဝ အဋ္ဌဓာ ပစ္စယော ဟောတိတိ သမ္ပန္နော”
 ဟု ဆို၏။ ဧကော ပစ္စယော မပါ။]

မနောဒွါရေ ဌ။ တဒါရမ္မဏပသေန၊ တဒါရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တာ၊ ကုန်သော။
 ယာ တော ကာမာဝစရဒဝဒနာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ)။ တာသံ၊ ထို ကာမာဝစရ
 ဝေဒနာတို့အား။ မနောဒွါရေ ဌ။ အာဝဇ္ဇနသမ္ပယုတ္တော၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့်
 သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ မနောသမ္ပယော၊ သည်။ ဥပနိဿယဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧက-
 စာ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဖဿပစ္စယာ၊ ဝေဒနာပဒနိဒ္ဒေသော၊ သည်။
 နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

တဏှာပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၃၂။ ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာနိဒ္ဒေသောဌ။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိကဗျော။) ဣဓ၊
 ဤဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာနိဒ္ဒေသဌ။ ရူပတဏှာဒိဘေဒေန၊ ရူပတဏှာအစရှိသည်
 တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဆ၊ ကုန်သော။ တဏှာ၊ တို့ကို။ ဒိပိတာ၊ ပြတော်မအပ်
 ကုန်ပြီ။ ဟတ္ထ၊ ထို ၆-ပါးသော တဏှာတို့တွင်။ ပဝတ္တာကာရတော၊ ဖြစ်ပုံ
 အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဧကေကာ၊ တပါးတပါးသောတဏှာကို။ တိဝိဓာ၊ ၃-ပါး
 အပြားရှိ၏ဟူ၍။ မတာ၊ သိအပ်၏။ ဟိ၊ ချဲ့ဦးအံ့။ ဣမသ္မိံ ဝေဒနာပစ္စယာ
 တဏှာနိဒ္ဒေသော ဌ။ [ဒိပိတာ စသည်၌စပ်။] သေဋ္ဌိပုတ္တော၊ သေဋ္ဌေး၏သား။
 ပြာဟုဏပုတ္တော၊ ပုဏှား၏သား။ ဣဝံ၊ သို့။ ပိတိတော၊ အဖမှ။ နာမဝသေန၊
 လာသောနာမည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ လာသောနာမည်နှင့် စပ်သဖြင့်။ ပုတ္တော၊
 ကို။ (ဒိပိတော)ဝိယ၊ လင်ရှားအောင်ပြအပ်သကဲ့သို့။ (တသ၊ တူ။) ရူပတဏှာ၊
 ရူပါရုံ၌ တပ်မက်တတ်သော တဏှာ။ ပေ။ ဓမ္မတဏှာ၊ ဓမ္မာရုံ၌ တပ်မက်တတ်

ယာ ပနေတာ။ ပေ။ ဧကော။ ။ “မနောဒွါရ၌ဖြစ်သော ဝေဒနာ” ဟူရာ၌ “စက္ခု-
 သမ္ပယုဇာဝေဒနာ” စသည်ကဲ့သို့ ဥပါဒိန္ဒကဖြစ်သော ဝိပါက်ဝေဒနာသာ မက အနုပါ-
 ဒိန္ဒကဖြစ်သော (ဝိပါက် မဟုတ်သော) ကုသိုလ် စသည်၌ ယှဉ်သော ဝေဒနာများလည်း
 ပါဝင်၏။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “ပစ္စယံ (ဖဿ ဟူသော ပဋည်းကို) အနုပါဒိန္ဒပိ (ဥပါဒိန္ဒ
 မဟုတ်သော ဝေဒနာကိုလည်း) ဧကေ ဣစ္ဆန္တိ” ဟု ဖွင့်သည်။

ဥပနိဿယဝသေန။ ။ စက္ခုသမ္ပယုဇာသော ဖဿသည် သမ္ပုဋ္ဌိစိုနိုးနှင့် ယှဉ်သော
 ဝေဒနာအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ အနန္တရစသော (အနန္တရမျိုးဆိုင်ရာ) ပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူး
 ပြုနိုင်၏။ သို့သော် ဥပနိဿယဟူရာ၌ အနန္တရပနိဿယလည်း ရနိုင်သောကြောင့်၎င်း၊
 ပကတူပနိဿယက သန္တိရဏ တဒါရုံ ဝေဒနာတို့အား ကျေးဇူးပြုရာ၌ သမ္ပုဋ္ဌိစိုနိုးနှင့်
 သဘောတူ (ဆက်ဆံ) သောကြောင့်၎င်း အနန္တရာဒိပစ္စည်းများကို မပြတော့ဘဲ “ဥပ-
 နိဿယဝသေန” ဟု ပစ္စည်းတပါးတည်းကိုသာ ပြသည်။ [သေသာနံတိ ဧတ္ထ။ ပေ။
 ဧကောတိ ဝုတ္တံ။—ဋီကာ။]

သော တဏှာ။ ဣတိ၊ သို့။ အာရမ္မဏတော၊ အာရုံမှ။ နာမဝသေန၊ လာသော နာမည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ လာသောနာမည်နှင့် စပ်သဖြင့်။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဣမာ တဏှာ၊ တို့ကို။ ဒီပိတံ၊ ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ပကာသိတာ၊ ထင်ရှားပြတော် မူအပ်ကုန်ပြီ။ ကထိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိအတ္ထေ၊ တတ္ထ၊ ထိုရူပ တဏှာအစရှိသည်တို့တွင်။ ရူပေ၊ ရူပါရုံ၌။ (ရူပါရုံအပေါ်၌။) တဏှာ၊ တပ်မက် တတ်သော တဏှာတည်း။ ရူပတဏှာ၊ ရူပါရုံ၌ တပ်မက်တတ်သော တဏှာ။ ဣတိဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ ပဒတ္ထော၊ ပုဒ်တို့၏အနက်ကို။ ဝေဒိတဗျော။

စ ပန၊ ထင်၍ဆက်ဦးအံ့။ တာသု တဏှာသု၊ တို့တွင်။ ဧကေကာ၊ သော။ တဏှာ၊ ကို။ [မတာ ဌှစ်စပ်။] ပဝတ္ထိအာကာရတော၊ ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကာမတဏှာ၊ ၎င်း။ ဘဝတဏှာ၊ ၎င်း။ ဝိဘဝတဏှာ၊ ၎င်း။ ဣတိဝေ၊ သို့။ တိဝိဓာ၊ ၃-ပါးအပြားရှိ၏ဟူ၍။ မတာ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ (ပဝတ္ထိအာကာရအားဖြင့် ၃-ပါးအပြားရှိ၏ဟူသော စကားသည် မှန်၏။) (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ ရူပတဏှာ ဝေ၊ သည်ပင်။ [ဟောတိ ဌှစ်စပ်။] ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ စက္ခုဿ၊ စက္ခုပသာဒ ၎င်း။ အာပါတဂတံ၊ သော။ ရူပါရမ္မဏံ၊ ကို။ ကာမဿာဒဝသေန၊ ဝတ္ထုကာမကို လွန်စွာသာယာခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဿာဒယမာနာ၊ လွန်စွာသာယာလျက်။ ပဝတ္ထတိ၊ ၎င်း။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ကာမတဏှာနာမ၊ ကာမတဏှာမည်သည်။ ဟောတိ၊ ယဒါ၊ ၎င်း။ တဒေဝါရမ္မဏံ၊ ထို ရူပါရုံသည်ပင်။ ဓုဝံ၊ မြဲ၏။ သဿတံ၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္ထာယ၊ သော။ သဿတဒိဋ္ဌိယာံ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ ပဝတ္ထတိ။ တဒါ၊ ၎င်း။ ဘဝတဏှာနာမ၊ ဘဝတဏှာမည်သည်။ ဝါ၊ သဿတဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော တဏှာမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဟိ၊ မှန်။ သဿတ- ဒိဋ္ဌိသဟဂတော၊ သော။ ဓုဂေါ၊ ကို။ ဘဝတဏှာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ပန၊ ကား။ ယဒါ၊ ၎င်း။ တဒေဝါရမ္မဏံ၊ ထို ရူပါရုံသည်ပင်။ ဥစ္စိဇ္ဇတိ၊ ပြတ်၏။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်စီး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္ထာယ၊ သော။ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိယာ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ ပဝတ္ထတိ။ တဒါ၊ ၎င်း။ ဝိဘဝတဏှာနာမ၊ ဝိဘဝတဏှာမည်သည်။ ဝါ၊ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ

ယဒါ။ ပေ။ ဘဝတဏှာနာမ။ ။ ရူပါရုံကိုဖြစ်စေ၊ သဒ္ဓာသော အာရုံကိုဖြစ်စေ၊ အတ္တဟုဟူ၍ ထိုအတ္တသည် “မြဲ၏”ဟု ယူတတ်သောဒိဋ္ဌိကို (သဿတဒိဋ္ဌိကို) “ဘဝ” ဟု ခေါ်၏။ ထိုဘဝနှင့် တကွဖြစ်သော တဏှာသည် ဘဝတဏှာ မည်၏။ [ဘဝတိ၊ အတ္တသည် မပြတ်မစဲ အမြဲဖြစ်နေ၏။ ဣတိ ဘဝေါ။ ဤစကားဖြင့် “ဘာ”အရ ဒိဋ္ဌိ မရသေး။ “ဘဝေါ ဣတိ (အမြဲဖြစ်၏ဟူ၍) + ပာတ္တာ + ဒိဋ္ဌိ ဘာဒိဋ္ဌိ”ဟု ပြုမှ အယူ (ဒိဋ္ဌိ) ရသည်။ ဤနေရာ၌ကား ဒိဋ္ဌိသဒ္ဓါ မပါသောကြောင့် အာရုံ၏ ဘာအမည်ကို အာရမ္မဏိကဒိဋ္ဌိ၌ တင်စား၍ ဒိဋ္ဌိကို (ကာရဏပသာဒအားဖြင့်) ဘဝ-ဟု ခေါ်ပါ။ အဝေ၊ ဘဝဒိဋ္ဌိနှင့်။ ဝါ၊ သဿဘဒိဋ္ဌိနှင့် + သဟဂဘာ (တကွဖြစ်သော) + တဏှာ၊ တဏှာတည်း။ ဘဝတဏှာ၊ တဏှာ။]

ဖြစ်သော တဏှာမည်သည်။ ဟောတိ။ ဟိ၊ မှန်။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသဟဂတော၊ သော။ ရာဂေါ၊ ကိ။ ဝိဘဝတဏှာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ သဒ္ဓတဏှာဒိသုပိ၊ တို့၌လည်း။ သေဝ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်ပင်။ နယော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌာရသ၊ ကုန်သော။ တော တဏှာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

တာ၊ ထိုတဏှာတို့သည်။ အဇ္ဈတ္တရူပါဒိသု၊ အဇ္ဈတ္တရူပါရုံ အစရှိသည်တို့၌။ အဋ္ဌာရသ၊ ၁၈-ပါးသော တဏှာတို့၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဗဟိဒ္ဓရူပါရုံ အစရှိသည် တို့၌။ အဋ္ဌာရသ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဆတ္တိံ သ၊ ၃၆-ပါးသော တဏှာသည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ သို့။ အတိတာ၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဆတ္တိံ သ၊ ၃၆-ပါးသော တဏှာ၎င်း။ အနာဂတာ၊ ကုန်သော။ ဆတ္တိံ သ၊ ၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ ဆတ္တိံ သ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌသတံ၊ တရားရှစ်ပါးသော။ တဏှာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။ [တဏှာ ၃-တန်ကို အရင်းခံ၍ အာရုံ ၆-ပါးဖြင့်၎င်း၊ သန္တာန် ၂-ပါး ဖြင့်၎င်း၊ ကာလ ၃-ပါးဖြင့်၎င်း ဆင့်ကာ ဆင့်ကာ မြောက်၍ တဏှာ ၁၀၈-ပါး ဖြစ်သည်-ဟူလိ။] ပန၊ ဆက်။ တာ၊ ထို ၁၀၈-ပါးသော တဏှာတို့ကို။ ဝါ၊ တို့သည်။ သဗ္ဗပမာနာ၊ ချုံးအပ်ကုန်လသော်။ ရူပါဒိအာရမ္မဏဝသေန၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဆ၊ ၆-ပါးသော တဏှာတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာမတဏှာဒိဝသေန၊ ကာမတဏှာ အစရှိသည် တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ တိသောဝ၊ ကုန်သော။ တဏှာ ဟောန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမေသတ္တာ၊ တို့သည်။ ပုတ္တံ၊ ကို။ အဿာဒေ- တ္တာ၊ လွန်စွာသာယာ၍။ ဝါ၊ လွန်စွာသာယာခြင်းကြောင့်။ ပုတ္တေ၊ ၌။ မမတ္တေ- န၊ ငါ့ဥစ္စာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ မြတ်နိုးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဓာတိယာ၊ နို့ချိုတိုက်ကျေး မွေးပေးသော အထိန်းအား။ မဟာသက္ကာရံ၊ များစွာသော သက္ကာရကို။ (များစွာသော လခပေးမှုကို။) ကဏေန္တိ ဝိယ၊ ပြုရကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ရူပါဒိ အာရမ္မဏဝသေန၊ အားဖြင့်။ ဥပုဇ္ဇမာနံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊

ဝိဘဝတဏှာ။ ။ဝိ သဒ္ဓါသည် ပဋိသေမ အနက်ဟော၊ န+ဘဝတိ-အတ္တသည် အမြဲ မဖြစ်၊ သေလျှင် ပြတ်၏။ ဣတိ ဝိဘဝေါ-မည်၏။ ဤ၌လည်း ဝိဘဝ၏(ဥစ္ဆေဒ အမည်ကို ဒိဋ္ဌိ၌တင်စား၍ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိကိုပင် “ဝိဘဝ”ဟု ခေါ်ထားသည်။ ဝိဘဝေန+ သဟဂတာ+တဏှာ ဝိဘဝတဏှာ၊ [ဝိဘဝေါ ဣတိ+သေလျှင် အတ္တသည် မဖြစ်တော့၊ ပြတ်၏ဟူ၍+ပဝတ္တာ+ဒိဋ္ဌိ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ။]

မမတ္တေန။ ။မမ+ဣဒံ မမံ [ဤပုဒ်ပြီးပုံကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဒုတိယ အုပ်၊ ဒုတိယပါရာဇိကအဖွင့်၌ ကြည့်ပါ။] မမဿ-ငါ့ဥစ္စာ၏+ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ မြတ်နိုးသောတဏှာတည်း။ မမတ္တိ-ဏှာ၊ “ငါ့ဥစ္စာ၏အဖြစ်”-သဒ္ဓတ္ထ၊ “မြတ်နိုး သည်၏အဖြစ်”-ဝေါဟာရတ္ထ၊ “ငါ့ဥစ္စာဟု မြတ်နိုးတတ်သောတဏှာ၊ (သဘာဝတ္ထ)။

ကို။ (သားနှင့်တူသော ဝေဒနာကို။) အသာဒေတွာ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာ-
 ယ၊ ဌ။ မမတ္တေန၊ ကြောင့်။ ရူပါဒိအာရမ္မဏဒါယကာနံ၊ ရူပါရုံအစရှိသော
 အာရုံကို ပေးတတ်ကုန်သော။ (ဓာတီနှင့်တူစွာ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံကို
 ပေးတတ်ကုန်သော။) စိတ္တကာရ၊ ပေ။ ဝေဇ္ဇာဒီနံ၊ ဆန်းကြယ်သော ပန်းချီ ပန်းပု
 ရုပ်တို့ကိုပြုလုပ်တတ်သော ပန်းချီ ပန်းပုဆရာ၊ တီးတတ်သော စောင်းသွား၊
 နံ့သာသည်၊ ဖိုသည်၊ ရက်ကန်းသည်၊ ရသာယနဆေးကိုစီမံတတ်သော သမား
 တော် အစရှိ သူတို့အား။ မဟာသက္ကာရံ၊ များစွာသော သက္ကာရကို။ (များစွာသော
 အခပေးမှုကို။) ကရောန္တိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗာပိ၊ သော။ သော တဏှာ၊
 သည်။ ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဟောတိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤဝေဒနာတို့တွင်။ ဝိပါကသုခဝေဒနာ၊
 ဝိပါကဖြစ်သော သုခဝေဒနာကို။ အခိပေတော၊ အလိုရှိအပ်၏။ (တဏှာအား
 ကျေးဇူးပြုရာ၌ ဝိပါကသုခဝေဒနာကို အလိုရှိအပ်၏။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဧကောဝ၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ သော၊ ဤ ဝိပါကဝေဒနာသည်။ ဧကောဝ၊
 တပါးသော အဖို့အားဖြင့်သာ။ တဏှာယ၊ အား။ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ဧက-
 ဓာတိ၊ ကား။ ဥပနိဿယပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ။

ဝါ၊ တနည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ [ပတ္တယတိ၊ ဣစ္ဆတိ၊ ဘာသိတာတို့၌စပ်။]
 ဒုက္ခိ၊ ဆင်းရဲခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာကို။ ပတ္တယတိ၊ တောင့်တ
 ၏။ သုခိပိ၊ ချမ်းသာခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဘိယျော၊ အလွန်။ ဣစ္ဆတိ၊

စိတ္တ။ ပေ။ ဝေဇ္ဇာဒီနံ။ ။ စိတ္တကာရသည် ရူပါရုံလှလှကို ရေးဆွဲတတ်၊ ထုလုပ်တတ်
 သော ပန်းချီဆရာ၊ ပန်းပုဆရာတည်း။ ဂန္ဓဗ္ဗသည် အသံကောင်းကောင်း တီးတတ်သော
 စောင်းသမားတည်း။ ဂန္ဓကသည် အနံ့ကောင်းကောင်း ပြုတတ်သော နံ့သာသည်တည်း။
 သူဒသည် အရသာကောင်းကောင်း ချက်တတ်သော စဖိုသည်တည်း။ တန္တဝါသသည်
 အတွေ့ကောင်းသော အဝတ်တို့ကို ရက်လုပ်ပေးတတ်သော ရက်ကန်းသည်တည်း။
 ဝေဇ္ဇသည် သြဇာရုပ် ကောင်းကောင်းပါသော ရသာယနဆေးကို စီရင်တတ်သော
 သမားတော်တည်း။ ထို ရသာယနဆေးကို စားရလျှင် အသက်ဒိသိတရုပ်ကို ကြာရှည်အောင်
 ထောက်ပံ့နိုင်၏။

ယသ္မာ ဝါ။ ။ ရှေ့နည်း၌ ဝိပါကသုခဝေဒနာသည်သာ တဏှာအား ကျေးဇူးပြု
 ပုံကို ပြခဲ့၏။ ယသ္မာဝါ တက်သော ဤနည်း၌ကား သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာဟူသော ဝိပါက
 ဝေဒနာ ၃-မျိုးလုံးက အသူးအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို၎င်း၊ ဝိပါကမဟုတ်သော ကုသိုလ်
 အကုသိုလ် ဝေဒနာကလည်း သာမညအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို၎င်း ပြသည်။

ဒုက္ခိ ပေ။ ဣစ္ဆတိ ။ ။ “ဒုက္ခိ သုခံ ပတ္တယတိ” ဖြင့် ဒုက္ခဝေဒနာက သုခကို
 တောင့်တသော တဏှာအား ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြ၏။ “သုခိ ဘိယျောပိ ဣစ္ဆတိ” ဖြင့် သုခ
 ဝေဒနာက နဂိုရ်အပ်ပြီးသော သုခထက် တိုး၍ တောင့်တသော တဏှာအား ကျေးဇူး
 ပြုပုံကို ပြသည်။

လိုလားတောင့်တပြန်၏။ ပန၊ ကား။ ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာကို။ သန္တတ္တာ၊
 ငြိမ်သက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုခမိစ္စေဝ၊ သုခဟူ၍ပင်။ ဘာသိတာ၊ ဆိုအပ်
 ဆိုနိုင်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာဣတိ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ
 တဏှာဟူ၍။ မဟေသိနာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်
 သော။ တိဿောပိ၊ ၃-ပါးလုံးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ တဏှာ-
 ယ၊ ၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ။ [တသ္မာ တိဿောပိ ဝေဒနာ
 တဏှာယ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ (တသ္မာ) ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ ဣတိ၊ ဟူ၍။
 မဟေသိနာ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဤ သို့လည်းပေးနိုင်၏။]

စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ဝေဒနာဟူသောအကြောင်း
 ရှိသည်။ (သမာနာ)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အနုသယံ၊ အနုသယဝေဒနာကို။
 ဝိနာ၊ ကြဉ်၍။ (တဏှာ၊ သည်။) နဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုသိ-
 မတော၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယရှိသော။ ဗြာဟ္မဏဿ၊ မကောင်းမှု
 တို့ကို မျှောပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ သာ၊ ထိုတဏှာသည်။ န
 ဟောတိ၊ မဖြစ်တော့။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဝေဒနာပစ္စယာ, တဏှာပဒနိဒ္ဒေသော၊ သည်။
 နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဥပေက္ခာ ပန။ပေ။ ဘာသိတာ ။ ။ ဥပေက္ခာဝေဒနာသည် ဖြစ်၌ ငြိမ်သက်ရကား
 သုခဟုပင် ဆိုရ၏။ ထို့ကြောင့် “ဥပေက္ခာဝေဒနာလည်း သုခကဲ့သို့ သာလွန်၍ လိုလား
 တောင့်တသော တဏှာအား ကျေးဇူးပြုသည်” ဟု ဆိုလိုသည်။

မှတ်ချက်။ ။ဥပေက္ခာဟူရာ၌ အကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာမှတစ်ပါး အခြားသော
 ကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာနှင့် လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ်၌ယှဉ်သော ဥပေက္ခာကိုသာ
 ယူပါ။ အကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာကား အနိဋ္ဌဖြစ်သော ဒုက္ခ၌ သွင်းယူရသည်။ ထိုသို့
 သွင်းယူရသောကြောင့် “ဒုက္ခကဲ့သို့ သုခကို တောင့်တသော တဏှာအား ကျေးဇူးပြု
 သည်” ဟု မှတ်ပါ။

ဝေဒနာပစ္စယာ စာပိ ။ ။ “ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းရှိတိုင်း တဏှာ
 ဖြစ်တမ်း” ဆို၍ “ရဟန္တာတို့ သန္တာန်၌လည်း တဏှာဖြစ်သည်” ဟု မှတ်ရမည်
 လောဟု စောဒနာဘယ်ရှိသောကြောင့် “ဝေဒနာပစ္စယာ စာပိ” စသော ဂါထာကို
 မိန့်သည်။ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်ရာ၌ ခန္ဓာအစဉ်ငယ် အနုသယအဖြစ်ဖြင့် ကိန်းဝပ်
 နေသော တဏှာရှိသည့်သာ ပရိယုဋ္ဌာနတဏှာ ဖြစ်နိုင်၏။ နဂိုရ်က အနုသယတဏှာ
 ကုန်ပြီးသော ရဟန္တာတို့ သန္တာန်၌ကား ဝေဒနာကြောင့် တဏှာမဖြစ်နိုင်ပါ။ — ဟူလို။
 [ဝေဒနာ + ပစ္စယော ယဿာတိ ဝေဒနာပစ္စယာ (တဏှာ)၊ “အပိ” သဒ္ဒါသည်
 သမ္ဘာဝိနာဇောတက၊ “စ” သည် ဝါကျာရမ္ဘဇောတက၊ ဝုသိမတော၏ သဒ္ဒတ္ထကို
 ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။]

ဥပါဒါနပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၃၃။ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနနိဒ္ဒေသေ၊ ဌံ။ (အတ္ထော ဝေံ ဝေဒိဘဗျော။) ဥပါဒါနာနိ၊ ဥပါဒါနံတို့သည်။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးတို့တည်း။ တာနိ၊ ထို ၄-ပါးသော ဥပါဒါနံတို့ကို။ အတ္ထဝိဘာဂတော၊ အနက်၏ ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြား အားဖြင့်၎င်း။ ဓမ္မသင်္ခေပဝိတ္ထာရာ၊ တရားတို့ကို အကျဉ်းချုံးခြင်း၊ အကျယ်ချဲ့ခြင်း အားဖြင့်၎င်း။ ကမတောစ၊ အစဉ်အားဖြင့်၎င်း။ ဝိဘာဝယေ၊ ထင်စွာပြုရာ၏။ ဟိ၊ ခဲ့။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ (ဤ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌။) ဥပါဒါနန္တိ ကာမု-ပါဒါနံ။ ပေ။ အတ္ထဝါဒုပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမာနိ ဥပါဒါနာနိ၊ ဤ ဥပါဒါနံတို့သည်။ အာဂဘာနိ၊ လာကုန်၏။ တေသံ၊ ထို ၄-ပါးသော ဥပါဒါနံတို့၏။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အတ္ထဝိဘာဂေါ၊ အနက်၏ ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားတည်း။ (ယံ၊ အကြင်သဘောတရား သည်။) ဝတ္ထုသင်္ခါတံ၊ ဝတ္ထုဟု ဆိုအပ်သော။ ကာမံ၊ ကာမကို။ ဥပါဒိယတိ၊ စွဲမြဲစွာ ယူတတ်၏။ ဝါ၊ စွဲလမ်းတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ ထိုသဘောတရား သည်။) ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါန မည်၏။ ကာမောစ၊ ဝတ္ထုကာမကို လိုလား တတ်သော ကိလေသာ ကာမလည်းဟုတ်၏။ သော၊ ထိုကိလေသာကာမဟူသည်။ ဥပါဒါနဉ္စ၊ စွဲမြဲစွာယူတတ်သော သဘောတရားလည်း ဟုတ်၏။ ဣတိပိ၊ ဤ အနက်ကြောင့်လည်း။ ကာမုပါဒါနံ၊ မည်၏။ ဥပါဒါနန္တိ၊ ကား။ ဒဠ္ဇဂ္ဂဟဏံ၊ စွဲမြဲစွာယူခြင်းတည်း။ ဝါ၊ စွဲမြဲစွာယူတတ်သော သဘောတရားတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဥပါဒါနံဟူသော ပါဠိ၌။ ဥပသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဒဠ္ဇတ္ထော၊ ဒဠ္ဇအနက် ရှိ၏။ ဝါ၊ စွဲမြဲဟူသောအနက် ရှိ၏။ (ကေသုဝိယ၊ အဘယ်တို့၌ ကဲ့သို့နည်း။) ဥပါယာသ ဥပကဋ္ဌာဒိသုဝိယ၊ ဥပါယာသ၊ ဥပကဋ္ဌာ အစရှိသောပုဒ်တို့၌ကဲ့သို့ တည်း။ [ဥပါယာသ၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်း။ ဥပကဋ္ဌာ၊ အလွန်နီးကပ်၏။ နီးကပ် အနက်ကို ဟောရာ၌ ထောမနိဓိဝယ် “ဥပကဏ္ဍာ”ဟု ရှိ၏။]

ဥပါဒါနံ။ ။ “ဥပသဒ္ဒါသည် ဒဠ္ဇ အနက်ဟော” ဟု ဆိုရာ၌ “ဥပ=အလွန် + အာယာသော = ပင်ပန်းခြင်း”ဟု ၎င်း၊ “ဥပကဋ္ဌာ (ဥပကဏ္ဍာ) = အလွန် + နီးကပ်” ဟု ၎င်း ပုံစံထုတ်၏။ ထို၌ “အပုဒ်” ဟူသည် “ဒဠ္ဇ = စွဲမြဲမြဲ”နှင့် သဘောတူပင်တည်း။ အာဒိယတိ၌ ဒိဝါဒိ ယ-ပစ္စည်း၊ ဥပါဒိယတိ၊ စွဲမြဲမြဲ ယူတတ်၏။ ဣတိ ဥပါဒါနံ။

ကာမုပါဒါနံ။ ။ “ကာမံ (=ဝတ္ထုကာမကို) + ဥပါဒါနံ = (စွဲမြဲစွာ ယူတတ်သော တရားတည်း)။ ကာမုပါဒါနံ” ဟု ဒုတိယာတပျုရိသ်၎င်း၊ “ကာမော စ = ကိလေသာ ကာမလည်း ဟုတ်၏ + သော + ဥပါဒါနဉ္စာတိ ကာမုပါဒါနံ”ဟု ကမ္မဓာရဉ်း၎င်း အဋ္ဌ ကထာအတိုင်း ၂-မျိုးတွဲပါ။ ဒိဠ္ဇုပါဒါနံ၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံပုဒ်တို့၌လည်းနည်းတူ။ [သီလ ဗ္ဗတုပါဒါနံ ဖြစ်ပုံကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ သမုစ္ဆည်းပိုင်း အကုသလသင်္ဂဟ အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ဒိဋ္ဌိစ၊ ဒိဋ္ဌိလည်း ဟုတ်၏။ သာ၊ ထိုဒိဋ္ဌိဟူသည်။ ဥပါဒါ-
 နုဉ္ဇ၊ စွဲမြဲစွာ ယူတတ်သောသဘောတရားလည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌု-
 ပါဒါနံ၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါနမည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒိဋ္ဌိ ၊ ရွှေ့ပြစ်သော မိစ္ဆာအယူကို။
 ဥပါဒိယတိ၊ စွဲမြဲစွာယူတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။
 အတ္တာစ၊ အတ္တသည်၎င်း။ လောကောစ၊ လောကသည်၎င်း။ သဿတော၊ အခါ
 ခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိ၏။ ဝါ၊ မြဲ၏။ ဣတိ အာဒိသု၊ ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိရပ်
 တို့၌။ ပုရိမဒိဋ္ဌိ ၊ ရွှေ့ပြစ်သော မိစ္ဆာအယူကို။ ဥတ္တရဒိဋ္ဌိ၊ နောက်၌ဖြစ်သော
 မိစ္ဆာအယူသည်။ ဥပါဒိယတိ၊ ။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ သီလဗ္ဗတံ၊ နွားတို့၏
 အလေ့အကျင့်ကို။ ဥပါဒိယတိ၊ ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ မည်၏။
 သီလဗ္ဗတဉ္စ၊ နွားတို့၏ အလေ့အကျင့်လည်း ဟုတ်၏။ တံ၊ ထို နွားတို့၏အလေ့
 အကျင့်ဟူသည်။ ဥပါဒါနုဉ္ဇ၊ စွဲမြဲစွာ ယူတတ်သောသဘောတရားလည်း ဟုတ်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်လည်း။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)ကသ္မာ၊
 ကြောင့်။ သီလဗ္ဗတဉ္စ တံ ဥပါဒါနုဉ္ဇာတိပိ၊ ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့်လည်း။
 သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ မည်၏။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။
 ဂေါသီလဂေါတတာဒိနံ၊ နွားတို့၏အလေ့၊ နွားတို့၏အကျင့် အစရှိသည်တို့သည်။
 [ဥပါဒါနာနိ၌ စပ်။ အာဒိဖြင့် ခွေးတို့၏အလေ့၊ ခွေးတို့၏အကျင့်စသည်ကို ယူ။]
 ဝေ၊ ဤသို့ နွားတို့၏အလေ့၊ နွားတို့၏အကျင့် စသည်ဖြင့်။ သုဒ္ဓိ၊ ကိလေသာမှ
 စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ သံသရာမှ စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။
 အဘိနိဝေသတော၊ စွဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ သယမေဝ၊ ဂေါသီလ
 ဂေါတဟူသော မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ပင်။ ဥပါဒါနာနိ၊ ဥပါဒါနံတို့မည်၏။ ဣတိ၊
 ထို့ကြောင့်။ (သီလဗ္ဗတဉ္စ တံ ဥပါဒါနုဉ္ဇာတိပိ၊ ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့်လည်း။
 သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ မည်၏။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ။) [အာရမ္မဏိကဒိဋ္ဌိ၏ ဥပါဒါနံ
 အမည်ကို ဂေါသီလ ဂေါတဟူသောအာရုံ၌ တင်စား၍ ဂေါသီလ ဂေါတ
 ကိုလည်း ဥပါဒါနံဟု ခေါ်နိုင်သောကြောင့် “သီလဉ္စ + တံ + ဥပါဒါနုဉ္ဇ”ဟု
 အရဘူ ကမ္မခာရည်း ပြုနိုင်ပါသည် - ဟူလို။]

တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ဧတေန၊ ဤ သဘောတရားဖြင့်။ ဝဒန္တိ၊ ပြောဆိုကြ
 ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောဆိုကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ ထိုသဘော
 တရားသည်။) ဝါဒေါ၊ ဝါဒ မည်၏။ ဧတေန၊ ဖြင့်။ ဥပါဒိယန္တိ၊ စွဲမြဲစွာယူတတ်
 ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့စွဲမြဲစွာယူကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တံ၊ သည်။) ဥပါဒါနံ၊
 မည်၏။ ကိ ၊ အဘယ်ကို။ ဝဒန္တိဝါ၊ ပြောဆိုမှုလည်း ပြောဆိုတတ်ကုန်သနည်း။
 ဥပါဒိယန္တိ ဝါ၊ စွဲမြဲစွာယူမှုလည်း ယူတတ်ကုန်သနည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား အမေး
 တည်း။) အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ (ဝဒန္တိဝါ၊ ကုန်၏။ ဥပါဒိယန္တိ ဝါ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊
 ဤကား အဖြေတည်း။) အတ္တေနာ၊ အတ္တကို။ ဝါဒုပါဒါနံ၊ ပြောဆိုကြောင်း၊

စွဲမြဲစွာယူကြောင်း သဘောတရားတည်း။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ အတ္တကို ပြောဆိုကြောင်း၊ စွဲမြဲစွာယူကြောင်း သဘောတရား။ ဝါ၊ တနည်း။ အတ္တဝါဒမတ္တမေဝ၊ အတ္တဟု ပြောဆိုကြောင်း အယူမယူသည်ပင်။ [အတ္တဝါဒုပါဒါနံ ဌာပေ။] ဧတေန၊ ဖြင့်။ အတ္တာတံ၊ အတ္တဟူ၍။ ဥပါဒိယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတံ၊ ဤသို့ အတ္တဟု စွဲမြဲစွာယူကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တံ၊ ထို သဘောတရားသည်။) အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ မည်၏။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ ဓမ္မသင်္ခေပဝိတ္တာရမှ ရှေးဦးစွာ။ တေသံ၊ ထို ကာမုပါဒါနံ အရရှိသောပုဒ်တို့၏။ အတ္ထဝိဘာဂေါ၊ အနက်၏ ဝေဘန်အပ်သော အထူးအပြားတည်း။

ပန၊ ကား။ ဓမ္မသင်္ခေပဝိတ္တာရေ၊ တရားတို့ကို အကျဉ်းချုံးခြင်း၊ အကျယ် ချဲ့ခြင်းတို့။ [သင်္ခေပတော ဝိတ္တာရတောတို့၌စပ်။] တာဝ၊ ဝိတ္တာရမှ ရှေးဦးစွာ။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကို။ [ဝုတ္တံ ဌာပေ။] တတ္ထ ကတမံ။ ပေ။ ကာမုပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဂတတ္တာ၊ လာသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခေပတော၊ အကျဉ်းအားဖြင့်။ တဏှာဒဇ္ဇတ္တံ၊ တဏှာ၏ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တံ။ [ဤကာမစ္ဆန္ဒောစသောပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ခေပဝိတ္တာရေ နိဿယ နိက္ခေပကဏှံ၊ အာသဝဂေါစ္ဆက အခဏ်း၌ ရေးခဲ့ပြီ။] တဏှာဒဇ္ဇတ္တံနာမ၊ တဏှာဒဇ္ဇတ္တ မည်သည်။ ပုရိမတဏှာဥပနိဿယပစ္စယေန၊ ရှေး၌ဖြစ်သောတဏှာ၏ ဥပနိဿယပစ္စည်းကြောင့်။ ဒဇ္ဇသမ္ပူတာ၊ ခိုင်မြဲသည်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာဖြစ်သော။ ဥတ္တရတဏှာမေ၊ နောက်၌ ဖြစ်သော တဏှာပင်တည်း။ ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ကေစံ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။ (ကိံ) အပ္ပတ္တဝိသယပတ္တနာ၊ မရောက်အပ်၊ မရအပ်သေးသော အာရုံကို တောင်တခြင်းသည်။ တဏှာ၊ တဏှာတည်း။ (ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ နည်း။) အန္တကာရေ၊ အမှိုက်မှောင်၌။ စောရဿ၊ ခိုးသူ၏။ ဟတ္ထပ္ပသာရဏံ ဝိယ၊ ဘဏ္ဍာဘက်သို့ လက်ကို ဆန့်တန်းခြင်းကဲ့သို့တည်း။ သမ္ပတ္တဝိသယဂုဟဏံ၊ ရောက်အပ်၊ ရအပ်သောအာရုံကို ယူခြင်းသည်။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနံတည်း။ (ကိမိဝ၊ နည်း။) တဿေဝ၊ ထို ခိုးယူသူ၏ပင်။ ဘဏ္ဍဂုဟဏံ ဝိယ၊ ဘဏ္ဍာကို ယူခြင်းကဲ့သို့တည်း။

အတ္တဝါဒုပါဒါနံ။ ။ [အတ္တဝါဒုလမ်းပုံကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ သမုဇ္ဈည်းပိုင်း အကုသလ သင်္ဂဟဥပါဒါနအဖွင့်၌ ရှုပါ။] ဝါဒေါကိုဂ်၊ ဥပါဒါနံကိုဂ်၊ အဋ္ဌကထာအတိုင်း ဂရဏသင်္ဂဟ၌ ထို ၂-ပုဒ်ကို ကမ္မဓာရည်း တွဲပြီးနောက် အဋ္ဌကထာအတိုင်း “အတ္တနော+ဝါဒုပါဒါနံ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ” ဟု ဆဋ္ဌိတပျုရိသံ တွဲပါ။

အတ္တဝါဒမတ္တမေဝေါ။ ။ ဤနည်း၌ကား အတ္တနှင့် ဝါဒကို ရှေးဦးစွာတွဲ၍ ဥပါဒါနံကို “အတ္တာတံဥပါဒိယန္တိ ဧတေန” ဟု ကရဏသင်္ဂဟပြီးလျှင် “အတ္တဝါဒမေဝ+ဥပါဒါနံ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ” ဟု တွဲ၊ အတ္တဟုပြောဆိုကြောင်းအယူသည်ပင်+အတ္တဟု စွဲမြဲစွာယူကြောင်းလည်း ဖြစ်သောကြောင့် အတ္တဝါဒုပါဒါနံ” ဟု အမည်ရ၏။

စ၊ တနည်းကား။ တေ ဓမ္မာ၊ ထိုတဏှာဥပါဒါန်တရားတို့သည်။ အပ္ပိစ္ဆတာ-
 သန္တုဋ္ဌိတာပဋိပက္ခာ၊ ပစ္စည်း ၄-ပါးတို့၌ အလုံမရှိသူ၏အဖြစ်၊ တင်းတိမ်
 ရောင့်ရဲခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တို့တည်း။ [တဏှာသည် အပ္ပိစ္ဆတာ၏
 ဆန့်ကျင်ဘက်၊ ဥပါဒါန်သည် သန္တုဋ္ဌိတာ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တည်း။] တထာ၊
 ထိုမှတပါး။ (တေဓမ္မာ၊ ထို တဏှာ ဥပါဒါန်တရားတို့သည်။) ပရိယေသနာရက္ခ-
 ဒုက္ခမူလာ၊ ရှာရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဒုက္ခ၏အရင်းခံ၊ စောင့်ရှောက်ရခြင်း
 ကြောင့်ဖြစ်သော ဒုက္ခ၏ အရင်းခံတို့တည်း။ ဣတိ (အာဟု)။ [တဏှာသည်
 ပရိယေသနဒုက္ခ၏ မူလတည်း။ ဥပါဒါန်သည် အာရက္ခဒုက္ခ၏ မူလတည်း။]
 ပန၊ ကား။ သေသုပါဒါနတ္တယံ၊ ကြွင်းသော ဥပါဒါန် ၃-ပါးအပေါင်းသည်။
 သင်္ခေပတော၊ အားဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိမတ္တမေဝ၊ ဒိဋ္ဌိမျှသဘ်တည်း။ [နောက် ၃-ပါးတို့၏
 တရားကိုယ်ကို အကျဉ်းချုံးလျှင် ဒိဋ္ဌိသာ ရသည် - ဟူလို။]

ပန၊ ကား။ ဝိတ္တာရတော၊ အားဖြင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေ့တဏှာနိဒ္ဒေသ၌။ ရူပါဒီသု၊
 ရူပါရုံအစရှိသည်တို့၌။ ဝုတ္တာယ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော။ အဋ္ဌသတပုဘောဒါယ၊ တရား
 ရှစ်ပါး အပြားရှိသော။ တဏှာယပိ၊ ၎င်းလည်း။ ဒဠဘာဝေါ၊ ခိုင်မြဲသည်၏
 အဖြစ်သည်။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါန်တည်း။ [ဤစကားအရ “ကာမုပါဒါန်
 သည် အကျယ်အားဖြင့် ၁၀၀-ပါး ပြားသည်-ဟူလို။] ဒသဝတ္ထုကာ၊ ၁၀-ပါး
 သော တည်ရာအာရုံရှိသော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ၊ တည်း။
 ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ဟောတော်မူသနည်း။ တတ္ထ ကတမံ။ပေ။ဒိဋ္ဌုပါဒါနန္တိ၊
 ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) [ဤစကားအရ “ဒိဋ္ဌုပါဒါန်သည် အကျယ်အားဖြင့်
 ၁၀-ပါးပြားသည်” ဟူလို။ ဤ နတ္ထိ ဒိန္နံ စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ
 ပါဠိတော်နိဿယ၊ နိက္ခေပကဏ္ဍ၊ ဥပါဒါနဂေါစ္ဆက၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

ပန၊ ကား။ သီလဝတေဟိ၊ နွားတို့၏အလေ့အကျင့် ခွေးတို့၏ အလေ့အကျင့်
 တို့ဖြင့်။ သုဒ္ဓိပရာမသနံ၊ စင်ကြယ်ခြင်းဟု မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းသည်။
 ဝါ၊ မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်ကြောင်းအယူသည်။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ တည်း။
 ယထာဟ၊ နည်း။ တတ္ထ ကတမံ။ပေ။သီလဗ္ဗတုပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ။)
 [ဤစကားအရ သီလဗ္ဗတုပါဒါန် ယူပုံအကျယ်ကို ပြသည်။ ဤပုဒ်တို့၏အနက်ကို
 ဥပါဒါနဂေါစ္ဆက၌ပင် ရေးခဲ့ပြီ။] ဝိသတိဝတ္ထုကာ၊ ၂၀-သော တည်ရာအာရုံ
 ရှိသော။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည်။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ တည်း။ ယထာ-
 ဟ၊ နည်း။ တတ္ထ ကတမံ။ပေ။အတ္တဝါဒုပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ။) [ဤစကား
 အရ “အတ္တဝါဒုပါဒါန်သည် အကျယ်အားဖြင့် ၂၀-ပြားသည်” ဟူလို။ ဤပုဒ်
 တို့၏ အနက်ကိုလည်း ရေးခဲ့ပြီ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၂၀-ဟူသည်လည်း ဤ၂၀-ပင်။]
 အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဥပါဒါနနိဒ္ဒေသ၌။ ဓမ္မသင်္ခေပဝိတ္တာရော၊
 တရားတို့၏ အကျဉ်း အကျယ်တည်း။

ပန၊ ကား။ ကမတောတိ ဣတ္ထိ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ (လဗ္ဘမာနေော၊ ရထိုက်သော။) ကမော၊ ကမသည်။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမော၊ ၎င်း။ ပဟာနက္ကမော၊ ၎င်း။ ဒေသနာ-က္ကမော၊ ၎င်း။ (ဣတိ) တိဝံဇော၊ ၃-ပါးအပြားရှိ၏။ တတ္ထိ၊ ထို ၃-ပါးတို့တွင်။ အနမတဂ္ဂေ၊ မသိအပ်သော အစရှိသော။ ဝါ၊ သိအပ်သော အစရှိသော။ [မတော ယေဝ အမတော၊ နတ္ထိ အမတော ယဿာတိ အနမတော၊ အနမတော အဂ္ဂေါ ယဿာတိ အနမတဂ္ဂေါ (သံသာဓော)။ (တနည်း) အနမတဂ္ဂေ၊ နှစ်ရာ ထောင်လျှောက်၊ ဉာဏ်ဖြင့်လျှောက်လည်း၊ မဖောက်မပြန်၊ ကေနံမသိအပ်သော အစရှိသော။ ဝါ၊ သိအပ်သော အစရှိသော။ [အနု အမတဂ္ဂ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်။ အနု၊ အစဉ်လျှောက်၍။ အမတဂ္ဂ၊ မသိအပ်သော အစရှိသော သံသာဓာ။] သံသာဓော ၌။ ဣမဿ၊ ဤ ကိလေသာ၏။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ထင်ရှား၏။) ဣတိ၊ ဤ ဆိုဘွယ်၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ကိလေသာနံ၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ အစရှိသော ကိလေသာတို့၏။ နိပ္ပရိယာယေန၊ ပရိယာယ်-ဟုတ် မုချအားဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမော၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အစဉ်ကို။ ဝါ၊ ဖြစ်စဉ်ကို။ န ဝုစ္စတိ၊ မဆိုအပ် မဆိုနိုင်။

ပန၊ ကား။ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။ ဧကသ္မိ* ဘဝေ ၌။ အတ္တဂ္ဂါဟပုဗ္ဗင်္ဂမော၊ အတ္တဟုယူခြင်းလျှင် ရှေ့သွားရှိသော။ သဿတု-ဇ္ဈေဒါဘိနိဝေသော၊ သဿတ ဥဇ္ဈေဒဟု မှားမှားယွင်းယွင်း နှလုံးသွင်းခြင်း သည်။ (ဟောတိ)။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ အယံ အတ္တာ၊ သည်။ သဿတော၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိ၏။ ဝါ၊ မြဲ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏှတော၊ ယူသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ အတ္တဝိသုဒ္ဓတ္တံ၊ အတ္တ၏ စင်ကြယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ (အယံ အတ္တာ၊ သည်။) ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ ပြတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဏှတော၊ ယူသော။ ပရလောက နိရဒပက္ခဿ၊ ပရလောကကို ငဲ့ခြင်းမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ (ဥဇ္ဈေဒအယူရှိသောကြောင့် ပရလောက မရှိဟု ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။) ကမုပါဒါနံ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိဝေ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤနည်းအားဖြင့်။ ပဌမံ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ (ဟောတိ)။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ဒိဋ္ဌိသီလဗ္ဗတကာမုပါဒါနာနိ၊ ဒိဋ္ဌပါဒါနံ၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါနံ တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိအယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတေသံ၊ ဤဥပါဒါနံတို့ ၏။ ဧကသ္မိ* ဘဝေ ၌။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမော၊ တည်း။

ယေဘုယျေန။ ။ ဤပုဒ်၏ စပ်ရာသည် “သဿတုဇ္ဈေဒါဘိနိဝေသော” တည်း။ ဤစကားအရ “များသောအားဖြင့် သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥဇ္ဈေဒဒိဋ္ဌိဟူသော ဒိဋ္ဌပါဒါနံသည် အတ္တဂ္ဂါဟ (အတ္တဝါဒုပါဒါနံ) ရှေ့သွားရှိ၏။ “အတ္တဝါဒုပါဒါနံက အလျှင်ဖြစ်၏” ဟူ၍၊ [“ယေဘုယျေန” နှင့် စပ်၍ “တနံဘဒါ၌ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥဇ္ဈေဒဒိဋ္ဌိတို့က အတ္တ ဒိဋ္ဌိ(အတ္တဝါဒုပါဒါနံ) ၏ အလျှင်ဖြစ်ပုံကို ငိုကာပြသည်။]

၈။ ဆက်။ (တနည်း) ၈။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမမှ တပါး ပဟာနက္ကမကား။ ဧတ္ထိ ဤ ဥပါဒါန်တို့တွင်။ ဒိဋ္ဌပါဒါနာဒိနိ၊ ဒိဋ္ဌပါဒါန် အစရှိသော ၃-ပါးသော ဥပါဒါန်တို့ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပဟိယန္တိ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ (ကသ္မာ၊ နည်း။ ဒိဋ္ဌပါဒါဒိနိ၊ တို့၏။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဝဇ္ဇတ္တာ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည် သတ်ထိုက် ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကို။ (ပဟိယ-တံ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ကာမုပါဒါနဿ၊ ၏။) အရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဇတ္တာ၊ အရဟတ္တ မဂ်သည် သတ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိအယံ၊ ဤဆုံအပ်ပြီးကား။ ဧတေသံ၊ ဤဥပါဒါန်တို့၏။ ပဟာနက္ကမော၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ (ပဟာနက္ကမမှတပါး ဒေသနာက္ကမကား။) မဟာဝိသယတ္တာ၊ ကာမုပါဒါန်က ကျယ်သောအရာ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ပါကဋ္ဌတ္တာ၊ လောက၌ ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဧတေသု၊ ဤ ဥပါဒါန်တို့တွင်။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကို။ ပဌမံ ဒေသိတံ။ ဟိ၊ ချဲ့။ တံ၊ ထို ကာမုပါဒါန်သည်။ အဋ္ဌစိတ္တ-သမ္ပယောဂါ၊ ရှစ်ပါးသော လောဘမူစိတ်နှင့် သမ္ပယုတ် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ မဟာဝိသယံ၊ ကျယ်သော အရာရှိ၏။ ဣတရာနိ၊ ကာမုပါဒါန်မှ တပါးသော ဒိဋ္ဌပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန် တို့သည်။ စတုစိတ္တသမ္ပ-ယောဂါ၊ ၄-ပါးသော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အပ္ပဝိသယာနိ၊ ကျဉ်းသော အရာ ရှိကုန်၏။ ၈။ မဟာဝိသယတ္တာဟူသော ဟိတ် ပါဠိ၏ အကျယ်မှတစ်ပါး ပါကဋ္ဌတ္တာဟူသော ဟိတ်ပါဠိ၏ အကျယ်ကား။ ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။ အာလယာရာမာယ၊ ကပ်ငြိတယ်တာရာ ဥပါဒါန်ကွနွာ ၅-ပါး၌ မွေ့လျော်ခြင်းရှိသော။ [အချို့နေရာ၌ “ကပ်ငြိတယ်တာရာ ၅-ဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်ဟူသော မွေ့လျော်ရာရှိသော”ဟု ပေးရသည်။] ပဇာယ၊ သတ္တဝါ အပေါင်း၌။ ကာမုပါဒါနံ၊ သည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှား၏။ ဣတရာနိ၊ ကာမုပါဒါန်မှ တပါးသော ဥပါဒါန်တို့သည်။ န(ပါကဋ္ဌာနိ)၊ ကုန်။

ကာမုပါဒါနဝါ၊ ကာမုပါဒါန်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝတ္ထုကာမာနံ၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို။ သမဓိဂမတ္ထံ၊ ရခြင်းအကျိုးငှါ။ ကောတူဟလ-မဂ်လာဒိဗဟုလော၊ များသော ကောတူဟလမဂ်လာ အစရှိသော မိစ္ဆာအယူ ရှိသည်။ ဟောတိ။ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ န ဟောတိ။ [အချို့စာအုပ်တို့၌ သာဿ ဒိဋ္ဌိဟု ရှိ၏။] သာ၊ ထို ကောတူဟလမဂ်လာ အစရှိသော အယူသည်။ အဿ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဟု ပေးပါ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဒနန္တရံ၊ ထို ကာမုပါဒါန်၏ အခြားမဲ့၌။ ဒိဋ္ဌပါဒါနံ၊ ကို။ (ဒေသိတံ)။ တံ၊ ထို ဒိဋ္ဌပါဒါန် သည်။ ပဘိဇ္ဇမာနံ၊ ကွဲပြားလသော်။ သီလဗ္ဗတအတ္တဝါဒုပါဒါနဝသေန၊ သီလဗ္ဗ တုပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ ၂-ပါး အပြား သည်။ ဟောတိ။ တသ္မိံ ဒွယေ၊ ထို ၂-ပါးအပေါင်းတွင်။ ဂေါကိရိယံငါ၊

နှားတို့၏ အမူအရာကိုသော်၎င်း။ ကုက္ကုရကိရိယံဝါ၊ ခွေးတို့၏ အမူအရာကို သော်၎င်း။ ဒိသ္မာပိ၊ မြင်၍လည်း။ (မြင်ရုံဖြင့်လည်း)။ ဝေဒိတဗ္ဗတော၊ သိထိုက် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သြဋ္ဌာရိကံ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှား၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ ကို။ ပဌမံ ဒေသိတံ။ သုခုမတ္တာ၊ သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အန္တေ၊ အဆုံး၌။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ ကို။ (ဒေသိတံ)။ ဣတိအယံ၊ ဤ ဆိုအပ် ပြီးကား။ ဧတေသံ၊ ဤဥပါဒါနံတို့၏။ ဒေသနာက္ကမော၊ တည်း။

စ၊ ဆက်။ တဏှာ၊ သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပါဒါနံ ၄-ပါးအပေါင်းတွင်။ ပုရိမဿ၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော ကာမုပါဒါနံအား။ ဧကော၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ။ သာ၊ ထိုတဏှာသည်။ သေသတ္တယဿ၊ ကြွင်းသော ဥပါဒါနံ ၃-ပါးအပေါင်းအား။ သတ္တဓာ၊ အားဖြင့်သော်၎င်း။ အဋ္ဌဓာဝါပိ၊ အားဖြင့်သော်၎င်း။ (ပစ္စယော) ဟောတိ။ စ၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဒေသိတေ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော။ ဧတ္ထ ဥပါဒါနံစတုက္ကေ၊ ဤဥပါဒါနံ ၄-ပါးအပေါင်းတွင်။ ပုရိမဿ၊ သော။ ကာမု ပါဒါနဿ၊ အား။ ကာမတဏှာ၊ သည်။ ဥပနိဿယဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကောပစ္စယော ဟောတိ။ (ကဿှာ၊ နည်း။) တဏှာဘိနန္ဒိတေသု၊ တဏှာဖြင့် လွန်စွာ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ ဝိသယေသု၊ အာရုံတို့၌။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ကာမုပါဒါနံ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ပန၊ ကား။ သေသတ္တယဿ၊ ကြွင်းသော ဥပါဒါနံ ၃-ပါး အပေါင်းအား။ သဟဇာတံပေ။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ သတ္တဓာဝါ၊ အားဖြင့်သော်၎င်း။ ဥပနိဿယေန၊ နှင့်။ သဟ၊ အဋ္ဌဓာဝါပိ၊ အားဖြင့်သော်၎င်း။ ပစ္စယော ဟောတိ။ စ၊ ဆက်။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ သာ၊ ထိုတဏှာသည်။ ဥပ နိဿယဝသေန ပစ္စယော ဟောတိ။ တဒါ၊ ၌။ အသဟဇာတာဝ၊ သဟဇာတ မဟုတ်သော တဏှာသည်သာ။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

တဏှာပစ္စယာ၊ ဥပါဒါနံပဒနိဒ္ဒေသော၊ သည်။
 နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဘဝပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၃၄။ ဥပါဒါနံပစ္စယာ ဘဝနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ [ဂါထာတွင်းက ဝိညာတဗ္ဗော ဝိနိစ္ဆယော ၌စပ်။] အတ္တတောစေဝ၊ ဝစနတ္ထအားဖြင့်၎င်း။ ဓမ္မတောစေဝ၊ တဏှာကိုယ်အားဖြင့်၎င်း။ သာတ္ထတောစ၊ အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ ဘေဒသင်္ဂဟာစ၊ ဘဝတို့၏အပြား၊ ဘဝတို့ကို သိမ်းယူကြောင်းအကျဉ်းအားဖြင့် ၎င်း။ ယံ၊ အကြင်ဥပါဒါနံသည်။ ယဿ၊ အကြင်ဘဝအား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူး ပြုသည်။ (ဟောတိ)။ တတောစေဝ၊ ထိုပစ္စည်း၊ ပစ္စယုပ္ပန်၊ ကျေးဇူးပြုဟန် အားဖြင့်၎င်း။ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။

တတ္ထ၊ ထိုဂါထာ၌။ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝိညာတဗ္ဗော။) (ယော၊ အကြင် သဘောတရားသည်။) ဘဝတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) ဘဝေါ၊ ဘဝမည်၏။ ဒုဝိဓေနာတိ (ပဒဿ)၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ [အတ္ထိ ကမ္မဘဝေါ အတ္ထိ ဥပပတ္တိဘဝေါတိ၌စပ်။] ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အထဝါ၊ လျှင် တနည်းကား။ ဒုဝိဓေနာတိ၊ ဒုဝိဓေနဟူသော သဒ္ဒါသည်။ ပစ္စတ္တတ္ထေ၊ ပဌမာ ဝိဘတ်၏အနက်၌။ ကရဏဝစနံ၊ ကရိုဏ်းဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း။ (ဘဝေါ၊ သည်။) ဒုဝိဓော၊ ၎င်း။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အတ္ထိတိ၊ ကား။ သံဝိဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။

ကမ္မမေဝ၊ ကံသည်ပင်။ ဘဝေါ၊ ဘဝတည်း။ ကမ္မဘဝေါ၊ ကံသည်ပင်ဘဝ။ [ကံ၏ ဘဝမည်ပုံကို နောက်၌ပြုလိမ့်မည်။] ဥပပတ္တိယေဝ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်ရသော အကျိုးတရားသည်ပင်။ ဘဝေါ၊ ဘဝတည်း။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်ရသော အကျိုးတရားသည်ပင် ဘဝ။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကမ္မ၊ ဥပပတ္တိ ၂-ပါး တို့တွင်။ ဥပပတ္တိ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်ရသော အကျိုးတရားသည်။ [ဘဝေါ၌စပ်။] ဘဝတိတိ၊ ဘဝတိဟူသော ကတ္တုသင်္ခါ ၀စနတ္ထကြောင့်။ ဘဝေါ၊ ဘဝမည်၏။ ပန၊ ကား။ ကမ္မံ၊ ကံကို။ [ဘဝေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗံစပ်။] သုခကာရဏတ္တာ၊ သုခ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ပွင့်တော်မူခြင်းကို။ သုခေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော ယထာ၊ ဟောတော်မူသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘဝကာရဏတ္တာ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဖလဝေါဟာရေန၊ အကျိုး ဥပပတ္တိ ဘာအမည်ကို အကြောင်းကမ္မဘဝ၌ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းအားဖြင့်။ (ဖလုပစာရအားဖြင့်)။ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပဝတ္တိတော။ ။ပါဒိတော်၌ “ဘဝေါ ဒုဝိဓေန အတ္ထိ ကမ္မဘဝေါ အတ္ထိ ဥပပတ္တိဘဝေါ” ဟုသာ ရှိ၏။ ထိုတွင် ဒုဝိဓေနကို “ဒွိဟိ အာကာရေဟိ” ဟု ဖွင့်၏။ ဝိဓကို အာကာရဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ခြင်းတည်း။ ထို ဒုဝိဓေန၏ ပုဒ်ပုဒ် မရှိသောကြောင့် “ပဝတ္တိတော” ဟု စပ် ပုဒ်ထည့်သည်။ အထဝါဘက်သောနည်း၌ “ဒုဝိဓေန၊ ၂-ပါး အပြားရှိ၏” ဟု ပေး၊ ထို ၂-ပါး၏ သရုပ် ကို “အတ္ထိ ကမ္မဘဝေါ” စသည်ဖြင့် ဖော်သည်။

ကမ္မံ ပန။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။ကံကြောင့်ဖြစ်ရသော ဝိပါက် နာမက္ခန္ဓာနှင့် ကမ္မဇရုပ်များဖြစ်သောကြောင့် ဥပပတ္တိဘဝကို အရကောက်ရာ၌ “ဘဝတိတိ” ဟု ကတ္တုသင်္ခါ ပြုနိုင်ပါပေ၏။ ကမ္မဘဝကို အရကောက်ရာ၌ကား အဘယ်နည်းဖြင့် “ဘဝတိတိ” ဟု ကတ္တုသင်္ခါ ပြုနိုင်ပါသနည်း” ဟု မေးဘယ်ရှိသောကြောင့် “ကမ္မံ ပန” စသည်မိန့်၊ အကျိုးသုခရဘိအကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ (နဝမဏေ) ကို ဖလုပစာရအားဖြင့် “သုခေါ” ဟု ဟောတော်မူသကဲ့သို့ ကံကိုလည်း ဥပပတ္တိဘဝ၏အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် “ဘဝတိတိ” ဟူသော ကတ္တုသင်္ခါဝစနတ်ကြောင့်ပင် ဘဝအမည်ကို ရနိုင်ပါသည်—ဟုလျှင် ဤစကားအရ “ဘဝတိတိ” ဟူသော ကတ္တုသင်္ခါသည် ဘဝ ၂-မျိုးလုံးနှင့် ဆက်ဆံ၏ဟုမှတ်ပါ။ [ဖလဝေါဟာရ=အကျိုး၏အမည်၊ ဝါ—ဖလုပစာရ။]

တတ္ထ ကတမော ကမ္မဘဝေါတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဒွိယ၊ ကုန်သော။ တေသု ဘဝေသု၊ တို့တွင်။ ယော၊ အကြင်ဘဝကို။ ကမ္မဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (အတ္ထိ ကမ္မဘဝေါ အတ္ထိ ဥပပတ္တိဘဝေါ ဟု ဟောတော် မူအပ်ပြီ။) သော၊ ထို ကမ္မဘဝသည်။ ကတမော၊ နည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ပုညာဘိသင်္ခါရာဒယော၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ အစရှိသော သဒ္ဓါတို့သည်။ ဝုတ္တတ္တာ ဝေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောအနက် ရှိကုန်သည်သာ။ သဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ အနဝသေသံ၊ အကြွင်းအကျန် မရှိသော။ [သာဝသေသသဗ္ဗ၊ အနဝသေသသဗ္ဗ ၂-မျိုးတွင် အနဝသေသသဗ္ဗဟု သိစေသည်။] ဘဝံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ စ၊ ရောက်လည်း ရောက် တတ်၏။ ဂမေတိ စ၊ ရောက်စေလည်း ရောက်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘဝ- ဂါမိ၊ မည်၏။ [ဂါမိ၌ ဣ-ပစ္စည်း ဖြစ်သော်လည်း ကမ္မကိုင့်၍ ဂါမိဟု ရသဖြင့် ရှိစေရသည်။] ဣမိနာ၊ ဤ ဘဝဂါမိကမ္မံ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာကံကို။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်တော်မူ၏။ ဟိ၊ မှန်။ အယံ၊ ဤ ကထာ သည်။ ဝဋ္ဋကထာ၊ ဝဋ္ဋကိုဆိုကြောင်း ကထာတည်း။ တဉ္စ၊ ထို လောကုတ္တရာကံ သည်လည်း။ ဝိဝဋ္ဋနိဿိဘံ၊ ဝဋ္ဋမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်ကိုမိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ် ၏။ ကရိယတိ၊ သတ္တဝါတို့သည် ပြုအပ်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ကမ္မံ၊ ကမ္မမည်၏။ ကာမဘဝါဒီသု၊ ကာမဘဝ အစရှိသည်တို့၌။ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝိညာတဗ္ဗော။) ကာမသင်္ခါတော၊ ကာမဟု ဆိုအပ်သော။ ဘဝေါ၊ ဘဝတည်း။ ကာမဘဝေါ၊ ကာမဟု ဆိုအပ်သောဘဝ။ ရူပါရူပဘဝေသု၊ ရူပဘဝ, အရူပဘဝတို့၌။ သေ (ဧသော)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်။ နယော၊ တည်း။

ကာမဘဝေါ။ ။အဝီစိနှင့် ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ နတ်ပြည်အတွင်း၌ဖြစ်သော ကာမ ဝိပါက် စိတ် စေတသိက်နှင့် ကမ္မဇရုပ်ဟူသော ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာတို့ကို “ကာမ”ဟု ခေါ်၏။ ထိုတရားတို့သည် ကာမိယတေ၊ ကာမတဏှာသည် အလိုရှိအပ်၏။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ “ကာမော”ဟု ဝစနတ်ပြု၍ “ကာမ”အမည် ရကြ၏။ ကံလေသာကာမ၏ အာရုံဖြစ်သည့် အတွက် ကာမတဏှာနှင့်တကွ ဖြစ်သောကြောင့်လည်း သဟစရဏနည်းအားဖြင့် “ကာမ” အမည် ရနိုင်၏။ [အခြားနည်းများလည်း ရှိသေး၏။ ဝိသုဒ္ဓိမင်း မဟာဋီကာ ပညာဘူမိ- နိဒ္ဒေသ၌ ရှုပါ။] ထို ကာမဝိပါက် ကမ္မဇရုပ်သည်ပင် ကံကြောင့် ဖြစ်ရသောကြောင့် “ဘဝတိတိ ဘဝေါ”အရ ဘဝလည်း မည်၏။ ထို ၂-နည်းပေါင်းစပ်၍ “ကာမသင်္ခါတော+ ဘဝေါဝု ကာမဘဝေါ”ဟု အဋ္ဌကထာ မိန့်သည်။

သေ။ပေ။ဘဝေသု။ ။ပဗ္ဗမဗျာန် ဗြဟ္မာဘုံနှင့် အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာဘုံ အတွင်း၌ဖြစ်သော ရူပဝိပါက် စိတ် စေတသိက်နှင့် ထိုဘုံ၌ ရသိုက်သော ကမ္မဇရုပ်ဟူသော ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာကို “ရူပ” ဟု ခေါ်၏။ ထိုခန္ဓာတို့သည်(ရုပ်ကို မစက်ဆုပ်နိုင်သော ရူပတဏှာ၏ ရူပအမည်ကို ထိုခန္ဓာတို့၌ တင်စားသောအားဖြင့် “ရူပ”အမည် ရကြ၏။ ထို့နောက် “ရူပမေဝ ဘဝေါ” ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၍ ရူပဘဝ အမည်ရသည်။

သညာဝတံ၊ သညာရိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဘဝေါ၊ တည်း။ သညာဘဝေါ၊ သညာရိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဘဝ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဧတ္ထ ဘဝေါ ဤဘဝ၌။ သညာ၊ သည်။ အတ္တိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သညာဘဝေါ၊ မည်၏။ ဝိပရိယယေန၊ သညာဘဝ၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်။ အသညာဘဝေါ၊ မည်၏။ သြဋ္ဌာရိကသညာယ၊ ထင်ရှားသောသညာ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ သုခုမာယ၊ သိမ်မွေ့သော။ (သညာယ၊၏။) ဘာဝါစ၊ ရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ အသ္မိံ ဘဝေါ ဤဘဝ၌။ နေဝသညာနာသညာ၊ သညာလည်းမဟုတ် သညာမဟုတ်သည်လည်း မဟုတ်သော သညာသည်။ (အတ္တိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နေဝသညာနာသညာဘဝေါ၊

အရူပဘဝ။ ။အာကာသာနဉ္စာယဘနဘုံနှင့် ဘဝ် ဟု ခေါ်အပ်သော နေဝသညာနာသညာယတနဘုံ၏ အတွင်း၌ဖြစ်သော အရူပဝိပါက်ကို “အရူပ”ဟု ခေါ်၏။ ထိုအရူပဝိပါက်ဟူသော ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာတို့ကို အရူပတဏှာသည် အာရုံပြုရကား ဖလူပစာရအားဖြင့် “အရူပ”အမည်ရကြ၏။ ထို့နောက် “အရူပမေဝ+ဘဝေါ အရူပဘဝေါ”ဟု ပြုပါ။ [သေနယောဖြင့် အရတူ ကမ္မဓာရ်ကိုသာ ညွှန်းသောကြောင့် “သင်္ခါတော” မထည့်ဘဲ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၌ ဝိပုဏ်ပြုသည်။]

သညာဘဝ။ ။“သညာဝတံ(သညာဝန္တာနံ)+ဘဝေါ” ဟု ဝိပုဏ်ပြုရာ၌ တပျရိသ် သမာသ်ပြီးသောအခါ “သညာဝန္တုဘဝ”ဟု ပြီး၏။ ထိုသို့ ပြီးပြီးမှ ဝန္တုကို ချေ၍ “သညာဘဝ”ဟု ပြီးရသည်။ [ယောဇနာ၌ကား “သညာ ဧတေသံ ပုဂ္ဂလာနံ အတ္တိတိ သညာ၊ သညာဝန္တာတိ ဝတ္တဗေ ဝန္တသဒ္ဓဿ လောပံ ကတော သညာတိ ဝုတ္တံ”ဟု ဆို၏။ ယှိုနှိုက်မှ “သညာနံ+ဘဝေါ သညာဘဝေါ”ဟု ပြုစေလိုသတံ့၊ ထိုအဆိုကို “ဝန္တုသဒ္ဓဿ လောပေါ ဒဋ္ဌဗော”ဟူသော ဋီကာနှင့် မညီဟု မှတ်ပါ။ သို့မဟုတ် ပါဠိပျက်နေဟန် တူသည်။ အနုဋီကာ၌ “ဘဂဝံမူလကာ” ကဲ့သို့ “သညာဝံ ဘဝေါ=သညာရိသောဘဝ” ဟု ဆိုလိုလျက် ဝံသဒ္ဓါကို ချေထားသည်ဟု တနည်း ဖွင့်သေး၏။ ထိုနည်းကို အနုဋီကာ၏ သီးခြား တနည်းဟု မှတ်ပါ။]

သညာဝါ။ပေ။အတ္တိ။ ။ဤဒုတိယနည်း၌ကား သညာ၏အမည်ကို ဘဝ၌ တင်စား၍ ဘဝကို သညာဟု ခေါ်၏။ ဌာနိသညာ၏အမည်ကို ဌာနဘဝ၌ တင်စားသော ဌာနျုပစာရတည်း။ ထို့နောက် သညာနှင့်ဘဝကို “သညာသင်္ခါတော+ဘဝေါ သညာဘဝေါ”ဟု ကမ္မဓာရ် တွဲပါ။ [ဥပစာတင်ရာ၌ မူလ လိနံ၊ ဝုဏ်အတိုင်း ရှိရ၏။ ထို့ကြောင့် သညာကို ဥပစာတင်ထားသည်ဟု ကြံသည်။ အသညာဘဝ၌လည်း “သညာဘဝေါ”ဟု ပြီးမှ “န+သညာဘဝေါ အသညာဘဝေါ”ဟု ပြုပါ။ နေဝသညာနာသညာ၌လည်း နေဝသညာနာသညာ၏ အမည်ကို ဘဝ၌တင်စားပြီးမှ ဘဝနှင့် တွဲပါ။]

မဟာဋီကာ။ ။ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၌ကား “သညာဝါ”စသောနည်း၌ “သညာ ဧတ္ထ အတ္တိတိ သညော”ဟု ပြု၍ သညာနောင် အဿတ္တိအနက်၌ အ-ပစ္စည်း သက်ပြီးလျှင် “သညာဘဝေါတိပိ ပါဌော”ဟူသောဋီကာသည် “သညာဝါ ဧတ္ထ ဘဝေ အတ္တိ”ကို ရည်ရွယ်၍ ပြအပ်သော ပါဠိဟု ယူလေ၏။ [တဿ ဝါ အတ္ထေ အကာရံ ကတော သညာဘဝေါတိပိ ပါဌော၊ တေနာဟ—သညာဝါတိအာဒိ။—ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ။]

မည်၏။ ဧကေန၊ တပါးသော။ ရူပက္ခန္ဓေန၊ သည်။ ဝေါကိဏ္ဏော၊ ရောပြွမ်းအပ်သော။ ဘဝေါ၊ ဘဝတည်း။ ဧကဝေါကာရဘဝေါ၊ တပါးသောရူပက္ခန္ဓာသည် ရောပြွမ်းအပ်သောဘဝ။ ဝါ၊ တနည်း။ အဿ ဘဝဿ၊ ဤဘဝ၏။ ဧကော၊ သော။ ဝေါကာရော၊ ဖြန့်၊ ခွဲအပ်သောခန္ဓာသည်။ အတ္ထိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကဝေါကာရဘဝေါ၊ မည်၏။ (တနည်း) အဿ ဘဝဿ၊ ၏။ ဧကော၊ သော။ ဝေါကာရော၊ ဖြန့်၊ ခွဲခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကဝေါကာရဘဝေါ၊ မည်၏။ စတုဝေါကာရ၊ ပေ။ ဘဝေသု၊ စတုဝေါကာရဘဝ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝတို့၌။ သေ(ဧသော)၊ သည်။ နယော၊ တည်း။ အယံ ဝုစ္စတိ ဥပပတ္တိဘဝေါတိ၊ ကား။ နဝဝိဓောပိ၊ သော။ သေ (ဧသော)၊ ဤဘဝကို။ ဥပပတ္တိဘဝေါနာမ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ ဤသို့လျှင်။ တာဝ၊ ဓမ္မ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဘဝနိဒ္ဒေသ၌။ အတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။

ပန၊ ကား။ (အတ္ထတော၏ အကျယ်မှတပါး ဓမ္မတော၏ အကျယ်ကား။) ဓမ္မတော၊ ဓမ္မအားဖြင့်။ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝိညာတဗ္ဗော။) ဟိ၊ ခွဲ။ ဧတ္ထ၊ ဤဘဝနိဒ္ဒေသ၌။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ ဟူသည်။ ဓမ္မတော၊ ဓမ္မအားဖြင့်။ ဝါ၊ တရားကိုယ်အားဖြင့်။ တေရဿ၊ ကုန်သော။ စေတနာ၊ တို့တည်း။ (မဟာကုသိုလ်၊ ရူပကုသိုလ်တို့၌ယှဉ်သော စေတနာတို့တည်း။) အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ ဟူသည်။ ဒွါဒသ၊ ကုန်သော။ (စေတနာ၊ တို့တည်း။) အာနေညာဘိသင်္ခါရော၊ ဟူသည်။ စတဿော၊ ကုန်သော။ (စေတနာ၊ တို့တည်း။) သဗ္ဗမ္ပိ ဘဝဂါမိကမ္မန္တိ၊ ဟူသော။

ဧကဝေါကာရဘဝေါ။ ။ဧကဝေါကာရ၌ ဧကကို “ဧကေန ခန္ဓေန”ဟု ၎င်း၊ ဝေါကာရကို “ဝေါကိဏ္ဏော” ဟု၎င်း ဖွင့်၏။ “ဝေါကိဏ္ဏော” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “ဝိ+အဝ+ကိရဓာတ်၊ ဣ ပစ္စည်း”ဟု ကြံပါ။ ကိ၏ ဣကို အ, အ-ကို အာဝုဒ္ဓိပြု၊ ဝိ+အဝ ကိရိယတိ၊ ရောပြွမ်းအပ်၏။ ဣတိ ဝေါကာရော။ ဧကေန၊ တပါးသော ရူပက္ခန္ဓာသည်+ ဝေါကာရော၊ ရောပြွမ်းအပ်သော ဘဝတည်း။ ဧကဝေါကာရော၊ ဝ။ ထို့နောက် ဘဝနှင့် ကမ္မဓာရဲ့တုံပါ။ [ဝေါကိဏ္ဏောတိ ဧတေန ဝေါကာရသဒ္ဒဿ ကမ္မဿာနေဘမာဟ။— မဟာဋီကာ။]

ဧကောဝါ ဝေါကာရော။ ။ဤနည်း၌ကား ဝေါကာရသဒ္ဒါသည် “ခန္ဓာ” ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ [ဝေါကာရော လာမကေ ခန္ဓေ။—အဘိဓာန် ၁၁၂၇။] ဝေါကိရိယတိ ပဿာရိယတိ ဝိတ္ထာရိယတိ၊ ဖြန့်၊ ခွဲအပ်၏။ ဣတိ ဝေါကာရော။ ဝိ+အဝ+ကိရဓာတ် ဣ ပစ္စည်း၊ ကိ၏ ဣကို အ, အ-ကို အာဝုဒ္ဓိပြု၊ ဋီကာ၌ “ဝေါကိရဏံ ဝါ ဝေါကာရော”ဟု တနည်း ပြုသေး၏။ ထိုအလို ခန္ဓာကို အရမကောက်နိုင်၊ “ဖြန့်နဲ့ခြင်း ကိရိယာကိုသာ” အရမကောက်နိုင်၏။ အဿ ဘဝဿ၊ ၏။ ဧကော၊ တပါးသော+ဝေါကာရော၊ ဖြန့်၊ ခွဲအပ်သောခန္ဓာသည်။ ဝါ၊ ဖြန့်ခွဲခြင်းသည်။ အတ္ထိ။ ဣတိ ဧကဝေါကာရော။ ထို့နောက် ဘာပုဒ်နှင့် ကမ္မဓာရဲ့ တုံပါ။

စေတနာ ဤပါဌ်ဖြင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ စေတ ဓမ္မာ၊ ဤစေတနာတရားတို့ကို။
 (သင်္ဂဟိတာ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်ပြီ။) ဝါ၊ တနည်း။ စေတနာသမ္ပယုတ္တာ၊ စေတနာ
 နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မသင်္ခါတာ၊ ကံဟု ခေါ်ဆိုအပ်ကုန်သော။
 အာစယဂါမိနော၊ ကံ ကိလေသာတို့သည် စီအပ်သောစုတိ၊ ဂတိ၊ ပဋိသန္ဓေသို့
 ရောက်တတ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ သင်္ဂဟိတာ။ ကာမဘဝေါ၊ ဟူသည်။ ပဉ္စ
 ကုန်သော။ ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာ၊ ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာတို့တည်း။ (တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်
 အပ်သောကံသည် အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်ကုန်သော လောကီဝိပါက်နာမ
 က္ခန္ဓာ၊ ကမ္မဇရုပ်ခန္ဓာတို့တည်း။) ရူပဘဝေါ၊ ဟူသည်။ တထာ၊ ထိုအတူ
 ၅-ပါးသော ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာတို့တည်း။ အရူပဘဝေါ၊ စတ္တာရော (ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာ)။
 သညာဘဝေါ၊ စတုပဉ္စ၊ ၄-ပါး၊ ၅-ပါးကုန်သော။ (ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာ)။ အသညာ-
 ဘဝေါ ဧကော ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓော။ နေဝသညာ နာသညာဘဝေါ စတ္တာရော
 (ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာ)။ ဧကဝေါကာရဘဝါဒယော၊ ဧကဝေါကာရဘဝ အစရှိသည်
 တို့သည်။ ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဧကစတုပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တပါးသောခန္ဓာ၊
 ၄-ပါးသောခန္ဓာ၊ ၅-ပါးသောခန္ဓာတို့တည်း။ ဣတိဝေံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤဘဝ
 နိဒ္ဒေသ၌။ ဓမ္မတောပိ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။

သာတ္ထတောတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝေံ ဝိညာတဗ္ဗော။) စ၊ ဆက်။
 ဘဝနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ (ပုညာဘိသင်္ခါရာဒယော၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ) ယဘာ၊ ဟောတော်
 မှုအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ တထေဝ၊ သာလျှင်။ သင်္ခါရနိဒ္ဒေသပိ၊ ၌လည်း။ ပုညာဘိ-
 သင်္ခါရာဒယောဝ၊ တို့ကိုသာ။ ကာမဉ္စူတ္တာ၊ အကယ်၍ကား ဟောတော်မှုအပ်
 ပါပေကုန်ပြီ။ ဝေံသန္ဓေပိ၊ သော်လည်း။ ပုရိမာ၊ ရှေး၌ဖြစ်သောပုညာဘိသင်္ခါရ
 စသည်တို့ကို။ [သင်္ခါရပဒနိဒ္ဒေသ၌ ဟောတော်မှုအပ်ခဲ့သော ပုညာဘိသင်္ခါရ
 စသည်တို့ကို “ပုရိမာ” ဟုဆိုသည်။] အတိတကမ္မဝသေန၊ အတိတ်ကံ၏အစွမ်း
 ဖြင့်။ ဣမ၊ ဤ ပစ္စုပ္ပန်ဘာ၌။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ ပစ္စယတ္တာ၊ အကြောင်းတို့၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တာ။ [“အဘိဓတ ဟောဘဝေါ ပဉ္စ” အရကောက်ကို သတိပြု။]
 ဣမေ၊ ဤ ပုညာဘိသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့ကို။ [ဘဝနိဒ္ဒေသ၌ ဟောတော်မှုအပ်
 သော ပုညာဘိသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့ကို။] ပစ္စုပ္ပန္နကမ္မဝသေန၊ ဖြင့်။ အာယတိံ၊
 ၌။ ပဋိသန္ဓိယာ ပစ္စယတ္တာ (ဝုတ္တာ)။ [“ဣဒါနိ ဟောဘဝေါ ပဉ္စ” အရကောက်ကို

စေတနာ သမ္ပယုတ္တာ ဝါ။ ။ အာစယဂါမိနော ဓမ္မာ အရ၌ လောကီကုသိုလ်
 အကုသိုလ် ရ၏။ ထို တရားတို့သည် အကျိုးပေးသောအားဖြင့် စုတိ ပဋိသန္ဓေသို့၎င်း၊
 အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ဝိပါက်တို့သို့၎င်း ရောက်တတ်ကြသောကြောင့် အာစယဂါမိ
 အမည်ရ၏။ ထိုသို့ ဝိပါက်အကျိုးကို ပေးနိုင်လျှင် ကံနှင့်သဘောတူ၍ “ကံ”ဟု ခေါ်နိုင်
 သောကြောင့် ကမ္မဘဝ၌ ပရိယာယ် (သဒိဿပစာရ) အားဖြင့် သွင်းယူနိုင်သည်။
 [အာစယဂါမိတာယ။ပေ။ ပရိယာယေန ဝဒတိ။—ဋီကာ။]

သတိပြုပါ။] ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုနဝစနံ၊ ထပ်၍ဟောတော်မူခြင်းသည်။ (ဘဝအရ၌ ပုညာဘိသင်္ခါရ စသည်ကို ထပ်၍ ဟောတော်မူခြင်းသည်။) သာတ္ထကမေဝ၊ အကျိုးရှိသည်သာ။ ဝါ၊ တနည်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးသင်္ခါရနိဒ္ဒေသ၌။ တတ္ထံ၊ ပေ။ ကာမာဝစရာတိ ဝေမာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ စေတနာဝ၊ စေတနာတို့ကိုသာ။ (သမ္ပယုတ္တဓမ္မမဖက် သက်သက်သော စေတနာတို့ကိုသာ။) သင်္ခါရာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဣဓပန၊ ဤဘဝနိဒ္ဒေသ၌ကား။ သဗ္ဗမ္ပိ ဘဝဂါမိကမ္ပန္နိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ စေတနာသမ္ပယုတ္တာပိ၊ တို့ကိုလည်း။ (ဝုတ္တာ)။ [အပိဖြင့် စေတနာကိုပေါင်း။]

စ၊ သည်သာ မကသေး။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးသင်္ခါရနိဒ္ဒေသ၌။ ဝိညာဏပစ္စယမေဝ၊ ဝိညာဉ်၏ အကြောင်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ ကို။ သင်္ခါရာတိ ဝုတ္တံ၊ ဣဒါနိ၊ ဘဝကိုဇဟာရာ ယခုအခါ၌။ အသညာဘဝနိဗ္ဗတ္တကမ္ပိ၊ အသညာဘဝကိုဖြစ်စေ တတ်သောကံကိုလည်း။ (ဘဝေါတိ ဝုတ္တံ။) ဝါ၊ တနည်း။ ဗဟုနာ၊ များစွာသော စကားဖြင့်။ ကံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါ၌။ ပုညာဘိသင်္ခါရာဒယော၊ ကုန်သော။ ကုသလာကုသလဓမ္မာ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ။ ပန၊ ကား။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ ဣဓ၊ ဤပါ၌။ ဥပပတ္တိဘဝဿာပိ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၏လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ သိမ်းယူအပ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကုသလာကုသလာဗျာကတာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ။ [အဗျာကတ အရ၌ ဝိပါက် အဗျာကတ၊ ကမ္မဇရုပ် အဗျာကတတို့ကိုယူ။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗထာပိ၊ အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်လည်း။ ဣဒံ ပုန ဝစနံ၊ ဤဘဖန်ဟောတော်မူအပ်သော စကားသည်။ သာတ္ထကမေဝ၊ အကျိုးရှိ သည်သာ။ ဣတိဒေဝံ၊ ဤသို့။ ဧတ္ထ၊ ဤဘဝနိဒ္ဒေသ၌။ သာတ္ထတောပိ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော၊ ၏။

သာတ္ထကမေဝိဒံ ပုနဝစနံ။ ။သင်္ခါရအရတုန်းက ပုညာဘိသင်္ခါရ စသော တရားတို့ကိုပင် ကမ္မဘဝအရ၌ ထပ်၍ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ ထပ်၍ဟောတော်မူခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ “စောဒကဘူရိလက ထပ်၍ ဟောတော်မူခြင်းသည် နိရက္ခက (အနက် အထူး မရှိသောကြောင့် အကျိုးမရှိသည်) မဟုတ်ပါလော”ဟု စောဒနာမည့်အရေးကို မြော် တွေး၍ “သာတ္ထကမေဝ ပုနဝစနံ=ထပ်၍ ဟောတော်မူခြင်းသည် အကျိုးရှိသည်သာ” ဟု ဝေသဒ္ဓါနှင့် တကွ မိန့်ရသည်။ [ဧဝံ သဒန္တပိ စသော ဝါကျတို့ကိုကြည့်၍ သင်္ခါရ အရနှင့် ဘဝ အရတို့၏ ဓမ္မချင်းကွဲပြားပုံကို သိပါ။]

မှတ်ချက်။ ။အဘိဓမ္မတ္တသင်္ဂဟအဖွင့် ကျမ်းတို့၌ကား သင်္ခါရနှင့် ဘဝအထူးကို ပြုရာဝယ် ဥပပတ္တိဘဝကို လုံးလုံးမထည့်ဘဲ သင်္ခါရနှင့် ကမ္မဘဝအထူးကိုသာ ပြကြ၏။ ဤ၌ကား “ဘဝ” အရ ဥပပတ္တိဘဝကို ယူသောနည်းကိုပါ ထည့်၍ “ဣဓ ပန ဥပပတ္တိ- ဘဝဿာပိ သင်္ဂဟိတတ္တာ” စသည်ဖြင့် မိန့်သည်။

ဘေဒသင်္ဂဟာတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝိညာတဗ္ဗော။) ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တဿ၊ သော။) ဘပဿ၊ ကို။ ဝါ၊ ၏။ ဘေဒတောစေဝ၊ အပြားအားဖြင့်၎င်း။ သင်္ဂဟတောစ၊ သိမ်းယူအပ်သော အကျဉ်းအားဖြင့်၎င်း။ (ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။) ဟိ၊ ချဲ့။ ကာမုပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ကာမဘဝနိဗ္ဗတ္တကံ၊ ကာမဘဝကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ယံ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရိယာဘိ၊ ၏။ သော၊ ထိုကံသည်။ ကမ္မဘဝေါ၊ မည်၏။ [ဝါကျတို့၌ နောက်ပုဒ်၏ လိန်သို့ လိုက်ရသောကြောင့် “သော”ဟု ထားသော်လည်း ယံ ကမ္မံကို ပြန်၍ စွဲရသည်။] တဒဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ထို ကံကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ မည်၏။ ရူပ'ရူပဘဝေသု၊ တို့၌။ ဧသ နယော။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ကာမုပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ကာမဘဝါ၊ တို့သည်။ (ကမ္မဘဝနှင့် ဥပပတ္တိဘဝဟူသော ကာမဘဝတို့သည်။) (ဟောန္တိ)။ သညာဘဝပဉ္စဂေါကာရဘဝါ၊ တို့သည်။ တဒန္တောဂဓာဝ၊ ထို ကာမဘဝ ၂-ပါး၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်သာ။ (ကာမုပါဒါနပစ္စယာ။) ဒွေ၊ ရူပဘဝါ၊ ရူပဘဝတို့သည်။ (ကမ္မရူပဘဝ၊ ဥပပတ္တိရူပဘဝတို့သည်။) (ဟောန္တိ)။ သညာဘဝ။ ပေ။ ဘဝါ၊ တို့သည်။ တဒန္တောဂဓာဝ၊ ထို ရူပဘဝ ၂-ပါး၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်သာ။ (ကာမုပါဒါနပစ္စယာ။) ဒွေ၊ အရူပဘဝါ၊ တို့သည်။ (ကမ္မအရူပဘဝ၊ ဥပပတ္တိအရူပဘဝတို့သည်။) (ဟောန္တိ)။ သညာ။ ပေ။ ဘဝါ၊ တို့သည်။ တဒန္တောဂဓာဝ၊ ထို အရူပဘဝ ၂-ပါး၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်သာ။ ဣတိ၊ သို့။ အန္တောဂဓေဟိ၊ အတွင်းဝင်သော သညာဘဝ စသည်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ဆ၊ ဘဝါ (ဟောန္တိ)။ စ၊ ဆက်။ ကာမုပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ အန္တောဂဓေဟိ သဒ္ဓိံ၊ ဆ၊ ဘဝါ (ဟောန္တိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ သေသုပါဒါနပစ္စယာပိ၊ ကြွင်းသော ဥပါဒါနဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ (ဆ ဆ၊ ၆-ပါးကုန် ၆-ပါးကုန်သော။ ဘဝါ ဟောန္တိ)။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ အန္တောဂဓေဟိ၊ အတွင်းဝင်သော သညာဘဝစသည်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ဘေဒတော စတုဝိသတိ ဘဝါ (ဟောန္တိ)။

ပန၊ ကား။ သင်္ဂဟတော၊ သိမ်းယူအပ်သော အကျဉ်းအားဖြင့်။ (ဝိနိစ္ဆယော ဧဝံ ဝိညာတဗ္ဗော။) ကမ္မဘဝံ၊ ကို၎င်း။ ဥပပတ္တိဘဝံစ၊ ကို၎င်း။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ကတုာ၊ ပြု၍။ (ပေါင်း၍။) ကာမုပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ အန္တောဂဓေဟိ၊ အတွင်းဝင်သော သညာဘဝ စသည်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ဧကော၊ သော။ ကာမဘဝေါ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ရူပါရူပဘဝါ၊ တို့သည်။ တထာ၊ ထိုအတူ တပါးစီတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တယော၊ ဘဝါ၊ (ဟောန္တိ)။ သေသုပါဒါနပစ္စယာပိ၊ ကာမုပါဒါနမှ ကြွင်းသော ဥပါဒါနဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ တထာ၊ ထိုအတူ ၃-ပါးသော ဘာတို့ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။

ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သင်္ဂဟတော၊ သိမ်းယူအပ်သော အကျဉ်းအားဖြင့်။ အန္တောဂဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ဒွါဒသ၊ ဘဝါ (ဟောန္တိ)။ အပိစ၊ သည်သာ မကသေး။ အဝိသေသေန၊ ဥပါဒါန် ၄-ပါးကို အထူးမပြ သာမညအားဖြင့်။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ကာမဘဝုပဂံ၊ ကာမဘဝသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ကမ္မဘဝေါ၊ တည်း။ တဒဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ထိုကံကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ တည်း။ ရူပါရူပဘဝေသု၊ တို့၌။ သေ၊ နယော။ ဧဝံ၊ လျှင်။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ အန္တောဂဓေဟိ၊ သဒ္ဓိံ၊ ဒွေ၊ ကာမ-ဘဝါ၊ တို့၎င်း။ ဒွေ၊ ရူပဘဝါ၊ တို့၎င်း။ ဒွေ၊ အရူပဘဝါ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အပရေနပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်သော။ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ သင်္ဂဟတော၊ အားဖြင့်။ ဆ၊ ဘဝါ (ဟောန္တိ)။ ဝါ၊ တနည်း။ ကမ္မဘဝ ဥပပတ္တိဘဝဘေဒံ၊ ကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝ အပြားသို့။ အနုပဂမ္မာ၊ မကပ်ရောက်မူ၍။ အန္တောဂဓေ-ဟိ၊ သဒ္ဓိံ၊ ကာမဘဝါဒိဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ တယော၊ ဘဝါ၊ ဟောန္တိ။ ကာမဘဝါဒိဘေဒံစာပိ၊ ကာမဘဝ အစရှိသော အပြားသို့လည်း။ အနုပဂမ္မာ၊ မကပ်ရောက်မူ၍။ ကမ္မဘဝ ဥပပတ္တိဘဝဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဒွေ၊ ဘဝါ၊ ဟောန္တိ။ ကမ္မပပတ္တိဘေဒံ စ၊ သို့လည်း။ အနုပဂမ္မာ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဘဝဝသေန၊ ဘဝ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဧကော၊ ဘဝေါ၊ ဟောတိ။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဘဝနိဒ္ဒေသ၌။ ဥပါဒါနပစ္စယဿ၊ ဥပါဒါန်ဟူသော အကြောင်းရှိသော။ ဘဝဿ၊ ၏။ ဘေဒသင်္ဂဟာပိ၊ အထူးအပြား၊ သိမ်းယူ အပ်သော အကျဉ်းအားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ဝိညာတဗ္ဗော။

ယံ ယဿ ပစ္စယောစေတိ၊ ဟူသော မာတိကာပုဒ်၏။ (ဝိနိစ္ဆယော၊ ဧဝံ၊ ဝိညာတဗ္ဗော။) စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပါဒါန်တို့တွင်။ ယံ ဥပါဒါန်၊ သည်။ ယဿ၊ အကြင်ဘဝအား။ ပစ္စယော၊ ဟောတိ။ တတောပိ၊ ထိုပစ္စည်း၊ ပစ္စယုပ္ပန် အားဖြင့်လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ဝိညာတဗ္ဗော။ ဣတိအတ္ထော။ ပန၊ ပရိဟာရ ပက္ခမ္မတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပါဒါန်တို့တွင်။ ကိံ၊ အဘယ် ဥပါဒါန်သည်။ ကဿ၊ အဘယ်ဘဝအား။ ပစ္စယော ဟောတိ၊ နည်း။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံသော ဥပါဒါန်သည်။ ယဿ ကဿစိ၊ အမှတ် မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံသောဘဝအား။ ပစ္စယော၊ ဟောတိ ယေဝ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပုထုဇ္ဇေနော၊ သည်။ ဥမ္မတ္တကောဝိယ၊ အရူးနှင့်တူ၏။ သော၊ ထိုအရူးနှင့်တူသော ပုထုဇဉ်သည်။ ဣဒံ၊ ဤအရာသည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ ဣဒံ၊ သည်။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝိစာရေတွာ၊ မစိစစ်မူ၍။ ယဿ ကဿစိ၊ သော။ ဥပါဒါနဿ၊ ဥပါဒါန်၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံ သော။ ဘဝံ၊ ဘဝကို။ ပတ္ထေတွာ၊ တောင့်တ၍။ ယံကိဉ္စိ ကမ္မံ ကရေတိယေဝ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (မည်သည့်ဥပါဒါန်၏ အစွမ်းကြောင့် မည်သည့်ဘဝကို

တောင့်တ၍ မည်သည့်ကံမဆို ပြုနိုင်သောကြောင့်။) [န ဂဟေတဗ္ဗံ ဌှပ်။] ကေစော၊ အချိုသောဆရာတို့သည်။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနေန၊ ကြောင့်။ ရူပါရူပဘဝါ၊ တို့သည်။ န ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝဒန္တိ။ တံ၊ ထိုစကားကို။ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ ပန၊ အနွယကား။ သဗ္ဗေန၊ အလုံးစုံသော ဥပါဒါန်ကြောင့်။ သဗ္ဗော၊ အလုံးစုံသော ဘဝသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ (ဣဒံ အတ္ထဇာတံ)၊ ဤအနက်ကို။ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ယူထိုက်၏။ ဝါ၊ ယူပါလေ။

သေယျထိဒံ၊ အဘယ်သို့ ယူထိုက်သနည်း။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ကေစော၊ အချိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနုဿဝဝသေန ဝါ၊ အဆင့်ဆင့် ကြားနာရခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်သော်၎င်း။ ဒိဋ္ဌာနုသာရေနဝါ၊ မြင်အပ်သောအမှုကို အတုလိုက်ခြင်းအားဖြင့်သော်၎င်း။ ဧတေ ကာမာ နာမ၊ ဤဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့မည်သည်။ မနုဿလောကေ၊ ၌။ ခတ္တိယမဟာသာလာဒိသုစေဝ၊ များသော ဥစ္စာနှစ်ရှိသော ခတ္တိယ အစရှိသူတို့၌၎င်း။ ဆ ကာမာဝစရဒေဝလောကေစ၊ ခြောက်ထပ်သော ကာမာဝစရနတ်ပြည်၌၎င်း။ သမိဒ္ဓါ၊ ကြွယ်ဝကုန်၏။ ဝါ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စိန္တေတွာ၊ တွေး၍။ တေသံ၊ ထိုဝတ္ထုအာရုံကာမဂုဏ်တို့ကို။ အဓိဂမတ္တံ၊ ရခြင်းအကျိုးငှါ။ အသဒ္ဓမ္မဿဝနာဒိဟိ၊ မသူတော်တို့၏တရားကိုကြားနာရခြင်းအစရှိသည်တို့သည်။ ဝဉ္စိတော၊ လှည့်ပတ်အပ်သည်။ (ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။) [မညမာနော ဌှပ်။] ဣမိနာ ကမ္မေန၊ ဤကံကြောင့်။ ကာမာ၊ တို့သည်။ သမ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ပြီးစီးနိုင်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မညမာနော၊ မှတ်ထင်သည်။ (ဟုတွာ)။ ကာမုပါဒါနဝသေန၊ အစွမ်းကြောင့်။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိနိပိ၊ ကာယဒုစ္စရိုက် အစရှိသည်တို့ကိုသော်မှလည်း။ (သားကောင်ကို သတ်၍ ယဇ်နတ်ပူဇော်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကိုသော်မှလည်း။) ကရောတိ၊ ပြုရ၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒုစ္စရိတ ပါရိပူရိယာ၊ ကြောင့်။ အပါယေ၊ ၌။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရ၏။

ဝါ ပန၊ သည်သာမကသေး။ သန္နိဋ္ဌိကေ၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမေ၊ တို့ကို။ ပတ္ထယမာနော၊ သည်။ (ဟုတွာဝါ၊ ဖြစ်၍သော်၎င်း။) ပဋိလဒ္ဓော၊ ရအပ်ပြီးသော ကာမဂုဏ်တို့ကို။ ဂေါပယမာနော၊ လုံခြုံစေရသည်။ ဝါ၊ စောင့်ရှောက်ရသည်။ (ဟုတွာ) ဝါ။ ကာမုပါဒါနဝသေန၊ အစွမ်းကြောင့်။ ကာယဒုစ္စရိတာဒိနိပိ၊ တို့ကိုသော်မှလည်း။ ကရောတိ။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒုစ္စရိတပါရိပူရိယာ၊ အပါယေ၊ ဥပပဇ္ဇတိ။ တတြ၊ ထိုအပါယ်၌။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥပပတ္တိဟေတုဘူတံ၊ ပဋိသန္ဓေ၏အကြောင်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ ကမ္မဘဝေါ၊ မည်၏။ ကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ မည်၏။ ပန၊ ကား။ သညာဘဝ ပဉ္စဝေါကာရဘဝါ၊ တို့သည်။ တဒန္တောဂဓံဝေ၊ ထိုဒုစ္စရိုက်၊ သုစ္စရိုက်ကြောင့်ဖြစ်သော ကာမဘဝ၌ အကျိုးဝင်ကုန်သည်သာ။

ပန၊ ကား။ အပရော၊ အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဒ္ဓမ္မဿဝနာဒိဟိ၊ သူတော်ကောင်းထို့တရားကိုကြားနာရခြင်းအစရှိသည်တို့ကြောင့်။ ဥပဗြူဟိတညာဏော၊ တိုးပွားစေအပ်သောဉာဏ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ ဣမိနာကမ္မေန၊ ဤကုသိုလ်ကံကြောင့်။ ကာမာ၊ သမ္ပန္နိ။ ဣတိ မညမာနော (ဟုတွာ)။ ကာမုပါဒါနဝသေန၊ ကာယသုစရိတာဒိနိ၊ ကရောတိ။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သုစရိတပါရိပုရိယာ၊ ကြောင့်။ ဒေဝေသုဝါ၊ တို့၌သော်၎င်း။ မနုဿေသုဝါ၊ တို့၌သော်၎င်း။ ဥပပဇ္ဇတိ။ တတြ၊ ထိုနတ်၊ လူတို့၌။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥပပတ္တိဟေတုဘူတံ၊ ကမ္မံ၊ ကမ္မဘဝေါ။ ကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တာ၊ ခန္ဓာ၊ ဥပပတ္တိဘဝေါ။ ပန၊ ကား။ သညာဘဝ ပဉ္စဝေါကာရဘဝါ၊ တို့သည်။ တဒန္တောဂဓာဝေ၊ ထိုသုစရိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ကာမဘဝ၌အကျုံးဝင်ကုန်သည်သာ။ ဣတိ၊ လျှင်။ ကာမုပါဒါနံ၊ သည်။ သပ္ပဘေဒဿ၊ သုဂတိ၊ ဒုဂ္ဂတိမနုဿအစရှိသောအပြားနှင့် တကွဖြစ်သော။ [သပ္ပဘေဒဿာတိ သုဂတိဒုဂ္ဂတိမနုဿာဒိပ္ပဘေဒဝတော။— ဋီကာ။] သာန္တောဂဓဿ၊ အတွင်းဝင်သော သညာဘဝ ပဉ္စဝေါကာရဘဝနှင့် တကွဖြစ်သော။ ကာမဘဝဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ။

အပရော၊ အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တတော၊ ထိုကာမဘဝ၌ရှိသော စည်းစိမ်ထက်။ ရူပါရူပဘဝေသု၊ တို့၌။ ကာမာ၊ တို့သည်။ သမိဒ္ဓတရာ၊ သာ၍ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သုတွာဝါ၊ ကြားရ၍သော်၎င်း။ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ ပရိကပေတွာဝါ၊ ကြံဆ၍သော်၎င်း။ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ ကာမုပါဒါနဝသေနော၊ အစွမ်းကြောင့်သာလျှင်။ ရူပါရူပသမာပတ္တိယော၊ ရူပသမာပတ် , အရူပသမာပတ်တို့ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတွာ၊ ၍။ သမာပတ္တိဗလေန၊ သမာပတ်၏အစွမ်းကြောင့်။ ရူပါရူပဗြဟ္မာလောကေ၊ ၌။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ၏။ တတြ၊ ထိုရူပဗြဟ္မာ အရူပဗြဟ္မာလောက၌။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥပပတ္တိဟေတုဘူတံ၊ သော။ ကမ္မံ၊ ကမ္မဘဝေါ။ ကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တာ ခန္ဓာ ဥပပတ္တိဘဝေါ။ ပန၊ ကား။ သညာ။ ပေ။ ဘဝါ၊ တို့သည်။ တဒန္တောဂဓာဝေ၊ ထိုကာမဘဝ၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်သာ။ ဣတိ၊ လျှင်။ ကာမုပါဒါနံ၊ သည်။ သပ္ပဘေဒါနံ၊ ကုန်သော။ သာန္တောဂဓာနံ၊ ကုန်သော။ ရူပါရူပဘဝါနံပိ၊ တို့၏လည်း။ ပစ္စယော၊ ဟောတိ။

[ကာမုပါဒါနံ၏ ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြပြီး၍ ဒိဋ္ဌပါဒါနံ၏ ကျေးဇူးပြုပုံကိုပြလိုသောကြောင့် “အပရော”စသည်မိန့်။] အပရော၊ သည်။ အယံအတ္တာနာမ၊ ဤအတ္တမည်သည်။ ကာမာဝစရသမ္ပတ္တိဘဝေဝါ၊ ၌သော်၎င်း။ ရူပါရူပဘဝါနံ၊ တို့တွင်။ အညတရသ္မိံ ဝါ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော ဘဝ၌သော်၎င်း။ ဥစ္ဆန္နော။ ပြတ်သည်။ (သမာနော)။ သုဉ္စန္ဒော၊ ကောင်းစွာပြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ ကပ်ယူ၍။ ဝါ၊ အကြောင်းပြု၍။ တဒုပဂံ၊ ထို ကာမာဝစရသမ္ပတ္တိဘဝ, ရူပါရူပဘဝတို့တွင်

တပါးပါးသောဘဝသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မံ ကရေတိ။ တဿ တံကမ္မံ ကမ္မဘဝေါ။ ကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တာ ခန္ဓာ ဥပပတ္တိဘဝေါ။ ဖန၊ ကား။ သညာဘဝါဒယော၊ သညာဘဝ အစရှိသည်တို့သည်။ တဒန္တောဂဓာဝေ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ သပ္ပဘေဒါနံ သာန္တောဂဓာနံ တိဏ္ဍံပိ ကာမရူပါရူပဘဝါနံ၊ ပစ္စယော ဟောတိ။

[ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ၏ ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြပြီး၍ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၏ ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြလိုသောကြောင့် “အပရော” စသည်မိန့်။] အပရော၊ သည်။ အယံ အတ္တာနာမ၊ ကာမာဝစရသမ္ပတ္တိဘဝေ ဝါ၊ ရူပါရူပဘဝါနံ၊ တို့တွင်။ အညတရသို့ ဝါ၊ သုခံ၊ ခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ။ ဝိဂတပရိဋ္ဌာဟော၊ ကင်းသော ပုလောင်ခြင်း ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္တဝါဒုပါဒါနေန၊ ကြောင့်။ တဒုပဂံ၊ ထို ကာမာဝစရသမ္ပတ္တိ ဘဝ၊ ရူပါရူပ ဘဝတို့တွင် တပါးပါးသော ဘဝသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မံ ကရေတိ။ တဿ တံ ကမ္မံ ကမ္မဘဝေါ။ တဒဘိနိဗ္ဗတ္တာ ခန္ဓာ ဥပပတ္တိဘဝေါ။ သညာဘဝါဒယော ပန တဒန္တောဂဓာ ဝေ။ ဣတိ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ သပ္ပဘေဒါနံ သာန္တောဂဓာနံ၊ တိဏ္ဍံ ဘဝါနံ ပစ္စယော ဟောတိ။

[အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၏ ကျေးဇူးပြုပုံကိုပြပြီး၍ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၏ ကျေးဇူး ပြုပုံကို ပြလိုသောကြောင့် “အပရော” စသည်မိန့်။ ဤ၌ အတ္တဝါဒုပါဒါနံကို ရှေ့ထား၍ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံကို နောက်ထား၍ ပြရပုံကို ဋီကာ၌ ရှင်းပြထား သည်။] အပရော၊ သည်။ ဣဒံ သီလဗ္ဗတံနာမ၊ မည်သည်။ ကာမာဝစရသမ္ပတ္တိ- ဘဝေ ဝါ၊ ရူပါရူပဘဝါနံ အညတရသို့ ဝါ၊ ပူရေန္တဿ၊ ဖြည့်ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သုခံ၊ သည်။ ပါရိပူရိံ၊ ပြည့်စုံခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ။ ဣတိ၊ သို့။ (သုတွာ ဝါ၊ ပရိကပေတွာ ဝါ) သီလဗ္ဗတုပါဒါနဝသေန၊ ကြောင့်။ တဒုပဂံ ကမ္မံ ကရေတိ။ တဿ တံ ကမ္မံ ကမ္မဘဝေါ။ တဒဘိနိဗ္ဗတ္တာ ခန္ဓာ ဥပပတ္တိဘဝေါ။ သညာဘဝါဒယော ပန တဒန္တောဂဓာဝေ။ ဣတိ သီလဗ္ဗတု- ပါဒါနံပိ သပ္ပဘေဒါနံ သာန္တောဂဓာနံ တိဏ္ဍံ ဘဝါနံ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဘဝနိဒ္ဒေသ၌။ ယံ၊ အကြင် ဥပါဒါနံသည်။ ယဿ၊ အကြင်ဘဝအား။ ပစ္စယော ဟောတိ။ တတောပိ၊ ထိုပစ္စည်း၊ ပစ္စယုပ္ပန်အားဖြင့် လည်း။ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗျော။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမ္မတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပါဒါနံ ဘဝ တို့တွင်။ [ယောဇနာ၌ “ဧတ္ထ ဘဝေသု” ဟု စွဲလေ၏။] ကိံ၊ အဘယ် ဥပါဒါနံ သည်။ ကဿ ဘဝဿ၊ အား။ ကထံ၊ အဘယ်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိစေ၊ ဤသို့မေးအံ့။ ဥပါဒါနံ၊ ၄-ပါးလုံးသော ဥပါဒါနံ သည်။ ရူပါရူပဘဝါနံ၊ တို့အား။ ဥပနိဿယပစ္စယော၊ ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့်

ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ)။ တံ၊ ထို ၄-ပါးလုံးသော ဥပါဒါန်သည်။ ကာမ-
ဘဝဿ၊ အား။ သဟဇာတာဒိဟိပိ၊ သဟဇာတ အစရှိသော ပစ္စယသတ္တိတို့
ဖြင့်လည်း။ [ပိဖြင့် “ဥပနိဿယသတ္တိကို” ပေါင်း။] (ပစ္စယော ဟောတိ။) ဣတိ၊
ဤသို့။ ဝိညေယံ၊ သိထိုက်၏။

ဟိ၊ ချဲ့။ ရူပါရူပဘဝါနံ၊ တို့အား၎င်း။ ကာမဘဝပရိယာပန္နဿ၊ သော။ ကမ္မ-
ဘဝေ၊ ချဲ့။ ဝါ၊ တွင်။ ကုသလကမ္မဿေဝ စ၊ အားသာလျှင်၎င်း။ ဥပပတ္တိဘဝဿ
စ၊ အား၎င်း။ စတုဗ္ဗိဓံပိ၊ သော။ ဧတံ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ ဥပနိဿယပစ္စယေန၊
ဧကော ပစ္စယော ဟောတိ။ ကာမဘဝေ၊ ချဲ့။ အတ္တနာ၊ မိမိဟူသော ဥပါဒါန်
ကိုယ်တိုင်။ သမ္ပယုတ္တ အကုသလ ကမ္မဘဝဿ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော အကုသိုလ်
ကမ္မဘဝအား။ သဟဇာတ။ ပေ။ ပုဘေဒေဟိ၊ ကုန်သော။ သဟဇာတာဒိဟိ၊
တို့ဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ပန၊ ကား။ (ကာမဘဝေ အတ္တနာ)။ ဝိပွယုတ္တဿ၊
ဝိပွယုတ်ဖြစ်သော အကုသိုလ်ကမ္မဘဝအား။ ဥပနိဿယပစ္စယေနေဝ (ပစ္စယော
ဟောတိ)။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ဘဝပဒနိဒ္ဒေသော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဇာတိဇရာမရဏာဒိပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၃၅။ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိနိဒ္ဒေသာဒိဿ၊ အစရှိသည်တို့၌။ ဇာတိ အာဒိနံ၊
ဇာတိအစရှိသော ပုဒ်တို့၏။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကံ။ သစ္စဝိဘဂေါ၊ ချဲ့။ ဝုတ္တနယေနော၊
ဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပန၊ ဆက်။ ဘဝေါတိ ဧတ္ထ၊ ဘဝေါဟူသော ဤပါဌ၌။
ကမ္မဘဝေါ၊ ကိုသာ။ အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုကမ္မ
ဘဝသည်။ ဇာတိယာ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဥပပတ္တိ-
ဘဝေါ၊ သည်။ (ဇာတိယာ၊ ပစ္စယော)။ န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ (စ) ပန၊ ထပ်၍
ဆက်ဦးအံ့။ [ယောဇနာ၌ “စ ပန” ဟု ရှိ၏။] သော၊ ထို ကမ္မဘဝသည်။ ကမ္မ-
ပစ္စယ ဥပနိဿယပစ္စယ ဝသေန၊ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း၊ ပကတူပနိဿယ
ပစ္စည်းတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒွိဓာဝ၊ ဖြင့်သာ။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့
မှတ်အပ်၏။ [ရှေးနိဿယ၌ ဣတိ မပါ။ ဤ၌ ဣတိ ပါ၏။]

တတ္ထ၊ ထို ဘဝပစ္စယာ ဇာတိအစရှိသော စကားရပ်၌။ (ဌတော ကဿစိ
စောဒကဿ ဤဒိသိ စောဒနာ) သိယာ။ (ကိဒိသိ စောဒနာ သိယာ၊ နည်း။)
ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမ္ဘတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ဘဝေါ၊ သည်။ ဇာတိ-
ယာ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ ဧတံ (အတ္ထဇာတံ)၊ ကို။ ကထံ၊

အဘယ်သို့လျှင်။ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်ပါသနည်း။ ဣတိ (ဤဒိသိ)၊ ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော စောဒနာသည်။ စေ သိယာ၊ အံ။ [“စေ” ပါ၍ “စေသိယာ” ဟု ပေးလိုက်ရသည်။ ထုံးစံအားဖြင့် စေသဒ္ဓါ ပါရိုးမဟုတ်ပါ။] ဗာဟိရပစ္စယသမတ္တေ၊ အပဉ္စိဖြစ်သော အကြောင်းတို့၏ တူကုန်သည်၏အဖြစ် သည်။ (သတိ)ပိ။ (သတ္တာနံ၊ တို့၏။) ဟိနပဏိတတာဒိ ဝိသေသဒဿနတော၊ ယုတ်ညံ့သည်၏အဖြစ်၊ မြင့်မြတ်သည်၏အဖြစ် အစရှိသော အထူးကို မြင်ရခြင်းကြောင့်။ (ဘဝေါ ဇာတိယာ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဣတိ ဧတံ (အတ္ထဇာတံ) ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဗာဟိရနံ၊ အပဉ္စိဖြစ်ကုန်သော (အဇ္ဈတ္တသန္တာန်မှ အပဉ္စိဖြစ်ကုန်သော။) ဇနက ဇနေတ္တိသုက္ကသောဏိတာဟာရာဒိနံ၊ ဖြစ်စေတတ်သော အဖ၊ ဖြစ်စေတတ်သော အမိတို့၏ သက်သွေး၊ အစာအာဟာရ အစရှိကုန်သော။ ပစ္စယာနံ၊ အကြောင်းတို့၏။ သမတ္တေ၊ တူမျှကုန်သည်၏အဖြစ် သည်။ (သတိ)ပိ။ [“ဗာဟိရပစ္စယသမတ္တေပိ” ၏ အကျယ်တည်း။] သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ယမကာနံ၊ အစုံမွေး ဖြစ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ အမွှာမွေး ဖြစ်ကုန်သည် ဖြစ်၍။ သတံပိ၊ ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ ဟိနပဏိတတာဒိဝိသေသော၊ ဟိနပဏိတတာ အစရှိသော အထူးကို။ ဒိဿတိ၊ တွေ့မြင်အပ်၏။

စ၊ ဆက်။ သော၊ ထို ဟိန ပဏိတတာ အစရှိသော အထူးသည်။ အဟေတု-ကော၊ အကြောင်းမရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ (ကဿော၊ နည်း။ တဿ၊ ထို ဟိန ပဏိတတာ အစရှိသော အထူး၏။) သဗ္ဗဒါစ၊ အခါခပ်သိမ်း၎င်း။ သဗ္ဗေသံစ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌၎င်း။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့် တည်း။ ကမ္မဘဝတော၊ ကမ္မဘဝမှ။ အညဟေတုကော၊ အခြားသောအကြောင်း ရှိသည်။ န (ဟောတိ)။ (ကဿော၊ နည်း။) တဒဘိနိဗ္ဗတ္တကသတ္တာနံ၊ ထို ကမ္မဘဝကြောင့်ဖြစ်ရသော သတ္တဝါတို့၏။ အဇ္ဈတ္တသန္တာနေ၊ ၌။ အညဿ၊ သော။ ကာရဏဿ၊ ၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ ထိုဟိန ပဏိတတာ အစရှိသော အထူးသည်။) ကမ္မဘဝဟေတုကောဝ၊ ကမ္မဘဝဟူသော အကြောင်းရှိသည်သာ။ (ဟောတိ)။ ဟိ၊ မှန်။ ကမ္မံ၊ သည်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဟိန ပဏိတတာဒိဝိသေသဟေတု၊ ဟိန၏အဖြစ်၊ ပဏိတ၏ အဖြစ် အစရှိသည်တို့၏ ထူးသောအကြောင်းသည်။ [အာဒိဖြင့် သုဝဏ္ဏ ဒုဗ္ဗဏ္ဏ စသည်ကို ယူပါ။] (ဟောတိ)။ တေန၊ ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကမ္မံ၊ ပေ။ ဟိန-ပဏိတတာယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ [ယဒိဒံ (ယာ အယံ ဟိန ပဏိတတာ)၊ အကြင် ဟိန၏အဖြစ် ပဏိတ၏အဖြစ်သည်။ (အတ္တိ)။ (တာယ) ဟိန ပဏိတတာ-ယ၊ ထို ဟိန၏အဖြစ် ပဏိတ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ကမ္မံ၊ သည်။ သတ္တေ၊ တို့ကို။ ဝိဘဇတိ၊ ခွဲခြားဝေဘန်၏။] တဿော၊ ကြောင့်။ ဘဝေါ ဇာတိယာ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ဣတိ ဧတံ (အတ္ထဇာတံ)၊ ဇာနိတဗ္ဗံ။

စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိယာ၊ သည်။ အသတိ၊ သော်။ ဇရာမရဏံ နာမ၊ မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မရှိနိုင်။ သောကာဒယော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာစ၊ တို့သည်လည်း။ န ဟောန္တိ။ ပန၊ အနွယ်ကား။ ဇာတိယာ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဇရာမရဏဉ္စေ၊ သည်၎င်း။ ဇရာမရဏသင်္ခါတဒုက္ခဓမ္မဗုဋ္ဌဿ၊ ဇရာမရဏဟု ဆိုအပ်သော ဒုက္ခတရားသည် တွေ့ထိအပ်သော။ ဗာလဿ၊ မိုက်သော သတ္တဝါ၏ သန္တာန်၌။ ဇရာမရဏာဘိသမ္ဗန္ဓာ ဝါ၊ ဇရာမရဏနှင့် စပ်သည် မူလည်းဖြစ်ကုန်သော။ [“သောကာဒယော ဓမ္မာ”၌စပ်။] တေန တေန ဒုက္ခဓမ္မေန၊ ထိုထို ဉာတိဗျသနအစရှိသော ဒုက္ခတရားသည်။ ဗုဋ္ဌဿ၊ သော။ (ဗာလဿ၊ ၏ သန္တာန်၌။) အနဘိသမ္ဗန္ဓာ ဝါ၊ ဇရာမရဏနှင့်စပ်သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သောကာဒယော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာစ၊ တို့သည်၎င်း။ ဟောန္တိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ ဇာတိ၊ ကို။ ဝါ၊ သည်။ ဇရာမရဏဿစေ၊ ၏၎င်း။ သောကာဒိနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ ပစ္စယော၊ ဟောတိတိ ဝေဒိတဗျာ။ [ထို့ကြောင့် “ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ”ဟု ဝိဘတျန္တ တပုဒ်၎င်း၊ “သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ”ဟု ဝိဘတျန္တ တပုဒ်၎င်း-ဤသို့ ဇာတိကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးဘက်၌ ၂-ပုဒ်ခွဲ၍ ဟောတော်မူသည်။] ပန၊ ဆက်။ သာ၊ ထိုဇာတိသည်။ ဥပနိဿယကောဋိယာ၊ ဥပနိဿယ အဘို့အစုအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဥပနိဿယ အမြှောက်အားဖြင့်။ ဧကဓာဝ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဘဝပစ္စယာ၊ ဇာတိအာဒိပဒနိဒ္ဒေသော၊ သည်။
နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဝေမေတဿ စသော နိဂုံးအဖွင့်

၂၄၂။ ဧ ဝေ မေ တဿာတိ အာဒိနံ၊ ဝေမေတဿ အစရှိသော ပုဒ်တို့၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဥဒ္ဒေသဝါရေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗျာ။ သင်္ဂတိအာဒိနံ၊ သင်္ဂတိ အစရှိသော ပုဒ်တို့သည်။ သမုဒယဝေဝစနာနေဝ၊ သမုဒယသဒ္ဓါ၏ ဝေဝုစ်ပရိယာယ် စကားလှယ်တို့သာတည်း။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ဧတ္ထ၊ ဤဘဝစက်၌။ [ယောဇနာ၌ “တ္ထောတိ ဇာတိအာဒိနိဒ္ဒေသေ”ဟု စွဲလေ၏။] သောကာဒယော၊ သောကအစရှိသည်တို့ကို။ အဝသာနေ၊ အဆုံး၌။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ ယာသာ အဝိဇ္ဇာ၊ အကြင်အဝိဇ္ဇာကို။ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ တေဿ ဘဝစက္ကဿ၊ ဤဘဝစက်၏။ အာဒိမ္ပိ၊ ၌။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ သာ အဝိဇ္ဇာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာသည်။ သောကာဒိဟိ၊ သောကအစရှိသည်တို့ကြောင့်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီးစီး၏။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟူသော ဘဝစက်သည်။ အဝိဒိတာဒိ၊ မသိအပ်သော အစရှိသည်၎င်း။ ကာရက-

ဝေဒကရဟိတံ၊ ပြုစီမံတတ်သော ဗြဟ္မာမင်းစသည်၊ ခံစားတတ်သော အတ္တမှ
 ကင်းသည်၎င်း။ ဒွါဒသဝိသညတဘာသည်၊ တဆဲ့နှစ်ပါး အပြားရှိသော ကင်း
 ဆိတ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ကင်းဆိတ်သည်၎င်း။ (ဟုတော့၊ ၎င်း။) သတတံ၊
 အကြားမသင်အောင် အစဉ်အတိုင်း ကျယ်ပြန့်သည်။ သမိတံ၊ အကြားမလပ်
 အောင် ဆက်စပ်ခြင်းသို့ရောက်သည်။ (ဟုတော့၊ ၎င်း။) ပဝတ္တတံ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ
 ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကထံ၊ အဘယ်သို့
 လျှင်။ ဣတ္ထိ၊ ဤဘဝစက်၌။ [ယောဇနာ၌ “ဣတ္ထာတိ ဇရာမရဏာဒီသု။ နိဒ္ဒါရ-
 ဏံ”ဟု စွဲလေ၏။] သောကာဒိဟိ၊ သောက အစရှိသည်တို့ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊
 သည်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီးစီးသနည်း။ ကထံ၊ လျှင်။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ သည်။ အဝိဒိတာဒိ၊
 မသိအပ်သော အစရှိသနည်း။ ကထံ၊ လျှင်။ ကာရကဝေဒကရဟိတံ၊ နည်း။
 ကထံ၊ လျှင်။ ဒွါဒသဝိသညတဘာသည်၊ နည်း။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ စောဒနာအံ့၊
 ဟိ၊ အဖြေကား။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ ဣတ္ထိ၊ ဤဘဝစက်၌။ သောကဒုက္ခဒေါမနဿ၊
 ပါယာသ၊ သောက ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသတို့သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ နှင့်။
 အဝိယောဂိနော၊ မကွေမကွာ ယှဉ်ခြင်းရှိကုန်၏။ ပရိဒေဝေါစ နာမ၊ မည်သည်
 လည်း။ (ပရိဒေဝဆိုတာလဲ)။ မုဇ္ဈဿ၊ မောဟဖြင့် တွေဝေသု၏ သန္တာန်၌။

သတတံ သမိတံ။ ။ သံပုဗ္ဗ တနဓာတ်၊ ဣ (တ) ပစ္စည်းဖြင့် “သတတံ”ဟု နပုလိန်
 ဖြစ်၏။ ပိသောဒရာဒိဂိုဏ်းဟု ထောမနိဓိဆို၏။ ထို့ကြောင့် သံ၌ နိဂ္ဂဟိတ်နှင့် ဓာတုန်
 (နိ) ကို ချေ၊ နိရန္တရ (အကြား မရှိ၊ အဆက်မပြတ်) အနက်ဟောတည်း။ ဥပစယ
 သန္တတံ၌ သန္တတိပုဒ်နှင့် ဥပသာရချင်း၊ ဓာတ်ချင်းတူ၏။ သမိတံ၌ “သံ+ဣတ”ဟု
 ခွဲ၍ သံ ဥပသာရသည် သမ္ပန္န အနက်ဟော၊ ဣဓာတ်သည် ဂတိအနက်ဟောတည်း။
 ထို့ကြောင့် “သင်္ဂတံ”ဟု ဋီကာဖွင့်၍ “သမ္ပန္နံ+ဣတံ ဂတံတိ သင်္ဂတံ”ဟု အနု-
 ဖွင့်သည်။ အဓိပ္ပါယ်နက်မှာ “အဗ္ဗောဓ္မိန္ဒ(မပြတ်)ဣတိ အတ္ထော”ဟု ဖြစ်၏။

သောကာဒိဟိ အဝိဇ္ဇာ သိဒ္ဓါ။ ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဟောတော်မူရာ၌ အဝိဇ္ဇာကံ
 အစထား၍ သောက စသည်ကို အဆုံးသတ် ထား၏။ ထို့ကြောင့် ဘဝစက်သည်
 ဥပါယာသတွင် ပြတ်ပါသလော-ဟု စောဒနာဘွယ်ရှိ၏။ အဖြေကား-သောကဟူသည်
 ဒေါမနဿ ဝေဒနာတည်း။ ထို ဒေါမနဿ၌ အဝိဇ္ဇာယှဉ်လျက် ပါ၏။ ဒေါမနဿ
 ဥပါယာသတို့လည်း နည်းတူ။ ဒုက္ခကား-ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ်၌ယှဉ်သေး
 ကြောင့် အဝိဇ္ဇာနှင့် တိုက်ရိုက် မယှဉ်။ ဒေါမနဿနှင့် အနိဋ္ဌာရုံ တည်းဟူသော အာ
 ရှိချင်း တူသောကြောင့် ရှေးအဘို့ နောက်အဘို့ အဝိဇ္ဇာယှဉ်လျက် ပါ၏။ ပရိဒေ
 ဟူသော ငိုကြွေးသံ (သဒ္ဓရုပ်) သည်လည်း အဝိဇ္ဇာဖြင့် တွေဝေသု၏ သန္တာန်၌သ
 ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သောက စသည်ဖြစ်တိုင်း အဝိဇ္ဇာ ပါဝင်နေ၏။ အဝိဇ္ဇာဖြစ်လျှင်
 သင်္ခါရ စသည်တို့လည်း ဖြစ်ကြ၏။ ဤနည်းအားဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဘဝစက်သည် ပြတ်၍
 မသွားဘဲ အဝိဇ္ဇာထပ်လျက် လည်ပတ်နေသည်-ဟု မှတ်ပါ။

(ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာဝ၊ ကထမိဒံ ဘဝစက္ကံ အဝိဒိတာဒိ စသော ပြဿနာမှ ရှေးဦးစွာ။ တေသု၊ ထိုသောကစသည်တို့သည်။ သိဒ္ဓေသု၊ ပြီးစီးကုန်လသော်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သိဒ္ဓါဝ၊ ပြီးစီးတော့သည်သာ။ ဟောတိ။ (ဣတိ၊ ဤအဖြေသည်။ ဟောတိ)။ [တာဝ၏ စပ်ပုဒ်မရှိသောကြောင့် “ဣတိ ဟောတိ” ဟု ထည့်၍ စပ်သည်။]

အပိစ၊ ရှေးနည်းသာ မကသေး။ ဟိ၊ ချဲ့။ “အာသဝသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယော” တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ စ၊ ဆက်။ အာသဝသမုဒယာ၊ အာသဝ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဧတေ သောကာဒယော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။ ကထံ၊ လျှင်။ (အာသဝသမုဒယာ၊ ကြောင့်။ ဧတေ သောကာဒယော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ နည်း။) တာဝ၊ ဒိဋ္ဌာသဝသမုဒယ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (ပရိဟာရော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော။) ဝတ္ထုကာမဝိယောဂေ၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်နှင့် ကျွေးကောင်းခြင်းကြောင့်။ သောကော၊ သည်။ ကာမာသဝသမုဒယော၊ ကာမာသဝဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသည်။ ဟောတိ။

သောက စသည်ဖြစ်ကြောင်း။ ။ “သောကစသည် ဖြစ်လျှင် အဝိဇ္ဇာ ပါဝင်နေ၏” ဟု ဆိုလျှင် “ထို သောကစသည်တို့ကား အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ပါသနည်း” ဟု မေးဘွယ်ရှိ၏။ မှန်၏— “ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောက။ ပေ။ ပါယာသာ သမ္ပဝန္တိ” ဟု ဟောတော်မူသော်လည်း သောကစသည်တို့သည် ဇာတိ၏ အကျိုးရင်း မဟုတ်၊ အဆက်ဆက်ဖြစ်တတ်သော အကျိုးဆက်မျှသာ ဖြစ်ရကား ထို သောက စသည်တို့၏ အကြောင်းကိုလည်း မေးသင့်၏။ ထို အကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း — ဟူလို။

အဖြေကား။ ။ ရှေ့၌ ပြအပ်ခဲ့သော “ဇရာ မရဏသင်္ခါတ ဒုက္ခဓမ္မဗုဒ္ဓဿ။ ပေ။ သောကာဒယော စ ဓမ္မာ ဟောန္တိ” နှင့် အညီ ဇရာမရဏဟူသော ဒုက္ခတရားတို့သည် တွေ့ထိ နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့် ဖြစ်စေ၊ ဉာတိဗျသန၊ ဘောဂ၊ ရောဂ၊ သီလ၊ ဒိဋ္ဌိဟူသော ဗျသနတပါးပါး တွေ့ထိ နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့်ဖြစ်စေ သောက စသည်တို့ ဖြစ်တတ်ရကား ဇရာ မရဏဟူသော ဒုက္ခဓမ္မနှင့် တွေ့ထိခြင်းသည်၎င်း၊ ဉာတိဗျသန စသော ဗျသနတမျိုးမျိုးနှင့် တွေ့ထိခြင်းသည်၎င်း သောကစသည်တို့၏ အကြောင်း ဖြစ်သည်။

အပိ စ။ ။ သောကစသည်ဖြစ်သောအခါ အဝိဇ္ဇာလည်း ပြီးစီးပုံကို တနည်းပြလို၍ “အပိစ” စသည်မိန့်၊ ဤနည်း၌ “အာသဝသမုဒယာ စေတေ သောကာဒယော ဟောန္တိ” နှင့် အညီ အာသဝေါတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည် သောက စသည်တို့၏ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ အကျယ်ကို “ဝတ္ထုကာမဝိယောဂေ တာဝ သောကော ကာမာသဝသမုဒယော ဟောတိ” စသည်ကို ကြည့်၍ သိပါ။ ထိုသို့ သောကစသည် ဖြစ်သော အခါ အဝိဇ္ဇာလည်း ပါဝင်လာ၏။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာ၏ အကြောင်းလည်း အာသဝေါတရားများပင် ဖြစ်ရကား “အာသဝသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယော” ဟု ဟောတော်မူသည်။ [အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ၌လည်း ဤအဓိပ္ပါယ်ကို ရည်ရွယ်၍ “အာသဝါနံ သမုပ္ပါဒါ အဝိဇ္ဇာ စ ပဝတ္တတိ” ဟု မိန့်သည်။ ဆောင်ပုဒ်ကို အခြေပြုသဂြိုဟ်၌ ပြထားပြီ။]

ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ “တဿ စေ ကာမယာနဿ ။ပေ။ သလ္လဝိဒ္ဓေါဝ ရူပုတံ” တိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) (ခုဒ္ဒကပါဌ ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကဝဂ်၊ ကာမသုတ်၌ ဟောတော်မူပြီ။) [ကာမယာနဿ၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်ကို လိုလားသော။ (တနည်း) ကာမ ယာနဿ၊ ကိလေသာကာမ ဟူသော သွားကြောင်း ယာဉ်ရှိသော။ ဆန္ဒဇာတဿ၊ ဖြစ်သောဆန္ဒ ရှိသော။ တဿ ဇန္တုနော၊ ထိုသတ္တဝါ၏။ တေ ကာမာ၊ ထို ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ သည်။ စေ ပရိဟာယန္တိ၊ အကယ်၍ ဆုတ်ယုတ်ကုန်အံ့။ (ဧဝံ ပရိဟာယန္တေသု၊ ဤသို့ ဆုတ်ယုတ်ကုန်လသော်။) သလ္လဝိဒ္ဓေါဝ၊ မြားဖြင့် ပစ်ခွင်းအပ်သော သားကောင်သည်ကဲ့သို့။ (သော ဇန္တု၊ ထို သတ္တဝါသည်။) ရူပုတံ၊ သောက နှောက်ဝေ ဖောက်ပြန်လေ၏။] ယထာစာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ တနည်း ဟောတော် မူသနည်း။ ကာမတော၊ ကိလေသာကာမကြောင့်။ သောကော၊ ဝမ်းနည်းခြင်း သည်။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (အာဟ၊ ပြီ။) [ပထျာဝတ္ထ ပဌမပါဒ ဖြစ်၍ ယ ဂိုဏ်းလိုသောကြောင့် “ဇာယတိ” ဟု ဒီသပြုထားသည်။]

စ၊ ဆက်။ (တနည်း) စ၊ ကာမာသဝကြောင့် သောကဖြစ်ပုံမှ တပါး ဒိဋ္ဌာ သဝကြောင့် သောကစသော အလုံးစုံ ဖြစ်ပုံကား။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ် ကုန်သော။ ဧတေ၊ ဤသောကအစရှိသောတရားတို့သည်။ ဒိဋ္ဌာသဝသမုဒယာ၊ ဒိဋ္ဌာသဝဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ယထာဟ၊ နည်း။ တဿ အဟံ။ပေ။ ဥပါယာသာတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) (ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်၊ နကုလပိတုဝဂ်၊ နကုလပိတုသုတ်၌ ဟောတော်မူပြီ။) [ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အဟံ၊ ငါတည်း။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ မမံ၊ ငါ၏ ဥစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပရိယုဋ္ဌဋ္ဌာယိ- နော၊ ထက်ဝန်းကျင် ထကြွခြင်းဖြင့် တည်လေ့ရှိသော။ တဿ၊ ထို သတ္တဝါ၏။ တံ ရူပံ၊ ထိုရုပ်သည်။ ဝိပရိဏမတိ၊ ဖောက်ပြန်၏။ အညထာ၊ ဖြစ်မြဲတိုင်းသော အခြင်းအရာမှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊

ပရိယုဋ္ဌဋ္ဌာယိနော။ ။ ဤပါဠိကို ဋီကာ၌ မှကွဲအဖြစ်ဖြင့် ပြ၍ နောက်မှ ဖွင့်၏။ ပရိယုဋ္ဌာတိ၊ ထက်ဝန်းကျင် ထကြွ၏။ ဣတိ ပရိယုဋ္ဌံ = ထကြွသောဒိဋ္ဌိ။ [အနုသယ အဖြစ်ဖြင့် ငြိမ်ဝပ်၍မနေဘဲ ထကြွသောဒိဋ္ဌိ။] တိဋ္ဌတိတိ ဋ္ဌာယိ၊ (တဿိလတ္ထ မဟုတ် သော ဣပစ္စည်း၊) ပရိယုဋ္ဌေန + ဋ္ဌာယိ ပရိယုဋ္ဌဋ္ဌာယိ။

ပရိယုဋ္ဌာနုဋ္ဌာယိနော။ ။ တိဋ္ဌတိ သီလေနာတိ ဋ္ဌာယိ။ ပရိယုဋ္ဌာနုဋ္ဌာယိ၊ ထက်ဝန်းကျင် ထကြွတတ်သော ဒိဋ္ဌိ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ထက်ဝန်းကျင် ထကြွခြင်း ဖြင့် + ဋ္ဌာယိ၊ တည်လေ့ ရှိသူတည်း။ ပရိယုဋ္ဌာနုဋ္ဌာယိ၊ သူ။ [ပရိယုဋ္ဌာနုကို “ပရိယုဋ္ဌာနု တာယ” ဟု ဋီကာဖွင့်သောကြောင့် “ပရိယုဋ္ဌာနု” အရ ထက်ဝန်းကျင် ထကြွတတ်သော ဒိဋ္ဌိကိလေသာ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ထကြွခြင်းကြိယာကို ကောက်ပါ။ ပရိယုဋ္ဌာနေနု + ဋ္ဌာယိ ပရိယုဋ္ဌာနုဋ္ဌာယိ။]

ထိုသတ္တဝါ၏။ ရူပဝိပရိဏာမညထာ ဘာဝါ၊ ရုပ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ ဖြစ်မြဲ တိုင်းသော အခြင်းအရာမှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သောက။ပေ။ ဥပါယာသာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

စ၊ ကား။ (တနည်း) စ၊ ဒိဋ္ဌာသဝကြောင့် သောကစသည်တို့ဖြစ်ပုံမှတပါး ဘဝါသဝကြောင့် သောကစသည်တို့ဖြစ်ပုံကား။ ဒိဋ္ဌာသဝ သမုဒယာ၊ ဒိဋ္ဌာသဝ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (ဧတေ၊ ဟောန္တိ) ယထာ။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘဝါသဝသမုဒယာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ (ဧတေ၊ ဟောန္တိ)။ ယထာဟ၊ နည်း။ ယေပိ တေ။ပေ။ အာပဇ္ဇန္တိတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) (ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ခဇ္ဇနိယဝဂ်၊ သီဟသုတ်၌ ဟောတော်မူပြီ။) [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒီဃာယုကာ၊ ရှည်သောအသက်ရှိကုန်သော။ ဝဏ္ဏဝန္ဓော၊ လှပသောအဆင်းရှိကုန်သော။ သုခဗဟုလာ၊ များသောချမ်းသာခြင်းရှိကုန်သော။ ဥစ္စေသု၊ မြင့်ကုန်သော။ ဝိမာနေသု၊ ဗိမာန်တို့၌။ စိရဋ္ဌိတိကာ၊ ကြာမြင့်စွာ တည်ရခြင်းရှိကုန်သော။ ယေပိ တေ ဒေဝါ၊ အကြင်ဗြဟ္မာတို့သည်လည်း။ (သန္တိ)။ တေပိ၊ ထိုဗြဟ္မာတို့သည်လည်း။ တထာဂတဿ၊ ၏။ ဓမ္မဒေသနံ၊ ကို။ သုတု၊ ကြားနာရ၍။ ဝါ၊ ကြားနာရခြင်းကြောင့်။ ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ (အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာတို့ကို ကြည်ထား၍ များသောအားဖြင့်။) ဘယံ၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်းသို့။ သံဝေဂံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်းသို့။ သန္တာသံ၊ ပြင်းစွာထိတ်လန့်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇန္တိ။] (ကေသံဝိယ၊ အဘယ်သူတို့ကဲ့သို့နည်း။) ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ၊ ပုဗ္ဗနိမိတ်တို့ကို။ ဒိဿ၊ မြင်ရ၍။ မရဏဘယေန၊ သေခြင်းဘေးသည်။ သန္တဇ္ဇိတာနံ၊ လွန်စွာခြိမ်းချောက်အပ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံဝိယ၊ နတ်တို့ကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

စ၊ ကား။ (တနည်း) စ၊ ဘဝါသဝကြောင့် သောကစသည်တို့ ဖြစ်ပုံမှတပါး အဝိဇ္ဇာသဝကြောင့် သောကစသည်တို့ ဖြစ်ပုံကား။ ဘဝါသဝ သမုဒယာ၊ ကြောင့်။ (ဧတေ၊ ဟောန္တိ) ယထာ။ ဧဝံ၊ တူ။ အဝိဇ္ဇာသဝ သမုဒယာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ (ဧတေ၊ ဟောန္တိ)။ ယထာဟ၊ နည်း။ သ ခေါ သော။ပေ။ ပဋိသံဝေဒေတိတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) (ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်၌ ဟောတော်မူပြီ။) [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သ ခေါ သော ဗာလော၊ ထို ဉာဏ်ပညာကင်း၍ ညံ့ဖျင်းသော လူမိုက်သည်။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ ၌ပင်။ တိဝိခံ၊ သော။ ဒုက္ခဒေါမနဿံ၊ ကို။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစားရ၏။]

တိဝိခံ။ ။ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ်၌ယှဉ်သော ကာယိကဒုက္ခနှင့် ဒေါသမူဒွေး၌ ယှဉ်သော ဒေါမနဿဝေဒနာ ၂-ပါး၊ ဤ ၃-ပါးကို “တိဝိခံ ဒုက္ခဒေါမနဿံ”ဟုဆိုသည်။ ထို ၃-ပါး၏ အရင်းခံ နိဒါန်းကိုကား ဋီကာ၌ “တဿာရူပကထာသဝန၊ ကမ္မကာရဏာ ဒဿန၊ မရဏကာလကမ္မောပဋ္ဌာန”ဟု ၃-မျိုးပင်ပြ၏။

ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာသဝ သမုဒယာ၊ ကြောင့်။ ဧတေ၊ ဤသောက အစရှိသော တရားတို့သည်။ ဟောန္တိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေ၊ တို့သည်။ သိဇ္ဈမာနာ၊ ပြီးစီးကုန်လသော်။ [အာသဝေ သာဓေန္တိ ဌှပ်။] အဝိဇ္ဇာယ၊ ၎င်း။ ဟေတုဘူတေ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ အာသဝေ၊ တို့ကို။ သာဓေန္တိ၊ ပြီးစီးစေနိုင်ကုန်၏။ ဝါ၊ သိစေနိုင်ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ အာသဝေသု၊ တို့သည်။ သိဒ္ဓေသု၊ ကုန်လသော်။ ပစ္စယဘာဝေ၊ အာသဝေါတည်းဟူသော အကြောင်း၏ ရှိခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဘာဝတော၊ သောကစသော အကျိုးတရားတို့၏ ရှိခြင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပိ၊ အာသဝတို့၏ အကျိုးဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာသည်လည်း။ သိဒ္ဓါဝ၊ ပြီးစီးတော့သည်သာ။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ တာဝ၊ ဘဝစက္ကံ အဝိဒိတာဒိစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ဧတ္ထ၊ ဤဘဝစက္ကံ။ ဧဝံ၊ သို့။ သောကာဒိဟိ၊ တို့ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သိဒ္ဓါ၊ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗျာ။

ပန၊ ကား။ (သောကာဒိဟိ အဝိဇ္ဇာ သိဒ္ဓါ ဟူသော အကျဉ်း သင်္ခေပ၏ အကျယ် ဝိတ္ထာရမှတစ်ပါး ဘဝစက္ကံ အဝိဒိတာဒိ ဟူသော အကျဉ်း သင်္ခေပ၏ အကျယ်ဝိတ္ထာရကား။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပစ္စယဘာဝေ၊ အာသဝေါတရားတည်းဟူသော အကြောင်း၏ရှိခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဘာဝတော၊ သောကစသော အကျိုးတရားတို့၏ ရှိခြင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ သည်။ သိဒ္ဓါယ၊ လသော်။ ပန၊ တဖန်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (သမ္ဘဝန္တိ)။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ဝိညာဏံ (သမ္ဘဝတိ)။ ဣတိဧဝံ၊ သို့။ ဟေတုဖလပရမ္ပရာယ၊ အကြောင်း အကျိုးတို့၏ အဆက်ဆက်အားဖြင့်။ ပရိယောသာနံ၊ အဆုံးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဟေတုဖလသမ္ပန္နဝသေန၊ အကြောင်းအကျိုးတို့၏ ဆက်စပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ဒွါဒသင်္ဂံ ၊ ၁၂-ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ တံဘဝစက္ကံ၊ သည်။ အဝိဒိတာဒိ၊ မသိအပ်သော အစရှိ၏။ ဝါ၊ သိအပ်သော အစမရှိ။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီးစီးသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ဧဝံ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာ၏ အစမရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ [“ဝိရုဇ္ဈတိ” ဌှပ်။] “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ” တိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ အာဒိ မတ္တကထနံ၊ ဤ အစရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဆိုခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဆိုကြောင်းစကားသည်။ (တနည်း)

အာသဝေ သာဓေန္တိ ။ ။ “သာဓေန္တိ၊ ပြီးစေနိုင်ကုန်၏” ဟူရာ၌ သောက စသည်တို့ ဖြစ်သောအခါ အာသဝေါတရားများ ပါဝင်သည်ဟု သိစေခြင်းကိုပင် သာဓေန္တိဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် “အာသဝေ သာဓေန္တိတိ အာသဝေ ဂမေန္တိ ဗောဓေန္တိတိ အတ္ထော”ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။ ဥပမာ— “အောက်အကြေ၌ ရေတိုးလာသည်ကို မြင်လျှင် အထက်အညာ၌ မိုဗ်းရှာပြီ”ဟု သိရသကဲ့သို့ သောကတည်းဟူသော အကျိုးကို မြင်ရသဖြင့် အကြောင်း အာသဝေါတရားတို့ကိုလည်း ထိုအကျိုးက သိစေနိုင်သည်—ဟူလို။

ဣဒံ အာဒိမတ္တကထနံ၊ ဤ အစမ္ပုကို ဆိုခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဆိုကြောင်းစကားသည်။ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ ဆန့်ကျင်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ စောဒနာအံ။ ဣဒံ၊ ဤ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ”ဟူသော စကားသည်။ အာဒိမတ္တကထနံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ဧတံ၊ ဤ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ”ဟူသော စကားသည်။ ပဓာနဓမ္မ ကထနံ၊ ပဓာနတရားကို ဆိုကြောင်း စကားတည်း။ [ထို့ကြောင့် မဆန့်ကျင်ပါ-ဟူလို။] ဟိ၊ ချဲ့။ တိဏ္ဏံ၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဝဇ္ဇာနံ၊ ဝဋ်တို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ (ကိလေသပဋိဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာသည်။) ပဓာနာ၊ ပြဋ္ဌာန်း၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ အဝိဇ္ဇာဂ္ဂဟဏေန၊ အဝိဇ္ဇာကိုယူခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာကို ဖြစ်စေခြင်း အဝိဇ္ဇာကို မပယ်ရသေးခြင်းဟူသော ယူခြင်းဖြင့်။ အဝသေသံ၊ အဝိဇ္ဇာမှ ကြွင်းသော။ ကိလေသဝဇ္ဇု၊ ကိလေသဝဋ်သည်၎င်း။ ကမ္မာဒိနိစ၊ ကမ္မဝဋ် အစရှိသည်တို့သည်၎င်း။ [အာဒိဖြင့် “ဝိပါကဝဋ်”ကို ယူပါ။] ဗာလံ၊ အဝိဇ္ဇာမကင်းသဖြင့် ညံ့ဖျင်းသော သတ္တဝါကို။ ပလိဝေဋ္ဌေန္တိ၊ ရစ်ပတ်ကုန်၏။ (ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။) သပ္ပသိရဂ္ဂဟဏေန၊ မြေဦးခေါင်းကို ကိုင်ယူ ခြင်းဖြင့်။ သေသံ၊ ဦးခေါင်းမှ ကြွင်းသော။ သပ္ပသရီရံ၊ မြေ၏ တကိုယ်လုံးသည်။ ဗာဟံ၊ လက်မောင်းကို။ (ပလိဝေဋ္ဌတိ) ဝိယ၊ ရစ်ပတ်သကဲ့သို့တည်း။

ပန၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာသမုဇ္ဈေဒေ၊ အဝိဇ္ဇာကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ခြင်းကို။ ကတေ၊ အပ်ပြီးသော်။ ဧတဟိ၊ ထိုကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်တို့မှ။ ဝိမောက္ခော၊ လွတ်မြောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ (ကောဝိယ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။) သပ္ပသိရ-ဇ္ဈေဒေ၊ မြေဦးခေါင်းကို ဖြတ်ခြင်းကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်ပြီးသော်။ ပလိဝေဋ္ဌိတ-

ဧဝံ သတိ။ပေ။ အာဒိမတ္တကထနံ။ ။ရှေဝါကျ၌ “ဘဝစက္ကံ အဝိဒိတာဒိ”ဟု ဆိုခဲ့ ၏။ ထိုသို့ အစမရှိလျှင် “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ”စသည်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာဟူသော အစ ရှိသည်၏အဖြစ် (အစရှိပုံ)ကို ဆိုခြင်းသည် ထိုစကားနှင့် ဆန့်ကျင်သည်”မဟုတ်ပါလော- ဟူလို။ [အာဒိမတ္တ၏ ဝစနတ္တကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။]

တနည်း။ ။အာဒိမတ္တ၌ မတ္တသဒ္ဓါသည် ဝိသေသနိဝတ္တိ (အထူးကို တားမြစ်သော) သာမည အနက်ဟောတည်း။ ဘဝစက်သည် အစမရှိလျှင် အဝိဇ္ဇာသည် အစ၌လည်းဖြစ်နိုင်၊ အလယ်၌လည်းဖြစ်နိုင်၊ အဆုံး၌လည်းဖြစ်နိုင်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်နိုင်ပါလျက် အစ၌သာ ဆိုခြင်း သည် အလယ်၊ အဆုံး၌ ဖြစ်နိုင်သော အဝိဇ္ဇာတို့နှင့် ဆန့်ကျင်သည် မဟုတ်ပါလော- ဟူလို။

အဝိဇ္ဇာဂ္ဂဟဏေန။ ။“ဂဟဏ=ယူ”ဟူသည် အဝိဇ္ဇာကို သတ္တဝါက ဖြစ်စေခြင်း တည်း။ ထို့ကြောင့် “အဝိဇ္ဇာယ ဥပ္ပါဒနေန”ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။ [ဤဋီကာ၌ “ကထ- နေန”ဟု ပါသေး၏။ မဟာဋီကာ၌ မပါ။] ဤ ဥပ္ပါဒနေနဖြင့် (ပရိယုဋ္ဌာန) အဝိဇ္ဇာကို ပြ၏။ ကုသိုလ်ဖြစ်ရာ၌ အဝိဇ္ဇာ မဖြစ်သောကြောင့် “အပ္ပဟာနေနဝါ”ဟု တနည်းပြ၏။ ဤအပ္ပဟာနေနဖြင့် အနုသယအဝိဇ္ဇာကို ပြသည်။ [ကိလေသာ ဟူသမျှသည် အနုသယ၊ ပရိယုဋ္ဌာန၊ ဝိတိက္ကမအားဖြင့် ၃-မျိုးရှိ၏။]

ဗာဟာဝိမောက္ခော ဝိယ၊ ရစ်ပတ်အပ်သော လက်မောင်းမှ လွတ်ခြင်းကဲ့သို့ တည်း။ ယထာဟ၊ နည်း။ “အဝိဇ္ဇာယ။ပေ။ သင်္ခါရနိရောဓော” တိ အာဒိ၊ အစ ရှိသော။ (ယံ ဝစနံ အတ္ထိ၊ တံ ဝစနံ၊ ဘဂဝါ အာဟ။) (ဝိနယ မဟာဝဂ္ဂပါဠိ တော်၊ မဟာခန္ဓက၊ ဗောဓိကထာ၌ ဟောတော်မူပြီ။) [အဝိဇ္ဇာယ တေဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ပင်။ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ချုပ်ခြင်း ကြောင့်။ သင်္ခါရနိရောဓော၊ သင်္ခါရတို့၏ချုပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။)] ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ယံ၊ အကြင်အဝိဇ္ဇာကို။ ဂဏှတော၊ ယူသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝါ၊ ဖြစ်စေ သော အားဖြင့် ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝါ၊ မပယ်ရသေးသော အားဖြင့် ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဗန္ဓော၊ ဝဋ်သုံးပါးဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ခြင်းသည်၎င်း။ မုဉ္ဇတော၊ လွတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ မောက္ခော စ၊ ဝဋ်သုံးပါးမှ လွတ်ခြင်းသည်၎င်း။ ဟောတိ။ ဣဒံ၊ ဤ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ” ဟူသော စကားသည်။ တဿ ပဓာနဓမ္မဿ၊ ထိုပဓာန ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာဟူသော တရားကို။ ကထနံ၊ ဆိုကြောင်းစကားတည်း။ အာဒိ- မတ္တကထနံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိဝေ၊ ဤသို့။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ ဤ ဘဝစက် သည်။ အဝိဒိတာဒိ၊ မသိအပ်သော အစရှိ၏။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗျံ။

တယံဒံ (တံ ဣဒံ)၊ ထို ဘဝစက်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာဒိဟိ၊ ကုန် သော။ ကာရဏောဟိ၊ တို့ကြောင့်။ သင်္ခါရာဒိနံ၊ သင်္ခါရ အစရှိသော အကျိုး တရားတို့၏။ ပဝတ္ထိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတော၊ ထို အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတို့မှ။ အညေန၊ အခြားသော။ [ဗြဟ္မာဒိနာဝါ၊ အတ္တနာဝါ” တို့၌ စပ်။] ဗြဟ္မာ၊ ဗြဟ္မာတည်း။ မဟာဗြဟ္မာ၊ မဟာဗြဟ္မာတည်း။ သေဋ္ဌော၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ထက်မြတ်၏။ သဇိတာ၊ စီမံတတ်၏။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ပရိကပ္ပိတေန၊ ကြံဆအပ်သော။ သံသာရဿ၊ ကို။ ကာရကေန၊ ပြုတတ် သော။ ဗြဟ္မာဒိနာဝါ၊ ဗြဟ္မာ အစရှိသူမှ၎င်း။ မေ ငါ၏။ သော (ခေါ်) အယံ

တယံဒံ။ပေ။ ရဟိတံ။ ။ယသ္မာ၏ အပြင်ဘက် (ရှေ့)၌ နေသော ဤ တယံဒံ ပုဒ်ကို တသ္မာဝါကျ၏ အဆုံးဝယ် “ရဟိတံ”ပုဒ်၌ စပ်၊ ဗြဟ္မာဒိနာသည် ကာရကေန၏ သရုပ်ပြ၊ အတ္တနာသည် ဝေဒကေန၏ သရုပ်ပြတည်း။ ဤသို့ အရကဲ့သောကြောင့် ဝါ သဒ္ဓါ ၂-ပုဒ်ကို စ သဒ္ဓါ၏ အနက်ဟောဟု ဋီကာဖွင့်သည်။ ကာရကေန ဝေဒကကိုလည်း ဒွန်သမာသံတွံစေလို၍ “ကာရကဝေဒကရဟိတံတိ စသဒ္ဓတ္ထသမာသံ”ဟု ဋီကာ၌၎င်း၊ “ဒွန်သမာသမာဟ”ဟု အနု၌၎င်း မိန့်သည်။ [“ကာရကော စ+ဝေဒကော စ ကာရက-ဝေဒကံ”ဟု တွဲပြီးမှ ရဟိတံနှင့် တပျူရိသံတွံပါ။]

ဗြဟ္မာဒိနာ။ ။“အာဒိသဒ္ဓေန ပဇာပတိဿရ ပုရိသာဒိကေ (ပဇာပတိနတ်၊ ပရမိဿရ ဟူသော ပရမိသ္မာနတ်၊ ပုရိသ အစရှိသည်တို့ကို) သင်္ဂဏှာတိ”—ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ မဟာဋီကာအတိုင်း အာဒိ၏အနက်ကို ယူပါ။ ပကတိနှင့် ပုရိသတို့ပေါင်းမိမှ သတ္တဝါတွေဖြစ်သည်-ဟု မိစ္ဆာအယူရှိသောကြောင့် ပုရိသကိုလည်း ယူရသည်။

အတ္တာ၊ ထိုကဲ့သို့သော ဤအတ္တသည်။ ဝဒေါ၊ ဟိတ၊ အဟိတကို ပြောပြတတ်၏။ ဝေဒယျော၊ သုခအစရှိသည်ကို ခံစားတတ်၊ အလုံးစုံသော အာရုံတို့ကို သိတတ်၏။ (တနည်း) ဝေဒယျော၊ မိမိကိုယ်တိုင် သိတတ်၊ သူတပါးတို့သည် သိအပ်၏။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ပရိကပ္ပိတေန၊ သော။ သုခဒုက္ခာနံ၊ တို့ကို။ ဝေဒကေန၊ ခံစားတတ်သော။ အတ္တနာဝါ၊ အတ္တမှ၎င်း။ ရဟိတံ၊ ကင်း၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကာရက-ဝေဒကရဟိတံ၊ ကာရက၊ ဝေဒကမှ ကင်း၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန၊ ဆက်။ (တနည်း) ပန၊ ကာရကဝေဒကရဟိတံဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏ အကျယ် ဝိတ္ထာရမှတစ်ပါး ဒွါဒသဝိသညတာသည်ဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏ အကျယ်ဝိတ္ထာရကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣတ္ထ၊ ဤဘဝစက်၌။ [ယောဇနာ၌ “ဣတ္ထ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့တွင်” ဟု နိဒ္ဒါရဏ ဖွင့်လေ၏။] အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ [“သုညာ”၌ စပ်။] ဥဒယဗ္ဗယဓမ္မကတ္တာ(ဓမ္မိကတ္တာ)၊ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဓုဘာဝေန၊ ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်မှ၎င်း။ သံကိလိဋ္ဌတ္တာ၊ ပူပန်စေတတ်၊ နှိပ်စက်တတ်သော ကိလေသာတို့သည် ပူပန်စေအပ်၊ နှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သံကိလေသိကတ္တာ စ၊ ပူပန်စေတတ်၊ နှိပ်စက်တတ်သော ကိလေသာကို ရခြင်းငှါ ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဥဒယဗ္ဗယပိဋိတတ္တာ၊ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းသည် နှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုခဘာဝေန၊ သုခ၏ အဖြစ်မှ၎င်း။ ပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိတ္တာ၊ အကြောင်းတရား၌စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝသဝတ္တနဘူတေန၊ အလိုသို့ လိုက်စေတတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အတ္တဘာဝေန စ၊ အတ္တ၏အဖြစ်မှ၎င်း။ သုညာ၊ ကင်းဆိတ်၏။ သင်္ခါရာဒီနိ၊ ကုန်သော။ အင်္ဂါနိပိ၊ တို့သည်လည်း။ တထာ၊ ထိုအတူ။ (သုညာနိ၊ ဓု၊ သုဘ၊ သုခ၊ အတ္တတို့၏ အဖြစ်မှ ကင်းဆိတ်ကုန်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ န အတ္တာ၊ အတ္တ မဟုတ်။ န အတ္တနော၊ အတ္တ၏ဥစ္စာလည်း မဟုတ်။ န အတ္တနိ၊ အတ္တ၌လည်း မရှိ။ န အတ္တဝတီ၊ အတ္တလည်း မရှိ။ [ရူပံ အတ္တတော သမနုပဿတိစသော ၄-ပါး အတိုင်း ဆိုသည်။] သင်္ခါရာဒီနိ၊ ကုန်သော။ အင်္ဂါနိပိ၊ တို့သည်လည်း။ တထာ၊ ထိုအတူတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ သည်။ ဒွါဒသဝိသ သညတာသည်၊ ၁၂-ပါး အပြားရှိသော အင်္ဂါတို့၏ ဓု အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်မှ ကင်းဆိတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ကင်းဆိတ်၏။ (တနည်း) ၁၂-ပါး အပြားရှိသော ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ကင်းဆိတ်၏။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဝဒေါ။ ။ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၌ “ဝဒတိတိ ဝဒေါ”ကို “တံတံ ဟိတာဟိတံ၊ ထိုထိုစီးပွား၊ စီးပွားမဲ့ကို။ ပဝတ္တာ၊ အပြားအားဖြင့် ပြောပြတတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော” ဟု ဖွင့်သည်။ ထိုအဖွင့်နှင့် အညီ “ဝဒေါ”သာ ပါဠိမှန်တည်း။ ရှေးစာအုပ်များ၌ “ဝေဒေါ”ဟု ရှိသည်မှာ ပါဠိပျက်။ [ဝေဒေယျော အဖွင့်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။]

စ၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဝိဒိတော၊ သိပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ [“ဝေဒိတဗ္ဗာ” ၌ စပ်။] တဿ၊ ထိုဘဝစက်၏။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်၎င်း။ တဏှာ၊ သည်၎င်း။ မူလံ၊ အရင်းမူလ ပဓာနတည်း။ အတိတာဒယော၊ အတိတ် အစရှိကုန်သော။ တယော၊ တို့သည်။ ကာလာ၊ ကာလတို့တည်း။ တေသု၊ ထို ကာလ ၃-ပါးတို့တွင်။ ဝါ၊ ထို ၂-ပါးသော အင်္ဂါတို့တွင်။ သရူပတော၊ သရုပ် အားဖြင့်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ (အင်္ဂါနိ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရဟူသော အင်္ဂါတို့သည်။ အတိတကာလာနိ၊ အတိတ်ကာလရှိသော အင်္ဂါတို့တည်း။) အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ (အင်္ဂါနိ၊ ဝိညာဉ်အစ၊ ဘဝအဆုံးရှိသော အင်္ဂါတို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန်ကာလာနိ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလရှိသော အင်္ဂါတို့တည်း။) ဒွေ ဧဝ၊ ၂-ပါးပင် ဖြစ်ကုန်သော။ အင်္ဂါနိ စ၊ ဇာတိနှင့် ဇရာ မရဏဟူသော အင်္ဂါတို့သည်လည်း။ (အနာဂတ- ကာလာနိ၊ အနာဂတ်ကာလရှိသော အင်္ဂါတို့တည်း။)

ပုန၊ ဆက်။ တဿ တေသု ဘဝစက္ကဿ၊ ၏။ [ဂါထာ၌ တဿကို “တေသု” ဟု ဖွင့်သည်။] အဝိဇ္ဇာ၊ ၎င်း။ တဏှာ စ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ မူလန္တိ၊ အရင်းမူလ ပဓာနဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တဒေတံ(တံတေ)၊ ထို ဘဝစက်သည်။ ပုဗ္ဗန္တာဟရဏတော၊ အတိတ်ဖြစ်သော အကြောင်းအဖို့မှ စ၍ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဝိပါက်ကို ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာမူလံ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အရင်းမူလရှိသည်။ (ဟုတော) ဝေဒနာ ဝသာနံ၊ ဝေဒနာ ဟူသော အဆုံးရှိသော ဘဝစက်၎င်း။ အပရန္တသန္တာနတော၊ အနာဂတ်အဖို့ကို ဆက်စပ်လျက် ချဲ့ဖြန့်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဏှာမူလံ၊ တဏှာဟူသော အရင်းမူလရှိသည်။ (ဟုတော) ဇရာမရဏာဝသာနံ၊ ဇရာမရဏဟူသော အဆုံး ရှိသော ဘဝစက်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓံ ဟောတိ။

ပုဗ္ဗန္တာဟရဏတော။ ။ “အဝိဇ္ဇာတဏှာဝသေန ဒွေ မူလာနိ” နှင့် အညီ ဘဝစက်၏ မူလ(အခြေအမြစ်)သည် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာအားဖြင့် ၂-ပါးရှိ၏။ ထိုတွင် အဝိဇ္ဇာ ဟူသော မူလသည် “အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ”ဟု ရှေးအတိတ် အကြောင်း ၂-ပါးကို အစပြု၍ “ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ”ဟု ဝေဒနာတွင် ဆုံး၏။ ထို့ကြောင့် “ပုဗ္ဗန္တာ- ဟရဏတော”ကို “ပုဗ္ဗန္တတော(အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရဟူသော အတိတ်အကြောင်းအဖို့မှ)ပစ္စုပ္ပန် ဝိပါကဿ(ဝိညာဉ်စသော ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးကို) အာဟရဏတော”ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။

အပရန္တသန္တာနတော။ ။ ဝေဒနာ၏နောက်၌ “ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ”ဟု တဏှာ ကို တွေ့ရ၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ရှေ့အဖို့ နောက်အဖို့ဟု ၂-ဖို့ရှိသည်တွင် ထို တဏှာသည် နောက်အဖို့အတွက် အစဖြစ်၏။ ဥပါဒါန် ကမ္မဘဝ ဟူသော အကြောင်း၊ ဥပပတ္တိဘဝဟု ခေါ်အပ်သော ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာဟူသော အကျိုးတို့ကို ဆက်သွယ်လျက် ချဲ့တတ် ဖြန့်တတ်သောကြောင့် “အပရန္တသန္တာန”ဖြစ်၏။ [သံ=ဆက် စပ်လျက် + တာန = ချဲ့ထွင်တတ်သော တဏှာ။]

တတ္ထ၊ ထို ပုရိမဘဝစက်၊ ပစ္ဆိမဘဝစက်တို့တွင်။ ပုရိမံ၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော ဘဝစက်ကို။ ဒိဋ္ဌိစရိတဝသေန၊ ဒိဋ္ဌိစရိက်ရှိသူတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ပစ္ဆိမံ၊ နောက်၌ဖြစ်သော ဘဝစက်ကို။ တဏှာစရိတဝသေန၊ တဏှာစရိက်ရှိသူတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ဝုတ္တံ၊ ပြီ။) ဟိ၊ မှန်။ ဒိဋ္ဌိစရိတာနံ၊ ဒိဋ္ဌိစရိက်ရှိသူတို့ကို။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ (သံသာရနာယိကာ၊ သံသရာထဲ၌ ဆွဲဆောင်တတ်၏။) (တနည်း) ဒိဋ္ဌိစရိတာနံ၊ တို့၏။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သံသာရနာယိကာ၊ သံသရာကို ဆောင်တတ်၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ [အဓိပ္ပါယ်ကို ဋီကာနိဿယ၌ ကြည့်ပါ။]

ဝါ၊ တနည်း။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသမုဏ္ဍိတာယ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ပဌမံ၊ ပဌမဘဝစက်ကို။ (ဝုတ္တံ။ ကဿ၊ ကြောင့်။ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ပဌမဿ၊ ၏။) ဖလုပ္ပတ္တိယာ၊ သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားတို့၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းက။ [“ပကာသန”၌စပ်။] ဟေတုနံ၊ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားတို့၏။ [“အနုပစ္ဆေဒ”၌စပ်။] အနုပစ္ဆေဒပကာသနတော၊ မပြတ်မစဲခြင်းကို ထင်ရှားပြခြင်းကြောင့်။ (ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ သမုဏ္ဍိတာယ ပဌမံ ဝုတ္တံ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၏။) [ပြခြင်းကြောင့် ဟောတော်မူသည်မဟုတ်၊ ပြခြင်းကြောင့် ဟောတော်မူ၏ဟု သိရ၏။ ထို့ကြောင့် “ပကာသနတော”ကို ဉာဏဟိတ်ကြံသည်။] သဿတဒိဋ္ဌိသမုဏ္ဍိတာယ၊ သဿတဒိဋ္ဌိကို အကြွင်းမဲ့သတ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဒုတိယံ၊ ဒုတိယ ဘဝစက်ကို။ (ဝုတ္တံ။ ကဿ၊ ဝိညာယတိ။ ဒုတိယဿ၊ ၏။) ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော အကြောင်းအကျိုးတရားတို့၏။ ဇရာမရဏပကာသနတော၊ ဇရာမရဏကို ထင်ရှားပြခြင်းကြောင့်။ (ဝိညာယတိ)။

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသမုဏ္ဍိတာယ။ ။သတ္တဝါဟူသည် အတ္တတည်း။ “ထို အတ္တသည် သေလျှင်ပြတ်၏”ဟူသော အယူသည် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတည်း။ ထိုဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို ဖြတ်တောက်ပယ်စွန့်ဘို့ရာ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ။ပေ။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ” တိုင်အောင်သော ပဌမဘဝစက်ကို ဟောတော်မူသည်။

ဖလုပ္ပတ္တိယာ။ပေ။ အနုပစ္ဆေဒပကာသနတော။ ။ဖလုပ္ပတ္တိယာ၌ တတိယာဝိဘတ်သည် ကတ္တားအနက်ဟောတည်း။ ပကာသန၌ ကတ္တားအဖြစ်ဖြင့် စပ်ပါ။ သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည် (ဖြစ်ခြင်းက) အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားတို့၏ အဆက်မပြတ်ခြင်းကို ထင်ရှားပြ၏။ “အကျိုးမရှိဘဲ အကြောင်းတရားမျှတွင် ရပ်နေလျှင်ကား အဆက်ပြတ်၏။ ထိုသို့ အဆက်မပြတ်ပုံကို အကျိုးတရား၏ ဖြစ်ခြင်းက ထင်ရှားပြ၏။

သဿတဒိဋ္ဌိသမုဏ္ဍိတာယ။ ။တဏှာမှစ၍ ဇရာမရဏတိုင်အောင် ဒုတိယဘဝစက်ကို သဿတဒိဋ္ဌိပယ်ဘို့ရန် ဟောတော်မူ၏။ ဘာကြောင့် သိနိုင်သနည်း... ဖြစ်သမျှ အကြောင်း အကျိုးတရားတို့မှာ တဘဝအတွက် ဇရာမရဏဟူသော အဆုံးတရား ရှိနေသည့်အတွက် သဿတဟု မရှိနိုင်ကြောင်းကို ဒုတိယဘဝစက်က ထင်ရှားပြသောကြောင့် သိနိုင်သည်။

ဝါ၊ တနည်း။ ဂဗ္ဘသေယျကဝသေန၊ ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တဝါတို့၏အစွမ်းဖြင့်။
 ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ပုရိမံ၊ ပုရိမဘဝစက်ကို။ (ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ကဿာ ဝိညာယတံ၊ နည်း။)
 ပုရိမဿ၊ ၎င်း။ အနုပုဗ္ဗပဝတ္တိ ဒီပနတော၊ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပုံကိုပြခြင်းကြောင့်။
 (ဂဗ္ဘသေယျကဝသေန ပုရိမံ ဝုတ္တံ။ ဣတိ ဝိညာယတံ၊ ၎င်း။) သြပပါတိကဝသေန၊
 သြပပါတိကသတ္တဝါတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ပစ္ဆိမံ၊ ပစ္ဆိမဘဝစက်ကို။
 (ဝုတ္တံ။ ကဿာ ဝိညာယတံ။ ပစ္ဆိမဿ၊ ၎င်း။) သဟုပ္ပတ္တိဒီပနတော၊ တကွဖြစ်ပုံကို
 ပြခြင်းကြောင့်။ (သြပပါတိကဝသေန၊ ပစ္ဆိမံ ဝုတ္တံ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတံ။)

၈။ ဆက်။ (တနည်း) ၈။ “တဿ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ မူလံ” ဟူသော အကျဉ်း
 သင်္ခေပ၏ အကျယ် ဝိတ္ထာရမှတစ်ပါး “အတိတဒယော တယော ကာလာ”
 ဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏ အကျယ် ဝိတ္ထာရကား။ အဿ၊ ထိုဘဝစက်၏။
 တယော၊ ကုန်သော။ ကာလာ၊ ကာလတို့ဟူသည်။ အတိတပစ္စုပ္ပန်နာဂတော၊
 အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ်တို့တည်း။ တေသု၊ ထို ၃-ပါးသော ကာလတို့တွင်။
 ဝါ၊ ထို ၁၂-ပါးသော အင်္ဂါတို့တွင်။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ သရူပတော၊ သရုပ်
 အားဖြင့်။ အာဂတဝသေန၊ လာသောအင်္ဂါတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ၎င်း။
 သင်္ခါရာစ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ အင်္ဂါနိ၊ တို့သည်။ အတိတ-
 ကာလာနိ၊ အတိတ်ကာလ ရှိကုန်၏။ [“အာဂတဝသေန”ဖြင့် တိုက်ရိုက်
 မလာဘဲ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရကို တိုက်ရိုက် ယူသဖြင့် ဆက်သွယ်၍ ယူအပ်သော
 တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝတို့ကို ပယ်သည်။] ဝိညာဏာဒီနိ၊ ဝိညာဉ်အစရှိ
 ကုန်သော။ ဘဝါဝသာနာနိ၊ ဘဝ အဆုံးရှိကုန်သော။ အဗ္ဗ၊ ၈-ပါးသောအင်္ဂါ
 တို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန်ကာလာနိ၊ ကုန်၏။ ဇာတိစေဝ၊ သည်၎င်း။ ဇရာမရဏဉ္စ၊

ဂဗ္ဘသေယျကဝသေန။ ။ပဌမဘဝစက်၌ “ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ” ဝယ် စက္ခု
 စသော အာယတနများ မပြည့်စုံသေးသော ကလလရုပ်ကလေးကိုပြ၏။ ထို့နောက်မှ
 “နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ” ဟု စက္ခုစသော အာယတနတို့ဖြစ်ပုံကို ပြ၏။
 ထို့ကြောင့် ဂဗ္ဘသေယျက သတ္တဝါတို့၏ဖြစ်ပုံနှင့် ကိုက်ညီသော အနုပုဗ္ဗပဝတ္တိ(အာယတန
 တို့၏ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်ပုံ)ကို ပြသောကြောင့် ပုရိမဘဝစက်ကို ဂဗ္ဘသေယျကအတွက်
 ဟောတော်မူအပ်၏ဟု သိနိုင်သည်။

သဟုပ္ပတ္တိဒီပနတော။ ။ပစ္ဆိမဘဝစက်၌ကား “ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ” ဟု ဟော
 တော်မူလိုက်လျှင် စက္ခုစသော အာယတနများလည်း ဥပပတ္တိဘဝ ဇာတိတို့ အရတွင်
 ပါဝင်၏။ သြပပါတိက သတ္တဝါတို့၌လည်း စက္ခုစသော အာယတနများသည် ပဋိသန္ဓေ
 အခါ၌ တပြိုင်နက်ဖြစ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဒုတိယဘဝစက်ကို သြပပါတိကတို့ အတွက်
 ဟောတော်မူသည်ဟု သိနိုင်ပါသည်။ [ဋီကာ၌ “ကမေန ဥပ္ပတ္တိ” ဟူသော စကားကို
 ထောက်၍ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ ရူပပဝတ္တိက္ကမ၌ “ကမေန” ပါဌသမုပ္ပါဒ်ကြောင်းကို သတိ
 ပြုပါ။]

သည်၎င်း။ ဒွေ၊ ၂-ပါးသောအင်္ဂါတို့သည်။ အနာဂတကာလာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗျာနိ။

ပုန၊ တဖန်။ [“ဝေဒိတဗျ” ခွဲစပ်။] ဧတံ၊ ဤဘဝစက်သည်။ ဟေတုဖလ-ဟေတုပုဗ္ဗက တိသန္ဓိ(စ)၊ အကြောင်းရှေးရှိသော ဟေတုဖလအစပ်၊ အကျိုးရှေးရှိသောဖလဟေတုအစပ်၊ တဖန် အကြောင်းရှေးရှိသော ဟေတုဖလအစပ် ဟူသော ၃-ပါးသောအစပ် ရှိသည်၎င်း။ စတုဘေဒသင်္ဂဟံ စ၊ ၄-ပါးအပြားရှိသော သိမ်းယူကြောင်း အဖို့အစုရှိသည်၎င်း။ [စတုဗ္ဗေဒဟုဆိုလိုလျက် ပထျာဝတ္ထ အရိယာ ဂါထာပါဒပျက်မည်စိုး၍ “စတုဘေဒ”ဟု ဒွေဘော်မလာဘဲ ထားသည်။] ဝိသတိ အာကာရာရံ(စ)၊ ၂၀-အပြားဟူသော အကန်ဒေါက်ဆန် ရှိသည်၎င်း။ တိဝဋ္ဌံ(စ)၊ ၃-ပါးသောဝဋ္ဌံရှိသည်၎င်း။ (ဟုတွာ၊ ၍။) အနဝဋ္ဌိတံ၊ မရပ်မတည်ဘဲ။ ဘမတိ၊ ပတ်ပတ်လည်၏။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝေဒိတဗျ၊ ၍။

တတ္ထ၊ ထိုဟေတုဖလ အစုရှိသော စကားရပ်၌။ (ဝိတ္ထာရော ဧဝံ ဝေဒိတဗျော။) သင်္ခါရာနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿစ၊ ၍၎င်း။ အန္တရာ၊ အကြားသည်။ ဧကော၊ တပါးသော။ ဟေတုဖလသန္ဓိနာမ၊ ဟေတုဖလအစပ် မည်၏။ ဝါ၊ သင်္ခါရတည်းဟူသော အကြောင်းတို့နှင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ် တည်းဟူသော အကျိုး၏ စပ်ခြင်းမည်၏။ [“အန္တရာ=အကြား”ဟူသည် ဆက်စပ်ခြင်း မဟုတ်သေး၊ ထိုအကြား၌သာ ဟေတုဖလတို့၏ဆက်စပ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အန္တရာဟူသော ဌာနဖြင့် ဌာနီ ဆက်စပ်ခြင်းတိုင်အောင် ယူပါ။] ဝေဒနာယစ၊ ဝေဒနာဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး၏၎င်း။ တဏှာယစ၊ တဏှာဟူသော အနာဂတ်

တိဝဋ္ဌံ။ ။ဝဋ္ဌဓာတ်သည် အာဝတ္တန (လည်ခြင်း)အနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် “ပုနပုနံ ပရိဝတ္တန္တိ”ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။ အဋ္ဌကထာ၌လည်း နောက်အကျယ်ပြရာ၌ “ပုနပုနံ ပရိဝတ္တနတော”ဟု ဖွင့်လိမ့်မည်။ ထိုဝဋ္ဌ ၃-ပါး၏သရုပ်ကို ထိုအကျယ်၌ပြလတ္တံ့။ အဘိဓမ္မတ္ထ သင်္ဂဟ၌လည်း “အဝိဇ္ဇာ တဏှာပါဒါနာ စ ကိလေသဝဋ္ဌံ”စသည်ဖြင့် ပြထားသည်။

ဝဋ္ဌံလည်ပုံ။ ။ “အတိတေ ဟေတဝေါ ပဉ္စ”အရ၌ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝတို့ကိုရ၏။ ထိုတွင် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန် ၃-ပါးသည် ကိလေသတည်း။ သင်္ခါရနှင့်ကမ္မဘဝသည် ကံတည်း။ ထိုကိလေသ ကံတို့ကြောင့် ဤဘဝ၌ “ဣဒါနိ ဖလပဉ္စကံ”အရ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်မှစ၍ အကျိုး ၅-ပါးဖြစ်ရကား ကိလေသနှင့် ကမ္မသည် ဝိပါကနှင့် ဆက်စပ်လျက် လည်ပတ်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် ဝဋ္ဌမည်၏။ “ဣဒါနိ ဖလပဉ္စကံ”အရ ဝိညာဉ်စသော ၅-ပါးတည်း။ “ဣဒါနိ ဟေတဝေါ ပဉ္စ”အရ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရဟူသော ကိလေသနှင့် ကံတို့တည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိညာဉ်စသော ဝိပါကသည်လည်း ကိလေသကမ္မနှင့် ဆက်စပ်လျက် လည်ပတ်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် ဝဋ္ဌအမည်ရသည်။ [ကိလေသကမ္မ-ဝိပါကာ။ပေ။ တိဝဋ္ဌန္တိ ဝတ္ထံ။— ဋီကာ။] ဋီကာ၌ အခြားတနည်းလည်း ပါသေး၏။

အကြောင်း၏၎င်း။ အန္တရာ၊ သည်။ ဧကော၊ သော။ ဖလဟေတုသန္နိနာမ၊ ဖလဟေတုအစပ် မည်၏။ ဝါ၊ ဝေဒနာတည်းဟူသောအကျိုးနှင့် တဏှာတည်းဟူသော အကြောင်း၏စပ်ခြင်း မည်၏။ ဘဝဿစ၊ ကမ္မဘဝဟူသော အကြောင်း၏၎င်း။ ဇာတိယာစ၊ ဇာတိဟူသော အကျိုး၏၎င်း။ အန္တရာ၊ သည်။ ဧကော၊ သော။ ဟေတုဖလသန္နိ (နာမ)၊ ဟေတုဖလအစပ် မည်၏။ ဝါ၊ ကမ္မဘဝတည်းဟူသော အကြောင်းနှင့် ဇာတိတည်းဟူသော အကျိုး၏စပ်ခြင်း မည်၏။ ဣတိဝေံ၊ သို့။ ဣဒံ၊ ဤဘဝစက်သည်။ ဟေတုဖလ ဟေတုပုဗ္ဗကတိသန္နိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန၊ ကား။ အဿ၊ လိုဘဝစက်၏။ သန္နိနံ၊ အစပ်တို့၏။ အာဒိပရိယောသာနဝဝတ္တိတာ၊ အစ အဆုံးတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော တရားအစုတို့သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သင်္ဂဟာ၊ သိမ်းယူကြောင်း အဖို့အစုတို့သည်။ ဟောန္တိ။ သေယျထိဒံ၊ အဘယ်သို့ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သနည်း။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဧကော၊ တပါးသော။ သင်္ဂဟော၊ သိမ်းယူကြောင်း အဖို့အစုတည်း။ ဝိညာဏ နာမရူပသဋ္ဌာယတန ဖဿ ဝေဒနာ၊ တို့သည်။ ဒုတိယော၊ ၂-ခုမြောက်ဖြစ်သော။ (သင်္ဂဟော၊ သိမ်းယူကြောင်း အဖို့အစုတည်း။) တဏှာ ဥပါဒါန ဘဝါ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါနံ၊ ကမ္မဘဝတို့သည်။ တတိယော၊ ၃-ခုမြောက်ဖြစ်သော။ (သင်္ဂဟော၊ သိမ်းယူကြောင်း အဖို့အစုတည်း။) ဇာတိ ဇရာ မရဏံ၊ သည်။ စတုတ္ထော၊ ၄-ခုမြောက် ဖြစ်သော။ (သင်္ဂဟော၊ တည်း။) ဣတိဝေံ၊ သို့။ ဣဒံ၊ ဤ ဘဝစက်သည်။ စတုဘေဒသင်္ဂဟံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဟေတုပေတိသန္နိ။ ။ပုဗ္ဗကဟူသောနောက်ပုဒ်ကို “ဟေတု၊ ဖလ၊ ဟေတု” ဟူသော ရှေ့ဒွန် ၃-ပုဒ်နှင့်တွဲ၍ ဟေတုရှေ့ရှိသော ဟေတုဖလသန္နိ၊ ဖလရှေ့ရှိသော ဖလဟေတုသန္နိ၊ တဖန် ဟေတုရှေ့ရှိသော ဟေတုဖလသန္နိ၊ ဤသို့အားဖြင့် တိသန္နိကိုသိပါ။ တယော + သန္နယော တိသန္နိ၊ (သမာဟာရဒီဂ) ဟေတုဖလဟေတု + ပုဗ္ဗက ယဿာတိ ဟေတုဖလဟေတုပုဗ္ဗကံ (တိသန္နိ)၊ ဟေတုဖလဟေတု ပုဗ္ဗကံ + တိသန္နိ ယဿာတိ ဟေတုဖလဟေတုပုဗ္ဗကတိသန္နိ (ဘဝစက္ကံ)။ [ဋီကာ၌ လဟုကနည်းအားဖြင့် ဝိဂ္ဂဟပြုထားသည်။]

စတုဘေဒသင်္ဂဟံ။ ။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ၌ စတုသင်္ခေပကိုပင် ဤ၌ “စတုဘေဒသင်္ဂဟ” ဟုဆိုသည်။ သင်္ဂဟန္တိ ဧတ္တာတိ သင်္ဂဟော—အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ (တဏှာ ဥပါဒါနံ ကမ္မဘဝ) ဟု အင်္ဂါတို့ကို သိမ်းယူရာ အဘို့အစုကို “သင်္ဂဟ” ဟု ခေါ်၏။ ထိုသင်္ဂဟသည် အဝိဇ္ဇာ အစသင်္ခါရ အဆုံးရှိသော ဟေတုသင်္ဂဟ၊ ဝိညာဏ်အစ ဝေဒနာအဆုံးရှိသော ဖလသင်္ဂဟ၊ တဏှာအစ ကမ္မဘဝအဆုံးရှိသော ဟေတုသင်္ဂဟ၊ ဇာတိအစ ဇရာ မရဏ အဆုံးရှိသော ဖလသင်္ဂဟ၊ ဤသို့ ၄-ပါးပြား၏။ “စတုဘေဒေါ + သင်္ဂဟော ယဿာတိ စတုဘေဒသင်္ဂဟံ (ဘဝစက္ကံ)။”

ပန၊ ကား။ (စတုဘေဒသင်္ဂဟဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏ အကျယ်ဝိတ္ထာရမှ တပါး ဝိသတိ အာကာရာရုံဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏ အကျယ်ဝိတ္ထာရကား။) အတိတေ၊ အတိတ်ဘဝ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဟေတဝေါ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝဟူသော အကြောင်းတို့၎င်း။ ဣဒါနိ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ဖလပဉ္စကံ၊ ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာဟူသော အကျိုး ၅-ပါး အပေါင်း၎င်း။ ဣဒါနိ၊ ဤ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဟေတဝေါ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းတို့၎င်း။ အာယတိံ၊ နောင် အနာဂတ်ဘဝ၌။ ဖလပဉ္စကံ၊ ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာဟူသော အကျိုး ၅-ပါးအပေါင်း၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိသတိယာ၊ သော။ အာကာရေဟိ၊ ထိုထိုသင်္ဂဟ၌ ထင်ရှား ပြအပ်ကုန်သော။ ဧတေဟိ အရေဟိ၊ ဤ အကန့်ဒေါက်ဆန်တို့ဖြင့်။ ဝိသတိအာကာရံ၊ ၂၀ အပြားဟူသော အကန့်ဒေါက်ဆန်ရှိ၏။ ဝါ၊ အကန့်ဒေါက်ဆန် ၂၀-ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗျံ။

ဝိသတိ အာကာရာရုံ။ ။တသ္မိံ တသ္မိံ သင်္ဂဟေ အာကိရိယန္တိ ပကာသိယန္တိတိ အာကာရာ၊ ပဌမသင်္ဂဟ၌ အဝိဇ္ဇာနှင့် သင်္ခါရတို့သာ သရုပ်အားဖြင့် တိုက်ရိုက်လာ၏။ ထိုသို့ သရုပ်သကောင်အားဖြင့် ဆိုအပ်သော အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရတို့ကို ယူခြင်းဖြင့် တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝတို့ကိုလည်း ထင်ရှားပြအပ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် တဏှာ၊ ဥပါဒါန် ကမ္မဘဝတို့ကို “အာကာရ”ဟု ခေါ်ရ၏။ တတိယသင်္ဂဟ၌ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝတို့ကိုယူခြင်းဖြင့် အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတို့၏၎င်း၊ စတုတ္ထသင်္ဂဟ၌ ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့ကို ယူခြင်းဖြင့် ဝိညာဉ် စသည်တို့၏၎င်း အာကာရမည်ပုံကို သိပါ။

တနည်း။ ။အာကာရ သဒ္ဒါသည် ပကာရအနက်ကို ဟော၏။ [အတိတဟေတု အာဒိနံ ဝါ အာကာရာ။—ဋီကာ။] ဤအလို အတိတ်အကြောင်း ၅-ပါးစသောအပြားကို “အာကာရ”ဟု ခေါ်၏။ ဝိသတိ+အာကာရာ ဝိသတိအာကာရံ၊ ဝိသတိအာကာရ-သင်္ခါတာ+အရာ ယဿာတိ ဝိသတိအာကာရာရုံ (ဘဝစက္ကံ)။

အချုပ်မှတ်ဘွယ်။ ။ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟူသော ဘဝစက်ဘီးကြီးသည် မျက်မြင် လှည်းဘီးကြီးနှင့်တူ၏။ ထိုလှည်းဘီး၌ အကွပ်တကူဝယ် အဆက်အစပ် ၃-ခုရှိသကဲ့သို့ ၎င်း၊ အဆက် ၃-ခုအတွင်း၌ သစ်သားအပြတ် ၄-ခုရှိသကဲ့သို့၎င်း၊ အကန့်ဒေါက်ဆန် ၂၀-ရှိသကဲ့သို့၎င်း၊ ဤ ဘဝစက်၌ သင်္ခါရနှင့် ဝိညာဉ် ဟူသော ဟေတုဖလ တစပ်၊ ဝေဒနာနှင့် တဏှာဟူသော ဖလဟေတု တစပ်၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝနှင့် ဥပပတ္တိ ဘဝဟူသော ဟေတုဖလ တစပ်အားဖြင့် ၃-စပ် (၃-ဆက်)ရှိ၏။ အတိတဟေတု၊ ဣဒါနိ ဖလ၊ ဣဒါနိဟေတု၊ အာယတိံ ဖလအားဖြင့် စတုသင်္ဂဟ (၄-ဖို့ ၄-စု) ရှိ၏။ ထို ၄-စု၌ တစုလျှင် ၅-ပါးစီ အင်္ဂါ (အကန့်ဒေါက်ဆန်)ရှိရကား အကန့်ဒေါက်ဆန်ဟူသော အင်္ဂါ ၂၀-ရှိသည်။ ထိုသို့ရှိသော ဘဝစက်ဘီး၌ လည်ပုံလည်ဟန် ဝဋ်သုံးတန်ရှိ၍ အဆက် မပြတ် လည်နေသည်ဟုလည်း မှတ်ပါ။

တတ္ထ၊ ထို ဂါထာ၌။ [ယောဇနာ၌ “တတ္ထာတိ အတိတေ ဟေတဝေါ ပဉ္စာတိ အာဒိပဒေသု” ဟု စွဲလေ၏။] အတိတေ ဟေတဝေါ ပဉ္စာတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ၊ ၎င်း။ သင်္ခါရာ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တာဝ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝတို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဣမေ၊ ဤတရားတို့ကို။ ဝုတ္တာ ဝေ၊ တိုက်ရိုက်ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည်သာ။ [သွင်းယူအပ်သောတရား မဟုတ်သောကြောင့် သန္နိဋ္ဌာနာဝဓာရဏ ဝေသဒ္ဓါဖြင့် ဆိုသည်။] ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဒ္ဓါ၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့် ဉာဏ်ပညာမရှိသော လူပြိုန်းသည်။ ပရိတဿတိ၊ ထက်ဝန်းကျင် တပ်မက်၏။ ပရိတဿိတော၊ ထက်ဝန်းကျင် တပ်မက်သော လူပြိုန်းသည်။ ဥပါဒိယတိ၊ စွဲလမ်း၏။ တဿ၊ ထိုလူပြိုန်း၏။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝသည်။ (သမ္ဘဝတိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဏှုပါဒါနဘဝါပိ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝတို့သည်လည်း။ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ တေန၊ ကြောင့်။ ပုရိမကမ္မဘဝသ္မိံ ။ ပေ။ ပဋိသန္နိယာ ပစ္စယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ အရှင်သာရိပုတြာ ဟောတော်မူပြီ။ (ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်၊ မဟာဝဂ္ဂ ဉာဏကထာ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏနိဒ္ဒေသ၌ ဟောတော်မူပြီ။) [ပုရိမကမ္မဘဝသ္မိံ ၊ ရှေးအတိတ်ဘဝဝယ် ကံဟူသော ဘဝကို။ (ကရိယမာနေ၊ ပြုအပ်သော်။ ဝါ၊ ပြုအပ်စဉ်။) မောဟော၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ တည်း။ အာယူဟနာ၊ အားထုတ်ခြင်းတို့သည်။ ဝါ၊ အားထုတ်ကြောင်းတရားတို့သည်။ သင်္ခါရာ၊ တို့တည်း။ နိကန္တိ၊ ဘဝ၌ လိုလားတောင့်တခြင်းသည်။ တဏှာ၊ တည်း။ ဥပဂမနံ၊ ကပ်ရောက်ခြင်းသည်။ ဥပါဒါနံ၊ တည်း။ စေတနာ၊ သည်။ ဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝတည်း။ ပုရိမကမ္မဘဝသ္မိံ ၊ ကို။ (ကရိယမာနေ)၊ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဣမ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ပဋိသန္နိယာ၊ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်၏။ ပစ္စယာ၊ ဟောန္တိ။]

တတ္ထ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ [ယောဇနာ၌ “တတ္ထာတိ အတိတကမ္မဘဝသ္မိံ တိ အာဒိပဒေသု” ဟု စွဲလေ၏။] ပုရိမကမ္မဘဝသ္မိံ တိ၊ ကား။ ပုရိမေ၊ ရှေးဖြစ်သော အတိတ်ဘဝ၌။ ကမ္မဘဝေ၊ ကံဟူသော ဘဝကို။ အတိတဇာတိယံ၊ အတိတ်ဘဝ၌။ ကမ္မဘဝေ၊ ကို။ ကရိယမာနေ၊ ပြုအပ်စဉ်။ (ပြုတုန်းက။) ဣတိအတ္ထော။ မောဟော အဝိဇ္ဇာတိ၊ ကား။ တဒါ၊ ထိုအတိတ်ဘဝ၌။ ဝါ၊ ထို ကံဟူသော ဘဝကို ပြုရာအခါ၌။ ဒုက္ခာဒိသု၊ ဒုက္ခသစ္စာ အစရှိသည်တို့၌။ ယော မောဟော၊ အကြင် တွေဝေတတ်သော မောဟသည်။ (အတ္ထိ။) ယေန၊ ယင်းမောဟဖြင့်။ မူဠော၊ တွေဝေသော သတ္တဝါသည်။ ကမ္မံ၊ ကရောတိ။ သာ၊ ထိုမောဟသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ တည်း။ အာယူဟနာ သင်္ခါရာတိ၊ ကား။ တံ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရောတော၊ ပြုသော သတ္တဝါ၏။ ပုရိမစေတနာယော၊ ရှေး၌ဖြစ်သော စေတနာတို့သည်။ (သင်္ခါရာ၊ တို့တည်း။) [ပုရိမစေတနာတို့ကို ဥဒါဟရုဏ်ပြုလို၍ “ယထာ”

စသည်မိန့်။] ယထာ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။ ဒါနံ၊ ပေးလှူထိုက်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို။ ဒဿာမိ၊ ပေးလှူအံ့။ ဣတိ၊ သို့။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍၊ မာသံပိ၊ တလပတ်လုံးသော်၎င်း။ သံဝစ္ဆရံပိ၊ တနှစ်ပတ်လုံးသော်၎င်း။ ဒါနုပကရဏာနိ၊ ဒါန၏ အဆောက်အဦတို့ကို။ သဇ္ဇေန္တဿ၊ ပြုစီရင်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ပုရိမစေတနာယော ယထာ၊ မလှူမီ ရှေ့အဘို့၌ဖြစ်သော စေတနာတို့ကဲ့သို့တည်း။

ပန၊ ကား။ ပဋိဂ္ဂါဟကာနံ၊ အလှူကိုခံယူသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဟတ္ထေ၊ လက်၌။ ဒက္ခိဏံ၊ အလှူကို။ ပတိဋ္ဌာပယတော၊ တည်စေသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ (ဥပ္ပန္နာ၊ သော။) စေတနာ၊ ကို။ ဘဝေါတိ၊ ဝုစ္စတိ။ [“ဒက္ခိန္နိ ဝဇ္ဇိန္နိ သတ္တာတောယာတိ ဒက္ခိဏာ” နှင့်အညီ “သတ္တဝါတို့၏ နောက်ဘဝ၌ ကြီးပွားကြောင်း အလှူကို ဒက္ခိဏာ” ဟု ခေါ်သည်။] ဝါ၊ တနည်း။ ကောဝဇ္ဇနေသု၊ တပါးသော အာဝဇ္ဇန်းရှိကုန်သော။ ဆသု၊ ကုန်သော။ ဇဝနေသု၊ တို့၌။ စေတနာ၊ တို့သည်။ အာယုဟနသင်္ခါရာနာမ၊ တို့မည်၏။ သတ္တမာ၊ ၇-ခုမြောက်ဖြစ်သော။ စေတနာ၊ သည်။ ဘဝေါ(နာမ)၊ မည်၏။ ဝါပန၊ သည်သာ မကသေး။ [အခြားတနည်းလည်း ရှိသေး၏-ဟူလို။] ယာကာစိ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။ စေတနာ၊ စေတနာသည်။ (ပုဗ္ဗစေတနာ၊ မုဉ္ဇစေတနာသည်။) ဘဝေါ၊ မည်၏။ တံသမ္ပယုတ္တာ၊ ထိုစေတနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော စိတ်၊ စေတသိက်တို့သည်။ အာယုဟနသင်္ခါရာနာမ၊ အားထုတ်ကြောင်း သင်္ခါရတို့မည်၏။

ကောဝဇ္ဇနေသု။ ။ ပဉ္စဒ္ဓါရဝိထိ၌ ပဉ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းနှင့် ဝုဋ္ဌောဟူသော မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းအားဖြင့် အာဝဇ္ဇန်း ၂-ပါး ပါ၏။ မနောဒ္ဓါရ ဝိထိ၌ကား မနောဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း တပါးသာပါ၏။ ထို့ကြောင့် “ကောဝဇ္ဇနေသု” အရ မနောဒ္ဓါရဝိထိ၌ပါသော ဇောတို့ကိုသာ ယူရသည်။ ပဉ္စဒ္ဓါရဝိထိ၌ ပါသော ဇောတို့ကိုကား ကမ္မပထ မမြောက်သောကြောင့် ဤသင်္ခါရ၊ ဘဝတို့အရ၌ မယူရ။ မှန်၏-ပဉ္စဒ္ဓါရိကဇောတို့သည် ကာယဝိညတ် ဝစီဝိညတ်ကို မဖြစ်စေနိုင်ရကား ကာယကံ၊ ဝစီကံကိုမျှ အထမမြောက်စေနိုင်၊ ထို့ထက် ထက်သန်သော မနောကံကို အထမမြောက်စေမည့်ကား အထူး ဆိုဘွယ် မလို။ [သဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ ရူပပဝတ္တိက္ကမ အခန်း၌ ပြထားပြီ။]

သင်္ခါရနှင့် ဘဝ အထူး။ ။ ပဌမနည်း အလို ကုသိုလ် ဖြစ်စေ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်စေ ရှေ့အဖို့၌ဖြစ်သော ပုဗ္ဗစေတနာတို့သည် သင်္ခါရတို့မည်၏။ ပစ္စည်းဝတ္ထုကို စွန့်လှူဆဲခဏ၌ ဖြစ်သော မုဉ္ဇစေတနာ၊ စွန့်လှူမှုမပါသော်လည်း အလားတူဖြစ်သော အလယ်စေတနာသည် ဘဝမည်၏။ ဒုတိယနည်း အလို မနောဒ္ဓါရဇောဝိထိ တခုတွင် ရှေ့ဇောစေတနာ ၆-ကြိမ်သည် သင်္ခါရမည်၏။ သတ္တမဇောစေတနာသည် ဘဝမည်၏။ တတိယနည်းအလို စေတနာဟူသမျှသည် ဘဝမည်၏။ ထိုစေတနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော စိတ်၊ စေတသိက်အားလုံးသည် သင်္ခါရ မည်၏။ [သင်္ခါရ ပုရစေတနာ၊ ဘဝေါတု မုဉ္ဇသတ္တမာ၊ သဗ္ဗာ ဝါ စေတနာ ဘဝေါ၊ သင်္ခါရာ သမ္ပယုတ္တာ။]

[ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂ ပါဠိတော်၌လာသော အာယုဟနသင်္ခါရာကို ဖွင့်ပြပြီး၍ နိကန္တိ တဏှာကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့်. “နိကန္တိ တဏှာတိ” စသည်ကိုမိန့်။] နိကန္တိတဏှာတိ၊ ကား။ ကမ္မံ၊ ကံကို။ ကရောန္တဿ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ [“နိ- ကာမနာ”၌စပ်။] တဿ၊ ထိုကံ၏။ ဖလေ၊ အကျိုးဖြစ်သော။ ဥပပတ္တိဘဝေ၊ ၌။ ယာ နိကာမနာ၊ အကြင် လိုလားခြင်းသည်။ (ယာ)ပတ္တနာ၊ အကြင် တောင့်တခြင်းသည်။ (အတ္တိ)။ သာ၊ ထိုလိုလားခြင်း၊ တောင့်တခြင်းသည်။ တဏှာနာမ၊ မည်၏။

ဥပဂမနံ ဥပါဒါနံတိ၊ ကား။ ကမ္မံ၊ သည်။ ဘဝဿ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၏။ ပစ္စယဘူတံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်၏။ [“ရှေးနိဿယ၌ ကမ္မဘဝဿ၊ ၏။ ပစ္စယဘူတံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော”ဟု ပေး၏။] ဣဒံ၊ ဤကံကို။ ကတု၊ ၍။ အသုကသ္မိနာမဌာနေ၊ ထိုမည်သော ဘဝဌာန၌။ ကာမေ၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို။ သေဝိဿာမိ၊ မှီဝဲအံ့။ [ကာမုပါဒါနံကို ရည်ရွယ်သည်။] ဥစ္ဆိဇ္ဇိဿာမိ၊ ပြတ်အံ့။ [ဒိဋ္ဌုပါဒါနံကို ရည်ရွယ်သည်။] ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ယံ ဥပဂမနံ၊ အကြင် ကပ်ရောက်ခြင်းသည်။ (ယံ) ဂဟဏံ၊ အကြင် ကာမုပါဒါနံဖြင့် ယူခြင်းသည်။ (ယံ) ပရာမသနံ၊ အကြင် ကျန်သော ဥပါဒါနံ ဥ-ပါးဖြင့် မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းသည်။ (အတ္တိ)။ ဣဒံ၊ ဤ ကပ်ရောက်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ဤယူခြင်း၊ မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ဥပါဒါနံ နာမ၊ မည်၏။ စေတနာ ဘဝေါတိ၊ ကား။ အာယုဟနာဝသာနေ၊ အားထုတ်ကြောင်း သင်္ခါရ၏ အဆုံး၌။ ဝုတ္တစေတနာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော စေတနာသည်။ (သင်္ခါရနှင့် ဘဝအထူးဝယ် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောစေတနာသည်။) ဘဝေါ၊ မည်၏။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ အတ္ထော၊ ဝေဒိတဗျော။

ဣဒါနိ ဖလပဉ္စကံတိ၊ ကား။ ဝိညာဏာဒိ ဝေဒနာဝသာနံ၊ ဝိညာဉ် အစရှိသည်ဖြစ်၍ ဝေဒနာ အဆုံးရှိသော ဖလပဉ္စကသည်။ ပါဠိယံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂပါဠိတော်၌။ အာဂတမေဝ၊ တိုက်ရိုက်လာသည်သာ။ ယထာဟ၊ နည်း။ ဣဓ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ ရှေးဘဝအပြတ်တွင် နောက်ဘဝကို စပ်ခြင်းသည်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်တည်း။ ဩက္ကန္တိ၊ အမိဝမ်း၌သက်ရောက်ခြင်းသည်။ နာမရူပံ၊ တည်း။ ပသာဒေါ၊ စက္ခု အစရှိသော ပသာဒသည်။ အာယတနံ၊ အာယတနတည်း။ ဖုဋ္ဌော၊ တွေ့ထိတတ်သောသဘောသည်။ ဖယော၊ တည်း။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားတတ်သော သဘောသည်။ ဝေဒနာ၊ တည်း။ ပဉ္စ၊ ကျန်သော။ ဣမေဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဣဓ ဥပပတ္တိဘဝသ္မိံ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်ရသော ဤဘဝ၌။ ပုရေ၊ ရှေးဘဝ၌။ ကတဿ၊ သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ပြီ။) (ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂ ပါဠိတော်၊ မဟာဝဂ်၊ ဉာဏကထာ ဓမ္မဋီတိဉာဏနိဒ္ဒေဓ၌ ဟောတော်မူပြီ။)

တတ္ထ၊ ထို ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်၌။ ပဋိသန္ဓိ ဝိညာဏံတိ၊ ကား။ ယံ၊ အကြင်စိတ်ကို။ ဘဝန္တရ ပဋိသန္ဓာနဝသေန၊ ဘဝတပါးကို ဆက်စပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ဘဝဟောင်းအပြတ်တွင် ဘဝသစ်ကို ဆက်စပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။) ဥပ္ပန္နတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိသန္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ ဝိညာဏံ၊ တည်း။ ဩက္ကန္တိ နာမရူပန္တိ၊ ကား။ ဂဗ္ဗေ၊ အမိဝမ်း၌။ ရူပါရူပဓမ္မာနံ၊ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့၏။ ယာ ဩက္ကန္တိ၊ အကြင် သက်ဝင်ခြင်းသည်။ အာဂန္ဓာ၊ လာ၍။ (ယံ) ပဝိသနံဝိယ၊ အကြင် ဝင်ခြင်းကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣဒံ၊ ဤ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့၏ သက်ဝင်ခြင်းသည်။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်တည်း။ ပသာဒေါ အာယတနံတိဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ စက္ခာဒိ-ပဉ္စာယတနဝသေန၊ စက္ခု အစရှိသော ၅-ပါးသော အာယတနတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဖုဋ္ဌော ဖဿောတိ၊ ကား။ ယော၊ အကြင် သဘောတရားသည်။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ဖုဋ္ဌော ဖုဋ္ဌန္တော၊ ထိသည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။) ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်၏။ အယံ၊ ဤသဘောတရားသည်။ ဖဿော၊ တည်း။ ဝေဒယိတံ ဝေဒနာတိ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏေနဝါ၊ နှင့်သော်၎င်း။ သဠာယတန ပစ္စယေန၊ သဠာယတန ဟူသော အကြောင်းရှိသော။ ဖဿေနဝါ၊ နှင့်သော်၎င်း။ သဟုပ္ပန္နံ၊ တကွ ဖြစ်သော။ ယံ ဝိပါကဝေဒယိတံ၊ အကြင် ဝိပါကဝေဒနာသည်။ (အတ္ထိ)။ သာ၊ ထိုဝိပါကဝေဒနာသည်။ ဝေဒနာ၊ တည်း။ ဣတိဝေံ၊ သို့။ အတ္ထော၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဣဒါနိ ဟေတဝေါပဉ္စာတိ၊ ကား။ တဏှာဒယော၊ တဏှာ အစရှိကုန်သော။ ပါဠိယံ၊ ၌။ အာဂတာဝ၊ တိုက်ရိုက်လာကုန်သော။ တဏှုပါဒါနဘဝါ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ပန၊ ဆက်။ ဘဝေ၊ ကို။ ဂဟိတေ၊ ယူအပ်သော်။ တဿ၊ ထိုဘဝ၏။ ပုဗ္ဗဘာဂါ၊ ရှေ့အဘို့၌ ဖြစ်ကုန်သော။ (သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဂဟိတာဝ၊ ယူအပ်ပြီးကုန်သည်သာ။ ဟောန္တိ)။ ဝါ၊ တနည်း။ တံ သမ္ပယုတ္တာ၊ ထိုဘဝနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ ဂဟိတာဝ ဟောန္တိ။ စ၊ သည်သာမကသေး။ တဏှုပါဒါနဂ္ဂဟဏေန၊ တဏှာ ဥပါဒါန်တို့ကို ယူခြင်းဖြင့်။ တံ သမ္ပယုတ္တာ၊ ထိုတဏှာ၊ ဥပါဒါန်တို့နှင့်သမ္ပယုတ်

တဏှာဒယော ။ပေ။ ဘဝါ။ ။စာအုပ်တို့၌ “အာဂတာဝ” ဟု ဝေကိုတွေ့ရ၏။ ထိုဝေမျိုးကို ရှေ့ဝါကျတို့ဝယ် ဝါကျအဆုံး၌သာ သုံးစွဲခဲ့၏။ အတိတေ ဟေတဝေါ ပဉ္စ အဖွင့်၊ ဣဒါနိ ဖလပဉ္စကံ အဖွင့်တို့ကို ပြန်ကြည့်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဤ၌ “အာဂတာဝ” ဟု ဝေ မပါသင့်၊ ဤယောဇနာလည်း မဖွင့်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ၌လည်း မပါ။ ဆိုလိုရင်း မှာ—ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်၌လာကုန်သော တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝကို “တဏှာဒယော” ဟု ဆိုလိုသည်။ [တဏှာဒယော ဣတိ ပါဠိယံ အာဂတာ တဏှုပါဒါနဘဝါတိ သမ္ပန္နော။—ယောဇနာ။ ဤသို့ ယောဇနာ ဆိုသော်လည်း “တဏှာဒယော” ဟု ပါဠိတော်၌ မလာသောကြောင့် မိမိသဘောအတိုင်း အနက်ပေးလိုက်ပါသည်။]

ဖြစ်သော။ (အဝိဇ္ဇာ၊ သံညံ။ ဝါ၊ ကိ။ ဂဟိတာဝ၊ ယူအပ်ပြီးသည်သာ။ ဟောတိ။) ဝါ၊ တနည်း။ ယာယ၊ အကြင်အဝိဇ္ဇာဖြင့်။ မူဇ္ဇော၊ တောဝေသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကမ္မံ၊ ကိ။ ကရောတိ၊ ၏။ သာ အဝိဇ္ဇာ ဂဟိတာဝ ဟောတိ။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ (ဟေတဝေါ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။)

တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဣဓပရိပက္ကတ္တာ။ ပေ။ ပဋိသန္ဓိယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ အရှင်သာရိပုတြာ ဟောတော်မူပြီ။ (ပဋိသန္ဓိဒါမင်္ဂ ပါဠိတော်၊ မဟာဝဂ်၊ ဉာဏကထာ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏနိဒ္ဒေသ၌ ဟောတော်မူပြီ။) ဣဓ၊ ဤဘဝ၌။ အာယတနာနံ၊ စက္ခုစသော အာယတနတို့၏။ ပရိပက္ကတ္တာ၊ ရင့်ကျက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ [“ကမ္မကရဏကာလေ” ၌စပ်။] မောဟော၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ တည်း။ [“အာယူဟနာ” စသောပုဒ်တို့၏အနက်ကို ရှေ့၌ရေးခဲ့ပြီ။] ဣဓ ကမ္မဘဝသို့ ၊ ဤကံ၏ဖြစ်ရာဘဝ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အာယတိံ ၊ ၌။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၏။ ပစ္စယာ (ဟောန္တိ) ။ တတ္ထ၊ ထိုပဋိသန္ဓိဒါမင်္ဂ ပါဠိတော်၌။ [ယောဇနာ၌ “တတ္ထာတိ ဣဓ ပရိပက္ကတ္တာတိ အာဒိပဒေသု” ဟုစွဲလေ၏။] ဣဓ ပရိပက္ကတ္တာ အာယတနာနံတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ပရိပက္ကာယတနဿ၊ ရင့်ကျက်သော အာယတနရှိသော သတ္တဝါ၏။ ကမ္မကရဏကာလေ၊ ကံကိုပြုရာအခါ၌။ သမ္မောဟော၊ ပြင်းစွာ တောဝေခြင်းကို။ ဒဿိတော၊ ပြအပ်ပြီ။ သေသံ၊ ကြွင်းသော မောဟော အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနမေဝ။ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၌ “ဥတ္တာနတ္ထမေဝ” ဟူရှိ၏။]

အာယတိံ ဖလပဉ္စကံတိ၊ ကား။ ဝိညာဏာဒီနိ၊ ဝိညာဉ်အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးသောအကျိုးတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ တာနိ၊ ထိုဝိညာဉ်အစရှိသော အကျိုးတို့ကို။ ဇာတိဂ္ဂဟဏေန၊ ဇာတိကိုယူခြင်းဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ တေသံယေဝ၊ ထိုဝိညာဉ်အစရှိသော အကျိုးတို့၏ပင်။ ဇရာမရဏံ၊ တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ အာယတိံ ။ ပေ။ ကမ္မဿ

ဣဓ ပရိပက္ကတ္တာ။ ။ သတ္တဝါတို့၏ မွေးဖွားပြီးစ ငယ်ရွယ်စဉ်ကာလ၌ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေများ မရင့်ကျက်ကြသေး၊ စိတ်အစဉ်ဝယ် ဘဝင်စိတ်တို့သာ များစွာ ဖြစ်နေ၏။ ထို့ကြောင့် ကမ္မပထမြောက်သောကံကို မပြုစွမ်းနိုင်ရကား ကံအထမြောက်အောင် ပြုနိုင်လောက်သော အရွယ်ကိုမှန်း၍ “ပရိပက္ကတ္တာ အာယတနာနံ” ဟု ဟောတော်မူသည်။ [ဤကား အများအတွက် ဖြစ်ရိုးတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “ယေဘုယျေန” ဟု ဝိသေသနထည့်၍ ဖွင့်သည်။ ဘုရားအလောင်းတော်ကား ဝေဿန္တရာမင်း ဘဝ၌ ဖွားမြီးလျှင် ပြီးခြင်း ဒါနပြုဘို့ရန် မယ်တော် အထံ၌ တောင်းခံ၍ ဒါနပြုတော်မူပါသည်။]

ဇာတိဂ္ဂဟဏေန။ ။ ဘဝသစ်၌ ဇာတိဟူသည် “ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၊ နာမ်၊ ရုပ် သဋ္ဌာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ” တို့၏ အစဆုံးဖြစ်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ဇာတိကို ယူလိုက်လျှင် ဇာတိ၏တည်ရာ ဝိညာဉ်စသော အကျိုး ၅-ပါးကိုလည်း ယူပြီးဖြစ်တော့၏။

ပစ္စယာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ အရှင်သာရိပုတြာ ဟောတော်မူပြီ။ [ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ စသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ရှေး၌ ပေးခဲ့ပြီ။] အာယတိံ၊ ၌။ ဥပပတ္တိဘဝသ္မိံ၊ ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမေဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဣဓ၊ ဤ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ကတဿ၊ သော။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ (ဟောန္တိ)။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ဣဒံ၊ ဤ ဘဝစက်သည်။ ဝိသတိ အာကာရာရံ၊ ၂၀-အပြားဟူသော အကန် ဒေါက်ဆန် ရှိသည်။ ဟောတိ။

တတ္ထ၊ ထို ဘဝစက်၌။ [“တတ္ထာတိ တေသု ဝိသတိယာ အာကာရေသု” ဟု ယောဇနာ စွဲ၏။] ပုရိမဘဝသ္မိံ၊ ရှေးဘဝ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ကမ္မသမ္ဘာရာ၊ အကျိုးတရားကို တိုးပွားစေတတ်ကုန်သော ကံတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ တေရဟိ၊ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။ ပဉ္စ၊ ဝိပါကဓမ္မာ၊ အကျိုးတရားတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ တေရဟိ၊ ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ကမ္မသမ္ဘာရာ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ အနာဂတေ၊ အနာဂတ်ဘဝ၌။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဝိပါကဓမ္မာ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကမ္မံ၊ ကံတည်း။ ဒဿ၊ ကုန်သော။ (ဓမ္မာ၊ တို့သည်။) ဝိပါကော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိဿ၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ ပုရိမဘဝ၊ တေရဟိဟူသော ဌာနတို့၌။ ကမ္မံ၊ သည်။ ကမ္မံနာမ၊ မည်၏။ ဒိဿ၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တေရဟိ၊ အနာဂတေဟူသော ဌာနတို့၌။ ဝိပါကော၊ သည်။ ဝိပါကော နာမ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ ဘဝစက္ကံ၊ ဘဝစက်ဟူသော။ ဧတံ ပစ္စယာ-ကာရဝနံ၊ ဤပစ္စည်းတို့၏ သတ္တိ အခြင်းအရာရှိသော ဝဋ်တရားသည်။ ကမ္မဉ္စေဝ၊ သည်၎င်း။ ကမ္မဝိပါကော စ၊ ကံ၏အကျိုးသည်၎င်း။ (ဟောတိ)။

တထာ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဒိဿ၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ ပုရိမဘဝသ္မိံ တေရဟိ ဟူသော ဌာနတို့၌။ ကမ္မံ၊ သည်။ ကမ္မသင်္ခေပေါ၊ ကမ္မသင်္ခေပတည်း။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာစသော အကြောင်းတို့ကို ချဉ်းအပ်ရာဖြစ်သောကံတည်း။ ဒိဿ၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တေရဟိ အနာဂတေဟူသော ဌာနတို့၌။ ဝိပါကော၊ သည်။ ဝိပါက-သင်္ခေပေါ၊ ဝိပါကသင်္ခေပတည်း။ ဝါ၊ ဝိညာဉ်စသည်တို့ကို ချဉ်းအပ်ရာဖြစ်သော

ကမ္မသမ္ဘာရာ။ ။ “ဝိပါကံ သမ္ဘရန္တိ ဝဇ္ဇန္တိတိ သမ္ဘာရာ”ဟု ပြု၍ ကံကို အရ ကောက်ပြီးလျှင် “ကမ္မာနေဝ+သမ္ဘာရာ ကမ္မသမ္ဘာရာ”ဟု ကမ္မဓာရဲတို့ရှိရန် ဋီကာ၌ ပဌမ ပြ၏။ [အခြားနည်းများကို ဋီကာ၌ ရှုပါ။]

ဒဿ ဓမ္မာ ကမ္မံ။ ။ အကြောင်း ၅-ပါးတွင်ပါဝင်သော အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်တို့သည် ကံ၏ အဖော်သဟာယ် ဖြစ်၍ ကံနှင့် သဘောတူသောကြောင့်၎င်း၊ ကံအား ကျေးဇူးများသောကြောင့်၎င်း ကံဟု ဆိုနိုင်၏။ [အဝိဇ္ဇာဒယောပိ ကမ္မသဟာယ-တာယ ကမ္မသရိက္ခကာ တဒုပကာရကာ စာတိ ကမ္မန္တိ ဝုတ္တာ။—ဋီကာ။] ထို ၅-ပါးသည် အတိတ်အကြောင်း ၅-ပါး၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ၅-ပါးအားဖြင့် ၁၀-ပါးဖြစ်၏။ [ဝိပါက ဓမ္မ၏ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး၊ အနာဂတ်အကျိုးအားဖြင့် ၁၀-ပါးဖြစ်ပုံကိုလည်း သိပါ။]

ဝိပါက်တည်း။ ဣတိ သို့။ သဗ္ဗမ္ပိ သော။ ဧတံ၊ ဤဘဝစက်သည်။ ကမ္မသင်္ခေပေါ
 စေဝ၊ သည်၎င်း။ ဝိပါကသင်္ခေပေါစ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ)။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။
 ဌာနေသု၊ ပုရိမဘဝသို့ တေရဟိဟူသော ဌာနတို့၌။ ကမ္ပံ၊ သည်။ ကမ္မဝဋ္ဌံ၊ ကမ္မ
 ဝဋ္ဌတည်း။ ဝါ၊ လည်တတ်သောကံတည်း။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တေရဟိ
 အနာဂတေဟူသော ဌာနတို့၌။ ဝိပါကော၊ သည်။ ဝိပါကဝဋ္ဌံ၊ ဝိပါကဝဋ္ဌ
 တည်း။ ဝါ၊ လည်တတ်သောဝိပါက်တည်း။ ဣတိ သို့။ သဗ္ဗမ္ပိ သော။ ဧတံ၊ ဤ
 ဘဝစက်သည်။ ကမ္မဝဋ္ဌဉ္စေဝ၊ သည်၎င်း။ ဝိပါကဝဋ္ဌဉ္စေဝ၊ သည်၎င်း။ ဟောတိ။

တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ ပုရိမဘဝသို့ တေရဟိ
 ဟူသော ဌာနတို့၌။ ကမ္ပံ၊ သည်။ ကမ္မဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝတည်း။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။
 ဌာနေသု၊ တေရဟိ၊ အနာဂတေဟူသော ဌာနတို့၌။ ဝိပါကော၊ သည်။ ဝိပါက-
 ဘဝေါ၊ ဝိပါကဘဝတည်း။ ဣတိ သို့။ သဗ္ဗပိ သော။ ဧတံ၊ ဤ ဘဝစက်သည်။
 ကမ္မဘဝေါစေဝ၊ သည်၎င်း။ ဝိပါကဘဝေါစ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ)။ ဒွိသု၊
 ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တို့၌။ ကမ္ပံ၊ သည်။ ကမ္မပဝတ္တံ၊ ကမ္မပဝတ္တတည်း။ ဝါ၊
 အဆက်မပြတ်ဖြစ်သောကံတည်း။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ (ဌာနေသု၊ တို့၌။) ဝိပါ-
 ကော၊ သည်။ ဝိပါကပဝတ္တံ၊ ဝိပါကပဝတ္တတည်း။ ဝါ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော
 အကျိုးတည်း။ ဣတိ သို့။ သဗ္ဗပိ သော။ ဧတံ၊ ဤဘဝစက်သည်။ ကမ္မပဝတ္တ-
 ဉ္စေဝ၊ သည်၎င်း။ ဝိပါကပဝတ္တဉ္စေဝ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ)။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။
 ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တို့၌။ ကမ္ပံ၊ သည်။ ကမ္မသန္တတိ၊ ကံအစဉ်တည်း။
 ဒွိသု၊ ကုန်သော။ (ဌာနေသု၊ တို့၌။) ဝိပါကော၊ သည်။ ဝိပါကသန္တတိ၊ ဝိပါက်
 အစဉ်တည်း။ ဣတိ သို့။ သဗ္ဗပိ သော။ ဧတံ၊ ဤဘဝစက်သည်။ ကမ္မသန္တတိ
 စေဝ၊ ကံအစဉ်သည်၎င်း။ ဝိပါကသန္တတိစံ၊ ဝိပါက်အစဉ်သည်၎င်း။ (ဟောတိ)။
 ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တို့၌။ ကမ္ပံ၊ သည်။ ကိရိယာနာမ၊ ပြုအပ်သောကံ
 မည်၏။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ (ဌာနေသု၊ တို့၌။) ဝိပါကော၊ သည်။ ကိရိယာဖလံ
 နာမ၊ ပြုအပ်သောကံ၏အကျိုး မည်၏။ ဣတိ သို့။ သဗ္ဗပိ သော။ ဧတံ၊
 ဤ ဘဝစက်သည်။ ကိရိယာစေဝ၊ သည်၎င်း။ ကိရိယာဖလဉ္စေဝ၊ ကိရိယာ၏အကျိုး
 သည်၎င်း။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

သင်္ခေပေါ။ ။[ရှေ့ပြုအပ်ခဲ့သော သင်္ဂဟကိုပင် ဤ၌ “သင်္ခေပ”ဟု သုံးစွဲသည်။]
 သံခိပ္ပန္တိ ဧတ္ထာတိ သင်္ခေပေါ၊ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတို့ကို ကံဟူသော နာမည်ဖြင့်
 ၎င်း၊ ဝိညာဉ်စသော အကျိုးတို့ကို ဝိပါကဟူသော နာမည်ဖြင့်၎င်း တပေါင်းတည်း
 ချုံးအပ်ရာဖြစ်သောကြောင့် ကံကို၎င်း၊ ဝိပါက်ကို၎င်း “သင်္ခေပ”ဟု ခေါ်၏။ “ကမ္မ
 မေဝ+သင်္ခေပေါ ကမ္မသင်္ခေပေါ၊ ဝိပါကောယေဝ+ သင်္ခေပေါ၊ ဝိပါကသင်္ခေပေါ”ဟု
 တွဲပါ။ [အခြားနည်းများကို ဋီကာ၌ ပြသေး၏။]

ဝေ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်ဖြင့်။ သမပ္ပန္နံ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သော။ (တနည်း) ဝေ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော သန္တံစသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သမပ္ပန္နံ၊ ဆိုင်ရာအကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သော။ သဟေတုကံ၊ အကြောင်းနှင့် တကွဖြစ်သော။ ဣဒံ၊ ဤ ဘဝစက်သည်။ ဒုက္ခံ၊ အဖြစ်အပျက်ဒဏ်ကို ခံရသည့် အတွက် ဒုက္ခတည်း။ အနိစ္စံ၊ ဖြစ်ပြီး၍ ပျက်စီးရသောကြောင့် အနိစ္စတည်း။ စလံ၊ ဝိကာရသို့ကပ်ရောက်သောအားဖြင့် လှုပ်ရှားတတ်၏။ ဣတ္တရံ၊ ဖြစ်ပြီးလျှင်ပြီး ခြင်း ဘင်သို့ ကပ်ရောက်ရသောကြောင့် နည်းငယ်တိုလျှ တခဏသာတည်း။ အဓုဝံ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့ တည်တံ့သော သဘောမရှိ။ ဓမ္မေဟံ၊ အကြောင်းတရားတို့ ကြောင့်။ ဓမ္မာ၊ အကျိုးတရားတို့သည်။ ဟေတုသော၊ သင့်သော အကြောင်း အားဖြင့်။ ပဘဝန္တိ၊ စ၍ဖြစ်ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤအကြောင်းတရား အကျိုးတရားတို့၌။ ဝါ၊ ဤ ဘဝစက်၌။ အတ္တာဝ (ဝါ)၊ မိမိသည်၎င်း။ ပရောဝ (ဝါ)၊ သူတပါးသည်၎င်း။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ [“ဝါ”ဟု ဆိုလိုလျက် ဆန္ဒာနုရက္ခ ဣအကျိုးငှါ ရသပြုထားသည်။]

ဟေတုသမ္ဘာရပစ္စယာ၊ အကျိုးတရားတို့ကို တိုးပွားစေတတ်သောအကြောင်း ဟူသော အထောက်အပံ့ကြောင့်။ ဝါ၊ အကြောင်းတရား၊ အကြောင်းအဆောက် အဦဖြစ်သော တရားဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဓမ္မာ၊ အကြောင်းတရား တို့သည်။ ဓမ္မေ၊ အကျိုးတရားတို့ကို။ သဗ္ဗနေန္တိ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်စေကုန်၏။ ဟေတုနဉ္စ၊ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားတို့၏လည်း။ နိရောဓာယ၊ ချုပ် ခြင်းငှါ။ ဗုဒ္ဓေန၊ သည်။ ဓမ္မေ၊ ကို။ ဒေသိတော၊ မူအပ်ပြီ။ ဟေတုသု၊ အဝိဇ္ဇာ

ဝေ သမပ္ပန္နံ။ ။ကမ္မတော ဝိပါကော=ကံကြောင့် ဝိပါကံဖြစ်၊ ထိုကမ္မသမ္ဘာရ တွင်လည်း အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရတို့ ဖြစ်ကြ၏။ ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသော အဓိပ္ပါယ်ကို “ဝေ”ဟု ပြန်၍ညွှန်းသည်။ (တနည်း) ဂါထာ၌ပြုအပ်ခဲ့သော “တိသန္တိ စတုပဘေဒ- သင်္ဂဟံ”စသည်ကို ဝေဖြင့် ပြန်ညွှန်းသည်။ [ဝေ သမပ္ပန္နံတိ ကမ္မတော။ပေ။ သင်္ခါရတိ ဝေ သမပ္ပန္နံ၊ တိသန္တိ အာဒိဝသေန ဝါ သမပ္ပန္နံ။—ဋီကာ။]

သဟေတုကံ။ ။“ဝေ သမပ္ပန္နံ” အရ၌ ဝိပါကဟူသော အကျိုး၊ သင်္ခါရဟူသော အကျိုးတရားတို့ကို ယူရသောကြောင့် “သဟေတုကံ=ကံဟူသော အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၊ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော”ဟု ဆိုသည်။

ဣတ္တရံ။ ။သက္ကတ၌ ဣဏ်ဓာတ်+တွရပ် ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော ဣတုရသဒ္ဒါသည် ပါဠိ၌ “ဣတ္တရ”ဟု ဖြစ်၏။ နိစ စသော အနက်ကိုဟော၏။ [အများထောက်လျှင် အနည်း သည် နိစ၊ အရှည်ထောက်လျှင် အတိုသည် နိစ။] ထို့ကြောင့် ပါဠိ၌ အနည်းငယ်အနက်၊ တိုလျှအနက်များကိုဟော၏။ ဋီကာ၌ “ဂမနုဓမ္မံ”ဟု၎င်း ထိုပုဒ်ကို အနုဋီကာ၌ “ဘဂုံပ- ဂမနုဓမ္မံ=ဘင်သို့ကပ်ရောက်ခြင်း သဘောရှိ၏”ဟု၎င်း ဖွင့်သည်။ ဆိုလိုရင်းမှာ—“ဖြစ်ပြီး လျှင် ပျက်ရသောကြောင့် ကြာရှည်စွာ မတည်၊ တခဏမျှသာတည်၏”ဟု ဆိုလိုသည်။

စသော အကြောင်းတရားတို့သည်။ ဥပရုဒ္ဓေသု၊ ချုပ်ပြီးကုန်လသော်။ ဆိန္နံ၊ ပြတ်သော။ ဝဋ္ဋံ၊ ဝဋ္ဋတရားသည်။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မလည်တော့။ ဇဝံ၊ သို့။ ဒုက္ခန္တကိရိယာယ၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခ၏အဆုံးကို ပြုခြင်းငှါ။ ဣဓ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဗြဟ္မစရိယံ စ၊ မြတ်သောအကျင့်သည်လည်း။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိ၏။ သတ္တေစ၊ သတ္တကိုလည်း။ ဝါ၊ အတ္တကိုလည်း။ အနုပလဗ္ဘန္တေ၊ မရအပ်သော်။ ဝါ၊ မရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥစ္ဆေဒေါ၊ အတ္တသည် သေလျှင်ပြတ်၏ဟူသော ဥစ္ဆေဒအယူသည်။ နေဝ (ဟောတိ)၊ မဖြစ်တော့။ သဿတံ၊ အတ္တသည် မြဲ၏ဟူသော သဿတအယူသည်။ န (ဟောတိ)၊ မရှိတော့။

[“ဝိသတိအာကာရာရံ” ၏ အကျယ်ကို ပြုပြီး၍ “တိဝဋ္ဋမနဝဋ္ဋိတံ” ၏ အကျယ်ကို ပြုလိုသောကြောင့် “တိဝဋ္ဋမနဝဋ္ဋိတံ ဘမတိ” စသည်ကို မိန့်။] ပန၊ ကား။ (တနည်း) ပန၊ ဆက်။ တိဝဋ္ဋမနဝဋ္ဋိတံ ဘမတိတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ သင်္ခါရဘဝါ၊ သင်္ခါရဘဝတို့သည်။ ကမ္မဝဋ္ဋံ၊ ကမ္မဝဋ္ဋတည်း။ ဝါ၊ အဆက်မပြတ် လည်တတ်သော ကံတည်း။ အဝိဇ္ဇာတဏှပါဒါနာနိ၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်တို့သည်။ ကိလေသဝဋ္ဋံ၊ ကိလေသဝဋ္ဋတည်း။ ဝါ၊ အဆက်မပြတ် လည်တတ်သော ကိလေသာတည်း။ ဝိညာဏနာမရူပသဠာယတနဖဿဝေဒနာ၊ ဝိညာဉ် နာမ်ရုပ် သဠာယတန ဖဿ ဝေဒနာတို့သည်။ ဝိပါကဝဋ္ဋံ၊ ဝိပါကဝဋ္ဋတည်း။ ဝါ၊ အဆက်မပြတ် လည်တတ်သော အကျိုးတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တီဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ ဝဋ္ဋေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (တိဝဋ္ဋံ-၌ အဘိန္နဝိသေသနစပ်။) တိဝဋ္ဋံ၊ သုံးပါးသော လည်ခြင်းရှိသော။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ သည်။ ယာဝ၊ လောက်။ ကိလေသဝဋ္ဋံ၊ သည်။ န ဥပစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ မပြတ်သေး။ တာဝ၊ ထိုကိလေသဝဋ္ဋံ မပြတ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး။ အနုပစ္ဆိန္နပစ္စယတ္တာ၊ မပြတ်သေးသော ကိလေသာအကြောင်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနဝဋ္ဋိတံ၊ မရပ်မတည်သည်။ (ဟုတော့)။ ပုနပျုနံ၊ အဖန်ဖန်။ ပရိဝဋ္ဋနတော၊ လည်ခြင်းအားဖြင့်။ ဘမတိယေဝ၊ ချာချာလည်သည်သာ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗျံ။

ဇဝံ၊ သို့။ ဘမမာနံ၊ ချာချာလည်သော။ တယိဒံ (တံ+ဣဒံ)၊ ထိုဘဝစက်ကို။ သစ္စပ္ပဘဝတော၊ စ၍ဖြစ်ရာ သစ္စာအားဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ အကျိုးသစ္စာတို့၏ စ၍ဖြစ်ရာ အကြောင်းသစ္စာအားဖြင့်၎င်း။ ကိစ္စာ၊ ကိစ္စအားဖြင့်၎င်း။ ဝါရဏာ၊

သစ္စပ္ပဘဝတော။ ။ဋီကာ၌ “သစ္စတော” ဟု ပဌမဖွင့်၏။ ထိုသို့ ဖွင့်သဖြင့် “သစ္စာနိဝေ+ပဘဝါ=သစ္စပ္ပဘဝါ” ဟု အရတူ ကမ္မဓာရံ ပြုစေလိုသည်။ “စ၍ဖြစ်ရာ အကြောင်းသစ္စာအားဖြင့်” ဟု အနက်ပေးပါ။ [ကမ္မဓာရယဒဿနဉ္စေတံ သမုဒယသစ္စန္တိ ဝုတ္တံ။—မဓု။ ဤ၌ သမုဒယသစ္စာကို စဉ်းစားပါ။ နောက်၌ ဒုက္ခသစ္စာကိုလည်း ပြုလိမ့်မည်။] “သစ္စာနံ ဝါ ပဘဝတော=အကျိုးသစ္စာတို့၏ + စ၍ဖြစ်ရာ အကြောင်းသစ္စာအားဖြင့်” ဟု တနည်းဖွင့်၏။

တားမြစ်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဥပမာဟိ စ၊ ဥပမာတို့ဖြင့်၎င်း။ ဂမ္ဘီရနယဘေဒါ စ၊ ဂမ္ဘီရနယတို့၏အပြားအားဖြင့်၎င်း။ (တနည်း) ဂမ္ဘီရနယဘေဒါ၊ ဂမ္ဘီရဘေဒနယဘေဒအားဖြင့်၎င်း။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။

တတ္ထံ၊ ထိုဂါထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုသလာကုသလံ ကမ္မံ၊ ကုသိုလ်ကံအကုသိုလ်ကံကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) အဝိသေသေန၊ စေတနာ၊ စေတနာသမ္ပယုတ္တဓမ္မဟု အထူး မမ၊ သာမညအားဖြင့်။ သမုဒယသစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ သစ္စဝိဘင်္ဂေ၊ သစ္စဝိဘင်းပါဠိတော်၌။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတံ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာဟူသော ပါဠိရပ်၌။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။) သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ဒုတိယသစ္စပုဘဝံ၊ ဒုတိယသစ္စာ ဟူသော အစအမှန်ရှိသော။ ဒုတိယသစ္စံ၊ ဒုတိယသမုဒယသစ္စာတည်း။ သင်္ခါရေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တာ၊ သော။) ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဒုတိယသစ္စပုဘဝံ၊ သော။ ပဌမသစ္စံ၊ ပဌမ ဒုက္ခသစ္စာတည်း။ [ဝိညာဉ်က အကျိုးတရားဖြစ်သောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ၌ ပါဝင်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိညာဉ်ကို ပဌမသစ္စာဟု ဆိုသည်။] ဝိညာဏာဒိဟိ၊ တို့ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တာနိ၊ ကုန်သော။) နာမရူပါဒီနိ၊ နာမ်ရုပ် အစရှိကုန်သော။ ဝိပါကဝေဒနာပရိယောသာနာနိ၊ ဝိပါက် ဝေဒနာဟူသော အဆုံးရှိကုန်သော တရားတို့သည်။ ပဌမသစ္စပုဘဝံ၊ သော။ ပဌမသစ္စံ၊ တည်း။ ဝေဒနာယ၊ ဝိပါက်ဝေဒနာကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တာ၊ သော။) တဏှာ၊ သည်။ ပဌမသစ္စပုဘဝံ၊ သော။ ဒုတိယသစ္စံ၊ တည်း။ တဏှာယ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တာ၊ သော။) ဥပါဒါနံ၊ သည်။ ဒုတိယသစ္စပုဘဝံ၊ သော။ ဒုတိယသစ္စံ၊ တည်း။ ဥပါဒါနတော၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တာ၊ သော။) ဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝ ဥပပတ္တိဘဝသည်။ ဒုတိယသစ္စပုဘဝံ၊ သော။ ပဌမ ဒုတိယသစ္စဒ္ဓယံ၊ ပဌမသစ္စာ ဒုတိယသစ္စာ နှစ်ပါးအပေါင်းတည်း။ [ကမ္မဘဝအတွက် ဒုတိယသမုဒယသစ္စာ၊ ဥပပတ္တိဘဝအတွက် ပဌမဒုက္ခသစ္စာဟု ဆိုသည်။] ဘဝတော၊

ကုသလာကုသလံ ကမ္မံ။ ။ “ကုသလာကုသလံ” ဟု ကုသလာသာမည နှင့် ဆိုသော်လည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်က ဝဋ်ကိုပြသော ဝဋ်ကထာ ဖြစ်သောကြောင့် သာသဝဖြစ်သော လောကီကုသိုလ်ကိုသာ ယူရသည်။ [ဝဋ်ကထာယ ဝတ္တမာနတ္တာ သာသဝန္တိ ဝိညာယတိ။ -ဋီကာ။]

ဒုတိယသစ္စံ။ ပေ။ သစ္စံ။ ။ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ” ဟူရာ၌ ကုသလာကုသလံ ကမ္မံ သမုဒယသစ္စံနှင့်အညီ အဝိဇ္ဇာဟူသော စေတနာသမ္ပယုတ္တဓမ္မသည် သမုဒယသစ္စာ၌ ပါဝင်၏။ သင်္ခါရာဟူသော စေတနာလည်း သမုဒယသစ္စာ၌ပင် ပါဝင်၏။ ထိုသမုဒယသစ္စာသည် ဒုက္ခ၊ သမုဒယ၊ နိရောဓ်၊ မဂ္ဂ-ဟု ရေတွက်ရာဝယ် နှစ်ပါးမြောက်လည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာကို ရည်ရွယ်၍ “ဒုတိယသစ္စပုဘဝံ” ဟု၎င်း၊ သင်္ခါရကို ရည်ရွယ်၍ “ဒုတိယသစ္စံ” ဟု၎င်း ဆိုသည်။ နောက်၌လည်း နည်းတူ။

ဥပပတ္တိဘဝကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တိ၊ သော။) ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ ဒုတိယသစ္စ-
 ပွဘဝံ၊ သော။ ပဌမသစ္စံ၊ တည်း။ ဇာတိယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တိ၊ သော။) ဇရာ-
 မရဏံ၊ သည်။ ပဌမသစ္စပွဘဝံ၊ သော။ ပဌမသစ္စံ၊ တည်း။ ဣတိဝေ၊ သို့။ တာဝ၊
 ကိစ္စ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ဣဒံ၊ ဤ ဘဝစက်ကို။ သစ္စပွဘဝတော၊ စ၍ဖြစ်ရာ
 သစ္စာအားဖြင့်။ ဝါ၊ အကျိုးသစ္စာတို့၏ စ၍ဖြစ်ရာ အကြောင်းသစ္စာအားဖြင့်။
 ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ ၏။ [အကြောင်းဖြစ်ထိုက်လျှင် အကြောင်းဒုတိယ
 သစ္စာ၊ အကျိုး ဖြစ်ထိုက်လျှင် အကျိုး ပဌမသစ္စာအားဖြင့် သိရသောကြောင့်
 “ယထာရဟံ” ဟု ဆိုသည်။]

ပန၊ ကား။ (တနည်း) ပန၊ သစ္စပွဘဝတော ဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏
 အကျယ် ဝိတ္ထာရမှတစ်ပါး ကိစ္စတော ဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏ အကျယ်
 ဝိတ္ထာရကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
 တရားတို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဝတ္ထုသု စ၊ အဝိဇ္ဇာ၏တည်ရာ အာရုံတို့၌လည်း။
 ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာသည် ဖုံးထားထိုက်သော စက္ခုအစရှိသော ဝတ္ထုတို့၌လည်း။
 သတ္တေ၊ တို့ကို။ သမ္မောဟေတိ၊ ပြင်းစွာတွေ့ဝေစေ၏။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ပါတု-
 ဘာဝါယ၊ ထင်စွာဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ပစ္စယော စ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။
 [ဝတ္ထုသု စ ပစ္စယော စ ၌ စ သဒ္ဓါတို့သည် အပြန်အလှန်ဆည်းသော အညမည
 ဝါကျသမုစ္စည်းတို့တည်း။] တထာ၊ ထိုအတူ။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ သင်္ခတဉ္စ၊
 ပြုစီမံအပ်သော ပုညာဘိသင်္ခါရ စသည်ကိုလည်း။ ဝါ၊ ပြုစီမံအပ်သော ကာယ
 သင်္ခါရ စသည်ကိုလည်း။ အဘိသင်္ခရောန္တိ၊ ပြုစီမံတတ်ကုန်၏။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။
 (ပါတုဘာဝါယ၊ ငှါ။) ပစ္စယာ စ၊ ဟောန္တိ။ ဝိညာဏမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဝတ္ထုဉ္စ၊
 တည်ရာအာရုံကိုလည်း။ ပဋိဝိဇာနာတိ၊ သညာ ဝိညာဉ်တို့မှ ထူးသောအားဖြင့်
 သိ၏။ နာမရူပဿ၊ ၏။ (ပါတုဘာဝါယ) ပစ္စယောစ ဟောတိ။ နာမရူပမ္ပိ၊ လည်း။
 အညမညဉ္စ၊ အချင်းချင်းကိုလည်း။ ဥပတ္တမ္ဘတိ၊ ထောက်ပံ့၏။ သဠာယတနဿ၊
 စက္ခုစသော ၆-ပါးသော အာယတန၏။ (ပါတုဘာဝါယ) ပစ္စယောစ ဟောတိ။

သဠာယတနမ္ပိ၊ သည်လည်း။ သ ဝိသယေစ၊ စက္ခုစသော မိမိ၏ ရူပ စသော
 အာရုံ၌လည်း။ ဝတ္တတိ၊ ၏။ ဖဿဿ၊ ၏။ (ပါတုဘာဝါယ) ပစ္စယောစ ဟောတိ။
 ဖဿောပိ၊ လည်း။ အာရမ္မဏဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ဖုသတိ၊ ထိ၏။ ဝေဒနာယ၊ ၏။
 (ပါတုဘာဝါယ) ပစ္စယောစ ဟောတိ။ ဝေဒနာပိ၊ လည်း။ အာရမ္မဏရသဉ္စ၊
 အာရုံ၏အရသာကိုလည်း။ အနုဘဝတိ၊ ခံစား၏။ တဏှာယ (ပါတုဘာဝါယ)
 ပစ္စယောစ ဟောတိ။ တဏှာပိ၊ သည်လည်း။ ရဇ္ဇနိယေ၊ တပ်မက်ထိုက်သော။
 ဓမ္မေ စ၊ ၌လည်း။ ရဇ္ဇတိ၊ တပ်မက်၏။ ဥပါဒါနဿ (ပါတုဘာဝါယ)
 ပစ္စယောစ ဟောတိ။ ဥပါဒါနမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဥပါဒါနိယေ၊ ဥပါဒါန်၏အာရုံ
 ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ စ၊ တို့ကိုလည်း။ ဥပါဒိယတိ၊ စွဲလမ်း၏။ ဘဝဿ (ပါတု

ဘာဝါယ) ပစ္စယော စ ဟောတိ။ ဘဝေါပိ၊ လည်း။ နာနာဂတိသု စ၊ အမျိုးမျိုးသော ဂတိတို့၌လည်း။ ဝိက္ခိပတိ၊ အထူးထူး ပစ်ချ၏။ ဇာတိယာ (ပါတု-ဘာဝါယ) ပစ္စယော စ ဟောတိ။ ဇာတိပိ၊ သည်လည်း။ ခန္ဓေ စ၊ တို့ကိုလည်း။ ဇနေတိ။ တေသံ၊ ထိုခန္ဓာတို့၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တိဘာဝေန၊ ရှေးရှုဖြစ်ခြင်းသဘော၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဇရာမရဏဿ၊ ၏။ (ပါတု-ဘာဝါယ) ပစ္စယော စ ဟောတိ။ ဇရာမရဏမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ပါကဘေဒဘာဝဉ္စ၊ ရင့်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောကိုလည်း။ အဓိတိဋ္ဌတိ၊ စွဲမှီ၍ တည်၏။ ဘဝန္တရပါတုဘာဝါယ၊ ဘဝတပါး၌ ထင်စွာဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ပစ္စယော စ ဟောတိ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) သောကာဒိနံ၊ တို့၏။ အဓိဋ္ဌာနတ္တာ၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗပဒေသု၊ အလုံးစုံသော အဝိဇ္ဇာ အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ ဒွိဓာ၊ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့်။ ပဝတ္တကိစ္စတောပိ၊ ဖြစ်သောကိစ္စအားဖြင့်လည်း။ ဣဒံ၊ ဤဘဝစက်ကို။ ယထာရဟံ ဝိညာတဗ္ဗံ။

စ၊ ဆက်။ (တနည်း) စ၊ ကိစ္စာဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏ အကျယ်ဝိတ္တာရမှ တပါး ဝါရဏာဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏ အကျယ်ဝိတ္တာရကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ အစရှိသော စကားရပ်တို့တွင်။ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ” တိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားသည်။ ကာရကဒဿန-နိဝါရဏံ၊ ဗြဟ္မာ ဗိဿဏိုး အစိုးရသူသည် ပြုစီမံ၏ ဟု မှားမှားယွင်းယွင်း

သောကာဒိနံ အဓိဋ္ဌာနတ္တာ။ ။ ဇရာမရဏဖြစ်လျှင် သောကစသည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “သောကာဒိနံ အဓိဋ္ဌာနတ္တာ” ဟု ဆိုသည်။ သောကစသည်ဖြစ်လျှင် အဝိဇ္ဇာလည်း ပါဝင် တော့၏။ အဝိဇ္ဇာပါဝင်လျှင် အဝိဇ္ဇာနှင့်အဖော်သဟာယ်ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့လည်း ဖြစ်တော့ ၏။ ထို သင်္ခါရတို့ကြောင့် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ဘို့ရန် ဇရာမရဏက ပကတူပနိဿယ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် “ပစ္စယော စ ဟောတိ ဘဝန္တရပါတုဘာဝါယ” ဟု ဆိုသည်။

ဒွိဓာ ပဝတ္တကိစ္စတောပိ။ ။ မောဟသည် အာရုံတို့၌ တွေ့ဝေစေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ဤကိစ္စ သည် မိမိသဘောအတိုင်းဖြစ်သော သရသကိစ္စတည်း။ သင်္ခါရတို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ဘို့ ရန်လည်း ကျေးဇူးပြု၏။ ထိုကျေးဇူးပြုခြင်းသည် ဓမ္မန္တရ၏အကြောင်း ဖြစ်ခြင်း ကိစ္စတည်း။ ဤသို့ နှစ်ကိစ္စစီရှိသောကြောင့် “ဒွိဓာ ပဝတ္တကိစ္စတောပိ” ဟု ဋီကာဆိုသည်။ အပိဖြင့် ရှေ့ နောက် နှစ်ဌာန၌ ပြအပ်သော ဝိညာတဗ္ဗတို့ကို ပေါင်းပါ။

ကာရကဒဿနနိဝါရဏံ။ ။ “ကာရကဝေဒကရဟိတံ” တုန်းက “ဗြဟ္မာဒိနာ ဝါသံသာ-ရဿ ကာရကေန” ဟု ဖွင့်ခဲ့၏။ ဤ၌လည်း “သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားတို့ကို ပြုလုပ်သူ သည် ဗြဟ္မာ ဗိဿဏိုး အစိုးရသူတည်း” ဟု မှားမှားယွင်းယွင်း သိမြင်တတ်သော မိစ္ဆာအယူ ကို “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ” ဟူသောပါဌ်ဖြင့် တားမြစ်၏။ “သင်္ခါရတို့ဖြစ်ဘို့ရန် ဗြဟ္မာ၊ ဗိဿဏိုး အစိုးရသူတို့ ပြုလုပ်ကြသည် မဟုတ်၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့်သာ ဖြစ်ကြရသည်” — ဟူလို။

သိမြင်တတ်သော မိစ္ဆာအယူကိုတားမြစ်ကြောင်းစကားတည်း။ “သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ (ဣဒံ)၊ သည်။ အတ္တသင်္ကန္တိဒဿနနိဝါရဏံ၊ အတ္တ၏ဘဝတပါးသို့ ပြောင်းသွားခြင်း ဟူသော မိစ္ဆာအယူကို တားမြစ်ကြောင်း စကားတည်း။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ (ဣဒံ)၊ သည်။ အတ္တာတိ ပရိကပ္ပိတဝတ္ထုဘေဒဒဿနတော၊ အတ္တဟူ၍ ကြံစည်အပ်သော နာမ်နှင့်ရုပ်ဟူသော ဝတ္ထု၏ကွဲပြားခြင်းကိုပြုခြင်းကြောင့်။ သနသညာနိဝါရဏံ၊ နာမ်နှင့်ရုပ် မကွဲ တခဲနက်ဟူသော အမှတ်သညာကို တားမြစ်ကြောင်း စကားတည်း။

နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနန္တိ အာဒိ၊ စကားသည်။ [“ နိဝါရဏံ၌ တုလျတ်လိင်္ဂံ စပ်ပါ” ဟု ရှေးနိဿယ၌ မှာ၏။ ကောင်းပါပေသည်။ အာဒိသု ရှိသောပါဌ်ကား စပ်ပုဒ်လည်း တိုက်ရိုက်မရှိ၊ ရှေးဝါကျစာသွားနှင့်လည်း မညီ။ ရှေးဝါကျ၌ “ဣဒံ နိဝါရဏံ” ဟု ရှိခဲ့သည်။] အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ (စက္ခာယတန အတွက်တည်း။ သောတာယတန စသည်တို့အတွက် သုဏာတိ စသည်ကို ပေယျာလမြှုပ်သည်။) (အတ္တာ) ဝိဇာနာတိ၊ တမျိုးတဖုံ အားဖြင့်သိ၏။ (မနာယတနအတွက်တည်း။ ဖဿစသည်အတွက် လာလိမ့်မည်။) (အတ္တာ) ဖုသတိ၊ ထိ၏။ (အတ္တာ) ဝေဒယတိ၊ ခံစား၏။ (အတ္တာ) တဏှိယတိ၊ တဏှာကို ပြု၏။ ဝါ၊ တပ်မက်တတ်၏။ (အတ္တာ) ဥပါဒိယတိ၊ စွဲလမ်း၏။ (အတ္တာ) ဘဝတိ၊ ဘဝအနေအားဖြင့် ဖြစ်၏။ (အတ္တာ) ဇာယတိ၊ ဇာတိအနေ အားဖြင့် ဖြစ်၏။ (အတ္တာ) ဇီယတိ၊ ဆွေးမြည့်၏။ (အတ္တာ) မိယတိ၊ သေ၏။ ဣတိ

အတ္တသင်္ကန္တိ။ ပေ။ ဣ။ ။ ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးကို နားမလည်သူတို့သည် “ခန္ဓာကိုယ်၌ အတ္တအကောင်ကလေးရှိ၏” ဟု ယူဆ၍ တဘဝဆုံးသောအခါ “ ထို အတ္တအကောင်ကလေး သည်ပင် ဘဝသစ်သို့ ပြောင်းရွှေ့၏” ဟု ယူဆကြ၏။ ထိုအယူကို တားမြစ်သောအားဖြင့် “နောက်ဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ် အသစ်သည် မိမိပြုအပ်သော ကံ(သင်္ခါရ)ကြောင့်သာ ဖြစ်၏” ဟု ဟောတော်မူသဖြင့် “ဤဘဝမှ အတ္တကပြောင်းသည် မဟုတ်ပါ” ဟု အတ္တသင်္ကန္တိ အယူကိုတားမြစ်ရာရောက်သည်။ [မြန်မာလူမျိုးတို့က “သေတဲ့အခါ အသက်ထွက်သွားပြီ” ဟု ယူကြ၏။ ထိုအသက်ဟူသည် ဤအတ္တပင်တည်း။ အချို့ကား အသက်ကိုပင် “လိပ်ပြာ” ဟု ယူဆကြ၍ လိပ်ပြာ၏ နေဘို့ရာအိမ်ကိုပင် ပြုလုပ်ကြသည်။]

သနသညာ နိဝါရဏံ။ ။ ရုပ်နာမ်(ခန္ဓာငါးပါး)ကို မခွဲခြားဘဲ အတ္တတခုဟု မှတ်ယူ ခြင်းကို “သနသညာ” ဟု ခေါ်၏။ ထန်းသီးစေ့အတွဲ ၂-ခုကို ခွဲလိုက်သကဲ့သို့ ရုပ်နှင့်နာမ် ကို ခွဲ၍ “ဝိညာဉ်ကြောင့် နာမ်နှင့်ရုပ်ဖြစ်၏” ဟု ဟောတော်မူခြင်းသည် ထိုသနသညာကို တားမြစ်တော်မူရာ ရောက်၏။ [ပဉ္စန္ဒ ခန္ဓာနံ အဘေဒတော ဧကော အတ္တာတိ ဂဟဏံ သနသညာ၊ တံ ယမကတာလ ကန္တံ ဆိန္ဒုန္တေန ဝိယ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပမတ္တမေတံတိ ဝစနေန နိဝါရိတံ ဟောတိ။—ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ။ “တာလကန္တံ=ထန်းအု ထန်းမြစ်” ဟုလည်း ပေးကြ၏။]

ဝေမာဒိ ဒဿန နိဝါရဏံ၊ ဤသို့ အစရှိသော မိစ္ဆာအယူကို တားမြစ်ကြောင်း စကားတည်း။ တုသ္မာ၊ ကြောင့်။ မိစ္ဆာဒဿန နိဝါရဏတောပိ၊ မိစ္ဆာအယူကို တားမြစ်ခြင်း အားဖြင့်လည်း။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ ကို။ ယထာရဟံ၊ ဝိညာတဗ္ဗံ။ [ဝိညာတဗ္ဗံ စပ်ဘို့ရန် “မိစ္ဆာဒဿန နိဝါရဏတောပိ” ဟု ဝိသေသန ပါပြီး ဖြစ်သောကြောင့် “ဘဝစက္ကံ” ၏နောက်၌ “နိဝါရဏတော” ဟု ပါဘွယ်မလိုပါ။ ရှေးနိဿယ၌လည်း မရှိပါ။ ဝေမာဒိ၌ အာဒိအတွက် အဓိပ္ပါယ်၌ ပြထားပြီ။]

ပန၊ ဆက်။ (တနည်း) ပန၊ ဝါရဏာဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏ အကျယ် ဝိတ္တာရမှ တပါး ဥပမာဟိ ဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏ အကျယ် ဝိတ္တာရကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဤယသ္မာ၏ တွဲဘက် တသ္မာကို “တသ္မာ ဝေ ဥပမာဟိပေတံ” ကျမှ တွေ့ရလိမ့်မည်။) ဧတ္ထ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အင်္ဂါတို့တွင်။ သလက္ခဏာ သာမညလက္ခဏာဝသေန၊ မိမိတပါးတည်း၏ လက္ခဏာ၊ အများနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဓမ္မာနံ၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို။ အဒဿနတော၊ မမြင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ မမြင်အောင် ဖုံးထား တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အန္ဓောငိယ၊ သူကောင်းနှင့် တူ၏။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တာ) သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အန္ဓဿ၊ ၏။ ဥပက္ခလနဝိယ၊ ချော်ခြင်းနှင့် တူ၏။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တာ) ဝိညာဏံ။

ဝေမာဒိ။ ပေ။ နိဝါရဏံ။ ။ အာဒိဖြင့် “အတ္တာ သောစတိ၊ အတ္တသည် ဝမ်းနဲ့၏။ ပရိဒေဝတိ၊ ငိုကြွေး၏။ ဒုက္ခိတော၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဒုက္ခ ရှိ၏။ ဒေါမနဿိတော၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဒေါမနဿ ရှိ၏။ ဥပါယာသိတော၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဥပါယာသ ရှိ၏” တို့ကို ယူပါ။ မှန်၏။—ထိုဘုရားများလည်း ဇာတိရှိသောကြောင့်သာ ဖြစ်ရကား ဇာတိ ကြောင့် ဝမ်းနဲ့မှု (ဒေါမနဿ) စသည် ဖြစ်ရ၏။ “အတ္တက ဝမ်းနဲ့အောင်ပြုလို့ ဝမ်းနဲ့မှု စသည် ဖြစ်ရသည်မဟုတ်” ဟု တားမြစ်ရာရောက်သည်။

သလက္ခဏာ။ ပေ။ ဝသေန ။ ။ ဖဿ၏ ဖုသနလက္ခဏာသည် မိမိ တပါးတည်း၏ လက္ခဏာဖြစ်သောကြောင့် သ+လက္ခဏာတည်း။ နမနလက္ခဏာသည် နာမ်အားလုံးနှင့် ဆိုင်သော၊ ရူပနလက္ခဏာသည် ရုပ်အားလုံးနှင့် ဆိုင်သော သာမညလက္ခဏာတည်း။ အနိစ္စတာ စသော လက္ခဏာသည် ရုပ်နာမ်အားလုံးနှင့်ဆိုင်သော သာမညလက္ခဏာပင် တည်း။ ရုပ်၊ နာမ်တရားတို့၌ ထိုလက္ခဏာတို့ကို ရှုခြင်း၊ မြင်ခြင်းမှတစ်ပါး အခြား ရှုစရာ၊ မြင်စရာ မရှိသောကြောင့် ထိုလက္ခဏာတို့ကို မမြင်နိုင်ခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာ၏ ဖုံးမှုကြောင့် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာသည် သူကောင်းနှင့် တူ၏။

ဥပက္ခလန။ ။ သူကောင်းလမ်းသွားရာ၌ ခြေနင်းပုံမမြဲဘဲ ချော်၍ချော်၍ နေတတ်၏။ ထိုချော်ခြင်းသည် လဲခြင်းစသော ဒုက္ခ၏အကြောင်း ဖြစ်၏။ ထိုအတူ အဝိဇ္ဇာကြောင့် ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့သည် သံသရာခရီးသွားရာ၌ ချော်ခြင်းနှင့်တူ၏။ ထိုချော်မှု (သင်္ခါရ) ကြောင့် ဝိညာဉ်စသော ဝဋ်ဒုက္ခများ ဖြစ်ကြရသည်။

သည်။ ဥပက္ခလိတဿ၊ ချော်သော သူကောင်း၏။ ပတနံဝိယ၊ လဲကျခြင်းနှင့် တူ၏။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ) နာမရူပံ၊ သည်။ ပတိတဿ၊ လဲကျသောသူကောင်း၏။ ဂဏ္ဍပါတုဘာဝေါဝိယ၊ အနာ၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း နှင့်တူ၏။ နာမရူပပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ) သဠာယတနံ၊ သည်။ ဂဏ္ဍဘေဒ- ပိဋကဝိယ၊ အနာ၏ ပေါက်ကွဲဘို့ရန် ဖြစ်ပေါ်လာသော အဖုကလေးနှင့်တူ၏။ သဠာယတနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တော) ဖဿော၊ သည်။ ဂဏ္ဍပိဋက- ဘဒ္ဒနံဝိယ၊ အနာ၏အဖုကလေးကို ထိခိုက်ခြင်းနှင့်တူ၏။ ဖဿပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ) ဝေဒနာ၊ သည်။ ဘဒ္ဒနဒုက္ခံ ဝိယ၊ ထိခိုက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲနှင့်တူ၏။ ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ) တဏှာ၊ သည်။ ဒုက္ခဿ၊ ကို။ ပဋိကာရာဘိလာသော ဝိယ၊ ကုစားခြင်းကို လိုလားခြင်းနှင့်တူ၏။ တဏှာ- ပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ) ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန် လေးမျိုးသည်။ ပဋိ- ကာရာဘိလာသေန၊ ကုစားခြင်းကို လိုလားခြင်းကြောင့်။ အသပ္ပိယဂ္ဂဟဏံ ဝိယ၊ မသင့်မတော်သော ဆေးဝါးဓာတ်စာကို ယူခြင်းနှင့် တူ၏။

ပတနံ စသည် ။ ။ လမ်းသွားသော သူကောင်းသည် ချော်လျှင် လဲကျတတ်၏။ သင်္ခါရကြောင့် ဘဝအသစ်၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ဖြစ်ခြင်းလည်း ဘဝသစ်၌ ကျသွားခြင်းပင် တည်း။ လဲကျသောသူကောင်း၌ အနာဖြစ်တတ်၏။ ဝိညာဉ်ကြောင့်ဖြစ်သော နာမ်ရုပ် သည် ထိုအနာဖြစ်ခြင်းနှင့် တူ၏။ ဘာကြောင့်နည်း—အနာသည် ဆင်းရဲ နာကျင်ခြင်းနှင့် ယှဉ်၍ မစင်မကြယ် ရှစ်ဘွယ် သန့်ရည်တို့ကို ယိုထွက်စေသကဲ့သို့ နာမ်ရုပ်တို့လည်း ကိလေသာတည်းဟူသော မစင်မကြယ်တို့ကို ယိုထွက်စေတတ်သောကြောင့်တည်း။

ဂဏ္ဍဘေဒပိဋက ။ ။ အနာဖြစ်လျှင် အနာမှည့်ရင့်သောအခါ ပေါက်ကွဲဘို့ရန် အနာ၏ထိပ်ဖျား၌ အဖုကလေးပေါ်လာတတ်၏။ နာမ်ရုပ်ကြောင့် စက္ခုစသော သဠာ ယတနဖြစ်ခြင်းသည် ထိုအဖုကလေးပေါ်လာခြင်းနှင့် တူ၏။ (တနည်း) အနာသည် ဘေးပတ်လည်၌ ကျယ်ပြန့်များပြားသောအခါ အဖုကလေးတွေဖြစ်နေ၏။ စက္ခုစသော အာယတန ၆-ပါးသည် ထိုအနာစက် အဖုကလေးများနှင့် တူ၏။

သန္ဓနံဝိယ စသည်။ ။ အနာ၏ အဖုကလေး၌ အထိအခိုက် များတတ်၏။ ဝတ်ထား အပ်သော အဝတ်နှင့်သော်လည်း ထိခိုက်တတ်သေး၏။ ထိခိုက်လျှင် ဒုက္ခဖြစ်၏။ စက္ခု စသော အာယတနတို့၌ စက္ခုသမ္မာစသည်၏ဖြစ်ခြင်းသည် အနာ၏ အဖုကလေးများကို ထိခိုက်ခံရခြင်းနှင့် တူ၏။ ဖဿကြောင့် စက္ခုသမ္မာဇာ ဝေဒနာစသော သုခ ဒုက္ခ၊ ဥပေက္ခာဟူသော ဝေဒနာ ၃-မျိုးဖြစ်ခြင်းသည် အနာ၏ ထိခိုက်မှုကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်ခြင်းနှင့် တူ၏။ [ဤနေရာ၌ ဝေဒနာ ၃-မျိုးလုံးကိုပင် ဒုက္ခဟု ဟောတော်မူသည်။]

ပဋိကာရာဘိလာသော စသည်။ ။ အနာကြောင့် နာကျင်မှုစသော ဒုက္ခဖြစ်လျှင် ထိုဒုက္ခကို ကုစားလိုသော ဆန္ဒဖြစ်၏။ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်ခြင်းသည် ထို ကုစား လိုခြင်းနှင့် တူ၏။ ကုစားသောအခါ မသင့်သောဆေး-အစာတို့ကို စားသုံးမိတတ်၏။ တဏှာကြောင့် ဥပါဒါန်ဖြစ်ခြင်းသည် မသင့်သောဆေး-အစာကို စားမိခြင်းနှင့် တူ၏။

ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တော) ဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝသည်။ ဥပါဒိန္န-
အသပ္ပိယလေပနံဝိယ၊ ဥပါဒိန္နဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ်ဝယ် မလျှောက်ပတ်သော
လိမ်းဆေးကို လိမ်းခြင်းနှင့်တူ၏။ ဘဝပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တိ) ဇာတိ၊
သည်။ ဂဏ္ဍဝိကာရပါတုဘာဝေါ ဝိယ၊ အနာ ဖောက်ပြန်ခြင်း၏ ထင်ရှား
ဖြစ်ခြင်းနှင့် တူ၏။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တိ) ဇရာမရဏံ၊ သည်။
ဂဏ္ဍဝိကာရတော၊ အနာ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့်။ ဂဏ္ဍဘေဒေါဝိယ၊ အနာ၏
ရင့်ခြင်း၊ ပေါက်ကွဲခြင်းနှင့်တူ၏။ ဝါ၊ အနာ၏ ပင်ကိုယ်သဘောမှ မတူသော
ဖြစ်ခြင်း၊ ပေါက်ကွဲခြင်းနှင့် တူ၏။

ဥပါဒိန္နလေပနံ ဝိယ။ ။ အနာကိုကုစားသောအခါ ကိုယ်၌မသင့်သော လိမ်းဆေး
ကိုလည်း လိမ်းမိတတ်၏။ ဥပါဒါနကြောင့် ကမ္မဘဝဖြစ်ခြင်းသည် ခန္ဓာ အစဉ်ဝယ်
မသင့်သော လိမ်းဆေးကို လိမ်းမိခြင်းနှင့်တူ၏။ ဘာကြောင့်နည်း—ကမ္မဘဝသည် နောင်
အခါ၌ ဇာတိစသော ဒုက္ခ၏အကြောင်းဖြစ်ရကား ထိုဒုက္ခ၏အကြောင်းကို ခန္ဓာအစဉ်၌
ကောင်းစွာ တည်နေခြင်းကြောင့်တည်း။ [အသပ္ပိယလေပနံ ဝိယ ဒုက္ခဟေတုနော
သန္တာနေ သန္တိဓာပနတော—ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၊ ဥပါဒိန္နသဒ္ဓါသည် ကံ၏အကျိုး
ဖြစ်သော ဝိပါကံနာမက္ခန္ဓာနှင့် ကမ္မဇရုပ်အစဉ်ကို၎င်း၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် “ငါ ငါ့ဥစ္စာ”
ဟု စွဲလမ်းအပ်သော ခန္ဓာတကိုယ်လုံးကို၎င်း ဟော၏။ ဤနေရာ၌ နောက်အနက်သာ
လျော်သည်။]

ဂဏ္ဍဝိကာရပါတုဘာဝေါ။ ။ ဂဏ္ဍဝိကာရ (အနာ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း) ဟူသည်
ဖောရောင်ခြင်း၊ သွေး ပြည် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းတည်း။ မသင့်သောလိမ်းဆေးကို လိမ်းခြင်း
သည် ထို ဝိကာရကို ဖြစ်စေတတ်၏။ ဘဝကြောင့် ဇာတိဖြစ်ခြင်းလည်း ထိုအနာ၏
ဖောက်ပြန်ခြင်းနှင့် တူ၏။ ဘာကြောင့်နည်း—ဇာတိသည် နောက်ဘဝ၌ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်
ရွှေဘဝ အတ္တဘောအနာ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ ထို ဇာတိကြောင့်
ဖူးရောင်ခြင်းစသည်နှင့်တူသော ဒုက္ခအမျိုးမျိုးဖြစ်လေ့ ရှိသောကြောင့် ၎င်းတည်း။ [ဂဏ္ဍ-
ဝိကာရပါတုဘာဝေါ ဝိယ အတ္တဘာဝဂဏ္ဍဿ နိဗ္ဗတ္တိ ဝိကာရဘာဝတော၊ တန္တိမိတ္တဉ္စဿ
သုနဘာဝါဒိသမ္ဘဝတော။—မဟာဋီကာ။]

ဂဏ္ဍဘေဒေါ။ ပေ။ မရဏံ။ ။ အနာသည် ညှစ်မထုတ်ရဘဲ အလိုလို ပေါက်ကွဲလျှင်
ရင့်ပြီး မှည့်ပြီးမှသာ ပေါက်ကွဲနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ပေါက်ကွဲခြင်းဘေဒကို ယူလျှင် မှည့်
ရင့်ခြင်း ပါကကိုလည်း အဝိနာဘာဝနည်းအားဖြင့် ယူပြီးဖြစ်တော့၏။ ထို့ကြောင့် ဇရာ
မရဏ (ရင့်ခြင်း၊ သေခြင်း) ၂-မျိုးကို ဂဏ္ဍဘေဒနှင့်တူ၏ဟု ဆိုသည်။—မဟာဋီကာ။

တနည်း။ ။ “ဘေဒ”ဟု ဆိုလျှင် အနာ၏ နဂိုရ်အနေမှ ထူးခြားခြင်းဟူသော
ဝိသဒ္ဓိသုပ္ပတ္တိနှင့်လည်း ဆိုင်၏။ ပျက်ခြင်းနှင့်လည်း ဆိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိသဒ္ဓိသုပ္ပတ္တိ
ဟူသော ဘေဒသည် ဇရာ၏ ဥပမာဖြစ်၍၊ ပျက်ခြင်းဟူသော ဘေဒသည် မရဏ၏
ဥပမာဖြစ်သည်။ [ဂဏ္ဍဿ ဝါ ဝိသဒ္ဓိသုပ္ပတ္တိဘိဇ္ဇနဉ္စ ဂဏ္ဍဘေဒေါ၊ တတ္ထ ဝိသဒ္ဓိသုပ္ပတ္တိ-
ပါကောတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။—မဟာဋီကာ။]

ဝါပန၊ တနည်းကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ တို့တိုင်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အပ္ပဋိ-
 ပတ္တိမိစ္ဆာပဋိပတ္တိဘာဝေန၊ လုံးလုံးသိမြင်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်၊ မှားမှား
 ယှဉ်းယှဉ်း သိမြင်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ သတ္ထေ၊ တို့ကို။ အဘိဘဝတိ၊
 လွှမ်းမိုးတတ်၏။ (ကိမိဝ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။) ပဋ္ဌလံ၊ တိမ်လွှာသည်။ ဝါ၊
 တိမ်သလှသည်။ အက္ခိနိ၊ မျက်စိတို့ကို။ အဘိဘဝတိဝိယ၊ တည်း။ စ၊ ဆက်။
 တဒဘိဘူတော၊ ထိုအဝိဇ္ဇာသည် လွှမ်းမိုးအပ်သော။ ဗာလော၊ လူပြိုနိုး၊ လူအ၊
 လူနု၊ လူပျင်း၊ လူဖျင်း၊ လူမိုက်သည်။ ပေါနောဘဝိကေဟိ၊ ဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေ
 တတ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေဟိ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ အတ္တာနံ၊ မိမိကို။ ဝေဋ္ဌေတိ၊
 ရစ်ပတ်စေ၏။ (ကိမိဝ၊ နည်း။) ကောသကာရကိမိ၊ ပိုးအိမ်ကိုပြုသော ပိုးကောင်
 သည်။ ကောသပ္ပဒေသေဟိ၊ ပိုးအိမ်၏အစိတ်အပိုင်းတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ အတ္တာ-
 နံ၊ ကို။ ဝေဋ္ဌေတိဝိယ၊ တည်း။ သင်္ခါရပရိဂ္ဂဟိတံ၊ သင်္ခါရတို့သည် သိမ်းပိုက်အပ်
 သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ဂတိယု၊ တို့၌။ ပတိဋ္ဌံ၊ ထောက်တည်ခြင်းကို။ လဘတိ၊
 ၏။ (ကောဝိယ၊ နည်း။) ပရိဏာယကပရိဂ္ဂဟိတော၊ ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်

ယသ္မာ ဝါ။ ။ဘဝစက်ကို ဥပမာဖြင့် နားလည်အောင်ပြရာ၌ ပြအပ်ပြီးသော
 နည်းသည် ကောဓိဋ္ဌာန (သူ့ကားတယောက်ဟူသော တည်ရာရှိသော) ဥပမာ
 အမျိုးမျိုးဖြင့် သိစေသောနည်းတည်း။ ယခုပြအပ်လတ္တံ့သော နည်းကား နာနာဓိဋ္ဌာန
 (တိမ်သလှ၊ ကောသ၊ ကိမိ စသော အမျိုးမျိုးသော တည်ရာရှိသော) ဥပမာတို့ဖြင့်
 သိစေသောနည်းတည်း။ [ဥပမာဟိ ဘဝစက္ကံ ဝိညာပေန္တေန ကောဓိဋ္ဌာနေဟိ ဥပမာ
 ဝိသေသေဟိ တံ ဝိညာပေတွာ ဣဒါနိ နာနာဓိဋ္ဌာနေဟိ ဝိညာပေတုံ ယသ္မာဝါတိ အာဒိ
 ဝုတ္တံ။—မဟာဋီကာ။]

ပဋ္ဌလံ ဝိယ အက္ခိနိ။ ။တိမ်သလှ၏ အလွှမ်းမိုးခံရသော မျက်စိသည် လုံးလုံး
 မမြင်ဘဲလည်း ဖြစ်တတ်၏၊ နဲနဲပါးပါး မြင်သော်လည်း အမှားအယွင်းကို မြင်တတ်၏။
 ထိုအတူ အဝိဇ္ဇာလွှမ်းမိုးအပ်သူသည် ဒုက္ခသစ္စာစသည်တို့ကို အပ္ပဋိပတ္တိ (လုံးလုံးမသိ
 ခြင်းလည်း) ဖြစ်တတ်၏။ နဲနဲပါးပါး သိပြန်လျှင်လည်း မိစ္ဆာပဋိပတ္တိ (အမှား) ကို
 သိတတ်၏။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာသည် တိမ်သလှနှင့်တူ၏။ [ပဋိ+ပဒဓာတ်ဖြင့် ပြီးသော
 ပဋိပတ္တိ ပတိပဇ္ဇတိပုဒ်တို့သည် “ပဒ-ဂတိမ္ပ”နှင့် အညီ၊ ဂတိ (ဉာဏဂတိ) အနက်ကို
 ဟော၏။ ထို့ကြောင့် “န ပတိပဇ္ဇတိ န ပဿတိ-ဉာဏ်ဖြင့် မမြင်”ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။]

ကောသပ္ပဒေသ။ ။ပိုးအိမ်ကို ပြုလုပ်သော ပိုးကောင်သည် မိမိပြုလုပ်အပ်သော
 ပိုးအိမ်၏ အစိတ်အပိုင်းတို့က မိမိကို ရစ်ပတ်စေသကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇာ ဖုံးလွှမ်းအပ်သော
 ဗာလသည်လည်း မိမိကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်အပ်သော ပေါနောဘဝိကသင်္ခါရတို့က ဝဋ်၏
 အတွင်း၌ လည်နေအောင် ရစ်ပတ်စေ၏။ ထို့ကြောင့် သင်္ခါရတို့သည် ကောသပ္ပဒေသ=
 ပိုးအိမ်၏ အစိတ်အပိုင်းတို့နှင့် တူကုန်၏။ [ဝေဋ္ဌေတိ၌ ဝေဋ္ဌဓာတ်သည် ဘူဝါဒိတည်း။
 ကာရိတ် ဧပေစ္စည်း။ သင်္ခါရေဟိ ကောသပ္ပဒေသေဟိတို့ကား ကာရိတ်ကံ၊ ဓာတ်
 ကတ္တားတို့တည်း။]

အမတ်ကြီးသည် သိမ်းပိုက်အပ်သော။ ရာဇကုမာရော၊ မင်းသားသည်။ ရဇ္ဇေ၊ တိုင်းပြည်၌။ ပတိဋ္ဌံ၊ ကို။ (လဘတိ)ဝိယ၊ တည်း။ ဥပပတ္တိနိမိတ္တံ၊ ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်ကို။ ပရိကပ္ပနတော၊ ပြုလုပ်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (အာရုံပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။)ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ အနေကပ္ပကာရံ၊ တပါးမက၊ များသော အပြားရှိသော။ နာမရူပံ၊ ကို။ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ (ကောဝိယ၊ နည်း။) မာယာကာရော၊ မျက်လှည့်ရုပ်ကို ပြုလုပ်တတ်သော မျက်လှည့်ဆရာ သည်။ မာယံ၊ အမျိုးမျိုးသော မျက်လှည့်ရုပ်ကို။ (အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ)ဝိယ၊ တည်း။

နာမရူပေ၌။ ပတိဋ္ဌိတံ၊ သော။ သဠာယတနံ၊ သည်။ ဝုဗ္ဗိံ ၊ ကြီးပွားခြင်းသို့။ ဝိရုဠိံ ၊ စည်ပင်ခြင်းသို့။ ဝေပုလ္လံ၊ ပြန့်ပြောများပြားသည်၏အဖြစ်သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ၏။ (ကောဝိယ၊ နည်း။) သုဘူမိယံ၊ ကောင်းသောမြေ၌။ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်သော။ ဝနပ္ပဂုဗ္ဗော၊ တောအုပ်သစ်ပင်အပေါင်းသည်။ (ဝုဗ္ဗိံ ၊ သို့။ ဝိရုဠိံ ၊ သို့။ ဝေပုလ္လံ၊ သို့။ ပါပုဏာတိ)ဝိယ၊ တည်း။ အာယတနသန္ဓနတော၊ အာယတန

ရာဇကုမာရော ဝိယ။ ။ရှေ့သွား ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သော အမတ်ကြီး တယောက် ယောက်က နည်းပေးလမ်းပြပြုခြင်း၊ ပညာသင်ပေးခြင်း စသောအားဖြင့် သိမ်းပိုက်အပ် မှသာ မင်းသားသည် မင်းအဖြစ်၌ တည်နိုင်သကဲ့သို့ သင်္ခါရတို့က ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ကို (အကျိုးဖြစ်ဘို့ရန်) သိမ်းပိုက်အပ်၊ ကျေးဇူးပြုအပ်မှသာ ဝိညာဉ်သည် နောက်ဘဝ ဟူသော ဂတိတို့၌ တည်နိုင်၏။ ရှေ့သွားခေါင်းဆောင် အမတ်ကြီးနှင့် ကင်း၍ မင်းသား သည် မင်းအဖြစ်၌ မတည်နိုင်သကဲ့သို့ သင်္ခါရတို့၏ သိမ်းပိုက်မှုနှင့် ကင်း၍ ဝိညာဉ်သည် နောက်ဘဝ ဂတိတို့၌ မတည်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် သင်္ခါရတို့ သိမ်းပိုက်အပ်သော ဝိညာဉ် သည် အမတ်ကြီး စသူတို့ သိမ်းပိုက်အပ်သော မင်းသားနှင့်တူ၏။ ဤ ဥပမာ၌ သိမ်းပိုက် မှုနှင့်ကင်း၍ တည်တံ့မှုကို မရခြင်းသည် ဥပမာနှင့် ဥပမေယျတို့၏ တူသည်၏ အဖြစ် တည်း။ [ပရိဂ္ဂဟေန ဝိနာ ပတိဋ္ဌာလာဘော (ပတိဋ္ဌာ+အလာဘော)တ္ထေ သာမညံ။— ဋီကာ။]

မာယာကာရော ဝိယ။ ။မျက်လှည့်ဆရာသည် အမျိုးမျိုးသော မျက်လှည့် အရုပ် ကို ပြုလုပ်၍ ပြသကဲ့သို့ ဝိညာဉ်သည်လည်း ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်ကို ပြုလုပ်တတ် (အာရုံပြုတတ်)၏။ နတ် အရုပ်၊ လူ အရုပ်၊ သားကောင်အရုပ်၊ ငှက်အရုပ်စသောအားဖြင့် အမျိုးမျိုးသော နာမ်ရုပ်ကိုလည်း ဖြစ်စေ ၏။ ထို့ကြောင့် ဝိညာဉ်သည် မျက်လှည့်ဆရာနှင့် တူ၏။

ဝနပ္ပဂုဗ္ဗော ဝိယ။ ။မြေကောင်း၌ ပေါက်ရသော တောသစ်ပင် အပေါင်းသည် စည်စည်ကားကား ကြီးပွားသကဲ့သို့ သဠာယတနတွင် မနာယတနသည် စေတသိက် ဟူသော နာမ်၌ တည်ရမှ၊ စက္ခာယတန စသော ရုပ် အာယတနသည် ကလာပ်တူရုပ် အများ၌ တည်ရမှ အထပ်ထပ်ဖြစ်သောအားဖြင့် ကြီးပွား စည်ပင်ခြင်းသို့ ရောက်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် သဠာယတနသည် တောအုပ်ကြီးနှင့် တူ၏။

တို့၏ ထိခိုက်ခြင်းကြောင့်။ ဖဿော၊ သည်။ ဇာယတိ၊ ၎င်း။ (ကိမိဝ၊ နည်း။) အရဏီသဟိတာဘိမဒ္ဒနတော၊ တကွဖြစ်သော ပွတ်ခုံ ပွတ်ကျည်တို့ကို အလွန် ပွတ်တိုက်ခြင်းကြောင့်။ အဂ္ဂိ၊ သည်။ (ဇာယတိ)ဝိယ၊ တည်း။ [အချို့စာအုပ် တို့၌ “အဘိမဒ္ဒတော၊ မေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်” ဟု ရှိ၏။ ပွတ်ခုံ ပွတ်ကျည်သည် မေ့စရာမဟုတ်၊ ဖိနှိပ်၍ ပွတ်စရာသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “အဘိ- မဒ္ဒနတော” ပါဠိသာကောင်းသည်။] ဖဿေန၊ သည်။ ဖုဠဿ၊ တွေ့ထိအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ပါတုဘဝတိ၊ ၎င်း။ (ကိမိဝ) အဂ္ဂိနာ၊ သည်။ ဖုဠဿ၊ တွေ့ထိအပ်သော ဝတ္ထု၏။ ဥာဟောဝိယ၊ ပူလောင်ခြင်းကဲ့သို့တည်း။ ဝေဒယမာနဿ၊ ခံစားသောပုဂ္ဂိုလ်၏(သန္တာန်)၌။ တဏှာ၊ သည်။ ဝဇုတိ၊ တိုးပွား၏။ (ကာဝိယ) လောဏုဒကံ၊ ဆားငန်ရေကို။ ပိဝတော၊ သောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပိပါသာ၊ ရေသောက်လိုခြင်းသည်။ ဝါ၊ ရေမှတ်သိပ်ခြင်းသည်။ (ဝဇုတိ)ဝိယ၊ တည်း။

တသိတော၊ တဏှာဖြင့် ငတ်မှတ်သူသည်။ ဝါ၊ တဏှာဖြင့် တပ်မက်သူ သည်။ ဘဝေသု၊ တို့၌။ အဘိလာသံ၊ ကောင့်တခြင်းကို။ ကရောတိ၊ ၎င်း။ (ကော ဝိယ) ပိပါသိကော၊ လွန်စွာ မှတ်သိပ်ခြင်းရှိသူသည်။ ပါနိယေ၊ သောက်ရေ၌။ (အဘိလာသံ, ကရောတိ)ဝိယ၊ တည်း။ တံ၊ ထိုတောင့်တခြင်းသည်။ အဿ၊ ထိုလူပြိန်း၏။ ဥပါဒါနံ၊ တည်း။ ဥပါဒါနေန၊ ကြောင့်။ ဘဝံ၊ ကို။ ဥပါဒိယတိ၊

အဂ္ဂိ ဝိယ။ ။ ရှေးခေတ်၌ ပွတ်ခုံ ပွတ်ကျည်တို့ကို နာနာပွတ်မှ မီးထွက်သကဲ့သို့ စကျစသော အဇ္ဈတ္တိကာယတနနှင့် ရူပါယတန စသော ဗာဟိရာယတနတို့ ပွတ်တိုက် ထိခိုက်မှ ဖဿဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဖဿသည် ထွက်ပေါ်လာသော မီးနှင့်တူ၏။

ဥာဟော ဝိယ စသည်။ ။ မီးဖြင့် တွေ့ထိအပ်သော အရာဝတ္ထု၌ ပူလောင် သကဲ့သို့ ဖဿဖြင့် ထိအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌ ဝေဒနာအပူ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝေဒနာသည် ပူလောင်ခြင်းနှင့် တူ၏။ ရေငတ်၍ ဆားငန်ရေကို သောက်သူသည် သောက်လေ သောက်လေ အငတ် မပြေသကဲ့သို့ ခံစားမှုဝေဒနာ ဖြစ်သူလည်း တဏှာ မပြေဘဲ တိုးပွားလေတော့၏။ ထို့ကြောင့် တဏှာသည် ရေငတ်ခြင်းနှင့်တူ၏။

ပိပါသိတော ဝိယ ပါနိယေ။ ။ ရေငတ်သူသည် ရေ၌ တောင့်တမှုကို ပြုသကဲ့သို့ တဏှာဖြင့် ငတ်နေသူသည် ဘဝတို့၌ တောင့်တမှုကို ပြု၏။ ထိုတောင့်တမှုကို ပြုခြင်းသည် ထိုသူ၏ ကာမုပါဒါနံ ဒိဋ္ဌပါဒါနံပင်တည်း။ [ဥပါဒါနေန ဘဝံ ဥပါဒိယတိ စသည်တို့ ထင်ရှားပြီ။]

မှတ်ချက်။ ။ ဤ ဥပမာစကားရပ်၌ သင်္ခါရတို့အတွက် “ကောသပုဒေသ ဥပမာ၊ ပရိကာယက ဥပမာ” ဟု ဥပမာ ၂-မျိုးပြသကဲ့သို့ ဝိညာဉ်စသည်တို့အတွက်လည်း ရာဇ ကုမာရ ဥပမာ၊ မာယာကာရ ဥပမာ စသောအားဖြင့် (ရွှေအတွက်တမျိုး၊ နောက်အတွက် တဖုံအားဖြင့်) ဥပမာ ၂-မျိုးစီ ပြထားပုံကို သတိပြုပါ။ [ဧတ္ထ စ သင်္ခါရာဒိနံ။ ပေ။ ဒေ ဒေ ဥပမာ ဝုတ္တာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။—ဋီကာ။]

၏။(ကောဝိယ)။အာမိသလောဘောန၊အာမိသကိုလိုချင်ခြင်းကြောင့်။(ငါးမျှား
ချိတ်၌ တပ်ထားအုပ်သော အစာကို လိုချင်ခြင်းကြောင့်။) မစ္ဆော၊ ငါးသည်။
ဗဠိသံ၊ ငါးမျှားချိတ်ကို။ (ဥပါဒိယတိ)ဝိယ၊ တည်း။ ဘဝေ၊ သည်။ သတိ၊
သော်။ ဇာတိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ (ကောဝိယ)။ ဗီဇေ၊ မျိုးစေ့သည်။ သတိ၊
သော်။ အင်္ဂုရော၊ အညွန့် အညွှောက်သည်။ (ဟောတိ)ဝိယ၊ တည်း။ ဇာတဿ၊
ဖြစ်သောလူပြိုနိုး၏။ အဝဿံ၊ မချွတ်ကေန်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ)။
(ကိမိဝ)။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော။ ရုက္ခဿ၊ ၏။ ပတနံ၊ လဲကျရခြင်းသည်။
(ဟောတိ)ဝိယ၊ တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။
ဥပမာဟိပိ၊ ဥပမာတို့ဖြင့်လည်း။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ ယထာရဟံ ဝိညာတဗ္ဗံ။

စ၊ ဆက်။ (တနည်း) စ၊ ဥပမာဟိဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏ အကျယ်
ဝိတ္ထာရမှတစ်ပါး ဂမ္ဘီရဘောဒါဟူသော အကျဉ်းသင်္ခေပ၏ အကျယ်ဝိတ္ထာရကား။
ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အတ္ထတောပိ၊ အကျိုးအားဖြင့်၎င်း။ ဓမ္မ-
တောပိ၊အကြောင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဒေသနာတောပိ၊ဒေသနာအားဖြင့်၎င်း။ ပဋိ-
ဝေဓတောပိ၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော သဘောအားဖြင့်၎င်း။ ဂမ္ဘီရဘာဝံ၊ နက်နဲ
သည်၏ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ရည်ရွယ်တော်မူ၍။ “ဂမ္ဘီရော စာယံ အာနန္ဒ ပဋိစ္စ-
သမုပ္ပါဒေါ ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စာ”တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။
[အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ အယံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ ဂမ္ဘီရော စ၊
နက်နဲလည်း နက်နဲ၏။ ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စ၊ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်း
ထင်ရှား၏။—နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ဒုက္ခဝဂ်၊ နိဒါနသုတ်။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ဂမ္ဘီရဘောဒတောပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ ဧဝံ ဘဝစက္ကံ၊ ယထာရဟံ၊ ဝိညာတဗ္ဗံ။

တတ္ထ၊ ထို အတ္ထဂမ္ဘီရစသော လေးမျိုးသော ဂမ္ဘီရတို့တွင်။ (အတ္ထဂမ္ဘီရ၌
စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိတော၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊
မဖြစ်သည်ကား။ န၊မဟုတ်။ (ဟောတိဝေ၊သ၊) ဇာတိံ၊ကို။ ဝိနာစ၊ကြဉ်ဖယ်

ဂမ္ဘီရာဝဘာသော။ ။တချို့ ရေအိုင်သည် မနက်သော်လည်း မြက် သစ်ရွက်ဟောင်း
တို့ဖြင့် ပြည့်နေသောကြောင့် နက်သည်ဟု ထင်ရ၏။ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် ထို ရေအိုင်
ကဲ့သို့ မနက်ဘဲနှင့် နက်သည်ဟု ထင်ရသောတရား မဟုတ်။ အမှန်ပင် နက်နဲ ခက်ခဲသည်
ဖြစ်၍ နက်နဲခက်ခဲသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ထင်ရသောတရား ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဂမ္ဘီရော စ+
ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စ”ဟု ဟောတော်မူသည်။ [အဝဘာသတိ၊ ထင်ရှား၏။ ဣတိ အဝဘာ-
သော။ ဂမ္ဘီရောဝေ+ဟုတွာ+အဝဘာသော ဂမ္ဘီရာဝဘာသော။]

န ဇာတိတော။ပေ။န ဟောတိ။ ။“ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏ မဖြစ်မဟုတ်” ဟု
ဆိုသဖြင့် “ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏ ဖြစ်သည်သာ”ဟု အဝဓာရဏအနက် ရနိုင်၏။ ဘာ
ကြောင့်နည်း—ဇာတိရှိလျှင် ကေန် အိုရ၊ သေရခြင်းကြောင့်တည်း။ [ဤစကားသည် ဇာတိ
ကြောင့် ဇရာမရဏဖြစ်ခြင်းကိုပြသော အနွယ် စကားတည်း။]

၍လည်း။ အညတော၊ အခြားသော အကြောင်းကြောင့်။ (ဇရာမရဏံ၊ သည်။) န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတ္ထု၊ ဤ အပြားအားဖြင့်သာလျှင်။ ဇာတိတော၊ ကြောင့်။ (ဇရာမရဏံ၊ သည်။) သမုဒါဂစ္ဆတိ၊ တကမပြတ် ပေါင်းစပ်လျက် အထက် အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ဇာတိပစ္စယ သမုဒါဂတဋ္ဌာ၊ ဇာတိ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တကမပြတ် ပေါင်းစပ်လျက် အထက် အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည်၏အဖြစ် ဟူသောသဘော၏။ ဒုရဝဗောဓနိယတော၊ ခဲယဉ်း စွာ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဇရာမရဏဿ၊ ၏။ ဇာတိပစ္စယသမ္ဘူတ သမုဒါဂတဋ္ဌော၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာ ဖြစ်သည်ဖြစ်၍ တကမပြတ် ပေါင်းစပ်မိလျက် အထက်အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည်၏ အဖြစ်ဟူသောသဘော သည်။ ဂမ္ဘီရော၊ နက်နဲ၏။

တထာ၊ ထိုအတူ။ ဇာတိယာ၊ ၏။ ဘဝပစ္စယသမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော၊ ဘဝ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သည်ဖြစ်၍ တကမပြတ် ပေါင်းစပ် လျက် အထက် အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည်၏အဖြစ် ဟူသော သဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ [ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဖော်၍ပေးပါ။] သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ အဝိဇ္ဇာ- ပစ္စယ သမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌော၊ သည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ သည်။ အတ္တဂမ္ဘီရံ၊ အကျိုးအားဖြင့် နက်နဲ၏။ ဣတိအယံ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ၄-မျိုးသော ဂမ္ဘီရတို့တွင်။ တာဝ၊ ဓမ္မဂမ္ဘီရစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ ညွှန်ပြအပ်သော။) အတ္တဂမ္ဘီရတာ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဟေတုဖလံ၊ အကြောင်း၏ အကျိုးကို။ အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ယထာဟ၊ နည်း။ ဟေတု- ဖလေ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ)။ ဟေတုဖလေ၊ အကြောင်း၏ အကျိုး၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။

န စ ဇာတိံ ဝိနာ။ပေ။ဟောတိ။ ။ “ဇာတိကြောင့်သာ” ဟု ဝေသဒ္ဓါဖြင့် မဆိုသော ကြောင့် “အခြား အကြောင်းကြောင့်လည်း ဇရာမရဏ ဖြစ်လေသလား” ဟု ယုံမှားဘွယ် ရှိ၏။ ထိုယုံမှားဘွယ်ကို ကန့်မြစ်လိုသောကြောင့် “န စ။ပေ။ဟောတိ” ဟု မိန့်ရပြန်သည်။ “ဇာတိမှ တပါးသော အခြားအကြောင်းကြောင့် ဇရာမရဏ မဖြစ်” ဟုလို့။ [ဤ စကား သည် နှဖြင့် တားမြစ်အပ်သောကြောင့် ဗျတိရေက စကားတည်း။] “ဤသို့ အနွယ်၊ ဗျတိ ရေကအားဖြင့် ပြုအပ်သောစကားနှစ်ရပ်ဖြင့် ဇရာမရဏ၏ ဇာတိဟူသော အကြောင်းရှိပုံကို ထင်ရှားစေသည်” ဟု အနုဋီကာ၌ ကောက်ချက်ချသည်။

ဣတ္ထု။ပေ။သမုဒါ ဂစ္ဆတိ။ ။ ဣတ္ထံဖြင့် ဇာတိဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဇရာမရဏ ဖြစ်ပုံ အခြင်းအရာကို ပြန်၍ ညွှန်းသည်။ [ဣတ္ထံတိ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏဿ နိဗ္ဗတ္တာ- ကာရံ ဝဒတိ။—အနု။....ဣတ္ထံတိ ဣဒံ ပကာရံ၊ ဣမိနာ ပကာရေနာတိ အတ္ထော။— မဟာဋီကာ။]

ပန၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယေန အာကာရေန၊ အကြင်ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာ အားဖြင့်၎င်း။ ယဒဝတ္ထာစ၊ အကြင်အခိုက်အတန့်အားဖြင့်၎င်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ တေသံ တေသံ သင်္ခါရာနံ၊ တို့အား။ ပစ္စယေဝံ, ဟောတိ။ တဿ(အာကာရဿ)၊ ထို ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာ၏။ (တဿာ အဝတ္ထာယ၊ ထို အခိုက်အတန့်၏။) ဒုရဝ- ဗောဓနိယတော၊ ခဲယဉ်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့အား။ ပစ္စယဋ္ဌော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။

တထာ၊ တူ။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ (ဝိညာဏဿ၊ အား။ ပစ္စယဋ္ဌော၊ ကျေးဇူး ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဂမ္ဘီရော)။ [ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဖော်၍ပေးပါ။] ဇာတိယာ၊ ၏။ ဇရာမရဏဿ, ပစ္စယဋ္ဌော, ဂမ္ဘီရော။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ သည်။ ဓမ္မဂမ္ဘီရံ၊ အကြောင်းအားဖြင့် နက်နဲ၏။ ဣတိအယံ၊ ဤဆိုအပ် ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ၄-မျိုးသော ဂမ္ဘီရတို့တွင်။ ဓမ္မဂမ္ဘီရတာ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဟေတုနော၊ အကြောင်း၏။ ဓမ္မောတိနာမံ၊ ဓမ္မဟူသောအမည်သည်။ (ဟောတိ)။ ယထာဟ၊ နည်း။ ဟေတုမိ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ)။ [ဟေတုမိ၊ အဝိဇ္ဇာစသောအကြောင်း၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မည်၏။]

စ၊ ဆက်။ (တနည်း) စ၊ ဓမ္မဂမ္ဘီရ၏အကျယ်မှတစ်ပါး ဒေသနာဂမ္ဘီရ၏ အကျယ်ကား။ အဿ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏။ ဝါ၊ ကို။ (“ဒေသနာပိ”၌စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေနတေနကာရဏေန၊ ထိုထိုအကြောင်းကြောင့်။ (ဝေနေယျ အားလျော်စွာ သိစေနိုင်သော ဂုဏ်သတ္တိရှိခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်)။ တထာတထာ၊ ထိုထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (အနုလောမ ပဋိလောမ စသော

တဿ ဒုရဝဗောဓနိယတော။ ။တဿဖြင့် ရှေ့ဝါကျ၌ပြုအပ်သော “ယေနာကာ- ရေနယဒဝတ္ထာ စ”ဟူသော ၂-နက်လုံးကိုစွဲပါ။ ယေနာကာရေနာတိ ယေန ပဝတ္တိ အာကာ- ရေန၊ သဘာဝဓမ္မာ ဟိ ပစ္စယဝိသေသသိဒ္ဓေန (အကြောင်းအထူးကြောင့် ပြီးစီးသော) ပဝတ္တိအာကာရေန (ဖြစ်ပုံအခြင်းအရာအားဖြင့်) ဝိသိဋ္ဌာကာရာ ဟောန္တိ။ ပေ။ ယဒဝတ္ထာတိ ယာယ အဝတ္ထာယ အဝတ္တိတာ=အကြင်အခိုက်အတန့်ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်ကုန်၏။ ထို့ နောက် တဿကို “တဿ အာကာရဿ၊ အဝတ္ထာယ စ”ဟု မဟာဋီကာစွဲ၏။ ထိုတွင် အဝတ္ထာယကို စွဲခိုက် “တဿာ”ဟု ဣတ္ထိလိနံပြန်သင့်၏။

အဿ တေန တေန ကာရဏေန။ ။[အဿာတိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ။] “အဿာတိ ဘဝ- စက္ကဿ”ဟု ယောဇနာစွဲလေ၏။ သို့သော် ဘဝစက်၏ ဒေသနာဂမ္ဘီရမဟုတ်, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ ဒေသနာဂမ္ဘီရဖြစ်သောကြောင့် ဤ မဟာဋီကာစွဲပုံက ကောင်းသည်။ [တေန တေန ကာရဏေနာတိ တေန တေန ဝိနေယျာနံ ဗုဇ္ဈနာနုဂုဏတာသင်္ခါတေန (သိခြင်းအားလျော် သော ဂုဏ်သတ္တိရှိသည်၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော) ကာရဏေန။ တထာတိ တသ္မိံ ဒေသနာပု- ကာရေ။—မဟာဋီကာ။]

အခြင်းအရာအားဖြင့်။) ပဝတ္ထေတဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်စေထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ဒေသနာပိ၊ ဟောကြောင်းတရားတော်သည်လည်း။ ဂမ္ဘီရာ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုအနု
 လောမစသော အမျိုးမျိုးသော ဒေသနာအပြား၌။ သဗ္ဗညုတညာဏတော၊ မှ။
 အညံ၊ သော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ပတိဋ္ဌံ၊ ထောက်တည်ခြင်းကို။ န လဘတိ၊ မရနိုင်။
 တထာဟိ၊ ထိုစကားကိုချဲ့ဦးအံ့။ ဧတံ၊ ဤဘဝစက်ကို။ ကတ္ထစိ သုတ္တေ၊ အချို့
 သောသုတ်၌။ အနုလောမတော၊ အနုလုံအားဖြင့်။ (ဒေသိတံ)။ ကတ္ထစိ သုတ္တေ၊ ၌။
 ပဋိလောမတော၊ ပဋိလုံအားဖြင့်။ (ဒေသိတံ)။ ကတ္ထစိ (သုတ္တေ) ၌။ အနုလောမ-
 ပဋိလောမတော၊ အားဖြင့်။ (ဒေသိတံ)။ ကတ္ထစိ (သုတ္တေ) ၌။ ဝေမဇ္ဈတော၊
 အလယ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ အနုလောမတောဝါ၊ အားဖြင့်၎င်း။ ပဋိလောမ-
 တောဝါ၊ အားဖြင့်သော်၎င်း။ (ဒေသိတံ)။ ကတ္ထစိ (သုတ္တေ) ၌။ တိသန္ဓိစတု-
 သဓေပံ၊ သုံးစပ်ရှိသည်ဖြစ်၍ လေးစုလေးဘုံရှိအောင်။ (ဒေသိတံ)။ ကတ္ထစိ
 (သုတ္တေ) ၌။ ဒွိသန္ဓိတိသဓေပံ၊ နှစ်စပ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သုံးစုသုံးဘုံရှိအောင်။

အနုလောမတော ပဋိလောမတော။ ။ဝိနည်း—မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော် ဗောဓိကထာ၌
 “ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အနုလောမ ပဋိလောမံ မနသာကာသိ” ဟု လာရာဝယ် “မနသာကာသိ” ဟု
 နှလုံးသွင်းပုံကိုပြရာ၌ ဖြစ်သောကြောင့် “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ”
 စသည်ဖြင့် အကြောင်းတရား၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးတရား၏ဖြစ်ခြင်းကို “အနုလောမ”
 ဟု ခေါ်၏။ “အဝိဇ္ဇာယတေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော” စသည်ဖြင့်
 အကြောင်းတရား၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးတရား၏ချုပ်ခြင်းကို “ပဋိလောမ” ဟု ခေါ်၏။
 ဤနေရာ၌ကား တရားဟောတော်မူပုံကို ပြရာ၌ ဖြစ်သောကြောင့် အစမှစ၍ အဆုံးတိုင်
 အောင် ဟောတော်မူအပ်သော ဒေသနာတော်ကို “အနုလောမ ဒေသနာတော်” ဟု၎င်း၊
 အဆုံးမှပြန်၍ အစတိုင်အောင် ဟောတော်မူအပ်သော ဒေသနာတော်ကို “ပဋိလောမ
 ဒေသနာတော်” ဟု၎င်း ဆိုသည်။

ကတ္ထစိ ဝေမဇ္ဈတော။ ။ “စတ္တာရောမေ အာဟာရာ ကိ နိဒါနာ။ ပေ။ တဏှာနိဒါနာ”
 ဟု အလယ်၌ စတော်မူပြီးလျှင် “တဏှာ ကိ နိဒါနာ။ ပေ။ ဖဿနိဒါနာ” စသည်ဖြင့် ရှေ့သို့
 အစဉ်အတိုင်းလှည့်၍ “အဝိဇ္ဇာနိဒါနာ” တိုင်အောင် ဟောတော်မူ၏။ ထိုဒေသနာတော်ကို
 အလယ်မှစ၍ ပဋိလောမအားဖြင့် အဝိဇ္ဇာတိုင်အောင် ပြန်၍ ဟောတော်မူအပ်သော ဒေသ
 နာဟု ဆိုသည်။ “စက္ခု စ ပဋိစ္စ။ ပေ။ တိဏှံ သင်္ဂတိ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ” စသည်ဖြင့်
 အလယ်ဖဿမှစ၍ အနုလောမအားဖြင့် “ဒေါမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ” တိုင်အောင် ဟော
 တော်မူအပ်သော ဒေသနာတော်ကို အလယ်မှစ၍ အဆုံးတိုင်အောင် ဟောတော်မူအပ်
 သော “အနုလောမဒေသနာ” ဟု ဆိုသည်။

ဒွိသန္ဓိ တိသဓေပံ။ ။ အလယ်ဖဿမှစ၍ အနုလောမအားဖြင့် ဟောတော်မူရာ၌
 “ဝေဒနာနှင့် တဏှာအကြားဝယ် အကျိုးအကြောင်းတစ်၊ ကမ္မဘဝနှင့် ဇာတိအကြားဝယ်
 အကြောင်းအကျိုးတစ်” ဤသို့ ၂-စပ်ရှိ၏။ အဖို့အစုအားဖြင့်ကား ၃-ဖို့ ၃-စု ရှိသည်။
 တဏှာမှစ၍ ဟောတော်မူရာ၌ကား တစ်နှင့် ၂-ဖို့ ၂-စုသာရှိသည်။

(ဒေသိတံ)။ ကတ္ထစိ(သုတ္တေ)၊ ဌ။ ကေသန္နိဒ္ဓိသင်္ခေပံ၊ တစပ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နှစ်စု နှစ်ဘုံရှိအောင်။ ဒေသိတံ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ သည်။ ဒေသနာ- ဂမ္ဘီရံ၊ ဒေသနာအားဖြင့် နက်နဲ၏။ ဣတိအယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ဒေသနာ- ဂမ္ဘီရတာ၊ ဟောကြောင်း ဒေသနာတော်အားဖြင့် နက်နဲသည်၏ အဖြစ်တည်း။

ပန၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣတ္ထ၊ ဤ ဘဝစက်၌။ ဝါ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာ အစရှိ သည်တို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာဒီနံ၊ တို့၏။ ယော သဘာဝေါ၊ အကြင်သဘောတရား သည်။ (အတ္ထိ)။ ပဋိဝိဒ္ဓေန၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော။ ယေန၊ အကြင်သဘော အားဖြင့်။ [ပဋိဝိဒ္ဓါ၌ ကြိယာဝိသေသနစပ်။] အဝိဇ္ဇာဒယော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ သလက္ခဏတော၊ မိမိ၏ လက္ခဏာအားဖြင့်။ ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ သော၊ ထိုအဝိဇ္ဇာအစရှိသော သဘော သည်။ ဒုပ္ပရိယောဂါဟတ္တာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် သက်ဝင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ သည်။ ပဋိဝေဓ- ဂမ္ဘီရံ၊ ထိုးထွင်း၍သိအပ်သော သဘောအားဖြင့် နက်နဲ၏။ တထာဟိ၊ ထိုစကား ကို ချဉ်းအံ့။ ဣတ္ထ၊ ဤဘဝစက်၌။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ အညာဏဒဿနသစ္စာသမ္ပုဋ္ဌိ- ဝေဓဋ္ဌော၊ သိတတ်သောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အဖြစ် ဟူသော သဘော၊ မြင်တတ်သောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ သစ္စာတို့ကို ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းဟူသော သဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။

သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ အဘိသင်္ခရဏာယူဟန သရာဂ ဝိရာဂဋ္ဌော၊ ပြုစီမံတတ် သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ အကြောင်းတရားတို့ကို ပေါင်းစုသိမ်းယူတတ် သည်၏အဖြစ် ဟူသော သဘော၊ ရာဂနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော သဘော၊ ရာဂမရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော)။ ဝိညာဏ- သ၊ ၏။ သုညတအဗျာပါရသင်္ကန္တိ ပဋိသန္နိပါတုဘာဝဋ္ဌော၊ အတ္တမှကင်းဆိတ် သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ ဗျာပါရ မရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြောင်းသွားခြင်း မရှိဘဲ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ထင်ရှားဖြစ် သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော)။ [ဋီကာ၌ “ဘာဝဋ္ဌာ”ဟု ဗဟုဝုစံရှိ၏။] နာမရူပဿ၊ ၏။ ကေပ္ပါဒဝိနိဗ္ဗောဂါဝိနိဗ္ဗောဂနမနရူပုနဋ္ဌော၊ အတူတကွဖြစ်ခြင်း သဘော၊ အသီးအသီး ခွဲခြား၍ဖြစ်ခြင်း သဘော၊ အသီး အသီးမခွဲခြားဘဲ ဖြစ်ခြင်းသဘော၊ အာရုံသို့ညွတ်ခြင်းသဘော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော)။

ဝိနိဗ္ဗောဂါဝိနိဗ္ဗောဂ။ ။[ဝိ+နိ+ဘုဇ၊] ဝိသည် ဝိသုံ ဝိသုံ အနက် ဟောတည်း။ နိပုဗ္ဗ ဘုဇဓာတ်သည် ပဝတ္တန အနက်ဟော၊ (တနည်း) ဝဝတ္ထာပန အနက်ဟောတည်း။ ဝိသုံဝိသုံ+နိဘုဇနံ၊ ဖြစ်ခြင်း။ ဝါ၊ မရောရအောင် ပိုင်းခြားထားခြင်း။

သဋ္ဌာယတနဿ၊ ၎်။ အဓိပတိလောကဒွါရခေတ္တဝိသယိဘာဝဋ္ဌော၊ ဣန္ဒြိယ
 ပစ္စယသတ္တိဖြင့် အကြီးအကဲ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ ပျက်စီးတတ်သည်၏
 အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ ဒွါရအဖြစ်ဟူသော သဘော၊ လယ်ယာနှင့် တူသည်၏
 အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ ရူပါရုံစသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော
 သည်။ (ဂမ္ဘီရော)။ ဖဿဿ၊ ၎်။ ဖုသနသံဃန္ဓနသင်္ဂတိ သန္နိပါတဋ္ဌော၊ တွေ
 ထိတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ ထိခိုက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
 သဘော၊ ဝတ္ထု အာရုံ ဝိညာဉ် သုံးပါးစုံတို့၏ ပေါင်းဆုံ ကျရောက်ခြင်း ဟူသော
 သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော)။ ဝေဒနာယ၊ ၎်။ အာရမ္မဏရသာနုဘဝန သုခ-
 ဒုက္ခမဇ္ဈတ္တဘာဝနိဇ္ဇိဝေဒယိတဋ္ဌော၊ အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားတတ်သည်၏
 အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ သုခ၏ အဖြစ်၊ ဒုက္ခ၏ အဖြစ်၊ မဇ္ဈတ္တ၏ အဖြစ်၊ ဇီဝ
 မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်၊ ခံစားတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။
 (တနည်း) နိဇ္ဇိဝဖြစ်သော ဝေဒနာ၏ ခံစားတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
 သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော)။

အဓိပတိ။ပေ။ဘာဝဋ္ဌော။ ။အဋ္ဌပုဒ်ကို ရှေ့ပုဒ်တိုင်းသို့ လိုက်စေ၍ “အဓိပတိယဋ္ဌ”
 စသည်ဖြင့် အနက်ပေးပါ။ [ယဋ္ဌ၌ ယသည် အာဂုံ။] “စက္ခုန္ဒြေ။ပေ။မနိန္ဒြေ” ဖြစ်သော
 ကြောင့် “အဓိပတိ”အရ “ဣန္ဒြိယပစ္စယ” ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။ “လောက၊ ဒွါရ” စသည်
 ကား ဓမ္မသင်္ဂဏီ-ရူပကဏ္ဍ၊ ဒုက္ခဒွေသ ပါဠိတော်၌ လာသော ပုဒ်တည်း။ ထိုပုဒ်များကို
 “လူဇနပလူဇနဋ္ဌေန လောကောပေသော” စသည်ဖြင့် ထိုအဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ။

ဝိသယိဘာဝ။ ။ [စာအုပ်တို့၌ “ဝိသယဝိသယိဘာဝ”ဟု တွေ့ရ၏။ ဝိသယသည်
 ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ၌ မပါ၊ မဟာဋီကာလည်း မဖွင့်၊ ဝိသယနှင့် ပြောင်းပြန်လည်း ဖြစ်၏။
 ထို့ကြောင့် “ဝိသယ”ဟု မပါသင့်။] ရူပါရုံ၏ထင်ဘုံရာ လျှောက်ပတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
 လက္ခဏာရှိသောကြောင့် ရူပါရုံဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်သည် စက္ခု၏ ဝိသယိဘာဝ
 တည်း။ သောတ စသည်တို့၌ ဤနည်းမိုးပါ။

သံဃန္ဓန။ပေ။သန္နိပါတဋ္ဌော။ ။သံဃန္ဓန(ထိခိုက်ခြင်း) သဘောသည် စက္ခုသမ္ပယ
 စသော ၅-ပါးအတွက် ဖြစ်၏။ ဖုသန၊ သင်္ဂတိ၊ သန္နိပါတဋ္ဌ-ဟူသော ၃-ပါးတို့ကား သဋ္ဌာ
 ယတန ၆-ပါးလုံးအတွက် ဖြစ်၏။ ထိုတွင် ဖုသနသည် ဖဿ၏ သဘောတည်း။ သံဃန္ဓနကား
 ဖဿ၏ ကိစ္စတည်း။ သင်္ဂတိသန္နိပါတတို့မှာ ဥပဋ္ဌာနာကာရ(ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ထင်လာ
 သော အခြင်းအရာ)တို့တည်း။

အာရမ္မဏ။ပေ။ဝေဒယိတဋ္ဌော။ ။အာရမ္မဏရသာနုဘဝနဋ္ဌသည် ဝေဒနာ၏ကိစ္စရသ
 တည်း။ ဝေဒယိတသည် ဝေဒနာ၏ လက္ခဏာတည်း။ ဤသို့ လက္ခဏာ အားဖြင့်၎င်း၊ ကိစ္စ
 အားဖြင့်၎င်း ကွဲပြားသောကြောင့် ဝေဒနာ၏ သဘောကို အနုဘဝနဋ္ဌ၊ ဝေဒယိတဋ္ဌ-ဟု
 အဋ္ဌကထာ၌ ၂-မျိုး ခွဲထားသည်။ သုခ၊ဒုက္ခ၊မဇ္ဈတ္တဘာဝသည် အစဉ်အတိုင်း သုခဝေဒနာ
 စသော ၃-မျိုးအတွက် သဘောတည်း။

တဏှာယ၊ ဧ။ အဘိနန္ဒိတဇ္ဈောသာနသရိတာလတာနဒိတဏှာသမုဒ္ဒဒပု။ ရုဏဋ္ဌော၊ အလွန်နှစ်သက်တတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောသဘော၊ သက်ဝင်မျိုသိပ် ပြီးဆုံးခြင်းဟူသောသဘော၊ စိစုတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ မာလော နွယ်စသော နွယ်နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ မြစ်နှင့်တူသည်၏အဖြစ် ဟူသော သဘော၊ တဏှာသမုဒြာ၏ ပြည့်နိုင်ခဲ့သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော သည်။ (ဂမ္ဘီရော)။ ဥပါဒါနဿ၊ ဧ။ အာဒါနဂ္ဂဟဏာဘိနိဝေသပရာမာသ- ဒုရတိက္ကမနဋ္ဌော၊ လေးပါးသော ဥပါဒါန်တို့ဖြင့် စွဲမြဲစွာ ယူတတ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော သဘော၊ ကာမုပါဒါန်ဖြင့် ယူတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ စွဲမြဲမြဲ နှလုံးသွင်းတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်တတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ လွန်မြောက်နိုင်ခဲ့သည်၏ အဖြစ်

အဘိနန္ဒိတအဇ္ဈောသာန။ ။[နောက်မှ အတ္ထကို လိုက်စေ။] သပ္ပိတိကတဏှာယ အဘိနန္ဒိတဋ္ဌော=ပီတိနှင့်တကွဖြစ်သော တဏှာ၏ အလွန်နှစ်သက်သည်၏အဖြစ် ဟူသော သဘော။ ဗလဝတရတဏှာယ ဂိလိတွာ ပရိနိဋ္ဌာပနံ (သာ၍အားရှိသောတဏှာ၏ မျိုချ၍ ပြီးဆုံးစေခြင်းသည်)အဇ္ဈောသာနဋ္ဌော။—မဟာဋီကာ။

သရိတာ နဒိ။ ။အဘိဓာန်(၆၈၁)၌ သရိတာနှင့် နဒိကို ပရိယာယ်ဟု ဆို၏။ ဤ၌ ကား ထိုသို့ ပရိယာယ်မဖြစ်သင့်၊ ဘာကြောင့်နည်း...တဏှာ၏ သဘောအမျိုးမျိုးကို ပြ ရာဋ္ဌာနဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် “အလ္လဋ္ဌေန ဝါ သရိတာ”ဟူသောအဋ္ဌသာလိနိ နိက္ခေပကဏ္ဍအဋ္ဌကထာအဖွင့်အတိုင်း “သရိတာဋ္ဌ=စိစုတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော”ဟု အနက်ပေးလိုက်သည်။ ရှေးနိဿယ၌ကား “အာရုံ၌ငြိခြင်းဟူသော အနက်”ဟု ပေးလေ၏။

တနည်း။ ။ထို နိက္ခေပကဏ္ဍ၌ပင် “သိသံသောတာ သရိတာ ဝိယ”ဟု ဖွင့်သော ကြောင့် တောင်ပေါ်မှ အဟုန်ပြင်းပြင်း စီးဆင်းလာသည့်အတွက် လျင်မြန်သောအဟုန်ရှိ သော မြစ်ကို “သရိတာ”ဟုခေါ်၏။ သရတိ၊ အဟုန်ပြင်းပြင်း စီးဆင်းတတ်၏။ ဣတိ သရိ- တာ။ တဏှာသည် မိမိကြိုက်နှစ်သက်ရာ အာရုံသို့ “နွားရူးရှူးထိုး၊ နွားသိုးကြိုးပြတ်၊ နွား ငတ်ရေကျကဲ့သို့” အဟုန်ပြင်းပြင်း အဘင်းသွားတတ်သောကြောင့် ထိုမြစ်နှင့်တူ၏။ သဗ္ဗာနဒိ ဝကံနဒိ”နှင့်အညီ၊ မာယာသာဋ္ဌေယျဟူသော အက္ခေ အကောက် အလှည့်အပတ်များသော တဏှာကို နဒိနှင့်တူသည်ဟု မှတ်ပါ။

လတာ။ ။မာလော နွယ်နှင့်တကွ နွယ်ဟူသမျှသည် နီးရာသစ်ပင်ကို နွယ်၍ တက် တတ်သကဲ့သို့ တဏှာလည်း နီးရာအာရုံကို နွယ်၍တက်ဘတ် (နှစ်သက်ဘတ်=ကြိုက်တတ်) ၏။ ထို့ကြောင့် တဏှာသည် နွယ်နှင့်လည်း တူသည်။

အာဒါနဂ္ဂဟဏ။ပေ။ဋ္ဌော။ ။ဥပ ဥပသာရ မပါသော်လည်း အာဒါနသဒ္ဓါသည် ဒဠဂ္ဂါဟအနက်ကို ဟောနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် အာဒါနဋ္ဌကို “စတုနံပိ ဥပါဒါနာနံ သမာနော” ဟု ဋီကာဖွင့်၏။ ဂဟဏဋ္ဌသည် ကာမုပါဒါန်၏သဘော၊ အဘိနိဝေသစသော အဋ္ဌတို့သည် ဒိဋ္ဌပါဒါန်စသော ၃-ပါးတို့၏ သဘောဟု ဋီကာဖွင့်၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ၌ကား တမျိုး ဖွင့်ထားသေး၏။

ဟူသော သဘောသည်။ (ဂမ္ဘီရော)။ ဘဝဿ၊ ကမ္မဘဝ၏။ အာယုဟနာဘိ-
 သင်္ခရဏယောနိဂတိဌိတိနိဝါသေသု ခိပနဋ္ဌော၊ ပေါင်းစု၍ ယူတတ်သည်၏
 အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ ပြုစီမံတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ ယောနိ
 ဂတိ ဌိတိ သတ္တနိဝါသတို့၌ ပစ်ချတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။
 (ဂမ္ဘီရော)။ ဇာတိယာ၊ ၏။ ဇာတိသဉ္ဇာတိဩက္ကန္တိနိဗ္ဗတ္တိပါတုဘာဝဋ္ဌော၊
 ခန္ဓာတို့၏တဘဝ၌ အစဖြစ်ခြင်းဟူသော သဘော၊ အာယတနတို့၏ပေါက်ဖွား
 ရာဟူသောသဘော၊ အမိဝမ်း၌ သက်ရောက်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းဟူသောသဘော၊
 ခန္ဓာတို့၏ အသစ်ဖြစ်ခြင်းဟူသော သဘော၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းဟူသော သဘော
 သည်။ (ဂမ္ဘီရော)။ ဇရာမရဏဿ၊ ၏။ ခယဝယဘောဒဝိပရိကာမဋ္ဌော၊
 ကုန်ခန်းပျက်စီးခြင်းသဘော၊ ပျက်ပြားတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော၊
 မရဏအားဖြင့် ဖောက်ပြန်တတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊
 ၏။ ဣတိအယံ၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့၌။ ပဋိဝေဓဂမ္ဘီရတာ၊
 ပဋိဝေဓအားဖြင့် နက်နဲသည်၏အဖြစ်တည်း။

ပန၊ ဆက်။ (တနည်း) ပန၊ ဂမ္ဘီရဘေဒါ၏ အကျယ်မှတစ်ပါး နယဘေဒါ၏
 အကျယ်ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဘဝစက်၌။ (တနည်း) ဧတ္ထ၊ ဤ
 အဝိဇ္ဇာအစရှိသည်တို့တွင်။ ဧကတ္တနယော၊ ဧကတ္တနည်း၎င်း။ နာနတ္တနယော၊
 နာနတ္တနည်း၎င်း၊ အဗျာပါရနယော၊ အဗျာပါရနည်း၎င်း။ ဝေဓမ္မတာနယော၊
 ဝေဓမ္မတာနည်း၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အတ္တနယာ၊ အနက်
 သဘောတို့၏ နည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသောနည်း

အာယုဟန။ ပေ။ ခိပနဋ္ဌော။ ။နိဝါသေသု ခိပနံဝယ် “နိဝါသခိပနံ”ဟု ဆိုလိုလျက်
 သုဝိဘတ်ကို မချေသော အလုတ္တသမာသ်ဟု မှတ်ပါ။ ဤသို့ အလုတ္တသမာသ်ကြံမှ အာယု-
 ဟန အဘိသင်္ခရဏ ပုဒ်တို့လည်း ယောနိ။ ပေ။ ခိပနပုဒ်တို့နှင့်ဒွန်တို့နိုင်မည်။ ဒွန်တို့မှလည်း
 ဒွန်၏နောက်၌ရှိသော အဋ္ဌပုဒ်ကို ရှေ့ပုဒ်တို့၌ တွဲစပ်နိုင်မည်။

ခယ ဝယ ဘောဒ ဝိပရိကာမ။ ။ဤသဘော ၄-မျိုးလုံးသည် ဇရာ၏သဘောမဟုတ်၊
 မရဏ၏ သဘောသာတည်း။ ဇရာမရဏ ၂-မျိုးတွင် မရဏသည် ပဓာနဖြစ်သောကြောင့်
 မရဏ၏ သဘောကိုသာ ပြထားသည်ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။ အခြားနည်းများကိုလည်း ဋီကာ
 ၌ ပြထားသေး၏။

အတ္တနယာ။ ။အတ္တာနံ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသည်တို့၏ သဘောတို့၏+နယာ၊ ဧကတ္တအစရှိ
 သော နည်းတို့တည်း။ အတ္တနယာ၊ တို့။ (တနည်း) “အတ္တာဝေ+နယာ အတ္တနယာ”ဟု
 ဋီကာ၌ ဒုတိယတနည်းပြု၏။ အတ္တာဝေ၊ တို့သည်ပင်+နယာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ်၊
 သိအပ်သောသဘောတို့တည်း။ အတ္တနယာ၊ တို့။ (တနည်း) အတ္တာနံ၊ တို့ကို။ နယော၊
 ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ယူကြောင်း၊ သိကြောင်းဖြစ်သော ဧကတ္တ အစရှိသော နည်းတို့တည်း။
 အတ္တနယာ၊ တို့။ ဤသို့လည်း ဋီကာ၌ တတိယတနည်း ပြုသေး၏။

တို့တွင်။ (“ကေတ္တနယော”စသည်၌စပ်၊ ရှေးနိဿယ၌ “တတ္ထ၊ ထို ဘဝစက်၌” ဟု ပေးလေ၏။) အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (သမ္ဘဝန္တိ)။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏံ (သမ္ဘဝတံ)။ ဣတိဝေံ၊ ဤသို့။ ဗိဇယ၊ မျိုးစေ့၏။ အင်္ဂုရာဒိဘာဝေန၊ အညွန့်အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ရုက္ခဘာဝ-ပုတ္တိ၊ သစ်ပင်၏အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းသည်။ (ဟောတံ)ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (ဝေံ၊ တူ။) သန္တာနာနုပစ္စေဒေါ၊ ရုပ်နာမ် အစဉ်တို့၏ မပြတ်ခြင်းသည်။ ကေတ္တနယော နာမ၊ မည်၏။ ယံ၊ ယင်းကေတ္တနည်းကို။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဝါ၊ မဖောက်မပြန်။ ပဿန္တော၊ ဉာဏ်ဖြင့်ထင်ထင် သိမြင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟေတုဖလသမ္ပန္နေန၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရား၊ သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ ဆက်စပ်ခြင်းအားဖြင့်။ ပဝတ္တမာနဿ၊ ဖြစ်သော။ သန္တာနဿ၊ သန္တာန်၏။ အနုပစ္စေဒါဝဗောဓတော၊ မပြတ်စဲခြင်းကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့်။ ဥစ္ဆေဒ-ဒိဋ္ဌိံ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို။ (သေလျှင် ပြတ်၏ဟု မှားမှားယွင်းယွင်း သိမြင်တတ်သော မိစ္ဆာအယူကို။) ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်နိုင်၏။ မိစ္ဆာ၊ မှားမှားယွင်းယွင်း။ ပဿ-န္တော၊ မြင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟေတုဖလသမ္ပန္နေန၊ အားဖြင့်။ ပဝတ္တမာနဿ၊ သော။ သန္တာနာနုပစ္စေဒဿ၊ ရုပ်နာမ်အစဉ်၏ မပြတ်စဲခြင်းကို။ ကေတ္တဂုဟဏ-တော၊ တခုတည်း၏အဖြစ်ဖြင့် ယူခြင်းကြောင့်။ သဿတဒိဋ္ဌိံ၊ သဿတဒိဋ္ဌိကို။

သန္တာနာနုပစ္စေဒေါ။ ပေ။ နယော။ ။ မျိုးစေ့မှအညွန့်ဖြစ်လာ၏။ ထိုအညွန့်မှ အရွက်ဖြစ် လာ၏။ ထိုမျိုးစေ့မှပင် ရိုးတံ၊ ပင်လုံး၊ အခက်၊ ရွက်နု၊ ရွက်ကြမ်းစသည်၏အဖြစ်ဖြင့် အဆက် မပြတ်ဖြစ်နေရကား မျိုးစေ့သည် သစ်ပင်အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ (သစ်ပင်အဖြစ်ဖြင့်ဖြစ်၏)။ ထို့ကြောင့် မျိုးစေ့နှင့် သစ်ပင်သည် တစဉ်တတန်းတည်းဖြစ်ရကား သန္တာန (အစဉ် အတန်း) မပြတ်ချေ၊ အစဉ်အတန်းမပြတ်လျှင် “တခုတည်းပင်ဖြစ်၏” ဟု ယူရသကဲ့သို့ ထို အတူ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်၊ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဉ်ဖြစ်—ဤသို့စသည်ဖြင့် ဖြစ်ရာ၌ အကြောင်းအကျိုးအားဖြင့် တစဉ်တည်း၊ တသန္တာန်တည်းဖြစ်၍ အဆက်မပြတ်ရကား “တခုတည်းဖြစ်သည်” ဟု သိအပ်သောနည်းသည် ကေတ္တနည်း မည်၏။

ကေတ္တနယော။ ။ ဋီကာ၌ နယကို ၃-နည်းဖွင့်ပြသည့်အတိုင်း ဤ၌လည်း ၃-နည်း ဝိဂ္ဂဟပြုနိုင်သည်။ ထိုသို့ပြုရာ၌ “ကေဿ၊ တခုတည်း၏+ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ (သန္တာန်အစဉ်မပြတ်ခြင်း)တည်း။ ကေတ္တံ၊ ခြင်း” ဟု ရှေးဦးစွာပြုပါ။ ကေတ္တံ၊ တခုတည်း ၏အဖြစ်ဟူသော + နယော၊ ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ်၊ သိအပ်သောနည်းတည်း။ ကေတ္တ-နယော၊ နည်း။ (တနည်း) ကေတ္တေန၊ တခုတည်း၏အဖြစ်ဖြင့် + နယော၊ ဉာဏ်ဖြင့်ဆောင်ယူ အပ်၊ သိအပ်သောနည်းတည်း။ ကေတ္တနယော၊ နည်း။ (တနည်း) ကေတ္တေန၊ ဖြင့် + နယော၊ အဝိဇ္ဇာစသော သဘောတို့ကို ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ယူကြောင်း၊ သိကြောင်းနည်းတည်း။ ကေတ္တ-နယော၊ ကြောင်းနည်း။ ဤသို့ ၃-နည်း ဝစနတ္ထပြုပါ။ နာနတ္တနယ စသည်၌လည်း နည်းတူ။

(မြဲ၏ ဟု မှားမှားယွင်းယွင်း သိမြင်တတ်သော မိစ္ဆာအယူကို။) ဥပါဒိယတိ။ ၎င်း၏။ ပန၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရား၊ အကျိုးတရားတို့ကို။ ယထာသကလက္ခဏဝတ္ထာနံ၊ အကြင်အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သော လက္ခဏာဖြင့် ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းသည်။ နာနတ္တနယောနာမ၊ မည်၏။ ယံ၊ ယင်း။ နာနတ္တနည်းကို။ သမ္မာ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်စွာ။ ပဿန္တော၊ ရှုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နဝနဝါနံ၊ အသစ်အသစ်ဖြစ်သော တရားတို့၏။ ဥပါဒေဿနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကိုမြင်ခြင်းကြောင့်။ သဿတဒိဋ္ဌိံ၊ သဿတအယူကို။ ဝါ၊ မြဲ၏ဟု ဖြစ်သောအယူကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်နိုင်၏။ မိစ္ဆာ၊ မှားမှားယွင်းယွင်း။ ပဿန္တော၊ သည်။ ဧကသန္တာနပတိတဿ၊ တခုတည်းသောသန္တာန်၌ ကျရောက်သော အဝိဇ္ဇာစသော တရားအပေါင်း၏။ (နာနတ္တ ဥစ္စာ) ဘိန္ဒသန္တာနသေဝ၊ ကဲ့ပြားသော သန္တာန်ရှိသော တရားအပေါင်း၏ကဲ့သို့။ နာနတ္တဂုဟဏတော၊ အသီးအသီး၏အဖြစ်ကိုယူခြင်းကြောင့်။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ ဥပါဒိယတိ၊ စွဲမြဲစွာ ယူ၏။

အဝိဇ္ဇာယ၊ ၎င်း၏။ (ဗျာပါရာဘာဝ ဥစ္စာ) သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ မယာ၊ ငါအဝိဇ္ဇာသည်။ ဥပါဒေတဗ္ဗာ၊ ဖြစ်စေထိုက်ကုန်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်စေရဦးမည်။ သင်္ခါရာနဝါ၊ တို့၏မူလည်း။ အမေဟိ၊ ငါသင်္ခါရတို့သည်။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ (ဥပါဒေတဗ္ဗံ၊ ၎င်း၏။ ဝါ၊ ဦးမည်။) ဣတိဝေမာဒိဗျာပါရာဘာဝေါ၊ ဤသို့ အစရှိသော ဗျာပါရ၏ မရှိခြင်းသည်။ အဗျာပါရနယောနာမ၊ မည်၏။ ယံ၊ ယင်း။ အဗျာပါရနည်းကို။ သမ္မာ၊ စွာ။ ပဿန္တော၊ သည်။ ကာရကဿ၊ ပြုလုပ်တတ်သော ပရမအတ္တ၏။ အဘာဝါဝဗောဓတော၊ မရှိခြင်းကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့်။ အတ္တဒိဋ္ဌိံ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိကို။ ပဇဟတိ၊ ၎င်း၏။ မိစ္ဆာ၊ ယွင်း။ ပဿန္တော၊ သည်။ ဗျာပါရေ၊ ဗျာပါရသည်။ အသတိပိ၊ မရှိပါသော်လည်း။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော

ဘိန္ဒသန္တာနသေဝ။ ။ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာအစဉ်သည် (ဘဝခြားသော်လည်း) တစဉ်တတန်းတည်း ဖြစ်၏။ သုမေဓာဘဝမှစ၍ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ဘဝတိုင်အောင် တစဉ်တတန်းတည်း ဖြစ်၏။ သို့ပါလျက် “တသန္တာန်တည်း” ဟု မယူဆနိုင်ဘဲ၊ ယခုဘဝ၌ သေသောသတ္တဝါက တယောက်၊ နောက်ဘဝ၌ဖြစ်သောသတ္တဝါကတယောက်ဟု ကဲ့ပြားသောသန္တာန်ရှိသကဲ့သို့ ယူဆသောကြောင့် “သတ္တဝါသည် သေလျှင် ပြတ်၏” ဟု ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို စွဲမြဲစွာ ယူမိလေတော့သည်။

သမ္မာ ပဿန္တော။ ။ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရစသော ဤတရားတို့သည် “နိရီဟာ=အကျိုးတရား ဖြစ်ဘို့ရန် အားထုတ်ခြင်း မရှိကြ။ နိဇ္ဇိဝါ=ထိုသို့အားထုတ်နိုင်အောင် အသက်ကောင်လည်း မဟုတ်ကြ။ ဓမ္မမတ္တာ=ဆိုင်ရာ အကျိုးပစ္စယပုန်ကို ဖြစ်စေနိုင်သော သဘာဝဓမ္မမျှတို့သာ တည်း။ ဤသို့ သိမြင်သူကို “သမ္မာ ပဿန္တော” ဟု ဆိုသည်။

အကြောင်းတရားတို့၏။ သဘာဝနိယမ သိဒ္ဓေါ၊ မြဲသော သဘောအားဖြင့် ပြီးသော။ ယော ဟေတုဘာဝေါ၊ အကြင် အကြောင်း၏အဖြစ်ဟူသော သတ္တိ သည်။ (အတ္တိ)။ တဿ၊ ထို အကြောင်း၏အဖြစ်ဟူသော သတ္တိကို။ အဂ္ဂဟဏ- တော၊ မယူနိုင်ခြင်းကြောင့်။ (မယူတတ်ခြင်းကြောင့်။) အကိရိယဒိဋ္ဌိံ ၊ ကိ။ ဝါ၊ အကျိုးဖြစ်ဘို့ရာ အကြောင်းအမှုအရာ ကြိယာမရှိဟု ဖြစ်သောအယူကို။ ဥပါဒိယတိ၊ ၎င်း။

ပန၊ ကား။ ခိရာဒိဟိ၊ နို့ရည်အစရှိသည်တို့ကြောင့်။ ဒဓိအာဒိနံ၊ နို့ဓမ်း အစ ရှိသည်တို့၏။ (သမ္ဘဝေါ) ဝိယ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းကဲ့သို့။ အဝိဇ္ဇာဒိဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ တို့ကြောင့်။ သင်္ခါရာဒိနံယေဝ၊ တို့၏သာ။ သမ္ဘဝေါ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ အညေသံ၊ သင်္ခါရမှတစ်ပါး အခြားသော တရားတို့၏။ (သမ္ဘဝေါ၊ သည်။) န(ဟောတိ)။ ဣတိအယံ၊ ဤသည်ကား။ ဧဝံဓမ္မတာနယောနာမ၊ မည် ၎င်း။ ယံ၊ ယင်း ဧဝံဓမ္မတာနည်းကို။ သမ္မာ၊ စွာ။ ပဿန္တော၊ သည်။ ပစ္စယာနုရူပ- တော၊ အကြောင်းအားလျော်သောအားဖြင့်။ ဖလာဝဗောဓတော၊ အကျိုးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့်။ အဟေတုကဒိဋ္ဌိံ စ၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌိကို၎င်း။ ဝါ၊ အကြောင်းမရှိဟူသော အယူကို၎င်း။ အကိရိယဒိဋ္ဌိံ စ၊ ကို၎င်း။ ဝါ၊ အကျိုးနှင့် စပ်သော ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်အမှုအရာ မရှိဟူသောအယူကို၎င်း။ ပဇဟတိ၊ ၎င်း။ မိစ္ဆာပဿန္တော၊ သည်။ ပစ္စယာနုရူပံ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ။ ဖလပ္ပဝတ္တိံ ၊ အကျိုး၏ဖြစ်ခြင်းကို။ အဂ္ဂဟေတုာ၊ မယူနိုင်မူ၍။ ဝါ၊ မယူနိုင်သည့်အတွက်။

သဘာဝ။ ပေ။ ဟေတုဘာဝေါ။ ။ သဘာဝေါ ဝေ+နိယမေ သဘာဝနိယမေ= မြဲသော သဘော။ သသမ္ဘာရ အဂ္ဂိနော၊ တွဲဘက် ကလာပ်တူ ရုပ်အပေါင်း ဟူသော အဆောက်အဦနှင့်တကွဖြစ်သော တေဇောဟူသောမီးဓာတ်၏။ ဥဒ္ဓံမုဒတာ၊ အထက်သို့ မျက်နှာရှိသည်၏အဖြစ် (မီးညွှန်၏ အထက်သို့ တက်ခြင်း)၎င်း။ သသမ္ဘာရဝါယုနော၊ (အဆောက်အဦနှင့် တကွဖြစ်သော လေ၏) တိရိယဂမနံ၊ ဖီလာသွားခြင်း၎င်း။ ဣတိ ဝေမာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသောဖြစ်ပုံသည်။ သဘာဝနိယမေ ဝိယ၊ မြဲသောသဘော (ထုံးစံ ခံမ္မတာ)ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။ တေန သိဒ္ဓေါ၊ ထို ထုံးစံအားဖြင့် ပြီးစီးသော။ ယထာသကံ ပစ္စယုပ္ပန္နဿ ယော ဟေတုဘာဝေါ၊ မိမိအကြောင်း ပစ္စည်းအားလျော်သော အကျိုး ပစ္စယုပ္ပန်၏ အကြင် အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ (အတ္တိ)။—ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဒ္ဓိကာ။

အကိရိယဒိဋ္ဌိံ ။ ။ ကဿစိ ကတ္တုနော အဘာဝါ(ပြုလုပ်တတ်သော တစုံတယောက် ၎င်း=တစုံတခုသော တရား၏ မရှိခြင်းကြောင့်) န ကာစိ ကိရိယာ ဖလပဗန္ဓိနီ (တစုံတခု သော ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်အမှုအရာသည် အကျိုးနှင့် ဆက်စပ်ခြင်းမရှိ။ ဝါ-အကျိုးမပေး။) ဣတိ အကိရိယဒိဋ္ဌိံ ဥပါဒိယတိ။—မဟာဒ္ဓိကာ။ [ဤ ဒ္ဓိကာအဖွင့်ကိုထောက်၍ “အကိရိယ ဣတိ၊ အကျိုးနှင့်စပ်သော ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်အမှုအရာ မရှိဟူသော+ဒိဋ္ဌိံ၊ အယူတည်း။ အကိရိယဒိဋ္ဌိံ ယူ”ဟု ဝစနတ္ထ ပြုရလိမ့်မည်။ သာမညဖလသုတ် (၃၅၃)ဘာသာဒ္ဓိကာဒ္ဓိကား ဝစနတ္ထတမျိုး ပြုခဲ့သည်။]

ယတော ကုတောစိ၊ သင့်လျော်သော တစုံတခုသော အကြောင်းကြောင့်။ ယသ္မ ကဿစိ၊ သင့်လျော်သော တစုံတခုသော အကျိုး၏။ အညမ္ဘဝဂ္ဂဟဏတော၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကို ယူခြင်းကြောင့်။ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ စေဝ၊ ကိုရင်း။ နိယတဝါဒဉ္စ၊ နိယတဝါဒကိုရင်း။ ဥပါဒိယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ ကို။ သဗ္ဗပ္ပဘဝတော၊ အားဖြင့်ရင်း။ ပေ။ ယထာရဟံ၊ ဝိညာတဗ္ဗံ။

(ကသ္မာ၊ ကြောင့်။) သဗ္ဗပ္ပဘဝတော၊ အားဖြင့်ရင်း။ ပေ။ ယထာရဟံ၊ ဝိညာ-တဗ္ဗံ၊ နည်း။ ဟံ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဂမ္ဘီရတော၊ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဂါဓံ၊ ထောက်တည်ရာမရှိသော။ နာနာနယဂ္ဂဟဏတော၊ ကေတ္တ စသော အမျိုးမျိုးသော နည်းတို့ဖြင့် ယူရခြင်းကြောင့်။ ဒုရဘိယာနံ (ဒုရတိယာနံ)၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် လွန်မြောက်အပ်သော။ ဝါ၊ လွန်မြောက်နိုင်ခဲ့သော။ အသနိဝိစက္က-မိဝ၊ မိုးကြိုးစက်ဝန်းကဲ့သို့။ နိစ္စနိမ္မထနံ၊ အမြဲမပြတ်၊ လုံးထွေး မေ့နှောက်တတ် သော။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ၊ စသည်လည်ဆက်၊ ဤ ဘဝစက်ကို။ သမာဓိပဝရသိလာယံ၊ သမာဓိတည်းဟူသော မြတ်သော ဓားသွေးကျောက်၌။ သုနိသိတေန၊ ကောင်းစွာ သွေးအပ်ပြီးသော။ ဉာဏာသိနာ၊ ဉာဏ်တည်းဟူ လော သန်လျက်ဖြင့်။ အပဒါလေတွာ၊ မဖောက်မခွဲနိုင်မူ၍။ ဝါ၊ နိုင်ဘဲ။ သံသာရ-ဘယံ၊ သံသရာဘေးကြီးကို။ အတိတော၊ လွန်မြောက်နိုင်သော။ ကောစိ၊ တစုံ တယောက်သည်။ သုပိနန္တရေပိ၊ အိပ်မက်အတွင်း၌ သော်မှလည်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိ စဘူးချေ။

ယတော ကုတောစိ။ ပေ။ ဂဟဏတော။ ။ အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော အကြောင်း ကြောင့် အမှတ်မရှိသော အကျိုး ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ဆိုလျှင် သဲမှ ဆီ၊ ကြံမှ နို့ရည် မဖြစ် နိုင်စရာမရှိ၊ ဖြစ်နိုင်စရာရှိနေ၏။ ထို့ကြောင့် မည်သည့် အကြောင်းကြောင့်မျှ မည်သည့် အကျိုးမဖြစ်နိုင်ပါဟု အဟေတုအယူကို စွဲစွဲလမ်းလမ်း ယူလေသည်။

နိယတဝါဒဉ္စ။ ။ “ထိုသို့ အကြောင်းမရှိလျှင် အဘယ်နည်းဖြင့် ယခု မျက်မြင်ဖြစ်သော သတ္တဝါ-အရာဝတ္ထုများ ဖြစ်ရသနည်း” ဟု ထို အဟေတုက အယူရှိသူကို ပြန်၍မေးလျှင် “နိယတ=မည်သည့်အချိန်အခါ၌ လူ၊ သို့မဟုတ် နတ်၊ သို့မဟုတ် တိရစ္ဆာန် အမျိုးမျိုး ဖြစ်ရမည်” ဟု အမြဲသတ်မှတ်ပြီး ဖြစ်သည်ဟု ပြောဆို၏။ ထိုအယူကို “နိယတဝါဒ” ဟု ခေါ်၏။ အကျယ်ကို သာမညဖလသုတ်-မက္ခလိဝါဒ၌ ကြည့်ပါ။

ဥပါဒိယတိတိ။ ။ ဤ ဣတိသဒ္ဓါသည် “သဗ္ဗပ္ပဘဝတော ကိစ္စာ” စသည်ဖြင့် ရှေ့၌ ဂါထာကို ပြုပြီးလျှင် “တတ္ထ ယသ္မာ ကုသလာ ကုသလကမ္မံ” စသည်ဖြင့် ထိုဂါထာကို အကျယ် ပြုလာခဲ့၏။ “ယခုအခါ ထိုဂါထာ၏ အဓိပ္ပါယ် အကျယ် ပြီး၏” ဟု ပြသော ပရိသမာပနတ္ထ နိပါတ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဥပါဒိယတိတိနောက်၌ ပိုဒ်ရှိပါစေ၊ စာအုပ်တို့၌ ပိုဒ်မပါဘဲ “ဝေမိဒံ ဘဝစက္ကံ” နှင့် ဆက်နေသည်မှာ မကောင်းပါ။ ဝေမိဒံ ဘဝစက္ကံမှစ၍ ဂါထာတရပ်လုံးကား ဆိုအပ်ပြီးကို ပြန်၍ဖုံးသော နိဂုံးဝါကျတည်း။

စ၊ သာဓကကား။ “ဂမ္ဘီရော စာယံ အာနန္ဒ။ပေ။ သံသာရံ နာတိဝတ္တတိ”
တိ၊ ဟူ၍။ ဧတံ (သုတ္တံ)၊ ဤပါဠိကို။ ဘဂဝတာပိ၊ သည်လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။
[အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ အယံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ သည်။ ဂမ္ဘီရော စ၊ နက်လည်း
နက်နဲ၏။ ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စ၊ နက်နဲသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ထင်ရှားသောအရောင်
လည်း ရှိ၏။ အာနန္ဒ။ တေဿ ဓမ္မဿ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကြောင်း အရပ်
ရပ်ကို။ အနန္တဗောဓော၊ ဉာတပရိညာဖြင့် အဖန်ဖန် မသိခြင်းကြောင့်။ အပ္ပဋ္ဌိ-
ဝေဓော၊ တိရဏပရိညာ၊ ပဟာနပရိညာတို့ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်။
အယံ ပဇာ၊ ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။

တေဿ ဓမ္မဿ။ ။တေဿ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒသည်တဿ ဓမ္မဿ၊ သော ပန အတ္ထတော
ဟေတုပ္ပဘဝါနံ (အကြောင်းဟူသော အစအမှန်ရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။) ဟေတု
(အကြောင်းတည်း။) ထို့ကြောင့် “ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟူသည် မိမိကိုစွဲ၍ အကျိုးတရားတို့၏
ဖြစ်ခဲ့ရာ အကြောင်းတရားတည်း” ဟု မှတ်ပါ။

အနန္တဗောဓော။ ။ “ဉာတပရိညာဝသေန အနန္တဗုဇ္ဈနာ” ဟု သုတ်မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာ
နိဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာ၊ သံယုတ်အဋ္ဌကထာတို့ ဖွင့်ကြ၏။ ထို၏ ဋီကာတို့၌ ဉာတပရိညာ
ကို “နာမရူပပရိဂ္ဂဟော တဿစ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟော” ဟု ဖွင့်ပြီးလျှင် “န ပဌမာဘိနိဝေ-
သမတ္တေန ဟောတိ၊ အထခေါ တတ္ထ အပရာပရံ ဉာဏပ္ပတ္တိသည်တေန အနုအနု ဗုဇ္ဈနေန”
ဟု ဖွင့်၏။ ထိုဉာဏ် ၂-ပါးကို ပဌမ နှလုံးသွင်းရုံမျှ မကဘဲ အဖန်ဖန် ဖြစ်စေသောအား
ဖြင့် သိခြင်းကို “အနုဗောဓ” ခေါ်သည်-ဟူလို။

အပ္ပဋ္ဌိဝေဓော။ ။ “တိရဏပဟာန ပရိညာဝသေန အပ္ပဋ္ဌိဝိဇ္ဈနာ” ဟု ထိုအဋ္ဌကထာ
ဖွင့်၏။ ထို၏ ဋီကာ၌လည်း “နိစ္စသညာဒီနံ ပဇဟနဝသေန ပဝတ္တမာနာ ဝိပဿနာဓမ္မေ
(ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို) ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ ဝေနာမ ဟောတိ” ဟု ဖွင့်၏။ ဤအဖွင့်အရ နိစ္စသညာ
စသည်ကို ပယ်တတ်သော အနိစ္စာနုပဿနာစသော ဝိပဿနာဉာဏ်ကို “ပဟာနပရိညာ”
ခေါ်သည်ဟုမှတ်ပါ။ ထိုပဟာနပရိညာသည် နာမရူပပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်တို့မှ
တိုးတက်၍ ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို ထိုးထိုးထွင်းထွင်း သိမြင်လာသောကြောင့် ပဋိဝေဓ
ဉာဏ်လည်းမည်၏။ “တဒဓိဋ္ဌာနဘူတာ စ တိရဏပရိညာ=ရုပ်နာမ်တို့ကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊
အနတ္တ” ဟု ဆုံးဖြတ်တတ်သောဉာဏ်သည် တိရဏပရိညာမည်၏။ ထိုတိရဏပရိညာသည်
ပြုအပ်ခဲ့သော ဝိပဿနာဉာဏ်လျှင် အရင်းခံရှိ၏။ ဘာကြောင့်နည်း— ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်
“အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ” ဟု ရှုပြီးမှသာ ရုပ် နာမ်တို့ကို အနိစ္စ စသည်ဟု ဆုံးဖြတ်နိုင်သော
ကြောင့်တည်း။

မဂ်ဉာဏ် ။ ။ ထိုတိရဏပရိညာဖြင့် ပဋိဝေဓ အသိ ဖြစ်ပြီးမှသာ မဂ်ဉာဏ်ပေါ်
လာနိုင်၏။ ထို မဂ်ဉာဏ်သည် ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းဟူသော ပရိညာ၊ သမုဒယ
သစ္စာကို ပယ်ခြင်း ဟူသော ပဟာနအားဖြင့် သိနိုင်ခြင်းကြောင့် ထို တိရဏ၊ ပဟာန
၂-ပါးတွင် ပါဝင်၏။ ထို့ကြောင့် “အရိယမဂ္ဂေါ စ ပရိညာပဟာနာဘိသမယဝသေန
ပဝတ္တိယာ တိရဏပဟာနပရိညာသင်္ဂဟော စ” ဟု ဋီကာ၌ ဖွင့်သည်။

တန္တာကုလကဇာတာ၊ ချည်တို့၏ ရှုပ်ထွေးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ ကုလဂဏ္ဍိကဇာတာ၊ ကစီရည်တင်အပ်သော ချည်ထွေး၏ ရှုပ်ထွေးခြင်းကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ (တနည်း) ကုလဂဏ္ဍိကဇာတာ၊ စာမကလေး၏ ရှုပ်ထွေးသော အသိုက်ကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ ဝါ၊ စာပေါင်းသိုက်ကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ မုဉ္ဇပဗ္ဗဇာတာ၊ ရှုပ်ထွေးသော ဖြူဆံမြက်၊ ပြိတ်မြက်ကဲ့သို့ဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ (ဟုတော့၍။) အပါယ်၊ ကြီးပွားခြင်းမှကင်းသော။ ဒုဂ္ဂတိံ ၊ ဒုက္ခအပေါင်း၏ လည်းလျောင်းရာဖြစ်သော။ ဝိနိပါတံ၊ သုခအပေါင်းမှ ဖောက်ပြန်ပျက်စီး၍ ကျရောက်ရာဖြစ်သော အပါယ် ၄-ဘုံကို၎င်း။ သံသာရံ၊ ကြွင်းသောသံသရာကို၎င်း။ (တနည်း) အပါယ်၊ သော။ ဒုဂ္ဂတိံ ၊ သော။ ဝိနိပါတံ၊ သော။ သံသာရံ၊ အလုံးစုံသော သံသရာကို။ နာတိ-

တန္တာကုလကဇာတာ။ ။[သုတ္တံ တန္တု ပုမေ တန္တံ။—အဘိဓာန် (၅၂၃)။] အာကုလ သဒ္ဒါသည် ရှုပ်ထွေးခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ အာကုလနံ၊ ပေါင်းစပ်ခြင်း။ အာကုလံ၊ ခြင်း။ အာကုလမေဝ အာကုလကံ၊ သတ္တ၌ ကပစ္စည်း၊ (တနည်း) အာကုလန္တံ၊ ပေါင်းစပ် ရှုပ် ထွေးတတ်ကုန်၏။ ဣတိ အာကုလကာနိ၊ အာကုလကာနံ ဘာဝေါ အာကုလကံ၊ ရှုပ်ထွေး ကုန်သည်၏အဖြစ် (ရှုပ်ထွေးခြင်း)။ တန္တာနံ၊ ချည်တို့၏ + အာကုလကံ တန္တာကုလကံ၊ ဤ နည်း၌ ထိုထိုနေရာဝယ်ရှိသော ချည်တို့၏ ရှုပ်ထွေးခြင်းကို “တန္တာကုလက” ဟု ခေါ်၏။ တန္တာကုလကမိဝ + ဇာတာ တန္တာကုလကဇာတာ(ပဇာ)၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဉာတပရိညာ၊ တီရဏပရိညာတို့ဖြင့် မသိသော သတ္တဝါအပေါင်းသည် အမြိတ်အဆာချည်တွေ ပေါင်းစု ရှုပ်ထွေးခြင်းကဲ့သို့ ဖြစ်နေရကား အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်မှန်း၊ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဉ် ဖြစ်မှန်းကို မသိနိုင်ဘဲ အမျိုးမျိုးသော မိစ္ဆာအယူကို ယူမိလေသည်။

ကုလဂဏ္ဍိကဇာတာ။ ။ကုလဂဏ္ဍိကဇာတာတိ ကုလဂဏ္ဍိကံ ဝုစ္စတိ ပေသကာရ ကပ္ပိယသုတ္တံ၊ ရက်ကန်းသည်တို့၏ ချည်ခင်ကို ကစီရည်ဆွတ်ဖြန်း၍ ဘီးဖြင့် ဖီးသောအခါ ချည်အထွေးတွေပါလာ၏။ ထိုချည်ထွေးကို “ကုလဂဏ္ဍိက” ဟု ခေါ်၏။ (တနည်း) ကုလ နာမ သာကုဏိကာ၊ တဿာ ကုလဝကောတိပိ ဧကေ=တချိုက စာအသိုက်ကို “ကုလ ဂဏ္ဍိက” ဟု ခေါ်ကြ၏။—နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ၆-ဝဂ်၊ ၁၀-သုတ် အဋ္ဌကထာ။ ဋီကာ၌ “သာ ကုဏိကာတိ ဝဋ္ဋစာတကသာကုဏိကာ” ဟု တွေ့ရ၏။ ဝဋ္ဋသည် ပါဠိပျက်ဟန် တူသည်။ “ဝန” ဟု ထင်သည်။ တောစာမကလေးတို့သည် သစ်ပင်၏ အခက်တို့၌ တွဲလျားဆွဲ၍နေ သော စာပေါင်းသိုက်ကို ပြုလေ့ရှိကြ၏။ ထိုစာသိုက်ကို “ကုလဂဏ္ဍိက” ဟု ခေါ်သည်။ ကုလဂဏ္ဍိကမိဝ + ဇာတာ ကုလဂဏ္ဍိကဇာတာ။ [ဤပုဒ်၌ မူကဲ့ အမျိုးမျိုးရှိ၏။]

မုဉ္ဇပဗ္ဗဇာတာ။ ။ဖြူဆံမြက် ပြိတ်မြက်တို့သည် ကြီးလသော် ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေး ဖြစ် လျက် ကြီးပွားတတ်ကုန်၏။ [တဒုဘယံ ကိရတိဏံ အာကုလံ ဇဋ္ဌိတံ (ဖြစ်သော ရှုပ်ထွေး ခြင်းရှိသည်) ဟုတော့ ဝစုတိ။—မဟာဋီကာ။] ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို မသိသော သတ္တဝါ အပေါင်း လည်း ရှေး၌ ပြုအပ်ခဲ့သောနည်းအတိုင်းပင် ရှုပ်ထွေး၍ နေလေသည်။ [အပါယ် စသည် တို့၏ အဖွင့်ကို ဋီကာ၌ကြည့်ပါ။]

ဝတ္တတိ၊ မလ္လန္တံမြောက်နိုင်။] (ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သစ္စပ္ပဘဝတော။ပေ။ယထာ-
ရဟံ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ ဧ။) [ရှေ့က ကသွာ အမေးကို ပြန်၍ဖြေဆိုရာ ဣတိ တပုဒ်
အကြေကြံ၍ ရှေ့စကားကို ပြန်လှည့်ပါ။]

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ဤ ဘဝစက်ကို သစ္စပ္ပဘဝ စသောအားဖြင့်
ထိုက်သည်အားလျော်စွာ သိထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) အတ္တနော ဝါ၊ မိမိ၏
၎င်း။ ပရေသံ ဝါ၊ သူတပါးတို့၏၎င်း။ ဟိတာယ၊ စီးပွားအလို့ငှါ။ သုခါယ၊
ချမ်းသာအလို့ငှါ။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သော။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသည်။ (အတ္တ-
ဟိတပရဟိတပဋိပန္နဖြစ်သော ပညာရှိသည်။) အဝသေသ ကိစ္စာနိ၊ ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်ကို သိအောင်ပြုခြင်းမှ ကြွင်းသောကိစ္စတို့ကို။ ပဟာယ၊ ၍။ ဂမ္ဘီရေ၊
နက်နဲလှစွာသော။ ပစ္စယာကာရပ္ပဘေဒေ၊ အကြောင်းတရားတို့၏ ကျေးဇူးပြုပုံ
အခြင်းအရာဟူသော သတ္တိအပြားရှိသော။ ဣဓ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌။ ယထာ၊
အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် အားထုတ်လသော်။ ဂါဓံ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ထောက်တည်
ခြင်းကို။ လဘေထ၊ ရနိုင်ရာ၏။ ဧဝံ၊ ဤ ထောက်တည်ရာ ရနိုင်လောက်အောင်
သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ သတော၊ သတိ မပြတ်
အမှတ်ရသည်။ (ဟုတော့၊ ၍။) အနုယုဇ္ဇေ၊ ဖန်ဖန်ကြိုးကုတ် အားထုတ်ရာ
သတည်း။ ...ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သုတ္တန္တဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်

၂၄၃။ ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ မဟာပထဝီ*၊ မြေကြီးကို။ ပတ္တ-
ရန္တောဝိယ၊ ဖြန့်သကဲ့သို့၎င်း။ အာကာသံ၊ ကောင်းကင်ကို။ ဝိတ္တာရေန္တောဝိယစ၊
ကျယ်စေသကဲ့သို့၎င်း။ ဝါ၊ ချဲ့သကဲ့သို့၎င်း။ သဗ္ဗဓမ္မေသု၊ တို့၌။ အပ္ပဋိဟတညာ-
ဏော၊ မပိတ်ပင်အပ်သော ဉာဏ်ရှိတော်မူသော။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။
သုတ္တန္တဘာဇနိယေ၊ သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း၌။ နိဂ္ဂဏ္ဍိ*၊ အထုံးအဖွဲ့ မရှိအောင်။
နိဇ္ဇဋ္ဌံ၊ အရှုပ်အထွေး မရှိအောင်။ ပစ္စယာကာရံ၊ အဝိဇ္ဇာ စသောအကြောင်းတရား
တို့၏အခြင်းအရာသတ္တိကို။ နာနာစိတ္တ ဝသေန၊ အထူးထူးသော စိတ်တို့၏အစွမ်း
ဖြင့်။ ဝါ၊ တို့နှင့်စပ်သဖြင့်။ ဒဿေတွာ၊ ပြတော်မူပြီး၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ယသ္မာ၊
ကြောင့်။ ဧကဝလံ၊ ဧကစိတ္တ မဖက် သက်သက်။ အယံ ပစ္စယာကာရော၊ ဤ
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားတို့၏ အခြင်းအရာ
သတ္တိသည်။ နာနာစိတ္တေသုယေဝ၊ အထူးထူးသော စိတ်တို့၌သာ။ န ဟောတိ၊
ဖြစ်သည်မဟုတ်သေး။ ဧကစိတ္တေပိ၊ တခုသောစိတ်၌လည်း။ ဟောတိယေဝ၊
ဖြစ်သည်သာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကစိတ္တ-

ကွဏိကံ၊ တခုသော စိတ္တက္ခဏရှိသော။ ပစ္စယာကာရံ၊ ကို။ နာနပ္ပကာရတော၊ အထူးထူးသော အပြားအားဖြင့်။ ဒဿေတံ၊ ပြတော်မူခြင်းငှါ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရောတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ တာဝ၊ နိဒ္ဒေသမှ ရှေးဦးစွာ။ မာတိကံ၊ ကို။ ဌပေသိ၊ ထားတော်မူပြီ။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဌပိတာယ၊ ထားတော်မူအပ်သော။ မာတိကာယ၊ ဌ။ [“ဒီပယေ”၌ စပ်။] အဝိဇ္ဇာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ မူလေဟိ၊ မူလတို့ဖြင့်။ [“နဝမူလပဒါ”ဝယ် “နဝမူလ၌ အဘိန္န-ဝိသေသန” စပ်။] နဝမူလပဒါ၊ ၉-ပါးသောမူလပုဒ်ရှိကုန်သော။ နဝ၊ ကုန်သော။ နယာ၊ နည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ တတ္ထ၊ ထို ၉-ပါးသောနည်းတို့၌။ စတုက္ကာနိ၊ စတုက္ကတို့ကို၎င်း။ ဝါရဘေဒဉ္စ၊ ဝါရအပြားကို၎င်း။ ဒီပယေ၊ ပြရာ၏။ တတြ၊ ထိုဂါထာ၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ ဒီပနာ၊ ပြခြင်းတည်း။ (ဒီပယေ အရ ပြခြင်း-ဟူလို့။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဧတ္ထ၊ ဤမာတိကာ၌။ [ရှေးနိဿယဝယ် “ဧတ္ထ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနီ၌”ဟု စွဲလေ၏။] အဝိဇ္ဇာ၊ ပေ။ ပုဘေဒေဟိ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်၊ နာမ်၊ ဆဋ္ဌာယဘန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန် အပြားရှိကုန် သော။ အဝိဇ္ဇာဒီဟိ၊ ကုန်သော။ နဝဟိ၊ ကုန်သော။ မူလပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာဒီကော၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသောနည်း၎င်း။ ဝါ၊ အစ၌ အဝိဇ္ဇာရှိသော နည်း၎င်း။ [သင်္ခါရာဒီကော-စသည်တို့ကိုလည်း ဤနည်းမှီ၍ပေးပါ။] ဣတိ၊ သို့။ နဝမူလပဒါ၊ ၉-ပါးသော မူလပုဒ်ရှိကုန်သော။ နဝ၊ ကုန်သော။ ဣမေ နယာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။

တေသု၊ ထို ၉-ပါးသောနည်းတို့၌။ [ဂါထာ၌လာသော “တတ္ထ”ကို ဖွင့်သော ကြောင့် “တို့၌”ဟု ပေးလိုက်သည်။ “ဆတ္တိံ သစတုက္ကာနိ၊ ဝါရသတံ ဟောတိ” တို့၌ စပ်။ ယောဇနာ၌ကား နိဒ္ဒါရဏဖွင့်လေ၏။ “အဝိဇ္ဇာဒီကော နယော”၌ စပ်လိုဟန်တူသည်။ စာသွားထုံးစံ မကျပါ။] တာဝ၊ သင်္ခါရာဒီကနယ အစရှိ သည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ အဝိဇ္ဇာဒီကော၊ သော။ ယော အယံ နယော၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ တတ္ထ၊ ထိုနည်း၌။ ပစ္စယစတုက္ကံ၊ ၎င်း။ ဟေတုစတုက္ကံ၊ ၎င်း။ သမ္ပယုတ္တ-စတုက္ကံ၊ ၎င်း။ အညမညစတုက္ကံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရိ၊ စတုက္ကာနိ၊ ဟောန္တိ။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာဒီကနယ၌။ (စတ္တာရိ၊ စတုက္ကာနိ၊ ဟောန္တိ)ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သေသေသုပိ၊ အဝိဇ္ဇာဒီကနယမှ ကြွင်းကုန်သော သင်္ခါရာ ဒီကနယ အစရှိသော ၈-ပါးတို့၌လည်း။ (စတ္တာရိ၊ စတုက္ကာနိ၊ ဟောန္တိ။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧကေကသ္မိံ၊ ၁-ပါး ၁-ပါးသော။ နယေ၊ ဌ။ စတုန္နံ၊ စတုန္နံ၊ ၄-ပါးကုန် ၄-ပါးကုန်သော။ စတုက္ကာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဆတ္တိံ သ၊ စတုက္ကာနိ၊ (ဟောန္တိ)။ တတ္ထ၊ ထို ၃၆-ပါးသော စတုက္ကတို့တွင်။ ဧကေကေန၊ ၁-ပါး ၁-ပါးသော။ စတုက္ကေန၊ ဖြင့်။ စတုန္နံ၊ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဝါရာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ [“စတုန္နံ စတုန္နံ ဝါရာနံ” အရကို နောက်၌ “ပဌမော နာမရူပဋ္ဌာနေ

နာမဿ”စသည်ဖြင့် အကျယ်ပြုလိမ့်မည်။] သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စတုန္ဒပိ၊ ကုန်သော။ စတုက္ကာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဧကေကသ္မိံ၊ နယေ။ သောဠသ သောဠသ၊ ၁၆-ပါးကုန် ၁၆-ပါးကုန်သော။ ဝါရာ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဝါ၊ ဤအပြားအားဖြင့်။ စတုစတ္တာလီသာ-ဓိကံ၊ ၄၄-ပါး အလွန်ရှိသော။ ဝါရသတံ၊ ဝါရတရာသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗျံ။

၁-ပစ္စယစတုက္ကအဖွင့်

တတ္ထ၊ ထို ၄-ပါးသောစတုက္ကတို့တွင်။ သဗ္ဗပဌမေ၊ အလုံးစုံသော နည်းတို့၏ ရှေးဦးစွာဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာမူလကေ၊ အဝိဇ္ဇာမူလရှိသော။ နယေ၊ ချွံ။ ယံ ဧတံ ပစ္စယစတုက္ကံ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ တသ္မိံ၊ ထိုပစ္စယစတုက္က၌။ ပဌမေ၊ ပဌမဝါရ သည်။ [“ဒွါဒသဂီကဝါရော နာမ”၌စပ်။] နာမရူပဋ္ဌာနေ၊ နာမရူပ၏အရာ၌။ နာမဿ၊ နာမ်၏၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ သဋ္ဌာယတနဋ္ဌာနေ၊ သဋ္ဌာယတန၏အရာ၌။ ဆဋ္ဌာယတနဿစ၊ ဆဋ္ဌာယတန၏၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပရိပုဏ္ဏကေဂံယုတ္တော၊ မပြည့်စုံသော အင်္ဂါ ၂-ပါး အပေါင်းနှင့် ယှဉ်သော။ ဒွါဒသဂီကဝါရောနာမ၊ ၁၂-ပါးသော အင်္ဂါရှိသော ဝါရ မည်၏။ [အင်္ဂါအားဖြင့်ကား ၁၂-ပါးပြည့်၏။ ရူပ မပါ၊ ပဉ္စာယတန မပါ သောကြောင့် “မပြည့်စုံသော အင်္ဂါဒွယ”ဟု ဆိုသည်။]

ဒုတိယော၊ ဒုတိယဝါရသည်။ နာမရူပဋ္ဌာနေ၊ ချွံ။ နာမဿေဝ၊ နာမ်၏ပင်။ ဝါ၊ ကိုပင်။ (ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။) [အထက်က နာမနှင့် တူသောကြောင့် “ဝေ” သဒ္ဒါ ထည့်သည်။] သဋ္ဌာယတနဋ္ဌာနေ၊ ချွံ။ ကဿစံ၊ တစုံတခုသော အာယတန၏။ ဝါ၊ ကို။ န ဝုတ္တတ္တာစ၊ ဟောတော်မူ အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အပရိပုဏ္ဏကေဂံယုတ္တော၊ မပြည့်စုံသောတပါး သော အင်္ဂါနှင့်ယှဉ်သော။ ကောဒသဂီကဝါရောနာမ၊ ၁၁-ပါးသော အင်္ဂါ ရှိသော ဝါရမည်၏။ [နာမရူပအင်္ဂါ၌ ရူပမပါသောကြောင့် “အပရိပုဏ္ဏကေဂံ-ယုတ္တော”ဟု၎င်း၊ သဋ္ဌာယတနအားလုံး မပါသောကြောင့် “ကောဒသဂီက-ဝါရော နာမ”ဟု၎င်း ဆိုသည်။]

တတိယော၊ တတိယဝါရသည်။ သဋ္ဌာယတနဋ္ဌာနေ၊ ချွံ။ ဆဋ္ဌာယတနဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ အပရိပုဏ္ဏကေဂံယုတ္တော၊ မပြည့်စုံသော တပါးသော အင်္ဂါနှင့်ယှဉ်သော။ ဒွါဒသဂီကဝါရောနာမ၊ ၁၂-ပါးသောအင်္ဂါ ရှိသော ဝါရမည်၏။ [သဋ္ဌာယတန အရာ၌ ပဉ္စာယတန မပါသောကြောင့် “အပရိပုဏ္ဏ ကေဂံယုတ္တော”ဟု ဆိုသည်။ စာအုပ်တို့၌ “ပရိပုဏ္ဏ”ဟု ရှိ၏။ ရှေး နိဿယ၌ “အပရိပုဏ္ဏ”ဟု ရှိသည်။ ရှေးနိဿယအတိုင်းသာ မှန်သည်။]

စတုတ္ထော ပန၊ စတုတ္ထဝါရသည်ကား။ ပရိပုဏ္ဏဒွါဒသဂီကောယေဝ၊ ပြည့်စုံသော ၁၂-ပါးသော အင်္ဂါရှိသည်သာ။ [နာမရူပသဋ္ဌာယတန နေရာဝယ် နာမရူပ အပြည့်အစုံ၊ သဋ္ဌာယတန အပြည့်အစုံပါသောကြောင့်၎င်း၊ အင်္ဂါ ၁၂-ပါး ရှိသောကြောင့်၎င်း “ပရိပုဏ္ဏဒွါဒသဂီကောယေဝ” ဟု ဆိုသည်။]

တတ္ထ၊ ထိုစတုတ္ထဝါရ၌။ (တနည်း) တတ္ထ၊ ထို စတုတ္ထော ပန ပရိပုဏ္ဏဒွါဒသဂီကောယေဝ၊ ဟူသော စကားရပ်၌။ (ဌတော ကဿစိ စောဒကဿ ဤဒိသိ စောဒနာ) သိယာ၊ ၏။ (ကိဒိသိ စောဒနာ သိယာ၊ နည်း။) အယံပိ၊ ဤ စတုတ္ထဝါရသည်လည်း။ ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (“သဋ္ဌာယတနပစ္စယာ” ဟု မဟောဘဲ “ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ” ဟု ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) အပရိပုဏ္ဏကင်္ဂယုတ္တောယေဝ၊ မပြည့်စုံသော ၁-ပါးသောအင်္ဂါနှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ ဤဒိသိ၊ သော။ စောဒနာ၊ သည်။ သိယာ၊ ၏။ အပရိပုဏ္ဏကင်္ဂယုတ္တော၊ သည်။) န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) တဿ၊ ထို ဆဋ္ဌာယတန၏။ (ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာဝယ် ပါဝင်သော အကြောင်း ဆဋ္ဌာယတန၏။) အနင်္ဂတ္တာ၊ အင်္ဂါမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿောဟူသော စကားရပ်၌။ ဖဿောယေဝ၊ သည်သာ။ အင်္ဂံ၊ အင်္ဂါတည်း။ ဆဋ္ဌာယတနံ၊ သည်။ (အင်္ဂံ)၊ အင်္ဂါသည်။ န၊ မဟုတ်။ တဿ၊ ထို ဆဋ္ဌာယတန၏။ တသ္မာ၊ အနင်္ဂတ္တာ၊ ထိုသို့ အင်္ဂါမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အယံ၊ ဤ စတုတ္ထဝါရသည်။ အပရိပုဏ္ဏကင်္ဂယုတ္တော၊ သည်။ န (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ၌။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) ပဌမော၊ ပဌမဝါရကို။ (ဂဟိတော ၌စပ်။) သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဋ္ဌေန၊ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိမ်းယူနိုင်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ (ဂဟိတော၊ ယူတော်မူအပ်ပြီ။) ဒုတိယော၊ ကို။ ပစ္စယဝိသေသဋ္ဌေန၊ ပစ္စည်း၏ ထူးသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ (ဂဟိတော)။ တတိယော၊ ကို။ ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ (ဂဟိတော)။ စတုတ္ထော၊ ကို။ ဩပပါတိကသတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ဂဟိတော။ [ဤလည်း ပကာရတခု။]

တထာ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ပဌမော၊ ကို။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ (ဂဟိတော)။ ဒုတိယော၊ ကို။ ပစ္စယဝိသေသဋ္ဌေန၊ အားဖြင့်။ (ဂဟိတော)။ တတိယော၊ ကို။ အပရိပုဏ္ဏာယတနဝသေန၊ မပြည့်စုံသော အာယတနတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ဂဟိတော)။ [ပဉ္စာယတနမပါသောကြောင့် “အပရိပုဏ္ဏာယတန” ဟု ဆိုသည်။] စတုတ္ထော၊ ကို။ ပရိပုဏ္ဏာယတနဝသေန၊ ဖြင့်။ ဂဟိတော။ [ဤလည်း ပကာရ

တခု။] တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ပဌမော၊ ကို။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဋ္ဌေနော၊ အားဖြင့်ပင်။ (ဂဟိတော)။ ဒုတိယော၊ ကို။ မဟာနိဒါနသုတ္တန္တဝသေန၊ မဟာနိဒါနသုတ်နှင့် စပ်သဖြင့်။ (ဂဟိတော)။ တတိယော၊ ကို။ ရူပဘဝဝသေန၊ ဖြင့်။ (ဂဟိတော)။ စတုတ္ထော၊ ကို။ ကာမဘဝဝသေန၊ ဖြင့်။ ဂဟိတော။ [ဤလည်း ပကာရတခု။] ဣတိ၊ ဤသို့။ (အာစရိယေဟိ၊ ရှေး အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်။ ဝုတ္တံ)။

တတ္ထိ၊ ထို လေးပါးသော ဝါရတို့တွင်။ ပဌမော၊ ကို။ [ဝုတ္တော ဌ္ဍိစပ်။] ဝါ သည်။ [ပဝိသတိ ဌ္ဍိစပ်။] ဒုတိယာဒိသု၊ ကုန်သော။ တိသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု ဝါရေသု၊ တို့တွင်။ ကတ္ထစိ၊ တစုံတခုသောဝါရ၌။ န ပဝိသတိ၊ မဝင်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ပဝိသတိယေဝ၊ ဝင်သည်သာ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ သေသာနံ၊ ပဌမဝါရမှ ကြွင်းသော ဝါရတို့၏။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ ပရတော၊ နောက်၌။ အာဝိ၊ ထင်ရှားစွာ။ ဘဝိသတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။

တဿ၊ ထိုအထူးကို။ အာဝိဘာဝတ္ထံ၊ ထင်စွာဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှါ။ [“ဥပလက္ခယေ”၌ စပ်။] ယတ္ထ၊ အကြင် ဝါရစတုက္ကနှင့် တပါးစီ တပါးစီသော ဝါရ၌။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ အညထာ၊ သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း၌ ဟောတော် မူအပ်သောအခြင်းအရာမှ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော် မူအပ်ပြီ။ ယဟိ၊ အကြင်ဝါရ၌။ ယံ စာပိ၊ အကြင် စကားကိုလည်း။ အဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မမူအပ်။ ယံ၊ အကြင်အကြောင်းတရားသည်။ ယဿ၊ အကြင်အကျိုး တရားအား။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ)။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံကို။ ဥပလက္ခယေ၊ မှတ်သားရာ၏။

တတြ၊ ထိုဂါထာ၌။ [“တတြာတိ ဥပလက္ခဏာကာရေ”ဟု ယောဇနာ၌ စွဲလေ၏။] အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ နယော၊ တည်း။ တာဝ၊ ဝိသေသမှ ရှေးဦးစွာ။ (ပဌမဝါရ၌ မည်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူ၏စသော အထူးမှ ရှေးဦးစွာ။)

ယံ ယတ္ထ အညထာ ဝုတ္တံ။ ။ “တတြာယံ နယော” စသော အကျယ်စကား၌ “ဧတေ သုပိ ဝါရေသု”သည်၎င်း၊ နောက်၌လာမည့် ပဌမဝါရေ စသည်သည်၎င်း ယတ္ထ၏ အနက် ပြတည်း။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “ဝါရစတုက္ကေ ဧကေကဝါရေ စ”ဟု ၂-မျိုးဖွင့်သည်။ အကျယ် စကား၌ “သုတ္တန္တဘာဇနိယေ ဝိယ သင်္ခါရတံ အဝတော သင်္ခါရေတံ ဝုတ္တံ”သည် “ယံ အညထာ ဝုတ္တံ”၏ အနက်ပြတည်း။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “သုတ္တန္တဘာဇနိယတော အညထာ သင်္ခါရေတံ ဝုတ္တံ”ဟု ဖွင့်သည်။

တံ သဗ္ဗံ။ ။ ရှေ့ ၃-ပါဒ၌ရှိသော ယံသဒ္ဓါ၏ အနက်အားလုံးကို “တံ သဗ္ဗံ”ဟု ဆို၏။ ထို့ကြောင့် “ထိုဝါရ၌ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ထိုစကား ကို၎င်း၊ ထိုဝါရ၌ မဟောအပ်သော ထို စကားကို၎င်း၊ ထိုအကြောင်းတရား၏ ထို အကျိုး တရားအား ထို အခြင်းအရာအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို၎င်း ။ ဥပလက္ခယေ၊ မှတ်သားရာ၏” ဟု အကျယ်စွဲပါ။

(နိဒ္ဒိဋ္ဌေန၊ သော။) အဝိသေသေန၊ အထူး မ မ သာမညအားဖြင့်။ [သင်္ခါရေတိ ဝုတ္တံ ဌှစ်ပ။] စတုသုပ္ပါ၊ ၄-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေသု၊ ဤဝါရတို့၌။ [သင်္ခါရေတိ ဝုတ္တံ ဌှစ်ပ။] သုတ္တန္တဘာဇနိယေ ဝိယ၊ သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း၌ ကဲ့သို့။ သင်္ခါရတိ၊ သင်္ခါရဟူ၍။ အဝတွာ၊ (ဗဟုဝုတ်ဖြင့်) ဟောတော်မမူဘဲ။ သင်္ခါရေတိ၊ သင်္ခါရေဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ (ကေဝုတ်ဖြင့်) ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တံ၊ ထို သင်္ခါရေဟူသော ကေဝုတ်စကားကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဝုတ္တံ၊ နည်း။) ဣတိ (စေ)၊ ဤသို့ မေးအံ့။ (သင်္ခါရဿ၊ ၏။) ကေစိတ္တက္ခဏိကတ္တာ၊ တခုသော စိတ္တ- က္ခဏ၌ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (တံ၊ ထို သင်္ခါရေဟူသော ကေဝုတ်စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ တတြ၊ ထို သုတ္တန္တ ဘာဇနိယ နည်း၌။ နာနာစိတ္တက္ခဏိကော၊ အထူးထူးသော စိတ္တက္ခဏ၌ဖြစ်သော။ ပစ္စယာ- ကာရော၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ဝိဘတ္တော၊ ဝေဘန်တော်မူအပ်ပြီ။ ဣဓ၊ ဤ အဘိ- မေဗာဇနိယနည်း၌။ ကေစိတ္တက္ခဏိကော၊ တခုသော စိတ္တက္ခဏ၌ ဖြစ်သော။ (ပစ္စယာကာရော၊ ကို။) အာရဒ္ဓေါ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ကေစိတ္တ- က္ခဏေ၊ ၌။ ဗဟု၊ များစွာကုန်သော။ စေတနာ၊ တို့သည်။ န သန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သင်္ခါရတိ အဝတွာ သင်္ခါရေတိ ဝုတ္တံ။

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဝါရတို့တွင်။ ပဌမဝါရေ၊ ၌။ ကေစိတ္တက္ခဏပရိယာပန္န- မေသင်္ဂဟဏတော၊ တခုသောစိတ္တက္ခဏ၌ အကျုံးဝင်သော တရားတို့ကို သိမ်းယူ နိုင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ သဗ္ဗဋ္ဌာနသဘာဝရဏတောစ၊ အလုံးစုံသော ဝါရဟူသော ဌာနနှင့် ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ အလုံးစုံသောဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ရာ ဌာနဟူသောဘဝနှင့် ဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ရူပံ၊ ကို။ ဆဇ္ဇေတာ၊ ပယ်စွန့်၍။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမန္နော၊ ဟူ၍သာ။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ဤစကားလည်း အညထာဝုတ္တံ၏အကျယ်ပင်တည်း။] ဟိ၊ ချဲ့။ တံ၊ ထိုနာမ်သည်။ ကေစိတ္တက္ခဏ ပရိယာပန္နံ၊ သည်၎င်း။ သဗ္ဗဋ္ဌာန သဘာဝရဏဉ္စ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ)။ ကတ္ထစိ၊ အချိုသော။ ဝိညာဏပုဝတ္တိဋ္ဌာနေ၊ ဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ရာ ဌာန၌။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ပဝတ္တတိဝေ၊ သည်သာ။)

ပဌမဝါရေ ပနေတ္ထ။ ။ “သင်္ခါရေ” ဟု ဟောတော်မူပုံသည် ဝါရ ၄-ပါးလုံးနှင့် ဆက် ဆံ၏။ ထို့ကြောင့် “သင်္ခါရေ” ဟု ဟောတော်မူပုံကိုပြရာ၌ “အဝိသေသေန စတုသု” ဟု စ၍ “သင်္ခါရေတိ ဝုတ္တံ” တိုင်အောင်ပြပြီးလျှင် ပဌမဝါရ၌ ဟောတော်မူပုံကိုသာ သီးခြား ပြလိုသောကြောင့် “ပဌမဝါရေ ပနေတ္ထ” စသည်ကို မိန့်သည်။

ကေစိတ္တံ။ ပေ။ သာဓာရဏတော စ ။ ။ ဤဟိတ်တို့၏ သမ္ပန်သည် “ဝိညာဏပစ္စယာ နာမန္နော” ၌ ဝိညာဉ်နှင့် နာမံတည်း။ “နာမန္နော ဝုတ္တံ” ၌ ဝေဖြင့် ရူပကို ဟောတော် မမူဟု ကန့်၏။ ထို့ကြောင့် ဂါထာ၌ “အဝုတ္တဉ္စာပိ” အရ “ရူပံကို ဟောတော်မမူ” ဟု ပဌမ သိခဲ့ပါ။

စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤပဌမဝါရ၌။ ကေစိတ္တက္ခဏပရိယာ-
 ပဇ္ဇော၊ သော။ ဧကောဝ၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဖဿော၊ သည်။ (ဟောတိ)။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုတပါးသောဖဿအား။ အနုရူပံ၊ လျော်သော။
 ပစ္စယဘူတံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အာယတနံ၊ ကို။ ဂဏှန္တော၊ ယူတော်
 မူလိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဠာယတနဌာနေ၊ ဌာ။ နာမပစ္စယာ ဆဠာယတနန္တံ၊
 ဟူ၍။ ဧကံ၊ သော။ မနာယတနံယေဝ၊ ကိုသာ။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ ဟိ၊
 မှန်။ တံ၊ ထိုမနာယတနသည်။ ဧကဿ၊ သော။ အကုသလဖဿဿ၊ အကုသိုလ်
 ဖဿအား။ အနုရူပံ၊ သော။ ပစ္စယဘူတံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ (ဟောတိ)။
 [ရှေးနိဿယ၌ အနုရူပပစ္စယဘူတံဟု သမာသ်ရှိ၏။ ကောင်းပါသည်။ အကျယ်
 နိဒ္ဒေသ၌ အကုသိုလ်ဖဿကို စ၍ဟောတော်မူသောကြောင့် “အကုသလဖဿ-
 ဿ”ဟု အကုသလကို ထည့်၍ ဆိုသည်။]

စ၊ ဆက်။ ဧတံ၊ ဤမနာယတနဟူသောနာမ်ကို။ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ
 ဧတ္တာပိ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏ်ဟူသော ဤ အင်္ဂါ၌လည်း။ ဝါ၊ ဤအင်္ဂါတုန်း
 ကလည်း။ ကာမံ ဝုတ္တံ၊ အကယ်၍ကား ဟောတော်မူအပ်ပါပေပြီ။ (“ဝိညာဏ်”
 ဟူသောနာမည်ဖြင့် အကယ်၍ကား ဟောတော်မူအပ်ပါပေပြီ။) ပန၊ ထိုသို့ပင်
 ဟောတော်မူအပ်ပြီးပါသော်လည်း။ ဟေတုဖလ ဝိသေသဒဿနတ္ထံ၊ အကြောင်း
 အထူး၊ အကျိုးအထူးကို ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှါ၎င်း။ အင်္ဂပုဏ္ဏတ္ထံ၊ အင်္ဂါ
 ပြည့်ခြင်းအကျိုးငှါ၎င်း။ ပန၊ တဖန်။ ဝါ၊ ထပ်၍။ ဣ၊ ဤ နာမပစ္စယာ ဆဠာ-
 ယတနံ ဟူသောပါဌ၌။ ဂဟိတံ၊ ယူတော်မူအပ်ပြီ။

ယသ္မာ စ။ ပေ။ မနာယတနံယေဝ အာဟ။ ။ “မနာယတနံယေဝ”၌ ဝေဖြင့် စက္ခာယ-
 တန စသော ရှေ့ ၅-ပါးကို ဟောတော်မူဟု ကန့်၏။ ထို့ကြောင့် ဂါထာ၌ “အဝုတ္တဉ္စာပိ”
 အရ ရုပ်အာယတနတို့ကို ဟောတော်မူဟုလည်း ဒုတိယသိပါ။ ရုပ်အာယတနကို ဟောတော်
 မူလျှင် သုတ္တန္တဘာဇနိယအတိုင်း “သဠာယတနံ”ဟု ဟောတော်မူပုံကို “အဝုတ္တံ”အရ
 သိ၍ “အညထာ ဝုတ္တံ”အရ “ဆဠာယတနံ”ဟု ဟောတော်မူပုံကိုလည်း သိပါ။ ဋီကာ၌ ဤ
 အတိုင်းဖွင့်သည်။ ထိုသို့ ရုပ်ကို ဟောတော်မူခြင်း၏အကြောင်းကို “ယသ္မာ။ ပေ။ ဖဿော။
 တသ္မာ”ဟု အဋ္ဌကထာအတိုင်း သိပါ။ “တံ ဟိ။ ပေ။ ပစ္စယဘူတံ” ကား မနာယတနကို
 ဟောတော်မူရခြင်း၏ အကျိုးပြတည်း။

ကာမဉ္စေတံ။ ပေ။ ဂဟိတံ။ ။ ဤအဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်းသည် စိတ္တက္ခဏတချက်၌ အတူ
 ဖြစ်သောတရားတို့ကိုသာ ပြရာနည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သင်္ခါရပစ္စယာတုန်းက ဝိညာဉ်ဟူ
 သောနာမည်ဖြင့် ယူအပ်ပြီးသောစိတ်ကို “နာမပစ္စယာ ဆဠာယတနံ” ဟူသောပါဌ၌
 ဆဠာယတန (မနာယတန) ဟူသော နာမည်ဖြင့် ထပ်၍မယူသင့်။ သို့ပါလျက် အဘယ်အကျိုး
 ငှါ ထပ်၍ယူအပ်ပါသနည်းဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ကာမဉ္စေတံ”စသည်ကို မိန့်သည်။
 ဟေတုဖလဝိသေသဒဿနအကျိုး၊ အင်္ဂပုဏ္ဏအကျိုးငှါ ထပ်၍ ယူအပ်ပါသည်-ဟူလို။

ဟိ၊ ချဲ့။ တတြ၊ ထို သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ ဟူသော ပါဠိ၌။ စေတသ၊ ဤ ဝိညာဉ်၏။ ဝိသေသေန၊ အထူးအားဖြင့်။ သင်္ခါရော၊ သည်။ ဧဟတု၊ အကြောင်း တည်း။ အဝိသေသေန၊ အထူးမမ၊ သာမညအားဖြင့်။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ (ဝိညာဉ် ဟူသော နာမ်သည်။) ဖလံ၊ အကျိုးတည်း။ ပန၊ ကား။ ဣဓ၊ ဤ နာမပစ္စယာ ဆဋ္ဌာယတနံ ဟူသော ပါဠိ၌။ အသ၊ ထို ဆဋ္ဌာယတန ဟူသော ဝိညာဉ်၏။ အဝိသေသေန၊ အားဖြင့်။ နာမံ၊ သည်။ ဧဟတု၊ တည်း။ ဝိသေသေန၊ အားဖြင့်။ ဖဿော၊ သည်။ ဖလံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သောကာဒယော၊ တို့ကို။ [န ဂဟိတာ-၌ ပဓာနအဖြစ်ဖြင့်စပ်။] ဝါ၊ တို့သည်။ [န သမ္ဘဝန္တိ၊ န ပဝတ္တန္တိ-၌ အပဓာနအဖြစ်စပ်။] သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံတို့ သည်။ ဧကစိတ္တက္ခဏေ၊ ၌။ န သမ္ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်နိုင်ကုန်။ စ၊ သည်သာ မကသေး။ သဗ္ဗသ္မိံ၊ သော။ စိတ္တပဝတ္တိဋ္ဌာနေစေဝ၊ စိတ်၏ဖြစ်ရာဋ္ဌာနဟူသော ဘဝ၌၎င်း။ စိတ္တေစ၊ စိတ်၌၎င်း။ န ပဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်နိုင်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဂဟိတာ၊ မယူအပ်ကုန်။ [အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌ ဟောတော် မမူအပ်ကုန်-ဟူလို။]

ပန၊ ဆက်။ ဇာတိဇရာမရဏာနိ၊ တို့ကို။ [ဂဟိတာနိ ၌စပ်။] အစိတ္တက္ခဏ- မတ္တာနိ၊ စိတ္တက္ခဏတချက် အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်သည်။ သမာနာနိပိ၊ ဖြစ်ပါ ကုန်သော်လည်း။ စိတ္တက္ခဏေ၊ ၌။ အန္တောဂဓတ္တာ၊ အတွင်းဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အတွက်။ အင်္ဂပရိပူရဏတ္ထံ၊ ၁၂-ပါးသော အင်္ဂါ၏ပြည့်ခြင်း

တတြ ဟိ။ပေ။ဖလံတိ။ ။ထိုအကျိုး ၂-ပါးတွင် အင်္ဂပူရဏအကျိုးမှာ ထင်ရှားသော ကြောင့် မချဲ့တော့ဘဲ ဧဟတုဖလဝိသေသနဒဿန အကျိုးကိုသာ ချဲ့ပြလိုသောကြောင့် “တတြ ဟိ” စသည်မိန့်။ “နာမံ” အရ၌ ဝိညာဉ်ဟူသောနာမ်၊ စေတသိက် ခန္ဓာ ၃-ပါးဟူသော နာမ် ၂-မျိုးလုံးကို ရ၏။ မှန်၏။—ဝိညာဉ်နှင့် စေတသိက်ခန္ဓာ ၃-ပါးသည် ခွဲ၍မဖြစ်ကြ၊ ထို့ ကြောင့် “သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ” တုန်းက အကျိုးဝိညာဉ်ဟူသည် ဤစိတ် စေတသိက် နာမ် ပင်ဖြစ်၍ “သဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿော” ၌ အကြောင်းမနာယတန ဟူသည်လည်း ဤ စိတ် စေတသိက် နာမ်ပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “အဝိသေသေန=ဝိညာဉ်နာမ်၊ စေတသိက် နာမ်ဟု မခွဲခြားဘဲ သာမည” ဟု ဆိုသည်။

ဇာတိဇရာမရဏာနိ ပန။ ။သောကစသည်တို့သည် စိတ္တက္ခဏတခုတည်း၌လည်း အတူ မဖြစ်နိုင်ကြ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ သောကစသည် မဖြစ်ရကား စိတ်ဖြစ်ရာ ဘုံဋ္ဌာနတိုင်း၌လည်း မဖြစ်ကြ၊ ထို့ကြောင့် ဧကစိတ္တက္ခဏိက တရားစုတို့ကိုသာ ဟောပြုရာဖြစ်သော ဤ အဘိဓမ္မ ဘာဇနိယနည်း၌ ဟောတော်မမူလျှင် ရှိပါစေတော့၊ စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းကို ဇာတိ၊ ရင့်ခြင်းကို ဇရာ၊ ပျက်ခြင်းကို မရဏဟုဆိုရကား စိတ္တက္ခဏတချက် (ခဏငယ် ၃-ချက်) ခန့်မျှ မတည်နိုင် သော ဇာတိဇရာမရဏတို့ကို အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူပါသနည်း—ဟု မေးဘူးလျှင် ရှိရ ကား “ဇာတိဇရာမရဏာနိ ပန” စသည်ကို မိန့်သည်။ ပါဠိလျှောက်အတိုင်း အဓိပ္ပါယ်သိ လောက်ပြီ။

အကျိုးငှါ။ ဂဟိတာနိ၊ ယူတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ တာဝ၊ ယံ ယထာ ပစ္စယော ယဿဟူသော အကျဉ်းပါဠိ၏ အကျယ်မှ ရှေးဦးစွာ။ [“ဝေဒိ-တဗ္ဗ” ဌ်စပ်။] ဧတ္ထ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌။ [“ဧတ္ထ၊ ဤ ပဌမဝါရ၌” ဟု ရှေးနိဿယ၌ စွဲ၏။] ယံ၊ အကြင်တရားကို။ အညထာ၊ တပါးသော အခြင်း အရာအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ယဉ္ဇ၊ အကြင်တရားကိုလည်း။ အဝုတ္တံ၊ ဟောတော် မမူအပ်။ တံ၊ ထို ဟောအပ်၊ မဟောအပ်သော တရားကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပစ္စယစတုက္က၌။ [“ဧတ္ထ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနီ၌” ဟု ရှေးနိဿယ စွဲ၏။] ဣတော၊ ဤ ပဌမဝါရမှ။ ပရေသု၊ ကုန်သော။ ဝါရေသု၊ ၃-ဝါရတို့၌။ ယံ၊ အကြင် အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တဿ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်၏။ အတ္ထော၊ အနက်ကို။ ဝုတ္တနယေနော၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ဝါရေ ဌ်။ ယော ယော ဝိသေသော၊ သည်။ အာဂတော၊ လာ၏။ တံတံ၊ ထိုထို အထူးကို။ တတ္ထ တတ္ထော၊ ထိုထို လာရာဝါရ၌သာ။ ပကာသယိဿာမ၊ အံ။

ပန၊ ကား။ ယံ ယထာ ပစ္စယော ယဿာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) သင်္ခါရဿ၊ အား။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သမ္ပယုတ္တဓမ္မ-သာဓာရဏေဟိ၊ သမ္ပယုတ်တရား၏အဖြစ်ဖြင့် ဆက်ဆံကုန်သော။ သဟဇာတ ။ပေ။ပစ္စယေဟိ၊ ကုန်သော။ ဆဟိ၊ ၆-ပစ္စည်းတို့၎င်း။ ဟေတုပစ္စယေနစ၊ ဟေတု ပစ္စည်း၎င်း။ [သမ္ပယုတ္တဓမ္မသာဓာရဏ မဟုတ်သောကြောင့် ဟေတုပစ္စည်းကို သီးခြားခွဲ၍ ဆိုသည်။] ဣတိ၊ သို့။ သတ္တဓာ၊ ပစ္စယော(ဟောတိ)။ တတ္ထ၊ ထို ၇-ပစ္စည်းတို့တင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရတော၊ နောက်၌။ ဟေတုစတုက္ကာဒိနိ၊ ကုန်သော။ [ဋီကာ၌ “ဟေတုကာဒိနိ” ဟု ဆိုသည်။] တိဏိ၊ ကုန်သော။ စတုက္ကာ-နိ၊ တို့ကို။ အဝိဂတသမ္ပယုတ္တအညမည ပစ္စယဝသေန၊ ပစ္စည်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာက သင်္ခါရ

ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။ “တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ” ရောက်မှ ဂါထာ၌ “ယံ အညထာ ဝုတ္တံ၊ ယဉ္ဇ အဝုတ္တံ” ဟူသော ရှေ့ ၂-ပါဒ၏ အဓိပ္ပါယ်အကျယ်ပြီးသည်၊ ထို့ကြောင့် ရှုပ်ကို၎င်း၊ သဗ္ဗာယတနံ ကို၎င်း၊ သောက စသည်ကို၎င်း မဟောခြင်းကို “ယဉ္ဇ အဝုတ္တံ” ဟု မှတ်ပါ။ “သင်္ခါရော” ကို၎င်း၊ “နာမရူပ” အရာ၌ “နာမံ” ကို၎င်း၊ “ဆဋ္ဌာယတနံ” ကို၎င်း “ယံ အညထာ ဝုတ္တံ” ဟု မှတ်ပါ။

တိဏိ စတုက္ကာနိ ။ပေ။ဝုတ္တာနိ။ ။ “အဝိဂတ သမ္ပယုတ္တ အညမညပစ္စယဝသေန” ကို တိဏိ စတုက္ကာနိနှင့် အစဉ်အတိုင်းတဲ၍ “ဟေတုစတုက္ကကို အဝိဂတပစ္စည်းနှင့်စပ်သဖြင့်၎င်း၊ သမ္ပယုတ္တစတုက္ကကို သမ္ပယုတ္တပစ္စည်းနှင့် စပ်သဖြင့်၎င်း၊ အညမညစတုက္ကကို အညမညပစ္စည်း နှင့် စပ်သဖြင့်၎င်း ဟောတော်မူအပ်ပြီ” ဟု အဓိပ္ပါယ် မှတ်ပါ။

အား ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်၌။ တာနိ၊ ထို ၃-ပစ္စည်းတို့ကို။ အပနေတွာ၊ ဖယ်၍။ အဝသေသာနံ၊ ကြွင်းသောပစ္စည်းတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သင်္ခါရဿ၊ အား။ စတုဓာ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ဣတိ ဝေဒိတဗျော၊ သိထိုက်၏။

သင်္ခါရော၊ သည်။ ဝိညာဏဿ၊ အား။ သာဓာရဏေဟိ၊ သမ္ပယုတ်တရား၏ အဖြစ်ဖြင့် ဆက်ဆံကုန်သော။ ဆဟိ၊ ၆-ပစ္စည်းတို့၎င်း။ [သဟဇာတ စသော ပစ္စည်းတို့ကို ဆိုသည်။] ကမ္မာဟာရပစ္စယေဟိစ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌဓာ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ရှစ်ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပါသော် လည်း။ ဣဓ၊ ဤ သင်္ခါရက ဝိညာဉ်အား ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်ကို ပြရာ၌။ တယော၊ ကုန်သော။ တေယေဝ၊ ထို အဝိဂတသမ္ပယုတ္တအညမညပစ္စည်းတို့ကို ပင်။ အပနေတွာ၊ ၍။ ပဉ္စဓာ(ပစ္စယော, ဟောတိ။) ဝိညာဏံ၊ သည်။ နာမဿ၊ အား။ သံသာရဏေဟိ၊ ကုန်သော။ ဆဟိ၊ တို့၎င်း။ ဣန္ဒြိယာဟာရာဓိပတိဟိ စ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ နဝဓာ(ပစ္စယော, ဟောတိ။) ပန၊ ထိုသို့ပင် ကိုးပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပါသော်လည်း။ ဣဓ၊ ဤ ဝိညာဉ်က နာမ်အား ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်ကိုပြရာ၌။ တယော၊ အဝိဂတ, သမ္ပယုတ္တ, အညမည ပစ္စည်း ၃-ပါးတို့ကို။ အပနေတွာ, ဆဓာ (ပစ္စယော, ဟောတိ။)

နာမံ၊ စေတသိက်ခန္ဓာဟူသော နာမ်သည်။ ဆဋ္ဌာယတနဿ၊ ၆-ခုမြောက် မနာယတနအား။ သာဓာရဏေဟိ၊ ကုန်သော။ ဆဟိ၊ တို့၎င်း။ [ဣတိ ခွဲစပ်။] ပန၊ အထူးကား။ ဣတ္ထ၊ ဤ စေတသိက်နာမ် အပေါင်းတွင်။ ကိဉ္စိ၊ အချို့သော နာမ်သည်။ (ဆန္ဒ, ဝီရိယ, ပညာသည်။) အဓိပတိပစ္စယေန၊ ၎င်း။ (ဆန္ဒာဓိပတိ စသည်ကို ဆိုသည်။) ကိဉ္စိ၊ အချို့သော နာမ်သည်။ (ဖဿ, စေတနာ, ဝိညာဏာ- ဟာရသည်။) အာဟာရပစ္စယာဒိဟိ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ, အနေကဓာ (ပစ္စယော, ဟောတိ။) ပန၊ ထိုသို့ပင် များသောအပြားအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုပါသော်လည်း။ ဣဓ၊ ဤ စေတသိက်ခန္ဓာဟူသောနာမ်က ဆဋ္ဌာယတနအား ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်၌။ တယော၊ ကုန်သော။ တေယေဝ၊ တို့ကိုပင်။ အပနေတွာ၊ ၍။ တိဓာဝါ၊ ၃-ပါး အပြားအားဖြင့်သော်၎င်း။ စတုဓာဝါ၊ အားဖြင့်သော်၎င်း။ ပဉ္စဓာဝါ၊ အားဖြင့်သော်၎င်း။ (ပစ္စယော, ဟောတိ။)

တိဓာ စတုဓာ ပဉ္စဓာ ဝါ။ ။သညာ, မနသိကာရ စသော တရားတို့ကို ရည်ရွယ်၍ “တိဓာ”ဟု ဆိုသည်။ သဟဇာတ, နိဿယ, အတ္ထိ ပစ္စည်း ၃-ပါးတည်း။ ဖဿ, စေတနာ စသည်တို့ကား ထို ၃-ပါး၌ အာဟာရ စသည်ထည့်၍ စတုဓာ ဖြစ်၏။ ဝေဒနာ, ဝိတက် စသည်တို့မှာ ထို ၃-ပါး၌ ဈာန, ဣန္ဒြိယ စသည်ထည့်၍ ပဉ္စဓာ ဖြစ်၏။ [ဋီကာ၌ “ဆဓာ ဝါ”ဟုလည်း ဝိကပ်ပြု၍ သမာဓိအတွက် ရိုးရာ ၃-ပါးတွင် ဈာန, ဣန္ဒြိယ, မဂ္ဂပစ္စည်းထည့်၍ ၆-ပါးသရုပ်ကို ထုတ်ပြထားသည်။]

ဝိညာဏံ၊ သည်။ နာမဿ၊ အား။ (ပစ္စယော)ယထာ၊ ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဆဋ္ဌာယတနံ၊ သည်။ ဖဿဿ၊ အား။ (ပစ္စယော ဟောတိ။) ဖဿော၊ သည်။ ဝေဒနာယ၊ အား။ သာဓာရဏေဟိ၊ ကုန်သော။ ဆဟိ၊ တို့၎င်း။ အာဟာရ- ပစ္စယေန စ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သတ္တဓာ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ၇-ပစ္စယ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပါသော်လည်း။ ဣဓ၊ ဤ ဖဿက ဝေဒနာအား ကျေးဇူး ပြုသည်၏အဖြစ်ကို ပြရာ၌။ တယော တေယေဝ အပနေတွာ၊ စတုဓာ (ပစ္စယော ဟောတိ)။

ဝေဒနာ၊ သည်။ တဏှာယ၊ အား။ သာဓာရဏေဟိ၊ ဆဟိ၊ တို့၎င်း။ စျာနိ- န္ဒိယ ပစ္စယေဟိစ၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ အဋ္ဌဓာ၊ (ပစ္စယော ဟောတိ။) ပန၊ ထိုသို့ပင် ရှစ်ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပါသော်လည်း။ ဣဓ၊ ဤ ဝေဒနာက တဏှာအား ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်ကို ပြရာ၌။ တယော၊ ကုန်သော။ တေယေဝ၊ တို့ကိုပင်။ အပနေတွာ၊ ပဉ္စဓာ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သင်္ခါရဿ၊ အား။ (ပစ္စယော)ယထာ၊ ဧဝံ၊ တူ။ တဏှာ၊ သည်။ ဥပါဒါနဿ၊ အား။ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ [ဤ၌လည်း “ဧဝံ”ကို တဏှာ ဥပါဒါနဿသို့ လှည့်စပ်ဘို့ရန် “ယထာ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရဿ ပစ္စယော။ ဧဝံ တဏှာ ဥပါဒါနဿ ပစ္စယောတိ ယောဇနာ” ဟု ယောဇနာ ဖွင့်၏။ အဓိပ္ပါယ်လည်း ထင်ရှားပြီ။] ဥပါဒါနံ၊ သည်။ ဘာဿ၊ အား။ သာဓာရဏေဟိ ဆဟိ၊ မဂ္ဂပစ္စယေန စ၊ ဣတိ သတ္တဓာ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ ပန၊ ထိုသို့ ၇-ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပါသော်လည်း။ ဣဓ၊ ဤ ဥပါဒါနက ဘဝအား ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်ကို ပြရာ၌။ တယော တေယေဝ၊ တို့ကိုပင်။ အပနေတွာ စတုဓာ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ ဘဝေါ၊ သည်။ ဇာတိယာ၊ အား။ [ပစ္စယော ၌စပ်။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤဘဝက

ဆဋ္ဌာယတနံ။ပေ။ဧဝံ။ ။ဝိညာဉ်သည် နာမ်အား ၉-ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြခဲ့ပြီ။ ထို့အတူ ဆဋ္ဌာယတနဟူသော ဝိညာဉ်သည် ဖဿအား ထို ၉-ပစ္စယသတ္တိဖြင့်ပင် ကျေးဇူးပြုနိုင်၏။ ရိုးရာ ၃-ပါးကိုပယ်၍ ၆-ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို သိပါ။ ထို့ကြောင့် ဧဝံကို “ဆဋ္ဌာယတနံ ဖဿဿ”ဟု ရှေ့လှည့်စပ်ရသည်။ ဧဝံနောက်၌ ပိုဒ်ခတ်ပါ။ [ယထာ ဝိညာဏံ နာမဿ ပစ္စယော။ ဧဝံ ဆဋ္ဌာယတနံ ဖဿဿ ပစ္စယောတိ ယောဇနာ။— ယောဇနာ။]

ဥပါဒါနံ။ ပေ။ သတ္တဓာ။ ။ဤ၌ ဥပါဒါနံဟု ဆိုသော်လည်း ကာမုပါဒါနံမှတစ်ပါး ကြွင်း ၃-ပါးကို ယူပါ။ “ကာမုပါဒါနံက ဘဝအားကျေးဇူးပြုပုံမှာ တဏှာတုန်းက ဆိုခဲ့ပြီးဖြစ် သောကြောင့် အထူးမဆိုတော့”ဟု ဋီကာမိန့်သည်။ ထို့ကြောင့် တဏှာ ဥပါဒါနဿ ယထာ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရဿ၊ ဧဝံ” ဟု ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း “သတ္တဓာ ပစ္စယော”ဟု ကာမု ပါဒါနံက ကမ္မဘဝအား ကျေးဇူးပြုပုံကို သိပါ။ [“သင်္ခါရဿ ဧဝံ”၌ ပိုဒ်ခတ်၍ နိဿယ အတိုင်း ရှေ့လှည့်စပ်ပါ။]

ဇာတိအား ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်ကို ပြရာ၌။ သင်္ခတလက္ခဏံ၊ သင်္ခတတရား တို့၏ အမှတ်အသားဖြစ်သော ဥပါဒ်ကို။ ဇာတိတံ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလုံ့ရှိ အပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ ဥပနိဿယပစ္စယေနဝ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းဖြင့်သာ။ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ တထာ၊ တူ။ (ပရိယာယ် ဥပနိဿယပစ္စယဖြင့်သာ။) ဇာတိ၊ သည်။ ဇရာမရဏဿ။ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ယေ၊ အကြင် ဆရာတို့သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြ ကုန်၏။ (ကိံ၊ နည်း။) ဣမသ္မိံ စတုက္ကေ၊ ဤ ပဌမစတုက္က၌။ သဗ္ဗေသံပိ၊ အလုံးစုံ လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာဒိနံ၊ တို့အား။ အဝိဇ္ဇာဒယော၊ တို့သည်။ သဟဇာတပစ္စယေန၊ သဟဇာတပစ္စယ သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) (ကသ္မာ)၊ ကြောင့်။ (ဣမသ္မိံ စတုက္ကေ၊ ၌။ ပေ။ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သဟဇာတပစ္စယ-ဝသေနဝ၊ သဟဇာတပစ္စည်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာ။ ပဌမဝါရော၊ ပဌမဝါရကို။ (တနည်း) ပဌမစတုက္ကော၊ ကို။ အာရဒ္ဓေါ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဣမသ္မိံ စတုက္ကေ၊ ၌။ ပေ။ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ။) ဣတိ ဝဒန္တိ။ [ပဌမဝါရောကို “ပဌမစတုက္ကော”ဟု ဋီကာပြင်သည်။] တေ၊ ထို ဆရာ တို့ကို။ ဘဝါဒိနံ၊ ဘဝအစရှိသည်တို့၏။ ဝါ၊ တို့အတွက်။ တထာ၊ ထိုသဟဇာတ ပစ္စယသတ္တိ၏။ အဘာဝံစ၊ မရှိခြင်းကို၎င်း။ (အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့အတွက်။)

သင်္ခတလက္ခဏံ။ ။သင်္ခတဿ၊ ကံစသော အကြောင်းတို့သည် ပြုစီမံအပ်သော ရုပ် နာမ်တရား၏+လက္ခဏံ၊ (သင်္ခတတရားဟု သိကြောင်း အမှတ်အသားတည်း။) သင်္ခတ-လက္ခဏံ၊ သား။ “တိဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ သင်္ခတဿ သင်္ခတလက္ခဏာနိ။ ကတမာနိ တိဏိ၊ ဥပ္ပါဒေါ ပညာယတိ၊ ဝယော ပညာယတိ၊ ဌိတဿ အညသတ္တံ ပညာယတိ”ဟု ဟောတော် မူသောကြောင့် ဖြစ်ခြင်း ဥပါဒ်၊ ရင့်ခြင်း ၌၊ ပျက်ခြင်း ဘင်ကို “သင်္ခတလက္ခဏာ”ဟု ဆိုသည်။ ဖြစ်ခြင်း ဇာတိ၏သင်္ခတလက္ခဏာဟူသည် ဥပါဒ်၊ ရင့်ခြင်း ဇရာ၏သင်္ခတလက္ခဏာ ဟူသည် ၌၊ ပျက်ခြင်း မရဏ၏သင်္ခတလက္ခဏာဟူသည် ဘင်တည်း။

ဘဝါဒိနံ တထာ အဘာဝံ။ ။ဤ ပဌမစတုက္ကကို သဟဇာတပစ္စည်း၏ အစွမ်းဖြင့် ဟောတော်မူလျှင် “ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ” ၌၎င်း၊ “ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ” ၌၎င်း ဘဝ စသည်တို့က ဇာတိ စသည်တို့အား သဟဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုရလိမ့်မည်၊ ထိုသို့ကား ကျေးဇူးမပြုနိုင်၊ ကျေးဇူးမပြုနိုင်လျှင် ဟေတုစတုက္က(အဝိဂတစတုက္က) စသည်တို့၌ ဇာတိ ဇရာမရဏတို့ကို မဟောဘဲ ချန်ထားသကဲ့သို့ ဤ ပဌမစတုက္က၌လည်း မဟောဘဲ ချန်ထား ရလိမ့်မည်၊ ထိုသို့လည်း ချန်၍မထား၊ ထို့ကြောင့် ပဌမစတုက္ကကို သဟဇာတပစ္စည်းနှင့်စပ်၍ ဟောတော်မူအပ်၏ဟူသော ဝဒန္တိဆရာတို့၏ စကားကို ပယ်ရှားပါလေ—ဟူလို။

သေသပစ္စယာနံ၊ သဟဇာတပစ္စည်းမှ ကြွင်းသော ပစ္စည်းတို့၏။ သမ္ဘဝံစ၊
 ဖြစ်သင့်ခြင်းကို၎င်း။ ဒဿေတွာ၊ ပြု၍။ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗာ၊ ပယ်ထိုက်ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။
 (တနည်း)ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုဆရာတို့ကို။ ပေ။ ဒဿေတွာ၊ ၍။ ပဋိက္ခိပိ-
 တဗ္ဗာ၊ ကုန်သနည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဘဝေါ၊ သည်။ ဇာတိယာ၊ အား။
 သဟဇာတပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဇာတိ၊ သည်။ ဇရာမရဏဿ၊
 အား။ (သဟဇာတပစ္စယော) န (ဟောတိ)။ [ဤကား “ဘဝါဒီနံ တထာ
 အဘာဝံ ဒဿေတွာ”၏ ဒဠိတည်း။] စ၊ သည်သာမကသေး။ ဧတေသံသခါရာ-
 ဒီနံ၊ တို့၏။ အဝသေသာ၊ သဟဇာတပစ္စည်းမှ ကြွင်းကုန်သော။ ယေ ပစ္စယာ၊
 တို့ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ (ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်
 ကုန်ပြီ။) တေပိ၊ ထို သဟဇာတပစ္စည်းမှ ကြွင်းသော ပစ္စည်းတို့သည်လည်း။
 သမ္ဘဝန္တိယေဝ၊ ဖြစ်သင့်ကုန်သည်သာ။ [ဤကား “သေသပစ္စယာနဉ္စ သမ္ဘဝံ
 ဒဿေတွာ”၏ ဒဠိတည်း။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (တေ၊ ထို သဟဇာတပစ္စည်းမှ
 ကြွင်းသော ပစ္စည်းတို့ကို။) ဆဇ္ဇေတုံ၊ စွန့်ခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေ၊ တို့ကို။ ပေ ။ (ဒဿေတွာ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။)

ဝေံ၊ ဤသို့လျှင်။ တာဝ၊ ဒုတိယဝါရ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေသော။)
 ပဌမဝါရေ၊ ၌။ ယံ၊ အကြင်စကားရပ်ကို။ ယတ္ထ၊ အကြင်ဝါရ၌။ အညထာ၊
 တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ယံစာပိ၊ ကိုလည်း။
 ယဟိံ၊ အကြင်ဝါရ၌။ အဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်။ ယဉ္စ၊ အကြင် အကြောင်း
 သည်လည်း။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ယဿ၊ အကြင် အကျိုး
 အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ။ တံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၍။ ဒုတိယ-
 ဝါရာဒီသပိံ၊ တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော။

[ဒုတိယဝါရ စသည်တို့၌ အားလုံးတူသည်ဟု မှတ်ရမည်လောဟု မေးဘွယ်
 ရှိသောကြောင့် “အယံ ပန ဝိသေသော” စသည်ကိုမိန့်။] ပန၊ ကား။ (တနည်း)
 ပန၊ အထူးကား။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဝိသေသော၊ တည်း။ ဒုတိယ-
 ဝါရေ၊ ၌။ နာမပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဝတွာ၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ သဋ္ဌာ-
 ယတနဋ္ဌာနေ၊ သဋ္ဌာယတန၏အရာ၌။ (သဋ္ဌာယတနံဟု ဟောရမည့်ဌာန၌။)

သေသပစ္စယာနဉ္စ သမ္ဘဝံ။ ။ ဤပုဒ်ကို “ဘဝါဒီနံ”ဟူသော ရှေ့စကားနှင့် မတွဲဘဲ
 “အဝိဇ္ဇာဒီနံ”ဟု ထည့်ပါ၌ထည့်၍ တွဲပါ။ “သေသ”၏အပါဒါန်ကို သဟဇာတပစ္စည်းခံ၍
 ဤစတုက္က၌ ဟောတော်မူအပ်သော အဝိဇ္ဇာစသည်တို့မှာ သဟဇာတပစ္စည်းနှင့်တကွ ကြွင်း
 သော ပစ္စည်းများလည်း ရထိုက်၏။ ထိုသို့ အခြားပစ္စည်းများ ရထိုက်ပုံကို ပြု၍လည်း ထို
 ဝဒန္တိဆရာတို့၏စကားကို ပယ်ရှားပါလေ—ဟူလို။ [“နဟိ ဘဝေါ”စသည်ကား ရှေ့စကားကို
 ထောက်ခံသော ဒဠိကရဏတည်း။ (တနည်း)ဟေတုဝါကျတည်း။ ထို့ကြောင့် ကသ္မာထည့်
 ၍ “ဟိ ယသ္မာ”ဟု ပေးရသည်။]

ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုနိုးသောစကားကို။ န ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မမူအပ်။ တံ၊ ထိုတစုံတခုနိုးသောစကားကို။ ကိမတ္ထံ၊ ငှါ။ (န ဝုတ္တံ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ပစ္စယဝိသေသ ဒဿနတ္ထဉ္စေ၊ ဖဿ၏ ပစ္စည်းအထူးကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ၎င်း။ မဟာနိဒါနဒေသနာသင်္ဂဟတ္ထဉ္စ၊ မဟာနိဒါနသုတ် ဒေသနာတော်ကို သိမ်းယူခြင်းအကျိုးငှါ၎င်း။ (ကိဉ္စိ၊ ကိ၊ န ဝုတ္တံ၊ အပ်။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။)

ဟိ၊ ချဲ့။ ဖဿဿ၊ ၎်။ ကေဝလံ၊ နာမမဖက် သက်သက်။ [စ အနက်မရှိ။] ဆဋ္ဌာယတနမေဝ၊ သည်သာ။ ပစ္စယော၊ ပစ္စည်းသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်သေး။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒယော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာအစရှိကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာပိ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့သည်လည်း။ ပစ္စယာယေဝ၊ တို့သာတည်း။ [ဤကား ပစ္စယဝိသေသဒဿနတ္ထံ၏ အကျယ်တည်း။] စ၊ ဆက်။ (တနည်း) စ၊ ပစ္စယဝိသေသဒဿနတ္ထံ၏ အကျယ်မှတစ်ပါး မဟာနိဒါနဒေသနာသင်္ဂဟတ္ထံ၏အကျယ်ကား။ မဟာနိဒါနသုတ္တန္တေ၊ ဌ်။ အဿ၊ ထိုအရှင်အာနန္ဒာအား။ [“ဝုတ္တော” ဌ်စပ်။] အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ အတ္ထိ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ (ဤ အကြောင်းတရားကြောင့်ဖြစ်သော ဖဿသည် ရှိသလော ဟူ၍။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုဋ္ဌေန၊ မေးအပ်သည်။ သတာ၊ ဖြစ်လသော်။ ဝါ၊ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ (ဤအကြောင်းတရားကြောင့်ဖြစ်သော ဖဿသည် ရှိ၏ဟူ၍။) ဣတိ၊ သို့။ ဝစနိယံ၊ ဖြေဆိုထိုက်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်၏။ ကိပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ (အဘယ်အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဖဿသည် ရှိသနည်း-ဟူ၍။) ဣတိ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အကယ်၍ ပြောဆိုအံ့။ (ဝေသတိ၊ သော်။) နာမ ရူပပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ (နာမ်ရူပဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော ဖဿရှိ၏ဟူ၍။) [ပါဠိတော်၌ “ရူပ” ပါသည်။] ဣတိ ဝစနိယံ အဿ။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ သဋ္ဌာယတနံ၊ ကိ။ ဆဋ္ဌတော၊ စွန့်၍။ ကောဒသင်္ဂိကော၊ ဘာ-ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကိ။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ [ဤတိုင်အောင် မဟာနိဒါနဒေသနာသင်္ဂဟတ္ထံ၏အကျယ်တည်း။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမဿ ပစ္စယဝိသေသဿ၊ ဤဖဿ၏ ပစ္စည်းအထူးကို။ ဒဿနတ္ထံစ၊ ငှါ၎င်း။ ဣမိဿာ မဟာနိဒါနသုတ္တန္တဒေသနာယ၊ ကိ။ ပရိဂ္ဂဟတ္ထံ စ၊ သိမ်းယူခြင်း အကျိုးငှါ၎င်း။ ဒုတိယဝါရေ၊ ဌ်။ နာမပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဝတော၊ ဟောတော်မူ၍။ သဋ္ဌာယတနဋ္ဌာနေ၊ ဌ်။ ကိဉ္စိ၊ ကိ။ န ဝုတ္တံ။ ဣတိ၊ ဤကား အကျယ်အဖြေတည်း။ သေ (သော)၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ တတိယဝါရမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ) ဒုတိယဝါရေ၊ ဌ်။ ဝိသေသော၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ တတိယဝါရေ၊ ဌ်။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ သုတ္တန္တဘာဇနိယေ၊ ဌ်။ အာဂတမေဝ၊ လာပြီးသောအင်္ဂါကိုပင်။ စတုတ္ထံ၊ ၄-ခုမြောက်သော။ အင်္ဂံ၊ အင်္ဂါကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုစတုတ္ထအင်္ဂါသည်။

ပစ္စယာကာရဿ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏။ ကေစိတ္တက္ခဏိကတ္တာ၊ တခုသော စိတ္တ-
 က္ခဏရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣမ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌။ အယုတ္တံ၊
 မသင့်။ ဣတိစေ၊ ဤသို့စောဒနာအံ။ တံ၊ ထိုစတုတ္ထအင်္ဂါသည်။ အယုတ္တံ၊ မသင့်
 သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ယုတ္တံဝေ၊ သင့်သည်သာ။) [ရှေးနိဿယ၌ “တံ” မပါ၊
 စာသွားကောင်း၏။] ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (န အယုတ္တံ၊ မသင့်မဟုတ် သင့်သနည်း။)
 သကက္ခဏေ၊ မိမိရှိဆဲဇာနည်။ ပစ္စယဘာဝတော၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ (န အယုတ္တံ၊ သည်သာ။) ဟိ၊ ချဲ့။ တတ္ထ၊ ထို နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးအပေါင်း
 တွင်။ ရူပံ၊ သည်။ စိတ္တက္ခဏတော၊ မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ သစေပိ တိဋ္ဌတိ၊ အကယ်၍
 မူလည်း တည်စေဦးတော့။ တထာပိ၊ ထိုသို့ပင် တည်ပါသော်လည်း။ အဿ၊
 ထိုရုပ်အား။ တံ ဝိညာဏံ၊ သည်။ သကက္ခဏေ၊ ၌။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်
 သည်။ ဟောတိ၊ ကထံ၊ အဘယ်သို့ ကျေးဇူးပြုသနည်း။ တာဝ၊ သဟဇာတစိတ္တ
 သမုဋ္ဌာန်ရုပ်မှ ရှေးဦးစွာ။ ပုရေဇာတဿ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဿ၊
 စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်အား၎င်း။ အညဿ ဝါ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်မှ တပါးသောရုပ်
 အား၎င်း။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ ဟိ၊ သာဓကကား။
 ပစ္ဆာဇာတာပေ။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယေန ပစ္စယောတိ၊ ဟူသော။ ဧတံ (သုတ္တံ)၊
 ဤပါဠိကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ကား။ သဟဇာတဿ၊ တက္ကဖြစ်သော။ စိတ္တ-
 သမုဋ္ဌာနဿ၊ အား။ နိဿယပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ယထာဟ၊
 နည်း။ စိတ္တစေတသိကာပေ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ)။ [ဤစကားအရ တခု
 သော စိတ္တက္ခဏခန့် ကာလ၌ ဝိညာဉ်က ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုပုံကို သိပါ။]

ယဒိ ဧဝံ၊ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်။ ပုရိမဝါရေသု၊ ရှေ့ဝါရတို့၌။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဧဝံ၊ ဤသို့။ (“ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ” ဟူ၍။) န ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်
 သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ (ဣမဿ ဝါရဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ဤတတိယ
 ဝါရ၌ ဟောတော်မူအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏။ ဝါ၊ ကို။) ရူပပုပ္ဖဝတ္တိဒေသံ၊
 ရုပ်တို့၏ ဖြစ်ရာအရပ်ကို။ (ဘုံကို)။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်တော်မူ၍။ ဒေသိတတ္တာ၊
 ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (န ဝုတ္တံ)။ ဟိ၊ ချဲ့။ အယံ ပစ္စယာ-
 ကာရော၊ ကို။ ရူပပုပ္ဖဝတ္တိဒေသေ၊ ရုပ်၏ဖြစ်ရာအရပ်ဟူသော။ ကာမဘဝေ၊ ၌။
 ဂဗ္ဘသေယျကာနဉ္စေ၊ ဂဗ္ဘသေယျက သတ္တဝါတို့၏၎င်း။ အပရိပုဏ္ဏာယတန-
 ဩပပါတိကာနဉ္စ၊ မပြည့်စုံသော အာယတနရှိသော ဩပပါတိကသတ္တဝါတို့၏
 ၎င်း။ ရူပါဝစရဒေဝါနဉ္စ၊ ရူပါဝစရဗြဟ္မာတို့၏၎င်း။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊
 စပ်သဖြင့်။ ဒေသိတော၊ အပ်ပြီ။ တေနေ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ ဧတ္ထ၊ ဤ တတိယ
 ဝါရ၌။ နာမရူပပစ္စယာ သဋ္ဌာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ အဝတော၊ ဟောတော်မူဘဲ။
 ဆဋ္ဌာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုနာမ်ရုပ်နှစ်ပါး အပေါင်းတွင်။
 နာမံ၊ သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယမေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းရှိသည်သာ။ ပန၊

ကား။ ရူပံ၊ ကို။ ဟဒယရူပံ၊ ဟဒယရုပ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုဟဒယ
 ရုပ်သည်။ တေဿ ဆဋ္ဌာယတနဿ၊ အား။ နိဿယပစ္စယေနစေ၊ ၎င်း။ ပုရေ-
 ဇာတပစ္စယေနစ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွိဓာ၊ ၂-ပါး အပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယော
 ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤကား အကျယ်အဖြေတည်း။ သေ (သော)၊ ဤဆိုအပ်ပြီး
 ကား။ တတိယဝါရေ၊ ဤ။ ဝိသေသော၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ စတုတ္ထဝါရော၊ ကို။ ယောနိဝသေန၊ ယောနိနှင့် စပ်သဖြင့်။
 သြပပါတိကာနံ၊ ဥပပတ်ပဋိသန္ဓေရှိသောသတ္တဝါတို့၏၎င်း။ အာယတနဝသေန၊
 အာယတနနှင့်စပ်သဖြင့်။ ပရိပုဏ္ဏာယတနာနံ၊ ပြည့်စုံသော အာယတနရှိသော
 သတ္တဝါတို့၏၎င်း။ ဘဝဝသေန၊ ဘဝနှင့်စပ်သဖြင့်။ ကာမာဝစရသတ္တာနံ၊ ကာမာ
 ဝစရသတ္တဝါတို့၏၎င်း။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တေနေဝ၊
 ထို့ကြောင့်ပင်။ ဧတ္ထ၊ ဤစတုတ္ထဝါရ၌။ နာမရူပပစ္စယာ သဋ္ဌာယတနံတိ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုနာမ်ရုပ် ၂-ပါးတို့တွင်။ နာမံ၊ သည်။ ဆဋ္ဌာယတနဿ၊ အား။
 သဟဇာတဒီဟံ၊ သဟဇာတသတ္တိ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ)။
 စက္ခာယတနာဒီနံ၊ စက္ခာယတန အစရှိသည်တို့အား။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယေန၊
 ဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ။) ရူပေ၊ ရုပ်၌။ ဝါ၊ ရုပ်တွင်။ ဟဒယရူပံ၊ သည်။
 ဆဋ္ဌာယတနဿ၊ အား။ နိဿယ။ပေ။ ပစ္စယေဟိ၊ နိဿယပစ္စည်း၊ ပုရေဇာတ
 ပစ္စည်းတို့ဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ။) စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာနိ၊
 မဟာဘုတ်တို့သည်။ စက္ခာယတနာဒီနံ၊ တို့အား။ သဟဇာတ နိဿယ အတ္ထိ
 အဝိဂတေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ။) ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေ
 (သော)၊ ဤစတုတ္ထဝါရဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။ ဧကစိတ္တက္ခဏိကော၊
 တခုသောစိတ္တက္ခဏ၌ဖြစ်သော။ ပစ္စယာကာရော၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တည်း။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ စတုတ္ထဝါရ၌။ သဋ္ဌာယတနပစ္စယာတိ၊ ဟူ၍။ အဝတွာ၊
 ဟောတော်မူဘဲ။ ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖသောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်
 မူအပ်ပြီ။ ဣတိအယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ စတုတ္ထဝါရေ၊ ဤ။ ဝိသေသော၊ တည်း။

ဝေ၊ ဤသို့။ ဧတေသံ၊ ဤဝါရတို့၏။ နာနာကရဏံ၊ အသီးအခြားပြုကြောင်း
 အထူးကို။ ဥ တွာ၊ သိပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ သဗ္ဗေသ္မေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်
 သော။ တေသု၊ ထိုဝါရတို့တွင်။ ဝိသေသေန၊ တတိယဝါရ၊ စတုတ္ထဝါရတို့မှ
 ထူးသောအားဖြင့်။ ပဌမကာ၊ ပဌမဖြစ်ကုန်သော။ ဒွေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ဝါရာ၊
 တို့ကို။ အရူပဘဝေ၊ အရူပဘုံ၌။ ပစ္စယာကာရဒဿနတ္ထံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပြခြင်း
 အကျိုးငှါ။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။
 ဟိ၊ မှန်။ အရူပဘဝသ္မိံ ၊ ၌။ ရူပေန၊ ရုပ်နှင့်။ အသံမိဿာနိ၊ မရောနှောကုန်
 သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အင်္ဂါတို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။
 ဣတိယော၊ တတိယဝါရကို။ ရူပဘဝေ၊ ၌။ ပစ္စယာကာရဒဿနတ္ထံ၊ အကျိုးငှါ။

ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဟိ။ မှန်။ ရူပဘဝသို့ ၊ ဌ။ ရူပသမ္ဘိယတ္တော၊ ရုပ်နှင့်ရောနှောသည်၏ အဖြစ်သည်။ သဏိပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ သဠာယတနံ၊ သည်။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်။ [“နာမပစ္စယာ သဠာယတနံ၊ သဠာယတနပစ္စယာ”ဟုသာ ဟောတော် မူသည်။] စတုတ္ထော၊ စတုတ္ထဝါရကို။ ကာမဘဝေ၊ ဌ။ ပစ္စယာကာရဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဟိ။ မှန်။ ကာမဘဝသို့ ၊ ဌ။ သကလံ၊ အလုံးစုံသော။ သဠာ- ယတနံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ (ထို့ကြောင့် “နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ”ဟု ဟောတော်မူသည်-ဟူလို။)

ဝါ၊ တနည်း။ တတိယော၊ တတိယဝါရကို။ ရူပဘဝေ စေဝ၊ ရူပဘုံ၌၎င်း။ ကာမဘဝေ စ၊ ကာမဘုံ၌၎င်း။ အပရိပုဏ္ဏာယတနာနံ၊ မပြည့်စုံသော အာယတန ရှိသော သတ္တဝါတို့၏။ အကုသလပွဝတ္တိက္ခဏံ၊ အကုသိုလ်၏ ဖြစ်ရာခဏကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်တော်မူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဝါ၊ တနည်း။ စတုတ္ထော၊ ကို။ ကာမဘဝေ၊ ဌ။ ပရိပုဏ္ဏာယတနာနံ၊ ပြည့်စုံသော အာယတန ရှိသော သတ္တဝါတို့၏။ (အကုသလပွဝတ္တိက္ခဏံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။) ဝါ၊ တနည်း။ ပဌမော၊ ကို။ သဗ္ဗတ္ထဂါမိတံ၊ အလုံးစုံသော စိတ်ဖြစ်ရာ ဒေသ၌ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကို။ (သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တော။) (ထို့ကြောင့် “နာမပစ္စယာ သဠာ- ယတနံ၊ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော”ဟု သဠာယတန မပါဘဲ သဠာယတန ကိုသာ ဟောတော်မူသည်-ဟူလို။) ဟိ။ မှန်။ သော၊ ထို ပဌမဝါရသည်။ (ထို ပဌမဝါရ၌ ဟောတော်မူအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။) ကတ္တစိ၊ အချို့သော။ စိတ္တပွဝတ္တိဒေသေ၊ စိတ်ဖြစ်ရာအရပ်၌။ ဝါ၊ စိတ်ဖြစ်ရာဘုံ၌။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ် သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ပဝတ္တတိ ဝေ၊ ဖြစ်သည်သာ။)

ဒုတိယော၊ ကို။ ပစ္စယဝိသေသံ၊ ပစ္စည်းအထူးကို။ သန္ဓာယံ၊ ဝုတ္တော။ ဟိ။ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဒုတိယဝါရ၌။ ကောဒသဂိကတ္တံ၊ ၁၁-ပါးသော အင်္ဂါရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဖဿဿ၊ ၏။ နာမပစ္စယတ္တံ၊ နာမ်ဟူသော ပစ္စည်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ပစ္စယဝိသေသော၊ ပစ္စည်းအထူးတည်း။ တတိယော၊ ကို။ ပုရိမ- ယောနိဒ္ဓယံ၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော ယောနိ ၂-ပါးအပေါင်းကို။ သန္ဓာယံ၊ ဝုတ္တော။ ဟိ။ မှန်။ ပုရိမာသု၊ ရှေ့၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ယောနိသု၊ အဏ္ဏဇ ယောနိ၊ ဇလာဗုဇယောနိတို့၌။ သော၊ ထို တတိယဝါရသည်။ (ထို တတိယ ဝါရ၌ ဟောတော်မူအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။) သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်သင့်၏။ (ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။) တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးသော ယောနိတို့၌။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ သဠာယတနဿ၊ ၏။ အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့် တည်း။ [ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တဝါတို့၏ ကလလရေကြည် တည်ရာကာလ၌ စက္ခာ- ယတန စသည်တို့၏ မဖြစ်ခြင်းကြောင့် “သဒါ အသမ္ဘဝတော”ဟု ဆိုသည်။] စတုတ္ထော၊ ကို။ ပစ္စိမယောနိဒ္ဓယံ၊ နောက်၌ဖြစ်သော ယောနိ ၂-ပါး အပေါင်း

ကို။ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တော။ ဟိ၊ မှန်။ ပစ္ဆိမာသု၊ နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ယောနိသု၊ သံသေဒဇယောနိ၊ ဩပပါတိကယောနိတို့၌။ သော၊ ထို စတုတ္ထဝါရသည်။ (ထို စတုတ္ထဝါရ၌ဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည်။) သမ္ဘဝတိ၊ ၎င်း။ (ကသွာ၊ နည်း။) တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးသောယောနိတို့၌။ သဒါ၊ သိမ်း။ (ပဋိသန္ဓေ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။) သဠာယတနဿ၊ ၎င်း။ သမ္ဘဝတော၊ တည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

စ၊ နိဝုံးကို ဆိုဦးအံ့။ စတုသုပိ၊ ၄-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝါရေသု၊ တို့၌။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ (မယာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်း အရှည်ရှိသော သဒ္ဓါအစဉ်၊ အနက်အစဉ်ဖြင့်။ [“ကတာ ဟောတိ” ၌စပ်။] ယံ ယတ္ထ အညထာ ဝုတ္တံ ။ပေ။ တံ သဗ္ဗမုပလက္ခယေတိ၊ ဟူသော။ ဂါထာယ၊ ၎င်း။ အတ္ထဒီပနာ၊ အနက်ကိုပြခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ကတာ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဧတေနောနုသာရေန၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အတ္ထဒီပနကို အစဉ် လျှောက် သဖြင့်သာလျှင်။ ဣတော၊ ဤစတုက္ကမ္ပ။ ဝါ၊ ဤနည်းမှ။ ပရေသု၊ နောက်ဖြစ် ကုန်သော။ စတုက္ကေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ဧတံ နယံ၊ ဤ နည်းကို၎င်း။ ဣတော၊ ဤနည်းထက်။ ယော ဝိသေသော၊ အကြင်အထူးဖြစ်သော နည်းသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) တံ (ဝိသေသံစ)၊ ထို အထူးဖြစ်သော နည်းကို၎င်း။ ဧညာ၊ သိရာ၏။ ဝါ၊ သိပါလေ။

တတ္ထ၊ ထို နောက်ဖြစ်သော စတုက္ကတို့၌။ [“ပါကဋ္ဌောယေဝ” ၌စပ်။] တာဝ၊ နောက်စတုက္ကတို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ဣမ၊ ဤပစ္စယစတုက္က၌။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီးသော။ ယော နယော၊ အကြင်နည်းသည်။ (အတ္ထိ)။ သော(နယော)၊ သည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောဌာန၌။ ပါကဋ္ဌောယေဝ၊ သာ။ [“သဗ္ဗတ္ထ ဌာနေ”ယောဇနာ။]

ပစ္စယစတုက္ကအဖွင့် ပြီး၏။

ဧတ္တာဝတာ စ ယံ ဝုတ္တံ။ ။ယောဇနာ၌ “စတုသုပိ ဝါရေသု ယံ ဝစနံ မယာ ဝုတ္တံ၊ ဧတ္တာဝတာ စ ဧတ္ထကေန ဝစနက္ကမေန အတ္ထဒီပနာ မယာ ကတာ ဟောတိတိ ယောဇနာ” ဟု ဧတေရ၏။ ထိုအတိုင်းမှန်လျှင် “ယံ ဝုတ္တံ စတုသုပိ ဝါရေသု”သည် “ဧတ္တာဝတာ” ၎င်း နောက်၌ မနေထိုက်၊ ရှေ့၌သာ နေထိုက်သည်။ ဘာကြောင့်နည်း—“ယံ ဝုတ္တံ စတုသုပိ ဝါရေသု”သည် အနိယမဝါကျ တဝါကျဖြစ်၍ “ဧတ္တာဝတာ စ” စသည်က နိယမဝါကျ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် နိဿယ၌ ယောဇနာအတိုင်းပင် ပေးထားသည်။

တတ္ထ။ပေ။ပါကဋ္ဌောယေဝ။ ။တတ္ထမှစ၍ ပါကဋ္ဌောယေဝတိုင်အောင် ပစ္စယစတုက္က ဘက်က အဖွင့်တည်း။ ဘာကြောင့် ဤသို့ ဆိုနိုင်သနည်း။...တတ္ထဖြင့် ရှေ့ဂါထာ၌လာသော “စတုက္ကေသု ပရေသု”ကို ညွှန်ပြသောကြောင့်၎င်း၊ “ဣမ”ဖြင့် ဆိုဆဲဖြစ်သော ပစ္စယ-စတုက္ကကို စုံရမည်ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း ဤသို့ ဆိုနိုင်ပါသည်။

၂-ဟေတုစတုက္ကအဖွင့်

၂၄၄။ ပန၊ ကား။ ဝိသေသော၊ နောက်စတုက္ကတို့၌ ထူးသောနည်းကို။ ဝေံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တာဝ၊ သမ္ပယုတ္တစတုက္က စသည်တို့ မှရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ၊ သော။ ဟေတုစတုက္ကော၌။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) အဿ၊ ထို သင်္ခါရ၏။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ ထို သင်္ခါရသည်။) အဝိဇ္ဇာဟေတုကော၊ မည်၏။ အဿ၊ ထို သင်္ခါရ၏။ သဟဝတ္တနတော၊ တကွဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ယာဝ ဘဂံ၊ ဘင်တိုင်အောင်။ ပဝတ္တိကာ၊ ဖြစ်တတ်သော။ ဂမိကာ၊ လိုက်နိုင်သော။ အဝိဇ္ဇာ။ (အတ္ထိ၊ ၏။) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ [အကုသိုလ်သင်္ခါရကိုပြုရာဖြစ်သော ကြောင့် “ သဟဝတ္တနတော ” ဟု ဆိုသည်။] စ၊ ဆက်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာတိ၊ ဟူသော။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပါဠိရပ်ဖြင့်။ [“ ဒဿေတွာ ” ၌စပ်။] သဟဇာတာဒိပစ္စယဝသေန၊ သဟဇာတ အစရှိသော ပစ္စည်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ သာဓာရဏတော၊ ဆက်ဆံသောအားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သင်္ခါရဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿေတွာ၊ ပြုတော်မူပြီး၍။ ပန၊ တဖန်။ အဝိဇ္ဇာဟေတုကောတိ ဧတေနော၊ ဟူသော ဤ ပါဠိရပ်ဖြင့်ပင်။ ဝိသေသတော၊ ထူးသောအားဖြင့်။ (သင်္ခါရဿ၊ ၏။ ဝါ၊ မှာ။) အဝိဂတပစ္စယတာ၊ အဝိဂတပစ္စည်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿိတာ၊ ပြုတော်မူ အပ်ပြီ။ သင်္ခါရ ။ ပေ။ ဟေတုကန္တိအာဒိသုပိ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဝါဒီသု၊ ဘဝအစရှိသော အင်္ဂါတို့၌။ ဟေတုကဂ္ဂဟဏံ၊ ဟေတုကသဒ္ဓါကို။ န ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ အဝိဂတပစ္စယ-

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာတိစ။ ပေ။ ဒဿိတာ။ ။ ပါဠိတော်၌ “ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရော အဝိဇ္ဇာ-ဟေတုကော ” ဟု ဟောတော်မူ၏။ ထိုတွင် အဝိဇ္ဇာပစ္စယာဟူသော စကားတော်မျှဖြင့် အဝိဇ္ဇာက သင်္ခါရအား အများကျေးဇူးပြုရိုးဖြစ်သော သဟဇာတစသောသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြတော်မူပြီး ဖြစ်၏။ ထို့နောက် “ အဝိဇ္ဇာဟေတုကော ” ဟူသော စကားတော် ဖြင့်ကား သင်္ခါရမှာ အဝိဇ္ဇာဟူသော အဝိဂတပစ္စည်းရှိကြောင်းကို ပြတော်မူ၏။ [ဟေတု သဒ္ဓါနှင့် အဝိဂတသဒ္ဓါတို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်တူပုံကို “ ဟေတုသဒ္ဓေါ ဂတိသုစကော ” စသည် ဖြင့် ရှေးနား၌ ငိုကာပြခဲ့ပြီ။]

ကသ္မာ။ ပေ။ န ကတံ။ ။ ဤ ဟေတုစတုက္က ပါဠိတော် ကြည့်ပါ။ “ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ ” ဟုသာ ဟောတော်မူ၍ “ ဥပါဒါနဟေတုကော ” ဟု ဟောတော်မူပုံကို၎င်း၊ ဘဝ-ပစ္စယာ ဇာတိ စသည်၌လည်း “ ဘဝဟေတုကာ ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူပုံကို၎င်း တွေ့ရ ပါလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် “ ကသ္မာ ပန ” ဟု ပုစ္ဆာထုတ်သည်။

နိယမာဘာဝတော၊ ဘဝအတွက် အဝိဂတပစ္စည်း၏ အမြဲမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အဝိဂတပစ္စယဿ၊ ၏။ အဘာဝတောစ၊ ဇာတိစသည်တို့အတွက် လုံးဝမရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ (ဘဝါဒီသု၊ တို့၌။ ဟေတုကဂ္ဂဟဏံ၊ ကို။ န ကတံ၊ မမူအပ်။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။)

တတ္ထ ကတမော ။ပေ။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ဣမ၊ ဤ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါဟူသော ပါဠိ၌။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ စတုနံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဘဝေါတိနာမံ၊ ဘဝဟူသောအမည်သည်။ (ဟောတိ)။ [ယောဇနာ၌ “ဣမ ဟေတုစတုက္ကေ” ဟု စွဲလေ၏။] စ၊ ဆက်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓေ၊ ၌။ ဇာတိ။ပေ။ သင်္ဂဟိတာတိ အာဒိ ဝစနတော၊ ဤသို့အစရှိသည်ကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ (ဓာတုကထာပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။) ဇာတိ ဇရာမရဏာနိ၊ တို့သည်။ အန္တောဂဓာနိ၊ အတွင်းဝင်ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထို ဘဝ ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့တွင်။ ယာဝ၊ အကြင် မျှလောက်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ (ဥပါဒိ၊ ဌိ၊ ဘင် အားဖြင့် ဥပါဒါန်ဖြစ်သမျှကာလပတ်လုံး။) ဇာတိဇရာမရဏာနံ၊ တို့ကို။ အနုပလဘနတော၊ မရနိုင်ခြင်းကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ ဘဝဿ၊ အား။ နိယမတော၊ အမြဲအားဖြင့်။ အဝိဂတပစ္စယော၊ အဝိဂတပစ္စည်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။

အဝိဂတ။ပေ။ပစ္စယဿ။ ။ဤကား အကျဉ်းအဖြေတည်း။ ထိုတွင် “အဝိဂတပစ္စယ-နိယမာဘာဝတော” သည် ဘဝအတွက် ဟေတုကသဒ္ဓါ မပါရခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ “ဥပါဒါန်က ဘာအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ ဘဝအမည်ရသော တရားတိုင်းအား အဝိဂတသတ္တိဖြင့် အမြဲ ကျေးဇူးပြုမှု မရှိသောကြောင့် “ဥပါဒါနဟေတုကော” ဟု ဟေတုကသဒ္ဓါ မပြုပါ—ဟူလို။ “အဘာဝတော စ အဝိဂတပစ္စယဿ” သည် ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့အတွက် ဟေတုကသဒ္ဓါ မပါပုံ အဖြေတည်း။ “ဘဝက ဇာတိအား၊ ဇာတိက ဇရာမရဏအား ကျေးဇူးပြုရာတို့၌ လုံးလုံး အဝိဂတပစ္စည်း မရသောကြောင့် ဟေတုကသဒ္ဓါကို မပြုပါ” ဟူလို။

တတ္ထ ကတမော။ ။ဤစကားတို့ကား ထိုအကျဉ်းအဖြေကို အကျယ်ပြုသော စကားတို့တည်း။ ထိုတွင် “တတ္ထ ကတမော” မှစ၍ “န နိယမတော အဝိဂတပစ္စယော ဟောတိ” တိုင်အောင်သော စကားသည် အဝိဂတပစ္စယနိယမာဘာဝတော၏ အကျယ်တည်း။

န နိယမတော၏ ဆိုလိုရင်းမှာ—ဤဘဝအရ၌ နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါး သက်သက်သည် ဥပါဒါန်ကဲ့သို့ ဥပါဒိ၊ ဌိ၊ ဘင်အားဖြင့် တည်နိုင်သောကြောင့် ဥပါဒါန်က အဝိဂတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်၏။ ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့ကား ဥပါဒါန်တည်သလောက် မတည်နိုင်သောကြောင့် ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့အား အဝိဂတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုနိုင်။ ဤသို့ ဘဝအမည်ရသော တရားတိုင်းအား အဝိဂတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုနိုင်သောကြောင့် “န နိယမတော အဝိဂတပစ္စယော ဟောတိ” ဟု ဆိုသည်။ ထို အဆိုကို ချုံး၍ “အဝိဂတပစ္စယနိယမာ-ဘာဝတော” ဟု အကျဉ်းဖြေခဲ့သည်—ဟူလို။

ယာ တေသံ။ပေ။ ဇာတိတိ အာဒိဝစနတော၊ ကြောင့်။ သင်္ခတလက္ခဏေသု၊ သင်္ခတ၏ အမှတ်အသားဖြစ်သော ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့တွင်။ ဇာတိယာ၊ ၏။ [“အဝိဂတပစ္စယ ဘာဝေါ” ဌှစ်ပ။] ဇရာမရဏသင်္ခတဿ၊ ဇရာ မရဏဟု ဆိုအပ်သော။ ဘဝဿ၊ ဘဝတစ်စိတ်၏။ [“အဘာဝတော”ဌှစ်ပ။] ဇာတိက္ခဏမတ္တေယေဝ၊ ဇာတိ၏ဖြစ်ရာခဏမျှဌှစ်ပ။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ [ဇရာ မရဏဟူသော ဘဝတစ်စိတ်က ဇာတိ၏ခဏ၌ မရှိဘဲ၊ ထို၏ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌သာ ရှိခြင်းကြောင့်။] အဝိဂတပစ္စယဘာဝေါ၊ အဝိဂတပစ္စည်း၏ အဖြစ်သည်။ န သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့်။ ဇာတိယာ၊ ၏။ ဇရာမရဏက္ခဏေ၊ ၌။ အဘာဝတော၊ ကြောင့်။ (ဇရာမရဏခဏ၌ ဇာတိမရှိ၊ ဇရာမရဏ၏အလျင် ရှေးက ရှိခဲ့ခြင်းကြောင့်။) တထာ၊ ထို့အတူ။ (အဝိဂတပစ္စယဘာဝေါ၊ သည်။ န သမ္ဘဝတိ။) ပန၊ စင်စစ်ကား။ ဥပနိဿယပစ္စယေနဝ၊ သတ္တိဖြင့်သာလျှင်။ ဘဝေါ၊ သည်။ ဇာတိယာ၊ အား၎င်း။ ဇာတိ၊ သည်။ ဇရာမရဏဿ၊ အား၎င်း။ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ သဗ္ဗထာပိ၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း။ အဝိဂတပစ္စယနိယမာဘာဝတော စ၊ အဝိဂတပစ္စည်း၏ အမြဲ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အဝိဂတပစ္စယဿ၊ ၏။ အဘာဝတော စ၊ လုံးလုံးမရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဘဝါဒီသု၊ ဘဝအစရှိသည်တို့၌။ ဟေတုကဂ္ဂဟဏံ၊ ကို။ န ကတံ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ကေစိ၊ အချို့သော ရေဝတထေရ်တို့သည်။ အာဟု၊ ဆိုကြကုန်ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။)ဘဝေါ ဒုဝိဓေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော် မူခြင်းကြောင့်။ (သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း၌ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။) ဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝသည်။ ဥပပတ္တိမိဿကော၊ ဥပပတ္တိဘဝနှင့် ရောနှောသည်။ (ဟောတိ)။ [ကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝအားဖြင့် ၂-ပါးရှိသည်-ဟူလို။] စ၊ ဆက်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ ဥပပတ္တိဘဝဿ၊ ၏။ အဝိဂတပစ္စယော၊ အဝိဂတပစ္စည်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘာဝေါ ဥပါဒါနဟေတုကောတိ၊ ဟူ၍။ အဝတု၊ ဟောတော်မမူဘဲ။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘာဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊

ယာ တေသံ။ပေ။အဘာဝတော။ ။ဤအဘာဝတောစ အဝိဂတပစ္စယဿ၏အကျယ် တည်း။ ထိုတွင် သင်္ခတလက္ခဏေသုကို ဇာတိယာ ဇရာ မရဏတို့၌ နိဒ္ဒါရဏစပ်ပါ။ [ယောဇနာ၌ကား န သမ္ဘဝတိ၌ အာဓာရ စပ်လေ၏။] ထိုတွင် ဇာတိယာကို “အဝိဂတပစ္စယဘာဝေါ န သမ္ဘဝတိ” ဌှစ်ပ။ ဇာတိက ဇရာမရဏဟူသော ဘဝ၏ အဝိဂတပစ္စည်း မဖြစ်၊ ဘာကြောင့်နည်း—ဇာတိဟု မှတ်သားရာ ဥပါဒါခဏမျှ၌ ထို ဇရာမရဏတို့က မရှိကြသောကြောင့်တည်း။ တထာ ဇာတိယာ စသည်၌ တထာဖြင့် အဝိဂတပစ္စယဘာဝေါ န သမ္ဘဝတိကို ဆွဲငင်သည်”ဟု ယောဇနာဖွင့်၏။ တထာ၏ အနုကဗျာအနက်ကို ဖွင့်ခြင်းတည်း။

ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣမ၊ ဤ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါဟူသောပါဌ်၌။ ပစ္စိန္တတ္တာ၊ ပြတ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဟေတုကသဒ္ဒါကပြတ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။) ပရတောပိ၊ နောက်၌လည်း။ န ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟု၊ ကုန်ပြီ။) တံ၊ ထို ကေစိဆရာတို့၏စကားသည်။ [“အယုတ္တံ” ၌စပ်။] ဣမ၊ ဤဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါဟူသောပါဌ်၌။ ဥပပတ္တိမိဿကဿ၊ သော။ ဘဝဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို။ အနုမိပေတတ္တာ၊ အလိုမရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဟိ၊ မှန်။ ဣမ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌။ အရူပက္ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့သည်။ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ အာဂတာ၊ လာကုန်ပြီ။

စ၊ ဆက်။ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ဇာတိဇရာမရဏာနိ၊ တို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ အဝသေသော၊ ကြွင်းသော။ ဘဝေါ၊ သည်။ ဇာတိယာ၊ ၎င်း။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကသွာ၊ ကြောင့်။ (ဇာတိဇရာမရဏာနိ ဌပေတွာ ။ပေ။ ဟောတိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ နည်း။) ဇာတိအာဒိနံ၊ ဘဝအရတွင် ပါဝင်သော ဇာတိအစရှိသည်တို့၏။ ဇာတိယာ၊ နောက်ဇာတိ၏။ အပစ္စယတ္တာ၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဇာတိဇရာမရဏာနိ ။ပေ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။) ယဒိဝံ၊ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်။ (ဇာတိဇရာမရဏတို့ကို ချန်၍ ကျန်သော ဘဝက ဇာတိအား ကျေးဇူးပြု၏ ဟု သိထိုက်လျှင်။) ဌပေတွာ ။ပေ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဟောတော်မူ ထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤ အမေးတည်း။ အာမ၊ အိမ်း။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဟောတော်မူထိုက်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဟောတော်မူထိုက်ပါသော်လည်း။ ဝတ္တဗ္ဗုပဒေသာဘာဝတော၊ ဟောတော်မူထိုက်သော ပါဠိ၏ နေရာအရပ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်။

ဟိ၊ ခဲ့။ ဒသမဂ်နိဒ္ဒေသေ၊ ၁၀-ပါးမြောက်အင်္ဂါ၏နိဒ္ဒေသ၌။ ဥပါဒါနပစ္စယသမ္ဘူတော၊ ဥပါဒါန်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သော။ [“ဥပါဒါနပစ္စယဘာဝေန သမ္ဘူတော” ဟု ယောဇနာဖွင့်ထား၏။ “ဥပါဒါန်ဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ကောင်းစွာဖြစ်သော” ဟု ပေးပါ။] ဘဝေါ၊ ကို။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ အကျယ်ဟောထိုက်၏။ ကောဒသမဂ်နိဒ္ဒေသေ၊ တဆယ့်တပါးမြောက်အင်္ဂါ၏နိဒ္ဒေသ၌။ ဇာတိ၊ ကို။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဟောတော်မူထိုက်၏။ (ဟောကား

ဝတ္တဗ္ဗုပဒေသာဘာဝတော။ ။ ထိုပါဠိကို ဟောဘို့ရန်နေရာကို “ဝတ္တဗ္ဗုပဒေသ” ဟုဆို၏။ ထို ဝတ္တဗ္ဗုပဒေသမရှိပုံကို ချဲ့လိုသောကြောင့် “ဒသမဂ်နိဒ္ဒေသေ ဟိ” စသည်ကိုမိန့်၊ ဒသမအင်္ဂါ၏နိဒ္ဒေသ၌ ဥပါဒါန်ကြောင့်ဖြစ်သော ဘဝကို ဟောတော်မူထိုက်၏။ ကောဒသမအင်္ဂါ၏နိဒ္ဒေသ၌ ဘဝကြောင့်ဖြစ်သော ဇာတိကို အကျယ် ဟောတော်မူထိုက်၏။ သို့သော် ဟောတော်မူတော့၊ ထိုသို့ ဟောတော်မူသည့်အတွက် “ဌပေတွာ ဇာတိဇရာ မရဏာနိ” ဟူသော ပါဠိ၏ နေရာအရပ်လည်း မရှိတော့—ဟူလို။

မဟောပါ။) ပန၊ ဆက်။ ယော ဘဝေါ၊ သည်။ ဇာတိယာ၊ ၎င်း။ ပစ္စယော၊ သည်။
 (ဟောတိ)။ တဿ၊ ထိုဘဝ၏။ ဝတ္တဗ္ဗပဒေသော၊ ဟောတော်မူထိုက်သော
 ပါဠိ၏ နေရာအရပ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗပဒေသာဘာဝတော၊
 ကြောင့်။ န ဝုတ္တော။ ပန၊ ဆက်။ အဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။ (သမာ-
 နော)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ယုတ္တိတော၊ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့်။ ဂဟေတဗ္ဗော၊
 ယုထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

စ၊ ဆက်။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။
 ဝိညာဏာဒီနံ၊ ဝိညာဉ်အစရှိသည်တို့၏။ အဝိဂတပစ္စယဘာဝသဗ္ဗာဝတော၊
 အဝိဂတပစ္စည်း၏အဖြစ် ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ [ရှေ့၌ ဋီကာတွင်
 “သဗ္ဗာဝ”ဟု မှတ်ခဲ့သည်။] ဝိညာဏဟေတုကာဒိဝစနံ၊ အစရှိသောစကား
 ကို။ ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ သေ (သေသော)၊ ဤ
 ဆိုအပ်ပြီးကား။ ဟေတုစတုက္ကော၊ ၌။ ဝိသေသော၊ တည်း။

ဟေတုစတုက္ကအဖွင့် ပြီး၏။

၃-သမ္ပယုတ္တစတုက္ကအဖွင့်

၂၄၅။ သမ္ပယုတ္တစတုက္ကောပိ၊ ၌လည်း။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာတိ၊ ဟူသော။ တော-
 ဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသောစကားဖြင့်။ [“ဒဿေတွာ”၌စပ်။] သဟ-
 ဇာတာဒိပစ္စယဝသေန၊ သဟဇာတ အစရှိသော ပစ္စည်း၏အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ခါ-
 ရဿ၊ ၎င်း။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယတံ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။
 ဒဿေတွာ၊ ပြုတော်မူပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ အဝိဇ္ဇာသမ္ပယုတ္တောတိ၊ ဟူသောပါဠိ
 ဖြင့်။ သမ္ပယုတ္တပစ္စယတာ၊ သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿိတာ၊
 ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ သေသပဒေသပိ၊ တို့၌လည်း။ သေသဝ နယော၊ တည်း။ ပန၊
 ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အရူပိနံ၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။
 ရူပဓမ္မဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယောဂေါ၊ သမ္ပယုတ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ အာဒိသု၊ အစရှိကုန်သော။ တတိယ စတုတ္ထဝါရ-
 ပဒေသု၊ တို့၌။ ဝိညာဏသမ္ပယုတ္တံ နာမန္တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။
 ယံ၊ အကြင်နာမ်ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ (သမ္ပယုတ္တပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ရအပ်၏။)
 တဒေဝ၊ ထိုနာမ်ကိုသာ။ [ဝေဖြင့် ရုပ်ကိုကုန်သည်။] ဂဟိတံ၊ ယူအပ်၏။ ဣတိ၊
 ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ သေ (သေသော)၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ သမ္ပယုတ္တစတုက္ကော၊ ၌။
 ဝိသေသော၊ တည်း။

သမ္ပယုတ္တစတုက္ကအဖွင့် ပြီး၏။

၄-အညမညစတုက္ကအဖွင့်

၂၄၆။ အညမညစတုက္ကေပိ၊ ဌ်လည်း။ [“ဝိ”ဖြင့် ဟေတုစတုက္ကကို ပေါင်း။] အဝိဇ္ဇာပစ္စယာတံ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သဟဇာတာဒိပစ္စယဝသေန၊ သဟဇာတအစ ရှိသော ပစ္စည်း၏အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ခါရဿ၊ ၎င်း။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယတံ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော ပစ္စည်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတွာ၊ တော်မူပြီး၍။ သင်္ခါရပစ္စယာပိ အဝိဇ္ဇာ-တံ၊ ပါဌ်ဖြင့်။ အညမညပစ္စယတာ၊ အညမညပစ္စည်း၏အဖြစ်ကို။ ဒဿိတာ၊ ပြီ။ [ပါဠိတော်၌ “အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်၊ သင်္ခါရကြောင့်လည်း အဝိဇ္ဇာ ဖြစ်ပုံကို ပြတော်မူသည်။] သေသပဒေသုပိ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧသေ နယော၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဝေါ၊ သည်။ နိပ္ပဒေသော၊ ညွှန်ပြအပ်သော အစိတ်အပိုင်း မရှိ။ ဝါ၊ အကြွင်းအကျန် မရှိ။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ သပ္ပဒေသံ၊ ညွှန်ပြအပ်သော အစိတ်အပိုင်းနှင့်တကွဖြစ်၏။ ဝါ၊ အကြွင်းအကျန် ရှိ၏။ သပ္ပဒေသဓမ္မော စ၊ သပ္ပဒေသတရားသည်လည်း။ နိပ္ပဒေသဓမ္မဿ၊ နိပ္ပ-ဒေသတရား၏။ ပစ္စယော ဟောတိ။ နိပ္ပဒေသဓမ္မော၊ သည်။ သပ္ပဒေသဓမ္မဿ၊ ၎င်း။ (ပစ္စယော၊ သည်။) န (ဟောတိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပါဒါနံက ဘဝအား ကျေးဇူးပြုရာ၌။ ဘဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနံတံ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ၊ ဟောတော် မမူအပ်။ ဝါ၊ တနည်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက် ဟေတုစတုက္က စသည်တို့၌။ ဒေသနာ-ယ၊ ဒေသနာတော်၏။ ပစ္ဆိန္နတ္တာ၊ ပြတ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ (ဘဝ-ပစ္စယာပိ ဥပါဒါနံ ဟူ၍။) န ဝုတ္တံ။

ဘဝေါ။ပေ။သပ္ပဒေသံ။ ။“ဘဝ”အရ ကမ္မဘဝအတွက် နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးလုံး ပါသော ကြောင့် နာမ်ခန္ဓာ အကြွင်းအကျန်မရှိရကား “ဘဝေါ နိပ္ပဒေသော” ဟု၎င်း၊ “ဥပါဒါနံ” အရ လောဘ ဒိဋ္ဌိဖြစ်၍ သင်္ခါရကုန္ဓာ တပါးသာ ရသောကြောင့် “သပ္ပဒေသံ”ဟု၎င်း ဆို သည်။

သပ္ပဒေသ။ပေ။ဓမ္မဿ။ ။သပ္ပဒေသဖြစ်သော ဥပါဒါနံက နိပ္ပဒေသဖြစ်သော ဘဝ အား အညမညသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်၏။ နိပ္ပဒေသဖြစ်သော ဘဝကမူ သပ္ပဒေသဖြစ်သော ဥပါဒါနံအား အညမညသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုနိုင်၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ “ဥပါဒါန-ပစ္စယာ ဘဝေါ”ဟုသာ ဟောတော်မူ၍ “ဘဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနံ”ဟု ပြန်၍ ဟောတော် မမူ။

ဟေဋ္ဌာ ဝါ။ပေ။ဧဝံ န ဝုတ္တံ။ ။“အောက်”ဟုရာ၌ ဟေတုစတုက္က သမ္ပယုတ္တစတုက္က တို့ကို ဆိုလိုဟန်တူ၏။ ထိုစတုက္ကတို့၌ “တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ တဏှာဟေတုကံ” ဟုသာ ဟောတော်မူ၍ “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ ဥပါဒါနဟေတုကော”ဟု ဟောတော်မမူ၊ သမ္ပ-ယုတ္တစတုက္က၌လည်း ထို့အတူ ဟောတော်မမူ။ ဤသို့ အောက်၌ ပြတ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဤစတုက္က၌လည်း “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ”ဟုသာ ဟောတော်မူ၍ “ဘဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနံ”ဟု အပြန်အလှန် ဟောတော်မမူတော့—ဟူလို။

စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နာမရူပပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သဠာယတနံ၊ သည်။ အတ္ထိ။ သဠာယတနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ကေစိတ္တက္ခဏေ၊ တခုသောစိတ္တက္ခဏံ။ ယဿ၊ အကြင်နာမ်ရုပ်၏။ သဠာယတနံ၊ သည်။ အညမညပစ္စယော၊ အညမညပစ္စည်းသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (တံ)နာမရူပံ၊ သည်။ နတ္ထိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စတုတ္ထဝါရေ၊ ၌။ သဠာယတနပစ္စယာပိ နာမရူပံတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ယံ၊ အကြင်နာမ်၊ အကြင်ရုပ်ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ တဒေဝ၊ ထိုနာမ်၊ ထိုရုပ်ကိုသာ။ ဂဟိတံ၊ ယူတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဒေသ(ဒေသော)၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ အညမညစတုက္ကေ၊ ၌။ ဝိသေသော၊ တည်း။

အဝိဇ္ဇာမူလကနယမာတိကာ၊ အဝိဇ္ဇာမူလရှိသော နယမာတိကာသည်။
(သမတ္တာ၊ ပြည့်စုံပြီ။ ဝါ၊ ပြီးပြီ။)

သင်္ခါရာဒိမူလကနယမာတိကာအဖွင့်

၂၄၇။ ဣဒါနိ၊ အဝိဇ္ဇာမူလကနယမာတိကာကိုပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ သင်္ခါရပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိ၊ အစရှိသော။ သင်္ခါရမူလကနယော၊ သင်္ခါရမူလရှိသော နည်းကို။ အာရဒ္ဒေါ၊ ၏။ တတ္တာပိ၊ ထို သင်္ခါရမူလကနယ၌လည်း။ အဝိဇ္ဇာမူလကော၊ အဝိဇ္ဇာမူလကနည်း၌။ (စတ္တာရိ စတုက္ကာနိ၊ တို့ကို၎င်း။ သောဠာသဝါရာ စ၊ တို့ကို၎င်း။ ဝိဒိတာ)ယထာ၊ သိအပ်ပြီးကုန်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ စတ္တာရိ စတုက္ကာနိ၊ သောဠာသဝါရာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ [ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ ပါဠိတော်ဝယ်

ယသ္မာ စ။ပေ။ဂဟိတံ။ ။“နာမ်ရုပ်ကြောင့် သဠာယတနဖြစ်၏”ဟူရာ၌ အညမညသတ္တိဖြင့် သဠာယတန၏ ကျေးဇူးပြုကို ခံရသော နာမ်ရုပ် ၂-ပါးလုံးကား မရှိနိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် စတုတ္ထဝါရ၌ သဠာယတနပစ္စယာပိ နာမရူပံ၏ နိဒ္ဒေသဝယ် “အတ္ထိ နာမံ အတ္ထိ ရူပံ”ဟု ခွဲပြီးလျှင် “နာမံ”အရ စေတသိက်ခန္ဓာ ၄-ပါးကိုယူ၍ “ရူပံ”အရ၌ကား “စက္ခာယတနဿ ဥပစယော။ပေ။ကာယာယတနဿ ဥပစယော”ဟု၎င်း၊ “ယံ ဝါ ပနညံပိ အတ္ထိ ရူပံ စိတ္တဇံ”စသည်ဖြင့်၎င်း ရထိုက်သောရုပ်ကို ခွဲထုတ်၍ ဟောတော်မူသည်။

ပါဠိတော်နိဿယ။ ။စက္ခာယတနဿ၊ ၏။ ဥပစယော၊ နောက်နောက် တိုးပွားခြင်း စက္ခာယတနအများသည်၎င်း။ (တနည်း) စက္ခာယတနဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဥပစယော၊ ထောက်ပံ့သောအားဖြင့် တိုးပွားသော ရုပ်အများသည်၎င်း။ပေ။ကာယာယတနဿ၊ ၏။ ဥပစယော၊ သည်၎င်း။ ဝါပန၊ သည်သာမကသေး။ အညံပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်သော။ စိတ္တဇံ၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော။ စိတ္တဟေတုကံ၊ စိတ်ဟူသော အကြောင်းရှိသော။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ စိတ်ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ ယံ ရူပံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ အတ္ထိ။ (တံ ရူပံ၊ ထိုရုပ်သည် ၎င်းတည်း။) ဣဒံ၊ ကို။ ရူပံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။—ဤသို့ ပါဠိတော်၌ အနက်ပေးပါ။

“ သင်္ခါရပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ။ ပေ။ ဟု ပေယျာလမြှုပ်ရာ၌ ၄-စတုက္ကတို့ကို၎င်း၊ တစတုက္ကလျှင် ၄-ဝါရစီ ရှိသောကြောင့် ၁၆-ဝါရတို့ကို၎င်း မြှုပ်ထားသည်” ဟု မှတ်ပါ။ ထို ပေယျာလ အကျယ်ပါဠိကို အဝိဇ္ဇာမူလကနည်းကိုမှီး၍ သိပါ။]
 ပန၊ ထိုသို့ပင် ၄-ပါးသော စတုက္က၊ ၁၆-ပါးသော ဝါရတို့ကို သိထိုက်ပါကုန် သော်လည်း။ ပဌမစတုက္ကော၊ ပဌမပစ္စယ စတုက္ကဝါရ၌။ ပဌမဝါရမေဝ၊ ကိုသာ။ ဒဿေတွာ၊ ပြ၍။ ဒေသနာ၊ ဒေသနာတော်ကို။ (သံဂီတိကာရေဟံ၊ တို့သည်။) သံခိတ္တာ၊ ချုံးအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤသင်္ခါရမူလကနယ၌။ (သံခိတ္တာ) ယထာ၊ အပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝိညာဏမူလကာဒိသုပိ၊ ဝိညာဏမူလကနယ အစရှိ သည်တို့၌လည်း။ (ဒေသနာ၊ ကို။ သံခိတ္တာ၊ ပြီ။) [ပါဠိတော်ကို ကြည့်ပါ။ “ဝိညာဏပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ။ ပေ။ နာမပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ။ ပေ။ ” စသည်ဖြင့် ချုံးထား ပုံကို တွေ့ရပါလိမ့်မည်။]

တတ္ထ၊ ထိုနည်းတို့၌။ [သာမညာဓာရ၊ ယောဇနာ၌ကား “တတ္ထာတိ တေသု နယေသု နိဒ္ဒါရဏ” ဟု ဆို၏။ ရှေးနိဿယ၌ကား တမျိုးစွဲလေသည်။] သဗ္ဗေ သေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရမူလကာဒိသု၊ အစရှိကုန်သော။ အဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ တေသု နယေသု၊ တို့၌။ [ဝိသေသာဓာရ။] သင်္ခါရပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ သဟဇာတာဒိပစ္စယဝသေန၊ အစရှိသောပစ္စည်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ သင်္ခါရာဒိပစ္စယတံ၊ သင်္ခါရ အစရှိသောပစ္စည်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြတော်မူ၍။ ပုန၊ တဖန်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရောတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဧက- စိတ္တက္ခဏေ၊ တခုသော စိတ္တက္ခဏ၌။ ပစ္စယာကာရစက္ကဿ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ်၏။ ပဝတ္တိပိ၊ ဖြစ်ပုံကိုလည်း။ ဝါ၊ လည်ပုံကိုလည်း။ ဒဿိတာ၊ ပြီ။ [ဧကစိတ္တက္ခဏေပိ၌ “ပိ” ကို ပဝတ္တိနောက်ရွှေ၍ ယှဉ်စေပါ။]

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမဟုတ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဝမူလကာ ဝါ၊ ဘဝဟူသော မူလရှိသည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဇာတိဇရာ- မရဏမူလကာ ဝါ၊ ဇာတိဟူသောမူလ ဇရာမရဏဟူသော မူလရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နယာ၊ နည်းတို့ကို။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သနည်း။ ဘဝပစ္စယာ၊ ဘဝဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ န ဟောတိကံ ၊ မဖြစ်နိုင်သလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ (ဘဝပစ္စယာ၊ ဘဝဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။) န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်သည်ကား။ နော၊ မဟုတ်။ (ဟောတိဓေ၊ ဖြစ်နိုင်သည်သာ။) ပန၊ ထိုသို့ပင်ဖြစ်နိုင်ပါသော်လည်း။ သင်္ခါရပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိ ဝေမာဒိသု၊ ဤသို့ အစရှိသောနည်းတို့ကို။ ဝုစ္စ- မာနေသု၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်လသော်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်း ဖြစ်သော။ ဧကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဘဝပရိယာပနော၊ ဘဝ၌အကျုံးဝင်သော။

ဓမ္မော၊ ကိ။ နဝုတ္တော၊ ဟောတော်မမူအပ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ဝုတ္တော
ဝေ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသည်သာ။) ဝတ္တဗ္ဗဿ၊ ဟောတော်မူထိုက်သော။
အပုဗ္ဗဿ၊ ရှေးမဟုတ်သော။ ဝါ၊ အသစ်ဖြစ်သော။ အညဿ၊ သင်္ခါရစသည်
တို့မှ တပါးသော။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယဿ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ အကြောင်း၏။ တသ္မာ အဘာဝ-
တော၊ ထိုသို့ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဘဝမူလကော၊ သော။ နယော၊ ကိ။ န
ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မမူအပ်။

စ၊ ဆက်။ ဘဝဂ္ဂဟဏေန၊ ဘဝသဒ္ဓါဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာပိ၊ သည်လည်း။ သင်္ခဟံ၊
သိမ်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဝပစ္စယာ
အဝိဇ္ဇာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စမာနေ၊ ဟောတော်မူအပ်သော်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ-
တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ဟောတော်
မူအပ်ရာ ရောက်၏။) စ၊ စင်စစ်ကား။ ဧကစိတ္တက္ခဏေ၊ တခုသော စိတ္တက္ခဏ၌။
အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပစ္စယောနာမ၊ အကြောင်းမည်သည်။ န
ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။

တသ္မာ အပုဗ္ဗဿ။ပေ။န ဝုတ္တော။ ။ပါဠိတော်၌ သင်္ခါရာဒိ မူလကနယမာတိကာဝယ်
“သင်္ခါရပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”မှစ၍ “ဥပါဒါနပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”တိုင်အောင်သာ ဟောတော်
မူ၏။ “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟု ဘဝမူတည်သော နည်းကို၎င်း၊ “ဇာတိပစ္စယာ။ပေ။
ဇရာမရဏပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟု ဇာတိဇရာမရဏ မူတည်သောနည်းကို၎င်း ဟောတော်မမူ
ဤသို့ ဟောတော်မမူခြင်း၏ အကြောင်းကိုပြရာ၌ “သင်္ခါရပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”မှစ၍ “ဥပါ-
ဒါနပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”တိုင်အောင် ဟောတော်မူလိုက်လျှင် အဝိဇ္ဇာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော
ဘဝပရိယာပန္န တရားဟူသမျှကို အားလုံးဟောအပ်ပြီး ဖြစ်၏။ အသစ်ဟောစရာမရှိတော့၊
ဤသို့ အသစ်ဟောစရာတရား မရှိသည့်အတွက် “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဟောတော်
မမူဟု အကြောင်းပြသည်။

ဘဝဂ္ဂဟဏေန စ။ပေ။ဝုတ္တံ သိယာ။ ။“ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟု ဘဝမူလက နည်း
ကိုသာ ဟောတော်မူလျှင် ရနိုင်သော အခြားအပြစ်တမျိုးကို ပြလိုသောကြောင့် “ဘဝဂ္ဂ-
ဟဏေန” စသည်ကို မိန့်သည်။ “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟု ဘဝကိုယူလျှင် အကုသိုလ် ကမ္မ
ဘဝနှင့် အဝိဇ္ဇာသည် မကွေမကွာယှဉ်သောကြောင့် အဝိနာဘာဝနည်းအားဖြင့် အဝိဇ္ဇာ
ကိုလည်း ယူပြီးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟု ဟောတော်မူရာ၌ “အဝိဇ္ဇာ
ပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟုလည်း ဟောတော်မူရာ ရောက်နေ၏။

န စ ဧကစိတ္တက္ခဏေ။ပေ။ဟောတိ။ ။ထိုသို့ဟောတော်မူလျှင် “ရွှေစိတ် အဝိဇ္ဇာနှင့်
နောက်စိတ် အဝိဇ္ဇာ”ဟု ကွဲပြားပြီးဖြစ်သောကြောင့် ရွှေအဝိဇ္ဇာက နောက်အဝိဇ္ဇာအား
ကျေးဇူးပြုနိုင်သည် မဟုတ်ပါလော”ဟု မေးဘွယ်ရှိပြန်၏။ ထို့ကြောင့် “န စ ဧကစိတ္တက္ခဏေ”
စသည်ကို မိန့်သည်။ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနိယ ဒေသနာသည် စိတ္တက္ခဏ တခုတည်း၌ ပစ္စည်း
ပစ္စယပုဒ်ဖြစ်ပုံကို ဟောတော်မူသော ဒေသနာတော် ဖြစ်၏။ စိတ္တက္ခဏ တခုတည်း၌လည်း
ထိုကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇာ ၂-ပါး မဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဟောတော်
မမူဘဲ ထားပါသည်—ဟူလို။

တတ္ထ၊ ထို ဘဝပုဒ်၌။ ပစ္ဆိန္ဒတ္တာဝ၊ ပြတ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ ဇာတိဇရာ-
 မရဏမူလကာ၊ ဇာတိမူလ၊ ဇရာမရဏမူလ ရှိကုန်သော။ နယာပိ၊ တို့ကိုလည်း။
 န ဂဟိတာ၊ မယူအပ်ကုန်။ အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ (ပစ္ဆိန္ဒတ္တာဟူသော
 အကြောင်းသာမကသေး။) ဘဝေ၊ ဘဝ၌။ ဇာတိဇရာ မရဏာနိပိ၊ တို့သည်
 လည်း။ အန္တောဂဓာနိ၊ အတွင်းဝင်ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ တောနိ၊ ဤ ဇာတိဇရာ
 မရဏတို့သည်။ ကေစိတ္တက္ခဏေ၊ ၌။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။
 န ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘဝမူလကာ ဝါ၊ ဘဝဟူသော မူလရှိသည်မူလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော။ ဇာတိဇရာမရဏ မူလကာ ဝါ၊ ဇာတိမူလ၊ ဇရာမရဏမူလ
 ရှိသည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နယာ၊ တို့ကို။ န ဝတ္တာ၊ ဟောတော်မမူအပ်
 ကုန်။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။

မာတိကာဝဏ္ဏနာ၊ မာတိကာ၏ အဖွင့်သည်။
 သမတ္တာ၊ ပြည့်စုံပြီ။ ဝါ၊ ပြီးပြီ။

အကုသလနိဒ္ဒေသ ပစ္စယစတုက္ကအဖွင့်

၂၄၈-၂၄၉။ ဣဒါနိ၊ မာတိကာကိုဖွင့်ပြပြီးရာယခုအခါ၌။ [ကတမေ ဓမ္မာ အကု-
 သလာတိ အာဒိမာဟ ဌစပ်။] ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော ဓမ္မသင်္ဂဏိ ပါဠိတော်
 ၌။ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍေ၌။ ကုသလံတ္တိကံ၊ ကုသလတိက်ကို။ အာဒိ ကတု၊ အစပြု၍။
 နိက္ခိတ္တမာတိကာယ၊ ချထားအပ်သော မာတိကာ၏။ ပဋိပါဠိယာ၊ အစဉ်အား
 ဖြင့်။ ပဌမံစွာ။ ကုသလံ၊ ကို။ (ဘာဇိတံ)ယထာ၊ အကျယ်ဝေဘန်အပ်သကဲ့သို့။
 တထာ၊ တူ။ ဣဓ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌။ မာတိကာယ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။

တတ္ထ ပစ္ဆိန္ဒတ္တာဝ။ ။ “ဘဝမူလနည်း၌ ပြအပ်ခဲ့သော အကြောင်းများကြောင့်
 ဟောတော်မမူလျှင် ရှိပါစေတော့ ဇာတိမူလကနည်း ဇရာမရဏမူလကနည်းတို့ကို အဘယ်
 ကြောင့် ဟောတော်မမူပါသနည်း” ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “တတ္ထ ပစ္ဆိန္ဒတ္တာဝ” စသည်
 ကို မိန့်၊ ဘဝမူတုန်းကပင် “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဟောတော်မမူဘဲ ဒေသနာ
 တော်ကို ဖြတ်အပ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် “ဇာတိမူလကနည်း၊ ဇရာမရဏမူလကနည်း တို့ကို
 လည်း ဟောတော်မမူတော့—ဟူလို။

အပိစ ဘဝေ။ ။ “ဇာတိ။ပေ။ ဇရာမရဏပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဟောတော်မမူရာ၌
 ပစ္ဆိန္ဒတ္တာဟူသော အကြောင်းမှ တပါးသောအကြောင်းကို ပြလို၍ “အပိ စ” စသည်ကို
 မိန့်၊ ဘဝ၌ ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့လည်း ပါဝင်ကုန်၏။ ပါဝင်ဆိုသည်ကား ဘဝအမည်ရသော
 နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါး၏ ဖြစ်ခြင်းသည် ဇာတိတည်း၊ ရင့်ခြင်းသည် ဇရာတည်း၊ ပျက်ခြင်းသည်
 မရဏတည်း၊ ဤနည်းအားဖြင့် ဘဝ၌ ဇာတိဇရာမရဏတို့ ပါဝင်ကြသည်။ ဤနည်းကိုပင်
 ဋီကာ၌ “ဇာယမာနာနံ ပန ဇာတိ” စသည်ဖြင့် ဆိုထားသည်။

အနိက္ခိတတ္တာ၊ မချထားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ကုသလံ၊ ကို။ အနာမသိတွာ၊ မသုံးသပ်မှု၍။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရောတိ၊ ဟူ၍။ အကုသလ-ဓမ္မဝသေန၊ အကုသလဓမ္မ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ နှင့်စပ်သဖြင့်။ မာတိကာယ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို။ နိက္ခိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ နိက္ခေပ ပဋိပါဒ္ဓိယာဝ၊ ချထားအပ်သော မာတိကာ၏ အစဉ်အားဖြင့်သာ။ အဝိဇ္ဇာဒီနိ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိကုန်သော။ ပဋိစ္စ-သမုပ္ပါဒင်္ဂါနိ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါတို့ကို။ ဘာဇေတွာ၊ အကျယ် ဝေဘန်တော် မှ၍။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ကတမေ ဓမ္မာ အကုသလာတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ အာဟ၊ ပြီ။

တဿ၊ ထို ကတမေ ဓမ္မာ အကုသလာ အစရှိသော စကားရပ်၏။ အတ္ထော၊ ကို။ ဟောဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပါဠိတော်၌။ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍော၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗျော၊ သိထိုက်၏။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကစိတ္တက္ခဏော၊ ၌။ တဏှာယစ၊ ၎င်း။ ကာမုပါဒါ-နဿစ၊ ၎င်း။ သမ္ဘဝေါ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနိယ နည်း၌။ တဏှာပစ္စယာ၊ တဏှာဟူသော အကြောင်း ကြောင့်။ ယံ ဥပါဒါနံ၊ အကြင် ဥပါဒါန်ကို။ (အကြင် ဒိဋ္ဌပါဒါနံ၊ သီလဗ္ဗတု ပါဒါနံ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်ကို။) လဗ္ဗတိ၊ ရအပ်၏။ တဒေဝ၊ ထို ရအပ်သော ဥပါဒါန်ကိုသာ။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ဒိဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတံတိ အာဒိ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားတော်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

စ၊ ဆက်။ ဘဝနိဒ္ဒေသော၊ ၌။ [“ဝုတ္တံ” ၌စပ်။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ ၌။ သင်္ဂဟံ၊ သွင်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဌပေတွာ ။ပေ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓောတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ။ [“ဌပေတွာ ဥပါဒါနံ” ဟူသော စကားကို သင်္ခါရက္ခန္ဓောအတွက် ခြွင်းချက် အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်-ဟူလို။] ဟိ၊ လဒ္ဒဂုဏ်ကို ဆိုဦးအံ့။ ဝေံ၊ ဤသို့။ (ဌပေတွာ ဥပါဒါနံဟူ၍။) အဝုစ္စမာနေ၊ ဟောတော်မူအပ်သော်။ [စာအုပ် တို့၌ “ဝုစ္စမာနေ”ဟု ပါဠိပျက်၏။] ဥပါဒါနဿ၊ ၎င်း။ ဥပါဒါနပစ္စယတ္တံ၊ ဥပါဒါန်ဟူသော ပစ္စည်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ စ၊ စင်စစ်ကား။ တဒေဝ၊ ထိုဥပါဒါန်တရားသည်ပင်။ တဿ၊ ထိုဥပါဒါန်တရား၏။ ပစ္စယော၊ ပစ္စည်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဇာတိအာဒိ နိဒ္ဒေသေသု၊ ဇာတိ

ဝေံ ဟိ။ပေ။ဟောတိ။ ။“ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ”ဟူသော ပါဠိရပ်၌ “ဘဝ”အရ ဥပါဒါန်ကို မချန်လျှင် ဥပါဒါန်က ဥပါဒါန်အား ကျေးဇူးပြုရာ ရောက်နေလိမ့်မည်။ ထို ဥပါဒါန်က ဥပါဒါန်၏ ပစ္စည်းလည်း မဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် “ဌပေတွာ ဥပါဒါနံ”ဟု ဟောတော်မူခြင်းသည် ဥပါဒါန်က ဥပါဒါန်အား ကျေးဇူးပြုသော အပြစ်၏ မရောက်ခြင်း ဟူသော အကျိုးရှိပါသည်-ဟူလို။

အစရှိသည်တို့၏ နိဒ္ဒေသတို့၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေ၊ ဤ ဇာတိ အစရှိသည် တို့သည်။ အရူပဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရားတို့၏။ ဇာတိအာဒယော၊ ဇာတိ အစရှိသည် တို့တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ခဏ္ဍိစုံ။ ပေ။ စဝနတာတိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ၊ ဟောတော် မမူအပ်။ [ခဏ္ဍိစုံသည်တို့သည် နာမ်တရားအတွက် မဖြစ်နိုင်၊ ရုပ်တရားအတွက် သာ ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ထည့်၍ ဟောတော်မမူ။ ပါဠိတော်ကြည့်ပါ။]

၂၅၀။ ဧဝံသိ။ ပဌမဝါရံ၊ ပဌမဝါရကို။ နိဋ္ဌာပေတွာ၊ ပြီးဆုံးစေတော်မူပြီး၍။ (ပစ္စယစတုက္က၌ ၄-ဝါရရှိသည်တွင် ပဌမဝါရကို ပြီးစေတော်မူပြီး၍။) ပုန၊ တဖန်။ ဒုတိယဝါရေ၊ ၌။ ယသ္မိံ သမယေ၊ အကြင်အခါ၌။ ပဌမဝါရေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယာကာရော၊ ပစ္စည်းတရားတို့၏ အခြင်းအရာသတ္တိဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ဒဿိတော၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မိံ ယေဝ သမယေ၊ ထိုအခါ၌ပင်။ (ထို ပဌမ ဝါရဖြင့် ပြုအပ်သော ပစ္စယာကာရ၏ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌ပင်။) အပရေနပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယာကာရံ၊ ကို။ ဒဿေထံ၊ ငှါ။ ဝိသံ၊ သီးခြား။ သမယဝဝတ္ထာနဝါရံ၊ သမယဝဝတ္ထာနဝါရကို။ [ဤ၌ “ဝါရံ” ပိုဟန် တူသည်။] အဝတွာ၊ ဟောတော်မမူဘဲ။ တသ္မိံ သမယေ။ ပေ။ သင်္ခါရေတိ အာဒိ- နာဝ၊ အစရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဒေသနာ၊ ကို။ ကတာ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဒေသနာတော်၌။ ဌပေတွာ ဖဿန္တိဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဖဿောပိ၊ သည်လည်း။ နာမပရိယာပန္နော၊ နာမ်၌ အကျုံးဝင်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဖဿဿ၊ ကို။ နာမတော၊ မှ။ နိဟရ- ဣတ္ထံ၊ ထုတ်ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ (နာမပစ္စယာ ဖဿောတိ တတ္ထ ကတမံ ဌပေတွာ ဖဿံ။ ပေ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော။ ပေ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော ဣဒံ ဝုစ္စတိ နာမံ” ဟု ဟောတော်မူအပ်ပြီ။)

၂၅၂။ [တတိယဝါရဝယ် “ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ” ၌ ပုဒ်အထူးကို ဖွင့်ပြ လိုသောကြောင့် “တတိယဝါရေ” စသည်ကို မိန့်။] တတိယဝါရေ၊ ၌။ [ဝုတ္တံ၌ အပေါင်း အာဇာရ၊ အစိတ် အာဇေယံစပ်။] ယဿ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပဿ၊ အကြင် စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်အား။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ)။ တသ္မိံ ၊ ထိုစိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်သည်။ ပဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်လသော်။ [“ပညာယတိ” ၌စပ်။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေန၊ ထို စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်သည်။ ဥပတ္တဒ္ဓါနံ၊

တသ္မိံ ။ ပေ။ ပညာယတိ။ ။ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်တွေ ဖြစ်လျှင် (အဖြစ်များနေလျှင်) ထိုစိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်က ထောက်ပံ့အပ်သော စက္ခာယတနစသော ကမ္မဇရုပ်တို့၏တိုးပွားပုံမှာ အထင်အရှား ဖြစ်၏။ ထင်ရှားပုံကား စိတ်ကြည်လင်၍ စိတ္တဇရုပ် ကောင်းစွာ ဖြစ်သော အခါ စိတ္တဇရုပ်ကလောင်တို့၏ အကြားအကြား၌ စက္ခာယတန၊ သောတ၊ သာန၊ ဇီဝါ၊ ကာယာယတနတို့ တိုးပွားလာသည်မှာ (ဝပြုံးလာသည်မှာ) အထင်အရှားပင် ဖြစ်သည်။

ထောက်ပံ့အပ်ကုန်သော။ စက္ခာယတနာဒီနံ၊ တို့၏။ ဥပစိတတ္တံ၊ တိုးပွားကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ ပညာယတိ၊ ထင်ရှား၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ စက္ခာယတနာယ ဥပစယောတိ အာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ပါဠိတော်၏အနက်ပေးပုံကို မာတိကာ၊ အညမညစတုက္က၊ အဝိဇ္ဇာနယမူလက၌ ပြခဲ့ပြီ။]

စ၊ သည်သာမကသေး။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မဇရူပဿပိ၊ ကမ္မဇရုပ်အားလည်း။ [ပစ္စယော ဟောတိ၌စပ်။ ပိဖြင့်စိတ္တဇရုပ်ကိုပေါင်း။] တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ဝတ္တမာနဿ၊ သော်။ ဝါ၊ သော။ ကမ္မဇရူပဿပိ၊ ရုပ်အားလည်း။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပစ္စာဇာတပစ္စယေန၊ သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ။ တသ္မာပိ၊ ထိုကြောင့်လည်း။ ဝေံ၊ သို့။ (စက္ခာယတနာယ ဥပစယော အစရှိသည်ဟူ၍။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို စက္ခာယတနာယ ဥပစယော အစရှိသောပါဌ၌။ ကမ္မဇံ၊ ကမ္မဇရုပ်၎င်း။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒေဝ၊ ၂-ပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ သန္တတိယော၊ အစဉ်တို့ကို။ ကိဉ္ဇာပိ ဂဟိတာ၊ အကယ်၍ကား ယူအပ်ပါကုန်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ၂-ပါးသော သန္တတိတို့ကိုသာ ယူအပ်ပါကုန်သော်လည်း။ ဣတရာပိ၊ ကမ္မဇ၊ စိတ္တဇရုပ်အစဉ်မှ တပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေ၊ ကုန်သော။ သန္တတိဇော၊ ဥတုဇ၊ အာဟာရဇရုပ်အစဉ်တို့ကို။ ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ယူထိုက်ကုန်၏။ [“ဝိညာဉ်က ပစ္စာဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုရာ၌ ၌အခိုက်အတန့်ဝယ် ရှိသမျှ စတုဇသန္တတိရုပ်တို့ကို ကျေးဇူးပြုနိုင်သောကြောင့် ဥတုဇ၊ အာဟာရဇသန္တတိတို့ကိုလည်း ယူထိုက်သည်”ဟု ဆိုသည်။] ဟိ၊ မှန်။ တာသံပိ၊ ထို ဥတုဇ၊ အာဟာရဇ ရုပ်အစဉ်တို့အားလည်း။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိယေဝ၊ သည်သာ။

၂၅၄။ ပန၊ ကား။ စတုတ္ထဝါရေ၊ ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကစိတ္တက္ခဏေပိ၊ ၌လည်း။ မဟာဘူတ ရူပပစ္စယာ၊ မဟာဘူတရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ စက္ခာယတနာဒီနိ(စ)၊ အစရှိသည်တို့သည်၎င်း။ ဟဒယရူပပစ္စယာ၊ ဟဒယရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဆဋ္ဌာယတနံ(စ)၊ သည်၎င်း။ နာမပစ္စယာ၊ နာမ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပစ္စာဇာတ သဟဇာတာဒိဝသေန၊ ပစ္စာဇာတသတ္တိ၊ သဟဇာတသတ္တိ အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ယထာနုရူပံ၊ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ။ [ယထာနုရူပံ၏အဓိပ္ပါယ်ကိုဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] သဗ္ဗာနိပိစ၊ အလုံးစုံသောရုပ်တို့သည်၎င်း။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ [သဗ္ဗာနိပိစ၌ “ပိ”သည် သမ္ဘာဝနာ၊ “စ”သည် သမုစ္စည်း။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ ကတမံ။ ပေ။ စက္ခာယတနံတိ အာဒိ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

၂၅၆။ ဒုတိယစတုက္ကေ၊ ၌။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောအစီအရင်သည်။ ဥတ္တာနုမေဝ။ တတိယစတုက္ကေ၊ ၌။ ယဿ၊ အကြင် ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သောရုပ်အား။ (ဝိညာဏဿ၊ ၏။) သမ္ပယုတ္တပစ္စယဘာဝေါ၊ သမ္ပယုတ္တသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၏

အဖြစ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ယဿစ၊ အကြင်ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော နာမ်အား
 ကား။ (ဝိညာဏဿ၊ ၎င်း။ သမ္ပယုတ္တပစ္စယဘာဝေါ၊ သမ္ပယုတ္တပစ္စယသတ္တိဖြင့်
 ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်သည်။) ဟောတိ၊ ၎င်း။ တံ၊ ထိုသမ္ပယုတ္တပစ္စယသတ္တိဖြင့်
 ကျေးဇူးပြုခံရ၊ မခံရသောနာမ်ရုပ်ကို။ ဝိသံဝိသံ၊ အသီးအသီး။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။
 ဣဒံ ဝုစ္စတိ။ ပေ။ နာမန္တိ အာဒိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ - [“ဣဒံ၊ ဤနာမ်ရုပ်ကို။
 ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ နာမရူပံ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝိညာဏသမ္ပယုတ္တံ၊ ဝိညာဉ်နှင့်
 သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ နာမံ၊ နာမ် ဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏”ဟု ပါဠိတော်
 ပေးပါ။]

၂၇၂။ စတုတ္ထစတုက္ကော ဌံ။ ဖဿပစ္စယာ နာမနိဒ္ဒေသေ ဌံ။ ဌပေတွာ။ ပေ။
 ဖဿပစ္စယာ နာမန္တိ၊ ဟူ၍။ ကိဉ္ဇာပိ န ဝုတ္တံ၊ မမူအပ်။ (“ဌပေတွာ ဖဿ”ဟု
 ထည့်၍ဟောတော်မမူအပ်။) တထာပိ၊ ထိုသို့ဟောတော်မမူအပ် ပါသော်လည်း။
 အနန္တရာတိတပဒနိဒ္ဒေသေ၊ အခြားမဲ့ လွန်လေပြီးသောပုဒ်၏ နိဒ္ဒေသဌံ။ (နာမ-
 ပစ္စယာ ဖဿောဟူသော ရှေ့ပုဒ်၏ နိဒ္ဒေသဌံ။) ဌပေတွာ။ ပေ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော-
 တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတာ၊ ဟောတော်မမူအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဝုတ္တံပိ၊ ဟောတော်
 မမူအပ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ တံ၊ ထို ဌပေတွာ ဖဿဟူသော ပုဒ်သည်။ ဝါ၊
 ကို။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဟောတော်မမူအပ်သည်သာ။ ဟောတိ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)
 ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝုတ္တံပိ၊ သော။ တံ၊ ထို ဌပေတွာ ဖဿဟူသော ပုဒ်သည်။
 ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တမေဝ၊ သည်သာ။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ယဒေဝ
 (နာမံ)၊ အကြင် ဖဿ မပါသော နာမ်သည်ပင်။ ဖဿဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊
 ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ။) ဖဿောပိ၊ သည်လည်း။ တဿေဝ၊ ထိုဖဿ
 မပါသောနာမ်အားသာ။ ပစ္စယော။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အဝုတ္တံပိ တံ
 ဝုတ္တမေဝ ဟောတိ။)

စတုစတုက္ကော၊ ၄-ပါးသော စတုက္ကရီသော။ သောဌသဝါရပုဘေဒေါ၊
 ၁၆-ပါးသော ဝါရအပြားရှိသော။ အဝိဇ္ဇာမူလကော၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော မူလ
 ရှိသော။ အယံ ပဌမနယော၊ ဤ ပဌမနည်းကို။ ဧတသ္မိံ ပဌမာကုသလစိတ္တော၊
 ဤပဌမအကုသိုလ်စိတ်၌။ ပကာသိတောယထာ၊ ထင်ရှားပြတော်မူအပ်သကဲ့သို့။
 ဧဝံ၊ တူ။ သင်္ခါရမူလကာဒယော၊ သင်္ခါရမူလက အစရှိကုန်သော။ အဋ္ဌ၊
 ကုန်သော။ နယာပိ၊ တို့ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ သိထိုက်ပါ
 ကုန်သော်လည်း။ ပါဠိ၊ ပါဠိတော်ကို။ (သင်္ဂီတိကာရေဟိ)သံခိတ္တာ၊ ချုံးအပ်ပြီ။
 ဧဝမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ တသ္မိံ ပဌမာကုသလစိတ္တယေဝ၊ ၌ပင်။ နဝ၊
 ကုန်သော။ နယာ၊ တို့သည်၎င်း။ ဆတ္တိံ သ၊ ၃၆-ပါးသော။ စတုက္ကာနိ၊ စတုက္က
 တို့သည်၎င်း။ စတုစတုကာလိသာမိကံ၊ ၄၄-ပါးအလွန်ရှိသော။ ဝါရသတံ စ၊ ဝါရ
 တရာသည်၎င်း။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ [“နှစ်သုံးလေးပါး၊ ကံကတ္တားနှင့်၊

ထားသည့်အရာ၊ ကြိယာမှာ၊ လွန်စွာနောက်ဖျား၊ ကံကတ္တားနှင့်၊ တူငြားလိန်ဝုဏ်၊ အညီတည်း” ဟူသည်နှင့်အညီ “ဝါရသတံ ဟောတံ” ဟု ကေဝုဏ်ထားသည်။]

၂၇၀။ ဣဒါနိ၊ ဤ ပဌမအကုသိုလ်စိတ်ကို ပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ဣမိနာဝနယေန၊ ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်။ သေသာကုသလစိတ္တေသုပိ၊ ကြွင်းသောအကုသိုလ်စိတ်တို့၌လည်း။ ပစ္စယာကာရံ၊ ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ကတမေ ဓမ္မာ အကုသလာတိ-အာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ တတ္ထ၊ ထို ကတမေ ဓမ္မာ အကုသလာအစရှိသောစကားရပ်၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိဝိပုယုတ္တေသု၊ ဒိဋ္ဌိဝိပုယုတ်စိတ်တို့၌။ တဏှာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ၊ ဖြစ်သော။) ဥပါဒါနံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနဋ္ဌာနေ၊ ဥပါဒါန်၏တည်ရာပါဠိရပ်၌။ [ပူရိတံ၌စပ်။] ဥပါဒါနံ၊ သည်။ (ဒဠ္ဇနိပါတိ) ဝိယ၊ အာရံ၌ ခိုင်မြဲစွာကျရောက်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ဒဠ္ဇနိပါတိနာ၊ အာရံ၌ခိုင်မြဲစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသော။ အဓိမောက္ခေန၊ ဖြင့်။ ပဒံ၊ ပုဒ်ကို။ ပူရိတံ၊ ပြည့်စေတော်မူအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဒေါမနဿသဟဂတေသု၊ ဒေါမနဿသဟဂုတ်စိတ်တို့၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ၊ သော။) တဏှာပိ၊ သည်လည်း။ [“ပိ” ဖြင့် ဥပါဒါန်ကိုပေါင်း။] နတ္ထိ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဏှာဋ္ဌာနေ၊ တဏှာ၏တည်ရာပါဠိရပ်၌။ တဏှာ၊ သည်။ (ဗလဝကိလေသာ၊ အားရှိသော ကိလေသာသည်။ ဟောတံ) ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ဗလဝကိလေသေန၊ အားရှိသော ကိလေသာဖြစ်သော။ ပဋိသေန၊ ပဋိသဖြင့်။ ဝါ၊ ဒေါသဖြင့်။ ပဒံ၊ ပူရိတံ။ ဥပါဒါနဋ္ဌာနေ၊ ၌။ အဓိမောက္ခေန၊ ဖြင့်ပင်။ (ပဒံ၊ ပူရိတံ။) [ရှေ့၌ အဓိမောက္ခပါပြီး ဖြစ်သောကြောင့် “အဓိမောက္ခေန” ဟု သန္နိဋ္ဌာနာဝဓာရဏ “ဝေ” ဖြင့် ဆိုသည်။]

ပန၊ ကား။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တေ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ်စိတ်၌။ [အဓိမောက္ခောပိ နတ္ထိ ၌စပ်။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သန္နိဋ္ဌာနာဘာဝတော၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (ဝိစိကိစ္ဆာက မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။) အဓိမောက္ခောပိ၊ သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဏှာဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဗလဝကိလေသာဘူတာယ၊ အားရှိသောကိလေသာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ ဖြင့်။ ပဒံ၊ ပူရိတံ။ ဥပါဒါနဋ္ဌာနံ၊ ဥပါဒါန်၏ တည်ရာ အရပ်သည်။ ပရိဟိနမေဝ၊ ယုတ်လျော့သည်သာ။ ပန၊ ကား။ ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ္တေ၊ စိတ်၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဓိမောက္ခော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဏှာဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဗလဝကိလေသေန၊ ဖြစ်သော။ ဥဒ္ဓစ္စေန၊ ဖြင့်။ ပဒံ၊ ပူရိတံ။ ဥပါဒါနဋ္ဌာနေ၊ ၌။ အဓိမောက္ခေန၊ (ပဒံ၊ ပူရိတံ။) စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗတ္ထေဝ၊ အလုံးစုံသော တတိယစိတ်အစရှိသည်တို့၌သာ။ ဝိသေသမတ္တံ၊ အထူးမျှကို။ ဒဿေတော၊ ၍။ ပါဠိ*၊ ကို။

သံခိတ္တာ၊ ချုံးအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ယော အယံ ဝိသေသော၊ အကြင်အထူးကို။ ဒဿိတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုအထူး၌။ ဧကဝလံ၊ အခြား နိဒ္ဒေသတို့နှင့် မဖက် သက်သက်။ အဓိမောက္ခနိဒ္ဒေသော၊ သည်သာ။ အပုဗ္ဗော၊ ရှေးမဟုတ်။ ဝါ၊ အသစ်ဖြစ်၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသောအစီအရင်သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော စိတ္တပျါဒကဏ္ဍ အစရှိသည်၌။ အာဂတမေ၊ လာသည်သာ။

ပန၊ ကား။ အဓိမောက္ခနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ အဓိမုစ္စနဝသေန၊ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဓိမောက္ခော၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တေန၊ ထိုသဘောတရားဖြင့်။ အာရမ္မဏော၊ ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဓိမုစ္စတိ၊ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်တတ်၏။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်တတ် ၏။ နိဗ္ဗိတိကိစ္ဆတာယ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ် ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဓိမောက္ခော၊ မည်၏။ [သန္နိဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတိကို ထောက်၍ “အဓိမုစ္စတိ၊ ဆုံးဖြတ်တတ်၏” ဟု ပေးကြ၏။ သဒ္ဒတ္တမ္ပာ “လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်တတ်၏” ဟု ဖြစ်သည်။] အဓိမုစ္စနာကာရော၊ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ် ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ အဓိမုစ္စနာ၊ မည်၏။ တဿ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဝါ၊ နည်း။ တသ္မိံ အာရမ္မဏော၊ ၌။ အဓိမုတ္တတာ၊ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင် သည်၏အဖြစ်တည်း။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်တတ်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဒဓိမုတ္တတာ၊ မည်၏။ [“တဒဓိမုတ္တတာ၊ ထိုစိတ်၏ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်သည်၏အဖြစ်။ ဝါ၊ ထိုအာရုံ၌ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်သည်၏ အဖြစ်” ဟု ပေးပါ။] စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗစိတ္တေသု၊ တို့၌။ ပဌမစိတ္တေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေ- နေဝ၊ ဖြင့်ပင်။ နယစတုက္ကဝါရပဘေဒေါ၊ နယ အပြား၊ စတုက္က အပြား၊ ဝါရ အပြားကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဟိ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဘွယ်အထူးကား။ ဧကဝလံ၊ အခြားစိတ်တို့နှင့်မဖက် သက်သက်။ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တေ၊ ၌။ ဥပါဒါနမူလက- သာ၊ ဥပါဒါန်ဟူသော မူလရှိသော။ နယဿ၊ ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ နယာ၊ တို့သည်၎င်း။ ဒုတ္တိံ သ၊ ကုန်သော။ စတုက္ကာနိ၊ တို့သည် ၎င်း။ အဋ္ဌဝိသာဓိကံ၊ ၂၈-ပါးအလွန်ရှိသော။ ဝါရသတဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အကုသလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။
(သမတ္တာ၊ ပြီ။)

ကုသလနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၆၂။ ဣဒါနိ၊ အကုသိုလ်စိတ်ဝယ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ဣမိ-
 နာဝနယေန၊ သာလျှင်။ ကုသလစိတ္တာဒိသုပိ၊ ကုသိုလ်စိတ်အစရှိသည်တို့၌လည်း။
 ပစ္စယာကာရံ၊ ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာတိအာဒိ၊ အစရှိသော
 စကားကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ အကုသလေ၊ အကုသိုလ်စိတ်၌။ (အကုသိုလ်
 စိတ်တုန်းက။) ပဌမံ၊ စွာ။ မာတိကံ၊ ကို။ နိက္ခိပိတု၊ ချထားတော်မူပြီး၍။ ပစ္ဆာ
 နောက်၌။ ဝါ၊ မှ။ နိဒ္ဒေသော၊ ကို။ ကတော ယထာ၊ ပြုတော်မူအပ်သကဲ့သို့။
 တထာ၊ တူ။ ဣမ၊ ဤ ကုသိုလ်စိတ်၌။ (ပဌမံ၊ စွာ။ မာတိကံ နိက္ခိပိတု၊ ပစ္ဆာ
 နိဒ္ဒေသော၊ ကို။) န (ကတော)၊ ပြုတော်မူအပ်။ ကသ္မာ။ (ပဌမံ မာတိကံ
 ။ပေ။ န ကတော၊ နည်း။) အပ္ပနာဝါရေ ၌။ နာနတ္တသမ္ဘဝတော၊ ထူးသည်၏
 အဖြစ်၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ (ပဌမံ မာတိကံ။ပေ။ န ကတော၊ အပ်။)

ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ လောကီယကုသလာဒိသု၊
 လောကီကုသိုလ်စိတ် အစရှိသည်တို့၌။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထို လောကီကုသိုလ် အစ
 ရှိသောတရားတို့၏။ ဒုက္ခသစ္စပရိယာပန္နတ္တာ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၌အကျုံးဝင်ကုန်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿာတိ၊ ဟူ၍။ အပ္ပနာ၊ သည်။
 ဝါ၊ နိဂုံးသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ လောကုတ္တရာကုသလာဒိသု၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ်
 စိတ် အစရှိသည်တို့၌။ ဝေ မေတေသံ ဓမ္မာနံတိ၊ ဟူ၍။ (အပ္ပနာ၊ သည်။
 ဟောတိ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ အပ္ပနာဝါရ၌ ထူးသည်၏ အဖြစ်၏
 ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤကုသိုလ်စိတ်၌။ သာဓာရဏတော၊ ဆက်ဆံသော
 အားဖြင့်။ (ကုသိုလ်အားလုံး၊ အဗျာကတအားလုံးနှင့် ဆက်ဆံသောအားဖြင့်။)
 မာတိကံ၊ ကို။ ဌပေတံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပါဠိ-
 ယေက္ကံ၊ အသီးအသီး။ တေသံ တေသံ ကုသလာဒိနံ၊ တို့၏။ မာတိကံ၊ ကို။ ဥဒ္ဒိ-
 သိတော၊ အကျဉ်းပြုပြီး၍သာ။ နိဒ္ဒေသော၊ ကို။ ကတော။ ဣတိ၊ ဤသို့
 မှတ်အပ်၏။

တတ္ထ၊ ထို ကုသလနိဒ္ဒေသ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေစိတ္တက္ခန္ဓော၊ တခုသော
 စိတ္တက္ခန္ဓာ၌။ ကုသလသင်္ခါရေန၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော သင်္ခါရနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက္က။
 အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ နတ္ထိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာကို။ အဝတု၊ ဟောတော်
 မမူဘဲ။ အကုသလာနံ၊ တို့၏။ မူလတော၊ မူလအားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ (ဝုတ္တာ)
 ဝိယ၊ ဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ကုသလာနံ၊ တို့၏။ မူလတော၊
 အားဖြင့်။ ကုသလမူလံ၊ ကုသိုလ်၏မူလကို။ (အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ
 ဟူသော ကုသိုလ်မူလကို။) (ဝုတ္တံ၊ ပြီ။) စ၊ သည်သာမကသေး။ တဏှာပါဒါနာနံ၊
 တဏှာ ဥပါဒါနံတို့၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ တဏှာဌာနေ၊ ၌။
 တဏှာဝိယ၊ ကဲ့သို့။ အာရမ္မဏော၊ အာရုံ၌။ အဇ္ဈောဂါဇ္ဇော၊ သက်ဝင်နစ်မြုပ်
 တတ်သော။ ပသာဒေါ၊ ပသာဒကို။ ဝါ၊ ကြည်လင်ခြင်းသဘောဟူသော သဒ္ဓါ

ကို။ (ဝုတ္တော၊ ပြီ။) ဥပါဒါနဋ္ဌာနေ၊ ဥပါဒါနံ၏တည်ရာ ပါဠိရပ်၌။ (ဒဠ္ဇနိပါတီ၊ အာရုံ၌ ခိုင်မြဲစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသော။) ဥပါဒါနံဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဒဠ္ဇနိပါတီနာမ၊ အာရုံ၌ ခိုင်မြဲစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသည်မည်သော။ အဓိမောက္ခော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာလျှင်။ ဝေဒိတဗျံ၊ သိထိုက်၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကုသလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (သမတ္တာ၊ ပြီ။)

အဗျာကတနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၃၀၆။ အဗျာကတံ၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍော၊ ၌။ အာဂတပဋိပါဠိယာဝ၊ လာသောပါဠိအစဉ်အားဖြင့်သာ။ ဝိဘတ္တံ၊ ဝေဘန်တော် မူအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗဝါရေသု၊ တို့၌။ အဝိဇ္ဇာမူလကာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော မူလ ရှိကုန်သော။ နယာ၊ တို့သည်။ ပရိဟိနာ၊ ယုတ်လျော့ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သဗ္ဗဝါရေသု အဝိဇ္ဇာမူလကာ နယာ။ ပရိဟိနာ၊ နည်း။) အဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနေ၊ အဝိဇ္ဇာ၏တည်ရာပါဠိရပ်၌။ ဌပေတဗ္ဗဿ၊ ထားထိုက်သောတရား၏။ အဘာဝ- တော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ (သဗ္ဗဝါရေသု။ ပေ။ ပရိဟိနာ၊ ကုန်၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ ကုသလ- စိတ္တေသု၊ တို့၌။ အဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဌပေတဗ္ဗံ၊ သော။ ကုသလမူလံ၊ ကုသိုလ် မူလသည်။ အတ္ထိ။ စက္ခုဝိညာဏာဒီသု၊ စက္ခုဝိညာဉ်အစရှိသော အဗျာကတ တို့၌။ (မူလံ၊ သည်။) နတ္ထိ။ [အဟိတ်စိတ်ဖြစ်သောကြောင့် မူလနှင့်မယှဉ်။] ပန၊ ကား။ သဟေတုကေသု၊ သဟိတ်စိတ်တို့၌။ (မူလံ၊ သည်။) ကိဉ္ဇာပိ အတ္ထိ၊ အကယ် ရှိကား ရှိပါပေ၏။ ဝေသန္တေပိ၊ သော်လည်း။ ဣမ၊ ဤ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသည် တို့၌။ ပစ္ဆိန္ဒတ္တာ၊ ပြတ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထို သဟိတ်အဗျာကတတို့၌။ (မူလံ၊ ကို။) န ဂဟိတံ၊ ယူတော်မမူအပ်။ ပဉ္စဝိညာဏသောတေ၊ ပဉ္စဝိညာဉ် ဒေသနာအယဉ်၌။ သောတပတိတာဝ၊ ဒေသနာအယဉ်၌ ကျသည်သာလျှင်။ ဟုတ္တာ၊ ရှိ။ ဒေသနာ၊ ကို။ ကတာ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျာ။

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအဗျာကတနိဒ္ဒေသ၌။ ဝိသေသတော၊ အထူးအားဖြင့်။ စက္ခုဝိညာဏာဒီသု၊ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော စိတ်တို့၌။ တဏှာဋ္ဌာနံ၊ တဏှာ၏ တည်ရာ ပါဠိရပ်သည်၎င်း။ ဥပါဒါနဋ္ဌာနဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ပရိဟိနံ၊ ယုတ်လျော့၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ပရိဟိနံ၊ နည်း။) တဏှာဋ္ဌာနာရဟဿ၊ တဏှာ၏တည်ရာ ပါဠိရပ်၌ ဟောတော်မူထိုက်သော။ ဗလဝဓမ္မဿ၊ အားရှိသော တရား၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ အဓိမောက္ခရဟိတတ္တာ စ၊ အဓိမောက္ခမှ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ပရိဟိနံ၊ ၏။) သေသာဟေတုကေသု၊ ပဉ္စ ဝိညာဉ်မှ ကြွင်းသောအဟိတ်စိတ်တို့၌။ တဏှာဋ္ဌာနမေဝ၊ သည်သာ။ ပရိဟိနံ၊ ၏။

သဟေတုကေသု၊ သဟိတ်ဝိပါက်စိတ်တို့၌။ ပသာဒသဗ္ဗာဝတော၊ ပသာဒ
 ဟူသောသဒ္ဓါ၏ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဏှာဌာနေ၊ ၌။ ပသာဒေန၊
 ပသာဒမည်သော သဒ္ဓါဖြင့်။ ပဒံ ပူရိတံ။ ဝေံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ တွေ၊
 ဤ အဗျာကတနိဒ္ဒေသ၌။ ကုသလာ ကုသလ ဝိပါကေသု၊ ကုသလဝိပါက်၊
 အကုသလဝိပါက်ဖြစ်ကုန်သော။ စက္ခုဝိညာဏာဒီသု၊ တို့၌။ သင်္ခါရ။ ပေ ။ မူလ-
 ကာ၊ သင်္ခါရမူလ၊ ဝိညာဏမူလ၊ နာမမူလ၊ ဆဋ္ဌာယတနမူလ၊ ဖဿမူလ၊
 ဝေဒနာမူလရှိကုန်သော။ ဆ ဆ၊ ၆-ပါး ၆-ပါးကုန်သော။ (နယာ၊ တို့ကို၎င်း။)
 သေသာဟေတုကေသု၊ ပဉ္စဝိညာဉ်မှ ကြွင်းသော အဟိတ်စိတ်တို့၌။ အဓိမောက္ခ-
 မူလကေန၊ အဓိမောက္ခမူလရှိသောနည်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက္က။ သတ္တ၊ ကုန်သော။
 (နယာ၊ တို့ကို၎င်း။) သဟေတုကေသု၊ သဟိတ်စိတ်တို့၌။ ပသာဒမူလကေန၊
 ပသာဒမူလရှိသောနည်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အဋ္ဌ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ နယာ၊ တို့ကို၎င်း။
 ဝေဒိတဗျာ၊ သိထိုက်ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထို အဗျာကတနိဒ္ဒေသ၌။ စက္ခုဝိညာဏာဒီသုပိ၊ အစရှိသောစိတ်တို့၌
 လည်း။ စတုန္ဒပိ၊ ၄-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ စတုက္ကာနံ၊ တို့၏။ အာဒိဝါရောဝ၊
 အစဖြစ်သော ဝါရကိုသာ။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဒုတိယဝါရော၊ ကို။
 ပစ္စယဝိသေသဋ္ဌေန၊ ပစ္စည်း၏ထူးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ လဗ္ဗမာနော၊ ရထိုက်
 သည်။ (သမာနော)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ န ဝုတ္တော၊ မမူအပ်။ [မာတိကာအဖွင့်
 ပစ္စယစတုက္က ဒုတိယဝါရ၌ “ပစ္စယဝိသေသဋ္ဌ”ဖြစ်ပုံကို ပြခဲ့ပြီ။] တတိယ စတုတ္ထ-
 ဝါရာ၊ တတိယဝါရ၊ စတုတ္ထဝါရတို့ကို။ အသမ္ဘဝတောယေဝ၊ မဖြစ်သင့်ခြင်း
 ကြောင့်သာ။ (န ဝုတ္တော၊ ကုန်။) ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ထိုတတိယဝါရ၊ စတုတ္ထဝါရတို့
 သည်။ ရူပမိဿကာ၊ ရုပ်နှင့်ရောနှောကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ၊
 တို့သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ န သမုဋ္ဌာပေန္တိ၊ မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။

စ၊ ဆက်။ ပဌမစတုက္ကေ၊ ၌။ ဒွေ ဝါရာ၊ ၂-ပါးသောဝါရတို့ကို။ လဗ္ဗန္တိ
 ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ သေသစတုက္ကေသုပိ၊ တို့၌လည်း။ (ဒွေ ဝါရာ
 လဗ္ဗန္တိ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဌမစတုက္ကေ၊ ပဌမဖြစ်သော ပစ္စယစတုက္က၌။
 ဒုတိယဝါရော၊ ကို၎င်း။ ဝါ၊ သည်၎င်း။ သေသစတုက္ကေသုစ၊ ပစ္စယစတုက္ကမှ
 ကြွင်းသော ဟေတုစတုက္က၊ သမ္ပယုတ္တစတုက္က၊ အညမညစတုက္က တို့၌လည်း။
 ဒွေဒွေ၊ ကုန်သော။ ဝါရာ၊ တို့ကို၎င်း။ ဝါ၊ တို့သည်၎င်း။ အဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူ
 အပ်ကုန်သည်။ (သမာနော)ပိ၊ ကုန်သော်လည်း။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီး
 ကုန်သည်သာ။ ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျာ။ သေသာဟေတုကာဗျာကတေ၊
 ပဉ္စဝိညာဉ်မှကြွင်းသော အဟိတ်အဗျာကတစိတ်တို့၌။ သဗ္ဗစတုက္ကေသု၊ တို့၌။ သဗ္ဗေ-
 ပိ၊ ကုန်သော။ ဝါရာ၊ တို့ကို။ လဗ္ဗန္တိ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ရအပ်ပါကုန်သော်လည်း။
 ဣမ၊ ဤ ပဉ္စဝိညာဉ်စိတ်တို့၌။ ပစ္စိန္နတ္တာ၊ ပြတ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။

(ထိုဝါရတို့ကို ဖြတ်အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) ပရတော၊ ဌ။ န ဂဟိတာ၊ ယူတော် မမှုအပ်ကုန်။ သောတပတိတာဝ၊ ပဉ္စဝိညာဉ် ဒေသနာအယဉ်၌ ကျရောက်သည်သာလျှင်။ ဟုတော၊ ဒေသနာ၊ ကို။ ကတာ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ အရူပါဝစရဝိပါကာ၊ ကို။ အညတြ၊ ကြည့်၍။ သေသ- သဟေတုကဝိပါကေသုပိ၊ အဟိတ်ဝိပါက်မှကြွင်းသော သဟိတ် ဝိပါက်စိတ်တို့ ၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အရူပါဝစရဝိပါကသ္မိံ၊ ၌။ ဝါရ- ဒွယမေဝ၊ ဝါရ ၂-ပါးအပေါင်းကိုသာ။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အဗျာကတနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (သမတ္တာ၊ ပြီ။)

အဝိဇ္ဇာမူလက ကုသလနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၃၃၄။ ဣဒါနိ၊ အဗျာကတနိဒ္ဒေသကိုပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ အပရေန၊ တပါး သော။ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ ဧကစိတ္တက္ခဏေ၊ တခုသောစိတ္တက္ခဏ၌။ ပစ္စယာ- ကာရံ၊ ကျေးဇူးပြုပုံ အခြင်းအရာသတ္တိဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ဒသေတုံ၊ ၎င်း။ ပုန၊ တဖန်။ ကတမေ ဓမ္မာကုသလာတိအာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုကတ- မေ ဓမ္မာ ကုသလာအစရှိသော စကားရပ်၌။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာတိ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ ဟူသောပုဒ်ကို။ ဥပနိဿယပစ္စယတံ၊ ဥပနိဿယသတ္တိအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည် ၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ နိဒ္ဒေသဝါရေ ၌။ “တတ္ထ ကတမာ အဝိဇ္ဇာ”တိ၊ ဟူ၍။ အဝိဘဇိတော၊ ဝေဘုန်တော်မမူဘဲ။ “တတ္ထ ကတမော အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရော”တိ၊ ဟူ၍။ ဝိဘတ္တံ၊ တော်မူအပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ကုသလစေတနာသင်္ခါတော၊ ကုသိုလ်စေတနာဟု ဆိုအပ်သော။ သင်္ခါရောယေဝ၊ သည်သာ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ စိတ္တေန၊ ကုသိုလ်စိတ်နှင့်။ သဟဇာတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ (စိတ္တေန၊ သဟဇာတော) န (ဟောတိ)။

တတ္ထ၊ ထိုကုသိုလ်စိတ်တို့တွင်။ လောကီယကုသလဿ၊ လောကီကုသိုလ်စိတ် အား။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ သုတ္တန္တဘာဇနီယေ၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်သာ။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ပစ္စယာ၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ။ ပုန၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အပ္ပဟိနာဝိဇ္ဇော၊ မပယ်အပ်သေးသောအဝိဇ္ဇာ ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ကို။ ပဟာနတ္ထံ၊ ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ လောကု- တ္တရံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်စေ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဿာပိ၊ ထို အဝိဇ္ဇာကိုလည်း။ သမတိက္ကမဝသေန၊ လွန်မြောက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဿာပိ၊ ကိုလည်း။ သမတိက္ကမ- ဝသေန ပစ္စယော ဟောတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာဝတော ယေဝ၊ အဝိဇ္ဇာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သာ။ ကုသလာယူဟနံ၊ ကုသိုလ်ကို အားထုတ်

ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတရဿ၊ အဝိဇ္ဇာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါးသော အဝိဇ္ဇာ မရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ကုသလာယူဟနံ၊ သည်။) န (ဟောတိ)။ (တသ္မာ တဿာပိ သမတိက္ကမဝသေန ပစ္စယော ဟောတိ။) တတ္ထ၊ ထို ကုသိုလ်စိတ် တို့တွင်။ တေဘူမကကုသလေ၊ ဤ။ သမ္မောဟဝသေနပိ၊ ပြင်းစွာ တွေဝေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ သမတိက္ကမဘာဝနာဝသေနပိ၊ အဝိဇ္ဇာကို လွန်မြောက်ခြင်းငှါ ဘာဝနာပွားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ တဒဂံ၊ ဝိက္ခမ္ဘနဟူသော လွန်မြောက် ကြောင်းဖြစ်သော ကာမာဝစရဘာဝနာ၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ အာယူဟနံ၊ ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ လောကုတ္တရေ၊ ဤ။ သမုစ္ဆေဒဘာဝနာ ဝသေန၊ အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ကြောင်းဖြစ်သော ဘာဝနာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ (အာယူဟနံ၊ ကို။ လဗ္ဘတိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တဿာပိ၊ ကိုလည်း။ သမတိက္ကမဝသေန၊ ပစ္စယော ဟောတိ။) သေသံ၊ ကြွင်းသော အစီအရင်သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ သည်သာ။

ပန၊ ဆက်။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဝိသေသော၊ တည်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက် ကုသလနိဒ္ဒေသ၌။ ဧကေကကုသလေ၊ တပါးတပါးသော ကုသိုလ်၌။ စတုန္ဒံ၊ ကုန်သော။ စတုက္ကာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ နဝ၊ ကုန်သော။ သောဋ္ဌသကော၊ သောဋ္ဌသကတို့ကို။ လဒ္ဓါ ယထာ၊ ရအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ဣဓ၊

သမ္မောဟဝသေန။ “ကုသိုလ်၏အကျိုး”ဟူသည် ကုသလဝိပါက် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ် တည်း။ ထိုပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဖြစ်သည့်အတွက် သင်္ခါရဒုက္ခနှင့် တက္ခ၊ ၎င်း၊ ဇာတိဘေး၊ ဇရာဘေး၊ ဗျာဓိဘေး၊ မရဏဘေးတို့နှင့် တက္ခ၎င်း ဖြစ်၏။ သုဂတိနတ် ဗြဟ္မာဘဝ၌ ဖြစ်ရစေကာမူ ကောင်းသော အရသာရှိသော အဆိပ်ပင်၏ မျိုးစေ့နှင့်တူ၏။ ဤသို့ ထိုကုသိုလ်၏အကျိုး၌၎င်း၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော ကုသိုလ်၌၎င်း အပြစ်ဟု မရှု နိုင်ခြင်းကို “သမ္မောဟ”ဟု ဆိုသည်။

ဆက်ဦးအံ့—တသံသရာလုံးဝယ် ခန္ဓာကိုယ်ဟူသော အဆိပ်ပင်ကြီး၌ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏဒုက္ခ၊ အပ္ပိယသမ္ပယောဂဒုက္ခ၊ ပိယဝိပ္ပယောဂဒုက္ခ၊ ဣစ္ဆိတာလာဘဒုက္ခဟူသော အဆိပ် သီးတွေအမြဲသီး၍ နေ၏။ အပြုအပြင် အဆင်ခြင် ဉာဏ်ဓာတ်ပါသော တချို့ခန္ဓာသစ်ပင်၌သာ (သာသနာတော်နှင့် ကြုံကြိုက်သောအခါ) ဂုဏ်နှင့်လာဘ်ကို မမြော်ဘဲ ပိဋကပါဠိတော် အဋ္ဌကထာများ ကို သင်ယူပို့ချခြင်း၊ ဝိနည်းစသော ပဋိပတ်ကိုကျင့်ခြင်းဟူသော အချို့သီး ၂-လုံးသာ တရံတခါ သီးနိုင်သည်။ [“ဝက္ခ”သဒ္ဓါသည် ရုက္ခ၏ပရိယာယ်တည်း။]

သံသာရဝိသက္ခယ၊ ဒွေယေဝ မဓုရာ ဖလာ။
ပရိယတျာနုယောဂေါ စ၊ ပဋိပတျာနုယုဉ္ဇနာ။

ယထာ ဟေဋ္ဌာ။ ပေ။ လဒ္ဓါ။ ။ ရှေ့၌ “ကုသလနိဒ္ဒေသ”ဟု ရှိခဲ့၏။ ထိုနိဒ္ဒေသကို “ဟေဋ္ဌာ” ဟု ဆိုသည်။ ထိုနိဒ္ဒေသ၌ “ကုသလမူလပစ္စယာ သင်္ခါရေ”မှစ၍ “အဓိမောက္ခပစ္စယာ ဘဝေါ (ကမ္မဘဝ)”တိုင်အောင် ကိုးပါးရှိ၏။ ထို ၉-ပါးကို စတုက္က ၄-ပါးဖြင့် မြောက်လျှင် နဝသောဋ္ဌသကနယ ဖြစ်၏။

ဤအဝိဇ္ဇာမူလက ကုသလနိဒ္ဒေသ၌။ န လဗ္ဘန္တိ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (န လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်သနည်း။) အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ (သင်္ခါရဿ၊ ကုသိုလ်သင်္ခါရအား။) အဝိဂတ ူပေ။ ပစ္စယာဘာဝတော၊ အဝိဂတသတ္တိ၊ သမ္ပယုတ္တသတ္တိ၊ အညမညသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (န လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်။) ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာမူလကကုသလနိဒ္ဒေသ၌။ ဥပနိဿယဝသေန၊ ပကတူပနိဿယသတ္တိ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဌမစတုက္ကမေဝ၊ ပဌမဖြစ်သော ပစ္စယစတုက္ကကိုသာ။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုပဌမဖြစ်သော ပစ္စယစတုက္ကကိုလည်း။ ပဌမဝါရမေဝ၊ ကိုသာ။ ဒဿေ- တာ၊ ပြ၍။ သံခိတ္တံ၊ ချိုးအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင်ချိုးအပ်ပါသော်လည်း။ နိဟ- ရိတာ၊ အကျယ်ထုတ်ဆောင်၍။ ဒဿေတမ္ပိ၊ ပြထိုက်၏။ ဝါ၊ ပြကြပါလေ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အဝိဇ္ဇာမူလကကုသလနိဒ္ဒေသအဖွင့် ပြီး၏။

ကုသလမူလကဝိပါကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၃၄၃။ ဣဒါနိ၊ အဝိဇ္ဇာမူလကကုသလနိဒ္ဒေသကို ဖွင့်ပြပြီးဖြစ်ရာ ယခုအခါ၌။ အဗျာကတေသုပိ၊ အဗျာကတစိတ်တို့၌လည်း။ အပရေနေဝ၊ တမျိုးတခြားပင် ဖြစ်သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ [ရှေ့၌ “အပရေန ပရိယာယေန” ဟု ပါပြီးဖြစ်သော ကြောင့် “သန္နိဋ္ဌာန ဝေသဒ္ဓါ” ဖြင့် ဆိုသည်။] ပစ္စယာကာရံ၊ ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ကတမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာတိ အာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ကတမေ ဓမ္မာ အဗျာကတာ အစရှိသောစကားရပ်၌။ (တနည်း) တတ္ထ၊ ထို ကုသလမူလပစ္စယ အစရှိသောစကားရပ်၌။ ကုသလမူလပစ္စယာတိ ဣဒမ္ပိ၊ ဟူသော ဤစကားကို လည်း။ [“ ပိ ” ဖြင့် ရှေ့၌ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာတိကို ပေါင်း။] ဥပနိဿယပစ္စယတံ၊ ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ကုသလမူလံ၊ သည်။ ကုသလဝိပါကဿ၊ အား၎င်း။ အကုသလမူလံ၊ သည်။ အကုသလဝိပါကဿ စ၊ အား၎င်း။ ဥပနိဿယပစ္စယော၊ ပကတူပနိဿယ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ပန၊ ချီးမွမ်းဘွယ်ရာ သမ္ဘာဝနာကား။ နာနာက္ခဏိကမ္မပစ္စယေ၊ နာနာက္ခဏိကမ္မသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်၌။ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ၊ အထူးဆိုဘွယ်သည်ပင်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။

တထာ ဣဝ န လဗ္ဘန္တိ။ ။ ဤစကားကို အဝိဇ္ဇာကသာ သင်္ခါရအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ အဝိဂတစသော ပစ္စယသတ္တိမရှိခြင်းကို ရည်ရွယ်ဆိုသည်။ “အဝိဇ္ဇာက ကုသိုလ်သင်္ခါရအား အဝိဂတ၊ သမ္ပယုတ္တ၊ အညမညသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုသောကြောင့် ဟေတုစတုက္က၊ သမ္ပယုတ္တ စတုက္က၊ အညမညစတုက္ကတို့ မရနိုင်သည့်အတွက် ထိုရှေးကုသလနိဒ္ဒေသတုန်းကကဲ့သို့ နဝသောဌသကဝါရ မရနိုင်တော့” ဟူလို။

သေ (သော)၊ ဤ ကုသလမူလ၊ အကုသလမူလတို့၏ ကျေးဇူးပြုသောပစ္စည်း သည်။ ဥပနိဿယပစ္စယေန စေ၊ ဖြင့်၎င်း။ နာနာက္ခဏိကမ္မပစ္စယေန စ၊ ဖြင့်၎င်း။ ပစ္စယော၊ ဟောတိ။ တေနေ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ နိဒ္ဒေသဝါရေ၊ ဌ။ တတ္ထကတမံ ကုသလမူလံတိ၊ ဟူ၍။ အဝိဘဇိတော၊ ဘဲ။ တတ္ထ။ ပေ။ သင်္ခါရောတိ၊ ဟူ၍။ ဝိဘတ္တံ၊ ပြီ။ အကုသလဝိပါကေပိ၊ ဌလည်း။ သေဝ နယော၊ တည်း။

စ၊ ဆက်။ အဝိဇ္ဇာမူလကကုသလနိဒ္ဒေသေ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဣမသ္မိံ ပိ ဝိပါက- နိဒ္ဒေသေ၊ ဌလည်း။ ပဌမံ၊ သော။ ပစ္စယစတုက္ကမေ၊ ကိုသာ။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ် ၏။ တမ္ပိ၊ ထို ပဌမ ပစ္စယစတုက္ကကိုလည်း။ ပဌမဝါရံ၊ ကို။ ဒသေတော၊ ၍။ သံခိတ္တံ၊ ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကေသ္မိံ ၊ တပါးတပါးသော။ ဝိပါကစိတ္တေ၊ ဌ။ ဧကမေကသေဝ၊ သော။ စတုက္ကဿ၊ ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ကုသလမူလ- ကေ၊ ကုသိုလ်မူလဟု ဆိုအပ်သော မူလရှိသော။ (နယေစ၊ ဌ၎င်း။) အကုသလ- မူလကေ၊ မူလရှိသော။ နယေစ၊ ဌ၎င်း။ ဝါရပုဘေဒေါ၊ ဝါရအထူးအပြားကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကိရိယဓမ္မာနံ၊ ကြိယာတရား တို့၏။ [“ဥပနိဿယပစ္စယတံ” ဌ စပ်။] အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ (ဥပနိဿယ ပစ္စယတံ၊ ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်ကို။) နေဝ (လဘတိ)၊ မရ။ ကုသလာကုသလမူလာနိ၊ ကုသိုလ်မူလ၊ အကုသိုလ်မူလတို့သည်။ ဥပနိဿယ- ပစ္စယတံ၊ ကို။ န လဘန္တိ။ [အဝိဇ္ဇာသည်၎င်း၊ ကုသိုလ်မူလ၊ အကုသိုလ်မူလတို့ သည်၎င်း ကြိယာတရားတို့အား ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုကြ-ဟူလို။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကိရိယဝသေန၊ ကြိယာနှင့်စပ်သဖြင့်။ ပစ္စယာကာရော၊ ကို။ န ဝုတ္တော။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဝေ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သေပစ္စယာကာရော၊ ဤ ကျေးဇူးပြုပုံအခြင်းအရာ သတ္တိဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ဝါဒိပုဝရေန၊ ဝါဒိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဓမ္မပစ္စယ ဘေဒေါ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သတ္တိအပြား၌။ (တနည်း) ဓမ္မပစ္စယဘေဒေါ၊ ဇရာမရဏ အစ ရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ ဇာတိအစရှိသော အကြောင်းအပြား၌။ (တနည်း) ဓမ္မပစ္စယဘေဒေါ၊ ထိုထိုစိတ်၏ဖြစ်ရာ သမယဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ဖဿ အစ ရှိသောတရားတို့၏ တခုတည်းသောခဏရှိသော အဝိဇ္ဇာအစရှိသောအကြောင်း အပြား၌။ ဉာဏဿ၊ သိတတ်သောဉာဏ်၏။ ပဘေဒဇနနတ္ထံ၊ အထူးအပြားကို ဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှါ။ (ဉာဏ်အထူးကို ရစေခြင်းအကျိုးငှါ။) အကုသလ- ကုသလာဗျာကတဓမ္မေသု၊ အကုသိုလ်တရား၊ ကုသိုလ်တရား၊ အဗျာကတတရား တို့၌။ [အဘိဓမ္မဘာဇနိယ ပါဠိတော်ဝယ် အကုသလပုဒ်ကို စ၍ ဟောတော်မူ သောကြောင့် ဤ၌လည်း အကုသလကိုအစထားသည်။] အနေကပ္ပဘေဒတော၊

တပါးမက များသောအပြားအားဖြင့်။ ဝတော၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ (ကုသလာ-
ကုသလေသု၊ တို့၌၎င်း။) [ဝိပါကေ စ ဌိ စ သဒ္ဓါဖြင့် ဆည်းအပ်သောပုဒ်တည်း။]
ကုသလာကုသလာနံ၊ တို့၏။ ဝိပါကေစ၊ ၌၎င်း။ ဥပနိဿယဝသေန၊ ဥပနိဿယ
ပစ္စည်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပုန၊ တဖန်။ ဧကဓာဝ၊ တပါးသောအဖို့အားဖြင့်သာ။
ဝုတ္တော၊ ပြီ။

စ၊ ဆက်။ ပရိယတ္တိသဝနစိန္တနပဋိပတ္တိက္ကမဝိဝဇ္ဇိတာနံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိ
တော်မြတ်ကို သင်ယူခြင်း၊ ပါဠိတော်၏အနက်ကို ဆရာ့ထံ၌ ကြားနာခြင်း၊
အဓိပ္ပါယ်ကိုသိအောင် ကြံစည်စဉ်းစားခြင်း၊ သိသည့်အတိုင်း ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်
အားထုတ်ခြင်းဟူသောအစဉ်သည် ရှောင်ကြဉ်အပ်ငြား၊ အဖျင်းအပြင်းသတ္တဝါ
အများတို့၏။ ဝါ၊ တို့မှာ။ တေသ္မိံ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်မြတ်၌။ ယသ္မာ၊
ကြောင့်။ ဉာဏပုဘေဒေါ၊ ဉာဏ် အထူးအပြားသည်။ ကဒါစိပိ၊ တရံတခါ၌
လည်း။ ဝါ၊ ဘယ်တော့ကမှလည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်ခဲ့၊ မဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်လိမ့်မည်
မဟုတ်။ တတ္ထ၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်မြတ်၌။ ပရိယတ္တိသဝနစိန္တနပဋိပတ္တိ-
က္ကမတော၊ ဟူသောအစဉ်အားဖြင့်။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ဓိရော၊ ကြောင်းကျိုး
မြော်မြင် ပညာရှင်သည်။ (ဉာဏပဘေဒံ၊ ကိ။) ကယိရာ၊ ပြုကျင့်ရာ၏။ ဟိ၊ မှန်။
(တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ၌။ ပရိယတ္တိ။ ပေ။ ကမတော၊ အားဖြင့်။
ဉာဏပဘေဒံ၊ ကိ။ ကယိရာ၊ နည်း။ ဟိယသ္မာ၊ အကြံကြောင့်။ တတော၊
ဉာဏ်အထူးကို ဖြစ်စေတတ်သော ပရိယတ္တိသဝန အစရှိသော ထိုအစဉ်အတိုင်း
အားထုတ်ခြင်းမှ။ အညံ၊ အခြားသော။ ကရဏီယတရံ၊ သာသနာတော်ဝယ်
အထူးပြုဘွယ်ကိစ္စသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (တတ္ထ၊ ၌။
ပရိယတ္တိ။ ပေ။ ကမတော၊ အားဖြင့်။ ဉာဏပဘေဒံ၊ ကိ။ ကယိရာ၊ နေ့စဉ်မှန်မှန်၊
အတန်တန်ဖြင့်၊ အဖန်ဖန်ပြုသင့်တော့ သတည်း။) ပန၊ ဆက်။ အယံ ပစ္စယာ-
ကာရော၊ သည်။ ဝါ၊ ကိ။ သုတ္တန္တအဘိဓမ္မဘာဇနီယဝသေန၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယ
နည်း၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၏အပြားအားဖြင့်။ ဒွိပရိဝနုမေဝ၊ နှစ်ပါးသော
ပြောင်းလွှဲခြင်းရှိအောင်သာလျှင်။ နိဟရိတော၊ ထုတ်ဆောင်၍။ ဘာဇေတော၊
ဝေဘန်တော်မူ၍။ ဒဿိတော၊ ပြတော်မူအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အဘိဓမ္မဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (သမတ္တာ၊ ပြီ။)
သမ္မောဟဝိနောဒနိယာ၊ သော။ ဝိဘင်္ဂအဋ္ဌကထာယ၊ ၌။
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်္ဂအဖွင့် ပြီး၏။

သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဥဒ္ဓေသဝါရ အဖွင့်

၃၅၅။ ဣဒါနိ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်းကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ တဒ-
နန္တရေ၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်း၏အခြားမဲ့၌။ (ဝုတ္တေ၊ သော။) သတိပဋ္ဌာန-
ဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ [စတ္တာရောဋ္ဌိ အပေါင်း အာဓာရ၊ အာဓေယံစပ်။] စတ္တာရောတိ၊
စတ္တာရောဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ ဂဏန်းဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်
တို့ကို ပိုင်းခြားကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ တေန၊ ထို စတ္တာရောဟူသော သဒ္ဓါဖြင့်။
(ဒီပေတိ ၌စပ်။) (သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။) တတော၊ ထိုလေးပါးမှ။
ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ န(ဟောန္တိ)၊ မရှိကုန်။ (တတော၊ မှ။) ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။
န(ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ သို့။ သတိပဋ္ဌာနပရိစ္ဆေဒံ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့၏ အပိုင်းအခြား
ကို။ ဒီပေတိ၊ ပြစ်၏။ သတိပဋ္ဌာနာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၌။ (သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ-
ဘာဝေန၊ ဖွင့်သင့် ဖွင့်ထိုက်သော အနက်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ လဗ္ဘမာနာ၊ ရထိုက်
ကုန်သော။) သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ တယော၊ တို့တည်း။ သတိဂေါစရောပိ၊
သတိ၏ ကျက်စားရာ အာရုံသည်လည်း။ (သတိပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။) တိဓာ၊ သုံးပါး
အပြားအားဖြင့်။ ပဋိပဇ္ဇေသု၊ ကျင့်ကုန်သော။ သာဝကေသု၊ တို့၌။ သတ္ထုနော၊
ဆရာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏။ ပဋိဗ္ဗာနုနယ ဝိတိဝတ္တတာပိ၊ မုန်းခြင်း
ဒေါသ၊ ချစ်ခြင်း လောဘကို လွန်မြောက်တော်မူသည်၏ အဖြစ်သည်လည်း။
(သတိပဋ္ဌာနံ၊ ၏။) သတိပိ၊ သတိသည်လည်း။ (သတိပဋ္ဌာနံ၊ ၏။) [ဤကား
တယော အရ သုံးပါးသရုပ်တည်း။ ယောဇနာ၌ ဣတိ ထည့်၍ တယောကို
ပြန်လှည့်၏။ “သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ပေ။ သတိပိ၊ သတိ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။
တယော၊ တို့တည်း”ဟု ပေးပါ။]

ဟိ၊ ချဲ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့၏။ သမုဒယဉ္စ၊
ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် ဖြစ်ကြောင်းကို၎င်း။ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ၊
ချုပ်ရာကို၎င်း။ ဒေသေဿာမိ၊ ဟောတော်မူအံ့။ တံ၊ ထို ဒေသနာတော်ကို။
သုဏာထ၊ နာကြကုန်။ပေ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကာယဿ၊ ကိုယ်၏။ သမုဒယော၊
သည်။ ကောစ၊ အဘယ်နည်း။ အာဟာရသမုဒယာ၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့်
ပေါင်းမိလသော် အာဟာရ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ကာယဿ၊ ၏။ သမုဒယော၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိအာဒိသု၊ ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ သတိ-
ဂေါစရော၊ ကို။ သတိပဋ္ဌာနံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ [သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်၊ အမတ
ဝဂ်၊ သမုဒယသုတ်။] တထာ၊ တူ။ ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ သတိ၏
တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့် ဥပဋ္ဌာနမည်၏။ နော သတိ၊ သတိမမည်။ သတိ၊ သည်။
ဥပဋ္ဌာနဉ္စေ၊ နောက်နောက်သတိ၏ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့် ဥပဋ္ဌာနလည်း

မည်၏။ သတိစ၊ လည်း မည်၏။ ဣတိအာဒိသု၊ တို့၌။ (သတိဂေါစရာ၊ ကို။ သတိပဋ္ဌာနံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။) [ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်၊ ပညာဝဂ်၊ သတိပဋ္ဌာန ကထာ။] တဿ၊ ထို သတိဂေါစရကို အရကောက်ရသော သတိပဋ္ဌာန သဒ္ဓါ၏။ အတ္ထော၊ အနက်ကား။ အသ္မိံ၊ ဤအာရုံ၌။ (သတိ၊ သည်။) ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ ထိုအာရုံသည်။) ပဋ္ဌာနံ၊ ။ ကာ၊ အဘယ်တရား သည်။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်သနည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။) သတိ၊ သည်။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ ။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) သတိယာ၊ ။ ပဋ္ဌာနံ၊ တည်ရာ အာရုံတည်း။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သတိ၏တည်ရာအာရုံ။ ဝါ၊ တနည်း။ ပဓာနံ၊ ပြဋ္ဌာန်း သော။ ဌာနံ၊ တည်ရာတည်း။ ဣတိ၊ ပဋ္ဌာနံ၊ ။ ဟတ္ထိဋ္ဌာန အဿဋ္ဌာနာဒိနိ၊ ဆင်၏တည်ရာအရပ်၊ မြင်း၏တည်ရာအရပ် အစရှိသည်တို့သည်။ (ဟတ္ထိအဿာဒိနိ၊ ဆင် မြင်း အစရှိသည်တို့၏။ ပဋ္ဌာနံ၊ ပြဋ္ဌာန်းသော တည်ရာသည်။ ဟောတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (ဝေံ၊ တူ။) သတိယာ၊ ။ ပဋ္ဌာနံ၊ ပြဋ္ဌာန်းသော တည်ရာသည်။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။

[သတိဂေါစရ သတိပဋ္ဌာန၏ ဥဒါဟရဏ်ကို ပြုပြီး၍ ပဋိသမ္ဘိဒါယဝိတိဝတ္တတာ သတိပဋ္ဌာန၏ ဥဒါဟရဏ်ကို ပြုလိုသောကြောင့် “တယော သတိပဋ္ဌာနာ” စသည်ကိုမိန့်။] သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ တယော၊ တို့တည်း။ အရိယော၊ မြတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ယေ၊ ယင်း သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ သေဝတိ၊ မှီဝဲ တော်မူ၏။ အရိယော၊ သည်။ ယေ၊ တို့ကို။ သေဝမာနော၊ မှီဝဲတော်မူလျက်။ သတ္တာ၊ ဆရာသည်။ (ဟုတော၊ ၍။) ဂဏံ၊ ဂိုဏ်းကို။ အနုသာသိတံ၊ သွန်သင် ခြင်းငှါ။ အရဟတိ၊ ထိုက်တန်တော်မူ၏။ [ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော်၊ ဝိဘင်္ဂဝဂ်၊ သဋ္ဌာယတနဝိဘင်္ဂသုတ်။] ဣတိတ္ထေ၊ ဤ သဋ္ဌာယတနဝိဘင်္ဂသုတ်၌။ တိဓာ၊ အားဖြင့်။ ပဋိပဇ္ဇသု၊ ကုန်သော။ သာဝကေသု၊ တို့၌။ (သာဝကတို့အပေါ်၌။) သတ္ထုနော၊ ။ ပဋိသမ္ဘိဒါယဝိတိဝတ္တတာ၊ ကို။ သတိပဋ္ဌာနံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ တဿ၊ ထိုပဋိသမ္ဘိဒါယဝိတိဝတ္တတာကို အရကောက်ရသော သတိပဋ္ဌာန သဒ္ဓါ၏။ အတ္ထော၊ ကား။ ပဋ္ဌာပေတဗ္ဗဟော၊ ဖြစ်စေထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ [ပပုဗ္ဗ၊ ဌာဓာတ်၊ ကာရိတ်ကျေ၊ ယုပစ္စည်း။] ပဝတ္တယံတဗ္ဗတော၊ ဖြစ်စေထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ကေန၊ အဘယ်ဖြင့်။ ပဋ္ဌာပေတဗ္ဗတော၊ ဆရာသည် ဖြစ်စေထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဋ္ဌာနံ၊ မည်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။) သတိယာ၊

သတိ စာတိ အာဒိသု။ ။ “ ဤ အာဒိသဒ္ဓါသည် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်၌ လာသော ကျန်သော ပါဠိပဒေသကို ညွှန်ပြခြင်းအနက် ရှိ၏” ဟု ဒီကာဗွင်၏။ ထို ကြွင်းသော ပါဠိပုဂံကား— “တယ သတိယာ တေန ဉ္ဇဏေန တံ ကာယံ အနုပဿတိ၊ တေန ဝုစ္စတိ ကာယေ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံတိ” တည်း။

သတိဖြင့်။ (ပဋ္ဌာပေတဗ္ဗတော၊ ပဋ္ဌာနံ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။)
သတိယာ၊ သတိဖြင့်။ ပဋ္ဌာနံ၊ ဆရာသည် ဖြစ်စေထိုက်သော သဘောတည်း။
သတိပဋ္ဌာနံ၊ သဘော။

[ပဋိသာနုနယဝီတိဝတ္တတာ သတိပဋ္ဌာန၏ ဥဒါဟရုဏ်ကို ပြုပြီး၍ သတိ
ဟူသော သတိပဋ္ဌာန၏ ဥဒါဟရုဏ်ကို ပြုလိုသောကြောင့် “စတ္တာရော သတိ-
ပဋ္ဌာနာ” စသည်ကို မိန့်။] ပန၊ ကား။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊
တို့သည်။ ဘာဝိတာ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်။ ဗဟုလီကတာ၊
ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာ ပြုအပ်ကုန်သည်။ (သမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်လသော်။)
သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။ ပရိပူရေန္တိ၊ ပြည့်စေနိုင်ကုန်၏။ ဣတိ
အာဒိသု၊ တို့၌။ (ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော်၊ အနုပဒဝဂ်၊ အာနာပါနဿတိသုတ်။)
သတိယေဝ၊ သတိကိုသာ။ သတိပဋ္ဌာနံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုသတိကို
အရကောက်ရသော သတိပဋ္ဌာနသဒ္ဓါ၏။ အတ္ထော၊ ကား။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ အာရုံ၌
စွဲမြဲစွာ တည်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ အာရုံ၌ကပ်၍
တည်တတ်၏။ သြက္ကန္တိတော (သြက္ကမိတော)၊ အာရုံသို့ သက်ဝင်၍။ ပက္ခန္တိတော၊
အာရုံသို့ ပြေးဝင်၍။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ သတိယေဝ၊
သတိသည်ပင်။ ပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ အာရုံ၌စွဲမြဲစွာ တည်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
အနက်သဘောကြောင့်။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။

[ရှေးနည်း၌ ပဋ္ဌာနသဒ္ဓါသည် ကတ္တားအနက်ကို ဟော၏။ ယခုအခါ သတိ
သဒ္ဓါ၊ ပဋ္ဌာနသဒ္ဓါတို့၏ ပရမတ္ထသဘာဝကို တိုက်ရိုက် အရကောက်ရသော
ဘော အနက်ကို ပြုလိုသောကြောင့် “ အထ ဝါ ” စသည်ကို မိန့်။ ပုန ဘာဝတ္ထေ
သတိသဒ္ဓံ ပဋ္ဌာနသဒ္ဓဉ္စ ဝဏ္ဏန္တော အထဝါတိ အာဒိမာဟ။ -- ဋီကာ။] သရဏ-
ဋ္ဌေန၊ အာရုံကိုမပြတ်မလပ် အမှတ်ရခြင်းဟူသောအနက်သဘောကြောင့်။ သတိ၊
မည်၏။ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ အာရုံ၌ စွဲမြဲစွာတည်ခြင်း အနက်သဘောကြောင့်။
ပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ သတိစ၊ အာရုံ၌ မပြတ်မလပ် အမှတ်ရခြင်း
လည်း ဟုတ်၏။ သာ၊ ထိုအာရုံ၌ မပြတ်မလပ် အမှတ်ရခြင်းဟူသည်။ ပဋ္ဌာနဉ္စ၊
အာရုံ၌ စွဲမြဲစွာတည်ခြင်းလည်းဟုတ်၏။ ဣတိပိ၊ ကြောင့်လည်း။ သတိပဋ္ဌာနံ၊
မည်၏။ ဣဒံ၊ ဤသတိဟူသော သတိပဋ္ဌာနကို။ ဣဓ၊ ဤ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာ-
နာဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အဓိပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ (ဣဒံ၊ ကို။ ဣဓ၊ ၌။) ယဒိ

သြက္ကန္တိတော ပက္ခန္တိတော။ ။ပက္ခန္တိအနက်ကို ဟောရာ၌ ကတိဓာတ်မရှိ ကမု
ဓာတ်သာရှိသည်။ ထို့ကြောင့် “သြက္ကန္တိတော”၏ နေရာ၌ “သြက္ကမိတော” ဟု ရှိလျှင်
ကောင်း၏။ “မာတုကုစ္စိ သြက္ကမတိ” စသည်ကဲ့သို့တည်း။ သြက္ကန္တိတောကို ပါဌ်မှန်ဟု
ဆိုလျှင် အဝပဗ္ဗ၊ ကမုဓာတ်၊ တပစ္စည်းဖြင့် သြက္ကန္တိဟု ပြီးစေပြီးနောက် ကရဓာတ်၏
အနက်၌ ဣပစ္စည်းသက်၍ နာမဓာတ်ဟု ကြံရလိမ့်မည်။ “သြက္ကန္တိတော၊ သက်ဝင်မှုကို
ပြု၍”ဟု ပေးပါ။

(အဓိပ္ပေတံ)၊ အကယ်၍ အလိုရှိအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ ဧဝံသတိ၊ သေဝံ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သတိပဋ္ဌာနာတံ၊ ဟူ၍။ ဗဟုဝစနံ၊ ကို။ ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပါ သနည်း။ သတိယာ၊ ၏။ ဗဟုတ္တာ၊ များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သတိပဋ္ဌာ- နာတံ၊ ဗဟုဝစနံ ကတံ၊ ပြီ။) ဟိ၊ မှန်။ အာရမ္မဏဘေဒေန၊ အာရုံတို့၏ အပြား အားဖြင့်။ (ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မဟူသော အာရုံတို့၏ အပြားအားဖြင့်။) တာ သတိယော၊ တို့သည်။ ဗဟုကာ၊ များကုန်၏။ [ယောဇနာ၌ “ဗဟုဓာ” ဟု ရှိ၏ “ဗဟုဓာ၊ များသော အပြားအားဖြင့်။ တာ သတိယော၊ တို့ကို။ ဘဂဝတာ ကတာ၊ ကုန်ပြီ”ဟု ပေးပါ။]

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမ္ပတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အနုနာ၊ ၄-ပါးအောက်လည်း မယုတ်လျော့ကုန်သော။ အနု- ဓိကာ၊ ၄-ပါးထက်လည်း မပိုလွန်ကုန်သော။ စတ္တာရောဝ၊ ၄-ပါးသာလျှင် ဖြစ် ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေး တည်း။ (စတုန္ဒဝ၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာနံ၊ တို့၏။) ဝိနေယျဟိတတ္တာ၊ ဝေနေယျတို့၏ စီးပွားတို့၏အဖြစ်ကြောင့်။ (အနုနာ အနုဓိကာ စတ္တာရောဝ သတိ- ပဋ္ဌာနာ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ မန္ဒတိက္ခဝသေန၊ ဉာဏ်ပညာအားဖြင့် နဲ့ သောပုဂ္ဂိုလ်၊ ထက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒ္ဓိဓာ၊ ၂-ပါး အပြားအားဖြင့်။ ပဝတ္တေသု၊ ကုန်သော။ တဏှာစရိတ ဒိဋ္ဌိစရိတ- သမထယာနိက ဝိပဿနာယာနိကေသု၊ တဏှာစရိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒိဋ္ဌိစရိတ် ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၊ သမထယာဉ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၊ ဝိပဿနာယာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့တိုင်။ မန္ဒဿ၊ ဉာဏ်ပညာအားဖြင့် နဲ့ သော။ တဏှာစရိတဿ၊ တဏှာစရိတ် ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သြဋ္ဌာရိကံ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော။ ကာယာနုပဿနာသတိ- ပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ ကိလေသာတို့မှ စင်ကြယ်ခြင်း၏အကြောင်းတည်း။ ဝါ၊ ကိလေသာတို့မှ စင်ကြယ်သော နိဗ္ဗာန်၏အကြောင်းတည်း။ တိက္ခဿ၊ ဉာဏ်ပညာအားဖြင့် ထက်သော။ (တဏှာစရိတဿ၊ ၏။) သုခုမံ၊ သော။ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။) မန္ဒဿ၊ သော။ ဒိဋ္ဌိစရိတဿပိ၊ ဒိဋ္ဌိစရိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ နာတိပ္ပဘေဒ- ဂတံ၊ အလွန် များပြားခြင်းသို့ မရောက်သေး။ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနံ၊

နာတိပ္ပဘေဒဂတံ။ ။စိတ္တာနုပဿနာကို ဟောတော်မူရာ၌ “သရာဂံ စိတ္တံ ဝိတ- ရာဂံ စိတ္တံ” စသည်ဖြင့် အစူးအပြားကို ဟောတော်မူသော်လည်း ထိုအပြားသည် ဓမ္မာနု- ပဿနာလောက် မများသောကြောင့် “နာတိပ္ပဘေဒ”ဟု ဆိုသည်။ [သရာဂ ဝိတ- ရာဂါဒိ ဝိဘာဂဒ္ဓယဝသေနေဝ စိတ္တာနုပဿနာယ ဝုတ္တတ္တာ တံ နာတိပ္ပဘေဒဂတန္တိ ဝုတ္တံ။] (တနည်း) ထိုသို့ နှစ်ပါးစီခွဲခြား၍ ဟောအပ်သော စိတ္တာနုပဿနာသည် အားလုံးပေါင်းလျှင် ၁၆- ပါးသာရှိသောကြောင့် “နာတိပ္ပဘေဒဂတ”ဟု ဆို၏။—အနု။

သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ။ တိက္ခဿ၊ ဉာဏ်ပညာအားဖြင့်ထက်သော။ (ဒိဋ္ဌိစရိတဿ-
ပိ၊ ဇာလည်း။) အတိပုဘေဒဂတံ၊ အလွန်များပြားခြင်းသို့ ရောက်သော။ ဓမ္မာနု-
ပဿနာ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ။)

[တဏှာစရိတ၊ ဒိဋ္ဌိစရိတ၏အကျယ်ကို ပြုပြီး၍ သမထယာနိက၊ ဝိပဿနာ
ယာနိက၏ အကျယ်ကို ပြုလိုသောကြောင့် “သမထယာနိကဿ စ” စသည်မိန့်။]
စ၊ သည်သာမကသေး။ (တနည်း)စ၊ အဘို့တပါးကား။ မန္တဿ၊ သော။ သမထ-
ယာနိကဿ၊ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်သို့ သွားကြောင်း သမထယာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။
အကိစ္ဆေန၊ မငြိုငြင်သဖြင့်။ အဓိဂန္ထဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ သိထိုက်သော နိမိတ်ဖြစ်သော။
ပဌမံ၊ ပဌမဖြစ်သော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်သည်။ ဝိသုဒ္ဓိ-
မဂ္ဂေါ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ တိက္ခဿ၊ သော။ သမထယာနိကဿ၊ ဇာ။ သြဋ္ဌာ-
ရိကာရမ္မဏေ၊ ပေါ်လွင် ထင်ရှားသော ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၏
အာရုံ၌။ အသဏှဟနတော၊ မတန်ရပ်ခြင်းကြောင့်။ ဒုတိယံ၊ ၂-ပါးမြောက်
ဖြစ်သော။ (သတိပဋ္ဌာနံ၊ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ။)
မန္တဿ၊ သော။ ဝိပဿနာယာနိကဿာပိ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သို့ သွားကြောင်း
ဝိပဿနာယာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ နာတိပုဘေဒဂတာရမ္မဏံ၊ အလွန်
များပြားခြင်းသို့ မရောက်သောအာရုံရှိသော။ တတိယံ၊ ၃-ပါးမြောက် ဖြစ်သော။
(သတိပဋ္ဌာနံ၊ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ။) တိက္ခဿ၊
သော။ (ဝိပဿနာယာနိကဿာပိ၊ ဇာလည်း။) အတိပုဘေဒဂတာရမ္မဏံ၊
အလွန်များပြားခြင်းသို့ ရောက်သော အာရုံရှိသော။ စတုတ္ထံ၊ ၄-ပါးမြောက်
ဖြစ်သော။ (သတိပဋ္ဌာနံ၊ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ။) ဣတိ၊
ကြောင့်။ အနုနာ အနဓိကာ စတ္တာရောဝ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ တည်း။

[“ကသ္မာ”၏ အမေးကို တနည်းဖြေလို၍ “သုဘ သုခ” စသည်ကို မိန့်။] ဝါ၊
တနည်း။ သုဘသုခနိစ္စအတ္တဘာဝဝိပလ္လာသပ္ပဟာနတ္ထံ၊ သုဘ၏အဖြစ်၊ သုခ၏
အဖြစ်၊ နိစ္စ၏အဖြစ်၊ အတ္တ၏အဖြစ်တို့ဖြင့် ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ပြောင်းလဲ၍

အတိပုဘေဒဂတံ။ ။ဓမ္မာနုပဿနာဝယ် သညာနှင့် သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့ကို “ဓမ္မာ”ဟု ဆို
လိုသည်။ ထိုဓမ္မသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာအတွက် ဖဿ၊ စေတနာစသည်ဖြင့် ၅၀-တိုင်အောင်ဖြစ်၏။
ထို့ကြောင့် “အတိပုဘေဒ”ဟု ဆိုသည်။ (တနည်း) သုတ္တန်ပါဠိတော်၌ နိဝရဏ စသော
အပြားအားဖြင့် များသောကြောင့် “အတိပုဘေဒဂတာ”ဟု ဆိုသည်။—အနု။

သြဋ္ဌာရိကာ။ပေ။ အသဏှဟနတော။ ။တိက္ခဖြစ်သော သမထယာနိကပုဂ္ဂိုလ်သည်
သြဋ္ဌာရိကအာရုံဖြစ်သောကာယကို သိမ်းဆည်းလသော် ထိုအာရုံ၌ မရပ်တန့်ဘဲ ဈာန်မှထ
သောအခါ သုခမဖြစ်သော ဝေဒနာကိုလည်း “အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ”ဟု ရှု၏။ ထို့ကြောင့်
“သြဋ္ဌာရိကာရမ္မဏေ အသဏှဟနတော”ဟု ဆိုသည်။

ဖြစ်သော သညာစိတ္တဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသတို့ကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ (အနုနာ၊ အနုဓိ-
 ကာ၊ စတ္တာရောဝ၊ သတိပဋ္ဌာနာ၊ ဝုတ္တာ။) ဟိ၊ ချဲ့။ ကာယော၊ ကာယသည်။
 အသုဘော၊ သုဘ မဟုတ်။ ဝါ၊ မတင်တယ်။ စ၊ ဆက်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ တတ္ထ၊
 ထို မတင်တယ်သော ကာယ၌။ သုဘဝိပလ္လာသဝိပလ္လတ္တာ၊ သုဘ၏အဖြစ်အားဖြင့်
 ဖြစ်သော သညာစိတ္တဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသတို့ဖြင့် ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ပြောင်းလဲ၍
 ဖြစ်ကြကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏။ တတ္ထ၊ ထိုကာယ၌။ အသုဘဘာဝ-
 ဒဿနေန၊ အသုဘ၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအားဖြင့်။ တဿ ဝိပလ္လာသဿ၊ ထို
 သုဘဝိပလ္လာသကို။ ပဟာနတ္ထံ၊ ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ပဌမံ၊ သော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊
 ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

စ၊ ဆက်။ (တနည်း) စ၊ အဖို့တပါးကား။ သုခံ၊ သုခ။ နိစ္စံ၊ နိစ္စ။ အတ္တာ၊
 အတ္တ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဂဟိတေသု၊ သတ္တဝါတို့သည် ယူအပ်ကုန်သော။ ဝေဒနာ-
 ဒီသုပိ၊ ဝေဒနာအစရှိသော အာရုံတို့၌လည်း။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခ
 တည်း။ စိတ္တံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ တည်း။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အနုတ္တာ၊ အတ္တမဟုတ်ကုန်။
 စ၊ ဆက်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဧတေသု၊ ဤ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မတို့၌။ သုခ နိစ္စ
 အတ္တဘာဝ ဝိပလ္လာသဝိပလ္လတ္တာ၊ သုခ၏အဖြစ်၊ နိစ္စ၏အဖြစ်၊ အတ္တ၏အဖြစ်
 တို့ဖြင့် ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ပြောင်းလဲ၍ ဖြစ်ကြကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုသတ္တဝါ
 တို့၏။ တတ္ထ၊ ထို ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မတို့၌။ ဒုက္ခာဒိဘာဝဒဿနေန၊ ဒုက္ခအစရှိ
 သည်တို့၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအားဖြင့်။ တေသံ ဝိပလ္လာသာနံ၊ ထိုသုခ၊ နိစ္စ၊ အတ္တ
 ဝိပလ္လာသတို့ကို။ ပဟာနတ္ထံ၊ ငှါ။ သေသာနိ၊ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်မှ
 ကြွင်းကုန်သော။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာနိ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ
 ဝေံ၊ သို့။ သုဘ ။ပေ။ ပဟာနတ္ထံ ဝါ၊ သုဘ၏အဖြစ်၊ သုခ၏အဖြစ်၊ နိစ္စ၏အဖြစ်၊
 အတ္တ၏ အဖြစ်အားဖြင့်ဖြစ်သော ဝိပလ္လာသတို့ကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါလည်း။
 အနုနာ အနုဓိကာ စတ္တာရောဝ ဝုတ္တာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗျာ၊ ၎င်း။

သုဘ။ပေ။ပဟာနတ္ထံ။ ။သတ္တဝါတို့သည် ကာယ၌ သုဘ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ-သုဘ
 ဟူ၍ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ဖြစ်သော သညာစိတ္တဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ထို
 အတ္တ ဝေဒနာ၌ သုခ၏အဖြစ်ဟု၎င်း၊ စိတ်၌ နိစ္စ၏အဖြစ်ဟု၎င်း၊ ဓမ္မတို့၌ အတ္တ၏အဖြစ်
 ဟု၎င်း ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်ဖြစ်သော သညာစိတ္တဒိဋ္ဌိတို့ဖြစ်ကြ၏။ ထိုသညာစိတ္တဒိဋ္ဌိတို့ကို
 ပင် ဝိပလ္လာသ-ဟု ခေါ်၏။ [ဝိပရိတံ၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်။ ဝါ၊ မှားမှားယွင်းယွင်း။
 ပရိဝတ္တိတွာ၊ အသုဘစသည်ကို သုဘစသည်ဖြင့် ပြောင်းလဲ၍။ အသတိပဝက္ကတိ၊ ဖြစ်တတ်
 ၎င်း။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိပလ္လာသော၊ ဝိပလ္လာသ မည်၏။ သညာစိတ္တဒိဋ္ဌိတို့တည်း။] သုဘ
 သုခနိစ္စအတ္တာနံ + ဘာဝေါ = သုဘသုခနိစ္စအတ္တဘာဝေါ၊ သုဘ သုခ နိစ္စအတ္တဘာဝေဟိ၊ တို့
 ဖြင့် + ဝိပလ္လာသော = သုဘ သုခ နိစ္စ အတ္တဘာဝဝိပလ္လာသော၊ တဿ + ပဟာနံ = သုဘ-
 သုခနိစ္စအတ္တဘာဝဝိပလ္လာသပဟာနံ။

စ၊ ဆက်။ ကေဝလံ၊ ဩဃပဟာန စသည်မဖက် သက်သက်။ ဝိပလ္လာသပဟာ-
 နုတ္တမေဝ၊ ဝိပလ္လာသတို့ကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါသာ။ (စတ္တာရောဝ၊ ၄-ပါးသော
 သတိပဋ္ဌာန်တို့ကိုသာ။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည်ကား။) န၊ မဟုတ်သေး။
 အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ စတုရောဃ ။ ပေ။ ပဟာနုတ္တံပိ၊ ၄-ပါးသော ဩဃ၊
 ၄-ပါးသော ယောဂ၊ ၄-ပါးသော အာသဝ၊ ၄-ပါးသော ဂန္ဓ၊ ၄-ပါးသော
 ဥပါဒါန်၊ ၄-ပါးသော အဂတိတို့ကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ၎င်း။ စတုဗ္ဗိဓာဟာရ-
 ပရိညတ္ထဉ္စ၊ ၄-ပါး အပြားရှိသော အာဟာရတို့ကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်း အကျိုး
 ငှါ၎င်း။ စတ္တာရောဝ၊ တို့ကိုသာ။ ဝုတ္တာ။ ဣတိ ဝေဒိတဗျာ။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်
 ပြီးကား။ တာဝ၊ အဋ္ဌကထာနည်းမှ ရှေးဦးစွာ။ ပကရဏ နယော၊ သီဟိုဠ်
 ဘာသာဖြင့် ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ ကျမ်း၌လာသော နည်းတည်း။ ဝါ၊ နေတ္တိကျမ်း၌
 လာသောနည်းတည်း။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ၌။ သရဏဝသေန စ၊
 ဆောင်ရွက်မှတ်သားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ကေတ္တသမောသရဏဝသေန စ၊
 တမျိုးတည်းသော သဘောရှိသော နိဗ္ဗာန်၌ သက်ရောက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။
 ဝါ၊ တမျိုးတည်းသော သတိပဋ္ဌာန်သဘော၌ ပေါင်းဆုံ သက်ရောက်ခြင်း၏
 အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ကေမေဝ၊ တပါးတည်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သည်။
 အာရမ္မဏဝသေန၊ အာရုံတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ စတ္တာရော၊ ၄-ပါးတို့တည်း။
 ဣတိ၊ သို့။ ဧတဒေဝ၊ ဤစကားကိုသာ။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဟိ၊ ထင်ရှားအောင်ပြဦးအံ့။
 စတုဒ္ဓါရေ၊ ၄-ပေါက်သော တံခါးရှိသော။ နဂရေ၊ မြို့၌။ ပါစိနတော၊ အရှေ့
 အရပ်မှ။ အာဂစ္ဆန္တာ၊ လာသောလူတို့သည်။ ပါစိနဒိသာယ၊ အရှေ့အရပ်၌။
 ဥဋ္ဌာနကံ၊ ထွက်ပေါ် သော။ ဝါ၊ ဖြစ်သော။ ဘဏ္ဍံ၊ ဘဏ္ဍာကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။
 ပါစိနဒ္ဓါရေန၊ အရှေ့တံခါးဖြင့်။ နဂရမေဝ၊ မြို့ကိုသာ။ ပဝိသန္တိယထာ၊ ဝင်ကုန်
 သကဲ့သို့။ ဒက္ခိဏတော၊ တောင်အရပ်မှ။ (အာဂစ္ဆန္တာ၊ ဒက္ခိဏဒိသာယ
 ဥဋ္ဌာနကံ ဘဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ဒက္ခိဏဒ္ဓါရေန နဂရမေဝ ပဝိသန္တိ ယထာ။) ပစ္ဆိမ-
 တော၊ အနောက်အရပ်မှ။ (အာဂစ္ဆန္တာ ပစ္ဆိမဒိသာယ ဥဋ္ဌာနကံ ဘဏ္ဍံ ဂဟေ-
 တော ပစ္ဆိမဒ္ဓါရေန နဂရမေဝ ပဝိသန္တိ ယထာ။) ဥတ္တရတော၊ မြောက်အရပ်မှ။
 အာဂစ္ဆန္တာ ဥတ္တရဒိသာယ ဥဋ္ဌာနကံ ဘဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ဥတ္တရဒ္ဓါရေန နဂရ-
 မေဝ ပဝိသန္တိ (ယထာ)၊ ဝင်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဣဒံသမ္ပဒံ၊ ဤ မချွတ်မယွင်း
 ပြီးစီးခြင်းရှိသော ဥပမေယျစကားကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ [“ဣဒံ သမ္ပဒံ” ၎င်း
 အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဋီကာ ဝေရဉ္စကဏ္ဍ၌ ရေးခဲ့ပြီ။] ဟိ၊ ဥပမာန
 ဥပမေယျ ရောနှော၍ ပြဦးအံ့။ နဂရံ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။)
 နိဗ္ဗာနမဟာနဂရံ၊ နိဗ္ဗာန်မြို့တော်ကြီးကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။) ဒ္ဓါရံ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)
 ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) အဋ္ဌဂီကော၊ ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ လော-

ကုတ္တရမဂ္ဂေါ၊ ကိ။ (ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ပါစိနဒိသာဒယော၊ အရှေ့အရပ် အစရှိသည် တို့ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော)ဝိယ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ)ကာယာဒယော၊ ကာယ အစ ရှိသည်တို့ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကုန်၏။)

[ပြအပ်ပြီးသော ဥပမာန ဥပမေယျကိုပင် အကျယ်ပြုလို့၍ “ယထာ”စသည် ကိုမိန့်။] ပါစိနတော၊ မှ။ပေ။ ပဝိသန္တိယထာ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ကာယာနုပဿနာ- မုခေန၊ ကာယာနုပဿနာကို အဦးပဓာနပြုသဖြင့်။ အာဂစ္ဆန္တာ၊ ဉာဏ်စဉ် အားဖြင့် တက်လာသော ယောဂီတို့သည်။ စုဒ္ဒသဝိဓေန၊ ၁၄-ပါး အပြားအား ဖြင့်။ [စုဒ္ဒသဝိဓေန၏ အဝိပျယ်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။] ကာယာနုပဿနံ၊ ကိ။ ဘာဝေတွာ၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်စေ၍။ ဝါ၊ ပျားစေ၍။ ကာယာနုပဿနာ ဘာဝနာ- နုဘာဝနိဗ္ဗတ္တေန၊ ကာယာနုပဿနာဘာဝနာ၏ အာနုဘော်ကြောင့်ဖြစ်သော။ အရိယမဂ္ဂေန၊ အရိယမဂ်ဖြင့်။ ဧကံ၊ တမျိုးတည်းသော။ နိဗ္ဗာနမေဝ၊ သို့သာ။ ဩသရန္တိ၊ သက်ရောက်ကြကုန်၏။ [ဘာဝနာနုဘာဝ (ဘာဝနာ၏ တန်ခိုး အာနုဘော်) ဟူသည် အရိယမဂ်ကို ယူခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ ဘာဝနာနုဘာဝေါ၊ အရိယမဂ္ဂဂဟဏသမတ္တတာ။ - အနု။]

ဒက္ခိဏတော၊ မှ။ပေ။ ပဝိသန္တိ ယထာ။ ဧဝံ၊ တူ။ ဝေဒနာနုပဿနာမုခေန၊ ဖြင့်။ အာဂစ္ဆန္တာ၊ တို့သည်။ နဝဝိဓေန၊ ၉-ပါးအပြားအားဖြင့်။ [နဝဝိဓ အရကို ပါဠိတော်၌ ကြည့်ပါ။ သုခ ဒုက္ခ အဒုက္ခမသုခ ၃-ပါး၊ ထို ၃-ပါးကို အာမိသ နိရာမိသ ၂-ပါးဖြင့် မြှောက်၍ ၆-ပါး၊ ဤသို့အားဖြင့် ၉-ပါးသော ဝေဒနာ- နုပဿနာကို တွေ့ရလိမ့်မည်။] ဝေဒနာနုပဿနံ၊ ကိ။ ဘာဝေတွာ၊ ၍။ ဝေဒနာ- နုပဿနာ ဘာဝနာနုဘာဝနိဗ္ဗတ္တေန၊ သော။ အရိယမဂ္ဂေန၊ ဧကံ၊ နိဗ္ဗာနမေဝ ဩသရန္တိ။ ပစ္စိမတော။ ပေ။ ပဝိသန္တိ ယထာ။ ဧဝံ၊ တူ။ စိတ္တာနုပဿနာမုခေန၊ ဖြင့်။ အာဂစ္ဆန္တာ၊ တို့သည်။ သောဠသဝိဓေန၊ ၁၆-ပါး အပြားအားဖြင့်။ စိတ္တာ- နုပဿနံ၊ ဘာဝေတွာ၊ စိတ္တာနုပဿနာ ဘာဝနာနုဘာဝနိဗ္ဗတ္တေန၊ အရိယ- မဂ္ဂေန၊ ဧကံ နိဗ္ဗာနမေဝ ဩသရန္တိ။ [သောဠသဝိဓ သရုပ်ကို ပါဠိတော်၌ ကြည့်ပါ။ သရာဂ၊ ဝိတရာဂ စသောအားဖြင့် ရှစ်စုံ တွေ့ရလိမ့်မည်။]

ဥတ္တရတော။ပေ။ ပဝိသန္တိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဓမ္မာနုပဿနာမုခေန၊ ဖြင့်။ အာဂစ္ဆန္တာ၊ တို့သည်။ ပဉ္စဝိဓေန၊ ၅-ပါး အပြားအားဖြင့်။ [ပဉ္စဝိဓသရုပ်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။] ဓမ္မာနုပဿနံ၊ ဘာဝေတွာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာ ဘာဝနာ- နုဘာဝနိဗ္ဗတ္တေန၊ အရိယမဂ္ဂေန၊ ဧကံ၊ နိဗ္ဗာနမေဝ ဩသရန္တိ။ ဣတိဧဝံ၊ သို့။ သရဏဝသေနစေဝ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဧကတ္ထသမေသရဏဝသေနစ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဧက- မေဝ၊ သော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ အာရမ္မဏဝသေန၊ အားဖြင့်။ စတ္တာရော၊ တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကုန်၏။ [ဤ၌ “အဋ္ဌကထာယံ ပန” စသော စကား၏အကျယ် အပြီးတည်း။]

ဣဓ ဘိက္ခုတိတ္ထေ ဌှိ။ (စောဒနာသောဓနာနယော၊ ကိ။ ဝေံ၊ ဤ ဆိုအပ်
 လတ္တံသောနည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧ။) ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒေဝလောကေ၊
 တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌။ နိသိဒိတော၊ ထိုင်တော်မူ၍။ အယံ သတိပဋ္ဌာန-
 ဝိဘင်္ဂေ၊ ကိ။ ကထိတော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဧကဘိက္ခုပိ၊ တပါးသော
 ရဟန်းသော်မှလည်း။ တတ္ထ၊ ထို တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌။ ဘဂဝတော၊ ဧ။
 သန္တိကေ၊ အထံတော်၌။ နိသိန္ဒကောနာမ၊ ထိုင်နေသူမည်သည်။ ကိဉ္ဇာပိ နတ္ထိ၊
 အကယ်၍ကားမရှိပါပေ။ ဝေံ သန္တေပိ၊ ဤသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း။ ယသ္မာ၊
 ကြောင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣမေ သတိပဋ္ဌာနော၊ ဟိုကိ။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။
 ဘာဝေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဒေတ၊ ဤ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးတို့သည်။ ဘိက္ခု-
 ဂေါစရာ၊ ရဟန်းတို့၏ ကျက်စားရာ အာရုံတို့တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဓ
 ဘိက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ အာလပတိ၊ ခေါ်ဝေါ် သုံးစွဲတော်မူ၏။ [အာလုပ်အဖြစ်ဖြင့်
 “ဘိက္ခု”ဟု ခေါ်သည်မဟုတ်၊ ဤနေရာ၌ ဘိက္ခုသည် အာလုပ်မဟုတ်၊ ကတ္တား
 သာတည်း။ ထို့ကြောင့် ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲခြင်းကို “အာလပတိ”ဟု မှတ်ပါ။]

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ဧတေ သတိပဋ္ဌာနော၊
 တို့ကို။ ဘိက္ခုယေဝ၊ တို့သည်သာ။ ဘာဝေန္တိ ကိံ၊ ကုန်သလော။ ဘိက္ခုနိ-
 အာဒယော၊ ဘိက္ခုနိ အစရှိသော ပရိသတ်တို့သည်။ န (ဘာဝေန္တိ ကိံ)၊ မိမိ
 သန္တာန်၌ မဖြစ်စေနိုင်ကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ဘိက္ခုနိ-
 အာဒယောပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဘာဝေန္တိ။ [“ဝ”ဖြင့် ဘိက္ခုကိုပေါင်း။ ဘိက္ခု
 တို့သာ သတိပဋ္ဌာန်ကို ပွားစေသည်မဟုတ်၊ ဘိက္ခုနိစသော ပရိသတ်တို့လည်း
 ပွားစေကြသည် - ဟူလို။] ပန၊ ထိုသို့ပင် ဘိက္ခုနိစသော ပရိသတ်တို့လည်း
 သတိပဋ္ဌာန်ကို ပွားစေကြပါကုန်သော်လည်း။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ အဂ္ဂပရိသာ၊
 မြတ်သော ပရိသတ်တို့တည်း။ ဣတိ (တသ္မာ) အဂ္ဂပရိသတ္တာ၊ ထိုသို့ ဘိက္ခုတို့၏
 မြတ်သောပရိသတ်တို့၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဓ ဘိက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ အာလပတိ၊ ဧ။

ဝါ၊ တနည်း။ ပဋိပတ္တိယာ၊ ကျင့်ခြင်းအားဖြင့်။ ဘိက္ခုဘာဝဒဿနတော၊
 ဘိက္ခုမည်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းကြောင့်။ ဝေံ၊ ဤသို့ “ဣဓ ဘိက္ခု” ဟူ၍။
 အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမံ ပဋိပတ္တိံ၊
 ဤ သတိပဋ္ဌာန်အကျင့်ကို။ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ကျင့်၏။ သော၊ ထိုသတိပဋ္ဌာန်အကျင့်ကို
 ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘိက္ခုနာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဟိ၊ မှန်။ ပဋိပန္န-
 ကော၊ သတိပဋ္ဌာန်အကျင့်ကို ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒေဝေါဝါ၊ နတ်သည်
 မှလည်း။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ မနုဿောဝါ၊ လူသည်မှလည်း။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။
 ဘိက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ခံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိယေဝ၊
 ရောက်သည်သာ။ ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ အလင်္ဂ-
 တော စေပိ ။ပေ။ သ ဘိက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။

(ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) အလင်္ကတော၊ ဆင်ယင်အပ်ပြီးသော အဝတ်ဟန်ဆာရှိသည်။ (သဟာနော)ပိ၊ သော်လည်း။ သန္တော၊ ရာဂအစ ရှိသည်ဟူ၏ ငြိမ်းအေးခြင်းအားဖြင့် ငြိမ်းအေးပြီးသည်။ ဒန္တော၊ ဣန္ဒြေတို့ကို ဆုံးမခြင်းအားဖြင့် ဆုံးမအပ်ပြီးသည်။ ဝါ၊ ယဉ်ကျေးပြီးသည်။ နိယတော၊ မဂ္ဂ နိယာမအားဖြင့် ပြုသည်။ ဗြဟ္မစာရီ၊ မြက်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသည်။ (ဟုတ္တာ)။ သဗ္ဗေသု၊ ကုန်သော။ ဘူတေသု၊ သတ္တဝါတို့အပေါ်၌။ ဒဏှံ၊ ကာယ ဒဏှအစရှိသည်ကို။ နိမာယ၊ ချထား၍။ သမံ၊ ကိုယ်နှုတ်စိတ်တို့ဖြင့် ညီမျှသော အကျင့်ကို။ စေ စရေယျ၊ အကယ်၍ကျင့်အံ့။ (ဧဝံသတိ။) သော၊ ထိုသို့သဘော ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗြာဟ္မဏော၊ မကောင်းမှုတို့ကို မျှော့ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့် ဗြာဟ္မဏလည်းမည်၏။ သော၊ သည်။ သမဏော၊ မကောင်းမှုတို့ကို ငြိမ်းစေပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့် သမဏလည်း မည်၏။ သ (သော)၊ သည်။ ဘိက္ခု၊ ကိလေသာ တို့ကို ဖျက်ဆီးပြီး၏အဖြစ်ကြောင့် ဘိက္ခုလည်းမည်၏။ [သန္တော စသည်တို့၏ အနက်ကို ဋီကာဖွင့် ကြည့်ပါ။ ဓမ္မပဒ၊ ဒဏှဝဂ်၊ သန္တဟိဟောမတ္တဝတ္ထု။]

ကာယာနုပဿနာ ဥပဒ္ဒသအဖွင့်

အဇ္ဈတ္တန္တိ(ဇတ္တ)၊ ၌။ နိယကဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိကိုမိမိဖြစ်သော အဇ္ဈတ္တကို။ အဓိပ္ပေ-
 တံ၊ ၏။ [“ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာနံ၌ ” ဟုလိ။ အဇ္ဈတ္တအပြားကို အဋ္ဌသာလိနိ
 မာတိကာအဖွင့်၌ ကြည့်ပါ။ နိယကဇ္ဈတ္တံဖြင့် ဝေါရဇ္ဈတ္တစသည်ကို ကန့်သည်။]
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံကာယေတိ၊ အဇ္ဈတ္တံကာယေဟူသောပါဌ်၏။ အတ္တနော၊
 မိမိ၏။ ကာယော၊ ရူပကာယ၌။ ဣတိ အတ္တော၊ နက်။ တတ္ထ၊ ထို အဇ္ဈတ္တံကာယေ
 ဟူသောပါဌ်၌။ ကာယေတိ၊ ကား။ ရူပကာယော၊ ရူပအပေါင်း၌။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဓ၊
 ဤ ကာယေ ကာယာနုပဿိဟူသောပါဌ်၌။ ရူပကာယော၊ ကို။ (ရူပကာယဿ၊
 ၏။) [ဟိတံ၏ သမ္ပန်။] အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်ဖြစ်ကုန်သော။ (ဓမ္မာနံစ၊
 ရုပ်တရားတို့၏၎င်း။) ကေသာဒီနံ၊ ဆံ အစရှိကုန်သော။ ဓမ္မာနံ စ၊ တို့၏၎င်း။
 သမူဟဒဋ္ဌန၊ အပေါင်း၏အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်။ ဟတ္ထံ၊ ပေ။ ဒယောပိယ၊
 ဆင်အပေါင်း၊ မြင်းအပေါင်း၊ ရထားအပေါင်း အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့။ ကာယော-
 တိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေဏော၊ ၏။ [ဆရာတို့ကား “သမူဟဒဋ္ဌန” ဟူသော အဖြေကို
 ကြည့်၍ “ဟိ (ကသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ပေ။ အဓိပ္ပေတော၊ နည်း” ဟု ပေးကြသေး၏။]

ကာယော။ ။ ရူပကာယဟူသည့် အင်္ဂါကြီးငယ်ဟူသော ရုပ်တရားတို့၏ အပေါင်း
 ကေသာ လောမာစသော ရုပ်တရားတို့၏ အပေါင်းတည်း။ ဟိ၊ ကြောင့်။ “ရူပကာယော ဟိ”
 စသည်ကို မိန့်သည်။ ဤနည်း၌ ကာယသပ္ပါသည် သမူဟ အနက်ကို ဟောသော အနိပ္ပန္နရဋီ
 သဒ္ဒါဖြစ်၍ ဝိပျိဟ်မပြုရ။

စ၊ သည်သာမကသေး။ သမ္မဟဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ (ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေ-
 တော) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော အရာဝတ္ထု
 တို့၏။ အာယဋ္ဌေန၊ ဖြစ်ခဲ့ရာ၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ (ကာယောတိ
 အဓိပ္ပေတော)။ ဟိ၊ မှန်။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ ကုန်သော။ ပရမဇေဂုစ္ဆာနံ၊ အလွန်
 စက်ဆုပ်ဘွယ်ကောင်းကုန်သော အရာဝတ္ထုတို့၏။ သော၊ ထို ရူပကာယသည်။
 အာယော၊ ဖြစ်ခဲ့ရာတည်း။ ဣတိပိ၊ လည်း။ ကာယော၊ မည်၏။ အာယောတိ၊
 ကား။ ဥပ္ပတ္တိဒေသော၊ ဖြစ်ရာအရပ်တည်း။ တတြ၊ ထိုကုစ္ဆိတာနံ အာယော
 ဟူသော ပါဌ၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ ဝစနတ္ထော၊ တည်း။ တတော၊
 ထို ကိုယ်မှ။ အာယန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရာ၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ (သော၊ ထိုကိုယ်သည်။) အာယော၊ အာယမည်၏။ ကေ၊
 အဘယ်တို့သည်။ အာယန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ကုစ္ဆိ-
 တာ၊ စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော။ ကေသာဒယော၊ ဆံ အစရှိသော ကောဋ္ဌာသ
 တို့သည်။ (အာယန္တိ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ ကုန်သော။ ကေသာဒိနံ၊
 တို့၏။ အာယော၊ ဖြစ်ခဲ့ရာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယော၊ မည်၏။

ကာယာနုပဿိတိ၊ ကား။ ကာယာနုပဿနသီလော၊ ကာယကို အဖန်ဖန်
 ရှုခြင်းအလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာယံ၊ ကို။ အနုပဿမာနော၊ အဖန်ဖန်
 ရှုတတ်သည်။ (ဟုတော၊ ဝိဟရတိ။) စ၊ ဆက်။ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝတောပိ၊
 ဟောတော်မူပြီး၍လည်း။ ပုန၊ တဖန်။ ကာယာနုပဿိတိ၊ ကာယာနုပဿိဟူ၍။
 ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ကာယဂ္ဂဟဏံ၊ ကာယသဒ္ဓါကို။ အသမ္ဘိဿတော၊

ကုစ္ဆိတာနံ အာယော။ ။ဤ ဒုတိယနည်း၌ကား “ကု+အာယ”ဟု ပုဒ်ခွဲ၍
 ကုသည် ကုစ္ဆိတ အနက်ဟော နိပါတ်ပုဒ်တည်း။ အာယကိုကား အဋ္ဌကထာအတိုင်း
 အပါဒါနသာနေဝိဂ္ဂိုဟံ ပြုပါ။ ဣဓာတ် (ဇောတ်၊ အယဓာတ်) ဣပစ္စည်း၊ ကုစ္ဆိတာနံ+
 အာယော ကာယော၊ ဤအလို ကာယသဒ္ဓါသည် နိပ္ပန္နပါဠိပဒိကပုဒ်တည်း။ ကေသာ
 လောမာမှစ၍ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်တိုင်အောင် မစင်မကြယ် ရှံစဖွယ်ဟူသမျှသည် “သုဘ”
 ဟု ထင်နေရသော ဤကာယမှချည်း ထွက်ပေါ်လာကြသောကြောင့် ဤကာယကြီးသည်
 စက်ဆုပ်ဖွယ်တို့၏ ဖြစ်ရာတည်း။

ကာယာနုပဿိ။ ။“အနုပဿနသီလော” ဟူသော ပဌမနည်းဖြင့် ဣပစ္စည်း၏
 တသီလအနက်ကိုပြသည်။ ထိုသို့ ပြသဖြင့် ကာယာနုပဿနာ၌ အလေ့အလာရနေသော
 ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟု သိစေသည်။ “အနုပဿတိ သီလေနာတိ အနုပဿိ၊ ကာယံ အနု-
 ပဿိ ကာယာနုပဿိ”ဟု ပြုပါ။ ဒုတိယနည်းဖြင့် ဣပစ္စည်း၏ တသီလတ္ထမပါသော
 ကတ္တားအနက်ကို ပြသည်။ ထိုသို့ ပြသဖြင့် ကာယာနုပဿနာ၌ အလေ့အလာ မရစေ
 ကာမူ ထိုကဲ့သို့ ရှုတတ်သူဟု ပြသည်။ “အနုပဿတိတိ အနုပဿိ၊ ကာယံ အနုပဿိ
 ကာယာနုပဿိ”ဟု ပြုပါ။

ဝေဒနာစသည်တို့နှင့် မရောသောအားဖြင့်။ ဝဝတ္ထာနု ဃနဝိနိဗ္ဗောဂါဒိဒဿန-
 တ္ထံ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်း၊ တခဲနက်ကို အသီးအသီး ခွဲခြားစေတန်ခြင်း အစ
 ရှိသည်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ကတံ၊ ပြီ။ ဣတံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ တေန၊
 ကြောင့်။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ဝေဒနာနုပဿိ၊ ဝေဒနာကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့
 ရှိသည်။ (ဟုတောဝါ၊ ရှိသော်၎င်း။) စိတ္တမဗ္ဗာနုပဿိ၊ စိတ္တကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ ရှိ၊
 ဓမ္မကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ ရှိသည်။ (ဟုတော) ဝါ၊ ရှိသော်၎င်း။ န (ဝိဟရတံ)၊
 နေသည်မဟုတ်။ အထဝေါ၊ ကား။ ကာယေ၊ ၌။ ကာယာနုပဿိယေဝ၊ ကာယ
 ကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ ရှိသည်သာလျှင်။ ဝါ၊ ကာယကို အဖန်ဖန် ရှုတတ်သည်သာ
 လျှင်။ (ဟုတော၊ ဝိဟရတံ။) ဣတံ၊ သို့။ (ဒဿိတံ ဟောတိ ခွဲစပ်။) ကာယ-
 သင်္ခါတေ၊ ကာယဟု ဆိုအပ်သော။ ဝတ္ထုသ္မိံ*၊ စိတ်၏တည်ရာဖြစ်သောဝတ္ထု၌။
 (ဝါ၊ အာရုံဖြစ်သော တည်ရာ၌။) ကာယာနုပဿနာကာရဿေဝ၊ ကာယကို
 အဖန်ဖန် ရှုခြင်းဟူသော အခြင်းအရာကိုသာ။ ဒဿနေန၊ ပြခြင်းအားဖြင့်။
 အသမ္ပိယတော၊ အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထာနု၊ အသီးအသီး ပိုင်းခြား၍ တည်ခြင်းသည်။
 ဝါ၊ ကံ။ ဒဿိတံ၊ ပြတော်မူအပ်သည်။ ဟောတံ၊ ၎င်း။

[ဝဝတ္ထာနုဒဿနအကျယ်မှတစ်ပါး ဃနဝိနိဗ္ဗောဂဒဿနအကျယ်ကို ပြလို၍
 “တထာ” စသည်မိန့်။] တထာ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ကာယေ၊ ၌။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂဝိနိမုတ္တ-
 ကေဓမ္မာနုပဿိ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့မှလွတ်သော တမျိုးသောတရားကို အဖန်ဖန်
 ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတော)။ န (ဝိဟရတံ)။ ကေသာလောမာဒိဝိနိမုတ္တ ဣတ္ထိပုရိသာ-
 နုပဿိ၊ ဆံပင် မွေးညှင်း အစရှိသော ကောဋ္ဌာသတ္တိမှ လွတ်သော မိန်းမ
 ယောက်ျားကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတော)ပိ၊ ရှိလည်း။ န (ဝိဟရတံ)။
 စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ရူပကာယ၌။ ကေသာလောမာဒိကော၊ ဆံပင် မွေးညှင်း
 အစရှိသော။ ဘူတုပါဒါယသမ္ပဟ သင်္ခါကော၊ ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်တို့၏
 အပေါင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ယောပိ ကာယော၊ အကြင် အပေါင်းသည်လည်း။
 (အတ္ထိ)။ တတ္ထာပိ၊ ထိုအပေါင်း၌လည်း။ ဘူတုပါဒါယ ဝိနိမုတ္တကေဓမ္မာနုပဿိ၊
 ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်တို့မှလွတ်သော တမျိုးသောတရားကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိ
 သည်။ (ဟုတော) န (ဝိဟရတံ)၊ နေသည် မဟုတ်။

ဝဝတ္ထာနု ဃနဝိနိဗ္ဗောဂါဒိ။ ။ ကာယနှင့် ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့ကို ဝိ (ဝိသံ)
 အသီးအသီး + အဝ = အဝတ္ထိန္ဒိတော၊ ပိုင်းခြား၍။ ဌာနံ၊ တည်ခြင်း။ ဝဝတ္ထာနုဒဿန
 အသီးအသီး မရောယှက်အောင် ပိုင်းခြား၍တည်ပုံကို ပြခြင်း။ သမ္ပဟဿန စသော
 အားဖြင့် ကာယနှင့် ဝေဒနာစသည်တို့ ပေါင်းစည်းလုံးထွေးရှုနေခြင်းကို “ဃန”
 ဟု ခေါ်၏။ ထိုသို့ တခဲနက် တပေါင်းတည်းတည်ရာမှ ကာယတခြား၊ ဝေဒနာတခြား
 စသည်ဖြင့် ခွဲခြားမှုကိုပြခြင်းကို “ဃနဝိနိဗ္ဗောဂဒဿန”ဟု ဆိုသည်။ အာဒိ၏အနက်ကို
 နောက်၌ ပြလိမ့်မည်။

အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ ရထသမ္ဘာရာနုပဿကော ဝိယ၊ ရထား၏ အဆောက်အဦကို အဖန်ဖန်ရှုသော ယောက်ျားသည်ကဲ့သို့။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂသမ္မဟာနုပဿိ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏အပေါင်းကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ၊ ဝိဟရတိ။) [ရှေး၌ ပြခဲ့သော အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ ဓမ္မာနံ သမ္မဟဋ္ဌေနကို ရည်ရွယ်သည်။] နဂရာဝယဝါနုပဿကောဝိယ၊ မြို့၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော ပြာသာဒ်စသည်ကို အဖန်ဖန်ရှုသော ယောက်ျားသည်ကဲ့သို့။ ကေသာလောမာဒိသမ္မဟာနုပဿိ၊ ဆံပင်၊ မွှေးညှင်း အစရှိသည်တို့၏အပေါင်းကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ၊ ဝိဟရတိ။) [ရှေး၌ ပြခဲ့သော “ကေသာဒိနဉ္စ ဓမ္မာနံ သမ္မဟဋ္ဌေန” ကို ရည်ရွယ်သည်။] ကဒလိက္ခန္ဓ ပတ္တာဝိနိဘူတကော ဝိယ၊ ငှက်ပျောတုံး၏ ရွက်လုံးတို့ကို အသီးအသီး ခွဲခြားသော ယောက်ျားသည်ကဲ့သို့၎င်း။ ရိတ္တမုဋ္ဌိ ဝိနိဝေဋ္ဌကော ဝိယ၊ အချည်းနှီးသော လက်ဆုပ်ကိုဖြေသော ယောက်ျားသည်ကဲ့သို့၎င်း။ ဘူတုပါဒါယသမ္မဟာနုပဿိယေဝ၊ ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်တို့၏ အပေါင်းကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ၊ ဝိဟရတိ။) ဣတိ၊ သို့။ နာနုပုကာရတော၊ အမျိုးမျိုးသော အပြားအားဖြင့်။ သမ္မဟဝသေန၊ အပေါင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ကာယသင်္ခါတဿ၊ ကာယဟု ဆိုအပ်သော။ ဝတ္ထုနော၊ တည်ရာကို။ ဒဿနေန၊ ပြတော်မူခြင်းအားဖြင့်။ သနဝိနိဗ္ဗောဂေါ၊ တခဲနက်ကို အသီးအသီး ခွဲစိတ်ဝေဘန်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒဿိတော၊ ဟောတိ။

ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ရူပကာယ၌။ ယထာဝုတ္တသမ္မဟဝိနိမုတ္တော၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ အပေါင်းမှ လွတ်သော။ ကာယောဝါ၊ ကိုယ်ကို၎င်း။ (ယထာဝုတ္တသမ္မဟဝိနိမုတ္တော၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော ကေသ လောမစသည်တို့၏အပေါင်းမှ လွတ်သော။) ဣတ္ထိဝါ၊ မိန်းမကို၎င်း။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားကို၎င်း။ (ယထာဝုတ္တသမ္မဟဝိနိမုတ္တော၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်တို့၏ အပေါင်းမှ လွတ်သော။) အညော၊ အခြားသော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဓမ္မောဝါ၊ တရားကို၎င်း။ န ဒိဿတိ၊ မတွေ့ မမြင်အပ်။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မတွေ့မြင်အပ်ပါသော်လည်း။ ယထာဝုတ္တဓမ္မသမ္မဟမတ္တေယေဝ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော တရားအပေါင်းမျှ၌ သာ။ (အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏အပေါင်း၊ ကေသ လောမ စသည်တို့၏အပေါင်း၊ ဘူတ

ယထာဝုတ္တ သမ္မဟ ဝိနိမုတ္တော။ ။န ကာယေ အင်္ဂပစ္စင်္ဂဝိနိမုတ္တကေဓမ္မာနုပဿိ ကို ကြည့်၍ ယထာဝုတ္တသမ္မဟဝိနိမုတ္တောကို ကာယော ဝါနှင့် တွဲ၍၎င်း၊ နာပိ ကေသာလောမာဒိဝိနိမုတ္တော ဣတ္ထိပုရိသာနုပဿိကို ကြည့်၍ ယထာဝုတ္တသမ္မဟဝိနိမုတ္တောကို ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသော ဝါနှင့် တွဲ၍၎င်း၊ န ဘူတုပါဒါယဝိနိမုတ္တကေဓမ္မာနုပဿိကို ကြည့်၍ ယထာဝုတ္တသမ္မဟဝိနိမုတ္တောကို အညော ဝါ ကောစိ ဓမ္မောနှင့် တွဲ၍၎င်း အနက်ပေးသည်။

ရုပ် ဥပါဒါရုပ်တို့၏ အပေါင်းမျှ၌သာ။) တထာ တထာ၊ ထိုထို အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ (ကာယဟူသော အခြင်းအရာ၊ ဣတ္ထိ ပုရိသဟူသော အခြင်းအရာ၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်မှတစ်ပါး တမျိုးတခြားသော တရားဟူသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။) သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ မိစ္ဆာဘိနိဝေသံ၊ မှားသောအားဖြင့် လွှမ်းမိုး၍ စွဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ဝါ၊ မှားမှားယွင်းယွင်း နှလုံးသွင်းခြင်း ကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။

တေန၊ ကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ ရှေး၌ဖြစ်ပေါ် ဆရာတော်တို့သည်။ အာဟု၊ မိန့်တော်မူကြကုန်ပြီ။ (ကိံ၊ ကုန်သနည်း။) ယံ ပဿတိ န တံ ဒိဋ္ဌံ။ ပေ။ ဗဇ္ဈမာနော န မုစ္စတိတံ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊ ကုန်ပြီ။ [လောကော၊ လူအပေါင်းသည်။ ယံ၊ အကြင် မိန်းမ ယောက်ျားကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ တံ၊ ထိုမြင်အပ်သော မိန်းမ ယောက်ျား သည်။ ဒိဋ္ဌံ၊ တကယ်မြင်ထိုက်သော ရူပါရုံသည်။ န၊ မဟုတ်။ (တနည်း) ဒိဋ္ဌံ၊ တကယ်မြင်ထိုက်သော ရူပါရုံသည်။ တံ၊ ထိုမြင်အပ်သော မိန်းမ ယောက်ျား သည်။ န၊ မဟုတ်။ ယံ၊ အကြင်ရူပါရုံကို။ ဒိဋ္ဌံ၊ တကယ်မြင်အပ်၏။ တံ၊ ထိုတကယ် မြင်အပ်သော ရူပါရုံကို။ (လောကော၊ သည်။) (ပညာစက္ခုနာ၊ ပညာမျက်စိ ဖြင့်။ ဘူတတော၊ ဟုတ်မှန်သောအားဖြင့်။) န ပဿတိ၊ မမြင်။ အပဿံ၊ ပညာ စက္ခုဖြင့် ဟုတ်မှန်စွာ မမြင်လသော်။ ဝါ၊ သော။ မုဇ္ဇော၊ တော့ဝေသူကို။ ဗဇ္ဈတေ၊ ရာဂဖြင့် နှောင်ဖွဲ့အပ်၏။ ဗဇ္ဈမာနော၊ ရာဂဖြင့် နှောင်ဖွဲ့အပ်သူသည်။ န မုစ္စတိ၊ မလွတ်နိုင်။] (ဣတိ၊ သို့။) သနာဝိနိဗ္ဗောဂါဒိဒဿနတ္ထံ၊ တခဲနက်ကို

ယံ ပဿတိ န တံ ဒိဋ္ဌံ။ ။ ယံ ပဿတိ ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသံ ဝါ၊ န တံ ဒိဋ္ဌံ တံ ရူပါယတနံ န ဟောတိ၊ ရူပါယတနံ ဝါ တံ န ဟောတိတံ အတ္ထော။—ဋီကာ။ ဤဋီကာ အဖွင့်အတိုင်း ယံ ပဿတိ န တံ ဒိဋ္ဌံကို အနက်ပေးသည်။ [အခြားနည်းများကို ဋီကာနိဿယ၌ ကြည့်ပါ။]

ယံ ဒိဋ္ဌံ တံ န ပဿတိ။ ။ ဤ၌လည်း ပဌမပါဒတုန်းကကဲ့သို့ ယံ ဒိဋ္ဌံအတွက် ၂-နည်း ဖွင့်၏။ သို့သော် တနည်းသာ နိဿယအနက် ပေးထားသည်။ တံ န ပဿတိ အတွက် “တံ ပညာစက္ခုနာ ဘူတတော န ပဿတိ” ဟု ဖွင့်သည်။

ဗဇ္ဈမာနော န မုစ္စတိ။ ။ သို့ကဲ့သို့ အမှန်မမြင်နိုင်သူကို ရာဂဖြင့်သာ နှောင်ဖွဲ့ အပ်သည် မဟုတ်သေး၊ ဒေါသ မောဟဖြင့်လည်း နှောင်ဖွဲ့အပ်သေး၏။ ထိုသို့ နှောင်ဖွဲ့ ထားသောအခါ မကြာမကြာ ထိုအာရုံ၌ စိတ်ရောက်၍ နေသောကြောင့် ထိုအာရုံမှ မလွတ်နိုင်၊ သံသရာမှ မလွတ်နိုင်ခြင်းမှာ ဆိုဘွယ်ရာမရှိ။

ပုတ်ချက်။ ။ ဤ ဂါထာကို အကြောင်းပြု၍ ဆရာများလည်း “မြင်သာ မြင်တယ် မမြင်ဘူး၊ ကြားသာ ကြားတယ် မကြားဘူး၊ နံသာ နံတယ် မနံဘူး၊ အရသာကို သာယာသာ သာယာတယ် အရသာ မသိဘူး၊ ထိသာ ထိတယ် မထိဘူး၊ သိသာ သိတယ် မသိဘူး” ဟု အာရုံ ၆-ပါးလုံး၌ အမှားတွေ့နေပုံကို မိန့်တော်မူကြသည်။

အသီးအသီးပိုင်းခြားဝေစာန်ခြင်း အစရှိသည်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဒုတိယံ၊ သော။ ကာယဂ္ဂဟဏံ၊ ကို။ ကတံ၊ ပြီ။) ဣတိ၊ သို့။ (မယာ၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [“ဒုတိယံ ကာယဂ္ဂဟဏံ အသမ္ပိဿတော ဝဝတ္ထာနုဿနဝိနိဗ္ဗောဂါဒိဒဿနတ္ထံ ကတံ” ဟု ဆိုခဲ့ပြီ-ဟူလို။]

[သနဝိနိဗ္ဗောဂါဒိဋ္ဌိ အာဒိ၏အရကို ပြလို၍ “အာဒိသဒ္ဓေန” စသည်မိန့်။] စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤသနဝိနိဗ္ဗောဂါဒိဒဿနတ္ထံ ဟူသောပါဠိ၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အယံပိ အတ္ထော၊ ကိုလည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ ဧတသ္မိံ ကာယေ၊ ဤ ရူပကာယ၌။ ကာယာနုပဿိယေဝ၊ ကာယကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ၊ ဝိဟရတိ။) အညဓမ္မာနုပဿိ၊ ကာယမှ တပါးသောသဘောကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ) န (ဝိဟရတိ)၊ နေသည်မဟုတ်။ ကိံ၊ အဘယ်အနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အနုဒကဘူတာယပိ၊ ရေ မဟုတ်သည် ဖြစ်၍လည်းဖြစ်သော။ မရီစိယာ၊ တံလျှပ်၌။ ဥဒကာနုပဿိနေ၊ ရေဟု အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ [ပိသဒိသုပမာ]။ ဝေ၊ တူ။ အနိစ္စ ဒုက္ခာနုတ္တ အသုဘဘူတေယေဝ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနုတ္တ၊ အသုဘ ဖြစ်၍သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ ၌။ နိစ္စသုခအတ္တသုဘဘာဝါနုပဿိ၊ နိစ္စ၏အဖြစ်၊ သုခ၏အဖြစ်၊ အတ္တ၏အဖြစ်၊ သုဘ၏အဖြစ်ကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ န (ဝိဟရတိ)၊ နေသည်မဟုတ်။ အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ ကာယာနုပဿိ၊ ကာယကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ အနိစ္စ ဒုက္ခာနုတ္တ အသုဘကာရသမူဟာနုပဿိယေဝ၊ အနိစ္စ၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာ၊ ဒုက္ခ၏အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာ၊ အနုတ္တ၏အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာ၊ အသုဘ၏အဖြစ်ဟူသောအခြင်းအရာအပေါင်းဟု အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ ဝိဟရတိ။) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အထဝါ၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ မဟာသတိပဋ္ဌာနေ၊ မဟာသတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်၌။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အရညဂတော၊ တော၌ရောက်သည်။ (ဟုတွာ) ဝါ၊ ၍၎င်း။ ပေ။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ သတော၊ ထွက်သက်အာရုံကို မှတ်သားသည်။ (ဟုတွာ) ဝါ၊ ၍သော။ အဿသတိ၊ ထွက်သက်ကို ဖြစ်စေ၏။ ဝါ၊ ရှိုက်၏။ ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ အဿာသပဿာသာဒိ စုဏ္ဏကဇာတ အဋ္ဌိကပရိယောသာနေ၊ အဿာသပဿာသ အစရှိသော ဖြစ်သော မှန်မှန်ညက်ညက်ရှိသော အရိုးအဆုံးရှိသော။ ယှာယံ (ယော အယံ) ကာယော၊ အကြင်ကာယကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [သုတ်မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်။] စ၊ သည်သာမကသေး။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကဇ္ဈော၊ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပထဝီကာယံ၊ ကေသာ လောမာအစရှိသော သဿမ္မာရပထဝီဓာတ်အပေါင်းကို။ ဝါ၊ အဆက်

မပြတ်ဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်အပေါင်းကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဟူ၍။ အနုပဿတိ၊ အဖန်ဖန်ရှု၏။ တထာ၊ တူ။ အာပေါကာယံ၊ သည်းခြေ အစရှိသော သသမ္ဘာရ အာပေါဓာတ်အပေါင်းကို။ ဝါ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ် သော အာပေါဓာတ်အပေါင်းကို။ ပေ။ တေဇောကာယံ၊ ဇီရဏတေဇော အစ ရှိသော သသမ္ဘာရ တေဇောဓာတ်အပေါင်းကို။ ဝါ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော တေဇောဓာတ်အပေါင်းကို။ ပေ။ ဝါယောကာယံ၊ ဥဒ္ဓင်္ဂမဝါတ အစရှိသော ဝါယောဓာတ် အပေါင်းကို။ ဝါ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ဝါယောဓာတ် အပေါင်းကို။ ပေ။ ကေသကာယံ၊ ဆံပင်အပေါင်းကို။ လောမကာယံ၊ မွှေးညှင်း အပေါင်းကို။ ဆဝိကာယံ၊ အရေပါးအပေါင်းကို။ စမ္မကာယံ၊ အရေထူအပေါင်း ကို။ မံသကာယံ၊ အသားအပေါင်းကို။ ရူမိရကာယံ၊ အသွေးအပေါင်းကို။ နှာရူ ကာယံ၊ အကြောအပေါင်းကို။ အဋ္ဌိကာယံ၊ အရိုးအပေါင်းကို။ အဋ္ဌိမိဉ္ဇကာယံ၊ ရိုးတိုင်းချဉ်ဆီအပေါင်းကို။ (အနိစ္စတော၊ အနုပဿတိ။) ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသမ္ဘိဒါ- ယံ၊ ဌ။ ယောကာယော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ [ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်၊ ပညာဝဂ်၊ သတိပဋ္ဌာနကထာ။] သဗ္ဗဿ၊ သော။ တဿ (ကာယဿ)၊ ကို။ ဣမသ္မိံ ယေဝ ကာယေ၊ ဤ ရူပကာယဌ်ပင်။ အနုပဿနတော၊ အဖန်ဖန် ရှုခြင်းကြောင့်။ ကာယေကာယာနုပဿိ၊ မည်၏။ ဣတိ ဝေပိ၊ ဤသို့လည်း။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

အထဝါ၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ ကာယေ၊ ဌ။ အဟံတိဝါ၊ ငါဟူ၍၎င်း။ မမံတိဝါ၊ ငါ့ဥစ္စာဟူ၍၎င်း။ ဝေ၊ သို့။ ဂဟေတဗ္ဗဿ၊ ယူထိုက်သော။ ကဿစိ၊ တစုံတခုသော အရာဝတ္ထုကို။ အနုပဿတော၊ မရှုခြင်းကြောင့်။ [ပန-အနုယ- ဇောတက။] ကေသ လောမာဒိကဿ၊ ကေသ လောမ အစရှိသော။ တဿ တဿေဝ နာနာဓမ္မသမူဟဿ၊ ထိုထို အမျိုးမျိုးသော တရားအပေါင်းကိုသာ။ အနုပဿနတော၊ ကြောင့်။ ကေသာဒိဓမ္မသမူဟသင်္ခါတေ၊ ကေသ အစရှိသော တရားတို့၏အပေါင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ကာယေ၊ ဌ။ ကာယာနုပဿိ၊ ကေသ လောမ အစရှိသော တရားအပေါင်းကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတော ဝိဟရ- တိ။) ဣတိဝေ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ အပိစ၊ သေး။ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ ဌ။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ ဟူ၍။ အနုပဿတိ၊ ၏။ နိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ ဟူ၍။ နော (အနုပဿတိ)။ ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ အနုက္ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ပဋိသမ္ဘိဒါ- ယံ၊ ဌ။ အာဂတနယဿ၊ လာသောနည်းဖြစ်သော။ သဗ္ဗဿေဝ၊ သော။ အနိစ္စ- လက္ခဏာဒိနော၊ အနိစ္စလက္ခဏာ အစရှိသော။ အာကာရသမူဟသင်္ခါတဿ၊ အခြင်းအရာအပေါင်း ဟု ဆိုအပ်သော။ ကာယဿ၊ အခြင်းအရာအပေါင်းကို။ အနုပဿနတောပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ကာယေကာယာနုပဿိ၊ မည်၏။ ဣတိဝေပိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

တထာ ဟိ၊ ထိုစကားကို ချဲ့ဦးအံ့။ ကာယေ ကာယာနုပဿနာ ပဋိပဒံ၊ ကာယေကာယာနုပဿနာအကျင့်ကို။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သော။ အယံ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဣမံ ကာယံ၊ ဤ ရူပကာယကို။ အနိစ္စာနုပဿနာဒိနံ၊ အနိစ္စာနုပဿနာ အစရှိကုန်သော။ သတ္တန္တံ၊ ကုန်သော။ အနုပဿနာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အပြား အားဖြင့်။ အနိစ္စတော အနုပဿတိ။ နိစ္စတော နော (အနုပဿတိ)။ ဒုက္ခတော အနုပဿတိ။ သုခတော နော (အနုပဿတိ)။ အနတ္တတော အနုပဿတိ။ အတ္တတော နော (အနုပဿတိ)။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ နော နန္ဒတိ၊ မနှစ်သက်။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ စက်ဆုပ်၏။ နော ရဇ္ဇတိ၊ မတပ်မက်။ နိရောဓေတိ၊ ချုပ်စေ၏။ နော သမုဒေတိ၊ မဖြစ်စေ။ ပဋိနိသဇ္ဇတိ၊ တဖန် စွန့်၏။ နော အာဒိယတိ၊ မယူ။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တံ၊ ထိုရူပကာယကို။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ အနုပဿန္တော၊ လသော်။ နိစ္စသညံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်၏။ ဒုက္ခတော အနုပဿန္တော သုခသညံ ပဇဟတိ။ အနတ္တတော အနုပဿန္တော အတ္တသညံ ပဇဟတိ။ နိဗ္ဗိန္ဒန္တော၊ ငြီးငွေ့လသော်။ နန္ဒိ၊ နှစ်သက်ခြင်းကို။ ပဇဟတိ။ ဝိရဇ္ဇန္တော၊ စက်ဆုပ်လသော်။ ရာဂံ၊ တပ်မက်ခြင်းကို။ ပဇဟတိ။ နိရောဓေန္တော၊ ချုပ်စေလသော်။ သမုဒယံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဇဟတိ။ ပဋိနိသဇ္ဇန္တော၊ တဖန် စွန့်လသော်။ အာဒိနံ၊ ယူခြင်းကို။ ပဇဟတိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗျော။

ဝိဟရတီတိ ဧတံ၊ ဝိဟရတိဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်။ စတူသု၊ ကုန်သော။ ဣရိယာပထဝိဟာရေသု၊ ဣရိယာပုထ်ဟူသောဝိဟာရတို့တွင်။ ဝါ၊ နေကြောင်း ဖြစ်သော ဣရိယာပုထ်တို့တွင်။ အညတရဝိဟာရသမာယောဂပရိဒီပနံ၊ အမှတ် မထား တပါးပါးသောဝိဟာရနှင့် ပေါင်းယှဉ်ခြင်းကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဒါ တည်း။ ဧကံ၊ တပါးသော။ ဣရိယာပထဗာဓနံ၊ ဣရိယာပုထ်၏ နှိပ်စက်ခြင်းကို။ ဝါ၊ ဣရိယာပုထ်၏ ညောင်းညာခြင်းကို။ အပရေန၊ တပါးသော။ ဣရိယာပထေန၊ ဖြင့်။ ဝိစ္ဆန္ဒိတော၊ ဖြတ်၍။ အပတမာနံ၊ မလဲမကျရအောင်။ အတ္တဘာဝံ၊ အတ္တဘောကို။ ဟရတိ၊ ဆောင်ထား၏။ ပဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဣတိအတ္တော၊ နက်။ [ဤပုဒ်၏အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဒီကာ ဝေရဉ္စကဏ္ဍ၊ အဋ္ဌကထာအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ဗဟိဒ္ဓါကာယေတိ၊ ကား။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ [ကာယာနုပဿီ ဟုတွာ ဝိဟရတိ ၌စပ်။] အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါကာယေတိ၊ ကား။ ကာလေန၊ သင့်လျော်သောအခါ၌။ ဝါ၊ ရံဖန်ရံခါ။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌၎င်း။ ကာလေန၊ ၌။ ဝါ၊ ခါ။ ပရဿ၊ ၏။ ကာယေ၊ ၌၎င်း။ [ကာယာနုပဿီ ဟုတွာ ဝိဟရတိ ၌စပ်။] ဟိ၊ ချဲ့။ ပဌမနယေန၊ ပဌမနည်းဖြင့်။ (အဇ္ဈတ္တ ကာယေ အစရှိသောနည်းဖြင့်။) အတ္တနော၊ ၏။ ကာယေ၊ ၌။ ကာယပရိဂ္ဂဟော၊ ကာယကို ပိုင်းခြား၍ ယူခြင်းကို။ ဝါ၊ ကာယကို သိမ်းဆည်းခြင်းကို။ ဝုတ္တော၊

ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဒုတိယနယေန၊ ဖြင့်။ (ဗဟိဒ္ဓါကာယေ အစရှိသောနည်း
 ဖြင့်။) ပရဿ၊ ၏။ ကာယေ၊ ၌။ (ကာယပရိဂ္ဂဟော ဝုတ္တော။) တတိယနယေန၊
 ဖြင့်။ (အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါကာယေ အစရှိသောနည်းဖြင့်။) ကာလေန၊ ၌။ ဝါ၊ ခါ။
 အတ္တနော၊ ၏၎င်း။ ကာလေန၊ ၌။ ဝါ၊ ခါ။ ပရဿ၊ ၏၎င်း။ ကာယေ၊ ၌။ (ကာယ-
 ပရိဂ္ဂဟော ဝုတ္တော။) ပန၊ ဆက်။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၊ ဗဟိဒ္ဓိ
 သန္တာန်၌။ သဒ္ဓိတာရမ္မဏံနာမ၊ တစပ်တည်းဆက်စပ်သော အာရုံမည်သည်။
 နတ္ထိ၊ မရှိနိုင်။ ပန၊ ထိုသို့မရှိနိုင်ပါသော်လည်း။ ပဂုဏကမ္မဋ္ဌာနဿ၊ အဝါးဝစွာ
 လေ့လာအပ်ပြီးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အပရာပရံ၊ တမျိုးပြီးတမျိုး။
 (အဇ္ဈတ္တကာယကို အာရုံပြုလိုက်၊ ဗဟိဒ္ဓိကာယကို အာရုံပြုလိုက်။) သဗ္ဗရဏ-
 ကာလော၊ လှည့်လည်ရာအခါကို။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါကာယေ အစရှိ
 သော တတိယနည်း၌။ ကထိတော၊ ပြီ။

အာတာပီတိတေ၊ အာတာပီဟူသော ဤသဒ္ဓါသည်။ ကာယပရိဂ္ဂါဟက-
 ဝီရိယသမာယောဂ ပရိဒီပနံ၊ ကာယကို သိမ်းဆည်းတတ်ကော ဝီရိယနှင့်
 ကောင်းစွာယှဉ်ခြင်းကို ထင်ရှားပြုကြောင်း သဒ္ဓါတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထို
 ရဟန်းကို။ [အာတာပီတိ ဝုစ္စတိ၌ ပဓာနစပ်။] ဝါ၊ သည်။ [သမန္နာဂတော
 ဟောတိ၌ အပဓာနစပ်။] ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တသ္မိံ သမယေ၊ ကာယာနုပဿနာ
 ဘာဝနာကိုအားထုတ်ရာထိုအခါ၌။ ယံ တံ ဝီရိယံ၊ အကြင် ဝီရိယကို။ [အာတာ-
 ပေါတိ ဝုစ္စတိ၌ စပ်။] တိသု၊ ၃-ပါးကုန်သော။ ဘဝေသု၊ ဘဝတို့၌။ ကိလေသာ-
 နံ၊ တို့ကို။ အာတာပနတော၊ လွန်စွာ လောင်မြိုက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 အာတာပေါတိ၊ အာတာပဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တေန၊ ထိုကိလေသာတို့ကို လွန်စွာ
 လောင်မြိုက်တတ်သော ဝီရိယနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာတာပီတိ၊ အာတာပီဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သမ္ပဇာနောတိ၊
 ကား။ ကာယပရိဂ္ဂါဟကေန၊ ကာယကိုပိုင်းခြား၍ယူတတ်သော။ ဝါ၊ ကာယကို
 သိမ်းဆည်းတတ်သော။ သမ္ပဇညသင်္ခါတေန၊ သမ္ပဇညဟု ဆိုအပ်သော။ ဉာဏေ-
 န၊ ဉာဏ်နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ သည်။ [ဟုတွာ ၌စပ်။]

သတိမာတိ၊ ကား။ ကာယပရိဂ္ဂါဟိကာယ၊ သော။ သတိယာ၊ နှင့်။ သမန္နာ-
 ဂတော၊ သည်။ [ဟုတွာ ၌စပ်။] ပန၊ ဆက်။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ ယသ္မာ၊
 ကြောင့်။ သတိယာ၊ ဖြင့်။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ပိုင်းခြားကာယူ၍။
 ဝါ၊ သိမ်းဆည်း၍။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ အနုပဿတိ၊ အဖန်ဖန်ရှု၏။ ဟိ၊ မှန်။ သတိ-
 ဝီရဟိတဿ၊ သတိမှကင်းသောရဟန်း၏။ အနုပဿနာ နာမ၊ အဖန်ဖန်ရှုတတ်
 သော ဉာဏ်မည်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ တေနော၊ ကြောင့်ပင်။ သတိဉ္စ၊ ပေ။ ဝဒါမိ-
 တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတိဉ္စ၊ သတိကိုကား။
 သဗ္ဗတ္ထိကံ၊ အလုံးစုံ တွန့်ဆုတ်သောစိတ်၊ ပြန်လွင့်သောစိတ်၌ ဖြစ်သောတရား

ဟူ၍။ ဝါ၊ အလုံးစုံတုန့်ဆုတ်သောစိတ်၊ ပြန်လွင့်သောစိတ်၌ အလိုရှိထိုက်သော တရားဟူ၍။ (တနည်း) သဗ္ဗတ္တိကံ၊ တုန့်ဆုတ်သောစိတ်ဖြစ်ရာအခါ၊ ပြန်လွင့်သော စိတ်ဖြစ်ရာအခါဝယ် ပွားစေထိုက်ကုန်သော အလုံးစုံဗောဇ္ဈင်တို့၏အကျိုး ရှိကြောင်းတရားဟူ၍။ အဟံ၊ သည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ — မဟာဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော်၊ ဗောဇ္ဈင်သံယုတ်၊ သာကစ္ဆဝဂ်၊ အဂ္ဂိသုတ်။ နိဿယအနက် ကိုကား ဤဋီကာအဖွင့်အတိုင်း ပေးထားသည်။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဥဒ္ဒေသဝါရ၌။ ကာယေ ကာယာနုပဿိ ဝိဟရတိတိ၊ ဟူသော။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပါဠိရပ်ဖြင့်။ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနကမ္မဋ္ဌာန်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟော တော်မူအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အထဝါ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနာတာပိနော၊ ကိလေသာတို့ကို လွန်စွာ လောင်မြိုက်တတ်သော သမ္ပပ္ပဓာန်ဝီရိယ မရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အန္တော သင်္ခေါပေါ၊ စိတ်ကို အတွင်း၌ ချုံခြင်းသည်။ ဝါ၊ စိတ်၏ အတွင်း၌ တုန့်ဆုတ် ခြင်းသည်။ အန္တရာယကရော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း၏အန္တရာယ်ကို ပြုနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အသမ္ပဇာနော၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် မသိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပါယပရိဂ္ဂဟေ၊ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းခြင်း၌၎င်း။ အနုပါယပရိဝဇ္ဇနေစ၊ အကြောင်း မဟုတ်သည်ကို ရှောင်ခြင်း၌၎င်း။ သမ္ပယုတိ၊ ပြင်းစွာတွေ့ဝေ၏။ မုဋ္ဌဿတိ၊ ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပါယပရိစ္စာဂေ၊ အကြောင်းကိုစွန့်ခြင်း၌၎င်း။ အနုပါယပရိဂ္ဂဟေစ၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်ကို သိမ်းဆည်းခြင်း၌၎င်း။ အသမတ္ထောဝ၊ မစွမ်းနိုင်သည်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ [“မုဋ္ဌာ + သတိ + ယဿာတိ မုဋ္ဌဿတိ” ဟု ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ် ဖြစ်သော ကြောင့် “မုဋ္ဌဿတိ” ဟု ဣကာရန္တအတိုင်း ရှိပါစေ။] တေန၊ ထို့ကြောင့်။ (ထိုသို့ အနာတာပိဖြစ်၍ အသမ္ပဇာန မုဋ္ဌဿတိ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။) အဿ၊ ထို ရဟန်း၏။ တံ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ န သမ္ပဇတိ၊ မပြီးစီး။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယေသံ ဓမ္မာနံ၊ အကြင် ဝီရိယ၊ သမ္ပဇည၊ သတိတရားတို့၏။ အာနုဘာဝေန၊ အစွမ်း သတ္တိကြောင့်။ တံ၊ ထို ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်။ သမ္ပဇတိ၊ ပြီးစီး၏။ တေသံ၊ ထို ဝီရိယ၊ သမ္ပဇည၊ သတိတရားတို့ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ၎င်း။ အာတာပိ သမ္ပဇာနော သတိမာတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣတိ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ၊ ကို၎င်း။ [ကာယေ ကာယာနုပဿိ ဝိဟရတိကို ရည်ရွယ်သည်။] သမ္ပယောဂင်္ဂု၊ ယှဉ်ဘက် အင်္ဂါကို၎င်း။ [အာတာပိ သမ္ပဇာနော သတိမာကို ရည်ရွယ်သည်။] ဒဿေတွာ၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ၌။ ပဟာနင်္ဂံ၊ ပယ်ထိုက်သောအင်္ဂါကို။ ဒဿေတံ၊ ၎င်း။ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဝိနေယျ

။ပေ။ဒေါမနဿဟူသော ပါဠိ၌။ ဝိနယျာတိ၊ ကား။ တဒဂံဝိနယေနဝါ၊ တဒဂံ ဝိနယဖြင့်သော်၎င်း။ (ထိုထို ကုသိုလ်အစိတ်အပိုင်းဖြင့် ထိုထို အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿတို့ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းဟူသော ဝိနယဖြင့်၎င်း။) ဝိက္ခမ္ဘနဝိနယေန ဝါ၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိနယဖြင့်သော်၎င်း။ (အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿတို့ကို အလွန် ကြာမြင့်စွာ ပယ်ခွါခြင်းဟူသော ဝိနယဖြင့်သော်၎င်း။) ဝိနယိတော၊ ပယ်ဖျောက်၍။ (ဝိဟရတိ ၌စပ်။) လောကေတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ အဇ္ဈတ္တာဒိဘေဒေါ၊ အဇ္ဈတ္တ အစရှိသော အပြား ရှိသော။ ယှာယံ (ယော အယံ) ကာယော၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဟိတော၊ ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်ပြီ။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်းအပ်ပြီ။ သေဝ၊ ထိုကာယသည်ပင်။ ဣဓ၊ ဤဝိနယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿဟူသော ပါဠိ၌။ လောကောနာမ၊ မည်၏။ တသ္မိံ လောကေ၊ ထို အဇ္ဈတ္တကာယ၊ ဗဟိဒ္ဓကာယ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓကာယ ဟူသော လောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ၊ ကို။ ဝိနယိတော၊ ၍။ (ဝိဟရတိ ၌စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝိနယျလောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿဟူသော ပါဠိ၌။ (တနည်း) ဧတ္ထ၊ ဤ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ သဒ္ဓါတို့တွင်။ အဘိဇ္ဈာဂ္ဂဟဏေန၊ အဘိဇ္ဈာသဒ္ဓါဖြင့်။ ကာမစ္ဆန္ဒော၊ သည်။ (သင်္ဂဟံ၊ သိမ်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ။) ဒေါမနဿဂ္ဂဟဏေန၊ ဖြင့်။ ဗျာပါဒေါ၊ သည်။ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိဝရဏပရိယာပနုဗလဝ-ဓမ္မဒ္ဓယ ဒဿနေန၊ နိဝရဏ၌ အကျုံးဝင်သော အားရှိသော ကာမစ္ဆန္ဒ၊ ဗျာပါဒ တရား ၂-ပါး အပေါင်းကို ပြုခြင်းဖြင့်။ နိဝရဏပုဟာနံ၊ နိဝရဏ အားလုံးကို ပယ်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ ဝေဒိ-တဗ္ဗံ။ [ဝိက္ခမ္ဘနပဟာနံဖြင့် ဈာန်ကိုရပြီးနောက်မှ ဝိပဿနာကိုတက်သောပုဂ္ဂိုလ် အတွက် နိဝရဏ ၅-ပါးလုံး ပယ်ပြီးခြင်းကို ဟောတော်မူသည်။]

စ၊ ဆက်။ ဝိသေသေန၊ အထူးအားဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿတို့တွင်။ အဘိဇ္ဈာဝိနယေန၊ အဘိဇ္ဈာကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းအားဖြင့်။ [ပဟာနံ ဝုတ္တံ ၌စပ်။] ကာယသမ္ပတ္တိမူလကဿ၊ ရူပကာယ၏ ပြည့်စုံခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော။ အနုရောဓဿ၊ ချစ်ခြင်းကို၎င်း။ ဒေါမနဿဝိနယေန၊ ဖြင့်။ ကာယဝိပတ္တိမူလ-ကဿ၊ ရူပကာယ၏ ပျက်စီးခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော။ ဝိရောဓဿ၊ မုန်းခြင်းကို၎င်း။ (ပဟာနံ ဝုတ္တံ)။ စ၊ သေး။ အဘိဇ္ဈာဝိနယေန၊ ဖြင့်။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ အဘိရတိယာ၊ အလွန်မေ့လျော့ခြင်းကို၎င်း။ ဒေါမနဿဝိနယေန၊ ဖြင့်။ ကာယဘာဝနာယ၊ ကာယဘာဝနာ၌။ အနဘိရတိယာ၊ မမေ့လျော့ခြင်း ကို၎င်း။ (ပဟာနံ ဝုတ္တံ။) အဘိဇ္ဈာဝိနယေန၊ ဖြင့်။ ကာယေ၊ ၌။ အဘူတာနံ၊ ထင်ရှားမရှိကုန်သော။ သုဘသုခဘာဝါဒီနံ၊ သုဘ၏အဖြစ်၊ သုခ၏အဖြစ် အစ ရှိသည်တို့ကို။ ပက္ခေပဿ၊ ထည့်သွင်းခြင်းကို၎င်း။ ဒေါမနဿဝိနယေန၊ ဖြင့်။ ကာယေ၊ ၌။ ဘူတာနံ၊ ထင်ရှားရှိကုန်သော။ အသုဘာသုခဘာဝါဒီနံ၊ အသုဘ၏

အဖြစ်၊ အသုခ၏အဖြစ်အစရှိသည်တို့ကို။ အပနယနဿ စ၊ ဖယ်ထုတ်ခြင်းကို၎င်း။ ပဟာနံ ဝုတ္တံ။ တေန၊ ထိုအနုရောဓ၊ ဝိရောဓစသည်ကို ပယ်ခြင်းကို ဆိုကြောင်း စကားဖြင့်။ [ဒီပိတာ ဟောတိ ဌှစ်ပ။] ယောဂါဝစရဿ၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယောဂါနုဘာဝေါ၊ အားထုတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အာနုဘော်သည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ယောဂသမတ္တတာစ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုအားထုတ်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဒီပိတာ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ။

ဟိ၊ မှန်။ ယဒိဒံ (ယော အယံ) အနုရောဓ ဝိရောဓ ဝိပုမုတ္တော၊ အကြင် ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်းမှ လွတ်မြောက်သည်၏အဖြစ်သည်။ [ဘာဝပဓာန] (အတ္ထိ)။ ယဒိဒံ (ယော အယံ) အရတိရတိသဟော၊ အကြင် အရတိ ရတိကို သည်းခံနိုင် သည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ)။ ယဒိဒံ (ယောအယံ) အဘူတ။ ပေ။ ဝိရဟိတောစ၊ ထင်ရှားမရှိသော သုဘ စသည်ကို ရူပကာယ၌ ထည့်သွင်းခြင်း၊ ထင်ရှားရှိသော အသုဘစသည်ကို ရူပကာယမှ ပယ်ခြင်းမှကင်းသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ။ သေ (ဧသော)၊ ဤအနုရောဓ နိရောဓမှ လွတ်မြောက်ခြင်း အစရှိသည်သည်။ ယောဂါနုဘာဝေါ၊ အားထုတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အာနုဘော်တည်း။ စ၊ ဆက်။ အနုရောဓ ဝိရောဓဝိပုမုတ္တော၊ သော။ အရတိရတိသဟော၊ သော။ အဘူတံ၊ ထင်ရှားမရှိသော သုဘစသည်ကို။ အပက္ခိပန္နော၊ ရူပကာယ၌ မထည့် သွင်းသည်လည်းဖြစ်သော။ ဘူတံ၊ ထင်ရှားရှိသော အသုဘ စသည်ကို။ အနု- ပနေန္တော စ၊ မပယ်ထုတ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ သေ (ဧသော)၊ သည်။ ယောဂသမတ္တော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုအားထုတ်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်။ ဟောတိ။ ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အပရော နယော၊ တနည်းကား။ ကာယေ ကာယာနုပဿိတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ၌။ အနုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဝိဟရတိတိ ဧတ္ထ၊ ဤပါဌ၌။ ဝုတ္တ- ဝိဟာရေန၊ ဟောတော်မူအပ်သောဝိဟာရဖြင့်။ ကမ္မဋ္ဌာနိကဿ၊ အနုပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ယှဉ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကာယပရိဂ္ဂဟဏံ၊ ကိုယ်ကို ရှက်ဆောင်ခြင်းကို။ (ဝုတ္တံ)။ အာတာပိတိ အာဒိသု၊ ဤသို့အစရှိသောပါဌတို့၌။ အာတာပေန၊ ဖြင့်။ သမ္ပပ္ပဓာနံ၊ သမ္ပပ္ပဓာန်ဝီရိယကို။ (ဝုတ္တံ)။ သတိသမ္ပဇညေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထိက- ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ အလုံးစုံသောအရာ၌ဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ (ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ မေတ္တာ၊ အသုဘ၊ မရဏသတိဟူသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။) (ဝုတ္တံ)။ ဝါ၊ တနည်း။ ကမ္မဋ္ဌာန- ပရိဟရဏူပါယော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဆောင်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော တရားကို။ (ဝုတ္တော)။ ဝါ၊ တနည်း။ သတိယာ၊ ဖြင့်။ ကာယာနုပဿနာဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိလဒ္ဓသမထော၊ ရအပ်သောသမထကို။ (ဝုတ္တော)။ သမ္ပဇညေန၊ ဖြင့်။ (ပဋိလဒ္ဓါ၊ သော။) ဝိပဿနာ၊ ကို။ (ဝုတ္တာ)။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ ဝိနယေန၊ ဖြင့်။ ဘာဝနာဖလံ၊ ဘာဝနာ၏အကျိုးကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ။

အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ ဝေဒနာနုပဿနာစသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။
(နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ၊ သော။) ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနုဒ္ဒေသဿ၊ ကာယာနုပဿနာ
သတိပဋ္ဌာန်၏ ဥဒ္ဒေသ၏။ အတ္တဝဏ္ဏနာ၊ အနက်ကို ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌ
ကထာတည်း။

ဝေဒနာနုပဿနာဒိဥဒ္ဒေသအဖွင့်

ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနုဒ္ဒေသဒီသုပိ၊ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၏
ဥဒ္ဒေသ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ အဇ္ဈတ္တာဒီနိ၊ အဇ္ဈတ္တ အစရှိသောပုဒ်တို့ကို။
ဝုတ္တနယေနော၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။
တေသုပိ၊ ဤ ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနုဒ္ဒေသ အစရှိသည်တို့၌လည်း။
[ပရိဂ္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော ဌှပ်။] အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝေဒနာဒီသု၊ ဝေဒနာ
အစရှိသည်တို့၎င်း။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ဝေဒနာဒီသု၊ တို့၎င်း။ ကာလေန၊
သင့်လျော်သောအခါ၌။ ဝါ၊ ရံဖန်ရံခါ။ အတ္တနော၊ ၎င်း၏။ ကာလေန၊ ၌။
ဝါ၊ ခါ။ ပရဿ၊ ၎င်း၏။ ဝေဒနာဒီသု၊ တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓော၊ ၃-ပါး
အပြားရှိသော။ ပရိဂ္ဂဟော၊ ပိုင်းခြား၍ယူခြင်းကို။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်းခြင်းကို။
ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿတိအာဒီသု၊
အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ဝေဒနာဒီနိ၊ တို့ကို။ ပုနဝစနေ၊ တဖန်ဟောတော်မူ
ခြင်း၌။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးကို။ ကာယာနုပဿနာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနော၊
သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန၊ ဆက်။ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿိ။ ပေ။ ဓမ္မာနုပဿိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော
ဤပါဠိရပ်၌။ ဝေဒနာတိ၊ ကား။ တိဿော၊ ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ တို့တည်း။
တာစ၊ ထို ဝေဒနာတို့သည်လည်း။ လောကိယာဓော၊ လောကီဝေဒနာတို့သာ
တည်း။ စိတ္တံပိ၊ သည်လည်း။ လောကိယံ(ဧဝ)၊ လောကီဇိတ်သာတည်း။ ဓမ္မာ၊
သညာ သင်္ခါရတရားတို့သည်။ တထာ၊ ထိုအတူ လောကီဓမ္မတို့သာတည်း။
[လောကုတ္တရာတရားကို အာရုံပြု၍ ဝိပဿနာ မရှုနိုင်သောကြောင့် လောကီ
တရားတို့ကိုသာ ယူရသည်။] တေသံ၊ ထို ဝေဒနာ အစရှိသော တရားတို့၏။
ဝိဘာဂေါ၊ ဝေဘန်အပ်သော အပြားသည်။ နိဒ္ဒေသဝါရေ၊ ၌။ ပါကဋ္ဌော၊
သည်။ ဘဝိဿတိ၊ တွံ ။ ပန၊ ဆက်။ ကေဝလံ၊ ဝိဘာဂ မဖက် သက်သက်။ ဣဓ၊
ဤ ဥဒ္ဒေသဝါရ၌။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝေဒနာ၊ တို့ကို။
အနုပဿိတဗ္ဗာ၊ အဖန်ဖန် ရှုထိုက်ကုန်၏။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။
အနုပဿန္တော၊ အဖန်ဖန်ရှုသော ရဟန်းကို။ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿိတိ၊
ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း၏။ စိတ္တဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ဒေသ နယော၊ တည်း။

စ၊ ဆက်။ ကထံ၊ အဘယ် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝေဒနာတို့ကို။ အနုပဿိ-
တဗ္ဗာ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ တာဝ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မတို့မှ
ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ သော။) သုခါဝေဒနာ၊ သုခဝေဒနာကို။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခ၏
အဖြစ်အားဖြင့်။ (အနုပဿိတဗ္ဗာ၊ အဖန်ဖန်ရှုထိုက်၏။) ဒုက္ခာ(ဝေဒနာ)၊ ကို။
သလ္လတော၊ မြားငြောင့်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ (အနုပဿိတဗ္ဗာ။) အဒုက္ခမသုခါ
(ဝေဒနာ)၊ ကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စ၏အဖြစ်အားဖြင့်။ (အနုပဿိတဗ္ဗာ)။
ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ ယော သုခံ။ပေ။ စရိယတိတိ၊
ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) [ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ သုခံ၊ သုခဝေဒနာကို။ ဒုက္ခ-
တော၊ အားဖြင့်။ အဒ္ဓ၊ ရှုပြီ။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ သလ္လတော၊ ဖြင့်။ အဒက္ခိ၊ ရှုပြီ။ သန္တံ၊
ငြိမ်သက်သော။ အဒုက္ခမသုခံ၊ ကို။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ အဒက္ခိ၊ ပြီ။ (နံကား
အနက်မရှိ။) သမ္ပဒသော၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာရှုသော။ သ (သော)
ဘိက္ခု၊ သည်။ ဝေ၊ စင်စစ်။ ဥပသန္တော၊ ကိလေသာတို့မှ ငြိမ်းအေးသည်။
(ဟုတုာ၍။) စရိယသိ၊ လှည့်လည်ရလတ္တံ့။ - သဠာယတနဝဂ်၊ ဝေဒနာသံယုတ်၊
ဒဠဗ္ဗသုတ်။ အဒ္ဓရုပ်ပြီးပုံကို မောဂ္ဂလ္လာန် ခါဒိကဏ္ဍ(၁၂၄)သုတ် ရှု။]

စ၊ သေး။ သဗ္ဗာဝေ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ တော၊ ဤ ဝေဒနာ
တို့ကို။ ဒုက္ခာတိပိ၊ ဒုက္ခတို့ဟူ၍လည်း။ အနုပဿိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဟိ၊ သာဓက
ကား။ ယံ ကိဉ္စိ။ပေ။ဝဒါမိတိ၊ ဟူသော။ တေ(သုတ္တံ)၊ ဤပါဠိကို။ (ဘဂဝတာ)
ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ယံကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ၊ အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော အကြင်ဝေဒနာသည်။
(အတ္ထိ)။ တံ၊ ထိုဝေဒနာကို။ ဒုက္ခသ္မိတိ၊ ဒုက္ခဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။
[သဠာယတနဝဂ်၊ ဝေဒနာသံယုတ်၊ ရဟောဂတသုတ်။] စ၊ သေး။ (သဗ္ဗာဝေ၊
သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ တော၊ တို့ကို။) သုခဒုက္ခတောပိ၊ သုခ၏အဖြစ်၊ ဒုက္ခ၏
အဖြစ်အားဖြင့်လည်း။ အနုပဿိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ယထာဟ၊ နည်း။ သုခါ ခေါ
။ပေ။ဝိပရိဏာမဒုက္ခာတိ၊ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောစကားကို။ ဝိတ္တာရေ-
တဗ္ဗံ၊ ချဲ့ထိုက်၏။ [အာဝုသော ဝိသာခ၊ ဒါယကာ ဝိသာခ။ သုခါဝေဒနာ၊ သည်။
ဌိတိသုခါ၊ တည်ခိုက်၌ ချမ်းသာ၏။ ဝိပရိဏာမဒုက္ခာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့်
ဆင်းရဲ၏။ - မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်၊ စူဠယမကဝဂ်၊ စူဠဝေဒလ္လသုတ်။] အပိစ၊
သည်သာမကသေး။ (သဗ္ဗာဝေ၊ တော။) အနိစ္စာဒိသတ္တအနုပဿနာဝသေနပိ၊
အနိစ္စ အစရှိသော ၇-ပါးသော အနုပဿနာတို့၏ အပြားအားဖြင့်လည်း။ အနု-
ပဿိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသော အစီအရင်သည်။ နိဒ္ဒေသဝါရေ
ယေဝ၊ ဌိပင်။ ပါကဋံ၊ သည်။ ဘဝိယတိ၊ လတ္တံ့။

စိတ္တဓမ္မသုပိ၊ တို့၌လည်း။ (အနုပဿိတဗ္ဗာ ဌိပင်။) ဝါ၊ တို့တွင်လည်း။
တာဝ၊ ဓမ္မတို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ သော။) စိတ္တံ၊ ကို။ အာရမ္မဏ။ပေ။နာနာတ္တ-
ဘေဒါနံ၊ ရှုပါရုံ အစရှိသော အာရုံ၊ ဆန္ဒအစရှိသော အဓိပတိ၊ ဉာဏသမ္ပယုတ်

အစရှိသော သဟဇာတ, ကာမာဝစရ အစရှိသော ဘုံ, ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံ, ထိုကံ၏အကျိုး, ကြိယာ အစရှိသည်၏ ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အပြား တို့၏၎င်း။ အနိစ္စာဒိနုပဿနာနံ၊ အနိစ္စ အစရှိသော အနုပဿနာတို့၏၎င်း။ နိဒ္ဒေသဝါရေ၊ ဌ။ အာဂတသရာဂါဒိဘေဒါနဉ္စ၊ လာသော သရာဂစိတ် အစ ရှိသော အပြားတို့၏၎င်း။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ အနုပဿိတဗျံ၊ ၏။ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ သလက္ခဏသမညလက္ခဏာနံ၊ မိမိတပါးတည်း၏ သဘော လက္ခဏာ, တရားအများနှင့်ဆက်ဆံသော သဘောလက္ခဏာတို့၏၎င်း။ သုညတာ- ဓမ္မဿ၊ အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော၏၎င်း။ အနိစ္စာဒိ- သတ္တာနုပဿနာနံ၊ တို့၏၎င်း။ နိဒ္ဒေသဝါရေ၊ ဌ။ အာဂတသန္တာသန္တာဒိ- ဘေဒါနဉ္စ၊ လာသော သန္တ အသန္တ အစရှိသော အပြားတို့၏၎င်း။ ဝသေန, အနုပဿိတဗျာ။ သေသံ၊ ကြွင်းသော အစီအရင်သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ ဆိုအပ် ပြီးသော နည်းရှိသည်သာ။ [သေသံ နိဒ္ဒေသဝါရေယေဝ ပါကဋ္ဌံ ဘဝိဿတိကို ပြန်ညွှန်းသည်။]

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကာယ အစရှိသည်တို့တွင်။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာယသင်္ခါတေ၊ ကာယဟု ဆိုအပ်သော။ လောကေ၊ ဌ။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီ။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝေဒနာဒိလောကေသုပိ၊ တို့၌ လည်း။ တံ၊ ထို အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံကို။ ကာမံ ပဟိနမေဝ၊ အကယ်၍ကား ပယ်အပ်ပြီးသည်သာ။ ပန၊ ထိုသို့ ပယ်အပ်ပြီးပါသော်လည်း။ နာနာပုဂ္ဂလဝသေ- န၊ အမျိုးမျိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ နာနာစိတ္တက္ခဏိကသတိပဋ္ဌာနာ- ဘာဝနာဝသေနစ၊ အမျိုးမျိုးသော စိတ္တက္ခဏ၌ဖြစ်သော သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ ၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ကာယ, ဝေဒနာ, စိတ္တ, ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနုဒ္ဒေသတို့၌။ (တံ၊ ထို အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံကို ပယ်ခြင်းကို။ ဝါ၊ ထို ဝိနေယျလောကေ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံ ဟူသော စကားကို။ ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဝါ၊ တနည်း။ ယတော၊ အကြင်ကြောင့်။ ဧကတ္ထ၊ တပါးတည်းသော ကာယ၌။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံသည်။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ။ တေနေဝ၊ ကြောင့်ပင်။ အဿ၊ ထို အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံကို။ တတ္ထ၊ ထို ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၌။ ပဟာဒနဒဿနတ္ထံ၊ ပယ်ခြင်းကို ပြခြင်း အကျိုးငှါလည်း။ ဧဝံ သို့။ (တနည်း) တံ၊ ထို အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိ- တဗ္ဗံ။ [“ဝေ ဝုတ္တံ” နေရာဝယ် “တံ တေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ” ဟု ယောဇနာ၌ ရှိ၏။] ဣတိ၊ ဥဒ္ဒေသဝါရအဖွင့် အပြီးတည်း။

ဥဒ္ဒေသဝါရဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၃၅၆။ ဣဒါနိ၊ ဥဒ္ဒေသဝါရကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ [“ဝိဘဇန္တော၊ ဝတ္တုမာရဒ္ဒေါ” တို့၌စပ်။] သေယျထာပိနာမ၊ မည်သည်ကား။ ဆေကော၊ ကျွမ်းကျင်သော။ ဝိလိဝကာရကော(ဝိလိဝကာရော)၊ နှိုးရွှေသမားသည်။ ထူလ-
 ကိလဉ္စ သဏှကိလဉ္စ စင်္ကောဋက ပေဋ္ဌာပုဋ္ဌာဒီနိ၊ ကြမ်းသောဖျော့၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့
 သောဖျော့၊ ပန်းတောင်း၊ ပချုပ်ဖုံးအစရှိကုန်သော။ ဥပကရဏာနိ၊ အဆောက်
 အဦတို့ကို။ ကတ္တုကာမော၊ ပြုခြင်းငှါ အလို့ရှိသည်။ (ဟုတွာ၊ ရှိ။) ဧကံ၊
 တလုံးသော။ မဟာဝေဠု၊ ကြီးစွာသောဝါးကို။ လဘိတွာ၊ ရရှိ။ စတုဓာ၊
 လေးပါးအပြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ လေးပိုင်း။ ဆိန္ဒိတွာ၊ ဖြတ်၍။ တတော၊ ထို
 လေးပိုင်းမှ။ ဝါ၊ ထိုလေးပိုင်းတွင်။ ဧကေကံ၊ တခုတခုသော။ ဝေဠုခဏှံ၊ ဝါး
 ပိုင်းကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဖာလေတွာ၊ ခဲ့၍။ တံ တံ ဥပကရဏံ၊ ထို ထို
 အဆောက်အဦကို။ ကရေယျ သေယျထာပိ၊ ပြုရာသကဲ့သို့၎င်း။ ဝါ ပန၊
 တနည်းကား။ ဆေကော၊ သော။ သုဝဏှကာရော၊ ရှေ့ပန်းထိမ်သည်သည်။
 နာနာဝိဟိတံ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော။ ပိဋ္ဌန္တနဝိကတံ၊ အထူးတလည်
 ပြုအပ်သော တန်ဆာကို။ ကတ္တုကာမော၊ သည်။ (ဟုတွာ၊ ရှိ။) သုပရိသုဒ္ဓံ၊
 အလွန်ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော။ သုဝဏှသဋ္ဌိကံ၊ ရှေ့တုံးကို။ လဘိတွာ၊ ရှိ။
 စတုဓာ၊ လေးဘို့အားဖြင့်။ ဝါ၊ လေးစု။ ဆိန္ဒိတွာ၊ ဖြတ်၍။ တတော၊ မှ။ ဝါ၊
 တွင်။ ဧကေကံ၊ သော။ ကောဋ္ဌာသံ၊ အဖို့အစုကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ တံ တံ
 ပိဋ္ဌန္တနံ၊ ထိုထိုတန်ဆာကို။ ကရေယျယထာ၊ ပြုရာသကဲ့သို့၎င်း။

ဝေမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သတိပဋ္ဌာနဒေသနာယ၊ ဖြင့်။
 သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ အနေကပ္ပကာရံ၊ တပါးမက များသောအပြားရှိသော။
 ဝိသေသာဓိဂမံ၊ တရားထူးကို ရခြင်းကို။ ဝါ၊ သိအပ် ရအပ်သောတရားထူးကို။
 ကတ္တုကာမော၊ ပြုခြင်းငှါ အလို့ရှိတော်မူသည်။ (ဟုတွာ)။ ဧကေမေဝ၊ တမျိုး
 တည်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ သမ္မာသတိံ ကံ။ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဣဓ ဘိက္ခု
 အဇ္ဈတ္တံ ကာယေ ကာယာနုပဿိ ဝိဟရတိတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ နည်း
 ဖြင့်။ အာရမ္မဏဝသေန၊ အာရုံ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ အာရုံနှင့်စပ်သဖြင့်။
 စတုဓာ၊ လေးဘို့အားဖြင့်။ ဝါ၊ လေးစု။ ဘိန္ဒိတွာ၊ ခဲ့ခြားတော်မူ၍။ တတော၊
 ထို ၄-ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်တို့မှ။ ဝါ၊ တို့တွင်။ ဧကေကံ၊ တမျိုးတမျိုးသော။
 သတိပဋ္ဌာနံ၊ ကံ။ ဂဟေတွာ၊ ယူတော်မူ၍။ ဝိဘဇန္တော၊ ဝေဘန်တော်မူလို
 သည်။ (ဟုတွာ)။ ကထဉ္စဘိက္ခု အဇ္ဈတ္တံ ကာယေတိအာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊
 ဖြင့်။ နိဒ္ဒေသဝါရံ၊ ကံ။ ဝတ္တု၊ ဟောတော်မူခြင်းငှါ။ အာရဒ္ဒေါ၊ အားထုတ်
 တော်မူပြီ။

တတ္ထ၊ ထို ကထဉ္စ ဘိက္ခု အဇ္ဈတ္တံ ကာယေ အစရှိသော နိဒ္ဒေသဝါရ၌။ ကထဉ္စာတိ အာဒိ၊ ကထဉ္စ အစရှိသောစကားသည်။ ဝိတ္တာရေတံ၊ ချဲ့တော်မူခြင်းငှါ။ ကထေတုကမ္ပတာ ပုစ္ဆာ၊ ဖြေခြင်းငှါ အလိုရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မေးကြောင်းစကားတည်း။ ပန၊ ဆက်။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကံး။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကထဉ္စအစရှိသော စကားရပ်၌။ သင်္ခေပတ္ထော၊ ကေန အာကာရေန၊ အဘယ်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကေန ပကာရေန၊ အဘယ် အပြားအားဖြင့်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ၌။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ရူပကာယကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ ရှိသည်။ ဝါ၊ ရူပကာယကို အဖန်ဖန်ရှုသည်။ (ဟုတော)။ ဝိဟရတိ၊ နည်း။ ဣတိအယံ၊ ကား။ သင်္ခေပတ္ထော၊ တည်း။ သေသပုစ္ဆာဝါရေသုပိ၊ ကြွင်းသော ပုစ္ဆာဝါရတို့၌လည်း။ [ကထဉ္စ ဘိက္ခု ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿိ ဝိဟရတိစသော ပုစ္ဆာဝါရတို့၌လည်း။] ဒေဝေ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်ပင်။ နယော၊ အနက်ကိုဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း။ ဣဓ ဘိက္ခုတိ၊ ကား။ ဣမသ္မိံ သာသနေ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ (ဝိဟရတိ ၌စပ်။) ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဣဓ ဘိက္ခု အစရှိသောပါဌ၌။ အယံ ဣဓသဒ္ဒေါ၊ ဤ ဣဓသဒ္ဒါသည်။ အဇ္ဈတ္တာဒိဝသေန၊ အဇ္ဈတ္တ အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ သဗ္ဗပ္ပကာရ ကာယာနုပဿနာနိဗ္ဗတ္တကဿ၊ အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့် ကာယာနုပဿနာကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ သန္နိဿယဘူတသာသန ပရိဒီပနေ၊ ကောင်းစွာမှီရာ ဖြစ်၍ဖြစ်သော သာသနာတော်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း သဒ္ဒါသည်၎င်း။ အညသာသနဿ၊ ဘုရား သာသနာတော်မှ တပါးသော သာသနာ၏။ တထာဘာဝပဋိသေဓနေ၊ ထို အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့် ကာယာနုပဿနာကို ဖြစ်စေတတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို တားမြစ်ကြောင်း သဒ္ဒါသည်၎င်း။ (ဟောတိ)။

ဟိ၊ သာဓကကား။ “ဣဓေဝ ဘိက္ခဝေ သမဏော။ ပေ။ သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဟိ အညေဟိ” တိ၊ ဟူသော။ ဧတံ (သုတ္တံ)၊ ကိ။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓေဝ၊ ဤသာသနာတော်၌သာ။ သမဏော၊ ပဌမဖြစ်သော သောတာပန် ရဟန်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဝါ၊ ရနိုင်၏။ ပေ။ အညေ၊

ဣဓေဝ။ ပေ။ သမဏော။ ။ ဣဓေဝ၌ ဝေဖြင့် အခြားသော တိတ္ထိတို့၏ သာသနာကို ကန့်၊ “သမဏော” အရ သောတာပန်ဖြစ်အောင် ကျင့်သော အာရဒ္ဒဝိပဿကရဟန်း၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌရဟန်း၊ သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌရဟန်းအားဖြင့် ၃-ပါးရ၏။ အထက်မဂ် ဖိုလ်တို့၌လည်း နည်းတူ၊ အားလုံးပေါင်းသော် ဤသာသနာတော်၌သာ တဆယ့်နှစ်ပါး သော သမဏတို့ကို ရနိုင်သည်။ [နကေဝလဉ္စ ဧတေဟေဝ (ဤ ဖလဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်တို့မှသာ) သုညာ၊ စတုဟိ ပန မဂ္ဂဋ္ဌသမဏေဟိပိ၊ စတုန္နံ မဂ္ဂါနံ အတ္တယ အာရဒ္ဒဝိပဿကေဟိ-ပီတိ ဒွါဒသဟိ သမဏေဟိ သုညာဝေ။—စတုက္ကင်္ဂတ္တရ၊ ၅-ပံ၊ ၄-ဝဂ်၊ ၁၀-သုတ်။]

သင်္ခါသနာတော်၏ ဝါဒမှတစ်ပါးကုန်သော။ ပရပုဝါဒါ၊ တပါးသော တိတ္ထိတို့သည် အပြားအားဖြင့် ပြောဆိုကြောင်း အယူဝါဒတို့သည်။ ဝါ၊ သာသနာတို့သည်။ သမဏေဟိ၊ သောတာပန်စသော ရဟန်းတို့မှ။ သုညာ၊ ကင်းကုန်၏။ (တနည်း) ပရပုဝါဒါ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့သည်။ အညေဟိ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိကုန်သော။ သမဏေဟိ၊ သမဏတို့မှ။ သုညာ၊ ကုန်၏။] ဟေ၊ ကြောင့်။ ဣမသ္မိံ သာသနော ဘိက္ခုတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

အဇ္ဈတ္တံ ကာယန္တိ၊ ကား။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ ဥဒ္ဓံ ပါဒ-တလာတိ၊ ကား။ ပါဒတလတော၊ ခြေဖပါးအပြင်မှ။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ အဓော ကေသမတ္ထကာတိ၊ ကား။ ကေသဂ္ဂတော၊ ဆံပင်အဖျားမှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝါ၊ အောက်ဖြစ်သော။ [ကာယံ ၌စပ်။] တစပရိယန္တန္တိ၊ ကား။ တိရိယံ၊ ဖီလာ ပတ်ဝန်းကျင်၌။ တစပရိစ္ဆန္တိ၊ အရေဖြင့်ပိုင်းခြားအပ်သော။ (ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။) ပူရံ။ ပေ။ ပစ္စဝေက္ခတိတိ၊ ကား။ အယံ ကာယော၊ ဤကိုယ်သည်။ နာနပ္ပကာရ-ကေသာဒိ အသုစိဘရိတော၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော ဆံပင်အစရှိသော မစင် မကြယ် ရှိစဘယ်တို့ဖြင့် ပြည့်နေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ (ပဿတိ၊ နည်း။) အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ။ ပေ။ မုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ (ပဿတိ၊ ၏။) တတ္ထ၊ ထိုအတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ။ ပေ။ မုတ္တံ ဟူသော စကားရပ်၌။ အတ္ထိတိ၊ ကား။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ တင်ရှား ရှိကုန်၏။

သုညာ ပရပုဝါဒါ။ ။ သုညာတိ ရိတ္တာ တုစ္ဆာ။ ပရပုဝါဒါတိ စတ္တာရော သဿတ-ဝါဒါ။ ပေ။ ဗြဟ္မဇာလေ အာဂတဒါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိယော ဣတော ဗာဟိရာနံ ပရေသံ (တပါးသော တိတ္ထိတို့၏။) ပဝါဒါ (အမျိုးမျိုး အစားစား အပြားအားဖြင့် ပြောဆိုကြောင်း အယူဝါဒ တို့သည်) ပရပုဝါဒါနာမ။

သမဏေဟိ အညေ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “အညေဟိ” ဟုချည်း ရှိ၏။ “အညေဟိတိ သကာယ ပဋိညာယ သစ္စာဘိညေဟိတိ အတ္ထော ပေဒိတဗ္ဗော။ ဒီ-၂၊ ၂၅။ မ-၁၊ ၉၂-ပိဋေသုပိဟု အင်္ဂုတ္တိရ်ပိဋေတော်စာအုပ်၌လည်း တွေ့ရ၏။ သို့သော် ထိုအဖွင့်သည် သမဏေ-ဟိ၌ စပ်ဘို့ရန် ဝိသေသန ဖြစ်နိုင်သော်လည်း အမိပ္ပါယ် ငူးခြားလှသည် မဟုတ်။ ရှေး နိဿယ၌ကား “အညေ၊ သာသနာတော်မှ အပဖြစ်ကုန်သော။ ပရပုဝါဒါ” ဟု ပေး၏။ မိမိလည်း “အညေ” ဟုပင် ထင်၏။ သို့သော် အနက် ၂-မျိုး ပေးထားပါသည်။

အတ္ထိ သံဝိဇ္ဇန္တိ။ ။ “သံဝိဇ္ဇန္တိ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် သဒ္ဓါကျမ်း၌ အသဓာတ်၊ တိ ဝိဘတ်ဖြင့်ပြီးသော ကောစနန္တ အတ္ထိ မဟုတ်ကြောင်းကို သိရ၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ဗဟုဝစ် အနက်ကိုဟောသော အတ္ထိနိပါတ်ပုဒ်တမျိုး ရှိကြောင်းကိုလည်း သိရပြန်သည်။ (တနည်း) သံဝိဇ္ဇန္တိဟု ဖွင့်သောကြောင့် အတ္ထိသည် ဗဟုဝစ်မှ ကေဝုစ်ပြန်နေသော ဝစနဝိပလ္လာသဟု သိစေသည်။ [တတ္ထ အတ္ထိတိ ပုထုတ္တဝါစိ ကေ နိပါတပဒံ၊ န ကိရိယာပဒံ၊ ကိရိယာပဒတ္ထေ-ဟိ သန္တိတိ ဝတ္ထဗ္ဗံ သိယာ၊ (ကြိယာပုဒ်ဖြစ်လျှင် အသဓာတ် အနိဝိဘတ်ဖြင့် သန္တိဟု ဖွင့်သင့်သည်—ဟူလို။) ဝစနဝိပလ္လာသေန ဝါ ဝုတ္တန္တိ။—အနု။]

ဣမသ္မိန္ဒိ၊ ကား။ ပါဒတလော၊ ခြေဖဝါးအပြင်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌၎င်း။
 ကေသမတ္ထကာ၊ အထက် ဆံဖျားမှ။ အဓော၊ အောက်၌၎င်း။ တိရိယံ၊ ဖီလာ
 ပတ်ဝန်းကျင်၌။ တစပရိယန္တော၊ အရေဟူသော အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသော။
 ယှာယံ(ယော အယံ ကာယော)၊ ကိ။ နာနပ္ပကာရဿ၊ အထူးထူးသော အပြား
 ရှိသော။ အသုစိနော၊ မစင်မကြယ် ရှံစဘွယ်ဖြင့်။ ပူရောတိ၊ ပြည့်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
 ၏။ တသ္မိ (ကာယေ)၊ ၌။ ကာယေတိ၊ ကား။ သရီရေ၊ ကိုယ်၌။ ဟိ၊ မှန်။ သရီရံ၊
 ကိုယ်ကို။ အသုစိသဉ္ဇယတော၊ မစင်မကြယ် ရှံစဘွယ်တို့၏ စုဝေးရာအပေါင်း၏
 အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကုစ္ဆိတာနံ၊ စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော။ ကေသာဒိနဉ္ဇေဝ၊
 ဆံပင် အစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့၏၎င်း။ စက္ခုရောဂါဒိနံ၊ မျက်စိနာ အစရှိ
 ကုန်သော။ ရောဂသတာနံစ၊ ရောဂါပေါင်း အရာတို့၏၎င်း။ အာယဘူတတော၊
 ဖြစ်ပေါ်လာရာဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

ကေသာလောမာတိ၊ ကေသာလောမာဟူကုန်သော။ ဝါ၊ အစရှိကုန်သော။
 ဧတေ ကေသာဒယော၊ ဤ ဆံပင်အစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့သည်။ အာကာရာ၊
 နာနပ္ပကာရဿ အရ၌ ပြအပ်သော အပြားတို့တည်း။ (တနည်း) ဒုတ္တိံသာ-
 ကာရာ၊ နာနပ္ပကာရဿ အရ၌ ပြအပ်သော ၃၂-ပါးသော အပြားတို့တည်း။
 တတ္ထ၊ ထို အတ္ထိဣမသ္မိ ကာယေ ကေသာ လောမာ အစရှိသောပါ၌။ ဣမသ္မိ
 ကာယေ၊ ဤကိုယ်၌။ ကေသာ၊ ဆံပင်တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣမသ္မိ
 ကာယေ၊ ၌။ လောမာ၊ တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ ဧဝံ သူ။ သမ္ပန္နော၊
 ပုဒ်တိုင်းပုဒ်တိုင်း အတ္ထိနှင့်စပ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)
 ဟိ၊ ချဲ့။ ပါဒတလတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဥပရိ၊ အထက်၎င်း။ [ဣတိ ၌စပ်။]
 ကေသမတ္ထကာ၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၎င်း။ တစတော၊ မှ။ ပဋ္ဌာယ၊

အသုစိသဉ္ဇယတော။ ။ဤပါ၌ဖြင့် ကာယသဒ္ဓါ၏ သမ္မဟဝါစီရဋ္ဌိ ဖြစ်ကြောင်းကို
 ပြ၏။ ကုစ္ဆိတာနံ စသောပါ၌ဖြင့် “ကုစ္ဆိတာနံ အာယော ကာယော”ဟူသော ရှေ့၌ ပြအပ်
 ပြီးသောဝစနတ္ထကိုပင် ပြ၏။ ကုစ္ဆိတအရ ကေသာ လောမာစသော ကောဋ္ဌာသတို့ကို၎င်း၊
 စက္ခုရောဂါ အစရှိသော ရောဂါများစွာတို့ကို၎င်းယူပါဟု ဟောနက်အဘိဓေယျကိုပြသည်။

ကေသာ လောမာတိ ။ပေ။ အာကာရာ။ ။ပူရံ နာနပ္ပကာရဿ၌ ပကာရဟူသည်
 အဘယ်နည်းဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် ကေသာ လောမာ အစရှိသည်ကို ဘုရားရှင်
 ဟောတော်မူသည်ဟု ပြလိုသောကြောင့် “ကေသာ လောမာတိ ဧတေ ကေသာဒယော
 အာကာရာ” ဟု ဖွင့်သည်။ ဤ၌ အာကာရနှင့် နာနပ္ပကာရဿ၌ ပကာရသည်
 အနက်အားဖြင့် တူ၏။ [ကေ ပန တေ ပကာရာ။ ပေ။ အာကာရာ ပကာရာတိ ဟိ
 ကော အတ္ထော။—ဋီကာ။] ဤ အဖွင့်များအလို “ဒုတ္တိံသာကာရာ”ဟု ယခုရှိသော
 အဋ္ဌကထာပါ၌ဝယ် ဒုတ္တိံသပုဒ်သည် ပင်ကိုယ်က ပါဟန်မတူ၊ ကေသာ လောမာတိ၌
 ဣတိသဒ္ဓါသည် နိဒဿနတ္ထ၊ (တနည်း) အာဒျတ္ထ။

၍။ တိရိယန္တတော၊ ဖိလာအပိုင်းအခြား၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ [ရှေးနိဿယ၌ “ဣတိ” မပါ။] ဣတိကော၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဗျာမမတ္တေ၊ တလံမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဝါ၊ တလံမျှလောက်သော။ ဣမသ္မိံ ကဋ္ဌေဝရေ၊ ဤ ကိုယ်၌။ သဗ္ဗာကာရေနပိ၊ အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်လည်း။ ဝိစိနန္ဒော၊ စူးစမ်းရှာဖွေလေသော်။ ဝါ၊ သော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံ တခုသော။ မုတ္တံဝါ၊ ပုလဲကို၎င်း။ မဏိံ ဝါ၊ ပတ္တမြားကို၎င်း။ ဝေဠုရိယံဝါ၊ ကြောင်မျက်ရွဲကို၎င်း။ အဂရံဝါ၊ အကြောင်ကို၎င်း။ ကုက္ကံမံဝါ၊ ကုက္ကံမံကို၎င်း။ ဝါ၊ မာလာကျိကျူကို၎င်း။ ကပ္ပုရံဝါ၊ ပရုပ်ကို၎င်း။ ဝါသစုဏ္ဍာဒိံ ဝါ၊ အခိုး အထုံဖြစ်သော အမွှေးနံ့သာမှုန့် အစရှိသည်ကို၎င်း။ အဏုမတ္တံဝါ၊ အဏုမြူ မျှလည်းဖြစ်သော။ သုစိဘာဝံ၊ စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်ကို။ န ပဿတိ၊ မတွေ့ရ။ အထခေါ၊ စင်စစ်ကား။ ပရမဒုဂ္ဂန္ဓဇေဂ္ဂစ္ဆံ၊ အလွန် မကောင်းသောအနံ့ ရှိသည် ဖြစ်၍ စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းသော။ အသိရိကဒဿနံ၊ အသရေမရှိသော မြင်ရ ခြင်းရှိသော။ နာနုပုကာရံ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော။ ကေသာလောမာဒိ- ဘေဒံ၊ အစရှိသော အပြားရှိသော။ [နာနုပုကာရံကို ထပ်ဖွင့်သည်။] အသုစိံ ယေဝ၊ မစင်မကြယ် ရှံစဘွယ်ကိုသာ။ ပဿတိ၊ တွေ့ရ၏။ [ဝိစိနန္ဒောပဿတိ၊ စူးစမ်းရှာဖွေသောအခါ တွေ့ရသည်-ဟူလို။] တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အတ္ထိဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ။ ပေ။ မုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ဣတ္ထိ၊ ဤ အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ အစ ရှိသော ပါဌ်၌။ ပဒသမ္ပန္နတော၊ ပုဒ်တို့၏ ဆက်စပ်ခြင်းအားဖြင့်။ ဝဏ္ဏနာ၊ ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာတည်း။

ပန၊ ဆက်။ ဣမံ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဤကာယာနုပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ဘာဝေတွာ၊ မိမိသန္တာန်ဝယ် ဖြစ်စေ၍။ ဝါ၊ တိုးတက်ပွားများစေ၍။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တ ဖိုလ်သို့။ ပါပုဏိတုကာမေန၊ ရောက်ခြင်းငှါ အလိုရှိသော။ ကုလပုတ္တေန၊ အမျိုးကောင်းသားသည်။ အာဒိတောဝ၊ အစဉ်ပင်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ ၄-ပါး အပြား ရှိသော။ သီလံ၊ ကို။ (ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ၊ အာဇီဝ- ပါရိသုဒ္ဓိသီလ၊ ပစ္စယသန္နိဿိတသီလကို။) သောဓေတွာ၊ သုတ်သင်ပြီး၍။ သုပရိသုဒ္ဓသီလေ၊ အလွန် ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သောသီလ၌။ ပတိဋ္ဌိတေန၊ တည်လျက်။ ဒသသု၊ ကုန်သော။ ပလိဗောဓေသု၊ တို့တွင်။ (“အာဝါသော စ ကုလံ လာဘော” စသော ပလိဗောဓ ၁၀-ပါးတို့တွင်။) ယှာယံ (ယော အယံ) ပလိဗောဓော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ တံ၊ ထို ပလိဗောဓကို။ ဥပစ္ဆိန္နိတွာ၊ ဖြတ် တောက်၍။ (ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ ၌စပ်။) ပဋိကူလမနသိကာရကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာယ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ကို နှလုံးသွင်းတတ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာဖြင့်။ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတွာ၊ ဖြစ်စေပြီး၍။ ဈာနံ၊ ပဌမဈာန်ကို။ ပါဒကံ၊ အခြေခံကို။

ကတ္တာ၊ ရှိ။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ပဋ္ဌပေတော၊ ဖြစ်စေ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့၎င်း။ အနာဂါမိ-
 ဖလာဒီသု၊ အနာဂါမိဖိုလ် အစရှိသည်တို့တွင်။ အညတရံ ဝါ၊ တပါးပါးသော
 ဖိုလ်သို့၎င်း။ ပတ္တဿ၊ ရောက်ပြီးသော။ သဗ္ဗန္တိမေန၊ အလုံးစုံသော ဂုဏ်တို့၏
 အဆုံး၌ဖြစ်သော။ ပရိစ္ဆေဒေန၊ အပိုင်းအခြား အားဖြင့်။ သာဠကထာယ၊
 အဋ္ဌကထာနှင့်တကွဖြစ်သော။ ပါဠိယာ၊ ပါဠိတော်၌။ ကတပရိစယဿ၊ ပြုအပ်
 ပြီးသော အလေ့အကျက်ရှိသော။ တန္တိအာစရိယဿပိ၊ ပါဠိတော်ကို ပို့ချသော
 ဆရာလည်းဖြစ်သော။ ကလျာဏမိတ္တဿ၊ ကောင်းသော သီတင်းသုံးဘော်၏။
 သန္တိကေ၊ ၌။ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ သင်ယူထိုက်၏။ ဝိသုဒ္ဓံ၊ အထူးသဖြင့်စင်ကြယ်သော။
 တထာရူပံ၊ သော။ ကလျာဏမိတ္တံ၊ ကို။ ကေဝိဟာရေ၊ တခုတည်းသောကျောင်း
 ၌။ အလဘန္တေန၊ မရသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တဿ၊ ထိုကောင်းသော
 သီတင်းသုံးဘော်၏။ ဝသနဋ္ဌာနံ၊ နေရာအရပ်သို့။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊
 ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထို သီလဝိသောဓန စသည်တို့တွင်။ စတုဗ္ဗိဓသီလဝိသောဓနဉ္စေ၊
 ၄-ပါးအပြားရှိသော သီလကို သုတ်သင်ပုံကို၎င်း။ ပလိဗောဓေ၊ စ၊ ပလိဗောဓ
 ၁၀-ပါးကို၎င်း။ ပလိဗောဓပစ္စေဒေါ၊ ပလိဗောဓဖြတ်နည်းကို၎င်း။ အာစရိယ-
 ဿ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမနဝိဓာနဉ္စ၊ ချဉ်းကပ်ပုံ အစီ
 အရင်ကို၎င်း။ သဗ္ဗံပိ၊ အလုံးစုံကိုလည်း။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ၌။ ဝိတ္တာရတော၊ အားဖြင့်။
 (မယာ) ကထိတံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ တတ္ထ၊ ထို
 ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌။ ကထိတ နယေနေ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။ ဝါ၊
 သိပါလေ။

ပန၊ ဆက်။ အာစရိယေန၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာသည်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကာယာ-
 နုပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ကထေန္တေန၊ ပြောဟောလသော်။ တိဝိဓေန၊ သုံးပါး
 အပြားအားဖြင့်။ ကထေတဗ္ဗံ၊ ပြောဟောရာ၏။ ဧကော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။
 ပကတိယာ၊ ပင်ကိုယ်အားဖြင့်။ ဥဂ္ဂဟိတကမ္မဋ္ဌာနေ၊ သင်ယူအပ်ပြီးသော
 ကာယာနုပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ထိုရဟန်းအား။
 ကေ(နိသဇ္ဇဝါရံ)၊ တခုတည်းသောထိုင်နေရာ အကြိမ်ပတ်လုံး၎င်း။ ဒွေ နိသဇ္ဇန-
 ဝါရေ၊ နှစ်ခုကုန်သော ထိုင်နေရာအကြိမ်တို့ပတ်လုံး၎င်း။ သဇ္ဈာယံ၊ ကာယာ-
 နုပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို။ ကာရေတွာ၊ ပြုစေ၍။ ကထေတဗ္ဗံ၊
 ၎င်း။ [ဤကား တိဝိဓေန အရတွင် တနည်းတည်း။] ဧကော၊ သော။ (ဘိက္ခု၊
 သည်။) သန္တိကေ၊ ၌။ ဝသိတွာ၊ နေ၍။ ဥဂ္ဂဏိတုကာမော၊ သင်ယူခြင်းငှါ အလို
 ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ အာဂတာဂဘဝေလာယ၊ လာရာ
 လာရာ အချိန်အခါ၌။ ကထေတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ [တိဝိဓေန အရတွင် ဤလည်း တနည်း
 တည်း။] ဧကော၊ သော။ (ဘိက္ခု၊ သည်။) ဥဂ္ဂဏိတွာ၊ သင်ယူပြီး၍။ အညတ္ထ၊
 အခြားအရပ်သို့။ ဂန္ဓုကာမော၊ သွားခြင်းငှါ အလိုရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

တဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ နာတိ ပပဉ္စ၊ အလွန်လည်း မကျယ်သည်ကို၎င်း။ နာတိ-
သင်္ခေပံ၊ အလွန်လည်း မကျဉ်းသည်ကို၎င်း။ ကတော၊ ရှိ။ နိဇ္ဇေဋ္ဌံ၊ အရှုပ်အထွေး
မရှိအောင်။ နိဂ္ဂဏ္ဍိကံ၊ အထုံးအဖွဲ့ အခက်အဆစ် မရှိအောင်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။
ကထေတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ [တိဝိဓေန အရ ဤလည်း တနည်းတည်း။] ကိံ၊ အဘယ်သို့။
ဝါ၊ ဘယ်ပုံဘယ်နည်း။ ကထေန္တေန၊ ပြောဟောသောဆရာသည်။ အာစိက္ခိ-
တဗ္ဗံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ သတ္တဓာ၊ ၇-ပါး အပြားအားဖြင့်။
ဥဂ္ဂဟကောသလ္လံ၊ သင်ယူခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
အစီအရင်ကို၎င်း။ ဝါ၊ ဉာဏ်ကို၎င်း။ ဒသဓာ၊ အားဖြင့်။ မနသိကာရကောသလ္လံ၊
နှလုံးသွင်းခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အစီအရင်ကို
၎င်း။ ဝါ၊ နည်းကို၎င်း။ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ [ဥဂ္ဂဟကောသလ္လံ၊ မနသိကာရ-
ကောသလ္လတို့ကို နောက်၌ အကျယ်ပြုလိမ့်မည်။]

တတ္ထ၊ ထို ကောသလ္လ ၂-မျိုးတို့တွင်။ ဝစသ၊ နှုတ်အားဖြင့်၎င်း။ မနသ၊
စိတ်အားဖြင့်၎င်း။ ဝဏ္ဏတော၊ အဆင်းအားဖြင့်၎င်း။ သဏ္ဌာနတော၊ ပုံသဏ္ဌာန်
အားဖြင့်၎င်း။ ဒိသတော၊ အထက်ပိုင်း၊ အောက်ပိုင်း အရပ်အားဖြင့်၎င်း။
ဩကာသတော၊ ဖြစ်တည်ရာအရပ်အားဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အပိုင်းအခြား
အားဖြင့်၎င်း။ ဣတိဝေံ၊ သို့။ သတ္တဓာ၊ အားဖြင့်။ ဥဂ္ဂဟကောသလ္လံ၊ ကို။ အာစိက္ခိ-
တဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဣမသ္မိံ ပဋိကုလမနသိကာရကမ္မဋ္ဌာနေ၊ ၌။ (ဤကာယကို
စက်ဆုပ်ဘွယ်ဟု နှလုံးသွင်းကြောင်း ကမ္မဋ္ဌာန်း၌။) ယောပိ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်
သည်လည်း။ တိပိဋကော၊ ပိဋကသုံးပုံနှုတ်ငုံဆောင်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တေနာ-
ပိ၊ ထိုပိဋကသုံးပုံ နှုတ်ငုံဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်သော်မှလည်း။ [အပိသည် သမ္ဘာဝနာ-
ဇောတက။] မနသိကာရကာလေ၊ ကာယာနုပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံး
သွင်းရာအခါ၌။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဝါစာယ၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗာယော၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ၎င်း။
[“ကေသာ၊ လောမာ၊ နခါ၊ ဒန္တာ၊ တစော”ဟု ဖြစ်စေ၊ “ဆံပင်၊ မွှေးညှင်း၊
ခြေသည်း လက်သည်း၊ သွား၊ အရေ” စသည်အားဖြင့်ဖြစ်စေ ရွတ်ဆိုနေရမည်-
ဟူလို။]

ဟိ၊ တိုက်တွန်းသင့်၏။ ဧကစ္စဿ၊ အချို့သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊
သည်။ သဗ္ဗာယံ၊ ကို။ ကရောန္တယေဝ၊ ပြုစဉ်ပင်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ပါကဋ္ဌံ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ (ကေသံ ဝိယ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ထင်ရှားသကဲ့သို့
နည်း။) မလယဝါသိမဟာဒေဝတ္ထေရာဿ၊ မလယအရပ်၌ နေလေ့ရှိသော မဟာ
ဒေဝထေရ်၏။ သန္တိကေ၊ ၌။ ဥဂ္ဂဟိတကမ္မဋ္ဌာနာနံ၊ သင်ယူအပ်ပြီးသော ကာယာ-
နုပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းရှိကုန်သော။ ဒိန္နံ၊ ကုန်သော။ ထေရာနံ၊ တို့အား။ ဝါ၊
တို့သည်။ (သဗ္ဗာယံ၊ ကရောန္တာနံယေဝ၊ ပြုကုန်စဉ်ပင်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။
ပါကဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ)ဝိယ၊ ကဲ့သို့တည်း။ ကိရ၊ ချဲ့။ ထေရော၊ သည်။ တေဟိ၊

ထို ၂-ပါးသော ထေရ်တို့သည်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ယာစိတော၊ တောင်းအပ်သည်။
 (သမာနော၊ သော်။) စတ္တာရော မာသေ၊ လေးလတို့ပတ်လုံး။ ဣမံ၊ ဤပါဠိကို။
 ဝေ၊ သို့။ ဝါ၊ သည်ပုံ သည်နည်း။ သဇ္ဈာယံ၊ ကို။ ကရောထ၊ ပြုကြပါကုန်။ ဣတိ၊
 ဤသို့ပြော၍။ ဒုတ္တိံ သာကာရပါဠိံ၊ ဒုတ္တိံ သာကာရ ပါဠိတော်ကို။ အဒါသိ၊
 ပေးပြီ။ တေ၊ ထို ၂-ပါးသော ထေရ်တို့သည်။ [အဟေသံ ဌှစ်ပ။] တေသံ၊ ထို
 ၂-ပါးသောထေရ်တို့၏။ ဒေတယော (ဒုတ္တယော) နိကာယာ၊ နိကာယ် ၂-ရပ်
 ၃-ရပ်တို့သည်။ ပဂုဏာ၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်ပြီးကုန်သည်။ ကိဉ္ဇာပိ
 (ဟောန္တိ)၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါကုန်သော်
 လည်း။ ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိတာယ၊ ဆရာ့စကားကို အမြတ်တနိုးယူလေ့ရှိကုန်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ စတ္တာရောမာသေ၊ တို့ပတ်လုံး။ ဒုတ္တိံ သာကာရံ၊ ဒုတ္တိံ သာကာရ
 ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ သဇ္ဈာယန္တာဝ၊ ကုန်စဉ်ပင်။ သောတာပန္နာ၊ တို့သည်။ အဟေသံ၊
 ဖြစ်ကုန်ပြီ။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဒုတ္တိံ သာကာရ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ကထေန္တေန၊
 သော။ အာစရိယေန၊ ဆရာသည်။ အန္တေဝါသိကော၊ အနိုးနေတပည့်ကို။
 ဝတ္တဗ္ဗော၊ ၏။ (ကိံ။) ပဌမံ၊ စွာ။ ဝါစာယ၊ ဖြင့်။ သဇ္ဈာယံ၊ ကို။ တာဝ
 ကရောဟိ၊ ပြုနှင့်ပါဦးလော့။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝတ္တဗ္ဗော၊ ၏။) စ၊ ဆက်။ ကရောန္တေန၊
 သရဇ္ဈာယ်မှုကိုပြုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တစပဉ္စကဒီနိ၊ တစပဉ္စက အစ
 ရှိသည်တို့ကို။ (အရေအားဖြင့် ၅-ခုအပေါင်းဖြစ်သော ကောဋ္ဌာသ အစရှိသည်
 တို့ကို။) ပရိစ္ဆိန္ဒတော၊ ပိုင်းခြား၍။ အနုလောမ ပဋိလောမဝသေန၊ အနုလုံ
 ပဋိလုံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ သဇ္ဈာယော၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ကေသာ၊ လောမာ၊
 နခါ၊ ဒန္တာ၊ တစောတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ ခြေသည်း လက်သည်း၊
 သွား၊ အရေထူ အရေပါး ဟူ၍။ ဝတော၊ အနုလုံအားဖြင့် ရှုတ်ဆိုပြီး၍။ ပုန၊
 တဖန်။ ပဋိလောမတော၊ ပဋိလုံအားဖြင့်။ တစော၊ ဒန္တာ၊ နခါ၊ လောမာ၊
 ကေသာတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ အရေထူ အရေပါး၊ သွား၊ ခြေသည်း လက်သည်း၊
 မွေးညှင်း၊ ဆံပင် ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ရှုတ်ဆိုရာ၏။

တဒနန္တရံ၊ ထို တစပဉ္စက၏ အခြားမဲ့၌။ ဝက္ကပဉ္စကေ၊ ဝက္ကပဉ္စက၌။ မံသံ၊
 နှာရု၊ အဋ္ဌိ၊ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ၊ ဝက္ကန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ အသား၊ အကြော၊ အရိုး၊ ရိုးတွင်း
 ချဉ်ဆီ၊ အညှို့ဟူ၍။ ဝတော ပုန ပဋိလောမတော။ ဝက္ကံ၊ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ၊ အဋ္ဌိ၊ နှာရု၊
 မံသံ- တဖော၊ ဒန္တာ၊ နခါ၊ လောမာ၊ ကေသာတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ အညှို့၊ ရိုးတွင်း
 ချဉ်ဆီ၊ အရိုး၊ အကြော၊ အသား၊ အရေထူ အရေပါး၊ သွား၊ ခြေသည်း
 လက်သည်း၊ မွေးညှင်း၊ ဆံပင် ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ပပွါသ-
 ပဉ္စကေ၊ ပပွါသပဉ္စက၌။ ဟဒယံ၊ ယကနံ၊ ကိလောမကံ၊ ပိဟကံ၊ ပပွါသန္တိ၊
 ဟူ၍။ ဝါ၊ နှလုံး၊ အသဲ၊ အမြေး၊ အပျဉ်၊ အဆုတ်ဟူ၍။ ဝတော ပုန ပဋိလောမ-

တော၊ ပပ္ဖါသံ၊ ပိဟကံ၊ ကိလောမကံ၊ ယကနံ၊ ဟဒယံ၊ ဝက္ကံ၊ အဋ္ဌိမိဉ္စံ၊ အဋ္ဌိ၊ နာရု၊ မံသံ၊ တစေ၊ ဒန္တာ၊ နခါ၊ လောမာ၊ ကေသာတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ အဆုတ်၊ အပျဉ်၊ အမြေး၊ အသဲ၊ နှလုံး၊ အညှို့၊ ရိုးတွင်းချဉ်ဆီ၊ အရိုး၊ အကြော၊ အသား၊ အရေထူ အရေပါး၊ သွား၊ ခြေသည်း လက်သည်း၊ မွေးညှင်း၊ ဆံပင်ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဧ။

တတော၊ ပပ္ဖါသပဉ္စကမ္ပ နောက်၌။ ဣမံ တန္တိံ၊ ဤသတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော် သို့။ အနာရုဠမ္ပိ၊ မတက်ရောက်ပါသော်လည်း။ ဝါ၊ မတက်ရောက်သည်လည်း ဖြစ်သော။ [မတ္ထလုဂံ ဝံ ဝှပ်။] ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ၊ ၌။ အာဂတံ၊ လာသော။ မတ္ထ- လုဂံ၊ မတ္ထလုဂံကို။ ကရိသာဝသာနေ၊ ကရိသ၏ အဆုံး၌။ တန္တိံ၊ ပါဠိတော်သို့။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ ဣမသ္မိံ မတ္ထလုဂံပဉ္စကေ၊ ၌။ အန္တံ အန္တဂုဏံ ဥဒရိယံ ကရိသံ မတ္ထလုဂံန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ အူမ၊ အူသိမ်၊ အစာသစ်၊ အစာဟောင်း၊ ဦးနှောက်ဟူ၍။ ဝတွာ၊ ပုန၊ ပဋိလောမတော၊ မတ္ထလုဂံ ကရိသံဥဒရိယံ အန္တ- ဂုဏံအန္တံပေ။ နခါလောမာ ကေသာတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဦးနှောက်၊ အစာဟောင်း၊ အစာသစ်၊ အူသိမ်၊ အူမပေ။ မွေးညှင်း၊ ဆံပင်တို့ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဧ။

တတော၊ ထိုမတ္ထလုဂံပဉ္စကမ္ပနောက်၌။ မေဒဆက္ကေ၊ မေဒဆက္က၌။ ပိတ္တံ သေမံ ပုဗ္ဗော လောဟိတံ သေဒေါ မေဒေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ ပြည်၊ သွေး၊ ချွေး၊ အဆီခဲ ဟူ၍။ ဝတွာ ပုန ပဋိလောမတော။ မေဒေါ သေဒေါပေ။ လောမာ ကေသာတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ အဆီခဲ၊ ချွေးပေ။ မွေးညှင်း၊ ဆံပင်တို့ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဧ။ တတော၊ ထို မေဒဆက္ကမ္ပ နောက်၌။ မုတ္တဆက္ကေ၊ ၌။ အဿု ဝသာ ခေဋ္ဌော သိသံဏိကာ လသိကာ မုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ မျက်ရည်၊ ဆီကြည်၊ တံထွေး၊ နှပ်၊ အစေး၊ ကျင်ငယ်ဟူ၍။ ဝတွာ ပုန ပဋိလောမတော မုတ္တံ လသိကာ ပေ။ လောမာ ကေသာတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ကျင်ငယ်၊ အစေးပေ။ မွေးညှင်း၊ ဆံပင်တို့ ဟူ၍။ ဧဝံ သို့။ ကာလသတံပိ၊ အချိန်တရာပတ်လုံး၎င်း။ ကာလသဟသံပိ၊ အချိန်တထောင်ပတ်လုံး၎င်း။ ကာလသတသဟသံပိ၊ အချိန်တသိန်းပတ်လုံး ၎င်း။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ သဇ္ဈာယော၊ ကို။ ကာတံဗ္ဗော၊ ဧ။

ဟိ၊ မှန်။ ဝစသာ၊ ဖြင့်။ သဇ္ဈာယေန၊ သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကြောင့်။ ကမ္မဋ္ဌာန- တန္တိ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းပါဠိတော်သည်။ ပဂုဏာ၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတော စိတောစ၊ ဤမှ ဤမှလည်း။ ဝါ၊ ထိုမှ ဤမှလည်း။ စိတ္တံ၊ သည်။ န ဝိဓာဝတိ၊ အထူးထူးအပြားပြား မပြေးသွားတော့။ ကောဋ္ဌာသာ၊ တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဟတ္ထသင်္ခလိကာဝိယ၊ လက်ချောင်းချင်း ယှက်ထားသကဲ့သို့။ ခါယန္တိ၊ ထင်ကုန်၏။ [ဟတ္ထသင်္ခလိကာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဋီကာ၌ကြည့်ပါ။] ဝတိပါဒပန္နိဝိယစ၊ စည်းစောင်ရမ်း၏ ခြေအစဉ်ကဲ့သို့လည်း။ ခါယန္တိ၊ ကုန်၏။ စပန၊ ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့။ ဝစသာ၊ ဖြင့်။ (သဇ္ဈာယော ကာတ-

ဗ္ဗော) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထေဝ၊ ထို့အတူသာလျှင်။ မနုသာပိ၊ ဖြင့်လည်း။ သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။ ဟိ၊ မှန်။ ဝစသာ၊ ဖြင့်။ သဇ္ဈာယော၊ သည်။ မနုသာ၊ ဖြင့်။ သဇ္ဈာယထာ၊ အား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ မနုသာ၊ ဖြင့်။ သဇ္ဈာယော၊ သည်။ လက္ခဏပုဋိဝေဓဿ၊ အသုဘလက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သောဉာဏ်အား။ ဝါ၊ ဓာတ် ၄-ပါး၏လက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သောဉာဏ်အား။ ပစ္စယော ဟောတိ။ လက္ခဏပုဋိဝေဓော၊ သည်။ မဂ္ဂဖလပဋိဝေဓဿ၊ မဂ်ဖိုလ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သောဉာဏ်အား။ ပစ္စယော ဟောတိ။

[“သတ္တဓာ ဥဂ္ဂဟကောသလ္လံ” အရ ဝစသာ မနုသာ၏အကျယ်ကို ပြုပြီး၍ ဝဏ္ဏတော စသည်တို့၏ အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် ဝဏ္ဏတောတိ စသည်ကို မိန့်။] ဝဏ္ဏတောတိ၊ ကား။ ကေသာဒိနံ၊ ဆံ အစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့၏။ ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းကို။ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗော၊ ပိုင်းခြား မှတ်သားထိုက်၏။ သဏ္ဌာနတောတိ၊ ကား။ တေသံယေဝ၊ ထိုဆံ အစရှိသည်တို့၏ပင်။ သဏ္ဌာနံ၊ ပုံသဏ္ဌာန်ကို။ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဒိသတောတိ၊ ကား။ ဣမသ္မိံ သရိရေ၊ ဤကိုယ်၌။ နာဘိတော၊ ချက်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်အရပ်သည်။ ဥပရိမာ၊ အထက်၌ဖြစ်သော။ ဒိသာ၊ အရပ်တည်း။ (နာဘိတော၊ မှ။) အဓော၊ အောက်အရပ်သည်။ ဟေဋ္ဌိမာ၊ အောက်၌ဖြစ်သော။ ဒိသာ၊ တည်း။

တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ ချက်မှ အထက်အရပ်၏ ဥပရိမဒိသ၏ အဖြစ်၊ ချက်မှ အောက်အရပ်၏ ဟေဋ္ဌိမဒိသ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အယံ ကောဋ္ဌာသော၊ ဤ ကောဋ္ဌာသသည်။ ဣမိဿာနာမ ဒိသာယ၊ ဤမည်သောအရပ်၌။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဒိသာ၊ အရပ်ကို။ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ သြကာသတောတိ၊ ကား။ အယံ ကောဋ္ဌာသော၊ သည်။ ဣမသ္မိံ နာမ သြကာသော၊ ဤမည်သော အရပ်၌။ ပတိဋ္ဌိတော၊ တည်၏။ ဣတိဝေ၊ သို့။ တထာတထာ၊ ထိုထို ကောဋ္ဌာသ၏။ သြကာသော၊ တည်ရာအရပ်ကို။ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ [အဝကသန္တိ ပတိဋ္ဌဟန္တိ ဧတ္တာတိ သြကာသော။] ပရိစ္ဆေဒတောတိ(ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (လဗ္ဘမာနာ၊ ရထိုက်ကုန်သော။) ပရိစ္ဆေဒါ၊ ပရိစ္ဆေဒတို့သည်။ သဘာဂ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ၎င်း။ ဝိသဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးတို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးသော ပရိစ္ဆေဒတို့တွင်။ အယံ ကောဋ္ဌာသော၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာစ၊ ၌၎င်း။ ဥပရိစ၊ ၌၎င်း။ တိရိယဉ္ဇ၊ ဖိလဒ ပတ်ဝန်းကျင်၌၎င်း။ ဣမိနာနာမ၊ ဤ မည်သော အရာဝတ္ထုဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္ဒော၊ ပိုင်းခြားအပ်၏။ ဣတိဝေ၊ သို့။ သဘာဂ-ပရိစ္ဆေဒေါ၊ သဘာဂပရိစ္ဆေဒကို။ ဝါ၊ မိမိ၏အဘို့အားဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ကေသာ၊ တို့သည်။ န လောမာ၊ မွေးညှင်းတို့မဟုတ်။ လောမာ-ပိ၊ တို့သည်လည်း။ န ကေသာ၊ ဆံပင်တို့မဟုတ်။ ဣတိဝေ၊ သို့။ အမိဿိကတ-ဝသေန၊ ရောနှောခြင်းမရှိအောင် ပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝိသဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊

ဝိသဘာဂပရိစ္ဆေဒကို။ ဝါ၊ သဘောမတူသောအရာဝတ္ထုဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ၎င်း။

ပန၊ ကား။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သတ္တဓာ၊ ဖြင့်။ ဥဂ္ဂဟ-
ကောသလ္လံ၊ ကို။ အာစိက္ခန္ဓေန၊ ပြောပြသောဆရာသည်။ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဤ
ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ အသုကသ္မိံ သုတ္တေ၊ ထိုမည်သော
သုတ်၌။ ပဋိကူလဝသေန၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာဘွယ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ကထိတံ)။ ဣတိ၊
ဤသို့။ ဥ တွာ၊ ကိုယ်တိုင်သိပြီး၍။ အာစိက္ခန္ဓာ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ၊ ဤကာယာ-
နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ မဟာသတိပဋ္ဌာနေ၊ ၌။ (သုတ်မဟာဝဂ္ဂ
ပါဠိတော်၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်၌။) ပဋိကူလဝသေနော၊ ဖြင့်ပင်။ ကထိတံ။
မဟာဟတ္ထိပဒေါပမ မဟာရာဟုလောဝါဒ ဓာတုဝိဘင်္ဂေသ၊ မဟာဟတ္ထိပဒေါ

ပဋိကူလဝသေနော၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်၌။ ပဋိကူလဝသေနော၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်၌။ ပဋိကူလဝသေနော၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်၌။

ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ဒသဓာ၊ ဖြင့်။ မနသိကာရကောသလံ၊ ကိ။ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ဧ။ တတ္ထ၊ ထို ၁၀-ပါးတို့တွင်။ အနုပုဗ္ဗတောတိ (ပဒဿ)၊ ဧ။ (ဂုဇ္ဇတ္တံ၊ လျှိုဝှက် တိမ်မြုပ် ငုပ်နေသောအနက်ကို။) ဟိ (ဥဒ္ဓရိတော ဒဿေမိ)၊ အံ။ ဣဒံ၊ ဤ ကာယာနုပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ သဇ္ဈာယကရဏတော၊ သရဇ္ဈာယ်မှုကို ပြုရာ အခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ အနုပဋိပါဋိယာ၊ ကောဋ္ဌာသ အစဉ်အားဖြင့်။ မနသိ- ကာတဗ္ဗံ၊ ဧ။ ဧကန္တရိကာယ၊ ကောဋ္ဌာသတပါးခြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ ကောဋ္ဌာသ တပါးကျော်အားဖြင့်။ န (မနသိကာတဗ္ဗံ)။

ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ ဧကန္တရိကာယ၊ ဖြင့်။ မနသိကရောဇ္ဇော၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယထာနာမ၊ ဥပမာ မည်သည်ကား။ အကုသလော၊ လှေခါးတက်မှု၌ မကျွမ်းကျင်သော။ ပုရိသော၊ သည်။ ဒုတ္တိံ သပဒံ၊ ၃၂-ဘုံရှိသော။ ဝါ၊ ၃၂-ထစ်ရှိသော။ နိဿေဏိံ၊ လှေခါး ကို။ ဧကန္တရိကာယ၊ တထစ်ခြားဖြင့်။ ဝါ၊ တထစ်ကျော်ဖြင့်။ အာရောဟန္တော၊ တက်လသော်။ ကိလန္တကာယော၊ ပင်ပန်းသောကိုယ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ၊ ရှိ။) ပတတိယထာ၊ လိမ့်ကျသကဲ့သို့။ အာရောဟနံ၊ တက်ခြင်းကိစ္စကို။ န သမ္မာဒေတိ ယထာ၊ မပြီးစီးစေနိုင်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ဘာဝနာသမ္ပတ္တိဝသေန၊ ဘာဝနာ၏ ပြည့်စုံခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အဓိဂန္တဗ္ဗဿ၊ ရထိုက်သော။ အဿာဒ- သာ၊ သာယာဘွယ်ကို။ အနမ္ဂမာ၊ မရခြင်းကြောင့်။ ကိလန္တစိတ္တော၊ ပင်ပန်း သောစိတ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ၊ ရှိ။) ပတဟိ၊ ကျ၏။ ဘာဝနံ၊ ကို။ န သမ္မာဒေတိ၊ မပြီးစီးစေနိုင်။

စ၊ ဆက်။ အနုပုဗ္ဗတော၊ အစဉ်အတိုင်းအားဖြင့်။ မနသိကရောဇ္ဇောပိ၊ နှလုံး သွင်းပါသော်လည်း။ ဝါ၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ အတိ- သိဗတော၊ အလွန်လျင်မြန်သောအားဖြင့်။ န မနသိကာတဗ္ဗံ၊ ထိုက်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ အတိသိဗတော၊ အားဖြင့်။ မနသိ- ကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယထာနာမ၊ ကား။ တိယောဇန- မဂ္ဂံ၊ ၃-ယူဇနာရှိသောခရီးကို။ ပဋိပဇ္ဇိတွာ၊ သွား၍။ [“ပဋိပဇ္ဇိတော၊ သွားလ သော်”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်။] ဩက္ကမနဝိသဇ္ဇနံ၊ သက်ရောက်ထိုက် သောလမ်း၊ စွန့်လွှတ်ထိုက်သောလမ်းကို။ ဝါ၊ သွားရမည့်လမ်း၊ မသွားရမည့် လမ်းကို။ အသလ္လက္ခေတွာ၊ မမှတ်သားမှု၍။ သီဗေန၊ လျင်မြန်သော။ ဇဝေန၊ အဟုန်ဖြင့်။ သတ္တက္ခတ္တမ္ပိ၊ ၇ ကြိမ်လည်း။ ဝါ၊ ၇-ခေါက်လည်း။ ဂမနာဂမနံ၊ သွားခြင်း၊ ပြန်လာခြင်းကို။ ကရောတော၊ သော။ ပုရိသဿ၊ ဧ။ အဒ္ဓါနံ၊ ခရီး အခွန်သည်။ ပရိက္ခယံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။ ကိဉ္ဇာပိ ဂစ္ဆတိ၊ အကယ်၍ကားရောက်ပါ ပေ၏။ အထခေါ၊ ထိုသို့ပင်ရောက်ပါသော်လည်း။ ပုစ္ဆိတွာဝ၊ မေး၍သာလျှင်။ ဂန္တဗ္ဗံ၊ သွားထိုက်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ [၇-ခေါက် အသွား၊ အပြန်

သွားသော်လည်း လမ်းကို မမှတ်မိ ဟူလို။] ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ကေဝလံ၊ ထင်ရှားခြင်းနှင့်မဖက် သက်သက်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ပရိယောသာနံ၊ အဆုံးသို့။ ကိဉ္ဇာပိ ပါပုဏာတိ၊ အကယ်၍ကား ရောက်ပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် အပြီးအဆုံး သို့ ရောက်ပါသော်လည်း။ အဝိဘူတံ၊ မထင်ရှားသည်။ ဟောတိ။ ဝိသေသံ၊ တရား ထူးကို။ န အာဝဟတိ၊ မဆောင်နိုင်။ တသ္မာ အတိသီသတော န မနသိကာတဗ္ဗံ။

စ၊ ဆက်။ အတိသီသတော၊ အားဖြင့်။ (မနသိကာတဗ္ဗံ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ အတိသဏိကတောပိ၊ အလွန်နှေးသော အားဖြင့်လည်း။ န (မနသိ- ကာတဗ္ဗံ)။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ လဒ္ဒဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ အတိသဏိက- တော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ ၏။ ယထာနာမ၊ ကား။ တဒဟေဝ၊ ထိုနေ့ ၌ပင်။ တိယောဇနံ၊ သုံးယူဇနာရှိသော။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဂန္တုကာမဿ၊ သော။ ပုရိသဿ၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ အန္တရာမဂ္ဂေ၊ ခရီးအကြား၌။ ရုက္ခပဗ္ဗတဂဟနာဒိသု၊ သစ်ပင် တောင် တောရှုပ် အစရှိသည်တို့၌။ ဝိလမ္ပမာနဿ၊ အာရုံစွဲလျက် လေးတွဲ ဖင့်နှေးလသော်။ မဂ္ဂေ၊ သည်။ ပရိက္ခယံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။ ဝါ၊ ပြီးဆုံးခြင်းသို့။ န ဂစ္ဆတိယထာ၊ မရောက်သကဲ့သို့။ ဒွိဟတိဟေန၊ နှစ်ရက် သုံးရက်ဖြင့်။ ဝါ၊ နှစ်ရက် သုံးရက်ကြာမှ။ ပရိယောသာပေတဗ္ဗော၊ ပြီးဆုံးစေထိုက်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ပရိယောသာနံ၊ ပြီးဆုံး ခြင်းသို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ဝိသေသာဓိဂမဿ၊ ဈာန်ဟူသော တရားထူးကို ရခြင်း၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ။

ဝိက္ခေပပဋိဗာဟနတောတိ၊ ကား။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ လွတ်၍။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှ အပ၌။ ပုထုတ္တာရမ္မဏေ၊ များသောအာရုံ၌။ စေတသော၊ စိတ်ကို။ ဝါ၊ စိတ်၏။ ဝိက္ခေပေါ၊ အထူးထူးအပြားပြားပစ်ချခြင်းကို။ ဝါ၊ ပျံ့လွင့် ခြင်းကို။ ပဋိဗာဟိတဗ္ဗော၊ တားမြစ်ထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ လဒ္ဒဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ (ဗဟိဒ္ဓါ ပုထုတ္တာရမ္မဏေ စေတသော ဝိက္ခေပံ၊ ကို။) အပုဋိ- ဗာဟတော၊ မတားမြစ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ [ကမ္မဋ္ဌာနံ ပရိဟာယတိဉ္စပံ။] ယထာနာမ၊ ကား။ ကေပဒိကံ၊ တဖဝါးလှမ်းလောက်ရုံသာရှိသော။ ပပါတမဂ္ဂံ၊ ချောက်ကမ်းပါး၏အနီးလမ်းကို။ ပဋိပန္နဿ၊ သွားသော။ ပုရိသဿ၊ ၏။ အက္ကမန- ပဒံ၊ နင်းကြောင်းခြေကို။ အသလ္လက္ခေတွာ၊ မမှတ်သားမူ၍။ ဣတော စိတောစ၊ သို့လည်း။ ဝါ၊ ဟိုဟိုသည်သည်လည်း။ ဝိလောကယတော၊ ကြည့်ရှုလသော်။ ပဒဝါရော၊ ခြေလှမ်းအကြိမ်သည်။ ဝိရဇ္ဈတိ၊ ချွတ်ချော်တတ်၏။ တတော၊ ထိုသို့ ချွတ်ချော်ခြင်းကြောင့်။ သတပေါရိသေ၊ တရာသောယောကျ်ား အတိုင်းအရှည် ရှိသော။ ဝါ၊ ယောကျ်ားပေါင်းတရာ ပမာဏရှိသော။ (အသုတရာနက်သော)။ ပပါတေ၊ ၌။ ပတိတဗ္ဗံ၊ ကျရာသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေမေဝ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ ဝိက္ခေပေ၊ စိတ်ကို အထူးထူးအပြားပြား ပစ်ချခြင်းသည်။ သတိ

သော်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ပရိဟာယတိ၊ ဆုတ်ယုတ်၏။ ပရိဓံသတိ၊ လျှောက်၏။ တသ္မာ ဝိက္ခေပပဋိဗာဟနတော၊ မနသိကာတဗ္ဗံ။

ပဏ္ဏတ္တိသမတိက္ကမတောတိ၊ ကား။ ကေသာလောမာတိ အာဒိကာ၊ သော။ ယာ အယံ ပဏ္ဏတ္တိ၊ အကြင် နာမည် ပညတ်သည်။ (အတ္တိ)။ တံ၊ ထိုကေသာ လောမာ အစရှိသော နာမည်ပညတ်ကို။ [ကေသာ ဟူသော နာမည်၊ လောမာ ဟူသော နာမည်စသည်ကို။] အတိက္ကမိတော၊ ကျော်လွန်၍။ ပဋိကူလံတိ၊ စက်ဆုပ် ရှုံရှာဘွယ်ဟူ၍။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဌပေတဗ္ဗံ၊ ထားထိုက်၏။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ ဥဒကဒုလ္လဘကာလေ၊ ရေ၏ ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်ရာအခါ၌။ မနုဿာ၊ တို့သည်။ အရညော၌။ ဥဒပါနံ၊ ရေတွင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ တွေ့၍။ တတ္ထ၊ ထို ရေတွင်းအနီး၌။ တာလပဏ္ဏာဒိကံ၊ ထန်းရွက် အစရှိသော။ ကိဉ္စိဒေဝါဟစုံတခု သာလျှင်ဖြစ်သော။ သညာဏံ၊ အမှတ်အသားကို။ ဗန္ဓိတော၊ ဖွဲ့ချည်၍။ (သစ်ပင် ခေါင်ဖျား စသည်၌ ဖွဲ့ချည်၍။) တေန သညာဏေန၊ ဖြင့်။ အာဂန္ဓာ၍။ နှာယန္တိ စေဝ၊ ရေချိုးလည်း ချိုးကြကုန်၏။ ပိဝန္တိ စ၊ ရေသောက်လည်း သောက်ကြ ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ယဒါ၊ ၌။ တေသံ၊ ထိုလူတို့၏။ အဘိဏှသဉ္ဇာရေန၊ မပြတ် မပြတ် သွားလာခြင်းကြောင့်။ အာဂတာဂတပဒံ၊ လာရာ လာရာ ဖြစ်သော ခြေရာသည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၍။ တဒါ၊ ၌။ သညာဏေန၊ ဖြင့်။ (သစ်ပင်ခေါင်ဖျား၌ ချည်ထားအပ်သော အမှတ်အသားဖြင့်။) ကိစ္စံ၊ ပြုဘွယ် သည်။ န ဟောတိ ယထာ၊ မရှိတော့သကဲ့သို့။ ဣစ္ဆတိစ္ဆိတက္ခဏေ၊ အလိုရှိအပ် အလိုရှိအပ်ရာခဏ၌။ (ချိုးလိုရာ၊ သောက်လိုရာခဏ၌။) ဂန္ဓာ၊ ၍။ နှာယန္တိ စေဝ ယထာ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ပိဝန္တိစယထာ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ပဋိကူလသညာ မထင်သေးရာ ရှေးအဘို့၌။ ကေသာလောမာတိပဏ္ဏတ္တိဝသေ- န၊ ကေသာ လောမာဟူသော နာမည်ပညတ်၏အစွမ်းဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဋိကူလဘာဂေ၊ စက်ဆုပ်ရှုံရှာဘွယ်၏ အဖြစ်သည်။ ပါကဋ္ဌော ဟောတိ၊ ၍။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ကေသာလောမာတိ ပဏ္ဏတ္တိံ၊ ကို။ သမတိက္ကမိတော၊ ကျော်လွန်၍။ ပဋိကူလဘာဂေယေဝ၊ ပဋိကူလ၏ အဖြစ်၌သာ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဌပေတဗ္ဗံ၊ ၍။

အနုပုဗ္ဗမုဉ္ဇနတောတိ၊ ကား။ ယောယော ကောဋ္ဌာသော၊ အကြင်အကြင် ကောဋ္ဌာသသည်။ န ဥပဋ္ဌာတိ၊ စိတ်၌ မထင်ရှား။ တံတံ၊ သို့ထို ကောဋ္ဌာသကို။ မုဉ္ဇန္တေန၊ လွတ်သည်။ (ဟုတော့)။ အနုပုဗ္ဗမုဉ္ဇနတော၊ အစဉ်အတိုင်းကိုလွတ်ခြင်း အားဖြင့်။ မနသိကာတဗ္ဗံ၊ ၍။ ဟိ၊ ၌။ အာဒိကမ္ပိကသာ၊ အဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်မှု၌ယှဉ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ ကေသာတိ၊ ကေသာ ဟူ၍။ မနသိကရောတော၊ အနုလုံအားဖြင့် နှလုံးသွင်းလသော်။ မနသိကာရော၊ နှလုံးသွင်းမှုသည်။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ မုတ္တန္တိ၊ ဟူသော။ ဣမံပရိယောသာနကောဋ္ဌာသ-

မေဝ၊ ဤအဆုံးဖြစ်သော ကောဠာသသ္မိသာ။ အာဟစ္စ၊ ထိရောက်၍။ တိဋ္ဌတိ၊
၏။ မုတ္တန္တိစ၊ ဟူ၍လည်း။ မနသိကရောတော၊ ပဋိလုံအားဖြင့် နှလုံးသွင်းလ
သော်။ မနသိကာရော၊ သည်။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ ကေသာတိ၊ ဟူသော။ ဣမံ အာဒိ
ကောဠာသမေဝ၊ သ္မိသာ။ အာဟစ္စ တိဋ္ဌတိ။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထို
ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ သည်။ မနသိကရောတော၊ သော်။ ကေစိ၊ ကုန်သော။
ကောဠာသ၊ တို့သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ ပန၊ အချို့သောကောဠာသ
တို့သည်ကား။ န ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်။ တေန၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ [ကာတဗ္ဗံ-
စပ်။] ယေယေ၊ အကြင်အကြင်ကောဠာသတို့သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။ တေသု
တေသု၊ ထိုထိုထင်လာသော ကောဠာသတို့၌။ တာဝ၊ စွာ။ ကမ္မံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း
နှလုံးသွင်းမှုကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၍။ ယာဝ၊ လောက်။ ဒ္ဓိသု၊ ၂-ပါးကုန်သော ကောဠာ
သတို့သည်။ ဥပဋ္ဌိတေသု၊ ထင်လာကုန်လသော်။ တေသံပိ၊ ထို ၂-ပါးသော
ကောဠာသတို့တွင်လည်း။ ဧကော၊ တပါးသော ကောဠာသသည်။ သုဋ္ဌုတရံ၊
သာ၍ ကောင်းမွန်စွာ။ ဥပဋ္ဌဟတိ၊ ၍။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ ဤသို့သာ၍ကောင်းမွန်
စွာ။ ဥပဋ္ဌိတံ၊ သော။ တမေဝ၊ ထိုကောဠာသကိုသာ။ ပုနပုနံ၊ အဖန်ဖန်။ မနသိ-
ကရောန္တေန၊ လျက်။ အပုနာ၊ အပုနာစျာန်ကို။ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗာ၊ ဖြစ်စေထိုက်၏။

တတြ၊ ထို အထပ်ထပ်နှလုံးသွင်းလျက် အပုနာကိုဖြစ်စေခြင်း၌။ အယံ၊ ဤ
ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ ဥပမာ၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဒုတ္တံ သတာလကေ၊ ၃၂-ပင်သော
ထန်းပင်ရှိသော။ တာလဝနေ၊ ထန်းတော၌။ ဝသန္တံ၊ နေသော။ မက္ကဋ္ဌံ၊
မျောက်ကို။ ဂဟေတုကာမော၊ ဖမ်းခြင်းငှါအလိုရှိသော။ လုဒ္ဒေါ၊ မုဆိုးသည်။
အာဒိမ္ပိ၊ အစ၌။ (တော၏ အစ၌။) ဌိတတာလဿ၊ တည်သော ထန်းပင်၏။
ပဏ္ဏံ၊ ထန်းရွက်ကို။ သရေန၊ မြားဖြင့်။ ဝိဇ္ဈိတော၊ ပစ်ခွင်း၍။ ဥက္ကဋ္ဌိံ၊ ဟစ်
အော် ကြွေးကြော်ခြင်းကို။ ဝါ၊ ခြောက်ခြင်းကို။ ကရေယု၊ ပြုရာ၏။ အထခေါ၊
ထိုအခါ၌။ သော မက္ကဋ္ဌော၊ သည်။ ပဋိပါဋိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ တသ္မိံ
တသ္မိံ တာလေ၊ ထိုထိုထန်းပင်၌။ ပတိတော၊ ခုန်ချ၍။ ပရိယန္တတာလမေဝ၊
အဆုံးဖြစ်သော ထန်းပင်သို့သာ။ ဂစ္ဆေယျယထာ၊ သွားရာသကဲ့သို့။ တတ္ထပိ၊
ထိုအဆုံးဖြစ်သော ထန်းပင်သို့လည်း။ ဂန္ဓာ၊ လိုက်သွား၍။ လုဒ္ဒေန၊ သည်။
တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ ကတေ၊ ပြုအပ်သော်။ (မြားဖြင့် ပစ်ခွင်းမှုကို
ပြုအပ်သော်။) ပုန၊ တဖန်။ တေနေဝ နယေန၊ ထိုရှေးနည်းအတိုင်းသာ။
အာဒိတာလံ၊ အစဖြစ်သောထန်းပင်သို့။ အာဂစ္ဆေယျယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။
သော၊ ထိုမျောက်သည်။ ပုနပုနံ ပဋိပါဋိယာ ဂစ္ဆမာနော၊ လသော်။ ဥက္ကဋ္ဌု-
က္ကဋ္ဌိဋ္ဌာနေယေဝ၊ ခြောက်လှန့်အပ်ရာ၊ ခြောက်လှန့်အပ်ရာ အရပ်၌သာ။ ဥဋ္ဌ-
ဟိတော၊ ထပြေး၍။ ပုန အနုက္ကမေန ကေသ္မိံ တာလေ နိပတိတော၊ အတော်
ကြာအောင်ဝပ်၍။ တဿ၊ ထိုထန်းပင်၏။ ဝေမဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ မက္ကဋ္ဌတာ-
လပဏ္ဏသုစိံ၊ ငုံ့နေသော ထန်းရွက်ဖူးတိုင်ကို။ ဒဠံ၊ မြဲစွာ။ ဂဟေတော၊ ကိုင်၍။

ဝိဇ္ဈိယမာနောပိ၊ မြွားဖြင့် ပစ်ခင်းအပ်ပါသော်လည်း။ န ဥဋ္ဌဟေယုယထာ၊ မထတော့ရာသကဲ့သို့။ ဧဝံ သမ္ပဒံ၊ ဤသို့ မချွတ်မယွင်း ပြီးစီးခြင်းရှိသော။ ဣဒံ၊ ဤဥပမေယုကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၎င်း။

တကြ၊ ထိုဥပမာစကားရပ်၌။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ သြပမ္ပသံသန္ဓနံ၊ ဥပမာနကို ဥပမေယုနှင့် နှီးနှောခြင်းတည်း။ ဟိ၊ ခဲ့။ တာလဝနေ၊ ၌။ ဒုတ္တိံ သတာလာ၊ တို့ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ) ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ ၌။ ဒုတ္တိံ သကောဋ္ဌာသာ၊ တို့ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) မက္ကဋ္ဌော၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (ဧဝံ၊ တူ။) စိတ္တံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၎င်း။) လုဒ္ဒေါ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ယောဂါဝစရော၊ အားထုတ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ လှည့်လည်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။) မက္ကဋ္ဌဿ၊ ၎င်း။ ဒုတ္တိံ သတာလကောသော။ တာလဝနေ၊ ၌။ နိဝါသော၊ နေခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော) ဝိယ။ ယောဂိနော၊ ၎င်း။ စိတ္တဿ၊ ၎င်း။ ဒုတ္တိံ သကောဋ္ဌာသကော သော။ ကာယေ၊ ၌။ အာရမ္မဏဝသေန၊ အာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အနုသဉ္ဇရဏံ၊ အဖန်ဖန် လှည့်လည်ခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)။ လုဒ္ဒေန၊ သည်။ အာဒိမ္ပိ၊ တော၏အစ၌။ ဌိတတာလဿ၊ ၎င်း။ ပဏ္ဍိသရေန ဝိဇ္ဈိတော၊ ရှိ။ ဥက္ကဋ္ဌိယာ၊ ကို။ ကတာယ၊ သော်။ မက္ကဋ္ဌဿ၊ ၎င်း။ တသ္မိံ တသ္မိံ တာလေ၊ ၌။ ပတိတော၊ ရှိ။ ပရိယန္တတာလဂမနံ၊ အဆုံးဖြစ်သော ထန်းပင်သို့သွားခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ) ဝိယ။ ယောဂိနော၊ ၎င်း။ ကေသာတိ၊ ဟူ၍။ မနသိကာရေ၊ ကို။ အာရဒ္ဒေါ၊ စတည် အားထုတ်အပ်ပြီးသော်။ ပဋိပါဋိယာ၊ ဖြင့်။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ ပရိယောသာနကောဋ္ဌာသေ ဧဝ၊ ၌သာ။ စိတ္တဿ၊ ၎င်း။ သဏ္ဍာနံ၊ ကောင်းစွာတည်ခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)။ ပုန၊ တဖန်။ ပစ္စာဂမနေပိ၊ ပြန်လာခြင်း၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ တည်း။

ပုနပုနံ ပဋိပါဋိယာ ဂစ္ဆမာနဿ၊ သော။ မက္ကဋ္ဌဿ၊ ၎င်း။ ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌိဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဥဋ္ဌာနံ၊ ထပြေးခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ) ဝိယ။ (ဧဝံ၊ တူ။) ပုနပုနံ၊ မနသိကရောတော၊ ၎င်း။ ကေသုစိ ကေသုစိ၊ အချို့ ကုန်၊ အချို့ကုန်သော ကောဋ္ဌာသတို့သည်။ ဥပဋ္ဌိတေသု၊ ထင်လာကုန်လသော်။ အနုပဋ္ဌဟန္တေ၊ မထင်ကုန်သော ကောဋ္ဌာသတို့ကို။ ဝိသဇ္ဇေတော၊ ရှိ။ ဥပဋ္ဌိတေသု၊ ထင်လာကုန်သော ကောဋ္ဌာသတို့၌။ ပရိကမ္မကရဏံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းမှုကို ပြုခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)။ အနုက္ကမေန၊ ဖြင့်။ ကေသ္မိံ တာလေ နိပတိတော တဿ ဝေမဇ္ဈေ မက္ကဋ္ဌတာလပဏ္ဍာသုစိံ ဒဋ္ဌဂဟေတော ဝိဇ္ဈိယမာနဿပိ၊ ပစ်ခင်းအပ်ပါသော်လည်း။ အနုဋ္ဌာနံ၊ မထတော့ခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ) ဝိယ။ အဝသာနေ၊ ၌။ ဒွိသု၊ ၂-ပါးကုန်သော ကောဋ္ဌာသတို့သည်။ ဥပဋ္ဌိတေသု၊ တင်ကုန်လသော်။ ယော၊ အကြင်ကောဋ္ဌာသသည်။ သုဋ္ဌုတရံ၊ စွာ။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၎င်း။ တမေဝ၊ ထို ကောင်းစွာထင်လာသော ကောဋ္ဌာသကိုပင်။ ပုနပုနံ မနသိကရိတော၊ ရှိ။ အပ္ပနာယ၊ အပ္ပနာစျာန်ကို။ ဥပ္ပါဒနံ၊ ဖြစ်စေခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)။

အပရာပိ၊ အခြားတမျိုးလည်းဖြစ်သော။ ဥပမာ၊ ဥပမာကား။ ယထာနာမ၊
ကား။ ပိဏ္ဍပါတိကော၊ ဆွမ်းခံလှည့်လည်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဒုတ္တိံ သကုလံ၊
၃၂-အိမ်ရှိသော။ ဂါမံ၊ ကို။ ဥပနိဿာယ၊ မှီ၍။ ဝသန္တော၊ နေလသော်။ [၃၂
အိမ်မှ ၃၂-ဇွန်းရလျှင် တထပ်စာလောက်သောကြောင့်၎င်း၊ ၃၂-ကောဠာသနှင့်
လျော်သောကြောင့်၎င်း ဒုတ္တိံ သကုလဂါမံကို ပြသည်။] ပဌမဂေဟေယေဝ၊
ပဌမအိမ်၌ပင်။ ဒေ ဘိက္ခာ၊ နှစ်အိမ်စာဆွမ်းတို့ကို။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ ဝါ၊
ရခြင်းကြောင့်။ ပရတော၊ နောက်၌။ ဧကံ၊ တအိမ်ဆွမ်းကို။ ဝိသဇ္ဇေယျယထာ၊
စွန့်လွှတ်ရာသကဲ့သို့။ ပုနဒိဝသေ၊ နောက်တနေ့၌။ တိဿော၊ သုံးအိမ်စာ ဆွမ်း
တို့ကို။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ပရတော၊ ၌။ ဒေ၊ နှစ်အိမ်၌ ဆွမ်းတို့ကို။
ဝိသဇ္ဇေယျယထာ၊ ကဲ့သို့။ တတိယဒိဝသေ၊ တတိယနေ့၌။ အာဒိမ္ပိယေဝ၊ အစ
အိမ်၌ပင်။ ပတ္တပူရံ၊ သပိတ်ပြည့်အောင်။ လဘိတွာ၊ ၍။ အာသနသာလံ၊
နေထိုင်ရာ ရွာတိုင်းစရပ်သို့။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ ပရိဘုဉ္ဇေယျယထာ၊ သုံးဆောင်
ရာသကဲ့သို့။ ဧဝံ သမ္ပဒံ၊ သော။ ဣဒံ၊ ဤ ဥပမေယျကို။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၍။ [ရှေး
တုန်းက သပိတ်သည် ယခုသပိတ်လောက် မကြီး။ ပုဂံမထည့်ဘဲ ဆွမ်းထည်း၌
ဟင်းပါလောင်းသောကြောင့် သပိတ်ပြည့်လျှင် တထပ်စာလောက်ရုံသာ ရှိ၏။]

ဟိ၊ ဥပမာန ဥပမေယျကို ရောနှော၍ ပြဦးအံ့။ ဒုတ္တိံ သကုလဂါမော၊
ကို။ (ဒဠဗ္ဗော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဒုတ္တိံ သကာရော၊ သုံးဆွဲနှစ်ပါးသော အပြား
ရှိသော ကောဠာသကို။ (ဒဠဗ္ဗော)။ ပိဏ္ဍပါတိကော၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗော) ဝိယ။
ယောဂါဝစရော၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗော)။ တဿ၊ ထိုဆွမ်းခံ လှည့်လည်သော ရဟန်း
၏။ တံ ဂါမံ၊ ထို ၃၂-အိမ်ရှိသော ရွာကို။ ဥပနိဿာယ၊ ၍။ ဝါသော၊ နေ
ခြင်းကို။ (ဒဠဗ္ဗော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ယောဂိနော၊ ၍။ ဒုတ္တိံ သကာရော၊ ၃၂-ပါး
အပြားရှိသော ကောဠာသကမ္မဋ္ဌာန်း၌။ ပရိကမ္မကရဏံ၊ စီးဖြန်းမှုကို ပြုခြင်းကို။
(ဒဠဗ္ဗံ)။ ပဌမဂေဟေ၊ ၌။ ဒေ ဘိက္ခာ၊ တို့ကို။ လဘိတွာ၊ ၍။ ပရတော၊
၌။ ဧကိဿာ၊ တအိမ်၌ ဆွမ်းကို။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗံ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့၎င်း။
ဒုတိယဒိဝသေ၊ ၌။ တိဿော (ဘိက္ခာ)၊ တို့ကို။ လဘိတွာ၊ ၍။ ပရတော၊ ၌။
ဒိန္နံ၊ နှစ်အိမ်၌ ဆွမ်းတို့ကို။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗံ) ဝိယစ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ မနသိ-
ကရောတော မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းစဉ် နှလုံးသွင်းစဉ်။ အနုပဌဟန္တေ
အနုပဌဟန္တေ၊ မထင်လာကုန် မထင်လာကုန်သော ကောဠာသတို့ကို။ ဝိသဇ္ဇေ-
တွာ၊ ၍။ ဥပဠိတေသု ဥပဠိတေသု၊ ထင်လာကုန် ထင်လာကုန်သော ကောဠာ-
သတို့တွင်။ ယာဝ ကောဠာသ ဒုယေ (ကနည်း) ယာဝ ကောဠာသဒုယာ၊
ကောဠာသနှစ်ပါး အပေါင်းတိုင်အောင်။ ပရိကမ္မကရဏံ၊ ကို။ (ဒဠဗ္ဗံ)။ [ယော-
ဇနာ၌ “မနသိကရဏံ” ဟု ရှိ၏။] တတိယဒိဝသေ၊ ၌။ အာဒိမ္ပိယေဝ၊ ၌ပင်။
ပတ္တပူရံ၊ အောင်။ လဘိတွာ၊ ၍။ အာသနသာလာယံ၊ ၌။ နိသိဒိတွာ၊ ၍။

ပရိဘောဂေါ၊ ကိ။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (ဝေံ၊ တူ။) ဒီသု၊ နှစ်ပါးသော
ကောဋ္ဌာသတို့တွင်။ ယော၊ အကြင်ကောဋ္ဌာသသည်။ သုဋ္ဌတရံ၊ စွာ။ ဥပဋ္ဌ-
ဟတိ၊ ၏။ တမေဝ၊ ထို ကောင်းစွာ ထင်လာသော ကောဋ္ဌာသကိုသာ။ မနသိ-
ကရိတာ၊ ရှိ။ အပ္ပနာယ၊ အပ္ပနာစျာန်ကို။ ဥပ္ပါဒနံ၊ ဖြစ်စေခြင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)။

[မနသိကာရကောသလ္လ ၁၀-ပါးတို့တွင် အနုပုဗ္ဗမုဉ္ဇနတော တိုင်အောင်
အကျယ်ပြုပြီး၍ အပ္ပနာတော တယော စ သုတ္တန္တာတို့၏အကျယ်ကို ပြလိုသော
ကြောင့် အပ္ပနာတော စသည်ကိုမိန့်။] အပ္ပနာတောတိ၊ ကား။ အပ္ပနာကောဋ္ဌာ-
သတော၊ အပ္ပနာ အဘို့အစုရင်း။ [ရွှေတွင် ဣတိ၌ စပ်ဘို့ရန် ပြခဲ့ပြီ။] ကေသာ-
ဒီသု၊ ဆံပင် အစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့တွင်။ ဧကေကသ္မိံ၊ ကောဋ္ဌာသေ၊ ၌။
အပ္ပနာ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထံ၊
ဤ အပ္ပနာတောဟူသောပါဌ်၌။ အဓိပ္ပါယော၊ ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလို
တည်း။ တယော စ သုတ္တန္တာတိ၊ ကား။ အဓိစိတ္တံ၊ အဓိစိတ္တသုတ်ရင်း။ သီတိ-
ဘာဝေါ၊ သုတ်ရင်း။ ဗောဇ္ဈင်္ဂကောသလ္လံ၊ သုတ်ရင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တယော၊
ကုန်သော။ ဣမေ သုတ္တန္တာ၊ တို့ကို။ ဝီရိယ သမာဓိယောဇနတ္ထံ၊ ဝီရိယ သမာဓိကို
ယှဉ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဝီရိယ သမာဓိနှစ်ပါးကို အချင်းချင်း လွန်မသွား
အောင် ယှဉ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။) ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ ကား။
ဧတ္ထံ၊ ဤ တယော စ သုတ္တန္တာ ဟူသောပါဌ်၌။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။

တတ္ထံ၊ ထို ၃-ပါးသော သုတ္တန်တို့တွင်။ [အဓိစိတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ စသည်၌စပ်။]
ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဓိစိတ္တံ၊ လွန်ကဲသော သမထဝိပဿနာစိတ်ကို။ အနုယုတ္တေန၊
ဖန်ဖန်ကြိုးကုတ် အားထုတ်သော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ နိမိတ္တခ-
နိ၊ နိမိတ်တို့ကို။ ကာလေန ကာလံ၊ ရံဖန်ရံခါ။ ဝါ၊ မကြာမကြာ။ မနသိ၊ စိတ်၌။
ကာတဗ္ဗာနိ၊ ပြုထိုက်ကုန်၏။ (တနည်း) မနသိကာတဗ္ဗာနိ၊ နှလုံးသွင်းထိုက်
ကုန်၏။ ကာလေန ကာလံ၊ ခါ။ ဝါ၊ ကြာ။ သမာဓိနိမိတ္တံ၊ သမာဓိဟုဆိုအပ်သော
နိမိတ်ကို။ [“သမာဓိသင်္ခါတံ နိမိတ္တံ” ယောဇနာ။] ဝါ၊ အာရုံကို မှတ်သားတတ်
သော သမာဓိကို။ ဝါ၊ သမာဓိ၏အကြောင်းဖြစ်သော အာရုံတခုတည်းကို။ မနသိ-
ကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ကာလေန ကာလံ၊ ပဂ္ဂဟနိမိတ္တံ၊ စိတ်ကို ချီမြှောက်ကြောင်း
ဖြစ်သော ဝီရိယကို။ ဝါ၊ စိတ်ကို ချီမြှောက်ကြောင်းဖြစ်သော ဝီရိယ၏အာရုံကို။
မနသိကာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ကာလေန ကာလံ၊ ဥပေက္ခာနိမိတ္တံ၊ အာရုံ၌ အသင့်အားဖြင့်
ရှုတတ်သော ဥပေက္ခာကို။ ဝါ၊ ဥပေက္ခာ၏အကြောင်းဖြစ်သော အာရုံကို။ မနသိ
ကာတဗ္ဗံ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဓိစိတ္တံ၊ ကိ။ အနုယုတ္တော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။
ဧကန္တံ၊ တခုတည်းသော အဘို့အားဖြင့်။ သမာဓိ နိမိတ္တယေဝ၊ ကိုသာ။ သစေ
မနသိကရေယု၊ အကယ်၍ နှလုံးသွင်းနေငြားအံ့။ (ဝေံသတိ၊ သေဝံ။) တံ စိတ္တံ၊
ထိုဘာဝနာစိတ်သည်။ ကောသဇ္ဇာယ၊ ပျင်းရိသည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှါ။

(ယံ) သံဝတ္တေယျ၊ အကြင် ဖြစ်ရာ၏။ (တေဿ သံဝတ္တနဿ၊ ဤပျင်းရိသည်၏ အဖြစ်ဟူသောအကျိုးငှါ ဖြစ်ခြင်း၏။) ဌာနံ၊ အကြောင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ (တနည်း) တံ၊ ထိုနှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ [ဌာနံ ဌှပ်။] စိတ္တံ၊ သည်။ ကောသဇ္ဇာယ၊ ငှါ။ (ယံ) သံဝတ္တေယျ၊ ၏။ (တေဿ သံဝတ္တနဿ၊ ၏။) ဌာနံ၊ တည်း။

ဘိက္ခဝေ အဓိစိတ္တံ အနုယုတ္တော ဘိက္ခု ကေန္တံ ပဂ္ဂဟနိမိတ္တံယေဝ၊ ကိုသာ။ သစေ မနသိကရေယျ၊ အံ။ (ဝေသတိ၊ သေ။) တံ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥဒ္ဓစ္စာယ၊ ပျံ့လွင့်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှါ။ (ယံ) သံဝတ္တေယျ၊ ၏။ (တေဿ သံဝတ္တနဿ၊ ဤ ပျံ့လွင့်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှါ ဖြစ်ခြင်း၏။) ဌာနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ (တနည်း) တံ၊ ထိုနှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥဒ္ဓစ္စာယ၊ ငှါ။ (ယံ) သံဝတ္တေယျ၊ ၏။ (တေဿ သံဝတ္တနဿ၊ ဤပျံ့လွင့်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှါ ဖြစ်ခြင်း၏။) ဌာနံ၊ တည်း။ [ဤပါဠိတော်ကို ထောက်၍ “သမာဓိလွန်တော့ ကောသဇ္ဇ၊ ပီရိယလွန်တော့ ဥဒ္ဓစ္စ” ဟု ရှေးပညာရှိတို့ မိန့်တော်မူကြသည်။] ဘိက္ခဝေ အဓိစိတ္တံ အနုယုတ္တော ဘိက္ခု ကေန္တံ ဥပေက္ခာနိမိတ္တံယေဝ၊ ကိုသာ။ သစေ မနသိကရေယျ၊ အံ။ (ဝေသတိ)။ တံ စိတ္တံ၊ သည်။ အာသဝါနံ၊ အာသဝေါတရားတို့၏။ ခယာယ၊ ကုန်ခြင်းငှါ။ သမ္မာ၊ စွာ။ ယံ န သမာဓိယေယျ၊ အကြင် သမာဓိမဖြစ်ရာ၊ (တေဿ၊ ဤ အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ ကောင်းစွာ သမာဓိမဖြစ်ခြင်း၏။) ဌာနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ (တနည်း) တံ၊ ထိုနှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ အာသဝါနံ ခယာယ စိတ္တံ၊ သည်။ သမ္မာ၊ စွာ။ (ယံ) န သမာဓိယေယျ၊ ရာ။ တေဿ၊ ၏။ ဌာနံ၊ တည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စ ခေါ၊ အနုယကား။ ယတော၊ အကြင်ကြောင့်။ အဓိစိတ္တံ အနုယုတ္တော ဘိက္ခု ကာလေန ကာလံ သမာဓိနိမိတ္တံ မနသိကရေတိ။ (ကာလေန ကာလံ) ပဂ္ဂဟ နိမိတ္တံ (မနသိကရေတိ)။ (ကာလေန ကာလံ) ဥပေက္ခာနိမိတ္တံ (မနသိကရေတိ)။ (တတော၊ ထို့ကြောင့်။) တံ စိတ္တံ၊ သည်။ မုဒု စ၊ နူးညံ့သည်၎င်း။ ကမ္မနိယဉ္ဇ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှု၌ ခံသည်၎င်း။ ပဘဿရဉ္ဇ၊ ပြုံးပြုံးပြက် ထွက်သောအရောင်ရှိသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဘဂံ စ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘော ရှိသည်လည်း။ န (ဟောတိ)။ အာသဝါနံ၊ တို့၏။ ခယာယ၊ ငှါ။ သမ္မာ၊ စွာ။ သမာဓိယတိ၊ သမာဓိဖြစ်၏။

ဌာနံ တံ သံဝတ္တေယျ။ ။ဋီကာ၌ “ဌာနံ အတ္ထိတိ ဝစနသေသော၊ တံ စိတ္တံ ကောသဇ္ဇာယ သံဝတ္တေယျ၊ ဟေဿ သံဝတ္တနဿ ကာရဏံ အတ္ထိဘိ အတ္ထော” ဟု ပဌမပွင့်၏။ ထိုအဖွင့်အတိုင်း ပဌမအနက် ပေးသည်။ (တနည်း) တံ ဝါ မနသိကရဏံ စိတ္တံ ကောသဇ္ဇာယ သံဝတ္တေယျ၊ “တေဿ ဌာနံ ကာရဏံတိ အတ္ထော” ဟု ဒုတိယ တနည်းဖွင့်၏။ ထိုနည်းအတိုင်း ဒုတိယ တနည်းပေးထားသည်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သေယျထာပိ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ သုဝဏ္ဏကာရောဝါ၊ ရှေ့ပန်းထိမ်သည်သည်သော်၎င်း။ သုဝဏ္ဏကာရန္တေဝါသိဝါ၊ ရှေ့ပန်းထိမ်သည်၏ တပည့်သည်သော်၎င်း။ ဥက္ကံ၊ မီးရှူးကို။ ဝါ၊ ဖိုကို။ ဗန္ဓတံ၊ ဖွဲ့၏။ ဥက္ကံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ဗန္ဓိတော၊ ရှိ။ ဥက္ကာမုခံ၊ မီးရှူးဝကို။ ဝါ၊ ဖိုကို။ အာလိမ္မေတံ၊ မီးတောက်စေ၏။ ဥက္ကာမုခံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ အာလိမ္မေတော၊ ရှိ။ သဏ္ဍာသေန၊ သံညှပ်ဖြင့်။ ဇာတရူပံ၊ ရှေ့ကို။ ဂဟေတော၊ ညှပ်ယူ၍။ ဥက္ကာမုခေ၊ ခွံ။ ဝါ၊ ခွံ။ ပက္ခိပေယျ သေယျထာပိ၊ ထည့်ရာသကဲ့သို့၎င်း။ ဥက္ကာမုခေ၊ ခွံ။ ပက္ခိပိတော၊ ရှိ။ ကာလေနကာလံ၊ ခါ။ ဝါ၊ ကြာ။ အဘိဓမတိ သေယျထာပိ၊ မှတ်သကဲ့သို့၎င်း။ (မီးတောက်အောင် မှတ်သကဲ့သို့၎င်း။) ကာလေနကာလံ၊ ခါ။ ဝါ၊ ကြာ။ ဥဒကေန၊ ရေဖြင့်။ ပရိပွေဝေတိ သေယျထာပိ၊ ရှေ့ကို ဖျန်းသကဲ့သို့၎င်း။ ကာလေန ကာလံ၊ ခါ။ အဇ္ဈပေက္ခတိ သေယျထာပိ၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုရာသကဲ့သို့၎င်း။ ဝါ၊ လျစ်လျူ ရှုရာသကဲ့သို့၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုဝဏ္ဏကာရောဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ သုဝဏ္ဏကာရန္တေဝါသိ ဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ တံ ဇာတရူပံ၊ ကို။ ဧကန္တံ၊ တခုသော အဘိအားဖြင့်။ သစေ အဘိဓမေယျ၊ အကယ်၍ တမူတ်ထည်းမူတ်နေအံ့။ (ဝေသတိ)။ တံ ဇာတရူပံ၊ ကို။ (ယံ) ဥပဟေယျ၊ အကြင်မီးလောင်ရာ၏။ (တေဿ၊ ဤရှေ့ကို မီးလောင်ခြင်း၏။) ဌာနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ (တနည်း) တံ၊ ထိုတမူတ် ထည်း မူတ်နေခြင်းသည်။ ဇာတ ရူပံ၊ ကို။ (ယံ) ဥပဟေယျ၊ ရာ၏။ (တေဿ၊ ၎င်း။) ဌာနံ၊ တည်း။ [နောက်၌လည်း ဤသို့ ၂-နည်းပေးပါ။] ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုဝဏ္ဏကာရော ဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ သုဝဏ္ဏကာရန္တေဝါသိ ဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ တံ ဇာတရူပံ၊ ကို။ ဧကန္တံ၊ အားဖြင့်။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ သစေ ပရိပွေဝေယျ၊ အံ့။ (ဝေသတိ)။ တံ ဇာတရူပံ၊ သည်။ (ယံ) နိဗ္ဗာယေယျ၊ အကြင် ငြိမ်းရာ၏။ (တေဿ၊ ဤငြိမ်းခြင်း၏။) ဌာနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုဝဏ္ဏကာရော ဝါ၊ သုဝဏ္ဏကာရန္တေဝါသိ ဝါ၊ တံ ဇာတရူပံ ဧကန္တံ သစေ အဇ္ဈပေက္ခေယျ၊ အကယ်၍ လျစ်လျူရှုအံ့။ (ဝေသတိ)။ တံ ဇာတရူပံ၊ သည်။ သမ္မာကောင်းစွာ။ ပရိပါကံ၊ မှည့်ရင့်ခြင်းသို့။ (ယံ) နဂစ္ဆေယျ၊ အကြင် မရောက်ရာ။ တေဿ၊ ဤ မှည့်ရင့်ခြင်းသို့ မရောက်ခြင်း၏။ ဌာနံ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စခေါ၊ အနွယ်ကား။ ယတော၊ ကြောင့်။ သုဝဏ္ဏကာရော ဝါ၊ သုဝဏ္ဏကာရန္တေဝါသိ ဝါ၊ တံ ဇာတရူပံ ကာလေန ကာလံ အဘိဓမတိ။ ကာလေန ကာလံ ဥဒကေန ပရိပွေဝေတိ။ ကာလေန ကာလံ အဇ္ဈပေက္ခတိ။ တံ ဇာတရူပံ၊ သည်။ မုဒု စ၊ နူးညံ့သည်၎င်း။ ကမ္မနိယဉ္စ၊ တန်ဆာပြုလုပ်မှု၌ခံ့သည် ၎င်း။ ပဘဿရဉ္စ၊ ပြီးပြီးပြန် ထွက်သော အရောင်ရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ပဘဂုံ စ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘော ရှိသည်လည်း။ န (ဟောတိ)။ (ထိုရှေ့ကို ထုရိုက်သောအခါ ပျက်စီးခြင်းသဘော မရှိ။) ကမ္မာယ၊ လက်ဝတ်တန်ဆာကို

ပြုခြင်းငှါ။ သမ္မာ၊ စွာ။ ဥပေတိ၊ ကပ်ရောက်၏။ စ၊ သေး။ ယဿာ ယဿာ ပိဋ္ဌန္တန ဝိကတိယာံ၊ အကြင်အကြင် တန်ဆာအထူးကို။ (အနုဘဝိတုံ၊ ခံစားခြင်းငှါ။) အာကခံတိ၊ အလိုရှိ၏။ [ထိုတန်ဆာအထူးကို ပြုလို့၍ “ယဒိ ပဋိ-ကာယ” စသည်မိန့်။] ယဒိ ပဋိကာယ၊ နဖူးသင်းကျစ်ပြား အလိုငှါသော်၎င်း။ ယဒိ ကုဏ္ဍလာယ၊ နားချောင်းအလိုငှါသော်၎င်း။ ယဒိ ဂီဝေယျကာယ၊ လည်ဆွဲတန်ဆာအလိုငှါသော်၎င်း။ ယဒိ သုဝဏ္ဏမာလာယ၊ ရွှေပန်းအလိုငှါသော်၎င်း။ (အနုဘဝိတုံ၊ ငှါ။ အာကခံတိ)။ (တံ ဇာတရူပံ၊ သည်။) [ကတ္တားထည့်သည်။] အဿ၊ ထိုရွှေပန်းထိမ်သည်၏အတွက်။ တံ စ၊ ထိုပိဋ္ဌန္တနဝိကတိဟူသောအကျိုးကိုလည်း။ အနုဘောတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝါ၊ ပြီးစေ၏။ [ဤကား ဋီကာ ပဌမနည်းတည်း။] (တနည်း) အဿ၊ ထိုရွှေ၏။ တဉ္စ၊ ထို ပိဋ္ဌန္တနဝိကတိဟူသော အကျိုးသို့လည်း။ (သုဝဏ္ဏကာရော၊ သည်။) အနုဘောတိ၊ ရောက်၏။ ဝါ၊ ရ၏။ [ဘူပတ္တိယံဟူသော ဓာတ်နက်နှင့်အညီ ဋီကာ ဒုတိယနည်းတည်း။] [ယောဇနာ၌ “ပိဋ္ဌန္တန ဝိကတိယာတိ နာနာပိဋ္ဌန္တနေ” ဟု အာဓာရဖွင့်၏။ ပဋိကာယ စသည်၌လည်း အာဓာရပင် ဖွင့်၏။ သို့သော် ဥပမေယျဝါကျ၌ “အဘိညာ သစ္စိ-ကိရိယာယ” ဟု တဒတ္တသမ္ပဒါနိရိသောကြောင့် ထို တဒတ္တသမ္ပဒါနိအနက်ကိုသာ ပေးလိုက်ပါသည်။ အာကခံတိကြိယာသည် တုံပစ္စယန္တကိုင့်၏။ ထို့ကြောင့် နိယမဝါကျ၌ အနုဘောတိကို “အနုဘဝိတုံ” ဟု ပြင်၍ ပေးပါသည်။]

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝခေါ၊ သာလျှင်။ အဓိစိတ္တံ အနုယုတ္တေန ။ ပေ ။ သမ္မာဓိယတိ၊ ၎င်း။ စ၊ သည်သာမကသေး။ အဘိညာ သစ္စိကရဏိယဿ၊ အဘိညာ၌ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုထိုက်သော။ ယဿ ယဿ ဓမ္မဿ၊ အကြင် အကြင် ဣဒ္ဓိဝိဓ စသောတရားကို။ [သစ္စိကိရိယာယ ၌စပ်။] အဘိညာသစ္စိကိရိယာယ၊ အဘိညာ၌ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ စိတ္တံ၊ ကို။ အဘိနိန္ဒာမေတိ၊ ရှေးရှုညွတ်စေအံ့။ (ဝေံသတိ)။ အာယတနေ၊ ပုဗ္ဗဟေတုအစရှိသောအကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ [သတိတပုဒ် ပိုနေကြောင်းကို ဋီကာနိဿယ၌ မှာထားသည်။] တတြ တတြေဝ၊ ထိုထိုအဘိညာ၌ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုထိုက်သော တရားအရာ၌ပင်။ သက္ခိဘဗ္ဗတံ၊ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ရှိသူ၏ ဖြစ်ထိုက်သူ၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ စသည်တို့အား ထိုက်သူ၏အဖြစ်၌ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ရှိသူ၏ အဖြစ် (သက်သေ၏အဖြစ်) သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ ဣဒံ သုတ္တံ၊ ဤသုတ်ကို။ အဓိစိတ္တံတိ၊ အဓိစိတ္တသုတ်ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ [အဂ္ဂိတ္တိရံ၊ တိကနိပါတ်၊ ဒုတိယပဏ္ဏာသက၊ လောဏကပလ္လဝဂ်၊ နိမိတ္တသုတ်။]

[အဓိစိတ္တသုတ်ကို ပြုပြီး၍ သီတိဘာဝသုတ်ကို ပြုလိုသောကြောင့် ဆဟိဘိက္ခဝေ စသည်ကို မိန့်။] ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဆဟိ၊ ၆-ပါးကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ ဂုဏ်အင်္ဂါတရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အနုတ္တရံ၊

မိမိထက် သာလွန်သော တရားမရှိသော။ ဝါ၊ အတူမရှိမြတ်သော။ သီတိဘာဝံ၊
 ငြိမ်းအေးသည်၏အဖြစ်ဟူသော နိဗ္ဗာန်ကို။ ဝါ၊ ကိလေသာအပူတို့၏ ငြိမ်းအေး
 သည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို။ သစ္စိကာတံ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ။ ဘဗ္ဗော၊
 ထိုက်၏။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ ကတမေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊
 သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အနုတ္တရံ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ သီတိဘာဝံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။
 သစ္စိကာတံ၊ ငှါ။ ဘဗ္ဗော၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။
 ဘိက္ခု၊ သည်။ ယသ္မိံ သမယေ၊ အကြင်အခါ၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ နှိပ်
 ထိုက်၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ နှိပ်ထိုက်ရာ ထိုအခါ၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ နိဂ္ဂဏာတိ၊ နှိပ်၏။
 ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ချိမြောက်ထိုက်၏။ တသ္မိံ
 သမယေ၊ ချိမြောက်ထိုက်ရာ ထိုအခါ၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဂ္ဂဏာတိ၊ ချိမြောက်၏။
 ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ သမ္ပဟံသေတဗ္ဗံ၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့်
 ရှင်လန်းအားတက် ထက်သန်စေထိုက်၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ကောင်းစွာအပြား
 အားဖြင့် ရှင်လန်းအားတက် ထက်သန်စေထိုက်ရာ ထိုအခါ၌။ စိတ္တံ၊ ကို။
 သမ္ပဟံသေတိ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် ရှင်လန်း အားတက် ထက်သန်
 စေ၏။ [သမ္ပဟံသေတိ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဋီကာ၌ဖွင့်ထားသည်။] ယသ္မိံ သမယေ၊
 ၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ အဇ္ဈုပေက္ခိတဗ္ဗံ၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုထိုက်၏။ ဝါ၊ လျစ်လျူရှု
 ထိုက်၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ အဇ္ဈုပေက္ခတိ၊ ၏။ ပဏိတာဓိမုတ္တိ-
 ကောစ၊ မှန်မြတ်သော အဓိမုတ္တိရှိသည်၎င်း။ နိဗ္ဗာနာဘိရတောစ၊ နိဗ္ဗာန်၌
 အလွန်မွေ့လျော်သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။
 ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤ စိတ္တနိဂ္ဂဟာစသော ဂုဏ်အင်္ဂါတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊
 သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အနုတ္တရံ၊ သော။ သီတိဘာဝံ၊ ကို။ သစ္စိကာတံ၊ ငှါ။
 ဘဗ္ဗော၊ ၏။ ဣတိ ဣဒံ သုတ္တံ၊ ကို။ သီတိဘာဝေါဟိ၊ သီတိဘာဝသုတ်ဟူ၍။
 ဝေဒိတဗ္ဗံ။ [အင်္ဂုတ္တိရံ၊ ဆက္ကနိပါတ်၊ ဒုတိယ ပဏ္ဏာသက၊ သီတိဝဂ်၊ သီတိဘာဝ
 သုတ်။]

[သီတိဘာဝသုတ်ကိုပြုပြီး၍ ဗောဇ္ဈင်္ဂကောသလ္လသုတ်ကို ပြုလိုသောကြောင့်
 “ဗောဇ္ဈင်္ဂကောသလ္လံ ပန” စသည်ကို မိန့်။] ပန၊ ကား။ ဗောဇ္ဈင်္ဂကောသလ္လံ၊
 ဗောဇ္ဈင်္ဂကောသလ္လသုတ်သည်။ [အာဂတမေဝ ၌စပ်။] ဝေမေဝ ခေါ် ဘိက္ခဝေ
 ။ပေ။ ဘဒ္ဒဝနာယာတိ၊ ဟူ၍။ သံသုတ္တမဟာဝဂ္ဂေ၊ မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်၌။ ဗောဇ္ဈင်္ဂ-
 သံယုတ္တေ၊ ၌။ အာဂတမေဝ၊ လာသည်သာ။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဝေမေဝ၊

သီတိဘာဝံ။ ။ “သီတိဘာဝံ” ဟု ဆက္ကအင်္ဂုတ္တရ၊ သီတိဝဂ္ဂ၊ သီတိဘာဝ
 သုတ်၌ ဖွင့်၏။ ဟပ္ပါကဒ္ဓိကရဏ ပုဒ်ကဲ့သို့ သီတိ၌ ဤကို အနက်ထူး မရှိ ဟု သိစေ၏။
 သီတိ ဟုတွာ ဘာဝိဟိ သီတိဘာဝေါ၊ နိဗ္ဗာနံ (အေးမြသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်။)
 (တနည်း) ကိလေသာနံ သီတိဘာဝေန ဘာဝေါ သီတိဘာဝေါ၊ ကိလေသာ အပူတို့၏
 အေးသည်၏အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်း။ (ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်း)။—ယောဇနာ။

သာလျှင်။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ဌိ။ စိတ္တံ၊ သညံ။ လိနံ၊ တုန့်ဆုတ်သည်။
ဟောတိ၊ ဧ။ တသ္မိံ သမယေ၊ ခိတ်တုန့်ဆုတ်ရာ ထိုအခါ၌။ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈ-
ဂံဿ၊ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်၏။ ဝါ၊ ကိ။ ဘာပနာယ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေခြင်း၏။
ဝါ၊ ငှါ။ အကာလော၊ အခါမဟုတ်။]

ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ သံတ္တဝိခံ၊ ၇-ပါးအပြားရှိသော။ ဣဒံ ဥဂ္ဂဟကောသလ္လံ၊
ဤ ဥဂ္ဂဟကောသလ္လ အစီအရင်ကို။ သုဂ္ဂဟိတံ၊ ကောင်းစွာယူအပ်သည်ကို။ ဝါ၊
ကောင်းစွာယူအပ်သည် မည်လောက်အောင်။ ကတောစ၊ ပြုပြီး၍၎င်း။ ဒသဝိခံ၊
သော။ ဣမံ မနသိကာရကောသလ္လံ၊ ဤ မနသိကာရကောသလ္လ အစီအရင်ကို။
သုဠု၊ ကောင်းစွာ။ ဝဝတ္ထပေတော စ၊ ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ပြီး၍၎င်း။ တေန
ယောဂိနာ၊ သည်။ ဥဘယကောသလ္လဝသေန၊ နှစ်ပါးစုံသော ကောသလ္လတို့၏
အစွမ်းဖြင့်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကိ။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ ဥဂ္ဂဟေဟဗ္ဗံ၊ သင်ယူ
ထိုက်၏။ ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုယောဂိပုဂ္ဂိုလ်အား။ (ဖာသု ဌိစပ်။) အာစရိ-
ယေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူ။ ဧကဝိဟာရေယေဝ၊ တခုသော ကျောင်း၌သာ။
ဖာသု၊ ချမ်းသာသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံသတိ၊ သော်။)
ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းအတိုင်း။ ဝိတ္တာရေန၊ အားဖြင့်။ အကထာပေတော၊
မဟောပြုစေမူ၍။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကိ။ အနုယုဉ္ဇန္တေန၊ လျက်။ ဝိသေသံ၊ ဘာဝနာ
အထူးကို။ လဘိတော၊ ၍။ ဝါ၊ မှ။ ဥပရူပရိ၊ အထက်အထက်၌။ ကယာပေတဗ္ဗံ၊
အကျယ်အားဖြင့် ဟောပြုစေထိုက်၏။ အညတ္ထ၊ ဆရာနေရာကျောင်းတိုက်မှ
အခြားသော ကျောင်းတိုက်၌။ ဝသိတုကာမေန၊ နေလိုသော ယောဂိပုဂ္ဂိုလ်
သည်။ ယထာဝုတ္တေန၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော။ ဝိဝိနာ၊ ဥဂ္ဂဟကော-
သလ္လစသော အစီအရင်ဖြင့်။ ဝိတ္တာရတော၊ အားဖြင့်။ ကထာပေတော၊ ၍။
ပုနပုနံ၊ အဖန်ဖန်။ ပရိဝတ္တေတော၊ စာပြန်သကဲ့သို့ ပြန်၍။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဂဏ္ဍိ-
ဋ္ဌာနံ၊ ခက်ဆစ်အရပ်ကို။ ဆိန္ဒိတော၊ ဖြတ်၍။ (အခက်ပျောက်အောင် မေးမြန်း
၍။) ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာယ၊ အား။ အနုရူပံ၊ မလျောက်ပတ်သော။ သေနာ-
သနံ၊ မဟာဝါသ၊ နဝါဝါသ စသော ကျောင်းကို။ ပဟာယ၊ ၍။ မဟာဝါသ-
တာဒိအဋ္ဌာရသဒေါသဝဇ္ဇိတေ၊ ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ အဖြစ် အစရှိကုန်သော
၁၈-ပါးသော အပြစ်တို့သည် ကြဉ်အပ်သော။ အနုရူပေ၊ လျောက်ပတ်သော။
ဝိဟာရေ၊ ၌။ ဝိဟရန္တေန၊ လျက်။ [မဟာဝါသ၊ အနုရူပဝိဟာရ စသည်တို့ကို
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ အကျယ်ပြထားသည်။]

ခုဒ္ဒကပလိဗောဓုပစ္စေဒံ၊ သေးငယ်သော ပလိဗောဓကို ဖြတ်ခြင်းကို။
ကတော၊ ၍။ [ပလိဗောဓကြီး ၁၀-ပါးကို ဖြတ်ဘို့ရန်ကား ရှေးအစဉ်ပင် ပြခဲ့ပြီ။]
တာဝ၊ ဒေါသစရိုက် စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌော၊ သော။) ယော၊ အကြင်
ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရာဂစရိဒတာ၊ ရာဂစရိုက်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တေန၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်
သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရာဂေါ၊ ကိ။ ပဟာတဗ္ဗော၊ ၍။ (ပယ်ဘို့လိုသည်-

ဟူလို။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိကူလမနသိကာရေ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်ကိုနှလုံးသွင်းခြင်း၌။ ပရိကမ္ပံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းမှုကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ [ဆံပင် စသည်တို့၏ စက်ဆုပ်ဘွယ်ကို ရှုရမည်-ဟူလို။] ပန၊ ဆက်။ ကရောန္တေန၊ ပရိကမ္ပံပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တာဝ၊ လောမာ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေသု၊ ကုန်သော။) ကေသေသု၊ တို့၌။ နိမိတ္တံ၊ အမှတ်အသားကို။ ဝါ၊ အင်္ဂါကို။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူထိုက်၏။ ကထံ၊ အဘယ်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (နိမိတ္တံ၊ ကံ။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ နည်း။) ဧကံ ဝါ (ကေသံ)၊ ဆံပင်ကိုသော်၎င်း။ ဒေဝါ ကေသေ၊ ဆံနှစ်ပင်တို့ကိုသော်၎င်း။ လုဉ္စိတော၊ နုတ်၍။ ဟတ္ထတလေ၊ လက်ဝါး အပြင်၌။ ဌပေတော၊ ၍။ ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းကို။ တာဝ၊ သဏ္ဍာန်စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ဝတ္ထပေတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ဆိန္ဒုဋ္ဌာနေပိ၊ ဆံပင်တို့ကိုဖြတ်ထားအပ်ရာ အရပ်၌လည်း။ ကေသေ၊ တို့ကို။ သြလောကေတံ၊ ငှါ။ ဝဋ္ဋတံ၊ သင့်၏။ ဥဒကပတ္တေဝါ၊ ရေခွက်၌သော်၎င်း။ ယာဂုပတ္တေဝါ၊ ယာဂုခွက်၌သော်၎င်း။ သြလောကေတံပိ၊ ငှါလည်း။ ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ သည်သာ။ [ယာဂုခွက်ထဲ၌ မှန်ကြည့်သလို ကြည့်သောအခါ ဦးခေါင်းပေါ်က ဆံပင် အရိပ်ထင်နေ၏။ ထိုဆံပင်အရိပ်ကို ကြည့်၍လည်း အဆင်းကို မှတ်သား နိုင်သည်-ဟူလို။]

ကာဠကကာလေ၊ မည်းနက်သော အဆင်း၏ အခါ၌။ ဝါ၊ မည်းနက်ရာ အခါ၌။ ဒိသ္မာ၊ ဆံပင်တို့ကိုကြည့်၍။ ကာဠကတိ၊ မည်းနက်ကုန်၏ ဟူ၍။ မနသိကာတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ သေတကာလေ၊ အဖြူ၏အခါ၌။ ဝါ၊ ဖြူရာအခါ၌။ သေတတိ၊ တို့ဟူ၍။ (မနသိကာတဗ္ဗာ)။ ပန၊ ကား။ မိဿကကာလေ၊ အနက်၊ အဖြူရောရာအခါ၌။ ဥဿဒဝဒသန၊ များသောဆံပင်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ (များရာလိုက်၍)။ မနသိကာတဗ္ဗာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ကေသေသု၊ တို့၌။ (နိမိတ္တံ၊ ကံ။ ဂဟေတဗ္ဗံ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သကလေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ တစပဉ္စကေ၊ အရေဖြင့် မှတ်အပ်သော ကောဋ္ဌာသ ၅-ခုတို့၏ အပေါင်း၌။ ဒိသ္မာဝ၊ ကြည့်၍သာ။ နိမိတ္တံ၊ ကံ။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဧဝံ၊ သို့။ နိမိတ္တံ၊ ဂဟေတော၊ ၍။ သဗ္ဗကောဋ္ဌာသေသု၊ တို့၌။ ဝဏ္ဏံ။ ပေ။ ဝသေန၊ အဆင်း၊ ပုံသဏ္ဍာန်၊ အာသယ၊ အထက်ပိုင်းအောက်ပိုင်းအရပ်၊ ဖြစ်တည်ရာအရပ် အပိုင်းအခြားတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဝတ္ထပေတော၊ ၍။ ဝဏ္ဏံ။ ပေ။ ဝသေန၊ အဆင်း၊ ပုံသဏ္ဍာန်၊ အနံ့၊ ကေသာ စသည်တို့၏ ဖြစ်ခဲ့ရာ သလိပ်၊ သည်းခြေ၊ သွေး၊ ပြည်ဟူသော အာသယ၊ ဖြစ်ရာအရပ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဓာ၊ အားဖြင့်။ ပဋိကူလတော၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်အားဖြင့်။ ဝတ္ထပေတဗ္ဗာ။ [အာသယပုဒ်အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ တတိယပါရာဇိက ကာယဝိစ္စိန္နနိယ ကထာအဖွင့်၌၎င်း၊ သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ သာမညဖလသုတ် ပဋိကူလဘာဝပစ္စဝေက္ခဏာ အဖွင့်၌၎င်း ရေးခဲ့ပြီ။]

တကြ၊ ထို ဝဏ္ဏ သဏ္ဍာန စသောအားဖြင့် ပဋိကူလအဖြစ်ကို ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ရာ၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အနုပုဗ္ဗကထာ၊ အစဉ်အတိုင်း ပြောဆိုအပ်သောစကားတည်း။ တာဝ၊ လောမာစသည်တို့မှရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။) ကေသာ၊ ဆံပင်တို့ကို။ [ပရိစ္ဆိန္နာ၌စပ်။] ဝါ၊ တို့သည်။ [ကာဠုကာ ၌စပ်။] ပကတိဝဏ္ဏေန၊ ပင်ကိုယ်အဆင်းအားဖြင့်။ (မဖြူသေးခင် ပင်ကိုယ် အဆင်းအားဖြင့်။) ကာဠုကာ၊ မည်းနက်ကုန်သည်။ အဒ္ဓါရိဋ္ဌကဝဏ္ဏာ၊ စိုသော ပုတီးနက်စေ့ အဆင်း ရှိကုန်သည်။ [ရေဖြင့်စိုနေသော ထန်းသီးရင့် အဆင်း ရှိကုန်၏ဟုလည်း ဆိုကြသတတ်။ အရှေ့တိုင်းသားဖြစ်၍ အရှေ့တိုင်းသားတို့၏ ဆံပင်အဆင်းကို ရည်ရွယ်ဟန်တူသည်။] သဏ္ဍာနတော၊ ပုံသဏ္ဍာန်အားဖြင့်။ ဒီသဝဋ္ဌလိကာ၊ ရှည်ရှည်လုံးလုံး ပုံသဏ္ဍာန်ရှိကုန်သည်။ (ဟုတော့၊ ရှိ။) တုလာ- ဒဏ္ဍသဏ္ဍာနာ၊ ချိန်ခွင်၏ အရိုးပုံသဏ္ဍာန်ရှိကုန်၏။ ဒီသတော၊ အထက်ပိုင်း အောက်ပိုင်းအရပ်အားဖြင့်။ ဥပရိမဒိသာယ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏ အထက်ပိုင်းအရပ်၌။ ဇာတာ၊ ပေါက်ကုန်၏။ ဩကာသတော၊ ဖြစ်ရာအရပ်အားဖြင့်။ ဥဘောသု၊ နှစ်ဖက်ကုန်သော။ ပဿေသု၊ နံပါးတို့၌။ ကဏ္ဍစဠိကာဟိ၊ နားပန်းဆံတို့ဖြင့်၎င်း။ [နား၏ ရှေ့နောက် အောက်နား၌ ကျနေသော ဆံပင်ကို “ကဏ္ဍစဠိကာ” ဟု ဆိုသည်။]

ပုရတော၊ ရှေ့၌။ နုလာဋ္ဌန္တေန၊ နဖူး၏အထက် အဆုံးအားဖြင့်၎င်း။ ပစ္ဆ- တော၊ ၌။ ဂလဝါဋ္ဌကေန၊ လည်ကုပ် နောက်ဖက်တွင်းဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္နာ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်၏။ သီသကဋ္ဌာဟ ဝေဠုနံ၊ ဦးခေါင်းခွံကို ရစ်ပတ်ကြောင်း ဖြစ်သော။ အလ္လုစမ္မံ၊ စိုသောအရေသည်။ ကေသာနံ၊ တို့၏။ ဩကာသော၊ တည်ရာ အရပ်တည်း။ [ခြောက်နေသော ဦးခေါင်းရေက ဆံပင် မပေါက်သောကြောင့် “အလ္လုစမ္မံ” ဟု ဆိုသည်။] ပရိစ္ဆေဒတော၊ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ ကေသာ၊ တို့ကို။ သီသဝေဠုနစမ္မေ၊ ဦးခေါင်းခွံကို ရစ်ပတ်ကြောင်းအရေ၌။ ဝီဟဂ္ဂမတ္တံ၊ စပါးလုံး၏အဖျားလောက်အရပ်သို့။ ပဝံသိတော၊ ဝင်၍။ ပတိဋ္ဌိတေန၊ တည်သော။ ဟေဠုာ၊ အောက်၌။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသောဆံပင်၏။ မုလတလေန၊ အရင်း အမြစ်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဥပရိ၊ ၌။ အာကာသေန၊ လွင်ပြင်ဖြင့်၎င်း။ တိရိယံ၊ ဖီလာပတ်ဝန်းကျင်၌။ အညမညေန၊ ဆံပင် အချင်းချင်းဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္နာ၊ အပ်ကုန်၏။ ဒွေ၊ နှစ်ပင်ကုန်သော။ ကေသာ၊ တို့သည်။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိအယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ သဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ မိမိ၏ အဘို့ အားဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းတည်း။

ကေသာ၊ တို့သည်။ န လောမာ၊ မွေးညှင်းတို့မဟုတ်။ လောမာ၊ တို့သည်။ န ကေသာ၊ ဆံပင်တို့မဟုတ်။ ဣတိဇဝံ၊ သို့။ အဝသေသေဟိ၊ ဆံပင်မှကြွင်းကုန် သော။ ဧကတ္ထိ သ ကောဠာသေဟိ၊ ၃၁-ပါးသော ကောဠာသတို့သည်။ အမိသိ-

ကတော၊ ရောနှောခြင်းမရှိအောင် ပြုအပ်ကုန်၏။ ကေသာနာမ၊ တို့မည်သည်။ ပါဠိယေက္ခော၊ မွေးညှင်းစသည်တို့မှ အသီးအခြားဖြစ်သော။ ကောဋ္ဌာသော၊ အဖို့အစုတည်း။ ဣတိအယံ၊ ကား။ ဝိသဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ သဘောမတူသော လောမစသည်တို့ဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းတည်း။ ဣဒံ၊ ဤပိုင်းခြားခြင်းသည်။ ကေသာနံ၊ တို့ကို။ ဝဏ္ဏာဒိတော၊ အဆင်းအစရှိသောအားဖြင့်။ ဝဝတ္ထာပနံ၊ ပိုင်းခြား မှတ်သားခြင်းတည်း။

ပန၊ ကား။ ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ နေသံ၊ ထိုဆံပင် အစရှိသည်တို့၏။ ဝဏ္ဏာဒိဝသေန၊ အဆင်းအစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စော၊ အားဖြင့်။ ပဋိကူလတော၊ စက်ဆုပ် ရွံရှာဘွယ်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထာပနံ၊ ပိုင်းခြား မှတ်သားပုံတည်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတေ ကေသာနာမ၊ ဤဆံပင်တို့မည်သည်။ ဝဏ္ဏ- တောပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ ပဋိကူလာ၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာဘွယ်တို့တည်း။ သဏ္ဌာန- တောပိ၊ အားဖြင့်လည်း။ (ပဋိကူလာ)။ ဂန္ဓတောပိ၊ အနံ့အားဖြင့်လည်း။ (ပဋိ- ကူလာ)။ အာသယံတောပိ၊ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်ဖြစ်ခဲ့ရာ သလိပ်၊ သည်းခြေ၊ သွေး၊ ပြည်ဟူသော အာသယအားဖြင့်လည်း။ (ပဋိကူလာ)။ သြကာသတောပိ၊ ဖြစ်တည်ရာအရပ်အားဖြင့်လည်း။ ပဋိကူလာ။ ဟိ၊ ချဲ့။ မနုညေပိ၊ စိတ်ကို လွန်စွာ နှစ်သက်စေတတ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ (အလွန်ကောင်းသည်လည်းဖြစ်သော။) ယာဂုပတ္တေဝါ၊ ယာဂုခွက်၌သော်၎င်း။ ဘတ္တပတ္တေဝါ၊ ထမင်းခွက်၌သော်၎င်း။ ကေသဝဏ္ဏံ၊ ဆံပင် အဆင်းရှိသော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော ဝတ္ထုကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ ဝါ၊ သော်။ ဣဒံ၊ ဤဟာသည်။ ကေသကမိဿကံ၊ ဆံပင်နှင့် ရော နေ၏။ နံ၊ ထိုဟာကို။ ဟရထ၊ ဖယ်ဆောင်ကြကုန်လော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဇိဂုစ္ဆန္တိ၊ စက်ဆုပ်ကြကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။ ကေသာ၊ တို့သည်။ ဝဏ္ဏ- တော၊ အားဖြင့်။ ပဋိကူလာ၊ တို့တည်း။ ရတ္တိံ ၊ ညဉ့်မှောင်မှိုက်ထဲ၌။ ဘူဇ္ဇာပိ၊ ထမင်းစားသူတို့သည်လည်း။ ကေသသဏ္ဌာနံ၊ ဆံပင်၏ ပုံသဏ္ဌာန် ရှိသော။ အက္ကဝါကံဝါ၊ မရိုးမျှင်ကိုသော်၎င်း။ မကစိဝါကံဝါ၊ သင်ပန်းမျှင်ကိုသော်၎င်း။ ဆုပိတောပိ၊ လက်ဖြင့် ထိမိ၍လည်း။ တထေဝ၊ ထို့အတူသာလျှင်။ ဇိဂုစ္ဆန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝါ၊ သည်ပုံ သည်နည်း။ (ကေသာ၊ တို့သည်။) သဏ္ဌာ- နတော၊ အားဖြင့်။ ပဋိကူလာ၊ တို့တည်း။

တေလမက္ခန္ဓာ ပုပ္ဖမာဒိသင်္ခါရ ဝိရဟိတာနံ၊ ဆီဖြင့် သုတ်လိမ်းခြင်း၊ ပန်း၊ အခိုးအထုံ အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပြုပြင်ခြင်းမှ ကင်းကုန်သော။ ကေသာနံ၊ တို့၏။ ဂန္ဓော စ၊ အနံ့သည်လည်း။ ပရမဇေဂုစ္ဆော၊ အလွန် စက်ဆုပ်ဘွယ်ရှိသည်။ ဟောတိ။ တတော၊ ထို့ထက်။ အဂ္ဂိမှိ၊ မီး၌။ ပက္ခိတ္တာနံ၊ ထည့်အပ်ကုန်သော။ (ကေသာနံ၊ တို့၏။ ဂန္ဓော၊ သည်။) ဇေဂုစ္ဆတရော၊ သာ၍ စက်ဆုပ်ဘွယ်ရှိသည်။ (ဟောတိ)။ ဟိ၊ မှန်။ ကေသာ၊ တို့သည်။ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနတော၊ အဆင်းပုံသဏ္ဌာန်

အားဖြင့်။ အပ္ပဋ္ဌိကူလာပိ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ် မကောင်းကုန်သည်လည်း။ သိယံ၊
ဖြစ်ကုန်ရာသေး၏။ ဂန္ဓေန ပန၊ အနံ့အားဖြင့်ကား။ ပဋ္ဌိကူလာဝေ၊ ကေန်
စက်ဆုပ်ဘွယ်ကောင်းကုန်သည်သာ။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ ဒဟရ-
ဿ၊ ငယ်သော။ ကုမာရဿ၊ သတို့သား၏။ ဝစ္စံ၊ ချေး(ချီးသည်)။ ဝဏ္ဏတော၊
အားဖြင့်။ ဟလိဒ္ဓိဝဏ္ဏံ၊ နန္ဒင်းအဆင်းရှိ၏။ သဏ္ဍာနတောပိ၊ အားဖြင့်လည်း။
ဟလိဒ္ဓိပိဏ္ဍသဏ္ဍာနံ၊ နန္ဒင်းခဲပုံသဏ္ဍာန်ရှိ၏။ စ၊ ဆက်။ သင်္ကာရဋ္ဌာနေ၊ အမှုက်
စွန့်ရာအရပ်၌။ ဆဒ္ဓိတံ၊ စွန့်ပစ်အပ်သော။ ဥဒ္ဓုမာတကကာဋ္ဌသုနခ သရီရံ၊ ဖူးဖူး
ရောင်လျက် မည်းနက်သောအဆင်းရှိသော ခွေး၏ကိုယ်သည်။ ဝဏ္ဏတော၊
အားဖြင့်။ တာလပက္ကဝဏ္ဏံ၊ ထန်းသီးမှည့်အဆင်း ရှိ၏။ သဏ္ဍာနတော၊
အားဖြင့်။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ လုံး၍။ ဝိသဋ္ဌမုဒိဂံသဏ္ဍာနံ၊ စွန့်လွှတ်အပ်သော မုရိုစည်
ပုံသဏ္ဍာန် ရှိ၏။

အဿ၊ ထို သေနေသောခွေးနက်ကောင်၏။ ဒါဌာပိ၊ အစွယ်တို့သည်လည်း။
သုမနမက္ခသဒိသာ၊ မြလေးပန်းငုံနှင့် တူကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဘယံပိ၊
ကလေး၏ချေး၊ ဖူးရောင်နေသော ခွေးနက်အသေကောင် နှစ်ပါးစုံသည်လည်း။
ဝဏ္ဏသဏ္ဍာနတော၊ အားဖြင့်။ အပ္ပဋ္ဌိကူလံ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်မရှိသည်။ သိယာ၊
ဖြစ်ရာသေး၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် အဆင်း ပုံသဏ္ဍာန်အားဖြင့် စက်ဆုပ်ဘွယ်မရှိပါ
သော်လည်း။ ဂန္ဓေန၊ ဖြင့်။ ပဋ္ဌိကူလမေဝ၊ သည်သာ။ (ဟောတိ)ယထာ၊ ကဲ့သို့။
[“ဥဘယံပိတိ သရီရံ ဒါဌာတိ ဥဘယံ၊ ခွေး၏ကိုယ်နှင့် အစွယ် ၂-ပါးစုံသည်
လည်း” ဟု ယောဇနာဖွင့်၏။ ကလေးချေး၏ စက်ဆုပ်ဘွယ်ကို မပြုရသေးသော
ကြောင့် “ဥဘယံ” အရ ကလေးချေးနှင့် ခွေးနက်အသေ၏ ကိုယ်ကို ပြလိုက်ပါ
သည်။] ဧဝံ၊ တူ။ ကေသာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဝဏ္ဏသဏ္ဍာနတော၊ အားဖြင့်။
အပ္ပဋ္ဌိကူလာ၊ ကုန်သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်သေး၏။ ဂန္ဓေန ပန၊ ကား။ ပဋ္ဌိကူလာ
ဝေ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်ကောင်းကုန်သည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

[ဂန္ဓတောပိ၏အကျယ်ကို ပြပြီး၍ အာသယတော၏ အကျယ်ကို ပြလိုသော
ကြောင့် “ယထာပန” စသည်မိန့်။] ပန၊ ကား။ အသုစိဋ္ဌာနေ၊ မစင်စွန့်ရာအရပ်၌။
ဂါမနိဿန္ဓေန၊ ရွာ၏ အကျိုးဆက်ဖြစ်သော မစင်ကြောင့်။ [ဂါမဖြင့် ဂါမိက
တိုင်အောင်ယူ။] ဇာတာနိ၊ ပေါက်ကုန်သော။ သူပေယျပဏ္ဍာနိ၊ ဟင်းရည်၏
အစီးအပွားဖြစ်သော ဟင်းရွက်တို့သည်။ နာဂရိကမနုဿာနံ၊ မြို့ကြီးသူ မြို့ကြီး
သားတို့၏။ ဝါ၊ တို့သည်။ ဇေဂုစ္ဆာနိ၊ စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သည်။ အပရိဘောဂါနိ၊
မသုံးဆောင်ကောင်းကုန်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ [ဤသို့ ဆိုသော်
လည်း ယခုအခါ၌ ချေးရည်တွေလောင်း၍စိုက်ပျိုးအပ်သော ဟင်းသီးဟင်းရွက်
စသည်များကိုကား နာဂရိကမနုဿာဘိ သုံးဆောင်နေကြ၏။] ဧဝံ၊ တူ။ ကေသာ-
ပိ၊ တို့ကိုလည်း။ ပုဗ္ဗ။ ပေ။ နိဿန္ဓေန၊ ပြည်၊ သွေး၊ ကျင်ငယ်၊ ကျင်ကြီး၊ သည်းခြေ၊

သလိပ်အစရှိသည်တို့၏ အကျိုးဆက်ကြောင့်။ ဇာတတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ အတိဇေဂုစ္ဆာ၊ အလွန်စက်ဆုပ်ဘွယ်ကောင်းကုန်၏။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤ
 ဆိုအပ်ပြီးကား။ နေသံ၊ ထိုဆံပင်တို့၏။ အာသယတော၊ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်
 ဖြစ်ခဲ့ရာ သလိပ်၊ သည်းခြေ၊ သွေး၊ ပြည်စသော အာသယအားဖြင့်။ ပါဠိကူလံ၊
 စက်ဆုပ်ဘွယ်၏ အဖြစ်တည်း။

စ၊ ဆက်။ ဣမေ ကေသာနာမ၊ တို့မည်သည်။ ဂုထရာသိမ္ပိ၊ ကျင်ကြီးပုံ၌။ ဥဋ္ဌိတ-
 ကဏ္ဍိကံဝိယ၊ ပေါက်သောမို့ကဲ့သို့။ ဧကတ္တိ သကောဋ္ဌာသရာသိမ္ပိ၊ ၃၁-ပါးသော
 ကောဋ္ဌာသအစုံ၌။ ဇာတ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုဆံပင်တို့သည်။ [ပရမဇေဂုစ္ဆာ
 ၌စပ်။] သုသာနသင်္ကာရဋ္ဌာနာဒိသု၊ သုသာန်အရပ်၊ အမှိုက်စွန့်ရာအရပ် အစရှိ
 သည်တို့၌။ ဇာတသင်္ကာဝိယ၊ ပေါက်သောဟင်းရွက်ကဲ့သို့၎င်း။ ပရိခါဒိသု၊ ကျိုး
 အစရှိသည်တို့၌။ [မြို့တွင်းကျိုးမဟုတ်၊ မြို့၏အပြင်ပတ်ဝန်းကျင်၌ တူးအပ်သော
 ကြောင့် ပရိခါမည်သော မြို့ပြင်ဘက်ကကျိုးသည် သန့်ရှင်းသောရေ၏တည်ရာ
 မဟုတ်၊ အညစ်အကြေးစုံသောရေ၏တည်ရာတည်း။] ဇာတကမလကုဝလယာဒိ-
 ပုပ္ဖဝိယ စ၊ ပေါက်သော ကြာညို၊ ကြာဖြူ၊ ကြာနီ၊ ကြာပဒုမာ အစရှိသောပန်း
 ကဲ့သို့၎င်း။ အသုစိဋ္ဌာနေ၊ မစင်မကြယ် ရွံ့စွာဘွယ်အရပ်၌။ ဇာတတ္တာ၊ ပေါက်ကုန်
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပရမဇေဂုစ္ဆာ၊ အလွန်စက်ဆုပ်ဘွယ် ကောင်းကုန်၏။
 ဣတိ ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ နေသံ၊ ထိုဆံပင်တို့၏။ သြကာသတော၊ ဖြစ်ရာ
 အရပ်အားဖြင့်။ ပါဠိကူလံ၊ တည်း။

စ၊ ဆက်။ (ကေသာနံ၊ တို့၏။ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာန ဂန္ဓာသယောကာသဝသေန၊
 အဆင်း၊ ပုံသဏ္ဌာန်၊ အနံ့၊ ဖြစ်ခဲ့ရာ သလိပ်၊ သည်းခြေ၊ သွေး၊ ပြည်စသော
 အာသယ ဖြစ်တည်ရာအရပ်၏အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဓာ၊ အားဖြင့်။ ပဋိကူလတာ၊
 စက်ဆုပ်ဘွယ်၏အဖြစ်ကို။ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗာ) ယထာ၊ သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ သဗ္ဗ-
 ကောဋ္ဌာသဒ္ဓံ၊ တို့၏။ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာန ဂန္ဓာသယောကာသဝသေန၊ အားဖြင့်။
 ပဉ္စက ပဋိကူလတာ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗာ။ ပန၊ ဆက်။ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနဒိသောကာသ-
 ပရိစ္ဆေဒဝသေန၊ အဆင်း၊ ပုံသဏ္ဌာန်၊ အထက်ပိုင်း အောက်ပိုင်းအရပ်၊ ဖြစ်
 တည်ရာအရပ် အပိုင်းအခြားတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံသောကောဋ္ဌာသ
 တို့ကိုလည်း။ ဝိသုဝိသု၊ အသီးအသီး။ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထို လောမအစရှိသည်တို့တွင်။ တာဝ၊ နခါ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။
 (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။) လောမာ၊ မွေးညှင်းတို့သည်။ ပကတိဝဏ္ဏတော၊ ပင်ကိုယ်
 အဆင်းအားဖြင့်။ ကေသာဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ အသမ္ဘိန္ဒကာဋ္ဌကာ၊ အခြားသော
 အဆင်းတို့နှင့် မရောသော မည်းနက်သောအဆင်းရှိကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။
 ပန၊ အဟုတ်ကား။ ကာဋ္ဌပိဂ်လာ၊ မည်းနက်သော ကြောင်သောအဆင်းရှိကုန်
 သည်။ ဝါ၊ မည်းကြောင်ကြောင်အဆင်းရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ သဏ္ဌာနတော၊

အားဖြင့်။ သြနတဂ္ဂတာလမူလသဏ္ဌာနာ၊ အောက်သို့ ညှစ်သော အဖျားရှိ
သော ထန်းမြစ်သံဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ ဒိသတော၊ အရပ်အားဖြင့်။ ဒွိသု၊ အထက်
ပိုင်း အောက်ပိုင်းအားဖြင့် ၂-ပါးကုန်သော။ ဒိသာသု၊ တို့၌။ ဇာတာ၊ ပေါက်
ကုန်၏။ သြကာသတော၊ အားဖြင့်။ ကေသာနံ၊ တို့၏။ ပတိဋ္ဌိတောကာသဉ္စ၊
ဖြစ်တည်ရာ အရပ်ကို၎င်း။ ဟတ္ထပါဒတလာနိစ၊ လက်ဖဝါးအပြင် ခြေဖဝါး
အပြင်တို့ကို၎င်း။ ဌပေတွာ၊ ရှိ။ ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ အဝ-
သေသသရီရဝေဌနစမ္မေ၊ ကြွင်းသောကိုယ်ကို ရစ်ပတ်ကြောင်းအရေ၌။ ဇာတာ၊
ကုန်၏။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ သရီရဝေဌနစမ္မေ၊ ၌။ လိက္ခာ-
မတ္တံ၊ လိက္ခာမြူ အတိုင်းအရှည်ရှိသောအရပ်သို့။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ ပတိဋ္ဌိတေန၊
တည်သော။ [ရထရေဏုမြူ၏ ၃၆-မြူ ပမာဏကို “လိက္ခာမြူ”ဟု ခေါ်သည်။]
ဟေဌာ၊ ၌။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ မူလတလေန၊ အမြစ်၏ အပြင်ဖြင့်၎င်း။ ဥပရိ၊
၌။ အာကာသေန၊ လွင်ပြင်ဖြင့်၎င်း။ တိရိယံ၊ ၌။ အညမညေန၊ အမွေးအချင်း
ချင်းဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္နာ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်၏။ ဒေ၊ ကုန်သော။ လောမာ၊ တို့
သည်။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ [ထို့ကြောင့် အချင်းချင်း
ပိုင်းခြားအပ်သည်ဟု ဆိုသည်။] အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ နေသံ၊ ထိုအမွေး
တို့၏။ သဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ မိမိ၏အမွေးအဘို့အားဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းတည်း။
ဝိသဘာဂပရိစ္ဆေဒေါပန၊ သဘောမတူသော ကောဌာသဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းသည်
ကား။ ကေသသဒိသော ယေဝ၊ ဆံပင်နှင့်တူသည်သာ။

နခါတိ၊ နခါဟူသော အမည်သည်။ ဝိသတိယာ၊ နှစ်ဆယ်သော။ နပဉ္စာနံ၊
ခြေသည်းအပြား လက်သည်းအပြားတို့၏။ ဝါ၊ ခြေသည်းခုံ လက်သည်းခုံတို့၏။
နာမံ၊ တည်း။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထိုခြေသည်း လက်သည်းတို့သည်။
ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်။ သေတာ၊ ဖြူကုန်၏။ သဏ္ဌာနတော၊ အားဖြင့်။ မစ္ဆ-
သကလိကသဏ္ဌာနာ၊ ငါးအကြေးဖတ်သဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ ဒိသတော၊ အားဖြင့်။
ပါဒနခါ၊ ခြေသည်းတို့သည်။ ဟေဋ္ဌိမဒိသာယ၊ အောက်အရပ်၌။ ဇာတာ၊
ဖြစ်ကုန်၏။ ဟတ္ထနခါ၊ လက်သည်းတို့သည်။ ဥပရိမဒိသာယ၊ အထက်အရပ်၌။
(ဇာတာ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။ ဒိသာသု၊ တို့၌။ ဇာတာ။ သြကာသ-
တော၊ အားဖြင့်။ အင်္ဂုလီနံ၊ ခြေချောင်းလက်ချောင်းတို့၏။ အဂ္ဂပိဋ္ဌေသု၊ အဖျား
ဖြစ်သော ကျောက်ကုန်းတို့၌။ (အဖျားဖြစ်သော ခုန်းနေသော အရပ်တို့၌။)
ပတိဋ္ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အားဖြင့်။ ဒွိသု၊ အထက်ပိုင်း
အောက်ပိုင်း အားဖြင့် ၂-ပါးကုန်သော။ ဒိသာသု၊ တို့၌။ အင်္ဂုလိကောဋိမံ-
သေဟိ၊ ခြေချောင်း လက်ချောင်းတို့၏ အစွန်အဖျား၏ အသားတို့ဖြင့်၎င်း။
အန္တော၊ အတွင်း၌။ အင်္ဂုလိပိဋ္ဌိမံသေန၊ ခြေချောင်းလက်ချောင်းတို့၏ ကျောက်
ကုန်းသားဖြင့်၎င်း။ ဗဟိစေဝ၊ အပြင်၌၎င်း။ ဝါ၊ အပေါ်၌၎င်း။ အဂ္ဂေ၊
အဖျား၌၎င်း။ အာကာသေန၊ ဖြင့်၎င်း။ တိရိယံ၊ ၌။ အညမညေန၊ ခြေသည်း

လက်သည်း အချင်းချင်းဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္ဒာ၊ ကုန်၏။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ နခါ၊
 ခြေသည်းလက်သည်းတို့သည်။ ဧကတော နတ္ထိ။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။
 နေသံ၊ ထို ခြေသည်းလက်သည်းတို့၏။ သဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ မိမိ၏ ခြေသည်း
 လက်သည်း အဘို့အားဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းတည်း။ ဝိသဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ ပန၊
 သဘောမတူသော ကောဋ္ဌာသဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းသည်ကား။ ဧကသသဒိသော-
 ယေဝ၊ တည်း။

ဒန္တာတိ၊ ကား။ ပရိပုဏ္ဏဒန္တဿ၊ ပြည့်စုံသော သွားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။
 ဒန္တိံ သ၊ ၃၂-ချောင်းသော။ ဒန္တိကောနိ၊ သွားတည်းဟူသော အရိုးတို့သည်။
 (ဟောန္တိ)။ တေပိ၊ ထို သွားတည်းဟူသော အရိုးတို့သည်လည်း။ ဝဏ္ဏတော၊
 အားဖြင့်။ သေတော၊ ကုန်၏။ သဏ္ဍာနတော၊ အားဖြင့်။ အနေကသဏ္ဍာနာ၊
 တပါးမက များသောပုံသဏ္ဍာန်ရှိကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ တေသံ၊ ထိုသွားတို့၏။
 တာဝ၊ ဥပရိမဒန္တပါဠိမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာယ၊ သော။) ဟေဋ္ဌိမာယ၊ သော။
 ဒန္တပါဠိယာ၊ သွားတို့၏ အစဉ်၏။ မဇ္ဈေ၊ ဌ။ စတ္တာရော၊ ၄-ချောင်းကုန်သော။
 ဒန္တာ၊ တို့သည်။ မတ္တိကပိဏ္ဏေ၊ မြေညက်စိုင်း၌။ ပဋိပါဠိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။
 ဝါ၊ စိတန်းလျက်။ ဌပိတအလာဗုဗိဇသဏ္ဍာနာ၊ ထားအပ်သော ဗူးစေ့သဏ္ဍာန်
 ရှိကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုသွားတို့၏။ ဥဘောသု၊ ကုန်သော။ ပသေသု၊ နံပါးတို့၌။
 ဧကေကော၊ တချောင်းစီ တချောင်းစီသော။ ဧကမူလကော၊ တခုသောအရင်း
 အမြစ်ရှိသော။ ဧကကောဋီကော၊ တခုသော အဖျားအစွန်ရှိသော။ (ဒန္တော၊
 သည်။) မလ္လိကမကုဋ္ဌသဏ္ဍာနော၊ ကြက်ရိုးအင်္ဂု သဏ္ဍာန်ရှိ၏။ တတော၊ ထို
 ဆိုအပ်ပြီးသောသွားမှ။ (ပရံ၊ ဌ။) ဧကေကော၊ သော။ ဒိမူလကော၊ ၂-ခုသော
 အရင်းအမြစ်ရှိသော။ ဒိကောဋီကော၊ ၂-ခုသော အဖျားအစွန်ရှိသော။ (ဒန္တော၊
 သည်။) ယာနဥပတ္တမ္ဘနိကသဏ္ဍာနော၊ ယာဉ်၏ လှည်းထောက်ခုသဏ္ဍာန် ရှိ
 ၏။ တတော၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသောသွားမှ။ (ပရံ၊ ဌ။) ဒွေ ဒွေ၊ ၂-ချောင်းစီ
 ၂-ချောင်းစီကုန်သော။ တိမူလကော၊ ၃-ခုသော အရင်းအမြစ် ရှိကုန်သော။
 တိကောဋီကော၊ ၃-ခုသောအဖျားအစွန်ရှိကုန်သော။ (ဒန္တာ၊ ဟောန္တိ။) တတော၊
 မှ။ (ပရံ၊ ဌ။) ဒွေ ဒွေ၊ ကုန်သော။ စတုမူလာ၊ ၄-ခုသော အရင်းအမြစ် ရှိကုန်
 သော။ စတုကောဋီကော၊ ၄-ခုသော အဖျားအစွန်ရှိကုန်သော။ (ဒန္တာ၊ ဟောန္တိ။)
 ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဥပရိမပါဠိယာပိ၊ အထက်သွားအစဉ်၌လည်း။ ဒေသ-
 ဝ နယော။

ဒိသတော၊ အားဖြင့်။ ဥပရိမဒိသာယ၊ ဌ။ ဇာတာ။ ဩကာသတော၊ အား
 ဖြင့်။ ဒိသု၊ ကုန်သော။ ဟနုကဋ္ဌိကေသု၊ မေးရိုးတို့၌။ ပတိဋ္ဌိတာ၊ တည်ကုန်၏။
 ပရိစ္ဆေဒတော၊ အားဖြင့်။ ဟေဋ္ဌာဟနုကဋ္ဌိကေ၊ အောက်မေးရိုး၌။ ပတိဋ္ဌိတေန၊
 သော။ အတ္တနော၊ ၏။ မူလတလေန၊ အမြစ်အပြင်ဖြင့်၎င်း။ ဥပရံ၊ ဌ။ အာကာ-
 သေန၊ ဖြင့်၎င်း။ တိရိယံ၊ ဌ။ အညမညေန၊ သွားအချင်းချင်းဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္ဒာ၊

ကုန်၏။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဒန္တာ၊ တို့သည်။ ကေတော၊ နတ္ထိ။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီး
ကား။ နေသံ၊ ထိုသွားတို့၏။ သဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ မိမိ၏ သွားအဘို့အားဖြင့်
ပိုင်းခြားခြင်းတည်း။ ဝိသဘာဂပရိစ္ဆေဒေါပန၊ သဘောမတူသော ကောဋ္ဌာသ
ဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းသည်ကား။ ကေသသဒိသောယေဝ၊ တည်း။

တစောတိ၊ ကား။ သကလသရီရံ၊ တကိုယ်လုံးကို။ ဝေဋ္ဌေတွာ၊ ရစ်ပတ်၍။
ဌိတစမ္ပံ၊ တည်သော အရေတည်း။ တဿ၊ ထိုအရေ၏။ ဥပရိ၊ ၌။ ကာဋ္ဌသာမ-
ပိတာဒိဝဏ္ဏာ၊ မည်းနက်သောအဆင်း၊ ရှေ့သောအဆင်း၊ ဝါသောအဆင်း
အစရှိသော အဆင်းရှိသော။ ဆဝိနာမ၊ အရေမည်သည်။ (ဟောတိ၊ ရှိ၏။)
ယာ၊ ယင်းအရေသည်။ သကလသရီရတောပိ၊ တကိုယ်လုံးမှလည်း။ သကံခိုယ-
မာနာ၊ စုရုံးအပ်သော်။ ဗဒရဋ္ဌိမတ္တာ၊ ဇီးစေ့ မျှရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တစော
ပန၊ အတွင်းရေသည်ကား။ ဝါ၊ အရေထူသည်ကား။ ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်။
သေတောယေဝ၊ သာ။ စ၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုအရေထူ၏။ သော သေတ-
ဘာဝေါ၊ ထိုဖြူသည်၏အဖြစ်သည်။ အဂ္ဂိဇာလာဘိသာတပဟရဏပဟာရာဒိဟိ၊
မီးအလျှံတို့၏ ထိခိုက်ခြင်း ပုတ်ခတ်ကြောင်း လက်နက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်ခြင်း အစရှိ
သည်တို့ဖြင့်။ ဝိဒ္ဓံသိတာယ၊ ဖျက်ဆီးအပ်သော။ ဆဝိယာ၊ အရေ၌။ ပါကဋ္ဌော၊
ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ။ သဏ္ဌာနတော၊ အားဖြင့်။ သရီရသဏ္ဌာနောဝ၊ ကိုယ်
၏ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသည်သာ။ ဟောတိ။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ
အရေကို ပြရာ၌။ သခေံပေါ၊ အကျဉ်းတည်း။

ဝိတ္တာရတော ပန၊ အကျယ်အားဖြင့်ကား။ ပါဒဂုံလိတ္တစော၊ ခြေချောင်း၏
အရေသည်။ ကောသကာရကကောသသဏ္ဌာနော၊ ပိုးအိမ်ကို ပြုတတ်သော
ပိုးကောင်တို့၏ အိမ်သဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ပိဋ္ဌိပါဒတ္တစော၊ ခြေဖမ်းအရေသည်။ ပုဋ္ဌဗန္ဓ-
ဥပါဟနသဏ္ဌာနော၊ ဖွဲ့အပ်သော အပေါ်ဖုံးရှိသော ဘိနပ်သဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဇင်-
တ္တစော၊ သလုံးမြင်းခေါင်း အရေသည်။ ဘတ္တပုဋ္ဌကတာလပဏ္ဏသဏ္ဌာနော၊
ထမင်းကို ထုပ်ကြောင်းဖြစ်သော ထန်းရွက်သဏ္ဌာန်ရှိ၏။ [“ထမင်းကို ထန်းရွက်
ဖြင့် ထုပ်ထားသောအခါ ထိုပုံသဏ္ဌာန်ရှိသည်”ဟူလို။] ဥရုတ္တစော၊ ပေါင်ရေ
သည်။ တဏှုလဘရိတဒိသတ္ထဝိကသဏ္ဌာနော၊ ဆန်တို့ဖြင့်ပြည့်သော ရှည်သော
ဆန်အိတ်ပုံသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ အာနိသဒတ္တစော၊ တင်ပါးရေသည်။ ဥဒကပူရိတပဋ္ဌ-
ပရိဿာဝနသဏ္ဌာနော၊ ရေတို့ဖြင့်ပြည့်သော ရေစစ်ပုဝါ သဏ္ဌာန် ရှိ၏။ ပိဋ္ဌိ-
တ္တစော၊ ကျောက်ကုန်းအရေသည်။ ဖလကောနဒ္ဒစမ္ပသဏ္ဌာနော၊ ပျဉ်ချပ်တို့ကို
ဖွဲ့ကျက်ကြောင်းဖြစ်သော သားရေသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ကုစ္ဆိတ္တစော၊ ဝမ်းရေသည်။
ဝိဏာဒေါဏိကောနဒ္ဒစမ္ပသဏ္ဌာနော၊ စောင်းခွက်ကို ဖွဲ့ကျက်ကြောင်းဖြစ်သော
သားရေသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဥရုတ္တစော၊ ရင်ဘတ်အရေသည်။ ယေဘုယျေန၊ အား
ဖြင့်။ စတုရဿသဏ္ဌာနော၊ လေးထောင့်သဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဥဘယဗာဟုတ္တစော၊

၂-ဖက်သော လက်မောင်း အရေသည်။ တူဏီရောနဒ္ဒမ္မ သဏ္ဍာနော၊ မြား ထည့်ရာဘောင့် ဟု ဆိုအပ်သော မြားပုံးကိုဖွဲ့ကျက်ကြောင်းဖြစ်သော သားရေ သဏ္ဍာန်ရှိ၏။ ပိဋ္ဌိဟတ္ထတစော၊ ကျောက်ကုန်းဖြစ်သော လက်၏ အရေသည်။ ခုရကောသကသဏ္ဍာနော၊ သင်စုန်းအိမ်သဏ္ဍာန်ရှိ၏။ [ရှေးခေတ် သင်စုန်းအိမ် နှင့်ကား တူပေလိမ့်မည်။ ယခုခေတ်သင်စုန်းအိမ်နှင့် မတူ။]

ဝါ၊ တနည်း။ ဖလကတ္ထဝိကသဏ္ဍာနော၊ ပျဉ်ချပ်အိတ် သဏ္ဍာန် ရှိ၏။ ဟတ္ထဂုံလိတ္တစော၊ လက်ချောင်းအရေသည်။ ကုဉ္ဇူကာကောသကသဏ္ဍာနော၊ သံကောက်အိမ်သဏ္ဍာန် ရှိ၏။ ဂီဝတ္တစော၊ လည်ပင်းအရေသည်။ ဂလကဉ္ဇူက- သဏ္ဍာနော၊ လည်စွပ်သဏ္ဍာန်ရှိ၏။ ဝါ၊ လည်ပတ်အိတ်သဏ္ဍာန်ရှိ၏။ မုခတ္တ- စော၊ မျက်နှာအရေသည်။ ဆိဒ္ဓါဝ ဆိဒ္ဓေါ၊ အပေါက်ကြီး အပေါက်ငယ် ရှိသည်။ (ဟုတော၊ ရှိ။) ကီဋကုလာဝကသဏ္ဍာနော၊ ပိုးကောင်ကလေးတို့၏ အသိုက်သဏ္ဍာန်ရှိ၏။ သီသတ္တစော၊ ဦးခေါင်းအရေသည်။ ပတ္တတ္ထဝိကသဏ္ဍာ- နော၊ သပိတ်အိတ်သဏ္ဍာန်ရှိ၏။ ဣတံ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

စ၊ ဆက်။ တစပရိဂ္ဂဏှကေန၊ ဉာဏ်ဖြင့်အရေကိုသိမ်းဆည်းသော။ ယောဂါ- ဝစရေန၊ ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥတ္တရောဋ္ဌတော၊ အထက်နှုတ်ခမ်းမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ရှိ။ ဥပရိမုခံ၊ အထက်သို့ရှေးရှု။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ ပေသေတော၊ စေလွှတ်၍။ ပဋ္ဌမံ၊ နုလာဋ္ဌ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ တာဝ၊ အစဉ်အတိုင်း။ မုခံ၊ မျက်နှာကို။ ပရိယောနန္ဒိတော၊ မြေးယုက်၍။ ဌိတစမ္ပံ၊ တည်သောအရေကို။ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗံ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားထိုက်၏။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ နုလာဋ္ဌဋ္ဌိစမ္ပံ၊ နဖူးအရိုး၏ အရေကို။ (ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗံ)။ တတော၊ ထဝိကာယ၊ အိတ်၌။ ပက္ခိတ္တပတ္တဿစ၊ ထည့်အပ်သော သပိတ်၏၎င်း။ ထဝိကာယစ၊ ၎င်း၏။ အန္တရေန၊ အကြား၌။ ဟတ္ထံ၊ လက်ကို။ (ပဝေသေတိ) ဣဝ၊ သွင်းသကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) သီသဋ္ဌိ- ကဿစ၊ ဦးခေါင်းအရိုး၏၎င်း။ သီသစမ္ပဿစ၊ ဦးခေါင်းအရေ၏၎င်း။ အန္တရေန၊ ၌။ ဉာဏံ၊ ကို။ ပေသေတော၊ စေလွှတ်၍။ အဋ္ဌိကေန၊ အရိုးနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ စမ္ပဿ၊ ၎င်း။ ဧကောဗဒ္ဓဘာဝံ၊ တစပ်တည်း စပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝိယောဇေန္တေန၊ ခွဲလျက်။ သီသစမ္ပံ၊ ကို။ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗံ။ တတော၊ ၌။ ခန္ဓစမ္ပံ၊ ပခုံးအရေကို။ (ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗံ)။ တတော၊ အနုလောမေန၊ အနုလုံအားဖြင့်၎င်း။ ပဋ္ဌိလောမေန စ၊ ပဋ္ဌိလုံအားဖြင့်၎င်း။ ဒက္ခိဏဟတ္ထစမ္ပံ၊ လကျောလက်၏ အရေကို။ (ဝဝတ္ထပေ- တဗ္ဗံ။) အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ တေနော နယေန၊ ထို အနုလုံ ပဋ္ဌိလုံနည်းဖြင့် ပင်။ ဝါမဟတ္ထစမ္ပံ၊ လက်ဝဲလက်၏အရေကို။ (ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗံ)။

တတော၊ ပိဋ္ဌိစမ္ပံ၊ ကျောက်ကုန်းရေကို။ (ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗံ)။ တံ တံ၊ ထိုထို အရေကို။ ဝဝတ္ထပေတော၊ ရှိ။ အနုလောမေန စ၊ ပဋ္ဌိလောမေန စ၊ ဒက္ခိဏပါဒ- စမ္ပံ၊ လကျောခြေ၏အရေကို။ (ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗံ)။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ တေနော

နယေန၊ ဖြင့်ပင်။ ဝါမပါဒစမ္ပံ၊ လက်ဝဲခြေ၏အရေကို။ (ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗံ)။ တတော၊ အနုက္ကဇိမနေဝ၊ အစဉ်အားဖြင့်ပင်။ ဝတ္ထိဥဒရဟဒယဂီဝစမ္မာနိ၊ သိုအိမ်၏အရေ(လိင်အိတ်၏အရေ), ဝမ်းဗိုက်၏အရေ, ရင်၏အရေ, လည်ပင်း၏အရေတို့ကို။ ဝဝတ္ထပေတဗ္ဗာနိ။ အထ, ဂီဝါစမ္မာနုန္တရံ၊ လည်ပင်းအရေ၏အခြားမဲ့၌။ ဟေဋ္ဌိမဟနုစမ္ပံ၊ အောက်၌ဖြစ်သော မေးရိုး၏အရေကို။ ဝဝတ္ထပေတုာရ်။ အဓရောဋ္ဌပရိယောသာနံ၊ အောက်နှုတ်ခမ်း၏အဆုံးသို့။ ပါပေတုာရောကံစေရ်။ နိဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ၊ ပြီးဆုံးစေထိုက်၏။ ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ ဩဋ္ဌာရိကောဋ္ဌာရိကံ၊ ပေါ်လွင်သည်ထက် ပေါ်လွင်အောင်။ ပရိဂုဏန္တဿ၊ ဉာဏ်ဖြင့် သိမ်းဆည်းသော ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်အား။ သုခမမ္ပိ၊ သိမ်မွေ့သည်လည်းဖြစ်သော အရေသည်။ ပါကဋ္ဌံ၊ ဟောတိ။

ဒိသတော ဒိသု ဒိသာသု ဇာတော။ ဩကာသတော သကလသရီရံ ပရိယောနန္ဒိတုာ၊ မြေးယုက်ရ်။ ဌိတော။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အားဖြင့်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌိတတလေန၊ တည်ရာအပြင်ဖြင့်၎င်း။ ဥပရိ၊ ၌။ အာကာသေန၊ ဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္ဒော။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အဿ၊ ထိုအရေ၏။ သဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ တည်း။ ဝိသဘာဂပရိစ္ဆေဒေါပန၊ ကား။ ကေသသဒိသောယေဝ။ မံသန္တိ၊ ကား။ နဝမံသပေသိသတာနိ၊ ကိုးရာသောအသားတစ်တို့သည်။ (အတ္ထိ၊ ကုန်၏။) တံသဗ္ဗမ္ပိ၊ ထိုအလုံးစုံသော အသားတစ်သည်လည်း။ ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်။ ရတ္ထိ၊ နီ၏။ ကိ သုကပုပ္ဖသဒိသံ၊ ပေါက်ပန်းပွင့်နှင့်တူ၏။ သဏ္ဌာနတော၊ အားဖြင့်။ ဇသံပိဏ္ဍိကမံသံ၊ သလုံးမြင်းခေါင်းအသားစိုင့်၏ အသားသည်။ တာလပဏ္ဍပုဋ္ဌဘတ္တသဏ္ဌာနံ၊ ထန်းရွက်ဖြင့်ထုပ်အပ်သော ထမင်းသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ [တာလပဏ္ဍေန+ပုဋ္ဌံ တာလပဏ္ဍပုဋ္ဌံ။ တာလပဏ္ဍပုဋ္ဌ+တံ+ဘတ္တဉာတိ တာလပဏ္ဍပုဋ္ဌဘတ္တံ။ တာလပဏ္ဍိ ပုဋ္ဌဘတ္တသဏ္ဌာနန္တိပိ ပါဌော။ သောယေဝတ္ထော။ -ယောဇနာ။] ဥရိမံသံ၊ ပေါင်သားသည်။ နိသဒပေါတကသဏ္ဌာနံ၊ ဆေးကြိတ်ကျောက်လုံးငယ်သဏ္ဌာန် ရှိ၏။ အာနိသဒမံသံ၊ တင်ပါးသားသည်။ ဥဒ္ဒနကောဋ္ဌိသဏ္ဌာနံ၊ ဖိုခနောက်အစွန်းသဏ္ဌာန် ရှိ၏။ ပိဋ္ဌိမံသံ၊ ကျောက်ကုန်းသားသည်။ တာလဂုဋ္ဌပဋ္ဌလသဏ္ဌာနံ၊ ထန်းသီးလုံး၏ အဆံအလွှာသဏ္ဌာန်ရှိ၏။

တာလဂုဋ္ဌပဋ္ဌလသဏ္ဌာနံ ။ မှည့်နေသော ထန်းသီးလုံးကို “တာလဂုဋ္ဌ”ဟု ဆို၏။ ထိုထန်းသီးလုံးကိုခွဲလိုက်သောအခါ အတွင်း၌ ထန်းသီးဆံရှိ၏။ ထိုထန်းသီးဆံသည် ဟိုဘက်တလွှာ ဒီဘက်တလွှာ ၂-လွှာကွဲ၏။ ထိုထန်းသီးအဆံသည် မခြောက်သေးလျှင် ထူ၍နေသောကြောင့် ပိဋ္ဌိမံသနှင့် မတူတတ်သေး။ ဖျာပေါ်၌ အခြောက်လှန်း၍ ခြောက်သွားသောအခါ ကျောပိုင်းအရပ်သည် ပိဋ္ဌိမံသနှင့် သဏ္ဌာန်တူ၏။ ထို့ကြောင့် “တာလဂုဋ္ဌပဋ္ဌလသဏ္ဌာနံ”ဟု ဆိုသည်။ ဋီကာ၌လည်း ဤအဓိပ္ပါယ်ကိုပင် ဖွင့်ထားသည်။ ရှေးနိဿယ၌ကား “ဂုဋ္ဌ”အရ တင်လဲ ထန်းလျက်ကို ယူသွားလေသည်။

ဗာသုကဒ္ဒယမံသံ၊ နံရိုး ၂-ဖက် အပေါင်း၏အသားသည်။ ကောဋ္ဌလိကာယ၊ ကျီ၏။ [ကောဋ္ဌလိကာယာတိ ကုသုလဿ။-ယောဇနာ။] ကုစ္ဆိယံ၊ ဝမ်း၌။ တနုမတ္တိကာလေပန သဏ္ဍာနံ၊ ပါးပါးသုတ်လိမ်းအပ်သော မြေညက်သဏ္ဍာန် ရှိ၏။ [စပါးကျီစသည်တို့၏ အတွင်း၌ ပါးပါးသုတ်လိမ်းအပ်သော မြေညက် သဏ္ဍာန်ရှိ၏။] ထနမံသံ၊ သားမြတ်အသားသည်။ ဝဋ္ဌေတွာ၊ လုံး၍။ အဝက္ခိတ္တ- မတ္တိကာပိဏ္ဍသဏ္ဍာနံ၊ အောက်သို့ ပစ်ချအပ်သော မြေညက်ဆိုင်သဏ္ဍာန် ရှိ၏။ ဗာဟုဒ္ဒယမံသံ၊ လက်ရိုး ၂-ဖက်အပေါင်း၏ ကြွက်သားသည်။ ဒိဂုဏံ၊ ၂-ဆ တက်။ ဝါ၊ ၂-ထပ်။ ကတွာ၊ ၍။ ဌပိတနိစ္စမဟာမူသိကသဏ္ဍာနံ၊ ထားအပ်သော အရေမရှိသော ကြွက်ကြီးသဏ္ဍာန်ရှိ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သြဋ္ဌာရိကောဋ္ဌာရိကံ၊ ပေါ်လွင်သည်ထက် ပေါ်လွင်သော။ မံသံ၊ ကို။ ပဋိဂ္ဂဏန္တဿ၊ ဉာဏ်ဖြင့် သိမ်းဆည်းသော ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်အား။ သုခုမမ္ပိ၊ သိမ်မွေ့သောအသား သည်လည်း။ (တနည်း) သိမ်မွေ့သော အတွင်းကောဋ္ဌာသ အသားသည်လည်း။ ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ။ ဒိသတော ဒိသု ဒိသာသု ဇာတံ။ သြကာသတော၊ သာဓိကာနိ၊ အပိုအလွန်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ တီဏိ အဋ္ဌိသတာနိ၊ သုံးရာသောအရိုးတို့ကို။ အနုလိမ္မေတွာ၊ အစဉ်အတိုင်းလိမ်းကျံ၍။ ဝါ၊ အစဉ်အတိုင်းကပ်ငြိ၍။ ဌိတံ၊ ၏။ ပရိစ္ဆေဒတော။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ အဋ္ဌိသသံဘတေ၊ အရိုးအပေါင်း၌။ ပတိဋ္ဌိတတလေ- န၊ တည်သောအပြင်ဖြင့်၎င်း။ ဥပရိ၊ ၌။ တစေန၊ ဖြင့်၎င်း။ တိရိယံ၊ ၌။ အညမညေ- န၊ အသားအချင်းချင်းဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္နံ၊ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ အဿ၊ ထို အသား၏။ သဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ တည်း။ ဝိသဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ ပန၊ ကေသ- သဒိသောဝ။

နာရူတိ၊ ကား။ နဝနာရူသတာနိ၊ ကိုးရာသောအကြောတို့သည်။ (အတ္တိ)။ ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ နာရူ၊ အကြောတို့သည်။ သေတာ၊ ဖြူကုန်၏။ သဏ္ဍာနတော၊ အားဖြင့်။ နာနာသဏ္ဍာနာ၊ အမျိုးမျိုးသောသဏ္ဍာန် ရှိကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဧတေသု၊ ဤအကြောတို့တွင်။ ဂီဝါယ၊ လည်ပင်း၏။ ဥပရိ- ဘာဂတော၊ အထက်အဘို့မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ပဉ္စ၊ ငါးချောင်းကုန်သော။ မဟာ- နာရူ၊ အကြောကြီးတို့သည်။ သရီရံ၊ ကို။ ဝိနန္ဒမာနာ၊ ဖွဲ့ကျက်ကုန်လျက်။ ဟဒယ- ဿ၊ ရင်ဘတ်၏။ ပုရိမပဿေန၊ ရှေ့နံပါးဖြင့်။ သြတိဏ္ဏာ၊ အောက်သို့ သက်ကုန် ၏။ ပဉ္စ (မဟာနာရူ၊ သရီရံ၊ ဝိနန္ဒမာနာ၊ ဟဒယဿ။) ပစ္ဆိမပဿေန၊ နောက် နံပါးဖြင့်။ (သြတိဏ္ဏာ)။ ပဉ္စ (မဟာနာရူ သရီရံ ဝိနန္ဒမာနာ ဟဒယဿ)။ ဒက္ခိဏ- ပဿေန၊ လက်ျာနံပါးဖြင့်။ (သြတိဏ္ဏာ)။ ပဉ္စ (မဟာနာရူ သရီရံ ဝိနန္ဒမာနာ ဟဒယဿ။) ဝါမပဿေန၊ လက်ဝဲနံပါးဖြင့်။ (သြတိဏ္ဏာ)။ ဒက္ခိဏဟတ္ထံ၊ လက်ျာလက်ကို။ ဝိနန္ဒမာနာပိ၊ ဖွဲ့ကျက်သောအကြောတို့သည်လည်း။ ဟတ္ထဿ၊ ၏။ ပုရိမပဿေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စ၊ ငါးချောင်းသောအကြောတို့၎င်း။ [“ဣတိ ဧဝံ”

၌ စပ်။] ပစ္စိမပဿေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စ၊ တို့၎င်း။ ဝါမဟတ္ထံ၊ လက်ဝဲလက်ကို။ ဝိနန္ဒမာနာပိ၊ တို့သည်လည်း။ တထာ၊ ထိုအတူ ငါးချောင်းစီတို့၎င်း။ ဒက္ခိဏပါဒံ၊ လက်ျာခြေကို။ ဝိနန္ဒမာနာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ပါဒဿ၊ ၎င်း။ ပုရိမပဿေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စ၊ တို့၎င်း။ ပစ္စိမပဿေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စ၊ တို့၎င်း။ ဝါမပါဒံ၊ လက်ဝဲခြေကို။ ဝိနန္ဒမာနာပိ၊ တို့သည်လည်း။ တထာ၊ ထိုအတူ ငါးချောင်းစီတို့၎င်း။ ဣတိဧဝံ၊ သို့။ သရီရဓာရကာ နာမ၊ ကိုယ်ကို ဆောင်တတ်ကုန်သည် မည်သော။ သဠိ၊ ၆၀-သော။ မဟာနာရူ၊ တို့သည်။ ကာယံ၊ ကို။ ဝိနန္ဒမာနာ၊ ကုန်လျက်။ ဩတိဏ္ဏာ၊ ယေ၊ အကြင် အကြောတို့ကို။ ကဏ္ဍဏတိပိ၊ အကြောမတို့ဟူ၍လည်း။ ဝုစ္ဆန္တိ၊ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ တေ၊ ထို အကြောမတို့သည်။ ကုဏ္ဍလမကုဋ္ဌသဏ္ဌာနာ၊ သင်းခွေသဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ (တနည်း) ကုဏ္ဍလမကုဋ္ဌသဏ္ဌာနာ၊ ရှေ့ပန်းငုံ သဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။

ပန၊ ဆက်။ အညေ၊ ခြောက်ဆယ်သော အကြောမတို့မှ တပါးကုန်သော။ တံ တံ ပဒေသံ၊ ထိုထိုအရပ်ကို။ အဗျောတ္ထရိတွာ၊ လှမ်းမိုး၍။ ဌိတာ၊ ကုန်သော။ တတော၊ ထိုခြောက်ဆယ်သောအကြောမတို့ထက်။ သုခုမတရာ၊ သာ၍သိမ်မွေ့သော အကြောတို့သည်။ သုတ္တရဇ္ဇက သဏ္ဌာနာ၊ ချည်ဖြင့် ကျစ်အပ်သော ကြိုးငယ်သဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ အညေ၊ အခြားကုန်သော။ တတော၊ ထိုသာ၍ သိမ်မွေ့သော အကြောတို့ထက်။ သုခုမတရာ၊ သာ၍ သိမ်မွေ့သော အကြောတို့သည်။ ပုတိလတာသဏ္ဌာနာ၊ နွယ်ပုပ်သဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ [“တကျစ်နွယ် သဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏”ဟုလည်း ရှေးနိဿယပေး၏။] အညေ၊ ကုန်သော။ တတော၊ ထို အကြောတို့ထက်။ သုခုမတရာ၊ တို့သည်။ မဟာဝိဏာတန္တိ သဏ္ဌာနာ၊ စောင်းကြိုး၏ ညှိသဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ အညေ၊ အခြားသော အကြောတို့သည်။ ထူလသုတ္တကသဏ္ဌာနာ၊ တုတ်သော ချည်ငယ်သဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ ဟတ္ထပါဒ ပိဋ္ဌိယံ၊ လက်ဖမ်း ခြေဖမ်း၌။ နှာရူ၊ တို့သည်။ သကုဏပါဒသဏ္ဌာနာ၊ ငှက်ခြေ သဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ သီသနာရူ၊ ဦးခေါင်းအကြောတို့သည်။ ဒါရကာနံ၊ သူငယ် တို့၏။ သီသဇာလက သဏ္ဌာနာ၊ ဦးခေါင်း၌ စွပ်အပ်သော ဇာကုန်ယုက်ငယ် သဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ ပိဋ္ဌိနှာရူ၊ ကျောက်ကုန်းအကြောတို့သည်။ အာတပေ၊ နေပူ၌။ ပသာရိတအလ္လဇာလသဏ္ဌာနာ၊ ဖြန့်အပ်သော စိုသော ဇာကုန်ယုက်သဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ အဝသေသာ၊ ကုန်သော။ တံတံ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနုဂတာ၊ ထိုထိုအင်္ဂါကြီး ငယ်သို့ အစဉ်လိုက်ကုန်သော။ နှာရူ၊ တို့သည်။ သရီရေ၌။ ပဋိမုက္ကဇာလကဉ္စက-

ကဏ္ဍလ။ပေ။သဏ္ဌာနာ။ ။ကဏ္ဍလမကုဋ္ဌသဏ္ဌာနာတိ ကဏ္ဍိယတိ ဆိန္ဒိယတီတိ ကဏ္ဍလော၊ ရုက္ခော။ ကဏ္ဍ-ဆေဒနေ၊ ဧဋကဏ္ဍဝဋ္ဋပုထာ ကုလောတိ မောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တေန ကုလပစ္စယော၊ ကဏ္ဍလရုက္ခဿ ပုပ္ဖဿ မကုဋ္ဌေန သဒိသာတိ အတ္ထော။ ကဏ္ဍလောတိ ဝါ ကနကပုပ္ဖန္တိ အတ္ထော၊ ကဏ္ဍဏတိပိ အတ္ထိ။-ယောဇနာ။

သဏ္ဌာနာ၊ စုပ်အပ်သော ဇာသင်တိုင်းသဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ [ကိုယ်၌ကျပ်နေသော ချပ်ဝတ် (အင်္ကျီရှည်)ကို “ကဉ္ဇုက”ဟု ခေါ်၏။] ဒီသင်တော ဒီသူ ဒီသာယု ဇာတာ။ ဩကာသတော သကလသရီရေ၊ အဋ္ဌိနိ၊ တို့ကို။ အာဗန္ဓိတော၊ ဖွဲ၍။ ဌိတာ။ ပရိစ္ဆေဒတော ဟေဋ္ဌာ တိဏ္ဏံ အဋ္ဌိသတာနံ၊ သုံးရာသော အရိုးတို့၏။ ဥပရိ၊ ဌိ။ ပတိဋ္ဌိတတလေဟံ၊ တည်သောအပြင်တို့ဖြင့်၎င်း။ ဥပရိ၊ ဌိ။ မံသ- စမ္မာနိ၊ အသားအရေတို့ကို။ အာဟစ္စ၊ ထိခိုက်၍။ ဌိတပဒေသေဟံ၊ တည်သော အရပ်တို့ဖြင့်၎င်း။ တိရိယံ၊ ဌိ။ အညမညေန၊ အကြောအချင်းချင်းဖြင့်၎င်း။ ပရိ- စ္ဓိန္နာ။ အယံ၊ ကား။ နေသံ၊ ထိုအကြောတို့၏။ သဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ ဝိသဘာဂ- ပရိစ္ဆေဒေါ ပန၊ ကေသသဒိသောယေဝ။

အဋ္ဌိတိ၊ ကား။ ဒုတ္တိံ သ၊ သော။ ဒန္တဋ္ဌိနိ၊ သွားအရိုးတို့ကို။ ဌပေတော၊ ရှိ။ [သွားအရိုးတို့ကို ဒန္တာအရ၌ ပါပြီးဖြစ်၍ ကြဉ်ရသည်။] အဝသေသာနိ၊ ကုန်သော။ [“တိမတ္တာနိ အဋ္ဌိသတာနိ” ၌စပ်။] စတုသဋ္ဌိ၊ ၆၄-ချောင်းသော။ ဟတ္ထဋ္ဌိနိ၊ လက်အရိုးတို့၎င်း။ [“ဣတိဝေ” ၌စပ်။] စတုသဋ္ဌိ၊ သော။ မံသနိသိ- တာနိ၊ အသား၌မီကုန်သော။ မုဒုအဋ္ဌိနိ၊ နူးညံ့သောအရိုးတို့၎င်း။ ဒွေ၊ ၂-ချောင်း ကုန်သော။ ပဏှိကဋ္ဌိနိ၊ ဖနောင်ရိုးတို့၎င်း။ ဧကေကသ္မိံ၊ သော။ ပါဒေါ၊ ဌိ။ ဒွေ၊ ၂-ချောင်းကုန်သော။ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ “ဒွေ ဒွေ” ဟု ရှိ၏။] ဂေါပုကဋ္ဌိနိ၊ ခြေဖ မျက်အရိုးတို့၎င်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဇသံဋ္ဌိနိ၊ ခြေသလုံး အရိုးတို့၎င်း။ ဒွေ၊ ဇဏ္ဍကဋ္ဌိနိ၊ ပုဆစ်ဒူးဝန်း အရိုးတို့၎င်း။ ဒွေ၊ ဥရုဋ္ဌိနိ၊ ပေါင်အရိုးတို့၎င်း။ ဒွေ၊ ကဋ္ဌိဋ္ဌိနိ၊ ခါးအရိုးတို့၎င်း။ အဋ္ဌာရသ၊ ၁၈-ချောင်းကုန်သော။ ပိဋ္ဌိကဏ္ဍကဋ္ဌိနိ၊ ကျောက်ဆူးအရိုးတို့၎င်း။ စတုဝိသတိ၊ ၂၄-ချောင်းသော။ ဖာသုကဋ္ဌိနိ၊ နံရိုး တို့၎င်း။ စုဒ္ဒသ၊ ကုန်သော။ ဥရုဋ္ဌိနိ၊ ရင်ဘတ်အရိုးတို့၎င်း။ ဧကံ၊ သော။ ဟဒယဋ္ဌိ၊ ရင်ဝအရိုး၎င်း။ ဒွေ၊ အက္ခကဋ္ဌိနိ၊ ညှပ်အရိုးတို့၎င်း။ ဒွေ၊ ကောဋ္ဌဋ္ဌိနိ၊ ပခုံး စွန်းအရိုးတို့၎င်း။ [ယောဇနာ၌ “ကောဋ္ဌဋ္ဌိနိတိ အက္ခကာနံ ဒီသု ကောဋ္ဌိသု အဋ္ဌိနိ” ဟု ဖွင့်၏။ ကောဋ္ဌဋ္ဌိနိဟု ရှိလျှင် ကောဋ္ဌိ+အဋ္ဌိနိဟု ပုဒ်ဖြတ်ရသော ကြောင့် ကောင်း၏။ ကောဋ္ဌဋ္ဌိနိဟု ရှိလျှင်လည်း ကောင်းသည်ပင်။]

ဒွေ၊ ဗာဟုဋ္ဌိနိ၊ လက်မောင်းအရိုးတို့၎င်း။ ဒွေ၊ ဒွေ၊ ၂-ချောင်း ၂-ချောင်း ကုန်သော။ အဂ္ဂဗာဟုဋ္ဌိနိ၊ လက်မောင်းအဖျားအရိုးတို့၎င်း။ သတ္ထု၊ ၇-ချောင်း ကုန်သော။ ဂီဝဋ္ဌိနိ၊ လည်ပင်းအရိုးတို့၎င်း။ ဒွေ၊ ဟနုကဋ္ဌိနိ၊ အထက်မေး အောက်မေး အရိုးတို့၎င်း။ ဧကံ၊ သော။ နာသိကဋ္ဌိ၊ နှာခေါင်းအရိုး၎င်း။ ဒွေ၊ အက္ခိဋ္ဌိနိ၊ မျက်ကွင်းအရိုးတို့၎င်း။ ဒွေ၊ ကဏ္ဍဋ္ဌိနိ၊ နားအရိုးတို့၎င်း။ ဧကံ၊ န- လာဋ္ဌိ၊ နဖူးရိုး၎င်း။ ဧကံ၊ မုဒုဋ္ဌိ၊ ဦးထိပ်အရိုး၎င်း။ နဝ၊ ၉-ခုကုန်သော။ သိသကပါလဋ္ဌိနိ၊ ဦးခေါင်းခံအရိုးတို့၎င်း။ ဣတိ ဝေံ၊ သိ။ တိမတ္တာနိ၊ ၃-ခု အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ အဋ္ဌိသတာနိ၊ အရိုးအရာတို့သည်။ (အရိုးသုံးရာ တို့သည်။) (အတ္ထိ)။

သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ တာနိ၊ ထိုအရိုးတို့သည်။ ဝဏ္ဏတော သေတာနိ။ သဏ္ဍာ-
 နတော နာနာသဏ္ဍာနာနိ၊ အမျိုးမျိုးသောသဏ္ဍာန်ရှိကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ တတ္ထ၊ ထို
 အရိုးတို့တွင်။ အဂ္ဂပါဒဂုံလိဋ္ဌိနိ၊ ခြေချောင်းအဖျား၏အရိုးတို့သည်။ ကတကဗီဇ-
 သဏ္ဍာနာနိ၊ ခဒပါင်းအစေ့သဏ္ဍာန်ရှိကုန်၏။ [ယောဇနာ၌ “ပိပ္ပလိဗီဇသဒိသ-
 သဏ္ဍာနာနိ၊ ညောင်ကြတ်စေ့သဏ္ဍာန် ရှိကုန်၏” ဟု ဆို၏။] တဒနန္တရာနိ၊ ထို
 ခြေချောင်းအဖျားအရိုးတို့၏ အခြားမဲ့ဖြစ်ကုန်သော။ မဇ္ဈပဗ္ဗဋ္ဌိနိ၊ အလယ်
 ဖြစ်သော ခြေဆစ်အရိုးတို့သည်။ ပနသဋ္ဌိသဏ္ဍာနာနိ၊ ပိန္နဲစေ့သဏ္ဍာန်ရှိကုန်၏။
 မူလပဗ္ဗဋ္ဌိနိ၊ အရင်းဖြစ်သော ခြေဆစ်အရိုးတို့သည်။ ပဏဝ သဏ္ဍာနာနိ၊
 ထက်စည်သဏ္ဍာန် ရှိကုန်၏။ ပိဋ္ဌပါဒဋ္ဌိနိ၊ ခြေဖမိုး အရိုးတို့သည်။ ကောဋ္ဌိတ-
 ကဏ္ဍုလကန္ဓရာသိ သဏ္ဍာနာနိ၊ နှပ်နှပ်စင်းအပ်သော ကြာစွယ် ကြာရင်းတို့၏
 အစုသဏ္ဍာန် ရှိကုန်၏။ [ကဏ္ဍုလဿ + ကန္ဓာ, ကဏ္ဍုလကန္ဓာ။ ကောဋ္ဌိတာ စ +
 တေ + ကဏ္ဍုလကန္ဓာ စာတိ ကောဋ္ဌိတကဏ္ဍုလကန္ဓာ။ တေသံ ရာသံ။ တေန
 သဏ္ဍာနာနိ။— ယောဇနာ။] ပဏိကဋ္ဌိ၊ ဖနောင်အရိုးသည်။ ကေဋ္ဌိကာလဖလ-
 ဗီဇသဏ္ဍာနိ၊ တစေ့သာရှိသော ထန်းသီး၏အစေ့သဏ္ဍာန် ရှိ၏။ ဂေါပုကဋ္ဌိနိ၊
 ဖမ္ပက်နှစ်ခု အရိုးတို့သည်။ ဗန္ဓကီဋ္ဌာဂေါဋ္ဌက သဏ္ဍာနာနိ၊ အစုံဖွဲ့အပ်သော
 ဂေါလီလုံးသဏ္ဍာန် ရှိကုန်၏။ ဇသံဋ္ဌိနိ၊ ခြေသလုံးအရိုးတို့၏။ ဂေါပုကဋ္ဌိသု၊
 ဖမ္ပက်အရိုးတို့၌။ ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနိ၊ တည်သောအရပ်သည်။ အပနိတ်တစသိန္ဒိကဋ္ဌိရ-
 သဏ္ဍာနိ၊ ဖယ်အပ်သော အခွံရှိသော သင်ပေါင်းညောက် သဏ္ဍာန် ရှိ၏။ [ရှေး
 နိဿယ၌ “အနပနိတတစ သိန္ဒိကဋ္ဌိရသဏ္ဍာနိ၊ မပယ်အပ်သော အခွံရှိသော
 သင်ပေါင်းညောက်သဏ္ဍာန် ရှိ၏” ဟု ပေး၏။] ခုဒ္ဒကဇသံဋ္ဌိကံ၊ ငယ်သော
 ခြေသလုံးအရိုးသည်။ ဓနုကဒဏ္ဍသဏ္ဍာနိ၊ လေးငယ်၏ အရိုးသဏ္ဍာန် ရှိ၏။
 မဟန္တံ၊ ကြီးသောခြေသလုံးအရိုးသည်။ မိလာတသပ္ပပိဋ္ဌိသဏ္ဍာနိ၊ ညှိုးနေသော
 မြွေ၏ကျောက်ကုန်းသဏ္ဍာန် ရှိ၏။ ဇဏ္ဍုကဋ္ဌိ၊ ပုဆစ်ဒူးဝန်းအရိုးသည်။ ကေ-
 တော၊ တဖက်၌။ ပရိက္ခိဏဖေဏကသဏ္ဍာနိ၊ ကုန်သော ရေမြုပ်ငယ်သဏ္ဍာန်
 ရှိ၏။ ဝါ၊ ပဲ့သော ရေမြုပ်ငယ်သဏ္ဍာန် ရှိ၏။

တတ္ထ၊ ထို ပုဆစ်ဒူးဝန်းအရိုးတို့တွင်။ ဇဂံဋ္ဌိကဿ၊ မြင်းခေါင်းအရိုး၏။ ပတိ-
 ဋ္ဌိတဋ္ဌာနိ၊ အတွင်းသို့ဝင်၍ တည်သောအရပ်သည်။ အတိခိဏဂ္ဂဂေါသိဂံသဏ္ဍာ-
 နိ၊ မထက်သော အဖျားရှိသော နွားဦးချိုသဏ္ဍာန်ရှိ၏။ ဦရဋ္ဌိ၊ ပေါင်အရိုးသည်။
 ဒုတ္တစိတဝါသိပရသုဒဏ္ဍကသဏ္ဍာနိ၊ မကောင်းသဖြင့် ရွှေအပ်သော ဒါးရိုး
 ပုဆိန်ရိုးသဏ္ဍာန်ရှိ၏။ တဿ၊ ထို ပေါင်အရိုး၏။ ကဋ္ဌိဋ္ဌိမ္ပိ၊ ခါးအရိုး၌။ ပတိဋ္ဌိတ-
 ဋ္ဌာနိ၊ အတွင်းသို့ဝင်၍ တည်သော အရပ်သည်။ ကီဋ္ဌာဂေါဋ္ဌကသဏ္ဍာနိ၊
 ကစားကြောင်း ဂေါလီလုံးသဏ္ဍာန် ရှိ၏။ တေန၊ ထို ပေါင်အရိုးသည်။ [“ပတိ-
 ဋ္ဌိတ” ၌စပ်။] ကဋ္ဌိဋ္ဌိနော၊ ခါးအရိုး၏။ [“ဌာနံ” ၌စပ်။] ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနိ၊ စွဲမီ

တည်နေအပ်ရာ အရပ်သည်။ အဂ္ဂစိန္တမဟာပုဏ္ဏားကလေးသဏ္ဍာန်၊ ဖြတ်အပ်သော အဖျားရှိသော ပုန်းညက်သီးကြီးသဏ္ဍာန် ရှိ၏။ [ယောဇနာ၌ “တေနာတိ ဥရုဋ္ဌိနာ ပတိဋ္ဌိတ ဣတိပဒေ ကရဏံ” ဟု ဖွင့်၏။ မိမိကား ပတိဋ္ဌိတ၏ ကရိုဏ်းမဖြစ် သင့်သောကြောင့် တေနကိုကတ္တားအနက်ပေး၍ “ပတိဋ္ဌိတ စွဲမှီတည်နေအပ်ရာ” ဟု ပေးလိုက်ပါသည်။]

ကဋကဋ္ဌိနိ၊ ခါးအရိုးတို့သည်။ ဒွေပိ၊ ၂-ချောင်းတို့သည်လည်း။ ကောဗဒ္ဓါနိ၊ တစပ်တည်းစပ်ကုန်သည်။ ဟုတော၊ ရှိ။ ကုမ္ဘကာရဉဒ္ဓနသဏ္ဍာနာနိ၊ အိုးထိန်း သည်တို့၏ ဖိုခနောက်သဏ္ဍာန်ရှိကုန်၏။ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအသီး တချောင်းစီ။ ဝါ၊ တချောင်းစီ ဟချောင်းစီ။ ကမ္မာရကုဋ္ဌယောတ္တသဏ္ဍာနာနိ၊ ပန်းဘဲသမား တို့၏ သံတူကိုချည်ကြောင်း ကြိုးသဏ္ဍာန်ရှိကုန်၏။ ကောဋ္ဌိယံ၊ အစွန်၌။ ဋ္ဌိတ- အာနိသဒဋ္ဌိ၊ ကည်သော တင်ပါးအရိုးသည်။ အဓောမုခံ၊ အောက်၌ မျက်နှာရှိ သည်ကို။ ကတော၊ ရှိ။ ဂဟိတသပ္ပဗဏသဏ္ဍာနံ၊ ယူအပ်သော မြေပါးပျဉ်း သဏ္ဍာန်ရှိသည်။ (ဟုတော)။ သတ္တသု၊ ၇-ပါးကုန်သော။ ဋ္ဌာနေသု၊ အရပ်တို့၌။ ဆိဒ္ဓါဝဆိဒ္ဓံ၊ အပေါက်ကြီး အပေါက်ငယ်ရှိ၏။ ပိဋ္ဌိကဏကဋ္ဌိနိ၊ ကျောက်ဆူး အရိုးတို့သည်။ အဗ္ဘန္တရတော၊ အတွင်းမှစ၍။ ဥပရူပရိ၊ အဆင့်ဆင့်။ ဋ္ဌပိတ- သီသကပဋ္ဌဝေဋ္ဌကသဏ္ဍာနာနိ၊ ရစ်ပတ်၍ထားအပ်သော သလွဲမည်းအပြား သဏ္ဍာန်ရှိကုန်၏။ ဗာဟိရတော၊ အပြင်အပမှ စ၍။ (ဥပရူပရိ)။ ဝဋ္ဌနာဝဋ္ဌိ- သဏ္ဍာနာနိ၊ ယောက်လုံးတို့၏ အစဉ်သဏ္ဍာန် ရှိကုန်၏။ ဝါ၊ ဗူးတားတို့၏ အစဉ်သဏ္ဍာန်ရှိကုန်၏။ [ရှေးနိဿယ၌ “ဝဋ္ဌနာဝဋ္ဌိသဏ္ဍာနာနိ၊ လုံးသောကြာရိုး သဏ္ဍာန်ရှိကုန်၏” ဟု ပေးလေ၏။ ဋီကာနှင့် မညီ။] တေသံ၊ ထို ကျောက်ဆူးရိုး တို့၏။ အန္တရန္တရာ၊ အကြားအကြား၌။ ကကစဒန္တသဒိသာ၊ လှသွားနှင့်တူကုန် သော။ ဒုတ္တယော၊ ၂-ခု ၃-ခုကုန်သော။ ကဏကော၊ ဆူးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

စတုဝိသတိယာ၊ ၂၄-ချောင်းသော။ ဖာသုကဋ္ဌိသု၊ နံရိုးတို့တွင်။ အပရိပုဏ္ဏာ- နိ၊ မပြည့်သော အရိုးတို့သည်။ အပရိပုဏ္ဏအသိတသဏ္ဍာနာနိ၊ မပြည့်သော တဇင်သဏ္ဍာန်ရှိကုန်၏။ [အပရိပုဏ္ဏဉ္စ + တံ + အသိတဉ္စာတိ အပရိပုဏ္ဏအသိတံ။ အပရိပုဏ္ဏဒတ္တေန သဒိသာနိတိ အတ္ထော။ — ယောဇနာ။ ရှေးနိဿယ၌ကား “အပရိပုဏ္ဏအသိသဏ္ဍာနာနိ၊ မပြည့်စုံသော သန်လျက်သဏ္ဍာန် ရှိကုန်၏” ဟု

ဥပရူပရိ။ပေ ။ဝေဋ္ဌကသဏ္ဍာနာနိ။ ။ဥပရူပရိကို ဋ္ဌပိတ ဋ္ဌိစပ်။ သီသကပဋ္ဌဝေဋ္ဌကံကို မူလဋီကာ၌ “ဝေဋ္ဌတော ဋ္ဌပိတသီသမယံ ပဋ္ဌကံ” ဟု ဖွင့်၏။ သလွဲမည်းဖြင့် ပြုအပ်သော အပြား။ ဝါ၊ သလွဲမည်းအပြား ဟု မှတ်ပါ။ ထိုအတိုင်း နိဿယ၌ အနက်ပေးထားသည်။ ရှေးအဋ္ဌကထာ နိဿယ၌ကား “သီသကပဋ္ဌ၊ နဖူးသင်းကျစ်ပြား” ဟု ပေးလေ၏။

ပေးလေ၏။] ပရိပုဏ္ဏာနိ၊ ပြည့်သော အရိုးတို့သည်။ ပရိပုဏ္ဏာသိတသဏ္ဌာနာနိ၊ ပြည့်သောတဇင်္ဂသဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံသော နံရိုးတို့သည်လည်း။ ဩဒါတကုက္ကုဋ္ဌဿ၊ ကြက်ပြု၏။ ပသာရိတ ပက္ခသဏ္ဌာနာနိ၊ ဆန်အပ်သော အတောင်သဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။

စုဒ္ဒသ၊ ၁၄-ချောင်းကုန်သော။ ဥရဋ္ဌိနိ၊ ရင်ဘတ် အရိုးတို့သည်။ ဝိဏ္ဏ- သန္ဓမာနိကပဉ္စရသဏ္ဌာနာနိ၊ အိုသော သန်လျင်း၏ ခရိုင်သဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ [“ဆွေးမြည့်ပြီးသော ရထားချိုင်သဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏” ဟု ရှေးနိဿယ ပေး၏။] ဟဒယဋ္ဌိ၊ ရင်ချိုင်အရိုးသည်။ ဒဗ္ဗိဖဏသဏ္ဌာနံ၊ ယောင်းမပါးပျဉ်းသဏ္ဌာန် ရှိ၏။ အက္ခကဋ္ဌိနိ၊ ညှပ်အရိုးတို့သည်။ ခုဒ္ဒကလောဟဝါသိဒဏ္ဍသဏ္ဌာနာနိ၊ ငယ်သော ကြေးဖြင့်ပြုအပ်သော ပဲခွပ်အရိုးသဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ ကောဋ္ဌဋ္ဌိနိ၊ ပခုံးစွန်းအရိုးတို့သည်။ ဧကတော၊ တဖက်၌။ ပရိက္ခိဏသိဟဋ္ဌကုဒါလသဏ္ဌာနာနိ၊ ကုန်ပြီးတော သိဟိဋ္ဌပေါက်တူးသဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ ဗာဟုဋ္ဌိနိ၊ လက်မောင်း အရိုးတို့သည်။ အာဒါသဒဏ္ဍကသဏ္ဌာနာနိ၊ ကြေးမုံအရိုးသဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ အဂ္ဂဗာဟုဋ္ဌိနိ၊ လက်မောင်းဖျားအရိုးတို့သည်။ ယမကတာလကန္ဓသဏ္ဌာနာနိ၊ အစုံဖြစ်သော ထန်းမြစ်သဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ မဏိဗန္ဓဋ္ဌိနိ၊ လက်ကောက်ဝတ်အရိုး တို့သည်။ ဧကတော၊ ၌။ အလ္လိယာပေတွာ၊ ငြိကပ်စေ၍။ ဌပိတသိသကပဋ္ဌ- ဝေဋ္ဌကသဏ္ဌာနာနိ၊ ရစ်ပတ်၍ထားအပ်သော သလဲမည်းအပြားသဏ္ဌာန် ရှိကုန် ၏။ [ရှေးနိဿယ၌ “သိသကပဋ္ဌ၊ နဖူးသင်းကျစ်ပြား”ဟုပင် ပေးလေ၏။]

ပိဋ္ဌိဟတ္ထဋ္ဌိနိ၊ လက်ဖမိုးအရိုးတို့သည်။ ကောဋ္ဌိတကဏ္ဍုလကန္ဓရာသိသဏ္ဌာ- နာနိ၊ နှပ်နှပ်စဉ်းအပ်သော ကြာစွယ်ကြာရင်းတို့၏အစုသဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ [ရှေး၌ ကဏ္ဍုလကန္ဓဟု ပြင်ခဲ့သည်။] ဟတ္ထဂ္ဂုလိယ၊ လက်ချောင်းတို့တွင်။ မူလပဗ္ဗဋ္ဌိနိ၊ အရင်းဖြစ်သော လက်ဆစ် အရိုးတို့သည်။ ပဏဝသဏ္ဌာနာနိ၊ ထက်စည် သဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ မဇ္ဈပဗ္ဗဋ္ဌိနိ၊ အလယ်ဖြစ်သော လက်ဆစ်အရိုးတို့သည်။ အပရိပုဏ္ဏ ပနသဋ္ဌိသဏ္ဌာနာနိ၊ မပြည့်သော ပိန္နဲစေ့သဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ အဂ္ဂ- ပဗ္ဗဋ္ဌိနိ၊ အဖျားဖြစ်သော လက်ဆစ် အရိုးတို့သည်။ ကတကဗီဇသဏ္ဌာနာနိ၊ ခပေါင်းစေ့သဏ္ဌာန် ရှိကုန်၏။ သတ္တ၊ ခုနစ်ချောင်းကုန်သော။ ဂီဝဋ္ဌိနိ၊ လည်ပင်း အရိုးတို့သည်။ ဒဏ္ဍေန၊ ဒုတ်ဖြင့်။ ဝိဇ္ဈိတွာ၊ လျှိုထိုး၍။ ပဋ္ဌိပါဋ္ဌိယာ၊ အစဉ် အားဖြင့်။ ဌပိတဝံသကဋ္ဌိရစက္ကလိကသဏ္ဌာနာနိ၊ ထားအပ်သော ဝါးညောင် စက်ဝိုင်းသဏ္ဌာန်ရှိကုန်၏။ ဟေဋ္ဌိမဟနုကဋ္ဌိ၊ အောက်မေးအရိုးသည်။ ကမ္မာရာနံ၊ ပန်းဘဲသမားတို့၏။ အယောကုဋ္ဌယောတ္တကသဏ္ဌာနံ၊ သံတူကို ချည်ကြောင်း ကြိုးသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဥပရိမံ၊ အထက်၌ဖြစ်သော။ (ဟနုကဋ္ဌိ၊ မေးအရိုးသည်။) အဝလေခနသတ္တက သဏ္ဌာနံ၊ ကြံအခွံကို ခွါကြောင်းဖြစ်သော ဒါးငယ် သဏ္ဌာန် ရှိ၏။

အက္ခိကုပနာသကုပဋ္ဌိနိ၊ မျက်တံင်းအရိုး နှာခေါင်းတံင်း အရိုးတို့သည်။ အပနိတမိဉ္ဇတရုဏတာလဋ္ဌိသဏ္ဍာနာနိ၊ ဖယ်အပ်သော အံဆံရှိသော နုသော ထန်းစေ့သဏ္ဍာန် ရှိကုန်၏။ နုလာဋ္ဌိ၊ နဖူးအရိုးသည်။ အစောမုခဌပိတသင်္ခထာလကကပါလ သဏ္ဍာန်၊ အောက်သို့ အဝမူ၍ ထားအပ်သော ခရုသင်း ရေသောက်ခွက်သဏ္ဍာန် ရှိ၏။ ကဏ္ဍစဉ်ကဋ္ဌိနိ၊ နားပန်းဆံစ အရိုးတို့သည်။ နှာပိတခရုကောသကသဏ္ဍာနာနိ၊ ဆတ္တာသည်တို့၏ သင်ဓုန်းအိမ် သဏ္ဍာန် ရှိကုန်၏။ နုလာဋ္ဌကဏ္ဍစဉ်ကဋ္ဌိနိ၊ နဖူး နားပန်းဆံစတို့၏။ ဥပရိ၊ အပေါ်၌။ ပဋ္ဌ-ဗန္ဓနောကာသေ၊ သင်းကျစ်ပြားဖွဲ့အပ်ရာ အရပ်၌။ အဋ္ဌိ၊ သည်။ သင်္ကဋ္ဌိတသဋ္ဌ-ပုဏ္ဏပဋ္ဌလခဏ္ဍသဏ္ဍာန်၊ နှစ်ဘက်၌ တွန့်ကျနေသော ရေအိုးပေါ်၌ ပြည့်သော အဝတ်လွှာ၏ တပိုင်းသဏ္ဍာန် ရှိ၏။ မုဒ္ဓဋ္ဌိ၊ ဦးထိပ်အရိုးသည်။ မုခန္တိန္ဒဝင်္ဂ-နာဋ္ဌိကေရသဏ္ဍာန်၊ ဖြတ်အပ်သော မျက်နှာဝရှိသော ကောက်သောအုန်းသီး သဏ္ဍာန် ရှိ၏။ သီသဋ္ဌိနိ၊ ဦးခေါင်းအရိုးတို့သည်။ သိဗ္ဗေတွာ၊ ချုပ်၍။ ဌပိတ-ဇဇရလာဗုကဋ္ဌာဟသဏ္ဍာနာနိ၊ ထားအပ်သော ဆွေးမြည့်သော ပူးအုံသဏ္ဍာန် ရှိကုန်၏။

ဒိသတော, ဒိဿ, ဒိသာသ, ဇာတာနိ။ ဩကာသတော, အဝိသေသေန၊ အထူးမမ သာမညအားဖြင့်။ သကလသရီရေ, ဌိတာနိ။ ပန၊ အထူးကား။ ဝိသေသေန၊ အားဖြင့်။ တေ၊ ဤအရိုးတို့တံင်း။ သီသဋ္ဌိနိ၊ တို့သည်။ ဂီဝဋ္ဌိသု၊ တို့၌။ ပတိဋ္ဌိတာနိ၊ ကုန်၏။ ဂီဝဋ္ဌိနိ, ပိဋ္ဌိကဏ္ဍကဋ္ဌိသု(ပတိဋ္ဌိတာနိ)။ ပိဋ္ဌိကဏ္ဍက-ဋ္ဌိနိ, ကဋ္ဌိဋ္ဌိသု (ပတိဋ္ဌိတာနိ)။ ကဋ္ဌိဋ္ဌိနိ, ဥရုဋ္ဌိသု (ပတိဋ္ဌိတာနိ)။ ဥရုဋ္ဌိနိ ဇဏ္ဍက-ဋ္ဌိသု (ပတိဋ္ဌိတာနိ)။ ဇဏ္ဍကဋ္ဌိနိ ဇသဋ္ဌိသု (ပတိဋ္ဌိတာနိ)။ ဇသဋ္ဌိနိ ဂေါပုက-ဋ္ဌိသု(ပတိဋ္ဌိတာနိ)။ ဂေါပုကဋ္ဌိနိ ပိဋ္ဌိပါဒဋ္ဌိသု (ပတိဋ္ဌိတာနိ)။ ပရိစ္ဆေဒတော, အန္တော၊ ၌။ အဋ္ဌိမိဉ္ဇေန၊ ဖြင့်၎င်း။ ဥပရိ၊ ၌။ မံသေန၊ ဖြင့်၎င်း။ အဂ္ဂေ၊ အဖျား ဌိ၎င်း။ မူလေစ၊ အရင်း၌၎င်း။ အညမညေန၊ အရိုးအချင်းချင်းဖြင့်၎င်း။ ပရိ-စ္ဆန္ဒနာနိ။ အယံ၊ ကား။ နေသံ၊ ထိုအရိုးတို့၏။ သဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ ဝိသဘာဂ-ပရိစ္ဆေဒေါ ပန ကေသသဒိသောဝ။

သင်္ကဋ္ဌိတ။ပေ။သဏ္ဍာန်။ ။သဋ္ဌေ ကုမ္ဘေ၊ အိုး၌။ ပုဏ္ဏော၊ ပြည့်သည်တည်း။ သဋ္ဌ-ပုဏ္ဏော။ ပဋ္ဌလော စ+သော+ခဏ္ဍော စာတိ ပဋ္ဌလခဏ္ဍော၊ အဝတ်ပိုင်း။ အိုး၏အပြည့်ဖုံး အပ်သော အဝတ်ပိုင်း။ ထို အဝတ်ပိုင်းသည် နှစ်ဘက်၌ တွန့်ကျနေသောကြောင့် “သင်္ကဋ္ဌိ-တသဋ္ဌပုဏ္ဏပဋ္ဌလခဏ္ဍ”ဟု ဆိုသည်။ နဖူးသင်းကျစ်ပြား ဖွဲ့အပ်ရာ အရိုးသည် ရေအိုးပေါ်၌ တဝက်တည်ရှိ၍ တပိုင်းက အောက်ကျနေသော အဝတ်ပိုင်းသဏ္ဍာန်ရှိသည်ဟု ဆိုလိုသည်။ “ပဋ္ဌလခဏ္ဍ” နေရာ၌ “ပဋ္ဌခဏ္ဍ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။ ရေအိုးပေါ်၌ ဖုံးအပ်သော ဘေးသို့ လည်း တွန့်ကျနေသော အဝတ်ပိုင်း၏ တဝက်ပုံသဏ္ဍာန်ရှိ၏—ဟူလို။

အဋ္ဌိမိဉ္ဇန္တိ၊ ကား။ တေသံ တေသံ အဋ္ဌိနံ၊ တို့၏။ အဗ္ဘန္တရဂတံ၊ အတွင်း၌ တည်သော။ မိဉ္ဇံ၊ ခြင်ဆီသည်။ (အတ္ထိ)။ တံ၊ ထိုရိုးတွင်းခြင်ဆီသည်။ ဝဏ္ဏတော၊ သေတံ။ သဏ္ဌာနတော၊ မဟန္တမဟန္တာနံ၊ ကြီးကုန် ကြီးကုန်သော။ အဋ္ဌိနံ၊ အရိုးတို့၏။ အဗ္ဘန္တရဂတံ၊ အတွင်း၌တည်သော ခြင်ဆီသည်။ ဝေဠုနာဠိယံ၊ ဝါးကျည်တောက်၌။ ပက္ခိတ္တသေဒိတမဟာဝေတ္တဂ္ဂသဏ္ဌာနံ၊ ထည့်အပ်သော ပြုတ်ဖြောအပ်သော ကြီးသောကြိမ်ညွန့်သဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ခုဒ္ဒါနုဒုဒ္ဒကာနံ၊ ငယ်ကုန် သာ၍ငယ်ကုန်သော။ (အဋ္ဌိနံ)။ အဗ္ဘန္တရဂတံ၊ သည်။ ဝေဠုယဠိပဗ္ဗေသု၊ ဝါး အသေး အဆစ်တို့၌။ ပက္ခိတ္တသေဒိတ တနုဝေတ္တဂ္ဂသဏ္ဌာနံ၊ ထည့်အပ်သော ပြုတ်ဖြောအပ်သော သေးသောကြိမ်ညွန့်သဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဒိသတော။ ပေ။ ကေသ- သဒိသောဝ။

ဝက္ကန္တိ၊ ကား။ ကေဗန္ဓနာ၊ တခုသော အဖွဲ့အညွှာရှိကုန်သော။ ဒွေ၊ ၂-ခု ကုန်သော။ မံသပိဏ္ဍာ၊ အသားစိုက်တို့သည်။ (အတ္ထိ)။ တံ၊ ထိုအညွှာသည်။ ဝဏ္ဏ- တော၊ မန္တရတ္တံ၊ စဉ်းငယ်နီသော။ ပါဠိဘဒ္ဒကဋ္ဌိဝဏ္ဏံ၊ လယ်ခေါင်ရန်းအစေ့ အဆင်းရှိ၏။ သဏ္ဌာနတော၊ ဒါရကာနံ၊ သူငယ်တို့၏။ ယမကကီဠာဂေါဠက- သဏ္ဌာနံ၊ အစုံဖြစ်သောကစားကြောင်း ဂျင်လုံးသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကေ- ဝဏ္ဏပဋိဗဒ္ဓအမ္မဖလဒ္ဓယသဏ္ဌာနံ၊ တခုသောအညွှာ၌ စပ်ဖွဲ့နေသော သရက်သီး ၂-လုံးသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဒိသတော။ ပေ။ ဇာတံ။ ဩကာသတော၊ ဂလဝါဠကာ၊ လည်မျိုမျို။ နိက္ခန္ဓေန၊ ထွက်သော။ ကေမူလေန၊ တခုသောအရင်းဖြင့်။ ထောက်၊ အနီးငယ်သောအရပ်သို့။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ ဒွေဓာ၊ ၂-ဖြာ။ ဘိန္ဓေန၊ ကဲ့သော။ ထူလ- နှာရုနာ၊ တုတ်သောအကြောသည်။ ဝိနိဗဒ္ဓံ၊ ဖွဲ့ကျက်အပ်သည်။ ဟုတု၊ ဟဒယ- မံသံ၊ နှလုံးအသားကို။ ပရိက္ခိပိတု၊ ရစ်ပတ်၍။ ဌိတံ၊ ပရိစ္ဆေဒတော၊ ဝက္ကံ၊ အညွှာကို။ ဝက္ကဘာဂေန၊ အညွှာ၏အဆုံးအဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နံ၊ အယမဿ။ ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

ဟဒယန္တိ၊ ကား။ ဟဒယမံသံ၊ နှလုံးအသားသည်။ (အတ္ထိ)။ တံ၊ ထိုနှလုံး အသားသည်။ ဝဏ္ဏတော၊ ရတ္တံ၊ နီသော။ ပဒုမပတ္တပိဋ္ဌိဝဏ္ဏံ၊ ပဒုမာကြာရွက်၏ ကျောဘက်အဆင်းရှိ၏။ သဏ္ဌာနတော၊ ဗာဟိရပတ္တာနံ၊ အပြင်အရွက်တို့ကို။ အပနေတု၊ ဖယ်၍။ အစောမုခဌပိတပဒုမမကုဠသဏ္ဌာနံ၊ အောက်သို့မျက်နှာ မှု၍ ထားအပ်သော ပဒုမာကြာငုံသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဗဟိ၊ ၌။ မဠု၊ ညက်ညော၏။ အန္ဓော၊ ၌။ ကောသာတကီဖလဿ၊ သဗုတ်သီး၏။ ဝါ၊ ခဝဲသီး၏။ အဗ္ဘန္တရ- သဒိသံ၊ အတွင်းအရပ်နှင့်တူ၏။ ပညဝန္တာနံ၊ ပညာရှိသူတို့၏။ (ဟဒယံ၊ သည်။) ထောက်၊ အနည်းငယ်။ ဝိကသိတံ၊ ပွင့်၏။ မန္တပညာနံ၊ နို့သောပညာရှိသူတို့၏။ (ဟဒယံ)။ မကုဠိတမေဝ၊ အငုံပင်တည်း။ [“မကုဠသဏ္ဌာနံ” ၌ ဆိုအပ်ခဲ့သော မကုဠနှင့် တူသောကြောင့် သန္နိဋ္ဌာနာဝဓာရဏ ထည့်၍ ဆိုသည်။] စ၊ ဆက်။

အဿ၊ ထိုနှလုံးသား၏။ အန္တော၊ အတွင်းအရပ်၌။ ပုန္နာဂဋ္ဌိပတိဋ္ဌာနမတ္ထော၊ ပုန်းညက်စေ၏ တည်ရာ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အာဝါဠကော၊ တွင်းငယ်သည်။ ဟောတိ၊ ရှိ၏။ ယတ္ထ၊ ယင်းတွင်းငယ်၌။ အခုပသတမတ္တံ၊ တလက်ဘက်၏တဝက် အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ လောဟိတံ၊ သွေးသည်။ သဏ္ဍာတိ၊ ကောင်းစွာတည်၏။ ယံ၊ ယင်းသွေးကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ မနောဓာတု၊ သည်၎င်း။ မနောဝိညာဏဓာတု စ၊ သည်၎င်း။ ဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ [“မနောဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ်တို့က မှီ၍ဖြစ်သည်” ဟု ဆိုသော်လည်း ထိုသွေးထည်း၌ မနောဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ်တွေ ပြန်ကြဲ၍ တည်နေသည် မဟုတ်၊ ဆရာကို တပည့်တွေက မှီသကဲ့သို့ ထို သွေးမရှိလျှင် မနောဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ်တို့ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် “မှီသည်” ဟု ဆိုသည်။] ပန၊ ဆက်။ တံတေ၊ ထိုနှလုံးသားသည်။ ရာဂစရိတဿ၊ ရာဂစရိုက်ရှိသူ၏ နှလုံးသားသည်။ ရတ္တံ၊ နိသည်။ ဟောတိ၊ ဒေါသစရိတဿ၊ သည်။ ကာဠကံ၊ မည်းနက်သည်။ (ဟောတိ)။ မောဟစရိတဿ၊ သည်။ မံသ- ဓောဝနုဒကသဒိသံ၊ အသားဆေးရေနှင့် တူသည်။ (ဟောတိ)။ ဝိတက္ကစရိ- တဿ၊ သည်။ ကုလတ္ထယူသဝဏ္ဏံ၊ ကုလားပဲပြုတ်ရေအဆင်း ရှိ၏။ ဝါ၊ ပဲဘိစပ် ပြုတ်ရေအဆင်းရှိ၏။ သဒ္ဓါစရိတဿ၊ သည်။ ကဏိကာရပုပ္ဖဝဏ္ဏံ၊ မဟာလေ့ခါး ပန်းအဆင်းရှိ၏။ ပညာစရိတဿ၊ သည်။ အစ္ဆန္တံ၊ ကြည်လင်သည်။ ဝိပုသန္တံ၊ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သည်။ အနာဝိလံ၊ မနောက်ကျသည်။ ပဏ္ဍရံ၊ ဖြူသည်။ ပရိသုဒ္ဓံ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သည်။ နိဒ္ဒေါတဇာတိမဏိဝိယ၊ အကြွင်းမဲ့ ဆေးကြောပွတ်တိုက်အပ်သော ပတ္တမြားစစ်ကဲ့သို့။ ဇုတိမန္တံ၊ အရောင်ရှိသည်။ (ဟုတု)။ ခါယတိ၊ ထင်ရ၏။ ဒိသတော၊ ပေ။ ဇာတံ၊ ဩကာသတော၊ သရီရဗ္ဗ- န္တရေ၊ ကိုယ်၏ အတွင်း၌။ ဒိန္တံ၊ ၂-ဘက်ကုန်သော။ ထနာနံ၊ သားမြတ်တို့၏။ မဇ္ဈေ ပတိဋ္ဌိတံ။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

ယကနန္တိ၊ ကား။ ယမကမံသပဋ္ဌလံ၊ အစုံဖြစ်သော အသားလွှာသည်။ အတ္ထိ။ တံ၊ ထိုအသည်းသည်။ ဝဏ္ဏတော၊ ရတ္တပဏ္ဍကဓာတုကံ၊ အနီအဝါရောစပ်သော ဓာတ်သဘောရှိ၏။ နာတိရတ္တကုမုဒဿ၊ အလွန်မနီသော ကုမုဒြာကြာ၏။ ပတ္တ- ပိဋ္ဌိဝဏ္ဏံ၊ အရှက်၏ ကျောဘက်အဆင်းရှိ၏။ သဏ္ဍာနတော၊ မူလေ၊ အရင်း၌။ ကေ၊ တခုတည်းသည်။ အဂ္ဂေ၊ အဖျား၌။ ယမကံ၊ အစုံသည်။ (ဟုတု)။ ကောဝိ- ဋ္ဌာရပတ္တသဏ္ဍာနံ၊ ကသစ်ရွက်သဏ္ဍာန်ရှိ၏။ စ၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုအသည်းလွှာ သည်။ ဒန္တာနံ၊ ဉာဏ်လေးသူတို့၏။ မဟန္တံ၊ သော။ ကေမေဝ၊ တခုတည်းသည် သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပညဝန္တာနံ၊ တို့၏။ ဒေဝါ၊ ၂-ခုသော်လည်းဖြစ်ကုန် သော။ တီဏိဝါ၊ ၃-ခုသော်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ခုဒ္ဒကာနိ၊ ငယ်သောအသည်း တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဒိသတော ။ ပေ။ ဇာတံ။ ဩကာသတော၊ ဒိန္တံ၊ ၂-ဘက် ကုန်သော။ ထနာနံ၊ တို့၏။ အဗ္ဗန္တရေ၊ ၌။ ဒက္ခိဏပဿံ၊ လကျောဘေးကို။ နိဿာ-

ယ၊ ရှိ။ ငြိတံ။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ ယကနံ၊ သည်။ ယကနဘာဂေန၊ အသည်း၏ အဆုံးအဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နံ။ အယမဿ။ ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

ကိလောမကန္တိ၊ ကား။ ပဋိစ္ဆန္နာ ပဋိစ္ဆန္နဘေဒတော၊ ဖုံးတတ်သောအမြေး၊ မဖုံးတတ်သောအမြေးတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဓံ၊ ၂-ပါး အပြား ရှိသည်။ (ဟုတော)။ ပရိယောနဟနမံသံ၊ ထက်ဝန်းကျင် မြေးယှက်သော အသားတမျိုး သည်။ (အတ္ထိ)။ ဒုဝိဓမ္မိ၊ သော။ တံ၊ ထို ပဋိစ္ဆန္နာ ပဋိစ္ဆန္နအမြေးသည်။ ဝက္ကတော၊ သေတံ။ ဒုက္ကလပိလောတိကဝက္ကံ၊ ဘွဲ့ဖြူပုဆိုးအဆင်း ရှိ၏။ သဏ္ဍာနတော၊ အတ္တနော၊ ၏။ သြကာသသဏ္ဍာနံ၊ တည်ရာအရပ်နှင့်တူသော သဏ္ဍာန် ရှိ၏။ ဒိသတော၊ ပဋိစ္ဆန္နကိလောမကံ၊ ဖုံးတတ်သောအမြေးသည်။ (ဝက္ကဟဒယ တို့ကိုဖုံးတတ်သောအမြေးသည်။) ဥပရိမာယ ဒိသာယ ဇာတံ။ ဣတရံ၊ ဖုံးတတ် သော အမြေးမှတစ်ပါးသော မဖုံးတတ်သောအမြေးသည်။ ဒွိသု၊ ဒိသာသု၊ ဇာတံ။ သြကာသတော၊ ပဋိစ္ဆန္နကိလောမကံ၊ သည်။ ဟဒယဉ္စ၊ ကိုင်း။ ဝက္ကဉ္စ၊ ကိုင်း။ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ငြိတံ၊ ၏။ အပဋိစ္ဆန္နကိလောမကံ၊ မဖုံးတတ်သော အမြေးသည်။ သကလသရီရော ဣ။ စမ္မဿ၊ ၏။ ဟေဋ္ဌတော၊ ဣ။ မံသံ ပရိယောနန္တိတွာ၊ ထက်ဝန်းကျင် မြေးယှက်၍။ ငြိတံ။ ပရိစ္ဆေဒတော ဟေဋ္ဌာ။ မံသေန၊ ဖြင့်၎င်း။ ဥပရိ၊ စမ္မေန၊ ဖြင့်၎င်း။ တိရိယံ၊ ကိလောမကဘာဂေန၊ အမြေး၏အဆုံးအဘို့ ဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္နံ။ အယမဿ။ ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

ပိဟကန္တိ၊ ကား။ ဥဒရဇိဝှါမံသံ၊ ဝမ်းလျှာအသားသည်။ (အတ္ထိ)။ တံ၊ ထို သရက်ရွက်သည်။ ဝါ၊ ထို ဘေသည်။ ဝါ၊ ထို အပျဉ်သည်။ နီလံ (ဟုတော)။ နိဂုဏ္ဏိကပုပ္ဖဝက္ကံ၊ ကြောင်ပန်းပွင့် အဆင်းရှိ၏။ သဏ္ဍာနတော၊ သတ္တင်္ဂုလ- ပုမာဏံ၊ ၇-လက်သစ်ပမာဏရှိသည်။ အဗန္ဓနံ၊ အဖွဲ့အညွှာ မရှိသည်။ (ဟုတော)။ ကာဠဝစ္ဆကဇိဝှါ သဏ္ဍာနံ၊ မည်းနက်သောနှားငယ်၏ လျှာသဏ္ဍာန် ရှိ၏။ ဒိသတော။ ပေ။ ဇာတံ။ သြကာသတော ဟဒယဿ၊ ၏။ ဝါမပဿေ၊ လက်ဝဲ နံပါး၌။ ဥဒရာဠလဿ၊ ဝမ်းလျှာ၏။ [နောက်၌ “ဥဒရံ နာမ အန္တပဋ္ဌလံ” ဟု လာလိမ့်မည်။ ထိုအလို အစာသစ်အိမ်ဟု ပေးပါ။] မတ္တကပဿံ၊ အထက်ဘေး ကို။ [ယောဇနာ၌ “ဥဒရပဋ္ဌလမတ္တကပဿံ”ဟု သမာသ်ရှိ၏။] နိဿာယ၊ ငြိတံ။ ယသ္မိံ၊ ယင်း သရက်ရွက်သည်။ ဝါ၊ ယင်း ဘေသည်။ ဝါ၊ ယင်း အပျဉ် သည်။ [နိက္ခန္ဓေ ဣ စပ်။] ဝဟရဏပ္ပဟာရေန၊ လက်နက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်မိခြင်း ကြောင့်။ ဗဟိ၊ နေရာမှ အပြန်ဘက်သို့။ နိက္ခန္ဓေ၊ ထွက်လသော်။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ ဇီဝိတက္ခယော၊ အသက်၏ ကုန်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ပရိစ္ဆေဒတော ပိဟကဘာဂေန၊ အပျဉ်၏အဆုံးအဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နံ။ အယမဿ။ ပေ။ ကေသ- သဒိသောဝ။

ယုဂါသန္တိ၊ ကား။ ဒုတ္တိံ သမံသခန္ဓပုဘေဒံ၊ ၃၂-ခုသောအသားတစ် အပြား ရှိသော။ ပယုဂါသမံသံ၊ အဆုတ်မည်သောအသားသည်။ (အတ္ထိ)။ တံ၊ ထိုအဆုတ်

သည်။ ဝဏ္ဏတော၊ ရတ္တံ၊ သည်။ (ဟုတော)။ နာတိပက္ကဉဒုမ္မရဖလဝဏ္ဏံ၊ အလွန် မမှည့်သော ရေသဒန်းသီး အဆင်း ရှိ၏။ သဏ္ဍာနတော၊ ဝိသမစ္ဆိန္ဒဗဟလပူဝ- ခဏ္ဍသဏ္ဍာနံ၊ မညီမညွတ် ဖြတ်အပ်သော ထူသော မွှံပိုင်းသဏ္ဍာန် ရှိ၏။ အဗ္ဘန္တရော ဌံ။ အသိတပီတာနံ၊ စားအပ်သောအစာ၊ သောက်အပ်သောအရေတို့၏။ အဘာဝေ၊ မရှိခြင်းသည်။ (သတိ)။ ဥဂ္ဂတေန၊ အထက်သို့တက်သော။ ကမ္မဇ- တေဇုသ္မာနာ၊ ကမ္မဇတေဇော၏ အငွေ့သည်။ အဗ္ဘာဟတတ္တာ၊ ထိခိုက်အပ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သံခါဒိတံ၊ ကောင်းစွာ ဝါးအပ်သော။ ပလာလပိဏ္ဍံ၊ ကောက်ရိုးအဆုပ်သည်။ နိရသံ၊ အရသာမရှိသည်။ နိရောဓံ၊ အရောင်မရှိသည်။ ဝါ၊ သြဇာမရှိသည်။ (ဟောတိ) ဣဝ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) နိရသံ၊ သည်။ နိရောဓံ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ [စာအုပ်တို့၌ “သံခါဒိတပလာလပိဏ္ဍမိဝ” ဟု သမာသ်ရှိ၏။ “သံခါဒိတံ”ဟု ဝါကျရှိမှ အဓိပ္ပါယ်ထင်ရှားသည်။ နိရသန္တိ နိဟိနရသံ၊ နိရောဇန္တိ နိပွဘံ၊ သြဇာရဟိတံ ဝါ။-မဟာဋီကာ။] ဒိသတော။ ပေ။ ဇာတံ။ သြကာသတော၊ သရီရဗန္ဓရေ၊ ဒိန္နံ ထနာနမန္တရေ ဟဒယဉ္စ ယကနဉ္စ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ၊ သြလမ္မန္တံ၊ တံရရံဆုလျက်။ ဌိတံ။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ ပပ္ပါသ- ဘာဂေန၊ အဆုတ်၏ အဆုံးအဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နံ။ အယမဿ။ ပေ။ ကေသသဒိ- သောဝ။

အန္တန္တိကား။ ပုရိသဿ၊ ၎င်း။ ဒုတ္တံ သဟတ္တာ၊ ၂-တောင်ရှိသော။ ဣတ္ထိယာ၊ ၎င်း။ အဋ္ဌဝိသတိဟတ္တာ၊ ၂၀-တောင်ရှိသော။ ကေဝိသတိယာ၊ ၂၁-ပါးသော။ ဌာနေသု၊ တို့၌။ သြဘဂ္ဂါ (သြဘုဂ္ဂါ)၊ ခွေ၍ တည်သော။ အန္တဝဋ္ဌိ၊ အူမ အလုံးသည်။ (အတ္ထိ)။ [သြဘဂ္ဂါတိ အာဘုဇိတွာ ဌိတာ၊ ခွေ၍တည်သော။- မဟာဋီကာ။ ဤအဖွင့်ကိုထောက်လျှင်—အဝ + ဘုဇ + တပစ္စည်းဖြင့် “သြဘဂ္ဂါ” သို့မဟုတ် ဣပစ္စည်းဖြင့် “သြဘောဂါ” ဟု မူလပါ၌ ရှိဟန်တူ၏။ ရှေးနိဿယ၌ “သြဘဂ္ဂါ၊ စနောင်စနင်းရှိသော”ဟု ပေးလေ၏။] တဒေတံ၊ ထို အူမခွေသည်။ ဝဏ္ဏတော။ သေတံ၊ သည်။ (ဟုတော)။ သက္ခရသုဓာဝဏ္ဏံ၊ ကျောက်စရစ်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော အင်္ကျီအဆင်း ရှိ၏။ (တနည်း) သေတသက္ခရသုဓာဝဏ္ဏံ၊ ပြုသော ကျောက်စရစ်အဆင်း၊ အင်္ကျီအဆင်းရှိ၏။ သဏ္ဍာနတော၊ လောဟိတ- ဒေါဏိယံ၊ သွေးစကျင်း၌။ အာဘုဇိတွာ၊ ခွေ၍။ ဌပိတသိသစ္ဆိန္ဒသပ္ပသဏ္ဍာနံ၊ ထားအပ်သော ပြတ်သောဦးခေါင်းရှိသော မြွေနှင့်တူသောသဏ္ဍာန် ရှိ၏။ ဒိသ- တော။ ပေ။ ဇာတံ။ သြကာသတော၊ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဂလဝါဋကေ၊ လည်မျို ၌၎င်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ကရိသမဂ္ဂေ စ၊ ကျင်ကြီးလမ်း၌၎င်း။ ဝိနိဗဒ္ဒတ္တာ၊ တဆက်ထည်း စပ်နေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂလဝါဋက ကရိသမဂ္ဂပရိယန္တေ၊ လည်မျို ကျင်ကြီးလမ်းအဆုံး အပိုင်းအခြားရှိသော။ သရီရဗန္ဓရေ၊ ကိုယ်၏ အတွင်း၌။ ဌိတံ၊ ၎င်း။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အန္တဘာဂေန၊ အူ၏အဆုံး အဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နံ။ အယမဿ။ ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

အန္တဂုဏန္တိ၊ ဣား။ အန္တဘောဂဋ္ဌာနေသု၊ အူမခေအရပ်တို့၌။ ဗန္ဓနံ၊ ဖွဲ့ကြောင်းဖြစ်သော အူသိမ်သည်။ (အတ္တိ)။ တံ၊ ထိုအူသိမ်သည်။ ဝဏ္ဏတော၊ သေတံ။ (ဟုတော)။ ဒကသိတလိကမူလဝဏ္ဏံ၊ ကြာသိမ်မြစ်အဆင်း ရှိ၏။ [ရေထည်း၌နှစ်သောမော်မြစ်အဆင်းရှိ၏ ဟုလည်းပေးကြ၏။] သဏ္ဌာနတော၊ ဒကသိတလိကမူလသဏ္ဌာနမေဝ၊ ကြာသိမ်မြစ်သဏ္ဌာန်ရှိသည်ပင်။ ဒိသတော။ ပေ။ ဇာတံ။ ဩကာသတော၊ ကုဒါလဖရသုကမ္မာဒိနိ၊ ပေါက်တူး ပုဆိန်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သောအလုပ် အစရှိသည်တို့ကို။ (ပေါက်တူးတူးခြင်း ပုဆိန်ပေါက်ခြင်း အစရှိသော အားတိုက်အင်တိုက်လုပ်ရသော အလုပ်ကြမ်းတို့ကို။) ကရောန္တာနံ၊ ပြုသူတို့၏။ (အန္တဘောဂေ ဌိစပ်။) ယန္တာကဗုဒ္ဓကာလေ၊ ယန္တရားကို ဆွဲငင်ရာအခါ၌။ ယန္တသုတ္တံ၊ ယန္တရား၌ တပ်အပ်သောကြိုးသည်။ ယန္တဖလကာနိ၊ ယန္တရားပျဉ်ချပ်တို့ကို။ (အာဗန္ဓတိ) ဣဝ၊ ဖွဲ့ချည်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) အန္တဘောဂေ၊ အူမခေတို့ကို။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ (အာဗန္ဓိတောဌိစပ်။) အဂဋ္ဌန္တေ၊ မလျှောကျကုန်အောင်။ အာဗန္ဓိတော၊ ဖွဲ့ချည်၍။ ပါဒပုဉ္ဇန ရဇ္ဇမဏ္ဍလကဿ၊ ခြေသုတ်ကြိုးဝန်း၏။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ တံ၊ ထို ခြေသုတ်ကြိုးဝန်းကို။ သိဗေတော၊ ချုပ်စပ်၍။ ဌိတရဇ္ဇကာဝိယ၊ တည်သော ကြိုးငယ်တို့ကဲ့သို့။ ဧကဝိသတိယာ၊ ၂၁-ပါးသော။ ဌာနေသု၊ အရပ်တို့၌။ အန္တဘောဂါနံ၊ အူမခေတို့၏။ အန္တရာ၊ ၌။ ဌိတံ၊ ၎်။ ၎်။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အန္တဂုဏဘာဂေန၊ အူသိမ်၏ အဆုံးအဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆန္တံ။ အယမဿ။ ပေ။ ဧကသသဒိသောဝ။

အန္တဘောဂဋ္ဌာနေသု ဗန္ဓနံ။ ။ အူမကြီး၏ ခေ၍ ခေ၍ တည်ရာအရပ်ကို “အန္တဘောဂဋ္ဌာန” ဟု ခေါ်၏။ ထို အူမခေတို့ကို လျှော၍မကျအောင် ဖွဲ့ချည်ကြောင်း အူသေးအူသိမ်ကို “အန္တဂုဏ” ဟု ခေါ်၏။ [အန္တ=အူမခေကို + ဂုဏ=ဖွဲ့ချည်းကြောင်း အူ။]

ကုဒါလ။ ပေ။ ကရောန္တာနံ။ ။ ဤ ပုဒ်ကို “ဧကတော အဂဋ္ဌန္တေ အာဗန္ဓိတော” ဌိစပ်၊ အလုပ်ကြမ်းလုပ်သူတို့မှာ အားတိုက်အင်တိုက် လုပ်ရသောကြောင့် အူမခေတို့သည် နီးရာတဖက်သို့ လျှောသွားတတ်၏။ “ထိုသို့ မလျှောအောင် အူသိမ် အူသေးတို့က ဖွဲ့ချည်ထားသည်” ဟူလို။

ယန္တသုတ္တမိဝ ယန္တဖလကာနိ။ ။ “ထိုသို့ ဖွဲ့ချည်ထားပုံမှာ ဘာနှင့် တူပါသနည်း” ဟု မေးဘူးရုံသောကြောင့် “ယန္တသုတ္တမိဝ” စသည်မိန့်၊ ယန္တရားစက်ကြိုးက ယန္တရားပျဉ်ချပ်ကို ဖွဲ့ချည်ထားပုံနှင့် တူသည်-ဟူလို။

ပါဒပုဉ္ဇနဿ။ ပေ။ ဌိတံ။ ။ ထိုအူမခေတို့၏အကြား၌ အူသိမ်တို့သည် အဘယ်ပုံ တည်ပါသနည်းဟု မေးဘူးရုံသောကြောင့် “ပါဒပုဉ္ဇနဿ” စသည်မိန့်၊ ရှေးခေတ်၌ ကြိုးကို တော်တော်တုတ်အောင်ကျစ်၍ ဂွေဝိုင်း ဝိုင်းပြီးလျှင် ခြေသုတ်စရာ ပြုလုပ်ကြ၏။ ထိုကြိုးခေတို့၏ အကြားအကြားဝယ် ကြိုးငယ်ကလေးများဖြင့် တပ်ဖွဲ့ထားရ၏။ အူသိမ်တို့သည် ထိုကြိုးငယ်ကလေးများ တည်ပုံကဲ့သို့ အူမခေအကြား၌ တည်ကြသည်-ဟူလို။

ဥဒရိယန္တိ၊ ကား။ ဥဒရေ၊ ဝမ်း၌။ ဝါ၊ အစာအိမ်၌။ ဘဝံ၊ ဖြစ်သော။ အသိတပိတခါယိတသာယိတံ၊ စားအပ်ပြီး သောက်အပ်ပြီး ခဲအပ်ပြီး သာပ ဘအပ်ပြီးသော အစာသစ်သည်။ (အတ္တိ)။ တံ၊ ထိုအစာသစ်သည်။ ဝဏ္ဏတော၊ အဇ္ဈောဟဋ္ဌာဟာရဝဏ္ဏံ၊ စားမျိုးအပ်သော အာဟာရ၏ အဆင်းရှိ၏။ သဏ္ဍာနတော၊ ပရိဿာဒနေ၊ ပုဝါရေစစ်၌။ သိထိလဗန္ဓတဏ္ဍုလသဏ္ဍာနံ၊ လျော့လျော့ ဖွဲ့တုပ်အပ်သောဆန် သဏ္ဍာန်ရှိ၏။ ဒိသတော၊ ပေ။ ဇာတံ။ ဩကာသတော၊ ဥဒရေ၊ ဝမ်းဗိုက်၌။ ဝါ၊ အစာသစ်အိမ်၌။ ဌိတံ၊ ၎င်း။ ဥဒရံ၊ မ၊ ဥဒရမည်သည်။ ဥဘတော၊ ၂-ဘက်၌။ နိပ္ပိဋ္ဌိယမာနဿ၊ ညှစ်အပ်သော။ အလ္လုသာဋကဿ၊ စိုသော အဝတ်၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ သဉ္ဇာတဖောဋကသဒိသံ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်သော အဖောင်းနှင့်တူသော။ အန္တပဋ္ဌလံ၊ အူမအပျဉ်တည်း။ [၂-ဘက်၌ ညှစ်ထား၍ အလယ်၌ဖောင်းနေသော အဝတ်နှင့်တူသော အူမအပျဉ်ကို “ဥဒရ= အစာသစ်အိမ်” ဟု ခေါ်သည်။] ဗဟိ၊ အစာအိမ်၏ ပြင်ဘက်၌။ မဋ္ဌံ၊ ညက်ညော၏။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ မံသကသမ္ပုကပလိဝေဋ္ဌန ကိလိဋ္ဌပါဝါရကပုပ္ဖကသဒိသံ၊ အပုပ်ရေထွက်နေသော အသားကို ရစ်ပတ်ကြောင်း ဖြစ်သော ညစ်နွမ်းသော အပေါ်ရုံတဘက်၏ ပန်းပြောက် အဆာသဘွယ်ဖြစ်၏။ ကုထိတပနသတစဿ၊ ပုပ်သော ပိန္နဲခွံ၏။ အဗ္ဘန္တရသဒိသံ၊ အတွင်းအရပ်နှင့်တူ၏။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝတ္တံ၊ ငှါ။ ဝဋ္ဌတိ၊ ၎င်း။ ယတ္ထ၊ ယင်း အစာသစ်အိမ်၌။ တက္ကောဋက၊ တက္ကောဋက ပိုးတို့၎င်း။ ဝါ၊ အစာသစ်အိမ်ကို ပုတ်ခတ်တတ်သော ပိုးတို့၎င်း။

အသိတ။ ပေ။ သာယိတံ။ ။ အသိတံနာမ ဘုတ္တံ သြဒနာဒိ။ ပိတံနာမ ပိဝနဝသေန အဇ္ဈောဟဋ္ဌပါနကာဒိ။ ခါယိတံနာမ သံခါဒိတံ ပိဋ္ဌမူလဖလခဇ္ဇာဒိ။ သာယိတံနာမ အဿာဒိတံ အမ္မပက္က မဓုဖာဏိတာဒိ။—မဟာဋီကာ။ [ဒိဝါဒိ သာဓာတ်၏ အဿာဒ အနက်ကို ရည်ရွယ်၍ “သာယိတံနာမ အဿာဒိတံ အမ္မပက္ကမဓုဖာဏိတာဒိ” ဟု ဖွင့်သည်။ အမ္မပက္ကကို သာယိတံအရ၌ သွင်းထားသောကြောင့် “သာယိတံ=လျက်အပ်” ဟု အနက် မပေးရဟု မှတ်ပါ။]

အန္တောမံသ။ ပေ။ ပုပ္ဖကသဒိသံ။ ။ ယောဇနာ၌ “အန္တော မံသံ တေဿ ဥဒရဿာတိ အန္တောမံသံ” ဟု ဗဟုဗျာဟိပြု၍ တပုဒ်ခွဲထားသည်။ “ကသဗျက” သဒ္ဓါသည် အဘိဓာန်၌ အမှိုက်ဟူသော အနက်ကိုသာ ဟော၏။ အထ ဝါ ကသမ္ပု ဝုစ္စတိ တိန္တကုဏပဂတံ (စိုသောအပုပ်ကောင်၌ဖြစ်သော) ကသဋ္ဌဥဒကံ (ပျစ်သောအပုပ်ရေ)။—ပုဂ္ဂလပညတ်တိကနိဒ္ဒေသကထာ၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်ဋီကာ တိကနိပါတ်၊ ရထကာရဝဂ်၊ အာသံသသုတ်၌လည်း ဖွင့်၏။ ထိုအဖွင့်နှင့် ဤနေရာ၌ လိုက်လျောသည်။ အပုပ်ရည် ထွက်နေသော အသားကို ရစ်ပတ်ကြောင်းဖြစ်သော ညစ်နွမ်းသော အပေါ်ရုံ တဘက်၏ ပန်းပြောက် အဆာနှင့်တူသည်-ဟုမှတ်ပါ။ ပုပ္ဖသဒ္ဓါသည် ပန်းဟူသောအနက်အပြင် အမြိတ်အဆာ ပန်းပြောက်ဟူသော အနက်ကိုလည်း ဟော၏။

ဂဏ္ဍုပ္ပါဒကော၊ ဂဏ္ဍုပ္ပါဒကပိုးတို့၎င်း။ ဝါ၊ အနာကိုဖြစ်စေတတ်သော ပိုးတို့
၎င်း။ တာလဟိရကော၊ တာလဟိရကပိုးတို့၎င်း။ ဝါ၊ ထန်းပင်၏ အမျှင်သဏ္ဍာန်
ရှိသော ပိုးတို့၎င်း။ သူစိမုခကော၊ သူစိမုခကပိုးတို့၎င်း။ ဝါ၊ အပ်ဖျားနှင့်တူသော
ပါးစပ်ရှိသောပိုးတို့၎င်း။ ပဋတန္တသုတ္တကော၊ ပဋတန္တသုတ္တက ပိုးတို့၎င်း။ ဝါ၊
ချည်မျှင်သဏ္ဍာန်ရှိသောပိုးတို့၎င်း။ ဣစ္စေဝမာဒိ၊ ဤသို့အစရှိကုန်သော။ ဒုတ္တိံ သ-
ကုလပုဘေဒါ၊ ၃၂-မျိုး အပြားရှိကုန်သော။ ကိမယော၊ ပိုးတို့သည်။ အာကုလ-
ဗျာကုလော၊ ရှုပ်ယှက်ခတ်၊ အထူးသဖြင့် ရှုပ်ယှက်ခတ်ကုန်သည်။ သဏ္ဍသဏ္ဍစာရိ-
နေော၊ အစုလိုက် အစုလိုက်လှည့်လည်ကုန်သည်။ ဟုတ္တာ၊ နိဝသန္တိ၊ နေကြကုန်၏။
ယေ၊ အကြင် ပိုးကောင်တို့သည်။ ပါနဘောဇနာဒိမ္ပိ၊ သောက်ဘွယ် စားဘွယ်
အစရှိသော အာဟာရသည်။ အဝိဇ္ဇမာနေ၊ မရှိလသော်။ ဥလ္လဗိတော၊ ခုန်၍။
ဝိရဝန္တာ၊ မြည်တမ်းကြကုန်လျက်။ ဟဒယမံသံ၊ နှလုံးသားကို။ အဘိဟနန္တိ၊
တိုးဝှေ့ကြ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ပါနဘောဇနာဒိ အဇ္ဈောဟရဏ ဝေလာယ၊
သောက်ဘွယ် စားဘွယ် အစရှိသည်ကို စားမျှီရာအခါ၌။ ဥဒ္ဓမ္မုခါ၊ အထက်၌
ပါးစပ်ရှိကုန်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ပဌမအဇ္ဈောဟဋ္ဌေ၊ ပဌမ စားမျှီအပ်ကုန်သော။
ဒုတ္တယော၊ နှစ်လုပ် သုံးလုပ်ကုန်သော။ အာလောပေ၊ ထမင်းလုပ်တို့ကို။ တုရိတ-
တုရိတာ၊ အလွန်လျင်မြန်ကုန်သည်။ (ဟုတ္တာ)။ ဝိလုပ္ပန္တိ၊ လုယက်စားမျှီကြ
ကုန်၏။ ယံ၊ ယင်းအစာသစ်အိမ်သည်။ တေသံ ကိမိနံ၊ ထိုပိုးတို့၏။ သူတိဗရံ၊
သားဖွားရုံသည်၎င်း။ ဝစ္စကုဋိ၊ ကျင်ကြီးအိမ်သည်၎င်း။ ဂိလာနသာလာ၊ သူနာ
စရပ်သည်၎င်း။ သုသာနဉ္စ၊ သင်းချိုင်းသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ရ၏။

ယတ္ထ၊ အကြင်အစာသစ်အိမ်၌။ [နိပတိတွာ၊ တိဋ္ဌတိ တို့၌စပ်။] သေယုထာပိ
နာမ၊ ဥပမာ မည်သည်ကား။ စဏ္ဍာလဂါမဒ္ဓါရေ၊ ဒွန်းစဏ္ဍားတို့၏ ရွာတံခါး
အနီး၌။ စန္ဒနိကာယ၊ တံစီးပွက်၌။ နိဒါဗသမယေ၊ နွေအခါ၌။ ထူလဖုသိတ-
ကေ၊ ကြီးသော မိုဗ်းပေါက်ရှိသော။ ဒေဝေ၊ မိုဗ်းသည်။ ဝဿန္တေ၊ ရွာလ
သော်။ ဥဒကေန၊ ဖြင့်။ ဝုယုမာနံ၊ မျောလာသော။ (စဏ္ဍာလရွာတွင်းက မျော
လာသော။) မုတ္တကရိသစမ္မအဋ္ဌိနာရုခဏ္ဍေဓဋ္ဌသိဗ္ဗာဏိကလောဟိတပုဘုတိ၊ ကျင်
ငယ်၊ ကျင်ကြီး၊ သားရေပိုင်း၊ အရိုးပိုင်း၊ အကြောပိုင်း၊ တံထွေး၊ နှပ်၊ သွေး
အစရှိသော။ [ယောဇနာ၌ ခဏ္ဍကို “အသားပိုင်း” ဟု ဖွင့်၏။] နာနာကုဏပ-
ဇာတံ၊ အမျိုးမျိုးသော အပုပ်အစုသည်။ နိပတိတွာ၊ ကျ၍။ ကဒ္ဒမောဒကာလုဋ္ဌိ-
တံ၊ ရှံညှန်ရေတို့ဖြင့် မွေနှောက်အပ်သည်။ (ဟုတ္တာ)။ ဒွိဟတိဟစုယေန၊
၂-ရက် ၃-ရက် လွန်ရာအခါ၌။ သဉ္ဇာတကိမိကုလံ၊ လွန်စွာဖြစ်သော ပိုးလောက်
အပေါင်းရှိသည်။ [ကိမိနံ ကုလံ သမ္မဟောတိ ကိမိကုလံ။ သဉ္ဇာတံ ကိမိကုလံ
တေသု ကုဏပဇာတဿာတိ သဉ္ဇာတကိမိကုလံ။ -ယောဇနာ။] သူရိယာ-
တပဝေဂသန္တာပကုထိတံ၊ နေပူအဟုန်၏ လွန်စွာ ပူလောင်ခြင်းကြောင့်

ကျိက်ကျိက်ဆူသည်။ (ဟုတော။) ဥပရိ၊ အထက်၌။ ဖေဏပုဗ္ဗုဋ္ဌကော၊ အမြှုပ်
 ရေပွက်တို့ကို။ မုစ္ဆန္တံ၊ လွတ်လျက်။ အဘိနီလဝဏ္ဏံ၊ အလွန်ညိုသော အဆင်းရှိ
 သည်။ ပရမဒုဂ္ဂန္ဓဇေဂုစ္ဆံ၊ အလွန်မကောင်းသောအနံ့၊ အလွန်စက်ဆုပ်ဘွယ်
 ရှိသည်။ (ဟုတော။) ဥပဂန္တု၊ အနီးသို့ကပ်ခြင်းငှါ။ နေဝအရဟဇ္ဈပတံ၊ မထိုက်
 သော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်သို့၎င်း။ ဒဠု၊ ကြည့်ရှုခြင်းငှါ။ န အရဟဇ္ဈပတံ၊
 သို့၎င်း။ အာပဇ္ဇိတော၊ ရောက်၍။ တိဋ္ဌတိ သေယျထပံ၊ တည်သကဲ့သို့။ သာယံတုံ
 ဝါ၊ နမ်းရှူခြင်းငှါ၎င်း။ သာယံတုံဝါ၊ သာယာခြင်းငှါ၎င်း။ (အရဟဇ္ဈပတံ၊ သို့။
 အာပဇ္ဇိတော၊ ရှိ။) ပဂေဝ၊ အဘယ်မှာ တည်ပါတော့အံ့နည်း။

ဝေမေဝ၊ ဤအတူသင်လျှင်။ နာနပ္ပကာရပါနဘောဇနာဒိ၊ အထူးထူးသော
 အပြားရှိသော သောက်ဘွယ် စားဘွယ်အစရှိသော အာဟာရသည်။ ဒန္တမုသလ-
 သဉ္ဇုဏ္ဏိတံ၊ သွားတည်းဟူသော ကျည်ပွေ့ဖြင့် မှန်မှန်ညက်ညက် ကြိတ်ချေအပ်
 သည်။ ဇိဝှါဟတ္ထပရိဝတ္တိကံ၊ လျှာတည်းဟူသော လက်ဖြင့် ပြန်လည်စေအပ်
 သည်။ [ဇိဝှါဟတ္ထပရိဝတ္တိတန္တိ ဇိဝှါသင်္ခါတဟတ္ထေန ပရိဝတ္တိတံ။ - ယောဇနာ။]
 ခေဋ္ဌလာလာပလိဗုဒ္ဓံ၊ တံထွေး လျှာရည်တို့ဖြင့် မြှေးယှက်အပ်သည်။ တခဏ-
 ဝိဂတဝဏ္ဏကန္ဓရသာဒိသမ္ပဒံ၊ တခဏခြင်းကင်းပြီးသော အဆင်း အနံ့ အရသာ
 အစရှိသည်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းရှိသည်။ ဝါ၊ အဆင်း အနံ့ အရသာ အစရှိသည်တို့၏
 ပြည့်စုံခြင်းမှ တခဏခြင်း ကင်းပြီးသည်။ တန္တဝါယခလိသုဝါနဝမထုသဒိသံ၊
 ရက်ကန်းသည်တို့၏ ကစီရည်၊ ခွေးအန်ဖတ်နှင့်တူသည်။ (ဟုတော။) နိပတိတော၊
 ကျ၍။ (အစာအိမ်၌ကျရောက်၍။) ပိတ္တသေမှဝါတပလိဝေဋ္ဌိတံ၊ သည်းခြေ၊
 သလိပ်၊ လေတို့သည် ရစ်ပတ်အပ်သည်။ ဟုတော၊ ဥဒရဂ္ဂိသန္တာပဝေဂကုထိတံ၊
 ဝမ်းမီး၏ အပူအဟုန်ကြောင့် ကျိက်ကျိက်ဆူသည်။ ကိမိကုလာကုလံ၊ ပိုးမျိုး
 တို့ဖြင့် ရှုပ်ထွေးသည်။ (ဟုတော။) ဥပရူပရိ၊ အထက်အထက်၌။ ဖေဏပုဗ္ဗုဋ္ဌကောနိ၊
 အမြှုပ်ပွက်တို့ကို။ မုစ္ဆန္တံ၊ လွတ်သည်။ ပရမကသမ္ပဒုဂ္ဂန္ဓဇေဂုစ္ဆဘာဝံ၊ အလွန်
 ပုပ်သော အရေရှိသည်၏အဖြစ်၊ မကောင်းသောအနံ့ရှိသည်၏အဖြစ်၊ စက်ဆုပ်
 ဘွယ်ရှိသည်၏အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇိတော၊ ရောက်၍။ တိဋ္ဌတိ၊ ။

ယံ၊ ယင်း အစာသစ်ကို။ သုတောပိ၊ ကြားရ၍လည်း။ ပါနဘောဇနာဒိသု၊
 သောက်ရာ စားရာ အခါတို့၌။ အမနုညတာ၊ စိတ်ကို လွန်စွာမနှစ်သက်စေနိုင်
 သည်၏ အဖြစ်သည်။ [စားတုန်း သောက်တုန်း၌ ဤအစာသစ်အကြောင်းကို
 ပြောလာလျှင် အလွန်မနှစ်သက်ဘွယ်ဖြစ်သည်-ဟုလို။] (ဟုတော။) သဏ္ဍာတိ၊
 ။ ပညာစက္ခုနာ၊ ဝိပဿနာပညာစက္ခုဖြင့်။ အဝလောကေတော၊ စူးစိုက်စွာ
 ကြည့်၍။ ဝါ၊ ကြည့်လျှင်။ (ပဂေဝ၊ ရှေးဦးမဆွ အစကပင်။ အမနုညတာ၊ သည်။
 ဟုတော၊ သဏ္ဍာတိ။) စ၊ ဆက်။ ယတ္ထ၊ ယင်းအစာသစ်အိမ်၌။ ပတိတံ၊ ကျသော။
 ပါနဘောဇနာဒိ၊ သောက်ဘွယ် စားဘွယ်အစရှိသော အာဟာရသည်။ ပဉ္စဓာ၊

၅-ပါး အပြားအားဖြင့်။ ဝိဘာဂံ၊ ခွဲခြားဝေဘန်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊
 ရောက်၏။ ကေဘာဂံ၊ တဘို့ကို။ ပါဏကာ၊ ပိုးကောင်ငယ်တို့သည်။ ခါဒန္တိ၊
 ခဲစားကြကုန်၏။ ကေဘာဂံ၊ ကို။ ဥဒရဂ္ဂိ၊ ဝမ်းမီးသည်။ ဈာယတိ၊ လောင်၏။
 [စာအုပ်တို့၌ “ဈာပေတိ၊ လောင်စေ၏” ဟု ရှိ၏။ မကောင်း။] ကောဘာဂေါ၊
 သည်။ မုတ္တံ၊ ကျင်ငယ်သည်။ ဟောတိ။ ကော(ဘာဂေါ)။ ကရိသံ၊ ကျင်ကြီး
 သည်။ (ဟောတိ)။ ကော (ဘာဂေါ)။ ရသဘာဝံ၊ ရသဓာတ်၏အဖြစ်သို့။
 အာပဇ္ဇိတော၊ ရှိ။ သောဏိတမံသာဒီနိ၊ အသွေးအသား အစရှိသည်တို့ကို။ ဥပ-
 ဗြူဟယတိ၊ တိုးပွားစေ၏။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ ဥဒရပဋ္ဌလေန စေ၊ အစာသစ်
 အိမ်၏အလွှာဖြင့်၎င်း။ ဥဒရိယဘာဂေနစ၊ အစာသစ်အိမ်၏ အဆုံးအဘို့ဖြင့်၎င်း။
 ပရိစ္ဆိန္နံ၊ ၏။ အယမဿ ။ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

ကရိသန္တိ၊ ကား။ ဝစ္စံ၊ ကျင်ကြီးသည်။ (အတ္ထိ)။ တံ၊ ထိုကျင်ကြီးသည်။
 ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်။ ယေဘုယျေန၊ အားဖြင့်။ အဇ္ဈောဟဋ္ဌာဟာရဝဏ္ဏမေဝ၊
 စားမျှအပ်သော အာဟာရ၏ အဆင်းရှိသည်သာ။ ဟောတိ။ သဏ္ဌာနတော၊
 အားဖြင့်။ သြကာသသဏ္ဌာနံ၊ တည်ရာအရပ်ဟူသော ပုံသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဒိသတော၊
 အားဖြင့်။ ဟေဋ္ဌိမာယ ဒိသာယ ဌိတံ။ သြကာသတော၊ အားဖြင့်။ ပက္ကာသယေ၊
 အစာကျက်အိမ်၌။ ဝါ၊ အစာဟောင်းအိမ်၌။ ဌိတံ။ ပက္ကာသယောနာမကျက်ပြီး
 သောအစာ၏ တည်ရာမည်သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ နာဘိပိဋ္ဌိကဏုကမူလာနံ၊ ချက်၊
 ကျောက်ဆူးရိုး အရင်းတို့၏။ အန္တရေ၊ အတွင်း၌။ အန္တာဝသာနေ၊ အူမ၏
 အဆုံး၌။ ဥဗ္ဗေဓေန၊ အစောက်အားဖြင့်။ အဋ္ဌဂုံလမတ္တော၊ လက်ရှစ်သစ်အတိုင်း
 အရှည်ရှိ၏။ ဝေဠုနာဠိကသဒိသော၊ ဝါးကျည်တောက်နှင့်တူ၏။ ယတ္ထ၊ ယင်း
 အစာကျက်အိမ်၌။ ဝါ၊ ယင်း အစာဟောင်းအိမ်၌။ [“သန္တိစိတံ တိဋ္ဌတိ” ၌စပ်။]
 သေယုထာပိနာမ၊ ကား။ ဥပရူပရိ၊ အထက်အထက်ဖြစ်သော။ ဘူမိဘာဂေါ၊ မြေ
 အဘို့၌။ ပတိတံ၊ ကျသော။ ဝသောဒကံ၊ မိုဗ်းရေသည်။ သြဂဋ္ဌိတော၊ အောက်သို့
 လျော့၍။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဘူမိဘာဂံ၊ ကို။ ပူရေတော၊ ၌။ တိဋ္ဌတိသေယုထာပိကံသို့။

ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥသံ အလုံးစုံသော။
 အာမာသယေ၊ အစာသစ်အိမ်၌။ ပတိတံ၊ ကျသော။ ပါနဘောဇနာဒိကံ၊
 သောက်ဘွယ်စားဘွယ် အစရှိသောအာဟာရသည်။ ဥဒရဂ္ဂိနာ၊ ဝမ်းမီးကြောင့်။
 ဖေဏုဒ္ဒေဟကံ၊ အထက်၌ တိုးပွားသော အမြှုပ်ရှိသည်။ (ဟုတော)။ ပက္ကံပက္ကံ၊
 ကျက်တိုင်းကျက်တိုင်း။ နိသဒါယ၊ ကျောက်တုံးဖြင့်။ ပိသိတမိဝ၊ ကြိတ်အပ်
 သကဲ့သို့။ သဏ္ဌဘာဝံ၊ သိမ်မွေ့သည်၏အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇိတော၊ ရှိ။ အန္တဗိလေ-
 န၊ အူမ၏အခေါင်းဖြင့်။ သြဂဋ္ဌိတော သြဂဋ္ဌိတော၊ သက်လျော့၍ သက်လျော့၍။
 မဒ္ဒိတော၊ နှိပ်၍။ [“ပက္ခိပမာန” ၌စပ်။] ဝေဠုပဗ္ဗေ၊ ဝါးဆစ်၌။ ပက္ခိပမာနပဏ္ဍု-
 မတ္တိကာဝိယ၊ ထည့်အပ်သော ဖျော့တော့သော မြေညက်သည်ကဲ့သို့။ သန္တိစိတံ၊

ကောင်းစွာစုမိသည်။ ဟုတော့၊ တိဋ္ဌတိ။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အားဖြင့်။ ပက္ခာသယ-
ပဋ္ဌလေန စေဝ၊ အစာကျက်အိမ်၏ အပြင်အလွှာဖြင့်၎င်း။ ကရိသဘာဂေန စ၊
ကျင့်ကြီး၏အဆုံး အဘို့ဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္နံ။ အယမဿ ။ပေ။ကေသသဒိသောဝ။

မတ္တလုင်္ဂန္တိ၊ ကား။ သီသကဋ္ဌာဟဗ္ဘန္တရေ၊ ဦးခေါင်းခုံ၏အတွင်း၌။ ဌိတံ၊
သော။မိဉ္ဇရာသိ၊ ခြင်ဆီအစုသည်။ အတ္တိ။ [“ဌိတံ” ဟု ရှေးနိဿယ၌ ရှိ၏။ အဗ္ဘ-
န္တရေသည် ဌိတံ၌သာ စပ်ရသောကြောင့် ကောင်း၏။ “ဌိတံ” ဟု သမာသ်ရှိလျှင်
ဂမကသမာသ် ကြံပါ။] တံ၊ ထိုဦးနှောက်သည်။ ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်။ သေတံ၊
ဖြူသည်။ (ဟုတော့)။ အဟိစ္ဆတ္တကံပိဏ္ဍိကဝဏ္ဏံ၊ မှီအပေါင်း အဆင်းနှင့်တူ၏။
 (“မ္ပိဋံ၊ မ္ပိဋံ” ဟုလည်း ပေးကြ၏။) ဒဓိဘာဝံ၊ နို့ဓမ်း၏အဖြစ်သို့။ အသမ္ပတ္တဒဋ္ဌ-
ခိရဝဏ္ဏံ၊ မရောက်သေးသော ပျက်သောနို့ရေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိ၏။
ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝတ္တု၊ ငှါ။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ သဏ္ဍာနတော၊ သြကာသ-
သဏ္ဍာနံ။ ဒိသတော၊ ဥပရိမာယ ဒိသာယ ဇာတံ။ သြကာသတော၊ အားဖြင့်။
သီသကဋ္ဌာဟဗ္ဘန္တရေ၊ ၌။ စတ္တာရော၊ လေးခုကုန်သော။ သိဗ္ဗိနိမဂ္ဂေ၊ ချုပ်စပ်
လမ်းကြောင်းတို့ကို။ နိဿာယ၊ ၌။ သမောဓာနေတော၊ ပေါင်းစု၍။ ဌပိတာ၊
ထားအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ပိဋ္ဌပိဏ္ဍာဝိယ၊ မှည့်ကံစိုင့်တို့ကဲ့သို့။
သမောဟိတံ၊ ပေါင်းစုလျက်။ တိဋ္ဌတိ။ ပရိစ္ဆေဒတော။ သီသကဋ္ဌာဟဿ၊
ဦးခေါင်းခုံ၏။ အဗ္ဘန္တရတလေဟိစေဝ၊ အတွင်းပြင်တို့ဖြင့်၎င်း။ မတ္တလုင်္ဂဘာဂေ-
နစ၊ ဦးနှောက်၏ အဆုံးအဘို့ဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆိန္နံ ။ပေ။ သဒိသောဝ။

ပိတ္တန္တိ တ္ထေ၊ ၌။ (လဗ္ဘမာနာနိ) ပိတ္တာနိ၊ တို့သည်။ ဗဒ္ဒပိတ္တံစ၊ ဗဒ္ဒသည်းခြေ
၎င်း။ အဗဒ္ဒပိတ္တံစ၊ အဗဒ္ဒသည်းခြေ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒွေ၊ ၂-မျိုးတို့တည်း။
တတ္ထ၊ ထို ၂-မျိုးသောသည်းခြေတို့တွင်။ ဗဒ္ဒပိတ္တံ၊ သည်။ ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်။
ဗဟလမဓုကတေလဝဏ္ဏံ၊ ပျစ်ချသော မယ်ဆယ်ဆီ အဆင်းရှိ၏။ အဗဒ္ဒပိတ္တံ၊
သည်။ မိလာတ အာကုလိတပုပ္ဖဝဏ္ဏံ၊ ညှိုးနွမ်းသော ရှုပ်ထွေးသောပန်းပွင့်
အဆင်းရှိ၏။ သဏ္ဍာနတော၊ အားဖြင့်။ ဥဘယမ္ပိ၊ ၂-မျိုးလုံးလည်းဖြစ်သော။ တံ၊
ထို သည်းခြေသည်။ သြကာသသဏ္ဍာနံ၊ တည်ရာအရပ်နှင့်တူသောပုံသဏ္ဍာန်ရှိ၏။
ဒိသတော၊ အားဖြင့်။ ဗဒ္ဒပိတ္တံ၊ သည်။ ဥပရိမာယ ဒိသာယ ဇာတံ။ ဣတရံ၊ ဗဒ္ဒ
သည်းခြေမှ တပါးသော အဗဒ္ဒသည်းခြေသည်။ ဒိသု၊ အထက်အောက် ၂-ပါး
ကုန်သော။ ဒိသာသု ဇာတံ။ သြကာသတော၊ အားဖြင့်။ အဗဒ္ဒပိတ္တံ၊ သည်။
[ဌိတံ ၌ စပ်။] ကေသ လောမ ဒန္တ နခါနံ၊ ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ သွား၊ ခြေသည်း
လက်သည်းတို့၏။ မံသဝိနိမုတ္တဋ္ဌာနဉ္စေဝ၊ အသားမှလွတ်သော အရပ်ကို၎င်း။
ထဒ္ဒသုက္ခမဉ္စေ၊ ကြမ်းသော ခြောက်သောအရေကို၎င်း။ ဌပေတော၊ ၌။ ဥဒကံ၊
သည်။ တေလဗိန္ဒု၊ ဆီပေါက်ကို။ ဗျာပေတော၊ ပျံ့နှံ့၍။ (ဌိတံ)ဣဝ၊ တည်သကဲ့သို့။
(တထာ) အဝသေသသရီရံ၊ ကြွင်းသောကိုယ်ကို။ ဗျာပေတော ဌိတံ၊ ၎င်း။

ယမ္ပိ၊ ယင်းအဗဒ္ဒသည်းခြေသည်။ ကုပိတေ၊ ပျက်လသော်။ အက္ခိနိ၊ မျက်လုံး
တို့သည်။ ပီတကာနိ၊ ရွှေကုန်သည်။ ဝါ၊ ဝါကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ဘမန္တိ၊
လည်ကုန်၏။ ဂတ္တံ၊ ကိုယ်သည်။ ကမ္ပတိ၊ တုန်လှုပ်၏။ ကဏ္ဍယတိ၊ ယား၏။ ဗဒ္ဒ-
ပိတ္တံ၊ ဗဒ္ဒသည်းခြေသည်။ ဟဒယပပ္ပါသာနံ၊ နှလုံး အဆုတ်တို့၏။ အန္တရေ၊
အကြား၌။ ယကနမံသံ၊ အသဲဟူသောအသားကို။ နိဿယ၊ ရှိ။ ပတိဋ္ဌိတေ၊
တည်သော။ မဟာကောသာတကံကောသကသဒိသေ၊ ကြီးသော ခဝဲသီးအိမ်နှင့်
တူသော။ ပိတ္တကောသကေ၊ သည်းခြေအိတ်၌။ ဌိတံ၊ တည်၏။ (ဤသို့ သည်းခြေ
အိတ်၌တည်သောကြောင့် “ဗဒ္ဒ၊ အိမ်ဖြင့်ဖွဲ့အပ်သော။ ပိတ္တ၊ သည်းခြေ” ဟု
ခေါ်သည်။) ယမ္ပိ၊ ယင်းဗဒ္ဒသည်းခြေသည်။ ကုပိတေ၊ ပျက်လသော်။ သတ္တာ၊
တို့သည်။ ဥမ္ပတ္တကာ၊ ရူးကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ဝိပလ္လတ္တစိတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်သော
စိတ်ရှိကုန်သည်။ (ဟုတော့)။ ဟိရောတ္တပ္ပံ၊ အရှက်အကြောက်ကို။ ဆဇ္ဇေတော၊ ရှိ။
အကတ္တပ္ပံ၊ မပြုထိုက်သော ကိုယ်မှုကို။ ကရောန္တိ။ အဘာသိတပ္ပံ၊ မပြောဆို
ထိုက်သောနှုတ်မှုကို။ ဘာသန္တိ၊ ပြောဆိုကုန်၏။ အစိန္နေတပ္ပံ၊ မကြံထိုက်သော
စိတ်အကြံကို။ စိန္နေန္တိ၊ ကြံကုန်၏။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အားဖြင့်။ ပိတ္တဘာဂေန၊
သည်းခြေ၏ အဆုံးအဘိဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္တံ၊ ၏။ ပေ။ ကောသသဒိသောဝ။

သေမ္ပန္တိ၊ ကား။ သရိရဗ္ဗန္တရေ၊ ကိုယ်၏အတွင်း၌။ ဧကပတ္တပုရပမာဏံ၊
တကွမ်းစားပြည့် အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ (တနည်း) ဧကပတ္တပုရပမာဏံ၊
တသပိတ်ပြည့် အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ သေမ္ပံ၊ သလိပ်သည်။ (အတ္ထိ)။ [ပါဌ
၂-မျိုးရှိ၏။ ပုရဟူသောပုဒ်ကိုထောက်လျှင် “ပတ္တ”က မူရင်းဖြစ်ဟန် တူသည်။
ရှေးက သြမကသပိတ်သည် ယခုသပိတ်များလောက် မကြီး၊ သုံးစလယ်ချက်
ထမင်းဆန်ရုံသာ ရှိ၏။] တံ၊ ထိုသလိပ်သည်။ ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်။ သေတံ၊
ဖြူသည်။ (ဟုတော့)။ နာဂဗလပဏ္ဏရသဝဏ္ဏံ၊ ဝက်ချေးပန်ရွက်ရည်အဆင်းနှင့်
တူသောအဆင်းရှိ၏။ [“ကန်ကော်ရွက်ကြမ်းရည်အဆင်း ရှိ၏”ဟု ရှေးနိဿယ
ပေး၏။ “ရွှေစဉ်တိုင်းရွက်အဆင်းရှိ၏”ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ၌ တနည်းပေး၏။]
သဏ္ဌာနတော၊ သြကာသသဏ္ဌာနံ။ ဒိသတော။ ဥပရိမာယ ဒိသာယ ဇာတံ။
သြကာသတော၊ အားဖြင့်။ ဥဒရပဋ္ဌလေ၊ ဝမ်းအလွှာ၌။ ဝါ၊ အစာသစ်အိမ်၏
အလွှာ၌။ ဌိတံ၊ ၏။ ယံ၊ ယင်းသလိပ်သည်။ ပါနဘောဇနာဒီနိ၊ သောက်ဘွယ်
စားဘွယ် အစရှိသော အာဟာရတို့ကို။ အဇ္ဈောဟရဏကာလေ၊ စားမျိုရာအခါ
၌။ [ဒို့ဓာ ဟုတော့ တိဋ္ဌတိဋ္ဌစပ်။] သေယျထာပိနာမ၊ ကား။ ဥဒကေ၊ ၌။ သေဝါလ-
ပဏကံ၊ မှော်သေး မှော်ညှင်းသည်။ ကဋ္ဌေဝါ၊ ဒုတ်သည်သော်၎င်း။ ကပါလေ
ဝါ၊ အိုးခြမ်းသည်သော်၎င်း။ ပတန္တေ၊ ကျလသော်။ ဆိဇ္ဇိတော၊ ပြတ်၍။ ဒို့ဓာ၊
နှစ်ဖြာ။ ဟုတော့၊ ရှိ။ ပုန၊ တဖန်။ အဇ္ဈောတ္ထရိတော၊ လွမ်း၍။ တိဋ္ဌတိ သေယျ-
ထာပိ၊ ကဲ့သို့။

ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ပါနဘောဇနာဒိမ္ပိ၊ သည်။ နိပတဂန္တ၊ သော်။ ဆိဇ္ဇိတာ
 ဒိဓာ ဟုတော ပုန အဇ္ဈောတ္ထရိတာ တိဋ္ဌတိ။ စ၊ ဆက်။ ယမ္ပိ၊ ယင်း သလိပ်သည်။
 မန္တိဘူတေ၊ နည်းသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်လသော်။ ပက္ကဂဏ္ဍောဝိယ၊ ကျက်သောအနာ
 သည်ကဲ့သို့၎င်း။ ပူတိ ကုဏ္ဍုဋ္ဌဏ္ဍမိဝ စ၊ ပုပ်သော ကြက်အုသည်ကဲ့သို့၎င်း။
 (ဟုတော)။ ဥဒရံ၊ အစာသစ်အိမ်သည်။ ပရမဇေဂုစ္ဆံ၊ အလွန်စက်ဆုပ်ဘယ်
 ကောင်းသည်။ ကုဏပဂန္တံ၊ အကောင်ပုပ်အနံ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ စ၊ ဆက်။
 တတော၊ ထိုအစာသစ်အိမ်မှ။ ဥဂ္ဂတေန၊ တက်သော။ ဂန္ဓေန၊ အနံ့ကြောင့်။
 ဥဒ္ဒေကောပိ၊ ကြိုထိုးသော လေသည်၎င်း။ မုခမ္ပိ၊ ခံတွင်းသည်၎င်း။ ဒုဂ္ဂန္တံ၊
 မကောင်းသော အနံ့ရှိသည်။ ပူတိကုဏပသဒိသံ၊ ပုပ်သော အကောင်နှင့်
 တူသည်။ ဟောတိ။ သောစ ပုရိသော၊ နည်းသောသလိပ်ရှိသော ထိုယောက်ျား
 သည်လည်း။ အပေဟိ၊ ဖဲလော့။ ဒုဂ္ဂန္တံ၊ မကောင်းသောအနံ့ကို။ ဝါယာပေသိ၊
 လှိုင်စေ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ ပြောဆိုထိုက်သူ၏ အဖြစ်သို့။ (အပြော
 အဆို ခံရခြင်းသို့။) အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ စ၊ ဆက်။ ယံ၊ ယင်းသလိပ်သည်။ ဝဇ္ဇိ-
 တော၊ တိုးပွား၍။ ဝါ၊ တိုးပွားလျှင်။ ဗဟလတ္တံ၊ ထူသည်၏အဖြစ်၊ ပျစ်သည်၏
 အဖြစ်သို့။ အာပန္တံ၊ ရောက်သည်။ (သမာနံ၊ သော်။) ဝစ္စကုဋိယာ၊ ၏။ ပိဓာန-
 ဖလကမိဝ၊ ပိတ်ဖုံးကြောင်းဖြစ်သော ပျဉ်ချပ်သည်ကဲ့သို့။ ဥဒရပဋ္ဌလဿ၊
 ဝမ်းရေ၏။ ဝါ၊ အစာသစ်အိမ်၏။ အဗ္ဘန္တရေယေဝ၊ အတွင်း၌သာ။ ကုဏပ-
 ဂန္တံ၊ အကောင်ပုပ်နံ့ကို။ သန္တိရုဇ္ဈိတာ။ (တနည်း) သန္တိရုဇ္ဈိတာ၊ ပိတ်ချုပ်၍။
 တိဋ္ဌတိ၊ ၏။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အားဖြင့်။ သေမှဘာဂေန၊ သလိပ်၏အဆုံးအဘို့ဖြင့်။
 ပရိစ္ဆိန္တံ။ အယမဿ ။ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

ပုဗ္ဗောတိ၊ ကား။ ပူတိလောဟိတဝသေန၊ ပုပ်သောသွေး၏အဖြစ်ဖြင့်။
 ပဝတ္တပုဗ္ဗော၊ ဖြစ်သောပြည်သည်။ (အတ္ထိ)။ သော၊ ထိုပြည်သည်။ ဝဏ္ဏတော၊
 အားဖြင့်။ ပဏ္ဍုပလာသဝဏ္ဏော၊ ဖျော့တော့ ဝါဝင်းသော ဖက်ရွက်အဆင်း
 ရှိ၏။ ပန၊ ဆက်။ မတကသရိရေ၊ သူသေကောင်၌။ ပူတိဗဟလာစာမဝဏ္ဏော၊
 ပုပ်သော ပျစ်ချဲ့သော ထမင်းရည်အဆင်းရှိသည်။ ဟောတိ။ [ပူတိဗဟလာစာမ-
 ဝဏ္ဏော ပူတိဗဟလေန အာစာမေန သဒိသော ဟောတိ။—ယောဇနာ။]သဏ္ဍာ-
 နတော ဩကာသသဏ္ဍာနော။ ဒိသတော ဒိသု ဒိသာသု ဇာတော။ ပန၊ ဆက်။
 ဩကာသတော၊ အားဖြင့်။ ယတ္ထ၊ အကြင်ကိုယ်အရပ်၌။ သော၊ ထို ပြည်သည်။

ဝါယာပေသိ။ ။ဝါဓာတ်, ဒိဝါဒိ ယပစ္စည်းဖြင့် “ဝါယသိ” ပုဒ်သည် ဝါတော
 ဝါယတိ စသည်၌ကဲ့သို့ အကမ္မကတည်း၊ ဤ၌ ဒုဂ္ဂန္တံဟု ကံရှိနေသောကြောင့် ဝါယာပေသိ
 ဟု ယောဇနာရှိသောပါဌ်သာ ကောင်း၏။ တံ အမှေဟိ၊ တို့ကို။ ဒုဂ္ဂန္တံ ဝါယာပေသိ။—
 ယောဇနာ။

သန္တိစိတော၊ ကောင်းစွာစုဝေးသည်။ (ဟုတော)။ တိဋ္ဌေယျ၊ တည်ရာ၏။ ပုဗ္ဗဿ၊ ပြည်၏။ နိဗဒ္ဒေါ၊ မြဲသော။ (သော) သြကာသောနာမ၊ ထို တည်ရာအရပ် မည်သည်။ နတ္ထိံ၊ ပန၊ အနွယ်ကား။ ခါဏုကဏုကပ္ပဟရဏဂ္ဂိဇာလာဒိဟိ၊ သစ်ငုတ်၊ ဆူးငြောင့်၊ ပုတ်ခတ်ကြောင်း ဒါး လုံ စသော လက်နက်၊ မီးလျှံအစရှိ သည်တို့သည်။ အဘိဟတေ၊ ထိခိုက်အပ်သော။ ယသ္မိံ ယသ္မိံ သရီရပဒေသေ၊ အကြင်အကြင် ကိုယ်အရပ်၌။ လောဟိတံ၊ သွေးသည်။ သဏ္ဍဟိတော၊ ကောင်းစွာ တည်၍။ ပစ္စတိံ၊ ကျက်၏။ ဂဏ္ဍပိဋ္ဌကာဒယောဝါ၊ အဖု၊ အနာ အစရှိသည် တို့သည်သော်လည်း။ ဥပုဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဆူးစူးခြင်း စသည်တို့ကြောင့်မဟုတ်ဘဲ “အနာ၊ အဖုစသည်တို့ ဖြစ်လာကြသည်” ဟုလို။) တတြ တတြေဝ၊ ထိုထို ကိုယ် အရပ်၌ပင်။ (ပုဗ္ဗော) တိဋ္ဌတိ။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အားဖြင့်။ ပုဗ္ဗဘာဂေန၊ ပြည်၏ အဆုံးအဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နော၊ အယမဿ ။ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

လောဟိတန္တိ (တ္ထေ)၊ ၌။ (လဗ္ဘမာနာနိ)။ လောဟိတာနိ၊ သွေးတို့သည်။ သန္တိစိတလောဟိတဉ္စ၊ သန္တိစိတသွေး၎င်း။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ စုဝေးတည်နေသော သွေး၎င်း။ သံသရဏလောဟိတဉ္စ၊ သံသရဏသွေး၎င်း။ ဝါ၊ အကြောတို့ကို လျှောက်သွားသောသွေး၎င်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့။) ဒော၊ ၂-မျိုးတို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထို ၂-မျိုးသောသွေးတို့တွင်။ သန္တိစိတလောဟိတံ၊ သည်။ ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်။ နိပက္ကဗဟလလာခါရသဝဏ္ဏံ၊ ကျက်ပြီးသော ပျစ်ချဲ့သော ချိပ်ရည်အဆင်းရှိ၏။ သံသရဏလောဟိတံ၊ သည်။ အစ္စလာခါရသဝဏ္ဏံ၊ ကြည်သော ချိပ်ရည် အဆင်း ရှိ၏။ သဏ္ဍာနတော၊ အားဖြင့်။ ဥဘယမ္ပိ၊ ၂-ပါးစုံသော သွေးသည် လည်း။ သြကာသသဏ္ဍာနံ၊ တည်ရာအရပ်နှင့် တူသောပုံသဏ္ဍာန်ရှိ၏။ ဒိသတော၊ အားဖြင့်။ သန္တိစိတလောဟိတံ၊ သည်။ ဥပရိမာယ ဒိသာယ ဇာတံ။ ဣတရံ၊ သန္တိစိတသွေးမှ တပါးသော သံသရဏသွေးသည်။ ဒိသု ဒိသာသု ဇာတံ။ သြကာသတော၊ အားဖြင့်။ သံသရဏလောဟိတံ၊ သည်။ ကေသလောမဒန္တ-နခါနံ၊ တို့၏။ မံသဝိနိမုတ္တဋ္ဌာနဉ္စေဝ၊ ကို၎င်း။ ထဒ္ဒသုက္ခမဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ဌပေ-တော၊ ၍။ ဓမ္မနိဇာလာနုသာရေန၊ အကြောတည်းဟူသော ကွန်ယက်ကို အစဉ် လိုက်သော အားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဥပါဒိန္နကသရီရံ၊ ဥပါဒိန္နကကိုယ်ကို။ (တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် ငါ့ကိုယ်ဟုစွဲလမ်း မှတ်ယူအပ်သော တကိုယ်လုံးကို။) ဖရိတော၊ ၍။ ဌိတံ၊ ၍။

သန္တိစိတလောဟိတံ၊ သည်။ ယကနဋ္ဌာနဿ၊ အသည်းဌာန၏။ ဟေဋ္ဌာ-ဘာဂံ၊ ကို။ ပူရေတော၊ ၍။ ကေပတ္တပူရမတ္တံ၊ တကွမ်းစားပြည့် အတိုင်းအရှည် ရှိသည်။ (တနည်း) ကေပတ္တပူရမတ္တံ၊ တသပိတ်ပြည့် အတိုင်းအရှည်ရှိသည်။ (ဟုတော)။ ဟဒယဝက္ကပပ္ပိသာနံ၊ နှလုံး အညှို့ အဆုတ်တို့၏။ ဥပရိ၊ ၌။ ထောကံ ထောကံ၊ အနည်းငယ်၊ အနည်းငယ်။ ပဏ္ဍရန္တိ၊ ယိုချလျက်။ ဝက္ကဟဒယယကန-

ပပ္ပါသေ၊ အညိန္နလုံး အသည်း အဆုတ်တို့ကို။ တေမယမာနံ၊ စိုစေလျက်။ ဌိတံ။
 ဟံ၊ မှန်။ တသ္မိံ၊ ထိုသွေးသည်။ ဝက္ကဟဒယာဒိနိ၊ တို့ကို။ အတေမေန္တေ၊ မစို
 စေလသော်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ပိပါသိတာ၊ လွန်စွာဖြစ်သော မှတ်သိပ်ခြင်း
 ရှိကုန်သည်။ ဝါ၊ ရေဆာကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အားဖြင့်။ လော-
 ဟိတဘာဂေန၊ သွေး၏အဆုံးအဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နံ။ အယမဿ။ ပေ။ ကေသသဒိ-
 သောဝ။

သေဒေါတိ၊ ကား။ လောမက္ကပါဒိဟိ၊ အမွှေးတွင်း အစရှိသည်တို့မှ။
 ပဉ္စရဏကအာပေါဓာတု၊ ယိုစီးသော အာပေါဓာတ်သည်။ (အတ္ထိ)။ သော၊
 ထိုချွေးသည်။ ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်။ ဝိပ္ပသန္နတိလတေလဝဏ္ဏော၊ အထူးသဖြင့်
 ကြည်လင်သော နှမ်းဆီအဆင်းရှိ၏။ သဏ္ဍာနတော၊ သြကာသသဏ္ဍာနော။ ဒိသ-
 တော။ ပေ။ ဇာတော။ သြကာသတော၊ ဖြင့်။ ယတ္ထ၊ အကြင်ကိုယ်အရပ်၌။
 လောဟိတံ ဝိယ၊ သွေးသည်ကဲ့သို့။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ တိဋ္ဌေယျ၊ တည်ရာ၏။
 သေဒဿ၊ ၏။ နိဗဒ္ဓေါ၊ သော။ သော၊ သြကာသောနာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ။ ပန၊
 အနွယ်ကား။ ယဒါ၊ ၌။ အဂ္ဂိသန္တာပသုရိယသန္တာပ ဥတုဝိကာရာဒိဟိ၊ မီးပူ
 နေပူ ဥတု၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကြောင့်။ သရီရံ၊ သည်။ သန္တပ္ပတိ၊
 လွန်စွာ ပူလောင်၏။ တဒါ၊ ၌။ ဥဒကတော၊ မှ။ အဗျုဇ္ဇမတ္တဝိသမစ္ဆိန္နဘိသ-
 မုဋ္ဌာလကုမုဒနာဋ္ဌကလာပေါ ဝိယ၊ နုတ်အပ်ကာမျှဖြစ်သော မညီမညွတ်ဖြတ်
 အပ်သော ကြာစွယ်စည်း၊ ကုမုဒြာကြာအစည်းကဲ့သို့။ သဗ္ဗကေသလောမက္ကပ-
 ဝိဝရေဟိ၊ အလုံးစုံသော ဆံတွင်း မွှေးညှင်းတွင်း အပေါက်တို့မှ။ ပဉ္စရတိ၊
 ယိုစီး၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုချွေး၏။ သဏ္ဍာနမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ကေသ-
 လောမက္ကပဝိဝရာနယေဝ၊ ဆံတွင်း မွှေးညှင်းတွင်းအပေါက်တို့၏သာ။ ဝသေန၊
 စပ်သဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ စ၊ ဆက်။ သေဒပရိဂ္ဂဏှကေန၊ ချွေးကို ဉာဏ်ဖြင့်
 သိမ်းဆည်းသော။ ယောဂိနာ၊ သည်။ ကေသလောမက္ကပဝိဝရေ၊ တို့ကို။ ပူရေ-
 တွာ၊ ၍။ ဌိတဝသေနော၊ တည်သောချွေး၏ အဖြစ်ဖြင့်သာ။ သေဒေါ ကို။
 မနသိကာတဗ္ဗော။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အားဖြင့်။ သေဒဘာဂေန၊ ချွေး၏ အဆုံး
 အဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နော။ အယမဿ ။ ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

မေဒေါတိ၊ ကား။ ထိနသိနေဟော၊ ထန်သော အစေးသည်။ ဝါ၊ အဆီခဲ
 သည်။ (အတ္ထိ)။ သော၊ ထိုအဆီခဲသည်။ ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်။ ဖာလိတဟလိဒ္ဓိ-
 ဝဏ္ဏော၊ ခဲအပ်ပြီးသော နှင်းအဆင်းရှိ၏။ သဏ္ဍာနတော၊ အားဖြင့်။ တာဝ၊
 ကိသသရီရမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဓိဋ္ဌဿ) ထူလသရီရဿ၊ ဝဖြိုးသောကိုယ်ရှိသူ၏။
 စမ္ပမံသန္တရေ၊ အရေနှင့် အသားတို့၏ အကြား၌။ ဌပိတဟလိဒ္ဓိဝဏ္ဏဒကလ-
 ပိလောတိကသဏ္ဍာနော၊ ထားအပ်သော နှင်းအဆင်းရှိသော ဘွဲ့ပူဆိုးပိုင်း
 သဏ္ဍာန်ရှိသည်။ ဟောတိ။ ကိသသရီရဿ၊ ကြုံလှုံသောကိုယ်ရှိသူ၏။ ဇသံမံသံ၊
 သလုံးသား၎င်း။ ဥရိမံသံ၊ ပေါင်သား၎င်း။ ပိဋ္ဌိကဏှကနိသိတံ၊ ကျောက်ဆူးရိုး

၌ရှိသော။ ပိဋိမံသံ၊ ကျောက်ကုန်းသား၎င်း။ ဥဒရဝဋ္ဌိမံသံ၊ ဝမ်းပျဉ်းသား၎င်း။
ဣတိ၊ သို့။ တောနိ၊ ဤ အသားတို့ကို။ နိဿယ၊ ရှိ။ ဒိဂုဏံ၊ ၂-ဆတက်ကို၎င်း။
ဝါ၊ ၂-ထပ်ကို၎င်း။ တိဂုဏံ၊ ၃-ဆတက်ကို၎င်း။ ဝါ၊ ၃-ထပ်ကို၎င်း။ ကတော၊ ရှိ။
ဌပိတဟလိဒ္ဓိဝဏ္ဏဒကူလပိလောတိကသဏ္ဍာနော၊ ၎င်း။ ဒိသတော။ ပေ။ ဇာတော။
ဩကာသတော၊ အားဖြင့်။ ထူလဿ၊ ဝဖြိုးသူ၏။ သကလသရီရံ၊ ကို။ ဖရိတော၊
ရှိ၎င်း။ ကိသဿ၊ ကြုံလို့သူ၏။ ဇဗ္ဗမံသာဒီနိ၊ တို့ကို။ နိဿယ၊ ရှိ၎င်း။ ဌိတော။
ယံ၊ ယင်း အဆီခဲကို။ သိနေဟသဗ္ဗံ၊ အစေးဟူသော အရေအတွက်သို့။ ဂတမ္ပိ၊
ရောက်သော်လည်း။ (တနည်း-ဂတမ္ပိ၊ ရောက်သည်လည်းဖြစ်သော။ ယံ၊ ယင်း
အဆီခဲကို။) ပရမဇေဂုစ္ဆတ္တာ၊ အလွန်စက်ဆုပ်ဘွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
မုဒ္ဒနိ၊ ဦးထိပ်၌။ တေလတ္တာယ၊ ဆီအကျိုးငှါ။ နေဝ (ဂဏ္ဍန္တိ)၊ မယူကြကုန်။
နာသတေလာဒီနံ၊ နှာခေါင်းဆီ အစရှိသည်တို့၏။ အတ္တာယ၊ ငှါ။ န ဂဏ္ဍန္တိ။
ပရိစ္ဆေဒတော၊ အားဖြင့်။ ဟေဌာ၊ ၌။ မံသေန၊ ဖြင့်၎င်း။ ဥပရိ၊ ၌။ စမ္ပေန၊ ဖြင့်
၎င်း။ တိရိယံ၊ ၌။ မေဒဘာဂေန၊ အဆီခဲ၏ အဆုံးအဘို့ဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆန္ဒော။
အယမဿ ။ ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

အဿုတိ၊ ကား။ အက္ခိဟိ၊ မျက်လုံးတို့မှ။ ပဏ္ဍရဏကအာပေါဓာတု၊
ယိုစီးသော အာပေါဓာတ်သည်။ (အတ္တိ)။ တံ၊ ထို မျက်ရည်သည်။ ဝဏ္ဏတော၊
ဝိပွသန္တတိလတေလဝဏ္ဏံ၊ ၎င်း။ သဏ္ဍာနတော ဩကာသသဏ္ဍာနံ။ ဒိသတော။ ပေ။
ဇာတံ။ ဩကာသတော၊ ဖြင့်။ အက္ခိကူပကေသု၊ မျက်လုံးတွင်းတို့၌။ ဌိတံ။ စ၊
ဆက်။ ဧတံ၊ ဤမျက်ရည်သည်။ ပိတ္တကောသကေ၊ သည်းခြေအိမ်၌။ ပိတ္တမိဝ၊
သည်းခြေကဲ့သို့။ အက္ခိကူပကေသု၊ တို့၌။ သဒါ၊ သိမ်း။ သန္တိစိတံ၊ သည်။
(ဟုတော)။ န တိဋ္ဌတိ၊ တည်သည်မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ယဒါ၊ ၌။ သတ္တာ၊
တို့သည်။ သောမနဿဇာတာ၊ ဖြစ်သောဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိကုန်သည်။ (ဟုတော)။
မဟာဟသိတံ၊ ကျယ်စွာရယ်ခြင်းကို။ ဟသန္တိ၊ ရယ်ကုန်၏။ ဒေါမနဿဇာတာ၊
ဖြစ်သော နှလုံးမသာယာခြင်းရှိကုန်သည်။ (ဟုတော)။ ရောဒန္တိ၊ ငိုကုန်၏။
ပရိဒေဝန္တိ၊ မြည်တမ်းကုန်၏။ တထာရူပံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ (ထိုမျက်ရည်
ထွက်လောက်သော သဘောရှိသော။) ဝိသဘာဂါဟာရံ၊ သဘောမတူသော
အာဟာရကို။ အာဟာရန္တိ၊ စားမျိုးကြကုန်၏။ [ခန္ဓာကိုယ်၌ မူလကရှိနေသော
ဓာတ်တို့နှင့် သဘောမတူသောကြောင့် ထိုအာဟာရကို “ဝိသဘာဂါဟာရ”
ဟု ခေါ်၏။] စ၊ သည်သာမကသေး။ ယဒါ၊ ၌။ နေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏။ အက္ခိနိ၊
တို့ကို။ ဓူမရဇပံသုကာဒီဟိ၊ မီးခိုး၊ မြူမှုန်၊ ပုံ အစရှိသည်တို့သည်။ အဘိဟညန္တိ၊
ထိခိုက်အပ်ကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ ဧတေဟိ သောမနဿ ဒေါမနဿ ဝိသဘာဂါ-
ဟာရ ဥတုဟိ၊ ဤ ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်း၊ သဘောမတူသော
အာဟာရ ဥတုတို့ကြောင့်။ သမုဋ္ဌဟိတော၊ ကောင်းစွာဖြစ်ပေါ်၍။ အက္ခိကူပေ၊

၌။ ပူရေတွာ၊ ရှိ။ တိဋ္ဌတိဝါ၊ တည်သော်လည်း တည်၏။ ပဉ္စရတိဝါ၊ ယိုစီးသော်လည်း ယိုစီး၏။ ပန၊ ဆက်။ အဿုပရိဂ္ဂဏှကေန၊ မျက်ရည်ကို ဉာဏ်ဖြင့် သိမ်းဆည်းသော။ ယောဂိနာ၊ သည်။ အက္ခိကူပေ၊ ၌။ ပူရေတွာ၊ ရှိ။ ဌိတဝသေနော၊ တည်သောမျက်ရည်၏ အစွမ်းဖြင့်သာ။ ပရိဂ္ဂဏှိတဗ္ဗံ၊ သိမ်းဆည်းထိုက်၏။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ အားဖြင့်။ အဿုဘာဂေန၊ မျက်ရည်၏အဆုံးအဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နံ။ အယမဿ ။ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

ဝသာတိ၊ ကား။ ဝိလိနသ္မေဟော၊ ကျဲသောအစေးသည်။ (အတ္ထိ)။ [မေဒေါ၏ပြောင်းပြန် အဖွင့်တည်း။] သာ၊ ထိုဆီကြည်သည်။ ဝဏ္ဏတော၊ ဖြင့်။ နာဠိကေရတေလဝဏ္ဏာ၊ အုန်းဆီအဆင်းရှိ၏။ ဣတိပိ ဝတ္ထု ဝဋ္ဌတိ။ သဏ္ဌာနတော၊ ဖြင့်။ နှာနကာလေ၊ ရေချိုးရာအခါ၌။ ပသန္နဥဒကဿ၊ ကြည်လင်သောရေ၏။ ဥပရိ၌။ ပရိဗ္ဗမန္တသိနေဟဗိန္ဒုဝိသဋ္ဌသဏ္ဌာနာ၊ ထက်ဝန်းကျင်လည်လျက် ပြန်သော အစေးပေါက်သဏ္ဌာန် ရှိ၏။ [ဗိန္ဒု စ+သော+ဝိသဋ္ဌော စာတိ ဗိန္ဒုဝိသဋ္ဌော။ သိနေဟော ဝေ ဗိန္ဒုဝိသဋ္ဌော သိနေဟဗိန္ဒုဝိသဋ္ဌော။ ပရိဗ္ဗမန္တာ+စ+သော+သိနေဟ ဗိန္ဒုဝိသဋ္ဌော စာတိ ပရိဗ္ဗမန္တ သိနေဟ ဗိန္ဒုဝိသဋ္ဌော။—ယောဇနာ။] ဒိသတော။ပေ။ ဇာတာ။ သြကာသတော၊ ဖြင့်။ ယေဘုယျေန၊ ဖြင့်။ ဟတ္ထတလ ။ပေ။ အံသကုဋ္ဌေသု၊ လက်ဖဝါးအပြင်၊ လက်ဖမိုး၊ ခြေဖဝါးအပြင်၊ ခြေဖမိုး၊ နှာခေါင်းဖု၊ နဖူးပြင်၊ ပခုံးစွန်းတို့၌။ ဌိတာ။

စ၊ ဆက်။ သော၊ ဤဆီကြည်သည်။ ဧတေသု၊ သြကာသေသု၊ ဤလက်ဖဝါးအပြင် အစရှိသောအရပ်တို့၌။ သဒါ၊ သိမ်း။ ဝိလိနာဝါ၊ ကျဲသည်သာလျှင်။ ဟုတွာ။ န တိဋ္ဌတိ၊ တည်သည် မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ယဒါ၊ ၌။ အဂ္ဂိသန္တာပ။ပေ။ ဓာတုဝိသဘာဂေဟိ၊ မီးပူ၊ နေပူ၊ သဘောမတူသောဥတု၊ သဘောမတူသော ဓာတ်တို့ကြောင့်။ တေ ပဒေသာ၊ ထို လက်ဖဝါးအပြင် အစရှိသော အရပ်တို့သည်။ ဥသ္မာဇာတာ၊ ဖြစ်သော အငွေ့ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ တဒါ၊ ၌။ တတ္ထ၊ ထို လက်ဖဝါးအပြင် အစရှိသောအရပ်တို့၌။ [သံသရတိ ၌စပ်။] နှာနကာလေ၊ ၌။ ပသန္နဥဒကူပရိ၊ ကြည်လင်သောရေ၏ အထက်၌။ သိနေဟဗိန္ဒုဝိသဋ္ဌော ဝိယ၊ ပြန်သော အစေးအပေါက်သည်ကဲ့သို့။ ဣတော စိတော စ၊ ဤအရပ် ဤအရပ်သို့လည်း။ သံသရတိ၊ ရွှေ့ရှား၏။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နိဿယ၌ “သဉ္စရတိ၊ စီးကျသွားလာ၏” ဟု ရှိ၏။) ပရိစ္ဆေဒတော၊ ဖြင့်။ ဝသာဘာဂေန၊ ဆီကြည်၏အဆုံးအဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နံ။ အယမဿ။ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

ခေဋ္ဌောတိ၊ ကား။ အန္တောမုခေ၊ ပါးစပ်၏အတွင်း၌။ ဖေဏမိဿာ၊ အမြှုပ်နှင့်ရောသော။ အာပေါဓာတု၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ သော၊ ထို တံထွေးသည်။ ဝဏ္ဏတော၊ ဖြင့်။ သေတော၊ သည်။ (ဟုတွာ)။ ဖေဏဝဏ္ဏော၊ ရေမြှုပ်အဆင်းရှိ၏။ သဏ္ဌာနတော သြကာသသဏ္ဌာနော။ ဖေဏသဏ္ဌာနော၊ ရေမြှုပ်သဏ္ဌာန်

ရို၏။ ဣတိပိ၊ ဝတ္တံ၊ ဝဇ္ဇတိ။ ဒိသတော။ ပေ။ ဇာတော။ ဩကာသတော၊ ဥဘောဟိ၊ ကပေါလပဿေဟိ၊ ပါးစောင် နံပါးတို့မှ။ ဩရုယ၊ သက်ဆင်း၍။ ဇိဝါယ၊ ဌ။ ဌိတော။ စ၊ ဆက်။ သေ(သော)၊ ဤတံထွေးသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤလျှာ ပေါ်၌။ သဒါ၊ သိမ်း။ သန္တိတော၊ သည်။ ဟုတော။ န တိဋ္ဌတိ၊ တည်သည်မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ယဒါ၊ ဌ။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ တထာရူပံ၊ သော။ (ထိုသို့ တံထွေးဖြစ်လောက်သော သဘောရှိသော။) အာဟာရံ၊ ကို။ ပဿန္တိ ဝါ၊ မြင်မှု လည်း မြင်ကုန်၏။ သရန္တိ ဝါ၊ အမှတ်ရမှုလည်း အမှတ်ရကုန်၏။ ဥဏှတိတ္ထ ကဋ္ဌကလောဏမ္ပိလာနံ၊ ပူသော၊ စပ်သော၊ ခါးသော၊ ငန်သော၊ ချဉ်သော အရသာတို့တွင်။ ကိဉ္ဇိဝါ၊ တစုံတခုသော အရသာကိုမူလည်း။ မုခေ၊ ခံတွင်း၌။ ဌပေန္တိ။ ယဒါဝါ၊ ဌမှုလည်း။ နေသံ၊ ထိုသတ္တဝါတို့၏။ ဟဒယံ၊ သည်။ အာဂိလာယတိ၊ နာကျင်၏။ [အာပုဗ္ဗ - ဂိလေဓာတ်တည်း။] ကိသ္မိဉ္ဇိဒေဝ၊ တစုံတခုသော အာရုံ၌ပင်။ ဇိဂုစ္ဆာဝါ၊ စက်ဆုပ်ခြင်းသည်သော်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တဒါ၊ ဌ။ ခေဋ္ဌော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ၍။ ဥဘောဟိ၊ ကုန်သော။ ကပေါလပဿေဟိ၊ တို့မှ။ ဩရုယ၊ ၍။ ဇိဝါယ၊ ဌ။ သဏှာတိ။ စ၊ ဆက်။ သေ(သော)၊ ဤတံထွေး သည်။ အဂ္ဂဇိဝါယ၊ လျှာဖျား၌။ တနုကော၊ ကျသည်။ ဟောတိ။ မူလဇိဝါယ၊ လျှာရင်း၌။ ဗဟလော၊ ပျစ်ချဲ့သည်။ (ဟောတိ)။ စ၊ ဆက်။ မုခေ၊ ဌ။ ပက္ခိတ္တံ၊ သော။ ပုထုကံဝါ၊ မှုံဆန်းကိုသော်၎င်း။ တဏှုလံဝါ၊ ဆန်လှော်ကိုသော်၎င်း။ အညံ၊ သော။ ကိဉ္ဇိ၊ သော။ ခါဒနိယံဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ [“တေမေတုံ” ၌စပ်။ နဒိပုဋ္ဌိနေ၊ မြစ်သဲသောင်စ၌။ ခတကုပကသလိလံ၊ တူးအပ်သော တွင်းကလေး၏ ရေသည်။ ပရိက္ခယံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။ (န ဂစ္ဆတိ)ဝိယ၊ မရောက်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။ ခေဋ္ဌော၊ သည်။) ပရိက္ခယံ။ အဂစ္ဆန္တော၊ မရောက်ဘဲသာလျှင်။ တေမေ- တုံ၊ စိုစေခြင်းငှါ။ သမတ္ထော၊ စွမ်းနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ၍။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ ဖြင့်။ ခေဋ္ဌဘာဂေန၊ တံထွေး၏ အဆုံးအဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နော။ ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

သိသံဃာဏိကာတိ၊ ကား။ မတ္ထလုဂံတော၊ ဦးနှောက်မှ။ ပဏ္ဍရဏကအသုစိ၊ ယိုစီးသော မစင်ကြယ်သောအရေသည်။ ဝါ၊ နှပ်သည်။ (အတ္ထိ)။ သာ၊ ထိုနှပ် သည်။ ဝဏ္ဏတော၊ ဖြင့်။ တရုဏတာလဋ္ဌိမိဉ္ဇေဝဏ္ဏာ၊ နုသောထန်းသီးစေ့ အဆန်၏ အဆင်းရှိ၏။ သဏှာနတော ဩကာသသဏှာနော။ ဒိသတော။ ပေ။ ဇာတာ။ ဩကာသတော၊ ဖြင့်။ နာသပုဋ္ဌေ၊ နှာခေါင်းဖုတို့ကို။ ပူရေတွာ၊ ၍။ ဌိတာ။ စ၊ ဆက်။ သော၊ ဤနှပ်သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ နှာခေါင်းဖု၌။ သဒါ၊ သိမ်း။ သန္တိတော ဟုတော န တိဋ္ဌတိ။ အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ ယထာနာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ပုရိသော၊ သည်။ ပဒုမိနိပတ္တေန၊ ပဒုမာကြာဖတ်ဖြင့်။ ဒမိ၊ နို့ဓမ်းကို။ ဗန္ဓိတွာ၊ ဖွဲ့တုပ်၍။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌ။ ကဏှကေန၊ ဆူးဖြင့်။ ဝိဇ္ဇေယျ၊ ထိုးဖောက်ရာ၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ တေန ဆိဒ္ဒေန၊ ထိုအပေါက်ဖြင့်။ ဒမိမတ္ထု၊ နို့ဓမ်းအကြည်သည်။

ဂဠိတော၊ လျှော၍။ ဗဟိ၊ သို့။ ပတေယုယထာ၊ ကျရာသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ လျှင်။ ယဒါ၊ ဌ။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ရောဒန္တိ ဝါ၊ ငိုမှုလည်း ငိုကုန်၏။ ဝိသဘာဂါ-
 ဟာရဉ္စတုဝသေန၊ သဘောမတူသော အာဟာရ၊ သဘောမတူသော ဥတု၏ အစွမ်းဖြင့်။ သဉ္စာတဓာတုက္ခောဘာဝါ၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဓာတ်ချောက်ချားခြင်းရှိကုန်သည်မှုလည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တဒါ၊ ဌ။ အန္တောသိသတော၊ ဦးခေါင်းအတွင်းမှ။ ပုတိသေမှဘာဝံ၊ ပုပ်သော သလိပ်၏ အဖြစ်သို့။ အာပန္နံ၊ ရောက်သော။ မတ္ထလုဂံ ၊ ဦးနှောက်သည်။ ဂဠိတော၊ လျှောကျ၍။ တာလုမတ္ထက-
 ဝိဝရေန၊ အာခေါင်ထိပ်၏ အပေါက်ဖြင့်။ ဩတရိတော၊ သက်ဆင်း၍။ နာသပုဋ္ဌေ၊ တို့ကို။ ပူရေတော၊ ၍။ တိဋ္ဌတိ ဝါ၊ တည်မှုလည်း တည်၏။ ပဉ္စရတိ ဝါ၊ ယိုစီးမှုလည်း ယိုစီး၏။ ပန၊ ဆက်။ သိဃံာဏိကာပရိဂ္ဂဏှကေန၊ နှပ်ကို ဉာဏ်ဖြင့် သိမ်းဆည်းသော။ ယောဂိနာ၊ သည်။ နာသပုဋ္ဌေ၊ တို့ကို။ ပူရေတော၊ ၍။ ဌိတဝသေနော၊ တည်သောနှပ်၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ပရိဂ္ဂဏှိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ ဖြင့်။ သိဃံာဏိကာဘာဂေန၊ နှပ်၏အဆုံးအဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နာ။ အယမဿ ။ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

လသိကာတိ၊ ကား။ သရိရသန္တိနံ၊ ကိုယ်အဆက်အစပ်တို့၏။ အဗ္ဘန္တရေ၊ အတွင်း၌။ ပိစ္ဆိလကုဏပံ၊ ပျစ်ချဲ့သော အပုပ်သည်။ ဝါ၊ အစေးသည်။ (အတ္ထိ)။ သာ၊ ထို အစေးသည်။ ဝဏ္ဏတော၊ ဖြင့်။ ကဏိကာရနိယျာသဝဏ္ဏာ၊ မဟာလှေကားပင်၏အစေး အဆင်းရှိ၏။ သဏ္ဌာနတော ဩကာသသဏ္ဌာနာ။ ဒိသတော။ပေ။ဇာတာ။ဩကာသတော၊ဖြင့်။ အဋ္ဌိသန္တိနံ၊ အရိုး အဆက်အစပ်တို့၏။ အဗ္ဘန္တနကိစ္စံ၊ နယ်ဆီကိစ္စကို။ သာဓယမာနာ၊ ပြီးစေလျက်။ အသိတိသတသန္တိနံ၊ တရားရှစ်ဆယ်သော အဆက်အစပ်တို့၏။ အဗ္ဘန္တရေ၊ ဌ။ ဌိတာ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ သော၊ ဤအစေးသည်။ မန္ဒာ၊ နည်းသည်။ ဟောတိ။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥဋ္ဌဟန္တဿ၊ ထသော်၎င်း။ နိသိဒန္တဿ၊ ထိုင်သော်၎င်း။ အဘိက္ကမန္တဿ၊ ရှေ့သို့သွားသော်၎င်း။ ပဋိက္ကမန္တဿ၊ နောက်သို့ ပြန်သော်၎င်း။ သမိဉ္စန္တဿ၊ ကွေးသော်၎င်း။ ပသာရေန္တဿ၊ ဆန့်သော်၎င်း။ အဋ္ဌိကာနိ၊ အရိုးတို့သည်။ ကဋ္ဌကဋ္ဌာယန္တိ၊ ကဋ္ဌ ကဋ္ဌဟု အသံပြုကုန်၏။ ဝါ၊ ခတ်ခတ်ဟု အသံပြုကုန်၏။ [ရှေးနိဿယ၌ “ချွတ်ချွတ်မြည်ကုန်၏”ဟု ပေး၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ၌ “စုတ်စုတ်ဆတ်ဆတ် အသံပြုကုန်၏”ဟု ပေး၏။ အနုကရဏသဒ္ဓါဖြစ်သောကြောင့် မိမိတို့နား၌ ကြားသလို အနက်ပေးနိုင်သည်။ ကဋ္ဌ ကဋ္ဌဟူသော နာမ်ပုဒ်နောင် အသံပြုခြင်းအနက်၌ အာယ-ပစ္စည်းသက်။]

အစ္စရသဒ္ဓံ၊ လက်ဖျစ်တီးသံကို။ ကရောန္တောဝိယ၊ ပြုသကဲ့သို့။ ဝိစရတိ၊ လှည့်လည်၏။ ကေယောဇန ဒိယောဇနမတ္တမ္ပိ၊ တယူဇနာ နှစ်ယူဇနာ အတိုင်း အရှည်ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ခရီးအခွန်ကို။ ဂတဿ၊ သွားသော

ယောကျ်ား၏။ ဝါယောဓာတု သည်။ ကပ္ပုတိ၊ ပျက်၏။ ဂတ္တာနိ၊ ကိုယ်တို့သည်။ ဒုက္ခန္တိ၊ ဆင်းရဲကုန်၏။ ပန၊ အဘို့တပါးကား။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ (သော၊ ဤအစေးသည်။) ဗဟုကာ၊ များသည်။ ဟောတိ၊ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဥဋ္ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ ထခြင်း ထိုင်ခြင်း အစရှိသည်တို့၌။ အဋ္ဌိနိ၊ တို့သည်။ န ကဋ္ဌ-ကဋ္ဌာယန္တိ၊ ကဋ္ဌ ကဋ္ဌဟု အသံမပြုကုန်။ ဝါ၊ ခတ်ခတ်ဟု အသံမပြုကုန်။ ဒိဃံပိ၊ ရှည်သည်လည်းဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကို။ ဂတဿ၊ သွားသော ယောကျ်ား၏။ ဝါယောဓာတု သည်။ န ကပ္ပုတိ။ ဂတ္တာနိ န ဒုက္ခန္တိ။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ ဖြင့်။ လသိကာဘာဂေန၊ အစေး၏အဆုံးအဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆန္တာ၊ အယမဿ။ ပေ။ ကေသ-သဒိသောဝ။

မုတ္တန္တိ၊ ကား။ ဝဏ္ဏတော၊ ဖြင့်။ မာသခါရောဒကဝဏ္ဏံ၊ ပဲကြီး၏ ငန်သော ရေအဆင်းရှိ၏။ [ရှေးနိဿယ၌ “ပဲပြုတ်ရည်အဆင်းရှိ၏” ဟု ပေး၏။ ဝိသုဒ္ဓိ မဂ် နိဿယ၌ “ပဲကြီးပြာရည်အဆင်းရှိ၏” ဟု ပေး၏။] သဏ္ဌာနတော၊ ဖြင့်။ အစောမုခ ဌပိတ ဥဒက ကုမ္ဘန္တရဂတဥဒက သဏ္ဌာနံ၊ အောက်၌ အဝရှိသည် ဖြစ်၍ ထားအပ်သော ရေအိုးအတွင်း၌တည်သော ရေသဏ္ဌာန်ရှိ၏။ ဒိသတော ။ပေ။ ဇာတံ။ သြကာသတော၊ ဖြင့်။ ဝတ္တိဿ၊ စည်ပေါင်း၏။ အဗ္ဘန္တရေ၊ ဌ။ ဌိတံ။ ဝတ္တိပုဋ္ဌော၊ စည်ပေါင်းအထုပ်ကို။ ဝတ္တိနာမ၊ ဝတ္တိ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ သေယျထာပိနာမ၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်စည်ပေါင်း၌။ [ပဝိသတိ ၌စပ်။] စန္ဒနိ-ကာယ၊ တံစည်းပွက်၌။ ပက္ခိတ္ထေ၊ သော။ အမုခေ၊ အဝမရှိသော။ ရဝဏ္ဏဗဋ္ဌေ၊ ဆွေးမြည့်သောအိုး၌။ [“ဇဇရဗဋ္ဌေ” ဟု ယောဇနာ ဖွင့်၏။] စန္ဒနိကရသော၊ တံစည်းရေသည်။ ပဝိသတိ သေယျထာပိ၊ ဝင်သကဲ့သို့။ စ၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုနေ၏။ ပဝိသနမဂ္ဂေါ၊ ဝင်ကြောင်းလမ်းသည်။ န ပညာယတိ သေယျထာပိ၊ မထင်ရှားသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ တူသာလျှင်။ သရီရတော၊ မှ။ မုတ္တံ၊ ကျင်ငယ်သည်။ (ဝတ္တိ ၊ စည်ပေါင်းအိမ်သို့။) ပဝိသတိ။ စ၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုကျင်ငယ်၏။ ပဝိသန-မဂ္ဂေါ၊ သည်။ န ပညာယတိ။ နိက္ခမနမဂ္ဂေါ ပန၊ ထွက်ကြောင်း လမ်းသည်ကား။ ပါကဋ္ဌေ ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ။ စ၊ ဆက်။ ယမ္ပိ၊ ယင်း စည်ပေါင်းအိမ် သည်။ မုတ္တဿ၊ ကျင်ငယ်ဖြင့်။ ဘရိတေ၊ ပြည့်လသော်။ ပဿာဝံ၊ ကျင်ငယ်ကို။ ကရောမ၊ ပြုကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ အာယုဟနံ၊ အားယုတ်ခြင်း သည်။ ဟောတိ၊ ။ ပရိစ္ဆေဒတော၊ ဖြင့်။ ဝတ္တိအဗ္ဘန္တရေနစေ၊ စည်ပေါင်း အိမ်၏ အတွင်းဖြင့်၎င်း။ မုတ္တဘာဂေန စ၊ ကျင်ငယ်၏ အဆုံးအဘို့ဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆန္တာ၊ အယမဿ။ ပေ။ ကေသသဒိသောဝ။

[“ပဋိကူလ မနသိကာရေ ပရိကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ” ဟူသော စကားအရ ကေသ အစရှိသည်တို့ဝယ် ပဋိကူလမနသိကာရ၌ ပရိကမ္မံပြုပုံကိုပြပြီး၍ ထိုသို့ ပြုရခြင်း၏ အကျိုးကို ပြလိုသောကြောင့် “ဝေ ဟိ” စသည်ကိုမိန့်။ ယထာဝုတ္တ မနသိကာရံ

ကိံ ပယောဇနန္တိ မနသိကတွာ အာဟ ဝေံ ဟိတိအာဒိ။— ယောဇနာ။] ဟိ။
 နှလုံးသွင်းရခြင်း၏အကျိုးကား။ ဝေံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ကေသာဒိ-
 ကေ၊ ကေသာ အစရှိကုန်သော။ ကောဋ္ဌာသေ၊ အဘိအစုတို့ကို။ ဝဏ္ဏံ။ပေ။ဝသေ-
 န၊ အဆင်း၊ပုံသဏ္ဍာန်၊ ဖြစ်ရာအရပ်၊ တည်ရာအရပ်၊ အပိုင်းအခြားတို့၏အပြား
 အားဖြင့်။ ဝဝတ္ထပေတွာ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားပြီး၍။ အနုပုဗ္ဗတော၊ အစဉ်အတိုင်း
 ၎င်း။ နာတိသိသတော၊ အလွန် မမြန်သည်၏ အဖြစ်၎င်း။ နာတိသဏိကတော၊
 အလွန်မနှေးသည်၏အဖြစ်၎င်း။ ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ (မနသိ-
 ကာရကောသလ္လဉ္စ ဖြစ်သောနည်းဖြင့်။ ကာယံ သြလောကေန္တဿဉ္စ ဝိသေသန
 စပ်။) ဝဏ္ဏံ။ပေ။ ဝသေန၊ အဆင်း၊ ပုံသဏ္ဍာန်၊ အနံ့၊ သလိပ် သည်းခြေ သွေး
 ပြည်ဟူသော အာသယ၊ အရပ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စေ၊ ငါးပါး အပြား
 အားဖြင့်။ ပဋိကူလာတိ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်တို့ဟူ၍။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်း
 သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဏ္ဏတ္တိသမတိက္ကမနဝသေန၊ ဆံ စသော နာမည်ပညတ်ကို
 လွန်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ [ပါကဋ္ဌာနိ ဟောန္တိ ဉ္စစပ်။]

သေယျထာပိ၊ ကား။ စက္ခုမတော၊ မျက်စိအမြင်ရှိသော။ (မျက်စိကောင်း
 သော။) ပုရိသဿ၊ အား။ [ပါကဋ္ဌာနိ ဉ္စစပ်။] ဝါ၊ သည်။ [သြလောကေန္တဿ
 ဉ္စစပ်။] ဒုတ္တိံ သဝဏ္ဏာနံ၊ ၃၂-ပါးသောအဆင်း ရှိကုန်သော။ ကုသုမာနံ၊ ပန်းပွင့်
 တို့၏။ ကေသုတ္တဂဏ္ဍိတံ၊ တမျိုးတည်းသောချည်ဖြင့် သိကုံးအပ်သော။ မာလံ၊
 ပန်းကုံးကို။ သြလောကေန္တဿ၊ ကြည့်ရှုလသော်။ သဗ္ဗပုပ္ဖါနိ၊ အလုံးစုံသော
 ပန်းတို့သည်။ အပုဗ္ဗာပရိယမိဝ၊ မရှေးပနှောင်းဖြစ်သကဲ့သို့။ ပါကဋ္ဌာနိ၊ ထင်ရှား
 ကုန်သည်။ ဟောန္တိ သေယျထာပိ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ တူသာလျှင်။
 အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ကေသာ အစရှိသည်ဟူ၍။ ဣမံ
 ကာယံ၊ ကို။ သြလောကေန္တဿ၊ ကြည့်ရှုလသော်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ
 ဓမ္မာ၊ ထိုဆံစသော ကောဋ္ဌာသတရားတို့သည်။ အပုဗ္ဗာပရိယမိဝ၊ ကဲ့သို့။ ပါက-
 ဋ္ဌာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ဟေန၊ ကြောင့်။ မနသိကာရကောသလ္လကထာယံ၊ ဉ္စ။
 အာဒိကမ္ပိကဿ ဟိ။ပေ။အာဟစု တိဋ္ဌတိတိ၊ ဟူ၍။ (မယာ)ဝုတ္တံ၊ပြီ။ (ဆိုခဲ့ပြီ။)

ပန၊ ဆက်။ ဗဟိဒ္ဓါပိ၊ အပသန္တာန်သို့လည်း။ (သုတပါးသန္တာန်သို့လည်း။)
 မနသိကာရံ၊ ကို။ သစေ ဥပသံဟရတိ၊ အကယ်၍ ကပ်ဆောင်အံ့။ အထ၊ ထိုသို့
 ကပ်ဆောင်လသော်။ အဿ၊ ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား။ သဗ္ဗကောဋ္ဌာသေသု၊
 တို့သည်။ ပါကဋ္ဌိဘူတေသု၊ ထင်ရှားသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်လသော်။ အာဟိဏ္ဏ-
 န္တာ၊ လှည့်လည် သွားလာကုန်သော။ မနုဿတိရစ္ဆာနာဒယော၊ လူ တိရစ္ဆာန်
 အစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်။ သတ္တာကာရံ၊ သတ္တဝါဟူသော အခြင်းအရာကို။ ဝိ-
 ဇဟိတွာ၊စွန့်၍။ ကောဋ္ဌာသရာသိဝသေနေဝ၊ ကောဋ္ဌာသအစု၏အဖြစ်ဖြင့်သာ။
 ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်လာကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ တေဟိ၊ ထိုလူ တိရစ္ဆာန်စသောသတ္တဝါတို့

သည်။ အဇ္ဈောဟရိယမာနံ၊ စားမျိုးအပ်သော။ ပါနဘောဇနာဒိ၊ သောက်ဘွယ် စားဘွယ် အစရှိသော အာဟာရသည်။ ကောဋ္ဌာသရာသိမ္ပိ၊ ဌ။ ပက္ခိပိယမာနုမိဝ၊ ထည့်သွင်းအပ်သကဲ့သို့။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်လာ၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဝါ၊ ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနုပုဗ္ဗမုဉ္ဇနာဒိ-ဝသေန၊ အစဉ်အတိုင်းလွတ်ခြင်း အစရှိသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ (မထင်ရှားသော ကောဋ္ဌာသတို့ကို လွတ်ခြင်း အစရှိသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။) ပဋိကူလပဋိကူလာတိ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်တို့ဟူ၍။ ပုနပုနံ၊ အဖန်ဖန်။ မနသိကရောတော၊ လသော်။ အနုက္ကမေန၊ အားဖြင့်။ အပ္ပနာ၊ အပ္ပနာဈာန်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

တတ္ထ၊ ထို ဥပဋ္ဌာန မနသိကာရ၌။ [ရှေ့၌ ဥပဋ္ဌဟန္တိ ဥပဋ္ဌာတိ မနသိကရော-တောတို့ကို ပြန်၍စွဲသည်။ “တတ္ထာတိ တေသု ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာဒိဝသေန ပဋိကူလ-ဝသေန စ ဥပဋ္ဌာနေသု” ဟု ယောဇနာ၌ ဥပဋ္ဌာနလောက်သာ စွဲလေသည်။] ကေသာဒိနံ၊ ဆံ အစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့၏။ ဝဏ္ဏံ၊ ပေ။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာ-နံ၊ ထင်ခြင်းသည်။ ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တံနာမ၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ် မည်၏။ သဗ္ဗာကာရတော၊ ဝဏ္ဏစသော အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဋိကူလဝသေန၊ စက်ဆုပ် ဘွယ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ပဋိဘာဂနိမိတ္တံနာမ၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်မည်၏။ တံ၊ ထိုပဋိဘာဂနိမိတ်ကို။ ပုနပုနံ၊ အဖန်ဖန်။ အာဝဇ္ဇန္တဿ၊ ဆင်ခြင်လသော်။ မနသိကရောန္တဿ၊ နှလုံးသွင်းလသော်။ တက္ကာဟတံ၊ ကြံခြင်းဖြင့် တီးခေါက် အပ်သည်ကို။ ဝိတက္ကာဟတံ၊ ဝိတက်ဖြင့် တီးခေါက်အပ်သည်ကို။ ကရောန္တဿ၊ လသော်။ ဝါ၊ ပြုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့သည်။ ပဋိကူလာရမ္မဏာ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်ဟူသော အာရုံရှိကုန် သည်။ ဟောန္တိ။ ပဌမဇ္ဈာနဝသေန၊ ပဌမဈာန်၏အစွမ်းဖြင့်။ အပ္ပနာ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ (ကာယဂတာသတိကို အာရုံပြု၍ ပဌမဈာန်ကိုသာ ရနိုင်သည်။) ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ပဌမဈာန်၏ ရှေ့အဘို့၌။ ပရိကမ္မဉပစာရစိတ္တာနိ၊ ပရိကမိစိတ်၊ ဥပစာရစိတ်တို့သည်။ သဝိတက္ကသဝိစာရာနိ၊ တက္ကဖြစ်ကုန်သည်။ သပ္ပိတိကာနိ၊ ကုန်သည်။ သောမနဿသဟဂတာနိ၊ ဖြစ်ကုန်သည်။ ပဋိကူလနိမိတ္တာရမ္မဏာနိ၊ ပဋိကူလနိမိတ်ဟူသော အာရုံရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။ အပ္ပနာပိ၊ အပ္ပနာဈာန် သည်လည်း။ သဝိတက္က သဝိစာရာ၊ သည်။ သပ္ပိတိကာ၊ သည်။ သောမနဿ-သဟဂတာဝ၊ သည်သာ။ (ဟောတိ)။ ပန၊ ကား။ ဘူမန္တရေန၊ ဘုံအထူးအပိုင်း အခြားအားဖြင့်။ မဟဂ္ဂတာ ရူပါဝစရာ ဟောန္တိ။

[ပဋိကူလအာရုံ ဖြစ်ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် သောမနဿသဟဂတဖြစ်ရ သနည်း-ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ပဋိကူလေပိစ” စသည်ကိုမိန့်။] စ၊ ဆက်။ ပဋိကူလေပိ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်လည်းဖြစ်သော။ တေသ္မိံ အာရမ္မဏေ၊ ဤအာရုံ၌။ အာနိသံသဒဿာဝိတာယ၊ အကျိုးကို ရှုလေ့ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သောမန-

သံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဧကတ္တာရမ္မဏဗလေနေဝ၊ တခုတည်းသော သဘောရှိသော အာရုံ၏အစွမ်းကြောင့်ပင်။ တံ၊ ထိုသောမနဿသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဋိကူလအာရုံ၌။ (ကာယဂတာသတိ၏ အာရုံ၌။) ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိနိ၊ ဒုတိယဈာန် အစရှိသော ဈာန်တို့သည်။ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ကဿ၊ ကြောင့်။ (ဧတ္ထ၊ ဒုတိယဇ္ဈာနာဒိနိ၊ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ နည်း။) (အာရမ္မဏဿ၊ ၏။) သြဋ္ဌာရိကတ္တာ၊ ကြမ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ သြဋ္ဌာရိကံ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ သြဋ္ဌာရိကအာရုံ၌။ ဝိတက္ကဗလေနေဝ၊ ဝိတက်၏အစွမ်းကြောင့်သာ။ စိတ္တေကဂ္ဂတာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဝိတက္ကသမတိက္ကမေန၊ ဝိတက်ကိုလွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်။ (စိတ္တေကဂ္ဂတာ) န (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ ဝိပဿနာ၏အစွမ်းဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာနကထာမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ သော။) သမထဝသေန၊ သမထ၏အစွမ်းဖြင့်။ ကမ္မဋ္ဌာနကထာ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုဆိုကြောင်း စကားတည်း။

-ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုလတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ အဝိသေသတော၊ အထူး မမ သာမညအားဖြင့်။ (ပဋိကူလ ဟုဂ်း၊ ဓာတု ဟုဂ်း၊ ဝဏ္ဏ ဟုဂ်း အထူး မမ သာမညအားဖြင့်။) သာဓာရဏဝသေန၊ ဆက်ဆံသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ (သမထ ဝိပဿနာတို့နှင့် ဆက်ဆံသည်၏အစွမ်းဖြင့်။) ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဟိ၊ ချဲ့။ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဘာဝေတုကာမေန၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေလိုသော။ ဝါ၊ ပွားစေလိုသော။ (ယောဂိနာ၊ သည်။) ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဥဂ္ဂဟေတု၊ သင်ယူပြီး၍။ (ဆရာအထံ၌ သင်ယူပြီး၍။) သဇ္ဈာယကာလေဝေ၊ သရဇ္ဈာယ်မှုကိုပြုရာ အခါ၌သာ။ ဧကသဒိနံ၊ တို့၏။ ဝဏ္ဏနိမိတ္တံ၊ ပေ။ နိမိတ္တာနိ၊ ဝဏ္ဏနိမိတ်၊ သဏ္ဌာနနိမိတ်၊ ဒိသာနိမိတ်၊ သြကာသနိမိတ်၊ ပရိစ္ဆေဒနိမိတ်တို့ကို။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ ပေါထေတု၊ ပေါထေတု၊ ဌာန်ကရိုဏ်းတို့ကို ပုတ်ခတ်၍ ပုတ်ခတ်၍။ (ရှေးနိဿယ၌ “ပါဌေတု၊ ရှုတ်၍” ဟု တပုဒ်တည်းရှိသည်။) ဧကေကောဋ္ဌာသေ၊ တခုတခုသော ကောဋ္ဌာသ၌။ အယံ၊ ဤ ကောဋ္ဌာသသည်။ ဧတံသရိက္ခကော၊ ဤအရာဝတ္ထုနှင့် တူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ တိဝိဓေန၊ အနုလောမ စသော သုံးပါးသော အပြားအားဖြင့်။ သဇ္ဈာယော၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော။

အယံ ဧတံ သရိက္ခကော။ ။ရှေ့၌ “ကေသာ အဒ္ဓါရိဋ္ဌကဝဏ္ဏာ၊ ဒိသဝဋ္ဌလိကာ တုလာဒဏ္ဍသဏ္ဌာနာ” ဟုဂ်း၊ “လောမာ သြနတဂ္ဂတာလမူလသဏ္ဌာနာ” ဟုဂ်း၊ “နခါ မစ္ဆသကလိကသဏ္ဌာနာ” ဟုဂ်း ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဥပမာကို ပြခဲ့၏။ ထိုဥပမာ တို့ကို ရည်ရွယ်၍ “အယံ၊ ဤကောဋ္ဌာသသည်။ ဧတံသရိက္ခကော၊ ဤမည်သော အရာ ဝတ္ထုနှင့် တူ၏” ဟု ဆိုသည်။ ဤဥပမာတို့ကား ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနဒိသာ သြကာသပရိစ္ဆေဒ နိမိတ္တတို့တွင် မပါဝင်သောကြောင့် ဤဥပမာတို့ကိုလည်း နှလုံးသွင်း၍ သရဇ္ဈာယ်ရမည် ဟု ဆိုသည်။ [ဧတေန + သရိက္ခကော ဧတံသရိက္ခကော။]

ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ (သဇ္ဈာယော၊ ကာတဗ္ဗော။) တာဝ၊ ဝက္ကပဉ္စက စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ၊ သော။) တစပဉ္စကော ဌိ။ ဟေဋ္ဌာဌိ။ ဝုတ္တနယေ-
နေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ အနုလောမတော၊ အားဖြင့်။ ပဉ္စာဟံ၊ ငါးရက်၎င်း။ ပဋိ-
လောမတော၊ အားဖြင့်။ ပဉ္စာဟံ၊ ၎င်း။ အနုလောမပဋိလောမတော၊ အားဖြင့်။
ပဉ္စာဟံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အခုမာသံ၊ တလထက်ဝက် ဆယ်ငါးရက်ပတ်လုံး။
သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ အာစရိယဿ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း
ဆရာ၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ ဝက္ကပဉ္စကံ၊ ကို။ ဥဂ္ဂဏိတော၊ နှုတ်တက်သင်ယူ
ပြီး၍။ တထေဝ၊ ထို ရှေးနည်းအတူ သာလျှင်။ သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။
တတော၊ ၌။ ဒသပိ၊ ဆယ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေ ကောဋ္ဌာသေ၊ တို့ကို။
ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ကတော၊ ရှိ။ အခုမာသံ၊ လုံး။ (သဇ္ဈာယော
ကာတဗ္ဗော။) ပုန၊ တဖန်။ ပပ္ပါသပဉ္စကောဒိသပိ၊ ပပ္ပါသပဉ္စက အစရှိသည်တို့
တွင်လည်း။ ဧကေကံ၊ တခုတခုသော ပဉ္စကကို။ ဥဂ္ဂဏိတော၊ ရှိ။ အခုမာသံ၊ လုံး။
(သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။) တတော၊ ၌။ ပဉ္စဒသပိ၊ ကုန်သော။ တေ ကောဋ္ဌာ-
သေ၊ တို့ကို။ အခုမာသံ (သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။) မတ္တလုဂံပဉ္စကံ၊ ကို။ အခုမာသံ
(သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။) တတော၊ ၌။ ဝိသတိ၊ သော။ တေ ကောဋ္ဌာသေ၊
တို့ကို။ အခုမာသံ (သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။) မေဒဆက္ကံ၊ ကို။ အခုမာသံ
(သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။) တတော၊ ၌။ ဆဗ္ဗိသတိပိ၊ နှစ်ဆဲခြောက်ပါးလည်း
ဖြစ်သော။ တေ ကောဋ္ဌာသေ၊ တို့ကို။ ဧကတော၊ တည်း။ ကတော၊ ရှိ။ အခုမာသံ
(သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။) မုတ္တဆက္ကံ၊ ကို။ အခုမာသံ (သဇ္ဈာယော ကာတ-
ဗ္ဗော။) တတော၊ ၌။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ဒုတ္တိံသ၊ ၃၂ ပါးသော။ ကောဋ္ဌာသေ၊
တို့ကို။ ဧကတော ကတော အခုမာသံ (သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။) ဣတိဝေံ၊ သို့။
ဆ မာသေ၊ ၆-လတို့ပတ်လုံး။ သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။

တတ္ထ၊ ထိုသို့ သရဇ္ဈာယ်ရာ၌။ (ယောဇနာ၌ “တတ္ထာတိ တေသု ဒုတ္တိံသ
ကောဋ္ဌာသေသု” ဟုစွဲ၏။) ဥပနိဿယသမ္ပန္နဿ၊ အားကြီးသောမှီရာနှင့် ပြည့်စုံ
သော။ သပညဿ၊ ဉာဏ်ပညာနှင့် တကွဖြစ်သော။ ဘိက္ခုနော၊ အား။ ဝါ၊
သည်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဥဂ္ဂဏန္တဿေဝ၊ ဆရာအထံ၌ သင်ယူစဉ်ပင်။ ကောဋ္ဌာသာ၊
တို့သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ထင်လာတတ်ကုန်၏။ ဧကစ္စဿ၊ အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်အား။
န ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ မထင်လာကုန်။ တေန၊ ထိုမထင်သော ကောဋ္ဌာသရိသော ရဟန်း
သည်။ န ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ မထင်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးလုံး၌။ ဝီရိယံ၊ ကို။ နဝိသဇ္ဇေ-
တဗ္ဗံ၊ မစွန့်လွှတ်ထိုက်။ ယတ္ထကာ၊ အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော။
ကောဋ္ဌာသာ၊ တို့သည်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထကေ၊ ထိုမျှ အတိုင်းအရှည်
ရှိကုန်သော ကောဋ္ဌာသတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။ ပန၊
ဆက်။ ဝေံ၊ ဤနည်းဖြင့် ၆-လပတ်လုံးသရဇ္ဈာယ်တို့ရန်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ကထေန္တေ-

န၊ ပြောဟောသော ဆရာသည်။ ပညာဝတော၊ ပညာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ဝသေ-
 န၊ အစွမ်းဖြင့်။) နေဝ (ကထေတဗ္ဗံ၊ မဟောပြောထိုက်။) မန္တပညဿ၊ နံ့သော
 ပညာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ န ကထေတဗ္ဗံ။ မဇ္ဈိမပညဿ၊ အလယ်
 အလတ်ပညာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသေန၊ ကထေတဗ္ဗံ။ ဟိ၊ မှန်။ မဇ္ဈိမပညဿ၊
 ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အာစရိယာ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်။ ဆဟိ မာသေဟိ၊
 ၆-လတို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတော၊ ပိုင်းဖြတ်၍။ တန္တိ၊ အစဉ်ကို။ ဌပယိံသု၊ ထားကြ
 ကုန်ပြီ။ [၆-လသရဇ္ဈာယ်မှုကို ပြောဟောသော ဆရာသည် ဉာဏ်ကောင်းသူ
 အတွက် ၆-လ မကြာစေရ၊ ဉာဏ်နဲ့သူအတွက် ၆-လ မက သရဇ္ဈာယ်မှုကို
 ပြောဟောနိုင်သည်။] ပန၊ စင်စစ်ကား။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဧတ္တာ-
 ဝတာပိ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ၆-လဖြင့်လည်း။ ကောဋ္ဌာသာ ပါကဋ္ဌာ
 န ဟောန္တိ။ တေန၊ ထို မထင်လာသော ကောဋ္ဌာသရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 တတော၊ ထို ၆-လထက်။ ပရမ္ပိ၊ အလွန်လည်း။ သဇ္ဈာယော၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော
 ဧဝ၊ သည်သာ။ စခေါ၊ ထိုသို့ပင် ပြုထိုက်ပါသော်လည်း။ အပရိစ္ဆိန္ဒိတော၊ မပိုင်း
 မဖြတ် မရပ်တန့်မူ၍။ (သဇ္ဈာယော၊ ကို။) နော (ကာတဗ္ဗော)။ ဆ ဆ မာသေ၊
 ၆-လ၊ ၆-လတို့ကို။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတော၊ ပိုင်းခြားသတ်မှတ် ရပ်တန့်ပြီး၍သာလျှင်။
 (သဇ္ဈာယော၊ ကို။) ကာတဗ္ဗော။

သဇ္ဈာယံ၊ ကို။ ကရောန္တေန၊ ပြုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝဏ္ဏော၊ ကို။
 န ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗော၊ မဆင်ခြင်ထိုက်။ လက္ခဏံ၊ ဓာတုလက္ခဏာ၊ ပဋိက္ခလ-
 လက္ခဏာကို။ န မနသိကာတဗ္ဗံ၊ နှလုံးမသွင်းထိုက်။ ကောဋ္ဌာသဝသေနော၊
 ကောဋ္ဌာသ၏ အဖြစ်ဖြင့်သာ။ (သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။) အာစရိယေနာပိ၊
 ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာသည်လည်း။ ဝဏ္ဏဝသေန၊ အဆင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ (အဆင်းကို
 နှလုံးသွင်း၍။) သဇ္ဈာယံ၊ ကို။ ကရောဟိ၊ လော့။ ဣတိ၊ သို့။ နိယမေတွာ၊
 မှတ်သား၍။ န ကထေတဗ္ဗံ၊ မပြောဟောထိုက်။ နိယမေတွာ၊ ၍။ ကထိတေ၊
 ပြောဟောအပ်သော်။ ကော ဒေါသော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤကား
 အမေးတည်း။ (နိယမေတွာ၊ ကထိတေ၊ သော်။) သမ္ပတ္တိယမ္ပိ၊ ပြည့်စုံခြင်း၌
 လည်း။ ဝိပတ္တိသညာ အာပဇ္ဇနံ၊ ဖောက်ပြန်သော အမှတ်အသား၏ ဖြစ်ခြင်း
 သည်။ (ဟောတိ)။ (ကမ္မဋ္ဌာန်းထင်ပုံက မှန်ကန် ကောင်းမြတ်နေပါလျက် သူက
 မှားနေသည်ဟု ထင်တတ်သည်။) ဟိ၊ ချဲ့။ အာစရိယေန၊ သည်။ ဝဏ္ဏဝသေန၊
 အဖြစ်ဖြင့်။ သဇ္ဈာယံ၊ ကို။ ကရောဟိ၊ လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ ပြောဆိုအပ်
 သော်။ ဣမဿ ဘိက္ခုနော၊ အား။ ဝါ၊ သည်။ တထာ၊ ထို ဝဏ္ဏ၏အဖြစ်ဖြင့်
 သရဇ္ဈာယ်မှုကို။ ကရောန္တဿ၊ ပြုစဉ်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဝဏ္ဏတော၊ သစေ န
 ဥပဋ္ဌာတိ၊ အကယ်၍ မထင်အံ့။ ပဋိက္ခလဝသေနဝါ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်၏အဖြစ်ဖြင့်
 သော်၎င်း။ ဓာတုဝသေန၊ ဓာတ်၏အဖြစ်ဖြင့်သော်၎င်း။ (သစေ) ဥပဋ္ဌာတိ၊ အံ့။

အထ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လသော်။ သေ၊ ဤ ယောဂီရဟန်းသည်။ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊
သည်။ ဝိလက္ခဏံ၊ စင်ကြယ်သောလက္ခဏာ ရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ သညီ၊
ဤသို့သော သညာရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ အာစရိယေန၊ သည်။ ကထိတ-
မေဝ၊ “ဝဏ္ဏဝသေန သဇ္ဈာယံ ကရောဟိ” ဟု ဆိုအပ်သောစကားကိုသာ။ ဝါ၊
ဆိုအပ်သည့်အတိုင်းသာ။ ကပ္ပေတွာ၊ ကြံဆ၍။ ဂဏှာတိ၊ ယူတတ်၏။ (အဆင်း
မထင်ပါဘဲလျက် အဆင်းထင်လာအောင် လုပ်ကြံ၍ ယူတတ်သည်။) ပဋိကူလ-
ဝသေန၊ ပဋိကူလ၏အဖြစ်ဖြင့်။ သဇ္ဈာယံ၊ ကို။ ကရောဟိ၊ လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။
ဝုတ္တေပိ၊ ပြောဆိုအပ်ပြန်သော်လည်း။ ဝါ၊ ပြောဆိုအပ်ရာ၌လည်း။ တဿ၊ ထို
ယောဂီရဟန်းအား။ ဝါ၊ သည်။ တထာ၊ ထို ပဋိကူလ၏အဖြစ်ဖြင့် သရဇ္ဈာယံ
မှုကို။ ကရောန္တဿ၊ စဉ်။ ပဋိကူလတော၊ အားဖြင့်။ သစေ ဥပဋ္ဌာတိ၊ အံ။ ဝဏ္ဏ-
ဝသေန ဝါ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဓာတုဝသေန ဝါ၊ ဖြင့်၎င်း။ သစေ ဥပဋ္ဌာတိ၊ အံ။

အထ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လသော်။ သေ၊ ဤ ယောဂီရဟန်းသည်။ ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊
သည်။ ဝိလက္ခဏံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ သညီ၊ ဟောတိ။ အာစရိယေန၊
သည်။ ကထိတမေဝ၊ “ပဋိကူလဝသေန သဇ္ဈာယံ ကရောဟိ” ဟု ဆိုအပ်သော
စကားကိုသာ။ ဝါ၊ ဆိုအပ်သည့်အတိုင်းသာ။ ကပ္ပေတွာ ဂဏှာတိ၊ ၏။ ဓာတု-
ဝသေန၊ ဖြင့်။ တံ၊ ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ သဇ္ဈာယံ၊ ကို။ ကရောဟိ၊ လော့။ ဣတိ၊ သို့။
ဝုတ္တေပိ၊ ပြောဆိုအပ်ပြန်သော်လည်း။ ဝါ၊ ပြောဆိုအပ်ရာ၌လည်း။ တဿ၊
အား။ ဝါ၊ သည်။ တထာ၊ ထို ဓာတု၏အဖြစ်ဖြင့် သရဇ္ဈာယံမှုကို။ ကရောန္တ-
ဿ၊ စဉ်။ ဓာတုတော၊ အားဖြင့်။ သစေ ဥပဋ္ဌာတိ၊ အံ။ ဝဏ္ဏဝသေန ဝါ ပဋိ-
ကူလဝသေန ဝါ သစေ ဥပဋ္ဌာတိ။ အထ၊ သော်။ သေ၊ ဤ ယောဂီရဟန်းသည်။
ဣဒံ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဝိလက္ခဏံ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ သညီ၊ ဟောတိ။
အာစရိယေန၊ သည်။ ကထိတမေဝ၊ “ဓာတုဝသေန တံ သဇ္ဈာယံ ကရောဟိ” ဟု
ဆိုအပ်သောစကားကိုသာ။ ဝါ၊ အတိုင်းသာ။ ကပ္ပေတွာ ဂဏှာတိ။ အယံ၊ ဤ
ဆိုအပ်ပြီးကား။ အာစရိယေန၊ သည်။ (ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာက။) နိယမေတွာ၊ ၍။
ကထိတေ၊ ပြောဆိုအပ်ရာ၌။ ဒေါသော၊ အပြစ်တည်း။

ပန၊ အနွယ်ကား။ (အာစရိယေန၊ သည်။) ကိန္တိ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝတ္တ-
ဗ္ဗော၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ကောဋ္ဌာသဝသေန၊ ဖြင့်။ (ဆံပင်
ဟူသော ကောဋ္ဌာသ၊ မွေးညှင်းဟူသော ကောဋ္ဌာသ၏အစွမ်းဖြင့်။) သဇ္ဈာယံ၊
ကရောဟိ။ ဣတိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ကထံ၊ လျှင်။ (ဝတ္တဗ္ဗော၊ နည်း။) ကေသကောဋ္ဌာ-
သော၊ ဆံပင်အစု၎င်း။ လောမကောဋ္ဌာသော၊ အမွှေးအစု၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
နှလုံးသွင်း၍။ သဇ္ဈာယံ ကရောဟိ။ ဣတိ ဝတ္တဗ္ဗော။ ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ အား။
ဝါ၊ သည်။ ဝေ၊ သို့။ ကောဋ္ဌာသဝသေန၊ တဖို့တစုစီ၏အဖြစ်ဖြင့်။ သဇ္ဈာယံ၊ ကို။
ကရောန္တဿ၊ စဉ်။ ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်။ သစေ ဥပဋ္ဌာတိ၊ အံ။ အထ၊ ထိုသို့

ထင်လာလသော်။ အနေန၊ ထို ယောဂီရဟန်းသည်။ သြဝါဒါစရိယဿ၊
 သြဝါဒပေးသောဆရာအား။ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ လျှောက်ထားရုံ၏။ (ကိံ ၊ နည်း။)
 အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဒုတ္တိံ သာကာရံ၊ ၃၂-ပါး အပြားရှိသော ကမ္မဋ္ဌာန်း
 ကို။ ကောဋ္ဌာသဝသေန၊ ဖြင့်။ သဇ္ဈာယံ ကရောမိ၊ ပြုပါ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပြုပါသော်
 လည်း။ မယံ၊ တပည့်တော်အား။ ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်လာပါ၏။
 ဣတိ၊ သို့။ (အာစိက္ခိတဗ္ဗံ)။

အာစရိယေန၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာသည်။ ဧတံ၊ ဤ အဆင်းအားဖြင့် ထင်လာ
 သော ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝိယ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကဲ့သို့သော။ ဝါ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း
 အတုဖြစ်သော။ အကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအစစ် မဟုတ်သော။ ဝိလက္ခဏံ၊
 စင်ကြယ်သောလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ န ဝိသံဝါဒေတဗ္ဗံ၊ မချွတ်ယွင်း
 စေထိုက်။ (အထင်မမှားစေထိုက်။) သပ္ပုရိသ၊ သူတော်ကောင်း။ သုဓုကောင်း
 လေစွာ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ (ရှေးဘဝတုန်းက)။ တယာ၊ သည်။ ဝဏ္ဏကသိဏေ၊
 ဝဏ္ဏကသိုဏ်း၌။ ပရိကမ္ပံ၊ အဖန်ဖန် အားထုတ်မှုသည်။ ဝါ၊ ကို။ ကတပဗ္ဗံ၊
 ပြုအပ်ဘူးသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဧတဒေဝ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဤဝဏ္ဏအားဖြင့်
 ထင်လာသောကမ္မဋ္ဌာန်းသည်ပင်။ တယံ၊ အား။ သပ္ပိယံ၊ လျှောက်ပတ်၏။ ဝဏ္ဏ-
 ဝသေနော၊ ဖြင့်ပင်။ သဇ္ဈာယံ ကရောဟံ၊ ဣတိ ဝတ္တဗ္ဗော။ တေနပိ၊ ထိုယောဂီ
 ရဟန်းသည်လည်း။ ဝဏ္ဏဝသေနော သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။

သော၊ ထို ယောဂီရဟန်းသည်။ ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် သရဇ္ဈာယ်
 မှုကို။ ကရောန္တော၊ လသော်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ၌။ နိလကံ၊ ညိုသောအဆင်းရှိသော
 ကသိုဏ်း၎င်း။ ပီတကံ၊ ရွှေသောအဆင်းရှိသော ကသိုဏ်း၎င်း။ လောဟိတကံ၊
 နီသော အဆင်း ရှိသော ကသိုဏ်း၎င်း။ သြဒါတံ၊ ဖြူသော အဆင်း ရှိသော
 ကသိုဏ်း၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဝဏ္ဏကသိဏာနိ၊ ဝဏ္ဏကသိုဏ်း
 တို့ကို။ လဘတိ၊ ရတတ်၏။ ကထံ၊ အဘယ်သို့။ (လဘတိ၊ နည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ တဿ၊
 ထို ယောဂီရဟန်း၏သန္တာန်၌။ ဝါ၊ ထို ယောဂီရဟန်းသည်။ ကေသလောမ-
 ပိတ္တေသုစေဝ၊ ဆံပင်၊ မွှေးညှင်း၊ သည်းခြေတို့၌၎င်း။ အက္ခိနံ၊ မျက်လုံးတို့၏။
 ကာဠကဋ္ဌာနေစ၊ မည်းနက်သောအရပ်၌၎င်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ နိလံ နိလန္တိ၊ ညိုသော
 အဆင်း၊ ညိုသောအဆင်းဟူ၍။ မနသိကရောန္တဿ၊ စဉ်။ စတုက္ကပဉ္စကဇ္ဈာနာနိ၊
 စတုက္ကဇ္ဈာန် ပဉ္စကဇ္ဈာန်တို့သည်။ ဥပ္ပဇန္တိ၊ ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ဈာနံ၊ ကို။ ပါဒကံ၊
 အခြေခံကို။ ကတော၊ ရှိ။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ပဋ္ဌပေတော၊ ဖြစ်စေ၍။ အရဟတ္တံ၊ သို့။
 ပါပုဏာတိ၊ ရောက်တတ်၏။

ပန၊ ကား။ မေဒသ္မိံ ၊ အဆီခဲ၌၎င်း။ အက္ခိနံ၊ တို့၏။ ပီတကဋ္ဌာနေစ၊ ရွှေသော
 အရပ်၌၎င်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ ပီတကံ ပီတကန္တိ၊ ရွှေသောအဆင်း၊ ရွှေသောအဆင်း
 ဟူ၍။ မနသိကရောန္တဿ၊ စဉ်။ စတုက္က ပဉ္စကဇ္ဈာနာနိ၊ ဥပ္ပဇန္တိ။ ဈာနံ။ ပေ။

ပါပုဏာတိ။ ပန၊ ကား။ မံသလောဟိတေသု၊ အသား အသွေးတို့၌၎င်း။ အက္ခိနံ၊ တို့၏။ ရတ္တဋ္ဌာနေစ၊ နိသောအရပ်၌၎င်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ လောဟိတကံ လောဟိတကန္တိ၊ နိသောအဆင်း၊ နိသောအဆင်း ဟူ၍။ မနသိကရောန္တဿ၊ စဉ်။ စတုက္ကပဉ္စကဗျာနာနိ ဥပ္ပဇန္တိ။ စျာနံ။ ပေ။ ပါပုဏာတိ။ ပန၊ ကား။ နဒဒန္တစမ္မအဋ္ဌသု၊ ခြေသည်း လက်သည်း၊ သွား၊ အတွင်းရေ၊ အရိုးတို့၌၎င်း။ အက္ခိနံ၊ တို့၏။ ပဏ္ဍရဋ္ဌာနေစ၊ ဖြူသောအရပ်၌၎င်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ကို။ သြဒါတံ သြဒါတန္တိ၊ ဖြူသောအဆင်း၊ ဖြူသောအဆင်း ဟူ၍။ မနသိကရောန္တဿ၊ စတုက္က ပဉ္စကဗျာနာနိ၊ ဥပ္ပဇန္တိ။ စျာနံ။ ပေ။ ပါပုဏာတိ။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ဝဏ္ဏဝသေန၊ ဖြင့်။ အဘိနိဝိဋ္ဌဿ၊ နှလုံးသွင်းသော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ယာဝ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင်။ နိဂမနံ၊ နိဂုံးတည်း။ ဝါ၊ အဆုံးသတ်တည်း။

အပရဿ၊ အခြားသော ယောဂီရဟန်းအား။ ဝါ၊ သည်။ ကောဋ္ဌာသဝသေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗာယံ ကရောန္တဿ။ ပဋိကုလတော၊ အဖြစ်ဖြင့်။ (သစေ) ဥပဋ္ဌာတိ၊ အံ။ အထ၊ သော်။ အနေန၊ သည်။ သြဝါဒါစရိယဿ၊ အား။ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ လျှောက်ရာ၏။ အာစရိယေန၊ သည်။ ဧတံ၊ ဤ ပဋိကုလအားဖြင့် ထင်လာသော အာရုံသည်။ ပေ။ သဗ္ဗာယော ကာတဗ္ဗော။ တဿ၊ ထိုယောဂီရဟန်း၏။ ဝါ၊ သည်။ ကေသာနာမ၊ ဆံပင်တို့ မည်သည်။ အဇညာ၊ လူအပေါင်းကို မထိုက်ကုန်။ ဝါ၊ လူအပေါင်းအတွင်းသို့ ထည့်သွင်းခြင်းငှါ မထိုက်ကုန်။ (ဇနံ အရဟန္တိ ဇညာ။ ဇန- နောင် အရဟတိအနက်၌ ဣပစ္စည်း၊ နျကို ဥပ္ပု၊ ဒွေဘော်လား။) ဒုဂ္ဂန္ဓာ၊ မကောင်းသောအနံ့ရှိကုန်၏။ ဇေဂုစ္ဆာ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်ဖြစ်ကုန်၏။ ပဋိကုလာ၊ ရွံရှာဘွယ်ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ပဋိကုလဝသေန သဗ္ဗာယံ ကရောန္တဿ၊ ပြုစဉ်။ ပဋိကုလာရမ္မဏေ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ် အာရုံ၌။ ပဋ္ဌမဗျာနံ နိဗ္ဗတ္တတိ။ သော၊ ထို ယောဂီရဟန်းသည်။ စျာနံ။ ပေ။ နိဂမနံ။

အပရဿ၊ အား။ ဝါ၊ သည်။ ကောဋ္ဌာသဝသေန သဗ္ဗာယံ ကရောန္တဿ။ ဓာတုတော၊ ဓာတ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ။ ဓာတုတော၊ ဓာတ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌဟန္တံ၊ လသော်။ ကီဒိသံ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်။ ဟုတော ဥပဋ္ဌာတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ တာဝ၊ လောမ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ ကုန်သော။) ကေသာ၊ တို့သည်။ ဝမ္မိကမတ္တကေ၊ တောင်ပို အထက်၌။ ဇာတကုဏ္ဍတိဏကာနိဝိယ၊ ပေါက်သော တုံးတိတိ မြက်တို့သည်ကဲ့သို့။ (အဖျား မချန်သော မြက်တို့သည်ကဲ့သို့။) ဟုတော၊ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ လောမာ၊ တို့သည်။ ပုရာဏဂါမဋ္ဌာနေ၊ ရှေးဟောင်း ရွာနေရာ၌။ ဇာတဒဗ္ဗတိဏကာနိဝိယ၊ ပေါက်သော နေဇာမြက်တို့သည်ကဲ့သို့။ (ဟုတော ဥပဋ္ဌဟန္တိ။) နခါ၊ တို့သည်။ ဒဏ္ဍကေသု၊ ဒုတ်ချောင်းငယ်တို့၌။ ဌပိတမဓုကဖလဋ္ဌိကောသကာ ဝိယ၊ ထားအပ်သော သစ်မည်စည်စေ့ အအိမ်တို့သည်ကဲ့သို့။ (ဟုတော ဥပဋ္ဌဟန္တိ။) ဒန္တာ၊ တို့သည်။

မတ္တိကာပိဏ္ဍေ၊ မြေညက်စိုင်း၌။ ပဝေသေတွာ၊ သွင်း၍။ ဌပိတ အလာဗုဗိဇာနိ
 ဝိယ၊ ထားအပ်သော ဗူးစေ့တို့သည်ကဲ့သို့။ (ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာဟန္တိ။) တစော၊
 သည်။ ဝိဏာပသိဗ္ဗကေ၊ စောင်းခွက်၌။ ပရိယောနဒ္ဒ အလ္လဂေါစမ္ပံ ဝိယ၊
 မြေးယုက် ဖွဲ့ကျက်အပ်သော စိုသော နွားအရေသည်ကဲ့သို့။ (ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။)
 [ဝိဏာပသိဗ္ဗကေ ဝိဏာဒေါဏိယံ။—ယောဇနာ။]

မံသံ၊ သည်။ ဘိတ္တိယံ၊ နံရံ၌။ အနုလိတ္တမတ္တိကာဝိယ၊ အဖန်ဖန် သုတ်လိမ်း
 အပ်သော မြေညက်သည်ကဲ့သို့။ (ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။) နှာရ၊ သည်။ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရ-
 ဗဒ္ဒဝလ္လိ ဝိယ၊ သစ် အဆောက်အဦတို့ကို ဖွဲ့ချည်ကြောင်း ဖြစ်သော နွယ်သည်
 ကဲ့သို့။ (ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။) အဋ္ဌိ၊ သည်။ ဥဿာပေတွာ၊ ထောင်မတ်စေ၍။ ဝါ၊
 စိုက်ထောင်၍။ ဌပိတဘိတ္တိဒဗ္ဗသမ္ဘာရော ဝိယ၊ ထားအပ်သော နံရံ သစ် ဝါး
 အဆောက်အဦသည်ကဲ့သို့။ (ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။) အဋ္ဌိမိဉ္ဇ၊ သည်။ မဟာဝေဏု-
 မှိ၊ ဝါးကြီး၌။ ပက္ခိတ္တသေဒိတဝေတ္တဂုံဝိယ၊ ထည့်အပ်သော ပြုတ်ဖြောအပ်သော
 ကြိမ်ညွန့်သည်ကဲ့သို့။ (ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။) ဝက္ကံ၊ ၎င်း။ ဟဒယံ၊ ၎င်း။ ယကနံ၊
 ၎င်း။ ကိလောမကံ၊ ၎င်း။ ပိဟကံ၊ ၎င်း။ ပပ္ပိသံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆ၊ ၆-ပါး
 ကုန်သော။ ဣမေ ကောဋ္ဌာသာ၊ တို့သည်။ သုနကာရသရံ ဝိယ၊ ဟင်းလျာ
 ချက်ပြုတ်မှုကိုပြုသော စဖိုသည်၏အိမ်ကဲ့သို့။ ဟုတွာ၊ ဥပဋ္ဌာဟန္တိ။ ဒုတ္တိံ သဟတ္တိံ၊
 ၃၂-တောင်ရှိသော။ အန္တံ၊ သည်။ လောဟိတဒေါဏိယံ၊ သွေးစားကျင်း၌။
 သံဝေလ္လေတွာ၊ ခေ၍။ ဌပိတသရသပေါဝိယ၊ ထားအပ်သော ရေမြေသည်
 ကဲ့သို့။ (ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။) အန္တဂုဏံ၊ အမှုကို ချည်ကြောင်းဖြစ်သော အူသိမ်
 သည်။ ပါဒပုဉ္ဇနကေ၊ ခြေသုတ်ကြိုးဝန်းတို့ကို။ သိဗ္ဗိတရဇုကာဝိယ၊ ချုပ်စပ်
 ကြောင်း ကြိုးငယ်သည်ကဲ့သို့။ (ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။)

ဥဒရိယံ၊ သည်။ ပရိဿာဝနေ၊ ပုဝါရေစစ်၌။ သိထိလဗန္ဓတဏှုလံဝိယ၊
 လျော့လျော့ဖွဲ့အပ်သော ဆန်သည်ကဲ့သို့။ (ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။) ကရိသံ၊ သည်။
 ဝေဏုပဗ္ဗေ၊ ဝါးဆစ်၌။ ပက္ခိတ္တပဏှုမတ္တိကာဝိယ၊ ထည့်အပ်သော ဖြော့တော့
 ဝါဝင်းသော မြေညက်သည်ကဲ့သို့။ (ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။) မတ္တလုဂံ၊ သည်။
 ဩမဒ္ဒိတွာ၊ အောက်သို့ ဖိနှိပ်၍။ ဌပိတာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ လေးခဲကုန်
 သော။ တဏှုလပိဋ္ဌပိဏှာဝိယ၊ ဆန်မှုန့်ခဲတို့သည်ကဲ့သို့။ (ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။)
 ဒွါဒသဝိဓာ၊ ၁၂-ပါး အပြားရှိသော။ အာပေါဓာတု၊ သည်။ (ပိတ္တမှစ၍ မုတ္တံ
 တိုင်အောင် အာပေါဓာတ် လွန်ကဲသော ကောဋ္ဌာသသည်။) ပဋိပါဋိယာ၊
 အစဉ်အတိုင်း။ (စိတန်းလျက်။) ဌပိတေသု၊ ထားအပ်ကုန်သော။ ဒွါဒသသု၊
 တဆယ်နှစ်လုံးကုန်သော။ ဥဒကသရာဝကေသု၊ ရေသောက်ခွက်ငယ်တို့၌။ ပုရိတ-
 ဥဒကံ ဝိယ၊ ပြည့်စေအပ်သော ရေသည်ကဲ့သို့။ ဝါ၊ ပြည့်နေသော ရေသည်ကဲ့သို့။
 ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာတိ။

အထ၊ ထိုသို့ ထင်လာလသော်။ အနေန၊ ဤ ယောဂီရဟန်းသည်။ သြဝါဒါ-
 စရိယဿ၊ အား။ အံစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ၏။ အာစရိယေန၊ သည်။ တေ၊ ဤဇာတ်အဖြစ်
 ဖြင့် ထင်လာသောအာရုံသည် ။ ပေ ။ သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။ ထုတြ၊ ထိုဇာတ်
 အဖြစ်ဖြင့် သရဇ္ဈာယ်မှုကို ပြုရာ၌။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ မနသိကာရမုခေ-
 နေဝ၊ နှလုံးသွင်းမှုကို အဦးပစာနပြုသဖြင့်သာ။ သဇ္ဈာယဝိဇာနံ၊ သရဇ္ဈာယ်ပုံ
 အစီအရင်တည်း။ [အသံဖြင့် ရှုတ်ဆိုခြင်းကို သရဇ္ဈာယ်ဟု ခေါ်သည်။ သရ၊
 အသံ။ အဇ္ဈာယ၊ ရှုတ်ဆိုခြင်း။] ဣဓ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။
 ကေသာ၊ တို့သည်။ သိသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ ပရိယောနန္ဒိတော၊ မြေးယုက်၍။ ဝါ၊
 ဖွဲ့ကျက်၍။ ဌိတစမ္မေ၊ တည်သောအရေ၌။ ဇာတာ၊ ပေါက်ကုန်၏။ တေ၊ ထို
 ဆံပင်တို့သည်။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ သိသံ ပရိယောနန္ဒိတော ဌိတစမ္မေ ဇာတာ။
 ဣတိ န ဇာနန္တိ၊ မသိကြကုန်။ သိသံ၊ ကို။ ပရိယောနန္ဒိတော ၍။ ဌိတစမ္မေ၊
 သည်လည်း။ ကေသာ၊ တို့သည်။ မယံ၊ ငါ့အရေပေါ်၌။ ဇာတာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ
 န ဇာနာတိ၊ မသိတတ်။ တေ၊ ဤ ဆံပင်တို့သည်။ အစေတနာ၊ စိတ် စေတနာ
 မရှိကုန်။ အပ္ပာကတာ၊ ရုပ် အပ္ပာကတတို့တည်း။ သုညာ၊ အတ္တမှ ကင်းဆိတ်
 ကုန်၏။ ထဒ္ဒါ၊ ကြမ်းတမ်းကုန်၏။ ပတ္တိဏ္ဏာ၊ ခက်မာကုန်၏။ သော၊ ဤ ဆံပင်
 အပေါင်းသည်။ ပထဝီဇာတု၊ တည်း။ ဣတိ မနသိကရောတိ။

လောမာ၊ တို့သည်။ သရီရံ၊ ကိုယ်ကို။ ပရိယောနဟနစမ္မေ၊ ဖွဲ့ကျက်ကြောင်း
 ဖြစ်သော အရေ၌။ ဇာတာ။ တေ၊ ထို အမွှေးတို့သည်။ မယံ၊ တို့သည်။ သရီရံ
 ပရိယောနဟနစမ္မေ ဇာတာ။ ဣတိ န ဇာနန္တိ။ သရီရံ၊ ကို။ ပရိယောနဟနစမ္မေ၊
 သည်လည်း။ လောမာ၊ တို့သည်။ မယံ၊ ငါ့အရေပေါ်၌။ ဇာတာ။ ဣတိ န
 ဇာနာတိ။ ဧတေပိ၊ ဤအမွှေးတို့သည်လည်း။ အစေတနာ။ [အပ္ပာကတာစသည်
 တို့ကို ပေယျာလမြှုပ်သည်။] နခါ၊ တို့သည်။ အင်္ဂုလီနံ၊ လက်ချောင်းတို့၏။ အဂ္ဂေ-
 သု၊ အဖျားတို့၌။ ဇာတာ၊ ကုန်၏။ တေ၊ ထိုခြေသည်းလက်သည်းတို့သည်။ မယံ
 အင်္ဂုလီနံ အဂ္ဂေသု ဇာတာ။ ဣတိ န ဇာနန္တိ။ အင်္ဂုလီနံ၊ တို့၏။ အဂ္ဂါနိပိ၊ အဖျား
 တို့သည်လည်း။ နခါ အမွှေသု ဇာတာ။ ဣတိ န ဇာနန္တိ။ ဧတေပိ၊ ဤ ခြေသည်း
 လက်သည်းတို့သည်လည်း။ အစေတနာ။ ဒန္တာ၊ တို့သည်။ ဟနုကဋ္ဌိကေ၊ မေးရိုး
 ၌။ ဇာတာ။ တေ၊ ထိုသွားတို့သည်။ မယံ ဟနုကဋ္ဌိကေ ဇာတာ။ ဣတိ န ဇာနန္တိ။
 ဟနုကဋ္ဌိကမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဒန္တာ မယံ ဇာတာ။ ဣတိ န ဇာနာတိ။ ဧတေပိ၊ ဤ
 သွားတို့သည်လည်း။ အစေတနာ။ တစော၊ သည်။ သရီရံ၊ ကို။ မယာ၊ သည်။
 ပရိယောနဒ္ဒံ၊ မြေးယုက်အပ်၏။ ဣတိ န ဇာနာတိ။ သရီရမ္ပိ၊ သည်လည်း။ အဟံ၊
 ကို။ တစေန၊ သည်။ ပရိယောနဒ္ဒံ။ ဣတိ န ဇာနာတိ။ အယမ္ပိ၊ ဤအရေသည်
 လည်း။ အစေတနော။ မံသံ၊ သည်။ မယံ၊ သရီရံ အနုလိတ္တံ၊ အဖန်ဖန် လိမ်းကျ
 အပ်၏။ ဣတိ န ဇာနာတိ။ သရီရမ္ပိ၊ သည်လည်း။ အဟံ မံသေန အနုလိတ္တံ။ ဣတိ

န ဇာနာတိ။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤအသားသည်လည်း။ အစေတနံ။ နှာရုသည်။ အဟံ အဋ္ဌိ-
 ပုဉ္ဇံ၊ အရိုးအစုကို။ အာဗန္ဓိတော၊ ဖွဲ့၍။ ဌိတံ။ ဣတိ န ဇာနာတိ။ အဋ္ဌိပုဉ္ဇောပိ၊
 သည်လည်း။ နှာရုဇာလေန၊ အကြောတည်းဟူသော ဝှန်ယှက်ဖြင့်။ အဟံ၊
 ကို။ အာဗဒ္ဓေါ၊ ဖွဲ့အပ်၏။ ဣတိ န ဇာနာတိ။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤအကြောသည်လည်း။
 အစေတနံ။

သိသဋ္ဌိ၊ သည်။ အဟံ ဂိဝဋ္ဌိကေ၊ လည်ဂုတ်ရိုး၌။ ပတိဋ္ဌိတံ။ ဣတိ န
 ဇာနာတိ။ ဂိဝဋ္ဌိကမ္ပိ၊ သည်လည်း။ မယိ၊ ၌။ သိသဋ္ဌိကံ ပတိဋ္ဌိတံ။ ဣတိ န
 ဇာနာတိ။ ဂိဝဋ္ဌိ၊ သည်။ အဟံ၊ ပိဋ္ဌိကဏှကေ၊ ကျောက်ဆူးရိုး၌။ ဌိတံ။ ဣတိ
 န ဇာနာတိ။ ပိဋ္ဌိကဏှကောပိ ။ ပေ။ [“န ဇာနာတိ မယိ ဂိဝဋ္ဌိကံ ပတိဋ္ဌိတန္တိ”
 စသည်ကို ပေယျာလမြုပ်သည်။] ကဋ္ဌိဋ္ဌိကံ၊ ခါးရိုးသည်။ ပေ။ ဥရုဋ္ဌိကံ၊ ပေါင်ရိုး
 သည်။ ပေ။ ဇဗ္ဗိဋ္ဌိကံ၊ ခြေသလုံးအရိုးသည် ။ ပေ ။ ဂေါပုကဋ္ဌိကံ၊ ဖျက်ရိုးသည်။
 အဟံ၊ ပဏှိကဋ္ဌိကေ၊ ဖနောင့်အရိုး၌။ ပတိဋ္ဌိတံ။ ဣတိ န ဇာနာတိ။ ပဏှိကဋ္ဌိက-
 မ္ပိ၊ သည်လည်း။ အဟံ၊ ဂေါပုကဋ္ဌိကံ၊ ကို။ ဥက္ခိပိတော၊ မြောက်ပင်၍။ ဌိတံ။ ဣတိ
 န ဇာနာတိ။ ပေ။ ဂိဝဋ္ဌိကံ၊ သည်။ အဟံ သိသဋ္ဌိကံ ဥက္ခိပိတော ဌိတံ။ (ပြခဲ့သော
 အရိုးတွေကို မိမိက မြောက်ပင်၍ နေရသည်။) ဣတိ န ဇာနာတိ။

ပဋ္ဌိပါဋ္ဌိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ အဋ္ဌိနိ၊ သိသဋ္ဌိစသော အရိုးတို့သည်။ ကောဋ္ဌိ-
 ယာ၊ အစွန်းချင်းအားဖြင့်။ ဌိတာနိ၊ အောက်အောက်အရိုး၌ တည်ကုန်၏။
 (အဟံ အဋ္ဌိပုဉ္ဇော၊ ဤအရိုးအစုကို။) အနေကသန္တိယမိတော၊ တပါးမက
 များစွာသော အသက်အစပ်တို့သည် စောင့်ရှောက်ဖွဲ့စပ်အပ်၏။ ဧကဟိစိ၊ တစုံ
 တယောက်တို့သည်။ န ဗဒ္ဓေါ၊ ဖွဲ့စပ်အပ်သည် မဟုတ်။ နဟာရူဟိ၊ အကြော
 တို့သည်။ ဗဒ္ဓေါ၊ ၏။ ဇရာယ၊ ဇရာသည်။ စောဒိတော၊ မရားသို့ ရောက်အောင်
 တိုက်တွန်း နှိုးဆော်အပ်၏။ အစောတေနာ၊ စိတ်စောနာ မရှိ။ ကဋ္ဌကလိင်္ဂရူ-
 ပမော၊ ထင်းနှပ်ထင်းဆွေး ဥပမာရှိ၏။ [အချို့နေရာ၌ “ကဋ္ဌကလိင်္ဂ” ဟု ရှိ၏။]
 ဣဒမ္ပိ၊ ဤအရိုးသည်လည်း။ အစေတနံ။ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ၊ သည်။ ပက္ကံ၊ သည် ။ ပေ။
 မတ္ထလုဂံ၊ သည်။ အစေတနံ၊ ပေ။ ပထဝီဓာတု၊ ပထဝီဓာတ်တည်း။ ဣတိ မနသိ
 ကရောတိ။ ပိတ္တံ၊ သေမှံ။ ပေ။ မုတ္တံ၊ အစေတနံ အပျာကတ် သည်။ ယူသဂတံ၊
 အရည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အာပေါဓာတု၊ တည်း။ ဣတိ မနသိကရောတိ။

ဒော၊ ကုန်သော။ ဣမေ မဟာဘူတေ၊ ဤ ပထဝီ အာပေါ မဟာဘုတ်တို့ကို။
 ပရိဂ္ဂဏန္တဿ၊ ဉာဏ်ဖြင့် သိမ်းဆည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဥဒရေ၊ ရင်၌။
 ဥဿဒါ၊ များသော။ တေဇောဓာတု၊ သည်။ ပါကဋ္ဌာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 နာသယ၊ နှာခေါင်း၌။ ဥဿဒါ၊ သော။ ပါဏောဓာတု၊ ပါကဋ္ဌာ ဟောတိ။
 စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣမေ မဟာဘူတေ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏန္တဿ၊ အား။
 ဥပါဒါရူပံ၊ ဥပါဒါရုပ်သည်။ ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ။ မဟာဘုတ်နာမ၊ မဟာဘုတ်

မည်သည်ကို။ ဥပါဒါရူပေန၊ ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္ဒ၊ ပိုင်းခြားအပ်၏။ ဥပါဒါရူပံ၊ ကို။ မဟာဘူတေန၊ ဖြင့်။ (ပရိစ္ဆိန္ဒ)။ အာတပေါနာမ၊ နေပူမည်သည်ကို။ ဆာယာယ၊ အရိပ်ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္ဒောယထာ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ဆာယာ၊ ကို။ အာတပေန၊ ဖြင့်။ (ပရိစ္ဆိန္ဒာ ယထာ)။ ဝေမေဝ၊ မဟာဘူတံ ဥပါဒါရူပေန ပရိစ္ဆိန္ဒ။ ဥပါဒါရူပံ မဟာဘူတေန (ပရိစ္ဆိန္ဒ)။ အထ၊ ထင်လာရာထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝါ၊ သည်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာနိ၊ တို့သည်၎င်း။ တေ ဝိသတိ၊ ၂၃-ပါးသော။ ဥပါဒါရူပါနိ၊ တို့သည်၎င်း။ ရူပက္ခန္ဓော၊ တည်း။

ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ရူပက္ခန္ဓံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဏန္တဿ၊ လသော်။ အာယတနဒွါရဝသေန၊ စက္ခုအစရှိသော အာယတန၊ စံက္ခုအစရှိသော ဒွါရတို့နှင့်စပ်သဖြင့်။ (တနည်း-အာယတနဒွါရဝသေန၊ ရူပါယတန အစရှိသော အာယတန၊ စက္ခုအစရှိသော ဒွါရတို့နှင့် စပ်သဖြင့်။) အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ ပါကဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ရူပါရူပပရိဂ္ဂဟော၊ သိမ်းဆည်းအပ်သော ရုပ်တရား နာမ်တရားသည်။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။ [ရူပါရူပပရိဂ္ဂဟော ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗရူပါရူပံ။ -ယောဇနာ။ ပဉ္စက္ခန္ဓာနှင့် အရတူအောင် ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗရူပါရူပံ ဟု ဖွင့်သည်။ “ရုပ်နာမ်တို့ကို ပိုင်းခြားခြင်းသည်”ဟု အနက်မပေးရ။ ထိုသို့ပေးလျှင် ပဉ္စက္ခန္ဓာနှင့် အရမတူသောကြောင့် တဝါကျတည်း၌ ဝိဘတ်တူ မထားနိုင်။] ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဒွါဒသ အာယတနာနိ ဟောန္တိ။ ဣတိ ခန္ဓာယတနဓာတုဝသေန၊ အဖြစ်ဖြင့်။ ယမကတာလကန္တံ၊ အစုံဖြစ်သော ထန်းဥကို။ ဝါ၊ ထန်းမြစ်ကို။ ဖာလေန္တော ဝိယ၊ ခဲ့လိုက်သကဲ့သို့။ ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ၊ နှစ်ဘို့ နှစ်စုတို့ကို။ ကတာ၊ နာမရူပံ၊ ကို။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ပိုင်းခြားမှတ်သား၏။

သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ [“ဥပပရိက္ခန္ဓော၊ ဝိတရတိ”တို့၌ စပ်။] ဣဒံ နာမရူပံ၊ သည်။ အဟေတု၊ အကြောင်းမရှိသည်။ (ဟုတော)။ န နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်။ အပ္ပစ္စယာ၊ အကြောင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တနည်း) အပ္ပစ္စယံ၊ အကြောင်းမရှိသည်။ (ဟုတော။) န နိဗ္ဗတ္တံ။ သဟေတု၊ အကြောင်းရှိသည်။ (ဟုတော၊ နိဗ္ဗတ္တံ။) သပ္ပစ္စယာ၊ အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တနည်း) သပ္ပစ္စယာ၊ တူသောအကြောင်းကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တံ။ ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုနာမ်ရုပ်၏။ (သော)

သပ္ပစ္စယာ။ ။ဋီကာ၌ “သပ္ပစ္စယဘာဝါ”ဟု ဖွင့်၏။ “သဟ ပစ္စယေန ယံ ဝတ္တတိတိ သပ္ပစ္စယံ”ဟု ပဌမဝိဂ္ဂိုဟ်ပြုပြီးနောက် ဘာဝပုဓာန ဘာဝလောပကြံ၍ “သပ္ပစ္စယ” ဖြစ်၏။ ထို့နောက် သွာဝိဘတ်ဖြင့် “သပ္ပစ္စယာ”ဟု ပြီးသည်။ (တနည်း) “သမာနော+ပစ္စယော သပ္ပစ္စယော”ဟု ကမ္မဓာရံသမာသံ တဲ့၍ သွာဝိဘတ်ဖြင့် “သပ္ပစ္စယာ”ဟု ဖြစ်သည်။ ဤဋီကာအဖွင့်အလို ၂-နည်းပေးထား၏။ ဤသပ္ပစ္စယာကိုကြည့်၍ ရှေ့ဝါကျ၌ “န အပ္ပစ္စယာ”ဟု ပြင်ကြဟန်တူသည်။ မူရင်းမှာ—“အပ္ပစ္စယံ”ဟု ရှိမည်ထင်သည်။

ဟေတု၊ သည်။ ကော၊ နည်း။ (သော)ပစ္စယော၊ ထို အထောက်အပံ့သည်။ ကော
 ပန၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဥပပရိက္ခန္ဓော၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်လသော်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊
 အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်၎င်း။ တဏှာပစ္စယာ၊ ကြောင့်၎င်း။ ကမ္မ-
 ပစ္စယာ၊ ကြောင့်၎င်း။ အာဟာရပစ္စယာ၊ ကြောင့်၎င်း။ (နိဗ္ဗတ္တံ)။ ဣတိ၊ သို့။
 တဿ၊ ထို နာမ်ရုပ်၏။ ပစ္စယံ၊ ကို။ ဝဝတ္ထုပေတွာ၊ ချို။ အတိတေပိ၊ ခွဲလည်း။
 ပစ္စယာစေဝ၊ အကြောင်းတရားတို့သည်၎င်း။ ပစ္စယသမုပ္ပန္နဓမ္မာ စံ၊ အကြောင်း
 ကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတရားတို့သည်၎င်း။ (အတ္တိ)။ အနာဂတေပိ၊ ခွဲလည်း။
 တေရဟိပိ၊ ခွဲလည်း။ ပစ္စယာစေဝ၊ ပစ္စယသမုပ္ပန္နဓမ္မာ စ(အတ္တိ)။ တတော၊ ထို
 အကြောင်းအကျိုးထက်။ ဥဒ္ဓံ၊ အလွန်။ သတ္တောဝါ၊ သတ္တဝါသည်၎င်း။ ပုဂ္ဂလော
 ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ နတ္ထိ၊ သုဒ္ဓသင်္ခါရပုဂ္ဗောဝေ၊ သတ္တမဖက် သက်သက်သော
 ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ အစုသာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိသု၊ ကုန်သော။ အဒ္ဓါသု၊ ကာလ
 တို့၌။ ကမ်ံ၊ ကို။ ဝိတရတိ၊ လွန်မြောက်၏။ ပန၊ ဆက်။ အယံ ဝိပဿနာ၊ သည်။
 သင်္ခါရသလ္လက္ခဏာ၊ သင်္ခါရတရားတို့ကို မှတ်သားတတ်သည်။ (ဟုတွာ)။ ဉာတ-
 ပရိညာနာမ၊ ဉာတပရိညာ မည်သည်။ (သိအပ် သိထိုက်သော တရားတို့ကို
 ပိုင်းခြား၍ သိတတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်မည်၏။)

ပန၊ ဆက်။ ဝေံ၊ သို့။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သင်္ခါရေ၊ ရုပ်နာမ်
 နှစ်ဝ သင်္ခါရတို့ကို။ သလ္လက္ခေတွာ၊ ကောင်းစွာ မှတ်သားပြီး၍။ ဌိတဿ၊ သော။
 ဘိက္ခယ၊ ၏။ ဒသဗလဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သာသနေ၊ ခွဲ။ မူလံ၊ အခြေ
 အမြစ်သည်။ သြတိဏ္ဍံနာမ၊ သက်ရောက်သည် မည်သည်။ ဟောတိ။ [ရုပ်နာမ်
 သင်္ခါရတို့ကို ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဖြင့် သိမ်းဆည်းမိသောအခါ ကင်္ခါဝိတရဏ
 ဝိသုဒ္ဓိဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်မှ မခွါနိုင်အောင် သာသနာတော်ဝယ်
 အမြစ်တွယ်ပြီး ဖြစ်တော့သည်-ဟူလို။] ပတိဋ္ဌာ၊ ထောက်တည်ရာသည်။ လဒ္ဓါ
 နာမ၊ ရအပ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ နိယတဂတိကော၊ မြဲသော သုဂတိ
 ရှိသော။ စူဠသောတာပန္နောနာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ။ ပန၊ ဆက်။ တထာရူပံ၊
 သော။ (အရဟတ္တဖိုလ်ကို ယူနိုင်လောက်သောသဘောရှိသော။) ဥတုသပ္ပါယံ၊
 လျောက်ပတ်သော ဥတုကို၎င်း။ ပုဂ္ဂလသပ္ပါယံ၊ လျောက်ပတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို

နိယတဂတိကော။ ။ဤ နိယတဂတိရှိသော စူဠသောတာပန်မှာ အခြေခံဖြစ်သော
 သီလဝိသုဒ္ဓိသည်၎င်း၊ သမာဓိဟူသော စိတ္တဝိသုဒ္ဓိသည်၎င်း ရှိရသေးသည်။ ဝိပဿနာဉာဏ်
 ထက်သန်ရုံမျှဖြင့် နိယတဂတိ မဟုတ်နိုင်သေး။ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဋ္ဌကထာကိုမှီသော
 အောက်ပါဂါထာကို မှတ်သားအပ်၏။ အနက်ကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း၌
 ရှုပါ။

ဝိသုဒ္ဓသီလစိတ္တေဟိ၊ ကမ်ံ ဝိတရဏညာဏိကော။
 စူဠသောတာပန္နော နာမ၊ တဒတ္ထံ ဝါယမေ တတော။

၎င်း။ ဘောဇနသပ္ပါယံ၊ လျှောက်ပတ်သော ဘောဇဉ်ကို၎င်း။ ဓမ္မဿဝနသပ္ပါယံ၊ လျှောက်ပတ်သော တရားနာရခြင်းကို၎င်း။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ ဝါ၊ ရလသော်။ ကောသနေ၊ တနေရာတည်း၌။ ကေပလ္လင်္ဂဝရ ဂတော၊ တခုတည်းသော မြတ်သော ထက်ဝယ်တင်ပလ္လင်သို့ ရောက်သည်။ (ဟုတွာ)။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ လက္ခဏာနိတို့သို့။ အာရောပေတွာ၊ စိတ်အစဉ်ကိုတက်ရောက်စေ၍။ ဝါ၊ တင်၍။ ဝိပဿနာ ပဋိပါဋိယာ၊ ဝိပဿနာအစဉ်အားဖြင့်။ (သမ္မသနဉာဏ်၊ ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်စသော အစဉ်အားဖြင့်။) သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ သမ္မသန္ဓေ၊ သုံးသပ်လသော်။ အရဟတ္တံ၊ ကို။ ဂဏှာတိ၊ ယူနိုင်၏။ ဣတိဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဓာတုဝသေန အဘိနိဝိဋ္ဌဿ ဘိက္ခုနော ယာဝ အရဟတ္တာ၊ နိဂမနံ၊ တည်း။ ဝါ၊ အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ကြောင်းစကားတည်း။

ပန၊ ဆက်။ ယဿ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဝဏ္ဏံတော၊ အားဖြင့်။ နေဝ ဥပဋ္ဌာတိ။ ပဋိကူလတော န (ဥပဋ္ဌာတိ)။ သုညတော၊ အတ္တဇီဝမှကင်းဆိတ်သော အားဖြင့်။ န(ဥပဋ္ဌာတိ)။ တေန၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မေ၊ အား။ န ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဘာမျှ မထင်။ ဣတိ၊ ဤသို့ တွေး၍။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ ၍။ န နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ ထိုင်မနေရာ။ ပန၊ အနွယ်ကား။ ကောဋ္ဌာသမနသိကာရေယေဝ၊ ကောဋ္ဌာသ တို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း၌သာ။ ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ၍။ ပေါရာဏကတ္ထော၊ တို့သည်။ ကောဋ္ဌာသမနသိကာရောဝ၊ သည်သာ။ ပမာဏံ၊ လိုရင်းပမာဏတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟံသု ကိရ၊ မိန့်တော်မူကြကုန်သတတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုနပုနံ၊ အဖန်ဖန်။ ကောဋ္ဌာသဝသေန၊ သဇ္ဈာယံ ကရောန္တဿ၊ စဉ်။ ကောဋ္ဌာသ၊ တို့သည်။ ပဂုဏာ၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်ပြီးကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကဒါ၊ ၌။ (ကောဋ္ဌာသ) ပဂုဏာနာမ၊ တို့မည်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန် သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ယဒါ၊ ၌။ ကေသာတိ၊ ဟူ၍။ အာဝဇ္ဇိတမတ္တေ၊ အနုလုံအားဖြင့် ဆင်ခြင်အပ်ကာမျှ၌။ မနသိကာရော၊ သည်။ ဂန္ဓာ၊ စိတ် အစဉ်အားဖြင့် သွား၍။ မတ္တလင်္ဂန္တိ၊ ဟူ၍။ အန္တိမကောဋ္ဌာသေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာတိ။ မတ္တလင်္ဂန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဝဇ္ဇိတမတ္တေ၊ ပဋိလုံအားဖြင့် ဆင်ခြင်အပ်ကာမျှ၌။ မနသိကာရော၊ သည်။ အာဂန္ဓာ၊ စိတ်အစဉ်အားဖြင့် လာ၍။ ကေသာတိ၊ ဟူ၍။ အာဒိကောဋ္ဌာသေ၊ ၌။ ပတိဋ္ဌာတိ။

အထ၊ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်အား။ [ဥပဋ္ဌဟန္တိ ၌စပ်။] ယထာနာမ၊ ကား။ စက္ခုမတော၊ သော။ ပုရိသဿ၊ အား။ [ပါကဋ္ဌာ ဟောန္တိ၌စပ်။] ဒုတ္တိံ သဝဏ္ဏာနံ၊ ၃၂-မျိုးသောအဆင်း ရှိကုန်သော။ ပုပ္ဖါနံ၊ တို့၏။ ကေသုတ္တဂဏ္ဍိတံ၊ တမျိုးတည်းသောချည်ဖြင့် သိကုံးအပ်သော။ မာလံ၊ ပန်းကုံးကို။ သြလောကေန္တဿ၊ လသော်။ ပဋိပါဋိယာ၊ အားဖြင့်။ [“ဒုတ္တိံ သဝဏ္ဏာနိ ပုပ္ဖါနိ ပါကဋ္ဌာနိ

ဟောန္တိ” ခြံစပ်။] ဝါပန၊ တနည်းကား။ နိခါတေ၊ စိုက်အပ်ပြီးကုန်သော။ ဒုတ္တိံ သ-
 ဝတိပါဒေ၊ ၃၂-တိုင်သော စည်းရုံးခြေတို့ကို။ ပဋိက္ခမိတော၊ နောက်သို့ဆုတ်၍။
 သြလောကေန္တဿ၊ လှမ်းကြည့်လသော်။ [အနားကပ်၍ကြည့်လျှင် ၃၂-တိုင်လုံး
 မမြင်နိုင်သောကြောင့် “နောက်သို့ဆုတ်၍ လှမ်းကြည့်လသော်” ဟု ဆိုသည်။]
 ပဋိပါဋိယာဝ၊ ဖြင့်ပင်။ ဒုတ္တိံ သဝဏ္ဏာနိ၊ ကုန်သော။ ပုပ္ပါနိ ဝါ၊ တို့သည်သော်
 ၎င်း။ ဝတိပါဒါ ဝါ၊ တို့သည်သော်၎င်း။ ပါကဋ္ဌာ ဟောန္တိယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ-
 မေဝ၊ တူသာလျှင်။ ဒုတ္တိံ သ ကောဋ္ဌာသာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ ပိစရန္တော၊ လှည့်လည်
 သွားလာကုန်သော။ တိရစ္ဆာနဂတာပိ၊ တိရစ္ဆာန်တို့သည်၎င်း။ မနုဿာပိ၊
 လူတို့သည်၎င်း။ သတ္တာတိ၊ သတ္တဝါတို့ဟူ၍။ န ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ ကောဋ္ဌာသာတိ ဥပ-
 ဋ္ဌဟန္တိ။ ခါဒနိယ ဘောဇနိယံ၊ သည်။ ကောဋ္ဌာသန္တရေ၊ ခြံ။ ပက္ခိပမာနဝိယ၊
 ထည့်သွင်းအပ်သကဲ့သို့။ ဟောတိ။ (တဒါ၊ ခြံ။ ကောဋ္ဌာသာ ပဂုဏာနာမ
 ဟောန္တိ။ ဤသို့ ပြန်လှည့်ပါ။)

ကောဋ္ဌာသာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပဂုဏကာလတော၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာ
 အပ်ပြီးရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ တီသု၊ ကုန်သော။ မုခေသု၊ အဝင်ပေါက်တို့တွင်။
 [ဝဏ္ဏ၊ ပဋိက္ခလ၊ သုညတဟူသော အဝင်ပေါက်သုံးမျိုးတို့တွင်။] ဧကေန၊ သော။
 မုခေန၊ ဖြင့်။ ဝိမုစ္စိဿတိ၊ လွတ်လိမ့်မည်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဝဏ္ဏတော ဝါ၊
 အားဖြင့်သော်၎င်း။ ပဋိက္ခလတော ဝါ၊ အားဖြင့်သော်၎င်း။ သုညတော ဝါ၊
 အားဖြင့်သော်၎င်း။ ဥပဋ္ဌာတိ။ ယထာနာမ၊ ကား။ ပူပေ၊ မှံတို့ကို။ ပစိတုကာမာ၊
 ကြော်ခြင်းငှါ အလိုရှိသော။ ဣတ္ထိ၊ သည်။ မဒ္ဒိတော၊ နယ်၍။ ဌပိတပိဋ္ဌတော၊
 ထားအပ်သောမုံညက်မှ။ ယံယံ၊ အကြင်အကြင် မုံညက်ကို။ (ပစိတံ၊ ကြော်ခြင်း
 ငှါ။) ဣစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ တံတံ၊ ထိုထိုမုံညက်ကို။ ပစတိယထာ၊ ကဲ့သို့၎င်း။

ဝါပန၊ ဥပမာတနည်းကား။ သမေ၊ ညီညွတ်သော။ ဘူမိပုဒေသေ၊ မြေ
 အရပ်၌။ ဌပိတံ၊ သော။ ဥဒကပူရံ၊ ရေဖြင့်ပြည့်သော။ ကုမ္ဘံ၊ အိုးကို။ ယတော
 ယတော၊ အကြင်အကြင်ဘက်သို့။ အာဝိဉ္ဇန္တိ၊ စောင်းငဲ့ကုန်၏။ တတောတတော-
 ဝ၊ ထိုထိုဘက်မှသာ။ ဥဒကံ၊ သည်။ နိက္ခမတိယထာ၊ ထွက်သကဲ့သို့၎င်း။ ဝေ-
 မေဝ၊ လျှင်။ ကောဋ္ဌာသာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပေ။ ဝိမုစ္စိဿတိ။ အာကခံမာန-
 သ၊ အဆင်းအားဖြင့်ထင်လိုလသော်။ ဝဏ္ဏတော၊ အားဖြင့်၎င်း။ အာကခံမာန-
 သ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်အားဖြင့် ထင်လိုလသော်။ ပဋိက္ခလတော၊ အားဖြင့်၎င်း။

သတ္တာတိ န ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ ။စိတ်ဓာတ်သတ္တိသည် အလွန်ထက်၏။ တသက်လုံး
 တိရစ္ဆာန်အကောင်အထည်၊ လူပုသဏ္ဍာန်ကို မြင်လာခဲ့သော်လည်း “ဆံပင် မွေးညှင်း”
 စသော အစုကို တခုစီကြည့်ရှုဖန်များသောအခါ လူ့ကိုယ်ကြီးဟု မမြင်တော့ဘဲ ဆံပင်
 မွေးညှင်းစသော အစုကိုသာ တခုစီတခုစီ မြင်တော့၏။ ထို့ကြောင့်လည်း တရားထူး
 ပေါက်နိုင်ကြပေသည်။

အာကခံမာနဿ၊ သုညထအားဖြင့် ထင်လိုလသော်။ သုညတော၊ အားဖြင့်၎င်း။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌဟိဿတိယေဝ၊ ထင်လိမ့်မည်သာ။ ဧတ္တကော၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အယံ၊ ဤ ပဂုဏကောဋ္ဌာသသည်။ ဥဂ္ဂဟသန္နိနာမ၊ ဥဂ္ဂဟသန္နိ မည်၏။ ဝါ၊ မနသိကာရနှင့် ဥပဋ္ဌာနကို ဆက်စပ်အပ်ရာ သင်ယူ အပ်သော ကောဋ္ဌာသ မည်၏။ ဣမသ္မိံ ဥဂ္ဂဟသန္နိသ္မိံ၊ ဤ ဥဂ္ဂဟသန္နိသ္မိံ။ ဌတော၊ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်သော။ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ ဂဏနပထံ၊ ဂဏန်း လမ်းကို။ ဝီတိဝတ္တာ၊ လွန်ကုန်ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဥဂ္ဂဟသန္နိသ္မိံ၊ ဥဂ္ဂဟသန္နိအဏော်၌။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ န ဥပဋ္ဌာတိ။ တေန၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဥဂ္ဂဟေ- တော၊ ရှိ။ ယတ္ထ၊ အကြင် ကျောင်းတိုက်၌။ အာစရိယော၊ သည်။ ဝသတိ။ သော အာဝါသော၊ ထို ကျောင်းတိုက်သည်။ သပ္ပါယော၊ လျှောက်ပတ်သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ။ ဣစ္စေတံ၊ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကုသလံ၊ ကောင်း၏။ နော စေ (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ မဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ)။ သပ္ပါယဋ္ဌာနေ၊ လျှောက်ပတ်သော အရပ်၌။ ဝသိတဗ္ဗံ၊ နေရာ၏။ ဝသန္တေန၊ နေသောရဟန်းသည်။ အဋ္ဌာရသ၊

အယံ ဧတ္တကော ။ ။ ဧတ္တကောတိ ယထာဝုတ္တေန အာကာရေန ပဂုဏော ကောဋ္ဌာသော။—ဋီကာ။ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအစဉ်အားဖြင့် အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ် ပြီးသော ကောဋ္ဌာသကို “ဧတ္တကော” အရ ယူပါ-ဟူလို၊ ယထာဝုတ္တေန အာကာရေန ကိုကား ဋီကာ၌ “ဣတိ ဣဒံ သတ္တဝိခံ ဥဂ္ဂဟကောသလ္လံ သုဂ္ဂဟိတံ ကတောတိ အာဒိနာ” ဟု ပဌမဖွင့်၏။ ထို အဖွင့်အလိုအားဖြင့် “ပြခဲ့သည့်အတိုင်း သတ္တဝိခံ ဥဂ္ဂဟကောသလ္လံ ကို၎င်း၊ ဒသဝိခံ မနသိကာရကောသလ္လံကို၎င်း ပြီးစေပြီးမှ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဆရာ့အထံ၌ သင်ယူရမည်” ဟူသော စကားကို “ယထာဝုတ္တအာကာရ” ဟု ဆိုလိုသည်။

တနည်း ။ ။ “ဣမံ ပန ကမ္မဋ္ဌာနံ ဘာဝေတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတုကာမေနာတိ အာဒိနာ ဝါ ဝုတ္တပ္ပကာရေန ဝိခိနာ” ဟု ဒုတိယတနည်း ဖွင့်၏။ ထိုအဖွင့်အလိုအားဖြင့် ပြခဲ့သည့်အတိုင်း စတုဗ္ဗိခသီလကို သုခသင်ခြင်းမှစ၍ ပလိဗောဓကိုဖြတ်ပြီးလျှင် ကလျာဏ မိတ္တအထံ၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းသင်ယူရပုံ စသော အစီအစဉ်ကို “ယထာဝုတ္တအာကာရ” ဟု ဆိုလိုသည်။

ဥဂ္ဂဟသန္နိနာမ ။ ။ ထို ပြအပ်ခဲ့သော ၂-နည်းလုံးသည်ပင် ကမ္မဋ္ဌာန်းသင်ယူရမည့် ဥဂ္ဂဟအစီအစဉ်ကို ပြ၏။ ထို့ကြောင့် “အယံ ။ပေ။ ဥဂ္ဂဟသန္နိ နာမ” ဟု ဆိုသည်။ ဤ၌ ဥဂ္ဂဟနှင့် သန္နိသည် အရတူ ကမ္မဓာရုံသမာသ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “ဥဂ္ဂဟောဝ ဥဂ္ဂဟသန္နိ” ဟု ဖွင့်သည်။ “သန္နိယတိ ဧတ္တာတိ သန္နိ” ဟု ဋီကာ၌ ဝိဂ္ဂဟပြု၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဥဂ္ဂဟ၌။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ထင်လာခြင်းကို။ မနသိကာရေန၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံး သွင်းခြင်းနှင့်။ သန္နိယတိ၊ ဆက်သွယ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းခြင်းနှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်း ထင်လာခြင်းကို ဆက်သွယ်အပ်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ သော၊ ထို ဥဂ္ဂဟသည်။ သန္နိ၊ မည်၏။ ထို့နောက် “ဥဂ္ဂဟောဝ+သန္နိ ဥဂ္ဂဟသန္နိ” ဟု ပြပါ။

ကုန်သော။ ဝိဟာရဒေါသေ၊ ကျောင်းတိုက်၏အပြစ်တို့ကို။ (မဟာဝါသစသော အပြစ်တို့ကို။) ဝဇ္ဇေတွာ၊ ရှိ။ ပဉ္စင်သမန္နာဂတေ၊ ၅-ပါးသောအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော။ သေနာသနေ၊ ဌ။ ဝသိတဗ္ဗံ။ သယမ္ပိ၊ ကိုယ်တိုင်လည်း။ ပဉ္စင်သမန္နာဂတေန၊ သူသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ပဉ္စင်သမန္နာဂတစသည်ကို ဋီကာ၌ ဖွင့်ထားသည်။) တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ ပစ္စာဘတ္တံ၊ ဆွမ်း၏ နောက်အဘို့ ဖြစ်သော ကာလ၌။ ပိဏ္ဍပါတပုဋ္ဌိက္ကန္တေန၊ ဆွမ်းခံရာမှ ဖဲခဲပြီးသည်။ (ဟုတွာ)။ ရတ္တိဋ္ဌာနံဝါ၊ ညဉ့်နေရာ အရပ်သို့သော်၎င်း။ ဒိဝါဋ္ဌာနံဝါ၊ နေနေရာအရပ်သို့ သော်၎င်း။ ပဝိသိတွာ၊ ရှိ။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ မနသိကာတဗ္ဗံ။

ကထံ၊ လျှင်။ (မနသိကာတဗ္ဗံ၊ နည်း။) အာဒိတော၊ အစမှစ၍။ တာဝ၊ အစဉ် အတိုင်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌ။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ သာလျှင်။ အနုပုဗ္ဗတော၊ အစဉ်အတိုင်း အားဖြင့်။ မနသိကာတဗ္ဗံ။ ကေန္တရိကာယ၊ ကောဋ္ဌာသ တခုကြားအားဖြင့်။ ဝါ၊ ကောဋ္ဌာသ တခုကျော်အားဖြင့်။ န (မနသိကာတဗ္ဗံ)။ [စာအုပ်တို့၌ “န ကေန္တရိကာ” ဟု ရှိ၏။ ယောဇနာ၌ “ကေန္တရိကာယ” ဟု တွေ့ရ၏။] ဟိ၊ ချဲ့။ အနုပုဗ္ဗတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောက္ခော၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒုတ္တံ သပဒံ၊ ၃၂-ပါးသော အဘို့ရှိသော။ ဝါ၊ ၃၂-ထစ်ရှိသော။ နိဿေဏံ၊ လှေခါးကို။ ပဒပဋိပါဋိယာ၊ လှေခါးထစ် အစဉ်အားဖြင့်။ အက္ကမန္တော၊ နင်းလျက်။ ပါသာဒံ၊ သို့။ အာရုယျ၊ တက်၍။ ပါသာဒါနိသံသံ၊ ပြာသာဒ်၏ အကျိုးအာနိသင်ကို။ အနုဘဝနကပုရိသောဝိယ၊ ခံစားသော ယောက်ျားသည် ကဲ့သို့။ ကေသာလောမာတိ၊ ကေသာလောမာ အစရှိသည်ဟူ၍။ ပဋိပါဋိယာ၊ ဖြင့်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ မနသိကရောက္ခော၊ သည်။ ကမ္မဋ္ဌာနတောစ၊ မှလည်း။ နပရိဟာယတိ၊ မလျှောကျ။ ပါသာဒါနိသံသသဒိသေ၊ နှင့်တူကုန်သော။ နဝ၊ ကုန်သော။ လောကုတ္တရဓမ္မေစ၊ တို့ကိုလည်း။ အနုဘဝတိ၊ ခံစားရ၏။ စ၊ ဆက်။ အနုပုဗ္ဗတော၊ ဖြင့်။ မနသိကရောက္ခောနာပိ၊ နှလုံးသွင်းပြန်သော်လည်း။ အတိသိသတော၊ အလွန် လျင်သောအားဖြင့်။ န (မနသိကာတဗ္ဗံ)။ အတိသဏိကတော၊ အလွန် နှေးသောအားဖြင့်။ န မနသိကာတဗ္ဗံ။ ဟိ၊ လဒ္ဒဒေါသ ထင်ရှား ပြအံ့။ အတိသိသတော၊ ဖြင့်။ မနသိကရောက္ခယ၊ ၏။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ပဂုဏံ၊ သည်။ ကိဉ္စာပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ပင် ဖြစ်စေဦးတော့။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါ သော်လည်း။ အဝိဘူတံ၊ မထင်ရှားသည်။ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုမထင်ရှားရာ၌။ သြပမ္ပံ၊ ဥပမာကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌ။ ဝုတ္တမေဝ၊ သည်သာ။ [“ယထာနာမ တိယောဇနမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိတွာ” စသည်ဖြင့် ဥပမာပြခဲ့ပြီ။]

အတိသဏိကတော၊ ဖြင့်။ မနသိကရောက္ခယ၊ ၏။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ပရိယောသာနံ၊ ပြီးဆုံးခြင်းသို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ အန္တရာဝ၊ အပြီးအဆုံးသို့ မရောက်မီ အကြား၌သာ။ သြသက္ကိတဗ္ဗံ၊ ဆုတ်နစ်ရာသည်။ (ဆုတ်နစ်စရာ

ရှိသည်။) ဟောတိ၊ ဧ။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ ပုရိသော၊ သည်။
တိယောဇနံ၊ သော။ ဓိဂုံ၊ ကိ။ သာယံ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ (နောက်၌ ဘေးရန်
များစွာ တွေ့နိုင်သောအချိန်ကိုပြလိုသောကြောင့် “သာယံ” ဟု ဆိုသည်။) ကစ္ဆံ၊
အောက်ပိုးကို။ ဗန္ဓိတော၊ ဖွဲ့၍။ (ခါးတောင်းကျိုက်၍။) ပဋိပန္နော၊ သွားသည်။
(ဟုတော)။ နိက္ခန္ဓဋ္ဌာနတော၊ ထွက်ရာအရပ်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ သီတလစ္ဆာယံ၊
အေးမြသောအရိပ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဝိဿမတိ၊ အပန်းဖြေ၏။ ရမဏိယံ၊ မေ့လျော်
ဘွယ်ကောင်းသော။ ဝါလိကတလံ၊ သဲအပြင်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ပိဋ္ဌိံ၊ ကျောက်ကုန်း
ကို။ ပသာရေတိ၊ ဆန့်တန်း၏။ ဝနပေါက္ခရဏံ၊ တောရေကန်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။
ပါနိယံ၊ ရေကို။ ပိဝတိ၊ သောက်၏။ နှာယတိ၊ ရေချိုး၏။ ပဗ္ဗတံ၊ ကိ။ ဒိသ္မာ၊ ၍။
အာရုယု၊ တက်၍။ ပဗ္ဗတရာမဏေယျကံ၊ တောင်၌ မေ့လျော်ဘွယ်ကို။ ပဿတိ၊
ရှု၏။ တံ၊ ထိုယောက်ျားကို။ (ဖြေးဖြေးနှေးနှေး ခရီးသွားနေသော ယောက်ျား
ကို။) အန္တရာယေဝ၊ လမ်းခရီးအကြား၌ပင်။ သီဟောဝါ၊ ခြင်္သေ့သည်သော်၎င်း။
ဗျဉ္ဇေါဝါ၊ ကျားသည်သော်၎င်း။ ဒီပိဝါ၊ သစ်သည်သော်၎င်း။ ဟနတိ ယထာ၊
ကိုက်သတ်သကဲ့သို့၎င်း။ ဝါပန၊ သည်သာ မကသေး။ စောရာ၊ ခိုးသူတို့သည်။
ဝိလုပ္ပန္တိယထာ စေဝ၊ လုယက်မှုလည်း လုယက်ကုန်သကဲ့သို့၎င်း။ ဟနန္တိ ယထာ
စ၊ သတ်မှုလည်း သတ်ကုန်သကဲ့သို့၎င်း။ ဝေမေဝ။ ပေ။ ဩသက္ကိတဗ္ဗံ ဟောတိ။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတိသိသံ၊ စွာ။ န (မနသိကာတဗ္ဗံ)။ အတိသဏိကံ၊ စွာ။
န (မနသိကာတဗ္ဗံ)။ ဧကဒိဝသံ၊ တနေ၌။ ဝါ၊ တနေ့လျှင်။ တိံသဝါရေ၊
အကြိမ် ၃၀-တို့ တိုင်တိုင်။ မနသိကာတဗ္ဗံ။ ပါတောဝ၊ ၌ပင်။ ဒသဝါရေ၊
ဆယ်ကြိမ်တို့တိုင်တိုင်။ (သဇ္ဈာယော၊ ကာတဗ္ဗော။) မဇ္ဈန္ဒိကေ၊ နေ့လယ်၌။ ဒသ
ဝါရေ၊ (သဇ္ဈာယော၊ ကာတဗ္ဗော။) သာယနေ၊ ညနေချမ်းအခါ၌။ ဒသဝါရေ
သဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။ (သဇ္ဈာယံ၊ ကိ။) ကာတံ၊ ငှါ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မသင့်သည်
ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ဝဇ္ဇတိယေဝ၊ သည်သာ။) ဟိ၊ အံ့။ ပါတောဝ၊ ၌သာ။ ဥဋ္ဌာ-
ယ၊ ထ၍။ မုခံ၊ မျက်နှာကို။ ဓောဝိတံ၊ ဆေးခြင်းငှါ။ (တနည်း - မုခံ ဓောဝိတံ၊
မျက်နှာသစ်ခြင်းငှါ။) န ဝဇ္ဇတိ၊ မသင့်သည်ကား။ နော၊ မဟုတ်။ (ဝဇ္ဇတိယေဝ
ယထာ)၊ သင့်သည်သာလျှင် ဖြစ်သကဲ့သို့။ ခါဒနိယံ၊ ကိ။ ခါဒိတံ၊ ငှါ။ န ဝဇ္ဇတိ၊
ကား။ နော၊ မဟုတ်။ (ဝဇ္ဇတိယေဝ ယထာ။) ဘောဇနိယံ၊ ကိ။ ဘုဉ္ဇိတံ၊ ငှါ။
န ဝဇ္ဇတိ၊ ကား။ နော၊ မဟုတ်။ (ဝဇ္ဇတိယေဝ ယထာ။) ပန၊ ထိုသို့ပင် မသင့်
မဟုတ် သင့်ပါသော်လည်း။ တေံ၊ ဤ မျက်နှာသစ်မှုသည်ကို မပြုခြင်းသည်။
ဝဇ္ဇေယျ၊ သင့်တန်ရာသေး၏။ ဣဒမေဝ၊ ဤ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို တနေ့လျှင် အကြိမ်
၃၀-တိုင်တိုင် နှလုံးသွင်းမှုကိုသာ။ ဧကန္တေန၊ စင်စစ်ကေန အမှန်အားဖြင့်။
နော ကာတံ၊ မပြုဘဲနေခြင်းငှါ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ကရောန္တော၊ ပြုသော
ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မဟန္တံ၊ ကြီးစွာသော။ အတ္ထံ၊ စီးပွားကို။ ဂဟေတော၊ ၍။ တိဋ္ဌတိ၊

၏။ ဟိအံ။ ဧကဿ၊ သော။ ပုရိသဿ၊ ၎်။ တိဏိ၊ သုံးကွင်းကုန်သော။ ခေတ္တာနိ၊
 လယ်ကွင်းတို့သည်။ (သန္တိ)။ ဧကံ၊ သော။ ခေတ္တံ၊ လယ်ကွင်းသည်။ အဋ္ဌကမ္ပံ၊
 ရှစ်ကုမ္ပကို။ ဒေတိ၊ ၎်။ [၁၀-အမ္ပဏကို “တကုမ္ပ”ဟု အဘိဓာန်၌ ဆို၏။]
 ဧကံ၊ သော။ (ခေတ္တံ၊ သည်။) သောဋ္ဌသ(ကုမ္ပံ)၊ ၁၆-ကုမ္ပကို။ (ဒေတိ)။ ဧကံ၊
 သော။ (ခေတ္တံ၊ သည်။) ဒုတ္တိံ သ(ကုမ္ပံ)၊ ၃၂-ကုမ္ပကို။ (ဒေတိ)။ တေန၊ ထို
 ယောက်ျားသည်။ တိဏိပိ၊ သုံးကွင်းလုံးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ခေတ္တာနိ၊ တို့ကို။
 ပဋိဇဂ္ဂိတံ၊ သုခ်သင်ခြင်းငှါ။ (လုပ်ကိုင်ခြင်းငှါ။) အသက္ကောန္တေန၊ မစွမ်းနိုင်လ
 သော်။ ဒောကုန်သော။ ခေတ္တာနိ၊ တို့ကို။ ဆဇ္ဇေတော၊ စွန့်၍။ ဧကံ၊ သော။ ဒုတ္တိံ သ
 ကုမ္ပဒါယကမေဝ၊ ၃၂-ကုမ္ပ ပေးနိုင်သောလယ်ကိုသာ။ ပဋိဇဂ္ဂိတဗ္ဗံ ယထာ၊
 သုခ်သင်ရာသကဲ့သို့။ ဝါ၊ လုပ်ကိုင်ရာသကဲ့သို့။ တတ္ထေဝ၊ ထို ၃၂-ကုမ္ပ ထွက်သော
 လယ်၌ပင်။ ကသနဝပနနိဒ္ဒါယနာဒိနိ၊ ထွန်ယက်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ကောက်
 ရိတ်ခြင်းအစရှိသောအမှုတို့ကို။ ကာတဗ္ဗာနိ ယထ - ပြုထိုက်ကုန်သကဲ့သို့။ အဿ၊
 ထိုယောက်ျားအား။ ဝါ၊ ၎်။ တဒေဝ၊ ထို ၃၂-ကုမ္ပထွက်သော လယ်သည်သာ။
 ဣတရေသု၊ အခြားကုန်သော။ ဒွိသု၊ လယ်ယာ နှစ်ကွက်တို့၌။ ဥဋ္ဌာနကဒါယံ၊
 ထွက်သော ပေးထိုက်သော စပါးကို။ ဒဿတိ ယထာ၊ ပေးလတ္တံ့ကဲ့သို့။ ဝေ-
 မေဝ၊ လျှင်။ သေသံ၊ ကောဋ္ဌာသကို နှလုံးသွင်းခြင် မှကြွင်းသော။ မုခဓောဝနာဒိ-
 ကမ္ပံ၊ မျက်နှာသစ်ခြင်း အစရှိသောအမှုကို။ ဆဇ္ဇေဟောပိ၊ စွန့်၍လည်း။ ဧတ္ထေဝ၊
 ဤကမ္ပဋ္ဌာန်း နှလုံးသွင်းခြင်း၌သာ။ ကမ္ပံ၊ အမှုကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုရာ၏။ (ကမ္ပံ၊ ကို။)
 နော ကာတံ၊ မပြုဘဲနေခြင်းငှါ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ကရောန္တော၊ သော်။ မဟန္တံ
 အတ္ထံ ဂဏိတော ဟိဋ္ဌတိ။ ဣတိ (ဝေံ)၊ သို့။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်
 ရှိသော တနေ့လျှင် အကြိမ် ၃၀-တိုင်တိုင် ကမ္ပဋ္ဌာန်း နှလုံးသွင်းမှုကို ပြုခြင်းဖြင့်။
 မဇ္ဈိမာ၊ အလယ်အလတ်ဖြစ်သော။ ပဋိပဒါနာမ၊ အကျင့် မည်သည်ကို။ ကထိ-
 တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ဝေံ၊ သို့။ ပဋိပန္နောပိ၊ ကျင့်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဝိက္ခေပေါ၊
 စိတ်ကို အထူးထူးအပြာ ပြား ပစ်လွှင့်ခြင်းကို။ ဝါ၊ စိတ်၏ ပျံ့လွှင့်ခြင်းကို။ ပဋိ-
 ဗာဟိတဗ္ဗော၊ တားမြစ်ထိုက်၏။ ဟိ၊ လဒ္ဒဒေါသ ထင်ရှားပြအံ။ ကမ္ပဋ္ဌာနံ၊ ကို။
 ဝိသဇ္ဇေတော၊ ၍။ စိတ္တေ၊ သည်။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ပြင်ပအာရုံ၌။ ဝိက္ခေပံ၊ ပျံ့လွှင့်ခြင်းသို့။
 ဂစ္ဆန္တေ၊ ရောက်လသော်။ ကမ္ပဋ္ဌာနတော၊ မှ။ ပရိဟာယတိ၊ ယုတ်လျော့၏။
 ဝဇ္ဇဘယံ၊ ဝဋ်ဘေးကို။ သမတိက္ကမိတံ၊ လွန်မြောက်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊
 မစွမ်းနိုင်။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြဦးအံ။ ဧကော၊ သော။ ပုရိသော၊
 သည်။ သဟဿုဒ္ဓါရံ၊ တထောင် အတိုးအပွားရှိသော ကြွေးမြီကို။ ဝါ၊ ထုတ်
 ဆောင်ထိုက်သော တထောင်သော ကြွေးမြီကို။ သာဓေတော၊ ပြီးစေ၍။ ဝဇ္ဇိံ၊
 အတိုးအပွားကို။ လဘိတော၊ ၍။ အဒ္ဓါနံ၊ ကို။ ပဋိပန္နော၊ သွားသည်။ (ဟုတွာ)။

အန္တရာမဂ္ဂေ၊ ဌံ။ ကုမ္ဘီလမကရဂါဟရက္ခသသမုဋ္ဌိတာယ၊ မိကျောင်း မကရ်း
ဖမ်းယူတတ်သော ရက္ခိသ်တို့၏ ထကြွရာဖြစ်သော။ ဂမ္ဘီရဂိရိကန္ဓရာယ၊
နက်သောတောင်ကြားချောက်၏။ ဥပရိ၊ အပေါ်၌။ အတ္တတံ၊ ခင်းထားအပ်သော။
ကေပဒိကံ၊ ခြေတလှမ်းစာရှိသော။ ဝါ၊ ခြေတလှမ်းသာ သွားလောက်သော။
ဒဏ္ဍကသေတံ၊ ဒုတ်ငယ်တံတားသို့။ အာရယု၊ တက်၍။ ဂစ္ဆန္တော၊ သွားသော
ယောက်ျားသည်။ အက္ကမနပဒံ၊ နင်းကြောင်းခြေကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ ၍။ (ခြေလှမ်းကို
ဂရုမစိုက်ဘဲ စွန့်၍။) ဣတောစိတောစ၊ ဤအရပ် ဤအရပ်သို့လည်း။ ဩလော-
ကေန္တော၊ ကြည့်လသော်။ ပရိပတိတွာ၊ ချော်ကျ၍။ ကုမ္ဘီလာဒိဘတ္တံ၊
မိကျောင်းအစရှိသော သတ္တဝါတို့၏ အစာသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ-
မေဝ၊ သာလျှင်။ အယမ္ပိ၊ ဤယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဝိသဇ္ဇေ-
တွာ၊ ၍။ သစိတ္တေ၊ မိမိစိတ်သည်။ ပေ။ န သက္ကောတံ။

တတြ၊ ထိုဥပမာစကားရပ်၌။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ ဩပမ္ပသံသန္ဓနံ၊
ဥပမာနကို ဥပမေယျနှင့် နှီးနှောပြခြင်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပုရိသဿ၊ ၏။ သဟဿု-
ဒ္ဓါရံ၊ ကို။ သာဓေတွာ၊ ၍။ ဝဗ္ဗိံ၊ ကို။ လဒ္ဓကောဝိယ၊ ရအပ်ရာ အခါကဲ့သို့။
(တထာ) ဣမဿ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ အာစရိယသန္တိကေ၊ ဌံ။ ကမ္မဋ္ဌာနဿ၊ ကို။
ဥဂ္ဂဟိတကာလော၊ သင်ယူအပ်ရာအခါကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော)။ အန္တရာ၊ အကြား
၌။ ဂမ္ဘီရဂိရိကန္ဓရာ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ) သံသာရော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော)။
တဿ၊ ထိုယောက်ျား၏။ ကုမ္ဘီလာဒိဟိ၊ မိကျောင်းစသော သတ္တဝါတို့သည်။
ဒဋ္ဌကာလောဝိယ၊ ကိုက်အပ်ရာအခါကဲ့သို့။ (တထာ)။ ဝဋ္ဌမူလကာနိ၊ ဝဋ္ဌလျှင်
အကြောင်းရင်းရှိကုန်သော။ မဟာဒုက္ခာနိ၊ တို့ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာနိ)။ ကေပဒိက-
ဒဏ္ဍကသေတံဝိယ၊ ခြေတလှမ်းသာ သွားလောက်သော ဒုတ်ငယ်တံတားကဲ့သို့။
(တထာ)။ ဣမဿ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ သဇ္ဈာယဝိထိ၊ သရဇ္ဈာယ်ခြင်း၏လမ်းကို။
ဝါ၊ သရဇ္ဈာယ်ခြင်းအစဉ်ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော)။ တဿ ပုရိသဿ၊ ၏။ ကေပဒိကံ၊
သော။ ဒဏ္ဍကသေတံ၊ သို့။ အာရယု၊ ၍။ ပေ။ ကုမ္ဘီလာဒိနံ၊ မိကျောင်းအစရှိသော
သတ္တဝါတို့၏။ ဘတ္တဘာဝံ၊ အစာ၏အဖြစ်သို့။ အာပန္နကာလောဝိယ၊ ရောက်ရာ
အခါကဲ့သို့။ (တထာ)။ ဣမဿ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ ၍။
ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဌံ။ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တဿ၊ အထူးထူး အပြားပြား ပစ်လွှတ်အပ်သောစိတ်
ရှိသည်ဖြစ်၍။ (ပျံ့လွင့်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။) ကမ္မဋ္ဌာနတော၊ မှ။ ပရိဟာယိ-
တွာ၊ ယုတ်လျော့၍။ ဝဋ္ဌဘယံ၊ ကို။ သမတိက္ကမိတံ၊ ငှါ။ အသမတ္တဘာဝေါ၊
မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တဿာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ပြင်ပအာရုံ၌ ပျံ့လွင့်သောစိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏
ကမ္မဋ္ဌာန်းမှ လျော့ကျ၍ ဝဋ္ဌဘယကို လွန်မြောက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။) ကေသာ၊ တို့ကို။ မနသိကာတဗ္ဗာ။ ကေသေ၊ တို့ကို။ မနသိ-

ကရိတော၊ ရှိ။ စိတ္တပွါဒဿ၊ စိတ္တပွါဒ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဌ။ ဝိက္ခေပံ၊ ပျံလွင့်ခြင်းကို။ ပဋိဗာဟိတော၊ တားမြစ်၍။ သုဒ္ဓစိတ္တေနော၊ စင်ကြယ်သောစိတ်ဖြင့် သာလျှင်။ “လောမာ နခါ ဒန္တာတစော”တိ၊ ဟူ၍။ မနသိကာတဗ္ဗံ၊ ဝေ၊ သို့။ မနသိကရော-
 န္တော၊ သည်။ ကမ္မဋ္ဌာနတော၊ မှ။ န ပရိဟာယတိ။ ဝဋ္ဋဘယံ၊ ကို။ သမတိက္ကမတိ။
 ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းသော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝဋ္ဋဘေးမှ လွတ်မြောက်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်၌။ ဩပမ္ပံ၊
 ဥပမာကို။ တဒေဝ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော ဥပမာကိုပင်။ ပရိဝတ္တေတော၊ ပြောင်းပြန်
 ပြန်၍။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သဟဿုဒ္ဓါရံ၊ ကို။ သာဓေတော၊ ရှိ။ ဝဗ္ဗံ၊ ကို။ လဘိတော၊ ရှိ။
 ဆေကဿ၊ ကျမ်းကျင်သော။ ပုရိသဿ၊ ၏။ ဒဏ္ဍကသေတံ၊ သို့။ အာရယု၊ ရှိ။
 နိဝါသနပါရုပနံ၊ ကိုယ်ဝတ် ခြုံထည်ကို။ သံဝိဓာယ၊ ကောင်းစွာ စီရင်၍။
 ဓာတုပတ္တဒ္ဓကဿံ၊ ဓာတ်လေးပါးသည် ထောက်ပံ့အပ်သော ကိုယ်ရှိသည်ကို။
 (တောင့်တောင့်တင်းတင်း ခိုင်ခိုင်မာမာ ကိုယ်ရှိသည်ကို။) ကတော၊ သောတ္တိနာ၊
 ချမ်းသာသဖြင့်။ ပရတိရဂမနံ ဝိယ၊ တဖက်ကမ်းသို့ ရောက်ခြင်းကို ကံသို့။
 ဆေကဿ၊ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ကေသေ မနသိကရိတော။ ပေ။ အပရိဟာယိတော၊ ရှိ။
 ဝဋ္ဋဘယသမတိက္ကမနံ၊ ဝဋ္ဋဘေးကို လွန်မြောက်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ [စာအုပ်
 တို့၌ “ဝဋ္ဋဘယံ သမတိက္ကမနံ”ဟု ဝါကျတွေ့ရ၏။ “ဝဋ္ဋဘယဿ သမတိက္ကမနံ”
 ဟု ဝါကျဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် “ဝဋ္ဋဘယသမတိက္ကမနံ”ဟု သမာသ်ဖြစ်စေ တမျိုး
 မျိုးသာ ရှိသင့်သည်။]

ဝေ၊ သို့။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ဌ။ ဝိက္ခေပံ၊ ကို။ ပဋိဗာဟန္တေနာပိ၊ တားမြစ်သောရဟန်း
 သည်လည်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌ။ ဝုတ္တနယေနော၊ သာလျှင်။ [“ပဏ္ဍိတိသမတိက္ကမန-
 တောတိယာ အယံ။ ပေ။ ပဏ္ဍိတိ” စသည်ဖြင့်ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းကို “ဝုတ္တနယေ-
 နေဝ”ဟု ဆိုသည်။] ပဏ္ဍိတိံ၊ ဆံပင်စသော နာမည်ပညတ်ကို။ သမတိက္ကမန-
 တော၊ အားဖြင့်။ မနသိကာတဗ္ဗံ။ ကေသာ လောမာတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဆံပင်
 မွေးညှင်းဟူ၍။ ပဏ္ဍိတိံ၊ နာမည်ပညတ်ကို။ ဝိသဇ္ဇေတော၊ ရှိ။ ပဋိကူလံ ပဋိကူလ-
 န္တိ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ် စက်ဆုပ်ဘွယ်ဟူ၍။ သတိ၊ သတိကို။ ဌပေတဗ္ဗာ၊ ထားထိုက်
 ၏။ ပန၊ ဆက်။ ပဌမံယေဝ၊ ရှေးဦးအစဉ်ပင်။ ပဋိကူလတော၊ န ဥပဋ္ဌာတိ၊ မထင်
 နိုင်သေး။ ယာဝ၊ လောက်။ န ဥပဋ္ဌာတိ၊ မထင်သေး။ တာဝ၊ ထိုမထင်သေးသမျှ
 ကာလပတ်လုံး။ ပဏ္ဍိတိံ၊ ကေသာ လောမာစသော နာမည်ပညတ်ကို။ ဝါ၊
 ဆံပင် မွေးညှင်းစသော နာမည်ပညတ်ကို။ န ဝိသဇ္ဇေတဗ္ဗာ။ ယဒါ၊ ဌ။ ဥပဋ္ဌာတိ၊
 ၏။ တဒါ၊ ဌ။ ပဏ္ဍိတိံ၊ ကို။ ဝိသဇ္ဇေတော၊ ရှိ။ ပဋိကူလန္တိ၊ ဟူ၍။ မနသိကာတဗ္ဗံ။
 စ၊ ဆက်။ (မနသိ၊ ဌ။) ကရောန္တေန၊ ပြုသောရဟန်းသည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဌ။ ဝုတ္တနယေ-
 နေဝ၊ ဖြင့်ပင်။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဋိကူလတော၊ အား
 ဖြင့်။ မနသိကာတဗ္ဗာ။ [“ဣဒံ ပန။ ပေ။ ဝဝတ္ထာပနံ” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော

နည်းကို ဝုတ္တနယေနေဝဟု ဆိုသည်။] ဟိ၊ ချဲ့။ တစပဉ္စကသ္မိံ ၊ ဌ။ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာန-
ဂန္ဓာသယောကာသ ဝသေနေဝ၊ အဆင်း၊ ပုံသဏ္ဌာန်၊ အနံ့၊ သလိပ် သည်းခြေ
သွေး ပြည်ဟူသောအာသယ၊ ဖြစ်တည်ရာအရပ်တို့၏ အပြားအားဖြင့်သာလျှင်။
ပဉ္စဝိဓေ၊ သော။ ပါဠိကုလံ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်၏အဖြစ်ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၎င်း။ သေသေ-
သုပိ၊ တစပဉ္စကမှ ကြွင်းသော ဝဏ္ဏပဉ္စက စသည်တို့၌လည်း။ ယံယံ၊ အကြင်
အကြင် ပါဠိကုလုကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၎င်း။ တဿတဿ၊ ထိုထို ပါဠိကုလု၏။ ဝသေန၊
စပ်သဖြင့်။ မနသိကာရော၊ ကို။ ပဝတ္တေတဗ္ဗော၊ ဖြစ်စေထိုက်၏။

တတ္ထ၊ ထို ၃၂-ပါးသော ကောဋ္ဌာသတို့တွင်။ ကေသာဒယော၊ ကုန်သော။
ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ကောဋ္ဌာသ၊ တို့သည်။ သုဘနိမိတ္တံ၊ သုဘနိမိတ်ဖြစ်သော။ ဝါ၊
တင့်တယ်၏ဟု မှတ်သားကြောင်းဖြစ်သော။ ရာဂဋ္ဌာနိယံ၊ ရာဂ၏ တည်ရာ ဖြစ်
သော။ ဣဋ္ဌာရမဏံ၊ ဣဋ္ဌာရုံတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သင်္ခံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏
အဖြစ်သို့။ ဂတာ၊ ကုန်၏။ ယေကေစိ၊ အမှတ်မရှိ၊ ကြွင်းမဲ့ဥသို အလုံးစုံသော
အကြင် သတ္တဝါတို့သည်။ ရဇ္ဇနကသတ္တာ နာမ၊ တပ်မက်တတ်သော သတ္တဝါတို့
မည်၏။ သဗ္ဗေအလုံးစုံကုန်သော။ တေ၊ ထို သတ္တဝါတို့သည်။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။
ဣမေသု ကောဋ္ဌာသေသု၊ ဤဆံပင်စသော ကောဋ္ဌာသတို့၌။ ရဇ္ဇန္တိ၊ တပ်မက်ကြ
ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ အယံ ဘိက္ခု၊ သည်။ မဟာဇနဿ၊ ၎င်း။ ရဇ္ဇနဋ္ဌာနေ၊
တပ်မက်ရာဋ္ဌာနဖြစ်သော တစပဉ္စက၌။ ပဋိကုလန္တိ၊ ဟူ၍။ အပ္ပနံ၊ စိတ်၏သက်ဝင်
ခြင်းဟူသော အပ္ပနာစျာန်သို့။ ပါပေတိ၊ ရောက်စေနိုင်၏။ တတ္ထ၊ ထိုတစပဉ္စက၌။
အပ္ပနာပတ္တိတော၊ အပ္ပနာသို့ ရောက်ရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ပရတော၊ နောက်
ဖြစ်သော ဝဏ္ဏပဉ္စကစသည်၌။ အကိလမန္တောဝ၊ မပင်ပန်းဘဲသာလျှင်။ အပ္ပနံ၊
သို့။ ပါပုဏာတိ။

တတြ၊ ထို တစပဉ္စက၌ စိတ်ဝင်စားခြင်းသို့ ရောက်ရာအခါမှစ၍ နောက်
ဖြစ်သော ဝဏ္ဏပဉ္စက စသည်ဝယ် မပင်ပန်းဘဲသာလျှင် အပ္ပနာသို့ ရောက်ရာ၌။
ဣဒံ၊ ကား။ ဩပမ္ပံ၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဆေကော၊ သော။ ဓနုဂ္ဂဟော၊ လေးဆရာ
သည်။ ရာဇာနံ၊ ကို။ အာရာဓေတွာ၊ နှစ်သက်စေ၍။ သတသဟဿုဋ္ဌာနကံ၊
တသိန်းအခွန်ထွက်သော။ ဂါမဝရံ၊ ရွာစားဆုကို။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ သန္ဓုဒ္ဓပဉ္စာ-
ဝုဓော၊ ကောင်းစွာ ဖွဲ့အပ်သော ငါးမျိုးသောလက်နက် ရှိသည်။ (ဟုတွာ)။
တတ္ထ၊ ထိုရွာသို့။ ဂစ္ဆန္တော၊ သွားလသော်။ အန္တရာမဂ္ဂေ၊ ၌။ ဒုတ္တိံ၊ သ၊ သော။
စောရေ၊ တောပုန်း ဒါးမြေတို့ကို။ ဒိသွာ၊ ၍။ တေသု၊ ထို ၃၂-ယောက်သော
တောပုန်း ဒါးမြေတို့တွင်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ စောရဇေဋ္ဌကေ၊ တောပုန်းဒါးမြေ
ကြီးတို့ကို။ သာတေယျ ယထာ၊ သတ်ရာသကဲ့သို့။ တေသံ၊ ထို ငါးယောက်သော
တောပုန်းဒါးမြေကြီးတို့ကို။ သာတိတကာလတော၊ သတ်အပ်ပြီးရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာ-
ယ၊ ၍။ တေသု၊ ထို ကျန်သောဒါးမြေတို့တွင်။ ဒွေ၊ ၂-ယောက်သော ဒါးမြေတို့သည်။

ကေမဂ္ဂံ၊ တခုတည်းသော လမ်းကို။ ပဋိပဇ္ဇမာနာနာမ၊ သွားသူတို့ မည်သည်။
န ဟောန္တိယထာ၊ မရှိကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ သမ္ပဒံ၊ ဤသို့ မချစ်မယွင်း ပြီးစီးခြင်း
ရှိသော။ ဣဒံ၊ ဤ ဥပမေယျကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဓနုဂ္ဂဟဿ၊ ၎င်း။ ရာဇာနံ၊ ကို။ အာရာဇေတွာ၊ ၎်။ ဂါမဝရံ၊ ကို။ လဒ္ဓ-
ကာလောဝိယ၊ ရအပ်ရာအခါကိုကဲ့သို့။ ဣမဿ ဘိက္ခုနော၊ ၎င်း။ အာစရိယသန္တိ-
ကေ၊ ၎်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဥဂ္ဂဟေတွာ၊ ၎်။ ဌိတကာလော၊ တည်ရာအခါကို။ (ဝေဒိ-
တဗ္ဗော)။ ဒုတ္တံ သ၊ သော။ စောရာဝိယ၊ တို့ကိုကဲ့သို့။ ဒုတ္တံ သ၊ သော။ ကောဋ္ဌာ-
သာ၊ တို့ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ စောရဇေဋ္ဌကာဝိယ၊ တို့ကိုကဲ့သို့။
ကေသာဒယော၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ (ကောဋ္ဌာသာ၊ တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။)
စောရဇေဋ္ဌကာနံ၊ တို့ကို။ သာတိတကာလောဝိယ၊ သတ်အပ်ပြီးရာ အခါကို
ကဲ့သို့။ ဣမဿ ဘိက္ခုနော၊ ၎င်း။ သဗ္ဗသတ္တာနံ၊ တို့၏။ ရဇ္ဇနဋ္ဌာနေ၊ တပ်မက်ရာ
ဌာနဖြစ်သော။ တစပဉ္စကေ၊ ၎်။ ပဋိကုလန္တိ၊ ဟူ၍။ အပ္ပနာယ၊ သို့။ ပါပိတ-
ကာလော၊ ရောက်စေအပ်ရာအခါကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော)။ သေသစောရာနံ၊ တို့၏။
ပါဏိပူဟာရေနော၊ လက်ဖျောက် တီးလိုက်ခြင်းဖြင့်ပင်။ [ရှေး နိဿယ၌
“လက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်သဖြင့်သာလျှင်”ဟု ပေး၏။] ပလာယိတကာလောဝိယ၊
ထွက်ပြေးရာ အခါကိုကဲ့သို့။ သေသကောဋ္ဌာသေသု၊ တို့၌။ အကိလမန္တဿော၊
မပင်ပန်းဘဲသာလျှင်။ အပ္ပနာပတ္တိ၊ အပ္ပနာသို့ ရောက်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧဝံ သို့။ ပဏ္ဏတ္တိံ၊ ကို။ သမတိက္ကမန္တေနစ၊ လွန်မြောက်သော ရဟန်းသည်
လည်း။ အနုပုဗ္ဗမုဉ္ဇနတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကာရော၊ ကို။ ပဝတ္တေတဗ္ဗော၊ ၎င်း။
ကေသေ၊ တို့ကို။ မနသိကာရောန္တေန၊ နှလုံးသွင်းသောရဟန်းသည်။ မနသိကာရော-
န္တေနော၊ နှလုံးသွင်းလျှင် သွင်းခြင်းပင်။ ကေသေသု၊ တို့၌။ သာပေက္ခေန၊
ငဲ့ကွက်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ)။ လောမေသု၊ အမွှေးတို့၌။ သတိံ၊ ကို။
ပေသေတဗ္ဗော၊ စေလွှတ်ထိုက်၏။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်သောကာလပတ်လုံး၊
လောမာ၊ တို့သည်။ န ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ တာဝ၊ လုံး။ ကေသာ ကေသာတိ၊ တို့ဟူ၍။
မနသိကာတဗ္ဗော၊ ပန၊ ကား။ ယဒါ၊ ၎်။ လောမာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ တဒါ၊ ၎်။ ကေသေ၊
တို့ကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ လွှတ်၍။ (နှလုံးသွင်းမှုကိုစွန့်၍။) လောမေသု၊ တို့၌။ သတိံ၊
ကို။ ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော။ ဧဝံ၊ ဤ။ အတူ။ နခါဒိသုပိ၊ လက်သည်း ခြေသည်း အစရှိ
သည်တို့၌လည်း။ မနသိကာရော ပဝတ္တေတဗ္ဗော။

တတြ၊ ထို ကေသာ ကေသာတိ မနသိကာတဗ္ဗောဟူသော ပါဠိ၌။ (တနည်း)
တတြ၊ ထိုနောက်နောက်ကောဋ္ဌာသတို့ မထင်လာသေးသမျှ ရှေးရှေးကောဋ္ဌာသ
ကို မလွတ်သေးရာ၌။ ဣဒံ၊ ကား။ ဩပမံ၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဇလူကာ၊ မျော့သည်။
ဝါ၊ ပိုးလောက်လမ်းသည်။ ဂစ္ဆမာနာ၊ သွားလသော်။ ယာဝ၊ လောက်။
ပုရတော၊ ရှေ့၌။ ပတိဋ္ဌံ၊ တည်ရာကို။ န လဘတိ၊ မရသေး။ တာဝ၊ ထို ရှေ့၌

တည်ရာ မရသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး။ ပစ္စတော၊ ချွံ။ နဂုံဋ္ဌေန၊ အမြီးနှင့် တူသော နောက်ပိုင်းဖြင့်။ ဂဟိတဋ္ဌာနံ၊ ယူအပ်သောအရပ်ကို။ န မုဉ္ဇတိ၊ မလွတ်သေး။ ပန၊ အနွယ်ကား။ ယဒါ၊ ချွံ။ ပုရတော ပတိဋ္ဌံ လဘတိ။ တဒါ၊ ချွံ။ နဂုံဋ္ဌံ၊ အမြီးနှင့်တူသော နောက်ပိုင်းကို။ ဥက္ခိပိတော၊ မြောက်၍။ မုခေန၊ ပါးစပ်ဖြင့်။ ဂဟိတဋ္ဌာနေ၊ ချွံ။ ဌပေတိယထာ၊ ထားသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ လျှင်။ ကေသေ မနသိကရောန္တေန။ ပေ။ မနသိကာရော ပဝတ္တေတဗ္ဗော။

ဝေ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ (မနသိကာရံ၊ ကို။) ပဝတ္တေန္တေန၊ ဖြစ်စေ သော ရဟန်းသည်။ အပ္ပနာ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တမနသိကာရကောသလ္လံ၊ ကို။ သမ္ပာဒေတဗ္ဗံ၊ ပြီးစီးစေထိုက်၏။ [“ကေသာဒိသု ကေကသ္မိံ ကောဋ္ဌာသေ အပ္ပနာ ဟောတိတိ” ဟု ဆိုအပ်ပြီးသည်ကို “အပ္ပနာ ဟောတိတိ ဝုတ္တံ” ဟု ဆိုသည်။] ကထံ၊ နည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဣဒံ အပ္ပနာကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဤအပ္ပနာသို့ ရောက် ကြောင်းဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်။ ဝါ၊ အပ္ပနာဟူသော ဝိသေသာဓိဂမ၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းမှုသည်။ ဝါ၊ ကို။ (တနည်း) ဣဒံ အပ္ပနာကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဤဘာဝနာအားထုတ်မှု၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော အာရုံဟူသော အပ္ပနာသည်။ ဝါ၊ ကို။ မနသိကရောန္တဿ၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏အတွက်။ အပ္ပနံ၊ သို့။ ပါပုဏာတိ။ [စာအုပ်တို့၌ “အပ္ပနာ ကမ္မဋ္ဌာနံ” ဟု ရှိ၏။ ဋီကာ၌ “ကမ္မဋ္ဌာနံ” ကိုသာ ဖွင့်ထား၏။ ထို့ကြောင့် ရှေးပါဌ၌ “အပ္ပနာ” ပါဟန်မတူ၊ ယောဇနာ၌ ပါနေသောကြောင့် ပါဠိရှိအတိုင်း အနက် ပေးလိုက်ပါသည်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၏အဖွင့်ကို ဋီကာ၌ကြည့်ပါ။]

တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ ပဌမံယေဝ၊ ရှေးဦးမဆွ အစဉ်ပင်။ န ဥပဋ္ဌာတိ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ အနမတဂ္ဂသ္မိံ ၊ မသိအပ်သောအစရှိသော။ ဝါ၊ သိအပ်သော အစမရှိသော။ သံသာရဝဇ္ဇေ၊ သံသရာဝဋ်၌။ [“စ” အနက်မရှိ၊ ယောဇနာ၌ကား “ဝေ” အနက်ဟု ဖွင့်၏။ အချို့စာအုပ်တို့၌ “သံသာရဝဇ္ဇေဝါ” ဟု ပါဌ်တမျိုး ရှိသတတ်။] နာနာရမ္မဏေသု၊ အမျိုးမျိုးသော အာရုံတို့၌။ ဝဇိတံ၊ ကြီးပွားစေ အပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ [ပတိဋ္ဌာတိ ချွံစပ်။] ကေသာတိ၊ ဟူ၍။ အာဝဇ္ဇိတမတ္တေ၊ အနုလုံအားဖြင့် ဆင်ခြင်အပ်ကာမျှ၌။ သဇ္ဈာယသောတာနုသာရေန၊ သရဇ္ဈာယ် ခြင်း၏ အယဉ်သို့ အစဉ်လိုက်သဖြင့်။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ မတ္ထလုဂံ၊ ချွံ။ ဝါ၊ ဦးနှောက် ဟူသော အာရုံ၌။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ ၍။ မတ္ထလုဂံန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဝဇ္ဇိတမတ္တေ၊ ပဋိလုံ အားဖြင့် ဆင်ခြင်အပ်ကာမျှ၌။ သဇ္ဈာယသောတာနုသာရေန၊ ဖြင့်။ အာဂန္ဓာ၊ ရှေ့သို့ပြန်လာ၍။ ကေသေသု၊ တို့၌။ ဝါ၊ ဆံပင်ဟူသောအာရုံတို့၌။ ပတိဋ္ဌာတိ။ [စိတ်သည် ကေသာလောမာ ဟု သရဇ္ဈာယ်သောအခါ ထိုသရဇ္ဈာယ်မှုအတိုင်း မတ္ထလုဂံတိုင်အောင် ရောက်သွား၏။ ထင်ထင်ရှားရှား မထင်လာသေး၊ မတ္ထလုဂံ မှစ၍ ပဋိလုံသရဇ္ဈာယ်ရာ၌လည်း ထို့ အတူ ရောက်သွား၏-ဟူလို။]

ပန၊ ဆက်။ မနသိကရောန္တဿ မနသိကရောန္တဿ၊ စဉ်။ သော သော
 ကောဋ္ဌာသော၊ သည်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ၎င်း။ သတိ၊ သတိသည်။ သမာဓိနာပိ၊
 သမာဓိနှင့်တကွလည်း။ တိဋ္ဌဟမာနာ၊ တည်လျက်။ ပဝတ္တတိ၊ တေန၊ ကြောင့်။
 ယောယော ကောဋ္ဌာသော၊ သည်။ အဓိကတရံ၊ သာ၍ လွန်ကဲစွာ။ ဥပဋ္ဌာတိ၊
 ထင်လာ၏။ တတ္ထတတ္ထ၊ ထိုထိုကောဋ္ဌာသ၌။ ဒီဂုဏေန၊ ၂-ဆတက်အားဖြင့်။
 ယောဂံ၊ အားထုတ်ခြင်းကို။ ကတွာ၊ အပွနာသို့။ ပါပေတဗ္ဗာ၊ ရောက်စေထိုက်
 ၎င်း။ ဝေံ၊ သို့။ အပွနာယ၊ သို့။ ပါပိတကာလတော၊ ရောက်စေအပ်ရာအခါမှ။
 ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ သေသကောဋ္ဌာသေသု၊ တို့၌။ အကိလမန္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ)။
 အပွနံ၊ ပါပေတိ၊ ရောက်စေနိုင်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ရောက်စေရာ၌။ တာလဝန-
 မက္ကဋ္ဌောဝ၊ ထန်းတော၌ မျောက်သည်ပင်။ သြပမ္ပံ၊ တည်း။ [ရှေ့၌ ပြုအပ်ခဲ့
 ပြီးဖြစ်သောကြောင့် “မက္ကဋ္ဌောဝ”ဟု သန္နိဋ္ဌာနာဝဓာရဏဖြင့် ဆိုသည်။]

အပိစ၊ ထိုသို့ တာလဝနမက္ကဋ္ဌသည်ပင် ဥပမာဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤ
 နေရာ၌။ ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့လည်း။ ယောဇနာ၊ အဓိပ္ပာယ်ကို ယှဉ်စေခြင်းကို။ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗာ။ [“ ရှေ့၌ ပြုအပ်ခဲ့သောနည်းမှ တနည်း အဓိပ္ပာယ်ကို ယှဉ်စေရမည် ”
 ဟုလို။] ဟိ၊ ချဲ့။ ဒုတ္တိံ သဘာလကသ္မိံ ၊ ၃၂-ပင်သော ထန်းပင်ရှိသော။ တာလ-
 ဝနေ၊ ၌။ မက္ကဋ္ဌော၊ မျောက်သည်။ ပဋိဝသတိ၊ နေ၏။ တံ၊ ထိုမျောက်ကို။ ဂဟေတု-
 ကာမော၊ ဖမ်းယူခြင်းငှါ အလိုရှိသော။ လုဒ္ဒေါ၊ မုဆိုးသည်။ ကောဋ္ဌိယံ၊ တော၏
 ရှေ့ဆုံးအစွန်၌။ ဌိတတာလမူလေ၊ တည်သောထန်းပင်၏ အရင်း၌။ ဌတုာ၊ ၍။
 ဥက္ကဋ္ဌိံ ၊ ကြေးကြော်ခြင်းကို။ ဝါ၊ ဟစ်အော်၍ ခြောက်ခြင်းကို။ အကာသိ၊ မာန-
 ဇာတိကော၊ မာနသဘောရှိသော။ (မာနကြီးသော။) မက္ကဋ္ဌော၊ သည်။ တံတံ
 တာလံ၊ ထိုထိုထန်းပင်ကို။ လဿိတွာ၊ ခုန်၍။ ပရိယန္တတာလေ၊ အဆုံးဖြစ်သော
 ထန်းပင်၌။ အဋ္ဌာသိ၊ ပြီ။ လုဒ္ဒေါ၊ သည်။ တတ္ထပိ၊ ထိုအဆုံးထန်းပင်သို့လည်း။
 ဂန္ဓာ၊ လိုက်သွား၍။ ဥက္ကဋ္ဌိံ ၊ ကို။ အကာသိ၊ ပြီ။ မက္ကဋ္ဌော၊ သည်။ ပုန၊ တဖန်။
 တထေဝ၊ ထို အတူပင်။ [ထန်းပင်တိုင်းကို ခုန်၍ ခုန်၍ပင်။] ပုရိမတာလေ၊
 ရှေးဖြစ်သောထန်းပင်၌။ ပတိဋ္ဌာသိ၊ ပြီ။ သော၊ ထိုမျောက်သည်။ အပရာပရံ၊
 အခြားထန်းပင် အခြားထန်းပင်သို့။ ဝါ၊ အပြန်အလှန်။ အနုဗန္ဓိယမာနော၊
 အစဉ်လိုက်အပ်သော်။ ကိလမန္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ)။ တဿ တဿေဝ တာလ-
 သ၊ ၎င်းပင်။ မူလေ၊ ၌။ ဌတုာ၊ ၍။ ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌိကာလေ၊ ဟစ်အော်ရာ ဟစ်အော်
 ရာအခါ၌။ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ ထ၍။ ဂစ္ဆန္တော ဂစ္ဆန္တော၊ သွားလသော် သွားလသော်။
 အတိကိလမန္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ)။ ဧကဿ တာလဿ၊ ၎င်း။ မက္ကဋ္ဌပဏ္ဏသုစိံ ၊
 အင်ဖြစ်သော ထန်းရွက်ဖူးတိုင်ကို။ ဒဠံ၊ မြဲမြံစွာ။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဓနုကောဋ္ဌိ-
 ယာ၊ လေး၏ အစွန်းဖြင့်။ ဝိဇ္ဇိတွာ၊ ထိုး၍။ ဂဏ္ဍန္တောပိ၊ ယူအပ်ပါသော်လည်း။
 န ပလာယတိ၊ မပြေးတော့။ [မာနပစ္စည်းမှပြန်သော အန္တဟု မှတ်ပါ။]

တတ္ထ၊ ထို ဥပမာစကားရပ်၌။ ဒုတ္တိံ သတာလာဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။ (တထာ)။
 ဒုတ္တိံ သကောဠာသ၊ တို့ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗ)။ မက္ကဋ္ဌောဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ)။
 စိတ္တံ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗ)။ လုဒ္ဒေါဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ)။ ယောဂါဝစရော၊ ကို။
 (ဝေဒိတဗ္ဗ)။ လုဒ္ဒေန၊ သည်။ တာလမူလေ၊ ၌။ ဌတော၊ ရှိ။ ဥက္ကဋ္ဌိကာလေ၊ ၌။
 မာနဇာတိကဿ၊ သော။ မက္ကဋ္ဌဿ၊ ၏။ ပလာယိတော၊ ရှိ။ ပရိယန္တကောဋီယံ၊
 အဆုံးဖြစ်သော အစွန်၌။ ဌိတကာလောဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ)။ အနမတဂ္ဂေ
 သံသာရဝဋ္ဌေ၊ နာနာရမ္မဏေသ္မ၊ ဝစိုတစိတ္တဿ၊ ၏။ ကေသာတိ အာဝဇ္ဇိတ-
 မတ္တေ။ ပေ။ ပတိဋ္ဌာနံ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗ)။ ပရိယန္တကောဋီယံ၊ ၌။ ဌတော၊ ဥက္ကဋ္ဌေ၊
 ဟစ်အော်လသော်။ သြရိမကောဋီ၊ ဤဘက်အစွန်သို့။ အာဂမနကာလောဝိယ၊
 ကဲ့သို့။ (တထာ) မတ္ထလုင်္ဂန္တိ၊ ဟူ၍။ ပေ။ ပတိဋ္ဌာနံ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗ)။ အပရာ-
 ပရံ အနုဗန္ဓိယမာနဿ၊ အစဉ်လိုက်အပ်သည်ဖြစ်၍။ ကိလမန္တဿ၊ ပင်ပန်းသော
 မျောက်၏။ ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌိဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဥဋ္ဌာနကာလောဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ)။
 မနသိကရောန္တဿ၊ မနသိကရောန္တဿ၊ စဉ်။ တသ္မိံ တသ္မိံ ကောဠာသေ၊ သည်။
 ဥပဋ္ဌဟန္တေ၊ လသော်။ သတိယာ၊ ၏။ ပတိဋ္ဌာယ၊ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍ တည်၍။
 (ရပ်၍ ရပ်၍။) ဂမနံ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗ)။ ဓနုကောဋီယာ၊ ဖြင့်။ ဝိဇ္ဈိတော၊ ရှိ။ ဂဏ္ဍ-
 န္တဿာပိ၊ ယူအပ်ပါသော်လည်း။ အပလာယနကာလောဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ)
 ယော ကောဠာသေ၊ အဓိကတရံ ဥပဋ္ဌာတိ။ တသ္မိံ ၊ ထို ကောဠာသ၌။ ဒိဂုဏံ၊
 နှစ်ဆ။ မနသိကာရံ၊ ကို။ ကတော၊ အပွနာယ၊ သို့။ ပါပနံ၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗ)။

တတ္ထ၊ ထို အလွန်ထင်လာသော ကောဠာသ၌။ အပွနာယ၊ သို့။ ပါပိတ-
 ကာလတော၊ မှ။ ပေ။ ပါပေဿတိ၊ ရောက်စေလတ္တံ့ ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိကူလံ
 ပဋိကူလန္တိ၊ ဟူ၍။ ပုနပုနံ၊ အဖန်ဖန်။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။ သမန္နာဟရိတဗ္ဗံ၊ နှလုံး
 သွင်းထိုက်၏။ တက္ကာဟတံ၊ ကြံစည်ခြင်းဖြင့် တီးခေါက်အပ်သည်ကို။ ဝိတက္ကာ-
 ဟတံ၊ ဝိတက်ဖြင့်တီးခေါက်အပ်သည်ကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ဧဝံ၊ သို့။ ကရောန္တဿ၊ စဉ်။
 စတ္တာရော ခန္ဓာ၊ ပဋိကူလာရမ္မဏာ၊ စက်ဆုပ်ဘွယ်ဟူသောအာရုံ ရှိကုန်သည်။
 ဟောန္တိ။ အပွနံ၊ (စိတ်၏ သက်ဝင်ခြင်းဟူသော) အပွနာဈာန်သို့။ ပါပုဏာတိ။
 ပရိကမ္မ ဥပစာရသင်္ခါတာနိ၊ ကုန်သော။ ပုဗ္ဗဘာဂစိတ္တာနိ၊ အပွနာဈာန်၏ ရှေး
 အဘို့၌ဖြစ်သော စိတ်တို့သည်။ သဝိတက္ကသဝိစာရာနိ၊ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။
 ဣတိ၊ ဤသို့အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောစကားရပ်သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တ-
 သဒိသမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောစကားရပ်နှင့် တူသည်သာ။ ပန၊ ဆက်။ ဧကံ၊ သော။
 ကောဠာသံ၊ ကို။ မနသိကရောန္တဿ၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီရဟန်း၏သန္တာန်
 ၌။ ဧကမေဝ၊ သော။ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ သည်။ နိဗ္ဗတ္တတိ။ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအသီး
 သော ကောဠာသကို။ မနသိကရောန္တဿ၊ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီရဟန်း၏
 သန္တာန်၌။ ဒုတ္တိံ သ၊ သော။ ပဌမဇ္ဈာနာနိ၊ တို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ ဟတ္ထေ၊ လက်၌။

ဂဟိတပဉ္စာဝတ္ထု၊ ကိုင်၍မေးအပ်သော ပြဿနာဝတ္ထုသည်။ ပါကတိကမေဝ၊ ပင်ကိုယ်သဘော ရှိသည်သာ။ [ဟတ္ထေ ဂဟိတပဉ္စာဝတ္ထုဟံသည် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ လာသော ဝတ္ထုတည်း။]

သော တံ နိမိတ္တန္တိ၊ ကား။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ တံ ကမ္မဋ္ဌာနနိမိတ္တံ၊ ထို ကမ္မဋ္ဌာန်း၏အာရုံဖြစ်သော နိမိတ်ကို။ အာသေဝတီတိ၊ ကား။ သေဝတိ၊ မှီဝဲ၏။ ဘဇတိ၊ ဆည်းကပ်၏။ [အာသေဝတီ၌ အာ အနက်မရှိ။] ဘာဝေတီတိ၊ ကား။ ဝဇေတိ၊ တိုးပွားစေ၏။ [“ဘူ-ဝဇုနေ”ဟူသော ဓာတ်နက်ကို ရည်ရွယ်သည်။] ဗဟုလီကရေတီတိ၊ ကား။ ပုနပုနံ၊ အဖန်ဖန်။ ကရေတိ၊ ၏။ [“ပုနပုနံ”သည် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်။ “မများသော်လည်း များသကဲ့သို့ ပြု၏”ဟု သဒ္ဒတ္ထ ဖြစ်၏။] သွာဝတ္ထိတံ ဝဝတ္ထပေတီတိ၊ ကား။ သုအဝတ္ထိတံ၊ ကောင်းစွာပိုင်းခြားအပ်သည် မည်လောက်အောင်။ ကရေတိ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ကာယေ စိတ္တံ ဥပသံဟရတီတိ၊ ကား။ ဝေ၊ သို့။ (အာသေဝန၊ ဘာဝန၊ ဗဟုလီကရဏ၊ သွာဝတ္ထိတံ ဝဝတ္ထာပန ဖြစ်လောက်အောင်။) ကတွာ၊ ၍။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ ၌။ ပရဿ၊ ၏။ ကာယေ၊ ၌။ အတ္တနော၊ ၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပသံဟရတိ၊ ကပ်၍ဆောင်၏။ ဌပေတိ၊ ထား၏။ ပေသေတိ၊ စေလွှတ်၏။ အတ္ထိဿကာယေတိ၊ ကား။ အဿ၊ ထို သူတပါး၏။ ကာယေ၊ ၌။ (ကေသာ၊ တို့သည်။) အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ၊ ကာယေ စိတ္တံ ဥပသံဟရတီတိ၊ ကား။ ကာလေန၊ သင့်လျော်သောအခါ၌။ ဝါ၊ ရံဖန်ရံခါ။ အတ္တနော၊ ၏။ ကာယေ၊ ၌၎င်း။ ကာလေန၊ ၌။ ဝါ၊ ခါ။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ ကာယေ၊ ၌၎င်း။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပနာမေတိ၊ ကပ်၍ ညွှတ်စေ၏။ အတ္ထိ၊ ကာယေတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကန္တေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ ကာယေ၊ ကိုယ်ကို။ န (အဓိပ္ပေတော)၊ အလိုရှိအပ်သည်မဟုတ်။ ပရဿေဝ၊ ၏သာ။ ကာယောပိ၊ ကိုလည်း။ န အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ်သည် မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [“ဣမသ္မိ” ဟု၎င်း၊ “အဿ” ဟု၎င်း မထည့်ဘဲ “အတ္ထိကာယေ”ဟုသာ “ဤနေရာ၌ ဟောတော်မူအပ်သည်”ဟုလို။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ “အတ္ထိ ဣမသ္မိ” ကာယေ”ဟု ဤနေရာ၌ ဣမသ္မိ မပါစေရ ဟု မှတ်ပါ။]

သွာဝတ္ထိတံ။ ။ “သု+အာတ္ထိတံ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ သု၏ ဥက္ကံ (ဝ) ပြု၊ နောက် (အ) ကို ဒိသပြု၍ “သွာဝတ္ထိတံ”ဟု ဖြစ်၏။ ထိုပုဒ်၏ အဖွင့်၌လည်း “သုအာတ္ထိတံ” ဟုသာ ရှိသင့်၏။ “သုဝဝတ္ထိတံ”ဟု မရှိသင့်။ ဝဝတ္ထပေတိ-၌ကား ဝိ+အဝ+ထပ ဓာတ်ဖြစ်သောကြောင့် ဝိ၏ (ဝ) ကိုချေ၊ နောက် (အ) သို့ကပ်၍ “ဝဝတ္ထပေတိ”ဟု ဖြစ်နိုင်သည်။ သွာဝတ္ထိတံသည် ဝဝတ္ထပေတိ၏ ကြိယာဝိသေသန ဖြစ်သောကြောင့် “ကောင်းစွာ ပိုင်းခြားအပ်သည် မည်လောက်အောင်”ဟု ကြိယာဝိသေသနအနက် ပေးရသည်။

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ မိမိ၏ကိုယ်၊ သူတပါး၏ကိုယ်တို့တွင်။ အတ္တနော၊ ၎င်း။
 ဇီဝမာနကသရီရော၊ ဒါသက် ရှင်ဆဲဖြစ်သော ကိုယ်၌။ ပဋိကူလန္တိ၊ စက်ဆုပ်
 ရှုံ့ရှာဘွယ်ဟူ၍။ ပရိကမ္မံ၊ ပရိကမ်ကို။ ကရောန္တဿ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အပ္ပနာပိ၊
 အပ္ပနာစွာသည့်၎င်း။ ဥပစာရမ္ပိ၊ ဥပစာရစွာသည့်၎င်း။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်နိုင်
 ၎င်း။ ပရဿ၊ ၎င်း။ ဇီဝမာနကသရီရော၊ ၎င်း။ ပဋိကူလန္တိ၊ ဟူ၍။ မနသိကရောန္တဿ၊
 နှလုံးသွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အပ္ပနာ၊ သည်။ နေဝ ဇာယတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ဥပစာရံ၊
 သည်။ န (ဇာယတိ)။ စ၊ ဆက်။ ဒသသု၊ ကုန်သော။ အသုဘေသု၊ တို့၌။ ဧတံ
 ဥဘယမ္ပိ၊ ဤ နှစ်ပါးစုံသော အပ္ပနာစွာ၊ ဥပစာရစွာသည့်လည်း။ ဇာယတိ
 နန၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ အာမ ဇာယတိ၊
 အိမ်း၊ ဖြစ်၏။ ဟိ၊ မှန်း။ တာနိ၊ ထို ၁၀-ပါးသော အသုဘတို့သည်။ အနုပါဒိန္နက-
 ပက္ခေ၊ ဥပါဒိန္နက မဟုတ်သော အဘို့၌။ ဝါ၊ ငါ၊ ငါ၏ဥစ္စာ ဟု မစွဲလမ်း
 အပ်သော သက်မဲ့အဘို့၌။ ဌိတာနိ၊ တည်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထို
 ၁၀-ပါးသော အသုဘတို့၌။ အပ္ပနာပိ၊ သည်၎င်း။ ဥပစာရမ္ပိ၊ သည်၎င်း။
 ဇာယတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ပန၊ အဘို့တပါးကား။ ဣဒံ၊ ဤ သူတပါး၏ကိုယ်သည်။
 ဥပါဒိန္နကပက္ခေ၊ ဥပါဒိန္နကဖြစ်သော အဘို့၌။ ဌိတံ၊ တည်၏။ တေနေဝ၊
 ထို့ကြောင့်ပင်။ ဧတ္ထ၊ ဤ သူတပါး၏ကိုယ်၌။ ဧတံ ဥဘယမ္ပိ၊ ဤ နှစ်ပါးစုံသော
 အပ္ပနာစွာ၊ ဥပစာရစွာသည့်လည်း။ န ဇာယတိ။ ပန၊ ဆက်။ အသုဘာ-
 နုပဿနာသင်္ခါတာ၊ အသုဘာနုပဿနာဟု ဆိုအပ်သော။ ဝိပဿနာဘာဝနာ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣမသ္မိံ ပဗ္ဗေ၊ ဤ ကာယာ
 နုပဿနာပဗ္ဗ၌။ ဝါ၊ ဤ ကာယာနုပဿနာ အပိုင်းအခန်း၌။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။
 ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ (ဣမသ္မိံ
 ပဗ္ဗေ၊ ၎င်း။) သမသဝိပဿနာ၊ ကို။ ကထိတာ၊ ပြီ။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။)

ဣဒါနိ၊ ၎င်း။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဆံအစရှိသော ကောဠာသတို့၌။ ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့
 သောနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ မနသိကာရသာဓာရဏံ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းနှင့်
 ဆက်ဆံသော။ ပကိဏ္ဍကံ၊ ရောပြုမ်းသော အဆုံးအဖြတ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဟိ၊ ချဲ့။
 ဧတေသံ ကေသာဒိနံ၊ ဤ ဆံအစရှိသော ကောဠာသတို့၏။ နိမိတ္တတော၊ အား
 ဖြင့်၎င်း။ လက္ခဏတော၊ အားဖြင့်၎င်း။ ဓာတုတော၊ အားဖြင့်၎င်း။ အထ၊ ထိုမှ
 တပါး။ သုညတော၊ အတ္တမှကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ ခန္ဓာဒိတော
 စ၊ ခန္ဓာအစရှိသောအားဖြင့်၎င်း။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ ဝိညေယျော၊ သိထိုက်၏။

တတ္ထ၊ ထို နိမိတ္တတော အစရှိသောပုဒ်တို့တွင်။ နိမိတ္တတောတိ (ပဒဿ)၊ ၎င်း။
 (ဝိတ္ထာရော၊ ဧဝံ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဒုတ္တံ သာကာရော၊ ၃၂-ပါး အပြားရှိသော
 ကောဠာသ၌။ သဌိသတံ၊ တရားခြောက်ဆယ်သော။ နိမိတ္တာနိ၊ မှတ်သားကြောင်း
 နိမိတ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ယေသံ၊ ယင်း တရားခြောက်ဆယ်သော နိမိတ်တို့၏။

ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ယောဂါဝစရော၊ ဒုတ္တိံ သာကာရံ၊ ကို။ ကောဋ္ဌာသ-
 တော၊ အားဖြင့်။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ယူ၏။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်း၏။
 ဣဒံ၊ ဤ တရားခြောက်ဆယ်သော နိမိတ်တို့ဟူသည်။ သေယျထာ၊ အဘယ်နည်း။
 ကေသဿ၊ ၏။ ဝဏ္ဏနိမိတ္တံ၊ မှတ်သားကြောင်း အဆင်း၎င်း။ သဏ္ဌာနနိမိတ္တံ၊
 မှတ်သားကြောင်း သဏ္ဌာန်၎င်း။ ဒိသာနိမိတ္တံ၊ မှတ်သားကြောင်း အရပ်၎င်း။
 ဩကာသနိမိတ္တံ၊ မှတ်သားကြောင်း ဖြစ်ရာအရပ်၎င်း။ ပရိစ္ဆေဒနိမိတ္တံ၊ မှတ်သား
 ကြောင်း အပိုင်းအခြား၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ နိမိတ္တာနိ၊ တို့သည်။
 ဟောန္တိ။ လောမာဒိသုပိ၊ မွေးညှင်းအစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့၌လည်း။ ဒေဝေ၊
 ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်ပင်။ နယော၊ အနက်ကို ဆောင်ကြောင်း
 အစီအရင်တည်း။ [၃၂-ကောဋ္ဌာသကို နိမိတ် ၅-ပါးဖြင့်မြှောက်၍ ၁၆၀-ရသည်။

လက္ခဏတောတိ (ပဒဿ၊ ၏။ ဝိတ္ထာရော၊ ဧဝံ၊ ဝေဒိတဗျော။) ဒုတ္တိံ သာ-
 ကာရေ၊ ၌။ အဋ္ဌဝိသတိ သတံ၊ တရားနှစ်ဆယ် ရှစ်ပါးသော။ လက္ခဏာနိ၊
 တို့သည်။ ဟောန္တိ။ ယေသံ၊ ယင်း တရားနှစ်ဆယ် ရှစ်ပါးသော လက္ခဏာတို့၏။
 ဝသေန၊ ဖြင့်။ ယောဂါဝစရော၊ သည်။ ဒုတ္တိံ သာကာရံ၊ ကို။ လက္ခဏတော၊
 ဖြင့်။ မနသိကရေတိ။ ဣဒံ၊ ဤတရားနှစ်ဆယ် ရှစ်ပါးသော လက္ခဏာတို့ဟူသည်။
 သေယျထာ၊ နည်း။ ကေသေ၊ ၌။ [လက္ခဏာနိ ဟောန္တိ၌စပ်။] ထဒ္ဒတ္တလက္ခဏံ၊
 ခက်မာသည်၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာ၎င်း။ [ဆံပင်၌ပါသော ပထဝီဓာတ်ကို
 ရည်ရွယ်သည်။] အာဗန္ဓုတ္တလက္ခဏံ၊ ဖွဲ့စည်း တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
 လက္ခဏာ၎င်း။ [ဆံပင်၏ အဋ္ဌကလာပ်၌ပါသော အာပေါဓာတ်ကို ရည်ရွယ်
 သည်။] ဥဏ္ဍတ္တလက္ခဏံ၊ အငွေ့၏အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာ၎င်း။ [တေဇော
 ဓာတ်ကို ရည်ရွယ်သည်။] ဝိတ္ထမ္ဘနလက္ခဏံ၊ ထောက်ပံ့ခြင်း လက္ခဏာ၎င်း။
 [ဝါယောဓာတ်ကို ရည်ရွယ်သည်။] ဣတိ၊ ဤသို့။ စတ္တာရိ၊ လက္ခဏာနိ၊ ဟောန္တိ။
 လောမာဒိသုပိ ဒေဝေ နယော။ [၃၂-ကောဋ္ဌာသကို လက္ခဏာ ၄-ပါးဖြင့်
 မြှောက်၍ လက္ခဏာပေါင်း ၁၂၀-ရသည်။]

ဓာတုတောတိ (ပဒဿ၊ ဝိတ္ထာရော၊ ဧဝံ၊ ဝေဒိတဗျော။) ဒုတ္တိံ သာကာရေ၊
 ၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ အယံပုရိသော၊ ဤသတ္တဝါသည်။ စတုဓာတုရော၊ ၄-ပါးသော
 ဓာတ်ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ အဋ္ဌဝိသတိ သတံ၊
 သော။ ဓာတုယော၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ။ [စာအုပ်တို့၌ “ဝုတ္တာသု ဓာတုသု၊
 ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော ဓာတ်တို့၌” ဟု ရှိ၏။ အစပ် မရှိသောကြောင့် “ဝုတ္တာ
 အဋ္ဌဝိသတိသတံ ဓာတုယော ဟောန္တိ” ဟု ရှိမှ ကောင်းမည်။] ယာသံ၊ ယင်း
 တရားနှစ်ဆယ် ရှစ်ပါးသော ဓာတ်တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ယောဂါဝစရော ဒုတ္တိံ -
 သာကာရံ ဓာတုတော ပရိဂ္ဂဏှာတိ။ ဣဒံ၊ ဤ တရားနှစ်ဆယ် ရှစ်ပါးသော ဓာတ်
 တို့ဟူသည်။ သေယျထာ၊ နည်း။ ကေသေ၊ ၌။ ကက္ခဋတာ၊ ခက်မာသည်၏အဖြစ်

သည်။ ပထဝီဓာတု၊ တည်း။ အာဗန္ဓနတ၊ ဖွဲ့စည်းတတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အာပေါဓာတု၊ တည်း။ ဥဏှတ၊ အငွေ၏အဖြစ်သည်။ တေဇောဓာတု၊ တည်း။ ဝိတ္တမ္ဘနတ၊ တောင့်မာသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဝါယောဓာတု၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဧတသော ဓာတုယော ဟောန္တိ။ လောမာဒီသုပိ ဒေသေ နယော။

သုညတောတိ (ပဒဿ၊ ဝိတ္တာရော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ဒုတ္တိံ သာကာရေ ချိ။ ဆန္ဒဝုတိ၊ ဇုဗ္ဗ-ပါးသော။ သုညဘာ၊ အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်တို့သည်။ ဟောန္တိ။ ယာသံ၊ ယင်း ဇုဗ္ဗ-ပါးသော သုညတာတို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ယောဂါ-ဝစရော ဒုတ္တိံ သာကာရံ သုညတော့ ဝိပဿတိ။ ဣဒံ၊ ဤ ဇုဗ္ဗ-ပါးသော သုညတာ တို့ဟူသည်။ သေယျထာ၊ နည်း။ ကေသာ၊ တို့သည်။ အတ္တေနဝါ၊ အတ္တမှ၎င်း။ အတ္တနိယေနဝါ၊ အတ္တ၏ ဥစ္စာအဖြစ်မှ၎င်း။ နိစ္စေနဝါ၊ မြဲသည်၏အဖြစ်မှ၎င်း။ ဓုဝေနဝါ၊ ခိုင်ခံ့သည်၏အဖြစ်မှ၎င်း။ သဿတေနဝါ၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှား ရှိသည်၏အဖြစ်မှ၎င်း။ အဝိပရိဏာမ ဓမ္မေန ဝါ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော မရှိ သည်၏အဖြစ်မှ၎င်း။ သုညာ၊ ကင်းဆိတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တာဝ၊ လောမာ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ၊ သော။) ကေသေ၊ ချိ။ အတ္တသုညတာ၊ အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်၎င်း။ အတ္တနိယသုညတာ၊ အတ္တနိယမှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်၎င်း။ နိစ္စဘာဝသုညတာ၊ မြဲသည်၏အဖြစ်မှ ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တိသော သုညတာ ဟောန္တိ။ လောမာဒီသုပိ ဒေသေ နယော။ [၃၂-ကောဋ္ဌာသကို သုညတာသုံးပါးဖြင့်မြှောက်၍ ဇုဗ္ဗ-ပါး ရသည်။]

ခန္ဓာဒိတောတိ (ပဒဿ၊ ဝိတ္တာရော ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ဒုတ္တိံ သာကာရေ ၃၂-ပါး အပြားရှိသော ကောဋ္ဌာသကို။ (သာမည။) ကေသာဒီသု၊ ဆံပင် အစ ရှိသည်တို့ကို။ (ဝိသေသ။) ခန္ဓာဒိဝသေန၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပရိ-ဂ္ဂယမာနေသု၊ ကုန်လသော်။ ကေသာ၊ တို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှလောက် ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ ကတိ၊ အာယတနာနိ (ဟောန္တိ)။ ကတိ ဓာတုယော (ဟောန္တိ)။ ကတိ၊ သစ္စာနိ (ဟောန္တိ)။ ကတိ သတိပဋ္ဌာနာနိ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေနပိ၊ ဖြင့်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤ ၃၂-ပါး အပြားရှိသော ကောဋ္ဌာသ၌။ ဝိနိစ္ဆယော ဝိညာတဗ္ဗော။ [ရှေ့၌ “ဒုတ္တိံ သာကာရေ” ဟု အာဓာရရှိပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဧတ္ထ မပါသော်လည်း ကောင်း၏။ ယောဇနာ၌ကား— “တ္ထောတိ ကေသာဒီသု” ဟု စွဲ၏။]

၃၅၇။ ဝေ၊ သို့။ အဗျတ္တာဒိဘေဒတော၊ အဗျတ္တ အစရှိသော အပြားဟူသော။ တိဝိဓေန၊ သုံးပါး အပြားအားဖြင့်။ ကာယာနုပဿနံ၊ ကို။ ဝိတ္တာရတော၊ အားဖြင့်။ ဒဿေတော၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ချိ။ ကာယာနုပဿိ ဝိဟရတိ အာတာပိ သမ္ပ-ဇာနေတိ အာဒိနိ၊ အစရှိကုန်သော။ ပဒါနိ၊ တို့ကို။ ဘာဇေတော၊ အကျယ် ဝေဘန်၍။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ အနုပဿိတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ပြီ။

တတ္ထ၊ ထို အနုပဿီ အစရှိသော စကားရပ်၌။ ယာယ အနုပဿနာယ၊ ကြောင့်။ ကာယာနုပဿီနာမ၊ ကာယကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသူ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တံ။ ထို အနုပဿနာကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ တတ္ထ၊ ပေ။ ပဇာနနာတိ အာဒိ၊ အစ ရှိသောစကားကို။ ဝုတ္တံ။ အာတာပီတိ အာဒိသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဒေဝေ နယော။

တတ္ထ၊ ထို တတ္ထ ကတမာ အနုပဿနာအစရှိသောစကားရပ်၌။ ပညာ ပဇာန-
 နာတိ အာဒိနိ၊ အစရှိသောပုဒ်တို့ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ သော။ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍဝဏ္ဏနာယံ၊
 စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍအဖွင့်၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဥပေတောတိ
 အာဒိနိ၊ ကုန်သော။ သဗ္ဗာနိ၊ အလုံးစုံသောပုဒ်တို့သည်။ အညမညဝေဝစနာနိ၊
 အချင်းချင်း ဝေဝုစ်ပရိယာယ် စကားလွယ်တို့တည်း။ အပိစ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ်
 ဆိုဘွယ်အထူးကား။ (ပရိယာယ်ပင်ဖြစ်သော်လည်း သဒ္ဓါနည်းအားဖြင့် အနည်း
 ငယ် အထူးကား။) အာသေဝနဝသေန၊ အစ၌ မှီဝဲခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥပေ-
 တော၊ ပြည့်စုံ၏။ ဘာဝနာဝသေန၊ တိုးပွားစေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သုဋ္ဌ၊
 ကောင်းစွာ။ ဥပတော၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမုပေတော၊ သမုပေတော
 မည်၏။ ဥပါဂတော၊ ပေ။ သမ္ပန္နောတိ၊ ဟူကုန်သော။ ဒိသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသုပိ
 ဒုကေသု၊ ဤဒုက်တို့၌လည်း။ အယမေဝ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောအစီအရင်သည်ပင်။
 နယော၊ တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဗဟုလိကာရဝသေန၊ များသော်လည်း များသကဲ့သို့
 ပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
 သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဥပေတော အစရှိသောပုဒ်
 တို့၌။ ယောဇနာ၊ အနက်ကို ယှဉ်စေခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဣမိနာ အာတာပေန
 ဥပေတောတိ အာဒိသုပိ၊ အစရှိသောပုဒ်တို့၌လည်း။ ဒေဝေ နယော။

ဝိဟရတိတိ ပဒေ၊ ဝိဟရတိဟူသော ပုဒ်၌။ တတ္ထ ကတမာ ဝိဟာရေတိ၊
 ဟူ၍။ ပုစ္ဆံ၊ ကို။ အကတွာ၊ ၍။ (အနုပဿီစသည်တုန်းက “တတ္ထ ကတမာ
 အနုပဿနာ” စသည်ဖြင့် ပုစ္ဆာပြုသကဲ့သို့ ပုစ္ဆာမပြုမူ၍။) ပုဂ္ဂလာမိဋ္ဌာနာယ၊
 နေတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော တည်ရာရှိသော။ ဒေသနာယ၊ ဒေသနာတော်ဖြင့်။
 ဒေသေဇ္ဇော၊ ဟောတော်မူလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣရိယတိတိ အာဒိ၊ အစ
 ရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တဿ၊ ထို ဣရိယတိဟူသောပုဒ်၏။ အတ္ထော၊
 ကား။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဣရိယာပထာနံ၊ တို့တွင်။ အညတရသမဂီဘာဝတော၊
 အမှတ်မထား တပါးပါးသော ဣရိယာပုထ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်
 အားဖြင့်။ ဣရိယတိ၊ အသက်ယှဉ်၏။ [ဣရိယော၊ ဇီဝဝုတ္တိယံ၊ အသက်မွေးခြင်း၌
 ဖြစ်၏။—ဓာတုတ္ထသင်္ဂဟ။] တေဟိ ဣရိယာပထစက္ကေဟိ၊ ထို ဣရိယာပုထ်
 တည်းဟူသော စက်ဘီးတို့ဖြင့်။ ကာယသကဋ္ဌဝတ္တနေန၊ ကိုယ်တည်းဟူသော
 လှည်း၏ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ လှည့်လည်၏။ [ဣရိယာပထ-
 စတုက္ကေဟိဟု စာအုပ်တို့၌ရှိသော်လည်း မကောင်း။ စတုက္ကဆိုလျှင် ဧကဝုစ်သာ

ရှိရမည်။] ကေံ၊ သော။ ဣရိယာပထဒုက္ခံ၊ ဣရိယာပုထ်၏ ညောင်းညာခြင်း ဟူသော ဒုက္ခကို။ အပရေန၊ သော။ ဣရိယာပထေန၊ ဖြင့်။ ဗာဟိတွာ၊ တား မြစ်၍။ စံရဋ္ဌိတိကဘာဝေန၊ ကြာမြင့်စွာ တည်ခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ သရီရရက္ခဏကော၊ ကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းအားဖြင့်။ ပါလေတိ၊ စောင့် ရှောက်၏။ ကေသ္မိံ ဣရိယာပထေ၊ ဦး။ အသဏ္ဍဟိတွာ၊ မတည်မူ၍။ သဗ္ဗိရိယာ- ပထဝတ္တနထော၊ အလုံးစုံသော ဣရိယာပုထ်၏ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်။ ယပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ တေန တေန ဣရိယာပထေန၊ ထိုထို ဣရိယာပုထ်ဖြင့်။ တထာ တထာ၊ ထိုထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ကာယဿ၊ ကို။ ယာပနတော၊ ရှည်သော အခွန်သို့ ရောက်စေခြင်းအားဖြင့်။ ယာပေတိ၊ ရှည်သောအခွန်သို့ ရောက်စေ၏။ စိရကာလဝတ္တာပနတော၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ဖြစ်စေခြင်းအား ဖြင့်။ စရတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣရိယာပထေန၊ ဣရိယာပုထ်တပါးဖြင့်။ ဣရိယာပထံ၊ ဣရိယာပုထ်တပါးကို။ ဝိစ္ဆန္တိတွာ၊ ဖြတ်၍။ ဇီဝိတဟရဏတော၊ အသက်ကို ဆောင်ခြင်းအားဖြင့်။ ဝိဟရတိ၊ ဣရိယာပုထ် တပါးဖြင့် ဣရိယာပုထ်တပါးကို ဖြတ်၍ အသက်ကို ဆောင်၏။ ဝါ၊ နေ၏။

၃၆၂။ သွေဝကာယော လောကောတိ၊ ကား။ ယသ္မိံ ကာယေ၊ ဦး။ ကာ- ယာနုပဿိ၊ ကာယကိုအဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတွာ) ဝိဟရတိ။ သွေဝကာ- ယော၊ ထိုကာယသည်ပင်။ လုဇ္ဇနပလုဇ္ဇနဋ္ဌေန၊ ပျက်တတ် အပြားအားဖြင့် ပျက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ လောကော၊ လောက မည်၏။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကာယေ၊ ဦး။ ပဟိယ- မာနံ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ ကို။ ဝေဒနာဒိသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ပဟိယတိဝေ၊ ပယ်အပ်သည်သာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စပိ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ လောကောတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ သန္တာတိ အာဒိသုပိ၊ အစရှိသော ပုဒ် တို့၌လည်း။ နိရောဓဝသေန၊ ချုပ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ သန္တာတယ၊ ငြိမ်သက်သည် ၏အဖြစ်ကြောင့်။ သန္တာ၊ ငြိမ်သက်ကုန်သည်။ [ဟောန္တိ ဦးစပ်]။ ဘာဝနာယ၊ ဖြင့်။ သမိတတ္တာ၊ ငြိမ်းစေအပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမိတာ၊ ငြိမ်းစေ အပ်ကုန်ပြီးသည်။ (တနည်း) ဘာဝနာယ၊ ကြောင့်။ သမိတတ္တာ၊ ငြိမ်းကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမိတာ၊ ငြိမ်းကုန်ပြီးသည်။ ဝတ္ထုပရိညာယ၊ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ တို့၏ တည်ရာဖြစ်သောကိုယ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းအားဖြင့်။ အပ္ပဝတ္တိဝုပသမ- ဝသေန၊ နောင်တဖန် မဖြစ်ခြင်းဟူသော ငြိမ်းခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုပသန္တာ၊ နောင်တဖန် မဖြစ်သောအားဖြင့် ငြိမ်းကုန်သည်။ နိရောဓသခါတံ၊ နိရောဓဟု ဆိုအပ်သော။ အတ္ထံ၊ ချုပ်ခြင်းသို့။ ဂတာ၊ ရောက်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အတ္ထဂံတာ၊ တို့မည်၏။ ပုနပုနံ၊ အဖန်ဖန်။ နိဗ္ဗတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ ဝါ၊ ကို။ ပဋိဗာဟိတတ္တာ၊ တားမြစ်အပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ အတိဝိယ၊ အလွန်အကဲသာ

လျှင်။ အတ္တဂံတာ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အပ္ပတ္တဂံတာ၊ တို့မည်၏။ အပ္ပိတာတိ၊ ကား။ ဝိနာသိတာ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်ပြီသည်။ [အပ္ပ ဓာတ်သည် ရောက်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ “အပ္ပိတာ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်ပြီသည်” ဟု ပေးပါ။] အပ္ပဝတ္တိယံ၊ နောင်တဖန် မဖြစ်ခြင်း၌။ ဌပိတာ၊ ထားအပ်ကုန်ပြီသည်။ ဣတိပိ အတ္တော၊ ဤအနက် သည်လည်း။ ဟောတိ။ ဗျုပ္ပိတာတိ၊ ကား။ သုဝိနာသိတာ၊ ကောင်းစွာဖျက်ဆီး အပ်ကုန်ပြီသည်။ အတိဝိယ၊ သာလျှင်။ အပ္ပဝတ္တိယံ၊ ၌။ ဌပိတာ၊ သည်။ ဣတိပိ အတ္တော (ဟောတိ)။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ခြောက်သွေ့ စေအပ်သော်။ ပုန၊ တဖန်။ န အန္တဿဝန္တိ၊ အစဉ်မလိုက်ကုန်။ ဝေ၊ ဤသို့ အစဉ် မလိုက်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ သောသိတတ္တာ၊ ခြောက်သွေ့စေအပ်ကုန်ပြီ၏အဖြစ်ကြောင့်။ သောသိတာ၊ ခြောက်သွေ့စေအပ် ကုန်ပြီ။ သုဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ။ သောသိတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသောသိတာ၊ မည်၏။ သုက္ခာပိတာ၊ ကောင်းစွာ ခြောက်သွေ့စေအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိအတ္တော၊ နက်။ ဝိဂတန္တာ၊ ကင်းသော အကြွင်းအကျန်ရှိသည်တို့ကို။ ကတာ၊ ပြုအပ်ကုန် ပြီ။ ဣတိ ဗျန္တိကတာ၊ မည်၏။ [ဤသို့ အနက်ပေးရပုံကို သီလက္ခန္ဓာ သာမညဖလ သုတ် ဘာသာဋီကာ၌ရှုပါ။]

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ။ ကာယာနုပဿိ ဝိဟရတိအစရှိသော ကာယာနုပဿနာ နိဒ္ဒေသ၌။ အနုပဿနာယ၊ အဖန်ဖန်ရှုဟတ်သောဉာဏ်ဖြင့်။ (ကာယာနုပဿိ၌ ပါဝင်သော အနုပဿနာဖြင့်။) ကမ္မဋ္ဌာနဝိဟာရေန၊ နေကြောင်း ဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြင့်။ ကမ္မဋ္ဌာနိကဿ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ ယှဉ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကာယပရိဟရဏံ၊ ကိုယ်ကို ဆောင်ခြင်းကို။ (ဝုတ္တံ)။ အာတာပေန၊ ဖြင့်။ (အာတာပိ၌ ပါသော အာတာပဖြင့်။) သမ္ပပ္ပဓာနံ၊ သမ္ပပ္ပဓာန်လုံ့လဝီရိယကို။ (ဝုတ္တံ)။ သတိသမ္ပဇညေန၊ ဖြင့်။ (သတော သမ္ပဇာနော၌ ပါသော သတိ သမ္ပဇညဖြင့်။) ကမ္မဋ္ဌာန ပရိဟရဏုပါယော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သွားလေရာဆောင် ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောတရားကို။ (ဝုတ္တော)။ ဝါ၊ တနည်း။ သတိယာ၊ ဖြင့်။ (သတော၌ပါသော သတိဖြင့်။) ကာယာနုပဿနာဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဋိလဒ္ဓေါ၊ ရအပ်သော။ သမထော၊ ကို။ (ဝုတ္တော)။ သမ္ပဇညေန၊ ဖြင့်။ (သမ္ပဇာနော၌ ပါသော သမ္ပဇညဖြင့်။) (ပဋိလဒ္ဓေါ၊ သော။) ဝိပဿနာ၊ ကို။ (ဝုတ္တော)။ အဘိဇ္ဈာ- ဒေါမနဿဝိနယေန၊ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းဖြင့်။ (ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၌ ပါသော အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿ ဝိနယဖြင့်။) ဘာဝနာဖလံ၊ ဘာဝနာ၏အကျိုးကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဝေဒနာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၃၆၃။ ဝေဒနာနုပဿနာနိဒ္ဒေသေပိ၊ ဌိလည်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ၌။ ဝုတ္တသဒိသံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောပုဒ်နှင့်တူသော ပုဒ် အပေါင်းကို။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ [ကထဉ္စ ဘိက္ခု စသော ပုဒ်အပေါင်းကိုဆိုလိုသည်။] ပန၊ ဆက်။ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနောတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ သုခံ ဝေဒနန္တိ၊ ကား။ ကာယိကံဝါ၊ ကိုယ်၌ မူလည်းဖြစ်သော။ စေတသိကံဝါ၊ စိတ်၌မူလည်းဖြစ်သော။ သုခံ၊ သုခဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒယမာနော၊ ခံစားလသော်။ အဟံ၊ သည်။ သုခံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယာမိ၊ ခံစား၏။ ဣတိ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ တတ္ထံ၊ ထို သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော ဟူသောပါဌ်၌။ ဥတ္တာနု- သေယျကာ၊ ပက်လက်အိပ်ကုန်သော။ (ပက်လက်အိပ်နေရကုန်သော။) ဒါရ- ကာပိ၊ ကလေးတို့သော်မှလည်း။ ထညပိဝနာဒိကာလေ၊ နို့ ရည်ကို သောက်စို့ရာ အစရှိသောအခါ၌။ သုခံ၊ သုခဝေဒနာကို။ ဝေဒယမာနာ၊ ခံစားကုန်လသော်။ (မယံ) သုခံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယာမိ၊ ခံစားကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကာမံ ပဇာနန္တိ၊ အကယ်၍ကား သိပါပေကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် သိကြပါကုန်သော် လည်း။ ဝေရူပံ၊ သော။ တေ ဇာနနံ၊ ဤ သိခြင်းလောက်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ န ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်။

ဟိ၊ မှန်။ ဝေရူပံ၊ သော။ ဇာနနံ၊ သည်။ သတ္တုပလဒ္ဓိံ၊ သတ္တဝါဟူသော အယူကို။ နပုဇဟတိ၊ မပယ်စွန့်နိုင်။ သတ္တသညံ၊ သတ္တဝါဟူသော အမှတ်သညာ ကို။ န ဥဉ္စါဋ္ဌေတိ၊ မခွါနိုင်။ ကမ္မဋ္ဌာနံဝါ၊ သည်၎င်း။ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာဝါ၊ သည်၎င်း။ န ဟောတိ။ ပန၊ အနွယကား။ ဣမဿ ဘိက္ခုနော၊ ဤ ယောဂီ ရဟန်း၏။ ဇာနနံ၊ သုခဝေဒနာကို ခံစား၏ဟူသော သိခြင်းသည်။ သတ္တုပ- လဒ္ဓိံ၊ ကို။ ပဇဟတိ။ သတ္တသညံ၊ ကို။ ဥဉ္စါဋ္ဌေတိ၊ ၎င်း။ ကမ္မဋ္ဌာနဉ္စေ၊ သည်၎င်း။ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာစ၊ သည်၎င်း။ ဟောတိ။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဒံ၊ ဤ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိဟူသောစကားကို။ (ဝုတ္တံ၌စပ်)။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ ဝေဒယတိ၊ ခံစားသနည်း။ ကဿ၊ အဘယ်သူ၏။ ဝေဒနာ၊ ခံစားခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) ကိံ ကာရဏာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ ခံစားခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ နည်း။) [ဤ အမေး၏အဖြေကို နောက်၌ ပြလိမ့်မည်။] ဣတိဝေံ၊ သို့။ သမ္ပဇာနဝေဒိယနံ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသူ၏ ခံစားခြင်းကို။ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

တတ္ထံ၊ ထိုပြဿနာ၌။ ကော ဝေဒယတိတိ၊ ကား။ ကောစိ၊ တစုံတယောက် သော။ သတ္ထောဝါ၊ သည်၎င်း။ ပုဂ္ဂလောဝါ၊ သည်၎င်း။ န ဝေဒယတိ၊ ခံစားသည် မဟုတ်။ ကဿ ဝေဒနာတိ၊ ကား။ ကဿစိ၊ တစုံတယောက်သော။

သတ္တဿ ဝါ၊ ဧါ၎င်း။ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ၊ ဧါ၎င်း။ ဝေဒနာ၊ ခံစားခြင်းသည်။ န၊ မဟုတ်။ စ ပန၊ ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့။ ကိံကာရဏာ ဝေဒနာတိ၊ ကား။ သော၊ ဤ ဝေဒနာသည်။ ဝတ္ထုအာရမ္မဏာ၊ ဝေဒနာ၏ တည်ရာအာရုံရှိသည်။ (ဟုတော့။) ဝေဒနာ၊ ခံစားခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေ (သော)၊ ဤ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဇာနာတိ၊ ဧါ။ (ကိံ၊ နည်း။) သုခါဒိနံ၊ သုခ အစရှိသော ဝေဒနာတို့၏။ တံတံဝတ္ထု၊ ထိုထိုတည်ရာအကြောင်းကို။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ အာရုံပြု၍။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာမည်သော သဘောတရားသည်သာ။ ဝေဒယတိ၊ ဧါ။ ပန၊ ဆက်။ တံ ဝေဒနာပဝတ္ထိံ၊ ထိုဝေဒနာ၏ဖြစ်ခြင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်ယူ၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ အဟံ၊ သည်။ ဝေဒယာမိ၊ ခံစား၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေါဟာရမတ္ထံ၊ ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုရိုးမျှသည်။ ဟောတိ၊ ဧါ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဇာနာတိ။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ သုခဝေဒနာ စသည်တို့၏ တည်ရာ အကြောင်းကို။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ ၍။ ဝေဒနာဝ၊ သည်သာ။ ဝေဒယတိ၊ ဧါ။ ဣတိ၊ သို့။ သလ္လက္ခန္ဓော၊ မှတ်သားသော။ သေ၊ ဤယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သုခံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကိံ။ ဝေဒယာမိ၊ ဧါ။ ဣတိ၊ ပဇာနာတိ။ ဣတိ ဝေဒိတဗျော။ (ကော ဝိယ၊ အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့နည်း။) စိတ္တလပဗ္ဗတေ၊ စိတ္တလတောင်၌။ အညတရော၊ အမျိုးအမည် အားဖြင့် မထင်ရှားသော။ ထေရော ဝိယ၊ ထေရ်ကဲ့သို့တည်း။

ကိရ၊ ခဲ့။ ထေရော၊ ထေရ်သည်။ အဖာသုကကာလေ၊ မကျန်းမာသူ၏အခါ၌။ ဝါ၊ မကျန်းမာရာအခါ၌။ ဗလဝေဒနာယ၊ အားကြီးသော ဝေဒနာကြောင့်။ နိတ္ထုနန္ဓော၊ ငြီးတွားလျက်။ အပရာပရံ၊ တပြောင်းပြန်ပြန်။ ပရိဝတ္တတိ၊ လူးလိမ့် နေ၏။ တံ၊ ထိုထေရ်ကို။ ဧကော၊ သော။ ဒဟရော၊ ရဟန်းငယ်သည်။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) ဘန္ဓေ၊ ရား။ ဝေါ၊ အရှင်ဘုရားတို့၏။ ကတရံ ဌာနံ၊ အဘယ် အရပ်သည်။ ရုဇ္ဇတိ၊ နာကျင်ပါသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအခြား တခုသော။ ရုဇ္ဇနဌာနံနာမ၊ နာကျင်သောအရပ် မည်သည်။ နတ္ထိံ၊ ဝတ္ထု၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ တည်ရာအကြောင်း ကို။ အာရမ္မဏံကတော၊ ၍။ ဝေဒနာဝ၊ သည်သာ။ ဝေဒယတိ၊ ဧါ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြောပြီ။ ဘန္ဓေ၊ ရား။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ သို့ကလောက်။ ဇာနနကာလ- တော၊ သိရာအခါမှ။ ပဌာယ၊ ၍။ အဓိဝါသေတံ၊ မိမိအထက်၌ ဝင်သက် တည် နေစေခြင်းငှါ။ ဝါ၊ သည်းခံခြင်းငှါ။ ဝနုတိ နော၊ သင့်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။) အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ အဓိဝါသေမိ၊ မိမိ အထက်၌ သက်ဝင်တည်နေစေအံ့။ ဝါ၊ သည်းခံအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (အာဟ)။

ဘန္ဓေ၊ ရား။ အဓိဝါသနာ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ သေယျော၊ မြတ်ပါ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ)။ ထေရော၊ သည်။ အဓိဝါသေသိ ပြီ။ ဝါ၊ ပြီ။ ဝါဟော၊ လောသည်။ ဘာဝ ဟဒယာ၊ နှလုံးတိုင်အောင်။ ဖာလေသိ၊ ခဲ့ပြီ။ မဉ္ဇကော၊ ညောင်စောင်း

ငယ်၌။ အန္တာနိ၊ အူတို့သည်။ ရာသိကတာနိ၊ အစုအပုံကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်သည်။ အဟေသံ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီ။ ထေရောသည်။ ဒဟရဿ၊ အား။ ဒသေသိ၊ ပြုပြီ။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ပြော၍ ပြသနည်း။) အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ ဧတ္တကာ၊ ဤမျှ အတိုင်း အရှည်ရှိသော။ အဓိဝါသနာ၊ သည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍ ပြုပြီ။ ဒဟရော၊ သည်။ တုဏှိ၊ ဆိတ်ဆိတ်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ထေရော၊ သည်။ ဝီရိယသမာဓိံ၊ ဝီရိယ သမာဓိ နှစ်ပါးစုံကို။ ယောဇေတွာ၊ ညီမျှအောင် ယှဉ်စေ၍။ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါးတို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပါပုဏိတွာ၊ ရောက်၍။ သမသိသိ၊ ညီမျှသော ကိလေသာသိသ၊ ဝဇ္ဇသိသ ရှိသော ရဟန္တာသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ပရိနိဗ္ဗာယံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီ။ (သမ- သိသိ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဝိထိဘာသာဋီကာ၊ ပရိနိဗ္ဗာနဝိထိခဏ်း၌ ကြည့်ပါ။)

စ၊ ဆက်။ သုခံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယမာနော၊ လသော်။ သုခံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယာမိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဇာနာတိ ယထာ၊ အပြား အားဖြင့် သိသကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ဒုက္ခံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယမာနော၊ လသော်။ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိ။ ဣတိ၊ ပဇာနာတိ။ [“အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော” မှစ၍ “သမိသံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော” တိုင်အောင် ပေယျာလ မြှုပ်သည်။] နိရာမိသံ၊ အာမိသ မရှိသော။ အဒုက္ခမသုခံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယမာနော၊ လသော်။ နိရာမိသံ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိတိ ပဇာနာတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ကထေတွာ၊ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူပြီး၍။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ အရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ကထေန္တော၊ ဟော တော်မူလသော်။ ဝေဒနာဝသေန၊ ဝေဒနာနှင့်စပ်သဖြင့်။ ကထေသိ။

ဟိ၊ ချဲ့။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိခံ၊ ၏။ ရူပပရိဂ္ဂဟော၊ ရုပ်ကို သိမ်းဆည်းကြောင်းဉာဏ်၎င်း။ အရူပပရိဂ္ဂဟော၊ နာမ်ကိုသိမ်းဆည်းကြောင်း ဉာဏ်၎င်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ တေဒေဝ၊ ဤရူပကမ္မဋ္ဌာန်း၊ အရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပင်။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို ရူပ ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ အရူပကမ္မဋ္ဌာန်းတို့တွင်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဝါ၊ ရုပ်ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ကထေန္တော၊ လသော်။ သင်္ခေပ- မနသိကာရဝသေနဝါ၊ အကျဉ်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သော် ၎င်း။ ဝိတ္ထာရမနသိကာရဝသေနဝါ၊ အကျယ်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၏အစွမ်း ဖြင့်သော်၎င်း။ စတုဓာတုဝတ္ထာနံ၊ စတုဓာတုဝတ္ထာန်ကို။ ကထေသိ၊ ပြီ။ တဒုဘယမိ၊ ထို ၂-ပါးစုံသော အကျဉ်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ အကျယ် အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကိုလည်း။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ၌။ သဗ္ဗာကာရတော၊ အလုံး စုံသော အပြားအားဖြင့်။ ဒဿိတမေဝ၊ သည်သာ။

အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကိံ။ ဝါ၊ နာမ်တရားကို သိမ်းဆည်းတတ်သောကမ္မဋ္ဌာနံကို။
 ကထေန္တော၊ လသော်။ ယေဘုယျေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒနာဝသေန၊ ဖြင့်။ ကထေသိ၊
 ပြီ။ ဟိ၊ ချဲ့။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနေ၊ ဤ။ ဝါ၊ ဤ။ အဘိနိဝေသော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။
 ဖဿဝသေန၊ ဖဿ၏ အစွမ်း၎င်း။ ဝေဒနာဝသေန၊ ဝေဒနာ၏ အစွမ်း၎င်း။
 စိတ္တဝသေန၊ စိတ်၏ အစွမ်း၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓော၊ သုံးပါးအပြားရှိ၏။
 ကထံ၊ လျှင်။ (တိဝိဓော၊ ဟောတိ၊ နည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ ဧကစ္စဿ၊ အချို့သော
 ပုဂ္ဂိုလ်အား။ [ပါကဋ္ဌော ဟောတိ ဤစပ်။] ဝါ၊ ၏။ [ဖဿော ဟောတိ ဤစပ်။]
 သဒ္ဓိတ္တေနဝါ၊ အကျဉ်းအားဖြင့်သော်၎င်း။ ဝိတ္ထာရေနဝါ၊ အကျယ်အားဖြင့်
 သော်၎င်း။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနေ၊ ကိံ။ ပရိဂ္ဂဟိတော၊ သိမ်းဆည်းအပ်ပြီးသော်။ တသ္မိံ
 အာရမ္မဏော၊ ဤ။ စိတ္တစေတသိကာနံ၊ တို့၏။ ပဌမာဘိနိပါတော၊ ပဌမကျရောက်
 ခြင်းဟူသော။ တံ အာရမ္မဏံ၊ ကိံ။ ဖုသန္တော၊ ထိလျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော၊ ဖြစ်သော။
 ဖဿော၊ သည်။ ပါကဋ္ဌော၊ ထင်ရှားသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဧကစ္စဿ၊ အား။
 ဝါ၊ ၏။ တံ အာရမ္မဏံ၊ ကိံ။ အနုဘဝန္တိ၊ ခံစားလျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ သော။
 ဝေဒနာ၊ သည်။ ပါကဋ္ဌော၊ ဟောတိ။ ဧကစ္စဿ၊ အား။ ဝါ၊ ၏။ တံ အာရမ္မဏံ၊
 ကိံ။ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ဝိဇာနန္တိ၊ သိလျက်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ သော။ ဝိညာဏံ၊
 သည်။ ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ။

တတ္ထ၊ ထို သုံးမျိုးတို့တွင်။ ယဿ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဖဿော၊ သည်။
 ပါကဋ္ဌော ဟောတိ။ သောပိ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဧကဝလံ၊ စေတနာစသည်
 မဖက် သက်သက်။ ဖဿောဝ၊ သည်သာ။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်သေး။
 ဘေန၊ ထို ဖဿနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူ။ တဒေဝါရမ္မဏံ၊ ထို အာရုံကိုပင်။ အနုဘဝ-
 မာနာ၊ ခံစားသော။ ဝေဒနာပိ၊ သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သဉ္ဇာနနမာနာ၊
 မှတ်သိသိသော။ သညာပိ၊ သည်လည်း။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ စေတယမာနာ၊ စေ့ဆော်
 သော။ စေတနာပိ၊ သည်လည်း။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။ ဝိဇာနနမာနံ၊ သညာ သညာတို့
 သိပုံမှ တမျိုးတဖုံသိသော။ ဝိညာဏမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဖဿ-
 ပဉ္စမကေယေဝ၊ ဖဿပဉ္စမက တရားတို့ကိုသာ။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ပိုင်းခြား၍ယူ၏။
 ဝါ၊ သိမ်းဆည်း၏။ ယဿ ဝေဒနာ ပါကဋ္ဌော ဟောတိ။ သောပိ၊ သည်လည်း။
 ဧကဝလံ၊ ဖဿ စသည် မဖက် သက်သက်။ ဝေဒနာဝ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တာယ၊ ထို
 ဝေဒနာနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူ။ တဒေဝါရမ္မဏံ၊ ကိံ။ ဖုသမာနော၊ သော။ ဖဿောပိ
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပေ။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ။ ယဿ ဝိညာဏံ ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ။ သောပိ၊ သည်
 လည်း။ ဧကဝလံ၊ ဖဿစသည် မဖက် သက်သက်။ ဝိညာဏမေဝ၊ သည်သာ။
 န ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဘေန၊ ထို ဝိညာဏ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တဒေဝါရမ္မဏံ။ ပေ။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ။
 သော၊ ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဖဿပဉ္စမကာ၊ ဖဿဟူသော ငါးပါးမြောက်
 ရှိကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ ကိံ နိဿိတာ၊ အဘယ်ကို မှီပါ

ကုန်လိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပဓာရေန္တော၊ စူးစမ်း ဆင်ခြင်လသော်။ (ဖဿ-
ပဉ္စမကာ ဣမေ ဓမ္မာ)၊ ဝတ္ထု၊ တည်ရာကိုယ်ကို။ နိဿိတာ၊ မှီကုန်၏။ ဣတိ
ပဇာနာတိ။ ဝတ္ထုနာမ၊ ဝတ္ထုမည်သည်။ ကရဇကောယော၊ ကရဇကောယတည်း။
ယံ၊ ယင်းကရဇကောယဟူသောဝတ္ထုကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဣဒဉ္စ ပန မေ ဝိညာဏံ
ထွေ သိတံ၊ ထွေ ပဋိဗဒ္ဓန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [သီလက္ခန္ဓာ ပါဠိတော်၊
သာမညဖလသုတ်၊ ဝိပဿနာဉာဏအခင်း၌ ဟောတော်မူသည်။] သော၊ ထို
ကရဇကောယဟူသည်။ အတ္ထတော၊ တရားကိုယ်အနက်အားဖြင့်။ ဘူတာနိစေဝ၊
မဟာဘုတ်တို့သည်၎င်း။ ဥပါဒါရူပါနိစ၊ ဥပါဒါရုပ်တို့သည်၎င်း။ (ဟောန္တိ)။
ဧဝံ၊ သို့။ ထွေ၊ ဤနိဿယ နိဿိတဖြစ်သောဝတ္ထု၊ ဖဿပဉ္စမကတို့တွင်။ ဝတ္ထု၊
ကရဇကောယဟူသောဝတ္ထုသည်။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ဖဿပဉ္စမကာ၊ ဖဿဟူသော
ငါးပါးမြောက်ရှိသော တရားတို့သည်။ နာမံ၊ နာမ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နာမရူပ-
မေဝ၊ ကိုသာ။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ စ၊ ဆက်။ ထွေ၊ ဤနာမ်ရုပ်တို့တွင်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။
ရူပက္ခန္ဓော၊ ရူပက္ခန္ဓာတည်း။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အရူပိ-
နော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓော၊ ခန္ဓာတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စက္ခန္ဓမတ္တံ၊ ငါးပါး
သော ခန္ဓာမျှသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ နာမရူပဝိနိမုတ္တာ၊ နာမ်ရုပ် ၂-ပါးမှ
လွတ်ကုန်သော။ ပဉ္စက္ခန္ဓော၊ တို့သည်။ နတ္ထိ၊ ကုန်။ ပဉ္စက္ခန္ဓဝိနိမုတ္တံ၊ ခန္ဓာငါးပါးမှ
လွတ်သော။ နာမရူပံဝါ၊ နာမ်ရုပ်သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

သော၊ ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓော၊ တို့သည်။ ကံ ဟေတုကာ၊
အဘယ်အကြောင်း ရှိပါကုန်လိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပပရိက္ခန္ဓော၊ စူးစမ်း
ဆင်ခြင်လသော်။ (ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓော။) အဝိဇ္ဇာဒိဟေတုကာ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိ
သောအကြောင်း ရှိကုန်၏။ ဣတိ ပဿတိ။ [အဝိဇ္ဇာဒိဋ္ဌိ အာဒိဖြင့် “အဝိဇ္ဇာ-
တဏှာ၊ ကံ- အာဟာ၊ ဖဿာ- နာမ်ရုပ်များ” နှင့်အညီ တဏှာ အစရှိသော
အကြောင်းတို့ကို ယူပါ။] တတော၊ ထို ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်မှ။ (ပရံ၊ နောက်၌။)
ဣဒံ၊ ဤနာမ်ရုပ်ဟူသည်။ ပစ္စယောစေဝ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရား
သည်၎င်း။ ပစ္စယပုပ္ဖန္ဓော၊ အကြောင်းတရားကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတရားသည်
၎င်း။ (ဟောတိ)။ အညော၊ အကြောင်း အကျိုးမှ တပါးသော။ သတ္တောဝါ၊
သတ္တဝါသည်၎င်း။ ပုဂ္ဂလောဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သဒ္ဓသင်္ခါရပုပ္ဖမတ္တ-
မေဝ၊ သတ္တပုဂ္ဂလမဖက် သက်သက် သင်္ခါရအစုမျှသည်သာ။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊
ဤသို့။ သပ္ပစ္စယနာမရူပာသေနေဝ၊ အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော နာမ်ရုပ်၏
အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ တိလက္ခဏံ၊ လက္ခဏာသုံးပါးကို။ အာရောပေတွာ၊ တင်၍။
ဝိပဿနာပဋိပါဠိယာ၊ ဝိပဿနာ အစဉ်အားဖြင့်။ [သမ္မသနဉာဏံ စသော
ဝိပဿနာအစဉ်အားဖြင့်။] အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊
သို့။ သမ္မသန္တော၊ အဖန်ဖန် သုံးသပ်လျက်။ ဝိစရတိ၊ လျည့်သည်၏။

သော၊ ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဇ္ဇ အဇ္ဇာတိ၊ ယနေ့ ယနေ့ဟူ၍။ ဝါ၊ ယနေ့ပင် သိအံ့၊ ယနေ့ပင်သိအံ့ ဟူ၍။ ပဋိဝေဓံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော ဉာဏ်ကို။ အာကခံမာနော၊ လိုလားတောင့်တလျက်။ တထာရူပေ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ (ထို အရဟတ္တဖိုလ် တည်နိုင်လောက်အောင်သော သဘောရှိသော။) ဒိဝဿ၊ ဌ။ ဥတုသပ္ပါယံ၊ ကို၎င်း။ ပုဂ္ဂလသပ္ပါယံ၊ ကို၎င်း။ ဘောဇနသပ္ပါယံ၊ ကို၎င်း။ ဓမ္မဿဝနသပ္ပါယံဝါ၊ ကို၎င်း။ လဘိတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ရလသော်။ ကေပလ္လကေန၊ တခုတည်းသော ထက်ဝယ်တင်ပလ္လင်ဖြင့်။ (တထိုင်တည်းဖြင့်။) နိသိန္နောဝ၊ ထိုင်လျက်သာလျှင်။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ မတ္တကံ၊ အထွတ်အထိပ်သို့။ ပါပေတွာ၊ ရောက်စေ၍။ အရဟတ္တေ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၌။ ပတိဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။ ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ တိဏ္ဏမ္ပိ၊ သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဣမေသံ ဇနာနံ၊ ဤရဟန်းတို့အတွက်။ ယာဝ အရဟတ္တာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင်။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ။ [ယဿ ဖဿော ပါကဋ္ဌော ဟောတိ။ ယဿ ဝေဒနာ ပါကဋ္ဌာ ဟောတိ။ ယဿ ဝိညာဏံ ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ၊ ကို ရည်ရွယ်၍ “ဣမေသံ တိဏ္ဏမ္ပိ ဇနာနံ” ဟု ဆိုသည်။]

ပန၊ ဆက်။ ဣဓ၊ ဤသတိပဋ္ဌာနဝိဘင်းပါဠိတော်၌။ (ရှေးနိဿယအနက်။) [ယောဇနာ၌ကား—“ဣဓ၊ ဤ ဝိပဿနာနိဒ္ဒေသ၌” ဟု စွဲလေ၏။] ဘဂဝါ၊ သည်။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ကထေန္တော၊ လသော်။ ဝေဒနာဝသေန၊ ဖြင့်။ ကထေသိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဖဿဝသေန ဝါ၊ ဖဿနှင့်စပ်သဖြင့် သော်၎င်း။ ဝိညာဏဝသေန ဝါ၊ ဝိညာဏ်နှင့်စပ်သဖြင့်သော်၎င်း။ ကထိယမာနံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော်။ ပါကဋ္ဌံ န ဟောတိ။ အန္ဓကာရံ ဝိယ၊ အမှိုက်မှောင်ကဲ့သို့။ ခါယတိ၊ ထင်ရ၏။ ပန၊ အန္ဓယကား။ ဝေဒနာဝသေန၊ ဖြင့်။ (ကထိယမာနံ၊ သော်။) ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ။ ကဿ၊ ကြောင့်။ (ဝေဒနာ ဝသေန၊ ကထိယမာနံ၊ ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ၊ နည်း။) ဝေဒနာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိပါကဋ္ဌတာယ၊ ဖြစ်ပုံ၏ ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝေဒနာဝသေန ကထိယမာနံ ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ။)

ဟိ၊ ချဲ့။ သုခဒုက္ခဝေဒနာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ပုံသည်။ ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ရှား၏။ ယဒါ၊ ၌။ သုခံ၊ သုခဝေဒနာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ (တဒါ) သကလသရီရံ၊ အလုံးစုံသောကိုယ်ကို။ ခေါဘေန္တံ၊ ချောက်ချားစေလျက်။ မဒ္ဒန္တံ၊ နှိပ်နယ်လျက်။ ဖရမာနံ၊ ဖြန့်လျက်။ အဘိသန္ဓယမာနံ၊ ယိုစီးသကဲ့သို့ဖြစ်စေလျက်။ (တနည်း) အဘိသန္ဓယမာနံ၊ တပေါင်းတည်း ဆောင်လျက်။ သတဓောတသပ္ပိ၊ အကြိမ်တရာစစ်အပ်သော ထောပတ်ကို။ ခါဒါပယန္တံ ဝိယ၊ ခဲစားစေသကဲ့သို့၎င်း။ သတပါကတေလံ၊ အကြိမ်တရာချက်အပ်သော ဆီကို။ မက္ခာပယမာနံ ဝိယ၊ သုတ်လိမ်းစေသကဲ့သို့၎င်း။ ဥဒကဗုဒ္ဓသဟဿေန၊ တထောင်သော ရေအိုးဖြင့်။ ပရိဋ္ဌာဟံ၊ ပူအိုက်ခြင်းကို။ နိဗ္ဗာပယမာနံ ဝိယ၊ ငြိမ်းစေသကဲ့သို့၎င်း။ အဟော

သုခံ အဟောသုခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ အော်...ချမ်းသာလေစွ၊ အော်...ချမ်းသာလေစွ ဟူ၍။ ဝါစံ၊ စကားလုံးကို။ ဝါ၊ နှုတ်ကို။ နိစ္ဆာရယမာနမေဝ၊ မြက်ဆိုစေ လျက်သာ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ယဒါ၊ ဌိ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ (တဒါ) သကလသရီရံ၊ ကို။ ပေ။ တတ္တဖာလံ၊ အလွန်ပူသော ထယ်သွားကို။ ပဝေသေန္တံ ဝိယ၊ သွင်းလိုက်သကဲ့ သို့၎င်း။ ဝိလိနတမ္ပလောဟေန၊ ကြေမှုသော ကြေးနီရည်ဖြင့်။ အာသိဉ္ဇန္တံ ဝိယ၊ သွန်လောင်းသကဲ့သို့၎င်း။ သုက္ခတိဏဝနပ္ပတိမ္ပိ၊ ခြောက်သော မြက်၊ တောစိုး သစ်ပင်ရှိသော။ အရညေ၊ ဌိ။ ဒါရုဉ္ဇကာကလာပံ၊ ထင်း မီးရှူးစည်းကို။ ပက္ခိပမာနံ ဝိယ၊ ထည့်သွင်းလိုက်သကဲ့သို့၎င်း။ အဟော ဒုက္ခံ အဟော ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ အော်...ဆင်းရဲလေစွ၊ အော်...ဆင်းရဲလေစွဟူ၍။ ဝိပ္ပလာပယမာန- မေဝ၊ အထူးထူးအပြားပြား ပြောဆိုစေလျက်သာ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ လျှင်။ သုခ ဒုက္ခဝေဒနာနံ၊ တို့၏။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ပါကဋ္ဌာ ဟောတိ။

ပန၊ အဘို့တပါးကား။ အဒုက္ခမသုခါ၊ အဒုက္ခမသုခါဝေဒနာသည်။ ဒုဒ္ဒိ- ပနာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြအပ်သည်။ ဝါ၊ ပြဘို့ရန် ခက်ခဲသည်။ အန္ဓကာရာ၊ အမိုက် မှောင်သဘွယ်ဖြစ်သည်။ အဝိဘူတာ၊ မထင်ရှားသည်။ (ဟောတိ)။ သာ၊ ထို အဒုက္ခမသုခါဝေဒနာဟူသည်။ သုခ ဒုက္ခာနံ၊ တို့၏။ အပဂမေ၊ ကင်းရာအခါ၌။ သာတာသာတ ပဋိက္ခေပဝသေန၊ သာယာခြင်း၊ မသာယာခြင်းကို ပယ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ မဇ္ဈတ္တာကာရဘူတာ၊ မဇ္ဈတ္တအခြင်းအရာ ရှိသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဝါ၊ လျစ်လျူရှုသောအခြင်းအရာ ရှိသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အဒုက္ခမသုခါ၊ သုခလည်း မဟုတ်၊ ဒုက္ခလည်း မဟုတ်သော။ ဝေဒနာ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နယတော၊ နည်းအားဖြင့်။ ဂဏုန္တဿ၊ ယူသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပါကဋ္ဌာ ဟောတိ။ ယထာ ကိံ၊ ဥပမာ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။ အန္ဓရာ၊ အကြား၌။ ပိဋ္ဌိပါသာဏံ၊ ကျောက်ဖျာသို့။ အာရုဟိတွာ၊ တက်၍။ ပလာယန္တဿ၊ ပြေးသော။ မိဂဿ၊ သား သမင်၏။ အနုပထံ၊ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော လမ်းသို့။ ဂစ္ဆန္တော၊ လိုက်သွားသော။ မိဂလုဒ္ဒကော၊ သားမုဆိုးသည်။ ပိဋ္ဌိပါသာဏဿ၊ ဧ။ ဩရ- ဘာဂေ၊ ဤဘက်၌၎င်း။ အပရဘာဂေပိ၊ ဟိုဘက်၌၎င်း။ ပဒံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ မြင်၍။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ အပဿန္တောပိ၊ ခြေရာကို မမြင်ရပါသော်လည်း။ ဣတော၊ ဤဘက်၌။ အာရုဇ္ဇော၊ ကျောက်ဖျာပေါ်သို့တက်သည်။ ဣတော၊ ဤဘက်၌။ ဩရုဇ္ဇော၊ ကျောက်ဖျာပေါ်မှ ဆင်းသည်။ မဇ္ဈေ၊ ဖြစ်သော။ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ၊ ကျောက်ဖျာ၌။ ဣမိနာပဒေသေန၊ ဤအရပ်ဖြင့်။ ဂတော၊ သွားသည်။ ဘဝိဿ- တိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နယတော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုဆောင်ကြောင်းနည်းအားဖြင့်။ (မိဂပဒဝဋ္ဌဉ္ဇန နည်းအားဖြင့်။) ဇာနာတိ၊ သိ၏။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။ ဝါ၊ ဤ ဥပမာကဲ့သို့တည်း။ [ယထာ ကိံ ၏အမေးကို ဖြေသည်။]

ဟံ၊ ဥပမာန ဥပမေယျ နှီးနှော၍ပြဦးအံ့။ အာရုဠဋ္ဌာနေ၊ တက်ရာအရပ်၌။ ပဒံ၊ သည်။ (ပါကဋ္ဌံ၊ သည်။ ဟောတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (ဧဝံ၊ တူ။) သုခါယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပတ္တိ ပါကဋ္ဌာ ဟောတိ။ သြရုဠဋ္ဌာနေ၊ ဆင်းရာအရပ်၌။ ပဒံ၊ သည်။ (ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (ဧဝံ၊ တူ။) ဒုက္ခာယ၊ ဝေဒနာယ၊ ဥပ္ပတ္တိ ပါကဋ္ဌာ ဟောတိ။ ဣတော၊ ဤအရပ်မှ။ အာရုဠော၊ တက်သည်။ ဣတော၊ ဤအရပ်မှ။ သြရုဠော၊ ဆင်းသည်။ (ဟုတော)။ မဇ္ဈေ၊ ၌။ ဧဝံ၊ သို့။ ဂတော၊ သွားသည်။ (ဘဝိဿတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နယတော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်ကြောင်းနည်းအားဖြင့်။ ဂဟဏံဝိယ၊ ယူခြင်းကဲ့သို့။ သုခဒုက္ခာနံ၊ တို့၏။ ပေ။ ပါကဋ္ဌာ၊ ဟောတိ။ ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပဌမံ၊ စွာ။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ (ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။) ကထေတော၊ ၍။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ (ဝေဒနာနုပဿနာ စသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။) ကထေန္တော၊ လသော်။ ဝေဒနာဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝိနိဝတ္တေတော (ဝိသံ+နိဝတ္တေတော)၊ လေးပါးသောခန္ဓာမှ သီးခြား နှစ်စေတော်မူပြီး၍။ ဝါ၊ သီးခြား ထုတ်တော်မူပြီး၍။ ဒဿေသိ၊ ပြီ။

စ၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ အခြား သုတ္တန်မဖက် သက်သက်။ ဣဓေ၊ ဤ သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း ပါဠိတော်၌သာ။ ဧဝံ၊ သို့။ န ဒဿေသိ၊ ပြသည်မဟုတ်သေး။ ဒီဃနိကာယမိ၊ ဒီဃနိကာယ်၌။ မဟာနိဒါနေ၊ မဟာနိဒါနသုတ်၎င်း။ သက္ကပဉ္စေ၊ သက္ကပဉ္စသုတ်၎င်း။ မဟာသတိပဋ္ဌာနေ၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်၎င်း။ မဇ္ဈိမနိကာယမိ၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်၌။ သတိပဋ္ဌာနေစ၊ သတိပဋ္ဌာနသုတ်၎င်း။ ပေ။ အာနေဉ္စေ၊ သပ္ပါယေ၊ အာနေဉ္စေ သပ္ပါယသုတ်၎င်း။ သံယုတ္တနိကာယမိ၊ သံယုတ္တနိကာယ်၌။ စူဠနိဒါနသုတ္တေ၊ စူဠနိဒါနသုတ်၎င်း။ ရုက္ခောပမေ၊ ရုက္ခောပမသုတ်၎င်း။ ပရိဝိမံသနသုတ္တေ၊ ၎င်း။ သကလေ၊ သော။ ဝေဒနာသံယုတ္တေ၊ ဝေဒနာသံယုတ်၎င်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ အနေကေသု၊ ကုန်သော။ သုတ္တေသု၊ တို့၌။ ပဌမံ၊ စွာ။ ပေ။ ဒဿေသိ၊ ပြီ။ စ၊ ဆက်။ တေသုတေသု၊ ထိုထိုသုတ္တန်တို့၌။ (ပဌမံ၊ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ။ ပေ။ ဒဿေသိ) ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဣမသ္မိမ္မိ သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်္ဂံ၊ ၌လည်း။ ပဌမံ၊ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ။ ပေ။ ဒဿေသိ။

တတ္ထ၊ ထို ဝေဒနာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ၌။ [ယောဇနာ၌ “တတ္ထာတိ တေသုပဒေသု” ဟု စွဲလေ၏။] သုခံ ဝေဒနန္တိအာဒိသု၊ တို့၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အာရောပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်သော။ ပဇာနနပရိယာယော၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်း၏ပရိယာယ်တည်း။ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိတိ ပဇာနာတိတိ၊ ကား။ သုခဝေဒနာက္ခဏေ၊ သုခဝေဒနာဖြစ်ရာ ခဏ၌။ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ သုခံ၊ သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယမာနော၊ လသော်။ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိတိ၊ ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ ခွဲခွဲ

ခြားခြား အပြားအားဖြင့် သိ၏။ တေန၊ ထိုသို့သိခြင်းကြောင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ဤ။ ဘူတ-
 ပုဗ္ဗာ၊ ဖြစ်ဘူးသော။ ဒုက္ခာ၊ သော။ ယာ ဝေဒနာ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ တဿာ၊ ထို
 ဒုက္ခဝေဒနာ၏။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ (သုခဝေဒနာဖြစ်ဆဲအခါ၌။) အဘာဝ-
 တော၊ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဣမိဿာ သုခါယ၊ ၏။ (ယခုဖြစ်ဆဲ သုခ၏။)
 ဣတော၊ ဤအခါမှ။ ပဌမံ၊ စွာ။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ (ယခု
 သုခမဖြစ်မီအချိန်၌ သုခ ရှိသော်လည်း ဤသုခ မရှိ၊ အခြားသုခသာ ရှိသည်။)
 ဝေဒနာနာမ၊ မည်သည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲ။ အဒ္ဓါဝါ၊ မခိုင်ခံ့။ ဝိပရိဏာမ ဓမ္မာ၊ ဇရာ
 မရဏဟူသော နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ (ပဇာနာတိ)။ ဣတိ၊ လျှင်။ တတ္ထ၊ ထိုဝေဒနာ၌။ သမ္ပဇာနော ဟောတိ။

စ၊ သာဓကကား။ ယသ္မိံ အဂ္ဂိဝေဿနံ ။ ပေ။ ပဇာနာတိတိ၊ ဟူ၍။ ဇေတံ
 (သုတ္တံ)၊ ကို။ ဘဂဝတာပိ၊ သည်လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ ပရိဗ္ဗာဇက
 ဝဂ်၊ ဒီဃနုခသုတ်။] [အဂ္ဂိဝေဿနံ၊ န။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ဤ။ သုခံ ဝေဒနံ၊ ကို။
 ဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ဤ။ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ၊ ကို။ နေဝ ဝေဒေတိ၊
 ခံစားသည် မဟုတ်။ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ၊ ကို။ န ဝေဒေတိ၊ မဟုတ်။ တသ္မိံ
 သမယေ၊ ဤ။ သုခံယေဝ ဝေဒနံ၊ ကိုသာ။ ဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ ပေ။ အဂ္ဂိဝေဿနံ၊
 န။ သုခါပိ ဝေဒနာ၊ သည်လည်း။ အနိစ္စာ၊ မမြဲ။ သင်္ခတာ၊ အကြောင်းတရား
 တို့သည် ပြုစီမံအပ်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်၏။ ဝယဓမ္မာ၊
 ကုန်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ ဝယဓမ္မာ၊ ပျက်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ ဝိရာဂဓမ္မာ၊ စက်ဆုပ်
 ဘွယ်သဘော ရှိ၏။ နိရောဓဓမ္မာ၊ ချုပ်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ ပေ။ အဂ္ဂိဝေဿနံ၊ န။
 ဝေံ၊ သို့။ ပဿံ၊ မြင်သော။ သုတဝါ၊ ကြားနာအပ်ပြီးသော အာဂမ အဂိမ
 ရှိသော။ အရိယသာဝကော၊ သည်။ သုခါယပိ ဝေဒနာယ၊ ဤလည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊
 ငြီးငွေ့၏။ ပေ။ နိဗ္ဗိန္ဒံ၊ ငြီးငွေ့လသော်။ ဝိရဇ္ဇတိ၊ မတပ်မက်။ ဝိရာဂါ၊ မတပ်မက်
 ခြင်းကြောင့်။ ဝိမုတ္တတိ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်၏။ (ဝိတ္ထေ၊ သည်။) ဝိမုတ္တသ္မိံ၊
 ကိလေသာတို့မှ လွတ်လသော်။ (မေ၊ ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။) ဝိမုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။
 ဉာဏံ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည်။ ဟောတိ။

ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသည်။ ခိဏာ၊ ကုန်ပြီ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယ
 ကို။ ဝုသိတံ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီ။ ကရဏိယံ၊ ပြုသင့်ပြုထိုက်သော တဆဲ့ခြောက်ပါး
 သော မဂ်ကိစ္စကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတ္ထတ္တာယ၊ တဆဲ့ခြောက်ပါး ဤသို့
 ပြားသော မဂ်ကိစ္စအပေါင်း၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ နောက်ထပ်မဂ်ကိစ္စအကျိုးငှါ။
 အပရံ၊ တပါးသောမဂ်ကိုဖြစ်စေဘွယ်ကိစ္စသည်။ န၊ မရှိတော့။ (တနည်း) ဣတ္ထ-
 တ္တာယ၊ ဤသို့ပြားသော လူ့ဘဝ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာအစဉ်မှ။
 အပရံ၊ တပါးသော အနာဂတ်ခန္ဓာ အစဉ်သည်။ န၊ မရှိတော့။ ဣတိ၊ သို့။
 ပဇာနာတိ၊ ခွဲခွဲခြားခြား အပြားအားဖြင့် သိ၏။]

သာမိသံဝါ သုခန္တိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ သာမိသာ သုခါ နာမ၊ မည်သည်။ ပဉ္စကာမဂုဏာမိသနိသိတာ၊ ငါးပါးသော ကာမဂုဏ် ဟူသော အာမိသကိမ္ပိသော။ ဆဂေဟသိတသောမနဿဝေဒနာ၊ ကာမဂုဏ် တည်းဟူသောအိမ်၌မိသော ၆-ပါးသော သောမနဿဝေဒနာတည်း။ နိရာမိသာ သုခါနာမ၊ မည်သည်။ ဆနေက္ခမ္ဘသိတသောမနဿဝေဒနာ၊ ကာမမှ ထွက် မြောက်သော နေက္ခမ္ဘ၌မိသော ၆-ပါးသော သောမနဿ ဝေဒနာတည်း။ ပေ။ တာသံ၊ ထိုဝေဒနာတို့၏။ ဝိဘာဂေါ၊ ဝေဘန်အပ်သော အထူးသည်။ ဥပရိ- ပဏ္ဏာသေ၊ ဥပရိပဏ္ဏာသ၌။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ (သဋ္ဌာယတနဝဂ္ဂ ဝိဘင်္ဂသုတ် ၌။) အာဂတောယေဝ၊ တိုက်ရိုက်လာသည်သာ။

သော တံ နိမိတ္တန္တိ၊ ကား။ သော၊ ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ ဝေဒနာ- နိမိတ္တံ၊ ထို ဝေဒနာဟူသော နိမိတ်ကို။ ဝါ၊ ထို ဝေဒနာဟူသော အာရုံကို။ [အာသေဝတိ-စသည်၌စပ်။] ဗဟိဒ္ဓါ ဝေဒနာသုတိ၊ ကား။ ပရပုဂ္ဂလဿ၊ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဒနာသု၊ တို့၌။ [ဥပသံဟရတိ-၌စပ်။] သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနန္တိ၊ ကား။ ပရပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ သုခဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယမာနံ၊ ခံစား နေသည်ကို။ [ပဇာနာတိ-၌စပ်။] အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါတိ၊ ကား။ ကာလေန၊ သင့်လျော် သောအခါ၌။ ဝါ၊ ရံဖန်ရံခါ။ အတ္တနော၊ ၏၎င်း။ ကာလေန၊ ၌။ ဝါ၊ ခါ။ ပရဿ၊ သူတပါး၏၎င်း။ ဝေဒနာသု၊ တို့၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပသံဟရတိ၊ ကပ်ဆောင်၏။ ဣမသ္မိံ ဝါရေ၊ ဤအဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဝါရ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္တာ၊ မိမိကို။ နေဝ (နိယမိတော)၊ မသတ်မှတ်အပ်။ ပရော၊ သူတပါးကို။ န နိယမိတော၊ အပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာပရိဂ္ဂဟမတ္တမေဝ၊ ဝေဒနာကို ပိုင်းခြား၍ယူကြောင်း ဖြစ်သော ဉာဏ်မျှကိုသာ။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဣဓ ဘိက္ခု သုခံ ဝေဒနံ သုခါ ဝေဒနာ- တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝေဒနာ နုပဿနာနိဒ္ဒေသ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော အစီအရင်သည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ သည် သာ။ ပန၊ အထူးကား။ ဣမသ္မိံ ပဗ္ဗေ၊ ဤ ဝေဒနာနုပဿနာ အပိုင်းအခန်း၌။ သုဒ္ဓဝိပဿနာဝ၊ သမထ မဖက် သက်သက်ဝိပဿနာကိုသာ။ ကထိတာ၊ ဟော တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဝေဒနာနုပဿနာနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သုဒ္ဓဝိပဿနာဝ။ ။ ဝေဖြင့် ကာယာနုပဿနာကဲ့သို့ သမထ မပါဟု ကန့်သတ်၊ မှန်၏—သမထကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀-တွင် ကောဋ္ဌာသကမ္မဋ္ဌာန်းကို “ကာယဂတာသတိ”ဟု ခေါ်ရ၏။ ဆံပင်စသော ကောဋ္ဌာသကို ဝဏ္ဏဂန္ဓ စသောအားဖြင့် အသုဘဟု ရှုနေလျှင် သမထကမ္မဋ္ဌာန်းဖြစ်၍၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဟု ရှုလျှင် ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် “သတိယာ ဝါ။ ပေ။ သမထော၊ သမ္ပဗျေနေ ဝိပဿနာ”ဟု ရှေ့၌ ဆိုခဲ့ပြီ။

စိတ္တာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၃၆၅။ စိတ္တာနုပဿနာနိဒ္ဒေသေပိ၊ ဤလည်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ ဤ။ ဝုတ္တသဒိသံ၊ ဆိုအပ် ပြီးသော ပုဒ်နှင့်တူသော ပုဒ်အပေါင်းကို။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဝေဒိ- တဗ္ဗံ။ ပန၊ အထူးကား။ သရာဂံ ဝါ စိတ္တန္တိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ သရာဂန္တိ၊ ကား။ အဋ္ဌဝိဓံ၊ ဂ-ပါးအပြားရှိသော။ လောဘသဟဂတံ၊ လောဘ နှင့် တကွဖြစ်သော။ (စိတ္တံ ဝါ၊ ကိမ္မလည်း။ ပဇာနာတိ။) ဝိတရာဂန္တိ၊ ကား။ လောကိယကုသလာဗျာကတံ၊ လောကီကုသိုလ်အဗျာကတဖြစ်သော။ (စိတ္တံဝါ၊ စိတ်ကိမ္မလည်း။ ပဇာနာတိ။) ပန၊ ဆက်။ ဣဒံ၊ ဤ။ သရာဂံဝါ စိတ္တံ သရာဂံ မေ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ အစရှိသော စကားသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမ္မသနံ၊ သုံးသပ်ကြောင်း ဉာဏ်ကိုပြသော စကားတည်း။ ဓမ္မ သမောဓာနံ၊ တရားကို ပေါင်းစုကြောင်း စကားသည်။ န၊ မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤ။ စိတ္တာ- နုပဿနာနိဒ္ဒေသ၌။ ဧပဒေပိ၊ တခုသောပုဒ်၌သော်မှလည်း။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာစိတ်ကို။ န လဗ္ဗတိ၊ မရအပ်။

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဟာနေကဋ္ဌဝသေန၊ ပဟာနေကဋ္ဌ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ရာဂါ- ဒီဟိ၊ ရာဂ အစရှိသော တရားတို့နှင့်။ (အာဒိဖြင့် ဒေါသ၊ မောဟကို ယူ။) သဟ- တကွ။ ဝုတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပဟိယန္တိ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိ သူ- ကုန်သော။ ပဒေသု၊ သရာဂံဝါ စိတ္တံ ဝိတရာဂံဝါ စိတ္တံဟူသော ပုဒ်တို့၌။ နိပ္ပရိ- ယာယေန၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မုချအားဖြင့်။ (စတ္တာရိ၊ အကုသလစိတ္တာနိ၊ တို့ကို။) န လဗ္ဗန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ န ဂဟိတာနိ၊ မယူအပ်ကုန်။

ဣဒံ။ပေ။န လဗ္ဗတိ။ ။သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ သရာဂံ မေ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ အစရှိသော စကားသည် သရာဂစိတ်ကို သုံးသပ်၍ သိတတ်သော သမ္မသနဉာဏ်ကိုပြသော စကား တည်း။ ဝိတရာဂံ စသည်၌လည်း နည်းတူ၊ ထို သရာဂံ ဝါ ဝိတရာဂံ ဝါ စသော စကား ၂-ရပ် သည် ရသင့်သမျှ တရားအားလုံးကို ပေါင်းရုံးသောစကား မဟုတ်၊ ရသင့်သမျှ တရား အားလုံးကို ပေါင်းရုံး၍ယူလျှင် “ဝိတရာဂံ”အရ လောကုတ္တရာကုသိုလ် အဗျာကတလည်း ရနိုင်လိမ့်မည်-ဟူလို၊ စင်စစ်ကား—မရပါ။ သမ္မသနဉာဏ်ဖြင့် သုံးသပ်ရာဝယ် “အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ”ဟု ရှုသောအခါ လောကုတ္တရာတရားကိုရှု၍ မဖြစ်၊ ထို့ကြောင့် ဤစိတ္တာနုပဿနာ နိဒ္ဒေသဝယ် မည်သည့်ပုဒ်၌မျှ လောကုတ္တရာတရားကို မရအပ်။

ယသ္မာ။ပေ။န ဂဟိတာနိ။ ။ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော စိတ်ဟူရာ၌ တဦးတည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်ဝယ် ရာဂနှင့်အတူ ပယ်ဘက်ဖြစ်သော အကုသိုလ်တရားများလည်း ရနိုင်၏။ သို့သော် ဤနေရာ၌ ပရိယာယ်မဟုတ်၊ မုချဖြစ်သော သရာဂစိတ်ကိုသာ ယူရ သောကြောင့် ထိုရာဂနှင့် တကွဖြစ်ဘက် ပယ်ဘက်ဖြစ်သော တရားတို့ကို မယူအပ်ကုန်။ ပရိယာယ်အားဖြင့်ကား ယူနိုင်ပါ၏— ဟူလို၊ ဤဝါကျသည် သေသာနိ စတ္တာရိကို ထောက်ခံသော ဝါကျဖြစ်၍ သေသာနိ စတ္တာရိ ဝါကျ၏နောက်၌သာ ရှိထိုက်သည်။

သေသာနိ၊ လောဘမ္မ၊ လောကီကုသိုလ် အဗျာကတတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ အကုသလစိတ္တာနိ၊ ဒေါသမ္မ၊ မောဟမ္မအကုသိုလ်စိတ်တို့ သည်။ ပုရိမပဒံ၊ သရာဂဟူသော ရှေ့ပုဒ်သို့။ နေဝ (ဘဇန္တိ)၊ မကပ်ဝင်ကုန်။ ပစ္ဆိမပဒံ၊ ဝိတရာဂဟူသော နောက်ပုဒ်သို့။ န ဘဇန္တိ၊ ကုန်။

သဒေါသန္တိ၊ ကား။ ဒုဝိဓံ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသော။ ဒေါမနဿသဟဂတံ၊ ဒေါမနဿနှင့် တကွဖြစ်သော။ (စိတ္တံ ဝါ၊ ကိမ္မလည်း။ ပဇာနာတိ။) ဝိတဒေါသန္တိ၊ ကား။ လောကီယကုသလာဗျာကတံ၊ သော။ (စိတ္တံ ဝါ၊ ပဇာနာတိ။) သေသာနိ၊ ဒေါသမ္မ၊ လောကီကုသိုလ် အဗျာကတတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ အကုသလစိတ္တာနိ၊ လောဘမ္မ၊ မောဟမ္မ အကုသိုလ်စိတ်တို့ သည်။ ပုရိမပဒံ၊ သဒေါသဟူသော ရှေ့ပုဒ်သို့။ နေဝ (ဘဇန္တိ)။ ပစ္ဆိမပဒံ၊ ဝိတဒေါသဟူသော နောက်ပုဒ်သို့။ န ဘဇန္တိ။ သမောဟန္တိ၊ ကား။ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတဉ္စေ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ်၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတဉ္စေ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဓံ၊ သော။ (စိတ္တံ ဝါ ပဇာနာတိ)။

ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ မောဟော၊ သည်။ သဗ္ဗာကုသလေသု၊ အလုံး စုံသော အကုသိုလ်စိတ်တို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေသာနိပိ၊ မောဟမ္မမှ ကြွင်းသော အကုသိုလ်စိတ်တို့သည်လည်း။ ဣဓ၊ ဤသမောဟဟူသော ပုဒ်၌။ ဝဇ္ဇန္တိ ဝေ၊ သင့်ကုန်သည်သာ။ ဟိ၊ မှန်။ ဣမသ္မိ ယေဝ ဒုကေ၊ ဤ သမောဟံ ဝိတမောဟဟူသော ဒုက်၌သာ။ ဒွါဒသအကုသလစိတ္တာနိ၊ တို့ကို။ ပရိယာဒိန္နာနိ၊ ကုန်အောင် ယူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဝိတမောဟန္တိ၊ ကား။ လောကီယကုသလာဗျာကတံ၊ သော။ (စိတ္တံ ဝါ၊ ပဇာနာတိ။) သံခိတ္တန္တိ၊ ကား။ ထိနမိဒ္ဓါနုပတိတံ၊ ထိနမိဒ္ဓသည် အစဉ်လိုက်အပ်သော။ (စိတ္တံ ဝါ၊ ပဇာနာတိ။) [သဒ္ဓတ္ထမဟုတ်၊ အဓိပ္ပာယ်ထွက်တည်း။] ဟိ၊ မှန်။ ဧတံ၊ ဤ ထိနမိဒ္ဓသည် အစဉ်လိုက်အပ်သောစိတ်သည်။ သက္ကုဋ္ဌိတစိတ္တံနာမ၊ တွန့်ဆုတ်သော စိတ်မည်၏။ ဝါ၊ ကျုပ်ဝင်သောစိတ် မည်၏။ ဝိကိစ္ဆန္တိ၊ ကား။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်ဖြစ်သော။ (စိတ္တံ ဝါ ပဇာနာတိ။) ဟိ၊ မှန်။ ဧတံ၊ ဤ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်သည်။ ပသဋ္ဌစိတ္တံနာမ၊ ပျံလွင့်သောစိတ် မည်၏။

မဟဂ္ဂတန္တိ၊ ကား။ ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရလည်းဖြစ်သော။ အရူပါဝစရဉ္စေ၊ အရူပါဝစရလည်းဖြစ်သော။ (စိတ္တံ ဝါ ပဇာနာတိ။) အမဟဂ္ဂတန္တိ၊ ကား။ ကာမာဝစရံ၊ သော။ (စိတ္တံ ဝါ ပဇာနာတိ။) သဉ္စတ္တရန္တိ၊ ကား။ ကာမာဝစရံ သော။ (စိတ္တံ ဝါ ပဇာနာတိ။) အနုတ္တရန္တိ၊ ကား။ ရူပါဝစရဉ္စေ၊ ရူပါဝစရလည်း ဖြစ်သော။ အရူပါဝစရဉ္စေ၊ သော။ (စိတ္တံ ဝါ ပဇာနာတိ။) တတြာပိ၊ ထို ရူပါဝစရစိတ်၊ အရူပါဝစရစိတ်တို့တွင်လည်း။ သဉ္စတ္တရံ၊ သဉ္စတ္တရစိတ်ဟူသည်။

ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရစိတ်တည်း။ အနုတ္တရံ၊ အနုတ္တရစိတ်ဟူသည်။ အရူပါဝစရ-
 မေဝ၊ အရူပါဝစရစိတ်သာတည်း။ သမာဟိတန္တိ၊ ကား။ ယဿ၊ အကြင်
 စိတ်၏။ ဝါ၊ မှာ။ အပ္ပနာသမာဓိဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ ဥပစာရသမာဓိဝါ၊ သည်
 သော်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ (ယှဉ်၏)။ (တံ၊ ထိုစိတ်သည်။ သမာဟိတံ၊ သမာဟိတ
 မည်၏။) [ရှေးနိဿယ၌ “ယဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား”ဟု အနက်
 ပေး၏။ ယောဇနာ၌ကား ယဿ စိတ္တဿဟု ဖွင့်သည်။] အသမာဟိတန္တိ၊ ကား။
 ဥဘယသမာဓိရဟိတံ၊ နှစ်ပါးစုံသော သမာဓိမှကင်းသော။ (စိတ္တံ ဝါ ပဇာနာတံ။)
 ဝိမုတ္တန္တိ၊ ကား။ တဒဂံဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိဟိ၊ တဒဂံဝိမုတ္တိ၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိ
 တို့ဖြင့်။ ဝိမုတ္တံ၊ လွတ်သော။ (စိတ္တံ ဝါ ပဇာနာတံ။) အဝိမုတ္တန္တိ၊ ကား။ ဥဘယ-
 ဝိမုတ္တိရဟိတံ၊ နှစ်ပါးစုံသော ဝိမုတ္တိတို့မှလွတ်သော။ (စိတ္တံ ဝါ ပဇာနာတံ။)

ပန၊ ဆက်။ သမုစ္ဆေဒ ပဋိပဿဒ္ဓိ နိဿရဏဝိမုတ္တိနံ၊ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိ၊ ပဋိ-
 ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိ၊ နိဿရဏဝိမုတ္တိတို့၏။ ဣဓ၊ ဤ စိတ္တာနုပဿနာ နိဒ္ဒေသ၌။
 ဩကာသေဝ၊ အခွင့်အလမ်းသည်ပင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိ စသည်
 တို့မှာ လောကုတ္တရာဝိမုတ္တိများတည်း။ ဤစိတ္တာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ၌ လောကုတ္တရာ
 တရား မရသောကြောင့် ထိုဝိမုတ္တိများ အခွင့်အလမ်းမရှိ။] သရာဂမဿစိတ္တန္တိ၊
 ကား။ အဿ၊ ထိုသူ၏။ သရာဂံ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ (ပဇာနာတံ။)
 [ဗဟိဒ္ဓစိတ် ရှုပုံကို ပြသောကြောင့် “သရာဂံ အဿ စိတ္တံ”ဟု ဆိုသည်။] သေသံ၊
 ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တနယတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်း
 ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥတ္တာနုတ္တမေဝ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသောအနက် ရှိသည်
 သာ။ ဣမသ္မိံ ပိ ပဗ္ဗေ၊ ဤစိတ္တာနုပဿနာအပိုင်းအခန်း၌လည်း။ သုဒ္ဓဝိပဿနာ-
 ဝ၊ ကထိတော။ ဣတံ၊ အပြီးတည်း။ [ဣမသ္မိံ ပိ ၌ အပီဖြင့် ဝေဒနာနုပဿနာ
 ပဗ္ဗကို ပေါင်း။]

စိတ္တာနုပဿနာနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဓမ္မာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ

နိဝရဏပဗ္ဗအဖွင့်

၃၆၇။ တောဝတော၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ ယသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ကာယာနုပဿနာယ၊ ကာယာနုပဿနာဖြင့်။ ရူပက္ခန္ဓပရိဂ္ဂဟောဝ၊
 ရူပက္ခန္ဓာကို ပိုင်းခြား၍ယူကြောင်း ဉာဏ်ကိုသာ။ ကထိတော၊ ဟောတော်မူအပ်
 ပြီ။ ဝေဒနာနုပဿနာယ၊ ဝေဒနာနုပဿနာဖြင့်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓပရိဂ္ဂဟောဝ၊
 ဝေဒနာက္ခန္ဓာကို ပိုင်းခြား၍ယူကြောင်း ဉာဏ်ကိုသာ။ (ကထိတော)။ စိတ္တာ-
 နုပဿနာယ၊ ဖြင့်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓပရိဂ္ဂဟောဝ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာကို ပိုင်းခြား၍

ယူကြောင်းဉာဏ်ကိုသာ။(ကထိတော)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ သမ္ပယုတ္တ-
 ဓမ္မသိသေန၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့ကို အဦးပြုသဖြင့်။ သညာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ပရိဂ္ဂဟမ္ပိ၊
 သညာက္ခန္ဓာ သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့ကို ပိုင်းခြား၍ယူကြောင်း ဉာဏ်ကိုလည်း။
 ကထေတံ၊ ဟောတော်မူခြင်းငှါ။ ဓမ္မာနုပဿနံ၊ ဓမ္မာနုပဿနာကို။ ဒဿေ-
 နန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကထဉ္စ ဘိက္ခုတိ အာဒိံ၊ အစရှိ
 သောစကားကို။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။

တတ္ထ၊ ထို ကထဉ္စ ဘိက္ခု အစရှိသောစကားရပ်၌။ သန္တန္တိ၊ ကား။ အဘိဏ္ဍ-
 သမုဒါစာရဝသေန၊ မပြတ်မပြတ် ကောင်းစွာ အထက်အထက်၌ ဖြစ်ခြင်း၏
 အစွမ်းကြောင့်။ သံဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားရှိသော။ (ကာမစ္ဆန္ဒံ ဌိစပံ။) အသန္တန္တိ၊
 ကား။ အသမုဒါစာရဝသေနဝါ၊ ကောင်းစွာ အထက်အထက်၌ မဖြစ်ခြင်း၏
 အစွမ်းကြောင့်သော်၎င်း။ ပဟိနတ္တာဝါ၊ အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်ပြီး၏အဖြစ်
 ကြောင့်သော်၎င်း။ အသံဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားမရှိသော။ (ကာမစ္ဆန္ဒံ ဌိစပံ။)
 [အချို့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ရဟန္တာဖြစ်ပြီဟု ထင်လောက်အောင် ကာမစ္ဆန္ဒ
 မဖြစ်ပေါ်ဘဲ ရှိတတ်၏။ ထိုသို့ မဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို “အသမုဒါစာရဝသေန” ဟု
 ဆိုသည်။] ယထာ စာတိ၊ ကား။ ယေန ကာရဏေန၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။
 ကာမစ္ဆန္ဒဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ တဉ္စ ပဇာနာတိတိ၊ ကား။
 တဉ္စ ကာရဏံ၊ ထိုကာမစ္ဆန္ဒဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းကိုလည်း။ ပဇာနာတိ၊ ဣမိနာ
 နယေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗပဒေသု၊ အလုံးစုံသောပုဒ်တို့၌။ အတ္ထော၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ၊ ထို ကာမစ္ဆန္ဒဖြစ်ကြောင်း ပယ်ကြောင်းတို့တွင်။ [အယောနိသော
 မနသိကာရ တို့၌စပံ၊ ရှေးနိဿယဝယ် “ထို ကာမစ္ဆန္ဒဖြစ်ရာ၌ ” ဟု ပေး၏။
 ဤ၌ကား ယောဇနာအတိုင်း စွဲလိုက်ပါသည်။] သုဘနိမိတ္တော၊ သုဘဟု မှတ်သား
 အပ်သောအာရုံ၌။ အယောနိသောမနသိကာရေန၊ မသင့်သောအားဖြင့် နှလုံး
 သွင်းခြင်းကြောင့်။ ကာမစ္ဆန္ဒဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ သုဘနိမိတ္တံနာမ၊
 မည်သည်။ သုဘမ္ပိ၊ သုဘဟု မှတ်ယူတတ်သော ရှေးရှေးသော ကာမစ္ဆန္ဒသည်
 လည်း။ သုဘနိမိတ္တံ၊ နောက်နောက်သော ကာမစ္ဆန္ဒ၏ အကြောင်းဖြစ်သော
 ကြောင့် သုဘနိမိတ်မည်၏။ သုဘာရမ္မဏမ္ပိ၊ တင့်တယ်သော အာရုံသည်လည်း။
 သုဘနိမိတ္တံ၊ သုဘ ဟု မှတ်ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သုဘနိမိတ် မည်၏။

အဘိဏ္ဍ သမုဒါစာရဝသေန။ ။ဓမ္မာနုပဿနာဖြစ်ခိုက် မြူစင်သော ကုသိုလ်
 တရား ဖြစ်နေ၏။ ထိုတရားဖြစ်ခိုက်၌ မည်းညစ်သော အကုသိုလ် ကာမစ္ဆန္ဒသည် မဖြစ်
 နိုင်။ သို့ပါလျက်—အဘယ်ကြောင့် “သန္တ(ထင်ရှားရှိ)” ဟုဆိုပါသနည်းဟု မေးဘွယ်
 ရှိသောကြောင့် “အဘိဏ္ဍသမုဒါစာရဝသေန”ဟု ဝိသေသနပြုရသည်။ ဤ ဓမ္မာနုပဿနာ
 ဖြစ်ခိုက်၌ ကာမစ္ဆန္ဒရှိသော်လည်း အခြားအချိန်ဝယ် မကြာမကြာ ဖြစ်နိုင်သောကြောင့်
 “ထိုပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌ ကာမစ္ဆန္ဒ ထင်ရှားရှိနေသေးသည်” ဟု ဆိုရသည်—ဟူလို။

အယောနိသော မနသိကာရော နာမ၊ မည်သည်။ အနုပါယမနသိကာရော၊ စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏ အကြောင်း မဟုတ်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း တည်း။ ဥပ္ပထမနသိကာရော၊ လမ်းမမှန်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းတည်း။ အနိစ္စော၊ အနိစ္စဖြစ်သော ရုပ်နာမ်၌။ နိစ္စန္တိဝါ၊ နိစ္စဟူ၍သော်၎င်း။ ဒုက္ခော၊ ဒုက္ခ ဖြစ်သောရုပ်နာမ်၌။ သုခန္တိဝါ၊ သုခဟူ၍သော်၎င်း။ အနတ္တနိ၊ အတ္တမဟုတ်သော ရုပ်နာမ်၌။ အတ္တာတိဝါ၊ အတ္တဟူ၍သော်၎င်း။ အသုဘော၊ အသုဘမဟုတ်သော ရုပ်နာမ်၌။ သုဘန္တိဝါ၊ ဟူ၍သော်၎င်း။ မနသိကာရော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းတည်း။

တံ၊ ထို အယောနိသောမနသိကာရကို။ တတ္ထ၊ ထို သုဘမ္ပိ၊ သုဘာရမ္မဏမ္ပိဟု ဆိုအပ်သော ၂-ပါးသော သုဘနိမိတ်၌။ ဗဟုလံ၊ အကြိမ်များစွာ။ ပဝတ္တယတော၊ ဖြစ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ကာမစ္ဆန္ဒော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ဝေပုလ္လာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝါ၊ အာဟ။ [မဟာဝဂ္ဂသံယုတ္တပါဠိ၊ သာကစ္ဆဝဂ်၊ အာဟာရသုတ်။...ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုဘ- နိမိတ္တံ၊ သုဘနိမိတ်သည်။ အတ္ထိ။ တတ္ထ၊ ထိုသုဘနိမိတ်၌။ အယောနိသော- မနသိကာရ ဗဟုလိကာရော၊ စီးပွားချမ်းသာကိုရခြင်း၏ အကြောင်းမဟုတ်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ အယောနိသောမနသိကာရ ဗဟုလိကာရသည်။ အနုပုန္နဿ၊ မဖြစ် သေးသော။ ကာမစ္ဆန္ဒဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒါယ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ၎င်း။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်ပြီးသော။ ကာမစ္ဆန္ဒဿ၊ ၏။ ဘိယျောဘာဝါယ ဝါ၊ လွန်စွာ တိုးပွားခြင်း အကျိုးငှါ၎င်း။ ဝေပုလ္လာယ ဝါ၊ ပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှါ၎င်း။ အာဟာရော၊ အကြောင်းတည်း။]

ပန၊ အဘို့တပါးကား။ အသုဘနိမိတ္တော၊ အသုဘ ဟု မှတ်သားအပ်သော အာရုံ၌။ ယောနိသောမနသိကာရေန၊ စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏အကြောင်း အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ အဿ၊ ထို ကာမစ္ဆန္ဒကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်း သည်။ ဟောတိ။ အသုဘနိမိတ္တံနာမ၊ မည်သည်။ အသုဘမ္ပိ၊ အသုဘအာရုံ ရှိသော စျာန်သည်လည်း။ အသုဘနိမိတ္တံ၊ မည်၏။ အသုဘာရမ္မဏမ္ပိ၊ အသုဘ အာရုံသည်လည်း။ အသုဘနိမိတ္တံ၊ မည်၏။ ယောနိသော မနသိကာရော နာမ၊ မည်သည်။ ဥပါယမနသိကာရော၊ စီးပွားချမ်းသာကိုရခြင်း၏အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းတည်း။ ပထမနသိကာရော၊ လမ်းမှန်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း တည်း။ အနိစ္စော၊ ၌။ အနိစ္စန္တိဝါ၊ ဟူ၍သော်၎င်း ။ပေ။ အသုဘော၊ ၌။ အသုဘန္တိ ဝါ၊ ဟူ၍သော်၎င်း။ မနသိကာရော၊ တည်း။ တံ၊ ထိုယောနိသော မနသိကာရ ကို။ တတ္ထ၊ ထို အသုဘစျာန် အသုဘအာရုံဟု ဆိုအပ်သော နှစ်ပါးသောအသုဘ နိမိတ်၌။ ဗဟုလံ၊ စွာ။ ပဝတ္တယတော၊ ၌။ ဝါ၊ ဖြစ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမ- ဓ္ဆန္ဒော၊ ကို။ ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ။ပေ။

ဝေပုလ္လာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝါ၊ အာဟ။ [မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိ၊ သာကစ္ဆဝဂ် အာဟာရသုတ်။...ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ အသုဘနိမိတ္တံ၊ သည်။ အတ္ထိ။ တတ္ထ၊ ထို အသုဘ နိမိတ်၌။ ယောနိသော မနသိကာရ ဗဟုလိကာရော၊ သင့်သောအားဖြင့် နှလုံး သွင်းခြင်း၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ အယံ၊ ဤ ယောနိသော မနသိကာရသည်။ အနုပုန္ဓဿ ကာမစ္ဆန္ဓဿ ဥပ္ပါဒါယ ဝါ ဥပုန္ဓဿ ကာမစ္ဆန္ဓဿ ဘိယျောဘာဝါယ ဝါ ဝေပုလ္လာယ ဝါ။ အနာဟာရော၊ အကြောင်းမဟုတ်။]

အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ အသုဘနိမိတ္တဿ၊ အသုဘအာရုံကို။ ဥဂ္ဂဟော၊ သင်ယူခြင်း၎င်း။ အသုဘဘာဝနာနုယောဂေါ၊ အသုဘဘာဝနာကို အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်း၎င်း။ ဣန္ဒြိယေသု၊ စက္ခုစသော ခြောက်ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၌။ ဂုတ္တဒ္ဓါရတာ စ၊ စောင့်ရှောက်အပ်သော တံခါးရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဘောဇနေ၊ ဘောဇဉ်၌။ မတ္တညုတာ၊ အတိုင်းအရှည်ကို သိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ ကလျာဏမိတ္တုတာ၊ ကောင်းသောမိတ်ဆွေရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ သပ္ပါယကထာ၊ လျှောက်ပတ် သော တရားစကား၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆ၊ ၆-ပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကာမစ္ဆန္ဓဿ၊ ကို။ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဒသဝိဓံ၊ ၁၀-ပါး အပြား ရှိသော။ အသုဘနိမိတ္တံ၊ အသုဘအာရုံကို။ (ဥဒ္ဓုမာတကစသော အာရုံကို။) ဥဂ္ဂဏန္ဓဿပိ၊ သင်ယူသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ကာမစ္ဆန္ဓော၊ ကို။ ပဟိယတိ၊ ပယ်အပ်၏။ ဝါ၊ ပယ်နိုင်၏။ ဘာဝေန္တဿာပိ၊ ပူးစေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (ကာမစ္ဆန္ဓော ပဟိယတိ။) ဣန္ဒြိယေသု၊ တို့၌။ ပိဟိတဒ္ဓါရဿာပိ၊ ပိတ်အပ် သော ဒ္ဓါရမှိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (ကာမစ္ဆန္ဓော ပဟိယတိ။) စတုန္တံ(အာ- လောပါနံ)၊ လေးလုပ်သော ဆွမ်းလုပ်တို့၏သော်၎င်း။ ပဉ္စန္တံ အာလောပါနံ၊ ငါးလုပ်သောဆွမ်းလုပ်တို့၏သော်၎င်း။ ဩကာသေ၊ စားလောက်ရာအရပ်သည်။ (ဗိုက်မပြည့်ဘဲ စားဘို့ရန်ကျန်သေးသည်။) သတိ၊ သော်။ ဥဒကံ၊ ရေကို။ ပိဝိ- တွာ၊ သောက်၍။ ယာပနသိလတာယ၊ မျှတခြင်းအလေ့ရှိသူ၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဘောဇနေ၊ ဘောဇဉ်၌။ မတ္တညုနောပိ၊ အတိုင်းအရှည်ကိုသိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် လည်း။ (ကာမစ္ဆန္ဓော ပဟိယတိ)။

တေန၊ ကြောင့်။ စက္ကာရော ။ပေ။ ဘိက္ခုနောတိ၊ ဟူ၍။ (ဓမ္မသေနာပတိနာ၊ တရားသူကြီး ဖြစ်ကော်မူသော အရှင်သာရိပုတြာသည်။) ဝုတ္တံ။ [တိ သနိပါတ်၊ ထေရဂါဏာ၊ အဋ္ဌသာလိနိ အဋ္ဌကထာ၊ နိက္ခေပကဏ္ဍ၊ သုတ္တန္တိကဒုက၊ ဘောဇနေ မတ္တညုတာအဖွင့်။ စက္ကာရော (အာလောပေ)၊ လေးလုပ်သောဆွမ်း တို့ကိုသော်၎င်း။ ပဉ္စအာလောပေ၊ ငါးလုပ်သောဆွမ်းတို့ကိုသော်၎င်း။ အဘုတွာ၊ မစားဘဲ ချန်ထား၍။ ဥဒကံ၊ ရေကို။ ပိဝေ၊ သောက်ရာ၏။ (ဧတံ၊ ဤသို့လေးလုပ် ငါးလုပ်မစားဘဲ ချန်ထား၍ ရေကိုသောက်ခြင်းသည်။) ပဟိတတ္တဿ၊ ကိုယ်နှင့်

အသက် မငဲ့ကွက်ဘဲ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိသော။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ဖာသုဝိဟာရာယ၊ ချမ်းချမ်းသာသာ ကျန်းကျန်းမာမာ နေနိုင်ခြင်းငှါ။ အလံ၊ စွမ်းနိုင်လောက်ပြီ။]

အသုဘကမ္မိက တိဿတ္ထေရ သဒိသေ၊ အသုဘဘာဝနာ အလုပ်ရှိသော တိဿထေရ်နှင့် တူကုန်သော။ အသုဘဘာဝနာရတေ၊ အသုဘဘာဝနာ၌ မွေ့လျော်ကုန်သော။ ကလျာဏမိတ္တေ၊ ကောင်းသောမိတ်ဆွေတို့ကို။ သေဝန္တဿာပိ၊ မှီဝဲသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ကာမစ္ဆန္ဓော ပဟိယတိ။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်းအစရှိသော ဣရိယာပုထ်တို့၌။ ဒသ အသုဘနိဿိတသပ္ပာယကထာယပိ၊ ဆယ်ပါးသော အသုဘကို မှီသော လျှောက်ပတ်သော တရားစကားဖြင့်လည်း။ (ကာမစ္ဆန္ဓော) ပဟိယတိ။ တေန၊ ကြောင့်။ ဆ ဓမ္မာ ကာမစ္ဆန္ဓဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တီတိ၊ ဟူ၍။ (မယာ) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ဆက်။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပဟိနဿ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော။ ကာမစ္ဆန္ဓဿ၊ ၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ အရဟတ္တမဂ်ကြောင့်။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ အနုပ္ပါဒေါ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ ပဇာနာတိ။

ပန၊ ကား။ ပဋိဗ္ဗာနိမိတ္တေ၊ ပဋိဗ္ဗာနိမိတ်၌။ အယောနိသော မနသိကာရေန၊ စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏အကြောင်း မဟုတ်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ ဗျာပါဒဿ၊ ဗျာပါဒ၏။ ဥပ္ပု၊ ဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ပဋိဗ္ဗာနိမိတ္တဟူသောပါဌ်၌။ ပဋိဗ္ဗာမိ၊ စိတ်ကိုထိပါးတတ်သော ရှေးရှေးဒေါသသည်လည်း။ ပဋိဗ္ဗာနိမိတ္တံနာမ၊ နောက်နောက် ဒေါသ၏ အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ပဋိဗ္ဗာနိမိတ် မည်၏။ ပဋိဗ္ဗာရမ္မဏမိ၊ ဒေါသ၏အာရုံသည်လည်း။ ပဋိဗ္ဗာနိမိတ္တံ၊ ပဋိဗ္ဗာနိမိတ် မည်၏။ အယောနိသော မနသိကာရော၊ သည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော နိဝရဏတို့၌။ ဧကလက္ခဏောဝ၊ တူသောလက္ခဏာရှိသည်သာ။ [အယောနိသော မနသိကာရော နာမ အနုပ္ပါယမနသိကာရော ဥပ္ပုထမနသိကာရော စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော တူသောလက္ခဏာရှိသည်သာ။] တံ၊ ထို အယောနိသော မနသိကာရကို။ တသ္မိံ နိမိတ္တေ၊ ထို ပဋိဗ္ဗာမိ၊ ပဋိဗ္ဗာရမ္မဏမိဟု ဆိုအပ်သော ၂-မျိုးသော ပဋိဗ္ဗာနိမိတ်၌။ ဗဟုလံ၊ စွာ။ ပဝတ္တယတော၊ ဖြစ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဗျာပါဒေါ၊ သည်။ ဥပ္ပုဇ္ဇတိ။ တေန၊ ကြောင့်။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ပဋိဗ္ဗာနိမိတ္တံ။ ပေ။ ဝေပုလ္လာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝါ၊ အာဟ၊ မိန့်တော်မူပြီ။ [အနက် လွယ်ပြီ။]

ပန၊ ကား။ မေတ္တာယ၊ မေတ္တာရှိသော။ ဝါ၊ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော။ စေတော၊ ဝိမုတ္တိယာ၊ စိတ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် နိဝရဏတို့မှ လွတ်ကြောင်းဖြစ်သောသမာပတ်၌။ ယောနိသော မနသိကာရေန၊ စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ အဿ၊ ထိုဗျာပါဒကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။

ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို မေတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဟူသောပါဌ်၌။ မေတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်သော်။ ဝါ၊ ဆိုအပ်ရာ၌။ အပ္ပနာပိ၊ အပ္ပနာမေတ္တာသည် ၎င်း။ ဥပစာရောပိ၊ ဥပစာရမေတ္တာသည်၎င်း။ ပဏ္ဍတိ၊ သင့်၏။ စေတောဝိမုတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ (ဝုတ္တေ၊ သော်။ ဝါ၊ ၌။) အပ္ပနာဝ၊ အပ္ပနာမေတ္တာသည်သာ။ (ပဏ္ဍတိ)။ ယောနိသောမနသိကာရော၊ သည်။ ဝုတ္တလက္ခဏောဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောလက္ခဏာ ရှိသည်သာ။ [“ယောနိသောမနသိကာရော နာမ ဥပါယမနသိကာရော ပထမနသိကာရော” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာရှိသည်သာ။] တံ၊ ထို ယောနိသော မနသိကာရကို။ တတ္ထ၊ ထို အပ္ပနာမေတ္တာ ဥပစာရမေတ္တာ၌။ ဗဟုလံ၊ စွာ။ ပဝတ္တယတော၊ ဖြစ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ဝါ၊ ဖြစ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဗျာပါဒေါ၊ ကို။ ပဟိယတိ၊ ကေန၊ ကြောင့်။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ။ ပေ။ ဝေပုလ္လာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝါ အာဟ။ [အနက် လွယ်ပြီ၊ စေတောဝိမုတ္တိကို ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်၌ “စေတေတိတိ စေတော၊ ဝိမုစ္စတိတိ ဝိမုတ္တိ” ဟုဖွင့်၏။ ထိုအလို “စေတောဝိမုတ္တိ၊ စေ့ဆော်တတ်၊ ဗျာပါဒမှ လွတ်ဟတ်သော မေတ္တာ” ဟု အနက်ပေးရလိမ့်မည်။]

အပိစ၊ သည်သာ မကသေး။ မေတ္တာနိမိတ္တဿ၊ မေတ္တာ၏အာရုံဖြစ်သော ကမ္မဋ္ဌာန် ကို။ ဥဂ္ဂဟော၊ သင်ယူခြင်း၎င်း။ မေတ္တာဘာဝနာနုယောဂေါ၊ မေတ္တာ ဘာဝနာကို အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်း၎င်း။ ကမ္မဿကတာပစ္စဝေက္ခဏာ၊ ကံ သာလျှင် မိမိဥစ္စာရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၎င်း။ ပဋိသင်္ခါနဗဟုလံက(တ) တာ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ဆင်ခြင်မှု၌ အကြိမ်များစွာပြုလုပ်သည်၏ အဖြစ်၎င်း။ ကလျာဏ- မိတ္တတာ၊ ၎င်း။ သပ္ပာယ်ကထာ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဓာ ဓမ္မာ ဗျာပါဒဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ သြဒိဿကာနောဒိဿက ဒိသာဖရဏာနံ၊ သြဒိဿက မေတ္တာ၊ အနောဒိဿကမေတ္တာ၊ ဒိသာဖရဏမေတ္တာတို့တွင်။ အညတရဝသေန၊

သြဒိဿက၊ အနောဒိဿက။ ။မေတ္တာနိမိတ္တဥဂ္ဂဟ (မေတ္တာအာရုံကို သင်ယူ ပုံ) ကိုပြရာ၌ “သြဒိဿက” ဟု သုံးစွဲ၏။ မေတ္တာပွားနည်းကို သင်ယူရာ၌ ရည်ညွှန်းခြင်း ရှိသော သင်ယူမှု၊ ရည်ညွှန်းခြင်းမရှိသော သင်ယူမှုကို “သြဒိဿက၊ အနောဒိဿက” ခေါ်သည်—ဟူလို။ [အနောဒိဿကဒိသာဖရဏကို ပြရာ၌ “ဝိဟာရာဒိဥဒ္ဓေသရဟိတံ” ဟု ဋီကာဖွင့်သောကြောင့် ဤ သြဒိဿက၊ အနောဒိဿကပါဌ်လည်း အမှန်ဖြစ်ကြောင်း သိသာ၏။]

ဝစနတ္ထ။ ။ဥဒ္ဓိဿ၊ ဣတ္ထိ ပုရိသ စသည်ဖြင့် ချည်ညွှန်း၍ + ပဝတ္တော၊ ဖြစ်သော ဖြန့်ခြင်းတည်း။ သြဒိဿာ၊ ခြင်း။ ပဝတ္တ အနက်၌ ဏ-ပစ္စည်း၊ ကိုနောက် သူထံ၌ ကပစ္စည်းသက်၍ “သြဒိဿက” ဟု ဖြစ်၏။ ဒ တလံကိုချေ၊ “ကာလောဒိသ” သော ပုဒ် တို့၌ “ဥဒ္ဓိဿ + အနုညာတံ၊ သြဒိဿ” ဟု ဖြစ်ရာဝယ် ဒ တလံကို ချေရသကဲ့သို့တည်း။ န + သြဒိဿကာ အနောဒိဿကာ၊ ဖရဏာနှင့် ကမ္မဓာရဲတို့။

အမှတ်မထား တပါးပါး၏ အစွမ်းဖြင့်။ မေတ္တံ၊ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ဥဂ္ဂဏန္တ-
 သာပိ၊ သင်ယူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဗျာပါဒေါ ပဟိယတိ။ သြဓိသော
 အနောဓိသော ဒိသာဖရဏဝသေန၊ ဣတ္ထိပုရိသစသော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်
 ပါးစေခြင်း၊ ဣတ္ထိပုရိသ စသော အပိုင်းအခြား မဟုတ်သောအားဖြင့် ပါးစေ
 ခြင်း၊ အရပ်မျက်နှာတို့သို့ ဖြန့်ကြောင်းဖြစ်သော ပါးစေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
 မေတ္တံ၊ ကို။ ဘာဝေန္တဿာပိ၊ ပါးစေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (ဗျာပါဒေါ
 ပဟိယတိ)။

တံ၊ သည်။ တေဿ၊ ဤသူအား။ ကုဒ္ဒေါ၊ စိတ်ဆိုးသည်။ (သမာနော)ကိ
 ကရိဿသိ၊ အဘယ်ကို ပြုနိုင်လိမ့်မည်နည်း။ ဝါ၊ ဘာလုပ်နိုင်လိမ့်မည်နည်း။
 အဿ၊ ထိုသူတပါး၏။ သီလာဒိနိ၊ သီလအစရှိသည်တို့ကို။ ဝိနာသေတံ၊ ဖျက်ဆီး
 ခြင်းငှါ။ သက္ခိဿသိကိံ၊ စွမ်းနိုင်လိမ့်မည်လော။ တံ၊ သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။
 ကမ္မေန၊ ကံကြောင့်။ အာဂန္နာ၊ ဤဘဝသို့လာ၍။ အတ္တနော၊ ၏။ ကမ္မေနော၊
 ကံကြောင့်သာ။ ဂမိဿသိ နန၊ နောက်ဘဝသို့ သွားရလိမ့်မည် မဟုတ်လော။
 ပရဿ၊ သူတပါးကို။ ကုဇ္ဈနံနာမ၊ စိတ်ဆိုးနေခြင်းမည်သည်။ ဝိတစ္ဆိတအင်္ဂါရ-
 တတ္တအယောသလာကဂ္ဂသာဒိနိ၊ ကင်းသော အလှူရှိသော မီးကျိုး၊ အလွန်
 ပူသော သံချောင်း၊ မစင်အစရှိသည်တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ဆုပ်ကိုင်၍။ ပရဿ၊ ကို။
 [ပရံ-ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။] ပဟရိတုကာမတဒသဒိသံ၊ ပုတ်ခတ်ခြင်းငှါ အလို
 ရှိသူ၏ အဖြစ်နှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ဧသောပိ၊ ဤသူတပါးသည်လည်း။ တဝ၊
 သင့်အား။ ကုဒ္ဒေါ၊ သည်။ (သမာနော)။ ကိံ ကရိဿတိ၊ နည်း။ တေ၊ သင်၏။
 သီလာဒိနိ၊ ဝိနာသေတံ၊ သက္ခိဿတိ ကိံ၊ မည်လော။ ဧသ (ဧသော)၊ ဤ
 သူတပါးသည်။ အတ္တနော ကမ္မေန အာဂန္နာ အတ္တနော ကမ္မေနော ဂမိဿတိ။

အပုဋ္ဌိစ္ဆိတပဟေဏကံ ပိယ၊ လက်မခံအပ်သော လက်ဆောင်သည်ကဲ့သို့
 ၎င်း။ (လက်မခံအပ်သောလက်ဆောင်ကို ပေးတဲ့သူပြန်ရသကဲ့သို့၎င်း။) ပုဋ္ဌိဝါတ-
 ခိတ္တရဇောမုဋ္ဌိ ပိယ စ၊ လေညာသို့ ပစ်လွှင့်အပ်သော မြူမှုန်ဆုပ်သည်ကဲ့သို့၎င်း။

သြဓိသော။ပေ။ဖရဏဝသေန။ ။သြဓိ-သဒ္ဒါသည် အဘို့ဘာဂ အနက်ကို၎င်း၊ မရိ-
 ယာဒါ(အပိုင်းအခြား)အနက်ကို၎င်း ဟော၏။ သော-သဒ္ဒါကား တတိယာဝိဘတ် အနက်
 ကိုဟောသော ပစ္စည်းတည်း။ သြဓိသော၊ ဣတ္ထိ ပုရိသ စသော တဘို့စီအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဣတ္ထိ
 စသည်နှင့် ပုရိသစသည်ကို မရောက်အောင် ပိုင်းခြားသောအားဖြင့် + ဖရဏာ၊ ဖြန့်ခြင်း
 တည်း။ သြဓိသော ဖရဏာ၊ ခြင်း။ န + သြဓိ အနောဓိ၊ အနောဓိသော + ဖရဏာ အနော-
 ဓိသော ဖရဏာ။ [သြဓိသောတိ ဘာဂသော။—ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ။ အနောဓိသော
 ဖရဏာတိ(ဟူသောပါဌ်၌)သြဓိ မရိယာဒါ၊ န + သြဓိ အနောဓိ၊ တတော အနောဓိသော၊
 အနောဓိတောတိ အတ္ထော။—ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂ၊ ယုဂနန္ဒဝဂ္ဂ၊ မေတ္တာကထာ အဋ္ဌကထာ။]

(မြို့မုန်ကိုလက်ဖြင့်ဆုပ်၍ လေညှာသို့ပစ်လွှင့်သောအခါကိုယ့်အပေါ် ပြန်ရောက်သကဲ့သို့၎င်း။) တေထေဝ၊ ဤသုတပါး၏သာ။ သေ(သော)ကောဓော၊ ဤဒေါသသည်။ မတ္တကေ၊ အထက်၌။ ပတိဿတိ၊ ကျလတ္တံ့ ။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ အတ္တနောစ၊ ၎င်း၎င်း။ ပရဿစ၊ ၎င်း၎င်း။ ကမ္မဿကတံ၊ ကံသာလျှင် မိမိဥစ္စာရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခတောပိ၊ ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (ဗျာပါဒေါ ပဟိယတိ။) ဥဘယကမ္မဿကတံ၊ ၂-ယောက်လုံး၏ ကံသာလျှင် မိမိဥစ္စာရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခိတော၊ ဆင်ခြင်၍။ ပဋိသင်္ခါနေ၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်သောဉာဏ်၌။ ဌိတဿာပိ၊ တည်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (ဗျာပါဒေါ၊ ပဟိယတိ။) အဿဂုတ္တတ္ထေရသဒိသေ၊ အဿဂုတ္တထေရ်နှင့် တူကုန်သော။ မေတ္တာဘာဝနာရတေ၊ မေတ္တာဘာဝနာ၌ မွေ့လျော်ကုန်သော။ ကလျာဏမိတ္တေ၊ တို့ကို။ သေဝန္တဿာပိ၊ သည်လည်း။ ဗျာပါဒေါ၊ ပဟိယတိ။ တေန ဝုတ္တံ ။ပေ။ ပဇာနာတိ။

အရတိတိ အာဒိသု၊ အရတိ အစရှိသော တရားတို့၌။ အယောနိသောမနသိကာရေန၊ စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏ အကြောင်း မဟုတ်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ ထိနမိဒ္ဓဿ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ ဥက္ကဏ္ဍိတတာ၊ အထက်၌ တည်သော လည်ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ လည်တမော့မော့ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ပျင်းရိသူ၏အဖြစ်သည်။ အရတိနာမ၊ မည်၏။ ကာယာလသိယတာ၊ ကိုယ်၏ပျင်းရိသည်၏အဖြစ်သည်။ တန္ဒိနာမ၊ မည်၏။ ကာယဝိနာမနာ၊ ကိုယ်ကို အထူးထူးအပြားပြား ညှုတ်စေခြင်းသည်။ ဝိဇမ္ဘိတာနာမ၊ မည်၏။ ဘတ္တမုစ္ဆာ၊ ထမင်းကြောင့်ဖြစ်သော တေ့ဝေခြင်းသည်။ ဘတ္တပရိဋ္ဌာယော၊ ထမင်းကြောင့် ဖြစ်သော ပူလောင်ခြင်းသည်။ ဘတ္တသမ္ပဒေါနာမ၊ မည်၏။ ဝိတ္တဿ၊ ၎င်း။ လီနာကာရော၊ တွန့်ဆုတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာသည်။ စေတသော လီနတ္တနာမ၊ မည်၏။ ဣမေသု အရတိအာဒိသု၊ ဤ အရတိ အစရှိသော တရားတို့၌။ အယောနိသောမနသိကာရံ၊ ကို။ ဗဟုလံ၊ စွာ။ ပဝတ္တယတော၊ ၌။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇတိ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အတ္တိ ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ဝေပုလ္လာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝါ အာဟ။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အရတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား၌ မမွေ့လျော်ခြင်းသည်။ တန္ဒိ၊ ကိုယ်၏ ပျင်းရိခြင်းသည်။ ဝိဇမ္ဘိတာ၊ ကိုယ်လက် ဆန့်တန်းခြင်းသည်။ ဘတ္တသမ္ပဒေါ၊ ထမင်းဆီ ယစ်ခြင်းသည်။ စေတသော၊ စိတ်၏။ လီနတ္တံ၊ တွန့်ဆုတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ အတ္တိ။ တတ္တံ၊ ထို အရတိ အစရှိသော တရားတို့၌။ပေ။ အာဟာရော၊ တည်း။]

ပန၊ ကား။ အာရမ္မဓာတု အာဒိသု၊ အာရမ္မဓာတု အစရှိသည်တို့၌။ [ယောနိသော မနသိကာရံ ၌စပ်။] ယောနိသောမနသိကာရေန၊ စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏ အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ အဿ၊ ထို

ထိနမိဒ္ဒကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ အာရမ္မဓာတုနာမ၊ မည်သည်။ ပဌမာရမ္မဝီရိယံ၊ ပဌမအားထုတ်ကြောင်း၊ ဝီရိယတည်း။ နိက္ကမဓာတုနာမ၊ မည်သည်။ ကောသဇ္ဇတော၊ ကောသဇ္ဇမှ။ နိက္ခန္တတ္တာ၊ ထွက်မြောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတော၊ ထိုအာရမ္မဓာတုဝီရိယထက်။ ဗလဝတရံ၊ သာ၍ အား ရှိသောဝီရိယတည်း။ ပရက္ကမဓာတုနာမ၊ မည်သည်။ ပရံပရံ၊ ထိုနောက်ထိုနောက် ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်သော။ ဌာနံ၊ မြင့်သောအရာကို။ အက္ကမနတော၊ ရောက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတောပိ၊ ထိုနိက္ကမဓာတုဝီရိယထက်လည်း။ ဗလဝတရံ၊ တည်း။ တိပုဘေဒေ၊ သုံးပါး အပြားရှိသော။ ဣမသ္မိံ ဝီရိယေ၊ ဤ။ ပေ။ ပဟိယတိ။ တေန၊ အတ္တိ ဘိက္ခဝေ။ ပေ။ ဝေပုလ္လာယာတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝါ၊ အာဟ။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အာရမ္မဓာတု၊ အစရှေ့ဖျား၊ သတိထား၍၊ ကြိုးစား မပြတ်၊ အာရမ္မဓာတ်ဟူသော ဝီရိယသည်၎င်း။ နိက္ကမဓာတု၊ ကောသဇ္ဇမှ၊ ထွက်မြောက်ရအောင်လုံ့လမပြတ်၊ နိက္ကမဓာတ်ဟူသော ဝီရိယသည်၎င်း။ ပရက္ကမဓာတု၊ တဆင့်တဆင့်၊ မြင့်ထက်မြင့်သို့ အသင့်ရောက်တတ်၊ ပရက္ကမဓာတ် ဟူသော ဝီရိယသည်၎င်း။ အတ္တိ။ တတ္ထ၊ ထိုအာရမ္မဓာတ် အစရှိသော ဝီရိယ တို့၌။ ပေ။ အနာဟာရော။]

အပိစ၊ သေး။ အတိဘောဇနေ၊ အလွန်စားခြင်း၌။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟော၊ ထိန မိဒ္ဒ၏အကြောင်းဟု မှတ်ယူခြင်း၎င်း။ ဣရိယာပထ သမ္ပရိဝတ္တနတာ၊ ဣရိယာ ပုထံကို ပြောင်းလဲခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ အာလောကသညာ မနသိကာရော၊ အရောင်အလင်း၌ဖြစ်သော သညာနှင့် ယှဉ်သော နှလုံးသွင်းခြင်း၎င်း။ အပ္ပော- ကာသဝါသော၊ လွင်တီးခေါင်၌ နေခြင်း၎င်း။ ကလျာဏမိတ္တတာ၊ သပ္ပိယ- ကထာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဆ ဓမ္မာ ထိနမိဒ္ဒဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ဟိ၊ ချဲ့အံ့။ အာဟရဟတ္ထက။ ပေ။ ဘောဇနံ၊ အာဟရဟတ္ထကပုဏ္ဏား၏ စားခြင်း၊ ဘုတ္တ- ဝမိတကပုဏ္ဏား၏ စားခြင်း၊ တတြဝဋ္ဌကပုဏ္ဏား၏ စားခြင်း၊ အလံသာဠက ပုဏ္ဏား၏ စားခြင်း၊ ကာကမာသကပုဏ္ဏား၏ စားခြင်းမျိုးကို။ ဘုဉ္ဇိတွာ၊ စားပြီး ၍။ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနေ၊ ညဉ့်နေရာအရပ်၊ နေနေရာအရပ်၌။ နိသိန္နဿ၊ ထိုင် လျက်။ သမဏဓမ္မံ၊ ရဟန်းတရားကို။ ကရောတော၊ ပြုသောရဟန်း၏။ ထိနမိဒ္ဒံ၊ သည်။ မဟာဟတ္ထိဝိယ၊ ဆင်ပြောင်ကြီးသည်ကဲ့သို့။ သြတ္တရန္တံ၊ လွှမ်းမိုးလျက်။ အာဂစ္ဆတိ၊ လာတတ်၏။ [အာဟရဟတ္ထက စသုတို့၏ စားနည်းနှင့်တကွ ပုဒ်ပြီး ပုံကို အဋ္ဌသာလိနိဘာသာဠိကာ နိက္ခေပကဏ္ဍ သုတ္တန္တိကဒုက ဘောဇနေ မတ္တညပုဒ်အဖွင့်၌ ရှုပါ။]

ပန၊ ကား။ စတုပဉ္စအာလောပ သြကာသံ၊ လေးလုပ် ငါးလုပ်သောဆွမ်း လုပ်၏တည်ရာအရပ်ကို။ ဝါ၊ လေးလုပ် ငါးလုပ်သောဆွမ်းလုပ်၏ ဆန့်လောက် ရာအရပ်ကို။ ဌပေတွာ၊ ချန်ထား၍။ ပါနိယံ၊ သောက်ရေကို။ ပိဝိတွာ၊ သောက်၍။

ယာပနသီလဿ၊ မျှတခြင်းအလေ့ ရှိသော။ ဘိက္ခုနော၊ ၎င်း။ ဝါ၊ မှာ။ တံ၊ ထို ထိနမိဒ္ဓသည်။ န ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ အတိဘောဇနော၊ ဤ။ နိမိတ္တံ၊ ကို။ ဂဏှန္တဿာပိ၊ ယူသောရဟန်းသည်လည်း။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ ပဟိယတိ။

ယသ္မိံ ဣရိယာပထေ၊ ဤ။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ သည်။ ဩက္ကမတိ၊ သက်ရောက်၏။ တတော၊ ထိုထိနမိဒ္ဓသက်ရောက်ရာဣရိယာပုထ်မှ။ အညံ၊ အခြားသောဣရိယာပုထ်ကို။ ပရိဝတ္တန္တဿာပိ၊ ပြောင်းလဲသော ရဟန်းသည်လည်း။ (ထိနမိဒ္ဓံ၊ ပဟိယတိ။) [လျောင်း၍နေစဉ် ထိနမိဒ္ဓသက်ရောက်လာလျှင် ထိုင်လိုက်သော အခါ ထိနမိဒ္ဓပျောက်၏။ ထိုင်၍နေစဉ် ထိနမိဒ္ဓသက်ရောက်လာလျှင် ထလိုက်သောအခါ ထိနမိဒ္ဓပျောက်၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့်သိပါ။] ရတ္တိံ၊ ညဉ့်အခါ၌။ စန္ဒာလောက ဒိပါလောက ဥက္ကာလောကော၊ လရောင်၊ ဆီမီးရောင်၊ မီးရှူးရောင်တို့ကို ၎င်း။ ဒိဝါ၊ နေ့အခါ၌။ သူရိယာလောကံ၊ နေရောင်ကို၎င်း။ မနသိကရောန္တဿာပိ၊ နှလုံးသွင်းသောရဟန်းသည်လည်း။ (ထိနမိဒ္ဓံ ပဟိယတိ။) အဗ္ဗောကာသေ၊ လွင်တီးခေါင်၌။ ဝသန္တဿာပိ၊ နေသောရဟန်းသည်လည်း။ (ထိနမိဒ္ဓံ ပဟိယတိ။) မဟာကဿပတ္ထေရသဒိသေ၊ အရှင်မဟာကဿပထေရ်နှင့် တူကုန်သော။ ပဟိနထိနမိဒ္ဓေ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ထိနမိဒ္ဓ ရှိကုန်သော။ ကလျာဏမိတ္တေ၊ ကောင်းသောမိတ်ဆွေတို့ကို။ သေဝန္တဿာပိ၊ မှီဝဲသောရဟန်းသည်လည်း။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ ပဟိယတိ။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်းအစရှိသော ဣရိယာပုထ်တို့၌။ ဓုတင်္ဂနိသိဟယပ္ပိယကထာယပိ၊ ဓုတင်္ဂကိုမှီသော လျောက်ပတ်သော တရားစကားဖြင့်လည်း။ (ထိနမိဒ္ဓံ) ပဟိယတိ။ တေန ဝုတ္တံ။ ပေ။ ပဇာနာတိ။

စေတသော၊ စိတ်၏။ အဝုပသမေ၊ မငြိမ်သက်ခြင်း၌။ အယောနိသော မနသိကာရေန၊ စီးပွားချမ်းသာကို ရခြင်း၏အကြောင်း မဟုတ်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ အဝုပသမောနာမ၊ မည်သည်။ အဝုပသန္တာကာရော၊ မငြိမ်သက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအခြင်းအရာတည်း။ ဧတံ၊ ဤစိတ်၏မငြိမ်သက်ခြင်းသည်။ အတ္ထတော၊ လိုရင်းအနက်အားဖြင့်။ ဝါ၊ တရားကိုယ်အားဖြင့်။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စမေ၊ သာတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုအဝုပသမ၌။ ပေ။ ဝေပုလ္လာယာတိ။ ပန၊ ကား။ သမာဓိသင်္ခါတေ၊ သမာဓိဟု ဆိုအပ်သော။ စေတသော၊ ၎င်း။ ဝုပသမေ၊ ငြိမ်းအေးခြင်း၌။ ဝါ၊ ငြိမ်းအေးကြောင်းတရား၌။ ယောနိသော မနသိကာရေန၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထို ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စကို။ ပဟာနံ၊ ဟောတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ။ ပေ။ ဝေပုလ္လာယာတိ။

အပိစ၊ သေး။ ဗဟုဿုတတာ၊ များသောသုတ ရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ ပရိပုစ္ဆကတာ၊ အဖန်ဖန် မေးတတ်သူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဝိနယေ၊ ဝိနည်းအရာ၌။ ပကတညတာ၊ သဘောကို သိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဝုဗ္ဗသေဝိတာ၊ သက်တော်ကြီး၊ ဝါတော်ကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မှီဝဲလေ့ရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ ကလျာဏမိတ္တတာ၊ ၎င်း။

သပ္ပါယကထာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဆ ဓမ္မာ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ပဟာနာယ၊ သံဝတ္တန္တိ။
 ဟိ၊ ချဲ့။ ဗာဟုဿစ္စေန၊ များသောသုတရုံသူ၏အဖြစ်ကြောင့်။ [ပဟိယတိ ဌိစပံ။
 ဗာဟုဿစ္စေနပိဟု ပိပါသည်ကား ပိုဟန်တူ၏။] ကေ (နိကာယံ) ဝါ၊ နိကာယ်
 တရပ်ကိုသော်၎င်း။ ဒွေ (နိကာယေ) ဝါ၊ နိကာယ်နှစ်ရပ် တို့ကိုသော်၎င်း။
 တယော (နိကာယေ) ဝါ၊ တို့ကိုသော်၎င်း။ စတ္တာရော (နိကာယေ) ဝါ၊ တို့ကို
 သော်၎င်း။ ပဉ္စနိကာယေ ဝါ၊ တို့ကိုသော်၎င်း။ ပါဠိဝသေနစ၊ ပါဠိတော်၏
 အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ပါဠိတော်နှင့် စပ်သဖြင့်၎င်း။ အတ္ထဝသေနစ၊ အနက်၏
 အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ အဋ္ဌကထာနှင့်စပ်သဖြင့်၎င်း။ ဥဂ္ဂဏန္တဿာပိ၊ သင်ယူသော
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ [အပိဖြင့် နောက်လာမည့် ပရိပုစ္ဆာဗဟုလဿာပိကို
 ပေါင်း။] ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟိယတိ။

ကပ္ပိယာကပ္ပိယပရိပုစ္ဆာဗဟုလဿာပိ၊ များသော အပ်သောအရာ၊ မအပ်-
 သောအရာ၌ အဖန်ဖန် မေးလေ့ရှိသော ရဟန်းသည်လည်း။ (ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စံ
 ပဟိယတိ။) ဝိနယပညတ္တိယံ၊ ဝိနည်းပညတ်တော်၌။ စိက္ကဝသိဘာဝတာယ၊
 လေ့လာအပ်ပြီးသော ဝသိဘော် ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပကတညုနောပိ၊
 သဘောကိုသိသော ရဟန်းသည်လည်း။ (ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စံ၊ ပဟိယတိ။) ဝုဇေ၊
 မိမိထက်ကြီးကုန်သော။ မဟလ္လကတ္ထေရေ၊ သက်တော်ကြီး၊ ဝါတော်ကြီး ထေရ်
 တို့ကို။ ဥပသင်္ကမန္တဿာပိ၊ ဆည်းကပ်သောရဟန်းသည်လည်း။ (ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ
 ပဟိယတိ။) [ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အထံမှ ဗဟုဿုတကိုရသောကြောင့် ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စကို
 ပယ်နိုင်သည်။] ဥပါလိတ္ထေရသဒိသေ၊ ကုန်သော။ ပေ။ ပဟိယတိ။ ဌာနနိသဇ္ဇာ-
 ဒိသု၊ တို့၌။ ကပ္ပိယာကပ္ပိယနိသိတသပ္ပါယကထာယပိ၊ အပ်သော အကြောင်း
 အရာ၊ မအပ်သောအကြောင်းအရာကိုမှီသော လျှောက်ပတ်သော တရားစကား
 ဖြင့်လည်း။ (ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စံ) ပဟိယတိ။ တေန ဝုတ္တံ။ ပေ။ ပဇောနာတိ။

ဝိစိကိစ္ဆာဌာနိယေသု၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၏ တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော။
 ဝါ၊ တည်ဟတ်သော ဝိစိကိစ္ဆာရှိကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ အယောနိသော-
 မနသိကာရေန၊ ကြောင့်။ ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဟောတိ။ ဝိစိကိစ္ဆာဌာနိ-
 ယာ ဓမ္မာ နာမ၊ တို့မည်သည်။ ပုနပျုနံ၊ အဖန်ဖန်။ ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ နောက်နောက်
 ဝိစိကိစ္ဆာ၏။ ကာရဏတ္တာ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိစိကိစ္ဆာဝ၊ ရှေးရှေး
 ဝိစိကိစ္ဆာပင်တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဝိစိကိစ္ဆာဌာနိယဓမ္မတို့၌ ။ ပေ။ ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပဇ္ဇ-
 တိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ။ ပေ။ ဝေပုလ္လာယာတိ။ ပန၊ ကား။
 ကုသလာဒိဓမ္မေသု၊ ကုသိုလ်အစရှိသောတရားတို့၌။ ယောနိသော မနသိကာရေ-
 န၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထို ဝိစိကိစ္ဆာကို။ ပဟာနံ၊ ဟောတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ၊
 အတ္ထိ။ ပေ။ ဝေပုလ္လာယာတိ။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကုသလာကုသလာ၊ ကုသိုလ်
 အကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ။ (အတ္ထိ)။ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇာ၊ အပြစ်ရှိကုန်

အပြစ်မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ (အတ္တိ)။ ဟိန ပဏိတာ၊ ယုတ်ညံ့ကုန်၊ မှန်မြတ်ကုန်
သော။ ဓမ္မာ (အတ္တိ)။ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါ-မည်းညစ်သော တရားနှင့်
တူသော အဘိရှိကုန်၊ ပြုစင်သောတရားနှင့်တူသော အဘိရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ
(အတ္တိ)။ တတ္ထ၊ ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ် အစရှိသောတရားတို့၌။ ပေ။ ဟာဇော။]

အပိစ၊ သေး။ ဗဟုဿုတတာ၊ ၎င်း။ ပရိပုစ္ဆကတာ၊ ၎င်း။ ဝိနယေ၊ ၌။
ပကတညုတာ၊ ၎င်း။ အဓိမောက္ခဗဟုလတာ၊ များသော ဆုံးဖြတ်ခြင်းရှိသူ၏
အဖြစ်၎င်း။ ကလျာဏမိတ္တတာ၊ ၎င်း။ သပ္ပိယကထာ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဆ ဓမ္မာ ဝိစိ-
ကိစ္ဆာယ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဗဟုဿုစေတန၊ များသောသုတရှိသူ၏
အဖြစ်ကြောင့်။ [ဤ၌လည်း ပိ ပိုဟန်တူသည်။] ကံ (နိကာယံ)ဝါ၊ ကိုသော်
၎င်း။ ပေ။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ပဟိယတိ။ တိဏိ၊ ကုန်သော။ ရတနာနိ၊ တို့ကို။ အာရဗ္ဗ၊
အကြောင်းပြု၍။ ပရိပုစ္ဆာဗဟုလဿာပိ၊ များသော အဖန်ဖန်မေးခြင်းရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟိယတိ)။ [တိဏိ ရတနာနိ ဟု ဆိုရခြင်း၏
အကြောင်းကို ဋီကာ၌ကြည့်ပါ။] ဝိနယေ၊ ၌။ စိက္ခဝသိဘာဝဿာပိ၊ လေ့လာ
အပ်ပြီးသော ဝသိဘော်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟိယတိ)။
တိသု၊ ကုန်သော။ ရတနေသု၊ တို့၌။ ဩကပ္ပနိယသဒ္ဓါသင်္ခါတ အဓိမောက္ခ ဗဟု-
လဿာပိ၊ ဩကပ္ပနိယသဒ္ဓါဟု ဆိုအပ်သော များသော ဆုံးဖြတ်ခြင်းရှိသော
ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ (ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟိယတိ)။ [ရတနာသုံးပါး၏ ဂုဏ်တော်ကို
သက်ဝင် ယုံကြည်တတ်သောသဒ္ဓါကို ဩကပ္ပနိယသဒ္ဓါဟု ဆိုသည်။ ဤဝိသေသန
ဖြင့် အဓိမောက္ခစေတသိက်ကို ကန်သည်။ “သဒ္ဓါဓိမောက္ခကို ယူပါ” ဟုလို့။]
သဒ္ဓါဓိမုတ္တေ၊ ရတနာသုံးပါး၌ လွန်လွန်ကဲကဲ စွဲမြဲ နစ်မြုပ်သောသဒ္ဓါ ရှိကုန်
သော။ ဝက္ကလိတ္တေရသဒိသေ၊ ဝက္ကလိထေရ်နှင့်တူကုန်သော။ ကလျာဏမိတ္တေ၊
တို့ကို။ သေဝန္တဿာပိ၊ သည်လည်း။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ပဟိယတိ။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊
တို့၌။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ ရတနာနံ၊ တို့၏။ ဇုဏနိသိတသပ္ပိယကထာယပိ၊
ဂုဏ်တော်ကိုမှီသော လျောက်ပတ်သော တရားစကားဖြင့်လည်း။ (ဝိစိကိစ္ဆာ)
ပဟိယတိ။ တေန ဝုတ္တံ။ ပေ။ ပဇာနာတိ။

နိဝရဏပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗအဖွင့်

ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗေ၊ ၌။ သန္တန္တိ၊ ကား။ ပဋိလာဘဝသေန၊ ရခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
ဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားရှိသော။ အသန္တန္တိ၊ ကား။ အပ္ပဋိလာဘဝသေန၊ မရခြင်း၏
အစွမ်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇမာနံ၊ ထင်ရှားမရှိသော။ [သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ ၌စပ်။] ပန၊
ဆက်။ ယထာစ အနုပ္ပန္နဿာတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ တာဝ၊

ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်စုသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌဿ၊ သော။) သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ၏။ [ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ ဌိစပ်။] အတ္တိ ဘိက္ခဝေ။ ပေ။ သံဝတ္တတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝေံ၊ သို့။ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿနိယာ၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၏တည်ရာ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ တည်တတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ အတ္တိ။ တတ္ထ၊ ထိုတရားတို့၌။ ပေ။ အာဟာရော။ ဘာဝနာယ၊ ၏။ ပါရိပူရိယာ၊ ပြည့်စုံ လုံလောက်ခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထို သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿနိယာ ဓမ္မာ ဟူသောပါဌ်၌။ သတိယေဝ၊ ရှေးရှေး သတိသည်ပင်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿနိယာ၊ နောက်နောက် သတိသမ္မောဇ္ဈင်၏ တည်ရာဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ တည်တတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင် ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့တည်း။ ယောနိသော မနသိကာရော၊ သည်။ ဝုတ္တလက္ခဏောယေဝ၊ သာ။ တံ၊ ထို ယောနိသောမနသိကာရကို။ တတ္ထ၊ ထို သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿနိယ ဓမ္မတို့၌။ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

အပိစ၊ သေး။ သတိသမ္မုဇညံ၊ ၎င်း။ မုဋ္ဌဿတိပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ၊ ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ ဥပ္ပဋ္ဌိတဿတိ ပုဂ္ဂလသေဝနတာ၊ ကပ်၍တည်သော သတိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲခြင်း ရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ တဒဓိမုတ္တတာ၊ ထို သတိသမ္မောဇ္ဈင်ဖြစ်ခြင်း၌ စွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သူ၏ အဖြစ်၎င်း။ ဣတိ စတ္တာရော ဓမ္မာ၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ။ ဟိ၊ ချဲ့။ အဘိက္ကန္တာဒိသု၊ အဘိက္ကန္တ အစရှိကုန်သော။ သတ္တသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ တို့၌။ သတိသမ္မုဇညေန၊ သတိသမ္မုဇညကြောင့်။ (သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) [အဘိက္ကန္တစသော ၇-ဌာနကို သီလက္ခန်ပါဠိတော် သာမညဖလသုတ်၊ သတိသမ္မုဇညအခန်း၌ ကြည့်ပါ။] ဘတ္တနိက္ခိတ္တ ကာကသဒိသေ၊ ထမင်း၌ ချထားအပ်သော မျက်စိရှိသောကျီးနှင့် တူကုန်သော။ မုဋ္ဌဿတိပုဂ္ဂလေ၊ ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ပရိဝဇ္ဇနေန၊ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကြောင့်။ (သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) [ထို ကျီးကန်းသည် ထမင်း၌ စိတ်စွဲနေ၏။ နောက်က ရန်သူကို သတိမထားမိ။] တိဿဒတ္တထေရ၊ အဘယထေရသဒိသေ၊ တိဿဒတ္တထေရ်၊ အဘယထေရ်နှင့် တူကုန်သော။ ဥပ္ပဋ္ဌိတဿတိပုဂ္ဂလေ၊ စွဲမြဲသော သတိရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ သေဝနေန၊ မှီဝဲခြင်းကြောင့်။ (သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ တို့၌။ သတိသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ၊ သတိကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ နိန္ဒပေါဏပဗ္ဗာရစိတ္တတာယ စ၊ ညွတ်သောစိတ်၊ ကိုင်းသောစိတ်၊ ရှိုင်းသောစိတ်ရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဝေံ၊ သို့။ စတူဟိ၊ ကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်သော။ အဿ၊ ထိုသတိသမ္မောဇ္ဈင်၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာပါရိပူရိ ဟောတိ။ ဣတိ ပဇာနာတိ။

ပန၊ ကား။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ဧ။ [ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ ဌှိစပ်။] အတ္ထိ
 ဘိက္ခဝေ။ ပေ။ သံဝတ္ထတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝေံ၊ သို့။ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ [အနက်လွယ်ပြီ။]
 အပိစ၊ သေး။ ပရိပုစ္ဆကတာ၊ အဖန်ဖန်မေးတတ်သူ၏ အဖြစ်၎င်း။ ဝတ္ထုဝိသဒ-
 ကိရိယာ၊ အဇ္ဈတ်ဗာဟိန္နစ်လိသောဝတ္ထုတို့၏ သန့်ရှင်းမှုကိုပြုခြင်း၎င်း။ ဣန္ဒြိယ-
 သမတ္တပဋိပါဒနာ၊ သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့၏ ညီမျှကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေ
 ခြင်း၎င်း။ ဒုပ္ပညပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနာ၊ ပညာမရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၎င်း။
 ပညဝန္တပုဂ္ဂလသေဝနာ၊ ပညာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲခြင်း၎င်း။ ဂမ္ဘီရဉာဏ-
 စရိယပစ္စဝေက္ခဏာ၊ နက်နဲသော ခန္ဓာအစရှိသည်တို့၌ဖြစ်သော ဉာဏ်၏အထူး
 အပြားကိုဆင်ခြင်ခြင်း၎င်း။ တဒဓိမုတ္တတာ၊ ထို ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဖြစ်ခြင်း၌
 စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဣတိ သတ္တ ဓမ္မာ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ
 ဥပ္ပါဒေါ သံဝတ္တန္တိ။ တတ္ထ၊ ထို ၇-ပါးတို့တွင်။ ပရိပုစ္ဆကတာတိ၊ ကား။ ခန္ဓ-
 ဓာတု။ ပေ။ ဝိပဿနာနံ၊ ခန္ဓာ၊ ဓာတ်၊ အာယတန၊ ဣန္ဒြေ၊ ဗိုလ်၊ ဗောဇ္ဈင်၊ မဂ္ဂင်၊
 ဈာန်၊ သမထ၊ ဝိပဿနာ တရားတို့၏။ အတ္ထသန္တိသိတပရိပုစ္ဆာဗဟုလတာ၊
 အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို မှီသော အကြောင်းအရာကို အဖန်ဖန် မေးမြန်းခြင်း၏
 များသည်၏အဖြစ်တည်း။ ဝါ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုမှီသော အကြောင်းအရာကို
 များသော အဖန်ဖန်မေးမြန်းခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်တည်း။ [“ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ”
 ဟူသည် ခန္ဓာစသော ဓမ္မတို့ကို စိစစ်တတ်သော ဉာဏ်ပညာတည်း။ ထို့ကြောင့်
 ခန္ဓာ ဓာတ်စသည်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုမှီသော အကြောင်းအရာကို အဖန်ဖန်
 မေးမြန်းခြင်းသည် ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၏ တိုးပွားကြောင်းဖြစ်၏။]

ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယာတိ၊ ကား။ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာနံ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌
 ဖြစ်ကုန်၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝတ္ထုနံ၊ ဝတ္ထုတို့၏။ ဝိသဒဘာဝ-
 ကရဏံ၊ သန့်ရှင်းကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ယဒါ၊ ၌။ အဿ၊
 ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဧကသနခလောမာနိ၊ ဆံပင်၊ ခြေသည်း လက်သည်း၊
 အမွှေးတို့သည်။ ဒီဃာနိ၊ ရှည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ သရီရံဝါ၊ ကိုယ်သည်မူလည်း။
 ဝါ၊ ကိုယ်ကိုမူလည်း။ ဥဿန္တဒေါသဉ္ဇေဝ၊ များသော သလိပ်၊ သည်းခြေ၊ လေ
 ဟူသော အပြစ်ရှိသည်၎င်း။ သေဒမလမက္ခိတဉ္ဇ၊ ချွေး၊ အညစ်အကြေးတို့ လူး
 လည်းအပ်သည်၎င်း။ (ဟောတိ)။ တဒါ၊ ၌။ အဇ္ဈတ္တိကံ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌
 ဖြစ်သော။ ဝတ္ထု၊ ကိုယ်ဟူသော ဝတ္ထုသည်။ အဝိသဒံ၊ မသန့်ရှင်းသည်။ အပရိ-
 သုဒ္ဓံ၊ မစင်ကြယ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ပန၊ ကား။ ယဒါ၊ ၌။ စီဝရံ၊ သည်။ ဇိဏ္ဏံ၊
 ဟောင်းနွမ်းသည်။ ကိလိဋ္ဌံ၊ ညစ်နွမ်းသည်။ ဒုဂ္ဂန္တံ၊ မကောင်းသောအနံ့ရှိသည်။
 ဟောတိ။ သေနာသနံဝါ၊ ကျောင်း အိပ်ရာနေရာသည်မူလည်း။ ဥက္ကဘံ၊ စွန့်ပစ်
 အပ်သော အမှိုက်အပေါင်းရှိသည်။ ဝါ၊ အမှိုက်ရှုပ်နေသည်။ ဟောတိ။ တဒါ၊
 ၌။ ဗာဟိရံ၊ သော။ ဝတ္ထု၊ သည်။ အဝိသဒံ အပရိသုဒ္ဓံ၊ ဟောတိ၊ ဧ။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေသာဒိဆေဒနေန၊ ဆံပင် အစရှိသည်ကို ဖြတ်ခြင်းအား ဖြင့်၎င်း။ ဥဒ္ဓံဝိရေစန အခေဝိရေစနာဒိဟိ၊ အထက်သို့ ပျံ့ အန်ကြောင်းဆေး၊ အောက်သို့ သက်လျှောကြောင်းဆေး အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ သရီရသလ္လဟုကဘာဝ- ကရဏေန၊ ကိုယ်၏ ပေါ့ပါးသည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ (သလိပ်၊ သည်းခြေ၊ လေစသော အပြစ်တို့ကို ကင်းဆိတ်အောင်ပြုခြင်းကို ဆိုလိုသည်။) ဥစ္ဆာဒနနာပနေစ၊ ချွေးအစရှိသည်ကို ပွတ်တိုက်ခြင်း၊ ရေချိုးခြင်းအားဖြင့် ၎င်း။ အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထု၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော ဝတ္ထုကို။ ဝိသဒံ၊ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်အောင်။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်၏။ သုစိကမ္မဓောဝနရဇနပရိဘဏ္ဍကရဏာ- ဒိဟိ၊ သင်္ကန်းချုပ်ခြင်းဟူသော အပ်အမှုကိုပြုခြင်း၊ ဖွပ်လျှော်မှုကိုပြုခြင်း၊ ဆိုး မှုကိုပြုခြင်း၊ မြေကြီးစသည်ကို ပြေပြစ်အောင်ပြုခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဗာဟိရ- ဝတ္ထု၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌ဖြစ်သော ဝတ္ထုကို။ ဝိသဒံ၊ အောင်။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရဝတ္ထုသ္မိံ၊ သည်။ အဝိသဒေ၊ မသန့်ရှင်းလသော်။ ဥပ္ပန္နေ- သု၊ ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကေသု၊ တို့၌။ ဉာဏမ္မိ၊ ဉာဏ်သည်လည်း။ အဝိသဒံ အပရိသုဒ္ဓံ ဟောတိ။ (ကောဝိယ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။) အပရိသုဒ္ဓါနိ၊ မစင်ကြယ်ကုန်သော။ ဒီပကပလ္လကဝဋ္ဋိတေလာနိ၊ ဆီမီးခွက်၊ မီးစာ၊ ဆီတို့ကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ ဥပ္ပန္နဒီပသိခါယ၊ ဖြစ်သော ဆီမီးလှုံ၏။ သြဘာသောဝိယ၊ မကြည်လင်သောအလင်းရောင်ကဲ့သို့တည်း။ ပန၊ အနွယ်ကား။ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရ- ဝတ္ထုမ္မိံ၊ သည်။ ဝိသဒေ၊ သော်။ ဥပ္ပန္နေသု၊ ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကေသု၊ တို့၌။ ဉာဏမ္မိ ဝိသဒံ ဟောတိ။ (ကောဝိယ၊ နည်း။) ပရိသုဒ္ဓါနိ၊ စင်ကြယ်ကုန် သော။ ဒီပကပလ္လကဝဋ္ဋိတေလာနိ၊ တို့ကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ ဥပ္ပန္နဒီပသိခါယ၊ ၎င်း။ သြဘာသောဝိယ၊ ကြည်လင်သောအရောင်ကဲ့သို့တည်း။ တေန ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုဝိသဒ- ကိရိယာ၊ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈိကံသု ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တတိတိ။

ဣန္ဒြိယသမတ္တပဋိပါဒနာနာမ၊ မည်သည်။ သဒ္ဓါဒီနံ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ သမဘာဝကရဏံ၊ ညီမျှကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း) ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဗလဝံ၊ အားကြီးသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ ဣတရာနိ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေမှ တပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ မန္တာနိ၊ နဲ့ ကုန်သည်။ (သစေ ဟောန္တိ၊ ကုန်အံ့။) တတော၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ သည်။ (ယုဂ်လျက်ပါနေသော ဝီရိယိန္ဒြေသည်။) ပဂ္ဂဟကိစ္စံ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်း ကိစ္စကို။ (ကာတံ န သက္ကောတိ။) သတိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌာနကိစ္စံ၊ အာရုံ၌ကပ်၍တည်ခြင်း ကိစ္စကို။ (ကာတံ န သက္ကောတိ။) သမာဓိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဝိက္ခေပကိစ္စံ၊ မပျံ့လွင့် ခြင်းကိစ္စကို။ (ကာတံ န သက္ကောတိ။) ပညိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဒဿနကိစ္စံ၊ သိမြင်ခြင်း ကိစ္စကို။ (ကာတံ န သက္ကောတိ။) တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တံ၊ ထိုလူနဲ့နေသော

သဒ္ဓါကို။ [ဟာပေတဗ္ဗံ ဌိစပ်။] ဓမ္မသဘာဝပစ္စဝေက္ခဏေန ဝါ၊ တရားသဘောကိုဆင်ခြင်ခြင်းအားဖြင့်သော်၎င်း။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ မနုသိကရောတော၊ နှလုံးသင်းသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (တံ ထို သဒ္ဓါန္တေသည်။) ဗလဝံ၊ အားရှိသည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်၏။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ မနုသိကာရေန ဝါ၊ နှလုံးမသင်းခြင်းအားဖြင့်သော်၎င်း။ ဟာပေတဗ္ဗံ၊ လျော့စေထိုက်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤသို့ လွန်နေသောသဒ္ဓါကို လျော့စေရာ၌။ ဝက္ကလိဗ္ဗေရဝတ္ထု၊ သည်။ နိဒဿနံ၊ ညွှန်ပြကြောင်း ဥဒါဟရုဏ်တည်း။ [ဝက္ကလိဗ္ဗေရဝတ္ထုသည် ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ ဘိက္ခုဝဂ်၌ ပါ၏။]

ပန၊ ကား။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ၊ သည်။ ဗလဝံ၊ သည်။ သစေ ဟောတိ။ အယ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လသော်။ သဒ္ဓါန္ဒြိယံ၊ သည်။ အဓိမောက္ခကိစ္စံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကိစ္စကို။ ကာတံ၊ နေဝ သက္ကောတိ။ ဣတရာနိ၊ သဒ္ဓါန္တေမှတပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဣတရကိစ္စတေဒိ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကိစ္စမှ တပါးသောကိစ္စ အထူးအပြားကို။ ကာတံ၊ န (သက္ကောန္တိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို ဝီရိယိန္ဒြေကို။ ပဿဒ္ဓါဒိဘာဝနာယ၊ ပဿဒ္ဓိ အစရှိသည်တို့ကို ပူးစေခြင်းအားဖြင့်။ ဟာပေတဗ္ဗံ၊ ၏။ တတြာပိ၊ ထိုသို့ လျော့စေရာ၌လည်း။ သောဏတ္ထေရဝတ္ထု၊ ကို။ ဒဿေတဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်၏။ [သောဏတ္ထေရဝတ္ထုသည် ဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂ၊ စမ္မက္ခန္ဓက၌ ပါ၏။] ဝေ၊ လျှင်။ သေသေသပိ၊ ကြွင်းသော ဣန္ဒြေတို့တွင်လည်း။ ဧကဿ၊ တပါးသောဣန္ဒြေ၏။ ဗလဝဘာဝေ၊ အားကြီးသည်၏အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ ဣတရေသံ၊ အခြားသော ဣန္ဒြေတို့၏။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ကိစ္စေသု၊ တို့၌။ အသမတ္တတာ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဣန္ဒြေတို့တွင်။ ဝိသေသတော၊ အားဖြင့်။ သဒ္ဓါပညာနံ၊ သဒ္ဓါန္တေ ပညိန္ဒြေတို့၏၎င်း။ သမာဓိဝီရိယာနဉ္စ၊ သမာဓိန္တေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေတို့၏၎င်း။ သမတံ၊ ညီမျှကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပသံသန္တိ၊ ချီးမွမ်းကြကုန်၏။ ဟိ၊ ခဲ့။ (တနည်း)ဟိယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗလဝသဒ္ဓေါ၊ အားကြီးသောသဒ္ဓါရှိသော။ မန္တုပညော၊ နဲ့ သော ပညာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မုဒ္ဓပ္ပသန္တော၊ ဉာဏ်မရှိသည်ဖြစ်၍

မုဒ္ဓပ္ပသန္တော။ ။ သက္ကတ၌ မုဂ္ဂသည် ပါဠိ၌ မုဒ္ဓဟု ဖြစ်၏။ မုဟဇာတ်မှ ဖြစ်သောကြောင့် “တောသေ၊ ညံဖျင်းသ၊ ဉာဏ်နည်းသ” ဟူသော အနက်ကိုဟော၏။ မုဒ္ဓေါ၊ ညံဖျင်းသည်။ ဟုတော၊ ဖြစ်၍ ပသန္တော၊ ကြည်ညိုထိုက်သူ မဟုတ်ပါဘဲ ကြည်ညိုသူတည်း။ မုဒ္ဓပ္ပသန္တော၊ သူ။ [ယော ဗလဝတိယာ သဒ္ဓါယ သမန္တာဂတော၊ ဒာဝိသဒဉာဏော (သန်ရှင်းသောဉာဏ်ကား မရှိ)။ သော မုဒ္ဓပ္ပသန္တော ဟောတိ၊ န အဝေစ္စပ္ပသန္တော ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုသူ မဟုတ်။ တထာ ဟိ အဝတ္ထုသ္မိံ (ကြည်ညိုဘွယ်မဟုတ်သ္မိံ) ပသိဒတိ။ သေယျထာပိ တိတ္ထိယာ၊ မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့က သူတို့၏ ဆရာတို့ကို ကြည်ညိုနေကြသကဲ့သို့တည်း။ -ကေဂုံတ္တရဋီကာ။]

ကြည်ညိုတတ်သူသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ အဝတ္ထုသ္မိံ ၊ ကြည်ညိုစရာမဟုတ်သော
 ဝတ္ထု၌။ ပသီဒတိ၊ ကြည်ညိုတတ်၏။ ဗလဝပညော၊ အားကြီးသော ပညာ
 ရှိသော။ မန္ဒသဒ္ဓေါ၊ နုံ့သောသဒ္ဓါရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧကရာဇိကပက္ခံ၊
 ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသူ၏ အဖို့သို့။ ဘဇတိ၊ ကပ်ရောက်တတ်၏။ (ကောဝိယ၊
 အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။) ဘေသဇ္ဇသမုဋ္ဌိတော၊ ဆေးမှားကြောင့် ထကြွ ဖြစ်ပေါ်
 လာသော။ ရောဂေါ၊ ရောဂါသည်။ အတေကိစ္ဆော၊ ဆေးကုခြင်းငှါ မထိုက်
 သည်။ ဝါ၊ ကုစားဘို့ရန် မလွယ်ကူသည်။ ဟောတိဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။
 စိတ္တုပ္ပါဒမတ္ထေနော၊ စိတ်ဖြစ်ကာမျှဖြင့်ပင်။ ကုသလံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။
 ဣတိ၊ သို့။ အတိဓာဝိတော၊ လွန်အောင် ပြေးသွား၍။ (ရပ်သင့်သော အပိုင်း
 အခြား၌ မရပ်ဘဲ လွန်သွား၍။) ဒါနာဒီနိ၊ ဒါန အစရှိကုန်သော။ ပုညာနိ၊
 ကောင်းမှုတို့ကို။ အကရောန္တော၊ မပြုဘဲ။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရ
 တတ်၏။ ပန၊ အနွယ်ကား။ ဥဘိန္နံ၊ သဒ္ဓါ ပညာနှစ်ပါးတို့၏။ သမတာယ၊
 ညီမျှကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝတ္ထုသ္မိံ ယေဝ၊ ကြည်ညိုထိုက်သော ဝတ္ထု
 ၌သာ။ ပသီဒတိ၊ ဧ။

ပန၊ ကား။ ဗလဝသမာဓိံ ၊ အားကြီးသော သမာဓိရှိသော။ မန္ဒဝီရိယံ၊
 နုံ့သော ဝီရိယရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သမာဓိယံ၊ သမာဓိ၏။ ကောသဇ္ဇပက္ခတ္တာ၊
 ကောသဇ္ဇအဘို့ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကောသဇ္ဇံ၊ ကောသဇ္ဇသည်။ အဓိ-
 ဘဝတိ၊ လွှမ်းမိုး၍ ဖြစ်၏။ ဗလဝဝီရိယံ၊ အားကြီးသော ဝီရိယရှိသော။ မန္ဒ-
 သမာဓိံ ၊ နုံ့သော သမာဓိရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝီရိယယံ၊ ဧ။ ဥဒ္ဓစ္စပက္ခတ္တာ၊
 ဥဒ္ဓစ္စအဘို့ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ဥဒ္ဓစ္စသည်။ အဓိဘဝတိ။ [ဤအဓိပ္ပါယ်
 ကို ရည်ရွယ်၍ “သမာဓိလွန်တော့ ကောသဇ္ဇ၊ ဝီရိယလွန်တော့ ဥဒ္ဓစ္စ”ဟု ပြော
 ကြသည်]။ ပန၊ အနွယ်ကား။ ဝီရိယေန နှင့်။ သံယောဇိတော၊ ယှဉ်စေအပ်သော။

ဧကရာဇိကပက္ခံ ဘဇတိ။ ။ဧကရာဇိကပက္ခံသို့ ဝင်ပုံကို ပြလို၍ “စိတ္တုပ္ပါဒ-
 မတ္ထေနော”စသည်ကို မိန့်သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကား အဘိဓမ္မာသဘောကို နည်းနည်း
 ပါးပါး လိုက်စားဘူး၏။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းဆောက်ရာ၌ ကုန်သောငွေသည် နောက်
 ဘဝ၌ အကျိုးပေးသည်မဟုတ်၊ စေတနာကသာ အကျိုးပေးသည်ဟု အမှန်အတိုင်း
 ယူဆ၍ သူ့ကိုယ်တိုင်က မည်သည့် ဒါန သီလစသော ကုသိုလ်ကိုမျှ ထိထိရောက်ရောက်
 မလုပ်၊ စိတ်ကူးဖြင့် ကျောင်းဆောက်နေ၏။ စိတ်ကူးဖြင့် ဥပုသ်စောင့်နေ၏။ အခြား
 ပုညကြိယာ ဝတ္ထုတို့ကိုလည်း စိတ်ကူးဖြင့်ချည်း ပြုနေ၏။ တကယ်လုပ်ဘို့ရန် တိုက်တွန်း
 သောအခါ “ကုသိုလ်ဆိုတာ စိတ်စေတနာသာ လိုရင်းဖြစ်ပါတယ်။ သူများ လှူသည်ကို
 ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သာဓုခေါ်လျှင်လဲ ကုသိုလ်ရတာပါဘဲ”ဟု ပြော၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး
 သည် ဆေးမှားကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသောရောဂါသည် ကုစား၍ မလွယ်သကဲ့သို့ ထိထိ
 ရောက်ရောက် ကုသိုလ်ပြုဘို့ရန် ဟောပြော၍ မလွယ်၊ ထိုသို့ ကုသိုလ်မရှိရကား သူတပါး
 ကို ကဲ့ရဲ့သော အကုသိုလ်တွေနှင့် မိမိကိုအထင်ကြီးသော အကုသိုလ်တွေ တိုးပွား၍ ငရဲ၌
 လားရတတ်လေသည်။

သမာဓိ၊ သည်။ ကောသဇ္ဇေ၊ ဌ။ ပတိတံ၊ ကျခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ကျခွင့်ကို။ နလဘတိ။ သမာဓိနာ၊ နှင့်။ သံယောဇိတံ၊ သော။ ဝီရိယံ၊ သည်။ ဥဒ္ဓစ္စေ၊ ဌ။ ပတိတံ၊ ငှါ။ ဝါ၊ ကို။ န လဘတိ။ တသ္မာ၊ကြောင့်။ တဒုဘယမ္ပိ၊ ထို ဝီရိယ သမာဓိနှစ်ပါး စုံကိုလည်း။ သမံ၊ ညီမျှအောင်။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။

ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဥဘယသမတာယ၊ ဝီရိယ သမာဓိ နှစ်ပါးစုံ၏ ညီမျှ သည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) အပ္ပနာ၊ သည်။ ဟောတိ။ အပိစ၊ စိုးစဉ်း အနည်းငယ် ဆိုဘွယ်ရှိသေး၏။ သမာဓိကမ္ပိကဿ၊ သမာဓိအလုပ်ရှိသောယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဗလဝတီပိ၊ အားကြီးသည်လည်းဖြစ်သော။ သဒ္ဓါ၊ သည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ သော၊ ထိုသဒ္ဓါအားကောင်းသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဒ္ဓဟန္တော၊ ယုံကြည်လျက်။ ဩကပ္ပေန္တော၊ သက်ဝင်လျက်။ အပ္ပနံ၊ သို့။ ပါပုဏိသတိ၊ ရောက်လတ္တံ့ ။

ပန၊ ဆက်။ သမာဓိပညာသု၊ တို့တွင်။ သမာဓိကမ္ပိကဿ၊ ၎င်း။ ကေဂ္ဂတာ၊ သည်။ ဗလဝတီ၊ အားရှိသည်။ (သမာနာ၊ သော်။) ဝဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ကေဂ္ဂတာအားရှိလသော်။ သော၊ ထို သမာဓိကမ္ပိကပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အပ္ပနံ၊ သို့။ ပါပုဏာတိ။ ဝိပဿနာကမ္ပိကဿ၊ ဝိပဿနာအလုပ်ရှိသောယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပညာ၊ သည်။ ဗလဝတီ၊ သည်။ (သမာနာ) ဝဇ္ဇတိ။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ပညာအားရှိလသော်။ သော၊ ထို ဝိပဿနာကမ္ပိကပုဂ္ဂိုလ်သည်။ လက္ခဏပုဋိဝေဓံ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ လက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသို့။ ပါပုဏာတိ။ ပန၊ ချီးမွမ်းဘွယ်ရာ သမ္ဘာဝနာကား။ ဥဘိန္နံ၊ သမာဓိ ပညာ နှစ်ပါးစုံ တို့၏။ သမတာယ၊ ညီမျှကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ)။ အပ္ပနာ၊ သည်။ ဟောတိယေဝ၊ ဖြစ်တော့သည်သာ။

ပန၊ ဆက်။ သတိ၊ သတိသည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောကိစ္စတို့၌။ ဗလဝတီ၊ သည်။ (သမာနာ) ဝဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သတိ၊ သည်။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥဒ္ဓစ္စပက္ခိကာနံ၊ ဥဒ္ဓစ္စအဘိဋ္ဌိဖြစ်ကုန်သော။ သဒ္ဓါဝီရိယ-ပညာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဥဒ္ဓစ္စပါတတော၊ ဥဒ္ဓစ္စ၌ ကျရောက်ခြင်းမှ ၎င်း။ ကောသဇ္ဇပက္ခိကေန၊ ကောသဇ္ဇအဘိဋ္ဌိဖြစ်သော။ သမာဓိနာ၊ ကြောင့်။ ကောသဇ္ဇပါတတော စ၊ ကောသဇ္ဇ၌ ကျရောက်ခြင်းမှ၎င်း။ ရက္ခတိ၊ စောင့်ရှောက်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုသတိကို။ သဗ္ဗဗျူဟေနသု၊ အလုံးစုံသော ဟင်းကောင်း ဟင်းလျာတို့၌။ လောဏဓူပနံ၊ ဆား၊ ကရဝေး၊ ဇီယာ၊ မဆလာ စသောအထုံကို။ (ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ) ဝိယ၊ အလို့ရှိထိုက်သကဲ့သို့၎င်း။ သဗ္ဗရာဇကိစ္စေသု၊ အလုံးစုံသော မင်း၏ကိစ္စတို့၌။ သဗ္ဗကမ္ပိကအမစ္စော၊ အလုံးစုံသောအမှု၌ ကျွမ်းကျင်သောအမတ်ကြီးကို။ (ဣစ္ဆိတဗ္ဗော) ဝိယစ၊ အလို့ရှိထိုက်သကဲ့သို့၎င်း။ (တထာ၊ တူ။) သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောကိစ္စတို့၌။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။ တေန၊

ထို့ကြောင့်။ သတိစပန။ပေ။ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ (အာစရိယော၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ ဆရာသည်။) အာဟ။ [သတိစ ပန၊ သတိကိုကား။ သဗ္ဗတ္ထိကာ၊ အလုံးစုံသော ကိစ္စတို့၌ အလုံရှိထိုက်၏ဟူ၍။ ဘဂဝတံ၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ ကိံ ကာရဏာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ (သဗ္ဗတ္ထိကာ ဘဂဝတာ ဝုတ္တာ၊ နည်း။) ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ သတိပုဋိသရဏံ၊ သတိဟူသော လည်းလျောင်းရာ ရှိသည်၎င်း။ သတိ၊ သည်။ အာရက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာစ၊ စောင့်ရှောက်တတ်သော တရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာသည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) သတိ-ယာ၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ စိတ္တဿ၊ ကို။ ပဂ္ဂဟနိဂ္ဂဟော၊ ချီးမြှောက်ခြင်း၊ နှိပ်ခြင်း သည်။ န ဟောတိ။ (တဿ သဗ္ဗတ္ထိကာ ဘဂဝတာ ဝုတ္တာ)။]

ဒုပ္ပညပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနာ နာမ၊ မည်သည်။ ခန္ဓာဒိဘေဒေ၊ ခန္ဓာ အစရှိသော အပြား၌။ အနောဂါဠပညာနံ၊ သက်ဝင်သော ပညာမရှိကုန်သော။ ဒုမ္မေဓ-ပုဂ္ဂလာနံ၊ ပညာမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အာရကာ၊ စွာ။ ပရိဝဇ္ဇနံ၊ ရှောင်ကြဉ် ခြင်းတည်း။ ပညဝန္တပုဂ္ဂလသေဝနာနာမ၊ မည်သည်။ သမပညာသလက္ခဏ-ပရိဂ္ဂဟိကာယ၊ အတိကျ ၅၀-သော လက္ခဏာတို့ကို ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်သော။ ဥဒယဗ္ဗယ ပညာယ၊ အဖြစ်အပျက်ကို သိတတ်သောပညာနှင့်။ သမန္နာဂတ-ပုဂ္ဂလသေဝနာ၊ ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲခြင်းတည်း။ ဂမ္ဘီရဉာဏစရိယ ပစ္စ-ဝေက္ခဏာနာမ၊ မည်သည်။ ဂမ္ဘီရေသု၊ နက်နဲကုန်သော။ ခန္ဓာဒိသု၊ ခန္ဓာ အစ ရှိသောတရားတို့၌။ ပဝတ္တာယ၊ ဖြစ်သော။ ဂမ္ဘီရပညာယ၊ နက်နဲသောပညာ၏။ ပဘေဒပစ္စဝေက္ခဏာ၊ အထူးအပြားကို ဆင်ခြင်ခြင်းတည်း။ [ဂမ္ဘီရဉာဏကို ဂမ္ဘီရပညာယဟု ဖွင့်၍၊ စရိယကို ပဘေဒဟု ဖွင့်၏။ “ဂမ္ဘီရဉာဏစရိယ ပစ္စ-ဝေက္ခဏာ၊ နက်နဲသောခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၌ဖြစ်သော ဉာဏ်ဖြစ်ပုံအထူးအပြား ကိုဆင်ခြင်ခြင်း၎င်း” ဟုပေးပါ။] တဒဓိမုတ္တတာနာမ၊ မည်သည်။ ဌာနနိသဇ္ဇာ-ဒိသု၊ တို့၌။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ၊ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်ပေါ် စေခြင်းအကျိုးငှါ။ နိန္ဒပေါဏပဗ္ဗာရစိတ္တတာ၊ ညွတ်ယိမ်း ကိုင်းရှိုင်းသောစိတ် ရှိသူ၏အဖြစ်တည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပ္ပန္နဿ၊ သော။ အဿ၊ ထို ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ပဇာနာတိ။

ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ၎င်း။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ။ ပေ။ ပဇာနာတိတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ အပါယဘယပစ္စ-ဝေက္ခဏတာ၊ အပါယ်ဘေးကို ဆင်ခြင်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ [ယောဇနာ၌ ပစ္စဝေက္ခဏတိတိ ပစ္စဝေက္ခဏောဟု ဝိဂ္ဂိုဟ်ပြု၏။ စဉ်းစားပါ။] အာနိသံသဒဿာ-ဝိတာ၊ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၏အကျိုးကို ရှုလေ့ရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဂမနဇီထိ ပစ္စ-ဝေက္ခဏတာ၊ သဗ္ဗညုဒ္ဓ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ မဟာသာဝကတို့သည် သွားအပ်သော

လမ်းကို ဆင်ခြင်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ ပိဏ္ဏပါတာ ပစာယနတာ၊ ဆွမ်းကို အဘုံ ပြန်၍ ပူဇော်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဒါယဇ္ဇ မဟတ္တ ပစ္စဝေက္ခဏတာ၊ အမေ့ခံအဖြစ်၏ မြတ်သည်၏အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ သတ္တု-မဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏတာ၊ ဆရာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဇာတိမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏတာ၊ အမျိုးဇာတ်၏ မြတ်သည်၏အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ သဗြဟ္မစရိယ-မဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏတာ၊ သီတင်းသုံးဘော်တို့၏ မြတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း ရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ ကုသိတပုဂ္ဂလ ပရိဝဇ္ဇနတာ၊ ပျင်းရိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ အာရဒ္ဓဝီရိယပုဂ္ဂလသေဝနတာ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ တဒဓိ-မုတ္တတာ၊ ထို ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်၌ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကောဒသ ဓမ္မာ၊ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံသ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ။

တတ္ထ၊ ထို တဆဲ့တပါးတို့တွင်။ [အပါယဘယံ ပစ္စဝေက္ခန္တသ စ- စသည်၌ စပ်။] နိရယေသု၊ ငရဲတို့၌။ ပဉ္စဝိဗေဒနကမ္မကာရဏတော၊ ၅-ပါးအပြားရှိသော နှောင်ဖွဲ့မှုဟူသော ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ရာအခါမှ။ [ကာရဏသဒ္ဓါသည် ညှဉ်းဆဲခြင်း အနက်ကိုဟော၏။ ပဉ္စဝိဗေဒနကမ္မကို အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ တိကနိပါတ၊ ပဌမပဏ္ဏာသက၊ ဒေဝဒူတဝဂ်၊ ဒေဝဒူတသုတ်၌ ရှုပါ။] ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ မဟာဒုက္ခံ၊ ကြီးစွာသော ဆင်းရဲကို။ အနုဘဝနကာလေပိ၊ ခံစားရာအခါ၌၎င်း။ တိရစ္ဆာနယောနိယံ၊ တိရစ္ဆာန်တို့၏ ပေါင်းစုရာအမျိုး၌။ ဇာလက္ခိပကုမိနာဒိဟိ၊ ပိုက်ကွန်ပစ်ခြင်း၊ မြူးချခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဂဟိတကာလေပိ၊ ဖမ်းယူအပ်ရာ အခါ၌၎င်း။ ပါဇနကဏုကာဒိပ္ပဟာရဝိတုန္တဿ၊ နှင်တံ၊ သံဆူး အစရှိသည်တို့ဖြင့် ပုတ်ခတ် အပ်၊ ထိုးဆွဲအပ်သော တိရစ္ဆာန်၏။ သကဋ္ဌ ဝဟနာဒိ ကာလေပိ၊ လှည်းကို ဆောင်ရာ အစရှိသောအခါ၌၎င်း။ ပေတ္တိဝိသယေ၊ ပြိတ္တာတို့၏ဖြစ်ရာအရပ်၌။ ဝါ၊ ပြိတ္တာဘုံ၌။ အနေကာနိပိ ဝဿသဟဿာနိ၊ များစွာသော နှစ်ပေါင်း အထောင်တို့ပတ်လုံး၎င်း။ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရမ္ပိ၊ နှစ်ဆူသော ဘုရားရှင်တို့၏ တခုသော အကြားပတ်လုံး၎င်း။ ခပ္ပိပါသာဟိ၊ ဆာလောင်ခြင်း၊ မှတ်သိပ်ခြင်းတို့ကြောင့်။ အာတုရိဘူတကာလေပိ၊ နာကျင်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ဖြစ်ရာ အခါ၌၎င်း။ ကာလ-ကဉ္စိက အသုရေသု၊ ကာလကဉ္စိက အသုရာတို့၌။ သဋ္ဌိဟတ္တ အသိတိဟတ္တပုမာ-ဏောန၊ အတောင်ခြောက်ဆယ်၊ အတောင်ရှစ်ဆယ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ အဋ္ဌိစမ္မမတ္တေနေဝ၊ အရိုး အရေမျှသာရှိသော။ အတ္တဘာဝေန၊ အတ္တဘောဖြင့်။ ဝါတာတပါဒိ ဒုက္ခာနုဘဝနကာလေပိ၊ လေ၊ နေပူ အစရှိသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်သော ဆင်းရဲကို ခံစားရာအခါ၌၎င်း။ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် ကို။ ဥပ္ပါဒေဘုံ၊ ဖြစ်စေခြင်းငှါ။ နသက္ကာ၊ မတတ်နိုင်။ ဘိက္ခု၊ အမောင်ရဟန်း။

အယမေဝ၊ ဤ လူစင်စစ်၌ ရဟန်းဖြစ်ခိုက် အခါသည်သာ။ တေ၊ သင်၏။ ဝီရိယ-
ကရဏာယ၊ ဝီရိယံကိုပြုခြင်း၏။ ကာလော၊ အခါကောင်းတည်း။ ဣတိ ဝေံ၊
ဤသို့။ အပါယဘယံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿာပိ၊ ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။
ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ကုသိတေန၊ ပျင်းရိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နဝ လောကုတ္တရဓမ္မာ၊ ကိုးပါးသော
လောကုတ္တရာတရားတို့သည်။ ဝါ၊ ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာတို့ကို။ လဒ္ဒါ၊
ရခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်းကုန်။ အာရဒ္ဒဝီရိယေနော၊ အားထုတ်
အပ်သော ဝီရိယရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ (နဝလောကုတ္တရဓမ္မာ၊ ကိုးပါးသော
လောကုတ္တရာတရားတို့သည်။ လဒ္ဒါ၊ ငှါ။) သက္ကာ၊ တတ်ကောင်းကုန်၏။
အယံ အာနိသံသော၊ ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာတရားကို ရခြင်းဟူသော ဤ
အကျိုးသည်။ ဝီရိယဿ၊ ဝီရိယ၏။ (အာနိသံသော၊ အကျိုးတည်း။) ဣတိ ဝေံ၊
ဤသို့။ အာနိသံသဒဿာဝိနောပိ၊ ဝီရိယ၏အကျိုးကို ရှုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏
လည်း။ (ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။) ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ သဗ္ဗဗုဒ္ဓ ပစ္စေကဗုဒ္ဓမဟာ-
သာဝကေဟေဝ၊ အလုံးစုံသော သဗ္ဗညုဘုရားရှင်၊ အလုံးစုံသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊
အလုံးစုံသော မဟာသာဝကတို့ သည်သာ။ ဂတမဂ္ဂေါ၊ သွားအပ်ပြီးသော
လမ်းကို။ တေ၊ သင်သည်။ ဂန္တဗ္ဗော၊ သွားထိုက်၏။ သောစ၊ ထိုလမ်းကိုလည်း။
ကုသိတေန၊ ပျင်းရိသူသည်။ ဂန္တံ၊ သွားခြင်းငှါ။ နသက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။
ဣတိဝေံ၊ ဤသို့။ ဂမနဝိထိံ၊ သွားအပ် သွားထိုက်သောလမ်းကို။ ပစ္စဝေက္ခန္ဓ-
ဿာပိ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ (ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။)
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။

ယေ၊ အကြင်လူတို့သည်။ တံ၊ သင့်ကို။ ပိဏ္ဏပါတာဒီဟိ၊ ဆွမ်းအစရှိသည်
တို့ဖြင့်။ ဥပ္ပဗဟန္တိ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးကြကုန်၏။ ဣမေ မနုဿာ၊ ဤလူတို့သည်။
တေ၊ သင်၏။ နေဝ ဉာတကာ၊ ဆွေမျိုးတို့မဟုတ်ကုန်။ န ဒါသကမ္မကရာ၊ ကျွန်
အလုပ်သွားတို့ မဟုတ်ကုန်။ တံ၊ သင့်ကို။ နိဿယ၊ ရှိ။ ဇီဝိဿာမ၊ အသက်မွေး
ကုန်အံ့။ ဣတိပိ၊ ဤသို့ကြံ၍လည်း။ တေ၊ အား။ ပဏီတာနိ၊ မှန်မြတ်ကုန်သော။
ပိဏ္ဏပါတာဒီနိ၊ ဆွမ်း အစရှိသည်တို့ကို။ န ဒေန္တိ၊ ပေးလှူကြကုန်သည်မဟုတ်။
အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ကာရာနံ၊ ပြုအပ်သောကောင်းမှု
တို့၏။ မဟပ္ပလတံ၊ များသော အကျိုးရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပစ္စာသိသမာနာ၊
တောင့်တကုန်သည်။ (ဟုတော)။ ဒေန္တိ၊ ပေးလှူကြကုန်၏။ သတ္တာရာပိ၊ မြတ်စွာ
ဘုရားသည်လည်း။ အယံ၊ ဤ ငါ၏သားတော်ဖြစ်သော ရဟန်းသည်။ ဣမေ
ပစ္စယေ၊ ဤပစ္စည်းတို့ကို။ ဘုဒ္ဓိတော၊ ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်ပြီး၍။ ကာယဒဠိ-
ဗဟုလော၊ များသော ကိုယ်၏ခိုင်ခံ့ခြင်းရှိသည်။ (ဟုတော)။ သုခံ၊ ချမ်းသာစွာ။
ဝိဟရိဿတိ၊ နေနိုင်လိမ့်မည်။ ဣတိဝေဉ္စ၊ ဤသို့လည်း။ သမ္ပဿတာ၊ ကောင်းစွာ

မြင်တော်မူသည်။ (ဟုတော)။ တုယံ၊ သင့်အား။ ပစ္စယာ၊ ပစ္စည်းတို့ကို။ န အနုညာ-
တာ၊ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်သည် မဟုတ်။

အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ အယံ၊ ဤ ငါ၏သားတော်ဖြစ်သောရဟန်းသည်။
ဣမေ၊ ဤပစ္စည်းတို့ကို။ ပရိဘုဉ္ဇမာနော၊ သုံးဆောင်လျက်။ သမဏမေ၊ ရဟန်း
တရားကို။ ကတော၊ ဤ။ ဝဋ္ဋဒုက္ခတော၊ ဝဋ္ဋဆင်းရဲမှ။ မုစ္စိယတိ၊ လွတ်မြောက်
လိမ့်မည်။ ဣတိ ဤသို့။ (သမ္ပယတော၊ ကောင်းစွာမြင်တော်မူသည်။ ဟုတော။)
တေ၊ သင့်အား။ ပစ္စယာ၊ တို့ကို။ အနုညာတာ၊ ခွင့်ပြုတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ သော
တံ၊ ထိုသင်သည်။ ဒါနိ၊ ဤ။ ကုသိဟော၊ ပျင်းရိသည်။ (ဟုတော)။ ဝိဟရန္တော၊
နေလသော်။ တံ ပိဏ္ဍပါတံ၊ ထိုဆွမ်းကို။ ဝါ၊ ထိုဆွမ်းကိုမှတ်သား၍ လေးပါး
သောပစ္စည်းကို။ န အပစာယိဿသိ၊ အတုံပြန်၍ ပူဇော်နိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်။
ဟိ၊ မှန်။ အာရဒ္ဒဝိရိယဿေဝ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝိရိယရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏သာ။
ပိဏ္ဍပါတာပစာယနံနာမ၊ ဆွမ်းကိုအတုံပြန်၍ ပူဇော်ခြင်းမည်သည်။ ဟောတိ၊
၏။ ဣတိဝေံ၊ သို့။ ပိဏ္ဍပါတာပစာယနံ၊ ဆွမ်းကို အတုံပြန်၍ ပူဇော်ခြင်းကို။
ပစ္စဝေက္ခန္ဓဿာပိ၊ ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ (ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ)
ဥပ္ပဇတိ။ (ကဿဝိယ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ကဲ့သို့နည်း။) မဟာမိတ္တတ္ထေရဿဝိယ၊
မဟာမိတ္တထေရ်၏ကဲ့သို့တည်း။

ကိရ၊ ချဲ့။ ထေရော၊ မဟာမိတ္တထေရ်သည်။ ကဿကလေဏေနာပ၊ ကဿက
လိုက်မည်သောအရပ်၌။ ပဋိဝသတိ၊ နေ၏။ တဿစ၊ ထို မဟာမိတ္တထေရ်၏
လည်း။ ဂေါစရဂါမေ၊ ဆွမ်းခံရွာ၌။ ကော၊ တယောက်သော။ မဟာဥပါသိ-
ကာ၊ ဥပါသိကာမကြီးသည်။ ထေရံ၊ ထေရ်ကို။ ပုတ္တံ၊ သားကို။ ကတော၊ ပြု၍။
ပဋိဇဂ္ဂတိ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေး၏။ သာ၊ ထိုဥပါသိကာမကြီးသည်။ ဧကဒိဝသံ၊ တနေ
သ၌။ အရညံ၊ တောသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားခါနီးလသော်။ ဓိတရံ၊ သွီးကို။ အာဟ၊
ပြောပြီ။ (ကိံ ၊ နည်း။) အမ္မ၊ ချစ်သွီး။ အသုကသ္မိံ ဌာနေ၊ ထိုမည်သောအရပ်၌။
ပုရာဏတဏှုလ၊ အဟောင်းဖြစ်သော ဆန်တို့သည်။ (နှစ်ချိုဆန်တို့သည်။)
အတ္တိ၊ ရှိကုန်၏။ အသုကသ္မိံ (ဌာနေ)၊ ၌။ ခီရံ၊ နို့ ရည်သည်။ (အတ္တိ၊ ရှိ၏။)
အသုကသ္မိံ (ဌာနေ)၊ ၌။ သပ္ပိ၊ ထောပတ်သည်။ (အတ္တိ)။ အသုကသ္မိံ (ဌာနေ)၊
၌။ ဖာဏိတံ၊ တင်လဲသည်။ (အတ္တိ)။ တဝ၊ သင်ချစ်သွီး၏။ ဘာတိကဿ၊
မောင်တော်ဖြစ်သော။ အယုမိတ္တဿ၊ အယုမိတ္တထေရ်၏။ အာဂတကာလေ၊
ကြွလာရာ အခါ၌။ ဘတ္တံ၊ ဆွမ်းကို။ ပစိတော၊ ချက်၍။ ခီရသပ္ပိဖာဏိတေဟိ၊
နို့ ရည်၊ ထောပတ်၊ တင်လဲတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ ၊ တကွ။ ဒေဟိ၊ လှူလှိုက်လော့။ တုဉ္ဇ၊
သင်ချစ်သွီးသည်လည်း။ ဘုဉ္ဇေယျာသိ၊ စားလော့။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ပြီ။)
အမ္မ၊ မိခင်။ တံ ပန၊ အသင်မိခင်သည်ကား။ ကိံ ၊ အဘယ်ကို။ ဘုဉ္ဇိဿသိ၊
စားလတ္တံ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးပြီ။ အဟံ ပန၊ ငါသည်ကား။ ဟိယေျာ၊ ယမန်

နေက။ (မနေ့ညနေက။) ပက္ကံ၊ ချက်အပ်ပြီးသော။ ပါရိဝါသိကဘတ္တံ၊ တညဉ့် ပတ်လုံး တည်နေစေအပ်ပြီးသော ထမင်းကြမ်းကို။ [ရှေးနိဿယ၌ “သိုးလေ ပြီးသော ထမင်းကို” ဟု ပေး၏။] ကဉ္စိယေန၊ ပုန်းရည်နှင့်တကွ။ ဘုတ္တာ၊ စားပြီး သည်။ အမှီ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။ အမှ၊ မိခင်။ ဒိဝါ၊ နေ့၌။ ကိံ၊ ကို။ ဘုဉ္စိဿသိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးပြီ။ အမှ၊ ချစ်သွီး။ သာကပဏ္ဏံ၊ ဟင်းရွက်ကို။ ပက္ခိပိတော၊ ထည့်၍။ ကဏတဏှုလေဟိ၊ ကျိုးပြတ်သောဆန်တို့ဖြင့်။ ဝါ၊ ဆန်ကဲ့ တို့ဖြင့်။ အမှီလယာဂုံ၊ ချဉ်သောယာဂုကို။ ဝါ၊ ဗျုံးစပ်ယာဂုကို။ ပစိတော၊ ကျို၍။ ဌပေဟိ၊ ထားလိုက်လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြောပြီ။

ထေရော၊ အယျမိတ္တထေရ်သည်။ စိဝရံ၊ ကို။ ပါရုပိတော၊ ရုံ၍။ ပတ္တံ၊ ကို။ နိဟရန္တောဝ၊ သပိတ်အိတ်မှ ထုတ်စဉ်ပင်။ တံ သဒ္ဓံ၊ ထို မှာနေသောအသံကို။ သုတော၊ ကြားရ၍။ အတ္တာနံ၊ မိမိကို။ ဩဝဒိ၊ ဆုံးမပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) မဟာ ဥပါသိကာ၊ သည်။ ကဉ္စိယေန၊ ပုန်းရည်ဖြင့်။ ပါရိဝါသိကဘတ္တံ၊ တညဉ့်ပတ်လုံး တည်နေစေအပ်ပြီးသော ထမင်းကြမ်းကို။ ဘုဉ္စိ ကိရ၊ စားသတဲ့။ ဒိဝါပိ၊ နေ့ အခါ၌လည်း။ ကဏပဏ္ဏမ္မိလယာဂုံ၊ ဆန်ကဲ့ ဟင်းရွက်တို့ဖြင့် ကျိုချက်အပ်သော ချဉ်သောယာဂုကို။ ဝါ၊ ဗျုံးစပ်ယာဂုကို။ ဘုဉ္စိဿတိ ကိရ၊ စားလတ္တံ့ တဲ့။ တုယံ၊ သင်၏။ အတ္ထာယ ပန၊ အကျိုးငှါကား။ ပုရာဏတဏှုလာဒိနိ၊ အဟောင်း ဖြစ်သော ဆန်အစရှိသည်တို့ကို။ ဝါ၊ နှစ်ချိုဆန်အစရှိသည်တို့ကို။ အာစိက္ခတိ၊ ပြောနေ၏။ တံ၊ သင့်ကို။ နိဿာယ ပန၊ မှီ၍ကား။ သော၊ ဤဥပါသိကာမကြီး သည်။ ခေတ္တံ၊ လယ်ကို။ နေဝ (ပစ္စာသီသတိ၊ တောင့်တသည်မဟုတ်)။ ဝတ္ထု၊ ယာကို။ န (ပစ္စာသီသတိ)။ ဘတ္တံ၊ ထမင်းကို။ န (ပစ္စာသီသတိ)။ ဝတ္ထံ၊ အဝတ်ကို။ နပစ္စာ- သီသတိ။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ တိဿော၊ သုံးပါးကုန်သော။ သမ္ပတ္တိယော၊ မနုဿ- သမ္ပတ္တိ၊ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိ၊ နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိတို့ကို။ ပတ္တယမာနာ၊ တောင့်တလျက်။ ဒေတိ၊ လှူရှာ၏။ တံ၊ သင်သည်။ ဧတိဿာ၊ ဤဥပါသိကာမကြီးအား။ တာသမ္ပတ္တိယော၊ ထိုသမ္ပတ္တိတို့ကို။ ဒါတု၊ ငှါ။ သက္ခိဿသိ၊ စွမ်းနိုင်လတ္တံ့လော။ န သက္ခိဿသိ၊ စွမ်းနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။ [ဤနေရာ၌ “ဣတိ” မပါသင့်။]

ပန၊ ဆက်။ အယံ ပိဏ္ဏပါတော၊ ဤဆွမ်းကို။ တယာ၊ သင်သည်။ သရာဂေန၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သည်။ သဒေါသေန၊ ဒေါသနှင့်တကွဖြစ်သည်။ သမောဟေန၊ မောဟနှင့်တကွဖြစ်သည်။ (ဟုတော)။ ဘုဉ္စိတုံ၊ စားခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ် ကောင်း။ (တနည်း) နသက္ကာ ဘုဉ္စိတုံ၊ မစားကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (အတ္တာနံ၊ ကို။ ဩဝဒိ၊ ပြီ။) ဣတိ၊ ဤသို့ဆုံးမပြီး၍။ ပတ္တံ၊ သပိတ်ကို။ ထဝိကာယ၊ သပိတ် အိတ်၌။ ပက္ခိပိတော၊ ပြန်ထည့်၍။ ဂဏ္ဍိကံ၊ တပ်အပ်ပြီးသော အနားပတ်သီးကို။ မုဉ္စိတော၊ ဖြည့်၍။ နိဝတ္တိတော၊ ပြန်နစ်၍။ ကဿကလေဏမေဝ၊ သို့သော။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ ပတ္တံ၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာမဉ္ဇေ၊ ညောင်စောင်းအောက်၌၎င်း။ စိဝရံ၊ သင်္ကန်းကို။

စီဝရဝံသေ၊ သင်္ကန်းတန်းဝါးဌ်ဂင်း။ ဌပေတွာ၊ ထားပြီး၍။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ အပါပုဏိတွာ၊ မရောက်မူ၍။ ဝါ၊ မရောက်မခြင်း။ န နိက္ခမိသာမိ၊ မထွက်တော့အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝီရိယံ၊ ကို။ အဓိဋ္ဌဟိတွာ၊ ဆောက်တည်၍။ နိသီဒိ၊ ထိုင်ပြီ။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်စွာသောညဉ့်ပတ်လုံး။ အပ္ပမေတ္တာ၊ မမေ့မလျော့သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ နိဝုတ္တဘိက္ခု၊ နေသောရဟန်းသည်။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဝဇေတွာ၊ တိုးပွားစေ၍။ ပုရောဘတ္တမေဝ၊ ဆွမ်း၏ ရှေးအဘိုးဌ်ပင်။ အရဟတ္တံ၊ သို့။ ပတွာ၊ ရောက်၍။ ဝိကသမာနံ၊ ပွင့်သော။ ပဒုမံဣဝ၊ ပဒုမာကြာကဲ့သို့။ မဟာခိဏာသဝေါ၊ မြတ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟုတွာ)။ သိတံ၊ ပြုံးမူကို။ ကရေန္တောဝ၊ ပြုလျက်သာ။ နိသီဒိ၊ ထိုင်နေပြီ။

လေဏဒ္ဓါရေ၊ လိုဏ်တံခါးအနီးဌ်။ ရုက္ခမ္ပိ၊ သစ်ပင်ဌ်။ အဓိဝတ္တော၊ နေသော။ ဒေဝတာ၊ နတ်သည်။ နမော တေ ပုရိသာဇည။ပေ။ မာရိသာတိ၊ ဟူ၍။ ဥဒါနံ၊ ဥဒါန်းကို။ ဥဒါနေတွာ၊ မြက်ဆို၍။ ဘန္တေ၊ ရား။ ပိဏ္ဏာယ၊ ဆွမ်းအလို့ငှါ။ ပဝိဋ္ဌာနံ၊ ကုန်သော။ တုမ္မာဒိသာနံ၊ အရှင်ဘုရားကဲ့သို့ ရှုအပ်ကုန်သော။ အရဟန္တာနံ၊ ရဟန္တာတို့အား။ ဘိက္ခံ၊ ဆွမ်းကို။ ဒတွာ၊ ပေးလှူ၍။ မဟလ္လကိတ္တိယော၊ ကြီးရင့်သော မိန်းမတို့သည်။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲမှု။ မုစ္စိသာန္တိ၊ လွတ်မြောက်ကြပါကုန်လိမ့်မည်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ လျှောက်ပြီ။ [မာရိသာ၊ ဒုက္ခကင်းကွာ၊ စိတ်ချမ်းသာသည့်၊ ရဟန္တာသခင်၊ အရှင်မြတ်ဘုရား။ ယဿတေ၊ အကြင် အရှင်၏။ အာသဝါ၊ အာသဝေါတို့သည်။ ခိဏာ၊ ကုန်ပါကုန်ပြီ။ (သောတံ၊ ထိုအရှင်သည်။) ဒက္ခိဏေယျော၊ အလှူခံခြင်းကိုထိုက်သည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ ပုရိသာဇည၊ ယောက်ျားအာဇာနည်ပီသတော်မူသော အရှင်ဘုရား။ တေ၊ အရှင်ဘုရားအား။ နမော၊ ရှိခိုးပါ၏။ ပုရိသုတ္တမ၊ ယောက်ျားမြတ်ဖြစ်တော်မူသော အရှင်ဘုရား။ တေ၊ အား။ နမော၊ ရှိခိုးပါ၏။]

ထေရော၊ အယျမိတ္တထေရ်သည်။ ဥဋ္ဌဟိတွာ၊ ထ၍။ ဒွါရံ၊ တံခါးကို။ ဝိဝရိတွာ၊ ဖွင့်၍။ ကာလံ၊ အချိန်ကို။ သြလောကေန္တော၊ ကြည့်လသော်။ ပါတောယော၊ စောသေးသည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥ တွာ၊ သိ၍။ ပတ္တစီဝရံ၊ ကို။ အာဒါယ၊ ၍။ ဂါမံ၊ ရွာသို့။ ပါဝိသိ၊ ဝင်ပြီ။ ဒါရိကာပိ၊ သတို့သမီးသည်လည်း။ ဘတ္တံ၊ ဆွမ်းကို။ သမ္မာဒေတွာ၊ ပြီးစီးစေ၍။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါဌ်။ မေ၊ ငါ၏။ ဘာတာ၊ မောင်တော်သည်။ အာဂမိဿတိ၊ လာလတ္တံ့။ ဣဒါနိ၊ ဌ်။ မေ၊ ငါ၏။ ဘာတာ၊ သည်။ အာဂမိဿတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့တော့၍။ ဒွါရံ၊ တံခါးကို။ ဝိဝရိတွာ၊ ဖွင့်၍။ သြလောကယမာနာ၊ ကြည့်လျက်။ နိသီဒိ၊ ထိုင်နေပြီ။ သာ၊ ထိုသတို့သမီးသည်။ ထေရေ၊ ထေရ်သည်။ သာဒွါရံ၊ အိမ်တံခါးသို့။ သမ္ပတ္တေ၊ ရောက်လသော်။ ပတ္တံ၊ သပိတ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ သပ္ပိဘာဏိတယောဇိတဿ၊ ထောပတ် တင်လဲဘို့ဖြင့် ရောစပ်အပ်သော။ ခိရေပိဏ္ဏပါတဿ၊ နွားနို့ ဆွမ်းဖြင့်။ ပုရေတွာ၊ ပြည့်

စေ၍။ ဟတ္ထေ၊ လက်၌။ ဌပေသိ၊ ထားပြီ။ ထေရော၊ သည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာခြင်းသည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေသတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အနုမောဒနံ၊ အနုမောဒနာကို။ ကတော၊ ပြု၍။ ပက္ကမိ၊ ဖဲကြံပြီ။ သာပိ၊ ထို သူငယ်မသည်လည်း။ တံ၊ ထို အယျမိတ္တထေရ်ကို။ ဩလောကယမာနာ၊ ကြည့်လျက်။ အဋ္ဌာသိ၊ ရပ်တည်ပြီ။

ဟိ၊ ကြည့်သင့်၏။ ထေရဿ၊ ၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ အတိဝိယ၊ အလွန်အကဲ သာလျှင်။ ဆဝိ ဝဏ္ဏော၊ အရေအဆင်းသည်။ ပရိသုဒ္ဓေါ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဝိပုသန္နာနိ၊ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်ကုန်၏။ မုခံ၊ မျက်နှာသည်။ ဗန္ဓနာ၊ အညှာမှ။ မုတ္တတာလပက္ကံဝိယ၊ ကြေကျသော ထန်းသီးမှည့်ကဲ့သို့။ အတိဝိယ၊ အလွန်အကဲ သာလျှင်။ ဝိရောစိတ္တ၊ တင့်တယ်ပြီ။ မဟာဥပါသိကာ၊ ဥပါသိကာမကြီးသည်။ အရညာ၊ တောမှ။ အာဂန္ဓာ၊ လာ၍။ အမ္မာချစ်သွီး။ တေ၊ သင်၏။ ဘာတိကော၊ မောင်တော်သည်။ အာဂတော ကံ၊ လာ၏လော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုစ္ဆိ၊ မေးပြီ။ သာ၊ ထိုသူငယ်မသည်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ တံ ပဝတ္တိံ၊ ထို ဖြစ်ပုံကို။ အာရောစေသိ၊ ပြောပြပြီ။ ဥပါသိကာ၊ ဥပါသိကာမကြီးသည်။ အဇ္ဇ၊ ယနေ့။ မေ၊ ငါ၏။ ပုတ္တဿ၊ သား၏။ ပဗ္ဗဇိတကိစ္စံ၊ ရဟန်းကိစ္စသည်။ မတ္တကံ၊ အပြီးအဆုံးသို့။ ပတ္တိ၊ ရောက်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဥ တွာ၊ သိ၍။ အမ္မာချစ်သွီး။ တေ၊ သင်၏။ ဘာတာ၊ မောင်တော်သည်။ ဗုဒ္ဓသာသနေ၊ မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်၌။ အဘိရမတိ၊ အလွန်မွေ့လျော်၏။ န ဥက္ကဏ္ဍတိ၊ မပျင်းရိ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြောပြီ။

[ပိဏ္ဍပါတာပစာယနတာ၏ အကျယ်ကိုပြုပြီး၍ ဒါယဇ္ဇမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏတာ စသည်တို့၏အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် “မဟန္တံ ခေါ ပနေတံ” စသည် ကိုမိန့်။] ယဒိဒံ (ယာနိ + ဣမာနိ) သတ္တ အရိယဓနာနိ နာမ၊ ဤ အရိယဥစ္စာ ခုနစ်ဖြာတို့မည်သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။) တေ၊ ဤ အရိယဥစ္စာ ခုနစ်ဖြာသည်။ မဟန္တံ၊ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သော။ သတ္တု၊ ဆရာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဒါယဇ္ဇံ၊ အမွေတော်တည်း။ [ဒါယာဒဿ + ဘာဝေါ ဒါယဇ္ဇံ၊ အမွေခံ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အမွေ။] တံ၊ အရိယဥစ္စာ ခုနစ်ဖြာဟု ကြီးစွာသော ထိုအမွေကို။ ကုသိတေန၊ ပျင်းရိသူသည်။ ဂဟေတု၊ ယူခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင်ထင်အောင်ပြအံ့။ ဝိပုဋ္ဌိပန္နံ၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျင့်သော။ ပုတ္တံ၊ သားကို။ မာတာပိတရော၊ မိဘတို့သည်။ အယံ၊ ဤသူသည်။ အမှာကံ၊ ငါတို့၏။ အပုတ္တော၊ သားမဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြေငြာ၍။ ပရိဗာဟိရံ၊ သူစိမ်းပြင်ပကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။ သော၊ ထိုသားသည်။ တေသံ၊ ထို မိဘတို့၏။ အစ္စယေန၊ ကွယ်လွန်ရာအခါ၌။ ဒါယဇ္ဇံ၊ အမွေကို။ န လဘတိ ယထာ၊ မရသကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ကုသိတောပိ၊ ပျင်းရိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဣဒံ အရိယဓနဒါယဇ္ဇံ၊ ဤ အရိယဥစ္စာ ခုနစ်ဖြာဟူသော အမွေကို။ န လဘတိ၊ မရ။ အာရဒ္ဓ-

ဝီရိယောဝ၊ အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ လဘတိ၊ ရ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒါယဇ္ဇမဟတ္တံ၊ အမွေ၏မြင့်မြတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခတောပိ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ (ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

တေ၊ သင်၏။ သတ္တာ၊ ဆရာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်။ မဟာ၊ ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ သင်၏။ သံတ္ထု၊ နော၊ ၏။ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ၊ မယ်တော် ဝမ်း၌။ ပဋိသန္ဓိဂုဏ္ဍနကာလေပိ၊ ပဋိသန္ဓေယူတော်မူရာအခါ၌၎င်း။ အဘိနိက္ခမ- နေပိ၊ တောသို့ ရှေးရှုထွက်တော်မူရာ အခါ၌၎င်း။ အဘိသမ္မောဓိယမ္ပိ၊ သစ္စာ လေးပါး တရားကို ထိုးထွင်း သိတော်မူရာ အခါ၌၎င်း။ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနယမက- ပါဠိဟာရိယ ဒေဝေါရောဟန အာယုသင်္ခါရ ဝေါသဇ္ဇနေသုပိ၊ ဓမ္မစကြာကို လည်စေတော်မူရာအခါ၊ ရေ မီး အစုံသော တန်ခိုးပြာဠိဟာကို ပြုတော်မူရာ အခါ၊ နတ်ပြည်မှ သက်ဆင်းတော်မူရာအခါ၊ အာယုသင်္ခါရကို လွှတ်တော်မူရာ အခါတို့၌၎င်း။ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေပိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာ အခါ၌၎င်း။ ဒသ- သဟသိလောကဓာတု၊ တသောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော လောကဓာတ်သည်။ ကမ္မိတ္ထ၊ တုန်လှုပ်ရလေပြီ။ တေ၊ အား။ ဝါ၊ သည်။ ဝေရူပဿ၊ သော။ သတ္ထု၊ နော၊ ၏။ သာသနေ၌။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ရှိ။ ကုသိတေန၊ ပျင်းရိသူသည်။ ဘဝိတံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ယုတ္တံ၊ သင့်ပါအံ့လော။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ သတ္ထု၊ မဟတ္တံ၊ ဆရာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခတောပိ၊ ၏လည်း။ (ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ဇာတိယာပိ၊ အမျိုးဇာတ်အားဖြင့်လည်း။ တံ၊ သင်သည်။ ဣဒါနိ၊ ရဟန်း ဖြစ်ပြီးရာ ယခုအခါ၌။ လာမကဇာတိကော၊ ယုတ်ညံ့သောဇာတ် ရှိသူသည်။ န အသိ၊ မဟုတ်တော့။ အသမ္ဘိန္ဒာယ၊ အခြားသောဇာတ်တို့နှင့် မရောစပ်သော။ မဟာသမ္မတပဝေဏိယာ၊ မဟာသမ္မတမင်း၏ အဆက်အားဖြင့်။ အာဂတေ၊ လာ သော။ ဩက္ကာကရာဇဝံသေ၊ ဩက္ကာကမင်း၏အနွယ်၌။ ဇာတော၊ ဖြစ်သော။ သိရိသုဒ္ဓေါဒန မဟာရာဇဿ စ၊ သိရိသုဒ္ဓေါဒန မဟာရာဇာ၏၎င်း။ မဟာ- မာယာဒေဝိယာ စ၊ မဟာမာယာဒေဝီ၏၎င်း။ နတ္တာ၊ မြေးတော် ဖြစ်သော။ ရာဟုလဘဒ္ဒဿ၊ ရာဟုလာမင်းသား၏။ ကနိဋ္ဌော၊ ညီတော်တည်း။ တယာနာမ၊ သင်မည်သည်။ ဝေရူပေန၊ သော။ ဇိနပုတ္တေန၊ ဘုရားသားတော်သည်။ ဟုတော၊ ဖြစ်ပါလျက်။ ကုသိတေန၊ ပျင်းရိသူသည်။ (ဟုတော)။ ဝိဟရိတံ၊ နေခြင်းငှါ။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဇာတိမဟတ္တံ၊ အမျိုးဇာတ်၏ မြင့်မြတ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခတောပိ၊ ၏လည်း။ (ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ စေဝ၊ အရှင် သာရိပုတြာ၊ အရှင် မောဂ္ဂလ္လာန်တို့ သည်၎င်း။ အဘိတိ မဟာသာဝကာ စ၊ ရှစ်ကျိပ်သော မဟာသာဝကတို့သည် ၎င်း။ ဝီရိယေနော၊ ဝီရိယဖြင့်သာ။ လောကုတ္တရဓမ္မံ၊ ပဋိဝိဇ္ဇိံ သု၊ ထိုးထွင်း၍

သိကြကုန်ပြီ။ တံ၊ သည်။ စေတသံ သဗြဟ္မစာရိနံ၊ ဤ သီတင်းသုံးဘော်တို့၏။ မဂ္ဂံ၊ လမ်းကို။ ပဋိပဇ္ဇသိ၊ သွားသလော။ နပုဋ္ဌိပဇ္ဇသိ၊ မသွားသလော။ ဣတိဝေံ၊ ဤသို့။ သဗြဟ္မစာရိမဟတ္တံ၊ သီတင်းသုံးဘော်တို့၏ မြင့်မြတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခတောပိ၊ ၎င်းလည်း။ (ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ) ဥပုဇ္ဇတိ။

ကုစ္ဆိံ၊ ဝမ်းကို။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ ဌိတအဇကရသဒိသေ၊ တည်သော စပါးကြီးမြေနှင့် တူကုန်သော။ ဝိသဋ္ဌကာယိက စေတသိက ဝီရိယေ၊ စွန့်လွှတ် အပ်သော ကာယိကဝီရိယ၊ စေတသိကဝီရိယ ရှိကုန်သော။ ကုသိတပုဂ္ဂလေ၊ ပျင်းရိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ပရိဝဇ္ဇေန္တဿာပိ၊ ရှောင်ကြဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ အာရဒ္ဓဝီရိယေ၊ အားထုတ်အပ်သောဝီရိယ ရှိကုန်သော။ ပဟိတတ္ထေ၊ ကိုယ်နှင့် အသက် မငဲ့ကွက်ဘဲ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သောစိတ် ရှိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလေ၊ တို့ကို။ သေဝန္တဿာပိ၊ မှီဝဲသောပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ တို့၌။ ဝီရိယု- ပ္ပါဒနတ္ထံ၊ ဝီရိယကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ နိန္ဒပပါဏပဗ္ဗာရ စိတ္တဿာပိ၊ ညွတ်ယိမ်း ကိုင်းရှိုင်းသောစိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ (ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ) ဥပုဇ္ဇတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပုန္နဿ၊ သော။ အဿ၊ ထိုဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ ဘာဝနာ၏ ပြည့်စုံလုံလောက် သည်၏အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ ပဇာနာတိ။

ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ၎င်း။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ။ သံဝတ္တတိ၊ ဣတိဝေံ၊ သို့။ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဌာနိယာ ဓမ္မာ ဟူသောပါဌ်၌။ ပီတိယေဝ၊ ရှေးရှေးသော ပီတိသည်ပင်။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဌာနိယာ၊ နောက် နောက် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်၏ တည်ရာဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ တည်တတ်သော ပီတိ သမ္မောဇ္ဈင်ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာနာမ၊ တို့မည်၏။ တဿာ၊ ထိုပီတိကို။ ဥပ္ပါဒက- မနသိကာရော၊ ဖြစ်စေနိုင်သော နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ယောနိသော မနသိ- ကာရော နာမ၊ မည်၏။ အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ ဘုရား ဂုဏ်တော်ကို အဖန်ဖန် အမှတ်ရခြင်း၎င်း။ ဓမ္မာနုဿတိ၊ တရားဂုဏ်တော်ကို အဖန်ဖန် အမှတ်ရခြင်း၎င်း။ သံဃာနုဿတိ၊ အရိယာသံဃာ၏ ဂုဏ်တော်ကို အဖန်ဖန် အမှတ်ရခြင်း၎င်း။ သီလာနုဿတိ၊ မိမိသီလ၏ အဓဏ္ဍစသောဂုဏ်ကို အဖန်ဖန် အမှတ်ရခြင်း၎င်း။ စာဂါနုဿတိ၊ မိမိ စွန့်ကြဲခြင်း၏ ဂုဏ်ကို အဖန်ဖန် အမှတ်ရခြင်း၎င်း။ ဒေဝတာနုဿတိ၊ နတ်တို့၏ သဒ္ဓါစသည်ကို သက်သေအရာ၌ ထား၍ မိမိ၏ သဒ္ဓါစသည်ကို အဖန်ဖန် အမှတ်ရခြင်း၎င်း။ ဥပသမာနုဿတိ၊ နိဗ္ဗာန်၏ ငြိမ်းအေးခြင်းဂုဏ်တော်ကို အဖန်ဖန် အမှတ်ရခြင်း၎င်း။ လူပုဂ္ဂလ- ပရိဝဇ္ဇနတာ၊ ကြမ်းတမ်းသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ သိနိဒ္ဓပုဂ္ဂလ သေဝနတာ၊ ပြေပြစ် ညက်ညောသောပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ ပသာဒနိယ သုတ္တန္တပစ္စဝေက္ခဏတာ၊ ကြည်ညိုဘွယ်ကောင်းသော

သုတ္တန်တို့ကို ဆင်ခြင်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ တဒဓိမုတ္တတာ၊ ထို ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် ဖြစ်ဘို့ရန် စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧကောဒသ ဓမ္မာပီတိ- သမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ။

ဟိ၊ ချဲ့။ ဗုဒ္ဓဂုဏေ၊ ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို။ အနုဿရန္တဿာပိ၊ အဖန်ဖန် အမှတ်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ ယာဝ ဥပစာရာ၊ ဥပစာရာဘာဝနာ တိုင်အောင်။ သကလသရီရံ၊ အလုံးစုံသောကိုယ်ကို။ ဖရမာနော၊ ဖြန့်လျက်။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ [ဗုဒ္ဓါနုဿာတိ စသည်တို့သည် အပ္ပနာ တိုင်အောင် မဆောင်နိုင်သောကြောင့် “ယာဝ ဥပစာရာ”ဟု ဆိုသည်။] ဓမ္မ- သံသဂုဏေ၊ တရားတော်၏ဂုဏ်၊ အရိယာသံသာတော်၏ ဂုဏ်တို့ကို။ အနု- ဿရန္တဿာပိ၊ ၎င်း၎င်း။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်စွာသောညဉ့်ပတ်လုံး။ အက္ခန္တံ၊ မကျိုး မပြတ်သည်ကို။ ကတော၊ ရှိ။ ရက္ခိတံ၊ စောင့်ထိန်းအပ်သော။ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ၊ ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဂိဟိနော၊ လူဝတ်ကြောင့် ဖြစ်၍။ (အက္ခန္တံ ကတော ရက္ခိတံ။) ဒသသီလံ၊ ဆယ်ပါးသီလကိုသော်၎င်း။ ပဉ္စ သီလံ၊ ကိုသော်၎င်း။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ၊ ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဒုဗ္ဘိက္ခ- ဘယာဒိသု၊ ဒုဗ္ဘိက္ခဘေးဖြစ်ရာ အစရှိသောအခါတို့၌။ ပဏိတံ၊ မှန်မြတ်သော။ ဘောဇနံ၊ ဘောဇဉ်ကို။ သဗြဟ္မစာရိနံ၊ သီတင်းသုံးဘော်တို့အား။ ဒတွာ၊ ပေးလှူပြီး၍။ ဝေံနာမ၊ ဤသို့မည်သော ပဏိတဘောဇဉ်ကို။ အဒမ္မာ၊ ပေးလှူခဲ့ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စာဂံ၊ စွန့်ကြဲခြင်းကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ၊ ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဂိဟိနောပိ၊ လူဝတ်ကြောင့် ဖြစ်၍လည်း။ ဝေရူပေ၊ သော။ ကာလေ၊ ဒုဗ္ဘိက္ခအခါ၌။ သီလဝန္တာနံ၊ သီလရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဒိန္နဒါနံ၊ လှူအပ်သောအလှူကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ၊ ၎င်း။

ယေဟိ ဂုဏေဟိ၊ အကြင်သဒ္ဓါအစရှိသော ဂုဏ်တို့နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်သော။ ဒေဝတာ၊ နတ်တို့သည်။ ဒေဝတ္တံ၊ နတ်၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်ပြီ။ တထာရူပါနံ၊ ထိုသို့ သဘောရှိကုန်သော။ ဂုဏာနံ၊ ဂုဏ်တို့၏။ အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ အတ္ထိတံ၊ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ၊ ဆင်ခြင် သောပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ သမာပတ္တိယာ၊ စျာန်သမာပတ်ဖြင့်။ ဝိက္ခမ္ဘိတေ၊ ခွါအပ်ပြီး ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ သဠိပိ (ဝဿာနိ)၊ အနှစ်ခြောက်ဆယ်တို့ပတ်လုံး ၎င်း။ သတ္တတိပိ ဝဿာနိ၊ အနှစ်ခုနှစ်ဆယ်တို့ ပတ်လုံး၎င်း။ (ပစ္စဝေက္ခန္တဿ ဌိစပ်။) (ကိလေသာ၊ တို့သည်။) န သမုဒါစရန္တိ၊ ကောင်းစွာ အထက်အထက်၌ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ၊ ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ စေတိယဒဿန ဗောဓိဒဿန ထေရဒဿနေသု၊ စေတိတော်ကို ဖူးမြော်ခြင်း၊ ဗောဓိပင်ကိုဖူးမြော်ခြင်း၊ ထေရ်ကြီးကို ဖူးမြော်ခြင်းတို့၌။ အသက္ကစ္စကိရိယာယ၊ မရှိမသေ မလေးမစားပြုခြင်းသည်။ [သံသုစိတ ဌိစပ်။] သံသုစိတလူခဘာဝေ၊

ထင်စွာပြုအပ်သော၊ ကြမ်းတမ်းသူ၏ အဖြစ်ရှိကုန်သော။ ဗုဒ္ဓါဒိသု၊ ဘုရားအစ
 ရှိသော ရတနာသုံးပါးတို့၌။ ပသာဒသိနေဟာဘာဝေန၊ ကြည်ညိုခြင်းတည်း
 ဟူသော အစေး၏မရှိခြင်းကြောင့်။ ဂဒြဘပိဋေ၊ မြည်း၏ကျောက်ကုန်း၌။ ရဇ-
 သဒိသေ၊ မြူမှုန်နှင့်တူကုန်သော။ လူခပုဂ္ဂလေ၊ ခြောက်ကပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။
 ပရိဝဇ္ဇန္တဿာပိ၊ ရှောင်ကြဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ၎င်း။ ဗုဒ္ဓါဒိသု၊ ဘုရားအစ
 ရှိသော ရတနာသုံးပါးတို့၌။ ပသာဒဗဟုလေ၊ များသော ကြည်ညိုခြင်း ရှိကုန်
 သော။ မုဒုစိတ္တေ၊ နူးညံ့သောစိတ်ရှိကုန်သော။ သိနိဒ္ဒပုဂ္ဂလေ၊ ပြေပြစ်ညက်ညော
 သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ သေဝန္တဿာပိ၊ ၎င်း။ ရတနတ္ထယဂုဏံ၊ ပရိဒီပကေ၊
 ရတနာသုံးပါးတို့၏ ဂုဏ်ကို ထင်ရှား ပြတတ်ကုန်သော။ ပသာဒနိယသုတ္တန္တေ၊
 ကြည်ညိုဘွယ်ကောင်းသော သုတ္တန်တို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿာပိ၊ ဆင်ခြင်သော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ တို့၌။ ပီတိ ဥပ္ပါဒနတ္ထံ၊ ပီတိကို ဖြစ်စေခြင်း
 အကျိုးငှါ။ နိန္ဒပေါဏပတ္တာရစိတ္တဿာပိ၊ ၎င်း။ (ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေါ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ။
 ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပ္ပန္နဿ၊ သော။ အဿ၊ ထို ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို။
 အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာပါရိပူရိ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ ပဇာနာတိ။

ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ၎င်း။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ။ ပေ။ သံဝတ္တတိ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။
 ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ ပဏီတဘောဇနသေဝနတာ၊
 မှန်မြတ်သော ဘောဇဉ်ကို မှီဝဲခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ ဥတုသုခသေဝနတာ၊
 မိမိနှင့် လျောက်ပတ်၍ ကောင်းမြတ်သော ဥတုကို မှီဝဲခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။
 ဣရိယာပထ သုခ သေဝနတာ၊ မိမိနှင့် လျောက်ပတ်၍ ကောင်းမြတ်သော
 ဣရိယာပုထ်ကို မှီဝဲခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ မဇ္ဈတ္တ ပယောဂတာ၊ အလယ်
 အလတ်၌တည်သောသဘောရှိသော ပယောဂရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ သာရဒ္ဓကာယ-
 ပုဂ္ဂလ ပရိဝဇ္ဇနတာ၊ ပူပန်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သောကိုယ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်
 ကြဉ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ ပဿဒ္ဓိကာယပုဂ္ဂလသေဝနတာ၊ ငြိမ်းအေးသော
 ကိုယ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ တဒဓိမုတ္တတာ၊ ထိုပဿဒ္ဓိ
 သမ္မောဇ္ဈင်ဖြစ်ဘို့ရန် စွဲစွဲမြဲမြဲသက်ဝင်သူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဣတိ သတ္တ ဓမ္မာပဿဒ္ဓိ-
 သမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ။

ဟိ၊ ချဲ့။ ပဏီတံ၊ မှန်မြတ်သော။ သိနိဒ္ဓံ၊ စေးစေးကပ်ကပ်ဖြစ်သော။ (အဆီ
 အစေးရှိသော။) [သိနိဟဓာတ်၊ တပစ္စည်း။] သပ္ပါယဘောဇနံ၊ လျောက်ပတ်
 သော ဘောဇဉ်ကို။ ဘုဉ္ဇန္တဿာပိ၊ စားရသောပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ သီတုဏှေသု၊
 အအေး အပူ ဖြစ်ကုန်သော။ ဥတုသု၊ ဥတုတို့တွင်၎င်း။ ဌာနာဒိသု၊ ရပ်ခြင်းအစ
 ရှိကုန်သော။ ဣရိယာပထေသုစ၊ ဣရိယာပုထ်တို့တွင်၎င်း။ သပ္ပါယံ၊ သော။
 ဥတုဉ္ဇ၊ ဥတုကို၎င်း။ ဣရိယာပထေ၊ ဣရိယာပုထ်ကို၎င်း။ သေဝန္တဿာပိ၊
 မှီဝဲသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ပဿဒ္ဓိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပန၊ ကား။ ယော၊ အကြင်

ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မဟာပုရိသ ဇာတိကော၊ ယောကျ်ားမြတ်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်။ သဗ္ဗဥတုဣရိယာပထကမ္မောဝါ၊ အလုံးစုံသော ဥတု၊ အလုံးစုံသော ဣရိယာပုထ်၌ ခံနိုင်ရည်ရှိသည်သာ။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တံ၊ ထိုမဟာပုရိသ ဇာတိကပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဧတံ၊ ဤ ဥတုသုခသေဝနတာ၊ ဣရိယာပထသုခသေဝနတာ ဟူသောစကားကို။ နဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ ယဿ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သဘာဂဝိသဘာဂတာ၊ သဘာဂ၏အဖြစ်၊ ဝိသဘာဂ၏အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ တဿေဝ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏သာ။ (သာမည)။ ဝိသဘာဂေ၊ ဝိသဘာဂဖြစ်ကုန်သော။ ဥတုဣရိယာပထေ၊ ဥတုဣရိယာပုထ်တို့ကို။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ ရှောင်ကြဉ်၍။ သဘာဂေ၊ သဘာဂဖြစ်ကုန်သော။ (ဥတုဣရိယာပထေ တို့ကို။) သေဝန္တဿာပိ၊ ၎င်းလည်း။ (ပဿဒ္ဓိ) ဥပုဇ္ဇတိ။

အတ္တနောစ၊ မိမိ၏၎င်း။ ပရဿစ၊ ၎င်း။ ကမ္မဿကတာပစ္စဝေက္ခဏာ၊ ကံသာလျှင် မိမိဥစ္စာရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းကို။ မဇ္ဈတ္တပယောဂေါ၊ မဇ္ဈတ္တပယောဂဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ အပ်၏။ ဣမိနာ၊ မဇ္ဈတ္တပယောဂေန၊ ဤ မဇ္ဈတ္တပယောဂကြောင့်။ (ပဿဒ္ဓိ)ဥပုဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ လေဒ္ဓုဒဏ္ဍာဒိဟိ၊ ခဲ၊ ဒုတ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ပရံ၊ သူတပါးကို။ ဝိဟေဌယမာနောဝါ၊ ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက်လျက်သာ။ ဝိစရတိ၊ လှည့်လည်တတ်၏။ ဝေရူပံ၊ သော။ သာရဒ္ဓကာယံ၊ ပူပန်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ကိုယ်ရှိသော။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ ပရိဝဇ္ဇေန္တဿာပိ၊ ရှောင်ကြဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ သံယတပါဒပါဏိံ၊ စောင့်စည်းအပ်သော ခြေ၊ လက် ရှိသော။ ပဿဒ္ဓကာယံ၊ ငြိမ်သက်သော ကိုယ်ရှိသော။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ သေဝန္တဿာပိ၊ မှီဝဲသောပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ တို့၌။ ပဿဒ္ဓိ ဥပ္ပါဒနတ္ထာယ၊ ပဿဒ္ဓိကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ နိန္ဒပေါဏပဗ္ဗာရစိတ္တဿာပိ၊ ၎င်း။ (ပဿဒ္ဓိ) ဥပုဇ္ဇတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပုန္နဿ၊ သော။ အဿ၊ ထို ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ ပဇာနာတိ။

သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ဿ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သမထနိမိတ္တံ၊ နောက်နောက် သမထ၏အကြောင်းဖြစ်သော ရှေးရှေးသော သမထသည်၎င်း။ အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ၊ နောက်နောက်သော အဗျဂ္ဂ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရှေးရှေးသော အဗျဂ္ဂသည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသမထနိမိတ္တ အဗျဂ္ဂနိမိတ္တ၌။ ပေ။ သံဝတ္တတိ။ ဣတိ

အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ။ ။ဗျဂ္ဂ၌ “ဝိ + အဂ္ဂ”ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ ဝိဝိဓံ အဂ္ဂံ (အာရမ္မဏံ) ဗျဂ္ဂံ နတ္ထိ ဗျဂ္ဂံ ယဿာတိ အဗျဂ္ဂေါ၊ အထူးထူးအပြားပြား အာရုံမရှိသောကြောင့် မပျံ့လွင့်သော သမာဓိ၊ ထိုသမာဓိသည်ပင် နောက်နောက်သမာဓိ၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် အဗျဂ္ဂနိမိတ္တမည်၏။ ထို့ကြောင့် သမထနိမိတ္တံ အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ အရ သမာဓိချည်း ရသောကြောင့် “ပရိယာယ်”ဟု မှတ်ပါ။

ဝေ၊ သို့။ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ သမထနိမိတ္တံ အဗျဂ္ဂ-
 နိမိတ္တံဟူသော ပါဠိ၌။ သမထောဝ၊ ရှေးရှေး သမထသည်ပင်။ သမထနိမိတ္တံ၊
 နောက်နောက် သမထ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့် သမထနိမိတ် မည်၏။
 (သမထောဝ၊ သည်ပင်။) အဝိက္ခေပဋ္ဌေနစ၊ အထူးထူး အပြားအပြား ပစ်
 လွှင့်ခြင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ၊ မည်၏။ အပိစ၊ သေး။
 ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယတာ၊ အဇ္ဈတ်၊ ဗာဟိ နှစ်လိသော ဝတ္ထုတို့၏ သန့်ရှင်းမှုကို
 ပြုခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဣန္ဒြိယသမတ္တပဋိပါဒနတာ၊ သဒ္ဓါ-စသော ဣန္ဒြေတို့၏
 ညီမျှကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ နိမိတ္တကုသလတာ၊
 နိမိတ်၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏အဖြစ်၎င်း။ သမယေ၊ ချီးမြှောက်သင့်ရာအခါ၌။ စိတ္တ-
 သ၊ စိတ်ကို။ ပဂ္ဂဟဏတာ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ သမယေ၊ နှိပ်
 သင့်ရာအခါ၌။ စိတ္တသ၊ ကို။ နိဂ္ဂဟဏတာ၊ နှိပ်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ သမယေ၊
 ရှောင်စေသင့်ရာအခါ၌။ (စိတ္တသ၊ ကို။) သမ္ပဟံသနတာ၊ ကောင်းစွာ အပြား
 အားဖြင့် ရှင်လန်းစေခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ သမယေ၊ လျစ်လျူရှုသင့်ရာအခါ
 ၌။ (စိတ္တသ၊ ကို။) အဇ္ဈုပေက္ခနတာ၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။
 အသမာဟိတပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ၊ မတည်ကြည်သော စိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို
 ရှောင်ကြဉ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ သမာဟိတပုဂ္ဂလသေဝနတာ၊ တည်ကြည်
 သောစိတ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ စျာနဝိမောက္ခပစ္စဝေက္ခ-
 ဏတာ၊ စျာနံ၊ ဝိမောက္ခတို့ကို ဆင်ခြင်ခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ တဒေမ္မတ္တတာ၊
 ထို သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ဖြစ်ဘို့ရန် စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဣတိ ကော-
 ဒသ ဓမ္မာ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ။ တတ္ထ၊ ထို တဆုံတပါး
 သော တရားတို့တွင်။ ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယတာစ၊ ကို၎င်း။ ဣန္ဒြိယသမတ္တပဋိပါဒ-
 တာစ၊ ကို၎င်း။ ပုတ္တနယေနော၊ သာ။ ဝေဒိတဗျာ၊ ၏။

နိမိတ္တကုသလတာနာမ၊ နိမိတ္တကုသလတာ မည်သည်။ ကသိဏနိမိတ္တဿ၊
 ကသိုဏ်းနိမိတ်ကို။ ပဂ္ဂဟဏကုသလတာ၊ သင်ယူခြင်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏ အဖြစ်
 တည်း။ စိတ္တသ ပဂ္ဂဟဏတာတိ၊ ကား။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ အတိသိထိလ-
 ဝိရိယတာဒီဟိ၊ အလွန်လျော့သော ဝိရိယရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့ကြောင့်။
 လိနံ၊ တွန့်ဆုတ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ စိတ်၏
 တွန့်ဆုတ်ရာ ထိုအခါ၌။ ဓမ္မဝိစယဝိရိယပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်၊
 ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို။ သမုဋ္ဌာပနေန၊ ထကြွ ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း
 အားဖြင့်။ တဿ၊ ထို တွန့်ဆုတ်သောစိတ်ကို။ ပဂ္ဂဟနံ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းသည်။
 (ဟောတိ)။ သမယေ စိတ္တသ နိဂ္ဂဟဏတာတိ၊ ကား။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။
 အစွာရဒ္ဓဝိရိယတာဒီဟိ၊ အလွန်အားထုတ်အပ်သော ဝိရိယရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိ
 သည်တို့ကြောင့်။ ဥဒ္ဓဋ္ဌံ၊ ပျံ့လွင့်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မိံ သမယေ၊

စိတ်၏ ပျံ့လွင့်ရာ ထိုအခါ၌။ ပဿဒ္ဓိသမာဓိဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ပဿဒ္ဓိ
သမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို။ သမုဋ္ဌာပနေန၊
ထူထောင် ထကြွစေခြင်းအားဖြင့်။ တဿ၊ ထို ပျံ့လွင့်သောစိတ်ကို။ နိဂဏှနံ၊
နိဂဏှခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

သမယေ သမ္ပဟံသနတာတိ၊ ကား။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပညာ-
ပယောဂမန္တတယဝါ၊ ပညာလုံ့လ၏ နဲ့ သည်၏အဖြစ်ကြောင့်သော်၎င်း။ ဥပ-
သမသုခါနဓိဂမေနဝါ၊ ငြိမ်းအေးခြင်းသုခကို မရခြင်းကြောင့်သော်၎င်း။ နိရ-
ဿာဒံ၊ မသာယာအပ်သည်။ ဝါ၊ သာယာခြင်းမရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တသ္မိံ
သမယေ၊ နိရဿာဒစိတ်၏ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌။ အဋ္ဌသံဝေဂဝတ္ထုပစ္စဝေက္ခဏေန၊
ရှစ်ပါးသော သံဝေဂဝတ္ထုကို ဆင်ခြင်ခြင်းအားဖြင့်။ သံဝေဇေတိ၊ ထိတ်လန့်
စေရ၏။ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏာနိ၊ ဟူကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးတို့၎င်း။
ပဉ္စမံ၊ မြောက်သော။ အပါယဒုက္ခံ၊ အပါယ်ဆင်းရဲ၎င်း။ အတိတေ၊ အတိတ်၌။
ဝဇ္ဇမူလကံ၊ ဝဋ်လျှင် အရင်းခံရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ ၎င်း။ အနာဂတေ၊ ၌။ ဝဇ္ဇမူလကံ၊
သော။ ဒုက္ခံ၊ ၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ၌။ အာဟာရပရိယေဋ္ဌိမူလကံ၊ အာဟာရကို ရှာရ
ခြင်းလျှင် အရင်းခံရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးတို့သည်။ သံဝေဂ-
ဝတ္ထုနိနာမ၊ ထိတ်လန့်ခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်းတို့ မည်၏။ စ၊ အဘို့တပါး
ကား။ ရတနတ္ထယဂုဏာနုဿရဏေန၊ ရတနာသုံးပါး၏ဂုဏ်ကို အဖန်ဖန်
အောက်မေ့ခြင်းကြောင့်။ ပဿာဒံ၊ ကြည်လင်ခြင်းကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ အယံ၊
ဤ ရတနာသုံးပါး၏ဂုဏ်ကို အဖန်ဖန်အောက်မေ့ခြင်းကို။ သမယေ သမ္ပဟံသန-
တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

သမယေ အဇ္ဈုပေက္ခနတာနာမ၊ မည်သည်ကို။ (ဝေံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ သော
နည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။) ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ သမ္မာပဋိပတ္တိံ၊ မဖောက်မပြန်
မှန်ကန်သောအကျင့်ကို။ အာဂမ္မ၊ ရှေးရှုထောက်၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ အလီနံ၊ တွန့်လည်း

သံဝေဂဝတ္ထု ရှစ်ပါး။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော ဇာတိ ဇရာ ဗျာဓိ မရဏ စသော
ဒုက္ခတို့သည် သံသရာ၌ ကျင်လည်နေသူ ဟူသမျှတို့ မကင်းနိုင်ကြသော ထိတ်လန့်ခြင်း၏
အကြောင်းဝတ္ထုများ ဖြစ်ကြရကား သူတော်ကောင်းအများ သတိထားဘွယ် ကောင်း
လှ၍ အောက်ပါ လင်္ကာကို ပြပါသည်။

[ဆောင်] အမိဝမ်းခေါင်း၊ ဆယ်လညောင်းမျှ၊ အောင်းခွဲရချေ၊ တည်သန္ဓေနှင့်၊
လူ့ပြေလူ့ရှာ၊ ရောက်ပြန်ပါလည်း၊ အို နာ သေရေး၊ ဒုက္ခဘေးကြောင့်၊
စိတ်အေး ကိုယ်ခိုင်၊ မနေနိုင်ခဲ၊ ဆိုင်ဆိုင် ဒုက္ခ၊ ခံပြီးမှလည်း၊ များလှ
ပါယ်ရှာ၊ ရောက်ကြရှာ၏၊ အတိတာရှေး၊ ဤ ဝဋ်ဘေးနှင့်၊ နောင်ရေး
နာဂတ်၊ ဒုက္ခထပ်လိမ့်၊ မပြတ်ခုခါ၊ ဖြစ်တုန်းမှာလည်း၊ အစာရှာရ၊ ထို
ဒုက္ခကြောင့်၊ နေ့ည မဟူ၊ ကိုယ်စိတ်ပူ၍၊ သူသူ ငါငါ၊ မသက်သာသည်၊...
ရှစ်ဖြာ သံဝေ ရကြောင်းတည်း။

မတုန်ဆုတ်သော။ အနုဒ္ဒင်္ဂ၊ ပျံလည်း မပျံလွင့်သော။ အနိရဿာဒံ၊ နိရဿာဒလည်းမဟုတ်သော။ (မသာမယာလည်း မဟုတ်သော။) အာရမ္မဏေ ဌိ။ သမပ္ပဝတ္တံ၊ အညီအမျှဖြစ်သော။ သမထဝီထိ ပဋိပန္နံ၊ သမထလမ်းသို့ သွားနေသော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တဒါ၊ ဌိ။ အယံ၊ ဤ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမပ္ပဝတ္တေသု၊ အညီအမျှဖြစ်ကုန်သော။ အဿေသု၊ မြင်းတို့၌။ သာရထိ၊ ရထားထိန်းသည်။ ဗျာပါရံ၊ ဗျာပါရသို့။ န အာပဇ္ဇတိဝိယ၊ မရောက်သကဲ့သို့။ (ဝေံ) ပဂ္ဂဟနိဂ္ဂဟသမ္ပဟံသနေသု၊ ချီးမြှောက်ခြင်း၊ နှိပ်ခြင်း၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် ရွှင်လန်းစေခြင်းတို့၌။ ဗျာပါရံ၊ န အာပဇ္ဇတိ။ အယံ၊ ဤ ပဂ္ဂဟ၊ နိဂ္ဂဟ၊ သမ္ပဟံသနတို့၌ ဗျာပါရသို့ မရောက်ခြင်းကို။ သမယေ အဇ္ဈပေက္ခနတတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။

ဥပစာရံဝါ၊ ဥပစာရဈာန်သို့သော်၎င်း။ အပ္ပနံဝံ၊ အပ္ပနာဈာန်သို့သော်၎င်း။ အပ္ပတ္တာနံ၊ မရောက်ကုန်သော။ ဝိက္ခိတ္တဝိတ္တာနံ၊ အထူးထူးအပြားပြား ပစ်လွတ်အပ်သောစိတ် ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ ပျံလွင့်သောစိတ်ရှိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့ကို။ အာရကာ၊ ဝေးစွာ။ ပရိဝဇ္ဇနံ၊ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည်။ အသမာဟိတပုဂ္ဂလ ပရိဝဇ္ဇနတံ နာမ၊ မည်၏။ ဥပစာရေနဝါ၊ ဥပစာရဈာန်ဖြင့်သော်၎င်း။ အပ္ပနာယ ဝါ၊ အပ္ပနာဈာန်ဖြင့်သော်၎င်း။ သမာဟိတစိတ္တာနံ၊ ကောင်းစွာ အာရံ၌ ထားအပ်သောစိတ် ရှိကုန်သော။ ဝါ၊ တည်ကြည်သောစိတ် ရှိကုန်သော။ (ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့ကို။) သေဝနာ၊ မှီဝဲခြင်းသည်။ ဘဇနာ၊ ဆည်းကပ်ခြင်းသည်။ ပယံရူပါသနာ၊ အနီးသို့ ချဉ်းကပ်ခြင်းသည်။ သမာဟိတပုဂ္ဂလသေဝနတနာမ၊ မည်၏။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ တို့၌။ သမာဓိဥပ္ပါဒနတ္ထံယေဝ၊ သမာဓိကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါသာလျှင်။ နိန္ဒ ပေါဏပဗ္ဗာရစိတ္တတာ၊ ညွတ်ယိမ်းကိုင်ရှိုင်းသောစိတ် ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ တဒဓိမုတ္တတာနာမ၊ မည်၏။ ဟိ၊ အကျိုးကား။ ဝေံ၊ ဤသို့။ ပဋိပဇ္ဇတော၊ ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သေ (သေသမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ)၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ပန၊ ဆက်။ ဝေံ၊ သို့။ ဥပ္ပန္နဿ၊ သော။ အဿ၊ ထို သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာပါရိပူရိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ ပဇာနာတိ။

ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဌာနိယာ၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ တည်တတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ အတ္ထိ။ တတ္ထ၊ ထို တရားတို့၌။ ပေ။ သံဝတ္တတိ။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဌာနိယာ ဓမ္မာ ဟူသော ပါဠိ၌။ ဥပေက္ခာဝ၊ ရှေးရှေး ဥပေက္ခာသည်ပင်။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဌာနိယာ၊ နောက်နောက် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ၏ တည်ရာဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ တည်တတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်

ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာနာမ၊ တရားတို့မည်၏။ အပိစ၊ သေး။ သတ္တမဇ္ဈတ္တတာ၊ သတ္တဝါတို့အပေါ်ဝယ် အလယ်အလတ်၌ တည်သောသဘော ရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ သင်္ခါရမဇ္ဈတ္တတာ၊ သင်္ခါရတို့အပေါ်ဝယ် အလယ်အလတ်၌ တည်သောသဘော ရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ သတ္တသင်္ခါရကေလာယနပုဂ္ဂလပရိဝဇ္ဇနတာ၊ သတ္တဝါသင်္ခါရ တို့၌ မက်မောတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်၎င်း။ သတ္တ- သင်္ခါရ မဇ္ဈတ္တ ပုဂ္ဂလသေဝနတာ၊ သတ္တဝါ သင်္ခါရတို့အပေါ်ဝယ် အလယ် အလတ်၌တည်သော သဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမှီဝဲခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်၎င်း။ တဒမိ- မုတ္တတာ၊ ထို ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ဖြစ်ဘို့ရန် စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်သူ၏အဖြစ်၎င်း။ ဣတိ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒါယ သံဝတ္တန္တိ။

တတ္ထ၊ ထို ငါးပါးသောတရားတို့တွင်။ တံ၊ သင်သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ကမ္မေန၊ ကံကြောင့်။ အာဂန္ဓာ၊ ဤလူ့ ဘဝသို့လာ၍။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ ကမ္မေန ဝေ၊ ကံကြောင့်ပင်။ ဂမိဿသိ၊ သွားရလတ္တံ့။ ဧသောပိ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ အတ္တနော ကမ္မေန အာဂန္ဓာ အတ္တနော ကမ္မေန ဝေ ဂမိဿတိ။ တံ၊ သည်။ ကံ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ကေလာယသိ၊ မြတ်နိုးစုံမက် နှစ်သက်သနည်း။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ကမ္မဿကတာ ပစ္စဝေက္ခဏေနစ၊ ကံသာလျှင် မိမိဥစ္စာရှိသည်၏အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း အားဖြင့်၎င်း။ ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်။ သတ္တောယေဝ၊ သတ္တဝါသည်ပင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ သော တံ၊ ထို သင်သည်။ ကံ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ကေလာယသိ၊ မြတ်နိုးစုံမက် နှစ်သက်သနည်း။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ နိဿတ္တ ပစ္စ- ဝေက္ခဏေနစ၊ သတ္တ မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။ သတ္တမဇ္ဈတ္တတံ၊ သတ္တဝါတို့အပေါ် ဝယ် အလယ်အလတ်၌ တည်သောသဘောရှိသူ၏အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ သတ္တဝါတို့၌ လျစ်လျူရှုတတ်သူ၏အဖြစ်ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။

ဣဒံ စီဝရံ၊ သည်။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဝဏ္ဏဝိကာရဉ္စေဝ၊ အဆင်း၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့၎င်း။ ဇိဏ္ဏဘာဝဉ္စ၊ ဟောင်းနွမ်းသည်၏ အဖြစ်သို့၎င်း။ ဥပ- ဂန္ဓာ၊ ကပ်ရောက်၍။ ပါဒပုဉ္ဇ နစောဋ္ဌကံ၊ ခြေသုတ်အဝတ်သည်။ ဟုတုာ၊ ၍။ ယဋ္ဌိကောဋ္ဌိယာ၊ တောင်ဝှေးစွန်းဖြင့်။ ဆဒ္ဓနိယံ၊ စွန့်ပစ်ထိုက်သည်။ ဘဝိဿတိ။ ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ ထို သင်္ကန်း၏။ သာမိကော၊ အရှင်သည်။ သစေ ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ၊ သော်။) အဿ၊ ထိုသင်္ကန်းအား။ ဝေ၊ သို့။ ဝိနဿိ- တံ၊ ပျက်စီးခြင်းငှါ။ ဝါ၊ ပျက်စီးခွင့်ကို။ န ဒဒေယျ၊ မပေးရာ။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ အဿာမိကဘာဝပစ္စဝေက္ခဏေန စ၊ အရှင် မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ဆင်ခြင် ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဣဒံ၊ ဤသင်္ကန်းသည်။ အနုဒ္ဓနိယံ၊ ရှည်သောအခွန်ကို မခံ သည်။ ဝါ၊ ရှည်သောအခွန်သို့ မရောက်သည်။ တာဝကာလိကံ၊ ထိုသုံးဆောင်ရာ ကာလမျှသာ ရှိသည်။ ဝါ၊ အခိုက်အတန့်သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။

တာဝကာလိက ဘာဝပစ္စဝေက္ခဏေန စ၊ တာဝကာလိက၏ အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်
 ခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ ဒွိဟိံ၊ ကုန်သော။ အာကာရေဟိ ဝေ၊ တို့ဖြင့်ပင်။ သင်္ခါရ-
 မဇ္ဈတ္တတံ၊ သင်္ခါရတို့အပေါ်ဝယ် အလယ်အလတ်၌ တည်သောသဘော ရှိသူ၏
 အဖြစ်ကို။ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ စီဝရေ၊ သင်္ကန်း၌။ (ယောဇနာ၊ အနက်
 အဓိပ္ပါယ်ကို ယှဉ်စေခြင်းကို။ ကတာ) ယထာ၊ ပြုအပ်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ပတ္တာ-
 ဒီသုပိ၊ သပိတ် အစရှိသောပစ္စည်းတို့၌လည်း။ ယောဇနာ၊ ကာတဗျာ။

သတ္တသင်္ခါရ ကေလာယနပုဂ္ဂလ ပရိဝဇ္ဇနတတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ (အတ္ထော ဝေ
 ဝေဒိတဗျော။) ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဂိဟိဝါ၊ လူဝတ်ကြောင်သည်မူလည်း။
 အတ္တနော၊ ၏။ ပုတ္တဓိတာဒိကေ၊ သားသွီး အစရှိသူတို့ကို။ မမာယတိ၊ ငါ့ဥစ္စာ
 ဟု ပြု၏။ ဝါ၊ မြတ်နိုး၏။ ပဗ္ဗဇိတောဝါ၊ ရဟန်းသည်မူလည်း။ အတ္တနော၊
 မိမိ၏။ အန္တေဝါသိက သမာနုပဇ္ဈာယကာဒိကေ၊ အနီးနေတပည့် တူသော
 ဥပဇ္ဈာယ်ရှိသော သီတင်းသုံးဘော် အစရှိသူတို့ကို။ မမာယတိ၊ ၏။ သဟတ္ထေ-
 နေဝ၊ မိမိလက်ဖြင့်သာ။ နေသံ၊ ထိုအန္တေဝါသိက သမာနုပဇ္ဈာယက စသူတို့၏။
 ကေသစ္စေဒန သူစိကမ္မ စီဝရဓောဝန ရဇန ပတ္တပစနာဒီနိ၊ ဆံကို ရိတ်ဖြတ်မှု၊
 အပ်ချုပ်မှု၊ သင်္ကန်းကို ဖွပ်လျှော်မှု၊ သင်္ကန်းဆိုးမှု၊ သပိတ်ဖုတ်မှု အစရှိသော
 အမှုတို့ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ မုဟုတ္တမ္ပိ၊ တမုဟုတ်မျှလည်း။ အပဿန္တော၊
 မမြင်လသော်။ အသုကော၊ ထိုမည်သော။ သာမဏေရော၊ သည်။ ကုဟိံ၊ အဘယ်
 မှာနည်း။ အသုကော၊ ထိုမည်သော။ ဒဟရော၊ ရဟန်းငယ်သည်။ ကုဟိံ၊
 အဘယ်မှာနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘန္တမိဂေါဝိယ၊ တုန်လှုပ်သောသမင်သည်ကဲ့သို့။
 ဣတော စိတောစ၊ ဤမှ ဤမှလည်း။ အာလောကေတိ၊ ကြည့်ရှု ရှာဖွေ၏။
 အညေန၊ အခြားသူသည်။ ကေသစ္စေဒနာဒီနိ၊ ဆံကိုရိတ်ခြင်း အစရှိသောအမှု
 တို့၏။ အတ္တာယ၊ ငှါ။ မုဟုတ္တံ၊ တမုဟုတ်လောက်။ အသုကံ၊ ထိုမည်သော
 သာမဏေကို။ ဝါ၊ ထိုမည်သော ရဟန်းငယ်ကို။ တာဝပေသေထ၊ စေလွှတ်ပါ
 ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယာစိယမာနောပိ၊ တောင်းအပ်ပါသော်လည်း။ အမေပိ၊
 ငါတို့သည်လည်း။ ဝါ၊ ငါတို့သော်မှလည်း။ တံ၊ ထိုသာမဏေကို။ ဝါ၊ ထို
 ရဟန်းငယ်ကို။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ကမ္ပံ၊ အလုပ်ကို။ န ကာရေမ၊ မပြုစေရက်ပါ
 ကုန်။ ဟုမေ၊ သင်တို့သည်။ နံ၊ ထိုသာမဏေကို။ ဝါ၊ ထို ရဟန်းငယ်ကို။ ဂဟေ-
 တ္တာ၊ ခေါ်၍။ ကိလမေဿထ၊ ပင်ပန်းစေကြကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြော၍။
 န ဒေတိ၊ မပေး။ အယံ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတ္တကေလာယနောနာမ၊ သတ္တဝါကို
 မြတ်နိုးသူ မည်၏။

ပန၊ ကား။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ စီဝရ ပတ္တထာလက ကတ္တရယဠိ-
 အာဒီနိ၊ သင်္ကန်း၊ သပိတ်၊ ခွက်၊ တောင်ဝှေး အစရှိသောပစ္စည်းတို့ကို။ မမာ-
 ယတိ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု ပြု၏။ ဝါ၊ မြတ်နိုး၏။ အညဿ၊ အခြားသူအား။ ဟတ္ထေန၊

လက်ဖြင့်။ ပရာမသိတုမ္ပိ၊ သုံးသပ်ခြင်းငှါလည်း။ ဝါ၊ သုံးသပ်ခွင့်ကိုလည်း။
 န ဒေတိ၊ မဒေပး။ ယာဝကာလိကံ၊ ထိုသုံးဆောင်ရာကာလပတ်လုံး ယူအပ်သည်
 မည်လောက်အောင်။ ဝါ၊ အခိုက်အတန့်။ ယာစိတော၊ တောင်းအပ်သည်။
 (သမာနော)ပိ၊ သော်လည်း။ မယမ္ပိ၊ ငါတို့သော်မှလည်း။ ဣမံ၊ ဤပစ္စည်းကို။
 မမာယန္တာ၊ မြတ်နိုးကုန်သည်။ (ဟုတ္တာ)။ န ပရိဘုဉ္ဇာမ၊ မသုံးစွဲရက်ပါကုန်။
 တုမ္ပာကံ၊ သင်တို့အား။ ကိ ဒဿာမ၊ အဘယ်မှာ ပေးနိုင်ပါကုန်အံ့နည်း။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ ဝဒတိ၊ ပြော၏။ အယံ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သင်္ခါရကေလာယနော နာမ၊
 သင်္ခါရကို မြတ်နိုးသူမည်၏။ ယော ပန၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ ဒွိသုပိ၊ ၂-မျိုး
 လုံးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေသု ဝတ္ထုသု၊ ထို သတ္တဝါသင်္ခါရဟူသောဝတ္ထုတို့၌။
 မဇ္ဈတ္တော၊ အလယ်အလတ်၌တည်သောသဘောရှိသည်။ ဥဒါသိနော၊ လျစ်လျူ
 ရှုတတ်သည်။ (ဟောတိ)။ အယံ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတ္တသင်္ခါရမဇ္ဈတ္တောနာမ၊
 သတ္တဝါ သင်္ခါရတို့၌ လျစ်လျူရှုသူမည်၏။ [ဥဒါသိနံပုဒ်အဖွင့်ကို အဋ္ဌသာလိနိ
 ဘာသာဋီကာ မူလဋီကာနိဿယ ဥပါဒိန္နတိက်အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။]

ဣတိ၊ ဤသို့။ အယံ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သည်။ ဝေရူပေ၊ ကုန်သော။
 သတ္တသင်္ခါရ ကေလာယနပုဂ္ဂလေ၊ သတ္တဝါ သင်္ခါရတို့ကို မြတ်နိုးတတ်သော
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အာရကာ၊ ဝေးစွာ။ ပရိဝဇ္ဇေန္တဿာပိ၊ ရှောင်ကြဉ်သောပုဂ္ဂိုလ်
 ၏၎င်း။ သတ္တသင်္ခါရ မဇ္ဈတ္တပုဂ္ဂလေ၊ သတ္တဝါသင်္ခါရတို့ အပေါ်ဝယ် အလယ်
 အလတ်၌တည်သောသဘောရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ သေဝန္တဿာပိ၊ မှီဝဲသော
 ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု၊ တို့၌။ တဒုပ္ပါဒနတ္တံ၊ ထို ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်
 ကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ နိန္ဒ ပေါဏ ပဗ္ဗာရစိတ္တဿာပိ၊ ညှတ်သောစိတ်၊
 ကိုင်းသောစိတ်၊ ရှိုင်းသောစိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၎င်း။ ဥပုဇ္ဇတိ။ ပန၊
 ဆက်။ ဝေံ၊ သို့။ ဥပုန္နဿ၊ သော။ အဿ၊ ထို ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်၏။ အရဟတ္တ-
 မဂ္ဂေန၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာပါရိပုရိ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ ပဇာနာတိ။ သဗ္ဗတ္ထ၊
 အလုံးစုံသော ဗောဇ္ဈင်တို့၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနတ္ထ-
 မေဝ၊ ပေါ်လှင်ထင်ရှားသောအနက် ရှိသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဗောဇ္ဈင်ပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဒွိသု၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ဣမေသုပိ ပဗ္ဗေသု၊ ဤနိဝရဏပဗ္ဗ၊ ဗောဇ္ဈင်ပဗ္ဗ
 တို့၌လည်း။ သုဒ္ဓဝ်ပဿနာဝ၊ သမထမဖက် သက်သက်သော ဝိပဿနာကိုသာ။
 ကထိတာ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣမေ သတိပဋ္ဌာနာ၊
 တို့ကို။ ပုဗ္ဗဘာဝေ၊ မဂ်၏ရှေးအတို့၌။ နာနာစိတ္တေသု၊ အမျိုးမျိုးသောစိတ်တို့၌။
 လဗ္ဘန္တိ။ ပံ၊ မှန်။ (တနည်း)ဟိ၊ ချဲ့။ အညေနေဝ၊ ဝေဒနာစသည်ကိုသိမ်းဆည်း
 ကြောင်းဖြစ်သောစိတ်မှ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်ဖြင့်။ ကာယံ၊

ကိုယ်ကို။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ပိုင်းခြား၍ ယူ၏။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်း၏။ အညေန (ဝေ)၊ ကာယစသည်ကို သိမ်းဆည်းကြောင်းဖြစ်သောစိတ်မှ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ (စိတ္တေန)။ ဝေဒနံ၊ ကို။ (ပရိဂ္ဂဏှာတိ)။ အညေန (ဝေ)၊ ကာယစသည်ကို သိမ်းဆည်းကြောင်းဖြစ်သောစိတ်မှ တပါးသာလျှင်ဖြစ်သော။ (စိတ္တေန)။ စိတ္တံ၊ ကို။ (ပရိဂ္ဂဏှာတိ)။ အညေန (ဝေ)၊ သော။ (စိတ္တေန။ ဓမ္မေ၊ ဓမ္မတို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ။ ပန၊ ကား။ (စတ္တာရော၊ ဣမေ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့ကို။) လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ၊ လောကုတ္တရာမဂ်ခဏ၌။ ဧကစိတ္တေယေဝ၊ တခုတည်းသောစိတ်၌သာ။ လဗ္ဘန္တိ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ အာဒိတော၊ အစ၌။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ ပရိဂ္ဂဏှိတော၊ ပိုင်းခြားကာယူ၍။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်း၍။ အာဂတဿ၊ လာသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တာ၊ ဝိပဿနာနှင့်သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော။ သတိ၊ သတိသည်။ ကာယာနုပဿနာ နာမ၊ မည်၏။ တံယ သတိယာ၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ ပုဂ္ဂလော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာယာနုပဿီနာမ၊ မည်၏။ ဝိပဿနံ၊ ကို။ ဥဿုကာပေတော၊ အထက် အထက်သို့ တိုးတက်စေ၍။ ဝါ၊ အားထုတ်စေ၍။ [ဥ+သုကဓာတ်၊ ကာပေ ပစ္စည်း။] အရိယမဂ္ဂံ၊ သို့။ ပတ္တဿ၊ ရောက်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ မဂ်ခဏ၌။ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ၊ မဂ်နှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ သတိ၊ သတိသည်။ ကာယာနုပဿနာ နာမ၊ မည်၏။ တာယ သတိယာ၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ကာယာနုပဿီ နာမ၊ မည်၏။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဏှိတော၊ ၍။ ပေ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဏှိတော၊ ၍။ ပေ။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏှိတော၊ ၍။ အာဂတဿ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တာ သတိ ဓမ္မာနုပဿနာ နာမ၊ တာယ သတိယာ သမန္နာဂတော ပုဂ္ဂလော ဓမ္မာနုပဿီ နာမ၊ ဝိပဿနံ ဥဿုကာပေတော။ ပေ။ ဓမ္မာနုပဿီနာမ၊ မည်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ တာဝ၊ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာန်မှ ရှေးဦးစွာ။ ဒေသနာ၊ သည်။ ပုဂ္ဂလော၊ ၌။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။

ပန၊ ကား။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ သုဘန္တိ၊ တင့်တယ်၏ ဟူ၍။ ဝိပလ္လာသပုဟာနာ၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ဖြစ်ခြင်းကို ပယ်တတ်သော။ ကာယပရိဂ္ဂါဟိကာ၊ ကိုယ်ကို ပိုင်းခြား၍ ယူတတ်သော။ ဝါ၊ ကိုယ်ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော။ သတိ၊ သည်။ မဂ္ဂေန၊ မဂ်ကြောင့်။ သမိဇ္ဈတိ၊ ပြီးစီး၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယာနုပဿနာ နာမ၊ မည်၏။ ဝေဒနာယ၊ ၌။ သုခန္တိ၊ သုခဟူ၍။ ဝိပလ္လာသပုဟာနာ၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်ဖြစ်ခြင်းကို ပယ်တတ်သော။ ဝေဒနာပရိဂ္ဂါဟိကာ၊ ဝေဒနာကိုပိုင်းခြား၍ ယူတတ်သော။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်းတတ်သော။ ပေ။ ဝေဒနာနုပဿနာ နာမ၊ မည်၏။ စိတ္တေ၊ ၌။ နိစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝိပလ္လာသပုဟာနာ၊ သော။ စိတ္တပရိဂ္ဂါဟိကာ၊ သော။ ပေ။ စိတ္တာနုပဿနာ နာမ၊ မည်၏။ ဓမ္မေသု၊ သညာ သင်္ခါရတရားတို့၌။ အတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝိပလ္လာသပုဟာနာ၊ သော။ ပေ။ ဓမ္မာနုပဿနာ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကော၊ တပါးတည်းသာလျှင်

ဖြစ်သော။ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ၊ သော။ သတိ၊ သည်။ စတုကိစ္စသာဓနဋ္ဌေန၊ လေးပါး
 သော ကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ နာမာနိ၊
 ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် စသော နာမည်တို့ကို။ လဘတိ၊ ၏။ တေန၊
 ကြောင့်။ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ ပန ကေစိတ္ထေယေဝ လဗ္ဘန္တိတိ၊ ဟူ၍။
 (မယာ) ဝုတ္တံ။

သုတ္တန္တဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအပွင့်

၃၇၄။ အဘိဓမ္မဘာဇနိယေ၊ အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌။ လောကုတ္တရ-
 သတိပဋ္ဌာနဝသေန၊ လောကုတ္တရာသတိပဋ္ဌာန်နှင့်စပ်သဖြင့်။ ဒေသနာယ၊ ဒေသ-
 နာ၏။ ဝါ၊ ကို။ အာရဒ္ဓတ္တာ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ကာယာဒိအာရမ္မဏေသု၊ ကာယအစရှိသော အာရုံရှိကုန်သော။ လောကီယ-
 သတိပဋ္ဌာနေသု၊ လောကီသတိပဋ္ဌာန်တို့၌။ တန္တိ၊ ပါဠိတော်အစဉ်ကို။ ဌပိတာ
 ယထာ၊ တားတော်မူအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ (တန္တိ၊ ကို။) အဋ္ဌပေတွာ၊
 ထားတော်မူဘဲ။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကာယာနုပဿနာ-
 ဒိနိ၊ ကာယာနုပဿနာ အစရှိကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာနိ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။
 ဓမ္မသင်္ဂဏိယံ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏိပါဠိတော်၌။ ဝိဘတ္တဿ၊ ဝေဘန်အပ်ပြီးသော။ ဒေသ-
 နာနယဿ၊ ဒေသနာတော်နည်း၏။ မုခမတ္တမေဝ၊ အမြက်မျှကိုသာ။ ဒသေ-
 နန္တေန၊ ပြတော်မူလျက်။ နိဋ္ဌိဋ္ဌာနိ၊ ညွှန်ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

တတ္ထ၊ ထို အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌။ [နောက်၌ “ဒသပုဘေဒေါ အသိတိ-
 နယသဟဿပုဋိမဏ္ဍိတော အဘိဓမ္မဘာဇနိယနိဒ္ဒေသော”ကို ကြည့်၍ ယောဇ
 နာအတိုင်း စွဲသည်။ ရှေးနိဿယ၌ကား “တတ္ထ၊ ထိုလောကုတ္တရာဖြစ်သော သတိ
 ပဋ္ဌာန်တို့၌” ဟု စွဲလေ၏။] ကထံ၊ အဘယ်သို့ သိထိုက်သနည်း။ တာဝ၊ ဝေဒနာ-
 နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် အစရှိသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဋ္ဌိဋ္ဌာယ၊ သော။) ကာယာ-
 နုပဿနာယ၊ ၏။ ဝါ၊ အတွက်။ [ဒသ နယာ ဟောန္တိ-၌ စပ်။] သောတာပတ္တိ-
 မဂ္ဂေ၊ ၌။ ဈာနာဘိနိဝေသေ၊ ဈာနာဘိနိဝေသ အခဏ်း၌။ သုဒ္ဓိကပဋိပဒါ၊
 သုဒ္ဓိကပဋိပဒါဌာနဂုဏ်း။ သုဒ္ဓိကသုညတာ၊ သုဒ္ဓိကသုညတာဌာနဂုဏ်း။ သုညတ-
 ပဋိပဒါ၊ သုညတပဋိပဒါဌာနဂုဏ်း။ အပ္ပဏိဟိတပဋိပဒါ၊ အပ္ပဏိဟိတပဋိပဒါ
 ဌာနဂုဏ်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စသု၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဣမေသု ဌာနေသု၊ ဤဌာနတို့၌။
 ဒိန္တံ ဒိန္တံ၊ နှစ်ပါး နှစ်ပါးကုန်သော။ စတုက္ကပဉ္စကနယာနံ၊ စတုက္ကနည်း၊ ပဉ္စက
 နည်းတို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဒသ၊ ကုန်သော။ နယာ၊ နည်းတို့သည်။
 ဟောန္တိ။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသော အဘိနိဝေသတို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤ အတူ
 တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိသတိယာ၊ နှစ်ဆယ်သော။ အဘိနိဝေသေ၊ အဘိနိဝေသ

တို့၌။ ဒွေ နယသတာနိ၊ နှစ်ရာသော နည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ တာနိ၊ ထို
 နှစ်ရာသောနည်းတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ စတုဟိ၊ လေးပါးကုန်သော။ အဓိပတိဟိ၊
 အဓိပတိတို့ဖြင့်။ စတုဂ္ဂုဏိတာနိ၊ လေးဖွဲ့တို့ဖြင့် မြောက်အပ်ကုန်သည်။ (သမာနာ-
 နိ၊ ကုန်လသော်။) အဋ္ဌ (နယသတာနိ)၊ ရှစ်ရာသော နည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။
 ဣတိ၊ သို့။ သုဒ္ဓိကာနိ၊ အဓိပတိတို့နှင့် မဖက် သက်သက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွေ (နယ
 သတာနိ)၊ နှစ်ရာသောနည်းတို့၎င်း။ သာဓိပတိနိ၊ အဓိပတိတို့နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်
 သော။ အဋ္ဌ (နယသတာနိ)၊ ရှစ်ရာသောနည်းတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံး
 စုံသောနည်းသည်လည်း။ နယသဟဿ၊ နည်းတထောင်သည်။ ဟောတိ။ ဝေဒနာ-
 နုပဿနာဒိသု၊ ဝေဒနာနုပဿနာအစရှိသည်တို့၎င်း။ သုဒ္ဓိကသတိပဋ္ဌာနေစ၊
 သုဒ္ဓိကသတိပဋ္ဌာန်၎င်း။ တထာ၊ ထို အတူတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သောတာ-
 ပတ္တိမဂ္ဂေ၊ သောတာပတ္တိမဂ်၌။ ပဉ္စနယသဟဿာနိ၊ ငါးထောင်သောနည်းတို့
 သည်။ (ဟောန္တိ)။

စ၊ ဆက်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေ ၌။ (ပဉ္စနယသဟဿာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ)
 ယထာ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ သေသမဂ္ဂေသုပိ၊ ကြွင်းသောမဂ်တို့၌
 လည်း။ (ပဉ္စနယသဟဿာနိ၊ ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကုသလေ၊ ကုသိုလ်၌။
 ဝိသတိနယသဟဿာနိ၊ နှစ်သောင်းသော နည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ပန၊
 ဆက်။ သုညတာပဏိဟိတာနိမိတ္တာဒိဘေဒေသု၊ သုညတ၊ အပ္ပဏိဟိတ၊ အနိမိတ္တ
 အစရှိသော အပြားရှိသော မဂ်တို့၌။ တတော၊ ထို နည်းပေါင်း နှစ်သောင်းမှ။
 တိဂုဏေ၊ သုံးဆဖြင့် မြောက်အပ်သော်။ ဝိပါကေ၊ ၌။ သဋ္ဌိနယသဟဿာနိ၊
 ခြောက်သောင်းသောနည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေမေဝ၊ ဤအတူ
 သာလျှင်။ သကိစ္စသာကောနုဉ္ဇေဝ၊ မိမိကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်
 သော။ (ကုသိုလ်ကို ရည်ရွယ်သည်။) သံသိဒ္ဓိကကိစ္စာနုဉ္ဇေ၊ ပြီးပြီးသောကိစ္စရှိသည်
 လည်းဖြစ်ကုန်သော။ (ဝိပါက်ကိုရည်ရွယ်သည်။) ကုသလဝိပါကသတိပဋ္ဌာနာနိ၊
 ကုသိုလ်သတိပဋ္ဌာန်၊ ဝိပါက်သတိပဋ္ဌာန်တို့၏။ နိဒ္ဒေသဝသေန၊ နိဒ္ဒေသ၏
 အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိဇော၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ [အဘိဓမ္မ-
 ဘာဇနိယနိဒ္ဒေသော ၌စပ်။] ကာယာနုပဿနာဒိဝေဒနစ၊ ကာယာနုပဿနာ
 အစရှိသည်တို့နှင့် စပ်သဖြင့်၎င်း။ သုဒ္ဓိကဝသေနစ၊ သုဒ္ဓိကနှင့် စပ်သဖြင့်၎င်း။
 ကုသလေ၊ ၌။ ပဉ္စန္ဒ၊ ငါးပါးသော နိဒ္ဒေသဝါရတို့၎င်း။ ဝိပါကေ၊ ၌။ ပဉ္စန္ဒ၊
 တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသန္တံ၊ ကုန်သော။ နိဒ္ဒေသဝါရာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အပြား
 အားဖြင့်။ ဒသပုဘေဒေါ၊ ဆယ်ပါးအပြားရှိသော။ အသိတိနယသဟဿပုဋ္ဌိ-
 မဏ္ဍိတော၊ ရှစ်သောင်းသော နည်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော။ အဘိဓမ္မ-
 ဘာဇနိယနိဒ္ဒေသော၊ သည်။ (ဟောတိ)။

၃-ပဉ္စာပုစ္ဆက အဖွင့်

၃၈၆။ ပဉ္စာပုစ္ဆကော နည်း၌။ ပါဠိအနုသာရေနေဝ၊ သာလျှင်။ သတိပဋ္ဌာ-
 နာနံ၊ တို့၏။ ကုသလာဒိဘာဝေါ၊ ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိ-
 တဗျော။ ပန၊ အထူးကား။ အာရမ္မဏတ္တိကေသု၊ တို့၌။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။
 တောနိ၊ ဤလောကုတ္တရာသတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။ အပ္ပမာဏံ၊ ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊
 ကို။ အာရဗ္ဘ၊ အာရုံပြု၍။ ပဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာ-
 နေဝ၊ သာတည်း။ မဂ္ဂါရမ္မဏာနိ၊ မဂ္ဂါရမ္မဏတို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ပန၊ ဆက်။
 သဟဇာတဟေတုဝသေန၊ တကွဖြစ်သော ဟိတ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ မဂ္ဂဟေတုကာနိ၊
 မဂ္ဂဟေတုကတို့တည်း။ ဝီရိယံဝါ၊ ဝီရိယကိုသော်၎င်း။ ဝိမံသံဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။
 ဇေဋ္ဌကံ၊ အကြီးအကဲကို။ ကတော၊ ၍။ မဂ္ဂဘာဝနာကာလေ၊ မဂ်ကိုဖြစ်စေရာ
 အခါ၌။ မဂ္ဂါဓိပတိနိ၊ မဂ္ဂါဓိပတိတို့တည်း။ ဆန္ဒစိတ္တဇေဋ္ဌိကာယ၊ ဆန္ဒ စိတ္တ
 ဟူသော အကြီးအကဲရှိသော။ မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ မဂ်ကို ဖြစ်စေရာအခါ၌။ မဂ္ဂါ-
 ဓိပတိနိတိ၊ မဂ်ဟူသော အဓိပတိပစ္စည်းရှိကုန်၏ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗာနိ၊ မဆိုထိုက်
 ကုန်။ ဖလကာလေပိ၊ ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်ရာ အခါ၌လည်း။ (မဂ္ဂါဓိပတိနိတိ၊ ဟူ၍။)
 န ဝတ္တဗ္ဗာနေဝ၊ မဆိုထိုက်ကုန်သည်ပင်။ အတိတာဒိသု၊ အတိတ်အစရှိသော
 အာရုံတို့တွင်။ ကောရမ္မဏဘာဝေနပိ၊ တခုသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်
 လည်း။ န ဝတ္တဗ္ဗာနိ၊ ကုန်။

ပန၊ ကား။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓဓမ္မတ္တာ၊ ဗဟိဒ္ဓတရား၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာနိနာမ၊ ဗဟိဒ္ဓဟူသော အာရုံရှိကုန်သည် မည်သည်။ ဟောန္တိ။
 ဣတိဇေဝံ၊ သို့။ တေသ္မိံ ပဉ္စာပုစ္ဆကော ၌။ နိဗ္ဗတ္တိတလောကုတ္တရာနေဝ၊ ကုန်
 သော။ သတိပဋ္ဌာနာနိ၊ တို့ကို။ ကထိတာနိ၊ ဟိ၊ မှန်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန၊ သည်။
 သုတ္တန္တဘာဇနိယသ္မိံ ယေဝ လောကိယလောကုတ္တရမိဿကာ သတိပဋ္ဌာနာ
 ကထိတာ။ အဘိဓမ္မဘာဇနိယ ပဉ္စာပုစ္ဆကေသု ပန၊ တို့၌ကား။ လောကုတ္တရာ-
 ယေဝ (သတိပဋ္ဌာနာ၊ ကထိတာ။) ဣတိ ဇေဝံ အယံ သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်္ဂေါပိ၊
 ကိုလည်း။ တေပရိဝဋံ နိဟရိတွာ ဘာဇေတွာ ဒဿိတော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ တည်း။

သမ္မောဟဝိနောဒနိယာ၊ သော။ ဝိဘင်္ဂဋ္ဌကထာယ၊ ၌။

သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း အဖွင့် ပြီး၏။

သမ္မပ္ပဓာနဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအပွင့်

၃၉၀။ ဣဒါနိ၊ သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်းကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ တဒ-
 နန္တရေ၊ ထိုသတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း၏ အခြားမဲ့၌။ (ဝုတ္တေ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။)
 သမ္မပ္ပဓာနဝိဘင်္ဂေ၊ သမ္မပ္ပဓာနဝိဘင်း၌။ စတ္တာရောတိ၊ စတ္တာရောဟူသော သဒ္ဒါ
 သည်။ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ တည်း။ တေန၊ ထိုစတ္တာရောဟူသော သဒ္ဒါဖြင့်။
 တတော၊ ထိုလေးပါးမှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ (သမ္မပ္ပဓာနာ၊ သမ္မပ္ပဓာန်တို့သည်။)
 န (ဟောန္တိ)၊ မရှိကုန်။ (တတော၊ ထိုလေးပါးမှ။) ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ ဝါ၊ အလွန်။
 (သမ္မပ္ပဓာနာ) န (ဟောန္တိ)၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သမ္မပ္ပဓာန ပရိစ္ဆေဒံ၊
 သမ္မပ္ပဓာန်တို့၏ အပိုင်းအခြားကို။ (ဘဂဝါ)ဒိပေတိ၊ မူ၏။ သမ္မပ္ပဓာနာတိ၊ ကား။
 ကာရဏပ္ပဓာနာ၊ သင့်သောအကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော အားထုတ်ကြောင်း
 ဝီရိယတို့သည်။ ဥပါယပ္ပဓာနာ၊ နည်းလမ်းကျသော အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော
 အားထုတ်ကြောင်း ဝီရိယတို့သည်။ ယောနိသောပဓာနာ၊ သင့်သောအကြောင်း
 အားဖြင့် အားထုတ်ကြောင်းဝီရိယတို့သည်။ (စတ္တာရော ၌စပ်။)

ကာရဏပ္ပဓာနာ။ ။သမ္မပ္ပဓာနာ၌ သမ္မာကို “ကာရဏ”ဟု ဖွင့်၏။ “ကာရဏ=
 အကြောင်း”ဟု သာမညဆိုသော်လည်း ယုတ္တိအနက်ဟောဖြစ်သောကြောင့် သင့်သော
 အကြောင်းကို “ကာရဏ”ဟု ယူပါ။ မှန်၏—“သဗ္ဗမေတံ အကာရဏ”ဟု လာရာ၌
 ယုတ္တိမရှိသော (မသင့်သော) အကြောင်းကို “အကာရဏ”ဟု ခေါ်ရသောကြောင့်
 ဤနေရာ၌ သင့်သောအကြောင်းကို “ကာရဏ”ဟု ယူရသည်။ [ကာရဏသဒ္ဒေါ ယုတ္တိ-
 ဝါစကော။ပေ။ တသ္မာ ကာရဏပ္ပဓာနာတိ ယုတ္တိပဓာနာ။—အနု။]

တနည်း။ ။အနုပ္ပန္နပါပကာနုပ္ပါဒနာဒိ ကိရိယာယ အနုရူပပဓာနာတိ၊ ဧဝံ ဝါ
 တေ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။—ဤသို့ အနုဋီကာ၌ တနည်းဖွင့်သေး၏။ ထိုအလို ကာရဏသဒ္ဒါ
 ကို “အနုရူပဝါစက”ဟု ဆိုရလိမ့်မည်။ [အနုရူပ=လျော်သောအကြောင်း။]

ဥပါယပ္ပဓာနာ။ ။ဥပါယ သဒ္ဒါသည် အကြောင်းဟူသောအနက်ကို ဟော၏။
 “အကြောင်းဆိုသော်လည်း သာမန် အကြောင်းမဟုတ်၊ ဆိုင်ရာအကျိုးသို့ ကပ်ရောက်
 ကြောင်းဖြစ်သော ပဓာန အကြောင်းတည်း။ [ဥပေစ္စ + အယန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ပဝတ္တန္တိ
 ဧတေနာတိ ဥပါယော။] ဤ ဥပါယကိုပင် ဥပါယ်တမည် (အကြောင်းတမျိုး)ဟု
 ခေါ်ကြ၏။ ဥပမာ-ရန်သူကို အောင်နိုင်ကြောင်းကိုပြရာ၌ “ဘေဒ၊ ဒဏ္ဍ၊ သာမ၊ ဒါန”
 တို့ကို “ဥပါယ”ဟု ခေါ်ရသကဲ့သို့တည်း။—အဘိဓာန် (၃၄၇)။

ယောနိသော ပဓာနာ။ ။အဘိဓာန် (၇၄၇)၌ ယောနိ သဒ္ဒါသည် ဟေတု
 အနက်ကိုလည်း ဟော၏။ ထို အကြောင်းဟူသည်လည်း အကျိုးတရားနှင့် သင့်လျော်
 သော အကြောင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “ကာရဏ”အရ အကြောင်းသာမညကို မယူဘဲရာ
 ဥပါယ၊ ယောနိ ဟူသော ပရိယာယ် သဒ္ဒါတို့ဖြင့် ထပ်၍ဖွင့်သည်။

ဣဓ ဘိက္ခုတိ၊ ဣဓ ဘိက္ခုဟူသည်ကား။ ဣမသ္မိံ သာသနော၊ ဤသာသနာ တော်၌။ ပဋိပန္နကော၊ ဘာဝနာကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်သော။ ဘိက္ခု သည်။ (ဇနေတိ စသည်၌စပ်။) အနုပုန္နာနန္တိ၊ အနုပုန္နာနံ ဟူသည်ကား။ အနိ- ဗ္ဗတ္တာနံ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ ပါပကာနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ လာမကာနံ၊ ယုတ်ညံ့ ကုန်သော။ [အဓိပ္ပါယ်ထွ။ သဒ္ဒတ္ထမှာ “ပါပေန္တိတိ ပါပကာ၊ မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါ ကို အပါယ်လေးရွာသို့ ရောက်စေတတ်ကုန်သော”ဟု ဖြစ်၏။] အကုသလာနံ ဓမ္မာနန္တိ၊ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဟူသည်ကား။ အကောသလ္လသမ္ဘူတာနံ၊ ဉာဏ်ကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သည် မဟုတ်ကုန်သော။ (ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်ကုန်သော။) ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့ကို။ အနုပ္ပါဒါယာ- တိ၊ ဟူသည်ကား။ န ဥပ္ပါဒနတ္ထာယ၊ မဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝါ၊ မဖြစ်အောင်။ [ဥပ္ပါဒနဟု ကာရိတ်သွင်း၍ ဖွင့်သောကြောင့် အနုပ္ပါဒ၌ ကာရိတ်အကြေကြံပါ။] ဆန္တံ ဇနေတိတိ၊ ကား။ ကတ္တုကမ္ပတာသင်္ခါတံ၊ အနုပုန္န ပါပကတို့ကို မဖြစ် အောင်ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသူ၏အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ကုသလစ္ဆန္တံ၊ ကုသလစ္ဆန္တံ ကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဥပါဒ်စေ၏။ [တစုံတခု ဝတ္ထုဒြပ် ဖြစ်ပေါ်

အရာအားလျော်စွာဖွင့်။ ။ ဤ၌ သမ္မာ၏ ဒီပနတ္ထကို “ကာရဏ၊ ဥပါယ၊ ယောနိ” ဟု ဖွင့်သော်လည်း အဋ္ဌသာလိနိ မူလဋီကာ ဓမ္မုဒ္ဒေသ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုဒ်အဖွင့်၌ “သမ္မာတိ အဝိပရိဘ (မဖောက်မပြန်) နိယျာနိကဘာဝေန (ထွက်မြောက်တတ်သည် အဖြစ်ဖြင့်) ဟု ဖွင့်၏။ ထို အဖွင့်၌ အဝိပရိဘသည် သမ္မာ၏ ဒီပနတ္ထတည်း။ “မဖောက် မပြန် မှန်ကန်သောကြောင့် + သမ္မာ = ကောင်းသည်” ဟူလို၊ နိယျာနိကကား “ကုသိုလ် ဖြစ်၍ ဒုဂ္ဂတိစသည်မှ ထွက်မြောက်တတ်သောကြောင့် ကောင်းသည်” ဟု ဆိုလိုသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤသို့ အရာအားလျော်စွာ သင့်တော်အောင်ဖွင့်ရသော်လည်း သမ္မာ- သဒ္ဒါ၏ သဒ္ဒတ္ထမဟုတ်၊ သမ္မာသဒ္ဒါက ပြစုမ်းနိုင်သော ဒီပနတ္ထများတည်း။ သဒ္ဒတ္ထမှာ “သမ္မာ ဗျယဉ္ဇာ ဝိဘထံ” စသော အဘိဓာန် (၁၂၇) နှင့် အညီ “မဖောက်မပြန် အမှန်” ဟူသော အနက်သာတည်း။ ထိုအမှန်ကိုပင် “သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ” ဟု နိဿယအနက် ပေးကြသည်။ “အနုပုန္နပါပကတို့၏ မဖြစ်ခြင်းစသော အကျိုးကို ရလိမ့်မည်” ဟု မြော် ကိုး၍ လုံ့လ ဝိရိယပြုသူမှာ ထိုရည်မှန်းသည့်အတိုင်း အကျိုးရနိုင်သော အကြောင်း ဥပါယ်ဖြစ်သောကြောင့် “သမ္မာ၊ မှန်သော + ပဓာန၊ လုံ့လဝိရိယဖြစ်သည်” ဟူလို။

ပဋိပန္နကော ဘိက္ခု။ ။ အနုပုန္နပါပကကို မဖြစ်အောင် ကြိုးစားရာ၌ ဘိက္ခု ဖြစ်သူတိုင်း ကြိုးစားသည်မဟုတ်၊ သီလစသည်ကို ဖြည့်ကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်သာ ကြိုးစား သောကြောင့် “ပဋိပန္နကော” ဟု ဝိသေသနပြုရသည်။ ထိုကြိုးစားမှုလည်း များသော အားဖြင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာ၌သာ ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် “ဣဓ” ကိုလည်း “ဣမသ္မိံ သာသနော” ဟု ဖွင့်သည်။ ထိုသို့ဖွင့်သဖြင့် “ဤကဲ့သို့သော သာသနာတော်နှင့် တွေ့ကြုံရာ ယခုအခါဝယ် ကျင့်ဖြစ်အောင် ကျင့်လိုက်ကြပါ” ဟူသော တိုက်တွန်းမှုကိုလည်း သာမတ္ထိ- ယတ္ထအားဖြင့်၎င်း၊ ဗျဂ်္ဂတ္ထနယအားဖြင့်၎င်း ပြပြီးဖြစ်တော့၏။

လာစေသည်ကိုယူမည်စိုး၍ ဇနောတိကို “ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဥပါဒ်စေ၏” ဟု သဘာဝတ္ထ ဖြင့် ဖွင့်သည်။] ဝါယမတီတိ၊ ကား။ ပယောဂံ၊ ပြင်းစွာကြိုးကုတ် အားထုတ် ကြောင်းဖြစ်သော။ ပရက္ကမံ၊ အဆင့်ဆင့် မြင့်သောအရာသို့ ရောက်တတ်သော ဝီရိယကို။ ကရောတိ၊ ၏။ [ပ-ကို “ဘုသ အနက်ဟော” ဟု ဋီကာဖွင့်၏။ ပရံပရံ ကမတီတိ ပရက္ကမော၊ အဆင့်ဆင့် မြင့်သောအရာသို့ ရောက်တတ်သောလုံ့လ။] ဝီရိယံ အာရဘတီတိ၊ ကား။ ကာယိကစေတသိကံ၊ ကိုယ်၌လည်းဖြစ်၊ စိတ်၌ လည်းဖြစ်သော။ ဝီရိယံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ [“စိတ်က အားတက်သရော ဖြစ် သကဲ့သို့ ကိုယ်ကလည်း တက်တက်ကြွကြွ ဖြစ်နေသည်” ဟူလို။] စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတီ- တိ၊ ကား။ တေနေဝ သဟဇာတဝီရိယေန၊ ထို တကွဖြစ်သော ဝီရိယဖြင့်ပင်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဥက္ခိပတိ၊ ချီမြှောက်၏။ [စိတ်ကိုလျှော့ချ၍မထားဘဲ အမြဲတက်ကြွ နေအောင် မြှောက်ပင့်ထားသည်” ဟူလို။] ပဒဟတီတိ၊ ကား။ ပဓာနဝီရိယံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်ကြောင်းဝီရိယကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ပဋိပါဠိ- ယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ စတ္တာရိပိ၊ လေးပုဒ်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တောနိ ပဒါနိ၊ ဤ ဝါယမတိ အစရှိသောပုဒ်တို့ကို။ အာသေဝနဘာဝနာ ဗဟုလီကမ္မသာတစ္စ- ကိရိယာဟိ၊ အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲခြင်း၊ တိုးပွားစေခြင်း၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြုခြင်း၊ မပြတ်မလပ် ပြုခြင်းတို့ဖြင့်။ ယောဇေတဗ္ဗာနိ၊ ယှဉ်စေ ထိုက်ကုန်၏။

ဥပ္ပန္နာနံ ပါပကာနန္တိ၊ ကား။ အနုပ္ပန္နာတိ၊ အနုပ္ပန္နတို့ဟူ၍။ အဝတ္တဗ္ဗတံ၊ မဆိုထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်သို့။ အာပန္နာနံ၊ ရောက်ကုန်သော။ ပါပဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကို။ ပဟာနာယာတိ၊ ကား။ ပဇဟနတ္ထာယ၊ ပယ်စွန့်ခြင်း အကျိုးငှါ။ အနုပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနန္တိ၊ ကား။ အနိဗ္ဗတ္တာနံ၊ မဖြစ်ကုန် သေးသော။ ကောသလ္လသမ္ဘူတာနံ၊ ဉာဏ်ကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ ဥပ္ပါဒါယာတိ၊ ကား။ ဥပ္ပါဒနတ္ထာယ၊ ဖြစ်စေခြင်း အကျိုး

ပဋိပါဠိယာ။ ပေ။ ယောဇေတဗ္ဗာနိ။ ။ အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲသောအားဖြင့် စ၍အားထုတ် ခြင်းကို “ဝါယမတိ” ဟု ဆို၏။ မိမိသန္တာန်၌ ဝီရိယတိုးပွားစေသောအားဖြင့် အားထုတ် ခြင်းကို “ဝီရိယံ အာရဘတိ” ဟု ဆို၏။ မိမိသန္တာန်၌ တိုးပွားစေပြီးနောက် တနေတနေ လျှင် အကြိမ်များစွာ အားထုတ်မှုကို “စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ” ဟု ဆို၏။ အကြိမ်များစွာသာမက အဆက်မပြတ် အားထုတ်မှုကို “ပဒဟတိ” ဟု ဆိုသည်။

အနုပ္ပန္နာတိ အဝတ္တဗ္ဗတံ။ ။ ဥပ္ပန္နာနံအရ “ဥပ္ပဇ္ဇိ သူတိ ဥပ္ပန္နာ” ဟု ဝစနတ္ထ ပြု၍ တကယ်ဖြစ်ပြီး ဥပါဒ်ပြီးသော အကုသိုလ်တို့ကို ယူမည်စိုးသောကြောင့် “အနုပ္ပန္နာတိ အဝတ္တဗ္ဗတံ အာပန္နာနံ” ဟု ဖွင့်သည်။ “အနုပ္ပန္နာဟု မဆိုထိုက်သော အကုသိုလ် ဟူသမျှကို ဥပ္ပန္နအရ ယူပါ” ဟူလို။ တို့ အနုပ္ပန္နဟု မဆိုထိုက်သော အကုသိုလ်များကို ဋီကာ၌ဖွင့်ထား သည်။

ငါ။ ဥပ္ပန္နာနန္တိကား။ နိဗ္ဗတ္တာနံ၊ ဖြစ်ပြီးကုန်သော။ (ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၌ စပ်။) ငွှိတိယာတိ၊ ကား။ ငွှိတတ္ထာယ၊ တည်တံ့ခြင်း အကျိုးငှါ။ အသမ္မောသာယာတိ၊ ကား။ အနဿနတ္ထံ၊ မပျောက်ပျက်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ဘိယျောဘာဝါယာတိ၊ ကား။ ပုနပျုနံ၊ ထပ်။ ဘာဝါယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဝေပုလ္လာယာတိ၊ ကား။ ဝိပုလဘာဝါယ၊ ပြန်ပြောကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှါ။ ဘာဝနာယာတိ၊ ကား။ ဝစိုယာ၊ တိုးပွားခြင်းငှါ။ ပါရိပူရိယာတိ၊ ကား။ ပရိပူရဏတ္ထာယ၊ ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်းအကျိုးငှါ။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ နိဒ္ဒေသမှ ရှေးဦးစွာ။ စတုန္နံ၊ လေးပါးကုန်သော။ သမ္ပပုဓာနာနံ၊ သမ္ပပုဓာန်တို့၏။ ဥဒ္ဒေသဝါရဝသေန၊ ဥဒ္ဒေသဝါရနှင့် စပ်သဖြင့်။ ဧကပဒိကော၊ တပုဒ်တပုဒ်၌ ယှဉ်သော။ အတ္ထုဒ္ဓါရော၊ အနက်ကို ထုတ်ပြခြင်းတည်း။ [အနုပ္ပန္နတပုဒ်အတွက် အနက်၊ ပါပကတပုဒ်အတွက်အနက်-ဤသို့စသောအားဖြင့် တပုဒ်စီတပုဒ်စီ၏ အနက်ကို ထုတ်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ အပေါင်း ပိဏ္ဏတ္ထအနက်ကို ပြခြင်းမဟုတ်-ဟူလို့။]

၂၉၁။ ဣဒါနိ၊ ဥဒ္ဒေသဝါရကို ပြတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ပဋိပါဠိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ တာနိ ပဒါနိ၊ ထိုပုဒ်တို့ကို။ ဘာဇေတွာ၊ အကျယ်ဝေဘန်၍။ ဒဿေတံ၊ ခြင်းငှါ။ ကထဉ္စ ဘိက္ခု အနုပ္ပန္နာနန္တိအာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ နိဒ္ဒေသဝါရော၊ နိဒ္ဒေသဝါရကို။ (ဘဂဝတာ)။ အာရဒ္ဓေါ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို နိဒ္ဒေသဝါရ၌။ ယံ၊ အကြင်ပုဒ်သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝါ၊ အောက်ဖြစ်သော။ ဓမ္မသင်္ဂဟေ၊ ဓမ္မသင်္ဂဟီ၌။ (တရားတို့ကိုသိမ်းယူရာ ဓမ္မသင်္ဂဟီပါဠိတော်၌။) အာဂတသဒိသံ၊ လာသောပုဒ်နှင့်တူ၏။ တံ၊ ထို ပုဒ်ကို။ တဿ၊ ထို ဓမ္မသင်္ဂဟပါဠိတော်၏။ ဝဏ္ဏနာယံ၊ အဖွင့်၌။ ဝုတ္တနယေနော၊ သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပန၊ ဆက်။ ယံ၊ အကြင်ပုဒ်သည်။ တသ္မိံ၊ ထို ဓမ္မသင်္ဂဟပါဠိတော်၌။ အနာဂတံ၊ မလာ။ တတ္ထ၊ ထို မလာသောပုဒ်၌။ တာဝ၊ ဝါယာမပုဒ် အစရှိသည်တို့မှရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒေသုညနိပြုအပ်သော။) ဆန္ဒနိဒ္ဒေသေ၊ ဆန္ဒနိဒ္ဒေသ၌။ ယော

အသမ္မောသာယ။ ။ သမ္မောသာ၊ မေ့လျော့ခြင်း။ အသမ္မောသာ၊ မမေ့မလျော့ခြင်း။ သမ္ပယာတိ၊ မေ့လျော့၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အနက်ပေးကြ၏။ “မေ့လျော့” ဟူသော အနက်မှာ ထိုထိုအာရုံကို သတိမရခြင်းသာတည်း။ မုသဓာတ်က ထိုမေ့လျော့ခြင်းအနက်ကို မဟော၊ ပျောက်ပျက်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် “အသမ္မောသာယာတိ အနဿနတ္ထံ” ဟု သဒ္ဒတ္ထဖွင့်သည်။ နေရာတိုင်း သတိပြုပါ။

ပါရိပူရိယာ။ ။ ပရိပူရေန္တိတိ ပရိပူရာ၊ (ကုသလာ)။ ပရိပူရာနံ + ဘာဝေါ = ပါရိပူရိ၊ ဘာဝအနက်၌ ဣ-ပစ္စည်း၊ ဣတ္ထိဇောတက ဤပစ္စည်းသက်၊ ဤသို့ ဘာဝတဒ္ဓိတ် ဝိဂြိုဟ် ပြုသောအခါ ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်း အနက်ကို ရသောကြောင့် “ပါရိပူရဏ” ဟု ဖွင့်ဟန် တူသည်။

ဆန္ဒောတိ၊ ကား။ ဆန္ဒနိယ(ဆန္ဒယန)ဝသေန၊ ပြုခြင်းငှါ အလိဂ္ဂိသု၏အဖြစ်ဖြင့်။
 ယော ဆန္ဒော၊ အကြင်ဆန္ဒသည်။ ဆန္ဒိကတာတိ၊ ကား။ ဆန္ဒိကဘာဝေါ၊ ပြုခြင်း
 ငှါ အလိဂ္ဂိသောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ဝါ၊ တနည်း။ ဆန္ဒကရဏာ-
 ကာရော၊ ဆန္ဒကိုပြုခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။ (အတ္ထိ)။ ကတ္တုကမ္ပတာ-
 တိ၊ ကား။ ကတ္တုကာမတာ၊ ပြုခြင်းငှါ အလိဂ္ဂိသောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
 သည်။ ကုသလောတိ၊ ကား။ ဆေကော၊ ကောင်းသော။ (ဓမ္မစ္ဆန္ဒော ဌိစပ်။)
 ဓမ္မစ္ဆန္ဒောတိ၊ ကား။ သဘာဝစ္ဆန္ဒော၊ ပရမတ္ထသဘာဝဖြစ်သော ဆန္ဒသည်။

ဟိ၊ မှန်။ အယံဆန္ဒောနာမာဤ ဆန္ဒမည်သည်။ တဏှာဆန္ဒော၊ တဏှာဆန္ဒ
 ၎င်း။ ဝါ၊ တပ်မက်တပ်သောဆန္ဒ၎င်း။ ဒိဋ္ဌိဆန္ဒော၊ ဒိဋ္ဌိဆန္ဒ၎င်း။ ဝါ၊ မှားမှား
 ယွင်းယွင်း သိမြင်တတ်သောဆန္ဒ၎င်း။ ဝီရိယဆန္ဒော၊ ဝီရိယဆန္ဒ၎င်း။ ဝါ၊ ဝီရိယ
 ဟူသော ဆန္ဒ၎င်း။ ဓမ္မစ္ဆန္ဒော၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ပရမတ္ထသဘာဝဖြစ်သော ဆန္ဒ၎င်း။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ ဗဟုဝိဓော၊ များသောအပြားရှိ၏။ နာနပ္ပကာရတော၊ အထူး
 ထူးသော အပြားရှိ၏။ တေသု၊ ထိုများစွာသောဆန္ဒတို့တွင်။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ဤ
 ဆန္ဒနိဒ္ဒေသအရာ၌။ ကတ္တုကမ္ပတာကုသလဓမ္မစ္ဆန္ဒော၊ ပြုခြင်းငှါ အလိဂ္ဂိသု၏
 အဖြစ်ဟူသော ကုသိုလ်ဖြစ်သော ပရမတ္ထသဘာဝဖြစ်သော ဆန္ဒကို။ ဓမ္မစ္ဆန္ဒော-
 တိ၊ ဟူ၍။ အဓိပေတော၊ အပ်၏။

ဣမံ ဆန္ဒံ ဇနေတိတိ၊ ကား။ ဆန္ဒံ၊ ဆန္ဒကို။ ကုရုမာနောဝ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်
 သည်ပင်။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ ဇနေတိ နာမာ ဖြစ်စေသည် မည်၏။ သဉ္ဇနေတိတိ၊ ကား။
 ဥပသဂ္ဂေန၊ သံဉ္ဇပသာရဖြင့်။ ပဒံ၊ ဇနေတိပုဒ်ကို။ ဝဇိတံ၊ ဟိုးပိုးစေတော်မူ
 အပ်ပြီ။ ဥဋ္ဌပေတိတိ၊ ကား။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ ကုရုမာနောဝ၊ သည်ပင်။ တံ၊ ထိုဆန္ဒကို။
 ဥဋ္ဌပေတိနာမာ တက်ကြွစေသည် မည်၏။ သမုဋ္ဌပေတိတိ၊ ကား။ ဥပသဂ္ဂေန၊
 သံဉ္ဇပသာရဖြင့်။ ပဒံ၊ ဥဋ္ဌပေတိပုဒ်ကို။ ဝဇိတံ၊ ပြီ။ နိဗ္ဗတ္တေတိတိ၊ ကား။ ဆန္ဒံ၊

ဆန္ဒနိယ(ဆန္ဒယန)ဝသေန။ ။စာအုပ်တို့၌ ဆန္ဒနိယဟု တွေ့ရ၏။ အလိဂ္ဂိခြင်းဟု
 လည်း ရှေးနိဿယပေး၏။ ဤပုဒ်မျိုးကို ဖွင့်သောအခါ အဋ္ဌသာလိနိဋ္ဌိ “ပုသနကဝသေန၊
 တက္ကနဝသေန၊ စရဏကဝသေန” စသည်ဖြင့် ဘာဝသာဓနကို ဖွင့်ပြလေ့ရှိ၏။ ထို့ကြောင့်ဆန္ဒ
 ဓာတ်၏ စုရာဒိဂိုဏ်းဖြစ်သောကြောင့် ဣယပစ္စည်းဖြင့် “ဆန္ဒယနဝသေန”ဟု ရှိမှ ကောင်း
 မည်ထင်၏။ ဆန္ဒနိယကို အမှန်ယူလျှင် ဣယကို အနက်မရှိကြပါ။

ဓမ္မစ္ဆန္ဒော။ ။ဓမ္မစ္ဆန္ဒော၌ ဓမ္မကို သဘာဝဟု ဖွင့်၏။ “ဓမ္မော သဘာဝေ ပရိယတ္တိ
 ပညာ” စသော အဘိဓာန်လာအနက်တို့တွင် သဘာဝအနက်ဟော—ဟူလို။ [သ၊ ပရမတ္ထ
 အားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော။ ဘာဝ၊ အထည်ခြစ်။] တဏှာဆန္ဒဟုဆိုလျှင် “တဏှာလောဘ”
 စေတသိက်ကို အရကောက်ရ၏။ ဆန္ဒစေတသိက်ကို အရမကောက်ရ။ “ဒိဋ္ဌိဆန္ဒ၊ ဝီရိယဆန္ဒ”
 တို့၌လည်း နည်းတူ။ “ဓမ္မစ္ဆန္ဒော”ဟု ဟောတော်မူရာ၌ကား ဆန္ဒစေတသိက်ဟူသော
 သဘောတရားကို အရကောက်ရသည်။

ကို။ ကုရုမာနောဝ၊ သည်ပင်။ တံ၊ ထိုဆန္ဒကို။ နိဗ္ဗတ္တေတိနာမ၊ ဖြစ်စေသည်မည်၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိတံ၊ ကား။ ဥပသဂ္ဂေန၊ အဘိဥပသာရဖြင့်။ ပဒံ၊ နိဗ္ဗတ္တေထိပုဒ်ကို။ ဝဇ္ဇိတံ၊ ပြီ။ အပိစ၊ တနည်းကား။ ဆန္ဒံ၊ ဆန္ဒကို။ (ပြုခြင်းငှါ လိုလားမှုကို။) ကရောန္တောဝ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင်။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ ဇနေတိနာမ၊ ဖြစ်စေသည် မည်၏။ တမေဝ၊ ထိုဆန္ဒကိုပင်။ သတတံ၊ အမြဲ။ ကရောန္တော၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဉ္ဇနေတိနာမ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်စေသည်မည်၏။ ကေနစိဒေဝ၊ တစုံတခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ အန္တရာယေန၊ အန္တရာယ်ကြောင့်။ ပတိတံ၊ လျှောကျသောဆန္ဒကို။ ပုန၊ တဖန်။ ဥက္ခိပန္တော၊ ချီမြောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥဋ္ဌာပေတိနာမ၊ ထကြွစေသည် မည်၏။ ပဗန္ဓဋ္ဌိတံ၊ အစဉ်အားဖြင့် တည်ခြင်းသို့။ ပါပေန္တော၊ ရောက်စေသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမုဋ္ဌာပေတိနာမ၊ ကောင်းစွာ ထကြွစေသည်မည်၏။ တံ၊ ထိုဆန္ဒကို။ ပါကဋံ၊ ထင်ရှားအောင်။ ကရောန္တော၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိဗ္ဗတ္တေတိနာမ၊ ဖြစ်စေသည် မည်၏။ အနောသက္ကနတာယ၊ ဆုတ်နစ်ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အလိနဝုတ္တိတာယ၊ မတုန်ဆုတ်သောဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အနောလိနဝုတ္တိတာယ၊ တုန်ဆုတ်သောဖြစ်ခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဘိမုခဘာဝေန၊ ရှေးရှုသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ရှေ့တိုးသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။) နိဗ္ဗတ္တေန္တော၊ ဖြစ်စေသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိနာမ၊ ရှေးရှုဖြစ်စေသည်မည်၏။ [“အနောလိနဝုတ္တိတာယ” ပုဒ်သည် ရှေးနိဿယ၌ မပါ။ အလိနဝုတ္တိတာယနှင့် အဓိပ္ပါယ်တူသောကြောင့် မပါခြင်းက ကောင်းသည်။]

၃၉၄။ [ပါဠိတော်ဥဒ္ဓေသ၌ “ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ” ဟု ဝီရိယနှင့်စပ်၍ ပုဒ် ၂-မျိုးရှိသော်လည်း ဝီရိယကို အကျယ်ချဲ့လိုက်လျှင် ဝါယမတိကိုလည်း ချဲ့ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဝီရိယနိဒ္ဓေသေစသည်ဖြင့် ဝီရိယနိဒ္ဓေသကို ဖွင့်ပြသည်။] ဝီရိယနိဒ္ဓေသေ၌။ ဝီရိယံ၊ ကို။ ကရောန္တောဝ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင်။ ဝီရိယံ၊ ကို။ အာရဘတိနာမ၊ အားထုတ်သည် မည်၏။ ဒုတိယပဒံ၊ သမာရဘတိ ဟူသော ဒုတိယပုဒ်ကို။ ဥပသဂ္ဂေန၊ သံဥပသာရဖြင့်။ ဝဇ္ဇိတံ၊ ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဝီရိယံ၊ ကို။ ကရောန္တောယေဝ၊ သည်ပင်။ အာသေဝတိ ဘာဝေတိ နာမ၊ အာသေဝတိ ဘာဝေတိ မည်၏။ ပုနပျုနံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်။ ကရောန္တော၊ ဝီရိယကို ပြုလျက်(ပြုသောအားဖြင့်)။ ဗဟုလိကရေတိ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြု၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အာဒိတော၊ အစ၌။ [အာဒိတောဝ-ဟု ရှိသော်လည်း “အာဒိတောဝါ” ဟု ရှိမှ ကောင်းမည်။] ကရောန္တော၊ လျက်(အားဖြင့်)။ သမာရဘတိ၊ အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် အားထုတ်၏။ ဘာဝနာဝသေန၊ ဝီရိယကို ဖြစ်စေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဘဇန္တော၊ ဆည်းကပ်လျက်(အားဖြင့်)။ အာသေဝတိ၊ မှီဝဲ၏။ ဝဇ္ဇေန္တော၊ တိုးပွားစေလျက် (အားဖြင့်)။ ဘာဝေတိ၊ တိုးပွားစေ၏။ သဗ္ဗကိစ္စေသု၊ အလုံးစုံသောကိစ္စတို့၌။ တဒေဝ၊ ထို ဝီရိယကိုပင်။ ဗဟုလိကရေ-

န္တော၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြုလျက် (အားဖြင့်)။ ပဟုလိကရောတိ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြု၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိဟဗ္ဗော၊ ၏။

၃၉၅။ စိတ္တပဂ္ဂဟနိဒ္ဒေသေ၊ ဤ။ ဝီရိယပဂ္ဂဟေန၊ ဝီရိယကို ချီးမြှောက်ခြင်း နှင့်။ ယောဇေန္တော၊ ယှဉ်စေလျက် (ယှဉ်စေသောအားဖြင့်)။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပဂ္ဂဏှာတိ၊ ချီးမြှောက်၏။ [ဝီရိယကိုချီးမြှောက်လျှင် စိတ်ကိုလည်း ချီးမြှောက်ရာ ရောက်သည်။] ဥက္ခိပတိ၊ ကြွမြှောက်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ပုနပျုနံ၊ ထပ်။ ပဂ္ဂဏှန္တော၊ စိတ်ကိုချီးမြှောက်လျက်။ (စိတ်ကို ချီးမြှောက်သောအားဖြင့်)။ သမ္ပဂ္ဂဏှာတိ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ချီးမြှောက်၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ သမ္ပဂ္ဂဟိတံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ချီးမြှောက်အပ်သောစိတ်သည်။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ထောက်ကန်လဲသော်။ န ပတတိ၊ မလဲ မကျ။ တထာ၊ ထို မလဲ မကျလောက် အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ နံ၊ ထိုစိတ်ကို။ ဝီရိယပတ္ထမ္ဘေန၊ ဝီရိယ တည်းဟူသောထောက်ကျားဖြင့်။ ဥပတ္ထမ္ဘန္တော၊ ထောက်ကန်လျက် (ထောက် ကန်သောအားဖြင့်)။ ဥပတ္ထမ္ဘတိ၊ ထောက်ကန်၏။ [ဤ၌ “ထမ္ဘ” ခာတ် စုရာဒိ တည်း။] ဥပတ္ထမ္ဘိတမ္ပိ၊ ထောက်ကန်အပ်ပြီးသော စိတ်ကိုလည်း။ ထိရဘာဝတ္ထာယ၊ ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှါ။ ပုနပျုနံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်။ ဥပတ္ထမ္ဘန္တော၊ လျက် (အားဖြင့်)။ ပစ္စုပတ္ထမ္ဘတိနာမ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ထောက်ကန်သည်မည်၏။

၄၀၆။ ဌိတိယာတိပဒဿ၊ ဌိတိယာဟူသောပုဒ်၏။ နိဒ္ဒေသေ၊ ဤ။ သဗ္ဗေ သမ္ပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ အသမ္မောသာဒီနံ၊ အသမ္မောသ အစရှိသောပုဒ်တို့၏။ ဌိတိဝေဝစနဘာဝံ၊ ဌိတိပုဒ်၏ ဝေဝုစ်ပရိယာယ် စကားလှယ်တို့၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ခြင်းငှါ။ ယာ ဌိတိံ၊ သော အသမ္မောသောတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ယာ ဌိတိံ၊ သော အသမ္မောသောအစရှိသောပါဠိရပ်၌။ ဟေဌိမံ ဟေဌိမံ၊ အောက်၌ဖြစ် အောက်၌ ဖြစ်သော။ ပဒံ၊ ပုဒ်သည်။ ဥပရိမဿ ဥပရိမဿ၊ အထက်၌ဖြစ် အထက်၌ဖြစ် သော။ ပဒဿ၊ ၏။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ ဥပရိမံ ဥပရိမံ၊ သော။ (ပဒံ၊ သည်။) ဟေဌိမဿ ဟေဌိမဿ၊ သော။ (ပဒဿ၊ ၏။) အတ္ထော၊ တည်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောပါဠိရပ်၌။ သေသံ၊ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ ဝိနိစ္ဆယကထာမှ ရှေးဦးစွာ။ ပါဠိဝဏ္ဏနာ၊ ပါဠိတော်၏အဖွင့်တည်း။

ပန၊ ပါဠိဝဏ္ဏနာမှတစ်ပါး ဝိနိစ္ဆယကထာကား။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ သော စကားရပ်သည်။ ဧတ္ထ၊ ဤ သမ္ပပ္ပဓာနဝိဘင်း၌။ ဝိနိစ္ဆယကထာ၊ ဆုံးဖြတ် ကြောင်းစကားတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ အယံ သမ္ပပ္ပဓာနကထာ နာမ၊ ဤ သမ္ပပ္ပဓာန ကထာ မည်သည်။ လောကိယာစ၊ လောကိယကထာ၎င်း။ လောကုတ္တရာစ၊

လောကုတ္တရာကထာ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓာ၊ ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထို နှစ်ပါးသော ကထာတို့တွင်။ လောကိယာ၊ လောကိယကထာသည်။ သဗ္ဗပုဗ္ဗဘာဂေ၊ အလုံးစုံသော မဂ်တို့၏ ရှေ့အဖို့၌။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သာ၊ ထို လောကိယကထာကို။ ကဿပသံယုတ္တပရိယာယေန၊ ကဿပသံယုတ် ဒေသနာတော်နည်းအားဖြင့်။ လောကိယမဂ္ဂက္ခဏေ၊ လောကိယမဂ် ခဏ၌။ (မဟာကုသိုလ် စသည်ဝယ် ယှဉ်သော မဂ်ခဏ၌။) ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိထိုက်၏။

ဟိ၊ ချဲ့။ တတ္ထ၊ ထို ကဿပသံယုတ်၌။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။) [“စတ္တာရေ မေ အာဝုသော သမ္ပပုဇာနာ၊ ကတမေ စတ္တာရေ” ဟူသော ဝါကျသည် ပါဠိတော်၌ မပါ။ ဘုရားစကားတော် မဟုတ်သောကြောင့် မပါခြင်းကပင် ကောင်းသည်။] အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်။ [အရှင်မဟာကဿပက အရှင်သာရိပုတြာ ကို ခေါ်သည်။] ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ (အာတပုံ ကရောတိ-၌ စပ်။) မေ၊ ငါ၏။ အနုပ္ပန္နာ၊ မဖြစ်သေးကုန်သော။ ပါပကာယုတ်ညံ့ ကုန်သော။ အကုသလာ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်လ သော်။ အနတ္တာယ၊ စီးပွားမဲ့ အလို့ငှါ။ သံဝတ္ထေယျု၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ အာတပုံ၊ ကိလေသာကို လွန်စွာ လောင်မြှိုက်ဘတ်သော လုံ့လဝီရိယကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ မေ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ပြီးကုန်သော။ ဝါ၊ ဖြစ်ပြီး အကုသိုလ်နှင့် တူကုန်သော။ ပါပကာ၊ အကုသလာ၊ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ အပ္ပဟိယမာနာ၊ မပယ်အပ်ကုန်လသော်။ အနတ္တာယ သံဝတ္ထေယျုန္တိ အာတပုံ ကရောတိ။ မေ၊ ၎င်း။ အနုပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အနုပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ မဖြစ်ကုန်လသော်။ အနတ္တာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္ထေယျုန္တိ အာတပုံ ကရောတိ။ မေ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ ဝါ၊ ကုန်သော။ ကုသလာ၊ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ နိရုဇ္ဈမာနာ၊ ချုပ်ကုန်လသော်။ အနတ္တာယ၊ သံဝတ္ထေယျုန္တိ အာတပုံ ကရောတိ။ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝုတ္တံ၊ ပြီ။)

စ၊ ဆက်။ ဣတ္ထ၊ ဤပါဠိတော်၌။ အနုပ္ပန္နာ ကုသလာ ဓမ္မာတိ၊ ကား။ သမထဝိပဿနာစေဝ၊ သမထဝိပဿနာတို့သည်၎င်း။ မဂ္ဂေါစ၊ မဂ်သည်၎င်း တည်း။ ဥပ္ပန္နာ ကုသလာ နာမ၊ ဥပ္ပန္နကုသိုလ်တို့ မည်သည်။ သမထဝိပဿနာဝ၊ သမထ ဝိပဿနာတို့သာတည်း။ [ဝေဖြင့် မဂ္ဂေါကို ကန်သည်။] ပန၊ ဆက်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ သကိံ၊ တကြိမ်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ နိရုဇ္ဈမာနော၊ ချုပ်လသော်။ အနတ္တာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တနကော နာမ၊ ဖြစ်စေတတ်သောမဂ် မည်သည်။ နုတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုမဂ်သည်။ ဖလဿ၊ ဖိုလ်အား။ ဝါ၊ ဖိုလ်၏။ ပစ္စယံ၊ ပစ္စည်းကို။ (အနန္တရ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စည်းကို။) ဒတွာဝ၊ ပေး၍သာလျှင်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ [ဥပ္ပန္နကုသလမဂ်က နိရုဇ္ဈမာနဖြစ်သော်လည်း အနတ္တာယ သံဝတ္တန မဖြစ်သောကြောင့် ဥပ္ပန္နကုသလအရ မဂ်ကိုမဟုတ် ချန်ထားသည်။]

ဝါ၊ တနည်း။ ပုရိမသ္မိံ*၊ အနုပ္ပန္နာ မေ ကုသလာ ဓမ္မာ အနုပ္ပဇ္ဇမာနာ အနတ္တာယ သံဝတ္တယျဟူသော ရှေ့ပါဌ်၌လည်း။ သမထဝိပဿနာဝ၊ တို့ကိုသာ။ [ဝေဖြင့် မင်္ဂကိုကန်။] ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ယုထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ တံ၊ ထို ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ဆိုအပ် သောစကားသည်။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။

တတ္ထ၊ ထို ပါဠိရပ်၌။ ဥပ္ပန္နာ သမထဝိပဿနာ နိရုဇ္ဈမာနာ အနတ္တာယ သံဝတ္တန္တိတိ၊ ဟူသော ပါဠိရပ်၌။ အတ္တဿ၊ အနက်၏။ အာဝိဘာဝတ္ထံ၊ ထင်စွာ ဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ [ရှေးနိဿယ၌ “အတ္ထဝိဘာဝတ္ထံ” ဟု ရှိ၏။] ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ် လတ္တံ့ကား။ ဝတ္ထု၊ တည်း။ ကိရ၊ ချဲ့။ ဧကော၊ တပါးသော။ ခိဏာသဝတ္ထေရော၊ ရဟန္တာထေရ်သည်။ မဟာစေတီယဉ္စ၊ မဟာစေတီတော်ကို၎င်း။ မဟာဗောဓိဉ္စ၊ မဟာဗောဓိကို၎င်း။ ဝန္တိဿာမိ၊ ရှိခိုးအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ သမာပတ္တိ- လာဘိနာ၊ လောကီသမာပတ်ရှစ်ပါးကို ရခြင်းရှိသော။ ဘဏ္ဍဂ္ဂါဟကသာမဏေ- ရေန၊ သပိတ် သင်္ကန်းဘဏ္ဍာကို ယူတတ်သော သာမဏေနှင့်။ သဒ္ဓိံ*၊ တက။ ဇနပဒတော၊ ဇနပုဒ်မှ။ မဟာဝိဟာရံ၊ မဟာဝိဟာရသို့။ အာဂန္နာ၊ ကြွလာ၍။ ဝိဟာရပရိဝေဏံ၊ ကျောင်းတိုက်ပရိဝေဏ်သို့။ ပါဝိသိ၊ ဝင်ပြီ။ သာယနသမယေ၊ ညနေချမ်း အခါ၌။ မဟာဘိက္ခုသံဃေ၊ များစွာသော ရဟန်းအပေါင်းသည်။ စေတီယံ၊ စေတီတော်ကို။ ဝန္တမာနေ၊ ရှိခိုးလသော်။ ဝါ၊ စဉ်။ စေတီယံ၊ ကို။ ဝန္တနတ္တာယ၊ ရှိခိုးခြင်းငှါ။ န နိက္ခမိ၊ မထွက်သေး။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်။ (န နိက္ခမိ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ခိဏာသပါနံ၊ တို့၏။ တိသု၊ ၃-ပါး ကုန်သော။ ရတနေသု၊ ရတနာတို့၌။ မဟန္တံ၊ ကြီးစွာသော။ ဝါရဝံ၊ ရိုသေ လေးစားသူ၏အဖြစ်သည်။ (ရိုသေလေးစားခြင်းသည်။) ဟောတိ၊ ၏။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န နိက္ခမိ၊ မထွက်သေး။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ မထွက်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဘိက္ခုသံဃေ၊ ရဟန်းအပေါင်းသည်။ ဝန္တိတု၊ ရှိခိုးပြီး၍။ ပဋိက္ကန္တေ၊ ဖဲသွားလသော်။ မနုဿာနံ၊ လူတို့၏။ သာယမာသဘုတ္တဝေလာယ၊ ညစာစားချိန် အခါ၌။ [ဤစကားဖြင့် “စေတီတော်အတွင်း၌ လူများလည်း မရှိ” ဟု ပြသည်။] သာမဏေရမ္ပိ၊ သာမဏေကိုသော်မှလည်း။ အဇာနာပေတွာ၊ မသိစေမူ၍။ [သာမဏေရမ္ပိ၌ အပိသည် သမ္ဘာဝနာ။ “အတူသွား အတူလာ

တံ န ယုတ္တံ။ ။ဘာကြောင့် မသင့်သနည်းဟူမူ မင်္ဂ၏ မဖြစ်ခြင်းသည်ပင် အနတ္တ (စီးပွားမဲ့) ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ မင်္ဂဖြစ်လျှင် ငဋ္ဌဒုက္ခအမျိုးမျိုး တည်းဟူသော စီးပွားမဲ့ဖြစ်နိုင်သောကြောင့်၎င်း ထိုစကားကို မသင့်ဟု ပယ်ရသည်။ [တံ ပန မဂ္ဂါနုပ္ပန္န- တာယ ဘာဝတော အနုပ္ပဇ္ဇမာနေ စ တသ္မိံ* ဝဋ္ဌာနတ္ထသံဝတ္တနတော န ယုတ္တန္တိ ပဋိ- က္ခိပတိ။—ဋီကာ။]

ဖြစ်သောကြောင့် အသိပေးထိုက်ပါသော်လည်း အသိမပေး”ဟူလို။] စေတိယံ၊ ကိ။ ဝန္တိဿာမိ၊ အံ။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ဧကကောဝါ တပါးထည်းသာ။ နိက္ခမိ၊ ပြီ။

သာမဏေရော၊ သည်။ ကိ° နုခေါ၊ ကြောင့်။ ထေရော၊ သည်။ အဝေလာယ၊ အချိန်မဲ့ အခါမဲ့၌။ ဧကကောဝါ၊ သာ။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားပါလိမ့်မည်နည်း။ ဇာနိဿာမိ၊ သိအံ။ (သိအောင်ပြုအံ။) ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ ၏။ ပဒါနုပဒိကောဝါ၊ ခြေရာသို့ အစဉ်လိုက်သော ခြေရာရှိသည်သာ။ (ဟုတော) နိက္ခမိ၊ ပြီ။ ထေရော၊ သည်။ အနာဝဇ္ဇနေန၊ မဆင်ခြင်ခြင်းကြောင့်။ (သာမဏေလိုက်လာသည်ကို မဆင်ခြင်ခြင်းကြောင့်။) တဿ၊ ထိုသာမဏေ၏။ အာဂမနံ၊ လိုက်လာခြင်းကို။ အဇာနန္တော၊ မသိသည်။ (ဟုတော) ဒက္ခိဏဒ္ဓါရေန၊ တောင်ဘက်တံခါးဖြင့်။ မဟာစေတိယင်္ဂဏံ၊ မဟာစေတီ ရင်ပြင်တော်သို့။ အာရုဠော၊ တက်ပြီ။ သာမဏေရောပိ၊ သည်လည်း။ အနုပဒယေဝ၊ အစဉ်လိုက်သောခြေရာအတိုင်းသာ။ အာရုဠော၊ ပြီ။ မဟာထေရော၊ မဟာစေတိယံ၊ ကိ။ ဥလ္လောကေတွာ၊ မော်ဖူး၍။ ဗုဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ သက်တော်ထင်ရှား မြတ်ဘုရားဟူသော အာရုံရှိသော။ ပီတိံ၊ ပီတိကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ စေတသော၊ စိတ်၏။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံအကုန်အစင်ကို။ သမန္နာဟရိတွာ၊ ကောင်းစွာဆောင်၍။ ဝါ၊ နှလုံးသွင်း၍။ ဟဋ္ဌပဟဠော၊ ရှင်လန်း၊ အလွန်ရှင်လန်းသည်။ (ဟုတော) မဟာစေတိယံ၊ ကိ။ ဝန္တတိ၊ ၏။ သာမဏေရော၊ သည်။ ထေရဿ၊ ၏။ ဝန္တနာကာရံ၊ ရှိခိုးပုံအခြင်းအရာကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ မေ၏။ ဥပဇ္ဈာယော၊ သည်။ အတိဝိယ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ ပသန္နစိတ္တော၊ ကြည်ညိုသောစိတ် ရှိသည်။ (ဟုတော) ဝန္တတိ၊ ၏။ ပုပ္ဖါနိ၊ ပန်းတို့ကို။ လဘိတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ရလသော်။ ပူဇံ၊ ပူဇော်ခြင်းကို။ ကာရေယျကိ° နုခေါ၊ ပြုရာအံ့လော။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေသိ၊ ပြီ။

ထေရေ၊ သည်။ ဝန္တိတွာ၊ ၍။ ဥဋ္ဌာယ၊ ထ၍။ သိရသိ၊ ဦးခေါင်း၌။ အဉ္ဇလိံ၊ လက်အုပ်ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ မဟာစေတိယံ၊ ကိ။ ဥလ္လောကေတွာ၊ ၍။ ဌိတေ၊ တည်လသော်။ သာမဏေရော၊ သည်။ ဥက္ကာသိတွာ၊ ချောင်းဟန်၍။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ အာဂတဘာဝံ၊ လာသည်၏အဖြစ်ကို။ ဇာနာပေသိ၊ သိစေပြီ။ ထေရော၊ သည်။ ပရိဝတ္တေတွာ၊ ပြန်လှည့်၍။ ဩလောကေန္တော၊ ကြည့်လျက်။ ကဒါ၊ အဘယ်အခါ၌။ (ဘယ်တုန်းက)။ အာဂတော၊ ရောက်လာသည်။ အသိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ တုမှာကံ၊ တို့၏။ စေတိယံ၊ ကိ။ ဝန္တနကာလေ၊ ရှိခိုးရာအခါ၌။ (အာဂတော၊ သည်။ အမှိ၊ ၏။) အတိဝိယ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ ပသန္နာ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတော) စေတိယံ၊ ကိ။ ဝန္တိတ္ထ၊ ရှိခိုးကုန်၏။ ကိန္နုခေါ၊ အသိနည်း။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့ကို။ လဘိတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ လသော်။ ပူဇေယျာထ၊ ပူဇော်ကုန်ရာပါအံ့လော။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ သာမဏေရ၊

ဏေ။ အာမ၊ အိမ်း။ ဣမသ္မိံ* စေတိယေဝိယ၊ ဤစေတီတော်၌ကဲ့သို့။ အညတြ၊ အခြားစေတီတော်၌။ တွေကံ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဓာတုနိဓာနံ နာမ၊ ဓာတ်တော်ကို ဌာပနာခြင်း မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့သဘော ရှိသော။ အသဒိသံ၊ အတူရှိတော်မမူသော။ မဟာထူပံ၊ ပုထိုးတော်ကြီးကို။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့ကို။ လဘိတော၊ ရှိ။ ဝါ၊ လသော်။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ န ပူဇေယျ၊ မပူဇော်ဘဲ ရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောပြီ။

ဘန္တေ၊ ရား။ တေနဟိ၊ လျှင်။ အဓိဝါသေထ၊ စဉ်းငယ်သည်းခံပါကုန်။ ဝါ၊ ဆိုင်းငံ့ပါကုန်။ အာဟရိဿာမိ၊ ဆောင်ယူပါအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်၍။ တာဝဒေဝ၊ ထိုခဏ၌ပင်။ စျာနံ၊ ကို။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ဝင်စား၍။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးဖြင့်။ ဟိမဝန္တံ၊ ဟိမဝန္တာသို့။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ ဝဏ္ဏ ဂန္ဓ သမ္ပန္နာနိ၊ အဆင်း အနံ့နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့ကို။ ဂဟေတော၊ ရှိ။ ပရိဿာဝနံ၊ ပုဝါ ရေစစ်ကို။ ပူရေတော၊ ပြည့်စေ၍။ မဟာထေရေ၊ သည်။ ဒက္ခိဏမုခတော၊ တောင်ဘက်မုခမှ။ ပစ္ဆိမမုခံ၊ အနောက်ဘက်မုခသို့။ အသမ္ပတ္တေယေဝ၊ မရောက် သေးမီသာလျှင်။ အာဂန္ဓာ၊ လာ၍။ ဟတ္ထေ၊ လက်၌။ ဌပေတော၊ ထား၍။ ဘန္တေ၊ ရား။ ပူဇေထ၊ ပူဇော်ပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ပြီ။ ထေရော၊ သည်။ သာမဏေရ၊ ဏေ။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့သည်။ အတိမန္ဓာနိ နော၊ အလွန်နည်း ကုန်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ပြီ။ [ပုဝါရေစစ် ပြည့်ရုံမျှဖြစ်၍ အလွန်နည်းသည်ဟု ပြောသည်။] ဘန္တေ၊ ရား။ ဂစ္ဆထ၊ ကြွပါကုန်။ ဘဂဝ- တော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဂုဏေ၊ ဂုဏ်တော်တို့ကို။ အာဝဇ္ဇေတော၊ ရှိ။ ပူဇေထ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။

ထေရော၊ သည်။ ပစ္ဆိမမုခ နိဿိတေန၊ အနောက်ဘက်မုခကို မှီသော။ သောပါနေန၊ စောင်းတန်းလှေခါးဖြင့်။ အာရုယု၊ တက်၍။ ကုစ္ဆိဝေဒိကာဘူမိ- ယံ၊ စေတီဝမ်း၏ ပွတ်တိုင်တို့ဖြင့် ကာရံအပ်သော တည်ရာအပြင်၌။ [စေတီ တော်၏ ဝမ်းဗိုက်သဘွယ် အလယ်ခေါင်ဖြစ်သော အရပ်ဝယ် ပွတ်တိုင်တို့ဖြင့် ကာရံအပ်သော တည်ရာအပြင်၌။] ပုပ္ဖုပုဇံ၊ ပန်းပူဇော်ခြင်းကို။ ကာတံ၊ ငှါ။ အာရဒ္ဓေါ၊ ပြီ။ ဝေဒိကာဘူမိ၊ ပွတ်တိုင်တို့ဖြင့် ကာရံအပ်သော တည်ရာအပြင် သည်။ ပရိပုဏ္ဏာ၊ ပြည့်ပြီ။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့သည်။ ပတိတော၊ လျှံကျ၍။ ဒုတိယဘူ- မိယံ၊ ဒုတိယ တည်ရာအပြင်၌။ ဇက္ခပုမာဏေန၊ ပုဆစ် ဒူးဝန်း အတိုင်းအရှည် ရှိသော။ သြခိနာ၊ အပိုင်းအခြားဖြင့်။ ပူရယိ* သု၊ ပြည့်ကုန်ပြီ။ တတော၊ ထို ဒုတိယတည်ရာအပြင်မှ။ သြတရိတော၊ သက်ဆင်း၍။ ပါဒပိဋကပန္နိံ*၊ ခြေဖမိုး နှင့် တူစွာ စေတီတော်၏ အောက်ဆုံးနေရာ အစဉ်ကို။ [ရှေးနိဿယ၌ “ဘိနပ် တော်အစဉ်ကို” ဟု ပေး၏။] ပူဇေသိ၊ ပြီ။ သာပိ၊ ထို ခြေဖမိုးနှင့်တူစွာ စေတီ တော်၏ အောက်ဆုံးနေရာ အစဉ်သည်လည်း။ ပရိပုရိ၊ ပြည့်ပြီ။ ပရိပုဏ္ဏဘာဝံ၊ ပြည့်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဥ တော၊ သိ၍။ ဟေဋ္ဌိမတလေ၊ အောက်အပြင်၌။ ဝိကိရ-

န္တော၊ ကြဲဖြန့်လျက်။ အဂမာသိ၊ သွားပြီ။ သဗ္ဗစေတိယင်္ဂဏံ၊ အလုံးစုံသော စေတီ ရင်ပြင်တော်သည်။ ပရိပူရိ၊ ပြီ။ တသ္မိံ၊ ထိုအလုံးစုံသော စေတီရင်ပြင် တော်သည်။ ပရိပုဏ္ဏေ၊ လသော်။ သာမဏေရ၊ ဧက။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့သည်။ န ခိယန္တိ၊ မကုန်နိုင်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။

ဘန္တေ၊ ရား။ ပရိသာဝနံ၊ ပုဝါရေစစ်ကို။ အစောမုခံ၊ အောက်၌ မျက်နှာ ရှိအောင်။ ကရောထ၊ ပြုပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ပြီ။ အစောမုခံ၊ အောင်။ ကတော၊ ရှိ။ စာလေသိ၊ လှုပ်ခါပြီ။ တဒါ၊ ၌။ ပုပ္ဖါနိ၊ တို့သည်။ ခိဏာနိ၊ ကုန် ကုန်ပြီ။ ထေရော၊ သည်။ ပရိသာဝနံ၊ ကို။ သာမဏေရဿ၊ အား။ ဒတော၊ ရှိ။ ဟတ္ထိပါကာရေန၊ ဆင်ရုပ်ရှိသော တံတိုင်းနှင့်။ (ဆင်ရံတံတိုင်းနှင့်။) သဒ္ဓိံ၊ က။ စေတိယံ၊ ကို။ တိက္ခတ္တု၊ သုံးကြိမ်။ ပဒက္ခိဏံ၊ လကျော်ရစ်ကို။ ကတော၊ ရှိ။ စတုသု၊ လေးဘက်ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ အရပ်တို့၌။ ဝန္တိတော၊ ရှိ။ [တံတိုင်း ပြင်ဘက်က ရှိခိုးသည်။] ပရိဝေဏံ၊ ပရိဝုဏ်သို့။ ဂစ္ဆန္တော၊ ရောက်လသော်။ စိန္တေသိ၊ ပြီ။ (ကိံ)။ အယံ သာမဏေရော၊ သည်။ ယာဝ၊ အလွန်အကဲသာ လျှင်။ မဟိဒ္ဓိကောဝတ၊ ကြီးသောတန်ခိုးရှိပါပေစွ။ ဣမံ ဣဒ္ဓါနုဘာဝံ၊ ဤ တန်ခိုးအာနုဘော်ကို။ ရက္ခိတံ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းငှါ။ သက္ခိဿတိနုခေါ၊ စွမ်း နိုင်လတ္တံ့လော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (စိန္တေသိ)။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ န သက္ခိ- သတိ၊ မစွမ်းနိုင်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ သာမဏေရံ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။

(ကိံ)။ သာမဏေရ၊ ဧက။ တံ၊ သည်။ ဣဒါနိ၊ ၌။ မဟိဒ္ဓိကော၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ယခုတန်ခိုးကြီးပါသော်လည်း။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ဣဒ္ဓိံ၊ တန်ခိုးကို။ နာသေတော၊ ဖျက်ဆီး၍။ ပစ္ဆိမကာလေ၊ နောက်အခါ၌။ ကာဏ- ပေသကာရိယာ၊ မျက်စိကာဏ်းသော ယက်ကန်းသည်မ၏။ ဟတ္ထေန၊ လက်ဖြင့်။ မဒ္ဓိတံ၊ နယ်အပ်သော။ ကဉ္စိယံ၊ ပအုန်းရည်ကို။ ပိဝိဿသိ၊ သောက်ရလတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ)။ သော၊ ထိုသာမဏေသည်။ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ ၏။ ကထာယ၊ စကားကြောင့်။ သံဝေဇေတော၊ ထိတ်လန့်၍။ ဘန္တေ၊ ရား။ မေ၊ အား။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်း ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ အာစိက္ခထ၊ ပြောပြပါကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယံ န ယာစိ၊ အကြင် မတောင်းခဲ့။ သေ (သေသော)၊ ဤသို့မတောင်းခြင်း သည်။ ဒဟရကဘာဝဿနာမ၊ ငယ်ရွယ်သူ၏အဖြစ် မည်သည်၏။ ဒေါသော၊ အပြစ်တည်း။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ အမှာကံ၊ တို့၏။ ဥပဇ္ဈာယော၊ သည်။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ဝဒတိ၊ ပြောဆိုပါလိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ တံ၊ ထိုစကား ကို။ အသုဏန္တောဝိယ၊ မကြားသကဲ့သို့။ (ဟုတော) အဂမာသိ၊ သွားပြီ။

ထေရော၊ သည်။ မဟာစေတိယဉ္စ၊ ကို၎င်း။ မဟာဗောဓိဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ဝန္တိတော၊ ရှိ။ သာမဏေရံ၊ ကို။ ပတ္တစိဝရံ၊ ကို။ ဂါဟာပေတော၊ ယူစေ၍။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ် အားဖြင့်။ ကုဋေဋ္ဌိတိဿ မဟာဝိဟာရံ၊ ကုဋေဋ္ဌိတိဿမည်သောကျောင်းကြီးသို့။

အဂမာသိ၊ ရောက်ပြီ။ သာမဏေရော၊ သည်။ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ ၏။ ပဒါနုပဒိကော၊
 သည်။ ဟုတော၊ ၍။ ဘိက္ခာစာရံ၊ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ အရပ်သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊
 လိုက်မသွား။ (ဆရာနှင့်အတူ နောက်က လိုက်မသွား။) ပန၊ အနွယ်ကား။
 ဘန္တေ၊ ရား။ ကတရံဂါမံ၊ အဘယ်ရွာသို့။ ပဝိသထ၊ ဆွမ်းခံဝင်ပါကုန်မည်နည်း။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုစ္ဆိတော၊ ၍။ ဣဒါနိ၊ ယခုအချိန်၌။ မေ၊ ၏။ ဥပဇ္ဈာယော၊ သည်။
 ဂါမဒ္ဓါရံ၊ ရွာတံခါးသို့။ သမ္ပတ္တော၊ ကောင်းစွာရောက်သည်။ ဘဝိဿတိ၊
 ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥတော၊ ၍။ အတ္တနောစ၊ ၏၎င်း။ ဥပဇ္ဈာယဿစ၊
 ၏၎င်း။ ပတ္တစိဝရံ၊ ကို။ ဂဟေတော၊ ယူ၍။ အာကာသေန၊ ကောင်းကင်ဖြင့်။
 အာဂန္တော၊ လိုက်လာ၍။ (ရွာတံခါး၌ မှီအောင်လိုက်လာ၍။) ထေရဿ၊ အား။
 ပတ္တစိဝရံ၊ ကို။ ဒတော၊ ၍။ ပိဏ္ဍာယ၊ ငှါ။ ပဝိသတိ၊ ဝင်၏။ ထေရော၊ သည်။
 သဗ္ဗကာလံ၊ အလုံးစုံသောအခါ၌။ ဝါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ သြဝဒတိ၊ ဆုံးမ၏။
 (ကိံ)။ သာမဏေရ၊ ဏေ။ ဝေံ၊ သို့။ မာ အကာသိ၊ မပြုလင့်။ (တန်ခိုးကို
 ဤလောက် အသုံးမချနှင့်။) ပုထုဇ္ဇနိဒ္ဓိနာမ၊ ပုထုဇဉ်တို့၏ တန်ခိုးမည်သည်။
 စလာ၊ လှုပ်၏။ အနိဗဒ္ဓါ၊ မမြဲ။ အသပ္ပါယံ၊ မလျောက်ပတ်သော။ ရူပါဒိ-
 အာရမ္မဏံ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံကို။ လဘိတော၊ ၍။ ဝါ၊ လသော်။ အပ္ပမတ္တ-
 ကေနေဝ၊ အနည်းငယ်သော အတိုင်းအရှည်ရှိသော အကြောင်းကြောင့်ပင်။
 ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်စီးတတ်၏။ သန္တာယ၊ ငြိမ်သက်သော။ သမာပတ္တိယာ၊ မှ။ ပရိ-
 ဟိနာ၊ ယုတ်လျော့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဗြဟ္မစရိယဝါသေ၊ ဗြဟ္မစရိယဖြင့်
 နေခြင်း၌။ ဝါ၊ ကျင့်သုံးအပ်သော ဗြဟ္မစရိယ၌။ သန္တမ္ဘိတံ၊ ကောင်းစွာ
 ထောက်တည်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ (သြဝဒတိ၊ ၏။)

သာမဏေရော၊ သည်။ မယံ၊ ၏။ ဥပဇ္ဈာယော၊ သည်။ ကိံ ၊ ကို။ ကထေသိ၊
 ပြောပါလိမ့်မည်နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ သောတံ၊ နာယူခြင်းငှါ။ န ဣစ္ဆတိ၊
 အလိုမရှိ။ တထေဝ၊ ထိုအတိုင်းပင်။ (တန်ခိုးကိုအသုံးပြုမြဲအတိုင်းပင်။) ကရော-
 တိ၊ ၏။ ထေရော၊ သည်။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အားဖြင့်။ စေတိယဝန္ဓနံ၊ စေတီတော်ကို ရှိခိုး
 ခြင်းကို။ ကရောန္တော၊ လျက်။ ကမ္မုပေန္ဒဝိဟာရံ နာမ၊ ကမ္မုပေန္ဒ မည်သော
 ကျောင်းသို့။ [ကမ္မုပေန္ဒ နာမ ဝိဟာရံ။ — ယောဇနာ။] ဂတော၊ ရောက်ပြီ။
 ထေရေ၊ သည်။ တတ္ထ၊ ထိုကျောင်း၌။ ဝသန္တေပိ၊ နေစဉ်လည်း။ သာမဏေရော၊
 သည်။ တထေဝ၊ ထိုအတိုင်းပင်။ ကရောတိ၊ ၏။ (တန်ခိုးကို အသုံးပြု၏။) အထ၊
 ၌။ ဧဝံ၊ သို့။ ဧဝံ၊ သော။ အဘိရူပါ၊ လွန်ကဲသော အဆင်းရှိသော။
 ဝါ၊ အလွန်အဆင်းလှသော။ ပဌမဝယေ၊ ပဌမအရွယ်၌။ ဌိတော၊ တည်သော။
 ပေသကာရဓီတော၊ ယက်ကန်းသည်၏ သွီးသည်။ ကမ္မုပေန္ဒဂါမတော၊ ကမ္မုပေန္ဒ
 ရွာမှ။ နိက္ခမိတော၊ ၍။ ပဒုမဿရံ၊ ပဒုမာကြာအိုင်သို့။ သြရုယု၊ သက်ဆင်း၍။
 ဂါယမာနာ၊ သီချင်းဆိုလျက်။ ပုပ္ဖါနိ၊ ပန်းတို့ကို။ ဘဉ္ဇတိ၊ ချိုး၏။

တသ္မိံ သမယေ၊ ဌံ။ သာမဏေရော၊ သည်။ ပဒုမဿရမတ္တကေန၊ ပဒုမာ
 ကြာအိုင်၏ အထက်ကောင်းကင်ဖြင့်။ ဂစ္ဆတိ၊ ဈာန်ပုံသွား၏။ ပန၊ ဆက်။ ဂစ္ဆ-
 နန္တော၊ ဈာန်ပုံသွားလသော်။ သက္ကရလသိကာယ၊ သကာအစေး၌။ ကာဏမက္ခိ-
 ကာ၊ မျက်စိကာဏ်းသော ယင်သည်။ (ဗဇ္ဈတိ)ဝိယ၊ ဖွဲ့မိသကဲ့သို့။ ဝါ၊ ငြိတုယ်
 သကဲ့သို့။ (ဂေ၊ တူ။) တဿ၊ ထိုသတို့သွီး၏။ ဂီတသဒ္ဒေ၊ သီချင်းသံ၌။ ဗဇ္ဈိ၊
 ဖွဲ့မိပြီ။ ဝါ၊ ငြိတုယ်ပြီ။ တာဝဒေဝ၊ ထိုခဏ၌ပင်။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုးသည်။ အန္တရဟိ-
 တာ၊ ကွယ်ပျောက်ပြီ။ ဆိန္နပက္ခော၊ ပြတ်သော အတောင်ရှိသော။ ကာကော
 ဝိယ၊ ကျီးသည်ကဲ့သို့။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ [“ကောင်းကင်မှကျလာသည်” ဟူလို။]
 ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိန္နပက္ခကာကကဲ့သို့ ကောင်းကင်မှ ကျပါသော်လည်း။ သန္တ-
 သမာပတ္တိဗလေန၊ ငြိမ်သက်သော သမာပတ်၏အစွမ်းကြောင့်။ တတ္ထေဝ ဥဒက-
 ပိဋ္ဌေ၊ ထို ရေအပြင်၌သာ။ အပတိတော၊ မကျမူ၍။ ပတမာနံ၊ ကျသော။ သိမ္မလိ-
 တူလံ ဝိယ၊ လက်ပံလဲကဲ့သို့။ [“သိမ္မလိတူလံ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ပတမာနော၊ လျက်” ဟု
 ရှိလျှင် ကောင်း၏။] အနုပုဗ္ဗေန၊ အားဖြင့်။ ပဒုမဿရတိရေ၊ ပဒုမာကြာအိုင်၏
 ကမ်း၌။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။

သော၊ ထို သာမဏေသည်။ ဝေဂေန၊ လျင်မြန်စွာ။ ဂန္တော၊ သွား၍။ ဥပဇ္ဈာယ-
 သ၊ အား။ ပတ္တစိဝရံ၊ ကို။ ဒတော၊ ၍။ နိဝတ္တိ၊ ပြန်နစ်ပြီ။ မဟာထေရော၊ သည်။
 တေ၊ ဤ အကြောင်းအရာကို။ မယာ၊ သည်။ ပဂေဝ၊ ရှေးဦးမဆွ၊ အစကပင်။
 ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်ပြီ။ နိဝါရိယမာနောပိ၊ တားမြစ်အပ်ပါသော်လည်း။ န နိဝတ္တိ-
 သတိ၊ ပြန်နစ်လိမ့်မည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိတော်မူ၍။ ကိဉ္စ၊ တစုံတခုသော
 စကားကိုမျှ။ အဝတော၊ မပြောမူ၍။ ပိဏ္ဏာယ၊ ငှါ။ ပါဝိသိ၊ ပြီ။ သာမဏေရော၊
 ဂန္တော၊ ၍။ ပဒုမဿရတိရေ၊ ဌံ။ တဿ၊ ထို အမျိုးသွီး၏။ ပစ္စုတ္တရဏံ၊ ရေမှ
 တက်လာခြင်းကို။ အာဂမယမာနေော၊ ဆိုင်းငံ့လျက်။ အဋ္ဌာသိ၊ ပြီ။ သာပိ၊ သည်
 လည်း။ သာမဏေရံ၊ ကို။ အာကာသေန၊ ဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တော၊ သွားသည်ကို၎င်း။ ပုန၊
 တဖန်။ အာဂန္တော၊ လာ၍။ ဌိတဉ္စ၊ တည်သည်ကို၎င်း။ ဒိသော၊ ၍။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်
 ကေန်။ သေ(သော)၊ ဤ သာမဏေသည်။ မံ၊ ငါ့ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဥက္ကဏ္ဍိ-
 တော၊ ဟုင်းရိပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဥ တော၊ သိ၍။ သာမဏေရ၊ ဏေ။ ပတိက္ကမ၊ ဖယ်စမ်း
 ပါဦး။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ သောပိ၊ ထို သာမဏေသည်လည်း။ ပတိက္ကမိ၊
 ဖယ်ပေးပြီ။ ဣတရာ၊ သာမဏေမှတစ်ပါးသော သတို့သွီးသည်။ ပစ္စုတ္တရိတော၊
 ရေမှတက်၍။ သာဋကံ၊ အဝတ်ကို။ နိဝါသေတော၊ ဝတ်၍။ တံ၊ ထို သာမဏေကို။
 ဝါ၊ သို့။ ဥပသကံမိတော၊ ၍။ ဘန္တေ၊ ရား။ ကိံ၊ အဘယ်ပါနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။ သော၊ ထို သာမဏေသည်။ တမတ္တံ၊ ထိုအကြောင်းကို။ အာရောစေသိ၊
 ပြီ။ သာ၊ သည်။ ဗဟူဟိ၊ များစွာကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အကြောင်းတို့ဖြင့်။
 သရာဝါသေ၊ အိမ်ဟူသော အာဝါသ၌။ ဝါ၊ အိမ်ရာတည်ထောင်၊ လူ့ဘောင်

၌။ အာဒီနဝံ၊ အပြစ်ကို၎င်း။ ဗြဟ္မစရိယဝါသေ၊ ဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်သုံးခြင်း၌။
 အာနိသံသဉ္စ၊ အကျိုးကို၎င်း။ ဒသေတော၊ စွမ်းနိုင်သမျှပြု၍။ သြဝဒမာနာပိ၊
 ပြောဆို ဆုံးမပါသော်လည်း။ တဿ၊ ထို သာမဏေ၏။ ဥက္ကဏ္ဍံ၊ ပျင်းရိခြင်းကို။
 ဝိနောဒေတုံ၊ ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှါ။ အသက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်သည်။ (ဟုတော)
 အယံ၊ ဤသာမဏေသည်။ မမ၊ ၏။ ကာရဏာ၊ အကြောင်းကြောင့်။ ဝေ-
 ရူပါယ၊ သော။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးမှ။ ပရိဟိနော၊ ယုတ်လျော့ပြီ။ ဒါနိ၊ ၌။
 ပရိစ္စဇိတုံ၊ စွန့်ပယ်ခြင်းငှါ။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ဣဓေ၊ ဤ
 အရပ်၌သာ။ တိဋ္ဌ၊ တည်ရစ်ပါဦး။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတော၊ ၍။ သရံ၊ သို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။
 မာတာပိတုနံ၊ တို့အား။ တံ ပဝတ္တိံ၊ ထိုဖြစ်ပုံအကြောင်းကို။ အာရောစေသိ။

တေပိ၊ ထို မိဘတို့သည်လည်း။ အာဂန္ဓာ၊ ၍။ နာနပ္ပကာရံ၊ အထူးထူး
 အပြားပြား။ သြဝဒမာနာ၊ ဆုံးမစကားပြောကုန်လျက်။ ဝစနံ၊ ကို။ အဂ္ဂဏ္ဍန္တံ၊
 မနာယူသော သာမဏေကို။ အာဟံသု၊ ပြောဆိုကြကုန်ပြီ။ (ကိံ)။ တံ၊ သည်။
 အမေ၊ ကျွန်ုပ်တို့ကို။ ဥစ္စာကုလာတိ၊ အထက်တန်းအမျိုးတို့ဟူ၍။ သလ္လက္ခေသိ၊
 မှတ်ထင်သလော။ မယံ၊ တို့သည်။ ပေသကာရာ၊ ယက်ကန်းသည်တို့ပါတည်း။
 ပေသကာရကမ္ပံ၊ ယက်ကန်းသည်တို့၏ အလုပ်ကို။ ကာတံ၊ ငှါ။ သက္ခိဿသိ၊
 စွမ်းနိုင်လတ္တံ့လော။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟံသု၊ ကုန်ပြီ)။ သာမဏေရော၊ သည်။
 အာဟ၊ ပြီ။ (ကိံ)။ ဥပါသက၊ ဥပါသကာ။ ဂိဟိဘူတော နာမ၊ လှူဖြစ်၍ဖြစ်သူ
 မည်သည်။ ပေသကာရကမ္ပံဝါ၊ ယက်ကန်းသည်တို့၏ အလုပ်ကိုမူလည်း။ ကရေ-
 ယျ၊ ပြုရာ၏။ နဋ္ဌကာရကမ္ပံဝါ၊ ကျူထရံသည်တို့၏အလုပ်ကိုမူလည်း။ ကရေယျ၊
 ရာ၏။ ဣမိနာ၊ ဤအလုပ်ဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်မေးဘွယ်ရှိအံ့နည်း။ သာဠကမတ္ထေ၊
 ပုဆိုးကလေးမျှ၌။ လောဘံ၊ လောဘကို။ မာ ကရောထ၊ မပြုပါကုန်လင့်။ ဣတိ၊
 သို့။ (အာဟ၊ ပြီ။)

ပေသကာရကော၊ ယက်ကန်းသည် ဒါယကာသည်။ ဥဒရေ၊ ရင်၌။ ဗဒ္ဒ-
 သာဠကံ၊ ဖွဲ့အပ်သော ပုဆိုးကို။ ဒတော၊ ၍။ သရံ၊ သို့။ နေတော၊ ဆောင်၍။ ဓိတရံ၊
 ကို။ အဒါသိ၊ ပေးပြီ။ သော၊ ထို ရှင်လူထွက်သည်။ ပေသကာရကမ္ပံ၊ ယက်ကန်း
 သည်တို့၏ အလုပ်ကို။ ဥဂ္ဂဏ္ဍိတော၊ သင်ယူပြီး၍။ ပေသကာရေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊
 ကွ။ သာလာယ၊ ယက်ကန်းရုံ၌။ ကမ္ပံ၊ အလုပ်ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ အညေသံ၊
 အခြားသူတို့၏။ ဣတ္ထိယော၊ မိန်းမတို့သည်။ ပါတောဝ၊ နံနက်စောစော၌ပင်။
 ဘတ္တံ၊ ထမင်းကို။ သမ္ပာဒေတော၊ ပြီးစီးစေ၍။ အာဟရိံသု၊ ဆောင်ပို့ကြကုန်ပြီ။
 တဿ၊ ထိုရှင်လူထွက်၏။ ဘရိယာ၊ မယားသည်။ န တာဝ အာဂစ္ဆတိ၊ မလာ
 သေး။ သော၊ ထို ရှင်လူထွက်သည်။ ဣတရေသု၊ မိမိမှတပါး၊ အခြားသူတို့သည်။
 ကမ္ပံ၊ အလုပ်ကို။ ဝိသဇ္ဇေတော၊ စွန့်လွှတ်၍။ ဘုဉ္ဇမာနေသု၊ စားကုန်လသော်။
 တသရံ၊ ရက်ဖောက်ကို။ ဝဇ္ဇေန္တော၊ လည်စေလျက်။ (ရက်ဖောက်ယောက်လျက်)။

နိသိဒိ၊ ထိုင်ပြီ။ သာ၊ ထို ရှင်လူထွက်၏မယားသည်။ ပစ္စာ၊ နောက်မှ။ အာဂမာ-
 သိ၊ လာပြီ။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုမယားကို။ သော၊ ထို ရှင်လူထွက်သည်။
 အတိစိရေန၊ အလွန်ကြာမြင့်မှ။ အာဂတာ၊ လာသည်။ အသိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။
 တဇ္ဇေသိ၊ ကြိမ်းမောင်းပြီ။

စ၊ ဆက်။ မာတုဂါမော နာမ၊ မည်သည်။ စက္ကဝတ္တိရာဇာနံ အပိ၊ စကြာမင်း
 ကိုသော်မှလည်း။ အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တံ၊ စွဲငြိသော စိတ်ရှိသည်ကို။ ဥ တွာ၊
 ရှိ။ ဝါ၊ သိလသော်။ ဒါသံဝိယ၊ ကျွန်ကိုကဲ့သို့။ သလ္လက္ခေတံ၊ မှတ်ထင်တတ်၏။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကံ)။ အညေသံ၊ တို့၏။
 ဃရေ၊ အိမ်၌။ ဒါရူပဏ္ဏလောကာဒိနိ၊ ထင်း၊ ဟင်းရွက်၊ ဆား အစရှိသည်
 တို့ကို။ သန္နိဟိတာနိ၊ ကောင်းစွာ စုရုံးထားအပ်ကုန်ပြီ။ ဗာဟိရတော၊ အပြင်မှ။
 အာဟရိတွာ၊ ဆောင်ယူ၍။ ဒါယကာ၊ ပေးကုန်သော။ ပေသနကာရကာပိ၊
 စေခိုင်းအပ်သည်ကို ပြုလုပ်သူတို့သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ကုန်၏။ အဟံ ပန၊ ကျုပ်
 သည်ကား။ ဧကိကာ၊ တယောက်ထည်း။ (အမှိ)။ တုမှိ၊ သည်လည်း။ မယံ၊ ၎င်း။
 ဃရေ၊ ၌။ ဣဒံ၊ ဤဟာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣဒံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။
 န ဇာနာသိ၊ မသိတတ်။ သစေဣစ္ဆသိ၊ အကယ်၍ စားလိအံ့။ (ဧဝံသတိ)ဘူ၊
 စား။ နောစေ ဣစ္ဆသိ၊ အကယ်၍ မစားလိအံ့။ (ဧဝံသတိ)။ မာဘူ၊ မစား
 လင့်။ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ၊ ပြီ။)

သော၊ ထိုရှင်လူထွက်သည်။ ကေဝလံ၊ စကားဖြင့် ထိခိုက်ခြင်း မဖက်၊
 သက်သက်။ ဥဿုရေ၊ အထက်ကောင်းကင်သို့ နေရောက်ရာအခါ၌။ ဝါ၊ နေမြင့်
 မှ။ ဘတ္တံ၊ ကို။ န အာဟရသိ၊ ဆောင်ပို့သည်မဟုတ်သေး။ ဝါစာယပိ၊ စကား
 ဖြင့်လည်း။ မံ၊ ငါ့ကို။ ဃဇ္ဇေသိ၊ ထိခိုက်ဘိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ ကုဇ္ဈိတွာ၊
 စိတ်ဆိုး၍။ အညံ၊ ရက်ဖောက်တံမှတပါး အခြားသော။ ပဟရဏံ၊ ပုတ်ခတ်
 ကြောင်း လက်နက်ကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်သည်။ (ဟုတွာ)။ တမေဝ တသရ-
 ဒဏ္ဍကံ၊ ထို ရက်ဖောက်ရစ်တံကိုပင်။ တသရတော၊ ရက်ဖောက်မှ။ လုဉ္ဇိတွာ၊
 နုတ်၍။ ခိပိ၊ ပစ်လိုက်ပြီ။ သာ၊ သည်။ တံ၊ ထိုရက်ဖောက်ရစ်တံကို။ အာဂစ္ဆန္တံ၊
 လာသည်ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ဤသကံ၊ စဉ်းငယ်။ ပရိဝတ္တိ၊ ရှောင်လွှဲလိုက်ပြီ။
 တသရဒဏ္ဍကဿစ၊ ၎င်းလည်း။ ကောဋိနာမ၊ အစွန်းမည်သည်။ တိခိဏာ၊
 ထက်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ သာ၊ ထိုရက်ဖောက်တံ အစွန်းသည်။ ပရိဝတ္တိမာနာ-
 ယ၊ ရှောင်လွှဲသော။ တဿာ၊ ထို ရှင်လူထွက်မယား၏။ အက္ခိကောဋိယံ၊ မျက်
 ထောင့်စွန်း၌။ ပဝိသိတွာ၊ စူးဝင်၍။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်ပြီ။ သာ၊ ထိုလူထွက်မယား
 သည်။ ဥဘောဟိ၊ နှစ်ဘက်ကုန်သော။ ဟတ္ထေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဝေဂေန၊ လျင်သော
 အဟုန်ဖြင့်။ အက္ခိ၊ မျက်လုံးကို။ အဂ္ဂဟေသိ၊ ယူပြီ။ (ပိတ်ပြီ)။ ဘိန္ဒုဋ္ဌာနတော၊
 ပေါက်ကဲ့သောအရပ်မှ။ လောဟိတံ၊ သွေးသည်။ ပဋ္ဌရတိ၊ ယိုစီး၏။

သော၊ ထိုရှင်လူထွက်သည်။ တသ္မိံ ကာလေ၊ ထိုအခါ၌။ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ ၎င်း။
 ဝစနံ၊ ကို။ အနုဿရိ၊ အမှတ်ချပြီ။ (ကိံ)။ ဣဒံ၊ ဤဖြစ်ပုံကို။ သန္ဓာယ၊
 ရည်ရွယ်၍။ မံ၊ ကို။ ဥပဇ္ဈာယော၊ သည်။ အနာဂတေ ကာလေ။ ပေ။ ကဉ္စိယံ
 ပိဝိဿတိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ ဣဒံ၊ ဤဖြစ်ပုံသည်။ ဝါ၊ ဤဖြစ်ပုံကို။ ထေရေန၊
 သည်။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ အယျော၊ ဆရာအရှင်သည်။
 အဟော ဒီဃဒဿိ၊ အော် ... အရှည်ကို မြင်နိုင်ပါပေစွ။ ဣတိ၊ သို့။ (အနုဿရိ၊ ပြီ။)
 ဣတိ၊ ဤသို့ အမှတ်ရပြီး၍။ မဟာသဒ္ဓေန၊ ကျယ်စွာသော အသံဖြင့်။
 ရောဒိတုံ၊ ငိုခြင်းငှါ။ အာရဘိ၊ အားထုတ်ပြီ။ တမေနံ၊ ထိုရှင်လူထွက်ကို။ အညေ၊
 အခြားသော ယက်ကန်းအလုပ်သမားတို့သည်။ အာဝုသော၊ အမောင်။ အလံ၊
 မသင့်။ မာရောဒိ၊ မငိုလင့်။ ဘိန္နံ၊ ပျက်ပြီးသော။ အက္ခိနာမ၊ မျက်စိမည်သည်။
 ရောဒနေန၊ ငိုခြင်းဖြင့်။ ပဋိပါကတိကံ၊ တဖန် ပင်ကိုယ်သဘောရှိအောင်။
 ကာတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟံသု၊ ကုန်ပြီ။ သော၊
 ထို ရှင်လူထွက်သည်။ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည်။ ဧတမတ္ထံ၊ ဤအကြောင်းကို။
 န ရောဒါမိ၊ ငိုသည်မဟုတ်ပါ။ အပိစ၊ စင်စစ်ကား။ ဣဒံ၊ ဤအကြောင်းကို။
 သန္ဓာယ၊ ၍။ ရောဒါမိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ပဝတ္ထိံ၊ ဖြစ်ပုံအကြောင်းကို။
 ပဋိပါတိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ (စိကာပတ်ကုံး)။ ကထေသိ၊ ပြီ။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။
 ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ သမထဝိပဿနာ၊ တို့သည်။ နိရုဇ္ဈမာနာ၊ ကုန်လသော်။
 အနတ္တာယ၊ ငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ (“ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဝတ္ထု၊
 ဝတ္ထုတည်း”ဟု ပြန်လှည့်ပါ။)

အပရမ္ပိ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ဝတ္ထုမှ အခြားလည်ဖြစ်သော။ ဝတ္ထု၊ ကား။
 တိံသမတ္တာ၊ သုံးကျိပ် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။
 ကလျာဏိယံ၊ ကလျာဏိမည်သော။ မဟာဇေတိယံ၊ ကို။ ဝန္တိတော၊ ၍။ အဋ္ဌဝိ-
 မဂ္ဂေန၊ တောအုပ်ခရီးဖြင့်။ မဟာမဂ္ဂံ၊ လမ်းမကြီးသို့။ ဩတရမာနာ၊ သက်ဆင်း
 ကုန်လသော်။ အန္တရာမဂ္ဂေ၊ ခရီးအကြား၌။ ဈာမက္ခေတ္တေ၊ မီးလောင်အပ်သော
 လယ်၌။ ကမ္မံ၊ အလုပ်ကို။ ကတော၊ လုပ်ပြီး၍။ အဂစ္ဆန္တံ၊ လာနေသော။ ဧကံ၊
 တယောက်သော။ မနုဿံ၊ လူကို။ အဒ္ဓသံသု၊ မြင်ကြကုန်ပြီ။ တဿ၊ ထိုလူ၏။
 သရီရံ၊ ကိုယ်သည်။ ဝါ၊ ကိုယ်ကို။ မသိမက္ခိတံ၊ မီးသွေးတို့ဖြင့် လိမ်းကျံအပ်
 သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ စ၊ ဆက်။ မသိမက္ခိတမေဝ၊ မီးသွေးတို့ဖြင့် လိမ်းကျံအပ်
 သည်ပင်ဖြစ်သော။ ဧကံ၊ တထည်သော။ ကာသာဝံ၊ ဖန်ရည်ဖြင့် ဆိုးအပ်သော
 အဝတ်ကို။ ကစ္ဆံ၊ ခါးတောင်းကို။ ပိဋ္ဌေတော၊ ညှစ်၍။ ဝါ၊ မြှောင်နေအောင်
 ကျိုက်၍။ နိဝတ္ထံ၊ ဝတ်အပ်ပြီ။ ဩလောကိယမာနော၊ အမှတ်တမဲ့ ကြည့်အပ်
 သော်။ ဈာမခါဏုကောဝိယ၊ မီးလောင်အပ်သော သစ်ငုတ်ကဲ့သို့။ ခါယတိ၊
 ထင်ရ၏။ သော၊ ထိုမီးလောင်သစ်ငုတ်နှင့်တူသော လူသည်။ ဒိဝသဘာဂေါ

နေအဘို့၌။ ကမ္မံ၊ အလုပ်ကို။ ကတွာ၊ လုပ်၍။ ဥပခုဇျာယမာနာနံ၊ ထက်ဝက်
 မီးလောင်အပ်ကုန်သော။ ဒါရူနံ၊ ထင်းတို့၏။ ကလာပံ၊ အစည်းကို။ ဥက္ခိပိတွာ၊
 မြောက်ချီ၍။ ပိဋ္ဌိယံ၊ ကျောက်ကုန်း၌။ ဝိပွကိဏ္ဏဟိ၊ ဖရိုဖရဲ ပြန်ကျကုန်သော။
 ကေသေဟိ၊ ဆံပင်တို့ဖြင့်။ ကမ္မဂ္ဂေန၊ လမ်းမဟုတ်သောအရပ်ဖြင့်။ (ဘေးမြောင်
 လမ်းဖြင့်။) အာဂန္ဓာ၊ ၍။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ သမ္ပုခေမုက်မောက်၌။ အဋ္ဌာသိ၊ ပြီ။

သာမဏေရာ၊ တို့သည်။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ သြလောကယ-
 မာနာ၊ ကြည့်ကုန်လျက်။ အာဝုသော၊ ငါ့လူ။ တုယံပိတာ၊ သင့်အဖေ။ တုယံ
 မဟာပိတာ၊ (ငါ့အဖေဖြစ်လျှင်) သင့်အဘိုး။ တုယံမာတုလော၊ သင့်ဦးလေး။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ ဟသမာနာ၊ ရည်ရွမ်းပတ်ရွမ်း ပြောကြကုန်လျက်။ ဂန္ဓာ၊ ၍။
 ဥပါသက၊ ကာ။ တံ၊ သင်သည်။ ကောနာမော၊ အဘယ်အမည်ရှိသည်။ အသိ၊
 နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နာမံ၊ နာမည်ကို။ ပုစ္ဆိံသု၊ မေးကြကုန်ပြီ။ သော၊ ထို
 ဥပါသကာသည်။ နာမံ၊ ကို။ ပုစ္ဆိတော၊ မေးအပ်သည်။ (သမာနော) ဝိပုဋ္ဌိ-
 သာရီ၊ နှလုံးမသာယာခြင်းရှိသည်။ (ဟုတွာ) ဒါရူကလာပံ၊ ထင်းစည်းကို။
 ဆဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်၍။ ဝတ္တံ၊ ကို။ သံဝိဓာယ၊ ကောင်းစွာ စီမံ၍။ နိဝါသေတွာ၊
 ဝတ်၍။ မဟာထေရော၊ တို့ကို။ ဝန္တိတွာ၊ ၍။ ဘန္ဓေ၊ တို့။ တာဝ တိဋ္ဌထ၊ ရပ်တော်
 မူကြပါဦး။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ပြီ။ မဟာထေရာ၊ တို့သည်။ အဋ္ဌသု၊ ကုန်ပြီ။
 ဒဟရ သာမဏေရာ၊ ရဟန်းငယ် သာမဏေတို့သည်။ အာဂန္ဓာ၊ ၍။ မဟာ-
 ထေရာနံ၊ တို့၏။ သမ္ပုခါပိ၊ ၌သည်။ ပရိဟာသံ၊ ပြောင်လှောင်ခြင်းကို။ ကရော-
 န္တိ၊ ပြုကုန်၏။

ဥပါသကော၊ သည်။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကိံ)။ ဘန္ဓေ၊ တို့။ တုမေ၊ တို့သည်။
 မံ၊ ကို။ ပဿိတွာ၊ ကြည့်၍။ ပရိဟသထ၊ ပြက်ရယ်ပြုကြကုန်၏။ ဧတ္ထကေနေဝ၊
 ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော သင်္ကန်းဝတ်ကာမျှဖြင့်ပင်။ မတ္တကံ၊ အထွတ်
 အထိပ်သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်သည်။ အမှ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သလ္လက္ခေထ၊
 မှတ်ထင်ကြကုန်သလော။ အဟမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ တုမှာဒိသော၊ အရှင်
 ဘုရားတို့ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ သမဏောဝ၊ ရဟန်းသည်ပင်။ အဟောသိံ၊
 ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ တုမှာကံ ပန၊ အရှင်ဘုရားတို့၏ကား။ စိတ္တေကဂ္ဂတာ မတ္တမ္ပိ၊ စိတ်၏
 တည်ကြည်ခြင်းမျှသည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အဟံ၊ သည်။ ဣမသ္မိံ သာသနေ၊ ဤ
 သာသနာတော်၌။ မဟိဒ္ဓိကော၊ ကြီးသော တန်ခိုးရှိသူသည်။ မဟာနုဘာဝေါ၊
 ကြီးစွာသော အာနုဘော်ရှိသူသည်။ အဟောသိံ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ အာကာသံ၊
 ကောင်းကင်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ပထဝိံ ကရောမိ၊ မြေဖြစ်အောင် ပြုနိုင်၏။
 ပထဝိံ၊ မြေကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ အာကာသံ ကရောမိ၊ ကောင်းကင်ဖြစ်အောင်
 ပြုနိုင်၏။ ဒုရံ၊ အဝေးကို။ ဂဏ္ဍိတွာ၊ ယူ၍။ သန္တိကံ ကရောမိ၊ အနီးဖြစ်အောင်
 ပြုနိုင်၏။ သန္တိကံ၊ အနီးကို။ ဂဏ္ဍိတွာ၊ ယူ၍။ ဒုရံ ကရောမိ၊ အဝေးဖြစ်အောင်

ပြုနိုင်၏။ စက္ကဝါဠသဟဿံ၊ စကြဝဠာအထောင်ကို။ ခဏေန၊ တခဏချင်းဖြင့်။
 ဝိနိဝိဇ္ဇာမိ၊ ထုတ်ချင်းဖောက်၊ ရောက်နိုင်၏။ မေ၊ ၏။ ဟတ္ထေ၊ လက်တို့ကို။
 ပဿထ၊ ကြည့်ကြပါကုန်။ ဣဒါနိ ပန၊ ဤကား။ မက္ကဋ္ဌဟတ္ထသဒိသာ၊ မျောက်၏
 လက်နှင့် တူကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) အဟံ၊ သည်။ ဣမေဟေဝ ဟတ္ထဟိ၊
 ဤလက်တို့ဖြင့်ပင်။ ဣဓ၊ ဤမြေပြင်၌။ နိသိန္နောဝ၊ ထိုင်လျက်ပင်။ စန္ဒိမသုရိယေ၊
 လ နေတို့ကို။ ပရာမသိံ၊ သုံးသပ်ခဲ့ပြီ။ ဣမေသံယေဝ ပါဒါနံ၊ ဤ ခြေတို့၏ပင်။
 စန္ဒိမသုရိယေ၊ လ နေတို့ကို။ ပါဒကထလိကံ၊ ခြေပွတ်အိုးခြမ်းကို။ ကတော၊ ရှိ။
 နိသိဒိံ၊ နေထိုင်ခဲ့ပါပြီ။ မေ၊ ၏။ ဝေရူပါ၊ သော။ ဣဒ္ဓိ၊ သည်။ ပမာဒေန၊
 မေ့လျော့ခြင်းကြောင့်။ အန္တရဟိတာ၊ ကွယ်ပျောက်ခဲ့ပြီ။ တုမော၊ တို့သည်။
 မာပမဇ္ဇိတ္ထ၊ မမေ့လျော့ကြပါကုန်လင့်။ ဟိ၊ မှန်။ ပမာဒေန၊ ကြောင့်။ ဝေရူပံ၊
 သော။ ဗျသနံ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့။ ပါပုဏန္တိ၊ ရောက်ကြရကုန်၏။

အပ္ပမတ္တာ၊ မမေ့မလျော့ကုန်သည်။ (ဟုတော) ဝိဟရန္တော၊ နေသတို့သည်။
 ဇာတိ ဇရာ မရဏဿ၊ ၏။ အန္တံ၊ အဆုံးကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုနိုင်ကြကုန်၏။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တုမော၊ တို့သည်။ မညေဝ၊ တပည့်တော်ကိုပင်။ အာရမ္မဏံ
 ကရိတော၊ အာရုံပြု၍။ အပ္ပမတ္တာ၊ ကုန်သည်။ ဟောထ ဘန္တေ၊ ဖြစ်ပါကုန်ဘုရား။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ တဇ္ဇေတော၊ တရားဖြင့် ခြိမ်းခြောက်၍။ ဩဝါဒံ၊ ကို။ အဒါသိ၊ ပြီ။
 တေ၊ ထိုရဟန်းတို့သည်။ တဿ၊ ထို ဥပါသကာသည်။ ကထေန္တဿေဝ၊
 ပြောဆိုစဉ်ပင်။ သံဝေဂံ၊ ထိတ်လန့်ကြောင်းဖြစ်သော ဉာဏ်သို့။ အာပဇ္ဇိတော၊
 ရောက်၍။ ဝိပဿမာနာ၊ ဝိပဿနာရုက္ခကုန်လသော်။ တိံ သဇနာ၊ သုံးကျိပ်သော
 ရဟန်းတို့သည်။ တတ္ထေဝ၊ ထိုအရပ်၌ပင်။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပါပုဏိံ -
 သု၊ ရောက်ကြကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ (အပရံပိ၊ သော။ ဝတ္ထု၊ တည်း။)
 ဝေမ္ပိ၊ သို့လည်း။ ဥပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ ပေ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ [ပြုအပ်ခဲ့သော ဝတ္ထု နှစ်ဝတ္ထုသည် သမထဆိုင်ရာ ဝတ္ထုများသာ
 ဖြစ်၏။ သို့သော် ဝိပဿနာလည်း မဂ်သို့မရောက်သေးလျှင် ဤသို့ အလားတူပင်
 ပျက်နိုင်၏ ဟု နှလုံးသွင်း၍ “ဝေမ္ပိ ဥပ္ပန္နာ သမထ ဝိပဿနာ” ဟု ဝိပဿနာ
 အတွက်ပါ နိဂုံးအုပ်လေသည်။ (ဋီကာကြည့်ပါ။)] အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။
 တာဝ၊ လောကုတ္တရ သမ္ပပ္ပဓာနကထာမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာယ၊ သော။)
 လောကီယ သမ္ပပ္ပဓာနကထာယ၊ ၌။ ဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ၊ လောကုတ္တရာမဂ်ခဏ၌။ ဧတံ၊ ဤ
 သမ္ပပ္ပဓာန်သည်။ ဧကမေဝဝိရိယံ၊ တပါးတည်းသာလျှင်ဖြစ်သော ဝီရိယသည်။
 (ဟုတော) စတုကိစ္စ သာဓနဝသေန၊ လေးပါးသော ကိစ္စတို့ကို ပြီးစေခြင်း၏
 အစွမ်းဖြင့်။ (ဥပ္ပန္နပါပကကို ပယ်ခြင်းကိစ္စစသော လေးပါးသောကိစ္စကို ပြီးစေ
 ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။) စတ္တာရိ၊ လေးပါးကုန်သော။ နာမာနိ၊ အမည်တို့ကို။

လဘတိ၊ ရ၏။ တတ္ထ၊ ထို အနုပုဗ္ဗာနံ ပါပကာနံ အစရှိသော သမ္ပပုဓာနကထာ၌။
 (တနည်း) တတ္ထ၊ ထို အနုပုဗ္ဗာနံ ပါပကာနံ အစရှိသောပါဠိရပ်၌။ [အနုပုဗ္ဗာနံ၌
 အပေါင်းအာဓာရ၊ အစိတ် အာဓေယံစပ်။] အနုပုဗ္ဗာနန္တိ၊ ကား။ အသမုဒါစာရ-
 ဝသေနဝါ၊ ဤ ဘဝဝယ် မဖြစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်သော်၎င်း။ အနုနုဘူတာရမ္မဏ-
 ဝသေနဝါ၊ မခံစားအပ်ဘူးသော အာရုံ၏အစွမ်းဖြင့်သော်၎င်း။ အနုပုဗ္ဗာနံ၊
 မဖြစ်ကုန်သော။ (ဓမ္မာနံ-၌ စပ်)။

ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)ဟိ၊ လဒ္ဒဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ အညထာ၊ အသမုဒါ-
 စာရ အနုနုဘူတာရမ္မဏ၏ အစွမ်းဖြင့် မဖြစ်သော အနုပုဗ္ဗပါပကကို ယူခြင်း
 ဟူသောအခြင်းအရာမှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အတ္ထေ၊ အနက်ကို။
 ဂယုမာနေ၊ ယူအပ်သော်။ (တကယ်မဖြစ်ဘူးသော ပါပကဟု အနက်ယူအပ်
 သော်။) အနုမတဂ္ဂေ၊ မသိအပ်သော အစရှိသော။ ဝါ၊ သိအပ်သော အစ
 မရှိသော။ သံသာရေ၊ သံသရာ၌။ အနုပုဗ္ဗာ၊ မဖြစ်ဘူးကုန်သော။ ပါပကာ၊
 ကုန်သော။ အကုသလံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနာမ၊ တို့မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။
 ပန၊ အနွယ်ကား။ အနုပုဗ္ဗာ၊ မဖြစ်ကုန်သော အကုသိုလ်တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာပိ၊
 ဖြစ်ကုန်သော်လည်း။ ဧတေယေဝ၊ ဤ အနုမတဂ္ဂ သံသရာဝယ် ဖြစ်ပြီးသော
 အကုသိုလ်တို့သည်သာ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ပဟိယမာနာပိ၊ ပယ်အပ်ကုန်
 သော်လည်း။ ဧတေ ယေဝ၊ ဤ အနုမတဂ္ဂသံသရာဝယ် ဖြစ်ပြီးသော အကုသိုလ်
 တို့ကိုသာ။ ပဟိယန္တိ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထို အသမုဒါစာရ အနုပုဗ္ဗ၊ အနုနုဘူတာရမ္မဏ အနုပုဗ္ဗတို့တွင်။
 ဧကေစ္စဿ၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝတ္ထဝသေန၊ ကျင့်ဝတ်၏ အစွမ်းဖြင့်။
 ကိလေသာ၊ ကိလေသာတို့သည်။ န သမုဒါစရန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဧကေစ္စဿ၊ ၏။ ဂန္ထ-
 ဓုတင်္ဂံ သမာဓိ ဝိပဿနာ နဝကမ္မာနံ၊ ကျမ်းဂန်၊ ဓုတင်၊ သမာဓိ၊ ဝိပဿနာ၊
 အသစ်အသစ်ပြုအပ်သော အလုပ်တို့တွင်။ [“နဝကမ္မိကာနံ”ဟု ရှိသော်လည်း

အညထာ ဟိ။ ။အနုပုဗ္ဗ၌ ဥပ္ပဗ္ဗအရ တကယ်ဖြစ်သော ခဏတ္တယသို့ ရောက်ပြီး
 သောတရားကို ရသောကြောင့် “အနုပုဗ္ဗ၊ ခဏတ္တယသို့ မရောက်ဘူးကုန်သော”ဟု
 အနက်ဖွင့်သင့်သည် မဟုတ်ပါလော။ အဘယ်ကြောင့် “အသမုဒါစာရဝသေန၊ အနုနု-
 ဘူတာရမ္မဏဝသေနဟု ဖွင့်ရပါသနည်း”ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “အညထာ ဟိ”
 စသည်ကို မိန့်။ အသမုဒါစာရ၊ အနုနုဘူတာရမ္မဏ၏ အစွမ်းဖြင့် အနုပုဗ္ဗကို မယူဘဲ
 ခဏတ္တယသို့မရောက်ဘူးသော အနုပုဗ္ဗကိုယူလျှင် အနုမတဂ္ဂသံသရာဝယ် အနုပုဗ္ဗပါပက
 အကုသလဓမ္မဟု မရှိနိုင်။ ထိုသို့ မရှိနိုင်လျှင် “အနုပုဗ္ဗာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ
 ဓမ္မာနံ”ဟု မဟောနိုင်ခြင်းဟူသော အပြစ် ရောက်ရာသည် ဟူလို။ ဤ အဓိပ္ပါယ်ကို
 ရည်ရွယ်၍ အခြေပြုသဂြိုဟ်၌ “ဤဘဝ၌ လုံးဝမဖြစ်၊ အာရုံသစ်ကြောင့် မဖြစ်ဘူးကြ၊
 ပါပက၊ အနုပုဗ္ဗခေါ်”ဟု ဆိုခဲ့ပါသည်။

ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမရသောကြောင့် “နဝကမ္မာနံ” ဟုရှိသင့်သည်။ သို့မဟုတ် အကျယ် စကားဝယ် “နဝကမ္မိက” ၏ နောက်၌ “သုဒ္ဓသတ္တ” ပုဒ် ရှိသောကြောင့် “နဝကမ္မာနံ” ဟု ရှိလျှင်ကောင်း၏။] အညတရဝသေန၊ အမှတ်မထား၊ တပါး၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ကိလေသာ၊ ကိလေသာတို့သည်။ န သမုဒါစရန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။) ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ (န သမုဒါစရန္တိ၊ မဖြစ်ကုန် သနည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း) ဟိ၊ အဖြေကို ဆိုဦးအံ့။ ဧကစော၊ သည်။ ဝတ္တသမ္ပန္နော၊ ဝတ်အကျင့်နှင့်ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒွါသိတိ၊ ရှစ်ဆဲနှစ်ပါးသော။ ခုဒ္ဒကဝတ္တာနိ၊ ကျဉ်းငယ်သော ကျင့်ဝတ်တို့ကို ၎င်း။ [အသီးအသီးပုဂ္ဂိုလ်နှင့်သာ ဆိုင်သောကြောင့် “ကျဉ်းငယ်” ဟု ပေးပါ သည်။ ထိုဝတ်တို့ကို ဋီကာ၌ တွက်ထားသည်။ ဝိနည်း စူဠဝဂ္ဂခန္ဓကကိုလေ့လာ ပြီးသူအတွက် မခက်ပါ။] စုဒ္ဓသ၊ တဆဲလေးပါးကုန်သော။ မဟာဝတ္တာနိ၊ ကြီးကျယ်သော ကျင့်ဝတ်တို့ကို၎င်း။ စေတိယဂံဏ။ ပေ။ ဂမိကဝတ္တာနိစ၊ စေတီ ရင်ပြင်ပေါ်၌ ပြုထိုက်သောကျင့်ဝတ်၊ ဗောဓိရင်ပြင်ပေါ်၌ ပြုထိုက်သော ကျင့်ဝတ်၊ သောက်ရေးအိုးစင်၌ ပြုထိုက်သောကျင့်ဝတ်၊ ဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၌ ပြုထိုက်သောကျင့်ဝတ်၊ အာဂန္တုကဝတ်၊ ဂမိကဝတ်တို့ကို၎င်း။ ကရောန္တိ- သေဝ၊ ပြုစဉ်ပင်။ ကိလေသာ၊ ကိလေသာတို့သည်။ ဩကာသံ၊ အခွင့်ကို။ န လဘန္တိ၊ မရကုန်။ ပန၊ ကား။ အပရဘာဒဂ၊ ဝတ်အကျင့်ကို ကျင့်ရာအခါမှ နောက်အဘို့၌။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ ဝတ္တံ၊ ကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ စွန့်လွှတ်၍။ ဘိန္နဝတ္တဿ၊ ပျက်သောဝတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိစရတော၊ လှည့်လည် လသော်။ အယောနိသောမနသိကာရဉ္စေဝ၊ မသင့်မတင့်နှလုံးသွင်းခြင်းကို၎င်း။ သတိဝေါသဂ္ဂဉ္စ၊ သတိကိုစွန့်လွှတ်ခြင်းကို၎င်း။ အာဂမ္မ၊ ရောက်၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ (ကိလေသာ၊ တို့သည်။) ဥပုဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ဝါ၊ ဤနည်း အားဖြင့်။ အသမုဒါစာရဝသေန၊ ဖြင့်။ အနုပ္ပန္နာ၊ အနုပ္ပန္နမည်သော ကိလေသာ တို့သည်။ ဥပုဇ္ဇန္တိနာမ၊ ဖြစ်ကုန်သည်မည်၏။

ဧကစော၊ သည်။ ဂန္ထယုတ္တော၊ ကျမ်းဂန်၌ယှဉ်သည်။ ဝါ၊ ကျမ်းဂန်ကို အားထုတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဧကမ္မိ နိကာယံ၊ တရပ်သောနိကာယ်ကိုလည်း။ ဂဏှာတိ၊ သင်ယူ၏။ ဒွေပိ (နိကာယေ)၊ နှစ်ရပ်သော နိကာယ်တို့ကိုလည်း။ (ဂဏှာတိ)။ တယောပိ (နိကာယေ)၊ တို့ကိုလည်း။ (ဂဏှာတိ)။ စတ္တာရောပိ (နိကာယေ)၊ တို့ကိုလည်း။ (ဂဏှာတိ)။ ပဉ္စပိ (နိကာယေ)၊ တို့ကိုလည်း။ (ဂဏှာတိ)။ တသေဝ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်ပင်။ တေ ပိဋကံ၊ ပိဋကသုံးပုံဟူသော။ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ ဘုရားစကားတော်ကို။ အတ္ထဝသေန၊ အနက်၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ အဋ္ဌကထာ၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ပါဠိဝသေန၊ ပါဠိ၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ အနုသန္ဓိ- ဝသေန၊ အနုသန္ဓေ၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ပုဗ္ဗာပရဝသေန၊ ရှေ့နောက်၏ အစွမ်းဖြင့်

၎င်း။ ဂဏ္ဍန္တဿ၊ သင်ယူစဉ်၎င်း။ သဗ္ဗာယန္တဿ၊ သရဗ္ဗာယ်စဉ်၎င်း။ စိန္တန္တဿ၊ ကြံစည်စဉ်၎င်း။ ဝါစေန္တဿ၊ ပို့ချစဉ်၎င်း။ ဒေသေန္တဿ၊ ဟောပြောစဉ်၎င်း။ ပကာသေန္တဿ၊ ထင်ရှားဖွင့်ပြစဉ်၎င်း။ ကိလေသာ ဩကာသံ န လဘန္တိ။ ပန၊ ကား။ အပရဘာဂေ ဌိ။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဂန္ထကမ္ပံ၊ ကျမ်းဂန်အလုပ်ကို။ ပဟာယ၊ ရှိ။ ကုသိတဿ၊ ပျင်းရိသည်ဖြစ်၍။ ဝိစရတော၊ လှည့်လည်လသော်။ အယောနိသောမနသိကာရသတိဝေါသဂ္ဂေ၊ မသင့်မတင့်နှလုံးသွင်းခြင်း၊ သတိကိုစွန့်လွှတ်ခြင်းတို့ကို။ အာဂမ္မ၊ ရှိ။ ဝါ၊ ရှိ။ (ကိလေသာ) ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝေမ္ပိ၊ သို့လည်း။ ဝါ၊ အားဖြင့်လည်း။ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ နာမ၊ ကုန်သည်မည်၏။

ပန၊ ကား။ ဧကစော၊ သည်။ ဓုတင်္ဂဓရော၊ ဓုတင်္ဂကိုဆောင်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၏။ တေရသ၊ တဆဲ့သုံးပါးကုန်သော။ ဓုတင်္ဂဂုဏော၊ ဓုတင်္ဂဂုဏ်တို့ကို။ သမာဒါယ၊ ဆောက်တည်၍။ ဝတ္တတိ၊ ကျင့်၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဓုတင်္ဂဂုဏောတို့ကို။ ပရိဟရန္တဿ၊ ဆောင်ရွက်စဉ်။ ကိလေသာ ဩကာသံ န လဘန္တိ။ ပန၊ ကား။ အပရဘာဂေ ဌိ။ အဿ၊ သည်။ ဓုတင်္ဂါနိ၊ တို့ကို။ ဝိသဇ္ဇေတော၊ ရှိ။ ဗာဟုလ္လာယ၊ ပစ္စည်း ၄-ပါးတို့၏ များကုန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှါ။ အာဝဇ္ဇဿ၊ လည်လျက်။ ဝိစရတော၊ လသော်။ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ နာမ၊ ကုန်သည်မည်၏။ ပန၊ ကား။ ဧကစော၊ သည်။ အဋ္ဌသု၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ သမာပတ္တိသု၊ သမာပတ်တို့၌။ စိဏ္ဏဝသိ၊ လေ့လာအပ်ပြီးသော ဝသိဘော်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဌမဗ္ဗာနာဒိသု၊ ပဌမဗျာန် အစရှိသည်တို့၌။ အာဝဇ္ဇနဝသိအာဒိနံ၊ အာဝဇ္ဇနဝသိ အစရှိသည်တို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိဟရန္တဿ၊ နေလသော်။ ကိလေသာ ဩကာသံ န လဘန္တိ။ ပန၊ ကား။ အပရဘာဂေ ဌိ။ အဿ၊ သည်။ ပရိဟိနဗ္ဗာနဿဝါ၊ ယုတ်လျော့သော ဗျာန်ရှိသည်ဖြစ်၍သော်၎င်း။ ဝိသဋ္ဌဗ္ဗာနဿဝါ၊ စွန့်လွှတ်အပ်သော ဗျာန်ရှိသည်ဖြစ်၍သော်၎င်း။ ဘဿာဒိသု၊ စကားပြောခြင်း အစရှိသည်တို့၌။ အနုယုတ္တဿ၊ အဖန်ဖန် အားထုတ်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ လသော်။ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ နာမ၊ ဖြစ်ကုန်သည်မည်၏။

ပန၊ ကား။ ဧကစော၊ သည်။ ဝိပဿကော၊ ဝိပဿနာ ရှုတတ်သူသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၏။ သတ္တသု၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဝိပဿနာသုဝါ၊ ဝိပဿနာတို့၌သော်၎င်း။ [ပဋိသမ္ဘိဒါမင်္ဂ၊ ပညာဝင်္ဂ၊ သတိပဋ္ဌာန ကထာ၌ လာကုန်သော။] အဋ္ဌာရသသု၊ တဆဲ့ရှစ်ပါးကုန်သော။ မဟာဝိပဿနာသုဝါ၊ မဟာဝိပဿနာတို့၌သော်၎င်း။ ကမ္ပံ၊ ကမ္ပဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလျက်။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း၏။ ဝေ၊ ဤသို့။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ ဝိဟရတော၊ နေလသော်။ ကိလေသာ ဩကာသံ န လဘန္တိ။ ပန၊ အနုယ။ အပရဘာဂေ ဌိ။ အဿ၊

သည်။ ဝိပဿနာကမ္မံ၊ ကိ။ ပဟာယ၊ ရှိ။ ကာယဒဠိဗဟုလဿ၊ များသောခန္ဓာ
ကိုယ်၏ တောင့်တင်းခိုင်မာသည်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရ-
တော၊ နေလသော်။ အယောနိသော။ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ နာမ။

ပန၊ ကား။ ဧကစ္စော၊ သည်။ နဝကမ္မိကော(နာဝကမ္မိကော)၊ အသစ်အသစ်
အမှု၌ အားထုတ်ခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ [ဤ၌ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်ဖြစ်သော
ကြောင့် “နာဝကမ္မိကော”ဟု ရှိ၍၊ ရှေ့၌ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာန်ဖြစ်သောကြောင့် “နဝ-
ကမ္မ”ဟု ရှိရသည်။] ဥပေါသထာဂါရဘောဇနသာလာဒိနိ၊ ဥပုသ်ကျောင်း
ဆောင်၊ ဆွမ်းစားစရပ် အစရှိသော အဆောက်အဦတို့ကို။ ကရောတိ၊ ၏။
တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ တေသံ၊ ထိုဥပုသ်ကျောင်းဆောင်၊ ဆွမ်းစားစရပ် အစ
ရှိသော နေရာတို့၏။ ဥပကရဏာနိ၊ သစ်၊ ဝါးစသောအဆောက်အဦတို့ကို။
စိန္တေန္တဿ၊ ကြံစည်စိတ်ကူးစဉ်။ ကိလေသာ ဩကာသံ န လဘန္တိ။ ပန၊
အနွယ်။ အပရဘာဂေ၊ ၌။ အဿ၊ သည်။ နဝကမ္မေ၊ အသစ်အသစ်ပြုအပ်သော
အမှုသည်။ နိဋ္ဌိတေဝါ၊ ပြီးဆုံးသော်၎င်း။ (နဝကမ္မေ၊ ကိ။) ဝိသဠေဝါ၊ စွန့်လွှတ်
အပ်သော်၎င်း။ အယောနိသော။ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ နာမ။

ပန၊ ကား။ ဧကစ္စော၊ သည်။ ဗြဟ္မလောကာ၊ မှ။ အာဂတော၊ လာသော။
သုဒ္ဓသတ္တော၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော သတ္တဝါသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တဿ၊
ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနာသေဝနာယ၊ ကိလေသာတို့၌ အထုံ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။
ကိလေသာ ဩကာသံ န လဘန္တိ။ ပန၊ အနွယ်။ အပရဘာဂေ၊ ၌။ အဿ၊ သည်။
လဒ္ဓါသေဝနဿ၊ ရအပ်သော အာသေဝနရှိသည်ဖြစ်၍။ အယောနိသော။ ပေ။
ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ နာမ။ ဝေံ၊ ဤသို့လျှင်။ တာဝ၊ အနုနုဘူတာရမ္မဏမှ ရှေးဦးစွာ။
အသမုဒါစာရဝသေန၊ မပြတ်မလပ် မဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အနုပ္ပန္နတာ၊
အနုပ္ပန္နတို့၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ အနုနုဘူတာရမ္မဏာသေန၊ မခံစားအပ်ဘူးသော
အာရုံ၏အစွမ်းဖြင့်။ (အနုပ္ပန္နတာ၊ ကိ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ နည်း။) ဣဓ၊ ဤသာသနာ
တော်၌။ ဧကစ္စော၊ သည်။ အနုနုဘူတပုဗ္ဗံ၊ မခံစားအပ်ဘူးသော။ မနာပိယာဒိ-
ဘေဒံ၊ မြတ်နိုးအပ်သော အာရုံအစရှိသော အပြားရှိသော။ အာရမ္မဏံ၊ ကိ။
လဘတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုအာရုံ၌။ အယောနိသော။ ပေ။

ကာယဒဠိဗဟုလဿ။ ။ ကာယဿ + ဒဠိ ကာယဒဠိ = ကိုယ်၏ တောင့်တင်းခိုင်မာသည်
၏အဖြစ်။ (ဘာဝပုဓာနကြံပါ။) ကာယဒဠိ + ဗဟုလံ ယဿာတိ ကာယဒဠိဗဟုလော၊
အ-ကို ဤ-ပြု၍၊ (တ-နည်း) ဤပစ္စည်းသက်၍ ပါကဠိကရဏ ပုဒ်ကဲ့သို့ “ဒဠိ” ဟု ဖြစ်၏။
အစားကောင်းတွေကို စား၍ ကာယဗလ လေ့ကျင့်သောအားဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်ကို တောင့်
တောင့်တင်းတင်းရှိအောင် ပြုလေ့ရှိသူ။

ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဝေံ၊ ဤသို့လျှင်။ အနန္တဘူတာရမ္မဏဝသေန၊ ဖြင့်။ အနုပ္ပန္နာ၊ မဖြစ်ကုန်
 သေးသော။ (ကိလေသာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ နာမ၊ မည်၏။) ပန၊ ကား။
 လောကုတ္တရမဂ္ဂေ၊ ဌံ။ ဧကမေဝ ဝီရိယံ၊ တပါးတည်းသာဖြစ်သော ဝီရိယသည်။
 (ဟုတော့)။ (စတုကိစ္စသာနေဝသေန၊ ဖြင့်။ စတ္တာရိံ၊ နာမာနိ၊ လဘတိ၊ ၏။ -ဟု
 ဆိုအပ်ခဲ့သည့် ထိုစကားကို ယူ၍ပေးပါ။)

ပန၊ ဆက်။ ဝေံ၊ သို့။ အနုပ္ပန္နာ၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော။ ယေ၊ အကြင်
 ကိလေသာတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ တေ၊ ထို ကိလေသာတို့သည်။
 ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် အနုပ္ပါဒကိစ္စ၊ ပဟာနကိစ္စကို ပြီးစေလ
 သော်။ နေဝဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဝေံ၊ ဤသို့သောအခြင်းအရာအားဖြင့်။ နေသံ၊
 ထို ကိလေသာတို့၏။ အနုပ္ပါဒကိစ္စံ၊ မဖြစ်ခြင်းကိစ္စကို၎င်း။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဥပ္ပန္န
 အကုသိုလ်တို့ကို။ ပဟာနကိစ္စံ စ၊ ပယ်ခြင်းကိစ္စကို၎င်း။ သာဓေတိ၊ ပြီးစေ၏။
 တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နာနံ ပါပကာနန္တိတ္ထေ၊ ဥပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ ဟူသော
 ဤပါဌ်၌။ (လဗ္ဘမာနံ၊ သော။) ဥပ္ပန္နံ၊ ဥပ္ပန္နဟူသည်။ ဝတ္တမာနုပ္ပန္နံ၊ ဝတ္တမာန
 ဥပ္ပန္န၎င်း။ ဘုတုတာဝိဂတုပ္ပန္နံ၊ ဘုတုတာဝိဂတုပ္ပန္န၎င်း။ [“ဘုတုတာဝိဂတုပ္ပန္န ”
 ဟုလည်း ရှိ၏။] ဩကာသကတုပ္ပန္နံ၊ ဩကာသကတုပ္ပန္န၎င်း။ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နံ၊
 ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္န၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စတုပ္ပိဓံ၊ လေးပါးအပြားရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထို
 လေးပါးသော ဥပ္ပန္နတို့တွင်။ ယေ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ ဝိဇ္ဇမာနာ၊ ထင်ရှားရှိ
 ကုန်၏။ ဥပ္ပါဒါဒိသမဂီနော၊ ဥပါဒ် အစရှိသော အခိုက်အတန့်နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။
 (ဥပါဒ်၊ ဌံ၊ ဘင် အခိုက်အတန့်နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။) ဣဒံ၊ ဤ ခဏတ္တယနှင့်
 ပြည့်စုံသော ကိလေသာသည်။ ဝတ္တမာနုပ္ပန္နံ နာမ၊ ဝတ္တမာနုပ္ပန္န မည်၏။ ဝါ၊
 ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော ဥပ္ပန္န မည်၏။

ပန၊ ကား။ ကမ္မေ၊ သည်။ ဇဝိတေ၊ ဇောစောပြီးလသော်။ အာရမ္မဏရသံ၊
 အာရုံ၏ အရသာကို။ အနုဘဝိတွာ၊ ခံစား၍။ နိရုဒ္ဓဝိပါကော၊ ချုပ်ပြီးသော
 တဒါရုံဟူသော ဝိပါက်သည်။ ဘုတုတာဝိဂတံနာမ၊ ဘုတုတာဝိဂတ မည်၏။ ဝါ၊
 ဖြစ်ပြီး၍ချုပ်သော ဥပ္ပန္နမည်၏။ [ဤစကားဖြင့် ဝိပါက်ကိုသာ ဘုတုတာဝိဂတဟု
 ဆိုသည်။] ကမ္မံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီးသည်။ (သမာနံ၊
 သော်။) ဘုတုတာဝိဂတံနာမ၊ ဘုတုတာဝိဂတမည်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ပြီး၍ချုပ်သော ဥပ္ပန္န
 မည်၏။ တဒုဘယမ္ပိ၊ ထို ဝိပါက်၊ ကံ နှစ်ပါးစုံသည်လည်း။ ဘုတုတာဝိဂတုပ္ပန္နန္တိ၊
 ဘုတုတာဝိဂတုပ္ပန္န ဟူ၍။ သင်္ခံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊
 ရောက်၏။ ကုသလာကုသလကမ္မံ၊ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံသည်။ အညဿ၊
 အခြားသော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ ပဋိဗာဟိတွာ၊ တားမြစ်၍။
 အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝိပါကဿ၊ အကျိုး၏။ ဩကာသံ၊ အခွင့်ကို။ ကရေတိ၊ ၏။
 ဝေံ၊ သို့။ ဩကာသေ၊ အခွင့်ကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်ပြီးသော်။ ဝိပါကော၊ သည်။

ဥပုဇ္ဈမာနော၊ ဖြစ်လသော်။ သြကာသကရဏတော၊ အကျိုးပေးခွင့်ပြုရာအခါ
မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ ဥပုဇ္ဈောတိ၊ ဥပုဇ္ဈဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ ဣဒံ၊ ဤ ဥပုဇ္ဈသည်။
သြကာသကတုပ္ပန္နံနာမ၊ သြကာသကတုပ္ပန္နမည်၏။ ဝါ၊ ပြုအပ်သောအကျိုး
ပေးခွင့်ရှိသော ဥပုဇ္ဈမည်၏။

ပန၊ ကား။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့သည်။ ဝိပဿနာယ၊
ဝိပဿနာ၏။ ဘူမိနာမ၊ ဖြစ်ရာဘုံမည်၏။ တေ၊ ထို ငါးပါးသောခန္ဓာတို့သည်။
အတိတာဒိဘေဒါ၊ အတိတ်အစရှိသော အပြားရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
ပန၊ ဆက်။ တေသု၊ ထို ငါးပါးသောခန္ဓာတို့၌။ အနုသယိတ ကိလေသာ၊
ကိန်းဝပ်နေသော ကိလေသာတို့ကို။ အတိတာတိဝါ၊ အတိတ်တို့ ဟူ၍၎င်း။
အနာဂတာတိဝါ၊ အနာဂတ်တို့ဟူ၍၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နာတိဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန်တို့ဟူ၍၎င်း။
န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ မဆိုထိုက်ကုန်။ ဟိ၊ မှန်။ အတိတက္ခန္ဓေသု၊ အတိတ်ခန္ဓာတို့၌။
အနုသယိတာပိ၊ ကိန်းဝပ်ပြီးသော ကိလေသာတို့သည်လည်း။ အပ္ပဟိနာဝ၊
မပယ်အပ်ကုန်သည်သာ။ ဟောန္တိ။ အနာဂတက္ခန္ဓေသု၊ အနာဂတ် ခန္ဓာတို့၌။
(အနုသယိတာပိ၊ ကိန်းဝပ်လတ္တံ့သော ကိလေသာတို့သည်လည်း။ အပ္ပဟိနာဝ၊
ဟောန္တိ။) ပစ္စုပ္ပန္နက္ခန္ဓေသု၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာတို့၌။ အနုသယိတာပိ၊ ကိန်းဝပ်သော
ကိလေသာတို့သည်လည်း။ အပ္ပဟိနာဝ ဟောန္တိ။ ဣဒံ၊ ဤဥပုဇ္ဈသည်။ ဘူမိ-
လဒ္ဓုပ္ပန္နံနာမ၊ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နမည်၏။ ဝါ၊ ရအပ်သောခန္ဓာငါးပါးဟူသောဘုံရှိသော
ဥပုဇ္ဈမည်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ပေါရာဏာ၊ ရှေး၌ဖြစ်ပေါ် ဆရာတော်
တို့သည်။ တာသု တာသု ဘူမိသု၊ ထိုထိုဖြစ်ရာ ခန္ဓာငါးပါးဟူသော ဘုံတို့၌။
အသမုဿိတိတာ၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်ခွါအပ်ကုန်သော။ ကိလေသာ၊ ကိလေသာ
တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နာတိ၊ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နတို့ဟူ၍။ သင်္ခံ၊ ခေါ်ဝေါ်
အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟု၊ ဆိုကြကုန်ပြီ။

အပရမ္ပိ၊ ရှေ့လေးမျိုးမှတစ်ပါးလည်းဖြစ်သော။ ဥပုဇ္ဈံ၊ ဥပုဇ္ဈသည်။ သမုဒါ-
စာရုပ္ပန္နံ၊ သမုဒါစာရုပ္ပန္န၎င်း။ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္နံ၊ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတု-
ပ္ပန္န၎င်း။ အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္နံ၊ အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္န၎င်း။ အသမုဿိတိတုပ္ပန္နံ၊ အသမု-
ဿိတိတုပ္ပန္န၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိခံ၊ လေးပါးအပြားရှိသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။)
တတ္ထ၊ ထိုလေးပါးသောဥပုဇ္ဈတို့တွင်။ သမ္ပတိ၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်၌။ ဝတ္တမာနံယေဝ၊
ဖြစ်ဆဲသော တရားသည်ပင်။ သမုဒါစာရုပ္ပန္နံနာမ၊ သမုဒါစာရုပ္ပန္နမည်၏။ ဝါ၊
ဖြစ်ဆဲ ဥပုဇ္ဈမည်၏။ [သမုဒါစရတိတိ သမုဒါစာရော၊ သမုဒါစာရော စ + သော +
ဥပုဇ္ဈံ စာတိ သမုဒါစာရုပ္ပန္နံ။] သကံ၊ တကြိမ်။ စက္ခုနိ၊ မျက်စိတို့ကို။ ဥမ္မိလေတွာ၊
ဖွင့်၍။ (စူးစူးစိုက်စိုက်ကြည့်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။) အာရမ္မဏေ၊ အာရုံဖြစ်သော။
နိမိတ္တေ၊ နိမိတ်ကို။ ဂဟိတေ၊ ယူအပ်ပြီးသော်။ အနုသရိတာနုသရိတက္ခန္ဓေ၊
အောက်မေ့အပ်ရာ၊ အောက်မေ့အပ်ရာခဏ၌။ ကိလေသာ၊ ကိလေသာတို့သည်။

နုပဇ္ဇိဿန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ မဆိုထိုက်ကုန်။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ အာရမ္မဏဿ၊ ကိလေသာဖြစ်လောက်သော အာရုံ၏။ ဝါ၊ ကို။ အဓိဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ ယူအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ယထာ ကိံ၊ ဥပမာအဘယ်ကဲ့သို့နည်း။ ခီရရက္ခဿ၊ နို့ရည်ကဲ့သို့သော အစေးရှိသော သစ်ပင်၏။ (ဌာန၊ ခီရံတို့၌စပ်။) ကုဌာရိယာ၊ ဒါးမဖြင့်။ အာဟတာဟတဌာနေ၊ ပေါက်အပ်၊ ပေါက်အပ်ရာ အရပ်၌။ ခီရံ၊ နို့ရည်ကဲ့သို့သော အစေးသည်။ န နိက္ခမိဿတိ၊ မထွက်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ န ဝတ္တဗ္ဗယထာ၊ မဆိုထိုက်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ ဤအတူ။ (သကိံ စက္ခုနိ ဥမိလေတော။ ပေ။ န ဝတ္တဗ္ဗာနိ၊ ကုန်။) ဣဒံ၊ ဤ ဥပဒ္ဒသည်။ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္နနာမ၊ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္န မည်၏။ ဝါ၊ စူးစူးစိုက်စိုက်ယူအပ်ပြီးသော အာရုံရှိသော ဥပဒ္ဒမည်၏။

ပန၊ ကား။ သမာပတ္တိယာ၊ ဈာန်သမာပတ်ဖြင့်။ အဝိက္ခမ္ဘိတ ကိလေသာ၊ မခွါအပ်သေးသော ကိလေသာတို့သည်။ ဣမသ္မိံ နာမ ဌာနေ၊ ဤမည်သော အရပ်၌။ နုပဇ္ဇိဿန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ကသ္မာ၊ နည်း။ အဝိက္ခမ္ဘိတတ္တာ၊ ဈာန်သမာပတ်ဖြင့် မခွါအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ယထာကိံ၊ နည်း။ ခီရရက္ခံ၊ နို့ရည်ကဲ့သို့သော အစေးရှိသောသစ်ပင်ကို။ ကုဌာရိယာ၊ ဖြင့်။ သစေ အာဟနေယျ၊ အကယ်၍ပေါက်ကုန်အံ့။ (ဝေံသတိ၊ ဤသို့ ပေါက်ကုန်လသော်။) ဣမသ္မိံ နာမ ဌာနေ၊ ၌။ ခီရံ၊ သည်။ န နိက္ခမေယျ၊ မထွက်ရာ။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗယထာ၊ မဆိုထိုက်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ (သမာပတ္တိယာ။ ပေ။ န ဝတ္တဗ္ဗာ။) ဣဒံ၊ ဤ ဥပဒ္ဒသည်။ အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္နနာမ၊ အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္နမည်၏။ ဝါ၊ ဈာန်သမာပတ်ဖြင့် မခွါအပ်သော ဥပဒ္ဒမည်၏။ ပန၊ ကား။ မဂ္ဂေန၊ မဂ်ဖြင့်။ အသမုက္ခိတိတ ကိလေသာ၊ မပယ်သတ်အပ်သေးသော ကိလေသာတို့သည်။ ဘဝဂ္ဂေ၊ ဘဝ၏ အဆုံးဖြစ်သော နေဝသညာနာသညာ ယတနာတံ၌။ နိဗ္ဗတ္တဿာပိ၊ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌လည်း။ နုပဇ္ဇိဿန္တိ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ ပုရိမနယေနေဝ၊ ရှေ့နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ၊ အကျယ်ချဲ့ထိုက်၏။ ဣဒံ၊ ဤဥပဒ္ဒသည်။ အသမုက္ခိတိတုပ္ပန္နနာမ၊ အသမုက္ခိတိတုပ္ပန္န မည်၏။ ဝါ၊ မဂ်ဖြင့်မပယ်သတ်အပ်သေးသော ဥပဒ္ဒမည်၏။ [ပုရိမနယေနေဝ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ အရ ဋီကာ၌ “ဣမသ္မိံ နာမ ဌာနေ နုပဇ္ဇိဿန္တိတိ န ဝတ္တဗ္ဗာ။ အသမုက္ခိတိတတ္တာ” ဟု အကျယ်ချဲ့ထားသည်။]

ဣမေသု ဥပဒ္ဒေသု၊ ဤ ဥပဒ္ဒတို့တွင်။ ဝတ္တမာနုပ္ပန္နံ၊ ဝတ္တမာနုပ္ပန္န၎င်း။ ပေ။ သမုဒါစာရုပ္ပန္နံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သော။ ဥပဒ္ဒံ၊ ဖြစ်သောကိလေသာကို။ န မဂ္ဂဝဇ္ဈံ၊ မဂ်ဖြင့် မသတ်ထိုက်။ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နံ၊ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္န၎င်း။ ပေ။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိဓံ (ဥပဒ္ဒံ) မဂ္ဂဝဇ္ဈံ၊ မဂ်ဖြင့် သတ်ထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ ဥပဇ္ဇမာနော၊ ဖြစ်လသော်။ ဧတေကိလေသေ၊ ဤ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နစသော ကိလေသာ

တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်၏။ သော၊ ထိုမဂ်သည်။ ယေ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ တေ၊ ထိုကိလေသာတို့ကို။ အတိတာတိဝါ၊ အတိတ်တို့ဟူ၍၎င်း။ အနာဂတာတိဝါ၊ အနာဂတ်တို့ဟူ၍၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နာတိဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန်တို့ဟူ၍၎င်း။ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ မဆိုထိုက်ကုန်။

၈၊ သာဓကကား။ ဧတံ (သုတ္တံ)၊ ဤပါဠိကို။ (ဓမ္မသေနာပတိနာ) ပိ၊ တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတြာသည်လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (ကိံ ၊ နည်း။) အတိတေ၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ ကိလေသာတို့ကို။ ဟဉ္စိ ပဇဟတိ အကယ်၍ ပယ်စွန့်အံ့။ (ဧဝံသတိ၊ ဤသို့ စွန့်လှသော်။) တေန၊ ထိုသို့ အတိတ်ဖြစ်သော ကိလေသာတို့ကို စွန့်ခြင်းကြောင့်။ ခိဏံ၊ ကုန်ပြီးသော ကိလေသာကို။ ခေပေတိ၊ ကုန်စေရာ ရောက်၏။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီးသော ကိလေသာကို။ နိရောဓေတိ၊ ချုပ်စေရာ ရောက်၏။ ဝိဂတံ၊ ကင်းပြီးသော ကိလေသာကို။ ဝိဂမေတိ၊ ကင်းစေရာ ရောက်၏။ အတ္ထဂံတံ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးသော ကိလေသာကို။ အတ္တံ၊ ချုပ်ခြင်းသို့။ ဂမေတိ၊ ရောက်စေရာ ရောက်၏။ အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ ယံ၊ အကြင်ကိလေသာသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တံ၊ ထိုမရှိသော ကိလေသာကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်ရာရောက်၏။

အနာဂတေ၊ အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဟဉ္စိ ပဇဟတိ၊ အကယ်၍ ပယ်စွန့်အံ့။ (ဧဝံသတိ)။ တေန၊ ထိုသို့ အနာဂတ်ဖြစ်သောကိလေသာတို့ကို ပယ်စွန့်ခြင်းကြောင့်။ အဇာတံ၊ မဖြစ်သေးသော ကိလေသာကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်ရာရောက်၏။ အနိဗ္ဗတ္တံ၊ နိဗ္ဗတ္တမဟုတ်သော ကိလေသာကို။ (ပဇဟတိ၊ ၏။) အနုပ္ပန္နံ၊ ဥပ္ပန္နမဟုတ်သော ကိလေသာကို။ (ပဇဟတိ၊ ၏။) အပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှားမဖြစ်သေးသော ကိလေသာကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ ယံ၊ အကြင်ကိလေသာသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တံ၊ ထိုမရှိသော ကိလေသာကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။

ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဟဉ္စိ ပဇဟတိ၊ အံ့။ တေန၊ ထိုသို့ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ကိလေသာတို့ကို ပယ်စွန့်ခြင်းကြောင့်။ ရတ္တော၊ ရာဂဖြင့်တပ်မက်သည်။ (သမာနော၊ ဖြစ်လျက်။ ဝါ၊ ဖြစ်တုန်း ဖြစ်ခိုက်။) ရာဂံ၊ ရာဂကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်ရာရောက်၏။ ဒုဋ္ဌော၊ ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သည်။ (သမာနော၊ လျက်။ ဝါ၊ ဖြစ်တုန်း ဖြစ်ခိုက်။) ဒေါသံ၊ ကို။ (ပဇဟတိ။) မူဋ္ဌော၊ တွေဝေသည်။ (သမာနော၊ လျက်။ ဝါ၊ ဖြစ်တုန်း၊ ဖြစ်ခိုက်။) မောဟံ၊ ကို။ (ပဇဟတိ။) ဝိနိဗဒ္ဓေါ၊ မာနဖြင့် ဖွဲ့စပ်သည်။ ဝါ၊ မာနဖြင့် ခက်ထန်သည်။ (သမာနော)။ မာနံ၊ ကို။ (ပဇဟတိ။) ပရာမဋ္ဌော၊ မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်သည်။ (သမာနော)။ ဒိဋ္ဌိံ ၊ ဒိဋ္ဌိကို။ (ပဇဟတိ။) ဝိက္ခေပဂတော၊ ပျံလွင့်ခြင်းသို့

ရောက်သည်။ (သမာနော)။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ဥဒ္ဓစ္စကို။ (ပဇဟတိ)။ အနိဋ္ဌင်္ဂတော၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းသို့ ရောက်သည်။ (သမာနော)။ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ကို။ (ပဇဟတိ)။ ထာမဂတော၊ အားအစွမ်းသို့ ရောက်သည်။ (သမာနော)။ အနုသယံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်ရာရောက်၏။

ကဏှသုက္ကဓမ္မာ၊ မည်းညစ်သော အကုသိုလ်တရား၊ ဖြူစင်သော ကုသိုလ် တရား ဟူကုန်သော။ ယုဂနဒ္ဓါ၊ အစုံဖွဲ့အပ်သော တရားတို့သည်။ သမမေဝ၊ အညီအမျှ တပြိုင်နက်သာလျှင်။ ဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သံကိလေသိကာ၊ သံကိလေသနှင့်ယှဉ်သော။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ်ကိုဖြစ်စေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ။ပေ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ်ကိုဖြစ်စေခြင်းသည်။ ဝါ၊ မဂ်ကို ပွားစေခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိရာရောက်၏။ ဖလသစ္စိကိရိယာ၊ ဖိုလ်ကိုမျက်မှောက် ပြုခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ ၎င်း။ ကိလေသပုဟာနံ၊ ကိလေသာကိုပယ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ နတ္ထိ။ မရှိရာရောက်၏။ ဣတိ၊ ဤကား အပြစ်တည်း။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ်ကို ဖြစ်စေ ခြင်းသည်။ ဝါ၊ မဂ်ကို ပွားစေခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ စင်စစ်ကေန အမှန်ရှိ၏ ။ပေ။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ စင်စစ်ကေန အမှန်ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ် ၎င်း။ ယထာကထံ ဝိယ၊ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း။ တရုဏော၊ နုပျိုသော။ ရုက္ခော သေယျထာပိ၊ သစ်ပင်ကဲ့သို့။ ပေ။ အပါတုဘူတာယေဝ၊ ထင်ရှား မဖြစ်ကုန် သေးသော ကိလေသာတို့သည်သာ။ န ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှားမဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဝုတ္တံ၊ ဘော်မူအပ်ပြီ။) [ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်၊ ပညာဝဂ်၊ အဘိသမယကထာ။]

ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ပါဠိယံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်၌။ အဇာတဖလ- ရုက္ခော၊ မဖြစ်သေးသော အသီးရှိသော နုသော သစ်ပင်သည်။ အာဂတော၊ လာ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင်လာပါသော်လည်း။ ဇာတဖလရုက္ခေန၊ ဖြစ်သော အသီး ရှိသော သစ်ပင်ဖြင့်။ ဒီပေတဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ သဖလော၊ အသီးနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အသီးရှိသော။ တရုဏအဓမ္မရုက္ခော၊ နုပျိုသော သရက်ပင်သည်။ (အဿ၊ ရှိရာ၏။) တဿ၊ ထိုနုပျိုသောသရက်ပင်၏။ ဖလာနိ၊ တို့ကို။ မနုဿာ၊ လူတို့သည်။ ပရိဘုဉ္ဇေယျံ၊ သုံးဆောင်ကုန်ရာ၏။ သေသာနိ၊ သုံးဆောင်အပ်ပြီး သော အသီးမှ ကြွင်းသော အသီးတို့ကို။ ပါတေတွာ၊ ကျစေ၍။ ပစ္စိယော၊ တောင်းတို့ကို။ ပူရေယျံ၊ ပြည့်စေကုန်ရာ၏။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ အညော၊ အခြားသော။ ပုရိသော၊ သည်။ တံ၊ ထိုနုပျိုသော သရက်ပင်ကို။ ဖရသုနာ၊ ပေါက်ဆိန်ဖြင့်။ ဆိန္ဒေယျ၊ ဖြတ်ရာ၏။ တေန၊ ထိုယောက်ျားသည်။ အဿ၊ ထို သစ်ပင်၏။ အတိတာနိ၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဖလာနိ၊ တို့ကို။ နာသိတာနိ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်သည်။ နေဝ ဟောန္တိ၊ မဟုတ်ကုန်။ အနာဂတပစ္စုပ္ပန်နာနိ၊ အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော။ (ဖလာနိ) စ၊ တို့သည်လည်း။ နာသိတာနိ၊

ကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ)။ ဟိ၊ မှန်။ အတိတာနိ၊ အတိတ်ဖြစ်သော သရက်သီး
 တို့ကို။ မနုဿေဟိ၊ တို့သည်။ ပရိဘုတ္တာနိ၊ သုံးဆောင်အပ်ကုန်ပြီ။ အနာဂတာနိ၊
 အနာဂတ်ဖြစ်သော သရက်သီးတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ အနိဗ္ဗတ္တာနိ၊ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်
 ကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ နာသေတံ၊ ဖျက်ဆီးခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။
 ပန၊ ကား။ ယသ္မိံ သမယေ၊ အကြင်အခါ၌။ သော၊ ထို သရက်ပင်ကို။ ဆိန္ဒော၊
 ဖြတ်အပ်ပြီ။ တဒါ၊ ဖြတ်အပ်ပြီးရာ ထိုအခါ၌။ ဖလာနိယေဝ၊ အသီးတို့သည်ပင်။
 နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပစ္စုပ္ပန္နာနိ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော အသီးတို့ကိုလည်း။
 အနာသိတာနိ၊ မဖျက်ဆီးအပ်ကုန်။

ပန၊ အနွယကား။ ရုက္ခော၊ သည်။ အစ္စိန္ဒော၊ မဖြတ်အပ်သည်။ သစေ
 အဿ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ အထ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လသော်။ အဿ၊ ထိုသစ်ပင်၏။
 ပထဝီရသဉ္စ၊ မြေ၏ အရသာကို၎င်း။ အာပေါရသဉ္စ၊ ရေ၏ အရသာကို၎င်း။
 အာဂမ္မ၊ စွဲ၍။ ယာနိ ဖလာနိ၊ အကြင် အသီးတို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တေယျ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ
 ၏။ တာနိ၊ ထို ဖြစ်ခွင့်ရှိသောအသီးတို့သည်။ နာသိတာနိ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။
 ဟိ၊ မှန်။ တာနိ၊ ထို ဖြစ်ခွင့်ရှိသော အသီးတို့သည်။ အဇာတာနေဝ၊ မဖြစ်ကုန်
 သည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ)။ န ဟောန္တိ ယထာ၊ မဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ အနိဗ္ဗတ္တာ-
 နေဝ၊ မဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ)။ န နိဗ္ဗတ္တန္တိယထာ၊ မဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။
 အပါတုဘူတာနေဝ၊ ထင်ရှား မဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ)။ န ပါတု
 ဘဝန္တိ ယထာ၊ ထင်ရှား မဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။

ဝေမေဝ၊ လျှင်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အတိတာဒိဘေဒေ၊ အတိတ် အစရှိသော
 အပြားရှိကုန်သော။ ကိလေသေပိ၊ တို့ကိုလည်း။ န ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်သည်
 မဟုတ်။ ကိလေသေပိ၊ တို့ကိုလည်း။ န ပဇဟတိ၊ မပယ်စွန့်သည်ကား။ န၊
 မဟုတ်။ (ပဇဟတိဝေ၊ ပယ်စွန့်သည်သာ။) ဟိ၊ မှန်။ ယေသံ ကိလေသာနံ၊
 အကြင်ကိလေသာတို့၏။ မဂ္ဂေန၊ သည်။ ခန္ဓေသု၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာတို့ကို။ အပရိညာ-
 တေသု၊ ပိုင်းခြား၍ မသိအပ်ကုန်လသော်။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ သိယာ၊
 ဖြစ်ရာ၏။ မဂ္ဂေန၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပရိညာ-
 တတ္တာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေ ကိလေသာ၊ တို့သည်။
 အဇာတာဝ၊ မဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ)။ န ဇာယန္တိ၊ ကုန်။ အနိဗ္ဗတ္တာ-
 ဝ၊ မဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ)။ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ကုန်။ အပါတုဘူတာဝ၊
 ထင်ရှား မဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ)။ န ပါတုဘဝန္တိ၊ ကုန်။

တရုဏပုတ္တာယ၊ ငယ်သော သားရှိသော။ ဣတ္ထိယာ၊ မိန်းမ၏။ (သားဖွား
 ပြီးသော မိန်းမ၏။) ပုန၊ တဖန်။ အဝိဇာယနတ္ထံ၊ မဖွားခြင်း အကျိုးငှါ။ (ပိတ-
 ဘေသဇ္ဇေဟိပိ၊ သောက်အပ်သော ဆေးတို့ဖြင့်၎င်း။) ဗျာဓိတာနံ၊ အနာရောဂါ

ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ရောဂဝုပသမတ္တံ၊ ရောဂါ၏ ငြိမ်းအေးခြင်းအကျိုးငှါ။ ပိတဘေသဇ္ဇေဟိ စာပိ၊ ၎င်း။ အယမတ္ထော၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဝိဘာဝေ- တဗ္ဗော၊ ထင်စွာ ဖြစ်စေထိုက်၏။

ဝေံ၊ ဤသို့လျှင်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ယေ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ တေ၊ ထို ကိလေသာတို့ကို။ အတိတာတိဝါ၊ တို့ဟူ၍၎င်း။ အနာဂတာတိဝါ၊ တို့ဟူ၍ ၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နာတိဝါ၊ တို့ဟူ၍၎င်း။ န ဝတ္တဗ္ဗော၊ မဆိုထိုက်ကုန်။ စ၊ ထိုသို့ပင် မဆို ထိုက်ပါကုန်သော်လည်း။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ န ပဇဟတိ၊ မပယ် စွန့်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ပဇဟတိဝေ၊ ပယ်စွန့်သည်သာ။) ပန၊ စင်စစ်ကား။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ယေ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ တေ၊ ထို မဂ်သည် ပယ်အပ်သောကိလေသာတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်တော်မူ၍။ ဥပ္ပန္နာနံ ပါပကာ- နန္တိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

စ၊ ဆက်။ ကေဝလံ၊ ဥပါဒိန္နခန္ဓာ မဖက် သက်သက်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ကိလေသေယေဝ၊ ကိလေသာတို့ကိုသာ။ ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်သေး။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ကိလေသာနံ၊ တို့၏။ အပ္ပဟိနတ္တာ၊ မပယ်အပ် ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ယေ ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာ၊ အကြင် ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျု၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ တေပိ၊ ထို ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓာတို့ကိုလည်း။ ပဇဟတိယေဝ၊ ပယ်စွန့်သည်သာ။ စ၊ သာဓကကား။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏေန။ ပေ။ ဧတ္ထေတေ နိရုဇ္ဈန္တိတိ၊ အစရှိသော။ တေံ (သုတ္တံ)၊ ဤပါဠိကို။ (ဓမ္မသေနာပတိနာ)ပိ၊ သည်လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [စူဠနိဒ္ဒေသ၊ ပါရာယနဝဂ်၊ အဓိတမာဏဝ ပုစ္ဆာ နိဒ္ဒေသ။] သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏေန၊ ဖြင့်။ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏဿ၊ အဘိသင်္ခါရဝိညာဏ်၏။ နိရောဓေန၊ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန် သော။ ဘဝေ၊ ဘဝတို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အနမတဂ္ဂေ၊ သော။ သံသာရေ၊ သံသရာ၌။ နာမဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ရူပဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ယေ၊ အကြင်ခန္ဓာတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျု၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ကြောင့်။ ဧတေ၊ ဤ ခန္ဓာတို့သည်။ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ ချုပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ ဝိတ္တာရော၊ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော)။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဥပါဒိန္နတောစ၊ ဥပါဒိန္န ဖြစ်သော ခန္ဓာမှ၎င်း။ အနုပါဒိန္နတောစ၊ အနုပါဒိန္နဖြစ်သော သင်္ခါရမှ၎င်း။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။

ဥပါဒိန္နတော စ။ ။ဥပါဒိန္န အရ မိမိ၏၎င်း၊ သူတပါးတို့၏၎င်း ရုပ်နာမ်ခန္ဓာရ၏။ အနုပါဒိန္နအရ ခန္ဓာကိုယ်မှ ပြင်ပဖြစ်သော သင်္ခါရတရား ရ၏။ [ပရဿ ခန္ဓေပိ အနုပါဒိန္န- သင်္ခါရေပိ ပဿတိ။ ပေ။ သစေ ပနဿ ဗဟိဒ္ဓါ သမ္ပသနကာလေ ဝိပဿနာမဂ္ဂေန သဒ္ဓိံ သဋ္ဌယတိ။ ဧဝံ အဇ္ဈတ္တံ အဘိနိဝိသိတွာ ဗဟိဒ္ဓါ ဝုဋ္ဌာတိ နာမ။ - အဋ္ဌသာလိနိ၊ လောကုတ္တရ ကုသလ ပကိဏ္ဏကကထာ။]

ပန၊ ဆက်။ ဘဝဝသေန၊ ဘဝနှင့် စပ်သဖြင့်။ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂေါ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ အပါယဘဝတော၊ အပါယ်ဘဝမှ။ ဝုဠာတိ၊ ထ၏။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ သုဂတိဘဝေ ကဒေသတော၊ သုဂတိဘဝတစ်ခုမှ။ (ဝုဠာတိ)။ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ၊ သည်။ သုဂတိကာမဘဝတော၊ သုဂတိ ကာမဘဝမှ။ ဝုဠာတိ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ရူပါရူပဘဝတော၊ ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝမှ။ ဝုဠာတိ။ သဗ္ဗဘဝေဟိ၊ အလုံးစုံသော ဘဝတို့မှ။ ဝုဠာတိယေဝ၊ ထသည် သာ။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။

အထ၊ ထိုသို့ မဂ်က ကိလေသာတို့ကို ပယ်သည်ရှိသော်။ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ ဤ။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ အနုပ္ပန္နကုသိုလ် တရားတို့၏။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဘာဝနာ၊ မဂ်ကိုဖြစ်စေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ကထံဝါ၊ အဘယ်သို့လျှင်လည်း။ ဝါ၊ အဘယ်အခြင်း အရာဖြင့်လည်း။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဥပ္ပန္န ကုသိုလ်တရားတို့၏။ ဌိတိယာ၊ တည်တံ့ခြင်း ငှါ။ (ဘာဝနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။) ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ မဂ္ဂ- ပွဝတ္တိယာ ဝေ၊ မဂ်၏ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်ပင်။ [ရှေးနိဿယ၌ “မဂ်ဖြစ်ခြင်းငှါ သာလျှင်” ဟု အနက်ပေး၏။ မဂ္ဂက္ခဏေပုဒ်က လိုက်လာသောကြောင့် ထိုအနက် မသင့်။ ထို့ကြောင့် ဥပ္ပါဒါယ ဌိတိယာတို့နှင့် အရတူအောင် အဘိန္နာဝိသေသန အနက်ကိုသာ ပေးလိုက်ပါသည်။] (အနုပ္ပန္နာနံ ဥပ္ပါဒါယ ဘာဝနာ ဟောတိ၊ ၏။ ဥပ္ပန္နာနံ ဌိတိယာ ဘာဝနာ ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း) ဟိ၊ အဖြေကို ဆိုဦးအံ့။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ကို။ (ဝုဇ္ဇတိ ဌိစပ်။) ဝါ၊ သည်။ ပဝတ္တမာနော၊ ဖြစ်လသော်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အနုပ္ပန္နပုဗ္ဗတ္တာ၊ မဖြစ်ဘူးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနုပ္ပန္နောနာမ၊ အနုပ္ပန္နမည်၏ဟူ၍။ ဝုဇ္ဇတိ၊ ဆိုအပ်၏။ (အနုပ္ပန္နာနံ ဥပ္ပါဒါယ၌ အနုပ္ပန္နဟုဆိုအပ် ၏။) ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ အနာဂတပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌ မရောက်အပ် သော။ ဝါ မရောက်အပ်ဘူးသော။ ဌာနံ၊ အရပ်သို့။ ဂန္ဓာ၊ ရောက်၍သော်၎င်း။ အနုဘူတပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌ မခံစားအပ်သော။ ဝါ၊ မခံစားအပ်ဘူးသော။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ အနုဘဝိတောဝါ၊ ခံစားရ၍သော်၎င်း။ ဝတ္တာရော၊ ပြောဆိုသူတို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ (ကိံ၊ နည်း။) (မယံ၊ ငါတို့သည်။) အနာဂတဌာနံ၊ မရောက် အပ်သော အရပ်သို့။ အာဂတာ၊ ရောက်ရကုန်သည်။ အမှ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အနု- ဘူတံ၊ မခံစားအပ်ဘူးသော။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ အနုဘဝါမ၊ ခံစားရကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝတ္တာရော၊ ဘာန္တိ)။

[အနုပ္ပန္နာနံ ဥပ္ပါဒါယကိုဖြေပြီး၍၊ ဥပ္ပန္နာနံ ဌိတိယာကိုဖြေလိုသောကြောင့် ယာ စဿ-စသည်မိန့်။] စ၊ အနုပ္ပန္နာနံ ဥပ္ပါဒါယ၏ အဖြေမှတစ်ပါး၊ ဥပ္ပန္နာနံ ဌိတိယာ၏အဖြေကား။ အထ၊ ထိုမဂ်၏။ ယာ ပဝတ္တိ၊ အကြင် ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ အယမေဝ၊ ဤမဂ်၏ဖြစ်ခြင်းသဉ္ဇာပင်။ ဌိတိနာမ၊ တည်တံ့ခြင်းမည်၏။

ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌိတိယာ၊ တည်တံ့ခြင်းငှါ။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝတ္ထု၊ ငှါ။ ဝနုတိ၊ ၎င်း။ ဝေ၊ လျှင်။ တေဿ ဘိက္ခုနော၊ ၎င်း။ လောကုတ္တရမဂ္ဂ-
 က္ခဏေ၊ ဌ။ ဣဒံ ဝီရိယံ၊ ဤ ဝီရိယသည်။ အနုပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ
 ဓမ္မာနံ အနုပ္ပါဒါယာတိ အာဒိနိ၊ အစရှိကုန်သော။ စတ္တာရိ နာမာနိ လဘတိ။
 အယံ၊ ဤ ကထာသည်။ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ၊ ဌ။ သမ္မပ္ပဓာန ကထာ၊
 သမ္မပ္ပဓာန်ဝီရိယကို ဆိုရာဆိုကြောင်းစကား တည်း။ ဝေ၊ လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤသုတ္တန္တ
 ဘာဇနီယနည်း။ လောကိယလောကုတ္တရမိဿကာ၊ ကုန်သော။ သမ္မပ္ပဓာနာ၊
 တို့ကို။ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ၊ အပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သုတ္တန္တဘာဇနီယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဒ္ဒိတော၊ ပြီ။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအပွင့်

၄၀၈။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယေ၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယ နည်း။ သဗ္ဗာနိပိ၊
 အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သမ္မပ္ပဓာနာနိ၊ တို့ကို။ ဓမ္မသင်္ဂဏိယံ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီ
 ပါဠိတော်၌။ ဝိဘတ္တဿ၊ ဝေဘန်အပ်ပြီးသော။ ဒေသနာနယဿ၊ ဒေသနာ
 တော်နည်း၏။ မုခမတ္ထမေဝ၊ အမြက်မျှကိုသာ။ ဒဿေန္တေန၊ ပြတော်မူလျက်။
 နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ၊ ညွှန်ပြတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း။ နယ-
 ဘေဒေါ၊ နည်းအထူးအပြားကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ သိထိုက်
 သနည်း။ တာဝ၊ ဒုတိယသမ္မပ္ပဓာန် စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ၊ သော။)
 ပဌမ သမ္မပ္ပဓာနေ၊ ပဌမ သမ္မပ္ပဓာန်၌။ (ဥပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ
 ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ စသော ပဌမ သမ္မပ္ပဓာန်၌။) သောတာပတ္တိ-
 မဂ္ဂေ၊ သောတာပတ္တိမဂ်၌။ ဈာနာဘိနိဝေသေ၊ ဈာနာဘိနိဝေသ၌။ ဝါ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ
 နှလုံးသွင်းအပ်သောဈာန်၌။ သုဒ္ဓိကပဋိပဒါ၊ သုဒ္ဓိကပဋိပဒါ၎င်း။ သုဒ္ဓိကသုည-
 တာ၊ သုဒ္ဓိကသုညတာ၎င်း။ သုညတပဋိပဒါ၊ သုညတ ပဋိပဒါ၎င်း။ သုဒ္ဓိက-
 အပ္ပဏိဟိတာ၊ သုဒ္ဓိကအပ္ပဏိဟိတာ၎င်း။ အပ္ပဏိဟိတပဋိပဒါ၊ အပ္ပဏိဟိတ
 ပဋိပဒါ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စသု၊ ငါးပါးကုန်သော။ ဣမေသု ဌာနေသု၊ ဤ ပါဠိ
 ရပ်တို့၌။ ဒိန္နံ ဒိန္နံ၊ နှစ်ပါးနှစ်ပါးကုန်သော။ စတုက္ကပဉ္စကနယာနံ၊ စတုက္ကနည်း၊
 ပဉ္စကနည်းတို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဒဿ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော။ နယာ၊
 နည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ။ သေသေသုပိ၊ ပဌမ သမ္မပ္ပဓာန်မှကြွင်းသော သမ္မပ္ပဓာန်
 တို့၌လည်း။ ဝေ၊ ဤအတူတည်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိသတိယာ၊ နှစ်ဆယ်သော။ အဘိနိဝေသေသု၊ ဈာနာဘိ-
 နိဝေသတို့၌။ ဒွေ နယသတာနိ၊ နှစ်ရာသော နည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ တာနိ၊
 ထိုနှစ်ရာသောနည်းတို့သည်။ စတုဟိ၊ လေးပါးကုန်သော။ အဓိပတိဟိ၊ အဓိပတိ

တို့ဖြင့်။ စတုဂ္ဂုဏ်တို့အနိ၊ လေးပါးတို့ဖြင့် မြောက်အပ်ကုန်သည်။ (သမာနာနိ၊
 ဖြစ်ကုန်လသော်။) အဋ္ဌ(နယသတောနိ)၊ ရှစ်ရာသောနည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။
 ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ သုဒ္ဓိကာနိ၊ အဓိပတိ မဖက်၊ သက်သက်ကုန်သော။ ဒွေ(နယသ-
 တာနိ)၊ တို့၎င်း။ သာဓိပတိနိ၊ အဓိပတိလေးပါးတို့နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌ
 (နယသတောနိ)၊ ရှစ်ရာသောနည်းတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံသည်လည်း။
 နယသဟဿံ၊ နည်းတထောင်သည်။ ဟောတိ။ ဒုတိယသမ္ပပ္ပဓာနာဒိသု၊ ဒုတိယ
 သမ္ပပ္ပဓာန်အစရှိသည်တို့၎င်း။ သုဒ္ဓိကသမ္ပပ္ပဓာနေစ၊ သုဒ္ဓိကသမ္ပပ္ပဓာန်၎င်း။
 တထာ၊ ထို့ အတူတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေ ဌ။ ပဉ္စနယသဟဿာနိ၊
 ငါးထောင်သော နည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ သောတာပတ္တိ-
 မဂ္ဂေ ဌ။ (ပဉ္စနယသဟဿာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ) ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။
 သေသမဂ္ဂေသုပိ၊ တို့၎င်းလည်း။ (ပဉ္စနယသဟဿာနိ ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ကုသလဝသေနေဝ၊ ကုသိုလ်နှင့် စပ်သဖြင့်သာလျှင်။ ဝိသုတိ နယသဟဿာနိ၊
 နှစ်သောင်းသော နည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဝိပါကေပန၊ ဝိပါက၌ကား။ သမ္ပ-
 ပ္ပဓာနေဟိ၊ သမ္ပပ္ပဓာန်တို့ဖြင့်။ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ၊ ပြုထိုက်သောကိစ္စသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိပါကဝါရော၊ ဝိပါကဝါရကို။ န ဂဟိတော၊ ယူတော်မမူအပ်။
 ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌။ သမ္ပ-
 ပ္ပဓာနာနိ၊ တို့ကို။ နိဗ္ဗတ္တိတလောကုတ္တရာနေဝ၊ လောကီမှ နှစ်စေအပ်၊ သီးခြား
 ထုတ်အပ်သော လောကုတ္တရာတို့ကိုသာ။ ကထိတာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။
 ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဗ္ဗိတာ၊ ပြီ။

၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်

၄၂၇။ ပဉ္စာပုစ္ဆကေ၊ ပဉ္စာပုစ္ဆက နည်း၌။ ပါဠိအနုဿာရေနေဝ၊
 ပါဠိတော်ကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်သာလျှင်။ သမ္ပပ္ပဓာနာနိ၊ တို့၏။ ကုသလာဒိ-
 ဘာဝေါ၊ ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ အထူးကား။
 အာရမ္မဏတ္တိကေသု၊ တို့၌။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တောနိ၊
 ဤ သမ္ပပ္ပဓာန်ဝိရိယတို့သည်။ အပ္ပမာဏံ၊ နှိုင်းယှဉ်ကြောင်းဖြစ်သော ရာဂ
 စသည်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။
 ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာနေဝ၊ အပ္ပမာဏာရမ္မဏ
 တို့ချည်းသာတည်း။ မဂ္ဂါရမ္မဏာနိ၊ မဂ္ဂါရမ္မဏတို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ပန၊
 ကား။ သဟဇာတဟေတုဝသေန၊ တကွဖြစ်သောဟိတ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ မဂ္ဂဟေတု-
 ကာနိ၊ မဂ်ဟူသောဟိတ် ရှိကုန်၏။ ဝိမံသံ၊ ပညာကို။ ဇေဋ္ဌကံ၊ အကြီးအကဲ

ကို၊ ကတော၊ ဤ။ မဂ္ဂဘာဝနာကာလေ၊ မဂ်ကိုပြစ်စေရာအခါ၌။ မဂ္ဂါဓိပတိနိ၊ မဂ်ဟူသော သဟဇာတာဓိပတိပစ္စည်း ရှိကုန်၏။ ဆန္ဒစိတ္တဇေဋ္ဌိကာယ၊ ဆန္ဒဟူသော အကြီးအကဲ၊ စိတ်ဟူသော အကြီးအကဲရှိသော။ မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ မဂ်ကိုပြစ်စေရာ အခါ၌။ မဂ္ဂါဓိပတိနိတိ၊ မဂ္ဂါဓိပတိနိတို့ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗာနိ၊ မဆိုထိုက်ကုန်။

ပန၊ ကား။ ဝီရိယဇေဋ္ဌိကာယ၊ ဝီရိယဟူသော အကြီးအကဲရှိသော။ (မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ ဤ။) အညဿ၊ သမ္ပပုဓာန်အမည်ရသော ဝီရိယမှ အခြားသော။ ဝီရိယဿ၊ ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ မဂ္ဂါဓိပတိနိတိဝါ၊ မဂ္ဂါဓိပတိနိတို့ဟူ၍၎င်း။ န မဂ္ဂါဓိပတိနိတိဝါ၊ န မဂ္ဂါဓိပတိနိတို့ဟူ၍၎င်း။ န ဝတ္တဗ္ဗာနိ၊ ကုန်။ အတိတာဒိယ၊ အတိတ် အစရှိသည်တို့တွင်။ ဧကောရမ္မဏဘာဝေနပိ၊ တခုသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ န ဝတ္တဗ္ဗာနိ၊ ကုန်။ [မဂ်၏ အာရုံဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်က အတိတ်စသည် မဟုတ်သောကြောင့်တည်း။] ပန၊ ကား။ နိဗ္ဗာနဿ၊ နိဗ္ဗာန်၏။ ဗဟိဒ္ဓါဓမ္မတ္တာ၊ ဗဟိဒ္ဓတရား၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာနိနာမ၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏတို့ မည်သည်။ ဟောန္တိ။

ဣတိဝေ၊ ဤသို့။ တေသ္မိံ ပဉ္စာပုစ္ဆကေ၊ ဤ ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်း၌။ နိဗ္ဗတ္တိတ- (နိဝတ္တိတ) လောကုတ္တရာနေဝ၊ လောကီမှ နစ်စေအပ်၊ အသီးအခြား ထုတ်အပ်သော လောကုတ္တရာတို့သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ သမ္ပပုဓာနာနိ၊ တို့ကို။ ကထိတာနိ၊ တော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေန၊ သည်။ သုတ္တန္တဘာဇနိယသ္မိံ ယေဝ၊ သုတ္တန္တဘာဇနိယ နည်း၌သာ။ လောကိယ လောကုတ္တရ မိဿကာ၊ ကုန်သော။ သမ္ပပုဓာနာ၊ တို့ကို။ ကထိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ အဘိဓမ္မဘာဇနိယ ပဉ္စာပုစ္ဆကေသု ပန၊ အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၊ ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်းတို့၌ကား။ လောကုတ္တရာယေဝ၊ လောကုတ္တရာသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ (သမ္ပပုဓာနာ၊ ကထိတာ)။ ဣတိဝေ၊ ဤသို့။ အယံ သမ္ပပုဓာနဝိဘင်္ဂေပိ၊ ဤ သမ္ပပုဓာနဝိဘင်းကိုလည်း။ တေ ပရိဝနံ၊ သုံးပါးသော ပြောင်းလဲခြင်းရှိအောင်။ နိဟရိတာဝ၊ ထုတ်ဆောင်တော်မူ၍သာလျှင်။ ဘာဇေတွာ၊ အကျယ် ဝေဘန်တော်မူ၍။ ဒဿိတော၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သမ္ပပုဓာနဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။
သမ္ပပုဓာနဝိဘင်းအဖွင့်ပြီး၏။

ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်

၄၃၁။ ဣဒ္ဓါနိ၊ သမ္ပပ္ပဓာနဝိဘင်းကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ တဒ-
 နန္တရေ၊ ထိုသမ္ပပ္ပဓာနဝိဘင်း၏ အခြားမဲ့၌။ (ဂုတ္တေ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။)
 ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်္ဂေ၊ ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်း၌။ စတ္တာရေတံ၊ သဒ္ဓါသည်။ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊
 တည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒါတိတ္ထေ၊ ဣဒ္ဓိပါဒါဟူသော ဤပါဌ၌။ (ဝစနတ္ထော ဝေ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗော)။ ဣဇ္ဈတံ၊ ပြီးစီးတတ်၏။ ဣတံ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိ မည်၏။ သမိဇ္ဈတံ၊
 ပြီးစီးတတ်၏။ နိပ္ပဇ္ဇတံ၊ ပြီးစီးတတ်၏။ ဣတံအတ္ထော၊ နက်။ ဝါ၊ တနည်း။
 တောယ၊ ဤသဘောတရားဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဣဒ္ဓါ၊
 ပြည့်စုံကုန်သည်။ ဝုဒ္ဓါ၊ တိုးပွားကုန်သည်။ ဥက္ကံသဂတာ၊ လွန်မြတ်ကုန်သည်၏
 အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ဣတံပိ၊ ဤအနက်ကြောင့်လည်း။ ဣဒ္ဓိ၊
 ဣဒ္ဓိ မည်၏။

ပဌမေန အတ္ထေန၊ ပဌမကတ္တာအနက်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိဝေ၊ ပြီးစီးသောအကျိုး
 တရားသည်ပင်။ ပါဒေါ၊ အဘို့အစုတည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ပြီးစီးသော အကျိုးတရား
 သည်ပင် အဘို့အစု။ ဣဒ္ဓိကောဋ္ဌာသော၊ ပြီးစီးသော အကျိုးတရားအစု။ ဣတံ
 အတ္ထော၊ နက်။ ဒုတိယေန အတ္ထေန၊ ဒုတိယကရိုဏ်းအနက်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိယာ၊

ဣဒ္ဓိ။ ။ပြီးစီးခြင်းအနက်ဟော ဣဓဓာတ်၊ တိပစ္စည်း၊ ထို့ကြောင့် “သမိဇ္ဈတံ” ဟု
 ဖွင့်သည်။ “သမိဇ္ဈတံ” အရ ပြည့်စုံခြင်း၊ ကုံလုံကြွယ်ဝခြင်း အဓိပ္ပါယ်ကို ယူမည်စိုး၍
 “နိပ္ပဇ္ဇတံတိ အတ္ထော” ဟု အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်သည်။ “ကိစ္စတစုံတရာ၏ ပြီးစီးထမြောက်ခြင်း
 အနက်ကို ယူပါ” ဟုလို။

ဣဒ္ဓိပါဒေါ။ ။ပဌမနည်းဝယ် ဣဒ္ဓိကို အဋ္ဌကထာအတိုင်း ကတ္တုသာနေ ပြုပါ။
 “ပါဒသဒ္ဓဿ ကော ကရဏမေဝတ္ထော ဝုတ္တော” ဟု ဋီကာဆိုသောကြောင့် “ပါဒ”
 သဒ္ဓါကိုကား “ပဇ္ဇန္တိ ဧတေနာတံ ပါဒေါ” ဟု ကရဏသာနေ ပြုရ၏။ ဤသို့ ဝစနတ္ထ
 ပြုရသော်လည်း အဘိဓမ္မေယျတ္ထ ဟောနက်မှာ ကောဋ္ဌာသအနက်သာတည်း။ ထို့ကြောင့်
 “ဣဒ္ဓိကောဋ္ဌာသောတိ အတ္ထော” ဟု မိန့်သည်။ [ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ပြီးစီးထမြောက်သော
 တန်ခိုးအဘို့အစု။] ဥပမာ—ပဌမဈာန်ရအောင် အားထုတ်သူအတွက် ပြီးစီးထမြောက်
 သော ပဌမဈာန်သည် တန်ခိုးလည်း ဟုတ်၏။ တန်ခိုးအများတို့တွင် တဘို့တစုလည်း
 ဟုတ်၏။ ထို့ကြောင့် ပဌမဈာန်ကို “ဣဒ္ဓိကောဋ္ဌာသ” ဟု ဆိုရသကဲ့သို့တည်း။

ဒုတိယ တနည်း။ ။ဒုတိယနည်း၌ ဣဒ္ဓိကို ကရဏသာနေပြု၍ အလွန်ကြီးပွား
 ကြောင်းဖြစ်သော ပဌမဈာန်စသောတန်ခိုးကို ယူပါ။ “ပါဒ” ကိုလည်း ကရဏသာနေပင်
 ပြု၍ အထက်အထက်တန်ခိုးသို့ ရောက်ကြောင်းဟု အနက်မှတ်ပါ။ [ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ပြည့်စုံ
 ပွားတိုး အထက်အထက်တန်ခိုး၏ အကြောင်းရင်းအခြေခံဖြစ်သော အောက်အောက်
 တန်ခိုး။] ဥပမာ—ပဌမဈာန်ကိုရအောင် အားထုတ်ရာ၌ ဥပစာရဈာန်သည် အထက် ပဌမ
 ဈာန်တန်ခိုး၏ အကြောင်းရင်းအခြေခံဖြစ်၍ ဣဒ္ဓိပါဒအမည် ရနိုင်သကဲ့သို့တည်း။

ပြည့်စုံခြင်း၏။ ပါဒေါ၊ အခြေခံတည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ ပြည့်စုံခြင်း၏ အခြေခံ။
 ပါဒေါတိ၊ ပါဒေါဟူသောပုဒ်၏။ ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ရာအခြေခံတည်း။ အဓိကမု-
 ပါယော၊ ဣဒ္ဓိကိုရခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ ဤအနက်သည်။
 (ဟောတိ)။ ဟိ၊ မှန်။ တေန၊ ထိုအကြောင်းရင်းအခြေခံဖြင့်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဥပရူပရိဝိသေသသင်္ခါတံ၊ အထက်အထက်၌ အကျိုးထူးဟု ဆိုအပ်သော။ ဣဒ္ဓိံ၊
 ပြည့်စုံခြင်းသို့။ ဝါ၊ တန်ခိုးသို့။ ပဇ္ဇန္တိ ပါပုဏန္တိ၊ ရောက်ကြကုန်၏။ တသ္မာ၊
 ထို့ကြောင့်။ ပါဒေါတိ၊ ပါဒဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ တာဝ၊
 အကျယ်မှရှေးဦးစွာ။ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောဤပါဌ၌။ အတ္ထော၊
 ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဣဒါနိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် ၄-ပါးကို အကျဉ်းပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ တေ၊ ထိုဣဒ္ဓိပါဒ်
 တို့ကို။ ဘာဇေတွာ၊ အကျယ်ဝေဘန်၍။ (လေးပါးခွဲ၍)။ ဒဿေတု၊ ပေ။
 အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ၊ ထိုဣဒ္ဓိ ဘိက္ခု အစရှိသောပါဠိရပ်၌။ ဣဒ ဘိက္ခုတိ၊ ကား။
 ဣမသ္မိံ သာသနေ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ (ဘာဝေတိ ၌စပ်။) ဆန္ဒသမာဓိ-
 ပဓာန သင်္ခါရ သမန္နာဂတန္တိ ဧတ္ထ၊ ၌။ (အဝယဝတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။)
 ဆန္ဒဟေတုကော၊ ဆန္ဒဟူသော အကြောင်းရှိသော။ သမာဓိ၊ ဆန္ဒဟူသော
 အကြောင်းရှိသော သမာဓိ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဆန္ဒာဓိကော၊ လွန်ကဲသောဆန္ဒ
 ရှိသော။ သမာဓိ၊ တည်း။ ဆန္ဒသမာဓိ၊ လွန်ကဲသောဆန္ဒရှိသော သမာဓိ။ တေံ၊
 ဤ ဆန္ဒသမာဓိဟူသောသဒ္ဓါသည်။ ကတ္တုကမ္ပတာဆန္ဒံ၊ ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသူ၏
 အဖြစ်ဟူသော ဆန္ဒကို။ (ဣဒ္ဓိပါဒ်ကိုရလိုသော ဆန္ဒကို။) အဓိပတိံ၊ အကြီး
 အကဲကို။ ကရိတွာ၊ ပြု၍။ ပဋိလဒ္ဓသမာဓိဿ၊ ရအပ်သောစျာန်သမာဓိ၏။ ဝါ၊
 ကို။ အဓိဝစနံ၊ အထက်၌ဖြစ်သောသဒ္ဓါတည်း။ ဝါ၊ ဟောသောသဒ္ဓါတည်း။

ဆန္ဒသမာဓိ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ ဆန္ဒဟေတုကော ဆန္ဒာဓိကောကိုကြည့်၍ ဟေတုက
 ပုဒ်၊ သို့မဟုတ် အဓိကပုဒ် ကြေသော သမာသ်ဟု ထင်ဘွယ်ရှိ၏။ သို့သော် ဋီကာ၌ “ဆန္ဒာ-
 ဓိပတိံ သမာဓိ ဆန္ဒသမာဓိတိ အဓိပတိံသဒ္ဓလောပံ ကတွာ သမာသော ဝုတ္ထော” ဟု
 မိန့်သောကြောင့် အဓိပတိပုဒ်ကြေသော ပုဗ္ဗပဒေ ဥတ္တရပဒလောပ တပျူရိသ် သမာသ်
 ဟု မှတ်ပါ။

ဤ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် အဓိပတိတပါးပါးရှိသော တရားများ ဖြစ်၏။ ကိုကြောင့်ပင်
 “ဆန္ဒဒ္ဓိပါဒ်၊ ဝိရိသိဒ္ဓိပါဒ်၊ စိတ္တဒ္ဓိပါဒ်၊ ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒ်” ဟု အဓိပတိပုဒ်တည်းတပ်သော
 တရားတို့ကို ရှေ့ကပြထားသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဋီကာ၌ “ဆန္ဒာဓိပတိံ” စသည်ဖြင့်
 အဓိပတိပုဒ်ကြေသော သမာသ်ဟု ပြသည်။ အဋ္ဌကထာ၌ကား “ဆန္ဒာဓိပတိရှိသော
 သမာဓိ” ဟု ဆိုလျှင် ၏ သမာဓိ၏ အရင်းခံသည် ကတ္တုကမ္ပတာဆန္ဒ ဖြစ်ကြောင်း
 သိသာ၏။ သို့မဟုတ် ထိုသမာဓိ၌ ဆန္ဒလွန်ကဲကြောင်း သိသာ၏။ ထို့ကြောင့် အဓိပတိ
 ကို ပြသောအားဖြင့် “ဆန္ဒဟေတုကော၊ ဆန္ဒာဓိကော ဝါ” ဟု မိန့်သည်။

ပဓာနဘူတာ၊ အမြတ်ပဓာနဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ ထိုထိုအကျိုး ထူးကို စီမံတတ်သော တရားတို့တည်း။ ပဓာနသင်္ခါရာ၊ အမြတ်ပဓာနဖြစ်သော သင်္ခါရတို့။ ဧတံ၊ ဤ ပဓာနသင်္ခါရာဟူသော သဒ္ဓါသည်။ စတုကိစ္စသာမကဿ၊ ၄-ပါးသောကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သော။ သမ္ပပ္ပဓာနဝီရိယဿ၊ ၎င်း၏။ ဝါ၊ ကို။ အဓိ-ဝစနံ၊ တည်း။ ဝါ၊ တည်း။ သမန္နာဂတန္တိ၊ ကား။ ဆန္ဒသမာဓိနာစ၊ ဆန္ဒာဓိပတိ ရှိသော သမာဓိနှင့်၎င်း။ ပဓာနသင်္ခါရေဟိ စ၊ ပဓာနဖြစ်သော ထိုထိုအကျိုး ထူးကို စီမံတတ်သော တရားတို့နှင့်၎င်း။ ဥပေတံ၊ ပြည့်စုံသော။ (ဣဒ္ဓိပါဒံ ဌှပ်။)

ဣဒ္ဓိပါဒန္တိ(ပဒဿ)၊ ၎င်း၏။ (အတ္ထော ဌှပ် စပ်။) နိပ္ပတ္တိပရိယာယေန၊ နိပ္ပတ္တိ-သဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သော။ ဣဇ္ဈနကဋ္ဌေနဝါ၊ ပြီးစီးခြင်းအနက်ကြောင့်၎င်း။ [ရှေ့၌ ဖွင့်အပ်သော “ဣဇ္ဈတိ သမိဇ္ဈတိ နိပ္ပဇ္ဈတိ” အနက်ကို ရည်ရွယ်သည်။] တောယ၊ ဖြင့်။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣဒ္ဓါ၊ ကုန်သည်။ ဝုဒ္ဓါ၊ ကုန်သည်။ ဥက္ကံသဂတာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ ဣမိနာ ပရိယာ-ယေနဝါ၊ ဤပရိယာယ်ကြောင့်၎င်း။ [ရှေ့၌ ဖွင့်အပ်ခဲ့သော “ဣဇ္ဈန္တိ။ ပေ။ ဥက္ကံသ-ဂတာ ဟောန္တိ” အတိုင်းပင်တည်း။] ဣဒ္ဓိတိ၊ ဣဒ္ဓိဟူ၍။ သင်္ခါ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ် သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂတာနံ၊ ရောက်ကုန်သော။ ဥပစာရဇ္ဈာနာဒိကုသလစိတ္တ-သမ္ပယုတ္တာနံ၊ ဥပစာရဈာန် အစရှိသော ကုသိုလ်စိတ်နှင့် သမ္ပယုတ် ဖြစ်ကုန် သော။ ဆန္ဒသမာဓိပဓာန သင်္ခါရာနံ၊ ဆန္ဒာဓိပတိရှိသော သမာဓိ၊ ထိုထိုအကျိုး ထူးကို ပြုစီမံတတ်သော အမြတ်ပဓာနဖြစ်သော ဝီရိယတို့၏။ အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊

ပဓာနသင်္ခါရာ။ ။ ပဓာနကို ကေစိဆရာတို့က “ဝီရိယ” ဟု ဖွင့်ကြ၏။ မူလဋီကာ ဆရာကား အထဝါ တက်၍ “သေဋ္ဌဘူတာ” ဟု ဖွင့်၏။ ထိုအတိုင်း နိဿယ၌ အနက် ပေးလိုက်ပါသည်။ အမြတ်ပဓာန ဖြစ်ရခြင်းမှာလည်း ဥပ္ပန္နပါပကကို ပယ်ခြင်းစသော ၄-ပါးသောကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သောကြောင့်တည်း။ ဝီရိယတပါးတည်း ဖြစ်ပါလျက် “သင်္ခါရာ” ဟု ဗဟုဝစ်ဆိုခြင်းမှာလည်း ထိုကိစ္စ ၄-ပါးကို ပြီးစေတတ်သောကြောင့် ပင်တည်း။

မှတ်ချက်။ ။ ကေစိဝါဒ၌ ပဓာနအရ အားထုတ်ကြောင်း ဝီရိယကိုသာယူလျှင် ဆန္ဒသမာဓိ၊ စိတ္တသမာဓိ၊ ဝိမံသာသမာဓိတို့နှင့် အနက်အဓိပ္ပါယ်ကွဲသော်လည်း ဝီရိယ သမာဓိ၌ကား ဝီရိယချည်းဖြစ်နေသောကြောင့် အနက်အဓိပ္ပါယ် မကွဲဘဲ ရှိနေ၏။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ ကေစိဝါဒကို မနှစ်သက်၍ “အထဝါ” ဟု တမျိုး ဖွင့်ရသည်ဟု မှတ်ပါ။ အဋ္ဌကထာ၌လည်း ဆန္ဒသမာဓိနှင့် ပဓာနသင်္ခါရတို့က အရကွဲသောကြောင့် “ဆန္ဒသမာဓိနာ စ ပဓာနသင်္ခါရေဟိ စ” ဟု ဒွန် ဝါကျဖြင့် ဖွင့်သည်။

ဣဒ္ဓိပါဒံ။ ။ “စိတ္တစေတသိကရာသိ” ဟု ဆိုသောကြောင့် ဣဒ္ဓိပါဒ၏ အရ ကြွင်းသော စိတ် စေတသိက် အစုကို ယူရသည်။ “ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရ” ဟု ဆိုခဲ့ သောကြောင့် ထို ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရ အမည်ရသော ဝီရိယတို့ကို သေသ၏ အပါဒါန် အဖြစ်ဖြင့် ခံပါ။

တည်ရာ၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ပါဒဘူတံ၊ အခြေခံဖြစ်၍ဖြစ်သော။ သေသစိတ္တစေတသိကရာသိ၊ ဆန္ဒသမာဓိဝီရိယတို့မှ ကြွင်းသောစိတ်စေတသိက် အစုကို။ (ဘာဝေတိ၊ ။) ဣတိအတ္ထော၊ အနက်။

ဟိ၊ မှန်။ (ပါဒအရ “သေသစိတ္တစေတသိကရာသိ”ကို ယူခြင်းသည် မှန်၏။) ပရတော၊ နောက်၌။ ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ တထာဘူတဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော ။ပေ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓောတိ၊ ဟူသော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူ အပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုစကားသည်။ ဣမိနာ အတ္ထေန၊ ဤအနက်နှင့်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သေသေသပိ၊ ဆန္ဒဒ္ဓိပါဒ်မှ ကြွင်းသော ဝီရိယဒ္ဓိပါဒ်၊ စိတ္တဒ္ဓိပါဒ်၊ ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒ်တို့၌လည်း။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ။ ဟိ၊ မှန်။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ အဓိပတိံ၊ အကြီးအကဲကို။ ကရိတွာ၊ ။ ပဋိလဒ္ဓသမာဓိ၊ ရအပ်သော သမာဓိကို။ ဆန္ဒသမာဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တောယထေဝ၊ ဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ဝီရိယံ၊ ကို။ ပေ။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပေ။ ဝိမံသံ၊ ကို။ အဓိပတိံ၊ ကို။ ကရိတွာ၊ ။ ပဋိလဒ္ဓသမာဓိ၊ ကို။ ဝိမံသာသမာဓိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုစ္စတိ၊ ဟောတော် မူအပ်၏။ ဣဒါနိ၊ ဣဓ ဘိက္ခု အစရှိသော ပုဒ်တို့ကို ဖွင့်ပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ဆန္ဒသမာဓိအာဒိနိ၊ ဆန္ဒသမာဓိ အစရှိကုန်သော။ ပဒါနိ၊ တို့ကို။ ဘာဇေတွာ ဒဿေတံ ကထဉ္စ ဘိက္ခုတိ အာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ၊ ထို ကထဉ္စ ဘိက္ခုအစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ဆန္ဒံစေ ဘိက္ခု အဓိပတိံ ကရိတွာတိ (ပဒဿ)၊ ။ (အတ္ထော ၌စပ်။) ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ အဓိပတိံ၊ မိမိနှင့်စပ်သော တရားတို့၏ အရှင်

ဆက်ဦးအံ့—ပြအပ်ခဲ့သော ဝိဂ္ဂိုဟ် ၂-မျိုးနှင့်အညီ ဥပစာရဈာန် အစရှိသော တရား ထူးတို့သည် ပြီးစီးထမြောက်သောကြောင့်၎င်း၊ ပြည့်စုံကြွယ်ဝကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ၎င်း ဣဒ္ဓိအမည် ရကြ၏။ ထိုဣဒ္ဓိ၏ တရားကိုယ်မှာ ဥပစာရဈာန် အစရှိသော ကုသိုလ် စိတ်နှင့်ယှဉ်သော ဆန္ဒစေတသိက်၊ သမာဓိစေတသိက်၊ ပဓာနသင်္ခါရ အမည်ရသော ဝီရိယစေတသိက်တို့တည်း။ ထို ဣဒ္ဓိ အမည်ရသော စေတသိက် ၃-ပါးမှကြွင်းသော စိတ် စေတသိက် အစုကို ပါဒအရ ယူပါ။

မှတ်ချက်။ ။ဣဒ္ဓိပါဒ်-၌ ပါဒအရ သေသစိတ္တစေတသိကရာသိကို ယူ၍ ထို စိတ် စေတသိက် အစုဟူသော ခန္ဓာ ၄-ပါးကိုပင် ဣဒ္ဓိပါဒ်အရ ယူထားသော်လည်း ထိုခန္ဓာ တို့က ၄-မျိုး မပြားနိုင်သောကြောင့် “စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ”ဟူသော ပါဠိတော်နှင့် မသင့်ရကား ပါဒသဒ္ဓါကို အခြေခံအကြောင်း ဥပါယ အနက်ဟောဟု ယူ၍ အကြောင်း ဖြစ်သော ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့ကိုသာ “ဣဒ္ဓိပါဒ်”ဟု ဋီကာ၌ ယူသည်။ ဤသို့ယူမှလည်း ဆန္ဒ စသည်တို့က ၄-မျိုးပြားသောကြောင့် “စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ” ဟူသော ပါဠိတော် သွားနှင့် လျော်သည်။ ထို ဆန္ဒစသည်ကြောင့် ရအပ်သော ဥပစာရဈာန် စသည်ကိုကား အကျိုးဣဒ္ဓိပါဒ်အဖြစ်ဖြင့် ယူစေလိုဟန်တူသည်။ [“ဆန္ဒသမာဓိ။ ပေ။ ဣဒ္ဓိပါဒ်န္တိ ဧတ္ထ နိဿယတ္ထေပိ ပါဒသဒ္ဓေ ဥပါယတ္ထေန ဆန္ဒာဒိနံ ဣဒ္ဓိပါဒတာ ဝုတ္တာ ဟောတိ” စသော ဋီကာကို ကြည့်ပါ။]

သခင်ကို။ [“အဓိနံ+ပတိ အဓိပတိ” အရ သဒ္ဒတ္ထ။] ဆန္ဒ၊ ကို။ ဇေဋ္ဌကံ၊ အကြီး
 အကဲကို။ ဆန္ဒ၊ ကို။ ဓရံ၊ ဝန်ဆောင်ကို။ ဆန္ဒ၊ ကို။ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ ရှေ့သွားကို။ ကတော၊
 ရှိ။ [ဇေဋ္ဌကံ ဓရံ ပုဗ္ဗင်္ဂမံတို့ကား အဓိပတိ၏ ပရိယာယ်တည်း။] သမာဓိံ၊
 ကို။ ယဒိ ပဋိလဘတိ၊ အကယ်၍ ရအံ့။ ယဒိ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်စေအံ့။
 [ယဒိသည် စေ၏အဖွင့်။] (ဝေံသတိ၊ သော်။) ဝေံ၊ သို့။ နိဗ္ဗတ္တိတော၊ ဖြစ်စေအပ်
 သော။ အယံ သမာဓိံ ကို။ ဆန္ဒသမာဓိံ နာမ၊ ဆန္ဒအဓိပတိရှိသော သမာဓိံ
 မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဝီရိယံ စေတိ အာဒိသုပိ၊
 အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဝေဝေ နယော၊ တည်း။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ပဓာန-
 သင်္ခါရာတိ၊ ကား။ ဧတ္တာဝတော၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ပါဠိတော်အစဉ်
 ဖြင့်။ ဆန္ဒဒ္ဓိပါဒံ၊ ကို။ ဘာဝယမာနဿ၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်စေသော။ ဘိက္ခုနော၊
 ၎င်း။ ပဓာနဘိသင်္ခါရသင်္ခါတံ၊ ပဓာနသင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သော။ [စာအုပ်
 တို့၌ “သင်္ခါတ”ဟု ရှိသည်ကား စတုကိစ္စ၌ မစပ်နိုင်သောကြောင့် မကောင်း၊
 ရှေးနိဿယ၌ “သင်္ခါတ”ဟု ရှိ၏။] စတုကိစ္စသာဓကံ၊ လေးပါးသော ကိစ္စကို
 ပြီးစေတတ်သော။ ဝီရိယံ၊ ကို။ ကထိတံ၊ ပြီ။ တဒေကဗ္ဗံ အဘိသညဟိတောတိ
 (ပဒဿ)၊ ၎င်း။ (အတ္ထော ၌စပ်။) တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော သမာဓိဝီရိယကို။
 ဧကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ရာသိံ၊ အဘို့အစုကို။ ကတော၊ ရှိ။ ဣတိအတ္ထော၊
 နက်။ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိတိ(ပဒဿ)၊ ၎င်း။ ဧတံ ဝေါဟာရံ၊ ဤဆန္ဒသမာဓိပဓာန
 သင်္ခါရဟူသော ဝေါဟာရသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။
 ဣတိ အတ္ထော၊ အနက်။

၄၃၃။ ဣဒါနိ၊ ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရပုဒ်ကို ဖွင့်ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။
 ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရေတိ၊ ဟူသော။ ဧတသ္မိံ ပဒသမူဟေ၊ ဤပုဒ်အပေါင်း
 ၌။ ဆန္ဒာဒိဓမ္မေ၊ ဆန္ဒအစရှိသော တရားတို့ကို။ ဘာဇေတော ဒဿေတံ တတ္ထ
 ကတမော ဆန္ဒောတိ အာဒိ အာရဒ္ဓံ၊ တံ၊ ထိုပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနုတ္ထ-
 မေဝ၊ သာ။

ဥပေတော ဟောတိတိ၊ ကား။ ဣဒ္ဓိပါဒသင်္ခါတော၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်
 သော။ ဓမ္မရာသိံ၊ စိတ် စေတသိက် တရားအစုသည်။ ဥပေတော၊ ဥပေတမည်
 သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသောတရားအစုသည်။ ဟောတိ။ [ဥပေတောအရ ဆန္ဒသမာဓိ
 စသော စေတသိက် တရားအစုကို ယူပါ ဟူလို။] ဧတသံ ဓမ္မာနန္တိ၊ ကား။
 သမ္ပယုတ္တာနံ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ [“သမ္ပယုတ္တာနံ၊ သမ္ပယုတ်တရား
 တို့နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော”ဟု ရှိမှ ဆန္ဒာဓိပတိနှင့် လိုက်လျောသည်။] ဧတသံ
 ဆန္ဒာဒိဓမ္မာနံ၊ ထိုဆန္ဒအစရှိသော တရားတို့၏။ [အာဒိဖြင့် ဝီရိယံ၊ စိတ္တံ၊ ဝိမံသ
 တို့ကို ယူ။] ဣဒ္ဓိ သမိဒ္ဓိတိ အာဒိနိ၊ ဣဒ္ဓိ သမိဒ္ဓိ အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗာနံ၊ အလုံး
 စုံသော ပုဒ်တို့သည်။ နိဗ္ဗတ္တိဝေဝစနာနေဝ၊ နိဗ္ဗတ္တိပုဒ်၏ ဝေဝေ ပရိယာယ်

စကားလှယ်တို့သာတည်း။ ဧဝံ သန္တေပိ၊ ဤသို့ နိပုတ္တိပုဒ်၏ ဝေဝုဏ်ပရိယာယ်
 စကားလှယ်ဖြစ်သော်လည်း။ ဣဇ္ဈနကဋ္ဌေန၊ ပြီးစီးတတ်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော
 အနက်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိမည်၏။ သမ္ပုဏ္ဏာ၊ ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိတည်း။
 သမိဒ္ဓိ၊ ပြည့်စုံသောဣဒ္ဓိ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဥပသဂ္ဂေန၊ သံဥပသာရဖြင့်။ ပဒံ၊ ဣဒ္ဓိ
 ပုဒ်ကို။ ဝစိတံ၊ တိုးပွားစေအပ်ပြီ။

ဣဇ္ဈနာကာရော၊ ပြီးစီးခြင်း ဟူသော အခြင်းအရာသည်။ ဣဇ္ဈနာ၊ ဣဇ္ဈနာ
 မည်၏။ သမိဇ္ဈနာတိ၊ ကား။ ဥပသဂ္ဂေန၊ သံဥပသာရဖြင့်။ ပဒံ၊ ဣဇ္ဈနာပုဒ်ကို။
 ဝစိတံ။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သန္တာနေ၊ ခန္ဓာအစဉ်၌။ ပါတုဘာဝဝသေန၊
 ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ လဘနံ၊ ရခြင်းသည်။ လာဘော၊ လာဘမည်၏။
 ပရိဟိနာနမ္ပိ၊ ယုတ်လျော့သော ဆန္ဒဒ္ဓိပါဒ် အစရှိသည်တို့၏လည်း။ [အပိဖြင့်
 “အပရိဟာန”ကို ငဲ့သည်။] ဝီရိယာရမ္ဘဝသေန၊ ဝီရိယကို အားထုတ်ခြင်း၏
 အစွမ်းဖြင့်။ ပုန၊ ဖန်။ [ပဋိ၏အဖွင့်]။ လာဘော၊ ရခြင်းသည်။ ပဋိလာဘော၊
 ပဋိလာဘမည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဥပသဂ္ဂေန၊ ပတိဥပသာရဖြင့်။ ပဒံ၊ လာဘ
 ပုဒ်ကို။ ဝစိတံ။ ပတ္တိတိ၊ ကား။ အဓိဂမော၊ ရခြင်းတည်း။ [“ပတ္တိ၊ ရောက်ခြင်း”ဟု
 သဒ္ဓတ္ထ ဖြစ်သော်လည်း “ရခြင်း”ဟု အဓိပ္ပာယ်ယူပါ-ဟူလို။] အပရိဟာန-
 ဝသေန (အပရိဟိနာနဝသေန)၊ မယုတ်လျော့ခြင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (မယုတ်လျော့
 နိုင်အောင်)။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ပတ္တိ၊ ရောက်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ရခြင်းတည်း။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္ပတ္တိ၊ မည်၏။ ဖုသနာတိ၊ ကား။ ပဋိလာဘဖုသနာ၊ ရခြင်း
 ဟူသော တွေ့ထိခြင်းတည်း။ [ဖဿသဘောအားဖြင့် ဖုသနဖြစ်သည် မဟုတ်၊
 ရခြင်းကိုပင် “တွေ့ထိခြင်း”ဟု ဆိုသည်-ဟူလို။] သစ္စိကိရိယာတိ၊ ကား။ ပဋိ-
 လာဘသစ္စိကိရိယာဝါ၊ ရခြင်းဟူသော မျက်မှောက်ပြုခြင်းပင်တည်း။ ဥပသမ္ပဒါ-
 တိ၊ ကား။ ပဋိလာဘဥပသမ္ပဒါ ဝေ၊ ရခြင်းဟူသော ပြည့်စုံခြင်းပင်တည်း။
 ဣတိ၊ ဝေဒိတဗျာ။

တထာဘူတဿာတိ၊ ကား။ တေန အာကာရေန၊ ထို ပြီးစီးခြင်းဟူသော
 အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဘူတဿ၊ ဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ တေ ဆန္ဒာဒိဓမ္မေ၊ ထိုဆန္ဒ
 အစရှိသော တရားတို့ကို။ ပဋိလဘိတွာ၊ ဌိတဿ၊ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။
 ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓောတိ အာဒိဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓော အစရှိသော
 ပုဒ်တို့ဖြင့်။ ဆန္ဒာဒယော၊ ဆန္ဒအစရှိသော တရားတို့ကို။ အန္တောကတွာ၊
 အတွင်းပြု၍။ စတ္တာရောပိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ (ဘဂဝတာ) ကထိတာ၊
 အပ်ကုန်ပြီ။ တေ ဓမ္မေတိ၊ ကား။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ တေ အရူပက္ခန္ဓေ၊
 ထိုနာမ်ခန္ဓာတို့ကို။ (အာသေဝတိဋ္ဌစပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ ဆန္ဒာဒယော၊ ကုန်သော။
 တယော၊ ကုန်သော။ (တေ)ဓမ္မေ၊ ထို တရားတို့ကို။ (အာသေဝတိ ဋ္ဌစပ်။)
 ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။ အာသေဝတိတိ

အာဒိနိ၊ အစရှိသောပုဒ်တို့သည်။ ဝုတ္တတ္တာနေဝ၊ သာ။ သေသ ဣဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသေ-
သုပိ၊ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသမှ ကြွင်းသော ဝိရိယိဒ္ဓိပါဒ အစရှိသည်တို့၏ နိဒ္ဒေသတို့
၌လည်း။ ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။

တ္ထောဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပါဠိတော်အစဉ်ဖြင့်။ (ဘဂဝတာ)
ကိံ၊ အဘယ်ကို။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေး
တည်း။ (တ္ထောဝတာ၊ဖြင့်။) စတုန္ဒံ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ မတ္ထက-
ပုတ္တံ၊ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်သော။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ (ဘဂဝတာ)
ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဧကော၊ တပါးသော။ ဘိက္ခု၊ သည်။
ဆန္ဒံ၊ ဆန္ဒကို။ အဝဿယတိ၊ မှီခို၏။ (အခြေခံပြု၏။) ကတ္တုကမ္ပတာ ကုသလ-
ဓမ္မစန္ဒေန၊ လောကုတ္တရာတရားကို ပြုခြင်းငှါအလိုရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း
ဖြစ်ရာ ကုသိုလ်ဖြစ်သော ဓမ္မစန္ဒြေကြောင့်။ အတ္တနိပုတ္တိယာ၊ အကျိုး၏ ပြီးစီး
ခြင်းသည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ (ရှိရိုးထုံးစံ ဖြစ်လျှင်။) အဟံ၊ ငါသည်။
လောကုတ္တရဓမ္မံ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေသာမိ၊ ဖြစ်စေအံ့။ (မဖြစ်မနေ၊ ဖြစ်အောင်
ပြုအံ့။) မယံ၊ ငါ၏။ တေဿ၊ ဤလောကုတ္တရာတရားကို။ နိဗ္ဗတ္တနေ၊ ဖြစ်စေ
ခြင်း၌။ ဘာရော၊ လေးလံသောတာဝန်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆန္ဒံ၊ ကို။
ဇေဋ္ဌကံ၊ ကို။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ ဓုရံ၊ ပဓာနကို။ ဆန္ဒံ၊ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ၊ ကို။ ကတော၊ ပြု၍။
လောကုတ္တရဓမ္မံ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဧကော၊ သော။ (ဘိက္ခု)။ ဝိရိယံ၊
ဝိရိယကို။ ပေ။ စိတ္တံ။ ပေ။ ပညံ။ ပေ။ နိဗ္ဗတ္တေတိ။

ကထံ၊ အဘယ်သို့။ (နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ဖြစ်စေသနည်း။) ဟိ၊ အဖြေကား။ စတုသု၊
လေးယောက်ကုန်သော။ အမစ္စပုတ္တေသု၊ အမတ်၏သားတို့သည်။ ဌာနန္တရံ၊
ရာထူးကို။ ပတ္ထေတွာ၊ တောင်တ၍။ ဝိစရန္တေသု၊ လှည့်လည်ကုန်လသော်။
ဧကော၊ တယောက်သော အမတ်သားသည်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ မင်းကိုဆည်းကပ် စား
ခြင်းကို။ ဝါ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးခြင်းကို။ အဝဿယိ၊ မှီခိုအားထားပြီ။ ဤသို့မင်းကို
ဆည်းကပ် စားလျှင် ရာထူးရလိမ့်မည်ဟု ရာထူးချီရန် ဆည်းကပ် စား
ခြင်းကို အမှီပြုသည်။] ဧကော၊ သည်။ သူရဘာဝံ၊ ရဲရင့်သူ၏ အဖြစ်ကို။
(အဝဿယိ၊ မှီခို အားထားပြီ။) ဧကော၊ သည်။ ဇာတိံ၊ အမျိုးဇာတ်ကို။
(အဝဿယိ၊ ပြီ။) ဧကော၊ သည်။ မန္တံ၊ အတိုင်ပင်ကို။ (အဝဿယိ၊ ပြီ။)
ကထံ၊ အဘယ်သို့ မှီခိုအားထားသနည်း။ ဟိ၊ အဖြေကား။ တေသု၊ ထို
လေးယောက်သော အမတ်သားတို့တွင်။ ပဌမော၊ ပဌမအမတ်သားသည်။ ဥပ-
ဋ္ဌာနေ၊ ၌။ ဝါ၊ ၌။ အပ္ပမာဒကာရိတာယ၊ မမေ့မလျော့ ပြုလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ အတ္တနိပုတ္တိယာ၊ စီးပွား၏ပြီးစီးခြင်းသည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ လဗ္ဘ-
မာနံ၊ ရထိုက်သော။ ဧတံ ဌာနန္တရံ၊ ဤရာထူးကို။ လစ္စာမိ၊ ရလိမ့်မည်။ ဣတိ၊
ဤသို့ကြံ၍။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ အဝဿယိ။

ဒုတိယော၊ ဒုတိယ အမတ်သားသည်။ (သုရဘာဝံ အဝဿယိ ဌ္ဗံစပ်။) ဥပ-
 ဌာနေ၊ ဌ္ဗံ။ ဝါ၊ ဌ္ဗံ။ အပ္ပမတ္တော၊ မမေမလျော့သည်။ (သမာနော)ပိ၊ ဖြစ်ပါ
 သော်လည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်
 သည်။ သင်္ဂါမေ၊ စစ်ပွဲသည်။ ပစ္စုပဋ္ဌိတေ၊ ရွှေ့ရှုတည်လသော်။ သဏ္ဍာတံ၊
 ကောင်းစွာတည်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ (မရဲဝံ။) ခေါ ပန၊ စင်စစ်
 ကား။ အဝဿံ၊ မချွတ်ကော်။ ရညော၊ မင်း၏။ ပစ္စန္ဓော၊ ပစ္စန္ဓအရပ်သည်။
 ကုပ္ပိဿတိ၊ ပျက်စီးလတ္တံ့။ (သုပုန်ထလတ္တံ့။) တသ္မိံ၊ ထို ပစ္စန္ဓအရပ်သည်။
 ကုပ္ပိတေ၊ ပျက်စီးလသော်။ ရထဓုရေ၊ စစ်ရထားဦးဌ္ဗံ။ ဝါ၊ စစ်ရထား၏ရှေ့က။
 ကမ္ပံ၊ သုပုန်နှိမ်မှုကို။ ကတော၊ ရှိ။ ရာဇာနံ၊ မင်းကို။ အာရာဓေတွာ၊ နှစ်သက်
 စေ၍။ ဧတံ ဌာနန္တရံ၊ ကို။ အာဟရာပေဿာမိ၊ ဆောင်စေအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့
 ကြံ၍။ သုရဘာဝံ၊ အဝဿယိ။

တတိယော၊ တတိယ အမတ်သားသည်။ (ဇာတိံ အဝဿယိ ဌ္ဗံစပ်။) သုရ-
 ဘာဝေ၊ ရဲရင့်သူ၏အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဧကစ္စော၊ သည်။
 ဟိနဇာတိကော၊ ယုတ်ညံ့သောဇာတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဇာတိံ၊ အမျိုးဇာတ်
 ကို။ သောဓေတွာ၊ သုခံသင်၍။ ဌာနန္တရံ၊ ကို။ ဒဒန္တော၊ ပေးကုန်လသော်။ မယံ၊
 ငါ့အား။ ဒဿန္တိ၊ ပေးကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ ဇာတိံ အဝဿယိ။ စတုတ္ထော၊ စတုတ္ထ
 အမတ်သားသည်။ (မန္တံ အဝဿယိ ဌ္ဗံစပ်။) ဧကော၊ အချို့သည်။ ဇာတိမာ၊
 အမျိုးဇာတ်ရှိသည်။ ဝါ၊ ကောင်းသောဇာတ်ရှိသည်။ (သမာနော)ပိ၊ ဖြစ်ပါ
 သော်လည်း။ အမန္တနိယော၊ မတိုင်ပင်အပ်၊ မတိုင်ပင်ထိုက်သည်။ ဟောတိ။
 မန္တေန၊ အတိုင်ပင်ဖြင့်။ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စေ၊ ပြုထိုက်သောကိစ္စသည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်လ
 သော်။ ဧတံ ဌာနန္တရံ၊ ကို။ အာဟရာပေဿာမိ၊ အံ့။ ဣတိ မန္တံ အဝဿယိ။
 တေ သဗ္ဗေပိ၊ ထိုအလုံးစုံသော အမတ်သားတို့သည်လည်း။ အတ္တနော အတ္တနော၊
 မိမိ မိမိ၏။ အဝဿယဗလေန၊ မှီခို အားထားခြင်း၏အစွမ်းကြောင့်။ ဌာနန္တရာ-
 နံ၊ ရာထူးတို့သို့။ ပါပုဏိံ သု၊ ရောက်ကြကုန်ပြီ။

တတ္ထ၊ ဌာနန္တရသို့ ရောက်ကြသော ထိုအမတ်သား လေးယောက်တို့တွင်။
 ဥပဌာနေ၊ ဆည်းကပ်ခစားခြင်းဌ္ဗံ။ အပ္ပမတ္တော၊ သည်။ ဟုတွာ၊ ဌာနန္တရံ၊ သို့။
 ပတ္တောဝိယ၊ ရောက်သောအမတ်သားသည်ကဲ့သို့။ ဆန္ဒံ၊ ကို။ အဝဿာယ၊ ရှိ။
 ကတ္တုကမ္ပတာ ကုသလဓမ္မစန္ဒေန၊ လောကုတ္တရာတရားကို ပြုခြင်းငှါ အလို
 ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ကုသိုလ်ဖြစ်သော ဓမ္မစန္ဒကြောင့်။ အတ္ထ-
 နိပ္ပတ္တိယံ၊ အကျိုး၏ ပြီးစီးခြင်းသည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ အဟံ၊ သည်။
 လောကုတ္တရဓမ္မံ၊ လောကုတ္တရာတရားကို။ နိပ္ပတ္တေဿာမိ၊ ဖြစ်စေအံ့။ မယံ၊
 ငါ၏။ တေဿ၊ ဤ လောကုတ္တရာတရားကို။ နိပ္ပတ္တနေ၊ ဖြစ်စေခြင်းဌ္ဗံ။ ဘာဓော၊
 ထမ်းဆောင်ထိုက်သောတာဝန်သည်။ နတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ဆန္ဒံ ဇေဋ္ဌကံ၊

ဆန္ဒ ခုရုံ၊ ဆန္ဒ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ကတာ၊ လောကုတ္တရဓမ္မ နိဗ္ဗတ္တကော၊ လောကုတ္တရာ တရားကိုဖြစ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ (ကောဝိယ၊ အဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့နည်း။) ရဋ္ဌပါလတ္ထေရောဝိယ၊ ရဋ္ဌပါလထေရ်ကဲ့သို့တည်း။ [မဇ္ဈိမ ပဏ္ဏာသပါဠိ၊ ဇရာဝဂ်၊ ရဋ္ဌပါလသုတ်။] ဟိ၊ မှန်။ သော အာယသ္မာ၊ ထိုအရှင် ရဋ္ဌပါလထေရ်သည်။ ဆန္ဒ ခုရုံ ကတာ လောကုတ္တရဓမ္မ နိဗ္ဗတ္တေသိ။

သုရဘာဝေန၊ ရဲရင့်သူ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ရာဇာနံ အာရာဇေတွာ ဌာနန္တရံ ပတ္တောဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဝီရိယံ ဇေဋ္ဌကံ။ ပေ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ (ကောဝိယ)။ သောဏတ္ထေရော ဝိယ၊ သောဏထေရ် ကဲ့သို့တည်း။ [အရှင်သောဏထေရ်၏ ဝတ္ထုကို ဝိနည်း မဟာဝဂ္ဂစမ္မက္ခန္ဓကဋ္ဌိ ရှုပါ။] ဟိ၊ မှန်။ သော အာယသ္မာ၊ ထို အရှင် သောဏထေရ်သည်။ ဝီရိယံ။ ပေ။ နိဗ္ဗတ္တေသိ။ ဇာတိသမ္ပတ္တိယာ၊ အမျိုးဇာတ်၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်။ ဌာနန္တရံ ပတ္တော ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ စိတ္တံ ဇေဋ္ဌကံ။ ပေ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ (ကောဝိယ)။ သမ္ဘူတတ္ထေရော ဝိယ၊ သမ္ဘူတထေရ်ကဲ့သို့တည်း။ [ထေရဂါထာ ပါဠိ၊ စတုက္ကနိပါတ၊ သမ္ဘူတထေရဂါထာ၌ ရှုပါ။] ဟိ၊ မှန်။ သော အာယသ္မာ၊ ထို အရှင်သမ္ဘူတထေရ်သည်။ စိတ္တံ။ ပေ။ နိဗ္ဗတ္တေသိ။ မန္တံ၊ အတိုင်ပင်ကို။ အဝဿာယ၊ ရှိ။ ပေ။ ဌာနန္တရပုတ္တောဝိယ၊ ရာထူးသို့ရောက်သော အမတ်သားသည် ကဲ့သို့။ ဝီရိယံ။ ပေ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ (ကော ဝိယ)။ မောသရာဇာ၊ မောသရာဇာ မည်သော။ ထေရော ဝိယ၊ ထေရ်ကဲ့သို့တည်း။ [အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ ဧကကနိပါတ်၊ တေဒဂ္ဂဝဂ္ဂ အဋ္ဌကထာ မောသရာဇထေရဝတ္ထု။] ဟိ၊ မှန်။ သော အာယသ္မာ၊ ထို အရှင်မောသရာဇာထေရ်သည်။ ဝီရိယံ။ ပေ။ နိဗ္ဗတ္တေသိ။

စ၊ ဆက်။ တေ၊ ဤ ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရ အစရှိသောတရားတို့တွင်။ (တနည်း) တေ၊ ဤ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒတို့တွင်။ ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသင်္ခါတာ၊ ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရ ဝီရိယဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ တယော၊ ၃-ပါးကုန် သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဣဒ္ဓိပိ၊ ဣဒ္ဓိတို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ။ ဣဒ္ဓိပါဒါပိ၊ ဣဒ္ဓိ ပါဒ်တို့သည်လည်း။ (ဟောန္တိ)။ ပန၊ ကား။ သေသာ၊ ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပဓာန သင်္ခါရဝီရိယတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ သမ္ပယုတ္တကာ၊ သမ္ပယုတ် ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဣဒ္ဓိပါဒါယေဝ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ချည်းသာ တည်း။ ဝီရိယ။ ပေ။ စိတ္တံ။ ပေ။ ဝီရိယသမာဓိ ပဓာနသင်္ခါရသင်္ခါတာပိ၊ ဝီရိယ၊ သမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဣဒ္ဓိပိ၊ ဟောန္တိ။ ဣဒ္ဓိပါဒါပိ (ဟောန္တိ)။ ပန၊ ကား။ သေသာ၊ ဝီရိယ၊ သမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သောတရားတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ ပေ။ ဣဒ္ဓိပါဒါယေဝ။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ တာဝ၊ ဘေဒမှရှေးဦးစွာ။ အဘေဒ- တော၊ မခွဲမခြား ပေါင်းသောအားဖြင့်။ (တနည်း) အဘေဒတော၊ မရောနှော ခြင်းအားဖြင့်။ ကထာ၊ ဆိုရာဆိုကြောင်း စကားတည်း။

ပန၊ ကား။ ဘေဒတော၊ ခွဲခြားခြင်းအားဖြင့်။ ဆန္ဒော၊ သည်။ ဣဒ္ဓိနာမ၊ ဣဒ္ဓိ
မည်၏။ ဆန္ဒုရေန၊ ဆန္ဒကို အဦးပစာနပြုသဖြင့်။ ဘာဝိတာ၊ မိမိသန္တာန်၌
ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါနာမ။ သမာဓိ၊
သမာဓိ၎င်း။ ပစာနသင်္ခါရော၊ ပစာနသင်္ခါရမည်သောဝီရိယ၎င်း။ ဣတိ ဒွေ
ဓမ္မာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓဝသေန၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေ၊ ၌။ ပဝိသန္တိ၊
ဝင်ကုန်၏။ ပါဒေ၊ ပါဒ၌။ ပဝိဋ္ဌာ၊ ဝင်ကုန်ပြီ။ ဣတိပိ၊ ဝတ္တံ၊ ဝဋ္ဋတိဇေ။
တတ္ထေဝ၊ ထိုဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပစာနသင်္ခါရတို့တွင်ပင်။ သမာဓိ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိနာမ၊
မည်၏။ သမာဓိရေန၊ ပြုသဖြင့်။ ပေ။ သမာဓိဒ္ဓိပါဒေါနာမ။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒ၎င်း။
ပစာနသင်္ခါရော၊ ပစာနသင်္ခါရဟူသော ဝီရိယ၎င်း။ ဣတိ။ ပေ။ ဝတ္တံ၊ ဝဋ္ဋတိဇေ။
တတ္ထေဝ၊ ထို ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပစာနသင်္ခါရတို့တွင်ပင်။ ပစာနသင်္ခါရော ဣဒ္ဓိနာမ
။ပေ။ပစာနသင်္ခါရိဒ္ဓိပါဒေါနာမ။ ဆန္ဒော၊ ၎င်း။ သမာဓိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပေ။
ဝတ္တံ၊ ဝဋ္ဋတိဇေ။ တတ္ထေဝ၊ ထို ဝီရိယ၊ သမာဓိ၊ ပစာနသင်္ခါရတို့တွင်ပင်။
ဝီရိယံ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိနာမ။ ပေ။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိနာမ။ ပေ။ ဝိမံသာ၊ ပညာသည်။
ဣဒ္ဓိနာမ။ ပေ။ ပါဒေ၊ ၌။ ပဝိဋ္ဌာ၊ ၎င်း။ ဣတိပိ ဝတ္တံ၊ ဝဋ္ဋတိဇေ။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်
ပြီးကား။ ဘေဒတော၊ ဆန္ဒ သမာဓိ အစရှိသည်တို့ကို ခွဲခြားခြင်းအားဖြင့်။
ကထာနာမ၊ ဆိုရာဆိုကြောင်းစကားမည်၏။

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဘေဒကထာ၌။ အဘိနဝံ၊ အသစ်ဖြစ်သော အနက်
အဓိပ္ပာယ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဂဟိတမေဝ၊ ယူအပ်ပြီးသော အနက်အဓိပ္ပာယ်
ကိုသာ။ ဝိဘူတဓာတုကံ၊ ထင်ရှားသောသဘောရှိအောင်။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။
ကထံ၊ သို့။ (ဂဟိတမေဝ၊ ဝိဘူတဓာတုကံ၊ ကတံ၊ နည်း။) ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒ၎င်း။
သမာဓိ၊ သမာဓိ၎င်း။ ပစာနသင်္ခါရော၊ ပစာနသင်္ခါရ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တယော၊
ကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဣဒ္ဓိပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ။ ဣဒ္ဓိပါဒါပိ၊
တို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ။ သေသာ၊ ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပစာနသင်္ခါရမှ ကြွင်းကုန်
သော။ သမ္ပယုတ္တကာ၊ သမ္ပယုတ် ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ခန္ဓာ၊ ဣဒ္ဓိပါဒါ
ယေဝ၊ ဣဒ္ဓိပါဒတို့သာတည်း။ [ဧဝဖြင့် ဣဒ္ဓိအမည်ကိုကုန်။] ဟိ၊ မှန်။ တယော၊
၃-ပါးကုန်သော။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤ ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပစာနသင်္ခါရတရားတို့သည်။
ဣဇ္ဈမာနာ၊ ပြီးစီးကုန်လသော်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံကုန်လသော်။ သမ္ပယုတ္တကေဟိ၊
ကုန်သော။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ခန္ဓာတို့နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ ယေဝ၊ တကုသာလျှင်။
ဣဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးစီးကုန်၏။ ဝါ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ န (ဣဇ္ဈန္တိ)၊ ပြီးစီး
ကုန်သည် မဟုတ်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံကုန်သည်မဟုတ်။ [ဋီကာဖွင့်အတိုင်း “ဟိ ယသ္မာ”
ဟု တနည်းပေး၍ “တသ္မာ ဣမေ တယော ဓမ္မာ။ ပေ။ ဣဒ္ဓိပါဒါယေဝ” ဟု
ပြန်လှည့်ပါ။] ပန၊ ကား။ သမ္ပယုတ္တကာ စတ္တာရော ခန္ဓာ။ ဣဇ္ဈနကဋ္ဌေန၊ ပြီးစီး
တတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိနာမ ဟောန္တိ။ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေန၊ တည်ရာ၏

အဖြစ်ကြောင့်။ ပါဒေါနာမ (ဟောန္တိ)။ ဣဒ္ဓိတိဝါ၊ ဣဒ္ဓိဟူသော အမည်သည် ၎င်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါတိဝါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒေါဟူသော အမည်သည်၎င်း။ အညဿ၊ ခန္ဓာ လေးပါးမှ တပါးသော။ ကဿစိ၊ တစုံတရာသောတရား၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည် သည်။ န၊ မဟုတ်။ သမ္ပယုတ္တကာနံ စတုန္တံ။ ခန္ဓာနံယေဝ၊ တို့၏သာ။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယ၎င်း။ ပေ။ စိတ္တံ၊ စိတ်၎င်း။ ပေ။ [“သမာဓိပဓာနသင်္ခါရော- တိ” စသည်ကို ပေယျာလမြုပ်သည်။ ထို့ကြောင့် နောက်၌ “ဝိမံသ”ဟု မရှိရ၊ “ဝိမံသာ”ဟု ပဌမန္တ ရှိပါစေ။] ဝိမံသာ၊ ပညာ၎င်း။ သမာဓိ၊ သမာဓိ၎င်း။ ပဓာနသင်္ခါရော၊ ပဓာနသင်္ခါရ၎င်း။ ဣတိ တယော ဓမ္မာ ။ပေ။ စတုန္တံ ခန္ဓာနံ- ယေဝ အဓိဝစနံ။ [စတုန္တံ ခန္ဓာနံ ၌ ဆန္ဒ၊ ဝီရိယ၊ စိတ္တ၊ ဝိမံသနှင့် သမာဓိ၊ ပဓာန- သင်္ခါရဟူသော ဝီရိယတို့လည်း ပါဝင်ကြသည်။]

အပိ စ၊ သည်သာမကသေး။ ပုဗ္ဗဘာဂေါ ပုဗ္ဗဘာဂေါ၊ ဣဒ္ဓိ၏ ရှေ့အဘို့၌ ဖြစ်သောတရား၊ ဣဒ္ဓိ၏ ရှေ့အဘို့၌ဖြစ်သော တရားသည်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါနာမ၊ ဣဒ္ဓိ၏ အခြေခံတရားမည်၏။ ပဋိလာဘော ပဋိလာဘော၊ ရအပ်သောတရား၊ ရအပ်သောတရားသည်။ ဣဒ္ဓိနာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ အယံ အတ္ထော၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဥပစာရေနဝါ၊ ဥပစာရဈာန်ဖြင့်သော်၎င်း။ ဝိပဿနာယဝါ၊ ဝိပဿနာဖြင့်သော်၎င်း။ ဒီပေတဗ္ဗော၊ ပြုထိုက်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပဌမဇ္ဈာနပရိကမ္ပံ၊ ပဌမဈာန်၏ ပရိကမ်သည်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါနာမ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် မည်၏။ (ပဌမဈာန်ဟူသော ဣဒ္ဓိ၏ ရှေ့အဘို့၌ အခြေခံဖြစ်သောကြောင့် ဣဒ္ဓိ- ပါဒ်မည်၏။) ပဌမဇ္ဈာနံ၊ ပဌမဈာန်သည်။ ဣဒ္ဓိနာမ၊ ဣဒ္ဓိမည်၏။ (ဈာန်ရဘို့ရန် ပရိကမ်အလုပ်၏ ပြီးစီး ထမြောက်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိမည်၏။) ဒုတိယဇ္ဈာနပရိ- ကမ္ပံ၊ ဒုတိယဈာန်၏ ပရိကမ်သည်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါနာမ၊ မည်၏။ ဒုတိယဇ္ဈာနံ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိနာမ။ [ဤအတိုင်း ဖော်ပေးပါ။ ပေယျာလမြုပ်ထားသည်။]

တတိယ ။ပေ။ စတုတ္ထ ။ပေ။ အာကာသာနဉ္စာယတန ။ပေ။ ဝိညာဏဉ္စာယ- တန။ပေ။ အာကိဉ္စညာယတန။ပေ။ နေဝသညာနာသညာယတနပရိကမ္ပံ၊ နေဝ- သညာနာသညာယတနဈာန်၏ ပရိကမ်သည်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါနာမ။ နေဝသညာနာ- သညာယတနံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်သည်။ ဣဒ္ဓိနာမ။ သောတာ- ပတ္တိမဂ္ဂဿ၊ သောတာပတ္တိမဂ်၏။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာသည်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါနာမ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ ဣဒ္ဓိနာမ။ သကဒါဂါမိ။ပေ။ အရ- ဟတ္တမဂ္ဂဿ၊ အရဟတ္တမဂ်၏။ ဝိပဿနာ၊ ဣဒ္ဓိပါဒေါ နာမ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ အရဟတ္တမဂ်သည်။ ဣဒ္ဓိနာမ။

ပဋိလာဘောနာပိ၊ ရအပ်သော တရားဖြင့်လည်း။ ဒီပေတံ၊ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပြုခြင်းငှါ။ ဝနုတိယေဝ၊ သင့်သည်သာ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ နာမ၊ မည်၏။ (ဒုတိယဈာန်ဟူသော ဣဒ္ဓိ၏ အခြေခံမည်၏။) ဒုတိယဇ္ဈာနံ၊

သည်။ ဣဒ္ဓိနာမ။ ဒုတိယဇ္ဈာနံ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါနာမ။ တတိယဇ္ဈာနံ၊ ဣဒ္ဓိ
 နာမ။ ပေ။ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါနာမ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ သည်။
 ဣဒ္ဓိနာမ။ (ပဋိလာဘော၊ ပဌမဈာန် အစရှိသော ရအပ်သော တရားထူးသည်။)
 ကေနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိမည်သနည်း။ (ပုဗ္ဗဘာဂေါ၊
 ရှေ့အဘို့၌ဖြစ်သောပရိကမ်စသောတရားသည်။) ကေနဋ္ဌေန၊ ကြောင့်။ ပါဒေါ၊
 ပါဒမည်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကားအမေးတည်း။ (ပဋိလာဘော၊ သည်။) ဣဇ္ဈာ-
 ကဋ္ဌေနော၊ ပြီးစီးခြင်းဟူသော အနက်ကြောင့်ပင်။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ (ပုဗ္ဗဘာဂေါ၊
 သည်။) ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေနော၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်ပင်။ [ရှေ့၌
 ပါပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဝေ သဒ္ဓါနှင့် တကွဆိုသည်။] ပါဒေါ၊ မည်၏။ (ဣတိ၊
 ဤကား အဖြေတည်း။) [ဋီကာ၌ ဝစနသေသော-ဟု ဆိုသောကြောင့် ပဋိ-
 လာဘော၊ ပုဗ္ဗဘာဂေါတို့ကို ထည့်၍ အနက်ပေးသည်။] ဝေ၊ ဤသို့။ ဣဇာပိ၊
 ဤနည်း၌လည်း။ (အပိစ-ဟုတက်လာသော ဤနည်း၌လည်း။) [ယောဇနာ၌
 ဣဇာပိတိ ဘေဒကထာယံ-ဟု ဖွင့်လေသည်။] ဣဒ္ဓိတိဝိ၊ ဣဒ္ဓိဟူသော အမည်
 သည်၎င်း။ ပါဒေါတိဝိ၊ ပါဒေါဟူသော အမည်သည်၎င်း။ အညဿ၊ ခန္ဓာ
 လေးပါးမှ အခြားသော။ ကဿစိ၊ တစုံတခုသောတရား၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်
 သည်။ န၊ မဟုတ်။ သမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ကုန်သော။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံယေဝ၊
 တို့၏သာ။ အဓိဝစနံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ပန၊ ဆက်။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်သော်။ ဣဒ္ဓါ၊ ဤစကားကို။ (အာစရိ-
 ယာ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်။) အာဟံသု၊ ဆိုကြကုန်ပြီ။ (ကိံ၊ နည်း။)
 သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပရဒတာ၊ နောက်၌။ ဥတ္တရစူဠဘာဇနီယံ နာမ၊
 ဥတ္တရစူဠဘာဇနီယ မည်သော နည်းကို။ ယဒိ န အာဟရေယျ၊ အကယ်၍

ဝေ ဝုတ္တေ။ ပေ။ မာဟံသု။ ။အာဟံသု၏ကတ္တား မပါသော်လည်း ဋီကာ၌
 “တေသံ အဋ္ဌကထာစရိယာနံ အဓိပ္ပါယော”ဟု ဆိုသောကြောင့် အာဟံသု၏ ကတ္တား
 ကို “အာစရိယာ”ဟု တည့်ပါ။ ဤအဋ္ဌကထာ၌— “ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ အမည်သည်။
 သမ္ပယုတ္တကာနံ စတုန္နံ ခန္ဓာနံယေဝ အဓိဝစနံ”ဟု ဆိုထား၏။ ထိုအဆိုကို မနှစ်သက်
 သောကြောင့် ရှေးအဋ္ဌကထာဆရာတို့က “စတုန္နံ။ ပေ။ န အာဟရေယျ၊ ဥတ္တရစူဠဘာဇနီ-
 ယေ ပန။ ပေ။ ကထိတံ”ဟု ဆိုကြသည်။

ဆိုလိုရင်းကား — ပါဠိတော်ဝယ် ဥတ္တရစူဠဘာဇနီယအခန်း၌ “ဆန္ဒောယေဝ
 ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါ။ ပေ။ ဝိမံသာဝ ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒေါ” ဟု ဣဒ္ဓိပါဒ၏သရုပ်ကို ထုတ်ဆောင်တော်
 မမူလျှင် ဣဒ္ဓိပါဒ ဟူသော အမည်သည် ဤဆိုအပ်ပြီးသည့်အတိုင်း စတုက္ခန္ဓာ၏အမည်
 ဖြစ်နိုင်စရာရှိပါ၏။ ယခုသော်ကား ဣဒ္ဓိပါဒ၏သရုပ်ကို “ဆန္ဒ၊ ဝိရိယ၊ စိတ္တ၊ ဝိမံသာ”
 ဟု တိုက်ရိုက် ထုတ်ဆောင်တော် မူသောကြောင့် ဣဒ္ဓိပါဒ အမည်သည် စတုက္ခန္ဓာ၏
 အမည် မဖြစ်နိုင်ပါ-ဟူလို။

ထုတ်ဆောင်တော်မူအံ့။ (ဝေံသတိ၊ ဤသို့ ထုတ်ဆောင်တော် မမူလသော်။) စတုန္ဒ ခန္ဓာနမေဝ အဓိဝစနံ။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ ဥတ္တရ- စူဠဘာဇနိယေ၊ ဤ။ ဆန္ဒောယေဝ၊ ဆန္ဒသည်ပင်။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါ၊ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ မည်၏။ ဝီရိယမေဝ ။ပေ။ စိတ္တမေဝ ။ပေ။ ဝိမံသာဝ၊ ပင်။ ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကထိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (ဣတိ၊ အာဟံသု)။ ပန၊ ဝါဒန္တရ။ ကေစိ၊ အချို့သော ဥတ္တရဝိဟာရဝါသိထေရ်တို့သည်။ ဣဒ္ဓိနာမ၊ မည်သည်။ အနိပ္ပန္နာ၊ နိပ္ပန္န မဟုတ်။ ဝါ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ်သော ပရမတ္ထတရားမဟုတ်။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ သည်။ နိပ္ပန္နော၊ နိပ္ပန္နတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒိံ သု၊ ဆိုကြကုန်ပြီ။ တေသံ၊ ထိုထေရ်တို့၏။ ဝစနံ၊ စကားကို။ ပဋိက္ခိပိတော၊ ပယ်မြစ်၍။ ဣဒ္ဓိပိ၊ သည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါပိ၊ သည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ နိပ္ပန္နော၊ နိပ္ပန္နတည်း။ တိလက္ခဏဗ္ဗာဟုတော၊ လက္ခဏာသုံးရပ်ဖြင့် အမှတ်တံဆိပ် ခတ်နှိပ်အပ်၏။ ဣတိ၊ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ဣမသ္မိံ သုတ္တန္တဘာဇနိယေ၊ ဤ။ လောကီယလောကုတ္တရ- မိဿကာ၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ တို့ကို။ ကထိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သုတ္တန္တဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ကေစိ ။ပေ။ ဝဒိံ သု။ ။ဥတ္တရဝိဟာရဝါသိ ထေရ်တို့ကို “ကေစိ”ဟု ဆိုသည်။ ထို ထေရ်တို့က “ဣဒ္ဓိ” ဆိုတာ ပြီးစီးခြင်း၊ ပြည့်စုံခြင်း ကြိယာသာဖြစ်သောကြောင့် ပရမတ္ထ အထည်ကိုယ် မရနိုင်ရကား အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ်သော နိပ္ပန္နတရား မဟုတ်၊ အနိပ္ပန္နသာ ဖြစ်၏။ ထိုဣဒ္ဓိ၏ အခြေခံဖြစ်သော ဣဒ္ဓိပါဒကား ပရိကမ်ဘာဝနာ အလုပ်နှင့် အောက်အောက် ဈာန် စသည် ဖြစ်သောကြောင့် ပရမတ္ထအထည်ကိုယ် ရနိုင် ရကား တရားအားထုတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြီးစေအပ်သောတရား ဖြစ်၍ နိပ္ပန္နတည်း။ ဤသို့ ဆိုကြသတတ်။

နိပ္ပန္နော ။ ။ ဤ အဋ္ဌကထာဆရာကား— ဣဒ္ဓိပါဒသည် ပရိကမ္မဘာဝနာနှင့် ပဌမဈာန်စသော အောက်အောက် ဈာန်များဖြစ်၍ နိပ္ပန္နဖြစ်သကဲ့သို့ ဣဒ္ဓိလည်း ပြီးစီး သော ဈာန်တရား၊ မဂ်တရား၊ ပိုလ်တရား ဖြစ်ရကား ပရမတ္ထအထည်ကိုယ် ရကောင်း သော နိပ္ပန္နပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “ဣဒ္ဓိပါဒေါပိ နိပ္ပန္နော၊ တိလက္ခဏဗ္ဗာဟုတော” ဟု ဆိုသည်။ နိပ္ပန္နဟူသည် အကြောင်းတရားတို့ ပြီးစေအပ်သော ပရမတ္ထတရားတည်း။ တိလက္ခဏဗ္ဗာဟုတည်းလည်း အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟု သုံးသပ်၍ ရစကောင်းသော သင်္ခတတရားတည်း။ [တိလက္ခဏေန၊ အနိစ္စတာ စသော ၃-ပါးသော လက္ခဏာသည် + အဗ္ဗာဟုတော၊ ရှေးရှုခတ်အပ်၏။ ဣတိ တိလက္ခဏဗ္ဗာဟုတော။ အနိစ္စ အနိစ္စ စသည်ဖြင့် သုံးသပ်အပ်သည်ကို “တိလက္ခဏာဖြင့် တံဆိပ်ခတ်နှိပ်အပ်”ဟု ဆိုသည်။]

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနီယအဖွင့်

၄၄၄။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယံ၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်းသည်။ ဥတ္တာနုတ္တ-
 မေဝ၊ သာ။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌။ နယာ၊ နည်းတို့ကို။
 ဂဏေတဗျာ၊ ရေတွက်ထိုက်ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဆန္ဒသမာဓိ။ပေ။ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေ-
 တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တဋ္ဌာနသ္မိံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိရပ်၌။ လောကုတ္တရာနိ၊
 လောကုတ္တရာ ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရိ နယသဟဿာနိ၊ လေးထောင်သောနည်း
 တို့ကို။ ဝိဘတ္တာနိ၊ ဝေဘန်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဝီရိယသမာဓိအာဒိသုပိ၊ ဝီရိယ
 သမာဓိ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဒေဝေ နယော၊ တည်း။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။
 ဥတ္တရစူဠဘာဇနီယေ၊ ၌။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေ၊ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ်၌။ စတ္တာရိ နယသဟဿာနိ
 ဝိဘတ္တာနိ၊ ဝီရိယစိတ္တဝီမံသိဒ္ဓိပါဒေ၊ ဝီရိယီဒ္ဓိပါဒ်၊ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ်၊ ဝီမံသိဒ္ဓိပါဒ်၌။
 [“ပါဒေသု”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။] စတ္တာရိ စတ္တာရိ (နယသဟဿာနိ)၊
 တို့ကို။ (ဝိဘတ္တာနိ)။ ဣတိ၊ သို့။ အဋ္ဌန္တံ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ စတုက္ကာနံ၊ စတုက္က
 တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။
 ဒုတ္တိံ သနယသဟဿာနိ၊ သုံးသောင်းနှစ်ထောင်သော နည်းတို့ကို။ ဝိဘတ္တာနိ။
 ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ နိဗ္ဗုတ္တိတလောကုတ္တရာနံယေဝ၊ လောကီမှ နှစ်စေအပ်သော
 လောကုတ္တရာသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။
 ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ဒုတ္တိံ သနယသဟဿပုဋိမဏ္ဍိတံ၊ သုံးသောင်း နှစ်ထောင်သော
 နည်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော။ ဧတံ အဘိဓမ္မဘာဇနီယံ၊ ကို။ ကထိတံ၊
 ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်

၄၆၂။ ပဉ္စာပုစ္ဆကေ၊ နည်း၌။ ပါဠိအနုသာရေနေဝ၊ သာလျှင်။ ဣဒ္ဓိ-
 ပါဒါနံ၊ တို့၏။ ကုသလာဒိဘာဝေါ၊ ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိ-
 တဗျော၊ ၏။ ပန၊ အထူးကား။ အာရမ္မဏတ္ထိကေသု၊ အာရမ္မဏတိုက်တို့၌။
 သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ၊ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည်။ အပ္ပမာဏံ၊
 အပ္ပမာဏဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်း
 ကြောင့်။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာဝေ၊ အပ္ပမာဏာရမ္မဏတို့သာတည်း။ [ဤ ပဉ္စာ
 ပုစ္ဆကနည်း၌ လောကုတ္တရာဣဒ္ဓိပါဒ်ကိုသာ ဟောတော်မူသောကြောင့် “အပ္ပ-
 မာဏာရမ္မဏာ ဝေ”ဟု ဆိုသည်။] မဂ္ဂါရမ္မဏာ၊ မဂ္ဂါရမ္မဏတို့သည်။ န၊
 မဟုတ်ကုန်။ ပန၊ ကား။ သဟဇာတဟေတုဝသေန၊ တကွဖြစ်သောဟိတ်နှင့်
 စပ်သဖြင့်။ (သမ္မာဒိဋ္ဌိဟူသောဟိတ်နှင့် ယှဉ်သဖြင့်။) မဂ္ဂဟေတုကာ၊ မဂ်နှင့်
 ယှဉ်သောဟိတ်ရှိကုန်၏။ မဂ္ဂါဓိပတိနော၊ မဂ်ဟူသော အဓိပတိပစ္စည်း ရှိကုန်

သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ဟိ၊ မှန်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အဓိပတယော၊ အဓိပတိ
 တို့သည်။ အညမညံ၊ ချင်း။ ဂရုံ၊ အလေးဂရုကို။ န ကရောန္တိ၊ မပြုကြကုန်။
 ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (စတ္တာရော အဓိပတယော အညမညံ ဂရုံ န ကရောန္တိ၊ နည်း။)
 သယံ၊ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်။ ဇေဋ္ဌကတ္တာ၊ အကြီးအကဲတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 (စတ္တာရော အဓိပတယော အညမညံ ဂရုံ န ကရောန္တိ၊ ကုန်။) ဟိ၊ ချဲ့။ (တနည်း)
 ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ သမဇာတိကာ၊ တူသောအမျိုးဇာတ် ရှိကုန်
 သော။ သမဝယာ၊ တူသော အရွယ် ရှိကုန်သော။ သမထာမာ၊ တူသော အား
 အစွမ်း ရှိကုန်သော။ သမသိပ္ပါ၊ တူသောအတတ် ရှိကုန်သော။ စတ္တာရော၊
 လေးယောက်ကုန်သော။ ရာဇပုတ္တာ၊ မင်းသားတို့သည်။ အတ္တနော အတ္တနော၊
 မိမိ မိမိ၏။ ဇေဋ္ဌကတာယ၊ အကြီးအကဲ၏အဖြစ်ကြောင့်။ အညမညသ၊ အား။
 အပစိတိံ၊ အရိုအသေကို။ န ကရောန္တိ ယထာ၊ မပြုကြကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။
 စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ ဣမေပိ အဓိပတယော၊ တို့သည်လည်း။ ပါဠိ-
 ယေက္ကံ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအသီး။ ဇေဋ္ဌကဓမ္မတာယ၊ အကြီးအကဲတို့၏ အဖြစ်
 ဟူသော သဘောရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အညမညံ ဂရုံ န ကရောန္တိ။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ဧကန္တေနော၊ စင်စစ်အားဖြင့်သာ။ မဂ္ဂါဓိပတိနော။ န၊ မဟုတ်ကုန်။

အတိတာဒိယ၊ အတိတ် အစရှိသည်တို့တွင်။ ဧကောရမ္မဏဘာဝေနပိ၊ တခု
 သော အာရုံရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်လည်း။ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ မဆိုထိုက်ကုန်။
 [နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုသောကြောင့် အတိတာရမ္မဏ စသည် မဆိုထိုက်။] ပန၊ ဆက်။
 နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါဓမ္မတ္တာ၊ ဗဟိဒ္ဓတရား၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ
 နာမ၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏတို့ မည်သည်။ ဟောန္တိ။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ တေသ္မိံ ပဉ္စာပုစ္ဆ-
 ကေ၊ ဌ။ [အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်းကို ပေါင်းဘို့ရာ တေသ္မိံ ပိဟု ပိသဒ္ဓါပါလျှင်
 ကောင်း၏။] နိဗ္ဗတ္တိတလောကုတ္တရာယေဝ၊ လောကီတရားတို့မှ နှစ်စေအပ်သော
 လောကုတ္တရာသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါ ကထိတာ။ ဟိ၊ မှန်။ သမ္မာ-
 သမ္ဗုဒ္ဓေန၊ သည်။ သုတ္တန္တဘာဇနိယသ္မိံ ယေဝ၊ နည်း၌သာ။ လောကီယ-
 လောကုတ္တရမိဿကာ ဣဒ္ဓိပါဒါ ကထိတာ။ အဘိဓမ္မဘာဇနိယပဉ္စာပုစ္ဆကေသု
 ပန၊ နည်းတို့၌ကား။ လောကုတ္တရာယေဝ (ဣဒ္ဓိပါဒါ ကထိတာ)။ ဣတိဧဝံ၊
 သို့။ အယံ ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်္ဂေပိ၊ ကိုလည်း။ တေပရိဝဋံ နိဟရိတံ၊ ဒသိတော။
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သမ္မောဟဝိနောဒနိယာ။ပေ။ နိဋ္ဌိတာ။
 ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်္ဂေဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်

၄၆၆။ ဣဒါနိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်းကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ တဒ-
 နန္တရေ၊ ထို ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်း၏ အခြားမဲ့၌။ (ဝုတ္တေ။) ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။
 သတ္တာတိ၊ သည်။ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ၊ တည်း။ [ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိမှစ၍ ဝေဒိတဗ္ဗော
 တိုင်အောင် ဝါကျများကို အဋ္ဌသာလိနိ၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ်
 အဖွင့်၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။ ကေဝုစံ ဗဟုဝုစံသာ ကု၏။ “ဗုဇ္ဈတိ ကိလေသသန္တာန-
 နိဒ္ဓါယ” နေရာဝယ် အဋ္ဌသာလိနိ၌ “ဗုဇ္ဈတိတိ ကိလေသသန္တာနနိဒ္ဓါယ” ဟု
 ရှိ၏။ “ယောပနေသ” နေရာ၌လည်း ထိုဝယ် “ယောပေသ” ဟု ရှိ၏။ ဤ၌ ပနကို
 ပက္ခန္တရ ကြံပါ။] သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါတိ အာဒိသု၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ အစ
 ရှိသော ပုဒ်တို့၌။ (အတ္ထော ဝေံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) ပသတ္ထော စ၊ ချီးမွမ်းအပ်သည်
 လည်း ဖြစ်သော။ သုန္ဒရော စ၊ ကောင်းသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊
 ဗောဇ္ဈင်တည်း။ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ချီးမွမ်းအပ်သော ဗောဇ္ဈင်။ ဝါ၊ ကောင်းသော
 ဗောဇ္ဈင်။ သတိယေဝ၊ သတိသည်ပင်။ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ချီးမွမ်းအပ်သော
 ဗောဇ္ဈင်တည်း။ ဝါ၊ ကောင်းသောဗောဇ္ဈင်တည်း။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဇ္ဈင်။
 ဝါ၊ ဇ္ဈင်။

တတ္ထ၊ ထို သမ္မောဇ္ဈင်တို့တွင်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌာန-
 လက္ခဏော၊ အ ရံ၌ ကပ်၍တည်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊
 သည်။ ဝိစယလက္ခဏော၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို ဖိစပ်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။
 ဝီရိယ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ ပဂ္ဂဟလက္ခဏော၊ သမ္ပယုတ် တရားတို့ကို
 ချီးမြှောက်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ ဖရဏလက္ခဏော၊
 သပ္ပိတိက စိတ္တဇရုပ်တို့ကို ဖြန့်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။
 ဥပသမလက္ခဏော၊ ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ သမာဓိ-
 သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ အင်္ဂိက္ခေပလက္ခဏော၊ မပျံ့လွင့်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။
 ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ သည်။ ပဋိသင်္ခါန လက္ခဏော၊ လျှောက်ပတ်စွာ
 ရေတွက်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။

တေသု၊ ထို သမ္မောဇ္ဈင်တို့တွင်။ သတိဉ္စ ခွါဟံ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗတ္ထိကံ ဝဒါ-
 မိတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။
 ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ ထိုအား။ ဥပကာရတ္တာ၊ လျှော်သောကျေးဇူးကို ပြုတတ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ကို။ ပဌမံ၊ စ။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။
 သတိဉ္စ၊ သတိကိုကာ။ သဗ္ဗတ္ထိကံ၊ အလုံးစုံ တွန့်ဆုတ်သောစိတ်၊ ပျံ့လွင့်သော
 စိတ်၌ဖြစ်သော တရားဟူ၍။ ဝါ၊ အလုံးစုံတွန့်ဆုတ်သောစိတ်၊ ပျံ့လွင့်သော
 စိတ်၌ အလိုရှိတိုက်သောတရား ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဤကား အဋ္ဌ-

ကထာအဖွင့်တည်း။] (တနည်း) သဗ္ဗတ္ထိကံ၊ တွန့်ဆုတ်သောအခါ၊ ပျံလွင့်သော အခါဝယ် ပျံးစေထိုက်ကုန်၊ အလုံးစုံသော ဗောဇ္ဈင်တို့၏ အကျိုးရှိကြောင်း တရားဟူ၍။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ [ဤကား မူလဋီကာ နည်းတည်း။] (မဟာဝဂ္ဂ၊ ဗောဇ္ဈင်သံယုတ်၊ သာကစ္ဆဝဂ်၊ အဂ္ဂိသုတ်။) [သဗ္ဗတ္ထိကံပုဒ်၏ အဖွင့်ကို မူလဋီကာ သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း၊ ကာယာနုပဿနာ ဥဒ္ဒေသ အဖွင့်၌ ရှုပါ။] တတော၊ ထို သတိသမ္မောဇ္ဈင်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သတော၊ သတိမပြတ်၊ အမှတ် ရသည်။ (ဟုတ္တာ) ဝိဟရန္တော၊ သော်။ တံဓမ္မံ၊ ထိုရုပ် နာမ်တရားကို။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ပဝိစိနတိ၊ အနိစ္စ အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့် အပြားအားဖြင့် စိစစ်၏။ ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ ဝေ၊ သို့။ အနုက္ကမေနေဝ၊ အစဉ်အားဖြင့် သာလျှင်။ နိက္ခေပပယောဇနံ၊ ချထားရခြင်း၏ အကျိုးသည်။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိ တော်၌။ အာဂတမေဝ၊ တိုက်ရိုက်လာသည်သာ။ [ဤပါဠိတော်၌ ရှေ့နောက် စဉ်ရခြင်း၏ အကျိုးကို တိုက်ရိုက်ဟောတော်မူသည်။]

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး ။ပေ။ အံ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတေ၊ ဤ ဗောဇ္ဈင် တို့ကို။ အနုနာ၊ မယုတ်လျော့ကုန်သော။ အနုဓိကာ၊ မပိုလွန်ကုန်သော။ သတ္ထေ- ဝ၊ ခုနစ်ပါးတို့ကိုသာ။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ လိနုဒ္ဒစပဋိပက္ခတော စ၊ တွန့်ဆုတ်သောစိတ်၊ ပျံလွင့်သော စိတ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တို့၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သဗ္ဗတ္ထိကတော စ၊ အလုံးစုံသော ဗောဇ္ဈင်တို့၌ အလိုရှိထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ အလုံးစုံ တွန့်ဆုတ် သောစိတ်၊ ပျံလွင့်သောစိတ် ဖြစ်ရာအခါ၌ အလိုရှိထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း။ (ဧတေ အနုနာ အနုဓိကာ သတ္ထေဝ ဝုတ္တာ။ ဣတိ၊ ဤကားအဖြေတည်း။) ဟံ၊ ချဲ့။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဗောဇ္ဈင်တို့တွင်။ တယော၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်ံ၊ တို့သည်။ လီနဿ၊ တွန့်ဆုတ်သောစိတ်၏။ ပဋိပက္ခာ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်တို့တည်း။ ယထာဟ၊ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ ယသ္မိဉ္စ ခေါ် ဘိက္ခဝေ။ ပေ။ ပီတိ သမ္မောဇ္ဈင်- သ ဘာဝနာယာတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ လီနံ၊ တွန့်ဆုတ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ဓမ္မဝိစယ- သမ္မောဇ္ဈင်ံ၊ ကို။ ဘာဝနာယ၊ ဖြစ်စေခြင်း၏။ ဝါ၊ ပျံးစေခြင်း၏။ ကာလော၊ အခါတည်း။ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ံ၊ ဘာဝနာယ၊ ကာလော။ ပီတိ- သမ္မောဇ္ဈင်ံ၊ ဘာဝနာယ၊ ကာလော။ —ဗောဇ္ဈင်သံယုတ်၊ သာကစ္ဆဝဂ်၊ အဂ္ဂိသုတ်။] တယော၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်ံ၊ တို့သည်။ ဥဒ္ဒေသ၊ ပျံလွင့်သော စိတ်၏။ ပဋိပက္ခာ၊ တို့တည်း။ ယထာဟ၊ နည်း။ ယသ္မိံ ခေါ် ဘိက္ခဝေ။ ပေ။ ဘာဝနာယာတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ ဥဒ္ဒေသံ၊ အထက်အထက်၌ တုန်လှုပ်သော။ ဝါ၊ ပျံလွင့်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။

ဟောတိ။ တသ္မိံ သမယေ ဌ။ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ၊ ဘာဂနာယ ကာလော။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဂနာယ ကာလော။ ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဂနာယ ကာလော။ —ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်၊ သာကစ္ဆဝဂ်၊ အဂ္ဂိသုတ်။]

[လိနုဒ္ဓစ္စတော၏ အကျယ်ကို ပြုပြီး၍၊ သဗ္ဗတ္တိကတော၏ အကျယ်ကို ပြုလိုသောကြောင့် “ဧကော ပနေတ္ထ” စသည်မိန့်။] ပန၊ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤဗောဇ္ဈင်္ဂတို့တွင်။ ဧကော၊ တပါးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂသည်။ (သဗ္ဗတ္တိကော ဌှစ်ပ။) ဝါ၊ ကို။ (ဣစ္ဆိတဗ္ဗ ဌှစ်ပ။) သဗ္ဗဗျူနေသု၊ အလုံးစုံသော ဟင်းလျာတို့၌။ လောဏဓူပနံ၊ ဘား၊ ကရဝေး၊ ဇီယာ၊ မဆလာစသော အခိုးအထုံကို။ (ဣစ္ဆိတဗ္ဗ) ဝိယ၊ အလိဂ္ဂိထိုက်သကဲ့သို့၎င်း။ သဗ္ဗေသု၊ ကုန်သော။ ရာဇကိစ္စေသု၊ မင်း၏ အမှုကိစ္စတို့၌။ သဗ္ဗကမ္မိကအမစ္စော၊ အလုံးစုံအလုပ်၌ ကျမ်းကျင်သော အမတ်ကို။ (ဣစ္ဆိတဗ္ဗော) ဝိယ စ၊ သို့၎င်း။ (ဧဝံ၊ တူ။) သဗ္ဗဗောဇ္ဈင်္ဂေသု၊ အလုံးစုံသောဗောဇ္ဈင်္ဂတို့၌။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗတော၊ အလိဂ္ဂိထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗတ္တိကော၊ သဗ္ဗတ္တိက မည်၏။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့၌ အလိဂ္ဂိထိုက်သော တရားမည်၏။ ယထာဟ၊ နည်း။ သတိဉ္စ ခါဟံ။ ပေ။ ဝဒါမိတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ)။ သဗ္ဗတ္တကန္တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ပါဠိ၊ ပါဠိတော်ပါဌ်သည်။ (အတ္ထိ)။ ဒိန္နမ္ပိ၊ နှစ်မျိုးသော ပါဠိတို့၏လည်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့၌။ ဝါ၊ အလုံးစုံ တွန့်ဆုတ်သောစိတ်၊ ပျံလွင့်သောစိတ် ဖြစ်ရာအခါတို့၌။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ ထိုက်၏။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ လိနုဒ္ဓစ္စပဋိပက္ခတော၊ ကြောင့်၎င်း။ သဗ္ဗတ္တိကတော စ၊ ကြောင့်၎င်း။ သတ္ထေဝ၊ တို့ကိုသာ။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

၄၆၇။ ဣဒါနိ၊ ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးကို ပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ နေသံ၊ ထိုဗောဇ္ဈင်တို့၏။ ဧကသ္မိံ ယေဝ၊ တမျိုးတည်းသာလျှင် ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏေ၊ အာရုံ၌။ အတ္တနော အတ္တနော၊ မိမိ မိမိ၏။ ကိစ္စဝသေန၊ ကိစ္စ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ ကိစ္စနှင့် စပ်သဖြင့်။ နာနာကရဏံ၊ အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူးကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ တတ္ထ ကတမော သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါတိ အာဒိ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ တတ္ထ၊ ထိုတတ္ထ ကတမော သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ဣဓ ဘိက္ခု၊ တိ၊ ကား။ ဣမသ္မိံ သာသနေ၊ ဌှစ်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သတိမာ ဟောတိတိ၊ ကား။ ပညာယ၊ ပညာအားဖြင့်။ ပညဝါ၊ ပညာရှိသူသည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ယသေန၊ အခြံအရံအားဖြင့်။ ယသဝါ၊ အခြံအရံရှိသူသည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ သို့၎င်း။ ဓနေန၊ ဥစ္စာအားဖြင့်။ ဓနဝါ၊ ဥစ္စာရှိသူသည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ သို့၎င်း။ (ဧဝံ၊ တူ။) သတိယာ၊ သတိအားဖြင့်။ သတိမာ၊ သတိရှိသူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ [ဤသို့ အနက်ပေးလျှင် ပညာယ စသည်ကို ပညဝါ စသည်ဝယ် ပညာစသည်၌ အဘိန္နဝိသေသန စပ်။] (တနည်း) ပညာယ၊ ကြောင့်။ ပညဝါ၊

ပညာဝါ မည်သည်။ (ဟောတိ)ဝိယ၊ ကဲ့သို့၎င်း။ ပေ။ (ဝေံ၊ တူ။) သတိယာ၊ သတိ
ကြောင့်။ သတိမာ၊ သတိမာ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ။ [ဤသို့ပေးလျှင် ပညာယ
သည် ပညာါအမည်ရခြင်း၏ သဒ္ဒပ္ပဝတ္တိနိမိတ်တည်း။ ယသေန ယသဝါစသည်
၌လည်း နည်းတူ။] သတိသမ္ပန္နော၊ သတိနှင့် ပြည့်စုံသည်။ (ဟောတိ၊ ။)
ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ပရမေနာတိ၊ ကား။ ဥတ္တမေန၊ မြတ်သော။ (သတိနေပက္ကေန ဌိစပ်။) ဟိ၊
မှန်။ တံ၊ ထို သတိနေပက္ကသည်။ ပရမတ္ထသစ္စဿ၊ ပရမတ္ထသစ္စာ ဖြစ်သော။
နိဗ္ဗာနဿစေဝ၊ နိဗ္ဗာန်အား၎င်း။ မဂ္ဂဿ စ၊ မဂ်အား၎င်း။ အနုလောမတော၊
လျော်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပရမံ နာမ၊ အလွန်မြတ်ဆုံးသည် မည်သည်။ ဥတ္တမံ
(နာမ)၊ မြတ်သည်မည်သည်။ သေဋ္ဌံ (နာမ)၊ ချီးမွမ်းအပ်သည် မည်သည်။
ဟောတိ၊ ။ သတိနေပက္ကေနာတိ ဣတ္ထော ဌိ။ ပညာ၊ ကို။ နေပက္ကံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ။
[နိပက၏ ဝစနတ္တကို ဋီကာကျော်နိဿယ၊ ဝိထိမုတ်ပိုင်း၊ ဘူမိစတုက္ကအဖွင့်၌
ရှုပါ။ နိပကဿ+ဘာဝေါ နေပက္ကံ=ရင့်ကျက်သော ပညာရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း
ဖြစ်ရာ ဉာဏ်ပညာ။] သတိယာစေဝ၊ သတိနှင့်၎င်း။ နေပက္ကေန စ၊ ရင့်ကျက်
သူ၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ဉာဏ်ပညာနှင့်၎င်း။ (သမန္နာဂတော ဌိစပ်။) ဣတိ
အတ္ထော၊ နက်။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး။ ပေ။ အံ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမသ္မိံ သတိဘာဇနိ-
ယေ၊ ဤသတိကို အကျယ်ဝေဘန်ရာ ပါဠိရပ်၌။ ပညာ၊ ကို။ သင်္ဂဟိတာ၊ သိမ်းယူ
အပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ သတိယာ၊ သတိ၏။ ဗလဝဘာဝ-
ဒီပနတ္ထံ၊ အားရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝါ၊ အားရှိသည်၏အဖြစ်ကို
ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ [ကသ္မာအမေးနှင့်လိုက်အောင်ပေးသည်။] (ဣမသ္မိံ
သတိဘာဇနိယေ ပညာ သင်္ဂဟိတာ။ ဣတိ တည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ သတိ၊ သည်။
ပညာယ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိမ္မိံ၊ အတူလည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ။ [ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်၊ မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာစိတ်တို့၌ အတူတကွ
ဖြစ်၍၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ်စိတ်တို့၌ ကင်း၍ ဖြစ်သည်။] ပညာယ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တူ။
ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ လသော်။ ဗလဝတိ၊ အားရှိသည်။ ဟောတိ။ (ပညာယ၊ နှင့်။)
ဝိနာ၊ ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ လသော်။ ဒုဗ္ဗလာ၊ အားမရှိသည်။ (ဟောတိ)။ တေန၊
ကြောင့်။ အဿာ၊ ထိုသတိ၏။ ဗလဝဘာဝဒီပနတ္ထံ၊ ငှါ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ပညာ
သင်္ဂဟိတာ။

ဟိ၊ ဥပမာဆောင်။ ပေ။ အံ။ ဒ္ဓိသု၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဒိသာသု၊ အရပ်မျက်နှာ
တို့၌။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ရာဇမဟာမတ္တာ၊ မင်း၏ အမတ်ကြီးတို့သည်။ တိဋ္ဌေယျု၊
တည်ကုန်ရာ၏။ တေသု၊ ထိုမင်း၏ အမတ်ကြီး နှစ်ယောက်တို့တွင်။ ဧကော၊
တယောက်သော အမတ်ကြီးသည်။ ရာဇပုတ္တံ၊ မင်းသားကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။

(လက်ကိုင်လုပ်၍။) တိဋ္ဌေယျ၊ တည်ရာ၏။ ဧကော၊ သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဓမ္မတာယ၊ သဘောအားဖြင့်။ ဧကကောဝ၊ တယောက်တည်းသာလျှင်။ (တိဋ္ဌေယျ၊ ရာ၏။) တေသု၊ တို့တွင်။ ရာဇပုတ္တံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဌိတော၊ တည်သောအမတ်ကြီးသည်။ အတ္တနော၊ ၏။ တေဇေနပိ၊ တန်ခိုးအားဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ ရာဇပုတ္တံ၊ ၏။ တေဇေနပိ၊ အားဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ တေဇဝါ၊ တန်ခိုးရှိသူသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ ဖြင့်။ ဌိတော၊ သည်။ တေန၊ ထိုမင်းသားကို လက်ကိုင်လုပ်၍ တည်သောအမတ်ကြီးနှင့်။ သမတေဇော၊ တူမျှသောတန်ခိုးရှိသည်။ န ဟောတိ ယထာ၊ မဖြစ်သကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ သာလျှင်။ ရာဇပုတ္တံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဌိတော၊ သော။ မဟာမတ္တောဝိယ၊ သို့။ ပညာယ၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တူ။ ဥပ္ပန္နာ၊ သော။ သတိံ၊ သည်။ (ဗလဝတိံ၊ သည်။ ဟောတိ။) အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ ဖြင့်။ ဌိတော၊ သော။ မဟာမတ္တော ဝိယ ပညာယ ဝိနာ ဥပ္ပန္နာ သတိံ (ဒုဗ္ဗလာ ဟောတိ။) တတ္ထ၊ ထို သတိံ ၂-မျိုးတို့တွင်။ ရာဇပုတ္တံ ဂဟေတွာ ဌိတော၊ သည်။ အတ္တနော၊ ၏။ တေဇေနပိ၊ အားဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ ရာဇပုတ္တံ၊ ၏။ တေဇေနပိ၊ အားဖြင့်၎င်း။ ဝါ၊ ကြောင့်၎င်း။ တေဇဝါ၊ သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဝေ၊ တူ။ ပညာယ သဒ္ဓိံ ဥပ္ပန္နာ သတိံ ဗလဝတိံ ဟောတိ။ အတ္တနော၊ ၏။ ဓမ္မတာယ၊ အားဖြင့်။ ဌိတော၊ တည်သော အမတ်ကြီးသည်။ တေန၊ ထို မင်းသားကို လက်ကိုင်လုပ်၍တည်သော အမတ်ကြီးနှင့်။ သမတေဇော၊ သည်။ န ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဝေ၊ တူ။ ပညာယ ဝိနာ ဥပ္ပန္နာ (သတိံ) ဒုဗ္ဗလာ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (သတိယာ၊ ၏။) ဗလဝဘာဝဒီပနတ္ထံ၊ ငှါ။ ပညာ၊ ကို။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

စိရကတမ္ပိတိ၊ ကား။ အတ္တနောဝါ၊ မိမိ၏သော်၎င်း။ ဝါ၊ မိမိသည်သော် ၎င်း။ ပရဿ ဝါ၊ သူတပါး၏သော်၎င်း။ ဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ ကာယေန၊ ကိုယ် ဖြင့်။ စိရကတံ၊ ကြာမြင့်စွာသောကာလ၌ပြုအပ်ခဲ့သော။ ဝတ္တံ ဝါ၊ ဝတ်အကျင့် ကိုသော်၎င်း။ ကသိဏမဏ္ဍလံဝါ၊ ကသိုဏ်းဝန်းကိုသော်၎င်း။ ကသိဏပရိကမ္ပံ ဝါ၊ ကသိုဏ်းပရိကံကိုသော်၎င်း။ (သရိတာ ဟောတိ ဌိစပံ။) စိရဘာသိတမ္ပိတိ၊ ကား။ အတ္တနောဝါ၊ ၎င်း။ ပရေနဝါ၊ ၎င်း။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ စိရဘာသိတံ၊ ကြာမြင့်စွာသောကာလ၌ပြောအပ်ခဲ့သော။ ဗဟုကမ္ပိ၊ များစွာလည်းဖြစ်သော။ ဝတ္တသိသေ၊ ဝတ်တည်းဟူသော အဦး၌။ ဌတော၊ တည်၍။ ဓမ္မကထံ ဝါ၊ တရား စကားကိုသော်၎င်း။ ကမ္မဋ္ဌာနဝိနိစ္ဆယံ ဝါ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း အဆုံးအဖြတ်ကိုသော် ၎င်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝိမုတ္တာယတနသိသေ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဦး၌။ ဌတော၊ ၍။ ဓမ္မကထမေဝ၊ တရားစကားကိုသာ လျှင်။ [ဝေဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာနဝိနိစ္ဆယကိုကန့်။] သရိတာ ဟောတိတံ၊ ကား။ တံ

ကာယဝိညတ္တိံ ၊ ထိုကာယဝိညတ်ကို၎င်း။ တံ ငစိဝိညတ္တိံ စ၊ ၎င်း။ သမုဋ္ဌာပေ-
 တွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ ပဝတ္တံ၊ သော။ အရူပဓမ္မကောဋ္ဌာသံ၊ နာမ်တရားအစုကို။
 (သရိတာ ဟောတိ ဌ္ဍိစပ်။) ဧဝံသို့။ ဝါ၊ သည်ပုံသည်နည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၍။ ဧဝံ
 သို့။ ဝါ၊ နည်း။ နိရုဒ္ဓေါ၊ ချုပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သရိတာ၊ သည်။ ဟောတိ။ အနု-
 သရိတာတိ၊ ကား။ ပုနပ္ပုနံ၊ ထပ်။ သရိတာ ဟောတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ သတိ-
 သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေတိ၊ ကား။ ဧဝံသို့။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်သော။ သေသဗောဇ္ဈင်္ဂသမုဋ္ဌာပိ-
 ကာ၊ ကြွင်းသော ဗောဇ္ဈင်တို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တာ၊
 သော။ အယံ သတိ၊ ဤသတိကို။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေတိ၊ ဟူ၍။ ကထိယတိ၊ ၎င်း။

သော တထာ သတော ဝိဟရန္တောတိ၊ ကား။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ တေန
 အာကာရေန၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဥပ္ပန္နာယ၊ ဖြစ်သော။ သတိယာ၊ သတိ
 ဖြင့်။ သတော၊ အမှတ်ရသည်။ ဟုတွာ၍။ ဝိဟရန္တော၊ နေလသော်။ တံ ဓမ္မန္တိ၊
 ကား။ စိရကတံ၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလ၌ ပြုအပ်ခဲ့သော။ စိရဘာသိတံ၊
 ကြာမြင့်စွာသောကာလ၌ပြောဆိုအပ်ခဲ့သော။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝုတ္တပ္ပကာရံ၊
 ဆိုအပ်ပြီးသောအပြားရှိသော။ (စိရကတံ ဝတ္တံဝါ စသည်ဖြင့်၎င်း၊ စိရဘာသိတံ
 ဓမ္မကထံဝါ စသည်ဖြင့်၎င်း ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော။) တံ ဓမ္မံ၊ ထိုတရား
 ကို။ ပညာယ ပဝိစိနတိတိ၊ ကား။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ။
 အနတ္တာ၊ အနတ္တ။ ဣတိ၊ သို့။ ပဝိစိနတိ၊ အပြားအားဖြင့် စိစစ်၏။ ပဝိစရတိတိ၊
 ကား။ အနိစ္စံ၊ ဒုက္ခံ၊ အနတ္တာ၊ ဣတိ၊ သို့။ တတ္ထ၊ ထိုတရား၌။ ပညံ၊ ကို။ စရာပေ-
 န္တော၊ လှည့်လည်စေလျက်။ ပဝိစရတိ၊ အပြားအားဖြင့် လှည့်လည်၏။ ပရိ-
 ဝိမံသံ အာပဇ္ဇတိတိ၊ ကား။ ဩလောကနံ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကြည့်ရှုခြင်းသို့။ ဂဝေသနံ၊
 ဉာဏ်ဖြင့် ရှုမှီးခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဝုတ္တ-
 ပ္ပကာရံ၊ ရှိသော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂသမုဋ္ဌာပကံ၊ ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ဣဒံ
 ဝိပဿနာဉာဏံ၊ ကို။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ နာမ၊ မည်၏ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။

တထာ တံ ဓမ္မန္တိ၊ ကား။ တထာ ဘိက္ခုနော၊ ထိုရဟန်း၏။ ဝါ၊ သည်။
 ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ ဝုတ္တပ္ပကာရံ၊ သော။ တံ ဓမ္မံ၊ ကို။ (ပဝိစိနတော စသည် ၌စပ်။)
 အာရဒ္ဓံ ဟောတိတိ၊ ကား။ ပရိပုဏ္ဏံ၊ ပြည့်စုံစွာ။ ပဂ္ဂဟိတံ၊ ချီးမြှောက်အပ်သည်။
 ဟောတိ။ အသလ္လိနန္တိ၊ ကား။ အာရဒ္ဓတ္တာယေဝ၊ အားထုတ်အပ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်ပင်။ အသလ္လိနံ၊ ထိုထိုအာရုံ၌ မငြိကပ်သည်။ (ထိုထိုအာရုံ၌ ကတ်သီး
 ကတ်သတ်ဖြစ်မနေသည်။) ဟောတိ။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ပေ။ ဝိပဿနာ-
 သမ္ပယုတ္တံ၊ ဝိပဿနာနှင့် ယှဉ်သော။ ဣဒံ ဝိရိယံ၊ ကို။ ဝိရိယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ
 နာမ ဝုစ္စတိ။ နိရာမိသာတိ၊ ကား။ ကာမာမိသလောကာမိသဝဇ္ဇာမိသာနံ၊
 ကာမာမိသ၊ လောကာမိသ၊ ဝဇ္ဇာမိသတို့၏။ အဘာဝေန၊ ကြောင့်။ နိရာမိသာ၊
 အာမိသ မရှိသော။ ပရိသုဒ္ဓါ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သော။ (ပီတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ

၌စပ်။) အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ပေ။ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တော၊ သော။ အယံ ပီတိ၊ ကိ။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ နာမ ဝုစ္စတိ။

ပီတိမနဿာတိ၊ ကား။ ပီတိသမ္ပယုတ္တစိတ္တဿ၊ ပီတိနှင့် ယှဉ်သော စိတ် ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကာယောပိ ပဿမ္မတိတိ၊ ကား။ ခန္ဓတ္ထယသင်္ခါတော၊ ခန္ဓာ ၃-ပါး အပေါင်းဟု ဆိုအပ်သော။ နာမကာယော၊ သည်။ ကိလေသဒရထပဋိ- ပုဿဒ္ဓိယာ၊ ကိလေသာအပူ၏ ငြိမ်းခြင်းအားဖြင့်။ (ပဿမ္မတိ၏ သရူပကျွာ- ဝိသေသန။) ပဿမ္မတိ၊ ငြိမ်း၏။ စိတ္တမ္ပိတိ၊ ကား။ ဝိညာဏက္ခန္ဓောပိ၊ ဝိညာဏ- က္ခန္ဓာသည်လည်း။ တထေဝ၊ ထို့အတူပင်။ [ကိလေသဒရထပဋိပုဿဒ္ဓိယာကို ညွှန်းသည်။] ပဿမ္မတိ၊ ၏။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ပေ။ အယံ ပဿဒ္ဓိ၊ ဤ ပဿဒ္ဓိကို။ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါနာမ ဝုစ္စတိ။ ပဿဒ္ဓကာယဿ သုခိနောတိ၊ ကား။ ပဿဒ္ဓကာယတာယ၊ ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပုန္န- သုခေန၊ ဖြစ်သော သုခဖြင့်။ သုခိတဿ၊ လွန်စွာဖြစ်သော သုခရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (စိတ္တံ ၌စပ်။) သမာဓိယတိတိ၊ ကား။ သမ္မာ၊ စွာ။ အာဓိယတိ၊ ထားအပ်၏။ နိစ္စလံ၊ တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသည်။ ဟုတ္တာ၊ ရှိ။ အာရမ္မဏော၊ ၌။ ဌပိယတိ၊ ထားအပ်၏။ အပ္ပနာပတ္တဝိယ၊ အပ္ပနာသို့ ရောက်သကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နေ၏။ ။ပေ။ အယံ စိတ္တေကဂ္ဂတာ၊ ကိ။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါနာမ ဝုစ္စတိ။

တထာ သမာဟိတန္တိ၊ ကား။ အပ္ပနာပတ္တေန ဝိယ၊ အပ္ပနာသို့ရောက်သကဲ့သို့ ဖြစ်သော။ တေန သမာဓိနာ၊ ထိုသမာဓိဖြင့်။ သမာဟိတံ၊ ကောင်းစွာအာရုံ၌ ထားအပ်သော။ (စိတ္တံ ၌စပ်။) သာဓုကံ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ ဟောတိတိ၊ ကား။ သုဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ။ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ၊ လျစ်လျူရှုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထိုတရားတို့၏။ ဟာပနဝစ္စုနေ၊ ဆုတ်ယုတ်စေခြင်း၊ တိုးပွားစေ ခြင်း၌။ အဗျာဝဇ္ဇော၊ ကြောင့်ကြမရှိသည်။ ဟုတ္တာ၊ အဇ္ဈုပေက္ခိတိ၊ လျစ်လျူ ရှု၏။ အယံ ဝုစ္စတိတိ၊ ကား။ ဆန္ဒံ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ တို့၏။ အနောသက္ကန အနတိဝတ္တနဘာဝသာဓကော၊ မဆုတ်နစ်သည်၏အဖြစ် မလွန် သည်၏အဖြစ်ကိုပြီးစေတတ်သော။ အယံ မဇ္ဈတ္တာကာရော၊ ဤအလယ်အလတ်၌ တည်သော သဘောရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာကို။ ဥပေက္ခာသမ္မော- ဇ္ဈင်္ဂါနာမ ဝုစ္စတိ။ တောဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ် ဖြင့်။ ကိံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကထိတံနာမ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ အပ္ပဗ္ဗံ အစရိမံ၊ မရှေးမနှောင်း။ ဧကစိတ္တက္ခန္ဓော၊ ဌ။ နာနာရသ- လက္ခဏာ၊ အမျိုးမျိုးသော ကိစ္စ လက္ခဏာ ရှိကုန်သော။ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာ၊ မဂ်၏ရှေ့အဘိ၌ဖြစ်သော ဝိပဿနာဟူကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ကထိတာ ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပဌမော နယော (နိဋ္ဌိတော)။

၄၆၈-၄၆၉။ ဣဒါနိ၊ ပဌမနည်းကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ယေန ပရိယာ-
ယေန၊ အကြင် ပရိယာယ်ကြောင့်။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊
ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ စုဒ္ဒသ၊ တဆယ့်လေးပါးတို့သည်။ ဟောန္တိ။ [အဇ္ဈတ္တသတိ၊
ဗဟိဒ္ဓသတိ စသောအားဖြင့် ကဲ့သောကြောင့် တဆယ့်လေးပါး ဖြစ်ရသည်။]
တဿ၊ ထို တဆယ့်လေးပါးဖြစ်ခြင်း၏ ပရိယာယ်ကို။ ပကာသနတ္တံ၊ ထင်ရှား
ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဒုတိယ နယံ၊ နည်းကို။ ဒဿန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ပုန၊ တဖန်။ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ အာဒိမာဟ။ တတြ၊ ထို သတ္တ-
ဗောဇ္ဈင်္ဂါအစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုလတ္တံ့ ကား။ အနုပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏ-
နာ၊ တည်း။ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု သတိတိ၊ ကား။ အဇ္ဈတ္တိကသင်္ခါရေ၊ မိမိသန္တာန်၌
ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏန္တဿ၊ ပိုင်းခြား၍ယူသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။
ဥပ္ပန္နာ၊ သော။ သတိ၊ သည်။ (“အတ္တိ၊ ရှိ၏”ဟု ပါဠိတော်၌စပ်။) ဗဟိဒ္ဓါ-
ဓမ္မေသု သတိတိ၊ ကား။ ဗဟိဒ္ဓါသင်္ခါရေ၊ အပသန္တာန်၌ဖြစ်သော သင်္ခါရ
တို့ကို။ ပရိဂ္ဂဏန္တဿ ဥပ္ပန္နာ သတိ (အတ္တိ)။ ယဒပိတိ၊ ကား။ ယာပိ (သတိ)၊
အကြင် သတိသည်လည်း။ (အတ္တိ)။ တဒပိတိ၊ ကား။ သာပိ(သတိ)၊ သည်လည်း။
(အတ္တိ)။ အဘိညာယာတိ၊ ကား။ အဘိညေယျဓမ္မေ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်
သိထိုက်သော တရားတို့ကို။ အဘိဇာနနတ္ထာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်း
အကျိုးငှါ။ (သံဝတ္တတိ ၌စပ်။) သမ္မောဓာယာတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။
မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ကို။ သမ္မောဓိ၊ သမ္မောဓိ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။ မဂ္ဂတ္ထာယ၊ မဂ်ဉာဏ်
အကျိုးငှါ။ (သံဝတ္တတိ ၌စပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ နိဗ္ဗာနာယာတိ (ဧတ္ထ)၊
နိဗ္ဗာနာယဟူသော ဤပါဠိ၌။ တဏှာ၊ တဏှာကို။ ဝါနံ၊ ဝါနဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။
[နိဗ္ဗာန၌ “နိ+ဝါန”ဟု ပုဒ်ဖြတ်။] သာ၊ ထိုတဏှာသည်။ တတ္ထ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်၌။
ဝါ၊ ကြောင့်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာနမည်၏။ တဒတ္ထာယ၊
ထို တဏှာမရှိကြောင်း နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ။ အသင်္ခတယ၊ အသင်္ခတဖြစ်သော။
အမတဓာတုယာ၊ အမတဓာတ်ကို။ သစ္စိကိရိယတ္ထာယ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်း
အကျိုးငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေပိ၊
၌လည်း။ ဒေဝဝနယော၊ တည်း။

ကာယိကံ ဝီရိယန္တိ၊ ကား။ စက်မံ၊ စကြံသွားမှုကို။ အဓိဋ္ဌဟန္တဿ၊
ဆောက်တည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပန္နဝီရိယံ၊ ဖြစ်သော ဝီရိယသည်။
(အတ္တိ)။ စေတသိကံ ဝီရိယန္တိ၊ ကား။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ မေ၊ ငါ၏။
အနုပါဒါယ၊ တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် တစုံတခုသောအာရုံကို မယူမူ၍။ အာသဝေ-
ဟိ၊ တို့မှ။ စိတ္တံ၊ သည်။ နဝိမုစ္စိဿတိ၊ မလွတ်လတ္တံ့။ တာဝ၊ ထို အာသဝေါ
တို့မှ မလွတ်သမျှကာလပတ်လုံး။ အဟံ၊ သည်။ ဣမံ ပလ္လင်္ကံ၊ ဤ ထက်ဝယ်
တင်ပလ္လင်ကို။ နဘိန္ဒိဿာမိ၊ မဖျက်တော့အံ့။ ဣတိဝေံ၊ သို့။ (ဥပ္ပန္နဝီရိယံ ၌စပ်။)

ကာယပယောဂံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော လုံ့လဝီရိယကို။ ဝိနာ၊ ကြည့်၍။ (ကာယပယောဂ မပါဘဲ။) ဥပ္ပန္နဝီရိယံ၊ သည်။ (အတ္တိ)။ ကာယပဿဒ္ဓိတံ၊ ကား။ တိဏ္ဍန္နံ၊ သုံးပါးကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ စေတသိက် ခန္ဓာတို့၏။ ဒရထပဿဒ္ဓိ၊ ကိလေသာအပူဘေးမှ ငြိမ်းအေးခြင်းသည်။ (အတ္တိ)။ စိတ္တပဿဒ္ဓိတံ၊ ကား။ ဝိညာဏက္ခန္ဓဿ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၏။ ဒရထပဿဒ္ဓိ၊ သည်။ (အတ္တိ)။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ၌။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂသဒိသောဝ၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၌ အဆုံးအဖြတ်နှင့်တူသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။ ဣမသ္မိ နယေ၊ ဤဒုတိယနည်း၌။ သတ္တ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့ကို။ လောကီယလောကုတ္တရမိဿကာ၊ ရောသော ဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ ကထိတာ၊ ကုန်ပြီ။

ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ပေါရာဏကတ္တရာ၊ တို့သည်။ တွေကေန၊ ဤမျှအတိုင်း အရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်။ (လောကီယလောကုတ္တရမိဿကာ ကထိတာ ဟူသော စကားမျှဖြင့်။) ပါကဋံ၊ ထင်ရှားသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သေး။ [လောကီဗောဇ္ဈင်၊ လောကုတ္တရာဗောဇ္ဈင်ဟု မထင်ရှားသေး။] ဣတိ၊ ဤသို့ဆို၍။ ဝိဘဇိတာ၊ ခွဲခြား ဝေဖန်၍။ (လောကီဗောဇ္ဈင် လောကုတ္တရာဗောဇ္ဈင်ကို ခွဲခြား ဝေဖန်၍)။ ဒဿေသံ၊ ပြကြကုန်ပြီ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဧတေသု၊ ဤဗောဇ္ဈင်တို့တွင်။ (သတိစသည်၌ စပ်)။ [ဧတေသု ဗောဇ္ဈင်သု နိဒ္ဒါရဏံ။—ယောဇနာ။] အဇ္ဈတ္တဓမ္မေသု၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော တရားတို့၌။ သတိ၊ ၎င်း။ ဗဝိစယော၊ မေ့ဝိစယ၎င်း။ (အပြားအားဖြင့် စိစစ်တတ်သော ပညာ၎င်း။) ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခာ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တယော၊ သုံးပါးကုန်သော။ ဣမေ၊ ဤဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ခန္ဓာရမ္မဏတ္တာ၊ ခန္ဓာဟူသောအာရုံ ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လောကီယာဝ၊ လောကီဗောဇ္ဈင်တို့သည်သာ။ ဟောန္တိ၊ ၎င်း။ [နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံမပြုသောကြောင့် လောကုတ္တရာ မဂ် ဖိုလ် ဗောဇ္ဈင်များ မဖြစ်နိုင်ကြ။ အကယ်၍ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏဖြစ်လျှင်ကား နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသောကြောင့် လောကုတ္တရာဗောဇ္ဈင်များ ဖြစ်နိုင်ကြသည်-ဟူလို။] တထာ၊ ထိုအတူ။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်သို့။ အပတ္တံ၊ မရောက်သေးသော။ ကာယိကဝီရိယံ၊ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ဝီရိယသည်။ (လောကီယံ၊ လောကီဗောဇ္ဈင်သည်။ ဟောတိ။) [အကယ်၍ စင်္ကြံသွားရင်း တရားကို အားထုတ်သောအခါ မဂ်သို့ရောက်လျှင် လောကုတ္တရာ ကာယိက ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်-ဟူလို။] ပန၊ ကား။ အဝိတက္ကအဝိစာရာ၊ အဝိတက္က အဝိစာရဖြစ်ကုန်သော။ ပီတိ သမာဓယော၊ ပီတိ သမာဓိတို့သည်။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာတို့သည်။ ဟောန္တိ။ သေသာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော ဗောဇ္ဈင်တို့မှကြွင်းကုန်သောဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ လောကီယလောကုတ္တရမိဿကာ၊ လောကီလောကုတ္တရာ ရောသော ဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ဣတိ၊ သို့။ (ဒဿေသံ)။

ပန၊ ကား။ အဝိတက္ကအဝိစာရာ၊ အဝိတက္က အဝိစာရဖြစ်ကုန်သော။ ပီတိ-
 သမာဓယော၊ ပီတိ၊ သမာဓိတို့သည်။ ကဒါ၊ အဘယ်အခါ၌။ လောကုတ္တရာ၊
 လောကုတ္တရာဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကားအမေးတည်း။
 တာဝ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရတို့မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ၊ သော။) ကာမာ-
 ဝစရေ၊ ကာမာဝစရတရားအပေါင်း၌။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို။
 လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ (ဝိပဿနာရူသောအခါ၌ ရအပ်၏။) အဝိတက္က အဝိစာရာ၊
 အဝိတက္က အဝိစာရဖြစ်သော။ ပီတိ၊ ပီတိကို။ န လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ [ကာမာ-
 ဝစရတရား၌ အဝိတက္က အဝိစာရ ပီတိ မရှိနိုင်။] ရူပါဝစရေ၊ ရူပါဝစရတရား၌။
 အဝိတက္က အဝိစာရာ၊ အဝိတက္က အဝိစာရဖြစ်သော။ ပီတိ၊ ပီတိကို။ လဗ္ဘတိ၊ ၏။
 [ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၌ယှဉ်သော ပီတိသာမညကို ရနိုင်၏။] ပန၊ ထိုသို့ပင်
 ပီတိကို ရအပ်ပါသော်လည်း။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို။ န လဗ္ဘ-
 တိ၊ မရအပ်။ အရူပါဝစရေ၊ ၌။ သဗ္ဗေန၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။
 သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံ အကုန်အစင်။ န လဗ္ဘတိ။ [“ပီတိသာမညလည်း မရ၊ ပီတိ
 သမ္မောဇ္ဈင်လည်း မရ” ဟူလို။]

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤပီတိအရာ၌။ အလဗ္ဘမာနကံ၊ ဗောဇ္ဈင်အဖြစ်ဖြင့် မရ
 ထိုက်သော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ပီတိကို။ ဥပါဒါယ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်ယူ၍။ ဝါ၊
 ထောက်စာ၍။ လဗ္ဘမာနကာပိ၊ ရထိုက်သော ပီတိကိုလည်း။ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ ပယ်
 အပ်ပြီ။ [အကျဉ်း၌ “အဝိတက္က အဝိစာရာ ပန ပီတိသမာဓယော လောကုတ္တရာ
 ဟောန္တိ”ဟု ဆိုခဲ့ရာဝယ် ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ပီတိတို့က ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်
 အဖြစ်ဖြင့် မရသောကြောင့် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်အဖြစ်ဖြင့် ရထိုက်သော ကာမာဝစရ
 ပီတိကိုပါ ပယ်ခဲ့ရသည်—ဟူလို။] ဝေ၊ ဤသို့လျှင်။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော
 နည်းဖြင့်။ အဝိတက္က အဝိစာရာ၊ အဝိတက္က အဝိစာရဖြစ်သော။ အယံ ပီတိ-
 သမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဤ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်။ ကာမာဝစရတောပိ၊ ကာမာဝစရ
 တရားမှ၎င်း။ ရူပါဝစရတောပိ၊ မှ၎င်း။ အရူပါဝစရတောပိ၊ မှ၎င်း။ နိက္ခန္ဓော၊
 ထွက်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တိတ လောကုတ္တရာယေဝ၊ လောကီမှ နှစ်စေ
 အပ်သော လောကုတ္တရာ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကထိတော၊
 ဆိုအပ်ပြီ။ [အဝိတက္ကအဝိစာရာ ပန ။ပေ။ ကထိတော—ဤစကားအားလုံးသည်
 အဝိတက္က အဝိစာရာ ပန ။ပေ။ လောကုတ္တရာ ဟောန္တိ ၏အကျယ်ပြတည်း။]

ရူပါဝစရ ။ပေ။ န လဗ္ဘတိ။ ။ဤ၌ ပြအပ်သော ဗောဇ္ဈင်ဟူသည် ဝိပဿနာ
 ရှုသော သမ္မောဇ္ဈင်သော်လည်း ဖြစ်ရ၏။ လောကုတ္တရာသမ္မောဇ္ဈင်သော်လည်း ဖြစ်ရ၏။
 ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရတရားတို့ကား ကသိုဏ်းပညတ်စသည်ကို အာရုံပြုသောကြောင့်
 ဝိပဿနာမဖြစ်နိုင်။ [တေဘူမက သင်္ခါရကိုရှုရာ၌သာ ဝိပဿနာရနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့်
 ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရတရား၌ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် မရနိုင်။]

[အဝိတက္က အဝိစာရ ပီတိအတွက် ရှင်းပြပြီး၍ အဝိတက္က အဝိစာရ သမာဓိ အတွက် ရှင်းပြလိုသောကြောင့် “တထာ” စသည်မိန့်။] တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ကာမာဝစရေ၊ ကာမာဝစရတရား၌။ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ကို။ လဗ္ဘတိ။ [ဝိပဿနာရှုသောအခါ ရနိုင်ပါ၏။] အဝိတက္က အဝိစာရေ၊ အဝိတက္က အဝိစာရ ဖြစ်သော။ သမာဓိပန၊ သမာဓိကိုကား။ န လဗ္ဘတိ။ (ကာမာဝစရ တရား၌ မရအပ်။) ရူပါဝစရ အရူပါဝစရေသု၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရတရားတို့၌။ အဝိတက္က အဝိစာရေ၊ သော။ သမာဓိ၊ သမာဓိသာမညကို။ လဗ္ဘတိ။ (ဈာန် သမာဓိအဖြစ်ဖြင့် ရအပ်၊ ရနိုင်၏။) ပန၊ ထိုသို့ရအပ်ပါသော်လည်း။ သမာဓိ- သမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ကို။ န လဗ္ဘတိ။ [“ဝိပဿနာ မရှုနိုင်သောကြောင့် မရနိုင်” ဟူလို။] ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထံ၊ ဤအဝိတက္က အဝိစာရသမာဓိအရာ၌။ အလဗ္ဘမာနကံ၊ မရထိုက်သော ကာမာဝစရသမာဓိကို။ ဥပါဒါယ၊ ၍။ ဝါ၊ ၍။ လဗ္ဘမာနကော- ပိ၊ ရထိုက်သော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ သမာဓိကိုလည်း။ ပဋိက္ခိတ္တော၊ ပယ် အပ်ပြီ။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အဝိတက္ကအဝိစာရေ၊ သော။ သမာဓိ၊ သည်။ ကာမာဝစရတောပိ ။ ပေ။ ကထိတော။ [ဤနေရာကျမှ ပေါရာဏကထေရဝါဒအကျဉ်းကို အကျယ်ရှင်းပြချက် ပြီးသည်။]

အပီစ၊ သည်သာမကံသေး။ လောကီယံ၊ လောကီဗောဇ္ဈင်္ဂကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ လောကုတ္တရေ၊ လောကုတ္တရာဗောဇ္ဈင်္ဂကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ပြုထိုက်၏။ ဝါ၊ ပြုနိုင်၏။ [လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာဗောဇ္ဈင်္ဂကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ လောကီ- ယော၊ လောကီဗောဇ္ဈင်္ဂကို။ ကာတဗ္ဗော။ လောကုတ္တရံ ဂဟေတွာစသောဝါကျ သည် ရှေးနိဿယ၌ မပါ။] ဟိ၊ ခဲ့။ အဇ္ဈတ္တဓမ္မေသု၊ အဇ္ဈတ္တဖြစ်သော ခန္ဓာ တရားတို့၌။ သတိ ပဝိစယဥပေက္ခာနံ၊ သတိ ဓမ္မဝိစယဥပေက္ခာတို့၏။ လောကုတ္တရ- ဘာဝနာကာလောပိ၊ လောကုတ္တရာဘာဝနာ၏ အခါသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ [ပေါရာဏကထေရ်တို့က သတိ ပဝိစယ ဥပေက္ခာတို့ကို “လောကီယာဝ ဟောန္တိ” ဟု ဆိုခဲ့၏။ ထိုကို စောင်း၍ “လောကုတ္တရ ဘာဝနာ ကာလောပိ အတ္ထိ” ဟု ဆိုသည်။] တတြ၊ ထို သတိ ဓမ္မဝိစယ ဥပေက္ခာတို့၏ လောကုတ္တရာ ဘာဝနာဖြစ်ရာအခါ၌။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ သုတ္တံ၊ သုတ်တည်း။ ဝါ၊ ပါဠိတော်တည်း။

အာဝုသော၊ အရှင်ဘုရား။ [အရှင် ကဋ္ဌာရခတ္တိယက အရှင် သာရိပုတြာကို ခေါ်သည်။] အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ အဇ္ဈတ္တဝိမောက္ခံ၊ အဇ္ဈတ္တခန္ဓာတို့ကို နှလုံးသွင်း၍ ထိုခန္ဓာမှထလျက် ကိလေသာတို့မှလွတ်သောမဂ်ကို။ သဗ္ဗုပါဒါန- က္ခယံ၊ အလုံးစုံသော ဥပါဒါန်တို့၏ ကုန်ကြောင်း မဂ်ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဆို၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဣမေ အာသဝါ၊ ဤအာသဝေတို့သည်။ နာနု- သေန္တိ၊ မကိန်းကုန်။ ဣတိ၊ ဤကား ပါဠိတော်တည်း။ ဣမိနာ သုတ္တေန၊ ဤ

သုတ်ကြောင့်။ • [နိဒါနသံယုတ်, ကဋ္ဌာရခတ္တိယဝဂ်, ကဋ္ဌာရခတ္တိယသုတ်။]
 လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာဗောဇ္ဈင်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဣတိ၊ ဝိညာ-
 ယန္တိ၊ သိအပ်ကုန်၏။) [ဣမိနာ သုတ္တေန၏ စပ်ပုဒ် မရှိသောကြောင့် “ဣတိ
 ဝိညာယန္တိ”ဟု ထည့်ရသည်။ ဤသုတ်၌ အဇ္ဈတ္တခန္ဓာတို့ကို ဝိပဿနာ ရှုခြင်း
 သည် လောကီဗောဇ္ဈင်တည်း၊ မဂ်ကိုရခြင်းသည် လောကုတ္တရာဗောဇ္ဈင်တည်း၊
 ထို့ကြောင့် “လောကိယံ ဂဟေတွာ လောကုတ္တရာ ကာတဗော”ဟု ဆိုသည်။]

ပန၊ ကား။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ စကံမပယောဂေန၊ စကြံသွားခြင်း
 ဟူသော ကာယပယောဂကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တေ၊ ဖြစ်သော။ ကာယိကဝီရိယေ၊ ကိုယ်၌
 ဖြစ်သော ဝီရိယသည်။ အဝုပသန္တေယေဝ၊ မငြိမ်းအေးမိပင်။ ဝိပဿနာ၊ သည်။
 မဂ္ဂေန၊ မဂ်နှင့်တကွ။ ခဋ္ဌိယတိ၊ ဆက်စပ်မှုကို ပြု၏။ [နာမဓာတ် ကြံသည်။]
 (တနည်း) ခဋ္ဌယတိ၊ စပ်၏။ [စုရာဒိ၊ ခဋ္ဌဓာတ်၊ ဣယပစ္စည်း။] တဒါ၊
 ထိုအခါ၌။ တံ၊ ထို ကာယိကဝီရိယသည်။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာသည်။
 ဟောတိ။ [ဤကား လောကီဝီရိယ သမ္ပောဇ္ဈင်ကို ယူ၍ လောကုတ္တရာဝီရိယ
 သမ္ပောဇ္ဈင် ဖြစ်ပုံကိုပြသော စကားတည်း။] ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ယေ ထေရာ၊
 တို့သည်။ (ဝဒန္တိ ၌စပ်)။ ကသိဏဇ္ဈာနေ၊ ကသိုဏ်းကို အာရုံပြုသော ဈာန်၌၎င်း။
 အာနာပါနဇ္ဈာနေ၊ အာနာပါနကို အာရုံပြုသော ဈာန်၌၎င်း။ ဗြဟ္မဝိဟာရ-
 ဇ္ဈာနေစ၊ ဗြဟ္မဝိဟာရဈာန်၌၎င်း။ ဗောဇ္ဈင်ံ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို။ ဥဒ္ဓရန္တော၊
 ထုတ်ဆောင်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ န ဝါရေတဗော၊ မတားမြစ်ထိုက်။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။ [အဝိတက္ကအဝိစာရဗောဇ္ဈင်ကို ပြသောကြောင့် ကသိဏ-
 ဇ္ဈာနေ စသည်ဝယ် သဝိတက္က သဝိစာရဖြစ်သော ပဌမဈာန်သာ ရစေနိုင်သော
 အသုဘဈာန်ကိုထည့်၍ မဆိုတော့။—ဋီကာ။ ဝိပဿနာ၏ အခြေခံမဟုတ်သော
 ဈာန်၌ပါသော တရားတို့သည် ဗောဇ္ဈင်အမည် မရကြ။ ဤ ဈာန်တို့ကား
 ဝိပဿနာ၏အခြေခံဖြစ်သောကြောင့် ဗောဇ္ဈင်အမည်ရနိုင်သည့်အတွက် န ဝါရေ-
 တဗောဟု ဆိုသည်။] တေသံ၊ ထိုထေရ်တို့၏။ ဝါဒေ၊ ၌။ အဝိတက္ကအဝိစာရာ၊
 အဝိတက္က အဝိစာရဖြစ်ကုန်သော။ ပီတိသမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်ံ၊ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်၊
 သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်တို့သည်။ လောကိယာ၊ လောကီတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒုတိယော နယော (နိဋ္ဌိတော)။

မှတ်ချက်။ ။ ယခု စာအုပ်များ၌ “လောကုတ္တရံ ဂဟေတွာ လောကိယော
 ကာတဗော”ဟု အကျဉ်းပြခဲ့သော်လည်း အကျယ်ပြခင်း၌ကား လောကုတ္တရာကို ယူ၍
 လောကီဗောဇ္ဈင်ထုတ်ပုံကို မပြ၊ ထို့ကြောင့် ရှေးနိဿယ၌ လောကုတ္တရံ ဂဟေတွာ
 လောကိယော ဟူသော ဝါကျမပါခြင်းသည် ကောင်း၏။

၄၇၀- ၄၇၁။ ဣဒါနိ၊ ဒုတိယနည်းကိုပြုပြီးရာ ယခုအခါ၌။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့၏။ ဘာဝနာဝသေန၊ ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ သော။ တတိယနယံ၊ နည်းကို။ ဒသေန္တော၊ ကြောင့်။ ပုန၊ တဖန်။ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ အာဒိမာဟ။ တတ္တာပိ၊ ထို တတိယနည်း၌လည်း။ [အပိဖြင့် ဒုတိယနည်း၏ သံဝဏ္ဏနာကိုပေါင်း။] အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ အနုပဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။ ဘာဝေတိတိ၊ ကား။ ဝဇေတိ၊ တိုးပွားစေ၏။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ သန္တာနေ၊ သန္တာန်၌။ ပုနပုနံ၊ အဖန်ဖန်။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဝိဝေကနိဿိတန္တိ၊ ကား။ ဝိဝေကေ၊ ကိလေသာတို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်း၌။ နိဿိတံ၊ သော။ ဝိဝေကောတိ၊ ကား။ ဝိဝိတ္တတာ၊ ကိလေသာတို့မှကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်တည်း။ [တာပစ္စည်းဖြင့် “ဝိဝိစ္စနံ + ဝိဝေကော” ဟု ဘာဝသာနေ ငြ၏။] စ၊ ဆက်။ သော အယံ၊ ထိုသို့သော ဤဝိဝေကသည်။ တဒဂံဝိဝေကော၊ တဒဂံဝိဝေက၎င်း။ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကော၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေက၎င်း။ သမုစ္ဆေဒ (ဝိဝေကော)၊ သမုစ္ဆေဒ ဝိဝေက၎င်း။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ (ဝိဝေကော)၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ ဝိဝေက၎င်း။ နိဿရဏဝိဝေကော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စဝိဝေခါ၏။

တတ္ထ၊ ထို ငါးပါးသော ဝိဝေကတို့တွင်။ တဒဂံဝိဝေကောနာမ၊ တဒဂံဝိဝေကမည်သည်။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာတည်း။ [ဝိပဿနာဇောစိတ် ဖြစ်သော အခါ ထိုထိုအကုသိုလ်အစိတ်အပိုင်းမှ ကင်းဆိတ်၏။] ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကောနာမ၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကမည်သည်။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။ သမာပတ္တိယော၊ သမာပတ်တို့တည်း။ [ဈာန်သမာပတ်ဖြစ်သောအခါ ကာမာဝစရကုသိုလ် ဝိပဿနာကဲ့သို့ တဒဂံမျှ မကသဲ အတော်ကြာအောင် ပယ်ခွါသောအားဖြင့် ကင်းဆိတ်၏။] သမုစ္ဆေဒဝိဝေကော နာမ၊ သမုစ္ဆေဒဝိဝေကမည်သည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်တည်း။ (မဂ်စိတ်ဖြစ်သောအခါ ဆိုင်ရာကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်နိုင်သည်။) ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိဝေကော နာမ၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိဝေကမည်သည်။ ဖလံ၊ ဖိုလ်တည်း။ [မဂ်ဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ပယ်ခြင်းသည် ရေဖြင့် မီးငြိမ်းအောင် ငြိမ်းခြင်းနှင့် တူ၏။ မီးငြိမ်းပြီးသော်လည်း အပူငွေ့ ကျန်နေသည်ကို နောက်ထပ်ငြိမ်းရသကဲ့သို့ မဂ်ရေစင်ကြောင့် ငြိမ်းပြီးသော ကိလေသာအပူကို ဖိုလ်ရေစင်ဖြင့် အငွေ့မျှ မကျန်အောင် ထပ်မံ ငြိမ်းစေရသည်။] .

နိဿရဏဝိဝေကောနာမ၊ နိဿရဏဝိဝေကမည်သည်။ သဗ္ဗနိမိတ္တနိဿဋ္ဌံ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရနိမိတ်တို့မှ ထွက်မြောက်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဉ္စဝိဝေခါ ငါးပါးအပြားရှိသော။ တေသ္မိံ ဝိဝေကေ၊ ဤဝိဝေက၌။ နိဿိတံ၊ မှီသော။ ဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဝိဝေက၌မှီသော။ (သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂဘာဝတိ ချုပ်။) ဣတိ၊ သို့။ တဒဂံဝိဝေကနိဿိတံ၊ တဒဂံဝိဝေက၌ မှီသည်လည်းဖြစ်သော။ သမုစ္ဆေဒဝိဝေကနိဿိတံ၊ သမုစ္ဆေဒဝိဝေက၌မှီသည်လည်း

ဖြစ်သော။ နိဿရဏဝိဝေကနိဿိတဉ္စ၊ နိဿရဏဝိဝေကဉ္စ မှီသည်လည်း
 ဖြစ်သော။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်ကို။ ဘာဝေတိ၊ မိမိသန္တာန်၌
 ဖြစ်စေ၏။ ဝါ၊ တိုးပါးစေ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယံ အတ္ထော၊ ဝေဒိတဗော။ [ဤ၌
 ဝိဝေက သုံးပါးကိုသာ ပြ၍ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိဝေကကို မပြခြင်း၏ အကြောင်းကို
 ဋီကာ၌ ရှုပါ။ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကကို မပြခြင်းမှာ ဈာန်ခဏ်း မဟုတ်၊ ဝိပဿနာ
 အခဏ်း၊ မဂ်အခဏ်းဖြစ်သောကြောင့်တည်း။]

တထာဟိ၊ ထို စကားကို ချဲ့ဦးအံ့။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံဘာဝနာနုယောဂံ၊
 အဖန်ဖန် အားထုတ်အပ်သော သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝနာကို။ အနုယုတ္တော၊
 အဖန်ဖန် အားထုတ်သော။ အယံ ယောဂီ၊ ဤ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိပဿနာ-
 က္ခဏေ၊ ဝိပဿနာခဏ၌။ ကိစ္စတော၊ ကိလေသာကို အခိုက်အတန့်ပယ်ခြင်း
 ကိစ္စအားဖြင့်။ တဒဂ်ဝိဝေကနိဿိတံ၊ တဒဂ်ဝိဝေက၌ မှီသည်လည်းဖြစ်သော။
 အဇ္ဈာသယတော၊ အဇ္ဈာသယအားဖြင့်။ (နိဗ္ဗာန်ကို ရလိုသောဆန္ဒအားဖြင့်။)
 နိဿရဏဝိဝေကနိဿိတံ၊ နိဿရဏဝိဝေက၌ မှီသည်လည်း ဖြစ်သော။ မဂ္ဂ-
 ကာလေ ပန၊ မဂ်ဖြစ်ရာအခါ၌ကား။ ကိစ္စတော၊ ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းကိစ္စ
 အားဖြင့်။ သမုစ္ဆေဒဝိဝေကနိဿိတံ၊ သမုစ္ဆေဒဝိဝေက၌ မှီသည်လည်းဖြစ်
 သော။ အာရမ္မဏတော၊ အာရုံအားဖြင့်။ နိဿရဏဝိဝေကနိဿိတံ၊ သော။
 သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။

ပဉ္စဝိဝေကနိဿိတမ္ပိ၊ ငါးပါးသော ဝိဝေက၌ မှီသည်လည်းဖြစ်သော။
 (သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဧကေ၊ အချို့ ဆရာတို့သည်။
 (ဝဒန္တိ)။ ဟိ၊ ချဲ့။ တေ၊ ထို အချို့ဆရာတို့သည်။ ဧကဝလံ၊ ပါဒကဈာန် မဖက်
 သက်သက်။ ဗလဝဝိပဿနာမဂ္ဂဖလက္ခဏေသု ဧဝ၊ အားရှိသော ဝိပဿနာ
 ခဏ၊ မဂ်ခဏ၊ ဖိုလ်ခဏ တို့၌သာ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ န ဥဒ္ဓရန္တိ၊ ထုတ်ဆောင်
 ကုန်သည် မဟုတ်သေး။ ဝိပဿနာပါဒက ကသိဏဇ္ဈာနအာနာပါနာသုဘဗြဟ္မ-
 ဝိဟာရဇ္ဈာနေသုပိ၊ ဝိပဿနာ၏ အခြေခံဖြစ်သော ကသိဏဈာန်၊ အာနာပါန
 ဈာန်၊ အသုဘဈာန်၊ ဗြဟ္မဝိဟာရဈာန် တို့၌လည်း။ ဥဒ္ဓရန္တိ၊ ကုန်သေး၏။

စ၊ ဆက်။ အဋ္ဌကထာစရိယေဟိ၊ အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်။ န ပဋိသိဒ္ဓါ၊
 မတားမြစ်အပ်။ တသ္မာ၊ ထို့ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို ဧကေဆရာတို့၏။ မတေန၊
 အလိုအားဖြင့်။ ဧတေသံ ဈာနာနံ၊ ဤဈာန်တို့၏။ ပဝတ္တိက္ခဏေ၊ ဖြစ်ရာခဏ၌။
 ကိစ္စတော ဧဝ၊ ကိစ္စအားဖြင့်ပင်။ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကနိဿိတံ၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေက၌
 မှီသော။ (သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ဘာဝေတိ)။ စ၊ ဆက်။ ဝိပဿနာက္ခဏေ၊ ၌။
 အဇ္ဈာသယတော နိဿရဏဝိဝေကနိဿိတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ ယထာ၊ ဆိုအပ်
 သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိဝေကနိဿိတမ္ပိ ဘာဝေတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တံ၊ ငှါ။
 ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။ ဝိရာဂနိဿိတာဒိသု၊ ဝိရာဂနိဿိတ အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ သေ

နယော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဝိရာဂါဒယော၊ ဝိရာဂအစရှိသော သဒ္ဓါတို့သည်။ ဝိဝေကတ္တာဝေ၊ ဝိဝေက အနက်ရှိကုန်သည်သာ။ [သဒ္ဓတ္ထကို ဆိုလိုသည်မဟုတ်၊ အဓိပ္ပါယ်တ္ထကိုသာ ဆိုလိုသည်။]

ဟိ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ် ဆိုဘွယ် အထူးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝိရာဂနိဿိတာ အစရှိသည်တို့တွင်။ ဧကဝလံ၊ ငါးပါးအပြားနှင့်မဖက် သက်သက်။ ဝေါသဂ္ဂေါ၊ ဝေါသဂ္ဂသည်။ ပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂေါ စ၊ ပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂ၎င်း။ ပက္ခန္ဓနုဝေါသဂ္ဂေါ စ၊ ပက္ခန္ဓနုဝေါသဂ္ဂ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒုဝိဇော၊ ၎င်း။ တတ္ထ၊ ထို နှစ်ပါးသော ဝေါသဂ္ဂတို့တွင်။ ဝိပဿနာက္ခဏေ၊ ၌။ တဒဂံဝသေနစ၊ တဒဂံ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း။ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ မဂ်ခဏ၌။ သမုဇ္ဈေဒဝသေနစ၊ အားဖြင့်၎င်း။ ကိလေသပ္ပဟာနံ၊ ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းသည်။ ပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂေါတိ၊ ပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂ မည်၏။ ဝိပဿနာက္ခဏေ၊ ၌။ တန္နိန္ဒဘာဝေန၊ ထို နိဗ္ဗာန်၌ ညွတ်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ မဂ္ဂက္ခဏေ ပန၊ မဂ်ခဏ၌ကား။ အာရမ္မဏကရဏေန၊ အာရုံပြုခြင်း အားဖြင့်၎င်း။ နိဗ္ဗာနပက္ခန္ဓနံ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်ခြင်းသည်။ ပက္ခန္ဓနုဝေါသဂ္ဂေါတိ၊ ပက္ခန္ဓနုဝေါသဂ္ဂ မည်၏။ တဒုဘယမ္ပိ၊ ထို

ကေဝလဉ္ဇေတ္ထ။ ။ “သေ နယော ဝိရာဂနိဿိတာဒီသု” ၌ အာဒိဖြင့် နိရောဓနိဿိတံ ဝေါသဂ္ဂပရိကာမိံ တိုင်အောင် ယူ၍ တဒဂံဝေါသဂ္ဂာသည်ဖြင့် ငါးပါးပြား၏ ဟု အတိဗျာပိတ အဓိပ္ပါယ် ရှိသောကြောင့် ထို အတိဗျာပိတ ဒေါသကို တားမြစ်လို ရကား “ကေဝလဉ္ဇေတ္ထ” စသည်ကို မိန့်၊ ဝေါသဂ္ဂပရိကာမိံ ၌ တဒဂံဝေါသဂ္ဂ စသော အားဖြင့် ငါးပါး မပြား၊ “ပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂ၊ ပက္ခန္ဓနုဝေါသဂ္ဂ အားဖြင့် ၂-ပါးသာ ပြားသည်” ဟုလို၊ ဤအလို ဟိသည် ဝိသေသတ္ထဇောဘကတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဟိ၊ စိုးစဉ်း အနည်းငယ် ဆိုဘွယ် အထူးကား” ဟု ဆရာတို့ ပေးကြသည်။ [ကေဝလံ ဟိ၊ နိပါတ်ရှိ၊ အတိဒေါသပယ်၊ ... ဖြစ်သင့်သလောက်မျှ မကဘဲ လွန်၍ ပြန်နဲ့သော အဓိပ္ပါယ်ကို “အတိဗျာပိတ” ဟု ခေါ်၏။ ထိုသို့ လွန်၍ ပြန်နဲ့ခြင်းသည် အပြစ်ဖြစ်သောကြောင့် “အတိဗျာပိတဒေါသ” ဟု ခေါ်ရသည်။] ယုတ္တိဒဠိနှင့် တကွ အသင့်အတင့် ထူးသည်ကို ပြလို၍လည်း “ကေဝလံ ဟိ” ဟု ထားတတ်သေး၏။

ဝေါသဂ္ဂ။ ။ ဝိ + အဝ + သဇ္ဇေဝတ် + ဣပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော ဝေါသဂ္ဂသဒ္ဓါသည် ပရိစ္စာဂ (စွန့်လွှတ်ခြင်း) အနက်ကို၎င်း၊ ပက္ခန္ဓနု (လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် ပြေးဝင်ခြင်း) အနက်ကို၎င်း ဟော၏။ ထိုတွင် ဝိပဿနာခဏ၌ တဒဂံအားဖြင့်၎င်း၊ မဂ်ခဏ၌ သမုဇ္ဈေဒအားဖြင့်၎င်း၊ ကိလေသာကို ပယ်စွန့်ခြင်းသည် ပရိစ္စာဂဖြစ်သော ဝေါသဂ္ဂတည်း။ [ဝေါသဇ္ဇနံ၊ ပယ်စွန့်ခြင်း။ ဝေါသဂ္ဂေါ၊ ခြင်း။ ပရိစ္စာဂသင်္ခါတော + ဝေါသဂ္ဂေါ ပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂေါ။] ဝိပဿနာခဏ၌ စိတ်အားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ရဘို့ရာ ကိုင်းညွတ်ခြင်း သည်၎င်း၊ မဂ်ခဏ၌ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုခြင်းသည်၎င်း နိဗ္ဗာန်သို့ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် ပြေးဝင်ခြင်းပင်တည်း။ [ဝေါသဇ္ဇနံ၊ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် ပြေးဝင်ခြင်း။ ဝေါသဂ္ဂေါ ခြင်း။ ပက္ခန္ဓနုသင်္ခါတော + ဝေါသဂ္ဂေါ ပက္ခန္ဓနုဝေါသဂ္ဂေါ။]

နှစ်ပါးစုံသော ဝေါသဂ္ဂသည်လည်း။ လောကီယ လောကုတ္တရ မိဿကော၊
 လောကီ လောကုတ္တရာ ရောသော။ ဣမသ္မိံ အတ္ထဝဏ္ဏနာ နယေ၊ ဤ အတ္ထ
 သံဝဏ္ဏနာနည်း၌။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ တထာဟိ၊ ထိုစကားမှန်၏။ အယံ သတိသမ္မော-
 ဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဤ သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်။ ယထာဝုတ္တေန၊ သော။ ပကာရေန၊ ဖြင့်။
 (တဒင်္ဂသမုစ္ဆေဒအားဖြင့် ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းဟူသော အပြား၊ တန္နိန္ဒဘာဝ
 အာရမ္မဏကရဏအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်ခြင်းဟူသော အပြားအားဖြင့်။)
 ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပရိစ္စတိ၊ စွန့်၏။ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ သို့လည်း။ ပက္ခန္ဒတိ၊ ပြေးဝင်၏။

ပန၊ ဆက်။ သကလေန၊ အလုံးစုံသော။ ဝေါသဂ္ဂပရိဏာမိန္ဒိ ဣမိနာ ဝစနေ-
 န၊ ဝေါသဂ္ဂပရိဏာမိ ဟူသော ဤစကားဖြင့်။ (ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ ဌိစပံ။)
 ဝေါသဂ္ဂတ္ထံ၊ ကိလေသာတို့ကို စွန့်လွှတ်ခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်သို့ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ်
 ပြေးဝင်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ပရိဏမန္တံ၊ ဝိပဿနာအားဖြင့် ရင့်ကျက်ဆဲလည်း
 ဖြစ်သော။ ပရိဏတဉ္စ၊ မဂ်အားဖြင့် ရင့်ကျက်ပြီးလည်းဖြစ်သော။ ပရိပစ္စန္တံ၊
 ဝိပဿနာအားဖြင့် ရင့်ကျက်ဆဲလည်းဖြစ်သော။ ပရိပက္ကဉ္စ၊ မဂ်အားဖြင့်ရင့်ကျက်
 ပြီးလည်းဖြစ်သော။ (သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ ဌိစပံ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ၊ ဤအနက်သည်။
 ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ၊ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)
 ဟိ၊ ချဲ့။ ဗောဇ္ဈင်္ဂဘာဝနံ၊ ကို။ အနုယုတ္တော၊ သော။ အယံ ဘိက္ခု၊ သည်။
 ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ပွားစေလသော်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊
 သည်။ ကိလေသပရိစ္စာဂဝေါသဂ္ဂတ္ထံ၊ ကိလေသာတို့ကို စွန့်လွှတ်ခြင်းဟူသော
 ဝေါသဂ္ဂအကျိုးငှါ၎င်း။ နိဗ္ဗာနပက္ခန္ဒန ဝေါသဂ္ဂတ္ထု၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်ခြင်း
 ဟူသော ဝေါသဂ္ဂအကျိုးငှါ၎င်း။ ပရိပစ္စတိ၊ ရင့်ကျက်ဆဲဖြစ်၏။ (တထာ၊ ထို
 အခြင်းအရာအားဖြင့်။) န၊ ထို သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို။ ဘာဝေတိ၊ ၎င်း။ ယထာ၊
 အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ပွားစေလသော်။ ပရိပက္ကော၊ ရင့်ကျက်ပြီးသည်။
 ဟောတိ။ တထာစ၊ လည်း။ နံ ဘာဝေတိ။ ဣတိ (ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ)။ သေသ-
 ဗောဇ္ဈင်္ဂသုပိ၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်မှကြွင်းသောဗောဇ္ဈင်တို့၌လည်း။ သေနယော၊
 တည်း။ ဣမသ္မိံ ပိ နယေ၊ ဤ တတိယနည်း၌လည်း။ လောကီယ လောကုတ္တရ-
 မိဿကာ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ကထိတာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သုတ္တန္တဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဝေါသဂ္ဂပရိဏာမိံ ။ ။ပရိဏာမသဒ္ဓါသည် ဤနေရာ၌ အစာကြေကျက်သကဲ့သို့
 ရင့်ကျက်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် “ပရိဏမန္တံ” ကို “ပရိပစ္စန္တံ” ဟု၎င်း၊
 ပရိဏတကို “ပရိပက္က” ဟု၎င်း ဖွင့်သည်။ ဤအဖွင့်ကို ထောက်၍ “ပရိဏာမိံ =
 ကိုင်းညွတ်” ဟု အနက်မပေးမိဘို့ရန် သတိပြုပါ။ [ပရိဏာမော + ယသ အတ္ထိတိ
 ပရိဏာမိ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ ဝေါသဂ္ဂတ္ထံ + ပရိဏာမိ ဝေါသဂ္ဂပရိဏာမိ။]

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်

၄၇၂။ အဘိဓမ္မဘာဇနိယေ၊ ဌှိ။ သတ္တပိ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။
 ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ပုစ္ဆိတော၊ မေးတော်မူပြီး၍။ ဝိသဇ္ဇနဿ၊ အဖြေ၏။
 (ဝသေနစ၊ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။) ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအသီး။ ပုစ္ဆိတော၊ ၍။ ဝိသဇ္ဇ-
 နဿ၊ ၏။ ဝသေနစ၊ ဖြင့်၎င်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ နယာ၊ နည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။
 [ပါဠိတော်၌ “တတ္ထ ကတမေ သတ္ထ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ” စသည်ဖြင့် တပေါင်းတည်း
 မေး၍ တပေါင်းတည်းဖြေသောနည်း၊ “တတ္ထ ကတမေ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ”
 စသည်ဖြင့် အသီးအသီးမေး၍ အသီးအသီးဖြေသောနည်းအားဖြင့် နည်းနှစ်ပါး
 ရှိသည်။] တေသံ၊ ထိုနှစ်ပါးသောနည်းတို့၏။ အတ္ထဝဏ္ဏနာ၊ အနက်အဖွင့်ကို။
 ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗာ။ ပန၊ ကား။ (ဝုတ္တနယမှ အထူးကား။) ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်္ဂနိဒ္ဒေသေ၊
 ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂ နိဒ္ဒေသ၌။ ဥပေက္ခာဝသေန၊ (ဟာပန ဝစုန အတွက်
 ဗျာပါရမများဘဲ) အသင့်အားဖြင့် ရှုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခာ
 မည်၏။ ဥပေက္ခာနာကာရော၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုခြင်းဟူသော အခြင်းအရာသည်။
 ဥပေက္ခာနာ၊ ဥပေက္ခာနာ မည်၏။ ဥပေက္ခိတဗ္ဗယုတ္တေ၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုခြင်းနှင့်
 ယှဉ်ကုန်သော။ သမပ္ပဝတ္တေ၊ အညီအမျှဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ သမ္မယုတ်တရား
 တို့ကို။ ဣက္ခတိ၊ ရှုတတ်၏။ န စောဒေတိ၊ မတိုက်တုန်းတတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခာပည်၏။ [တနည်းပြသောကြောင့် “ဥပေက္ခိတဗ္ဗယုတ္တေ ဝါ”
 စသည်ဖြင့် ဝါသဒ္ဓါပါလျှင် ကောင်း၏။]

ပုဂ္ဂလံ၊ မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဥပေက္ခာပေတိ၊ အသင့်
 အားဖြင့် ရှုစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခာနာ၊ မည်၏။ ဗောဇ္ဈင်္ဂဘာဝ-
 ပုတ္တိယာ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂအဖြစ်သို့ ရောက်သော။ လောကိယ ဥပေက္ခာနာယ၊ လောကီ
 ဖြစ်သော ဥပေက္ခာနာထက်။ အဓိကာ၊ ပိုလွန်သော။ ဥပေက္ခာနာ၊ အသင့်အားဖြင့်
 ရှုခြင်းသည်။ အဇ္ဈပေက္ခာနာ၊ အဇ္ဈပေက္ခာနာ မည်၏။ အဗျာပါရပဇ္ဇနေန၊
 ဟာပန ဝစုနအတွက် ဗျာပါရသို့မရောက်ခြင်းကြောင့်။ မဇ္ဈတ္တဘာဝေါ၊ အလယ်
 အလတ်၌ တည်မတ်သောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ မဇ္ဈတ္တတာ၊ မဇ္ဈတ္တတာ
 မည်၏။ [မဇ္ဈတ္တဘာဝေါဖြင့် တာပစွည်းအနက်ကို ပြ၏။ မဇ္ဈတ္တဿ+ဘာဝေါ
 မဇ္ဈတ္တတာ။] ပန၊ ဆက်။ သာ၊ ထိုမဇ္ဈတ္တတာသည်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ (မဇ္ဈတ္တ-
 တာ၊ တည်း။) သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏။ (မဇ္ဈတ္တတာ၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤ
 အနက်ကို။ ဒီပေတံ၊ ပြတော်မူခြင်းငှါ။ မဇ္ဈတ္တတာ စိတ္တဿာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊
 ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိအယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနိယ
 နည်း၌။ အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ၊ တည်း။

ပန၊ ဆက်။ ဣတ္ထ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌။ နယာ၊ နည်းတို့ကို။ ဂဏေ-
 တဗ္ဗာ၊ ရေတွက်ထိုက်ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ သတ္တန္တုမ္ပိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ တို့၏
 အတွက်။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ပုစ္ဆိတွာ၊ မေးတော်မူ၍။ ဝိသဇ္ဇနေ၊
 အဖြေ၌။ ဧကေကမဂ္ဂေ၊ တပါးတပါးသော မဂ်၌။ နယသဟဿံ နယသဟဿံ၊
 တထောင်တထောင်သော နည်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စတ္တာရိ နယ-
 သဟဿာနိ၊ လေးထောင်သောနည်းတို့ကို။ ဝိဘတ္တာနိ၊ ဝေဘန်တော်မူအပ်
 ကုန်ပြီ။ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအသီး။ (တပါးစီ။) ပုစ္ဆိတွာ၊ ၍။ ဝိသဇ္ဇနေ၊ ၌။
 ဧကေကဗောဇ္ဈင်္ဂဝသေန၊ တပါးတပါးသော ဗောဇ္ဈင်နှင့် စပ်သဖြင့်။ စတ္တာရိ
 စတ္တာရိ (နယ သဟဿာနိ)၊ လေးထောင် လေးထောင်သော နည်းတို့သည်။
 (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တ စတုက္ကာ၊ ခုနစ်ပါးသော စတုက္ကတို့သည်။ အဋ္ဌ-
 ဝိသတိ (နယ သဟဿာနိ)၊ နှစ်သောင်း ရှစ်ထောင်သော နည်းတို့သည်။
 (ဟောန္တိ)။ တာနိ၊ ထို နှစ်သောင်း ရှစ်ထောင်သောနည်းတို့သည်။ ပုရိမေဟိ၊ ရှေ့
 ဖြစ်ကုန်သော။ စတုဟိ၊ လေးပါးသောနည်းတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက။ ဒုတ္တိံ သ (နယ-
 သဟဿာနိ)၊ သုံးသောင်း နှစ်ထောင်သော နည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ သို့။
 အဘိဓမ္မဘာဇနိယေ၊ အဘိဓမ္မဘာဇနိယ နည်း၌။ သဗ္ဗာနိပိ၊ အလုံးစုံလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာနေဝ၊ ကုသိုလ်ချည်းသာဖြစ်ကုန်သော။ ဒုတ္တိံ သနယ-
 သဟဿာနိ၊ သုံးသောင်း နှစ်ထောင်သောနည်းတို့ကို။ ဝိဘတ္တာနိ၊ ဝေဘန်တော်
 မူအပ်ကုန်ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဖလက္ခဏေပိ၊ ဖိုလ်ခဏ၌လည်း။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊
 တို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။ စ၊ မှန်။ သာမညဖလာနိ၊ သမဏ၏ ဖြစ်ကြောင်း
 ဖြစ်ရာ လေးဖြာသော ဖိုလ်တို့သည်။ ကုသလဟေတုကာနိ၊ ကုသိုလ် ဟူသော
 အကြောင်းရှိကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသုပိ၊ ထို သာမညဖိုလ်တို့၌လည်း။
 ဗောဇ္ဈင်္ဂဒဿနတ္ထံ၊ ဗောဇ္ဈင်ကို ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှါ။ ကုသလနိဒ္ဒေသ ပုဗ္ဗ-
 ဂံမာယ ဧဝ၊ ကုသလနိဒ္ဒေသ ရှေ့သွားရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ တန္တိယာ၊
 ပါဠိတော်အစဉ်ဖြင့်။ ဝိပါကနယော၊ ဝိပါကနည်းကို။ (ဘဂဝတာ) အာရဒ္ဒေါ။
 [ပါဠိတော်ကြည့်ပါ။] သောပိ၊ ထို ဝိပါကနည်းသည်လည်း။ ဧကတော ပုစ္ဆိတွာ
 ဝိသဇ္ဇနဿ၊ ၍။ (ဝသေနစ၊ စပ်သဖြင့်၎င်း။) ပါဠိယေက္ကံ ပုစ္ဆိတွာ ဝိသဇ္ဇနဿ၊
 ၍။ ဝသေန စ ဒုဝိဓော ဟောတိ။ ဣတ္ထ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌။ သေသံ၊
 ကြွင်းသောအစီအရင်ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း၌။
 ဝုတ္တနုယေနော ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပန၊ အထူးကား။ ဝိပါကေ၊ ဝိပါက၌။ ကုသလတော၊
 ကုသိုလ်ထက်။ တိဂုဏာ၊ သုံးခုဖြင့် မြောက်အပ်ကုန်သော။ နယာ၊ နည်းတို့ကို။
 ကာတဗ္ဗာ၊ ပြုထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ [အဋ္ဌသာလိနိ အဗျာကတ
 လောကုတ္တရ ဝိပါက အဖွင့်၌ “ဣမသ္မိံ” ဝိပါကနိဒ္ဒေသေ ကုသလစိတ္တေဟိ

တိဂုဏာနိ ဝိပါကစိတ္တာနိ ဝေဒိတဗျာနိ”ဟု ကုသိုလ်စိတ်ထက် ဝိပါကစိတ်က သုံးဆတက်ပုံကို ဆိုခဲ့၏။ သုံးဆတက်ပုံကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပါဠိတော် အဗျာကတ လောကုတ္တရဝိပါက သဒ္ဓိကသုညတ အခဏ်းကို ညွှန်းခဲ့သည်။ ဤ ပါဠိတော် ၌ကား သုညတ တပါးတည်းကိုသာ ပြ၍ အနိမိတ္တ အပဏိဟိတတို့ကို ပေယျာလ မြုပ်ထားသည်။]

အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဠိတာ။

၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်

၄၇၂။ ပဉ္စာပုစ္ဆကေ၊ ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်း၌။ ပါဠိအနုသာရေနေဝ၊ ပါဠိ တော်ကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့် သာလျှင်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ တို့၏။ ကုသလာဒိ- ဘာဝေါ၊ ကုသိုလ် အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗျော၊ ပန၊ အထူးကား။ အာရမ္မဏတ္တိကေသု၊ တို့၌။ သဗ္ဗေပိ၊ ကုန်သော။ ဧတေ၊ ဤ ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့သည်။ အပ္ပမာဏံ၊ အပ္ပမာဏဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာရဗ္ဘ၊ အာရုံပြု၍။ ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာဝေ၊ အပ္ပမာဏာရမ္မဏတို့သာတည်း။ မဂ္ဂါ- ရမ္မဏာ၊ မဂ္ဂါရမ္မဏတို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ [လောကုတ္တရာ ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့ကိုသာ ဟောတော်မူသောကြောင့် “အပ္ပမာဏာရမ္မဏာဝေ”ဟု ဆိုသည်။] ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့၌။ သဟဇာတဟေတုဝသေန၊ တကွဖြစ်သော ဟိတ်နှင့် စပ်သဖြင့်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့သည်။ မဂ္ဂဟေတုကာ၊ မဂ် ဟူသော သဟဇာတဟိတ် ရှိကုန်၏။ ဝီရိယံဝါ၊ ဝီရိယကိုသော်၎င်း။ ဝီမံသံဝါ၊ ဝီမံသကိုသော်၎င်း။ ဇေဋ္ဌကံ၊ အကြီးအကဲကို။ ကတွာ၊ ၍။ မဂ္ဂဘာဝနာ- ကာလေ၊ မဂ်ကို ဖြစ်စေရာအခါ၌။ မဂ္ဂါဓိပတိနော၊ မဂ်ဟူသော သဟဇာတာ- ဓိပတိရှိကုန်၏။ ဆန္ဒစိတ္တဇေဋ္ဌိကာယ၊ ဆန္ဒစိတ်ဟူသော အကြီးအကဲ ရှိသော။ မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ မဂ်ကိုဖြစ်စေရာအခါ၌။ မဂ္ဂါဓိပတိနောတိ၊ မဂ္ဂါဓိပတိတို့ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ကုန်။ ဖလကာလေပိ၊ ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်ရာ အခါ၌လည်း။ န ဝတ္တဗ္ဗာ ဝေ၊ မဂ္ဂါဓိပတိဟု မဆိုထိုက်ကုန်သည်ပင်။ အတိတာဒိသု၊ အတိတ် အစရှိသည် တို့တွင်။ ကောရမ္မဏဘာဝေနပိ၊ တခုသောအာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ် အားဖြင့် လည်း။ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ မဆိုထိုက်ကုန်။ ပန၊ ဆက်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ ဗဟိဒ္ဓါဓမ္မတ္တာ၊ ဗဟိဒ္ဓတရား၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာနာမ၊ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏတို့မည်သည်။ ဟောန္တိ။ ဣတိဝေံ၊ သို့။ ဧတသ္မိံ ပဉ္စာပုစ္ဆကေပိ၊ ဤ ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်း၌လည်း။ [ဤမှ နောက်၌ အနက်လွယ်ပြီ။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်းအဖွင့် ပြီး၏။

မဂ္ဂင်္ဂိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်

၄၈၆။ ဣဒါနိ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်းကို ဟောတော်မူပြီးရာ ယခုအခါ၌။ တဒ-
 နန္တရေ၊ ထိုဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်း၏ အခြားမဲ့၌။ (ဝုတ္တေ၊ သော။) မဂ္ဂင်္ဂိဘင်္ဂေ၊ ၌။
 အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါတိ အာဒိ၊ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော
 စကားရပ်ကို။ သစ္စဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဝုတ္တ-
 နယေနော၊ ဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဘာဝနာဝသေန၊ ဘာဝနာ၏ အစွမ်းဖြင့်။
 ဝါ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအခြား တပါး
 တည်း။ ဒဿိတေ၊ ပြတော်မူအပ်သော။ ဒုတိယနယေပိ၊ ဒုတိယနည်း၌လည်း။
 သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတန္တိ အာဒိ၊ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော
 စကားရပ်ကို။ ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနော ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဥပေက္ခာ
 သမ္မောဇ္ဈင်္ဂအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဝေံ၊ သို့။ ဒိန္နမိံ၊ နယာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဣဒံ
 သုတ္တန္တဘာဇနိယံ၊ နည်းကို။ လောကီယလောကုတ္တရမိဿကမေဝ၊ နည်းကို
 သာ။ ကထိတံ၊ ပြီ။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်

၄၉၀။ အဘိဓမ္မဘာဇနိယေ၊ ၌။ အရိယောတိ၊ အရိယောဟူ၍။ အဝတွာ၊
 ဟောတော်မူဘဲ။ အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဝေံ၊ ဤသို့ အရိယော
 ဟူ၍။ အဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။ (သမာနော)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။
 အယံ၊ ဤ အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ်သည်။ အရိယောဝေ၊ အရိယသာတည်း။ ဟိ၊ ဥပမာ
 ဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ မုဒ္ဒါဘိသိတ္တာယ၊ ဦးထိပ်၌ သွန်းလောင်းအပ်ပြီးသော
 ဘိသိက်ရေစင်ရှိသော။ ရညော၊ မင်း၏။ မုဒ္ဒါဘိသိတ္တာယ၊ သော။ ဒေဝိယာ၊
 မိဖုရား၏။ ကုစ္ဆိသ္မိံ၊ ဝမ်း၌။ ဇာတော၊ ဖြစ်သော။ ပုတ္တော၊ သားသည်။ ဝါ၊
 သားကို။ ရာဇပုတ္တောတိ၊ မင်းသားဟူ၍။ အဝုတ္တော၊ မဆိုအပ်သည်။ (သမာနော)
 ပိ၊ သော်လည်း။ ရာဇပုတ္တောယေဝ၊ မင်းသားသည်သာ။ ဟောတိယထာ၊ ကဲ့သို့။
 ဝေံ၊ တူ။ အယမ္ပိ၊ ဤ အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ်သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ အရိယောတိ၊
 ဟူ၍။ အဝုတ္တော၊ သည်။ (သမာနော)ပိ၊ သော်လည်း။ အရိယောဝေ၊ သာ
 တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ဣဓာပိ၊ ဤ မဂ္ဂင်္ဂိဘင်း၌လည်း။
 သေသံ၊ ကို။ သစ္စဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။

ဝေံ အဝုတ္တေပိ။ ။ ဘာအုပ်တို့၌ “အဝုတ္တေပိ” ဟု ရှိ၏။ ယောဇနာ၌လည်း “ဝေံ
 အဝုတ္တေပိတိ အရိယောတိ ဝစနေ ဘဂဝတာ အဝုတ္တေပိ” ဟု ဖွင့်၏။ သို့သော် “အဝုတ္တ”
 အရ မဆိုအပ်သော စကားဟူသည် အယမ္ပိ၏ အနက်ဖြစ်သော မဂ်တည်း။ ဤသို့ အရတူ
 သောကြောင့် တဝါကျထည်း၌ “အဝုတ္တေပိ” ဟု ဝိဘတ်တူရှိမှ စာသွားမှန်သည်။

၄၉၃။ ပဉ္စဂီကဝါရေပိ၊ ပဉ္စဂီကဝါရဋ္ဌိလည်း။ အဋ္ဌဂီကောတိ၊ ဟူ၍။ အဝုတ္တော၊ သည်။ (သမာနော)ပိ၊ သော်လည်း။ အဋ္ဌဂီကောဝေ၊ အဋ္ဌဂီကဟူ၍ သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ၊ သည်။ ပဉ္စဂီကောနာမ၊ ပဉ္စဂီကမဂ်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဉ္စဂီက ဝါရအရာ၌။ အာစရိယာနံ၊ ဆရာတို့၏။ သမာနုတ္တကထာ၊ တူမျှသောအနက်ကို ဆိုကြောင်း စကားတည်း။ ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ဝိတဏှဝါဒိ၊ ဝိတဏှဝါဒိ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာဟ၊ ပြီ။ (ကိ°)။ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ၊ သည်။ အဋ္ဌဂီကောနာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ ပဉ္စဂီကောယေဝ၊ သည်သာ။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟ)။ သော၊ ထို ဝိတဏှဝါဒိပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ ကိ။ သုတ္တံ၊ သုတ်ကို။ အာဟရာဟိ၊ ဆောင်ပါလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ သည်။ (သမာနော)။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်ကေန။ အညံ၊ အခြားသောသုတ်ကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်သည်။ (ဟုတွာ)။ မဟာ- သဠာယတနတော၊ မဟာ သဠာယတနသုတ်မှ။ ဣဒံ သုတ္တပုဒေသံ၊ ဤသုတ် အစိတ်အပိုင်းကို။ အာဟရိယတိ၊ ဆောင်လတ္တံ့။ ။

(ကိ°)။ တထာဘူတဿ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယာ ဒိဋ္ဌိ၊ အကြင်ဒိဋ္ဌိသည်။ (အတ္ထိ)။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ သာ၊ ထိုဒိဋ္ဌိသည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်။ ဟောတိ၊ တထာဘူတဿ၊ ၎င်း။ ယော သင်္ကပ္ပေါ၊ သည်။ (အတ္ထိ) ။ပေ။ ယော ဝါယာမော၊ သည် ။ပေ။ ယာ သတိ၊ သည် ။ပေ။ တထာဘူတဿ၊ ၎င်း။ ယော သမာဓိ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ အဿ၊ ၎င်း။ သော၊ ထို သမာဓိသည်။ သမ္မာသမာဓိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပုဗ္ဗေဝ၊ မဂ်၏ ရှေ့အဘို့၌ပင်။ ကာယကမ္ပံ၊ သည်၎င်း။ ဝစီကမ္ပံ၊ သည်၎င်း။ အာဇီဝေါ၊ အသက်မွေးမှုသည်၎င်း။ သုပရိသုဒ္ဓေါ၊ ကောင်းစွာ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ် သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ (အာဟရိယတိ။) [ဤပါဠိတော်၌ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တံ၊ သမ္မာအာဇီဝတို့ကို “ပုဗ္ဗေဝ” ဟု ဆိုသောကြောင့် မဂ်ခဏ၌ မပါ၊ မဂ်ခဏ၌ ပဉ္စဂီကသာဟု ဝိတဏှဝါဒိက ယူလိုသည်။]

တတော၊ ထိုသို့ဆောင်ခြင်းကြောင့်။ ဧတဿ၊ ဤသုတ်၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့ ဖြစ်သော။ သုတ္တပဒံ၊ သုတ်ပုဒ်ကို။ အာဟရ၊ ဆောင်ပြပါဦး။ ဣတိ၊ ဝတ္တဗ္ဗော။ သစေ အာဟရတိ၊ အကယ်၍ ဆောင်ပြအံ့။ ဣစ္စေတံ၊ ဤသို့ဆောင်ပြခြင်းသည်။ ကုသလံ၊ ကောင်း၏။ နောစေ အာဟရတိ၊ အကယ်၍ မဆောင်ပြအံ့။ (ဧဝံသတိ)။ သယံ၊ မိမိဟူသော သကဝါဒိကိုယ်တိုင်။ အာဟရိတွာ၊ ၍။ ဧဝံသယံ ။ပေ။ ဂစ္ဆတိတိ၊ ဟူသော။ ဣမိနာ သတ္တုသာသနေန၊ ဤဘုရားအဆုံးအမတော်ဖြင့်။ တေ၊ သင်၏။ ဝါဒေါ၊ ဝါဒသည်။ ဘိန္နော၊ ပျက်စီးပြိတကား။ လောကုတ္တရ- မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ပဉ္စဂီကောနာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ အဋ္ဌဂီကောဝေ၊ သည်သာ။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ၎င်း။ [ဧဝံ၊ ဤသို့လျှင်။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။

အရိယော၊ မြတ်သော၊ အဋ္ဌဂိကော၊ ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဘာဝနာပါရိပုရိံ၊ ဘာဝနာ၏ ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ် သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။]

ပန၊ ဆက်။ တီဏိ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ အင်္ဂါနိ၊ ဤသမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာ-
ကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝဟူသော အင်္ဂါတို့သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ မဂ်၏ရှေ့အဘို့၌။ ပရိသုဒ္ဓါ-
နိ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ကုန်ပြီးသည်။ (ဟုတ္တာ) ဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။
လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ၊ လောကုတ္တရာ မဂ်ခဏ၌။ ပရိသုဒ္ဓတရာနိ၊ သာ၍
ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အထ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။
ပဉ္စဂိကော မဂ္ဂေါတိ ဣဒံ၊ ဟူသောဤစကားကို။ ကိမတ္ထံ၊ အဘယ်အကျိုးငှါ။
ဂဟိတံ၊ ယူတော်မူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဝိတဏှဝါဒီ မေး၏။ (ဣဒံ၊ ဤ
ပဉ္စဂိကော မဂ္ဂေါဟူသော စကားကို။) အတိရေက ကိစ္စဒဿနတ္ထံ၊ လွန်ကဲသော
ကိစ္စကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဂဟိတံ၊ ပြီ။) ဟိ၊ ချဲ့။ ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ မိစ္ဆာ-
ဝါစံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်၏။ သမ္မာဝါစံ၊ ကို။ ပူရေတိ၊ ပြည့်စေ၏။ တသ္မိံ
သမယေ၊ မိစ္ဆာဝါစာကိုပယ်၍ သမ္မာဝါစာကိုပြည့်စေရာ ထိုအခါ၌။ သမ္မာ-
ကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝါ၊ တို့သည်။ နတ္ထိ၊ ကုန်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ ကာရာပက-
င်္ဂါနေဝ၊ ဤပြုစေတတ် ပြီးစေတတ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိအစရှိသော အင်္ဂါတို့သည်
သာ။ မိစ္ဆာဝါစံ၊ ကို။ ပဇဟန္တိ၊ ပယ်စွန့်ကုန်၏။ သမ္မာဝါစာ ပန၊ သည်ကား။
သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဝိရတိဝသေန၊ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကြိယာ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ပူရေတိ၊
မဂ္ဂင်အင်္ဂါကို ပြည့်စေ၏။

ယသ္မိံ သမယေ၊ ၌။ မိစ္ဆာကမ္မန္တံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ သမ္မာကမ္မန္တံ၊ ကို။
ပူရေတိ၊ ၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ မိစ္ဆာကမ္မန္တံကို ပယ်စွန့်၍ သမ္မာကမ္မန္တံပြည့်စေ
ရာ ထိုအခါ၌။ သမ္မာဝါစာ သမ္မာအာဇီဝါ၊ တို့သည်။ နတ္ထိ၊ ကုန်။ ပဉ္စ၊
ကုန်သော။ ဣမာနိ ကာရာပကင်္ဂါနေဝ၊ တို့သည်သာ။ မိစ္ဆာကမ္မန္တံ၊ ကို။ ပဇဟ-
န္တိ၊ ကုန်၏။ သမ္မာကမ္မန္တော ပန၊ သည်ကား။ သယံ ဝိရတိဝသေန ပူရေတိ။
ယသ္မိံ သမယေ၊ မိစ္ဆာအာဇီဝံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ ၏။ သမ္မာအာဇီဝံ၊ ကို။ ပူရေတိ၊
၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ မိစ္ဆာအာဇီဝံကို ပြည့်စေရာ ထိုအခါ၌။ သမ္မာဝါစာ
သမ္မာကမ္မန္တော နတ္ထိ။ ပဉ္စ ဣမာနိ ကာရာပကင်္ဂါနေဝ မိစ္ဆာအာဇီဝံ ပဇဟန္တိ။
သမ္မာအာဇီဝေါ ပန၊ သယံ၊ ဝိရတိဝသေန ပူရေတိ။ ပဉ္စန္၊ ကုန်သော။ ဧတေသံ
ကာရာပကင်္ဂါနိ၊ ဤ ပြုစေတတ်၊ ပြီးစေတတ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသော အင်္ဂါ
တို့၏။ ဣဒံ ကိစ္စာတိရေကတံ၊ ဤ လွန်ကဲသော ကိစ္စရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။
ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ပဉ္စဂိကော မဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဂဟိတံ၊ ပြီ။ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ
ပန၊ သည်ကား။ အဋ္ဌဂိကောဝ၊ အမြဲ အဋ္ဌဂိကသည်သာ။ ဟောတိ။ ပဉ္စဂိကော
နာမ၊ ပဉ္စဂိကလောကုတ္တရမဂ်မည်သည်။ နတ္ထိ။

သမ္မာဝါစာဒီဟိ၊ သမ္မာဝါစာ အစရှိသော အင်္ဂါတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တု။ အဋ္ဌဂီကောတိ၊ ဟူ၍။ ယဒိ ဝဒထ၊ အကယ်၍ ပြောဆိုကုန်အံ့။ [သကဝါဒီကို ပြောသည်။] (ဝေံသတိ)။ စတသော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ သမ္မာဝါစာစေတနာ၊ တို့၎င်း။ [မိစ္ဆာဝါစာ ၄-ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း စေတနာ။] တိသော၊ ၃-ပါးကုန်သော။ သမ္မာကမ္မန္တစေတနာ၊ တို့၎င်း။ [ဤ ၇-ပါးတို့သည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် မစပ်။] သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ သမ္မာအာဇီဝစေတနာ၊ တို့၎င်း။ [ဤ ၇-ပါးတို့ကား အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့်စပ်သည်။] ဣတိ၊ သို့။ ဣမမှာ စေတနာဗဟုတ္တာ၊ ဤ စေတနာတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်မှ။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ မုစ္စိဿထ၊ အသင် သကဝါဒီတို့ လွတ်ကုန်လတ္တံ့ နည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ပဉ္စဂီကောဝ၊ ပဉ္စဂီက သည်သာ။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့ဆိုအံ့။ (ဝိတဏှဝါဒီက ဆိုအံ့။) စေတနာဗဟုတ္တာ စ၊ စေတနာတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်မှလည်း။ မုစ္စိဿာမ၊ လွတ်ကုန်အံ့။ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ၊ သည်။ အဋ္ဌဂီကောဝ၊ သည်သာ။ (ဟောတိ)။ ဣတိစ၊ သို့လည်း။ ဝက္ခာမ၊ ဆိုကုန်အံ့။

တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ တံ၊ သည်။ မဟာစတ္တာလီသကဘာဏကော၊ မဟာစတ္တာလီသကကို ဆောင်သူသည်။ ဟောသိ၊ ဖြစ်သလော။ န ဟောသိ၊ မဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ထိုက်၏။ (အဟံ၊ သည်။ မဟာစတ္တာလီသကဘာဏကော၊ သည်။) န ဟောမိ၊ မဟုတ်ပါ။ ဣတိ၊ သို့။ သစေ ဝဒတိ၊ အံ့။ (ဝေံသတိ)။ တံ၊ သည်။ အဘာဏကတ္တာ၊ မဟာစတ္တာလီသကဘာဏက မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န ဇာနာသိ၊ မသိ။ ဣတိ၊ ဝတ္တဗ္ဗော။ (အဟံ) ဘာဏကော၊ သည်။ အသ္မိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သစေ ဝဒတိ၊ အံ့။ (ဝေံသတိ)။ သုတ္တံ၊ ကို။ အာဟရ၊ ဆောင်ပါလော့။ ဣတိ ဝတ္တဗ္ဗော။ သုတ္တံ သစေ အာဟရတိ။ (ဝေံသတိ)။ ဣစ္စေတံ၊ ဤသို့ ဆောင်ပြခြင်းသည်။ ကုသလံ၊ ကောင်း၏။ နောစေ အာဟရတိ၊ အကယ်၍ မဆောင်အံ့။ (ဝေံသတိ)။ သယံ၊ မိမိဟူသော သကဝါဒီကိုယ်တိုင်။ ဥပရိပဏ္ဏာသတော၊ မှ။ အာဟရိတဗ္ဗံ၊ ဆောင်ထိုက်၏။

(ကိံ)။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သမ္မာဝါစာ၊ ဟူသည်။ ကတမာစ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ ငါတုရားသည်။ သမ္မာဝါစမိ၊ သမ္မာဝါစာကိုလည်း။ ဒွယံ၊ နှစ်ပါးသော အစိတ်အပိုင်းရှိ၏ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ သာသဝါ၊ အာသဝေါတရားတို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ (အာရုံပြုသော အာသဝေါတို့နှင့်တကွ ဖြစ်သော။) ပုညဘာဂိယာ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု အဘို့အစဉ်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု အဘို့အစဉ် ပါဝင်သော။ ဥပဓိဝေပက္ကာ၊ ခန္ဓာဟူသော ဥပဓိကို ရင့်ကျက်စေတတ်၊ အကျိုးပေးတတ်သော။ ဝါ၊ ခန္ဓာဟူသော ဥပဓိ၌ ပဝတ္တိအကျိုးအဖြစ်ဖြင့် ရင့်ကျက်တတ်သော။ သမ္မာဝါစာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။

အရိယာ၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာသော။ အနာသဝါ၊ အာရုံပြုမည့် အာသဝေါ မရှိသော။ လောကုတ္တရာ၊ ဖြစ်သော။ မဂ္ဂင်္ဂါ၊ သော။ သမ္မာဝါစာ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ သာသဝါ၊ သော။ ပုညဘာဂိယာ၊ သော။ ဥပဓိဝေပက္ကာ၊ သော။ သမ္မာဝါစာ၊ ဟူသည်။ ကတမာစ၊ နည်း။ မုသာဝါဒါ၊ မှ။ ဝေရမဏိ၊ ရှောင် ကြဉ်ခြင်း အမှုအရာ ကြိယာသည်၎င်း။ ပိသုဏာယ ဝါစာယ၊ မှ။ ဝေရမဏိ၊ သည်၎င်း။ ဖရုသာယ ဝါစာယ၊ မှ။ ဝေရမဏိ၊ သည်၎င်း။ သမ္ပပ္ပလာပါ၊ မှ။ ဝေရမဏိ၊ သည်၎င်း။ (အတ္တိ)။ ဘိက္ခဝေ၊ သာသဝါ ပုညဘာဂိယာ ဥပဓိဝေ- ပက္ကာ၊ သော။ သမ္မာဝါစာ၊ သည်။ အယံ၊ ဤ လောကီဝိရတိတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ အရိယာ၊ သော။ အနာသဝါ၊ သော။ လောကုတ္တရာ၊ သော။ မဂ္ဂင်္ဂါ၊ သော။ သမ္မာဝါစာ၊ ဟူသည်။ ကတမာစ၊ နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ အရိယစိတ္တဿ၊ ကိလေသာ တို့မှ ဝေးကွာသောစိတ်ရှိသော။ အနာသဝစိတ္တဿ၊ အာသဝေါ မရှိသော စိတ် ရှိသော။ အရိယမဂ္ဂ သမဂ္ဂိနော၊ အရိယာမဂ္ဂနှင့် ပြည့်စုံသော။ အရိယမဂ္ဂ၊ အရိယာမဂ္ဂကို။ ဘာဝယတော၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေသော။ (ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။) စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ဝစီဒုစ္စရိတေဟိ၊ တို့မှ။ ယာ အာရတိ၊ အကြင် ဝေးစွာ မွေ့လျော်တတ်သော သဘောသည်။ (အတ္တိ)။ ယာ ဝိရတိ၊ အကြင် ကင်း၍ မွေ့လျော်တတ်သော သဘောသည်။ (အတ္တိ)။ ယာ ပဋိဝိရတိ၊ အကြင် ဆုတ်နစ် လျက်သာလျှင် ကင်း၍ မွေ့လျော်တတ်သော သဘောသည်။ (အတ္တိ)။ ယာ ဝေရမဏိ၊ အကြင်ဒုစရိုက်ရန်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော သဘောသည်။ (အတ္တိ)။ ဘိက္ခဝေ၊ အရိယာ အနာသဝါ လောကုတ္တရာ မဂ္ဂင်္ဂါ၊ သော။ သမ္မာဝါစာ၊ ဟူသည်။ အယံ၊ ဤ လောကုတ္တရာဝိရတိတည်း။ [သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ လွယ်ပြီ။] ဣတိ၊ သို့။ (အာဟရိတဗ္ဗံ)။ [ဝိရတိ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌသာလိနိ ဘာသာဋီကာ၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်အဖွင့်၌ ရှုပါ။]

ဝေ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤမဟာစတ္တာရိသကသုတ်၌။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ဝစီဒုစ္စရိ- တေဟိ၊ တို့မှ၎င်း။ တိဟိ၊ ကာယဒုစ္စရိတေဟိ၊ တို့မှ၎င်း။ မိစ္ဆာဇီဝဒတာစ၊ မိစ္ဆာ- ဇီဝမှ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤ ဒုစရိုက်တို့မှ။ ဧကေကာဝ၊ တပါးစီ တပါးစီသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိရတိ၊ တို့ကို။ [စာအုပ်တို့၌ ဝိရတိဟု ဧကဝုစရိ၏။] အရိယာ၊ ကုန်သော။ အနာသဝါ၊ အာရုံပြုမည့် အာသဝေါ မရှိကုန်သော။ လောကုတ္တရာ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂင်္ဂါတိ၊ မဂ္ဂင်္ဂတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဧတ္ထ၊ ဤ လောကုတ္တရာမဂ္ဂင် တို့၌။ စေတနာဗဟုတ္တံ၊ စေတနာတို့၏ များကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိအံ့နည်း။ [သမ္မာဝါစာ စေတနာတပါး၊ သမ္မာကမ္မန္တ စေတနာ တပါး၊ သမ္မာအာဇီဝ စေတနာလည်း တပါးသာ—ဟူလို။] ပဉ္စဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေ၊ သည်။ ကုတော၊ နည်း။ [အဋ္ဌဂီကသာ ဟူလို။] ဣဒံ သုတ္တံ၊ သည်။ (ဒီပေတိ

၌စပ်။) အကာမကဿ၊ အဋ္ဌဂီကမဂ်ကို အလိုမရှိသော။ တေ၊ သင်၏ အတွက်။ လောကုတ္တရာမဂ္ဂေါ၊ သည်။ အဋ္ဌဂီကော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒီပေတိ၊ ပြစ်။

တ္ထေကေန၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားရပ်ဖြင့်။ သစေ သလ္လက္ခေတိ၊ အကယ်၍ အဋ္ဌဂီကမဂ်ကို မှတ်သားနိုင်အံ့။ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နောစေ သလ္လက္ခေတိ၊ အံ့။ (ဝေံသတိ)။ အညာနိပိ၊ အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကာရဏာနိ၊ အကြောင်းတို့ကို။ အာဟရိတွာ၊ ဆောင်၍။ သညာပေတဗ္ဗော၊ အဋ္ဌဂီကမဂ်ကို ငံကောင်းစွာ သိစေထိုက်၏။ ဝါ၊ နားလည်စေထိုက်၏။ ဟိ၊ သာဓကကား။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ သုဘဒ္ဒ၊ သုဘဒ္ဒ။ ယသ္မိ ဓမ္မဝိနယေ၊ အကြင်တရားသဖြင့်ဆုံးမရာ သာသနာတော်၌။ အရိယော၊ သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။ န ဥပလဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ တတ္ထ၊ ထို တရားသဖြင့်ဆုံးမရာသာသနာတော်၌။ သမဏောပိ၊ ပဌမတန်း သောတာပန်ရဟန်းကိုလည်း။ န ဥပလဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ ပေ။ သုဘဒ္ဒ ဣမသ္မိ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ ဥပလဗ္ဘတိ။ သုဘဒ္ဒ၊ သုဘဒ္ဒ။ ဣစ္စေဝ၊ ဤသာသနာတော်၌သာ။ သမဏော၊ ကို။ ဥပလဗ္ဘတိ၊ ၏။ ပေ။ အညေ၊ အခြားကုန်သော။ ပရပူဝါဒါ၊ တပါးသော တိတ္ထိတို့သည် အပြားအားဖြင့် ပြောဟောအပ် သိစေအပ်သော သာသနာတို့သည်။ သမဏောဘိ၊ သောတာပန် အစရှိသော ရဟန်းတို့မှ။ သုညာ၊ ကင်းဆိတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ တေ၊ ဤ သုတ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ရှေးနိဿယ၌ အညေဟိ ဟု မရှိ၊ အညေ ဟုသာ ရှိ၏။ များစွာသော စာအုပ်တို့၌ကား အညေဟိ ဟုချည်း ရှိ၏။ “အညေဟိ၊ သစ္စာ လေးပါးတရားကို သိကုန်သော။ သမဏောဘိ၊ တို့မှ။ သုညာ၊ ကုန်၏”ဟုပေးပါ။]

အညေသုပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော။ အနေကေသု၊ တပါးမက များစွာ ကုန်သော။ သုတ္တသတေသု၊ သုတ် အရာတို့၌။ အဋ္ဌဂီကောဝ၊ အဋ္ဌဂီကသာ ဖြစ်သော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အာဂတော၊ လာ၏။ ကထာဝတ္ထုပ္ပကရဏေပိ၊ ကထာဝတ္ထုကျမ်း ၌လည်း။ မဂ္ဂါနံ အဋ္ဌဂီကော သေဋ္ဌော ။ပေ။ စက္ခုမာတိ၊ ဟူသော။ သုတ္တန္တော၊ သည်။ အတ္ထေဝ၊ ရှိသည်သာ မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ မေး။ အာမန္တာ၊ အိမ်း။ ဣတိ၊ ဖြေ။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ရှိလျှင်။ မဂ္ဂေါ၊ လောကုတ္တရာမဂ် သည်။ အဋ္ဌဂီကော၊ အဋ္ဌဂီကတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ သကဝါဒီ ဆိုအပ်ပြီ။ [မဂ္ဂါနံ၊ တို့တွင်။ အဋ္ဌဂီကော၊ အဋ္ဌဂီကမဂ်သည်။ သေဋ္ဌော၊ ချီးမွမ်းအပ်၊ အမြတ်ဆုံးတည်း။ သစ္စာနံ၊ တို့တွင်။ စတုရော၊ ကုန်သော။ ပဒါ၊ အဘို့အစု ဖြစ်သော သစ္စာတို့သည်။ သေဋ္ဌော၊ တို့တည်း။ ဓမ္မာနံ၊ တို့တွင်။ ဝိရာဂေါ၊ ရာဂ၏ မတပ်မက်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်သည်။ သေဋ္ဌော၊ တည်း။ ဒွိပဒါနဉ္စ၊ အခြေနှစ်ချောင်း ရှိသော သတ္တဝါတို့တွင်လည်း။ စက္ခုမာ၊ စက္ခုငါးပါး ရှိတော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရားသည်။ သေဋ္ဌော၊ တည်း။]

ပန၊ဆက်။ ဇတ္တကေနပိ၊ ဖြင့်လည်း။ သညတ္တိံ ၊ နားလည်ခြင်းသို့။ သစေ န
 ဂစ္ဆတိ၊ အကယ်၍ မရောက်အံ့။ (ဝေသတိ)။ ဂစ္ဆ၊ သွားလော့။ ဝိဟာရံ၊
 ကျောင်းတွင်းသို့။ ပဝိသိတွာ၊ ဝင်၍။ ယာဂံ၊ ယာဂုကို။ ပိဝါဟိ၊ သောက်ချေ
 လော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ ဥယျောဇေတဗ္ဗော၊ လွတ်ထိုက်၏။ ဥတ္တရိံ ၊ အလွန်
 ဖြစ်သော။ ကာရဏံပန၊ အကြောင်းကိုကား။ ဝက္ခတိ၊ ဝိတဏှဝါဒီ ဆိုလတ္တံ့ ။
 ဣတိတေ၊ ဤ အလွန်ဖြစ်သောအကြောင်းကို ဆိုခြင်းသည်။ အဋ္ဌာနံ၊ သင့်သော
 အကြောင်းမဟုတ်။ [“ပဉ္စဂီကမဂ်ဖြစ်ကြောင်းကို ထုတ်ပြစရာမရှိ”ဟုလို။] ဣ
 ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌။ သေသံ၊ သည်။ ဥတ္တာနမေဝ၊ သည်သာ။

ပန၊ဆက်။ (တနည်း)ပန၊ ထိုသို့ပင် ဥတ္တာနတ္ထဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဣ
 အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌။ နယာ၊ နည်းတို့ကို။ ဂဏေတဗ္ဗော၊ ရေတွက်ထိုက်
 ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ အဋ္ဌဂီကမဂ္ဂသ္မိံ ၊၌။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ပုစ္ဆိတွာ၊ ၍။
 [“တတ္ထ ကတမော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ” ဟု မေးပြီး၍။] ဧကတော၊ တည်း။
 ဝိသဇ္ဇနေ၊ ၌။ စတုသု၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂေသု၊ တို့၌။ စတ္တာရိ နယ သဟဿာနိ၊
 လေးထောင်သောနည်းတို့ကို။ ဝိဘတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။ ပဉ္စဂီကမဂ္ဂေ၊ ၌။ ဧကတော
 ပုစ္ဆိတွာ၊ ၍။ [“တတ္ထ ကတမော ပဉ္စဂီကော မဂ္ဂေါ”ဟု မေးပြီး၍။] ဧကတော၊
 ဝိသဇ္ဇနေ၊ ၌။ စတ္တာရိ (နယသဟဿာနိ)၊ တို့ကို။ (ဝိဘတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။) ပါဠိ-
 ယေက္ကံ၊ အသီးအသီး (တပါးစီ)။ ပုစ္ဆိတွာ၊ [“တတ္ထ ကတမော သမ္မာဒိဋ္ဌိ”
 စသည်ဖြင့် မေးပြီး၍။] ပါဠိယေက္ကံ ဝိသဇ္ဇနေ စတ္တာရိ စတ္တာရိ (နယ သဟ-
 ဿာနိ)၊ လေးထောင် လေးထောင်သောနည်းတို့ကို။ (ဝိဘတ္တာနိ)။ ဣတိ၊ သို့။
 ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ အဂ္ဂေသု၊ တို့၌။ (ပဉ္စဂီကမဂ်တွင် ပါဝင်သော အင်္ဂါငါးပါး
 တို့၌။) ဝိသတိ (နယသဟဿာနိ)၊ နှစ်သောင်းသောနည်းတို့ကို။ (ဝိဘတ္တာနိ)။
 ဣတိ၊ သို့။ ပုရိမာနိ၊ ရှေ့ဖြစ်ကုန်သော။ အဋ္ဌ(နယသဟဿာနိ)၊ ရှစ်ထောင်သော
 နည်းတို့၎င်း။ ဣမာနိ စ ဝိသတိ (နယသဟဿာနိ)၊ ဤ နှစ်သောင်းသောနည်း
 တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ မဂ္ဂဝိဘဂေ၊ ၌။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။ အဋ္ဌဝိသတိ နယ သဟ-
 ဿာနိ၊ နှစ်သောင်း ရှစ်ထောင်သောနည်းတို့ကို။ ဝိဘတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။ တာနိ စ
 (အဋ္ဌဝိသတိ နယ သဟဿာနိ)၊ ထို နှစ်သောင်း ရှစ်ထောင်သောနည်းတို့သည်
 လည်း။ နိဗ္ဗတ္တိတလောကုတ္တရာနိ၊ လောကီမှ နှစ်စေအပ်သော လောကုတ္တရာ
 ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာနေဝ၊ ကုသိုလ်တို့သာတည်း။ ဝိပါကေ ပန၊ ၌ကား။
 ကုသလတော၊ ထက်။ တိဂုဏာ၊ သုံးဆတက်ကုန်သော။ နယာ၊ တို့ကို။ ကာတဗ္ဗော၊
 ကုန်၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ (နိဋ္ဌိတာ)။

၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအပွင့်

၅၀၄။ ပဉ္စာပုစ္ဆကော ဣ။ ပါဠိ အနုသာရေနေဝ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ မဂ္ဂင်္ဂါနံ၊ တို့၏။ ကုသလာဒိဘာဝေါ ဝေဒိတဗျော။ ပန၊ အထူးကား။ အာရမ္မဏတ္တိကေသု၊ တို့၌။ သဗ္ဗာနိပိ၊ ကုန်သော။ တောနိ၊ ဤ မဂ္ဂင်္ဂတို့သည်။ အပ္ပမာဏံ။ နိဗ္ဗာန် အာရမ္ဘ ပဝတ္တိတော၊ ကြောင့်။ အပ္ပမာဏာရမ္မဏာနေဝ၊ အပ္ပမာဏာရမ္မဏ တို့သာတည်း။ မဂ္ဂါရမ္မဏာနိ၊ တို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ဟိ၊ မှန်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဖလံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ နေဝကရောတိ၊ မပြု။ ဖလံ၊ သည်။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ အာရမ္မဏံ န ကရောတိ။ ပန၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤ ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့တွင်။ သဟဇာတ- ဟေတုဝသေန၊ တကွဖြစ်ဘက် ဟိတ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ကုသလာနိ၊ တို့သည်။ မဂ္ဂ- ဟေတုကာနိ၊ မဂ်ဟူသော သဟဇာတဟိတ် ရှိကုန်၏။ ဝီရိယံဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ ဝီမံသံ ဝါ၊ ကိုသော်၎င်း။ ဇေဋ္ဌကံ၊ အကြီးအကဲကို။ ကတွာ၊ ၍။ မဂ္ဂဘာဝနာ- ဇာလေ၊ မဂ်ကိုဖြစ်စေရာ အခါ၌။ မဂ္ဂါဓိပတိနိ၊ မဂ်ဟူသော အဓိပတိပစ္စည်း ရှိကုန်၏။ ဆန္ဒစိတ္တဇေဋ္ဌိကာယ၊ ဆန္ဒဟူသော အကြီးအကဲ စိတ်ဟူသော အကြီး အကဲရှိသော။ မဂ္ဂဘာဝနာယ၊ ၌။ မဂ္ဂါဓိပတိနိတိ၊ မဂ္ဂါဓိပတိနိ တို့ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗာနိ၊ ကုန်။ ဖလကာလေပိ၊ ဖိုလ်ကို ဖြစ်စေရာအခါ၌လည်း။ န ဝတ္တဗ္ဗာနေဝ၊ ကုန်သည်သာတည်း။

အတိတာဒိသု၊ အတိတ် အစရှိသော တရားတို့တွင်။ [အတိတာ ဓမ္မာ၊ အနာ- ဂတာ ဓမ္မာ၊ ပစ္စုပ္ပန္နာ ဓမ္မာ၊ အဇ္ဈတ္တာ ဓမ္မာ စသည်ကို ဆိုသည်။] ကောရမ္မဏ- ဘာဝေနပိ၊ တခုသောအာရုံ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ န ဝတ္တဗ္ဗာနိ၊ ကုန်။ ပန၊ ကား။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ၏။ (မဂ်ဖိုလ်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၏။) ဗဟိဒ္ဓါ- ဓမ္မတ္တာ၊ ဗဟိဒ္ဓတရား၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာနိနာမ၊ တို့မည်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ဣတိ ဝေံသ္မိ။ တေသ္မိံ ပဉ္စာပုစ္ဆကေပိ၊ ၌လည်း။ [ပိဖြင့် အဘိဓမ္မဘာဇနိယ နည်းကို ပေါင်းသည်။] နိဗ္ဗတ္တိတ လောကုတ္တရာနေဝ၊ သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ မဂ္ဂင်္ဂါနိ ကထိတာနိ။ ဟိ၊ မှန်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန၊ သည်။ သုတ္တန္တဘာဇနိယသ္မိံ ယေဝ၊ ၌သာလျှင်။ လောကိယလောကုတ္တရာနိ မဂ္ဂင်္ဂါနိ ကထိတာနိ။ ပန၊ ကား။ အဘိဓမ္မဘာဇနိယေ၊ ၌၎င်း။ ပဉ္စာပုစ္ဆကေ စ၊ ၌၎င်း။ လောကုတ္တရာနေဝ (မဂ္ဂင်္ဂါနိ ကထိတာနိ)။ ဣတိ ဝေံသ္မိ။ အယံ မဂ္ဂင်္ဂဝိဘင်္ဂေပိ၊ ကိုလည်း။ တေ ပရိဝုဋ္ဌံ၊ အောင်။ နိဟရိတွာဝ၊ ၍သာလျှင်။ ဘာဇေတွာ၊ အကျယ်ဝေဘန်၍။ ဒဿိတော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

မဂ္ဂင်္ဂဝိဘင်းအပွင့် ပြီး၏။

အရှင် ဇနကာဘိဝံသ

၏

အမှတ် (၃၄) ကျမ်းစာ

သမ္မောဟဝိနောဒနိ အဋ္ဌကထာ

၏

မူလဋီကာနိဿယ

ဒုတိယပိုင်း

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ ၂၅၂၀

ကောဇာ ၁၃၃၈

ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၉၇၇

ဝိဘင်္ဂမူလဋီကာနိဿယ

ဣန္ဒြိယဝိဘင်း

၁-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်

၂၁၉။ စက္ခုဒွါရေ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိတိ၊ ဟူသော ဝါကျ၏။ စက္ခုဒွါရဘာဝေ၊ စက္ခုဒွါရ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရူပါရုံကို ယူခြင်းကိစ္စ၌။ တံ ဒွါရိကေဟိ၊ ထို စက္ခုဒွါရ၌ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသော စက္ခုပသာဒ၏။ ဣန္ဒြိယာဝံ ပရမိဿရဘာဝံ၊ အလွန်အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ကို။ ကာရယတိ၊ ပြုစေတတ်၏။ (“ငါ့ကို သင်တို့က မင်းပြုကြ၊ မင်းမြှောက်ကြ”ဟု မခိုင်းသော်လည်း ခိုင်းသကဲ့သို့ ပြုစေ၏။) ဣတိ အတ္တော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထို စက္ခုပသာဒသည်။ တေ၊ ထို စက္ခုဒွါရိကတရားတို့ကို။ ရူပဂုဟဏေ၊ ရူပါရုံကို ယူခြင်းကိစ္စကြောင့်။ အတ္တာနံ၊ မိမိဟူသော စက္ခုပသာဒသို့။ အနုဝတ္တေတိ၊ အစဉ်လိုက်စေ၏။ တေ၊ ထို စက္ခုဒွါရိက တရားတို့သည်လည်း။ တံ၊ ထို စက္ခု-

စက္ခုဒွါရဘာဝေ။ ။ “စက္ခုမေဝ စက္ခုဒွါရံ” နှင့် အညီ စက္ခုပသာဒသည် စက္ခုဒွါရ မည်၏။ သို့သော် ဤနေရာ၌ စက္ခုပသာဒကို ဆိုလိုရင်းမဟုတ်။ စက္ခုဒွါရ အမည်ရနိုင် ခြင်း၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ရူပါရုံကို ခံယူခြင်းတိုင်အောင် ယူစေလိုသည်။ ထို့ကြောင့် စက္ခု- ဒွါရေကို “စက္ခုဒွါရဘာဝေ” ဟု ဖွင့်သည်။ “စက္ခုဒွါရေ၌ ဘာဝပုဓာန ဘာဝလောပ ကြံပါ” ဟုလိုသို့ ဝိဘင်္ဂကိုလည်း နိမိတ်အနက်၌ သက်ပါ။ ထို့ကြောင့် “စက္ခုဒွါရဘာဝဟေတု” ဟု အနုဋီကာဖွင့်သည်။ [ရှေ့ အဋ္ဌသာလိနိဋ္ဌိကား “ဋ္ဌိ” ဟု အနက်ပေးကြသည်။]

တံဒွါရိကေဟိ။ ။ တံဒွါရိကေဟိသည် ကာရယတိ၌ ကာရိတ်ကံ၊ ဓာတ်ကတ္တားတည်း။ ချဲ့ဦးအံ—ရူပါရုံကို ယူခြင်းကိစ္စ၌ စက္ခုပသာဒ မပါလျှင် မဖြစ်သောကြောင့် သမ္ပယုတ် တရားတို့က စက္ခုပသာဒကို အကြီးအကဲအစိုးရအဖြစ်ကို ပြုကြရသည်။ ဤအလို “တံဒွါရိ- ကေဟိ” သည် ကရဓာတ်၏ ကတ္တားတည်း။ ထိုကဲ့သို့ ပြုကြရအောင် စက္ခုပသာဒက “ငါ မပါလျှင် သင်တို့ချည်းသက်သက် ရူပါရုံကို ယူခြင်းကိစ္စမဖြစ်နိုင်။ ထို့ကြောင့် “ငါ့ကို အစိုးရ အဖြစ်ကို ပြုကြ” ဟု မပြောသော်လည်း ပြောသကဲ့သို့ မိမိ၏အစိုးရအဖြစ်ကို ပြုစေရာရောက် သည်။ ဤအလို “တံဒွါရိကေဟိ” သည် စက္ခုပသာဒ၏ စေခိုင်းမှုကို ခံရသော ကာရိတ် ကံတည်း။

ပရမိဿရဘာဝံ။ ။ ဣန္ဒြိယံ “ပရမိဿရ” ဟု ဖွင့်၏။ ထိုသို့ ဖွင့်ခြင်းသည် “ဣဒိ ပရမိဿရိယေ” ဟူသော ဓာတ်နက်ကိုဖွင့်ခြင်းတည်း။ “ပရမိဿရ” ဟူသည် ရူပါရုံကို ယူခြင်း ကိစ္စ၌ မိမိထက်သာလွန်သောတရားမရှိ၊ မိမိသာလျှင် အသာဆုံးဖြစ်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “ပရမဣဿရ” ဟုဆိုသည်။ အချုပ်မှာ—“စက္ခုဒွါရေ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိ” ဟူသောအဖွင့်သည် သဒ္ဒတ္ထ မဟုတ်။ စက္ခုဒွါရ၏သဘောကို ဖွင့်ပြသော သဘာဝတ္ထတည်း။ သဒ္ဒတ္ထကို နောက်၌ ပြုလတ္တံ့။ [အဋ္ဌသာလိနိဋ္ဌိဿယ၌ “အဓိမောက္ခလက္ခဏေ၊ အဓိမောက္ခလက္ခဏာ၌” စသည်ဖြင့် အာဓာရအနက်ပေးခဲ့၏။ သူနည်းနှင့်သူ အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။]

ပသာဒသို့။ အနုဝတ္တန္တိ၊ အဇဉ်လိုက်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤကား ကဓိပ္ပါယ်တည်း။ ဣတရေသုပိ၊ “စက္ခုဒွါရေ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိတိ စက္ခုန္ဒြိယံ” ဟူသော ဝါကျမှ တပါးသော “သောတဒွါရေ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိတိ သောတိန္ဒြိယံ” စသော ဝါကျ တို့၌လည်း။ သေ (သော)၊ ဤအစီအရင်သည်။ နယော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်ကြောင်းအစီအရင်တည်း။ [“သောတဒွါရေ ဣန္ဒြိယံ ကာရေတိတိ သောတဒွါရဘာဝေ တံဒွါရိကေဟိ အတ္တနော ဣန္ဒြိယဘာဝံ ပရမိဿရဘာဝံ ကာရယတိတိ အတ္တော၊ တဉ္စိ တေ သဒ္ဓဂ္ဂဟဏေ အတ္တာနံ အနုဝတ္တေတိ၊ တေ စ တံ အနုဝတ္တန္တိတိ” စသည်ဖြင့် အနက်ကို ဆောင်ပါ။]

ယေန၊ အကြင် အညာတာဝီ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သဒ္ဓပ္ပဝတ္တိနိမိတ်အနက် ကြောင့်။ တံသမဂီပုဂ္ဂလော၊ သည်။ (အညာတာဝီ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတရားတို့ကို သိပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။) ဝါ၊ တနည်း။ တံသမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ ထို အညာတာဝီနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော တရားတို့သည်။ အညာတာဝီနော၊ သစ္စာ ၄-ပါး တရားတို့ကို သိပြီးကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ သော အညာတာဝီဘာဝေါ၊ ထိုအညာတာဝီပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဉာဏ်သည်။ ဝါ၊ အညာတာဝီဖြစ်သော သမ္ပယုတ် တရားတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဉာဏ်သည်။ ပရိနိဋ္ဌိတကိစ္စဇာနနံ၊ ပြီးပြီး သောကိစ္စကိုသိသော ဉာဏ်သည်။ (အညာတာဝိန္ဒြိယံ၊ မည်၏။)

ကတ္ထစိ ဒွေတိ၊ ကား။ ဒွိန္ဒြိယံ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဣန္ဒြိယာနံ။ ပေ။ တဒဿ သမာဓိန္ဒြိယန္တိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ (မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ဣန္ဒြိယသုတ်၊ ဇရာဝဂ်၊ ဒုတိယပုဗ္ဗာရာမသုတ်။) ဒွေ (ဣန္ဒြိယာနံ၊ တို့ကို။ ကထိတံနံ။) [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒွိန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ခိဏာသဝေါ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အညံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ဗျာကရောတိ၊ ပြေဆိုနိုင်၏။ ပေ။ အရိယာယ၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာသော။ ဝါ၊ ဖြူစင်သော။ ပညာယစ၊ ပညာ၏၎င်း။ အရိယာယ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ဝိမုတ္တိယာစ၊ ဝိမုတ္တိ၏၎င်း။ (ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလိကတတ္တာ ခိဏာသဝေါ ဘိက္ခု အညံ ဗျာကရောတိ။) ဟိ၊ မှန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဿ၊ ထို ခိဏာသဝ ရဟန်း၏။ အရိယာ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ယာ ပညာ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။) တံ၊ ထိုပညာသည်။ အဿ၊ ထို ခိဏာသဝရဟန်း ၏။ ပညိန္ဒြိယံ၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အဿ၊ ၏။ အရိယာ၊ သော။ ဝါ၊ သော။ ယာ ဝိမုတ္တိ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ တံ၊ ထိုဝိမုတ္တိသည်။ အဿ၊ ၏။ သမာဓိန္ဒြိယံ၊ တည်း။]

တိဏ္ဍံ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဣန္ဒြိယာနံ ။ ပေ။ ပညိန္ဒြိယဿာတိ၊ ဟူသည်လည်း ဖြစ်သော။ (ဣန္ဒြိယသံယုတ်၊ ဇရာဝဂ်၊ ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇသုတ်။) [ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တိဏ္ဍံ ဣန္ဒြိယာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလိကတတ္တာ၊ ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇနေ၊ မည်သော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ အညာ၊ ကို။ ဗျာကတာ၊ ပြီ။ ပေ။ သတိန္ဒြိယဿ၊

၏၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဘမာဓိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ပညိန္ဒြိယဿ၊ ၎င်း။
 ဝါ၊ ကို၎င်း။ (ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလိကတတ္တာ အညာ ဗျာကတာ)] တိဏိမာနိ
 တိက္ခဝေ ဣန္ဒြိယာနိ။ ပေ။ အညာတာဝိန္ဒြိယန္တိ၊ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ (ဣန္ဒြိယ
 သံယုတ်၊ ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ်၊ အညိန္ဒြိယသုတ်)။ တိဏိမာနိ ။ ပေ။ ဇီဝိတိန္ဒြိယန္တိ၊
 ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ (ဣန္ဒြိယသံယုတ်၊ ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ်၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယသုတ်။)
 ဝေမာဒိသု၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ တိဏိ (ဣန္ဒြိယာနိ၊ ကထိတာနိ။)
 ပဉ္စိမာနိ ဗြာဟ္မဏ။ ပေ။ ကာယိန္ဒြိယန္တိ၊ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ (ဣန္ဒြိယသံယုတ်၊
 ဇရာဝဂ်၊ ဥဏ္ဏာဘဗြာဟ္မဏသုတ်။) [ဗြာဟ္မဏ၊ ပုန်ဏား။ နာနာဝိသယာနိ၊
 အထူးထူးသော အာရုံရှိကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤငါးပါး
 တို့တည်း။ ပေ။ ကာယိန္ဒြိယံ၊ ၎င်းတည်း။] ပဉ္စိမာနိ။ ပေ။ ဥပေက္ခိန္ဒြိယန္တိ၊ သော။
 (ဣန္ဒြိယသံယုတ်၊ သုခိန္ဒြိယဝဂ်၊ သုဒ္ဓိကသုတ်။) ပဉ္စိမာနိ။ ပေ။ ပညိန္ဒြိယန္တိ၊
 ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ (ဣန္ဒြိယသံယုတ်၊ မုဒုတရဝဂ်၊ ဒုတိယ ဝိတ္တာရသုတ်။)
 ဝေမာဒိသု၊ ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ပဉ္စ(ဣန္ဒြိယာနိ၊ ကထိတာနိ။)

တတ္ထ၊ ထို သုတ္တန်၊ အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတို့တွင်။ သုတ္တန္တေ၊ သုတ္တန်ဒေသနာ
 တော်၌။ ဒုကာဒိနံ၊ ဒုက အစရှိသော ဣန္ဒြေတို့၏။ နိဿရဏုပါယာဒိ ဘာဝ-
 တော၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်သောဣန္ဒြေ၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ခြင်း၏ အကြောင်း
 ဖြစ်သောဣန္ဒြေ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုကာဒိဝစနံ၊ ဣန္ဒြေ ၂-ပါး
 အပေါင်း အစရှိသည်ကို ဟောတော်မူခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ပန၊ စင်စစ်ကား။
 သဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့ကို။ အဘိညေယျာနိ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်
 သိထိုက်ကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ အဘိညေယျဓမ္မဒေသနာ၊ အဘိညေယျဓမ္မတို့ကို
 ဟောကြောင်း ဒေသနာတော်သည်။ အဘိဓမ္မော၊ အဘိဓမ္မာတည်း။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ဣမ၊ ဤ ဣန္ဒြိယဝိဘင်း၊ အဘိဓမ္မဘာဇနိယ၌။ သဗ္ဗာနိ၊ အလုံးစုံ
 ကုန်သော ဣန္ဒြေတို့ကို။ ဧကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူ
 အပ်ကုန်ပြီ။

ခိဏာသဝဿ၊ ၎်သာလျှင်။ ဘာဝဘူတော၊ သဘောတရားဖြစ်၍ဖြစ်သည်။
 ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဝါ၊ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏
 သန္တာန်၌ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။) ခိဏာသဝဿေဝ ဥပ္ပဇ္ဇနတောတိ၊ ဟူ၍။

နိဿရဏုပါယာဒိဘာဝတော။ ။ နိဿရဏုပါယာဒိဘာဝတောတိ ဧတ္ထ လောကုတ္တ-
 ရေသု မဂ္ဂပရိယာပနာနိ နိဿရဏံ၊ (ထွက်မြောက်ကြောင်း) ဣတရာနိ နိဿရဏဖလံ၊
 ဝိဝဇ္ဇာသန္တိသိတေန နိဗ္ဗတ္တိတာနိ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိနိ နိဿရဏုပါယော၊ ဣတရေသု ကာနိစိ
 ပဝတ္တိဘူတာနိ၊ ကာနိစိ ပဝတ္တိဥပါယောတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။—အနုဋီကာ။

ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ [ခိဏာသဝဿ ဘာဝဘူတောတိ ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာဝိယ (ဆဋ္ဌဂုံ-
ပေက္ခာသည် ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်၌သာ ဖြစ်သကဲ့သို့) ခိဏာသဝဿေဝ ဓမ္မ-
ဘူတော။—အနု။]

လိင်္ဂေတိ ဂမေတိ ဉာပေတိ၊ သိစေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ လိင်္ဂံ၊ လိင်္ဂ
မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဧတေန၊ ဤ ဣန္ဒြေဖြင့်။ လိင်္ဂိယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့သိကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (တံ၊ ထိုဣန္ဒြေသည်။) လိင်္ဂံ၊
လိင်္ဂမည်၏။ ကိံ၊ အဘယ်ကို။ လိင်္ဂေတိ၊ သိစေတတ်သနည်း။ ဝါ၊ တနည်း။
ကိဉ္စ၊ အဘယ်ကို။ လိင်္ဂိယတိ၊ သိအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။
ဣန္ဒြံ၊ ဣန္ဒြေမည်သော ရှေးကံကို။ (လိင်္ဂေတိ၊ သိစေတတ်၏။) ဝါ၊ တနည်း။
ဣန္ဒြော၊ ဣန္ဒြေမည်သော ရှေးကံကို။ (လိင်္ဂိယတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤကားအဖြေ
တည်း။) ဣန္ဒြဿ၊ ဣန္ဒြေမည်သော ရှေးကံ၏။ ဝါ၊ ဣန္ဒြေမည်သော ရှေးကံကို။
လိင်္ဂံ၊ သိစေတတ်သော အကျိုးဖြစ်သောဣန္ဒြေတည်း။ ဝါ၊ သိကြောင်းဖြစ်သော
အကျိုးဖြစ်သော ဣန္ဒြေတည်း။ ဣန္ဒြလိင်္ဂံ၊ ဣန္ဒြေ။ ဝါ၊ ဣန္ဒြေ။ ဣန္ဒြလိင်္ဂဿ၊ ဣန္ဒြ
မည်သော ရှေးကံကို သိစေတတ်သော အကျိုးဖြစ်သောဣန္ဒြေ၏။ ဝါ၊ ဣန္ဒြ
မည်သော ရှေးကံကိုသိကြောင်းဖြစ်သော အကျိုးဖြစ်သော ဣန္ဒြေ၏။ အတ္ထော၊
သဘောသည်။ တံသဘာဝေါ၊ ထို ဣန္ဒြလိင်္ဂ၏သဘောသည်။ ဣန္ဒြလိင်္ဂဋ္ဌော၊ ဣန္ဒြ-
လိင်္ဂဋ္ဌမည်၏။ (ဤ၌ အတ္ထသဒ္ဒါသည် “သဒ္ဒတ္ထ” မဟုတ်၊ “သဘာဝတ္ထ” တည်း။)
ဝါ၊ တနည်း။ ဣန္ဒြလိင်္ဂမေဝ၊ ဣန္ဒြမည်သော ရှေးကံကို သိစေတတ်သောတရား
သည်ပင်။ ဣန္ဒြိယသဒ္ဒဿ၊ ဣန္ဒြိယသဒ္ဒါ၏။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။ ဣန္ဒြလိင်္ဂ-
ဋ္ဌော၊ ဣန္ဒြလိင်္ဂသည်ပင် အနက်။

သဇ္ဇိတံ၊ စီမံအပ်ပြီ။ ဥပ္ပါဒိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သိဋ္ဌံ၊ သိဋ္ဌ
မည်၏။ ဣန္ဒြေန၊ ဣန္ဒြေမည်သော ရှေးကံသည်။ သိဋ္ဌံ၊ စီမံအပ်၊ ဖြစ်စေအပ်သော
အကျိုးဖြစ်သော ဣန္ဒြေတည်း။ ဣန္ဒြသိဋ္ဌံ၊ ဣန္ဒြေမည်သော ရှေးကံသည် စီမံအပ်၊
ဖြစ်စေအပ်သော အကျိုးဖြစ်သော ဣန္ဒြေ။ [သိဋ္ဌံ ၌ သိသဓာတ်၊ ဓာတ်ကျမ်း၌
တိုက်ရိုက် မရှိသော်လည်း “သဇ္ဇန အနက်ဟော” ဟုကြံပါ။] ဇုဋ္ဌံ သေဝိတံ၊ မှီဝဲ
အပ်ပြီ။ ကမ္မသင်္ခါတဿ၊ ရှေးကံဟု ဆိုအပ်သော။ ဣန္ဒြဿ၊ ဣန္ဒြေ၏။ ဝါ၊ ကို။

လိင်္ဂံ။ ။ လိင်္ဂိဓာတ်သည် “ဂတိအနက်” ကို ဟော၏။ ကာရိတ် ဧပပစ္စည်းဖြင့်
“လိင်္ဂေတိ” ဟု ဖြစ်၏။ “ဂမေတိ” ကား ဓာတ်နက်အဖွင့်တည်း။ ဂတိ အနက်ရှိသော
ဓာတ်တို့သည် “ သိခြင်းအနက် ” ကိုလည်း ဟောနိုင်သောကြောင့် “ ဉာပေတိ ” ဟု
ထပ်ဆင့်၍ ဖွင့်ပြန်သည်။ ဤအလို “လိင်္ဂိ” ဓာတ်နောင် ကာရိတ် ဧပပစ္စည်း ကြေသော
ကတ္တာဟော အပစ္စည်းတည်း။ “လိင်္ဂိယတိ ဝါ” ဟူသော ဒုတိယဝိကပ်၌ကား ကရဏ-
သာဓန အပစ္စည်းတည်း။ ဤအဓိပ္ပါယ်ကို ရည်ရွယ်၍ ရှေးဆရာတို့က “ဟေတုကတ္တု
သင်္ခ၊ ရလတ်က, ကရဏသင်္ခ, ရမြဲမှတ်” ဟု ဥပဒေပြုကြသည်။

လိင်္ဂါနိ၊ သိစေတတိသော ဣန္ဒြေတို့တည်း။ တေနစ၊ ထို ရှေးကံသည်လည်း။ သိဋ္ဌာနိ၊ ပြုစီမံအပ်သော ဣန္ဒြေတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤအနက်၌။ ကမ္မဇာနေဝ၊ စက္ခုစသော ကမ္မဇဣန္ဒြေတို့ကိုသာ။ ယောဇေတဗ္ဗာနိ၊ ယှဉ်စေထိုက်ကုန်၏။ အညာနိ၊ ကမ္မဇဣန္ဒြေမှ တပါးသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ န (ယောဇေတဗ္ဗာနိ)၊ ကုန်။ ဒွေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ တေ စ အတ္တာ၊ ထို ဣန္ဒြေလိင်္ဂဋ္ဌ၊ ဣန္ဒြေသိဋ္ဌဋ္ဌ တို့ကိုလည်း။ ကမ္မေဝေ၊ ရှေးကံ၌သာ။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်ကုန်၏။ ဣတရေစ၊ ဣန္ဒြေလိင်္ဂဋ္ဌ၊ ဣန္ဒြေသိဋ္ဌဋ္ဌ မှ တပါးသော အနက် တို့ကိုကား။ ဘဂဝတိ ဝေ၊ မြတ်စွာဘုရား၌သာ။ (ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယထာယောဂန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တေနာတိ၊ ကား။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏၎င်း။ ကမ္မဿစ၊ ရှေးကံ၏၎င်း။ ဣန္ဒြတ္တာ၊ ဣန္ဒြေမည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ [တေနေဝေတ္ထမှ တေနကို ဖွင့်သည်။] ဣတ္တာတိ၊ ကား။ ဧတေသု ဣန္ဒြိယေသု၊ ဤဣန္ဒြေတို့တွင်။ (ကမ္မသဉ္စာနိတာနိ ဣန္ဒြိယာနိ ဌှပ်။) ဥလ္လိင်္ဂေန္တိ ပကာသေန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကဿ) ဖလသမ္ပတ္တိဝိပတ္တိဟိ၊ စက္ခုစသော အကျိုး၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်း တို့ဖြင့်။ ကာရဏသမ္ပတ္တိ ဝိပတ္တိ အဝဗောဓတော၊ အကြောင်းဖြစ်သောကံ၏ သမ္ပတ္တိ၊ ဝိပတ္တိကို ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်ခြင်းကြောင့်တည်း။

သော တံ နိမိတ္တံ အာသေဝတိတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ဂေါစရကရဏမ္ပိ၊ ကျက်စားရာ အာရုံပြုမကိုလည်း။ အာသေဝနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာနိစိ ဂေါစရာသေဝနာယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တတ္ထ၊ ထို “ကာနိစိ ဂေါစရာသေဝနာယ” ဟူသောစကားရပ်၌။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော ဣန္ဒြေတို့၏။ ဂေါစရိကာတဗ္ဗတ္ထေ၊ အာရုံမဟုတ်သော်လည်း အာရုံကဲ့သို့ ပြုအပ် ပြုနိုင်ကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ (စက္ခု စသည်တို့သည် အာရုံမဟုတ်သော်လည်း မြတ်စွာဘုရားက အာရုံကဲ့သို့ ပြုအပ် ပြုနိုင်ပါသော်လည်း။) အဝိပဿိတဗ္ဗာနံ၊ ဝိပဿနာ မရှုထိုက်ကုန်သော ဣန္ဒြေတို့၏။ ဗဟုလီ မနသိကရဏေန၊ မများသော်လည်း များသကဲ့သို့ နှလုံးသွင် ခြင်းအားဖြင့်။ (ထပ်ကာထပ်ကာနှလုံးသွင်းခြင်းအားဖြင့်။) အနာသေဝနီယတ္တာ၊ မမှီဝဲထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာနိစိတိ ဝစနံ၊ ကာနိစိဟူသောစကားကို ဆိုခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဟိ၊ မှန်။ တေသု၊ ထို အချို့ဣန္ဒြေတို့၌။ ပစ္စဝေက္ခဏမတ္တမေဝ၊ ဆင်ခြင်ခြင်းမျှ သည်သာ။ (ဆင်ခြင်ရုံမျှသည်သာ။) ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ (ဝေဖြင့် “ဗဟုလီမနသိကရဏမဖြစ်နိုင်” ဟုကုန်။) ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

တဿ တံ မဂ္ဂံ အာသေဝတောတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ဘာဝနာ၊ ကိုယ်တော်သန္တာန်၌ ဖြစ်စေခြင်းကို။ ဝါ၊ ပွားများစေခြင်းကို။ အသေဝနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝေတဗ္ဗာနိ၊ ကိုယ်တော်

သန္တာန်၌ ဖြစ်စေထိုက်ကုန်သော။ ဝါ၊ ပျားများစေထိုက်ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒီနိ၊ သဒ္ဓါ အစရှိသော ဣန္ဒြေတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ကာနိစိ ဘာဝနာ သေဝနာယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေါ၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏ အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သတ္တိသည်။ အာဓိပစ္စုံ၊ အာဓိပစ္စုတည်း။ စ၊ ဆက်။ ဣတ္ထိပုရိ- သိန္ဒြိယာနံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေတို့၏။ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေါ၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏ အဖြစ်သည်။ အသတိ၊ မရှိပါဘဲ။ [ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေတို့၏ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း မတပ်ကြောင်းကို ဣန္ဒြိယပစ္စည်းအခန်း၌ကြည့်ပါ။] အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ပစ္စယဝသေန၊ ကံစသောအကြောင်း၏ အစွမ်းကြောင့်။ [ယထာသကံကမ္မာဒိပစ္စယဝသေန။— အနု။] ပဝတ္တမာနေဟိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ (လိင်္ဂါဒီဟိ ၌စပ်။) တံသဟိတသန္တာ- နော၊ ထို ဣတ္ထိန္ဒြေနှင့်တကွဖြစ်သော သန္တာန်၌။ ဝါ၊ ထို ပုရိသိန္ဒြေနှင့်တကွ ဖြစ်သောသန္တာန်၌။ အညာကာရေန၊ မိန်းမဆိုင်ရာ အခြင်းအရာမှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝါ၊ ယောကျ်ားဆိုင်ရာ အခြင်းအရာမှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အနုပုဗ္ဗမာနေဟိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ လိင်္ဂါဒီဟိ၊ လိင် အစ ရှိသည်တို့သည်။ (အာဒိဖြင့် “နိမိတ္တ၊ ကုတ္တ၊ အာကပ္ပ” တို့ကိုယူ။) အနုဝတ္တနိယ- ဘာဝေါ၊ အစဉ်လိုက်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (ဣတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယာနံ၊ တို့၏။) အာဓိပစ္စုံ၊ အကြီးအကဲတို့၏အဖြစ်တည်း။ ဝါ၊ အစိုးရတို့၏အဖြစ်တည်း။

စ၊ ဆက်။ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤ အာဓိပစ္စုအနက်၌။ ဣန္ဒြိယံ ပရမိဿရိယံ ကရောန္တိစေဝ၊ ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့်ပင်။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြိယတို့ မည်၏။ စက္ခာဒီသု၊ စက္ခုန္ဒြေ အစရှိသည်တို့၌။ ဒဿိတေန၊ ပြုအပ်ပြီးသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ အညေသဉ္စ၊ အခြားသော သဒ္ဓါန္ဒြေ အစရှိသော ဣန္ဒြေတို့၏လည်း။ တဒနုဝတ္တိသု၊ ထိုဣန္ဒြေသို့ အစဉ်လိုက်ရသော ပစ္စယပုန်တရားတို့၌။ အာဓိပစ္စုံ၊ အကြီးအကဲတို့၏အဖြစ်ကို။ ယထာရဟံ၊ စွာ။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။ (သဒ္ဓါန္ဒြေသို့ အစဉ်လိုက်သော သမ္ပယုတ်တရားတို့သည် သဒ္ဓါန္ဒြေအလိုကျ သဒ္ဓါဓမောက္ခ လက္ခဏာ၌ တက်တက်ကြွကြွ ဖြစ်ကြရ၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် သိပါ။)

ဟေဋ္ဌာတိ၊ ကား။ အဋ္ဌသာလိနိယံ၊ အဋ္ဌသာလိနိ၌။ (ဝုတ္တာနေဝ ၌စပ်။) အမောဟောဝေါ၊ အမောဟသာတည်း။ ဝိသု၊ အသီးအသီး။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အမောဟဿ၊ အမောဟ၏။ ပညိန္ဒြိယပဒေါ၊ ပုဒ်၌။ ဝိဘာဝိတာနိ၊ ထင်စွာ ပြုအပ်ပြီးကုန်သော။ လက္ခဏာဒီနိ၊ တို့ကို။ တေသဉ္စ၊ ထို ပညိန္ဒြိယ အစရှိသည်တို့၏ အတွက်လည်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ [အမောဟပုဒ်၏နိဒ္ဒေသ၌ ပညိန္ဒြိယပုဒ် ပါ၏။ ထိုပုဒ်၌ လက္ခဏာ အစရှိသည်တို့ကို ပြခဲ့၏။ ထိုလက္ခဏာ အစရှိသည်တို့ကိုပင် ပညိန္ဒြေ၊ အနညာ-

တညဿာမိတိန္ဒြေ အစရှိသော ၄-ပါးတို့၏လက္ခဏာ အစရှိသည်တို့ဟူ၍ သိထိုက်သည်—ဟူလို။] သေသာနိ၊ ပညိန္ဒြေယစသော ၄-ပါးမှကြွင်းသော ဣန္ဒြေတို့သည်။ အဋ္ဌသာလိနိယံ၊ ဌ။ လက္ခဏာဒိဟိ၊ လက္ခဏာအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ သရူပေနေဝ၊ သရုပ်သကောင်အားဖြင့်သာလျှင်။ အာဂတာနိ၊ လာကုန်ပြီ။

စ၊ စောဒနာပါဠိးအံ။ တတ္ထ၊ ထိုအဋ္ဌသာလိနိဌ။ သုခိန္ဒြေယ ဒုက္ခိန္ဒြေယာနံ၊ သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေတို့၏။ လက္ခဏာဒိနိ၊ တို့ကို။ န ဝုတ္တာနိ နန၊ မဆိုအပ်ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ (တတ္ထ သုခိန္ဒြေယ ဒုက္ခိန္ဒြေယာနံ လက္ခဏာဒိနိ။) ကိဉ္ဇာပိ န ဝုတ္တာနိ၊ အကယ်၍ကား မဆိုအပ်ပါပေကုန်။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မဆိုအပ်ပါကုန်သော်လည်း။ သောမနဿ ဒေါမနဿိန္ဒြေယာနံ၊ သောမနဿိန္ဒြေ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေတို့၏အတွက်။ ဝုတ္တလက္ခဏာဒိဝသေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောလက္ခဏာ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိညေယျတော၊ သိထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧတေသမ္ပိ၊ ဤ သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေတို့၏လည်း။ (လက္ခဏာဒိနိ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။) ဝုတ္တာနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးတို့သည်သာ။ ဟောန္တိ။

ကထံ၊ အဘယ်သို့ဖြစ်ကုန်သနည်း။ သုခိန္ဒြေယံ၊ သည်။ ဣဋ္ဌဖောဋ္ဌဗ္ဗာနုဘဝန-လက္ခဏံ၊ ဣဋ္ဌဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ ဣဋ္ဌာကာရသမ္ဘောဂ-ရသံ၊ ဣဋ္ဌအခြင်းအရာကို သုံးဆောင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ကာယိကဿာဒပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်သော သာယာတတ်သောတရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။ ကာယိန္ဒြေယပဒဋ္ဌာနံ၊ ကာယိန္ဒြေဟူသော နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ဒုက္ခိန္ဒြေယံ၊ သည်။ အနိဋ္ဌဖောဋ္ဌဗ္ဗာနုဘဝနလက္ခဏံ၊ ရှိ၏။ အနိဋ္ဌာကာရ-သမ္ဘောဂရသံ၊ ကိစ္စရှိ၏။ ကာယိကာဗာဓ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သော လွန်စွာ နှိပ်စက်တတ်သောတရားဟု ယောဂီတို့ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏။ ကာယိန္ဒြေယပဒဋ္ဌာနံ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်ကုန်၏။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဣဋ္ဌာကာရ၊ အနိဋ္ဌာကာရသမ္ဘောဂရသံဟူသော ပါဌ၌။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာကာရနမေဝ၊ သဘာဝအားဖြင့် ဣဋ္ဌအခြင်းအရာ၊ အနိဋ္ဌအခြင်းအရာ သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ အာရမ္မဏာနံ၊ တို့ကို။ သမ္ဘောဂရသတာ၊ သုံးဆောင်ခြင်း ကိစ္စရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ထိုက်၏။ ဝိပရိတေပိ၊ ဖောက်ပြန်သော

ဧတ္ထ စ။ ။ ယာ သုခ ဒုက္ခိန္ဒြေယာနံ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာကာရ သမ္ဘောဂရသတာ ဝုတ္တာ၊ သာ အာရမ္မဏသဘာဝေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ န ကေစ္စ သောမနဿိန္ဒြေယာဒိနံ ဝိယ ပရိ-ကပ္ပဝသေနာတိ ဒဿေန္တော “ဧတ္ထ စာ”တိ အာဒိမာဟ။—အနု။ သောမနဿသည် သဘာဝဣဋ္ဌသာမက ပရိကပ္ပဣဋ္ဌကိုလည်း သုံးဆောင် ခံစား၏။ သုခိန္ဒြေကား ပရိကပ္ပ ဣဋ္ဌကို မသုံးဆောင် မခံစားနိုင်။ ဘာကြောင့်နည်း...ဝိပါက်တရားဖြစ်ရကား ကံပေး သည့်အတိုင်းသာ ခံစားနိုင်သောကြောင့်တည်း။ ဒုက္ခိန္ဒြေ၌လည်း နည်းတူ။

ဣဋ္ဌာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံ၌လည်း။ (ပရိကပ္ပ ဣဋ္ဌာရုံ၊ ပရိကပ္ပ အနိဋ္ဌာရုံ၌လည်း။) ဣဋ္ဌာကာရေန၊ ဣဋ္ဌ အခြင်းအရာအားဖြင့်၎င်း။ အနိဋ္ဌာကာရေန စ၊ အနိဋ္ဌ အခြင်းအရာအားဖြင့်၎င်း။ သမ္ဘောဂရသဘာ၊ ကို။ န ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ မသိထိုက်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့၏။ အရိယဘူမိပဋိလာဘော၊ အရိယဘုံကို ရခြင်းသည်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဒေသနာယ၊ ဒေသနာတော်၏။ သာဓာရဏံ၊ အများနှင့် ဆက်ဆံသည်လည်းဖြစ်သော။ ပဓာနဉ္စ၊ ပဓာနလည်းဖြစ်သော။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တဓမ္မံ ပရိညာယာတိ အာဒိ၊ သော။ (ယံဝစနံ အတ္ထိ။ တံ ဝစနံ သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဣတ္ထိပုရိသိန္ဒြိယာနန္တရံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယ၊ ပုရိသိန္ဒြိယတို့၏ အခြားမဲ့၌။ ဇီဝိတိန္ဒြိယဒေသနက္ကမော၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယကို ဟောတော်မူခြင်းဟူသော အစဉ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ သော၊ ထို ဆိုအပ်သောအစဉ်သည်။ ဣန္ဒြိယယမကဒေသနာယ၊ ဣန္ဒြိယယမကဒေသနာတော်နှင့်။ သမေတိ၊ ညီညွတ်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဣန္ဒြိယယမကဒေသနာတော်နှင့် ညီညွတ်ပါသော်လည်း။ ဣဓ ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂေ၊ ဤ ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂ်၌။ မနိန္ဒြိယာနန္တရံ၊ မနိန္ဒြိယ၏ အခြားမဲ့၌။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုဇီဝိတိန္ဒြိယကို။ ပုရိမပစ္ဆိမာနံ၊ ရှေး၌ဖြစ်ကုန်၊ နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာနံ၊ အဇ္ဈတ္တိကဣန္ဒြိယ၊ ဗာဟိရဣန္ဒြိယတို့ကို။ အနုပါလကတ္တေန၊ အစဉ်စောင့်ရှောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို အဇ္ဈတ္တိကဣန္ဒြိယ၊ ဗာဟိရဣန္ဒြိယတို့၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣဘိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ [ဋီကာဆရာ၏ လက်ထက်တုန်းက မနိန္ဒြိယ၏ အခြားမဲ့၌ ဇီဝိတိန္ဒြိယကို တွေ့ရဟန်တူ၏။ ယခုပါဠိတော်၌ကား ဣတ္ထိန္ဒြိယ ပုရိသိန္ဒြိယတို့၏ အခြားမဲ့၌ပင် ဇီဝိတိန္ဒြိယကို တွေ့ရသည်။]

ယဉ္စ ကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿု အလုံးစုံသော အကြင် ဝေဒနာသည်။ (အတ္ထိ)။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ တံ၊ ထိုဝေဒနာသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း။ [သဗ္ဗံ တံ ဒုက္ခံ သင်္ခါရဒုက္ခဘာဝေန။ ယထာရဟံ ဝါ ဒုက္ခဒုက္ခာဒိဘာဝေန။-အနု။] စ၊ ဆက်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဒုဝိဓတ္တဘာဝါနုပါလကဿ၊ ၂-ပါး အပြားရှိသော ဣတ္ထိအတ္တဘော ပုရိသအတ္တဘောကို အစဉ်စောင့်ရှောက်တတ်သော။ [အနုဋီကာ၌ကား “ရုပ်နာမ်အားဖြင့် ၂-ပါးအပြားရှိသော အတ္တဘောကို အစဉ်စောင့်ရှောက်တတ်သော”ဟု ဖွင့်၏။ ကောင်းမည်မထင်။] ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ၏။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ ဒုက္ခဘူတာနံ၊ ဒုက္ခဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေသံ ဝေဒယိတာနံ၊ ဤဝေဒနာတို့၏။ အနိဝတ္တိ၊ မဆုတ်နစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ (ဣမဿ အတ္တဿ)၊ ကို။ ဉပနတ္ထံ၊ ငှါ။ (“တတော သုခိန္ဒြိယာဒိနိ ဒေသိတာနိ”ဟု

အဋ္ဌကထာ ဌာနပိ။) စ၊ ဆက်။ တေန၊ ထိုသို့ဇီဝိတိန္ဒြေဖြစ်နေသမျှ ဝေဒနာတို့၏ မဆုတ်နုတ်ခြင်းကို သိစေခြင်းဖြင့်။ (ဉာဏပေတိ ဌာနပိ။) စက္ခာဒိနံ၊ စက္ခုအစရှိသော ဣန္ဒြေတို့၏။ ဒုက္ခာနုဗန္ဓတယ၊ ဒုက္ခသည် အစဉ်လိုက်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိညေယျတံ၊ ပရိညေယျ၏အဖြစ်ကို။ (ဒုက္ခသစ္စာတွင် ပါဝင်သည့် အတွက် ပရိညေယျ၏အဖြစ်ကို။) ဉာဏပေတိ၊ သိစေ၏။ တတော အနန္တရံ ဘာဝေတဗ္ဗတ္တာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ဘာဝနာမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တံ၊ ဘာဝနာဖြစ်သော အထက်မဂ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ အညိန္ဒြိယံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတော အနန္တရံ ဘာဝေတဗ္ဗတ္တာတိ ဘာဝနာမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တံ အညိန္ဒြိယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဒဿနာနန္တရာ၊ ဒဿနမည်သော သောတာပတ္တိမဂ်၏ အခြားမဲ့၌။ ဘာဝနာ၊ ဘာဝနာမည်သော အထက်မဂ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တတော အနန္တရံ ဘာဝေတဗ္ဗတ္တာတိ ဘာဝနာမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တံ အညိန္ဒြိယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ဣတိဝိညာယတိ၊ ၏။)

ပုရေဇာတာဒိပစ္စယဘာဝေ၊ ပုရေဇာတ အစရှိသော ပစ္စည်းတို့၏ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သာဓေတဗ္ဗမေဝ၊ ပြီးစေထိုက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စကို။ ကိစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) တဿ၊ ထို ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၏အဖြစ်၏။ အနညသာဓာရဏတ္တာ၊ အခြားသော ဣန္ဒြေမဟုတ်သော တရားတို့နှင့် မဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဣန္ဒြိယကထာယ၊ ဣန္ဒြိယဒေသနာတော်၏။ ပဝတ္တတ္တာဝံ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။ ပုဗ္ဗင်္ဂမဘာဝေန၊ ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်၏အဖြစ်ဖြင့်။ မနိန္ဒြိယဿ၊ မနိန္ဒြေ၏။ ဝသဝတ္တာပနံ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို မိမိအလိုသို့ လိုက်စေနိုင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အညေသံ၊ မနိန္ဒြေမှတစ်ပါး အခြားသောဣန္ဒြေထိုက်သော တရားတို့၏။ (ပုဗ္ဗင်္ဂမဘာဝေန ဝသဝတ္တာပနံ) န (ဟောတိ)။

ဟိ၊ မှန်။ တံသမ္ပယုတ္တာနိပိ၊ ထို မနိန္ဒြေနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ သာဓေတဗ္ဗဘူတာနေဝ၊ မနိန္ဒြေသည် ပြီးစေထိုက်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်။ (ဟုတွာ)။ အတ္တနော အတ္တနော၊ ၏။ ဣန္ဒြိယကိစ္စံ၊ ကို။ သာဓေန္တိ၊ ကုန်၏။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) စေတသိကတ္တာ၊ စိတ်၌

တဿ။ ပေ။ ပဝတ္တတ္တာ။ ။တဿာတိ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝဿ၊ အနညသာဓာရဏတ္တာတိ အညေဟိ အနိန္ဒြိယေဟိ အသာဓာရဏတ္တာ။ ဧဝံ သာမတ္တိယတော ကိစ္စဝိသေသံ ဝဝတ္တပေတွာ ပကရဏတောပိ (အရာဌာနအားဖြင့်လည်း) တံ (ထို ကိစ္စအထူးကို) ဒဿေတိ။ ဣန္ဒြိယကထာယ စ ပဝတ္တတ္တာတိ။ — အနု။

မိ၍ဖြစ်ရသော စေတသိက်တို့၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်ထိုက်၏။
 [ကသွာထည့်၍လည်း ဉပကဝါကျ တနည်းပေးပါ။] စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗတ္တ၊ အလုံး
 စုံသော ထိုထိုကိစ္စကို ညွှန်ပြရာ၌။ ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန သာဓေတဗ္ဗန္တိ၊
 ဟူသော။ အယံ၊ ဤစကားရပ်သည်။ အဓိကာရော၊ အထက်အထက်၌ ပြုထိုက်
 သော စကားသည်။ ဝါ၊ အဓိကာရစကားသည်။ (ဟုတွာ)။ အနုဝတ္တတိ၊ အစဉ်
 လိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။

အနုပ္ပါဒနေ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေတို့က နိမိတ္တစသည်ကို မဖြစ်စေခြင်းသည်
 ၎င်း။ အနုပတ္တမ္ဘေ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေတို့က နိမိတ္တစသည်ကို မထောက်ပံ့
 ခြင်းသည်၎င်း။ (သတိ၊ ရှိလသော်။ ဝါ၊ ရှိပါလျက်။) တပုစ္စယာနံ၊ ထို ဣတ္ထိ
 နိမိတ္တ၊ ပုရိသနိမိတ္တ အစရှိသည်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကံ အစရှိသည်တို့၏။
 ဝါ၊ တို့က။ တပုဝတ္တနေ၊ ဣတ္ထိနိမိတ္တ အစရှိသော အခြင်းအရာရပ်ကို ဖြစ်စေ
 ခြင်း၌။ နိမိတ္တဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ အနုဝိဓာနံ၊ လျော်စွာ စီမံ
 ခြင်းတည်း။

သဗ္ဗတ္တ စ။ ပေ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ။ သဗ္ဗတ္တာတိ ဝသဝတ္တာပနံ သဟဇာတဓမ္မာနုပါလနန္တိ
 ဝေ ယာဝ အမတာဘိမုခဘာဝပစ္စယတာ စ သမ္ပယုတ္တာနန္တိ တံကိစ္စနိဒ္ဒေသေ။—
 အနု။ အဋ္ဌကထာ၌ “မနိန္ဒြိယဿ ပန သဟဇာတဓမ္မာနံ အတ္တနော ဝသဝတ္တာပနံ၊
 ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ သဟဇာတဓမ္မာနုပါလနံ ။ ပေ။ အညာတာဝိန္ဒြိယဿ သဗ္ဗကိစ္စေသု
 ဉဿကပ္ပဟာနုဉ္ဇေဝ အမတာဘိမုခဘာဝပစ္စယတာ စ သမ္ပယုတ္တာနံ” ဟု ရှိ၏။ ထိုကိစ္စ
 အားလုံးကို “သဗ္ဗတ္တ” ဟု ဆိုသည်။ စက္ခုန္ဒြေ၏ကိစ္စကို ပြရာ၌ “ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေန
 သာဓေတဗ္ဗန္တိ” ဟု စကားတရပ်ရှိ၏။ “ထိုစကားရပ်သည် နောက်ဣန္ဒြေတို့၌လည်း အဓိ-
 ကာရနည်းအားဖြင့် လိုက်လာသည်” ဟုလို။

အနုပ္ပါဒနေ အနုပတ္တမ္ဘေ ။ ။ ပစ္စည်းတရားမည်သည် ပစ္စယပုန် တရားကို
 ဖြစ်စေနိုင်သော ဥပ္ပါဒန (ဇနက) သတ္တိသော်လည်း ရှိရ၏။ သို့မဟုတ် ထောက်ပံ့
 တတ်သော ဉပတ္တမ္ဘကသတ္တိသော်လည်း ရှိရ၏။ ဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေတို့မှာ ဣတ္ထိနိမိတ္တ
 စသည်ကို ဖြစ်စေနိုင်၊ ထောက်ပံ့နိုင်သော ထိုသတ္တိ ၂-မျိုးလုံး မရှိပါဘဲလျက် (ဣန္ဒြိယ
 ပစ္စည်း မဘပ်ပါဘဲလျက်) အဘယ်သို့လျှင် ဣတ္ထိနိမိတ္တ စသည်တို့ကို စီမံနိုင်ပါသနည်းဟု
 မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “အနုပ္ပါဒနေ” စသည်ကို မိန့်သည်။

ဆိုလိုရင်းကား—ဣတ္ထိလိင်္ဂ နိမိတ္တစသည်တို့သည် ဣတ္ထိဘာဝရုပ်ကြောင့် ဖြစ်ရသည်
 မဟုတ်ဘဲ ကံ စသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ကြရသော်လည်း ဣတ္ထိဘာဝရုပ်ရှိရာ
 သန္တာန်ဝယ် ကံ စသည်တို့က မိန်းမ၏ သေးငယ်သော လက်ခြေသဏ္ဍာန်၊ မိန်းမ၏
 အင်္ဂါဇာတ်၊ မိန်းမ၏ အမူအရာကိုသာ ဖြစ်စေကြရ၏။ ထိုသို့ဖြစ်အောင် စီမံဘို့ရန် ဣတ္ထိ
 ဘာဝရုပ်က ကံ စသည်ကို အမိန့်ပေးနေသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “တပုစ္စယာနံ
 တပုဝတ္တနေ နိမိတ္တဘာဝေါ အနုဝိဓာနံ” ဟု ဆိုသည်။ ပုရိသိန္ဒြေက စီမံရာ၌လည်း
 နည်းတူ။

ဆာဒေတွာ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဖုံးလွှမ်း၍။ ဖရိတွာ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ အပေါ်၌ဖြန့်၍။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ၊ ဖြစ်လသော်။ ဝါ၊ ဖြစ်သော။ သုခ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာသည်။ သဟဇာတေ၊ တကွဖြစ်ဘက် တရားတို့ကို။ [သမ္ပယုတ်တရားသာမက စိတ္တဇရုပ်တွေကိုပါ လွှမ်းမိုးနိုင်သောကြောင့် “သဟဇာတေ” ဟု ဆိုဟန်တူသည်။] အဘိဘဝိတွာ၊ လွှမ်းမိုး၍။ သယမေဝ၊ မိမိ ဟူသောဝေဒနာသည်သာ။ ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သဟဇာတာ စ၊ တကွဖြစ်ဘက် တရားတို့သည်လည်း။ တဗ္ဗသေန၊ ထိုဝေဒနာနှင့် စပ်သဖြင့်။ သုခဒုက္ခဘာဝပ္ပတ္တာဝိယ၊ သုခ၏အဖြစ်၊ ဒုက္ခ၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယထာသကံ၊ သြဋ္ဌာရိကာကာရာနုပါပနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

အသန္တဿ၊ မငြိမ်သက်သည်လည်းဖြစ်သော။ အပဏိတဿပိ၊ မမှန်မြတ် သည်လည်းဖြစ်သော။ အကုသလတဗ္ဗိပါကာဒိသမ္ပယုတ္တဿ၊ အကုသိုလ်၊ ထို အကုသိုလ်၏အကျိုး အစရှိသည်တို့နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဥပေက္ခိန္ဒြေအတွက်။ မဇ္ဈတ္တာကာရာနုပါပနံ၊ မဇ္ဈတ္တ အခြင်းအရာသို့ ရောက်စေခြင်းကို။ ယောဇေ- တဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သမာနဇာတိယံ၊ တူသောဇာတ်၌။ သုခ-

ဆာဒေတွာ ဖရိတွာ။ ။ သုခ (သောမနဿ) ဒုက္ခ (ဒေါမနဿ) ဝေဒနာ တို့သည် သတ္တဝါတို့သန္တာန်၌ ဖြစ်သည်ရှိသော် သုခသည်တို့က သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဖုံးလွှမ်းသကဲ့သို့ (လွှမ်းမိုးသကဲ့သို့) ဖြစ်၏။ ထို သမ္ပယုတ်တရားတို့အပေါ်၌ မိမိ၏ သုခ သဘောကို ဖြန့်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သုခ၏ ခံစားပုံ အခြင်းအရာသည် သြဋ္ဌာရိကာ (ပေါ်လွင်ထင်ရှား) ၏။ ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်ရာ၌လည်း ထို့အတူ ပေါ်လွင်၏။ သောမနဿ ဒေါမနဿဖြစ်ရာ၌လည်း ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည်ပင်။ ထိုသို့ သုခသည်တို့က သမ္ပယုတ် တရားများအပေါ် လွှမ်းမိုးထားသောကြောင့် သမ္ပယုတ်တရားတို့လည်း သုခသဘောသို့ လိုက်ကြရသည်။ မိမိ၌ သုခ ဒုက္ခဖြစ်ပုံကို သတိထား၍ကြည့်လျှင် ဤအဓိပ္ပါယ်အတိုင်း ထင်ရှားပါလိမ့်မည်။

အသန္တဿ ။ ပေ။ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ။ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ကိစ္စကို ပြရာ၌ “သန္တ ပဏိတ- မဇ္ဈတ္တာကာရာနုပါပနံ” ဟု ဆို၏။ “ဥပေက္ခာ ပန သန္တတ္တာ” စသည်ဖြင့် ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ၏ သန္တဖြစ်ကြောင်း၊ သန္တဖြစ်လျှင် ပဏိတလည်းဖြစ်ကြောင်းကို ထိုထိုနေရာ၌ ပြထား၏။ အကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်၏ အကျိုးဝိပါက်သည် သန္တ ပဏိတ ပဟုတ်ရကာ “ထို အကုသိုလ်၊ အကုသလဝိပါက်တို့နှင့် ယှဉ်သော ဥပေက္ခိန္ဒြေအတွက် အဘယ်သို့ သန္တ ပဏိတ အခြင်းအရာအားဖြင့် ယောဇနာရမည်နည်း” ဟု မေးဘူးရသောကြောင့် အသန္တဿ စသည်မိန့်၊ အခြင်းအရာသည် “သန္တ၊ ပဏိတ၊ မဇ္ဈတ္တ” ဟု ၃-မျိုးရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အကုသိုလ်၊ ထို၏အကျိုးနှင့်ယှဉ်သော ဥပေက္ခိန္ဒြေအတွက် မဇ္ဈတ္တာကာရာနု- ပါပန အနက်ကိုသာ ယှဉ်စေပါ—ဟူလို။

ဒုက္ခေဟိ၊ သုခ ဒုက္ခတို့ထက်။ သန္တ ပဏိတာကာရာနုပါပနဉ္စ၊ 'ငြိမ်သက်သော အခြင်းအရာ၊ မှန်မြတ်သော အခြင်းအရာသို့ အစဉ် ရောက်စေခြင်းကိုလည်း။ (ယောဇောဗွေ)။

ပသန္တ ပဂ္ဂဟိတ ဥပဋ္ဌိတ သမာဟိတ ဒဿနာကာရာနုပါပနံ၊ ကြည်လင် သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာ၊ ချီးမြှောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာ၊ အာရုံ၌ ကပ်၍တည်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာ၊ စိတ်ကို ကောင်းစွာ အာရုံ၌ ထားတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာ၊ သိမြင်ခြင်း ဟူသောအခြင်းအရာသို့ ရောက်စေခြင်းသည်။ ယထာဏ္ဏမံ၊ အတိုင်း။ သဒ္ဓါဒိနံ၊ သဒ္ဓါ အစရှိသော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏။ (ကိစ္စံ)။ [အဋ္ဌကထာဝယ် “ပသန္တာ ကာရာဒိ” ၌ အာဒိဖြင့် ဝီရိယိန္ဒြေ၏ ပဂ္ဂဟိတာကာရ၊ သတိန္ဒြေ၏ ဥပဋ္ဌိတာ ကာရ၊ သမာဓိန္ဒြေ၏ သမာဟိတာကာရ၊ ပညိန္ဒြေ၏ ဒဿနာကာရတို့ကိုယူပါ” ဟု သိစေလိုသောကြောင့် “ပသန္တ ပဂ္ဂဟိတ” စသည်ကို မိန့်သည်။]

အာဒိသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဥဒ္ဓဘာဂိယ သံယောဇနာနိ၊ ဥဒ္ဓဘာဂိယ သံယောဇဉ် တို့ကို။ ဂဟိတာနိ၊ ယူအပ်ကုန်ပြီ။ [ကာမရာဂ ဗျာပါဒါဒိ၌ အာဒိ သဒ္ဓါကို ဆိုသည်။ ထို အာဒိဖြင့် ဥဒ္ဓဘာဂိယ သံယောဇဉ်တို့ကို ယူပါ။ အရဟတ္တမဂ် တည်းဟူသော အညိန္ဒြေသည် ဥဒ္ဓဘာဂိယသံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်သည်။] စ၊ ဆက်။ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တဿေဝ၊ မဂ်နှင့်ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဣန္ဒြိယဿ၊ အညိန္ဒြေ၏။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စကို။ ဒဿိတံ၊ အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်ပြီ။ တေနော၊ ထို မဂ္ဂ သမ္ပယုတ္တ အညိန္ဒြေ၏ ကိစ္စကို ပြခြင်းဖြင့်ပင်။ ဖလသမ္ပယုတ္တဿ၊ ဖိုလ်နှင့် ယှဉ်သော အညိန္ဒြေ၏။ တံတံ သံယောဇနာနံယေဝ၊ ထိုထိုမဂ်သည် ပယ်အပ် ပြီးသော သံယောဇဉ်တို့၏ပင်။ ပဋိပဿဒ္ဓိ ပဟာနကိစ္စတာ၊ တဖန် ငြိမ်းစေခြင်း အားဖြင့် ပယ်ခြင်းကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

သမာနဇာတိယံ ဝါ။ ။ ဤနည်း၌ သန္တ၊ ပဏိတ ဖြစ်-မဖြစ်ကို ဇာတ်တူ စိတ် ချင်းသာ နှိုင်းယှဉ်ထိုက်၏။ ထို့ကြောင့် အကုသိုလ် သုခ၊ ဒုက္ခတို့ထက် အကုသိုလ် ဥပေက္ခာသည် သန္တ၊ ပဏိတ ဖြစ်၏။ ထို အကုသိုလ်ဥပေက္ခာက မိမိ၏ သမ္ပယုတ်တရား တို့ကို မိမိကဲ့သို့ သန္တ၊ ပဏိတ၊ မဇ္ဈတ္တ အခြင်းအရာသို့ရောက်စေသည်-ဟူလို။ အကုသလ ဝိပါက်၌ရှိသော ဥပေက္ခာက သန္တ၊ ပဏိတအဖြစ်သို့ ရောက်စေပုံ၌လည်း နည်းတူ။

ပသန္တ။ ပေ။ သဒ္ဓါဒိနံ။ ။ သဒ္ဓါန္ဒြေသည် မိမိက ကြည်လင်ခြင်း အခြင်းအရာ ရှိ၏။ ထို အခြင်းအရာကို ယှဉ်ဘက် သမ္ပယုတ်တရားသို့ ရောက်စေ၏။ သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ ကြည်လင်ခြင်းသည် သဒ္ဓါန္ဒြေက သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို မိမိသဘောသို့ လိုက်စေခြင်းပင် တည်း။ ဝီရိယိန္ဒြေ၏ ပဂ္ဂဟိတာကာရ၊ သတိန္ဒြေ၏ ဥပဋ္ဌိတာကာရ၊ သမာဓိန္ဒြေ၏ သမာဟိတာကာရ၊ ပညိန္ဒြေ၏ ဒဿနာကာရသို့ ရောက်စေပုံကိုလည်း သိပါ။

သဗ္ဗကတကိစ္စံ၊ အလုံးစုံအားဖြင့် ပြုအပ်ပြီးသော ကိစ္စရှိသော။ အညာတာဝိ-
 န္ဋိယံ၊ အညာတာဝိန္ဒြေသည်။ အညဿ၊ အမတာဘိမုခမှတစ်ပါး အခြားသော။
 ကာတဗ္ဗဿ၊ ပြုထိုက်သောကိစ္စ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အမတာဘိမုခ-
 မေဝ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေ့ရှုသည်သာလျှင်၎င်း။ တဗ္ဘာဝပစ္စယောစ၊ သမ္ပယုတ်
 တရားတို့၏ ထို အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေ့ရှုသည်၏အဖြစ်၏ အကြောင်းသည်၎င်း။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဣတရာနိဝိယ၊ အခြား ဣန္ဒြေတို့ကဲ့သို့။ ကိစ္စန္တရပသုတဉ္စ၊ ကိစ္စ
 တပါး၌ အားထုတ်သည်လည်း။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။
 အမတာဘိမုခဘာဝပစ္စယတာ စာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

၂၂၀။ ဧဝံသန္ဓေပီတိ၊ ကား။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကတ္တော၊ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို
 သိမ်းယူနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိပီ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဝီရိယိန္ဒြိယ-
 ပဒါဒိဟိ၊ ဝီရိယိန္ဒြိယပုဒ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟေတဗ္ဗာနိ၊ သိမ်းယူထိုက်
 ကုန်သော။ ကုသလာကုသလ ဝီရိယာဒိနိ၊ ကုသိုလ်ဝီရိယ၊ အကုသိုလ်ဝီရိယ
 အစရှိသည် တို့ကို၎င်း။ စက္ခုန္ဒြိယပဒါဒိဟိ၊ စက္ခုန္ဒြိယပုဒ် အစရှိသည် တို့ဖြင့်။
 သင်္ဂဟေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ ကာလပုဂ္ဂလ ဝစ္စယာဒိဘေဒေန၊ ကာလ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊
 အကြောင်း အစရှိသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဘိန္နာနိ၊ ကွဲပြားကုန်သော။
 စက္ခာဒိနိ၊ စက္ခု အစရှိသည်တို့ကို၎င်း။ သင်္ဂဟန္တိ၊ သိမ်းယူနိုင်ကုန်၏။ ဣစ္စေဝ၊
 ဤအကြောင်းကြောင့်သာ။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကာနိ၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကတို့မည်၏။ ယဿာ
 ဘူမိယာ၊ အကြင်ဘုံအတွက်။ ယာနိ၊ အကြင်ဣန္ဒြေတို့သည်။ န ဝိဇ္ဇန္တိ၊ မရှိကုန်။
 (တဿာ ဘူမိယာ၊ ထို ဘုံအတွက်။) တေသံ၊ ထိုမရှိသောဣန္ဒြေတို့ကို။ သင်္ဂါဟ-
 ကတ္တာ၊ သိမ်းယူနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န (သဗ္ဗသင်္ဂါဟကာနိ)၊ သဗ္ဗ-
 သင်္ဂါဟက မဟုတ်ကုန်။ ဣတိအတ္တော၊ နက်။

စ၊ ဆက်။ တေန၊ ထို “ဧဝံသန္ဓေပီ” အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ (ဒဿတိ
 ဌိစပံ။) အဝိသေသိတတ္တာ၊ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကသဒ္ဓါက အထူးမပြုအပ်သောသာမည
 သဒ္ဓါ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ [ဝီရိယိန္ဒြိယစသော ပုဒ်အားဖြင့် “သဗ္ဗသင်္ဂါဟက”
 ဟု၎င်း၊ ဘုံအားဖြင့် “သဗ္ဗသင်္ဂါဟက” ဟု၎င်း အထူးမပြုအပ်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။] သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော ဣန္ဒြေတို့ကို။ သဗ္ဗဘူမိကတ္တ ဂဟဏပူ-
 သင်္ဂေ၊ အလုံးစုံသောဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့် ယူခြင်း၌ လျဉ်းပါး
 ဘွယ်သည်။ (သတိ)။ တံနိဝတ္တနေန၊ ထို သဗ္ဗဘူမိကတ္တ ဂဟဏကိုတားမြစ်ခြင်း
 အားဖြင့်။ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကဝစနံ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇမာနဿ၊ ထိုထိုဘုံ၌ ထင်ရှား
 မရှိသော ဣန္ဒြေကို။ သင်္ဂါဟကတ္တဒိပကံ၊ သိမ်းယူတတ်သည်၏အဖြစ်ကိုပြသော
 သဒ္ဓါသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿတိ၊ ၏။

အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်

၂၂၃။ ဣဓ အနာဘဠန္တိ၊ ကား။ (ဝုစ္စမာနေ၊ ဟောအပ်ဆဲဖြစ်သော။) ကေန္တာနာရမ္မဏတ္ထေ၊ ကေနံအနာရမ္မဏ၏အဖြစ်၌။ (ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ကိ။) န ဘာသိ-
 တံ၊ ဟောတော်မမူအပ်။ ရူပမိဿကတ္တာ အနာရမ္မဏေသု ရူပဓမ္မေသု သင်္ဂဟိ-
 တန္တိ၊ ဟူ၍။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ မိဿကတ္တာဝေ၊ ရုပ်နာမ်
 ရောနေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ကိ။ အနာရမ္မဏေသု၊ အနာရမ္မဏ-
 တရားတို့၌။ အသင်္ဂဟိတံ၊ မသိမ်းယူအပ်သည်။ (ဟောတိ) နနု၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်
 လော။ ဟိ၊ မှန်။ အဋ္ဌိန္ဒြိယာ အနာရမ္မဏာတိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မမူ
 အပ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ ဧတံ၊ ဤ စောဒက၏စကားသည်။
 သစ္စံ၊ မှန်ပါပေ၏။ [မိဿကဖြစ်သော ဇီဝိတိန္ဒြေကို အနာရမ္မဏ တရားတို့၌
 မသွင်းယူအပ်ခဲ့သည်မှာ မှန်ပါပေ၏။ ထို့ကြောင့် “အဋ္ဌိန္ဒြိယာ” ဟု မဟောဘဲ
 “သတ္တိန္ဒြိယာ” ဟု ဟောတော်မူခြင်းသည်လည်း မှန်ပါပေ၏။] ပန၊ ထိုသို့ပင်
 မှန်ပါသော်လည်း။ ဇီဝိတိန္ဒြိယကေဒေသဿ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယ၏ တစိတ်တပိုင်း
 ဖြစ်သော ရုပ်ဇီဝိတ၏။ အနာရမ္မဏေသု၊ အနာရမ္မဏဖြစ်ကုန်သော။ ရူပဓမ္မေ-
 သု၊ ရုပ်တရားတို့၌။ သင်္ဂဟိတံ၊ သိမ်းယူအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဧတံ၊
 ဤ “ရူပမိဿကတ္တာ အနာရမ္မဏေသု ရူပဓမ္မေသု သင်္ဂဟိဘိ” ဟူသော စကားကို။
 (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ အရူပကောဠာသေန၊ နာမ်ဇီဝိတ အဘို့အစုအားဖြင့်။
 ပရိတ္တာရမ္မဏာဒိတာ၊ ပရိတ္တာရမ္မဏ အစရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ အတ္တိ၊ ၎င်း။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ သိယာပက္ခေ၊ သိယာ အဘို့၌။ [“နဝိန္ဒြိယာ သိယာ ပရိတ္တာ-
 ရမ္မဏာ” စသောအဘို့၌။] သင်္ဂဟိတံ၊ ပြီ။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။
 အဓိပ္ပာယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

ပန၊ ဆက်။ အရူပကောဠာသေန၊ နာမ်ဇီဝိတ အဘို့အစုအားဖြင့်။ ပရိတ္တာ-
 ရမ္မဏာဒိတာ၊ ပရိတ္တာရမ္မဏအစရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္တိ)။ ရူပကောဠာ-
 သေနစ၊ ရုပ်ဇီဝိတ အဘို့အစုအားဖြင့်လည်း။ န ဝတ္တဗ္ဗတာ၊ ပရိတ္တာရမ္မဏ အစ
 ရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မမူထိုက်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အတ္တိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 မိဿကဿ၊ ရုပ်နာမ်ရောသော။ သမုဒါယဿေဝ၊ အပေါင်းဖြစ်သော ဇီဝိတိန္ဒြေ
 ၎င်းပင်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ သိယာပက္ခေ၊ ၌။ သင်္ဂဟိဘိ၊ ပြီ။ ကေဒေသ-
 ဝသေန၊ တစိတ်တပိုင်းဖြစ်သော နာမ်ဇီဝိတ၏အစွမ်းဖြင့်။ (သိယာပက္ခေ) န
 (သင်္ဂဟိတံ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ အနာရမ္မဏံ၊ အာရုံမရှိသော
 ရုပ်တရားသည်။ (ဤနေရာ၌ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေသည်)။ ပရိတ္တာရမ္မဏာဒိဘာဝေန၊
 ပရိတ္တာရမ္မဏ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဟောတော် မမူထိုက်သော
 တရားသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်သည်ကား။ န မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။
 [“ကသ္မာ ။ပေ။ ဒဠဗ္ဗံ” ဟု မေး၍ “ဣတိ။ ပေ။ ဒဠဗ္ဗံ” ဟုလည်း ဖြေပါ။]

ရူပဉ္စ၊ ရုပ်သည်၎င်း။ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ နိဗ္ဗာန်သည်၎င်း။ အနာရမ္မဏာ၊ အနာရမ္မဏ
 တို့သည်။ သတ္တိန္ဒြိယာ အနာရမ္မဏာတိ အာဒိဝစနဉ္စ၊ အစရှိသော စကားသည်
 လည်း။ န ဝတ္တဗ္ဗေသု၊ သာရမ္မဏအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မမူထိုက်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာ-
 မာနာရမ္မဏာနာရမ္မဏေသု၊ ထင်ရှားမရှိသော အာရမ္မဏ အနာရမ္မဏ တရား
 တို့တွင်။ အနာရမ္မဏတ္တာ၊ အနာရမ္မဏ၏အဖြစ်ကြောင့်။ န ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ သာရမ္မဏ
 ဟု ဟောတော်မမူထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၎င်း။ သာရမ္မဏဿေဝ၊
 နဂိုက အာရုံရှိပါလျက်ပင်။ န ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ ကို။ န (ဒဿေတိ)၊ မဟုတ်။ ဝါ၊
 တနည်း။ န ဝတ္တဗ္ဗဿ၊ သာရမ္မဏအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မမူထိုက်သောတရား၏။
 သာရမ္မဏတံ၊ သာရမ္မဏ၏အဖြစ်ကို။ (န ဒဿေတိ။) ဟိ၊ မှန်။ န ဝတ္တဗ္ဗသဒ္ဓေါ၊
 န ဝတ္တဗ္ဗသဒ္ဓါသည်။ သာရမ္မဏေ၊ သာရမ္မဏတရား၌။ နိရုဇ္ဈော၊ တက်ရောက်
 ထင်ရှားသည်။ န၊ မဟုတ်။ (န ဝတ္တဗ္ဗသဒ္ဓေါ၊ သည်။ သာရမ္မဏေ၊ ၌။ နိရုဇ္ဈော၊
 သည်။) ယဒိပိ သိယာ၊ အကယ်၍မူလည်းဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ၊ သော်။) တိဿောစ
 ဝေဒနာ။ ပေ။ သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ပယုတ္တာတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။
 န ဝုစ္စေယျ၊ ဟောတော်မမူအပ်ရာ။

ပရိတ္တာရမ္မဏာဒိ သမ္ပန္နော၊ ပရိတ္တာရမ္မဏ အစရှိသည်တို့နှင့် စပ်သော။
 န ဝတ္တဗ္ဗသဒ္ဓေါ၊ န ဝတ္တဗ္ဗသဒ္ဓါသည်။ သာရမ္မဏေသေဝ၊ သာရမ္မဏတရားတို့
 ၌သာ။ အထာပိ ဝတ္တတိ၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ၊ သော်။)
 ဒွါယတနာသိယာ ပရိတ္တာရမ္မဏာတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အဝတ္တ၊
 ဟောတော်မမူဘဲ။ မနာယတနံ သိယာ ပရိတ္တာရမ္မဏံ။ ပေ။ အပုမာဏာရမ္မဏန္တိ-
 ပိ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဓမ္မာယတနံ သိယာ ပရိတ္တာရမ္မဏံ။ ပေ။ အပုမာဏာရမ္မဏန္တိပိ၊
 ဟူ၍၎င်း။ သိယာ အနာရမ္မဏန္တိပိ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဟောတော်မမူထိုက်သည်။
 သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း၊ ကသွာ၊ ကြောင့်။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သည်။ သိယာ၊
 ၎င်း။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ပဉ္စာပုစ္ဆကေ၊ ပဉ္စာပုစ္ဆက
 နည်း၌။ သာဝသေသာ၊ သာဝသေသဖြစ်သော။ ဒေသနာ၊ ဒေသနာတော်သည်။
 န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သိယာ၊ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၎င်း။)

စ၊ ဆက်။ အဠိန္ဒြိယာ သိယာ အဠတ္တိတ္တာရမ္မဏာတိ ဧတ္ထ၊ အစရှိသောပါဌ်၌။
 ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယ၏။ (သာမည)။ အရူပဿ၊ နာမ် ဇီဝိတိန္ဒြိယ၏။
 အာကိဉ္စညာယတနကာလေ၊ အာကိဉ္စညာယတနစွာန်ဖြစ်ရာအခါ၌။ (န ဝတ္တဗ္ဗ-
 တာ၊ အဠတ္တိတ္တာရမ္မဏ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မမူထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗာ၊ ၎င်း။) ရူပဿစ၊ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြိယ၏လည်း။ အနာရမ္မဏတ္တာ၊ အနာရမ္မဏ၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ န ဝတ္တဗ္ဗတာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။

ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဗ္ဗိတာ၊ ပြီ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ

ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်

၂၂၅။ ဘန္တေ၊ အရှင်ဘုရား။ (ဓမ္မာသောကမင်း၏ အာလုပ်။) သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ ကိံ ဝါဒိ၊ အဘယ်ကို ဟောတော်မူလေ့ ရှိပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ မဟာရာဇ၊ မဟာရာဇာ။ (သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။) ဝိဘဇ္ဇဝါဒိ၊ ခွဲခြားဝေဘန်၍ ဟောတော်မူလေ့ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ-
 တ္ထေရေန၊ သည်။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဖြေဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ-
 သာဝကော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သာဝကတို့သည်။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိနော၊ ခွဲခြား
 ဝေဘန်၍ ဟောပြောလေ့ ရှိကုန်၏။ (ဣတိ၊ သို့။ ဉာယတိ၊ သိအပ် သိနိုင်၏။)
 [ဝုတ္တတ္တာက ဉာပကဟိတ်ဖြစ်သောကြောင့် “ဉာယတိ” ဟု ထည့်၍ စပ်ရသည်။
 အနုဋ္ဌိကာကြည့်ပါ။] ဟိ၊ ချဲ့။ တေ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ သာဝကတို့သည်။ ဝေနယိ-
 ကာဒိဘာဝံ၊ ဝေနယိက အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ ဝိဘဇ္ဇ၊ ခွဲခြားဝေဘန်၍။
 ဝဒန္တိ၊ ပြောဟောကြကုန်၏။ [ဝေရဉ္စကဏ္ဍ၌ ဝေရဉ္စာပုဏ္ဏားက မေးသော
 အခါ ဝေနယိက စသည်ကို ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်တိုင် ခွဲခြားဝေဘန်၍ ဟောတော်မူ
 သောကြောင့် သာဝကတို့လည်း ခွဲခြားဝေဘန်၍ ဟောကြသည်-ဟူလို။] စိဝရာ-
 ဒီနံ၊ သင်္ကန်းအစရှိသည်တို့၏။ (အာဒိဖြင့် သက္ကပဉ္စသုတ်လာ သောမနုဿအစရှိ
 သည်ကို ယူပါ။) သေဝိတဗျာသေဝိတဗျာဘာဝံ ဝါ၊ မှီဝဲထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်၊
 မမှီဝဲထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ သဿတုစ္ဆေဒဝါဒေဝါ၊ သဿတဝါဒ၊
 ဥစ္ဆေဒဝါဒတို့ကို၎င်း။ ဝိဘဇ္ဇ၊ ဝဒန္တိ။ (ကသ္မာ၊ ဝိညာယတိ။) သဿတော
 အတ္တာ စ လောကော စာတိ အာဒိနံ၊ အစရှိကုန်သော။ ဌပနိယာနံ၊ မဖြေဘဲ
 ထားထိုက်ကုန်သော ပြဿနာတို့ကို။ ဌပနတော၊ မဖြေဘဲ ထားခြင်းကြောင့်
 ၎င်း။ ရာဂါဒိက္ခယဿ၊ ရာဂ အစရှိသည်တို့၏ ကုန်ကြောင်းဖြစ်သော။ သဿတ-
 ဿ၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိသော နိဗ္ဗာန်ကို၎င်း။ ရာဂါဒိကာယဒုစ္စရိတာဒိ-
 ဥစ္ဆေဒဿ၊ ရာဂ အစရှိသည် ကာယဒုစ္စရိက် အစရှိသည်ကို ဖြတ်ခြင်းကို၎င်း။
 ဝစနတောစ၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၎င်း။ (ဝိညာယတိ၊ ၎င်း။)

ပန၊ ဗျတိရိုက်ကား။ ကေသဗျာကရဏိယာဒယော၊ ကေန ဖြေဆိုထိုက်သော
 ပြဿနာ အစရှိကုန်သော။ (အာဒိဖြင့် ဌပနိယဗျာကရဏိယ၊ ပဋိပုစ္ဆာ-
 ဗျာကရဏိယတို့ကိုယူ။) တယော၊ ဉ-ပါးကုန်သော။ ပဉ္စေ၊ ပြဿနာတို့ကို။
 အပနေတွာ၊ ပယ်၍။ ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏိယမေဝ၊ ခွဲခြားဝေဘန်၍ ဖြေဆိုထိုက်
 သော ပြဿနာကိုသာ။ န ဝဒန္တိ၊ ဟောတော်မူကြသည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့
 မှတ်အပ်၏။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိနံ၊ ခွဲခြားဝေဘန်၍ ပြောဟောလေ့ ရှိသော သာဝက

တို့၏။ မဏ္ဍလံ သမ္ပဟော၊ အပေါင်းတည်း။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိမဏ္ဍလံ၊ ခွဲခြားဝေဘန်၍
ပြောဟောလေ့ရှိသော သာဝကတို့၏အပေါင်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိနော၊
ခွဲခြားဝေဘန်၍ ပြောဟောလေ့ရှိသော။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ပရိသာ၊ ပရိသတ်
သည်။ ဝိဘဇ္ဇဝါဒိမဏ္ဍလံ၊ မည်၏။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။

အာစရိယေဟိ၊ ရှေးဆရာတို့သည်။ ဝုတ္တအဝိပရိတတ္ထဒီပနေန၊ ဆိုအပ်
ပြီးသော မဖောက်မပြန် မှန်သောအနက်ကို ပြခြင်းအားဖြင့်။ တေ၊ ထိုရှေးဆရာ
တို့ကို။ အနဗ္ဘာစိက္ခန္ဓေန၊ မစွပ်စွဲသည်။ (ဟုတောစ၊ ၎င်း။) အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာ
သည်။ ပုညာနေဉာဘိသင်္ခါရာနံ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အာနေဉာဘိသင်္ခါရတို့
အား။ ဟေတုပစ္စယော၊ ဟေတုသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ
အာဒိံ၊ ဤသို့ အစရှိသောစကားကို။ ဝဒန္တော၊ ပြောဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း။
ကထာဝတ္ထုမ္ပိ၊ ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်၌။ ပဋိက္ခိတ္တေ၊ ပယ်မြစ်အပ်ပြီးကုန်သော။
ပုဂ္ဂလဝါဒါဒိကေ၊ ပုဂ္ဂလဝါဒ အစရှိသည်တို့ကို။ ဝဒန္တော၊ သည်၎င်း။ သက-
သမယံ၊ မိမိ၏ အယူကို။ ဝေါက္ကမတိနာမ၊ ရှောင်လွှဲသည်မည်၏။ တထာ၊ ထို
အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ အဝေါက္ကမန္တေန၊ သကသမယကို မရှောင်လွှဲသည်။
(ဟုတောစ၊ ၎င်း။) ပရသမယံ၊ သူတပါးတို့၏ အယူကို။ ဒေါသာရောပနဗျာပါရ-
ဝိရဟေန၊ အပြစ်တင်ခြင်းဟူသော ဗျာပါရမှ ကင်းသဖြင့်။ အနာယုဟန္တေန၊
အားမထုတ်သည်။ (ဟုတောစ၊ ၎င်း။) ဣဒမ္ပိ၊ ဤအယူကိုလည်း။ ယုတ္တံ၊ သင့်လျော်
သည်။ (ဟုတော)။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူထိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပရသမယံ၊ သူတပါးတို့၏
အယူကို။ အသမ္ပိဏ္ဏေန္တေန၊ မပေါင်းစုသည်။ (ဟုတောစ၊ ၎င်း။) [အတ္ထသံဝဏ္ဏနာ
ကာတဗ္ဗာ ဟောတိ ဌစပ်။] ဣတိ၊ သို့။ ဧကံ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊
ဆိုကြကုန်၏။ [အာ ရှေးရှိသော ဦးဟဇာတ်၏ ရာသိကရဏအနက်ကို သစ္စဝိဘင်း
မူလဋီကာ သမုဒယသစ္စဋ္ဌ၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ။ ဤနေရာ၌ထိုအနက်ကိုယူ၍ “သမ္ပိဏ္ဏေန္တ-
န”ဟု ဧကံဆရာတို့ ဆိုကြသည်။]

ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်။ တဒေဝိဒံ ဝိညာဏံ၊ ထိုကဲ့သို့သော
ဤ ဝိညာဉ်သည်ပင်။ သန္ဓာဝတိ၊ တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွား၏။ သံသရတိ၊
တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်လည်၏။ အညံ၊ အခြားသော ဝိညာဉ်သည်။ န (သန္ဓာဝ-
တိ)၊ တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွားသည် မဟုတ်။ န (သံသရတိ)၊ တပြောင်း
ပြန်ပြန် ကျင်လည်သည်မဟုတ်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဘဂဝတော၊
သည်။ ဒေသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ အဟံ၊ သည်။ အာ-
ဇာနာမိ၊ သိ၏။ ဣတိ အာဒိံ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားကို။ [မူလပဏ္ဏာသပါဠိ၊
မဟာယမကဝဂ်၊ မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ်။] ဝဒန္တော၊ ပြောဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်
သည်။ သုတ္တံ၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်ကို။ ပဋိဗာဟတိနာမ၊ တားမြစ်သည်မည်သည်။
တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အပ္ပဋိဗာဟန္တေန၊ မတားမြစ်သည်။ (ဟုတော

စ၊၎င်း။) ယေမေ(ယေ+ဣမေ) ဓမ္မာ၊ အကြင်မေထုန်အကျင့်တို့ကို။ အန္တရာယိ
 ကာ၊ နတ်ရွာနိဗ္ဗာန် ဈာန်မဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်ကုန်၏ဟူ၍။ ဘဂ-
 ဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တေ ဓမ္မေ၊ ထို မေထုန်အကျင့်
 တို့ကို။ ပဋိသေဝတော၊ မှီဝဲသော ရဟန်း၏။ (တေ ဓမ္မာ၊ ထို မေထုန်အကျင့်တို့
 သည်။) ယထာ၊ အကြင်သို့သော အပြားအားဖြင့်။ အန္တရာယာယ၊ နတ်ရွာ
 နိဗ္ဗာန် ဈာန်မဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ကိုပြုခြင်းငှါ။ နာလံ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ တထာ၊
 ထို အပြားအားဖြင့်။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒေသိတံ၊ သော။ မွေ၊
 ကို။ အာဇာနာမိ၊ သိ၏။ ဣတိစ၊ ဤသို့၎င်း။ [မူလပဏ္ဏာသပါဠိ၊ သြပမ္မဝဂ်၊
 အလဂဒ္ဒုပမသုတ်။] သုပိနန္တေ၊ အိပ်မက်၌။ ကတော၊ အပ်သော။ ဝိတိက္ကမော၊
 လွန်ကျူးခြင်းသည်။ အာ'ပတ္တိကရော၊ အာပတ်ကို ပြုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။
 ဣတိစ၊ ဤသို့၎င်း။ ဝေမာဒိ'၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားကို။ ဝဒန္တော၊ ပြောဆို
 သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိနယံ၊ ဝိနည်းကို။ ပဋိလောမေတိ နာမ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်
 ပြုသည်မည်၏။ တဗ္ဗိပရိယာယေန၊ ထိုဆန့်ကျင်ဘက်ပြုခြင်း၏ ပြောင်းပြန်အား
 ဖြင့်။ တံ၊ ထိုဝိနည်းကို။ အနုလောမေန္တေန၊ လျော်စွာပြုသည်။ (ဟုတောစ၊၎င်း။)
 ဟိ၊ မှန်။ ပဋိလောမေန္တော၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကမ္မန္တရံ၊ ကံ
 အထူးကို။ [ကမ္မန္တရံတိ သာဝဇ္ဇာဒိ ကမ္မနာနတ္ထံ။- မဓု။] ဘိန္ဒန္တော၊ ဖျက်ဆီး
 သည်။(ဟုတော)။ ဓမ္မတဉ္စ၊ တရားသဘောကိုလည်း။ ဝိလောမေတိ၊ ဆန့်ကျင်
 ဘက်ပြုရာ ရောက်၏။ [သာဝဇ္ဇ အကုသိုလ်ကို အနဝဇ္ဇကုသိုလ်ဟု ပြောသော
 ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကံ၏ တမျိုးနှင့်တမျိုး မတူကွဲပြား ထူးခြားသည်၏ အဖြစ်ကို
 ဖျက်ဆီးရာ ရောက်၏။ ထို ဖျက်ဆီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် တရားသဘောကိုလည်း
 ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုရာ ရောက်သည်။]

သုတ္တန္တေ၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌။ (မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်စသော ပါဠိတော်၌။)
 ဝုတ္တေ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ မဟာပဒေသေ၊ မဟာပဒေသ
 တို့ကို၎င်း။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ ဝုတ္တေ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ကုန်သော။ သုတ္တသုတ္တာနုလောမ-
 အာစရိယဝါဒ အတ္တနောမတိ မဟာပဒေသေ စ၊ သုတ္တ၊ သုတ္တာနုလောမ၊
 အာစရိယဝါဒ၊ အတ္တနောမတိ ဟူသော မဟာပဒေသ ၄-ပါး တို့ကို၎င်း။
 သြလောကေန္တေန၊ ကြည့်ရှုသည်။ (ဟုတောစ၊၎င်း။) ဟိ၊ မှန်။ တံ သြလောကနေ-
 န၊ ထို သုတ္တန်ပါဠိတော်၌ ဟောအပ်ကုန်သော မဟာပဒေသ ၄-ပါး၊ အဋ္ဌ-
 ကထာ၌ ဖွင့်ဆိုအပ်ကုန်သော မဟာပဒေသ ၄-ပါးတို့ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့်။
 သုတ္တေ၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌၎င်း။ ဝိနယေစ၊ ဝိနည်း၌၎င်း။ သန္တိဋ္ဌတိ၊ ကောင်းစွာ
 တည်၏။ နာတိဓာဝတိ၊ လွန်၍မပြေး။ [မဟာပဒေသပုဒ်၏ ဝစနတ္ထနှင့် အရ
 ကောက်ကို အနုဒီကာ၌ ပြထား၏။ မိမိလည်း ပါရာဇိကဘာသာဒီကာ ပဌမ
 ပါရာဇိက စတုဗ္ဗိဓဝိနယကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ဓမ္မန္တိ၊ ကား။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒပါဠိ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒပါဠိတော်ကို။ (ဒီပေန္တေန ဌိစပ်။) အတ္တန္တိ၊ ကား။ တဒတ္တံ၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ ပါဠိတော်၏ အနက်ကို။ (သင်္ဂဟန္တေန ဌိစပ်။) ဣဓ၊ ဤ “ဓမ္မ ဒီပေန္တေန၊ အတ္တံ သင်္ဂဟန္တေန” ဟူသော ပါဠိ၌။ ဟေတုဟေတုဖလသင်္ဂဟ၊ အကြောင်း၊ အကြောင်း၏အကျိုးတို့ကို။ နာဓိပေတနာနိ၊ “ဓမ္မ၊ အတ္တ” ဟု အလိုမရှိအပ်ကုန်။ ဒုက္ခဒီသု၊ ဒုက္ခသစ္စာ အစရှိသည် တို့၌။ အညာဏံ၊ ဉာဏ်၏ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ အတ္တံ၊ အနက်ကို။ ပရိဝတ္တေတွာ၊ ပြောင်းလဲ၍။ ပုန၊ တဖန်။ ပုဗ္ဗန္တေ၊ အတိတ်အဘို့၌။ အညာဏံ၊ သည်။ (အဝိဇ္ဇာ တည်း။) ဣတိ အာဒိဟိ၊ ဤသို့ အစရှိကုန်သော။ အပရေဟိပိ၊ အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပရိယာယေဟိ၊ ပရိယာယ်တို့ဖြင့်။ နိဒ္ဒိသန္တေန၊ အကျယ်ညွှန်ပြ သည်။ (ဟုတွာစ၊ ၎င်း။) သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ ဣမိနာ ပရိယာယေန၊ ဤ ပရိယာယ် အားဖြင့်။ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ တက္ခာ၊ ကို။ ဣမိနာ ပရိယာ- ယေန၊ အားဖြင့်။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ)။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့အစ ရှိသည်ဖြင့်။ နိဒ္ဒိသန္တေန၊ သည်။ (ဟုတွာစ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

သတ္တောတိ၊ ကား။ သတ္တသုညတာ၊ သတ္တမှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ် သည်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သတ္တသုညေသု၊ သတ္တမှ ကင်းဆိတ်ကုန်သော။ သင်္ခါရေသု၊ သင်္ခါရတို့၌။ သတ္တဝေါဟာရော၊ သတ္တဝါဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်း၎င်း။ ပစ္စယာကာရမေဝ စာတိ၊ ကား။ ပစ္စယာကာရောဝေ စ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ ပါဠိတော်သည်သာလျှင်၎င်း။ မ ကာရော၊ မ အက္ခရာသည်။ ပဒ- သန္တိကရော၊ ရှေ့ နောက်ပုဒ်တို့၏ ဆက်စပ်ခြင်းကို ပြုတတ်၏။ တသ္မာတိ၊ ကား။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ (အာစရိယေ အနုဗ္ဗာစိက္ခန္တေန အစရှိသောနည်းဖြင့်။) အတ္တ- သံဝဏ္ဏနာယ၊ အနက်အဖွင့်၏။ ဝါ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗတ္တာ၊ ပြုထိုက်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်၎င်း။ ဒုက္ခရတ္တာစ၊ ပင်ကိုယ်အားဖြင့်လည်း ခဲယဉ်းစွာ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ပရိတုလယိတွာ ဌိစပ်။)

ပတိဋ္ဌံ နာဓိဂစ္ဆာမိတိ၊ ကား။ ယတ္ထ၊ အကြင်နည်း၌။ ဌိတဿ၊ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ ဝဏ္ဏနာ၊ ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်။ ဝါ၊ ကို။ သုကရာ၊ လွယ်ကူစွာပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တံ နယံ၊ ထိုနည်းကို။ အတ္တနော ယေဝ၊ မိမိ၏သာလျှင်။ ဉာဏဗလေန၊ ဉာဏ်စွမ်းဖြင့်။ နာဓိဂစ္ဆာမိ၊ မရပါ တကား။ ဣတိအတ္တော၊ နက်။ ပန၊ ဆက်။ နိဿယံ၊ မိမိအဋ္ဌကထာ၏ မှီရာကို။ အာစိက္ခန္တော၊ ပြောပြလိုသည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။) သာသနံ ပနိဒန္တိ အာဒိ၊ သော။ (ယံ ဝစနံ အတ္တိ။ တံ ဝစနံ သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဣဓ၊ ဤ “သာသနံ ပနိဒံ” ဟူသော စကားရပ်၌။ ပါဠိဓမ္မံ၊ ပါဠိတရားကို။ သာသနန္တိ၊ သာသနဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။ ဝါ၊ တနည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒမေဝ၊

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်ကိုသာ။ (သာသနန္တိ။ အာဟ။) ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်သည်။ (နိဿယော ဟောတိ ဌ္ဗစပ်။) အနုလောမ ပဋိ-
 လောမာဒိနာနာဒေသနာနယ မဏ္ဍိတော၊ အနုလောမနည်း၊ ပဋိလောမနည်း၊
 အစရှိသော အမျိုးမျိုးသောဟောနည်းတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သည်။ (ဟုတော)။
 အဗ္ဗောဓိန္ဒော၊ မပြတ်စဲသည်။ (ဟုတော)။ အဇ္ဇာပိ၊ ယနေ့တိုင်အောင်လည်း။
 ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တည်သေး၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဿယော၊ မိမိအဋ္ဌကထာ၏ မှီရာ
 သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ တဒဋ္ဌကထာ သင်္ခါတော၊ ထို ပါဠိတော်၏ အဋ္ဌ-
 ကထာဟု ဆိုအပ်သော။ ပုဗ္ဗာစရိယမဂ္ဂေါ စ၊ ရှေးဆရာတို့၏လမ်းကြောင်းသည်
 လည်း။ (အဗ္ဗောဓိန္ဒော အဇ္ဇာပိ ပဝတ္တတိ။ ဣတိ နိဿယော ဟောတိ)။

တံ သုဏာထ သမာဟိတာတိ၊ ဟူ၍။ အာဒရဇနနေ၊ လေးလေးစားစားကို
 ဖြစ်စေခြင်း၌။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးကား။ ကိံ၊ အဘယ်ပါနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
 မေးဘယ်ရှိသောကြောင့်။ တံ၊ ထိုအကျိုးကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြုလိုသည်။ (ဟုတော)။
 ဝုတ္တဉ္ဇေတံတိ အာဒိ၊ သော။ (ယံ ဝစနံ အတ္ထိ။ တံဝစနံ သင်္ဂဟကာရော)။
 အာဟ။

အဋ္ဌိံ ကတောတိ၊ ကား။ အတ္ထံ၊ စီးပွားကို။ ကတော၊ ပြု၍။ ဝါ၊ တနည်း။
 ယထာ၊ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြုလသော်။ န နဿတိ၊ မပျောက်ပျက်။
 ဝေံ၊ ဤ မပျောက်ပျက်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အဋ္ဌိဂတံ
 ဝိယ၊ အရိုးသို့ ရောက်သကဲ့သို့။ ကရောန္တော၊ ပြုလျက်။ အဋ္ဌိံ ကတော၊ အရိုး စွဲ
 သည်ကို ပြု၍။ (သုဏေယျ ဌ္ဗစပ်။) ပုဗ္ဗကာလတော၊ ရှေ့ကာလမှ စ၍။ အပရ-
 ကာလေ၊ နောက်ကာလ၌။ ဘဝံ၊ ဖြစ်သောဝိသေသကို။ ပုဗ္ဗာပရိယံ၊ ရှေ့ကာလမှ
 စ၍ နောက်ကာလ၌ဖြစ်သော ဝိသေသကို။ (လဘေထ ဌ္ဗစပ်။) ပဌမာရမ္ဘာဒိ-
 တော၊ ပဌမ အားထုတ်ခြင်းဟူသော အစမှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ခဏေ ခဏေ၊ ခဏ
 ခဏ၌။ ဉာဏဝိသေသံ၊ သုတမယ၊ စိန္တာမယ အစရှိသော ဉာဏ်အထူးကို၎င်း။
 ကိလေသက္ခယ ဝိသေသဉ္စ၊ တဒင်္ဂံ၊ ဝိက္ခမ္ဘန စသောအားဖြင့် ကိလေသာတို့၏
 ကုန်ခြင်းအထူးကို၎င်း။ လဘတိ၊ မချွတ်ကေန် အမှန်ရနိုင်၏။ ဣတိအတ္ထော။

ကမ္မဝိပါက ကိလေသဝဇ္ဇာနံ၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်၊ ကိလေသဝဋ်တို့၏။
 မူလကာရဏတ္တာ၊ မူလအကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝါ၊ အကြောင်းရင်း၏
 အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အာဒိတော၊ အစ၌။ ဝုတ္တတ္တာစ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏။
 မူလံ၊ အကြောင်းရင်းတည်း။

တတ္ထ၊ ထို ဥပမာစကားရပ်၌။ ဝလ္လိယာ၊ နွယ်၏။ မူလေ၊ အရင်းကို။ ဒိဋ္ဌေ၊
 မြင်အပ်ပြီးသော်။ တတော၊ ထိုအရင်းမှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ဝလ္လိယာ၊ နွယ်ကို။ ဟရဏံ
 ဝိယ၊ ဆောင်ယူခြင်းကိုကဲ့သို့။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၏။ မူလေ၊ အရင်းဖြစ်သော

အဝိဇ္ဇာကို။ ဒိဋ္ဌေ၊ မြင်အပ်ပြီးသော်။ တတော၊ ထို အရင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာမှ။ ပဘုတိ၊ ရှိ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဟောတော်မူခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဥပမာသံသန္ဓနာ၊ ဥပမာနကို ဥပမေယျနှင့်နှိုင်းနှောခြင်းကို။ န ကာတဗ္ဗာ၊ မပြုထိုက်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း။) (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥပမာသံသန္ဓနာ၊ ကို။ န ကာတဗ္ဗာ၊ သနည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ ဣဒမေ၊ ဤ တရားကိုသာ။ ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်အပ်ပြီ။ ဣတရံ၊ အခြားတရားကို။ အဒိဋ္ဌိ၊ မမြင်အပ်သေး။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဘဇနိယံ၊ ခွဲခြားဝေခွဲတော်မူသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) သဗ္ဗဿ၊ အလုံးစုံသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏။ ဝါ၊ ကို။ ဒိဋ္ဌတ္တာ၊ မြင်တော်မူအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဥပမာသံသန္ဓနာ န ကာတဗ္ဗာ)။

ပန၊ အနွယ်ကား။ မူလတော၊ အရင်းမှ။ ပဘုတိ၊ ရှိ။ ဝလ္လိယာ၊ ကို။ ဟရဏံ၊ ကို။ (ကတံ) ဝိယ၊ ပြုအပ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) မူလတော၊ အရင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာမှ။ ပဘုတိ၊ ရှိ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာ၊ ကို။ ကတာ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တေ၊ ဤနွယ်ကို အစမှစ၍ ဆောင်ယူခြင်း၌။ ဣဒံ သာမညံ၊ ဤတူသည်၏အဖြစ်ကို။ အဓိပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ [နွယ်ကို အရင်း၌ စ၍မြင်သကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇာကို စ၍ မြင်တော်မူသောကြောင့် အဝိဇ္ဇာကို စ၍ ဟောတော်မူသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်မယူပါနှင့်။ “နွယ်ကို အရင်းမှစ၍ ဆောင်ယူခြင်းနှင့် အရင်းခံဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကို စ၍ ဟောတော်မူခြင်းသည် တူမျှ၏”ဟု အဓိပ္ပာယ်မယူပါ။]

ဝါ၊ တနည်း။ ဗောဓနေယျဇ္ဈာသယဝသေန၊ တရားတော်ကို သိစေထိုက်သော ဝေနေယျတို့၏ အဇ္ဈာသယနှင့် စပ်သဖြင့်။ ဗောဓေတဗ္ဗဘာဝေန၊ တရားတော်ကို သိစေထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ မူလာဒိဒဿနသာမညဉ္စ၊ နွယ်၏ မူလ အစရှိသည်ကို မြင်ခြင်းနှင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ မူလ အစရှိသည်ကို မြင်တော်မူခြင်း၏ တူသည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ [“နွယ်ကို အရင်းမှစ၍ မြင်ခြင်းနှင့် အဝိဇ္ဇာကို စ၍ မြင်တော်မူခြင်းသည် တူမျှ၏” ဤသို့ အနက် အဓိပ္ပာယ် ယှဉ်စေပါ—ဟူလို။]

တဿာတိ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သ (သော) ကုမာရော၊ ထို သတို့သား ငယ်သည်။ ဝုဒ္ဓိံ၊ ကိုယ်အင်္ဂါတို့၏ ကြီးရင့်ခြင်းသို့။ အနွာယ၊ အစဉ်ရောက်၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့၏။ ပရိပါကံ၊ ရင့်ကျက်ခြင်းသို့။ အနွာယ၊ ရှိ။ ဝါ၊ ရှိ။ ရဇနိယေဟိ၊ တပ်မက်ဘွယ် ကောင်းကုန်သော။ ဝါ၊ ရာဂကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ၊ ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့သည်။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ သမပ္ပိတော၊ ကောင်းစွာ သက်ရောက်အပ်သည်။ သမဂ္ဂိဘူတော၊ ပြည့်စုံခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ ပေ။ ပရိစာရေတိ၊ ၏။ သော၊ ထို

သတို့သားသည်။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပသာဒဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ ဝါ၊ မြင်သည်ရှိသော်။ ပိယရူပေ၊ ချစ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော။ ရူပေ၊ ရူပါရုံ၌။ သာရဇ္ဇတိ၊ ပြင်းစွာ တပ်မက်၏။ အပိယရူပေ၊ မချစ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော။ ရူပေ၊ ၌။ ဗျာပဇ္ဇတိ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဝါ၊ စိတ်ဆိုး၏။ အနုပဋိတကာယသတိ၊ ကပ်၍တည်သော ကိုယ်၌ ဖြစ်သော သတိမရှိသည်။ (ကာယဂတာသတိ မရှိသည်။) ပရိတ္တစေတသော၊ သေးငယ်သောစိတ်ရှိသည်။ (ဟုတော) စ၊ ဖြစ်၍လည်း။ ဝိဟရတိ၊ ၏။ [တိုးပွား စေအပ်သော ဘာဝနာသတိ မရှိလျှင် သေးငယ်သောစိတ်ရှိသူပင် ဖြစ်၏။]

သော၊ ထို သတို့သားသည်။ တံ စေတောဝိမုတ္တိံ စ၊ ထို ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိစိတ်ကို၎င်း။ တံ ပညာဝိမုတ္တိံ စ၊ ထို ကိလေသာ တို့မှ လွတ်သော အရဟတ္တဖိုလ် ပညာကို၎င်း။ ယထာဘူတံ၊ မဖောက် မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ။ နပ္ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် မသိ။ ယတ္ထ၊ ယင်း စေတော- ဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ၌။ အဿ၊ ထို သတို့သား၏။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ပြီးကုန်သော။ ပါပကာ၊ ကုန်သော။ တေ အကုသလဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အပရိသေသာ၊ အကြွင်း အကျန် မရှိကုန်သည်။ (ဟုတော) နိရုဇ္ဈန္တိ။ သော၊ ထို သတို့သားသည်။ ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။ အနုရောဓ ဝိရောဓံ၊ လျော်စွာဖြစ်သော တဏှာ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ဒေါသသို့။ သမာပန္နော၊ ကောင်းစွာ ရောက်သည်။ (ဟုတော)။ သုခံဝါ၊ သုခမူလည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခံဝါ၊ သော။ အဒုက္ခမသုခံဝါ၊ သော။ ယံ ကိဉ္စိဝေဒနံ၊ အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော အကြင်ဝေဒနာကို။ ဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ သော၊ ထို သတို့သားသည်။ တံ ဝေဒနံ၊ ထို ဝေဒနာကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ အလွန်နှစ်သက်၏။ အဘိဝဒေတိ၊ ကောင်းလေစွ ဟု အားရနှစ်လို ပြောဆို၏။ အဇ္ဈောသာယ၊ သက်ဝင် မျှီသိပ် ပြီးဆုံးစေ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ဣတိဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တဿ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ [မူလပဏ္ဏာသ၊ မဟာယမကဝဂ်၊ မဟာ တဏှာသင်္ခယသုတ်၌ ဟောတော်မူအပ်သော။] (“ ဟဿ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ” ၌စပ်။) သောတဒ္ဓါရာဒီသုပိ၊ သောတဒ္ဓါရ အစရှိသည်တို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤ အတူ တည်း။ [“ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာ ” နေရာ၌ “ သောတေန သဒ္ဓံ သုတော ” စသည်ဖြင့် လဲလှယ်ရုံသာ ထူးသည်-ဟူလို။]

အဘိဝဒေတောတိ၊ ကား။ အဟောသုခံ၊ ဪ...ကောင်းလေစွ။ အဟော သုခံ၊ စ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစီဘေဒကရပ္ပတ္တာယ၊ နှုတ်မြွက်မှုကို ပြုခြင်းသို့ရောက်သော။ ဗလဝတဏှာယ၊ အားကြီးသောတဏှာဖြင့်။ အဟံ၊ ငါတည်း။ မမံ၊ ငါ၏ ဥစ္စာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဘိဝဒေတော၊ ပြောဆိုသော။ (တဿ ၌စပ်။) တတော၊ ထိုတဏှာထက်။ ဗလဝတိယာ၊ အားကြီးသောတဏှာမှ။ မောစေတံ၊ လွတ်စေခြင်းငှါ။ ဝါ၊ လွတ်ပစ်ခြင်းငှါ။ အသက္ကုဏေယျဘာဝေန၊ မစွမ်းနိုင်

သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဇ္ဈောသာယ၊ ရှိ။ တိဋ္ဌတော၊ တည်သော။ (တဿ ဌှိစပ်။) တတောပိ၊ ထိုတဏှာထက်လည်း။ ဗလဝတိ၊ အားရှိသော။ ဥပါဒါန- ဘူတာ၊ ဥပါဒါန်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ နန္ဒိ၊ နန္ဒိ မည်၏။

စ၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤပါဠိရပ်၌။ အဘိနန္ဒနာဒိနာ၊ အလွန်နှစ်သက်ခြင်း အစရှိ သည်ဖြင့်။ တဏှာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ နန္ဒိဝစနေန၊ နန္ဒိသဒ္ဓါဖြင့် ၎င်း။ နန္ဒိတာတဒဝိပုယောဂတာဟိ၊ နှစ်သက်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်၊ ထို နှစ်သက် တတ်သောတဏှာနှင့် မကွေမကွာ ယှဉ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်တို့ဖြင့်၎င်း။ တဏှာ- ဒိဋ္ဌာဘိနန္ဒနဘာဝေဟိစ၊ တဏှာအဘိနန္ဒန၏အဖြစ်၊ ဒိဋ္ဌာဘိနန္ဒန၏အဖြစ်တို့ ဖြင့်၎င်း။ တပုစ္စယံ၊ ထို တဏှာဟူသော အကြောင်းရှိသော။ စတုဗ္ဗိဓမ္မိ၊ ၄-ပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်ကို။ (ဝုတ္တံ)။ ဣတိဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဇာတိ ပစ္စယာ ဇရာ မရဏန္တိ အာဒိကဉ္စ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကိုလည်း။ တတ္ထေဝ မဟာတဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တိသုတ္တေ၊ ထို မဟာတဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တိသုတ် ၌ပင်။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဝိပါကဝဋ္ဌဘူတေ၊ ဝိပါကဝဋ္ဌဖြစ်၍ဖြစ်ကုန် သော။ ပဋိသန္ဓိပဝတ္တိ ဖဿာဒယော၊ ပဋိသန္ဓေအခါ ပဝတ္တိအခါ၌ဖြစ်သော ဖဿ အစရှိသည်တို့ကို၎င်း။ [အာဒိဖြင့် မနောသဒဉ္စတနာဟာရ၊ ဝိညာဏာ- ဟာရ တို့ကိုယူ။] ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ၊ ကံဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော။ သြဇံစ၊ သြဇာကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ စတ္တာရော အာဟာရတဏှာနိဒါနာတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဝိပါကဝဋ္ဌဖြစ်သော ဖဿ အစရှိသောတရားတို့ကိုရည်ရွယ်၍ ဟောတော်မူအပ်ပါသော်လည်း။ ဝဇ္ဇု- ပတ္တမ္ဘကာ၊ ဝဋ္ဌကို ထောက်ပံ့တတ်ကုန်သော။ ဣတရေ၊ ကမ္မဇမ္ပတပါး အကမ္မဇ ဖြစ်ကုန်သော။ အာဟာရပိ၊ အာဟာရတို့သည်လည်း။ တသ္မိံ တဏှာပဘဝေ၊ ထို တဏှာဟူသော အစအမှန်သည်။ အဝိဇ္ဇမာနေ၊ ထင်ရှားမရှိလသော်။ န ဝိဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဏှာနိဒါနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တံ၊ ၄။ ဝဇ္ဇန္တိ။

တတော တတောတိ၊ တတော တတောဟူသည်ကား။ စတုဗ္ဗိဓာသု၊ ကုန်သော။ ဒေသနာသု၊ ဒေသနာတို့တွင်။ တတော တတော ဒေသနာတော၊ ထိုထို ဒေသနာတော်အားဖြင့်။ (ဉာယပုဋ္ဌိဝေဓာယ သံဝတ္တတိ ဌှိစပ်။) ဉာယပုဋ္ဌိ- ဝေဓာယ သံဝတ္တတိတိ (ဣတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဉာယောတိ၊ ဉာယော ဟူသည်ကား။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ (ဉာယောတိ၊ ကား။) သောယေဝ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပင်တည်း။ [အဿ၊ ထို အရိယသဘာဝသည်။ အရိယော၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာသော။ ဉာယောစ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိတတ်သောဉာဏ်၊ သိအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သည်လည်း။ ပညာယ၊ ဝိပဿနာပညာဖြင့်။ သုဒိဋ္ဌော၊ ကောင်းစွာ မြင်အပ်ပြီးသည်။ သုပ္ပဋ္ဌိဝိဒ္ဓေါ၊ ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍သိအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ (နိဒါနသံယုတ်၊ ဂဟပတိ

ဝက်၊ ၁-သုတ် ပါဠိတော်။ ဉာယောတိ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ ဥတှာ ဌိတဉာဏမ္ပိ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါပိ။ ပညာယာတိ အပရာပရံ ဥပ္ပန္နာယ ဝိပဿနာပညာယ။ သုဒိဋ္ဌော ဟောတိတိ အပရာပရံ ဥပ္ပဇ္ဇိတှာ ဒဿနဝသေန သုဠုဒိဋ္ဌော။-အဋ္ဌကထာ။)

ဟိ၊ မှန်။ သယမေဝ၊ မိမိဟူသော တရားသည်ပင်။ သမန္တဘဒြကတ္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်ကောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တထာတထာ၊ ထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗတ္တာ၊ ထိုးထွင်း၍သိထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ တာယ တာယ ဒေသနာယ၊ ထိုထို ဒေသနာတော်ဖြင့်။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ပဋိဝေဓာယ၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ သမန္တဘဒြကတ္တံ၊ ထက်ဝန်းကျင် ကောင်းသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဒေသနာဝိလာသပ္ပတ္တိစ၊ ဒေသနာဝိလာသသို့ ရောက်တော်မူခြင်းသည်၎င်း။ စတုန္ဒမ္ပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဒေသနာနံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်တို့၏။ သမာနံ၊ တူမျှသော။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသေသကာရဏံ၊ ထူးသောအကြောင်းကို။ ဝတ္ထုကာမော၊ ဆိုခြင်းငှါ အလိုရှိသည်။ (ဟုတှာ၊ ၍။) ဝိသေသတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။

အဿ ဘဂဝတော၊ ၏။ ဝါ၊ သည်။ ဒေသနာ၊ ဒေသနာတော်ကို။ (ပဝတ္တိတာ ဌိစပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ အဿ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿ၊ ၏။ ဒေသနာ၊ ဟောကြောင်း ဒေသနာတော်ကို။ (ပဝတ္တိတာ ဌိစပ်။) ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတပ္ပံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ အဝိဇ္ဇာဒိကောဝ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းသည်ပင်။ ပဝတ္တိကာရဏဝိဘာဂေါ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းအထူးတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာရဏန္တိ၊ အကြောင်းဟူ၍။ ဂဟိတာနံ၊ ယူအပ်ကုန်သော။ ပကတိ အာဒိနံ၊ ပကတိ အစရှိသည်တို့၏၎င်း။ (အကာရဏတာ ဌိစပ်။) အဝိဇ္ဇာဒိနဉ္စ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့၏၎င်း။ (ကာရဏတာ ဌိစပ်။) အကာရဏတာ၊ အကြောင်းမဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ကာရဏတာစ၊ အကြောင်းတို့၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ပဝတ္တိကာရဏဝိဘာဂေါ၊ တည်း။ [အဝိဇ္ဇာ စသည်တို့က အကြောင်း၊ ပကတိ စသည်တို့က အကြောင်း မဟုတ်-ဟု ခွဲခြား ဝေဖန်အပ်သော အထူးသည် ပဝတ္တိကာရဏဝိဘာဂတည်း။ ပကတိ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌသာလိနီ ဘာသာဋီကာ၊ မူလဋီကာနိဿယ ကာမာဝစရကုသိုလ် ပဒဘာဇနီအဖွင့်၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

တတ္ထ၊ ထို ပဝတ္တိကာရဏဝိဘာဂ၌။ သမ္ပုဠော၊ ပြင်းစွာ တွေဝေကုန်သော။ ကေစိ၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အကာရဏံ၊ အကြောင်းမဟုတ်သော ပကတိ စသည်ကို။ ကာရဏန္တိ၊ အကြောင်းဟူ၍။ ဂဏ္ဍန္တိ၊ ယူကြကုန်၏။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ကိဉ္စိ၊ တစ်ခုတခုသော။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ နဗုဇ္ဈန္တိ၊ မသိကြကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ (ဒဿနတ္ထံ ဌိစပ်။) ယထာသကေဟိ၊ အကြင်အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော။ အနုရူပေဟိ၊ လျောက်ပတ်ကုန်သော။

ကာရဏေဟိ၊ အဝိဇ္ဇာ စသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ သင်္ခါရာဒိ ပဝတ္တိသံဒဿန-
 တ္ထံ၊ သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ဖြစ်ပုံကိုပြခြင်းအကျိုးငှါ။ အနုလောမ-
 ဒေသနာ၊ သည်။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတရာသံ၊ အနုလောမဒေသနာတော်မှ
 တပါးသော ဒေသနာ ၃-မျိုးတို့၏။ တဒတ္တတာသမ္ဘဝေ၊ ထို ပဝတ္တိသံဒဿန
 အကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ (သတိပိ၊ လည်း။) တာသံ၊ ထို
 ဒေသနာ ၃-မျိုးတို့၏။ တဒတ္တတာဝေ၊ ထို ပဝတ္တိသံဒဿန အကျိုးရှိကုန်သည်၏
 အဖြစ်သည်သာ။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ကြောင်းသည်။ န၊ မဟုတ်သေး။ (ကသ္မာ) အတ္တန္တရ-
 သဗ္ဗာဝတော၊ အခြားအကျိုး၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ အယံ
 ပန၊ ဤ အနုလောမဒေသနာတော်သည်ကား။ တဒတ္တာဝေ၊ ထိုပဝတ္တိသံဒဿန
 အကျိုးတမျိုးသာ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတိဿ၊ ဤ အနုလောမ ဒေသနာ
 တော်၏။ တဒတ္တတာ၊ ထို ပဝတ္တိသံဒဿန အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊
 ဆိုအပ်ပြီ။

ပဝတ္တိအာဒိနဝပဋိစ္စာဒိကာ၊ သံသရာ၏ဖြစ်ခြင်း၌ အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်
 သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ အာဒိ၊ အစတည်း။ တတော၊ ထိုအဝိဇ္ဇာကြောင့်။
 သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တတော၊ ထို သင်္ခါရတို့ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။
 ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိဝေ၊ ဤသို့။ ပဝတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်း၏။ ဥပ္ပတ္တိက္ကမသံဒဿနတ္ထု၊
 ဥပ္ပတ္တိက္ကမကို ပြခြင်းအကျိုးငှါလည်း။ (ပဝတ္တိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီ။)

အနုဝိလောကယတော၊ အဖန်ဖန်ကြည့်ရှုတော်မူသော ဘုရားအလောင်း၏။
 ဝါ၊ သည်။ သမ္မောဓိတော၊ ကိုယ်တော်တိုင် ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူသော အရဟ-
 တ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်မှ။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ရှေ့အဘို့၌။ (ဘုရား မဖြစ်မီ
 ရှေ့အဘို့၌။) ယော တံတံဖလပဋိဝေဓော၊ အကြင် ထိုထိုအကျိုးကို ထိုးထွင်း၍
 သိခြင်းသည်။ (သိတတ်သောဉာဏ်သည်။) ပဝတ္တော၊ ဖြစ်ပြီ။ [တံတံဖလပဋိ-
 ဝေဓောတိ ဇာတိအာဒိနံ ဇရာမရဏာဒိတံတံဖလာဝဂမော။ -အနု။] တဒနု-
 သာရေန၊ ထို တံတံဖလပဋိဝေဓကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ တဒနုဂမေန၊ ထို
 တံတံဖလပဋိဝေဓကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်။ ဇရာမရဏာဒိကဿ၊ ဇရာ မရဏ

ဣတရာသံ တဒတ္တတာသမ္ဘဝေပိ။ ။ အနုလောမ ဒေသနာမှ တပါးသော
 ပဋိလောမဒေသနာ၊ အလယ်မှ အစတိုင်အောင်ဒေသနာ၊ အလယ်မှ အဆုံးတိုင်အောင်
 ဒေသနာ—ဤ ၃-မျိုးကို “ဣတရာသံ” ဟု ဆိုသည်။ သင်္ခါရာဒိပဝတ္တိသံဒဿန အကျိုးကို
 “ တဒတ္တ ” ဟု ဆိုသည်။ ထို ဒေသနာ ၃-မျိုးမှာလည်း အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်၏။
 စသော ပဝတ္တိသံဒဿန အကျိုးရနိုင်၏။ ထိုသို့ ရနိုင်ပါသော်လည်း ထိုအကျိုးသာ မက
 အခြားသော အကျိုးအထူးများလည်း တင်ရှားရှိသောကြောင့် အခြားသော ဒေသနာ
 ၃-မျိုးကိုဟောတော်မူရသည်-ဟူလို။

အစရှိသော အကျိုး၏။ ယံ ဇာတိအာဒိကာရဏံ၊ အကြင် ဇာတိ အစရှိသော အကြောင်းကို။ အဓိဂတံ၊ သိတော်မူအပ်ပြီ။ တဿ၊ ထို ဇာတိ အစရှိသော အကြောင်းကို။ သန္ဓဿနုတ္တံ၊ ကောင်းစွာပြုခြင်း အကျိုးငှါ။ အဿ၊ ထို မြတ်စွာ ဘုရား၏။ ပဋိလောမဒေသနာ၊ ပဋိလောမဒေသနာတော်သည်။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ပြီ။

ဝါ၊ အဋ္ဌကထာနည်းမှ တနည်းကား။ အနုဝိလောကယတော၊ အဖန်ဖန် ကြည့်ရှုတော်မူလသော်။ ဝါ၊ သော။ (အဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။) ပဋိလောမဒေသနာ၊ ပဝတ္တာ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ပုဒ်တို့၏စပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) (ကသွာ၊ ကြောင့်။ အနုဝိလောကယတော(အဿ) ပဋိလောမဒေသနာ ပဝတ္တာ။ ဣတိ သမ္ပန္နော ဟောတိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ဒေသေန္တောပိ၊ ပဋိလောမဒေသနာကို ဟောတော်မူသော်လည်း။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကိစ္ဆံ၊ ဆင်းရဲ ပင်ပန်းခြင်းသို့။ အာပန္နံ၊ ရောက်သော။ လောကံ၊ သတ္တဝါအပေါင်းကို။ အနုဝိလောကေတွာ၊ အဖန်ဖန် ကြည့်ရှုတော်မူ၍။ (ဒေသေတိ ခွဲစပ်။) ပုဗ္ဗဘာဂပုဋိဝေဓာနုသာရေန၊ ရှေ့အဘို့၌ ဖြစ်သော ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သောဉာဏ်သို့ အစဉ်လျှောက်သဖြင့်။ ဇရာမရဏာဒိကဿ၊ ဇရာမရဏ အစရှိသော အကျိုးဖြစ်သော။ တဿ တဿ ဒုက္ခဿ၊ ထိုထို ဒုက္ခ၏။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တော်တိုင်။ အဓိဂတကာရဏသန္ဓဿနုတ္တံ၊ သိအပ် ပြီးသော အကြောင်းကို ကောင်းစွာပြုတော်မူခြင်းအကျိုးငှါ။ ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အနုဝိလောကယတော အဿ ပဋိလောမဒေသနာ ပဝတ္တာ။ ဣတိ သမ္ပန္နော ဟောတိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ။) (ရှေ့နည်း၌ကား အနုဝိလောကယတောကို အဓိဂတံ၌သာ စပ်ရမည်။)

အာဟာရတဏှာဒယော၊ မနောသဉ္ဇေတနာဟာရ ဟူသော အာဟာရ၊ ကာမုပါဒါန်ဟူသော တဏှာအစရှိသော တရားတို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန်ဒွါ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော အခွန်တည်း။ [အာဟာရဖြင့် မနောသဉ္ဇေတနာဟာရ ဟူသော ကမ္မ

အနုဝိလောကယတော။ ။ ဤပုဒ်သည် ရှေ့နည်း၌လည်း ပါ၏။ နောက်နည်း၌လည်း ပါ၏။ ရှေ့နည်း၌ ဇရာမရဏ၏ အကြောင်းသည် ဇာတိတည်း၊ ဇာတိ၏ အကြောင်းသည် ဘဝတည်း ။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အကြောင်းအကျိုးကို အဖန်ဖန်ရှုတတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်၏ အကြောင်းသည် အနုဝိလောကနည်း၏။ ထိုအနုဝိလောကနည်းဉာဏ်သည် ဘုရား မဖြစ်ဘဲ ဘုရားအလောင်း အခိုက်အတန့်၌ ဖြစ်၏။ တို့ကြောင့် “သမ္မောဓိတော ပုဗ္ဗဘာဂေ” ဟု ဆိုသည်။ နောက် အနုဝိလောကယတော အတွက် “အနုဝိလောကန” ဟူသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ထို အနုဝိလောကနည်းဉာဏ်ကား ဘုရားဖြစ်ရာ အခိုက်အတန့်ကုမူ ဖြစ်၏။ [အနုဝိလောကယတောတိ ပုရိမေ ဝိကပ္ပေ ဝိပဿနာနိမိတ္တအနုဝိလောကနံ၊ ဒုတိယေ ဒေသနာနိမိတ္တံ။—အနု၊]

ဘဝကို၎င်း၊ တဏှာဖြင့် တဏှာ၊ ကာမုပါဒါန်တို့ကို၎င်း ယူပြီးဖြစ်၍ အာဒိဖြင့် နောက်ပြန်ဖြစ်သော ဝေဒနာ၊ ဖဿ၊ သဠာယတန၊ နာမ်ရုပ်၊ ဝိညာဏ်တို့ကို ယူပါ။ ဤသို့ယူလျှင် မဇ္ဈေ အဋ္ဌ ပစ္စုပ္ပန္နော အဒ္ဓါနှင့် အညီဖြစ်၏။] သင်္ခါရာ-ဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ အဝိဇ္ဇာတို့သည်။ အတိတဒ္ဓါ၊ အတိတ်ဖြစ်သော အဓန့်တည်း။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့်။ ယာဝ အတိတ် အဒ္ဓါနံ အတိဟရိတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ဝါ၊ တနည်း။ တဏှာယ၊ တဏှာသည်။ ပဘာဝေတဗ္ဗာ၊ နောက်နောက် အခါ၌ ဖြစ်စေထိုက်ကုန်သော။ အာဟာရာ၊ ဝိညာဉ်စသော အာဟာရတို့သည်။ အနာဂတော၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါ၊ အဓန့်တည်း။ တဏှာဒယော၊ တဏှာအစရှိသော တရားတို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ သော။ (အဒ္ဓါ၊ တည်း။) သင်္ခါရာ-ဝိဇ္ဇာ၊ တို့သည်။ အတိတော၊ သော။ (အဒ္ဓါ၊ တည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ဤနည်း၌ တဏှာကိုစ၍ အနာဂတ်အဓန့်သည်၎င်း၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်အဓန့် သည်၎င်း ၃-မျိုးလုံးပါ၏။ ရှေးနည်း၌ ပစ္စုပ္ပန်နှင့်အတိတ်အဓန့် ၂-မျိုးသာပါ၏။]

ပန၊ ဆက်။ ပစ္စုပ္ပန်၊ မျက်မှောက်ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ ဒဿေတော၊ ပြုပြီး၍။ တံ နိဒါနဒဿန ဝသေန၊ ထို အကျိုး၏ အကြောင်းကို ပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဖလကာရဏပရမ္ပရာယ၊ အကျိုးအကြောင်း အဆက်ဆက်အားဖြင့်။ ဒဿနံ၊ ပြခြင်းသည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုရိမတဏှာယ၊ ရှေးဘဝ၌ဖြစ်သော တဏှာသည်။ ဥပ္ပါဒိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန် သော။ အာဟာရာ၊ ဝိညာဉ်စသော အာဟာရတို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ သော။ အဒ္ဓါ၊ တည်း။ တဏှာဒယော၊ ရှေးဘဝ၌ဖြစ်သော တဏှာအစရှိသော တရား တို့သည်။ အတိတော၊ သော။ အဒ္ဓါ၊ တည်း။ သင်္ခါရာဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ အဝိဇ္ဇာ ဟူကုန်သော။ တတောပိ၊ ထို တဏှာအစရှိသော အတိတ် အဓန့်တို့ထက်လည်း။ အတိတတရော၊ သာ၍ ရှေးကျသော အဓန့်ကို။ သံသာရဿ၊ ၏။ အနာဒိဘာဝ-ဒဿနတ္ထံ၊ အစ မရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တော၊ မှုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယာဝ အတိတ် အဒ္ဓါနန္တိ (ပဒဿ)၊ ၏။ ယာဝ အတိတတရံ အဒ္ဓါ-နန္တိ၊ ဟူ၍။ အတ္ထော၊ သည်။ ယုတ္တော၊ သင့်၏။ [“ယာဝ အတိတ် အဒ္ဓါနံ”ကို “သာ၍ရှေးကျသော အတိတ်အဓန့်တိုင်အောင်”ဟု အနက်ပေးပါ။]

ဝါ၊ တနည်း။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ အာဟာရေတိ၊ အာဟာရကို ပြု၏။ (နာမဓာတ်)။ ဝါ၊ စားမျိုးမှုကို ပြု၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မမူ။ အဟံ၊ သည်။ အာဟာရေတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝ ဝဒေယံ၊ အကယ်၍ ဟောတော်မူအံ့။ တကြ၊ ထိုသို့ ဟောတော်မူရာ၌။ ဝါ၊ ထိုသို့ ဟောတော်မူခြင်း ကြောင့်။ ဘန္တေ၊ ထူး။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ အာဟာရေတိ နုခေါ၊ အာဟာရ ကိုပြုပါသနည်း။ ဝါ၊ စားမျိုးမှုကို ပြုပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဉ္စော၊ ပြဿနာ

သည်။ ကလ္လော၊ သင့်လျော် လျောက်ပတ်သည်။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ စ၊ စင်စစ်။ အဟံ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မမူ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အဝဒန္တံ၊ ဟောတော်မမူသော။ မံ၊ ငါဘုရားကို။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပုစ္ဆေယျ၊ မေးရာ၏။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ မေးရာသနည်း။) ဘန္တေ၊ ရား။ ဝိညာဏာဟာရော၊ သည်။ ကိဿ၊ အဘယ်၏အကျိုးငှါ။ (ဟောတိ) နုခေါ၊ သနည်း။ ဣတိ (ဧဝံပုစ္ဆေယျ။ ဧဝံသတိ) သေ(ဧသော) ပဉ္စော၊ သည်။ ကလ္လော၊ ၏။ တတြ၊ ထိုပြဿနာ၌။ ဝိညာဏာဟာရော၊ သည်။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ပုနုဗ္ဗဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ၊ တဖန် ဘဝသစ်၏ ဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။) ဝေယျာကရဏံ၊ ဖြေဆိုခြင်းသည်။ ကလ္လံ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ဖဿစေတနာနံ၊ ဖဿဟာရ၊ မနောသဉ္စေတနာဟာရတို့၏။ တံသမ္ပယုတ္တတ္တာ၊ ထို ဝိညာဏာဟာရနှင့် ယှဉ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကဗဠိကာရာဟာရဿ၊ ၏။ တပုဝတ္တိဟေတုတ္တာ၊ ထို ဝိညာဏာဟာရ၊ ဖဿဟာရ၊ မနောသဉ္စေတနာဟာရတို့၏ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အာယတိံ၊ ၎်။ ပုနုဗ္ဗဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိအာဟာရကာ၊ တဖန် ဘဝသစ်၏ဖြစ်ခြင်းကို ဆောင်တတ်ကုန်သော။ အာဟာရာ၊ တို့သည်။ စတ္တာရော၊ တို့တည်း။

ဟိ၊ မှန်။ တေန၊ ထို ကဗဠိကာရာဟာရသည်။ ဥပတ္တမ္ဘိတ ရူပကာယဿ၊ ထောက်ပံ့အပ်သော ရူပကာယရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ တံ၊ ထို ကဗဠိကာရာဟာရကို။ ဣစ္ဆန္တဿစ၊ အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ကမ္မဝိညာဏာယူဟနံ၊ ကမ္မဝိညာဉ်ကို အားထုတ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဘောဇနံ၊ ကဗဠိကာရာဟာရဟူသောဘောဇဉ်သည်။ သဒ္ဓါဒီနံ၊ သဒ္ဓါအစရှိသည်တို့၏၎င်း။ ရာဂါဒီနုဉ္စ၊ ရာဂ အစရှိသည်တို့၏၎င်း။ ဥပနိဿယော၊ အားကြီးသောမိရာအကြောင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ဘောဇဉ်ကို စွန့်ကြဲပေးကမ်း လှူဒါန်းသောအခါ သဒ္ဓါအစရှိသည်တို့၏ ဥပနိဿယဖြစ်၏။ မက်မက်မောမော စားသောအခါ ရာဂ စသည်တို့၏ ဥပနိဿယဖြစ်၏။] တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ (ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်းကို ဆောင်တတ်ကုန်သော ငှ-ပါးသော အာဟာရတို့ကို ယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) [တသ္မာတိ ယသ္မာ အာယတိံ ပုနုဗ္ဗဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိဟာရကာ စတ္တာရော အာဟာရာ ဂယန္တိ။ တသ္မာ။—အနု။] ကမ္မဝဋ္ဋသင်္ဂဟိတာ၊ ကမ္မဝဋ္ဋဖြင့် သိမ်းယူအပ်ကုန်သော။ တေ အာဟာရာ၊ ထို အာဟာရတို့သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါ၊ ကာလတည်း။ ဣတိ ဣမသ္မိံ ပရိယာယေ၊ ဤ ဒေသနာတော်၌။ ပုရိမော ယေဝ အတ္ထော၊ ရှေးဖြစ်သောအနက်သည်သာ။ ယုတ္ထော၊ သင့်၏။ [“အာဟာရတဏှာဒယော ပစ္စုပ္ပန္နဒ္ဓါ။ ပေ။ ယာဝ အတိတံ အဒ္ဓါနံ အတိဟရိတွာ” ဟူသော ရှေးအနက်သည်သာ သင့်၏။]

အတိတဒ္ဓါတော၊ အတိတ်အဓနံမှ။ ပဘုတိ၊ စ၍။ ဣတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသောနည်းဖြင့်။ အတိတော၊ အတိတ် ဌ်၎င်း။ တဒတော၊ ထိုအတိတ်မှ။ ပရဉ္စ၊ ဌ်၎င်း။ ဟေတုဖလပဋိပါဋိံ ၊ အကြောင်း အကျိုးတို့၏အစဉ်ကို။ ပစ္စက္ခာနံ၊ မျက်မှောက်ဖြစ်ကုန်သော။ အာဟာရာနံ၊ တို့၏။ နိဒါနဒဿနာသေန၊ အကြောင်းကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အာရေဟိတော၊ တက်ရောက်ပြီး၍။ နိဝတ္တနေန၊ ပြန်နှစ်ခြင်းနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အဗုဇ္ဈန္တာနံ၊ မသိနိုင်ကုန်သော ဝေနေယျတို့အား။ တံ သန္ဓဿနတ္ထံ၊ ထို အကြောင်းအကျိုး တို့၏အစဉ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ သာ အယံ ဒေသနာ၊ ထိုဒေသနာတော်သည်။ (အလယ်မှစ၍ အစတိုင်အောင်သော ဒေသနာတော်သည်။) ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

အနာဂတဒ္ဓါနော သန္ဓဿနတ္ထန္တိ၊ ကား။ အနာဂတဒ္ဓါနော၊ အနာဂတ် ကာလကို။ (အနာဂတ်ကာလဝယ် ဖြစ်သော တရားအပေါင်းကို။) ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈန္တာနံ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိနိုင်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ အပဿန္တာနံ၊ မမြင်နိုင် ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ပစ္စက္ခံ၊ မျက်မှောက်ဖြစ်သော။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော။ ဟေတု၊ အာဟာရ အစရှိသည်တို့၏အကြောင်းကို။ ဒဿေတော၊ ပြတော်မူပြီး၍။ ဟေတုဖလပရမ္မရာယ၊ အကြောင်းအကျိုးအဆက်ဆက်အားဖြင့်။ တဿ၊ ထို အနာဂတ်ကာလကို။ သန္ဓဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ (ပဝတ္တိတာ၊ ပြီ။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

မူလကာရဏသဒ္ဓါ၊ မူလကာရဏသဒ္ဓါကို။ (ရှေ့၌ “အကာရဏံ မူလကာရဏံ” ဟု ဆိုအပ်ပြီးသော မူလကာရဏသဒ္ဓါကို။) အပေက္ခိတော၊ ငဲ့၍။ န အကာရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ နပုံသကနိဒ္ဓေသော၊ နပုံလိန်ဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ကတော၊ ပြီ။ (အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။) အကာရဏံ၊ မိမိအတွက် အကြောင်းမရှိသော မူလအကြောင်းသည်။ ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ၊ သော်။) သုတ္တံ၊ “အာသဝသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာသမုဒယော” ဟူသော သုတ္တန်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ပဋိ-ဗာဟိတံ၊ တားမြစ်အပ်သည်။ (တားမြစ်ရာရောက်သည်။) သိယာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်။ (ဟုတော) သုတ္တံ၊ ကို။ အာ-ဟာရတိ၊ ဆောင်ပြ၏။

ဝဋ္ဋဟေတုနော၊ ဝိပါကဝဋ်၏အကြောင်းဖြစ်သော။ ဝါ၊ အလုံးစုံသောဝဋ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မဿပိ၊ ကံ၏လည်း။ ဟေတုဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ ဝဋ္ဋကယာယ၊ ဝဋ္ဋကဏ၏။ ဝါ၊ ဝဋ်ကို ဟောကြောင်းဖြစ်သော တရား၏။ သိသဘာဝေါ၊ အဦးပခာန၏ အဖြစ်တည်း။ တတ္ထ၊ ထို အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာတို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ ဘဝတဏှာယပိ၊ ဘဝတဏှာ၏လည်း။ ဟေတုဘူတာ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ (ကသွာ၊ နည်း။) တာယ၊ ထို အဝိဇ္ဇာ

သည်။ ပဋိစ္စာဒိတာဒိနဝေ၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သောအပြစ်ရှိသော။ ဘဝေ၊ ဌ။ တဏှ-
 ပုတ္တိတော၊ တဏှာ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။
 ဝိသေသေန၊ တဏှာမှ ထူးသောအားဖြင့်။ သီသဘူတာ၊ အဦးပဓာနဖြစ်၍ဖြစ်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ မူလကာရဏန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ။

ပုရိမာ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ ကောဋိယာ၊ အစွန်းအစ အပိုင်းအခြားသည်။
 အပညာယမာနာယ၊ မထင်ရှားလသော်။ ဥပ္ပါဒဝိရဟတော၊ ဖြစ်ခြင်းမှ ကင်း
 ခြင်းကြောင့်။ နိစ္စတံ၊ မြဲသည်၏အဖြစ်ကို။ ဂဏေယျ၊ ယူရာ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဝေဇ္ဇေတံ ဘိက္ခဝေ ဝုစ္စတီတိ အာဒိ၊ သော။ (ယံ ဝစနံ အတ္ထိ။ တံ ဝစနံ ဘဂဝါ)
 အာဟ။ တေန၊ ထို“ဝေဇ္ဇေတံ ဘိက္ခဝေ ဝုစ္စတီ”အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်။ ဣတော၊
 ဤအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗတော၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ဖြစ်ဘူးသည်၏အဖြစ်သည်။
 နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ အပညာယနတော၊ မထင်ရှားခြင်းကြောင့်။ ပုရိမကောဋိ-
 အပညာယနံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော အစွန်းအစ အပိုင်းအခြား၏ မထင်ရှားခြင်းကို။
 ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။

အဝိဇ္ဇာ တဏှာဟေတုက္ကမေန၊ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာဟူသော အကြောင်းအစဉ်
 အားဖြင့်။ ဖလေသု၊ ဒုဂ္ဂတိ၊ သုဂတိဂါမိယံဟူသော အကျိုးတို့ကို။ ဝတ္တဗ္ဗေသု၊
 ဆိုထိုက်ကုန်လျက်။ သုဂတိဒုဂ္ဂတိ ဂါမိနောတိ ဝစနံ၊ ဟု ဆိုခြင်းသည်။ သဒ္ဓ-
 လက္ခဏာ ဝိရောဓနတ္ထံ၊ သဒ္ဓါ၊ သုတ်နှင့် မဆန့်ကျင်ခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ဟိ၊ မှန်။
 (တနည်း) (ကသွာ၊ ဝိညာယတိ။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ဒန္ဓေ၊ ဒွန်သမာသ်
 အရာ၌။ ပူဇိတဿ၊ ပူဇော်ထိုက်သော အနက်ကိုဟောသော သဒ္ဓါ၏။ ပုဗ္ဗနိပါ-
 တော၊ ရှေ့၌ကျရောက်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (ဝိညာယတိ)။

နတ္ထိတိ အပညာယနတော ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “နတ္ထိတိ”ဟု ရှိ၏။ သို့သော် “ဤ
 အခါမှ ရှေး၌ ဖြစ်ဘူးသည်၏အဖြစ်သည် ရှိ၏”ဟု မထင်ရှားသောကြောင့် (ရှိတယ်လို့
 မထင်ရှားခြင်းကြောင့်) “ပုရိမကောဋိ အပညာယနကို ဟောတော်မူအပ်ပြီ”ဟု ဆိုမှ
 အဓိပ္ပါယ်ရ၏။ [တေနာတိ ပါဠိပဒေန ဣတိတိ အပညာယနာကာရာဒိပနတော (မထင်
 ရှားပုံ အခြင်းအရာကို မပြခြင်းကြောင့်) အပညာယနတော ဝေ အပညာယနံ ဝုတ္တံ၊
 န ဥပ္ပါဒဝိရဟတော (ဖြစ်ခြင်း၏ ကင်းခြင်းကြောင့် မဟုတ်၊) ဣတိ အဓိပ္ပါယော၊ တေန
 ဓမ္မတာသိဒ္ဓတ္ထံ အပညာယနဿ ဒဿေတိ။—မဓ။]

သုဂတိဒုဂ္ဂတိဂါမိနော။ ။ “အဝိဇ္ဇာတဏှာ”ဟု အကြောင်းကိုပြရာ၌ အဝိဇ္ဇာကို
 ရှေးဦးစွာ ပြ၏။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် ရထိုက်သော အကျိုးကား ဒုဂ္ဂတိဂါမိကံကို ပြခြင်း
 တည်း။ တဏှာကြောင့် ရထိုက်သောအကျိုးကား သုဂတိဂါမိကံကို ပြခြင်းတည်း။ ဤသို့
 အဝိဇ္ဇာတဏှာ အစဉ်အားဖြင့်ဆိုလျှင် “ဒုဂ္ဂတိ သုဂတိဂါမိနော” ဟု ဆိုထိုက်၏။ ထိုသို့
 မဆိုဘဲ သုဂတိကို ရှေ့ကထား၍ ဆိုခြင်းသည် သဒ္ဓါသုတ်နှင့် မဆန့်ကျင်ခြင်းအကျိုးရှိ၏။
 မှန်၏။—သဒ္ဓါကျမ်းတို့ဝယ် ဒွန်သမာသ်အရာ၌ ပူဇော်အပ် မြတ်သောအနက်ဟော သဒ္ဓါ
 သည် ရှေ့ကနေရိုးတည်း။ “အစွဲတပုဿရံပုဗ္ဗံ” စသော ရူပသိဒ္ဓိကို သတိပြုပါ။

ကိရ၊ တဆင့်စကား ကြားရသည်ကား။ သဝရာ၊ နွားသတ်သမား လူရိုင်းတို့ သည်။ မံသဿ၊ အသား၏။ အဋ္ဌိနာ၊ အရိုးနှင့်။ အလဂ္ဂနတ္ထံ၊ မကပ်ငြိခြင်းအကျိုး ငှါ။ ပုနုပ္ပုနံ၊ ထပ်ကာထပ်ကာ။ တာပေတွာ၊ ပူစေ၍။ ဝါ၊ မီးမြှိုက်၍။ ကောနေ- တွာ၊ ထုရိုက်၍။ ဥဏှောဒကံ၊ ရေနှေးကို။ ပါယေတွာ၊ သောက်စေ၍။ ဝိရိတ္တံ၊ ဝမ်းလျှောပြီးသော။ ဝါ၊ ကင်းဆိတ်သောအသားအဖွဲ့ရှိသော။ သူနံ၊ ဖူးဖူးထောင် နေသော။ အဋ္ဌိတော၊ အရိုးမှ။ မုတ္တမံသံ၊ လွတ်သောအသားရှိသော။ ဂါဝိံ၊ နွားမကို။ မာရေန္တိ၊ သတ်ကြကုန်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အဂ္ဂိသန္တာပိစ္စာဒိ၊ အစရှိသော။ (ယံ ဝစနံ အတ္ထိ၊ တံ ဝစနံ သင်္ဂဟကာရော)အာဟ။ [နွားမကို မီးဖြင့်တိုက်၍ ထုရိုက်သောအခါ အသားတို့ကို ဖွဲ့ကြောင်းဖြစ်သော အသားမျှင် ကလေးတွေ ပြတ်ပြီးလျှင် ဖူးထောင်၍နေ၏။ ရေနှေးကိုတိုက်သောအခါ ဝမ်း လျှောလာသဖြင့် အညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းဆိတ်၏။ အသားလည်း အရိုးမှလွတ် လာလေပြီ။ ထိုအခါရောက်မှ နွားမကို သတ်ကြသတတ်။]

တတ္ထ၊ ထို ဥပမာစကားရပ်၌။ ဝဇ္ဈာ၊ သတ်ထိုက်သော။ ဂါဝိစ၊ နွားမ သည်လည်း။ အဝိဇ္ဇာဘိဘူတတာယ၊ အဝိဇ္ဇာသည် လွမ်းမိုးအပ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တံ၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော။ ဥဏှောဒကပါနံ၊ ရေပူကို သောက်ခြင်းကို။ အာရဘတိယထာ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ ယထာဝုတ္တံ၊ သော။ ဒုဂ္ဂတိဂါမိကမ္ပံ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ရောက်ကြောင်းကံကို။ (အာရဘတိ၊ ၏။) ပန၊ သည်သာမကသေး။ သာ၊ ထိုနွားမသည်။ ဥဏှောဒက- ပါနေ၊ ရေပူကိုသောက်ခြင်း၌။ အာဒိနဝံ၊ အပြစ်ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ တဏှာ- ဝသေန၊ တဏှာ၏အစွမ်းဖြင့်။ သိတုဒကပါနံ၊ ရေအေးကိုသောက်ခြင်းကို။ အာ- ရဘတိယထာ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ အယံ၊ ဤ ပုထုဇ္ဇဉ်သည်။ အဝိဇ္ဇာ- ယ၊ ၏။ မန္တတ္တာ၊ နည်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိဂါမိကမ္ပေ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ ရောက်ကြောင်း အကုသိုလ်ကံ၌။ အာဒိနဝံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ တဏှာဝသေန၊ ဖြင့်။ သုဂတိဂါမိကမ္ပံ၊ သုဂတိဘဝသို့ရောက်ကြောင်း ကုသိုလ်ကံကို။ အာရဘတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခ၌။ အဝိဇ္ဇံ၊ အဝိဇ္ဇာသို့။ တဏှာ၊ သည်။ အနုဝတ္တတိ၊ အစဉ် လိုက်၏။ သုခေ၊ ၌။ တဏှံ၊ သို့။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ (အနုဝတ္တတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ဒုက္ခရောက်ကြောင်းဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိကံကို ပြုသောအခါ အဝိဇ္ဇာ သည် ရှေ့သွား၊ တဏှာသည် နောက်လိုက်ဖြစ်၏။ သုဂတိကံကိုပြုသောအခါ တဏှာသည် ရှေ့သွား၊ အဝိဇ္ဇာသည် နောက်လိုက်ဖြစ်သည်-ဟူလို။]

ဝေန္တိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာယ၊ သည်။ နိဝုတတ္တာ၊ ပိတ်ဆို့ အပ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်၎င်း။ တဏှာယ၊ နှင့်။ သံယုတ္တတ္တာစ၊ စပ်ယှဉ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အယံ ကာယောတိ၊ ကား။ သဝိညာဏကကာယော၊ ဝိညာဉ်နှင့်တကွဖြစ်သော ကိုယ်သည်။ (သမုဒါဂတော ၌စပ်။) ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည်။

(“သမုဒါဂတံ”ဟု ထည့်၍စပ်။) [“သဝိညာဏကကာယော” ကိုပင် “ခန္ဓ-
 ပဉ္စကံ”ဟု ထပ်၍ဖွင့်သည်။] ဝါ၊ တနည်း။ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊
 ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ဧတံ(ဒွယံ)၊ ဤ ၂-ပါးအပေါင်း
 ကို။ (အဇ္ဈတ္တကာယနှင့် ဗဟိဒ္ဓနာမရူပ ၂-ပါးအပေါင်းကို။) ဖဿကာရဏံ စ၊
 ဖဿ၏ အကြောင်းဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာယတနဆက္ကံ၊
 အာယတန ၆-ပါးအပေါင်းဟူသော ကာယသည်။ (“သမုဒါဂတံ”ဟု ထည့်၍
 စပ်။) သမုဒါဂတောတိ၊ ကား။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပြီ။ ဗဟိဒ္ဓါ စ နာမရူပန္တိ၊ ကား။
 ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဉ္စ။ သဝိညာဏကကာယော၊ ဝိညာဉ်နှင့်တကွဖြစ်သောကိုယ်သည်။
 ခန္ဓပဉ္စကံ၊ ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဝါ၊ တနည်း။ သဠာယတနာ-
 နိ၊ ၆ ပါးသော အာယတနတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။

ဣတ္ထေတန္တိ၊ ကား။ ဣတ္ထံ၊ ဤသို့ အပြားငှိသော။ ဧတံ (ဒွယံ)၊ ဤတရား
 ၂-ပါးအပေါင်းသည်။ (ဟောတိ)။ အတ္တနောစ၊ မိမိ၏၎င်း။ ပရေသဉ္စ၊ သူတပါး
 တို့၏၎င်း။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့သည်၎င်း။ ဒွါရာရမ္မဏဘာဝေန၊ ဒွါရ၊
 အာရုံတို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝဝတ္ထိတာနိ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော။ ဒွါဒသာယတနာနိ
 စ၊ ၁၂-ပါးသော အာယတနတို့သည်၎င်း။ ဒွယနာမာနိ၊ ဒွယ အမည်ရှိကုန်၏။
 ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ဒွယံ ပဋိစ္စ ဖဿောတိ၊ ကား။ အညတ္ထ၊ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်မှ
 တပါးသော သုတ်တို့၌။ စက္ခုရူပါဒီနိ၊ စက္ခုပသာဒ၊ ရူပါရုံ အစရှိကုန်သော။
 ဒွယာနိ၊ ၂-ပါးအပေါင်းတို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ စက္ခုသမ္ပဿာဒယော၊ စက္ခု
 သမ္ပဿ အစရှိသည်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ [အာဒိဖြင့် “သောတ-
 သမ္ပဿ” အစရှိသည်တို့ကို ယူပါ။] ဣပေန၊ ဤ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်၌ကား။
 အဇ္ဈတ္တိကဗဟိရာနိ၊ အဇ္ဈတ္တိက၊ ဗဟိရာ ဖြစ်ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊
 အာယတနတို့ကို။ (ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်ပြီ။) ဧတံ (ဒွယံ)၊ ဤ အဇ္ဈတ္တိကာယတန၊
 ဗဟိရာယတန ဟူသော ဒွယသည်။ မဟာဒွယံနာမ၊ ကျယ်ဝန်းသော ဒွယ
 မည်သည်။ (ဟောတိ) ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။

မဟာဒွယံ နာမ။ ။အခြားသော သုတ္တန်တို့၌ “စက္ခုပဋိစ္စ ရူပေ စ” ဟု၎င်း၊
 “သောတဉ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဓေ စ”ဟု၎င်း အသီးအသီးတို့၌ ဟောအပ်သောကြောင့် ထို ဒွယ
 သည် အငယ်စား ဒွယ မည်၏။ ဤ၌ကား—စက္ခု အစရှိသော အဇ္ဈတ္တိကာယတနတို့ကို
 ၎င်း၊ ရူပါရုံ အစရှိသော ဗဟိရာယတနတို့ကို၎င်း အကြွင်းမရှိ တခုထည်းပေါင်း၍
 ယူအပ်သောကြောင့် ကျယ်ဝန်းသော ဒွယမည်၏။ [မဟာဒွယံ နာမ ကိရေတံ အနဝ-
 သေသတော အဇ္ဈတ္တိကဗဟိရာယတနာနံ ဂဟိတတ္တာ။—နိဒါနဝဂ္ဂ၊ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်၊
 သံယုတ်ဋီကာ။]

အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ “ဒွယံ ပဋိစ္စ ဖဿော” ဟူသော စကားရပ်၌။ အဓိပ္ပါယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ အညတ္ထ၊ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်မှ တပါးသော သုတ်တို့၌။ စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ၊ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿောတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော စကားရပ်ဖြင့်။ စက္ခုစေတ၊ စက္ခုပသာဒ၎င်း။ ရူပါစ၊ ရူပါရုံတို့၎င်း။ ပေ။ မနောစေတ၊ မနာယတန၎င်း။ ဓမ္မာစ၊ ဓမ္မာရုံတို့၎င်း။ [“သောတံ စေတသဒ္ဓါစ” စသည်တို့ကို ပေယျာလ မြုပ်သည်။] ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တာနိ၊ တတံစိတတံစိ ဟောအပ်ကုန်သော။ ဒွယာနိ၊ ဒွယတို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ စုံ၍။ စက္ခုသမ္မဿာဒယော၊ စက္ခုသမ္မဿ အစရှိသည်တို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣဓာန၊ ဤ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်၌ကား။ အယဉ္ဇေဝ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ စက္ခာဒိနိဿယေ၊ စက္ခု အစရှိသည်တို့၏ မှီရာဖြစ်ကုန်သော။ သေသဓမ္မေ၊ ကြွင်းသောတရားတို့ကို။ စက္ခာဒိနိဿိတေ ဝေ၊ စက္ခု အစရှိသည်တို့၌ မှီသည်တို့ကိုသာ။ ကတော၊ ပြု၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

စက္ခာဒိကာယံ၊ စက္ခု အစရှိသော တရားအပေါင်းကို။ ဧကတ္တေန၊ တခုတည်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဇ္ဈတ္တိကာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍၎င်း။ ဗဟိဒ္ဓါနာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံကို။ ဧကတ္တေနေဝ၊ အဖြစ်ဖြင့်ပင်။ ဗာဟိရာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဂဟေတွာ၊ ၍၎င်း။) အဇ္ဈတ္တိကဗဟိရာနိ၊ အဇ္ဈတ္တိက၊ ဗာဟိရဖြစ်ကုန်သော။ တာနိ အာယတနာနိ၊ ထို အာယတနတို့ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဖဿော၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ (ဒွယံ)၊ ဤ အဇ္ဈတ္တိကာယတန၊ ဗာဟိရာယတနဟူသော ဒွယသည်။ မဟာဒွယံနာမ၊ ယမည်၏။ ဣတိ(အယံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပါယ်ော၊ တည်း။

စက္ခာဒိနိဿယေ သေသဓမ္မေ ။ ။ (အာဒိဖြင့် သောတ၊ သာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယတို့ကို ယူပါ။) “ စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ” ဟု လာရာ၌ ကျေမှုတပါးသော ခန္ဓာအစဉ်၌ အကျိုးဝင်သော ရုပ်နာမ်အားလုံးကို “ သေသဓမ္မ ” အရ ယူပါ။ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာရှိသောကြောင့် စက္ခုပသာဒသည် ထိုခန္ဓာအစဉ်ကို အမှီပြု၍ ထိုခန္ဓာအစဉ်နှင့် စပ်၍ဖြစ်ရသည်။ သောတပသာဒ စသည်တို့က ခန္ဓာအစဉ်မှပွဲလည်း နည်းတူ။ [စက္ခာဒိနိဿယေ သေသဓမ္မေတိ၊ စက္ခာဒိနိဿယဘူတေ တပုဂ္ဂိုဗဒ္ဓေ စ (ထို စက္ခုစသည်နှင့် စပ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။) သသန္တာနုပရိယာပဇ္ဇေ ဓမ္မေ။—အနု။]

စက္ခာဒိနိဿိတေ ဝေ ကတော။ ။ ။ ထို ခန္ဓာတွင် ပါဝင်သော သေသဓမ္မတို့ကို စက္ခုစသည်၌ မှီသည်တို့ကိုပြု၍ “အယဉ္ဇ ကာယော” ဟု ဆိုထားသည်။ စက္ခုကို ယူလျှင် ခန္ဓာကိုယ်၌ အကျိုးဝင်သော သေသဓမ္မ အားလုံးကို ယူနိုင်သည်။ သောတ စသည်ကို ယူရာ၌လည်း နည်းတူ။ (“ဧကဒေယျူပစာ” ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။) [စက္ခာဒိနိဿိတေ ဝေ ကတောတိ၊ စက္ခာဒိဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတေ ကတော။—အနု။]

ဝေဇ္ဇကတော၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။ အတ္တနောစ၊ မိမိ၏၎င်း။ ပရဿစ၊ သူတပါး၏၎င်း။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်၎င်း။ ဆဟိ၊ ကုန်သော။ အာယတနေဟိ စာပိ၊ တို့ဖြင့်၎င်း။ အယံ အတ္တော၊ ဤအနက်ကို။ ဒီပေတဗ္ဗောဝ၊ ပြုထိုက် သည်သာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ [ထိုဗာလပဏ္ဍိတသုတ်အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ—ဟူလို။]

ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း—ကသွာ၊ ကြောင့်။ အတ္တနော စ ပရဿ စ ပဉ္စဟိ ခန္ဓေဟိ ဆဟာယတနေဟိ စာပိ အာယမတ္ထော ဒီပေတဗ္ဗောဝါတိ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဝိညာယတိ။)ဟိ(ယသွာ)၊ ကြောင့်။ အယံ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော် မူအပ်ကုန်သော။ သနိဿယာနိ၊ မှီရာ သေသဓမ္မနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော။ စက္ခာဒီနိ၊ စက္ခု အစရှိသည်တို့သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ငါးပါးကုန်သော ခန္ဓာတို့တည်း။ [“စက္ခာဒီနိဿယေ သေသဓမ္မေ” တုန်းက သေသဓမ္မကို ‘နိဿယ’ ဟု ဆိုသည်။ သဟ နိဿယေဟိ ယာနိ ဝုတ္တန္တိတံ သနိဿယာနိ။]

ဗဟိဒ္ဓါနာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊ ကုန်သော။ ရူပါဒီနိ၊ ရူပါရုံ အစရှိသည် တို့သည်။ ပရေသံ၊ သူတပါးတို့၏။ (ပဉ္စက္ခန္ဓာ)။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ အယံ ကာယော၊ ဤ ကာယဟူသည်။ အတ္တနောဝ၊ မိမိ၏သာလျှင်။ အဇ္ဈတ္တိကာနိ၊ အဇ္ဈတ္တိကဖြစ်ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့တည်း။ ဗဟိဒ္ဓါနာမရူပံ၊ ဗဟိဒ္ဓ နာမရူပံဟူသည်။ ပရေသံ၊ တို့၏။ ဗဟိရာနိ၊ ဗဟိရဖြစ်ကုန်သော။ (အာယတနာနိ၊ တို့တည်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အတ္တနောစ ပရဿစ ပဉ္စဟိ ခန္ဓေဟိ ဆဟာယတနေဟိ စာပိ အယံ အတ္တော ဒီပေတဗ္ဗောဝါတိ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၏။) ဤသို့ ကသွာအမေးကို ပြန်၍အုပ်ပါ။

အညထာ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်မှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ဝုတ္တေ ဌံ စပ်။) အဇ္ဈတ္တိကာယတနမတ္ထေ ဝေ၊ အဇ္ဈတ္တိကာယတနမူကိုသာ။ အယံ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်သော်။ အဇ္ဈတ္တိကာယတနာနေဝ၊ အဇ္ဈတ္တိကာယတန တို့ချည်းသာလျှင်။ အတ္တနော၊ ၏။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္တနောစ၊ ၏၎င်း။ ပရေသံစ၊ တို့၏၎င်း။ ပဉ္စက္ခန္ဓေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ဒီပနာ၊ ပြခြင်းသည်။ န သမ္ဘဝေယျ၊ မဖြစ်ရာ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အာယမတ္ထော။ ။အယံ အတ္တောတိ—အယံ ကာယော နာမရူပန္တိ စ ဝုတ္တောတိ အတ္တော ဒီပေတဗ္ဗော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓသဋ္ဌာယတနသင်္ဂဟတော တေသံ ဓမ္မာနံ။—ဗာလ ပဏ္ဍိတသုတ်၊ သံယုတ်ဋီကာ။ ဤဋီကာသည် “အယံ ကာယောတိ ဟိ ဝုတ္တာနိ” စသော မူလဋီကာကို မှီး၍ ဖွင့်သည်။ ထို့ကြောင့် အယံ အတ္တော၏ အဓိပ္ပါယ်ကို မူလဋီကာ အတိုင်း သိပါ။

သဠောယတနာနိတိ၊ ကား။ သဠေဝ၊ ဇ-ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ သမ္မဿကာရဏာနိ၊ သမ္မဿ၏ အကြောင်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ကာရဏဘူတေဟိ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်ဘော။ ယေဟိ အာယတနေဟိ၊ ယင်းအာယတနတို့ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နေန၊ ဖြစ်သော။ ဖဿေန၊ ဖဿသည်။ ဖုဠော၊ တွေ့ထိအပ်သော။ ဗာလော၊ မိုက်သော သတ္တဝါသည်။ သုခဒုက္ခံ၊ သုခဒုက္ခကို။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။

အာဒိသဒ္ဓေန၊ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်။ (“ ပဋိသံဝေဒေတီတိ အာဒိ ” ဌှိ ပါသော အာဒိ သဒ္ဓါဖြင့်။) ဧတေသံ ဝါ အညတရေန။ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏဿ ဘိက္ခဝေ ပဏ္ဍိတဿ တဏှာယ သံယုတ္တဿာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တသ္မိံ သုတ္တေ၊ ထို ဗာလ ပဏ္ဍိတသုတ်၌။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ အဝိဇ္ဇာတဏှာနိသိတေ ဝေ၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ၌မှီသည် တို့ကိုသာ။ ကတော၊ ပြု၍၎င်း။ [“ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏဿ တဏှာယ သံယုတ္တဿ ” ဟု ဆိုလျှင် သင်္ခါရတို့ကိုပါ ယူပြီးသားဖြစ်သည်— ဟူလို။] ကာယဂုဟဏေန၊ ကာယသဒ္ဓါဖြင့်။ (ဝေမယံ ကာယော၌ ကာယသဒ္ဓါဖြင့်။) ဝိညာဏ နာမဇူပ သဠာယတနာနိ၊ ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍၎င်း။ ဧတသ္မိံ ကာယေ၊ ဤကိုယ်၌။ သဠာယတနာနိ၊ ဇ-ပါးသော အာယတနတို့၏။ (ဝေဒနာယ ဝိသေသပစ္စယဘာဝံ ၌ စပ်။) ဖဿံ၊ ဖဿကို။ တံ နိသိတမေဝ၊ ထိုသဠာ-

ဖဿေန ဖုဠော ။ ။ ဋီကာ၌ “ သဠောယတနာနိ ” ဟူသော နောက်ပုဒ်ကို ကြည့်၍ “ ယေဟိ ကာရဏဘူတေဟိ အာယတနေဟိ ဖဿေန ဖုဠော ” ဟု ထည့်ပါ၌ ထည့်၍ဖွင့်သည်။ ထိုအဖွင့်သည် “ ယေဟိ ” ဟူသော ဗဟုဝစ်နှင့် လျော်၏။ အနုဋီကာ၌ကား ဖဿောကိုကြည့်၍ “ အာရမ္မဏံ ဖုသန္တေန ဝိယ ဥပ္ပန္နေန သုခဝေဒနိယေန (သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်းလည်း ဖြစ်သော) ဒုက္ခဝေဒနိယေန စ ဖဿေန ဖုဠော ” ဟု တနည်း ဖွင့်သည်။

တသ္မိံ သုတ္တေ ။ ပေ။ ဒဿိတော။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ထုတ်ပြအပ်သော ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်ကိုကြည့်ပါ။ “ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏဿ ” ဟု အဝိဇ္ဇာကို စပြီးလျှင် “ သုခဒုက္ခံ ပဋိသံဝေဒေတိ ” ဟု ဝေဒနာကို အဆုံးထား၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပြတော်မူ၏။ ထိုသုတ်၌ တိုက်ရိုက်မပါသော သင်္ခါရတို့ကို အဝိဇ္ဇာတဏှာ၌ မှီသည်တို့ကို ပြသောကြောင့် အဝိဇ္ဇာတဏှာကို ယူလျှင် (“ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏဿ တဏှာယ သံယုတ္တဿ ” ဟု ဆိုလျှင်) သင်္ခါရတို့ကိုလည်း ယူပြီး ဖြစ်၏။ ထိုသုတ်၌ ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတနတို့လည်း တိုက်ရိုက်မပါ။ “ ဝေမယံ ကာယော ” ၌ ကာယသဒ္ဓါဖြင့် ထိုတရားတို့ကိုလည်း ယူထားသည်။ ထိုသုတ်၌ ဖဿလည်း တိုက်ရိုက်မပါ။ ထိုဖဿကိုလည်း သဠာယတန၌ မှီသည်ကိုပြု၍ ယူထားသည်။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ တိုင်အောင် ပြည့်စုံရကား အတိတ်အခွန်အတွက် အဝိဇ္ဇာတဏှာ အရင်းခံ၍ ဝေဒနာ အဆုံးရှိသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပြတော်မူအပ်ပြီ” ဟု ဆိုသည်။

ယတန၌ မှီသည်ကိုသာလျှင်။ ကတော၊ ၎င်း။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၏။ ဝိသေသ-
 ပစ္စယဘာဝံ၊ ထူးသောအကြောင်းတို့၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿန္တေန၊ ပြုတော်မူသော။
 ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဗာလပဏ္ဍိတာနံ၊ ဗာလပဏ္ဍိတတို့၏။ ဝါ၊ တို့အတွက်။
 အတိတဒ္ဓါဝိဇ္ဇာတဏှာ မူလကော၊ အတိတ် အခွန်ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ တဏှာ
 အရင်းခံရှိသော။ ဝေဒနန္တော၊ ဝေဒနာအဆုံးရှိသော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။
 ဒဿိတော၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။

ပုနစ၊ တဖန်လည်း။ ဗာလပဏ္ဍိတာနံ၊ ဗာလပဏ္ဍိတတို့၏။ ဝိသေသံ၊ အထူး
 ကို။ ဒဿန္တေန၊ သော။ (ဘဂဝတာ၊ သည်။ “ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဝုတ္တော ”
 ၌စပ်။) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယာယ အဝိဇ္ဇာယ၊ အကြင် အဝိဇ္ဇာသည်။ နိဝုတဿစ၊
 ပိတ်ဆို့အပ်သည်လည်း ဖြစ်သော။ ယာယ တဏှာယ၊ အကြင် တဏှာနှင့်။
 သံယုတ္တဿစ၊ စပ်ယှဉ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဗာလဿ၊ မိုက်သောသတ္တဝါ၏။
 အယံ ကာယော၊ ဤ သဝိညာဏကကိုယ်သည်။ သမုဒါဂတော၊ ဖြစ်ပြီ။ ဗာလ-
 ဿ၊ လူမိုက်၏။ ဝါ၊ လူမိုက်သည်။ သာ စေဝ အဝိဇ္ဇာ၊ ထို အဝိဇ္ဇာကိုလည်း။
 အပ္ပဟိနာ၊ မပယ်အပ်၊ မပယ်နိုင်။ သာစ တဏှာ၊ ထို တဏှာသည်လည်း။ အပရိ-
 က္ခိဏာ၊ မကုန်နိုင်။ တံ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည်။ ကိဿဟေတု၊ အဘယ်အကြောင်း
 ကြောင့်နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။) ဗာလော၊ မိုက်သော သတ္တဝါ
 သည်။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဒုက္ခက္ခယာယ၊ ဒုက္ခ၏ ကုန်ခြင်းငှါ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊
 မြတ်သောအကျင့်ကို။ န အာစရိ၊ မကျင့်။ (တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဗာလဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊
 သည်။ သာ စေဝ အဝိဇ္ဇာ အပ္ပဟိနာ။ သာ စ တဏှာ အပရိက္ခိဏာ။) တသ္မာ၊
 ထို့ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ အဝိဇ္ဇာကိုလည်း မပယ်နိုင်၊ တဏှာ၏လည်း မကုန်နိုင်
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဗာလော၊ သည်။ ကာယဿ၊ သဝိညာဏကကိုယ်၏။
 ဘေဒါ၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ ကာယူပဂေါ၊ သဝိညာဏကကာယသို့ ကပ်ရောက်
 သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ သော၊ ထို မိုက်သောသတ္တဝါသည်။ ကာယူပဂေါ၊ သည်။
 သမာနော၊ ဖြစ်ပြန်လသော်။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိမှ၎င်း။ ပေ။ ဒုက္ခသ္မာ၊ ဒုက္ခမှ၎င်း။
 န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒနာ-
 ပဘာဝံ၊ ဝေဒနာ၏ အစအမှန်ဖြစ်သော။ သာဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်တကွဖြစ်သော။
 တဏှံ၊ တဏှာကို။ ဒဿိတော၊ ပြုတော်မူပြီး၍။ ဥပါဒါနဘဝေစ၊ ဥပါဒါန်
 ဘဝတို့ကိုလည်း။ တံ နိဿိတေ၊ ထိုတဏှာ၌ မှီသည်တို့ကို။ ကတော၊ ပြု၍။ ကာယူ-
 ပဂေါ ဟောတိတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ ဇာတိအာဒိကေ၊ ဇာတိ
 အစရှိသော တရားတို့ကို။ ဒဿိန္တေန၊ ပြုတော်မူသည်။ (ဟုတော)။ ပစ္စုပ္ပန္န-
 ဟေတု သမုဋ္ဌာနတော၊ ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းတရားတို့၏ စ၍ဖြစ်ရာ အခါမှ။
 ပဘုတိ၊ စ၍။ ဥဘယမူလောစ၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာဟူသော နှစ်ပါးစုံ မူလရှိသည်
 လည်းဖြစ်သော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။

တဗ္ဗိပရိယာယေန၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်။ ပဏ္ဍိတဿ၊ ၏။ ပစ္စုပ္ပန်ဟေတုပရိက္ခယတော၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတို့၏ ကုန်ရာအခါမှ။ ပဘုတိ၊ ရှိ။ ဥဘယမူလကော၊ ၂-ပါးစုံ မူလရှိသော။ ပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ပဋိလောမဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ (ဝုတ္တော၊ ပြီ။) ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဒုဂ္ဂတိဂါမိကမ္မဿ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ရောက်ကြောင်း ကံ၏။ ဝိသေသပစ္စယတ္တာ၊ ထူးသောအကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ အဝိဒ္ဓိယံ ဝိဒ္ဓတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ။ တထာ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ငန္ဒိယဿ၊ ရထိုက်သောသူစရိုက် အစရှိသောတရား၏။ ဝိသေသပစ္စယော၊ ထူးသောအကြောင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိဒ္ဓိယံ န ဝိဒ္ဓတိတိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ (သင်္ဂဟကာရေန ဝုတ္တာ)။ အတ္တနိ၊ စက္ခုစသော မိမိ၌။ နိဿိတာနံ၊ မှီကုန်သော။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသော တရားတို့ကို။ ပဝတ္တနံ ဥပ္ပါဒနံ၊ ဖြစ်စေခြင်းသည်။ အာယတနံ၊ အာယတနတည်း။ သမ္မောဟဘာဝေနော၊ ပြင်းစွာ တွေဝေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ (အဝိဇ္ဇာက ပြင်းစွာ တွေဝေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။) အနဘိသမယဘူတတ္တာ၊ ထိုးထွင်း၍သိတတ်သော ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိဒိတံ အညာတံ၊ မသိအပ်သည်ကို။ ကရေတိ၊ ပြုတတ်၏။

စ၊ ဆက်။ အန္တဝိရဟိတေ ဇဝါပေတိတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ ဝဏ္ဏာဂမဝိပရိယာယ ဝိကာရ ဝိနာသ ဓာတုအတ္ထဝိသေသ ယောဂေဟိ၊ အက္ခရာ၏ လာခြင်း၊ အက္ခရာ၏ပြောင်းပြန်ဖြစ်ခြင်း၊ အက္ခရာ၏ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်ခြင်း၊ အက္ခရာ၏ ကျေခြင်း၊ ဓာတ်တို့၏ အနက်အထူးနှင့် ယှဉ်ခြင်းတို့ဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓဿ၊ ရှိသော။ နိရုတ္တိလက္ခဏဿ၊ နိရုတ္တိလက္ခဏာ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ တိသုပိ၊ ၃-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပဒေသု၊ အန္တပုဒ်၊ ဝိရဟိတပုဒ်၊ ဇဝပုဒ်တို့၌။ အကာရ ဝိကာရ ဇကာရေ၊ အ အက္ခရာ၊ ဝိ အက္ခရာ၊ ဇ အက္ခရာတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ အညေသံ၊ အခြားကုန်သော။ ဝဏ္ဏာနံ၊ အက္ခရာတို့၏။ လောပံ၊ ကျေခြင်းကို။ ကတွာ၊ ပြု၍၎င်း။ (တနည်း)လောပံကတွာ၊ ချေ၍၎င်း။ ဒုတိယဿ၊ ၂-ခုမြောက် ဖြစ်သော။ ဇကာရဿ၊ ဇ အက္ခရာ၏။ အာဂမံ၊ လာခြင်းကို။ ကတွာစ၊ ပြု၍၎င်း။ အဝိဇ္ဇာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။

ဗျဉ္ဇနတ္ထံ၊ သဒ္ဓါ၏အနက်ကို။ ဒသေတွာ၊ ပြုပြီး၍။ သဘာဝတ္ထံ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ သဘာဝအနက်ကို။ ဒသေတွံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ အပိစာတိ အာဒိံ၊ အစရှိသော စကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ၊ စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသည်တို့၏။ ဝတ္တာရမ္မဏာနိ၊ စက္ခာယတနစသော ဝတ္ထု၊ ရူပါယတနစသော အာရုံတို့ကို။ (ဉာတုံ န သက္ကာ၌စပ်။) ဣဒံ၊ ဤ စက္ခာယတနသည်။ ဝတ္ထု၊ စက္ခုဝိညာဏ်၏ မှီရာတည်း။ ဣဒံ၊ ဤ ရူပါရုံသည်။ အာရမ္မဏံ၊ စက္ခုဝိညာဏ်၏

အာရုံတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ (သတိ၊ ရှိလသော်။) [အနု
 ဒ္ဓိကာ၌ “သတိ” ဟု ထည့်သည်။] ဉာတံ၊ သိခြင်းငှါ။ (ပုဂ္ဂိုလ်က သိခြင်းငှါ။)
 န သက္ကာ၊ မစွမ်းနိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ တပုဋိစ္စာဒိကာ၊ ထို ဝတ္ထု
 အာရုံတို့ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်၏ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ။ ဝတ္တာရမ္မဏ-
 သဘာဝတ္ထာဒနတော ဝေ၊ ဝတ္ထု အာရုံတို့၏ သဘောကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းကြောင့်
 ပင်။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ-
 ဘာဝဿ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဇရာ မရဏာဒိနံ၊ ဇရာ မရဏ အစ
 ရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နဘာဝဿ စ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န၏အဖြစ်ကို
 ၎င်း။ ဆာဒနတော၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်းကြောင့်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န ဆာဒနံ၊
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပဋိစ္စသမုပ္ပန်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။

သင်္ခါရသဒ္ဓဂ္ဂဟဏေန၊ သင်္ခါရသဒ္ဓါကို ယူခြင်းအားဖြင့်။ အာဂတာ၊
 လာကုန်သော။ (ပါဝင်လာကုန်သော။) သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ သင်္ခါရ-
 သဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရတို့ မည်၏။ အဝိဇ္ဇာ-
 ပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရာပိ၊ တို့သည်လည်း။ သင်္ခါရသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အာဂတာ၊
 လာကုန်သည်။ (ပါဝင်ကုန်သည်။) ယဒိပိ (ဟောန္တိ)၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်ပါ
 ပေကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ တေ၊ ထို အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ
 သင်္ခါရတို့ကို။ (ဝုတ္တာ ဌှစ်ပံ။) ဝါ၊ တို့သည်။ (ပဓာနာ ဌှစ်ပံ။) ဣမိဿာ ဒေသနာ-
 ယ၊ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်၌။ ပဓာနာ၊ ပြဋ္ဌာန်းကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဝိသံ၊ သီးခြား။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဒုဝိဓာတိ ဧတ္ထ၊
 ဒုဝိဓာ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (ယောဇေတဗ္ဗာ ဌှစ်ပံ။) အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရံ၊

သင်္ခါရသဒ္ဓဂ္ဂဟဏေန အာဂတာ။ ။ အနုဒ္ဓိကာ၌ “ဂဟဏန္တိ ဂဟေတဗ္ဗတံ
 (ယူအပ်သည်၏အဖြစ်သို့)” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် “သင်္ခါရသဒ္ဓေန ဂဟဏံ အာဂတာ”
 ဟု ရှိမှ အနုဒ္ဓိကာအဖွင့်နှင့် ညီမည်။ [“သင်္ခါရသဒ္ဓေန၊ သင်္ခါရသဒ္ဓါဖြင့်။ ဂဟဏံ
 ယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့။ အာဂတာ၊ ရောက်ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်” ဟု
 ပေးပါ။]

တသ္မာ။ ။ ယသ္မာ သတိ သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရတ္ထေပိ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ
 သင်္ခါရာ ပဓာနတာယ ဝိသံ ဝုတ္တာ။ ဂေါဗလိဗဒ္ဓ ဉာယေန။ တသ္မာ။—အနု။ “ယဒိပိ။ ပေ။
 အာဂတာ” ဟူသော ဝါကျ၏အနက်ကို တသ္မာ၏ စွဲနက်အဖြစ်ဖြင့် ဖွင့်ခြင်းဖြစ်သည်။
 ဤ တသ္မာကို “ယောဇေတဗ္ဗာ”၌ စပ်ပါ။

ဒုဝိဓာတိ ဧတ္ထ။ ။ ဤပုဒ်ကိုလည်း ယောဇေတဗ္ဗာ ဌှစ်ပံ။ “ဝဇ္ဇေတွာ။ ပေ။
 ယောဇေတဗ္ဗာ—ဒုဝိဓာ” ဟူသော ဤပါဌ်ဝယ် အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာအရ၌ ယူအပ်
 ပြီးသော အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရကို ရှောင်ကြဉ်၍ သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရာအရ၌
 ကနက်ကို ယှဉ်စေပါ—ဟူလို။

အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရဟူသော။ သင်္ခါရသဒ္ဓေန၊ သင်္ခါရသဒ္ဓါအားဖြင့်။ အာ-
 ဂတံ၊ လာသောသင်္ခါရကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ တတ္ထ၊ ထို သင်္ခါရသဒ္ဓါဖြင့်လာသော
 သင်္ခါရတို့၌။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ ဆိုအပ်သည်လည်းဖြစ်သော အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရကို။
 ဝဇ္ဇေတွာ၊ ကြည်၍။ သင်္ခါရသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ အာဂတသင်္ခါရာ၊ လာသောသင်္ခါရ
 တို့ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်ကုန်၏။

ဝါ၊ တနည်း။ သင်္ခါရသဒ္ဓေနာဂတသင်္ခါရာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သမုဒါ-
 ယော၊ သင်္ခါရ ၄-မျိုးအပေါင်းကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ စ၊ အဘို့တပါးကား။
 ဣမ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိဘင်း၌။ ဝဏ္ဏိတဗ္ဗဘာဝေန၊ ဖွင့်ထိုက်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ တဒေကဒေသော၊ ထို
 သင်္ခါရအပေါင်း၏ တစိတ်တပိုင်းဖြစ်သော အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရကို။ ဝုတ္တော။
 တသ္မာ။ ဝဏ္ဏိတဗ္ဗသဗ္ဗသင်္ဂဟဏဝသေန၊ ဖွင့်ထိုက်သော အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရ၊
 အလုံးစုံသော သင်္ခါရ ၄-မျိုးတို့ကို သိမ်းယူကြောင်းဖြစ်သော သင်္ခါရသဒ္ဓေန
 အာဂတသင်္ခါရတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒုဝိတော၊ ၂-ပါး အပြားရှိကုန်သည်၏
 အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။

ပဌမံ နိရုဇ္ဈတံ ဝစီသင်္ခါရောတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဌ်ဖြင့်။ ဝိတက္က-
 ဝိစာရ အဿာသ ပဿာသ သညာ ဝေဒနာ၊ ဝိတက် ဝိစာရ၊ အဿာသ
 ပဿာသ, သညာ ဝေဒနာ ဟူကုန်သော။ ဝစီသင်္ခါရာဒယော၊ ဝစီသင်္ခါရ အစ

အဘိသင်္ခရဏက။ ပေ ။ တတ္ထ ဝုတ္တမ္ပိ။ ။ သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရာကို ပြရာ၌
 “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ” ဟု မပါဘဲလျက် အဘယ်ကြောင့် “တတ္ထ ဝုတ္တမ္ပိ ဝဇ္ဇေ-
 တွာ” ဟု ဆိုရပါသနည်းဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရံ သင်္ခါရ-
 သဒ္ဓေန အာဂတံ သန္ဓာယ” ဟု မိန့်သည်။ သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရကို ပြရာ၌
 “အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရံ” ဟု ပါ၏။ ထို အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရ ဟူသည် အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ
 သင်္ခါရာအရ၌ ယူရသော သင်္ခါရပင်တည်း။ ထို အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရကို ရည်ရွယ်၍
 “တတ္ထ ဝုတ္တမ္ပိ” ဟု ဆိုပါသည်-ဟူလို။

သင်္ခါရသဒ္ဓေန အာဂတသင်္ခါရာတိ ဝါ ။ ။ ဤ နည်း၌ကား “ သင်္ခါရသဒ္ဓေန
 အာဂတသင်္ခါရာ” အရ၌ သင်္ခါရ ၄-မျိုးအပေါင်းကို ယူပါ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ
 အရ၌ကား ထို ၄-မျိုးတွင် အဘိသင်္ခရဏက သင်္ခါရ ဟူသော တစိတ်ကိုသာ ယူပါ-ဟူလို။
 “တသ္မာ ။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ” ကား လဒ္ဒဂုဏဝါကျတည်း။

နည်း ၂-ပါးအထူး။ ။ နောက်ဝိကပ်၌ သင်္ခါရသဒ္ဓါဖြင့် လာသော သင်္ခါရအရ
 ဝယ် သင်္ခါရ ၄-မျိုးလုံးကိုပင် ယူရ၏။ ထိုသင်္ခါရ ၄-မျိုးလုံး၏ တစိတ်ဖြစ်သော အဘိ-
 သင်္ခါရဏကကိုကား ဤနေရာ၌ ဖွင့်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ
 အရ၌ ယူရသည်။ ရှေ့ အတ္ထဝိကပ်၌ကား ထို အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရတို့ကို သင်္ခါရသဒ္ဓေန
 အာဂတသင်္ခါရ၌ ဂေါဗလီဒဒ္ဓနည်းအားဖြင့် မယူဘဲ ရှောင်ကြဉ်ရသည်။ ဤကား နည်း
 ၂-ပါး၏အထူးတည်း။ [အနုဒ္ဓိကာ ကြည့်ပါ။]

ရှိသည်တို့ကို။(သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ [သင်္ခါရယမိုက်၌လာသော ဝစီ သင်္ခါရ အစရှိသည်တို့ကို ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။] အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရေသု၊ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ တို့၌။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်သော။ ကာယသဉ္ဇေတနာဒယော၊ ကာယသဉ္ဇေတနာ အစရှိသည်တို့ကို။ န(ဝုတ္တာ)၊ ဆိုအပ်ကုန်သည် မဟုတ်။

ပရိတဿတိတိ၊ ကား။ ပိပါသတိ၊ သောက်ခြင်းကို အလိုရှိ၏။ ဝါ၊ မှတ်သိပ် ၏။...ဘဝတိတိ၊ ဟူသော ဝစနတ္တကို။ ဥပပတ္တိဘဝံ၊ ဥပပတ္တိဘဝကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ ဘာဝယတိတိ၊ ဟူသော ဝစနတ္တကို။ ကမ္မဘဝံ၊ ကမ္မဘဝကို။ (သန္ဓာယ သင်္ဂဟကာရေန ဝုတ္တာ။) ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတို့၏။ စုတိ၊ ရွှေလျော့ခြင်းသို့။ မရဏံ၊ သေခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မရဏန္တိ ဧတေ- နာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ။ ဒုက္ခာဝေဒနာ၊ ဒုက္ခာဝေဒနာသည်။ ဥပ္ပါဒ- ဒုက္ခာ၊ ဖြစ်ခြင်းဟူသော ဥပ္ပါဒဒုက္ခ။ ဌိတိဒုက္ခာ၊ တည်ခြင်းဟူသော ဌိတိဒုက္ခ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ [မူလပဏ္ဏာသ၊ စူဠယမက ဝဂ်၊ စူဠဝေဒလ္လသုတ်။ ထိုပါဠိတော်၌ “ဥပ္ပါဒဒုက္ခ” ပုဒ်ကို မတွေ့ရ။] ဒွေဓာ၊ ဥပါဒ်၊ ဌိဟူသော ၂-ပါးအပြားအားဖြင့်။ ခဏတိ၊ တူးဖြိုတတ်၏။ အာယာသော- တိ၊ ကား။ ပရိဿမော၊ ပင်ပန်းခြင်းတည်း။ ဝိသာဒေါ၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် နှစ်ခြင်းတည်း။ [တက်သွား နှစ်သွားလောက်အောင် ပင်ပန်းခြင်းတည်း။]

ကေဝလာ၊ မရော မယုက် သက်သက်ကုန်သော။ (သန့်သန့်ကုန်သော။) သာလယော၊ သလေးတို့။ ဣတိ(ဧတ္ထ)၊ ဤပါဠိရပ်၌။ ကေဝလသဒ္ဓေါ၊ ကေဝလ သဒ္ဓါသည်။ အသမ္ဘိဿဝါစကော၊ အသမ္ဘိဿ အနက်ကိုဟောသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကေဝလာ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ အင်္ဂမဂဓာ၊ အင်္ဂတိုင်း၊ မဂဓတိုင်းတို့။ ဣတိ (ဧတ္ထ)၊ ၌။ (ကေဝလသဒ္ဓေါ) နိရဝသေသဝါစကော စ၊ အကြွင်းမရှိ အလုံးစုံ ဟူသော အနက်ကိုဟောသည်လည်း။ (ဟောတိ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒွေဓာပိ၊ ၂-ပါးအပြားအားဖြင့်လည်း။ အတ္ထံ၊ အသမ္ဘိဿ အနက်၊ နိရဝသေသ အနက်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဝဒတိ၊ ဖွင့်ဆို၏။ တတ္ထံ၊ ထို ၂-ပါးသော အနက်တို့တွင်။ အသမ္ဘိဿဿာတိ၊ ဟူသည်ကား။ သုခရဟိတဿ၊ သုခမှကင်းသော။ [“သုခနှင့် မရောသော” ဟု သဒ္ဓတ္ထ ပေးပါ။ သုခရဟိတဿကား - အဓိပ္ပါယ်တ္ထတည်း။] ဟိ၊ မှန် ။ (တနည်း-ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အသမ္ဘိဿဿာတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ သုခ- ရဟိတဿာတိ၊ ဟူသော။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝဏ္ဏိတော၊ ဖွင့်အပ်သနည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထံ၊ ဤ “အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ် အစရှိသောပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်တရားအပေါင်း၌။ ဝါ၊ တွင်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော။ ဥပ္ပါဒဝယရဟိတံ၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းမှ ကင်းသောတရားသည်။ (အဖြစ်အပျက်ဒဏ် မခံရ၍ သုခ ဖြစ်သောတရားသည်။) န အတ္ထံ၊ မရှိ။ ဝါ၊ မပါ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အသမ္ဘိဿဿာ- တိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ သုခရဟိတဿာတိ၊ ဟူသော။ အတ္ထော ဝဏ္ဏိတော။)

တံ သမ္ပယုတ္တေ၊ ထို မောဟနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော တရားတို့ကို။ သမ္မောဟ-
 ယတိ၊ လွန်စွာ တွေဝေစေတတ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ပုဂ္ဂလံ၊ မောဟ၏ ကိန်းရာ
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သမ္မောဟယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္မောဟနရသာ၊ သမ္မောဟန
 ရသ ရှိ၏။ အာရမ္မဏသဘာဝဿ၊ အာရုံ၏သဘောကို။ ဆာဒနံ၊ ဖုံးလွှမ်းတတ်
 သည်။ ဟုတု၊ ရှိ။ (တနည်း) ဆာဒနံ ဟုတု၊ ဖုံးလွှမ်းတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။
 ဂယတိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ယူအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဆာဒနပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ ဆာဒနပစ္စု-
 ပဋ္ဌာနဖြစ်၏။ [ဉာဏ်ဖြင့်ယူအပ်လျှင် ဉာဏ်အား ထင်လာသောကြောင့် “ပစ္စု-
 ပဋ္ဌာနာ၊ ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်လာ၏” ဟု ပေးကြသည်။] အာသဝသမုဒယာ
 အဝိဇ္ဇာသမုဒယောတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ အာသဝ-
 ပဒဋ္ဌာနာ၊ အာသဝပဒဋ္ဌာနာမည်၏။

ပဋိသန္ဓိဇနနတ္တံ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်ကို ဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှါ။ အာယုဟန္တိ၊
 အားထုတ်တတ်ကုန်၏။ ဗျာပါရံ၊ ဗျာပါရကို။ ကရေန္တိ၊ ပြုတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ အာယုဟနရသာ၊ အာယုဟနရသာတို့တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ရာသိ-
 ကရဏံ၊ နာမ်ရုပ်ဟူသော အကျိုးအစုကို ပြုခြင်းသည်။ အာယုဟနံ၊ အာယုဟန
 မည်၏။

နာမရူပဿ၊ နာမ်ရုပ်၏။ ပုရောစာရိကဘာဝေန၊ ရှေ့သွား၏ အဖြစ်ဖြင့်။
 ပဝံတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုဗ္ဗင်္ဂမရသံ၊ မည်၏။ ပုရိမဘဝေန၊ ရှေး
 ဘဝနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တက္က။ သဋ္ဌနံ၊ ဆက်စပ်တတ်သည်။ ဟုတု၊ ရှိ။ (တနည်း) သဋ္ဌနံ-
 ဟုတု၊ ဆက်စပ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဂယတိ၊ ဉာဏ်ဖြင့်ယူအပ်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ပဋိသန္ဓိပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ဝိညာဏေန၊ ဝိညာဏ်နှင့်။ သဟ၊ တက္က။
 သမ္ပယုတ္တတိ၊ ယှဉ်စပ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္ပယောဂရသံ၊ မည်၏။ အည-

အာယုဟနရသာ။ ။ ယေန ကုသလာကုသလဓမ္မာ “ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာ” တိ
 ဝုစ္စန္တိ။ တံ အာယုဟနံ။ ကိံ ပန တန္တိ။ အနုပစ္စိန္နတဏှာဝိဇ္ဇာမာနေ သန္တာနေ (အရဟ
 တ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ မဖြတ်အပ်သေးသော တဏှာ အဝိဇ္ဇာ မာနရှိသောခန္ဓာအစဉ်ဝယ်)
 သဗျာပါရတော (ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှါ ကုသိုလ် အကုသိုလ် တရားတို့၏
 ဗျာပါရနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်တည်း)။—အနု။ ဓမ္မသင်္ဂဏီ၊ ဝိပါကတိက်၊
 မာတိကာ အဖွင့်၌လည်း “ဝိပစ္စနသဘာဝတာ စ အနုပစ္စိန္နာဝိဇ္ဇာတဏှာမာနသန္တာနေ
 သဗျာပါရတာ” ဟု မူလဋီကာ ဖွင့်ခဲ့သည်။

ရာသိကရဏံ ဝါ။ ။ ရာသိကရဏံ အာယုဟနန္တိ စ ရာသိဘူတဿ ရူပါရူပ-
 သင်္ခါ ဣဿ ဖလဿ နိဗ္ဗတ္တနတော ဝုတ္တံ။—အနု။ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံအရ ဝိညာဏ်
 ကို၎င်း၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ အရ နာမ်ရုပ်ကို၎င်း ရည်ရွယ်၍ “ရူပါရူပသင်္ခါတဿ
 ဖလဿ” ဟု ဆိုသည်။ ဤနည်း၌ ဥပမာဓာတ်သည် “ရာသိကရဏ” အနက်ဟောတည်း။
 သစ္စအနာဂံ ၁၆-ချက်၌ အာယုဟနဋ္ဌဝယ် ဤအဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ပြခဲ့ပြီ။

မညံ၊ ရုပ်အချင်းချင်း။ သမ္ပယောဂါဘာဝတော၊ သမ္ပယုတ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဝိကိရတိ၊ ကျဲသကဲ့သို့ ဖြစ်တတ်၏။ (နာမ်ကဲ့သို့ တခုနှင့်တခု မတဲဘဲ ကျဲသကဲ့သို့ဖြစ်တတ်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိကိရဏရသံ၊ မည်၏။ ဝေဉ္စကတော၊ ဤသို့အချင်းချင်း သမ္ပယောဂ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ မတဲခြင်းကြောင့်။ ပိသိယမာနာ၊ မှန်မှန်ညက်ညက် ကြိတ်ချေအပ်ကုန်သော။ တဏှုလာဒယော၊ အချင်းချင်း မတဲသော ဆန် အစရှိသော အရာဝတ္ထုတို့သည်။ ဝိကိရန္တိ၊ ကျဲကုန်၏။ စက္ကိဘဝန္တိ၊ မှန်မှန်ညက်ညက် ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

နာမဿ၊ နာမ်တရား၏။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ ကုသလာဒိဘာဝေါစ၊ ကုသိုလ် အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတော၊ ထို ကုသိုလ်နာမ်တရားမှ။ ဝိသေသနတ္ထံ၊ အထူးကို ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ အပ္ပာကတပစ္စုပဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဝါ၊ တနည်း။ အစေတနာ၊ စိတ်စေတနာ မရှိကုန်။ အပ္ပာကတော၊ အာရုံကို မယူတတ်သော အပ္ပာကတတို့တည်း။ ဣတိ ဧတ္ထ ဝိယ၊ ဤ ပါဠိရပ်၌ကဲ့သို့။ အနာရမ္မဏတာ၊ အာရုံမရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ အပ္ပာကတတာ၊ အပ္ပာကတ၏အဖြစ်ဟူ၍။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာ၊ မှတ်ထိုက်၏။ အာယတနလက္ခဏန္တိ၊ ကား။ သဋ္ဌနလက္ခဏံ၊ အားထုတ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အာယာနံ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာသော စိတ် စေတသိက်တရားတို့ကို။ တနလက္ခဏံ၊ ချဲ့ထွင်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ [အာယေ တနောတိ ဟူသော အဋ္ဌကထာ၌ အာယ၏ အနက်ကို ဖွင့်ခဲ့ပြီ။ မစဉ်ကား—“အာယာနံ သုခဒုက္ခာနံ၊ သံသာရဒုက္ခာနံ ဝါ” ဟု ဖွင့်လေ၏။]

ဒဿနာဒိနံ၊ မြင်ခြင်းအစရှိသည်တို့၏။ ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသည်တို့၏။ ကာရဏဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ ဒဿနာဒိရသတာ၊ ဒဿနာဒိ ရသ၏အဖြစ်မည်၏။ အကုသလဝိပါကုပေက္ခာယ၊ အကုသလဝိပါက်ဖြစ်သော ဥပေက္ခာ၏။ အနိဋ္ဌဘာဝတော၊ အနိဋ္ဌာရုံ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အနိဋ္ဌာရုံ ဖြစ်သည့်အတွက်။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခဝေဒနာဖြင့်၎င်း။ ဣတရာယ၊ အကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာမှ တပါးသော ကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာ၏။ ဣဋ္ဌဘာဝတော၊ ဣဋ္ဌာရုံ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ဖြစ်သည့်အတွက်။ သုခေနစ၊ သုခဝေဒနာဖြင့်၎င်း။ သင်္ဂဟိ-တတ္တာ၊ သိမ်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုခဒုက္ခပစ္စုပဋ္ဌာနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ ဒုက္ခသမုဒယတ္တာ၊ ဒုက္ခ၏ ဖြစ်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဟေတုလက္ခဏာ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ တတြတတြာဘိနန္ဒီနီတိ၊ ထိုထို အာရုံ၌ လွန်စွာ နှစ်သက်ခြင်း ရှိ၏ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ အဘိနန္ဒနရသာ၊ မည်၏။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏၎င်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ရူပါဒိသု၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံတို့၌။ အတိတ္တဘာဝေါ၊ မတင်းတိမ်နိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်။

ဟုတော၊ ရှိ။ (တနည်း) အတိတ္တဘာဝေါ ဟုတော၊ အတိတ္တဘာဝ၏အဖြစ်ဖြင့်။
 ဂယုတိ၊ ယူအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတိတ္တဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ မည်၏။ ကာမု-
 ပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါနံသည်။ တဏှာဒဠတ္တံ၊ တဏှာ၏ ခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်သည်။
 ဟုတော၊ ရှိ။ (တနည်း) တဏှာဒဠတ္တံ ဟုတော၊ တဏှာဒဠတ္တ၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ဥပဋ္ဌဟ-
 တိ၊ ရွှေ့ထင်လာ၏။) သေသာနိ၊ ကာမုပါဒါနံမှကြွင်းသော ဥပါဒါနံတို့သည်။
 ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ ဟုတော၊ ရှိ။ (တနည်း) ဒိဋ္ဌိဟုတော၊ ဒိဋ္ဌိ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊
 ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဏှာဒဠတ္တဒိဋ္ဌိပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ကမ္မုပပတ္တိဘဝ-
 ဝသေန၊ ကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဘဝဿ၊ ဘဝ၏။ လက္ခဏာ-
 ဒယော၊ လက္ခဏာအစရှိသည်တို့ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

အာဒိသဒ္ဓေန၊ အာဒိ သဒ္ဓါဖြင့်။ (မောဟာဒိဋ္ဌိ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်။) အနန္တ-
 ဗောဓာဒိဘာဝဂ္ဂဟဏံ၊ လျော်စွာမသိခြင်းအစရှိသည်၏အဖြစ်ကို ယူခြင်းသည်။
 (ဟောတိ၊ ၏။) [အနန္တဗောဓာဒယော အဝိဇ္ဇာပဒနိဒ္ဓေသေ အာဂတာ။-အနု။
 ထို့ကြောင့် “အနန္တဗောဓာဒိဘာဝဂ္ဂဟဏံ”ဟု ရှိသောပါဌ်သာ မှန်သည်။]
 ဒုက္ခာဒိသု၊ ဒုက္ခသစ္စာ အစရှိသည်တို့၌။ အညာဏံ၊ သိတတ်သောဉာဏ်၏
 ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟသည်။ အပ္ပဋ္ဌိပတ္တိ၊ အပ္ပဋ္ဌိပတ္တိ မည်၏။ အသုဘာဒိသု၊
 အသုဘ အစရှိသည်တို့၌။ သုဘာဒိဝိပလ္လာသော၊ သုဘ အစရှိသောအားဖြင့်
 ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ဖြစ်ခြင်းသည်။ မိစ္ဆာပဋ္ဌိပတ္တိ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒိဋ္ဌိ-
 ဝိပုယုတ္တာ၊ ဒိဋ္ဌိနှင့်မယှဉ်သော မောဟသည်။ အပ္ပဋ္ဌိပတ္တိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တာ၊
 ဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သော မောဟသည်။ မိစ္ဆာပဋ္ဌိပတ္တိ၊ မည်၏။ အဝိဇ္ဇာယ ဝေ၊ အဝိဇ္ဇာ
 ၏သာ။ ဆဒ္ဓါရိကတာ၊ ၆-ပါးသောဒ္ဓါရရှိသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဆဋ္ဌာရမ္မဏ-
 တာစ၊ ၆-ပါးသောအာရုံ ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ န၊ မဟုတ်သေး။ အထ
 ခေါ၊ အဟုတ်ကား။ အညေသုပိ၊ အဝိဇ္ဇာမှတစ်ပါး အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော။
 ပဋ္ဌိစွသမ္ပုဒဂေသု၊ ပဋ္ဌိစွသမ္ပုဒ်၏ အင်္ဂါတို့၌။ အရူပဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရား
 တို့၏။ (ဆ ဒ္ဓါရိကတာ၊ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဆဋ္ဌာရမ္မဏတာ၊ ရှိကုန်
 သည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗေသုပိတိ၊ ဟူ၍။
 (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

နော ဘယဂေါစရန္တိ၊ ဟူသော ပါဌ်ဖြင့်။ မနာယတနံ၊ မနာယတနကို။
 (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဆိုပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း-ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ နော
 ဘယဂေါစရန္တိ၊ ဖြင့်။ မနာယတနံ၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ပြီ။ ဣတိ၊
 ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ အရူပဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရားတို့၏။
 ဒေသဝသေန၊ အရပ်၏အစွမ်းဖြင့်။ အာသန္နဟာ၊ နီးသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။
 ဒုရတာ စ၊ ဝေးသည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသ္မာ)။ အသဏ္ဍာ-
 နတ္တာ၊ ပုံသဏ္ဍာန် မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ မနာ-

ယတနဿ၊ မနာယတန၏။ ဂေါစရော၊ ဒောရုံကို။ မနာယတနံ၊ မနာယတနရှိရာ အရပ်သို့။ သမ္ပတ္တောတိဝါ၊ ရောက်၏ဟူ၍၎င်း။ အသမ္ပတ္တောတိဝါ၊ မရောက် ဟူ၍၎င်း။ န ဝုတ္တတိ၊ မဆိုအပ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နော ဘယဂေါစရန္တိ၊ ဖြင့်။ မနာယတနံ၊ မနာယတနကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ဆိုပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။

သောကာဒိနံ၊ သောကအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ သဗ္ဘာဝါ၊ ပဋိစ္စ- သမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်ဝယ် ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့်။ [ဇရာ မရဏတို့ အဆုံး မသတ်ဘဲ သောက အစရှိသည်တို့ ပါနေသောကြောင့်။] အင်္ဂဗဟုတ္တပ္ပသင်္ဂေ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါတို့၏ ၁၂-ပါးထက် များကုန်သည်၏ အဖြစ်၌ ကပ်ငြိ လျဉ်းပါးဘွယ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) ဒွါဒသေဝါတိ၊ ဟူ၍။ အင်္ဂါနံ၊ အင်္ဂါတို့ကို။ ဝဝတ္တာနံ၊ အဋ္ဌကထာ၌ ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ထိုက်၏။ [“ကဿာ တေသမ္ပိ ဇရာမရဏေနော ကေသခေပံ ကတာ ဒွါဒသေဝ ပဋိစ္စ- သမုပ္ပါဒင်္ဂါနိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ” ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဝေဖြင့် သတ်မှတ်ထားသည်ကို ဆိုသည်။] ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း-ကဿာ၊ ကြောင့်။ သောကာဒိနံ သဗ္ဘာဝါ အင်္ဂ- ဗဟုတ္တပ္ပသင်္ဂေ (သတိ) ဒွါဒသေဝါတိ အင်္ဂါနံ ဝဝတ္တာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ ၏။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သောကာဒယော၊ သောက အစ ရှိသော အကျိုးတရားတို့ကို။ အင်္ဂဘာဝေန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစိတ်အပိုင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည် မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ဖလေန၊ အကျိုးဖြစ်သော သောကစသည်ဖြင့်။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇံ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော။ မူလင်္ဂံ၊ မူလအင်္ဂါကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ တေ၊ ထို သောကအစရှိသောအကျိုးတရားတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သောကာဒိနံ သဗ္ဘာဝါ အင်္ဂဗဟုတ္တပ္ပသင်္ဂေ သတိ ဒွါဒသေဝါတိ အင်္ဂါနံ ဝဝတ္တာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၏။)

ဖလေန ပန။ပေ။ ဝုတ္တာတိ။ ။ဖလေနာတိ ဖလဘူတေန (ဇာတိ၏ အကျိုးဆက် ဖြစ်၍ဖြစ်သော) ဇရာမရဏင်္ဂသင်္ဂဟိတေန (ဇရာမရဏအင်္ဂါဖြင့် ပေါင်း၍ ယူအပ်သော) သောကာဒိနာ။ မူလင်္ဂံ ဒဿေတံတိ ဣမာယ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဒေသနာယ မူလဘူတံ အဝိဇ္ဇင်္ဂံ (ဒဿေတံ ၌စပ်) သောစနာဒိဟိ သမ္မောဟာပတ္တိ ကထနေန (ပြင်းစွာ တွေဝေသော အဝိဇ္ဇာသမ္မောဟ ရှိခြင်းကြောင့် ဝမ်းနည်းခြင်း ငိုကြွေးခြင်း စသော အကျိုးများ ဖြစ်ကြရ၏။ ထို့ကြောင့် သောက ပရိဒေဝ စသည်တို့ဖြင့် ထို ဝမ်းနည်းသူ၊ ငိုကြွေးသူ စသည်တို့မှာ ပြင်းစွာ တွေဝေသော သမ္မောဟ (အဝိဇ္ဇာ)သို့ ရောက်ပုံကို ဟောရာရောက်၏။ ထိုသို့ ဟောတော်မူခြင်းအားဖြင့် မူလ အင်္ဂါဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကို ဒဿေတံ တေ သောကာဒယော ဝုတ္တာ။ (ကိမတ္ထံ၊ အဘယ်အကျိုးငှါနည်း။) ဘဝ- စက္ကယ အဝိဇ္ဇေဒဿနတ္ထံ၊ တည်း။—အနု။

ဇရာမရဏဗ္ဗာဟတဿ ဟိ ဗာလဿ တေ သမ္ဘဝန္တိတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။
 သောကာဒိနံ၊ သောက အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ ဇရာမရဏကာရဏ-
 တာ၊ ဇရာမရဏဟူသော အကြောင်းရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်
 မူအပ်ပြီ။ သာရီရိကာယ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌောတိ၊ ဟူသော။ သုတ္တေစ၊
 သုတ်၌လည်း။ ဇရာမရဏနိမိတ္တံ၊ ဇရာ မရဏ ဟူသော အကြောင်းရှိသော။
 ဒုက္ခံစ၊ကိုလည်း။ သင်္ဂဟိတံ၊ သိမ်းယူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ကြောင့်။ တံ၊ ထိုသုတ်ကို။ တံ-
 နိမိတ္တာနံ၊ ထိုဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သောကအစရှိသည်တို့ကို။ (တနည်း)
 တံနိမိတ္တာနံ၊ ထိုဇရာမရဏဟူသော အကြောင်းရှိသော သောက အစရှိသည်
 တို့ကို။ သာဓကဘာဝေန၊ ပြီးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇရာမရဏေနဝ၊
 ဇရာမရဏဖြင့်ပင်။ သောကာဒိနံ၊ သောကအစရှိသောအကျိုးတရားတို့ကို။ ကေ-
 သခေပေါ၊ တပေါင်းတည်း ချုံးမှုကို။ ဝါ၊ တဘို့တစုတည်းကို။ ကတော၊ ပြီ။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုသောကအစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ ဇာတိ-
 ပစ္စယတာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။

ဇရာမရဏဗ္ဗာဟတဿ ဟိ။ ။ ဤမှစ၍ “ဘဝစက္ကဿ အဝိဇ္ဇေဒေါ ဒဿိတော
 ဟောတိ” တိုင်အောင် ရှေ့ဝါကျကို အကျယ်ပြုသော ဝိတ္တာရစကားတည်း။ ထို့ကြောင့်
 ရှေ့စကားကို “ဘဝစက္ကဿ အဝိဇ္ဇေဒဒဿနတ္ထံ” ဟု ဖွင့်သော အနုဋီကာလည်း ထို
 မူလဋီကာ၏ နောက်စကားကိုယူ၍ ဖွင့်ထားသည် ဟု မှတ်ပါ။ ထိုသို့ အကျယ်ပြုရာဝယ်
 “ဇရာမရဏဗ္ဗာဟတဿ ။ပေ။ ကာရဏတာ ဝုတ္တာ” ပါဌ်သည် အဋ္ဌကထာ၏ အဆိုကို
 ကောက်ချက်ချသော စကားတည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ “ဇရာမရဏဗ္ဗာဟတဿ ။ပေ။
 သမ္ဘဝန္တိ” ဟု ဆိုထား၏။ ထိုစကားကို ကောက်ချက်ချလျှင် “သောက စသည်တို့၏
 အကြောင်းသည် ဇရာ မရဏတည်း” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။

“သာရီရိကာယ ။ပေ။ သာဓကဘာဝေန ဝုတ္တံ” ဟူသော စကားသည် အဋ္ဌကထာ၌
 ထုတ်ပြုအပ်သော သံယုတ်ပါဠိတော်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကောက်ချက်ချသော စကားတည်း။
 ထိုသုတ်၌လည်း ဇရာမရဏဟူသော အကြောင်းရှိသော (ဇရာမရဏကြောင့်ဖြစ်သော)
 ဒုက္ခကို သိမ်းယူအပ်ရကား ထိုသုတ်သည် ထိုဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သောကစသည်
 တို့၏ သာဓကအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သောသုတ်တည်း။ [တန္တိ သုတ္တံ။ တံ နိမိတ္တာနံ
 ဒုက္ခနိမိတ္တာနံ သောကာဒိနံ။—အနု။ “ဇရာမရဏနိမိတ္တာနံ သောကာဒိနံ” ။—မဓု။]

ယ သ္မာ ပန ။ပေ။ ယုဇ္ဇတိ။ ။ ပြုအပ်သော အဋ္ဌကထာပါဠိတော်၏ အလိအားဖြင့်
 “ဇရာ မရဏကြောင့် သောက စသည်တို့ ဖြစ်ကြ၏” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။ ထိုအဓိပ္ပါယ်ကို
 ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပြရာ၌ အလိမရှိထိုက်သောကြောင့် “ယသ္မာ ပန” စသည်ကို မိန့်သည်။
 [ဝုတ္တမေဝတ္ထံ အနိစ္စန္ဓော ယသ္မာ ပနာတိ အာဒိမာဟ။ — မဓု။] ဇရာ မရဏဖြင့်
 သောက စသည်တို့ကို တဘို့တစုတည်း ပြုအပ်သောကြောင့် “သောက စသည်တို့၏
 အကြောင်းသည် ဇာတိပင် ဖြစ်၏” ဟူသော အဓိပ္ပါယ်သာ အသင့်ဖြစ်သည်-ဟူလို။

ဟိ၊ လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ ဇရာမရဏ ပစ္စယဘာဝေ၊ သောက စသည် တို့က ဇရာမရဏဟူသော အကြောင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်တကွ။ ကေသခေပေါ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ရာပါသော်လည်း။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်၎င်း။ သောကာဒယောစ၊ သောက အစရှိသော တရားတို့သည်၎င်း။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထို ဇရာ မရဏ သောက စသည်တို့တွင်။ ကေန္တိကံ၊ ကေန ဖြစ်ခြင်း ရှိသော။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏကို။ အင်္ဂဘာဝေနော၊ အင်္ဂါ၏ အဖြစ်ဖြင့် သာ။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်ပြီ။ သောကာဒယော ပန၊ သောက အစရှိသည်တို့ကိုကား။ ရူပဘဝါဒီသု၊ ရူပဘဝ အစရှိသည်တို့၌။ အဘာဝတော၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အနေကန္တိကာ၊ ကေန ဖြစ်ခြင်းမရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ ကေဝလံ၊ ကေန ဖြစ်ခြင်းမဘက် သက်သက်။ ပါကဋ္ဌေန၊ ထင်ရှားသော။ ဖလေန၊ သောက စသော အကျိုးဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ နိဒဿနတ္ထံ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကို ညွှန်ပြ ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်ပြီ။

ဇရာမရဏပစ္စယဘာဝေ ဟိ။ ။ ဤစကားသည် လဒ္ဓဒေါသကို ပြသော စကား တည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ဇရာမရဏကြောင့် သောကစသည်တို့ ဖြစ်လျှင် သောကစသည်ဖြစ်ချိန်၌ အဝိဇ္ဇာလည်း ပါဝင်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် အဝိဇ္ဇာနှင့် သောက စသည်တို့ကို ကေသခေပ (တဘို့တစု) ပြုစုရာရှိခြင်းဟူသော အပြစ်ရောက်သည်—ဟူလို။ အမှန်ကတော့ ဇာတိကြောင့်သာ ဇရာမရဏလည်း ဖြစ်၊ သောက စသည်တို့လည်း ဖြစ်ကြရသောကြောင့် ဇရာမရဏနှင့် သောက စသည်တို့သာ ကေသခေပ (တဘို့တစု) ပြုထိုက်ပါသည်—ဟူလို။

တတ္ထ ။ပေ။ အနေကန္တိကာ ။ ။ ဇရာ မရဏရာ သောက စသည်တို့ပါ ဇာတိ ကြောင့် ဖြစ်ရခြင်းတူလျှင် ထို ၂-မျိုးအထူးကို အဘယ်သို့ မှတ်ရမည်နည် ဟု မေးဘွယ် ရှိသောကြောင့် “ တတ္ထ ” စသည်မိန့်။ ဇာတိရှိလျှင် ဇရာမရဏသည် ကေန္တိက (ကေန ဖြစ်ရမည့်) အင်္ဂါတည်း။ သောက စသည်တို့ကား ရူပ၊ အရူပဘဝတို့၌ မဖြစ်ကြရ။ ကာမဘဝ၌သော်မှလည်း အချို့မှာ မဖြစ်ကြရ။ ထို့ကြောင့် ဇာတိ၏ အနေကန္တိက (ကေန မဟုတ်သော) အကျိုးဆက်မျှသာ ဖြစ်သည်။ ဤသို့ အကျိုးရင်း အကျိုးဆက် အားဖြင့် ဇရာမရဏနှင့် သောက စသည်တို့ ကွဲပြားကြသည်—ဟူလို။

ပါကဋ္ဌေန ။ပေ။ ဂဟိတာ။ ။ “အနေကန္တိက အကျိုးဖြစ်လျှင် အဘယ်အကျိုးငှါ သောက စသည်တို့ကို ယူရပါသနည်း” ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ပါကဋ္ဌေန။ ပေ ။ ဂဟိတာ ” ဟု မိန့်သည်။ သောက စသည်တို့သည် မျက်မြင်အားဖြင့် ထင်ရှားသော အကျိုးများတည်း။ ထို သောက စသည် ဖြစ်တိုင်းပင် အဝိဇ္ဇာလည်း ပါဝင်ပြီး ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထင်ရှားသော သောကစသော အကျိုးဖြင့် အကြောင်း အဝိဇ္ဇာကိုလည်း ပြခြင်းအကျိုးငှါ အနေကန္တိကဖြစ်သော သောကစသောအကျိုးကို ယူရသည်—ဟူလို

တေန၊ ထိုအဝိဇ္ဇာကို ညွှန်ပြခြင်းဖြင့်။ အနာဂတေ၊ အနာဂတ် ဒုတိယဘဝ၌။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိသည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ တတော၊ ထို ဒုတိယဘဝမှ။ ပရာယ၊ နောက် တတိယဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ပဋိသန္ဓေ၏။ ဟေတု-ဟေတုဘူတာ၊ အကြောင်းဖြစ်သော သင်္ခါရ၏ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာကို။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤနည်းအားဖြင့်။ ဘဝစက္ကဿ၊ ဘဝစက်ဝိုင်း၏။ အဝိစ္စေဒေါ၊ မပြတ်မစဲခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒဿိတော၊ ပြအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

စ၊ ဆက်။ သုတ္တံ၊ “ အဿုတဝါ ဘိက္ခဝေ ပုထုဇ္ဇနော ” စသော သုတ်ကို။ သောကာဒိနံ၊ သောကအစရှိသည်တို့၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာတည်း။ ဣတိ တေဿော အတ္တဿ၊ ဤ အနက် အဓိပ္ပါယ် ကိုသာ။ သာဓကံ၊ ပြီးစေတတ်၏ ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။ သောကာဒိနံ၊ တို့၏။ ဗာလဿ၊ မိုက်သောသတ္တဝါ၏သန္တာန်၌။ ဇရာ မရဏနိမိတ္တတာမတ္တဿ၊ ဇရာမရဏဟူသောအကြောင်းရှိကုန်သည်၏အဖြစ်မျှကို။ (သာဓကံ)န(ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ထိုက်။)

တေန ။ပေ။ ဒဿိတော ဟောတိ။ ။ထိုသို့ သောကစသောအကျိုးဖြင့် အဝိဇ္ဇာကို ညွှန်ပြခြင်းကြောင့် အနာဂတ် ဒုတိယဘဝ၌ ဇာတိဖြစ်လျှင် ဇရာ မရဏလည်း ဖြစ်၊ သောက စသည်လည်း ဖြစ်ထုဝယ် အဝိဇ္ဇာလည်း ပါပြန်၏။ ထိုအဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်၍ တတိယဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်လည်း ဖြစ်ပြန်၏။ ဤနည်းအားဖြင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော သင်္ခါရ၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကို ပြရကား ဘဝစက်ဝိုင်း၏ မပြတ်ခြင်းကို ပြရခြင်းအကျိုး ရှိသည်။ [တေန အဝိဇ္ဇာနိဒဿနေန ဒဿိတာ (ရှေ့ပုဒ်) ဒဿိတော (နောက်ပုဒ်) ဣတိ ယောဇနာ။—မဓ။]

သုတ္တန္တ ။ပေ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ ထုတ်ပြအပ်သော “အဿုတဝါ ဘိက္ခဝေ ပုထုဇ္ဇနော စသော သုတ်ကို အဘယ်အနက်၏ သာဓကသုတ်-ဟု မှတ်ရမည်နည်း” ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ သုတ္တန္တ ” စသည်ကို မိန့်သည်။ ထိုသုတ်၌ “ အဿုတဝါ-ကြားနာအပ်ပြီးသော အာဂမ၊ အဓိဂမ (ပရိယတ်၊ ပဋိဝေဓ) မရှိသု ” ဟု ဆိုသဖြင့် မောဟလွမ်းမိုး နှိပ်စက်အပ်သူ (မောဟအားကြီးသူ) ဟု ဆိုရာရောက်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသုတ်အတွက် “အဝိဇ္ဇာသည် သောကစသည်ဖြစ်ဘို့ရန် အကြောင်းဖြစ်၏” ဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုသာ မှတ်ထိုက်၏။

န သောကာဒိနံ။ ပေ ။မတ္တဿ။ ။အဿုတဗာလအတွက် သောကစသည်တို့၏ ဇရာမရဏ အကြောင်းရှိကုန်သည်၏အဖြစ်မျှကို မမှတ်ထိုက်။ “ သောက စသည်တို့သည် ဇရာ မရဏဟူသော အကြောင်းရှိ၏ ” ဟူသော အနက်ကိုလည်း အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သည့် အတိုင်း မှတ်ပါ။ “အဿုတဝါ” ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် “သောကစသည်တို့သည် အဝိဇ္ဇာအကြောင်းရှိ၏” ဟူသော အနက်ကိုလည်းမှတ်ပါ—ဟူလို။ [“အဝိဇ္ဇာအကြောင်းရှိ” ဟူရာ၌ သောကဖြစ်သောအခါ အဝိဇ္ဇာက အရင်းခံလျက်ရှိခြင်းကို ဆိုလိုသည်။]

ဟိ၊ မှန်။ အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနောတိ၊ အစရှိသော။ ဝစနေန၊ စကားတော်
 ဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ (အဿုတဝါပုဒ်ဖြင့် ပြုအပ်သော အဝိဇ္ဇာသည်။)
 သောကာဒိနံ၊ တို့၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿိတာ၊
 ပြတော်မူအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဇရာမရဏနိမိတ္တမေဝ၊ ဇရာ မရဏ ဟူသော
 အကြောင်းရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ သောက အစရှိသော ဒုက္ခသည်။
 န ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ မဟုတ်သေး။ အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ အဝိဇ္ဇာနိမိတ္တမ္ပိ၊ အဝိဇ္ဇာ
 ဟူသော အကြောင်းရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ၊ သောက အစရှိသော ဒုက္ခ
 သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း။ [“အထခေါ” စသည်ကို အနုဒ္ဓိကာကြည့်၍ ထည့်ပေး
 သည်။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဥဒ္ဓေသဝါရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အဝိဇ္ဇာပဒနိဒ္ဓေသအဖွင့်

၂၂၆။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ ဟိ ဝုတ္တန္တိ ဇေတေန၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။
 (ဒဿေတိ ဌ္ဍစပ်)။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ (ဝုတ္တတ္တာ ဌ္ဍစပ်။) ဝိသေသန-
 ဘာဝေန၊ အပဓာနဝိသေသန၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။
 ပဓာနဘာဝေနစ၊ ဝိသေသပဓာန၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူ
 အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခါရာနံ၊ သင်္ခါရတို့၏။ နိဒ္ဓိသိတဗ္ဗဘာဝဿ၊
 အကျယ်ညွှန်ပြထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဒဿေတိ၊
 ပြ၏။ ဒီသော၊ အရပ်အားဖြင့်မြင့်သော။ သာမော၊ အဆင်းအားဖြင့်ရွှေ့သော။
 ဝါ၊ အဆင်းအားဖြင့် ဝါသော။ မိတ္တော၊ မိတ္တ။ (ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။) ရဿော၊
 အရပ်အားဖြင့်ပူသော။ သြဒါတော၊ အဆင်းအားဖြင့်ဖြူသော။ ဒတ္တော၊ ဒတ္တ။
 ဣတိ၊ ၎င်း။ ပိတာ၊ အဘကို။ ကထိယတိ၊ ပြောပြအပ်၏။

န စ ။ ပေ။ ဒုက္ခံ ဒုက္ခံ။ ။ “န သောကာဒိနံ ဗာလဿ ဇရာမရဏနိမိတ္တတာမတ္တဿ
 သာဓကံ သုတ္တ”န္တိ ဝုတ္တမတ္တံ ပါကဋ္ဌံ ကာတံ “န စာ”တိ အာဒိ ဝုတ္တံ။ တေန န စ ဇရာ-
 မရဏနိမိတ္တမေဝ ဒုက္ခံ ဒုက္ခံ၊ အထခေါ အဝိဇ္ဇာနိမိတ္တမ္ပိ၊ ဧတ္ထ (ဤသုတ်၌) ဝုတ္တနယေန
 ယောဇေတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။ -အန။

ပိတာ ကထိယတိ။ ။ အဘကို ရှေးဦးစွာ ပြောပြရာ၌ မိတ္တဟု၎င်း၊ ဒတ္တဟု၎င်း
 သာမန်ပြောလျှင် အခြားမိတ္တ အခြား ဒတ္တတို့နှင့် ရော၍ နေသောကြောင့် “ဒီသော
 သာမော” ဟု မိတ္တကို ဝိသေသနပြု၍၎င်း၊ “ရဿော သြဒါတော” ဟု ဒတ္တကို ဝိသေသန
 ပြု၍၎င်း ပြောဆိုရသည်။ [ပိတာ ကထိယတိတိ အသုကော အသုကဿ ပိတာတိ ပိတု-
 ဘာဝေန ကထိယတိ။ ကထိယမာနော စ အသန္နေဟတ္ထံ အညေဟိ မိတ္တဒတ္တေဟိ
 ဝိသေသေတွာ ကထိယတိ။ -အန။]

ရသိတဗ္ဗော ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗော၊ ထိုးထွင်း၍ သိထိုက်သော။ သဘာဝေါ၊ သဘောတည်း။ ရသော၊ ထိုးထွင်း၍ သိထိုက်သော သဘော။ အတ္တနော၊ ဇာ။ ရသော၊ တည်း။ သရသော၊ မိမိ၏ ထိုးထွင်း၍ သိထိုက်သော သဘော။ ယာထာဝေါ၊ ဖြစ်တိုင်းသော အခြင်းအရာ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဖြစ်သော။ ဝါ၊ မှန်ကန်သော။ သရသော၊ မိမိ၏သဘောတည်း။ ယာထာဝသရသော၊ မှန်ကန်သော မိမိ၏ သဘော။ သောဝေါ၊ ထို မှန်ကန်သော မိမိ၏သဘောသည်ပင်။ လက္ခိတဗ္ဗတ္တာ၊ မှတ်သားထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လက္ခဏံ၊ ဇာ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယာထာဝသရသလက္ခဏံ၊ မည်၏။ ကတမာ စ ဘိက္ခဝေ အဝိဇ္ဇာ၊ ဒုက္ခေ အညာဏန္တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်ဖြင့်။ သုတ္တေ၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌။ စတ္တာရေဝ၊ ၄-ပါးတို့ကိုသာ။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုတ္တန္တိကပရိယာယေနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

နိက္ခေပကဏ္ဍေ ပနာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသောပါဠိဖြင့်။ ဣမ၊ ဤ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌။ (ဝိဘာဝနံ ကရောတိ၌ စပ်။) စတုသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ ဌာနတို့၌။ ကထိတာယဝေါ၊ ဟောအပ်ပြီးသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ဇာ။ (ကထိတတ္တာ ၌စပ်။) နိက္ခေပကဏ္ဍေ၊ ၌။ အဋ္ဌသု၊ ကုန်သော။ ဌာနေသု၊ ဌာနတို့၌။ ကိစ္စဇာတိတော၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်းကိစ္စ၊ ဖြစ်ရာဌာနအားဖြင့်၎င်း။ ပဉ္စဝိသတိယာံ၊ ၂၅-ပါးသော။ ပဒေဟိ၊ ပုဒ်တို့ဖြင့်။ လက္ခဏတောစ၊ မှတ်သားထိုက်သော လက္ခဏာအားဖြင့်၎င်း။ ကထိတတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဒတ္ထသံဝဏ္ဏနာဝသေန၊ ထို ၃၃-ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဖွင့်ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိဘာဝနံ၊ အနက်ကို ထင်စွာပြခြင်းကို။ ကရောတိ၊ ဇာ။ ဟိ၊ မှန်။ အဟာပေတုာ၊ ဖွင့်ထိုက်သမျှ အနက်ကို မယုတ်လျော့စေမူ၍။ ဝိဘာဝိတဗ္ဗဝိဘာဇနံ၊ အကျယ်ဝေဘန်ထိုက်သော အနက်တို့ကို အကျယ် ဝေဘန်ခြင်းသည်။ အဘိဓမ္မပရိယာယော၊ အဘိဓမ္မဒေသနာတော်တည်း။

တ္ထေ၊ ဤ ဌာန၌။ ဇာယတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ဖြစ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဇာတိ၊ ဇာတိမည်၏။ ဥပ္ပတ္တိဌာနံ၊ ဖြစ်ရာဌာနတည်း။ နိရောဓမဂ္ဂေ၊ နိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ ယဒိပိ န ကရောတိ၊ အကယ်၍မူလည်း မပြုနိုင်ပါပေ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် နိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို

ယာထာဝ။ပေ။လက္ခဏံ။ ။အဝဇာတ်သည် ဂတိအနက်နှင့်တကွ အနက်များစွာကိုဟော၏။ အဝတိ ဂစ္ဆတိတိ အဝေါ။ ယော ယော+အဝေါ ယထာဝံ၊ အကြင်အကြင်ဖြစ်သော သဘော။ ယထာဝဿ+ဘာဝေါ ယာထာဝေါ၊ အကြင်အကြင် ဖြစ်သော သဘောတရား၏ +ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ (မှန်ကန်သော) သဘော။ (ဘာဝအနက်၌ ဇာပစ္စည်း)။ ထို့နောက် သရသနှင့် ကမ္မဓာရဲတံ။ လက္ခဏနှင့်လည်း ကမ္မဓာရဲထပ်တံ။

အဝိဇ္ဇာက အာရုံမပြုနိုင်ပါသော်လည်း။ တေ၊ ထို နိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို။
 ဇာနိတုကာမဿ၊ သံခြင်းငှါ အလိုရှိသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ တပုဋိစ္စာဒန-
 ဝသေန၊ ထိုသစ္စာတို့ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ (လုံးလုံး မသိအောင်
 ဖုံးလွှမ်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။) အနိရောဓမဂ္ဂေသု၊ နိရောဓမဂ္ဂ မဟုတ်သော
 တရားတို့၌။ နိရောဓမဂ္ဂဂ္ဂဟဏကာရဏဝသေန စ၊ နိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာ ဟု
 ယူခြင်း၏အကြောင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ (အမှားကိုယူခြင်း၏ အကြောင်းအား
 ဖြင့်။) ပငတ္တမာနာ၊ ဖြစ်လသော်။ တတ္ထ၊ ထိုနိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာတို့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသမ္ပိ၊ ထို နိရောဓသစ္စာ
 မဂ္ဂသစ္စာတို့၏လည်း။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနတော၊ ဖြစ်ရာဋ္ဌာန၏အဖြစ်သည်။
 ဟောတိ။ ဣတရာသံ၊ နိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာတို့မှ တပါးကုန်သော ဒုက္ခသစ္စာ
 သမုဒယသစ္စာတို့၏။ အာရမ္မဏဘာဝေနစ၊ အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်လည်း။ (ဥပ္ပတ္တိ-
 ဋ္ဌာနတော ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

သံသိကဗလဒေဝဂေါဏာဒိနံ၊ သံသိကနွား၊ ဗလဒေဝ၏နွား အစရှိသည်
 တို့၏။ သံဃာဋီနဂ်လာဒိနိ၊ သင်္ကန်း၊ ထွန်တုံးနှင့်တူသော ချို အစရှိသောအမှတ်
 အသားတို့သည်။ အညသေတောဒိနံ၊ အခြားသော ဖြူသောနွားအစရှိသည်တို့ကို။
 (နိဝတ္တကာနိဝိယ၊ တားမြစ်နိုင်ကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။) အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။
 ဒုက္ခာဒိဝိသယာနံ၊ ဒုက္ခသစ္စာ အစရှိသော အာရုံရှိကုန်သော။ အန္တတ္တကရာနံ၊
 ကာဏ်းသည်၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော။ လောဘာဒိနံ၊ လောဘအစရှိသော
 တရားတို့ကို။ နိဝတ္တကော၊ တားမြစ်နိုင်သော။ အညာဏာဒိ သဘာဝေါ၊
 သိတတ်သောဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အစရှိသော သဘောသည်။ လက္ခဏံ၊
 အမှတ်အသားတည်း။

သံသိက ဗလဒေဝဂေါဏာဒိနံ။ ။ သံသိကနွား၏ အမှတ်အသားသည် သံဃာဋီ
 သင်္ကန်းတည်း။ ဗလဒေဝမည်သူ၏ နွား၏ အမှတ်အသားသည် နဂ်လ ထွန်တုံးတည်း။
 ထိုအမှတ်အသားတို့သည် နွားအဖြူ စသည်ချင်း တူစေကာမူ အခြား နွားအဖြူတို့ကို
 တားမြစ်နိုင် သကဲ့သို့တည်း။ [တတ္ထ သံဃဿ သန္တကာ သံသိကာ။ ဗလဒေဝဿ
 ဂေါဏာ တထာ။ သံသိကဂေါဏာ စ ဗလဒေဝဂေါဏာ စ တထာ။—မဓု။]

သံဃာဋီနဂ်လာဒိနိ။ ။ သံဃာဋီနဂ်လာဒိနိတိ သံဃာဋီတသိင်္ဂါနိ စ နဂ်လသဒိသ-
 သိင်္ဂါနိစ။—မဓု။ ဤအလို “သံဃာဋီ=ချိုချင်း ဆက်စပ်နေသောအမှတ်အသား။ နဂ်လ=
 ထွန်တုံးနှင့်တူစွာ အဖျားကောက်သော ချိုအမှတ်အသား”ဟု ဆိုလိုသည်။ မိမိကား
 “ဝိနည်းနှင့်အညီ ကပ္ပိယတို့ထံ အပ်လှူ၍ နွားတွေ လှူထားရာ၌ ထိုနွားတို့၏ အမှတ်
 အသားသည် သံသိက ဖြစ်ကြောင်း သိဘို့ရာ သင်္ကန်း အစုတ်အပြတ် အမှတ်အသား
 ရှိတန်ရာ၏” ဟု ယူဆ၍ သံဃာဋီကို “သင်္ကန်း”ဟု ပေးလိုက်ပါသည်။ မဓုဋီကာ
 ဖွင့်ပုံအားဖြင့်ကား ချိုချင်း ဆက်စပ်၍ နေသည်ကို “သံဃာဋီ”ဟု ဆိုလို၏။ ရှေး
 နိဿယတို့၌ “သံဃာဋီ=ချိုဝန်၊ ချိုဝိုင်း၊ ချိုကောက်”ဟု ၃-မျိုးပေးကြ၏။

အတ္တတ္တန္တိ၊ ကား။ ဖလဖလံ၊ အကျိုးအကျိုးကို။ (ဝိဒိတံ ပါကဋံ ကရေတိ ဌ္ဗစပ်။) ဟိ၊ မှန်။ အာမေဋိတဝစနံ၊ အတ္တံအတ္တံဟူသော အာမေဋိတ်သဒ္ဒါသည်။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ အတ္တာနံ၊ အကျိုးတို့ကို။ ဝိသုဝိသု၊ အသီးအသီး။ ပါကဋကရဏ ဘာဝပုကာသနတ္ထံ၊ ထင်ရှားအောင် ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုရခြင်းအကျိုး ရှိ၏။ [သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ သုံးစွဲအပ်သော ဝိစ္ဆာဏ်ပင်(သုရူးသည် အထပ်ထပ်ပြောအပ်သကဲ့သို့) အထပ်ထပ် ပြောအပ်သည့်အတွက် “အာမေဋိ- တ” ဟု ဆိုသည်။ သို့သော် အာမေဋိတ်ဆိုလျှင် “အတ္တံ အတ္တံ” ဟု၎င်း၊ “ဖလံ ဖလံ” ဟု၎င်း၊ “ကာရဏံ ကာရဏံ” ဟု၎င်း ဝိဘတျန္တ ၂- ပုဒ်ရှိရိုးတည်း။ ဤ၌ ကား သမာသ်စပ်ထားသော ဝိဘတျန္တတပုဒ်သာ ဖြစ်သောကြောင့် “အတ္ထော ဝေ ဝါ အတ္ထော” ဟု အာမေဋိတ် မဟုတ်သော သမာသ်ပုဒ်နည်းကိုလည်း ပြုပြန်သည်။]

ဝါ၊ တနည်း။ အတ္ထော ဝေ၊ အကျိုးသာလျှင်ဖြစ်သော။ အတ္ထော၊ အကျိုး တည်း။ အတ္တတ္ထော၊ အကျိုးသာလျှင်ဖြစ်သော အကျိုး။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္တဿ၊ အကျိုး၏။ အဝိပရိတတာ ဒဿနတ္ထံ၊ မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ အတ္ထေနော၊ အတ္တသဒ္ဒါ တခုဖြင့်ပင်။ အတ္တံ၊ အတ္တသဒ္ဒါကို။ ဝိသေသယတိ၊ အထူးပြု၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း—ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္တဿ အဝိပရိတတာဒဿနတ္ထံ အတ္ထေနော အတ္တံ ဝိသေသယတိ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ သနည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။) ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ အနတ္တံ၊ အကျိုးမဟုတ် သည်ကို။ အတ္ထောတိ၊ အကျိုးဟူ၍။ န ဂဏှာတိ၊ မယူတတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အတ္တဿ ။ပေ။ ဝိသေသယတိ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ ။) ဝေ၊ တူ။ ကာရဏ- ကာရဏန္တိ တောပိ၊ ကာရဏကာရဏံဟူသော ဤပုဒ်၌လည်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

တံ အာကာရန္တိ၊ ကား။ အတ္တတ္တာဒိ အာကာရံ၊ အတ္တတ္တအစရှိသော အခြင်း အရာကို။ (ပဿတိ ဌ္ဗစပ်။) ဂဟေတှာတိ၊ ကား။ စိတ္တော၊ စိတ်ထဲ၌။ ပဝေသေ- တှာ၊ သွင်း၍။ စိတ္တေန၊ စိတ်သည်။ (ဂဟိတံ၊ ယူအပ်သည်ကို။) ဝါ၊ တနည်း။ ပုဂ္ဂလေန၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်သည်ကို။ ကတှာ၊ ၍။ ပဋိဝိဒ္ဓဿ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီးသောတရားကို။ ပုန၊ တဖန်။ (ပတိကို “ပုန” ဟုဖွင့်သည်။) အဝေက္ခဏာ၊ ကြည့်ရှုခြင်းသည်။ ပစ္စဝေက္ခဏာ၊ မည်၏။ [မဂ္ဂဝိထိဖြင့် သိအပ် ပြီးသော တရားကိုပင် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်က ထပ်၍ ဆင်ခြင်သည်။] ဒုစိန္တိတ- စိန္တိတာဒိလက္ခဏဿ၊ မကောင်းသဖြင့် ကြံအပ်သည် မည်လောက်အောင် ကြံခြင်းရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသော လက္ခဏာရှိသော။ ဗာလဿ၊ လူမိုက်၏။ ဝါ၊ လူပြိန်း လူအ၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာသည်။ ဗာလံ၊ ဗာလ၊ မည်၏။ [စိန္တိတာဒိ၌ အာဒိဖြင့် အင်္ဂုတ္တိရံ၊ တိကနိပါတ်၊ ဗာလဝဂ်၊ စိန္တိသုတ်၌ လာသော ပုဒ်တို့ကိုမိုး၍ ဒုဗ္ဘာသိတဘာသိတာ၊ ဒုက္ကဋကမ္မကာရိတာတို့ကို ယူ။]

ပဇာနာတီတိ၊ ကား။ ပကာရေဟိ၊ အနိစ္စ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့်။ ဇာနာ-
 တိ၊ သိတတ်၏။ ဗလဝမောဟနံ၊ အားရှိသော တွေဝေခြင်းသည်။ ပမောဟော၊
 ပမောဟမည်၏။ [ပ-သည် ဘုသ အနက်ဟောတည်း။] သမန္တတော၊ ထက်ဝန်း
 ကျင်အားဖြင့်။ မောဟနံ၊ တွေဝေခြင်းသည်။ သမောဟော၊ မည်၏။

ဒုက္ခာရမ္မဏာတိ၊ ကား။ ဒုက္ခာရမ္မဏတာယ၊ ဒုက္ခသစ္စာဟူသော အာရုံ
 ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (အဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဌိစပံ။) ဝါ၊ တနည်း။ ယာယ အဝိဇ္ဇာ-
 ယ၊ သည်။ ဆာဒေန္တိယာ၊ ဖုံးလွှမ်းလသော်။ ဝါ၊ ဖုံးလွှမ်းသော အခြင်းအရာ
 အားဖြင့် ဖြစ်လသော်။ (တနည်း) ဆာဒေန္တိယာ၊ ဖုံးလွှမ်းခြင်းကြောင့်။ ဒုက္ခာ-
 ရမ္မဏာ၊ ဒုက္ခသစ္စာ ဟူသော အာရုံရှိကုန်သော။ တံ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာ၊ ထို
 အဝိဇ္ဇာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောတရားတို့သည်။ ဟောန္တိ။ သာ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာသည်။
 တေသံ၊ ထို ဒုက္ခာရမ္မဏ တံသမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
 တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခာရမ္မဏတာ၊ ဒုက္ခာရမ္မဏတာမည်၏။ [ဤအလို
 “ဒုက္ခသစ္စာဟူသော အာရုံရှိသော သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
 အားဖြင့်” ဟု ပေးပါ။]

ဝါ၊ တနည်း။ အာရမ္မဏမေဝ၊ အာရုံသည်ပင်။ အာရမ္မဏတာ၊ မည်၏။
 [တာပစ္စည်း အနက်မရှိ၊ သတ္တတည်း။] ဧတိဿာ၊ ဤအဝိဇ္ဇာ၏။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ
 သစ္စာဟူသော။ အာရမ္မဏတာ၊ အာရုံသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာ၊
 ထို အဝိဇ္ဇာသည်။ ဒုက္ခာရမ္မဏတာ၊ မည်၏။ [ဤအလို “ဒုက္ခသစ္စာဟူသော
 အာရုံရှိသည်။ (ဟုတော၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ)” ဟု ပေးပါ။]

ဒုဒ္ဒသတ္တာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဂမ္ဘီရာ၊
 နက်နဲကုန်၏။ သဘာဝတော၊ ဒုက္ခ၏ ပင်ကိုယ်သဘော၊ သမုဒယ၏ ပင်ကိုယ်
 သဘောအားဖြင့်။ န ဂမ္ဘီရာ၊ နက်နဲ ကုန်သည် မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။
 (ထိုသို့ ဒုဒ္ဒသဖြစ်သည်အတွက် ဂမ္ဘီရဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) တဒါ-
 ရမ္မဏတာ၊ ထို ဒုက္ခသမုဒယဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (တနည်း)
 တဒါရမ္မဏတာ၊ ထို ဒုက္ခသမုဒယဟူသော အာရုံရှိသော သမ္ပယုတ်တရားတို့၏
 ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (တနည်း) တဒါရမ္မဏတာ၊ ထို ဒုက္ခသမုဒယ
 ဟူသော အာရုံရှိသော။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ [သဘောအားဖြင့်
 မနက်နဲသောကြောင့် အဝိဇ္ဇာက အာရုံပြုနိုင်သည်—ဟူလို။] ဣတရေသံ၊ ဒုက္ခ
 သမုဒယမှ တပါးကုန်သော နိရောဓ မဂ္ဂသစ္စာတို့၏။ သဘာဝတော၊ အားဖြင့်။
 ဂမ္ဘီရတ္တာ၊ နက်နဲကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဒါရမ္မဏတာ၊ ထို နိရောဓ၊
 မဂ္ဂဟူသောအာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ နုပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤ
 ဆိုအပ်ပြီးကား။ အဝိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

အပိစ ခေါ် ပနာတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၏။ သင်္ခတ-
သဘာဝတ္တာ၊ သင်္ခတသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတောပိ၊ ထိုမဂ္ဂသစ္စာ
ထက်လည်း။ နိရောဓဿ၊ နိရောဓသစ္စာ၏။ ဂမ္ဘီရတရတံ၊ သာ၍ နက်နဲသည်၏
အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။

အဝိဇ္ဇာပဒနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သင်္ခါရပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

ပုနာတိတိ၊ ကား။ အပုညဖလတော၊ မကောင်းမှု၏ အကျိုးဖြစ်သော
ဝိပါကဒုက္ခမှိုင်း။ ဒုက္ခသံကိလေသတောစ၊ စေတသိကဒုက္ခ သံကိလေသဒုက္ခ
မှိုင်း။ သောဓေတိ၊ ဖြူစင်စေတတ်၏။ ဝါ၊ သုမ်သင်တတ်၏။ ဟိတသုခဇ္ဈာ-
သယေန၊ စီးပွားချမ်းသာ၌ ဖြစ်သော အလို အဇ္ဈာသယအားဖြင့်။ (စီးပွား
ချမ်းသာကို လိုလား တောင့်တသဖြင့်။) ပုညံ၊ ကောင်းမှုကို။ ကရေတိ၊ ပြ၏။
ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တံ နိပ္ပေါဒနေန၊ ထို စီးပွားချမ်းသာကို ဖြစ်စေခြင်းအားဖြင့်။
ကာရကဿ၊ ကောင်းမှုကို ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဇ္ဈာသယံ၊ အလိုဆန္ဒကို။
ပူရေတိ၊ ပြည့်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပုညော၊ ပုည မည်၏။
ပူရကော၊ ပူရကသဒ္ဒါကို၎င်း။ ပုဇ္ဇနိဗ္ဗတ္တကောစ၊ ပုဇ္ဇနိဗ္ဗတ္တက သဒ္ဒါကို၎င်း။
နိရုတ္တိလက္ခဏေန၊ နိရုတ္တိလက္ခဏာဖြင့်။ ပုညောတိ၊ ပုည မည်၏ဟူ၍။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

သမာဓိ ပစ္စနိကာနံ၊ သမာဓိ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ကုန်သော ကာမစွန္န
စသော နိဝရဏတို့၏။ အတိဒ္ဓရတာယ၊ အလွန်ဝေးကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
န ဣဉ္ဇတိ န စလတိ၊ မတုန်လှုပ်တတ်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဒွါရဿ၊ ဒွါရ၏။
သာမိဘာဝေန၊ အရှင်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယဿာတိ၊ ဟူ၍။ နိဒ္ဒေသော၊

အပိစ ခေါ် ပန ။ ။ “အပိစ” စသော ဝါကျ၌ နောက်သစ္စာ ၂-ပါး၏ ဂမ္ဘီရ
အဖြစ်သည် ရှေ့နည်းနှင့် ထပ်တူကျနေသည် မဟုတ်ပါလော့ အဘယ်ကြောင့် “အပိစ”
စသည်ဖြင့် တနည်းပြရပါသနည်း ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “အပိစ ခေါ် ပနာတိ
။ပေ။ ဒဿေတိ”ဟု မိန့်သည်။ မဂ္ဂသစ္စာသည် သင်္ခတသဘောရှိသောကြောင့် သာမည
ဂမ္ဘီရသာ ဖြစ်၏။ နိရောဓသစ္စာကား သင်္ခတသဘောမရှိ၊ အသင်္ခတသဘော ရှိသည့်
အတွက် ထို မဂ္ဂသစ္စာထက်ပင် ဂမ္ဘီရတရ ဖြစ်၏။ ဤသို့ ဂမ္ဘီရ၊ ဂမ္ဘီရတရ အဖြစ်ဖြင့်
ကျွဲပြားသောကြောင့် “အပိစ ခေါ် ပန” စသောနည်းသည် နောက်သစ္စာ ၂-ပါးအတွက်
ရှေ့နည်းထက် ထူးပါသည်—ဟူလို။

သာမိဝိဘတ်ဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ ပုညပဂန္တိ၊ ကား။ ဘဝ-
သမ္ပတ္တပဂံ၊ ဘဝသမ္ပတ္တိသို့ ကပ်ရောက်သော။ (ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်သည်။
ဟောတိ၊ နိ။)

တတ္ထာတိ၊ ကား။ ဝိဘင်္ဂသုတ္တေ၊ ဝိဘင်္ဂသုတ်၌။ (ဝုတ္တံ ဌိစပ်)။ ဟိ၊ မှန်။
(တနည်း—ကသွာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထာတိ ပဒဿ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ဝိဘင်္ဂသုတ္တေတိ
အတ္ထော၊ ဟူသောအနက်ကို။ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ တံ၊
ထို ဝိဘင်္ဂသုတ်ကို။ ပဓာနဝသေန၊ ပဓာန၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (သင်္ဂဟကာရေန)
ဂဟိတံ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တတ္ထာတိ ပဒဿ ဝိဘင်္ဂသုတ္တေတိ အတ္ထော
ဝိညာယတိ၊ နိ။) သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ္တေ ပန၊ ကား။ တယော မေ အာဝုသော သင်္ခါရာ-
တိ၊ ဟူ၍။ အာဂတံ၊ လာပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ပန၊ အနွယ်ကား။
အယံ၊ ဤ အဘိဓမ္မာပါဠိတော်ကို။ သဗ္ဗညုဇိနဘာသိတော၊ သဗ္ဗညုဘုရား
ရှင်သည် ဟောတော်မူအပ်၏။ ပစ္စေကဇိနဘာသိတော၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည်
ဟောတော်မူအပ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣမဿ အတ္ထဿ၊ ဤ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။
ဒီပနတ္ထံ၊ ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဧတေသံ သုတ္တာနံ၊ ဤ ပရိဝိမံသနသုတ်၊ ဝိဘင်္ဂသုတ်
တို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ တေ၊ ထိုပုညဘိသင်္ခါရစသော သင်္ခါရ
တို့ကို။ ဂဟိတော၊ ယူအပ်ကုန်ပြီ။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမုတပါး စောဒကပက္ခကိုဆိုဦးအံ့။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။
ဝါ၊ အဘယ်နည်းအားဖြင့်။ ဧတေန ဂဟဏေန၊ ဤသုတ်တို့ကို ယူခြင်းအားဖြင့်။
အယံအတ္ထော၊ ဤ အနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ (သဗ္ဗညုဇိနဘာသိတဟူသော အနက်
သည်။ ဝါ၊ ကို။) ဒီပိတော၊ ပြတော်မူအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဣတိ၊
ဤသို့ မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့်။ တံ ဒဿနတ္ထံ၊ ထို အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပြတော်
မူခြင်းအကျိုးငှါ။ အဘိဓမ္မေပိ ဟိ။ ပေ။ တန္တိ နိဒ္ဒိဋ္ဌာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေ)
အာဟ၊ ပြီ။ သဗ္ဗညုဘာသိတောတိ၊ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်သည် ဟောတော်မူအပ်၏
ဟူ၍။ ပါကဇေန၊ ထင်ရှားသော။ သုတ္တန္တေန၊ သုတ္တန်နှင့်။ သဒိသတ္တာ၊

ပုညပဂံ။ ။ပုညဖြင့် ပုညပလတိုင်အောင် ကာရဏပစာအားဖြင့် ယူပါ။ ထို
“ ပုညပလ ” ဟူသည် ဘဝသမ္ပတ္တိတည်း။ ထို့ကြောင့် ပုညကို “ ဘဝသမ္ပတ္တိ ” ဟု
ဖွင့်သည်။ “ ပုညံ ဥပဟစ္စတိတိ ပုညပဂံ ” ဟု ပြုပါ။ “ ဝေမိဒံ ပုညံ (ကောင်းမှု၏အကျိုး
သည်) ပဝဇ္ဇတိ ” တိ အာဒိသု ပုညပလမိ ပုညန္တိ ဝုစ္စတိတိ အာဟ “ ပုညပဂန္တိ ဘဝ-
သမ္ပတ္တပဂံ ” န္တိ။—အန။

သဗ္ဗညုဘာသိတော။ ။(အချို့သော ဝိတက္ခာဒိ ပုဂ္ဂိုလ်တို့က အဘိဓမ္မာပါဠိ
တော်ကို ဇိနဘာသိတမဟုတ်ဟု ဆိုကြသော်လည်း “ ဇိနဘာသိတ ” ဟု ထင်ရှားပြီး
ဖြစ်သော သုတ္တန် ပါဠိတော်များနှင့် ဤနေရာဝယ် တထပ်တည်း တူနေသောကြောင့်
အဘိဓမ္မာပါဠိတော်၏ ဇိနဘာသိတအဖြစ်လည်း ထင်ရှားပါသည်—ဟူလို။)

တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အယဉ်၊ ဤ အဘိဓမ္မာပါဠိတော်ကိုလည်း။ သဗ္ဗညု-
ဘာသိတောတိ၊ ဟူ၍။ ဉာဏတိ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။
ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တေရသာပီတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ၁၃-ပါးသော
စေတနာတို့တွင်။ ဉာဏဝိပုယုတ္တာနံ၊ ဉာဏဝိပုယုတ် စေတနာတို့၏။ ဘာဝနာ-
မယတာ၊ ဘာဝနာမယတို့၏ အဖြစ်သည်။ န ပါကဋ္ဌာ၊ မထင်ရှား။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ ယထာ ဟိတိ အာဒိံ၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ စ၊ ဆက်။ ပထဝီ
ပထဝီတိ အာဒိဘာဝနာ၊ ပထဝီ ပထဝီ အစရှိသည်ဖြင့် ပွားများခြင်းသည်။
ကသိဏပရိကမ္မကရဏံ၊ ကသိုဏ်းရုပ်၌ ပရိကမ္မဘာဝနာကို ပြုခြင်းတည်း။
(တနည်း) ပထဝီ ပထဝီတိ၊ ပထဝီ ပထဝီ အစရှိသော။ ဝါ၊ ပထဝီ ပထဝီ အတူ
ရှိသော။ အာဒိဘာဝနာ၊ အစစွာဖြစ်သော ဘာဝနာသည်။ ကသိဏပရိကမ္မ-
ကရဏံ၊ တည်း။ မဏ္ဍလကရဏံ ဇ၊ ကသိုဏ်းဝန်းကို ပြုလုပ်ခြင်းကိုလည်း။
ဘာဝနံ၊ ဘာဝနာသို့။ (အာစရိယာ၊ ရှေးဆရာတို့သည်။) ဘဇာပေန္တိ၊ ကပ်ဝင်
စေကြကုန်၏။ (သွင်းကြကုန်၏။) [မဇ္ဈိကဗျာ - “ကသိဏပရိကမ္မကရဏံ နာမ
ကသိဏ ကရဏတ္ထာယ ပထဝီမဒ္ဒနလေပနာဒိကံ မဏ္ဍလကရဏံ ကမ္မဘူတံ” ဟု
ဖွင့်လေ၏။ ထိုအလို “ကသိဏပရိကမ္မကရဏနှင့် မဏ္ဍလကရဏကို အရတူ” ဟု
ယူစေလို၏။ မကောင်း။]

ပထဝီ ပထဝီတိ အာဒိဘာဝနာ ။ ။ အာဒိဘာဝနာတိ “ပထဝီ ပထဝီ”တိအာဒိနာ
ကသိဏေသု ပဝတ္တဘာဝနာ။—အနု။ ဤအလို ပထဝီ ပထဝီတိနှင့် အာဒိဘာဝနာသည်
သမာသ်တည်း။ “ပထဝီ ပထဝီ အစရှိသည်ဖြင့် ကသိုဏ်းရုပ်၌ ဖြစ်သော ဘာဝနာသည်”
ဟု အနက်ပေးပါ။ (တနည်း) ပထဝီ ပထဝီတိ ဝါ ဧတ္ထ ဣတိသဒ္ဓေါ၊ အာဒိအတ္ထော၊
ပကာရတ္ထော ဝါ၊ တေန ဣတရကသိဏာနံ ဂဟဏံ၊ အာဒိဘာဝနာတိ အာဒိဘူတာ
ဘာဝနာ။ သာ ဟိ ပရိကမ္မန္တံ ဝုစ္စတိ။—အနု။ ဤအလို “ပထဝီ ပထဝီတိ၊ ပထဝီ ပထဝီ
အစရှိသော။ ဝါ၊ ပထဝီ ပထဝီ အတူရှိသော။ အာဒိဘာဝနာ၊ အစစွာ ဖြစ်သော
ဘာဝနာသည်” ဟု ပေးပါ။ ထို ၂-ပုဒ်ကိုလည်း သမာသ် မဟုတ်၊ ဝါကျဟု မှတ်ပါ။
သမာသ်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါ၏။ ဤ ပထဝီ ပထဝီတိ အာဒိဘာဝနာဟူသောပါဠိဖြင့် အဋ္ဌကထာ
ဝယ် “ကသိဏပရိကမ္မံ ကရောန္တဿ” ကို သရုပ်ဖော်သည်။ ထို့ကြောင့် ကသိဏပရိကမ္မ-
ကရဏံ နောက်၌ ပိုဒ်ရှိပါစေ။

မဏ္ဍလကရဏဉ္စ ။ ။ ပထဝီ ပထဝီ စသည်ဖြင့် ရွတ်ဆို၍ အစစွာ ပွားများခြင်းကို
“ကသိဏပရိကမ္မံ ကရောန္တဿ” ဟူသော အဋ္ဌကထာ စကားအရ ဘာဝနာ၌ သွင်းယူ
ကြလျှင် ရှိပါစေတော့။ ထိုသို့ မစီးဖြန်းမီ ကသိုဏ်းဝန်းကို ပြုစီမံရသေး၏။ ထိုကသိုဏ်း
ဝန်းကို ပြုစီမံမှုကိုကား ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ ၃-မျိုးတွင် ရှေးဆရာတို့က အဘယ်သို့
သွင်းကြသနည်း-ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “မဏ္ဍလကရဏဉ္စ ဘာဝနံ ဘဇာပေန္တိ”
ဟု မိန့်သည်။

ဒါနဝသေန၊ စွန့်ကြဲပေးကမ်း လှူဒါန်းခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာ၊ စိတ် စေတသိက်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ဒါနံ၊ ဒါနမည်၏။ တတ္ထ၊ ထို စိတ် စေတသိက်တရားတို့၌။ ဝါ၊ တို့တွင်။ ဗျာပါရဘူတာ၊ ကြောင့်ကြ ဗျာပါရ ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အာယုဟနစေတနာ၊ အားထုတ်ကြောင်း စေတနာကို။ ဒါနံ အာရဗ္ဗ ဒါနံ အဓိကိစ္စ ဥပဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတရေသု၊ ဒါနံ အာရဗ္ဗ စသည်မှတစ်ပါးသော “သီလံ အာရဗ္ဗ” အစရှိသော ပုဒ်တို့၌။ ဝေ၊ ဤ အတူတည်း။

သောမနဿစိတ္တေနာတိ တေ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ အနုမောဒနာပဝတ္တိနိဒဿနမတ္တံ၊ အဖန်ဖန် ဝမ်းမြောက်ခြင်း၏ဖြစ်ပုံကို ညွှန်ပြကြောင်း စကားမျှ ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း-ကသွာ၊ ကြောင့်။ သောမနဿစိတ္တေနာတိ တေ အနုမောဒနာပဝတ္တိနိဒဿနမတ္တံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ဣတိ ဝိညာယတိ။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခာသဟဂတေနာပိ၊ ဥပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ်ဖြင့်လည်း။ အနုဿရတိဝေ၊ အောက်မေ့နိုင်သည်သာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သောမနဿစိတ္တေနာတိ တေ အနုမောဒနာပဝတ္တိနိဒဿနမတ္တံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၎င်း။)

အသရိက္ခကမ္ပိ၊ မိမိနှင့် မတူသည်လည်းဖြစ်သော။ (ကဋ္ဌတ္တာ ရူပံ ဌ္ဌစပ်။) သရိက္ခကေန၊ မိမိဟူသော ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်ကုသိုလ်နှင့်တူသော။ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါကေန၊ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်နှင့်တကွ။ ဝေဟပ္ပုလဒီသု၊ ဝေဟပ္ပိုလ် အစရှိသော ရူပဘုံတို့၌၎င်း။ (စတုတ္ထဈာန်ဝိပါကေန၊ စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်နှင့်။) ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ အသညေသု၊ အသညဘုံတို့၌၎င်း။ ကဋ္ဌတ္တာရူပံ၊ ကဋ္ဌတ္တာရုပ်ကို။ (ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏-ဟု အဋ္ဌကထာ ဌ္ဌစပ်။) [မဇ္ဈိကာ၌ကား တမျိုး ယောဇနာလေသေး၏။]

ရူပမေဝ၊ ရုပ်ကိုသာလျှင်။ သဖန္ဒနတ္တာ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဏ္ဍနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ (ကသွာ၊ ကြောင့်။ ရူပမေဝ၊ ရုပ်သည်သာ။ သဖန္ဒနံ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သနည်း။) ဣဇ္ဇနကရ-

အသရိက္ခကမ္ပိ ။ ပေ ။ ကဋ္ဌတ္တာ ရူပံ ။ ။ အသရိက္ခကံနှင့် ကဋ္ဌတ္တာရူပံသည် အရတူ၏။ ကဋ္ဌတ္တာရုပ်ဟူသည် အကြောင်းဖြစ်သော စတုတ္ထဈာန်ကုသိုလ်နှင့် နာမ်အချင်းချင်း မဟုတ်သောကြောင့် မဘူ၊ အဗျာကတဖြစ်သောကြောင့် ကုသိုလ်နှင့်လည်း မတူ၊ ထိုကဋ္ဌတ္တာရုပ်ကို “အသရိက္ခက” ဟု ခေါ်သည်။ သရိက္ခကေန စတုတ္ထဈာန်ဝိပါကေန၌ “သရိက္ခက” ဟူသည်ကား-စတုတ္ထရူပဈာန်ကုသိုလ်နှင့် စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်တို့ နာမ်အချင်းချင်းအားဖြင့် သဘောတူခြင်းတည်း။ စတုတ္ထရူပါဝစရကုသိုလ်သည် ဝေဟပ္ပိုလ် အစရှိသော ဘုံတို့၌ ရုပ်နာမ် ၂-မျိုးလုံးကို ဖြစ်စေရာဝယ် ကဋ္ဌတ္တာရုပ်သည် အသရိက္ခကတည်း။ ထို စတုတ္ထဈာန်ဝိပါက်စိတ်နှင့် ကင်း၍ အသညဘုံတို့၌ ဖြစ်စေရာ အခါဝယ် ကဋ္ဌတ္တာရုပ်သည် အသရိက္ခကတည်း။ ထို့ကြောင့် အသရိက္ခကံနှင့် ကဋ္ဌတ္တာရူပံကို အရတူဟု ဆိုသည်။

နိဝရဏာဒီနံ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်သော နိဝရဏ အစရှိသော တရားတို့ကို။ အဝိက္ခမ္ဘနတော၊ မပယ်ခါနိုင်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ တနည်း။ ရူပတဏှာသင်္ခါတဿ၊ ရူပတဏှာဟု ဆိုအပ်သော။ ဣဉ္ဇနကဿ၊ တုန်လှုပ်သောတရား၏။ ကာရဏတ္တာ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ရူပမေဝ၊ သည်သာ။ သဖန္ဒနံ၊ တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်၏။) [ရူပတဏှာသည် တုန်လှုပ်တတ်သောတရားတည်း။ ထို တဏှာသည် ရုပ်ကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်ရကား အကျိုးတဏှာ၏ ဣဉ္ဇနအမည်ကို အကြောင်းရုပ်၌ တင်စားသောကြောင့် ရုပ်ကို “သဖန္ဒနံ၊ သဣဉ္ဇနံ” ဟု ဆိုရသည်။] တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ ရူပါရမ္မဏံ၊ ရုပ်ဟူသော အာရုံရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ နိမိတ္တာရမ္မဏဉ္စ၊ ရုပ်နိမိတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ၊ စတုတ္ထဈာန်ကို။ နိပ္ပရိယာယေန၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မုချအားဖြင့်။ အနိဉ္ဇနန္တိ၊ ဟူ၍။ နဝုစ္စတိ၊ မဆိုအပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

မဟာတုလာယ၊ ကြီးစွာသော ချိန်ခွင်ဖြင့်။ ဓာရယမာနော၊ ဆောင်သော ယောက်ျားသည်၎င်း။ ဝါ၊ ချိန်သောယောက်ျားသည်၎င်း။ နာဠိယာ၊ ကွမ်းစားခွက်ဖြင့်။ မိနမာနောစ၊ ချင့်သော ယောက်ျားသည်၎င်း။ သမုဒါယမေဝ၊ အပေါင်းအစုကိုသာလျှင်။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်လည်းဆောင်၏။ ဝါ၊ ချိန်လည်းချိန်၏။ မိနတိစ၊ ချင့်လည်းချင့်၏။ ဧကေကံ၊ တခုတခုသော။ ဂုဉ္ဇံ၊ ချင့်ရွေးကို၎င်း။ ဧကေကံ၊ သော။ တဏှာလံဝါ၊ ဆန်ကို၎င်း။ န ဓာရေတိ (ယထာ)၊ မဆောင်သကဲ့သို့။ ဝါ၊ မချိန်သကဲ့သို့။ န မိနတိ(ယထာ)၊ မချင့်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘဂဝါပိ၊ သည်လည်း။ အပရိမာဏာ၊ အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်သော။ ပဌမကုသလစေတနာယော၊ ပဌမကုသိုလ်စေတနာတို့ကို။ သမုဒါယဝသေနေဝ၊ အပေါင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ ဂဟေတွာ၊ ယူတော်မူ၍။ ဧကဇာတိကတ္တာ၊ တူသော ဇာတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကမေဝ၊ တခုတည်းကိုသာ။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။ [ပဌမကုသိုလ် စေတနာတို့သည် စကြဝဠာ အနန္တ၊ သတ္တဝါအနန္တတို့၌ အတိုင်းအရှည်မရှိအောင် များပြားပါကုန်သော်လည်း ထိုအားလုံးကို တပေါင်းတည်းပေါင်း၍ စေတနာတခုအဖြစ်ဖြင့် ပြတော်မူသည်။] ဧဝံ၊ တူ။ ဒုတိယာဒယောပိ၊ ဒုတိယစေတနာအစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ (ဒဿေတိ၊ ။) [ဤသို့ ပြတော်မူခြင်းအားဖြင့် ပုည၊ အပုည၊ အာနေဉ္ဇစေတနာ အားလုံးပေါင်းမှ ၂၉-ပါးသာ ရသည်-ဟူလို။]

ကာယဒွါရေ ပဝတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ အဝတွာ၊ မဆိုမူ၍။ ဝါ၊ မဆိုဘဲ။ အာဒါနဂ္ဂဟဏစောပနံ ပါပယမာနာ ဥပ္ပန္နာတိပိ ဝတ္တု ဝဋ္ဋတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနဝိသေသမတ္တမေဝ၊ စကားအသုံးအနှုန်း အထူးမျှကိုသာ။ (သင်္ဂဟကာရေ) ဒဿေတိ။ [အဋ္ဌကထာ၌ “ကာယဒွါရေတော ပဝတ္တာ” ကိုပင် ဋီကာ၌ “ကာယဒွါရေ

ပဝတ္တာ”ဟု သုံးစွဲကားသည်။ ထို့ကြောင့် ဒ္ဓိကာအလို “ ကာယဒွါရေ ပဝတ္တာ ” ဟုပင် အဋ္ဌကထာ၌ ရှိရပေလိမ့်မည်။] ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း-ကသွာ၊ ကြောင့်။ ဝစနပိသေသမတ္တမေဝ ဒသေတိ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွာ၊ ကြောင့်။) ကာယဒွါရေ ။ ပဝတ္တိဝေ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်ပင်။ အာဒါနာဒိပါပနာ၊ အာဒါန အစရှိသည်တို့သို့ ရောက်စေခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဝစနပိသေသမတ္တမေဝ ဒသေတိ၊ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ။) [ဤအလို “ကာယေ၊ ကာယဒွါရ၌။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ပဝတ္တာ (ဥပ္ပန္နာ) သဉ္ဇေတနာ ကာယသဉ္ဇေတနာ”ဟု ပြုပါ။] ဝါ၊ တနည်း။ ပုရိမေန၊ ရှေ့စကားဖြင့်။ (ကာယဒွါရေ ပဝတ္တာဟူသော ရှေ့စကားဖြင့်။) ဒွါရဿ၊ ကာယဒွါရ၏။ ဥပလက္ခဏဘာဝေါ၊ ဥပလက္ခဏ၏ အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ မှတ်သားကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ [“ကာယဒွါရဖြင့် မှတ်သားအပ်သော စေတနာ”ဟုလို့။ ထို့ကြောင့် ဒွါရသည် မှတ်သားကြောင်း ဖြစ်၏။] ပစ္ဆိမေန၊ နောက်စကားဖြင့်။ (အာဒါနဂ္ဂဟဏစောပနံ ပါပယမာနာ ဥပ္ပန္နာဟူသော နောက်စကားဖြင့်။) စေတနာယ၊ ၎င်း။ သဝိညတ္တိရူပ သမုဋ္ဌာပနံ၊ ကာယဝိညတ်နှင့် တကွဖြစ်သောရုပ်ကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်းကို။ (သင်္ဂဟကာရေန၊ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။)

တတ္ထ၊ ထို နောက်စကားရပ်၌။ အာကဗ္ဗိတော၊ ဆွဲငင်၍။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။ အာဒါနံ၊ အာဒါန မည်၏။ (အလွယ်တကူ ယူရခြင်းမဟုတ်၊ ဆွဲငင်၍ ယူရခြင်းတည်း။) သမ္ပယုတ္တဿ၊ သမ္ပယုတ်တရားကို။ ဂဟဏံ၊ အလွယ်တကူ ယူခြင်းသည်။ ဂဟဏံ၊ ဂဟဏ မည်၏။ ဖန္ဒနံ၊ လှုပ်ရှားခြင်းသည်။ စောပနံ၊ စောပန မည်၏။ ဣတိ၊ ဟူသည်ကား။ ကာယဝစီသင်္ခါရဂ္ဂဟဏေ၊ ကာယသင်္ခါရ ဝစီသင်္ခါရကို ယူခြင်း၌။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာယဝစီသဉ္ဇေတနာဂဟဏေ၊ ကာယသဉ္ဇေတနာ ဝစီသဉ္ဇေတနာကို ယူခြင်း၌။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ၌။ အဘိညာဇေတနာ၊ ကို။ န ဂဟိတာ၊ မယူအပ်။ (ကသွာ၊ နည်း။) ဝိညာဏဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်တည်း။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကသွာ၊ ကြောင့်။ (သ၊ ထို အဘိညာဉ်စေတနာသည်။ ဝိညာဏဿ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။) န ဟောတိ၊ နည်း။ သာပိ၊ ထို အဘိညာဉ်စေတနာသည်လည်း။ ကုသလာ၊ အနုဝဇ္ဇ သုခဝိပါကလက္ခဏာရှိသော ကုသိုလ်စေတနာသည်၎င်း။ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာစ၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်း သဘောရှိသော တရားသည်၎င်း။ (ဟောတိ)နန၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ သစ္စံ၊ မှန်၏။ (ကုသိုလ် တရားလည်း မှန်၏၊ ဝိပါကဓမ္မတရားလည်း မှန်၏။) ပန၊ ထိုသို့ပင် မှန်ပါသော်လည်း။ အနုပစ္ဆိန္နတဏှာဝိဇ္ဇာမာနေ၊ မပြတ်စဲသော တဏှာ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ မာန ရှိသော။ (အနာဂါမ်ကိုပါ ယူစေလို၍ မာနကို ထည့်ထားသည်။) သန္တာနေ၊

ပုထုဇဉ်၊ သေက္ခတို့၏ သန္တာန်၌။ သဗျာပါရပုဝတ္တိယာ၊ ဗျာပါရနှင့် တကွ
 ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ တဿာ၊ ထို အဘိညာဉ်စေတနာ၏။ ကုသလတာ၊ ကုသိုလ်၏
 အဖြစ်ကို၎င်း။ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မတာစ၊ ကို၎င်း။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဝိပါက-
 ပွါဒနေန၊ အကျိုးဝိပါကကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်းကြောင့်။ (တဿာ၊ ၏။ ကုသလတာ
 ဝိပါကဓမ္မဓမ္မတာစ) န (ဝုတ္တာ)၊ ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်။

ပန၊ ဆက်။ (တနည်း) ပန၊ လဒ္ဒဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ သာ၊ ထိုအဘိညာဉ်
 စေတနာသည်။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ ဥပ္ပါဒယန္တိ၊ ဖြစ်စေလသော်။ ရူပါဝစရ-
 မေဝ၊ ရူပါဝစရအကျိုးကိုသာ။ ဥပ္ပါဒေယျ၊ ဖြစ်စေရာ၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း—
 ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ ဝိပါကံ ဥပ္ပါဒယန္တိ ရူပါဝစရမေဝ ဥပ္ပါဒေယျ၊ ဖြစ်စေရာ
 သနည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ အညဘူမိကံ၊ အခြားသောဘုံ၌ဖြစ်သော။
 ကမ္မံ၊ ကံသည်။ အညဘူမိကံ၊ သော။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ န ဥပ္ပါဒေတိ၊ မဖြစ်
 စေနိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သာ ဝိပါကံ ဥပ္ပါဒယန္တိ ရူပါဝစရမေဝ ဥပ္ပါဒေယျ၊
 ဖြစ်စေရာ၏။)

စ၊ သေး။ (သာ၊ သည်။ ဝိပါကံ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒယန္တိ၊ သော်။) အတ္တနာ၊ မိမိနှင့်။
 သဒိသာရမ္မဏံ၊ တူသောအာရုံ ရှိသော။ တိဋ္ဌာနိကံ၊ ပဋိသန္ဓေ၊ ဘဝင်၊ စုတိ
 အားဖြင့် ၃-ဌာန၌ဖြစ်သော။ တံ၊ ထို ဝိပါကံအကျိုးကို။ ဥပ္ပါဒေယျ၊ ဖြစ်စေ
 ရာ၏။ (ကသ္မာ ဝိညာယတိ။) စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍော၊ ၌။ ရူပါဝစရဝိပါကဿ၊ ရူပါ
 ဝစရဝိပါက၏။ ကမ္မသဒိသာရမ္မဏသေဝ၊ ကံနှင့်တူသောအာရုံရှိသည်သာလျှင်
 ဖြစ်သော ဝိပါက၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 (ဝိညာယတိ)။ [“ဣတ္ထံ မဟဂ္ဂတံ ပုညံ၊ ယထာဘူမိ ဝဝတ္ထိတံ၊ ဇနေတိ သဒိသံ
 ပါကံ၊ ပဋိသန္ဓိ ပဝတ္ထိယံ” နှင့် သဘောတူပင်တည်း။]

စ၊ သည်သာမကသေး။ ပရိတ္တာဒိအာရမ္မဏော၊ ပရိတ္တအစရှိသော အာရုံ
 ရှိသော။ ရူပါဝစရဝိပါကော၊ ရူပါဝစရဝိပါကသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ အဘိညာ-
 စေတနာစ၊ သည်ကား။ ပရိတ္တာဒိ အာရမ္မဏာဝ၊ ပရိတ္တ အစရှိသောအာရုံ
 ရှိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပါကံ၊ ကို။ န ဥပ္ပါဒေတိ၊ မဖြစ်
 စေနိုင်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ ၏။ စ၊ သေး။ အဘိညာ၊ ဟူသည်။ ကသိဏေသု၊
 ကသိုဏ်းအာရုံတို့၌။ ဥပ္ပါဒိတဿ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာန သမာဓိ-
 ဿ၊ ၏။ အာနိသံသဘူတာ၊ အာနိသင်ဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့
 ဟောတော်မူသနည်း။ သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေတိ အာဒိ၊ အစရှိသော။
 (ယံ ဝစနံ၊ အတ္ထိ။ တံ ဝစနံ၊ ဘဂဝါ၊ အာဟ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမာဓိဖလ-
 သဒိသာ၊ သမာဓိ၏အကျိုးနှင့် တူသော။ သာ၊ ထို အဘိညာဉ်စေတနာသည်။
 ဖလံ၊ အကျိုးကို။ နစဒေတိ၊ မပေးနိုင်သည်သာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တသ္မိံ ဘဝေ၊ ၌။
 ပစ္စယလာဘော၊ ပစ္စည်းဥစ္စာကို ရခြင်းသည်။ ဒါန သီလာနိသံသော၊ ဒါန၏

အာနိသင်္ဂ၊ သီလ၏အာနိသင်္ဂသည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) သာပိ၊ ထိုအဘိညာဉ်စေတနာသည်လည်း။ ဝိပါကံ၊ ကို။ န ဥပ္ပါဒေတိ၊ နိုင်။ [ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့် အဘိညာဉ်၏ အကျိုးဝိပါကံကို မဖြစ်စေနိုင်ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကို ထောက်ခံသည်။]

ယထာစ အဘိညာစေတနာ၊ ဧဝံ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာပိ န ဟောတီတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတေ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့ကို။ ဝိသံ၊ သီးခြား။ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ထုတ်ဆောင်၍။ “တေသံ ဝိပါကေ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်း ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာ၏ အကျိုးဝိပါကံကိုပေးရာ၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အမတဂ္ဂပထာနုဂတော၊ အမတဂ္ဂပထကျမ်းသို့ အစဉ်လိုက် သော။ ဝိနိစ္ဆယော၊ အဆုံးအဖြတ်တည်း။ ဒဿနဘာဝနာနံ၊ သောတာပတ္တိမဂ် အထက်မဂ်တို့၏။ အဘာဝေ၊ မရှိခြင်းသည်။ (သတိ) ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ယေသံ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ အကြင်ပုထုဇဉ်တို့၏ သန္တာန်၌၎င်း။ ယေသံ သေက္ခာနုဉ္စ၊ အကြင် သေက္ခတို့၏ (သန္တာန်၌) ၎င်း။ ဒဿနဘာဝနာဟိ၊ သောတာပတ္တိမဂ် အထက်မဂ်တို့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ပုထုဇဉ်သန္တာန်၌ ဒဿန၊ သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌ ဘာဝနာတို့ ဖြစ်ပေါ်လာစေရာ ရှိ၏။) တေသံ၊ ထို ပုထုဇဉ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္တာန်၌။ တဒပ္ပတ္တိကာလေ၊ ထိုသောတာပတ္တိမဂ်၊ အထက် မဂ်တို့ ဖြစ်ရာအခါ၌။ တာဟိ (ဒဿနဘာဝနာဟိ)၊ ထို သောတာပတ္တိမဂ်၊ အထက်မဂ်တို့သည်။ ပဟာတုံ၊ ပယ်ခြင်းငှါ။ သက္ကုဏေယျာ၊ တတ်ကောင်း ကုန်သော။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ်တို့ကို။ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ (တိစ)၊ ဟူ၍၎င်း။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာတိစ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ် ဆိုနိုင်ကုန်၏။ ပန၊ ဆက်။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ သန္တာန်၌။ ဘာဝနာယ၊ အထက်မဂ်၏။ အဘာဝါ၊ မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဝိန္တာ၊ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗ

ဒဿနဘာဝနာနံ။ ပေ။ ဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တော။ ။ ကဿာ ပန ဘဂဝတာ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာနံ နာနာက္ခဏိကကမ္မပစ္စယဘာဝေါ န ဝုတ္တော။ ဝိဘင်္ဂေ ပန တေသံ ဝိပါကော ဥဒ္ဓဒတာတိ စောဒနံ မနသိကတွာ အမတဂ္ဂပထာနုဂတဝိနိစ္ဆယေန တဿာ ပရိဟရဏတ္ထံ ဒဿနဘာဝနာနံ အဘာဝေပိ။ ပေ။ ဝိပါကော ဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တောတိ ဝုတ္တံ။— မဓု။ [ဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တောသည် နောက်ဆုံးကျမှ ပါ၏။]

ပုထုဇ္ဇနာနံ ပန ။ ။ ကိံ ပန ဒဿနေန အပ္ပဟာတဗ္ဗ ဥဒ္ဓစ္စစိတ္တုပ္ပါဒါဒယော ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာတိ အာဟ ပုထုဇ္ဇနာနံ ပနာတိ အာဒိ၊ တတ္ထ တေနာတိ တဿာ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဝိန္တာ ဘာဝတော။-မဓု။

အဖြစ်၌ စဉ်းစား ကြံစည်ဘွယ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရိ၊ တေန၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို ပုထုဇဉ်တို့၏ (သန္တာန်၌)။ ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ရှိဆဲ ဖြစ်ကုန်သော။ တေ၊ ထို အကုသိုလ်တို့ကို။ ဒဿနေန၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ ပဟာတုံ၊ ငှါ။ အသက္ကုဏေယျာ၊ မတတ်ကောင်းကုန်သည်။ (သမာနာ) ပိ၊ ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာတိ၊ တို့ဟူ၍။ န ဝုစ္စန္တိ၊ မဆို အပ်တော့ကုန်။ (တေ၊ ထို အကုသိုလ်တို့ကို။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာတိ၊ တို့ ဟူ၍။) ယဒိ ဝုစ္စေယျု၊ အကယ်၍ ဆိုအပ်ကုန်အံ့။ (ဝေသတိ၊ ဤသို့ ဆိုအပ်ကုန် လသော်။) ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ၊ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗ အကုသိုလ်တို့သည်။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗအကုသိုလ်တို့အား။ ကေသဉ္စိ၊ အချို့သော အကုသိုလ်တို့အား။ (အချို့သော မိမိဘဏ္ဍာ၌ဖြစ်သော အကုသိုလ် တို့အား)။ ကေစိ၊ အချို့သော အကုသိုလ်တို့သည်။ (အချို့သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စသော အကုသိုလ်တို့သည်။) ကဒါစိ၊ အတိတ် အစရှိသော တစ်စုံတစ်ခုသော အခါ၌။ အာရမ္မဏာရမ္မဏာဓိပတိ ဥပနိဿယ ပစ္စယေဟိ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၊ အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်း၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းတို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဘဝေယျု၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ စ၊ ထိုသို့ပင် ကျေးဇူးပြုနိုင်ကုန်ရာပါသော်လည်း။ ပဋ္ဌာနေ၊ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌။ ဒဿနေန၊ သည်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်ထိုက်ကုန် သော အကုသိုလ်တို့သည်။ ဘာဝနာယ၊ အထက်မဂ်သည်။ ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ပယ်ထိုက်ကုန်သော။ ကေသဉ္စိ၊ အချို့သော အကုသိုလ်တို့အား။ ကေနစိ ပစ္စယေန၊ မည်သည့် ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မမူအပ်ကုန်။

ပန၊ ဆက်။ သေက္ခာနံ၊ တို့၏ (သန္တာန်၌)။ ဝိဇ္ဇမာနာ၊ ထင်ရှားရှိကုန်သော။ ဘာဝနာယ၊ အထက်မဂ်သည်။ ပဟာတုံ၊ ငှါ။ သက္ကုဏေယျာ၊ တတ်ကောင်း ကုန်သော အကုသိုလ်တို့ကို။ ဘာဝနာယ၊ သည်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ တေနော၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ သေက္ခာနံ၊ တို့သည်။ ဝါ၊ တို့၏ (သန္တာန်၌)။ ဒဿနေန၊ သည်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်ထိုက်ကုန်သော အကုသိုလ်တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ စတ္တတ္တာ၊ စွန့်အပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တတာ၊ ထွေးအန်အပ်ပြီး ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မုတ္တတ္တာ၊ လွတ်အပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဟိနတ္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ၊ တဖန် စွန့်အပ်ပြီးကုန်

ယဒိ ဝုစ္စေယျု။ ။ အသက္ကုဏေယျာ ပရဘဏ္ဍေ ဆန္ဒရုဂါဒယော၊ ယဒိ ဝုစ္စေ ယျု၊ ကံ ဒေါသောတိ အာဟယဒိ ဝုစ္စေယျုတိ အာဒိ။—မရ။ ယဒိဝုစ္စေယျုတိ အာဒိနာ ကမေဝတ္တံ ယုတ္တိတောစ အာဂမတောစ ဝိဘာဝေတိ။ ကတ္တ ကေသဉ္စိတိ သကဘဏ္ဍေ ဆန္ဒရာဂါဒိနံ။ ကေစိတိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အာဒယော၊ ကဒါစိတိ အတိတာဒိကေ ကံသ္မိန္ဒ ကာလေ။—အနု။

သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥက္ခေဒ္ဓိတတ္တာ၊ ခွါအပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမုက္ခေဒ္ဓိတတ္တာ၊ ကောင်းစွာ ခွါအပ်ပြီးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဿာဒိ-
 တဗ္ဗာစ၊ သာယာထိုက်ကုန်သည်၎င်း။ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗာစ။ အလွန် နှစ်သက်ထိုက်
 ကုန်သည်၎င်း။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်တော့။ ပဟိနတယ ဝေ၊ ပယ်အပ်ပြီးကုန်
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ သောမနဿဟေတုဘူတာ၊ သောမနဿ၏အကြောင်း
 ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သည်၎င်း။ အဝိက္ခေပဟေတုဘူတာစ၊ မပျံ့လွင့်ခြင်း၏အကြောင်း
 ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သည်၎င်း။ (ဟုတော)။ ဒေါမနဿံ၊ ဒေါမနဿကို၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စဉ္စ၊
 ကို၎င်း။ န ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တေ၊ ထိုဒဿနေန-
 ပဟာတဗ္ဗအကုသိုလ်တို့သည်။ တေသံ၊ ထိုဘဝနာယပဟာတဗ္ဗအကုသိုလ်တို့၏။
 အာရမ္မဏာရမ္မဏာဓိပတိဘာဝံ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၏အဖြစ်၊ အာရမ္မဏာဓိပတိ
 ပစ္စည်း၏ အဖြစ်သို့၎င်း။ ပကတူပနိဿယဘာဝဉ္စ၊ ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်း၏
 အဖြစ်သို့၎င်း။ န ဂစ္ဆန္တိ၊ မကပ်ရောက်ကုန်။ ဟိ၊ မှန်။ ပဟိနေ၊ ပယ်အပ်ပြီး
 ကုန်သော အကုသိုလ်တို့ကို။ ဥပနိဿယ၊ မှီ၍။ အရိယော၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်
 သည်။ ရာဂါဒိကိလေသေ၊ ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာတို့ကို။ န ဥပ္ပါဒေတိ၊
 နိုင်။ စ၊ သာဓကကား။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန။ ပေ။ န ပစ္စာဂစ္ဆတိတိ၊ ဟူ၍။ (ဓမ္မ-
 သေနာပတိနာ၊ မဟာနိဒ္ဒေသေ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီး။ [သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊ သည်။ ယေ
 ကိလေသာ၊ တို့ကို။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ကုန်ပြီ။ တေ ကိလေသေ၊ တို့သို့။ န ပုနေ-
 တိ၊ တဖန် မရောက်။ န ပစ္စေတိ၊ တဖန် မကပ်။ န ပစ္စာဂစ္ဆတိ၊ တဖန် မလာ။ ပေ။
 အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ သည်။ ပေ။ န ပစ္စာဂစ္ဆတိ၊ မလာ။ ဤပုဒ်များ၏အဓိပ္ပါယ်ကို
 ပါရာဇိကဏ်ဘာသာဒီကာ သုဂတပုဒ်အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

စ၊ ဆက်။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့၏ (သန္တာန်၌)။ ဒဿနေန၊ သည်။ ပဟာတံ၊ ငှါ။
 သက္ကုဏေယျာ၊ တတ်ကောင်းကုန်သော အကုသိုလ်တို့သည်။ (တတ်ကောင်း
 ကုန်သော ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ် အပါယဂမနိယ ဖြစ်သော အကု
 သိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့သည်။) ဣတရေသံ၊ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗမှ တပါးကုန်သော
 ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့အား။ ကေနစိ ပစ္စယေန၊ တစုံတခုသော ပစ္စယ
 သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်။ န န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်မဟုတ်၊ ဖြစ်ကုန်

ပုထုဇ္ဇနာနံ။ ပေ။ ဟောန္တိတိ ။ ။ ပုထုဇ္ဇတို့၏ သန္တာန်၌ ဒဿနေန ပဟာ
 တဗ္ဗတရား ဟူသည် ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာနှင့် တကွ အပါယဂမနိယ အကုသိုလ်များတည်း။
 ထို့ကြောင့် “ဣတရေသံ”အရ ထို အကုသိုလ်တို့မှ တပါးသော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စသော
 အပါယဂမနိယမဟုတ်သော အကုသိုလ်များကို ယူရသည်။ [ဣတရေသန္တိ ပုထုဇ္ဇနေ
 ပဝတ္တမာနာနံ ဥဒ္ဓစ္စစိတ္တုပ္ပါဒါဒိနံ။—မဓု။ ဣတရေသန္တိ န ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာနံ။—
 အနု။ ဖွင့်ပုံမတူသော်လည်း အဓိပ္ပါယ်မှာ သဘောတူပင်တည်း။] ပဌမ နှင့် ဣတရေသံ
 နောက်က (န)ကို ဟောန္တိနှင့် တွဲပါ။ [နစ န ဟောန္တိတိ သမ္ပန္နော။—အနု။]

သည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္တံ၊ ငှါ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်းကုန်၏။ (ကသွာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။) ဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ အဿာဒေတိ၊ သာယာ၏။ အဘိနန္ဒတိ၊ အလွန် နှစ်သက်၏။ တံ၊ ထိုဒိဋ္ဌိကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ နောက်နောက်ဒိဋ္ဌိသည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။) ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။) ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ဥဒ္ဓစ္စသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ နောက်နောက် ဝိစိကိစ္ဆာသည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) ဥဒ္ဓစ္စံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာနံ၊ ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာတို့၏။ ဥဒ္ဓစ္စာရမ္မဏပစ္စယ ဘာဝဿ၊ ဥဒ္ဓစ္စ၏ အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ အဖြစ်၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဟိ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဒိဋ္ဌိ အဿာဒေတိ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ၊ ဥဒ္ဓစ္စနှင့် တကွဖြစ်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒံ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်တော်မူ၍။ ဥဒ္ဓစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဝေဉ္ဇေ ကတော၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။ (ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ရည်ရွယ်တော်မူ၍ ဥဒ္ဓစ္စဟု ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော ဤ အကြောင်းကြောင့်။) အဓိပတိပစ္စယ နိဒ္ဒေသေ၊ အဓိပတိပစ္စည်း၏ နိဒ္ဒေသ၌။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိကို။ ဂရုံကတော၊ အလေးပြု၍။ အဿာဒေတိ၊ သာယာ၏။ အဘိနန္ဒတိ၊ အလွန် နှစ်သက်၏။ တံ၊ ထိုဒိဋ္ဌိကို။ ဂရုံကတော၊ အလေးပြု၍။ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ ဧတ္တကမေဝ၊ ဤမျှလောက်ကိုသာ။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဥဒ္ဓစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ။

တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ (ထိုသို့ “ ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ” ဟုသာ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်၊ ဥဒ္ဓစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိဟု ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဒဿနဘာဝနာဟိ၊ သောတာပတ္တိမဂ် အထက်မဂ်တို့သည်။ ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ပယ်ထိုက်ကုန်သော အကုသိုလ်တို့၏။ အတိတာဒိဘာဝေန၊ အတိတ် အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ န ဝတ္တဗ္ဗတ္ထေ၊ မဆိုထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်

ဧတ္ထ ဟိ ဥဒ္ဓစ္စန္တိ။ ။ ဥဒ္ဓစ္စသည် အကုသိုလ်စိတ်အားလုံးနှင့် ယှဉ်ရကား ထိုအားလုံးနှင့်ယှဉ်သော ဥဒ္ဓစ္စကို ယူရမည်လောဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ဧတ္ထ ဟိ” စသည်ကို မိန့်။ “ဥဒ္ဓစ္စ” အရ အကုသိုလ်အားလုံးနှင့် ယှဉ်သော ဥဒ္ဓစ္စကို မယူရ။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတံ စိတ္တုပ္ပါဒ်၌ပါသော ဥဒ္ဓစ္စကိုသာ ယူရမည်ဟု သိစေလို၍ “ ဥဒ္ဓစ္စန္တိ ။ပေ။ ဝုတ္တံ”ဟု မိန့်သည်။

အတိတာဒိဘာဝေန န ဝတ္တဗ္ဗတ္ထေ ။ ။ မဂ်က အကုသိုလ်ကို ပယ်ရာ၌ အနုသယ ကိလေသာကိုသာ ပယ်၏။ ထိုအနုသယကိလေသာတို့ကို အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် အဖြစ်ဖြင့် မဆိုထိုက်။ ထို့ကြောင့် “အတိတာဒိဘာဝေန န ဝတ္တဗ္ဗတ္ထေ”ဟု ဆိုသည်။

သည်။ (သတိ) ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ယာဒိသာနံ၊ အကြင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော အကုသိုလ်တို့၏။ တာဟိ၊ ထို ဒဿနဘာဝနာတို့သည်။ အနုပုတ္တိဓမ္မတာ၊ နောင် ဖြစ်ခြင်းသဘော မရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သို့။ အာပါဒေတဗ္ဗာ၊ ရောက်စေထိုက် ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုအကုသိုလ်တို့တွင်။ ပုထုဇ္ဇနေသု၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ ဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်သောအကုသိုလ်တို့ကို။ ဒဿနံ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ကို။ အပေက္ခိတွာ၊ ငဲ့၍။ တေန၊ ထို သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ ပဟာတုံ၊ ငှါ။ သက္ကုဏေယျာ၊ တတ်ကောင်းကုန်သည်။ (ဟုတွာ) ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ၊ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗ တို့မည်၏။ သေက္ခေသု၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ ဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်သော အကုသိုလ် တို့သည်။ ဘာဝနံ၊ အထက်မဂ် ၃-ပါးကို။ အပေက္ခိတွာ၊ ၍။ တာယ၊ ထိုအထက် မဂ် ၃-ပါးသည်။ ပဟာတုံ၊ ငှါ။ သက္ကုဏေယျာ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတွာ)ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗတို့မည်၏။

တေသု၊ ထို ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗတို့တွင်။ ဘာဝနာ- ယ၊ အထက်မဂ် ၃-ပါးသည်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်ထိုက်သော အကုသိုလ်တို့သည်။ (ဥဒ္ဒစ္စစေတနာနှင့်တကွ ပယ်ထိုက်သော အကုသိုလ်ဟူသမျှတို့သည်။) သဟာယ- ဝိရဟာ၊ အဖော်မှ ကင်းကုန်သည်။ (ဟုတွာ) ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ န ဇနယန္တိ၊ မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗစေတနာယ၊ ဘာဝနာ- ယပဟာတဗ္ဗဖြစ်သော စေတနာ၏။ (ဥဒ္ဒစ္စစေတနာလည်းပါဝင်သော စေတနာ ၏)။ နာနာက္ခဏိကမ္မပစ္စယဘာဝေါ၊ နာနာက္ခဏိကမ္မပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို။ (ဘဂဝတာ) န ဝုတ္တော၊ အပ်။

ပန၊ ကား။ အပေက္ခိတဗ္ဗဒဿနဘာဝနာရဟိတာနံ၊ ရှုထိုက်သော ဒဿန ဘာဝနာမှ ကင်းကုန်သော။ ပုထုဇ္ဇနေသု၊ တို့၌။ ဥပုဇ္ဇမာနာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သကဘဏ္ဏေ၊ မိမိဥစ္စာဘဏ္ဍာ၌။ ဆန္ဒရာဂါဒိနံ၊ ဆန္ဒရာဂ အစရှိသည်တို့၏၎င်း။ ဥဒ္ဒစ္စသဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒဿစ၊ ၏၎င်း။ သံယောဇနတ္တယတဒေကဋ္ဌကိလေသာ- နံ၊ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗတပရာမာသဟူသော သံယောဇဉ် ၃-ပါး အပေါင်း၊ တဒေကဋ္ဌဖြစ်သော ကိလေသာတို့၏။ အနုပုတ္တိန္ဒတာယ၊ မပြတ်မစဲသေးကုန် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပရိက္ခိဏသဟာယာနံ၊ မကုန်သေးသော အဖော် သဟာယ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ (သကဘဏ္ဍဆန္ဒရာဂ စသည်နှင့် ဥဒ္ဒစ္စသဟဂုတ်

သဟာယဝိရဟာ။ ။ သဟာယဝိရဟာတိ ဒဿနပဟာတဗ္ဗသင်္ခါတ သဟကာရိ- ကာရဏာဘာဝတော။— အနု။ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌ဖြစ်လျှင် သောတာပတ္တိမဂ်က ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာနှင့် တကွ အပါယဂမနိယ အကုသိုလ်ဟူသမျှကို ပယ်လိုက်သောကြောင့် ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗအကုသိုလ်တို့မှာ အပါယ်ကိုချုနိုင်လောက်သော အဝိဇ္ဇာ တဏှာ အဖော်များ မရှိကြတော့။ ထိုသို့ အဖော်မရှိသောကြောင့် ပဋိသန္ဓေကျိုးကိုလည်း မဖြစ် စေနိုင်ကြ။

စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ဆိုသည်။) ဝိပါကုပ္ပါဒ်နံ၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်းကို။ ပဋိက္ခိပိတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတဓမ္မာနံ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ် တရားတို့၏။ ဝိပါကော၊ အကျိုးကို။ ဝိဘင်္ဂေ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော။ ဣတိ (အယ်)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ (အမာဂ္ဂပထာနုဂဓတာ၊ သော။ ဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။)

ယဒိ ဧဝံ၊ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်။ [အပေက္ခိတဗ္ဗ ဒဿနဘာဝနာရဟိတာနံ ပုထုဇ္ဇနေသု ဥပုဇ္ဇမာနာနံ ။ပေ။ ဝိပါကုပ္ပါဒ်နံ ပဋိက္ခိပိတုံ ယဒိ န သက္ကာ။ ဧဝံ သတိ။] အပေက္ခိတဗ္ဗဒဿနဘာဝနာရဟိတာနံ၊ ရှင့်ထိုက်သော ဒဿနဘာဝနာမှ ကင်းကုန်သော။ (သောတာပတ္တိမဂ်လည်း မပယ်နိုင်၊ အထက်မဂ်လည်း မပယ်နိုင်ကုန်သော။) အကုသလာနံ၊ တို့၏။ နေဝဒဿနေန န ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗတာ၊ နေဝဒဿနေန န ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗတို့၏ အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ (ဧဝံ သတိပိ၊ ဤသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အပေက္ခိတဗ္ဗဒဿနဘာဝနာရဟိတာနံ၊ အကုသလာနံ နေဝဒဿနေန န ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗတာ) န အာပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) အပ္ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ မပယ်ထိုက်ကုန်သော ကုသိုလ်အဗျာကတ တရားတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကိုသာ။ နေဝဒဿနေန န ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာတိ၊ တို့ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အကုသလာနံ၊ တို့၏။ အပ္ပဟာတဗ္ဗဝိရုဒ္ဓသဘာဝတ္တာစ၊ အပ္ပဟာတဗ္ဗ၏သဘောနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်သဘော ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။

ဧဝမ္ပိ၊ ဤသို့ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။ တေသံ၊ ထို အပေက္ခိတဗ္ဗဒဿနဘာဝနာရဟိတ အကုသိုလ်တရားတို့၏။ ဣမသ္မိံ တိကေ၊ ဤ ဒဿနတိက်၌။ နဝတ္တဗ္ဗတာ၊ မဟောထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာ။ (တေသံ ဣမသ္မိံ တိကေ န ဝတ္တဗ္ဗတာ) နာပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) စိတ္တုပ္ပါဒ်ကဏ္ဍေ၊ ၌။ ဒဿိတာနံ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော။ ဒွါဒေသအကုသလစိတ္တုပ္ပါဒ်နံ၊ ၁၂- ပါးကုန်သော အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်

ဆိုလိုရင်းကား - “သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ၎င်း၊ အခြားသော ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗ အကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်၎င်း၊ အပါယ်ချေနိုင်လောက်သော အဖော်သဟာယ်ခရှိသောကြောင့် ပဋိသန္ဓေကျိုးကို မပေး။ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ကား အဖော်သဟာယ် မကုန်သောကြောင့် ဒဿနပဟာတဗ္ဗ အကုသိုလ်တို့သည်၎င်း၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်၎င်း ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေးနိုင်သည်” ဟူလို။ ဤ အဓိပ္ပါယ်ကို မူလဋီကာဆရာ နှစ်သက်သောကြောင့် ဤနေရာ၌ ထုတ်ပြထားသည်။

တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ပဒေဟိ၊ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗပုဒ်၊ ဘာဝနာယ
 ပဟာတဗ္ဗ ပုဒ်တို့ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 တည်း။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ ဓမ္မဝသေန၊ တရား၏ အစွမ်းဖြင့်။
 သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သင်္ခတဓမ္မာ၊ သင်္ခတတရားတို့ကို။ သင်္ဂဟိတာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နတ္တိကေ၊ ဥပ္ပန္နတိက်၌။ ကာလဝသေန၊ ကာလ၏ အစွမ်းဖြင့်။
 အသင်္ဂဟိတာပိ၊ မသိမ်းယူအပ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ အတိတာ၊ အတိတ်
 တရားတို့ကို။ န ဝတ္တဗ္ဗာတိ၊ တို့ဟူ၍။ န ဝုတ္တာယထာ၊ ဟောတော်မမူအပ်ကုန်
 သကဲ့သို့။ (ကဿာ န ဝုတ္တာ) စိတ္တုပ္ပါဒရူပဘာဝေန၊ စိတ် စေတသိက် ရုပ်တို့၏
 အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတေသု၊ ယူအပ်ပြီးသော တရားတို့၌။ န ဝတ္တဗ္ဗဿ၊ မဟော
 ထိုက်သောတရား၏။ အဘာဝါ၊ မရှိတော့ခြင်းကြောင့်။ (န ဝုတ္တာ၊ ကုန်။) ဝေံ၊
 တူ။ ဣဓာပိ၊ ဤ ဒဿနတိက်၌လည်း။ စိတ္တုပ္ပါဒဘာဝေန၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏
 အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတေသု၊ ယူအပ်ပြီးသော တရားတို့၌။ န ဝတ္တဗ္ဗဿ၊ ။
 အဘာဝါ၊ မရှိတော့ခြင်းကြောင့်။ (မကျန်တော့ခြင်းကြောင့်။) န ဝတ္တဗ္ဗတာ၊
 မဟောထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ နဝုတ္တာ၊ မဆိုအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၏။

ဟိ၊ မှန်။ ယတ္ထ၊ အကြင်တိက်၌။ နိယောဂတော၊ အမြဲယှဉ်သောအားဖြင့်။
 န ဝတ္တဗ္ဗော၊ မဟောထိုက်သော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ စိတ္တုပ္ပါဒေါ၊
 စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုတိက်၌။ တေသံ၊ ထို စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏။
 စတုတ္ထော၊ ၄-ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ကောဋ္ဌာသော၊ အဘို့အစုသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။
 ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တပဒေသု ဝိယ၊ အကြင်အကြင် ဟောတော်မူအပ်
 သော ၃-ပုဒ်တို့ကဲ့သို့။ တတ္တာပိ၊ ထို စတုတ္ထကောဋ္ဌာသ၌လည်း။ ဘိန္ဒိတော၊
 ခဲ့၍။ ဘဇာပေတဗ္ဗေ၊ သက်ဝင်စေထိုက်ကုန်သော။ စိတ္တုပ္ပါဒေါ၊ စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ကို။
 ဘိန္ဒိတော၊ ခဲ့၍။ သိယာ နဝတ္တဗ္ဗာ ပရိတ္တာရမ္မဏာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသောနည်း
 ဖြင့်။ ဘဇာပေတိ၊ သက်ဝင်စေတော်မူ၏။ တဒဘာဝါ၊ ထို စတုတ္ထကောဋ္ဌာသ၏
 မရှိခြင်းကြောင့်။ ဥပ္ပန္နတ္တိကေ၊ ၌၎င်း။ ဣဓေ၊ ဤ ဒဿနတိက်၌၎င်း။ တထာ၊ ထို
 နဝတ္တဗ္ဗ၏အဖြစ်ဖြင့်။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မမူအပ်ကုန်။

အထဝါ၊ ကား။ သပ္ပဋိဗေဟိ၊ သပ္ပဋိဗရုပ်တို့နှင့်။ သမာနသဘာဝတ္တာ၊
 တူသောသဘောရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပဓာတုယံ၊ ရူပဓာတ်၌။ (ရူပ
 ဘုံ၌)။ တယော၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ ပထဝီ တေဇော ဝါယောဟူသော
 မဟာဘုတ်တို့ကို။ သပ္ပဋိဗာတိ၊ သပ္ပဋိဗတို့ ဟူ၍။ ဝုတ္တာယထာ၊ ဟောတော်မူ
 အပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ယထာဟ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း။ အသည-
 သတ္တာနံ၊ အသညသတ်ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့၏။ အနိဒဿနံ၊ အနိ-
 ဒဿနဖြစ်သော။ သပ္ပဋိဗံ၊ သပ္ပဋိဗဖြစ်သော။ ဧကံ၊ တခုသော။ မဟာဘူတံ၊
 ကို။ ပဋိစ္စ၊ ၍။ ဒေ၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ တို့သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ)။ ဒေ၊

ကုန်သော။ မဟာဘူတေ၊ တို့ကို။ ပဋိစ္စါရုံ။ ဧကံ၊ တခုသော။ မဟာဘူတံ၊ သည်။
 (ဥပ္ပဇ္ဇတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ပြီ။ ဧဝံ၊ တူ။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့၏သန္တာန်၌။
 ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗ သမာန သဘာဝါ၊
 ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗ အကုသိုလ်တို့နှင့် တူသောသဘောရှိသော အကုသိုလ်
 တို့ကို။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စေယျ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်
 ရ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူအပ်ကုန်လသော်။ န ဝတ္တဗ္ဗတာပသင်္ဂေ၊
 နဝတ္တဗ္ဗအဖြစ်၌ လျဉ်းပါးဘွယ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ [ပုထုဇ္ဇံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့
 သန္တာန်၌ဖြစ်သော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို စတုတ္ထကောဠာသ အဖြစ်၊
 နဝတ္တဗ္ဗတရား ဟု ဟောတော်မူဘွယ် မလို။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗ အဖြစ်ဖြင့်
 ပါသွားပြီ-ဟူလို။]

စ၊ ဆက်။ ဧဝံသတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်လသော်။ ပုထုဇ္ဇနာနံ၊ တို့၏ (သန္တာန်၌)။
 ပဝတ္တမာနာပိ၊ ဖြစ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဘာဝနာယ၊ အထက်မဂ်သည်။
 ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်ထိုက်ကုန်သော။ သကဘဏ္ဍေ၊ မိမိ၏ဥစ္စာဘဏ္ဍာ၌။ ဆန္ဒရာဂါ-
 ဒယော၊ ဆန္ဒရာဂ အစရှိသော တရားတို့သည်။ ပရဘဏ္ဍေ၊ သူတပါးတို့၏ ဥစ္စာ
 ဘဏ္ဍာ၌။ ဆန္ဒရာဂါဒိနံ၊ ဆန္ဒရာဂ အစရှိသော တရားတို့အား။ ဥပနိဿယ-
 ပစ္စယော၊ ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ရာဂေါစ၊
 သည်လည်း။ ရာဂဒိဋ္ဌိနံ၊ တို့အား။ အဓိပတိပစ္စယော၊ အဓိပတိသတ္တိဖြင့်ကျေးဇူး
 ပြုသည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ ဤအနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ လဒ္ဒေါ၊
 ရအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ။

ပန၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ အဖောဠုပ္ပတ္တာ၊ ဖောဠုပ္ပာရုံ မဟုတ်
 ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (မဟာဘူတ် ၃-ပါးတို့က ဖောဠုပ္ပာရုံ၏ ကိစ္စကို
 မပြုနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ရူပဓာတုယံ၊ ရူပဘုံ၌။ တယော၊ ၃-ပါး
 ကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ မဟာဘူတ်တို့သည်။ ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်။
 (အစစ်အမှန် အားဖြင့်။) သပ္ပဋိဿ၊ သပ္ပဋိဿ ရုပ်တို့သည်။ န (ဟောန္တိ)

အထဝါ။ပေ။နတ္ထိ ။ ။ ဥပ္ပန္နတ္ထိကေ အတိတာ၊ ဣဓ ယထာဝုတ္တ အကုသလာ
 န ဝုတ္တာ (ဥပ္ပန္နတိက်၌ အတိတ်တရားတို့ကို၎င်း၊ ဤ ဒဿနတိက်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော
 အပြားရှိသော အကုသိုလ် တရားတို့ကို၎င်း ဟောတော်မူအပ်ကုန်။) အပေက္ခိတဗ္ဗ-
 ဘာဝနာရဟိတာပိ တံ သဘာဝါ နတိဝတ္တနတော တထာ ဝုစ္စန္တိ။ (ရှင့်ထိုက်သော
 ဘာဝနာမှ ကင်းကုန်သော်လည်း ထို ဘာဝနာသဘောကို မလွန်ခြင်းကြောင့် ထို
 ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။) ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ န
 ဝတ္တဗ္ဗတာပတ္တိဒေါသံ၊ န ဝတ္တဗ္ဗအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းဟူသောအပြစ်ကို။ ပရိဟရန္တော၊
 ရှောင်လွှဲလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဿ၊ ထို န ဝတ္တဗ္ဗတာပတ္တိဒေါသ ပရိဟရဏ၏။
 ဥဒါဟရဏံ တာဝ ဒသေတံ အထဝါ ယထာ သပ္ပဋိဿဟိတံ အာဒိမာဟ။—အနု။

ယထာ၊ မဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ အပေက္ခိတဗ္ဗ ဘာဝနာရဟိတာ၊ ရှင့်ထိုက်သော အထက်မဂ် ၃-ပါးမှ ကင်းကုန်သော။ (အထက်မဂ် ၃-ပါးကို မငဲ့ကုန်သော။) ပုထုဇ္ဇနေသု၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်တို့၌။ ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သကဘဏ္ဍေ၊ မိမိ၏ ဥစ္စာဘဏ္ဍာ၌။ ဆန္ဒရာဂါဒယော၊ ဆန္ဒရာဂအစရှိသော အကုသိုလ်တို့ကို။ ပရမတ္ထတော၊ အားဖြင့်။ ဘာဝနာယ၊ အထက်မဂ် ၃-ပါးသည်။ န ပဟာတဗ္ဗာ၊ မပယ်ထိုက်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗ အကုသိုလ်တို့၏။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စယတာ၊ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်း၏အဖြစ်ကို။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မမူအပ်။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗာ၊ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗ အကုသိုလ်တို့သည်။ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာနံ၊ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗ အကုသိုလ်တို့အား။ ကေနစိ ပစ္စယေန၊ တစုံတခုသောပစ္စည်းဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိစ၊ ဤသို့လည်း။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မမူအပ်ကုန်။

ဟိ၊ မှန်။ တနည်း—ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗပစ္စယာ၊ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟူသောအကြောင်းရှိကုန်သော။ ယေ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ (သန္တိ)။ တေ၊ ထို ကိလေသာတို့သည်။ ဒဿနတော၊ သောတာပတ္တိမဂ်မှ။ ဥဒ္ဓါ အထက်၌။ န ပဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ပန၊ ဆက်။ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗပစ္စယဿပိ၊ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟူသောအကြောင်း ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတဿ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ သဟာယဝေကလ္လမတ္တမေဝ၊ အဖော်၏ ချိုတဲ့သည်၏ အဖြစ်မျှကိုသာ။ ဒဿနေန၊ သောတာပတ္တိမဂ်သည်။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ တဿ၊ ထို ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဘာဝေါ၊ အထည်ကိုယ်သဘောကို။ ဒဿနေန၊ သည်။ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတံ၊ နောင်တဖန်ဖြစ်ခြင်းသဘောမရှိသည်၏အဖြစ်သို့။ န အာပါဒိတော၊ မရောက်စေအပ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထို ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ ကေန္တဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗတာ၊ ကေန ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗ၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တာဒိသဿေဝ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ တဿ၊ ထို ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်၏။ သဟာယေ၊ အဖော်သည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ ဝိပါကုပ္ပါဒနဝစနံ၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်းကို ဆိုကြောင်း

တသ္မာ ။ ။ တသ္မာတိ ယသ္မာ သရာဂဝိတရာဂသန္တာနေသု သဟာယဝေကလ္လေန (“ သဟာယဝေကလ္လာဝေကလ္လေန၊ အဖော်၏ ချိုတဲ့သည်၏အဖြစ်၊ မချိုတဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ” ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်)။ ကမ္မဿ ဝိပါကာ ဝိပါကဓမ္မတာ ဝိယပုထုဇ္ဇေန သေက္ခ သန္တာနေသု ဥဒ္ဓစ္စ သဟဂတဿ ဝုတ္တနယေန သဝိပါကာ ဝိပါကတာ သိဒ္ဓါ။ တသ္မာ။—အနု။ ဆိုအပ်ပြီး စကားအားလုံးကို ချုံး၍ တ-သဒ္ဓါ၏အစွဲကို ဖွင့်ပြထားသည်။

စကားသည်၎င်း။ (သဟာယေ၊ သည်။) အသတိ၊ မရှိလသော်။ ဝိပါကာနုပ္ပါဒန-
ဝစနံစ၊ အကျိုးကို မဖြစ်စေခြင်းကို ဆိုကြောင်းစကားသည်၎င်း။ န ဝိရုဇ္ဈတိ၊
မဆန့်ကျင်။ ဣတိ၊ ဤကား မူလဋီကာဆရာ၏ ရှင်းပြချက်တည်း။ [ဤ ပြအပ်
ပြီးသော အဆုံးအဖြတ်အားလုံးကိုပင် အနုဋီကာ၌ ချေပထားသည်။]

သာပိ၊ ထို ဥဒ္ဒစ္စစေတနာကိုလည်း။ ဝိညာဏပစ္စယဘာဝေ၊ နောက်ဝိညာဏ်
အား ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်၌။ ယဒိ အပနေတဗ္ဗာ၊ အကယ်၍ ဖယ်ရှား
ထိုက်အံ့။ (ဝေံသဘိ၊ ဤသို့ဖယ်ရှားထိုက်သော်။) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမဝိသတိ
စေတနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ စောဒနာဘွယ်
ရှိသောကြောင့်။ တဿ၊ ထို သမဝိသတိစေတနာကို ဆိုခြင်း၏။ ကာရဏံ၊
အကြောင်းကို။ ဒဿေန္တော၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ ပန သဗ္ဗာပေတာ
ဟောန္တိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေ) အာဟ။ ယဒိ ဝေံ၊ ယင်းသို့ဖြစ်လျှင်။
အဘိညာစေတနာယ၊ အဘိညာဉ်စေတနာနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဧဝံသတိတိ၊
ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။
[“ သမဝိသတိ စေတနာ ” နေရာ၌ “ ဧဝံသတိ စေတနာ ” ဟု အဋ္ဌကထာ၌
ဆိုထိုက်သည်မဟုတ်လော-ဟူလို့၊] န (ဝတ္တဗ္ဗံ) ၊ မဆိုထိုက်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။)
အဝစနဿ၊ မဆိုခြင်း၏။ ဝုတ္တကာရဏတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်း
ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ [ဆိုအပ်ပြီးသောအကြောင်းဟူသည် “ ပရတော
ဝိညာဏဿ ပစ္စယော န ဟောတိ ” ဟု ဆိုအပ်ပြီးသောအကြောင်းတည်း။]

ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထို ဆိုအပ်ပြီးသောအကြောင်းသည်။ ဣတရာဝစနဿပိ၊
အဘိညာဉ်မှ တပါးသော ဥဒ္ဒစ္စစေတနာကို မဆိုခြင်း၏လည်း။ ကာရဏံ၊
အကြောင်းဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာန စေတနာဝစန ကာရဏဝစနေန၊
တူသောစေတနာကို မဆိုခြင်း၏အကြောင်းကို ဆိုကြောင်းစကားဖြင့်။ ယံ ကာရ-
ဏံ၊ အကြင် အကြောင်းကို။ အပေက္ခိတွာ၊ ရှိ၍။ ဧကော၊ တပါးသော ဥဒ္ဒစ္စ
စေတနာကို။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ [အဝိဇ္ဇာကြောင့် ဖြစ်ခြင်း တည်းဟူသော
အကြောင်းကိုရှု၍ တပါးသော ဥဒ္ဒစ္စစေတနာကို ဆိုအပ်ပြီ။] တေန ကာရဏေ-
န၊ ထိုအကြောင်းဖြင့်။ ဣတရာယပိ၊ အခြားသော အဘိညာဉ်စေတနာ၏လည်း။
ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ ဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ (ဒဿေတိ ဌိစပံ။) ယံ ကာရဏံ၊
အကြင်အကြောင်းကို။ အပေက္ခိတွာ၊ ရှိ။ ဣတရာ၊ အခြားသော အဘိညာဉ်
စေတနာကို။ န ဝုတ္တာ၊ မဆိုအပ်။ [ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်အား ကျေးဇူးမပြုနိုင်ခြင်း
ဟူသောအကြောင်းကိုရှု၍ အဘိညာဉ်စေတနာကို မဆိုအပ်။] တေန ကာရဏေ-
နစ၊ ထို အကြောင်းဖြင့်လည်း။ [ယဉ္ဇမ္ပ စ ကိ ဤ၌ယူသည်။] ဝုတ္တာယပိ၊ ဆိုအပ်
ပြီးသော ဥဒ္ဒစ္စစေတနာ၏လည်း။ အဝတ္တဗ္ဗတံ၊ မဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို။
ဒဿေတိ၊ ပြ၏။

အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော၊ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရသည်။ စိတ္တသင်္ခါရောဝေ၊ စိတ္တသင်္ခါရတမျိုးသာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘေဒါဘာဝါ၊ အကွဲအပြား၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပါကဋ္ဌော၊ ထင်ရှား၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုအာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရကို။ သံယောဂေါ၊ ကာယသင်္ခါရ စသည်တို့နှင့် ယှဉ်စပ်ခြင်းကို။ နဒဿိတော၊ မပြုအပ်။

သုခသညာယ ဂဟေတွာတိ ဧတေန၊ ဟူသောဤပါဌ်ဖြင့်။ တဏှာပဝတ္တိံ၊ တဏှာ၏ ဖြစ်ပုံကို။ ဒဿေတိ၊ ပြစ်။ တဏှာပရိက္ခာရေတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ တဏှာယ၊ တဏှာ၏။ ပရိဝါရေ၊ အခြံအရံ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝါ၊ တနည်း။ တဏှာယ၊ တဏှာသည်။ သုခံ၊ ချမ်းသာလေစွ။ သုဘံ၊ တင့်တယ်ပေစွ။ ဣတိ-အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ သင်္ခတေ၊ ပြင်ဆင်အပ်ကုန်သော။ အလကံတေ၊ တန်ဆာဆင်အပ်ကုန်သော။ (သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ဌှပ်။) ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ အတ္ထော၊ သင်္ခတေပုဒ်၏ အနက်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခတေတိပဒဿ၊ ၏။ အလကံတေတိ အတ္ထော ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တဏှာ၊ တဏှာသည်။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခ၏။ သမုဒယော၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဇာနန္တော၊ မသိသောသတ္တဝါသည်။ အဟံ၊ သည်။ ကာယဿ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ မရဏာ၊ သေခြင်းမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ခတ္တိယမဟာ-သာလာနံ၊ များသော ဥစ္စာနှစ်ရှိသော ခတ္တိယတို့၏။ သဟဗျတံဝါ၊ အဖော်၏ အဖြစ်သို့သော်လည်း။ ဥပပဇ္ဇေယျံ၊ ကပ်ရောက်ရပါမူကား။ အဟောဝတ၊ အော် ကောင်းလေစွ။ ဣတိ၊ ဤသို့ တောင့်တ၍။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ ပရိ-က္ခရေတိ၊ ပြုစီမံ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (သင်္ခတေတိ ပဒဿ အလကံတေတိ အတ္ထော ဝိညာယတိ၊ ၏။)

အမရဏတ္တာတိ၊ မသေခြင်းအကျိုးရှိ၏ဟူ၍။ ဂဟိတာ၊ မှတ်ယူအပ်သော။ ဒုက္ခရကိရိယာ၊ ဒုက္ခရအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည်။ အမရတပေါ၊ အမရတပမည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒေဝဘာဝတ္ထံ၊ နတ်ဗြဟ္မာ၏အဖြစ် အကျိုးငှါ။ တပေါ၊ ကျင့်ခြင်းသည်။ အမရတပေါ၊ မည်၏။ [အမရကို“ဒေဝ”ဟု ဖွင့်သည်။] ဝါ၊ တနည်း။ ဒုက္ခတ္တာ၊ ဒုက္ခ၏အဖြစ်ကြောင့်။ မရော မာရကော၊ မိမိကို သေစေတတ်သော။ တပေါ၊ သည်။ အမရတပေါ၊ မည်၏။ [ဆင်းရဲလွန်းသည့်အတွက် အဆိပ်သောက်ခြင်း၊ ကြိုးဆွဲချခြင်းအစရှိသော ကိုယ်ကိုယ်ကို သတ်သေကြောင်း အကျင့်တည်း။] ဒိဋ္ဌေ၊ မြင်အပ်သောအာရုံ၌။ အဒိဋ္ဌသဒ္ဓေါဝိယ၊ အဒိဋ္ဌသဒ္ဓါကို ကဲ့သို့။ [မြင်လျက်သားနှင့် မမြင်ဟု ပြောဆိုရာ၌ အဒိဋ္ဌသဒ္ဓါသည် ဒိဋ္ဌအနက်ကို ဟောသကဲ့သို့။] မရေသု၊ သေတတ်သော တရားတို့၌။ အမရသဒ္ဓေါ၊ အမရသဒ္ဓါကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။

ဇာတိအာဒိ ပပါတဒုက္ခ ဇနနတော၊ ချောက်ကမ်းပါးသို့ ကျရောက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဒုက္ခနှင့်တူသော ဇာတိအစရှိသော ဒုက္ခကိုဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပုညာဘိသင်္ခါရဿ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ၏။ မရပပါတ သဒိသတော၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့၏အထွတ်ဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်သော တောင်ထွတ်မှ ခုန်ချခြင်းနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ရမဏီယဘာဝေနစ၊ မွေ့လျော်ဘွယ်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ အဿာဒဘာဝေနစ၊ သာယာဘွယ်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ဂယုမာနံ၊ မှတ်ယူအပ်သော။ ပုညဖလံ၊ ကောင်းမှု၏အကျိုးသည်။ ဒီပသိခါမဓုလိတ္တသတ္တဓာရာသဒိသံ၊ မီးလျှံ၊ ပျားရည်ဖြင့် သုတ်လိမ်းအပ်သော ဓားသွားနှင့်တူ၏။ တဒတ္ထော၊ ထို ပုညဖလဟူသော အကျိုးရှိသော။ ပုညာဘိသင်္ခါရောစ၊ သည်လည်း။ တံနိပါတ လေဟနသဒိသော၊ ထို မီးအလျှံသို့ ကျရောက်ခြင်း၊ ထိုမဓုလိတ္တ ဓားသွားကို လျက်ခြင်းနှင့်တူ၏။

ဣမိဿာယ ပရိဗ္ဗာဇိကာယ၊ ဤ ပရိဗိုဇ်မကလေး၏။ တရုဏာယ၊ နုနယ်သော။ မုဒုကာယ၊ နူးညံ့သော။ လောမသာယ၊ များသော အမွှေးရှိသော။ ဗာဟာယ၊ လက်မောင်း၏။ သမ္ဗုဿော၊ အတွေ့သည်။ သုခေါ၊ ချမ်းသာကြောင်းတည်း။ ဝါ၊ ကောင်းမွန်လေစွ။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသော အခြင်းအရာဖြင့်။ သုခသညာယ၊ သုခဟူသော အမှတ်သညာကြောင့်။ (အာရဘတိ ဌိစပ်)။ ဗာလော၊ ကလေးသည်။ ဂူထကီဠနံ၊ မစင်ကို ကစားခြင်းကို။ (အာရဘတိ) ဝိယ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့၎င်း။ ကိလေသာဘိဘူတတာယ၊ ကိလေသာသည် လွှမ်းမိုးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (အာရဘတိ ဌိစပ်။) ကောဓာရတိအဘိဘူတော၊ စိတ်ဆိုးခြင်း၊ မမွေ့မလျော်ခြင်းသည် လွှမ်းမိုးအပ်သောယောက်ျားသည်။ အသဝသော၊ မိမိအလိုမရှိသည်။ ဝါ၊ မိမိအလို၌ မိမိမလိုက်ပါနိုင်သည်။ မရိတုကာမော၊ သေခြင်းကို အလိုရှိသည်။ (ဟုတွာ)။ ဝိသခါဒနံ၊ အဆိပ်ကို စားခြင်းကို။ (အာရဘတိ) ဝိယ၊ အားထုတ်သကဲ့သို့၎င်း။ (တထာ၊ ထိုအတူ။) ကရဏဖလက္ခဏေသု၊ ပြုရာခဏ၊ အကျိုးပေးရာခဏတို့၌။ ဇိဂုစ္ဆနိယံ၊ စက်ဆုပ်ထိုက်သော။ ဒုက္ခဉ္စ၊ ဒုက္ခလည်းဖြစ်သော။ အပုညာဘိသင်္ခါရံ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရကို။ အာရဘတိ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ လောဘသဟဂတဿ၊ လောဘသဟဂုတ်စိတ်၏။ ဂူထကီဠန သဒိသတော၊ မစင်ကိုကစားခြင်းနှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ဒေါသသဟဂတဿ၊ ၏။ ဝိသခါဒနသဒိသတော၊ အဆိပ်ကို စားခြင်းနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။

ကာမဂုဏသမိဒ္ဓိယာ၊ ကာမဂုဏ်၏ ပေါ့များကြွယ်ဝခြင်းကြောင့်။ သဘယသပိ၊ ဘေးနှင့်လည်း တကွဖြစ်သော။ ပိသာစနဂရဿ၊ ဘီလူးမြို့၏။ သုခဝိပလ္လသဟေတုဘာဝေါ၊ သုခ ဟု ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် မှတ်ထင်ခြင်း၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ သို့။ နိရန္တရတာယ၊ အကြား

အကြား၌ ဇာတ်မတူသောတရား မရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အတွက်။ အနုပလက္ခိယမာန ဥပ္ပါဒဝယာနံ၊ မမှတ်သားအပ်သော ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းရှိ ကုန်သော။ [ဇာတ်မတူသော တရားတပါး ပါဝင်နေလျှင် ရှေးတရား၏ပျက်ခြင်း သည် ထင်ရှား၏။ နောက်တရား၏ဖြစ်ခြင်းလည်း ထင်ရှား၏။ ထိုကဲ့သို့ထင်ရှား လောက်အောင် အကြားအကြား၌ တရားတပါး မရှိသောကြောင့် မှတ်သား၍ မလွယ်ကူသော ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းရှိသော အရူပဝိပါက်များ—ဟူလို။] ဒီသ- သန္တာနတာယ၊ ရှည်သောအစဉ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အတွက်။ အဂယု- မာနဝိပရိကာမာနံ၊ မယူအပ် မယူနိုင်သော ဝိပရိကာမ သဘောရှိကုန်သော။ [ဝိပါက်အစဉ်သန္တာန်က ရှည်လျားသည့်အတွက် ဝိပရိကာမဖြစ်ပုံကို ဉာဏ်ဖြင့် လွယ်ကူစွာ မယူနိုင်ကုန်သော။] သင်္ခါရဝိပရိကာမဒုက္ခဘူတာနမ္ပိ၊ သင်္ခါရဒုက္ခ၊ ဝိပရိကာမဒုက္ခဖြစ်၍လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အရူပဝိပါကာနံ၊ အရူပဝိပါက်တို့၏။ နိစ္စာဒိဝိပလ္လာသဟေတုဘာဝေါ၊ နိစ္စ အစရှိသော ဝိပလ္လာသ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတံ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို အရူပဝိပါက်တို့၏။ ပိသာစ- နဂရသဒိသတာ၊ ဘီလူးမြို့နှင့်တူသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရဿ၊ ၏။ တဒဘိမုခဂမနသဒိသတာ စ၊ ထိုမြို့သို့ ရွှေ့ရွှေ့သွားခြင်းနှင့် တူသည်၏အဖြစ် ကို၎င်း။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။

တာဝါတိ၊ တာဝဟူသောသဒ္ဓါသည်။ ဝတ္တဗ္ဗန္တရာပေက္ခော၊ ဆိုထိုက်သော အနက်တပါးကို ရှုငဲ့ခြင်းရှိသော။ နိပါတော၊ နိပါတ်တည်း။ [ဤနေရာ၌ ဆိုအပ် လတ္တံ့သော ပြဿနာကို ရှုငဲ့သော နိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့အား။ ပစ္စယော (ဟောတံ။) ဣတိ ဣဒံ (အတ္ထ- ဇာတံ)၊ ဤ အနက်သဘောသည်။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ သိဒ္ဓံ၊ ပြီးစီးပါပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ပဌမအနက်သဘော ပြီးစီးပါသော်လည်း။ အပရံ၊ တပါးသော။ ဣဒံ၊ ဤပြဿနာကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သေး၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဝတ္တဗ္ဗန္တရာပေက္ခော။ ။ဝတ္တဗ္ဗော + အန္တရာဝတ္တဗ္ဗန္တရာ (ဆိုထိုက်သောတခြားသော အနက်) ဝတ္တဗ္ဗန္တရဿ (ကို) + အပေက္ခာ ယဿာတိ ဝတ္တဗ္ဗန္တရာပေက္ခော= ဆိုထိုက်သော အခြားသောအနက်ကို ငဲ့ခြင်းရှိသော နိပါတ်သဒ္ဓါ၊ တာဝသဒ္ဓါ၏အနက် တို့သည် “ပဌမတ္ထေ ကမတ္ထေ စ၊ ဝတ္တဗ္ဗန္တရာပေက္ခော၊ အနုညာတေသု အတ္ထေသု၊ တာဝသဒ္ဓေါ ပဒိဿတိ” နှင့်အညီ ၄-မျိုးရှိ၏။

အနုဒ္ဓိကာ။ ။အနုဒ္ဓိကာ၌ ပဒုပုရဏအနက်၊ ပရိမာဏနိယမန အနက်တို့ကိုလည်း ပြသေး၏။ ထိုတွင် “န တာဝါဟံ ပါပိမ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ=အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ပရိသတ် ၄-ပါး စွမ်းရည်သတ္တိ ပြည့်ပြည့်စုံစုံမရှိသေး၊ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော် မမူသေး” ဟု မိန့်တော်မူရာ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာ ကာလ၏ အတိုင်းအရှည်ကို သတ်မှတ်သော ပရိမာဏနိယမန အနက်တည်း။

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ ပန သဗ္ဗာပေတာ ဟောန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (အဋ္ဌကထာ၌ဆိုအပ်ပြီ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဘိညာဓကေနာနံ၊ အဘိညာဉ်စေတနာတို့အား။ ပစ္စယဘာဝံ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ စေတောပရိယ ပုဗ္ဗေနိဝါသ အနာဂတံသညဏေဟိ၊ စေတောပရိယဉာဏ်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၊ အနာဂတံသညဏ်တို့ဖြင့်။ ပရေသံ၊ သူတပါးတို့၏ ၎င်း။ အတ္တနောစ၊ မိမိ၏၎င်း။ သမောဟစိတ္တဇာနနကလေ၊ မောဟနှင့်တကွ ဖြစ်သောစိတ်ကို သိရာအခါ၌။ (ရူပါဝစရာနံ ပုညဘိသင်္ခါရာနံ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော ဟောတိ။) ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ အဝိဇ္ဇာသမ္ပုဋ္ဌတ္တာတိ၊ ကား။ ဘဝါဒိနဝပဋိစ္ဆာဒိကာယ၊ ဘဝ၏ အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ဖြင့်။ သမ္ပုဋ္ဌတ္တာ၊ ပြင်းစွာတွေ့ဝေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (“ကမဘဝ ရူပဘဝသမ္ပုတ္တိယော ပထေတ္တာ” ၌စပ်။)

ရာဂါဒိနန္တိ၊ ကား။ ရာဂဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆုဒ္ဓစ္စဒေါမနဿာနံ၊ ရာဂ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ ဒေါမနဿတို့၏။ အဝိဇ္ဇာသမ္ပုတ္တရာဂါဒိအဿာဒနကာလေသု၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် သမ္ပုတ္တဖြစ်သော ရာဂအစရှိသည်တို့ကို သာယာရာ ကာလတို့၌။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာကို။ အလေ့၊ အာရုံပြု၍။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ပုံကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိထိုက်၏။ ဂရုံကတော၊ အလေးဂရုပြု၍။ အဿာဒနံ၊ သာယာခြင်းကို။ ရာဂဒိဋ္ဌိသမ္ပုတ္တာယဝေ၊ ရာဂဒိဋ္ဌိတို့နှင့် သမ္ပုတ္တဖြစ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာယ၊ နှင့်။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ [လောဘမူက ဒေါသမူမောဟတို့၏ အလေးဂရု အာရုံပြု၍မဖြစ်သောကြောင့် ဒေါမနဿတို့နှင့် သမ္ပုတ္တဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာနှင့် မယှဉ်စေထိုက်။]

စ၊ ဆက်။ အဿာဒနံ၊ သာယာခြင်းဟူသည်။ ရာဂေါ၊ ၎င်း။ တဒဝိပ္ပယုတ္တာ၊ ထိုရာဂနှင့်မကွေမကွာယှဉ်သော။ ဒိဋ္ဌိစ၊ ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဿာဒနဝစနေနေဝ၊ သာယာခြင်းကိုဆိုကြောင်း စကားဖြင့်ပင်။ ယထာဝုတ္တံ၊ သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ ဂရုံ ကရောန္တိ၊ အလေးဂရုပြုသော။ ဒိဋ္ဌိစ၊ ကိုလည်း။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ စ၊ ဆက်။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ သရူပေန၊ သရုပ်အားဖြင့်။ ဝုတ္တေဟိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ [ရာဂံ ဂရုံ ကတော အဿာဒေတိ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ဂရုံ ကတော ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဒိဋ္ဌိ ဂရုံ ကတော အဿာဒေတိ အဘိနန္ဒတိ။ တံ ဂရုံ ကတော ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။] ရာဂါဒိဟိ၊ ရာဂ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ တံသမ္ပုတ္တသင်္ခါရဿ၊ ထို ရာဂ အစရှိသည်တို့နှင့် သမ္ပုတ္တဖြစ်သော သင်္ခါရ၏။ အဝိဇ္ဇာရမ္မဏာဒိတံ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ။ [အာဒိသဒ္ဓေန အာရမ္မဏာဓိပတိအာရမ္မဏူပနိဿယပကတူပနိဿယေ၊ အနန္တရာဒိကေစ ပစ္စယေ သင်္ဂဏှာတိ။-အနု။]

အနုဝိဇ္ဇာရမ္မဏဿ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အာရုံမရှိသော။ (အဝိဇ္ဇာမှတစ်ပါး အခြားတရားကို အာရုံပြုသော။) အာရမ္မဏာဓိပတိအနန္တရာဒိပစ္စယာဝစနေသု၊ အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်း၊ အနန္တရာဒိပစ္စည်းတို့ဝယ် ဟောကြောင်းဖြစ်သော စကားရပ်တို့၌။ အဝုတ္တဿ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဝုတ္တဿ စ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ သဗ္ဗဿ၊ သော။ ပဌမဇဝနဿ၊ ပဌမဇောကို။ သင်္ဂဏှနတ္ထံ၊ သိမ်းယူခြင်းအကျိုးငှါ။ ယံ ကိဉ္စိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ [ဤဝါကျ၌ ရသင့်သလို ယောဇနာပုံကို အနုဋီကာ၌ကြည့်ပါ။] ဝုတ္တနယေနာတိ၊ ကား။ သမတိက္ကမဘဝပတ္တနာဝသေန၊ အဝိဇ္ဇာကို လွန်မြောက်ခြင်း၊ ဘဝကိုတောင့်တခြင်း၏အစွမ်းဟူသော။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ (ဝေဒိတဗ္ဗော ဌှစ်စပ်)။

ဧကကာရဏဝါဒေါ အာပဇ္ဇတိတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ဒေါသပ္ပသင်္ဂေါ၊ အပြစ်၏ ကပ်ငြိဘွယ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဧကကာရဏဝါဒေါ၊ ကို။ အနိဋ္ဌော၊ အလိုမရှိအပ်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) သဗ္ဗဿ၊ အလုံးစုံသော အကျိုးတရား၏။ သဗ္ဗကာလေ၊ ၌။ သမ္ဘဝါပတ္တိတော၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဧကသဒိသသဘာဝါပတ္တိတော စ၊ တထပ်တည်း တူသောသဘောရှိသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်၎င်းတည်း။

ဧကကာရဏဝါဒေါ အာပဇ္ဇတိ ။ ။ ပကတိဝါဒ စသည်တို့နှင့် တကွ ဧကကာရဏဝါဒ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌသာလိနီ၊ မူလဋီကာနိဿယ၊ ကာမကုသိုလ် ပဒဘာဇနီအဖွင့်၌ပြခဲ့ပြီ။ ကာလဝါဒ၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း သစ္စဝိဘင်း၊ ဥဒ္ဓေသအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။ အနုဋီကာ၌လည်း အောက်ပါအတိုင်း အဓိပ္ပါယ်အကျယ် ပြထားသေး၏။

အနု။ ။ ပကတိဣဿရပဇာပတိပုရိသကာလာဒိဝါဒါ ယထာ၊ ပကတိဝါဒ၊ ဣဿရဝါဒ၊ ပဇာပတိဝါဒ၊ ပုရိသဝါဒ၊ ကာလဝါဒ အစရှိသော ဝါဒတို့ကဲ့သို့။ ဧကကာရဏဝါဒေါ၊ သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ လောကဿ၊ ကမ္ဘာလောက၏။ ဧကသ္မိယေဝ၊ တခုတည်းသော ပကတိသည်သာလျှင်။ ကာရဏဘူတေ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ (ဧကကာရဏဝါဒီတို့၏ အယူအတိုင်းဖြစ်လသော်။) တတော၊ ထိုတခုတည်းသောအကြောင်းကြောင့်။ သကလာယ၊ အလုံးစုံသော အကျိုး၏။ ပဝတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အနဝသေသတော၊ အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်၎င်း။ သဗ္ဗဒါစ၊ အခါခပ်သိမ်း၎င်း။ ပဝတ္တိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ကသ္မာ) အပေက္ခိတဗ္ဗဿ၊ ရှင့်ထိုက်သော။ ကာရဏန္တရဿ၊ အကြောင်းတမျိုး၏။ (မူလအကြောင်းမှ တစ်ပါးသော အကြောင်း၏) အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ စ၊ ဆက်။ တေ၊ ဤ အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်၎င်း၊ အခါခပ်သိမ်း၎င်း ဖြစ်ခြင်းသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊ ဝိညာယတိ) ကမေနေဝ၊ အစဉ်အားဖြင့်သာ။ (အကျိုးတမျိုးပြီးမှ တမျိုးသာ) ပဝတ္တိယာ၊ ကို။ ဒဿနတော၊ ကြောင့်။ (ဝိညာယတိ) ။...ပန၊ စင်စစ်ကား။ ကာရဏန္တရပေက္ခတာယ၊ အကြောင်းတစ်ပါးကို ငဲ့ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကကာရဏဝါဒေါ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တီသု၊ ကုန်သော။ ပကာရေသု၊ အပြားတို့သည်။ (ကေ
 ကောဘောဏ္ဍေသော အပြားတို့သည်။) အဝိဇ္ဇမာနေသု၊ ထင်ရှားမရှိကုန်သော်
 ၎င်း။ ပါရိဝေသေန၊ နည်းအားဖြင့်။ (ထက်ဝန်းကျင် ကြွင်းကျန်သည်ကို
 ယူကြောင်းနည်းအားဖြင့်။) စတုတ္ထေဝေ၊ ၄-ခုမြောက်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကေ-
 ဟေတုဖလဒီပနေ၊ တပါးသောအကြောင်း၊ တပါးသောအကျိုးကိုပြုခြင်းသည်။
 ဝိဇ္ဇမာနေစ၊ ထင်ရှားရှိသော် ၎င်း။ အတ္ထော၊ အကျိုးပယောဇဉ်သည်။ အတ္ထိ၊
 ရှိ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ကောကာရဏနိဒ္ဒေသော၊ သည်။) နုပပဇ္ဇတိ၊ မသင့်
 သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ဥပပဇ္ဇတိဝေ၊ သင့်သည်သာ။)

ယထာဖဿံ ဝေဒနာဝဝတ္တာနတောတိ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သုခဝေဒနိ-
 ယံ၊ သုခဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ ဖဿံ၊ ကို။ ပဋိစ္စ၊ ရှိ။ သုခါ၊ သုခ
 ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်
 ဖြင့်၎င်း။ စက္ခုစ ပဋိစ္စ။ ပေ။ တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာတိ
 အာဒိနာစ၊ စက္ခုစ ပဋိစ္စ။ ပေ။ ဝေဒနာ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်၎င်း။ သုခဝေဒနိ-
 ယာဒိ စက္ခုသမ္ပယာဒိ အနုရူပေန၊ သုခဝေဒနိယ အစရှိသော အကြောင်း၊
 စက္ခုသမ္ပယ ဝသောအကြောင်းတို့အား လျော်သောအားဖြင့်။ သုခဝေဒနာဒိ-
 စက္ခုသမ္ပယဇာဒိဝေဒနာဒိနံ၊ သုခဝေဒနာ အစရှိသော အကျိုးတရား၊ စက္ခု
 သမ္ပယဇာဝေဒနာ အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏။ ဝဝတ္တာနတော၊ အသီး
 အသီးပိုင်းခြား၍ တည်ခြင်းကြောင့်တည်း။ စက္ခုရူပါဒိသု။ စက္ခုပသာဒရူပါရုံ
 အစရှိသည်တို့သည်။ သမာနေသု၊ တူကုန်လသော်။ ဖဿဝသေန၊ ဖဿ၏
 အစွမ်းဖြင့်။ သုခါဒိဝိပရိယာယာ ဘာဝတော၊ သုခ အစရှိသည်၏ ပြောင်းလဲ
 ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ရူပမနသိကာရာဒိသု၊ ရူပါရုံ မနသိကာရ အစရှိ
 သည်တို့သည်။ သမာနေသုစ၊ တူပြန်ကုန်သော်လည်း။ စက္ခာဒိသံသနုနဝသေန၊
 စက္ခုအစရှိသည်တို့၌ ထိခိုက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ စက္ခုသမ္ပယဇာဒိဝိပရိယာယာ-
 ဘာဝတော၊ စက္ခုသမ္ပယဇာ အစရှိသောဝေဒနာ၏ ပြောင်းလဲခြင်း၏ မရှိခြင်း

အဟာတော၊ ဖယ်အပ်ပြီးသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်တော့၏။ (ကသ္မာ)။ ကေဿစ၊ တပါး
 သော အရာဝတ္ထု၏လည်း။ အနေက သဘာဝတာ ဘာဝါ၊ တပါးမက များသော
 သဘောရှိသည်၏အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ယတ္ထကာ၊ အကြင်မျှလောက်သော
 အကျိုးတို့သည်။ တတော၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ သဗ္ဗေဟိ၊
 ကုန်သော၊ တေဟိ၊ ထိုအကျိုးတို့သည်။ သမာနသဘာဝေဟေဝ၊ တူသော သဘော
 ရှိကုန်သည်သာ။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဝိသဒိသေဟိ၊ မတူသောသဘော ရှိကုန်သည်။
 န (ဘဝိတဗ္ဗံ) ၊ ရာ။ ဣတရထာ၊ ဤသို့မဟုတ်လျှင်။ တဿ၊ ထိုအကြောင်း၏။ ကေ-
 ဘာဝေဝေ၊ တခုတည်း၏အဖြစ်သည်ပင်။ န သိယာ၊ မဖြစ်တော့ရာ။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊
 ကို။ သပ္ပဿ ။ပေ။ ပဝတ္ထိတော စာတိ၊ ဟူ၍။ (ဒို့ကာကာရော) အာဟ။

ကြောင့်၎င်း။ အညပစ္စယ သာမညေ၊ အခြားသော အကြောင်းတို့၏ တူကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ) ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဖဿဝသေန၊ ဖဿ၏ အစွမ်းကြောင့်။ သုခါဒိ စက္ခုသမ္ဘယဇာဒိနံ၊ သုခ အစရှိသောဝေဒနာ၊ စက္ခုသမ္ဘယဇာဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၏။ သြဋ္ဌာရိက သုခမာဒိသင်္ကရာဘာဝတော စ၊ သြဋ္ဌာရိက သုခမ အစရှိသည်တို့၏ ရောယှက်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း တည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

သုခါဒိနံ၊ သုခ အစရှိသည်တို့၏။ ယထာဝုတ္တသမ္ဘယဿ၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော သမ္ဘယ၏။ အဝိပရိတော၊ မဖောက်မပြန်သော။ ပစ္စယဘာဝေါ ဝေ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်သည်ပင်။ ယထာဝေဒနံ၊ ဝေဒနာအားလျော်စွာ။ ဖဿဝတ္ထာနံ၊ ဖဿ၏ အသီးအသီး ပိုင်းခြား၍ တည်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာရဏဖလဝိသေသေန၊ အကြောင်း အကျိုးတို့၏ ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဖလကာရဏဝိသေသနိစ္ဆယော၊ အကျိုး အကြောင်းတို့၏ ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥဘယတ္ထာပိ၊ ၂-ပါးစုံသော အကြောင်းအကျိုး၌လည်း။ နိစ္ဆယော၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ ဝတ္ထာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္ထော၊ ဆိုအပ်ပြီ။

ကမ္မာဒယောတိ၊ ကား။ ကမ္မာ ဟာရ ဥတုအာဒယော၊ ကံ၊ အာဟာရ၊ ဥတု အစရှိသောအကြောင်းတို့သည်။ အပါကဋ္ဌာ၊ မထင်ရှားကုန်။ (ကဿ၊ ဝိညာယတိ။) သေမှပဋိကာရေန၊ သလိပ်ကို ကုစားလိုက်ခြင်းအားဖြင့်။ ရောဂုပသမတော၊ ရောဂါ၏ ငြိမ်းအေးခြင်းကြောင့်။ (ဝိညာယတိ)။

ဥတု အာဒယော။ ။ ဥတုအာဒယောတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ စိတ္တဝိသမာစာရာ၊ စိတ်၊ မညီမညွတ် ပြုကျင့်ခြင်းတို့ကို၎င်း။ ပိတ္တဝါတာဒယောပိ၊ သည်းခြေလေ အစရှိသည်တို့ကို၎င်း။ သင်္ကယန္တိ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်၏။ (ကံကြောင့်၎င်း၊ အစာအာဟာရကြောင့်၎င်း၊ ဥတုဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့်၎င်း ရောဂါရနိုင်သည်သာ မကသေး၊ စိတ် မချမ်းသာခြင်းကြောင့်၎င်း၊ မညီမညွတ် မမျှမတ ကာမကို သွားလာခြင်း စသော အကြောင်းကြောင့်၎င်း၊ သည်းခြေ၏ ပျက်ခြင်း၊ အတွင်းလေ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း အစရှိသော အကြောင်းကြောင့်၎င်း ရောဂါရနိုင်၏။ ထို အကြောင်းအားလုံးကို အာဒိ သဒ္ဓါဖြင့် သိမ်းယူသည်။)

သေမှပဋိကာရေန ။ ။ ကေသ္မိံ၊ တခုသော။ ဒေါသေ၊ အပြစ်သည်။ ကုပိတေ၊ ပျက်လသော်။ ဣတရေပိ၊ အခြားသောအကြောင်းတို့သည်လည်း။ ခေါဘံ၊ ချောက်ချားခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ တေသု၊ ထိုကံစသော အကြောင်းတို့သည်။ သန္ဓေသုပိ၊ ထင်ရှားရှိ ကုန်သော်လည်း။ သေမှပဋိကာရေန၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ အတုက်။ ရောဂုပသမတော၊ ရောဂါ၏ ငြိမ်းအေးခြင်းကြောင့်။ သေမှော၊ သည်။ ပါကဋ္ဌော၊ ထင်ရှား၏။ ဣတိအတ္ထော။ —အနု။

အဿာဒါနုပဿိနော တဏှာ ပဝဇုတိတိ ဝစနတောတိ၊ ကား။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သံယောဇနိယေသု၊ သံယောဇဉ်၏ အကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မသု၊ တရားတို့၌။ အဿာဒါနုပဿိနော၊ သာယာဘယ်ဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ တဏှာ၊ သည်။ ပဝဇုတိ၊ ၏။ တဏှာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ)။ ဣတိဣမိနာ သုတ္တေန၊ ဤသုတ်ဖြင့်။ တဏှာယ၊ ၏။ သင်္ခါရကာရဏဘာဝဿ၊ သင်္ခါရ၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (တဏှာ-ဒီနံ သင်္ခါရဟေတုနံ ဟေတု ဌစပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ပုန၊ တဖန်။ တဿာပိ၊ ထိုဘဏှာ၏လည်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ကာရဏံ၊ တည်း။ ဣတိဣမဿ အတ္ထဿ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ အဝိဇ္ဇာ သမုဒယာ အာသဝသမုဒယောတိ ဝစနတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ဝါ၊ တနည်း။ တဏှာ၊ တဏှာသည်၎င်း။ စတုရူပါဒါနဘူတာ၊ ၄-ပါး သော ဥပါဒါန်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမဘဝဒိဋ္ဌာသဝါစ၊ ကာမာသဝ၊ ဘဝါသဝ၊ ဒိဋ္ဌာသဝတို့သည်၎င်း။ သင်္ခါရဿ၊ သင်္ခါရ၏။ ကာရဏံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ရှား၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သုတ္တဒ္ဓယေနပိ၊ သုတ် ၂-ပါး အပေါင်းဖြင့်လည်း။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ သင်္ခါရကာရဏဘာဝမေဝ၊ သင်္ခါရတို့၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကိုသာ။ ဒဿေတိ၊ ၏။ [ဝေဖြင့် ရှေ့နည်း၌ကဲ့သို့ အဝိဇ္ဇာ၏ တဏှာ၏ အကြောင်းအဖြစ်ကို ပြသည်မဟုတ်ဟု ကန့်။] ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း-ကဿာ၊ ကြောင့်။ သုတ္တဒ္ဓယေနပိ၊ အဝိဇ္ဇာယ၊ သင်္ခါရကာရဏ ဘာဝမေဝ၊ ဒဿေတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ အဿာဒါနု-ပဿိနောတိဝစနေန၊ ဟူသောစကားဖြင့်။ အာဒိနဝပဋိစ္ဆာဒနကိစ္စာ၊ အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းခြင်းကိစ္စရှိသော။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ တဏှာယ၊ ၏။ ကာရဏံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဿိတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သုတ္တဒ္ဓယေနပိ။ ပေ။ ဒဿေတိ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ။)

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဒ္ဓါ၊ ဉာဏ်ပညာမရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုညာဘိ-သင်္ခါရာဒိကေ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့ကို။ အဘိသင်္ခရေတိ၊ စီမံ ပြုလုပ် အားထုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ သင်္ခါရကာရဏဘာဝဿ၊ သင်္ခါရတို့၏ အကြောင်းတို့အဖြစ်၏။ ပါကဋ္ဌတ္တာ၊ ကြောင့်။ အဝိဒ္ဓသုဘာဝေါ၊ ပညာမရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အဝိဇ္ဇာကို။ သင်္ခါရကာရဏဘာဝေန၊ သင်္ခါရ တို့၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ခိဏာသဝဿ၊ ရဟန္တာ၏။ သင်္ခါရာဘာဝတော၊ သင်္ခါရတို့၏ မရှိခြင်း ကြောင့်။ (မရှိသည့်အတွက်)။ အသာဓာရဏတ္တာစ၊ အသာဓာရဏအကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ (“သင်္ခါရနံ ဟေတုဘာဝေန ဒီပိတာ” ဟူသော အဋ္ဌ

ကထာ ဌိစပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ ဝတ္ထုရမ္မဏာဒီနိ၊ ဝတ္ထုအာရုံ အစရှိသော အကြောင်းတို့သည်။ ပုညဘိသင်္ခါရာဒီနိ၊ ပုညဘိသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့၏။ သာဓာရဏာနိ၊ ဆက်ဆံသော အကြောင်းတို့တည်း။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပုညဘဝါဒိအာဒီနဝ ပဋိစ္စဒီကာ၊ ပုညဘိသင်္ခါရကြောင့်ဖြစ်သော ဥပပတ္တိဘဝ အစရှိသည်တို့၏အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ပုညဘိသင်္ခါရာဒီနိ၊ ပုညဘိသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့၏။ အသာဓာရဏံ၊ မဆက်ဆံသော။ ကာရဏံ၊ တည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ ဤအနက်ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ [ပဌမနည်း၌ အဝိဇ္ဇာကုန်ခန်းသော ရဟန္တာသန္တာန်ဝယ် သင်္ခါရမဖြစ်သောကြောင့် အဝိဇ္ဇာကို သင်္ခါရဖြစ်ဘို့ရန် ရဟန္တာတို့နှင့် အသာဓာရဏအကြောင်းဟု ဆိုသည်။ ဒုတိယနည်း၌ အဝိဇ္ဇာက ပုညဘဝစသည်တို့၏ အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သည့်အတွက် ထိုဖုံးလွှမ်းမှုသည် အခြားဝတ္ထုအာရုံစသည်တို့နှင့် မဆက်ဆံသောကြောင့် အသာဓာရဏ အကြောင်းဟု ဆိုသည်။]

ဌာနဝိရုဒ္ဓေါတိ၊ ကား။ အတ္တိတာဝိရုဒ္ဓေါ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ဆန့်ကျင်သော။ (ပစ္စယော၊ ဟောတိ။) [“ဌာန”အရ တည်ရာဌာနကို မယူဘဲ ထင်ရှားတည်ရှိခြင်းကို ယူသောကြောင့် ဌာနကို “အတ္တိတာ” ဟု ဖွင့်သည်။] ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ကေစိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ ပဋိသန္ဓိအာဒီနိ၊ ပဋိသန္ဓေ အစရှိကုန်သော။ ဌာနာနိ၊ ဌာနတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ။ [ဤအလို “ဌာန” အရ ပဋိသန္ဓိဌာန ဘဝင်ဌာန ဟု ခေါ်ရသော ကာလဝိသေသကို ယူရသည်။] ဝေသတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်လသော်။ (ဤသို့ ကေစိဆရာတို့ ဝါဒအတိုင်း ဖြစ်လသော်။) ပုရိမစိတ္တံ၊ ရှေးရှေးစိတ်သည်။ ပစ္ဆိမစိတ္တဿ၊ နောက်နောက် စိတ်၏။ ဌာနဝိရုဒ္ဓေါ၊ ဌာနအားဖြင့် ဆန့်ကျင်သော။ ပစ္စယော၊ အကြောင်း သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤ ဌာနဝိရုဒ္ဓ၏ အဖြစ်သည်။ ကေန္တိကံ၊ တခုတည်းသော အဘို့ရှိသော အကြောင်းသည်။ ဝါ၊ ကေန် အကြောင်းသည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း- ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ကေန္တိကံ၊ န သိယာ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဘဝင်ံ ပိ၊ ရှေးရှေးဘဝင်သည်လည်း။ ဘဝင်ံဿ၊ နောက်နောက်ဘဝင်အား။ အနန္တရပစ္စယော၊ အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ)။ ဇဝနံ၊ ရှေးရှေးဇောသည်။ ဇဝနဿ၊ နောက်နောက်ဇောအား။ အနန္တရပစ္စယော၊ အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤ ဌာနဝိရုဒ္ဓ၏အဖြစ်သည်။ ကေန္တိကံ၊ တခုတည်းသော အဘို့ရှိသောအကြောင်း သည်။ ဝါ၊ ကေန် အကြောင်းသည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိညာယတိ၊ ၏။ စ၊ သည်သာ မကသေး။ သိပ္ပါဒီနိ၊ အတတ်ပညာ အစရှိသည် တို့၏။ ပဋိသန္ဓိ အာဒီဌာနံ၊ ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ဌာနသည်။ န အတ္တိ၊ မရှိနိုင်။

ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တံ၊ ထို ပဋိသန္ဓေအစရှိသော ဌာနကို။ ဣဓ၊ ဤ ဌာနဝိရဒ္ဓ အရာ၌။ န အဓိပေတံ၊ အလိမ္မရှိအပ်။

ကမ္ပံ၊ ကံသည်။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ နမန ရူပုနဝိရောဓာ၊ နမနလက္ခဏာ၊ ရူပုန လက္ခဏာအားဖြင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ သာရမ္မဏာ နာရမ္မဏာဝိရောဓာ စ၊ သာရမ္မဏ၏အဖြစ်၊ အနာရမ္မဏ၏အဖြစ်အားဖြင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ သဘာဝဝိရဒ္ဓေါ၊ သဘောအားဖြင့် ဆန့်ကျင်သော။ ပစ္စယော၊ အကြောင်း တည်း။ ဝိရာဒီနိ၊ နို့ရည် အစရှိသည်တို့သည်။ ဒဓိအာဒီနံ၊ နို့ဓမ်း အစရှိသည် တို့၏။ မဓုရမ္ပိလ ရသဒိ သဘာဝ ဝိရောဓာ၊ ချိုသောအရသာ ရှိသည်၏အဖြစ် ဟူသောသဘော၊ ချဉ်သောအရသာ ရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘော အစ ရှိသော သဘောအားဖြင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းကြောင့်။ (သဘာဝဝိရဒ္ဓေါ၊ သဘော အားဖြင့် ဆန့်ကျင်သော။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းတည်း။)

အဝိဇာနနကိစ္စော၊ မသိခြင်းကိစ္စရှိသော။ အာလောကော၊ အရောင်အလင်း သည်။ ဝိဇာနနကိစ္စဿ၊ သိခြင်းကိစ္စရှိသော။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ (“ကိစ္စဝိရဒ္ဓေါ ပစ္စယော ဟောတိ” ဟု အဋ္ဌကထာ၌စပ်။) အမဒနကိစ္စော၊ မူးယစ်ခြင်းကိစ္စ မရှိ ကုန်သော။ ဂုဠာဒယောစ၊ တင်လဲအစရှိသော အဆောက်အဦတို့သည်လည်း။ မဒနကိစ္စဿ၊ မူးယစ်ခြင်းကိစ္စရှိသော။ အာသဝဿ၊ အရက်၏။ (“ကိစ္စဝိရဒ္ဓေါ ဟောတိ” ဟု အဋ္ဌကထာ ၌ စပ်။)

ဂေါလောမာဝိလောမာနိ၊ နွားမွေးဆိတ်မွေးတို့သည်။ ဒဗ္ဗာယ၊ နေစာမြက် ၏။ ပစ္စယော၊ ဟောတိ။ ဒဓိအာဒီနိ၊ နို့ ဓမ်း အစရှိသည်တို့သည်။ ဘူတိဏက- ဿ၊ မြက်နံ့သာ၏။ (ပစ္စယော၊ ဟောတိ။) [အနုဋီကာ၌ အာဒိဖြင့် ပလာလ (ကောက်ရိုး) ကိုယူ၏။] စ၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤ။ ဂေါလောမာဝိလောမာနိအစရှိသော ပါဌ၌။ ရတ္တာ၊ နိကုန်သော။ ဋ္ဌေကာ၊ ဆိတ်တို့ကို။ အဝိတိ၊ အဝိဟူ၍။ ဝုဇ္ဇန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ [အခြားနေရာ၌ ဋ္ဌေကကို သိုး ဟု အနက်ပေးကြ၏။ နိသော အမွှေးရှိသောသတ္တဝါကား များသောအားဖြင့် သိုးသတ္တဝါမဟုတ်၊ ဆိတ်သတ္တဝါ တည်း။ ထောမနိဓိအဘိဓာန်၌ “အဝိသဒ္ဓါ ဋ္ဌေကသဒ္ဓါတို့သည် ဆိတ်ဟူသော အနက်၊ သိုးဟူသောအနက်ကို ဟောကုန်၏” ဟု ဆို၏။ ဤနေရာ၌ကား ဆိတ် ဟူသော အနက်သာ လျော်သည်။]

တေစ၊ ထို ကျေးဇူးပြုခံရသော တရားတို့သည်လည်း။ ဝိပါကာယေဝ၊ ဝိပါက်တို့ချည်းသာ။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဝိပါကာယပိ၊ မကောင်းသောအကျိုးရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ တဒဝိပါကာနံ၊ ထို အဝိဇ္ဇာ၏အကျိုး မဟုတ်ကုန်သော။ ပုညာနေဉာဘိသင်္ခါရာနံ၊ ပုညာဘိ သင်္ခါရ၊ အာနေဉာဘိသင်္ခါရတို့၏။ ပစ္စယတ္တံ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ န နယုဇ္ဇတိ၊ မသင့် မဟုတ် သင့်သည်သာ။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

တဒဝိပါကတ္ထေ၊ ထို အဝိဇ္ဇာ၏အကျိုး မဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ)ပိ၊ ဖြစ်ပေါ်သော်လည်း။ သာဝဇ္ဇတာယ၊ အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဒဝိရုဒ္ဓါနံ၊ ထို အဝိဇ္ဇာနှင့် မဆန့်ကျင်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တံသဒိသာနုဉ္စ၊ ထို အဝိဇ္ဇာနှင့် သဘောတူသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အပုညာဘိသင်္ခါရာနမေဝ၊ တို့အားသာ။ ပစ္စယော၊ ဟောတိ။ ဣတရေသံ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရာမှ တပါးကုန်သော ပုညာဘိသင်္ခါရ အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရတို့ အား။ (ပစ္စယော) န (ဟောတိ)။ ဣတိ တေဿ ပသင်္ဂဿ၊ ဤ ကပ်ငြိလျဉ်းပါး ဘွယ်ကို။ နိဝါရဏတ္ထံ၊ တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝိရုဒ္ဓေါစာဝိရုဒ္ဓေါစ၊ သဒိသာ- သဒိသော တထာ၊ ဓမ္မာနံ ပစ္စယော သိဒ္ဓေါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တမတ္ထံ၊ ထိုအနက်ကို။ ပါကဋံ၊ ထင်ရှားသည်ကို။ ကရော- န္ဓော၊ ပြုလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတိ အယံ အဝိဇ္ဇာတိအာဒိ၊ အစရှိသော နိဂုံးစကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

အစ္ဆေဇ္ဇသုတ္တာဝုတာဘေဇ္ဇမဏီနံ၊ အပြတ်အတောက်မရှိသော ချည်ဖြင့် ထိုးသိအပ်သော အကဲ့အနာ မရှိသော ပတ္တမြားလုံးတို့၏။ ပုဗ္ဗပရိယဝဝတ္ထာနံ ဝိယ၊ ရှေ့နောက်၏အဖြစ်ကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်းကဲ့သို့။ နိယတိ၊ မြဲသော သဘောသည်။ (ဟောတိ)။ နိယတိယာ၊ မြဲသောအားဖြင့်။ (သင်္ဂတိ သမာဂမော၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ နိယတိသင်္ဂတိ၊ နိယတိသင်္ဂတိမည်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ နိယတိဇေ၊ မြဲသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ သင်္ဂတိသမာဂမော၊ သည်။ နိယတိ- သင်္ဂတိ၊ နိယတိသင်္ဂတိ မည်၏။ တာယ၊ ထို မြဲသောအားဖြင့် ပေါင်းဆုံခြင်း ကြောင့်။ ဝါ၊ ထို မြဲသောပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်။ ဘာဝေသု၊ ထိုထိုအဖြစ်တို့၌။ ပရိဏတာ၊ ကိုင်းညွတ်ကုန်၏။ မနုဿဒေဝဝိဟင်္ဂါဒိဘာဝံ၊ လူ၊ နတ်၊ ငှက် အစ ရှိသည်တို့၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်၏။ နိယတိသင်္ဂတိဘာဝပရိဏတာ၊ မြဲသောအားဖြင့် ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် မနုဿဒေဝ အစရှိသော ထိုထိုအဖြစ် တို့၌ ကိုင်းညွတ်ကုန်၏။ ဝါ၊ မြဲသော ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်။ ပေ။ ကုန်၏။

အစ္ဆေဇ္ဇ ။ ပေ ။ နိယတိ ။ ။ နိယတိဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ခန္ဓာကိုယ်၏ဖြစ်ခြင်း၊ ထိုထို ဘဝဂတိ ထိုထိုအမျိုးဇာတ် အစရှိသည်တို့၏ ရှေ့နောက်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို မည်သူ တဦးတယောက်မျှ မပြုအပ် မပြုနိုင်၊ မြဲသောသဘော ရှိ၏။ လူ့ဘဝဆုံးလျှင် နောက်ဘဝသည် “မည်သည့်ဂတိဝယ် ဖြစ်ရမည်” ဟု ၎င်း၊ “မည်သည့်အမျိုးဇာတ်ဝယ် ဖြစ်ရမည်” ဟု ၎င်း၊ “မည်သည့်ကိုယ်ကာယဖြင့် ဖြစ်ရမည်” ဟု ၎င်း၊ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ပြီးရှိ၏။ မည်သူတယောက်မျှ ပြောင်းလဲ၍ မပြုပြင်နိုင်၊ ဥပမာ-အပြတ်အတောက် မရှိသော ကြိုးတချောင်းဖြင့် ပတ္တမြားလုံးကလေးတွေကို သိကုံး၍ထားရာ၌ အကြားဝယ် အပြတ် မရှိ၊ တလုံးပြီးတလုံး ဆက်၍ ကြိုးကလေး ဝင်သွားသကဲ့သို့၊ အတ္တလည်း တဘဝပြီး တဘဝ ဝင်သွားသည်—ဟူလို။ နိယတိ သင်္ဂတိ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သိလကွန်၊ သာမညဖလသုတ်၊ မက္ခလိဂေါသာလဝါဒအဖွင့်၌ ပြထား၏။

နိယတိယာ၊ မြဲခြင်းအားဖြင့်၎င်း။ သင်္ဂတိယာ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းအားဖြင့်၎င်း။
 ဘာဝေနစ၊ ထိုထို အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း၊ ပရိဏတာ၊ ကိုင်းညွတ်ကုန်၏။ နာနပ္ပ-
 ကာရတံ၊ အမျိုးမျိုးသော အပြားရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်ကုန်
 ၏။ နိယတိသင်္ဂတိဘာဝပရိဏတာ၊ မြဲခြင်းအားဖြင့်၎င်း၊ ပေါင်းဆုံခြင်းအား
 ဖြင့်၎င်း၊ ထိုထိုအဖြစ်အားဖြင့်၎င်း ကိုင်းညွတ်ကုန်၏။ ဣတိစ၊ ဤသို့လည်း။ အတ္ထံ၊
 အနက်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။

စ၊ ဆက်။ ဧတေဟိ ဝိကပ္ပနေဟိ၊ ဤ အထူးထူး အထွေထွေ ကြံစည်ခြင်းတို့
 ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ စိတ္တံ၊ ကို။ အကုသလံ၊ ကို။ ဝါ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်အောင်။
 ကတာ၊ ပြု၍။ ပုညာဒိသု၊ ပုည အစရှိသည်တို့တွင်။ ယတ္ထကတ္ထစိ၊ အမှတ်မထား
 တပါးပါ ဌံ။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ ဣမတ္ထံ၊ ဤ အနက်အပေါ်ကိ။ ဒဿေ-
 နန္တော၊ ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သော ဧဝံ အဝိဇ္ဇာယာတိ အာဒိ၊ အစရှိ
 သော။ (ယံ ဝစနံ၊ အတ္ထံ၊ တံ ဝစနံ၊ သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

အပရိဏာယကော ဗာလောတိ (ပဒဿ)၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂ-
 သမ္ဗုဒ္ဓါဒိက ကလျာဏမိတ္တ ရဟိတော၊ အရဟတ္တမဂ်ကို ပြီးစေတတ်သော
 ကံလျာဏမိတ္တမှကင်းသော။ (“ဗာလော၊ ကရောတိ” ဌံစပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။
 ဝါ၊ တနည်း။ အရဟတ္တမဂ္ဂါဝသာနံ၊ အရဟတ္တမဂ်အဆုံးရှိသော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်
 ကို။ (ဝုတ္တံ ဌံစပ်။) သမဝိသမံ၊ ညီညွတ် မညီညွတ်သည်ကို။ ဒဿေတော၊ ပြု၍။
 နိဗ္ဗာနံ၊ သို့။ နယတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိဏာယကန္တိ၊ ဟူ၍။
 ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ တေန၊ ထို နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် ပို့ဆောင်တတ်သော အရဟတ္တ
 မဂ်ဉာဏ်မှ။ ရဟိတော၊ ကင်းသူသည်။ အပရိဏာယကော၊ မည်၏။

ဓမ္မံ ဥ တွာတိ၊ ကား။ သပ္ပုရိသုပနိဿယေန၊ သူတော်ကောင်း ဟူသော
 အားကြီးသော မှီရာကြောင့်။ စတုသစ္စပ္ပကာသကသုတ္တာဒိဓမ္မံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို
 ထင်ရှားပြတတ်သော သုတ်အစရှိသော တရားတော်ကို။ ဥ တွာ၊ သိရ၍။ (သစ္စာနိ
 အဘိသမေဿတိ ဌံ စပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ မဂ္ဂဉာဏေနော၊ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်ပင်။
 သဗ္ဗဓမ္မပဝရံ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ထက်မြတ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ဥ တွာ၊
 သိရ၍။ (“သစ္စာနိ အဘိသမေဿတိ” ဌံစပ်။) ပန၊ ဆက်။ သေသသစ္စာဘိသမယ-
 သ၊ နိရောဓသစ္စာမှ ကြွင်းသော သစ္စာ ၃-ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏။ တံ
 ဇာနနာယတ္တတ္တာ၊ ထို နိရောဓသစ္စာကို သိခြင်း၌ စပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 သမာနကာလမ္ပိ၊ တူသောကာလ ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ တံ၊ ထို နိရောဓ
 သစ္စာကို သိခြင်းကို။ ပုရိမကာလံ ဝိယ၊ ရှေ့ကာလကိုကဲ့သို့။ (သစ္စာ ၃-ပါး၏
 ရှေးဦးစွာ နိဗ္ဗာန်ကို သိသကဲ့သို့။) ကတာ၊ ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

သင်္ခါရပဒနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဝိညာဏပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၂၇။ ယထာဝုတ္တသင်္ခါရပစ္စယာ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော သင်္ခါရ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်သောဝိညာဏ်သည်။ တံကမ္မနိဗ္ဗတ္တ- မေဝ၊ ထိုစေတနာဟူသော ကံကြောင့် ဖြစ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ ဝိပါက်ဝိညာဏ်သည်။ ဘဝိတုံ၊ ငှါ။ အရဟတိ၊ ထိုကံ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗာတ္ထိံ သံပေ။ ဟောန္တိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် လောကီဝိပါက် ဝိညာဏ်ကိုသာ ယူအပ်ပါသော်လည်း။ ဓာတုကထာယံ၊ ဓာတုကထာပါဠိတော် ၌။ ဝိပ္ပယုတ္တေနသင်္ဂဟိတာသင်္ဂဟိတပဒနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏေန ယေဓမ္မာ။ ပေ။ အသင်္ဂဟိတာ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗ- ဝိညာဏဖဿဝေဒနာပရိဂ္ဂဟော၊ အလုံးစုံသော ဝိညာဏ၊ အလုံးစုံသော ဖဿ၊ အလုံးစုံသော ဝေဒနာတို့ကို သိမ်းယူခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ဟိ၊ လဒ္ဒဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ ဣ၊ ဤဓာတုကထာ၌။ ဝိညာဏဖဿဝေဒနာ၊ တို့သည်။ သပ္ပဒေသာ၊ ကြွင်းသော အစိတ်အပိုင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်။ ယဒိ သိယံ၊ အကယ်၍ဖြစ်ကုန်အံ့။ (ဝေသန္တေသု၊ သော်။) ဝိပါကာဓမ္မာတိ ဣမဿ ဝိယ၊ ဝိပါကာဓမ္မာဟူသော ဤပုဒ်၏ကဲ့သို့။ ဝိသဇ္ဇနံ၊ အဖြေသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုဓာတုကထာ၌။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယဝသေန၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တာ၊ ကုန်သော။) ဝိညာဏာဒယော၊ ဝိညာဏ် အစရှိသည်တို့ကို။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ် ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗျာ၊ ကုန်၏။

စ၊ ဆက်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တာ) သင်္ခါရာ၊ တို့ကို။ အဘိ- ဓမ္မဘာဇနီယေ၊ ၌။ စတုဘူမေ ကုသလသင်္ခါရော၊ ကိုရင်း။ အကုသလ သင်္ခါ- ရော၊ ကိုရင်း။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [သင်္ခါရောကို ငဲ့၍ “ဝုတ္တော”ဟု ထားသည်။ သင်္ခါရကိုငဲ့လျှင် “ဝုတ္တာ”ဟု ထားရလိမ့်မည်။] ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော ဝေ၊ ထို အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၌လာသော သင်္ခါရကိုပင်။ ဓာတုကထာ- ယံ၊ ၌။ ဂဟိတော၊ ယူတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဠဗျော၊ မှတ်ထိုက်၏။

ဘဝေါပန၊ ဘဝကိုကား။ ဓာတုကထာယံ၊ ၌။ ကမ္မုပပတ္တိဘဝ ဝိသေသ- ဒဿနတ္ထံ၊ ကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝ အထူးကိုပြခြင်းအကျိုးငှါ။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယ- ဝသေန၊ အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ န ဂဟိတော၊ ယူတော်မူအပ်။ ဝေဉ္ဇကတွာ၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုဓာတုကထာ၌။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ အနုဒ္ဓရိတွာ၊ မထုတ်ဆောင်မူ၍။ ကမ္မဘဝေါတိ အာဒိနာ၊ ကမ္မဘဝေါ အစရှိသော။ နယေနဝေ၊ ဖြင့်သာလျှင်။ ဘဝေါ၊ ဘဝကို။ ဥဒ္ဓဋေ၊ ထုတ်ဆောင်တော်မူအပ်ပြီ။

ဝိပါကဉ္စေတန္တိ၊ ဟူဘောပါဌ်ဖြင့်။ ဝိညာဏဿ၊ ၎င်း။ ဝိပါကတ္တာ၊ ဝိပါက ၎င်းအဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခါရပစ္စယတ္ထံ၊ သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ သာဓေတံ၊ ပြီးစေ၏။ ပန၊ ဆက်။ တဿ၊ ထို သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ သာဓနတ္ထံ၊ ပြီးစေခြင်းအကျိုးငှါ။ ဥပစိတ ကမ္မာဘာဝေ ဝိပါကာဘာဝတောတံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတံ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထို သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝိဝရန္တော၊ ဖွင့်ပြလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပါကဉ္စာတိအာဒိံ၊ အစရှိသော စကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။

ယေဘုယျေန လောဘသမ္ပယုတ္တ ဇဝနာဝသာနေတံ၊ ဟူသော စကားကို။ (“ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ” ဌ်စပ်။) ဇဝနေန၊ ဇောဖြင့်။ တဒါရမ္မဏနိယမေ၊ တဒါရုံကို မှတ်သားရာ၌။ သောမနဿသဟဂတာနန္တရံ၊ သောမနဿသဟဂုတ် ဇော၏ အခြားမဲ့၌။ သောမနဿသဟဂတ တဒါရမ္မဏဿ၊ သောမနဿသဟဂုတ် တဒါရုံ၏။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သောမနဿသဟဂတာနေဝ၊ သောမနဿသဟဂုတ်ဇော၊ တဒါရုံတို့ကိုသာ။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ပန၊ ထိုသို့ပင် သိထိုက်ပါသော်လည်း။ ယသ္မာ၊ အကြင့်ကြောင့်။ တိဟေတုက ဇဝနာဝသာနေစ၊ တိဟိတ်ဇော်၏အဆုံး၌လည်း။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ အဟေတုကံ၊ အဟိတ်ဖြစ်သော။ တဒါရမ္မဏံ၊ တဒါရုံသည်။ ဟောတံ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ယေဘုယျေနာတံ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။

သကိံဝါတံ၊ ဟူသော စကားကို။ ဒိရတ္တတိရတ္တာဒိသု ဝိယ၊ ဒိရတ္တ တိရတ္တ အစရှိသော စကားရပ်တို့၌ကဲ့သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ ဒွိက္ခတ္တုမေဝ၊ ၂-ကြိမ်သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတံ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။ [ဝါစာသိလိဋ္ဌအကျိုးငှါ “သကိံဝါ”ဟု ဆိုသည်။] ပန၊ ဆက်။ ဒိရတ္တတိရတ္တန္တိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ဝါသဒ္ဓဿ၊ ဝါသဒ္ဓါ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ (မပါခြင်းကြောင့်။) ဝစနသိလိဋ္ဌတာမတ္တေန၊ စကား၏ ပြေပြစ်သည်၏ အဖြစ်မျှဖြင့်။ ဒိရတ္တဂ္ဂဟဏံ၊ ဒိရတ္တသဒ္ဓါကို ယူခြင်းကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတံ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်သည်။ ယုဇ္ဇတံ၊ သင့်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ နိရန္တရတိရတ္တဒဿနတ္ထံ၊ အကြားမရှိသော ၃-ညဉ့်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဒိရတ္တဂ္ဂဟဏံ ကတံ၊ ပြီ။ ဣတံ၊ ထို့ကြောင့်။ ယုဇ္ဇတံ၊ ၎င်း။) ပန၊ ဆက်။ ဣဝ၊ ဤနေရာ၌။ ဝိကပ္ပနတ္ထော၊ ဝိကပ္ပန အနက်ရှိသော။ ဝါသဒ္ဓေါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတံ၊ ကြောင့်။ သကိံ ဝေစ၊ တကြိမ်သာလျှင်လည်း။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ ပဝတ္တိံ၊ တဒါရုံ၏ဖြစ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ သကိံဝါတံ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတံ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။

ဟိ၊ လဒ္ဓဂုဏ်ကို ဆိုဦးအံ့။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ သကိံ၊ တကြိမ်။ တဒါ-
 ရမ္မဏပုဝတ္တိယာ၊ တဒါရုံဖြစ်ခြင်း၏။ ဝိစာရေတဗ္ဗတံ၊ စိစစ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်
 ကို။ ဒသေန္တော၊ ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ စိတ္တပုဝတ္တိဂဏနာယံ ပနာတိ-
 အာဒိံ၊ အစရှိသောစကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။ [စိတ္တပုဝတ္တိ
 ဂဏနာ၌ ၂-ကြိမ်သာလျှင် တဒါရုံဖြစ်ပုံကို ပြသောကြောင့် “တဒါရုံ၏ တကြိမ်
 ဖြစ်ခြင်းကို စဉ်းစားထိုက်၏” ဟု အဋ္ဌကထာဆိုလိုရာ ရောက်သည်။] တတ္ထ၊ ထို
 စိတ္တပုဝတ္တိဂဏနာယံ အစရှိသော စကားရပ်၌။ စိတ္တပုဝတ္တိ ဂဏနာယန္တိ၊
 ဟူသောစကားကို။ ဝိပါကကထာယံ၊ ဝိပါကကထာ၌။ ဗလဝရူပါဒိကော၊
 အားရှိသောရူပါရုံ အစရှိသော။ အာရမ္မဏော၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ အပ်သော။ စိတ္တပုဝတ္တိ-
 ဂဏနံ၊ စိတ်ဖြစ်ပုံကို ရေတွက်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ အာဟ၊ ပြီ။ [ဝိပါကကထာ
 နောက်၌ လာလတ္တံ့ ။] ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထိုဝိပါကကထာ၌။ ဒေဝ၊ ၂-ကြိမ်သာလျှင်
 ဖြစ်ကုန်သော။ တဒါရမ္မဏပုဝတ္တိဝါရာ၊ တဒါရုံ၏ ဖြစ်ရာဝါရတို့သည်။ အာ-
 ဂတာ၊ လာကုန်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဇဝနဝိသယာနုဘဝနံ၊ ဇော၏အာရုံကို ခံစား
 သော။ တဒါရမ္မဏံ၊ သည်။ အာသန္နဘေဒေ၊ နီးသောပျက်ခြင်းရှိသော။ (ပျက်ခါ
 နီးနေသော။) ဧကစိတ္တက္ခဏာဝသိဋ္ဌာယုကော၊ စိတ္တက္ခဏတကြိမ်ခန့် ကြွင်းကျန်
 သော အသက်ရှိသော။ တသ္မိံ ဝိသယေ၊ ထို ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံ၌။ န ဥပ္ပဇ္ဇေ-
 ယျ၊ မဖြစ်တန်ရာ။ ဣတိ(အယံ)၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာ
 ဆရာ၏ အလိုတည်း။

အနုရူပါယ ပဋိသန္ဓိယာတိ၊ ကား။ အကုသလဝိပါကသာ၊ ၏။ အပါယ ပဋိ-
 သန္ဓိ၊ အပါယ် ပဋိသန္ဓေသည်၎င်း။ ကာမာဝစဆုဒိ ကုသလဝိပါကာနံ၊ ကာမာ
 ဝစရ အစရှိသော ကုသလဝိပါက်တို့၏။ ကာမ ရူပါ ရူပ သုဂတိ ပဋိသန္ဓိယော၊
 ကာမသုဂတိ၊ ရူပသုဂတိ၊ အရူပသုဂတိ ပဋိသန္ဓေတို့သည်၎င်း။ ယထာကမ္ပံ၊ ကံ
 အားလျော်စွာ။ အနုရူပါ၊ လျော်ကုန်၏။ ပဋိသန္ဓိကထာ၊ ပဋိသန္ဓေကို ဆိုရာ
 ဆိုကြောင်းစကားသည်။ မဟာဝိသယာ၊ ကျယ်သောအရာ ရှိ၏။ ဣတိကတွာ၊
 ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ တာဝ၊ ပဋိသန္ဓေအခါမှ ရှေးဦးစွာ။ ပဝတ္တိမေဝ၊ ပဝတ္တိ
 အခါကိုသာ။ ဒသေန္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဝတ္တိယံ
 ပနာတိအာဒိံ၊ အစရှိသောစကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ဘဝင်္ဂဘူတာနံ၊ ဘဝင်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော အဟေတုကဒ္ဓယ အစရှိသည်
 တို့၏။ သယမေဝ၊ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ပင်။ ဒွါရတ္တာ၊ ဒွါရတို့၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
 ဝါ၊ ဒွါရဖြစ်သည့်အတွက်၎င်း။ (မနောဒွါရဖြစ်သောကြောင့်- ဟူလို။) စုတိ-
 ပဋိသန္ဓိဘူတာနဉ္စ၊ စုတိ၊ ပဋိသန္ဓေဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော အဟေတုကဒ္ဓယ အစ
 ရှိသည်တို့၏လည်း။ ဘဝင်္ဂသင်္ခါတေန၊ ဘဝင်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဒွါရေနစ၊ ဒွါရ
 အားဖြင့်၎င်း။ အညေန၊ ဘဝင် ဟု ဆိုအပ်သော မနောဒွါရမှတစ်ပါး အခြား

သော။ ဒွါရေနစ၊ ဒွါရအားဖြင့်၎င်း။ အနုပ္ပတ္တိတောစ၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။
 ဝါ၊ မဖြစ်သည့်အတွက်၎င်း။ ဧတေသံ၊ ဤ အဟေတုကဒ္ဒယ အစရှိသည်တို့၏။
 နိယတံဝါ၊ မြဲသည်မူလည်းဖြစ်သော။ အနိယတံဝါ၊ မမြဲသည်မူလည်းဖြစ်သော။
 ဒွါရံ၊ ဒွါရသည်။ (အတ္တိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္တံ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ အသက္ကုဏေယျ-
 တ္တာ၊ မတတ်ကောင်းကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဟေတုကဒ္ဒယာဒိနံ၊ အဟိတ်
 ပဋိသန္ဓေ ၂-ခုအပေါင်း အစရှိသည်တို့၏။ (အနုပ္ပတ္တိတော ဒွါရတာ စသည်၌
 ရထိုက်သလိုစပ်။) [အာဒိဖြင့် အခြားသော ပဋိသန္ဓေ ဘဝင်ကိစ္စတပ်သော
 မဟာဝိပါက်၊ မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက်တို့ကိုယူ။] ဒွါရနိယမာနိယမာဝစနံ၊ ဒွါရအားဖြင့်
 မြဲသည်၏အဖြစ် မမြဲသည်၏အဖြစ်ကို မဆိုခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။)

ကေဿ၊ တယောက်သော။ သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏ (သန္တာန်၌)။ ပဝတ္တရူပါ-
 ဝစရဝိပါကော၊ ဖြစ်သော ရူပါဝစရဝိပါက်သည်။ ပထဝီကသိဏာဒိသု၊ ပထဝီ
 ကသိုဏ်း အစရှိသော အာရုံတို့တွင်။ ယသ္မိံ အာရမ္မဏေ၊ အကြင် အာရုံ၌။
 ပဝတ္တော၊ ဖြစ်၏။ တတော၊ ထိုအာရုံမှ။ အညသ္မိံ၊ အခြားသောအာရုံ၌။ တဿ၊
 ထို ရူပါဝစရဝိပါက်၏။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပါ-
 ဝစရာနံ၊ ရူပါဝစရဝိပါက်တို့၏။ နိယတာရမ္မဏတာ၊ မြဲသောအာရုံ ရှိကုန်
 သည်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ တတြဿာတိ၊ ကား။ ပဝတ္တိယံ၊
 ပဝတ္တိအခါ၌။ ဗာတ္ထိံ သဝိဓဿ၊ ၃၂-ပါး အပြားရှိသော။ (အဿ၊ ထို ဝိညာဉ်
 အား။ ပစ္စယာ ဟောန္တိ ၌စပ်။)

ဣန္ဒြိယပဝတ္တိ အာနုဘာဝတော ဝေ၊ စက္ခုန္ဒြေ၊ သောတိန္ဒြေတို့၏ဖြစ်ခြင်း၏
 အာနုဘော်ကြောင့်ပင်။ စက္ခု သောတဒွါရ ဘေဒေန၊ စက္ခုဒွါရ၊ သောတဒွါရ
 တို့၏ အထူးအပြားသည်၎င်း။ (ဘဝိတဗ္ဗံ ၌စပ်။) တဿစ၊ ထို စက္ခုဒွါရ၊
 သောတဒွါရ အစရှိသော အပြား၏လည်း။ ဝိညာဏဝီထိ ဘေဒါယတ္တတ္တာ၊
 ထို ဒွါရ၌ဖြစ်သော စက္ခုဝိညာဏဝီထိ၊ သောတဝိညာဏဝီထိ ဟူသော အထူး
 အပြား၌ စပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အတွက်။ ဝီထိဘေဒေနစ၊ စက္ခုဝိညာဏ
 ဝီထိ၊ သောတဝိညာဏဝီထိ အထူးအပြားသည်၎င်း။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တသ္မိံ၊
 ထို ဒွါရအထူးအပြား၊ ဝီထိအထူးအပြားသည်။ သတိစ၊ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။
 အာဝဇ္ဇနာနန္တရံ၊ အာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌။ ဒဿနံ ဝါ၊ မြင်တတ်သော စက္ခု
 ဝိညာဉ်သည်သော်၎င်း။ သဝနံဝါ၊ ကြားတတ်သော သောတဝိညာဉ်သည်သော်
 ၎င်း။ တဒနန္တရံ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဉ်၊ သောတဝိညာဉ်တို့၏ အခြားမဲ့၌။ သမ္ပုဋိစ္ဆနံ၊
 သမ္ပုဋိစ္စိုန်သည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။
 စိတ္တနိယမေန၊ စိတ်၏ မြဲသောဖြစ်ခြင်းသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တထာ၊ ထို
 စိတ္တနိယမသည်။ သတိစ၊ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။ သမ္ပုဋိစ္ဆန သန္တိရဏာနမ္ပိ၊
 သမ္ပုဋိစ္စိုန်၊ သန္တိရဏတို့၏လည်း။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ သိဒ္ဓေါ၊ ပြီးစီး

သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣန္ဒြိယပဝတ္တိ အာနုဘာဝေန၊ စက္ခုန္တေ၊ သောတိန္ဒြေတို့၏ ဖြစ်ခြင်း၏ အာနုဘော်ကြောင့်။ ဒဿန သဝနမတ္တဿေဝ၊ မြင်တတ်သော စက္ခု ဝိညာဉ်၊ ကြားတတ်သော သောတဝိညာဉ်မျှ၏သာ။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ သိဒ္ဓေါ၊ ပြီးစီးသည်။ န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်သေး။ ဣန္ဒြိယာနံဝေ၊ စက္ခု နှင့် သောတိန္ဒြေတို့၏သာ။ ဒဿန သဝနကိစ္စတာပိ၊ ဒဿနကိစ္စ၊ သဝနကိစ္စ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သည်လည်း။ န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်သေး။ ဣတိဣမံ အတ္ထံ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်။ (ဟုတော) ဒွါရဝိထိဘေဒေ စိတ္တ- နိယမတော စာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ပဌမကုသလေန၊ ပဌမမဟာကုသိုလ်ဇောကြောင့်။ [ရှေးရှေးဘဝက ဖြစ်ပြီး သော ပဌမမဟာကုသိုလ်ဇောကြောင့်။] တဒါရမ္မဏဿ၊ တဒါရုံ၏။ (ယခု တဒါရုံ၏။) ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ စေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဝေံသတိ၊ သော်။) ပဌမကုသလာနန္တရံ၊ ပဌမ မဟာကုသိုလ်ဇော၏ အခြားမဲ့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇ- မာနံ၊ ဖြစ်သော။ တံ၊ ထို တဒါရုံသည်။ ဇနကံ၊ မိမိကို ဖြစ်စေတတ်သော ပဌမ မဟာကုသိုလ်ဇောသို့။ အနုဗန္ဓတိနာမ၊ အစဉ်လိုက်သည်မည်၏။ [ပဌမကုသလေန တဒါရမ္မဏဿ ဥပ္ပတ္တိ စေ ဟောတိ။ ဝေံသတိ။ တံ၊ ထိုတဒါရုံသည်။ လိုက်စေ။] ဒုတိယကုသလာဒိအနန္တရံ၊ ဒုတိယ မဟာကုသိုလ်ဇော အစရှိသည်တို့၏ အခြား မဲ့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ လသော်။ ဇနကသဒိသံ၊ မိမိကို ဖြစ်စေတတ်သောကုသိုလ်နှင့် တူသော ကုသိုလ်ဇောနောက်သို့။ အနုဗန္ဓတိနာမ၊ မည်၏။ အကုသလာနန္တရံ၊ အကုသိုလ်၏ အခြားမဲ့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနု၊ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။ ကာမာဝစရ- တာယ၊ ကာမာဝစရ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဇနကသဒိသံ၊ မိမိကို ဖြစ်စေတတ်သော ကာမာဝစရကုသိုလ်နှင့် တူသော အကုသိုလ်၏နောက်သို့။ (အနုဗန္ဓတိနာမ) ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ကောဒသ တဒါရမ္မဏစိတ္တာနိ။ ဝေ။ တဒါရမ္မဏံ န ဂဏ္ဍန္တိတိ၊ ကား။ တဒါ- ရမ္မဏဘာဝတာယ၊ တဒါရုံ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဒါရမ္မဏ- န္တိ၊ တဒါရမ္မဏံ ဟူ၍။ လဒ္ဓနာမာနိ၊ ရအပ်သော အမည်ရှိသော စိတ်တို့သည်။ တဒါရမ္မဏဘာဝံ၊ တဒါရုံ၏အဖြစ်ကို၊ န ဂဏ္ဍန္တိ၊ မယူနိုင်ကုန်။ တဒါရမ္မဏ- ဘာဝေန၊ တဒါရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ နပ္ပဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အထဝါ၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ နာမဂေါတ္တံ၊ နာမည်အနွယ်ကို။ အာရဗ္ဗ၊

အနုဗန္ဓတိနာမ။ ။မိမိကို ဖြစ်စေတတ်သော ပဌမ မဟာကုသိုလ်သည် ရှေးရှေး ဘဝကဖြစ်ခဲ့သော ပဌမမဟာကုသိုလ်ဖြစ်၍ ယခုမှဖြစ်သော မဟာကုသိုလ်ကိုပင် သဒိယူ ပစာရအားဖြင့် “ဇနကံ၊ မိမိကိုဖြစ်စေသော ပဌမမဟာကုသိုလ်”ဟု ဆိုသည်။ ဇနကံ အနုဗန္ဓတိ နာမာတိ တံသဒိသေ တဗ္ဗောဟာရံ ကတော ဝုတ္တံ။—အနု။

အာရုံပြု၍။ ဇဝနေ၊ ဇောသည်။ ဇဝိတေ၊ စောလသော်။ တဒါရမ္မဏံ၊ ထိုဇော၏ အာရုံကို။ တဿ ဇဝနဿ၊ ထိုဇော၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ န ဂဏ္ဍန္တိ၊ မယူ နိုင်ကုန်။ နာလမ္မန္တိ၊ အာရုံမပြုကုန်။ ဣဘိအတ္ထော၊ နက်။

ရူပါရူပဓမ္မေတိ၊ ကား။ ရူပါရူပါဝစရေ၊ ရူပါဝစရ၊ အရူပါဝစရ ဖြစ်ကုန် သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့ကို။ [အာရဗ္ဘ ဌ်စပ်။] ပန၊ ဆက်။ ဣဒံ၊ ဤ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရတရားတို့ကို အာရုံပြု၍ တဒါရုံမဖြစ်ခြင်းကို။ ဝတှာ၊ ဆုံးပြီး၍။ ဝါ လျက်။ အဘိညာဉာဏံ အာရဗ္ဘာတိ၊ ဟူ၍။ ဝိသေသနံ၊ အထူးဆိုခြင်းသည်။ (အဘိညာဉာဏ်သည် ရူပါဝစရ ပဉ္စမဈာန်ဖြစ်သောကြောင့် ရူပါဝစရ အရူပါ- ဝစရ ဓမ္မအရတွင် ပါဝင်ပြီးဖြစ်ပါလျက် အထူးဆိုခြင်းသည်။) ပရိတ္တာဒိ အာ- ရမ္မဏတာယ၊ အဘိညာဉာဏ်က ကာမစသောအာရုံ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာမာဝစရသဒိသေသု စေဝ၊ ကာမာဝစရနှင့် အလားတူသော တရားတို့၌ လည်း။ တဒါရမ္မဏာနုပ္ပတ္တိဒဿနတ္ထံ၊ တဒါရုံ၏မဖြစ်ခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။

မိစ္ဆတ္တနိယတာ၊ မိစ္ဆတ္တနိယတဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ မဂ္ဂေါ ဝိယ၊ မဂ်သည်ကဲ့သို့။ ဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာကြောင့်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီးစီးကုန်၏။ မဟာဗလာ စ၊ ကြီးသောအားလည်း ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထို မိစ္ဆတ္တနိယတ တရားတို့၌။ ဇဝနေ၊ ဇောသည်။ ပဝတ္တမာနေန၊ ဖြစ်လသော်။ သာနုဗန္ဓနေန၊ အစဉ်လိုက်သော တဒါရုံနှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ မဖြစ်ထိုက်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသု၊ ထို မိစ္ဆတ္တနိယတတရားတို့၌။ တဒါရမ္မဏံ၊ တဒါရုံကို။ ပဋိက္ခိ- တ္တံ၊ ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီ။

လောကုတ္တရဓမ္မေ အာရဗ္ဘာတိ ဇေတနေဝ၊ ဟူသော ဤစကားဖြင့်ပင်။ သိဒ္ဓေ၊ ပြီးစီးပါလျက်။ သမ္မတ္တနိယတဓမ္မေသုတိ၊ ဟူ၍။ ဝိသံ၊ သီးခြား။ ဥဒ္ဓရဏံ၊ ထုတ်ပြခြင်းသည်။ [ဒဿနတ္ထံ ဌ်စပ်။] သမ္မတ္တ မိစ္ဆတ္တနိယတ ဓမ္မာနံ၊ သမ္မတ္တ- နိယတတရား၊ မိစ္ဆတ္တနိယတတရားတို့၏။ အညမညပဋိပက္ခာတိဗလဝဘာဝေန၊ အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်ဘက်တို့၏အဖြစ်၊ အလွန်အားရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

ဘာဝနာယ သိဒ္ဓါ ။ ။ ဘာဝနာအရ ကုသိုလ်ဘာဝနာကို မယူရ။ အကုသိုလ် ဘာဝနာကို ယူရသည်။ အကုသိုလ်တရားတို့လည်း ထပ်ကာထပ်ကာဖြစ်လျှင် ကိလေသာ တွေကို တိုးပွားစေသောကြောင့် “ဘာဝနာ”အမည် ရနိုင်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် လောဘ သဟဂုတ်၊ ဒေါသသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ပြရာ၌ သမာဓိကို “အဝဋ္ဌိတိ၊ သက်ဝင်၍ တည်သောတရား ဟု၎င်း၊ အဝိသာဟာရော၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကြဲသကဲ့သို့ မဖြစ် သောတရား ဟု၎င်း၊ အဝိက္ခေပေါ၊ မပျံ့လွင့်သောတရား ဟု၎င်း” ဓမ္မသင်္ဂဏီ ပါဠိ တော်၌ ညွှန်ပြတော်မူသည်။ ဘာဝနာယာတိ အကုသလဘာဝနာယ သံကိလေသ ဝဇု- နေန။ သံကိလိဋ္ဌ သမာဓာနေနာတိ အတ္ထော။—အနု။

တဒါရမ္မဏဿ၊ တဒါရုံ၏။ အဝတ္ထုဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ တည်ရာမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။ [အညမညပဋိပက္ခဘာဝေါစ အတိဗလဝဘာဝေါစ တထာ။ - မဓု။]

ဝေံ၊ ဤသို့လျှင်။ ပဝတ္ထိယံ၊ ပဝတ္ထိအခါ၌။ ဝိညာဏပ္ပဝတ္ထိံ၊ ဝိညာဏ်၏ ဖြစ်ပုံကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြပြီး၍။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ (ဝိညာဏပ္ပဝတ္ထိံ၊ ကို။) ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ယံ ပန ဝုတ္တန္တိအာဒိံ၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ကေန ကတ္တာတိ၊ ကား။ ကေန စိတ္တေန၊ အဘယ်စိတ်ဖြင့်။ ကသ္မိံ ဘဝေ၊ အဘယ်ဘဝ၌။ (“ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ” ၌ ပ။) ဧကေနဝိသတိံ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိယော၊ တို့ဟူသည်။ တေနတေနစိတ္တေန၊ ထိုထို အဟေတုကဒ္ဒယအစရှိသောစိတ်နှင့်။ (သဒ္ဓိံ၊ တက္ခ။) ပဝတ္ထမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ၌။ ရူပါရူပဓမ္မာ၊ ရုပ်တရား နာမ် တရားတို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေန တေန စိတ္တေန၊ ထိုထို အဟေတုကဒ္ဒယ အစရှိသောစိတ်ဖြင့်။ တတ္ထတတ္ထ၊ ထိုထို အပါယ်စသော ဘုံဘဝ၌။ သာသာ ပဋိသန္ဓိ၊ ထိုသို့ပဋိသန္ဓေသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (“တတ္ထ အကုသလဝိပါကာယ အဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတုယာ အပါယေသု ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ” စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။) တဿာတိ၊ ကား။ စိတ္တဿ၊ ၏။ ဝါ၊ အား။ (အနုရူပပဋိသန္ဓိနာမ ၌စပ်။)

အာဂန္ဓာတိ၊ ကား။ အာဂတံဝိယ၊ လာသကဲ့သို့။ ဟုတွာ၊ ၍။ (ဥပဋ္ဌာတိ ၌စပ်။) ဂေါပကသီဝလီတိ၊ ကား။ ရညော၊ မင်း၏။ ဟိတာရက္ခေ၊ စီးပွားဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်တတ်သော။ ဂေါပကကုလေ၊ ဂေါပက အမျိုး၌။ ဇာတော၊ မွေးဖွားသော။ သီဝလိနာမကော၊ သီဝလိ အမည်ရှိသူသည်။ (ကာရေသိ၌စပ်။)

ကမ္မာဒိအနုဿရဏဗျာပါရရဟိတတ္တာ၊ ကံအစရှိသောအာရုံကို အောက်မေ့ ကြောင်း ဗျာပါရမှကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္ပုဇ္ဇကာလကိရိယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း-ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကမ္မာဒိအနုဿရဏဗျာပါရရဟိတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထို တွေ့တွေ့ဝေဝေ သေခါနီးအခါ၌။ အဗျာပါရေနော၊ အောက်မေ့ ဘို့ရန် ဗျာပါရ မရှိဘဲသာလျှင်။ ကမ္မာဒိဥပဋ္ဌာနံ၊ ကံအစရှိသော အာရုံတပါး ပါး၏ ထင်လာခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ကမ္မာဒိအနုဿရဏဗျာပါရရဟိတံ၊ ဟောတိ။)

ပိသိယမာနာယ၊ ကြိတ်ချေအပ်သော။ မက္ခိကာယ၊ ယင်ကောင်ငယ်၏။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ကာယဒွါရာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ ဘဝင်္ဂံ၊ ကို။ နာဝဋ္ဌေတိ၊ မလည်စေ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) အတ္တနာ၊ မိမိဟူသော ယင်ငယ်သည်။ စိန္တိယမာနဿ၊ ကြံစည် အပ်ဆဲဖြစ်သော။ ကဿစိ၊ တစုံတခုသောအာရုံ၏။ အတ္ထိတာယ၊ ရှိနေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧကစိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ ကာရဏံ၊

အကြောင်းကို။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။ တဒေတံ၊ ထို ကေစိဆရာတို့ဆိုအပ်သော အကြောင်းသည်။ အကာရဏံ၊ သင့်သောအကြောင်းမဟုတ်။ (ကသွာ၊ နည်း။) ဘဝင်္ဂဝိသယတော၊ ဘဝင်၏အာရုံမှ။ အညဿ၊ အခြားသော။ စိန္တိယမာနဿ၊ ကြံစည်အပ်ဆဲဖြစ်သော အာရုံ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ အညစိတ္တပွဝတ္တိကာလေ၊ အခြားသောစိတ်၏ ဖြစ်ရာအခါ၌။ ဘဝင်္ဂါဝဋ္ဌနဿဝ၊ ဘဝင်ကို လည်စေခြင်း၏ပင်။ အသမ္ဘဝတောစ၊ မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်၎င်းတည်း။

[သူ့ဘဝါးအကြောင်းကို ပယ်ပြီး၍ မိမိအကြောင်းကို ပြလိုသောကြောင့် “ ဣဒံ ပနေတ္ထ ” စသည်ကို မိန့်။] ပန၊ စင်စစ်ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤကာယဒွါရ၏ ဘဝင်ကို ရှေးဦးစွာ မလည်စေရာ၌။ ဣဒံကာရဏံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ကိံ ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်ရာသနည်း။) အဿ၊ ထို သေခါနီးသတ္တဝါ၏။ တာနိ၊ ထို အာရုံတို့သည်။ တမိံ သမယေ၊ ထို သေခါနီးအခါ၌။ ဩလမ္မန္တိ၊ တဲရရဲဆဲသကဲ့သို့ ထင်လာကုန်၏။ အဇ္ဈောလမ္မန္တိ၊ အလွန် တဲရရဲဆဲသကဲ့သို့ ထင်လာကုန်၏။ အဘိပ္ပလမ္မန္တိ၊ ရှေးရှု တဲရရဲဆဲသကဲ့သို့ ထင်လာကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဇဝနဝါရေသု၊ ဇောဝါရတို့သည်။ (အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော ဇောဝါရ ၃-မျိုးတို့သည်။) အပွဝတ္တေသေဝ၊ မဖြစ်ကုန်မီသာလျှင်။ ကမ္မာဒိဥပဋ္ဌာနေန၊ ကံ အစရှိသော အာရုံတခုခု၏ ထင်ခြင်းသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း-ကသွာ၊ ကြောင့်။ တီသု ဇဝနဝါရေသု အပွဝတ္တေသေဝ ကမ္မာဒိဥပဋ္ဌာနေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ သနည်း။) ဟိ (ယသ္မာ) ၊ ကြောင့်။ အနေကဇဝနဝါရပွဝတ္တိယာ၊ တပါးမက များစွာသောဇောဝါရတို့၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အဇ္ဈောလမ္မန္တံ၊ အာရုံတို့၏လွန်စွာ တဲရရဲဆဲသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ အဘိပ္ပလမ္မန္တံ၊ ရှေးရှု တဲရရဲဆဲ သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တီသု ဇဝနဝါရေသု အပွဝတ္တေသေဝ ကမ္မာဒိဥပဋ္ဌာနေန ဘဝိတဗ္ဗံ။) တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ကာယဒွါရာဝဇ္ဇနံ၊ သည်။ အနာဝဇ္ဇေတွာ၊ ဘဝင်ကို မလည်စေမှု၍။ မနောဒွါရာဝဇ္ဇနမေဝ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည်သာ။ ကမ္မာဒိအာလမ္မန္တံ၊ ကံ အစရှိသော တပါးပါးသော အာရုံရှိသော။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသော။ ဘဝင်္ဂံ ၊ ဘဝင်ကို။ အာဝဇ္ဇေတိ၊ လည်စေ၏။

တသ္မာ ။ပေ။ အာဝဇ္ဇေတိ။ ။ဤ တသ္မာ၏ အနက်ကို “ တီသု ဇဝနဝါရေသု အပွဝတ္တေသေဝ ကမ္မာဒိဥပဋ္ဌာနေန ဘဝိတဗ္ဗံ ” ဟူသော ရှေ့ဝါကျကို လှမ်း၍စွဲရိုး ရှိသည်။ “ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ၃-ပါးသော ဇောဝါရတို့ မဖြစ်ကုန်မီသာလျှင် ကံအစရှိသော အာရုံတခုခု၏ ထင်ခြင်းသည် ဖြစ်ရာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ” ဟု အနက်ပေးပါ။ အနုဋ္ဌိကာ၌လည်း ထိုစကားကိုပင် ကောက်ချက်ချ၍ “ တသ္မာတိ ယသ္မာ ကေဇဝနဝါရေသေဝ ကမ္မာဒိဥပဋ္ဌာနေန မရဏံ န သမ္ဘဝတိ၊ တသ္မာ ” ဟု ဖွင့်သည်။

တတော၊ ထို မနောဒွါရဝီထိမှ နောက်၌။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဿ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၏။ (လက်ရိုက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဖောဋ္ဌာဗ္ဗာရုံ၏။) ဗလဝတ္တာ၊ အားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုတ်ယဝါရေ၊ ၌။ ကာယဝိညာဏဝီထိ၊ သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ သော။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဿ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌။ ပဝတ္တတိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ ပုရိမဇဝနဝါရဂဟိတေသ္မဝ၊ ရှေးဖြစ်သော ဇောဝါရသည် ယူအပ်ပြီးသည် သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ (ကာယဒွါရဝီထိ မဖြစ်မီ မနောဒွါရဇောဝါရဝီထိသည် ယူအပ်ပြီးသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။) ကမ္မာဒိသု၊ ကံအစရှိသော အာရုံတို့၌။ ဝါ၊ ကံ အစရှိသော အာရုံတို့တွင် တပါးပါး၌။ ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ မနောဒွါရဇဝနံ၊ မနောဒွါရဇောသည်။ ဇဝိတွာ၊ စော့ပြီး၍။ ဝါ၊ စော့ပြီးခြင်းကြောင့်။ မူလဘဝင်္ဂသင်္ခါတံ (ဝါ)၊ မူလဘဝင်္ဂဟု ဆိုအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ (မူလပဋိသန္ဓေနှင့်တူသော ဝိဂါဟ်စိတ်က တဒါရုံကိစ္စတပ်လျှင် “ မူလဘဝင် ” ဟု ဆိုအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။) အာဂန္တုကဘဝင်္ဂသင်္ခါတံဝါ၊ အာဂန္တုကဘဝင် ဟု ဆိုအပ်သည်မူလည်းဖြစ်သော။ [ထို ဘဝမူလဘဝင်နှင့် မတူသော တဒါရုံကို အာဂန္တုကဘဝင် ဟု ဆိုသည်။] တဒါရမ္မဏံ၊ တဒါရုံ ဖြစ်သော။ ဘဝင်္ဂံ၊ သည်။ ဩဘရတိ၊ သက်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တဒါရမ္မဏာဘာဝေ၊ တဒါရုံ၏မရှိခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဘဝင်္ဂမေဝ၊ ဘဝင်သည်သာ။ (ဩဘရတိ၊ သက်၏။)

တေသ္မိံ ဌာနေ ကာလံ ကရောတီတိ (ပဒဿ)၊ ဟူသောပုဒ်၏။ (အတ္ထော၌စပ်)။ တဒါရမ္မဏာနန္တရေန၊ တဒါရုံ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ စုတိစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ (စဝတိ၊ ရှေ့လျော၏။) ဝါ၊ တနည်း။ တဒါရမ္မဏာဘာဝေ၊ တဒါရုံ၏ မရှိခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ဘဝင်္ဂသင်္ခါတေနေဝ၊ ဘဝင်ဟု ဆိုအပ်သည် သာလျှင်ဖြစ်သော။ စုတိစိတ္တေန၊ စဝတိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်။ (“ဘဝင်္ဂသင်္ခါတေန စုတိစိတ္တေန စဝတိ” ဟူသော စကားသည် မှန်၏။) ဘဝင်္ဂမေဝ၊ သည်ပင်။ စုတိစိတ္တံဟုတွာ၊ စုတိစိတ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စုတိစိတ္တံ၊ ကို။ ဣဓ၊ ဤ လဟုကမရဏကို ပြရာ၌။ ဘဝင်န္တိ၊ ဘဝင်ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (“ဣဒံ ကာရဏံ သိယာ” ဟု ပြန်လှည့်ပါ။)

မနောဒွါရဝိသယော၊ မနောဒွါရ၏ အာရုံဖြစ်သော ကံအစရှိသော အာရုံသည်။ လဟုကော၊ လျင်မြန်၏။ (လျင်မြန်သော ထင်ခြင်းရှိ၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ လဟုကပစ္စုပ္ပန်၊ လျင်မြန်သော ထင်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ အရူပဓမ္မာနံ။ ပေ။ လဟုကောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ အရူပဓမ္မဿ၊ နာမ်တရား ဖြစ်သော။ မနောဒွါရဿ၊ ၏။ ဝိသယော၊ အာရုံသည်။ လဟုကပစ္စုပ္ပန်နော၊ လျင်မြန်သော ထင်ခြင်းရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

စ၊ ဆက်။ ဗလဝတိ၊ အားရှိသော။ (ဝိသယေ ဌှပ်။) ရူပဓမ္မဿ၊ ရုပ်တရား ဖြစ်သော။ ကာယဒွါရဿ၊ ၎င်း။ ဝိသယေ၊ အာရုံ၌။ (လက်ရိုက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်ခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သော အားကြီးသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌။) အပ္ပဝတ္တိတွာ၊ စိတ်မဖြစ်သေး မှု၌။ မနောဒွါရဝိသယေ၊ မနောဒွါရ၏ အာရုံဖြစ်သော။ ကမ္မာဒိမ္ပိ၊ ကံ အစ ရှိသော အာရုံတခု၌။ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ စိတ္တပ္ပဝတ္တိဒဿနေန၊ စိတ်၏ဖြစ်ပုံကို ပြခြင်းအားဖြင့်။ အရူပဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရားတို့၏။ ဝိသယဿ၊ အာရုံ၏။ လဟုက- တာ၊ လျင်မြန်သည်၏အဖြစ်ကို။ (လျင်မြန်စွာ ထင်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။) ဒိပိတာ၊ ပြအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဝါ၊ တနည်း။ ရူပါနံ၊ စက္ခု အစရှိသောရုပ်တို့၏။ ဝိသယဘာဝေ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံတို့၏ ထင်ရှားရှိခြင်းသည်။ (သတိ) ပိ၊ ဖြစ်ပါလျက်လည်း။ အရူပဓမ္မာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနံ၊ ဆိုခြင်းသည်။ ယေသံ၊ အကြင် နာမ်တရားတို့၏။ ဝိသယော၊ အာရုံသည်။ အတ္ထိ၊ မုချအားဖြင့် ရှိ၏။ တံ ဒဿနုတ္တမေဝ၊ ထို မုချ အားဖြင့် အာရုံရှိသော နာမ်တရားတို့ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါသာလျှင်။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ လဟုကမ္မာဒိဿ၊ လျင်မြန်သောကံ အစရှိသော အာရုံတို့၌။ စိတ္တပ္ပဝတ္တိတော၊ စိတ်၏ ဖြစ်ခြင်း ကြောင့်။ ဝိသယဿ၊ အာရုံ၏။ လဟုဂဟဏိယတာ၊ လျင်စွာ ယူထိုက်သည်၏ အဖြစ်သည်။ လဟုကတာ၊ လဟုက၏အဖြစ် မည်၏ [“အာရုံက အထူးမြန်သည် မဟုတ်၊ ထိုအာရုံကို ယူနိုင်သောစိတ်ဖြစ်ခြင်းက အထူးမြန်သောကြောင့် အာရုံကို “လဟုက”ဟု ဆိုပါသည်” ဟူလို။]

ရူပါနံ ဝိသယဘာဝေပိ ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “ဝိသယာ ဘာဝေပိ” ဟု ရှိသော် လည်း အနုဋီကာ၌ “ရူပါနန္တိ စက္ခာဒိ ရူပဓမ္မာနံ။ ဝိသယ ဘာဝေပိတိ ရူပါယတနာဒိ- ဝိသယသဗ္ဗာဝေပိ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံ၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်သည် ဖြစ်ပါ သော်လည်း”ဟု ပွင့်၏။ ထို့ကြောင့် “ဝိသယဘာဝေပိ”ဟု ပါဌ်မှန်ရှိပါစေ။ “စက္ခု စသော ရုပ်တရားတို့မှာ ရူပါရုံစသော အာရုံရှိပါသော်လည်း” ဟူလို။

အရူပဓမ္မာနန္တိ ဝစနံ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “အရူပဓမ္မာနံ ဝိသယော နာမ” ဟု အရူပဓမ္မာနံဟူသော ဝိသေသနသမ္ပန္နိစကားကို ဆိုထား၏။ ထိုသို့ ဆိုခြင်းသည် အဘယ် အကျိုးငှါနည်းဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ယေသံ ။ပေ။ တံ ဒဿနုတ္တမေဝ” ဟု မိန့်သည်။ စက္ခု စသော ရုပ်တရားတို့မှာ ရူပါရုံစသော အာရုံရှိသည်ဟု ဆိုရသော်လည်း အနာရမ္မဏကရားဖြစ်သောကြောင့် မုချ အရှိမဟုတ်။ မြင်တတ်သော ဌာနိစက္ခုဝိညာဏ်ကို ထောက်၍ ဌာနျုပစာရအားဖြင့် “အာရုံရှိသည်”ဟု ဆိုရသည်။ ဤ “အရူပတရား တို့၏ အာရုံ”ဟု ဆိုရာ၌ကား မုချဖြစ်သော အာရုံတည်း။ ထို့ကြောင့် “ယေသံ ။ပေ။ တံ ဒဿနုတ္တမေဝ”ဟု မိန့်သည်။ “မုချအားဖြင့် အာရုံရှိသော နာမ်တရားများ” ဟူလို။

ကမ္မာဒိနံ၊ ကံ အစရှိသော အာရုံတို့၏။ ဘူမိစိတ္တပ္ပါဒါဒိ ဝသေန၊ ဘုံ၊ စိတ္တပ္ပါဒ် အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိတ္တာရတော၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ပဘောဒေါ၊ အပြားသည်။ အနန္တော၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သင်္ခေပတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကင်္ဂရော)အာဟ။ အဝိဇ္ဇာတဏှာဒိ ကိလေသေ- သု၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ အစရှိသော ကိလေသာတို့ကို။ အနုပစ္စိန္နန္တေသေ၊ မဂ်ဖြင့် မဖြတ်အပ်ကုန်မီသာလျှင်။ ကမ္မာဒိနော၊ ကံ အစရှိသော အာရုံ၏။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) တဉ္စ၊ ထိုကံ အစရှိသောအာရုံကိုလည်း။ အာရဗ္ဗ အာရုံပြု၍။ စိတ္တသန္တာနဿ၊ စိတ်အစဉ်၏။ ဘဝန္တရနိန္နပေါဏပဗ္ဗာရတာ၊ ဘဝတပါး၌ ညွတ်သည်၏အဖြစ်၊ ကိုင်းသည်၏အဖြစ်၊ ရှိုင်းသည်၏အဖြစ် သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုပစ္စိန္န ကိလေသဗလ ဝိနာမိတန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။

ဟိ၊ မှန်။ သန္တာနေ၊ စိတ်အစဉ်ကို။ ဝိနာမိတေ၊ ညွတ်စေအပ်ပြီးသော်။ တဒေကဒေသဘူတံ၊ ထို စိတ်အစဉ်၏ တစိတ်တဒေသဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိ- စိတ္တဉ္စ၊ သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ဝိနာမိတမေ၊ ညွတ်စေအပ်သည်သာ။

ဘူမိ စိတ္တပ္ပါဒါဒိဝသေန။ ။ဘူမိ စိတ္တပ္ပါဒါဒိဝသေနာတိ ဣဒံ ကမ္မံ သန္တာယ ဝုတ္တံ။ ကမ္မ နိမိတ္တဿပိ ဝသေန လဗ္ဘတေ။ တဿ ဆဋ္ဌာရမ္မဏဘာဝတော (အာရုံ ၆-ပါးရှိသောကြောင့် ကမ္မနိမိတ်အတွက်လည်း ဘူမိဘေဒ ရနိုင်၏။) ဂတိနိမိတ္တဿ ပန ပဘောဒေါ နိလာဒိကောယေဝ (ဂတိနိမိတ်အပြားကား နိလ ပီတ လောဟိတ အစ ရှိသော အဆင်းအပြား သာတည်း။) —အန။ [ဂတိနိမိတ်ကို “ရူပါရုံ တမျိုးသာ”ဟု ဆိုသော်လည်း “သဒ္ဒ ဂန္ဓစသော အာရုံများလည်း ရနိုင်၏”ဟု ယူကြသေးသည်။]

သန္တာနေဟိ။ပေ။ဟောတိ။ ။သေခါနီး၌ ကံစသော အာရုံတခု ထင်လာသော အခါ ထိုအာရုံကို အာရုံပြု၍ သေခါနီး စိတ်အစဉ်သည် လာမည့်ဘဝ၌ ညွတ်ယိမ်း ကိုင်းရှိုင်း၍ နေ၏။ ဥပမာ—ခရီးသွားစရာရှိ၍ ပြင်ဆင်နေပါသော်လည်း စိတ်အစဉ် သည် သွားရမည့်ခရီးသို့ ညွတ်၍နေသကဲ့သို့တည်း။ စိတ်အစဉ်တတန်းလုံး ဘဝသစ်သို့ ညွတ်၍နေလျှင် ထို စိတ်အစဉ်တွင်ပါဝင်သော ပဋိသန္ဓေ စိတ်ကိုလည်း ဘဝအသစ်၌ ညွတ်စေအပ်သည်ပင် ဖြစ်တော့၏။ မှန်၏—စိတ်အစဉ်တွင်ပါဝင်သော ပဋိသန္ဓေစိတ်ကို မညွတ်စေဘဲ စိတ်အစဉ် တစဉ်လုံး ညွတ်စေရာမရောက်နိုင်။

ဆက်ဦးအံ့—ဝိနာမိတ (ညွတ်စေအပ်) ဟူရာ၌ ဘဝကို တောင့်တသော တဏှာက ထိုသို့ညွတ်စေလောက်အောင် ပြင်ဆင်ထားအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ မှန်၏—ပုထုဇဉ် သေကွေ့တို့၏ အကြင် စိတ်အစဉ်၌ ပုညာဘိသင်္ခါရစသော စေတနာကဲ့သို့ ဘဝကို တောင့်တတတ်သောတဏှာဖြင့် ထုံမွမ်းမှုသည်လည်း မပြတ်မစဲ ရှိနေသေး၏။ ထိုစိတ် အစဉ်၌သာ ဘဝတပါး၌ အကျုံးဝင်သော ပဋိသန္ဓေစိတ် ဖြစ်၏။ ထိုစိတ်သည် ထိုဘဝ သစ်၌ ဖြစ်လသော် ထိုတဏှာသည် ညွတ်စေအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် “အနု- ပစ္စိန္န ကိလေသဗလ ဝိနာမိတ”ဟု ဆိုသည်။—အန။

ဟောတိ၊ ဧ၊ စ၊ ဆက်။ ဧကဒေသ ဝိနာမိတဘာဝေန၊ တစိတ်တဒေသကို ညွတ်စေအပ်သည်၏အဖြစ်နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်းရှ်။ သန္တာနဝိနာမိတတာ၊ စိတ်အစဉ် တတန်းလုံး၏ ညွတ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [“ကသ္မာ ဟောတိ။ ဟိ (ယသ္မာ)” ဟု ပေး၍ “ဣတိ ဟောတိ။ ဣတိ ဝိညာယကိ” ဟုလည်း ပေးပါ။]

ပန၊ ဆက်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိတို့၌။ ဒုဂ္ဂတိ ပဋိသန္ဓိ- နိန္ဒာယ၊ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိသို့ ညွတ်သော။ စုတိယာ၊ စုတိ၏။ ပုရိမဇဝနာနိ၊ ရှေးဖြစ်သော မရဏာသန္ဓိတို့သည်။ အကုသလာနိ၊ အကုသိုလ်တို့တည်း။ ဣတုရာယစ၊ ဒုဂ္ဂတိ ပဋိသန္ဓိနိန္ဒာ စုတိမှ တပါးသော သုဂတိ ပဋိသန္ဓိနိန္ဒာ စုတိ၏ ကား။ ပုရိမဇဝနာနိ၊ တို့သည်။ ကုသလာနိ၊ ကုသိုလ်တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နိစ္စိနန္ဒိ၊ ဆုံးဖြတ်ကြကုန်၏။

[ထို အဆုံးအဖြတ်၏ အာဂုံသာကေကို ပြလိုသောကြောင့် “နိမိတ္တဿာဒ- ဂမိတံ” စသည်ကို မိန့်။] ဟိ၊ မှန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ နိမိတ္တဿာဒဂမိတံ ဝါ၊ မိန်းမဟုတ်သော၊ ယောကျ်ားဟုတ်သော သိမှတ်ကြောင်းဖြစ်သော ပုံသဏ္ဍာန် နိမိတ် ကြီးကို သာယာတတ်သောတဏှာဖြင့် မက်မောသည်မူလည်း ဖြစ်သော။ အနု- ဗျဉ္ဇနဿာဒဂမိတံ ဝါ၊ ကိလေသာတို့ကို ထင်ရှားအောင်ပြတတ်သော လက်ခြေ သဏ္ဍာန် စကားပြောဟန် ပြုံးရယ်ဟန်စသော နိမိတ်ငယ်ကို သာယာတတ်သော တဏှာဖြင့် မက်မောသည်မူလည်းဖြစ်သော။ ဝိညာဏံ၊ မရဏာသန္ဓိတော ဝိညာဏ် သည်။ တိဋ္ဌမာနံ၊ တည်လသော်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုအခါ၌။ ကာလံ၊ သေချိန်ကို။ စေ ကရေတိ၊ အကယ်၍ ပြုအံ့။ (ဧဝံသတိ)။ ယံ၊ အကြင် အကြောင်းကြောင့်။ ဒွိန္ဒံ၊ ကုန်သော။ ဂတိနံ၊ တို့တွင်။ အညတရံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။ နိရယံ ဝါ၊ နိရယဂတိမူလည်းဖြစ်သော။ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဝါ၊ တိရစ္ဆာန်တို့၏ ပေါင်းစုရာမူလည်းဖြစ်သော။ ဂတိံ၊ ဂတိသို့။ ဥပပဇ္ဇေယျ၊ ကပ်ရောက်ရာ၏။ ဧတံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။

ဒွိန္ဒံ ဂတိနံ အညတရံ။ ။ ဤ သဋ္ဌာယတနသံယုတ်၊ သမုဒ္ဒဂ်၊ အာဒိတ္ထပရိယာယ ဆုတ်တော်ဝယ် “မရဏာသန္ဓိတော၌ သာယာဘယ်ကောင်းသောအာရုံများ (လောဘ ဆိုင်းရာ) ထင်နေလျှင် ကေန်မုချ ငရဲနှင့် တိရစ္ဆာန်ဂတိ ၂-ပါးတွင် တပါးပါး၌ ဖြစ်ရ မည်” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ငရဲနှင့် တိရစ္ဆာန်ကို တိုက်ရိုက်ပြသဖြင့် ပေတဂတိ၌လည်း ဖြစ်ခွင့်ရှိကြောင်းကို သိပါ။ အာပတ်နှင့် တကွ သေသောရဟန်း (ဒဏ်နှင့် တကွ သေသော သာမဏေ) များလည်း သေခါး၌ ယိုအာပတ် ထင်လာလျှင် ထိုအတိုင်းပင် ဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို “သာပတ္တိကဿ ဘိက္ခဝေ နိရယံ ဝါ ဝဒါမိ တိရစ္ဆာနယောနိံ ဝါ” ဟု ဟောတော်မူသည်။

ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာသန္နံ၊ နီးကပ်သော။ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်လောသည်။ ဒုဂ္ဂတိယံ၊ ဌ။ (ပဋိသန္ဓိယာ ဥပနိဿယော ဟောတိ။) ကုသလဉ္စ၊ ကုသိုလ်လောသည်လည်း။ သုဂတိယံ၊ ဌ။ ပဋိသန္ဓိယာ ဥပနိဿယော ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ရာဂါဒိဟေတုဘူတံ ဟိနမာရမ္မဏန္တိ၊ ဟူသော စကားဖြင့်။ အကုသလ-ဝိပါကဿ၊ ၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဘဝိတံ၊ ငှါ။ ယုတ္တံ၊ သင့်သော။ အနိဋ္ဌာ-ရမ္မဏံ၊ အနိဋ္ဌအာရုံကို။ အာဟ၊ ဟိ၊ မှန်။ တမ္ပိ၊ ရာဂအရေသည်တို့၏ အကြောင်း ဖြစ်သော ထို အနိဋ္ဌအာရုံသည်လည်း။ သင်္ကပ္ပဝသေန၊ ကြံခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ရာဂဿပိ၊ ၏လည်း။ ဟေတု၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ် ၏။ [“ကသ္မာ၊ အကုသလဝိပါကဿ။ ပေ။ အာဟ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ။ ဟိ (ယသ္မာ) တမ္ပိ။ ပေ။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ အကုသလဝိပါကဿ။ ပေ။ အာဟ။ ဣတိ ဝိညာယတိ” ဟုလည်း တနည်းပေးပါ။]

ဝါ၊ တနည်း။ အကုသလဝိပါက ဇနကကမ္မ သဟဇာတာနံ၊ အကုသလ-ဝိပါကကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံနှင့်တကွဖြစ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ (ပဋိ သန္ဓေအကျိုးကိုပေးတတ်သော အတိတ်ကံနှင့်တကွမူလည်းဖြစ်ကုန်သော။) တံ-သဒိသာသန္ဓစုတိ ဇဝန စေတနာ သဟဇာတာနဉ္စ၊ ထို အကုသလဝိပါကကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံနှင့်တူသော မရဏာသန္ဓစုတိ၏ ဇောစေတနာနှင့် တကွ ဖြစ်သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ (မရဏာသန္ဓဝိထိအတွင်း၌ ဖြစ်သော ဇော စေတနာနှင့်တကွ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။) [ထို စေတနာတို့က အကုသိုလ် ကံနှင့် ဖြစ်ခြင်းလည်းတူ အာရုံ ကမ္မနိမိတ်ချင်းလည်း တူသောကြောင့် “တံ-သဒိသ” ဟု ဆိုသည်။] ရာဂါဒိနံ၊ တို့၏။ ဟေတုဘာဝေါ ဝေ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်သည်သာလျှင်။ ဟိနတာ၊ ဟိနအဖြစ် မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုအာရုံသည်။ ပစ္စာနုတာပဇနကကမ္မာနံ၊ နောင်တဖန် ပူပန်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော အကုသိုလ်ကံတို့၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ (ဟုတွာ။) ကမ္မဝသေန၊ ကံ၏အဖြစ်ဖြင့်။ အနိဋ္ဌံ၊ အလိုမရှိထိုက်သော။ အကုသလဝိပါကဿ၊ ၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဘဝေယျ၊ ၏။ စ၊ လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ အညထာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အနက် အဓိပ္ပါယ်မှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (အတ္ထေ၊ ကို။ ဂယုမာနေ။) ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ၊ ဣဋ္ဌအာရုံ၌။ ပဝတ္တဿ၊ သော။ အကုသလကမ္မဿ၊ ၏။

သင်္ကပ္ပဝသေန။ ။ ဣဋ္ဌဟုရာ၌ သဘာဝဣဋ္ဌ အစစ်အမှန် ဣဋ္ဌာရုံလည်း ရှိ၏။ ပရိကပ္ပဣဋ္ဌ- ကြံစည်အပ်သော ဣဋ္ဌာရုံလည်း ရှိ၏။ ထို ပရိကပ္ပဣဋ္ဌဟူသည် အနိဋ္ဌာရုံ ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “တမ္ပိ ဟိ သင်္ကပ္ပဝသေန။ ပေ။ ဟောတိ” ဟု ဆိုသည်။ ခွေးမသည် ခွေးသတ္တဝါတို့၏ ဣဋ္ဌာရုံဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

ဝိပါကော၊ သည်။ ကမ္မနိမိတ္တာရမ္မဏော၊ ကမ္မနိမိတ်ဟူသော အာရုံရှိသည်။ န ဘဝေယျ၊ မဖြစ်နိုင်ရာ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း—ကသွာ၊ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ။ ပေ။ န ဘဝေယျ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ။) ဟိ (ဟသွာ)၊ ကြောင့်။ အကုသလဝိပါကော၊ သည်။ ဣဋ္ဌာရမ္မဏော၊ ဣဋ္ဌာရမ္မဏောရုံရှိသည်။ ဘင်္ဂတံ၊ ငှါ။ န အရဟတံ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ ။ပေ။ န ဘဝေယျ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ။)

စ၊ ဆက်။ ပဉ္စဒွါရေ၊ မရဏာသန္ဓေ ပဉ္စဒွါရ၌။ အာပါတံ၊ ရှေ့ရှုကျခြင်းသို့။ အာဂစ္ဆန္တံ၊ ရောက်သော။ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ကမ္မနိမိတ္တံ၊ ကမ္မနိမိတ်ကို။ အာသန္ဓကတ ကမ္မာရမ္မဏ သန္ဓတိယံ၊ သေခါနီးကားလ၌ ပြုအပ်သော ကံ၏ အာရုံအစဉ်၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်၏ဟူ၍၎င်း။ (သန္ဓတိပုပ္ပန်ကိုဆိုသည်။) တံသဒိ- သဉ္စ၊ ထိုကမ္မနိမိတ်အာရုံနှင့် အလားတူ၏ဟူ၍၎င်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။

[ပဉ္စဒွါရမရဏာသန္ဓေဝိထိ၏ အာရုံကို သန္ဓတိပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော သဒိသ ကမ္မနိမိတ်ဟု မယူဘဲ ခဏပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော မုချကမ္မနိမိတ်ဟုယူလျှင် အဘယ် အပြစ် ရှိပါသနည်းဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “အညထာ” စသည် မိန့်။] အညထာ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာမှ တပါးသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ (မရဏာသန္ဓေဝိထိ၏အာရုံဖြစ်သော ကမ္မနိမိတ်ကို သန္ဓတိပစ္စုပ္ပန် ဟု၎င်း၊ သဒိသပစာဟု၎င်း မှတ်ထိုက်၏ဟူသော အခြင်းအရာမှ တပါးသော

ပဉ္စဒွါရေ စ ပေ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ။ ။ မနောဒွါရ၌ ကံ၊ ကမ္မနိမိတ် ထင်ပုံကို ဖွင့်ပြပြီး၍ ပဉ္စဒွါရ၌ ကမ္မနိမိတ်ထင်ပုံကို ပြလိုသောကြောင့် “ပဉ္စဒွါရေစ” စသည်ကို မိန့်။ စက္ခု စသော ငါးဒွါရ၌ ပစ္စုပ္ပန် ကမ္မနိမိတ် တမျိုးသာ ထင်နိုင်၏ ဟု ယူဆသောကြောင့် “ပစ္စုပ္ပန် ကမ္မနိမိတ္တံ” ဟု ဆိုသည်။ ကမ္မနိမိတ္တံ (ကံ၏အာရုံ) ဟူရာ၌ ပဉ္စဒွါရမရဏာ- သန္ဓဝိထိ၏ ရှေ့အနီးအပါး၌ ဖြစ်သော မနောဒွါရဝိထိ၌ ပါသော စောနာကို “ကံ” ဟု ခေါ်၍ ထိုကံ၏အာရုံကို “ကမ္မနိမိတ်” ဟု ခေါ်သည်။ ထို ကမ္မနိမိတ်သည် ဆရာ မိဘ တို့က ယူဆောင်၍ ပြုအပ်သော ပန်းစသော အာရုံဖြစ်လျှင် စက္ခုဒွါရမရဏာသန္ဓေ ဝိထိဖြစ်ရာအခါ၌လည်း ထင်ရှားရှိပေ ပစ္စုပ္ပန်ပင် ဖြစ်၏။ ရှေ့ မနောဒွါရဝိထိ၏ အာရုံ အစဉ်၌ ဖြစ်မြဲ ဖြစ်နေသောကြောင့် ထို စက္ခုဒွါရဝိထိ၏ အာရုံကို “အာသန္ဓကတ ကမ္မာ- ရမ္မဏ သန္ဓတိယံ ဥပ္ပန္နံ” ဟု၎င်း၊ မနောဒွါရလောဝိထိ၏ ကမ္မနိမိတ်နှင့် မရဏာသန္ဓ- ကျေဒွါရလောဝိထိ၏ အာရုံသည် ပန်းစသော အာရုံချင်းတူသောကြောင့် “တံသဒိသဉ္စ” ဟု၎င်း ဆိုသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဤစကားအရ မရဏာသန္ဓ ပဉ္စဒွါရလောဝိထိ ဖြစ်ရာ၌ ထိုဝိထိ၏ အာရုံသည် မုချ ပစ္စုပ္ပန် ကမ္မနိမိတ် မဟုတ်၊ ရှေး ကမ္မနိမိတ်၏ အစဉ်၌ ဖြစ်သောကြောင့် သန္ဓတိပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ထို ကမ္မနိမိတ်နှင့် တထပ်တည်း တူသောကြောင့် သဒိသပစာ လည်းဖြစ်သော ကမ္မနိမိတ်ဟု မှတ်ပါ။ ဘာကြောင့်နည်း— ပဉ္စဒွါရလော စောနာတို့က ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်လောက်အောင် ကံအထ မမြေ့ ကံသည် အတုကံ ထို ပဉ္စ ဒွါရလော၏အာရုံကို မုချအားဖြင့် “ကမ္မနိမိတ်” ဟု မခေါ်နိုင်သောကြောင့်တည်း။

ခဏပစ္စုပ္ပန်ဟူသော အခြင်းအရာ၊ မုချကမ္မနိမိတ်ဟူသော အခြင်းအရာအား ဖြင့်။) (အတ္ထေ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဂယုမာနေ၊ ယူအပ်သော်။) တဒေဝ၊ ထို မရဏာသန္ဓေလောသည်ပင်။ ပဋိသန္ဓေအာရမ္မဏပဋ္ဌာပကံ၊ ပဋိသန္ဓေ၏ အာရုံကို ထင်စေတတ်သည်၎င်း။ တဒေဝ၊ ထိုမရဏာသန္ဓေလောသည်ပင်။ ပဋိသန္ဓေဇနကံ၊ ပဋိသန္ဓေအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သည်၎င်း။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ [ထိုဆိုအပ် ပြီးသော အဓိပ္ပါယ်ကိုမယူဘဲ ပဉ္စဒွါရမရဏာသန္ဓေလော၏ အာရုံကို ခဏပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်သော မုချကမ္မနိမိတ် ဟု ယူလျှင် ထို ပဉ္စဒွါရိကမရဏာသန္ဓေလောသည်ပင် နောက်ဘဝအတွက် ပဋိသန္ဓေအသစ်၏ အာရုံကိုလည်း ထင်စေတတ်၊ ပဋိသန္ဓေ အကျိုးကိုလည်း ပေးတတ်သော ကံ အထမြောက်သော စေတနာသာ ဖြစ်စရာ ရှိသည်—ဟူလို။]

စ၊ ဆက်။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ပဋိသန္ဓေ၏။ ဥပစာရဘူတာနိဝိယ၊ အနီးဥပစာ ကဲ့သို့ ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သည်၎င်း။ တယာ၊ သင်ပဋိသန္ဓေသည်။ တေသ္မိံ၊ ဤအာရုံ ၌။ ပဝတ္တိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ ဝါ၊ ဖြစ်ရမည်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ အား။ (ပဋိသန္ဓေ စိတ် စေတသိက်အား။) ဝါ၊ ၏။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ အနုပ္ပါဒေန္တာနိ ဝိယစ၊ လျော်စွာ ဖြစ်စေကုန်သကဲ့သို့၎င်း။ ဝါ၊ အပ်နှင်းကုန်သကဲ့သို့၎င်း။ (ဟုတ္တာ)ပဝတ္တိနိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ စုတိအာသန္ဓာနိ၊ စုတိ၏အနီးဖြစ်ကုန်သော။ ဇဝနာနိ၊ မရဏာသန္ဓေလောတို့သည်။ ပဋိသန္ဓိဇနကံ၊ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေနိုင် ကုန်သည်။ န ဘဝေယျ၊ မဖြစ်နိုင်ကုန်ရာ။ [“မရဏာသန္ဓေလောတို့သည် ပဋိသန္ဓေ ကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်သော ဇောများမဖြစ်ရာ” ဟူသောစကားအရသာဓကပြလို၍ “ကတတ္တာ ဥပစိတတ္တာ ဟိ” စသည်ကို မိန့်သည်] ဟိ၊ မှန်။ ကဘက္ခာ ဥပစိတ- တ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (ဓမ္မသင်္ဂဏီဝိဇ္ဇိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒ ကဏ္ဍ၊ အဗျာကတဝိပါက၊ ကုသလဝိပါက ပဉ္စဝိညာဏ အခန်း၌ ဟောတော် မူအပ်ပြီ။)

န စ ။ပေ။ ဝုတ္တံ။ ။ထိုမရဏာသန္ဓေပဉ္စဒွါရိက လောစေတနာသည် ပဋိသန္ဓေ၏ အာရုံကို ထင်စေတတ်သော ဇောလည်း ဖြစ်နိုင်၊ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေးတတ်သော ဇောလည်းဖြစ်နိုင်သည် မဟုတ်လောဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “နစ” စသည်ကိုမိန့်။ ဤဘဝ မရဏာသန္ဓေလော ဟူသည် နောက်ဘဝ ပဋိသန္ဓေနှင့် တဆက်တည်းဖြစ်သော ကြောင့် နောက်ဘဝ ပဋိသန္ဓေ၏ ဥပစာကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်၏။ “အသင်ပဋိသန္ဓေသည် ဤ အာရုံ၌ ဖြစ်ရမည်” ဟု ပဋိသန္ဓေ၏ အာရုံကို အပ်နှင်းသကဲ့သို့လည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် စုတေခါနီးဖြစ်သော မရဏာသန္ဓေလောတို့သည် ပဉ္စဒွါရိကလောပင် ဖြစ်စေ၊ မနောဒွါရိကလောပင် ဖြစ်စေ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။ ဘာကြောင့်နည်း— “ကတတ္တာ ဥပစိတတ္တာ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ စက္ခုဝိညာဏံ” စသည်ဖြင့် ဥပစိတဖြစ်သော ကံသည်သာ အသိပ်ထပ် ဆည်းပူးအပ်သော ကံဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်သော ကြောင့်တည်း။

စ၊ ဆက်။ တဒါ၊ ထို မရဏာသန္ဓေအခါ၌။ တံသမာနဝိထိယံ ဝိယ၊ ထို ပဋိ-
 သန္ဓေနှင့် တူမျှသော တဝိထိတည်း၌ကဲ့သို့။ ပဝတ္တမာနာနိ၊ ဖြစ်ရသော မရဏာ-
 သန္ဓေတို့သည်။ ကထံ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဝါ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ကတူပစိတာ-
 နိ၊ ပြုအပ်ပြီး၊ ဆည်းပူးအပ်ပြီးတို့သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်နိုင်ကုန်ရာအံ့နည်း။ (“န
 သိယျံ၊ မဖြစ်နိုင်ကုန်ရာ” ဟူလို။) စ၊ သည်သာ မကသေး။ တဒါ၊ ထို မရဏာ-
 သန္ဓေအခါ၌။ အဿာဒိတာနိ၊ လွန်စွာ သာယာအပ်ကုန်သည်။ န(သိယံ)၊ မဖြစ်
 ကုန်ရာ။ စ၊ ဆက်။ လောကီယာနိ၊ လောကီလောတို့သည်။ လောကုတ္တရာနိ ဝိယ၊
 လောကုတ္တရာလောတို့ကဲ့သို့။ (မဂ်လောတို့ကဲ့သို့။) သမာနဝိထိဖလာနိ၊ တူသော
 ဝိထိ၌ အကျိုးရှိကုန်သည်။ (တဝိထိတည်း၌ အကျိုးပေးနိုင်ကုန်သည်။) န
 ဟောန္တိ၊ ကုန်။

အဿ၊ ထိုသတ္တဝါ၏။ ဝါ၊ သည်။ ပုဗ္ဗေဝါ၊ ရှေးရှေးဘဝ၌သော်လည်း။ ဒုက္ခ-
 ဝေဒနိယံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ တံ ပါပကမ္မံ၊ ထို မကောင်းမှု
 ကံသည်။ ဝါ၊ ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ။ အဿ၊ ထို သတ္တဝါသည်။
 ပစ္စာဝါ၊ နောက်ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌သော်လည်း။ ဒုက္ခဝေဒနိယံ၊ သော။
 တံ ပါပကမ္မံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကတံ၊ သည်။ ဟောတိ။ အဿ၊ ထိုသတ္တဝါသည်။
 မရဏကာလေဝါ၊ သေခါနီးအခါ၌သော်လည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာအယူသည်။
 ဝါ၊ ကို။ သမတ္တာ၊ ပြည့်စုံလုံလောက်ပြီးသည်။ ဝါ၊ အကျိုးပေးလောက်အောင်
 စွမ်းနိုင်သည်။ သမာဒိန္နာ၊ ဆောက်တည်အပ်ပြီးသည်။ [သမတ္တာတံ ပရိပုဏ္ဏာ။

တဒါစ။ ပေ။ သိယံ။ ။ “မရဏာသန္ဓေလောဝိထိ အခိုက်၌ ကတ-ဥပစိဘ ကံ မဖြစ်
 နိုင်ပါသလော” ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “တဒါ ။ ပေ။ သိယံ” ဟု မိန့်သည်။ ထို
 မရဏာသန္ဓေဝိထိ၌ ဖြစ်သောလောတို့သည် ထိုပဋိသန္ဓေနှင့် တဝိထိကဲ့သို့ (တဆက်တည်း)
 ဖြစ်နေရကား အဘယ်မှာ ထိုလောတို့သည် (ကတတ္တာ ဥပစိတတ္တာနှင့် ညီအောင်
 ကတကံ ဥပစိတကံများ ဖြစ်နိုင်ကုန်အံ့နည်း။ “တဝိထိမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် ကတကံ
 ဥပစိတကံများ မဖြစ်နိုင်ပါ” ဟူလို။ [“ကတ” ဟူရာ၌ ဥပစိတနှင့် တွဲနေသောကြောင့်
 အထပ်ထပ်ပြုအပ်ပြီးဖြစ်မှ “ကတ” အမည် ရနိုင်သည်။ ဥပစိတဟူသည်ကား အထပ်ထပ်
 ဆည်းပူးအပ်သောကံတည်း။]

န စ အဿာဒိတာနိ တဒါ။ ။ လောကီကံတို့ အကျိုးပေးရာ၌ ထင်လာသော
 အာရုံကို တဏှာဖြင့် သာယာမှု အကျိုးပေးနိုင်သည်။ “နိမိတ္တဿာဒဂမိတံဝါ ဘိက္ခဝေ
 ဝိညာဏံ တိဋ္ဌမာနံ တိဋ္ဌတံ” စသည်ကို ထောက်ပါ။ ပဉ္စဒါရဝိထိ အခိုက်အတံ့၌
 ထိုကဲ့သို့ သာယာနိုင်မည်လည်း မဟုတ်။

န စ လောကီယာနိ။ ။ လောကုတ္တရာလောတို့သည် မဂ္ဂဝိထိနှင့် တူမျှသော ဝိထိ
 မှာပင် ဖိုလ်လောအကျိုးကို ပေးသကဲ့သို့ လောကီလောတို့သည် ထိုသို့ တူသောဝိထိ၌
 အကျိုး ပေးနိုင်သော လောများလည်း မဟုတ်ကြ။

ပရိယတ္တာဝါ။-အနု။] ဟောတိ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ သော၊ ထိုသတ္တဝါသည်။ ကာယဿ၊ ၏။ ဘေဒါ၊ သော။ မရဏာ၊ မှ။ ပရံ၊ ဌ။ အပါယံ၊ သော။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ သော။ ဝိနိပါတံ၊ သော။ နိရယံ၊ ဌ။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ သုတ္တော ပါဠိတော်၌။ (ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဝိဘက်ဝဂ်၊ မဟာကမ္မဝိဘက်သုတ် ပါဠိတော်၌။) မရဏကာလေ၊ ဌ။ သမတ္တာယ၊ သော။ သမာဒိန္နာယ၊ သော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ နှင့်၎င်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာစ၊ နှင့်၎င်း။ သဟဇာတဇေတနာယ၊ တကွဖြစ်သော စေတနာ၏။ ပဋိသန္ဓိဒါနံ၊ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေးခြင်းကို။ ငုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ် ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဒုဗ္ဗလေဟိ၊ အားမရှိကုန်သော။ ပဉ္စဒ္ဓါရိကဇဝနေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဝါ၊ သည်သော်၎င်း။ သမတ္တာ၊ သည်။ သမာဒိန္နာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။

စ၊ သာဓကကား။ သဗ္ဗမ္ပိ ဟေတံ။ ပေ။ ပဋိက္ခိတ္တာနိတိ၊ ဟူ၍။ ဝက္ခတိ၊ တွံ။ [ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ ကုသလာကုသလဓမ္မပဋိဝိဇာနနာဒိစဝနပရိယောသာ- နံ၊ ကုသလဓမ္မ အကုသလဓမ္မကို သိခြင်းအစရှိသည်ဖြစ်၍ စုတိအဆုံးရှိသော။ ဧတံ ကိစ္စံ၊ သည်။ မနောဒ္ဓါရိကစိတ္တေနဝ၊ မနောဒ္ဓါရိကဇောစိတ် ဖြင့်သာ။ ဟောတိ။ ပဉ္စဒ္ဓါရိကေန၊ ဖြင့်။ န ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗဿပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော။ ဧတဿ ကိစ္စဿ၊ ကုသလဓမ္မ အကုသလဓမ္မကို သိခြင်းအစ စုတိ အဆုံးရှိသော ဤကိစ္စကို။ ကရဏေ၊ ပြုခြင်း၌။ သဟဇဝနကာနိ၊ ဇောနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိထိစိတ္တာနိ၊ ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိထိစိတ်တို့ကို။ ပဋိက္ခိတ္တာနိ၊ ပယ်မြစ်အပ် ကုန်ပြီ။]

ပုဗ္ဗေဝါဿ။ပေ။ဥပပဇ္ဇတိ။ ။ ဤသုတ်သည် ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ မဟာကမ္မဝိဘက် သုတ်တည်း။ ထိုသုတ်၌ သေခါနီးကာလဝယ် အပြည့်အစုံ ကောင်းစွာယူအပ်ပြီးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ သို့မဟုတ် သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော စေတနာက ပဋိသန္ဓေအကျိုးပေးပုံကို ဟောတော်မူထား၏။ ဒုဗ္ဗလဖြစ်သော ပဉ္စဒ္ဓါရိကဇောတို့သည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို ဖြစ်စေ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကိုဖြစ်စေ အပြည့်အစုံ မယူနိုင်ကြ။ [ပုဗ္ဗေတိ အတိတဘဝေ။ ပစ္ဆာတိ ပစ္စုပ္ပန္န- ဘဝေ။ မရဏကာလေတိ မရဏာသန္ဓဇဝနကာလေ။-မဓု။]

ဝက္ခတိ စ။ ။ပဉ္စဒ္ဓါရိကဇောတို့၏ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို ဖြစ်စေ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ဖြစ်စေ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မဆောက်တည်နိုင်ပုံကို သာဓကပြလို၍ “ဝက္ခတိစ”စသည်ကို မိန့်။ ဤ ပါဠိသည် ဤဉာဏဝိဘက် ကေနိဒ္ဓေသကို ထောက်ပြသော သာဓကတည်း။ ထို အဋ္ဌ- ကထာ၌ “န ကိပ္ပိ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇာနာတိတိ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာတိ ဧဝံ ဝုတ္တံ ကေမ္ပိ ကုသလံ ဝါ အကုသလံ ဝါ န ပဋိဝိဇာနာတိ”ကို အစပြု၍ “န ဘဝတော စဝတိ” တိုင်အောင် ပြထား၏။ ထိုသို့ပြပြီးလျှင် “သဗ္ဗမ္ပိ။ပေ။ ကိစ္စံ မနောဒ္ဓါရိကစိတ္တေနဝ ဟောတိ။ န ပဉ္စ- ဒ္ဓါရိကေန” စသည်ဖြင့် ပဉ္စဒ္ဓါရိကဇောဝိထိ၏ ထို အလုံးစုံသောကိစ္စကို ပြုခြင်း၌ မစွမ်း နိုင်ပုံကို ဆိုထားသည်။

ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထို အဋ္ဌကထာ၌။ န ကိဉ္စိ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇာနာတီတိ၊ ကား။ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဧကမ္ပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ကုသလံဝါ၊ ကုသိုလ်ကို၎င်း။ အကုသလံဝါ၊ အကုသိုလ်ကို၎င်း။ န ပဋိဝိဇာနာတိ၊ မသိ။ ဣတိစ၊ ဤသို့လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ယေသံ၊ အကြင် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်တို့၏။ ပဋိဝိဘာဝနပုဝတ္တိယာ၊ တဖန် ထင်စွာ ဖြစ်စေခြင်းဟူသော ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ သုခံဝါ၊ သုခသည်သော်၎င်း။ ဒုက္ခံဝါ၊ ဒုက္ခသည်သော်၎င်း။ အန္ဓေတိ၊ အစဉ်လိုက်၏။ တေသံ၊ ထို ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏။ သာ ပဝတ္တိ၊ ထိုဖြစ်ခြင်းကို။ ပဉ္စဒ္ဓါရေ၊ ပဉ္စဒ္ဓါရ၌။ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ ပယ်မြစ်အပ်ပြီ။ ကုသလာကုသလကမ္မသမာဒါနဉ္စ၊ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံကို ဆောက်တည်ခြင်းကိုလည်း။ တာဒိသမေဝ၊ ထိုကဲ့သို့ရူအပ်သည်သာ။ (ပဉ္စဒ္ဓါရဇော၌ ပယ်အပ်သည်သာ။) ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ပန၊ ဆက်။ တဒါရမ္မဏာနန္တရံ(ပဉ္စဒ္ဓါရ မရဏာသန္တဝိထိဝယ်) တဒါရုံ၏ အခြားမဲ့၌။ စဝနံ၊ စုတိသည်၎င်း။ တဒနန္တရာ၊ ထိုစုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ ဥပပတ္တိစ၊ ပဋိသန္ဓေသည်၎င်း။ မနောဒ္ဓါရိကာဝေ၊ မနောဒ္ဓါရ၌ ဖြစ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ [ဝေဖြင့် ပဉ္စဒ္ဓါရိကကို ကနံ။] သဟဇဝနက ဝိထိစိတ္တော၊ ဇောနှင့်တကွဖြစ်သော ဝိထိစိတ်၌။ န ပရိယာပန္နာ၊ အကျုံးမဝင်။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤ အလိုဖြင့်။ ဣစ၊ ဤ ပဋိသန္ဓေ၏အာရုံကိုပြရာ၌။ ပဉ္စဒ္ဓါရိက-တဒါရမ္မဏာနန္တရံ၊ ပဉ္စဒ္ဓါရ၌ဖြစ်သော တဒါရုံ၏အခြားမဲ့၌။ စုတိ၊ စုတိကို၎င်း။ တဒနန္တရံ၊ ထိုစုတိ၏အခြားမဲ့၌။ ပဋိသန္တိစ၊ ပဋိသန္ဓေကို၎င်း။ ဝုတ္တာ၊ အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ ၏။ [ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေနဖြင့် “မနောဒ္ဓါရိကဇဝန” အရ မနောဒ္ဓါရိကအစစ်မဟုတ်၊ ဒ္ဓါရဝိမုတ်သာဟု ပြသည်။]

ယေသံ ပဋိဝိဘာဝနပုဝတ္တိယာ။ ။ရှေး၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ဉာဏဝိဘင်္ဂ အဋ္ဌကထာစကားကို အကျယ်ဖွင့်ပြလို၍ “ယေသံ” စသည်ကို မိန့်၊ ယေသန္တိ ကုသလာ-ကုသလာနံ၊ ပဋိဝိဘာဝနပုဝတ္တိယာတိ ပဋိဇာနန သင်္ခါတာယ ဟေတုဘူတာယ၊ သုခံဝါ ဒုက္ခံဝါ အန္ဓေတီတိ ပဒေန ယတော ပစ္စုပ္ပန္နံ ပဋိသန္တိ” နိဒ္ဒေသတိ၊ သာ ပဝတ္တိတိ ပဋိဝိဇာနနပဝတ္တိ။—မရ။ တာဒိသမေဝတိ ကုသလာကုသလဓမ္မ ပဋိဝိဇာနန သဒိသမေဝ။—အန။ “ပဉ္စဒ္ဓါရ၌ ကုသလာကုသလ ပဋိဝိဇာနနကို ပယ်သကဲ့သို့ ကုသလာ-ကုသလ ကမ္မသမာဒါနကိုလည်း ပယ်အပ်သည်သာ” ဟူလို။

တဒါရမ္မဏာနန္တရံ ပန။ ။ယဒိ ပဉ္စဒ္ဓါရေ ယထာဝုတ္တကိစ္စဿ ကရဏေ သဟ ဇဝန-ကာနိ ဝိထိစိတ္တာနိ ပဋိက္ခိတ္တာနိ၊ ကထံ တတ္ထ (ထို ပဉ္စဒ္ဓါရ၌) စဝနပပဇ္ဇနာနိ (စုတေခြင်း ပဋိသန္ဓေနေခြင်း တို့သည်) သမ္ဘဝန္တိ (ဖြစ်နိုင်ကုန်တော့အံ့နည်း) ဣတိ စောဒနံ သန္တာယာဟ တဒါရမ္မဏာနန္တရံ ပနာတိ ဧာဒိ။ “တဒါရုံ၏ အခြားမဲ့၌ စုတိ၊ စုတိ၏ အခြားမဲ့၌ ပဋိသန္ဓေသည် ပဉ္စဒ္ဓါရ၌ မဖြစ်၊ မနောဒ္ဓါရ၌သာ ဖြစ်သည်” ဟူလို။

တတ္ထ၊ ထို ပဋိသန္ဓေစိတ်၏ အာရုံကို ပြရာ၌။ အဝသေသ ပဉ္စစိတ္တက္ခန္ဓာယုကေ၊ ကြွင်းသော စိတ္တက္ခန္ဓာ ၅-ချက် အသက်ရှိသော။ ရူပါဒိမ္ပိ၊ ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံ၌။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓံ၊ ကို။ သန္ဓာယေဝ၊ ရည်ရွယ်၍သာ။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ။ ပေ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍၎င်း။ အဝသေသကစိတ္တက္ခန္ဓာယုကေ၊ ကြွင်းသော စိတ္တက္ခန္ဓာ ၁-ချက် အသက်ရှိသော။ (ရူပါဒိမ္ပိ၊ ၌။) ဥပ္ပန္နံ၊ သော။ (ပဋိသန္ဓံ) စ၊ ကိုလည်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏံ။ ပေ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူ၍၎င်း။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ပဋ္ဌာန်း၊ အတိတာရမ္မဏတိက်၊ ပဉ္စာဝါရ အနန္တရပါဠိတော်။] ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။

သုဒ္ဓါယဝါတိ၊ ကား။ မဟဂ္ဂတ ကမ္မနိမိတ္တာရမ္မဏာယ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဖြစ်သော ကမ္မနိမိတ်ဟူသော အာရုံရှိသော။ တဒါရမ္မဏရဟိတာယ၊ တဒါရုံမှကင်းသော။ ဇဝနဝိထိယာ၊ ဇောဝိထိ၏။ (အနန္တရံ၌စပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ပန၊ ဆက်။ သာ ဇဝနဝိထိ၊ ထို ဇောဝိထိကို။ မဟဂ္ဂတဝိပါကဿ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက် ပဋိသန္ဓေ၏။ ဥပစာရောဝိယ၊ အနီးဥပစာကိုကဲ့သို့။ ဒဠဗ္ဗာ၊ မှတ်ထိုက်၏။ [ဥပစာရောဝိယ ဒဠဗ္ဗာ၊ သမာနာရမ္မဏတ္တာ ဥပပတ္တိနိမိတ္တတ္တာ စ၊ ထို ဇောဝိထိက နောက် မဟဂ္ဂုတ်ပဋိသန္ဓေနှင့်တူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း၊ ထိုဇောဝိထိက မဟဂ္ဂုတ်ပဋိသန္ဓေ၏ အကြောင်းနိမိတ် ဖြစ်သောကြောင့်၎င်းတည်း။—အနု။] ပန၊ ဝါဒန္တရကား။ ကေစိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ (ဓမ္မသိရီထေရ်တို့သည်။) တံဝိထိ၊ ထိုဝိထိကို။ မဟဂ္ဂတာဝသာနံ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဇော အဆုံးရှိ၏ဟူ၍။ ဝဒန္တိ။

တတ္ထ အဝသေသ ပဉ္စစိတ္တက္ခန္ဓာယုကေ။ ပေ။ ဝုတ္တံ။ ။ မရဏာသန္ဓ မနောဒွါရဝိထိ၌ ရူပါရုံစသည် ထင်လာရာဝယ် ဘဝင်စလန ဘဝင်ပစ္စေဒ မနောဒွါရဝဇ္ဇန်းမှ စ၍ ရေတွက်လျှင် စုတိတိုင်အောင် ၁၁-ချက် လွန်ခဲ့ပြီးဖြစ်သောကြောင့် “အဝသေသ-ပဉ္စစိတ္တက္ခန္ဓာယုကေ ရူပါဒိမ္ပိ ဥပ္ပန္နံ ပဋိသန္ဓံ သန္ဓာယ” ဟုဆိုသည်။ ထိုဝိထိ၌ ပဋိသန္ဓေစိတ်သည်၎င်း၊ ဘဝင်စိတ်သည်၎င်း ပစ္စုပ္ပန် ရူပါရုံ စသည်ကို အာရုံပြုသည်။

အဝသေသက စိတ္တက္ခန္ဓာယုကေ။ ။ ဤ၌လည်း ရူပါဒိမ္ပိ လိုက်ပါ၊ မရဏာသန္ဓ ပဉ္စဒွါရဝိထိဖြစ်သောကြောင့် ဘဝင်စလနမှ စ၍ ရေတွက်လျှင် စုတိတိုင်အောင် ၁၅-ကြိမ် ရှိပြီ။ ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် စိတ္တက္ခန္ဓာတချက်ခန့် အသက်ကြွင်းသေးသော ပစ္စုပ္ပန်ရူပါရုံ စသည်ကို အာရုံပြု၍ ပဋိသန္ဓေ နောင် ဘဝင်စိတ်က အတိတ်ရူပါရုံ စသည်ကို အာရုံပြုသည်။

မဟဂ္ဂတာဝသာနံ။ ။ ယထာပစ္စယံ မဟဂ္ဂတသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတာ ဝုဠိတဿ သာ ဝိထိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=အကြောင်းအားလျော်စွာ မဟဂ္ဂုတ်သမာပတ်ကို ဝင်စားပြီး၍ ထိုသမာပတ်မှထသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌ ထိုမရဏာသန္ဓဝိထိဖြစ်၏။ တတော စုတိစိတ္တံ ဟောတိတံ ဝဒန္တိ=ထိုဝိထိနောက် စုတိစိတ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုဝိထိကို မဟဂ္ဂုတ်ဇော အဆုံးရှိသောဝိထိဟူ၍ ဆိုကြသည်။

အတိတာရမ္မဏာ၊ အတိတ်ဟူသော အာရုံရှိသော။ ကောဒသဝိဓာ၊ ၁၁-ပါး အပြားရှိသော။ (ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်၎င်း။) န ဝတ္တဗျာရမ္မဏာ၊ ပညတ် ဟူသော အာရုံရှိသော။ သတ္တဝိဓာ၊ ၇-ပါးအပြားရှိသော။ (ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေ ၎င်းတည်း။) [“အယံ အတိတာရမ္မဏာယ စုတိယာ အနန္တရာ အတိတာရမ္မဏာ နဝတ္တဗျာရမ္မဏာ ဝါ ပဋိသန္ဓိ” ဟူသော အဋ္ဌကထာ၏ အဖွင့်တည်း။ ကောဒသဝိဓ၊ သတ္တဝိဓအပြားကို မရ၌ “ကောဒသဝိဓာ အဋ္ဌမဟာဝိပါက- ကုသလသန္တီရဏဝသေန ဒုတိယ စတုတ္ထာရူပဝိပါကဝသေန စ၊ သတ္တဝိဓာ ပဉ္စ ရူပါဝစရ ဝိပါက အဝသေသာရူပဝိပါကဝသေန” ဟု ဖွင့်သည့်အတိုင်း မှတ်ပါ။ အနုဋီကာ၌ ဤသဘောမျိုးပင် ဖွင့်ထား၏။ သို့သော် ပဋိသန္ဓိဟု နာမည်မတပ်ဘဲ စုတိယောဟု နာမည်တပ်သည်။]

ဧတေနာနုသာရေန။ ပေ။ ဝေဒိတဗျာတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ (သင်္ဂဟ- ကာရေန) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ပထဝီ။ ပေ။ ဌိတဿာတိ ဝေမာဒိကေ၊ ပထဝီ ။ ပေ။ ဌိတဿ ဤသို့အစရှိသော။ နယေဝေ၊ နည်း၌ပင်။ အယမ္ပိ ပဋိသန္ဓိ၊ ဤ အရူပစုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေကိုလည်း။ အဝရုဒ္ဓါနန၊ အတွင်း၌ ပိတ်ဆို့ အပ်ပြီး မဟုတ်ပါလော။ ဝါ၊ သက်ငင်စေအပ်ပြီး မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ (ပထဝီ ။ ပေ။ ဌိတဿာတိ ဝေမာဒိကေ၊ သော။ နယေဝေ၊ ပင်။ အယမ္ပိ ပဋိသန္ဓိ၊ ကိုလည်း။) န (အဝရုဒ္ဓါ)၊ အတွင်း၌ မပိတ်ဆို့ အပ်သေး။ ဝါ၊ သေး။ (ကသ္မာ) တတ္ထ၊ ထို ပထဝီကသိဏဇ္ဈာနာဒိဝသေန အစ ရှိသောစကားရပ်၌။ ရူပါဝစရစုတိအနန္တရာယဝေ၊ ရူပါဝစရစုတိ၏ အခြားမဲ့ ၌သာလျှင်ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိယာ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတာ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ် ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထို ပထဝီကသိဏဇ္ဈာနာဒိဝသေန အစရှိသော စကားရပ်၌။ ပထဝီ ။ ပေ။ စက္ခုသောတာနံဝါတိ အာဒိကေန၊ ဤသို့အစရှိသော စကားဖြင့်။ ရူပါဝစရစုတိယာ ဝေ၊ ရူပါဝစရစုတိ၏သာ။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့ ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ၊ ၎င်း။ [ထို ပထဝီကသိဏဇ္ဈာနာဒိဝသေန အစရှိသောစကားရပ်၌ “ပထဝီကသိဏာဒိကံ ဝါ ။ ပေ။ အာပါတမာဂစ္ဆတိ” ဟူသော စကားလောက်ကိုသာ ထောက်လျှင်

နန။ ပေ။ အဝရုဒ္ဓါ ။ ။ “ပထဝီကသိဏဇ္ဈာနာဒိဝသေန ပဋိလဒ္ဓမဟဂ္ဂတဿ သုဂတိယံ” ဟူသော စကားရပ်၌ ပထဝီကသိဏာဒိဝယ် အာဒိဖြင့် အာရူပဗျာန်တို့၏ အာရုံကိုလည်း ယူ၍ “ပဋိလဒ္ဓမဟဂ္ဂတဿ သုဂတိယံ” ၌ အရူပမဟဂ္ဂုတ် သုဂတိကို ပါယူလျှင် အရူပစုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေလည်း ပါဝင်သည် မဟုတ်ပါ လော” ဟု စောဒနာသည်။ [အဝရုဒ္ဓါ၌ “ရူဓ၊ အာဝရဏေ” ဟု ဓာတ်ကျမ်း ရှိ၏။ “အဝ၊ အတွင်းသို့ သွင်း၍။ ရုဒ္ဓါ၊ ပိတ်ဆို့အပ်” ဟုဆိုလျှင် “အတွင်း၌ ပါဝင်စေအပ်” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။]

အရူပမဟဂ္ဂုတ်စိတ်ကိုပါ ယူရမည်ဟု ထင်စရာရှိသော်လည်း “စက္ခုသောတာနံ ဝါ” အစရှိသောစကားကို ထောက်လျှင် အရူပစုတိ၏ အခြားမဲ့၌ ပဋိသန္ဓေ မဖြစ်နိုင်တော့။ “ ရူပါဝစရစုတိ၏ အခြားမဲ့ ပဋိသန္ဓေကိုသာ ဆိုအပ်သည်” ဟု သိရတော့သည်။]

ယထာသမ္ဘဝယောဇနာယ၊ ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ အနက်ကိုယှဉ်စေ ခြင်းအားဖြင့်။ အယမ္ပိ ပဋိသန္ဓိ၊ ဤ အရူပစုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေ ကိုလည်း။ တတ္ထေဝ၊ ထို ပထဝီကသိဏဇ္ဈာနာဒိဝသေန အစရှိသောစကား၌ပင်။ အထာပိ အဝရုဒ္ဓါ၊ အကယ်၍မူလည်း သက်ဝင်အပ်ပါစေတော့။ ပန၊ ထိုသို့ပင် သက်ဝင်စေအပ်ပါသော်လည်း။ အရူပါဝစရစုတိအနန္တရာ၊ အရူပါဝစရစုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော။ ရူပါဝစရပဋိသန္ဓိ၊ ရူပါဝစရပဋိသန္ဓေသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိနိုင်။ အရူပါဝစရေ စ၊ အရူပါဝစရဘုံ၌လည်း။ ဥပရူပရိစုတိယာ၊ အထက်အထက် အရူပါဝစရစုတိ၏။ (အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌။) ဟေဋ္ဌိမာ ဟေဋ္ဌိမာ၊ အောက် အောက်၌ဖြစ်သော။ ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ (နတ္ထိ၊ မရှိနိုင်။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ စတုတ္ထာရူပစုတိယာ၊ စတုတ္ထာရူပစုတိ၏။ (အနန္တရာ၊ ၌။) န ဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာ၊ ပညတ်အာရုံရှိသော။ ပဋိသန္ဓိ၊ ရူပါဝစရပဋိသန္ဓေသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိနိုင်။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ တတော၊ ထိုစတုတ္ထာရူပစုတိမှ။ (အနန္တရံ၊ ၌။) တတ္ထေဝ၊ ထို စတုတ္ထာရူပဘုံ၌ပင်။ အတိတာရမ္မဏာ၊ အတိတ်အာရုံရှိသော။ (ပဋိသန္ဓိ စ၊ ပဋိသန္ဓေကို၎င်း။) တတော၊ ထို စတုတ္ထာရူပစုတိမှ။ (အနန္တရံ၊ ၌။) ကာမာဝစရေ၊ ကာမဘုံ၌။ အတိတပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ အတိတ်အာရုံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ ရှိသော။ ပဋိသန္ဓိ စ၊ ကို၎င်း။ (ယောဇေတဗ္ဗာ)။

အထာပိ ။ပေ။ နတ္ထိ။ ။ “ ပထဝီကသိဏာဒိကံ ဝါ နိမိတ္တံ” စသော ဝါကျ၌ အရူပ စုတိ၏ အခြားမဲ့ ပဋိသန္ဓေကိုပါ ယူ၍ “စက္ခုသောတာနံ ဝါ” စသောဝါကျ၌ ရူပါဝစရ စုတိ၏ အခြားမဲ့ ပဋိသန္ဓေကိုသာ ဆိုအပ်သည်ဟု ယူလျှင် ယထာသမ္ဘဝယောဇနာနည်း အားဖြင့် ဤ အရူပပဋိသန္ဓေလည်း ပါဝင်ပြီဟု မဆိုနိုင်ပါသလော ဟု ထပ်၍ စောဒနာ ဘွယ်ရှိသောကြောင့် “အထာပိ” စသည်ကို မိန့်သည်။ [“ယထာသမ္ဘဝ၊ ဖြစ်သင့်သည် အားလျော်စွာ (အနက်ကို) ။ ယောဇနာ၊ ယှဉ်စေခြင်းကို ယထာသမ္ဘဝယောဇနာ” ဟု ခေါ်၏။ ယော ယတ္ထ သမ္ဘဝတိ၊ တဿ ယောဇနာ ယထာသမ္ဘဝယောဇနာ၊ အကြင် ဝါကျ၌ အကြင် အနက်သည် ဖြစ်သင့်၏။ ထိုဝါကျ၌ ထိုအနက်ကို ယှဉ်စေခြင်းသည် “ယထာသမ္ဘဝယောဇနာ” မည်၏။—အနု။ အခြားနေရာ၌ ယထာလာဘယောဇနာ- ဟု သုံးစွဲခြင်းနှင့် သဘောတူပင်တည်း။]

တေန တတော ။ပေ။ ပဋိသန္ဓိ။ ။ တေနာတိ တသ္မာ (“ဝိသု ဥဒ္ဓရဏံ ကတံ” ၌ စပ်)။ တတောတိ စတုတ္ထာရူပစုတိတော။ တတ္ထေဝါတိ စတုတ္ထာရူပေ ဝေ။ အတိတာ- ရမ္မဏာ ပဋိသန္ဓိ။ တတော စတုတ္ထာရူပစုတိတော ကာမာဝစရေ အတိတပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ ပဋိသန္ဓိ ယောဇေတဗ္ဗာ။—အနု။

စ၊ ဆက်။ ဣတရဟိ၊ စတုတ္ထာရုပ္ပစုတိမှတပါးသော ပဌမဒုတိယတတိယာ ရုပ္ပစုတိတို့မှ။ (အနန္တရံ၊ ဌှိ။) ယထာသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်သည်အား လျော်စွာ။ အတိတနဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာ၊ အတိတ်အာရုံ၊ ပညတ်အာရုံရှိသော။ အာရုပ္ပပဋိသန္ဓိ၊ အာရုပ္ပပဋိသန္ဓေကို။ (ယောဇေတဗ္ဗာ)။ ဣတရဟိ၊ ပဌမဒုတိယတတိယာ ရုပ္ပစုတိတို့မှ။ (အနန္တရံ၊ ဌှိ။) အတိတပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ အတိတ်အာရုံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိသော။ ကာမာဝစရပဋိသန္ဓိ စ၊ ကာမာဝစရပဋိသန္ဓေကိုလည်း။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣတိ ဣမဿ ဝိသေသဿ၊ ဤအနက်အထူးကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝိသံ၊ သီးခြား။ (ပထဝီကသိဏာဒိကံဝါစသော ဝါကျတို့မှသီးခြား။) ဥဒ္ဓရဏံ၊ ထုတ်ဆောင်ခြင်းကို။ (ဧတေနာနုသာရေန စသော စကားကို ထုတ်ဆောင်ခြင်းကို။) ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။

[အဋ္ဌကထာ၌ ပြုအပ်ပြီးသော စုတိ ပဋိသန္ဓေတို့ကို၎င်း၊ ပြုအပ်ပြီး မဟုတ်သော စုတိ ပဋိသန္ဓေတို့၏ အနုသန္ဓေကို၎င်း ပြလို၍ “ ဧဝံ အာရမ္မဏဝသေန ” စသည်ကို မိန့်။] ဧဝံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အာရမ္မဏဝသေန၊ အာရုံ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ (ဧကဝိဓာယ၊ ဒုဝိဓာ တို့၌ စပ်။) ဧကဝိဓာယ၊ တပါးသာအဘို့ရှိသော။ ကာမာဝစရသုဂတိစုတိယာ၊ ကာမာဝစရသုဂတိစုတိ၏။ (အနန္တရံ၊ ဌှိ။) ဒုဝိဓာ၊ ၂-ပါးအပြားရှိသော။ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိ၊ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေကို၎င်း။ (ဒဿိတာ၌ စပ်။) (ဧကဝိဓာယ၊ သော။) ဒုဂ္ဂတိစုတိယာ၊ ဒုဂ္ဂတိစုတိ၏။ (အနန္တရံ၊ ဌှိ။) ဒုဝိဓာ၊ သော။ သုဂတိပဋိသန္ဓိ၊ ကို၎င်း။ [“ ဒုဂ္ဂတိယံ ဌှိတဿ

ဣတရဟိ စ ယထာသမ္ဘဝံ။ ။ စတုတ္ထာရုပ္ပစုတိမှ တပါးသော အာရုပ္ပစုတိ ၃-ပါးကို “ ဣတရဟိ ” ဟု ဆိုသည်။ [မဇ္ဇိမိကာ၌ “ ဣတရဟိ ” ဟု ပါဠိတော်ရ၏။ ဣတရဟိတိ ပဌမဒုတိယတတိယာ အာရုပ္ပဟိ။] ဒုတိယအာရုပ္ပပဋိသန္ဓေသည် အတိတ်ဖြစ်သော အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို အာရုံပြု၍ ပဌမတတိယ အာရုပ္ပပဋိသန္ဓေတို့က ကောင်းကင်ပညတ်အာရုံ၊ နတ္ထိဘောပညတ်ကို အာရုံပြုသောကြောင့် “ ယထာသမ္ဘဝံ အတိတ န ဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏာ ” ဟု ဆိုသည်။ ကာမာဝစရပဋိသန္ဓေကား အတိတ်ဖြစ်သောအာရုံကိုလည်း အာရုံပြုနိုင်၊ ပစ္စုပ္ပန်ကိုလည်း အာရုံပြုနိုင်သောကြောင့် “ အတိတပေ။ ကာမာဝစရပဋိသန္ဓိ ” ဟု ဆိုသည်။ ယောဇေတဗ္ဗာယုပံကို ရှေ့ဝါကျများ၌လည်း လိုက်စေ၍ စပ်ခဲ့ရသည်။

ဧဝံ။ ပေ။ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိ ။ ။ အတိတ်အာရုံ တပါးတည်းဖြစ်သောကြောင့် “ အာရမ္မဏဝသေန ဧကဝိဓာယ ” ဟု ဆိုသည်။ ထို ဧကဝိဓတိ၏ နောက်၌ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေက အတိတာရမ္မဏ၊ ပစ္စုပ္ပန်ာရမ္မဏဟု ၂ မျိုးရှိသောကြောင့် “ ဒုဝိဓာ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိ ” ဟု ဆိုသည်။ သေယျထံဒံ “ ကာမာဝစရသုဂတိယံ တာဝ ” ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ပြုအပ်သော ဝါရမှ စ၍ “ သေ တာဝ ။ ပေ။ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိယာ ပဝတ္တနာကာရေ ” တိုင်အောင် ဝါရကို ရည်ရွယ်သောအဖွင့်တည်း။

ပန” မှစ၍ “အတိတပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာယ သုဂတိပဋိသန္ဓိယာ ပဝတ္တနာကာရော” ဟူသော ဝါကျ၌ ပြအပ်သော အတိတ်အာရုံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ ၂-မျိုးရှိသော ပဋိသန္ဓေကို ရည်ရွယ်၍ “ဒုဝိဓာ သုဂတိပဋိသန္ဓိ” ဟု ဖွင့်သည်။] ကာမာဝစရ- သုဂတိစုတိယာ၊ ၎င်း။ (အနန္တရံ၊ ဌ။) ဒွိကေဒ္ဓိပ္ပကာရာနံ၊ ၂-ပါးအပြားရှိကုန်၊ တပါးအပြားရှိကုန်၊ တဖန် ၂-ပါးအပြားရှိကုန်သော။ ကာမရူပါရူပီနံ၊ ကာမ ပဋိသန္ဓေ၊ ရူပပဋိသန္ဓေ၊ အာရူပပဋိသန္ဓေတို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စ- ဝိဓာ၊ ၅-ပါးအပြားရှိသော။ သုဂတိပဋိသန္ဓိ၊ ကို၎င်း။ ရူပါဝစရစုတိယာ၊ ၎င်း။ (အနန္တရံ၊ ဌ။) တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ ပဉ္စဝိဓာ၊ သော။ (သုဂတိပဋိသန္ဓိ) စ၊ ကို၎င်း။ ဒုဝိဓာယ၊ သော။ အာရူပစုတိယာ၊ ၎င်း။ (အနန္တရံ၊ ဌ။) ပစ္စေကံ၊ အသီးအသီး။ ဒွိန္ဒုဒ္ဓိန္ဒု၊ ၂-ပါးကုန်၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ကာမာရူပီနံ၊ ကာမပဋိ သန္ဓေ၊ အာရူပပဋိသန္ဓေတို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ အဋ္ဌဝိဓာ၊ သော။ ပဋိသန္ဓိ စ၊ ကို၎င်း။ ဒဿိတာ၊ ပြအပ်ပြီ။

ပန၊ ကား။ ကေဝိဓာယ၊ သော။ ဒုဂ္ဂတိစုတိယာ၊ ၎င်း။ (အနန္တရံ၊ ဌ။) ဒုဝိဓာ၊ သော။ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ န ဒဿိတာ၊ မပြအပ်သေး။ တံ၊ ထိုဒုဂ္ဂတိစုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ဒုဂ္ဂတိယံ ဌိတဿ ပနာတိ- အာဒိံ၊ အစရှိသောစကားကို။ (သင်္ဂဟ်ကာရော) အာဟ။ ပန၊ ဆက်။ ယထာ-

ဒွိကေဒ္ဓိပ္ပကာရာနံ။ ။ ဤပုဒ်ကို ကာမရူပါရူပီနံ ၌ ဖော်၍ ကာမပဋိသန္ဓေအတွက် ၂-ပါးကို၎င်း၊ ရူပပဋိသန္ဓေအတွက် တပါးကို၎င်း၊ အရူပပဋိသန္ဓေအတွက် အတိတ်ကို အာရုံပြုသော ပဋိသန္ဓေ၊ ပညတ်ကိုအာရုံပြုသော ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ၂-ပါးကို၎င်း ပြ၍ အားလုံးပေါင်းလျှင် ပဋိသန္ဓေ ၅-ပါးရှိသောကြောင့် “ပဉ္စဝိဓာ သုဂတိပဋိသန္ဓိ” ဟု ဆိုသည်။ “သုဂတိယံ ဌိတဿ ပန” မှစ၍ “တေနာနုသာရေန အာရူပစုတိယာပိ” ဝါကျတိုင်အောင် စကားရပ်ကို ရည်ရွယ်သည်။

ဒုဝိဓာယ အာရူပစုတိယာ ။ ။ ပဌမာရူပဝိညာဉ်၊ တတိယာရူပဝိညာဉ် ဟူသော အတိတ်ကိုအာရုံပြုသော စုတိ၊ ကောင်းကင်ပညတ် နတ္ထိဘာပညတ်ကို အာရုံပြုသော စုတိအားဖြင့် အာရူပစုတိ ၂-မျိုးရှိသောကြောင့် “ဒုဝိဓာယ အာရူပစုတိယာ” ဟု ခ်၍ ထို ၂-မျိုးတွင် ကာမဘုံ၌ ဖြစ်မည့် ပဋိသန္ဓေ၊ အရူပဘုံ၌ ထပ်၍ဖြစ်မည့် ပဋိသန္ဓေ အားဖြင့် ၂-မျိုးစီ ရှိပြန်သောကြောင့် “အဋ္ဌဝိဓာ စ ပဋိသန္ဓိ” ဟု ဆိုသည်။

ဒုဂ္ဂတိစုတိယာ ။ ပေ ။ န ဒဿိတာ ။ ။ ရှေ့၌ “ဒုဂ္ဂတိယံ ပန” ဟု ပြခဲ့သော်လည်း အဋ္ဌကထာဝယ် ဒုဂ္ဂတိဘုံမှစတင်၍ သုဂတိဘုံ၌ဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေကိုသာ ပြခဲ့၏။ ဒုဂ္ဂတိ ဘုံ၌ဖြစ်မည့် ပဋိသန္ဓေကို မပြခဲ့ရသေး။ ထိုကိုပြခြင်းငှါ အဋ္ဌကထာ၌ “ဒုဂ္ဂတိယံ ပန” ဟု ဆိုရကြောင်းကို အနုသန္ဓေပြသည်။ ဒုဂ္ဂတိစုတိသည် အဟိတ်သန္တီရဏ တပါးသာရှိ၏။ ထို ဒုဂ္ဂတိစုတိနောင် ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေသည် အတိတ်အာရုံကို၎င်း၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံကို၎င်း အာရုံပြုနိုင်သောကြောင့် “ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိ ဒုဝိဓာ” ဟု ဆိုသည်။

ဝုတ္တာ၊ အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော။ (ပဋိသန္ဓိယော ဌ်စပ်။) ဒွိဒွိပဉ္စပုကာရာစ၊ ၂-ပါး အပြားရှိကုန်၊ တဖန် ၂-ပါး အပြားရှိကုန်၊ ၅-ပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စာဌ ဒုဝိဇာပိစ၊ တဖန် ၅-ပါး အပြားရှိကုန်၊ ၈-ပါး အပြားရှိကုန်၊ တဖန် ၂-ပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗာပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ တာ ပဋိသန္ဓိယော၊ တို့သည်။ စတုဝိသတိ၊ ၂၄-ပါးသည်။ ဟောန္တိ။

ကာမာဝစရဿ ။ပေ။ ကတတ္တာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ နာနာကမ္မကမ္မပစ္စယဘာဝေ၊ နာနာကမ္မကမ္မပစ္စည်း၏ အဖြစ်သည်။ ဒဿိတပ္ပကာရော၊ ပြုအပ်ပြီးသော အပြားရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပနိဿယပစ္စယဘာဝေ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကိုသာ။ ဒဿေန္တော၊ ပြုလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တဉ္စေတန္တိ အာဒိနာ၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟာ၊ ပြီ။

အာဒိနာ သဟာတိ၊ ကား။ အာဒိနာ၊ အစဖြစ်သော။ ဝိမိဿဝိညာဏေန၊ ရုပ်နှင့်ရောသော ဝိညာဏ်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ (ဥပုဇ္ဇန္တိ ဌ်စပ်။) သြမတော။ ပေ။ ဥပုဇ္ဇန္တိတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ဂဗ္ဘသေယျကာနံ၊ ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တဝါတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ အညတ္ထ၊ ဂဗ္ဘသေယျက ယောနိမ္မ တပါးသော သံသေဒဇ၊ သြပပါတိက ယောနိ တို့၌။ အနေကော၊ များစွာကုန်သော။ ကလာပါ၊ ရုပ်ကလာပ်တို့သည်။ သဟ၊ တကွ။ ဥပုဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ အနေကဂါဝုတပ္ပမာဏေ၊ များစွာသော ဂါဝုတ်အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ဗြဟ္မတ္တဘာဝေပိ၊ ဗြဟ္မာ၏ အတ္တဘော၌လည်း။ အနေကော၊ များစွာကုန်သော။ ကလာပါ၊ ရုပ်ကလာပ်တို့သည်။ သဟ၊ တကွ။ ဥပုဇ္ဇန္တိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တိသတော၊ ရုပ် ၃၀-ထက်။ [တယော ဝါဒသက-အရ ပြုအပ်သောရုပ် ၃၀-ထက်။] အဓိကာနေဝ၊ ပိုလွန်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါနိ၊ ရုပ်တို့သည်။ ဟောန္တိ။ (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဂန္ဓ-

ဒွိ ဒွိ ပဉ္စပုကာရာ စ။ ။ ဤ ဂါထာသည် ဆိုအပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေများကို အကျဉ်းချုပ်ပြသော ဂါထာတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဒုဝိဇာ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိ” စသည်ဖြင့် ပြုအပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေများကိုပင် “ဒွိ+ဒွိ+ပဉ္စ+ပဉ္စ+အဋ္ဌ+ဒုဝိဇာ” ဟု ဆို၍ ထိုအားလုံးကို “စတုဝိသတိ သဗ္ဗာပိ” ဟု ဆိုသည်။

ဝုတ္တဉ္စေတံ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ကမ္မပစ္စည်း ဥပနိဿယပစ္စည်းအားဖြင့် ပစ္စည်း ၂-မျိုး ပြထားပါလျက် “အဘယံကြောင့် ကမ္မပစ္စည်းအတွက် သာဓက မပြဘဲ ဥပနိဿယပစ္စည်းအတွက်သာ သာဓက ပြရပါသနည်း” ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ကာမာဝစရကမ္မဿ ။ပေ။ ဒဿိတပ္ပကာရော” ဟု မိန့်သည်။ ကမ္မပစ္စည်းအတွက် “ယထာဟ—ကာမာဝစရဿ ကုသလဿ ကမ္မဿ ကတတ္တာ ဥပစိတတ္တာ” စသည်ဖြင့် ဝိညာဏပဒနိဒ္ဒေသ၏ အစနား၌ ပြအပ်ခဲ့သော သာဓကအတိုင်းပင် ဖြစ်သောကြောင့် အထူး မပြတော့ဘဲ ဥပနိဿယပစ္စည်းအတွက်သာ သာဓကပြသည်— ဟူလို။

ရသာဟာရာနံ၊ ဂန္ဓ ရသ အာဟာရတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ၊ ရူပဘုံ၌ ပယ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အတွက်။ (ဘာဝေပိ ခွံစပ်။) စက္ခုသောတ၊ ဝတ္ထုသတ္တကဇီဝိတဆက္ကဘာဝေ၊ စက္ခုသတ္တက၏ အဖြစ်၊ သောတသတ္တက၏အဖြစ်၊ ဝတ္ထုသတ္တက၏အဖြစ်၊ ဇီဝိတဆက္က၏အဖြစ်သည်။ (သတိ) ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ တေသံ၊ ထို စက္ခုသတ္တက အစရှိသော ရုပ်တို့၏။ ဗဟုတ္တာ၊ များကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝိညာယတိ)။

ပန၊ ဆက်။ အဋ္ဌကထာယံ၊ အဋ္ဌကထာ၌။ တတ္ထာပိ၊ ထို ဗြဟ္မာ့အတ္တဘော၌လည်း။ စက္ခု သောတ ဝတ္ထုဒသကာနံ၊ စက္ခုဒသက၊ သောတဒသက၊ ဝတ္ထုဒသကတို့၏၎င်း။ ဇီဝိတနဝကဿ စ၊ ဇီဝိတနဝက၏၎င်း။ ဥပ္ပတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ပါဠိယံ၊ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း ပါဠိတော်၌။ ရူပဓာတုယာ၊ ရူပဓာတ်၏။ ဥပပတ္တိက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေခဏ၌။ အသညသတ္တာနံ၊ အသညသတ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏။ (ဥပပတ္တိက္ခဏံ၊ ပဋိသန္ဓေ ခဏကို။) ဌပေတွာ၊ ထား၍။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ အာယတနတို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ထင်ရှား ဖြစ်ကုန်၏။ ပဉ္စဓာတုယော ပါတုဘဝန္တိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ရူပဓာတုယာ ။ပေ။ ဓာတုယောတိ၊ ဟူ၍။ သဗ္ဗသင်္ဂဟဝသေန၊ အလုံးစုံရထိုက်သော အာယတနဓာတ်တို့ကို သိမ်းယူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထို ရူပဓာတ်၌။ ဝိဇ္ဇမာနာယာဘနဓာတုယော၊ ထင်ရှားရှိသော အာယတနဓာတ်တို့ကို။ ဒဿေတံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။

ဂန္ဓရသာဟာရာနံ ။ပေ။ ဗဟုတ္တာ။ ။ အာယတန ယမိုက် စသည်၌ ဂန္ဓရသဩဇာ (အာဟာရ) တို့ကို မဟောခြင်းကိုပင် ပယ်သည်ဟု ယူဆ၍ “ဂန္ဓရသာဟာရာနံ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ” ဟု မိန့်၏။ ထို ၃-မျိုး မရှိလျှင် ရူပဘုံ၌ ရုပ်ကလာပ်တို့သည် စက္ခုဒသက မဖြစ်ကြ၊ စက္ခုသတ္တကသာ ဖြစ်၏။ ထို့အတူ သောတသတ္တက၊ ဝတ္ထုသတ္တကတို့သာ ဖြစ်ကြ၏။ ဇီဝိတနဝက နေရာ၌ “ဇီဝိတဆက္ကသာ ဖြစ်၏” ဟု ယူဆလေသည်။

ပါဠိယံ ပန။ ။အဋ္ဌကထာယံ ထို ဗြဟ္မာ့အတ္တဘော၌ စက္ခုဒသက၊ သောတဒသက၊ ဝတ္ထုဒသက၊ ဇီဝိတနဝကတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို ဆိုအပ်သော်လည်း နောက်၌ လာမည့် ဓမ္မဟဒယဝိဘင်းပါဠိတော်ဝယ် ရူပဓာတ်၏ ပဋိသန္ဓေခဏ၌ ပဉ္စာယတနာနိ စသည်ဖြင့်၎င်း၊ ပာတ္တိအခါ၌ ရူပဓာတ်ဝယ် ရထိုက်သမျှ တရားအားလုံးကို သိမ်းကျုံး၍ “ဆ အာယတနာနိ နဝ ဓာတုယော” ဟု၎င်း ဟောတော်မူသည်။ [ပဉ္စ အာယတန ဟူသည် စက္ခာယတန၊ သောတ၊ မန၊ ရူပ၊ ဓမ္မာယတနတို့တည်း။ ဓာတ် ၅-ပါးလည်း နည်းတူ။ ဆ အာယတနဟူသည် ထို ၅-ပါးနှင့် သဒ္ဓါယတနတည်း။ နဝဓာတု ဟူသည် စက္ခု၊ ရူပ၊ စက္ခုဝိညာဏ၊ သောတ၊ သဒ္ဓ၊ သောတဝိညာဏ၊ မနော၊ ဓမ္မ၊ မနောဝိညာဏတို့တည်း။ ဤ၌ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနတို့ မပါပုံကို သတိပြုပါ။]

ကထာဝတ္ထုမှိ စ၊ ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော်၌လည်း။ အတ္ထိ တတ္ထ။ပေ။န ဟေဝံ
 ဝတ္ထဗ္ဗေတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ ဂန္ဓာယတနာဒိနံ၊ ဂန္ဓာယတန
 အစရှိသည်တို့၏။ တတ္ထ၊ ထို ရူပဓာတ်၌။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ (ပဋိက္ခိတ္တော)
 ဝိယ၊ ပယ်မြစ်အပ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ ထို့ အတူ။) ဂန္ဓာယတနာဒိနံ၊ ဂန္ဓာ-
 ယတန အစရှိသည်တို့၏လည်း။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ပဋိက္ခိတ္တော၊ ပယ်မြစ်
 အပ်ပြီ။ [တတ္ထ၊ ထို ရူပဓာတ်၌။ ဂန္ဓာယတနံ၊ ဂန္ဓာယတနသည်။ အတ္ထိ၊
 ရှိသလော။ ဣတိ၊ ဤကား သကဝါဒီ၏ အမေးတည်း။ အာမန္တာ၊ အိမ်း၊ ရှိ၏။
 (ဣတိ၊ ဤကား ပရဝါဒီ၏အဖြေတည်း။) တတ္ထ၊ ထို ရူပဓာတ်၌။ ဂန္ဓာယတနံ၊
 ဂန္ဓာယတနသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ ဤကား သကဝါဒီ၏အမေးတည်း။ ဝေံ၊
 ဤသို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ မဆိုထိုက်။ (ဣတိ၊ ဤကား ပရဝါဒီ၏ အဖြေတည်း။)]

စ၊ ဆက်။ အဖောဠဗ္ဗာယတနာနံ၊ ဖောဠဗ္ဗာယတနအဖြစ် မရှိကုန်သော။
 ပထဝီဓာတု အာဒိနံ၊ ပထဝီဓာတ် အစရှိသည်တို့၏။ (တတ္ထ၊ ထို ရူပဗြဟ္မာ့ဘုံ၌။
 ဘာဝေါ၊ ရှိခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ သက္ကာ) ဝိယ၊ တတ်ကောင်း
 သကဲ့သို့။ (တထာ၊ ထို့ အတူ။) အဂန္ဓ ရသာယတနာနံ၊ ဂန္ဓာယတန၊ ရသာ
 ယတနအဖြစ် မရှိကုန်သော။ ဂန္ဓရသာနံ၊ ဂန္ဓ ရသတို့၏။ တတ္ထ၊ ထို ရူပဗြဟ္မာ့
 ဘုံ၌။ ဘာဝေါ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝတ္ထု၊ ငှါ၎င်း။ ဖုသိတုံ၊ တွေ့ထိခြင်းငှါ၎င်း။
 န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ (ကသွာ၊ နည်း။) အသက္ကုဏေယျတာဝိနိမုတ္တဿ၊
 မတတ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်မှ လွတ်သော။ (ဝေ့ထိခြင်းငှါ တတ်ကောင်း
 သော။) ပထဝီ အာဒိသဘာဝဿ၊ ပထဝီ အစရှိသော သဘော၏။ (ဘာဝေါ)
 ဝိယ၊ ဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့။ (တထာ၊ ထို့ အတူ။) ဂန္ဓ ရသာဘာဝ ဝိနိမုတ္တဿ၊ ဂန္ဓ
 အဖြစ်၊ ရသာအဖြစ်မှ လွတ်သော။ ဂန္ဓရသာ သဘာဝဿ၊ ဂန္ဓရသာသဘော၏။
 အဘာဝါ၊ ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။

ကထာ ဝတ္ထုမှိ စ။ “ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း၌သာ ဂန္ဓစသည်ကို ပယ်အပ်ကုန်သည်
 မဟုတ်သေး။ ကထာဝတ္ထု၌လည်း ပယ်အပ်ကုန်သည်သာ”ဟု ပြလို၍ “ကထာဝတ္ထုမှိ
 စ” စသည်ကို မိန့်သည်။ “အတ္ထိ တတ္ထ ဂန္ဓာယတနံ” သည် သကဝါဒီ၏ အမေးတည်း။
 ပရဝါဒီသည် ဗြဟ္မာတို့၌ နှာခေါင်းပုံသဏ္ဍာန် ရှိနေသည်ဖြစ်၍ “အာမန္တာ”ဟု
 ဖြေသည်။ [“အဖြေမှား” ဟူလို။] ထို့နောက် သကဝါဒီက “အတ္ထိ ဂန္ဓာယတနံ”ဟု
 မေးရာ၌ “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ=ဒီလိုတော့ မဆိုနိုင်” ဟု ပရဝါဒီက အမှန်အတိုင်း
 ဖြေသည်။ ဤအဖြေအရ “ ရူပ ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဂန္ဓာယတနစသည်မရှိ ” ဟု ဆိုလိုသည်။

န စ အဖောဠဗ္ဗာယတနာနံ ။ပေ။ ဝိယ ။ ။ ဝိသဒိသုပမာတည်း။ ရူပဘုံ၌ ဖောဠဗ္ဗာ
 ယတနအဖြစ်မှ ကင်းသော ပထဝီစသော ဓာတ်ကြီး ၃-ပါး ရှိသကဲ့သို့ “ဂန္ဓာယတန
 စသည်အဖြစ်မှကင်းသော ဂန္ဓာရံ ရသာရံတို့၏ ရှိခြင်းကို” မဆိုသင့်။ ဘာကြောင့်နည်း-
 ဟု မေးဘူးရှိသောကြောင့် “အသက္ကုဏေယျတာ ဝိနိမုတ္တဿ” စသည်ကို မိန့်သည်။

စ၊ သည်သာမကသေး။ သာနသမ္ဘယဒီနံ၊ သာနသမ္ဘယ အစရှိသည် တို့၏။ ကာရဏဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာယတနာနီတိ၊ တို့ဟူ၍။ တေ၊ ထို ဂန္ဓ ရသတို့ကို။ ယဒိ န ဝုစ္စေယျ၊ အကယ်၍ မဆိုအပ်ကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ ပန၊ ထိုသို့ မဆိုအပ်ပါကုန်သော်လည်း။ ဓာတုသဒ္ဓေါ၊ ဓာတုသဒ္ဓါသည်။ နိဿတ္တ နိဇ္ဇိဝဝါစကော၊ နိဿတ္တ နိဇ္ဇိဝ အနက်ကို ဟော၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂန္ဓဓာတု ရသဓာတုတိ၊ ဟူ၍။ အဝစနေ၊ ဟောတော်မူခြင်း၌။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

စ၊ သည်သာမကသေး။ တေသံ၊ ထို ဂန္ဓ ရသတို့၏။ ဓမ္မဘာဝေါ၊ ဓမ္မ၏ အဖြစ်ကို။ ဧကန္တေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗေ၊ အလိုရှိထိုက်၏။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) သဘာဝဓာရဏာဒိ လက္ခဏတော၊ မိမိသဘောကို ဆောင်ခြင်း အစ ရှိသော လက္ခဏာမှ။ အညဿ၊ အခြားသောလက္ခဏာ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်း ကြောင့်တည်း။ ဓမ္မာနဉ္စ၊ တရားတို့၏လည်း။ အာယတနဘာဝေါ၊ အာယတန၏ အဖြစ်ကို။ ဧကန္တတော၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ယမကေ၊ ယမိုက် ပါဠိတော်၌။ ဓမ္မော ။ပေ။ အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ဓမ္မော၊ ဓမ္မ မည်၏။ အာယတနံ၊ အာယတနမည်သလော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေး။ အာမန္တာ၊ အိမ်း။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေ။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို ဂန္ဓ ရသတို့၏။ ဂန္ဓရသာယတန ဘာဝါဘာဝေါ၊ ဂန္ဓာယတန၏အဖြစ်၊ ရသာယတန၏အဖြစ်၏

ယဒိ စ ။ပေ။ ဝုစ္စေယျ။ ။အာယတန သဒ္ဓါသည် အကြောင်းဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ “ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဂန္ဓ ရသတို့ ရှိပါလျက် (သာနပသာဒ စသည်တို့ မရှိသည့် အတွက်) သာနသမ္ဘယ စသည်တို့၏အကြောင်း မဟုတ်သောကြောင့် ထို ဂန္ဓ ရသတို့ကို အာယတန အမည်ဖြင့် မဟောအပ်ကုန်” ဟု ဆိုလျှင် အဘယ်အဖြစ် ရှိသနည်း ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ယဒိ စ” စသည်ကို မိန့်သည်။ [မရကျမ်းတက်။ အနုပိဋိ ပျက်သည်ဟု ထင်သည်။]

ဓာတုသဒ္ဓေါ ပန ။ပေ။ နတ္ထိ ကာရဏံ။ ။ ဂန္ဓာယတနစသည်ဖြင့် နာမည်တပ်၍ မဟောနိုင်လျှင် ရှိပါစေဦးတော့။ ဓာတုသဒ္ဓါကား နိဿတ္တ နိဇ္ဇိဝအနက်ကို ဟော၏။ ဂန္ဓ ရသတို့လည်း နိဿတ္တ နိဇ္ဇိဝတို့ပင် ဖြစ်သောကြောင့် “ဂန္ဓဓာတု ရသဓာတု”ဟု မဟောနိုင်စရာ အကြောင်းမရှိ။ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း ပါဠိတော်၌ “ပဉ္စ ဓာတုယော”ဟု ဟောတော်မူရာဝယ် ထို ဂန္ဓဓာတု ရသဓာတုတို့ မပါဝင်ပါ။ ထိုသို့ မပါဝင်သည့် အတွက် ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ “ဂန္ဓ ရသ မရှိ”ဟု သိနိုင်ပါသည်—ဟူလို။

ဓမ္မဘာဝေါ စ ။ပေ။ ဝုတ္တော ။ ။ အခြားနည်းအားဖြင့်လည်း မရှိပုံကို ပြလို၍ “ဓမ္မဘာဝေါ စ” စသည်မိန့်။ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဂန္ဓ ရသရှိလျှင် မိမိသဘောကို ဆောင်နိုင် သော သဘာဝဓာရဏလက္ခဏာ ရှိရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဂန္ဓဓမ္မ ရသဓမ္မတို့၏ အဖြစ်ကိုကား ဧကန် အလိုရှိထိုက်၏။ ဂန္ဓဓမ္မ ရသဓမ္မ ဖြစ်လျှင်လည်း ဓမ္မ ဟူသမျှကို ဓမ္မာယဘနအဖြစ်ဖြင့် ယမိုက်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီး ဖြစ်သည်။

မရှိခြင်းသည်။ (သတိ)ပိ၊ ရှိပါသော်လည်း။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ အာယတန-
သဘာဝေါ၊ အာယတန၏သဘောကို။ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ဟောထိုက်သည်။ သိယာ၊
ဖြစ်ရာ၏။

စ၊ ဆက်။ ဖောဠုပ္ပဘာဝတော၊ ဖောဠုပ္ပအဖြစ်မှ။ အညော၊ အခြားသော။
ပထဝီဓာတု အာဒိဘာဝေါ၊ ပထဝီဓာတ် အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်သည်။
(ဟောတိ) ဝိယ၊ ရှိသကဲ့သို့။ (တထာ၊ ထို့အတူ။) ဂန္ဓ ရသဘာဝတော၊ ဂန္ဓ
ရသ၏အဖြစ်မှ။ အညော၊ အခြားသော။ တေသံ၊ ထို ဂန္ဓ ရသတို့၏။ ကောစိ၊
တစုံတခုသော။ သဘာဝေါ၊ သဘောသည်။ ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။
(ဝေံသတိ၊ ဖြစ်လသော်။) တေသံ၊ ထို ဂန္ဓ ရသတို့၏။ ဓမ္မာယတနေ၊ ဓမ္မာ
ယတန၌။ သင်္ဂဟော၊ သွင်းယူခြင်းသည်။ (သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။)

ပန၊ ဆက်။ ဂန္ဓ ရသဘာဝေါ၊ ဂန္ဓ ရသ၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ အာယတန-
ဘာဝေ စ၊ အာယတန၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ သတိ၊ ရှိလသော်။ ဂန္ဓော စ၊ ဂန္ဓ
လည်း ဟုတ်၏။ သော၊ ထို ဂန္ဓ ဟူသည်။ အာယတနဉ္စ၊ အာယတနလည်း
ဟုတ်၏။ (ဣတိ၊ ထို ၂-ပါးသော သတ္တိကြောင့်။) ဂန္ဓာယတနံ၊ ဂန္ဓာယတန
မည်၏ ။ပေ။ ရသာယတနံ၊ ရသာယတန မည်၏။ ဣတိ ဣဒံ (အတ္ထဇာတံ)၊
သည်။ အာပန္နမေဝ၊ ရောက်တော့သည်သာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂန္ဓ ရသာယတနာ-
ဘာဝေါ စ၊ ဂန္ဓာယတန၊ ရသာယတန၏ အဖြစ်သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။
နိဝါရေတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်းတော့။

တသ္မာ ။ပေ။ ဝတ္ထဗ္ဗော ။ ။ ထိုသို့ဓမ္မမှန်လျှင် ဓမ္မာယတနအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်
မူအပ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဂန္ဓရသတို့အတွက်လည်း ဂန္ဓာယတန၊ ရသာယတနအဖြစ်
မရှိစေကာမူ ဓမ္မာယတနအဖြစ်ကိုကား ဟောတော်မူထိုက်၏။ ထိုသို့လည်း ဟောတော်
မမူအပ်၊ ထို့ကြောင့် ရူပဘုံ၌ ဂန္ဓ၊ ရသတို့ မရှိဟူသော ဆုံးဖြတ်ထိုက်သည်—ဟူလို။

ယဒိ စ ။ပေ။ သင်္ဂဟော။ ။ပြုအပ်ပြီးသောစကားကို အပြစ်ပြုလိုသောကြောင့်
“ ယဒိစ ” စသည်ကို မိန့်။ “ဂန္ဓ ရသတို့သည် ရူပဘုံ၌ ဂန္ဓ ရသအဖြစ်ဖြင့် မရှိဘဲ ဓမ္မ
အဖြစ်ဖြင့် ရှိသည် ” ဟု ယူလျှင် ထို ဂန္ဓ ရသတို့ကို ဓမ္မာယတန၌ သွင်းယူစရာ ရှိ၏။
ဥပမာ—ဖောဠုပ္ပအဖြစ်မှ တပါးသော ပထဝီဓာတ် စသည်ကို ဓမ္မာယတန၌ သွင်းယူရ
သကဲ့သို့တည်း။

ဂန္ဓ ရသဘာဝေ ပန ။ပေ။ နိဝါရေတုံ ။ ။ ဓမ္မအဖြစ်ဖြင့် ရှိသည်မဟုတ်ဘဲ ဂန္ဓ
ရသအဖြစ်ဖြင့် ရှိလျှင် (ဓမ္မာယတန၌ အာယတနအဖြစ် ရှိသကဲ့သို့) အာယတနအဖြစ်
လည်း ရှိရာ၏။ ထိုသို့ ဂန္ဓအဖြစ် အာယတနအဖြစ် ၂-မျိုးလုံးရှိလျှင်ကား ဂန္ဓ ရသတို့နှင့်
အာယတနကို ကမ္မဓာရည်းသမာသ်တို့၍ “ဂန္ဓာယတန၊ ရသာယတန”ဟူသော ဤ
အမည်သည် အတ္ထာပန္နနည်းအားဖြင့် ကျရောက်ပြီးဖြစ်တော့၏။ ထိုသို့ ကျရောက်လျှင်
ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဂန္ဓာယတန၊ ရသာယတနရှိခြင်းကိုလည်း မတားမြစ်သင့်တော့။

စ၊ ဆက်။ တယော အာဟာရာတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ကဗဠိကာရာဟာရဿ၊ ကဗဠိကာရ အာဟာရ၏။ တတ္ထ၊ ထို ရူပဘုံ၌။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းကို။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ရေတွက်မှုကို ပြုအပ်သော်။ ပါဠိယာ၊ ပါဠိတော်နှင့်။ အဝိရောဓော၊ မဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ တထာ၊ ထို ပါဠိတော်နှင့် မဆန့်ကျင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ရူပဂဏနာ၊ ရုပ်တို့ကို ရေတွက်ခြင်းကို။ (စက္ခုသတ္တက စသည်ဖြင့် ရေတွက်ခြင်းကို။) ကာတဗ္ဗာ၊ ပြုထိုက်၏။ ဟိ၊ လဒ္ဓဂုဏ်ကိုဆိုဦးအံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ရုပ်တို့ကိုရေတွက်မှုကိုပြုလသော်။ ဓမ္မတာ၊ ပါဠိတရားတော်သည်။ (တနည်း) ဓမ္မတာ ရူပဘုံ၌ဖြစ်နိုင်သော ရုပ်တရားသဘောသည်။ န ဝိလောမိတာ၊ လွန်စွာဖြစ်သော ဆန့်ကျင်ခြင်းရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣဘိ၊ ဤ သို့ မှတ်အပ်၏။ [ဓမ္မဘာဝိ ပါဠိဓမ္မော၊ ရူပဘဝေါ ပဝတ္တနကရူပဓမ္မတာ။-အနု။]

တယော အာဟာရာ ။ ။ ဤဝါကျသည် ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ သြဇာဟူသော အာဟာရ ရုပ်မရှိပုံကို သိစေသောစကားတည်း။ “တယော အာဟာရာ” ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဂန္ဓ ရသ ၂-မျိုးသာမက၊ ကဗဠိကာရာဟာရဟူသော သြဇာရုပ်လည်း မရှိပါ—ဟူလို။

တသ္မာ, ဧဝံ။ ။ တသ္မာစသော ဝါကျသည် ပြုအပ်ပြီးသော အဓိပ္ပါယ်အားလုံး၏ နိဂုံးတည်း။ ဧဝံ ဟိစသော ဝါကျကား မိမိပြုအပ်ပြီးသော အဓိပ္ပါယ်များ၏ လဒ္ဓဂုဏ်ကို ပြသော ဝါကျတည်း။ [တသ္မာတိ ယသ္မာ ဂန္ဓရသာ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်္ဂေ န ဝုတ္တာ။ ကထာဝတ္ထုမိံ စ တေသံ ဘာဝေါ(ရှိခြင်းကို) ပဋိက္ခိတ္တော, ဖုသိတုံ အသက္ကုဏေယျာ ပထဝီအာဒယော ဝိယ (ထိုခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းကုန်သော ပထဝီစသောရုပ်များ ရှိသကဲ့သို့) သာယိတုံ သာယိတုံ စ အသက္ကုဏေယျာ တေ (ဂန္ဓ ရသတို့သည်) နတ္ထိ။ ဓာတုသဒ္ဓေန စ တေ ဂဟိတာ, ဓမ္မဘာဝေါ စ တေသံ ဧကန္တိကော, တသ္မိံ စ သတိ (ထိုသို့ ဓမ္မအဖြစ် ဖြစ်လသော်) သိဒ္ဓေါ အာယတန ဘာဝေါ (အာယတနအဖြစ် ပြီးတော့၏။) တသ္မာ, ဟု အနု၌ တ၏စွဲနက်ကို ဆိုအပ်ပြီးအားလုံးကို ပြသည်။]

အနုဒ္ဓိကာ ။ ။ အနုဒ္ဓိကာ၌ကား ရူပဘုံ၌ စက္ခုသတ္တကစသော မူလဒ္ဓိကာစကားကို လက်မခံဘဲ အဋ္ဌကထာအတိုင်း “ဧတ္ထ စ ရူပါဝစရသတ္တာနံ သာနဇီဝါယတနာဘာဝတော ဝိဇ္ဇမာနာပိ ဂန္ဓရသာ အာယတနကိစ္စံ န ကရောန္တိတိ တေ အနာမသိတာ ပါဠိယံ “ပဉ္စာယတနာနိ ပါတုဘဝန္တိ, ဆ အာယတနာနိတိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တယော အာဟာရာတိ စ အဇ္ဈောဟရိတဗ္ဗဿ အာဟာရဿ အဘာဝေန သြဇာဋ္ဌမက ရူပသမုဋ္ဌာပနသင်္ခါတဿ အာဟာရကိစ္စဿ အကရဏတော။ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ဂန္ဓရသာနံ, သြဇာယ စ အဘာဝတော”ဟု “ဂန္ဓ ရသ သြဇာတို့ ရှိပါလျက် ဆိုင်ရာကိစ္စကို မပြုသောကြောင့် ဟောတော်မူ” ဟု ဖွင့်သည်။

ဇာတိ ဥဏ္ဍာယာတိ၊ ကား။ ဂဗ္ဘံ၊ ကိုယ်ဝန်ကို။ ဖာလေတွာ၊ ခဲ့၍။ ဂဟိတ-
ဥဏ္ဍာယ၊ ယူအပ်သော သိုးမွေး၏။ (ဧကေန၊ အံသုနာ ဌှစ်ပံ။) ဣတိပိ၊ ဤသို့
လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။

သမ္ဘဝဘေဒေါတိ၊ ကား။ အတ္ထိတာဘေဒေါ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်၏
အပြားကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော ဌှစ်ပံ။) နိဇ္ဈာမတဏှိကာ၊ အမြဲလောင်အပ်သော
တဏှာရှိသော ပြိတ္တာတို့သည်။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ဒုက္ခာတုရတာယ၊ ဒုက္ခဖြင့်နာကျင်
ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကာမံ၊ ကာမကို။ သေဝိတွာ၊ ၍။ ဂဗ္ဘံ၊ ကိုယ်ဝန်ကို။
န ဂဏ္ဍန္တိ၊ မယူနိုင်ကုန်။

ရူပိဗြဟ္မေသု တာဝ ဩပပါတိကယောနိကေသုတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ ဩပ-
ပါတိကယောနိကေဟိ၊ ဩပပါတိကယောနိရှိသောသတ္တဝါတို့မှ။ ရူပိဗြဟ္မေ၊
ရုပ်ရှိသော ဗြဟ္မာတို့ကို။ ဝါ၊ ရူပဗြဟ္မာတို့ကို။ နိဒ္ဒါရေတိ၊ ထုတ်ဆောင်၏။
သံသေဒဇောပပါတီသု အဝကံသတော တိ သာတိ တေ၊ ဟူသော ဤစကားကို။
ဝိဝရန္တော၊ ဖွင့်ပြလိုသည်။ (ဟုတွာ)။ အဝကံသတော ပနာတိ အာဒိ၊ သော။
(ယံ ဝစနံ၊ အတ္ထိ။ တံ ဝစနံ၊ သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ပန၊ ဆက်။ တံ တေ၊ ထို
အဝကံသတော ပန အစရှိသော စကားသည်။ ပါဠိယာ၊ ဓမ္မဟဒယ ဝိဘင်း
ပါဠိတော်နှင့်။ န သမေတိ၊ မညီညွတ်။ ဟိ၊ မှန်။ ပါဠိယံ၊ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း

ဣတိပိ ဝဒန္တိ ။ ။ ဣတိပိဟု ပိ သဒ္ဓါဖြင့်ဆိုသောကြောင့် “ပဌမ နည်းတမျိုးရှိသေး
၏” ဟု သိသာ၏။ ထို့ ကြောင့် အနုဋီကာ၌ “ဇေကဿ ဇာတကာလေ+ဥဏ္ဍာ ဇာတိ-
ဥဏ္ဍာတိ ပဌမော အတ္ထော” ဟု ဖွင့်သည်။ ဤအလို “ဇာတိယံ=သိုးကလေး၏ မွေးဖွားရာ
အခါ၌ + ဥဏ္ဍာ=အမွေးတည်း၊ ဇာတိဥဏ္ဍာ=မွေး” ဟု ပြုပါ။ ဝဒန္တိ ဝါဒအားဖြင့်
“ဇာတိယံ=အမိဝမ်းဝယ် ဖြစ်ရာအခါ၌ + ဥဏ္ဍာ ဇာတိဥဏ္ဍာ” ဟု ပြုရလိမ့်မည်။

သမ္ဘဝဘေဒေါ။ ။ “အတ္ထိတာဘေဒေါ” ဟု ဖွင့်ရာ၌ “ဘူ-သတ္တယံ” ဟူသော
ဇာတ်နက်ကိုဖွင့်ပြခြင်းတည်း။ “သမ္ဘဝနံ=ထင်ရှားရှိခြင်း၊ သမ္ဘဝေါ=ခြင်း” ဟုပြု။
“ယောနိနံ ဂတိဝသေန သမ္ဘဝဘေဒေါ=ဂတိ ၅-ပါးနှင့်စပ်၍ ယောနိတို့၏ ထင်ရှား
ရှိသော အပြား” ဟုလို့ အနုဋီကာ၌ “သမ္ဘဝနဿ=ဖြစ်သင့်ခြင်း၏+ ဘေဒေါ သမ္ဘဝ-
ဘေဒေါ၊ ပာတ္တိဘေဒေါတိ အတ္ထော” ဟု တနည်းဖွင့်သေး၏။

ဩပပါတိက ။ပေ ။ နိဒ္ဒါရေတိ ။ ။ ဤ၌ နိဒ္ဒါရေတိကိုကြည့်၍ “ဩပပါတိက-
ယောနိကေသု” ကို နိဒ္ဒါရဏသမုဒါယ အနက်၊ “ရူပိဗြဟ္မေသု” ကို နိဒ္ဒါရဏိယ အနက်
ဟု သိသာ၏။ ရူပိဗြဟ္မေသု၌ သုဘိဘတ်ကိုကား အဓိကရဏအနက် ပေးရသည်။

တံ ပနေတံ။ ပေ။ န သမေတိ ။ ။ ဂါထာ၌ “အဝကံသတော တိ သ” ၏ အကျယ်
ဖြစ်သော “အဝကံသတော ပန ။ပေ။ တိ သနုပါနိ ဥပ္ပဇန္တိ” ဟူသော စကားရပ်သည်
ပါဠိတော်နှင့် မညီပါ။ ပါဠိတော်၌ ကာမာဝစရ သံသေဒဇ ဩပပါတိကတို့အတွက်
“သာနုပသာဒ မရှိသော သတ္တဝါတို့၏ပဋိသန္ဓေကို ဟောတော်မမူပါ” ဟုလို့ ထိုပါဠိတော်ကို
ပြလို၍ “ဓမ္မဟဒယဝိဘင်္ဂေ ဟိ” စသည်ကို မိန့်သည်။

ပါဠိတော်၌။ ကာမာဝစရာနံ၊ ကုန်သော။ အသာနကာနံ၊ ကုန်သော။ သံသေဒ-
ဒောပပါတီနံ၊ သံသေဒဇ ဩပပါတိက သတ္တဝါတို့၏။ ဥပပတ္တိံ၊ ပဋိသန္ဓေကို။
နဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မမူအပ်။

ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း-ကသွာ၊ ပါဠိယံ။ ပေ။ ဥပပတ္တိံ၊ န ဝုတ္တာ။ ဣတိ၊ ဝိညာယ-
တိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်္ဂေ၊ ၌။ ကာမဓာတုယာ၊
ကာမဓာတ်၏။ ဥပပတ္တိကုဏေ၊ ပဋိသန္ဓေခဏ၌။ ကဿစိ၊ အချိုသောသတ္တဝါ၏
(သန္တာန်၌)။ ကောဒသ၊ ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ တို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊
ထင်ရှားဖြစ်ကုန်၏။ ကဿစိ၊ ဒသ၊ အာယတနာနိ၊ ပါတုဘဝန္တိ။ ကဿစိ၊
အပရာနိ၊ တပါးကုန်သော။ ဒသ၊ အာယတနာနိ၊ ပါတုဘဝန္တိ။ ကဿစိ၊ နဝ၊
ကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ ပါတုဘဝန္တိ။ ကဿစိ၊ သတ္တ၊ ကုန်သော။
အာယတနာနိ၊ ပါတုဘဝန္တိ။ ဣတိ၊ ဝုတ္တံ။ အဋ္ဌာယတနာနိ ပါတုဘဝန္တိတိ၊
ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ။ တထာ၊ တူ။ ဒသာယတနာနိ ပါတုဘဝန္တိတိ၊ ဟူ၍။ တိက္ခတ္တံ၊
သုံးကြိမ်။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဟောတော်မူထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အသာနကဥပပတ္တိ-
ယံ၊ အသာနကပဋိသန္ဓေသည်။ ဝိဇ္ဇမာနာယ၊ ထင်ရှားရှိလသော်။ နဝါ-
ယတနာနိ ပါတုဘဝန္တိတိ၊ ဟူ၍။ တိက္ခတ္တံ ၈၊ ၃-ကြိမ်လည်း။ (ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ။)
တံ ၈၊ ထိုစကားရပ်ကိုလည်း။ န ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မမူအပ်။ ဓာတုပါတုဘာဝါဒိ-
ပဉ္စေသု၊ ဓာတ်တို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ပုံ အစရှိသည်ကိုပြရာ ပြဿနာတို့၌လည်း။

ကဿစိ ကော။ ပေ။ ပါတုဘဝန္တိ ။ ။ ပဋိသန္ဓေခဏ၌ သဒ္ဓါယတန မပါသော
ကြောင့် ကောဒသဟု၎င်း၊ စက္ခုချိုသူ သို့မဟုတ် သောတချိုသူကို ရည်ရွယ်၍ ဒသ
၂-ကြိမ်၎င်း၊ ၂-မျိုးလုံးချိုသူကို ရည်ရွယ်၍ နဝါယတနာနိ ဟု ၎င်း၊ ဂဗ္ဘသေယျက
အတွက် စက္ခုသောတသာနဘာဝ ၄-မျိုးချိုသူကို ရည်ရွယ်၍ “ရူပ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ကာယ၊
ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ မန၊ ဓမ္မအားဖြင့် အာယတန ၇-ပါးဟု၎င်း ဟောတော်မူသည်။

န ဝုတ္တံ။ ပေ။ န စ တံ ဝုတ္တံ ။ ။ စက္ခု သောတ သာန ၃-မျိုးလုံး ချို သူရှိလျှင်
“အဋ္ဌာယတနာနိ” ဟု ဟောတော်မူရာ၏။ ဤသို့ကား မဟောပါ၊ အသာနက ပဋိသန္ဓေ
ရှိလျှင် ဒသာယတနာနိကို ၃-ကြိမ် ဟောတော်မူထိုက်၏။ ထိုသို့ ၃-ကြိမ် ဟောတော်မူဘဲ
စက္ခုချိုသူအတွက်နှင့် သောတချိုသူအတွက် ၂-ကြိမ်သာ ဟောတော်မူသည်။ ဃာန
ချိုသူရှိလျှင် စက္ခုသောတ၊ စက္ခုသာန၊ သောတသာန ချိုသူတို့အတွက် နဝါယတနာနိ
ကိုလည်း ၃-ကြိမ် ဟောတော်မူသင့်၏။ ဤသို့ပည်း ဟောတော်မူဘဲ စက္ခု သောတ
ချိုသူအတွက် ၁-ကြိမ်သာ ဟောတော်မူသည်—ဟူလို။

ဧဝံ ။ ပေ။ ပဉ္စေသု။ ။ “ကဿစိ ကောဒသ ဓာတုယော ပါတုဘဝန္တိ” စသော
ပါဠိတော်ကို ရည်ရွယ်၍ “ဧဝံ ဓာတုပါတုဘာဝါဒိပဉ္စေသု” ဟု ဆိုသည်။ [သိခြင်းငှါ
အလိုရှိထိုက်သောအနက်ကို “ပဉ္စ” ဟု ခေါ်၏။] အာဒိဖြင့် “ကဿစိ စုဒ္ဓသိန္ဒြိယာနိ”
စသော ဣန္ဒြိယပြဿနာတို့ကို ယူပါ ဟု အနုဒ္ဒိကာဖွင့်သည်။

ဝေ၊ ဤ အတူတည်း။ ယမကေပိ၊ ယမိုက်၌လည်း။ ဃာနဇိဝှိကာယာနံ၊ တို့၏။ သဟစာရိတာ၊ အတူတကွ ဖြစ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ် ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ပါဠိယံ။ပေ။ ဥပပတ္တိံ၊ န ဝုတ္တာ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ။)

စုတိပဋိသန္ဓိနံ၊ တို့၏။ ခန္ဓာဒီဟိ၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ [အာဒိဖြင့် အဋ္ဌကထာ၌လာသော အာရုံစသည်ကို ယူပါ။] အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ (စုတိနှင့် ပဋိသန္ဓေ အချင်းချင်း။) သမာနတာ၊ တူကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ အဘေဒေါ၊ အဘေဒတည်း။ (စုတိပဋိသန္ဓိနံ၊ ခန္ဓာဒီဟိ၊ အညမညံ။) အသမာနတာ၊ မတူကုန် သည်၏အဖြစ်သည်။ ဘေဒေါ၊ ဘေဒတည်း။ နယမုခမတ္တံ၊ နည်းအမြွက်မျှကို။ ဒဿေတွာ၊ ပြ၍။ (“ကဒါစိ စတုက္ခန္ဓာယ အရူပစုတိယာ အနန္တရာ စတုက္ခန္ဓာဝ အာရမ္မဏတောပိ အဘိန္နာ ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ” စသည်ဖြင့်ပြ၍။) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ် ပြီးသော စုတိပဋိသန္ဓေကို၎င်း။ အဝုတ္တဉ္စ၊ မဆိုအပ်သေးသော စုတိပဋိသန္ဓေကို ၎င်း။ [အဝုတ္တဉ္စ အရကို အနုဋ္ဌိကာမှ ယူ၍ အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ပြထားသည်။] သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော စုတိပဋိသန္ဓေကို။ (အရူပဘုံ၌ ဖြစ်ထိုက်သမျှ စုတိပဋိသန္ဓေ ကို။) သင်္ဂဏိတွာ၊ သိမ်းယူ၍။ အယံ တာဝ အရူပဘူမိသုယေဝ နယောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ရူပါရူပါဝစရာနံ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဗြဟ္မာတို့၏။ ဥပစာရဿ၊ ဥပစာရ ဈာန်၏။ (ပရိကမ်၊ ဥပစာ၊ အနုလုံဟူသော ကာမာဝစရဈာန်၏။) ဗလဝတာယ၊ အားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတော၊ ထို ရူပ အရူပဘုံမှ။ စဝိတွာ၊ စုတေပြီး၍။ ဒုဂ္ဂတိယံ၊ ၌။ ဥပပတ္တိံ၊ ပဋိသန္ဓေသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကေစ္စသုဂတိ- စုတိယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ယမကေပိ။ပေ။ ဝုတ္တာ။ ။ယမိုက်ပါဠိတော်၌လည်း မချို့ တဲ့ကောင်းသော ဇိဝှိ ကာယ တို့နှင့် တဲ့၍ ဃာနကို ဟောတော်မူထား၏။ ထို့ ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်သော စကားသည် ယမိုက်ပါဠိတော်နှင့် မညီပါ—ဟူလို။

အနုဋ္ဌိကာ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ “သံသေဒဇောပပါတီသု ။ပေ။ တိံသ”ဟု တလုံးတည်း ဆိုသော်လည်း သတ္တတိ ဥက္ကံသတောဝ ရူပါနိနှင့် တဲ့ခိုက် “သံသေဒဇောပပါတီသု” ဟု ယောနိ ၂-ပါးလုံးနှင့် တဲ့ရ၏။ “အဝကံသတော တိံသ”နှင့် တဲ့သောအခါ သြပပါတိကနှင့် မတဲ့ရ၊ သံသေဒဇနှင့်သာ တဲ့ရသည်။ သြပပါတိကအတွက် အသာနက မရှိကြောင်းကို “ကာမဓာတုယံ ပန အသာနကော သြပပါတိကော နတ္ထိ”ဟု ယမိုက် အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ထားပါသည်—ဟု အနုဋ္ဌိကာ၌ ရှင်းပြထား၏။ ဤအမိပ္ပိယံ အားလုံးကို ချုံး၍ “စက္ခု သောတ၊ ဃာနဘာဝါ၊ ချို့ ကောင်းရာကား” စသည်ဖြင့် ဆရာတို့၏ နိယာမ်ကို အခြေပြုသဂြိုဟ်၊ ရူပပဝတ္တိက္ကမ၌ ပြခဲ့သည်။

ကေစ္စဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ကေစ္စဂ္ဂဟဏဿ၊ ကေစ္စသဒ္ဓါကို ယူခြင်း၏။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးကို။ မဂ္ဂိတဗ္ဗံ၊ ရှာထိုက်၏။ (ကိုယ်တိုင် ရှာ၍ပြုလိုသောကြောင့် “ဧတ္ထပန” စသည်မိန့်။) ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကေစ္စဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိဟူသော ပါဌ်၌။ အယံ အဓိပ္ပာယ်ယော၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ သော အလိုသည်။ သိယာ၊ ၎င်း။ (ကိံ ၊ နည်း။) နာနတ္တကာယနာနတ္တသညီသု၊ နာနတ္တကာယနာနတ္တသညာရှိသော သတ္တဝါတို့၌။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်သော။ ကေစ္စေ၊ အချို့ ကုန်သော။ ဝိနိပါတိကာ၊ ဝိနိပါတိက အသုဇုတို့သည်။ တိဟေတုကာဒိ ပဋိသန္ဓိကာ၊ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ပဋိသန္ဓေရှိကုန်၏။ တေသံ၊ ထို ဝိနိပါတိကအသုဇုတို့၏။ တံ ပဋိသန္ဓိံ ၊ ထို တိဟိတ်အစရှိသော ပဋိသန္ဓေကို။ (ထို တိဟိတ် ဒွိဟိတ် သုဂတိအဟိတ် ပဋိသန္ဓေကို။) ဝိနိပါတဘာဝေန၊ ဝိနိပါတ၏အဖြစ်ကြောင့်။ (အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံတွင် ဝိနိပါတအဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်နေသောကြောင့်။) ဒုဂ္ဂတိ ပဋိသန္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ သဗ္ဗသုဂတိစုတိယာဝ၊ အလုံးစုံသော သုဂတိစုတိ၏ အခြားမဲ့၌သာ။ သာ ပဋိသန္ဓိံ၊ ထို ဝိနိပါတိက ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေသည်။ ဟောတိ။ [ဝိနိပါတိကအသုဇုတို့၏ ပဋိသန္ဓေသည် ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ သုဂတိစုတိအားလုံးနောင် ဖြစ်နိုင်၏။] ကေစ္စသုဂတိ စုတိယာ ဝေ၊ အချို့ သော သုဂတိစုတိ၏သာလျှင်။ (အနန္တရာ၊ ၌။ သာ ပဋိသန္ဓိံ၊ ထို ဝိနိပါတိက ပဋိသန္ဓေသည်။) န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ နိဝတ္တနတ္ထံ၊ ထို ဝိနိပါတိကပဋိသန္ဓေကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ကေစ္စဒုဂ္ဂတိဂ္ဂဟဏံ၊ ကေစ္စဒုဂ္ဂတိသဒ္ဓါကိုယူခြင်းကို။ [“ကေစ္စသဒ္ဓါကို” ဟူလို။] ကတံ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ အပါယ-ပဋိသန္ဓိံ ဝေ၊ သည်သာ။ ကေစ္စ သုဂတိစုတိယာ၊ ကေစ္စသုဂတိစုတိ၏။ (အနန္တရံ၊ ၌။) ဟောတိ။ သဗ္ဗသုဂတိစုတိယာ၊ အလုံးစုံသော ကာမ ရူပ အရူပစုတိ၏။ (အနန္တရံ၊ ၌။) န (ဟောတိ)။

အထ ဝါ၊ ကား။ ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓိံ၊ သည်။ ကေစ္စသုဂတိစုတိယာ၊ ၎င်း။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေကို၎င်း။ ဒုဂ္ဂတိစုတိယာ၊ ၎င်း။ အနန္တရာစ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒုဝိဓော၊ ၂-ပါးအပြား ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးသော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေတို့တွင်။ ပစ္ဆိမံ၊ နောက်ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေကို။ (ဒုဂ္ဂတိစုတိ၏ အခြားမဲ့၌ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေကို။) ဝဇ္ဇေတွာ၊ ၍။ ပုရိမံဝေ၊ ရှေးဖြစ်သော ကေစ္စသုဂတိစုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိပဋိသန္ဓေကိုသာ။ ဂဏှိတံ၊ ငှါ။ ကေစ္စဒုဂ္ဂတိ ပဋိသန္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။

အဟေတုကစုတိယာ သဟေတုကပဋိသန္ဓိတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ ဒုဟေတုကာ၊ ဒုဟိတ်လည်းဖြစ်သော။ တိဟေတုကာ စ၊ တိဟိတ်လည်းဖြစ်သော။ (သဟေတုက-ပဋိသန္ဓိံ၊ ကိ။) ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း—ကသ္မာ ဒုဟေတုကာ တိဟေတုကာ စ သဟေတုကပဋိသန္ဓိံ ယောဇေတဗ္ဗာ။ ဣတိ ဝိညာ-

ယတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ) ၊ ကြောင့်။ မဏ္ဍုကဒေဝပုတ္တာဒိနံ၊ ဖားနတ်သား အစရှိသည်တို့၏။ (ပဋိသန္ဓိ) ဝိယ၊ သည်ကဲ့သို့။ အဟေတုကစုတိယာ၊ ၎င်း။ (အနန္တရာ၊ ဌ။) တိဟေတုကပဋိသန္ဓိပိ၊ သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဒုဟေတုကာ တိဟေတုကာ စ သဟေတုကပဋိသန္ဓိ ယောဇေတဗ္ဗာ။ ဣတိ ဝိညာယတိ။)

တဿ တဿ ။ပေ။ ယောဇေတဗ္ဗန္တိ၊ ကား။ ကေစ္စသုဂတိစုတိယာ ကေစ္စ ဒုဂ္ဂတိ ပဋိသန္ဓိတိအာဒိသု၊ အစရှိကုန်သော။ ဘေဒဝိသေသေသု၊ ဘေဒအထူး တို့၌။ ကေစ္စ ဒုဂ္ဂတိ စုတိယာ ကေစ္စ သုဂတိ ပဋိသန္ဓိတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော နည်းဖြင့်။ ယံ ယံ၊ အကြင်အကြင် အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ယုဇ္ဇတိ၊ ယှဉ်စပ်အပ်၏။ တံတံ၊ ထိုသို့ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ယုဇ္ဇမာနမတ္တာပေက္ခာနဝသေန၊ ယှဉ်စပ်ထိုက်သော အနက်မျှကို ငဲ့ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ နပုံသကနိဒ္ဒေသော၊ ယောဇေတဗ္ဗံဟု နပုံလိန်ဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဝါ၊ တနည်း။ ယောဇေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူသောပါဌ၌။ ဘာဝတ္ထော၊ တဗ္ဗပစ္စည်းအတွက် ဘောအနက်ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ [ဤအလို “ယောဇေ- တဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေရာ၏” ဟု အနက်ပေးပါ။]

ပန၊ ဆက်။ အမဟဂ္ဂတ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာယ မဟဂ္ဂတ အဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာတိ- အာဒိသု၊ အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ ဝိပရိတယောဇနာ၊ ပြောင်းပြန် ယှဉ်စေခြင်းကို။ န ကာတဗ္ဗာ၊ ထိုက်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း—ကသ္မာ အမဟဂ္ဂတဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာယ မဟဂ္ဂတအဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာတိ အာဒိသု ဝိပရိတယောဇနာ န ကာတဗ္ဗာ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ) ၊ ကြောင့်။ မဟဂ္ဂတအဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာယ၊ မဟဂ္ဂုတ် အဇ္ဈတ္တတရား ဟူသော အာရုံရှိသော။ စုတိယာ၊ ၎င်း။ (အနန္တရာ၊ ဌ။) အရူပဘူမိသု၊ တို့၌။ အမဟဂ္ဂတဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာ၊ မဟဂ္ဂုတ်မဟုတ်သော ဗဟိဒ္ဓိအာရုံရှိသော။ ပဋိသန္ဓိ၊ သည်။ န အတ္ထိ။ စတုက္ခန္ဓာယ အရူပစုတိယာ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ကာမာဝစရ ပဋိသန္ဓိတိ တေဿ၊ ဟူသော ဤအနက်၏။ ဝိပရိယာယော၊ ပြောင်းပြန် အနက်ကို။ သယ- မေဝ၊ ပင်။ ယောဇိတော၊ ယှဉ်စေအပ်ပြီ။ (“ကဒါဝိ ပဉ္စက္ခန္ဓာယ ကာမာဝစရ- စုတိယာ ရူပါဝစရစုတိယာ ဝါ အနန္တရာ စတုက္ခန္ဓာ အာရူပပဋိသန္ဓိ”ဟု ယှဉ်စေ အပ်ပြီ)။ စ၊ ဆက်။ အတိတာရမ္မဏစုတိယာ ပစ္စုပ္ပန္နာရမ္မဏာ ပဋိသန္ဓိတိ တေဿ၊ ၎င်း။ ဝိပရိယာယော၊ ပြောင်းပြန်အနက်သည်။ နတ္ထိ ဝေ၊ သာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (“အမဟဂ္ဂတ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏာယ မဟဂ္ဂတအဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာတိ အာဒိသု၊ တို့၌။ ဝိပရိတယောဇနာ၊ ကို။ န ကာတဗ္ဗာ၊ ထိုက်”)။

စ၊ ဆက်။ ဘေဒဝိသေသော ဝေ၊ ဘေဒအထူးကိုသာ။ ဝေ၊ သို့။ ဝိတ္တာရေ- န၊ အားဖြင့်။ ဒဿိတော၊ အဋ္ဌကထာ၌ ပြုအပ်ပြီ။ အဘေဒဝိသေသော ပန၊ အဘေဒအထူးကိုကား။ ဧကေသိ၊ ဘေဒေ၊ တပါးပါးသောဘေဒ၌။ တတ္ထ

တတ္ထေဝ၊ ထိုထို ဘေဒဋ္ဌိပင်။ (တနည်း) တတ္ထ တတ္ထေဝ၊ ထိုထိုဘဝ အစရှိသည် ဋ္ဌိပင်။ စုတိ ပဋိသန္ဓိယောဇနာဝသေန၊ စုတိပဋိသန္ဓေကို ယှဉ်စေခြင်း၏အစွမ်း ဖြင့်။ ပဉ္စကုန္ဒာယ။ ပေ။ အဝိတက္ကအဝိစာရာတိ၊ ဟူ၍။ ယောဇေတဗျော၏။ စတု- ကုန္ဒာယ၊ သော။ (စုတိယာ၊ အနန္တရာ) ပန၊ အခြားမဲ့၌ကား။ စတုကုန္ဒာ၊ ၄-ပါးသောခန္ဓာ ရှိသော။ (ပဋိသန္ဓိ၊ ကိ။) သယမေဝ၊ သာ။ ယောဇိတာ၊ ပြီ။ (“ကဒါစိ စတုကုန္ဒာယ အရူပစုတိယာ အနန္တရာ စတုကုန္ဒာဝ အာရမ္မဏတောပိ အဘိန္နာ ပဋိသန္ဓိ ဟောတိ” ဟု ယှဉ်စေအပ်ပြီ။) ဧတေနော နယေန၊ ဖြင့်ပင်။ ဉာတံ၊ ငှါ။ သက္ကာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စကုန္ဒာဒိသု၊ ၅-ပါးသောခန္ဓာ အစ ရှိသော စုတိပဋိသန္ဓေတို့၌။ အဘေဒဝိသေသော၊ အဘေဒအထူးကို။ န ဒဿိ- တော၊ အပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

တတော ဟေတု ဝိနာတိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထိုဘဝဟောင်း၌။ ဝါ၊ က။ ဟေတု၊ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ အစရှိသောအကြောင်းကို။ ဝိနာပိ၊ ကြဉ်၍လည်း။ (န ဟောတိ ၌စပ်။) အင်္ဂပစ္စင်္ဂသန္ဓိနံ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ အစပ်တို့ကို။ ဗန္ဓနာနိ၊ ဖွဲ့တတ် ကုန်သော အကြောတို့တည်း။ အင်္ဂပစ္စင်္ဂသန္ဓိ ဗန္ဓနာနိ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ အစပ်တို့ကို ဖွဲ့တတ်ကုန်သော အကြောတို့။ တေသံ၊ ထို အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏အစပ် တို့ကို ဖွဲ့တတ်ကုန်သော အကြောတို့ကို။ ဆေဒကာနံ၊ ဖြတ်တတ်ကုန်သော။ (မာရဏန္တိကဝေဒနာ သတ္တာနံ ၌စပ်။)

နိရုဒ္ဓေသု စက္ခာဒိသုတိ၊ ဟူသောစကားကို။ အတိမန္ဒဘာဝုပဂမနံ၊ အလွန် နှံသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဟိ၊ မှန်။ (လုံးဝချုပ်သည်မဟုတ်သော အလွန် အားနည်းသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ဆိုအပ်သည် ဟူသော စကားသည် မှန်၏။) ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိညာဏာနန္တရံပိ၊ ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိညာဏ်၏ အခြားမဲ့၌လည်း။ [ပိဖြင့် မနောဒ္ဓါရိကဝိညာဏာနန္တရံကိုပေါင်း။] ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ စုတိ၊ ကိ။ ဒဿိတာ၊ ပြီ။ စ၊ သည်သာမကသေး။ (ရှေး၌ပြုအပ်ခဲ့ရုံသာမကသေး။) ယမကေ၊ ၌။ ယဿ စက္ခာယတနံ နိရုဇ္ဈတိ။ ပေ။ နိရုဇ္ဈတိတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောနည်းဖြင့်။ စက္ခာ- ယတနာဒိနံ၊ စက္ခာယတန အစရှိသည်တို့၏။ စုတိစိတ္တေန၊ စုတိစိတ်နှင့်။ သဟ၊ တက္က။ နိရောဓော၊ ကိ။ ဝုဒ္ဓတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [“ကသ္မာ၊ အတိမန္ဒဘာဝုပဂမနံ ။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ) ပဉ္စဒ္ဓါရိကဝိညာဏာနန္တရမ္ပိ ။ ပေ။ ဝုတ္တော။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတိမန္ဒ- ဘာဝုပဂမနံ ။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣတိ ဝိညာယတိ” ဟုလည်း တနည်းပေးပါ။]

ဧတေန၊ ဤတရားသည်။ လဒ္ဓေါ၊ ရအပ်သော။ အဝသေသော၊ ကံမှ ကြွင်းသော။ အဝိဇ္ဇာဒိကော၊ သော။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်း သည်။ အတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ ထိုတရားသည်။) လဒ္ဓါဝသေသပစ္စယော၊

မည်၏။ သင်္ခါရော၊ သင်္ခါရတည်း။ အဝိဇ္ဇာပဋိစ္စာဒိတာဒိနဝေ၊ အဝိဇ္ဇာသည် ဖုံးအပ်သောအပြစ်ရှိသော။ တသ္မိံ ကမ္မာဒိဝိသယေ၊ ထိုကံ အစရှိသော အာရုံ တပါးပါးသည်။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿ၊ ၎င်း။ အာရမ္မဏဘာဝေန၊ ဖြင့်။ ဥပ္ပတ္တိ- ဌာနဘူတေ၊ ဖြစ်ခြင်း၏တည်ရာ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်လသော်။ တဏှာယ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို။ အပ္ပဟိနတ္တာ ဝေ စ၊ မပယ်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်ပင်၎င်း။ ပုရိမုပ္ပန္နာ- ယ၊ စုတိ မတိုင်မီ ရှေး၌ဖြစ်သော။ သန္တတိယခ၊ ဝိညာဉ်အစဉ်၏။ ဝါ၊ က။ ပရိဏတတ္တာ စ၊ အဆုံးသို့ရောက်လောက်အောင် ရင့်ကျက်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့် ၎င်း။ [ပရိဏတတ္တာတိ ပရိပါကဝသေန ပရိယောသာနံ ဂတတ္တာတိ အဓိပ္ပါ- ယော။-အနု။] ပဋိသန္ဓိဌာနဘိမုခံ၊ ပဋိသန္ဓေ၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သော ကံစသော အာရုံတပါးပါးသို့ ရှေ့ရှုသော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ နိန္ဒပေါဏပဗ္ဗာရံ၊ ထိုအာရုံသို့ညွတ်ယိမ်းကိုင်ရှိုင်းသည်။ ဟုတော၊ ၍။ ပဝတ္တတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဏှာ နာမေတိတိ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

သဟဇာတသင်္ခါရတိ၊ ကား။ စုတိ အာသန္နဇဝနဝိညာဏ သဟဇာတ- စေတနာ၊ စုတိ၏ အနီးဖြစ်သော ဇောဝိညာဏ်နှင့် တကွဖြစ်သော စေတနာတို့ သည်။ ဝါ၊ တနည်း။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ (စေတနာနှင့်တကွ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။) ဖဿာဒယော၊ ဖဿ အစရှိသောတရားတို့သည်။ ပဋိသန္ဓိဌာနေ၊ ပဋိသန္ဓေ၏ တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်သော။ တသ္မိံ ကမ္မာဒိ- ဝိသယေ၊ ၎င်း။ ဝိညာဏံ၊ စိတ်ဝိညာဏ်ကို။ ခိပန္တိ၊ ပစ်ချကုန်၏။ ခိပန္တာ ဝိယ၊ ပစ်ချကုန်သကဲ့သို့။ တသ္မိံ ဝိသယေ၊ ထို ကံအစရှိသော အာရုံတပါး၌။ ပဋိသန္ဓိ- ဝသေန၊ ဆက်စပ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝိညာဏပတိဌာနဿ၊ ဝိညာဏ်တည်ခြင်း ၎င်း။ ဟေတုဘာဝေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

တန္တိ၊ ကား။ စုတိပဋိသန္ဓိတဒါသန္နဝိညာဏာနံ၊ စုတိ ပဋိသန္ဓိ၊ ထို စုတိပဋိ သန္ဓိတို့၏ အနီးဖြစ်သော ဝိညာဏ်တို့၏။ (ကေတ္တံ၌စပ်။) သန္တတိဝသေန၊ အစဉ်အတန်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိညာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ ဥပနိတေကတ္တံ၊ ကပ်ဆောင် အပ်သော တခုတည်း၏အဖြစ်ရှိသော။ တံဝိညာဏံ၊ ထို ဝိညာဏ်သည်။ (နာမိယ-

တဏှာ နာမေတိ ။ ။ တဏှာဟူသည် အဘယ်တဏှာနည်း၊ အဘယ်တရားကို အဘယ်သို့ ညွတ်စေသနည်းဟု မေးဘွယ်ရှိ၏။ အဖြေကား—“တဏှာယ အပ္ပဟိနတ္တာ ဝေ” ကို ထောက်၍ မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေးသည့်အတွက် မိမိသန္တာန်၌ ရှိနေသေးသော တဏှာတည်း။ ထိုတဏှာသည် ဝိညာဏ်ကိုထောက်၍ စုတိပဋိသန္ဓေသို့ မရောက်မီ စုတေ ခါနီး၌ ဖြစ်နေသော ဝိညာဏ်အားကိုး၎င်း “ပဋိသန္ဓိဌာနဘိမုခံ” ဟု ဆိုသောကြောင့် ပဋိသန္ဓေတည်နေခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော ကံစသော အာရုံတပါးပါးသို့၎င်း ညွတ်စေ သည်ဟု သိသာ၏။

မာနံ စသည်က္ခိန္ဒ စဉ်းငယ်စပ်၍ ပဝတ္တတိ ဌာပံ။) တဏှာယ နာမိယမာနံ ။ပေ။
 ပဝတ္တတိတံ၊ ဟူသောပါဖြင့်။ (ဒဿေတိ ဌာပံ။) နမနခိပန ။ပေ။ ပဝတ္တနာနိ၊
 ညွတ်ခြင်း၊ ပစ်ချခံရခြင်း၊ ရှေးဘဝ၌ဖြစ်သော မှီရာကိုစွန့်ခြင်း၊ နောက်ဘဝ၌
 ဖြစ်သော မှီရာကိုရခြင်း၊ မှီရာမှကင်းသောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းတို့သည်။ သန္တတိ-
 ဝသေန၊ ဝိညာဏ်အစဉ်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဝါ၊ ဝိညာဏ်အစဉ်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ ကေဿ၊ တခုသော။ ဝါ၊ တစဉ်တတန်းသော။ တေဿေဝ ဝိညာဏ-
 သာ၊ ဤဝိညာဏ်၏အတွက်သာ။ ဟောန္တိ။ အညဿ၊ အခြားသောဝိညာဏ်၏
 အတွက်။ န ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၎င်း။

စ၊ ဆက်။ သန္တတိဝသေနာတိ၊ ဝိညာဏ် အစဉ်အတန်း၏ အဖြစ်ဖြင့်ဟူ၍။
 ဝဒန္တော၊ ဆိုသော။ (သင်္ဂဟကာရော၊ သည်။) တဒေဝ ဣဒံ ဝိညာဏံ၊ ထိုတခု
 တည်းသော ဤဝိညာဏ်သည်ပင်။ သန္တာဝတိ။ တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွား၏။
 သံသရတိ၊ တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်လည်၏။ အညံ၊ အခြားသောဝိညာဏ်သည်။
 န (သန္တာဝတိ)၊ မဟုတ်။ န (သံသရတိ)၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣဒဉ္စ မိစ္ဆာ-
 ဂါဟံ၊ ဤမိစ္ဆာအယူကိုလည်း။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်မြစ်ရာထောက်၏။ ဟိ၊ မှန်။
 (တနည်း) ကဿ ဣဒဉ္စ မိစ္ဆာဂါဟံ ပဋိက္ခိပတိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ
 (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ နာနတ္တနယေ၊ တခုတည်းမဟုတ် အသီးအသီး၏ အဖြစ်
 ဟူသော နည်းသည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ သန္တတိဝသေန၊ ဖြင့်။ ကေတ္တနယော၊
 တခုတည်း၏ အဖြစ်ဟူသောနည်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဣဒဉ္စ မိစ္ဆာ-
 ဂါဟံ ပဋိက္ခိပတိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၎င်း။) [ဝိညာဏ်သည် တခုမဟုတ်၊ အသီး
 အသီးဖြစ်သော်လည်း အစဉ်အတန်း မပျက်ဘဲ တစဉ်တည်း ဖြစ်သောကြောင့်
 “တခုတည်း” ဟု ယူနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ သန္တတိအားဖြင့် တခုတည်းဖြစ်သော
 ကြောင့် “ဤ ဝိညာဏ်တခုသည်ပင် ဤဘဝမှ နောက်ဘဝသို့ ပြေးသွား၊ နောက်
 ဘဝမှ တဖန် နောက်ဘဝသို့ ကျင်လည်၏” ဟူသော မိစ္ဆာအယူကို ပယ်ပြီးသား
 ဖြစ်တော့သည်—ဟူလို။]

ဩရိမတီရ ရုက္ခ ဝိနိဗဒ္ဓ ရဇ္ဇ၊ ဝိယ၊ ဤဘက်၌ဖြစ်သော ကမ်းပေါ်ဝယ်
 ပေါက်သောသစ်ပင်၌ ဖွဲ့ချည်အပ်သော ကြိုးကိုကဲ့သို့။ ပုရိမဘဝတ္တဘာဝဝိနိဗန္ဓံ၊
 ရှေးဘဝ အတ္တဘော၌ ဖွဲ့စပ်နေသော။ ကမ္မာဒိ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၎င်း။
 ပုရိသော ဝိယ၊ ကိုကဲ့သို့။ ဝိညာဏံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)။ တဿ၊ ထို ယောက်ျား၏။
 မာတိကာတိက္ကမနိစ္ဆာ ဝိယ၊ မြောင်းကို ကျော်လွှားခြင်း၌ဖြစ်သော အလိုကို
 ကဲ့သို့။ ဝါ၊ မြောင်းကို ကျော်လွှားလိုခြင်းကိုကဲ့သို့။ တဏှာ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ)။
 အတိက္ကမနပယောဂေါ ဝိယ၊ ကျော်လွှားကြောင်း ပယောဂကိုကဲ့သို့။ ခိပနက-
 သင်္ခါရာ၊ နောက်ဘဝအာရုံသို့ ပစ်ချတတ်သော သင်္ခါရတို့ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ)။ စ၊
 ဆက်။ သော ပုရိသော၊ သည်။ ပရတီရော ဌံ။ ပတိဋ္ဌဟမာနော၊ တည်လသော်။

ပရတီရဂုက္ခ ဝိနိဗဒ္ဓံ၊ ဟိုဘက်ကမ်းဝယ် သစ်ပင်၌ ဖွဲ့ချည်အပ်သော။ ကိဉ္ဇိ၊ တစ်
 တခုကို။ အဿာဒယမာနော (ဝါ)၊ ရောက်လျက်သော်၎င်း။ ဝါ၊ ရလျက်
 သော်၎င်း။ အနဿာဒယမာနော ဝါ၊ မရောက်လျက်သော်၎င်း။ ဝါ၊ မရလျက်
 သော်၎င်း။ ကေဝလံ၊ ရခြင်း မရခြင်းမဖက် သက်သက်။ ပထဝိယံ၊ ၌။ သဗလ-
 ပယောဂဂဟေဝ၊ မိမိအားအစွမ်း မိမိပယောဂတို့ဖြင့်သာ။ ပတိဋ္ဌာတိယထာ၊
 တည်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤ ဝိညာဏ်သည်လည်း။ ဘဝန္တရတ္တဘာဝ-
 ဝိနိဗဒ္ဓံ၊ တပါးသော ဘဝသစ် အတ္တဘော၌ ဖွဲ့စပ်အပ်သော။ ဟဒယဝတ္ထု-
 နိဿယံ၊ ဟဒယဝတ္ထု ဟူသော မှီရာကို။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ၊ ပဉ္စဝေါကာရ
 ဘဝ၌ ဖြစ်ခိုက်။ အဿာဒယမာနံ (ဝါ)၊ ရောက်လျက်သော်၎င်း။ ဝါ၊ ရလျက်
 သော်၎င်း။ စတုဝေါကာရဘဝေ၊ ဖြစ်ခိုက်။ အနဿာဒယမာနံ ဝါ၊ သော်၎င်း။
 ဝါ၊ သော်၎င်း။ ကေဝလံ၊ ရခြင်း မရခြင်းမဖက် သက်သက်။ အာရမ္မဏသမ္ပယုတ္တ-
 ကမ္မေဟေဝ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၊ သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း၊ ကမ္မပစ္စည်းတို့ကြောင့်သာ။
 ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ အဿာဒယမာနန္တံ၊ ဟူသောပုဒ်၏။
 ပါပုဏန္တံ၊ ရောက်လျက်သော်၎င်း။ ပဋိလဘမာနံ၊ ရလျက်သော်၎င်း။ ဣတိ
 အတ္ထော၊ ဤအနက်သည်။ ဟောတိ။ [အာပုဗ္ဗရုရာဒိသဒဓာတ်သည် ဂတိအနက်ကို
 ဟော၏။ ထို့ကြောင့် ပါပုဏန္တံ ဟု သဒ္ဒတ္ထ၊ ပဋိလဘမာနံ ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွ
 ဖွင့်သည်။]

ဘဝန္တရာဒိ ပဋိသန္ဓာနုတောတိ၊ ကား။ ဘဝန္တရဿ၊ ဘဝဟောင်းမှ တပါး
 သော ဘဝသစ်ကို။ အာဒိသမ္ပန္နနုတော၊ အစစွာ ဆက်စပ်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊
 တနည်း။ ဘဝန္တရာဒယော၊ ဘဝန္တရာဒိတို့ဟူသည်။ ဘဝယောနိဂတိဝိညာဏ-
 ဌိတိသတ္တာဝါသန္တရာ၊ ရှေးဘဝစသည်တို့မှ တပါးသောဘဝသစ်၊ ယောနိသစ်၊
 ဂတိသစ်၊ ဝိညာဏဌိတိသစ်၊ သတ္တာဝါသသစ်တို့တည်း။ တေသံ၊ ထို ဘဝ
 ယောနိ ဂတိ ဝိညာဏဌိတိ သတ္တာဝါသတို့ကို။ ပဋိသန္ဓာနုတော၊ ဆက်စပ်ခြင်း
 ကြောင့်။ (ပဋိသန္ဓိတိ၊ ဝုစ္စတိ၌စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ကမ္မန္တံ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိ-
 ဇနကံ၊ ပဋိသန္ဓေကိုဖြစ်စေတတ်သော။ ကမ္မံ၊ တည်း။ [နာပိတတော ကမ္မသင်္ခါရ
 စသည်၌ ကမ္မကိုခွဲ၍ ဖွင့်သည်။] သင်္ခါရာတိ၊ ကား။ စုတိ အာသန္ဓဇဝနဝိညာဏ-
 သဟဂတာ၊ စုတိ၏ အနီးဖြစ်သော ဇောဝိညာဏ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။
 ခိပနကသင်္ခါရာ၊ ဝိညာဏ်ကို အာရုံသို့ပစ်သွင်းတတ်သော သင်္ခါရတို့တည်း။

သဒ္ဓါဒိဟေတုကာတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ပဋိသောသော၊ ပဲ့တင်သံသည်။ သဒ္ဓဟေတု-
 ကော၊ မူလအသံဟူသော အကြောင်းရှိ၏။ ပဒီပေါ၊ ကူးယူအပ်သော ဆီမီးသည်။
 ပဒီပန္တရာဒိဟေတုကော၊ ကူးယူအပ်သော ဆီမီးမှ တပါးသော မူလဆီမီး အစ
 ရှိသော အကြောင်းရှိ၏။ မုဒ္ဓါ၊ တံဆိပ်ရာသည်။ လဉ္စနဟေတုကာ၊ တံဆိပ်တုံး
 ဟူသော အကြောင်းရှိ၏။ ဆာယာ၊ အရိပ်သည်။ အာဒါသာဒိဂတမုခါဒိဟေတု-

ကာ၊ မှန် အစရှိသည်၌တည်သော မျက်နှာ အစရှိသည်လျှင် အကြောင်းရှိ၏။ အညတြ အဂန္တာ ဟောန္တိတိ၊ ကား။ သဒ္ဓါဒိပစ္စယဒေသံ၊ အသံ အစရှိသော အကြောင်းတို့၏ဖြစ်ရာအရပ်သို့။ အဂန္တာ၊ မသွားမူ၍။ သဒ္ဓါဒိပစ္စယတုကာ၊ အသံ အစရှိသော အကြောင်းရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) တတော၊ ထို အသံအစရှိသည်တို့၏ ဖြစ်ရာအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အဘာဝါ၊ ပဲ့တင်သံ၏မရှိခြင်း ကြောင့်တည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဒမ္ပိ ပဋိသန္တိ ဝိညာဏံ၊ ဤ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏံသည် လည်း။ ဟေတုဒေသံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော ကံရှိရာ အရပ်သို့။ ဂန္တာ၊ ရှိ။ တံ ဟေတုကံ၊ ထိုကံဟူသော အကြောင်းရှိသည်။ န ဟောတိ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်။ (ကသ္မာ)။ တတော၊ ထို ကံအစရှိသည်တို့ ဖြစ်ရာအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အဘာဝါ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏံ၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ ဤပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏံသည်။ ဟေတုဒေသတော၊ အကြောင်း၏ ဖြစ်ရာအရပ်ဖြစ်သော။ ပုရိမ- ဘဝတော၊ မှ။ န အာဂတံ၊ ပြောင်း၍လည်း မလာ။ (ကိမိဝ) ပဋိသောသာ- ဒယော၊ ပဲ့တင်သံ အစရှိသည်တို့သည်။ သဒ္ဓါဒိပစ္စယဒေသတော၊ အသံ အစရှိသည် တို့၏ ဖြစ်ရာအရပ်မှ။ (န အာဂတာ) ဝိယ၊ ပြောင်း၍ မလာကုန်သကဲ့သို့တည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဘဝဟောင်း၌။ ဝါ၊ က။ ဟေတုနာ၊ အကြောင်းနှင့်။ ဝိနာပိ၊ ကင်း၍ လည်း။ န ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ (ကိမိဝ၊ နည်း။) သဒ္ဓါဒိဟိ၊ အသံ အစရှိ သည်တို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ပဋိသောသာဒယော၊ ပဲ့တင်သံ အစရှိသည်တို့ သည်။ (န ဟောန္တိ) ဝိယ၊ မဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကား အဓိပ္ပါယ်နက်။ [ဤစကားဖြင့် အကျိုးက အကြောင်းရှိရာသို့ မသွားပုံကိုပြသည်။]

အထ ဝါ၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ အညတြ အဂန္တာ ဟောန္တိတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ပစ္စယဒေသေ၊ အကြောင်းတို့၏ဖြစ်ရာအရပ်၌။ (မူလ အသံစသည်ဖြစ်ရာ အရပ်၌။) သန္တိဟိတာ၊ စုဝေး တည်နေကုန်သည်။ ဟုတော၊ တတော၊ ထို အကြောင်းဖြစ်ရာအရပ်မှ။ အညတြ၊ တပါးသောအကျိုးဖြစ်ရာအရပ်သို့။ ဂန္တာ၊ သွား၍။ တပ္ပစ္စယာ၊ ထို မူလ အသံစသော အကြောင်းရှိကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဟုတ်ကုန်။ (ကသ္မာ)။ ဥပ္ပတ္တိတော၊ အကျိုးတရား၏ ယခုဖြစ်ရာအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ သဒ္ဓါဒိပစ္စယာပိ၊ မူလအသံ အစ ရှိသော အကြောင်းရှိကုန်သည်လည်း။ န န ဟောန္တိ၊ မဖြစ် မဟုတ် ဖြစ်ကုန် သည်သာ။ [ဤစကားဖြင့် “မူလအသံစသော အကြောင်းရှိရာအရပ်မှ ပဲ့တင်သံ စသည်တို့ ပြောင်းရွှေ့၍လာသည် မဟုတ်”ဟု ပြသည်။] ဧဝံ၊ ဤအတူ၊ ဣဒမ္ပိ၊ ဤ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏံသည်လည်း။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တနယေန၊ ဥပမာ၌ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ယောဇေတဗ္ဗံ။ [ဤ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏံသည် မူလ ကံစသည်တို့ဖြစ်ရာဘဝသို့လည်း မသွား။ မူလ ကံဖြစ်ရာဘဝမှ ပြောင်းရွှေ့ လာသည်လည်း မဟုတ်—ဟူလို။]

သေ နယောတိ၊ ပါဌ်ဖြင့်။ (ဒဿေတိ ဌှပ်။) ဗီဇကံရာဒီသု၊ မျိုးစေ့
 အညောက် အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗဟေတုဟေတုသမုပ္ပန္နေသု၊ အလုံးစုံသော
 အကြောင်း၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတို့၌။ ယာသာသမ္ဘဝံ၊ စွာ။
 ယောဇနာ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဒဿေတိ။ ဟိ၊ မှန်။ ဣဓာပိ၊ ဤဘဝ
 ဟောင်းက အကြောင်းတို့ကြောင့် အကျိုးပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်၏ ဖြစ်ရာ၌လည်း။
 ဟေတုဟေတုသမုပ္ပန္နိညာဏာနံ၊ ကံစသောအကြောင်း၊ ကံစသောအကြောင်း
 တို့ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော ဝိညာဏ်တို့၏။ ဧကန္တံ၊ စင်စစ်။ ဧကတ္ထေ၊ တခုတည်း၏
 အဖြစ်သည်။ သတိ၊ သော်။ မနုဿဂတိကော၊ မနုဿဂတိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 ဒေဝဂတိဘူတော၊ ဒေဝဂတိသို့ရောက်သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်တော့ရာ။ ဧကန္တ-
 နာနတ္ထေ၊ ဧကန် တသီးတခြား၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) ကမ္မဝတော၊
 ကံရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏(သန္တာန်၌)။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်တော့ရာ။
 [ကံပြုရာသန္တာန်ကတခြား၊ အကျိုးပေးရာသန္တာန်က တခြား ဖြစ်စရာ ရှိ
 သည်—ဟူလို။]

တတော၊ ထို့ကြောင့်။ ရတ္တဿ၊ ရတ္တ၏။ ဗီဇံ၊ မျိုးစေ့။ ရတ္တဿ၊ ၏။ ဖလံ၊
 အကျိုး။ [မဇ္ဈိကာ၌ “ဒန္တဿ၊ ပေးတတ်သူ၏။ ဗီဇံ။ ဒန္တဿ၊ ၏။ ဖလံ” ဟု၎င်း၊
 “ဒတ္တဿ၊ ဒတ္တ၏။ ဗီဇံ။ ဒတ္တဿ၊ ၏။ ဖလံ” ဟု၎င်း မှကွဲရှိ၏။] ဣတိအာဒိကဿ၊
 ဤသို့ အစရှိသော။ (ဝေါဟာရဿ)ဝိယ၊ ဝေါဟာရကဲ့သို့။ ဘန္တေ၊ မြတ်စွာ
 ဘုရား။ အဟံ၊ တပည့်တော်သည်။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ ရှေးဖြစ်သောအတိတ်၌။ ရောဟိတ-
 သော နာမ၊ ရောဟိတဿမည်သော။ ဣသံ၊ ရသေ့သည်။ (အဟောသိံ၊ ဖြစ်ခဲ့
 ပါပြီ။) ဣတိအာဒိကဿ၊ သော။ ဝေါဟာရဿ၊ ၏။ လောပေါ၊ ကျေပျောက်
 ခြင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဘဝဟောင်းက
 အကြောင်းတို့ကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်ဖြစ်ရာ၌။ သန္တာနဗန္ဓေ၊ အစဉ်အားဖြင့်
 အဆက်အစပ်သည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဟေတုဟေတုသမုပ္ပန္နေ-
 သု၊ အကြောင်း၊ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတို့၌။ ဧကန္တမေဝ၊ စင်စစ်
 ဧကန် အမှန်သာ။ ဧကတာ ဝါ၊ တခုတည်း၏အဖြစ်သို့၎င်း။ နာနတာ ဝါ၊ တသီး
 တခြား၏ အဖြစ်သို့၎င်း။ န ဥပဂန္တဗ္ဗာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် မကပ်ရောက်ထိုက်။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဧကတာ နာနတာတို့တွင်။ ဧကန္တဧကတာပဋိသေဓေန၊
 ဧကန် တခုတည်း၏အဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်းဖြင့်။ သုခံ၊ သုခကို၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ
 ကို၎င်း။ သယံကတံ၊ မိမိသည် ပြုအပ်ပြီ။ ဝါ၊ ကိုယ်တိုင်ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ ဣမံ ဒိဋ္ဌိံ၊
 ဤမိစ္ဆာအယူကို။ နိဝါရေတိ၊ တားမြစ်၏။ [တသန္တာန်တည်းဝယ် တယောက်
 တည်း မဟုတ်သောကြောင့် သုခဒုက္ခကို တယောက်တည်း ပြုအပ်သည်ဟု မဖြစ်
 နိုင်—ဟူလို။] ဧကန္တနာနတာ ပဋိသေဓေန၊ ဧကန် တသီးတခြား၏ အဖြစ်ကို
 တားမြစ်ခြင်းဖြင့်။ သုခံ၊ သုခကို၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခကို၎င်း။ ပရံကတံ၊ သူတပါးသည်

ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ (ဣမံ ဒိဋ္ဌိံ နိဝါရေတိ။) ဟေတုဟေတုသမုပ္ပန္နဘာဝဝစနေန၊ အကြောင်း၊ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုး၏အဖြစ်ကိုဆိုခြင်းဖြင့်။ (သုခံ သည်၎င်း။ ဒုက္ခံ သည်၎င်း။) အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းမရှိဘဲဖြစ်၏။ ဣတိ (ဣမံ ဒိဋ္ဌိံ နိဝါရေတိ။) ဧတ္တာတိ၊ ကား။ ဧကသန္တာနေ၊ တခုသောသန္တာန်အစဉ်၌။ (န ဥပဂန္တဗ္ဗာ ဌိစပ်။)

စတုမရုရအလတ္တကရသဒိဘာဝနာ၊ စတုမရုရည်၊ ချိပ်ရည် အစရှိသည် တို့ဖြင့် ထုံစေခြင်းသည်။ [မရုဋ္ဌိ ဘာဝနာကို “သိဉ္ဇနာ၊ သွန်းလောင်းခြင်း” ဟု ဖွင့်၏။] အမ္မမာတုလုဂ်ဒိဗီဇာနံ၊ သရက်၊ ရှောက် အစရှိသော မျိုးစေ့တို့ကို။ အဘိသင်္ခါရော၊ ပြုပြင်ခြင်းတည်း။ ဧတ္ထ၊ ဗီဇာနံ အဘိသင်္ခါရော ဟူသော ဤ စကားရပ်၌။ ဗီဇံ ဝိယ၊ မျိုးစေ့ကိုကဲ့သို့။ ကမ္မဝါ၊ ကံရှိသော။ သတ္တော၊ သတ္တဝါ ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော)။ အဘိသင်္ခါရော ဝိယ၊ ပြုပြင်ခြင်းကိုကဲ့သို့။ ကမ္မံ၊ ကံကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗံ)။ ဗီဇဿ၊ ၏။ အကုရဒိပုဗန္ဓော ဝိယ၊ အညောက် အစရှိသော အစဉ်အဆက်ကိုကဲ့သို့။ သတ္တဿ၊ ၏။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏာဒိပုဗန္ဓော၊ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ် အစရှိသော အစဉ်အဆက်ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော)။ တတ္ထ၊ ထိုအညောက် အစရှိသည်အားဖြင့်ဖြစ်သော ရုပ်အစဉ်၌။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်ပေါ် ပါဝင်သော။ မရုရဿ၊ ချိုမြိန်သော။ ရတ္တကေသရဿ ဝါ၊ အခွံအတွင်း၌ နီမြန်းသော အဆံ၏သော်၎င်း။ (မရုရဿ၊ သော။) ဖလဿ ဝါ၊ အသီး၏ သော်၎င်း။ (ဘာဝေါ ဌိစပ်။) တဿေဝ ဗီဇဿ၊ ထိုမျိုးစေ့၏သာလျှင်၎င်း။ တတော ဝေ အဘိသင်္ခါရတော စ၊ ထိုမျိုးစေ့ကို ပြုပြင်ခြင်းကြောင့်သာလျှင်၎င်း။ ဘာဝေါ ဝိယ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုကဲ့သို့။ ကမ္မကာရကဿေဝ၊ ကံကို ပြုသူသာလျှင်ဖြစ်သော။ သတ္တဿ၊ သတ္တဝါ၏ (သန္တာန်၌၎င်း။) တံကမ္မတော ဝေ စ၊ ထိုကံကြောင့်သာလျှင် ၎င်း။ ဖလဿ၊ အကျိုး၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

ဗာလသရီရေ၊ ကလေး၏ကိုယ်၌။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ ဝိဇ္ဇာပရိယာပုဏနံ၊ စိတ်မှု နှုတ်မှု ပညာကို သင်ခြင်းသည်၎င်း။ သိပ္ပသိက္ခနံ၊ စိတ်မှု လက်မှုအတတ်ကို သင်ခြင်းသည်၎င်း။ ဩသဓပ္ပယောဂေါ စ၊ ဆေးကို ယှဉ်စေခြင်းသည်၎င်း။ ဝါ၊ ဆေးကို သုံးစွဲခြင်းသည်၎င်း။ ဝုဗ္ဗသရီရံ၊ ကြီးရင့်သောကိုယ်သို့။ န အာဂစ္ဆန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ အထ စ၊ ထိုသို့ မရောက်ပါတဲလျက်။ တံ နိမိတ္တံ၊ ထို ဝိဇ္ဇာပရိယာ ပုဏန စသော အကြောင်းရှိသော။ ဝိဇ္ဇာပါဠဝံ၊ အတတ်ပညာ၏ ထက်မြက် သည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ သိပ္ပဇာနနံ၊ စိတ်မှု လက်မှုအတတ်ကို တတ်ခြင်းသည် ၎င်း။ အနာမယတာ စ၊ အနာရောဂါ မရှိသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ ဝုဗ္ဗသရီရေ ဌိ။ ဟောတိ။ စ၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုအကျိုးသည်။ အညဿ၊ အခြားသူ၏သန္တာန်၌။ န ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ (ကသ္မာ)။ တံသန္တတိပရိယာပန္နော ဝေ၊ ထိုအစဉ်၌ အကျိုးဝင်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝုဗ္ဗသရီရေ ဌိ။ ဥပ္ပဇနတော၊ ဖြစ်ခြင်း

ကြောင့်တည်း။ စ၊ သည်သာမကသေး။ ယထာပယုတ္တေန၊ အကြင်အကြင် ယှဉ်စပ် သုံးစွဲအပ်သော။ ဝိဇ္ဇာပရိယာပုဏနာဒိနာ၊ စိတ်မှု နှုတ်မှု ပညာကို သင်ခြင်း အစရှိသည်နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အညတော၊ အခြားသောအကြောင်း ကြောင့်။ န ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ (ကသွာ)။ တဒဘာဝေ၊ ထို ဝိဇ္ဇာပရိယာ ပုဏနာဒိတို့၏ မရှိခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) အဘာဝတော၊ ဝိဇ္ဇာပါဠဝ အစရှိသည်တို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဣဓာပိ၊ ဤကံကြောင့် ဝိညာဉ်ဖြစ်ရာ၌လည်း။ သန္တာနေ၊ ခန္ဓာအစဉ်၌။ ယံ ဖလံ၊ အကြင်အကျိုးသည်။ (အတ္ထိ)။ ဧတံ၊ ဤအကျိုးသည်။ အညဿ၊ အခြားသူ၏ (သန္တာန်၌)။ န ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ အညတောစ၊ အခြားသူ ပြုအပ်သော ကံကြောင့် လည်း။ န ဟောတိ၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေ ထိုက်၏။ စ၊ သည်သာမကသေး။ န အညတောတိ ဇေတေန၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ သင်္ခါရာဘာဝေ၊ သင်္ခါရတို့၏မရှိခြင်းသည်။ (သတိ)။ ဖလာဘာဝမေဝ၊ အကျိုး ဖြစ်သော ဝိညာဉ်၏မရှိခြင်းကိုသာ။ ဒဿတိ၊ ၎င်း။ အညပစ္စယနိဝါရဏံ၊ အခြားသောအကြောင်းကို တားမြစ်ခြင်းကို။ န ကဇေတိ၊ မပြု။

ယမ္ပိ၊ အကြင်စကားကိုလည်း။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ဝဒါ- မ၊ ဆိုကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝစနသေသော၊ သဒ္ဓါကြွင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဝါ၊ တနည်း။ တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ဥပဘူဇကေ၊ သုံးဆောင်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါသည်။ အသတိ၊ မရှိပါဘဲ။ ဘူဇကသမ္ပုတိ၊ စားတတ်၏ဟု သမုတ်ခြင်း သည်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီးစီး၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ပုဒ်တို့၏ စပ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဖလတိတိ၊ သီး၏ဟူ၍။ သမ္ပုတိ၊ သမုတ်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ သမုတ်အပ်သော နာမည်ပညတ်တည်း။ ဖလတိသမ္ပုတိ၊ သီး၏ဟု သမုတ်ခြင်း။ ဝါ၊ သီး၏ဟု သမုတ်အပ်သော နာမည်ပညတ်။

ဧဝံသန္တပီတိ၊ ကား။ အသင်္ကန္တိပါဘုဘာဝေ၊ ဘဝဟောင်းမှ မပြောင်း ရှေ့ဘဲ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) [ဧဝံသန္တေ၏အနက်ကိုပွင့်သည်။] စ၊ တနည်းကား။ တတ္ထ၊ ထိုဘဝဟောင်းမှ မပြောင်းရှေ့ဘဲ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း၌။ ယထာဝုတ္တ ဒေါသ ပရိဟရဏေ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အပြစ်ကို ရှောင်လွှဲခြင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ သိဒ္ဓေ၊ ပြီးစီးသော်။ [သတိကိုပင် “သိဒ္ဓေ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်သည်။] ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

ပဝတ္တိတော ပုဗ္ဗေတိ၊ ကား။ ကမ္မာယုဟနက္ခဏတော၊ ကံကို အားထုတ်ရာ ခဏမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ပစ္စာစာတိ၊ ကား။ ဝိပစ္စန ပဝတ္တိတော၊ ရင့်ကျက်ခြင်း၏ ဖြစ်ရာအခါမှ။ ပစ္စာစ၊ နောက်၌ရင်း။ အဝိပက္ကဝိပါကာ၊ မရင့်ကျက်သေးသော အကျိုးရှိသောကံတို့သည်။ (အကျိုးပေးရေးသေးသော ကံတို့သည်။) ကတတ္ထ၊ ပြုအပ်ပြီးတို့၏ အပြစ်ကြောင့်။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့သည်။ ဧဝံ (ဟောန္တိ)။

ကုန်အံ့။ (ဝေံသန္တေသု၊ ကုန်လသေဝံ။) ဝိပက္ခ ဝိပါကာနမ္ပိ၊ ရင့်ကျက်ပြီးသော အကျိုးရှိသောကံတို့၏လည်း။ (အကျိုးပေးပြီးသော ကံတို့၏လည်း။) ကတတ္တံ၊ ကတတို့၏အဖြစ်သည်။ သမာနံ၊ တူ၏။ ဣတံ၊ ကြောင့်။ တေသမ္ပိ၊ ထိုရင့်ကျက်ပြီးသော အကျိုးရှိသော ကံတို့၏လည်း။ ဖလာဝဟတာ၊ အကျိုးကို ဆောင်နိုင်ကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ဣတံ၊ ဤသို့။ အာသင်္ကာနိဝတ္တနတ္ထံ၊ အာသင်္ကာကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ နစ နိစ္စံ ဖလာဝဟာတံ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

န ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ ဝါ အဝိဇ္ဇမာနတ္တာ ဝါတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ ဝိဇ္ဇမာနတ္တံ၊ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ အဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊ ထင်ရှား မရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ နိဿယ၊ မှီ၍။ ဝုတ္တဒေါသေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အပြစ်တို့ကိုသာ။ ပရိဟရတံ၊ ပယ်ရှား၏။

တဿာ ပါဠိဘောဂကိရိယာယ၊ ထို အာမခံခြင်း ကိရိယာကို။ ကရဏမတ္တံ၊ ပြုခြင်းမျှတည်း။ တံ ကိရိယာကရဏမတ္တံ၊ ထို အာမခံခြင်း ကြိယာကို ပြုခြင်းမျှ။ (ဝါ၊ တနည်း။) တဿာ ဘဏ္ဍကိဏနကိရိယာယ၊ ထိုဘဏ္ဍကို ဝယ်ခြင်း ကိရိယာကို။ (ကရဏမတ္တံ၊ တည်း။) တံ ကိရိယာ ကရဏမတ္တံ၊ ထိုဘဏ္ဍကို ဝယ်ခြင်းကိရိယာကိုပြုခြင်းမျှ။ ဝါ၊ တနည်း။ တဿာ ဣဏဂ္ဂဟဏာဒိကိရိယာယ၊ ထို ကြွေးမြီကိုယူခြင်း အစရှိသောကိရိယာကို။ (ကရဏမတ္တံ၊ တည်း။) တံ ကိရိယာကရဏမတ္တံ၊ ထိုကြွေးမြီကိုယူခြင်း အစရှိသောကိရိယာကို ပြုခြင်းမျှ။ တဒေဝ၊ ထိုကိရိယာကို ပြုခြင်းမျှသည်ပင်။ တဒတ္တနိယျာတနေ၊ ထိုအစီးအပွားကို အပ်နှင်းခြင်း၊ ပြန်ဆပ်ခြင်း၌။ ပဋိဘဏ္ဍဒါနေ၊ အစားဘဏ္ဍကို ပေးခြင်း၌၎င်း။ ဣဏဒါနေစ၊ ကြွေးမြီကို ဆပ်ခြင်း၌၎င်း။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတံ၊ အဖလိတနိယျာတနာဒိဖလံ၊ အကျိုးမရှိသေးဘဲ ပြန်၍ပေးခြင်းစသော အကျိုးရှိသည်။ (ဟောတံ၊ ၏။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ [ပစ္စယောကို ထပ်၍ ဖွင့်သည်။]

အဝိသေသေနာတံ၊ ကား။ တိဟေတုကော၊ တိဟိတ်ဖြစ်သော ပုံညာဘိသင်္ခါရသည်။ တိဟေတုကဿ၊ တိဟိတ်ဖြစ်သော ဝိပါကိဝိညာဉ်အား။ (“ပစ္စယော ဟောတံ”၌စပ်။) ဣတိ အာဒိကံ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ ဘေဒံ၊ အထူးအပြားကို။ အကတွာဝ၊ မပြုဘဲသာလျှင်။ သာမညတော၊ သာမညအားဖြင့်။

တဿာ ။ပေ။ တံ ကိရိယာကရဏမတ္တံ။ ။ ပါဠိဘောဂကိရိယာယကိုပင် “ ဘဏ္ဍကိဏနကိရိယာယ ဣဏဂ္ဂဟဏာဒိ ကိရိယာယ”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။ ထို့ကြောင့် နောက် တဒတ္တနိယျာတနေအရ၌ ပါဠိဘောဂကိရိယာယအတွက် မပါတော့ဘဲ ဘဏ္ဍကိဏနကိရိယာယအတွက် “ပဋိဘဏ္ဍဒါနေ”ဟု၎င်း၊ ဣဏဂ္ဂဟဏာဒိကိရိယာယ အတွက် “ဣဏဒါနေ”ဟု၎င်း နောက် ၂-မျိုးအတွက်သာ ပါတော့သည်။

ပိဏ္ဏဝသေန၊ တပေါင်းတည်း၏အစွမ်းဖြင့်။ (ပံစွယော ဌှစ်ပံ။) ဣတိအတ္ထော၊
 နက်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပစ္စည်းတရား၌။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော ပစ္စယုပ္ပန်
 တရား၌။ ဥပနိဿယပစ္စယော၊ ဥပနိဿယပစ္စည်း ဟူသည်ကို။ ဗလဝကမ္မဿ၊
 အားရှိသောကံ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။
 ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသွာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗတ္ထ ဥပနိဿယပစ္စယော ဗလဝကမ္မဿ
 ဝသေန၊ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်သနည်း။ ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ဒုဗ္ဗလံ၊
 အားမရှိသောကံသည်။ ဥပနိဿယပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ
 တေ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ပဋ္ဌာနဝဏ္ဏနာယံ၊ ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ၌။
 ဝက္ခမာနံ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့ သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သဗ္ဗတ္ထ။ ပေ။
 ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။) အဝိသေသေနာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သဗ္ဗ-
 ပုညာဘိသင်္ခါရံ၊ ကာမရူပအားလုံးသော ပုညာဘိသင်္ခါရကို။ သဟ၊ တကွ။
 သင်္ဂဏှာတိ၊ သိမ်းယူ၏။ [ထိုသို့ အားလုံးကိုပေါင်း၍ သိမ်းယူသောကြောင့်
 “အဝိသေသေန” ဟုဆိုသည်—ဟူလို။]

ဒွါဒသာကုသလစေတနာဘေဒေါတိတ္ထေ၊ ဟူသောကြံပါဌ်၌။ ဥဒ္ဓစ္စ သဟ-
 ဂတာ၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စေတနာကို။ ကသွာ၊ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်။ ဂဟိ-
 တာ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိတေ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။
 [ရှေး၌ “ဥဒ္ဓစ္စစေတနာသည် ပဋိသန္ဓေ အကျိုးကို မပေး” ဟု ဆိုခဲ့သောကြောင့်
 ရှေ့နောက် မညီသည့်အတွက် စိစစ်ထိုက်သည်—ဟူလို။ အနုဋီကာ၌ သင့်သော
 နည်းကို ပြထား၏။] ဧကဿ ဝိညာဏဿ တထေဝ ပစ္စယော ပဋိသန္ဓိယံ နော
 ပဝတ္ထေတိ၊ ကား။ ဧကဿေဝ၊ တပါးသော ဝိညာဏ်၏သာ။ ပစ္စယဘာဝ-
 နိယမော၊ ပစ္စည်းအဖြစ်၌ သတ်မှတ်ခြင်းသည်။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။
 (ဟောတိ ဌှစ်ပံ။) ပဝတ္ထေ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ နော (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဟိ၊ မှန်။
 ပဝတ္ထေ၊ ၌။ သတ္တန္တမ္ပိ၊ ခုနစ်ပါးလုံးတို့အားလည်း။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။
 (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

တထာ ကာမာဝစရ ဒေဝလောကေပိ အနိဋ္ဌာ ရူပါဒယော နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။
 (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ဒေဝါနံ၊ နတ်
 တို့၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ္တ ပါတုဘာဝ ကာလေ၊ ပုဗ္ဗနိမိတ်၏ ထင်ရှားဖြစ်ရာ အခါ၌။
 မိလာတ မာလာဒီနံ၊ ညှိုးနွမ်းသောပန်း အစရှိသည်တို့၏။ အနိဋ္ဌတာ၊ အနိဋ္ဌ
 တို့၏အဖြစ်သည်။ ကထံ န သိယာ၊ အဘယ့်ကြောင့် မဖြစ်ဘဲ ရှိအံ့နည်း။ (သိယာ
 ဝေ၊ ဖြစ်ရာသည်သာ။)

သေဝ ဒွိသုဘဝေသုတိ တ္ထေ၊ ဟူသော ကြံပါဌ်၌။ ဧကေနတိ သ စေတနာ-
 ဘေဒမ္ပိ၊ တခုယုတ် ၃၀-သော စေတနာ အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ စိတ္တ-
 သင်္ခါရံ၊ စိတ္တသင်္ခါရအပြားကို။ စိတ္တသင်္ခါရဘာဝေန၊ စိတ္တသင်္ခါရ၏အဖြစ်ဖြင့်။

ကေတ္တံ၊ တခုတည်း၏အဖြစ်သို့။ ဥပနေတွာ၊ ကပ်ဆောင်၍။ သွေဝါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ဆက်။ တဒေကဒေသော၊ ထို စိတ္တသင်္ခါရ အားလုံး၏ တစိတ်တပိုင်းဖြစ်သော။ ကာမာဝစရစိတ္တသင်္ခါရောဝ၊ ကာမာဝစရ စိတ္တသင်္ခါရကိုသာ။ တေရသန္တံ၊ ၁၃-ပါးကုန်သော ဝိပါက်ဝိညာဏ်တို့အား၎င်း။ နဝန္တု၊ ၉-ပါးကုန်သော ဝိပါက်ဝိညာဏ်တို့အား၎င်း။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြု၏ ဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မံ၊ ကြောင့်။ တဒေကဒေသေ ။ပေ။ ဒဠဗ္ဗော။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ကေဒေသပစ္စယဘာဝေန၊ တစိတ်တပိုင်းဖြစ်သော ပစ္စည်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ သမုဒါယော၊ အပေါင်းဖြစ်သော စိတ္တသင်္ခါရကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တဒေကဒေသော ။ပေ။ ဒဠဗ္ဗော၊ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ။)

စ၊ ဆက်။ ယတ္ထ၊ အကြင်ဘဝ၌။ ဝိတ္တာရပုကာသနံ၊ အကျယ်အားဖြင့် ပြခြင်းကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဝါ၊ ပြုခဲ့ပြီ။ တတော ဘဝတော၊ ထိုဘဝမှ။ ပဠာယ၊ စ၍။ မုမတ္တပုကာသနံ၊ အကျဉ်း အမြက်မျှကို ပြခြင်းကို။ ကာတုကံမော၊ သည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။) အာဒိတော ပဠာယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဒိသု ဘဝေသုတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

တတိယဇ္ဈာနဘူမိဝသေနာတိ တေန၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ ကေတ္တကာယ-ကေတ္တသညီ သာမညေန၊ ကေတ္တကာယ ကေတ္တသညီချင်း တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အသညာရပုဝဇ္ဇော၊ အသည၊ အာရပုသည် ကြဉ်အပ်သော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနဘူမိစ၊ စတုတ္ထဈာန်ဘုံကိုလည်း။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယထာသမ္ဘဝန္တံ၊ ကား။ ကေဝိသတိယာ၊ ၂၁-ပါးသော။ ကာမာဝစရရူပါဝစရ ကုသလံပါကေသု၊ ကာမာဝစရ ရူပါဝစရ ကုသလဝိပါက်တို့တွင်။ စုဒ္ဒသန္တံ၊ ၁၄-ပါးတို့အား။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ဌ်၎င်း။ ပဝတ္တေစ၊ ဌ်၎င်း။ (ပစ္စယော ဟောတိ ဌ်စပ်။) သတ္တန္တံ၊ ခုနစ်ပါးတို့အား။ ပဝတ္တေဝေ၊ ပဝတ္တိအခါ၌သာ။ (ပစ္စယော ဟောတိ ဌ် စပ်။) အယံ၊ ဤသို့ဆိုအပ်ပြီးကား။ ယထာသမ္ဘဝေါ၊ အကြင်အကြင် ဖြစ်သင့်သောအနက်တည်း။

စတုန္တံ ဝိညာဏာနန္တံ၊ ဟူသောပါဌ်ကို။ ဘဝါဒယော၊ ဘဝ အစရှိသည်တို့ကို။ အပေက္ခိတွာ၊ ရှု၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ပန၊ စင်စစ်။ စတုသု၊ ၄-ပါးသော ဝိညာဉ်တို့၌။ အန္တောဂဓာနံ၊ အတွင်း ဝင်ကုန်သော။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏာနံ၊ ဝိညာဉ်တို့အား။ တိသု၊ ၃-ပါးကုန်သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိသု၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိတို့၌။ ပစ္စယဘာဝေါစ၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ အဝိညာဏကေ၊ ဝိညာဉ်မရှိသော။ သတ္တာဝါသေ၊ အသည သတ္တာဝါသ၌။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ သင်္ခါရ ဟူသော

အကြောင်းကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တေ၊ ဖြစ်သော။) ဝိညာဏေ၊ ဝိညာဉ်သည်။ အဝိဇ္ဇာမာနေပိ၊ မရှိပါသော်လည်း။ တဿ၊ ထိုသတ္တဝါ၏။ သင်္ခါရဟေတုကတ္တံ၊ သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ အပိစာတိ-အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

စ၊ ဆက်။ တေသ္မိံ မုခမတ္တပ္ပကာသနေ၊ ဤအမြက်မျှကို ပြခြင်း၌။ ပုညာဘိ-သင်္ခါရာဒီနံ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့၏။ ဒုဂ္ဂတိအာဒိသု၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝ အစရှိသည်တို့၌။ ပဝတ္တိယံ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ ကုသလဝိပါကာဒိ ဝိညာဏာနံ၊ ကုသလဝိပါက အစရှိသော ဝိညာဉ်တို့အား။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဘဝေသု၊ ဘဝတို့၌။ ဝုတ္တနုယေနေဝ၊ သာ။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်သိနိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န ဝုတ္တော၊ မဆိုအပ်တော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိ-တဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

ဝိညာဏပဒနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

နာမရူပပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၂၇။ သုတ္တန္တာဘိဓမ္မေသု၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၊ အဘိဓမ္မာပါဠိတော်တို့၌။ နာမ-ရူပ ဒေသနာ ဝိသေသော၊ နာမ် ရုပ်တို့ကို ဟောကြောင်း ဒေသနာတော် အထူးသည်။ ဒေသနာဘေဒေါ၊ ဒေသနာဘေဒ မည်၏။ တယော ခန္ဓာတိ ဇတံ၊ ဟူသော ဤစကားသည်။ ပါဠိယံ၊ ၌။ ယဒိပိ နတ္ထိ၊ အကယ်၍ကား မရှိပါပေ။ ပန၊ ထိုသို့ မရှိပါသော်လည်း။ အတ္ထတော၊ သာမတ္ထိယတ္ထအားဖြင့်။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်သာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိကတော၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။

အဘာဝကာနံ၊ ဘာဝရုပ်မရှိကုန်သော။ အဏ္ဏဇာနဉ္စ၊ အဏ္ဏဇသတ္တဝါ တို့၏၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ (အဘာဝကာနံကို လိုက်စေသင့်၏- ဟူလို။) သန္တတိသိသာနီတိ၊ ကား။ ကလာပသန္တာနမူလာနိ၊ ရုပ်ကလာပ်အစဉ်၏ အရင်းမူလ အစတို့သည်။ (ပါတုဘဝန္တိ ၌ စပံ။) ဝိကာရ-ရူပါနိ၊ ဝိကာရရုပ်တို့သည်။ (လဟုတာ မုဒုတာ ကမ္မညတာ ရုပ် ၃-ခုနှင့် ဝိညတ် တို့သည်။) ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေခဏ၌။ ယဒိပိ နသန္တိ၊ အကယ်၍ကား မရှိ ပါပေကုန်။ ပန၊ ထိုသို့ မရှိပါကုန်သော်လည်း။ လက္ခဏ ပရိစ္ဆေဒ ရူပါနိ၊ လက္ခဏရုပ်၊ ပရိစ္ဆေဒရုပ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပရိနိပ္ပန္နာနိ၊ ကံစသော အကြောင်းတို့ ပြီးစေအပ်သည် မဟုတ်ကုန်သော။ တာနိ၊ ထိုလက္ခဏ ရုပ်၊ ပရိစ္ဆေဒရုပ်တို့ကို။ ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ္ထအဖြစ်မှ။ ဝိဝဇ္ဇေန္တော၊ ရှောင်ကြဉ် လိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ရူပရူပတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ကာမဘဝေ။ ပေ။ သေသဩပပါတိကာနန္တိ တွေ။ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ကာမ-
 ဘဝေ ။ ။ ဩပပါတိကာတိ၊ ဩပပါတိကတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော
 သတ္တဝါတို့သည်။ ကိဉ္ဇာပိ နသန္တိ၊ အကယ်၍ကား မရှိပါပေကုန်။ ယေန၊ ယင်း
 ဆိုအပ်ပြီးသော ဩပပါတိကသတ္တဝါတို့၏ရှိခြင်းကြောင့်။ သေသဂူဟဏံ၊ သေသ
 သဒ္ဓါသည်။ သာတ္ထကံ၊ အကျိုးရှိသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပန၊ ထိုသို့ မရှိပါ
 ကုန်သော်လည်း။ အဏ္ဏဇဂဗ္ဘသေယျကေဟိ၊ အဏ္ဏဇသတ္တဝါ၊ ဂဗ္ဘသေယျက
 သတ္တဝါတို့မှ။ ဩပပါတိကသံသေဒဇော၊ ဩပပါတိကသတ္တဝါ၊ သံသေဒဇသတ္တဝါ
 တို့သည်။ သေသာ၊ အကြွင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သေသ-
 ဂူဟဏံ၊ သေသသဒ္ဓါကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။

အထဝါ၊ ထို့ပြင်တနည်းကား။ ဗြဟ္မကာယိကာဒိကေဟိ၊ ပဌမဈာန်ဗြဟ္မာ
 အစရှိကုန်သော။ ဝုတ္တေဟိ၊ ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော။ (ဤအခင်း၌ ဆိုအပ်ပြီးကုန်
 သော။) ဩပပါတိကေဟိ၊ ဩပပါတိကသတ္တဝါတို့မှ။ သေသေ၊ ကြွင်းသော
 ဩပပါတိက သတ္တဝါတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ သေသဩပပါတိကာနန္တိ၊ ဟူ၍။
 (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ပန၊ ဆက်။ တေ၊ ထိုကြွင်းသော ဩပပါတိကသတ္တဝါ
 တို့သည်။ အရူပိနောပိ၊ အရူပဗြဟ္မာတို့သည်လည်း။ သန္တိ၊ ရှိကုန်သေး၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုအရူပဗြဟ္မာတို့ကို ကြည့်လိုသောကြောင့်။) ကာမဘဝေတိ၊
 ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ဆက်။ အပရိပုဏ္ဏာယတနာနံ၊ မပြည့်စုံသော
 အာယတနရှိသော သတ္တဝါတို့၏။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ယထာသမ္ဘဝံ၊
 ဖြစ်သင့်သည်အား လျော်စွာ။ ရူပမိဿကဝိညာဏနိဒ္ဒေသေ၊ ရူပမိဿက
 ဝိညာဏနိဒ္ဒေသ၌။ [“မိဿံ ဒိဓာ ဘာဝဘေဒါ” အစရှိသော ဂါယာ၏
 အကျယ်ကို ရည်ရွယ်၍ “ရူပမိဿကဝိညာဏနိဒ္ဒေသ” ဟု ဆိုသည်။] ဝုတ္တ-
 နယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဓမ္မဂဏနတော၊ တရားတို့၏ အရေအတွက်
 အားဖြင့်။ ဝိညာတံ၊ သိခြင်းငှါ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န
 ဝုတ္တံ၊ မဆိုအပ်တော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။

အဝကံသတော၊ အယုတ်အားဖြင့်။ ဒွေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ အဋ္ဌကာနေဝ၊
 အဋ္ဌကတို့သည်သာ။ ဥတုစိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိ၊ ဥတုသမုဋ္ဌာန်၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်တို့သည်။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သသဒ္ဓကာလံ၊ သဒ္ဓရုပ်နှင့်တကွဖြစ်ရာအခါကို။
 သန္ဓာယ၊ ၍။ ဥက္ကံသတော ဒိန္နံ နဝကာနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။
 ပုဗ္ဗေတိ၊ ကား။ ခန္ဓဝိဘင်္ဂေ၊ ခန္ဓဝိဘင်း၌။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။
 ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထို ခန္ဓဝိဘင်း၌။ ဧကေကစိတ္တက္ခဏေ တိက္ခတ္ထံ၊ ဥပဇ္ဇမာနန္တိ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တံ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဣဝေ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်း၌ပင်။ ဝုတ္တံ၊ သော။
 သန္တတိဒ္ဓယာဒိကံ၊ သန္တတိဒ္ဓယအစရှိသော။ သတ္တကပရိယောသာနံ၊ သတ္တက
 အဆုံးရှိသောစကားကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ပုဗ္ဗေ ။ပေ။ သတ္တဝိဓန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။

ပန၊ ဆက်။ တံ၊ ထိုကမ္မသမုဋ္ဌာန်ရုပ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်လသော်။ ဧကေက-
 စိတ္တက္ခဏေ၊ တခုတခုသော စိတ္တက္ခဏ၌။ တိက္ခတ္တံ၊ ၃-ကြိမ်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။
 ဣတိ ဣမိနာဓိပ္ပာယေန၊ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့်။ ဧကေကစိတ္တက္ခဏေ
 တိက္ခတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ [ဤ ဋီကာဆရာကား
 “ဋီခဏ၊ ဘင်ခဏ၌ ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်”ဟု ယူသည်။]

စတုဒ္ဒိသာ ဝဝတ္တာပိတာတိ၊ ကား။ အညမညသံသဋ္ဌသိသာ၊ အချင်းချင်း
 ရောနှောသော ဦးပိုင်းရှိကုန်သည်။ (ဟုတော)။ မူလေန၊ အရင်းပိုင်းအားဖြင့်။
 စတုသု၊ ကုန်သော။ ဒိသာသု၊ အရပ်ရှစ်မျက်နှာတို့၌။ ဝဝတ္တာပိတာ၊ အသီးအသီး
 ပိုင်းခြား၍ တည်စေအပ်ကုန်သော။ (နဋ္ဌကလာပိယော ၌ စပ်)။ အညမညံ၊
 ချင်း။ အာလိဂေတော၊ ပွေ့ပိုက်သကဲ့သို့ဖြစ်၍။ ဋီတော၊ ကုန်သော။ ဘိန္ဒဝါဟနိကာ
 ဝိယ၊ ကဲ့ပြားသောလှေတို့သည်ကဲ့သို့၎င်း။ (အညမညုပဋ္ဌာနေဝံ ၌ စပ်။)

ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ စ ပဝတ္တိယန္တိ၊ ဟူသော စကားကို။ ရူပါဇနကကမ္မဇံ၊
 ရုပ်ကို မဖြစ်စေတတ်သော ကံကြောင့်ဖြစ်သော။ ပဉ္စဝိညာဏပုဝတ္တိကာလံ၊ ပဉ္စ
 ဝိညာဏ်၏ ဖြစ်ရာအခါကို၎င်း။ (တနည်း) ရူပါဇနကကမ္မဇံ၊ ရုပ်ကို မဖြစ်စေ
 တတ်သော ကံကြောင့်ဖြစ်သော စုတိစိတ်ကို၎င်း။ ပဉ္စဝိညာဏပုဝတ္တိကာလံ၊
 ကို၎င်း။ သဟဇာတဝိညာဏပစ္စယဉ္စ၊ တကွဖြစ်သော ဝိညာဉ်ဟူသောအကြောင်း
 ရှိသော နာမ်ကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)
 ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ ။ပေ။ သန္ဓာယ အာဟ၊ ပြီ။ (ဣတိ ဝိညာ-
 ယတံ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ တတော၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်၊
 သဟဇာတဝိညာဉ်ကြောင့်။ နာမမေဝ၊ နာမ်ချည်းသာ။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ (ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ ။ပေ။ သန္ဓာယ, အာဟ၊ ပြီ။ ဣတိ ဝိညာယတံ၊ ၎င်း။)

ရူပါဇနက ကမ္မဇံ။ ။ ဤ ပုဒ်သည် ပဉ္စဝိညာဏ်၏ ဝိသေသနတည်း။ ဒွေပဉ္စ
 ဝိညာဉ် ၁၀-သည် ရုပ်ကို မဖြစ်စေတတ်, မဖြစ်စေတတ်ဟု ၂-မျိုး မရှိ, ရုပ်ကို မဖြစ်စေ
 တတ်သော ပဉ္စဝိညာဉ်သာ ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အနုဋီကာ၌ “ ရူပါဇနက ကမ္မဇံ ” ကို
 ပဉ္စဝိညာဏ၌ စပ်ခိုက် “ ဘူတကထာန ဝိသေသန ” ဟု ဆိုသည်။ ဤအလို “ ရူပါဇနက
 ကမ္မဇံ ” ဟု ဝိဘတုန္တ ၁-ပုဒ် မရှိသင့်, ပဉ္စဝိညာဏနှင့် သမာသံတွဲလျက် ရှိရမည်။ မစု
 ဌ်လည်း သမာသံတွဲလျက်ပင် ရှိ၏။

တနည်း။ ။ စုတိစိတ်ကို ရည်ရွယ်၍ “ ရူပါဇနက ကမ္မဇံ ” ဟု ဆိုသည်။ ပဋိသန္ဓေ
 စိတ်အတွက်မှာ အဋ္ဌကထာ၌ “ ပဝတ္တိယံ ” ဟူသော စကားဖြင့် တားမြစ်ပြီး ဖြစ်သည်။
 ဤသို့လည်း အနုဋီကာ၌ တနည်းနှင့်သေး၏။ ဤအလို “ ရူပါဇနက ကမ္မဇံ ” ဟု ဝိဘတုန္တ
 ရှိရပေလိမ့်မည်။

သဟဇာတ ဝိညာဏပစ္စယဉ္စ။ ။ စေတသိက်နာမ်ကို ကျေးဇူးပြုရာ၌ သဟဇာတ
 ဝိညာဉ်ဟူသည် ရုပ်ကို မဖြစ်စေနိုင်သော ဤဘဝ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်ပင်တည်း။

ပန၊ ဆက်။ ကမ္မဝိညာဏပစ္စယာ၊ ရှေးဘဝ ကမ္မဝိညာဉ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ သဒါပိ၊ အခါခပ်သိမ်းလည်း။ (ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်ခိုက် အခါခပ်သိမ်းလည်း။) ဥဘယံ၊ နာမ် ရုပ် ၂-ပါးစုံသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တု၊ ငှါ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ စ၊ သည်သာ မကသေး။ ပစ္ဆာဇာတဝိညာဏပစ္စယာ၊ ပစ္ဆာဇာတဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ရူပံ၊ ပုရေဇာတရုပ်သည်။ ဥပတ္တန္တံ၊ ထောက်ပံ့ရုံသာ ထောက်ပံ့အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ အသညေသုတိ အာဒိ*၊ အစရှိသောစကားကို။ ကမ္မဝိညာဏပစ္စယံ၊ ကမ္မဝိညာဉ်ဟူသောအကြောင်းကို။ ဝါ၊ ကမ္မဝိညာဉ်ဟူသောအကြောင်းရှိသော တရားကို။ သန္ဓာယ(သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

ပဉ္စဝေါကာရဘဝေစ ပဝတ္တိယန္တိ၊ ဟူသော စကားကို။ (သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၌ စပ်။) ဘဝင်္ဂါဒိဇနကကမ္မတော၊ ဘဝင် အစရှိသည်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ရှေးကံမှ။ အညေန၊ အခြားသော ရှေးကံကြောင့်။ ရူပပုပ္ဖတ္တိကာလံ၊ ရုပ်၏ဖြစ်ရာ အခါကို၎င်း။ နိရောဓသမာပတ္တိကာလံ၊ နိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားရာအခါကို၎င်း။ ဘဝင်္ဂါဒိဥပုပ္ဖတ္တိကာလတော၊ ဘဝင် အစရှိသည်၏ ဖြစ်ရာအခါမှ။ အညကာလဉ္စ၊ အခြားသော အခါကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဘဝင်္ဂါဒိဥပုပ္ဖတ္တိကာလေ၊ ဘဝင်အစရှိ သည်၏ ဖြစ်ရာအခါ၌။ တံဇနကေနော၊ ထို ဘဝင်အစရှိ သည်ကို ဖြစ်စေတတ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကမ္မုနာ၊ ရှေးကံကြောင့်။ ဥပုဇ္ဇမာနံ၊ ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်၎င်း။ သောစ ဝိပါကော၊ ထိုဘဝင်အစရှိသော ဝိပါက်သည်၎င်း။ ကမ္မဝိညာဏပစ္စယော၊ ကမ္မဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းရှိ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တု၊ ငှါ။ သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝတ္တု၊ ငှါ။ သက္ကာ၊ နည်း။ ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သဟဇာတဝိညာဏပစ္စယာနပေက္ခံ၊ တကွဖြစ်သော ဝိညာဉ်ဟူသောအကြောင်း ကို ငဲ့ခြင်းမရှိသည်။ (သမာနံ) ပိ၊ ပါသော်လည်း။ ပဝတ္တိယံ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ ကမ္မေန၊ ရှေးကံကြောင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်၎င်း။ နာမဉ္စ၊ နာမ်သည်၎င်း။ (ဝိပါက်စိတ်ဟူသော နာမ်သည်၎င်း။) ကမ္မဝိညာဏာနပေက္ခံ၊ ကမ္မဝိညာဉ်ကို ငဲ့ခြင်းမရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဝတ္တု၊ သက္ကာ။) သဗ္ဗထာတိ၊ ကား။ ပဋိသန္ဓိယံ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌၎င်း။ ပဝတ္တေစ၊ ပဝတ္တိ အခါ၌၎င်း။ (ရူပမေဝ ဟောတိ ၌စပ်။) သဟဇာတဝိညာဏပစ္စယာ၊ တကွ ဖြစ်သော ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်ကို၎င်း။ ကမ္မဝိညာဏပစ္စယာစ၊ ကမ္မဝိညာဉ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း။ နာမရူပဉ္စ၊ ကို၎င်း။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေ ထိုက်၏။

နာမရူပရူပနာမရူပနာမရူပန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ နာမရူပသဒ္ဓေါ၊ စတုတ္ထ နာမရူပသဒ္ဓါသည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဧကဒေသေန၊ တစိတ်တပိုင်း ဖြစ်သော။ နာမသဒ္ဓေန၊ နာမသဒ္ဓါနှင့်။ နာမသဒ္ဓဿ၊ ပဌမ နာမသဒ္ဓါ၏။ သရူပေါ၊ တူသောရုပ်သွင်ရှိသည်။ (ဟောတိ)။ (အတ္တနော၊ ၏။ ဧကဒေသေန၊ သော။) ရူပသဒ္ဓေနစ၊ ရူပသဒ္ဓါနှင့်လည်း။ ရူပသဒ္ဓဿ၊ ဒုတိယ ရူပသဒ္ဓါ၏။ သရူပေါ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ [“အတ္တနော သကလေန နာမရူပသဒ္ဓေန နာမရူပသဒ္ဓဿ သရူပေါ” ဟု ရှိသင့်သေး၏ဟု ထင်သည်။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သရူပါနံ ဧကသေသောတိ၊ ဟူသောသုတ်ဖြင့်။ နာမရူပသဒ္ဓဿ၊ စတုတ္ထ နာမရူပသဒ္ဓါ တခု၏။ ဌာနံ၊ တည်ခြင်းကို၎င်း။ (ကြွင်းကျန်ခြင်းကို၎င်း။) ဣတရေသံ၊ စတုတ္ထ နာမရူပသဒ္ဓါမှ တပါးကုန်သော။ နာမရူပသဒ္ဓါနံ၊ နာမသဒ္ဓါ၊ ရူပသဒ္ဓါ၊ နာမ ရူပသဒ္ဓါတို့ကို။ အဒဿနံစ၊ မမြင်ရခြင်းကို၎င်း။ (ကျေပျောက်ခြင်းကို၎င်း။) ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။

ဝိပါကတော၊ ဝိပါကံမှ။ အညံ၊ အခြားသော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ ကြိယာ စိတ်သည်။ အဝိပါကံ၊ အဝိပါကမည်၏။ [ဤ၌ အသဒ္ဓါ “အည” အနက်ဟော။] ယတော၊ အကြင့်ကြောင့်။ ဒွိစာ၊ ၂-ပါး အပြားအားဖြင့်။ မတံ၊ သိအပ်၏။ တတော၊ ထို့ကြောင့်။ ဣဒံ၊ အသညအတွက် “ဝိညာဏပစ္စယာ ရူပံ” ဟူသော

[ဆောင်]

- ၁။ အရူပဘုံ၊ ဖြစ်ခိုက်ကြုံ၊ မစုံနာမ်သာဖြစ်။
- ၂။ ပဉ္စဝေါကာ ဖြစ်ခိုက်မှာလည်း၊ ရှေးခါကမ္မ၊ ဝိညာဏကြောင့်၊ ပဉ္စဝိညာ၊ ဖြစ်သောခါ၊ မှန်စွာ နာမ်သာဖြစ်။
- ၃။ သဟဇာတ၊ ပဉ္စဝိညာ၊ ဖြစ်သောခါ၊ နာမ်သာစေတသိက်ဖြစ်။
- ၄။ အသညဘုံ၊ ဖြစ်ခိုက်ကြုံ၊ မစုံ ရုပ်သာဖြစ်။
- ၅။ ပဉ္စဝေါကာ၊ ဖြစ်ခိုက်မှာလည်း၊ ရှေးလောက်တွက်၊ ဝိပါကံထွေထွေ၊ မဖြစ်စေ၊ မသွေ ရုပ်သာဖြစ်။
- ၆။ နိရောဓသမာ၊ ဝင်သောခါ၊ မှန်စွာ ရုပ်သာဖြစ်။
- ၇။ ဘဝင်စသား၊ ဝိပါကံများတို့၊ ဖြစ်ပွားကာလ၊ ခါသမယမှ၊ အညကာလံ၊ ရှေးဝိညာဏ်၊ အမှန် ရုပ်သာဖြစ်။
- ၈။ ပဉ္စဝေါကာ၊ ကြွင်းသောခါ၊ ၂-ဖြာ နာမ်ရုပ်ဖြစ်။
- ၉။ အဋ္ဌကထာ၊ ကျမ်းဋီကာ၊ ဖွင့်ရာအကုန်စစ်။

မှတ်ချက်။ ။ (၈) နံပါဘိ၌ “သဟဇာတဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ”ကို ကြည့်၍ ဤဘဝ၌ ရုပ်ကိုဖြစ်စေတတ်သော ဝိညာဉ်ကြောင့် တကွဖြစ်ဘက် စေတသိက်နာမ်၊ စိတ္တဇရုပ်ကို၎င်း၊ “ကမ္မဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ”ကို ကြည့်၍ ရှေးဘဝက ကမ္မဝိညာဉ် ကြောင့် ဤဘဝ၌ စိတ် စေတသိက်ဟူသော ဝိပါကံနာမ်၊ ကမ္မဇရုပ်ကို၎င်း ဖြစ်သင့်သလို ယှဉ်စေပါ ဟု ဋီကာဆိုပုံကိုကြည့်၍ သိပါ။

ဤစကားသည်။ ယုတ္တမေဝ၊ သင့်သည်သာ။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေ ထိုက်၏။ ကုသလာဒိစိတ္တက္ခဏေတိ(ဇေတ္တ)၊ ဟူသောဤပါဌ်၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်။ အကုသလကြိယစိတ္တက္ခဏေဝိယ၊ အကုသိုလ်စိတ္တက္ခဏ၊ ကြိယာ စိတ္တက္ခဏ၌ကဲ့သို့။ ဝိပါကစိတ္တက္ခဏေပိ၊ ဝိပါက စိတ္တက္ခဏ၌လည်း။ ဝိပါကာ- ဇနက ကမ္မသမုဋ္ဌာနံ၊ မုချအကျိုးဖြစ်သော ဝိပါကကို မဖြစ်စေတတ်သော ကံ ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသောရုပ်ကို။ သင်္ဂဟိတံ၊ သိမ်းယူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိ- တဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဝိပါကစိတ္တက္ခဏေ၊ ဝိပါကစိတ္တက္ခဏ၌။ အဘိ- သင်္ခါရ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ရှေးဘဝကပြုအပ်ခဲ့သော အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဥဘယံ စ၊ နာမ်ရုပ် ၂-ပါး ကိုလည်း။ ဥပလဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာဒိသ- ဝိပါကစိတ္တက္ခဏဝဇ္ဇနတ္ထံ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော ဝိပါကစိတ္တက္ခဏကို ကြည့်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ကုသလာဒိစိတ္တက္ခဏေတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

သုတ္တန္တိက ပရိယာယေနာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ပဋ္ဌာနေ၊ ပဋ္ဌာန်းပါဠိ တော်၌။ ရူပါနံ၊ ရုပ်တို့၏။ ဥပနိဿယပစ္စယဿ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်း၏။ ဝါ၊ ကို။ အဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မမူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ပန၊ ကား။ သုတ္တန္တေ၊ သုတ္တန်ပါဠိတော်၌။ ယသ္မိံ၊ အကြင် အကြောင်းသည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ ယံ၊ အကြင်အကျိုးသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၏။ (ယသ္မိံ၊ အကြင်အကြောင်း သည်။) အသတိ စ၊ မရှိပြန်သော်လည်း။ ယံ၊ အကြင်အကျိုးသည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ သော၊ ထိုအကြောင်းသည်။ တဿ၊ ထိုအကျိုး၏။ ဥပနိဿယော၊ အား ကြီးသောမှီရာအကြောင်းသည်။ နိဒါနံ၊ နိဒါန်းသည်။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ ပဘဝေါ၊ စ၍ဖြစ်ရာသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း၏။) ဣတိကတ္တာ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ ဝိညာဏုပနိသံ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ရူပဿစ၊ ရုပ်၏လည်း။ ဝိညာဏုပနိဿယ- တာ၊ ဝိညာဉ်ဟူသော အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။ ဝိညာဏုပနိသံ၊ ဝိညာဉ်ဟူသော အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းရှိ၏။] စ၊ လည်သာမကသေး။ ဝနပတ္ထပရိယာ- ယေ၊ ဝနပတ္ထဒေသနာတော်၌။ ဝနသဏ္ဍ ဂါမ နိဂမ နဂရ ဇနပဒ ပုဂ္ဂလုပနိဿ- ယော၊ တောအုပ်၊ ရွာ၊ နိဂမ်း၊ မြို့၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း ရှိသော။ ဣရိယာပထဝိဟာရော၊ ဣရိယာပုထ် ဟူသော နေခြင်းကို။ (ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။)

တတောစ၊ ထို ဣရိယာပုထ်တည်းဟူသော နေခြင်းကြောင့်လည်း။ စိဝရာ- ဒိနံ၊ သင်္ကန်း အစရှိကုန်သော။ ဇီဝိတပရိက္ခာရာနံ၊ အသက်၏ အဆောက်အဦ တို့၏။ ကသိရေနစ၊ ငြိုငြင် ပင်ပန်းသဖြင့်၎င်း။ အပ္ပကသိရေနစ၊ မငြိုငြင်မပင်ပန်း သဖြင့်၎င်း။ သမုဒါဂမနံ၊ ကောင်းစွာဖြစ်ပေါ်၍ လာခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်

မူအပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဝနသဏ္ဍာဒယော၊ တောအုပ် အစရှိသည်တို့သည်။ ဣရိယာ-
 ပထာနံ၊ ဣရိယာပုထ်တို့၏၎င်း။ စိဝရာဒိသမုဒါဂမနဿစ၊ သင်္ကန်း အစရှိသည်
 တို့၏ ကောင်းစွာ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏၎င်း။ အာရမ္မဏပနိဿယာဒိ ဘာဝံ၊
 အာရမ္မဏပနိဿယ အစရှိသည်၏ အဖြစ်သို့။ န ဘဇန္တိ၊ မကပ်ဝင်ကုန်။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ ဝိနာ၊ အကြောင်းနှင့်ကင်း၍။ အဘာဝေါဝေစ၊ မဖြစ်ခြင်းကိုသာလျှင်
 လည်း။ သုတ္တန္တပရိယာယတော၊ သုတ္တန်ဒေသနာတော်အားဖြင့်။ ဥပနိဿယ-
 ဘာဝေါ၊ ဥပနိဿယ၏အဖြစ်ဟူ၍။ ဒဠဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။

နာမဿ၊ နာမ်၏။ (ပစ္စယော ဌှစ်ပ။) အဘိသင်္ခါရဝိညာဏံ၊ အဘိသင်္ခါရ
 ဝိညာဉ်သည်။ ကမ္မာရမ္မဏပဋိသန္ဓိအာဒိ ကာလေ၊ ကံဟူသော အာရုံရှိသော
 ပဋိသန္ဓေ အစရှိသည်တို့၏ ဖြစ်ရာအခါ၌။ အာရမ္မဏပစ္စယောဝ၊ အာရမ္မဏ
 ပစ္စည်းသည်သာ။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ၊
 အထူးဆိုဘွယ်သည်ပင်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ [ကံဟူသော အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်ကို
 အာရုံပြု၍ ပဋိသန္ဓေစိတ်ဖြစ်ရာအခါ၌ အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်ဟူသော ကံသည် ပဋိ
 သန္ဓေနာမ်အား ကျေးဇူးပြု၏။ ဤအကြောင်းအရာကို အထူးဆိုဘွယ်မရှိ၊ အလွန်
 ထင်ရှားသည်-ဟူလို။] ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ရူပဿေဝ၊ ရုပ်အားသာ။ သုတ္တန္တိက-
 ပရိယာယတော၊ သုတ္တန္တိက ဒေသနာတော်အားဖြင့်။ ဧကော၊ တပါးသော
 အဘို့အားဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊
 ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ သသံသယဿ၊ ယုံမှားဘွယ်နှင့် တကွဖြစ်သော။
 ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ တံ၊ ထို အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်သည်။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။
 ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်သော်။ ဝါ၊ ဆိုလိုက်လျှင်။ နာမဿ၊
 (သံသယရှိဘွယ်မလိုသော) နာမ်၏။ (ပစ္စယော၊ သည်။) ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊
 ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ၊ ဆိုဘွယ်သည်ပင်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဣတိ၊
 ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ပဝတ္တဿ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်၏။ ဝါ၊ ပဝတ္တိရုပ်နာမ်၏။ ပါကဋ-
 တ္တာ၊ ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အပါကဋံ၊ မထင်ရှားသော။ ပဋိသန္ဓိံ၊ ပဋိ
 သန္ဓေကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ကထံ ပနေတန္တိအာဒိနာ၊ အစရှိသော စကားဖြင့်။
 ပုစ္ဆတိ၊ မေး၏။ သုတ္တတော၊ ပါဠိတော်အားဖြင့်။ နာမံ၊ နာမ်သည်၎င်း။ ယုတ္တိ-
 တော၊ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်၎င်း။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ဝိညာဉ်
 ဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။
 ယုတ္တိတော၊ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့်။ သာဓေတွာ၊ ပြီးစေပြီး၍။ (“စိတ္တေ ဟိ ပသန္ဓေ
 အပ္ပသန္ဓေ ဝါ တဒနုရူပါနိ” စသည်ဖြင့် ပြီးစေပြီး၍။) သုတ္တေန၊ ပါဠိတော်ဖြင့်။
 တံ၊ ထိုကျေးဇူးပြုပုံကို။ ဒဠံ၊ ခိုင်မြဲအောင်။ ကဓေန္တော၊ ပြုလိုသည်။ (ဟုတွာ)။
 ကမ္မသမုဋ္ဌာနဿာပိ ဟိတိ အာဒိံ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ။

စိတ္တသမုဋ္ဌာနုဿေဝါတိ၊ ကား။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနုဿ ဝိယ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနုရုပ်၏ ကဲ့သို့။ (ဣဝကံ “ဝိယ” ဟု ဖွင့်။) (ကမ္မသမုဋ္ဌာနုဿပိ ဌံ စပ်။) ယသ္မာ၊ အကြံကြောင့်။ နာမရူပမေဝ၊ နာမ်ရုပ်ချည်းသာ။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်နေသည်ကို။ ဒိဿတိ၊ တွေ့မြင်အပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒေဝ၊ ထိုနာမ်ရုပ်ကိုသာ။ ဝဒန္တေန၊ ဟောတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ အနုတ္တရံ၊ အတူမရှိ မြတ်သော။ ဓမ္မစက္ကံ၊ တရားတည်းဟူသော အာဏာစက်ကို။ ပဝတ္တိတံ၊ လည်စေတော်မူအပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနံ၊ ဓမ္မစက္ကကိုလည်စေခြင်းဟူသည်။ သုညတာပကာသနံ၊ အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းတည်း။ ဣတိအယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီး ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

ဝါ၊ အဋ္ဌကထာနည်းမှ တနည်းကား။ နာမရူပမတ္တတာဝစနေနေဝ၊ နာမ်ရုပ် မျှ၏အဖြစ်ကို ဆိုကြောင်းဖြစ်သော နာမရူပံ ဟူသောစကားဖြင့်ပင်။ ပဝတ္တိယာ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော နာမ်ရုပ်၏။ ဒုက္ခသစ္စမတ္တတာ၊ ဒုက္ခသစ္စာမျှ၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဒုက္ခသစ္စပုကာသနေန၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ပြခြင်းဖြင့်။ တဿ၊ ထိုဒုက္ခသစ္စာ၏။ သမုဒယောစ၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိ လသော် ဖြစ်ကြောင်းသမုဒယသစ္စာသည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ တဿ၊ ထိုသမုဒယ ၏။ နိရောဓောစ၊ ချုပ်ကြောင်းနိရောဓသစ္စာသည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ နိရောဓဂါမိ၊ နိရောဓသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ မဂ္ဂေါစ၊ မဂ္ဂသစ္စာသည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ပကာသိတောဝေ၊ ထင်ရှားပြအပ်ပြီးသည်သာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တော့၏။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) အဟေတုကဿ၊ အကြောင်းမရှိသော။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏။ (အဘာဝါစ၊ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။) ဟေတုနိရောဓာ၊ အကြောင်း သမုဒယ သစ္စာ၏ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ အနိရုဇ္ဈနကဿ၊ မချုပ်သော အကျိုးတရား၏(ဒုက္ခ ၏)။ အဘာဝါစ၊ ကြောင့်၎င်း။ နိရောဓဿ၊ ချုပ်ကြောင်းနိရောဓ၏။ ဥပါယေန၊ အကြောင်းဖြစ်သောမဂ္ဂနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ . အနုဓိဂန္တဗ္ဗတ္တာ၊ မရထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤနည်းအားဖြင့်။ စတုသစ္စပုကာသနံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထင်ရှားပြတတ်သော။ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနံ၊ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနု သုတ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ [“အဟေတုကဿ ဒုက္ခဿ အဘာဝါ” ဟူသော ဟိတ်၏ အကျိုးသည်။ “တဿ သမုဒယော ပကာသိတော ဟောတိ” တည်း။ “ဟေတုနိရောဓာ အနိရုဇ္ဈနကဿစ အဘာဝါ” ဟူသော ဟိတ်၏ အကျိုးသည် “တဿစ နိရောဓော ပကာသိတော ဟောတိ” တည်း။ “နိရောဓဿစ ဥပါယေန ဝိနာ အနုဓိဂန္တဗ္ဗတ္တာ” ဟူသော ဟိတ်၏အကျိုးသည် “မဂ္ဂေါ ပကာသိတော ဟောတိ” တည်း။ ဤသို့ ဟိတ် ၃-ပါးနှင့် ဖလ ၃-ပါးကို အစဉ်အတိုင်းစပ်ပါ။]

နာမရူပပဒနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သဠာယတနပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၂၉။ နိယမတောတိ၊ ဟူသော။ ဣဒံစ၊ ဤစကားကိုလည်း။ (ဝုတ္တံ ဌ္ဗစပ်။) စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ဘူတာနံ၊ ဘူတရုပ်တို့၏၎င်း။ ဆန္နံ၊ ကုန်သော။ ဝတ္ထုနံ၊ ဝတ္ထုရုပ်တို့၏၎င်း။ ဇီဝိတဿစ၊ ဇီဝိတရုပ်၏၎င်း။ ယထာသမ္ဘဝံ၊ စွာ။ သဟဇာတနိဿယ ပုရေဇာတဣန္ဒြိယာဒိနာ၊ သဟဇာတ၊ နိဿယ၊ ပုရေဇာတ၊ ဣန္ဒြိယအစရှိသည်ဖြင့်။ ဧကန္တေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ပဝတ္တမာနဿ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော။ သဠာယဘနဿ၊ သဠာယတန၏။ ပစ္စယဘာဝံ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ ရူပါယတနာဒိနံ၊ ရူပါယတန အစရှိသည်တို့ကို။ (အဂ္ဂဟဏံ ဌ္ဗစပ်။) ဝါ၊ တို့၏။ (ဘာဝေါ ဌ္ဗစပ်။) သဟဇာတနိဿယာနုပါလနဘာဝေါ၊ သဟဇာတ၏အဖြစ်၊ နိဿယ၏အဖြစ်၊ အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်တတ်သော ဇီဝိတ၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဂ္ဂဟဏံ၊ မယူခြင်းကို။ (ဘူတဝတ္ထာဒိကံအရ၌ မယူခြင်းကို။) ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။ စ၊ ဆက်။ တေသံ၊ ထိုရူပါယတနအစရှိသည်တို့၏။ အာရမ္မဏာရမ္မဏပုရေဇာတာဒိဘာပေါ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၊ အာရမ္မဏပုရေဇာတပစ္စည်း အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်သည်။ သသန္တတိပရိယာပန္နာနမေဝ၊ မိမိ၏ခန္ဓာအစဉ်၌ အကျုံးဝင်သော ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့၏သာ။ န (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်သေး။ (ပရသန္တတိ ပရိယာပန္နာနမ္ပိ၊ မိမိမှ တပါးသောအစဉ်၌ အကျုံးဝင်သောရူပါရုံ အစရှိသည်တို့၏လည်း။ အာရမ္မဏာရမ္မဏပုရေဇာတာဒိဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သေး၏။ ဤသို့ ထည့်၍ စပ်ပါ။) [ပရသန္တတိ အရ၌ သူတပါး၏ ခန္ဓာအစဉ်၊ သက်မဲ့ဖြစ်သော ဗဟိဒ္ဓရုပ် ခန္ဓာအစဉ် ၂-မျိုးလုံးရ၏။]

န သသန္တတိ ပရိယာပန္နာနမေဝ ။ ။ ရူပါယတနစသော အာရုံတို့သည် အာရမ္မဏပုရေဇာတစသော သတ္တိဖြင့် မနာယတနအား ကျေးဇူးပြုကြပါပေ၏။ သို့သော် စက္ခုစသော ရုပ်တို့ကဲ့သို့ မိမိသန္တာန်၌သာ အကျုံးဝင်သောအာရုံများ မဟုတ်ကြ။ အညသန္တတိပရိယာပန္န သူတပါးသန္တာန်၊ ဗဟိဒ္ဓ သက်မဲ့သန္တာန်တို့၌ အကျုံးဝင်သော အာရုံများလည်း ဖြစ်နိုင်ကြ၏။ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ပြအပ်သော ရုပ်များကား အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာမှ ဆက်သွယ်လာသော သ သန္တတိ ပရိယာပန္န ရုပ်များသာတည်း။ ဤသို့ “သသန္တတိ ပရိယာပန္နာနမေဝ” ဟု ဝေဖြင့် နိယမပြု၍ မရသောကြောင့် ရူပါရုံစသည်ကို မယူရ။ [စာအုပ်တို့၌ သ-သဒ္ဓါ မပါ။ “သန္တတိပရိယာပန္နာနမေဝ” ဟု ရှိ၏။ မရ၌လည်း “ရူပါယတနာဒိသန္တတိပရိယာပန္နာနမေဝ န ဟောတိတိ အတ္ထော” ဟု သသဒ္ဓါ မပါသောပါဌ်ကို ဖွင့်၏။ ရှေးနိဿယ၌ကား “သသန္တတိ” ဟု သသဒ္ဓါ ပါ၏၊ သို့ပါဌ်က ကောင်းမည်ထင်သည်။]

စ၊ သည်သာမကသေး။ စက္ခာဒီနံ၊ စက္ခုဝတ္ထုအစရှိသည်တို့၏။ ဧကပ္ပကာရေ-
 နေဝ၊ တခုတည်းသော အဘို့အားဖြင့်သာ။ (နိယမတော၊ မြဲသောအားဖြင့်။
 ပစ္စယဘာဝေါ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ)ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့
 သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဧကပ္ပကာရေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနိယမတော၊ ဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ။

ဝါ၊ တနည်း။ နိယမတော။ပေ။ ဇီဝိတိန္ဒြိယန္တိ ဝေန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။
 ဧဝံသဒ္ဓေန၊ ဧဝံသဒ္ဓါဖြင့်။ ရူပါယတနာဒီနမ္ပိ၊ ရူပါယတန အစရှိသည်တို့ကို
 လည်း။ သင်္ဂဟော၊ သိမ်းယူခြင်းကို။ ဝေဒိတဗျော၊ သိထိုက်၏။

ဆဋ္ဌာယတနဉ္စ။ပေ။ သဋ္ဌာယတနန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ ဆဋ္ဌာယတန-
 သဋ္ဌာယတနသဒ္ဓါနံ၊ ဆဋ္ဌာယတန၊ သဋ္ဌာယတနသဒ္ဓါတို့၏။ သဒ္ဓတော၊ သဒ္ဓါ
 အားဖြင့်။ သရူပတာ၊ တူသော ရုပ်သွင်သဏ္ဍာန်ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ ယဒိပိ
 နတ္ထိ၊ အကယ်၍ကား မရှိပါပေ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း။ အတ္ထတော၊
 အနက်အားဖြင့်။ ဆဋ္ဌာယတနံ၊ ၆-ခုမြောက် မနာယဘနဟူသည်။ သဋ္ဌာယတနေ-
 ကဒေသောဝ၊ သဋ္ဌာယတန၏ တစိတ်တပိုင်းသာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧက-
 ဒေသသရူပတာ၊ တစိတ်တပိုင်းအားဖြင့် တူသောရုပ်သွင်သဏ္ဍာန်ရှိကုန်သည်၏
 အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကဒေသသရူပေကသေသော၊ ဧက-
 ဒေသသရူပေကသေသ်ကို။ ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗျော။

စက္ခာဒီနံဝိယ ဧကပ္ပကာရေနေဝ ။ ။ စက္ခုစသော ဝတ္ထုရုပ်တို့သည် သဋ္ဌာ
 ယတနတွင်ပါဝင်သော မနာယတနအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ တခုတည်းသော အဘို့အား
 ဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြု၏။ ဥပမာ—စက္ခုဝတ္ထုသည် စက္ခုဝိညာဉ် သမုဋ္ဌိစွဲနိုးစသော မနာ-
 ယဘနအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ မြင်ခြင်းကိစ္စကို စီမံသော အမြဲ တနည်းအားဖြင့်သာ ကျေးဇူး
 ပြု၏။ သောတဝတ္ထုစသည်တို့၌လည်း နည်းတူ။ ဤသို့ အမြဲသာ တနည်းစီအားဖြင့်သာ
 ကျေးဇူးပြုသော နိယမဖြစ်၏။

န ဧဝံ ရူပါယတနာဒီနံ ။ ။ (အနုဒ္ဓိကာပါဌ။) ရူပါယတန (ရူပါရုံ) စသည်တို့က
 စက္ခုဝိညာဉ်စသော မနာယတနအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ စက္ခုဝတ္ထုစသည်တို့ကဲ့သို့ ဒဿန
 စသောကိစ္စကို ပြုစီမံသောအားဖြင့်လည်း ကျေးဇူးပြု၏။ ရူပါရမ္မဏသတ္တိစသော အာရမ္မ-
 ဏ သတ္တိအားဖြင့်လည်း ကျေးဇူးပြု၏။ ဤသို့ ကျေးဇူးပြုပုံက နိယမ (အမြဲတခုတည်း)
 မဟုတ်သောကြောင့် ထိုရူပါရုံစသည်ကို “ ဘူတဝတ္ထာဒိကံ ” အရ၌ မယူဘဲ ကြည့်ရသည်။
 [အနုဒ္ဓိကာ ကြည့်ပါ။]

ဧဝံသဒ္ဓေန ဝါ ။ ။ ရှေးနည်း၌ ဘူတဝတ္ထာဒိကံဝယ် အာဒိဖြင့် ဇီဝိတိန္ဒြဟူသော
 သသန္တတိရုပ်များကိုသာ ယူ၏။ ဤနည်း၌ကား အာဒိဖြင့် ရူပါယတန စသည်ကိုလည်း
 ယူစေလို၏။ ထိုသို့ ယူစေရာဝယ် အဋ္ဌကထာနှင့်လည်း မဆန့်ကျင်စေလိုသောကြောင့်
 အဋ္ဌကထာဝယ် “ ဇီဝိတိန္ဒြိယန္တိ ဧဝံ ” ၌ ပကာရ အနက်ရှိသော ဧဝံသဒ္ဓါဖြင့် ရူပါယတန
 စသည်တို့ကိုလည်း သိမ်းယူဘို့ရန် ဖွင့်သည်။

ဟိ၊မုန့်။(တနည်း)ကသွာ၊ ကြောင့်။ အတ္တတော။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊၏။ ဣတိ
 ဝိညာယတိ၊နည်း။ ဟိ၊(ယသွာ)၊ ကြောင့်။ အတ္တတောပိ၊ အနက်အားဖြင့်လည်း။
 သရူပါနံ၊ တူသေ ရုပ်သွင်သဏ္ဍာန်ရှိသော သဒ္ဓါတို့၏။ ဧကဒေသသရူပေက-
 သေသံ၊ ဧကဒေသသရူပေကသေသံကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကြကုန်၏။ ဝကောစ၊
 လရေးကောက်လည်း။ ကုဋ္ဌိလောစ၊ ထယ်တုံးကောက်လည်း။ ကုဋ္ဌိလာ၊ လရေး
 ကောက်၊ ထယ်တုံးကောက်တို့။ ဣတိ၊ ဤပုံစံကဲ့သို့တည်း။ တသွာ၊ ကြောင့်။
 အတ္တတော၊ အနက်အားဖြင့်။ ဧကဒေသသရူပါနဉ္စ၊ တစိတ်တဒေသအားဖြင့်
 တူသောရုပ်သွင်သဏ္ဍာန်ရှိသော သဒ္ဓါတို့၏လည်း။ ဧကသေသေန၊ ဧကသေသံ
 သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အတ္တတော။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗော။
 ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၏။)

အထဝါ၊ ထို့ပြင်တနည်းကား။ ဆဋ္ဌာယတနဉ္စ၊ စတုဝေါကာရအတွက်
 ၆-ခုမြောက်အာယတနလည်း။ မနာယတနဉ္စ၊ ပဉ္စဝေါကာရအတွက် မနာယတန
 လည်း။ ဆဋ္ဌာယတနံ၊ ဆဋ္ဌာယတန၊ မနာယတန။ ဣတိ၊ သို့။ (ဧကသေသံ၊ ပုဗ္ဗ
 အတ္တသရူပေကသေသံကို။ ကတွာ) ဝါ၊ ပြု၍သော်၎င်း။ (ဆဋ္ဌာယတနဉ္စ၊
 စတုဝေါကာရအတွက် ၆-ခုမြောက် အာယတနလည်း။ မနာယတနဉ္စ၊ ပဉ္စ
 ဝေါကာရအတွက် မနာယတနလည်း။) မနာယတနံ၊ ဆဋ္ဌာယတန၊ မနာယတန။
 ဣတိ၊ သို့။ (ဧကသေသံ၊ ပရအတ္တသရူပေကသေသံကို။ ကတွာ) ဝါ၊ သော်၎င်း။
 ဆဋ္ဌာယတနဉ္စ၊ စတုဝေါကာရအတွက် ၆-ခုမြောက် အာယတနလည်း။ ဆဋ္ဌာ-
 ယတနဉ္စ၊ ပဉ္စဝေါကာရအတွက် ၆-ခုမြောက် အာယတနလည်း။ ဆဋ္ဌာယတနံ၊
 ဆဋ္ဌာယတန၊ မနာယတန။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧကသေသံ၊ သဒ္ဓတ္ထသရူပေကသေသံ
 ကို။ ကတွာ) ဝါ၊ သော်၎င်း။ မနာယတနဉ္စ၊ စတုဝေါကာရအတွက် မနာယတန

အထဝါ ။ပေ။ မနာယတနန္တိ ဝါ ။ ။ ဤနည်းသည် အဋ္ဌကထာနည်း မဟုတ်၊
 ဝိသုဒ္ဓိကာဆရာ၏နည်းတည်း။ “ဆဋ္ဌာယတနဉ္စ+မနာယတနဉ္စ”ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ရှေ့ပုဒ်ကို
 ဧကသေသံပြုရာ၌ “ဆဋ္ဌာယတနံ” ဟု သော်၎င်း၊ နောက်ပုဒ်ကို ဧကသေသံ ပြုရာ၌
 “မနာယတနံ” ဟု သော်၎င်း ဖြစ်၏။ ဆဋ္ဌာယတနဉ္စ၊ ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ ၆-ခုမြောက်
 မနာယတနလည်း။ မနာယတနဉ္စ၊ စတုဝေါကာရတို့၌ မနာယတနလည်း။ ဆဋ္ဌာယတနံ၊
 ဆဋ္ဌာယတန၊ မနာယတန။ (တနည်း) မနာယတနံ၊ ဆဋ္ဌာယတန၊ မနာယတန။ ဤသို့
 ဧကသေသံပြုရာ၌ အနက်သာတူ၍ သဒ္ဓါ မတူသောကြောင့် အတ္တသရူပေကသေသံ
 ဖြစ်၏။

ဆဋ္ဌာယတနဉ္စ ။ပေ။ မနာယတနံ ။ ။ ဆဋ္ဌာယတနဉ္စ၊ ပဉ္စဝေါကာရတို့၌ ၆-ခု
 မြောက် မနာယတနလည်း။ ဆဋ္ဌာယတနဉ္စ၊ စတုဝေါကာရတို့၌ ၆-ခုမြောက် မနာယတန
 လည်း။ ဆဋ္ဌာယတနံ၊ ဆဋ္ဌာယတန။ မနာယတနဉ္စ + မနာယတနဉ္စ = မနာယတနံ
 (အနက်တူ)။ ဤသို့ ဧကသေသံပြုလျှင်ကား သဒ္ဓါအနက် ၂-ပါးစုံတူသောကြောင့် သဒ္ဓတ္ထ
 သရူပေကသေသံတည်း။

လည်း။ မနာယတနဉ္စ၊ ပဉ္စဝေါကာရအတွက် မနာယတနလည်း။ မနာယတနံ၊ မနာယတန၊ မနာယတန။ ဣတိ သို့။ ဧကသေသံ၊ သဒ္ဓတ္ထ သရူပေကသေသံကို။ ကတာဝါ၊ သော်၎င်း။ စက္ခာဒိဟိ၊ စက္ခုအစရှိသော အာယတနတို့နှင့်။ သဟ၊ တက။ သဋ္ဌာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နာမမတ္ထ-ပစ္စယဿ၊ နာမ်မျှသာ ပစ္စည်းရှိသော။ မနာယတနဿ စ၊ မနာယတန၏၎င်း။ နာမရူပပစ္စယဿ၊ နာမ်ရုပ်ဟူသော ပစ္စည်းရှိသော။ မနာယတနဿ စ၊ မနာယတန၏၎င်း။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ တမေဝ ဧကသေသံ၊ ထို ဧကသေသံကိုပင်။ အတ္ထတော၊ အနက်အားဖြင့်။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဆဋ္ဌာယတနဉ္စ ။ပေ။ ကတေကသေသဿာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟ-ကာရော) အာဟ။

ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတ္ထတော၊ ပေ။ ကတေကသေသဿာတိ အာဟ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ယထာဝုတ္တောပိ၊ အကြင်အကြင် မိမိဆိုအပ်ပြီးလည်းဖြစ်သော။ [ယထာဝုတ္တောပိ ဆဋ္ဌာယတနဉ္စ မနာယတနဉ္စာတိ အာဒိနာ အတ္တနာ ဝုတ္တပုကာရော။-အန။] ဧကသေသော၊ ဧကသေသံသည်။ အတ္ထတော၊ အနက်အားဖြင့်။ ဆဋ္ဌာယတနဉ္စ သဋ္ဌာယတနဉ္စာ-တိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ ဤသို့။ ကတောနာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အတ္ထတော။ ပေ။ ကတေကသေသဿာတိ အာဟ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၎င်း။)

စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော နာမရူပသဒ္ဓါ၊ သဋ္ဌာယတနသဒ္ဓါတို့၏ သဒ္ဓသရူပေကသေသံ၊ အတ္ထသရူပေကသေသံဖြစ်ရာ၌။ ဧကသေသေ၊ ဧကသေသံ ကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်ပြီးသော်။ ဧကဝစနနိဒ္ဓေသော၊ ဧကဝစဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းကို။ (ကတော ဌံ စပ်။) ကတေကသေသာနံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ဧကသေသံအဖြစ် ရှိကုန်သော သဒ္ဓါတို့၏။ သဋ္ဌာယတနာဒိသဒ္ဓဝစနိယတာ သာမညဝသေန၊ သဋ္ဌာယတန အစရှိသော သဒ္ဓါသည် ဟောထိုက်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် တူသည် ၎င်းအစွမ်းဖြင့်။ ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဗ္ဗဗ္ဗော၊ ၎င်း။ [သာမညနိဒ္ဓေသ နည်းအားဖြင့် ဧကသေသံ ဟူသမျှ၌ ဧကဝစချရသည်- ဟူလို။]

စက္ခာဒိဟိ သဟ။ ။ ဤသို့ပြုပြီးနောက် စက္ခာယတနစသော ၅-ပါးနှင့် အတူကက ပေါင်း၍ “စက္ခာယတန ။ပေ။ ဆဋ္ဌာယတန” ဟု ဖြစ်စေ၊ “စက္ခာယတန။ ပေ။ မနာယတန” ဟု ဖြစ်စေ ပြုလျှင် “ဆ+အာယတနာနိ=သဋ္ဌာယတနံ” ဟု ရိုးရာအတိုင်း ဖြစ်၏။ ဤနည်း၌ကား သဋ္ဌာယတနနှင့် ဆဋ္ဌာယတနကို ဧကသေသံပြုသည် မဟုတ်။ ဆဋ္ဌာယတန ကိုသာ (တနည်း-မနာယတနကိုသာ) ဧကသေသံပြုပြီးမှ စက္ခာယတန စသည်တို့နှင့် ပေါင်း၍ “သဋ္ဌာယတန” ဟု ရိုးရာအတိုင်း ပြုခြင်းတည်း။ ဤအဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ တိုက်ရိုက်မပြသော်လည်း အနက်သဘောအားဖြင့် ပြလိုသောကြောင့် “ဆဋ္ဌာယတနဉ္စ သဋ္ဌာယတနဉ္စ သဋ္ဌာယတနံ” ဟု ဆိုကြောင်းကို ဋီကာဖွင့်သည်။

အဗျာကတဝါရေ ဝက္ခတိတိ၊ ဟူသော စကားကို။ အကုသလဝါရေ အကုသလဝါရ၌၎င်း။ ကုသလဝါရေစ၊ ကုသလဝါရ၌၎င်း။ နာမပစ္စယာ ဆဋ္ဌာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ ကိဉ္ဇာပိ ဝုတ္တံ၊ အကယ်၍ကား ဟောတော်မူအပ်ပါပေပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဟောတော်မူအပ်ပါသော်လည်း။ သုတ္တန္တ ဘာဇနိယေ၊ သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း၌။ ဝိပါက ဆဋ္ဌာယတနမေဝ၊ ဝိပါကဖြစ်သော ဆဋ္ဌာယတနကိုသာ။ ဂဟိတ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ အဓိပ္ပါယ်နာ၊ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့်။ အဗျာကတဝါရမေဝ၊ အဗျာကတဝါရကိုသာ။ သာဓကဘာဝေန၊ သာဓကအဖြစ်ဖြင့်။ ဥဒါဟဒ္ဓံ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဗ္ဗဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။

ပန၊ ဆက်။ ပစ္စယနယေ၊ ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြရာနည်း၌။ ဆဋ္ဌာ ဟောတိ တံ အဝကံသတောတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ အဝိပါကဿပိ၊ ဝိပါကမဟုတ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်အားလည်း။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုပုံကို။ ဥဒ္ဓဇ္ဇော၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီ။ သော၊ ထိုပစ္စည်းကို။ နိရဝသေသံ၊ အကြွင်းအကျန် မရှိအောင်။ (ကုသိုလ် အကုသိုလ် မကျန်အောင်။) ဝတ္ထုကာမတာယ၊ ဆိုခြင်းငှါ အလိုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒ္ဓဇ္ဇော၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

ဣဓ သင်္ဂဟိတန္တိ၊ ကား။ ဣဓ၊ ဤ နာမဂ္ဂပပစ္စယာ သဠာယတနံ ဟူသော စကားရပ်၌။ (တနည်း) ဣဓ၊ ဤ သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း၌။ ဧကသေသနယေန၊ ဧကသေသနည်းအားဖြင့်။ သင်္ဂဟိတံ၊ သိမ်းယူအပ်သောဝိပါကကို။ တတ္ထ၊ ထိုအဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌။ အဗျာကတဝါရေ၊ အဗျာကတဝါရ၌။ လောကီယဝိပါက ဘာဇနိယေ၊ လောကီဝိပါကကို ဝေဘန်ရာပါဠိရပ်၌။ ဝိဘတ္တံ၊ ဝေဘန်တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပါယ်ယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏အလိုတည်း။

သာဓကဘာဝေန ဥဒါဟဒ္ဓံ။ ။ “ နာမပစ္စယာ ဆဋ္ဌာယတနံ ” ဟူသော စကားရပ်သည် အကုသလဝါရ၌လည်း ပါ၏။ ကုသလဝါရ၌လည်း ပါ၏။ သို့သော် ဤ သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း၌ နာမဂ္ဂပပစ္စယာ သဠာယတနံအရ ဝိပါကဖြစ်သော သဠာယတနကိုသာ ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ဝိပါကနှင့်ဆိုင်သော အဗျာကတဝါရဝယ် ပါသော “ နာမပစ္စယာ ဆဋ္ဌာယတနံ ” ကိုသာ သာဓကအဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ပြသည်။

အဓိပ္ပါယ်ယော။ ။ “ ဣဓ သင်္ဂဟိတမေဝ ဟိ တတ္ထ ဝိဘတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ ” ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဠိကို အဓိပ္ပါယ်ဖော်သည်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဝယ် ဣဓကို “ ဣဓာတိ နာမဂ္ဂပပစ္စယာ သဠာယတနန္တိ ဝေဒေန ” ဟု ၎င်း၊ “ တတ္ထ အဗျာကတဝါရေ ” ဟု ၎င်း၊ ယောဇနာ ဖွင့်သော်လည်း “ ဣဓ၊ ဤသုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း၌ ” ဟု ၎င်း၊ “ တတ္ထ၊ ထိုအဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌ ” ဟု ၎င်း အနက်ပေးမှ အဋ္ဌကထာဆရာ၏အဘော် ကျမည် ထင်သည်။

နေယျန္တိ၊ ကား။ ဥေယျံ၊ သိထိုက်၏။ [ဤအဖွင့်ကို ထောက်၍ ဥေယျံ၌ နိဓာတ်ကို “သိခြင်းအနက်ဟော” ဟု ကြံကြ၏။ သို့သော် “အတ္ထောပိဒုန္နယော” ၌ “ဒုန္နိဟာရော” ဟု အင်္ဂုတ္တိရ်ဖွင့်သောကြောင့် နိဓာတ်သည် “သိခြင်းအနက်” ကို မဟောပါ။ ဉာဓာတ်မှ ဥ ကို န ပြုထားသည် ဟု ကြံလျှင်သာ သဒ္ဓါအနက် မှန်မည်ဟု ထင်သည်။ အချို့နေရာ၌ “ဒုန္နယတာ” ကို “ဒုညာတာ” ဟု ဖွင့်ကြ၏။ ထိုအဖွင့်၌ သဒ္ဓါအနက်ကို စိစစ်ကြပါလေ။] ဥက္ကံသာဝကံသောတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ သတ္တဓာ၊ ၇-ပါးအပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝတော၊ ကျေးဇူးပြုနိုင် သည်အဖြစ်ထက်။ ဥက္ကံသော၊ ဥက္ကံသဟူသည်။ အဋ္ဌဓာ၊ ၈-ပါးအပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ (ဟေတုပစ္စည်း ပိုလာ သည်ကို ရည်ရွယ်သည်။) ပန၊ ထိုမှတစ်ပါး။ တတော၊ ထို ၈-ပါးအပြားအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏အဖြစ်ထက်။ (ဥက္ကံသော၊ ဟူသည်။) နဝဓာ၊ အားဖြင့်။ (ပစ္စယဘာဝေါ၊ တည်း။ အာဟာရပစ္စည်းကို ရည်ရွယ်သည်။) ဝါ၊ အဋ္ဌကထာ နည်းမှ တနည်းကား။ တတော၊ ထို ၉-ပါးအပြားအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်ထက်။ (ဥက္ကံသော၊ ဟူသည်။) ဒသဓာ၊ အားဖြင့်။ (ပစ္စယဘာဝေါ၊ တည်း။) [ဤဒသဓာသည် အဋ္ဌကထာ၌မပါ။ ဣန္ဒြိယပစ္စယသတ္တံဖြင့် ကျေးဇူး ပြုပုံကို ရည်ရွယ်၍ “ဝါ ဒသဓာ” ဟု ဆိုထားသည်။] ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ ဥက္ကံသော၊ ဥက္ကံသတည်း။

ပန၊ အဘို့တစ်ပါးကား။ အဝကံသော၊ အဝကံသကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗော ၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (ပစ္စယဘာဝေါ ၌ စပ်။) ဒသဓာ၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝတော၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏အဖြစ်အောက်။ နဝဓာ၊ အားဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ တည်း။ တတော၊ ထို ၉-ပါးအပြားအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏အဖြစ်အောက်။ အဋ္ဌဓာ၊ အားဖြင့်။ (ပစ္စယဘာဝေါ။ တည်း။) တတော၊ ထို ၈-ပါးအပြားအောက်။ သတ္တဓာ၊ အားဖြင့်။ (ပစ္စယဘာဝေါ၊ တည်း။) ဣတိဝေ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

ပန၊ ဆက်။ သတ္တဓာ၊ ဖြင့်။ ပစ္စယဘာဝတော ဝေ၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်ထက်ပင်။ ဝါ၊ အဖြစ်အောက်ပင်။ ဒေဝပိ၊ ၂- ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဥက္ကံ သာဝကံသာ၊ ဥက္ကံသ, အဝကံသတို့ကို။ န ယောဇေတဗ္ဗာ၊ မယှဉ်စေထိုက်ကုန်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) တတော၊ ထို ၇-ပါးအောက်။ အဝကံသာဘာဝတော၊ အဝ ကံသ၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဟဒယဝတ္ထုနော သဟာယံ ဟုတွာတိ ဧတေန၊ ဤပါဌ်ဖြင့်။ (ဒသေတိ ၌ စပ်။) အရူပေဝိယ၊ အရူပဘုံ၌ကဲ့သို့။ အသဟာယံ၊ အဖော်မရှိသော။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ စ၊ စင်စစ်ကား။ ဟဒယဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထု သည်။ နာမေန၊ နာမ်နှင့်။ သဟ၊ တကူ။ ဆဋ္ဌာယတနဿ၊ ၆-ခုမြောက် မနာ

ယတနအား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိတ္ထေကမေဝ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော အနက်ကိုသာ။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ ပန၊ ဗျတိရိက်ကား။ ဟဒယဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထုသည်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့ သို့။ တထာ၊ တူ။ နာမမိ၊ နာမ်သည်လည်း။ (ပစ္စယော၊ ဟောတိ)။ ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ ဤအနက်ကို။ န အဓိပ္ပေတော၊ အလိမရှိအပ်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း ကသွာ၊ ကြောင့်။ အယံအတ္ထော၊ ကို။ န အဓိပ္ပေတော၊ အပ်။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။) ဟိ(ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ဝတ္ထု၊ သည်။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယော၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ (ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယော၊ သည်။) န(ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ နာမဉ္စ၊ နာမ်သည်လည်း။ ဝိပါက ဟေတာဒိပစ္စယော၊ ဝိပါကပစ္စည်း၊ ဟေတု အစရှိသောပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထုသည်။ (ဝိပါက- ဟေတာဒိပစ္စယော၊ သည်။) န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အယံ အတ္ထော န အဓိပ္ပေတော။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၎င်း။)

ပဝတ္ထေ၊ ပဝတ္တိအခါ၌။ အရူပဓမ္မာ၊ နာမ်ဘုရားတို့သည်။ ဌိတိပ္ပတ္တဿေဝ၊ ဌိအခိုက်သို့ ရောက်သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ကမ္မဇရူပဿ၊ ကမ္မဇရုပ်အား။ ပစ္စယာ၊ ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနဿ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော။ (ကမ္မဇရူပဿ၊ အား။ ပစ္စယာ) န (ဟောန္တိ)၊ ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စက္ခာဒိနံ၊ စက္ခု အစရှိသည်တို့၏။ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတာ စ၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း၊ အတ္ထိ ပစ္စည်း၊ အဝိဂတပစ္စည်းတို့ကိုလည်း။ ပစ္စာဇာတဝိပ္ပယုတ္တာဒယော ဝေ၊ ပစ္စာ ဇာတဝိပ္ပယုတ် အစရှိသော ပစ္စည်းတို့ကိုသာ။ ယောဇေတဗျာ၊ ယှဉ်စေထိုက် ကုန်၏။

အဝသေသမနာယတနဿာ တိ ဣတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ ပဉ္စကုန္ဒဘဝေ ပနာတိ တေဿ၊ ဟူသောဤပါဌ၏။ အနုဝတ္တမာနတ္တာ၊ အစဉ်လိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ ဝေ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ၌သာ။ ပငတ္တမာနံ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော။ ပဉ္စဝိညာဏေဟိ၊ ပဉ္စဝိညာဉ်တို့မှ။ အဝသေသမနာယတနံ၊ ကြွင်းသော မနာယတနကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။ နာမရူပဿ၊ နာမ်ရုပ်၏။ သဟဇာတဘိသာဓာရဏပစ္စယဘာဝေါ၊ သဟဇာတ အစရှိသော သာဓာရဏပစ္စည်းအဖြစ်ကို၎င်း။ သမ္ပယုတ္တာဒိအသာဓာရဏပစ္စယ- ဘာဝေါစ၊ သမ္ပယုတ္တအစရှိသော အသာဓာရဏပစ္စည်းအဖြစ်ကို၎င်း။ ယထာ- သမ္ဘဝံ၊ လျော်စွာ။ ယောဇေတဗျာ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ [နာမ်ရုပ် ၂-ပါးစုံနှင့် ဆက်ဆံသည်ကို သာဓာရဏ၊ မဆက်ဆံသည်ကို အသာဓာရဏ ဟု ဆိုသည်။]

သဠာယတနပဒနိဒ္ဒေသဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဖဿပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၃၀။ ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူသော။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယပါဠိ၊ အဘိဓမ္မ ဘာဇနီယနည်း၌လံာ်သော ပါဠိတော်ကို။ အာရုပ္ပံ၊ အရူပဘုံ၌ဖြစ်သော ဆဋ္ဌာယတနကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ၊ အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ ပါဠိအနုသာရဒတာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ အဇ္ဈတ္တန္တိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ သသန္တတိပရိယာပန္နမေဝ၊ မိမိ၏ ခန္ဓာ အစဉ်၌ အကျုံးဝင်သော စက္ခာယတန စသည်ကိုသာ။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ သသန္တတိပရိယာပန္နကမ္မနိဗ္ဗတ္တံ၊ မိမိ၏ခန္ဓာအစဉ်၌ အကျုံးဝင်သော ရှေးက ကြောင့်ဖြစ်သော။ တံ၊ ထို သသန္တတိပရိယာပန္န သဋ္ဌာယတနသည်။ တာဒိသဿ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ (သသန္တတိ ပရိယာပန္နကမ္မနိဗ္ဗတ္တအဖြစ်ဖြင့် ရှုအပ်သော။) ဖဿဿ၊ အား။ ပစ္စယော ဟောတိ၊ ၏။

ပန၊ အဘို့တပါးကား။ ရူပါဒီနိ၊ ရူပါရုံအစရှိသည်တို့သည်။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပ၌။ အနုပါဒီန္နာနိ စ၊ ဥပါဒိန္န မဟုတ်သော သက်မဲ့ရူပါရုံ စသည်တို့သည်လည်း။ (စဖြင့် အဇ္ဈတ္တိက ဥပါဒိန္န ရူပါရုံ စသည်ကို ဆည်းပါ။) ဖဿဿ၊ ဖဿ၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တာနိ၊ ထိုဗဟိဒ္ဓရူပါရုံ အစရှိသည်တို့ကို။ စက္ခာဒီနိဝိယ၊ စက္ခု အစရှိသော အာယတနတို့ကဲ့သို့။ သသန္တတိပရိယာပန္န ကမ္မကိလေသနိမိတ္တ ပဝတ္တိဘာဝေန၊ မိမိ၏ ခန္ဓာအစဉ်၌ အကျုံးဝင်သော ကံကိလေသာ ဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဖဿဿ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဌမာစရိယဝါဒေ၊ ပဌမဆရာ၏ ဝါဒ၌။ န ဂဟိတာနိ၊ မယူအပ်ကုန်။ ပန၊ အဘို့တပါးကား။ ဒုတိယာစရိယဝါဒေ၊ ဒုတိယဆရာ၏ဝါဒ၌။ ယထာ တထာဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (သသန္တတိ ပရိယာပန္နဖြစ်ဖြစ်၊ အညသန္တတိ ပရိယာပန္နဖြစ်ဖြစ်၊ ဟူလို။) ပစ္စယဘာဝေ၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဝဇ္ဇေတံ၊ ရှောင်ကွင်းခြင်းငှါ။ နသက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဂဟိတာနိ၊ ယူအပ်ကုန်ပြီ။ (ဗဟိဒ္ဓရူပါယတန စသည်ကိုလည်း ယူအပ်ကုန်ပြီ။) ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

သဗ္ဗာယတနေဟိ၊ အလုံးစုံသော အာယတနတို့ကြောင့်။ ဧကော ဖဿော၊ တပါးသော ဖဿသည်။ ယဒိ သမ္ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ဖြစ်နိုင်အံ့။ (ဧဝံသတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်နိုင်လသော်။) သဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဧကဿ၊ တပါးသောဖဿကို။ ဝစနံ၊ ဟောတော်မူခြင်းသည်။ (တနည်း) ဧကဿ ဝစနံ၊ ဧကဝုစ်သည်။ ယုဇ္ဇေယျ၊ သင့်ရာ၏။ ဧကမ္ပာ၊ တပါးသော။ အာယတနာပိ၊ အာယတနကြောင့်လည်း။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဖဿာ၊ ဖဿတို့သည်။

အထာပိ သမ္ဘဝေယျံ၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်သင့်နိုင်ကုန်အံ့။ တထာပိ၊ ထိုသို့ ဖြစ်သင့်ပြန်သော်လည်း။ သဗ္ဗာယတနေဟိ၊ အလုံးစုံသော အာယတနတို့ကြောင့်။ သဗ္ဗဖဿ သမ္ဘဝတော၊ အလုံးစုံသော ဖဿ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ အာယတန- ဘေဒေန၊ အာယတနတို့၏ ကွဲပြားခြင်းကြောင့်။ ဖဿဘေဒေါ၊ ဖဿ၏ ကွဲပြား ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တဒဘေဒဝသေန၊ ထို ဖဿ၏ မကွဲပြား ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဧကဿ၊ တခုသောဖဿကို။ ဝစနံ၊ ဟောတော်မူခြင်းသည်။ (တနည်း) ဧကဿဝစနံ၊ ဧကဝုစ်သည်။ ယုဇ္ဇေယျ၊ သင့်ရာ၏။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ တထာ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (အလုံးစုံသော အာယတန တို့ကြောင့် တပါးသော ဖဿ၏ ဖြစ်ခြင်း၊ တပါးသော အာယတနကြောင့်လည်း အလုံးစုံသောဖဿတို့၏ ဖြစ်ခြင်း၏။) အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ နယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ သို့။ န သဗ္ဗာယတနေဟိတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောစကား ဖြင့်။ စောဒေတိ၊ စောဒနာ၏။

ဝါ၊ တနည်း။ အညဿပိ၊ ရှေ့အကြောင်းမှတစ်ပါးလည်းဖြစ်သော။ အသမ္ဘဝ- န္တဿ၊ မဖြစ်သင့်သော။ ဝိဓာနဿ၊ အစီအရင်ကို။ ဗောနေတ္ထမေဝ၊ သိစေခြင်း အကျိုးငှါသာလျှင်။ နာပိ ။ပေ။ ဖဿတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ န သဗ္ဗာယတနေဟိ ။ပေ။ သမ္ဘောတိတိ၊ ဟူသော။ ဣဒမေဝ၊ ဤ စကားသည်သာ။ ဧကဖဿဝစနဿ၊ ဖဿတစ်ပါးကို ဟောတော်မူခြင်း၏။ အယုတ္တဒီကံ၊ မသင့်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြတတ်သော။ ကာရဏံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ။ ဝါ၊ တနည်း။ နိဒဿနဝသေန၊ ညွှန်ပြကြောင်းဥဒါဟရဏ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝါ၊ ဥပမာအဖြစ်ဖြင့်။ တေံ၊ နာပိ ဧကမှာ အာယတနာ သဗ္ဗေ ဖဿာ

အညဿပိဝါ ။ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “ န သဗ္ဗာယတနေဟိ။ပေ။ သမ္ဘော- တိ ” ဟု တဝါကျ၊ “ နာပိ ဧကမှာ ။ပေ။ ဖဿာ ” ဟု တဝါကျ။ ဤသို့ ၂-ဝါကျ (စကား ၂-ရပ်) ရှိသော်လည်း နာပိဧကမှာ စသောဝါကျကို မဖြစ်နိုင်သော အစီအရင်တမျိုးကို ပြခြင်းငှါသာ ဆိုအပ်၏။ စောဒနာရာ၌ လိုရင်းအကြောင်းမဟုတ်။ စောဒနာရာ၌ လိုရင်း အကြောင်းမှာ “ န သဗ္ဗာယတနေဟိ ဧကော ဖဿော သမ္ဘောတိ ” သာ ဖြစ်သည်။ မှန်၏။— “ အလုံးစုံသော အာယတနတို့ကြောင့် ဖဿတစ်ပါးသာ ဖြစ်သည် မဟုတ် ” ဟူသော အကြောင်းပြသည် “ ဖဿော ” ဟု ဧကဝုစ် ဟောတော်မူခြင်း၏ မသင့်ပုံကို ပြသော ခိုင်လုံသောအကြောင်း ဖြစ်သည်။

နိဒဿနဝသေနဝါ ။ ။ (တနည်း) နိဒဿနကို “ ဥဒါဟရဏ ဒဿန ” ဟု အနု ဋီကာ ဖွင့်၏။ တပါးသော အာယတနကြောင့် အလုံးစုံသော ဖဿတို့၏ မဖြစ်နိုင်ခြင်းသည် ထင်ရှားသော ဥပမာစကား ဥဒါဟရဏ်ပြစကား ဖြစ်၏။ တပါးသော အာယတနကြောင့် အလုံးစုံသော ဖဿ တို့၏ မဖြစ်နိုင်ခြင်းကဲ့သို့ ထိုအတူ အလုံးစုံသော အာယတနတို့ ကြောင့် ဖဿ တစ်ပါးတည်းလည်း မဖြစ်နိုင်ပါဟူသော ဥပမေယျစကားသာ လိုရင်း အကြောင်းပြဖြစ်သည်- ဟူလို့။

ဟူသော ဤစကားကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ကေမှာ အာယတနာပိ၊ တပါးသော အာယတနကြောင့်လည်း။ သဗ္ဗေ၊ သော။ ဖဿာ၊ တို့သည်။ န သမ္ဘောန္တိ (ယထာ)၊ မဖြစ်နိုင်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ သဗ္ဗာယတနေဟိ၊ အလုံးစုံသော အာယတနတို့ကြောင့်။ ဧကော၊ တပါးသော။ ဖဿော၊ သည်။ န သမ္ဘောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကေဿ၊ တပါးသောဖဿကို။ ဝစနံ၊ ဟောတော်မူခြင်းသည်။ (တနည်း) ကေဿဝစနံ၊ ကေဝုစံသည်။ အယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ သို့။ (စောဒကော အာဟ ဌ္ဗစပ်။)

ပန၊ ကား။ အနေကာယတနေဟိ၊ တပါးမက များစွာသော အာယတနတို့ကြောင့်။ ကေဖဿဿ၊ တပါးတည်းသော ဖဿ၏။ သမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ (သဗ္ဗာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ။ ဣတိ၊ သို့။) ပရိဟာရံ၊ အဖြေကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တတြိဒံ ဝိသဇ္ဇနန္တိ အာဒိံ၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ကောပိ အနေကာယတနပုဘဝေါ၊ ကောပိ အနေကာယတနပုဘဝေါ ဟု ပဒစ္စေဒပြုတတ်သော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ကော ပနေကာယတနပုဘဝေါ၊ ကော ပနေကာယတနပုဘဝေါ ဟု ပဒသန္တိဖြစ်၏။ ဆဓာ၊ ၆-ပါး အပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယတ္ထေ၊ ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်၌။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးသော စက္ခာယတနအစရှိသည်တို့ကို။ ဝိဘာဝယေ၊ ထင်စွာပြုရာ၏။ ဣတိဧဝံ၊ သို့။ သေသေသုပိ၊ ကြွင်းသောပုဒ်တို့၌လည်း။ ယောဇနာ၊ အနက်ကို ယှဉ်စေခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ တထ စတံ၊ တထာစဟူသော စကားကို။ ပစ္စုပ္ပန္နာနိ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒီနိ၊ ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့ကို၎င်း။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ဓမ္မာယတနပရိယာပန္နံ၊ ဓမ္မာယတန၌ အကျုံးဝင်သော။ ရူပရူပံစ၊ ရူပရုပ်ကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တံ။ အာရမ္မဏပစ္စယမတ္တေနာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသော ရူပါယတန အစရှိသော။ အပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စုပ္ပန် မဟုတ်သော အာယတနကို၎င်း။ အညံ၊ ရူပရုပ်ဟူသော အာယတနမှ တပါးသော။ ဓမ္မာယတနဉ္စ၊ အနိပ္ပန္နဖြစ်သော ဓမ္မာယတနကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ဝုတ္တံ။

ဖဿပဒနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အနေကာ ။ပေ။ သမ္ဘဝတော။ ။များစွာသော အာယတနတို့ကြောင့် ဖဿတပါး၏ ဖြစ်သင့်ပုံကို အဋ္ဌကထာ၌ “ယထာ စက္ခာယမ္ဘော စက္ခာယတနာ ရူပါယတနာ စက္ခာဝိညာဏသင်္ခါတာ မနာယတနာ အဝသေသာ သမ္ပယုတ္တဓမ္မာယတနာ စ” ဟု အကျယ်ပြထား၏။

ဝေဒနာပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၃၁။ သေသာနန္ဒိတ္ထေ၊ ဟူသောဤပါဌ၌။ သမ္ပုဋ္ဌိစွနဿ၊ အား။ စက္ခုသမ္ပဿာဒယော၊ စက္ခုသမ္ပဿ အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးသော ဖဿတို့သည်။ အနန္တရာဒီဟိပိ၊ အနန္တရ အစရှိသော ပစ္စည်းတို့ဖြင့်လည်း။ [အာဒိဖြင့် အနန္တရ မျိုးတွင် ပါဝင်သော သမနန္တရ စသည်ကိုယူ။] ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။ ယဒိပိဟောန္တိ၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ အနန္တရာဒီနံ၊ အနန္တရ အစရှိသည်တို့၏။ ဥပနိဿယေ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်း၌။ အန္တောဂဓတ္တာ၊ အတွင်းဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သန္တိရဏတဒါရမ္မဏာနံ၊ သန္တိရဏတဒါရုံတို့၏။ ဝါ၊ တို့နှင့်။ သာဓာရဏဿ၊ ဆက်ဆံသော။ တဿ၊ ထို ဥပနိဿယပစ္စည်း၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဧကဓာတိ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ တေဘူမကဝိပါကဝေဒနာနမ္ပိ၊ တေဘူမကဝိပါကဝေဒနာတို့အားလည်း။ သဟဇာတမနောသမ္ပဿသင်္ခါတော၊ သော။ သော ဖဿောသည်။ အဋ္ဌဓာ၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပစ္စယံ၊ ပစ္စည်းတရားကို။ အနုပါဒိန္ဒူပိ၊ ဥပါဒိန္ဒူ မဟုတ်သော ဖဿကိုလည်း။ (တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်အပ်သောကံသည် အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သော ဝိပါက်မဟုတ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ကြိယာ ဖဿကိုလည်း။) ဧကဓိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယာပနာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသောစကားဖြင့်။ မနောဒ္ဒါရာဝဇ္ဇနုဗ္ဗဿ၊ မနောဒ္ဒါရာဝဇ္ဇနုးဖြစ်သော ဖဿ၏။ (ဥပါဒိန္ဒူက မဟုတ်သော ကြိယာဖြစ်သော ဖဿ၏။) ပစ္စယဘာဝေါ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော။ တဉ္စ၊ ထိုစကားကိုလည်း။ မုခမတ္တဒဿနတ္ထံ၊ အကျဉ်းအမြစ်မျှကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဧတေန နယေန၊ ဤနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗဿ၊ သော။ အနန္တရဿ၊ အခြားမဲ့လည်း ဖြစ်သော။ အနနန္တရဿစ၊ အခြားမဲ့ မဟုတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဖဿဿ၊ ၏။ တဿာတဿာဝိပါကဝေဒနာယ၊ ထိုထို ဝိပါက်ဝေဒနာ၏။ ဥပနိဿယတာ၊ ဥပနိဿယ၏အဖြစ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဣတိ၊ တည်း။

ဝေဒနာပဒနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

တဏှာပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၃၂။ မမတ္တေနာတိ၊ ကား။ သမ္ပိယာယမာနေန၊ လွန်စွာချစ်ခင်မှုကိုပြုတတ်သော တဏှာကြောင့်။ အဿာဒနတဏှာယ၊ လွန်စွာ သာယာတတ်သော တဏှာကြောင့်။ (မဟာသက္ကာရံ ကရောန္တိ၌ စပ်။) ဣတိ၊ ဝုတ္တံ၊ ဟောတိ။ [ဤအဖွင့်သည် အဓိပ္ပါယ်အဖွင့်တည်း။ မမတ္တ၏သဒ္ဒတ္တကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ရေးထားသည်။]

တတ္ထ၊ ထိုစကားရပ်၌။ ပုတ္တောဝိယ၊ သားကိုကဲ့သို့။ ဝေဒနာ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၎င်း။
 ခိရာဒယောဝိယ၊ နို့ ရည်အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့။ ဝေဒနာယ၊ ၎င်း။ ပစ္စယဘူတာ၊
 အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒယော၊ ရူပါရုံအစရှိသည်တို့ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ)။
 ခိရာဒိဒါယိကာ၊ နို့ ရည်အစရှိသည်တို့ကို ပေးတတ်သော။ ဓာတိဝိယ၊ အထိန်း
 ကိုကဲ့သို့။ ရူပါဒိဆဋ္ဌာရမ္မဏဒါယကာ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော ၆-ပါးသော အာရုံ
 တို့ကို ပေးတတ်ကုန်သော။ စိတ္တကာရာဒယော၊ ဆန်းကြယ်သော ပန်းချီ ပန်းပု
 ရုပ်ကို ပြုလုပ်ဘတ်သူ အစရှိကုန်သော။ ဆ၊ ၆-ယောက်တို့ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗာ)။ တတ္ထ၊
 ထို ၆-ယောက်တို့တွင်။ ဝဇ္ဇော၊ ဆေးဆရာကို။ ရသာယနောဇာဝသေန၊
 ရသာယနဩဇာ၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ တဒုပတ္ထမ္ဘိတဇီဝိတဝသေန၊ ထို ရသာယန
 ဩဇာသည် ထောက်ပံ့အပ်သော အသက်၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း။ ဓမ္မာရမ္မဏဿ၊
 ဓမ္မာရုံကို။ (ဩဇာရုပ် ဇီဝိတရုပ်ဟူသော ဓမ္မာရုံကို။) ဒါယကော၊ ပေးတတ်သူ
 ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

အာရမ္မဏပစ္စယော၊ အာရမ္မဏပစ္စည်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇမာနဿ၊ ဖြစ်ဆဲပစ္စယုပ္ပန်
 တရား၏။ အာရမ္မဏမတ္တမေဝ၊ အာရုံမျှသည်သာ။ ဟောတိ။ ဥပနိဿယော
 ဝိယ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းကို ကဲ့သို့။ ဥပ္ပါဒကော၊ ဖြစ်စေတတ်သည်။ န
 (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပါဒကဿ၊ ဖြစ်စေတတ်သော။ ဥပ-
 နိဿယဿေဝ၊ ဥပနိဿယ၏သာ။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဧကဓာဝါတိ၊ ဟူ၍။
 (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဥပနိဿယေန၊ ဥပနိဿယပစ္စည်းဖြင့်။
 အာရမ္မဏပနိဿယော၊ အာရမ္မဏပနိဿယပစ္စည်းကို။ သင်္ဂဟိတော၊ သိမ်းယူ
 အပ်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ တေန၊ ထိုအာရမ္မဏပနိဿယပစ္စည်းဖြင့်။ အာရမ္မဏဘာဝေ-
 န၊ အာရမ္မဏ၏အဖြစ်ဖြင့်။ တံသဘာဝေါ၊ ထိုအာရုံသဘောရှိသော။ အညောပိ၊
 အာရမ္မဏပနိဿယပစ္စည်းမှ တပါးလည်း ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏဘာဝေါ၊
 အာရမ္မဏ၏အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒီပိတော၊ ပြုအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ဥပနိဿယဝသေနေဝ၊ ဥပနိဿယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်သာ။ ပစ္စယ-
 ဘာဝေါ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိ-
 တဗ္ဗော။ [မဓုဒီကာ၌ “တေနာတိ အာရမ္မဏပနိဿယေန” ဟု ဖွင့်၏။ ထိုအဆို
 အလို တေနစ နောက်၌ “အာရမ္မဏဘာဝေန” ဟု ပါဟန် မတူ။]

ယသ္မာဝါတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်။ (ဒဿေတိ ခွဲစပ်။) ကေဝလံ၊
 ဒုက္ခဥပေက္ခာ မဖက် သက်သက်။ ဝါ၊ ကုသိုလ်စသည်မဖက် သက်သက်။ ဝိပါက-
 သုခဝေဒနာဇင်၊ သည်သာ။ (တဏှာယ၊ ၎င်း။ ဥပနိဿယပစ္စယော၊ သည်။) န
 (ဟောတိ)၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်သေး။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ တိဿောပိ၊ ၃-ပါးလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာတို့သည်။ (သာမည။) ဝိပါကာ၊ ဝိပါက်
 ဝေဒနာတို့သည်။ (ဝိသေသ။) ဝိသေသေန၊ အထူးအားဖြင့်။ တဏှာယ၊ ၎င်း။

ဥပနိဿယပစ္စယော၊ ဟောတိ။ အဝိသေသေန၊ အထူး မမ၊ သာမညအားဖြင့်။ ဣတရာစ၊ ဝိပါက်ဝေဒနာမှ တပါးသော ဝေဒနာတို့သည်လည်း။ (တဏှာယ၊ ဥပနိဿယပစ္စယော၊ ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။

ဥပေက္ခာပန ။ပေ။ ဘာသိတာတိ(တ္ထေ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (အဓိပ္ပါယ် ဝိစိတံ။) တသ္မာ၊ ထိုသို့ ဥပေက္ခာ၏ငြိမ်သက်သည့်အတွက် သုခဟူ၍ ဆိုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သာပိ၊ ထိုဥပေက္ခာဝေဒနာသည်လည်း။ ဘိယျော၊ အလွန်။ ဣစ္ဆာနဝသေန၊ လိုချင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ တဏှာယ၊ ၏။ ဥပနိဿယော၊ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိအယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပါယ်၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခာကို။ (သာမည။) အကုသလဝိပါကဘူတာ၊ အကုသလဝိပါက် ဖြစ်၍ ဖြစ်သော ဥပေက္ခာကို။ (ဝိသေသ။) အနိဋ္ဌတ္တာ၊ အနိဋ္ဌဝေဒနာ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၌။ အဝရောဓေတဗ္ဗာ၊ သက်ဝင်စေထိုက်၏။ ဣတရာ၊ အကုသလဝိပါကဥပေက္ခာမှ တပါးသော ကုသိုလ်စသည်တို့နှင့်ယှဉ်သော ဥပေက္ခာကို။ ဣဋ္ဌတ္တာ၊ ဣဋ္ဌဝေဒနာ ၏အဖြစ်ကြောင့်။ သုခေ၊ သုခဝေဒနာ၌။ (အဝရောဓေတဗ္ဗာ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုဥပေက္ခာသည်။ ဒုက္ခံဝိယ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို ကဲ့သို့၎င်း။ သုခံ ဝိယစ၊ သုခဝေဒနာကိုကဲ့သို့၎င်း။ ဥပနိဿယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တံ၊ သက္ကာ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာတိ ဝစနေန၊ ဟူသောစကားဖြင့်။ သဗ္ဗဿ၊ အဝိတရာဂ ဝိတရာဂ အလုံးစုံသော။ ဝေဒနာဝတော၊ ဝေဒနာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)။ ပစ္စယဿ၊ ဝေဒနာတည်းဟူသော ပစ္စည်း၏။ အတ္ထိတာယ၊ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တဏှပုတ္တိပ္ပသင်္ဂေ၊ တဏှာ၏ ဖြစ်ခြင်း၌ လျဉ်းပါးဘွယ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) တံနိဝါရဏတ္ထံ၊ ထို တဏှပုတ္တိပ္ပသင်္ဂ်ကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝေဒနာပစ္စယာ စာပီတံ အာဒိ၊ သော။ (ယံ ဝစနံ အတ္ထိ၊ တံ ဝစနံ၊ သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ အနုသယသဟာယာ၊ အဝိဇ္ဇာနုသယ၊ တဏှာနုသယဟူသော အဖော်ရှိသော။ ဝေဒနာ၊ သည်။ တဏှာယ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝစနဿ၊ ဤသို့သော စကားတော်၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အတိပ္ပသင်္ဂံနိဝတ္တနံ၊ ဝေဒနာဖြစ်တိုင်း တဏှာ ဖြစ်ခြင်း၏ အလွန် ကပ်ငြိ လျဉ်းပါးဘွယ်ကို တားမြစ်ခြင်းကို။ ကာတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာနန၊ မတတ်ကောင်းသည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ န၊ မတတ်ကောင်းသည် မဟုတ်တတ်ကောင်းသည်သာ။ (ကသ္မာ)။ ဝဇ္ဇကထာယ၊ ဝဋ်ကိုဆိုကြောင်း စကား၏။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဝဇ္ဇဿ၊ ဝဋ်၏။ အနုသယဝိရဟေ၊ အနုသယမှ ကင်းသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၌။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ အနုသယသဟိတာ ယေဝ၊

အနုသယနှင့်တကွဖြစ်သော ဝေဒနာသည်သာ။ ပစ္စယော၊ တဏှာ၏အကြောင်း
 သည်။ (ဟောတံ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္တတော၊ သာမတ္တိယတ္ထအားဖြင့်။ ဧတံ
 (အတ္တဇာတံ)၊ ဤအနက်သည်။ ဝါ၊ ဤအနက်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊
 ဆိုလိုသည်။ ဟောတံ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

အထဝါ၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာတံ၊ ဟူသော စကားတော်
 ၏။ အနုဝတ္တမာနတ္တာ၊ အစဉ်လိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစ
 ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာပစ္စယာပုဒ်က, ဝေဒနာပစ္စယာ၌ လိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။)
 အနုသယ သဟံတဝ၊ အနုသယနှင့် တကွဖြစ်သော ဝေဒနာသည်သာ။ ပစ္စ-
 ယော၊ တဏှာ၏အကြောင်းသည်။ (ဟောတံ)။ ဣတိ, ဝိညာယတံ။ စ၊ ဆက်။
 ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာတံ ဧတ္ထ၊ ဟူသောဤပါဌ်၌။ ဝေဒနာပစ္စယာ ဝေ၊
 ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းကြောင့်သာ။ တဏှာ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတံ)။ ဝေဒနာ-
 ယ၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ (တဏှာ၊ သည်။) န (သမ္ဘဝတံ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 အယံ နိယမော၊ ဤ ဝေသဒ္ဓါဖြင့် အမြဲသတ်မှတ်ခြင်းကို။ ဝိညာယတံ။ ဝေဒနာ-
 ပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ တဏှာ၊ သည်။ ဟောတံဝေ၊ ဖြစ်သည်သာ။ (ဖြစ်ရမည်သာ။)
 ဣတိ (အယံနိယမော၊ ကို)။ န (ဝိညာယတံ)။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတိပ္ပု-
 သင်္ဂေ၊ ဝုသီမန္တ ပြာဟုဏတို့အတွက် တဏှာဖြစ်လေမည်လော ဟု အလွန်
 လျဉ်းပါးဘွယ်သည်။ နတ္ထိ ဝေ၊ မရှိတော့သည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဝုသီမတောတံ၊ ကား။ ဝုသီတဝတော၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မဂ္ဂဗြဟ္မ
 စရိယ ရှိသော။ ဝုသီတ ဗြဟ္မစရိယဝါသဿ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မဂ္ဂဗြဟ္မ
 စရိယဝါသရှိသော။ (ပြာဟုဏဿ ၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကား အနက်။

အထဝါ ။ ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစ၌ အဝိဇ္ဇာ
 ပစ္စယာပုဒ်က ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တလျှောက်လုံးကို လိုက်ပါလာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၌လည်း “အဝိဇ္ဇာနုသယနှင့် တကွဖြစ်သော ဝေဒနာသာလျှင်
 တဏှာ၏ အကြောင်း ဖြစ်၏”ဟု သိနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “ဝေဒနာကြောင့် တဏှာ
 ဖြစ်၏”ဟု ဆိုရာဝယ် တဏှာ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း၌ အဝိဇ္ဇာနုသယမကင်းသော ဝေဒနာ
 သည် အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် ကေန်ပါ၏ဟု အမြဲ သတ်မှတ်နိုင်၏။ သို့သော် “ဝေဒနာ
 အကြောင်းရှိတိုင်း တဏှာအကျိုး ဖြစ်ရမည်သာ”ဟု အမြဲသတ်မှတ်၍ မဖြစ်ပါ။

ဝုသီမတော။ ။ ဝုသီမိတ္ထ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီ။ ဣတိ, ဝုသိ။ (ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော
 မဂ္ဂ ဗြဟ္မစရိယ။) ဝုသိ ယဿ အတ္တိတိ ဝုသီမာ၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော မဂ္ဂ ဗြဟ္မ
 စရိယရှိသော ရဟန္တာ။ ဤ အနက်ကို ပြလို၍ “ဝုသီမတော”ကို “ဝုသီတဝတော”ဟု
 မန္တပစ္စည်းကို ဝန္တပစ္စည်းဖြင့် လဲ၍၎င်း, ဝုသိ၌ ဝသဓာတ် ကံဟော ဣပစ္စည်းကို
 အတိတ်အနက် ထင်ရှားအောင် “ဝုသီတ”ဟု၎င်း သဒ္ဓတ္ထဖွင့်ပြီးလျှင် “ဝုသိ”အရ မဂ္ဂ
 ဗြဟ္မစရိယဝါသကို ယူပါ—ဟု သိစေလို၍ “ဗြဟ္မစရိယဝါသ”ဟု အဘိဓမ္မာကို
 ဖွင့်သည်။ [ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ— ဟူသော ပါဠိတော်ကို မှီ၍ ဖွင့်ခြင်းတည်း။]

ဝါ၊ တနည်း။ ဝုဿတိ၊ ကျင့်သုံးအပ်ဆဲ။ ဣတိ၊ ဤ စနတ္ထကြောင့်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်ကို။ ဝုသိတိ၊ ဝုသိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ တေဿ၊ ဤရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝုတ္တော၊ ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော။ သော၊ ထိုမဂ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဝုသိမာ၊ ဝုသိမာ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အဂ္ဂုဖလံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ ပရိနိဋ္ဌိတဝါသတ္တာ၊ ပြီးပြီးသော ကျင့်သုံးခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုသိတိ၊ ဝုသိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ တေဿ၊ ဤရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ တံ၊ ထို ကျင့်သုံးအပ်ပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ သည်။) ဝုသိမာ၊ မည်၏။

တဏှာပဒနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတ၊ ပြီ။

ဥပါဒါနပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၃၃။ သဿတော အတ္တာတိဣဒံ၊ ဟူသော စကားကို။ (ဝုတ္တံ ဌိစပ်။) ပုရိမဒိဋ္ဌိံ ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိကို။ ဥပါဒိယမာနံ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ ယူတတ်သော။ ဥတ္တရဒိဋ္ဌိံ ၊ နောက်၌ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိကို။ နိဒဿေတံ၊ နိဒဿန နည်းအားဖြင့် ညွှန်ပြခြင်း အကျိုးငှါ။ (ဥပမာပြခြင်း အကျိုးငှါ။) (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်၏။ သော ဒိဋ္ဌိ၊ ဤ သဿတော အတ္တာ ဟူသော ဒိဋ္ဌိသည်။ ဒဋ္ဌိကရဏဝသေန၊ ခိုင်မြဲ အောင်ပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ပုရိမံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော အတ္တဒိဋ္ဌိကို။ ဥတ္တရာ၊ နောက်၌

ဝုဿတိတိဝါ။ ။ ဤနည်း၌ “ဝုသိ” အရ ကျင့်သုံးအပ်ဆဲမဂ်ကို ယူ၍ ထိုမဂ် ရှိသောရဟန္တာကို “ဝုသိမာ” အရ ယူစေလိုသည်။ ထို “မဂ်ရှိ” ဟူရာ၌ ရဟန္တာ အဖြစ် ရောက်သောအခါ အတိတ် ကျင့်သုံးအပ်ပြီး အနေဖြင့် ရှိခြင်းကို ယူလေ့ရှိ၍ “သော တေဿ ဝုတ္တော” ဟု အတိတ်အနက်ကို ဟောသော ဝုတ္တောပုဒ်ကို အပိုထည့်၍ ပြသည်။

အဂ္ဂုဖလံဝါ။ ။ ဤနည်း၌ကား “ဝုသိယိတ္တာတိ ဝုသိ” ဟု ပြု၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ယူရသည်။ ထိုသို့ ယူသောအခါ “ဝုတ္တောဟု အပိုထည့်စရာ မလိုတော့။ ထို့ကြောင့် “တံ တေဿ အတ္ထိ” ဟု ရိုးရာအတိုင်း ဝိဂ္ဂဟကို ပြသည်။ “ဝုသိ တေဿ အတ္ထိတိ ဝုသိမာ” ဟု ပြပါ။ [စာအုပ်တို၌ “ဝုသိမတော” ဟု ရှိသော်လည်း ဂါထာဖြစ်၍ “ဆန္ဒာနိရက္ခဏ ဒိဿ” ဟု ထင်သည်။]

သဿတော အတ္တာတိ ဣဒံ ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ဒိဋ္ဌပါဒါန်ကို ပြပြီးနောက် “သဿတော အတ္တာစ လောကောစ” ဟု ပုံစံထုတ်၏။ ထိုပုံစံသည် ဒိဋ္ဌပါဒါန်အတွက် ပုံစံဖြစ်နိုင်ပါ၏လောဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “သဿတော။ ပေ။ ဝုတ္တံ” ဟု မိန့်သည်။ ထိုပုံစံသည် ဒိဋ္ဌပါဒါန်အတွက် ပုံစံမဟုတ်ပါ။ ရှေးရှေး ဒိဋ္ဌိကို နောက်နောက် ဒိဋ္ဌိက ခိုင်မြဲစွာယူပုံကို နိဒဿနနည်းအားဖြင့် ပြအပ်သောပုံစံသာ ဖြစ်ပါသည်။ ဟူလို။

ဖြစ်သည်။ (ဟုတော၊ ရှိ။) ဥပါဒိယတိ ယထာ၊ စွဲမြဲစွာ ယူတတ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ နတ္ထိ ဒိန္နန္တိ အာဒိကာပိ၊ နတ္ထိ ဒိန္နံအစရှိသော ဒိဋ္ဌိသည်လည်း။ (ဒဋ္ဌိ-ကရဏ ဝသေန၊ ပုရိမံ၊ ဥတ္တရာ၊ ဥပါဒိယတိ။) ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။
 [“ကသွာ။ပေ။ ဝိညာယတိ။ ဟိ(ယသွာ)။ပေ။ဝိညာယတိ” ဟုလည်း ပေးပါ။]

ပန၊ ဆက်။ အတ္တဂ္ဂဟဏံ၊ အတ္တဟုယူခြင်းသည်။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊ သဿတော အတ္တာဟူသော ဤစကားသည်။ ဒိဋ္ဌုပါဒါန-ဒဿနံ၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်ကို ပြုကြောင်းစကားသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတံ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဝါ၊ တနည်း။ လောကော စာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ (ဥတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ ဧဝံ။) အတ္တဂ္ဂဟဏ ဝိနိမုတ္တံ၊ အတ္တဟု ယူခြင်းမှလွတ်သော။ ဂဟဏံ၊ ယူကြောင်း ဖြစ်သော။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနဘူတံ၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်ဖြစ်သော အယူကို။ ဣဓ၊ ဤ သဿ တော အတ္တာစ လောကောစဟူသော ပါဠိရပ်၌။ ပုရိမဒိဋ္ဌိ ဥတ္တရာဒိဋ္ဌိ ဝစနေဟိ၊ ပုရိမဒိဋ္ဌိ၊ ဥတ္တရာဒိဋ္ဌိ သဒ္ဓါတို့ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန၊ ကား။ ဓမ္မသင်္ခေပဝိတ္တာရော၊ ဓမ္မသင်္ခေပ ဓမ္မဝိတ္တာရတွင်။ (သင်္ခေပတော၊ ဝိတ္တာရတော တို့၌စပ်။) 'သင်္ခေပတော၊ ကာမုပါဒါန်၏ အကျဉ်းအားဖြင့်။ တဏှာဒဋ္ဌတ္တံ၊ တဏှာ၏ခိုင်မြဲသည်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ သင်္ခေပတော၊ ကာမုပါ ဒါန်မှ ကြွင်းသော ဥပါဒါန် ၃-ပါးတို့၏ အကျဉ်းအားဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိမတ္တမေဝ၊ ဒိဋ္ဌိ မျှသည်သာ၎င်းတည်း။ ဝိတ္တာရတော ပန၊ အကျယ်အားဖြင့်ကား။ (အဋ္ဌသတ-ပုဘေဒါယပိ တဏှာယ ဒဋ္ဌဘာဝေါ၊ ဒသဝတ္ထုကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ သုဒ္ဓိပရာမသနံ၊ ဝိသတိဝတ္ထုကာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဌ် တို့၌ စပ်။) ဣတိဧဝံ၊ သို့။ ဓမ္မသင်္ခေပဝိတ္တာရတော၊ ဓမ္မသင်္ခေပ ဓမ္မဝိတ္တာရထည်းမှ။ သင်္ခေပံ၊ ကို၎င်း။ ဝိတ္တာရဉ္စ၊ ကို၎င်း။ နိဒ္ဒါရေတိ၊ ထုတ်ဆောင်၏။ ဝါ၊ နိဒ္ဒါရဏပြု၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မသင်္ခေပဝိတ္တာရေတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ နိဒ္ဒါရဏော၊ နိဒ္ဒါရဏ အနက်၌။ ဘုမ္မံ၊ သတ္တမိဝိဘတ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

အတ္တဂ္ဂဟဏံ ပန။ပေ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ။ “ သဿတော အတ္တာစ ” ဟု အတ္တစွဲလမ်းမှုသည် အတ္တဝါဒုပါဒါန်သာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ သဿတော အတ္တာစ ” စသော စကားသည် ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၏ ပုံစံပြစကား မဟုတ်ဟု မှတ်ပါ။ [ဤနည်း၌ “ပုရိမဒိဋ္ဌိ ဥတ္တရာဒိဋ္ဌိဟူသော စကားတို့သည် အတ္တဝါဒုပါဒါန်ကိုပြသော စကားတို့တည်း” ဟု မှတ်ပါ။]

လောကောစာတိဝါ။ ။ (တနည်း) “ သဿတော အတ္တာစ လောကောစ ” ဟု အတ္တလောက၂-မျိုးကိုပြရာ၌ အတ္တာစဖြင့် အတ္တဝါဒုပါဒါန်၏ ပုံစံကို ပြပြီးလျှင် လောကောစအရ၌ အတ္တစွဲလမ်းမှုကိုမယူဘဲ ရုပ်ကို အတ္တဟု ယူလျှင် နာမ်နွှာ ၄-ပါးကို လောကဟု ယူနိုင်သောကြောင့် ထို သဿတော လောကောစဖြင့် ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၏ ပုံစံပြ ဖြစ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “ အာဒိသု ဟိ ပုရိမဒိဋ္ဌိ ဥတ္တရာဒိဋ္ဌိ ” ဟူသော စကားတို့ဖြင့် ဒိဋ္ဌု ပါဒါန်ကို ပြသော စကားဖြစ်၏-ဟု တနည်း သိနိုင်ပါသည်။

ပကတိအဏု အာဒိနံ၊ ပကတိ၊ အဏုမူ အစရှိသည်တို့ကို။ သဿတဂ္ဂါဟ-
 ပုဗ္ဗံမော၊ မြဲ၏ဟု ယူခြင်းလျှင် ရှေ့သွားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ (အတ္တဂ္ဂါဟော
 ဌ်စပ်။) သရီရဿ၊ ကိုယ်ကို။ ဥစ္ဆေဒဂ္ဂါဟ ပုဗ္ဗံမော၊ ပြတ်၏ဟု ယူခြင်းလျှင်
 ရှေ့သွားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ (အတ္တဂ္ဂါဟော ဌ်စပ်။) တေသံ၊ ထိုသဿတ
 ဂါဟ ဥစ္ဆေဒဂါဟတို့၏။ [တေသန္တိ ယထာဝုတ္တ သဿတုစ္ဆေဒဂါဟာနံ၊
 အနု။ မဇ္ဈိကား “တေသံ အဏုပကတိ သရီရနံ” ဟု အာရုံကို စွဲလေသည်။]
 သာမိဘူတော၊ အရှင်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ [ထိုအယူတို့ကို ပြုစီမံတတ်သောကြောင့်
 အတ္တကို “သာမိ” ဟု ဆိုသည်။] ကောစိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော။ သဿတော(ဝါ)၊
 မြဲသည်မူလည်း ဖြစ်သော။ ဥစ္ဆိဇမာနောဝါ၊ ပြတ်သည်မူလည်း ဖြစ်သော။
 အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္တဂ္ဂါဟော၊ အတ္တဟု ယူခြင်း
 သည်။ (အတ္တဝါဒုပါဒါနံသည်။) ကဒါစိ၊ တစ်ခုတစ်ခု။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တတ်
 သေး၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထို အနည်းငယ်ဖြစ်မှုကို တားမြစ်လိုသောကြောင့်။)
 ယေဘုယျေနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဝါ၊ တနည်း။ ယေဘုယျေနာ-
 (တိ)၊ ဟူသောပုဒ်ကို။ [ဣတိပါသျှင် ကောင်း၏။ မပါသောကြောင့် ထည့်ပေး
 ရသည်။] ပဌမံ အတ္တဝါဒုပါဒါနန္တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောဝါကျနှင့်။ သမ္ပန္နော၊
 စပ်ရခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။

ဂဟိတပုဋိသန္တိကဿ၊ ယူအပ်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊
 သည်။ ဘဝနိကန္တိယာ၊ ဘဝနိကန္တိ၏။ (ဘဝကို တပ်နှစ်သက်တတ်သော
 တဏှာ၏။) ပဝတ္တိတဗ္ဗတ္တာ၊ ဖြစ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘဝရာဂဇဝန-
 ဝီထိ၊ ဘဝရာဂ ဇောဝီထိသည်။ (ဘဝနိကန္တိက ဇောဝီထိသည်။) သဗ္ဗပဌမံ၊

ပကတိ။ပေ။ အတ္တဂ္ဂါဟော ။ ။ [ပကတိ၊အဏုတို့ကို အဋ္ဌသာလိနီ ဘာသာဋီကာ
 မူလဋီကာနိဿယ၊ သမဝါယအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ထို ပကတိ- အဏုမူ စသည်တို့ကိုပင်
 မြဲ၏ဟု ယူသော သဿတဒိဋ္ဌိအယူသည်၎င်း၊ အမိဝမ်း၌ ကိုယ်ကောင်ကလေးအဖြစ်ဖြင့်
 ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထိုကိုယ်ကောင်ကလေးသည် ခဏတိုင်း ပျက်၏ဟု ယူသော ဥစ္ဆေဒအယူ
 သည်၎င်း ရှေ့သွားဖြစ်၏။ ထိုနောက်မှ အတ္တအယူဖြစ်သည်။ ဤအလို ဒိဋ္ဌပါဒါနံက
 ရှေ့ အတ္တဝါဒုပါဒါနံက နောက်ကျသော်လည်း ထို အယူမျိုးကား တစ်ခုတစ်ခု ဖြစ်၏။
 ထို့ကြောင့် ထိုအယူကို တားမြစ်လိုသည့်အတွက် အဋ္ဌကသာ၌ “ယေဘုယျေန” ဟု
 မိန့်ရသည်-ဟူလို။

ယေဘုယျေန ဝါ ။ပေ။ သမ္ပန္နော ။ ။ ရှေ့နည်း၌ “ယေဘုယျေန” ကို အနီး
 ဖြစ်သော “အတ္တဂ္ဂါဟပုဗ္ဗံမော သဿတုစ္ဆေဒဂါဟိနိဝေသော” ၌ စပ်စေလိုသော
 ကြောင့် ထိုယေဘုယျေနဖြင့် ပယ်ဘို့ရန် တစ်ခုတစ်ခု အတ္တဂ္ဂါဟ(အတ္တဒိဋ္ဌိ) က နောက်မှ
 ဖြစ်တတ်ပုံကို ပြနေရသည်။ ဤနည်း၌ကား ယေဘုယျေနကို “ပဌမံ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ”
 စသော အဆုံးဝါကျနှင့် စပ်ရသောကြောင့် တစ်ခုတစ်ခု အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၏ နောက်မှ
 ဖြစ်ပုံကို ပြဘွယ် မလိုတော့။

အလုံးစုံသောဝိထိတို့၏ ရှေးဦးစွာ။ ယဒိပိ ပဝတ္တတိ၊ အကယ်၍မူလည်း ဖြစ်ပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း။ သော ဘဝရာဂေါ၊ ထိုဘဝရာဂသည်။ တဏှာဒဠတ္တံ၊ တဏှာ၏ ခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်သည်။ န ဟောဟိ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မညမာနော၊ မှတ်ထင်သည်။ (အဆင်မှားသည်။)(ဟုတော) ကာမုပါဒါနဿ၊ ၏။ ပဌမပုတ္တံ ၊ ပဌမဖြစ်ခြင်းကို။ (သင်္ဂဟကာရော) န အာဟ၊ မဆိုခဲ့။ ပန၊ ဆက်။ တဏှာ ကာမုပါဒါနန္တိ၊ တဏှာ ကာမုပါဒါနံ ဟူ၍။ ဝိဘာဂဿ၊ ခွဲခြားခြင်းကို။ အကရဏော၊ မပြုခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) သဗ္ဗာပိ၊ သော။ တဏှာ၊ သည်။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါနံတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တဿ၊ ထိုကာမုပါဒါနံ၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဈတာ၊ အရဟတ္တမဂ်သည် သတ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ သင်္ဂဟကာရေန၊ ဝုတ္တာ။) [နောက်ဝါကျကို လိုက်စေ၍ ပေးသည်။] (တဏှာ ကာမုပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝိဘာဂဿ၊ ကို။) ကရဏော၊ ပြုခြင်းသည်။ (သတိ)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ကာမရာဂတော၊ ကာမ ရာမှ။ အညာပိ၊ အခြားလည်းဖြစ်သော။ တဏှာ၊ သည်။ ဒဠဘာဝံ၊ ခိုင်မြဲ သည်၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်သည်။ (သမာနာ၊ သော်။) ကာမုပါဒါနံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ၏။ အရဟတ္တမဂ္ဂဝဇ္ဈတာ၊ ကို။ ဝုတ္တာ။

ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဘူတာ၊ ဥပါဒါနံတို့၏ ဖြစ်ရာဋ္ဌာနဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တု- ပွါဒါ၊ စိတ္တုပွါဒိတို့သည်။ (လောဘမူ စိတ္တုပွါဒိ၊ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ် စိတ္တုပွါဒိတို့ သည်။) ဝိသယော၊ ဝိသယတည်း။ ပညုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ အာလယော၊ ကပ်ငြိတယ်တာရာဘည်း။ တတ္ထ၊ ထို ၅-ပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌။ ရမတိ၊ မွေ့လျော်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာလယရာမာ၊ အာလယရာမာ မည်၏။ ပဇာ၊ သတ္တဝါအပေါင်းတည်း။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ သာ အာလယရာမ- တာ၊ ထို ကပ်ငြိတယ်တာရာ ၅-ဖြာသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌ မွေ့လျော်တတ် သည်၏အဖြစ်သည်။ သကသန္တာနေစ၊ မိမိ၏ခန္ဓာအစဉ်၌၎င်း။ ပရသန္တာနေစ၊ သူတပါး၏ခန္ဓာအစဉ်၌၎င်း။ ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

သော ပန ဘဝရာဂေါ ။ပေ။ မညမာနော။ ။တဘဝ၌ ဘာနိကန္တိ (ဘဝရာဂ လောဘဇော) သည် ရှေးဦးစွာဖြစ်၏။ သို့သော် အဋ္ဌကထာဆရာက ထို ဘဝရာဂကို ကာမုပါဒါနံ ဖြစ်လောက်အောင် တဏှာဒဠတ္တ မဟုတ် ဟု အဆင်မှားသောကြောင့် တဘဝ၌ ကာမုပါဒါနံက စ၍ဖြစ်ပုံကို မဆိုဘဲ ကာမုပါဒါနံက နောက်ဆုံးဖြစ်ပုံကို ဆိုလေသည်။ [မညမာနောဖြင့် အဋ္ဌကထာအယူကို ဒီကာဆရာက မနှစ်သက်ကြောင်း ပြသည်။ ဒီကာဆရာကား “ဘဝရာဂဟူသော ဘဝနိကန္တိကိုလည်း သူ့ဆိုင်ရာ၌ ဒဠ ဖြစ်၏”ဟု ယူသည်။ ထိုသို့ ယူကြောင်းကို “တဏှာ ကာမုပါဒါနန္တိ ပန ။ပေ။ အရဟတ္တ- မဂ္ဂဝဇ္ဈတာ ဝုတ္တာ ” ဟူသော စကားဖြင့်ပြသည်။]

ဥပနိဿယဝစနေန၊ ဥပနိဿယသဒ္ဓါဖြင့်။ အာရမ္မဏာနန္တရပကတူပ-
နိဿယာ၊ အာရမ္မဏူပနိဿယ အနန္တရပနိဿယ ပကတူပနိဿယတို့ကို။
ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနန္တရပစ္စယာဒိနမ္ပိ၊ အနန္တရပစ္စည်း
အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ သင်္ဂဟော၊ သိမ်းယူခြင်းသည်။ ကတောဟောတိ။

ဥပါဒါနပဒနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဘဝပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၃၄။ ဖလဝေါဟာရေန၊ အကျိုး၏ အမည်အားဖြင့်။ (အကျိုး၏အမည်ကို
အကြောင်း၌တင်စားသော ဖလပစာရအားဖြင့်။) ကမ္မဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝကို။
ဘပေါတိ၊ ဘဝဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပပတ္တိဘဝနိဗ္ဗစန-
မေဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၏ ဝိဂြိုဟ်သည်ပင်။ (ဘဝတိ ဟူသော ဝိဂြိုဟ်သည်ပင်။)
ဒွယဿပိ၊ ၂-ပါးအပေါင်းဖြစ်သော ဘဝ၏လည်း။ ဝါ၊ ဘဝနှင့်လည်း။
သာဓာရဏံ၊ ဆက်ဆံသည်ကို။ ကတော၊ ၍။ ဝဒန္တော၊ ဆိုလိုသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်။ ဘဝတိတိ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ [ဤ၌
“ဘဝတိတိ” ဟူသော ကတ္တုသင်္ဂဟဖြင့် ဘဝ ၂-မျိုးလုံးကို ရအောင်ဖွင့်
သော်လည်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ ပညာဘူမိနိဒ္ဒေသ ဘဝအဖွင့်၌ကား ကမ္မဘဝ
အတွက် “ဘဝတိ တေသ္မာတိ ဘဝေါ” ဟု အပါဒါနသာဓနပြု၏။]

ဘဝံ ဂစ္ဆတိတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ နိပ္ပါဒနဖလဝသေန၊ အကျိုးကိုဖြစ်စေ
ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အတ္တနေော၊ မိမိဟူသောကံ၏။ ပဝတ္တိကာလေ၊ ဖြစ်ရာအခါ၌။
ဘဝါဘိမုခံ၊ ဘဝသို့ ရှေးရှုသည်။ ဟုတော၊ ဖြစ်၍။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ
အတ္တော၊ နက်။ ဝါ၊ တနည်း။ နိဗ္ဗတ္တနမေဝ၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်းကိုပင်။ တွေ့။

နိပ္ပါဒနဖလဝသေန ။ ။ ဖလဿ ဥပါဒါနသမတ္တတာ—အနု။ [နိပ္ပါဒနနှင့်
ဖလကို ရှေးနောက်ပြန်၍ အနက်ယူ၍—ဟု သိစေလိုသောကြောင့် ဤသို့ အနုဋီကာ
ဖွင့်သည်။] နိပ္ပါဒနကိုလည်း ဥပါဒါနအနက်ဟောဟု ယူစေလိုသည်။ ကမ္မဘဝဟူသော
ကံသည် မိမိဖြစ်ခိုက်၌ ဘဝ တခုသို့ ရှေးရှုနေသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ကံပြုသူက ဘဝသို့
ရှေးမရှုသော်လည်း ကံကအကျိုးပေးဘို့ရန် ဆိုင်ရာဘဝသို့ ရှေးရှုနေသည်၏အဖြစ်ဖြင့်
ဖြစ်နေသည်—ဟုလို။ ထို့ကြောင့် “ဘဝံ ဂစ္ဆတိ၊ ဘာသို့ ရောက်တတ်သောကံ” ဟု
ဖွင့်သည်။

နိဗ္ဗတ္တနမေဝ ဝါ ။ ။ ဤနည်း၌ကား ကံ၏ဘဝကို ဖြစ်စေနိုင်သော သတ္တိကိုပင်
“ဘဝံ ဂစ္ဆတိ” အရ “ဘဝသို့ သွားတတ်သည်” ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် “ဘဝံ
ဂစ္ဆတိ” ၌ “ဘဝဂမန” ဟူသည် ဘဝကို ဖြစ်စေခြင်းပင်တည်း။ [နိဗ္ဗတ္တနံ နိပ္ပါဒနံ၊
ဖြစ်စေခြင်း။—အနု။]

ဤ ဘဝံ ဂစ္ဆတိ ဟူသော ပါဠိ၌။ ဂမနံ၊ ဂမနဟူ၍။ အဓိပေတံ၊ အလိဂ္ဂိအပ်၏။
 ကြိယဒီကာအဖွင့်ကိုကြည့်လျှင် “ဘဝံ ဂစ္ဆတိ” ဟူသော အဋ္ဌကထာ၌ ရှိထိုက်၏။
 “ဂမေတိ စ” ဟု ရှိဘွယ်မလိုတော့။ ဘာကြောင့်နည်း။ ဂစ္ဆတိအရ ဖြစ်စေခြင်း
 အနက်ကိုဖွင့်သောကြောင့်၎င်း၊ ဖြစ်စေခြင်းဟူသည် ဘဝသို့သွားခြင်း ရောက်
 ခြင်းနှင့် အဓိပ္ပါယ်တူသောကြောင့်၎င်းတည်း။]

သညာဝတံ ဘဝေါ သညာဘဝေါတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဝန္တသဒ္ဒု-
 သ၊ ဝန္တသဒ္ဒါ၏။ လောပေါ၊ ကျေခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။
 တဿ၊ ထိုဝန္တသဒ္ဒါ၏။ အတ္ထော၊ အနက်၌။ အကာရံ၊ အ အက္ခရာကို။ (အ-ပစ္စည်း
 ကို။) ကတော၊ ပြု၍။ သညာဘဝေါတိပိ၊ သညာဘဝေါ ဟူ၍လည်း။ ပါဠော၊
 ပါဠိတော်ပါဠိသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

(ယော၊ အကြင် ခန္ဓာကို။) ဝေါကိရိယတိ ပသာရိယတိ၊ ဖြန့်အပ်၏။ ဝိတ္တာ-
 ရိယတိ၊ ချဲ့အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ ထိုခန္ဓာသည်။) ဝေါကာရော၊
 ဝေါကာရ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝေါကိရဏံ၊ ဖြန့်ခြင်း။ ဝါ၊ ချဲ့ခြင်း။ ဝေါ-
 ကာရော၊ ခြင်း။ ဝါ၊ ခြင်း။ သော၊ ထို ဖြန့်အပ်ချဲ့အပ်သော ခန္ဓာကို။ ဝါ၊ ဖြန့်ခြင်း
 ချဲ့ခြင်းကို။ (ဝုတ္တေ ချုပ်။) ဧကသ္မိံ၊ တခုသောခန္ဓာ၌။ ပဝတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကော ဝေါကာရောတိ၊ ဧကော ဝေါကာရော ဟူ၍။
 (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော။ ပဒေသပသဠုပ္ပတ္တိ၊ တစိတ်တဒေသအားဖြင့်ဖြန့်အပ်
 သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ခြင်းရှိသော ခန္ဓာတည်း။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

သညာဘဝေါတိပိ ။ ။ ဤပါဠိသည် အဋ္ဌကထာ၌ရှိသော ပါဠိမဟုတ်၊ ဋီကာဆရာ
 တွေရသောပါဠိတည်း။ ထိုပါဠိ၌ “သညာ ဧတ္ထ အတ္ထိတိ သညော” ဟုပြု၍ အဿတ္ထိ
 အနက်၌ (အ) ပစ္စည်း သက်သည်။ ဥပမာ—“ ပီတိသုခံ၊ ပီတိသုခရှိသော ဈာန် ” ဟူရာ
 ဝယ် အဿတ္ထိအနက်၌ (အ) ပစ္စည်း သက်ရသကဲ့သို့တည်း။ ထို့နောက် သညောဝါ
 သညာရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော+ဘဝေါ၊ တည်း။ သညာဘဝေါ၊ ဝ။ [အကာရံ
 ကတောတိ ယထာ ပီတိသုခံ အဿ အတ္ထိတိ အတ္ထေ အကာရံ ကတော ဥပ္ပါဒေတွာ ။ ပေ။
 ဧဝံ သညာ အဿ အတ္ထိတိ သညော။—အနု။]

ဝေါကာရော။ ။ ဝိဂ္ဂိုဟ် ၂-မျိုးတွင် ပဌမဝိဂ္ဂိုဟ်၌ ချဲ့ဖြန့်အပ်သော ခန္ဓာရ၏။
 ဒုတိယဝိဂ္ဂိုဟ်၌ ချဲ့ဖြန့်ခြင်းကြိယာ ရ၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် “သော ဧကသ္မိံ ပဝတ္တတ္တာ” ၌
 သော-အရလည်း ပဌမနည်းအလို ခန္ဓာရ၍ ဧကသ္မိံ အရလည်း ခန္ဓာပင် ရသောကြောင့်
 ပဝတ္တက (ဖြစ်တတ်သော) ခန္ဓာနှင့် ဧကသ္မိံ အရ ဖြစ်ရာဌာနသည် အရ မပြားချေ။
 ထို့ကြောင့် ဌာနနှင့်ဌာန အရမကွဲပြားသော်လည်း ကွဲပြားသကဲ့သို့ တင်စားထားသော
 “အဘေဒ ဘေဒုပစာရ ” ဟု မှတ်ပါ။ [ပဝတ္တတ္တာတိ (ဟူသောပါဠိဖြင့်) ပဝတ္တက
 (ဖြစ်တတ်သောခန္ဓာ) ပဝတ္တနဌာနာနံ (ဖြစ်ရာဌာနဟူသော ခန္ဓာတို့၏) အဘေဒပိ
 ဥပစာရဝသေန ဘန္တဝိယ ကတော (ဝုတ္တန္တိ) ဒဿေတိ။—အနု။]

စေတနာသမ္ပယုတ္တာ ဝါ။ ပေ။ သင်္ဂဟိတတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ (ဝဒတိ ဌိစပ်။) အာစယဂါမိတာယ၊ ကံ ကိလေသာတို့သည် စီအပ်သော ပဋိသန္ဓိ ဂတိစုတိသို့ ရောက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကမ္မသင်္ခါတတံ၊ ကံဟု ခေါ်ဆို အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ ကံဟူသော အဘိအစုရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ [ကမ္မ- သင်္ခါတတန္တိ ကမ္မန္တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ။ ကမ္မကောဋ္ဌာသတံ ဝါ။-အနု။] ဒဿေတွာ၊ ရှိ။ ကမ္မဘဝေါ ဌိ။ သင်္ဂဟိတဘာဝံ၊ သွင်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ ပန၊ ကား။ နိပ္ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ စေတနာဝ၊ သည်သာ။ ကမ္မဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝမည်၏။ ဟိ၊ သာဓကကား။ ကမ္မဘဝေါ။ ပေ။ ကေဟိစိ သမ္ပယုတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [ကမ္မဘဝေါ၊ သည်။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ သညာက္ခန္ဓာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့နှင့်၎င်း။ ဧကေန၊ သော။ အာယတနေန၊ ဓမ္မာယတနနှင့်၎င်း။ ပေ။ ကေဟိစိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော စေတနာမှ တပါးသော စေတသိက် အချို့ တို့နှင့်၎င်း။ သမ္ပယုတ္တော၊ ၏။]

ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ဟူသည်။ တိဟိပိ၊ ၃-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တိကေဟိ၊ တိက်တို့ဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ဥပပတ္တိက္ခန္ဓာဝ၊ ဥပပတ္တိက္ခန္ဓာ တို့သာတည်း။ ယထာဟ၊ သနည်း။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ကို၎င်း။ ကာမဘဝေါ၊ ကို၎င်း။ သညာဘဝေါ၊ ကို၎င်း။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေါ၊ ကို၎င်း။ ပေ။ သင်္ဂဟိ- တော၊ သိမ်းယူအပ်ပြီ။ ဝါ၊ ရေတွက်အပ်ပြီ။ ဣတိ အာဒိ၊ သော။ (ယံ ဝစနံ၊ အတ္ထိ၊ တံ ဝစနံ၊ ဘဂဝါ) အာဟ။ ဟိ၊ လဒ္ဒဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ အနုပါဒိန္ဒူ- ကာနမ္ပိ၊ ဥပါဒိန္ဒူကမဟုတ်သော ကုသိုလ်အကုသိုလ် ကြိယာ တိဇရုပ်တို့ကိုလည်း။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။ ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ၊ သော။) ဒွါဒသဟာယတနေဟိ အဋ္ဌာရသဟိ ဓာတူဟိတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဟောတော် မူထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဝုတ္တံဌိ။ ။ “နိပ္ပရိယာယေန စေတနာဝ ကမ္မဘဝေါ”ဟူသောစကား၏ သာဓကကို ပြလို၍ “ဝုတ္တံဌိ” စသည်ကို မိန့်သည်။ ကမ္မဘဝေါ-စသည်ကား ဓာတုကထာ ဆဋ္ဌနယ နိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်တည်း။ ထို၌ “ကမ္မဘဝ”အရ စေတနာကိုယူသောကြောင့် “တိဟိ ခန္ဓေဟိ သမ္ပယုတ္တော” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်။

ဥပပတ္တိဘဝေါ။ ။ “ဥပပတ္တိ” အရ ကာမဘဝစသော တိက်၊ သညာဘဝ စသော တိက်၊ ကေဝေါကာရစသော တိက် ဤတိက် ၃-မျိုးလုံးဖြင့် ကံကြောင့် ဖြစ်ရ သော လောကီဝိပါက် နာမ်ခန္ဓာနှင့် ကမ္မဇရုပ်တို့ကိုသာ ယူရသည်။ “ယထာဟ” စသော သာဓကသည် ဝိပါက် ကမ္မဇရုပ် ခန္ဓာတို့ကိုသာ ယူပုံကိုပြသော သာဓကတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိပါက်မဟုတ် ကမ္မဇမဟုတ်သော သဒ္ဓါယတန သဒ္ဓဓာတ်ကို ချန်၍ “ကော- ဒသဟာယတနေဟိ သတ္တရသဟိ ဓာတူဟိ သင်္ဂဟိတော” ဟု ဟောတော်မူသည်။

သင်္ခါရဘဝါနံ၊ သင်္ခါရဘဝတို့၏။ ဓမ္မဘေဒတော၊ ဓမ္မအားဖြင့် ကွဲပြား ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခါရ ဝေ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရစသော သင်္ခါရတို့ကို သာ။ ပုန၊ တဖန်။ ဝါ၊ ထပ်၍။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သာတ္ထကမေဝိဒံ ပုန ဝစနန္တိ၊ ဟူသော။ ဧတံ၊ ဤစကားသည်။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ စေ၊ ဤသို့ စောဒနာအံ။ န (ယုတ္တံ)၊ မသင့်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ယုတ္တံ ဝေ၊ သင့်သည်သာ။) (ကသ္မာ၊ နည်း။) ဘဝေကဒေသဘာဝေန၊ ကမ္မဘဝဟူသော ဘဝတစ်တစ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ သင်္ခါရ နံ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ စသည်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ပရေန၊ တပါးသော စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဓမ္မဝိသေသံ၊ တရားအထူးကို။ အဂဏေတွာ၊ မရေတွက်မူ၍။ (“အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယုမူ၍” ဟု မဟာဋီကာ၌ ရှိ၏။) ပုနဝစနံ၊ တဖန် ဟောတော်မူခြင်းကို။ စောဒိတံ၊ စောဒနာအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒကာဘိလာသဝသေန၊ စောဒက၏ အလိုဆန္ဒ၏အစွမ်းဖြင့်။ သာတ္ထက မေဝိဒံ ပုန ဝစနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

သင်္ခါရဘဝါနံ ဓမ္မဘေဒတော။ ။ “သင်္ခါရ” အရ၌ ပုညာဘိသင်္ခါရစသော လောကီစေတနာသာ ရ၍ “ဘဝ” အရ၌ ထိုစေတနာအပြင် လောကီဝိပါက်နှင့် ကမ္မဇ ရုပ်များလည်း ရသောကြောင့် “ဓမ္မဘေဒတော” ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ ဓမ္မချင်း မတူ သောကြောင့် ပုနရုတ္တိဒေါသဖြင့် လျှဉ်းပါးဘွယ်မရှိရကား “သာတ္ထကမေဝိဒံ ပုန ဝစနံ” ဟု ဖြေဘွယ်မလို။ “ထို အဖြေစကားသည် အပိုသာဖြစ်၍ မသင့်” ဟု စောဒကပုဂ္ဂိုလ်က ဆိုလိုသည်။

န၊ ဘဝေကဒေသ ဘာဝေန။ ။ သင်္ခါရဟူသော စေတနာတို့သည် ကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝ ၂-မျိုးတွင် ကမ္မဘဝဟူသော တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသာ ဖြစ်၏။ ထို တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကို ဘဝဟူသော နာမည်ဖြင့် ထပ်၍ ဟောတော်မူသောကြောင့် ပုနရုတ္တိဒေါသဖြင့် လျှဉ်းပါး ဘွယ် ရှိရကား ထို ပုနရုတ္တိဒေါသကို တားမြစ်သောအားဖြင့် “သာတ္ထကမေဝ ပုန ဝစနံ” ဟု ဆိုခြင်းသည် သင့်ပါသည်—ဟူလို။

ပရေန ဝါ။ ။ ဤနည်း၌ကား စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည် သင်္ခါရအရနှင့် ကမ္မ ဥပပတ္တိ ဘဝတို့၏ အရကွဲပြားမှုကို မရေတွက်ဘဲ “ပုညာဘိသင်္ခါရေ” စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌ ထပ်၍ ဟောတော်မူပုံကိုသာ ကြည့်၏။ ထိုသို့ ကြည့်သောကြောင့် ထပ်၍ ဟောတော် မူခြင်းကို စောဒနာလိုသော အဘိလာသ (ဆန္ဒ) ဖြစ်နေ၏။ ထိုဆန္ဒကို သိသော အဋ္ဌ ကထာဆရာသည် ဘဝအရ ပုညာဘိသင်္ခါရစသော စေတနာကို ဟောတော်မူသော် လည်း ကာလချင်း မတူသောကြောင့် “ပုန ဝစနံ သာတ္ထကမေဝ” ဟု ပဌမ ဖြေ၏။ ထို့နောက် ဘဝအရ၌ စေတနာသာမက၊ စေတနာသမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့ကို ယူရသောနည်း စသော နည်းအမျိုးမျိုးကို ပြ၏။ ထို့ကြောင့် “သာတ္ထကမေဝိဒံ ပုန ဝစနံ=ဘဝကို တဖန်ထပ်၍ ဟောတော်မူအပ်သော စကားတော်သည် ကေနပင် အကျိုးရှိပါသည်” ဟု မိန့်သည်။

ကာမဘဝါဒိ နိဗ္ဗတ္တနုကဿ၊ ကာမဘဝ အစရှိသည်တို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ ကာမဘဝါဒိဘာဝေါ၊ ကာမဘဝ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ အမည်ကို။ ဖလဝေါဟာရေန၊ အကျိုး၏ အမည်အားဖြင့်။ (ဖလူပစာရ အားဖြင့်။) အဋ္ဌကထာယံ၊ ဌ။ ဝုတ္တော။

အန္တောဂမေ၊ အတွင်းဝင်ကုန်သော ဘဝတို့ကို။ ဝိသုံ၊ သီးခြား။ အဂဏေ- တွာ၊ မရေတွက်မူ၍။ အဗ္ဘန္တရဂတေ ဝေ၊ အတွင်း၌ တည်သည်တို့ကိုသာ။ ကတွာ၊ ၍။ ကာမဘဝါဒိကေ၊ ကာမဘဝ အစရှိသည်တို့ကို။ ကမ္မုပပတ္တိဘဝ- ဝသေန၊ ကမ္မဘဝ ဥပပတ္တိဘဝတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒုဂုဏေ၊ ၂-ခုတို့ကို။ ဝါ၊ ၂-ခုဖြင့် မြောက်အပ်သည်တို့ကို။ ကတွာ၊ ဆ ဘဝါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

အဝိသေသေနာတိ (ပဒဿ)၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ ဥပါဒါနဘောဒံ၊ ဥပါဒါန် ၄-ပါး အပြားကို။ အကတွာ၊ ၍။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကား အဓိပ္ပါယ်အနက်တည်း။ စ၊ ဆက်။ ဥပါဒါနဘောဒါကရဏေနဝေ၊ ဥပါဒါန် အပြားကို မပြုခြင်းကြောင့် ပင်။ ဒွါဒသပုဘောဒဿ၊ *၁၂-ပါး အပြားကို။ သင်္ဂဟဝသေန၊ သိမ်းယူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သင်္ဂဟတော ဆ ဘဝါတိ၊ သင်္ဂဟတော ဆ ဘဝါ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟ- ကာရေန) ဝုတ္တံ။

သမတ္တေန(သံ+အာပတ္တေန)၊ ကောင်းစွာ ရောက်အပ်ပြီးသော။ ဝါ၊ ပြည့်စုံ ပြီးသော။ သမာဒိန္နေန၊ ကောင်းစွာ ယူအပ်ပြီးသော။ ဝါ၊ ဆောက်တည်အပ်ပြီး သော။ ဂေါသီလေန၊ နွားတို့၏အလေ့ကြောင့်၎င်း။ ကုက္ကုရသီလေန စ၊ ခွေးတို့၏ အလေ့ကြောင့်၎င်း။ ဂုန္နံ၊ နွားတို့၏၎င်း။ ကုက္ကုရာနဉ္စ၊ ခွေးတို့၏၎င်း။ သဟ- ဗျတာ၊ အတူတကွ ဖြစ်ရသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (မဇ္ဈိမ- ပဏ္ဏာသ ကုက္ကုရဝတိကသုတ် ပါဠိတော်။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သီလဗ္ဗတုပါဒါန- ဝတော၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဈာနဘာဝနာ၊ ဈာန်ကို ဖြစ်စေ ခြင်းသည်။ (ဈာန်ရအောင် ဘာဝနာပွားခြင်းသည်။) န ဣဇ္ဈတိ၊ မပြီးစီးနိုင်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မညမာနာ၊ မှတ်ထင်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ တေန၊ ထို သီလဗ္ဗတု- ပါဒါန်ကြောင့်။ ရူပါရူပဘဝါ၊ ရူပဘဝ အရူပဘဝတို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ် နိုင်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကေစိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုကြပါသော်လည်း။ ဝက္ခမာနေန၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့ သော။ ပကာရေန၊ အပြားအားဖြင့်။ (ဣဒံ သီလဗ္ဗတံနာမစသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ၌ဆိုအပ်လတ္တံ့ သော အပြားအားဖြင့်။) ပစ္စယဘာဝတော၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သီလဗ္ဗတုပါဒါန်က ရူပ အရူပ ဘဝတို့၏အကြောင်း ဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။) တံ န ဂဟေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ စ၊ ဆက်။ အသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊

စင်ကြယ်ခြင်း၏ အကြောင်းမဟုတ်သော အကျင့်၌။ သုဒ္ဓိမဂ္ဂပရာမသနံ၊ စင်ကြယ်ခြင်း၏အကြောင်းဟု မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းသည်။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သုဒ္ဓိမဂ္ဂပရာမသနော၊ စင်ကြယ်ကြောင်းဟု မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းကြောင့်။ ရူပါ ရူပါဝစရဇ္ဈာနာနံ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဈာန်တို့ကို။ နိဗ္ဗတ္တနံ၊ ဖြစ်စေခြင်းသည်။ န န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်မဟုတ်၊ သင့်သည်သာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ န ဂဟေတဗ္ဗန္တိ၊ သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ပုရာဏ ဘာရတ သီတာဟရဏ ပသုဗန္ဓဝိဓိ အာဒိသဝနံ၊ ဗြဟ္မဏ္ဍပုရာဏ်၊ လိင်္ဂပုရာဏ်၊ ခန္ဓပုရာဏ် အစရှိသော ပုရာဏ်ကျမ်း၊ ဘာရတမင်းတို့၏ စစ်တိုက်ပွဲကို ဆိုရာ ဆိုကြောင်းဖြစ်သော ဘာရတကထာ၊ သီတာမိဖုရားကို ဒသဂိရိဘီလူး၏ ဆောင်ယူပုံကို ဆိုရာဆိုကြောင်းဖြစ်သော သီတာဟရဏကထာ၊ ယဇ်ပူဇော်မှုကို ပြုရာ၌ သားကောင်တို့ကို ဖွဲ့နှောင်ပုံအစီအရင် အစရှိသည်တို့ကို ကြားနာရခြင်းသည်။ အသဒ္ဓမ္မဿဝနံ၊ မည်၏။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ အာဒိ သဒ္ဓါဖြင့်။ အသပျရိသုပနိဿယံ၊ မသူတော်တို့ကို မှီရခြင်းကို၎င်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဘဝ၌။ အကတပုညတံ၊ ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှု မရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ အတ္တမိစ္ဆာပဏိဓိတဉ္စ၊ မိမိစိတ် မိမိကိုယ်ကို မှားယွင်းသောအရာ၌ ထားခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ သင်္ဂဏှာတိ၊ သိမ်းယူ၏။

သုဒ္ဓိမဂ္ဂပရာမသနော ။ ။ နွားတို့၏ အလေ့အကျင့်ကို ကျင့်မှုကို “သုဒ္ဓိမဂ္ဂ” ဟု မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်နေသော်လည်း ဈာန်ကိုရကြောင်း ကသိုဏ်း စသည်ကို အားထုတ်နေလျှင် ဈာန်ကို ရနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “ ရူပါ ။ပေ။ န န ယုဇ္ဇတိ ” ဟု ဆိုသည်။ စာအုပ်တို့၌ န-တပုဒ်သာ ပါသော်လည်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဒီကာ၌ “န, န” ဟု ၂-ပုဒ်ပါသည်။ ထိုသို့ပါမှလည်း တံ န ဂဟေတဗ္ဗ ဟူသောစကားနှင့် လိုက်လျောသည်။

ပုရာဏ ။ပေ။ အာဒိသဝနံ ။ ။ ပုရာ၊ ရှေးအခါ၌+ဘဝ၊ ဖြစ်သော အကြောင်းအရာတည်း။ ပုရာဏံ၊ ရာ။ ဤဝိဂြိုဟ်နှင့်အညီ ရှေးကဖြစ်ခဲ့ဘူးသော အကြောင်းအရာကို ပြသော ကျမ်းကိုလည်း “ ပုရာဏ်ကျမ်း ” ဟု ခေါ်၏။ ထို ပုရာဏ်ကျမ်းကို အနုဒီကာ၌ “ဗြဟ္မဏ္ဍလိင်္ဂခန္ဓပုရာဏာဒိ” ဟု သရုပ်ဖော်သည်။

မှတ်ချက် ။ ။ အဘယာရာမ ဆရာတော်၏ အမရကောသ နိဿယ၌ “ ပုရာဏ်ကျမ်းပေါင်း ၁၈-ကျမ်းရှိ၏” ဟု မိန့်သည်။ သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာ၊ ဂန္ဓာရမ္မ၌လာသော အာဂမဝရဿပုဒ်အဖွင့်၌ ဘာရတပုရာဏ်၊ နရသီဟပုရာဏ်တို့ကိုလည်း တွေ့ရ၏။ ဤ၌ ကား ဘာရတကို ကထာအဖြစ်ဖြင့် ယူဟန်တူသည်။

ပသုဗန္ဓဝိဓိ ။ ။ ယဇ်ပူဇော်ရာ၌ သားကောင်တို့ကို ဖွဲ့ချည်ပုံ အစီအစဉ်ကို ပြသော ကျမ်းတည်း။ [ဘူတိကာမော၊ မိမိ၏ ကြီးပွားရေးကို မြှော်တေးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သေတဝေယဇ္ဇံ၊ ဖြူပွေးသောဆိတ် စသော သတ္တဝါကို သတ်၍ ယဇ်နတ်ပူဇော်မှုကို။ အာလဘတေ၊ အားထုတ်ရာ၏။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဖြင့်။ ပသုမာရဏဝိဓာနယုတ္တော (သားကောင်ကို သတ်ခြင်းအစီအစဉ်နှင့် ယှဉ်သော) ယညဝိဓိ ပသုဗန္ဓဝိဓိ။—အနု။

တဒန္တောဂဓာ ဝေါတိ၊ ကား။ ဒုစရိတနိဗ္ဗတ္တေ၊ ဒုစရိက်ကြောင့်ဖြစ်သည် လည်းဖြစ်သော။ သုစရိတနိဗ္ဗတ္တစ၊ သုစရိက်ကြောင့်ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ တသ္မိံ ကာမဘဝေ၊ ထို ကာမဘဝ၌။ အန္တောဂဓာ ဝေါ၊ အတွင်းဝင်ကုန်သည် သာ။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ စ၊ ဆက်။ အန္တောဂဓာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ သညာဘဝ ပဉ္စဝေါကာရဘဝါနံ၊ တို့၏။ ဧကဒေသေန၊ တစိတ်တဒေသအားဖြင့်။ အန္တောဂဓတ္တာ၊ (ကာမဘဝ၌) အတွင်းဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ အပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ထို သညာဘဝ ပဉ္စဝေါကာရဘဝတို့သည်။ နိရဝသေသာ၊ အကြွင်းမရှိကုန်သည်။ (ဟုတော့)။ ကာမဘဝေ၊ ၌။ န အန္တောဂဓာ၊ အတွင်း မဝင်နိုင်ကုန်။ (သညာဘဝအရ ရူပဝိပါက် အရူပဝိပါက်တို့ကိုပါ ရသောကြောင့် ၎င်း၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ အရ၌လည်း ရူပဝိပါက်များပါ ရသောကြောင့်၎င်း အားလုံး ကာမဘဝ၌ မဝင်နိုင်၊ ကာမဝိပါက်နှင့် ကမ္မဇရုပ်ဟူသော သညာဘဝ တစိတ်နှင့် ကာမဝိပါက် ပဉ္စဝေါကာရဘဝ တစိတ်သာ ကာမဘဝ၌ အတွင်း ဝင်နိုင်သည်-ဟူလို။) ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

သပ္ပဘေဒဿာတိ၊ ကား။ သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိ မနုဿာဒိပ္ပဘေဒဝတော၊ သုဂတိ ဒုဂ္ဂတိ မနုဿ အစရှိသော*အပြားရှိသော။ (ကာမဘဝသ ၌စပ်။)

စ၊ ဆက်။ ကမေန၊ ဥပါဒါန် ၎-ပါးတို့၏အစဉ်အားဖြင့်။ အဝတော၊ မဆိုမူ၍။ သီလဗ္ဗတုပါဒါနဿ၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၏။ အန္တေ၊ အဆုံး၌။ ဘဝပစ္စယဘာဝ-ဝစနံ၊ ဘဝ၏ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို ဆိုခြင်းသည်။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ ဝိယ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်ကဲ့သို့။ အဘိဏှံ၊ မပြတ်။ အသမုဒါစရဏတော၊ မဖြစ်ခြင်း ကြောင့်၎င်း။ အတ္တဝါဒုပါဒါန နိမိတ္တတ္တာ စ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန် ဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ဟောတိ)။ [သီလဗ္ဗတုပါဒါန်သည် အတ္တဝါဒုပါဒါန်လောက်လည်း မပြတ်မပြတ် မဖြစ်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်ဟူသော အကြောင်းလည်း ရှိသောကြောင့် နောက်ဆုံး၌ ဆိုထားသည်-ဟူလို။]

ဟေတုပစ္စယပ္ပဘေဒေဟိတိ တ္ထေ၊ ၌။ မဂ္ဂပစ္စယော စ၊ မဂ္ဂပစ္စည်းကိုလည်း။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ထည့်သွင်း၍ ဆိုထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဒိဠုပါဒါနာဒိနိ၊ ဒိဠုပါဒါန် အစရှိသည်တို့သည်။ မဂ္ဂပစ္စယာ၊ မဂ္ဂပစ္စည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ။ [မိစ္ဆာမဂ္ဂဖြစ် သောကြောင့် မဂ္ဂပစ္စည်း ကတ်ကြသည်-ဟူလို။ ထို့ပြင် - “အနန္တရဖြစ်သော ကာမ ကမ္မဘဝအား ဥပါဒါန်က ကျေးဇူးပြုပုံမှာ ထင်ရှားသောကြောင့် အနန္တရ စသော ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုပုံကို အဋ္ဌကထာ၌ မဆိုတော့” ဟု အနုဋီကာ ဖွင့်သေး၏။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဘဝပဒနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဇာတိဇရာမရဏာဒိပဒနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၃၅။ ဥပပတ္တိဘဝုပ္ပတ္တိယေဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၏အစစွာဖြစ်ခြင်းသည်ပင်။ ဇာတိ၊ ဇာတိတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န ဥပပတ္တိဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုပါသော်လည်း။ (အဋ္ဌကထာ၌ ဥပပတ္တိဘဝသည် ဇာတိ၏အကြောင်း မဟုတ်ဟု ဆိုပါသော်လည်း။) ဇာယမာနဿ၊ ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်သော ခန္ဓာ၏။ (ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ဆဲခန္ဓာ၏။) ဇာတိ၊ ဖြစ်ခြင်း ဟူသော ဝိကာရသည်။ ဇာတိ၊ ဇာတိမည်၏။ (ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၌ ဇာတိမည်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပပတ္တိဘဝေါပိ၊ သည်လည်း။ ဇာတိယာ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဝတ္တံ၊ သက္ကာ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။ ဥပပတ္တိဘဝေ၊ ဥပပတ္တိဘဝဟူသောခန္ဓာ သည်။) အသတိ၊ သော်။ အဘာဝါ၊ ဇာတိ၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဥပစိတရူပပဒဋ္ဌာနော ဥပစယော၊ အနုပ္ပဗန္ဓရူပပဒဋ္ဌာနော သန္တတိတိ၊ ဟူ၍။ ရူပဇာတိယာ၊ ရုပ်ဇာတိ၏။ ဇာယမာနရူပပဒဋ္ဌာနေတာပိ၊ ဖြစ်ဆဲရုပ်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကိုလည်း။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (အဋ္ဌသာလိနိ အဋ္ဌကထာ၊ ရူပကဏ္ဍ၊ ရူပဝိဘတ္တိ ဒုကနိဒ္ဒေသ အဖွင့်၌ ဆိုအပ်ပြီ။)

ဇာတာနံ၊ ဖြစ်ပြီးကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ ခန္ဓာတို့၏။ ဥညာတတာ(အညာတ- တာ)၊ အောက်တန်းစားဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ အနု- ညာတတာ စ၊ အထက်တန်းစားဟု အသိအမှတ်ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဟိနပဏိတတာ၊ ဟိန၏အဖြစ်၊ ပဏိတ၏အဖြစ် မည်၏။ အာဒိသဒ္ဒေန၊ ဖြင့်။ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဍာဒိဝိသေသံ၊ လှသောအဆင်းရှိသူ၊ မလှသောအဆင်းရှိသူ အစ ရှိသော အထူးကို။ သင်္ဂဟာတိ၊ သိမ်းယူ၏။ [ဒုဗ္ဗဏ္ဍတာဒိ ဟု တာပစ္စည်းပါလျှင် ကောင်း၏။] အဇ္ဈတ္တသန္တာနဂတတော၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော အကြောင်း မှ။ အညဿ၊ အခြားသော။ ဝိသေသကာရဏဿ၊ ဟိန ပဏိတ အစရှိသော အထူးကို ပြုတတ်သော။ ကာရဏဿ၊ အကြောင်း၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်း ကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တသန္တာနေတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

တေန တေနာတိ၊ ကား။ ဉာတိဗျသနာဒိနာ၊ ဉာတိဗျသနအစရှိသော။ ဇရာ- မရဏတော၊ မှ။ အညေန၊ အခြားသော။ ဒုက္ခခမ္မေန၊ သည်။ (ဖုဋ္ဌဿ ၌စပ်။) ဥပနိဿယကောဋိယာတိ၊ ကား။ ဥပနိဿယံသေန၊ ဥပနိဿယ အဘို့အစုအား ဖြင့်။ ဥပနိဿယလေသေန၊ ဥပနိဿယ အမြှက်အားဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ၌ စပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်။ ပဋ္ဌာနေ၊ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌။ အနာဂတော၊ မလာသော။ (ဇာတိက ဇရာ မရဏအား ကျေးဇူးပြုပုံမှာ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်မလာသော။) သတိ၊ ဇာတိရှိလသော်။ ဘာဝါ၊ ဇရာ မရဏ စသည် တို့၏ ရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ အသတိ၊ ဇာတိ မရှိလသော်။ အဘာဝါ စ၊ ဇရာမရဏ

စသည်တို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ သုတ္တန္တိကပရိယာယေန၊ သုတ္တန္တိက ဒေသနာ
တော်နည်းအားဖြင့်။ ယော ဥပနိဿယော၊ အကြင် ဥပနိဿယသည်။ (အတ္ထိ)။
သော ထို ဥပနိဿယကို။ ဥပနိဿယကောဋီတိ၊ ဟူ၍။ ဝံစတိ။

ဇာတိဇရာမရဏာဒိပဒနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဘဝစက္ကကထာအဖွင့်

၂၄၂။ သမိတံတိ၊ ကား။ သင်္ဂတံ၊ ဆက်စပ်ခြင်းသို့ရောက်သည်။ အဗ္ဗောဇ္ဈိန္နံ၊
မပြတ်သည်။ (ဟုတော့ ပဝတ္တတိ ခွဲစပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ကာမယာနဿာတိ၊
ကား။ ကာမယမာနဿ၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်ကိုလိုလားသော။ ဝါ၊ တနည်း။
တေဿ၊ ဤသတ္တဝါ၏။ ကာမော၊ ကိလေသာကာမဟူသော။ ယာနံ၊ ဝတ္ထုအာရုံ
ကာမဂုဏ်သို့ သွားကြောင်းယာဉ်သည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (သော၊ ထို
သတ္တဝါသည်။) ကာမယာနော၊ မည်၏။ ကာမယာနဿ၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမ
ဂုဏ်ကို လိုလားသော။ (တနည်း) ကာမယာနဿ၊ ကိလေသာကာမဟူသော
သွားကြောင်းယာဉ်ရှိသော။ တဿ(ဇန္တုနော)၊ ၏။ (တေ ကာမာ ပရိဟာယန္တိ
ခွဲစပ်။) ရူပတီတိ၊ ကား။ သောကေန၊ သောကဖြင့်။ ရူပတိ၊ ဖောက်ပြန်၏။

ပရိယုဋ္ဌာနတာယ၊ ထက်ဝန်းကျင်ထကြွတတ်သောဒိဋ္ဌိ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
ထက်ဝန်းကျင် ထကြွခြင်းဖြင့်။ တိဋ္ဌနသီလော၊ တည်ခြင်းအလေ့ရှိသော သတ္တဝါ
တည်း။ ပရိယုဋ္ဌာနဋ္ဌာယိ၊ ထက်ဝန်းကျင်ထကြွခြင်းဖြင့် တည်လေ့ရှိသောသတ္တဝါ။
ဝါ၊ တနည်း။ ပရိယုဋ္ဌာယိနောတိ၊ ဟူ၍။ ပါဋ္ဌော၊ ပါဋ္ဌတမျိုးသည်။ (အတ္ထိ)။
တတ္ထ၊ ထို ပရိယုဋ္ဌာယိနော ဟူသော ပါဋ္ဌ၌။ (အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော ခွဲစပ်။)
ပရိယုဋ္ဌာတိ၊ ထက်ဝန်းကျင် ထကြွတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိယုဋ္ဌံ၊ ပရိယုဋ္ဌ
မည်၏။ ဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌံ၊ ထက်ဝန်းကျင် ထကြွတတ်သော ဒိဋ္ဌိတည်း။ တေန၊ ထို
ထက်ဝန်းကျင် ထကြွတတ်သော ဒိဋ္ဌိဖြင့်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
ပရိယုဋ္ဌာယိ၊ ပရိယုဋ္ဌာယိမည်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။ [ပရိယုဋ္ဌေန
+ ဋ္ဌာယိ ပရိယုဋ္ဌာယိ။]

ကာမယာနဿ။ “ ကာမယမာနဿ ” ဟူသော ပဌမဖွင့် အလိုအားဖြင့်
ကမ္မဇာတ် စုရာဒိ ဣယပစ္စည်း၊ အာနပစ္စည်းတည်း။ မထင်ရှားသော အာနပစ္စည်းကို
ထင်ရှားသော မာနပစ္စည်းဖြင့် လဲ၍ “ ကာမယမာနဿ ” ဟု ဖွင့်သည်။ “ ကာမော
ယာနံ တေဿ ” ဟူသော ဒုတိယအဖွင့် အလိုအားဖြင့် ကာမနှင့် ယာနကို ဗဟုဗ္ဗိဟိ
သမာသံ တံစပ်ထားသည် ဟု ပြသည်။ ယာဉ်ဟူသည်လည်း ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်သို့
သွားကြောင်းယာဉ်တည်း။ “ ယာယတိ တေေနာတိ ယာနံ ” ဟု ပြပါ။

ပဉ္စ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနီတိ၊ ကား။ မာလာ၊ နတ်ပန်းတို့သည်။ မိလာယန္တိ၊ ညှိုးနွမ်းကုန်၏။ ဝတ္ထာနိ၊ နတ်အဝတ်တို့သည်။ ကိလိယန္တိ၊ ညစ်နွမ်းကုန်၏။ ကစ္ဆေဟိ၊ လက်ကတီးကြားတို့မှ။ သေဒါ၊ ချွေးတို့သည်။ မုစ္ဆန္တိ၊ ယိုထွက်ကုန်၏။ ကာယေ၊ ကိုယ်၌။ ဝေဝဏ္ဏိယံ၊ ဖောက်ပြန်သော အဆင်းရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ သြက္ကမတိ၊ သက်ရောက်၏။ ဒေဝေါ၊ နတ်သည်။ ဒေဝါသနေ၊ နတ်တို့၏နေရာ ဘုံဗိမာန်၌။ နာဘိရမတိ၊ မမွေ့လျော်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္ထာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ပဉ္စ ငါးပါးကုန်သော။ မရဏပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ၊ သေခြင်း၏ ရှေ့ပြေးနိမိတ်တို့ကို။ (ဒိသ္မာ ဌ်စပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ [ဤ ပုဗ္ဗနိမိတ် ၅-ပါးသည် ဣတိဝုတ်၌လည်းပါ၏။ သုတ္တန္တ မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာပဒါနသုတ်အဋ္ဌကထာ၌လည်း ပါ၏။] ဟိ၊ မှန်။ တာနိ၊ ထို ပုဗ္ဗနိမိတ်တို့ကို။ (ဒိသ္မာ၊ ရှိ။) ကမ္မနိဗ္ဗတ္တက္ခန္ဓသင်္ခါတေ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော ခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော။ ဥပပတ္တိဘဝေ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၌။ ဘဝဆန္ဒဗလေန၊ ဘဝ၌ တပ်မက်တတ်သော ဆန္ဒရာဂ၏ အစွမ်းကြောင့်။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ ဗလဝ- သောကော၊ အားကြီးသောသောကသည်။ ဥပုဇ္ဇတိ၊ ၎င်း၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဗာလောတိ၊ ကား။ အဝိဒ္ဓါ၊ ပညာမရှိသော။ (“သ ခေါ သော၊ ထိုသတ္တဝါ သည်” ၌စပ်။) တေန၊ ထို ဗာလောဟူသော ပါဠိဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၎င်း၏။ ကာရဏ- ဘာဝံ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ တိဝိဓန္တိ၊ ကား။ တဿာရူပ ။ပေ။ ပဋ္ဌာနနိဒါနံ၊ ထို မကောင်းသဖြင့်ပြုခြင်းအား လျှောက်ပတ်သော ကဲ့ရဲ့ ကြောင်းစကားကို ကြားနေရခြင်း၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုကို တွေ့နေရခြင်း၊ သေခါ နီးကာလ၌ အကုသိုလ်ကံထင်လာခြင်းလျှင်အကြောင်းရင်းရှိသော။ သောကာဒိ- ဒုက္ခံ၊ သောက အစရှိသော ဒုက္ခကို။ (“ပဋိသံဝေဒေတိ” ၌စပ်။) အာသဝေ သာဓေန္တိတိ၊ ကား။ အာသဝေ၊ တို့ကို။ ဂမေန္တိ၊ သိစေကုန်၏။ ဗောဓေန္တိ၊ သိစေကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဧဝံ သတိတိ၊ ကား။ အဝိဒိတာဒိတာယ၊ မသိအပ်သော အစရှိသည်၏အဖြစ် ကြောင့်။ အနာဒိဘာဝေ၊ အစမရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ (ဝိရုဇ္ဈတိ ၌စပ်။) အာဒိမတ္တကထနန္တိ၊ ကား။ တေဿ၊ ဤ ဘဝစက်၏။ အာဒိ၊ အစသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ ထို ဘဝစက်သည်။) အာဒိမံ၊ မည်၏။ [အဿတ္ထိ အနက်ဟော မန္တုပစ္စည်း။] ဘဝစက္ကံ၊ တည်း။ တဿ၊ ထို အစရှိသောဘဝစက်၏။ ဘာဝေါ၊ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အစတည်း။ အာဒိမတ္တံ၊ အစရှိသောဘဝစက်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အစ။ တဿ၊ ထို အစရှိသော ဘဝ စက်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ အစကို။ ကထနံ၊ ဟောတော်မူခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ဟောတော်မူကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ ဟူသောစကားတည်း။ အာဒိမတ္တကထနံ၊ အစရှိသော ဘဝစက်၏အဖြစ်ကို ဟောတော်မူခြင်း။ ဝါ၊ ဟောတော်မူကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာဟူသော စကား။

ဝါ၊ တနည်း။ မတ္တသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဝိသေသ နိဝတ္တိအတ္ထော၊ ဝိသေသအနက် ကို နှစ်စေခြင်းအနက်ရှိ၏။ အနာဒိဘာဝေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ အာဒိမ္ပိ၊ ဘဝစက်၏အစဉ်၎င်း။ မဇ္ဈေ၊ ဘဝစက်၏အလယ်၎င်း။ ပရိယောသာ- နေစ၊ ဘဝစက်၏ အဆုံး၎င်း။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော အရာတို့၎င်း။ သိယာ၊ ဖြစ်နိုင်ရာ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အာဒိမတ္တာယ၊ အစမှ ဖြစ်သော။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာကို။ ကထနံ၊ ဟောတော်မူခြင်းသည်။ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ ဆန့်ကျင်သည်မဟုတ် လော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

အဝိဇ္ဇာဂုဟဏေနာတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ကို။ ဥပ္ပါဒနေန၊ ဖြစ်စေခြင်း အားဖြင့်။ ကထနေန၊ ဆိုခြင်းအားဖြင့်။ [ဤ ကထနေနပုဒ်သည် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာ ဋီကာ၌ မပါ။] ဝါ၊ တနည်း။ (အဝိဇ္ဇာယ၊ ကို။) အပ္ပဟာနေန၊ မဂ်ဖြင့် မပယ် နိုင်ခြင်းအားဖြင့်။ အတ္တနော၊ ၏။ သန္တာနေ၊ ၌။ သန္နိဟိတဘာဝကရဏေန၊ ကောင်းစွာ မြှုပ်နှံအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်းအားဖြင့်။ ကမ္မာဒိနိတိ၊ ကား။ ကမ္မဝိပါကဝဇ္ဇာနိ၊ ကမ္မဝဋ် ဝိပါကဝဋ်တို့သည်။ (ပလိဝေဋ္ဌေန္တိ ချစ်စပ်။) ဝဇ္ဇ- ကာရဏဘာဝေန၊ ဝဋ်၏အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဓာနတ္တာ၊ ပဓာန၏အဖြစ် ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ ပဓာနဓမ္မောတိ၊ ဟူ၍။ ကထိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ဝဒတိ၊ ဟိတ အဟိတကို ပြောပြတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝဒေါ၊ ဝဒမည်၏။ ဝေဒေတိ၊ သုခ အစရှိသည်ကို ခံစားတတ်၏။ ဝါ၊ အလုံးစုံသော အာရုံတို့ကို သိခြင်းကို ပြုတတ်၏။ [နောက်၌ “သုခါဒိ” အနုဘဝတိ” စသည်ဖြင့် ဖွင့်လိမ့်

သန္နိဟိတ ဘာဝ ကရဏေန ။ ။ ဤစကားသည် အပ္ပဟာနေ၏ အဓိပ္ပါယ်ထွက်ကို ပြသော စကားတည်း။ မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေးသည့်အတွက် (အချိန်မရွေး ဖြစ်ဘို့ရန်) မိမိသန္တာန်ဝယ် ကောင်းစွာ မြှုပ်နှံထားအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သည် ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို ပြသည်။ [သံ=အနီး၌+နိဟိတ-မြှုပ်နှံထားအပ်။]

ဝေဒေတိ။ ။ ဝေဒေယျောအတွက် “ ဝေဒေတိ၊ ဝေဒိယတိ ” ဟု ဝိဂ္ဂဟ ၂-မျိုး ပြ၏။ စုရာဒိ ဝိဒဓာတ်သည် အနုဘဝန အနက်ကို ဟောရကား ဝေဒေတိကို “ သုခါဒိ” အနုဘဝတိ” ဟု ပဌမဖွင့်၏။ [သုခါဒိ၌ အာဒိဖြင့် ဒုက္ခကို ယူပါ။] “ သဗ္ဗဝိသယေ ဝါ ဇာနာတိ ” ဟု ဒုတိယတနည်း ဖွင့်ရာ၌ကား သိခြင်းအနက်ဟော “ဝေဒ” နာမ်ပုဒ်နောင် ကဓေတိအနက်၌ ဣ ပစည်းသက်၊ ဣ-ကို-ပြု၍ ပြီးသော နာမဓာတ်ဟု ဝေဒေတိကို ကြံပါ။ ဘာကြောင့်နည်း-စုရာဒိ ဝိဒဓာတ်က သိခြင်း အနက်ကို မဟော၊ ဘူဝါဒိ ဝိဒဓာတ်ကသာ သိခြင်းအနက်ကို ဟောသောကြောင့်တည်း။

အနုဋီကာ။ ။ ဝေဒေတိတိ ဝေဒယတိ၊ တဿ အတ္ထဝစနံ အနုဘဝတိတိ၊ ဝေဒံ ဝါ ဉာဏံ ကဓေတိ ဥပ္ပါဒေတိတိ ဝေဒေတိ၊ တဿ အတ္ထဝစနံ ဇာနာတိတိ၊ ဤနည်း၌ ဝေဒေယျောဝယ် ဝိဒဓာတ်၊ ကတ္တာဟောံ ကျ-ပစည်းကြံ၍ အာဂုလာသော ဣ-ကို-ပြု၊ “ဝေဒေယျော၊ ခံစားတတ်၏။ ဝါ၊ သိတတ်၏”ဟု ပေးပါ။

မည်။] ဝါ၊ တနည်း။ ဝေဒိယတိ၊ မိမိကိုယ်တိုင် သိအပ်၏။ ဝါ၊ သူတပါးတို့သည် သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဒေယျော၊ ဝေဒေယျ မည်၏။ သုခါဒိံ၊ သုခ အစရှိသည်ကို။ အနုဘဝတိ၊ ခံစားတတ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သဗ္ဗဝိသယေ၊ အလုံးစုံသော အာရုံတို့ကို။ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ၌ “သဝိသယေ၊ မိမိအာရုံ တို့ကို” ဟု မှကွဲရှိ၏။] ဇာနာတိ၊ သိတတ်၏။ သုခိတော၊ လွန်စွာဖြစ်သော သုခ ရှိ၏။ ဣတိအာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည်ဖြင့်။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တိုင်၎င်း။ ပရေဟိစ၊ သူတပါးတို့သည်၎င်း။ ဇာနာတိ စ၊ သိလည်း သိတတ်၏။ ဉာယတိ စ၊ သိလည်း သိအပ်၏။ [အတ္တနာကို ဇာနာတိနှင့်၎င်း၊ ပရေဟိကို ဉာယတိနှင့်၎င်း တွဲပါ။] ဗြဟ္မာဒိနာ ဝါ အတ္တနာ ဝါတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ ဝါသဒ္ဓေါ၊ သည်။ စ သဒ္ဓတ္ထော၊ စ သဒ္ဓါ၏အနက် ရှိ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ကာရကဝေဒကရဟိတန္တိ၊ ဟူ၍။ စ သဒ္ဓတ္ထသမာသံ၊ စ သဒ္ဓါ၏အနက်ရှိသော ဒွန်သမာသံကို။ အာဟ၊ ဆိုပြီ။

ဒွါဒသဝိဓ သုညတာ သုညံတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိကုန် သော။ ဒွါဒသဝိဓာနံ၊ တဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိသော အင်္ဂါတို့၏။ သုညတာယ၊ ဓုဝ သုဘ သုခ အတ္တတို့၏ အဖြစ်မှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ သုညံ၊ ကင်းဆိတ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ စတုဗ္ဗိဓံပိ၊ သော၊ သုညတံ၊ ဓုဝသုညတာ သုဘ- သုညတာ သုခသုညတာ အတ္တသုညတာ ဟူသော သုညတာကို။ ဧကံ၊ တပါး

ဝေဒိယတိ ။ ။ ဤပုဒ်ကား ကတ္တားဟော၊ ကံဟော ၂-မျိုးရတည်း။ ထိုတွင် ကတ္တားဟောကို ရည်ရွယ်၍ “အတ္တနာ ဇာနာတိ” ဟု အနက်ဖွင့်၏။ ဤအလို “ဝေဒိ- ယတိ” ကို ကမ္မကတ္တား ကြံပါ။ ကံဟောကို ရည်ရွယ်၍ “ပရေဟိ ဉာယတိ” ဟု အနက် ဖွင့်သည်။ ကံအနက် ဟောရာ၌ ဝေဒိယတိ ရုပ်ပြီးပုံ ရှင်း၏။ [ဝေဒိယတိတိ ပန ကမ္မ- ကတ္တု၊ ကမ္မာနံ ဝသေန နိဒ္ဒေသောတိ တဿပိ အတ္တံ ဒဿေန္တော “ဇာနာတိ ဉာယတိ စ” တိ အာဟ။—အနု။ ဤအလို ဝေဒေယျော-၌ ဣ-ပစ္စည်းကိုလည်း ကတ္တားဟော ကံဟော ၂-မျိုး ကြံပါ။

ဒွါဒသဝိဓ သုညတာ သုညံ ။ ။ “ဒွါဒသဝိဓ” အရ အဝိဇ္ဇာစသော အင်္ဂါ ၁၂-ပါး ကို ယူ၍ ထို ၁၂-ပါးလုံးပင် အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော ဓုဝ၊ သုဘ၊ သုခ၊ အတ္တတို့မှ ကင်းဆိတ်ကြသောကြောင့် “သုည” ဖြစ်ကြ၏။ ထို့နောက် “သုညာနံ+ဘာဝေါ သုည- တာ၊ ဒွါဒသဝိဓာနံ+သုညတာ ဒွါဒသဝိဓ သုညတာ” ဟု ပြု၍ ထိုပုဒ်ကို သုညံ၏ နာမ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် စပ်စေလိုသောကြောင့် “သုညတာယ+သုညံ” ဟု ဖွင့်သည်။

စတုဗ္ဗိဓံ ဝါ ။ ပေ။ သုညံ။ ။ ဤနည်း၌ကား ဓုဝသုညတာစသော သုညတာ ၄-မျိုးကို သာမညနိဒ္ဒေသ နည်းအားဖြင့် တပါးတည်း ယူ၍ ထိုသုညတာသည် အဝိဇ္ဇာ စသော အားဖြင့် အင်္ဂါ ၁၂-ပါးရှိရကား သုညတာ ၁၂-ပါးဟု ယူသည်။ ဤနည်း၌ ဒွါဒသဝိဓကို သုညတာနှင့် ကမ္မဓာရဲတွဲ၊ [ရှေ့နည်း၌ကား ခန္ဓိတပျူရိသ် တွဲခဲ့သည်။] ထို့နောက် သုညံနှင့် ဝိသေသနတ္ထ တတိယာတပျူရိသ် တွဲစေလို၍ “ဒွါဒသဝိဓာယ သုညတာယ သုညံတိ အတ္ထော” ဟု ဖွင့်သည်။

ထည်းကို။ ကတော၊ ရှိ။ ဒွါဒသဂံတာယ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒွါဒသဝိဓာ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ [သုညတာ တဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။] ဒွါဒသဝိဓာယ၊ တဆယ့်နှစ်ပါး အပြားရှိသော။ တာယ သုညတာယ၊ ထိုဝေဒနာအဖြစ်သည်တို့မှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ သုညံ၊ ကင်းဆိတ်၏။ ဣတိ အတ္ထော။

ပုဗ္ဗန္တာဟရဏတောတိ၊ ကား။ ဧတံ ဘဝစက္ကံ၊ ဤ ဘဝစက်သည်။ ပုဗ္ဗန္တ-တော၊ ရှေ့အဘို့မှ။ ဝါ၊ ရှေ့အဘို့ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းမှ။ ပစ္စုပ္ပန်ဝိပါကဿ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဖြစ်သော ဝိညာဉ် နာမ်ရုပ် စသည်ကို။ အာဟရဏတော၊ ဆောင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိစ္ဆိန္ဒဝေဒနာဝသာနံ၊ ပိုင်းဖြတ်အပ်ပြီးသော ဝေဒနာအဆုံးရှိ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်။ ဘဝ-စက္ကေကဒေသောပိ၊ ဘဝစက်၏ တစိတ်တဒေသကိုလည်း။ ဘဝစက္ကန္တိ၊ ဘဝစက္ကဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဝါ၊ တနည်း။ ဝေဒနာ၊ သည်။ တဏှာသဟာယာယ၊ တဏှာဟူသော အဖော်ရှိသော။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝေဒနာတော၊ ဝေဒနာကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ (သမ္ဘဝတံ)။ တတော၊ ထို အဝိဇ္ဇာကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (သမ္ဘဝန္တိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤနည်းအားဖြင့်။ သမ္ပဇ္ဈနတော၊ ဖွဲ့စပ်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဘဝစက္ကံ၊ ဘဝစက်သည်။ ဝေဒနာဝသာနံ၊ ဝေဒနာဟူသော အဆုံးရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤ ဝေဒနာအဆုံးရှိသော ဘဝစက်ဟူသော စကား

ဘဝစက္ကေကဒေသောပိ ။ ။ အဝိဇ္ဇာမှစ၍ ဇရာ မရဏ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသတိုင်အောင် ဆုံးမှ ဘဝစက်ပြည့်စုံ၏။ ဤ၌ အဝိဇ္ဇာမှစ၍ ဝေဒနာ တွင် ဆုံးနေသော တရားအဆက်ဆက်ကို အဘယ်နည်းအားဖြင့် “ဘဝစက်” ခေါ်နိုင်ပါသနည်းဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ဘဝစက္ကေကဒေသောပိ ။ပေ။ ဝုစ္စတိ” ဟု မိန့်၏။ အပေါင်း၏အမည်ကို တစိတ်တပိုင်း၌ တင်စားထားသော ဧကဒေသျှူပစာရနည်းအားဖြင့် တစိတ်တပိုင်းကိုလည်း “ဘဝစက်” ဟု ခေါ်နိုင်ပါသည်—ဟူလို။

ဝေဒနာ ဝါ။ ပေ။ ယုတ္တမေတံ။ ။ “ဝေဒနာ ပစ္စယာ တဏှာ” ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် တဏှာနှင့် အဝိဇ္ဇာသည် ယှဉ်ဖော်ယှဉ်ဘက် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝေဒနာသည် အဝိဇ္ဇာ၏အကြောင်းလည်း ဖြစ်၏။ အဝိဇ္ဇာကြောင့်ကား သင်္ခါရတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤနည်းအားဖြင့် “ဝေဒနာပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ” စသည်ဖြင့် ဝေဒနာဆုံးသောအခါ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတို့ ပါဝင်ရကား ဘဝစက်သည် အပြည့်အစုံ လည်နေပြန်၏။ ဤနည်း၌ကား ဧကဒေသျှူပစာ မဟုတ်၊ အဝိဇ္ဇာမှစ၍ ဝေဒနာအဆုံးရှိသော တရားအဆက်ဆက်ကို မုချအားဖြင့် “ဘဝစက်” ဟု ခေါ်နိုင်သည်။

သည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ တဏှာမူလကေ စ၊ တဏှာအရင်းခံရှိသော ဘဝစက်၌ လည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တနည်း (ကသွာ တဏှာမူလကေ ဧဝံ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ နည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ဒိန္နမ္ပိ၊ ၂-ပါးသော ဘဝစက်တို့၏လည်း။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ အနုပုဝေသော၊ သက်ဝင်နိုင်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တဏှာမူလကေ ဧဝံ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ၏။)

အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ ဓမ္မသဘာဝံ၊ တရားတို့၏သဘောကို။ (ဖဿ၏ ဖုသနသဘော စသည်ကို။ ပဋိစ္စာဒေတုာ၊ ဖုံးလွှမ်း၍။ ဝိပရိတာဘိနိဝေသံ၊ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုလျက်။ ဒိဋ္ဌိစရိတေ၊ ဒိဋ္ဌိ စရိုက် ရှိသူတို့ကို။ သံသာရေ၊ သံသရာထဲ၌။ နယတိ၊ ဆွဲဆောင်တတ်၏။ ဝါ၊

ဧဝံ တဏှာမူလကေ စ။ ။တဏှာကိုမူတည်သော နောက်ပိုင်း တရားအဆက်ဆက်ကို “ဘဝစက်”ဟု ခေါ်ရာ၌လည်း ကေဒေယျူပစာရအားဖြင့် ခေါ်ရသောနည်းကို၎င်း၊ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသ ဆုံးသောအခါ ထို သောက စသည်တို့ ဖြစ်တိုင်း အဝိဇ္ဇာလည်းပါဝင်ပြန်၏။ အဝိဇ္ဇာဖြစ်လျှင် အဝိဇ္ဇာအဖော်ရှိသော တဏှာလည်း ဖြစ်ပြန်၏။ တဏှာဖြစ်လျှင် “တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ” စသည်ဖြင့် နောက်အပိုင်းလည်း အဆက်ဆက်လည်ပြန်ရကား မုချအားဖြင့် နောက်တပိုင်းကိုလည်း “ဘဝစက်” ဟု ခေါ် နိုင်ပြန်သည်။

ဒိန္နမ္ပိ။ ပေ။ ဟောတိ။ ။ဤ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အဝိဇ္ဇာကို မူလပြုရာ၌ တဏှာမူလ ရှိသော အပရန္တဘဝစက်ကိုလည်း သွင်းယူနိုင် တဏှာကို မူလပြုရာ၌လည်း အဝိဇ္ဇာ မူလရှိသော ပုဗ္ဗန္တ ဘဝစက်ကိုလည်း သွင်းယူနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ဘဝစက်သည် ပုဗ္ဗန္တစက်၌ လည်း တရားပြည့်စုံ၍ အပရန္တစက်၌လည်း တရားပြည့်စုံပါသည်—ဟူလို။

အဝိဇ္ဇာ။ ပေ။ နယတိ။ ။အဝိဇ္ဇာသည် တရားတို့၏ မှန်သောသဘောကို ဖုံးထား ၏။ ထိုဖုံးထားမှုအဝိဇ္ဇာသည် မှားမှားယွင်းယွင်း နှလုံးသွင်းခြင်းဟူသော အယူမှားမှုကို ပြုလျက် နဂိုက ဒိဋ္ဌိစရိုက်ရှိနေသူတို့ကို သံသရာမှ မလွတ်နိုင်အောင် သံသရာထဲ၌ဆွဲဆောင်၍ ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဒိဋ္ဌိစရိတာနံ အဝိဇ္ဇာ သံသာရနာယိကာ” ဟု ဆိုသည်။

ဝိပရိတာဘိနိဝေသံ ကရောန္တိ။ ။ဖဿ၏ ဖုသနသဘောကို ဖုံးထားသောကြောင့် အာရုံကို တွေ့ထိသောအခါ ဖဿကိုမသိဘဲ အတ္တက တွေ့ထိ၏ဟု မှားမှားယွင်းယွင်း နှလုံးသွင်းခြင်းကို “ဝိပရိတာဘိနိဝေသ” ဟု ဆိုသည်။ ဝေဒနာ စသည်တို့၏ အနုဘဝန သဘော စသည်ကို ဖုံးထားရာ၌လည်း နည်းတူ။ ကရောန္တိ၏ကတ္တားသည် အဝိဇ္ဇာတည်း။ ဝိပရိတာဘိနိဝေသကို ပြုတတ်သောတရားကား အဝိဇ္ဇာမဟုတ်၊ ဒိဋ္ဌိတည်း။ ထိုဒိဋ္ဌိသည် အဝိဇ္ဇာကြောင့်ဖြစ်ရကား အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာအပေါ်၌ ဒိဋ္ဌိ၏ ကတ္တုသတ္တိကို တင်စား၍ အဝိဇ္ဇာကိုပင် မှားယွင်းစွာ နှလုံးသွင်းမှုကို ပြုတတ်သော ကတ္တားအဖြစ်ဖြင့် ဆိုထားသည်။ ဖလူပစာရ၊ တဒ္ဓမ္မူပစာရတည်း။ [ဝိပရိတာဘိနိဝေသံ ကရောန္တိတိ နိမိတ္တံ (အကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာကို) ကတ္တူပစာရေန ဝဒတိ။—အနု။]

တနည်း။ တေသံ၊ ထို ဒိဋ္ဌိစရိုက်ရှိသူတို့၏။ သင်္ခါရာဒိပဝတ္တိ* ၊ သင်္ခါရ အစရှိသည် တို့၏ ဖြစ်ခြင်းဟူသော။ သံသာရံ၊ သံသာရာကို။ နယတိ၊ ဆွဲဆောင်တတ်၏။ ပဝတ္တေတိ၊ ဖြစ်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သံသာရနာယိကာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ပြီ။

ဖလပ္ပတ္တိယာတိ၊ ဖလပ္ပတ္တိယာ ဟူသော သဒ္ဒါသည်။ ကတ္တုနိဒ္ဒေသော၊ ကတ္တားကံညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဒါတည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဣ၊ ဤ ပဌမဘဝစက်၌။ ဒိဋ္ဌာ၊ တိုက်ရိုက်တွေ့မြင်အပ်သော။ ဝိညာဏာဒိ ပစ္စုပ္ပန်ဖလပ္ပတ္တိ၊ ဝိညာဉ် အစရှိသော ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ပကာသေတိ ဌိစပ်။) အဒိဋ္ဌာနံ၊ တိုက်ရိုက် မတွေ့မြင်အပ်ကုန်သော။ ပုရိမဘဝေ၊ ရှေးဘဝ၌။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသော ဝိညာဉ် အစရှိသည်၏။ ဟေတုနံ၊ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရာနံ စ၊ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရတို့၏လည်း။ (“ အနုပစ္စိဇ္ဇနံ ” ဌိစပ်။) ဖလံ၊ ဝိညာဉ် စသော အကျိုးကို။ အဇနေတော၊ မဖြစ်စေမူ၍။ ဝါ၊ မဖြစ်စေဘဲ။ အနုပစ္စိဇ္ဇနံ၊ မပြတ်စဲခြင်းကို။ ပကာသေတိ၊ ထင်ရှားပြ၏။ [ထိုသို့ ထင်ရှားပြသောကြောင့် “ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ” ကို ပယ်နိုင်သည် - ဟူလို။]

အထ ဝါ၊ ထို့ပြင်တနည်းကား ပုရိမဘဝစက္က၊ ရှေး၌ဖြစ်သော ဘဝစက် ကို။ ဒုတိယေန၊ ဒုတိယဘဝစက်နှင့်။ သမ္ပန္နံ၊ စပ်အောင်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ် ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာသင်္ခါတဿ၊ ဝေဒနာဟု ဆိုအပ်သော။ ဖလဿ၊ အကျိုး၏။ ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ (ပကာသေတိ ဌိစပ်။) တဏှာဒီနံ၊ တဏှာ အစရှိကုန်သော။ ဟေတုနံ၊ အကြောင်းတို့၏။ အနုပစ္စေဒံ၊ မပြတ်စဲခြင်းကို။ ပကာသေတိ၊ ထင်ရှားပြ၏။ ကာရဏဘူတာယ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။

တေသံ ဝါ ။ပေ။ ပဝတ္တေတိ ။ ။ ဤနည်း၌ကား သင်္ခါရစသောတရားတို့၏ ဆက်ကာ ဆက်ကာ ဖြစ်ခြင်းကိုပင် “ သံသာရ ” ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် “ သံသာရံ ” ကို “ သင်္ခါရာဒိ ပဝတ္တိ ” ဟု သရုပ်ဖော်သည်။ “ နာယိကာ ” အရ ဆောင်ခြင်း ဟူသည်လည်း ဆို သင်္ခါရစသည်ကို အဝိဇ္ဇာက ဖြစ်စေခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “ နယတိ ” ကို “ ပဝတ္တေ- တိ ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွေဖွင့်သည်။ ဤ နည်း၌ “ သံသာရဿ၊ ကို + နာယိကာ၊ ဆောင်တတ် ဖြစ်စေတတ်သည်တည်း။ သံသာရနာယိကာ ” ဟု ပြုပါ။

အထ ဝါ ။ပေ။ ပကာသေတိ ။ ။ “ ဟေတုနံ အနုပစ္စေဒပကာသန ” ကို တနည်း ဖွင့်သော ဝါကျတည်း။ ရှေးနည်း၌ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ စသော ရှေးဘဝအကြောင်းတို့ကို “ ဟေတုနံ ” အရ ယူ၍ ထို အကြောင်းတို့၏ မပြတ်ခြင်းကို “ ဟေတုနံ အနုပစ္စေဒ- ပကာသန ” ဟု ဆိုသည်။ ဤနည်း၌ကား “ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ ။ပေ။ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ ” ဟူသော ပုရိမ ဘဝစက်ကို ထို ဝေဒနာတွင် မရပ်စေဘဲ “ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ ” စသည်ဖြင့် နောက်ဘဝစက်နှင့် ဆက်စပ်နေပုံကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ ဟောတော်မူ သဖြင့် ဝေဒနာဟူသော အကျိုးတရား၏ ဖြစ်ခြင်းဟူသော ဖလပ္ပတ္တိဖြင့် တဏှာစသော အကြောင်းတို့၏ မပြတ်စဲခြင်းကို ထင်ရှားပြသည်။

ဖလုပ္ပတ္တိယာ၊ အကျိုးတရား၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ (တနည်း) ကရုဏာဘူတာယ၊ ကရိုဏ်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဖလုပ္ပတ္တိယာ၊ အကျိုးတရား၏ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ ပဌမဿ ဘဝစက္ကဿ၊ ပဌမ ဘဝစက်၏။ ဟေတုနံ၊ တဏှာ အစရှိသော အကြောင်းတို့၏။ တဿ အနုပစ္စေဒ ပကာသနတော၊ ထိုသို့ မပြတ်မစဲခြင်းကို ထင်ရှားပြခြင်းကြောင့်။ (“ပဌမံ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိသမုပ္ပါတာယ ဝုတ္တံ” ဌှပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

ဝါ၊ တနည်း။ သင်္ခါရာဒိနမေဝ၊ သင်္ခါရ အစရှိသည်ပင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဖလာနံ၊ အကျိုးတို့၏။ ဥပ္ပတ္တိယာ၊ ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိကုန်သော။ ဟေတုနံ၊ အကြောင်းတို့၏။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ အဇနေတော၊ မဖြစ်စေမူ၍။ ဝါ၊ မဖြစ်စေဘဲ။ အနုပစ္စေဒမေဝ၊ မပြတ်မစဲခြင်းကိုသာ။ (ပဌမံ ဘဝစက္ကံ၊ ပဌမ ဘဝစက်သည်။ ပကာသေတိ၊ ထင်ရှားပြ၏။)

တဿာ ။ပေ။ ပကာသနတော ။ ။ ဤ ဖလဝါကျကား အဋ္ဌကထာ၌ အနုပစ္စေဒ ပကာသနတောနှင့် တိုက်ရိုက်ထပ်မံအောင် (ဝိဂ္ဂိုဟ်ပြုပြီးသောအခါ ဒန္တသောနေနည်း၊ ဝါကျာဝတ္တိကန္တနည်းကဲ့သို့) မူလဝါကျအတိုင်း ပြန်၍ပြသော ဝါကျတည်း။ ထို့ကြောင့် တဿာကို အနုပစ္စေဒပကာသနတောနှင့် တွဲ၍ အနက်ပေးရသည်။

စဉ်းစားဘွယ် ။ ။ ဤဝါကျ၌ “ကရုဏာဘူတာယ” ဟူသော ပါဠိကို စဉ်းစားသင့်၏။ ထိုပါဠိအတိုင်းဆိုလျှင် အကျိုးတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အကြောင်းတရားတို့၏ မပြတ်မစဲခြင်းကို ထင်ရှားပြ၏ ဟု အဓိပ္ပါယ်ဆက်သွယ်ရ၏။ သို့သော် ဒဿေတိ ပကာသေတိ ဝိဘာဝေတိ စသော ကြိယာနှင့်တွဲလျှင် “ဖြင့်” ဟု အနက်ပေးရသော ကရိုဏ်းဖြင့်သာ တွဲရိုးတည်း။ ထို့ကြောင့် “ကရုဏာဘူတာယ” ဟု ရှိမှ ဖလုပ္ပတ္တိယာကို ပကာသန၌ ကရိုဏ်းအဖြစ်ဖြင့် စပ်နိုင်သည်။

မှတ်ချက် ။ ။ ဤနည်းအလို အဋ္ဌကထာဝယ် “ဖလုပ္ပတ္တိယာ၊ ရှေးဘဝစက်ဝယ် ဝေဒနာဟူသော အကျိုးတရား၏ဖြစ်ခြင်းဖြင့်။ (တနည်း)၊ ကြောင့်။ ဟေတုနံ၊ တဏှာ စသော အကြောင်းတရားတို့၏။ အနုပစ္စေဒပကာသန” ဟု ပေးပါ။ “ဝေဒနာ၊ ဝုပ္ပတ္တိယာ တဏှာ” ဟု ဆိုသောကြောင့် ဝေဒနာအကြောင်းဖြစ်လျှင် တဏှာဟူသော အကျိုး၏ အဆက်မပြတ်ဘဲ ဖြစ်ရပုံကိုပြသည်—ဟူလို။

သင်္ခါရာဒိနမေဝ ဝါ ။ ပေ။ အနုပစ္စေဒမေဝ ။ ။ “ဖလုပ္ပတ္တိယာ ဟေတုနံ အနုပစ္စေဒပကာသနတော” ကိုပင် တနည်းထပ်၍ဖွင့်သော ဝါကျတည်း။ “အနုပစ္စေဒမေဝ” ကို နောက် ဝါကျ၌ရှိသော “ပကာသေတိ ပဌမံ ဘဝစက္ကံ” ၌ လှမ်းစပ်ပါ။ ဤနည်း၌ “ဖလုပ္ပတ္တိယာ” ကို “သင်္ခါရာဒိနမေဝ ဖလာနံ ဥပ္ပတ္တိယာ” ဟု၎င်း၊ “ဟေတုနံ” ကို “အဝိဇ္ဇာဒိနံ ဟေတုနံ” ဟု၎င်း၊ “အနုပစ္စေဒ” ကို “ဖလံ အဇနေတော အနုပစ္စေဒ” ဟု၎င်း ဖွင့်၏။ ထို အဖွင့်အတိုင်း အဋ္ဌကထာ၌ တနည်း အနက်ပေးပါ။ [သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားတို့က ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်၌ အလွန်ထင်ရှားပြီးဖြစ်သောကြောင့် “သင်္ခါရာဒိနမေဝ” ဟု သန္နိဋ္ဌာနတ္ထဝေ သဒ္ဓါဖြင့် ဆိုသည်။]

ဝါ။ တနည်း။ ဝိညာဏာဒိဟေတုနံ၊ ဝိညာဉ် အစရှိသော အကျိုးတို့၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ သင်္ခါရာဒီနံ၊ သင်္ခါရအစရှိသည်တို့၏။ အနုဗန္ဓနမေဝ၊ အဆက်မပြတ်ဖွဲ့ခြင်းကိုသာ။ ပဌမံ ဘဝစက္ကံ၊ ပဌမဘဝစက်သည်။ ပကာသေတံ၊ ထင်ရှားပြ၏။ ဒုတိယံ ဝိယ၊ ဒုတိယဘဝစက်ကဲ့သို့။ ပရိယောသာနမ္ပိ၊ ဇရာမရဏ ဟူသော ဘဝအဆုံးကိုလည်း။ န (ပကာသေတံ)၊ ထင်ရှားပြသည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဖလပ္ပတ္တိယာ ဟေတုနံ အနုပစ္စေဒပုကာသနတောတံ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ အပရိပုဏ္ဏာယတနု- ကလလရူပံ၊ မပြည့်စုံသော စက္ခုစသော အာယတနရှိသော ကလလရူပံကို။ ဝတ္တာ၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ တတော၊ ထိုဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံဟူသောပုဒ်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌။ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ သဠာယတနပုဝတ္တိ၊ ၆-ပါးသော အာယတနတို့၏ဖြစ်ခြင်းကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုပုဗ္ဗပဝတ္တိဒီပနတောတံ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဘဝ- ပစ္စယာ ဇာတိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ အာယတနာနံ၊ စက္ခု စသော အာယတနတို့၏။ ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ (တစတစ ကြီးပွားပြီးမှ။) ဥပတ္တိ၊ ဖြစ်ပုံကို။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဟပ္ပတ္တိ- ဒီပနတောတံ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

တေဿ၊ ဤ ဘဝစက်၏။ ဟေတုအာဒိပုဗ္ဗကာ၊ အကြောင်းအစရှိသော ရှေးရှိကုန်သော။ တယော၊ ကုန်သော။ သန္တိ၊ အစပ်တို့သည်။ (သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ ထိုဘဝစက်သည်။) ဟေတုဖလဟေတုပုဗ္ဗကတိသန္တိ

ဝိညာဏာဒိဟေတုနံ ဝါ ။ပေ။ အနုဗန္ဓနမေဝ ။ ။ ဤနည်း၌ “ ဖလပ္ပတ္တိယာ ” ကို အထူးမဖွင့်။ “ ဟေတုနံ ” ကိုကား “ ဝိညာဏာဒိဟေတုနံ သင်္ခါရာဒီနံ၊ ဝိညာဉ်စသော အကျိုးတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော သင်္ခါရ အစရှိသည်တို့၏ ” ဟု ဖွင့်သည်။ သို့ဖြစ်လျှင် “ ဖလပ္ပတ္တိယာ ” အရ “ ဝိညာဉ်အစရှိသော အကျိုးတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်း ” ဟု သိသာသည်။ “ အနုပစ္စေဒ ” ကို “ အနုဗန္ဓန ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွ ဖွင့်သည်။ “ အနုပစ္စေဒ၊ မပြတ်ခြင်း ဟူသည် သင်္ခါရစသော အကြောင်းတို့၏ ဝိညာဉ်စသော အကျိုးတို့သို့။ အနု၊ အစဉ်။ ဗန္ဓန၊ ဖွဲ့စပ်ခြင်း (အစဉ်လိုက်နေခြင်း) ပင် ဖြစ်သည်—ဟူလို။

န ဒုတိယံ ဝိယ ပရိယောသာနမ္ပိ ။ ။ ရှေ့ဝိကပ် ၂-မျိုး၌ “ အနုပုဗ္ဗေဒမေဝ, အနုဗန္ဓနမေဝ ” ဟု ဝေသဒ္ဓါဖြင့် ဆိုခဲ့၏။ ထို ဝေတို့၏ နိဝတ္တေတဗ္ဗတ္ထကို ပြလိုသော ကြောင့် “ န ဒုတိယံ ဝိယ ပရိယောသာနမ္ပိ ” ဟု မိန့်သည်။ ဒုတိယဘဝစက်သည် ပဌမ ဘဝစက်ကဲ့သို့ အကြောင်းဟူသမျှ၏ အကျိုးကို မဖြစ်စေဘဲ မပြတ်စဲပုံကို၎င်း၊ အစဉ် လိုက်ပုံကို၎င်း ပြ၏။ ထို့ပြင်—“ ဇရာမရဏ ” ဟု တဘဝ အဆုံးသတ်ပုံကိုလည်း ပြ၏။ ဤသို့ ၂-မျိုးပြသော်လည်း ပဌမဘဝစက်ကား ထိုကဲ့သို့ ပရိယောသာနကိုတော့ မပြပါ— ဟူလို။

မည်၏။ ဘဝစက္ကံ၊ ဘဝစက်တည်း။ တေဿ၊ ဤဘဝစက်၏။ ဟေတုဖလဟေတု-
 ဖလဝသေန၊ အကြောင်းအကျိုး၊ တဖန်အကြောင်း တဖန်အကျိုးတို့၏ အပြား
 အားဖြင့်။ စတုပ္ပဘေဒေါ၊ ၄-ပါး အပြားရှိသော။ အင်္ဂါနံ၊ အင်္ဂါတို့၏။
 သင်္ဂဟော၊ သိမ်းယူကြောင်း အဘို့အစုသည်။ (အတ္တိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ ထို
 ဘဝစက်သည်။) စတုဘေဒသင်္ဂဟံ၊ စတုဘေဒသင်္ဂဟမည်၏။

သရူပတော၊ သရုပ်အားဖြင့်။ အဝုတ္တာ၊ မဆိုအပ်ကုန်သည်။ (သမာနာ) ပိ၊
 ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ တသ္မိံ တသ္မိံ သင်္ဂဟော၊ ထိုထို သင်္ဂဟ၌။ အာကိရိယ-
 န္တိ၊ ထင်ရှားပြုအပ်ကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာဒိဂ္ဂဟဏေဟိ၊ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ အစ
 ရှိသည်ကို ယူခြင်းတို့ဖြင့်။ ပကာသီယန္တိ၊ ထင်ရှားပြုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 အာကာရာ၊ အာကာရတို့မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အတိတဟေတုအာဒိနံ၊ အတိတ်
 အကြောင်း အစရှိသည်တို့၏။ ပကာရာ၊ ၅-ပါး၊ ၅-ပါး အပြားတို့သည်။
 အာကာရာ၊ တို့မည်၏။ [ရှေးနည်း၌ အာကာရ အရ တိုက်ရိုက်မဆိုအပ်သော
 ဥပါဒါန် ကမ္မဘဝတို့ကိုသာ ရ၏။ နောက်နည်း၌ကား အတိတ်အကြောင်း ၅-ပါး
 တွင် ပါဝင်သမျှ အားလုံးရ၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် နည်း ၂-ပါး ထူးပုံကိုသိပါ။]

ကိလေသကမ္မဝိပါကာ၊ ကိလေသာ၊ ကံ၊ ဝိပါက်တို့သည်။ ဝိပါကကိလေသ-
 ကမ္မဟိ၊ ဝိပါက်၊ ကိလေသာ၊ ကံတို့နှင့်။ သမ္ပန္နာ၊ ဆက်စပ်ကုန်သည်။ ဟုတုာ၊
 ၍။ ပုနပုနံ၊ ထပ်ကာ ထပ်ကာ။ ပရိဝတ္တန္တိ၊ လည်ကုန်၏။ (ဣတိ၊ ကြောင့်။)
 တေသု၊ ထို ကိလေသာ၊ ကံ၊ ဝိပါက်တို့၌။ ဝဇ္ဇနာမံ၊ ဝဋ်ဟူသော အမည်ကို။
 အာရောပေတွာ၊ တင်၍။ တိဝဇ္ဇန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဝဇ္ဇက-
 ဒေသတ္တာ၊ ဝဋ်၏ တစိတ်တပိုင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝဇ္ဇာနီတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ၊
 ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။

ကိလေသကမ္မံ ။ပေ။ ကမ္မေဟိ ။ ။ ရှေ့ပုဒ်၌ပါသော ကိလေသ ကမ္မတို့ကို နောက်
 ပုဒ်၌ပါသော ဝိပါကနှင့်၎င်း၊ ရှေ့ပုဒ်၌ပါသော ဝိပါကကို နောက်ပုဒ်၌ပါသော ကိလေသ
 ကမ္မနှင့်၎င်း တွဲပါ။ ထိုသို့တွဲပုံကို အဋ္ဌကထာနိဿယ အဓိပ္ပာယ်၌ ပြထားပြီ။

ဝဇ္ဇကဒေသတ္တာ ဝါ ။ ။ ရှေ့နည်း၌ အကြောင်းနှင့် အကျိုး၊ အကျိုးနှင့်
 အကြောင်း တွဲမိမှ အထပ်ထပ်လည်နေပုံကို ပြ၏။ “ သို့ဖြစ်လျှင် ကိလေသချည်း၊ ကမ္မ
 ချည်း၊ ဝိပါကချည်း တပါးစီ တည်နေခိုက်၌ ဝဋ်အမည် မရနိုင်ဟု မှတ်ရမည်လော”ဟု
 မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ ဝဋ်ကဒေသတ္တာ ဝါ ” ဟု မိန့်သည်။ ထိုသုံးပါး၏ တစိတ်
 တပိုင်းဖြစ်သောကြောင့် တပါးစီကိုလည်း ကေဒေသျှ။ ပစာရနည်းအားဖြင့် “ဝဋ်” ဟု
 ခေါ်နိုင်ပါသည်—ဟူလိ။ [ဝိဂ္ဂိုဟ်ပြုသောအခါ “တိဏိ ဝဋ်နိ” ဟု ပြုရသောကြောင့် ထို
 ဝိဂ္ဂိုဟ်တွင်းက ဝဋ်နိကိုရည်ရွယ်၍ “ဝဋ်နိတိ ဝုတ္တာနိ” ဟု ဆိုသည်။ ဝဋ်နိတိစ ဣဒ
 တိဏိ ဝဋ်နိတိ ဝိဂ္ဂဟဝသေန လမ္ဘမာနံ ဂဟေတွာ ဝုတ္တံ။—အနု။]

သန္နိနံ အာဒိ ပရိယောသာန ဝဝတ္ထိတာတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ သန္နိနံ၊ အစပ်
 တို့၏။ ပုဗ္ဗာပရဝဝတ္ထိတာ၊ ရှေ့အပိုင်း၊ နောက်အပိုင်းတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်ကုန်
 သော အစုတို့သည်။ (“စတ္တာရော သင်္ဂဟာ ဟောန္တိ” ခွဲစပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊
 နက်။ ယာ ကာစိ ဝါ ပန။ပေ။အာယုဟနသင်္ခါရာတိ ဣမံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။
 ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ ဘာဇနိယေ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်ကို အကျယ်ဝေဘန်ရာ ပါဠိရပ်၌။
 ဝုတ္တာယ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဣမိဿာ ပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိယာ၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါ
 မဂ် ပါဠိတော်၏။ ဝါ၊ နှင့်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဟိ၊
 မှန်။ ဧတ္ထ၊ ဤပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်၌။ စေတနာ၊ စေတနာသည်။ ဘဝေါ၊ ဘဝ
 မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာဂတာ၊ လာပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [“ကဿာ ဝုတ္တန္တိ
 ဝိညာယတိ။ ဟိ ယသ္မာ ။ပေ။ ဣတိ တသ္မာ” ဟု လည်း ပေးနိုင်၏။]

ဘဝနိဒ္ဒေသေ ပန၊ ဤ ဘဝနိဒ္ဒေသ၌ကား။ သာတ္ထတောတိ ဧတ္ထ၊ သာတ္ထ-
 တောဟူသော ဤပါဠိ၌။ စေတနာဝ ။ပေ။ စေတနာ သမ္ပယုတ္တာ ပီတိ၊ ဟူ၍။
 ဝိဘင်္ဂပါဠိယာ၊ ဤ ဝိဘင်းပါဠိတော်၏။ ဝါ၊ နှင့်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊
 စပ်သဖြင့်။ ဒဿိတံ၊ ပြအပ်ပြီ။ ဝါ၊ ပြခဲ့ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထကတမော ။ပေ။ ကာမာ-
 ဝစရာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ သင်္ခါရာနံ၊ သင်္ခါရတို့၏။ စေတနာ-
 ဘာဝေါ၊ စေတနာ၏အဖြစ်ကို။ ဝိဘင်္ဂပါဠိယံ၊ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌။ ဝုတ္ထော၊
 ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ တတ္ထ၊ ထို ပါဠိတော် ၂-ရပ်တို့
 တွင်။ ပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိယံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်၌။ စေတနာသမ္ပယုတ္တာ၊

ပုဗ္ဗာပရဝဝတ္ထိတာ ။ ။ ဋီကာဆရာသည် အကြောင်းတရနှင့် အကျိုးတရကို
 ပိုင်းခြား၍ ထို ၂-စု အသွယ်ကို တစ်ဟု သတ်မှတ်လိုသောကြောင့် အာဒိကို ပုဗ္ဗဟု၎င်း၊
 ပရိယောသာနကို အပရဟု၎င်း “အာဒိ ပရိယောသာန ဝဝတ္ထိတာ” ကို အဓိပ္ပါယ်
 အနက်ဖွင့်သည်။ မိမိကား အာဒိ အစ၊ ပရိယောသာန အဆုံးဟု ရိုးရာအတိုင်း ဖွင့်၍
 “ပရိယောသာန အာဒိ” ဟု ဆိုလိုလျက် ဒွန်သမာသ် ထုံးစံအတိုင်း “သရသချာ
 နည်းရာ ရှေ့ကျ” ရသောကြောင့် “အာဒိပရိယောသာန” ဟု ပြောင်းပြန်ဆိုထားသည်
 ဟု ကြံပြီးလျှင် ရှေ့အကြောင်းတွင် အဆုံးဖြစ်သော သင်္ခါရနှင့် နောက်အကျိုးတွင် အစ
 ဖြစ်သော ဝိညာဉ်ဖြင့် ပိုင်းဖြတ်၍ အကြားတရပ်ကို “သန္နိ” ဟု၎င်း၊ ဖလအဆုံး ဝေဒနာ
 နှင့် ဟေတုအစ တဏှာတို့ဖြင့် ပိုင်းဖြတ်၍ အကြားတရပ်ကို “သန္နိ” ဟု၎င်း၊ ဟေတု
 အဆုံး ဘဝနှင့် ဖလအစ ဇာတိကို ပိုင်းဖြတ်၍ အကြားတရပ်ကို “သန္နိ” ဟု၎င်း ယူလို
 ပါသည်။ မဇ္ဈိကာ၌ကား တမျိုးဖွင့်သွားလေသေး၏။

တတ္ထ ပဋိသမ္ဘိဒါ ပါဠိယံ ။ ။ ပါဠိတော် ၂-ရပ်တွင် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်၌ စေတနာကို
 ဘဝ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို သင်္ခါရဟု ဟောတော်မူ၏။ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်၌ ဝိဘင်းပါဠိတော်
 ၌ကား စေတနာကို သင်္ခါရ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ဘဝဟု ဟောတော်မူ၏။ ဤသို့
 ပြောင်းပြန်ဖြစ်နေရကား ပါဠိတော် ၂-ရပ် ဆန့်ကျင်နေသည်မဟုတ်ပါလောဟု မေးဘွယ်
 ရှိသောကြောင့် “တတ္ထ” စသည်ကို မိန့်သည်။

စေတနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောတရားတို့ကို။ ဝိပါကဓမ္မတ္တာ၊ အကျိုးပေးခြင်း သဘော ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဝိပါကေန၊ ပေးရမည့် အကျိုးဝိပါက နှင့် တကွဖြစ်သော။ အာယုဟနသင်္ခါတေန၊ အားထုတ်တတ်သည် ဟု ဆိုအပ် သော။ သင်္ခါတဘိသင်္ခရဏကိစ္စေန၊ သင်္ခါတတရားတို့ကို ပြုစီမံခြင်းကိစ္စကြောင့်။ သင်္ခါရာတိ၊ သင်္ခါရတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

ဝိဘင်္ဂပါဠိယံ၊ ဤ ဝိဘင်္ဂပါဠိတော်၌။ သဗ္ဗမ္ပိ ဘဝဂါမိကမ္ပံ ကမ္မဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဘဝဿ၊ ဥပပတ္တိဘဝ၏။ ပစ္စယဘာဝေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အကြောင်းဖြစ်သည့်အတွက်။ (နောက်ပုဒ်၏ ဟိတ်ကူ။) ဘဝဂါမိဘာဝ- တော။ ဘဝသို့ ရောက်ကြောင်းတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကမ္မသံသဠသဟာယ- တာယ၊ ကံဟူသော စေတနာနှင့် ရောနှောသော အဖော်သဟာယ်တို့၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဝါ၊ အတွက်။ (နောက်ပုဒ်၏ဟိတ်ကူ။) ကမ္မဘာဝတောစ၊ ကံ၏အဖြစ် ကြောင့်၎င်း။ (စေတနာသမ္ပယုတ္တာ၊ စေတနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော တရား တို့ကို။) ဥပပတ္တိဘဝံ၊ ဥပပတ္တိဘဝကို။ ဘာဝေန္တိ၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤဝစနတ္ထကြောင့်။ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ ဥပပတ္တိဘဝ ဘာဝနကိစ္စံ၊ ဥပပတ္တိဘဝကို ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စသည်။ စေတနာယ၊ စေတနာ၏။ သဘတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ ဖြစ်သော ကိစ္စ တည်း။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိယံ၊ ၌။ စေတနာ၊ စေတနာကို။ ဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဘဝါဘိသင်္ခရဏကိစ္စံ၊ ဘဝကို ပြုစီမံခြင်းကိစ္စသည်။ စေတနာယ၊ ၏။ သဘတိသယံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိဘင်- ပါဠိယံ၊ ၌။ ကုသလာ စေတနာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ စေတနာ၊ ကို။

ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်အလို။ ။ စေတနာ သမ္ပယုတ် တရားတို့ကို ဝိပါကဓမ္မ- ဓမ္မာဟူသော မာတိကာပုဒ်ဝယ် အကျိုးပေးခြင်း သဘောရှိသော ဝိပါကဓမ္မတွင် သင်း ထားတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် စေတနာ သမ္ပယုတ္တ ဓမ္မတို့သည် ပေးဘို့ရန် အကျိုးဝိပါက နှင့်တကွ ဖြစ်ကြ၏။ အာယုဟနသင်္ခါရဟူသော နာမည်အတိုင်း အားထုတ်ခြင်းသဘော ရှိကြ၏။ သင်္ခါတံ အဘိသင်္ခရေန္တိတိ ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ သင်္ခါတ တရားတို့ကို ပြုစီမံခြင်းကိစ္စ ရှိကြ၏။ ထို့ ကြောင့် စေတနာသမ္ပယုတ္တဓမ္မတို့ကို “သင်္ခါရ” ဟု ဟောတော် မူသည်။

ဤဝိဘင်္ဂပါဠိတော်ဝယ် ။ ။ “သဗ္ဗမ္ပိ ဘဝဂါမိကမ္ပံ ကမ္မဘဝေါ” ဟု သုတ္တန္တ ဘာဇနိယ ဘဝနိဒ္ဒေသ၌ ဟောတော်မူ၏။ စေတနာ သမ္ပယုတ် တရားများသည် ထို ပါဠိတော်အရ ဝိပါကဓမ္မဖြစ်သောကြောင့် ဘဝဂါမိကံတွင် ပါဝင်ကြ၏။ ကံဟု ခေါ်အပ် သော စေတနာနှင့် ရောနှော၍ ယှဉ်နေသည့်အတွက် သံသဠသဟာယလည်း ဖြစ်ရကား ကမ္မဘဝလည်း ဖြစ်နိုင်ကြ၏။ ထို့ ကြောင့် စေတနာသမ္ပယုတ်တရားတို့ကို “ဥပပတ္တိဘဝံ ဘာဝေန္တိ၊ ဥပပတ္တိဘဝကို ဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏” ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ “ဘဝ” ဟု နာမည်တပ်၍ ဟောတော်မူသည်။

သင်္ခါရာတိ၊ သင်္ခါရတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။
 တေန တေန ပရိယာယေန၊ ထိုထို အကြောင်းပြအားဖြင့်။ ဥဘယံ၊ ၂-ပါးစုံသော
 စကားကို။ ဥဘယတ္ထ၊ ၂-ပါးစုံသော ပါဠိရပ်၌။ ဝတ္ထု၊ ဟောတော်မူခြင်းငှါ။
 ယုတ္တံ၊ အသင့်ချည်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤသင်္ခါရ ဘဝတို့၏အနက်ကို
 ပြရာ၌။ ဝိရောဓော၊ ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ဂဟဏန္တိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါန်ကို။ ကိစ္စေန၊
 ယူခြင်းကိစ္စအားဖြင့်။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ပြီ။ ပရာမသနန္တိ၊ မြင့်။ ဣတရာ-
 နိ၊ ကာမုပါဒါန်မှ ကြွင်းသော ဒိဋ္ဌပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်
 တို့ကို။ (ကိစ္စေန၊ မှားမှား ယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းကိစ္စအားဖြင့်။ သင်္ဂဟကာရော
 အာဟ။) အာယူဟနာဝသာနေတိ၊ ကား။ တီသုပိ၊ ၃-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။
 အတ္ထဝိကပေဿ၊ အတ္ထဝိကပ်တို့၌။ ဝုတ္တဿ၊ ဆိုအပ်သော။ အာယူဟနဿ၊
 အာယူဟန၏။ အဝသာနေ၊ အဆုံး၌။ (ဝုတ္တစေတနာ ဘဝေါ ခွဲစပ်။)

ဒီသု၊ ၂-ပါးကုန်သော။ အတ္ထဝိကပေဿ၊ အတ္ထဝိကပ်တို့၌။ ဝုတ္တေ၊ ဆိုအပ်ပြီး
 ကုန်သော။ အာယူဟနသင်္ခါရေ၊ အာယူဟနသင်္ခါရတို့ကို။ တဿ ပုဗ္ဗဘာဂါတိ၊
 ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တတိယေ၊ တတိယဖြစ်သော။ (အတ္ထဝိကပေ၊
 အတ္ထဝိကပ်၌။) ဝုတ္တေ၊ ကုန်သော။ (အာယူဟနသင်္ခါရေတို့ကို။) တံသမ္ပယုတ္တာ-
 တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။

ဥဘယံ။ပေ။ယုတ္တံ။ ။ထို့ပြင် “ဥပပတ္တိဘဝကို ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စသည် စေတနာ၏
 အလွန်အကဲကိစ္စတည်း”ဟု နှလုံးသွင်းတော်မူ၍ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်၌ “စေတနာ
 ကို ဘဝ”ဟု ဟောတော်မူ၏။ “ဘဝကို ပြုစီမံခြင်း (အဘိသင်္ခရဏ) ကိစ္စသည် စေတနာ
 သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ အလွန်အကဲ ကိစ္စတည်း” ဟု နှလုံးသွင်းတော်မူ၍ ဤ ဝိဘင်းပါဠိ
 တော်၌ “စေတနာကို သင်္ခါရ”ဟု ဟောတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ပရိယာယ်အားဖြင့်
 ၂-မျိုးလုံးပင် အသင့်ချည်းဟု မှတ်ပါ။

ဂဟဏံပရာမသနံ။ ။ပါဠိတော်၌လာသော ဥပဂမနံကို အဋ္ဌကထာ၌ “ဂဟဏံ
 ပရာမသနံ”ဟု ဖွင့်၏။ ထိုသို့ ဖွင့်ရာ၌ “ဥပဂမနံနှင့် ဥပါဒါနံ” အရတူသောကြောင့်
 ဂဟဏံကို ကာမုပါဒါန်၏ ကိစ္စအားဖြင့်၎င်း၊ ပရာမသနံကို ဒိဋ္ဌပါဒါန်စသော ၃-ပါး၏
 ကိစ္စအားဖြင့်၎င်း ဆိုထားသည်။

အာယူဟနာဝသာနေ။ ။ “အာယူဟနာ သင်္ခါရာ နာမ၊ စေတနာ ဘဝေါ”ဟု
 ရှေး၌ သင်္ခါရနှင့် ဘဝအသူးကို အဋ္ဌကထာဝယ် ၃-နည်းပြခဲ့၏။ ထို ၃-နည်းပြရာ၌
 အာယူဟနကို ရှေ့ စေတနာကို နောက်သားသောကြောင့် “အာယူဟနာဝသာနေ”
 ဟု ဆိုသည်။ သို့ရာယ် တတိယဝိကပ်၌ စေတနာကို ရှေ့ထား၍ အာယူဟနာကို နောက်
 ထားလျက် သိ၏။ ထိုအဆိုဘက် “နန္ဒဝ တတိယေ အတ္ထဝိကပေ အာယူဟနဿ
 အဝသာနေ စေတနာ န ဝုတ္တာ” စသည်ဖြင့် အနုဋီကာ ရှင်းထားသည်။

ဒဟရဿ၊ ငယ်ရွယ်သူ၏။ စိတ္တပွဲဝတ္တိ၊ စိတ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဘဝင်္ဂဗဟု-
 လာ၊ များသောဘဝင်ရှိသည်။ (ဟုတော) ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။
 ဘဝန္တရဇနက ကမ္မာယူဟနသမတ္တာ၊ ဘဝတပါးကို ဖြစ်စေတတ်သောကံကို
 အားထုတ်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သေး။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဓ ပရိ-
 ပက္ခတ္တာ အာယတနာနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ကမ္မကရဏ-
 ကာလေ သမ္မောဟောတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ ပစ္စယ-
 ဘူတံ၊ အကြောင်း အထောက်အပံ့ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ သမ္မောဟံ၊ လွန်စွာ တွေဝေ
 ခြင်း မောဟကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ ကမ္မသမ္ပယုတ္တမေဝ၊ ကံနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော
 မောဟကိုသာ။ န (ဒဿေတိ)၊ ပြသည်မဟုတ်။

ကမ္မာနေဝ၊ ကံတို့သည်ပင်။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ သမ္ပရန္တိ စဇေန္တိ၊ တိုးပွား
 စေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကမ္မသမ္ဘာရာ၊ တုံ့မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကမ္မံ၊
 ကံဟူသည်။ သင်္ခါရဘဝါ၊ သင်္ခါရနှင့် ဘဝတို့တည်း။ တဒုပကာရကာနိ၊ ထို
 သင်္ခါရနှင့် ဘဝတို့အား လျော်သော ကျေးဇူးကို ပြုတတ်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာ-
 တဏှပါဒါနာနိ၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်တို့သည်။ ကမ္မသမ္ဘာရာ၊ ကံ၏
 အဆောက်အဦတို့တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ပဋိသန္ဓိဒါယကော၊ နောက်ဘဝ၌ပဋိ-
 သန္ဓေကိုပေးတတ်သော။ ဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝသည်။ ကမ္မံ၊ ကံတည်း။ တဒုပကာရ-
 ကာ၊ ထိုကမ္မဘဝအားလျော်သော ကျေးဇူးကို ပြုတတ်ကုန်သော။ ယထာဝုတ္တ-
 အာယူဟနသင်္ခါရာ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အာယူဟနသင်္ခါရတို့သည်
 ၎င်း။ အဝိဇ္ဇာဒယောစ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့သည်၎င်း။ ကမ္မသမ္ဘာရာ၊
 တို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ ကမ္မဉ္စ၊ ကံလည်း။ ကမ္မသမ္ဘာရာစ၊ ကံ၏အဆောက်
 အဦတို့လည်း။ ကမ္မသမ္ဘာရာ၊ ကံ၊ ကံ၏အဆောက်အဦတို့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧက-
 သေသံ၊ ဧကဒေသ သရူပေကသေသံကို။ ကတော၊ ပြု၍။ ကမ္မသမ္ဘာရာတိ၊ ဟူ၍။
 (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ကမ္မသမ္ဘာရာ ။ ။ [ပဌမနည်းကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ပြထားပြီ။] “ကမ္မံ ဝါ
 သင်္ခါရဘဝါ” စသော ဒုတိယနည်း၌ “ကမ္မံ” အရ သင်္ခါရကို၎င်း၊ ဘဝကို၎င်း ယူ၍
 အကြောင်းတရားတွင် ပါဝင်သော အဝိဇ္ဇာတဏှာဥပါဒါန်တို့ကို ကမ္မသမ္ဘာရာဟု ယူပါ။
 [သမ္ပရန္တိ ဧတေဟိတိ သမ္ဘာရာ၊ ကံကို ကောင်းစွာ ဆောင်ကြောင်း ဖြစ်သော
 အဆောက်အဦတို့။ ကမ္မဿ+သမ္ဘာရာ ကမ္မသမ္ဘာရာ။ ထို့နောက် “ကမ္မံစ ကမ္မ-
 သမ္ဘာရာစ ကမ္မသမ္ဘာရာ”ဟု ဧကဒေသ သရူပေကသေသံ ပြုပါ။]

ပဋိသန္ဓိ ဒါယကော ဝါ။ ။ ဤနည်း၌ကား “ကမ္မံ” အရ ပဋိသန္ဓေကို ပေးတတ်
 သော ကမ္မဘဝကို ယူ၍ “ကမ္မသမ္ဘာရာ”အရ၌ ထိုဘဝအား ကျေးဇူးပြုကြသော
 (အာယူဟနသင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သော) သမ္ပယုတ်တရားများကို၎င်း၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ
 ဥပါဒါန်တို့ကို၎င်း ယူပါ။

ဒသ ဓမ္မာ ကမ္မန္တိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒယောပိ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသည်တို့ကိုလည်း။
 (ဝုတ္တာ ဌိစပ်။) ဝါ၊ တို့သည်လည်း။ ကမ္မသဟာယတာယ၊ ကံ၏ အဖော်
 သဟာယ်တို့၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကမ္မသရိက္ခကာ၊ ကံနှင့်တူကုန်၏။ တဒုပကာရကာ
 စ၊ ထိုကံအားလျော်သော ကျေးဇူးကိုလည်း ပြုတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ကမ္မန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။

တ္ထေ၊ ဤကံ၌။ ဝါ၊ ဤ ဝိပါကံ၌။ အဝိဇ္ဇာဒယော၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော
 အကြောင်းတို့ကို၎င်း။ ဝိညာဏာဒယောစ၊ ဝိညာဉ် အစရှိသော အကျိုးတို့ကို
 ၎င်း။ သံခိပ္ပန္တိ၊ ချိုးချဉ်းအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ချိုးချဉ်းအပ်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်။
 သင်္ခေပေါ၊ သင်္ခေပ မည်၏။ ကမ္မံ၊ ကံ၎င်း။ ဝိပါကောစ၊ ဝိပါကံ၎င်းတည်း။ ဝါ၊
 တနည်း။ ကမ္မံ(တိ)၊ ကံ ဟူ၍၎င်း။ ဝိပါကောတိ၊ ဝိပါကံဟူ၍၎င်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့။
 သံခိပ္ပိယတိ၊ ချိုးချဉ်းအပ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သင်္ခေပေါ၊ မည်၏။ အဝိဇ္ဇာ-
 ဒယော၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့၎င်း။ ဝိညာဏာဒယောစ၊ ဝိညာဉ်အစရှိသည်
 တို့၎င်းတည်း။ ပန၊ ဆက်။ သင်္ခေပဘာဝသာမညေန၊ သင်္ခေပ၏အဖြစ်အားဖြင့်
 တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကဝစနံ၊ သင်္ခေပေါဟု ဧကဝစ်ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။
 ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သင်္ခေပသဒ္ဓေါ၊ သင်္ခေပသဒ္ဓါ
 သည်။ ဘာဂါခိဝစနံ၊ အဘို့ဟူသောအနက်ကို ဟောသောသဒ္ဓါတည်း။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ကမ္မဘာဂေါ၊ ကံအဘို့အစု ဟူသမျှသည်။ ကမ္မသင်္ခေပေါ၊ ကမ္မသင်္ခေပ
 တည်း။ [ဝိပါကသင်္ခေပလည်း နည်းတူဖြစ်သောကြောင့် အထူးမဆိုတော့။]

ဧဝံ သမ္ပပ္ပန္နန္တိ၊ ကား။ ကမ္မတော၊ ကံကြောင့်။ ဝိပါကော၊ ဝိပါကံသည်။
 (ဟောတိ၊ ၏။) တတ္ထာပိ၊ ထို ကမ္မသမ္ဘာရတိုင်လည်း။ အဝိဇ္ဇာတော၊ အဝိဇ္ဇာ
 ကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော

သင်္ခေပေါ။ [ပဌမနည်းကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ပြထားပြီ။] “ကမ္မံ ဝိပါကော
 တိ” စသော ဒုတိယနည်း၌ “သံခိပ္ပိယတိ သင်္ခေပေါ”ဟု ကမ္မသာဓနပြု၍ အဝိဇ္ဇာ
 စသော အကြောင်းငါးပါးကို၎င်း၊ ဝိညာဉ်စသော အကျိုးငါးပါးကို၎င်း အရကောက်
 ပါ။ “ကမ္မံဣတိ+သင်္ခေပေါ ကမ္မသင်္ခေပေါ၊ (အကြောင်းငါးပါးလုံးသည်ပင်) ကံ” ဟု
 နာမည်တခုတည်းဖြင့် ချိုး၍ ယူအပ်သောကြောင့် “ကမ္မသင်္ခေပ”မည်၏။ “ဝိပါကော
 ဣတိ+သင်္ခေပေါ ဝိပါကသင်္ခေပေါ၊ (အကျိုး ငါးပါးလုံးသည်ပင်) ဝိပါကဟူသော
 နာမည်တခုတည်း ချိုး၍ ယူအပ်သောကြောင့် ဝိပါကသင်္ခေပ မည်၏။ [“သင်္ခေပ” အရ
 အဝိဇ္ဇာစသော ငါးပါးကိုရသော်လည်း သင်္ခေပအဖြစ်ဖြင့်တူသောကြောင့် “သင်္ခေပေါ”
 ဟု ဧကဝစ်ထားသည်။ ဝိညာဉ်စသည်ကို “သင်္ခေပေါ”ဟု ထားရာ၌လည်း နည်းတူ။]

ဘာဂါခိဝစနံ။ သင်္ခေပသဒ္ဓါသည် ဘာဂ(အဘို့အစု) အနက်ကို ဟောသော
 ရဋ္ဌိသဒ္ဓါတည်း။ ဤအလို ဝိဂြိုဟ်ပြုဘွယ်မလို။ ကမ္မဉ္စ + တံ + သင်္ခေပေါ၊ အဘို့အစုလည်း။
 ကမ္မသင်္ခေပေါ၊ ကံဟူသော အဘို့အစု။ ဝိပါကသင်္ခေပေါဋ္ဌိလည်း နည်းတူ။

နည်းဖြင့်။ သမုပ္ပန္နံ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သော။ ဝါ၊ တနည်း။ တိသန္ဓိအာဒိဝသေန၊ တိသန္ဓိ အစရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သမုပ္ပန္နံ၊ ကောင်းစွာဖြစ်သော။ ဣဒံဘဝစက္ကံ၊ ဤဘဝစက်သည်။ (ဒုက္ခံ စသည်၌စပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

ဣတ္တရန္တိ၊ ကား။ ငမနဓမ္မံ၊ ဘင်သို့ ကပ်ရောက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဝိနဿနဓမ္မံ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ တေန၊ ထိုဣတ္တရံဟူသော ပါဠိဖြင့်။ (ဒီပေတိ ၌စပ်။) ဥပ္ပါဒဝယဝန္တတာဒီပကေန၊ ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်၊ ပျက်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြတတ်သော။ အနိစ္စသဒ္ဓေန၊ အနိစ္စသဒ္ဓါသည်၎င်း။ ဝိကာရာပတ္တိဒီပကေန၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်းကို ပြတတ်သော။ စလသဒ္ဓေနစ၊ စလသဒ္ဓါသည်၎င်း။ အဒီပိတံ၊ မပြအပ်သော။ ကာလန္တရဋ္ဌာယိတာပဋိက္ခေပံ၊ ကာလတပါး၌ တည်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပယ်ရှားခြင်းကို။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။ အခုဝန္တိတေန၊ ဖြင့်။ ထိရဘာဝပဋိက္ခေပံ၊ ခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်ကို ပယ်ရှားတတ်သော။ နိဿာရတံ၊ အနှစ်သာရ မရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ (ဒီပေတိ)။

ဟေတုဝေ၊ အကြောင်းတို့သည်ပင်။ သမ္ဘာရာ၊ အကျိုးတရားကို တိုးပွားစေတတ်သော အဆောက်အဦတို့တည်း။ ဟေတုသမ္ဘာရာ၊ တို့။ ဝါ၊ တနည်း။ ဌာနသော ဟေတုသောတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောဤပါဠိ၌။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဌာနသောဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော။ ဌာနံ၊ ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းသည်။ (သမ္ဘာရာ၊ မည်၏။) အညံ၊ ဌာနသော ဟေတုသော ဟူသော ပါဠိရပ်မှတပါး အခြားသောပါဠိရပ်၌ ဟောတော်မူအပ်သော။ တဿ တဿ၊ ထိုထိုအကျိုး၏။ ဝါ၊ ထိုထိုအကျိုးနှင့်။ သာဓာရဏံ၊ ဆက်ဆံသော။ ကာရဏံပိ၊ အကြောင်းသည်လည်း။ သမ္ဘာရာ၊ မည်၏။ (တဿ တဿ၊ ၏။ ဝါ၊ နှင့်။) အသာဓာရဏံ၊ မဆက်ဆံသော။ (ကာရဏံ၊ သည်။) ဟေတု၊ ဟေတုမည်၏။ ဝေန္တိ၊ ဧဝံဟူသောပုဒ်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဟေတုတော၊ အကြောင်းကြောင့်။ ဓမ္မမတ္တသမ္ဘဝေ၊ အကျိုးတရားမျှ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ (သတိစ၊ ဖြစ်သော်၎င်း။) ဟေတုနိရောဓာ၊ အကြောင်းတရားတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဝဇ္ဇုပစ္စေဒေ၊ ဝဋ်၏ပြတ်ခြင်းသည်။ (သတိ)စ၊ ၎င်း။ တံ နိရောဓာယ၊ ထိုအကြောင်းတရားတို့၏ချုပ်ခြင်းငှါ။ ဓမ္မေ၊ တရားကို။ ဒေသိတေ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။ သတိစ၊ ၎င်း။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ [အဋ္ဌကထာ၌ ဧဝံ ဒုက္ခန္တ ကိရိယာယဝယ် ဧဝံဖြင့် ရှေ့ကားအားလုံးကို ပြန်၍ညွှန်းသောကြောင့် ဋီကာဆရာသည် ထို ရှေ့ကားအားလုံးကို အကျဉ်းချုပ်၍ ဖွင့်ပြသည်။]

ဟေတုသမ္ဘာရာ။ “ဟေတုဝေ+သမ္ဘာရာ ဟေတုသမ္ဘာရာ”ဟု ဋီကာ၌ ကမ္မဓာရယဂိဂ္ဂဟ ပြု၏။ ထိုပါဠိ၌ သမ္ဘာရာ ဟူသည် ကမ္မသမ္ဘာရာ၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အကျိုးတရားတို့ကို တိုးပွားစေတတ်သော အကြောင်းတရားပင်တည်း။ အခြားနည်းကိုလည်း ဋီကာအတိုင်း မှတ်ပါ။

ဗြဟ္မစရိယံ ဣဓ (ဣတိ)၊ ဗြဟ္မစရိယံ ဣဟူသော ၂-ပုဒ်သည်။ ဗြဟ္မစရိယံဓ၊ ဗြဟ္မစရိယံဓဟု သန္တိဖြစ်၏။ သတ္တေစာတိတ္ထေ၊ ဌှိ။ စသဒ္ဒေါ၊ သည်။ ဝေံ၊ ဤသို့ ဖြစ်လသော်။ ဗြဟ္မစရိယဉ္စ၊ မြတ်သော အကျင့်သည်လည်း။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ရှိ၏။ သဿတုဇ္ဈဒါစ၊ သဿဘဒိဋ္ဌိ၊ ဥဇ္ဈဒဒိဋ္ဌိတို့သည်လည်း။ န ဟောန္တိ၊ ဖြစ် ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ သမုစ္စယတ္ထော၊ သမုစ္စည်းအနက်ရှိ၏။ ဟိ၊ ထင်ရှားအောင် ပြဉ္စ အံ။ ဝေံ၊ ဤသို့ သမုစ္စည်းအနက်ရှိလသော်။ ဝါ၊ ဤသို့ သမုစ္စည်းအနက်ရှိခြင်း ကြောင့်။ ဟေဟုအာယတ္ထေ၊ အကြောင်း၏ စပ်သောဥစ္စားဖြစ်သော။ ဝါ၊ အကြောင်းနှင့်စပ်သော။ ဓမ္မမတ္တသမ္ဘဝေ၊ အကျိုးတရားမျှော် ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်။ (သတိ၊ ဖြစ်လသော်။) သတ္ထော၊ သတ္တကို။ ဝါ၊ အတ္တကို။ နုပလဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ စ၊ ဆက်။ တသ္မိံ၊ ထိုသတ္တကို။ ဝါ၊ ထိုအတ္တကို။ ဥပလဗ္ဘန္တေ၊ ရအပ်သော်။ သဿတော (ဝါ)၊ အတ္တသည် မြဲ၏ဟူသော အယူသည်သော်၎င်း။ ဥဇ္ဈဒဒေါ ဝါ၊ အတ္တသည် သေလျှင်ပြတ်၏ဟူသော အယူသည်သော်၎င်း။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ ၏။ တသ္မိံ၊ ထိုသတ္တကို။ ဝါ၊ ထိုအတ္တကို။ အနုပလဗ္ဘန္တေ၊ မရအပ်သော်။ ဝါ၊ မရအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဇ္ဈဒဒေါ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ တော့။ ဣတိ၊ ဤ အနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သစ္စပ္ပဘဝဒေတာတိ၊ ကား။ သစ္စဘော၊ သစ္စာအားဖြင့်။ ဝါ၊ တနည်း။ သစ္စာနံ၊ အကျိုးသစ္စာတို့၏။ ပဘဝတော၊ စ၍ဖြစ်ရာ အကြောင်းသစ္စာအားဖြင့်။ (“ဝိညာတဗ္ဗ” ဌှိစပ်။) ကုသလာကုသလံ ကမ္မန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဝဇ္ဇကထာ- ယ၊ ဝဋ်ကို ဟောတော်မူရာ ပါဠိတော်၏။ ဝတ္တမာနတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ သာသဝန္တိ၊ အာသဝေါတရားနှင့် တကွဖြစ်သော လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ်ဟူ၍။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။ အဝိသေသေနာတိ၊ ကား။ စေတနာ၊ စေတနာတည်း။ စေတနာသမ္ပယုတ္တကာ၊ စေတနာနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သောတရား တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိသေသံ၊ အထူးကို။ အကတွာ၊ မပြုမူ၍။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံ လည်းဖြစ်သော။ တံ ကုသလာကုသလံ ကမ္မံ၊ ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံကို။ သမုဒယသစ္စန္တိ၊ သမုဒယသစ္စာဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိအတ္ထော၊ အနက်။ ဟိ၊ မှန်။ တဏှာစ ပေ။ ကုသလဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ စေတနာစေတနာသမ္ပ- ယုတ္တ ဝိသေသံ၊ စေတနာ၊ စေတနာသမ္ပယုတ် အထူးကို။ အကတွာ၊ မပြုမူ၍။ ဝုတ္တံ၊ သစ္စဝိဘင်း၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်တမ်း။ ဝါ၊ တနည်း။

သတ္တ အတ္တစွဲမှ သဿတဥဇ္ဈဒဖြစ်။ ။ နေရာ ၅-ပါးကို သတ္တ၊ အတ္တဟု စွဲလမ်း မှုကြောင့် “သေလျှင် အတ္တသည် မပြတ်၊ မြဲ၏”ဟု သဿဘဒိဋ္ဌိသည်၎င်း၊ “သေလျှင် အတ္တသည် ပြတ်၏”ဟု ဥဇ္ဈဒဒိဋ္ဌိသည်၎င်း ဖြစ်၏။ “ရုပ်နာမ်အားလုံး အဆက်ပြတ်၍ (အနုပ္ပါဒ်နိရောဓဖြင့်) ချုပ်ငြိမ်းပြီ”ဟု ယူဆ၍ မတ္တ မစွဲလမ်းမှုကြောင့် ဥဇ္ဈဒဒိဋ္ဌိ မဖြစ်ဟု မှတ်ပါ။

အရိယသစ္စဝိသေသံ၊ အရိယသစ္စာအထူးကို။ အကတော၊ ရှိ။ သမုဒယသစ္စန္တိ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ အထွော၊ နက်။

ဝတ္ထုသုတိ၊ ကား။ အာရမ္မဏေသု၊ အာရုံတို့၌။ ဝါ၊ တနည်း။ စက္ခာဒိသု၊ စက္ခု အစရှိကုန်သော။ ပဋိစ္စာဒေတဗ္ဗေသု၊ ဖုံးလွှမ်းထိုက်ကုန်သော။ ဝတ္ထုသု၊ ဝတ္ထုတို့၌။ (သမ္မောဟေတိ ၌စပ်။) သောကာဒိနံ အဓိဋ္ဌာနတ္တာတိ၊ ကား။ တေသံ၊ ထို သောက အစရှိသည်တို့၏။ ကာရဏတ္တာ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ် ကြောင့်။ (ပါတုဘာဝါယ ပစ္စယော ဟောတိ ၌စပ်။) တေဟိ၊ ထိုသောက အစ ရှိသောအကြောင်းတို့ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာသည်။ သိဒ္ဓါယ၊ ပြီးစီးလ သော်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့်။ သဟိတေဟိ၊ တကွဖြစ်ကုန်သော။ (အဝိဇ္ဇာယကို ကာကောလောကနနည်း ကြံပါ။) သင်္ခါရေဟိ၊ သင်္ခါရတို့ကြောင့်။ (ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်။) ဘဝန္တရပါတုဘာဝါယ၊ ဘဝတပါး၌ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ပစ္စယောစ၊ အကြောင်းသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ။ ဣတိ(အယံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

ဝါ၊ တနည်း။ စုတိစိတ္တံ၊ စုတိစိတ်သည်။ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿ၊ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်၏။ အနန္တရပစ္စယော၊ အနန္တရပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပစ္စယော စ ဟောတိ ဘဝန္တရ ပါတုဘာဝါယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟ- ကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ တံ စုတိစိတ္တံ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ ရဟိတံ၊ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရမှ ကင်းသည်။ (သမာနံ၊ ဖြစ်လသော်။) ဘဝန္တရဿ၊ ဘဝတပါး ။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထို စုတိစိတ်၏။ သဟာယ ဒဿနတ္ထံ၊ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ ဟူသော အဖော်ကို ပြုခြင်း အကျိုးငှါ။ သောကာဒိနံ အဓိဋ္ဌာနတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

အရိယသစ္စဝိသေသံဝါ ။ ။ “အဝိသေသေန” ဟူသော အဋ္ဌကထာကို တနည်း ဖွင့်သော စကားတည်း။ “အရိယသစ္စဝိသေသ” ဟူသည် “သမုဒယသစ္စာ” အရ တဏှာ လောဘကိုသာ ယူရသော သစ္စာတည်း။ ထို တဏှာဟူသော သမုဒယသစ္စာကိုပင် ရည်ရွယ်တော်မူ၍ “ယဿ ပဟာနတ္ထံ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ” ဟု ထိုထိုသုတ္တန်၌ ဟောတော်မူ၏။ သစ္စဝိဘင်း အဘိဓမ္မဘာဇနီယ၌ကား အရိယသမုဒယသစ္စာ ဟု ဝိသေသ မပြုဘဲ အကြောင်းဟူသမျှကို “သမုဒယသစ္စာ” ဟု ဟောတော်မူသည်။

စုတိ စိတ္တံ ဝါ ။ ။ ဤစကားသည် အဋ္ဌကထာမှ တနည်းအဖွင့်တည်း။ ဇရာ မရဏံ၌ မရဏကို “စုတိစိတ်” ဟု ယူ၍ ထို စုတိစိတ်၌ အဝိဇ္ဇာလည်း မယှဉ်၊ သင်္ခါရဟူသော စေတနာလည်း မယှဉ်၊ ထို့ကြောင့် စုတိစိတ်သည် ရဟန္တာဖြစ်၍ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရမှ ကင်းလျှင် ဘဝသစ် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်အား အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး မပြုနိုင်ရကား စုတိစိတ်က ဘဝသစ် ပဋိသန္ဓေအား ကျေးဇူးပြုနိုင်ဘို့ရာ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရဟူသော အဖော် ကို ပြလိုသောကြောင့် “သောကာဒိနံ အဓိဋ္ဌာနတ္တာ” ဟု မိန့်သည်။

ဒွိဓာတိ၊ ကား၊ အတ္တနောယေဝ၊ မိမိ၏သာလျှင်။ သရသေန၊ မိမိ၏ကိစ္စ
၎င်း။ (ဣတိ၌ စပ်ရသောကြောင့် “အားဖြင့်၎င်း” ဟု မပေးရ။) ဓမ္မန္တရပစ္စယ-
ဘာဝေနစ၊ တရားတမျိုးအား ကျေးဇူးပြုသည်၏အဖြစ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွိဓာ၊
၂-ပါးအားဖြင့်။ (ပဝတ္တကိစ္စတော၌စပ်။)

သင်္ခါရာနံ၊ သင်္ခါရတို့၏။ ပစ္စယုပ္ပန္နတာ ဒဿနေန၊ ပစ္စယုပ္ပန်တို့၏ အဖြစ်ကို
ပြကြောင်းဖြစ်သော။ ဝါ၊ ပြတတ်သော။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ ဧတေန၊
ဟူသော ဤစကားဖြင့်။ (ဒဿေတိ ၌စပ်။) ကော၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဘိ-
သင်္ခရေတိ နုခေါ၊ သင်္ခါရကိုပြုစီမံပါသည်။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ သေ(ဧသော)
ပဉ္စော၊ ဤ ပြဿနာသည်။ (ဝိသဇ္ဇိတုံ၊ ဖြေခြင်းငှါ။) နော ကလ္လော၊ မသင့်။
ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒိဿေတိ။ တေန၊ ထိုသို့ပြခြင်းကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤအဝိဇ္ဇာ-
ပစ္စယာ သင်္ခါရာဟူသော စကားရပ်သည်။ ကာရကဒဿန နိဝါရဏံ၊ ဗြဟ္မာ
ဗိဿဏိး အစိုးရသူသည် ပြုစီမံ၏ဟု မှားမှားယွင်းယွင်း မြင်တတ်သော အယူကို
တားမြစ်ကြောင်းစကားသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့ သိအပ်၏။ ဝေမာဒိ-
ဒဿန နိဝါရဏန္တိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤစကားဖြင့်။ (အတ္တာ၊ အတ္တသည်။)
သောစတိ၊ ဝမ်းနည်း၏။ (အတ္တာ) ပရိဒေဝတိ၊ ငိုကြွေး၏။ (အတ္တာ) ဒုက္ခိတော၊
လွန်စွာဖြစ်သော ဒုက္ခရှိ၏။ ဣတိအာဒိဒဿနနိဝါရဏံ၊ ဤသို့ အစရှိသော
မှားယွင်းသော မိစ္ဆာအမြင်ကို တားမြစ်ခြင်းကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။
ဟိ၊ မှန်။ သောကာဒယောပိ၊ သောကအစရှိသော အကျိုးတရားတို့သည်လည်း။
ပစ္စယာယတ္တာ၊ အကြောင်း၌စပ်သော ဥစ္စာတို့သည်။ ဝါ၊ အကြောင်းနှင့်

သောကာဒယောပိ ဟိ။ ။ သောကာဒယောပိ ဟိတိ ဧတ္ထ ဟိသဒ္ဓေါ ဟေတုအတ္ထော၊
ယသ္မာ သောကာဒယော ပစ္စယာယတ္တာ အဝသဝတ္တိနောတိ ဣဒံ ဇာတိပစ္စယာ။ ပေ။
သမ္ဘဝန္တိတိ ဧတေန ဝစနေန သိဒ္ဓံ၊ တသ္မာ တံ အတ္တာ သောစတိတိ အာဒိဒဿန-
နိဝါရဏန္တိ အတ္ထော။—အန။

ဤအလို “ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝေမာဒိဒဿန နိဝါရဏန္တိ ဧတေန၊ ဖြင့်။ (အတ္တာ)
သောစတိ၊ ၎င်း။ (အတ္တာ) ပရိဒေဝတိ၊ ၎င်း။ (အတ္တာ) ဒုက္ခိတော၊ ၎င်း။ ဣတိ အာဒိ-
ဒဿန နိဝါရဏံ၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ
(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သောကာဒယောပိ၊ တို့သည်လည်း။ ပစ္စယာယတ္တာ၊ တို့သည်။
(ဟုတ္တာ)။ အဝသဝတ္တိနော၊ ကုန်။ ဝါ၊ ကုန်။ ဣတိဣဒံ၊ ဤအနက်သည်။ ဇာတိ-
ပစ္စယာ။ ပေ။ သမ္ဘဝန္တိတိ ဧတေန၊ ဖြင့်။ (သိဒ္ဓံ၊ ပြီးစီး၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေမာဒိ-
ဒဿန နိဝါရဏန္တိ ဧတေန၊ ဖြင့်။ (အတ္တာ) သောစတိ။ (အတ္တာ) ပရိဒေဝတိ။
(အတ္တာ) ဒုက္ခိတော။ ဣတိအာဒိဒဿနနိဝါရဏံ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဣတိ၊
ဝိညာယတိ” ဟု ပေးပါ။ [ဧတေန-၏နောက်၌ “ဝုတ္တံ” ဟု ရှိသည်ကား ဤ အနုဒ္ဓိကာ
အဖွင့်နှင့် မညီပါ။]

စပ်သောဥစ္စာတို့သည်။ (ဟုတော) အဝသဝတ္တိနော၊ မိမိအလို၌ မဖြစ်ကုန်။ ဝါ၊ မိမိအလိုသို့ မလိုက်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောက။ပေ။ သမ္ဘဝန္တိတိ ဇေတန၊ ဟူသော ဤစကားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဂဏ္ဍဘေဒပိဋကဝိယာတိ၊ ကား။ ဂဏ္ဍဘေဒနတ္ထံ၊ အနာ၏ပေါက်ကွဲခြင်း အကျိုးငှါ။ ဂဏ္ဍေ၊ အနာသည်။ ပစ္စမာနေ၊ မှည့်ရင့်လသော်။ တဿပိ၊ ထို မှည့်ရင့်သော အနာ၏လည်း။ ဥပရိ၊ ထိပ်ဖျား၌။ ဇာယမာနခုဒ္ဒကပိဋကော ဝိယ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော သေးငယ်သောအဖုနှင့် တူ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဂဏ္ဍဿ၊ အနာ၏။ အနေကဓာ၊ တပါးမကများသောအပြားအားဖြင့်။ ဘေဒေ၊ များပြား ခြင်းသည်။ (သတိ၊ သော်။) ပိဋကဝိယ၊ အဖုကလေးတို့နှင့် တူ၏။ သူနတာသရာဂ ပုဗ္ဗဂူဟဏာဒယော၊ ဖူးရောင်သည်၏ အဖြစ် နီရဲသောသွေးနှင့် တကွ ပြည်ကိုယ်ခြင်း အစရှိသည်တို့သည်။ ဂဏ္ဍဝိကာရာ၊ အနာ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း တို့တည်း။

ပဋ္ဌလာဘိဘူတကန္ဓကော၊ တိမ်လွှာသည်ဖုံးလွှမ်းအပ်သော မျက်စိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရူပါနိ၊ ရူပါရုံတို့ကို။ န ပဿတိ၊ လုံးလုံးမမြင်။ ကိဉ္စိပိ၊ စိုးစဉ်း အနည်းငယ်ကိုလည်း။ ပဿန္တော၊ မြင်ပြန်သော်လည်း။ ဝိပရိတံ၊ ဖောက်ဖောက် ပြန်ပြန်။ (မှားမှားယွင်းယွင်း။) ပဿတိ၊ မြင်၏။ ဝေ၊ တူ။ အဝိဇ္ဇာဘိဘူတော၊ အဝိဇ္ဇာသည် လွှမ်းမိုးအပ်သော ဗာလသည်။ ဒုက္ခာဒီနိ၊ ဒုက္ခသစ္စာအစရှိသည် တို့ကို။ န ပဋိပဇ္ဇတိ၊ မသိ။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ မိစ္ဆာဝါ၊ မှားမှားယွင်းယွင်း သော်လည်း။ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ သိမြင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ ပဋ္ဌလံ ဝိယ၊ တိမ်လွှာနှင့်တူ၏။ ကိမိနာ၊ ပိုးကောင်သည်။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တိုင်။ (ကောသ- ပုဒေသာ၊ ပိုးအိမ်၏ အစိတ်အပိုင်းတို့ကို။ ကတာ) ဝိယ၊ ပြုအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) အတ္တနာ၊ မိမိဟူသော ဗာလကိုယ်တိုင်။ (သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊

ဂဏ္ဍဘေ ပိဋကော။ ။ အနာပေါက်ကွဲ၍ရန် မှည့်ရင့်လာသောအခါ အနာ၏ ထိပ်ဖျား၌ အဖုကလေး ပေါ်လာ၏။ ထိုအဖုကို “ပိဋကော” ဟု ခေါ်သည်။ [ဂဏ္ဍ- ဘေဒတ္ထံ + ဇာယမာနာ ပိဋကော ဂဏ္ဍဘေဒပိဋကော။] (တနည်း) အနာသည် ကျယ်ပြန့် များပြားလာသောအခါ အဖုကလေးတွေ ဖြစ်နေတတ်၏။ ထိုအဖုကလေးများကို “ပိဋကော” ဟု ခေါ်သည်။

သူနတာ ။ပေ။ပုဗ္ဗဂူဟဏာဒယော။ ။ “ဝိကင်္ဂကရ=အနာ၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း” ဟူသည် ဖောရောင်လာခြင်း၊ နီရဲရဲသွေးနှင့်တကွ ပြည်၏သည်ခြင်း စသည်တို့တည်း။ [သူနဿ + တာဝေါ သူနတာ၊ သရာ၊ ပုဗ္ဗဂူဟဏံ သလောဟိတ ပုဗ္ဗဂူဟဏံ။— မဓု။ သရာဂကို “သလောဟိတ”ဟု ဖွင့်၏။]

တို့ကို။) ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဝဇ္ဇဿ၊ ၏။ အန္တော-
 ယေဝ၊ အတွင်း၌ပင်။ (တနည်း) အတ္တနောယေဝ၊ မိမိဟူသော ဗာလ၏ပင်။
 ပရိဗ္ဗမနကာရဏတ္တာဝ၊ ချာချာလည်ခြင်း၏အကြောင်းတို့၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
 သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ကောသပုဒေသာဝိယ၊ ပိုးအိမ်၏ အစိတ်အပိုင်းတို့နှင့် တူကုန်
 ၏။ [ပင့်ကူအိမ် ပင့်ကူမျှင်တို့ကို “ကောသပုဒေသ” ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။]

သင်္ခါရပရိဂ္ဂဟံ၊ သင်္ခါရတို့၏ သိမ်းပိုက်ခြင်းကို။ ဝိနာ၊ ကြင်၍။ ပတိဋ္ဌံ၊
 တည်မြဲခြင်းကို။ အလဘမာနံ၊ မရနိုင်သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပရိဏာယက-
 ပရိဂ္ဂဟံ၊ ရှေ့ဆောင်အမတ်ကြီး၏ သိမ်းပိုက်ခြင်းကို။ ဝိနာ၊ ၍။ ပတိဋ္ဌံ၊ တည်မြဲ
 ခြင်းကို။ အလဘမာနော၊ သော။ ရာဇကုမာရော ဝိယ၊ မင်းသားနှင့် တူ၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိဂ္ဂဟေန၊ သိမ်းပိုက်ခြင်းနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ပတိဋ္ဌာလာဘော၊
 တည်မြဲခြင်းကို မရခြင်းသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤမင်းသား၏ ဥပမာ၌။ သာမညံ၊ ဥပမာန၊
 ဥပမေယျတို့၏ တူသည်၏အဖြစ်တည်း။

ဥပပတ္တိနိမိတ္တံ၊ ဟူသော ဖါင့်ဖြင့်။ ကမ္မာဒိ အာရမ္မဏံ၊ ကံ အစရှိသော
 အာရုံကို။ (သင်္ခါရကာရော) အာဟ။ ပရိကပ္ပနတောတိ၊ ကား။ အာရမ္မဏကရဏ-
 တော၊ အာရုံကို ပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ တနည်း။ သမ္ပယုတ္တေန၊
 ဝိညာဉ်နှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ ဝိတက္ကေန၊ ဝိတက်ဖြင့်။ ဝိတက္ကနတော၊ ကြံတတ်
 သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ ဌ္ဗစပ်။) ဒေဝ မနုဿမိဂဝိဟင်္ဂါဒိ ဝိဝိဓ-
 ပုကာရတာယ၊ နတ်အရပ်၊ လူအရပ်၊ သားကောင်အရပ်၊ ငှက်အရပ် အစရှိ
 သော အထူးထူးသောအပြား ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်သည်။
 မာယာဝိယ၊ မျက်လှည့်ရုပ်နှင့် တူ၏။ ပတိဋ္ဌာဝိသေသေန၊ တည်ခြင်း အထူး
 ကြောင့်။ (တည်ခြင်း၏ထူးသည့်အတွက်။) ဝုဗ္ဗိဝိသေသာပတ္တိတော၊ ကြီးပွားခြင်း
 ဟူသော အထူးသို့ရောက်ခြင်းကြောင့်။ သဋ္ဌာယတနံ၊ သည်။ ဝနပ္ပဂုဓမ္မာ ဝိယ၊
 တောအုပ် သစ်ပင်အပေါင်းနှင့် တူ၏။ ဝိသယံဝိသယ ဘူတာနံ၊ ဝိသယံ ဝိသယ
 ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ (အာရုံရှိသော စက္ခုစသော ဝိသယံ၊ အာရုံဖြစ်သော ရူပ

ဝဇ္ဇဿ အန္တောယေဝ။ ။ စာအုပ်တို၌ “ဝဇ္ဇဿ အတ္တနောယေဝ” ဟု ရှိ၏။
 ရှေးနိဿယ၌ “ဝဇ္ဇဿ၊ ၏။ ကတတ္တာ၊ ကြောင့်” ဟု ရှေ့သို့လှည့်၍ စပ်၏။ ကတသည်
 ဝဇ္ဇနှင့် အရမတူ သင်္ခါရာနှင့်သာ အရတူ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုအနက်သည် မသင့်ပါ။
 “သင်္ခါရတို့ကို မိမိဟူသော ဗာလကိုယ်တိုင် ပြုအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း” ဟုသာ
 အနက်ဖြစ်၏။ “ဝဇ္ဇဿ အတ္တနောယေဝ ပရိဗ္ဗမနကာရဏတ္တာ” ၌ ပရိဗ္ဗမနကာရဏ
 အရလည်း “အတ္တနော” ဟူသော ဗာလကို မရ၊ သင်္ခါရတို့ကိုသာ ရ၏။ ထို့ကြောင့်
 “ဝဇ္ဇဿ အတ္တနော” ဟု ပရိစေသဲ သိဟိဋ္ဌိမ္မအပိုင်း “ဝဇ္ဇဿ အန္တောယေဝ” ဟု
 ရှိသော ပါဠိသာ အမှန် မမှန်ပါ။ [ကတတ္တာ ကာရဏတ္တာ၌ ကတ- ကာရဏတို့အရ
 သင်္ခါရတို့သာ ရပုံကို သဒ္ဓထုံးစံ ဝါကျထုံးစံနှင့် သဘောအမှန်ကို ကြည့်၍ သိပါ။]

စသော ဝိသယ ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။) အာယတနာနံ၊ တို့၏။ အညမညာဘိမုခ-
 ဘာဝတော၊ အချင်းချင်း ရှေ့ရှုကုန်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ အာယတန ဘဏ္ဍန-
 တော၊ အာယတနတို့၏ ထိခိုက်ခြင်းကြောင့်။ (ဖဿော ဇာယတိ ဌ္ဗစပ်။) စ၊
 ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ယသ္မာ ဝါ စသော ဥပမာကိုပြရာ၌။ သင်္ခါရာဒီနံ၊ သင်္ခါရ အစ
 ရှိသည်တို့၏။ ကောသပုဒေသ ပရိဏာယကာဒီဟံ၊ ပိုးအိမ်၏ အစိတ်အပိုင်း၊
 ရှေ့ဆောင်အမတ်ကြီး အစရှိကုန်သော။ ဒွိဟိဒွိဟိ၊ ၂-ပါး ၂-ပါးတို့နှင့်။ သဒိသ-
 တာယ၊ တူကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဒွေ ဒွေ၊ ၂-ပါး ၂-ပါးကုန်သော။ ဥပမာ၊
 ဥပမာတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ဂမ္ဘီရော ဝေ၊နက်နဲသည်သာလျှင်။ ဟုတော၊ ၍။ ဩဘာသတိ၊ အရောင်
 ထင်၏။ ပကာသတိ၊ ထင်ရှား၏။ ဒိဿတိ၊ တွေ့မြင်အပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ဂမ္ဘီရာဝဘာသော၊ မည်၏။ ဇာတိပစ္စယသမ္ဘူတသမုဒါဂတဋ္ဌောတိ၊ ဟူသော
 ပုဒ်၏။ (အတ္ထော ဌ္ဗစပ်။) ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ သမ္ဘူတံ၊ ကောင်းစွာ
 ဖြစ်သည်။ ဟုတော၊ သဟိတဿ၊ တကွမပြတ် ဆက်စပ်သော။ အတ္တနော၊ မိမိ
 ဟူသော။ ပစ္စယာနုရူပဿ၊ အကြောင်းအားလျော်သော ဇရာ မရဏ၏။ ဥဒ္ဓံ
 ဥဒ္ဓံ၊ အထက်အထက်၌။ အာဂတဘာဝေါ၊ လာသည်၏ အဖြစ်သည်။ အနုပ္ပ-
 ဗန္ဓော၊ အဆက်မပြတ် ဖွဲ့စပ်ခြင်းသည်။ (ဂမ္ဘီရော ဌ္ဗစပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

အထဝါ၊ ထို့ပြင်တနည်းကား။ သမ္ဘူတဋ္ဌောစ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်ပေါ်လာ
 သည်၏အဖြစ်လည်း။ သမုဒါဂတဋ္ဌောစ၊ တကွမပြတ် ဆက်စပ်လျက် အထက်
 အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည်၏ အဖြစ်လည်း။ သမ္ဘူတ သမုဒါ ဂတဋ္ဌော၊
 ကောင်းစွာဖြစ်ပေါ်လာသည်၏ အဖြစ်၊ တကွမပြတ် ဆက်စပ်လျက် အထက်

ဇာတိပစ္စယ ။ပေ။ ဂတဋ္ဌော။ ။“ ဇာတိပစ္စယာ သမ္ဘူတံ ” ဖြင့် “ ဇာတိပစ္စယာ +
 သမ္ဘူတံ ဇာတိပစ္စယသမ္ဘူတံ ” ဟု ပြ၏။ (ဇရာ မရဏကို အရကောက်ပါ။) သမုဒါ-
 ဂတဋ္ဌောကို “ သဟိတဿ ။ပေ။ အာဂတဘာဝေါ ” ဟု ဖွင့်၏။ ထိုတွင် သဟိတဿသည်
 သမုဒ္ဓံ သံ၏အဖွင့်တည်း။ ထို သဟိတဿကို “ အတ္တနော ပစ္စယာနုရူပဿ ” ဟု ဖွင့်၍
 ဥကို “ ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ ” ဟု၎င်း၊ အာဂတဋ္ဌောကို “ အာဂတဘာဝေါ ” ဟု၎င်း ဖွင့်၏။ ထိုသို့
 ဖွင့်သဖြင့် အတ္တသဒ္ဓါသည် ဘာဝအနက်ဟော ဟု မှတ်ပါ။ “ အနုပ္ပဗန္ဓော၊ အဆက်
 မပြတ် ဖွဲ့စပ်ခြင်း ” ကား “ သဟိတဿ ဥဒ္ဓံ ဥဒ္ဓံ အာဂတဘာဝေါ ” ပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပါ-
 ယတ္ထတည်း။

အထဝါ။ ။ဤနည်း၌ကား “ သမ္ဘူတဋ္ဌ၊ သမုဒါဂတဋ္ဌ ” ဟု ၂-ပုဒ်ခွဲ၍ “ န ဇာတိ-
 တော။ပေ။ အညတော ဟောတိ ” ဟူသော ၂-ဝါကျဖြင့် “ ဇာတိပစ္စယ သမ္ဘူတဋ္ဌကို
 ဆိုသည် ” ဟု၎င်း၊ “ ဣတ္ထဉ္စ ။ ပေ။ သမုဒါဂစ္ဆတိ ” ဖြင့် “ ပစ္စယ သမုဒါဂတဋ္ဌကို ဆိုသည် ”
 ဟု၎င်း၊ ရှေးဝါကျစကား ၃-ရပ်နှင့် ဇာတိပစ္စယသမ္ဘူတ၊ ဇာတိပစ္စယ သမုဒါဂတဋ္ဌကို
 ရထိုက်သလို တွဲစပ်ပြသည်။

အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည်၏အဖြစ်။ [သမာဟာရဒွန် ဖြစ်သော်လည်း ကတ္တစိ ပုလိင်္ဂံ ဣစ္ဆန္တိသဒ္ဓဝိဒ္ဓ။] ဟိ၊ မှန်။ န ဇာတိတော ။ပေ။ အညတော ဟောတိတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ဇာတိပစ္စယ သမ္ဘူတဋ္ဌော၊ ဇာတိဟူသော အကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာ ဖြစ်ပေါ်လာသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတ္တဉ္စ ဇာတိတော သမုဒါဂစ္ဆတိတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ဇာတိပစ္စယ သမုဒါဂတဋ္ဌော၊ ဇာတိဟူသောအကြောင်းကြောင့် တကမပြတ် ဆက်စပ်လျက် အထက် အထက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည်၏ အဖြစ်ကို။ (ဝုတ္တော ဌ္ဗစပ်။) ယာ ယာ ဇာတိ၊ အကြင်အကြင် ဇာတိသည်။ ယထာ ယထာ၊ အကြင်အကြင် ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ဇရာ မရဏအား ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တဒနုရူပ ပါတုဘာဝေါ၊ ထိုထို ဇာတိ ထိုထို ပစ္စယသတ္တိအားလျော်စွာ ဇရာ မရဏ၏ ထင်စွာ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဣတိအတ္တော၊ ဤကား အဓိပ္ပါယ်နက်။

အနုလောမတော ပဋိလောမတောတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ (န အာဟ ဌ္ဗစပ်။) ဣဓ၊ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာအပြားကို ပြရာ၌။ ပစ္စယပ္ပိဒါ၊ အဝိဇ္ဇာစသော ပစ္စည်းတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ပစ္စယပ္ပန္နုပ္ပိဒသင်္ခါတံ၊ သင်္ခါရစသော ပစ္စယပ္ပန်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ အနုလောမံ၊ အနုလုံကို၎င်း။ နိရောဓာ၊ ပစ္စည်းတရားတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ နိရောဓသင်္ခါတံ၊ ပစ္စယပ္ပန်တရားတို့၏ ချုပ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ ပဋိလောမဉ္စ၊ ပဋိလုံကို၎င်း။ (သင်္ဂဟကာရော) န အာဟ၊ ဆိုလိုသည်မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ အာဒိတော၊ အစဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာမှစ၍။ အန္တဂမနံ၊ ဥပါယာသတိုင်အောင် အဆုံးသို့သွားခြင်းကို။ အနုလောမံ၊ အနုလုံ

ယာယာ ဇာတိ ။ပေ။ အတ္တော။ ။ ဤကား ပစ္စယသမုဒါဂတဋ္ဌော၏ အနက်ကို အဖြောင့်ဖွင့်ပြသော ဥဇုကတ္တတည်း။ မှန်၏။ “ယာယာ ဇာတိ ယထာယထာ ပစ္စယော ဟောတိ” ဖြင့် ပစ္စယ၏ (ဇာတိပစ္စယ၏) အနက်ကို ဖွင့်၍ “တဒနုရူပ ပါတုဘာဝေါ” ဖြင့် သမုဒါဂတဋ္ဌော၏အနက်ကို ဖွင့်သည်။ ထိုအဖွင့် အလိုအားဖြင့် “တဒနုရူပ” ၌ တသဒ္ဓါဖြင့် နိရယ၊ ပေတ၊ တိရစ္ဆာန၊ မနုဿ၊ ဒေဝ စသော ထိုထို ဇာတိ၏ ထိုထို ပစ္စယသတ္တိကို စွဲပါ။ ထိုထိုဇာတိ၏ ထိုထို ပစ္စယသတ္တိအားလျော်သော ဇရာ မရဏ၏ ထင်ရှားဖြစ်ပုံသည် သူသူ ငါငါ၏ သာမညဉာဏ်ဖြင့် ထောက်၍မမှီအောင် “ဂမ္ဘီရော၊ နက်နဲ၏” ဟူလို။

အနုလောမတော ပဋိလောမတောတိ ဣဓ န ။ ။ (စာအုပ်တို့၌ “ဣဓ ပန” ဟု ရှိ၏။) မဟာဋီကာ၌ “အနုလောမတော ပဋိလောမတောတိ နယံဓ” ဟု ရှိ၏။ ထိုမဟာဋီကာ အရိုက် မှန်သည်။ ဘာကြောင့်နည်း။ ဤ ဒေသနာအပြားကို ပြရာ၌ အကြောင်းတရား၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးတရား၏ဖြစ်ခြင်းကို အနုလောမ၊ အကြောင်းတရား၏ချုပ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးတရား၏ ချုပ်ခြင်းကိုလည်း ပဋိလောမဟု ဆိုလိုသည် မဟုတ်။ သို့ဖြစ်၍ ပဋိသေဓ နသဒ္ဓါ ပါရမည် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ဟူ၍၎င်း။ အန္တတော၊ အဆုံးဖြစ်သော ဇရာမရဏစသည်မှ စ၍။ အာဒိဂမနံ၊ အစဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာတိုင်အောင် သွားခြင်းကို။ ပဋိလောမံစ၊ ပဋိလုံဟူ၍၎င်း။ အာဟ၊ ဆိုလို၏။ ဣတံ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

စတ္တာရော၊ ဣမေ အာဟာရာ၊ တို့သည်။ ကိံနိဒါနာ၊ အဘယ်အကြောင်း ရှိကုန်သနည်း။ ဣတံ အာဒိကာယ၊ ဤသို့အစရှိသော။ ဝေမဇ္ဈတော၊ အလယ် ဖြစ်သော တဏှာမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ၍။ ပဋိလောမဒေသနာယ၊ ပဋိလောမဒေသနာ တော်ဖြင့်၎င်း။ စက္ခ၊ စက္ခုပသာဒကို၎င်း။ ရူပေစ၊ ရူပါရုံတို့ကို၎င်း။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ တိဏ္ဏံ၊ စက္ခုပသာဒ ရူပါရုံ စက္ခုဝိညာဉ် ၃-ပါးတို့၏။ သင်္ဂတိ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်။ ဖဿော၊ သည်။ (သမ္ဘဝတံ)။ ဣတံ အာဒိကာယ၊ သော။ ဝေမဇ္ဈတော၊ အလယ်ဖြစ်သော ဖဿမှ။ (ပဋ္ဌာယ)။ အနုလောမဒေသနာယစ၊ အနုလောမဒေသနာတော်ဖြင့်၎င်း။ ဒွိသန္ဓိတိသင်္ခေပံ၊ ၂-စပ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ၃-ဘို့ ၃-စုဖြစ်အောင်။ (ဒေသိတံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။) ဘိက္ခဝေ၊ သံယောဇနိယေသု၊ သံယောဇဉ်၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ အဿာဒါနုပဿိနော၊ သာယာဘွယ် ဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတော၊ နေသောပုဂ္ဂိုလ်၏(သန္တာန်၌)။ တဏှာ၊ သည်။ ပဝေတိ၊ တိုးပွား ၎င်း။ တဏှာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတံ)။ ဣတံ အာဒိသု၊ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ဧကသန္ဓိဒွိသင်္ခေပံ၊ တစပ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ၂-ဘို့ ၂-စုရှိအောင်။ (ဒေသိတံ)။

အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ တို့၏။ သဘာဝေါ၊ သည်။ ပဋိဝိဇ္ဈိယတိတိ၊ ထိုးထွင်း၍ သိအပ်၏ ဟူသော ဝစနတ္ထကြောင့်။ ပဋိဝေဓော၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေသံ တေသံဝါ ။ပေ။ ပဋိဝေဓောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (အဋ္ဌသာလိနီ ဗာဟိရနိဒါန်း ဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓဂမ္ဘိရ အဖွင့်၌ ဆိုခဲ့ပြီ။) အပုညာဘိသင်္ခါရေကဒေသော၊ အပုညာဘိသင်္ခါရ၏ တစိတ်တဒေသဖြစ်သော လောဘသဟဂုတ်သင်္ခါရသည်။ သရာဂေါ၊ သရာဂတည်း။ အညော၊ လောဘသဟဂုတ်မှတစ်ပါးသော အပုညာဘိ သင်္ခါရသည်။ ဝိရာဂေါ၊ ဝိရာဂတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ရာဂဿ၊ ၎င်း။ အပုဋိပက္ခ- ဘာဝတော၊ ဆန့်ကျင်ဘက် မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရာဂပုဝေဒကော၊ ရာဂကို တိုးပွားစေတတ်သော။ သဗ္ဗောပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ အပုညာဘိ- သင်္ခါရော၊ သည်။ သရာဂေါ၊ တည်း။ ဣတရော၊ အပုညာဘိသင်္ခါရမှတစ်ပါးသော ပုညာဘိသင်္ခါရ အာနန္ဒာဘိသင်္ခါရသည်။ (ရာဂဿ၊ ၎င်း။) ပဋိပက္ခဘာဝတော၊ ကြောင့်။ ဝိရာဂေါ၊ ဝိရာဂတည်း။

ဟိ၊ မှန်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒိဿရတ္တံ၊ ပတ်လုံး။ ဧတံ၊ ဤဝိညာဏ်ကို။ အဿုတ- ဝတော၊ ကြားနာအပ်ပြီးသော အာဂမ အဓိဂမ မရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ သည်။ အဇ္ဈောသိတံ၊ သက်ဝင် မျှိုသိပ် ပြီးဆုံးစေအပ်ပြီ။ မမာယိတံ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု ပြုအပ်

ပြီ။ ဝါ၊ မြတ်နိုးအပ်ပြီ။ ဧတံ၊ ဤဝိညာဏ်သည်။ မမံ၊ ငါ၏ဥစ္စာတည်း။ ဒေသော၊ ဤဝိညာဏ်သည်။ အဟံ၊ ငါသည်။ အသ္မိ၊ ဖြစ်၏။ ဒေသော၊ သည်။ မေ၊ ၏။ အတ္တာ၊ အတ္တတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပရာမဋ္ဌံ၊ မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တပရာမာသဿ၊ အတ္တ ဟု မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်း၏။ ဝိညာဏံ၊ ကိ။ ဝိသိဋ္ဌံ၊ ထူးသော။ ဂတ္ထု၊ တည်ရာအကြောင်းဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏဿ၊ ၏။ သုညတဋ္ဌော၊ အတ္တမှကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ ဂမ္ဘီရာ၊ ၏။

အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ ပိဇာနာတိ၊ တမျိုးတဖုံသိ၏။ သံသရတိ၊ တပြောင်းပြန်ပြန်ကျင်လည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သဗျာပါရတာသကံန္တိအဘိနိဝေသဗလဝတာယ၊ ဝိညာဏ်၏ ဗျာပါရရှိသည်၏ အဖြစ်ဟု လွန်လွန်ကဲကဲ နှလုံးသွင်းခြင်း၏ အားရှိသည်၏အဖြစ်၊ ဘဝတပါးသို့ ပြောင်းသွားခြင်းဟု လွန်လွန်ကဲကဲ နှလုံးသွင်းခြင်း၏ အားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဗျာပါရဋ္ဌ အသကံန္တိ ပဋိသန္ဓိပါတုဘာဝဋ္ဌာစ၊ ဗျာပါရ မရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော၊ ဘဝတပါးသို့ ပြောင်းသွားခြင်း မရှိဘဲ ပဋိသန္ဓေခဏ၌ ဝိညာဏ်၏ ထင်ရှားဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောတို့သည်လည်း။ ဂမ္ဘီရာ၊ ကုန်၏။

နာမဿ၊ ၏။ ရူပေန၊ နှင့်၎င်း။ ရူပဿ၊ ၏။ နာမေနစ၊ နှင့်၎င်း။ အသမ္ပယောဂတော၊ သမ္ပယုတ် မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိနိဗ္ဗောဂေါ၊ အသီးအသီး ခွဲခြားဝေဘန်အပ်သော သဘောကို၎င်း။ နာမဿ၊ ၏။ နာမေန၊ နှင့်။ အဝိနိဗ္ဗောဂေါ၊ အသီးအသီး မခွဲခြား မဝေဘန်အပ်သော သဘောကို၎င်း။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ ဧကုပ္ပါဒေကနိရောဓေဟိ၊ တူသောဖြစ်ခြင်း၊ တူသော ချုပ်ခြင်းတို့ဖြင့်။ အဝိနိဗ္ဗောဂေါ၊ အသီးအသီး မခွဲခြား မဝေဘန်ခြင်းကို။ အဓိပ္ပေတေ၊ အလိုရှိအပ်သော်။ ရူပဿစ၊ ၏လည်း။ ရူပေန၊ နှင့်။ အဝိနိဗ္ဗောဂေါ၊ ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ အထဝါ၊ ကား။ ဧကစတုဝေါကာရဘဝေသု၊ တို့၌။ နာမရူပါနံ၊ တို့၏။ အသဟဝတ္တနတော၊ အတူတကွ မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ အညမညဝိနိဗ္ဗောဂေါ၊ အချင်းချင်း အသီးသီး ခွဲခြား ဝေဘန်အပ်သော သဘောကို၎င်း။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ၊ ၌။ (နာမရူပါနံ၊ တို့၏။) သဟဝတ္တနတော၊ အတူတကွ မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ အဝိနိဗ္ဗောဂေါစ၊ ကို၎င်း။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဣန္ဒြိယပစ္စယဘာဝေါ၊ သည်။ အဓိပတိယဋ္ဌောနာမ၊ အဓိပတိ၏ အဖြစ်မည်၏။ လောကောပေသော၊ ဒွါရာပေသာ၊ ခေတ္တဓမ္မတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ လောကာဒိအတ္တာ၊ လောကအစရှိသော အနက်တို့ကို။ စက္ခာဒိသု၊ စက္ခု အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စသု၊ ၅-ပါးသော အာယတနတို့၌။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်ကုန်၏။ မနာယတနဿပိ၊ ၏လည်း။ ဝါ၊ အတွက်လည်း။ လုဇ္ဇနတော၊ ပျက်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ မနောသမ္ပဿာဒိနံ၊ မနော

သမ္ဘယ အစရှိသည်တို့၏။ ဒွါရခေတ္တဘာဝတောစ၊ ဒွါရ၏အဖြစ်၊ ခေတ္တ၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ဧတေအတ္တာ၊ ဤ လောကဋ္ဌဒွါရဋ္ဌခေတ္တဋ္ဌတို့သည်။ သမ္ဘဝ- နန္တဝ၊ ဖြစ်သင့်ကုန်သည်သာ။ အာပါတဂတာနံ၊ ကုန်သော။ ရူပါဒီနံ၊ ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့၏။ ပကာသနယောဂျတာလက္ခဏံ၊ ထင်ရှားပြခြင်း၌လျောက်ပတ် သည်၏အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာရှိသော။ စက္ခာဒီနံ၊ စက္ခု အစရှိသည်တို့၏။ သြဘာသနံ၊ ထွန်းပြခြင်းသည်။ ဝိသယိဘာဝေါ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံရှိ သည်၏ အဖြစ်တည်း။ မနာယတနဿ၊ ၏။ ဝိဇာနနံ၊ သိခြင်းသည်။ (ဝိသယိ- ဘာဝေါ၊ ဝိသယရှိသည်၏ အဖြစ်တည်း။)

သံဃဋ္ဌနဋ္ဌော၊ ထိခိုက်တတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောကို။ ဝိသေသေန၊ မနောသမ္ဘယမှ ထူးသောအားဖြင့်။ စက္ခုသမ္ဘယာဒီနံ၊ အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စနံ၊ ၅-ပါးသော သမ္ဘယတို့အတွက်။ (ယောဇေတဗျော၊ ၏။) ဣတရေ၊ သံဃဋ္ဌနဋ္ဌမှ တပါးကုန်သော ဖုသနသင်္ဂတိသန္နိပါတဋ္ဌတို့ကို။ ဆန္ဒမ္ပိ၊ ၆-ပါးသော အာယတန တို့အတွက်လည်း။ ယောဇေတဗျော၊ စ၊ ဆက်။ ဖုသနံ၊ သည်။ ဖဿဿ၊ ၏။ သဘာဝေါ၊ ပင်ကိုယ်သဘောတည်း။ သံဃဋ္ဌနံ၊ သည်။ (ဖဿဿ) ရသော၊ ကိစ္စတည်း။ ဣတရေ၊ ဖုသန သံဃဋ္ဌနမှ တပါးကုန်သော သင်္ဂတိသန္နိပါတတို့ သည်။ (ဖဿဿ) ဥပဋ္ဌာနာကာရာ၊ ယောဂီတို့ဉာဏ်အားထင်လာသော အခြင်း အရာတို့တည်း။

အာရမ္မဏရသာနုဘဝနဋ္ဌော၊ ကို။ ရသဝသေန၊ ဝေဒနာ၏ ကိစ္စ၏အစွမ်း ဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဝေဒယိတဋ္ဌော၊ ကို။ လက္ခဏာဝသေန၊ ဝေဒနာ၏ လက္ခဏာ၏အစွမ်းဖြင့်။ (ဝုတ္တော)။ အတ္တာ၊ အတ္တသည်။ ဝေဒယတိ၊ ခံစား၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဘိနိဝေသဿ၊ လွန်လွန်ကဲကဲ သက်ဝင်ခြင်း၏။ ဗလဝတာယ၊ အားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ နိဇ္ဇိဝဋ္ဌော၊ အတ္တဟူသော အသက်ကောင် မရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောသည်။ ဂမ္ဘီရော၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ နိဇ္ဇိဝါယ၊ အတ္တဟူသော အသက်ကောင်မရှိသော။ ဝေဒနာယ၊ ၏။ ဝေဒယိတံ၊ ခံစားတတ်သော သဘောတည်း။ နိဇ္ဇိဝေဒယိတံ၊ အတ္တဟူသော အသက်ကောင်မရှိသော ဝေဒနာ၏ ခံစားတတ်သောသဘော။ နိဇ္ဇိဝေဒယိတ- မေဝ၊ သည်ပင်။ အတ္တော၊ သဘောတည်း။ နိဇ္ဇိဝေဒယိတဋ္ဌော၊ သဘော။

နိဇ္ဇိဝေဒယိတဋ္ဌော။ ။ “ နိဇ္ဇိဝါယ ဝေဒနာယ ဝေဒယိတံ နိဇ္ဇိဝေဒယိတံ ” ကား တနည်း အဖွင့်တည်း။ ဘာကြောင့်နည်း—“ဝေဒယိတ သက်သက်ကို လက္ခဏာ၏ အစွမ်းဖြင့် ဆိုအပ်၏” ဟု ရှေး၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီးဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ “နိဇ္ဇိဝဋ္ဌော ဝေဒနာယ ဂမ္ဘီရော” ဟု နိဇ္ဇိဝဋ္ဌကိုလည်း သီးခြားဖွင့်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်၎င်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဒ္ဓိကာ၌ “နိဇ္ဇိဝါယ ဝါ”ဟု ဝါသဒ္ဓါကို တွေ့ရ၏။ ထိုပါဌ်သာ ကောင်းသည်။ ဤနည်းအလို နိဇ္ဇိဝနှင့် ဝေဒယိတကို တပုဒ်တည်းဟု ယူပါ။

အာဒါနဋ္ဌော၊ အာဒါနဋ္ဌသည်။ စတုန္ဒပိ၊ ကုန်သော။ ဥပါဒါနာနံ၊ တို့၏။ သမာနော၊ တူသော။ (အတ္ထော၊ သဘောတည်း။) ဂဟဏဋ္ဌော၊ ဂဟဏဋ္ဌသည်။ ကာမုပါဒါနဿ၊ ၏။ (အတ္ထော၊ တည်း။) အဘိနိဝေသာဒိအတ္ထော၊ စွဲမြဲမြဲ သက်ဝင်ခြင်း အစရှိသော အနက်သဘောသည်။ ဣတရေသံ၊ ကာမုပါဒါနံမှ တပါးကုန်သော။ တိဏ္ဏံ၊ ၃-ပါးသော ဥပါဒါနံတို့၏။ (အတ္ထော၊ တည်း။) ဟိ၊ မှန်။ ဒိဋ္ဌိကန္တာရေတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ဒုရတိက္ကမနဋ္ဌောပိ၊ ဒုရတိက္ကမနဋ္ဌသည်လည်း။ ဒိဋ္ဌိနံ၊ ဒိဋ္ဌိ ၃-မျိုးတို့၏။ (အတ္ထော)။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒဠ္ဇဂ္ဂဟဏတ္တာ၊ ခိုင်မြဲစွာ ယူတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စတုန္ဒပိ၊ ၄-ပါးသော ဥပါဒါနံတို့၏လည်း။ ဒုရတိက္ကမနဋ္ဌော၊ ကို။ ယောဇေတဗ္ဗော။

ယောနိ ။ပေ။ ခိပနံတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ သမာသေ၊ သမာသ်၌။ ဘုမ္မဝစနဿ၊ သတ္တမိဝိဘတ်၏။ အလောပေါ၊ မကျေခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ဝိဘတ်၏ မကျေခြင်းကြောင့်။ တေန၊ ထိုယောနိ။ ပေ။ ခိပနံဟူသော သမာသ်ပုဒ်နှင့်တကွ။ [“တေနာတိ ခိပနသဒ္ဓေန” ဟု အနု။] အာယုဟနာဘိသင်္ခရဏပဒါနံ၊ အာယုဟန ပုဒ် အဘိသင်္ခရဏပုဒ်တို့၏။ သမာသော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဇရာမရဏင်္ဂံ၊ ဇရာ မရဏဟူသော အင်္ဂါသည်။ မရဏပုဓာနံ၊ မရဏဟူသော ပဓာန ရှိ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မရဏဋ္ဌာဝေ၊ မရဏ၏ အနက်သဘောသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ခယာဒယော၊ ခယ အစရှိသော အနက်တို့ကို။ ဂမ္ဘိရာ၊ ဂမ္ဘိရတို့ဟူ၍။ (သင်္ဂဟ- ကာရေန)။ ဒဿိတာ၊ ပြုအပ်ကုန်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ နာနဝါနံ၊ အသစ် အသစ် ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တို့၏။ ပရိက္ခယေန၊ ကုန်ခြင်းကြောင့်။ ခဏ္ဍိစွာဒိ ပရိပက္ခ- ပ္ပဝတ္တိ၊ ကျိုးသောသွားရှိသူ၏အဖြစ် အစရှိသော ရင့်ကျက်ခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဇရာ၊ ဇရာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဝါ၊ တနည်း။ ခယဋ္ဌော၊ ခယဋ္ဌကို။ ဇရာယ၊ ဇရာ၏အတွက်။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ် ပြီ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ ခယဋ္ဌော ဇရာယ၊ ဝုတ္တော။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ နဘာဝါပဂမော၊ အသစ် အဖြစ်မှ ကင်းခြင်းသည်။ ခယော၊ ကုန်ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ယုတ္တော၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ခယဋ္ဌော ဇရာယ ဝုတ္တော။ ဣတိ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။) ဝိပရိကာမဋ္ဌော၊ ဝိပရိကာမဋ္ဌကို။ ဒိန္ဒပိ၊ ဇရာ မရဏ ၂-ပါးလုံးတို့ အတွက် လည်း။ (ဝုတ္တော)။ ဝါ၊ တနည်း။ သန္တတိဝသေန၊ အစဉ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဇရာယ၊ ဇရာ၏။ ခယဝယဘာဝေါ၊ ကုန်ခန်းတတ်သည်၏ အဖြစ်၊ ပျက်စီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ (ယောဇေတဗ္ဗော)။ သမ္ပတိခဏိကဝသေန၊ သမ္ပတိမရဏ၊ ခဏိက မရဏ၏ အစွမ်းဖြင့်။ မရဏဿ၊ မရဏ၏။ ဘေဒဝိပရိကာမတာ၊ ဘေဒ၏အဖြစ် ဝိပရိကာမ၏ အဖြစ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗော။

အတ္တနယာတိ၊ ကား။ အတ္တာနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့အတွက် အနက် သဘောတို့၏။ နယာ၊ ကေတ္တ အစရှိသော နည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ ဌိစပ်။) အဝိဇ္ဇာဒိအတ္တေဟိ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့၏ သဘောတို့ဖြင့်။ ကေတ္တာဒိ၊ ကေတ္တ အစရှိသည်တို့ကို။ သေန၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ ဘာဝေန၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိ သည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ (တနည်း) သေန၊ သော။ ဘာဝေန၊ ကေတ္တ အစရှိသည် တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ နိယန္တိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ်ကုန်၏။ ဂမ္မန္တိ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကေတ္တာဒယော၊ တို့ကို။ တေသံ၊ ထို အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့ အတွက် အနက်သဘောတို့၏။ နယာတိ၊ နည်းတို့ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ နိယန္တိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ်ကုန်၏။ ဝါ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤ ကမ္မသာဓိ ဝစနတ်ကြောင့်။ နယာ၊ နယတို့ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ဤအလို “အတ္တနယာ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့အတွက် အနက်သဘောတို့၏ ကေတ္တ အစရှိသော နည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ” ဟု ပေးပါ။]

အဝိဇ္ဇာဒိ အတ္တေဟိ။ ပေ။ ဝုတ္တာ ။ ။ ကေတ္တ၊ နာနတ္တ၊ အဗျာပါရ၊ ဝေဓမ္မတာ တို့ကို “နယာ” အရ ကောက်ယူစေလိုသောကြောင့် “ကေတ္တာဒယော တေသံ နယာတိ ဝုတ္တာ” ဟု ဆိုသည်။ ဤနည်း၌ “နယာ” ကို ကမ္မသာဓေ ပြုစေလို၍ “နိယန္တိတိ ဟိ နယာ” ဟု ဝုတ္တာ၏နောက်၌ အဖြောင့် ဝစနတ္တကို ပြသည်။ “အဝိဇ္ဇာဒိ အတ္တေဟိ” သည် နယနကြိယာ၏ ဝိသေသနည်း။ သိတတ်သောကတ္တာကား ထို ကေတ္တနည်းစသည်ကို စဉ်းစား ကြံစည်သူ၏ ဉာဏ်တည်း။ “ဉာဏ်က ထို ကေတ္တစသောနည်းတို့ကို သိသော အခါ အဝိဇ္ဇာ စသည်တို့၏ အနက်သဘောအားဖြင့် သိရသည်” ဟူလို။

သေန ဘာဝေန နိယန္တိ ။ ။ အနုဋီကာ၌ “သေန ဘာဝေနာတိ သကေန အဝိဇ္ဇာဒိဘာဝေန၊ တံ အမုဉ္ဇိတွာ ဝေ” ဟု ပဌမ ဖွင့်ပြီးလျှင် “သေန ဘာဝေနာတိ ဝါ သကေန ကေတ္တာဒိဘာဝေန” ဟု ဒုတိယ ဖွင့်၏။ ပဌမအလို “မိမိဥစ္စာဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ စသည်တို့၏ သဘောကို မလွတ်ဘဲ ထို အဝိဇ္ဇာစသည်တို့၏ သဘောအတိုင်းသာ သိအပ် သောကြောင့် ကေတ္တ စသည်ကို နယ ခေါ်သည်” ဟု ဆိုလို၏။ ဒုတိယနည်း အလို “အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့ဖြင့် သိအပ်သော ကေတ္တ စသော သဘောကို ထို ကေတ္တစသော မိမိ သဘောအတိုင်းသာ သိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ကေတ္တ စသည်ကို “နယ” ဟု ခေါ်သည်” ဟူလို။

ဂမ္မန္တိ။ ။ “နိယန္တိ” ဟူသော ကံဟောကြိယာကို သိခြင်းအနက်ဟော ဂမုဓာတ် ကံဟော ယ ပစ္စည်းဖြင့် “ဂမ္မန္တိ” ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွက် ဖွင့်၏။ စာအုပ်တို့၌ “ဂမ္မန္တိ၊ သိစေအပ်ကုန်၏” ဟု တွေ့ရသည်မှာ ပါဠိပျက် ဖြစ်ဟန်တူ၏။ ဘာကြောင့်နည်း— “သိစေအပ်” ဟု ဆိုလျှင် “နယ” တို့ကို မရဘဲ သိအောင်ဟောပြုသည်ကို နာယူသော သုဏန္တပုဂ္ဂိုလ်ကို ရသောကြောင့်၎င်း၊ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ နိယန္တိပုဒ်ကလည်း ကာရိတ် ကံဟောပုဒ် မဟုတ်သောကြောင့်၎င်းတည်း။ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ စာအုပ်၌လည်း မူကဲ့အမျိုးမျိုး ပြထား၏။]

ဝါ၊ တနည်း။ အတ္တာဝေ၊ အနက်သဘောတို့ကိုပင်။ ဧကတ္တာဒိဘာဝေန၊ ဧကတ္တ အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ နိယမာနာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်အပ်ကုန်သည်။ ဉာယမာနာ၊ သိအပ်ကုန်သည်။ (ဟုတ္တော၊ ဤ။ ဝါ၊ ကြောင့်။) အတ္တနယာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ။ [ဤအလို “အတ္တနယာ၊ ဧကတ္တ အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့် ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ် သိအပ်ကုန်သော အနက်သဘောတို့သည်။ ဟောန္တိ” ဟု ပေးပါ။]

ဝါ၊ တနည်း။ ဧတေဟိ၊ ဤ ဧကတ္တအစရှိသည်တို့ဖြင့်။ နိယန္တိ၊ ဆောင်ယူအပ် ကုန်၏။ ဝါ၊ သိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နယာ၊ နယတို့ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧကတ္တာဒိဟိ၊ ဧကတ္တ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ အတ္တာ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့ အတွက် အနက်သဘောတို့ကို။ ဧကံတိ အာဒိနာ၊ တခု အစရှိသည်ဖြင့်။ နိယန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧကတ္တာဒယော၊ ဧကတ္တ အစရှိသည်တို့ သည်။ အတ္တာနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့အတွက် အနက်သဘောတို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ နယာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ကြောင်းနည်းတို့တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတ္တ- နယာ၊ တို့မည်၏။ [ဤအလို “အတ္တနယာ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့၏ အနက် သဘောတို့ကို ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ယူကြောင်း သိကြောင်းဖြစ်သော နည်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ)” ဟု ပေးပါ။]

သန္တာနာနုပစ္စေဒေန၊ အစဉ်သန္တာန်၏ မပြတ်စဲခြင်းကြောင့်။ ဗီဇံ၊ မျိုးစေ့ သည်။ ရုက္ခဘာဝံ၊ သစ်ပင်၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တံ၊ ရောက်၏။ ရုက္ခဘာဝေန၊ သစ်ပင်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧကတ္တေန၊ တခုတည်း၏အဖြစ်ဖြင့်။

အတ္တာဝေဝါ ။ပေ။ အတ္တနယာတိ။ ။ ဤနည်း၌ အတ္တနှင့် နယသည် အရတူ၏၊ “ဧကတ္တာဒိဘာဝေန၊ ဖြင့်။ နိယန္တိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ဆောင်ယူအပ် သိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ နယာ။ အတ္တာဝေ၊ အဝိဇ္ဇာစသည်တို့၏ အနက်သဘောတို့သည်ပင်။ နယာ၊ ဧကတ္တ အစရှိသည်တို့ဖြင့် ဆောင်ယူအပ် သိအပ်သော သဘောတို့တည်း။ အတ္တ နယာ၊ တို့” ဟု ပြုပါ။ [ရှေးက နိယန္တိ၌ နိဓာတ်သည် “သိခြင်းအနက်ကို ဟော၏” ဟု ယူဆ၍ “နိယန္တိ၊ သိအပ်ကုန်၏” ဟု ပေးကြ၏။]

နိယန္တိ ဧတေဟိ ဝါ။ ။ ဤနည်း၌ နယကို ကရုဏသင် ပြု၍ အတ္တနှင့် ဆဋ္ဌိ- တပျူရိသ် တွဲပါ။ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရစသော သဘောတို့သည် (ခန္ဓာအစဉ် တခုတည်း၌ ဖြစ်ကြသောကြောင့်) ထိုသဘောတို့ကို “တခုတည်း” ဟု သိကြောင်းဖြစ်၏။ ဧကန္တိ- အာဒိနာ၌ အာဒိဖြင့် နာနတ္တ၊ အဗျာပါရ၊ ဝေဓမ္မတာတို့ကို ယူပါ။ ထို့ကြောင့် နာနတ္တ နည်းသည် “အဝိဇ္ဇာစသော သဘောတို့ကို တခုတည်းမဟုတ်၊ တကဲ့တပြား တခြားစီဟု သိကြောင်း” ဖြစ်၏။ အဗျာပါရနည်းသည် “အဝိဇ္ဇာစသည်တို့၌ သင်္ခါရစသည် ဖြစ်ဘို့ရန် ဗျာပါရ (ကြောင့်ကြ) မရှိ” ဟု သိကြောင်းဖြစ်၏။ ဝေဓမ္မတာနည်းသည် “ဗျာပါရ မရှိ သော်လည်း အဝိဇ္ဇာ၌ သင်္ခါရဖြစ်ဘို့ရန် ကျေးဇူးပြုနိုင်သော ထုံးစံ ဓမ္မတာ သတ္တိရှိ၏” ဟု သိကြောင်းဖြစ်၏။ ဤသို့ အဓိပ္ပါယ်ယူပါ။

ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သန္တာနာနုပစ္စေဒေါ၊ အစဉ်သန္တာန်၏ မပြတ်စဲခြင်းသည်။ ဧကတ္တံ၊ တခုတည်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣဓာပိ၊ ဤ ဘဝစက်၌လည်း။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ အစရှိသော အကြောင်းအကျိုးတရားတို့၏။ သန္တာနာနုပစ္စေဒေါ၊ သည်။ ဧကတ္တံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတိ။

ဘိန္ဒသန္တာနုပစ္စေဒေါတိ၊ ကား။ သမ္ပန္နရဟိတဿ၊ ဆက်စပ်ခြင်းမှကင်းသော။ နာနုတ္တဿ၊ အသီးအသီး၏ အဖြစ်ကို။ ဂဟဏတော၊ ယူခြင်းကြောင့်။ သတ္တန္တရော၊ ဖြစ်သောသတ္တဝါမှ တပါးသော သတ္တဝါသည်။ ဥစ္စိန္နော၊ သေသော အားဖြင့်ပြတ်၏။ သတ္တန္တရော၊ သေသောသတ္တဝါမှတပါးသောသတ္တဝါသည်။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဂဏန္တော၊ ယူလျက်။ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိံ ၊ ကို။ ဥပါဒိယတိ၊ စွဲမြဲစွာ ယူ၏။

ယတော ကုတောစိတိ၊ ကား။ အညသ္မာ၊ အကျိုးမှတပါးသော အကြောင်း ကြောင့်။ အညဿ၊ အကြောင်းမှတပါးသော အကျိုး၏။ ဥပ္ပတ္တိံ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံသတိ၊ သော်။) ဝါလိကတော၊ သဲမှ။ တေလဿ၊ ဆီ၏။ ဥပ္ပတ္တိံ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ ဥစ္စုတော၊ ကြံ့မှ။ ခိရဿ၊ နို့ ရည်၏။ ဥပ္ပတ္တိံ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ဘဲ ရှိအံ့နည်း။ (သိယာ ဝေ၊ ဖြစ်ရာသည်သာ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကဿစိ၊ တစုံတခုသော အကျိုး၏။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဟေတု၊ အကြောင်းသည်။ န အတ္တိံ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌိံ ၊ ကို။ (ဥပါဒိယတိ၊ စွဲမြဲစွာ ယူ၏။) ဟေတုမှိ၊ သည်။ အဝိဇ္ဇမာနေပိ၊ မရှိပါသော်လည်း။ ဝါ၊ မရှိစေကာမူ။ နိယတတာယ၊ အမြဲ သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တိလဂါဝိသုက္ကသောဏိတာဒိဟိ၊ နှမ်း၊ နွားမ၊ သုက်သွေး အစရှိသည်တို့ကြောင့်။ တေလ ခိရ သရီရာဒိနံ၊ ဆီ၊

သန္တာနာနုပစ္စေဒေါ။ ။ ပုရိမ ပစ္စိမာနံ ဓမ္မာနံ နိရောဓုပ္ပါဒ နိရန္တရတာယ (ရှေ့အချုပ် နောက်အဖြစ်တို့၏ အကြားမရှိသည့်အတွက်) နာမကာယဿ (နာမ် အပေါင်း၏၎င်း) သမ္ပန္နဝုတ္တိတာယ ရူပကာယဿ (ကလာပ်တခု မချုပ်မီ နောက် ကလာပ်တခု၏ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့် ဆက်စပ်လျက် ဖြစ်ခြင်း ရှိသည့်အတွက် ရုပ်အပေါင်း ၏၎င်း) ဥဘယဿစ အညမည သန္နိဿိတတာယ (ရုပ်နာမ် ၂-ပါးလုံး၏လည်း အချင်း ချင်း မှီရသည့်အတွက်) ဒုဗ္ဗိညေယျ နာနုတ္တတော (အထူးကို မသိနိုင်သည့်အတွက်) ကေဘူတဿဝိယ သနဘာဝပ္ပဗန္ဓော (တခုတည်းကဲ့သို့ ဖြစ်၍ တခဲနက် ဆက်စပ်နေ သော) ဟေတုဖလဘာဝေန သမ္ပန္နော (အကြောင်း အကျိုးအဖြစ်ဖြင့် စပ်နေသော အစဉ်အတန်းသည်) “သမ္မာ+တာနော၊ ကောင်းစွာ ကျယ်ပြန့်၏” ဣတိ၊ ဤဝစနတ္တ ကြောင့်။ သန္တာနော၊ သန္တာနုမည်၏။ တဿ+အနုပစ္စေဒေါ၊ ထို အစဉ်၏မပြတ် ခြင်းသည်။ တထာပဝတ္တိံ၊ ထို မပြတ်သောအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဧကတ္တံ၊ ဧကတ္တ မည်၏။ ဣတိ အာဟ၊ သန္တာနာနုပစ္စေဒေါ ဧကတ္တံတိ။ —အနံ။

နိရည်၊ ကိုယ် အစရှိသည်တို့သည်။ ပဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ နိယတိ ဝါဒဉ္စ၊ နိယတိဝါဒကိုလည်း။ ဥပါဒိယတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ ၏။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ ကို။ သစ္စပ္ပဘဝတော၊ အားဖြင့်၎င်း။ ပေ။ ဂမ္ဘီရနယဘေဒါစ၊ အားဖြင့်၎င်း။) ယထာရဟံ၊ စွာ။ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ နည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ၊ စသည်လည်ဆက်၊ ဤ ဘဝစက်ကို။ အပဒါလေတွာ၊ မခုတ်ဖြတ် မဖျက်ဆီးမူ၍။ သံသာရဘယံ၊ သံသရာဘေးကြီးကို။ အတီတော၊ လွန်မြောက်သော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ သုပိနန္တရေပိ၊ အိပ်မက်အတွင်း၌သော်မှလည်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိစဘူးချေ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဣဒံ ဘဝစက္ကံ သစ္စပ္ပဘဝတော။ ပေ။ ယထာရဟံ ဝိညာတဗ္ဗံ။) [ကသ္မာ၊ အမေးကို ဖြေသည်။ ဣတိတပုဒ် အကြေကြံပါ။] (ဣတိ၊ ဤကား။) သမ္ပန္နော၊ ပုဒ်တို့၏ ဆက်စပ်ခြင်းတည်း။

ဒုရတိယာနံတိ၊ ကား။ ဒုရတိက္ကမံ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် လွန်မြောက်အပ်သော။ [ဤအဖွင့်ကိုကြည့်၍ ဒုရတိယာနံ၊ ဒုရတိယာနံဟု ပါဠိ ၂-မျိုးရှိသည်တွင် “ဒုရတိယာနံ” ဟူသောပါဠိသာ ကောင်းသည်။ ဒုအတိယာနံကို ဒုအတိက္ကမံဟု ဖွင့်ခြင်းတည်း။ ယာနံ၌ ယာဓာတ်သည် ဂမုဓာတ်နှင့် အနက်တူ၏။] အသနိဝိစက္ကမိဝါတိ၊ ကား။ အသနိမဏ္ဍလမိဝ၊ မိုးကြိုးစက်ဝန်းကဲ့သို့။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထိုမိုးကြိုးစက်သည်။ နိမ္မထနမေဝ၊ မေ့နှောက်ဖျက်ဆီးသည်သာတည်း။ အနိမ္မထနံ၊ မမေ့နှောက်မဖျက်ဆီးဘဲ။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်သော။ (တံ၊ ထိုမိုးကြိုးစက်သည်။) န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဝေ၊ တူ။ ဘဝစက္ကံပိ၊ ဘဝစက်ကိုလည်း။ ဧကန္တံ၊ စင်စစ်။ ဒုက္ခုပ္ပါဒနတော၊ ဒုက္ခကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်းကြောင့်။ နိမ္မထနံတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဉာဏာသိနာ၊ ဉာဏ်တည်းဟူသော သန်လျက်ဖြင့်။ အပဒါလေတွာ၊ ၍။ သံသာရဘယံ၊ ကို။ အတီတော၊ လွန်မြောက်နိုင်သူသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိချေ။ ဣတိတေဿ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်၏။ သာဓကံ၊ သာဓကကို။ ဒဿေန္တော၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တမ္ပိစေတန္တိ၊ အာဒိ၊ အစရှိသော။ (ယံ ဝစနံ၊ အတ္ထိ၊ တံ ဝစနံ၊ သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ဝိညာတဗ္ဗံ ယထာရဟံ။ ။ ဤဝါကျကို “ဥပါဒိယတိတိ” ၏ နောက်၌ တဆက်တည်း တွေ့ရ၏။ အဋ္ဌကထာ၌ကား “ဥပါဒိယတိ” ၏နောက်၌ “ဣတိ ဝေမိဒံ ဘဝစက္ကံ” စသည်ဖြင့် ဂါထာအဆုံးကျမှ “ဝိညာတဗ္ဗံ ယထာရဟံ” ဟု ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် “ဝိညာတဗ္ဗံ ယထာရဟံ” သည် “ဥပါဒိယတိတိ” ၏ အဆက်မဟုတ်။ “ဣဒံ ဟိ” ဝါကျ၌ ဟိကို ကာရုဏာဇောတာက ကြံစေလိုသောကြောင့် “ဝိညာတဗ္ဗံ ယထာရဟံ” ဟု ဂါထာအတွင်းမှ ပုဒ်ကို ယူ၍ စကားအဆက်ကိုပြထားသည်။ ထို့ကြောင့် ကသ္မာနှင့်တွဲ၍ သစ္စပ္ပဘဝကောမှ စပြီးလျှင် “ယထာရဟံ ဝိညာတဗ္ဗံ” ဟု အနက်ပေးရမည်။ ကသ္မာ၏ နောက်၌ “ယသ္မာ ဣဒံ ဟိ” ဟု ဟိ နိပါတ်ရှိခြင်းလည်း မကောင်း၊ ထို ဟိကိုပင် “ယသ္မာ” ဟု ဖွင့်ထားပြီး ဖြစ်သည်။

တန္တုနံ၊ ချည်တို့၏။ အာကုလကံ၊ ရှုပ်ထွေးခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ရှုပ်ထွေးသည်၏ အဖြစ်တည်း။ တန္တာကုလကံ၊ ချည်တို့၏ရှုပ်ထွေးခြင်း။ ဝါ၊ ချည်တို့၏ရှုပ်ထွေးသည်၏အဖြစ်။ တန္တာကုလကမိဝ၊ ချည်တို့၏ ရှုပ်ထွေးခြင်းကဲ့သို့။ ဝါ၊ ချည်တို့၏ ရှုပ်ထွေးသည်၏အဖြစ်ကဲ့သို့။ ဇာတာ၊ ဖြစ်သည်တည်း။ တန္တာကုလကဇာတာ၊ ချည်တို့၏ရှုပ်ထွေးခြင်းကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ချည်တို့၏ရှုပ်ထွေးသည်၏အဖြစ်ကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ ကိလေသကမ္မဝိပါကေဟိ၊ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်တို့ ဖြင့်။ အတီဝ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ ဇဋ္ဌိတာ၊ ဖြစ်သောရှုပ်ထွေးခြင်းရှိသည်။ (ဟုတ္တာ ဌစပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ဂုဏာယ၊ ဂုဏာမည်သော။ သကုဏိကာယ၊ စာငှက်မ၏။ နိဋ္ဌံ၊ အသိုက်တည်း။ ဂုဏာဂုဏ္ဍိကံ၊ ဂုဏာမည်သော စာငှက်မ ၏ အသိုက်။ ဝါ၊ စာပေါင်းသိုက်။

ဝစိုအဘာဝတော၊ တိုးပွားခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ အပါယံ၊ အပါယမည် သော။ ဝါ၊ တိုးပွားခြင်းမှကင်းသော။ ဒုက္ခဂတိဘာဝတော၊ ဒုက္ခအပေါင်း၏ လည်းလျောင်းရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ ဒုဂ္ဂတိမည်သော။ ဝါ၊ ဒုက္ခ အပေါင်း၏ လည်းလျောင်းရာဖြစ်သော။ သုခသမုဿယတော၊ သုခအပေါင်းမှ။ ဝိနိပါတတ္တာ၊ ဖောက်ပြန်ပျက်စီး၍ ကျရောက်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိနိပါတဉ္စ၊ ဝိနိပါတလည်းမည်သော။ ဝါ၊ သုခအပေါင်းမှ ဖောက်ပြန်ပျက်စီး၍ကျရောက်ရာ ဖြစ်သော။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သော။ အပါယံ၊ အပါယ်ကို၎င်း။ ခန္ဓာနဉ္စ ပဋိပါဠိတိ- အာဒိနာ၊ ခန္ဓာနဉ္စ ပဋိပါဠိ အစရှိသော ဂါထာဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော။ (ရှေ့ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရပဒနိဒ္ဒေသဉ္စ ဆိုအပ်ပြီးသော)။ သံသာရဉ္စ၊ သံသရာ ကို၎င်း။ နာတိ ဝတ္တတိ၊ မလွန်မြောက်နိုင်။ ဝါ၊ တနည်း။ သဗ္ဗော၊ သော။

ဂုဏာဂုဏ္ဍိကဇာတာ။ ။ ဤပါဌ်သည် အဋ္ဌကထာ၌ရှိသောပါဌ်၏ မှကွဲတည်း။ ဂုဏာကို “သကုဏိ”ဟု ဖွင့်၏။ နိဋ္ဌံသည် စာသိုက် စသော “အသိုက်” အနက်ကို ဟော၏။ ဂုဏ္ဍိကံ၏ အဖွင့်ဖြစ်သောကြောင့် ဂုဏ္ဍိကံကိုလည်း “စာသိုက်” ဟုပင် အနက် ပေးရ၏။ ဂုဋ်(ဂုဋ္ဌိ)ဓာတ်သည် ဝေဌန (ရစ်ပတ်ခြင်း)အနက်ကို ဟော၏။ ဂုဏ္ဍနံ (ဂုဏ္ဍနံ)၊ ရစ်ပတ်ရှုပ်ထွေးခြင်း။ ဂုဏ္ဍော(ဂုဏ္ဍော)၊ ခြင်း။ သော ယဿ အတ္ထိတိ ဂုဏ္ဍိကံ (ဂုဏ္ဍိကံ)။ ဂုဏာယ+ဂုဏ္ဍိကံ ဂုဏာဂုဏ္ဍိကံ၊ စာသိုက်။ ဂုဏာဂုဏ္ဍိကံ ဝိယ+ ဇာတာ ဂုဏာဂုဏ္ဍိကဇာတာ။

အပါယံ ပပေ။ သံသာရံ ။ ။ “အပ+အာယ”ဟု ခွဲ၍ “အယနံ ဝစုနံ”၊ တိုးပွား ခြင်း။ အာယော၊ခြင်း။ အာယတော+အပဂတော အပါယော၊ တိုးပွားခြင်းမှကင်းသော အပါယ် ၄-ပါး။ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံတို့ကို ဒီကာအတိုင်း သိနိုင်ပြီ။ အပါယ် ၄-ဘုံကို ဒုဂ္ဂတိလည်း ခေါ်နိုင်၊ ဝိနိပါတလည်း ခေါ်နိုင်၏။ “သံသာရ” ကား “ခန္ဓာ ဓာတ် အာယတနတို့၏ အဆက်မပြတ်ဖြစ်ခြင်း” ဟူသော သံသရာပင်တည်း။ ဤသံသာရ အရ အပါယ် ၄-ပါးကိုချန်၍ ပါရိသေသနည်းအားဖြင့် ကြွင်းသံသရာကို ယူရသည်။

သံသာရောဇေ၊ သံသရာတရပ်လုံးကိုပင်။ ဣဓ၊ ဤပါဠိရပ်၌။ ဝနိအပဂမာဒိဟိ၊ တိုးပွားခြင်းမှ ကင်းခြင်း အစရှိကုန်သော။ အတ္တေဟိ၊ အနက်တို့ကြောင့်။ အပါယာဒိနာမကော၊ အပါယ အစရှိသော နာမည်ရှိ၏ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (ကသွာ၊ နည်း။) ကေဝလံ ဒုက္ခက္ခန္ဓဘာဝတော၊ သုခ မဖက်၊ သက်သက်သော ဒုက္ခအစု၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဘဝစက္ကဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ။

သုတ္တန္တဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်

၂၄၃။ ပထဝီအာကာသာ၊ မြေကြီး ကောင်းကင်တို့သည်။ (မဟာပတ္ထဝိတ္တာရိတာ၊ ကြီးကျယ်စွာဖြစ်သော ပြန့်ခြင်းရှိကုန်၊ ကြီးကျယ်စွာဖြစ်သော ကျယ်ဝန်းခြင်း ရှိကုန်သည်။) [ဝိတ္တာရိတ၌ ဣတပစ္စည်းကို သဗ္ဗာတအဿတ္ထိ အနက်၌ သက်ပါ။] ဟေခန္တိ ဝိယ၊ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ မဟာပတ္ထဝိတ္တာရိတာနံ၊ ကုန်သော။ အတ္တာနံ၊ အနက်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပရိကပ္ပဝသေန၊ ကြံစည်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ (ပရိကပ္ပေါပမာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။) ကထိတော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ၊ ချဲ့။ အပတ္ထဝိတ္တာ မဖြန့်အပ် မဖြန့်နိုင်သည်လည်းဖြစ်သော။ (ပထဝီ ။ ၌စပ်။) အဝိတ္တတဉ္စ၊ မချဲ့အပ် မချဲ့နိုင်သည်လည်းဖြစ်သော။ (အာကာသံ ၌စပ်။) ပထဝီ ။ မြေကြီးကို၎င်း။ (ပတ္ထရန္တော ၌စပ်။) အာကာသဉ္စ၊ ကောင်းကင်ကို၎င်း။ (ဝိတ္တာရယန္တော ၌စပ်။) ပတ္ထရန္တော (ဝိယစ)၊ ဖြန့်သကဲ့သို့၎င်း။ ဝိတ္တာရယန္တောဝိယစ၊ ကျယ်ဝန်းစေသကဲ့သို့၎င်း။ ဝါ၊ ချဲ့သကဲ့သို့၎င်း။ (တထာ၊ တူ။) တံ၊ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို။ ဧကေကစိတ္တာဝရဒ္ဓံ၊ တပါးတပါးသောစိတ်၌ သွင်းအပ်သည်ကို။ အကတော၊ ၍။ သဗ္ဗသတ္တသဗ္ဗစိတ္တသာဓာရဏဝသေန၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါ၊ အလုံးစုံသောစိတ်နှင့် ဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပတ္ထဝိတ္တတံ၊ ဖြန့်အပ်ချဲ့အပ်သည်ကို။ ကတော၊ ၍။ သုတ္တန္တဘာဇနိယန၊ နည်းဖြင့်။ ဘာဝါ၊ ဒသေတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဧဝံ မဟာပထဝီ အစရှိသောစကားရပ်၌။ [ရှေးနိဿယ၌ “တတ္ထ၊ ထိုသဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဋ္ဌေနာတိ အစရှိသည်ဖြင့်ဆိုအပ်သော အဋ္ဌကထာစကားရပ်၌” ဟု စွဲလေ၏။ ထိုစကား၌ “နာနာ-

သံသာရော ဧဝ ဝါ သဗ္ဗော ။ ။ တနည်း—အပါယစသော ၃-ရပ်လည်း ကြီးပွားခြင်း မရှိ၊ ဒုက္ခချည်း ဖြစ်သောကြောင့် သံသရာတလျှောက်လုံးကို “အပါယ၊ ဒုဂ္ဂတိ၊ ဝိနိပါတ” ဟု ခေါ်နိုင်၏။ ဤနည်း၌ အပါယစသော ၃-ပုဒ်ကို သံသရာ၏ ဝိသေသနဟု မှတ်ပါ။

စိတ္တဝသေန” ဟု မပါသောကြောင့် စဉ်းစားပါ။] နာနာစိတ္တဝသေနာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ အသဟဇာတာနံ(စ)၊ တက္ကမဖြစ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်၊ တက္ကဖြစ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ [ဝိရူပေကသေသံ။] သဟဇာတာနဉ္စ၊ တက္ကဖြစ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ နာနာစိတ္တဂတာနံ၊ အမျိုးမျိုးသောစိတ်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ပစ္စယ-ပစ္စယပုဉ္ဇနံ၊ ပစ္စည်း ပစ္စယပုဉ်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဒသိတဘာဝံ၊ ပြုအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

ဧတေသံ၊ ဤနည်းတို့၏။ နဝ၊ ကုန်သော။ မူလပဒါနိ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော မူလပုဒ်တို့သည်။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တေ၊ ထိုနည်းတို့သည်။) နဝ-မူလပဒါ၊ နဝမူလပဒ်တို့မည်၏။ နယာ၊ နည်းတို့သည်။ ဧကေန ။ပေ။ သင်္ဂဟိတ-တ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ (အဋ္ဌကထာ၌) ဆိုအပ်ပြီ။ ဧတ္ထ၊ ဤစကားရပ်၌။ ဧကေန စတုက္ကေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။ [ယခုစာအုပ်များ၌ကား “ဧကေန နယေန” ဟု မရှိတော့။ “ဧကေန စတုက္ကေန” ဟု ဒွိကာပြင်ထားသည့်အတိုင်း ရှိသည်။] ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း - ကသွာ ဧကေန စတုက္ကေနာတိ၊ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ နည်း။) ဟိ(ယသွာ)၊ ကြောင့်။ နယစတုက္ကဝါရာ၊ နည်းတို့၌ စတုက္ကတို့၏ ဝါရတို့ကို။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌။ ဝံဝတ္တိတာ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်ပြီ။ (ကသွာ၊ နည်း။) ဒသိတာနံ၊ ပြုအပ်ပြီးကုန်သော။ စတုက္ကာနံ၊ စတုက္ကတို့၏။ နယဘာဝါ၊ နည်းတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဧကေန စတုက္ကေနာတိ ဝတ္တဗ္ဗံ။)

အသဟဇာတာနံ။ ။ ဤပုဒ်ကို “အသဟဇာတာနံ သဟဇာတာနဉ္စာတိ ဧဝံ ပဌမပဒေ (အသဟဇာတာနံဟူသော ပဌမပုဒ်၌) ဧကသေနိဒ္ဓေသော ဒဋ္ဌဗ္ဗော” ဟု အနုဒီကာ ဖွင့်၏။ ဘာကြောင့်နည်း—“သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ” ဟူရာ၌ ရှေ့ဘဝ သင်္ခါရနှင့် နောက်ဘဝ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်သည် သဟဇာတ မဟုတ်၊ အသဟဇာတ ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ” ဟူရာတို့၌ ပစ္စည်းနှင့် ပစ္စယပုဉ်တို့ သဟဇာတ မဟုတ်သော အရာလည်းရှိ၊ သဟဇာတ ဟုတ်သော အရာလည်း ရှိသောကြောင့်၎င်းတည်း။

နယ စတုက္ကဝါရာ ။ ။ နယေသု၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသောနည်း၊ သင်္ခါရ အစရှိသော နည်းစသောအားဖြင့် ကိုးပါးသော နည်းတို့၌+စတုက္ကာနံ၊ ၄-ပါးစီ ၄-ပါးစီ ရှိကြသော စတုက္ကတို့၏+ဝါရာ၊ ၄-ပါးစီ ၄-ပါးစီသော ဝါရတို့တည်း။ နယစတုက္ကဝါရာ၊ တို့။ [နယစတုက္ကဝါရာတိ၊ နယေသု+စတုက္ကာနံ+ဝါရာ။—အနု။] ဝဝတ္တိတာတိ ယထာ-ဝုတ္တဝိသေသေန (ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်တိုင်းသော အထူးအားဖြင့်) အသံ-ကိဏ္ဍာ၊ တနည်းနှင့်တနည်း မရောအောင် ထားအပ်ကုန်ပြီ။ * (ကသွာ) ဒသိတာနံ စတုက္ကာနံ၊ ပါဠိတော်၌ ပြုအပ်ကုန်သော စတုက္ကတို့၏။ နယဘာဝါ၊ ဝါရသောဋ္ဌသက ဖြစ်ဘို့ရန် နည်းတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ [ပါဠိတော်ကိုကြည့်မှ အဓိပ္ပါယ်ရှင်းမည်။]

၁-ပစ္စယစတုက္ကအဖွင့်

အဝိဇ္ဇာ၊ ကိ။ အင်္ဂံ၊ အင်္ဂါဟူ၍။ အဂ္ဂဟေတု၊ မယုမူ၍။ တတော၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ
 မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ အာဒိနိ၊ ကုန်သော။ ပစ္စယ-
 သဟိတာနိ၊ အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ပစ္စယပုန္နာနိ၊ ပစ္စယပုန်တို့ကို။
 အင်္ဂဘာဝေန၊ အင်္ဂါတို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ န၊ တဿ အနက်တွာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဝေဉ္ဇကတွာ၊
 ဤအကြောင်းကြောင့်။ နိဒ္ဒေသေ၊ နိဒ္ဒေသ၌။ (နိဒ္ဒေသရောက်သောအခါ)။ တတ္ထ
 ကတမာ အဝိဇ္ဇာတိ၊ တတ္ထ ကတမာ အဝိဇ္ဇာဟု ပုစ္ဆာထုတ်၍။ အဝိဇ္ဇာ၊ ကိ။
 ဝိသံ၊ သင်္ခါရမှသီးခြား။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ ဖြေတော်မူ၍။ တတ္ထ ကတမာ အဝိဇ္ဇာ-
 ပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ တံတံပစ္စယဝန္တော၊ ထိုထို
 အကြောင်းတရား ရှိကုန်သော။ သင်္ခါရာဒယော၊ သင်္ခါရ အစရှိသော အကျိုး
 တရားတို့ကို။ ဝိသဇ္ဇိတာ၊ ဖြေတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

တီသု၊ ကုန်သော။ ပကာရေသု၊ အပြားတို့တွင်။ [အဋ္ဌကထာယံ စသည်ဖြင့်
 ပြုအပ်သော နည်း ၃-ပါးကို ရည်ရွယ်သည်။] ပဌမ ပဌမဝါရော၊ ကိ။ (ဝုတ္တာ
 ၌ စပ်။) ဝါ၊ သည်။ (ပဝိသန္တော၊ ဂဏှာတိ တို့၌ စပ်။) ဒုတိယဝါရာဒိသု၊
 ဒုတိယဝါရ အစရှိသည်တို့၌။ ပဝိသန္တော၊ ပါဝင်နိုင်သည်။ (ဟုတွာ)။ ပစ္စယ-
 ဝိသေသာဒိ သဗ္ဗနာနတ္ထ သာဓာရဏတ္တာ၊ ပစ္စယဝိသေသ အစရှိသော အလုံးစုံ
 ထူးသည်၏အဖြစ်အားဖြင့် ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေ ဝါရဝိသေသေ၊
 ထို ဒုတိယစသော ဝါရအထူးတို့ကို။ ဂဏှာတိ၊ ယူနိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗ-
 သင်္ဂါဟကောတိ၊ ဝုတ္တာ။

ဟိ၊ ချဲ့။ ပဌမဝါရော ဝေ၊ ကိုပင်။ (ဝုတ္တာ ၌ စပ်။) ကေဝလံ၊ နာမ မဖက်
 သက်သက်။ ဆဋ္ဌာယတနမေဝ၊ သည်သာ။ (ဖဿဿ၊ ၏။) ပစ္စယော၊ သည်။
 န၊ မဟုတ်သေး။ အထခေါ၊ ကား။ နာမဉ္ဇ၊ သည်လည်း။ ဖဿဿ၊ ၏။ ပစ္စယော

ပဌမဝါရော ဝေ ။ ။ အဋ္ဌကထာဝယ် ရှေးအဋ္ဌကထာဝါဒကို ပြုရာ၌ ပဌမဝါရကို
 “သဗ္ဗသင်္ဂါဟကဋ္ဌေန (ဂဟိတော)” ဟု ဆို၏။ ထို သဗ္ဗသင်္ဂါဟက ဖြစ်ပုံကို ချဲ့ပြလို၍
 “ပဌမဝါရော ဝေ ဟိ” စသည်ကို ဋီကာမိန့်သည်။ “ပဌမဝါရော ဝေ ။ပေ။ ဆဋ္ဌာ-
 ယတနံ ပရိဟာပေတွာ ဝုတ္တာ=ပဌမဝါရကို ဆဋ္ဌာယတနအင်္ဂါကိုလျှော့၍ (ဒုတိယ
 ဝါရအဖြစ်ဖြင့်) ဟောတော်မူအပ်ပြီ” ဟုလို့။

န ကေဝလံ ။ပေ။ ဖဿဿ ပစ္စယော။ ။ န ကေဝလံ ဆဋ္ဌာယတနမေဝ=ပဌမ
 ဝါရ၌ ဆဋ္ဌာယတနက ဖဿအား ကျေးဇူးပြုပုံကို ဟောတော်မူ၏။ “နာမဉ္ဇ ဖဿဿ
 ပစ္စယော” ဖြင့် ဒုတိယဝါရ၌ နာမ်က ဖဿအား ကျေးဇူးပြုပုံကို ဟောတော်မူ၏။
 ထို့ကြောင့် “န ကေဝလံ ။ပေ။ ပစ္စယော= ဆဋ္ဌာယတနသည်သာ ဖဿအား ကျေးဇူး
 ပြုသည် မဟုတ်သေး၊ နာမ်ကလည်း ဖဿအား ကျေးဇူးပြုသည်” ဟု ဆိုသည်။

ဟောတိ။ ဝါ၊ တနည်း။ နာမံ၊ သည်။ ကေဝလံ၊ ဖဿမဖက် သက်သက်။ ဆဋ္ဌာယတနုဿေဝ၊ ၎်သော။ (ပစ္စယော) န- (ဟောတိ)။ အထခေါ၊ ကား။ ဖဿဿာပိ၊ ၎်လည်း။ (ပစ္စယော ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပစ္စယဝိသေသ၊ ဒဿနတ္ထံ (စ)၊ အကြောင်းအထူးကို ပြခြင်းအကျိုးငှါရင်း။ ယေန အတ္ထဝိသေသေန၊ အကြင် အနက်အထူးကြောင့်။ မဟာနိဒါနသုတ္တဒေသနာ၊ မဟာနိဒါနသုတ် ဒေသနာတော်သည်။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ပြီ။ တံဒဿနတ္ထံ၊ ထိုအနက်အထူးကိုပြခြင်း အကျိုးငှါရင်း။ ဆဋ္ဌာယတနံ ၊ ဆဋ္ဌာယတနအင်္ဂါကို။ ပရိဟာပေတွာ၊ ယုတ်လျော့စေ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ တဿ၊ ထိုပဌမဝါရ၏။ ဒုတိယဝါရေ၊ ဌလည်း။ ပဝေသော၊ ဝင်နိုင်ခြင်းကို။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ သဗ္ဗင်္ဂသမောရောဓတော၊ အလုံးစုံသောအင်္ဂါ၌ သက်ဝင်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ န (ဝုတ္တာ)၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။

ယတ္ထာတိ၊ ကား။ ဝါရစတုက္ကေ၊ ဝါရ ၄-ပါး အပေါင်း၌ရင်း။ ဧကေဝါရေ၊ တပါးတပါးသော ဝါရ၌ရင်း။ [သင်္ခါရောဟု ဟောပုံက ဝါရ ၄-ပါးလုံးနှင့်ဆိုင်သည်၊ ရူပံမပါခြင်း စသည်ကား တပါးစီ တပါးစီနှင့်သာ ဆိုင်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဤသို့ဖွင့်ရသည်။] အညထာတိ၊ ကား။ သုတ္တန္တဘာဇနိယတော၊ သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်းမှ။ (သုတ္တန္တဘာဇနိယ၌ ဟောတော်မူအပ်သောနည်းမှ။) အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သင်္ခါရောတိ၊ သင်္ခါရောဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ အဝုတ္တန္တိ၊ ကား။ ရူပန္တိ၊ ရူပံဟူ၍ရင်း။ သဋ္ဌာယတနန္တိ၊ သဋ္ဌာယတနံဟူ၍ရင်း။ အဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်။ [ပါဠိတော်ကြည့်ပါ။ ရှေ့ဝါရ ၂-ပါး၌ “ရူပံ” ဟူသောစကားကို ဟောတော်မူအပ်၊ ရှေ့ဝါရ ၃-ပါး၌ “သဋ္ဌာယတနံ” ဟူသောစကားကို ဟောတော်မူအပ်။]

စ၊ ဆက်။ တေသုပိ ဝါရေသု၊ ထို ဝါရတို့၌လည်း။ စတုသုပိ၊ ၄-ပါးလုံးတို့၌လည်း။ အဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ သောကာဒယော၊ သောကအစရှိသည်တို့ကို။ သုတ္တန္တဘာဇနိယေသု၊ သုတ္တန္တဘာဇနိယ နည်းတို့၌။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ စ၊ ဆက်။ တတ္ထံ၊ ထို သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်းတို့၌။ ဝုတ္တမေဝ၊ ဟောတော်မူအပ်သော သဋ္ဌာယတနကိုပင်။ ဣဓ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌။ ဆဋ္ဌာယတနန္တိ၊ ဟူ၍။ အညထာ၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၎်။

နာမံဝါ ။ပေ။ ဖဿဿာပိ ။ ။ ပဌမဝါရ၌ “နာမပစ္စယာ ဆဋ္ဌာယတနံ” ဟု ဟောတော်မူ၍ ဒုတိယဝါရ၌ “နာမပစ္စယာ ဖဿော” ဟု ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် “န ကေဝလံ ။ပေ။ ဖဿဿာပိ=နာမ်သည် ပဌမဝါရအတိုင်း ဆဋ္ဌာယတနအားသာ ကျေးဇူးပြုသည် မဟုတ်သေး၊ ဒုတိယဝါရအတိုင်း ဖဿအားလည်း ကျေးဇူးပြုသည်” ဟု ဆိုသည်။

သဗ္ဗဋ္ဌာနသာဓာရဏတောတိ၊ ကား။ ဝုတ္တနယေန၊ ပါဠိတော်၌ဟောတော်
 မူအပ်သော နည်းဖြင့်။ သဗ္ဗဝါရသာဓာရဏတော၊ အလုံးစုံသော ဝါရတို့နှင့်
 ဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ဝိညာဏပစ္စယာ နာမ်၏ ဝါရတိုင်း၌
 ပါသောကြောင့် - ဟူလို။) ဝါ၊ နည်း။ သဗ္ဗဝိညာဏပဝတ္တိဋ္ဌာန ဘဝသာဓာရဏ-
 တော၊ အလုံးစုံသောဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ရာဌာနဟူသော ဘဝနှင့် ဆက်ဆံသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ (ဝိညာဏပစ္စယာ နာမ်တွေဝ ဌာစပ်။) [စိတ်ဝိညာဉ်နှင့် နာမ်
 ဟူသော စိတ်စေတသိက်သည် အသညသတ်ဘဝမှ တပါးသော ဝိညာဉ်ဖြစ်ရာ
 ဘဝတိုင်း၌ ဆက်ဆံ၏။] ဝိနာ၊ ခွဲ၍။ အဘာဝေန၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိညာဏ-
 ယ၊ ဝိညာဉ်၏။ ဝါ၊ နှင့်။ ခန္ဓတ္တယမ္ပိ၊ ခန္ဓာ ၃-ပါး အပေါင်းသည်လည်း။
 သမာနံ၊ တူသော။ ဖလံ၊ အကျိုးသည်၎င်း။ (သမာနော၊ တူသော။) ပစ္စယောစ၊
 အကြောင်းသည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိသေသေနာတိ၊ ဟူ၍။
 (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ပန၊ ဆက်။ တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်း
 ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ ဖဿဿ၊ ဖဿ၏။ ဝိသေသပစ္စယော၊
 ထူးသောအကြောင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုဝိညာဉ်၏။
 ဖဿော၊ ဖဿသည်။ ဝိသိဋ္ဌံ၊ ထူးသော။ ဖလံ၊ အကျိုးတည်း။ ပစ္စယသမ္ပယုတ္တာ-
 နံ၊ အာဟာရပစ္စည်း၌ သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏။ (ဖဿ၊ စေတနာ၊
 ဝိညာဉ်တို့၏။) အာဟာရပစ္စယဘာဝေါ၊ အာဟာရပစ္စည်းတို့၏ အဖြစ်သည်။
 သတိပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ မနောသဉ္ဇေတနာယ၊ မနောသဉ္ဇေတနာ၏။
 ဝိညာဏာဟရဏံ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်တည်းဟူသော အကျိုးကိုဆောင်ခြင်းသည်။

ဝိနာ။ ပေ။ ပစ္စယော။ «ဝိညာဉ်နှင့် စေတသိက် နာမ် ခန္ဓာ ၃-ပါးသည် ခွဲ၍မဖြစ်
 ကြသောကြောင့် “ သင်္ဂဟပစ္စယာ ဝိညာဏံ ” အရ၌ ဖလ အဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုခံရသော
 အခါ၌လည်း သဟဇာတာဝိပစ္စယပုန်အဖြစ်ဖြင့် တု၏။ “ ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿော ”
 အရဝယ် အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုရသောအခါ၌လည်း သဟဇာတာဝိပစ္စည်း
 အဖြစ်ဖြင့် တူသည်။ [ပစ္စယောစ၌ “ သမာနော ” ဟု ပြင်၍ လိုက်စေပါ။ သမာနံ ဖလံ
 (သမာနော) ပစ္စယော သဟဇာတာဝိ ပစ္စယေဟိ ဥပကတ္တဗ္ဗတော ဥပကရဏတော
 စ။-အန။]

တိဏ္ဍံ။ ပေ။ ဝိသိဋ္ဌံ ဖလံ။ «တိဏ္ဍံ၊ ကျေပသော၊ ရွပါရုံ၊ ကျေဝိညာဉ်ဟူသော
 ၃-ပါးတို့၏။ ပေ၊ မနောဒ္ဓါရ၊ ဓမ္မာရုံ၊ မနောဝိညာဉ်ဟူသော ၃-ပါးကို၏။ သင်္ဂတိ၊
 ပေါင်း၍ခြင်းကြောင့်။ ဖဿော၊ ဖဿဖြစ်၏” ဟု ဟောတော်မူရကား ဝိညာဉ်သည်
 ဖဿဖြစ်ဘို့ရန် ထူးသော အကြောင်းဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ဖဿပည်း ဝိညာဉ်၏ ထူးသော
 အကျိုးပင် ဖြစ်ပြန်၏။ ထို့ကြောင့် ဆဋ္ဌာယတနံ “ ဝိသေသေန ဖဿော ဖလံ ” ဟု
 မိန့်သည်။

(ဖြစ်စေခြင်းသည်။) ဝိသိဋ္ဌံ၊ ထူးသော။ ကိစ္စံ၊ ကိစ္စတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရော၊ မနောသဉ္စေတနာဟူသော သင်္ခါရသည်လည်း။ (ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော သင်္ခါရသည်လည်း။) - အဿ၊ ထိုဝိညာဉ်၏။ ဝိသိဋ္ဌော၊ သော။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းတည်း။

အစိတ္တက္ခဏမတ္တာနီတိ၊ ကား။ စိတ္တက္ခဏပုမာဏရဟိတာနိ၊ စိတ္တက္ခဏတချက် အတိုင်းအရှည်မှ ကင်းကုန်သည်။ (သမာနာနိပိ ဌ္ဍိစပ်။) တဿတ္ထောတိ၊ ကား။ ဝုတ္တဿ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ တဿ အဝိဇ္ဇာဒိကဿ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာအစရှိသောတရား၏။ အတ္ထော၊ အနက်သဘောကို။ သုတ္တန္တဘာဇနီယဝဏ္ဏနာယံ၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယအဖွင့်၌။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဟေတုကာဒိနိ ဣ၊ ဌ္ဍိ။ ယသ္မိ စတုက္ကေ၊ ဌ္ဍိ။ ဟေတုကသဒ္ဓေါ၊ ဟေတုကသဒ္ဓါကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုစတုက္ကကို။ ဟေတုကသဒ္ဓ သဟစရိတတ္တာ၊ ဟေတုကသဒ္ဓါနှင့် တကွဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဟေတုကန္တိ၊ ဟေတုကဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

သတိပိ ။ပေ။ ဝိသိဋ္ဌော ပစ္စယော ။ ။ ကဿ သင်္ခါရော ဝိသေသဟေတု= ဘာကြောင့် စေတနာဟူသော သင်္ခါရသည် ဝိညာဉ်၏ ထူးသောအကြောင်း ဖြစ်ရသနည်း။ ဖဿောပိ ဝိညာဏဿ ဟေတု ဟောတိတိ ကတ္တာ သတိပီတိ အာဒိမာဟ= ဖဿလည်း ဝိညာဉ်၏ အကြောင်းဖြစ်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ဤသို့ မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ သတိပိ ” စသည်ကို မိန့်။— မဓုကျမ်းတက်။ ဤကျမ်းတက်ပုံကို ထောက်၍ “ ပစ္စယသမ္ပယုတ္တာနံ ” အရ အာဟာရပစ္စည်း၌ သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကြသော ဝိညာဉ် ဖဿစေတနာတို့ကို ယူပါ။ ထိုတရား အားလုံးသည် အာဟာရပစ္စည်း ဖြစ်ပါသော်လည်း ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်အား ကျေးဇူးပြုဘို့ကိစ္စ၌ မနောသဉ္စေတနာ ဟူသော သင်္ခါရသည် ထူးသောအကြောင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ “ ဝိသေသေန သင်္ခါရော ဟေတု ” ဟု မိန့်သည်။

ဟေတုကာဒိနိ။ ။ ယခု အဋ္ဌကထာစာအုပ်၌ “ ဟေတု စတုက္ကဒိနိ ” ဟု ရှိသော်လည်း ဋီကာဆရာ၏လက်ထက်က “ ဟေတုကာဒိနိ ” ဟု ရှိခဲ့ဟန်တူ၏။ ထို့ကြောင့် “ ဟေတုကာဒိနိ ” ဟု ဆိုသည်။ ဟေတုကသဒ္ဓါနှင့် တကွဖြစ်သောကြောင့် သဟစရဏနည်းအားဖြင့် ဒုတိယစတုက္ကကိုပင် “ ဟေတုက ခေါ်သည် ” ဟု သိစေလို၍ “ ဟေတုကသဒ္ဓသဟစရိတတ္တာ ” ဟု မိန့်သည်။ မှန်၏။ ထို စတုက္က၌ “ သင်္ခါရော အဝိဇ္ဇာဟေတုကော (သင်္ခါရသည် အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းရှိ၏)၊ ဝိညာဏံ သင်္ခါရဟေတုကံ ” စသည်ဖြင့် ဟေတုကသဒ္ဓါကို ပဓာနထား၍ ဟောတော်မူသည်။ ပါဠိတော်ကြည့်ပါ။ [ဤအဖွင့်ကိုကြည့်၍ ဒုတိယစတုက္ကကို “ ဟေတုကစတုက္က ” ဟု နာမည်တပ်ရကြောင်းကို သိပါ။ ပါဠိတော်စာအုပ်များ၌ ဒုတိယစတုက္ကကို “ ဟေတုစတုက္က ” ဟု ခေါင်းတပ်ထားသည်ကိုပြင်ပါ။]

ဟေတုသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဂတိသုစကော၊ ဂတိအနက်ကို ထင်ရှားပြတတ်၏။ အ-
 ဝိဂတတာစ၊ အဝိဂတ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သဒ္ဓပဝတ္တိနိမိတ် သည်လည်း။
 ဝိဂတတာ နိဝါရဏဝသေန၊ ဝိဂတ၏အဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
 ဂတိဝေ၊ ဂတိ အနက်သည်ပင်။ ဟောတိ၊ ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဟေတုကစတုက္ကံ၊
 ကို။ အဝိဂတပစ္စယဝသေန၊ အဝိဂတပစ္စည်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။
 ဣတိ၊ သို့။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

တိဓာ။ ပေ။ ပဉ္စော ဝါတိ (ဧတ္ထ)၊ ဌ။ ဝါသဒ္ဓေါ၊ ဝါသဒ္ဓါသည်။ ဆဓာဝါတိ-
 ပိ၊ ဆဓာဝါ ဟူ၍လည်း။ ဝိကပ္ပေတိ၊ တသီးတခြား ပြု၏။ [ဝါသဒ္ဓါ အဝုတ္တ
 ဝိကပ္ပနတ္ထဟု ဆိုသည်။] ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း၊
 ကသ္မာ ဆဓာဝါတိမိ ဝိကပ္ပေတိ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊
 ကြောင့်။ သမာဓိ၊ သမာဓိသည်။ သာဓာရဏေဟိ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မ အဖြစ်ဖြင့်
 ဆက်ဆံကုန်သော။ တိဟိ၊ ၃-ပါးသော ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့်၎င်း။ ဈာနိန္ဒြိယ မဂ္ဂ-
 ပစ္စယေဟိစ၊ ဈာနပစ္စည်း၊ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း၊ မဂ္ဂပစ္စည်းတို့ဖြင့်၎င်း။ ပစ္စယော၊
 ကျေးဇူးပြု၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဆဓာဝါတိပိ ဝိကပ္ပေတိ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ။)

ဥပါဒါနံ ။ ပေ။ သတ္တဓာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ကာမုပါဒါနဝဇ္ဇာနံ၊
 ကာမုပါဒါနံသည် ကြဉ်အပ်ကုန်သော ဥပါဒါနံတို့၏။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။
 ဝဒတိ၊ ဆို၏။ ပန၊ အထူးကား။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါနံသည်။ ယထာ၊
 အကြင် အပြားအားဖြင့်။ ဘဝဿ၊ ဘဝအား။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။
 ဟောတိ၊ ။ သော ပကာရော၊ ထိုအပြားကို။ တဏှာယံ၊ တဏှာ၌။ (တဏှာက
 ဥပါဒါနံအား ကျေးဇူးပြုရာ၌။) ဝုတ္တော ဝေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ န ဝုတ္တော၊ အထူး မဆိုအပ်။

ဣမသ္မိံ စတုက္ကေ ။ ဤ စတုက္ကံ၌။ သဟဇာတပစ္စယေန၊ သဟဇာတပစ္စယ
 သတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယာ၊ ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိဝစနဝသေန၊
 ဤစကား၏အစွမ်းဖြင့်။ [သဟဇာတပစ္စယဝသေနော၊ သဟဇာတပစ္စည်းနှင့်
 စပ်သဖြင့်သာ။ ပဌမဝါရော (ပဌမစတုက္ကော)၊ ကို။ အာရဒ္ဓေါ၊ အားထုတ်တော်

ဟေတုသဒ္ဓေါ ။ ပေ။ ဂတိ ဝေ။ ။ ဓာတ်ကျမ်းတို့၌ “ဟိ ဂတိမိ” ဟု ဓာတ်နက်
 ရှိသောကြောင့် “ဟေတုသဒ္ဓေါ ဂတိသုစကော” ဟု ဆို၏။ အဝိဂတံ အ- ဟူသော
 ပဋိသေဓ၊ ဝိ-ဟူသော ပဋိသေဓ ၂-ချက်ကြောင့် “ဂတ” ဟူသော မူလအနက်ပင် ရ၏။
 မှန်၏။ “ဝိ+ ဂတ=ကင်း” ဟူသည် အတူတကွ မဖြစ်ခြင်း ပဋိသေဓ အနက်တည်း။
 “အ+ ဝိဂတ=မကင်း” ဟူသည် ကင်းခြင်း၏ မရှိခြင်း (မကင်းခြင်း=အတူဖြစ်ခြင်း)
 ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “အဝိဂတာ စ ။ ပေ။ ဂတိ ဝေ” ဟု ဆိုသည်။ [ဝိဂတန္တိ ဧတ္ထ
 ဝိသဒ္ဓေါ ပဋိသေဓ ဒီပကောတိ ဒွေ ပဋိသေဓာ ပကတိံ (ပင်ကိုယ် မူလအနက်ကို)
 ဉာပေန္တိတိ အာဟ ဝိဂတ နိဝါရဏဝသေန ဂတိ ဝေ ဟောတိတိ။—အနု။]

မူအပ်ပြီ။] ဣတိ(အယံ)၊ ဤသည်ကား။ အဓိပ္ပါယ်၊ ဝဒန္တိဆရာတို့၏ အလို တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ အတ္ထော၊ ပစ္စည်းတို့၏အနက်သဘောသည်။ ကတ္တစိ၊ အချို့သော ဝါရ၌။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ပစ္စယပုန္ဓဿ၊ ပစ္စယပုန်တရားအား။ ယထာသကေ- ဟိ၊ အကြင်အကြင် မိမိဥစ္စာဖြစ်သောပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြု သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ဟောတိ ဝေ၊ ဖြစ်သည်သာ။) ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါသော်လည်း။ သဟဇာတပစ္စယဝသေနေဝ၊ သဟဇာတပစ္စည်း နှင့်စပ်သဖြင့်သာ။ ဣမဿ စတုက္ကဿ၊ ။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သောယေဝ၊ ထိုသဟဇာတပစ္စယသတ္တိသည်သာ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဌမစတုက္က၌။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။

ပဌမဝါရောတိ (ဧတ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။ ပဌမစတုက္ကောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေ၊ သို့။ ဝုတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။ ဘဝါဒီနံ တထာ အဘာဝန္တိ၊ ကား။ သဟဇာတပစ္စယ- ဝသေနေဝ၊ သဟဇာတပစ္စည်းနှင့် စပ်သဖြင့်သာ။ ပဌမစတုက္ကော၊ ကို။ ယဒိ ဝုတ္တော၊ အကယ်၍ ဟောတော်မူအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ၊ သော်။) ဘဝေါ၊ ဘဝသည်။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိအား၎င်း။ ဇာတိစ၊ သည်လည်း။ မရဏဿ၊ မရဏအား၎င်း။ [အဋ္ဌကထာ၌ “ ဇရာ မရဏဿ ” ဟု ရှိ၏။] သဟဇာတ- ပစ္စယော၊ သဟဇာတပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဂတစတုက္ကဒိသု၊ အဝိဂတစတုက္က အစရှိသည်တို့၌။ [ဟေတု စတုက္ကကို “အဝိဂတစတုက္က” ဟု ဆိုသည်။] ဘဝါဒီနံ၊ ဘဝ အစရှိသည်တို့အား။ အဝိဂတာဒိပစ္စယတာယ၊ အဝိဂတ အစရှိသော ပစ္စယသတ္တိတို့၏ အဖြစ်၏။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ ဘဝဟေတုကာတိ အာဒိ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ ဘဝဟေတုကာ အစရှိသော စကားကို။ န ဝုတ္တံ ယထာ၊ ဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဣဓာပိ၊ ဤ ပဌမစတုက္က၌လည်း။ ဘဝ- ပစ္စယာ ဇာတိတိအာဒိ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ အစရှိသော စကားသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တဗ္ဗံ၊ ဟောတော်မူထိုက်သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ [နောက်၌ “တသ္မာ” ရှိသည်။] တေသံ၊ ထိုဝဒန္တိဆရာတို့၏။

အတ္ထော ဟိ။ ပေ။ ဟောတိတိ ။ ။ ဤ စတုက္က၌ အဝိဇ္ဇာစသော တရားတို့သည် သင်္ခါရစသည်တို့အား သဟဇာတပစ္စည်း၏ အစွမ်းဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြုကြလျှင် “အခြား ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့် ကျေးဇူးမပြုနိုင် ဟု မှတ်ရမည်လော” ဟု မေးဘုယ်ရှိသောကြောင့် “အတ္ထော ဟိ” စသည်ကို မိန့်။ [အတ္ထောတိ ပစ္စယဓမ္မော၊ ကတ္တစိတိ ကသ္မိဉ္စိဝါရေ။— အနု။] ပစ္စည်းတရား ဟူသမျှသည် (မည်သည့်ဝါရ၌ မဆို) မိမိဆိုင်ရာ ပစ္စယပုန်တရား အား မိမိဆိုင်ရာ ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုသည် မဟုတ်၊ (ပြုသည်သာ) သို့သော် ဤ ပဌမစတုက္ကကို သဟဇာတပစ္စည်း၏ အစွမ်းဖြင့် ဟောတော်မူသည့်အတွက် ဤ ဝါရ၌ ထို သဟဇာတပစ္စည်းသာ ဖြစ်ရပါသည်—ဟူလို။

(မတိယာ၊ အလိုအားဖြင့်။) ပစ္စယဝစနမေဝ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ စသည်၌ပါသော ပစ္စယသဒ္ဓါသည်ပင်။ သဟဇာတသုစကံ၊ သဟဇာတပစ္စည်းအဖြစ်ကို ထင်ရှား ပြတတ်သည်။ အာပန္နံ၊ ဖြစ်၏။ ဝါ၊ ရောက်၏။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) အဝိဂတစတုက္က- ဒီသု၊ အဝိဂတစတုက္က အစရှိသည်တို့၌။ (ပစ္စယဝိသေသသုစကံ၊ ပစ္စည်းအထူးကို ထင်ရှားပြတတ်သော။ ဝစနန္တရံ၊ တပါးသော စကားသည်။) [“အဝိဇ္ဇာ- ဟေတုကော” စသည်၌ ဟေတုကဟူသောစကားသည်။ (ဘဝတိ)ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ)။ ဣမ၊ ဤပဌမစတုက္က၌။ ပစ္စယဝိသေသသုစကဿ၊ သော။ ဝစနန္တရ- သ၊ ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ စ၊ ဆက်။ တံ၊ ထို ဘဝပစ္စယာဇာတိ အစရှိသောစကားကို။ န ဝုတ္တံ၊ ဤပဌမစတုက္က၌ ဟောတော်မူအပ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ဝုတ္တံဝေ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်သာ)။ စ၊ ဆက်။ ဘဝါဒယော၊ ဘဝ အစရှိသည်တို့သည်။ သဟဇာတပစ္စယာ၊ ဇာတိ အစရှိသည်တို့အား သဟဇာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဟဇာတပစ္စယဝသေနေဝ၊ သဟဇာတပစ္စည်းနှင့် စပ်သဖြင့်သာ။ အယံ စတုက္ကော၊ ဤပဌမစတုက္ကကို။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်။

သေသပစ္စယာနဉ္စ သမ္ဘဝန္တိ ဣဒံ၊ ကို။ ဘဝါဒီနံတိ ဇေတေန၊ ဘဝါဒီနံ ဟူသော ဤစကားနှင့်။ သဟ၊ က။ အယောဇေတွာ၊ မယှဉ်စေမူ၍။ သာမညေန၊ သာမညအားဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာဒီနံ၊ အဝိဇ္ဇာအစရှိသည်တို့၏။ (သေသပစ္စယဘာဝ- ၌စပ်။) သဟဇာတေန၊ သဟဇာတသတ္တိနှင့်။ သဟ၊ က။ သေသပစ္စယဘာဝါ- နဉ္စ၊ သဟဇာတပစ္စည်းမှ ကြွင်းသောပစ္စည်းတို့၏ အဖြစ်ဟူသော သတ္တိတို့၏ လည်း။ သမ္ဘဝံ၊ ဖြစ်သင့်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝဒန္တိဆရာတို့၏ ဝါဒကိုပယ်ချရာ၌။ အတ္ထော၊ အဓိပ္ပါယ်နက်တည်း။ ပစ္စယဝိသေသသုစကဿ၊ သော။ ဝစနန္တရဿ၊ ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ သဟဇာတတော၊ သဟဇာတသတ္တိမှ။ အညေ၊ အခြားကုန်သော။ ပစ္စယဘာဝါ၊ ပစ္စည်းတို့၏ အဖြစ်ဟူသော သတ္တိတို့သည်။ အဝိဇ္ဇာဒီနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့အတွက်။ န သမ္ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်သင့်ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ မဖြစ်ကုန်လသော်။ သဟဇာတပစ္စယဝသေနေဝ၊ သဟဇာတ ပစ္စည်းနှင့် စပ်သဖြင့်သာ။ အယံ စတုက္ကော၊ ဤ ပဌမစတုက္ကကို။ အာရဒ္ဓေါ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စေယျ၊ ဆိုအပ်သင့်ရာ၏။ စ၊ စင်စစ်ကား။ တေ၊ ထို သဟဇာတပစ္စယသတ္တိမှ အခြား ပစ္စယသတ္တိတို့သည်။ န သမ္ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်သင့်ကုန်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ (သမ္ဘဝန္တိဝေ၊ ဖြစ်သင့်ကုန်သည်သာ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ၊ ဤပဌမစတုက္ကကို။ တထာ၊ ထိုဝဒန္တိဆရာတို့ဆိုအပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (သဟဇာတပစ္စယသတ္တိနှင့် စပ်သဖြင့်။) န အာရဒ္ဓေါ၊ အားထုတ်တော်မူအပ်သည် မဟုတ်။ ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ (ဧတ္ထ အတ္ထော)။

မဟာနိဒါနသုတ္တန္တေ ။ပေ။ ဝုတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။
 ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ တတ္ထ၊ ထို မဟာနိဒါနသုတ္တန်၌။ နာမရူပ-
 ပစ္စယာ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ၊ နာမရူပပစ္စယာ ဖဿောတိ အာဒိ-
 နာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဒိက္ခတ္တံ၊ ၂-ကြိမ်။ [ပါဠိတော်၌ “နာမရူပပစ္စယာ ဖဿော”
 ဟု၎င်း၊ နောက်အကျယ် ဖွင့်လတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း “တိက္ခတ္တံ” ဟု ရှိမှ
 ကောင်းမည်ထင်သည်။] အာဂတေ၊ လာကုန်သော။ နာမရူပေ၊ နာမ်ရုပ်တို့ကို။
 (နာမ်နှင့် ရုပ်တို့ကို။) ကေဓာ၊ တခုသောအဘို့အားဖြင့်။ (အင်္ဂါတခုတည်းအား
 ဖြင့်။) ဂဟိတေ၊ ယူအပ်သော်။ နဝဂီကော၊ ၉-ပါးသောအင်္ဂါရှိသော။ (ပဋိစ္စ-
 သမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။) ဒိဓာ၊ ၂-ပါးအပြားအားဖြင့်။
 (နာမ်တခြား ရုပ်တခြား ၂-ပါးအပြားအားဖြင့်။) ဂဟိတေ၊ သော်။ ဒသဂီ-
 ကော၊ ၁၀-ပါးသောအင်္ဂါရှိသော။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ကို။) ဝုတ္တော၊ ပြီ။

ပန၊ ဆက်။ အညတ္ထ၊ အခြားသောသုတ္တန်၌။ ဝုတ္တေသု၊ ဟောတော်မူအပ်
 ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရေသု၊ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရတို့ကို။ အဒ္ဓတ္တယဒဿနတ္ထံ၊
 အခွန် ၃-ပါးအပေါင်းကို ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ ယောဇိယမာနေသု၊ ယှဉ်စေအပ်ကုန်
 လသော်။ ကောဒသဂီကော၊ ၁၁-ပါးသောအင်္ဂါရှိသော။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊
 သည်။) ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။ (တနည်း) ဣတိ
 ကတွာ၊ ဤသို့လုံးလုံးသင်း၍။ ဧဝံ၊ ဤကောဒသဂီကော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ ဝုတ္တော
 ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။

မဟာနိဒါန ။ပေ။ ပရိဂ္ဂဟတ္ထန္တိ(တ္ထေ)၊ ၌။ (ဂုဇ္ဇတ္တံ၊ လျှိုဝှက်တိမ်မြုပ် ငုပ်နေ
 သော အနက်ကို။) ဟိ(ဥဒ္ဓရိတာ ဒဿမိ)၊ ထုတ်၍ ပြဦးအံ့။ တတ္ထ၊ ထို မဟာ
 နိဒါန သုတ္တန် ဒေသနာတော်၌။ စက္ခာယတနာဒိနိ၊ စက္ခာယတန အစရှိသည်
 တို့ကို။ ရူပေ၊ ရုပ်၌။ (အန္တောဂဓံ၊ အတွင်းဝင်သည်ကို။ ကတာနိ) ဝိယ၊ ပြုအပ်
 ကုန်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) ဆဋ္ဌာယတနဉ္စ၊ ဆဋ္ဌာယတန ကိုလည်း။ နာမေ၊
 နာမ်၌။ အန္တောဂဓံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ပြုတော်မူ၍။ ဖဿဿ၊ ဖဿ၏။ နိရဝသေသ-

မဟာနိဒါန ။ပေ။ ဝုတ္တံ ။ ။ အဋ္ဌကထာဝယ် “ မဟာနိဒါနသုတ္တန္တေ စဿ ” မှ
 “ မဟာနိဒါနသုတ္တန္တေ ” ပုဒ်ကို ယူ၍ နောက်၌ “ ကောဒသဂီကော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ
 ဝုတ္တော ” ဟူသော စပ်ပုဒ်နှင့် တွဲပြီးလျှင် “ မဟာနိဒါန ။ပေ။ ဝုတ္တောတိ ဝုတ္တံ ” ဟု ဆိုသည်။
 ထိုသုတ္တန်၌ ဟောတော်မူပုံကို ထို ပါဠိတော်ရင်း ဒီဃနိကာယ်၊ သုတ်မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာ
 နိဒါနသုတ်ကို ကြည့်ပါ။ ထိုပါဠိတော်၌ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတို့ကို ဟောတော်မူ၊ ထိုသို့
 ဟောတော်မူသောကြောင့် အတိတ်အခွန်လည်း တိုက်ရိုက်မရနိုင်၊ ထို့ကြောင့် အတိတ်
 အခွန်နှင့်တကွ အခွန် ၃-ပါး ပြည့်စုံအောင် (အခြား ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်
 သော) အဝိဇ္ဇာနှင့် သင်္ခါရတို့ကို ယှဉ်စပ်စေမှသာ (မူလရှိပြီးသော ၉-ပါးတွင် ထို ၂-ပါး
 ထည့်၍) ကောဒသဂီက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြစ်သည်။

ရူပပစ္စယံ၊ အကြွင်းမရှိသော ရုပ်ဟူသော ပစ္စည်းကို။ (ဒဿေတိ) ဝိယ၊ ပြတော်မူသကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) နိရဝသေသ နာမပစ္စယဉ္စ၊ အကြွင်းမရှိသော နာမဟူသော ပစ္စည်းကိုလည်း။ ဒဿေတံ၊ ပြတော်မူခြင်းငှါ။ နာမရူပပစ္စယာ ဖဿောတံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [“တတ္ထ ဟိ” မှစ၍ “ဒဿေတံ နာမရူပပစ္စယာ ဖဿောတံ ပုတ္တံ” သည် မဟာနိဒါနသုတ္တန်၌ ဟောတော်မူပုံကိုပြသော စကားတည်း။]

ဧဝံ၊ တူ။ ဣဓာပိ၊ ဤ ဒုတိယဝါရ၌လည်း။ တတ္ထ၊ ထို မဟာနိဒါနသုတ္တန် ဒေသနာတော်၌။ ဒဿိတဝိသေသ ဒဿနေန၊ ပြအပ်ပြီးသော အထူးကို ပြခြင်းအားဖြင့်။ တံ ဒေသနာပရိဂ္ဂဟတ္ထံ၊ ထို မဟာနိဒါနသုတ္တန် ဒေသနာတော်ကို သိမ်းယူခြင်းအကျိုးငှါ။ ဧကစိတ္တက္ခဏိကေ၊ တခုသော စိတ္တက္ခဏရှိသော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေ၊ ။ ဆဋ္ဌာယတနံ၊ ဆဋ္ဌာယတနကို။ နာမန္တောဓံ၊ နာမ၌ အကျုံးဝင်သည်ကို။ ကတ္တာ၊ ပြတော်မူ၍။ နာမပစ္စယာ ဖဿောတံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

ရူပပုဝတ္တိ ။ပေ။ ဒေသိတတ္တာ တိ (တ္ထေ)၊ ။ ဣမဿာတံ၊ ဟူ၍။ ဝစနသေသော၊ စကားအကြွင်းကို။ ပက္ခိပိတဗ္ဗော၊ ထည့်သွင်းထိုက်၏။ ပုရိမာနန္တံ၊ ဟူ၍။ (ဝစနသေသော) န (ပက္ခိပိတဗ္ဗော)၊ ထိုက်။ [ဤသို့ ထည့်ရခြင်း၏ လဒ္ဓဂုဏ်ကို ပြလိုသောကြောင့် “တေနေဝ” စသည်ကို မိန့်။] တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ (ထိုသို့ “ပုရိမာနံ” ဟူသော စကားအကြွင်းကို မထည့်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။) အယဉ္စိတိ အာဒိံ၊ အစရှိသော စကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ [အဋ္ဌကထာဝယ် ရှေ့ပါကျ၍ “ပုရိမဝါရေသု” ဟု ပါသည့်အတွက် ဒေသိတတ္တာ၏သမ္ပုန်ကို “ပုရိမာနံ” ဟု ထည့်မှားမည်စိုးသောကြောင့် “ပုရိမာနံ” ဟု မထည့်ပါနှင့်။ “ဣဒဿ” ဟု ထည့်ပါ။ ထိုသို့ ထည့်မှသာ “အယဉ္စိပစ္စယာကာရော” ဟူသော နောက်အကျမ်းစကားနှင့် ရှေ့နောက် လိုက်လျောခြင်းတည်းဟူသော သြစိတျဂုဏ်ကို ရသည် - ဟူလို။]

ဧဝံ ဣဓာပိ ။ပေ။ ဝုတ္တံ ။ ။ ဤစကားကား ဤဝိဘင်းပါဠိတော် ပစ္စယစတုက္ကဝယ် ဒုတိယဝါရ၌ ဟောတော်မူပုံကို ပြသော စကားတည်း။ ဤ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌ ဆဋ္ဌာယတန မပါခြင်းသည် ထို သုတ္တန်ပါဠိတော်နှင့် လုံးဝတူ၏။ “နာမပစ္စယာ ဖဿော” ဟု ဟောတော်မူခြင်းကား မဟု၊ ထိုသို့ မတူခြင်းမှာ ဤ၌ ဧကစိတ္တက္ခဏိက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြစ်သောကြောင့် ရူပက ဖဿအား စိတ္တက္ခဏတခုတည်းမှာ ကျေးဇူးမပြုနိုင်သည့်အတွက် ရူပကို ချန်ထားသည်။ သို့သော် ဆဋ္ဌာယတန (မနာယတန) ကို နာမ၌ သွင်း၍ ယူပုံမှာ ထို သုတ္တန်၌ ပြအပ်သော နည်းအတိုင်းပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “တတ္ထ ဒဿိတဝိသေသဒဿနေန တံဒေသနာပရိဂ္ဂဟတ္ထံ” ဟု ဆိုသည်။

စ၊ ဆက်။ ယောနိဝသေန ဩပပါတိကာနန္တိ ဣတ္ထိ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ သံသေဒဇ ယောနိကာပိ၊ သံသေဒဇ ယောနိရိသော သတ္တဝါတို့ကိုလည်း။ ပရိပုဏ္ဏာယတနဘာဝေန၊ (ဩပပါတိကတို့ကဲ့သို့) ပြည့်စုံသော အာယတန ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဩပပါတိကသင်္ဂဟံ၊ ဩပပါတိက၌ သွင်းယူခြင်းကို။ ကတော၊ ပြု၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဠုပ္ပာ၊ မှတ်ထိုက်ကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ပဓာနာယ၊ ပဓာနဖြစ်သော။ ယောနိယာ၊ ဩပပါတိကယောနိဖြင့်။ သဗ္ဗပရိပုဏ္ဏာယတန ယောနိံ၊ အလုံးစုံပြည့်စုံသော အာယတနရှိသော ယောနိကို။ ဒသေတံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ ဩပပါတိကာနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ ဟံ၊ လဒ္ဓဂုဏ်ကို ဆိုဦးအံ့။ ဇေ၊ ဤသို့။ သင်္ဂဟနိဒဿနဝသေနေဝ၊ သိမ်းယူပုံကို ညွှန်ပြကြောင်း ဥဒါဟရုဏ်၏ အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ ဓမ္မဟဒယ ဝိဘင်္ဂေပိ၊ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း၌လည်း။ (နောက်လာမည့် ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း၌လည်း။) ဩပပါတိကာနံ ပေတာနန္တိ အာဒိနာ၊ ဩပပါတိကာနံ ပေတာနံ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဩပပါတိကဂုဟဏမေဝ၊ ဩပပါတိကကို ယူခြင်းကိုသာ။ ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ သံသေဒဇဂုဟဏံ၊ သံသေဒဇကို ယူခြင်းကို။ န ကတံ၊ ပြုတော် မမူအပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပဓာနာယဝါ ယောနိယာ။ ။ ဤနည်း၌ “ဩပပါတိကယောနိကို ပြုခြင်းသည် ဩပပါတိကယောနိက ပဓာန ဖြစ်သောကြောင့်” ဟု ဆိုလို၏။ ပဓာနနည်း— ဟူလို၊ “ဘာကြောင့် ဩပပါတိကယောနိကို ပဓာနဟု ဆိုရသနည်း” ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် အနုဋီကာ၌ “အပရာပေက္ခတာယ၊ မိဘတို့၏ ပေါင်းဖော်ခြင်း၊ အမိ၏ ဥတုလာခြင်းဟူသော အခြားအကြောင်းကို ငဲ့ရခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အပရိကိလိဠဥပပတ္တိတာယ၊ ညစ်ပေခြင်းမရှိသော ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အသုစိအမက္ခိတတာယ၊ မစင်ကြယ်သော အညစ်အကြေးတို့သည် မလိင်းကျအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကာမာဝစရဒေဝါနံ၊ ကာမာဝစရနတ်တို့၏၎င်း။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ဗြဟ္မာနံစ၊ တို့၏၎င်း။ တထာ ဥပပဇ္ဇနတော၊ ထိုနည်းအတိုင်း ဖြစ်ရခြင်းကြောင့်။ ဩပပါတိကယောနိယာ၊ ဩပပါတိကယောနိ၏။ ပဓာနတာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ” ဟု မိန့်သည်။

သင်္ဂဟ နိဒဿနဝသေန ။ ။ ဩပပါတိကယောနိယာ ဝေ၊ ဖြင့်ပင်။ သံသေဒဇယောနိယာ၊ ကို။ သင်္ဂဟဿ၊ သိမ်းယူခြင်းကို။ နိဒဿနဝသေန၊ ညွှန်ပြကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥဒါဟရုဏဝသေန၊ ဥဒါဟရုဏ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။—အနု။ ဤ၌ နိဒဿနကို “ဥဒါဟရုဏ” ဟု ဖွင့်သောကြောင့် သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ ဥဒါဟရုဏ် ထုတ်ပြခြင်းကိုကဲ့သို့ ဤ၌ “ဩပပါတိကယောနိကို ပြုခြင်းကို ဥဒါဟရုဏ်ထုတ်ပြခြင်း” ဟု ဆိုလို၏။ သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ ဥဒါဟရုဏ်ပုံစံနှင့် အလားတူ ရုပ်များကို ယူရသကဲ့သို့ “ဤ၌လည်း ဩပပါတိကယောနိနှင့် ပဋိသန္ဓေခဏ၌ အာယတန ရပုံချင်းတူသော သံသေဒဇယောနိကို ယူရသည်” ဟု ဆိုလိုသည်။

ကေစိတ္တက္ခဏေ၊ တခုသောစိတ္တက္ခဏံ။ ဆဟိ၊ ၆-ပါးကုန်သော။ အာယတနေဟိ၊ အာယတနတို့ကြောင့်။ ဖဿဿ၊ ဖဿ၏။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိနိုင်။ စ၊ ဆက်။ ဧကဿ၊ တခုသော။ အကု သလဖဿဿ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော ဖဿ၏။ သမာနက္ခဏေ၊ တူမျှသောခဏံ။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်သော။ ပစ္စယဘူတံ၊ ပစ္စည်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဆဋ္ဌာယတနဝဇ္ဇံ၊ ဆဋ္ဌာယတနသည် ကြည့်အပ်သော။ အာယတနံ၊ အာယတနသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအာယတနကြောင့် ဖဿဖြစ်ရာ၌။ အာရမ္မဏပစ္စယော၊ အာရမ္မဏပစ္စည်းကို။ ဝါ၊ သည်။ ပဝတ္တကော၊ ဖဿကိုဖြစ်စေနိုင်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န ဂယတိ၊ မယူအပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တံ၊ ဟောတော်မူခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ (ဣမဿ အတ္ထဿ)၊ ဤအနက်အပိုယ်ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ယသ္မာပနေသောတိ-အာဒိ အာဟ။

ကေစိတ္တက္ခဏေ။ ပေ။ အာဒိမာဟ။ ။ “ ကေစိတ္တက္ခဏေ ။ပေ။ န ဂယတိသည် သဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿော” ဟု ဟောတော်မူ၍ “ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ ဖဿော” ဟု ဟောတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းပြတည်း။ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်းသည် ကေစိတ္တက္ခဏပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပြရာနည်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ကေစိတ္တက္ခဏေ ။ပေ။ နတ္ထိ-စိတ္တက္ခဏ တခုတည်း၌ စက္ခုစသော အာယတန ၆-ပါးကြောင့် ဖဿတခု မဖြစ်နိုင်။ န ဧကဿ ။ပေ။ ပစ္စယဘူတံ အတ္ထိ-အကုသိုလ် ဖဿတခုတည်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အာယတနဟူရာ၌ တပြိုင်နက်သောခဏဝယ် ဆဋ္ဌ (မနာယတန)မှ တပါး အကြောင်း ပစ္စည်းဖြစ်နိုင်သော အခြား စက္ခုစသော အာယတနလည်း မရှိ။

အာရမ္မဏပစ္စယော ။ပေ။ န ဂယတိ။ ။ “အဋ္ဌကထာဝယ် ဆဋ္ဌာယတနက ဖဿအား ကျေးဇူးပြုပုံကို ပြရာ၌ သဟဇာတစသော ပစ္စည်းတို့ကိုသာ ယူ၍ အာရမ္မဏပစ္စည်းကို အဘယ်ကြောင့် ယူပါသနည်း” ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “အာရမ္မဏပစ္စယော စေတ္တ” စသည်ကို မိန့်သည်။ စက္ခုယတနစသည်ကို အာရုံပြု၍ ဖဿဖြစ်ရာ၌ စက္ခုယတနစသည်သည် ဖဿကိုဖြစ်စေနိုင်သော ပဝတ္တက ပစ္စည်းတရားဟု မဆိုနိုင်ပါလော့ဟု မေးဘွယ်ရှိ၏။ အပြေကား-ထို စက္ခုယတန စသည်ကို အာရုံပြုသော ဖဿဖြစ်ရာ၌ အဋ္ဌတ္တိက ဆဋ္ဌာယတနက သဟဇာတစသော သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသလောက် လွန်ကဲသော သတ္တိနှင့်တကွ ကျေးဇူး မပြုနိုင်ရကား ထို အာရမ္မဏပစ္စည်း ဖြစ်သော အာယတနသည် ဖဿကို မဖြစ်စေနိုင်။ ထို့ကြောင့် အာရမ္မဏပစ္စည်းဖြစ်သော အာယတနများကို မယူဘဲ သဟဇာတပစ္စည်းဖြစ်သော ဆဋ္ဌာယတနကိုသာ ယူရပါသည်။

အနုဋီကာ ။ ။ အာရမ္မဏပစ္စယဿပိ (အာရမ္မဏ ပစ္စည်းဖြစ်သော စက္ခုယတန စသည်၏လည်း) ဖဿဿ သတိပိ ပဝတ္တိ ဟေတုဘာဝေ သော ပန (အာရမ္မဏပစ္စည်း ဖြစ်သော စက္ခုယတနစသည်သည်ကား) သဟဇာတာပိပစ္စယဘူတာဏ အဋ္ဌတ္တိကဿ ဆဋ္ဌာယတနာဏ ဝိယ န သဘာဝေ ဟော (အာရုံအကဲနှင့်တကွ မဖြစ်) ဣတိ ဧတ္ထိ အာရမ္မဏပစ္စယော စေတ္တ ပဝတ္တကော န ဟောတိတိ။

ပုရိမယောနိ ဒုယေ၊ ရှေ့ဖြစ်သော အဏ္ဏဇ၊ ဇလာဗုဇ ယောနိ ၂-ပါး အပေါင်း၌။ သမ္ဘဝန္တံပိ၊ သဠာယတနဖြစ်ပါသော်လည်း။ ကေသဉ္စိ၊ အချို့သော ပြည့်စုံသော အာယတနရှိသော ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌။ သဠာယတနံ၊ သဠာယတနသည်။ ကလလာဒိကာလေ၊ ကလလ အစရှိသည်တို့၏အခါ၌။ (အာဒိဖြင့် ကောယတနသည်တို့မဖြစ်မီ အဗျဒသောကာလကို ယူပါ။) န သမ္ဘဝတံ၊ မဖြစ်သင့်။ ဣတံ၊ ကြောင့်။ သဒါ အသမ္ဘဝတောတံ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဆိုပြီ။ ပန၊ ကား။ ပစ္စိမယောနိဒုယေ၊ နောက်ဖြစ်သော သံသေဒဇ ဩပပါတိက ယောနိ ၂-ပါးအပေါင်း၌။ ယေသံ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌။ (သံသေဒဇ ဩပပါတိကတို့၏ သန္တာန်၌။) သဠာယတနံ၊ သည်။ သမ္ဘဝတံ၊ ဖြစ်သင့်၏။ တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌။ သဒါ၊ အခါခံသိမ်း။ သမ္ဘဝတံ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဣတံ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ ဣတောတံ၊ ကား။ ဣမသ္မာ စတုက္ကတော၊ ဤစတုက္ကမှ။ (ပရေသု ခွဲစပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ (ဣမသ္မာ)နယတော၊ ဤနည်းမှ။ ဝါ၊ ထက်။ ယော ဝိသေသော၊ အကြင် ထူးသောနည်းသည်။ (အတ္ထိ)။ (တံ ဝိသေသံစ၊ ကိရင်း။ ဇညာ၊ သိရာ၏၊ ဟု ထည့်စပ်။)

ပစ္စယစတုက္ကဝဏ္ဏနာသည်။ နိဋ္ဌိတာ။ ပြီ။

၂-ဟေတုစတုက္ကအဖွင့်

၂၄၄။ ဇာတိက္ခဏမတ္တေ ဧဝံ အဘာဝတောတံ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ တတော၊ ထို ဇာတိခဏမှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌။ (ဇရာမရဏသင်္ခါတဿ၊ သော။ ဘဝဿ၊ ဘဝ၏။) ဘာဝတော၊ ရှိခြင်းကြောင့်။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ အဝိဂတပစ္စယနိယမာ ဘာဝတော၊ အဝိဂတပစ္စည်း၏ အမြဲ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘဝေ၊ ဘဝ၌။ (ဥပါဒါနိ၏အကျိုးအဖြစ်ဖြင့် ပြီးစေထိုက်သော ဘဝ၌။) ဥပါဒါနဟေတုကဂ္ဂဟဏံ၊ ဥပါဒါနဟေတုက သဒ္ဓါကို။ န၊ ကတံ၊ ပြုတော်မမူအပ်။ အဝိဂတပစ္စယဿ၊ အဝိဂတ ပစ္စည်း၏။ အဘာဝတော၊ လုံးလုံးမရှိခြင်းကြောင့်။ ဇာတိအာဒိသု၊ ဇာတိ အစရှိသောပုဒ်တို့၌။ (တနည်း) ဇာတိအာဒိသု၊ အကျိုးအဖြစ်ဖြင့် ပြီးစေထိုက်သော ဇာတိ အစရှိသော တရား တို့၌။ ဘဝဟေတုကာဒိဂ္ဂဟဏံ၊ ဘဝဟေတုက အစရှိသောသဒ္ဓါကို။ န၊ ကတံ၊ ပြုတော်မမူအပ်။ ဣတံ၊ သို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ [အဓိပ္ပာယ်ကိုသာ ယှဉ်စေနိုင်သည်။ နိယယအနက်ပေးဘို့ကား ဤကဲ့သို့ မယှဉ်စေနိုင်ပါ။]

ပန၊ ဆက်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဝတ္ထု၊ ဟဒယဝတ္ထုသည်။ (အတ္ထိ ရှိ၏။) တာဝ၊ ထိုဟဒယဝတ္ထုရှိသလောက်။ အနုပလဗ္ဗမာနဿ၊ မရအပ် မရ နိုင်သော။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဉ်အား။ ဝိညာဏတော၊ ဝိညာဉ်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်

ဖြစ်သောနောက်၌။ ပဝတ္တနကမ္ပ၊ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဝတ္ထု၊ ဟဒယ ဝတ္ထုသည်။ အဝိဂတပစ္စယော၊ အဝိဂတပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ ဘဝသင်္ဂဟိတာနံ၊ ဘဝ၌ သွင်းယူအပ် ကုန်သော။ ဇာတိအာဒိနံ၊ ဇာတိ အစရှိသည်တို့၏၎င်း။ ဘဝေါ၊ ဘဝသည်။ ဇာတိယာစ၊ ဇာတိ၏၎င်း။ အဝိဂတပစ္စယော၊ သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ဥပါဒါနံ ဘဝသင်္ဂဟိတာနံ ဇာတိအာဒိနံ ဘဝေါ ဇာတိယာစ အဝိဂတ- ပစ္စယော၊ သည်။) အထ န သိယာ၊ အကယ်၍ မဖြစ်အံ့။ (ဧဝံသတိ။) သင်္ခါရ- ကုန္ဒော၊ ၌။ ဇာတိအာဒိနံ၊ ဇာတိအစရှိသည်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဉ်သည်။ နာမဿ၊ နာမ် ၎င်း။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ အတခဏိက သဗ္ဗာဝါ၊ ထိုခဏ၌ မရှိသည်၏အဖြစ်၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဆဋ္ဌာယတနဿစ၊ ၎င်း။ အဝိဂတပစ္စယော၊ သည်။ နသိယာ၊ မဖြစ်တော့ရာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣဓိယ၊ ဤဥပါဒါန်ကြောင့် ဘဝဖြစ်ရာ၌ကဲ့သို့။ တတ္တာပိ၊ ထိုဝိညာဉ်ကြောင့် နာမ်၊ နာမ်ကြောင့် ဆဋ္ဌာယတန ဖြစ်ရာ၌လည်း။ ဟေတုကဂ္ဂဟဏံ၊ ဟေတုကသဒ္ဓါကို။ န ကတ္တဗ္ဗံ၊ မပြုထိုက်သည်။

ယထာ ။ပေ။ ပဝတ္တနကမ္ပိ။ ။ဤယထာစသော စကားဖြင့် အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ် သော “ နိယမာဘာဝတော၊ အဝိဂတပစ္စယဿ အဘာဝတော ” ဟူသော အကြောင်း တို့သည် ဟဒယဝတ္ထုနှင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်တို့ အပေါ်၌ မပြန်နှံ့ရကား “ အဋ္ဌကထာ၌ အကျယ်ပြည့်အတိုင်း သင့်မြတ်သောအကြောင်း မဟုတ်ကြ ” ဟု ပြသည်။ ထိုတွင် “ယထာ ။ပေ။ ပဝတ္တနကမ္ပိ” သည် ဥပမာနစကားတည်း။ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ဟဒယဝတ္ထု သည် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်အား အဝိဂတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုရာ၌ ဟဒယဝတ္ထုသည် စိတ္တ- က္ခဏ ၁၇-ချက် တည်၍၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်က စိတ္တက္ခဏတချက်သာ တည်သောကြောင့် ပစ္စည်းတရားတည်သလောက် ပစ္စယုပ္ပန်တရားက မတည်နိုင်ဘဲ ကျေးဇူးပြုသကဲ့သို့။

ဧဝံ ဥပါဒါနံ ။ပေ။ သိယာ ။ ။ဤအကူ ဥပါဒါန်ကလည်း မိမိ တည်သလောက် မတည်ကြသော ဇာတိဇရာမရဏတို့အား၎င်း၊ ဘဝကလည်း ဇာတိအား၎င်း အဝိဂတ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခွင့်ရှိနေသည်။ [တကယ် ကျေးဇူးပြုသည်ဟုကား မဆိုလိုပါ။ အဋ္ဌ ကထာပြသော အကြောင်း၏ မခိုင်လုံကြောင်းကိုသာ ပြလိုရင်းဖြစ်သည်။]

အထ န သိယာ ။ပေ။ န ကတ္တဗ္ဗံ သိယာ ။ ။ အဋ္ဌကထာပြအပ်သောအကြောင်းကို အမှန်ဟုယူ၍ ထိုအကြောင်းကြောင့် “ ဥပါဒါန်စသည်က ဘဝစသည်အား အဝိဂတ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းသည် မဖြစ်နိုင်ပါ ” ဟု ဆိုလျှင် ဝိညာဉ်က နာမ်အားကျေးဇူး ပြုရာ၌ နာမ်အရတွင် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ပါဝင်ရကား ထို သင်္ခါရက္ခန္ဓာတွင် ဇာတိ ဇရာမရဏ တို့လည်း ပါဝင်နေစရာရှိသောကြောင့် ဝိညာဉ်က နာမ်အား၎င်း၊ နာမ်ကလည်း မနာ ယကနဟူသော ဝိညာဉ်အား၎င်း အဝိဂတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းသည် မဖြစ်နိုင်တော့ ရာ၊ ထို့ကြောင့် ထိုဝိညာဉ်က နာမ်အား ကျေးဇူးပြုရာ စသည်၌လည်း ဟေတုကသဒ္ဓါကို မဟောထိုက်သကဲ့သို့ ဖြစ်နေ၏။ စင်စစ်ကား ဟောထားပါသည်—ဟူလို။

သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ တာဝ၊ ထို ဥပါဒါနံတည်သလောက်။ ဇာတိအာဒိနံ၊ ဇာတိအစရှိသည်တို့ကို။ အနုပလဗ္ဗော၊ မရခြင်းသည်၎င်း။ ဇာတိက္ခဏမတ္တေဝေ၊ ဇာတိ၏ ခဏမျှ၌သာ။ ဘဝဿ၊ ဘဝ၏။ အဘာဝေါစ၊ မရှိခြင်းသည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ကာရဏန္တိ၊ အကြောင်းဟူ၍။ ကာတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။

ပန၊ ကား။ (အယုတ္တိမှတစ်ပါး ယုတ္တိကား။) သင်္ခတလက္ခဏာနံ၊ သင်္ခတတရားတို့၏ အမှတ်အသားဖြစ်ကုန်သော။ အသဘာဝဓမ္မာနံ၊ သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်ကုန်သော။ ဇာတိအာဒိနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဘဝေန၊ ဘဝဖြင့်။ သင်္ဂဟိတက္ကာ၊ သွင်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အသဘာဝဓမ္မဿ၊ သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်သော။ ပရမတ္ထတော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့်။ ဘဝန္တရဿ၊ ဘဝတမျိုး၏။ အဘာဝတောစ၊ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဟေတုအာဒိပစ္စယာ၊ ဟေတုအစရှိသော ပစ္စည်းတို့သည်။ န သန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘဝဿ၊ အား။ ဥပါဒါနံ၊ သည်။ နိယမေန၊ အမြဲအားဖြင့်။ အဝိဂတပစ္စယော၊ သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။

တသ္မာ ။ပေ။ န သက္ကာ ကာတုံ ။ ။ ထို ဆိုအပ်ပြီးသော လဒ္ဒဒေါသကြောင့် ဥပါဒါနံတည်သလောက် ဇာတိ စသည်တို့ကို မရနိုင်ခြင်းသည်၎င်း၊ ဘဝက ဇာတိ၏ ခဏလောက်သာ မဖြစ်ခြင်း (ဇာတိခဏထက် လွန်၍ဖြစ်ခြင်း) သည်၎င်း၊ ဟေတုက သဒ္ဓါကို မပြုခြင်း၏အကြောင်းဟု မဆိုသင့်ပါ- ဟူလို။

သင်္ခတလက္ခဏာနံ ပန။ ။ “ အဋ္ဌကထာ၏ အကျယ်ပြုအပ်သော အကြောင်းပြပုံက ယုတ္တိမရှိလျှင် ယုတ္တိရှိသော အဘယ်အကြောင်းကို ပြမည်နည်း” ဟု မေးဘူးရုံရှိသော ကြောင့် “ သင်္ခတလက္ခဏာနံ ပန” စသည်ကို မိန့်သည်။ ဇာတိစသော တရားတို့သည် ပရမတ္ထ သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်ကြ၊ သင်္ခတလက္ခဏာတို့သာ ဖြစ်သည့်အတွက် သင်္ခတဖြစ် သောဘဝ၌ သွင်းယူထားသောကြောင့်၎င်း။

အသဘာဝဓမ္မဿ စ ။ပေ။ အဘာဝတော ။ ။ ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့အတွက် သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်သော ဘဝတမျိုးလည်း ပရမတ္ထအားဖြင့် မရှိသောကြောင့်၎င်း၊ [ဘဝကို ၂-မျိုးခွဲ၍ နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးအတွက် သဘာဝဓမ္မဘဝ၊ ဇာတိစသည်တို့အတွက် အသဘာဝဓမ္မဘဝအားဖြင့် ဘဝ ၂-မျိုး မရှိ—ဟူလို။]

ဟေတုအာဒိပစ္စယာ န သန္တိတိ ။ ။ ဇာတိ အစရှိသည်တို့မှာ အဝိဂတပစ္စည်းကို မဆိုထားဘိ ဟေတုစသော ရိုးရာပစ္စည်းများဖြင့်ပင် ကျေးဇူးပြု မခံကြရာ၊ ထို့ကြောင့် ဇာတိ စသည်တို့ ပါနေသောဘဝမှာ အဝိဂတပစ္စည်းဖြင့် ဥပါဒါနံ၏ ကျေးဇူးပြုကို မခံရ။ [“ ဥပါဒါနံက ဘာအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ ဇာတိ စသည်မှခွဲ၍၊ နာမ်ခန္ဓာ သက်သက်အား အဝိဂတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုလေသလော” ဟု တွေးတောဘူးရုံ သောကြောင့် “ န နိယမေန အဝိဂတပစ္စယော” ဟု ဆို၍၊ ဘဝက ဇာတိအား၊ ဇာတိက ဇရာ မရဏအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ကား ထိုသို့ တွေးတောယုံများဘူး မရှိသောကြောင့် ‘နေဝ အဝိဂတပစ္စယော’ ဟု သန္နိဋ္ဌာန် ဝေသဒ္ဓါဖြင့် ဆိုသည်ဟု မှတ်ပါ။]

ပန၊ ကား။ ဘဝေါ၊ သည်။ ဇာတိယ၊ ဇာတိ၏၎င်း။ ဇာတိ၊ သည်။ ဇရာ-
 မရဏဿ၊ ၎င်း။ အဝိဂတပစ္စယော၊ သည်။ နေဝ (ဟောတိ)၊ မဖြစ်နိုင်သည်
 သာ။ ဣတံ တသ္မာ အဝိဂတပစ္စယနိယမာဘာဝတော၊ ဤသို့ အဝိဂတပစ္စည်း၏
 အမြဲအားဖြင့် မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ အဝိဂတပစ္စယဿ၊ ၎င်း။ ဣတံ တသ္မာ
 အဘာဝတောစ၊ ဤသို့ လုံးလုံးမရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဘဝါဒီသု၊ ဘဝအစရှိသည်
 တို့၌။ ဟေတုကဂ္ဂဟဏံ၊ ဟေတုကသဒ္ဒါကို။ န ကတံ၊ ပြုတော်မမူအပ်။ ဣတံ၊ ဤ
 အကြောင်းကား။ ယုတ္တံ၊ သင့်သောအကြောင်းတည်း။

ဝေံ၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင်။ နာမံ။ ပေ။ နာမဟေတုကန္တိ ဝစနံ၊ ဟူသောစကားကို။
 န ဝတ္တဗ္ဗံ နန၊ ဟောတော်မမူထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)
 ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ နာမံ။ ပေ။ နာမဟေတုကန္တိ ဝစနံ၊ ကို။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဟောတော်
 မမူထိုက်သနည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ နာမသင်္ဂဟိတာနံ၊ နာမ၌သွင်းယူအပ်
 ကုန်သော။ ဇာတိအာဒိနံ၊ ဇာတိ အစရှိသည်တို့၏။ အဝိဂတပစ္စယော (၅)၊
 သည်၎င်း။ အညဿ၊ အခြားသောပစ္စယုပ္ပန်တရား၏။ အဝိဂတပစ္စယဘာဝေါ
 စ၊ အဝိဂတပစ္စည်း၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) (ဇာတိ-
 အာဒိနံ၊ တို့၏။) အသဘာဝဓမ္မတ္တာ၊ သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်
 ကြောင့်တည်း။ ဣတံ၊ ကြောင့်။ နာမံ။ ပေ။ နာမဟေတုကန္တိ ဝစနံ၊ ကို။ န ဝတ္တဗ္ဗံ

ဣတံ အဝိဂတ။ ပေ။ ယုတ္တံ ။ ။ ဤ ဝါကျ၌ “အဝိဂတပစ္စယနိယမာဘာဝတော၊
 အဘာဝတော စ အဝိဂတပစ္စယဿ” တို့သည် အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော အကြောင်းတို့
 ပင်တည်း။ သို့သော် ထိုအကြောင်းတို့၏ အကြောင်းကား အဋ္ဌကထာ၌ အကျယ်ပြပုံနှင့်
 မတူ၊ ဤ၌ အကြောင်းပြပုံကို “သင်္ခတလက္ခဏာနံ ပန” မှစ၍ “န သန္တိ” တိုင်အောင်
 ကြည့်ပါ။

နန ဝေံ ။ ပေ။ န ဝတ္တဗ္ဗံ ။ ။ ဤစကားတို့သည် စောဒက တပါးပါးက မိမိခွဲကာ
 စကားကို ပြန်၍စောဒနာဘွယ်ရှိပုံကို ပြသော စကားတည်း။ ဒီလိုဆိုလျှင် “နာမံ ဝိညာဏ-
 ဟေတုကံ၊ ဆဋ္ဌာယတနံ နာမဟေတုကံ” ဟု ဟောတော်မမူထိုက်ရာ ရောက်နေသည်
 မဟုတ်ပါလော—ဟု စောဒနာသည်။

န ဟိ ။ ပေ။ အသဘာဝဓမ္မတ္တာ။ ။ ဤဝါကျကား ထိုသို့ စောဒနာခြင်း၏
 အကြောင်းကိုပြသောစကားတည်း။ ထိုစကားရပ်၌ “န နာမသင်္ဂဟိတာနံ ဇာတိအာဒိနံ
 အဝိဂတပစ္စယော အတ္ထိ” ဖြင့် နာမအရတွင် ပါဝင်သော ဇာတိ အစရှိသည်တို့မှာ
 အဝိဂတပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုမခံရဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် “ဆဋ္ဌာယတနံ နာမ-
 ဟေတုကံ” ဟု မဟောထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော—ဟူလို။ “န အညဿ အဝိဂတ-
 ပစ္စယဘာဝေါ စ အတ္ထိ” ဖြင့် ဇာတိအစရှိသည်တို့က တပါးသော ပစ္စယုပ္ပန်တရားအား
 အဝိဂတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးမပြုနိုင်ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် “နာမံ ဝိညာဏဟေတု-
 ကံ” ဟု မဟောထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော—ဟူလို။ ထိုသို့ ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန် မဖြစ်နိုင်
 ခြင်း၏အကြောင်းကိုကား “အသဘာဝဓမ္မတ္တာ” ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ပြသည်။

နန၊ ဟောတော်မမူထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော။ (ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာ တည်း။) န၊ ဟောတော်မမူထိုက်မဟုတ်၊ ဟောတော်မမူထိုက်သည်သာ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) တေသံ၊ ထို သဘာဝဓမ္မမဟုတ်သော ဇာတိ အစရှိသည်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ နာမေန၊ နာမ်ဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတတ္တာ၊ မသွင်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်တည်း။ (ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ နာမံ၊ ကို။ နမနကိစ္စ- ပရိစ္ဆိန္နံ၊ အာရုံသို့ ညွတ်ခြင်းကိစ္စဖြင့် ပိုင်းဖြတ်အပ်ပြီ။ တဉ္စကိစ္စံ၊ ထို နမနကိစ္စ သည်လည်း။ သဘာဝဓမ္မာနုမေဝ၊ သဘာဝဓမ္မတို့ အတွက်သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သဘာဝဓမ္မဘူတာ ဧဝ၊ သဘာဝဓမ္မဖြစ်၍ ဖြစ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ တယော၊ ၃-ပါးကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့ကို။ နာမန္တိ၊ နာမဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ သဘာဝဓမ္မမဟုတ် သော ဇာတိ အစရှိသည်တို့ကို နာမ၌ မသွင်းယူနိုင်ခြင်းကြောင့်။) တတ္ထ၊ ထို ဝိညာဉ်က နာမ်အား ကျေးဇူးပြု၊ နာမ်က ဆဋ္ဌာယတနအား ကျေးဇူးပြုရာ၌။ ဟေတုကဂ္ဂဟဏံ၊ ဟေတုကသဒ္ဓါကိုယူခြင်းသည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။

ပန၊ ကား။ ဣဓ၊ ဤ ဥပါဒါန်က ဘဝအား ကျေးဇူးပြု၊ ဘဝ စသည်က ဇာတိစသည်တို့အား ကျေးဇူးပြုရာ၌။ (အသင်္ဂဟိတံ ခုစပ်။) ဘဝတိ၊ ဖြစ်တတ် ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘဝေါ၊ ဘဝမည်၏။ ဇာတိအာဒိနိ၊ ဇာတိ အစရှိသည်တို့ သည်လည်း။ န ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (ဘဝန္တိဧဝ၊ ဖြစ်ကုန် သည်သာ။) (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဝန္တိ၊ နည်း။) ဘဝပစ္စယာ၊ ဘဝဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ကောင်းစွာဖြစ်၏။ ဝါ၊ ထင်ရှား၏။ ဇာတိပစ္စယာ၊ ဇာတိဟူသောအကြောင်းကြောင့်။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာ မရဏသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ၏။ ဝါ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယောဇနတော၊ ပုဒ်တို့ကို ယှဉ်စေရခြင်းကြောင့်တည်း။ [ဤစကားအရ “ဘဝတိတိ ဘဝေါ”၌ ဥပါဒိ အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို မဆိုလို၊ ထင်ရှားခြင်းကိုဆိုလိုကြောင်း သိပါ။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သင်္ခရဏတော၊ ပြုစီမံဘတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရ၌။ (သင်္ဂဟိတာနိ)ဝိယ၊ သွင်းယူအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ (တသ္မာ၊ တူ။) ဘဝနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ထင်ရှားခြင်းကြောင့်။ ဘဝေါ၊ ဘဝ၌။ ဇာတိအာဒိနိ၊ တို့ကို။ သင်္ဂဟိတာနိ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိယမာဘာဝါဘာဝေဟိ၊ အဝိဂတ ပစ္စည်း၏ အမြဲအားဖြင့် မရှိခြင်း၊ လုံးလုံး မရှိခြင်း ဟူကုန်သော။ ယထာဝုတ္တေ- ဟိ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ဟေတုကဂ္ဂဟဏံ၊ ဟေတုကသဒ္ဓါကိုယူခြင်းကို။ န ကတံ၊ ပြုဘော်မမူအပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ကေစိပနာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောစကားဖြင့်။ ရေဝတေတ္ထရမတံ၊ ရေဝတ ထေရ်၏အလိုကို။ ပဒတိ၊ ဆို၏။ ဟိ၊ မှန်။ ဒေဂ္ဂပက္ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့သည်။ ဣဓ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌။ ဘဝေါတိ၊ ဘဝဟူ၍။ ဒာဂတာ၊ လာကုန်ပြီ။

[ဤကား အဋ္ဌကထာ၌လာသော စကားတည်း။ ထိုစကား၏ သာဓကကိုပြလို၍ “ဝုတ္တဉ္စိ” စသည်ကို မိန့်။] ဟိ၊ သာဓကကား။ တတ္ထ ကတမော။ပေ။ ဝိညာဏ- က္ခန္ဓောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (ဤပစ္စယစတုက္က၌ ဟောတော် မူခဲ့ပြီ။)

ဝတ္ထဗ္ဗပဒေသာဘာဝတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ပဒေသေ၊ ဟောဘို့ရာအရပ်သည်။ သတိပိ၊ ရှိပါ သော်လည်း။ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန်လည်း။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) သဘာဝါနိ၊ ပရမတ္ထသဘာဝဖြစ်ကုန်သော။ ဇာတိအာဒိနိ၊ ဇာတိ အစ ရှိသည်တို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ ဌပေတဗ္ဗဿ၊ ချန်ထားထိုက်သော။ ဘာဝ- န္တရဿ၊ သဘာဝတမျိုး၏။ ဣတိ (တသ္မာ) အဘာဝတော ဝေ၊ ထိုသို့ မရှိခြင်း ကြောင့်သာ။ ဌပနံ၊ ချန်ထားခြင်းကို။ န ကာတဗ္ဗံ၊ မပြုထိုက်။ ဣတိ၊ ဤ အကြောင်း သည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။

ပန၊ ဆက်။ ဇာယမာနာနံ၊ ဖြစ်ဆဲ တရားတို့၏။ ဇာတိ၊ ဇာတိသည်၎င်း။ ဇာတာနံ၊ ဖြစ်ပြီးတရားတို့၏။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘဝပစ္စယာ၊ ပေ။ ဇရာမရဏံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူ အပ်ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ နာမပစ္စယာ၊ ပေ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ နာမန္တိ၊ ဟူ၍၎င်း။ နာမရူပ- ပစ္စယာ၊ ပေ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ရူပန္တိ၊ ဟူ၍၎င်း။ ယံ နာမရူပံ၊ အကြင်နာမ်ရုပ်သည်။ ဖဿဿ၊ ဖဿ၏၎င်း။ သဠာယတနဿ၊ သဠာယတန၏၎င်း။ ပစ္စယော၊

ဝုတ္တံ သတိပိ။ပေ။ ယုတ္တံ ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ဝတ္ထဗ္ဗပဒေသ မရှိသောကြောင့် “ဌပေ- တော ဇာတိ ဇရာမရဏာနိ” ဟု ဟောတော်မူကြောင်းကို ဆိုဘူး၏။ သို့သော် ဟော ဘို့ရန် ပဒေသရှိသော်လည်း ဥပါဒါန်ကဲ့သို့ ဇာတိ သည်တို့က သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်ကြ၊ ထိုသို့ သဘာဝဓမ္မမဟုတ်ကြသည့် အတွက် တမင်သာ ဖယ်ထားထိုက်သော သဘာဝ တမျိုး မရှိသောကြောင့်သာ “ဌပေတော ဇာတိ ဇရာမရဏာနိ” ဟု ဖယ်ထားမှုကို မပြု ထိုက်၊ ဤသို့ ပြအပ်သော အကြောင်းသာ ယုတ္တ (အသင့်) ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုရင်းကား ဇာတိ ဇရာမရဏတို့က သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်ကြသောကြောင့် ဖယ်ထားဘွယ် မလိုသည့် အတွက် “ဌပေတော ဇာတိဇရာ မရဏာနိ” ဟု တမင်လာ မဖယ်ဘဲထားသည် ဟူသော အဋ္ဌကထာ၏အကြောင်းသည် အယုတ္တဖြစ်သည်-ဟူလို။

ဇာယမာနာနံ ။ပေ။ ဝုတ္တံ ။ ။ ဤသို့ သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်ကြလျှင် “ဘပစ္စယာ ဇာတိ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ” ဟု အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူသေးသနည်း။ လုံးလုံးမဟောဘဲ ထားသင့်သည် မဟုတ်လော ဟု မေးဘွယ် ရှိသောကြောင့် “ဇာယ- မာနာနံ ပန” စသည်ကို မိန့်သည်။ ဖြစ်ဆဲတရားတို့၏ ဇာတိ၊ ဖြစ်ပြီးသောတရားတို့၏ ဇရာမရဏ ဖြစ်သောကြောင့် “ဘပစ္စယာ ဇာတိ။ပေ။ မရဏံ” ဟု ဟောတော်မူရပါသည်။ လုံးလုံးမဟောဘဲထားလို့ မဖြစ်နိုင်ပါ-ဟူလို။

အကြောင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) တဿ၊ ထိုနာမ်ရုပ်၏။ ဝတ္တဗ္ဗပဒေသော၊ ဟောတော်မူထိုက်သော အရပ်ကို။ နိဒ္ဒိဋ္ဌောယထာ၊ ညွှန်ပြအပ်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ယော ဘဝေါ၊ အကြင်ဘဝသည်။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဧ။) တဿပိ၊ ထိုဘဝ၏လည်း။ ဌပေတဗ္ဗ ဂဟေတဗ္ဗ ဝိသေသေ၊ ချန်ထားထိုက်သော ဇာတိဇရာမရဏ၊ ယူထိုက်သော နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါး ဟူသောအထူးသည်။ သတိ၊ သော်။ ဝတ္တဗ္ဗပဒေသော၊ ဟောတော်မူထိုက်သော ပါဠိ၏အရပ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ နသက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဟေတုစတုက္ကဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၄-အညမညစတုက္ကအဖွင့်

၂၄၆။ နိပ္ပဒေသတ္တာ၊ ညွှန်ပြ အပ်သော အစိတ်အပိုင်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (အကြွင်းအကျန် မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) ဘဝေန၊ ဘဝဖြင့်။ ဥပါဒါနံ၊ သပ္ပဒေသဖြစ်သော ဥပါဒါန်ကို။ သင်္ဂဟိတံ၊ သွင်းယူအပ်ပြီ။ ပစ္စယပ္ပန္နဿ၊

ယထာ ပန။ ပေ။ နိဒ္ဒိဋ္ဌော။ ။ “ယထာ ပနမှ စ၍ နိဒ္ဒိဋ္ဌော-တိုင်အောင်” ဥပမာန ဝါကျတည်း။ ထိုဝါကျဖြင့် ဖယ်ကြည့်ထိုက်လျှင် (ဝတ္တဗ္ဗပဒေသမရှိဟု ရှောင်၍မသွားဘဲ) ဖယ်ကြည့်၍ ဟောတော်မူပုံကို၎င်း၊ ယူထိုက်လျှင် ယူပုံကို၎င်း ဥပမာပြသည်။ ချဲ့ဦးအံ့— “နာမပစ္စယာဖသော” ၌ ပစ္စည်းဖြစ်သော နာမအရကွင် ဖဿကို ကြည့်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် “ဌပေတွာ ဖဿ” ဟု ဟောတော်မူ၏။ “နာမရူပပစ္စယာ သဗ္ဗာယတနံ” ၌ကား ယူထိုက်သော နာမ်၊ ယူထိုက်သော ရုပ်ကို ခဲ့ခြား၍ ဟောတော်မူ၏။ “ဝတ္တဗ္ဗပဒေသ မရှိ” ဟု အကြောင်းပြ၍ နာမ်အားလုံး၊ ရုပ်အားလုံးကို တပေါင်းတည်း ဟောတော်မူ၊ ဤနေရာ၌ ဟောထိုက်သော နာမ်၊ ဟောထိုက်သော ရုပ်၏ ဟောရာပဒေသကို ညွှန်ပြတော်မူသည်။

ဝေံ။ ပေ။ နတ္ထိတိ ဝတ္ထု ။ ။ ဤ အတူ ဇာတိအား ကျေးဇူးပြုသော ဘဝအတွက်လည်း ဖယ်ကြည့်ထိုက်သော တရားတမျိုး၊ ယူထိုက်သော တရားတမျိုးဟု အထူးရှိလျှင် ဝတ္တဗ္ဗပဒေသမရှိ ဟု မဆိုသင့်။ ဝတ္တဗ္ဗပဒေသ ရှိနိုင်သည်သာ။ အမှန်အားဖြင့်ကား— ဘဝက ဇာတိအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ ဘဝတွင်ပါဝင်နေသော ဇာတိ ဇရာမရဏတို့ကို သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်သည့်အတွက် ဖယ်ကြည့်မှုကိုမပြု၊ ထို့ကြောင့်သာ “ဌပေတွာ ဇာတိဇရာမရဏာနိ” ဟု မဟောဘဲထားသည်—ဟူလို။ [ယော ဘဝေါ ဇာတိယာ ပစ္စယောတိ ဧတေန ဘဝသင်္ဂဟိတာနိပိ ဇာဘိ အာဒိနိ ဇာတိယာ အပစ္စယတ္တာ ဧဝ ဌပေတွာတိ န ဝုတ္တာနိတိ ဒဿေတိ၊ ပစ္စယဘာဝါသကာံ ဧဝ နေသံ တဿာ နတ္ထိတိ အဓိပ္ပါယော (ဘဝတွင်ပါဝင်သော ထို ဇာတိ ဇရာမရဏတို့၏ ထို နောက်ဇာတိအား ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်၌ လျှဉ်းပါးဘူယ်ပင် မရှိပါ—ဟူလို။) —အနံ။]

ပစ္စယပ္ပန်ဖြစ်ထိုက်သော။ ဝိသုံ၊ ဘဝမှ သီးခြား။ ဌိတဿ၊ တည်သော။ ဥပါဒါနုဿ၊ ဥပါဒါန်တမျိုး၏။ ဣတံ (တသ္မာ) အဘာဝါ၊ ထိုသို့ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဘဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တံ၊ ဟောတော်မူခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတံ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ ယသ္မာ ပန ဘဝေါ နိပ္ပဒေသောတိ အာဒိံ, အာဟ။ ဧဝံသတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်လသော်။ နာမပစ္စယာပိ ဝိညာဏန္တိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဟောတော်မူထိုက်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ နာမံ၊ နာမ်ကို။ (ဂဟိတံ ဌိ စပ်။) ပစ္စယပ္ပန္နဘတံ၊ ပစ္စယပ္ပန်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော နာမ်ကို၎င်း။ (ဝိညာဏပစ္စယာ နာမံ၌ ပစ္စယပ္ပန်ဖြစ်သော နာမ်ကို၎င်း။) ပစ္စယဘူတဉ္စ၊ ပစ္စည်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော နာမ်ကို၎င်း။ (နာမပစ္စယာပိ ဝိညာဏံ၌ ပစ္စည်းဖြစ်သော နာမ်ကို၎င်း။) သပ္ပဒေသမေဝ၊ ကြွင်းသောအစိတ် အပိုင်းနှင့် တကွဖြစ်သော နာမ်ကိုသာ။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတံ (အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ ငါ၏အလိုတည်း။

ပန၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြဦးအံ့။ နာမပစ္စယာ။ ပေ။ ဖဿောတိအာဒိ- သု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ပစ္စယပ္ပန္နံ၊ ပစ္စယပ္ပန်ဖြစ်သော ဆဋ္ဌာယတန၊ ဖဿကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ နာမံ၊ ကို။ ဂဟိတံ ယထာ၊ ယူအပ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ တူ။ ဘဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနန္တိ ဣဓာပိ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိရပ်၌လည်း။ ပစ္စယပ္ပန္နံ၊ ပစ္စယပ္ပန်ဖြစ်သော ဥပါဒါန်ကို။ ဌပေတွာ၊ ၍။ ဘဝဿ၊ ဥပါဒါန် မပါသော ဘာကို။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။ ဝါ၊ ယူခြင်းကို။ ကာတံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊

ဧဝံ သတိ ။ ။ “နိပ္ပဒေသဖြစ်သော ဘဝဖြင့် ဥပါဒါန်ကို သွင်းယူအပ်ပြီး ဖြစ်သော ကြောင့် ပစ္စယပ္ပန်ဖြစ်ထိုက်သော ဥပါဒါန်တမျိုး (သီးခြားတည်လျက်) မရှိသည့်အတွက် “ဘဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါန်” ဟု အပြန်အလှန်သဘောဖြင့် ဟောတော်မူခြင်းငှါ မတတ် ကောင်းသည်ရှိသော်” ဟု အကျယ်အနက် မှတ်ပါ။

နာမပစ္စယာပိ။ ပေ။ အဓိပ္ပါယော။ ။ ဒီလိုဆိုလျှင် “ နာမပစ္စယာပိ ဝိညာဏံ ” ဟု မဟောထိုက်ရာ ရောက်နေ၏။ ဘာကြောင့်နည်း- “နာမ် ဟူရာ၌ ဝိညာဏံ နာမ် မပါ၊ စေတသိက်နာမ်သာ ရသောကြောင့် ပစ္စယပ္ပန်ဘက်မှာဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းဘက်မှာ ဖြစ်စေ သပ္ပဒေသချည်း ဖြစ်သောကြောင့်တည်း” ဟူလို။ [ဤ၌ “အဓိပ္ပါယော” သည် “ဧဝံသတိ။ ပေ။ န ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ” ဟု ဆိုသော မိမိ (ဋီကာဆရာ) ၏ အလိုတည်း။]

ယထာ ပန။ ပေ။ န သက္ကာ ကာတံ ။ ။ မိမိအယူကို ထင်ရှားအောင် ဥပမာဖြင့် ပြလို၍ “ယထာ ပန” စသည် မိန့်။ “နာမပစ္စယာ ဆဋ္ဌာယတနံ” ၌ “နာမ” အရ ပစ္စယပ္ပန်ဖြစ်သော ဝိညာဉ်နာမ်ကို ချန်၍၎င်း၊ “နာမပစ္စယာ ဖဿော” ၌လည်း နာမ အရ ပစ္စယပ္ပန်ဖြစ်သော ဖဿကို ချန်၍၎င်း၊ ပစ္စယစတုက္ကံ၌ ဟောတော်မူသကဲ့သို့ ထို့အတူ အညမညစတုက္ကံ၌ လာသော ဤ “ဘဝပစ္စယာ ဥပါဒါန်” ဟူသော အင်္ဂါ ၌လည်း “ဘဝ” အရတွင် ပစ္စယပ္ပန်ဖြစ်သော ဥပါဒါန်ကို ချန်၍ ဘဝအရကို ယူခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း မဟုတ်၊ တတ်ကောင်းသည်သာ။

သည်။ န၊ မဟုတ်။ (သက္ကာဒော သည်သာ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနဿ၊ ၏။
 (ဘဝေါ ဌှိ။) အဝိဂတပစ္စယ နိယမာဘာဝေါ၊ အဝိဂတ ပစ္စယသတ္တိ၏ အမြဲ
 အားဖြင့် မရှိနိုင်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ) ပိယ၊ ရှိသကဲ့သို့။ (တထာ၊ ထိုအတူ။)
 ဘဝေါ ဌှိ။ အညမညပစ္စယ နိယမာဘာဝေါ၊ အညမည ပစ္စယသတ္တိ၏ အမြဲ
 အားဖြင့် မရှိနိုင်ခြင်းသည်။ ပုဗ္ဗေ ဌှိ။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်။
 အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်
 မမူအပ်။ ဣတိ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

စ၊ ဆက်။ အညမညပစ္စယောတိတ္ထေ၊ ဌှိ။ သမ္ပယုတ္တံ။ ပေ။ ပစ္စယော၊ သမ္ပယုတ္တ
 ပစ္စည်း ဝိပွယုတ္တပစ္စည်း အတ္ထိပစ္စည်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ်
 သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ၊ အညမညပစ္စယောတိ
 တ္ထေ၊ ဌှိ။ ပေ။ အဓိပ္ပေတော၊ သိယာ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ နာမရူပ-
 ပစ္စယာပိ ဝိညာဏံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ စ၊ ဆက်။ ဝုတ္တု၊ ဝုတ္တုသည်။ (ရူပအရ
 ဝုတ္တုသည်။) အကုသလဝိညာဏဿ၊ အကုသိုလ် ဝိညာဉ်အား။ အညမည-
 ပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ [ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ် မဟုတ်သောကြောင့်
 ဟဒယဝတ္ထုက အကုသလဝိညာဉ်၏ အညမညပစ္စည်း မဖြစ်နိုင်၊ ဤနေရာကား
 အကုသလဝိညာဉ်ကို စ၍ ဟောတော်မူအပ်ရာ ပါဠိရပ်တည်း။] ပန၊ အနွယ။
 ပုရေဇာတဝိပွယုတ္တော၊ ပုရေဇာတ ဝိပွယုတ္တပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အညမညပစ္စယောတိ တ္ထေ။ ပေ။ အဓိပ္ပေတော၊ သိယာ၊ ၏။)

တသ္မာ။ ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ။ ထိုသို့ တတ်ကောင်းလျှင် “ ဘာပစ္စယာပိ ဥပါဒါနံ”
 ဟု အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူပါသနည်း ဟု မေးဘုန်းရှိသောကြောင့် “တသ္မာ”
 စသည်မိန့်၊ ဤတသ္မာကို “ န ဝုတ္တံတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ” ဌှိ စပ်၊ ဥပါဒါနံက ဘဝအား အဝိဂတ
 သတ္တိဖြင့် အမြဲ ကျေးဇူးမပြုပုံကို ရှေ့ ဟေတုတုတ္တံ၌ ပြခဲ့ပြီး၊ ထို့ကြောင့် ဥပမာအဖြစ်
 ဖြင့် ပြသည်၊ ထိုအတူ ဥပါဒါနံက ဘဝ၌ ကျေးဇူးပြုဘိရန် အမြဲအားဖြင့် အညမည
 ပစ္စယသတ္တိ မရှိ၊ ထိုသတ္တိ မရှိပုံကို “သင်္ခာ လက္ခဏာနံ ပန ဇာတိအာဒိနံ” စသည်ဖြင့်
 ရှေ့၌ အကြောင်းပြခဲ့သည့်အတိုင်း သိပါ၊ ထို့ကြောင့် “ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန” ဟု ဆိုသည်။
 ဤသို့ အမြဲအားဖြင့် အညမညပစ္စယသတ္တိ မရှိခြင်းကြောင့် “ဘဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနံ” ဟု
 ဟောတော်မူအပ်ဟု သိထိုက်ပါသည်။

သမ္ပယုတ္တံ ။ ပေ။ သိယာ ။ ။ “ယဿ သဋ္ဌာယဘနံ အညမညပစ္စယော ဘဝေယျ”
 ဟု အဋ္ဌကထာဝယ် ရှိ၏၊ ထို “အညမညပစ္စယော” ဟူသော ပါဠိ၌ “သမ္ပယုတ္တ
 ဝိပွယုတ္တ အတ္ထိ” ပစ္စည်းတို့ကို အလိုရှိအပ်၏။ ထို့ကြောင့် “အညမည ပစ္စယော”
 ဟူရာဝယ် ပဋ္ဌာန်း၌ လာသော အညမညပစ္စည်းကို မယူဘဲ အညမည ပစ္စည်းကဲ့သို့
 အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ကျေးဇူးပြုသော သမ္ပယုတ္တစသော ပစ္စည်းကို ယူလိုစရာ
 ရှိသည်ဟု မှတ်ပါ။ [အညမညပစ္စယော ဝိယ အညမညပစ္စယောတိ အယမတ္ထော ဣဇာ-
 ဇိပ္ပေတောတိ ဒဿေန္တော “အညမည ။ ပေ။ အဓိပ္ပေတော သိယာ” တိ အာဟ။-အနု။]

တထာ၊ ထိုမှတပါး။ ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာပိ နာမရူပံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဆဋ္ဌာယတနံစ၊ ခြောက်ခုမြောက် မနာယတနသည်လည်း။ စက္ခာယတနပစ္စယာဒိနံ၊ စက္ခာယတန၊ ဥပစယ အစရှိသည်ကိုအား၎င်း။ စိတ္တသမုဋ္ဌာန ရူပဿစ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရုပ်အား၎င်း။ အညမညပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ပန၊ အနွယ်။ ပစ္စာဇာတ ဝိပုယုတ္တော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (အညမညပစ္စယောတိ ဧတ္ထ ။ပေ။ အဓိပ္ပေတော သိယာ။)

အညမညစတုက္ကဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သင်္ခါရာဒိမ္မုလကနယမာတိကာအဖွင့်

၂၄၇။ အပုဗ္ဗဿ။ပေ။ န ဝုတ္တောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ခါရကောရေန)ဝုတ္တံ။ ဧဝံသတိ။ ဤ သို့ဖြစ်လသော်၊ ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိအာဒိကာ၊ အစရှိကုန်သော။ ဆဋ္ဌာယတနာဒိမ္မုလကာစ၊ ဆဋ္ဌာယတနာဒိမ္မုလက နည်းတို့သည်လည်း။ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း။ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ဟောတော်မမူထိုက်ကုန်သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံသတိ ။ပေ။ နဝတ္တဗ္ဗာ၊ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ သနည်း။ ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ နာမပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိတ္ထေ၊ ဟူသောကြိုနည်း ဌံ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာ၏အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့ကို။ နာမန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ် ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဧဝံသတိ ။ပေ။ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။)

စက္ခာယတနပစ္စယာဒိနံ။ ။ ပါဠိတော်၌ “စက္ခာယတနဿ ဥပစယော” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့် “စက္ခာယတနပစ္စယာဒိနံ” ဟု ဆိုသည်။ ထို ဥပစယ ဟူသည် “ဥပစယ၊ သန္တတိ” ၌ လင်္ကာ ဥပစယ မဟုတ်၊ အဆက်ဆက် ဖြစ်သော စက္ခာယတန စသည်ကိုပင် စီအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် “ဥပစယ” ဟု ဆိုသည်။ (တနည်း) စက္ခာယတန စသည်တို့ကို မောက်ပုံတတ်သော အခြားရုပ်များကို “စက္ခာယတနပစ္စယာဒိနံ” ဟု ဆိုသည်။ [ဥပရူပရို မိဘာနိ ဝိယ ဥပုန္န စက္ခာယတနာဒိနိ၊ စက္ခာယတနာဒိနံဝါ ဥပတ္တမ္ဘကောနိ စက္ခာယတနပစ္စယာဒိနိ။-အနု။]

ဧဝံသတိ ။ပေ။ နာမန္တိ ဝုတ္တာ ။ ။ အဋ္ဌကထာဝယ် “အပုဗ္ဗဿ ။ပေ။ န ဝုတ္တာ” ဟု ဆိုအပ်သောစကား၌ လဒ္ဒဒေါသကိုပြုလို့၍ “ဧဝံသတိ” စသည်ကို မိန့်သည်။ အဋ္ဌကထာ၌ အပုဗ္ဗဿ ။ပေ။ အဘာဝဟော” ဟု ပြုအပ်သော အကြောင်းကြောင့် “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟူသော ဘဝမူလကနယကို ဟောတော်မူလျှင် “ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” စသော နယတို့ကိုလည်း ဟောတော်မူထိုက်ရာ ဖောက်၏။... “ဘုကြောင့် ဟောတော်မူထိုက်ရာ ဖောက်ပါသနည်း” ဟု မေးဘုယ်ရှိသောကြောင့် ‘နာမပစ္စယာ’ စသည်မိန့်၊ ပါဠိတော်ဝယ် “နာမပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု နာမမူလက

တတ္ထ၊ ထို အပုဗ္ဗဿ အညဿ အစရှိသောစကားရပ်၌။ အယံ အဓိပ္ပါယော၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ သော အလိုသည်။ (ဤအဋ္ဌကထာဆရာ၏အလိုသည်။) သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ကိံ ၊ နည်း။) နာမဝိသေသာနံ၊ နာမ်အထူးဖြစ်ကုန်သော။ ဆဋ္ဌာယတနာဒိနံ၊ ဆဋ္ဌာယတန အစရှိသည်တို့၏။ [အာဒိဖြင့် ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်တို့ကို ယူ။] အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ အကြောင်းတို့၏ အဖြစ်ကို။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဟောတော်မူထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဆဋ္ဌာယတနာဒိ မူလကာ၊ ဆဋ္ဌာယတနာဒိ မူလကနယတို့ကို။ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တာ။

ပန၊ ဆက်။ ယဒေဝနာမံ၊ အကြင် ခန္ဓာ ၄-ပါးဟူသော နာမ်သည်ပင်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ တဒေဝ(နာမံ)၊ ထို ခန္ဓာ ၄-ပါး ဟူသော နာမ်ကိုပင်။ (ဝုစ္စေယျ၌ စပ်။) ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိတ္ထောပိ၊ ဟူသော ဤနည်း၌လည်း။ ဝုစ္စေယျ၊ ဟောတော်မူအပ်ငြားအံ့။ (ဝေံသတိ၊ ဤသို့ ဟောတော်မူအပ်သော်။) ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဝတ္တဗ္ဗဝိသေသော၊ ဟော ထိုက်သော တရားအထူးသည်။ န၊ မရှိတော့။ တသ္မာ အပုဗ္ဗဘာဝတော၊ ထိုသို့ ရှေး မဟုတ်သောတရား၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်။ ဣတိ အယံ၊ 'အဓိပ္ပါယော၊ ဤသို့သောအလိုသည်။ (သိယာ၊ ၏။)

နယကို ဟောတော်မူပြီးနောက် “ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဆဋ္ဌာယတန မူလက နယကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုတွင် နာမပစ္စယာတုန်းက နာမအရ၌ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟူသော ဆဋ္ဌာယတနနှင့် တကွ နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးလုံးကို ယူပြီးဖြစ်ရကား ဆဋ္ဌာယတနအတွက် သီးခြား အသစ်တရား မရှိတော့၊ ထို့ ကြောင့် “အပုဗ္ဗဿ ။ပေ။ အဘာဝတော” ဟု အကြောင်းပြအတိုင်း ဆိုလျှင် “ ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ ” စသည်ဖြင့်လည်း ဟောတော်မူထိုက်ရာ ရောက်သည်-ဟူလို။

တတ္ထာယံ ။ပေ။ သိယာ ။ ။ ဤစကားသည် အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုကို ဋီကာ ဆရာက မှန်းဆသော စကားတည်း။ ထို့ကြောင့် “သိယာ” ဟု ပရိကပ္ပကြိယာဖြင့် ဆိုသည်။ ထိုသိယာ၏နယ်ကား “န ဝုတ္တောတိ” တိုင်အောင်တည်း။ နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးတွင် ဆဋ္ဌာယတန ဟူသော ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည် နာမ်အထူး ဖြစ်၏။ နာမ်အထူးဖြစ်သော ကြောင့် (အသစ်မဟုတ်သော်လည်း) “ဆဋ္ဌာယတနပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဟောတော် မူထိုက်၏။ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်တို့လည်း ထို့အတူတည်း။

ယဒေဝ ပန ။ပေ။ န ဝုတ္တောတိ။ ။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် “ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ” ဟု အဘယ်ကြောင့် မဟောပါသနည်း-ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ယဒေဝ နာမံ” စသည်မိန့်။ “ယဒေဝ နာမံ” အရ နာမ်ဟူသည် “နာမပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိ ဧတ္ထ” ၌ ပြအပ်ခဲ့သော နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးတည်း။ ထိုနာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးကိုပင် “ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ” ဟူသောနည်း၌ ဘဝနာမည်ဖြင့် ဟောတော်မူစရာရှိ၏။ သို့သော် ဘဝ အရ၌ အသစ် တရားအထူးကား မရှိ၊ ထိုသို့ အသစ်တရားမရှိသောကြောင့် “ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ” ဟု ဟောတော်မူအပ်၊ ဤသို့ အဋ္ဌကထာ၏အလို ဖြစ်စရာရှိသည်-ဟူလို။

စ၊ ဆက်။ ဘဝဂ္ဂဟဏေန၊ ဘဝသဒ္ဓါဖြင့်။ ဣဓ၊ ဤ ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ ဟူသောနည်း၌။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပစ္စယဘူတာ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော။ သဘာဝဓမ္မာ၊ သဘာဝဓမ္မဖြစ်သော နာမ်ခန္ဓာတို့ကို။ ဂယေယျ၊ ယူအပ်ကုန် ရာ၏။ ဇာတိအာဒိနိ၊ ဇာတိအစရှိသည်တို့ကို။ န (ဂယေယျ)၊ မယူအပ်ကုန်ရာ။ ဣတိ (ကသ္မာ) အပုဗ္ဗာဘာဝတော၊ ထိုသို့ အသစ်မဟုတ်သောတရားတို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မမူအပ်။ (“ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဟောတော်မမူအပ်။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗော။

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ ။ပေ။ ဝုတ္တံ သိယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ နာမပစ္စယာ ဖဿာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်သော်။ ဖဿပစ္စယာ ဖဿောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။ (ဟောတော်မူအပ်ရာရောက်သည်။) န ဟောတိ ယထာ၊ မဖြစ်သကဲ့သို့။ (ကသ္မာ)ပစ္စယုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော ဖဿကို။ (နာမပစ္စယာ အရ၌ ပစ္စယုပ္ပန် ဖြစ်သော ဖဿကို။) ဌပေတု၊ ၍။ ပစ္စယဿ၊ ပစ္စည်းဖြစ်သော နာမ်ကို။ ဂဟဏတော၊ ယူနိုင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ဝေ၊ တု။ ဣဓာပိ၊ ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ ဟူသော ဤနည်း၌လည်း။ (အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်။) န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘဝနဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်း ကြိယာ၏ အစွမ်းသတ္တိကြောင့်။ သဘာဝဓမ္မာ သဘာဝဓမ္မေသု၊ သဘာဝဓမ္မ ဖြစ်သော နာမ်ခန္ဓာ၊ သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်သော ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့၌။ သာမညေန၊ သာမညအားဖြင့်။ ဘဝသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ပဝတ္တော၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုဘဝသည်။ (သဘာဝဓမ္မ အသဘာဝဓမ္မ ၂-မျိုးလုံးကိုရသော

ဘဝဂ္ဂဟဏေန စ ။ ။ “ ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ ” ၌ ဘဝ အရဝယ် သဘာဝဓမ္မ ဖြစ်သော နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးကိုသာ ယူရာ၏။ သဘာဝ မဟုတ်သော ဇာတိ ဇရာ မရဏ တို့ကို မယူရာ၊ ဤသို့ “ ဘဝ ” အရ၌ နာမ်တုန်းက ယူအပ်ပြီးသော နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးမှ တပါးသော တရားအသစ် မရှိသောကြောင့် “ ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ ” ဟု ဟောတော် မမူအပ်ဟု မှတ်ပါ။

အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိပိ။ ပေ။ ယထာ ပန။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “ အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိပိ ဝုတ္တံ သိယာ ” ဟု ဆိုထား၏။ ထိုကား၌ လဒ္ဒဒေါသကို ပြလိုသောကြောင့် “ ယထာ ပန ” စသည်ကို မိန့်၊ “ နာမပစ္စယာ ဖဿော ” ဟု ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ ဟောတော်မူရာ၌ နာမအရ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော ဖဿကို ဖယ်ထား၍ ကျန် နာမ်ခန္ဓာ များကို ယူရသောကြောင့် “ ဖဿပစ္စယာ ဖဿော ” ဟု ဟောတော်မူရာ မရောက်သကဲ့သို့ ဤအတူ ဤ “ ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ ” ဟု ဟောတော်မူလျှင် ဘဝ အရ၌ အဝိဇ္ဇာကို ကြည့်၍ ယူနိုင်သောကြောင့် “ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ ” ဟု ဟောတော်မူရာ မရောက် နိုင်ပါ—ဟူလို။

ဘဝသည်။) အဝိဇ္ဇာယ၊ ဧ။ ပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။
ဝတ္ထု၊ သက္ကာ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဘဝမူလကနယော၊ ကို။ န ဝုတ္တော၊
ဟောတော်မမူအပ်။ ဣတိ ဝေဒိတဗျော။

ဝါ၊ တနည်း။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ ဧတ္ထ ဝိယ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိရပ်၌
ကဲ့သို့။ ဘဝေကဒေသေ၊ ဘဝ၏ တစိတ်တပိုင်းဖြစ်သော ဥပါဒါနကို။ ဝိသု၊
သီးခြား။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ (ရှေးက။) အဂ္ဂဟိတေ၊ မယူအပ်သော်။ ဘဝသဒ္ဓေါ၊ ဘဝ
သဒ္ဓါသည်။ ပစ္စယဗောဓနတ္ထံ၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ကို သိစေခြင်းအကျိုးငှါ။
အာဒိတော၊ အစ၌။ (အစက။) ဝုစ္စမာနော၊ ဟောတော်မူအပ်သော်။ နိရဝသေသ-
ဗောဓကော၊ အကြောင်းအကျန်မရှိသော အနက်ကို သိစေတတ်သည်။ ဟောတိ။
နာမသဒ္ဓေါ၊ နာမ သဒ္ဓါသည်။ (ပစ္စယဗောဓနတ္ထံ၊ ငှါ။ အာဒိတော၊ ၌။
(အစက။) ဝုစ္စမာနော၊ သော်။ နိရဝသေသဗောဓကော၊ သည်။) န (ဟောတိ)။

တသ္မာ။ ပေ။ ဝေဒိတဗျော။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ပြသောအကြောင်းကို မနှစ်သက်လျှင်
အဘယ်ကြောင့် “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဟောတော်မူပါသနည်း၊ အရှင်ဋီကာဆရာ၏
အလိုမှာ အဘယ်သို့ပါနည်း-ဟု မေးဘယ်ရှိသောကြောင့် မိမိအလိုကို ပြလို၍ “တသ္မာ
ဘဝနဝသေန” စသည်ကို မိန့်၊ ဖြစ်ခြင်းဟူသော ဘဝနကြိယာကို အကြောင်းပြု၍ဖြစ်သော
ဘဝသဒ္ဓါသည် သဘာဝဓမ္မဖြစ်သော နာမ်ခန္ဓာတို့၌၎င်း၊ သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်သော ဇာတိ
ဇရာ မရဏတို့၌၎င်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သဘာဝဓမ္မ အသဘာဝဓမ္မ ၂-မျိုးလုံး ရနေ
သော ထိုဘာသည် အဝိဇ္ဇာ၏အကြောင်း မဖြစ်နိုင်၊ ဤသို့ ဆိုသင့်သောကြောင့်သာ
“ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဘဝမူလကနယကို ဟောတော်မူအပ်ဟု သိထိုက်ပါသည်- ဟူလို။

ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ပေ။ အဂ္ဂဟိတေ။ ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိပိ ဝုတ္ထံ သိယာနှင့်
စပ်၍ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုကို ပြလိုသောကြောင့် “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ ဧတ္ထ
ဝိယ” စသည်ကို မိန့်၊ “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ” ၌ ဘဝ၏ တစိတ်ဖြစ်သော ဥပါဒါနကို
ဘဝ၏ရှေ့က သီးခြားယူအပ်ပြီး ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ရှေ့က သီးခြားယူအပ်ပြီး အစိတ်
အပိုင်းမရှိသော ဘဝသဒ္ဓါ၏ ပစ္စည်းအဖြစ်ကို သိစေခြင်း အကျိုးငှါ “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”
ဟု အစ၌ ဟောတော်မူအပ်သော် တစ်တစ်ခုသော အနက်ကိုမျှ မချွန်ဘဲ (အဝိဇ္ဇာနှင့်တကွ)
အနက်အားလုံးကို သိစေနိုင်၏။ [“ပစ္စယ သောနေတ္ထံ ” ဟု ပါဠိရှိ၏။ ရှေးနိဿယ၌
“ပစ္စယဗောဓနတ္ထံ” ဟု ရှိသည်။]

န နာမသဒ္ဓေါ ။ ။ နာမသဒ္ဓါကား ဤသို့မဟုတ် မိမိက ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် အစ၌
ဟောတော်မူအပ်လျှင် ပစ္စယုပ္ပန်တရားကို ချန်၍ ဟောတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် “နာမ-
ပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ၌ နာမအရ အဝိဇ္ဇာကိုချန်၍ ကြွင်း နာမက္ခန္ဓာများကိုသာ ယူရသည်။
[နာမပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိ ဧတ္ထ ပစ္စယုပ္ပန် ဌပေတွာ ပစ္စယသ ဂဟဏတော အဝိဇ္ဇာ-
ဝိနိမုတ္တာဝေ စတ္တာရော ခန္ဓာ နာမသဒ္ဓေန ဝုစ္စန္တိတိ အာဟ န နာမသဒ္ဓေါ နိရဝသေသ-
ဗောဓကောတိ။—အနု။]

ဟိ၊ မှန်။ တော နိရုတ္တိယော၊ ဘဝ၊ နာမဟူသော ဤသဒ္ဒါတို့သည်။ ဧဝံသဘာဝါ၊ ဤသို့ သဘောရှိကုန်၏။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယ်နာ၊ ဤသို့သော အလိုဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာတိပိ ဝုတ္တံ သိယာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော)။ အာဟ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဣမိနာဝ အဓိပ္ပါယ်နာ၊ ဤသို့သော အလိုကြောင့်ပင်။ ဘဝဿ။ ပေ။ န ဝုတ္တံတိ၊ ဟူသော။ အယံ အတ္ထော၊ ကိ။ အညမည ပစ္စယဝါရေ၊ အညမည ပစ္စယဝါရဉ္စိ။ ဝုတ္တော။ ဣတိ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

တတ္ထ ပစ္ဆိန္ဒတ္တာတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ ဇာတိ ဇရာ မရဏာနံ၊ တို့၏။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၏။ ပစ္စယဘာဝေါ၊ သည်။ ဝါ၊ ကိ။ အနုညာတောဝိယ၊ ခွင့်ပြုအပ်သကဲ့သို့။ ဟောတိ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဇာယမာနာနံ၊ ဖြစ်ဆဲ သင်္ခတ တရားတို့၏။ ဇာတိ၊ ဇာတိသည်။ (ဟောတိ)။ ဇာတိယာ၊ ဇာတိ ၏။ ဇာယမာနာ၊ ဖြစ်ဆဲ ဇာတိသည်။ န၊ မရှိ။ ဇိယမာန မိယမာနာနံ စ၊ ရင့်ဆဲ

ဧဝံ သဘာဝါ ဟိ ။ ။ “အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ဘဝသဒ္ဒါသည် (အစက နေလျှင်) နိရဝသေသ ဗောဓကဖြစ်၍ နာမသဒ္ဒါသည် အစက နေပါသော်လည်း နိရဝ သေသဗောဓက မဖြစ်ပါသနည်း”ဟု အကြောင်းရှာဘွယ် မလိုပါ။ “ထို ဘဝသဒ္ဒါ နာမသဒ္ဒါတို့မှာ ဤသို့ ဟောရသောသဘော ထုံးစံ ရှိကြပါသည်”ဟုလို့။

ဣမိနာ အဓိပ္ပါယ်နာ ။ ၆ ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ။ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့် ဘဝအရဉ္စိ အဝိဇ္ဇာလည်း ပါဝင်နေသောကြောင့် “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ” ဟု ဟောတော်မူလျှင် “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟုလည်း ဟောတော်မူရာ ရောက်သည်ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုသည်ဟု မှတ်ပါ။ “ဤသို့ အဓိပ္ပါယ်ကို လိုလားသောကြောင့်ပင် အညမညပစ္စယ ဝါရတုန်းက “ဘဝပစ္စယာပိ ဥပါဒါနံ” ဟု အပြန်အလှန် ဟောတော်မူအပ်” ဟူသော ဤအနက်ကို ဆိုခဲ့သည်ဟု မှတ်ပါ။

တတ္ထ ပစ္ဆိန္ဒတ္တာတိ ဧတေန ။ ။ “ဘဝပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ ဟု ဟောတော်မူဘဲ ဖြတ်ခဲ့သောကြောင့် ဇာတိ ဇရာမရဏ မူလကနယကို ဟောတော်မူ” ဟူသော စကားကို ကောက်ချက်ချလျှင် “ဇာတိ ဇရာမရဏတို့ကတော့ အဝိဇ္ဇာ၏အကြောင်း၊ ဖြစ်နိုင်ကြ ပါ၏” ဟု ခွင့်ပြုရာရောက်၏။ စင်စစ်မှာ - ဇာတိဟူသည် ပရမတ္ထသဘာဝ မဟုတ်၊ ဖြစ်ဆဲတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာသာ ဖြစ်၏။ “ဇာတိ၏ ဖြစ်ဆဲတရား”ဟု သီးခြား မရှိ၊ ဇရာ မရဏတို့၌လည်း ထိုအတူပင်၊ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်း ရင့်ခြင်း ပျက်ခြင်း ဟူသော လက္ခဏာမျှသာ ဖြစ်၍ သဘာဝဓမ္မ မဟုတ်သောကြောင့် ထို ဇာတိစသော တရားတို့ သည် တခုသောခဏ၌ အဝိဇ္ဇာ၏အကြောင်း မဖြစ်နိုင်ကြ၊ ထို့ကြောင့် “ဇာတိ ဇရာ- မရဏပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟု ဇာတိဇရာမရဏ မူလကနယတို့ကို ယူတော်မူအပ်။

မှတ်ချက် ။ ။ “တခုသောခဏ၌”ဟူသော ဝိသေသနဖြင့် နာနာခဏ၌ကား ဇာတိ ဇရာမရဏတို့က အဝိဇ္ဇာအား ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး ပြုနိုင်ပါသည် ဟု ခွင့်ပြုသည်။ နာနာစိတ္တက္ခဏေ ပန ဇာတိ အာဒယော အဝိဇ္ဇာယ ဥပနိဿယ ပစ္စယော ဟောန္တိတိ ကေစိတ္တက္ခဏေတိ ဝိသေသိတံ။ - အနု။

တရားပျက်ဆဲတရားတို့၏လည်း။ ဇရာမရဏံ၊ ရင့်ခြင်း ပျက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဇရာမရဏဿ၊ ဇရာမရဏ၏။ ဇီယမာန မိယမာနာ၊ ရင့်ဆဲတရား ပျက်ဆဲတရား တို့သည်။ န၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဇာတိ အာဒိနိ၊ ဇာတိအစရှိသော တရား တို့သည်။ ကေစိတ္တက္ခဏေ၊ တခုတည်းသော စိတ္တက္ခဏ၌။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာ ၏။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ တသ္မာ အသမ္ဘဝတော ဝေ၊ ထိုသို့ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်ပင်။ တံမူလကာ၊ ထို ဇာတိ ဇရာမရဏဟူသော မူလရှိကုန်သော။ နယာ၊ နည်းတို့ကို။ န ဂဟိတာ၊ မယူအပ်ကုန်။ ပန၊ ဆက်။ ပစ္စေဒေါပိ၊ ပြတ်ခြင်းသည်လည်း။ အတ္တိ၊ ရှိပါ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ ပစ္ဆိန္ဒ- တ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တံတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ တေနေဝ၊ ထိုသို့ မဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်ပင်။ အပိ စာတိ အာဒိမာဟ။

မာတိကာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အကုသလနိဒ္ဒေသ ပစ္စယစတုက္ကအဖွင့်

၂၄၈-၂၄၉။ ဥပါဒါနဿ။ ပေ။ အာပဇ္ဇေယျာတိ၊ ဟူသော။ အယံ ဒေါသော၊ ဤ အပြစ်သည်။ န (ဟောတိ) နန၊ မဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ ဟိ၊ မှန်။ ကာမုပါ- ဒါနံ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌုပါဒါနဿ၊ ၏၎င်း။ တံ၊ ထို ဒိဋ္ဌုပါဒါနံသည်။ ဣတရဿစ၊ တပါး သောကာမုပါဒါနံ၏၎င်း။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (န ဟောတိ နန၊ မဖြစ်သည်မဟုတ်လော။) သစ္စံ၊ မှန်ပါ၏။ (စောဒက အယူအတိုင်းတော့ မှန်ပါ၏။) ပန၊ ထိုသို့ပင်မှန်ပါသော်လည်း။ ကာမု- ပါဒါနဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ တဏှာဂဟဏေန၊ တဏှာသဒ္ဓါဖြင့်။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်

ပစ္စေဒေါပိ ပန အတ္တိ ။ ။ သို့ဖြစ်လျှင် အဋ္ဌကထာ၌ “တတ္ထ ပစ္ဆိန္ဒတ္တာဝ” ဟူသော အကြောင်းသည် လုံးလုံး မသင့်သောအကြောင်း ဟု မှတ်ရမည်လော။ ဟု မေးဘုယ်ရှိသောကြောင့် “ပစ္စေဒေါပိ ပန အတ္တိ” ဟု မိန့်သည်။ ပစ္စေဒအကြောင်း လည်း ရှိပါသည်—ဟုလိ၊ သို့သော်—အဋ္ဌကထာ၌ ပစ္စေဒအကြောင်းအပြင် “အပိစ” ဟု အကြောင်းတနည်း ပြုပြန်၏။ ထိုအကြောင်းကား ဤမူလဋီကာ၌ ပြအပ်သော ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့က အဝိဇ္ဇာ၏ အကြောင်း မဖြစ်သင့်ခြင်းနှင့် သဘောတူ ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “တေနေဝ အပိစာတိ အာဒိမာဟ” ဟု မိန့်၏။ [တေနေဝါတိ အသမ္ဘဝေ- နေဝ။—အနု။]

ကာမုပါဒါနဿ ။ ပေ။ ဂဟိတတ္တာ။ ။ ဤပုဒ်ကို “ဒိဋ္ဌိဝေ ဂဟိတာ” ၌ စပ်။ “တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ” ၌ တဏှာ သဒ္ဓါဖြင့် ကာမုပါဒါနံကို ယူအပ်ပြီး ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဥပါဒါနံ” အရ ဒိဋ္ဌိ(ဥပါဒါနံ) ကိုသာ ယူရသည်—ဟုလိ။

ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ နာမေဝိယ၊ နာမိဉ္စကဲ့သို့။ ဝိသေသပစ္စယတ္တာဘာဝါ စ၊ ထူးသောပစ္စည်း၏အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဥပါဒါနဂ္ဂဟဏေန၊ ဥပါဒါနသဒ္ဒါဖြင့်။ တဏှာပစ္စယာ၊ တဏှာ ဟူသော ပစ္စည်းရှိသော ပစ္စယုပ္ပန်လည်း ဖြစ်သော။ (တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနကို ရည်ရွယ်သည်။) ဘဝဿ၊ ၏။ ပစ္စယဘူတာစ၊ ပစ္စည်းဖြစ်၍ ဖြစ်သည်လည်းဖြစ်သော။ (ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါကဘဝေါကိုဆိုသည်။) ဒိဋ္ဌိဝေ၊ ဒိဋ္ဌိကိုသာ။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အယံ ဒေါသော၊ ဤအပြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဥပါဒါနဋ္ဌာနေ၊ ဥပါဒါန်၏တည်ရာ ပါဠိရပ်၌။ (“တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ” ဟူသော ဥပါဒါန်၏ တည်ရာပါဠိရပ်၌။) ပစ္စယုပ္ပန္နံ၊ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော ဥပါဒါန်သည်၎င်း။ ပစ္စယော

နာမေဝိယ။ ။ ဤ ဥပမာသည် ဝိသဒိဿပမာတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဝိသေသ-ပစ္စယတ္တာဘာဝါ” ၌ နာမေ ဝိယနှင့် စပ်ခိုက် “ဝိသေသပစ္စယတ္တ ရှိသည်” ဟု အနက်မှတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် မခဉ် “နာမေ ဝိယ ဝိသေသပစ္စယတ္တာဘာဝါတိ နာမသင်္ခါတယ တဏှာယ ဆဋ္ဌာယတနဿ ဝိသေသပစ္စယတ္တံ ဟောတိ ဝိယ၊ ဝေမေဝ ကာမုပါဒါနဿ (၏) ဘဝဿ (အား) ဝိသေသပစ္စယတ္တာဘာဝါတိ အတ္ထော” ဟု မိန့်သည်။ ဆိုလိုရင်းကား- နာမပစ္စယာ ဆဋ္ဌာယတနံ၌ နာမအရတွင် ကာမတဏှာ ပါဝင်၏။ ထိုတဏှာက ဆဋ္ဌာယတနံဝိညာဉ်အား သဟဇာတစသော ပစ္စယသတ္တိ အထူးရှိသကဲ့သို့ ထို့အတူ “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ”၌ ဥပါဒါနအရ ကာမုပါဒါန်ကိုယူလျှင် ထို ကာမုပါဒါန်က ဘဝအရတွင် ယူရမည့်တဏှာအား ကျေးဇူးပြုဘို့ရန် ပစ္စယသတ္တိထူး မရှိ၊ ထိုသို့ မရှိသောကြောင့် ဥပါဒါနသဒ္ဒါဖြင့် ဒိဋ္ဌိ (ဥပါဒါန်)ကိုသာ ယူရသည်—ဟူလို။

တဏှာပစ္စယာ ဘဝဿစ ပစ္စယဘူတာ ။ ။ ထိုဒိဋ္ဌိသည် တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါန် တုန်းက တဏှာဟူသော အကြောင်းရှိသော ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်၍ “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ” ၌ကား ဘဝ၏ပစ္စည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဒိဋ္ဌိဝေ ဂဟိတာ”၌ ဝေဖြင့် တဏှာဟူသော ကာမုပါဒါန်ကို ကန့်သည်ဟု မှတ်ပါ။

ဣတိ အယံ ဒေါသော ဝုတ္တော ။ ။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၌ “ဥပါဒါန ” အရ ဒိဋ္ဌိကိုသာ ယူရသောကြောင့် ကမ္မဘဝအရ၌ ပါသော ဒိဋ္ဌိနှင့် ထပ်နေရကား “ဥပါဒါန-ပစ္စယာ ဥပါဒါနပစ္စယတ္တံ အာပဇ္ဇေယျ=ဥပါဒါန်က ဥပါဒါန်အား ကျေးဇူးပြုသည့် အဖြစ် ဖြစ်ရာ၏” ဟူသော ဤအပြစ်ကို အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုအပ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ “နန နာယံ ဒေါသော” ဟု စောဒကပြောသကဲ့သို့ “ကာမုပါဒါန်က ဒိဋ္ဌိပါဒါန်အား ကျေးဇူးပြုဘို့ရာ ရှေ့၌ ကာမုပါဒါန်ပင် မရှိပါ” ဟူလို။

ယသ္မာ စ ။ ပေ။ န ဝိဘတ္တော။ ။ “တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ” ဟု လာသော ဥပါဒါန်အရာ၌ဖြစ်စေ၊ “ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ” ဟု လာသော ဥပါဒါန်အရာ၌ဖြစ်စေ ပစ္စယုပ္ပန် ဥပါဒါန် ပစ္စည်းဥပါဒါန် ၂-မျိုးလုံးပင် ဒိဋ္ဌိတခုတည်းသာ ရသောကြောင့် “နာမပစ္စယာ ဖဿော”၌ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမံနှင့်တူသော နာမကို၎င်း၊ “နာမဂ္ဂပ-

စ၊ ပစ္စည်းဖြစ်သော ဥပါဒါန်သည်၎င်း။ ဧကမေဝ၊ ဒိဋ္ဌိတခုတည်းသာတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နာမပစ္စယာ။ပေ။ သဠာယတနန္တိ ဧတေသံ၊ ဟူသော ဤပုဒ် တို့၏။ နိဒ္ဒေသေသုဝိယ၊ နိဒ္ဒေသတို့၌ကဲ့သို့။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ ဧတဿ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၏။ နိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ပစ္စယော၊ ပစ္စည်းဖြစ်သော ဒိဋ္ဌုပါဒါန်ကို။ ဝိသံ၊ သီးခြား။ န ဝိဘတ္တော၊ ဝေဘန်တော်မမူအပ်။

ဝါ၊ တနည်း။ ဘဝဿ၊ ၏။ ပစ္စယဘာဝေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ကာမုပါဒါနဿပိ၊ ကိုလည်း။ (ပိဖြင့် ဒိဋ္ဌုပါဒါန်ကိုပေါင်း။) ဂဟဏေ၊ ယူခြင်း သည်။ သတိပိ၊ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။ ဌပေတွာ ဥပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ အဝုစ္စ- မာနေ၊ ဟောတော်မမူအပ်သော်။ ကာမုပါဒါနံ၊ သည်။ ကာမုပါဒါနဿ၊ အား။ (ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ။) ဒိဋ္ဌိစ၊ သည်လည်း။ (ဒိဋ္ဌုပါဒါန် သည်လည်း။) ဒိဋ္ဌိယာ၊ အား။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ (အယံ ဒေါသော)၊ သည်။ အာပဇ္ဇေယျ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပစ္စယပစ္စယပုပ္ဖတော နိဝါရဏ- တ္တံ၊ ဥပါဒါန်တမျိုးတည်း၏ ပစ္စည်း ပစ္စယပုပ္ဖ်၏အဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုး ငှါ။ ဌပေတွာ ဥပါဒါနန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ် ကို။ (ဥပါဒါနဿ ဥပါဒါနပစ္စယတ္တံ အာပဇ္ဇေယျာတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဌ် ဖြင့်။ သင်္ဂဟကာရော) ဒေသေတိ။

စက္ခာယတနာဒိ ဥပတ္တမ္ဘကဿ၊ စက္ခာယတန အစရှိသည်တို့ကို ထောက်ပံ့ တတ်သော။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပဿ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်ကို။ ဇနကံ၊ ဖြစ်စေတတ် သော။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ တဒဇနကံ၊ ထို စက္ခာယတန အစရှိသည်တို့ကို မဖြစ် စေတတ်သည်။ (သမာနံ)ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ စက္ခာယတနပစ္စယာဒိနံ၊ စက္ခာယတန၏ တိုးပွားခြင်း အစရှိသည်တို့၏။ (တိုးပွားသော စက္ခာယတန

ပစ္စယာ သဠာယတနံ”၌ ရှေ့ နာမရူပနှင့်တူသော နာမရူပကို၎င်း သီးခြား အကျယ် မဝေဘန်သကဲ့သို့ ဤ ဥပါဒါနပစ္စယာ၌လည်း “တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ”က ဥပါဒါန်နှင့် တူသောကြောင့် သီးခြား မဝေဘန်အပ်ပါ—ဟူလို။

သတိပိ ဝါ။ ။ ဤနည်းကား “ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ ” အရ၌ ဥပါဒါနအရ ကာမုပါဒါန်ကို ယူရသော နည်းတည်း၊ ကာမုပါဒါန်ကိုလည်း ဤသို့ ယူစေကာမူ “ဌပေတွာ ဥပါဒါနံ”ဟု ဟောတော်မမူလျှင် ကာမုပါဒါန်က ဘဝအရ၌ ယူရသော တဏှာ (ကာမုပါဒါန်) အား၎င်း၊ ဒိဋ္ဌိက ဒိဋ္ဌိအား၎င်း ကျေးဇူးပြုရာရောက်၏။ ထိုသို့ လည်း စိတ္တက္ခဏ တခုတည်း၌ ကျေးဇူးမပြုနိုင်။ [အဘိဓမ္မဘာဇနိယ နည်းကလည်း စိတ္တက္ခဏတခုတည်းကို ပြရာနည်းတည်း။] ထို့ကြောင့် ဥပါဒါန်တမျိုးတည်းက ပစ္စည်း လည်းဖြစ်၊ ပစ္စယပုပ္ဖ်လည်းဖြစ်ခြင်းကို တားမြစ်တော်မူခြင်းငှါ “ဌပေတွာ ဥပါဒါနံ” ဟု ဟောတော်မူရပါသည်—ဟူလို။ [ဒေသေတိ၏ ကရိုဏ်းကို “ဥပါဒါနဿ ဥပါဒါန- ပစ္စယတ္တံ အာပဇ္ဇေယျ ” ဟူသော မူလစကားကို ခံပါ။]

အစရှိသည်တို့၏။) ပစ္စယော၊ ဥပတ္တမ္ဘကအကြောင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ အဓိပ္ပါယ်နေ၊ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့်။ ယဿ စိတ္တသမုဋ္ဌာန ရူပဿာတိ အာဒိ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တာသမ္ပိ ဟိတိ (ပဒဿ)။ ၎င်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဥတု အာဟာရဇ သန္တတိနမ္ပိ၊ ဥတုဇရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ် အစဉ်တို့အားလည်း။ ဥပတ္တမ္ဘက သမုဋ္ဌာပန ပစ္ဆာဇာတပစ္စယ-ဝသေန၊ ထောက်ပံ့တတ်သော စိတ္တဇရုပ်ကို ဖြစ်စေခြင်း၏အစွမ်း၊ ပစ္ဆာဇာတ ပစ္စယသတ္တိ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ ဝေ၊ ဖြစ်သည်သာ။ ဣတိအတ္ထော၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)။

ယထာနုရူပံတိ၊ ကား။ မဟာဘူတသင်္ခါတံ၊ မဟာဘူတဟု ဆိုအပ်သော ရုပ်သည်။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ငါးပါးကုန်သော စက္ခုယတန အစရှိသည်တို့အား။ သဟ-ဇာတာဒိ ပစ္စယော၊ သဟဇာတ အစရှိသော သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ)။ ဝတ္ထုသင်္ခါတံ၊ ဝတ္ထုဟုဆိုအပ်သောရုပ်သည်။ ဆဋ္ဌဿ၊ ၆-ခုမြောက် ဖြစ်သော မနာယတနအား။ ပုရေဇာတာဒိပစ္စယော (ဟောတိ)။ နာမံ၊ နာမ် သည်။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ၅-ပါးကုန်သော အာယတနတို့အား။ ပစ္ဆာဇာတာဒိ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ဆဋ္ဌဿ၊ ၆-ခု မြောက်ဖြစ်သော မနာယတနအား။ သဟဇာတာဒိ-ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ဣတိ သော၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ယထာနုရူပတာ၊ ယထာ နုရူပ၏အဖြစ်တည်း။

ယဿာတိ၊ ကား။ ပစ္စယုပ္ပန္နဿ၊ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော။ ယဿ နာမဿ၊ အကြင် နာမ်အား။ ဝိညာဏဿ၊ ဝိညာဉ်၏။ သမ္ပယုတ္တပစ္စယဘာဝေါ၊ သမ္ပယုတ္တသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ [အဋ္ဌကထာ၌ “ယဿ စ ဟောတိ” ဟုသာ ရှိရာဝယ် ယဿအတွက် “ပစ္စယု-ပ္ပန္နဿ နာမဿ” ဟု စွဲရမည်ဟု၎င်း၊ “ဝိညာဏဿ သမ္ပယုတ္တပစ္စယ ဘာဝေါ”ဟု ထည့်၍ ယောဇနာပါဟု၎င်း ပြသည်။]

ဗဿပစ္စယာပိ နာမံတိ၊ ဟူ၍။ ဗဿပစ္စယဘာဝေန၊ ဗဿဟူသော ပစ္စည်း ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဝတ္တဗ္ဗဿေဝ၊ ဟောတော်မူထိုက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ နာမဿ၊ နာမ်၏။ (ပဝတ္တိ၌စပ်။) အတ္တနော၊ မိမိဟူသောနာမ်၏။ ပစ္စယုပ္ပန္နေန၊ ပစ္စယုပ္ပန်ဖြစ်သော ဗဿကြောင့်။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ပုံကို။ ဒဿိတာ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌပေတွာ ဗဿံတိ၊ ဟူ၍။ ပုန၊ တဖန်။ ဝစနေ၊ ဟောတော်မူခြင်း ၌။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ အတ္ထော၊ အကျိုးသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ [စာအုပ်တို့၌ “န”မပါ။ ရှေးနိဿယ၌ ပါ၏။ ပါမှလည်း အဓိပ္ပါယ်မှန်ပါသည်။] ဣတိ၊ ကြောင့်။ နဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေ-န္တော၊ ပြတော်မူလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တတာပီတိ အာဒိမာဟ။

ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဓိမောက္ခောပိ၊ သည်လည်း။ (ပိဖြင့် ဥပါဒါနိကိပေါင်း။) နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဝိစိကိစ္ဆာဝယ် ဥပါဒါနဋ္ဌာန၌ ဖြစ်ရမည့် အဓိမောက္ခ၏လည်း မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) ဥပါဒါနဋ္ဌာနံ၊ ဥပါဒါနိ၏ တည်ရာ ပါဠိရပ်သည်။ ပရိဟိနမေဝ၊ ယုတ်လျော့သည်သာ။ [ရှေ့ကဲ့သို့ ယုတ်လျော့မြဲ ယုတ်လျော့နေသည်ကို သန္နိဋ္ဌာန်ပြုသည်။] ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ [အစပ်ဝေးသောကြောင့် “သမ္ပန္နော” ဟု ဆိုသည်။]

ပန၊ ဆက်။ ဗလဝကိလေသေန၊ အားရှိသောကိလေသာဖြစ်သော ပဋိစ္စဖြင့်။ ပဒပူရဏဿ၊ ပုဒ်ကိုဖြည့်ခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ [ပကတိကံ။] တဏှာယ၊ ၏။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းကို။ [ဝိကတိကံ။] (တနည်း) ကာရဏံ၊ အကြောင်းဖြစ်သော။ တဏှာယ၊ ၏။ အဘာဝေါ၊ ကို။ ဒေါမနဿသဟဂတေ သု၊ ဒေါမနဿသဟဂုတ်စိတ်တို့၌။ ဝုတ္တော ဝေ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တဿ၊ ဗလဝကိလေသဘူတာယ ဝိစိကိစ္ဆာယဟူသော ထိုပုဒ်၏။ တေန၊ တဏှာပိ နတ္ထိဟူသော ထိုပုဒ်နှင့်။ သမ္ပန္နော၊ ကို။ ယောဇေတဗ္ဗော။

ယသ္မာ ။ပေ။ ပရိဟိနမေဝတိ သမ္ပန္နော ။ ။ အထက်၌ “ဥပါဒါနဋ္ဌာနေ အဓိမောက္ခေန (ပဒံပူရိတံ)” ဟု ဆိုခဲ့၏။ “ဤ ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တနိဒ္ဒေသ၌ အဓိမောက္ခလည်း မရှိရကား အဘယ်တရားဖြင့် ဥပါဒါနဋ္ဌာန၌ ပုဒ်ကိုဖြည့်မည်နည်း” ဟု မေးဘွယ် ရှိသောကြောင့် “ယသ္မာ ။ပေ။ ပရိဟိနမေဝ” ဟု မိန့်သည်။ “ဝိစိကိစ္ဆာသမ္ပယုတ္တနိဒ္ဒေသဝယ် အဓိမောက္ခလည်း မရှိသောကြောင့် ဖြည့်စရာပုဒ် မရှိရကား ဥပါဒါနဋ္ဌာနသည် ကေန လျော့ရတော့သည်” ဟူလို။

ဗလဝကိလေသေန ပန ။ပေ။ ယောဇေတဗ္ဗော ။ ။ တသ္မာကို “ဥပါဒါနဋ္ဌာနံ ပရိဟိနမေဝ” ပုဒ်နှင့် စပ်လျှင် “ဗလဝကိလေသဘူတာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ” အတွက် အဘယ်အကြောင်းနှင့် ဆက်သွယ်မည်နည်း ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ဗလဝ။ပေ။ ယောဇေတဗ္ဗော” ဟု မိန့်သည်။ “တဏှာဋ္ဌာနေ ဗလဝကိလေသဘူတာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ ပဒံ ပူရိတံ” ဤ အကြောင်းကို ဒေါမနဿသဟဂုတ်စိတ်တုန်းက “ယသ္မာ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာပိ နတ္ထိ၊ တသ္မာ” ဟု ပြခဲ့ပြီးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “တဿ၊ ထိုဗလဝကိလေသဘူတာယ ဝိစိကိစ္ဆာယပုဒ် အတွက်။ တေန၊ “ယသ္မာ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာပိ နတ္ထိ” ဟူသော ထိုပုဒ်နှင့် ဆက်သွယ်ထိုက်ပါသည်” ဟူလို။

အနုဒ္ဓိကာ ။ ။ “တဿာတိ ဗလဝကိလေသဘူတာယ ဝိစိကိစ္ဆာယာတိ ပဒဿ” ဤအဖွင့်သည် “ဗလဝကိလေသဘူတာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ” ဟူသော အဋ္ဌကထာကို ဖွင့်သောကြောင့် ကောင်းပါ၏။ ထို့နောက် “တေနာတိ တဏှာဋ္ဌာနေတိ ပဒေန” ဟု နတ္ထရ၏။ ထိုပုဒ်ကား ပါဠိပျက်ဖြစ်ဟန် တူပါသည်။ “တေနာတိ တဏှာပိ နတ္ထိတိ ပဒေန” ဟု ဖြစ်စေ၊ “တေနာတိ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာပိ နတ္ထိ” ဟု ဒေါမနဿ သဟဂုတ်စိတ်တုန်းက ပြအပ်ခဲ့သည့်အတိုင်း ဖြစ်စေ၊ ပါဠိရှိသင့်ပါသည်။ မဇ္ဇိမိကာ၌ “ဗြဿ တဿ တဏှာ နတ္ထိတိ ပဒဿေဝ၊ တေနာတိ ဥဒ္ဓစ္စေန” ဟု ဖွင့်လေသည်။

သဗ္ဗတ္တာတိ၊ ကား။ တတိယစိတ္တာဒီသု၊ အစရှိသည်တို့၌။ တဏှာ ပစ္စယာ အဓိမောက္ခောတိ အာဒိမိ၊ အစရှိသောပါဠိရပ်၌။ ဝိသဇ္ဇနမေဝ၊ အဖြေကိုသာ။ ဝိသေသံ၊ အထူးကို။ ဒသေတော၊ ပြုပြီး၍။ ပါဠိ၊ ပါဠိတော်ကို။ (သံဂီတိကာရေ-ဟိ) သံခိတ္တာ။ ဟေဋ္ဌာတိ၊ ကား။ စိတ္တုပ္ပါဒကဏှာဒီသု၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏှ အစရှိ သည်တို့၌။ [အာဒိဖြင့် ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်း၊ သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း စသည် ကို ယူပါ။] (အာဂတမေဝ ၌စပ်။)

အကုသလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ကုသလာဗျာကတနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၂၉၂။ ပသာဒေါတိ၊ ကား။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါတည်း။

၃၀၆။ အလောဘော၊ အလောဘသည်။ ကမ္မာနံ၊ ကံတို့၏။ သမုဒယာယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ နိဒါနံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိအာဒိဝစနတော၊ ဤသို့အစရှိသော စကားတော်ကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ (အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ တိကနိပါတ်၊ ဒေဝ ဒုတဝဂ်၊ နိဒါနသုတ်၌ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။) သဗျာပါရာနိ၊ ဗျာပါရနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလမူလာနိ၊ ကုသိုလ်မူလတို့သည်။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ နိဒါနာ- နိ၊ အကြောင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ။ ကမ္မဝေဂကိုတွေ့သု၊ ကံအဟုန်သည် ပစ်ချအပ် ကုန်သော။ ဝိပါကေသု၊ ဝိပါကိစိတ်တို့၌။ အလောဘာဒိ သဟဂတ ကမ္မပဋိဗိဗ္ဗ- ဘူတာ ဝိယ၊ အလောဘ အစရှိသည်တို့နှင့် တကွဖြစ်သောကံ၏ အရိပ်သဘွယ် ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ အလောဘာဒယော၊ အလောဘ အစရှိသည်တို့သည်။ (သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ နိဒါနာ၊ တို့သည်။) န (ဟောန္တိ)။ ဣဘိ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စဝိညာဏေသု ဝိယ၊ နိဒါန်းမှကင်းသော ပဉ္စ ဝိညာဉ်စိတ်တို့၌ကဲ့သို့။ နိဒါနရဟိတတာ၊ နိဒါန်းမှ ကင်းကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ သောတပတိတတာတိ၊ ဒေသနာတော်အယဉ်၌ ကျကုန်သည်၏ အဖြစ် ဟူ၍။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ကြိယဓမ္မာ၊ ကြိယာတရားတို့ကို။ ကြိယမတ္တတ္တာ၊ ပြုအပ်ကာမျှ တို့၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကမ္မနိဒါနရဟိတာ၊ ကံ၏အကြောင်းဖြစ်သော မူလတို့မှ

သောတပတိတတာ ။ ။ သောတသဒ္ဓါသည် တသွင်သွင်စီးသွားသော ရေအယဉ် ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ အဆက်မပြတ် ဟောအပ်သော တရားတော်သည်လည်း ထို ရေအယဉ်နှင့် တူ၏။ ရေအယဉ်သည် ရှေးအစဉ်နှင့် တူသကဲ့သို့ ဤအဗျာကတတရား အယဉ်သည်လည်း အဆက်မပြတ် ဟောတော်မူအပ်ရကား ရေအယဉ်နှင့် တူ၏။ ဒွေး ပဉ္စဝိညာဏ် (၁၀) တို့၌ နိဒါန်းမှကင်းသကဲ့သို့ ဤအဗျာကတစိတ်တို့၌လည်း နိဒါန်းမှ ကင်း၏။ ထို နိဒါန်းမှ ကင်းသည်၏အဖြစ်သည် နိဒါန်းမှကင်းသော ဒွေးပဉ္စဝိညာဏ် ဒေသနာတော်အယဉ်၌ ကျရောက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ကင်းကုန်၏။ ဣစ္စေဝ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်သာ။ ပရိဟိနာဝိဇ္ဇာဠာနာ၊ ယုတ်လျော့သော အဝိဇ္ဇာဠာနရိကုန်၏ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ [ကြိယာစိတ်များ၌လည်း အဝိဇ္ဇာမပါ။ “ဘဒ္ဒကြောင့် မပါသနည်း” ဟူမူ ကံ၏အရင်းခံဖြစ်သော မူလမှ ကင်းသောကြောင့်တည်း။]

တတိယစတုတ္ထဝါရာ အသမ္ဘဝတောတိ ဝေတိ၊ ဟူ၍။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သနည်း။ စက္ခုဝိညာဏာဒီနိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စိတ် အစရှိသည်တို့သည်။ စက္ခယတနုပစယာဒီနိ၊ စက္ခယတနု၏ တိုးပွားခြင်း အစရှိသည်တို့အား။ (တိုးပွားသော စက္ခယတနု အစရှိသည်တို့အား။) ပစ္ဆာဇာတပစ္စယာ၊ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ နဟောန္တိကံ၊ မဖြစ်ကုန်သလော။ ဣတိ၊ ဤကားအမေးတည်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ တဒုပတ္တမ္ဘကသ်၊ ထို စက္ခယတနုပစယ အစရှိသည်တို့ကို ထောက်ပံ့တတ်သော။ စိတ္တသမုဠာနဿ၊ စိတ္တသမုဠာန်ရုပ်ကို။ အသမုဠာပန၊ မဖြစ်စေနိုင်ခြင်းကို။ (စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့က မဖြစ်စေနိုင်ခြင်းကို။) သန္ဓာယ၊ ၍။ အသမ္ဘဝတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဒဠဗ္ဗံ။

ပန၊ ဆက်။ သဟဇာတ ပစ္ဆာဇာတ ဝိညာဏဿ၊ သဟဇာတဖြစ်သော ဝိညာဏ ပစ္ဆာဇာတဖြစ်သော ဝိညာဏ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ တဒါပိ၊ ထိုအခါ၌လည်း။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ဝိညာဏ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ နာမရူပံ၊ နာမ်ရုပ်ကို။ (လဗ္ဘတိ)။ ပစ္ဆာဇာတသဟဇာတနာမဿ၊ ပစ္ဆာဇာတဖြစ်သောနာမ်၊ သဟဇာတဖြစ်သော နာမ်၏၎င်း။ သဟဇာတ ပုရေဇာတ ဘူတစက္ခာဒိရူပဿစ၊ သဟဇာတပစ္စည်း၊ ပုရေဇာတပစ္စည်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော စက္ခုအစရှိသော ရုပ်၏၎င်း။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ နာမရူပပစ္စယာ၊ နာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သဠာယတနုဉ္စ၊ ကို၎င်း။ လဗ္ဘတိ၊ ၍။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တတိယစတုတ္ထဝါရာ၊ တို့သည်။ န သမ္ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်သင့်ကုန်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ (သမ္ဘဝန္တိ ဝေ၊ ဖြစ်သင့်ကုန်သည်သာ။) ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ကုသလာဗျာကတနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အဝိဇ္ဇာမူလက ကုသလနိဒ္ဒေသ အဖွင့်

၃၃၄။ သမ္မောဟဝသေနာတိ၊ ကား။ အနိစ္စာဒိတာယ၊ အနိစ္စအစရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သဘယေ၊ ဘေးနှင့်တကွဖြစ်သော။ သုဒုရသဝိသရုက္ခဗီဇသဒိသေ၊ ချိုမြိန်သော အရသာရှိသော အဆိပ်ပင်၏ မျိုးစေ့နှင့်တူသော။ ကုသလဖလေ၊ ကုသိုလ်၏အကျိုး၌၎င်း။ တနိဗ္ဗတ္တကကုသလေ စ၊ ထိုအကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော ကုသိုလ်၌၎င်း။ အနာဒီနဝ ဒသိတာဝသေန၊ အပြစ်ဟု ရှုလေ့မရှိသည်၏

အဖြစ်၏အစွမ်းဖြင့်။ (ပစ္စယော ဟောတိ ဌိစပ်။) [“ကုသလဖလ” အရ တဘဝ၌ အစဆုံးဖြစ်သော ကုသလဝိပါက် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်ကို ယူပါ။ ထိုသို့ယူမှ တဘဝ လုံး၏ မျိုးစေ့ဖြစ်သောကြောင့် ရုက္ခဗီဇနှင့် တူမည်ဟု အနုဋီကာဖွင့်သည်။]

သမတိက္ကမတ္တံ၊ လွန်မြောက်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ဘာဝနာ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေ ခြင်းသည်။ သမတိက္ကမဘာဝနာ၊ သမတိက္ကမဘာဝနာ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တဒဂ်ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန၊ တဒဂ် ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်၏ အစွမ်းဖြင့်။ သမတိက္ကမဘူတာ၊ လွန်မြောက်ကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဘာဝနာ၊ သမတိက္ကမဘာဝနာ၊ မည်၏။

တထာ ဣဓ န လဗ္ဘန္တိတိ၊ ဟူသော စကားကို။ အဝိဇ္ဇာယ ဝေ၊ အဝိဇ္ဇာ၏ သာ။ ဝါ၊ အဝိဇ္ဇာကသာ။ သင်္ခါရာနံ၊ ကုသိုလ် သင်္ခါရတို့အား။ အဝိဂတာဒိ- ပစ္စယတ္တာဘာဝံ၊ အဝိဂတအစရှိသော သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၏ အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ကား။ ဝိညာဏာဒိနံ၊ ကုသိုလ်ဝိညာဏ် အစရှိသည်တို့အား။ သင်္ခါရာဒယော၊ ကုသိုလ် သင်္ခါရ အစ ရှိသည်တို့သည်။ အဝိဂတာဒိပစ္စယာ၊ အဝိဂတ အစရှိသော ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ။ ပေ။ သင်္ခါရ- ဟေတုကံတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောနည်းဖြင့်။ ယောဇနာ၊ ပုဒ်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်း သည်။ ဝါ၊ ကို။ ကာတံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်းသည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (သက္ကာဝေ၊ တတ်ကောင်းသည်သာ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဝိဂတ စတုက္ကာဒိနိပိ၊ အဝိဂတစတုက္က အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ ဣဓ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာမူလက ကုသလ နိဒ္ဒေသ၌။ န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (လဗ္ဘန္တိဝေ၊ ရအပ် ကုန်သည်သာ။) [စာအုပ်တို့၌ န-တလုံး ကျသည်၊ ရှေးနိဿယ၌ (န) ပါ၏။] ဟိ၊ မှန်။ တနည်း-(ကသ္မာ၊ လဗ္ဘန္တိ၊ သနည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဝိညာဏပစ္စယာ။ ပေ။ နာမံတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော နည်းဖြင့်။ ယထာလာဘ- ယောဇနာယ၊ အကြင်အကြင် ရထိုက်သောအနက်ကို ယှဉ်စေခြင်းဖြင့်။ နယော၊ နည်းကို။ ဒဿိတော၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ လဗ္ဘန္တိဝေ၊ သာ။) ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အဝိဇ္ဇာမူလကကုသလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

နယော ဒဿိတော။ ။ “ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ ဝိညာဏသမ္ပယုတ္တံ နာမံ” ၌ ရုပ်အတွက် သမ္ပယုတ်မရနိုင်သောကြောင့် ရနိုင်သော နာမ်ကိုသာ “ဝိညာဏ သမ္ပယုတ္တံ နာမံ” ဟု အနက်ကို ယှဉ်စေရာ၌ ယထာလာဘယောဇနာနည်း ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤ၌လည်း အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရေတုနံက “အဝိဇ္ဇာဟေတုကော” ဟု မရနိုင်သောကြောင့် ဟေတုကသဒ္ဒါကို မယှဉ်စေဘဲ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ၌ ဟေတုကအနက် ရနိုင်သော ကြောင့် “သင်္ခါရဟေတုကံ” ဟု ယှဉ်စေခြင်းကို “ယထာလာဘ ယောဇနာနည်း” ဟု ဆိုသည်။ ဤ ယထာလာဘ ယောဇနာနည်းအားဖြင့် အဝိဂတစတုက္ကစသည်တို့ မရနိုင်

ကုသလမူလကဝိပါကနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၃၄၃။ နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စယေ ပန ဝတ္တဗ္ဗမေဝနတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာ-
 ရေန) ဝုတ္တံ။ ကုသလမူလံ၊ ကုသိုလ်မူလသည်၎င်း။ အကုသလမူလဉ္စ၊ အကုသိုလ်
 မူလသည်၎င်း။ ကမ္မပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိကိံ၊ ဖြစ်နိုင်သလော။ ဣတိ၊
 ဤကား အမေးတည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မဖြစ်နိုင်ပါသော်
 လည်း။ ကမ္မပစ္စယဘူတာယ၊ ကမ္မပစ္စည်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ စေတနာယ၊ စေတနာ
 နှင့်။ သံသဠံ၊ ရောနှောသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်မူလသည်။ တေန၊ ထိုစေတနာ
 ဟူသောကံနှင့်။ ဧကိဘာဝမိဝ၊ တခုတည်း၏ အဖြစ်ကဲ့သို့။ ဂတတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ ကမ္မဝိယ၊ စေတနာဟူသော ကံသည်ကဲ့သို့။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူး
 ပြုသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ (နာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စယေ ပန
 ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ ဟူ၍။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဒဠဗ္ဗံ။

ကုသလာကုသလမူလေဟိ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် မူလတို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။
 ကမ္မံ၊ သည်။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ န ဇနေတိ၊ မဖြစ်စေနိုင်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာနိ၊
 ထို ကုသိုလ် အကုသိုလ် မူလတို့ကို။ ဝိပါကဿ၊ ဝိပါက်၏။ ပရိယာယေန၊
 ပရိယာယ်အားဖြင့်။ ဥပနိဿယောတိ၊ ပကတူပနိဿယ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ ယထာ၊
 ဆိုအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ၊ ကမ္မေန၊ နှင့်။ ဧကိဘူတာနိ၊ တခုတည်းကဲ့သို့ ဖြစ်၍
 ဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် မူလတို့သည်။ သံသဠာနိ၊ ရောနှောကုန်သည်။
 ဟုတ္တာ၊ ၍။ ကမ္မဇာနံ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတရားတို့၏။ ပစ္စယာ၊
 တို့သည်။ ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပရိယာယေန၊ အားဖြင့်။ တေသံ၊ ထိုကုသိုလ်
 အကုသိုလ် မူလတို့၏။ ကမ္မပစ္စယတာ၊ ကမ္မပစ္စည်း၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။

မဟုတ်၊ ရနိုင်သည်သာ- ဟူလို။ သို့သော် ပါဠိတော်၌ ထို နည်းကို မပြသောကြောင့်
 အဝိဂတစတုက္ကစသည်တို့ကို အဋ္ဌကထာဆိုသည့်အတိုင်း မရဟုသာ မှတ်ရတော့သည်။

အနုဋီကာ။ ။ယဒိပိ သင်္ခါရ ဟေတုကန္တိ အာဒိနာ ယောဇနာ လဗ္ဘတိ၊ အဝိဂတ-
 စတုက္ကာဒိနိ ပန န လဗ္ဘန္တိ ယထာလာဘ ယောဇနာယ (အ) ဒဿိတတ္တာ။ [စာအုပ်
 တို့၌ “ဒဿိတတ္တာ” ဟု တွေ့ရ၏။ “အဒဿိတတ္တာ”ဟု ရှိမှ ကောင်းမည်ထင်သည်။]

ပရိယာယေန ဥပနိဿယပစ္စယော။ ။ စေတနာဟူသော ကံက ဝိပါက်အား
 ကျေးဇူးပြုရာ၌ အလွန်အကဲနှင့်တကွ ကျေးဇူးပြုနိုင်သောကြောင့် “နိပ္ပရိယာယ=မုချ
 ကျေးဇူးပြုခြင်း” ဟု ဆိုလို၍ မူလစသော သမ္ပယုတ်တရားတို့က ဝိပါက်အား ကျေးဇူး
 ပြုရာ၌ “ပရိယာယ=ပရိယာယ်အားဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်း” ဟု ဆိုလိုသည်။ ဤသို့ မူလ
 ဋီကာဆရာက ဆိုလိုသော်လည်း “ကုသလော ဓမ္မော (စိတ်စေတသိက်ဟူသော ကုသိုလ်

သောတိ၊ သေဟူသော ဤပါဌ်၌။ သေ ကုသလမူလပစ္စယော၊ ဤ ကုသလ
မူလဟူသောပစ္စည်းသည်၎င်း။ (သေ) အကုသလမူလ ပစ္စယောစ၊ ဤအကုသလ
မူလဟူသောပစ္စည်းသည်၎င်း။ (ပစ္စယော ဟောတိ ဌစပ်။) ဣတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။

ကုသလာ ကုသလ ဝိပါကာနံ၊ ကုသလဝိပါကံ အကုသလဝိပါကံတို့ကို။
(ဥပ္ပါဒကာနိ) ဝိယ၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ကိရိယာနံ၊
တို့ကို။ ဥပ္ပါဒကာနိ၊ ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာ ကုသလာကုသလမူလာနိ စ၊
အဝိဇ္ဇာ ကုသိုလ် အကုသိုလ် မူလတို့သည်လည်း။ န ဟောန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊
ထို့ကြောင့်။ ဥပနိဿယတံ န လဘန္တိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။
[ဝိပါကံအပြင် ကိရိယာနှင့်စပ်၍ လျဉ်းပါးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ မနသိကာရော-
ပိ ” စသည် မိန့်။] မနသိကာရောပိ၊ မနသိကာရသည်လည်း။ ဇဝနဝိထိ ပဋိ-
ပါဒကမတ္တတ္တာ၊ ဇောအစဉ်ကို ပြီးစေတတ်ကာမျှ၏ အဖြစ်၊ ဝိထိအစဉ်ကို
ပြီးစေတတ်ကာမျှ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကုသလာ ကုသလာနိ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်
တို့ကို။ ဝါ၊ ကုသိုလ်မူလ အကုသိုလ်မူလတို့ကို။ (ဥပနိဿယံ၊ အားကြီးသော
မှီရာကို။ န ကရောတိ) ဝိယ၊ မပြုသကဲ့သို့။ (တထာ၊ ထိုအတူ။) အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။
ဥပနိဿယံ၊ န ကရောတိ။ ပန၊ အနွယ်ကား။ အဝိဇ္ဇာပနိဿယာနံ၊ အဝိဇ္ဇာ

တရားသည်) အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ (ဝိပါကံနှင့် တကွဖြစ်သော အဗျာကတတရား
အား) ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့် ကုသလ
မူလစသည်တို့က ဝိပါကံအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ “ နိပ္ပရိယာယေန သဗ္ဗေပိ ကုသလာ-
ကုသလာ ဓမ္မာ ဝိပါကဿ ဥပနိဿယပစ္စယော ဟောတိတိ အယံ အတ္ထော ဒိဿတိ ”
ဟု အနုဋီကာ မိန့်သည်။

သေ ။ပေ။ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ။ရှေ့၌ “ ကုသလမူလံ အကုသလမူလံ ” ဟု နပုလ္လိန်
ရှိခဲ့၏။ ထို ကုသလမူလ အကုသလမူလကို အနွာဒေသ (နောက်ထပ်ညွှန်ပြသော) တေ
သဒ္ဒါသည် နပုလ္လိန်သာ ဖြစ်သင့်၏။ အဘယ့်ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ ပုလ္လိန်ဖြင့် “ သေ ” ဟု
ညွှန်ပြပါသနည်း ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ သေ ကုသလမူလ ပစ္စယော ။ပေ။
ယောဇေတဗ္ဗံ ” ဟု မိန့်သည်။ “ ပစ္စယော ” ဟူသော ပုလ္လိန်ကို ငဲ့၍ “ သေ ” ဟု အဋ္ဌ
ကထာ၌ ပုလ္လိန်ဖြင့် ညွှန်ပြပါသည်—ဟူလို။ [ကုသလမူလံ အကုသလမူလံတိ ဣမေသံ
အနွာဒေသောပိ (နောက်ထပ် ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဒါ ဖြစ်ပါသော်လည်း) ပစ္စယသဒ္ဒါ-
ပေက္ခာယ သေဣတိ ပုလ္လိဂံဝေသန ဝုတ္တောတိ ဒဿေန္တော အာဟ သေ ဣတိ။ ပေ။
ယောဇေတဗ္ဗံတိ။—အနု။]

မနသိကာရောပိ ။ ။ မနသိကာရ ဟူရာ၌ မနသိကာရစေတသိကံကို ဆိုလိုသည်
မဟုတ်။ မိမိနောက်၌ ဇောအစဉ်ကို ဖြစ်စေတတ်၍ ဇဝန ပဋိပါဒက အဖျေပျသော
မနောဒ္ဓါစာဒုန်းကို၎င်း၊ မိမိနောက်၌ ဝိထိအစဉ်ကို ဖြစ်စေတတ်၍ ဝိထိပဋိပါဒက
ကမည်ရသော ပဋ္ဌာဒါရာဇုန်းကို၎င်း ဆိုလိုသည်။

ဟူသော အားကြီးသော မှီရာရှိသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏။ ပဝတ္တိအတ္တံ၊
ဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဘဝင်္ဂါဝဋ္ဌနမတ္တံ၊ ရှေ့ဘဝင်ကို ပြန်လည်စေခြင်းမျှသည်။
ဟောတိ။

စ၊ ဆက်။ ပဟိနာဝိဇ္ဇာနံ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်
တို့၏။ ကိရိယာနံ၊ ကိရိယာစိတ်တို့ကို။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ နေဝ ဥပ္ပါဒိကာ၊ မဖြစ်
စေတတ်။ ပန၊ အနွယ်ကား။ (ကိရိယာနံ၊ ကိရိယာစိတ်တို့၏။) အာရမ္မဏမတ္တ-
မေဝ၊ အာရုံမျှသည်သာ။ ဟောတိ။ ဝေဉ္စ ကတော၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။
ကုသလော ဓမ္မော ။ပေ။ ပစ္စယောတိ၊ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ ဝိပါက ဓမ္မ-
ဓမ္မော ။ပေ။ ပစ္စယောတိစ၊ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ ဝေမာဒိသု၊ ဤသို့ အစ
ရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ကိရိယာနံ၊ ကိရိယာစိတ်တို့၏။ ဥပနိဿယပစ္စယ ဘာဝေန၊
ဥပနိဿယပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အကုသလော၊ တို့ကို။ န ဥဒ္ဓဋ္ဌာ၊ ထုတ်ပြတော်
မမူအပ်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အပိစ၊ သည်သာမကသေး။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရောတိ ဧတဿ၊ ဟူသော
ဤပုဒ်၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ အဝိဇ္ဇာမူလကော၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော မူလရှိသော။
ကုသလနယော၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော နည်းကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။
သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ ဧတဿ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။
ကုသလာ ကုသလမူလကော၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဟူသော မူလရှိသော။ ဝိပါက-
နယော၊ ဝိပါကဖြစ်သော နည်းကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ပန၊ အဘို့
တပါးကား။ ကိရိယာနံ၊ ကိရိယာတို့ကို။ (ဂဟဏံ ဌဝပ်။) သင်္ခါရဂ္ဂဟဏေန၊
သင်္ခါရသဒ္ဓါဖြင့်။ (သင်္ခါရသဒ္ဓါကို ယူသဖြင့်။) (ဂဟဏံ၊ ယူအပ်သည်၏
အဖြစ်သို့။) နေဝ (ဂစ္ဆတိ)၊ မရောက်။ ဝိညာဏဂ္ဂဟဏေနစ၊ ဝိညာဏသဒ္ဓါ
ဖြင့်လည်း။ (ဝိညာဏသဒ္ဓါကို ယူသဖြင့်လည်း။) ဂဟဏံ၊ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်
သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံမူလကော၊ ထို အဝိဇ္ဇာဟူသော

ဘဝင်္ဂါဝဋ္ဌနမတ္တံ ။ ။ ထို မနသိကာရသည် မိမိနောက်၌ဖြစ်မည့် ကုသိုလ် အကုသိုလ်
တို့ကို ဥပနိဿယ မပြုသကဲ့သို့ ထို့အတူ အဝိဇ္ဇာကိုလည်း ဥပနိဿယ မပြု၊ မိမိ
နောက်၌ အဝိဇ္ဇာဟူသော အားကြီးသော မှီရာ အကြောင်းရှိသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်
တို့၏ ဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ အတိတဘဝင်စသော မိမိရှေ့က လာခဲ့သော ဘဝင်ကို ပြန်လည်
စေရုံမျှသာ ဖြစ်၏။

အပိစ ။ ။ ဤနည်း၌ “ သင်္ခါရ ” အရ ကမ္မဝဋ်ကို၎င်း၊ “ ဝိညာဏ ” အရ ဝိပါက
ဝဋ်ကို၎င်း ယူရသောကြောင့် ကိရိယာစိတ်တို့မှာ ထိုဝဋ် ၂-ပါးတွင် မပါဝင်ရကား
ကိရိယာတို့ကို သင်္ခါရသဒ္ဓါဖြင့်၎င်း၊ ဝိညာဏသဒ္ဓါဖြင့်၎င်း မယူအပ်ကုန်၊ ထို့ကြောင့်
အဝိဇ္ဇာမူလက ကိရိယာ၊ သင်္ခါရမူလက ကိရိယာကို မရအပ်၊ ထို့ကြောင့် ကိရိယာနှင့်
စပ်၍ ပစ္စယာကာရကို ဟောတော်မူအပ်—ဟူလို။

မူလရှိသော။ (တနည်း) တံမူလကော၊ ထို ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဟူသော မူလ ရှိသော။ ကိရိယာနယော၊ ကိရိယာဖြစ်သောနည်းကို။ န လဗ္ဘတံ၊ မရအပ်။ ဣတံ၊ ကြောင့်။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မမူအပ်။ ဣတံ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗော။

အနေကဘေဒတောတံ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒီနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိကုန်သော။ ဧက- စိတ္တက္ခဏိကာနံ၊ တခုသော စိတ္တက္ခဏရှိကုန်သော။ မူလပဒါနံ၊ မူလဖြစ်သော ပုဒ်တို့၏။ ကိရိယန္တေ၊ ကိရိယာ အဆုံးရှိသော။ ပဌမနယေ၊ ပဌမနည်း၌။ သဟဇာတာဒိ အနေကပစ္စယဘာဝေန၊ သဟဇာတ အစရှိသော တပါးမက များသော ပစ္စည်းတို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ တေသံ ပစ္စယာနံ၊ ထို သဟဇာတအစရှိသော တပါးမက များသော ပစ္စည်းတို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ (ဝါ၊ တနည်း။) နဝါဒိမူလ ပဒါနံ၊ နဝ အစရှိသော မူလပုဒ် ရှိကုန်သော။ နယာနံ၊ နည်းတို့၏။ ဝသေန၊ အပြား အားဖြင့်။ [နဝါဒိ၌ အာဒိဖြင့် အဋ္ဌ၊ သတ္တ၊ ဆတို့ကို ယူပါ။] အနေကပ္ပကာရ- တော၊ ဖြင့်။ စတုနံစတုက္ကာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဣတံ(အယံ)၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

အနေကဘေဒတော ။ ။ “ အနေကပ္ပကာရတော ” ဟု ဖွင့်၏။ ထို အနေကပ္ပ ကာရ၏ သရုပ်ကိုကား “ အဝိဇ္ဇာဒီနံ မူလပဒါနံ ။ပေ။ တေသံ ပစ္စယာနံ ဝသေန ” ဟု ပဌမဖွင့်၏။ ထို၌ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရော” စသည်ကို ရည်ရွယ်၍ “အဝိဇ္ဇာဒီနံ မူလ- ပဒါနံ” ဟု၎င်း၊ အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌ ဧကစိတ္တက္ခဏိက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုသာ ပြသောကြောင့် “ဧကစိတ္တက္ခဏိကာနံ” ဟု၎င်း၊ ပဌမတနည်းကိုသာ တိုက်ရိုက်ပြသော ကြောင့် ထိုသို့ ပြရာဝယ် အဗျာကတနိဒ္ဒေသ၌ ကိရိယာ စိတ်များလည်း ပါဝင်သော ကြောင့် “ ကိရိယန္တေ ပဌမနယေ ” ဟု၎င်း ဆိုသည်။ ထိုနည်း၌ သဟဇာတစသော ပစ္စည်းတို့ကို ဟောတော်မူရကား “အနေကပ္ပကာရ” ဖြစ်သည်—ဟူလို။

စတုနံ စတုက္ကာနံ ။ပေ။ အဓိပ္ပါယော။ ။ဤစကားသည် ပြအပ်ခဲ့သော နည်း ၂-ပါးအတွက် အဓိပ္ပါယ်ပြတည်း။ ပြအပ်သော ၂-နည်းတွင် “အဝိဇ္ဇာဒီနံ မူလပဒါနံ” စသော ပဌမနည်း၌ ပစ္စယစတုက္က၊ ဟေတုကစတုက္က၊ သမ္ပယုတ္တစတုက္က၊ အညမည စတုက္ကအားဖြင့် စတုက္က ၄-ပါးလုံး ရ၏။ “နဝါဒိမူလပဒါနံ” စသည်ဖြင့် ပြအပ်သော ဒုတိယနည်း၌ကား စတုက္က ၄-ပါးလုံး မရ၊ ဤသို့ ထိုက်သလိုရသော စတုက္ကတို့၏ အပြားအားဖြင့်-ဟု အဓိပ္ပါယ်မှတ်ပါ—ဟူလို။ [စတုနံ စတုက္ကာနန္တိ ပုရိမနယေ ပစ္စိမ- နယေစ အာဂတာနံ ယထာလာဘံ စတုနံ စတုနံ စတုက္ကာနံ။—အနု။]

မှတ်ချက်။ ။စတုနံ စတုက္ကာနံ ဝသေနသည် ရှေ့ ၂-နည်းလုံးအတွက် အဓိပ္ပါယ်ပြ ဖြစ်သောကြောင့် “ဝသေနာတိ ဝါ”ဟု ဝါသဒ္ဓါပါဘွယ် မလို၊ ရှေ့၌ ၂-နည်းရှိသော ကြောင့် “ နဝါဒိမူလပဒါနံ ဝါ ”ဟု ဝါသဒ္ဓါ ပါသင့်သည်ဟု မှတ်ပါ။ ရှေးနိဿယ ၌လည်း ပါသည်။

ကုသလာကုသလာနံ ပန ဝိပါကေစာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောကြံ့ပါဌ်၌။ ကုသလာ-
 ကုသလေသု၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၌၎င်း။ ကုသလာကုသလာနံ၊ ကုသိုလ်
 အကုသိုလ်တို့၏။ ဝိပါကေစ၊ အကျိုး၌၎င်း။ (ဥပနိဿယဝသေန ဧကဓာဝ
 ဝုတ္တော၌စပ်။) ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)ကသွာ၊ ကြောင့်။
 ကုသလာကုသလာနံ ပန ဝိပါကေစာတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ကုသလာ ကုသလေသု
 ကုသလာကုသလာနံ ဝိပါကေ စာတိ၊ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ထိုက်သနည်း။ ဟိ (ယသွာ)၊
 ကြောင့်။ ပုရိမပစ္ဆိမေသု၊ ရှေ့၌ဖြစ်ကုန်၊ နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ နယေသု၊
 နည်းတို့၌။ (ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ ၌စပ်။) ယထာ၊ အကြင်အပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယာ-
 ကာရော၊ ကို။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ တံဒဿနတ္ထံ၊ ထိုအပြားကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ အနေက-
 ဘေဒတော ဧကဓာဝါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ စ၊ ဆက်။ ပစ္ဆိမ-
 နယေ၊ နောက်ဖြစ်သောနည်း၌။ ကုသလေ၊ ၌။ အနေကဘေဒတော၊ တပါးမက၊
 များသောအပြားအားဖြင့်။ ပစ္စယာကာရော၊ ကို။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်
 သည်မဟုတ်။ အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ ဧကဓာဝ၊ တပါးသော အဘို့အားဖြင့်
 သာ။ (ပစ္စယာကာရော ဝုတ္တော။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ကုသလာကုသလာနံ ပန
 ဝိပါကေစာတိ ဧတ္ထ ။ပေ။ ဝတ္တဗ္ဗံ။) စ၊ ဆက်။ ဧကဓာဝါတိ၊ ဧကဓာဝဟူသော
 ပုဒ်၏။ မူလပဒေက ပစ္စယဘာဝသေန၊ မူလပုဒ်၏ တပါးသော ပစ္စယသတ္တိ
 ရှိသည်၏အဖြစ်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ တနည်း။ ဧကဿေဝ၊ တပါးသာလျှင်ဖြစ်
 သော။ နယဿ၊ နည်း၏။ ဝသေန၊ အဘို့အားဖြင့်။ ဧကပ္ပကာရေန၊ တပါးသော
 အဘို့အားဖြင့်။ ဣတိအတ္ထော (ဒဋ္ဌဗ္ဗော)။ ပဌမစတုက္ကဿေဝ၊ ပဌမစတုက္က၏
 သာလျှင်။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ တည်း။
 [ဤ၌လည်း ရှေ့ ၂-နည်း၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုပြသောကြောင့် ဝါသဒ္ဓါပါဘွယ် မလို။]

ဓမ္မပစ္စယဘေဒတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာဒီနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ အကြောင်း
 တရားတို့၏။ ပစ္စယဘာဝဘေဒေ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
 သတ္တိအပြား၌။ (တနည်း) ဇရာမရဏာဒီနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ အကျိုးတရား

ကုသလာကုသလာနံ ပန ဝိပါကေစ။ ။အဋ္ဌကထာဝယ် “ကုသလာကုသလေ-
 သု”ဟု မပါသော်လည်း ဝိပါကေစ၌ အဝုတ္တသမုစ္စယတ္ထ စသဒ္ဓါဖြင့် ဆည်းယူနိုင်သော
 ကြောင့် “ကုသလာကုသလေသု ။ပေ။ ဝတ္တဗ္ဗံ” ဟု မိန့်သည်။ [ကုသလာကုသလာနံ ပန
 ဝိပါကေစာတိ (ဧတ္ထ) စသဒ္ဓေန ကုသလာကုသလေစာတိ သမုစ္စေတဗ္ဗောတိ အာဟ-
 ကုသလ။ပေ။ဝတ္တဗ္ဗန္တိ။—အနု။ ဤအနုဋီကာ၌ “ကုသလာကုသလေ”ဟု သမာဟာရဒ္ဓန်
 ရှိ၏။ “ကုသလာကုသလေသု” ဟု အသမာဟာရဒ္ဓန်လည်း အသင့်ပင်။

ဓမ္မပစ္စယဘေဒ။ ။ “ဓမ္မ” အရ “အဝိဇ္ဇာဒီနံ ဓမ္မာနံ” ဟု ပစ္စည်းဓမ္မကို၎င်း၊
 “ပစ္စယဘေဒေ ” အရ “ ပစ္စယဘာဝဘေဒေ ” ဟု၎င်း ပဌမဖွင့်၏။ ဤအဖွင့်ဖြင့် အနု
 လောမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပြ၏။ “ ဇရာမရဏာဒီနံ ဓမ္မာနံ ” ဟူသော ဒုတိယနည်း၌

တို့၏။ ဇာတိအာဒိပစ္စယဘေဒေ၊ ဇာတိအစရှိသည်တို့၏ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအပြား၌။ ဝါ၊ တနည်း။ တံတံစိတ္တုပ္ပါဒသမယပရိစ္ဆိန္နာနံ၊ ထိုထို စိတ်၏ဖြစ်ရာ သမယဖြင့် ပိုင်းဖြတ်အပ်ကုန်သော။ (ထိုထို ကုသိုလ်စိတ်၏ဖြစ်ရာ သမယ၊ အကုသိုလ်စိတ်၏ဖြစ်ရာ သမယ စသောအားဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်ပြီးကုန် သော) ဖဿာဒီနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ အကျိုးတရားတို့၏။ ဧကက္ခဏိကာဝိဇ္ဇာဒိ- ပစ္စယဘေဒေ၊ တခုသော ခဏရှိသော အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတို့၏ အပြား၌။ (ပဘေဒဇနနတ္ထံ ခွဲစပ်။)

ပရိယတ္တိအာဒီနံ၊ ပရိယတ် အစရှိသည်တို့၏။ ကမော၊ အစဉ်သည်။ ပရိယတ္တိ ။ပေ။ ပဋိပတ္တိက္ကမော၊ မည်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပစ္စယာကာရေ၊ ၌။ ပါဠိပရိယာပုဏ္ဏန- တဒတ္တသဝန ပါဠိအတ္ထစိန္တနာနိ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်မြတ်ကို သင်ယူခြင်း၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပါဠိတော်မြတ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆရာ့အထံ၌ ကြားနာ ခြင်း၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပါဠိတော်မြတ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ကြံစည်ခြင်းတို့ကို၎င်း။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ သင်္ခတံ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြုစီရင်အပ်၏။ ဝေ။ နိရောဓဓမ္မံ၊ ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဣတိအာဒီနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဘာဝနာပဋိပတ္တိစ၊ ဘာဝနာကို ကျင့်ခြင်းကို၎င်း။ ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ကာတဗ္ဗာ၊ ပြုထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကမဂ္ဂဟဏံ၊ ကမသဒ္ဓါ ကို။ (သင်္ဂဟကာရော)ကရောတိ။ တတောတိ၊ ကား။ ဉာဏပဘေဒဇနကတော၊

ပစ္စယပုန်ဓမ္မကို “ဓမ္မ” အရ ယူ၍ ဇာတိစသည်ကို “ပစ္စယဘေဒ” အရ ယူ၏။ ဤ အဖွင့်ဖြင့် ပဋိလောမ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပြသည်။ “ထိုထိုစိတ်၏ဖြစ်ရာ သမယဖြင့် ပိုင်းခြား အပ်ကုန်သော ဖဿာဒိဓမ္မတို့အား တခုတည်းသော စိတ္တက္ခဏ၌ အတူဖြစ်ကြသော အဝိဇ္ဇာစသော ပစ္စည်းတို့၏ အထူးအပြား၌” ဟု ပစ္စယဘေဒပုန်ကို တနည်းဖွင့်သည်။ ထိုအဖွင့်သည် “ယသ္မိံ သမယေ။ပေ။ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ သမယေ ဖသော ဟောတိ” ကို ရည်ရွယ်၍ ဖွင့်ခြင်းတည်း။ မှန်၏။—ထိုဖဿစသော တရားအားလုံးသည် တခုသော စိတ္တက္ခဏ၌ အတူဖြစ်ကြသော တရားများတည်း။

ပရိယတ္တိ ။ ပေ ။ ကမော။ ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်မြတ်ကို သင်ယူခြင်းသည် ပရိယတ္တိ မည်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိတော်မြတ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆရာ့အထံ၌ ကြားနာခြင်းသည် သဝနမည်၏။ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပါဠိတော်မြတ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို စဉ်းစားခြင်းသည် ပါဠိအတ္ထစိန္တနာနိမည်၏။ “ဇရာမရဏံ အနိစ္စံ သင်္ခတံ ။ပေ။ နိရောဓဓမ္မံ” စသည်ဖြင့် ဘာဝနာကိုကျင့်ခြင်း (ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ခြင်း)သည် ပဋိပတ္တိမည်၏။ ထို ပရိယတ္တိမှစ၍ ပဋိပတ္တိတိုင်အောင် အားလုံးကို အစဉ်အတိုင်းပြုလုပ်မှသာ ဒုက္ခအဆုံး ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။ ထိုသို့ အစဉ်အတိုင်းမဟုတ်ဘဲ ခုန်ကျော်၍ တရားအားထုတ်လျှင် ဒုက္ခအဆုံးဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ် ပါ—ဟူလို၊ သို့သော် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှတစ်ပါး အခြားတရားကိုကား အခြားနည်းအားဖြင့် လည်း အားထုတ်နိုင်ပါသေးသည်။

ဉာဏ်အထူးအပြားကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ကမတော၊ အစဉ်မှ။ (အစဉ်အတိုင်း အားထုတ်ခြင်းမှ။) အညံ၊ အခြားသော။ ကရဏီယတရံ၊ သာသနာတော်ဝယ် အထူးပြုဘွယ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ တတောတိ ဉာဏပဘေဒနကတော ကမတော အညံ ကရဏီယတရံ၊ နတ္ထိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခန္တကိရိယာ၊ ဒုက္ခ၏အဆုံးကို ပြုခြင်းသည်။ တဒါယတ္တာ၊ ထို အားထုတ်ခြင်း၌ စပ်၏။ (ထို အားထုတ်ခြင်းနှင့် စပ်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တတောတိ ။ပေ။ နတ္ထိ)။....အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်္ဂ

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယ
(ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်)

၃၅၅။ တယော သတိပဋ္ဌာနာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ သတိပဋ္ဌာနသဒ္ဓဿ၊ သတိပဋ္ဌာနသဒ္ဓါ၏။ အတ္ထုဒ္ဓါရံ၊ တူသောသဒ္ဓါသည် ဟောအပ်ကုန်သော အနက်တို့ကို ထုတ်ပြခြင်းကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ဣမ၊ ဤ သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်္ဂ၌။ ပါဠိယံ၊ ပါဠိတော်၌။ ဝုတ္တဿ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ သတိပဋ္ဌာနသဒ္ဓဿ၊ သတိပဋ္ဌာနသဒ္ဓါ၏။ အတ္ထဒဿနံ၊ အနက်ကို ပြခြင်းကို။ န (ကရောတိ)၊ ပြုသည်မဟုတ်။ အာဒိသု ဟိ သတိဂေါစရောတိ (တ္ထေ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ အာဒိသဒ္ဓေန၊ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်။ (သင်္ကဏှာတိ ဌ္ဍိစပ်။) ဖဿသမုဒယာ၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် ဖဿ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝေဒနာနံ၊ ဝေဒနာတို့၏။ သမုဒယော၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ နာမရူပ သမုဒယာ၊ ကြောင့်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ သမုဒယော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ မနသိကာရသမုဒယာ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။ သမုဒယော၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တာနံ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ သတိဂေါစရောနံ၊ သတိ၏ ကျက်စားရာအာရုံတို့ကို။ ဒီပကေ၊ ပြတတ်ကုန်သော။ သုတ္တပ္ပဒေသေ၊ သုတ်၏ အစိတ်အပိုင်းတို့ကို။ သင်္ကဏှာတိ၊ သိမ်းယူ၏။

ဝေံ၊ တူ။ ပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိယမ္ပိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ ပါဠိတော်၌လည်း။ အဝသေသ-ပါဠိပုဒေသ ဒဿနတ္ထော၊ ကြွင်းသောပါဠိရပ်ကို ပြခြင်းအနက်ရှိသော။ အာဒိ-သဒ္ဓေါ၊ အာဒိသဒ္ဓါကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဒါနာဒိနိပိ၊ ဒါန အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ ကရောန္တဿ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ရူပါဒိနိ၊ ရူပါရုံ အစရှိသည်တို့သည်၎င်း။ ကသိကာဒိနိစ၊ ကသိုဏ်း အစရှိသည်တို့သည်၎င်း။ သတိယာ၊ သတိ၏။ ဌာနံ၊ တည်ရာသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တံနိဝါရဏတ္ထံ၊ ထိုရူပါရုံ အစရှိသည်၊ ကသိုဏ်းအစရှိသည်တို့ကိုတားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ပဓာနံ ဌာနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာဇရာ) အာဟ။ ဟိ၊ မှန်။ ပသဒ္ဓေါ၊ ပသဒ္ဓါသည်။ ပဓာနတ္ထဒီပကော၊ ပဓာနအနက်ကို ပြတတ်သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ (အယံ)၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ [ပဌမနည်း၌ ပ သဒ္ဓါသည် အနက်သီးခြား မရှိ၊ ဤ ဒုတိယနည်း၌ကား ပဓာနအနက်ရှိသည် - ဟူလို။]

အရိယောတိ၊ အရိယောဟူသော သဒ္ဓါသည်။ အရိယံ၊ ကိလေသာတို့မှ ဝေးကွာတော်မူသည်ဖြစ်၍ မြတ်သော။ သေဋ္ဌံ၊ မြတ်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ အာဟ၊ ဟော၏။ ဧတ္တာတိ (ပဒဿ)၊ ဟူသောပုဒ်၏။ တေသ္မိံ သဠာယတနဝိဘင်္ဂသုတ္တေ၊ ဤ သဠာယတနဝိဘင်္ဂသုတ်၌။ ဣတိအတ္ထော၊ ဤ အနက်ကို။ ဒဠဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သုတ္တေကဒေသေန၊ သုတ်၏တစ်စိတ် တပိုင်းဖြစ်သော ပါဠိရပ်ဖြင့်။ သုတ္တံ၊ သုတ်ကို။ ဒေသေတိ၊ ပြ၏။ [ကေဒေသု-ပစာရအားဖြင့် ပြ၏။] ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထို သဠာယတနဝိဘင်္ဂသုတ်၌။ [သတိ-ပဠာနန္တိ ဝုတ္တာ၌စပ်။] တလော သတိပဋ္ဌာနာ ယဒရိယော။ ပေ။ အရဟတီတိ၊ ဟူ၍။ ဣတိ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ (မယာ၊ ငါဘုရားသည်။) ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူ အပ်ပြီ။ ကိဉ္စ၊ အဘယ် အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ပဋိစ္စ၊ ရှေးရှုရောက်၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သနည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမ၊ ဤ လောက၌။ သတ္တာ၊ ဆရာသည်။ အနုကမ္ပကော၊ ကရုဏာဖြင့် လျော်စွာတုန်လှုပ် သည်။ ဝါ၊ သနားတော်မူသည်။ ဟိတေသိ၊ စီးပွားကို လိုလားတော်မူသည်။ (ဟုတ္တာ)။ အနုကမ္ပံ၊ လျော်စွာတုန်လှုပ်တတ်သော ကရုဏာကို။ ဝါ၊ သနား ခြင်းကို။ ဥပါဒါယ၊ ကပ်ယူ၍။ ဝါ၊ စွဲ၍။ သာဝကာနံ၊ သာဝကတို့အား။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ ဟောတော်မူသနည်း။) ဣဒံ၊ ဤအမှုသည်။ ဝေါ၊ သင်တို့၏။ ဟိတာယ၊ စီးပွားအလို့ငှါ။ (ဟောတိ)။ ဣဒံ၊ သည်။ ဝေါ၊ တို့၏။ သုခါယ၊ ချမ်းသာအလို့ငှါ။ (ဟောတိ)။ ဣတိ (ဒေသေတိ)။ တဿ၊ ထိုဆရာ၏။ သာဝကာ၊ တပည့်တို့သည်။ န သုဿသန္တိ၊ ရိုသေစွာ မနာယူကြကုန်။ ဝါ၊ ယုံယုံ ကြည်ကြည် မနာယူကြကုန်။ သောတံ၊ နားကို။ န သြဒဟန္တိ၊ ရှေးရှုမသားကြကုန်။ (တနည်း) သောတံ န သြဒဟန္တိ။

တံ နိဝါရဏတ္ထံ။ ။ ဒါနစောနာ၏ တည်ရာအာရုံဖြစ်သော ရူပါရုံ အစရှိသည် တို့သည်၎င်း၊ ဈာနဘာဝနာကို အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကသိုဏ်းရုပ် အစရှိသော အာရုံတို့သည်၎င်း သဘိ၏ တည်ရာဖြစ်ကြသေး၏။ သို့သော် ပဓာန ဟု ဆိုရလောက် အောင် တည်ရာများ မဟုတ်ကြချေ။ ထို့ကြောင့် ပဓာနံ ဌာနံ ဟူသော ဒုတိယနည်းဖြင့် ထို ရူပါရုံအစရှိသော သတိ၏တည်ရာကို တားမြစ်သည်။

နားမထောင်ကြကုန်။ အညာ (အညာယ)၊ သိခြင်းငှါ။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ န ဥပဋ္ဌာ-
 ပေန္တိ၊ မဖြစ်စေကြကုန်။ သတ္တု၊ ဆရာ၏။ သာသနာ၊ အဆုံးအမမှ။ ဝေါက္ကမ္မ စ၊
 ဖဲ၍လည်း။ ဝတ္တန္တိ၊ ကျင့်ကြကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ တတြ၊ ထိုသို့ မလှိုက်နာ
 ခြင်းကြောင့်။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အနတ္တမနော၊ မိမိစိတ်မရှိ
 သည်။ န စေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်သည်သာ။ အနတ္တမနတံ၊ မိမိစိတ် မရှိသူ၏ အဖြစ်
 ကို။ န စ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ မသိစေသည်သာ။ ဝါ၊ ထင်စွာ မပြုသည်သာ။ စ၊
 ထိုသို့ပင် အနတ္တမနတာ မဖြစ်ပါသော်လည်း။ အနဝဿုတော၊ ဒေါသဖြင့် မစို
 စွတ်သည်။ သတော၊ အာရုံမြတ်၌ အမှတ်ရသည်။ သမ္ပဇာနော၊ ကောင်းစွာ
 အပြားအားဖြင့်သိသည်။ (ဟုတော)။ ဝိဟရတိ၊ နေနိုင်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣဒံ၊ ဤ
 သြဝါဒကို မလှိုက်နာသူတို့အပေါ်၌ ဒေါသမဖြစ်ခြင်း သတိသမ္ပဇာန်ခြင်းသည်။
 ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာသော။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သတိပဋ္ဌာန်တည်း။ ယေ၊ ယင်းသတိပဋ္ဌာန်
 တို့ကို။ အရိယော၊ မြတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်။ (သေဝတိ၊ မှီဝဲတော်မူ၏။
 ယေ၊ တို့ကို။ အရိယော၊ သည်။ သေဝမာနော၊ မှီဝဲတော်မူလျက်။ သတ္တာ၊ ဆရာ
 သည်။ (ဟုတော)။ ဂဏံ၊ ဂိုဏ်းကို။ အနုသာသိတုံ၊ သွန်သင်ခြင်းငှါ။) အရဟတံ၊
 ထိုက်တော်မူ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပုန စ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တမျိုးကား။ သတ္တာ၊ ဆရာသည်
 ။ပေ။ ဣဒံ၊ ဤအမှုသည်။ ဝေါ၊ တို့၏။ သုခါယ၊ ငှါ။ (ဟောတိ)။ ဣတိ (ဒေသေတိ)။
 တဿ၊ ထိုဆရာ၏။ ဧကစ္စေ၊ အချို့ကုန်သော။ သာဝကာ၊ တို့သည်။ န သုဿု-
 သန္တိ၊ ကုန်။ ပေ။ ဝတ္တန္တိ၊ ကုန်၏။ ဧကစ္စေ၊ ကုန်သော။ သာဝကာ၊ တို့သည်။ သုဿု-
 သန္တိ၊ ရှိသေစွာ နာယူကြကုန်၏။ ဝါ၊ ယုံယုံကြည်ကြည် နာယူကြကုန်၏။ ပေ။
 သတ္တု၊ ။ သာသနာ၊ မှ။ ဝေါက္ကမ္မ စ၊ လည်း။ န ဝတ္တန္တိ၊ မကျင့်ကုန်။ ဘိက္ခဝေ၊

န စေဝ အတ္တမနော။ ။န သကမနော၊ ဧတ္ထ စ ဂေဟသိတဒေါမနဿဝသေန
 အပ္ပတိတော ဟောတိတိ န ဝေမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အပဋိပန္နကေသု ပန အနတ္တမနတာ-
 ကာရဏဿ (မိမိစိတ် မရှိသူ၏အဖြစ်၏ အကြောင်း၏) အဘာဝေနတံ ဝုတ္တံ။....
 အနဝဿုတောတိ ပဋိသအဝဿဝေန အနဝဿုတော။—ဥပရိပံ၊ သဋ္ဌာယတနဝိဘင်္ဂ
 သုတ္တဋ္ဌ။ [ပဋိသအဝဿဝေနာတိ ဆဟိ ဒွါရေဟိ ပဋိသဝိဿန္တနေန၊ ပဋိသပုဝတ္တိယာတိ
 အတ္ထော။—ဒီကာ။]

ယဒရိယောတိ။ ။ ယေ သတိပဋ္ဌာနေ အရိယော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သေဝတိ။....
 န သုဿုသန္တိတိ သဒ္ဓဟိတော သောတုံ န ဣစ္ဆန္တိ။ ... န အညာတိ ဇာနုနတ္ထာယ စိတ္တံ
 န ဥပဋ္ဌာပေန္တိ။ ဝေါက္ကမ္မာတိ အတိက္ကမိတော။ သတ္တု သာသနာတိ သတ္တုသြဝါဒံ ဂဟေ-
 တဗ္ဗံ ပူရေတဗ္ဗံ န မညန္တိတိ အတ္ထော။ [ယဒရိယောတိ ဧတ္ထ ဒကာရော ပဒသန္တိကရော။
 ဥပယောဂပုထုဝစနေ စ ယသဒ္ဓေါ (ယံဟူသော နိပါတ်) ဣတိ ဒသေန္တော—ယေ
 သတိပဋ္ဌာနေ အရိယောတိ အာဟ။—ဒီကာ။]

တကြ၊ ထိုသို့ အချို့ကျင့်၍ အချို့မကျင့်ခြင်းကြောင့်။ တထာဂတော၊ သည်။ အတ္တမနော၊ မိမိစိတ်ရှိတော်မူသည်။ နစေဝ ဟောတိ၊ သာ။ အတ္တမနတံ၊ မိမိစိတ် ရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်ကို။ နစ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ သာ။ ဝါ၊ သာ။ အတ္တမနတံ စ၊ မိမိစိတ်ရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ အနတ္တမနတံစ၊ မိမိစိတ် ရှိတော်မူသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ တဒုဘယံ၊ ထို ၂-ပါးစုံကို။ အဘိနိဝေဇ္ဇေတွာ၊ ရှောင်ကြဉ်၍။ ဥပေက္ခကော၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုတော်မူသည်။ (ဟုတွာ) စ၊ ၎င်း။ ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ဣဒံ၊ ဤ အချို့ကျင့်၍ အချို့မကျင့်သူတို့အပေါ်၌ လျစ်လျူ ရှုခြင်း သတိသမ္ပဇ်ရှိခြင်းသည်။ ဒုတိယံ၊ သော။ (သတိပဋ္ဌာနံ၊ တည်း)။ ပေ။

ပုန စ၊လည်း။ အပရံ၊ကား။ ပေ။ သုခါယ၊ငှါ။ (ဟောတိ)။ ဣတိ (ဒေသေတိ)။ တဿ၊ ၎င်း။ သာဝကံ၊ တို့သည်။ သုဿုသန္တိ။ ပေ။ ဝတ္တန္တိ။ ဘိက္ခဝေ၊ တကြ၊ ထိုသို့ကျင့်ခြင်းကြောင့်။ တထာဂတော၊ သည်။ အတ္တမနော စေဝ၊ မိမိစိတ် ရှိတော်မူသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အတ္တမနတဉ္စ၊ မိမိစိတ် ရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ သိစေတော်မူ၏။ စ၊ ထိုသို့ပင် အတ္တမနတာ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အနဝဿုတော၊ လောဘဖြင့် မစိုစွတ်သည်။ သတော သမ္ပဇာနော (ဟုတွာ) ဝိဟရတိ။ ဘိက္ခဝေ၊ ဣဒံ၊ ဤ ကျင့်သူတို့အပေါ်၌လောဘဖြင့် အဝဿုတမဖြစ်ခြင်း သတိသမ္ပဇ်ရှိခြင်းသည်။ တတိယံ၊ ၃-ခုမြောက်ဖြစ်သော။ (သတိပဋ္ဌာနံ)။ [ဥပရိပံ၊ ဝိဘင်္ဂဝင်- သဋ္ဌာယတနဝိဘင်္ဂသုတ်။] ဣတိဇေဝံ၊ သို့။ ပဋိဿာနုနယေဟိ၊ မုန်းခြင်း ချစ်ခြင်းတို့ဖြင့်။ အနဝဿုတတာ၊ မစိုစွတ်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ဥပဋ္ဌိတသတိတာ၊ အာရုံ၌ကပ်၍ တည်သော သတိ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ တဒုဘယဝီတိဝတ္တတာ၊ ထို မုန်းခြင်း ချစ်ခြင်း ဟူသော ၂-ပါးစုံကို လွန်မြောက်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ သတိပဋ္ဌာနံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဗုဒ္ဓါနမေဝ၊ ဘုရားရှင်တို့၏သာ။ ဝါ၊ မှာသာ။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ဥပဋ္ဌိတသတိတာ၊ သည်။ ဟောတိ ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ ပဒစ္စကဗုဒ္ဓါဒိနံ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ (နိစ္စ ဥပဋ္ဌိတသတိတာ)၊ န (ဟောတိ ကိရ)၊ တတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပသဒ္ဒေါ၊ သည်။ အာရမ္မံ၊ စတည်အားထုတ်ခြင်းအနက်ကို။ ဇောတေတိ၊ ၎င်း။ အာရမ္မောစ၊ အာရမ္မဟူသည်လည်း။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ဖြစ်စေခြင်းတည်း။ ဣတိ ကတွာ၊ ဤသို့လုံးပြု၍။ ပဝတ္တယိတဗ္ဗတောတိ အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ကရဏဘူတာယ၊ သော။ သတိယာ၊ သတိဖြင့်။ ပဋ္ဌာနံ၊ ပဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်စေထိုက်သောတရားတည်း။ သတိပဋ္ဌာနံ၊ သတိဖြင့် ဖြစ်စေထိုက်သောတရား။ ဟိ၊ မှန်။ အနသဒ္ဓံ၊ ကို။ (ပဋ္ဌာနံ၌ ယုပစ္စည်း၏ ကာရိယ အနသဒ္ဓါကို။) ဗဟုလံ ဝနနေန၊ ဗဟုလံသဒ္ဓါကြောင့်။ ကမ္မတ္တံ၊ ကံအနက်ရှိသည်ကို။ သဒ္ဓာဒိဒ္ဓံ၊ သဒ္ဓါမြင်သိ ပညာရှိတို့သည်။ ဣစ္ဆန္တိ။ [ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာနံကို

“ပဋ္ဌာပေဘဗ္ဗ” ဟု ကံအနက် ဖွင့်နိုင်သည်—ဟူလို။ ဗဟုလံသဒ္ဓါ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို မောဂ္ဂလ္လာန်နိဿယ မီး၍ ကစွည်းဘာသာဋီကာ ဘာဝကဗေဒသု တဗျာနိဿာ သုတ်အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။]

တထေဝ၊ ပင်။ ကတ္တုအတ္တံပိ၊ ကတ္တာအနက် ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ (အနု-
သဒ္ဓါ၊ ကို။) ဣစ္ဆန္တိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုန၊ တဖန်။ တတိယနယေ၊ တတိယနည်း၌။
ပတိဋ္ဌာတိတိ ပဋ္ဌာနံတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ၊ ထို တတိယ
နည်း၌။ ပသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဘုသတ္ထံ၊ အလွန်အကဲ အနက်ရှိသော။ ပက္ခန္ဓနံ၊
ပြေးဝင်ခြင်းအနက်ကို။ ဒီပေတိ၊ ပြန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဩက္ခန္တိတော ပက္ခန္တိတော
ဝတ္တတိတိ အတ္ထောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ပုန၊ တဖန်။ ဘာဝတ္ထေ၊
ဘောအနက်၌။ သတိသဒ္ဓါ၊ သတိသဒ္ဓါကို၎င်း။ ပဋ္ဌာနသဒ္ဓါ၊ ‘ပဋ္ဌာနသဒ္ဓါကို၎င်း။
ဝဏ္ဏန္တော၊ ဖွင့်လိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အထဝါတိ အာဒိံ၊ ကို။ (သင်္ဂဟ-
ကာရော) အာဟ။ တေန၊ ထိုဘောအနက်ကို ဖွင့်ပြခြင်းကြောင့်။ (သရဏဋ္ဌေန
စသည်ဖြင့် ဘောအနက်ကို ဖွင့်ပြခြင်းကြောင့်။) ပုရိမတ္ထေ၊ ရှေးဖြစ်သောအနက်
၌။ သတိသဒ္ဓေါ၊ သတိသဒ္ဓါသည်၎င်း။ ပဋ္ဌာနသဒ္ဓေါ စ၊ သည်၎င်း။ ကတ္တု-
အတ္ထော၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိညာယတိ။

ဝိသေသေန၊ ထူးသောအားဖြင့်။ ကာယောစ၊ ရူပကာယသည်၎င်း။ ဝေဒနာ
စ၊ ဝေဒနာသည်၎င်း။ အဿာဒဿ၊ လွန်စွာ သာယာတတ်သော တဏှာ၏။
ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တပ္ပဟာနတ္ထံ၊ ထို တဏှာကို
ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ တဏှာဝတ္ထုနံ၊ တဏှာ၏တည်ရာဖြစ်ကုန်သော။ ဩဋ္ဌာ-
ရိကသုခမာနံ၊ ဩဋ္ဌာရိက၊ သုခမ ဖြစ်ကုန်သော။ တေသံ၊ ထို ကာယ၊ ဝေဒနာ
ဟူသော အာရုံတို့၏။ [ကာယသည် ဩဋ္ဌာရိက၊ ဝေဒနာသည် သုခမ။] အသုဘ-
ဒုက္ခတာ ဒဿနာနံ၊ အသုဘတာ ဒုက္ခတာတို့ကို ရှုခြင်းတို့ကို။ (သုကရာနိဋ္ဌစပ်။)
မန္တတိက္ခပညေဟိ၊ မန္တပည တိက္ခပည ဖြစ်ကုန်သော။ တဏှာစရိတေဟိ၊ တဏှာ

ဝိသေသေန အဿာဒဿ။ ။ ကာယနှင့် ဝေဒနာဟူသော အာရုံတို့သည် ဒိဋ္ဌိ၏
သုဘ သုခဟု မှားယွင်းစွာ ယူဘို့ရန် သာမန်အားဖြင့် အကြောင်းဖြစ်နိုင်၏။ တဏှာ၏
ကား ကာယကို သုဘ၊ ဝေဒနာကို သုခဟု ယူဘို့ရန် ထူးသော အကြောင်း ဖြစ်သည်။
ထို့ကြောင့် “ဝိသေသေန အဿာဒဿ ကာရဏံ” ဟု ဝိသေသသဒ္ဓါကို ဆိုသည်။
[စိတ္တဓမ္မတို့၏ ဒိဋ္ဌိအတွက် ထူးသောအကြောင်းဖြစ်ပုံ၌ တဏှာ၏ သာမန်အကြောင်း
ဖြစ်နိုင်ပုံကိုလည်း ဤနည်းမီ၍ သိပါ။]

အနုဋီကာ။ ။ “နိစ္စံ အတ္တာတိ အဘိနိဝေသဝတ္ထုတာယ (စိတ္တဓမ္မတို့က နိစ္စ အတ္တ
ဟု စွဲလမ်းခြင်း၏ အကြောင်းဝတ္ထု ဖြစ်သည့်အတွက်) ဒိဋ္ဌိယာ ဝိသေသကာရဏာနံ စိတ္တ-
ဓမ္မာနံ တဏှာယပိ ဝတ္ထုဘာဝေတာ ဝိသေသဂ္ဂဟဏံ၊ တထာ ကာယဝေဒနာနံ ဒိဋ္ဌိ-
ယာပိ ဝတ္ထုဘာဝသမ္ဘဝေတာ ဝိသေသေနာတိ ဝုတ္တံ။

စရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သုကရာနိ၊ လွယ်ကူစွာ ပြုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ တာနိ၊ ထို အသုဘတာ ဒုက္ခတာတို့ကို ရှုခြင်းတို့ကို။ တေသံ၊ ထို တိက္ခ
 ပည၊ မန္တပညဖြစ်သော တဏှာစရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါတိ၊
 စင်ကြယ်ခြင်း၏ အကြောင်းဟူ၍။ ဝါ၊ စင်ကြယ်သောနိဗ္ဗာန်၏ အကြောင်းဟူ၍။
 ဝုတ္တာနိ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ ဧဝံ၊ တူ။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဒိဋ္ဌိ၏။ ဝိသေသကာရဏေသု၊ ထူးသော
 အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တဓမ္မေသု၊ စိတ္တဓမ္မဟူသော အာရုံတို့၌။ အနိစ္စာ-
 နုတ္တတာဒဿနာနိ၊ အနိစ္စတာ၊ အနုတ္တတာတို့ကို ရှုခြင်းတို့ကို။ နာတိပဘေဒါတိ-
 ပဘေဒဂတေသု၊ အလွန် များပြားသည်၏အဖြစ်သို့ မရောက်ကုန်၊ အလွန်
 များပြားသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်ကုန်သော။ တေသု၊ ထို စိတ္တဓမ္မဟူသော အာရုံ
 တို့၌။ တပုဟာနတ္ထံ၊ ထိုဒိဋ္ဌိကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ မန္တတိက္ခာနံ၊ မန္တတိက္ခဖြစ်ကုန်
 သော။ ဒိဋ္ဌိစရိတာနံ၊ ဒိဋ္ဌိစရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ သုကရာနိ၊ လွယ်ကူစွာ
 ပြုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တာနိ၊ ထို အနိစ္စတာအနုတ္တတာတို့ကိုရှုခြင်းတို့ကို။
 တေသံ၊ ထို ဒိဋ္ဌိစရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာနိ။

တိက္ခော၊ ဉာဏ်ပညာအားဖြင့် ထက်မြက်သော။ သမထယာနိကော၊ သမထ
 ယာဉ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဩဠာရိကာရမ္မဏံ၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော ကာယ
 အာရုံကို။ ပရိဂ္ဂဏှန္တော၊ ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ယူလသော်။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်း
 လသော်။ တတ္ထ၊ ထို ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော ကာယအာရုံ၌။ အဋ္ဌတော၊ မရပ်တန့်
 မူ၍။ ဈာနံ၊ ဈာန်သို့။ သမာပဇ္ဇိတော၊ ကောင်းစွာရောက်၍။ ဝုဠာယ၊ ဈာန်မှထ၍။
 ဝေဒနံ၊ ကို။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ယူ၏။ ဝါ၊ သိမ်းဆည်း၏။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ဩဠာရိကာရမ္မဏေ အသဏ္ဍဟနတောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော)
 အာဟ။ ဝိပဿနာယာနိကဿ၊ ဝိပဿနာယာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သုခမေ၊
 သိမ်မွေ့သော။ စိတ္တေ၊ စိတ် အာရုံ၌၎င်း။ ဓမ္မေသု စ၊ သညာ သင်္ခါရဟူသော ဓမ္မ
 အာရုံတို့၌၎င်း။ စိတ္တံ၊ သည်။ ပက္ခန္ဓတိ၊ ပြေးဝင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဒနုပဿနာ-
 နံ၊ ထို စိတ္တာနုပဿနာ ဓမ္မာနုပဿနာဟူသော အနုပဿနာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။
 တံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတာ၊ ထို အနိစ္စတာ အနုတ္တတာကို ရှုခြင်းဟူသော စင်ကြယ်ခြင်း၏
 အကြောင်းရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ။

တဒနုပဿနာနံ။ ။ တာ (ထို စိတ္တာနုပဿနာ ဓမ္မာနုပဿနာ ဟူကုန်သော) +
 အနုပဿနာ ဧတေသန္တိ တဒနုပဿနာ၊ စိတ္တဓမ္မာနုပဿိနော ပုဂ္ဂလာ၊ တေသံ။—အနု။
 တံဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတာ ။ ။ ရှေ့၌ “တေသံ တာနိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါတိ ဝုတ္တာနိ” ဟု ဆိုခဲ့၏။
 ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဟူသည် တာနိအရ ပြုအပ်ခဲ့သော အနိစ္စတာ - အနုတ္တတာဒဿန ဟု
 သိရ၏။ သို့ဖြစ်၍ တဒနုပဿနာနှင့် အရတူအောင် “တာနိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါယေသန္တိ တံဝိသုဒ္ဓိ-
 မဂ္ဂါ” ဟု ပြုပြီးမှ “တံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂါနံ + ဘာဝေါ တံဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတာ” ဟု ပြုပါ။ ဤအတိုင်း
 နိဿယ၌ အနက်ပေးထားသည်။ ရှေးနိဿယ၌ကား တမျိုး အနက်ပေး၏။

တေသံ တတ္ထာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ တတ္ထသဒ္ဓဿ၊ တတ္ထသဒ္ဓါကို။ ပဟာနတ္ထန္တိ ဧတေန၊ ပဟာနတ္ထံဟူသော ဤပုဒ်နှင့်။ ယောဇနာ၊ ယှဉ်စေခြင်းကို။ (ကာတဗ္ဗာ)။ [ဤသို့ ဒ္ဓိကာဆရာက တတ္ထကို “ပဟာနတ္ထ” ၌ စပ်ရမည်ဟု ဆိုသော်လည်း အနုဒ္ဓိကာ၌မူ အနီးအပါး၌ တည်ရှိသော “အသုဘဘာဝဒဿနေန” ၌လည်း စပ်နိုင်၏-ဟု ဆိုသေးသည်။]

[“အထ ခေါ စတုရောဃ။ ပေ။ ပဟာနတ္ထမ္ပိ” ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “ပဉ္စကာမဂုဏာ” စသည်ကို မိန့်သည်။] ပဉ္စ ကာမဂုဏာ၊ တို့ကို။ သဝိသေသ၊ အထူးနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သည်။ (ဟုတွာ)။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ လဗ္ဘန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသေသေန၊ ဝေဒနာစသည်တို့မှ ထူးသောအားဖြင့်။ ကာယော၊ ရူပကာယသည်။ ကာမောဃဿ၊ ကာမောဃ၏။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာအကြောင်းတည်း။ ဘဝေ၊ ဘဝ၌။ သုခဂ္ဂဟဏာသေန၊ သုခဟု မှတ်ယူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဘဝဿာဒေါ၊ ဘဝ၌ သာယာတတ်သောရာဂသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဘဝေါဃဿ၊ ဃ၏။ (ဝတ္ထု၊ တည်း။) သန္တတိဃနဂ္ဂဟဏဝသေန၊ စိတ်အစဉ်၌ တခဲနက်ဟု မှတ်ယူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။ အတ္တာဘီနိဝေသော၊ အတ္တဟု စွဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဒိဋ္ဌောဃဿ၊ ဃ၏။ (ဝတ္ထု)။

ဓမ္မဝိနိဋ္ဌောဂဿ၊ သညာ သင်္ခါရ ဟူသော ဓမ္မကို အသီးအသီး ခွဲစိတ် ဝေဖန်ခြင်း၏၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဓမ္မာနံ၊ သညာသင်္ခါရတရားတို့၏။ ဓမ္မမတ္တတာယ စ၊ ဓမ္မမျှ၏ အဖြစ်၏၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈတာ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္မောဟော၊ ပြင်းစွာ တွေ့ဝေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဓမ္မာ၊ သညာသင်္ခါရဟူသော တရားတို့သည်။ အဝိဇ္ဇောဃဿ၊ ၏။ (ဝတ္ထု၊ တည်း။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသု၊ ထို ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတို့၌။ တေသံ၊ ထို ကာမောဃ၊ ဘဝေါဃ၊ ဒိဋ္ဌောဃ၊ အဝိဇ္ဇောဃတို့ကို။ ပဟာနတ္ထံ၊ ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ စတ္တာရောဝေ၊ ၄-ပါးတို့ကို သာ။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

ပဉ္စ ကာမဂုဏာ ။ပေ။ စတ္တာရောဝ ဝုတ္တာ။ ။ ပဉ္စ ကာမဂုဏာမှစ၍ “တသ္မာ တေသု တေသံ ပဟာနတ္ထံ စတ္တာရောဝ ဝုတ္တာ” တိုင်အောင် စတုရောဃ ။ပေ။ ပဟာနတ္ထံ၏ အဖွင့်တည်း၊ ထို့နောက် ယောဂ ၄-ပါး အာသဝ ၄-ပါးတို့အတွက် အမိပ္ပိယံ တူပြီဖြစ်၍ မဖွင့်တော့၊ ထို့နောက်လည်း အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထအတွက် ကာယ၏တည်ရာ ဖြစ်ပုံကို၎င်း၊ ကာမုပါဒါန်အတွက် ကာယ၏ တည်ရာဖြစ်ပုံကို၎င်း ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော တရားတို့နှင့် သဘောတူသော တရားတို့ကို မဖွင့်တော့၊ ထိုသို့ မဖွင့်အပ်သော တရားများအတွက် “အဝုတ္တာနံ ဝုတ္တနယေန ဝတ္ထုဘာဝေါ ယောဇတေဗ္ဗော” ဟု မိန့်လိမ့်မည်။

ဒုက္ခာယ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၌။ ပဋိသာနုသယော၊ သည်။ အနုသေတိ၊ ကိန်း၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ခဒုက္ခ ဝိပရိကာမဒုက္ခ သင်္ခါရဒုက္ခ-ဘူတာ၊ ဒုက္ခ ဒုက္ခ၊ ဝိပရိကာမဒုက္ခ၊ သင်္ခါရဒုက္ခ ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ ဝိသေသေန၊ အားဖြင့်။ ဗျာပါဒကာယဂန္ထဿ၊ ဗျာပါဒကာယဂန္ထ၏။ ဝတ္ထု၊ တည်း။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။ နိစ္စဂ္ဂဟဏဝသေန၊ နိစ္စဟု မှတ်ယူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သဿဘဿ၊ မြဲသော။ အတ္တနော၊ အတ္တ၏။ (သုဒ္ဓိ၌စပ်။) သီလေန၊ နှားတို့၏အလေ့ဖြင့်။ သုဒ္ဓိ၊ စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိအာဒိပရာမသ-နံ၊ ဤသို့အစရှိသော မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သီလဗ္ဗတပရာမာသဿ၊ သ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ (ဝတ္ထု။) နာမရူပ-ပရိစ္ဆေဒေန၊ နာမ်တရား၊ ရုပ်တရားတို့ကို ပိုင်းခြားခြင်းအားဖြင့်။ ဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သော နာမ်ရုပ်ကို။ ဘူတတော၊ ဟုတ်မှန်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ အပဿန္တဿ၊ မမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘဝဝိဘဝဒိဋ္ဌိသင်္ခါတော၊ ဘဝဒိဋ္ဌိ၊ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ ဟု ဆိုအပ်သော။ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသော၊ သသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထို ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ထ၏။ ဓမ္မာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ တရားတို့သည်။ (ဝတ္ထု။) [“တဿာ တေသု တေသံ ပဟာနတ္ထံ စတ္တာရောဝ ဝုတ္တာ” ကို ပေယျာလမြှုပ်သည်။ တေသု၊ ထို ကာယ စိတ္တ ဝေဒနာ ဓမ္မတို့၌။ တေသံ၊ ထို အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထ အစရှိသော ဂန္ထတို့ကို။ ပဟာနတ္ထံ၊ ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ ” ဟု ပေးပါ။]

[ဂန္ထကို ဖွင့်ပြပြီး၍ ဥပါဒါန်ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “ သုခဝေဒနာ ” စသည်ကို မိန့်။] သုခဝေဒနာဿာဒဝသေန၊ သုခဝေဒနာကို သာယာခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပရလောကနိရပေက္ခော၊ နောက် တမလွန်လောကကို ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိသည်။ (ဟုတော)။ နတ္ထိ ဒိန္နန္တိအာဒိ ပရာမာသံ၊ နတ္ထိဒိန္နံ အစရှိသော မှားမှား ယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းကို။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌုပါဒါ-နဿ၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၏။ ဝေဒနာ၊ သည်။ (ဝတ္ထု)။ [တဿာ တေသု စသည်အတွက် ပေယျာလရှိဘို့ ကောင်းသည်။]

ပရလောက နိရပေက္ခော ။ ။ နောက်ဘဝ ရှိသေးသည် ဟု အယူရှိလျှင် “ နတ္ထိ ဒိန္နံ ။ ပေ။ နတ္ထိ သုကတဒုက္ခဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော ” ဟူသော အယူမျိုး မဖြစ်နိုင် တော့။ နောက်ဘဝ မရှိဟု ယူမှ နောက်ဘဝကို မငဲ့ရ၍ ကံ-ကံ၏ အကျိုးလည်း မရှိဟု ယူနိုင်ရကား ဤဘဝ၌ ပါဏာတိပါတစသော ဆိုင်ရာအမှုကိုလည်း ရဲရဲကြီး ပြုဝံ့တော့၏။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာချဉ်လည်း သူ့မယား ကိုယ့်မယား၊ သူ့လင် ကိုယ့်လင် ဟု မစောင့် စည်းတော့ဘဲ ရဲရဲကြီး ပြုနိုင်တော့၏။ ထိုသို့ ရဲရဲကြီး ပြုလိုက်မှလည်း ခံစားသောအခါ တို့နုနုတို့နုနု မဖြစ်တော့ဘဲ မြိန်မြိန်ကြီး ခံစားဝံ့တော့သည်။ ထို့ကြောင့် ခံစားမှုဝေဒနာ သည် ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၏ တည်ရာအကြောင်းဖြစ်သတည်း။

[ဥပါဒါန်ကို ဖွင့်ပြပြီး၍ အဂတိကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “သန္တတိ” စသည်ကို မိန့်။] သန္တတိသနဂ္ဂဟဏဝသေန၊ သန္တတိသနကို ယူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သရာဂါဒိစိတ္တေ၊ သရာဂ အစရှိသော စိတ်၌။ သမ္မောဟော၊ ပြင်းစွာ တွေ့ဝေခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ မောဟာဂတိယာ၊ မောဟ အဂတိ၏။ စိတ္တံ၊ သည်။ (ဝတ္ထု)။ ဓမ္မသဘာဝါနဝဗောဓေန၊ သညာ သင်္ခါရတရားတို့၏ သဘောကို ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်။ ဘယံ၊ ကြောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘယာဂတိယာ၊ ဘယ အဂတိ၏။ ဓမ္မာ၊ သညာ သင်္ခါရ တရားတို့သည်။ (ဝတ္ထု)။ [တသ္မာ တေသံ ပဟာနတ္ထံ ဝုတ္တာတို့ကို ပေယျာလမြှုပ်သည်။] အဝုတ္တာနံ၊ မဖွင့်ဆိုအပ်ခဲ့သော တရားတို့၏။ (ဝတ္ထု ၌စပ်။) ဝုတ္တနယေန၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ဝတ္ထုဘာဝေါ၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကို။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။

[စတုရောဗ ဥပေ။ အဂတိပဟာနတ္ထံကို ဖွင့်ပြပြီး၍ စတုဗ္ဗိဓာဟာရပရိညတ္ထကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “အာဟာရသမုဒယာ” စသည် မိန့်။] အာဟာရသမုဒယာ ကာယသမုဒယော၊ ဖဿသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယော [မဟာဝဂ္ဂသံယုတ္တပါဠိ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်၊ အမတဝဂ်၊ သမုဒယသုတ်။] သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ [မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ အနုပဒဝဂ်၊ ဗဟုဓာတုသုတ်။] ကာယာဒိနံ၊ ကာယ အစရှိသည်တို့၏။ သမုဒယဘူတာ၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ကဗဠိကာရာဟာရ။ ပေ။ ဝိညာဏာဟာရာ၊ ကဗဠိကာရာဟာရ၊ ဖဿာဟာရ၊ မနောသဉ္ဇေတနာဟာရ၊ ဝိညာဏာဟာရတို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ကာယာဒိပရိဇာနနေန၊ ကာယ အစရှိသည်တို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းအားဖြင့်။ ပရိညာတာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်ပြီးသည်။ ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စတုဗ္ဗိဓာဟာရပရိညတ္ထန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ပကရဏ နယောတိ၊ ကား။ တမ္ပပဏ္ဍိတာသယ၊ သီဟိဋ္ဌိတာသာဖြင့်။ ပဏ္ဏနာနယော၊ ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာနည်းတည်း။ နေတ္တိပေဋကပ္ပကရဏေ၊ နေတ္တိပေဋကကျမ်း၌။ ဓမ္မကထိကာနံ၊ ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ယောဇနာနယော၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ယှဉ်စေကြောင်းနည်းတည်း။ ဣတိပိ၊ ဤသို့လည်း။ ဝဒန္တိ၊ ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။

ပကရဏ နယော ။ ။ သီဟိဋ္ဌိတာသာဖြင့် ဖွင့်အပ်သော ကျမ်းကို “ပကရဏ” ဟု ဆိုလိုဟန်တူ၏။ ထို့ကြောင့် “တမ္ပပဏ္ဍိတာသယ ပဏ္ဏနာနယော” ဟု ဖွင့်သည်။ ဝဒန္တိဝါဒ၌ကား နေတ္တိပေဋကကျမ်းကို “ပကရဏ” ဟု ဆိုလို၏။ ထိုကျမ်း၌ လာသော နည်းကို ပကရဏနယ ဟု ဆိုလိုသည်။ ထိုနည်း ဟူသည်လည်း ဓမ္မကထိကတို့၏ အနက်အဓိပ္ပါယ် ယှဉ်စေပုံ (အဓိပ္ပါယ် ပြောပုံ) နည်းတည်း။

သရဏဝသေနာတိ၊ ကား။ ကာယာဒိနံ၊ ကာယ အစရှိသော အာရုံတို့ကို
 ၎င်း။ ကုသလာဒိဓမ္မာနဉ္စ၊ ကုသိုလ် အစရှိသော တရားတို့ကို၎င်း။ ဓာရဏတာ-
 ဝသေန၊ ဆောင်ရွက် မှတ်သားတတ်သည်၏ အဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ (ကေမေဝ
 ဌ်စပ်။) တောယ၊ ဤ တရားသဘောဖြင့်။ (တံသမဂ္ဂိပုဂ္ဂလာ၊ ထို တရားသဘော
 နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။) သရန္တိ ဂစ္ဆန္တိ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သွားကုန်၏။
 ဣတိ၊ ထိုသို့ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သွားကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သာ၊ ထိုသဘော
 တရားသည်။ သတိ၊ သတိမည်၏။ ဣတိ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤအနက်၌။ (ဓာရဏ-
 တာ အနက်မှ တပါးသော ဤအနက်၌။) ကေတ္ထေ၊ တမျိုးတည်းသောသဘော
 ရှိသော။ နိဗ္ဗာနေ၊ နိဗ္ဗာန်၌။ သမာဂမော၊ ပေါင်းဆုံသက်ရောက်ခြင်းသည်။
 ကေတ္တသမောသရဏံ၊ ကေတ္တသမောသရဏ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေဒေဝ၊ ဤ
 ကေတ္တသမောသရဏ အနက်ကိုသာ။ ဒဿေတုံ ယထာ ဟိတိအာဒိမာဟ။

ဝါ၊ တနည်း။ ကေနိဗ္ဗာနပုဝေသ ဟေတုဘူတော၊ တမျိုးတည်းသော
 နိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ (သဘာဝေါ ဌ်စပ်။) ဝါ၊
 တမျိုးတည်းသော နိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်ခြင်း၏အကြောင်း ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ (ဧကော ဌ်စပ်။) သမာနတာယ တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဧကော၊

ဓာရဏတာဝသေန။ ။ “ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ” စသည်၌ ရှေးဖြစ်ဟောင်းကို
 အောက်မေ့ခြင်းကို “ သတိ ” ဟု၎င်း၊ “ သရဏတာ ” ဟု၎င်း ခေါ်၏။ ဤ၌ ထို
 အောက်မေ့တတ်သောသတိကို မယူရ၊ ယခုအခိုက်၌ အာရုံဖြစ်နေသော ကာယစသည်
 ကို၎င်း၊ ကုသိုလ်စသော တရားတို့ကို၎င်း စိတ်ထည်း၌ ပျောက်ကွယ်၍မသွားအောင်
 ဆောင်ထားသော သတိကို ယူစေလိုသောကြောင့် သရဏဝသေနကို “ ဓာရဏတာ-
 ဝသေန ” ဟု ဖွင့်၏။ [ဓာရဏတာ အသမ္ပုဿနဘာ အနုဿရဏမေဝ ဝါ။—အနု။]

ကေတ္တသမောသရဏံ။ ။ သတိ၏အနက်ကို ပြရာ၌ အဋ္ဌကထာဝယ် ကေတ္တ
 သမောသရဏအနက်ကိုလည်း ပြ၏။ ထို ကေတ္တသမောသရဏ ဟူသည် တမျိုးတည်း
 သော သဘောရှိသော နိဗ္ဗာန်၌ သက်ရောက်ပေါင်းဆုံခြင်းတည်း။ ထို ကေတ္တသမော
 သရဏအနက်နှင့် လျော်အောင် “သရန္တိ ဂစ္ဆန္တိ တောယာဟိ သတိ” ဟု ဝစနတ္ထ
 ပြုရသည်။ သတိ၏အနက် ၂-မျိုးတွင် ဤ ကေတ္တသမောသရဏအနက်ကိုသာ အကျယ်
 ပြလို၍ “ယထာ ဟိ” စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ မိန့်သည်။

ကေနိဗ္ဗာန ။ပေ။ ဘူတောဝါ။ ။ ဤနည်း၌ကား “ ကေတ္တ ” အရ တပါးတည်း
 သော သတိပဋ္ဌာန်၏ သဘော ရ၏။ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါး ရှိပါလျက် တပါးတည်းဖြစ်ရ
 ခြင်းမှလည်း တပါးတည်းသော နိဗ္ဗာန်မြို့သို့ ဝင်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်တည်း။
 ထို့ကြောင့် “ကေ။ပေ။ဟေတုဘူဟော” ကို ဧကော သတိပဋ္ဌာနသဘာဝေါ၏ ဟေတု
 မန္တ ဝိသေသန ဟု ကြံ၍ ၂-နည်း အနက်ပေးသည်။ ဆက်ဦးဆုံး- တမျိုးတည်းသော
 သတိပဋ္ဌာန်၏ သဘောဟူသည် သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးလုံး သမ္မာသတိချည်း ဖြစ်ခြင်း၊
 ဝဋ်မှထွက်ကြောင်း နိယျာနသတိချည်း ဖြစ်ခြင်းတည်း။—အနု ။

တပါးသော။ သတိပဋ္ဌာနသဘာဝေါ၊ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါး၏ သဘောသည်။
 ကေတ္တံ၊ ကေတ္တ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထို တမျိုးတည်းသော သတိပဋ္ဌာန်၏သဘော၌။
 သမောသရဏံ၊ ပေါင်းဆုံသက်ရောက်ခြင်းသည်။ တံသဘာဂတာ၊ ထို တမျိုး
 တည်းသော သတိပဋ္ဌာန်သဘော၌ တူသောအဘို့ ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ကေတ္တ-
 သမောသရဏံ၊ ကေတ္တသမောသရဏ မည်၏။ ပန၊ ဆက်။ ဧကနိဗ္ဗာနပုဝေသ-
 ဟေတုဘာဝံ၊ တမျိုးတည်းသောနိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်ခြင်း၏အကြောင်း၏ အဖြစ်ကို။
 ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ယထာ ဟိတိအာဒိမာဟ။

တေသ္မိံ အတ္ထေ၊ ဤ ဒုတိယဝိကပ်အနက်၌။ (ဧကော သတိပဋ္ဌာနသဘာဝေါ
 ကေတ္တံ အစရှိသော ဒုတိယဝိကပ်၏အနက်၌။) သရဏကတ္တသမောသရဏာနိ၊
 သရဏအနက်၊ ကေတ္တသမောသရဏအနက်တို့ကို။ (ဝုတ္တာနိ ဌဝပ်။) သဟ၊
 တကွ။ ဝါ၊ တပေါင်းတည်း။ သတိပဋ္ဌာနေက ဘာဝဿ၊ သတိပဋ္ဌာန်၏ တပါး
 တည်း အဖြစ်၏။ ကာရဏတ္တေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝုတ္တာနိ၊ ဆိုအပ်
 ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ၊ မှတ်ထိုက်ကုန်၏။ ပုရိမသ္မိံ ၊ ရှေ့ဖြစ်သော။
 (အတ္ထေ၊ ကေတ္တေ နိဗ္ဗာနေ သမာဂမောဟူသော အနက်၌။ သရဏကတ္တ-
 သမောသရဏာနိ၊ တို့ကို။) ဝိသံ၊ အသီးသီး။ (အနက် ၂-ပါး၏ အဖြစ်ဖြင့်။)
 (သတိပဋ္ဌာနေကဘာဝဿ၊၏။ ကာရဏတ္တေန၊ဖြင့်။ဝုတ္တာနိ။ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။)

ဝါ၊ တနည်း။ (သရဏဝသေန၌ ဓာရဏတာဝသေနအနက်မှ တနည်း
 ကား။) သရဏဝသေနာတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ ဂမနဝသေန၊ ရောက်ခြင်း၏
 အစွမ်းဖြင့်။ ဣတိအတ္ထေ၊ ဤ အနက်သည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ တဒေဝဂမနံ၊
 ထို ရောက်ခြင်းသည်ပင်။ သမောသရဏံ၊ သမောသရဏမည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 (သတိသဒ္ဓတ္ထန္တရာ ဘာဝါ၊ သတိ ဟု ဆိုအပ်သော သဒ္ဓါ၏ သရဏအနက်၊
 ကေတ္တသမောသရဏအနက်မှ အခြားသောအနက်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပုရိမံ၊
 ရှေ့ဖြစ်သော သရဏပုဒ်သည်။ သတိဘာဝဿ၊ သတိ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
 နာမည်၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။) ပစ္စိမံ၊ နောက်ဖြစ်သော ကေတ္တ

ပုရိမသ္မိံ ဝိသံ။ ။ “ကေတ္တေ နိဗ္ဗာနေ သမာဂမော” ဟူသောအနက်ကို “ပုရိမ-
 သ္မိံ” ဟု ဆိုသည်။ ထို ရှေ့ အနက်၌ကား သရဏဝသေနနှင့် ကေတ္တသမောသရဏ-
 ဝသေနကို အသီးအသီး အနက် ၂-ပါးဟု ခွဲခြား၍ ယူပါ။ ဤ ဝိသံကိုလည်း “ကာရဏ-
 တ္တေန ဝုတ္တာနိ” ဟု ထည့်၍စပ်ပါ။ ဝုတ္တာနိ၏ ကံကို “သရဏကတ္တသမောသရဏာနိ” ဟု
 ရှေ့ဝါကျမှ ယူပါ။ [ဝိသုတိ နာနာ။ အတ္ထဒ္ဓယဘာဝေန။—အနု။]

သရဏဝသေနာတိဝါ ။ ။ ဤနည်း၌ “တဒေဝဂမနံ သမောဓာနံတိ” ၏ နောက်၌
 “သတိ သဒ္ဓတ္ထန္တရာဘာဝါ ။ပေ။ ပစ္စိမံ ကေဘာဝဿ” တိုင်အောင် ယူ၍ အနက်
 ယောဇနာ ရသည်။ [တဒေဝ ဂမနံ သမောသရဏံတိ သတိ သဒ္ဓတ္ထန္တရာဘာဝါ ။ပေ။
 ကေဘာဝဿာတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။—အနု။]

သမောသရဏပုဒ်သည်။ ကေဘာဝဿ၊ တပါးတည်း၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သင်္ချာနာမည်၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ သမောသရဏေ၊ ပေါင်းဆုံ သက်ရောက်ခြင်း အနက်ကို။ သတိသဒ္ဓတ္ထဝသေန၊ သတိသဒ္ဓါ၏ အနက်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အဝုစ္စမာနေ၊ မဆိုလိုအပ်သော်။ ဓာရဏတာဝ၊ ဆောင်ရွက် မှတ်သားတတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ [ဝေဖြင့် ကေတ္တသမောသရဏအနက်ကို ကန့်။] သတိ၊ သတိတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သတိသဒ္ဓတ္ထန္တရာဘာဝါ၊ ကြောင့်။ ပုရိမံ၊ ရှေ့ဖြစ်သော သရဏပုဒ်သည်။ သတိဘာဝဿ၊ သတိ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ နာမည်၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ပစ္စိမံ၊ သည်။ ကေဘာဝဿ၊ ၏။ (ကာရဏံ၊ တည်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာန သမောသရဏေပိ၊ နိဗ္ဗာနသမော- သရဏ အနက်၌လည်း။ သဟိတာနေဝ၊ တကွသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ တာနိ၊ ထိုသရဏအနက်၊ ကေတ္တသမောသရဏ အနက်တို့သည်။ သတိဌာနေကဘာဝ- ဿ၊ သတိပဋ္ဌာန်၏ တပါးတည်း၏အဖြစ်၏။ ကာရဏာနိ၊ အကြောင်းတို့တည်း။

စုဒ္ဓသဝိဓေနာတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တေ၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်၌။ (ဒီဃနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်တို့၌ လာသော မဟာ သတိပဋ္ဌာနသုတ်၌။) ဝုတ္တာနံ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ အာနာပါနပဗ္ဗာ- ဒီနံ၊ အာနာပါနပဗ္ဗ အစရှိသည်တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ (ကာယာ- နုပဿနံ ဘာဝေတွာ ဌိစပ်။) တထာ၊ ထိုအတူ။ ပဉ္စဝိဓေန ဓမ္မာနုပဿနန္တိ တ္ထောပိ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌လည်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။ [တထာတိ ဣမိနာ မဟာ- သတိပဋ္ဌာနသုတ္တေ ဝုတ္တာနန္တိ ဣမဓေဝ ဥပသံဟရတိ။—အနု။]

သမောသရဏေ ဝါ ။ ။ ဝါကိုကြည့်၍ ဤလည်း တနည်းဟု သိသာ၏။ သမော သရဏအနက်ကို သတိသဒ္ဓါ၏ အနက် အဖြစ်ဖြင့် မဆိုအပ်လျှင် သတိ၏အနက်မှာ ပဌမ ပြုအပ်ခဲ့သော ဓာရဏအနက်သာ ဖြစ်၏ဟု ဆိုလို၏။ ဣတိနောက်၌ သတိ သဒ္ဓတ္ထန္တရာ- ဘာဝါမှစ၍ ပစ္စိမံ ကေဘာဝဿတိုင်အောင် ပါဠိရှိအတိုင်း ယောဇနာပါ။ [သတိသဒ္ဓတ္ထန္တ- ရာဘာဝါတိ၊ သတိသင်္ခါတဿ သရဏကေတ္တသမောသရဏသဒ္ဓတ္ထတော အညဿ-အတ္ထဿ အဘာဝါ။ ပုရိမံတိ သရဏပဒံ။—အနု။]

နိဗ္ဗာန သမောသရဏေပိ။ ။ နိဗ္ဗာန သမောသရဏအနက်ဟူသည် “ကေတ္တေ နိဗ္ဗာ- နေ သမာဂမော ကေတ္တသမောသရဏံ” ဟု ပဌမ ဖွင့်ပြအပ်သော အနက်တည်း။ ပိဖြင့် “ကော သတိပဋ္ဌာနသဘာဝေါ ကေတ္တံ” စသည်ဖြင့် ဖွင့်ပြအပ်သော ဒုတိယအနက်ကို ပေါင်းပါ။ ထို ဒုတိယအနက်၌ သရဏကေတ္တ ၂-ပါးလုံးကို အတူတကွပြု၍ သတိပဋ္ဌာန် တပါးတည်းဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤ နိဗ္ဗာန သမောသရဏ၌ လည်း သရဏကေတ္တ ၂-ပါးလုံးကို တပေါင်းတည်းပြု၍ “သတိပဋ္ဌာန်တပါးတည်း ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းများ ဖြစ်ကြသည်” ဟု ဆိုလိုသည်။

စ၊ ဆက်။ တွေ၊ ဤ အဋ္ဌကထာယံ ပန စသည်ဖြင့်ဆိုအပ်သော စကားရပ်၌။
 [“ဤ တံခါးလေးမျက်နှာရှိသော မြို့ဥပမာကို ဆိုရာ၌” ဟု ရှေးနိဿယပေး၏။]
 တံတံ သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာနုဘာဝဿ၊ ထိုထို သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာ၏ အာနု
 ဘော်၏။ ဥဋ္ဌာနကဏ္ဍသဒိသတာ၊ ထိုထို အရပ်၌ ထွက်ပေါ်သောဘဏ္ဍာနှင့်
 တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေ၊ ဤ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးတို့သည်။
 ဘိက္ခုဂေါစရာ၊ ရဟန်းတို့၏ ကျက်စားရာ အာရုံတို့တည်း။ ဟိ၊ သာဓကကား။
 ဂေါစရေ ။ပေ။ ဝိသယေတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားတော်ကို။ (ဘဂဝတာ၊
 သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ (မဟာဝဂ္ဂ၊ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်၊ အဗ္ဗပါလိဝဂ်၊ သကုဏ္ဍိ
 သုတ်။ ဒိသနိကာယ်၊ ပါထိကဝဂ္ဂပါဠိ၊ စက္ကတိသုတ်။) [ဘိက္ခုဂေါစရာ ဟိ
 တေဟူသော အဋ္ဌကထာစကား၌ သာဓကကိုတည့်၍ ဖွင့်သည်။] (ဘိက္ခဝေ၊
 တို့။ သကေ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော။ ပေတ္တိကေ၊ အာမုလာသော။ ဝိသယေ၊ အာရုံ
 ဖြစ်သော။ ဂေါစရေ၊ ကျက်စားရာ၌။ စရထ၊ လှည့်လည်ကြကုန်လော့။)

ကာယာနုပဿနာဒိ ပဋိပတ္တိယာ၊ ကာယာနုပဿနာ အစရှိသော အကျင့်
 အားဖြင့်။ [ဂေါတ္တေန ဂေါတမောက္ခံသို့ ပဋိပတ္တိယာကို နာမဝိသေသန ကြံပါ။]
 ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုအမည်
 ရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ကာယာနုပဿိ ဝိဟရတိတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိ
 တော်ဖြင့်။ (ဘဂဝါ) ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။ (ကဿာ၊ ဒဿေတိ၊ နည်း။)
 ဘိက္ခုမိ၊ ဘိက္ခုအမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်၌။ (“ကိလေသေ ဘိန္ဒုတိတိ ဘိက္ခု”
 ဟု အနုတ္တနာမည်အားဖြင့် ဘိက္ခုအမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်၌။) တံ နိယမတော၊
 ထို ကာယာနုပဿနာ အစရှိသောအကျင့်၏ မြဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။
 တေန၊ ကြောင့်။ ပဋိပတ္တိယာ ဝါ ဘိက္ခုဘာဝဒဿနတောတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။

သမံ စရေယျာတိ၊ ကား။ ကာယာဒိဝိသမစရိယံ၊ ကာယ အစရှိသည်တို့ဖြင့်
 မညီမညွတ် ကျင့်မှုကို။ ပဟာယ၊ ၍။ ကာယာဒိဟိ၊ ကာယ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။
 သမံ၊ ညီညီညွတ်ညွတ်။ စရေယျ၊ ကျင့်ရာ၏။ ရာဂါဒိဝုပသမေန၊ ရာဂအစရှိသည်
 တို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ သန္တော၊ ငြိမ်းအေးပြီးသည်။ ဣန္ဒြိယ-
 ဒမနေန၊ ဣန္ဒြေတို့ကို ဆုံးမခြင်းအားဖြင့်။ ဒန္တော၊ ယဉ်ကျေးပြီးသည်။ ဝါ၊ ဆုံးမ
 အပ်ပြီးသည်။ စတုမဂ္ဂနိယာမေန၊ ၄-ပါးသော မဂ်တည်းဟူသော နိယာမဖြင့်။
 နိယတော၊ မြဲသည်။ [သမ္မတ္တနိယာမကိုထောက်၍ နိယာမေနဟုရှိမှ ကောင်းမည်
 ထင်သည်။] သေဋ္ဌစာရိတာယ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ ဗြဟ္မစာရိ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသည်။ (ဟုတော့)။ (စရေယျ
 ၌စပ်။) ကာယဒဏ္ဍာဒိဩရောပနေန၊ ကာယဒဏ္ဍ အစရှိသည်ကို ချထားခြင်း
 အားဖြင့်။ ဒဏ္ဍံ၊ ကာယဒဏ္ဍ စသည်ကို။ နိဓာယ၊ ချထား၍။ (စရေယျ ၌စပ်။)
 ဝေရူပေါ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဗာဟိတပါပ၊ သမိတ-

ပါပ, ဘိန္နကိလေသတာဟိ၊ မျှောအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသည်၏အဖြစ်, ငြိမ်းစေအပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသည်၏အဖြစ်, ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော ကိလေသာရှိသည်၏ အဖြစ်တို့ကြောင့်။ ဗြာဟ္မဏာဒိသမညော၊ ဗြာဟ္မဏ အစရှိသော အမည်ရှိသူဟူ၍။ ဝေဒိတဗျော။

ကာယာနုပဿနာ ဥဒ္ဒေသအဖွင့်

အသမ္ဘိဿတောတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ ဝေဒနာဒယောပိ၊ ဝေဒနာ အစရှိသော တရားတို့သည်လည်း။ ဣတ္ထိ၊ ဤကိုယ်၌။ သိတာ၊ မှီကုန်၏။ ဣတ္ထိ၊ ၌။ ပဋိ-ဗဒ္ဓါ၊ စပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ဝေဒနာဒိအနုပဿနာ-ပသင်္ဂေပိ၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်ကို အဖန်ဖန်ရှုခြင်း၌ ကပ်ငြိ လျဉ်းပါးဘွယ်သည်လည်း။ အာပန္နော၊ ဖြစ်လသော်။ (ဒဿနတ္ထံ ၌စပ်။) တဒမိဿတော၊ ထို ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့နှင့် မရောနှောသောအားဖြင့်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

အဝယဝိ ။ပေ။ နိသေနေတ္ထံ၊ အစိတ်ရှိသော အပေါင်းကာယကို ယူခြင်း၊ လောကပြောရိုးအမည်ကို လွန်၍ပြေးသွားခြင်း၊ အနှစ်သာရဟု ယူခြင်းဟူသော အမှန်ကို လွှမ်းမိုး၍ နှလုံးသွင်းခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။

ဗာဟိတံပေ။ ဗြာဟ္မဏာဒိ သမညော။ ။ ဗာဟိတပါပတာဖြင့် ဗြာဟ္မဏ အမည်ရခြင်း၏ သဒ္ဓပဝတ္တိနိမိတ်ကို ပြ၏။ သမိတပါပတာဖြင့် သမဏအမည် ရခြင်း၏ သဒ္ဓပဝတ္တိနိမိတ်ကို ပြ၏။ ထို ၂-ပုဒ်အတွက် ဝိဂြိုဟ်ပြုပုံကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ ဝေရဉ္စကဏ္ဍအဖွင့်၌ ကြည့်ပါ။ ဘိန္နကိလေသတာဖြင့် ဘိက္ခုအမည် ရခြင်း၏ သဒ္ဓပဝတ္တိ နိမိတ်ကို ပြ၏။ “ ကိလေသေ အဘိန္နိတိ ဘိက္ခု ” ဟု ပြု၍ နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် ရုပ် ပြီးအောင် စီရင်ပါ။ ဗြာဟ္မဏာဒိ + သမညော ယဿာတိ ဗြာဟ္မဏာဒိသမညော။

အဝယဝိဂါဟ။ ။လက်ခြေအင်္ဂါစသော အစိတ်ရှိသော ကိုယ်ကို “ အဝယဝိ ” ဟု ဆို၏။ ထိုအဝယဝိသည် အဝယဝမှ သီးခြားခြစ်တခုဟု ယူခြင်းသည် “ အဝယဝိဂါဟ ” တည်း။ [အဝယဝါ အဿ အတ္ထိတိ အဝယဝိ၊ သမုဒါယော၊ သမူဟောတိ အတ္ထော။ သော ပန အဝယဝဝိနိမုတ္တံ ဒြဗျန္တရန္တိ ဂါဟော လဒ္ဓိ အဝယဝိဂါဟော။—အနု။]

သမညာတံဘဝန။ ။စုပေါင်း၍ တည်နေသော သန္နိဝေသဖြင့် အထူးပြုအပ်သော လက်ခြေစသော လက်ချောင်း ခြေချောင်း လက်သည်း ခြေသည်းစသော အင်္ဂါကြီးငယ် တို့ကို စုံ၍ အင်္ဂါကြီးငယ်ဟူသော အမည်သညာသည်၎င်း၊ ကိုယ်ဟူသော အမည်သညာ သည်၎င်း ဖြစ်၏။ ထိုအမည်သညာလောက်တွင် မရပ်တန့်ဘဲ မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ ရထား၊ အိုး၊ အစရှိသော အထည်ခြစ်ဟု ကြံစည်ခြင်းသည် သမညာတံဘဝန (အမည်သညာကို လွန်၍ ပြေးသွားခြင်း) မည်၏။ [ဟတ္ထပါဒါဒိအင်္ဂုလိ နခါဒိအင်္ဂုပစ္စင်္ဂေ သန္နိဝေသ-ဝိသိဋ္ဌေ ဥပါဒါယ ယာယံ အင်္ဂုပစ္စင်္ဂသမညာစေ ကာယသမညာစ၊ တံ အတိက္ကမိတော

(ဝိနိဗ္ဗုဇ္ဇန္တော ဌာဝပံ။) အင်္ဂပစ္စင်္ဂေဟိ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့မှ၎င်း။ တာနိ၊ ထို အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို။ ဧကသာဒိဟိ စ၊ ဆံပင် အစရှိသည်တို့မှ၎င်း။ ဧကသာဒိကေ၊ ဆံပင် အစရှိသည်တို့ကို။ ဘူတုပါဒါယဂ္ဂပေဟိ စ၊ ဘူတရုပ်၊ ဥပါဒါရုပ်တို့မှ၎င်း။ ဝိနိဗ္ဗုဇ္ဇန္တော၊ ခွဲခြားလိုသည်။ (ခွဲခြားဝေဘန်၍ ရှုပုံကို ပြတော်မူလိုသည်။) (ဟုတော၊ ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။) ဣထာ န ကာယေတိ အာဒိမာဟ။

ပါသာဒါဒိနဂရာဝယဝသမူဟာ၊ ပြာသာဒ် အစရှိသောမြို့၏ အစိတ်အပိုင်းတို့၏ အပေါင်း၌။ အဝယဝီဝါဒိနောပိ၊ အပေါင်းကို ပြောဆိုလေ့ရှိသူတို့သည်လည်း။ အဝယဝီဂါဟံ၊ အပေါင်းဖြစ်သောမြို့ကို စိတ်ဖြင့်ယူခြင်းကို။ န ကရောန္တိ၊ မပြုကြကုန်။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မပြုပါကုန်သော်လည်း။ န၊ ရံနာမ၊ မြို့မည်သည်။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ အတ္ထော၊ အနက်ဒြပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။ ဣတိ၊ သိ။ ကေသဉ္စိ၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သမညာတိဓာဝနံ၊ မြို့ဟူသော နာမည်ကို စိတ်အားဖြင့်လွန်၍ ပြေးသွားခြင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣတ္ထိပုရိသာဒိ သမညာတိဓာဝနေ၊ မိန်းမ ယောက်ျား အစရှိသော လောကအမည်ကို ကျော်လွန်၍ ပြေးသွားခြင်း၌။ နဂရနိဒဿနံ၊ မြို့ကို ညွှန်ပြကြောင်း ဥဒါဟရုဏ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

ဣတ္ထိပုရိသ ရထသဋ္ဌာဒိ ဗြဟ္မန္တိ ပရိကပ္ပနံ သမညာတိဓာဝနံ။—အနု။] (တနည်း) အင်္ဂပစ္စင်္ဂအမည်၊ ကာယအမည်ဟူသော ဆိုအပ်ပြီးသော အမည်ကို ကျော်လွန်၍ တိတ္ထိတို့ကြံဆအပ်သော ပကတိ အစရှိသော ပုဒ်နက်၊ အထည်ကိုယ်ဒြပ်စသော ပုဒ်နက်၊ သတ္တစသော ပုဒ်နက်၊ ကာယစသော ပုဒ်နက်တမျိုးကို ကြံစည်ခြင်းသည် သမညာတိဓာဝနမည်၏။ [အထဝါ ယထာဝုတ္တသမညံ အတိက္ကမိတော ပကတိအာဒိ ဗြဟ္မာဒိ ဇီဝါဒိ၊ ကာယာဒိပဒတ္တန္တရပရိကပ္ပနံ သမညာတိဓာဝနံ။—အနု။]

သာရာဒါနာဘိနိဝေသ ။ ။ နိစ္စဟူသော အနှစ်၊ သုခ သုဘ အတ္တ ဟူသော အနှစ်ကို ယူခြင်းဟူသော မှားယွင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းသည် သာရာဒါနာဘိနိဝေသ (အနှစ်သာရကို ယူခြင်းဟူသော မှားယွင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်း) မည်၏။ [နိစ္စသာရာဒိဂါဟဘူတော အဘိနိဝေသော သာရာဒါနာဘိနိဝေသော။—အနု။]

ကာယံ ။ပေ။ အာဒိမာဟ ။ ။ “ကာယံ အင်္ဂပစ္စင်္ဂေဟိ”သည် အဋ္ဌကထာ၌ လာသော “ န ကာယေ အင်္ဂပစ္စင်္ဂံ ဝိနိမုတ္တကေဓမ္မာနုပဿိ ဝိဟရတိ ”ကို ရည်ရွယ်သော စကားတည်း။ “ကာယံ အင်္ဂပစ္စင်္ဂံကို ခွဲခြားကာ ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ မနေ” ဟူလို။ “တာနိစ ဧကသာဒိဟိ” သည် အဋ္ဌကထာ၌လာသော “ နာပိ ဧကသာ လောမာဒိ ဝိနိမုတ္တ ဣတ္ထိပုရိသာနုပဿိ ” ကို ရည်ရွယ်သောစကားတည်း။ “ထိုအင်္ဂပစ္စင်္ဂတို့ကိုလည်း ဧကသာ လောမာ စသည်မှ လွတ်သော ဣတ္ထိပုရိသာဟုလည်း ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ မနေ” ဟူလို။ “ ဧကသာဒိကေ စ ဘူတုပါဒါယဂ္ဂပေဟိ ” ဟူသော စကားသည် အဋ္ဌကထာ၌ လာသော “ ယောပိ စေတ္ထ ဧကသာလောမာဒိကော ။ပေ။ န ဘူတုပါဒါယ ဝိနိမုတ္တကေဓမ္မာနုပဿိ ” ကို ရည်ရွယ်သော စကားတည်း။

ဣတ္ထိံ ဝါ၊ မိန်းမမူလည်းဖြစ်သော။ ပုရိသံဝါ၊ ယောကျ်ားမူလည်းဖြစ်သော။
ယံ၊ အကြင်အာရုံကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပသာဒဖြင့်။ ဝါ၊ စက္ခု
ပသာဒ၌မှီသော စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့်။ ဣတ္ထိပုရိသဒဿနံ၊ မိန်းမ ယောကျ်ားကို
မြင်ရခြင်းသည်။ နတ္ထိ နန၊ မရှိသည် မဟုတ်လော။ (ထိုသို့ မရှိပါဘဲလျက်
အဘယ်ကြောင့် “ယံ ပဿတိ ဣတ္ထိံ ဝါ ပုရိသံဝါ” ဟု ဖွင့်ရပါသနည်း-ဟူလို။)
ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ (စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ မြင့်။ ဣတ္ထိပုရိသဒဿနံ၊
သည်။) နတ္ထိ၊ မရှိသည်ကား။ သစ္စံ၊ မှန်ပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင်မှန်ပါသော်လည်း။
(အဟံ၊ သည်။) ဣတ္ထိံ၊ မိန်းမကို။ ပဿာမိ၊ ၏။ (အဟံ) ပုရိသံ၊ ကို။ ပဿာမိ၊
၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဝတ္တသညာယ၊ ဖြစ်သော မှတ်ထင်ခြင်း၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။
ယံ ပဿတိတိ၊ ဟူ၍။ (ပေါရာဏောဟိ) ဝုတ္တံ။

ဝါ၊ တနည်း။ မိစ္ဆာဒဿနေ၊ မှားသောအားဖြင့် မြင်ခြင်းသည်။ (သတိ၊
သော်။) ဒိဋ္ဌိယာ၊ မိစ္ဆာအယူအားဖြင့်။ ယံ၊ အကြင်မိန်းမ ယောကျ်ားကို။
ပဿတိ၊ ၏။ တံ၊ ထို မြင်အပ်သော မိန်းမယောကျ်ားသည်။ ဒိဋ္ဌိ၊ တကယ်မြင်အပ်
သော ရူပါရုံသည်။ န၊ မဟုတ်။ တံ၊ ထို မြင်အပ်သော မိန်းမယောကျ်ားသည်။

ယံ ပဿတိ ဣတ္ထိံ ဝါ ပုရိသံ ဝါ ။ ။ လူကိုမြင်ကြရာ၌ (၁) တချို့က “ မိန်းမ
ယောကျ်ားကိုမြင်၏ ” ဟု မှတ်ထင်ကြ၏။ (၂) တချို့ကား “ ဆံပင်စသော ကောဋ္ဌာသ
အခေါင်းဖြစ်သော သို့မဟုတ် ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်အပေါင်းဖြစ်သော ကိုယ်ကို မြင်၏ ”
ဟု မှတ်ထင်ကြ၏။ (၃) တချို့ကမူ “ ရူပါရုံကို မြင်၏ ” ဟု အမှန်အတိုင်း သိကြ၏။ ထိုသို့
ကွဲပြားသောကြောင့် ပဌမလူတို့မြင်ပုံကို ပြလို၍ “ယံ ပဿတိ ဣတ္ထိံ ဝါ ပုရိသံဝါ” ဟု
မိန့်သည်။

နန ။ပေ။ပဿတိတိ ဝုတ္တံ ။ ။ ဤစကားသည် “ ဣတ္ထိံ သို့မဟုတ် ပုရိသံကို မြင်၏ ”
ဟူသောအဖွင့်ကို မနှစ်သက်သော စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၏ စောဒနာပုံနှင့် ဖြေရှင်းပုံကိုပြသော
စကားတည်း။ စက္ခုပသာဒ(စက္ခုဝိညာဉ်)ဖြင့် ဣတ္ထိပုရိသံကို မမြင်နိုင်သည်ကား မှန်၏။
သို့သော် လူတို့က “ ဣတ္ထိံ-ပုရိသံကို မြင်၏ ” ဟု မှတ်ထင်နေသောကြောင့် ထို မှတ်ထင်
သည့်အတိုင်း ရှေးဆရာတို့ ဆိုရကား ထိုအတိုင်း ဖွင့်ပြရပါသည်-ဟူလို။

မိစ္ဆာဒဿနေ ဝါ ။ ။ ဤနည်း၌ကား “ ယံ ပဿတိ ” အရ မှန်ကန်သော အမြင်
အပိုင်းမဟုတ်ဘဲ မိစ္ဆာဒဿန (မှားသောအမြင်)အားဖြင့် ဖွင့်ပြခြင်း ဖြစ်သောကြောင့်
“ နန စက္ခုနာ ” စသည်ဖြင့် စောဒနာဘယ် မရှိကြောင်းကိုပြသည်။ ရူပါရုံကို မြင်ရာ၌
“ မိန်းမယောကျ်ားကိုမြင်၏ ” ဟု မှတ်ထင်ခြင်းကိုပင် “ မိစ္ဆာဒဿန ” ဟု ဆိုသည်။

န တံ ဒိဋ္ဌိ ။ပေ။ န ဟောတိ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “ ယံ ပဿတိ ” ကို ဖွင့်ပြပြီး၍ နတံ
ဒိဋ္ဌိကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် “ န တံ ဒိဋ္ဌိ ” ဟုမိန့်သည်။ “ တံ ရူပါယတနံ န ဟောတိ ” ၌
တံဖြင့် ယံ ပဿတိတုန်းက ဣတ္ထိပုရိသံကို ဖွဲ့သည်။ ဒိဋ္ဌိကို “ ရူပါယတနံ ” ဟု ဖွင့်၍ နကို
“ န ဟောတိ ” ဟု ဖွင့်သည်။ နိဿယအနက်အတိုင်း အဓိပ္ပါယ် သိနိုင်လောက်ပြီ။

ရူပါယတနံ၊ ရူပါရုံသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ (ရှေ့စကားကို ထပ်ဖွင့်သည်။) ဝါ၊ တနည်း။ ရူပါယတနံ၊ ရူပါရုံသည်။ တံ၊ ထိုမြင်အပ်သော မိန်းမယောက်ျားသည်။ န ဟောတိ၊ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ (န တံ ဒိဋ္ဌိ၏ အနက်။)

အထဝါ၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ တံ၊ ထိုမြင်အပ်သော မိန်းမယောက်ျားသည်။ ကေသာဒိဘူတုပါဒါယသမ္မဟသင်္ခါတံ၊ ဆံပင် အစရှိသော ကောဋ္ဌာသ အပေါင်း၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်အပေါင်း ဟု ဆိုအပ်သော။ ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်အပ်သော အာရုံသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်အပ်သော ဆံ အစ ရှိသော ကောဋ္ဌာသအပေါင်း၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ် အပေါင်းသည်။ တံ၊ ထို မြင်အပ်သော မိန်းမယောက်ျားသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ အတ္ထော။

ယံ ဒိဋ္ဌိ တံ န ပဿတိတိ၊ ကား။ ယံ ရူပါယတနံ၊ အကြင်ရူပါရုံကို။ ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်အပ်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ကေသာဒိ ဘူတုပါဒါယ သမ္မဟသင်္ခါတံ၊ ဆံ အစ ရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့၏အပေါင်း၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်၏ အပေါင်း ဟု ဆိုအပ် သော။ (ယံ၊ အကြင် ကိုယ်ကို။) ဒိဋ္ဌိ၊ မြင်အပ်၏။ တံ၊ ထိုမြင်အပ်သောရူပါရုံကို။ (တနည်း) တံ၊ ထိုမြင်အပ်သော ဆံ အစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့၏အပေါင်း၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်၏အပေါင်းဟု ဆိုအပ်သောကိုယ်ကို။ ပညာစက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ဘူတတော၊ ဟုတ်မှန်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ န ပဿတိ ဣတိ အတ္ထော။

ရူပါယတနံ ဝါ ။ပေ။ န ဟောတိ။ ။ န တံ ဒိဋ္ဌိကိုပင် တနည်း ဖွင့်ခြင်းတည်း။ ရှေ့နည်း၌ တံကို ရှေးဦးစွာ အနက်ပေးရ၏။ ဤနည်း၌ကား တံကို နောက်မှ အနက်ပေး ရသည်။ ဒိဋ္ဌိဖြစ်သော ရူပါယတနံသည် ထို ဣတ္ထိပုရိသ မဟုတ်—ဟူလို။

အထဝါ ။ပေ။ န ဟောတိ။ ။ ယံ ပဿတိ အဘွက် အထူမဖွင့်၊ ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌမနည်းအတိုင်း အနက်မှတ်ရသည်။ ဒိဋ္ဌိအရကိုကား ရူပါယတနံကိုမဖွင့်ဘဲ ကေသာဒိ ကောဋ္ဌာသ၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်အပေါင်းကို ဖွင့်၏။ မှန်၏ - ကေသာဒိဘူတုပါဒါယ သမ္မဟသင်္ခါတံသည် ဒိဋ္ဌိ၏ ဝိသေသနတည်း။ [ရှေးနိဿယ၌ ရှေးက တံ၏ ဝိသေသန အဖြစ်ဖြင့် အနက်ပေးလေ၏။ ထိုအနက်ကို နောက်ဝါကျ၌လာမည့် “ ကေသာဒိဘူတု ပါဒါယသမ္မဟသင်္ခါတံ ဒိဋ္ဌိ ” ဟူသော စကားဖြင့် စဉ်းစားပါ။]

ဒိဋ္ဌိ ဝါ ယထာဝုတ္တံ န ဟောတိ။ ။ ဤဝါကျသည် ပဋ္ဌမနည်း၌ကဲ့သို့ န တံ ဒိဋ္ဌိ ကိုပင် ပြောင်းပြန် အနက်ပေးဘို့ရန် တနည်းအဖွင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် “ယထာဝုတ္တံ” အရ ဆိုအပ်ပြီးသော ဣတ္ထိပုရိသကို စွဲရသည်။ [ရှေးနိဿယ၌ကား ယထာဝုတ္တံဖြင့် ကေသာဒိဘူတုပါဒါယသမ္မဟကို စွဲလေ၏။]

ယံ ဒိဋ္ဌိ တံ န ပဿတိ ။ ။ “ယံ ဒိဋ္ဌိ” ၌ “ယံ” အရ နိဿယအတိုင်းကောက်၍ တံ အလည်း ထိုအတိုင်းကောက်ပါ။ လူအများသည် ပညာစက္ခုဖြင့် ဟုတ်မှန်သည့် အတိုင်း ရူပါရုံကို ရူပါရုံဟု၎င်း၊ ဆံ အစရှိသောကိုယ်ကို ဆံသော အပေါင်းဟု၎င်း၊ ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ် အပေါင်းဖြစ်သော ကိုယ်ကို ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ် အပေါင်းဟု၎င်း မမြင်နိုင်ဘဲ မိန်းမ ယောက်ျားဟု မှားမှားယွင်းယွင်း မြင်ကြသည်—ဟူလို။

န အညဓမ္မာနုပဿိတိ၊ ကား။ အညသဘာဝါနုပဿိ၊ အခြားသော သဘောကို အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်။ (ဟုတော)။ န (ဝိဟရတိ)၊ နေသည်မဟုတ်။ အညဘာဒိတော၊ အညဘ အစရှိသော အခြင်းအရာမှ။ အညာကာရာနုပဿိ၊ အခြားသော အခြင်းအရာကို ရှုလေ့ရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ ဝုတ္တိ ဟောတိ။ ပထဝီကာယန္တိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ကေသာဒိပထဝီ၊ ဆံအစရှိသော သသမ္ဘာရ ပထဝီကို။ ဓမ္မသမ္မဟတ္တာ၊ ရုပ်တရားအပေါင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ (ဓမ္မသေနာပတိ၊ တရားစစ်သူကြီး ဖြစ်တော်မူသော အရှင် သာရိပုတ္တရာသည်။) ဝဒတိ၊ မိန့်တော်မူ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အနေကပ္ပဘေဒ- သကလ သရီရဂတံ၊ တပါးမက များသော အပြားအားဖြင့် တကိုယ်လုံး၌ ဖြစ်သော။ လက္ခဏပထဝီဇေဝ၊ သဘောလက္ခဏာဖြစ်သော ပထဝီကိုပင်။ ပုဗ္ဗာ- ပရိယဘာဝေန၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော ပထဝီ နောက်၌ဖြစ်သော ပထဝီ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ အဆက်မပြတ် ဖြစ်လသော်။ သမ္မဟဝသေန၊ သန္တတိအပေါင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (သန္တတိပညတ်ဖြစ်သော အပေါင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။) ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ (ဓမ္မသေနာပတိ၊ သည်။) ဝဒတိ၊ ၏။ အညတ္တာပိ၊ ပထဝီကာယံပုဒ်မှ တပါးလော အာပေါကာယံ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧဝံ၊ ဤအတူတည်း။

အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါတိ၊ ကား။ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓါ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ သဒ္ဓိတာရမ္မဏံ၊ တစပ်ထည်း ဆက်စပ်သော အာရုံသည်။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဝါ၊ တဆက်တည်း။ အာရမ္မဏဘာဝေါ၊ အာရုံ၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ (သဒ္ဓိတာရမ္မဏံကို “ဧကတော အာရမ္မဏဘာဝေါ” ဟု ထပ်၍ ဖွင့်သည်။) ဝါ၊ တနည်း။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ဣဒံ သဒ္ဓိတာရမ္မဏံ၊ ဤ တစပ်တည်းဆက်စပ်သော အာရုံသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ တီသု ဘဝေသု ကိလေသာနန္တိ၊ ဟူသည်ကား။ ဘဝတ္တယဝိသယာနံ၊ ဘဝသုံးပါး အပေါင်းဟူသော အရာရှိကုန်သော။ (ဘဝ ၃-ပါးကို အာရုံပြုကုန်သော။) ကိလေသာနံ၊ ကိလေသာတို့ကို။ (“အာတာပန- တော” ၌စပ်။) ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

သဗ္ဗတ္ထိကန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော အရာ၌။ ဘဝံ၊ ဖြစ်၏ဟူ၍။ (ဝဒါမိ ၌စပ်။) (ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ၌။ ဘဝံ၊ ဖြစ်၏ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ နည်း။) သဗ္ဗသ္မိံ၊ သော။ လီနေ၊ တွန့်ဆုတ်သော။ စိတ္တေ စ၊ ၌၌၎င်း။ ဥဒ္ဒဋ္ဌေ၊ ပျံလွင့်သော။ စိတ္တေ စ၊ ၌၌၎င်း။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗတ္တာ၊ အလိုရှိထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (သဗ္ဗတ္ထ၊ ၌။ ဘဝံ၊ ဖြစ်၏ဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ၏။) ဝါ၊ တနည်း။ တောယ၊ ဤသတိကြောင့်။ လီနေ၊ တွန့်ဆုတ်သောစိတ်၌၎င်း။ ဝါ၊ တွန့်ဆုတ်သောစိတ် ဖြစ်ရာအခါ၌၎င်း။ ဥဒ္ဒဋ္ဌေ စ၊ ပျံလွင့်သောစိတ်၌၎င်း။ ဝါ၊ ပျံလွင့်သောစိတ် ဖြစ်ရာအခါ၌၎င်း။ ဘာဝေ-

တဗ္ဗာ၊ ပွားစေထိုက်ကုန်သော။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ အတ္ထိ-
 ကာ၊ အကျိုးရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။ ဣတိ၊ ထိုသို့ တွန့်ဆုတ်သောစိတ်ဖြစ်ရာ
 အခါ၊ ပျံ့လွင့်သောစိတ်ဖြစ်ရာအခါ၌ ပွားစေထိုက်သော အလုံးစုံသောဗောဇ္ဈင်
 တို့၏ အကျိုးရှိကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗတ္ထိကာ၊ မည်၏။

အန္တောသင်္ခေပေါတိ (ပဒဿ)၊ ။ ။ အန္တော၊ အတွင်း၌။ ဩလီယနာ၊
 စိတ်၏ ဆုတ်နုတ်ခြင်းသည်။ ကောသဇ္ဇံ၊ ပျင်းရိသူ၏အဖြစ်သည်။ (အန္တရာယ
 ကရော ဟောတိ ဌ္ဍိစပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

အဝိသေသေန၊ အထူးမမ သာမညအားဖြင့်။ ဒွိဟိပိ၊ ၂-ပါးလည်းဖြစ်သော
 အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿတို့ဖြင့်။ နိဝရဏပ္ပဟာနံ၊ နိဝရဏကို ပယ်ခြင်းကို။ ဝုတ္တံ၊
 ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိကတွာ၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ ဧကေကေန၊ တပါး
 တပါးသော အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿဖြင့်။ ဝုတ္တပ္ပဟာနဝိသေသံ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော
 နိဝရဏကို ပယ်ပုံအထူးကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ဝိသေသေနာတိ အာဟ။ ဝါ၊
 တနည်း။ ဝိနေယျ နိဝရဏာနိတိ၊ ဟူ၍။ အဝတွာ၊ ဟောတော်မူဘဲ။ အဘိဇ္ဈာ-
 ဒေါမနဿ ဝိနယဿ၊ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ခြင်း၏။ ပယောဇနံ၊
 အကျိုးကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသေသေနာတိ အာဒိ-
 မာဟ။ ဟိ၊ မှန်၏။ ကာယာနုပဿနာ ဘာဝနာယ၊ ။ ။ ဥဇ္ဇဝိပစ္စနိကာနံ၊
 ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သော။ အနုရောဓ ဝိရောဓာဒီနံ၊ ချစ်ခြင်း၊
 မုန်းခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ ပဟာနဒဿနံ၊ ပယ်ခြင်းကို ပြခြင်းသည်။ တေဿ၊
 ဤ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ခြင်း၏။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
 မှတ်အပ်၏။ [ကသ္မာ ပယောဇနံ ဒဿေန္တော ဝိသေသေနာတိ အာဒိ အာဟ၊
 နည်း။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာယာနုပဿနာဘာဝနာယ၊ ။ ။ ပေ။ ပယောဇနံ၊
 တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပယောဇနံ ဒဿေန္တော ဝိသေသေနာတိ အာဒိမာဟ
 ဟုလည်း တနည်းပေးပါ။] ကာယဘာဝနာယာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ကာယာ-
 နုပဿနာ ဘာဝနာ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတာ၊ ။ ။ တေနာတိ၊ ကား။ အနုရောဓာဒိ-
 ပ္ပဟာန ဝစနေန၊ ချစ်ခြင်း အစရှိသည်ကို ပယ်ခြင်းကို ဆိုကြောင်း စကားဖြင့်။
 (ယောဂါနုဘာဝေါ ယောဂသမတ္တတာစ ဒီပိတာ ဟောတိ ဌ္ဍိစပ်။)

သဗ္ဗတ္ထိကကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဟူသည်။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း၎င်း။
 မေတ္တာ၊ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်း၎င်း။ မရဏသတိ၊ မရဏသတိကမ္မဋ္ဌာန်း၎င်း။ အသုဘ-
 ဘာဝနာစ၊ အသုဘဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း၎င်းတည်း။ [ဤ ၄-ပါးကို ခုဒ္ဒသိက္ခာ
 ၄၆၁-ဂါထာ၌ စတုရာရက္ခကမ္မဋ္ဌာန်းဟု နာမည်မှည့်၏။] ဧတေန ယောဂီနာ၊
 ဤယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သတိသမ္ပလညေန၊ သတိသမ္ပလညဖြင့်။ ပရိဟရိယမာနံ၊
 အမြဲမပြတ် ဆောင်ရွက်အပ်သော။ တံ၊ ထို ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ သဗ္ဗတ္ထိကကမ္မဋ္ဌာနံ၊
 သဗ္ဗတ္ထိကကမ္မဋ္ဌာန်းဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ (ကသ္မာ)။ သတိ သမ္ပလညဗလေန၊

သတိ သမ္ပဗည၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဝိစိန္တဿ၊ မပြတ်စဲသော။ တဿ၊ ထိုသဗ္ဗတ္ထိက ကမ္မဋ္ဌာန်း၏။ ဝါ၊ ကို။ ပရိဟရိတဗ္ဗတ္တာ၊ ဆောင်ရွက်ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ သတိယာ၊ သတိဖြင့်။ သမထော၊ သမထကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ (ကဿ)။ သတိယာ၊ ၏။ သမာဓိက္ခန္ဓ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ သမာဓိက္ခန္ဓ၌ သွင်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ [“သဗ္ဗတ္ထက” ဟု ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ၌ ရှိ၏။ အဓိပ္ပါယ်ကို ထို အဋ္ဌကထာ၏ ဘာသာဋီကာ တတိယ ပါရာဇိက အာနာပါနကထာ၌ ရှုပါ။]

ကာယာနုပဿနာဉဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဝေဒနာနုပဿနာဒိဉဒ္ဒေသအဖွင့်

ကေဝလံ ပနိဓာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသောစကားရပ်ဖြင့်။ ဣဓ၊ ဤ ဉဒ္ဒေသ၌။ ဧတ္တကံ၊ ဤမျှလောက်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိနှင့်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိနှင့်ထိုက်သော။ ပရိစ္ဆေဒံ၊ အပိုင်းအခြားကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ အဒ္ဓ၊ အဒ္ဓ သဒ္ဓါ၎င်း။ အဒက္ခိ၊ အဒက္ခိသဒ္ဓါ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒေပိ၊ ၂-ပါးသော သဒ္ဓါ တို့သည်လည်း။ ဧကတ္တာ၊ တူသောအနက် ရှိကုန်၏။ [ဒိသဓာတ်ချည်း ဖြစ်၍ အဇ္ဇတနိ အာဝိဘတ်နှင့် ဤ ဝိဘတ်သာကွဲသောကြောင့် အနက်တူဟုဆိုသည်။] သမ္ပဒ္ဓသောတိ၊ ကား။ သမ္ပာ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ။ ပဿကော၊ ရှုတတ် သော။ (သ=သော ဘိက္ခု ဌှစ်ပေ။)

သုခ ဒုက္ခတောပိစာတိ (ပဒဿ)၊ ဟူသောပုဒ်၏။ (အတ္ထော ဌှစ်ပေ။) သုခါ ဒီနံ၊ သုခဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၏။ ဌှိတိဝိပရိဏာမ ဉာဏသုခတာယ၊ ဌှိတိ သုခ၏အဖြစ်၊ ဝိပရိဏာမ သုခ၏အဖြစ်၊ ဉာဏသုခ၏ အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ ဝိပရိဏာမဌှိတိ အညာဏဒုက္ခတာယ စ၊ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ၏အဖြစ်၊ ဌှိတိ ဒုက္ခ၏အဖြစ်၊ အညာဏဒုက္ခ၏အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ တိဿောပိ၊ သုံးပါးသော ဝေဒနာတို့ကိုလည်း။ သုခတော စ၊ သုခ၏ အဖြစ်အားဖြင့်၎င်း။ တိဿောပိ၊ တို့ကိုလည်း။ ဒုက္ခတော စ၊ ဒုက္ခ၏ အဖြစ်အား ဖြင့်၎င်း။ အနုပဿိတဗ္ဗာ၊ အဖန်ဖန် ရှုထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

သုခါဒီနံ ။ပေ။ ဝုတ္တတ္တာ။ ။ သုခဝေဒနာသည် ဌှိတိသုခ (တည်ရှိခိုက်၌ သုခ ဖြစ်၍) ဝိပရိဏာမဒုက္ခ (ဖောက်ပြန်လသော် ဒုက္ခဖြစ်၏။) ဒုက္ခဝေဒနာသည် ဖောက်ပြန် လသော် သုခဖြစ်၍ တည်ရှိလသော် ဒုက္ခ ဖြစ်၏။ ဥပေက္ခာဝေဒနာသည် ဉာဏ်ဖြင့် သိလသော် ငြိမ်သက်သည့်အတွက် သုခဖြစ်၍ အညာဏဒုက္ခ (မသိသည်ရှိသော် ဒုက္ခ သဘော) ဖြစ်၏။

ရူပါဒိအာရမ္မဏ ဆန္ဒာဒိအဓိပတိ ဉာဏာဒိသဟဇာတ ကာမာဝစရာဒိ ဘူမိ-
 နာနတ္တဘေဒါနံ၊ ရူပါရုံ အစရှိသောအာရုံ၊ ဆန္ဒအစရှိသော အဓိပတိ၊ ဉာဏ
 သမ္ပယုတ် အစရှိသော သဟဇာတ၊ ကာမာဝစရ အစရှိသော ဘုံတို့၏ ထူးကုန်
 သည်၏အဖြစ်ဟူသော အပြားတို့၏၎င်း။ ကုသလာကုသလ တဗ္ဗိပါက ကိရိယာ-
 နာနတ္တဘေဒဿ စ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်၊ ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်၏ အကျိုး
 ဝိပါက၊ ကြိယာတို့၏ ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အပြား၏၎င်း။ အာဒိသဒ္ဓေ-
 န၊ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်။ သသင်္ခါရိကာ သင်္ခါရိက သဝတ္ထုကာ ဝတ္ထုကာဒိနာနတ္တ-
 ဘေဒါနဉ္စ၊ သသင်္ခါရိက အသင်္ခါရိက၊ သဝတ္ထုက အဝတ္ထုက အစရှိသည်တို့၏
 ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အပြားတို့၏၎င်း။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊
 စပ်သဖြင့်။ (အနုပဿိတဗ္ဗံ ခွံစပ်။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။
 သုညတာ ဓမ္မဿာတိ၊ ကား။ ဓမ္မာ ဟောန္တိ ခန္ဓာ ဟောန္တိတိ အာဒိနာ၊ အစ
 ရှိသော ပါဠိရပ်ဖြင့်။ သုညတာဝါရေ၊ သုညတာဝါရ၌။ အာဂတသုညတာ-
 သဘာဝဿ၊ လာသော သတ္တဇီဝမ္ပ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘော
 ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ (အနုပဿိတဗ္ဗာ ခွံစပ်။)

ကာမဉ္ဇေတ္တာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ (ကာယာ-
 နုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၌။) ပဟိနတ္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပုန၊ တဖန်။
 ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းကို။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဟောထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ စောဒနံ၊ ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ မဂ္ဂစိတ္တက္ခဏေ၊ မဂ်စိတ်၏
 ခဏ၌။ ဧကတ္ထ၊ ကာယ အစရှိသည်တို့တွင် တခုခုသောတရား၌။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်
 သော အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿသည်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဝေဒနာစသော တရား
 တို့၌။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိသုဝိသု၊ အသီး
 အသီး။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဟောထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (စောဒနံ
 ဒဿေတိ)။ တတ္ထ၊ ထိုစောဒနာ ၂-ရပ်တို့တွင်။ ပုရိမစောဒနာယ၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော
 စောဒနာ၏အတွက်။ နာနာပုဂ္ဂလပရိဟာရော၊ အမျိုးမျိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော
 အဖြေသည်။ (ဟောတိ)။ ပစ္ဆိမာယ၊ နောက်၌ဖြစ်သော စောဒနာ၏အတွက်။
 နာနာစိတ္တက္ခဏိက ပရိဟာရော၊ အမျိုးမျိုးသော စိတ္တက္ခဏ၌ ဖြစ်၏ဟူသော

နာနာ ။ပေ။ ပရဟာရော ။ ။ အဋ္ဌကထာဝယ် “နာနာပုဂ္ဂလဝသေန ပန နာနာ-
 စိတ္တက္ခဏိက သတိပဋ္ဌာန ဘာဝနာဝသေန စ၊ သဗ္ဗတ္ထ ဝတ္ထံ” ဟု အဖြေ ၂ မျိုး ပြထား၏။
 ထိုတွင် နာနာပုဂ္ဂလဝသေန ပန ဟူသော အဖြေသည် “ပုဗ္ဗေ ပဟိနတ္တာ ပုန ပဟာနံ န
 ဝတ္တဗ္ဗံ” ဟူသော စောဒနာ၏ အဖြေတည်း။ “နာနာစိတ္တက္ခဏိက သတိပဋ္ဌာန ဘာဝနာ-
 ဝသေန” ဟူသော အဖြေသည် “မဂ္ဂစိတ္တက္ခဏေဝါ ဧကတ္ထ ပဟိနံ သဗ္ဗတ္ထ ပဟိနံ
 ဟောတိ” ဟူသော စောဒနာ၏ အဖြေတည်း။

အဖြေသည်။ (ဟောတိ)။ ဟိ၊ မှန်၏။ လောကီယဘာဝနာယ၊ လောကီဘာဝနာဖြင့်။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝေဒနာဒိသု၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၌။ ဝိက္ခမ္ဘိတံ၊ ပယ်ခွါအပ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ (ပဟိနံ ဝေဒနာဒိသု ဝိက္ခမ္ဘိတံ)ယဒိ နပုဝတ္ထေယျ၊ အကယ်၍ မဖြစ်အံ့။ (ဝေသတိ) ပဋိပက္ခဘာဝနာယ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ဘာဝနာဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထို ရူပကာယ၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿဿ၊ ၏။ သာ အပ္ပဝတ္တိ၊ ထို မဖြစ်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုန၊ တပုဟာနံ၊ ထို အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ခြင်းကို။ ဝတ္ထဗ္ဗမေဝ၊ ဟောတော်မူထိုက်သည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဝါ၊ တနည်းကား။ ဥဘယတ္ထ၊ ၂-ပါးစုံသော စောဒနာ၌။ ဥဘယံ၊ ၂-ပါးစုံသော အဖြေကို။ သမ္ဘဝတော၊ ဖြစ်သင့်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့်။ ယောဇေတဗ္ဗံ။

ကေတ္ထံ ။ပေ။ ဟောတိတိ၊ ဟူသော စကားကို။ မဂ္ဂသတိပဋ္ဌာနဘာဝနံ၊ မဂ္ဂသတိပဋ္ဌာနဘာဝနာကို။ (သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။) ဝါ၊ တနည်းကား။ လောကီယဘာဝနာယ၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ကာယ အစရှိသည်တို့၌။ အပ္ပပတ္တိမတ္တံ၊ မဖြစ်ခြင်းမျှကို။ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ ပဉ္စပိ ခန္ဓာ လောကောတိ၊ ဟူ၍။ စတုသုပိ၊ ၄-ပါးသော သတိပဋ္ဌာန်တို့၌လည်း။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဥဒ္ဒေသအဖွင့်အပြီးတည်း။

ဥဒ္ဒေသဝါရဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၃၅၆။ သဗ္ဗပ္ပကာရဝစနေန၊ သဗ္ဗပ္ပကာရ သဒ္ဓါဖြင့်။ [သဗ္ဗပ္ပကာရကာယာနုပဿနာ နိဗ္ဗတ္တကဿ၌ပါသော သဗ္ဗပ္ပကာရသဒ္ဓါဖြင့်။] ဥဒ္ဒေသေ၊ ဥဒ္ဒေသ၌။ ဒဿိတာ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီးကုန်သော။ အဇ္ဈတ္တာဒိအနုပဿနာပုကာရာ စ၊ အဇ္ဈတ္တ အစရှိသော အနုပဿနာ အပြားတို့ကိုလည်း။ ဂဟိတာ၊ ယူတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို အဇ္ဈတ္တ အစရှိသော အနုပဿနာ၌။ အန္တောဂဓာ၊ ကုန်သော။ စုဒ္ဒသ၊ ၁၄-ပါးကုန်သော။ ပကာရာ၊ အပြားတို့၎င်း။ (ဣတိ ဌံစပ်။) ကာယဂတာသတိသုတ္တံ၊ ကာယဂတာသတိ သုတ်၌။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ကေသာဒိဝဏ္ဏံ ကသိဏာရမ္မဏ စတုက္ကဇ္ဈာနပုကာရာ၊ ကေသအစရှိသော ဝဏ္ဏကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိသော စတုက္ကဇ္ဈာန် အပြားတို့၎င်း။ လောကီယာဒိပုကာရာစ၊ လောကီယ အစရှိသော အပြားတို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တေပိ၊ ထို အပြားတို့ကိုလည်း။ ဂဟိတာဝေ၊ ယူတော်မူအပ်ကုန်သည်သာ။ (ကဿာ တေပိ ဂဟိတာဝေ၊ ကုန်သည်သာ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။)

ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ နိဒ္ဒေသေ၊ ဌ။ ကေပုကာရနိဒ္ဒေသေန၊ တပါးသော အပြားကို အကျယ်ပြုခြင်းဖြင့်။ နိဒ္ဒေသနမတ္တံ၊ ညွှန်ပြကြောင်း ဥဒါဟရုဏ်မ္ပကို။ ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတံ၊ ကြောင့်။ (ဧပိ ဂဟိတာဝေတိ။ ဝိညာယတိ)။ စ၊ ဆက်။ သဗ္ဗပုကာရဂ္ဂဟဏံ၊ အလုံးစုံသော အပြားကို ယူတော်မူခြင်းကို။ ဗာဟိရေသုပိ၊ အပြစ်သော အချို့ တိတ္ထိတိဉ္စလည်း။ ကေဒေသသမ္ဘဝတော၊ တစိတ်တဒေသဖြစ်သော အနုပဿနာ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကြောင့်။ 'ကတံ၊ ပြုတော်မူ အပ်ပြီ။ ဣတံ ဒဠဗ္ဗံ။ [ဗာဟိရေသုတိ ကေစေသု အညတိတ္ထိယေသု။ တေသမ္ပိ ဟိ အာနာပါနာဒိဝသေန သမထပက္ခိကာ ကာယာနုပဿနာ သမ္ဘဝတိ။ တေ နာဟ "ကေဒေသသမ္ဘဝတော" တိ။— အနု။]

တိရိယံ တစပရိစ္ဆန္ဒန္တိ ဧတ္ထ၊ ဌ။ (စောဒနာသောနောနယော ဧဝံ ဝေဒိ- တဗ္ဗော။) ကေသလောမ နခါနံ၊ ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်းတို့၏။ အတစပရိစ္ဆန္ဒတာ၊ အရေဖြင့် မပိုင်းခြားအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ တစဿ၊ အရေ၏။ အတစပရိစ္ဆန္ဒတာစ၊ အရေဖြင့် မပိုင်းခြားအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ အတ္ထိ နနု၊ ရှိသည်မဟုတ်လော။ (သို့ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် "တစပရိယန္တံ" ဟု ဟောတော်မူရသနည်း-ဟူလို။) ဣတံ၊ ဤကား စောဒနာ တည်း။ (ကေသလောမနခါနံ အတစပရိစ္ဆန္ဒတာ တစဿ အတစပရိစ္ဆန္ဒတာစ) ယဒိပိ အတ္ထိ၊ အကယ်၍ကား ရှိပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ရှိပါသော်လည်း။ တစပရိစ္ဆန္ဒဗဟုလတာယ၊ အရေဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ကောဋ္ဌာသတို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာယဿ၊ ရူပကာယ၏။ တစပရိစ္ဆန္ဒတာ၊ အရေဖြင့်ပိုင်းခြားအပ်သည်၏အဖြစ်သည်။ န နဟောတိ၊ မဖြစ်မဟုတ်၊ ဖြစ်သည် သာ။ ဣတံ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ (တိရိယံ တစပရိယန္တံ ဟူ၍။) ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ဤအလို တစပရိယန္တံကို ယေဘုယျနည်း ဟု ဆိုလို သည်။] ရှေနည်းမှ တနည်းပြလို၍ ["တစော ပရိယန္တော" စသည်ကို မိန့်။] ပန၊ တနည်းကား။ အဿ၊ ဤကိုယ်၏။ တစော၊ အရေဟူသော။ ပရိယန္တော၊ အဆုံးအပိုင်းအခြားသည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတံ၊ ကြောင့်။ တစပရိယန္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတံ၊ ကြောင့်။ ဧတေန ဝစနေန၊ ဤ တစပရိယန္တောသဒ္ဓါဖြင့်။ ကာယေကဒေသဘူတော၊ ကိုယ်၏ တစိတ်တပိုင်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တစော၊ အရေကို။ ဂဟိတော ဧဝံ / ယူအပ်ပြီးသည်သာ။

တစော ပရိယန္တော ။ပေ။ ဂဟိတော ဧဝံ ။ ။ "တစော+ပရိယန္တော အဿာတိ တစပရိယန္တော" ဟု ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသံ ပြုသောအခါ တဂ္ဂုဏသံဝိညာဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ ဖြစ်သောကြောင့် တစ အပိုင်းအခြားရှိသော အခြားကောဋ္ဌာသသာ မက၊ တစလည်း ရ၏။ ထို့ကြောင့် "ကာယေကဒေသဘူတော တစော ဂဟိတော ဧဝံ" ဟု ဆိုသည်။ [တဂ္ဂုဏသံဝိညာဏဗဟုဗ္ဗိဟိ အဓိပ္ပာယ်ကို သဒ္ဓါကျမ်းတို့၌ ရှုပါ။]

[ဤသို့ တစပရိယန္တ အရ တစလည်း ရကြောင်းကို ပြပြီး၍ ယခုအခါ၌ ကေသာ လောမာ စသည်တို့၏ တစပရိယန္တဖြစ်ပုံကို ပြလိုသောကြောင့် “တပုဋိ-ဗဒ္ဓါစ” စသည်ကို မိန့်။] စ၊ အဘို့တပါးကား။ တပုဋိဗဒ္ဓါ၊ ထိုအရေ၌ စပ်ကုန်သော။ တဒနုပဝိဋ္ဌမူလာ၊ ထိုအရေသို့သက်ဝင်သော အမြစ်အရင်းရှိကုန်သော။ ကေသာဒယော၊ ဆံပင်အစရှိသည်တို့သည်။ ဝါ၊ ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ ခြေသည်းလက်သည်းတို့သည်။ တစပရိယန္တာဝ၊ အရေဟူသော အဆုံး အပိုင်းအခြား ရှိကုန်သည်သာ။ ဟောန္တိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒုတ္တိ သာကာရသမူဟော၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော အဘို့အစတို့၏ အပေါင်းဖြစ်သော။ သဗ္ဗောပိ၊ လည်းဖြစ်သော။ ကာယော၊ ကို။ တစပရိယန္တောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပူရံ နာနုပကာရဿာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှ တပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ယေဟိ၊ အကြင်အပြားတို့ဖြင့်။ နာနုပကာရံ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော။ အသုစိ၊ မစင်မကြယ် ရှံစဖွယ်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တေ ပကာရာ၊ တို့သည်။ ကေ၊ အဘယ်တို့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့်။ ကေသာလောမာတိ အံဒိ၊ ကေသာ လောမာ အစရှိသောစကားကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒီပေန္တော (ဟုတော) ဧတေ ကေသာဒယော အာကာရာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟိ၊ မှန်။ အာကာရာ၊ အာကာရာပုဒ်၎င်း။ ပကာရာ၊ ပကာရာပုဒ်၎င်း။ ဣတိ၊ ဤ ၂-ပုဒ်တို့၏။ ဧကော၊ တခုတည်းသော။ အတ္ထော၊ အနက်သည်။ (ဟောတိ)။ [အရ အားဖြင့် ကေသာ အစရှိသည်တို့ကိုပင် ရသောကြောင့် အနက်အရအားဖြင့် တမျိုးတည်းသာဖြစ်သည်-ဟူလို၊ သဒ္ဓါအသံအားဖြင့်ကား အာကာရ+ပကာရ ဟု ၂-မျိုး ကွဲပါ၏။]

တပုဋိဗဒ္ဓါစ။ ။ နခ ဒန္တနာရ မံသတို့သည် ထိုအရေ၌ ဖွဲ့စပ်ရုံသာဖွဲ့စပ်အပ်ကုန်၏။ အရေအတွင်းသို့ မဝင်ကုန်၊ ကေသာ လောမာတို့သည် ထိုအရေ၌ ဖွဲ့စပ်ရုံသာ မက၊ အရေအတွင်း၌လည်း အမြစ်အရင်း ဝင်နေကုန်၏။ အခြား ကောဋ္ဌာသတို့ကား တစပုဋိဗဒ္ဓနှင့်စပ်သော ကောဋ္ဌာသနှင့် တဆင့်စပ်ကုန်၏။ ဥပမာ—အရိုးသည် တစပုဋိဗဒ္ဓနှင့် စပ်သော အသားနှင့်စပ်နေရကား တပုဋိဗဒ္ဓပုဋိဗဒ္ဓတည်း၊ ဤသို့အားဖြင့် တပုဋိဗဒ္ဓအရ တပုဋိဗဒ္ဓကောဋ္ဌာသကို၎င်း၊ တပုဋိဗဒ္ဓတဒနုပဝိဋ္ဌမူလ ကောဋ္ဌာသကို၎င်း၊ တပုဋိဗဒ္ဓပုဋိဗဒ္ဓကောဋ္ဌာသကို၎င်း ကေဒေသသရူပေကသေသနည်းအားဖြင့် ၃-မျိုးလုံးရသည်ဟု မှတ်ပါ။ [တစပုဋိဗဒ္ဓါနံ နခဒန္တနာရမံသာနံ တစပုဋိဗဒ္ဓါနံ တဒနုပဝိဋ္ဌမူလာနံ (ထိုအရေ၌ အစဉ်အတိုင်းဝင်သော မူလရှိကုန်သော။) ကေသာလောမာနံ တပုဋိဗဒ္ဓပုဋိဗဒ္ဓါနံ ဣတရေသံ သမူဟာဘူတော သဗ္ဗော ကာယော တစပရိယန္တော တော ဝုတ္တောတိ ဒဿေန္တော တပုဋိဗဒ္ဓါတိအာဒိမာဟ။—အနု။]

နိသိန္ဓယ၊ ထိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ အပရိပ္ပန္နနိသဇ္ဇာ-
 မူလကံ၊ မလှုပ်မရှားဘဲ ထိုင်နေခြင်းလျှင်အရင်းခံရှိသော။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 ၏။ တာဝ၊ ထို အပရိပ္ပန္နနိသဇ္ဇာမူလကဒုက္ခ ဖြစ်သည့်တိုင်အောင်။ ဧကော၊
 တကြိမ်သော။ နိသဇ္ဇဝါရော၊ ထိုင်ခြင်း၏အကြိမ်တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ယာ-
 ဝတာ၊ အကြင်မျှလောက်သော အခါ၌။ ဥဋ္ဌာတိ၊ ထ၏။ တာဝ၊ ထို ထသည့်
 တိုင်အောင်။ ဧကော၊ သော။ နိသဇ္ဇဝါရော၊ တည်း။ ယေန ဝိဓိနာ၊ အကြင်အစီ
 အရင်ဖြင့်။ ဥဂ္ဂဟော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သင်ယူခြင်း၌။ ကုသလော၊ ကျွမ်းကျင်သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ သတ္တဝိဓော၊ ခုနစ်ပါးအပြားရှိသော။ သော ဝိဓိ၊ ထိုအစီအရင်ကို။
 ဥဂ္ဂဟကောသလ္လံတိ၊ ဥဂ္ဂဟကောသလ္လဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ တံနိဗ္ဗတ္တံ၊
 ထိုအစီအရင်ကြောင့်ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်ကို။ (ဥဂ္ဂဟကောသလ္လံတိ ဝုစ္စတိ)။

မတ္ထလုဂံဿ၊ ဦးနှောက်၏။ ပထဝီဓာတုဗဟုလဘာဝတော၊ များသော
 ပထဝီဓာတ်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ကရိသာဝသာနေ၊ များသောပထဝီဓာတ်
 ရှိသောကရိသ၏အဆုံး၌။ တန္တိအာရောပနံ၊ ပါဠိတော်သို့တင်ခြင်းကို။ (အာစရိ-
 ယော၊ သည်။) အာဟ၊ ပြီ။ [ကေသာမှစ၍ ကရိသတိုင်အောင်သောကောဋ္ဌာသ
 တို့သည် ပထဝီဓာတ်များသော ကောဋ္ဌာသတို့ချည်းတည်း။ မတ္ထလုဂံလည်း
 ပထဝီဓာတ် များရကား ကရိသ၏ အဆုံး၌ ပါဠိတော်ဝယ် တင်ထားဘို့ရန် ဆို
 သည်။ မတ္ထလုဂံ၏နှောက်၌ ပိတ္တံ သေမှ စသော ကောဋ္ဌာသ ၁၂-ပါးကား
 အာပေါဓာတ်လွန်ကဲသော ကောဋ္ဌာသများတည်း။] ပန၊ ဆက်ဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤ
 သရဇ္ဈာယ်ပုံကိုပြရာ၌။ မံသံ နှာရု အဋ္ဌိ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ ဝက္က (န္တိ)၊ ဟူ၍၎င်း။ (အနု
 လောမအားဖြင့် သရဇ္ဈာယ်ပုံ။) ဝက္ကံ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ အဋ္ဌိ နှာရု မံသံ တစော ဒန္တာ
 နခါ လောမာ ကေသာတိ၊ ဟူ၍၎င်း။ (ပဋိလောမအားဖြင့် သရဇ္ဈာယ်ပုံ။) ဝေံ၊

ယာဝ ။ပေ။ နိသဇ္ဇဝါရော။ ။ [နိသဇ္ဇာယ+ဝါရော နိသဇ္ဇဝါရော။] ကမ္မဋ္ဌာန်း
 ထိုင်သောအခါ မလှုပ်မရှားဘဲ ငြိမ်သက်စွာ ထိုင်ရ၏။ ထိုသို့ ထိုင်ခြင်းကြောင့် အတော်
 ကြာလျှင် ညောင်းညာမှုဒုက္ခ ဖြစ်၏။ ထိုင်သည်မှစ၍ ထိုဒုက္ခဖြစ်ရာ အချိန်ကို “နိသဇ္ဇ
 ဝါရ ကကြိမ်” ဟု အသိအမှတ်ပြုရ၏။ (တနည်း) ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်သည်မှစ၍ အညောင်း
 အညာဖြေဘို့ရန် တကြိမ်ထလျှင် “နိသဇ္ဇဝါရကကြိမ်” ဟု အသိအမှတ်ပြုရသည်။

ဥဂ္ဂဟကောသလ္လံ ။ ။ ကုသလဿ + ဘာဝေါ ကောသလ္လံ။ ဥဂ္ဂဟေ + ကောသလ္လံ
 ဥဂ္ဂဟကောသလ္လံ။ “ကေသာလောမာ” အစရှိသော ကောဋ္ဌာသပါဠိကို နှုတ်တက်ရအောင်
 သင်ယူကျက်မှတ်ခြင်းသည်၎င်း၊ စိတ်ထည်း၌ နှလုံးသွင်းသောအားဖြင့် ဆံပင် မွေးညှင်း
 အစရှိသည်တို့ကို ဝဏ္ဏ သဏ္ဌာန ဒိသ ဩကာသ ပဋိစ္စဒအားဖြင့် ပိုင်းခြားမှတ်သား
 ခြင်း၏ အဝါးဝစွာ လောလာအပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်းသည်၎င်း ဥဂ္ဂဟမည်၏။
 ထိုဥဂ္ဂဟ၌ ကျွမ်းကျင်ကြောင်း အစီအရင်ကို ဥဂ္ဂဟကောသလ္လဟု ဆိုသည်။ ထိုဥဂ္ဂဟ
 ကောသလ္လသည် အဋ္ဌကထာ၌ လာလတ္တံ့အတိုင်း ခုနစ်ပါး အပြားရှိ၏။

သို့။ ဝက္ကပဉ္စကောဒိသု၊ ဝက္ကပဉ္စက အစရှိသည်တို့၌။ အနုလောမသဇ္ဈာယံ၊ အနုလောမအားဖြင့် သရဇ္ဈာယ်ပုံကို။ ဝတော၊ ဆိုပြီး၍။ ပဋိလောမသဇ္ဈာယော၊ ပဋိလောမအားဖြင့် သရဇ္ဈာယ်ပုံကို။ ပုရိမေဟိ၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော ပဉ္စက ဆက္ကတို့နှင့်။ သမ္ပန္နော၊ ဆက်စပ်သည်ကို။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ သွာယံ (သော+အယံ သဇ္ဈာယော)၊ ထို သရဇ္ဈာယ်နည်းကို။ (ဝုတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗော တို့၌စပ်။) ပရတော၊ နောက်၌။ (“ အဝိသေသတော ပန သံဇာရဏဝသေန ဝေ ဝေဒိတဗ္ဗံ” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်လတ္တံ့။) တေသု၊ ထို သရဇ္ဈာယ်ခြင်းတို့တွင်။ အာဒိ အန္တ ဒဿနဝသေန၊ အစ သရဇ္ဈာယ်နည်း၊ အဆုံးသရဇ္ဈာယ်နည်းကို ပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဝိသု၊ သီး။ (ရှေ့ပဉ္စက ဆက္ကတို့နှင့် မရောဘဲ) တိပဉ္စာဟံ၊ ငါးရက်သုံးလီပတ်လုံး၎င်း။ ပုရိမေဟိ၊ ရှေ့၌ဖြစ်သော ပဉ္စက ဆက္ကတို့နှင့်။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ တိပဉ္စာဟံ၊ ငါးရက်သုံးလီပတ်လုံး၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဆပဉ္စာဟံ၊ ငါးရက်ခြောက်လီပတ်လုံး။ ယေ သဇ္ဈာယာ၊ အကြင် သရဇ္ဈာယ်ခြင်း တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဝက္ခမာနာ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)။

ဟိ၊ မှန်။ အနုလောမပဋိလောမသဇ္ဈာယေပိ၊ အနုလောမပဋိလောမသရဇ္ဈာယ်နည်းတွင်လည်း။ ပဋိလောမသဇ္ဈာယော၊ ပဋိလောမအားဖြင့် သရဇ္ဈာယ်နည်းသည်။ အန္တိမော၊ အဆုံး၌ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [တနည်း— ကသ္မာ အာဒိ အန္တ ဒဿနဝသေန ဝုတ္တောတိ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ အနုလောမ ပဋိလောမသဇ္ဈာယေပိ၊ တွင်လည်း။ ပဋိလောမသဇ္ဈာယော၊ သည်။ အန္တိမော၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာဒိအန္တဒဿနဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။] ဝါ၊ တနည်း။ တေမိ၊ ဤ အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော

ဝိသု တိပဉ္စာဟံ ။ ။ အခြား ပဉ္စကတို့နှင့် မရောဘဲ၊ ဥပမာ— ဝက္ကပဉ္စကချည်း အနုလုံအားဖြင့် ငါးရက်၊ ပဋိလုံအားဖြင့် ငါးရက်၊ အနုလုံ ပဋိလုံအားဖြင့် ငါးရက်၊ ဤသို့ ငါးရက်သုံးလီ သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို “ဝိသု တိပဉ္စာဟံ” ဟု ဆိုသည်။

ပုရိမေဟိ ဧကတော တိပဉ္စာဟံ ။ ။ ဝက္ကပဉ္စကကို ရှေ့ တစပဉ္စကနှင့် ရော၍ အနုလုံအားဖြင့် ငါးရက်၊ ပဋိလုံအားဖြင့် ငါးရက်၊ အနုလုံ ပဋိလုံအားဖြင့် ငါးရက် သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို “ပုရိမေဟိ ဧကတော တိပဉ္စာဟံ” ဟု ဆိုသည်။

အာဒိ အန္တ ဒဿနဝသေန ။ ။ “မံသံ နှာရု အဋ္ဌိ အဋ္ဌိမိဉ္စံ ဝက္ကံ” ဟု ဝက္ကပဉ္စက သရဇ္ဈာယ်နည်းကို ပဌမဆုံးဖြစ်သောကြောင့် “အာဒိ သရဇ္ဈာယ်နည်း” ဟု ဆိုသည်။ ဤနည်းအတိုင်း စ၍ ငါးရက် သရဇ္ဈာယ်ရသည်။ အနုလောမအားဖြင့် သရဇ္ဈာယ်နည်းကို ပြခြင်းကို “အာဒိဒဿနနည်း” ဟု၎င်း၊ အနုလောမ ပဋိလောမအားဖြင့် သရဇ္ဈာယ်နည်းတွင် အဆုံးဖြစ်သော သရဇ္ဈာယ်နည်းကို ပြခြင်းကို “အန္တဒဿနနည်း” ဟု၎င်း ဆိုသည်။ ထိုနည်းများကို အဋ္ဌကထာနှင့် တိုက်ဆိုင်၍ ကြည့်ပါ။

သရဇ္ဈာယ်မှုကိုပြုခြင်းသည်လည်း။ သဇ္ဈာယပုကာရန္တရံ၊ သရဇ္ဈာယ်နည်းအပြား အထူးတည်း။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ [တေမ္ပိတံ ယဒိဒံ ပုရိမေဟိ သဒ္ဓိံ ပစ္ဆိမဿ ပဉ္စကာဒိနော ဧကေတော သဇ္ဈာယကရဏံ။ ပဉ္စကာဒိနံ ပစ္စေကံ အနုလောမာဒိနာ သဇ္ဈာယပုကာရတော အညော သဇ္ဈာယပုကာရော ဒေသောတိ အတ္ထော။-အနု။]

ဟတ္ထသင်္ခလိကာ၊ ဟတ္ထသင်္ခလိကာ မည်သည်။ အင်္ဂုလပန္နိ၊ လက်ချောင်း တို့၏အစဉ်တည်း။ [လက်ဝါး ၂-ဖက်ကပ်၍ လက်ချောင်းတို့ကိုဆက်စပ်ညှပ်လိုက် သောအခါ လက်ချောင်းတို့သည် စိတန်းလျက် နေ၏။ ထို့အတူ ကောဋ္ဌာသ များလည်း စိတန်းလျက် ထင်လာသည်— ဟူလို။] လက္ခဏပဋိဝေဓဿာတိ၊ ကား။ အသုဘလက္ခဏာ ပဋိဝေဓဿ၊ အသုဘလက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ် သော ဉာဏ်အား။ ဝါ၊ တနည်း။ ဓာတုလက္ခဏ ပဋိဝေဓဿ၊ ဓာတ် ၄-ပါးတို့၏ လက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သောဉာဏ်အား။ (ပစ္စယော ဟောတိ ဌှပ်။) [အသုဘလက္ခဏံ ဧကသာဒိနံ ပဋိကူလဘာဝေါ။ ထဒ္ဓါဒိဘာဝေါ ဓာတုလက္ခဏံ။ -- အနု။]

အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဘာဂေါ၊ အဘို့တည်း။ သဘာဂေါ၊ မိမိ၏အဘို့။ [သ-ကို အတ္တနောဟု ဖွင့်။] သဘာဂေန၊ မိမိ၏ အဘို့အားဖြင့်။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ပိုင်းခြား ခြင်းတည်း။ သဘာဂပရိစ္ဆေဒေါ၊ မိမိ၏ အဘို့အားဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်း။ ဟေဋ္ဌ- ပရိတိရိယန္တေဟိ၊ အောက်၊ အထက်၊ ဖိလားအဘို့တို့ဖြင့်၎င်း။ သကကောဋ္ဌာသိက- ကေသန္တရာဒိဟိ စ၊ မိမိ၏ကောဋ္ဌာသ၌ ပါဝင်သော အခြားသော ဆံပင် အစ ရှိသည်တို့ဖြင့်၎င်း။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ ပိုင်းခြားခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော။ [ထိုကဲ့သို့ ပိုင်းခြားပုံကို အဋ္ဌကထာအကျယ်၌ ထင်ရှားလတ္တံ့။ “သကကောဋ္ဌာသိက နေရာ ဝယ် သကောဋ္ဌာသိက”ဟု အနု၌ ရှိ၏။]

ဓာတုဝိဘင်္ဂေါ၊ ဓာတုဝိဘင်္ဂဟူသည်။ ပုက္ကုသတိသုတ္တံ၊ ပုက္ကုသတိသုတ် တည်း။ သာဓာရဏဝသေနာတိ၊ ဟူ၍။ ဧတ္ထကေနော၊ ဤမျှလောက်သော စကားဖြင့်ပင်။ သိဒ္ဓေ၊ ပြီးစီးပါလျက်။ သဗ္ဗဂ္ဂဟဏံ၊ သဗ္ဗ သဒ္ဓါသည်။ ဝဏ္ဏ- ကသိဏဝသေန၊ ဝဏ္ဏကသိုဏ်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စတုက္ကဇ္ဈာနိက သမထ သာဓာ- ရဏတ္ထဿ စ၊ စတုက္ကဇ္ဈာန်နှင့် ယှဉ်သော သမထနှင့် ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကို လည်း။ ဒဿနုတ္တံ၊ ပြုရခြင်းအကျိုး ရှိ၏။ [မူလက ပဋိကူလကမ္မဋ္ဌာန်း ဖြစ်လျှင် ပဌမဈာန်နှင့်သာ ဆက်ဆံ၏။ ဆံပင်စသည်တို့က ဝဏ္ဏကသိုဏ်းဖြစ်လျှင် စတုက္က ဈာန်ကသမထနှင့် ဆက်ဆံ၏။ ထိုသို့ ၂-မျိုးလုံးနှင့် ဆက်ဆံအောင် သဗ္ဗ သဒ္ဓါ ထည့်၍ သဗ္ဗသာဓာရဏဝသေန ဟု ဆိုသည်။]

ဩက္ကမနဝိသဇ္ဇနန္တိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗဝဇ္ဇေတဗ္ဗေ၊ သွားထိုက် ရှောင်ကြဉ်ထိုက်ကုန်သော။ မဂ္ဂေ၊ ခရီးတို့ကို။ (အသလ္လက္ခေတွာ ဌှပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကားအနက်။ ဗဟိဒ္ဓါပုထုတ္တာရမ္မဏေတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။

ကာယာနုပဿနံ၊ ကာယာနုပဿနာကို။ ဟိတုာ၊ စွန့်၍။ သုဘာဒိဝသေန၊ သုဘ အစရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဂယုမာနာ၊ ယူအပ်ကုန်သော။ ကေသာဒယောပိ၊ ဆံ အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ ဗဟိဒ္ဓါပုထုတ္တာရမ္မဏာနေဝါတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိထိုက်ကုန်၏။

ဥက္ကဋ္ဌ၊ ကြွင့်ဌာနေယေဝ ဥဋ္ဌဟိတုာတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗေဝိယ၊ ရှေးအစဉ်ကဲ့သို့။ (ရှေး အစတုန်းကကဲ့သို့။) ကေတ္ထ၊ တခုတည်းသော ထန်းပင်၌။ ဥက္ကဋ္ဌိယာ၊ ဟစ်အော်၍ချောက်ခြင်းကို။ ကတာယ၊ ပြုအပ်သော်။ ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ သဗ္ဗတာလေသု၊ အလုံးစုံသော ထန်းပင်တို့၌။ ပတိတုာ၊ ခုန်ချ၍။ ဥဋ္ဌဟိတုာ၊ ထိုထို ထန်းပင်မှ ထ၍။ ပရိယန္တတာလံ၊ အစွန့်ဆုံးဖြစ်သော ထန်းပင်သို့၎င်း။ အာဒိတာလဉ္စ၊ အစဆုံးဖြစ်သော ထန်းပင်သို့၎င်း။ အဂန္နာ၊ မသွားတော့ဘဲ။ တတောတတော၊ ထိုထို ဟစ်အော်၍ချောက်ရာထန်းပင်မှ။ (ဥဋ္ဌဟိတုာ ဌာစပ်။) တတ္ထတတ္ထေဝ၊ ထိုထို ထန်းပင်၌ပင်။ ဥက္ကဋ္ဌိယာ၊ ဟစ်အော်၍ ချောက်ခြင်းကို။ ကတာယ၊ ပြုအပ်သော်။ ဥဋ္ဌဟိတုာ၊ ထ၍။ (နိပတိတုာ န ဥဋ္ဌဟေယု ဌာစပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

အဓိစိတ္တန္တံ၊ ကား။ သမထဝိပဿနာစိတ္တံ၊ သမထဝိပဿနာစိတ်ကို။ (အနုယုတ္တေန ဌာစပ်။) အနုယုတ္တေနာတိ၊ ကား။ ယုတ္တပယုတ္တေန၊ အားထုတ် အပြားအားဖြင့် အားထုတ်သော။ ဘာဝေန္တေန၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်စေသော။ (ဘိက္ခုနာ ဌာစပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ သမာဓိနိမိတ္တန္တံ၊ သမာဓိနိမိတ် ဟူသည်ကား။ ဥပလက္ခဏာကာရော၊ အာရုံသို့ ကပ်၍ မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော အခြင်းအရာရှိသော။ သမာဓိယေဝ၊ သမာဓိသာတည်း။ မနသိကာတဗ္ဗန္တံ၊ ကား။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်၏။ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်စေထိုက်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဝါ၊ တနည်း။ သမာဓိကာရဏံ၊ သမာဓိ၏အကြောင်းဖြစ်သော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ သမာဓိနိမိတ္တံ၊ မည်၏။ သမာဓိနိမိတ္တံ၊ သမာဓိ၏အကြောင်းဖြစ်သော အာရုံကို။ အာဝဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ဆင်ခြင်ထိုက်၏။ ဣတိအတ္ထော။ ဌာနံ အတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနသေသော၊ သဒ္ဓါကြွင်းသည်။ ဟောတိ။ (အတ္ထိဟု ထည့်၍ပေးပါ-ဟူလို။) တံစိတ္တံ၊ ထို ဘာဝနာစိတ်သည်။ ကောသဇ္ဇာယ၊ ပျင်းရိသူ၏အဖြစ် အကျိုးငှါ။

ကာယာနုပဿနံ ။ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ “ဗဟိဒ္ဓါ ပုထုတ္တာရမ္မဏေ” ဟု ဆိုသောကြောင့် ကာယာနုပဿနာ ဘာဝနာ၏ အာရုံဖြစ်သော ကေသာ လောမာ စသည်တို့ကို မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ အပအာရုံမဖြစ်နိုင်ဟု မှတ်ရမည်လောဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် ဗဟိဒ္ဓါ ပုထုတ္တာရမ္မဏေ အစရှိသည်ကို မိန့်၊ ကာယာနုပဿနာ ဘာဝနာ၏ အာရုံဖြစ်သော ကေသာ လောမာ အစရှိသည်တို့လည်း အသုဘအဖြစ်ဖြင့်၎င်း၊ ဓာတ်အဖြစ်ဖြင့်၎င်း မရှုဘဲ သုဘ သုခ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့် ရှုအပ်လျှင် “ဗဟိဒ္ဓါ ပုထုတ္တာရမ္မဏတို့ပင် ဖြစ်သည်” ဟူလို။

(ယံ) သံဝတ္တေယျ၊ အကြင် ဖြစ်ရာ၏။ *တေဿ သံဝတ္တနဿ၊ ဤ ပျင်းရိသူ၏ အဖြစ်အကျိုးငှါ ဖြစ်ခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဝါ၊ တနည်း။ တံ မနသိ ကရဏံ၊ ထို နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ (ဌာနံ ဌှစ်ပံ။) စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ကောသဇ္ဇာယ၊ ငှါ။ (ယံ) သံဝတ္တေယျ၊ အကြင် ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ တေဿ၊ ဤပျင်းရိသူ၏အဖြစ်အကျိုးငှါ ဖြစ်ခြင်း၏။ ဌာနံ ကာရဏံ၊ အကြောင်း တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ နစ ပဘဂ္ဂံတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ကမ္မနိယဘာဝပ-
 ဂမနေန၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအမှု၌ ကောင်းသည်၏အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဘိဇ္ဇနသဘာဝံ စ၊ ပျက်စီးခြင်းသဘော ရှိသည်လည်း။ (န ဟောတိ ဌှစ်ပံ။) ဣတိအတ္ထော။ [ပဘဂ္ဂံ၌ ပ+ဘဉ္ဇေဓာတ်+ဣပစည်း၊ တဿိလအနက်ဟော။]

အာလိမ္မေတိတိ၊ ကား။ အာဒီပေတိ၊ တောက်စေ၏။ ဇာလေတိ၊ တောက် စေ၏။ တဉ္ဇာတိ၊ ကား။ ပိဋ္ဌန္တနိကတိ သင်္ခါတံ၊ တန်ဆာအထူးဟု ဆိုအပ်သော။ တံ အတ္တံ၊ ထိုအကျိုးကို။ တံပယောဇနံ၊ ထိုအကျိုးကို။ (“အနုဘောတိ၊ ပြီးစေ ၏” ဌှစ်ပံ။) (တနည်း) တံ အတ္တံ တံ ပယောဇနံ၊ ထိုအကျိုးသို့။ (“အနုဘော-
 တိ၊ ရောက်၏” ဌှစ်ပံ။) အဿာတိ၊ ကား။ သုဝဏ္ဏကာရဿ၊ ရွှေပန်းထိမ်သည် ၏အတွက်။ အနုဘောတိ သမ္ဘောတိ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်စေ၏။ သာဓေတိ၊ ပြီးစေ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အဿ သုဝဏ္ဏဿ၊ ထိုရွှေ၏။ တံ အတ္တံ၊ ထိုအကျိုးသို့။ သုဝဏ္ဏကာရော၊ သည်။ အနုဘောတိ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။ ဝါ၊ ရ၏။ [ဤ အဖွင့် ၂-မျိုးအတိုင်း အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ၂-နည်း ပေးထားသည်။]

အဘိညာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိဝိဓာဒိဉာဏေန၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ အစရှိ သည်ကို သိသောဉာဏ်ဖြင့်။ သစ္စိကရဏိယဿ၊ မျက်မှောက်ပြုထိုက်သော။ ဣဒ္ဓိ-
 ဝိဓ ပစ္စုဘာဝနာဒိကဿ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓကို ခံစားရခြင်းအစရှိသော။ အဘိညာသစ္စိ-
 ကရဏိယဿ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုထိုက်သော။ (“ ဓမ္မဿ၊ တရား ကို။ သစ္စိကိရိယာယ၊ မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ” ဌှစ်ပံ။) ယဿ၊ အကြင်သူ၏။ ပစ္စုကံ (ပတိ + အကံ)၊ မျက်စိ၏ ရှေးရှုသည်။ ဝါ၊ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ သော၊ ထို မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ရှိသူသည်။ သက္ခ၊ မည်၏။ ဝါ၊ သက်သေမည်၏။ သက္ခိနော၊ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ ရှိသူ၏။ ဝါ၊ သက်သေ၏။ ဘဗ္ဗတာ၊ ဖြစ်ထိုက် သူ၏ အဖြစ်တည်း။ သက္ခိဘဗ္ဗတာ၊ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ ရှိသူ၏ ဖြစ်ထိုက်သူ၏ အဖြစ်။ သက္ခိဘဝနတာ၊ သက်သေဖြစ်နိုင်သူ၏ အဖြစ်သည်။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဝါ၊ တနည်း။ သက္ခိ စ၊ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ ရှိသူလည်း ဟုတ်၏။ သော၊ ထို သက္ခိ ဟူသည်။ ဘဗ္ဗော စ၊ ထိုက်သူလည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သက္ခိဘဗ္ဗော၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ အယံ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣဒ္ဓိဝိဓာဒိနံ၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ အစရှိသည်တို့ အား။ ဘဗ္ဗော၊ ထိုက်၏။ တတ္ထစ၊ ထို ဣဒ္ဓိဝိဓ အစရှိသည်တို့အား ထိုက်သည်၏ အဖြစ်၌လည်း။ သက္ခိ၊ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ရှိသူတည်း။ ဝါ၊ သက်သေတည်း။

ဣတိ၊ ကြောင့်။ သက္ခိဘဗ္ဗော၊ မည်၏။ တဿ၊ ထို ဣဒ္ဓိဝိဓ အစရှိသည်တို့အား ထိုက်သည်၏အဖြစ်၌ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ရှိသူ၏။ ဘာဝေါ၊ တည်း။ သက္ခိဘဗ္ဗ- တာ၊ ဖြစ်။ တံ၊ ထို ဣဒ္ဓိဝိဓ အစရှိသည်တို့အား ထိုက်သူ၏ အဖြစ်၌ မျက်မြင် ကိုယ်တွေ့ရှိသူ၏အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ သက်သေ၏အဖြစ်သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။ အာယတနေတိ၊ ကား။ ပုဗ္ဗဟေတာဒိကေ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော အကြောင်း အစရှိ သော။ ကာရဏေ၊ အကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ (သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏာတိ ၌စပ်။) [ဤ၌ သတိ ၂-ထပ်မဖွင့်၊ ဤအဓိပ္ပါယ်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာဋီကာ ဗြဟ္မ ဇာလသုတ် ဒိဋ္ဌိဂတိကာဓိဋ္ဌာနဝဋ္ဋကထာအဖွင့်၌ ရေးထားပြီ။]

သီတိဘာဝန္တိ၊ ကား။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ ဝါ၊ တနည်း။ ကိလေသဒရထဝူပ- သမံ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော ပူလောင်ခြင်းတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းကို။ (သစ္စိ- ကာတုံ ၌စပ်။) သမ္ပဟံသေတိတိ၊ ကား။ သမပ္ပဝတ္တံ၊ အညီအမျှ ဖြစ်သော။ [တုန့်ဆုတ်ခြင်းသို့လည်း မရောက် ပျံလွင့်ခြင်းသို့လည်း မရောက်ဘဲ အညီအမျှ ဖြစ်သော။] စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ တထာပဝတ္တိယာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သော။ (ထို ညီမျှသောအခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော။) ပညာယ၊ ဖြင့်။ တောသေတိ၊ နှစ်သက်စေ၏။ ဥတ္တေဇေတိ၊ ထက်သန်စေ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ ယဒါ၊ ၌။ နိရဿာဒံ၊ သာယာခြင်းမရှိသော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာ အကျိုးငှါ။ ဝါ၊ ဘာဝနာသို့။ နပက္ခန္ဓတိ၊ မပြေးဝင်။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ဇာတိ- အာဒိနိ၊ ဇာတိအစရှိကုန်သော။ သံဝေဂဝတ္ထုနိ၊ သံဝေဂ၏ အကြောင်း ဝတ္ထု တို့ကို။ ပစ္စဝေက္ခိတုာ၊ ရှိ။ သမ္ပဟံသေတိ၊ ၏။ သမုတ္တေဇေတိ စ၊ ကောင်းစွာ လည်း ထက်သန်စေ၏။ [အနုဋီကာ၌ သမုတ္တေဇေတိ စာတိဟု စ ပါသည်။]

တိရိယံ၊ ဖီလာပတ်ဝန်းကျင်၌။ အညမညေန၊ အချင်းချင်းသည်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နာ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်ပြီ။ ကထံ၊ အဘယ်သို့ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သနည်း။ (ဣတိ၊ ဤသို့ မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့်။) ဒွေ၊ ကေသာ ကေတော နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ (အာဟ၊ ပြီ။) (တနည်း) ကထံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ တိရိယံ၊ ၌။ အညမညေန၊ သည်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နာ၊ ကုန်သနည်း။ ဒွေ၊ နှစ်ပင်ကုန်သော။ ကေသာ၊ ဆံပင် တို့သည်။ ကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တိရိယံ အညမညေန ပရိစ္ဆိန္နာ။) အာသယောတိ၊ ကား။ နိဿယော၊ မှီရာတည်း။ ပစ္စ- ယော၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော။ [“ သလိပ်၊ သည်းခြေ၊ သွေး၊ ပြည် ” ဟူသော ၄-ပါးတို့သည် ဆံပင်ပေါက်ခြင်း၏ အကြောင်းများဖြစ်ကြသည်။]

နိရဿာဒံ စသည်။ ။ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသာလာဘေန ဘာဝနာရသ ဝိရဟိတံ (ရှေးကာလထက် နောက်ကာလ၌ ဘာဝနာအထူးကို မရခြင်းကြောင့် ဘာဝနာအပေါ်၌ သာယာခြင်းမှကင်းသော) (စိတ္တံ) ။ သမ္ပဟံသေတိတိ ဘာဝနာယ စိတ္တံ သမ္ပာ ပဟာသေ- တိ ပမောဒေတိ။ သမုတ္တေဇေတိတိ သမ္ပာ တတ္ထ (ထိုဘာဝနာ၌) ဥတ္တေဇေတိ။ - အနု။

နခါ တိရိယံ အညမညေန ပရိစ္ဆိန္နာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ဝိသုံ၊ သီးခြား။ ဝဝတ္ထိတတံ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ [(တနည်း)ကသ္မာ၊ အဘယံကြောင့်။ ဝိသုံ ဝဝတ္ထိတတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ နည်း။] ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တမေဝ အတ္ထံ၊ ထိုအသီးအသီးပိုင်းခြား၍ တည်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကိုပင်။ ဒဿေတုံ၊ ငှါ။ ဒေ နခါ ဧကတော နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေ) အာဟ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ဝိသုံ ဝဝတ္ထိတတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဝိညာယတိ။) [သဘောတူသော ကောဋ္ဌာသချင်း ပိုင်းခြားရမည့် သဘာဝပရိစ္ဆေဒ ဖြစ်သောကြောင့် “လက်တချောင်း၌ရှိသော လက်သည်းကို အနီးကပ်ဆုံး အခြား လက်တချောင်းရှိ လက်သည်းဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သည်” ဟု ဆိုလိုသည်။]

သုခုမမ္ပိတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တဩဋ္ဌာရိကစမ္ပတော၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အရေထက်။ သုခုမံ၊ သိမ်မွေ့သော အရေသည်။ (“ပါကဋံ ဟောတိ” ၌စပ်။) [သုခုမံနောက်၌ ပိုဒ်ရှိပါစေ။] ဝါ၊ တနည်း။ အန္တော၊ ခန္ဓာကိုယ်၏အတွင်း၌။ မုခစမ္မာဒိကောဋ္ဌာသေသု၊ ခံတွင်း၏ အရေအစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့တွင်။ (တံ သုခုမန္တိ ဝုတ္တံ ၌စပ်။) တစေန၊ အရေဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ [“ပဋိစ္ဆန္နတ္တာ၊ ဖုံးကွယ်အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်” ဟုရှိလျှင် ကောင်း၏။] ယံ (ကောဋ္ဌာသဇာတံ)၊ အကြင်ကောဋ္ဌာသအပေါင်းကို။ ဒုရုပလက္ခဏီယံ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် မှတ်အပ်၏။ တံ(ကောဋ္ဌာသဇာတံ)၊ ကို။ သုခုမန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) [ကသ္မာ တံ ကောဋ္ဌာသဇာတံ သုခုမန္တိ သင်္ဂဟကာရေန ဝုတ္တံ။] ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ တံ ကောဋ္ဌာသဇာတံ၊ သည်။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ (“တစပရိဂ္ဂဏှကေန စ ယောဂါဝစရေန ဥတ္တရောဋ္ဌတော ပဋ္ဌာယ” စသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။) တစံ၊ အရေကို။ ဝိဝရိတွာ၊ ဖွင့်၍။ ပဿန္တဿ၊ ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်၏(စိတ်၌)။ ပါကဋံ၊ ထင်ရှားသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ ကောဋ္ဌာသဇာတံ သုခုမန္တိ သင်္ဂဟကာရေန ဝုတ္တံ။)

အန္တော မုခစမ္မာဒိကောဋ္ဌာသေသု။ ။ [အန္တောတိ အဗ္ဘန္တရေ ကောဋ္ဌာသေ။ သုခုမံတံ သုခုမနာရအာဒိ သန္ဓာယ ဝဒတိ။-အနု။] ဤ ဒုတိယနည်း၌ကား- အန္တောအရ ခန္ဓာကိုယ်၏အတွင်းကို ယူရသည်။ နှုတ်ခမ်း၏အတွင်း၌လည်း နှုတ်ခမ်းရေရှိသေး၏။ ထိုနှုတ်ခမ်းရေသာ မက၊ အပြင်ဘက်အရေဖြင့် ဖုံးထားအပ်သည့် အတွက် ဉာဏ်ဖြင့် မှတ်သားဘို့ရန်ခဲယဉ်းသော အကြောသေး အစရှိသော ကောဋ္ဌာသများလည်း ရှိသေး၏။ ထိုအတွင်း၌ အမှတ်ခက်သော ကောဋ္ဌာသ အားလုံးသည်ပင် အရေကို စိတ်ကူးဖြင့် ဖွင့်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ထင်ရှားနိုင်ပါသည်။ [“ဝိဝရိတွာ၊ အကျယ်ဖွင့်၍” ဟုလည်း ပေးကြ၏။]

တာလဂုဠပဋ္ဌလံ နာမ၊ တာလဂုဠပဋ္ဌလမည်သည်။ ပက္ကတာလဖလလသိကံ၊ မှည့်ရင့်သော ထန်းသီး၏ အစေ့အဆန်ကို။ တာလပဋိကာယ၊ ထန်းရွက်ဖြင့် ယက်အပ်သော ဖျာပေါ်၌။ (ထန်းရွက်ဖျာပေါ်၌။) လိမ္မိတော၊ လိမ်းကံ့၍။ (ကပ်ငြိစေ၍။) သုက္ခာပေတော၊ ခြောက်သွေ့စေ၍။ (အခြောက်လှန်း၍။) ဥဒ္ဓရိတော၊ ထုတ်၍။ ဂဟိတပဋ္ဌလံ၊ ယူအပ်သော အလွှာတည်း။

ဧဝံ တိမတ္တာနိတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ ဧဝံမတ္တသဒ္ဓေဟိ၊ ဧဝံသဒ္ဓါ မတ္တသဒ္ဓါတို့ ဖြင့်။ ဂေါပုကဋ္ဌိကာဒိနိ၊ ဖမ္ပရိရိုး အစရှိကုန်သော။ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာ၌ “အာနိသဒ္ဓိအာဒိနိ၊ တင်ပါးရိုး အစရှိကုန်သော” ဟု ရှိ၏။] အဝုတ္တာနိပိ၊ တိုက်ရိုက် မဆိုအပ်သော အရိုးတို့ကိုလည်း။ ဒသေတိ၊ ပြ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကိဠာဂေါဠကာနိ၊ ကိဠာဂေါဠကတို့ဟူသည်။ သုတ္တေန၊ ချည်ဖြင့်။ ဗန္ဓိတော၊ ဖွဲ့ချည်၍။ အညမညံ၊ ချင်း။ သဋ္ဌေတော၊ ဆက်စပ်၍။ ကိဠနဂေါဠကာနိ၊ ကစားကြောင်းဖြစ်သော ဂေါဠလုံးတို့တည်း။ [ရှေးနိဿယ၌ ဂေါဠကကို “ချိပ်လုံး” ဟု ပေး၏။]

တတ္ထ ဇဗ်ဋ္ဌိကဿ ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ ဇဏ္ဍကဋ္ဌိမ္ပိ၊ ပုဆစ် ခူးဝန်းရိုး၌။ ပဝံသိတော၊ ဝင်၍။ ဋ္ဌိတဋ္ဌာနံ၊ တည်သောအရပ်သည်။ (အတိခိဏဂ္ဂ-ဂေါသိကံသဏ္ဍာနံ ၌စပ်။) ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ တည်း။ တေန အဋ္ဌိနာ၊ ထို ပေါင်ရိုးသည်။ ပတိဋ္ဌိတဋ္ဌာနံ၊ စွဲမှီတည်နေအပ်ရာအရပ်ဖြစ်သော။ ကဋ္ဌိဋ္ဌိနော၊ ခါးရိုး၏။ ယံ (ဌာနံ)၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ တံ၊ ထိုအရပ်သည်။ အဂ္ဂစ္ဆိန္ဒ-မဟာပုန္နာဂဖလသဒိသံ၊ ဖြတ်အပ်သော အဖျားရှိသော ပုန်းညက်သီးကြီးနှင့် တူ၏။

သီသကပဉ္စဝေဌကံ၊ ဟူသည်။ ဝေဌေတော၊ ရစ်ပတ်၍။ ဌပိတသီသမယံ၊ ထားအပ်သော သလဲ့မည်းဖြင့်ပြုအပ်သော။ ပဉ္စကံ၊ အပြားတည်း။

ဧဝံ မတ္တသဒ္ဓေဟိ ။ ။ မတ္တသဒ္ဓါသည် မြန်မာလို “ သုံးရာလောက် ” စသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ရာ၌ “လောက်” ဟူသော အနက်ကို ပြ၏။ ထို့ကြောင့် မတ္တသဒ္ဓါဖြင့် (လောက် ဟူသော စကားဖြင့်) သုံးရာ မပြည့်တတ်ဘဲ အနည်းငယ် ယုတ်လျော့နေသည်-ဟု သိစေသည်။ [ဂဏနာယ မတ္တသဒ္ဓါ ကတိပယေဟိ ဦနဘာဝဒီပနတ္ထံ ဝုစ္စတိ။ ဒန္တဋ္ဌိဝဇ္ဇိတာနိ (သီးခြားဆိုအပ်သော သွားရိုးသည် ကြည်အပ်ကုန်သော) တီဟိ ဦနာနိ တီဏိ အဋ္ဌ-သဘာနိ။ တသ္မာ တိမတ္တာနိတိ ဝုတ္တံ။—အနု။]

ဂေါပုကဋ္ဌိကာဒိနိ အဝုတ္တာနိပိ ။ ။ ဂေါပုကဋ္ဌိသည် မဆိုအပ်သေးသော အဝုတ္တအဋ္ဌိ မဟုတ်၊ “ ကေသ္မိ ပါဒေ ဒွေဒွေ ဂေါပုကဋ္ဌိနိ ” ဟု ဆိုအပ်ပြီးသော အဋ္ဌိတို့သာတည်း။ ထို့ကြောင့် “ အာနိသဒ္ဓိအာဒိနိ အဝုတ္တာနိပိ ” ဟု ဆိုအပ်သော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋီကာအတိုင်းသာ ပါဌ်ရှိသင့်သည်။

သုတ္တကန္တနသလာကာဝိဒ္ဓါ၊ ချည်ကို ငင်ကြောင်းဖြစ်သော ဝါးခြမ်းစိတ် တို့ဖြင့် ထိုးအပ်ကုန်သော။ ဂေါဠကော၊ ယောက်လုံးတို့ကို။ (ရှေးက “ဘူးတား” ဟု ပေး၏။) ဝဋ္ဋနာတိ၊ ဝဋ္ဋနာဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဝဋ္ဋနာနံ၊ ယောက်လုံး တို့၏။ ဝါ၊ ဘူးတားတို့၏။ အာဝလိ၊ အစဉ်တည်း။ ဝဋ္ဋနာဝလိ၊ စဉ်။

အဝလေခနသတ္တကံ၊ ဟူသည်။ ဥစ္ဆုတဘာဝလေခနသတ္တကံ၊ ကြံခံကို ခွါကြောင်း ဓားငယ်တည်း။

ဝက္ကဘာဂေန ပရိစ္ဆန္တန္တိ၊ ကား။ ဝက္ကပရိယန္တဘာဂေန၊ အညို၏ အဆုံး အဘို့ဖြင့်။ ပရိစ္ဆန္တံ၊ ပိုင်းခြားအပ်၏။

သက္ခရာသုဓာဝဏ္ဏန္တိ၊ ကား။ မရမ္မေဟိ၊ ကျောက်ပြုပ်တို့ဖြင့်။ ကတသုဓာ- ဝဏ္ဏံ၊ ပြုအပ်သော အင်္ကျီအဆင်းရှိ၏။ သေတသက္ခရာသုဓာဝဏ္ဏန္တိ စ၊ ဟူ၍ လည်း။ ပါဌံ၊ ပါဌ်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ရွတ်ဆိုကြကုန်၏။ သေတသက္ခရာဝဏ္ဏံ၊ ဖြူသော ကျောက်စရစ်အဆင်းရှိသည်၎င်း။ သုဓာဝဏ္ဏဉ္စ၊ အင်္ကျီအဆင်းရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ။ ဣတိ အတ္ထော။

ယတ္ထာတိ ပဒဿ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ အန္ဓပါနံ နိဗ္ဗတိတော တိဋ္ဌတိတိ ပဒေဟိ၊ ဟူသော ပုဒ်တို့နှင့်။ သမ္ပန္နော၊ စပ်ခြင်းကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ပြုထိုက်၏။

ဝိသမစ္ဆိန္ဒကလာပေါ၊ မညီမညွတ် ဖြတ်အပ်သော ကြာစွယ်စည်း၊ ကုမုဒြာ ကြာရိုးတို့၏ အစည်းသည်။ ဝိသမံ၊ မညီမညွတ်။ ဥဒကံ၊ ရေကို။ ပဉ္စရတိဝိယ၊ ယိုချသကဲ့သို့။ ဝေမေဝ၊ လျှင်။ သရိရံ၊ ကိုယ်သည်။ ကေသကူပါဒိဝိဝရေဟိ၊ ဆံပင်တွင်း အစရှိသော အပေါက်တို့မှ။ ဥပရိ၊ အထက်၌၎င်း။ ဟေဋ္ဌော၊ အောက် ၌၎င်း။ တိရိယဉ္စ၊ ဖီလာ၌၎င်း။ ဝိသမံ၊ မညီမညွတ်။ ပဉ္စရတိ၊ ယိုစီး၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ဝိသမစ္ဆိန္ဒဂဟဏံ၊ ဝိသမစ္ဆိန္ဒသဒ္ဓါကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ကရောတိ။

အတိကဋ္ဌကအစ္စုဏှာဒိကော၊ အလွန်စပ်သော အာဟာရ၊ အလွန်ပူသော အာဟာရ အစရှိသော အာဟာရသည်။ ဝိသဘာဂါဟာရော၊ မည်၏။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) ဥဏှကာလေ၊ အပူ၏အခါ၌။ ဝါ၊ ပူသောအခါ၌။ ပဝတ္တမာနာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓာတူနံ၊ ဓာတ်တို့၏။ ဝိသဘာဂတ္တာ၊ သဘောမတူကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ကေတ္တာရမ္မဏဗလေန ဝါတိ၊ ကား။ ဝိက္ခမ္ဘိတနီဝရဏေန၊ ပယ်ခွါအပ် ပြီးသော နီဝရဏရှိသော။ သုသမာဟိတစိတ္တေန၊ အလွန်ကောင်းစွာ ထားအပ် သော စိတ်ကြောင့်။ ဝါ၊ အလွန် တည်ကြည်သောစိတ်ကြောင့်။ ဥပဋ္ဌိတဿ၊ အာရုံ၌ကပ်၍တည်သော။ နာနာရမ္မဏဝိပုန္ဒနဝိရဟေန၊ အမျိုးမျိုးသောအာရုံ၏ အဖြစ်ဖြင့်လှုပ်ရှားခြင်းမှ ကင်းခြင်းကြောင့်။ ကေသဘာဝဿ၊ တမျိုးတည်းသော

သဘောရှိသော။ အာရမ္မဏဿ၊ အာရုံ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းကြောင့်။ (တံ၊ ထို
သောမနဿသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ခွဲစပ်။) ဟိ၊ မှန်။ တံ ဧကတ္တာရမ္မဏံ၊ ထို တမျိုး
တည်းသော သဘောရှိသော အာရုံသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇဟမာနမေဝ၊ ကပ်၍ တည်သော်
သာလျှင်။ ဝါ၊ ထင်လာသော်သာလျှင်။ အတ္တနိ၊ မိမိ၌။ အဘိရတိ၊ အလွန်
မွေ့လျော်ခြင်းကို၎င်း။ သာတိသယံ၊ အလွန်အကဲနှင့်တကွ။ ဖရဏပီတိ၊
ဖရဏာပီတိကို၎င်း။ ဣဋ္ဌာကာရာနုဘဝနံ၊ ဣဋ္ဌအခြင်းအရာကို ခံစားတတ်သော။
သောမနဿံ စ၊ သောမနဿကို၎င်း။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)
ကသ္မာ တံ ဧကတ္တာရမ္မဏံ ။ပေ။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ
(ယသ္မာ) ။ ကြောင့်။ အဘိရတိ၊ သောမနဿေဟိ၊ အလွန် မွေ့လျော်ခြင်း၊
ဝမ်းမြောက်ခြင်းတို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ အနတိက္ကန္တ ပီတိသုခဿ၊ မလွန်မြောက်
အပ်သေးသော ပီတိသုခရှိသော ဈာန်စိတ်အား။ (တနည်း) အနတိက္ကန္တပီတိ-
သုခဿ၊ မလွန်မြောက်အပ်သေးသော ပီတိသုခရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား (စတုတ္ထ
ဈာန်မရသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား)။ ဧကတ္ထုပ္ပဋ္ဌာနံ၊ တခုတည်းသော သဘော
ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် အာရုံ၌ကပ်၍ တည်ခြင်းသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
(တံ ဧကတ္တာရမ္မဏံ ။ပေ။ ဥပ္ပါဒေတိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ။)

အဝိသေသတော ပန သာဓာရဏဝသေနာတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ ပဋိကူလ-
ဓာတု ဝဏ္ဏဝိသေသံ၊ ပဋိကူလအထူး၊ ဓာတ်အထူး၊ ဝဏ္ဏအထူးကို။ အကတော၊
မပြုမူ၍။ သမထဝိပဿနာ သာဓာရဏဝသေန၊ သမထဝိပဿနာတို့နှင့် ဆက်ဆံ
သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ (ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ ခွဲစပ်။) တိဝိဓေနာတိ၊ ကား။ အနုလောမာဒိ-
နာ၊ အနုလုံ အစရှိသော။ ဝက္ခမာနေန၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော နည်းဖြင့်။ (သဇ္ဈာ-
ယော ကာတဗ္ဗော ခွဲစပ်။) ဆမာသေတိ၊ ဟူသောစကားကို။ အစုမာသေ၊ တလ
ထက်ဝက် ဆယ့်ငါးရက်သည်။ ဦနေပိ၊ ယုတ်လျော့ပါသော်လည်း။ မာသပရိ-
စ္ဆေဒေန၊ လ အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ သဇ္ဈာယေ၊ သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို။ ပရိစ္ဆိဇ္ဇ-
မာနေ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော်။ ဆ မာသာ၊ ခြောက်လတို့သည်။ ပရိစ္ဆေဒကာ၊
ပိုင်းခြားတတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ [လအားဖြင့် “ခြောက်လ” ဟုဆိုသော်လည်း
ရက်အားဖြင့် တဆယ့်ငါးရက် လိုသည်—ဟူလို။] ဣတိ ကတော၊ ဤ အကြောင်း
ကြောင့်။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဟိ၊ မှန်။ ဆမာသဂ္ဂဟဏံ၊
ဆမာသ သဒ္ဓါသည်။ ပရိစ္ဆိဇ္ဇမာနဿ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော သရဇ္ဈာယ်ခြင်း၏။
မာသန္တရ ဂမနနိဝါရဏံ၊ ခြောက်လမှ တပါးသော လသို့ ရောက်ခြင်းကို တား
မြစ်ကြောင်း စကားတည်း။ သုကလ ဆမာသေ၊ အလုံးစုံသော ခြောက်လတို့
ပတ်လုံး။ ပရိဝုတ္တနဒဿနတ္ထံ၊ ပြန်လှန်သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို ပြခြင်း အကျိုးရှိသော
စကားသည်။ န၊ မဟုတ်။ အာစရိယာတိ၊ ကား။ အဋ္ဌကထာစရိယာ၊ ရှေး အဋ္ဌ
ကထာဆရာတို့သည်။ (ပရိစ္ဆိန္ဒိတော ဌပယိံ သု ခွဲစပ်။)

လက္ခဏန္တိ၊ ကား။ ဓာတု ပဋိကူလလက္ခဏံ၊ ဓာတုလက္ခဏာ၊ ပဋိကူလ
 လက္ခဏာကို။ (န မနသိကာတဗ္ဗံ ဌိစပံ။) ဇနံ၊ လူအပေါင်းကို။ န အရဟန္တိ၊
 မထိုက်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အဇညာ၊ မည်၏။ ဇနေ၊ လူအပေါင်း၌။ ပဝေသေ-
 တံ၊ သွင်းခြင်းငှါ။ အယုတ္တာ၊ မသင့်ကုန်။ ဇိဂုစ္ဆနိယာ၊ စက်ဆုပ်ထိုက်ကုန်၏။
 ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ပဋိပါဠိယာ အဋ္ဌိနိတိ၊ ကား။ ပဋိပါဠိယာ၊ အစဉ်အတိုင်းအားဖြင့်။ အဋ္ဌိနိ၊
 အရိုးတို့သည်။ ကောဋ္ဌိယာ၊ အစွန်းချင်းအားဖြင့်။ ဌိတာနိ၊ တည်ကုန်၏။
 (ဣမိနာ၊ ပဋိပါဠိယာ အဋ္ဌိနိ ဌိတာနိ ကောဋ္ဌိယာဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။) ဣ
 ဤ အရိုးအပေါင်း၌။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ အတ္တာနာမ၊ အတ္တ မည်သည်။
 န အတ္တိ၊ မရှိ။ အယံ သံဃာဋ္ဌော၊ ဤ အပေါင်းသည်။ အဋ္ဌိနိဇဝ၊ အရိုးတို့ချည်း
 သာတည်း။ အဋ္ဌိပုဉ္ဇေ၊ ဝေ၊ အရိုးအစုမျှချည်းသာတည်း။ (ဝေဖြင့် အတ္တကို
 ကနံ။) ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒယေတိ၊ ၏။ အနေကသန္ဓိယမိတောတိ၊
 ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ သော အဋ္ဌိပုဉ္ဇော၊ ထို အရိုးစုကို။ အနေကေဟိ၊ ကုန်သော။
 သန္ဓိဟိ၊ အဆက်အစပ်တို့သည်။ ယမိတော၊ စောင့်ရှောက်အပ်၏။ သမ္ပဒ္ဓေါ၊
 ဖွဲ့စပ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ဒယေတိ၊ ၏။ န ကေဟိစိတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ယမေန္တံ၊
 စောက်ရှောက် ဖွဲ့စပ်တတ်သော။ အတ္တာနံ၊ အတ္တကို။ (သင်္ဂဟကာရော)။ ပဋိ-
 သေဓေတိ၊ တားမြစ်၏။ ဇရာယ၊ သည်။ စောဒိတော၊ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်အပ်၏။
 မရဏာဘိမုခဂမနေန၊ မရဏသို့ ရှေ့ရွသွားခြင်းအားဖြင့်။ စောဒိတော၊ ၏။

နီလံ၊ ညိုသောမဟာဘုတ်။ ပီတံ၊ ရွှေသောမဟာဘုတ်။ သုဂန္ဓံ၊ ကောင်းသော
 အနံ့ရှိသော မဟာဘုတ်။ ဒုဂ္ဂန္ဓံ၊ မကောင်းသောအနံ့ရှိသော မဟာဘုတ်။ ဣတိ
 အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ မဟာဘုတ်၊ မဟာဘုတ်ကို။ ဥပါဒါရူပေန၊
 ဥပါဒါရုပ်ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နံ၊ ပိုင်းခြားအပ်၏။ တန္ဓိယိတဿ၊ ထို မဟာဘုတ်၌မှီသော။
 တဿ၊ ထို ဥပါဒါရုပ်၏။ တတော၊ ထို မဟာဘုတ်မှ။ ဗဟိ၊ ပြင်ပ၌။ အဘာဝါ၊
 မရှိခြင်းကြောင့်။ ဥပါဒါရူပံ၊ ဥပါဒါရုပ်ကို။ မဟာဘူတေန၊ မဟာဘုတ်ဖြင့်။
 ပရိစ္ဆိန္နံ၊ ပိုင်းခြားအပ်၏။ ဆာယာတပါနံ၊ အရိပ် နေပူတို့၏။ အာတပပစ္စယ-
 ဆာယုပ္ပါဒကဘာဝေါ၊ နေပူ ဟူသော အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်၊ အရိပ်ကို
 ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ အညမညပရိစ္ဆေဒကတာ၊ အချင်းချင်းပိုင်းခြား
 တတ်သည်၏ အဖြစ်တည်း။

ဆာယာတပါနံ ။ ပေ ။ အာဝေါ ။ ။ ဆာယာသည် အာတပပစ္စယဘာဝ၏
 သမ္ပန်၊ အာတပပစ္စယကို “ အာတပေါ + ပစ္စယော “တေိဿာတိ ” ဟု ဗဟုဗ္ဗိဟိ ပြု၊
 “ အရိပ်ပေါ်လာဘို့ရန် နေပူဟူသော အကြောင်းရှိသည် ” ဟူလို့၊ ဥပမာ - ညဉ့်အခါ၌
 နေမပူသောကြောင့် အရိပ်မထင်ရှားပုံမျိုးတည်း။ အာတပသည် ဆာယုပ္ပါဒကဘာဝ၏
 သမ္ပန်၊ “ နေပူသည် အရိပ်ကို ဖြစ်စေတတ်သည် ” ဟူလို့။

ရူပက္ခန္ဓဿ၊ ဧ။ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ၊ ပိုင်းခြား၍ ယူအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဒန္တောဂဓာနံ၊ ထို ရူပက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်ကုန်သော။ စက္ခာဒိ အာယတနဒွါရာနံ၊ စက္ခု အစရှိသော အာယတန၊ စက္ခုအစရှိသော ဒွါရတို့၏။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ တံတံ ဒွါရိကာ၊ ထိုထို ဒွါရ၌ဖြစ်ကုန်သော။ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ အာယတနာနိ စ၊ ရူပါယတန အစရှိသော အာယတနတို့လည်း။ ဒွါရာနိ စ၊ စက္ခု အစရှိသော ဒွါရတို့လည်း။ အာယတနဒွါရာနိ၊ တို့။ ဣတိ အထွေ၊ ဤ အနက်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တေန၊ ထိုပါဌ်ဖြင့်။ ရူပါယတနာဒိနဉ္စ၊ ရူပါရုံအစရှိသော အာယတနတို့၏လည်း။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ (“အရူပိနော ခန္ဓာ ပါကဋ္ဌာ ဟောန္တိ” ၌စပ်။) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ [ဤ နောက်နည်းအလို “အာယတနဒွါရဝသေန၊ ရူပါယတန အစရှိသော အာယတန၊ စက္ခုအစရှိသော ဒွါရတို့နှင့် စပ်သဖြင့်” ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ပေးပါ။]

သပ္ပစ္စယာတိ၊ ကား။ သပ္ပစ္စယဘာဝါ၊ အကြောင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပစ္စယာယတ္တံ၊ အကြောင်း၌ စပ်သည်။ ဟုတော၊ နိဗ္ဗတ္တံ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဝါ၊ တနည်း။ သမာနော သဒိသော၊ တူသော။ ယုတ္တော၊ သင့်လျော်သော။ ပစ္စယော၊ အကြောင်းတည်း။ သပ္ပစ္စယော၊ တူသောအကြောင်း။ တသ္မာ သပ္ပစ္စယာ၊ ထိုသို့ တူသော အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (နိဗ္ဗတ္တံ ၌ စပ်။)

တ္ထကောတိ၊ ကား။ ယထာဝုတ္တေန၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော။ အာကာရေန၊ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဂ္ဂဏော၊ အဝါးဝစွာ လေ့လာအပ်ပြီးသော။ ကောဋ္ဌာသော၊ သည်။ (ဥဂ္ဂဟသန္တိနာမ ၌စပ်။) ဥဂ္ဂဟောဝ၊ သင်ယူအပ်သောကမ္မဋ္ဌာန်းသည်ပင်။ ဥဂ္ဂဟသန္တိ၊ မည်၏။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) (ကသ္မာ၊ ဥဂ္ဂဟောဝ၊ သင်ယူအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပင်။ သန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ နည်း။) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ဝဏ္ဏာဒိမုခေန၊ အဆင်း အစရှိသည်ကို အဦးပခာန ပြုသဖြင့်။ [အာဒိဖြင့် ပဋိကူလသုညတာတို့ကို ယူ။] တ္ထော၊ ဤ ဥဂ္ဂဟ၌။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ ထင်လာခြင်းကို။ သန္တိယတိ သမ္ပဇ္ဈတိ၊ မနသိကာရနှင့် ဆက်စပ်အပ်၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ ထင်လာခြင်းကို မနသိကာရနှင့် ဆက်စပ်အပ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဥပဋ္ဌာတိတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ ဝဏ္ဏာဒိဝသေန၊ ဝဏ္ဏ အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ထင်လာ၏။ ဣတိ အထွေ၊ နက်။ [န ဥပဋ္ဌာတိကို န ချန်၍ ဖွင့်သည်။] ပဉ္စဂံသမန္နာဂတေတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ နာတိဒူရ နစ္စာသန္တ ဂမနာဂမန သမ္ပန္နံ၊ မဝေးလွန်း၊ မနီးလွန်း၊ သွားလမ်း၊ လာလမ်းနှင့် ပြည့်စုံသော ကျောင်း၎င်း။ ဣတိ၊ ဤ မဝေးလွန်း၊ မနီးလွန်း၊ သွားလမ်း၊ လာလမ်းနှင့် ပြည့်စုံသော ကျောင်း၏အဖြစ်သည်။ ဧကံ၊ တပါးသော။ အင်္ဂံ၊ အင်္ဂါတည်း။ ဒိဝါ၊

နေအခါ၌။ အဗျောကိဏ္ဍံ၊ လူတို့နှင့် မရောပြွမ်းသည်။ ရတ္တိံ ၊ ညဉ့်အခါ၌။ အပ္ပသဒ္ဓါ၊ လူသံမရှိသည်။ (ဟုတော)။ အပ္ပနိဇ္ဈိသံ၊ မြို့ရွာ တွန်သံမရှိသောကျောင်း ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤ နေအခါ၌ လူတို့နှင့် မရောပြွမ်း၊ ညဉ့်အခါ၌ အသံမရှိသည်ဖြစ်၍ မြို့ရွာ တွန်သံမရှိသော ကျောင်း၏အဖြစ်သည်။ ဧကံ၊ သော။ (အင်္ဂံ)။ အပ္ပသုသမကသ ဝါတာတပသရိသပသမ္ပဿံ၊ မှက်၊ ခြင်၊ လေ၊ နေပူ၊ မြေ၊ ကင်းတို့၏ အတွေ့မရှိသော ကျောင်း၎င်း။ ဣတိ၊ ဤ မှက်၊ ခြင်၊ လေ၊ နေပူ၊ မြေ၊ ကင်းတို့၏ အတွေ့မရှိသောကျောင်း၏ အဖြစ်သည်။ ဧကံ၊ သော။ (အင်္ဂံ)။ တသ္မိံ သေနာသနေ၊ ထိုကျောင်း၌။ ဝိဟရန္တဿ၊ နေသောရဟန်းအား။ အပ္ပကသိရေန၊ မငြိုငြင် မပင်ပန်းသဖြင့်။ စီဝရ။ ပေ။ ပရိက္ခရော၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤ ပစ္စည်း ၄-ပါးတို့၏ ရလွယ်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဧကံ၊ သော။ (အင်္ဂံ)။ တသ္မိံ သေနာသနေ၊ ထို ကျောင်းတိုက်၌။ ထေရာ၊ ထေရ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဗဟုဿုတာ၊ များသော သုတရှိကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤ ဗဟုဿုတ ရဟန်းတို့၏ နေကြရာ၏အဖြစ်သည်။ ဧကံ (အင်္ဂံ)။

ပဉ္စဂံသမန္နာဂတေနာတိ၊ ကား။ အပ္ပါဗာဓာသာဋ္ဌေယျ သဒ္ဓါ ပညာ ဝီရိယေဟိ၊ အနာရောဂါ မရှိသူ၏ အဖြစ်၊ ကောက်ကျစ် ငဉ်းလဲခြင်းမရှိသူ၏ အဖြစ်၊ သဒ္ဓါ ပညာ ဝီရိယဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ပဓာနိယဂေဟိ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ခြင်းရှိသူ၏ အကြောင်းအင်္ဂါတို့နှင့်။ သမန္နာဂတေန၊ သည်။ (ဘဝိတဗ္ဗံ ဌစပ်။)

ဥဋ္ဌာနကဒါယန္တိ (ပဒဿ) ၊ ၎င်း။ တေဟိ ခေတ္တေဟိ၊ ထိုလယ်တို့မှ။ ဥဋ္ဌာနကံ ပေါ်ထွက်သော။ တေဟိ၊ ထိုလယ်တို့သည်။ ဒါတဗ္ဗဓညံ၊ ပေးထိုက်သောစပါးကို။ (ဒဿတိ ဌစပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပမာ၌။ အဋ္ဌကမ္မဒါယကခေတ္တံ၊ ရှစ်ကုမ္ဘပေးသောလယ်ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ) ဝိယ၊ မှတ်ထိုက်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ)။ မုခဓောဝနကိစ္စံ၊ မျက်နှာသစ်ခြင်း ကိစ္စကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ)။ သောဋ္ဌသကုမ္ဘဒါယကံ၊ တဆယ်ခြောက်ကုမ္ဘ ပေးသောလယ်ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ) ဝိယ။ (တထာ) ခါဒန ဘုဉ္ဇနကိစ္စံ၊ ခဲခြင်းကိစ္စ၊ စားခြင်းကိစ္စကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ (ကသ္မာ၊ နည်း)။ လဟုကဂရုကဘာဝတော၊ ထိုကိစ္စတို့၏ ပေါ့သည်၏အဖြစ်၊ လေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့် တည်း။ ပန၊ ဆက်။ တတော၊ ထို မျက်နှာသစ်ရခြင်းအစရှိသော ကိစ္စကြောင့်။ ယံ ဒုက္ခံ၊ အကြင်ဆင်းရဲသည်။ နိဗ္ဗုတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုဒုက္ခသည်၎င်း။ အညံ စ၊ အခြားသော ဒုက္ခသည်၎င်း။ ဒုတ္တိံ သကောရ မနသိကာရေနစ၊ သုံးဆယ်နှစ်ပါး အပြားရှိသော ကောဋ္ဌာသကို နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်လည်း။ နိဝတ္တတိ၊ ဆုတ်နှစ် နိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထေဝကမ္မံကာတဗ္ဗံတို့၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဧတ္တာဝတာတိ၊ ကား။ ဧကဒိဝသံ၊ တနေ၌။ ဝါ၊ တနေလျှင်။ တိံ သဝါရေ၊ အကြိမ်သုံးဆယ်တို့တိုင်တိုင်။ မနသိကာရဋ္ဌပနေန၊ နှလုံးသွင်းမှုကို ထားခြင်းဖြင့်။ (မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ နာမ ကထိတာ ဌစပ်။)

သဟယုဒ္ဓါရံ သာဓေတောတိ၊ ကား။ သဟယဝစိုတံ၊ တိုးပွားသော တထောင် ရှိသော။ ဣဏံ၊ ကြွေးမြီကို။ ယောဇေတော၊ ယှဉ်စေ၍။ ဟိ၊ မှန်။ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗော၊ ထုတ်ဆောင်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝစို၊ အတိုးအပွားကို။ ဥဒ္ဓါရေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

သုဒ္ဓစိတ္တေနာတိ၊ ကား။ ဝိက္ခေပါဒိကိလေသ ဝိရဟိတစိတ္တေန၊ ပျံ့လွင့်ခြင်း အစရှိသော ကိလေသာတို့မှကင်းသောစိတ်ဖြင့်။ (မနသိကာတဗ္ဗိန္ဒဝပ်။) ကေသာ ဒီသု၊ ဆံပင်အစရှိသည်တို့တွင်။ တစေ၊ အရေ၌။ ရဇ္ဇန္တော၊ တပ်မက်သူတို့သည်။ သုစ္ဆဝိစမ္မံ၊ ကောင်းသောအပေါ်ရေရှိသော အရေကို။ တစောတိ၊ အရေဟူ၍။ ဂဟေတော၊ ယူ၍။ မေ၊ ၏။ တစော၊ အရေသည်။ သုဝဏ္ဏာဒိဝဏ္ဏော၊ ရှေ့အစ ရှိသည်တို့၏အဆင်းနှင့် တူသောအဆင်းရှိ၏။ ဣတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့အစရှိသည် ဖြင့်။ ရဇ္ဇန္တိ၊ တပ်မက်ကြကုန်၏။

တေသု ဒွေ ကေမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇမာနာ နာမ န ဟောန္တိတိ၊ ဟူသော ဝါကျ၏။ ယထာဝါတသာဝါ၊ ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပလာယန္တိ၊ ပြေးကြကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ တတ္ထ၊ ထို ဥပမာစကားရပ်၌။ ရာဂါဒိ- ဝတ္ထုဘာဝေန၊ ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာတို့၏ တည်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒွတ္တိ သာကာရာနံ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးအပြားရှိသောကောဠာသတို့၏။ စောရသဒိသ- တာ၊ တောပုန်း ဒါးပြုတို့နှင့် တူကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ အနတ္တာဝဟတာ၊ စီးပွားမဲ့ကို ဆောင်တတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဒဠဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။

ကမ္မမေဝ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းမှုသည်ပင်။ ဝိသေသာဓိဂမဿ၊ တရားထူးကို ရခြင်း၏။ ဝါ၊ ရအပ်သော တရားထူး၏။ ဌာနံ၊ တည်ရာ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဘာဝနာ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း နှလုံးသွင်းမှုကို မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်စေ ခြင်းကို။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တေန၊ ကြောင့်။ မနသိကရောန္တဿ အပ္ပနံ ပါပုဏာတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ကမ္မဋ္ဌာနံ။ ။ “ကမ္မမေဝ ဝိသေသာဓိဂမဿ ဌာနံ” ကို ထောက်၍ ကမ္မနှင့် ဌာနကို အရဘူဟု မှတ်ပါ။ ကမ္မအရလည်း “ကမ္မမေဝါတိ မနသိကာရကမ္မမေဝ” ဟူသော အနုဋီကာကို ထောက်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းမှုကို ယူရသည်။ ထို ကမ္မဋ္ဌာန်း နှလုံးသွင်းမှုသည်ပင် စိတ်ဓာတ်ကို တိုးပွားစေတတ်သောကြောင့် ဘာဝနာလည်း မည်၏။ (တနည်း) မိမိသန္တာန်၌ ထိုမှန်းစေအပ်သောကြောင့် ဘာဝနာလည်း မည်၏။ ထို့ကြောင့် “ကမ္မဋ္ဌာနံ ဘာဝနာ ဝုစ္စတိ” ဟု မိန့်သည်။ “ကမ္မမေဝ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း နှလုံး သွင်းမှုသည်ပင်။ ဌာနံ၊ တရားထူးကိုရခြင်း၏ အကြောင်းတည်း။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကြောင်း။ ဤစကားဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာနံအရ အာရမ္မဏိက စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို ယူရသည်။ ထို အာရမ္မဏိက စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် ကမ္မဋ္ဌာန်း နှလုံးသွင်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အတွက် အပ္ပနာသို့ ရောက်နိုင် ရကား “မနသိကရောန္တဿ အပ္ပနံ ပါပုဏာတိ” ဟု ဆိုသည်။

ဝါ၊ တနည်း။ ကမ္မဿ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်မှု ဟူသော။ ဘာဝနာယ၊ ဘာဝနာ၏။ ဌာနံ၊ တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏံ၊ ရှေးအဘို့၌ ဖြစ်သော အာရုံကို။ (ဝုတ္တံ ၌စပ်)။ အပ္ပနာရမ္မဏဘာဝုပဂမနေန၊ အပ္ပနာ၏ အာရုံ၏ အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ခြင်းအားဖြင့်။ အပ္ပနံ ပါပုဏာတီတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

မာနဇာတိကောတိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ လဃံန သမတ္တတာယောဂေန၊ ခုန်လွှားခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်နှင့် ယှဉ်ခြင်း ကြောင့်။ ဥပသမရဟိတတံ၊ ငြိမ်သက်ခြင်းမှ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဒဿေတိ။ ဟိ၊ မှန်။ စိတ္တံပိ၊ စိတ်သည်လည်း။ တထာ၊ ထိုမျောက်နှင့်အတူ။ နာနာရမ္မဏေသု၊ အမျိုးမျိုးသောအာရုံတို့၌။ ဝစိုတံ၊ တိုးပွားစေအပ်သည်။ (ဟုတော)။ ဥပသမရဟိတံ၊ ငြိမ်သက်ခြင်းမှကင်း၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတဗ္ဗံ၊ ပြထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဟတ္ထေ ဂဟိတပဉ္စဝတ္ထု ပါကတိကမေဝါတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌။ ဝုတ္တတံ၊ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဟိ၊ ချဲ့။ တတ္ထ၊ ထိုဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း၌။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [မလ္လကတ္ထေရော ကိရ နေရာ၌ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဝယ် “သော ကိရာယသ္မာ” ဟု ရှိ၏။ သို့သော် ဤနေရာ၌ ထင်ရှားအောင် မလ္လကတ္ထေရော ကိရ ဟု သုံးစွဲထားဟန် တူသည်။] (ကိံ၊ နည်း။) ကိရ၊ တဆင့်စကား ကြားဘူးသည်ကား။ မလ္လကတ္ထေရော၊ မလ္လကထေရ်သည်။ ဒီဃဘာဏကအဘယတ္ထေရံ၊ ဒီဃနိကာယ်ကို ရွတ်အံတတ်သော အဘယထေရ်ကို။ (ဒီဃနိကာယ်ဆောင် အဘယထေရ်ကို။) ဟတ္ထေ၊ လက်၌။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ (ဝတွာ အာဟ ၌စပ်။) အာဝုသော အဘယ၊ ငါ့ရှင်အဘယ။ ဣမံ ပဉ္စံ၊ ဤပြဿနာကို။ ဝါ၊ ဤ သိခြင်းငှါ အလိုရှိထိုက်သောအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ (ပုစ္ဆာသဘောဖြင့် မေးခြင်းမဟုတ်၊ သိစေလို၍ တိုက်တွန်းခြင်းတည်း။) တာဝ ဥဂ္ဂဏှာဟိ၊ သင်ယူပါဦးလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတွာ၊ ၍။ အာဟ၊ ဆိုပြီ။ (ကိံ)။ မလ္လကတ္ထေရော၊ မလ္လကထေရ်သည်။ (မိမိကိုယ်ကိုပင် သူတပါးအနေအားဖြင့် ပြောသည်။) ဒုတ္တိံ သ ကောဋ္ဌာသေသု၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော

တနည်း။ ။ “ကမ္မဿ ဘာဝနာယ ဌာနံ အာရမ္မဏံ” ဟု ဖွင့်သော ဒုတိယနည်း အလို ကမ္မအရ ဘာဝနာအားထုတ်မှုကို ယူ၍ ထို ဘာဝနာအားထုတ်မှု၏ တည်ရာ ကောဋ္ဌာသအာရုံကို အာရမ္မဏဟု ယူရသည်။ အာရမ္မဏဟု ဆိုသော်လည်း အပ္ပနာသို့ မရောက်မီ ရှေးအဘို့၌ ဖြစ်သော အာရုံတည်း။ ထိုအာရုံသည် နှလုံးသွင်းသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် အပ္ပနာသို့ ရောက်နိုင်သည်—ဟူလို။ အချုပ်မှာ—အာရမ္မဏိက စိတ္တုပ္ပါဒ် ဟူသော ဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ အာရုံဟူသော အာရမ္မဏကမ္မဋ္ဌာန်းအားဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်း ၂-မျိုး ရှိသည်ဟု မှတ်ပါ။

ကောဠာသတို့၌။ ဒုတ္တိံ သပဋ္ဌမဇ္ဈာနလာဘိ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ပဋ္ဌမဈာန်ကို ရခြင်းရှိသည်။ ဟောတိ။ ရတ္တိံ ၊ ညဉ့်အခါ၌။ ဧကံ၊ တပါးသော ကောဠာသကို။ (တပါးသော ကောဠာသလျှင် အာရုံရှိသောဈာန်ကို။) သစေ သမာပဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍ ဝင်စားအံ့။ ဒိဝါ၊ နေ့အခါ၌။ ဧကံ၊ တပါးသော ကောဠာသကို။ သစေ သမာပဇ္ဇတိ၊ အံ့။ (ဧဝံသတိ၊ ဤသို့ ဝင်စားလသော်။) အတိရေကမုမာသေန၊ တလထက်ဝက် ဆယ်ငါးရက်ကျော်ဖြင့်။ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ပြီးစီး၏။ ပန၊ သို့မဟုတ်။ ဒေဝသိကံ၊ နေ့တိုင်း။ ဧကမေဝ၊ တပါးသော ကောဠာသကိုသာ။ (တပါးသော ကောဠာသလျှင် အာရုံရှိသောဈာန်ကိုသာ။) သစေ သမာပဇ္ဇတိ၊ အံ့။ (ဧဝံသတိ)။ အတိရေကမာသေန၊ တလကျော်ဖြင့်။ ပုန၊ တဖန်။ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ပြီးစီး၏။ ဣတိ အာဟ၊ ဆိုပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ။

ပန၊ ဆက်။ ဣဒံ၊ ဤ ဟတ္ထေ ဂဟိတ ပဉ္စဝတ္ထုကို။ ဧကံ မနသိကရောန္တဿ ဧကံ၊ ပါဠိယေက္ကံ မနသိကရောန္တဿ ဒုတ္တိံ သာတိ တေဿ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ သာဓနတ္ထံ၊ ပြီးစေခြင်းအကျိုးငှါ။ နိဒဿနဝသေန၊ ညွှန်ပြကြောင်းဥပမာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (သင်္ဂဟကာရေန) အာနိတံ၊ ဆောင်အပ်ပြီ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

အနုပါဒိန္ဒကပက္ခေ ဌိတံာနိတိ တေတေန၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ [ဒဿိတာ ဟောတိ ဌိစပ်။] စေတိယပဗ္ဗတဝါသိ၊ စေတိယတောင်၌ နေလေ့ရှိသော။ မဟာတိဿတ္ထေရော ဝိယ၊ မဟာတိဿထေရ် ကဲ့သို့၎င်း။ သံသရက္ခိတတ္ထေရုပဋ္ဌာကသာမဏေရောဝိယစ၊ သံသရက္ခိတထေရ်၏ အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော သာမဏေ ကဲ့သို့၎င်း။ (ထေရောဝိယ သာမဏေရော ဝိယ တို့၌ ထေရဿဝိယ သာမဏေရဿဝိယဟု ရှိမှ သက္ကောန္တဿဟူသော ဥပမေယျနှင့်လိုက်လျောမည်။) အနုပါဒိန္ဒကပက္ခေ၊ အနုပါဒိန္ဒကအဘို့၌။ ဌပေတော၊ ထား၍။ ဂဒဟတုံ၊ ယူခြင်းငှါ။ သက္ကောန္တဿ၊ စွမ်းနိုင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒသဝိဓာသုဘဝသေန၊ ဆယ်ပါးအပြားရှိသော အသုဘ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဇီဝမာနက သရီရေပိ၊ အသက်ရှင်ဆဲဖြစ်သော ကိုယ်၌လည်း။ ဉပဋ္ဌိတေ၊ ထင်လာလသော်။ ဉပစာရပုတ္တိ၊ ဉပစာရဈာန်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒဿိတာ၊ ပြုအပ်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိထိုက်၏။ [စေတိယ ပဗ္ဗတဝါသိ မဟာတိဿထေရ်၏ ဝတ္ထုသည် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၊ သီလနိဒ္ဒေသ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရအဖွင့်၌ပါသည်။ သံသရက္ခိတတ္ထေရုပဋ္ဌာကသာမဏေ၏ ဝတ္ထုသည် သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာ သာမညဖလသုတ်၊ သပ္ပာယ်သမ္ပဇညအခန်း၌ ပါသည်။]

ပန၊ ဆက်။ အတ္ထိဿ ကာယေတိ၊ ဟူ၍။ သတ္တဝသေန၊ သတ္တဝါ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဧကသာဒီသု၊ ဆံပင် အစရှိသည်တို့ကို။ ဂယုမာနေသု၊ ယူအပ်ကုန်လသော်။ ဣမသ္မိံ ကာယေတိ၊ ဟူ၍။ သတ္တဂ္ဂဟဏရဟိတေ၊ သတ္တဝါဟု ယူခြင်းမှကင်းသော။ (“ဣမသ္မိံ ကာယေ”ဟု ယူသည်၊ မည်သူ၏ကိုယ်ဟု မယူ-ဟူလို။) အဟံကာရ-

ဝတ္ထုမ္ပိ၊ ငါဟု ပြုအပ်သော ကိုယ်၌။ ဝိဒ္ဓန္တိယဟံကာရေ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော ငါဟု နှလုံးသွင်းခြင်းရှိသော။ [“ငါ၏ကိုယ်” ဟု မဆိုသောကြောင့် ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးသော အဟံကာရ ရှိသော။] သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ သန္နိဟံတေ၊ အနီး၌ တည်နေသော။ ပါကဇ္ဇေစ၊ ထင်ရှားသည်လည်းဖြစ်သော။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ကာယေ၊ ၌။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ထင်လာခြင်းသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တ။ တတ္ထ၊ ထို သူတပါး၏ကိုယ်၌။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ သည်။ န ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အပ္ပနံ၊ အပ္ပနာစျာန်သို့။ အပ္ပတ္တာ၊ မရောက်သော။ အာဒိနဝါနုပဿနာဝ၊ အပြစ်ဟု အဖန်ဖန် ရှုတတ်သောဉာဏ်သည်သာ။ တတ္ထ၊ ထိုသူတပါး၏ကိုယ်၌။ ဟောတိ။ ဣတိ အမိပ္ပိယေန၊ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့်။ အသုဘာ။ ပေ။ ဝေဒိ-တဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

အာဒိမ္ပိ၊ အစ၌။ သေဝနာ၊ မှီဝဲခြင်းသည်။ အာသေဝနာ၊ မည်၏။ [အာ ဥပ-သာရသည် အစ-အနက်ဟောတည်း။] ဝစုနံ၊ တိုးပွားစေခြင်းသည်။ ဘာဝနာ၊ မည်၏။ [ဘူဇာတ်၏ ဝစုနအနက်ကို ဖွင့်သည်။ ထိုသို့ ဖွင့်ရာ၌ ဘာဝနာဝယ် ကာရိတ်ပစ္စည်းကျေသကဲ့သို့ ဝစုန၌လည်း ကာရိတ်ပစ္စည်းကျေသည်ဟု မှတ်ပါ။] ပုနပ္ပုနံ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်။ ကရဏံ၊ ပြုခြင်းသည်။ ဗဟုလီကမ္ပံ၊ မည်၏။ ဣတိအယံ၊ ကား။ ဧတေသံ၊ ဤ အာသေဝနာ၊ ဘာဝနာ၊ ဗဟုလီကမ္ပံပုဒ်တို့၏။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။

ဝတ္ထုပရိညာယာတိ၊ ကား။ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿာနံ၊ တို့၏။ ဝတ္ထုဘူတဿ၊ တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ကာယဿ၊ ရူပကာယကို။ ပရိဇောနနေန၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းဖြင့်။ (အပ္ပဝတ္တိဝူပသမ ဌိစပ်။) အပ္ပိတာတိ၊ ကား။ ဂမိတာ၊ ကင်းကုန်ပြီ။ [ဂမိတာတိ ဝိဂမိတာ။-အနု။] သာစ၊ ထို ကင်းခြင်းဟူသည်လည်း။ ဝိနာသိ-တတာ၊ ဖျက်ဆီးအပ်ပြီး၏အဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိနာသိတာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ အပ္ပဝတ္တိယံ၊ နောင်တဖန် မဖြစ်ခြင်း၌။ ဌပိတာ၊ ထားအပ်ကုန်၏။ ဣတိပိ၊ ထို့ကြောင့်လည်း။ အပ္ပိတာ၊ မည်၏။ ဣတိအယံ အတ္ထော၊ ဤ အနက်ကို။ နိရုတ္တိသိဒ္ဓိယာ၊ နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် ပြီးခြင်းဖြင့်။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ [“အပ္ပဝတ္တိ ဌပိတာ” ဟု ဆိုလိုလျက် နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် ဝတ္တိ၊ ဌပတို့ကို ချေ၍ “အပ္ပိတာ” ဖြစ်သည်ဟု ပြသည်။]

ဝိဂတန္တာ ကတာတိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ ဧတေသံ၊ ဤ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿ တို့၏။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ ဝါ၊ ယခုမှ နောက်၌။ ကာတဗ္ဗော၊ ပြုထိုက်သော။ အန္တော၊ အဆုံးသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ (ယခုပင် ပြီးဆုံးနေပြီ - ဟူလို။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိဂတန္တာ၊ တို့မည်၏။ ဧဝံဘူတာ၊ ဤသို့ ပြုထိုက်သော အဆုံးမရှိသည် ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်တို့ကို။ ကတာ၊ ပြုအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

ကမ္မမေဝ၊ ဘာဝနာအလုပ်သည်ပင်။ ဝိသေသာဓိဂမဿ၊ တရားထူးကို ရခြင်း၏။ ဌာနံ၊ အကြောင်းတည်း။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကြောင်း။ [ဤစကားဖြင့် အာရမ္မဏိကကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပြသည်။] ဝါ၊ တနည်း။ ကမ္မေ၊ ဘာဝနာအလုပ်၌။ ဌာနံ၊ တည်ခြင်းတည်း။ ဘာဝနာရမ္မော၊ ဘာဝနာအလုပ်၌ အားထုတ်ခြင်းတည်း။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ဘာဝနာအလုပ်၌ တည်ခြင်း။ [ဤနည်း၌ ဘာဝနာအားထုတ်ခြင်း အလုပ်ကို ပြသည်။] တဉ္စ၊ ထို ဝိသေသာဓိဂမ၏ တည်ရာအကြောင်း ဖြစ်သော ဘာဝနာအလုပ်သည်လည်း။ ဝါ၊ ဘာဝနာအလုပ်၌ တည်သော အားထုတ်ခြင်း သည်လည်း။ အနုပဿနာ၊ အနုပဿနာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အနုပဿနာယ ကမ္မဋ္ဌာနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ အနုပဿနာယ၊ အဖန်ဖန် ရှုတတ်သော ဘာဝနာအလုပ်ဖြင့်။ (ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကိ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသည် ကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ [အနုပဿနာယကို ကမ္မဋ္ဌာနံ၌ မစပ်ဘဲ ဝုတ္တံ၌ စပ်ပါ—ဟူလို။]

ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဝေဒနာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၃၆၃။ သမ္ပဇာနဿ၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့်သိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဒိယနံ၊ ခံစားခြင်းတည်း။ သမ္ပဇာနဝေဒိယနံ၊ ခြင်း။ [သမ္ပဇာနဿာတိ သမ္မာပကာရေဟိ ဇာနန္တဿ၊ ဝတ္ထာရမ္မဏေဟိ သဒ္ဓိံ သုခသာမိသာဒိ ပကာရေဟိ အဝိပရိတံ ဝေဒနံ ဇာနန္တဿာတိ အတ္ထော။ - အနု။] ဝတ္ထုတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ သုခါဒိနံ၊ သုခဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ [“ဝတ္ထု”ဟု ဆိုသော်လည်း ဟဒယဝတ္ထုစသည်ကို ယူမည်စိုး၍ “အာရမ္မဏ မာဟ”ဟုဆိုသည်။] တေန၊ ထို့ကြောင့်။ တေဿ၊ ဤဝေဒနာ၏။ ဝတ္ထု၊ တည်ရာအကြောင်းဟူသော။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ (အတ္ထိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝတ္ထုအာရမ္မဏာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သမာသော၊ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသံကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဝေါဟာရမတ္တံ ဟောတိတိ ဇေတန၊ ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်။ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမိတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ဝါ၊ ငါသည် သုခဝေဒနာကို ခံစား၏ ဟူသော ဤစကားကို။ ဝေါဟာရမတ္တေန၊ လောကဝေါဟာရမျှဖြင့်။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ ဝီရိယသမာဓိယောဇေတုာတိ၊ ကား။ အဓိဝါသန ဝီရိယဿ၊ သည်းခံကြောင်း ဝီရိယ၏။ အဓိမတ္တတာယ၊ လွန်ကဲသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဿ၊ ထို သည်းခံကြောင်း ဝီရိယ၏။ သမတာယ၊ သမာဓိနှင့် ညီမျှသည်၏ အဖြစ် အကျိုးငှါ။ ဥဘယံ၊ ဝီရိယ သမာဓိ နှစ်ပါးစုံကို။ သဟ၊ အတူတကွ။ ယောဇေတုာ၊ ယှဉ်စေ၍။ (ပရိနိဗ္ဗာယိ၌စပ်။) [သဟယောဇေတုာတိ သမဓုရကိစ္စတော

(ဝီရိယ သမာဓိတို့က အညီအမျှထမ်းဆောင်ရမည့်ကိစ္စရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) အနုနာဓိကံ ကတော။ - အနုဒ္ဓိကာ။ ဤအဖွင့်ကို ကြည့်၍ “ဝီရိယသမာဓိ” ယောဇေတော” ဌ “ဝီရိယနှင့် သမာဓိကို” ဟု အနက်မပေးပါနှင့်။ “ဝီရိယနှင့်” ဟု ပေးလိုက်လျှင် ယောဇေတော၌ အစပ် မှားတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် “ဝီရိယဉ္စ သမထောစ ဝီရိယသမထံ” ဟု ဒွန်တုံ၍ “ဝီရိယ သမာဓိ ၂-ပါးစုံကို အချင်းချင်း မလွန်စေရ မလျော့စေရအောင် ယှဉ်စေ” ဟု အနက်မှတ်ပါ။]

သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိတိ၊ ကား။ လောကုတ္တရာပဋိသမ္ဘိဒါဟိ၊ လောကုတ္တရာ ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်။ သဟ၊ တက။ (ပရိနိဗ္ဗာယံ ဌိစပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ လောကီယာ- နံပိ၊ လောကီပဋိသမ္ဘိဒါတို့၏လည်း။ ဥပ္ပတ္တိကာလေ၊ ဖြစ်ရာအခါသည်။ (သတိ၊ သော်။) [သမသိသီရဟန္တာမှာ ဖြစ်ခွင့်မရှိသေးသော်လည်း အကယ်၍ ဖြစ်သေး လျှင်။] တတ္ထ၊ ထို လောကီပဋိသမ္ဘိဒါ၌။ သမတ္ထတံ၊ စွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်၍။ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန)။ ဝုတ္တံ၊ ဣတိ ဒဠဗ္ဗံ။ [ဤနည်းအလို ပဋိသမ္ဘိဒါဒါဟိအရ အတ္တစသည်ကို အာရုံပြုသော လောကီ ပဋိသမ္ဘိဒါတို့ကို ယူရသည်။]

သမသိသိတိ၊ ကား။ ဝါရသမသိသိ၊ အကြိမ်အားဖြင့်ညီမျှသောသိသရှိသည်။ ဟုတော၊ ၍။ (ကိလေသာကုန်ရာ စိတ်အကြိမ်နှင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာ စိတ်အကြိမ်တို့ ညီမျှသောသိသ ရှိသောကြောင့် “ဝါရသမသိသိ” ဟု ဆိုသည်။) ပစ္စဝေက္ခဏာ- ဝါရဿ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၏ ဖြစ်ရာဝါရ၏။ အနန္တရဝါရေ၊ အခြားမဲ့ စိတ်အကြိမ်၌။ ပရိနိဗ္ဗာယံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီ။ ဣတိအတ္တော၊ နက်။ [“ပစ္စဝေက္ခဏာ ဝီထိလည်းပြီးရော-ပရိနိဗ္ဗာန်လည်း စံရော” ဟူလို။] မဟာသတိပဋ္ဌာနေ၊ မဟာ သတိပဋ္ဌာနသုတ်၌။ သင်္ခေပမနသိကာရ ဝသေန၊ အကျဉ်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်း ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (စတုဓာတုဝဝတ္တာနံ ကထေသိ ဌိစပ်။) ရာဟုလောဝါဒ- ဓာတု ဝိဘင်္ဂါဒိသု၊ ရာဟုလောဝါဒသုတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ်သုတ်ဟု ဆိုအပ်သော ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ် အစရှိသည်တို့၌။ ဝိတ္တာရ မနသိကာရဝသေန၊ အကျယ် အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (“စတုဓာတုဝဝတ္တာနံ ကထေသိ” ဌိစပ်။)

သဟပဋိသမ္ဘိဒါဟိ။ ။ သမသိသီရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၌ အတ္တ ဓမ္မ နိရုတ္တိတို့ကို သိသော လောကီဉာဏ် ပဋိသမ္ဘိဒါဖြစ်ဘို့ရာ အချိန်မရှိသောကြောင့် “ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ” ကို “လောကုတ္တရာ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ” ဟု ပဌမ ဖွင့်သည်။ ထို လောကုတ္တရာ ပဋိသမ္ဘိဒါသည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသော်လည်း အတ္တ ဓမ္မ နိရုတ္တိတို့၌ တောဝေခြင်းကင်းသောအားဖြင့် သိသောကြောင့် မဂ်ဉာဏ်ကိုပင် “လောကုတ္တရာ ပဋိသမ္ဘိဒါ” ဟု ဆိုသည်။ [အတ္တ ဓမ္မာ- ဒိသု သမ္မောဟဝိဒ္ဓံသနဝသေန ပဝတ္တာ မဂ္ဂပညာ ဝေ လောကုတ္တရာပဋိသမ္ဘိဒါ။ - အနု။]

ဖဿ ပဉ္စမကေယေဝါတိ (တ္ထေ)၊ ဌိ။ ဝေသဒ္ဓေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တေသု၊ ဆိုအပ်ပြီး ကုန်သော။ တီသုပိ၊ သုံးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ မုခေသု၊ ဝဏ္ဏမုခ၊ ပဋိကူလ မုခ၊ သုညတာမုခတို့၌။ ပရိဂ္ဂဟဿ၊ သိမ်းဆည်းကြောင်း ဉာဏ်၏။ သမာနတံ၊ တူသည်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဒဿေတိ။ [မုခသုံးမျိုးကို ရှေ့ဥဂ္ဂဟသန္ဓိ ခဏ်း အဋ္ဌကထာ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

နာမရူပဝတ္ထာနဿ၊ နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိကြောင်းဉာဏ်၏။ ဝါ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ အလိုရှိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိရဝသေသရူပပရိဂ္ဂဟဿ၊ အကြွင်းမရှိသောရုပ်ကို ပိုင်းခြား၍ ယူခြင်းကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ ဝတ္ထုနာမ ကရဇ- ကာယောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ (ဝတ္ထုနာမ၊ ဝတ္ထုမည်သည်။) စက္ခာဒီနိ ဆဝတ္ထုနီတိ၊ ဟူ၍။ န အာဟ၊ မိန့်တော်မမူ။ ပန၊ ဆက်။ ကရဇကာ- ယဿ၊ ကရဇကာယ၏။ ဝတ္ထုဘာဝ သာမနတ္ထံ၊ တည်ရာ၏အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်း အကျိုးငှါ။ ဣဒဉ္စပန မေ ဝိညာဏံတ္ထေ သိတံ၊ ထွေ ပဋိဗဒ္ဓံတိ၊ ဟူသော။ သုတ္တံ၊ သာမညဖလသုတ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန)။ အာဘတံ၊ ဆောင်ယူအပ်ပြီ။

ဖဿ ဝိညာဏာနံ၊ ဖဿ၊ ဝိညာဉ်တို့၏။ ပါကဋ္ဌတာ၊ ထင်ရှားကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ကေသဉ္စိ၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယေသံ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌။ (ပါကဋ္ဌတာ) န ဟောတိ။ တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဖဿဝသေနဝါ ဟိ။ ပေ။ န ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ- တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။ ပန၊ ဆက်။ တေသံ၊ ထို ထင်ရှားသော ဖဿ ဝိညာဉ် ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၎င်း။ အညေသံ၊ ထင်ရှားသော ဖဿ ဝိညာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ တပါးကုန်သော မထင်ရှားသော ဖဿ ဝိညာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အား၎င်း။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဝေနေယျာနံ၊ တို့အား။ ဝါ၊ တို့၏ စိတ်၌။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ရှား၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေဒနာ- ဝသေန ပါကဋ္ဌံ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

သတဓောတသပ္ပိနာမ၊ မည်သည်။ သတဝါရံ၊ အကြိမ်တရာ။ ဝိလာပေတာ ဝိလာပေတာ၊ ကြေမှုစေ၍ ကြေမှုစေ၍။ [ရှေးနိဿယ၌ “ ရေ၌ မြောက်၍ မြောက်၍ ” ဟု တွေ့ရ၏။ မျှော၍ မျှော၍ ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်။] ဥဒကေ၊ ရေ၌။ ပက္ခိပိတာ၊ ထည့်၍။ ဥဒ္ဓရိတာ၊ ထုတ်ဆယ်၍။ ဂဟိတသပ္ပိ၊ ယူအပ်သော ထောပတ်တည်း။ [ဝိပုဗ္ဗ + လီဓာတ်သည် ကြေမှုခြင်းအနက်ကို ဟော၏။ ဝိလာ-

တေသံ အညေသံ။ ။ တေသံတိ ယေသံ ဖဿ ဝိညာဏာနိ ပါကဋ္ဌာနိ၊ တေသံ။ အညေသံတိ တတော အညေသံ၊ ယေသံ ဖဿဝိညာဏာနိ န ပါကဋ္ဌာနိ။ သုခ ဒုက္ခ- ဝေဒနာနံ သုဝိဘူတ ဝုတ္တိတာယ ဝုတ္တံ “ သဗ္ဗေသံ ဝေနေယျာနံ ဝေဒနာ ပါကဋ္ဌာ”- တိ။ - အနု။ သဗ္ဗေသံအရ ထင်ရှားသော ဖဿဝိညာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် မထင်ရှားသော ဖဿဝိညာဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် အားလုံးကို ယူရသည် - ဟူလို။

ပေတော ဝိလာပေတောတိ သုဝိသုဒ္ဓိံ နဝနိတံ ဝိလာပေတော သိတိဘူတံ အတိ သိတလေ ဥဒကေ ပက္ခိပိတော၊ ပတ္တိန္ဒိယ(ထန်လျက်) ဌိတံ မတ္ထေတော (မန္တေတော) (မေနှောက်၍) ပရိပိဏ္ဍေတော (ပေါင်းစပ်စေ၍) တဖန် အခဲလုပ်၍။ ပုန ဝိလာပေတောတိ (တဖန် ကြေမှုစေ၍) သတဝါရံ ဧဝံ ကတော။ - အနု။ ဤ၌ “ ပတ္တိန္ဒိယ ဌိတံ မတ္ထေတော ” အဖွင့်ကိုထောက်၍ ပျစ်နေသော ထောပတ်ကို ကျသွားအောင် မွေသည်ဟု သိရသည်။]

ဝိနိဝတ္ထေတောတိ၊ ကား။ စတုက္ခန္ဓသမုဒါယတော၊ ၄-ပါးသော နာမ်ခန္ဓာ အပေါင်းမှ။ ဝိသု၊ သီးခြား။ ဥဒ္ဓရိတော၊ ထုတ်ဆောင်၍။ (ဒဿေသိ ဌိစပ်။) မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တာဒိသု၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် အစရှိသည်တို့တွင်။ ကတ္တစိ၊ အချို့သောသုတ်၌။ ပဌမံ၊ စွာ။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ဝတ္တာ၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဝေဒနာဝသေန၊ ဝေဒနာ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝိနိဝတ္ထေတော၊ သီးခြားနှစ်စေ၍။ ဝါ၊ သီးခြားထုတ်၍။ (ဘဂဝတာ) ဒဿိတာ၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ကတ္တစိ၊ အချို့သောသုတ်တို့၌။ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ဧဝ၊ အရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကိုသာ။ ဝေဒနာဝသေန၊ ဖြင့်။ အရူပရာသိတော၊ နာမ်အစုမှသော်၎င်း။ ဉာတပရိညာယ၊ ဉာတပရိညာဖြင့်။ ပရိညာတတောဝါ၊ ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော တရားမှ သော်၎င်း။ ရူပါရူပရာသိတောဝါ၊ ရုပ် နာမ် အစုမှ သော်၎င်း။ ဝိနိဝတ္ထေတော၊ နှစ်စေ၍။ ဝါ၊ သီးခြားထုတ်၍။ (ဘဂဝတာ) ဒဿိတံ။ တတ္ထာပိ၊ ထို အရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကိုသာ ပြရာ သုတ္တန်တို့တွင်လည်း။ ယေသု၊ အကြင် သုတ္တန်တို့၌။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဉာတပရိညာ၊ ဉာတပရိညာကို။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ တေသု၊ ထို သုတ္တန်တို့၌။ တဒန္တောဂဓံ၊ ထို ဉာတပရိညာ၌ အကျုံးဝင်သော။ (ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကို၎င်း။) ယေသု၊ အကြင် သုတ္တန်တို့၌။ (ဉာတပရိညာ၊ ကို။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်။) တေသု၊ ထို သုတ္တန်တို့၌ လည်း။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာ၏။ အာရမ္မဏမတ္တံ၊ အာရုံမျှဖြစ်သော။ သံခိတ္တံ၊ ချိုးအပ်သော။ ပါဠိအနာရဠံ၊ ပါဠိတော်၌ မတက်ရောက်သော။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ရူပကမ္မဋ္ဌာနဿ၊ ၍။ ပဌမံ၊ စွာ။ ကထိတတာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ။ ဣတိ ဝေဒိတဗျာ။

ဣဋ္ဌာနံ ကန္တာနံ မနောဝိညေယျာနံ ဓမ္မာနံ၊ ဓမ္မာရုံတို့ကို။ (အကိစ္ဆလာဘိ စသည်၌စပ်။) ဣတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဆဂေဟသိတ သောမနဿ၊ ခြောက်ပါးသော ကာမဂုဏ် တည်းဟူသော အိမ်၌မှီသော သောမနဿ ဝေဒနာသည်။ ပဉ္စကာမဂုဏေသု၊ ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်တို့၌။ အဿာဒါနုပဿိနော ဧဝ၊ သာယောဘူယံဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌သာ။ ဟောတိ၊ ၍။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စကာမဂုဏာ။ ပေ။ အာဟ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဝေဒနာနုပဿနာနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏာနာ နိဋ္ဌိတာ။

စိတ္တာနုပဿနာနိဒ္ဒေသအဖွင့်

၃၆၅။ ကိလေသသမ္ပယုတ္တာနံ၊ ကိလေသာတို့နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ အကုသိုလ်တရားတို့၏။ (န ဝိသုဒ္ဓတာ ဟောတိ ဌိစပ်။) ဂေဟိစိ၊ အချို့ ကုန်သော။ ကိလေသေဟိ၊ တို့နှင့်။ (လောဘ မာန ဒိဋ္ဌိ ကိလေသာတို့နှင့်။) ဝိပ္ပယောဂေ၊ မယှဉ်ခြင်းသည်။ သတိပိ၊ ရှိပါသော်လည်း။ ယေဟိ၊ အကြင် ကိလေသာတို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်၏။ သံကိလေသ ဘာဝေန၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သဒိသေဟိ၊ တူကုန်သော။ တေဟိ၊ ထိုမိမိနှင့်သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ကိလေသာတို့သည်။ သံကိလိဋ္ဌတ္တာ၊ ပူပန် စေအပ် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣတရေဟိပိ၊ မိမိနှင့်သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော ကိလေသာတို့မှ တပါးကုန်သော သမ္ပယုတ်မဟုတ်သော ကိလေသာ တို့မှလည်း။ [ဣတရေဟိပိတိ အတ္တနာ သမ္ပယုတ္တကိလေသတော ဣတရေဟိပိ အသမ္ပယုတ္တေဟိ။ - အနု။] ဝိသုဒ္ဓတာ၊ စင်ကြယ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ န ပစ္ဆိမပဒံ ဘဇန္တိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ဒုဝိဓံတိ၊ ဒုဝိဓံ ဟူ၍။ (သမောဟံတိ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတဉ္စေ ဥဒ္ဓစ္စသဟ- ဂတဉ္စာတိ ဒုဝိဓံဟူ၍။) ဝိသု၊ သီးခြား။ (အခြား အကုသိုလ်၌ ဤသို့မဆိုဘဲ ဤ အကုသိုလ်ကျမှ သီးခြား။) ဝစနံ၊ ဆိုခြင်းသည်။ သရာဂ သဒေါသေဟိ၊ သရာဂ စိတ် သဒေါသစိတ်တို့မှ။ ဝိသိဋ္ဌဂဟဏတ္တံ၊ ထူးသော မောဟမုဒ္ဒေးကို ယူရခြင်း အကျိုးရှိ၏။ [အနုဒ္ဓိကာ၌ “ဝိသိဋ္ဌဂဟဏံ” ဟုသာ ရှိ၏။]

အဝိပဿနုပဂတ္တာ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်သို့ မကပ်ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝိပဿနာဉာဏ်၏ အာရုံမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဣဓ ဩကာသောဝ နတ္ထိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။

စိတ္တာနုပဿနာနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဓမ္မာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ
နိဝရဏပဗ္ဗအဖွင့်

၃၆၇။ ကဏှသုက္ကာနံ၊ ကဏှဖြစ်သော အကုသိုလ်တရား၊ သုက္ကဖြစ်သော ကုသိုလ်တရားတို့၏။ (ဤနေရာ၌ “ကဏှဖြစ်သော ကာမစ္ဆန္ဒတရား၊ သုက္ကဖြစ် သော ဓမ္မာနုပဿနာတရားတို့၏”။) ယုဂနုဒ္ဓတာ၊ ထမ်းပိုး၌ဖွဲ့တပ်အပ်သော နွားတရားကဲ့သို့ အစုံအားဖြင့် ဖွဲ့တပ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဇာနနကာလေ၊ အပြားအားဖြင့် သိရာအခါ၌။ အဘာဝါ၊ ကာမစ္ဆန္ဒ၏မရှိခြင်းကြောင့်။ အဘိဏှသမုဒါစာရဝသေနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။

ကြေကျက်ခြင်းဟူသော နိသန္ဓစသော အကျိုး၏။ အသုဘတာဒိဒဿနံ၊ အသုဘ၏အဖြစ် အစရှိသည်ကို ရှုတတ်သော ဉာဏ်ကို။ (သော၊ ထို ဘောဇနေမတ္တညု ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။) တဒါဓာရဿ၊ ထိုဘောဇဉ်၏ တည်ရာအစာသစ်အိမ်၏။ ဝါ၊ တကိုယ်လုံး၏။ အသုဘတာဒိဒဿနံ၊ ကို။ (သော၊ သည်။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။) ဥပနိဿယဘူတဿ၊ ကာမရာဂ၏ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ တဿ၊ ထိုဘောဇဉ်၏။ အသုဘတာဒိဒဿနံ စ၊ ကိုလည်း။ (သော ဥပ္ပါဒေတိ)။ ကာယဿ၊ ကရဇကာယ၏။ အာဟာရဋ္ဌိတိကတာဒိဒဿနံ စ၊ အာဟာရဟူသော တည်ကြောင်းရှိသည်၏အဖြစ် အစရှိသည်ကို ရှုတတ်သောဉာဏ်ကိုလည်း။ သော၊ ထို ဘောဇနေမတ္တညု ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထို ဘောဇနေမတ္တညုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမစ္ဆန္ဒော၊ ကို။ ပဟိယတေဝ၊ ပယ်အပ် ပယ်နိုင်သည်သာ။ အဘိဓမ္မပရိယာယေန၊ အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော် နည်းအားဖြင့်။ သဗ္ဗောပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော။ လောဘော၊ လောဘသည်။ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏံ၊ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အရဟတ္တမဂ္ဂေနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ [သုတ္တန် နည်းအားဖြင့် ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏ ဟူသည် ကာမဂုဏ်၌ တပ်မက်တတ်သော လောဘတည်း။ ထို လောဘကို အနာဂါမိမဂ်က ပယ်နိုင်သည်။]

တဒါဓာရဿ။ ။ အနုဋီကာ၌ “ ဥဒရဿ ” ဟု ပဌမ ဖွင့်၏။ “ ဥဒရ ” ဟူသည် စားလိုက်သော ဘောဇဉ်၏တည်ရာ အစာသစ်အိမ် ဟူသော ဝမ်းတည်း။ “ ကာယဿေဝ ဝါ ” ဟု ဒုတိယ တနည်း ဖွင့်၏။ ထိုအလို တဒါဓာရအရ ထိုဘောဇဉ်၏ တည်ရာ တကိုယ်လုံးကို ယူပါ။ ဘောဇနေ မတ္တညုပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုအစာသစ်အိမ် ထိုတကိုယ်လုံး၏ အသုဘတာ အစရှိသော အခြင်းအရာကို ရှုခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။

တဿစ ဥပနိဿယဘူတဿ။ ။ ဘောဇဉ်ဟူသော အစာအာဟာရသည် ကာမရာဂ (ကာမစ္ဆန္ဒ) ၏ အားကြီးသော မှီရာအကြောင်း ဖြစ်၏။ အဆီ အအိမ် အစားကောင်းတို့ကို စား၍ ကာမရာဂ တိုးပွားနေကြပုံကို၎င်း၊ အဗြဟ္မစရိယ စောင့်ထိန်းသော ဥပုသ်သည်များ၏ ညစာ မစားရပုံကို၎င်း သတိပြုပါ။ ဘောဇနေမတ္တညု ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမရာဂ၏ ဥပနိဿယဖြစ်သော ထိုဘောဇဉ်၏ အသုဘ အစရှိသော အခြင်းအရာကို ရှုမှုကိုလည်း ဖြစ်စေနိုင်၏။

ကာယဿစ ။ ပေ။ ဒဿနံ။ ။ ဤ ခန္ဓာကိုယ်ဟူသော ကရဇကာယသည် အစာစားရမှ တည်နိုင်၏။ ထိုဘောဇနေမတ္တညုပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုကာယ၏ အာဟာရဋ္ဌိတိကတာ စသည်ကို ရှုမှုကိုလည်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ အာဟာရဋ္ဌိတိကတာဒိဒ္ဓိ အာဒိဖြင့် အာဟာရကို ရှာရခြင်း စသည်ကြောင့်ဖြစ်သော ဒုက္ခကို ယူပါ။

ဣတိ တဿ။ ပေ။ ပဟိယတေဝ။ ။ ဤပြခဲ့သော “ ဘောဇနေ နိဿိတံ။ ပေ။ သော ဥပ္ပါဒေတိ ” ဟူသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ထို ဘောဇနေမတ္တညု ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမစ္ဆန္ဒကို ကေန ပယ်နိုင်သည်သာ။

ဩဒိဿကာနောဒိဿကဒိသာဖရဏာနံတိ၊ ဟူသည်ကား။ အတ္တဂရုအတိ-
 ပွိယသဟာယမဇ္ဈတ္တဝသေန၊ မိမိ၊ အလေးပြုထိုက်သော ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ်
 စသည်၊ အလွန်ချစ်ကျွမ်းဝင်သော သဟာယ်ချင်း၊ အလယ်အလတ်၌တည်သော
 သဘောရှိသူ၏အစွမ်းဖြင့်။ ဩဒိဿကတော၊ ဩဒိဿကမေတ္တာဥဂ္ဂဟ၏ အဖြစ်
 ကို၎င်း။ သိမာဘေဒေါ အပိုင်းအခြားကို ဖျက်ခြင်းကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်သော်။
 အနောဒိဿကတော၊ အနောဒိဿကမေတ္တာ ဥဂ္ဂဟ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ဧကဒိသာ-
 ဖရဏဝသေန၊ တခုသောအရပ်မျက်နှာကို ဖြန့်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဒိသာဖရဏ-
 တော၊ ဒိသာဖရဏမေတ္တာဥဂ္ဂဟ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ မေတ္တာယ၊ မေတ္တာကို။ ဥဂ္ဂဟ-
 ဏေ၊ သင်ယူခြင်း၌။ ဝေဒိတဗွာ။ [မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဆရာအထံသင်ယူရာ၌
 ဩဒိဿကမေတ္တာ ဖြန့်နည်း၊ အနောဒိဿကမေတ္တာ ဖြန့်နည်း၊ ဒိသာဖရဏ
 မေတ္တာ ဖြန့်နည်းတို့ကို သင်ယူရမည်— ဟူလို။]

ဝါ၊ တနည်း။ ဝိဟာရရစ္ဆာဂါမာဒိဝသေန၊ ကျောင်းတိုက် တရပ်လုံး
 အပိုင်းအခြား၊ လမ်း၏ ဝဲယာ အပိုင်းအခြား၊ ရွာ၏အပိုင်းအခြား အစရှိသည်
 တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဩဒိဿကဒိသာဖရဏံ၊ ဩဒိဿကဒိသာဖရဏ ကို၎င်း။
 ဝိဟာရာဒိဥဒ္ဒေသ ရဟိတံ၊ ကျောင်း အစရှိသော အပိုင်းအခြားကို ညွှန်ပြခြင်းမှ
 ကင်းသော။ ပုရတ္ထိမာဒိဒိသာဝသေန၊ အရှေ့အရပ်အစရှိသောအရပ်တို့၏အပြား
 အားဖြင့်။ အနောဒိဿကဒိသာဖရဏံ၊ အနောဒိဿက ဒိသာဖရဏ ကို၎င်း။
 ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ [ရှေ့၌ ဝါရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သောကြောင့် “ဝေံ ဝါ” ဟု ဝါသဒ္ဓါ
 ပါသည်မှာ ပိုဟန်တူသည်။ ရှေးနိဿယ၌လည်း မပါ။] ဒို့ဓာ၊ ၂-ပါး အပြား
 အားဖြင့်။ ဥဂ္ဂဟံ၊ သင်ယူခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဩဒိဿကာနောဒိဿကဒိသာ-
 ဖရဏာနံတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ [ဤနည်း၌ ၃-မျိုး မခွဲဘဲ ၂-မျိုးသာ
 ခွဲ၏။] စ၊ ဆက်။ ဥဂ္ဂဟေတော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းသင်ယူခြင်းကို။ ယာဝ ဥပစာရာ၊ ဥပစာရ
 ဈာန်တိုင်အောင်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ [ဥပစာရဈာန်အခန်း တိုင်အောင် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို
 သင်ယူရမည်— ဟူလို။] ဥဂ္ဂဟိတောယ၊ သင်ယူအပ်ပြီးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ အာ-
 သေဝနာ၊ အဖန်ဖန် မှီဝဲခြင်းသည်။ ဘာဝနာ၊ မည်၏။ [သင်ယူတုန်းက ဥပစာရ
 ဈာန်တိုင်အောင် သင်ယူသော်လည်း ဘာဝနာပွားသောအခါ “ သဗ္ဗေ သတ္တာ
 အဝေရာ ဟောန္တု ” စသည်ဖြင့် အစမှစ၍ ပွားစေရမည်။]

တတ္ထ၊ ထိုဘာဝနာပွားစေရာ၌။ သဗ္ဗေ သတ္တာ၊ သဗ္ဗေ သတ္တာ ဟူသော
 ပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေ ပါဏာ၊ သဗ္ဗေ ပါဏာ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေ ဘူတာ၊ သဗ္ဗေ
 ဘူတာဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေ ပုဂ္ဂလာ၊ သဗ္ဗေပုဂ္ဂလာဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေ
 အတ္တဘာဝပရိယာပန္နာ၊ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတေသံ၊ ဤပုဒ်တို့၏။
 ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိဓာ၊ ငါးပါး အပြားရှိသော မေတ္တာကို၎င်း။
 ဧကေကသ္မိံ၊ တပုဒ်တပုဒ်၌။ အဝေရာ၊ ကိုယ်တွင်း ကိုယ်ပ ရန်မရှိကြကုန်သည်။

ဟောန္တု၊ ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း။ အဗျာပဇ္ဇာ၊ ဒေါသဗျာပါဒ မရှိကြကုန်သည်။ (ဟောန္တု)။ အနိဿာ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခ မရှိကြကုန်သည်။ (ဟောန္တု)။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ သုခိ၊ ကိုယ်စိတ် ၂-ဖြာ ချမ်းသာခြင်း ရှိကြကုန်သည်။ (ဟုတု၊ ရှိ။) ပရိဟရန္တု၊ အသက်ဆုံးတိုင် ဆောင်ရွက်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဓာ၊ လေးပါးအပြားအားဖြင့်။ ပဝတ္တိတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ဝိသတိဝိဓာ၊ နှစ်ဆယ် အပြားရှိသော။ [ပြအပ်ပြီးသော ငါးပါးကို “အဝေရာ ဟောန္တု” စသော လေးပါးဖြင့်မြှောက်၍ နှစ်ဆယ်အပြားရှိသော။] အနောဓိသောဖရဏာ၊ အပိုင်းအခြား မရှိသောအားဖြင့် ဖြန့်ခြင်း ရှိသော။ မေတ္တာဝါ၊ မေတ္တာကို၎င်း။

သဗ္ဗာဏုတ္တိယော၊ သဗ္ဗာဏုတ္တိယောဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေပုရိသာ၊ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေ အရိယာ၊ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေ အနရိယာ၊ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေ ဒေဝါ၊ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေမနုဿာ၊ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ သဗ္ဗေ ဝိနိပါတိကာ၊ ဟူသောပုဒ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တာဓိကရဏဝသေန၊ သတ္တဝါဟူသော တည်ရာ၏ အပြားအားဖြင့်။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်သော။ သတ္တဝိဓာ၊ ခုနစ်ပါးအပြား ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ အဋ္ဌဝိသတိဝိဓာဝါ၊ နှစ်ဆယ်ရှစ်ပါး အပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဩဓိသောဖရဏာ၊ အပိုင်းအခြားအားဖြင့် ဖြန့်ခြင်းရှိသော။ မေတ္တာ၊ မေတ္တာကို၎င်း။

ဒသဟိ၊ ကုန်သော။ ဒိသာဟိ၊ အရပ်မျက်နှာတို့ဖြင့်။ ဒိသောဓိကရဏဝသေန၊ အရပ်မျက်နှာဟူသော တည်ရာ၏အပြားအားဖြင့်။ ပဝတ္တာ၊ သော။ ဒသဝိဓာ၊ ဆယ်ပါး အပြားရှိသော။ ဒိသာဖရဏာ၊ အရပ်မျက်နှာကို ဖြန့်ခြင်းရှိသော။ မေတ္တာ၊ ကို၎င်း။ ဝါ၊ တနည်း။ ဧကေကာယ၊ တပါးတပါးသော။ ဒိသာယ၊ အရပ်မျက်နှာ၌။ သတ္တာဒိ ဣတ္ထိအာဒိ အဝေရာဒိယောဂေန၊ သတ္တ အစရှိသောပုဒ်၊ ဣတ္ထိ အစရှိသောပုဒ်၊ အဝေရာ အစရှိသော ပုဒ်တို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်။ အသိတာဓိက စတုသတပုဘေဒါ၊ ရှစ်ဆယ်အလွန်ရှိသော လေးရာ အပြား ရှိကုန်သော။ အနောဓိသောဩဓိသောဖရဏာ၊ အပိုင်းအခြားမရှိသောအားဖြင့် ဖြန့်ခြင်း၊ အပိုင်းအခြားအားဖြင့် ဖြန့်ခြင်းရှိသော မေတ္တာတို့ကို၎င်း။ ဝေဒိတဗျာ၊ ကုန်၏။

အသိတာဓိက စတုသတပုဘေဒါ ။ ။ သတ္တာဒိ အဝေရာဒိယောဂေန ဝိသတိ၊ ဣတ္ထိအာဒိ အဝေရာဒိယောဂေန အဋ္ဌဝိသတိတိ အဋ္ဌစတ္တာရိသံ ဧကိဿာဒိသာယ၊ တထာ သေသဒိသာဒိသုပီတိ သဗ္ဗာ သင်္ဂဟေတွာ အာဟ—“အသိတာဓိက စတုသတပုဘေဒါ”တိ၊ [ငါးရာနှစ်ဆယ်ရှစ်သွယ် မေတ္တာတို့ကုန်နည်းကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဒ္ဓိကာ၌ ပြထားပြီ။]

ကာယဝိနာမနာတိ၊ ကား။ ကာယဿ၊ ကိုယ်ကို။ ဝိဝိဓေန၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော။ အာကာရေန၊ အခြင်းအရာဖြင့်။ နာမနာ၊ ညွတ်စေခြင်းတည်း။ [ကျန်းမာရေး လိုက်စားသူတို့၏ ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားခြင်းမျိုးကို ဆိုသည်။]

အတိဘောဇနေ နိမိတ္တဂ္ဂါဟောတိ၊ ကား။ အတိဘောဇနေ၊ အလွန် စားခြင်း၌။ ထိနမိဒ္ဓဿ၊ ၎င်း။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟော၊ အကြောင်းဟု ယူခြင်း၎င်းတည်း။ ဧတ္တကေ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ဘောဇဉ်ကို။ ဘုတ္တေ၊ စားအပ်သော်။ ထိနမိဒ္ဓဿ၊ ၎င်း။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧတ္တကေ၊ ကို။ (ဘုတ္တေ သော်။ ထိနမိဒ္ဓဿ ကာရဏံ)။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ထိနမိဒ္ဓဿ၊ ၎င်း။ ကာရဏာကာရဏဂ္ဂါဟော၊ အကြောင်း၊ အကြောင်းမဟုတ်သည်ကို ယူခြင်း ၎င်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဓုတင်္ဂါနံ၊ ဓုတင်တို့၏။ ဝီရိယနိဿိတတ္တာ၊ ဝီရိယကို မှီကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဓုတင်္ဂါနိဿိတသပ္ပါယကထာယပီတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ကုက္ကုစ္စံပိ၊ ကုက္ကုစ္စသည်လည်း။ ကတာကတာနုသောစနဝသေန၊ ပြုအပ် ပြီးသော ဒုစရိုက်၊ မပြုအပ်မိသော သုစရိုက်တို့ကို အစဉ်လိုက်၍ ဝမ်းနည်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တမာနံ၊ ဖြစ်လသော်။ ဥဒ္ဓစ္စေန၊ ဥဒ္ဓစ္စနှင့်။ သမာနလက္ခဏံ၊ တူသောလက္ခဏာရှိသည်။ (ဟုတ္တာ)။ အဝုပသမသဘာဝမေဝ၊ မငြိမ်သက်ခြင်း သဘောရှိသည်သာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ စေတသော၊ ၎င်း။ အဝုပသမော၊ မငြိမ်သက် ခြင်းကို။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စမေဝါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော။

ဗဟုဿုတဿ၊ များသော သုတရှိသော။ ဂန္ထတော စ၊ ပါဠိတော်ကျမ်းစာ အားဖြင့်၎င်း။ အတ္ထတော စ၊ အနက်အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့်၎င်း။ အတ္ထာဒိနံ၊ အနက် အဓိပ္ပါယ် အစရှိသည်တို့ကို။ ဝိစိနန္တဿ၊ စဉ်းစားဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စေတသော၊ ၎င်း။ ဝိက္ခေပေါ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်းသည်။ န ဟောတိ။ (ဥဒ္ဓစ္စမဖြစ်-ဟူလို။) ယထာဝိမိ ပဋိပတ္တိယာ၊ အကြင်အကြင် အစီရင်အတိုင်း ကျင့်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ယထာနုရူပ ပဋိကာရပဝတ္တိယာ၊ အကြင်အကြင် လျော်သည့်အတိုင်း ကုစား ခြင်း၏ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ကတာကတာနုသောစနု၊ ပြုအပ်ပြီးသောဒုစရိုက်၊ မပြုအပ်မိသော သုစရိုက်တို့ကို အစဉ်လိုက်၍ ဝမ်းနည်းခြင်းသည်လည်း။ (န ဟောတိ)။ (ကုက္ကုစ္စမဖြစ် - ဟူလို။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဗဟုဿုစေတနာပိ ဥဒ္ဓစ္စ- ကုက္ကုစ္စံ ပဟိယတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

စ၊ ဆက်။ ဝုဗ္ဗသေဝိတာ၊ သက်တော်ကြီး ဝါတော်ကြီးတို့ကို မှီဆည်းကပ် လေ့ရှိသူ၏အဖြစ်သည်။ ဝုဗ္ဗသီလိတံ၊ ကြီးရင့်သောသီလရှိသူ၏အဖြစ်ကို။ အာ- ဝဟတိ၊ ဆောင်နိုင်၏။ (မိမိအတွက်ဆောင်နိုင်၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ စေတောဝုပ- သမကရတ္တာ၊ စိတ်၏ငြိမ်သက်မှုကို ပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ- ပဟာနကာရိတာ၊ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စကို ပယ်မှုကို ပြုလေ့ရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟ-

ကာရေန) ဝုတ္တာ။ ပန၊ ဆက်။ ဝုဗ္ဗတံ၊ သီတင်းကြီး၏အဖြစ်ကို။ အနုပေက္ခိတော၊ မငဲ့မူ၍။ ဝိနယဓရာ၊ ဝိနည်းခိုရ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကုက္ကုစ္စဝိနောဒကာ၊ ကုက္ကုစ္စကို ပယ်ဖျောက်တတ်သော ရဟန်းတို့ကို။ ကလျာဏမိတ္တာ၊ ကလျာဏမိတ္တတို့ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ [ဝုဗ္ဗသေဝိတာမှ သီးခြား ဆိုအပ် ကုန်ပြီ။ ဝိနယဓရ မှန်လျှင် ကုက္ကုစ္စကို ပယ်နိုင်သောကြောင့် ဝုဗ္ဗ မဟုတ်သော် လည်း ကလျာဏမိတ္တ ပင်တည်း။]

ဧတ္ထ၊ ဤ ရှေးရှေးဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာတရားတို့၌။ (ဝိစိကိစ္ဆာ၊ နောက် နောက်၌ဖြစ်လတ္တံ့သော ဝိစိကိစ္ဆာသည်)။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌာနိယာ၊ ဌာနိယတို့မည်၏။ [ဌာဓာတ်+အနိယပစ္စည်း။] ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ နောက် နောက်၌ဖြစ်လတ္တံ့သော ဝိစိကိစ္ဆာ၏။ ဌာနိယာ၊ တည်ရာအကြောင်းတို့တည်း။ ဝိစိကိစ္ဆာ ဌာနိယာ၊ တို့။ ဝါ၊ တနည်း။ ဌာတဗ္ဗာ၊ တည်ထိုက်၏။ ဝါ၊ တည် တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဌာနိယာ၊ ဌာနိယမည်၏။ [ဌာနိယာ၌ အနိယပစ္စည်း ကို တဗ္ဗပစ္စည်းဖြင့် ဖွင့်သည်။ ထို တဗ္ဗပစ္စည်းကိုလည်း ဘဝိတဗ္ဗော ဘဗ္ဗောကံသို့ ကတ္တားဟော ကြံရသည်။] ဧတေသု၊ ထို ရှေးရှေးဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာတရား တို့၌။ ဌာနိယာ၊ တည်တတ်သော။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ နောက်နောက် ဝိစိကိစ္ဆာသည်။ (အတ္တိ)။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့တည်တတ်သောနောက်နောက်၌ဖြစ်လတ္တံ့သော ဝိစိကိစ္ဆာ ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ဝိစိကိစ္ဆာဌာနိယာ၊ တို့မည်၏။

ဗဟုဿုတတာ ပရိပုစ္ဆကတာဟိ၊ များသော အကြားအမြင်ရှိသူ၏ အဖြစ်၊ အဖန်ဖန် မေးမြန်းတတ်သူ၏ အဖြစ်တို့ကြောင့်။ အဋ္ဌဝတ္ထုကာပိ၊ ရှစ်ပါးသော တည်ရာဝတ္ထု ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ကို။ ကာမံ ပဟိယတိ၊ အကယ်၍ကား ပယ်အပ် ပယ်နိုင်ပါပေ၏။ တထာပိ၊ ထိုသို့ပင် ပယ်နိုင်ပါသော်

ဝိစိကိစ္ဆာ ဌာနိယာ။ ။ ဝိစိကိစ္ဆာဌာနိယာ အရ ရှေးရှေး ဝိစိကိစ္ဆာကို ရ၏။ ထို ရှေးရှေး ဝိစိကိစ္ဆာသည် “အဟောသိ နုခေါ အဟံ အတိတမဒ္ဓါနံ” စသည်ဖြင့် များသောကြောင့် ဗဟုဝုဗ္ဗ ဆိုထားသည်။ [တိဋ္ဌတိ အနုပုဗ္ဗာ ဝိစိကိစ္ဆာ ဧတ္ထ ဧတေသု အဟောသိ နုခေါ အဟမတိတမဒ္ဓါနံတိ အာဒိကာယ ပဝက္ကိယာ အနေကဘေဒေသု ပရိမုပ္ပန္နေသု ဝိစိကိစ္ဆာဓမ္မေသုတိ တေဌာနိယာ ဝုတ္တာ။—အနု။]

အဋ္ဌဝတ္ထုကာပိ။ ။ ရှစ်ပါးသော တည်ရာဝတ္ထုဟူသည် “ဗုဒ္ဓေ ကင်္ခတိ၊ ဓမ္မေ သံသေ၊ သိက္ခာယ၊ ပုဗ္ဗန္တေ၊ အပရန္တေ၊ ပုဗ္ဗန္တာပရန္တေ၊ ဣဒပုစ္စယတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေ သုကင်္ခတိ” တည်း။ အဋ္ဌဝတ္ထုကာပိဖြင့် “အဟောသိ နုခေါ အဟံ အတိတမဒ္ဓါနံ” စသော သောဋ္ဌသဝတ္ထုက ဝိစိကိစ္ဆာကို ပေါင်းပါ။ ထိုဝိစိကိစ္ဆာတို့သည် ရတနာသုံးပါး အပေါ်၌ သံသယဖြစ်ခြင်းလျှင် အရင်းခံရှိ၏။ ဘုရားကိုမယုံကြည်လျှင် နောက်ဘဝရှိ၏ ဟူသောတရားကို မယုံကြည်တော့၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ကြွင်းသော ဝိစိကိစ္ဆာတို့သည် ရတနာသုံးပါးကို မယုံကြည်သော ဝိစိကိစ္ဆာလျှင် အရင်းခံရှိကြ၏။ ထို့ကြောင့် အရင်းခံ ကို လိုက်၍ “တိဏိ ရတနာနိ အာရဗ္ဗ” ဟု မိန့်သည်။

လည်း။ သေသဝိစိကိစ္ဆာ၊ ရတနတ္တယ ဝိစိကိစ္ဆာမှကြွင်းသော ဝိစိကိစ္ဆာသည်။ ရတနတ္တယဝိစိကိစ္ဆာမူလိကာ၊ ရတနတ္တယဝိစိကိစ္ဆာဟူသော အရင်းမူလရှိ၏။ ဣတိကတော၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ တိဏိရတနာနိ အာရဗ္ဘာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ဝိနယေ၊ ဝိနည်း၌။ ပကတညူတာ၊ သဘောကိုသိသူ၏အဖြစ်သည်။ သိက္ခာယ ကမ်တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာယ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ ဝိစိကိစ္ဆာယ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းကို။ ကရောတိ၊ ပြုနိုင်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝိနယေ စိဏ္ဍဝသိ-ဘာဝဿပီတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ သြကပ္ပနိယ သဒ္ဓါသင်္ခါတ-အဓိမောက္ခ ဗဟုလသာတိ၊ ကား။ အနုပဝိသန သဒ္ဓါသင်္ခါတ အဓိမောက္ခေန၊ ရတနာသုံးပါး၏ ဂုဏ်တော်သို့ အစဉ်အတိုင်း သက်ဝင်တတ်သော သဒ္ဓါဟု ဆိုအပ်သော အဓိမောက္ခဖြင့်။ (သဒ္ဓါဓိမောက္ခဖြင့်)။ အဓိမုစ္စန ဗဟုလဿ၊ များသော လွန်လွန်ကဲကဲ ဆုံးဖြတ်ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ပဟိယတိ ဌိစပ်)။ အဓိမုစ္စနဉ္စ၊ အဓိမုစ္စနဟူသည်လည်း။ အဓိမောက္ခပွါဒနမေဝ၊ အဓိမောက္ခကို ဖြစ်စေခြင်းပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၏။ [အဓိမောက္ခလည်း မုစဓာတ်၊ အဓိ-မုစ္စနလည်း မုစဓာတ်ပင်ဖြစ်၍ သဘောတူပင်တည်း။] ဝါ၊ တနည်းကား။ သဒ္ဓါ-ယ၊ သက်ဝင်တတ်သော သဒ္ဓါ၌။ နိန္ဒတာ၊ ညွတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ အဓိမုတ္တိ၊ မည်၏။ [ဤအလို အဓိ+လွန်လွန်ကဲကဲ။ မုတ္တိ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကို “အဓိမုတ္တိ” ဟု ဆိုလိုသည်။]...နိဝရဏပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဠိတာ၊ ပြီ။

ဗောဇ္ဈင်္ဂ ပဗ္ဗအဖွင့်

ခန္ဓာဒိပါဠိယာ၊ ခန္ဓာအစရှိသည်တို့ကိုပြရာ ပါဠိတော်၏။ အတ္ထော၊ အနက် သည်။ ခန္ဓာဒိနံ၊ ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏။ အတ္ထော၊ တည်း။ ဣတိကတော၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။ ခန္ဓ။ ပေ။ ဝိပဿနာနံ အတ္ထ သန္နိဿိတပရိပုစ္ဆာ ဗဟုလတာ-တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တေန၊ ထို အတ္ထသန္နိဿိတသဒ္ဓါကို ယူသဖြင့်။ အတ္ထပဋိပုစ္ဆာ (ပရိပုစ္ဆာ)၊ အနက်ကို အဖန်ဖန်မေးမြန်းခြင်းသည်။ ပညာသံဝတ္တနိကာ၊ မှန်ကန်သောဉာဏ်ပညာကို ဖြစ်စေတတ်သည်။ ဟောတိ

တေန န တထာ။ ပေ။ ဒသေတိ ။ ။ ပါဠိတော်မှ အလွတ်ဖြစ်သော လောကီ ဆိုင်ရာ ဗဟုဿုတပုစ္ဆာတွေသည် ပါဠိတော်၌ ပါဝင်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို မေးမြန်း ကြောင်း ပုစ္ဆာလောက် မိမိဝိစယဉာဏ်ပညာကို မတိုးပွားစေနိုင်ကြ၊ ထို့ကြောင့်ပင် လောကီပညာတတ်များသည် အလုပ်အကိုင် သင်္ကေတဆိုင်ရာကို နားလည်သော်လည်း တရားသဘောကို သိသောဉာဏ်ကား မရှိကြ၊ ထို့ကြောင့်ပင် နိုင်ငံခြား၌ မမှန်သောဝါဒ အမျိုးမျိုးတွေ ထို ပညာရှိအခေါ်ခံရသူတို့အထံမှ ပေါ်ထွက်နေကြလေသည်။

ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ပါဠိမုတ္တကပုစ္ဆာ၊ ပါဠိတော်မှ အလွတ် ဖြစ်သော လောကီပုစ္ဆာသည်။ ပညာသံဝတ္တနိကာ၊ မှန်ကန်သောဉာဏ်ပညာကို ဖြစ်စေတတ်သည်။ န ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒသေတိ။

အဂ္ဂိဇာလာဒိသု၊ မီးလျှံအစရှိသည်တို့၌။ အာပေါဓာတုအာဒိနံ၊ အာပေါ ဓာတ် အစရှိသည်တို့၏။ မန္ဒုတ္တာ၊ နည်းကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သကိစ္စေ၊ အာဗန္ဓနစသော မိမိကိစ္စ၌။ အသမတ္တတာ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ (ဟောတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ) ဝိရိယာဒိနံ၊ ဝိရိယ အစရှိသည်တို့၏။ မန္ဒု- တ္တာ၊ နည်းကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သကိစ္စေ၊ ပဂ္ဂဟ စသော မိမိကိစ္စ၌။ အသမတ္တတာ၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ။

ပတ္တံ နိဟရန္တောဝ တံ သုတ္တာတိ ဣတ္ထိ၊ ၌။ ပဉ္စဘိညတ္တာ၊ ငါးပါးသော အဘိညာဉ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဗ္ဗသောတေန၊ ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ် ဖြင့်။ အသောသိ၊ ကြားပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ။

ပသာဒသိနေဟာဘာဝေနာတိ၊ ကား။ ပသာဒသင်္ခါတဿ၊ ကြည်ညိုခြင်း ဟု ဆိုအပ်သော။ သိနေဟဿ၊ အစေး၏။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဂဒြဘပိဋေ၊ မြည်းကျောက်ကုန်း၌။ လူခရဇော၊ ပင်ကိုယ်က ကြမ်းတမ်းသော မြူသည်။ လူခတရော၊ သာ၍ ကြမ်းတမ်းသည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဒိဿတိ၊ ထင်ရ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတိလူတောယံ၊ အလွန်ကြမ်းတမ်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ တံ- သဒိသေ၊ ထို ကြမ်းတမ်းသောမြူနှင့် တူကုန်သော (လူခပုဂ္ဂလေ ၌စပ်)။

သံဝေဇန ပသာဒနေဟိ၊ ထိတ်လန့်ကြောင်း တရား၊ ကြည်ညိုကြောင်း တရားတို့ဖြင့်။ တေဇနံ၊ ထက်သန်စေခြင်းသည်၎င်း။ တောသနဉ္စ၊ ရှင်လန်း စေခြင်းသည်၎င်း။ သမ္ပဟံသနာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

အသောသိ ။ ။ အနုဋီကာ၌ကား— “တောတောင် အရပ်၌ သစ်ပင်တောရှုပ်တို့ ခြားကွယ်၍ နေအပ်ပါသော်လည်း ရွာကား မဝေးလှ၊ ရွာမဝေးသော်လည်း တောင်ကို ရစ်ပတ်၍ သွားရသောကြောင့် ကျောင်းသည် တော၏လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထို့ကြောင့် မံသသောတဖြင့် ကြား၏ ဟု ဆိုကြသည်” ဟု တနည်းပြသေး၏။

မိမိအယူ။ ။ “မိမိကား ကျောင်းလည်း ထုံးစံအတိုင်း တောရကျောင်းပင် ဖြစ်၏။ ထို သားအမိတို့ ပြောဆိုအပ်သော စကားသံကို ကြားရသည်မှာ ရွာအနီးသို့ ရောက်နေ သောကြောင့်တည်း” ဟု စဉ်းစားမိ၏။ ဘာကြောင့်နည်း - တောကျောင်းဘုန်းကြီး များသည် ရွာအနီးရောက်မှ သင်္ကန်းရုံလေ့ရှိကြ သပိတ်အိတ်မှ သပိတ်ကိုထုတ်လေ့ရှိကြ သောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် ရွာအနီးရောက်ကြောင်း ထင်ရှားအောင် “ထေရော စီဝရံ ပါရုပိတာ ပတ္တံ နိဟရန္တောဝ တံ သဒ္ဓံ သုတ္တာ” ဟု အဋ္ဌကထာဆိုသည်။

သမထဝိပဿနာ သုဒ္ဓဝိပဿနာဝသေန၊ သမထဝိပဿနာ၊ သုဒ္ဓဝိပဿနာ တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဌမဿ၊ ပဌမဖြစ်သော ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၏ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဣတရေသဉ္စ၊ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်မှ တပါးသော ဝေဒနာနုပဿနာ စသော သတိပဋ္ဌာန်တို့၏၎င်း။ ဝါ၊ တို့ကို၎င်း။ ကထိတတ္တာ၊ ဟောတော် မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဣမေသုပိ ဒ္ဓိသု ပဗ္ဗေသု သုဒ္ဓဝိပဿနာဝ ကထိတာ ဌှစ်ပ။) ဣတိ အတ္ထော။

မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ သတိကာယာနုပဿနာ နာမာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ အာဂမနဝသေန၊ မဂ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ဝိပဿနာနှင့် စပ်သဖြင့်။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဝေ။ ပေ။ တိဋ္ဌတိတိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ ကာယာနုပဿိ အာဒိနံ၊ ကာယာနုပဿိ အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အာဂမနဝသေန၊ မဂ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ဝိပဿနာနှင့်စပ်သဖြင့်။ ဝိသေသေတွာ၊ အထူးပြု၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော် မူအပ်သော။ သတိပဋ္ဌာနဒေသနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်သည်။ ပုဂ္ဂလေ၊ ဌှစ်။ တိဋ္ဌတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ အတ္ထော။ ဟိ၊ မှန်။ ဧကဿ၊ တယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနေကသမဂီတာ၊ တပါးမက များစွာသောသတိပဋ္ဌာန်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသည်၏အဖြစ် ၎င်း။ ဝါ၊ ကို။ ဝတ္တံ၊ ဌှစ်။ နုဿက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) ဧကက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌။ အနေကသတိ သမ္ဘဝါဝဗောဓပသင်္ဂါ၊ တပါးမက များစွာသော သတိ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်း၊ ထိုဖြစ်သမျှ သတိကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏ လျဉ်းပါးဘွယ် ရှိခြင်းကြောင့် တည်း။

ပန၊ ဆက်။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ အာမသိတွံ၊ သုံးသပ်၍။ သကိစ္စပရိစ္ဆိန္နေ၊ မိမိ ကိစ္စဖြင့်ပိုင်းခြားအပ်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားကို။ ဝုစ္စမာနေ၊ ဟောတော်မူအပ်သော်။ ကိစ္စဘေဒေန၊ ကိစ္စ၏ကွဲပြားခြင်းကြောင့်။ ဧကိဿာ၊ တပါးသော။ သတိယာပိ၊ သတိ၏လည်း။ အနေကနာမတာ၊ တပါးမက များသောနာမည်ရှိသည်၏အဖြစ် သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ကာယေ ပနာတိ အာဒိံ၊ အစရှိသောစကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ ဟိ၊ ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြအံ့။ ပုဂ္ဂလကိစ္စံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ကိစ္စဟူသည်။ ဓမ္မာဝေ၊ သဘာဝဓမ္မတို့သာတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဘေဒေန၊ တရားတို့၏ ကွဲပြားခြင်းကြောင့်။ ကာယာနုပဿိအာဒိ ပုဂ္ဂလဘေဒေါ၊ ကာယာနုပဿိ

သမထ ။ပေ။ ကထိတတ္တာ ။ ။ “သမထဝိပဿနာဝသေန ပဌမဿ ကထိတတ္တာ ဟု၎င်း၊ သုဒ္ဓဝိပဿနာဝသေန ဣတရေသဉ္စ ကထိတတ္တာ” ဟု၎င်း ခွဲပါ။ ထိုကထိတတ္တာ ဟိတ်ပုဒ်တို့၏ စပ်ပုဒ်ကို အဋ္ဌကထာ၌လာသော “ဣမေသုပိ ဒ္ဓိသု ပဗ္ဗေသု သုဒ္ဓဝိပဿနာဝ ကထိတာ” ဟူသောစကားနှင့်တွဲ၍ “ဣတိ သင်္ဂဟကာရေန ဝုတ္တံ” ဟု ထည့်၍စပ်ပါ။

အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကွဲပြားခြင်းသည်သာ။ ဟောတိ ယထာ။ ဧဝံ၊ တူ။ ဓမ္မ-
 သ၊ တခုသောဓမ္မ၏။ ဓမ္မော၊ အခြားသောဓမ္မသည်။ ကိစ္စံ၊ သည်။ န ဟောတိ။
 မဟုတ်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မဘေဒေန၊ တရားတို့၏ ကွဲပြားခြင်းကြောင့်။ တဿ၊
 ထိုကိစ္စ၏။ ဘေဒေါ၊ ကွဲပြားခြင်းသည်။ န (အတ္ထိ)၊ မရှိနိုင်။ ကြသ္မာ၊ တဒဘာဝ-
 တော၊ ထိုအခြားသောတရား၏ အခြားကိစ္စ၏ မရှိနိုင်ခြင်းကြောင့်တည်းဟု အနု-
 ဋီကာ၌ ဟိတ်ထည့်သည်။ | တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဓမ္မ၏ကွဲပြားခြင်းကြောင့် ကိစ္စ၏
 ကွဲပြားခြင်းကို အလိုမရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်၊ ကိစ္စ၏ ကွဲပြားခြင်းကြောင့်သာ
 ဓမ္မ၏ အထူးအပြားကို အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ကောဝ၊ တပါး
 တည်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ သတိ၊ သည်။ စတုဝိပလ္လာသ ပဟာနဘူတာ၊ ၄-ပါး
 သော ဝိပလ္လာသကို ပယ်တတ်သည်ဖြစ်၍ဖြစ်သည်။ (ဟုတော)။ မဂ္ဂေ၊ မဂ်ခဏ၌။
 သမိဒ္ဓါ၊ ပြည့်စုံသည်။ (သမာနာ၊ သော်။) အနတ္တန္တရေန၊ တပါးသောအကျိုးထူး
 မရှိသော။ တပုဟာန ကိစ္စဘေဒေန၊ ထို ဝိပလ္လာသ ၄-မျိုးကို ပယ်ခြင်း ကိစ္စ၏
 အပြားအားဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ နာမာနိ၊ အမည်တို့ကို။ လဘတိ၊ ၏။
 ဣတိအယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကာယေပန အစရှိသောပါဌ်၌။ အဓိ-
 ပ္ပါယော၊ တည်း။...သုတ္တန္တဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်

၃၇၄။ အဘိဓမ္မဘာဇနိယေ၊ အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌။ (ဌပေတွာ၊ ဒေ-
 သေတွာ ဝုတ္တော တို့၌စပ်။) ကထဉ္စဘိက္ခူ။ပေ။ တသ္မိံ သမယေ သတိတိ အာဒိ-
 နာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ အာဂမနဝသေန၊ မဂ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း ဝိပဿနာ၏
 အစွမ်းသည်။ ဝိသေသိတာနိ၊ အထူးပြုအပ်ကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာနိ၊ တို့ကို။ ပုဂ္ဂ-
 လေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၌။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ ဒေသေတွာ၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ [ဤကား
 ပဌမနည်း။] ပုန၊ တဖန်။ တတ္ထ ကတမံ သတိပဋ္ဌာနံ။ ပေ။ သတိတိ အာဒိနာ၊ အစ
 ရှိသည်ဖြင့်။ ပုဂ္ဂလံ၊ ကို။ အနာမသိတွာ၊ မသုံးသပ်မူ၍၎င်း။ အာဂမဝိသေသနံ၊
 အာဂမဟူသော ဝိသေသနကို။ အကတွာ စ၊ ပြုတော်မမူဘဲ၎င်း။ စတုကိစ္စ-
 သာဓကေက သတိဝသေန၊ ၄-ပါးသောကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သော တပါးသော
 သတိ၏အစွမ်းဖြင့်။ သုဒ္ဓိက သတိပဋ္ဌာနနယော၊ သုဒ္ဓိက သတိပဋ္ဌာန် နည်းကို။
 (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော။ ဣတိ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဘိဓမ္မ
 ဘာဇနိယ၌။ နယဒ္ဓယေ၊ နည်း ၂-ပါး အပေါင်း၌။ ဝိသေသော၊ အထူးတည်း။
 [နယဒ္ဓယေတိ၊ အနုပဿနာနယော၊ သုဒ္ဓိကနယောတိ တေသ္မိံ နယဒ္ဓယေ။—
 အနု။]...အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သမ္မပ္ပဓာနဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်

၃၉၀။ ကာရဏပ္ပဓာနာတိ၊ ကား။ (ဣမေ ဤ သမ္မပ္ပဓာန်တရား ၄-ပါးတို့သည်။) အနုပ္ပန္နပါပကာနုပ္ပါဒါဒိအတ္တာ၊ မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တရားတို့၏ မဖြစ်ခြင်း အစရှိသောအကျိုး ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟိတာ၊ စိတ်ဖြင့် မှတ်ယူအပ်ကုန်သည်။ (သမာနာ၊ သော်။) တထေဝ၊ ထိုမှတ်ယူအပ်သည့်အတိုင်းပင်။ တေ၊ ထို သမ္မပ္ပဓာန်တရားတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ အတ္ထံ၊ ထို အနုပ္ပန္နပါပက အနုပ္ပါဒစသော အကျိုးကို။ သာဓေန္တိယေဝ၊ ပြီးစေနိုင်ကုန်သည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တေဿ အတ္ထဿ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သမ္မာသဒ္ဓေါ၊ သည်။ ဒီပကော၊ ပြတတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယထာဓိပ္ပေတတ္ထဿ၊ အကြင်အကြင်၊ အလိုရှိအပ်သော အကျိုးဖြစ်သော။ အနုပ္ပန္နပါပကာနုပ္ပါဒါဒိနော၊ မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တရားတို့၏ မဖြစ်ခြင်းအစရှိသောအကျိုး၏။ ကာရဏဘူတာ၊ ပဓာနအကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ပဓာနကာရဏဘူတာ၊ ပဓာနအကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ (“ပဓာနာ၊ အားထုတ်ကြောင်း လုံ့လဝီရိယတို့သည်။ စတ္တာရော၊ တို့တည်း” ဌှစ်ပ။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ သမ္မာသဒ္ဓဿ၊ သမ္မာသဒ္ဓါ၏။ ဥပါယယောနိသော အတ္ထဒီပကတံ၊ ဥပါယအနက်၊ ယောနိသောအနက်ကို ပြတတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ဥပါယပ္ပဓာနာ ယောနိသောပဓာနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။

ပဋိပန္နကောတိ၊ ကား။ ဘာဝနံ၊ ကို။ အနုယုတ္တော၊ အဖန်ဖန် အားထုတ်သော။ (“ဘိက္ခု” ဌှစ်ပ။) ဘုသံ၊ ပြင်းစွာ။ ယောဂေါ၊ အားထုတ်ခြင်းတည်း။ ပယောဂေါ၊ ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်း။ ပယောဂေါ၊ ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းသည်ပင်။ ပရက္ကမော၊ အဆင့်ဆင့် မြင့်သောအရာသို့ ရောက်သော လုံ့လတည်း။

ဒီပကော သမ္မာသဒ္ဓေါ ။ ။ ဤ၌ “ဒီပကော” ဟု ဆိုသောကြောင့် ကာရဏအနက်သည် သမ္မာသဒ္ဓါ၏ ဒီပနတ္ထဿ၊ သဒ္ဓတ္ထမဟုတ်ဟု သိသာ၏။ နောက် “ဥပါယ၊ ယောနိသော အတ္ထဒီပကတံ” ဌှစ်လည်း နည်းတူ၊ [ယောနိသော၌ “သော” သည် နာဝိဘတ်၏ ကာရိယတည်း။ နောက်ပုဒ်နှင့် သမာသံစပ်ရာဝယ် မခွဲကြသောကြောင့် အလုတ္တသမာသံဟု မှတ်ပါ။]

ပဓာန ကာရဏဘူတာ ။ ။ ကာရဏဘူတာကို ထပ်ဖွင့်သော အနုသံဝဏ္ဏနာတည်း။ အနုပ္ပန္နပါပ၏ မဖြစ်ခြင်းစသော အကျိုးအတွက် အကြောင်းတရားသည် သီလစင်ကြယ်မှု စသောအားဖြင့် များစွာရှိသော်လည်း အားထုတ်မှုသည် ပဓာနအကြောင်း (လိုရင်းအကြောင်း) ဖြစ်သောကြောင့် “ပဓာနကာရဏဘူတာ” ဟု ဆိုသည်။ သမ္မပ္ပဓာနမှ ပဓာနကိုယူ၍ ဖွင့်ခြင်းမဟုတ်ပါ။ [ဤ “ပဓာနကာရဏဘူတာ” ကို “သမ္မပ္ပဓာနာ” ဟူသော ပါဠိတော်ဝယ် ပဓာနာ၌ စပ်ပါ။]

ပယောဂ ပရက္ကမော၊ ပြင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းဟူသော အဆင့်ဆင့် မြင့်သော အရာသို့ ရောက်သောလုံ့လ။ တောနီတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဝါယမတီတိ အာဒိနိ၊ ဝါယမတိ အစရှိသော ပုဒ်တို့ကို။ အာသေဝမာနော ဝါယမတီတိ အာဒိနာ၊ အာသေဝမာနော ဝါယမတိ အစရှိသော ဝါကျနှင့်။ ယောဇေတဗ္ဗာနိ၊ ယှဉ်စေ ထိုက်ကုန်၏။

အနုပုဏ္ဏာတိ အဝတ္တဗ္ဗတံ အာပန္နာနန္တိ၊ ကံး။ ဘူမိလဒ္ဓါရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတာ-
ဝိက္ခမ္ဘိတာသမုဂ္ဂါတိတပုဏ္ဏာနံ၊ ဘူမိလဒ္ဓုပုဏ္ဏံ၊ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတပုဏ္ဏံ၊ အဝိ-
က္ခမ္ဘိတပုဏ္ဏံ၊ အသမုဂ္ဂါတိတပုဏ္ဏံ ဟူကုန်သော။ (ပါပဓမ္မာနံ ဌိစပ်။)

၃၉၁။ ဓမ္မစန္ဒောတိ၊ ကား။ တဏှာဒိဋ္ဌိဝီရိယဆန္ဒာဝိယ၊ တဏှာဆန္ဒ၊ ဒိဋ္ဌိဆန္ဒ၊
ဝီရိယဆန္ဒတို့ကဲ့သို့။ အညော၊ ဆန္ဒမှ တပါးသော။ ဓမ္မော၊ သဘောတရားသည်။
န၊ မဟုတ်။ အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ ဆန္ဒနိယသဘာဝေါ ဧဝ (ဆန္ဒယန
သဘာဝေါ ဧဝ)၊ ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသောသဘော သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤ

ဘူမိလဒ္ဓါ။ ပေ။ တပုဏ္ဏာနံ ။ ။ [ဘူမိလဒ္ဓုပုဏ္ဏံကို အဋ္ဌသာလိနီ၊ ပဌမ ကာမာဝစရ
ကုသလပဒ “ ဥပုဏ္ဏံ ဟောတိ ” ပုဒ်အဖွင့်၌ ပြထားပြီ။] အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတ စသော ဥပုဏ္ဏ
တို့ကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ ဖွင့်ထားသည့်အတိုင်း ပြအံ့။

အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတပုဏ္ဏံ။ ။ အဓိ၊ လွန်လွန်ကဲကဲ + ဂဟိတ၊ ယူအပ်သော ကိလေသာ
ဖြစ်လောက်သော အာရုံကို “ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတ ” ဟု ခေါ်၏။ ထိုကဲ့သို့ အာရုံကို
ယူပြီးအခိုက်၌ ကိလေသာ မဖြစ်သော်လည်း ထိုအာရုံကို မှန်း၍ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော
ကိလေသာကို “ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတပုဏ္ဏံ ” ဟု ခေါ်သည်။

အဝိက္ခမ္ဘိတပုဏ္ဏံ။ ။ သမထဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဝိပဿနာဖြင့်ဖြစ်စေ အတော်ကြာအောင်
မပယ်ခွါအပ်သေးသော ကိလေသာသည် ယခု မဖြစ်သေးသော်လည်း အကြောင်း
အားလျော်စွာ ကေန ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် “ အဝိက္ခမ္ဘိတပုဏ္ဏံ ” မည်၏။

အသမုဂ္ဂါတိတပုဏ္ဏံ ။ ။ အရိယမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ မသတ်အပ်သေးသော ကိလေသာ
သည် အသမုဂ္ဂါတိတ မည်၏။ ထိုသို့ အကြွင်းမဲ့ မပယ်သတ်ရသေးလျှင် ကိလေသာ
ဖြစ်နိုင်သော အကြောင်းနှင့် တွေ့သောအခါ ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် အသမုဂ္ဂါတိတပုဏ္ဏံ
အမည်ရသည်။ [ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ “ အသမုဟတပုဏ္ဏံ ” ဟု နာမည်မည့်၏၊ သဘောတူပင်။]

မှတ်ချက်။ ။ နောက် ဥပုဏ္ဏံ ၃-ပါးသည် အကြောင်းပေါ်လာလျှင် ဖြစ်နိုင်ခြင်း
တူရကား ဘူမိလဒ္ဓုပုဏ္ဏံနှင့် သဘောတူ၏။ ထို့ကြောင့် ဘူမိလဒ္ဓုပုဏ္ဏံ၌ သွင်းယူနိုင်သည်။
[ယထာ အဝိက္ခမ္ဘိတာသမုဟတဘူမိလဒ္ဓုပုဏ္ဏံ သတိ ပစ္စယသမဝါယေ ဥပုဏ္ဏာရဟံ၊
ဧဝံ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတပုဏ္ဏံမ္ဘိတံ တိဝိဓဿာပိ ဘူမိလဒ္ဓေန ကေသင်္ဂဟတာ ဝုတ္တာ။—
မဟာဒ္ဓိကာ ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိနိဒ္ဒေသ။] ထို့ကြောင့် အဋ္ဌသာလိနီ ဥပုဏ္ဏံ ဟောတိ
အဖွင့်၌လည်း အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတပုဏ္ဏံစသော ၃-ပါးကို သီးခြားမပြဘဲ ဘူမိလဒ္ဓုပုဏ္ဏံ၌
သွင်းထားသည်ဟု မှတ်ပါ။

အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေန္တော။ သဘာဝစန္ဒောတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တတ္ထ၊ ထို တဏှာဆန္ဒ အရရှိသည်တို့တွင်။ ယော ကာမေသုကာမစ္စန္ဒော- တိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ တဏှာ၊ ကို။ ဆန္ဒောတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော။ [ကာမေသု ငါးပါးအာရုံ၊ ကာမဂုဏ်တို့၌။ ယော ကာမစ္စန္ဒော၊ အကြင် လိုလားတတ် နှစ်သက်တတ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ)။ ဓမ္မသင်္ဂဏီ၊ နိက္ခေပကဏ္ဍ၊ အာသဝ ဂေါစ္ဆက။] သဗ္ဗေဝနုခေါ။ ပေ။ အဇ္ဈောသာနာတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိရပ်၌။ ဒိဋ္ဌိ၊ ကို။ ဆန္ဒောတိ၊ ဟူ၍။ (သက္ကေန၊ သိကြားသည်။) ဝုတ္တာ၊ လျှောက်အပ်ပြီ။ [မာရိသ၊ အရှင်ဘုရား။ သဗ္ဗေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ သမဏဗြာဟ္မ- ဏာ၊ တို့သည်။ ဧကန္တဝါဒါ၊ တခုတည်းသော အဘိရှိသော ဝါဒရှိကုန်သည် ၎င်း။ ဧကန္တသီလာ၊ တခုတည်းသော အဘိရှိသော အကျင့်သီလရှိကုန်သည်၎င်း။ ဧကန္တဆန္ဒာ၊ တူသောအဘိရှိသော အလိုဆန္ဒရှိကုန်သည်၎င်း။ ဧကန္တ အဇ္ဈော- သာနာ၊ တူသောအဘိရှိသော သက်ဝင် မျှီသိပ် ပြီးဆုံးခြင်း ရှိကုန်သည်၎င်း။ ဟောန္တိ နုခေါ၊ ဖြစ်ပါကုန်သလော။ အသမ္မောဟ သမ္ပဇညဝသေန အဒ္ဓေဇ္ဈာ- ဘာဝတော ဧကော အန္တော တေဿာတိ ဧကန္တော၊ ဧကန္တော ဝါဒေါတေ- သန္တိ ဧကန္တဝါဒါ။ ပေ။ ဧကလဒ္ဓိကာတိ သမာနုလဒ္ဓိကာ၊ ဧက ပရိယောသာနာ- တိ သမာနုနိဋ္ဌာနာ။ - ဒိဿနိကာယံ၊ မဟာဝဂ္ဂ၊ သက္ကပဉ္စသုတ် ဋီကာ။] ပမာဒ- နိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ နိက္ခိတ္တဆန္ဒတာ၊ ချထားအပ်သော လုံ့လ ဝီရိယ ဆန္ဒရှိသူ၏အဖြစ် သည်၎င်း။ နိက္ခိတ္တဓရတာ၊ ချထားအပ်သော တာဝန်ရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဣတိ (တ္ထ)၊ ဤ ပါဠိရပ်၌။ ဝီရိယံ၊ ကို။ ဆန္ဒောတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (အာစရိယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာသည်။) ဝဏ္ဏေတိ၊ ဖွင့်ပြ၏။

၃၉၄။ ဝါသမတိ ဝီရိယံ အာရတတိတိ၊ ဟူသော။ ပဒဒ္ဒယဿာပိ၊ ၎်လည်း။ နိဒ္ဒေသေ၊ သည်။ ဝီရိယနိဒ္ဒေသေယေဝ၊ ဝီရိယ၏ နိဒ္ဒေသချည်းတည်း။ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန၊ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့်။ ဝီရိယနိဒ္ဒေသေတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟ- ကာရော) အာဟ။

၄၀၆။ သဗ္ဗပုဗ္ဗဘာဂေတိ၊ ကား။ သဗ္ဗမဂ္ဂါနံ၊ အလုံးစုံသော မဂ်တို့၏။ ပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ရှေ့ အဘို့၌။ (ဟောတိ ၌စပ်။) ပုရိမသ္မိန္တိ၊ ကား။ အနုပုန္နာ မေ ကုသလာ၊ ဓမ္မာ အနုပုဇ္ဇမာနာ အနတ္တယ သံဝတ္ထေယုန္တိ တ္ထောပိ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိရပ်၌လည်း။ သမထဝိပဿနာဝ၊ တို့ကိုသာ။ ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဋ္ဌကထာယံ၊ ရှေး အဋ္ဌကထာ၌။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ ဆိုအပ် ပါသော်လည်း။ တံ၊ ထို ရှေးအဋ္ဌကထာစကားကို။ (ပဋိက္ခိပတိ ၌စပ်။) မဂ္ဂါ- နုပုန္နတာယ၊ မဂ်၏ မဖြစ်သည်၏ အဖြစ်၏။ ဘာဝတော၊ ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့် ၎င်း။ [မဂ် မဖြစ်ခြင်းသည် အကျိုးမဲ့ မဟုတ်၊ မကောင်းသော အကြောင်း။

ဝါ၊ အကြောင်းမဲ့တည်း။] တသ္မိံ ၊ ထိုမင်သည်။ အနုပုဗ္ဗမာနေ စ၊ မဖြစ်ပြန်သော်
 လည်း။ ဝဇ္ဇာနတ္ထ သံဝတ္တနတော၊ ဝဋ်တည်းဟူသော စီးပွားမဲ့၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်
 ၎င်း။ န ယုတ္တံ၊ မသင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ အကြောင်းပြု၍။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်၏။ [ရှေး
 နိဿယ၌ “အတ္ထ၊ အကျိုး” ဟု ပေး၏။ မိမိကား “အတ္ထ၊ စီးပွား” ဟု ပေးသည်။]

မဟန္တံ၊ ကြီးစွာသော။ ဂါရဝံ၊ ရိုသေ လေးစားသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ
 ရိုသေမှုသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သံဃဂါရဝေန၊ သံဃာတော်ကို
 ရိုသေခြင်းကြောင့်။ ယထာရုစိ၊ အလိုရှိတိုင်း။ ဝန္တိတံ၊ ရှိခိုးခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊
 မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ သံဃေန၊ နှင့်။ သဟ၊ ကွ။ န နိက္ခမိ၊
 မထွက်။ [ဤ တသ္မာသည် အဋ္ဌကထာ၌ပါသော တသ္မာမဟုတ်။ ဟိ ယသ္မာ၏
 တံဘက် ထည့်စွက်အပ်သော တသ္မာတည်း။ ထို့ ကြောင့် ရှေ့ကို လှည့်၍ စပ်ဘို့ရန်
 “န နိက္ခမိ” ဟု ကြိယာထည့်သည်။] အတိမန္တာနိနောတိ၊ ဟူသောပုဒ်၏။ အတိ-
 မန္တာနိ နန၊ အလွန် နည်းကုန်သည်မဟုတ်လော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

သန္တသမာပတ္တိတော၊ ငြိမ်သက်သော ဈာန်သမာပတ်မှ။ အညံ၊ အခြား
 သော။ ဗလဝံ၊ အားကြီးသော။ သန္တမ္ဘနကာရဏံ၊ ဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်ဘို့ရန်
 ကောင်းစွာ ထောက်ပံ့ခြင်း၏ အကြောင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 တတော ပရိဟိနာ သန္တမ္ဘိတံ န သက္ကောန္တိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။
 ဟိ၊ မှန်၏။ (တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သန္တသမာပတ္တိတော၊ မှ။ အညံ၊ သော။
 ဗလဝံ၊ သော။ သန္တမ္ဘနကာရဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိညာယတိ၊
 သိအပ်သနည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ အကြံကြောင့်။ မဟာရဇ္ဇမ္ပိ၊ တုတ်စွာသော
 ကြီးကြီးသည်။ ဆိန္ဒေ၊ ပြတ်လသော်။ သုတ္တတန္တု၊ ချည်မျှင်တို့သည်။ သန္တာရေ-
 တံ၊ ကောင်းစွာ ဆောင်ထားခြင်းငှါ။ န သက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ ဣတိ၊
 ထို့ကြောင့်။ သန္တသမာပတ္တိတော၊ မှ။ အညံ၊ သော။ ဗလဝံ၊ သော။ သန္တမ္ဘ-
 နကာရဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ ဝိညာယတိ၊ ၎င်း။

သမထေ၊ သမထအရာ၌။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုကြောင်းကို။ ဒသေတော၊ ပြုပြီး၍။
 ဝိပဿနာ စ၊ ဝိပဿနာသည်လည်း။ တေန၊ ထို သမထနှင့်။ သမာနဂတိကာ၊
 တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိ၏။ ဝါ၊ တူသော အလားရှိ၏။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပာယ်နာ၊
 ဤသို့သော အလိုဖြင့်။ ဧဝံ ဥပ္ပန္နာ သမထဝိပဿနာ ။ ပေ။ သံဝတ္တန္တိတိ၊ ဟူ၍။
 (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

တတ္ထ အနုပုဗ္ဗာနံတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဒုဝိဓာယ၊ သော။ တတ္ထ သမ္ပ-
 ပုဓာနကထာယ၊ ထို အနုပုဗ္ဗာနံ ပါပကာနံ အစရှိသော သမ္ပပုဓာနကထာ၌။
 (အနုပုဗ္ဗာနံတိ၌ အပေါင်း အာဓာရ)။ ဝါ၊ တနည်း။ တတ္ထ ပါဠိယံ၊ ထို အနု-
 ပုဗ္ဗာနံ ပါပကာနံ အစရှိသော ပါဠိရပ်၌။ အနုပုဗ္ဗာနံတိ တေဿ၊ ဟူသော
 ဤပုဒ်၏။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ ဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ဤကား။

အပေါ့ယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ ဧတေယေဝါတိ၊ ကား။ အနုမတဂ္ဂေ၊ သော။ သံသာရေ၊ ဌ။ ဥပ္ပန္နာယေဝ၊ ဖြစ်ဘူးသော အကုသိုလ်တရား တို့သည်သာ။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဌှစ်ပံ)။

စုဒ္ဒသ၊ တဆယ့်လေးပါးကုန်သော။ မဟာဝတ္တာနိ၊ ကြီးကျယ်သောကျင့်ဝတ် တို့ဟူသည်။ (နောက် စုဒ္ဒသဌှစ်ပံ)။ ခန္ဓကေ၊ စုဋ္ဌဝဂ္ဂခန္ဓကဌှစ်။ ဝတ္တာနိ၊ ဟောတော် မူအပ်ကုန်သော။ အာဂန္တုက ။ပေ။ အန္ဓေဝါသိကဝတ္တာနိ၊ အာဂန္တုကဝတ် ။ပေ။ အန္ဓေဝါသိကဝတ် ဟူကုန်သော။ စုဒ္ဒသ၊ တဆယ့်လေးပါးတို့တည်း။ ပန၊ ကား။ တတော၊ ထိုမဟာဝတ်တို့မှ။ အညာနိ၊ အခြားကုန်သော။ ကဒါစိ၊ တရံ တခါဌှစ်။ တဇ္ဇနိယ ကမ္မကတာဒိကာလေ၊ ပြုအပ်ပြီးသော တဇ္ဇနိယကံရှိသူ အစ ရှိသူတို့၏အခါဌှစ်၎င်း။ ပါရိဝါသိကာဒိကာလေ စ၊ ပရိဝါသိနေသူ အစရှိသူတို့၏ အခါဌှစ်၎င်း။ စရိတဗ္ဗာနိ၊ ကျင့်ထိုက်ကုန်သော။ ဒွါသိတိ၊ ရှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော။ (ဝတ္တာနိ၊ ကျင့်ဝတ်တို့ကို)။ ခုဒ္ဒက ဝတ္တာနိတိ၊ ခုဒ္ဒကဝတ်တို့ဟူ၍။ ကထိတာနိ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒဗ္ဗဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ (ဣတိ အကြေကြံ)။ ဟိ၊ မှန်။ တနည်း-ဟိယသ္မာ။ တာနိ၊ ထို ခုဒ္ဒကဝတ်တို့ကို။ သဗ္ဗာသု၊ အလုံးစုံကုန်သော။ အဝတ္တာသု၊ အခိုက်အတန့်တို့ဌှစ်။ န စရိတဗ္ဗာနိ၊ မကျင့်ထိုက်ကုန်။ [တဇ္ဇနိယကံ စသည် အပြုခံရသော အခိုက်အတန့်ဌှစ်သာ ကျင့်ထိုက်သည်-ဟူလို။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မဟာဝတ္ထေ၊ ကြီးကျယ်သော ကျင့်ဝတ်ဌှစ်။ အဂဏိတာနိ၊ မရေတွက် အပ်ကုန်။

တတ္ထ၊ ထို ခုဒ္ဒကဝတ်တို့တွင်။ ပါရိဝါသိကာနံ ဘိက္ခုနံ ဝတ္တံ ပညပေဿာမိ- တိ၊ ဟူ၍။ အာရဘိတွာ၊ စတည်တော်မူပြီး၍။ န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ။ပေ။န ဆမာယံ စင်္ဂမန္တေ စင်္ဂမေ စင်္ဂမိတဗ္ဗံတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ပကတတ္ထေ၊ ပကတတ်အပေါ်ဌှစ်။ စရိတဗ္ဗဝတ္တာဝသာနာနိ၊ ကျင့်ထိုက်သော ဝတ်အဆုံး ရှိကုန်သော။ ဆသဌှိ၊ ခြောက်ဆယ့် ခြောက်ပါးသော ဝတ်၎င်း။ တတော၊ ထို ခြောက်ဆယ့် ခြောက်ပါးသော ဝတ်မှ။ ပရံ၊ နောက်ဌှစ်။ န ဘိက္ခဝေ ပါရိဝါသိကေန ဘိက္ခုနာ ပါရိဝါသိက ဝုဇုတရဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ကေစ္ဆန္ဓေ အာဝါသေ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ပေ။ မူလာယ ပဋိကဿနာရဟေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ကေစ္ဆန္ဓေ အာဝါသေ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ပေ။ မာနတ္တာရဟေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ကေစ္ဆန္ဓေ အာဝါသေ ဝတ္ထဗ္ဗံ။ပေ။ မာနတ္တစာရိကေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ကေစ္ဆန္ဓေ အာဝါသေ ဝတ္ထဗ္ဗံ ။ပေ။ အဗ္ဘာနာရဟေန ဘိက္ခုနာ သဒ္ဓိံ ကေစ္ဆန္ဓေ အာဝါသေ ဝတ္ထဗ္ဗံတိ အာဒိနိ၊ အစရှိသော ကျင့်ဝတ်တို့ကို။ [ဝိသုဝိသု အဂဏေတွာ ဌှစ်ပံ။] ပကတတ္ထေ၊ ပကတတ်အပေါ်ဌှစ်။ စရိတဗ္ဗဟိ၊ ကျင့်ထိုက်သော ကျင့်ဝတ်တို့မှ။ အနညတ္တာ၊ တမျိုးတခြား မဟုတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသုဝိသု၊ သိး။ အဂဏေတွာ၊ မရေတွက်မူ၍။ ပါရိဝါသိကဝုဇုတရဒိသု၊ ပရိဝါသိ ကျင့်သုံးသော သိတင်းကြီး

အစရှိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလန္တရေသု၊ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ စရိတဗ္ဗတ္တာ၊ ကျင့်ထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ သံပိဏ္ဍေတွာ၊ ပေါင်း၍။ ဧကေကံ၊ တပါးတပါးစီကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဂဏေတဗ္ဗာနိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးသော ကျင့်ဝတ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧကသတ္တတိ၊ ခုနစ်ဆယ့်တပါးသော။ ဝတ္တာနိ၊ ဝတ်တို့၎င်း။

ဥက္ခေပနိယကမ္မကတဝတ္ထေသု၊ ပြုအပ်ပြီးသော ဥက္ခေပနိယကံ ရှိသော ရဟန်း၏ ဝတ်တို့၌။ ဝတ္တပညာပနဝသေန၊ ဝတ်ကို ပညတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ န ပကတတ္တဿ ဘိက္ခုနော အဘိဝါဒနံ ပစ္စုဋ္ဌာနံ ။ပေ။ နဟာနေ ပိဋ္ဌိပရိကမ္ပံ သာဒိတဗ္ဗတိ၊ ဟူ၍။ အဘိဝါဒနာဒိနံ၊ ရှိခိုးခြင်းအစရှိသည်တို့ကို။ ဣဒံ အနဿာဒိယနံ၊ ဤ မသာယာခြင်း ဟူသော။ [စာအုပ်တို့၌ “အဿာဒိယနံ” ဟု ရှိ၏။ ရှေးနိဿယ၌ “မသာယာခြင်း” ဟု အနက်မှန်ရှိ၏။] ဧကံ၊ တပါးသော ကျင့်ဝတ်၎င်း။ န ပကတတ္ထော ဘိက္ခု သီလဝိပတ္တိယာ အနုဒ္ဓံသေတဗ္ဗောတိအာဒိနိ၊ အစရှိကုန်သော။ ဒသ စ၊ ဆယ်ပါးသော ကျင့်ဝတ်တို့၎င်း။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဒွါသိတိ၊ ရှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသည်။ ဟောန္တိ။ ဧတေသေဝ၊ ဤ ရှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ကျင့်ဝတ်တို့တွင်ပင်။ ကာနိစိ၊ ကုန်သော။ တဇ္ဇနိယကမ္မကတာဒိဝတ္တာနိ၊ ပြုအပ်ပြီးသော တဇ္ဇနိယကံရှိသူ အစရှိသူတို့၏ ဝတ်တို့၎င်း။ ကာနိစိ၊ ပါရိဝါသိကာဒိဝတ္တာနိ၊ ပါရိဝါသနေသူ အစရှိသူတို့၏ ဝတ်တို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဂ္ဂဟိတဂ္ဂဟဏေန၊ မယူအပ်သေးသည်ကို ယူခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ ဒွါသိတိ၊ သော။ ဝတ္တံ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ ဒဠဗ္ဗံ။

ဣဓ၊ ဤသမ္မောဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာ၌။ ဝိပါကာနုဘဝနဝသေန၊ ဝိပါကံ ဖြစ်၍ ဇောသည်ယူအပ်သော အာရုံကို ခံစားခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ တဒါရမ္မဏံ၊ တဒါရုံကို၎င်း။ (ဝုတ္တံ ၌စပ်) အဝိပက္ကဝိပါကဿ၊ မရင့်ကျက်သော အကျိုးရှိသော။ (အကျိုးမပေးရသေးသော။) အဝိဂတတ္တာ၊ ခန္ဓာအစဉ်မှ မကင်းသေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ [ကံကချုပ်ပြီးသော်လည်း အကျိုးမရသေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။] ဘဝိတွာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ ဝိဂတမတ္တဝသေန၊ ကင်းခြင်းမျှ၏ အစွမ်းဖြင့်။

ဝိပါကာနုဘဝနဝသေန ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “ကမ္မေ ဇဝိတေ အာရမ္မဏရသံ အနုဘဝိတွာ နိရုဒ္ဓဝိပါကော” ဟု ရှိ၏။ ဝိပါကံဟူသည် ဇောစောပြီးနောက် ဖြစ်သော တဒါရုံဝိပါကံတည်း။ ထို တဒါရုံဝိပါကံသည် ဇောယူအပ်သော အာရုံကိုပင် ခံစားသော အားဖြင့် အာရုံပြု၏။ ရှေးနိဿယ၌ကား “ဝိပါကာနုဘဝနဝသေန၊ အကျိုးကို ခံစားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်” ဟု ပဌမအနက် ပေး၏။ တဒါရုံသည် အကျိုးကို ခံစားတတ်သော တရားမဟုတ်။ ဇော၏ အာရုံကိုသာ လိုက်၍ အာရုံပြုသောတရားဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုနိဿယအနက်ကို စဉ်းစားပါ။ “ဝါ၊ ဝိပါကံ၏ ခံစားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်” ဟု တနည်း ပေးသေး၏။ အဓိပ္ပါယ် မရှင်းလှ။

ကမ္မဉ္စ၊ ကံကိုင်း။ ဘုတော ဝိဂတပုန္နန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ အဋ္ဌသာလိနိယံဝိယ၊ အဋ္ဌသာလိနိဉ္စကံသိ။ ရဇ္ဇနာဒိဝသေန၊ တပ်မက်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ အနုဘုတောပဂတံ၊ ခံစားပြီး၍ ကင်းသော။ ဇဝနံ၊ ဇောကိုင်း။ ဥပ္ပဇိတော၊ ဖြစ်ပြီး၍။ နိရုဒ္ဓတာဝသေန၊ ချုပ်သည်၏ အဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဘုတောပဂတသင်္ခါတံ၊ ဖြစ်ပြီး၍ကင်းသော တရားဟု ဆိုအပ်သော။ သေသသင်္ခတဉ္စ၊ ဇောမှကြွင်းသော သင်္ခတတရားကိုင်း။ ဘုတောပဂတပုန္နန္တိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဣဓ၊ ဤ သမ္မောဟ ဝိနောဒနိဉ္စ။ သြကာသကတပုန္နံ၊ ကို။ ဝိပါကမေဝ၊ ကိုသာလျှင်။ (သင်္ဂဟ- ကာရေ) ဝဒတိ၊ ဆို၏။ တတ္ထဝိယ၊ ထို အဋ္ဌသာလိနိဉ္စကံသိ။ ကမ္မမ္ပိ၊ ကံကို လည်း။ န ဝဒတိ၊ မဆို။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အနုသယိတကိလေသာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အပ္ပဟိနာ၊ မပယ်အပ်ကုန် သေးသော။ မဂ္ဂေန၊ သည်။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်ထိုက်သော ကိလေသာတို့ကို။ အဓိပ္ပေတာ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အတိတာဝါ၊ ပေ။ န ဝတ္တဗ္ဗာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေ) အာဟ။ ဟိ၊ မှန်။ တေသံ၊ ထို အနုသယ ကိလေသာတို့၏။ အမ္မတရုဏောပမာယ၊ သရက်သီးနု ဥပမာဖြင့်။ ဝတ္တမာနာ- ဒိတာ၊ ဝတ္တမာနုပုန္န အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ မဆိုထိုက်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ဤအဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

အာဟတခိရရက္ခောဝိယ၊ ဒါးဖြင့် ပေါက်အပ်သော အစေးရှိသော သစ်ပင် ကဲ့သို့။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟဝသေန၊ ကိလေသာ ဖြစ်လောက်သော အာရုံကို ယူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အဓိဂတံ၊ ရအပ်သော။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။) အနာဟတ- ခိရရက္ခောဝိယ၊ ဒါးဖြင့် မပေါက်အပ်သော အစေးရှိသော သစ်ပင်ကဲ့သို့။ အဝိက္ခမ္ပိတတာယ၊ သမာပတ်ဖြင့် မခွါအပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အန္တောဂဓကိလေသံ၊ အတွင်း၌ ကိလေသာရှိသော။ အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟကာဝိက္ခမ္ပိတ ကိလေသာ၊ အာရုံနိမိတ်ကို ယူတတ် သော ကိလေသာ၊ မခွါအပ်သေးသောကိလေသာရှိကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ အဟတာနာဟတခိရရက္ခသဒိသာ၊ ဒါးဖြင့် ပေါက်အပ်သော အစေးရှိသော သစ်ပင်၊ ဒါးဖြင့် မပေါက်အပ်သော အစေးရှိသော သစ်ပင်နှင့် တူကုန်သည်။ ဟောန္တိ။

ပုရိမနယေနောတိ၊ ကား။ အဝိက္ခမ္ပိတပုန္နောဝိယ၊ အဝိက္ခမ္ပိတပုန္နံ ကဲ့သို့။ ဣမသ္မိံ နာမဌာနေ၊ ဤမည်သော အရပ်၌။ နုပ္ပဇိသန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်လတ္တံ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ မဆိုထိုက်ကုန်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) အသမုတ္တ ဂါတိတတ္တာ၊ မှန်ဖြင့် မခွါအပ်ကုန်သေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယောဇေ- တော၊ ယှဉ်စေ၍။ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ၊ ချဲ့ထိုက်၏။

ပါဠိယန္တိ၊ ကား။ ပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိယံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပါဠိတော်၌။ (အာဂတော
 ဌှစ်)။ မဂ္ဂေန၊ မဂ်ဖြင့်။ ပဟိနကိလေသာနမေဝ၊ ပယ်အပ်ပြီးသောကိလေသာ
 တို့၏သာလျှင်။ တိဓာ၊ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဟူသော သုံးပါးသောအပြား
 အားဖြင့်။ န ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ မဆိုထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ အပါကဋ္ဌံ၊ မထင်ရှား
 သည်ကို။ ပါကဋ္ဌံ၊ ထင်ရှားအောင်။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ အဇာတဖလရုက္ခော၊
 မသီးသေးသော အသီးရှိသော သစ်ပင်ကို။ အာဘတော၊ ဥပမာ အဖြစ်ဖြင့်
 ဆောင်အပ်ပြီ။ အတိတာဒိနံ၊ အတိတ် အစရှိသောကိလေသာတို့၏။ အပ္ပဟိနတာ-
 ဒဿနတ္ထမ္ပိ၊ မပယ်အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါလည်း။ ဇာတဖလ-
 ရုက္ခေန ဒိပေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

တတ္ထ၊ ထို ဥပမာစကားရပ်၌။ ရုက္ခော၊ ကို။ အစ္ဆိန္ဒေ၊ မဖြစ်အပ်သော်။ နိဗ္ဗတ္တိ-
 ရဟာနံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို ထိုက်ကုန်သော။ ဖလာနံ၊ အသီးတို့ကို။ (န ဝတ္တဗ္ဗာနိ
 ဌှစ်)။ ဝါ၊ တို့သည်။ (အဟေသံ စသည်၌ စပ်)။ (ရုက္ခော၊ ကို။) ဆိန္ဒေ၊ ဖြတ်အပ်
 ပြီးသော်။ အနုပ္ပဇ္ဇမာနာနံ၊ မဖြစ်ကုန်သည်။ (ဟုတော) ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။
 သ သဘာဝါနိ၊ ပရမတ္ထသဘောနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်။ န (ဟောန္တိ) ယထာ၊
 မဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့။ အဟေသံ စ၊ ဖြစ်လည်း ဖြစ်ဘူးကုန်ပြီ။ ဟောန္တိ စ၊ ဖြစ်လည်း
 ဖြစ်ကုန်ဆဲ။ ဘဝိဿန္တိ စ၊ ဖြစ်လည်း ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အတိတာဒိ-
 ဘာဝေန၊ အတိတ်အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ န ဝတ္တဗ္ဗာနိယထာ၊ မဆိုထိုက်
 ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ ဤအတူ။ မဂ္ဂေန၊ မဂ်ဖြင့်။ ပဟိနကိလေသာ စ၊ ပယ်အပ်သော
 ကိလေသာတို့ကိုလည်း။ ဒဗ္ဗဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ စ၊ သည်သာမကသေး။ ဆေဒေ၊ ခုတ်
 ဖြတ်ခြင်းသည်။ အသတိ၊ မရှိလသော်။ ဖလာနံ၊ အသီးတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ၊
 ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ (ဆေဒေ၊ ခုတ်ဖြတ်ခြင်းသည်။) သတိ စ၊ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။
 နုပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဆေဒဿ၊ ဖြတ်ခြင်း၏။ သာတ္ထကတာ၊
 အကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဟောတိယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ မဂ္ဂဘာဝနာယ
 စ၊ ၎င်းလည်း။ သာတ္ထကတာ၊ ကို။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။

သုတ္တန္တဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

သတိစ နုပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ ။ ။ ဤ၌ “နုပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ” ကို ထောက်၍ မဂ်သည် အနာဂတ်
 ကိလေသာကို ပယ်၏ဟု ပြောဆိုကြ၏။ အနာဂတ်ကိလေသာကို ပယ်သည် မဟုတ်၊
 အနာဂတ်ကိလေသာ မဖြစ်အောင်သာ ဘူမိလဒ္ဓါပုန္ဒကိလေသာကို ပယ်သည်။ ဤ ဘူမိ
 လဒ္ဓါပုန္ဒကိလေသာ ပယ်ကြောင်းကိုလည်း “ဘူမိလဒ္ဓါပုန္ဒံ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတပုန္ဒံ အဝိက္ခမ္ဘိ-
 တပုန္ဒံ အသမုဿိတိတပုန္ဒံတိ စတုပ္ပိဓံ မဂ္ဂဝဇ္ဇံ” ဟု အဋ္ဌကထာ ရှေးနား၌ ဆိုခဲ့သည်။
 ထို ဘူမိလဒ္ဓါပုန္ဒကိလေသာပယ်ပုံ အကျယ်ကိုလည်း သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဒီကာ ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း
 ပုဂ္ဂလဘေဒ၌ ပြထားပြီ။

၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်

၄၂၇။ ပဉ္စပုစ္ဆကော နည်း၌။ ဝီရိယဇေဋ္ဌိကာယ ပန အညဿ။ ပေ။ န မဂ္ဂါ-
 ဓိပတိနိတိ ဝါတိ၊ ဟူသော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဧတ္ထ၊ ဤ
 စကား၌။ မဂ္ဂါဓိပတိနိတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗတာယ ဝေ၊ မဆိုထိုက်သည်၏အဖြစ်၏
 သာလျှင်။ အညဿ၊ အခြားသော။ ဝီရိယဿ၊ ၎င်း။ အဘာဝေါ၊ မရှိခြင်းသည်။
 ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဠဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ပန၊ ဆက်။ ဆန္ဒဿ၊ ဆန္ဒ
 မူလည်းဖြစ်သော။ စိတ္တဿဝါ၊ စိတ္တမူလည်းဖြစ်သော။ န မဂ္ဂဘူတဿ၊ မဂ်
 မဟုတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ (မဂ္ဂင် ဂ-ပါးတွင် မပါဝင်သော။) အဓိပတိနော၊
 အဓိပတိ၏။ တဒါ၊ ထို ဝီရိယကို အကြီးအကဲပြု၍ မဂ်ကို ပွားစေရာအခါ၌။
 အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ န မဂ္ဂါဓိပတိနိတိ န ဝတ္တဗ္ဗာနိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

ဝါ၊ တနည်း။ ဆန္ဒစိတ္တာနံ ဝိယ၊ ဆန္ဒစိတ္တတို့၏ကဲ့သို့။ န မဂ္ဂဘူတဿ၊ မဂ်
 မဟုတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ အညဿ၊ အခြားသော။ ဝီရိယာဓိပတိနော၊ ၎င်း။
 အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ န မဂ္ဂါဓိပတိနိတိ န ဝတ္တဗ္ဗာနိတိ ဝုတ္တံ။ ဣတိ အယံ
 အဓိပ္ပာယ်ော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ဝါ၊ တနည်း။ သမ္ပပ္ပဓာနာနံ၊ တို့၏။ တဒါ၊
 မဂ်ဥပါဒ်ရာ ထိုအခါ၌။ မဂ္ဂသံခါတ အဓိပတိဘာဝတော၊ မဂ်ဟု ဆိုအပ်သော
 အဓိပတိ၏အဖြစ်ကြောင့်။ န မဂ္ဂါဓိပတိနိတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗတာ၊ မဆိုထိုက်
 သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိထိုက်၏။

သမ္ပပ္ပဓာနဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

မဂ္ဂါဓိပတိနိ န ဝတ္တဗ္ဗတာယ ဝေ ။ ။ ဝေဖြင့် “န မဂ္ဂါဓိပတိနိ”ဟု မဆိုထိုက်
 ခြင်း၏အကြောင်းကို ကန့်၊ မဂ္ဂင် ဂ-ပါးတွင် ပါဝင်သော ဝီရိယ၏ အဓိပတိတပ်ခိုက်၌
 အခြား ဝီရိယတပါး မရှိတော့၊ ထိုသို့ မရှိခြင်းကို အဋ္ဌကထာ၌ “န ဝတ္တဗ္ဗာနိ မဂ္ဂါ-
 ဓိပတိနိဝါ န မဂ္ဂါဓိပတိနိဝါ” ဟု ၂-မျိုးလုံး မဆိုထိုက်ခြင်း၏အကြောင်း လုပ်ထားသော်
 လည်း မဂ္ဂါဓိပတိနိဟု မဆိုထိုက်ခြင်း၏အကြောင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ပါ—ဟူလို။

ဆန္ဒဿ ပန ။ ပေ။ န ဝတ္တဗ္ဗာနိတိ ဝုတ္တံ ။ ။ န မဂ္ဂါဓိပတိ ဟု မဆိုထိုက်ခြင်း၏
 အကြောင်းကိုကား ဝီရိယအဓိပတိဖြစ်ခိုက် ဆန္ဒစိတ္တဘူတ အဓိပတိ မဖြစ်နိုင်ကြသော
 ကြောင့် အထူးအကြောင်းပြဘယ် မလိုရကား “န မဂ္ဂါဓိပတိနိ န ဝတ္တဗ္ဗာနိ” ကိုပါ
 ပေါင်း၍ အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုထားသည်။

ဆန္ဒစိတ္တာနံ ဝိယ ။ ပေ။ အဓိပ္ပာယ်ော ။ ။ ဤနည်း၌ကား ဝီရိယအဓိပတိတပ်ခိုက်
 မဂ္ဂင်မဟုတ်သော ဆန္ဒစိတ္တဘူတ၏ အဓိပတိမဖြစ်ကြကြောင်းမှာ ထင်ရှားပြီးဖြစ်၍ အထူး
 မဆိုတော့ဘဲ မဂ္ဂမမည်သော အခြားဝီရိယမရှိခြင်းကိုသာ အကြောင်းပြသည်ဟု မှတ်ပါ။

သမ္ပပ္ပဓာနာနံ ။ ပေ။ ဝုတ္တာ ။ ။ ဤနည်း၌ကား သောကုတ္တရာမဂ်ခဏ၌ သမ္ပပ္ပဓာနံ
 ဝီရိယဖြစ်လျှင် အမြဲအဓိပတိတပ်နေသောကြောင့် ထို သမ္ပပ္ပဓာနံဝီရိယတို့ကို “န မဂ္ဂါ-
 ဓိပတိ”ဟု မဆိုထိုက်ကြောင်းကို အဋ္ဌကထာဆိုသည်ဟု မှတ်ပါ။

ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအပွင့်

၄၃၁။ ဣဒ္ဓိသဒ္ဓဿ၊ ဣဒ္ဓိသဒ္ဓါ၏။ ပဌမော၊ ပဌမဖြစ်သော။ ကတ္တုအတ္ထော၊ ကတ္တားအနက်ကို။ (“ဣဇ္ဈတိတိ ဣဒ္ဓိ” ဟူသော ကတ္တုသာဓနအနက်ကို။) (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော။ ဒုတိယော၊ သော။ ကရဏတ္ထော၊ ကရိုဏ်းအနက်ကို။ (“ဣဇ္ဈန္တိ တောယာတိ ဣဒ္ဓိ” ဟူသော ကရဏသာဓနအနက်ကို။) (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော။ ပါဒသဒ္ဓဿ၊ ပါဒသဒ္ဓါ၏။ ဧကော၊ တမျိုးသော။ ကာရဏမေဝ၊ ကရိုဏ်းသာလျှင်ဖြစ်သော။ အတ္ထော၊ အနက်ကို။ (ပဇ္ဇန္တိ ပါပုဏန္တိ ဧတေန ဟူသော ကရဏသာဓနအနက်ကို။) (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော။ ပဇ္ဇိတဗ္ဗာဝ၊ ရောက်ထိုက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိကို။ ဝုတ္တော၊ ပြီး။ [“ပဇ္ဇန္တိ ပါပုဏန္တိ” ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုသောအခါ ပဇ္ဇန္တိ၏ကံသည် ဣဒ္ဓိတည်း။ ထိုကံဖြစ်သော ဣဒ္ဓိသည် ရောက်ထိုက်သည်ချည်းသာ ဖြစ်၏။]

စ၊ ဆက်။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ပြည့်စုံတတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ ပဇ္ဇိတဗ္ဗာဝ၊ ရောက်ထိုက်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိသည်။ ပဇ္ဇနကရဏေန၊ ပဇ္ဇနကြိယာ၏ ကရိုဏ်းဖြစ်သော။ ပါဒေန၊ ပါဒနှင့်။ သမာနာဓိကရဏာ၊ တူသောတည်ရာ ရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ “ပဌမေနတ္ထေန ဣဒ္ဓိဝေ ပါဒေါ ဣဒ္ဓိပါဒေါ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တံ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။

တထာ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ ဣဒ္ဓိကိရိယာ ကရဏေန၊ ဣဇ္ဈတိကြိယာ၏ကရိုဏ်းဖြင့်။ သာဓေတဗ္ဗာ စ၊ ပြီးစေထိုက်သည်လည်းဖြစ်သော။ ဝုဒ္ဓိသင်္ခါတာ၊ တိုးပွားခြင်း ဟု ဆိုအပ်သော။ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိသည်။ ပဇ္ဇနကြိယာ ကရဏေန၊ ပဇ္ဇနကြိယာ၏ ကရိုဏ်းဖြင့်။ ပဇ္ဇိတဗ္ဗာ၊ ရောက်ထိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဒိန္နံ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ကရဏာနံ၊ ဣဇ္ဈနကြိယာ၏ ကရိုဏ်း၊ ပဇ္ဇနကြိယာ၏ ကရိုဏ်းတို့၏။ အသမာနာဓိ ကရဏတာ၊ မတူသောတည်ရာ ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ န သမ္ဘဝတိ၊ မဖြစ်သင့်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ “ဒုတိယေနတ္ထေန ဣဒ္ဓိယာ ပါဒေါ ဣဒ္ဓိပါဒေါ” တိစ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝတ္တံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။

န စ ။ပေ။ ဝတ္တံ ။ ။ ကံအဖြစ်ဖြင့် ရောက်ထိုက်သော ဣဒ္ဓိသည် ကရဏသာဓန ဖြစ်သော ပါဒနှင့် သမာနာဓိကရဏ မဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် “ပဌမေနတ္ထေန ဣဒ္ဓိ ဝေ ပါဒေါ” ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကို ပယ်သည်။

တထာ ။ပေ။ ဝတ္တံ ။ ။ အဋ္ဌကထာဝယ် ဣဒ္ဓိကို၎င်း၊ ပါဒေါကို၎င်း ကရဏသာဓန ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ထို ၂-ပုဒ်ကို အရတုမလုပ်ဘဲ “ဣဒ္ဓိယာ+ပါဒေါ” ဟု ဆဋ္ဌိတပျူရိသသမာသ် ပြုသည်ကိုလည်း ဋီကာဆရာ မနှစ်သက်၍ ပယ်ပြန်သည်။ [အနုဒ္ဓိကာ၌ မူလဒ္ဓိကာ အတိုင်း ဖွင့်ပြပြီး၍ “ယထာဝုတ္တာဝါ” စသည်ဖြင့် မူလဒ္ဓိကာနည်းမှ တနည်းဖွင့်ပြလျက် အဋ္ဌကထာနည်းကို ထောက်ခံလေသည်။]

တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ [ပဌမနည်းအရ တုလျာဓိကရဏကမ္မစာရည်းသမာသ်
လည်း မသင့်၊ ဒုတိယနည်းအရ ဆဋ္ဌိတပျုရိသ် သမာသ်လည်း မသင့်ခြင်း
ကြောင့်။] ပဌမေန၊ ပဌမဖြစ်သော။ အတ္ထေန၊ အနက်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ပြီးစီး
ထမြောက်သော တန်ခိုး၏။ ပါဒေါ၊ အခြေခံအကြောင်းတည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊
ပြီးစီးထမြောက်သော တန်ခိုး၏ အခြေခံအကြောင်းတည်း။ ဒုတိယေန၊ ဒုတိယ
ဖြစ်သော။ အတ္ထေန၊ အနက်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိဝေ၊ ပြည့်စုံသောတန်ခိုးသည်ပင်။ ပါဒေါ၊
အထက်အထက်အကျိုး၏ အခြေခံအကြောင်းတည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ အကြောင်း။
ဣတိဝေ၊ သို့။ ယောဇနာ၊ အနက်ကိုယှဉ်စေခြင်းသည်။ ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။ [ဤ
တသ္မာဝါကျဖြင့် မိမိ အယူဝါဒ၏ လဒ္ဒဂုဏ်ကိုပြသည်။]

ဆန္ဒံ စေ။ ပေ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဆန္ဒသမာဓိတိ၊ ဟူသော။ ဣမာယ ပါဠိယာ၊ ဤ
ပါဠိတော်ကြောင့်။ (ဝိညာယတိ ဌှစ်ပ။) ဝါ၊ ဤပါဠိတော်ဖြင့်။ (ဝုတ္တော ဌှစ်ပ။)
ဆန္ဒာဓိပတိ၊ ဆန္ဒဟူသော အဓိပတိရှိသော။ သမာဓိ၊ သမာဓိတည်း။ ဆန္ဒ-
သမာဓိ၊ ဆန္ဒဟူသော အဓိပတိရှိသော သမာဓိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဓိပတိ သဒ္ဓ-
လောပံ၊ အဓိပတိသဒ္ဓါ၏ ကျေခြင်းကို။ ကတော၊ ရှိ။ သမာသော၊ သမာသ်ကို။
(ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဝိညာယတိ၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ (တနည်း) ပန၊
ထိုသို့ပင် အဓိပတိ သဒ္ဓလောပသမာသ်ကို ဟောတော်မူအပ်ပါသော်လည်း။ အဓိ-
ပတိ သဒ္ဓတ္ထ ဒဿနဝသေန၊ အဓိပတိသဒ္ဓါ၏ အဓိပ္ပါယ်နက်ကို ပြခြင်း၏အစွမ်း
ဖြင့်။ ဆန္ဒဟေတုကော ဆန္ဒာဓိကောဝါ သမာဓိ ဆန္ဒသမာဓိတိ၊ ဟူ၍။ အဋ္ဌ-
ကထာယံ၊ ဌှစ်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ပဓာနဘူတာတိ (ပဒဿ)၊ ၏။ ဝီရိယဘူတာတိ (အတ္ထံ)၊ ဝီရိယဘူတာ
ဟူသော အနက်ကို။ ကေစိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ (ဓမ္မသိရိထေရ်ကို ရည်ရွယ်
သည်။) ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ (တနည်း) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဓာန-
ဘူတာတိ ပဒဿ၊ ၏။ ဝီရိယဘူတာတိ အတ္ထံ၊ ကို။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊
ကုန်သနည်း။ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဓာနဂ္ဂဟဏံ၊ ပဓာနသဒ္ဓါသည်။ သင်္ခတ-
သင်္ခါရာဒိ နိဝတ္တနတ္ထံ၊ သင်္ခတ သင်္ခါရ အစရှိသည်ကို နှစ်ဖေရခြင်း အကျိုးရှိ၏။
[အာဒိဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်း ဥဒ္ဓေသဝါရအဖွင့်၌ ပြအပ်ခဲ့သော အဘိသင်္ခတ-
သင်္ခါရ အဘိသင်္ခရဏကသင်္ခါရ ပယောဂါဘိသင်္ခါရတို့ကို ယူပါ။ ထိုသို့ မလိုရာ
အနက်ကို တားမြစ်သော ဝိသေသနဖြစ်သောကြောင့် “ဝီရိယဘူတာ” ဟု ဖွင့်ရ
သည် - ဟူလို့။] ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပဓာနဘူတာတိ ပဒဿ၊ ၏။ ဝီရိယဘူတာတိ
အတ္ထံ၊ ကို။ ကေစိ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ။

အထဝါ၊ ထို့ပြင်တနည်းကား။ တံတံ ဝိသေသံ၊ ထိုထို အကျိုးအထူးကို။
သင်္ခရေတိ၊ ပြုစီရင်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သင်္ခါရော၊ သင်္ခါရ မည်၏။ သဗ္ဗံ၊
သော။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယတည်း။ တတ္ထံ၊ ထို အလုံးစုံသော ဝီရိယတို့တွင်။ စတုကိစ္စ-

သာဓကတော၊ ဥပ္ပန္နပါပက ပဟာနစသော ၄-ပါးသောကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သော ဝီရိယမှ။ အညဿ၊ အခြားသော ဝီရိယကို။ နိဝတ္တနတ္ထံ၊ နစ်စေခြင်း အကျိုးငှါ။ ပဓာနဂ္ဂဟဏံ၊ ပဓာနသဒ္ဓါကို။ (ဘဂဝတာ) ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဓာနဘူတာ၊ ကုန်သော။ သေဋ္ဌဘူတာ၊ မြတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ (သင်္ခါရာ၊ တို့တည်း။) ဣတိအတ္ထော၊ ဤအနက်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဝီရိယတပါးတည်းဖြစ်ပါသော်လည်း။ စတုဗ္ဗိဓဿ၊ ၄-ပါးအပြား ရှိသော။ ဝီရိယဿ၊ ၎င်း။ အဓိပေတတ္တာ၊ အလိမ္မိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗဟုဝစနနိဒ္ဓေသော၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။

အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေနာတိ၊ ကား။ ဒုဝိဇ္ဇာယပိ၊ နှစ်ပါးအပြားရှိသော အနက် ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ [နိပ္ပတ္တိအနက်၊ ဝုဇ္ဈိအနက် ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။] ဣဒ္ဓိယာ၊ ဣဒ္ဓိ၏။ အဓိဋ္ဌာနတ္ထေန၊ တည်ရာဟူသော အနက်ဖြင့်။ ပါဒဘူတန္တိ ဣမိနာ၊ ပါဒဘူတံဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ (ဝုတ္တော ဌ္ဗစပ်။) ဝိသံ၊ သီးခြား။ (ဣဒ္ဓိ နှင့် ပါဒကို အရတုမလုပ်ဘဲ သီးခြား။) သမာသယောဇနာ ဝသေန၊ ဣဒ္ဓိယာ ပါဒေါဟု ဆဋ္ဌိတပျုရိသံသမာသံကို ယှဉ်စေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ပါဒသဒ္ဓဿ၊ ပါဒသဒ္ဓါ၏။ ဥပါယတ္ထတံ၊ အကြောင်းဟူသော အနက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဂဟေတွာ၊ နောက်နည်းအရ ယူ၍။ ယထာယုတ္တော၊ အကြင်အကြင် သင့်သောအနက် ရှိသော။ ယော ဣဒ္ဓိပါဒတ္ထော၊ အကြင် ဣဒ္ဓိပါဒ သဒ္ဓါ၏ အနက်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော။ သော၊ ထို ဣဒ္ဓိပါဒသဒ္ဓါ၏ အနက်ကို။ ဝက္ခမာနာနံ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကုန်သော။ ပဋိလာဘ ပုဗ္ဗဘာဂါနံ၊ ရအပ်သော တရားထူး၊ ထိုတရားထူး၏ ရှေ့အဘို့၌ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏။ ကတ္တုကရဏိဒ္ဓိ-ဘာဝံ၊ ကတ္တားဖြစ်သော ဣဒ္ဓိ၊ ကရိုဏ်းဖြစ်သော ဣဒ္ဓိ၏အဖြစ်ကို။ (သန္ဓာယ၊ ၍။ သင်္ဂဟကာရေန၊ ဝုတ္တော။) ဝါ၊ တနည်း။ ဥတ္တရဏုဋ္ဌဘာဇနီယေ ၊ နောက်ဆုံး

ပဋိလာဘပုဗ္ဗဘာဂါနံ။ ။ ဥပစာရဈာန် ပဌမဈာန် အစရှိသော ရအပ်သော တရားထူးကို “ပဋိလာဘ” ဟု ဆို၏။ ထိုပဋိလာဘသည် ကတ္တုဣဒ္ဓိ (ဣဇ္ဈတိတိ ဣဒ္ဓိဟု ကတ္တုသင်္ခါပြုရသော ဣဒ္ဓိ) တည်း။ ဥပစာရဈာန်၏ ရှေးအဘို့၌ဖြစ်သော ပရိကမ္မ ဘာဝနာ စသည်ကို၎င်း၊ ပဌမဈာန်စသည်၏ ရှေးအဘို့၌ ဖြစ်သော ဥပစာရဈာန် စသည် ကို၎င်း “ပုဗ္ဗဘာဂ” ဟု ဆို၏။ ထိုပုဗ္ဗဘာဂဣဒ္ဓိ ဟူသည် ပြည့်စုံကြွယ်ဝသော ဣဒ္ဓိ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကရဏိဒ္ဓိ (“ဣဇ္ဈန္တိ တောယ” ဟု ကရဏသင်္ခါပြုရသော ဣဒ္ဓိ) တည်း။ ထိုဣဒ္ဓိ ၂-မျိုး၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ သဒ္ဓပဝတ္တိနိမိတ်ကိုရည်ချွယ်၍ “သော ဣဒ္ဓိ-ပါဒတ္ထော ဝုတ္တော” (ထို ဣဒ္ဓိပါဒသဒ္ဓါ၏အနက်ကို ဆိုအပ်သည်—ဟူလို။)

ဥတ္တရဏုဋ္ဌဘာဇနီယေ ။ ။ ပါဠိတော်ဝယ် အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း၏ နောက်ဆုံး ဖြစ်၍ ငယ်ငယ်ကျဉ်းကျဉ်းဖြင့် ဝေဘန်အပ်ရာ ပါဠိရပ်ကို “ဥတ္တရဏုဋ္ဌဘာဇနီယ” ဟု ဆို၏။ ထို၌ “တတ္ထ ကာမော ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်။

ဖြစ်သော ငယ်သော ဝေဘန်ရာ ပါဠိရပ်၌။ ဝုတ္တေဟိ၊ ကုန်သော။ ဆန္ဒာဒိဟိ၊ ဆန္ဒ အစရှိကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ သာဓေတဗ္ဗာယ၊ ပြီးစေထိုက်သော။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ဣဒ္ဓိ၏။ ကတ္တိဒ္ဓိဘာဝံ၊ ကတ္တားဖြစ်သော ဣဒ္ဓိ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဆန္ဒာဒိနံ၊ ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့၏။ ကရဏိဒ္ဓိဘာဝံ၊ ကရိုဏ်းဖြစ်သော ဣဒ္ဓိ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်၍။ ဝုတ္တော၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဝီရိယံဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသေ၊ ၌။ ဝီရိယသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဒ္ဓိက္ခတ္တု၊ ကြိမ်။ ဝီရိယံ၊ သည်။ အာဂတံ၊ လာ၏။ [“ပဓာနသင်္ခါရ” အရလည်း ဝီရိယ ရသောကြောင့် “ဒ္ဓိက္ခတ္တု အာဂတံ” ဟု ဆိုသည်။] တတ္ထ၊ ထို နှစ်ပါးသော ဝီရိယတို့တွင်။ ပုရိမံ၊ ရှေးဖြစ်သောဝီရိယသည်။ ဝီရိယာဓိပတိ၊ ဝီရိယဟူသော အဓိပတိရှိသော။ သမာဓိ၊ သမာဓိတည်း။ ဝီရိယသမာဓိ၊ ဝီရိယဟူသောအဓိပတိ ရှိသော သမာဓိ။ ဣတိ၊ သို့။ သမာဓိဝိသေသနံ၊ သမာဓိ၏ ဝိသေသနသည်။ ဟောတိ၊ ဒုတိယံ၊ ဒုတိယ ဝီရိယသည်။ သမန္နာဂမင်္ဂဒဿနံ၊ ပြည့်စုံခြင်း၏ အင်္ဂါကို ပြကြောင်း ဝီရိယတည်း။

ဟိ၊ မှန်၏။ သမန္နာဂမင်္ဂါနိ၊ သမန္နာဂမ၏ အစိတ်အပိုင်းတို့သည်။ သမာဓိ၊ သမာဓိ၎င်း။ (ဝီရိယသမာဓိ၌ သမာဓိ၎င်း။) ပဓာနသင်္ခါရောစ၊ အမြတ်ပဓာန ဖြစ်သော သင်္ခါရဟူသော ဝီရိယ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဣဒ္ဓိ ပါဒတို့၌။ ဒေယေဝ၊ နှစ်ပါးတို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ။ (ထို ၂-ပါးတွင် ၁-ပါး သော အစိတ်အပိုင်းကို ပြသည် - ဟူလိ။) ဆန္ဒာဒေယော၊ ဆန္ဒ အစရှိသော သဒ္ဓါ

ကတ္တိဒ္ဓိ ကရဏိဒ္ဓိဘာဝံ ။ ။ ထိုသို့ ဟောတော်မူရာဝယ် ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့ကို ဣဒ္ဓိပါဒဟု နာမည်တပ်၍ ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ ဆန္ဒ အစရှိသည်ကို ဣဒ္ဓိပါဒဟု နာမည် တပ်လျှင် ဆန္ဒမူကြောင်းသော ဈာန် - ဈာနသမ္ပယုတ်တရားစုကို ဣဒ္ဓိ ဟု နာမည်တပ်ရာ ရောက်၏။ ထို ဣဒ္ဓိကို “ ဣဇ္ဈာဘိတိ ဣဒ္ဓိ ” ဟု ကတ္တုသင်္ခါ ပြုရသည်။ ဆန္ဒ ဝီရိယ ဝီမံသ တို့ကိုကား ထို ဣဒ္ဓိသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ကရဏသင်္ခါ ပြုရသည်။ ဤ အဓိပ္ပါယ်ကို ရည်ရွယ်၍ “ သော ဝက္ခမာနာနံ ။ပေ။ ကတ္တိဒ္ဓိဘာဝံ ကရဏိဒ္ဓိဘာဝံ သန္ဓာယ ဝုတ္တော ” ဟု မိန့်သည်။ [ကတ္တိဒ္ဓိဘာဝံ၌ ဘာဝသဒ္ဓါ၏ အနက်သည် ပြီးစီးခြင်း ကြိယာတည်း။ ကရဏိဒ္ဓိဘာဝံ၌ ဘာဝသဒ္ဓါ၏ အနက်ကား အခြေခံဖြစ်နိုင်သော သတ္တိတည်း။]

ဝီရိယံဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသ ။ ။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ၊ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ၊ ဝီမံသိဒ္ဓိပါဒတို့၌ ပဓာနသင်္ခါရ အမည်ရသော ဝီရိယကို ယူခြင်းသည် တရားကိုယ် သီးခြား ဖြစ်သောကြောင့် သင့်ပါစေ တော့။ ဝီရိယံဒ္ဓိပါဒ၌ ပဓာနသင်္ခါရအရဖြစ်သော ဝီရိယနှင့်ထပ်နေရကား “ ပဓာနသင်္ခါရ ကို ယူခြင်းသည် အဘယ်နည်းဖြင့် သင့်ပါအံ့နည်း ” ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “ ဝီရိ ယံဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသေ စသည်ကို မိန့်သည်။ ဤ ဝီရိယံဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသမှ စ၍ “ အယမေတ္ထ ပါဠိ- ဝသေန အတ္ထဝိနိစ္ဆယော ” တိုင်အောင်သော စကားသည် အဋ္ဌကထာကို ဖွင့်သော စကားမဟုတ်၊ ပါဠိတော်ကို ဖွင့်သော စကားတည်း—ဟု သိပါ။

တို့သည်။ [ဆန္ဒာဓိပတိ ဝီရိယာဓိပတိ စိတ္တာဓိပတိ ဝိမံသာဓိပတိ၌ ပါဝင်သော ဆန္ဒအစရှိသော သဒ္ဓါတို့သည်။] သမာဓိဝိသေသနာနိ၊ သမာဓိ၏ ဝိသေသန တို့တည်း။ ပဓာနသင်္ခါရောပန၊ ပဓာနသင်္ခါရ ဟူသော ဝီရိယကိုကား။ ပဓာန-
 ၀စနေနေဝ၊ ပဓာနသဒ္ဓါဖြင့်သာလျှင်။ ဝိသေသိတော၊ အထူးပြုအပ်ပြီ။ ဆန္ဒာ-
 ဒီဟိ၊ ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ န ဝိသေသိတော၊ အထူး ပြုအပ်သည် မဟုတ်။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဣမ၊ ဤ ဝီရိယဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသ၌။ ပဓာနသင်္ခါရဿ၊ ပဓာနသင်္ခါရ
 ဟူသော ဝီရိယ၏။ ဝီရိယာဓိပတိတာ၊ ဝီရိယ ဟူသော အကြီးအကဲ ရှိသည်၏
 အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။

စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ သမာဓိံ၊ ကို။ ဝိသေသေတော၊ အထူးပြု၍။ ဝါ၊ ဝိသေသနပြု၍။
 ဌိတမေဝ၊ တည်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဝီရိယံ၊ ကို။ (ဝီရိယသမာဓိံ၌ ဝီရိယ
 ကို။) သမန္နာဂမဂ်ဝသေန၊ သမန္နာဂမ၏ အစိတ်အပိုင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပဓာန-
 သင်္ခါရ ၀စနေန၊ ပဓာနသင်္ခါရသဒ္ဓါဖြင့်။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ ထပ်၍ ဟော
 တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဒီဟိ၊ ကုန်သော။ ဝီရိယေဟိပိ၊ တို့နှင့်လည်း။
 သမန္နာဂမော၊ ပြည့်စုံခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။
 ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ဝီရိယသမာဓိတုန်းက ဝီရိယတမျိုး၊ ပဓာနသင်္ခါရ၌
 ဝီရိယတမျိုး ဤ ဝီရိယ ၂-မျိုးနှင့် ပြည့်စုံသည်ဟု ဟောတော်မူသည် မဟုတ်၊
 ဝီရိယတမျိုးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကိုသာ ဟောတော်မူသည် - ဟူလို။]

ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမာဓိံ၊ ကို။ ဆန္ဒာဒီဟိ၊ ဆန္ဒအစရှိသည်တို့ဖြင့်။
 [ဆန္ဒသမာဓိံ၊ စိတ္တသမာဓိံ စသည်တို့ဖြင့်။] ဝိသိဋ္ဌော၊ အထူးပြုအပ်၏။ တထာ၊
 ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝါ၊ ထို ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဝိသိဋ္ဌနေဝ၊ အထူး
 ပြုအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ တေနစ၊ ထိုသမာဓိနှင့်လည်း။ ပဓာနသင်္ခါရော၊
 သည်။ သမ္ပယုတ္တော၊ ယှဉ်၏။ သေသဓမ္မာစ၊ သမာဓိမှကြွင်းသော တရားတို့သည်
 လည်း။ သမ္ပယုတ္တာ၊ ယှဉ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ ကြောင့်။ သမာဓိဝိသေသနာနိ၊
 သမာဓိ၏ ဝိသေသနဖြစ်ကုန်သော ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့၏။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။
 စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ တို့ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ။ စ၊ ဆက်။ ဆန္ဒာ-
 ဒီနိ၊ ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့၏။ ဝိသေသနဘာဝေါ၊ သမာဓိ၏ ဝိသေသနတို့၏ အဖြစ်
 သည်။ တံတံအဝဿယနဝသေန၊ ထိုထိုသမာဓိ၏ မှီရာ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဟောတိ၊
 ၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဆန္ဒသမာဓိံ။ ပေ။ ဣဒ္ဓိပါဒန္တိတ္ထော၊ ၌။ ပါဒသဒ္ဓေါ၊ ပါဒသဒ္ဓါ
 သည်။ နိဿယတ္ထော၊ မှီရာအခြေခံဟူသော အနက်ရှိသည်။ (သတိပိ) ဥပါယတ္ထေ-
 န၊ အကြောင်းဟူသော အနက်အားဖြင့်။ ဆန္ဒာဒီနိ၊ တို့၏။ ဣဒ္ဓိပါဒတာ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်
 တို့၏ အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်မည်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ (ဘဂ-
 ဝတာ) ဝုတ္တာဟောတိ။ တေနနေဝ၊ ထို့ ကြောင့်ပင်။ (ထိုသို့ ဆန္ဒအစရှိသည်တို့၏
 ဥပါယအနက်၏အဖြစ်ဖြင့် ဣဒ္ဓိပါဒ်၏အဖြစ်၏အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်

ပင်။) ဥတ္တရစူဠဘာဇနိယေ၊ ဥတ္တရစူဠဘာဇနိယနည်း၌။ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဆန္ဒာဒိနမေဝ၊ တို့၏သာလျှင်။ ဣဒ္ဓိ-ပါဒတာ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ။

ပဉ္စပုစ္ဆကေစ၊ ပဉ္စပုစ္ဆကနည်း၌လည်း။ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဣဓ ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိတိအာဒိနာဝ၊ အစရှိသည်ဖြင့်သာလျှင်။ ဥဒ္ဓေသံ၊ အကျဉ်းပြခြင်းကို။ ကတာပိ၊ ပြုပြီး၍လည်း။ ပုန၊ တဖန်။ ဆန္ဒာဒိနံယေဝ၊ တို့၏သာလျှင်။ ကုသလာဒိ-ဘာဝေါ၊ ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝိဘတ္တော၊ ဝေဘန် တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ရှေးနိဿယ၌ ဣတိ မပါ။] ဟိ၊ မှန်၏။ ဥပါယိဒ္ဓိပါဒဒဿနတ္ထမေဝ၊ အကြောင်းဖြစ်သော ဣဒ္ဓိပါဒကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ သာလျှင်။ နိဿယိဒ္ဓိပါဒဒဿနံ၊ မှီရာဖြစ်သော ဣဒ္ဓိပါဒကို ပြခြင်းကို။ (ဘဂ-ဝတာ)ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ အညထာ၊ ဆန္ဒအစရှိသောမှီရာအကြောင်းတို့၏ ဣဒ္ဓိပါဒ်၏ အဖြစ်ကို ယူခြင်းမှ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ခန္ဓာဒိနံ၊ တို့၏။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝေါ၊ ကို။ ဂယုမာနေ၊ ယူအပ်သော်။) စတုဗ္ဗိတော၊ ၄-ပါး အပြားရှိသည်တို့၏ အဖြစ်သည်။ နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤဣဒ္ဓိပါဒ နိဒ္ဓေသ၌။ ပါဠိဝသေန၊ ပါဠိတော်နှင့်စပ်သဖြင့်။ အယံ အတ္ထဝိနိစ္ဆယော၊ ဤ အနက် အဆုံးအဖြတ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၄၃၃။ ရထဓုရေတိ၊ ကား။ ရထဿ၊ စစ်ရထား၏။ ပုရတော၊ ရွှေ၌။ ဝါ၊ ရှေ့က။ (ကမ္မိကတာ၌စပ်။) ဟိနဇာတိကော၊ ယုတ်ညံ့သောအမျိုးဇာတ်ရှိသော။ စဏ္ဍာလော၊ ဒွန်းစဏ္ဍားသည်။ ဥပဋ္ဌာနာဒိဂုဏယောဂေ၊ ဆည်းကပ်ခစားခြင်း အစရှိသော ဂုဏ်နှင့်ယှဉ်သည်။ (သတိ)ပိ၊ သော်လည်း။ သေနာပတိဋ္ဌာနာဒိနိ၊ စစ်သူကြီးအရာ အစရှိသည်တို့ကို။ န လဘတိ၊ မရနိုင်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။

အညထာ ။ ။ အညထာ ကေဝလံ ဣဒ္ဓိသမ္ပယုတ္တာနံယေဝ ခန္ဓာနံ ဝသေန ဣဒ္ဓိပါဒ-ဘာဝေ ဂယုမာနေ စတုဗ္ဗိတော နဟောတိ ဝိသေသကာရဏာဘာဝတောတိ အဓိပ္ပာ-ယော။—အနု။ ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့ကို ဣဒ္ဓိဟူသော တန်ခိုး၏ ပြီးစီးသော အကြောင်း ဥပါယ်ဖြစ်သောကြောင့် ဣဒ္ဓိပါဒဟု ယူရသည်။ ထို ဆန္ဒ အစရှိသော ၄-ပါးကို ဣဒ္ဓိပါဒ ဟု မယူဘဲ ထို ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့နှင့် ယှဉ်သော ခန္ဓာတို့ကိုသာ ဣဒ္ဓိပါဒဟု ယူခဲ့သော် ခန္ဓာချင်း မထူးသောကြောင့် ၄-ပါးအပြားမရှိနိုင်တော့ဟု လဒ္ဓဒေါသကို ပြသည်။

ဆိုလိုရင်းကား — ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒစသည်ဖြင့် ဆန္ဒစသော ၄-ပါးကို ဝိသေသနအပဓာန အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူသောကြောင့် ဝိသေသျသမာဓိကို၎င်း၊ သမာဓိမှ ကြွင်းသော ခန္ဓာတို့ကို၎င်း ဣဒ္ဓိပါဒဟု ယူဘွယ်ရှိ၏။ ထိုသို့ယူလျှင် သမာဓိနှင့် ကြွင်းသောခန္ဓာတို့က အထူးအပြား မရှိသောကြောင့် ဣဒ္ဓိပါဒ် ၄-ပါး မပြားနိုင်တော့၊ ဣဒ္ဓိတို့၏ အကြောင်း ဥပါယ်ဖြစ်သော နိဿယမှီရာ အခြေခံလည်းဖြစ်သော ဆန္ဒ စသည်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ အရ ယူမှသာ ဣဒ္ဓိပါဒ် ၄-ပါး ပြားနိုင်သည်—ဟူလို။

ဇာတိံ သောဓေတော ။ပေ။ ဇာတိံ အဝဿယတီတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ အမန္တနိယောတိ၊ ကား။ ဟိတဟိတမန္တနေ၊ စီးပွား၊ စီးပွားမဲ့ကို တိုင်ပင်ခြင်း၌။ န အရဟော၊ မထိုက်။

ရဋ္ဌပါလတ္ထေရော၊ သည်။ ဆန္ဒေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ကထံ၊ ကြောင့်။ နာနု-ဇာနိဿန္တိ၊ ခွင့်မပြုဘဲ နေကုန်အံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ သတ္တပိဘတ္တာနိ၊ ခုနစ်ထပ်စာ ထမင်းတို့ကိုလည်း။ အဘူဉ္စတော၊ မစားမူ၍။ မာတာပိတရော၊ မိဘတို့ကို။ အနုဇာနာပေတော၊ ခွင့်ပြုစေပြီး၍။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ရဟန်းပြု၍။ ဆန္ဒမေဝ၊ ကိုပင်။ အဝဿယ၊ မှီခိုအားထား၍။ လောကုတ္တရဓမ္မံ၊ ကို။ နိဗ္ဗတ္တေသိ၊ ဖြစ်စေပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရဋ္ဌပါလတ္ထေရောဝိယာတိ၊ ၍။ အာဟ။

မောသရာဇတ္ထေရော၊ သည်။ ဝိမံသံ၊ ပညာကို။ အာဿယိ၊ မှီခိုအားထားပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုမောသရာဇထေရ်အား။ ဘဂဝါ၊ သည်။ လောကံ၊ လောကကို။ သုညတော၊ သုည၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အဝေက္ခဿ၊ ကြည့်ရှုလော့။ ဣတိ၊ သို့။ သုညတာကထံ၊ အတ္တစသည်မှ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်နှင့် စပ်ယှဉ်သော တရားစကားကို။ ကထေသိ၊ ပြီ။ ပညာနိဿိတ မာန နိဂ္ဂဟတ္ထဉ္စ၊ ပညာကို မှီသောမာနကို နှိပ်ခြင်းအကျိုးငှါလည်း။ ဒိက္ခတ္တံ၊ ၂-ကြိမ်။ ပုစ္ဆိတော၊ မေးအပ်သည်။ (သမာနောပိ) ပဉ္စ၊ ပြဿနာကို။ န ကထေသိ၊ ဖြေတော်မူ။ တတ္ထ၊ ထိုဆန္ဒ အစရှိသည်တို့တွင်။ ပုနပုနံ၊ ထပ်။ ဆန္ဒုပ္ပါဒနံ၊ ဆန္ဒကို ဖြစ်စေခြင်းသည်။ တောသနံဝိယ၊ မြတ်စွာဘုရားကို နှစ်သက်စေခြင်းကဲ့သို့။ ဝါ၊ သိက္ခာကိုနှစ်သက်စေခြင်းကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဆန္ဒဿ၊ ၎င်း။ ဥပဋ္ဌာနသဒိသတာ၊ ဆည်းကပ် စားခြင်းနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ [တောသနံ သတ္ထု အာရာဓနံ၊ သိက္ခာယ ဝါ—အနု။] ထာမဘာဝတော၊ အားစွမ်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ ခိုင်မြဲသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝီရိယဿ၊ ၎င်း။ သူရတ္တသဒိသတာ၊ ရဲရင့်သည်၏အဖြစ်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ။ ဆဒ္ဓါရာဓိပတိ ရာဇာတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ကြောင့်။ စိတ္တဿ၊ ၎င်း။ ပုဗ္ဗင်္ဂမတ္တာ၊ ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိသိဋ္ဌဇာတိ သဒိသတာ၊ ထူးသော အမျိုးဇာတ်နှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ။

အဘေဒတောတိ၊ ကား။ ဆန္ဒာဒိကေ၊ ဆန္ဒအစရှိကုန်သော။ တယော တယော၊ သုံးပါး သုံးပါးကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တို့ကို။ သမ္ပိဏ္ဏေတော၊ ပေါင်း၍။ (ကထနံ၊ ဆိုခြင်းတည်း။) [ဤအဖွင့်အလို “အဘေဒတော၊ မခွဲမခြား၊ ပေါင်းသောအားဖြင့်” ဟု ပေးပါ။] ဝါ၊ တနည်း။ ဣဒ္ဓိဣဒ္ဓိပါဒေ၊ ဣဒ္ဓိ ဣဒ္ဓိပါဒ် တို့ကို။ အမိဿေတော၊ မရောနှောမူ၍။ ကထနံ၊ ဆိုခြင်းတည်း။ ဣတိအတ္ထော။ [ဤနောက်နည်းအလို “အဘေဒတော၊ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို မရောနှောသော အားဖြင့်” ဟု ပေးပါ။ ဤနည်း၌ ဘေဒသဒ္ဓါသည် အသမ္ဘိန္နခတ္တိယပုဒ်၌ သမ္ဘိန္န

သဒ္ဓါကဲ့သို့ ရောနှောခြင်းအနက်ကို ဟော၏။] တတ္ထ၊ ထိုဆန္ဒဝီရိယ သမာဓိ ပဓာနသင်္ခါရတို့တွင်။ ဆန္ဒဝီရိယာဒယော၊ တို့ကို။ (ဝုစ္စန္တိ ချစ်စပ်။) ဝိသေသေန၊ အထူးအားဖြင့်။ ဧတယ၊ ဤတရားဖြင့်။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤဝစနတ္ထ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ။ အဝိသေသေန၊ အထူးမမ သာမညအားဖြင့်။ သမာဓိ ပဓာနသင်္ခါရပိ၊ တို့ကိုလည်း။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတိ၊ ဤ ဝစနတ္ထ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဆန္ဒဒ္ဓိပါဒ သမာဓိဒ္ဓိပါဒါဒယော၊ ဆန္ဒဒ္ဓိပါဒ သမာဓိဒ္ဓိပါဒ အစရှိသည် တို့သည်။ [အာဒိဖြင့် ပဓာနသင်္ခါရတို့ကို၎င်း၊ ဝီရိယ စိတ္တ ဝိမံသတို့ကို၎င်း ယူပါ။] ဝိသိဋ္ဌာ၊ ထူးကုန်၏။ ပါဒေါ၊ ပါဒဟု ဆိုအပ်သော သမ္ပယုတ်တရားသည်။ သဗ္ဗိဒ္ဓိနံ၊ အလုံးစုံသော ဣဒ္ဓိတို့နှင့်။ သာဓာရဏတ္တာ၊ ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အဝိသိဋ္ဌော၊ မထူး။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိသိဋ္ဌေသော၊ ဆန္ဒ အစရှိသော ထူးသော တရားတို့၌သာလျှင်။ ပဝေသံ၊ သွင်းခြင်းကို။ အဝတ္တာ၊ မဆိုမူ၍။ အဝိသိဋ္ဌေစ၊ မထူးသောတရား၌လည်း။ ပဝေသံ၊ သွင်းခြင်းကို။ ဝတ္တံ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ဣဒ္ဓိပါဒတို့၌။ ပါဒေ ပရိဋ္ဌာတံပိ ဝတ္တံ၊ ဝဋ္ဋတိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ တတ္ထေဝါတိ၊ ကား။ ဆန္ဒ သမာဓိပဓာနသင်္ခါရ ဣဒ္ဓိပါဒေသု၊ တို့၌။ စတုသု၊ ကုန်သော။ ဆန္ဒာဒိကေသော၊ ဆန္ဒ အစရှိသည်တို့၌သာလျှင်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဆန္ဒဝတော၊ ဆန္ဒရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကော သမာဓိ၊ အဘယ် မည်သော သမာဓိသည်။ န ဣဇ္ဈိယတိ၊ မပြည့်စုံဘဲ ရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သမာဓိဘာဝနာမုခေန၊ သမာဓိဘာဝနာကို အဦးပြုသဖြင့်။ ဘာဝိတာ၊ တိုးပွား စေအပ်ကုန်သော။ (စတ္တာရော၊ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။) သမာဓိဘာဝိတာ၊ တို့မည်၏။

တ္ထပနာတိ၊ ကား။ ဘေဒကထာယံ၊ ၌။ အဘေဒကထနတော၊ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ တို့ကို မခွဲခြားသောအားဖြင့် ဆိုရာဆိုကြောင်း စကားမှ။ အဘိနဝံ၊ အသစ် ဖြစ်သော အနက်အဓိပ္ပါယ်သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။ ဟိ၊ မှန်။ တနည်း၊ ဟိ၊ ချဲ့။ [“အဘိနဝံ နတ္ထိ” ဟူသော စကားသည် မှန်၏။ တနည်း၊ ထိုစကားကို ချဲ့ဦးအံ့။] တယော၊ ကုန်သော။ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင် ဆန္ဒ အစရှိသောတရား တို့ကို။ အဘေဒကထာယံ၊ ၌။ ဣဒ္ဓိ ဣဒ္ဓိပါဒေါတော၊ ဟူ၍သာ။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ် ကုန်ပြီ။ တေ ဝေ၊ ထို သုံးပါးသောတရားတို့ကိုပင်။ ဘေဒကထာယံ၊ ၌။ ဣဒ္ဓိပိ ဟောန္တိ၊ ဣဒ္ဓိပါဒါပိ၊ သေသာ ဣဒ္ဓိပါဒါဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ [အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုထားပုံကို ကြည့်ပါ။ “သမ္ပယုတ္တကာ စတ္တာရော ခန္ဓာ” တို့ကို ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်။] ဣတိဝေံ၊ သို့။ အဘိနဝါဘာဝံ၊ အသစ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဆန္ဒော သမာဓိတိ အာဒိ ၊ ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ ဟိ၊ မှန်၏။ (တနည်း) ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တယော၊ ကုန်သော။

ဣမေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဣဇ္ဈမာနာ၊ ပြီးစီးကုန်လသော်။ သမ္ပယုတ္တကေဟိ၊ ကုန်သော။ စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ ယေဝ၊ တကွသာလျှင်။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးစီးကုန်၏။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ န ဣဇ္ဈန္တိ၊ ကုန်။ [အဋ္ဌကထာစာရိအတိုင်း ပေယျာလမြုပ်၍ ကာရဏလုပ်ထားသည်။] တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သေသာ၊ ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ သမ္ပယုတ္တကာ၊ ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ တေသံ၊ ထို ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရတို့၏။ ဣဇ္ဈနေန၊ ပြီးစီးခြင်းကြောင့်။ ဣဒ္ဓိနာမ၊ မည်သည်။ ဘဝေယျံ၊ ကုန်ရာ၏။ အတ္တနော၊ မိမိဟူသော သေသသမ္ပယုတ္တက စတုခန္ဓာ၏။ သဘာဝေန၊ ပင်ကိုယ်သဘောကြောင့်။ ဣဒ္ဓိနာမ၊ မည်သည်။ န ဘဝေယျံ၊ မဖြစ်ကုန်ရာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထို သေသသမ္ပယုတ္တ စတုခန္ဓာ တို့သည်။ ဣဒ္ဓိပါဒါဝေ၊ ဣဒ္ဓိပါဒတို့သည်သာ။ ဟောန္တိ။ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိ မည်သည်။ န ဟောန္တိ။ ဣတိဝေံ၊ သို့။ ဣဒံ၊ ဤဣမေဟိတယောအစရှိသောစကားကို။ ပုရိမ- သာ၊ ရှေးဖြစ်သော ဆန္ဒော သမာဓိ အစရှိသောစကား၏။ ကာရဏဘာဝေန၊ အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ။ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အထဝါ၊ ကား။ တိဏ္ဏံ၊ သုံးပါးကုန်သော ဆန္ဒ၊ သမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရတို့၏။ ဣဒ္ဓိတာ၊ ဣဒ္ဓိ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ (ဣဒ္ဓိအမည်ကို၎င်း။) ဣဒ္ဓိပါဒတာ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ (ဣဒ္ဓိပါဒ အမည်ကို၎င်း။) ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ သေသာ- နာ၊ ကြွင်းသော သမ္ပယုတ္တ စတုခန္ဓာတို့၏ကား။ ဣဒ္ဓိပါဒတာဝ၊ ကိုသာလျှင်။ ဝုတ္တာ။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသောစကားကို။ သာဓေတုံ၊ ပြီးစေခြင်းငှါ။ ဣမေဟိ တယော ။ပေ။ န ဝိနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။ တေန၊ ထိုဣမေဟိ တယော ဓမ္မာ ။ပေ။ န ဝိနာဟူသော စကားဖြင့်။ (ဒဿေတိ ဌ္ဗိစပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးစီးကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။ စ၊ ဆက်။ ဣဇ္ဈ- မာနာစ၊ ပြီးစီးကုန်လသော်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမ္ပယုတ္တကေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဟေ- ဝ၊ တကွသာလျှင်။ ဣဇ္ဈန္တိ။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ န ဣဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးစီးကုန်သည်မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သမ္ပယုတ္တကာ၊ တို့သည်။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ တို့ မည်၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် သမ္ပယုတ္တစတုခန္ဓာတို့သာ ဣဒ္ဓိပါဒ မည်ပါကုန်သော်လည်း။ တဒန္တောဂဓတ္တာ၊ ထို သမ္ပယုတ်တရားတို့၌ အတွင်းဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တယော၊ ကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဣဒ္ဓိပါဒါပိ၊ မည်ကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ။

အထဝါ ။ပေ။ အတ္ထိ ။ ။ ဤနည်း၌ကား ဣဒ္ဓိအမည်သည် ဆန္ဒသမာဓိ ဝိရိယတို့၏ အမည်တည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒအမည်သည် ကြွင်းသော သမ္ပယုတ်ခန္ဓာ ၄-ပါးတို့၏ အမည် တည်း။ သို့သော် ဣဒ္ဓိအမည်ရသော တရား ၃-ပါးတို့လည်း သမ္ပယုတ်တရားတို့၌ ပါဝင် သောကြောင့် ဣဒ္ဓိပါဒလည်း မည်နိုင်၏။ သမ္ပယုတ်ခန္ဓာတို့လည်း ဣဒ္ဓိမည်သော ဆန္ဒ သမာဓိ ဝိရိယတို့နှင့် မကင်းစကောင်းသောကြောင့် ဣဒ္ဓိအမည်လည်း ရနိုင်သည်။

ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ ပန၊ ကား။ သမ္ပယုတ္တကာနံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံပိ၊ တို့၏လည်း။ ဣဒ္ဓိဘာဝ ပရိယာယော၊ ဣဒ္ဓိ အဖြစ်၌ ပရိယာယ်သည်။ ဝါ၊ ပရိယာယ်အားဖြင့် ဣဒ္ဓိအမည်သည်။ အတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ဤ အနက်ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ သမ္ပယုတ္တကာ ပနာတိ အာဒိမာဟ။

စတုသု၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ နာမက္ခန္ဓာတို့တွင်။ ဧကဒေသဿ၊ တစ်တံ တဒေသဖြစ်သော ဆန္ဒအစရှိသည်၏။ ဣဒ္ဓိတာ၊ ဣဒ္ဓိ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဝါ၊ ဣဒ္ဓိ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဣဒ္ဓိနာမည်ကို၎င်း။ စတုန္နမ္ပိ၊ ၄-ပါးကုန်သော နာမက္ခန္ဓာ တို့၏လည်း။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ ပါဒေါ၊ အခြေခံတည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ၊ အခြေခံ။ ဣတိ ဣမိနာ အထွေအနား၊ ဤအနက်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိပါဒတာ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ဝါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဣဒ္ဓိပါဒအမည်ကို၎င်း။ ပုနပိ၊ တဖန်လည်း။ စတုန္နံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဣဒ္ဓိဝေ၊ သည်ပင်။ ပါဒေါ၊ တည်း။ ဣဒ္ဓိပါဒေါ။ ဣတိ ဣမိနာ အထွေအနား၊ ဤအနက်ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိပါဒတာစ၊ ကို၎င်း။ (ဘဂဝတာ) ဒဿိတာ။ [သမ္ပယုတ္တကာ ပနကို ရည်ရွယ်၍ “ပုနပိ” ဟု ဆိုသည်။] အညဿ၊ သမ္ပယုတ်ခန္ဓာ ၄-ပါးမှတစ်ပါး အခြားသောတရား၏။ ဣဒ္ဓိတာ၊ ကို၎င်း။ ဣဒ္ဓိ- ပါဒတာ၊ ကို၎င်း။ (ဘဂဝတာ) န ဒဿိတာ၊ ပြတော်မူအပ်သည်မဟုတ်။ ဣတိ- ကတာ၊ ဤသို့ နှလုံးပြု၍။ န အညဿ ကဿစိ အဓိဝစနန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟ- ကာရော) အာဟ။ ဣမိနာ၊ စတုက္ခန္ဓာတဒေကဒေသတို့၏ ဣဒ္ဓိအမည်ကိုပြုကြောင်း ဖြစ်သော “န အညဿ ကဿစိ အဓိဝစနံ” ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ ဣဒ္ဓိနာမ၊ ဣဒ္ဓိ မည်သည်။ အနိပ္ပန္နာ၊ အနိပ္ပန္နတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ ဝါဒံ၊ ဤ ဥတ္တရဝိဟာရ ဝါသီ ထေရ်တို့၏ အယူဝါဒကို။ ပဋိသေဓေတိ၊ တားမြစ်၏။ [တချို့က ဣဒ္ဓိ ဟူသည် အနိပ္ပန္နဟု ယူကြသော်လည်း ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့ပြီးစေအပ်သောကြောင့် အနိပ္ပန္နမဟုတ်၊ နိပ္ပန္နတရားသာ ဖြစ်ကြောင်းကို “န အညဿ ကဿစိ အဓိ- ဝစနံ” ဟူသောပါဌ်ဖြင့် တားမြစ်သည်။]

ပဋိလာဘ ပုဗ္ဗဘာဂါနံ၊ ရအပ်သော ပဌမဈာန် အစရှိသော တရားထူး ထို တရားထူး၏ ရှေးအဘိဋ္ဌိဖြစ်ကုန်သော ဥပစာရဈာန် အစရှိသည်တို့၏၎င်း။ [ဤ ပါဌ်ဖြင့် “အယမတ္ထော ဥပစာရေန ဝါ ဝိပဿနာယ ဝါ ဒီပေတဗ္ဗော” ဟူသော စကားကို ရည်ရွယ်သည်။] ပဋိလာဘဿေဝေ၊ ရအပ်သော ပဌမဈာန် အစရှိ သောတရားထူး၏သာလျှင်၎င်း။ [ဤပါဌ်ဖြင့် “ပဋိလာဘောနာပိ ဒီပေတံ ဝဇ္ဇတိ- ယေဝ” ကို ရည်ရွယ်သည်။] ဣဒ္ဓိ ဣဒ္ဓိပါဒတာဝစနံ၊ ဣဒ္ဓိ၏အဖြစ်၊ ဣဒ္ဓိပါဒ၏ အဖြစ်ကို ဆိုကြောင်းစကားသည်။ အပုဗ္ဗံ၊ ရှေးမဟုတ်။ ဝါ၊ အသစ်ဖြစ်၏။ ဣတိ- ကတာ၊ ဤသို့ နှလုံးပြု၍။ ဧကဒေသဿဣဒ္ဓိ ဧကဒေသပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ ပုစ္ဆတိ၊ ၏။ ပဋိလာဘောစ၊ ရခြင်းသည်၎င်း။ ဝါ၊ ရအပ်သော တရားထူးသည်၎င်း။ ပုဗ္ဗ- ဘာဂေါစ၊ ရအပ်သောတရားထူး၏ ရှေးအဘိဋ္ဌိဖြစ်သော တရားသည်၎င်း။

(ကေနဋ္ဌေန ဣဒ္ဓိ၊ ကေနဋ္ဌေန ပါဒေါ ဌိစပ်။) ဣတိ၊ သို့။ ဝစနသေသော၊ သဒ္ဓါ
 ကြွင်းကို (ကာတဗ္ဗော။) စ၊ ဆက်။ ဥပါယော၊ တရားထူးကိုရခြင်း၏အကြောင်း
 သည်။ ဥပါယဘာဝေနော၊ ရခြင်း၏အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ အတ္တ-
 နော၊ ၏။ ဖလဿ၊ အကျိုး၏။ ပတိဋ္ဌာ၊ တည်ရာသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေနော ပါဒေါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ။

ဆန္ဒောယေဝ၊ ဆန္ဒသည်သာ။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါ၊ မည်၏ ။ပေ။ ဝိမံသာဝ၊
 သည်သာ။ ဝိမံသိဒ္ဓိပါဒေါ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဘဂဝတာ) ကထိတံ။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဣဒ္ဓိယာ၊ နှင့်။ သမာန ကာလိ-
 ကာ၊ တူသောကာလရှိကုန်သည်။ (သမာနာဝါ၊ ဖြစ်ကုန်သော်၎င်း။) နာနာက္ခဏိ-
 ကာ၊ အသီးအသီးသောခဏ၌ ဖြစ်ကုန်သည်။ (သမာနာပါ)။ န ဣဒ္ဓိပါဒါ၊
 ဣဒ္ဓိပါဒတို့ မမည်။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ ဇေဋ္ဌကဘူတာ၊ အကြီးအကဲဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်
 သော။ ဝါ၊ ပဓာနဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဆန္ဒာဒယော ဝေ၊ ဆန္ဒ အစရှိသော
 တရားတို့သည်သာ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း၊ အဘိဓမ္မာ-
 ဘာဇနီယနည်းတို့၌။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒတို့ မည်၏။ ဣတိ အယမေဝ၊ ဤ
 ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်သည်သာလျှင်။ တေသံ အဋ္ဌကထာစရိယာနံ၊ တို့၏။
 အဓိပ္ပာယော၊ အလိုရှိအပ်သော အနက်တည်း။

ဟိ၊ မှန်။ [သဗ္ဗတ္ထ ဟူသောစကားသည် မှန်၏။] (တနည်း) ကသ္မာ ဣတိ
 အယံ အဓိပ္ပာယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ သုတ္တန္တ-
 ဘာဇနီယေ၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း၌၎င်း။ အဘိဓမ္မဘာဇနီယေစ၊ အဘိဓမ္မာ-
 ဘာဇနီယနည်း၌၎င်း။ သမာဓိဝိသေသနဝဒသန၊ သမာဓိ၏ ဝိသေသန၏အဖြစ်

• တသ္မာ န စတ္တာရော ။ပေ ။ ဣဒ္ဓိပါဒါ။ ။ “ဆန္ဒောယေဝ ။ပေ။ ကထိတံ”ဟူသော
 ရှေ့ဝါကျသည် ပါဠိတော် ဥတ္တရဂ္ဂဘာဇနီယအခန်း၌ ဟောတော်မူပုံကို ပြသော
 ဝါကျတည်း။ ထိုဝါကျကို ကာရဏဝါကျ လုပ်၍ “တသ္မာ ။ပေ။ သဗ္ဗတ္ထ ဣဒ္ဓိပါဒါ”
 တိုင်အောင် ဝါကျကို ဖလဝါကျလုပ်သည်။ ဆိုလိုရင်းကား—အဋ္ဌကထာ၌ “သမ္ပယုတ္တ-
 ကာနံ စတုန္နံ ခန္ဓာနယေဝ အဓိဝစနံ”ဟု “စတုက္ခန္ဓကို ဣဒ္ဓိ၊ဣဒ္ဓိပါဒအမည် ၂-မျိုးရ”
 ဟု ဆိုသော်လည်း ဥတ္တရဂ္ဂဘာဇနီယပါဠိတော်၌ “ဆန္ဒောယေဝ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါ=ဆန္ဒ
 သည်သာ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ မည်၏” စသည်ဖြင့် ဝေသဒ္ဓါနှင့်တကွ ဟောတော်မူသောကြောင့်
 ဣဒ္ဓိနှင့် သမာနကာလိက (ကာလတူ အတူတကွ)ဖြစ်ဖြစ်၊ ဣဒ္ဓိနှင့် နာနာက္ခဏိက(ခဏ
 မတူဘဲ) ဣဒ္ဓိ၏ရှေ့က ဥပစာရဈာန် ခဏ၌ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဣဒ္ဓိအမည်ရသော နောက်နောက်
 ဈာန်သမာပတ်တို့၏ ရှေးရှေး ဈာန်သမာပတ်အချိန်၌ ဖြစ်ဖြစ် စတုက္ခန္ဓာသည် ဣဒ္ဓိပါဒ
 အမည် မရနိုင်ပါ။ အဓိပတိ ပဓာနဖြစ်သော ဆန္ဒစသော တရားတို့သာ (သုတ္တန္တ
 ဘာဇနီယ, အဘိဓမ္မဘာဇနီယ) အားလုံးတို့၌ “ဣဒ္ဓိပါဒ ”ဟု ဟောတော်မူပါသည်—
 ဟူလို။

ဖြင့်။ [ဆန္ဒသမာဓိ၊ ဝီရိယသမာဓိ၊ စိတ္တသမာဓိ၊ ဝိမံသာသမာဓိဟု သမာဓိ၏ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့်။] ဒဿိတာနံ၊ ပြတော်မူအပ်ကုန်သော။ ဥပါယဘူတာနံ၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ၊ ဣဒ္ဓိပါဒတို့ကို။ ပါကဋကရဏတ္ထံ၊ ထင်ရှားအောင်ပြုခြင်းငှါ။ ဥတ္တရစူဠဘာဇနိယံ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ အယံ အဓိပ္ပါယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝိညာယတိ။

ကေစိတိ၊ ကား။ ဥတ္တရဝိဟာရဝါသိထေရာ၊ ဥတ္တရဝိဟာရ၌ နေကုန်သော ထေရ်တို့သည်။ (ဝဒိံသု) ကိရ၊ ဆိုကြကုန်သတတ်။

သုတ္တန္တဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်

၄၄၄။ အဘိဓမ္မဘာဇနိယေ၊ အဘိဓမ္မဘာဇနိယ နည်း၌။ ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ တထာဘူတဿ ဖဿော။ ပေ။ ပဂ္ဂါဟော အဝိက္ခေပေါတိ၊ ဟူ၍။ ဣဒ္ဓိ ဣဒ္ဓိပါဒတ္ထ- ဒဿနတ္ထံ၊ ဣဒ္ဓိ၏အနက်၊ ဣဒ္ဓိပါဒ၏အနက်ကိုပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှါ။ ပဂ္ဂါဟာ- ဝိက္ခေပါ၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်တတ်သော ဝီရိယ၊ မပျံ့လွင့်ကြောင်းဖြစ်သော သမာဓိတို့ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ သဒ္ဓိပိတ္တာ၊ ချုံး၍။ စိတ္တပညာစ၊ စိတ္တပညာ တို့ကိုလည်း။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ စတ္တာရိ နယ- သဟဿာနိ ဝိဘတ္တာနိတိ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ပရိပုဏ္ဏာနံ၊ ပြည့်စုံကုန်သော။ သာဓိပတိဝါရာနံ၊ အဓိပတိနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော ဝါရတို့၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဝိစာရေတပ္ပံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။

ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ကသ္မာ ဝိစာရေတပ္ပံ၊ နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ အဓိပတိနံ၊ တို့၏။ အဓိပတယော၊ ယှဉ်ဘက် အဓိပတိတို့သည်။ နဝိဇ္ဇန္တိ၊ မရှိ ကုန်။ [တခုသောစိတ္တပြု၍ အဓိပတိတပါးမှာ အခြားယှဉ်ဘက် အဓိပတိများ မရှိနိုင်။] ပန၊ အနွယ်ကား။ ဧကေကသ္မိံ၊ တပါးတပါးသော။ ဣဒ္ဓိပါဒနိဒ္ဒေသေ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ နိဒ္ဒေသ၌။ ဧကေကော၊ တပါးတပါးသော။ အဓိပတိဝါရော၊ ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သောဠသ သောဠသ နယသတာနိ၊ တထောင့်ခြောက်ရာ၊ တထောင့်ခြောက်ရာသော နည်းတို့ကိုသာ။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိစာရေတပ္ပံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။ [အဋ္ဌကထာ ဆရာဘက်က ထောက်ခံလေ့ရှိသော အနုဋီကာ ဆရာလည်း ဤ ဋီကာဝါဒကို ထောက်ခံ၍ ဖွင့်ထားသည်။]

အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၃-ပဉ္စာပုစ္ဆကအဖွင့်

စ၊စောဒနာဦးအံ့။ စတ္တာရောပိ၊ ၄-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ အဓိပတယော၊ တို့ကို။ ဧကက္ခဏော ဦး။ လဗ္ဘန္တိနန္ဒ၊ ရအပ်ကုန်သည် မဟုတ်လော။ [စောဒက ပုဂ္ဂိုလ်က အဓိပတိအဖြစ်ဖြင့် တပြိုင်နက်ရသည်ဟု ယူသည်။] ပန၊ ထိုသို့ပင် အဓိပတိ ၄-ပါးလုံး တပြိုင်နက်သောခဏ၌ ရနိုင်ပါသော်လည်း။ အညမညဿ၊ တပါးတပါး၏။ အဓိပတယော၊ တို့သည်။ န ဘဝန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ နမဂ္ဂါဓိပတိနောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော် မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ရာဇပုတ္တောပမာပိ၊ မင်းသား ၄-ယောက် ဥပမာသည်လည်း။ တေမတ္ထံ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ [တခုသော ခဏ၌ အဓိပတိ ၄-ပါးတို့ တပြိုင်နက်ရနိုင်၏။ သို့သော် “တပါးတပါး၏ အဓိပတိ ကား မဟုတ်” ဟူသောအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။] ဒီပေတိ နန္ဒ၊ ပြသည်မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။

န၊ မဟုတ်။ [ဧကက္ခဏ၌ အဓိပတိ ၄-ပါး တပြိုင်နက် မရနိုင်။] (ကသ္မာ၊ နည်း။) ဧကက္ခဏော ဦး။ ဒုတိယဿ၊ ၂-ပါးမြောက်သော။ အဓိပတိနော၊ ၏။ အဘာဝတော ဝေ၊ မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်သာတည်း။ [သမ္ပယုတ်အားဖြင့် ဆန္ဒ စသော ၄-ပါးတို့ တပြိုင်နက်ယှဉ်နိုင်ကြသော်လည်း အဓိပတိကား ၂-ပါးမဖြစ်၊ တပါးသာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။]

န မဂ္ဂါဓိပတိနောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ ရာဇပုတ္တောပမာ၊ မင်းသား ၄-ယောက် ဥပမာသည်။ အဓိပတိ၊ ကို။ န ကရောန္တိ၊ မပြုကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမ-မေဝအတ္ထံ၊ ကိုသာ။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။ [အဓိပတိ မပြုနိုင်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကိုသာ ပြသည်။] အဓိပတိနံ၊ တို့၏။ သဟဘာဝံ၊ တကွဖြစ်ခြင်းကို။ န ဒီပေတိ၊ ပြသည် မဟုတ်။ တံ၊ ထို အဓိပတိ ၄-ပါးတို့၏ တကွဖြစ်ခြင်းကို မပြုဟူသော အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို။ ကထံ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ၊ ပယ်တော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဇာနိတဗ္ဗံ ၏။) ဟိ၊ မှန်။ အဓိပတိပစ္စယနိဒ္ဒေသေ၊ ဦး။ (ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၌။) အဋ္ဌကထာယံ၊ ဦး။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။

(ကိံ၊ နည်း။) ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကိုဆိုဦးအံ့။ ဟေတု-ပစ္စယနိဒ္ဒေသေ၊ ဦး။ ဟေတု ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံယထာ၊ ဟော တော်မူအပ်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ ဣမ၊ ဤအဓိပတိပစ္စယနိဒ္ဒေသ၌။ အဓိပတိ အဓိ-ပတိသမ္ပယုတ္တကာနန္တိ၊ ဟူ၍။ အဝတ္တာ၊ ဟောတော်မူဘဲ။ ဆန္ဒာဓိပတိ ဆန္ဒသမ္ပ-ယုတ္တကာနန္တိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ဒေသနာ၊ ဒေသနာကို။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကတာ၊ ပြုတော်မူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။

ကေက္ခဏေ ဌ။ အဘာဝတော၊ အဓိပတိတို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (ကတာ)။
[ဤ “ကေက္ခဏေ အဘာဝတော” ဖြင့် အဓိပတိတို့၏ သဟဘာဝကို ပယ်ပြီး
ဖြစ်သည် - ဟူလို။] ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ [ရှေးနိဿယ၌ “ဝုတ္တံ” ဟု ရှိ၏၊
ကောင်းသည်။]

စ၊ ဆက်။ စတံနံ၊ ကုန်သော။ အဓိပတိနံ၊ တို့၏။ သဟဘာဝေ၊ တကွဖြစ်ခြင်း
သည်။ သတိ၊ သော်။ (န ကာတဗ္ဗံ သိယာ ဌစပ်။) အရိယမဂ္ဂသမဂီဿ ဝိမံသာ-
ဓိပတေယျံ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တဿာတိ၊ ဟူ၍။ ဝိသေသနံ “ဝိမံသာဓိပတေယျံ”
ဟူသော ဝိသေသနုသည်။ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ပြုထိုက်သည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ (ကသ္မာ၊
နည်း။) အဝိမံသာဓိပတိကဿ၊ ဝိမံသာဓိပတိ မရှိသော။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ အဘာဝါ၊
မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။ [မဂ်အခိုက်အတံ့၌ အဓိပတိ ၄-ပါး တပြိုင်နက်ဖြစ်နိုင်
လျှင် အဝိမံသာဓိပတိ မဂ်မရှိသောကြောင့် “ဝိမံသာဓိပတေယျံ” ဟု ဝိသေသနု
ပြုဘယ်မလိုသောကြောင့်တည်း။] စ၊ ဆက်။ ဆန္ဒာဒီနံ၊ တို့၏။ အညမညာဓိပတိ-
ကရဏဘာဝေ၊ အချင်းချင်း အဓိပတိကိုပြုတတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ (သတိ၊
သော်။) ဝိမံသံ ဌပေတွာ တံသမ္ပယုတ္တောတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊
ဖြင့်။ ဆန္ဒာဒီနံ၊ တို့၏။ ဝိမံသာဓိပတိကတ္တဝစနံ၊ ဝိမံသာဓိပတိရှိသည်၏အဖြစ်ကို
ဆိုကြောင်းစကားသည်။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သည်။ န သိယာ၊ ရာ။

တထာ၊ ထိုမှတပါး။ စတ္တာရော အရိယမဂ္ဂါ သိယာ မဂ္ဂါဓိပတိနော သိယာ
န ဝတ္တဗ္ဗာ မဂ္ဂါဓိပတိနောတိ၊ ဟူကုန်သော။ ဝေမာဒီဟိပိ၊ ဤသို့ အစရှိသော
ပါဠိရပ်တို့ဖြင့်လည်း။ [အချို့သာရှိ၍ အချို့မရှိဟူသော ပါဠိရပ်တို့ဖြင့်လည်း။]
အဓိပတိနံ၊ တို့၏။ သဟဘာဝေ၊ တကွဖြစ်ခြင်းကို။ ပဋိက္ခိတ္တောဝေ၊ ပယ်အပ်
ပြီးသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

မောဇ္ဈိကိဝိဘင်း

၁-သုတ္တန္တဘာဇနိယအဖွင့်

၄၆၆။ ပတိဋ္ဌာနာယူဟနာ၊ ပတိဋ္ဌာန၊ အာယူဟနတို့ကို။ (ဝေဒိတဗ္ဗာ၌
စပ်။) ဩသတရဏသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ၊ ဩသတရဏသုတ်အဖွင့်၌။ [သဂါထာဝဂ္ဂ
သံယုတ္တပါဠိ အစဆုံးသုတ်အဖွင့်၌။] “ ကိလေသဝသေန၊ ကိလေသာ၏အစွမ်း
ဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာနံ၊ ရပ်တည်ခြင်း၎င်း။ (ဣတိ ဌစပ်။) အဘိသင်္ခါရဝသေန၊ ပြုစီမံ
ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အာယူဟနာ၊ အားထုတ်ခြင်း၎င်း။ တထာ၊ ထိုမှတပါး။
တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။ အဝသေသကိလေသာဘိသင်္ခါရေဟိ၊
တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့မှကြွင်းသော ကိလေသာ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ အစရှိသော အဘိ-

သင်္ခါရတို့ဖြင့်။ အာယုဟနာ၊ ၎င်း။ တဏှာဝသေန၊ ဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။ ဒိဋ္ဌိ-
 ဝသေန၊ ဖြင့်။ အာယုဟနာ၊ ၎င်း။ သဿတဒိဋ္ဌိယာ၊ ဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။ ဥဒ္ဓေဒ-
 ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဖြင့်။ အာယုဟနာ၊ ၎င်း။ လီနဝသေန၊ တွန့်ဆုတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
 ပတိဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။ ဥဒ္ဓစ္စဝသေန၊ ပျံ့လွင့်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အာယုဟနာ၊ ၎င်း။
 ကာမသုခါနုယောဂဝသေန၊ ကာမချမ်းသာကို အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်း၏
 အစွမ်းဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာနံ၊ ၎င်း။ အတ္တကိလမထာနုယောဂဝသေန၊ အတ္တကိလမထ
 ကို အဖန်ဖန်အားထုတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အာယုဟနာ၊ ၎င်း။ သဗ္ဗာကုသလာ-
 ဘိသင်္ခါရဝသေန၊ အလုံးစုံသော အကုသိုလ်ဟူသော အဘိသင်္ခါရ၏အစွမ်းဖြင့်။
 ပတိဋ္ဌာနံ၊ ရပ်တည်ခြင်း၎င်း။ သဗ္ဗလောကီယကုသလာဘိသင်္ခါရဝသေန၊ ပြုစီမံ
 တတ်သော အလုံးစုံသော လောကီကုသိုလ်ဟူသော အဘိသင်္ခါရ၏ အစွမ်းဖြင့်။
 အာယုဟနာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တေသု၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော။ ပကာရေသု၊
 အပြားတို့တွင်။ ဣဓ၊ ဤ သမ္မောဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာ၌။ အဝုတ္တာနံ၊ မဖွင့်ဆို
 အပ်ကုန်သော အပြားတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိထိုက်ကုန်၏။

သမပ္ပဝတ္တေ၊ အညီအမျှဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို။ [သမ-
 ပ္ပာဝတ္တ ဓမ္မေတိ လီနုဒ္ဓစ္စ ဝိရဟေန သမပ္ပဝတ္တေ သမ္ပယုတ္တဓမ္မေ။ - အနု။] ပဋိ-
 သဋ္ဌိက္ခတိ၊ လျှောက်ပတ်စွာ ရေတွက်တတ်၏။ ဥပပတ္တိတော၊ အသင့်အားဖြင့်။
 ဣက္ခတိ၊ ရှုတတ်၏။ ဝါ၊ ရေတွက်တတ်၏။ တဒါကာရော၊ ထို အသင့်အားဖြင့်
 ရှုခြင်းအခြင်းအရာ ရှိသည်။ ဝါ၊ အသင့်အားဖြင့် ရေတွက်ခြင်း အခြင်းအရာ
 ရှိသည်။ ဟုတ္တာ၊ ရှိ။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈ-

အဝုတ္တာနံ ဝသေန ။ ။ ကိလေသဝသေန ပတိဋ္ဌာနံ၊ အဘိသင်္ခါရဝသေန အာယုဟနာ
 စသော အဖွင့်တို့သည် သံယုတ်အဋ္ဌကထာ၌သာ ပါ၍ ဤအဋ္ဌကထာ၌ မပါ။ ထိုအဋ္ဌကထာ
 ၌လည်း လီနုဒ္ဓစ္စ စသည်တို့ကို ပတိဋ္ဌာနနှင့် အာယုဟနတို့၏ သရုပ်အဖြစ်ဖြင့် ဆို၏။
 ဤ၌ကား လီနုဒ္ဓစ္စ စသည်တို့ကို ပတိဋ္ဌာန အာယုဟနတို့မှ သီးခြားအဖြစ်ဖြင့် ဆိုထား၏။
 ထို့ကြောင့် ဤ၌မဆိုအပ်သော ထို အဋ္ဌကထာ၌သာ ဆိုအပ်သော ကိလေသ အဘိသင်္ခါရ
 တဏှာ-ဒိဋ္ဌိ၊ သေသကိလေသ အဘိသင်္ခါရ၊ တဏှာ- ဒိဋ္ဌိ၊ သဗ္ဗာကုသလ အဘိသင်္ခါရ-သဗ္ဗ
 လောကီယ ကုသလာဘိသင်္ခါရတို့ကို ပတိဋ္ဌာန အာယုဟန အရ ယူပါ။

ပဋိသဋ္ဌိက္ခတိ ။ ။ [ပဋိသဋ္ဌိက္ခတိတိ- ပတိရူပံ (လျှောက်ပတ်စွာ) သံကလေတိ
 ဂဏေတိ (ရေတွက်တတ်၏)။ တုလေတိ၊ နှိုင်းချိန်တတ်၏။ - အနု။] ပတိ (ပဋိ) ကို
 ပတိရူပံဟု ဖွင့်၍ သံ+ဣက္ခဓာတ်ကို သံကလေတိဟု ဖွင့်၊ ကလဓာတ်၏ ဂဏနအနက်ကို
 ယူ၍ “ဂဏေတိ” ဟု၎င်း၊ ချိန်ခွင်ဖြင့် ချိန်သကဲ့သို့ မှန်ကန်စွာ ရေတွက်သောကြောင့်
 “တုလေတိ” ဟု၎င်း ဖွင့်သည်။ ဣက္ခတိ၌ ဣက္ခဓာတ်၏ ဒဿန- အက် ၂-နက်တို့တွင်
 အက်အနက်သည် အမှတ်တံဆိပ် ခပ်နိပ်ခြင်းသာ မက၊ ဂဏနာအနက်ကိုလည်း ကဝိ
 ကပ္ပဒုမ္ပ၌ ဆိုသတတ်။

ဂေါ၊ သည်။ ပဋိသင်္ခါနုလက္ခဏော၊ လျောက်ပတ်စွာ ရေတွက်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝေဉ္စကတော၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ ပဋိသင်္ခါ၊ လျောက်ပတ်စွာရေတွက် ခြင်း။ သန္တိဋ္ဌနာ၊ ကောင်းစွာ တည်တံ့ခြင်း။ ဂဟဏေ၊ ယူခြင်း၌။ မဇ္ဈတ္တတ၊ လျစ်လျူရှုသည်၏အဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥပေက္ခာကိစ္စာမိမတ္တတာယ၊ ဥပေက္ခာ ကိစ္စ၏ လွန်ကဲသောအတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သင်္ခါရုပေက္ခာ၊ သင်္ခါရု- ပေက္ခာကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

အနုက္ကမနိက္ခေပေ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို အစဉ်အတိုင်း ချထားခြင်း၌။ ပယောဇနံ၊ အကျိုးဟူသည်။ ပုရိမဿ ပုရိမဿ၊ ရှေးရှေးဖြစ်သော ဗောဇ္ဈင်၏။ ပစ္ဆိမပစ္ဆိမ- ကာရဏဘာဝေါ၊ နောက်၌ဖြစ်၊ နောက်၌ဖြစ်သော ဗောဇ္ဈင်၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်တည်း။

၄၆၇။ ဗလဝတီဝေ၊ အားရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ သတိ၊ သည်။ သတိ- သမ္မောဇ္ဈဂေါ၊ မည်၏။ [အားမရှိသော သတိသည် သတိသမ္မောဇ္ဈင် မမည် - ဟူလို။] ဣတိကတော၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ ဗလဝဘာဝဒီပနတ္ထံ၊ အားရှိသည် ၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ပညာ၊ ကို။ (ဘဂဝတာ) ဂဟိတာ၊ ယူတော်မူ အပ်ပြီ။ [“သတိ နေပက္ခေန” ဟု နေပက္ခအမည်ဖြင့် ပညာကိုယူတော်မူအပ်ပြီ။] ယဿ ကဿစိ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော အာရုံကို။ သမ္မောရဏသတိ၊ မပျောက်မပျက်အောင် ကောင်းစွာ ဆောင်တတ်သော သတိသည်။ (သတိ၊ ဤနေရာ၌ အလိုရှိအပ်သောသတိသည်။) န၊ မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ ကုသ- လုပ္ပတ္တိကာရဏဿ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို။ သရဏံ၊ အမှတ်ရတတ် သော သဘောသည်။ သတိ၊ သတိမည်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒဿေ- န္တော၊ ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝတ္တံဝါတိ အာဒိံ၊ ကို။ အာဟ။

ဝတ္တသိသေ ဌတုတိ၊ ကံး။ မေ၊ ၏။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သုဏေယျု၊ နာကြပါမူကား။ အဟောဝတ၊ သြ ကောင်းလေစွာ။ သုတော၊ နာပြီး၍လည်း။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ပသိဒေ- ယျု၊ ကြည်ညိုကြပါမူကား။ အဟောဝတ၊ စွာ။ ပသန္နာ၊ ကြည်ညိုကြကုန်သည်။ (ဟုတော) စ၊ ဖြစ်၍လည်း။ မေ၊ ငါ၏အပေါ်၌။ ပသန္နာကာရံ၊ ကြည်ညိုသတို့ ပြုထိုက်သော ပူဇော်မှုကို။ ကရေယျု၊ ပြုကြပါမူကား။ အဟောဝတ၊ စွာ။ ဣတိ ဝေံ စိတ္တော၊ ဤလာဘ် ပူဇော်သက္ကာရ ကျော်စောခြင်း၌မှီသော စိတ်ရှိသည်။ အဟုတော၊ မဖြစ်မှီ၍။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဓမ္မော၊ ကို။ သွာက္ခာတော၊ ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ပေ။ ဝိညူဟိ၊ အရိယာပညာရှိတို့သည်။ ပစ္စတ္တံ၊ အသီးအသီး။ ဝါ၊ ကိုယ်စီကိုယ်ငါ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ မေ၊ ၏။ ဓမ္မံ၊ ကို။ သုဏေယျု၊ နာကြပါ မူကား။ အဟောဝတ။ သုတော၊ စ၊ ကြားနာရ၍လည်း။ ဓမ္မံ၊ ကို။ အာဇာနေယျု၊ သိကြပါမူကား။ အဟောဝတ။ အာဇာနိတော၊ သိပြီး၍လည်း။ တထတ္ထာယ၊ ထို မှန်ကန်သောနိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ။ ပဋိပဇ္ဇေယျု၊ ကျင့်ကြပါမူကား။ အဟောဝတ

စွာ။ ဣတိ။ သို့။ ဓမ္မသုဓမ္မတံ၊ တရားတော်၏ ကောင်းသောတရား၏အဖြစ်ကို။
 ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ ကာရုညံ၊ သနားစောင့်ရှောက်တတ်သော ကရုဏာကို။ အနုဒ္ဒယံ၊
 အဖန်ဖန် စောင့်ရှောက်တတ်သော ကရုဏာကို။ အနုကမ္ပံ၊ လျော်စွာတုန်လှုပ်
 တတ်သော ကရုဏာကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ မဟာကဿပတ္ထေရေန ဝိယ၊ သည်
 ကဲ့သို့။ ဘာသိတံ၊ ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဟောအပ်သော။ (ဓမ္မကထံ၊
 တရားစကားကို ခွဲစပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဝိမုတ္တာယတနသီသေတိ၊ ကား။ သတ္တာ၊ ဆရာသည်။ (ဟုတ္တာ၊ ဖြစ်၍။)
 (တနည်း) သတ္တာ ဟုတ္တာ၊ ဆရာ ဖြစ်လို၍။ န ဒေသေတိ၊ ဟောသည်မဟုတ်။
 အပိစခေါ၊ စင်စစ်ကား။ ယထာသုတံ၊ အကြင်အကြင် ကြားနာအပ်ပြီးသော။
 ယထာပရိယတ္တံ၊ အကြင်အကြင် သင်ယူအပ်ပြီးသော။ ဓမ္မံ၊ ကို။ ဝိတ္တာရေန၊
 အားဖြင့်။ ပရေသံ၊ တို့အား။ ဒေသေသာမိ၊ ဟောအံ့။ ဣတိဝေ၊ သို့။ ဝိမုတ္တိ-
 ကာရဏပဓာနဘာဝေ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ခြင်း၏အကြောင်းဟူသော ပဓာန
 ၏အဖြစ်၌။ ဌတ္တာ၊ တည်၍။ (ဓမ္မကထမေဝ၊ တရားဟောခြင်းကိုသာ၌ စပ်။)

စိရကတဝတ္ထာဒိဝသေန၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလ၌ ပြုအပ်ခဲ့သောဝတ်
 အစရှိသည်ကိုအဦးပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ တံ သမုဋ္ဌာပုကော၊ ထိုဝတ် အစရှိသည်
 ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ အရူပကောဋ္ဌာသော၊ နာမ်အစုကို။ (သင်္ဂဟကာရေန)
 ဝုတ္တော။ ဝါ၊ တနည်း။ ဘာဝတ္ထတ္တာ ဝေ၊ ဘာဝသဒ္ဓါ၏ အနက်၏အဖြစ်ကြောင့်
 ပင်။ ကတ ဘာသိတသဒ္ဓါ၊ ကတသဒ္ဓါ၊ ဘာသိတသဒ္ဓါတို့သည်။ ကိရိယာ-
 ဘူတဿ၊ ပြုခြင်းကြိယာ၊ ပြောခြင်းကြိယာဖြစ်၍ဖြစ်သော။ အရူပကောဋ္ဌာသဿ၊
 နာမ်အစုကို။ ဝါစကာ၊ ဟောတတ်ကုန်၏။ ဣတိ ကတ္တာ၊ ဤသို့လုံးပြု၍။
 ကာယဝိညတ္တိံ ။ ပေ။ ကောဋ္ဌာသန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

ပုရိမာနံ၊ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂမှ ရှေးဖြစ်ကုန်သော။ ဆန္ဒံ၊ ၆-ပါးကုန်သော
 ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့၏။ အတ္တနော အတ္တနော၊ မိမိ မိမိ၏။ အနန္တရိကဿ၊ အခြားမဲ့
 ဖြစ်သောဗောဇ္ဈင်္ဂကို။ သမုဋ္ဌာပနဝသေန၊ ဖြစ်စေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဗောဇ္ဈင်္ဂ-
 သမုဋ္ဌာပကတာ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်စေနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို။ (ယောဇေတဗ္ဗာ၊

ဘာဝတ္ထတ္တာ ဝေ ။ ။ ကတတ္တာ၌ ဘာဝအနက်သည် ပြုခြင်းကြိယာတည်း။
 ဘာသိတတ္တာ၌ ဘာဝအနက်သည် ပြောခြင်းကြိယာတည်း။ ထိုကြိယာတို့၏ တရား
 ကိုယ်မှာ နာမ်တရားအစုတည်း။ ထို့ကြောင့် ကတ၊ ဘာသိတသဒ္ဓါတို့လည်း နာမ်တရား
 အစုကို ဟောနိုင်ကြသည်။ ဥပမာ—“ပါစကော၊ ချက်တတ်သူ” ဟူရာ၌ ချက်တတ်သူ
 ဖြစ်သည် မှချွတ်၊ ထို ချက်တတ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ချက်ခြင်းကြိယာ ဟူသော
 ဘာဝတ္ထသည် သဒ္ဓပဝတ္တိနိမိတ် ဖြစ်၍ ဖလူပစာရတ္ထဖြစ်ရကား ပါစကသဒ္ဓါသည် ချက်
 တတ်သူဖြစ်ကိုင်း၊ သဒ္ဓပဝတ္တိနိမိတ်ဖြစ်သော ဘာဝတ္ထကိုင်း ဟောနိုင်သကဲ့သို့တည်း။

ယှဉ်စေထိုက်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ ပရေသံ၊ မိမိမှ တပါးကုန်သော။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော ဗောဇ္ဈင် ၆-ပါးတို့ကို။ [မိမိ၏ အခြားမဲ့သာမက အလုံးစုံသော ဗောဇ္ဈင် ၆-ပါးတို့ကို။] တံတံ ပရိယာယေန၊ ထိုထို ပရိယာယ်အားဖြင့်။ သမုဋ္ဌာ- ပနဝသေန၊ ဖြစ်စေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဗောဇ္ဈင်သမုဋ္ဌာပကတာ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ကို ဖြစ်စေနိုင်သည်၏အဖြစ်ကို။ ယောဇေတဗျာ၊ ၏။

ကာမလောက ဝဋ္ဋာမိသာတိ၊ ကား။ တဏှာ၊ သည်၎င်း။ တဒါရမ္မဏာ၊ ထို တဏှာ၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်၎င်း။ (ကာမာမိသံ၊ မည်၏။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဉ္စကာမဂုဏိကော၊ ၅-ပါးသော ကာမဂုဏ်၌ ဖြစ်သော။ ရာဂေါ စ၊ သည်၎င်း။ တဒါရမ္မဏံ၊ ထိုရာဂ၏ အာရုံဖြစ်သော ရူပါရုံ အစရှိသည်၎င်း။ ကာမာမိသံ၊ မည်၏။ သဿတော အတ္တာစ လောကော စာတိ အာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ လောကဂ္ဂဟဏဝသေန၊ လောကဟု ယူခြင်း၏အစွမ်း ဖြင့်။ ပဝတ္တော၊ သော။ သဿတုစ္ဆေဒသဟဂတော၊ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ တို့နှင့် တကွဖြစ်သော။ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်၎င်း။ တဒါရမ္မဏဉ္စ၊ ထို ဒိဋ္ဌိဂတ သဟဂုတ်ရာဂ၏ အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါးသည်၎င်း။ လောကာမိသံ၊ မည်၏။ ဝါ၊ တနည်း။ လောကဓမ္မာ၊ လာဘ၊ အလာဘစသော လောကဓမ်တရား ၇-ပါး တို့သည်။ လောကာမိသံ၊ မည်၏။

ကာမာမိသံ ။ ။ “ကာမေတိတိ ကာမော” ဟု ကတ္တုသင်္ခရဝစနတ်ပြုလျှင် တဏှာ၊ သို့မဟုတ် ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဂ ရ၏။ “ကာမိယတိတိ ကာမော” ဟု ကမ္မသင်္ခရဝစနတ် ပြုလျှင် ဝဒန္တိဝါဒအလို ထိုတဏှာ၏ အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးရ၏။ ဤဒို့ကာဆရာ အလို ထိုရာဂ၏အာရုံဖြစ်သော ရူပါရုံစသော ကာမဂုဏ်အာရုံ ရ၏။ ကိလေသာကာမ သည် “အာမသတိတိ” ဟု ကတ္တုသင်္ခရပြု၍ သာယာသောအားဖြင့် သုံးသပ်တတ် သောကြောင့် အာမိသံ မည်၏။ ဝတ္ထုကာမသည် “အာမသိယတေ” ဟု ကမ္မသင်္ခရ ပြု၍ သာယာသောအားဖြင့် သုံးသပ်အပ်သောကြောင့် အာမိသံမည်၏။ ထို့နောက် “ကာမောယေဝ အာမိသံ ကာမာမိသံ” ဟု တွဲပါ။

လောကာမိသံ ။ ။ “သဿတော အတ္တာ စ လောကော စ” ဟု စွဲယူတတ်သော ကြောင့် သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော ရာဂသည်၎င်း၊ ထိုရာဂ၏ အာရုံ ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးသည်၎င်း လောကမည်၏။ ထိုလောကသည်ပင် သာယာသော အားဖြင့် သုံးသပ်တတ်၊ သုံးသပ်အပ်သောကြောင့် အာမိသံလည်း မည်၏။ တနည်း— လောကဓမ်တရားတို့သည် လောကာမိသံ မည်၏။

အနုဒ္ဓိကာ ။ ။ အနုဒ္ဓိကာ၌ကား— “လောကိယန္တိ ဧတ္ထ သုခဝိသေသာတိ လောကော—သုခဝိသေသထိုက် မြင်အပ်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့် နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်ရခြင်းဟူသော ဥပပတ္တိဝိသေသသည် လောကမည်၏။ ထိုလောကသည်ပင် ဘဝ အထူးကို တောင်တခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် သုံးသပ်အပ် သောကြောင့် အာမိသံလည်းမည်၏” ဟု တနည်းပွင့်ထားသည်။

ဝဋ္ဋာယာဒဝသေန၊ ဝဋ္ဋိကို သာယာခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဥပ္ပန္နော၊ သော။ သံသာရဇနကော၊ သံသရာ ဝဋ္ဋိကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ရာဂေါ၊ သည်၎င်း။ တဒါ- ရမ္မဏဉ္စ၊ ထိုရာဂ၏ အာရုံဖြစ်သော ဝဋ္ဋိတရားသည်၎င်း။ ဝဋ္ဋာမိသံ၊ မည်၏။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ ပုဗ္ဗဘာဂတ္တာ၊ ရှေးအဘိုး၌ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပုဗ္ဗဘာဂါ၊ ရှေးအဘိုး၌ဖြစ်သော။ [ဝိပဿနာ ၌စပ်။ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာပုဒ်မှ ပုဗ္ဗဘာဂကို ခွဲဖွင့်သည်။]

ပဌမနယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

ဒုတိယနည်းအဖွင့်

၄၆၈, ၉။ အဘိညေယျာ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိထိုက်ကုန်သော။ ဓမ္မာ နာမ၊ တို့မည်သည်။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ၊ အကြောင်းတရားဟူသောတည်ကြောင်းရှိကုန်၏။ ဝါ၊ အကြောင်းတရားကြောင့် တည်ရခြင်း ရှိကုန်၏။ (အနုဋီကာအဖွင့်။) ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ သင်္ခတ ဓာတ်၊ အသင်္ခတဓာတ်တို့၎င်း။ တိဿော၊ ဓာတုယော၊ ကာမဓာတ်၊ ရူပဓာတ်၊ အရူပဓာတ်တို့၎င်း။ စတ္တာရိ၊ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့၎င်း။ ပဉ္စ၊ ဝိမုတ္တာယတနာနိ၊ ကိလေသာမှ လွတ်ခြင်း၏အကြောင်းတို့၎င်း။ ဆ၊ အနုတ္တရိယာနိ၊ အနုတ္တရိယ တို့၎င်း။ [အကျယ်ကို ဆက္ကအင်္ဂုတ္တိရ်၊ ပဌမပံ၊ အနုတ္တရိယဝဂ် ၌ ရှုပါ။] သတ္တ၊ နိဒ္ဒသဝတ္ထုနိ၊ နိဒ္ဒသ၏အကြောင်းဝတ္ထုတို့၎င်း။ [အကျယ်ကို သတ္တကအင်္ဂုတ္တိရ်၊ အနုသယဝဂ်၌ ရှုပါ။] အဋ္ဌ၊ အဘိဘာယတနာနိ၊ အဘိဘာယတနသမာပတ် တို့၎င်း။ [အကျယ်ကို အဋ္ဌကအင်္ဂုတ္တိရ်၊ ဒုတိယပံ၊ ဘူမိစာလဝဂ် ၌ ရှုပါ။] နဝ၊ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရာ၊ အစဉ်အတိုင်း ဝင်စား၍နေကြောင်း သမာပတ်တို့၎င်း။ [ဈာန် သမာပတ် ၉-ပါးကို ဆိုသည်။] ဒသ၊ နိဇ္ဇရဝတ္ထုနိ၊ နိဇ္ဇရဝတ္ထုတို့၎င်း။ [အကျယ် ကို ဒသကအင်္ဂုတ္တိရ်၊ တတိယပံ၊ သမဏသညာဝဂ်၌ ရှုပါ။] ဣတိဝေံ ပဘောဒါ၊ ဤသို့ အပြားရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့၎င်း။ သပ္ပံ ဘိက္ခဝေ အဘိညေယျန္တိ၊ ဟူ၍။ ဒဿိတာ၊ ပြတော်မူအပ်ကုန်သော။ ခန္ဓာဒယောစ၊ တို့၎င်းတည်း။

ဝဋ္ဋာမိသ ။ ။ ဝဋ္ဋိကို သာယာခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော သံသရာကို ဖြစ်စေတတ် သော ရာဂသည်၎င်း၊ ထိုရာဂ၏ အာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာသည်၎င်း ဝဋ္ဋာမိသ မည်၏။ အာမိသ၏ ဝစနတ္ထကို ရှေးအတိုင်းပြု၊ ရာဂ၏အတွက် အာမိသကို ကတ္ထုသာဓိပြုပါ။ [အနုဋီကာ၌ကား “ဝိဘဝေါ နာမ ကိမတ္ထိယော၊ ဝဋ္ဋိဖျက်သော နိဗ္ဗာန်ဟူသည် အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။ ကောဝါ တံအဘိပတ္တေယျ၊ ခံစားစရာမရှိသော ထို ဝိဘဝ နိဗ္ဗာန်ကို အဘယ်သူတောင့်တမည်နည်း”ဟု ဝိဘဝကို အပြစ်ရှု၍ ဝဋ္ဋိ၌ မက်မောသော လောဘသည် “ဝဋ္ဋာမိသ မည်၏”ဟု ဝဒန္တိဝါဒကို ပြထား၏။]

ဘဝါဒီနံ၊ ဘဝ အစရှိသည်တို့ကို။ ဝိနန္ဒနံ၊ ဖွဲ့ကြက်တတ်သော တဏှာကို။
 ဝ။ တနည်း။ ပိယရူပ သာတရူပေသု၊ ချစ်ထိုက်သောသဘောရှိကုန်၊ သာယာ
 ထိုက်သော သဘောရှိကုန်သော စက္ခုအစရှိသောတရားတို့၌။ ဂမနံ၊ သွားတတ်
 သော တဏှာကို။ ဝါနန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏ ၌စပ်။) စကံမံ၊ စကြံသွား
 ခြင်းကို။ အဓိဋ္ဌဟန္တဿ၊ ဆောက်တည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ဥပ္ပန္နဝီရိယံ၊
 ဖြစ်သော ဝီရိယကို။ ဝိပဿနာ သဟဂတန္တိ၊ ဝိပဿနာနှင့် တကွဖြစ်၏ ဟူ၍။
 ဝေဒိတဗ္ဗံ။ [ရှေးက စကြံသွားလျှင် ဝိပဿနာ နှလုံးသွင်း၍ သွားလေ့ရှိသော
 ကြောင့် ဤသို့ဆိုသည်။] တွေ့ကေနာတိ၊ ကား။ လောကိယ လောကုတ္တရမိဿကာ
 ကထိတာတိ၊ ဟူသော။ တွေ့ဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားဖြင့်။
 (“အပါကဋ္ဌံ၊ မှထင်ရှား” ၌စပ်။) လောကိယန္တိ ဝဒန္တော န ကိလမတီတိ၊
 ဟူသောပုဒ်၏။ ကာယဝိညတ္တိ သမုဋ္ဌာပကဿ၊ ကာယဝိညတ်ကို ဖြစ်စေတတ်
 သော ဝီရိယ၏။ လောကိယတ္တာ၊ လောကီ၏အဖြစ်ကြောင့်။ အစောဒနိယော၊
 မစောဒနာထိုက်။ ဣတိ အတ္ထော။

အလဗ္ဘံ။ ပေ။ ပဋိက္ခိတ္တာတိ၊ ကား။ ရူပါဝစရေ၊ ရူပါဝစရ စိတ္တုပ္ပါဒ်၌။
 အလဗ္ဘမာနကံ၊ မရထိုက်သော။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ လဗ္ဗ-
 မာနာပိ၊ ရထိုက်သည်လည်းဖြစ်သော။ အဝိတက္ကအဝိစာရာ၊ အဝိတက္က အဝိစာရ
 ဖြစ်သော။ ပီတိ၊ ကို။ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ ပယ်အပ်ပြီ။ [ရထိုက်လျက် မဟောခြင်းကို “ပဋိ-
 ကိတ္တ” ဟု ဆိုသည်။] ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂီတိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မမူ
 အပ်။ ဣတိ အတ္ထော။ ဝါ၊ တနည်း။ ကာမာဝစရေ၊ ကာမာဝစရစိတ္တုပ္ပါဒ်၌။
 အလဗ္ဘမာနကံ၊ မရထိုက်သော။ အဝိတက္က အဝိစာရံ၊ သော။ ပီတိ၊ ကို။ ဥပါဒါ-
 ယ၊ စွဲ၍။ လဗ္ဗမာနကာဝ၊ ရထိုက်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂဘူတာ၊
 ဗောဇ္ဈင်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ပီတိ၊ ကို။ ပဋိက္ခိတ္တာ၊ ပယ်မြစ်အပ်ပြီ။ အဝိတက္က အဝိ-
 စာရာ၊ သော။ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂီ၊ ကို။ န ဝုတ္တော၊ အပ်။ ဣတိ အတ္ထော။

အဇ္ဈတ္တဝိမောက္ခန္တိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အဇ္ဈတ္တဓမ္မေ၊ အဇ္ဈတ္တဖြစ်သော ခန္ဓာ
 တရားတို့ကို။ အဘိနိဝိသိတာ၊ ဝိပဿနာရှုသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်း၍။ တတော၊
 ထို အဇ္ဈတ္တဓမ္မမှ။ ဝုဋ္ဌိတမဂ္ဂေါ၊ ထသော မဂ်ကို။ အဇ္ဈတ္တဝိမောက္ခောတိ၊ ဟူ၍။
 ဣဓ၊ ဤပါဌ်ရပ်၌။ ဝုတ္တော၊ မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။ အဓိ-
 ပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

န ဝါရေတဗ္ဗောတိ၊ ကား။ ဝိပဿနာပါဒကေသု၊ ဝိပဿနာ၏ အခြေခံ
 ဖြစ်ကုန်သော။ ကသိဏာဒ္ဓိဈာနေသု၊ ကသိုဏ်းအစရှိသော ဈာန်တို့၌။ သတိ-
 အာဒီနံ၊ သတိအစရှိသည်တို့၏။ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယတ္တာ၊ လောဘ ဒေါသ မောဟ
 အတုံးအခဲကို ဖောက်ခွဲခြင်းအဖို့ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ န ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗော၊
 မပယ်မြစ်ထိုက်။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ပန၊ ကား။ (ကသိဏဇ္ဈာနာဒိသု၊ ကသိုဏ်းဈာန် အစရှိသည်တို့၌။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ၊ တို့ကို။) အနုဒ္ဓရန္တာ၊ မထုတ်ကုန်သော မထေရ်တို့သည်။ (န ဥဒ္ဓရန္တိဉ္စပံ။) ဝိပဿနာ၊ သည်။ ဗောဓိယာ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကိုသိတတ်သော။ မဂ္ဂဿ၊ ၎င်း။ အာသန္နကာရဏံ၊ နီးစွာသောအကြောင်းသည်။ ဟောတိဝိယ၊ ကဲ့သို့။ [ဝိပဿနာ ဆုံးလျှင် မဂ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့် ဝိပဿနာသည် မဂ်၏ အာသန္နကာရဏဖြစ်သည်။] (တထာ၊ တူ။) ဈာန်၊ သည်။ မဂ္ဂဿ၊ ၎င်း။ အာသန္နကာရဏံ၊ သည်။ န ဟောတိ။ [ဈာန်သည် မဂ်၏အခြေခံသာ ဖြစ်နိုင်၏၊ အာသန္နကာရဏ မဖြစ်နိုင်။]

စ၊ သည်သာ မကသေး။ တထာ၊ ထို့အတူ။ (ဝိပဿနာ၊ သည်။ ဗောဓိယာ၊ သော။ မဂ္ဂဿ၊ ၎င်း။) ဧကန္တိကံ၊ ဧကန်ဖြစ်သော။ ကာရဏံ၊ သည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (ဈာန်၊ သည်။ မဂ္ဂဿ၊ ၎င်း။ ဧကန္တိကံ၊ သော။ ကာရဏံ၊ သည်။) န ဟောတိ။ စ၊ သည်သာ မကသေး။ ဝိပဿနာကိစ္စဿ၊ ဝိပဿနာကိစ္စ၏။ နိဋ္ဌာနံ၊ အပြီးအဆုံးသည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ ဟောတိဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ဈာန်ကိစ္စဿ၊ ဈာန် ကိစ္စ၏။ နိဋ္ဌာနံ၊ အပြီးအဆုံးသည်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ န ဟောတိ။ ဣတိကတော၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ န ဥဒ္ဓရန္တိ၊ ထုတ်ဆောင်တော်မမူကြကုန်။

တတ္ထ၊ ထို ကသိဏဇ္ဈာန၊ အာနာပါနဇ္ဈာန၊ ဗြဟ္မဝိဟာရဇ္ဈာန သဒ္ဓါတို့တွင်။ ကသိဏဇ္ဈာနဂ္ဂဟဏေန၊ ကသိဏဇ္ဈာနသဒ္ဓါဖြင့်။ တဒါယတ္တာနိ၊ ထို ကသိုဏ်း ဈာန်၌စပ်ကုန်သော။ အာရပ္ပိနိပိ၊ အရူပဈာန်တို့ကိုလည်း။ ဂဟိတာနိ၊ ယူအပ် ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။ [ကသိုဏ်းဈာန်ကို ရပြီးနောက် ကသိုဏ်းကိုခွါ၍ ရအပ်သော ကောင်းကင်ပညတ်ကို အာရုံပြုသောကြောင့် အာရပ္ပဈာန်တို့ကို “တဒါယတ္ထ=ထိုကသိုဏ်းဈာန်နှင့် စပ်သည်” ဟု ဆိုသည်။] အသုဘဇ္ဈာနာနံ၊ အသုဘဈာန်တို့ကို။ အဝစနံ၊ မဆိုခြင်းသည်။ [ကသိဏဇ္ဈာန် စသည်၌ ထည့်၍ မဆိုခြင်းသည်။] အဝိတက္ကအဝိစာရဿ၊ အဝိတက္ကအဝိစာရဖြစ်သော ပီတိသမာဓိ သမ္မောဇ္ဈင်၏။ ဝါ၊ ကို။ အဓိပ္ပေတတ္တာ၊ အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တည်း။ [အသုဘအာရုံက အဝိတက္က အဝိစာရဈာန်ကို မရစေနိုင်၊ ထို့ကြောင့် အဝိတက္က အဝိစာရကို ပြုရာဝယ် အသုဘဈာန်ကို မပြုတော့-ဟူလို။]

ဒုတိယနယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

တတိယနည်း အဖွင့်

၄၇၀,၁။ တဒဂံသမုစ္ဆေဒနိဿရဏဝိဝေကနိဿိတံ၊ တဒဂံဝိဝေက၌မှီသည် ၎င်းအဖြစ်၊ သမုစ္ဆေဒဝိဝေက၌ မှီသည်၏အဖြစ်၊ နိဿရဏဝိဝေက၌ မှီသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝတော၊ ဆိုပြီး၍။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိဝေကနိဿိတတ္တဿ၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ- ဝိဝေက၌ မှီသည်၏အဖြစ်ကို။ အဝစနံ၊ မဆိုခြင်းသည်။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ

ဘာဝေတီတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဣဓ၊ ဤတတိယနည်းဖြင့်။ ဘာဝေတဗ္ဗာ-
 နံ၊ ပွားစေထိုက်ကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်
 မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ဘာဝိတဗောဇ္ဈင်္ဂါဿ၊ ပွားစေ
 အပ်ပြီးသော ဗောဇ္ဈင်္ဂါသော မဂ္ဂဗုဒ္ဓဂိုဏ်၏။ ဝါ၊ သည်။ သစ္စိကာတဗ္ဗာ၊
 မျက်မှောက်ပြုထိုက်ကုန်သော။ ဖလဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဖိုလ်ဖြစ်သော ဗောဇ္ဈင်္ဂါတို့ကို။
 အဘိဓမ္မဘာဇနိယေ၊ ဤ။ ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဝေါဿဂ္ဂသဒ္ဓေါ၊ ဝေါဿဂ္ဂသဒ္ဓါသည်။ ပရိစ္စာဂတ္ထော၊ စွန့်ပယ်ခြင်းအနက်
 ရှိသည်၎င်း။ ပက္ခန္ဓနုတ္ထော စ၊ ပြေးဝင်ခြင်း အနက်ရှိသည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ၎င်း။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဝေါဿဂ္ဂဿ၊ ၎င်း။ ဒုဝိတော၊ ၂-ပါးအပြားရှိသည်၏အဖြစ်ကို။
 (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ။ ယထာဝုတ္တေနာတိ၊ ကား။ တဒင်္ဂသမုစ္ဆေဒပ္ပကာရေ-
 န၊ တဒင်္ဂပဟာန်၊ သမုစ္ဆေဒပဟာန်ဟူသော အပြားအားဖြင့်၎င်း။ တန္နိန္ဒဘာဝါ-
 ရမ္မဏကရဏပ္ပကာရေန စ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သည်၏အဖြစ်၊ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို အာရုံ
 ပြုခြင်းဟူသော အပြားအားဖြင့်၎င်း။ (ပရိစ္စတိ၊ ပက္ခန္ဓတိ တို့၌စပ်။) ဝိပဿနာ-
 ကုဏေ၊ ဝိပဿနာခဏ၌။ ပရိဏာမေန္တံ၊ ရင့်ကျက်ဆဲလည်းဖြစ်သော။ မဂ္ဂကု-
 ဏေ၊ မဂ်ခဏ၌။ ပရိဏတံ၊ ရင့်ကျက်ပြီးလည်းဖြစ်သော။ (သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ-
 ဌ်စပ်။) ... သုတ္တန္တဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂- အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်

၄၇၂။ ဥပေက္ခာနဝသေနာတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ သဘာဝနိဒ္ဒေသတံ၊
 ဥပေက္ခာ၏ သဘောကို ညွှန်ပြသောပုဒ်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေ) ဒသေ-
 တိ။ ဟာပနဝဓုနေသု၊ ယုတ်လျော့စေခြင်း၊ တိုးပွားစေခြင်းတို့၌။ [လွန်နေသည့်
 အတွက် ယုတ်လျော့စေခြင်း၊ လျော့နေသည့်အတွက် တိုးပွားစေခြင်းတို့၌။]
 ဗျာပါရံ၊ ဗျာပါရကို။ အကတွာ၊ မပြုမူ၍။ ဥပပတ္တိတော၊ အသင့်အားဖြင့်။
 ဣက္ခနဝသေန၊ ရှုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (“ ဥပေက္ခာ မည်၏ ” ၌စပ်။) ဣတိ
 အတ္ထော၊ နက်။ လောကိယဥပေက္ခာနာယ၊ လောကိဖြစ်သော အသင့်အားဖြင့်
 ရှုခြင်းထက်။ အဓိကာ၊ ပိုလွန်သော။ ဥပေက္ခာနာ၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုခြင်းသည်။
 အဇ္ဈပေက္ခာနာ၊ မည်၏။ ဣတိ အယံ အတ္ထော၊ ဤ အနက်သည်။ (ယုတ္တော ၌စပ်။)
 ဣဓ၊ ဤ အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌။ လောကုတ္တရာဝေ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်သော
 ဗောဇ္ဈင်္ဂါတို့ကိုသာ။ အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ယုတ္တော၊
 သင့်၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဗောဇ္ဈင်္ဂါဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

မဂ္ဂင်္ဂိဘင်း

၂-အဘိဓမ္မဘာဇနိယအဖွင့်

၄၉၀။ အဘိဓမ္မေ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီ အဘိဓမ္မာပါဠိတော်၌။ လောကုတ္တရစိတ္တဘာဇနိယေပိ၊ လောကုတ္တရာစိတ်ကို အကျယ်ဝေဘန်ရာ ပဒဘာဇနိ၌လည်း။ တသ္မိံ ခေါ် ပန သမယေ စတ္တာရော ခန္ဓာ ဟောန္တိ ။ပေ။ အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ အရိယသဒ္ဓါ မပါဘဲ ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဓာပိ၊ ဤ မဂ္ဂင်္ဂိဘင်း၌လည်း။ [အပိဖြင့် အဘိဓမ္မာ လောကုတ္တရစိတ္တဘာဇနိယေကို ပေါင်းသည်။] အဘိဓမ္မဘာဇနိယေ၊ အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌။ အဘိဓမ္မာနုရူပံ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီအဘိဓမ္မာပါဠိတော်အား လျော်သော။ ဒေသနံ၊ ကို။ ကရောန္တော၊ ပြုတော်မူလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါတိ၊ ဟူ၍။ အရိယောပပဒတံ၊ အရိယ ဟူသော အနီးပုဒ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ (ဘဂဝါ) န ကရောတိ။ [“အဋ္ဌဂီကော” ၏ ရှေးနား၌ အရိယ ဟူသော အနီးပုဒ် မပါ - ဟူလို။]

၄၉၁။ တသ္မိံ သမယေတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ လောကိယကာလေန၊ လောကီကိစ္စဖြစ်ရာ ကာလဖြင့်။ ဧတေသံ၊ ဤ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသော မဂ္ဂင်္ဂိတို့၏။ အတိရေကကိစ္စံ၊ လွန်ကဲသော ကိစ္စကို။ (အတိရေကကိစ္စတံ၊ လွန်ကဲသော ကိစ္စ ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။) (သင်္ဂဟကာရော) ဒသေတိ။

ဝိရတိဥပ္ပါဒနေ၊ ဝိရတိကို ဖြစ်စေခြင်းအားဖြင့်။ (ပဇဟာပေန္တိ ဌ္ဍစပ်။) မိစ္ဆာဝါစာဒီနိ၊ မိစ္ဆာဝါစာ အစရှိသည်တို့ကို။ ပုဂ္ဂလံ၊ ဝိရတိနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပဇဟာပေန္တိ၊ ပယ်စွန့်စေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမ္မာဒိဋ္ဌာဒီနိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးကုန်သော မဂ္ဂင်္ဂိတို့ကို။ ကာရာပကင်္ဂါနီတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာနိ။ ဟိ၊ မှန်၏။ သမ္မာဝါစာဒိကိရိယာ၊ မဖောက်မပြန် မှန်သောစကားကို ဆိုခြင်း အစရှိသော ကြံယာသည်။ ဝိရတိ၊ မည်၏။ တဉ္စ၊ ထို ဝိရတိကိုလည်း။ တောနိ၊ ဤ သမ္မာဒိဋ္ဌိအစရှိသော ငါးပါးသော မဂ္ဂင်္ဂိတို့သည်။ ကာရာပေန္တိ၊ ပြုစေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဝိရတိဝသေနာတိ၊ ကား။ ဝိရမဏကိရိယာဝသေန၊ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ကြံယာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (“ပုရယတိ၊ ပြည့်စေ၏ ” ဌ္ဍစပ်။) ကာရာပကဘာဝေန၊ ပြုစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ ကတ္တုဘာဝေန စ၊ ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ န ပူရေတိ၊ ပြည့်စေသည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ အတ္ထော၊ နက်။

ဣမံ ။ပေ။ ကိစ္စာတိရေကတံ ဒသေတုန္တိ၊ ဟူသော ဝါကျ၏။ လောကုတ္တရကုဏေပိ၊ လောကုတ္တရာမဂ်ခဏ၌လည်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမာနေဝ၊ ဤ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသော မဂ္ဂင်္ဂိတို့သည်သာ။ သမ္မာဝါစာဒိတ္တယဿ၊ သမ္မာဝါစာ အစ

ရှိသော မဂ္ဂင်သုံးပါးအပေါင်းကို။ ကေက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သောခဏ၌။ ကာရာ-
 ပကာနိ၊ ပြုစေတတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဒသေတံ၊ ပြုခြင်းငှါ။
 (ဂဟိတံ ၌စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌာဒိကာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အစရှိကုန်
 သော။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးသော တရားတို့၎င်း။ တပ္ပစ္စယာ၊ ထို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အစရှိ
 သည်လျှင် အကြောင်းရှိကုန်သော။ ဒသ၊ ကုန်သော။ အကုသလာစ၊ အကုသိုလ်
 တရားတို့၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိသတိ၊ သော။ အကုသလပက္ခိယာ၊ အကုသိုလ်
 အသင်းအပင်း၌ ပါဝင်ကုန်သော တရားတို့ကို၎င်း။ (ဝုတ္တာ ၌စပ်။) သမ္မာဒိဋ္ဌာဒိ-
 ကာ၊ အစရှိကုန်သော။ ဒသ၊ ဆယ်ပါးကုန်သော တရားတို့၎င်း။ တပ္ပစ္စယာ၊ ထို
 သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသည်လျှင် အကြောင်းရှိကုန်သော။ ဒသ၊ ကုန်သော။ ကုသလာ
 စ၊ ကုသိုလ်တရားတို့၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိသတိ၊ သော။ ကုသလပက္ခိယာစ၊ ကုသိုလ်
 အသင်းအပင်း၌ ပါဝင်ကုန်သော တရားတို့ကို၎င်း။ မဟာတ္ထောရိသကသုတ္တေ၊ ၌။
 ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တဿ၊ ထိုသုတ်၏။ တေ နာမံ၊ ဤ မဟာဝတ္ထာ
 ရိသကသုတ်ဟူသော အမည်သည်။ ဟောတိ။

ပုညဘာဂိယာတိ၊ ကား။ ပုညကောဋ္ဌာသေ၊ ကောင်းမှုအစု၌။ ဘဝါ၊
 ဖြစ်သော။ ဝါ၊ ပါဝင်သော။ ပုညဘာဂိသင်္ခါရေကဒေသ ဘူတာ၊ ပုညဘာ
 သင်္ခါရ၏ ဘစိတ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ (သမ္မာဝါစာ အတ္ထိ ၌စပ်။) ဣတိအတ္ထော၊
 နက်။ ခန္ဓောပမိံ၊ ခန္ဓာဟူသော ဥပဓိအကျိုးကို။ ဝိပစ္စတိ၊ ရင့်ကျက်စေတတ်၏။
 ဝါ၊ တနည်း။ တတ္ထ၊ ထို ခန္ဓာဟူသော ဥပဓိအကျိုး၌။ ဝိပစ္စတိ၊ ပဝတ္ထိအကျိုး
 အဖြစ်ဖြင့် ရင့်ကျက်တတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ဥပဓိဝေပက္ကာ၊ မည်၏။

ပဉ္စဂိကမဂ္ဂံ၊ ငါးပါးသောအင်္ဂါရှိသောမဂ်ကို။ ဥဒ္ဓိသိတွာ၊ အကျဉ်းအားဖြင့်
 ညွှန်ပြပြီး၍။ တတ္ထ၊ ထို ပဉ္စဂိကမဂ်တို့တွင်။ ဧကေကံ၊ တပါးတပါးသောမဂ္ဂင်ကို။
 ပုစ္ဆိတွာ၊ မေးပြီး၍။ တဿ တဿေဝ၊ ထိုထို တပါးတပါးသော အင်္ဂါ၏ပင်။
 သမယဝက္ကာနံ၊ သမယကို ပိုင်းခြားကြောင်းစကားကို။ ကတွာ၊ ၌။ ဝိသဇ္ဇနံ၊
 ဖြေခြင်းကို။ ပါရိယေက္ကံ ပုစ္ဆိတွာ ပါရိယေက္ကံ ဝိသဇ္ဇနန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပန၊

ဥပဓိဝေပက္ကာ။ ။ဝိပစ္စတိတိ ဝိပါကာ၊ ဝိပါကာယေဝ ဝေပက္ကာ။ ဥပဓိံ၊ ခန္ဓာ-
 ဟူသော ဥပဓိကို။ ဝေပက္ကာ၊ ရင့်ကျက်စေတတ်သော သမ္မာဝါစာတည်း။ ဥပဓိဝေ-
 ပက္ကာ၊ စာ။ (အနည်း) ဥပဓိမ္ပံ၊ ၌။ ဝေပက္ကာ၊ ပဝတ္ထိအကျိုးအဖြစ်ဖြင့် ရင့်ကျက်တတ်သော
 သမ္မာဝါစာတည်း။ ဥပဓိဝေပက္ကာ။ [ခန္ဓောပမိံ ဝိပစ္စတိတိ ပဋိဂန္ဓိဂါယိကံ သန္ဓာ-
 ယာဘ။ ဘက္ခ ဝိပစ္စတိတိ ဟက္ခိဝိပါကာဂါယိကံ။—အနု။]

ဧကေကံ။ ပေ။ တံသ တဿေဝ။ ။ဧကေကံ၊ တက္ခ ကတမာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဂိ-
 သင်္ခါရံ ဧကေကံ ဝင်္ဂံ ပုစ္ဆိတွာ။ ဘာသ တဿေဝါပိ ဧကေကံ ဝင်္ဂံ ဝေပက္ကာ န အင်္ဂါ-
 သမုဒါယထ။ အနု။ ဘာသ ကတမဂ္ဂံ၊ ဧကေကံ ဝင်္ဂံကို ဖြန့်ရှင်းပါ။ ဝေပက္ကာ အင်္ဂါ-
 သမုဒါယကို ကန်သည်။

ကား။ သဟ၊ အတူတကွ။ ပုစ္ဆိတော၊ မေးပြီး၍။ [“တတ္ထ ကတမော ပဉ္စဂီကော မဂ္ဂေါ” ဟု တပေါင်းတည်း မေးပြီး၍။] ပဉ္စန္ဒမ္ပိ၊ ငါးပါးကုန်သော မဂ္ဂင်တို့၏ လည်း။ သမယဝဝတ္ထာနံ၊ ကို။ ကတော၊ ပြု၍။ (“တသ္မိ” သမယေ ပဉ္စဂီကော မဂ္ဂေါ” ဟု ပြုပြီး၍။) ဝိသဇ္ဇနေ၊ အဖြေ၌။ တတ္ထ ကတမာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ယာပညာတိ- အာဒိကော၊ အစရှိသော။ ပဋိနိဒ္ဒေသော၊ အကျယ် ညွှန်ပြကြောင်း စကားသည်။ (န ဟောတိ ဌ္ဍစပ်။) ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဝိသဇ္ဇနပဋိနိဒ္ဒေသတ္တာ၊ ဝိသဇ္ဇနာ၏ ပဋိနိဒ္ဒေသ၏အဖြစ်ကြောင့်။ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအသီး (တပါးစီ)။ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနံနာမ၊ ပုစ္ဆာကို ဖြေကြောင်းစကား မည်သည်။ န ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ပါဠိတော်ကို ကြည့်ပါ။]

[“အဘယံကြောင့် ဤ ပဉ္စဂီကဝါရဌ္ဍိသာ အသီးအသီး ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာကို ပြုတော်မူအပ်ပါသည်နည်း ” ဟု မေးဘွယ်ရှိသောကြောင့် “တတ္ထ” စသည်ကို မိန့်သည်။] တတ္ထ၊ ထို အဋ္ဌဂီကဝါရ၊ ပဉ္စဂီကဝါရတို့တွင်။ ပဉ္စဂီကဝါရေ ဝေ၊ ဌ္ဍိသာ။ (ကတံ ဌ္ဍစပ်။) ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအသီး (တပါးစီ)။ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနံ၊ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာကို။ သမ္မာဒိဋ္ဌာဒိသု၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိကုန်သော။ ကာရာပကဂေ- သု၊ ပြုစေတတ်သော အင်္ဂါတို့တွင်။ ဧကေကမုခါယ၊ တပါးတပါးသော အင်္ဂါ လျှင် အဦးပခာနရှိသော။ ဘာဝနာယ၊ ဖြင့်။ မဂ္ဂုပ္ပတ္တိံ၊ မဂ်၏ ဖြစ်ပေါ်လာ ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဟိ၊ မှန်။ ဝါစာဒီနိ၊ သမ္မာဝါစာ အစရှိသော မဂ္ဂင် ၃-ပါးတို့သည်။ ပုဗ္ဗသုဒ္ဓိယာ၊ မဂ်၏ ရှေ့အဘို့၌ဖြစ်သော စင်ကြယ်ကြောင်း ဝိပဿနာဖြင့်။ သိဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးစီးကုန်၏။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဥပစာရေန၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ဥပစာကျမှ။ န သိဇ္ဈန္တိ၊ ပြီးစီးကုန်သည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အဘိဓမ္မဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။
 မဂ္ဂင်ဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။
 ဤတွင် ဒုတိယပိုင်း တခဏ်းရပ်။

အဋ္ဌကထာနှင့် တွဲဖက်ပို့ချချိန်

အရှင် ဇနကာဘိဝံသ

၏

ဝိဘင်္ဂ ပါဠိတော်နိဿယ

ဒုတိယပိုင်း

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်သည်။

ဝိဘင်္ဂပါဠိတော် နိဿယ

ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂ
အဘိဓမ္မဘာဇနိယ

၂၁၉။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့သည်။ ဗာဝိသတိ၊ နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးတည်း။ စက္ခု-
ဣန္ဒြိယံ၊ စက္ခုဣန္ဒြေ၎င်း ။ပေ။ အညာတာဝိန္ဒြိယံ၊ အညာတာဝိန္ဒြေ၎င်းတည်း။

အမှာ။ ။စက္ခုဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ စသော ရုပ် ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၊ ရုပ်နာမ်ရောသော
ဇီဝိတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသတို့သည် ဓမ္မသင်္ဂဏိပါဠိတော်နိဿယ ရူပကဏ္ဍ ဒုကနိဒ္ဒေသ
စက္ခုပသာဒ စသည်တို့နှင့် တူပြီ။ မနိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသလည်း လွယ်ပြီ။ ကျန် သုခိန္ဒြေ
စသော နာမ်ဣန္ဒြိယနိဒ္ဒေသတို့ကို စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ ကာမာဝစရကုသိုလ် ဓမ္မ
ဝဝတ္ထာနဝါရ ဝေဒနာနိဒ္ဒေသစသည်ကို နည်းမှီး၍ ပေးပါ။ အနညာတညဿာ
မိတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ စသော သုံးပါးတို့သည် အစဉ်အတိုင်း လောကုတ္တရာကုသိုလ်
သုဒ္ဓိကပဋိပဒါ၊ အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ၊ လောကုတ္တရာကုသိုလ် အဓိပတိ
ဘေဒအညိန္ဒြေ၊ အဗျာကတဓမ္မ လောကုတ္တရာဝိပါက် အဓိပတိဘေဒ အညာတာ
ဝိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသတို့နှင့် တူပြီ။...အဘိဓမ္မဘာဇနိယံ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတံ။)

ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်း။ ။ဤနည်း၌ နိဿယ လွယ်ပြီ။ အဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌
ပြထားသည်။...ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂါ နိဋ္ဌိတော။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်္ဂ သုတ္တန္တဘာဇနိယ

၂၂၅။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ သင်္ခါရာ၊
သင်္ခါရတို့သည်။ (သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။) [ဤသို့ စသည်ဖြင့် အကျဉ်းမျှပေးပါ။
နိဒ္ဒေသဝါရ၌ အကျယ်လာပါလိမ့်မည်] ။ပေ။

၂၂၆။ တတ္ထ၊ ထို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါတို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသည်။
ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ [ဤအဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒေသသည် ဓမ္မသင်္ဂဏိပါဠိတော်နိဿယ
နိက္ခေပကဏ္ဍ ဟေတုဂေါစ္ဆက မောဟနိဒ္ဒေသနှင့် တူပြီ။] တတ္ထ၊ တို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာ-
ပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သော။)
သင်္ခါရာ၊ တို့ဟူသည်။ ကတမေ၊ တို့နည်း။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ
၎င်း ။ပေ။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ ၎င်းတည်း။... [ထိုပုဒ်တို့၏ သဒ္ဒတ္ထကို အဋ္ဌကထာ
နိဿယကြည့်၍ ပေးပါ။]

တတ္ထ၊ ထို သင်္ခါရတို့တွင်။ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ သည်။ ကတမေ၊ နည်း။
ကုသလာ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ကာမာဝစရာ၊ ကာမာဝစရဖြစ်သော။ ရူပါဝစရာ၊
သော။ ဒါနမယာ၊ ဒါနဖြစ်သော။ သီလမယာ၊ သော။ ဘာဝနာမယာ၊ သော။
ယာ စေတနာ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၎င်း။) အယံ ဝုစ္စတိ ပုညာဘိသင်္ခါရော ။ပေ။

တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ကာယသင်္ခါရော၊ သည်။ ကတမော၊ နည်း။ ကာယသဉ္ဇေတနာ၊ ကာယဒွါရကြောင့်ဖြစ်သော သဉ္ဇေတနာသည်။ ဝါ၊ ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်သော သဉ္ဇေတနာသည်။ ကာယသင်္ခါရော၊ ကာယသင်္ခါရမည်၏။ ဝစီသဉ္ဇေတနာ၊ ဝစီဒွါရကြောင့် ဖြစ်သော သဉ္ဇေတနာသည်။ ဝါ၊ ၌ဖြစ်သော သဉ္ဇေတနာသည်။ ဝစီသင်္ခါရော၊ ၏။ မနောသဉ္ဇေတနာ၊ မနောဒွါရကြောင့်ဖြစ်သော သဉ္ဇေတနာသည်။ ဝါ၊ ၌ဖြစ်သော သဉ္ဇေတနာသည်။ စိတ္တသင်္ခါရော၊ ၏။ ဣမေ၊ ဤတရားတို့ကို။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။) သင်္ခါရော၊ သင်္ခါရတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ကုန်၏။

၂၂၇။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ၊ ဖြစ်သော။) ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏ်ဟူသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝိညာဏ်၎င်း။ ပေ။ မနောဝိညာဏံ၊ မနောဝိညာဏ်၎င်းတည်း။ ဣဒံ၊ ဤတရားအပေါင်းကို။ သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ၊ ဖြစ်သော။) ဝိညာဏံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၂၂၈။ တတ္ထ၊ ကတမံ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ။ နာမံ၊ နာမ်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အတ္တိ၊ တတ္ထ၊ ထိုနာမ်ရုပ်နှစ်ပါးတွင်။ နာမံ၊ နာမ်ဟူသည်။ ကတမံ၊ အဘယ်နည်း။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၎င်း။ ပေ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ ၎င်းတည်း။ ဣဒံ၊ ဤတရားအပေါင်းကို။ နာမံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနာမ်ရုပ်နှစ်ပါးတွင်။ ရူပံ၊ ရုပ်ဟူသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ မဟာဘူတာ၊ မဟာဘူတ်တို့၎င်း။ စတန္တံ၊ လေးပါးကုန်သော။ မဟာဘူတာနံ၊ မဟာဘူတ်တို့ကို။ ဥပါဒါယရူပံ စ၊ မှီ၍ဖြစ်သော ရုပ်၎င်းတည်း။ ဣဒံ၊ ဤတရားအပေါင်းကို။ ရူပံ၊ ရုပ်ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒဉ္စနာမံ၊ ဤ စေတသိက်ခန္ဓာ ၃-ပါးဟူသော နာမ်သည်၎င်း။ ဣဒဉ္စ ရူပံ၊ ဤ မဟာဘူတ် ၃ပါးရုပ်ဟူသော ရုပ်သည်၎င်း။ (အတ္တိ)၊ ရှိ၏။ ဣဒံ၊ ဤတရားအပေါင်းကို။ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ)၊ သော။ နာမရူပံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

တတ္ထ၊ တို့တွင်။ တဏှာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ)၊ ဖြစ်သော။ ဥပါဒါနံ၊ ဟူသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါန်၎င်း။ ပေ။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်၎င်းတည်း။ ဣဒံ၊ ကို။ တဏှာပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တံ)၊ ဖြစ်သော။ ဥပါဒါနံ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

အဋ္ဌကထာဖွင့်သည့်အတိုင်း တနည်း အနက်ကျယ်ကား—တတ္ထ ကတမံ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ။ ကာမုပါဒါနံ၊ ဝတ္ထုကာမကို စွဲမြဲစွာ ယူတတ်သော သဘောတရား၎င်း။ ဝါ၊ ကိလေသာကာမဟူသော စွဲမြဲစွာယူတတ်သော သဘောတရား၎င်း။ ဒိဋ္ဌပါဒါနံ၊ မိစ္ဆာအယူ ဟူသော စွဲမြဲစွာယူတတ်သော သဘောတရား၎င်း။ ဝါ၊ ရှေးရှေး၌ဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူကို စွဲမြဲစွာ ယူတတ်သော နောက်နောက်၌ဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူဟူသော သဘောတရား၎င်း။ သီလဗ္ဗတု-

ပါဒါနံ၊ နှား၊ ခွေးတို့၏ အလေ့အကျင့်ကို စွဲမြဲစွာယူတတ်သော သဘောတရား
 ၎င်း။ ဝါ၊ နှား၊ ခွေးတို့၏အလေ့အကျင့်ဟူသော စွဲမြဲစွာယူတတ်သော သဘော
 တရား၎င်း။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ၊ အတ္တကို ပြောဆိုကြောင်း၊ စွဲမြဲစွာယူကြောင်း
 ဖြစ်သော သဘောတရား၎င်း။ ဝါ၊ အတ္တဝါဒမျှဖြစ်သော အတ္တ ဟု စွဲမြဲစွာ
 ယူကြောင်းဖြစ်သော သဘောတရား၎င်းတည်း။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ တဏှာပစ္စယာ
 ဥပါဒါနံ။

တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တော)၊ ဖြစ်သော။
 ဘဝေါ၊ ဘဝဟူသည်။ ကတမော၊ နည်း။ ဘဝေါ၊ ဘဝသည်။ ဒုဝိဇေန၊ နှစ်ပါး
 အပြားအားဖြင့်။ (ပဝတ္တိတော)၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ကမ္မဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝသည်။
 အတ္ထံ၊ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ဥပပတ္တိဘဝသည်။ အတ္ထံ၊ (တနည်း) ဘဝေါ၊ ဘဝသည်။
 ကမ္မဘဝေါ၊ သည်။ အတ္ထံ၊ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ သည်။ အတ္ထံ၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒုဝိဇေန၊
 နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ [တတ္ထ ကတမော ကမ္မဘဝေါ စသော ပါဠိရုပ်တို့၏အနက်
 လွယ်ပြီ။] သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ဘဝံ၊ သို့။ ဂါမိကမ္ပံ၊ ရောက်တတ်၊
 ရောက်စေတတ်သော ကံသည်။ ကမ္မဘဝေါ၊ ကမ္မဘဝမည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဘဝ
 နှစ်မျိုးတို့တွင်။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ဥပပတ္တိဘဝဟူသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း။
 ကာမဘဝေါ၊ ကာမဘဝ၎င်း ။ပေ။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေါ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ
 ၎င်းတည်း။ အယံ၊ ဤတရားအပေါင်းကို။ ဥပပတ္တိဘဝေါ၊ ဥပပတ္တိဘဝဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ။ အယံ၊ ဤဘဝနှစ်မျိုးကို။ ဥပါဒါနပစ္စယာ၊ ဥပါဒါနဟူသောအကြောင်း
 ကြောင့်။ (သမ္ဘဝန္တော)၊ ဖြစ်သော။ ဘဝေါ၊ ဘဝဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

အမှာ။ ။ဤ၌ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ စသော နိဒ္ဒေသတို့သည် သစ္စဝိဘင်း
 သုတ္တန္တဘာဇနိယ ဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ စသည်
 တို့နှင့် တူပြီ။

၂၄၂။ ဝေမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိတိ၊
 ဝေမေတဿ ။ပေ။ ဟောတိ ဟူသည်ကား။ ဝေ၊ ဤ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော
 အကြောင်းတို့ကြောင့်သာ။ ကေဝလဿ၊ သုခမဖက် သက်သက်သော။ ဝါ၊
 အလုံးစုံသော။ တေဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ ဤဒုက္ခအပေါင်း၏။ သင်္ဂတိ၊ ပေါင်းဆုံ
 ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ သမာဂမော၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဟောတိ။ သမောဓာနံ၊
 ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဟောတိ။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဝေမေတဿ။ပေ။ ဟောတိ-
 တိ၊ ဝေမေတဿ ။ပေ။ ဟောတိ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။...သုတ္တန္တဘာဇနိယံ နိဋ္ဌိတံ။

အဘိဓမ္မဘာဇနိယ။ ။နိဿယအနက်၌ အခက်မရှိ၊ ပါဠိအသွား၏
 အဓိပ္ပါယ်ကိုကား အဋ္ဌကထာကြည့်၍ သိပါ။...အဘိဓမ္မဘာဇနိယံ နိဋ္ဌိတံ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်္ဂါ နိဋ္ဌိတော။

သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်္ဂ

သုတ္တန္တဘာဇနိယ

၃၅၅။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့သည်။ စတ္တာရော၊ တို့တည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ရူပကာယကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိသည်။ ဝါ၊ ရူပကာယကို အဖန်ဖန်ရှုသည်။ (အာတာပိ၊ ကိလေသာတို့ကို လွန်စွာလောင်မြှိုက်တတ်သော သမ္ပပ္ပဓာန်လုံ့လရှိသည်။ သမ္ပဇာနော၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသည်။ သတိမာ၊ သတိရှိသည်။ ဟုတ္တာ၊ ရှိ။) ။ လောကေ၊ အဇ္ဈတ္တကာယဟူသော လောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ၊ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို။ ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက် ရှိ။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဖြစ်သော သူတပါးသန္တာန်၌။ ကာယေ၊ ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ (အာတာပိ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဟုတ္တာ)။ လောကေ၊ ဗဟိဒ္ဓကာယဟူသော လောက၌။ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ ဝိနေယျ ဝိဟရတိ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌။ ဝါ၊ မိမိသန္တာန် သူတပါးသန္တာန်၌။ ကာယေ ကာယာနုပဿိ အာတာပိ သမ္ပဇာနော သတိမာ (ဟုတ္တာ) လောကေ၊ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓဟူသော လောက၌။ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံ ဝိနေယျ ဝိဟရတိ။ [ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် စသည်တို့၌ “ဝေဒနာသု၊ ဝေဒနာတို့၌။ စိတ္တေ၊ စိတ်၌။ ဓမ္မေသု၊ သညာ သင်္ခါရတရားတို့၌” ဟူသော ပုဒ်တို့အနက်နှင့် “လောကေ၊ အဇ္ဈတ္တဝေဒနာဟူသော လောက၌” စသည်ဖြင့် လောကေကို အရာအားလျော်စွာ ပေးရသည်သာ ထူး၏။]

၁-ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ

၃၅၆။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်အပြားအားဖြင့်လည်း။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ၌။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ကာယာနုပဿိ၊ ရူပကာယကို အဖန်ဖန်ရှုလေ့ရှိ သည်။ ဝါ၊ ရူပကာယကို အဖန်ဖန်ရှုသည်။ (ဟုတ္တာ၊ ရှိ။) ဝိဟရတိ၊ နည်း။ ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပါဒတလာ၊ ခြေဖဝါးအပြင်မှ၊ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်၌၎င်း။ ကေသမတ္ထကာ၊ အထက်ဆံဖျားမှ။ အဓော၊ အောက်၌၎င်း။ တစ၊

ဘိက္ခု၊ ကာယေ။ ။ “ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခု အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဟု၎င်း ကာယေ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်ဟူသော ရုပ်တရားတို့၏ အပေါင်း၌။ ဝါ၊ ဆံပင် အစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့၏အပေါင်း၌။ (တနည်း) ကာယေ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရာ၊ ကေသာ လောမ၊ အစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့၏ဖြစ်ခဲ့ရာ၊ ရုပ်ခန္ဓာ၌” ဟု၎င်း အဋ္ဌကထာအတိုင်း အကျယ် လည်းပေးပါ။...ဥဒ္ဓေသဝါရ အပြီးတည်း။

ပရိယန္တံ၊ အရေဟူသော အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိသော။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိ၏။ ကာယံ၊ ကိုယ်ကို။ နာနပ္ပကာရဿ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော။ အသုစိနော၊ မစင် မကြယ် ရှိစားဖြစ်။ ပုရံ၊ ပြည့်၏ဟူ၍။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ ဉာဏ်ဖြင့်စေ့ငှ၊ ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်၏။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့။ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ နည်း။) ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ ဤ ကိုယ်၌။ ကေသာ၊ ဆံပင်တို့သည်။ အတ္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ ဤကိုယ်၌။ လောမာ၊ မွေးညှင်းတို့သည်။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣမသ္မိံ ကာယေ။ နခါ၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်းတို့သည်။ အတ္တိ။ ဣမသ္မိံ ကာယေ။ ဒန္တာ၊ သွားတို့သည်။ အတ္တိ။ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ တစော၊ အရေသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ [ဤသို့ နောက်နောက် ကောဠာသ တို့၌လည်း “ဣမသ္မိံ ကာယေ အတ္တိ” တို့ကို လိုက်၍ ပေးပါ။ ကောဠာသက ကေဝုစံဖြစ်လျှင် အတ္တိကိုလည်း ကေဝုစံပေးပါ။ မိသံစသည်တို့ကို အနက်ထင်ပါလိမ့်မည်။]

ဒသ၊ ထိုရဟန်းသည်။ တံ နိမိတ္တံ၊ ထိုကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အာရုံနိမိတ်ကို။ အာ- သေဝတိ၊ မှီဝဲ၏။ ဘာဝေတိ၊ တိုးပွားစေ၏။ ဗဟုလိကဇရာတိ၊ မများသော်လည်း များသကဲ့သို့ပြု၏။ ဝါ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာ ပြု၏။ သွာဝတ္တိတံ၊ ကောင်းစွာပိုင်းခြား မှတ်သားအပ်သည် မည်လောက်အောင်။ ဝဝတ္ထပေတိ၊ ပိုင်းခြား မှတ်သား၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ တံ နိမိတ္တံ၊ ထိုကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အာရုံ နိမိတ်ကို။ အာသေဝိတော၊ မှီဝဲပြီး၍။ ဘာဝေတော၊ တိုးပွားစေပြီး၍။ ဗဟုလိကရိ- တော၊ မများသော်လည်း များသကဲ့သို့ ပြုပြီး၍။ ဝါ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့ အလာပြုပြီး၍။ သွာဝတ္တိတံ၊ ကောင်းစွာ ပိုင်းခြား မှတ်သားအပ်သည် မည် လောက်အောင်။ ဝဝတ္ထပေတော၊ ပိုင်းခြားမှတ်သားပြီး၍။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပသန္တာန်၌။ ဝါ၊ အပဖြစ်သော။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဥပသံဟရတိ၊ ကပ်၍ ဆောင်၏။ [ဗဟိဒ္ဓါကာယ၌ “အဿ၊ ထို သူတပါး၏။ ကာယေ၊ ရူပကာယ၌။ ကေသာ၊ တို့သည်။ အတ္တိ” ဟု ပေးရခြင်းသာထူး၏။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါကာယ၌ကား “အတ္တိ ကာယေ” ဟုသာ ရှိသင့်၏။ စာအုပ်တို့၌ကား “အတ္တိ ဣမသ္မိံ ကာယေ” ဟု ရှိ၏၊ မကောင်း၊ အဋ္ဌကထာ၌လည်း “အတ္တိ ကာယေ” ဟုပင် ရှိ၏။ “အဿ ကာယေ” ဟု မပါ။]

၃၅၇။ အနုပဿတိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထိုကာယာနုပဿိဟူသောပုဒ်၌။ အနုပဿ- နာ၊ အဖန်ဖန်ရှုတတ်သောဉာဏ် ဟူသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်နည်း။ [ယာ ပညာ စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ပညိန္ဒြိယ- နိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣမာယ အနုပဿနာယ၊ ဤ အဖန်ဖန်ရှုတတ်သောဉာဏ် သည်။ (ဥပေတော စသည်၌စစ်။) ဝါ၊ နှင့်။ (သမန္နာတော ၌စစ်။) ဥပေ- တော၊ အာသေဝန၏ အစွမ်းဖြင့် ကပ်ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ သမု- ပေတော၊ ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့် ကောင်းစွာ ကပ်ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံ

သည်။ ဥပါဂတော၊ အာသေဝန၏အစွမ်းဖြင့် ကပ်ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ သမုပါဂတော၊ ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့် ကောင်းစွာ ကပ်ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဥပပန္နော၊ အာသေဝန၏အစွမ်းဖြင့် အနီး၌ ရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ သမ္ပန္နော၊ ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့် ကောင်းစွာရောက်အပ်သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ သမန္နာဂတော၊ ဗဟုလီကာရ၏ အစွမ်းဖြင့် ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ တေန၊ ကြောင့်။ အနုပဿတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၃၅၈။ ဝိဟရတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဣရိယတိ၊ အသက်ရှည်၏။ ဝတ္တတိ၊ ခန္ဓာကိုယ်တည်းဟူသော လှည်းကို လည်စေ၏။ ပါလေတိ၊ ခန္ဓာကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်၏။ ယပေတိ၊ ယာပေတိ၊ ခန္ဓာကိုယ်ကိုရှည်သောအခွန်သို့ ရောက်စေ၏။ ဝါ၊ မျှတ၏။ စရတိ၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ဖြစ်စေသောအားဖြင့် လှည့်လည်၏။ ဝိဟရတိ၊ ဣရိယာတပါး၊ သောင်းညာများကို၊ တပါးဖြင့်ဖြတ်၊ မကျလတ်အောင်၊ အတ္တဘောကို ဆောင်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိဟရတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။

၃၅၉။ အာတာပီတိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထို အာတာပီဟူသော ပုဒ်၌။ အာတာပေါ၊ အာတာပဟူသည်။ ကတမော၊ နည်း။ [ယော စေတသိကော စသောပုဒ်တို့ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ ဝိရိယိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၃၆၀။ သမ္ပဇာနောတိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထို သမ္ပဇာနောဟူသော ပုဒ်၌။ သမ္ပဇညံ၊ သမ္ပဇညဟူသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ [ယာ ပညာစသော ပုဒ်တို့ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ ပညိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၃၆၁။ သတိမာတိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထို သတိမာဟူသော ပုဒ်၌။ သတိ၊ သတိဟူသည်။ ကတမာ၊ နည်း။ [ယာ သတိစသော ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ သတိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၃၆၂။ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံတိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထိုဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ ဟူသောပါဌ်၌။ လောကော၊ လောကဟူသည်။ ကတမော၊ နည်း။ သေဝကာယော၊ ထိုရူပကာယသည်ပင်။ ဝါ၊ ထို ဆံပင် အစရှိသည်တို့၏ အပေါင်းသည်ပင်။ လောကော၊ လောကမည်၏။ ပဉ္စပိ၊ ငါးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည်။ ဝါ၊ ဥပါဒါန်၏ အာရုံဖြစ်သော လောကီခန္ဓာတို့သည်။ လောကော၊ မည်၏။ အယံ၊ ဤ ဆံပင် အစရှိသည်တို့၏ အပေါင်း၊ ဥပါဒါန်၏ အာရုံဖြစ်သော လောကီ ခန္ဓာကို။ လောကော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ ဟူသောပါဌ်၌။ အဘိဇ္ဈာ၊ အဘိဇ္ဈာဟူသည်။ ကတမာ၊ နည်း။ [ယော ရာဂေါ စသည်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ ဒုကနိက္ခေပ၊ ဟေတုဂေါစ္ဆက၊ လောဘနိဒ္ဒေသကို မှီ၍ပေးပါ။] တတ္ထ၊ ထို ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ

ဟူသောပါဠိ၌။ ဒေါမနဿံ၊ ဟူသည်။ ကတမံ၊ နည်း။ [ယံ စေတသိကံစသည်ကို မေဃသင်္ကဏိပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ အကုသလနိဒ္ဒေသဝါရ၊ ဝေဒနာနိဒ္ဒေသ ကို မှီ၍ ပေးပါ။]

ဣတိ၊ သို့။ အယဉ္ဇအဘိဇ္ဈာ၊ ဤအဘိဇ္ဈာသည်၎င်း။ (ဝိနိတာ ဟောန္တိစသည် ၌စပ်။) ဝါ၊ ကို၎င်း။ (သမိတာ သောသိတာ ဝိသောသိတာ ဗျန္တိကတာ တို့၌ စပ်။) ဣဒဉ္ဇ ဒေါမနဿံ၊ ဤ ဒေါမနဿသည်၎င်း။ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ဣမမ္ပိ လောကေ၊ ဤ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓကာယဟူသော လောက၌။ ဝိနိတာ၊ ကင်းပြီးကုန်သည်။ ပဋိဝိနိ- တာ၊ တဖန် ကင်းပြီးကုန်သည်။ သန္တာ၊ နိရောဓ၏အစွမ်းဖြင့် ငြိမ်သက်ကုန်သည်။ သမိတာ၊ ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့် ငြိမ်သက်စေအပ်ပြီးကုန်သည်။ ဝူပသန္တာ၊ အထူးသဖြင့် ငြိမ်သက်ပြီးကုန်သည်။ အတ္တဂံတာ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်ပြီးကုန်သည်။ အဗ္ဘတ္တဂံတာ၊ အလွန်ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်။ အပ္ပိတာ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်။ ဗျပ္ပိတာ၊ အထူးသဖြင့် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်။ သောသိတာ၊ ခြောက်သွေ့စေအပ်ပြီးကုန်သည်။ ဝိသောသိတာ၊ အထူးသဖြင့် ခြောက်သွေ့စေအပ်ပြီးကုန်သည်။ ဗျန္တိကတာ၊ ကင်းသော အကြွင်းအကျန် ရှိအောင် ပြုအပ်ပြီးကုန်သည်။ ဟောန္တိ။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

ကာယာနုပဿနာနိဒ္ဒေသော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၂-ဝေဒနာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ

၃၆၃။ ကထဉ္ဇ ။ပေ။ ဝိဟရတိ၊ နည်း။ ဣဓ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သုခံ၊ သုခဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊ ဝေဒနာကို။ ဝေဒယမာနော၊ ခံစားလသော်။ (အဟံ၊ သည်။) သုခံ၊ သုခဖြစ်သော။ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယာမိ၊ ခံစား၏။ ဣတိ ပဇာနာတိ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ ပေ။ အဒုက္ခမသုခံ၊ အဒုက္ခမသုခဖြစ်သော။ ပေ။ သာမိသံ၊ ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်ဟူသော အာမိသနှင့် တက္ခဖြစ်သော။ သုခံ၊ သုခဖြစ်သော။ ဝေဒနံဝါ၊ ဝေဒနာကိုမူလည်း။ ဝေဒယမာနော၊ သော် ။ပေ။ နိရာမိသံ၊ ငါးပါးသော ကာမဂုဏ်ဟူသော အာမိသမရှိသော ။ပေ။ ဗဟိဒ္ဓါ- နုပဿနာ ဝါရ၌ “သုခံ၊ ဝေဒနံ၊ ကို။ ဝေဒယမာနံ၊ ခံစားသော သူတပါးကို။ သုခံ ဝေဒနံ၊ ဝေဒယတိ၊ ခံစား၏” ဟု ပေး။ [အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါနုပဿနာ ဝါရ၌ မိမိ၏ ဝေဒနာ၊ သူတပါး၏ ဝေဒနာဟု အမြဲ မသတ်မှတ်အပ် သောကြောင့် ဝေဒနာသာမညကို ပိုင်းခြား၍ ယူပုံမျှကိုသာ ပြတော်မူခြင်းငှါ “ဣဓ ဘိက္ခု သုခံ ဝေဒနံ၊ ကို။ “သုခါ ဝေဒနာတိ၊ ဟူ၍။ ပဇာနာတိ” စသည်ဖြင့် ဟောတော် မူသည်။]...ဝေဒနာနုပဿနာနိဒ္ဒေသော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၃-စိတ္တာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ

၃၆၅။ ကထဉ္စူ ။ပေ။ ဝိဟရတိ။ ဣဓ၊ ဌ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သရာဂံ၊ ရာဂနှင့် တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံဝါ၊ လောဘသဟဂုတ်စိတ် ရှစ်ပါးကိုမူလည်း။ မေ၊ ငါ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ သရာဂံ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပဇာနာတိ။ ဝိတရာဂံ၊ ကင်းသောရာဂရှိသော။ စိတ္တံဝါ၊ လောကီကုသိုလ် အပျာကတစိတ်ကို မူလည်း။ပေ။သဒေါသံ၊ ဒေါသနှင့်တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံဝါ၊ ဒေါမနဿသဟဂုတ် စိတ် ၂-ပါးကိုမူလည်း။ ပေ။ ဝိတဒေါသံ၊ ကင်းသောဒေါသရှိသော။ စိတ္တံဝါ၊ လောကီကုသိုလ် အပျာကတစိတ်ကိုမူလည်း ။ပေ။ သမောဟံ၊ မောဟနှင့်တကွ ဖြစ်သော။ စိတ္တံဝါ၊ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်၊ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ် ၂-ပါးကိုမူလည်း။ ။ပေ။ ဝိတမောဟံ၊ ကင်းသောမောဟ ရှိသော။ စိတ္တံဝါ၊ လောကီကုသိုလ် အပျာကတစိတ်ကိုမူလည်း ။ပေ။ သံခိတ္တံ၊ ချိုးအပ်သော။ စိတ္တံဝါ၊ ထိနမိဒ္ဓနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ကိုမူလည်း။ပေ။ဝိက္ခိတ္တံ၊ အထူးထူးအပြားပြား ပစ်လွှင့်အပ်သော။ ဝါ၊ ပျံလွှင့်သော။ စိတ္တံဝါ၊ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်ကိုမူလည်း ။ပေ။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။

မဟဂ္ဂတံ၊ မဟဂ္ဂုတ်ဖြစ်သော။ စိတ္တံဝါ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ စိတ်ကိုမူ လည်း ။ပေ။ အမဟဂ္ဂတံ၊ မဟဂ္ဂုတ် မဟုတ်သော။ ဖိတ္တံဝါ၊ ကာမာဝစရစိတ်ကို မူလည်း။ပေ။သဉ္စတ္တရံ၊ မိမိထက် လွန်မြတ်သောတရားနှင့် တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံ ဝါ၊ ကာမာဝစရစိတ်ကိုမူလည်း။ (တနည်း) စိတ္တံဝါ၊ ရူပါဝစရစိတ်ကိုမူလည်း ။ပေ။ အနုတ္တရံ၊ မိမိထက် လွန်မြတ်သောတရား မရှိသော။ စိတ္တံဝါ၊ ရူပါဝစရ စိတ် အရူပါဝစရစိတ်ကိုမူလည်း။ (တနည်း) စိတ္တံဝါ၊ အရူပါဝစရစိတ်ကို မူလည်း ။ပေ။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။

သမာဟိတံ၊ အာရုံ၌ ကောင်းစွာထားအပ်သော။ စိတ္တံဝါ၊ အပ္ပနာသမာဓိ၊ ဥပစာရသမာဓိနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ကိုမူလည်း ။ပေ။ အသမာဟိတံ၊ အာရုံ၌ ကောင်းစွာမထားအပ်သော။စိတ္တံဝါ၊ အပ္ပနာသမာဓိ၊ ဥပစာရသမာဓိ ၂-ပါးနှင့် မယှဉ်သော စိတ်ကိုမူလည်း ။ပေ။ ဝိမုတ္တံ၊ တဒဂံဝိမုတ္တိ၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိတို့ဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်သော။စိတ္တံဝါ၊စိတ်ကိုမူလည်း။ပေ။ အဝိမုတ္တံ၊ တဒဂံဝိမုတ္တိ၊ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိတို့ဖြင့် ကိလေသာတို့မှ မလွတ်သေးသော။ စိတ္တံဝါ၊ စိတ်ကိုမူ လည်း ။ပေ။ ပဇာနာတိ၊ ၎င်း။

[ဗဟိဒ္ဓါစိတ္တာနုပဿနာဝါရ၌ “ အဿ၊ ထိုသူ၏။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ သရာဂံ၊ ရာဂနှင့်တကွ ဖြစ်၏ ” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ စိတ္တာနုပဿနာဝါရ ၌လည်း “ သရာဂံ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ လောဘသဟဂုတ်စိတ်တည်း ” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။]

စိတ္တာနုပဿနာနိဒ္ဒေသော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

၄-ဓမ္မာနုပဿနာနိဒ္ဒေသ

အဇ္ဈတ္တနိဝရဏပဗ္ဗ

၃၆၇။ ကထဉ္စ ဥပေ။ ဝိဟရတိ။ ဣဓ၊ ဌှိ။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိ သန္တာန်ဌှိ။ သန္တံ၊ အဘိဏ္ဍသမုဒါစာရအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော။ ကာမစ္ဆန္ဒံ ဝါ၊ ကာမစ္ဆန္ဒကိုမူလည်း။ မေ၊ ငါ၏။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်ဌှိ။ ကာမစ္ဆန္ဒော၊ ကာမစ္ဆန္ဒသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ ပဇာနာတံ။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ဌှိ။ အသန္တံ၊ အသမုဒါ စာရအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသော။ ကာမစ္ဆန္ဒံဝါ၊ မူလည်း။ မေ၊ ၏။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ဌှိ။ ကာမစ္ဆန္ဒော၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ပေ။ ယထာစ၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်လည်း။ အနုပုန္ဿ၊ မဖြစ်သေးသော။ ကာမစ္ဆန္ဿ၊ ၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ တဉ္စ၊ ထို မဖြစ်သေးသောကာမစ္ဆန္ဒ၏ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းကိုလည်း။ ပဇာနာတိ။ ယထာစ၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ဥပ္ပန္ဿ၊ ဖြစ်ပြီးသော။ ကာမစ္ဆန္ဿ၊ ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ တဉ္စ၊ ထို ဖြစ်ပြီးသော ကာမစ္ဆန္ဒကို ပယ်ခြင်း၏အကြောင်းကိုလည်း။ ပဇာနာတိ။ ယထာစ၊ အကြင် အကြောင်းကြောင့်လည်း။ ပဟိနဿ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော။ ကာမစ္ဆန္ဿ၊ ၏။ အာယတိံ၊ နောင်အခါဌှိ။ အနုပ္ပါဒေါ၊ မဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ တဉ္စ၊ ထို ပယ်အပ်ပြီးသော ကာမစ္ဆန္ဒ၏ နောင်အခါဌှိ မဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုလည်း ။ပေ။ [“သန္တံ ဝါ ဘိက္ခုဝေ အဇ္ဈတ္တံ ဗျာပါဒံ” စသည်ဖြင့် ဗျာပါဒနိဝရဏစသော လေးပါးကို ဆက်၍ ဟောတော်မူသည်။ အနက်လွယ်ပြီ။]

ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗ

အဇ္ဈတ္တံ၊ ဌှိ။ သန္တံ၊ ရခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ထင်ရှားရှိသော။ သတိ- သမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ ဝါ၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကိုမူလည်း။ ပေ။ အသန္တံ၊ မရခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ထင်ရှားမရှိသော ။ပေ။ [အကြွင်း လွယ်ပြီ။]...ဓမ္မာနုပဿနာနိဒ္ဒေသော၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

သုတ္တန္တဘာဇနိယဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်းနှင့် ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်း

အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၌ ခက်ခဲသော ပုဒ်တို့ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ လောကုတ္တရကုသလနိဒ္ဒေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။ ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်းလည်း လွယ်ပြီ။

သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်္ဂါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

သမ္ပပုဓာန်ဝိဘင်္ဂ

သုတ္တန္တဘာဇနီယ

၃၉၀။ သမ္ပပုဓာနာ၊ မဖောက်မပြန်၊ မှန်ကန်သော အားထုတ်ကြောင်း လုံ့လတို့သည်။ စတ္တာရော၊ တို့တည်း။ ဣဓ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ဘာဝနာကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်၊ အားထုတ်သောရဟန်းသည်။ အနုပ္ပန္နာနံ၊ မဖြစ် ကုန်သေးသော။ ပါပကာနံ၊ မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို အပါယ် ၄-ရွာသို့ ကျရောက် စေတတ်ကုန်သော။ အကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့ကို။ အနုပ္ပါဒါယ၊ မဖြစ်စေခြင်းငှါ။ ဆန္ဒံ၊ ကတ္တုကမ္ပတာ ကုသလစ္ဆန္ဒကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ [အာသေဝမာနော၊ အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲလျက် (အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲသောအား ဖြင့်။)] ဝါယမတိ၊ အားထုတ်၏။ [ဘာဝယမာနော၊ မိမိသန္တာန်၌ တိုးပွားစေ လျက်။ (မိမိသန္တာန်၌ တိုးပွားစေသောအားဖြင့်။)] ဝီရိယံ၊ ဝီရိယကို။ အာရတ တိ၊ အားထုတ်၏။ [ဗဟုလိကရောဇ္ဇော၊ တနေတနေလျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာပြုလျက် (အားဖြင့်။)] စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ပဂ္ဂဏှာတိ၊ ချီးမြှောက်၏။ [သာတစ္စံကရောဇ္ဇော၊ အဆက်မပြတ်ပြုလျက် (ပြုသောအားဖြင့်။)] ပဒဟတိ၊ ပြင်းစွာအားထုတ်၏။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဥပ္ပန္နမည်ကုန်သော။ ကုသလာနံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ် ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဌတိယာ၊ တည်ခြင်းငှါ။ အသမ္ပောသာယ၊ မပျောက် ပျက်ခြင်းငှါ။ ဘိယျောဘာဝါယ၊ လွန်စွာ တိုးပွားခြင်းငှါ။ ဝေပုလ္လာယ၊ ပြန်ပြောကုန်သည်၏အဖြစ် အကျိုးငှါ။ ဘာဝနာယ၊ တိုးပွားစေခြင်းငှါ။ ပါရိပူရိယာ၊ ပြည့်စုံလုံလောက်ကုန်သည်၏အဖြစ်အကျိုးငှါ။ ဆန္ဒံကို။ ပေ။ ပဒဟတိ။

ဥဒ္ဓေသဝါရပြီး၏။

၃၉၁။ ကထဉ္စ၊ အဘယ်သို့လျှင်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပေ။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေသနည်း ။ပေ။ ပဒဟတိ၊ နည်း။ တံတ္ထ၊ ထိုပါဠိရပ်၌။ အနုပ္ပန္နာ၊ ကုန်သော။ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်တို့နည်း။ [ကြင်း ပါဠိရပ်တို့ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်ကို မှီ၍ ပေးပါ။]

၃၉၂။ ဆန္ဒံ ဇနေတိတိ၊ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဟူသော။ တတ္ထ၊ ထိုပါဠိရပ်၌။ ဆန္ဒော၊ ဆန္ဒဟူသည်။ ကတမေ၊ အဘယ်နည်း။ ယော ဆန္ဒော၊ အကြင်ပြုလို ခြင်းသဘောသည်။ ယာ ဆန္ဒိကတံ၊ အကြင်ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသောစိတ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ ယာ ကတ္တုကမ္ပတာ၊ အကြင်ပြုခြင်းငှါ လိုလားသော စိတ်၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ ကုသလော၊ ကောင်းသော။ ယော ဓမ္မစ္ဆန္ဒော၊ အကြင် ပရမတ္ထသဘာဝဖြစ်သော ဆန္ဒသည်။ (အတ္ထိ။) ဣမံ ဆန္ဒံ၊ ဤ ဆန္ဒကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ သဉ္စနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဥဋ္ဌပေတိ၊ ထကြွစေ၏။ သမုဋ္ဌပေတိ၊

ထကြွစေ၏။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ (တနည်း) ဇနေတိ၊ ဆန္ဒကိုပြုလျက် ဖြစ်စေ၏။ သဉ္ဇနေတိ၊ မပြတ်မလပ်ပြုလျက် ဖြစ်စေ၏။ ဥဋ္ဌပေတိ၊ မလျော့ကျအောင် ထကြွစေ၏။ သမုဋ္ဌပေတိ၊ အစဉ်မပြတ်တည်အောင် ထကြွစေ၏။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဆန္ဒကိုထင်ရှားအောင် ဖြစ်စေ၏။ အဘိနိဗ္ဗတ္တတိ၊ ရှေးရှုဖြစ်စေ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ ဆန္ဒံ ဇနေတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၃၉၃။ [ယော စေတသိကော ဝီရိယာရမ္ဘော စသည်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ ဝီရိယိန္ဒြိယနိဒ္ဒေသဉ္စ ပေးခဲ့ပြီ။ ဥပေတော စသောပုဒ်တို့ကိုလည်း သတိပဋ္ဌာနဝိဘင်း၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣမံ ဝီရိယံ၊ ကိ။ အာရဘတိ၊ အားထုတ်၏။ ဝါ၊ အစဉ် အားထုတ်၏။ သမာရဘတိ၊ အားထုတ်၏။ ဝါ၊ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် အားထုတ်၏။ အာသေဝတိ၊ အဖန်ဖန်တလဲလဲ မှီဝဲ၏။ ဘာဝေတိ၊ တိုးပွားစေ၏။ ဗဟုလီကရေတိ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာအလေ့အလာပြု၏။ တေန၊ ကြောင့်။ ဝီရိယံ အာရဘတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

၃၉၅။ [ယံ စိတ္တံ စသည်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ စိတ္တနိဒ္ဒေသဉ္စ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣမံ စိတ္တံ၊ ကိ။ ပဂ္ဂဏှာတိ၊ ချီးမြှောက်၏။ သမ္ပဂ္ဂဏှာတိ၊ အဖန်ဖန် ချီးမြှောက်၏။ ဥပတ္တမ္ဘေတိ၊ မလျော့ကျအောင် ထောက်ကန်၏။ ပစ္စုပတ္တမ္ဘေတိ၊ အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ထောက်ကန်၏။ တေန စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိတိ ဝုစ္စတိ။ [ဤမှနောက်၌ ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်နိဿယကို မှီ၍ပေးပါ။]

၄၀၆။ ဌိတိယာတိ၊ ကား။ ယာ ဌိတိ၊ အကြင်တည်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ)။ သော၊ ထိုတည်ခြင်းသည်။ အသမ္ဘောသော၊ မပျောက်ပျက်ခြင်းတည်း။ ယော အသမ္ဘောသော၊ အကြင် မပျောက်ပျက်ခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) သော၊ ထို မပျောက်ပျက်ခြင်းသည်။ ဘိယျောဘာဝေါ၊ လွန်စွာတိုးပွားခြင်းတည်း။ ယော ဘိယျောဘာဝေါ၊ အကြင် လွန်စွာတိုးပွားခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) တံ၊ ထို လွန်စွာတိုးပွားခြင်းသည်။ ဝေပုလ္လံ၊ ပြန်ပြောကုန်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ ယံ ဝေပုလ္လံ၊ အကြင် ပြန်ပြောကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ (အတ္ထိ။) သာ၊ ထို ပြန်ပြောကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဘာဝနာ၊ မိမိသန္တာန်၌ တိုးပွားစေခြင်းတည်း။ ယာ ဘာဝနာ၊ အကြင် မိမိသန္တာန်၌ တိုးပွားစေခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) သာ၊ ထိုမိမိသန္တာန်၌ တိုးပွားစေခြင်းသည်။ ပါရိပူရိ၊ ပြည့်စုံလုံလောက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ [အကြောင်းလွယ်ပြီ။]...သုတ္တန္တဘာဇနီယံ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတံ။)

[အဘိဓမ္မဘာဇနီယံ ခက်ဘွယ်မရှိ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်နိဿယကိုမှီ၍ ပေးပါ။ ပဉ္စာပုစ္ဆကလည်း လွယ်ပြီ။]

သမ္ပပုဓာနဝိဘင်္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်္ဂ

သုတ္တန္တဘာဇနိယ

၄၃၁။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ပြီးစီးထမြောက်သော တန်ခိုးအဘို့အစုတို့သည်။ ဝါ၊ ပြည့်စုံ ပွားတိုး အထက်အထက် တန်ခိုး၏ အကြောင်းရင်း အခြေခံတို့သည်။ စက္ကာရော၊ တို့ဘည်း။ ဣမ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒ သမာဓိ-ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ ဆန္ဒ အဓိပတိရှိသော သမာဓိ၊ ထိုထိုအကျိုးထူးကို ပြုစီမံတတ်သော အမြတ်ပဓာနဖြစ်သော ဝီရိယနှင့်ပြည့်စုံသော။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေ၏။ ဝါ၊ တိုးပွားစေ၏။ ဝီရိယသမာဓိ-ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ ဝီရိယအဓိပတိရှိသော သမာဓိ။ ပေ။ အာဝေတိ။ စိတ္တ-သမာဓိ ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ စိတ်ဟူသော အဓိပတိရှိသော သမာဓိ။ ပေ။ ဝီရိယသမာဓိပတိ ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ၊ ဝီရိယဟူသော အဓိပတိရှိသော သမာဓိ။ ပေ။ ဘာဝေတိ။

ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ

၄၃၂။ ကထဉ္စ။ ပေ။ ဘာဝေတိ၊ နည်း။ ဝါ၊ နည်း။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဆန္ဒါ ဆန္ဒကို။ အဓိပတိ၊ မိမိနှင့်စပ်သော တရားတို့၏ အရှင်သခင်ကို။ ဝါ၊ အကြီး အကဲကို။ ကရိတော၊ ပြု၍။ သမာဓိ၊ သမာဓိကို။ စေ လဘတိ၊ အကယ်၍ ရအံ့။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ ဧကဂ္ဂတံ၊ တခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ (စေ) လဘတိ၊ အကယ်၍ ရအံ့။ (ဧဝံသတိ၊ သော်။) အယံ၊ ဤသမာဓိကို။ ဆန္ဒသမာဓိ၊ ဆန္ဒသမာဓိဟူ၍။ ဝါ၊ ဆန္ဒအဓိပတိရှိသော သမာဓိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ အနုပ္ပန္နာနံ။ ပေ။ ပဒဟတိ။ ဣမေ၊ ဤဝီရိယတို့ကို။ ပဓာန-သင်္ခါရ၊ ပဓာနသင်္ခါရတို့ဟူ၍။ ဝါ၊ ထိုထိုအကျိုးထူးကို ပြုစီမံတတ်သော အမြတ်ပဓာနဖြစ်သော ဝီရိယတို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အယံစ ဆန္ဒသမာဓိ၊ ဤဆန္ဒသမာဓိသည်၎င်း။ ဣမေစ ပဓာနသင်္ခါရ၊ ဤပဓာနသင်္ခါရ တို့သည်၎င်း။ (သန္တိ။) တံ၊ ထို ဆန္ဒသမာဓိ၊ ပဓာနသင်္ခါရကို။ ဧကဗ္ဗံ၊ တပေါင်း တည်း။ အဘိသညဟိတော၊ ပေါင်း၍။ အဘိသင်္ခိပိတော၊ ချုံး၍။ ဆန္ဒသမာဓိပဓာန-သင်္ခါရောတော၊ ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရ ဟူ၍သာ။ သင်္ချံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ် သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။

၄၃၃။ တတ္ထ၊ ထို ဆန္ဒသမာဓိ ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဟူသောပါဠိ၌။ ကတုမော၊ သည်။ ဆန္ဒော၊ မည်သနည်း။ ပေ။

၄၃၄။ ဣဒ္ဓိတိ၊ ကား။ တေသံ ဓမ္မာနံ၊ ထို သမ္မယုတ်တရားနှင့် တကွ ဖြစ်သော ဆန္ဒအခရှိသော တရားတို့၏။ ဣဒ္ဓိ၊ ပြီးစီးတတ်သော သဘောသည်။ သမိဒ္ဓိ၊ ပြည့်စုံသော ပြီးစီးတတ်သောသဘောသည်။ ဣဇ္ဈာ၊ ပြီးစီးခြင်းသည်။

သမိဇ္ဈနာ၊ ပြီးစီးခြင်းသည်။ လာဘော၊ ရခြင်းသည်။ ပဋိလာဘော၊ တဖန်ရခြင်းသည်။ ပတ္တိ၊ ရောက်ခြင်းသည်။ သမ္ပတ္တိ၊ ကောင်းစွာရောက်ခြင်းသည်။ ဖုသနာ၊ တွေ့ထိခြင်းသည်။ သစ္စိကိရိယာ၊ မျက်မှောက် ပြုခြင်းသည်။ ဥပသမ္ပဒါ၊ ပြည့်စုံခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) [စာအုပ်တို့၌ “ယာ” ဟု ပါ၏။ နောက်၌ နိယမ မပါသောကြောင့် မကောင်း။ (တနည်း) ယာဣဒ္ဓိ၊ အကြင်ပြီးစီးခြင်းသည်။ (အတ္တိ။ အယံ၊ ဤ ပြီးစီးခြင်းသည်။ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။) ပေ။ ယာ ဥပသမ္ပဒါ၊ အကြင် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ (အယံ၊ ဣဒ္ဓိ၊ မည်၏။) ဤသို့သော်လည်း နိယမထည့်၍ ပေးပါ။]

ဣဒ္ဓိပါဒေါတိ၊ ကား။ တထာဘူတဿ၊ ထို ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၎င်း ။ ပေ။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ၎င်းတည်း။ ... သုတ္တန္တဘာဇနိယံ (နိဋ္ဌိတံ ။)

အဘိဓမ္မဘာဇနိယနည်း၊ ပညာပုစ္ဆကနည်းတို့ လွယ်ပြီ။

ဣဒ္ဓိပါဒဝိဘင်္ဂေါ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတော၊ ပြီ။

ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်္ဂ

သုတ္တန္တဘာဇနိယ

၄၆၆။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့သည်။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ ။ ပေ။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) သတ္တ၊ တို့တည်း။

၄၆၇။ တတ္ထ၊ ထို ဗောဇ္ဈင်္ဂတို့တွင်။ ကတမော၊ အဘယ် ဗောဇ္ဈင်္ဂသည်။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ နည်း။ ဣဓ ဘိက္ခု၊ သတိမာ၊ သတိရှိသည်။ ပရမေန၊ လွန်မြတ်သော။ သတိနေပက္ခေန၊ သတိ၊ ရင့်ကျက်သူ၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဉာဏ်ပညာနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ (ဟုတော။) စိရကတံပိ၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလ၌ ပြုအပ်ခဲ့သော ကျင့်ဝတ်အစရှိသည်ကို၎င်း။ စိရဘာသိတံပိ၊ ကြာမြင့်စွာသော ကာလ၌ပြောအပ်ခဲ့သော တရားစကား အစရှိသည်ကို၎င်း။ သရိတာ၊ အမှတ်ရတတ်သည်။ အနုဿရိတာ၊ အဖန်ဖန်အမှတ်ရတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ အယံ၊ ကြွင်းသောဗောဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်စေတတ်သော ဤ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ် သတိကို။ သတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

သော၊ ထို ရဟန်းသည်။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သတော၊ အမှတ်ရသည်။ (ဟုတော။) ဝိဟရန္တော၊ နေလသော်။ တံ ဓမ္မံ၊ ထို တရားကို။ ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ ပဝိစိနတိ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု အပြားအားဖြင့် စိစစ်၏။ ပဝိစရတိ၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု ထို တရား၌ ပညာကို လည်စေ၏။ ပရိဝိမံသံ၊ ထက်ဝန်းကျင် စူးစမ်း ရှာဖွေခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ အယံ၊ ဤဗောဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာကို။ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

တဿ၊ ထို ရဟန်းသည်။ တံ ဓမ္မံ၊ ထို တရားကို။ ပညာယ၊ ဖြင့်။ ပဝိစိနတော၊ စိစစ်လသော်။ ပဝိစရတော၊ ပညာကို လည်စေလသော်။ ပရိဝီမံသံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတော၊ ရောက်လသော်။ ဝီရိယံ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ အာရဒ္ဓံ၊ ချီးမြှောက်သော အားဖြင့် အားထုတ်အပ်ပြီးသည်။ (အာရဒ္ဓတ္တာ၊ အားထုတ်အပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အသလ္လိနံ၊ ထိုထို အာရုံ၌ မငြိကပ်သည်။ .ဟောတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ ဗောဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝိပဿနာသမ္ပယုတ် ဝီရိယကို။ ဝီရိယသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ ဝုစ္စတိ။

အာရဒ္ဓဝီရိယဿ၊ အားထုတ်အပ်ပြီးသော ဝီရိယရှိသော ရဟန်း၏ သန္တာန်၌။ နိရာမိသာ၊ ကာမာမိသ လောကမိသ ဝဇ္ဇာမိသ မရှိသော။ ပီတိ၊ သည်။ ဥပ္ပုဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အယံ၊ ဤ ဗောဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝိပဿနာသမ္ပယုတ် ပီတိကို။ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ ဝုစ္စတိ။

ပီတိမနဿ၊ ပီတိနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်း၏။ ကာယောပိ၊ စေတသိက်ခန္ဓာ သုံးပါးအပေါင်း ဟု ဆိုအပ်သော နာမကာယ သည်လည်း။ ပဿမ္ဘတိ၊ ကိလေသာ အပူဘေးမှ ငြိမ်းအေး၏။ စိတ္တံပိ၊ စိတ်သည်လည်း။ ပဿမ္ဘတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤ ဗောဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝိပဿနာသမ္ပယုတ် ပဿဒ္ဓိကို။ ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ ဝုစ္စတိ။

ပဿဒ္ဓကာယဿ၊ ကိလေသာ အပူဘေးမှ ငြိမ်းအေးသောကိုယ် ရှိသော။ ဝါ၊ ကိလေသာ အပူဘေးမှ ငြိမ်းအေးသောကိုယ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဟေတုမန္တ ဝိသေသန။) သုခိနော၊ သုခရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သမာဓိယတိ၊ အာရုံ၌ ကောင်းစွာ ထားအပ်၏။ အယံ၊ ဤ ဗောဇ္ဈင်္ဂကို ဖြစ်စေတတ်သော ဝိပဿနာသမ္ပယုတ် စိတ္တေကဂ္ဂတာကို။ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ ဝုစ္စတိ၊ ၏။

သော၊ ထို ရဟန်းသည်။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သမာဟိတံ၊ အာရုံ၌ ကောင်းစွာ ထားအပ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ၊ အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်သည်။ ဟောတိ၊ အယံ၊ ဤ ခြောက်ပါးသော ဗောဇ္ဈင်္ဂကို မယုတ်မလွန် ဖြစ်စေတတ်သော အလယ် အလတ်၌ တည်သော သဘော၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာကို။ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်္ဂါ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ပဌမနည်း ပါဠိတော်နိဿယ ပြီး၏။

၄၆၈။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ တို့သည်။ပေ။ သတ္တ၊ တို့တည်း။

၄၆၉။ တတ္ထ၊ ထို ခုနစ်ပါးသော ဗောဇ္ဈင်္ဂါတို့တွင်။ ကတမော သတိ-
သမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌။ ဝါ၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ-
သု၊ သင်္ခါရတရားတို့၌။ သတိ၊ သည်။ အတ္ထိ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်
သော။ ဓမ္မေသု သတိ အတ္ထိ။ အဇ္ဈတ္တံ၊ ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ယဒပိ သတိ၊ အကြင်သတိ
သည်လည်း။ (အတ္ထိ။) တဒပိ(သတိ)ထိုသတိသည်လည်း။ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊
သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါသည်။ (ဟုတော)။ အဘိညာယ၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်း
ငှါ။ သမ္မောဓာယ၊ သစ္စာလေးပါးတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သော မဂ်အကျိုးငှါ။
နိဗ္ဗာနာယ၊ တဏှာမရှိကြောင်း နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဗဟိဒ္ဓါ-
ဓမ္မေသု။ပေ။ သံဝတ္တတိ။ [ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်
ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်တို့လည်း လွယ်ပြီ။]

တတ္ထ ကတမော သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ။ သဝိတက္ကော၊ ဝိတက်နှင့်တကွ ဖြစ်
သော။ သဝိစာရော၊ ဝိစာရနှင့်တကွဖြစ်သော။ သမာဓိ၊ ပဌမဈာန်သမာဓိသည်။
အတ္ထိ။ အဝိတက္ကော၊ ဝိတက်မရှိသော။ အဝိစာရော၊ ဝိစာရမရှိသော။ သမာဓိ၊
ဒုတိယဈာန်သမာဓိ စသည်လည်း။ အတ္ထိ။ သဝိတက္ကော၊ သော။ သဝိစာရော၊
သော။ ယဒပိ သမာဓိ၊ သည်လည်း။ (အတ္ထိ။) တဒပိ၊ ထို သမာဓိသည်လည်း။
သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သည်။(ဟုတော)။ပေ။ သံဝတ္တတိ။ [ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်
လွယ်ပြီ။]

ဒုတိယနည်း ပါဠိတော်နိဿယ ပြီး၏။

၄၇၀။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ။ပေ။ သတ္တ။

၄၇၁။ တတ္ထ ကတမော သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂါ။ ဣဓ ဘိက္ခု၊ ဝိဝေက-
နိဿိတံ၊ တဒဂံဝိဝေက စသော ငါးပါးသော ဝိဝေက၌မှီသော။ ဝိရာဂနိဿိ-
တံ၊ တဒဂံဝိရာဂစသော ငါးပါးသော ဝိရာဂ၌မှီသော။ နိရောဓနိဿိတံ၊ တဒဂံ
နိရောဓ စသော ငါးပါးသော နိရောဓ၌မှီသော။ ဝေါဿဂ္ဂပရိဏာမိံ ၊ ဝိပဿနာ
ခဏ၌ ကိလေသာတို့ကို ပယ်စွန့်ခြင်းငှါ ရင့်ကျက်ဆဲလည်းဖြစ်၊ မဂ်ခဏ၌
လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် ပြေးဝင်ခြင်းငှါ ရင့်ကျက်ပြီးလည်း ဖြစ်သော။ သတိ-
သမ္မောဇ္ဈင် ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်စေ၏။ ဝါ၊ တိုးပွားစေ၏။ [ဓမ္မ
ဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် စသည် တူပြီ။]တတိယနည်း ပါဠိတော်နိဿယ ပြီး၏။

အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း

၄၇၂, ၄၇၃, ၄၇၄။ တတ္ထ ကဘမော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ။ ယာ ဥပေက္ခာ၊ အကြင် ဟာပန ဝစုနတိံ၌ ဗျာပါရ မများဘဲ အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ၊ ဤသဘောကို။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ။ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ယာ ဥပေက္ခာ၊ အကြင် အသင့်အားဖြင့် ရှုခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ ဝုစ္စတိ။ (တနည်း) ယာ ဥပေက္ခာ၊ အကြင် အညီအမျှဖြစ်သော တရားတို့ကို ရှုတတ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ ဝုစ္စတိ။ ယာ ဥပေက္ခာနာ၊ အကြင် မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်သော သဘောသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ ဝုစ္စတိ။ ယာ အဇ္ဈပေက္ခာနာ၊ အကြင် ဗောဇ္ဈင်အဖြစ်သို့ ရောက်သော လောကီ ဥပေက္ခာထက်လွန်ကဲသော ဥပေက္ခာသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ ဝုစ္စတိ။ စိတ္တဿ၊ ဧ။ မဇ္ဈတ္တတာ၊ အလယ်အလတ်၌ တည့်မတ်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော။ ယော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ၊ အကြင် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်။ (အတ္ထိ။) အယံ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂေ ဝုစ္စတိ။ ဣမေ ဤ သတိ ဓမ္မဝိစယ ဝီရိယ ပီတိ ပဿဒ္ဓိ သမာဓိ ဥပေက္ခာတို့ကို။ သတ္တ၊ ခုနစ်ပါးကုန်သော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ ဗောဇ္ဈင်တို့ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ။ အဝသေသာ၊ သတိ ဓမ္မဝိစယ စသော ခုနစ်ပါးတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ သတ္တဟိ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမ္ပယုတ္တာ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော တရားတို့တည်း။ [အကြွင်းကို ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ လောကုတ္တရကုသလ အခဏ်းကို မှီပါ။ ဤတိုင်အောင် ပါဠိရုပ်တို့ဖြင့် တပေါင်းတည်းမေး၍ ဖြေတော်မူသည်။ (၄၇၅, ၄၇၆) ပါဠိရုပ်တို့ဖြင့် အသီးသီးမေး၍ ဖြေတော်မူသည်။]... ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်း လွယ်ပြီ။

ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်္ဂါ နိဠိတော။

မဂ္ဂင်္ဂဝိဘင်္ဂ

သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း။ ။ သစ္စဝိဘင်း မဂ္ဂသစ္စာအခဏ်းနှင့် ဗောဇ္ဈင်္ဂဝိဘင်း သုတ္တန္တဘာဇနီယနည်း သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂနိဒ္ဒေသတို့ကို မှီ၍ ပေးပါ။

အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း။ ။ အဋ္ဌဂီကမဂ်၌ ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော် စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ လောကုတ္တရကုသလအခဏ်းကို မှီ၍ ပေးပါ။... ပဉ္စာပုစ္ဆကနည်း လွယ်ပြီ။

မဂ္ဂင်္ဂဝိဘင်္ဂါ နိဠိတော။

သမ္မောဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာဘာသာသီကော

ဒုတိယတွဲ

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အင်္ဂါရိယဒိဋ္ဌိ(တမျိုး)	၂၂၇
အကုသိုလ်ဘာဝနာ	၆၀၅
အကျိုးပေးပြီးနောက် တာဝန် မခံတော့	၁၂၀
အကျိုးရဘို့ အာမခံ	၁၁၉
အကြောင်း အကျိုး တပါးစီ ပြုရကျိုး	၇၂
အစဉ်အတိုင်းသင်၍ ကျင့်မှ	၇၅၁
အဆိပ်ပင်မှ အချိုသီး	၂၆၉
အဋ္ဌိံ ကတော	၁၇,၅၃၈
အတ္တစံမှ သဿတုဇ္ဇေဒဖြစ်	၆၉၅
အတ္တဝါဒုပါဒါန	၁၆၅
အတ္တသင်္ကန္တိနိဝါရဏံ	၂၁၀
အန္တဂုဏ တည်နေပုံ	၃၄၁
အတ္တနယာ	၂၂၄
အတ္တနယာ နိယန္တိ	၇၀၆
အဓိစိတ္တံ အနုယုတ္တေန	၇၇၉
အနုဗောဓ-သိ	၂၂၉
အနုလောမေဇ္ဇေန၏ အနက်	၁၅
အနုလောမ ပဋိလောမ	၂၂၀
အပစ္စက္ခကမ္ပံ	၅၀
အပရိဏာယကော	၈၁,၅၉၉
အပရန္တသန္တာနတော	၁၉၂
အပ္ပသာဒ-ဦး အပ္ပ-အနက်	၆၇

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အဗျဂ္ဂနိမိတ္တံ	၄၃၀
အဘိညာဓေတနာ အကျိုး	၅၇၆
အဘိဓမ္မာ၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတ ဖြစ်ကြောင်း	၅၇
အဘိနန္ဒိတ အဇ္ဈောသန	၂၂၃
အမရတပေါ	၁၆,၅၈၈
အမ္မာမေးတို့၏ ကံချင်းမတူပုံ	၁၈၂
အယံ ဧတ္တကော	၃၇၁
အဝယဝီဂါဟ	၇၆၅
အဝရဒ္ဓါ	၆၁၉
အဝိက္ခမ္ပိတပုန္န	၈၁၀
အဝိဇ္ဇာ၏ အဝိနိယစသောအနက်	၂၉
အဝိဇ္ဇာ၏ ဖုံးရာဌာန ရှစ်ပါး	၄၄
အဝိဇ္ဇာက ပြုအပ်သော ပစ္စည်းများ	၆၉
အဝိဇ္ဇာကို စ၍ ဟောတော် မူရပုံ	၂၅,၁၈၉
အဝိဇ္ဇာကို ပဓာနဓမ္မ-ဟု ဆို	၆၈၁
အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရပြု	၆၅
အဝိဇ္ဇာစသည်ကို ကံခေါ်ပုံ	၂၀၃
အဝိဇ္ဇာဒိနံ လက္ခဏာစသည်	၃၈
အသမုဒ္ဓါဋိတပုန္န	၈၁၀
အသံဂါဟနာဉ် ဂါဟု-ဓာတ်	၄၉
အသုစိသဉ္ဇယတော(ဏယ)	၃၀၀
အသမ္မောသာယ	၄၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[အာ]

အာတပပစ္စယ, ဆာယုပ္ပါဒက ၇၈၆
အာတာပီ ၂၉၀
အာနေဉ္ဇ၏ ဝစနတ္ထ ၅၅
အာယူဟနရသာ ၅၅၉
အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္န ၈၁၀
အာလိမ္မေတိ, အာဒိပေတိ,
ဇာလေတိ ၇၈၀

[ဣ]

ဣတ္တရံ ၂၀၅
ဣန္ဒြိယ ၁
ဣန္ဒြိယလိင်္ဂဋ္ဌော စသည် ၄
ဣန္ဒြိယပဝတ္တိ အာနုဘာဝတော ၆၀၃
ဣန္ဒြေရင်္ဂမှ ကံအထမြောက် ၂၀၂
ဣဒ္ဓိပါဒ ၄၇၅
ဣဓေဝ သမဏော ၂၉၈

[ဥ]

ဥဂ္ဂဟကောသလံ ၇၇၆
ဥဂ္ဂဟသန္ဓိနာ ၃၇၁
ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသမုဂ္ဂါတာယ ၁၉၃
ဥဒ္ဓစ္စ၏အကျိုး ၅၈၃
ဥပကာရက၏ အနက် ၃၂
ဥပနိဿယကောဋိ ၆၇၈
ဥပါယပုဓာနာ ၄၄၀
ဥပေက္ခာကို သုခဟု ဆို ၁၆၂

[ဧ]

ဧကကာရဏဝါဒေါ ၅၉၂
ဧကတ္တနယ ၂၂၅
ဧကဒေသသရူပေကသေသ ၁၃၉
ဧကဝေါကာရဋ္ဌိဝေါကာရအနက် ၁၇၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[ဧ]

ဧကောဝဇ္ဇနေသု ၁၉၉
ဧတံသရိက္ခကော ၃၅၈
ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ၃၇
ဧဝံမတ္တသဒ္ဓေဟိ ၇၈၃

[ဩ]

ဩက္ကန္တိ(မိ)တာ ၂၇၅
ဩဒိသက အနောဒိသက ၄၀၆
ဩဓိသော အနောဓိသော ၄၀၇

[က]

ကဏ္ဍုလ မကုဋ္ဌသဏ္ဍာနာ ၃၃၁
ကမ္မဋ္ဌာနံ ၇၈၉
ကမ္မဘဝကို ကတ္တုသာဓ်ပြု ၁၇၀, ၆၇၁
ကမ္မသံမ္ဘာရာ ၂၀၃, ၆၉၂
ကမေနပါဌ်သာ ကောင်း ၁၉၄
ကလေးတုန်းကပြုအပ်သော
အတတ်သင်မှု, ဆေးကျေးမှု
အကျိုးရပုံ ၆၄၀
ကံပြုသူသာ ကံအကျိုးခံစားရ ၁၁၅
ကြိတ်ချေအပ်သော ယင်ငယ်၏
ဝီထိ ၆၀၇
ကာမဘဝ စသည် ၁၇၁
ကာမယာန, ကာမယမာန ၆၇၉
ကာမာမိသ ၈၃၅
ကာယ၏အနက် ၂၈၂
ကာယဒဠိဗဟုလဿ ၄၆၂
ကာယဿ သင်္ခါရော ၅၆
ကာရကဒဿနနိဝါရဏံ ၂၀၉
ကာရကဝေဒကရဟိတံ ၁၉၁
ကာဠကဉ္စိက အသုရာ ၄၂၀

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

ကိလေသာ စသည်တို့ ၆၈၈
 ဝဋ္ဋအမည်ရပုံ ၄၆၈
 ကိလေသာပယ်ပုံ ဥပမာများ ၄၆၈
 ကိလေသာပယ်ရာ၌ အစေးရှိ ၈၁၅
 သော သစ်ပင်ဥပမာ ၂၃၀
 ကုလားဂဏ္ဍိကဇာတာ ၄၁၇
 ကေရာဋိကပကံ (ပညာလွန်သူ) ၅၀၄
 ကေဝလဥေတ္ထ ၃၇၇
 ကေသာစသည် သုဘနိမိတ် ၃၇၇

[ဂ-ဃ]

ဂဏ္ဍဘောဒ ပိဋက ၆၉၈
 ဂတိနိမိတ် (ရှုပါရုံ) ၉၄
 ဂမ္ဘီရာဝဘာသော ၂၁၇, ၇၀၀
 ဂုဏာဂဏ္ဍိကဇာတာ ၇၁၀
 ဂေါဗလီဗဒ္ဒနည်း ၃၃
 ဂေါလောမာဝိလောမာနိ ၅၉၇
 သနသညာနိဝါရဏံ ၂၁၀

[င]

ငရဲ၌ ဣဋ္ဌာရုံ (မဟာမောဂ္ဂလ္လာန် အတွက်) ၁၂၃

[စ]

စက္ခာဒိတို့က အစိုးရပုံ ၆
 စက္ခုဒသကစသည် အနုဋီကာ ၆၂၈
 စက္ခုဒါရဘာဝေ ၅၁၉
 စက္ခုဒြေစသည်တို့၏ အစဉ် ၇
 စက္ခုသတ္တက။ပေ။ဇီဝိတဆက္က ၆၂၄
 စက္ခုသောတ, သာနဘာဇါ ၆၃၁
 စတုမဓုရည် စသည်ဖြင့် ထုံစေခြင်း ၆၄၀
 စတုသင်္ဂဟ ၁၉၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[စ-ဆ-ဇ]

စာသင်စာချ အကျိုးရလက် ၁၈
 စိတ္တကာရ, ဂန္ဓဗ္ဗ, ဂန္ဓိက ၁၆၁
 စုတိပဋိသန္ဓေနှင့် ရေမြောင်းကူး ၁၁၀
 စုတုပပါတ စသည်၌ တွေ့ဝေ ၇၈
 စူဠသောတာပန် ၃၆၈
 ဆန္ဒ သမာဓိ ၄၇၆
 ဆန့်ကျင်-မဆန့်ကျင်သော အကြောင်း ၇၆
 ဆွမ်းတို့ ပူဇော်သောထေရ် ဝတ္ထု ၄၂၂
 ဇနကံ တံ သမာနံ ဝါ ၆၀၄
 ဇရာမရဏကို အင်္ဂါတပါးသာပြုပုံ ၄၃
 ဇာတိပစ္စယသမ္ဘူတ သမုဒါဂတ ၇၀၀

[ဈ-ဋ-ဌ]

ဈာန် ကစားသော သာမဏေ ၄၅၂
 ဈာန်လျှောသော လူထွက်ကြီး ၄၅၇
 ဋနံ တံ သံဝတ္ထေယျ ၃၁၅
 ဋိတိသုခ ဝိပရိကာမဒုက္ခ ၇၇၁
 တဏှာ နဒီ ၂၂၃
 တဏှာ နာမေတိ ၁၁၀, ၆၃၅
 တဏှာလတာ ၂၂၃
 တန္တာကုလကဇာတာ ၂၃၀
 တာဝ၏အနက်များ ၅၉၀
 တာဠုဂုဠုပဋုလသဏှာနံ ၃၂၉
 တိဝဋ္ဌံ ၁၉၅
 တိသန္ဓိ ၁၉၆

[ဒ]

ဒါနဝတ္ထုအမျိုးမျိုး ၅၉
 ဒါယဇ္ဇ၏မဟတ္ထုဖြစ်ပုံ ၄၂၅
 ဒွါရ ၆-ဖုံ အာရုံ ၆-တန်စသည် ၆၀

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဒ-ဓ-န]	

ဒိန္နံ ဂတိနံ အညတရံ	၆၁၁
ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ	၁၄၃
ဓမ္မစန္ဒ	၄၄၅
နဝသတ္တပါတုဘာဝဒိဋ္ဌိ	၁၀၈
နဋကလာပိယော ဝိယ	၁၃၇
နတ်ပြည်၌ အနိဋ္ဌာရုံ	၁၂၄
နိဇ္ဈာမတဏှိကပေတ	၁၀၄
နိယတဝါဒ	၂၂၈
နိယတိ, သင်္ဂတိဘာဝပရိဏတ	၅၉၈
နိသဇ္ဇနဝါရ တကြိမ်	၇၇၆
နွယ်နှင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်	၅၃၉

[ပ]

ပကရဏနယော	၇၆၀
ပစ္စယာကာရ၏အနက်	၁၆
ပစ္စယော၏ သဒ္ဒတ္ထ-လက္ခဏတ္ထ	၃၁
ပညိန္ဒြေနှင့် ဘုံ ၄-ပါး	၁၁
ပဉ္စဒါရဝိထိ၏ ညံ့ပုံ	၆၁၆
ပဉ္စသောသ စသည်	၁၁၂
ပဉ္စသောသ, ပဒီပ, မုဒ္ဒါ	၆၃၇
ပဉ္စစသမုပ္ပါဒ၏ ဝစနတ္ထ	၃၁
ပဉ္စစသမုပ္ပါဒ၏ ဒေသနာ ၄-မျိုး	၁၉
ပဉ္စဝေဓ-သိ	၂၂၉
ပထဝီဘာဝနာ	၅၇၃
ပဓာန, ပါကဋ, အသာဓာရဏ	
အကြောင်း	၇၃
ပဓာနယောနိ (ဩပပါတိက)	၇၂၂
ပဓာနသင်္ခါရ	၄၇၇
ပရမိဿရဘာဝ	၅, ၅၁၉
ပရလောကနိရပေက္ခာ	၇၅၉
ပရိယုဋ္ဌ (ဌာန) ဌာယိနော	
(ပရိယုဋ္ဌဌာနဌာယိနော)	၁၈၆

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ပ-ဗ-ဘ]	

ပသုဗန္ဓဝိဓိ	၆၇၆
ပည-အပည၏ ဝစနတ္ထ	၅၄
ပုနာတိတံ ပုညံ စသည်	၅၇၁
ပုဗ္ဗန္တာဟရဏတော	၁၉၂
ပုရာဏကျမ်း	၆၇၆
ပုရိမာကောဋိ၏ အနက်	၂၅
ဗောဇ္ဈင်၏ လက္ခဏာ	၄၉၀
ဗြဟ္မာဘုံ၌ အနိဋ္ဌာရုံ	၁၂၄
ဘဝင်္ဂါဝဋ္ဌနမတ္ထံ	၇၄၈
ဘဝစက်၏ ဥပမာအမျိုးမျိုး	၂၁၄
ဘဝစက်၏ ဥပမာတမျိုး	၂၁၁
ဘဝစက် လှည်းဘီး	၁၉၇
ဘဝနိကန္တိနှင့် ကာမုပါဒါနိ	၆၇၀
ဘဝ, ဝိဘဝတဏှာ	၁၅၉
ဘာဝရုပ်တို့ ဣန္ဒြိယ မည်ပုံ	၅၂၈
ဘိန္နဝါဟနိကာ	၁၃၇
ဘူမိလဒ္ဒစသော ဥပ္ပန္န	
အမျိုးမျိုး	၈၁၀

[မ-ယ]

မမတ္တေန	၁၆၀
မရဏာသန္နဝိထိ၏ အာရုံ	၆၁၃
မရူပပါတံ	၆၇
မဟာပဒေသ ၄-ပါး	၅၃၆
မုဉ္ဇ ပဗ္ဗဇဘူတာ	၂၃၀
မုဒ္ဒပုသန္န (သဒ္ဓါလွန်သူ)	၄၁၆
မျိုးစေ့ကို ပြုပြင်ပုံ	၁၁၆
ယထာယောဂံ	၁၀၇
ယထာသမ္ဘဝယောဇနာ	၆၂၀
ယဒရိယော	၅၇၄
ယာထာဝသရသလက္ခဏံ	၄၄, ၅၆၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[ယ-ရ-လ]

ယောနိဝသေန	၁၀၂
ယံ ပဿတိ န တံ ဒိဋ္ဌိ	၂၈၆, ၇၆၇
ရာသိကရဏံ	၅၅၉
ရောဂါရခြင်း၏အကြောင်းများ	၅၉၄
လိဂ်	၅၂၂
လေးလုပ် ငါးလုပ်စာ ချန်၍စား	၄၀၉
လောကာမိသ	၈၃၅

[ဝ-သ]

ဝဇ္ဇာဂါဝီ၏ ရေသောက်ခြင်း	၅၄၉
ဝနုဿ အန္တောယေဝ	၆၉၉
ဝနုာမိသ	၈၃၆
ဝဋ်လည်ပုံ	၁၉၅
ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယာ	၄၁၄
ဝဒေါ ဝေဒေယျော	၁၉၁, ၆၈၁
ဝဝတ္ထာန ဃနဝိနိဗ္ဗောဂါဒိ	၂၈၄
ဝါယာပေသိ (ဝါယာသိ)	၃၄၈
ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ၇-ပါး	၁၂၆
ဝိနိဗ္ဗောဂါ ဝိနိဗ္ဗောဂ	၂၂၁
ဝိပလ္လာသ	၂၇၈
ဝိဘဇ္ဇဝါဒီ	၅၃၄
ဝိသတိ အာကာရာရံ	၁၉၇
ဝုသိမတော	၆၆၆
ဝေဒနာကို သည်းခံပုံ	၃၉၀
ဝေါသဂ္ဂ(ပရိဏာမိ)	၅၀၄
သကိဝါ (တဒါရမ္မဏံ)	၆၀၁
သက္ခိတ ဃဋ္ဌပုဏ္ဏ ပဋ္ဌလခဏ္ဍ	၃၃၆
သင်္ခတလက္ခဏံ	၂၄၂
သင်္ခါရနှင့် ဘဝ ၂-ပါး	
အထူး	၁၉၉, ၁၇၅
သင်္ခေပဘာဝါဓိဝစန	၆၉၃

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ
[သ]

သင်္ခေပ=သင်္ဂဟ	၁၉၆
သစ္စပ္ပဘဝတော	၂၀၆
သညာဘဝ	၆၇၂
သညာဘဝ၏ ဝိဂ္ဂဟ ၂-မျိုး	၁၇၂
သတတံ သမိတံ	၁၈၄
သန္တတိသီသာနိ	၁၃၃
သန္တာနာနုပစ္ဆေဒေါ	၇၀၈
သန္တာနေ ဝိနာမိတေ စိတ္တဉ္စ	၆၁၀
သတ္တာဝါသ ဘုံကိုးဝ	၁၂၈
သတ္တဝါဟု မထင်တော့	၃၇၀
သဒိသ အသဒိသ အကြောင်း	၇၇
သဗ္ဗညုဘာသိတ	၅၇၂
သဗ္ဗတ္ထိက (စတုရာရက္ခ)	
ကမ္မဋ္ဌာန်း	၇၇၀
သဗ္ဗတ္ထိကံ ဝဒါမိ	၇၆၉
သဘာဝ နိယာမ	၂၂၇
သမညာတိဓာဝန	၇၆၅
သမထ ဝိပဿနာ ၂-မျိုးရ	၃၉၈
သမ္ပပ္ပဓာနာအဖွင့်	၄၄၁
သမသီသီ ရဟန္တာ	၇၉၄
သဿတဒိဋ္ဌိ သမုဏ္ဍိတာယ	၁၉၃
သဟဇာတသင်္ခါရာ ခိပန္တိ	၁၁၀
သဋ္ဌာယတန အယူ ၂-မျိုး	၁၅၂
သဋ္ဌာယတန၌ အတ္ထကေသေသ်	၁၄၄
သ္မာဝတ္ထိတံ ဝဝတ္ထပေတိ	၃၈၂
သိက္ခာပဒေသု	၈၄၃
သီတိဘာဝံ	၃၁၈
သီလမယ ၄-မျိုး	၅၉
သီသကပဋ္ဌဝေဌက	၃၃၄

၈၆၆ သမ္မောဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာဘာသာသင်္ဂြိုဟ် ဗုဒ္ဓိယတံ

အက္ခရာစဉ် [သ]	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ် [သ-ဟ]	စာမျက်နှာ
သုခစသည်တို့ ဣန္ဒြိယဖြစ်ပုံ	၅၂၉	သောကာဒီဟိ အဝိဇ္ဇာ	
သုတ္တန် ပကတူပနိဿယ	၁၄၁	သိဒ္ဓါ	၁၈၄,၁၈၅
သုကာဏ်း လမ်းသွားသလို	၈၀	သံသိက ဗလဒေဝ	
သုဒ္ဓ, တန္တဝါယ, ဝဇ္ဇ	၁၆၁	နဂ်လာဒီနိ	၅၆၈
သောကစသည်ကို ဟောတော်		သံဝေဂဝတ္ထု ရှစ်ပါး	၄၃၂
မူရကျိုး	၄၂	ဟေတုသမ္ဘာရာ	၆၉၄

၁-မ-သ-စ-၆၆၅-၂၀-၆-၇၇၊ ၂၀၀၀-အုပ်။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ဆရာတော် ရေးသားပြုစုအပ်သော

ကျမ်းစာအုပ်များ

၁။ ရတနာဂုဏ်ရည်	၂၁။ ပါရာဇိကဏ် ဘံသင်္ဃီကာ
၂။ အခြေပြုသင်္ဂြိုဟ်	၂၂။ သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာ ဘာသာ
၃။ အခြေပြုသဒ္ဒါ	ဋီကာ
၄။ သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ	၂၃။ ကစ္စာယနုသာရ ဘာသာဋီကာ
၅။ ဝိထိနှင့်သုံးချက်စုဘာသာဋီကာ	၂၄။ ဋီကာကျော်နိဿယ
၆။ ကိုယ်ကျင့်အဘိဓမ္မာ	၂၅။ (က) မူလတန်းဘာသာရေး
၇။ ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ	(ခ) ပါစိထ်ဘာသာဋီကာ
၈။ ရူပသိဒ္ဓိဘာသာဋီကာ (ပ-ဒု)	၂၆။ မဟာဝါဘာသာဋီကာ
၉။ ကစ္စည်းဘာသာဋီကာ (ပ-ဒု)	၂၇။ အဋ္ဌသာလိနိဘာသာဋီကာနှင့်
၁၀။ အနာဂတ်သာသနာရေး	မူလဋီကာနိဿယ (ပ-ဒု-တ-စ)
၁၁။ ရုပ်ပုံရှင်ကျင့်ဝတ်	၂၈။ သီလက္ခန္ဓာ ဘာသာဋီကာ
၁၂။ အခြေပြုမင်္ဂလသုတ်	(ပ-ဒု-တ)
၁၃။ ဗြဟ္မဇာလသုတ် မြန်မာပြန်	၂၉။ ဘာသာရေးပြဿနာများ
၁၄။ သာမညဗလသုတ် မြန်မာပြန်	အဖြေနှင့် စစ်တပ်တရားတော်
၁၅။ ဗုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ	၃၀။ ခုဒ္ဒသိက္ခာ ဘာသာဋီကာ
၁၆။ မူလတန်းသဒ္ဒါနှင့် အမေးအဖြေ	၃၁။ ပရိဝါရ ဘာသာဋီကာ
၁၇။ ကင်္ခါဘာသာဋီကာ (ပ-ဒု)	၃၂။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဂုဏ်တော်
၁၈။ အလင်္ကာရဘာသာဋီကာ	၃၃။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာသာဋီကာ
၁၉။ ဘုရားဥပဇေတော်ကြီး	၃၄-၅။ သမ္မောဟံဝိနောဒနိ ဘာသာ
၂၀။ ဘာသာသွေး	ဋီကာ (ပ-ဒု)